

Přehled zpráv

Tisková zpráva: Změny v externí komunikaci Vodafonu: do čela se posunul Ondřej Luštinec, jeho zástupcem se stává Kateřina Šantorová.....	21
1.5.2020 itmix.cz ~ str. 00 ~	
8 největších opor	21
2.5.2020 TV Mánie ~ str. 04 ~ CNN Prima NEWS	
Čekají nás rozhovory i světové hvězdy.....	23
2.5.2020 TV Mánie ~ str. 10 ~ CNN Prima NEWS	
CNN Prima NEWS: Nečekaný tah kvůli novému dokumentu, HLAVNÍ ZPRÁVY odstartuje moderátorská dvojice Veronika Kubičková a Pavel Štrunc.....	25
2.5.2020 prima.iprima.cz ~ str. 00 ~	
O novinky se staráme my!	26
2.5.2020 TV Mánie ~ str. 06 ~ CNN Prima NEWS	
Asi jsme se potřebovali trochu zastavit.....	28
2.5.2020 Deník Víkend ~ str. 04 ~ Rozhovor <i>FILIP LUKEŠ</i>	
Koronáčelník nás zaprymuloval do harantény. O novotvarech s jazykovědkyní.....	31
3.5.2020 zpravy.iDNES.cz ~ str. 00 ~ Domáci <i>Lada Režňáková</i>	
Japonsko chce ukončit ekonomickou závislost na Číně, přesun celých továren taky z části zaplatí	35
4.5.2020 ČRo - plus.cz ~ str. 00 ~ Ekonomické <i>Zuzana Marková</i>	
Italský vědec Testa: Zkoumám ožívování religiozity	36
4.5.2020 iforum.cuni.cz ~ str. 00 ~	
STYLOVÉ ŘEMESLO.....	37
4.5.2020 ForMen ~ str. 46 ~ Muži v práci <i>Michal Kučera</i>	
Církev a „země dvojího lidu“	40
5.5.2020 Katolický týdeník ~ str. 07 ~ Perspektivy 19 <i>Miroslav Kunštát</i>	
Design vraždy (Petra Zhřivalová)	42

5.5.2020	centrum-detektivky.cz ~ str. 00 ~ <i>Nakladatelství Xyz Ve</i>	
Změny v externí komunikaci Vodafonu.....		44
6.5.2020	rmol.cz ~ str. 00 ~	
KOMENTÁŘ: Dovolená v zahraničí a otevřené hranice, přes které se nedá nikam dojet - Thomas Kulidakis.....		44
6.5.2020	novinky.cz ~ str. 00 ~ <i>Thomas Kulidakis</i>	
Tomáš Weiss: Geopolitická Komise? Na zahraniční politiku EU kvůli krizi nebude čas		45
6.5.2020	euractiv.cz ~ str. 00 ~ Evropská unie a svět <i>Ondrej Plevak</i>	
Primárky americké demokratické strany se komplikují víc, než se čekalo		49
7.5.2020	ČRo Radiožurnál ~ str. 04 ~ 18:10 Hlavní zprávy - rozhovory a komentáře	
Děti jsou pro mě odborníci na svůj vlastní život		51
7.5.2020	iforum.cuni.cz ~ str. 00 ~	
Polské prezidentské volby, které měly proběhnout už tuto neděli se nakonec přece jen odkládají.....		52
7.5.2020	ČRo Radiožurnál ~ str. 03 ~ 12:08 Hlavní zprávy - rozhovory a komentáře	
Pozice Spojených států v současném světě		54
7.5.2020	ČT 24 ~ str. 12 ~ 20:00 90' ČT24	
Uctívání svátost velkého vítězství nad nacismem bude Rusku brzy stejně platná, jako je dnešnímu Řecku vítězství u Marathonu		56
7.5.2020	denikn.cz ~ str. 00 ~ Komentáře <i>Michael Romancov</i>	
Úvod do dějin a teorie památkové péče, 1. díl.....		60
8.5.2020	cbdb.cz ~ str. 00 ~	
Na Balkán a východní Evropu nebude mít unie kvůli pandemii čas, říká expert na EU Tomáš Weiss		61
8.5.2020	hlidacipes.org ~ str. 00 ~	
Tři scénáře pro svět po pandemii: Hlubší spolupráce, rivalita i „nový středověk“		63
9.5.2020	ct24.cz ~ str. 00 ~ Koronavirus <i>hlubuckoval</i>	
Tmel společnosti i politický nástroj. Vítězství v druhé světové válce je v Rusku nedotknutelné		68

9.5.2020 ct24.cz ~ str. 00 ~ Svět
hosenseidlovap

Alessandro Testa: Zkoumám ožívování religiozity..... 74

10.5.2020 vedavyzkum.cz ~ str. 00 ~ Z domova
Vědavyzkum.cz

Česká ekonomická novinařina čeká na znovuzrození..... 76

10.5.2020 mediar.cz ~ str. 00 ~ Články
David Klimeš

Herec Martin Preiss: Naše společné projekty s tátou jsou nějaké prokleté 77

10.5.2020 ceskobudejovicky.denik.cz ~ str. 00 ~ Společnost
Filip Lukeš

Herec Martin Preiss: Naše společné projekty s tátou jsou nějaké prokleté 80

10.5.2020 boleslavsky.denik.cz ~ str. 00 ~ Společnost
Filip Lukeš

Herec Martin Preiss: Naše společné projekty s tátou jsou nějaké prokleté 82

10.5.2020 ceskobudejovicky.denik.cz ~ str. 00 ~ Společnost
Filip Lukeš

Herec Martin Preiss: Naše společné projekty s tátou jsou nějaké prokleté 85

10.5.2020 benesovsky.denik.cz ~ str. 00 ~ Společnost
Filip Lukeš

Herec Martin Preiss: Naše společné projekty s tátou jsou nějaké prokleté 87

10.5.2020 decinsky.denik.cz ~ str. 00 ~ Společnost
Filip Lukeš

Herec Martin Preiss: Naše společné projekty s tátou jsou nějaké prokleté 90

10.5.2020 litomericky.denik.cz ~ str. 00 ~ Společnost
Filip Lukeš

Herec Martin Preiss: Naše společné projekty s tátou jsou nějaké prokleté 92

10.5.2020 svitavsky.denik.cz ~ str. 00 ~ Společnost
Filip Lukeš

Herec Martin Preiss: Naše společné projekty s tátou jsou nějaké prokleté 95

10.5.2020 havlickobrodsky.denik.cz ~ str. 00 ~ Společnost
Filip Lukeš

Herec Martin Preiss: Naše společné projekty s tátou jsou nějaké prokleté 98

10.5.2020 chrudimsky.denik.cz ~ str. 00 ~ Společnost
Filip Lukeš

Herec Martin Preiss: Naše společné projekty s tátou jsou nějaké prokleté 100

10.5.2020 strakonicky.denik.cz ~ str. 00 ~ Společnost
Filip Lukeš

Herec Martin Preiss: Naše společné projekty s tátou jsou nějaké prokleté	103
10.5.2020 prachaticky.denik.cz ~ str. 00 ~ Společnost <i>Filip Lukeš</i>	
Herec Martin Preiss: Naše společné projekty s tátou jsou nějaké prokleté	105
10.5.2020 písecky.denik.cz ~ str. 00 ~ Společnost <i>Filip Lukeš</i>	
Herec Martin Preiss: Naše společné projekty s tátou jsou nějaké prokleté	108
10.5.2020 jihlavsky.denik.cz ~ str. 00 ~ Společnost <i>Filip Lukeš</i>	
Herec Martin Preiss: Naše společné projekty s tátou jsou nějaké prokleté	110
10.5.2020 kolinsky.denik.cz ~ str. 00 ~ Společnost <i>Filip Lukeš</i>	
Herec Martin Preiss: Naše společné projekty s tátou jsou nějaké prokleté	113
10.5.2020 jindrichohradecky.denik.cz ~ str. 00 ~ Společnost <i>Filip Lukeš</i>	
Herec Martin Preiss: Naše společné projekty s tátou jsou nějaké prokleté	116
10.5.2020 chebsky.denik.cz ~ str. 00 ~ Společnost <i>Filip Lukeš</i>	
Herec Martin Preiss: Naše společné projekty s tátou jsou nějaké prokleté	118
10.5.2020 karlovarsky.denik.cz ~ str. 00 ~ Společnost <i>Filip Lukeš</i>	
Herec Martin Preiss: Naše společné projekty s tátou jsou nějaké prokleté	121
10.5.2020 pelhrimovsky.denik.cz ~ str. 00 ~ Společnost <i>Filip Lukeš</i>	
Herec Martin Preiss: Naše společné projekty s tátou jsou nějaké prokleté	123
10.5.2020 teplicky.denik.cz ~ str. 00 ~ Společnost <i>Filip Lukeš</i>	
Herec Martin Preiss: Naše společné projekty s tátou jsou nějaké prokleté	126
10.5.2020 zatecky.denik.cz ~ str. 00 ~ Společnost <i>Filip Lukeš</i>	
Herec Martin Preiss: Naše společné projekty s tátou jsou nějaké prokleté	128
10.5.2020 zlinsky.denik.cz ~ str. 00 ~ Společnost <i>Filip Lukeš</i>	
Herec Martin Preiss: Naše společné projekty s tátou jsou nějaké prokleté	131
10.5.2020 sumpersky.denik.cz ~ str. 00 ~ Společnost <i>Filip Lukeš</i>	
Herec Martin Preiss: Naše společné projekty s tátou jsou nějaké prokleté	134
10.5.2020 ustecky.denik.cz ~ str. 00 ~ Společnost <i>Filip Lukeš</i>	

Herec Martin Preiss: Naše společné projekty s tátou jsou nějaké prokleté	136
10.5.2020 pardubicky.denik.cz ~ str. 00 ~ Společnost <i>Filip Lukeš</i>	
Herec Martin Preiss: Naše společné projekty s tátou jsou nějaké prokleté	139
10.5.2020 plzensky.denik.cz ~ str. 00 ~ Společnost <i>Filip Lukeš</i>	
Herec Martin Preiss: Naše společné projekty s tátou jsou nějaké prokleté	141
10.5.2020 rokycansky.denik.cz ~ str. 00 ~ Společnost <i>Filip Lukeš</i>	
Herec Martin Preiss: Naše společné projekty s tátou jsou nějaké prokleté	144
10.5.2020 sokolovsky.denik.cz ~ str. 00 ~ Společnost <i>Filip Lukeš</i>	
Herec Martin Preiss: Naše společné projekty s tátou jsou nějaké prokleté	146
10.5.2020 olomoucky.denik.cz ~ str. 00 ~ Společnost <i>Filip Lukeš</i>	
Herec Martin Preiss: Naše společné projekty s tátou jsou nějaké prokleté	149
10.5.2020 trebicky.denik.cz ~ str. 00 ~ Společnost <i>Filip Lukeš</i>	
Herec Martin Preiss: Naše společné projekty s tátou jsou nějaké prokleté	152
10.5.2020 zdarsky.denik.cz ~ str. 00 ~ Společnost <i>Filip Lukeš</i>	
Herec Martin Preiss: Naše společné projekty s tátou jsou nějaké prokleté	154
10.5.2020 novojicinsky.denik.cz ~ str. 00 ~ Společnost <i>Filip Lukeš</i>	
Herec Martin Preiss: Naše společné projekty s tátou jsou nějaké prokleté	157
10.5.2020 hodoninsky.denik.cz ~ str. 00 ~ Společnost <i>Filip Lukeš</i>	
Herec Martin Preiss: Naše společné projekty s tátou jsou nějaké prokleté	159
10.5.2020 denik.cz ~ str. 00 ~ Společnost <i>Filip Lukeš</i>	
Herec Martin Preiss: Naše společné projekty s tátou jsou nějaké prokleté	162
10.5.2020 brnensky.denik.cz ~ str. 00 ~ Společnost <i>Filip Lukeš</i>	
Herec Martin Preiss: Naše společné projekty s tátou jsou nějaké prokleté	164
10.5.2020 valassky.denik.cz ~ str. 00 ~ Společnost <i>Filip Lukeš</i>	
Herec Martin Preiss: Naše společné projekty s tátou jsou nějaké prokleté	167
10.5.2020 nachodsky.denik.cz ~ str. 00 ~ Společnost <i>Filip Lukeš</i>	

Herec Martin Preiss: Naše společné projekty s tátou jsou nějaké prokleté	170
10.5.2020 jicinsky.denik.cz ~ str. 00 ~ Společnost <i>Filip Lukeš</i>	
Herec Martin Preiss: Naše společné projekty s tátou jsou nějaké prokleté	172
10.5.2020 rakovnický.denik.cz ~ str. 00 ~ Společnost <i>Filip Lukeš</i>	
Herec Martin Preiss: Naše společné projekty s tátou jsou nějaké prokleté	175
10.5.2020 orlický.denik.cz ~ str. 00 ~ Společnost <i>Filip Lukeš</i>	
Herec Martin Preiss: Naše společné projekty s tátou jsou nějaké prokleté	177
10.5.2020 nymburský.denik.cz ~ str. 00 ~ Společnost <i>Filip Lukeš</i>	
Herec Martin Preiss: Naše společné projekty s tátou jsou nějaké prokleté	180
10.5.2020 kromerizský.denik.cz ~ str. 00 ~ Společnost <i>Filip Lukeš</i>	
Herec Martin Preiss: Naše společné projekty s tátou jsou nějaké prokleté	182
10.5.2020 pražský.denik.cz ~ str. 00 ~ Společnost <i>Filip Lukeš</i>	
Herec Martin Preiss: Naše společné projekty s tátou jsou nějaké prokleté	185
10.5.2020 prerovský.denik.cz ~ str. 00 ~ Společnost <i>Filip Lukeš</i>	
Herec Martin Preiss: Naše společné projekty s tátou jsou nějaké prokleté	188
10.5.2020 slovačský.denik.cz ~ str. 00 ~ Společnost <i>Filip Lukeš</i>	
Herec Martin Preiss: Naše společné projekty s tátou jsou nějaké prokleté	190
10.5.2020 hranický.denik.cz ~ str. 00 ~ Společnost <i>Filip Lukeš</i>	
Herec Martin Preiss: Naše společné projekty s tátou jsou nějaké prokleté	193
10.5.2020 rychnovský.denik.cz ~ str. 00 ~ Společnost <i>Filip Lukeš</i>	
Herec Martin Preiss: Naše společné projekty s tátou jsou nějaké prokleté	195
10.5.2020 moravskoslezský.denik.cz ~ str. 00 ~ Společnost <i>Filip Lukeš</i>	
Herec Martin Preiss: Naše společné projekty s tátou jsou nějaké prokleté	198
10.5.2020 příbramský.denik.cz ~ str. 00 ~ Společnost <i>Filip Lukeš</i>	
Herec Martin Preiss: Naše společné projekty s tátou jsou nějaké prokleté	200
10.5.2020 tachovský.denik.cz ~ str. 00 ~ Společnost <i>Filip Lukeš</i>	

Herec Martin Preiss: Naše společné projekty s tátou jsou nějaké prokleté	203
10.5.2020 taborsky.denik.cz ~ str. 00 ~ Společnost <i>Filip Lukeš</i>	
Herec Martin Preiss: Naše společné projekty s tátou jsou nějaké prokleté	206
10.5.2020 prostejovsky.denik.cz ~ str. 00 ~ Společnost <i>Filip Lukeš</i>	
Herec Martin Preiss: Naše společné projekty s tátou jsou nějaké prokleté	208
10.5.2020 melnický.denik.cz ~ str. 00 ~ Společnost <i>Filip Lukeš</i>	
Herec Martin Preiss: Naše společné projekty s tátou jsou nějaké prokleté	211
10.5.2020 podripsky.denik.cz ~ str. 00 ~ Společnost <i>Filip Lukeš</i>	
Herec Martin Preiss: Naše společné projekty s tátou jsou nějaké prokleté	213
10.5.2020 ceskolipsky.denik.cz ~ str. 00 ~ Společnost <i>Filip Lukeš</i>	
Herec Martin Preiss: Naše společné projekty s tátou jsou nějaké prokleté	216
10.5.2020 ceskokrumlovsky.denik.cz ~ str. 00 ~ Společnost <i>Filip Lukeš</i>	
Herec Martin Preiss: Naše společné projekty s tátou jsou nějaké prokleté	218
10.5.2020 jablonecky.denik.cz ~ str. 00 ~ Společnost <i>Filip Lukeš</i>	
Herec Martin Preiss: Naše společné projekty s tátou jsou nějaké prokleté	221
10.5.2020 kutnohorsky.denik.cz ~ str. 00 ~ Společnost <i>Filip Lukeš</i>	
Herec Martin Preiss: Naše společné projekty s tátou jsou nějaké prokleté	224
10.5.2020 liberecky.denik.cz ~ str. 00 ~ Společnost <i>Filip Lukeš</i>	
Herec Martin Preiss: Naše společné projekty s tátou jsou nějaké prokleté	226
10.5.2020 krkonossky.denik.cz ~ str. 00 ~ Společnost <i>Filip Lukeš</i>	
Herec Martin Preiss: Naše společné projekty s tátou jsou nějaké prokleté	229
10.5.2020 klatovsky.denik.cz ~ str. 00 ~ Společnost <i>Filip Lukeš</i>	
Herec Martin Preiss: Naše společné projekty s tátou jsou nějaké prokleté	231
10.5.2020 kladensky.denik.cz ~ str. 00 ~ Společnost <i>Filip Lukeš</i>	
Herec Martin Preiss: Naše společné projekty s tátou jsou nějaké prokleté	234
10.5.2020 hradecky.denik.cz ~ str. 00 ~ Společnost <i>Filip Lukeš</i>	

Herec Martin Preiss: Naše společné projekty s tátou jsou nějaké prokleté	236
10.5.2020 domazlicky.denik.cz ~ str. 00 ~ Společnost <i>Filip Lukeš</i>	
Herec Martin Preiss: Naše společné projekty s tátou jsou nějaké prokleté	239
10.5.2020 mostecky.denik.cz ~ str. 00 ~ Společnost <i>Filip Lukeš</i>	
Herec Martin Preiss: Naše společné projekty s tátou jsou nějaké prokleté	242
10.5.2020 bruntalsky.denik.cz ~ str. 00 ~ Společnost <i>Filip Lukeš</i>	
Herec Martin Preiss: Naše společné projekty s tátou jsou nějaké prokleté	244
10.5.2020 opavsky.denik.cz ~ str. 00 ~ Společnost <i>Filip Lukeš</i>	
Herec Martin Preiss: Naše společné projekty s tátou jsou nějaké prokleté	247
10.5.2020 znojemsky.denik.cz ~ str. 00 ~ Společnost <i>Filip Lukeš</i>	
Herec Martin Preiss: Naše společné projekty s tátou jsou nějaké prokleté	249
10.5.2020 vyskovsky.denik.cz ~ str. 00 ~ Společnost <i>Filip Lukeš</i>	
Herec Martin Preiss: Naše společné projekty s tátou jsou nějaké prokleté	252
10.5.2020 blanensky.denik.cz ~ str. 00 ~ Společnost <i>Filip Lukeš</i>	
Herec Martin Preiss: Naše společné projekty s tátou jsou nějaké prokleté	254
10.5.2020 breclavsky.denik.cz ~ str. 00 ~ Společnost <i>Filip Lukeš</i>	
Herec Martin Preiss: Naše společné projekty s tátou jsou nějaké prokleté	257
10.5.2020 fm.denik.cz ~ str. 00 ~ Společnost <i>Filip Lukeš</i>	
Herec Martin Preiss: Naše společné projekty s tátou jsou nějaké prokleté	260
10.5.2020 berounsky.denik.cz ~ str. 00 ~ Společnost <i>Filip Lukeš</i>	
Herec Martin Preiss: Naše společné projekty s tátou jsou nějaké prokleté	262
10.5.2020 chomutovsky.denik.cz ~ str. 00 ~ Společnost <i>Filip Lukeš</i>	
Herec Martin Preiss: Naše společné projekty s tátou jsou nějaké prokleté	265
10.5.2020 karvinsky.denik.cz ~ str. 00 ~ Společnost <i>Filip Lukeš</i>	
Jak se dostat na FSV UK? Tyto knihy vás zachrání u přijímaček!	21
11.5.2020 vysokeskoly.cz ~ str. 00 ~ <i>Miroslav Karlíček</i>	

V karanténě nám schází pohyb. Sportovci z UK ukazují, jak se hýbat doma	21
11.5.2020 iforum.cuni.cz ~ str. 00 ~	
V čem jsme první?	23
11.5.2020 ČT 1 ~ str. 01 ~ 21:25 Reportéři ČT	
Jídlo během povstání dodával Praze venkov	25
11.5.2020 Pražský deník ~ str. 02 ~ Praha JAN PROKEŠ	
Česká ekonomická žurnalistika čeká na své znovuzrození	26
11.5.2020 mediar.cz ~ str. 00 ~ News Media	
Jídlo během povstání dodával Praze venkov, říká historik o dění před 75 lety	28
11.5.2020 prazsky.denik.cz ~ str. 00 ~ Praha Jan Prokeš	
Jídlo během povstání dodával Praze venkov, říká historik o dění před 75 lety	31
11.5.2020 denik.cz ~ str. 00 ~ Česko Jan Prokeš	
Jedu na vlně adrenalinu, říká moderátorka Markéta Fialová	35
11.5.2020 ona.iDNES.cz ~ str. 00 ~ Vztahy Eva Tichá	
JEDU NA VLNĚ adrenalinu	36
11.5.2020 Ona DNES ~ str. 10 ~ Rozhovor EVA TICHÁ	
Radost Polska a Maďarska: právní jistota v EU se otřásla	37
12.5.2020 Hospodářské noviny ~ str. 09 ~ Panorama Ondřej Houska	
Radost Polska a Maďarska: právní jistota v EU se otřásla kvůli německému rozsudku a nadřazenost evropských soudů je v ohrožení	40
12.5.2020 iHNed.cz ~ str. 00 ~ Ondřej Houska	
Markéta Supa: Děti jsou pro mě odborníci na svůj vlastní život.....	42
13.5.2020 vedavyzkum.cz ~ str. 00 ~ Z domova Vědavyzkum.cz	
Popularita Donalda Trumpa.....	44
13.5.2020 ČT 24 ~ str. 05 ~ 22:00 Události, komentáře	
Fotograf Jan Saudek dnes slaví narozeniny, kněz Karol Lovaš připravil originální rozhovor	44
13.5.2020 vecerni-praha.cz ~ str. 00 ~	

redakce

Jan Saudek: Mystik. Fotograf, kterého se dotkl Bůh.....	45
13.5.2020 prazskypatriot.cz ~ str. 00 ~ Pražská kultura <i>TZ, red</i>	
KOMENTÁŘ: Migranti a uprchlíci v době koronavirové – Thomas Kulidakis.....	49
13.5.2020 novinky.cz ~ str. 00 ~ <i>Thomas Kulidakis</i>	
Dopady na ekonomiku řeší tři týmy expertů.....	51
14.5.2020 Revue Sondy ~ str. 20 ~ Měli byste vědět <i>ANDREA CERQUEIROVÁ</i>	
Schillerová a angličtina? Od března jednala s unijními ministry jen jednou. ‚Byla ve sněmovně,‘ zní z úřadu	52
15.5.2020 irozhlas.cz ~ str. 00 ~ Zprávy z domova <i>Martin Štorkán</i>	
Jindy spíše váhavá Evropská komise ostře reaguje na verdikt německých soudců. Ve hře je respekt k unijnímu právu	54
15.5.2020 denikn.cz ~ str. 00 ~ Komentáře <i>Ivo Šlosarčík</i>	
Z kontrol nákupů nemám naprosto žádné obavy	56
15.5.2020 Prostějovský deník ~ str. 12 ~ Páteční rozhovor <i>Kateřina Perknerová</i>	
ADAM VOJTĚCH: Z kontrol nákupů nemám naprosto žádné obavy	60
15.5.2020 Frýdecko-místecký a třinecký deník ~ str. 12 ~ Páteční rozhovor <i>Kateřina Perknerová</i>	
ADAM VOJTĚCH: Z kontrol nákupů nemám naprosto žádné obavy	61
15.5.2020 Písecký deník ~ str. 12 ~ Páteční rozhovor <i>Kateřina Perknerová</i>	
ADAM VOJTĚCH: Z kontrol nákupů nemám naprosto žádné obavy	63
15.5.2020 Pardubický deník ~ str. 12 ~ Páteční rozhovor <i>Kateřina Perknerová</i>	
Umělá inteligence v žurnalistice. „Rutinu můžeme přenechat strojům,“ říká Moravec	68
16.5.2020 finmag.cz ~ str. 00 ~ Kaleidoskop <i>Anna Mikolandová, Barbora Součková</i>	
Adam Vojtěch: Z kontrol nákupů nemám naprosto žádné obavy	74
16.5.2020 denik.cz ~ str. 00 ~ Česko <i>Kateřina Perknerová</i>	
Adam Vojtěch: Z kontrol nákupů nemám naprosto žádné obavy.....	76
16.5.2020 pisecky.denik.cz ~ str. 00 ~ Zprávy z Česka <i>Kateřina Perknerová</i>	

Adam Vojtěch: Z kontrol nákupů nemám naprosto žádné obavy	77
16.5.2020 chrudimsky.denik.cz ~ str. 00 ~ Zprávy z Česka <i>Kateřina Perknerová</i>	
Adam Vojtěch: Z kontrol nákupů nemám naprosto žádné obavy	80
16.5.2020 zdarsky.denik.cz ~ str. 00 ~ Zprávy z Česka <i>Kateřina Perknerová</i>	
Adam Vojtěch: Z kontrol nákupů nemám naprosto žádné obavy	82
16.5.2020 decinsky.denik.cz ~ str. 00 ~ Zprávy z Česka <i>Kateřina Perknerová</i>	
Adam Vojtěch: Z kontrol nákupů nemám naprosto žádné obavy	85
16.5.2020 prachaticky.denik.cz ~ str. 00 ~ Zprávy z Česka <i>Kateřina Perknerová</i>	
Adam Vojtěch: Z kontrol nákupů nemám naprosto žádné obavy	87
16.5.2020 trebicky.denik.cz ~ str. 00 ~ Zprávy z Česka <i>Kateřina Perknerová</i>	
Adam Vojtěch: Z kontrol nákupů nemám naprosto žádné obavy	90
16.5.2020 zatecky.denik.cz ~ str. 00 ~ Zprávy z Česka <i>Kateřina Perknerová</i>	
Adam Vojtěch: Z kontrol nákupů nemám naprosto žádné obavy	92
16.5.2020 pelhrimovsky.denik.cz ~ str. 00 ~ Zprávy z Česka <i>Kateřina Perknerová</i>	
Adam Vojtěch: Z kontrol nákupů nemám naprosto žádné obavy	95
16.5.2020 rychnovsky.denik.cz ~ str. 00 ~ Zprávy z Česka <i>Kateřina Perknerová</i>	
Adam Vojtěch: Z kontrol nákupů nemám naprosto žádné obavy	98
16.5.2020 boleslavsky.denik.cz ~ str. 00 ~ Zprávy z Česka <i>Kateřina Perknerová</i>	
Adam Vojtěch: Z kontrol nákupů nemám naprosto žádné obavy	100
16.5.2020 klatovsky.denik.cz ~ str. 00 ~ Zprávy z Česka <i>Kateřina Perknerová</i>	
Adam Vojtěch: Z kontrol nákupů nemám naprosto žádné obavy	103
16.5.2020 liberecky.denik.cz ~ str. 00 ~ Zprávy z Česka <i>Kateřina Perknerová</i>	
Adam Vojtěch: Z kontrol nákupů nemám naprosto žádné obavy	105
16.5.2020 ceskobudejovicky.denik.cz ~ str. 00 ~ Zprávy z Česka <i>Kateřina Perknerová</i>	
Adam Vojtěch: Z kontrol nákupů nemám naprosto žádné obavy	108
16.5.2020 jindrichohradecky.denik.cz ~ str. 00 ~ Zprávy z Česka <i>Kateřina Perknerová</i>	

Adam Vojtěch: Z kontrol nákupů nemám naprosto žádné obavy	110
16.5.2020 strakonicky.denik.cz ~ str. 00 ~ Zprávy z Česka <i>Kateřina Perknerová</i>	
Adam Vojtěch: Z kontrol nákupů nemám naprosto žádné obavy	113
16.5.2020 taborsky.denik.cz ~ str. 00 ~ Zprávy z Česka <i>Kateřina Perknerová</i>	
Adam Vojtěch: Z kontrol nákupů nemám naprosto žádné obavy	116
16.5.2020 prazsky.denik.cz ~ str. 00 ~ Zprávy z Česka <i>Kateřina Perknerová</i>	
Adam Vojtěch: Z kontrol nákupů nemám naprosto žádné obavy	118
16.5.2020 rokycansky.denik.cz ~ str. 00 ~ Zprávy z Česka <i>Kateřina Perknerová</i>	
Adam Vojtěch: Z kontrol nákupů nemám naprosto žádné obavy	121
16.5.2020 moravskoslezsky.denik.cz ~ str. 00 ~ Zprávy z Česka <i>Kateřina Perknerová</i>	
Adam Vojtěch: Z kontrol nákupů nemám naprosto žádné obavy	123
16.5.2020 podripsky.denik.cz ~ str. 00 ~ Zprávy z Česka <i>Kateřina Perknerová</i>	
Adam Vojtěch: Z kontrol nákupů nemám naprosto žádné obavy	126
16.5.2020 rakovnický.denik.cz ~ str. 00 ~ Zprávy z Česka <i>Kateřina Perknerová</i>	
Adam Vojtěch: Z kontrol nákupů nemám naprosto žádné obavy	128
16.5.2020 olomoucky.denik.cz ~ str. 00 ~ Zprávy z Česka <i>Kateřina Perknerová</i>	
Adam Vojtěch: Z kontrol nákupů nemám naprosto žádné obavy	131
16.5.2020 karvinsky.denik.cz ~ str. 00 ~ Zprávy z Česka <i>Kateřina Perknerová</i>	
Adam Vojtěch: Z kontrol nákupů nemám naprosto žádné obavy	134
16.5.2020 tachovsky.denik.cz ~ str. 00 ~ Zprávy z Česka <i>Kateřina Perknerová</i>	
Adam Vojtěch: Z kontrol nákupů nemám naprosto žádné obavy	136
16.5.2020 hranicky.denik.cz ~ str. 00 ~ Zprávy z Česka <i>Kateřina Perknerová</i>	
Adam Vojtěch: Z kontrol nákupů nemám naprosto žádné obavy	139
16.5.2020 jablonecky.denik.cz ~ str. 00 ~ Zprávy z Česka <i>Kateřina Perknerová</i>	
Adam Vojtěch: Z kontrol nákupů nemám naprosto žádné obavy	141
16.5.2020 brnensky.denik.cz ~ str. 00 ~ Zprávy z Česka <i>Kateřina Perknerová</i>	

Adam Vojtěch: Z kontrol nákupů nemám naprosto žádné obavy	144
16.5.2020 litomericky.denik.cz ~ str. 00 ~ Zprávy z Česka <i>Kateřina Perknerová</i>	
Adam Vojtěch: Z kontrol nákupů nemám naprosto žádné obavy	146
16.5.2020 chomutovsky.denik.cz ~ str. 00 ~ Zprávy z Česka <i>Kateřina Perknerová</i>	
Adam Vojtěch: Z kontrol nákupů nemám naprosto žádné obavy	149
16.5.2020 jicinsky.denik.cz ~ str. 00 ~ Zprávy z Česka <i>Kateřina Perknerová</i>	
Adam Vojtěch: Z kontrol nákupů nemám naprosto žádné obavy	152
16.5.2020 hradecky.denik.cz ~ str. 00 ~ Zprávy z Česka <i>Kateřina Perknerová</i>	
Adam Vojtěch: Z kontrol nákupů nemám naprosto žádné obavy	154
16.5.2020 jihlavsky.denik.cz ~ str. 00 ~ Zprávy z Česka <i>Kateřina Perknerová</i>	
Adam Vojtěch: Z kontrol nákupů nemám naprosto žádné obavy	157
16.5.2020 kladensky.denik.cz ~ str. 00 ~ Zprávy z Česka <i>Kateřina Perknerová</i>	
Adam Vojtěch: Z kontrol nákupů nemám naprosto žádné obavy	159
16.5.2020 melnický.denik.cz ~ str. 00 ~ Zprávy z Česka <i>Kateřina Perknerová</i>	
Adam Vojtěch: Z kontrol nákupů nemám naprosto žádné obavy	162
16.5.2020 pardubicky.denik.cz ~ str. 00 ~ Zprávy z Česka <i>Kateřina Perknerová</i>	
Adam Vojtěch: Z kontrol nákupů nemám naprosto žádné obavy	164
16.5.2020 plzensky.denik.cz ~ str. 00 ~ Zprávy z Česka <i>Kateřina Perknerová</i>	
Adam Vojtěch: Z kontrol nákupů nemám naprosto žádné obavy	167
16.5.2020 pribramsky.denik.cz ~ str. 00 ~ Zprávy z Česka <i>Kateřina Perknerová</i>	
Adam Vojtěch: Z kontrol nákupů nemám naprosto žádné obavy	170
16.5.2020 opavsky.denik.cz ~ str. 00 ~ Zprávy z Česka <i>Kateřina Perknerová</i>	
Adam Vojtěch: Z kontrol nákupů nemám naprosto žádné obavy	172
16.5.2020 fm.denik.cz ~ str. 00 ~ Zprávy z Česka <i>Kateřina Perknerová</i>	
Adam Vojtěch: Z kontrol nákupů nemám naprosto žádné obavy	175
16.5.2020 kutnohorsky.denik.cz ~ str. 00 ~ Zprávy z Česka <i>Kateřina Perknerová</i>	

Adam Vojtěch: Z kontrol nákupů nemám naprosto žádné obavy	177
16.5.2020 havlickobrodsky.denik.cz ~ str. 00 ~ Zprávy z Česka <i>Kateřina Perknerová</i>	
Adam Vojtěch: Z kontrol nákupů nemám naprosto žádné obavy	180
16.5.2020 nachodsky.denik.cz ~ str. 00 ~ Zprávy z Česka <i>Kateřina Perknerová</i>	
Adam Vojtěch: Z kontrol nákupů nemám naprosto žádné obavy	182
16.5.2020 zlinsky.denik.cz ~ str. 00 ~ Zprávy z Česka <i>Kateřina Perknerová</i>	
Adam Vojtěch: Z kontrol nákupů nemám naprosto žádné obavy	185
16.5.2020 novojicinsky.denik.cz ~ str. 00 ~ Zprávy z Česka <i>Kateřina Perknerová</i>	
Adam Vojtěch: Z kontrol nákupů nemám naprosto žádné obavy	188
16.5.2020 sokolovsky.denik.cz ~ str. 00 ~ Zprávy z Česka <i>Kateřina Perknerová</i>	
Adam Vojtěch: Z kontrol nákupů nemám naprosto žádné obavy	190
16.5.2020 ustecky.denik.cz ~ str. 00 ~ Zprávy z Česka <i>Kateřina Perknerová</i>	
Adam Vojtěch: Z kontrol nákupů nemám naprosto žádné obavy	193
16.5.2020 prerovsky.denik.cz ~ str. 00 ~ Zprávy z Česka <i>Kateřina Perknerová</i>	
Adam Vojtěch: Z kontrol nákupů nemám naprosto žádné obavy	195
16.5.2020 kromerizsky.denik.cz ~ str. 00 ~ Zprávy z Česka <i>Kateřina Perknerová</i>	
Adam Vojtěch: Z kontrol nákupů nemám naprosto žádné obavy	198
16.5.2020 mostecky.denik.cz ~ str. 00 ~ Zprávy z Česka <i>Kateřina Perknerová</i>	
Adam Vojtěch: Z kontrol nákupů nemám naprosto žádné obavy	200
16.5.2020 znojemsky.denik.cz ~ str. 00 ~ Zprávy z Česka <i>Kateřina Perknerová</i>	
Adam Vojtěch: Z kontrol nákupů nemám naprosto žádné obavy	203
16.5.2020 breclavsky.denik.cz ~ str. 00 ~ Zprávy z Česka <i>Kateřina Perknerová</i>	
Adam Vojtěch: Z kontrol nákupů nemám naprosto žádné obavy	206
16.5.2020 blanensky.denik.cz ~ str. 00 ~ Zprávy z Česka <i>Kateřina Perknerová</i>	
Adam Vojtěch: Z kontrol nákupů nemám naprosto žádné obavy	208
16.5.2020 vyskovsky.denik.cz ~ str. 00 ~ Zprávy z Česka <i>Kateřina Perknerová</i>	

Adam Vojtěch: Z kontrol nákupů nemám naprosto žádné obavy	211
16.5.2020 benesovsky.denik.cz ~ str. 00 ~ Zprávy z Česka <i>Kateřina Perknerová</i>	
Adam Vojtěch: Z kontrol nákupů nemám naprosto žádné obavy	213
16.5.2020 berounsky.denik.cz ~ str. 00 ~ Zprávy z Česka <i>Kateřina Perknerová</i>	
Adam Vojtěch: Z kontrol nákupů nemám naprosto žádné obavy	216
16.5.2020 ceskokrumlovsky.denik.cz ~ str. 00 ~ Zprávy z Česka <i>Kateřina Perknerová</i>	
Adam Vojtěch: Z kontrol nákupů nemám naprosto žádné obavy	218
16.5.2020 ceskolipsky.denik.cz ~ str. 00 ~ Zprávy z Česka <i>Kateřina Perknerová</i>	
Adam Vojtěch: Z kontrol nákupů nemám naprosto žádné obavy	221
16.5.2020 teplicky.denik.cz ~ str. 00 ~ Zprávy z Česka <i>Kateřina Perknerová</i>	
Adam Vojtěch: Z kontrol nákupů nemám naprosto žádné obavy	224
16.5.2020 bruntalsky.denik.cz ~ str. 00 ~ Zprávy z Česka <i>Kateřina Perknerová</i>	
Adam Vojtěch: Z kontrol nákupů nemám naprosto žádné obavy	226
16.5.2020 nymbursky.denik.cz ~ str. 00 ~ Zprávy z Česka <i>Kateřina Perknerová</i>	
Adam Vojtěch: Z kontrol nákupů nemám naprosto žádné obavy	229
16.5.2020 orlicky.denik.cz ~ str. 00 ~ Zprávy z Česka <i>Kateřina Perknerová</i>	
Adam Vojtěch: Z kontrol nákupů nemám naprosto žádné obavy	231
16.5.2020 domazlicky.denik.cz ~ str. 00 ~ Zprávy z Česka <i>Kateřina Perknerová</i>	
Adam Vojtěch: Z kontrol nákupů nemám naprosto žádné obavy	234
16.5.2020 chebsky.denik.cz ~ str. 00 ~ Zprávy z Česka <i>Kateřina Perknerová</i>	
Adam Vojtěch: Z kontrol nákupů nemám naprosto žádné obavy	236
16.5.2020 krkonossky.denik.cz ~ str. 00 ~ Zprávy z Česka <i>Kateřina Perknerová</i>	
Adam Vojtěch: Z kontrol nákupů nemám naprosto žádné obavy	239
16.5.2020 prostejovsky.denik.cz ~ str. 00 ~ Zprávy z Česka <i>Kateřina Perknerová</i>	
Adam Vojtěch: Z kontrol nákupů nemám naprosto žádné obavy	242
16.5.2020 slovacky.denik.cz ~ str. 00 ~ Zprávy z Česka <i>Kateřina Perknerová</i>	

Adam Vojtěch: Z kontrol nákupů nemám naprosto žádné obavy	244
16.5.2020 karlovarsky.denik.cz ~ str. 00 ~ Zprávy z Česka <i>Kateřina Perknerová</i>	
Adam Vojtěch: Z kontrol nákupů nemám naprosto žádné obavy	247
16.5.2020 kolinsky.denik.cz ~ str. 00 ~ Zprávy z Česka <i>Kateřina Perknerová</i>	
Adam Vojtěch: Z kontrol nákupů nemám naprosto žádné obavy	249
16.5.2020 valassky.denik.cz ~ str. 00 ~ Zprávy z Česka <i>Kateřina Perknerová</i>	
Adam Vojtěch: Z kontrol nákupů nemám naprosto žádné obavy	252
16.5.2020 svitavsky.denik.cz ~ str. 00 ~ Zprávy z Česka <i>Kateřina Perknerová</i>	
Adam Vojtěch: Z kontrol nákupů nemám naprosto žádné obavy	254
16.5.2020 sumpersky.denik.cz ~ str. 00 ~ Zprávy z Česka <i>Kateřina Perknerová</i>	
Adam Vojtěch: Z kontrol nákupů nemám naprosto žádné obavy	257
16.5.2020 hodoninsky.denik.cz ~ str. 00 ~ Zprávy z Česka <i>Kateřina Perknerová</i>	
K měření vyváženosti médií chybí jasné definice	260
17.5.2020 mediaguru.cz ~ str. 00 ~	
„Koho ze CNN jsem musela op*cat?“ Blondýna z Prímy po lekci se Schillerovou čelí špíně	262
17.5.2020 blesk.cz ~ str. 00 ~ Politika <i>kal</i>	
Silný HLAS	265
18.5.2020 Tv Pohoda ~ str. 11 ~ TV svět	
Vysoké školy doplatí na koronavirus. Chybět jim budou peníze za zahraniční studenty	21
18.5.2020 vysokeskoly.cz ~ str. 00 ~ <i>Fakulty Sociálních</i>	
Symposium: Změny chování české populace v době covid-19	21
18.5.2020 vedavyzkum.cz ~ str. 00 ~ Akce <i>Vědavyzkum.cz</i>	
ČLC udělilo 16 autorských stipendií	23
18.5.2020 czechlit.cz ~ str. 00 ~ <i>Džian Baban, Juliána Chomová, Lucie Lomová</i>	
Novinky a média	25
18.5.2020 mkcr.cz ~ str. 00 ~	

Mladá zpěvačka Zaelbeth pomáhá Jágrovi s kladenským hokejem	26
19.5.2020 Berounský deník ~ str. 13 ~ Berounský týden <i>RUDOLF MUZIKA</i>	
Čas terminátorů. Umělá inteligence ve válce	28
19.5.2020 finmag.cz ~ str. 00 ~ Kaleidoskop <i>Lukáš Skládal</i>	
Pandemie potvrdila nedostatky sociálního systému.....	31
19.5.2020 Týden ~ str. 24 ~ Aktuálně <i>Jaromíra Kotíková</i>	
Proč Rusko nemá právo od nikoho žádat věčný vděk za osvobození a vnucovat mu spolu s komunisty svůj výklad historie.....	35
19.5.2020 denikn.cz ~ str. 00 ~ Komentáře <i>Michael Romancov</i>	
Martin Kozel: Učitelé a ředitelé si zaslouží maximální podporu a péči.....	36
19.5.2020 ucitelske-listy.cz ~ str. 00 ~	
Komunista „mlátička“ Ondráček pogrataloval ozbrojeným bandám Kremlu na Ukrajině.....	37
20.5.2020 forum24.cz ~ str. 00 ~ Zprávy	
Kateřina Cidlinská: Česká věda je androcentrická.....	40
20.5.2020 iforum.cuni.cz ~ str. 00 ~	
Život během pandemie a model města M	42
21.5.2020 iforum.cuni.cz ~ str. 00 ~	
ZAHRANIČNÍ STUDENTI DEBATOVALI O KSČM.....	44
21.5.2020 Haló noviny ~ str. 02 ~ Z domova <i>(za)</i>	
Dráhy utrácely nejvíce v „Babišově“ Mafře	44
21.5.2020 Prostějovský deník ~ str. 06 ~ Události <i>(js)</i>	
Dráhy utrácely nejvíce v „Babišově“ Mafře	45
21.5.2020 Benešovský deník ~ str. 06 ~ Události <i>(js)</i>	
Andrej Babiš: Trafiky nedávám	49
22.5.2020 ČRo - plus.cz ~ str. 00 ~ Domáci <i>Jana Přinosilová</i>	

Webinář GEinCEE CoP o genderu a vědě v České republice	51
22.5.2020 genderaveda.cz ~ str. 00 ~	
Nový román oblíbené autorky	52
22.5.2020 celebritytime.cz ~ str. 00 ~	
Smetanovo nábřeží v Praze je ode dneška částečně uzavřené pro auta.....	54
23.5.2020 ČRo Radiožurnál ~ str. 07 ~ 12:00 Hlavní zprávy	
Přijímačky a maturity v jeden den. Studenti musí škemrat o náhradní termíny.....	56
23.5.2020 seznamzpravy.cz ~ str. 00 ~ Koronavirus, Život v Česku, Stalo se <i>Josef Mačí</i>	
Babišova jedenáctka. Prymula by byl mezi zmocněnci Válkovou či Hniličkou.....	60
24.5.2020 zpravy.iDNES.cz ~ str. 00 ~ Domáci <i>pma</i>	
Ze všech ÚHLŮ.....	61
25.5.2020 Tv Pohoda ~ str. 11 ~ TV SVET	
Ze všech ÚHLŮ.....	63
25.5.2020 Tv Pohoda ~ str. 11 ~ TV SVET	
Zavřené hranice, chudé vysoké školy.....	68
25.5.2020 Euro ~ str. 26 ~ Report <i>Eliška Halaštová</i>	
Cena Josefa Vavrouška	74
26.5.2020 vedavyzkum.cz ~ str. 00 ~ Granty a dotace <i>Vědavýzkum.cz</i>	
Ilja Racek oslavil narozeniny	76
26.5.2020 REGION OPAVSKO ~ str. 15 ~ Naši senioři <i>(tep)</i>	
Kateřina Cidlinská: Česká věda je androcentrická.....	77
26.5.2020 vedavyzkum.cz ~ str. 00 ~ Rozhovory <i>Vědavýzkum.cz</i>	
Barbara Nesvadbová.....	80
27.5.2020 kosmas.cz ~ str. 00 ~ <i>KOSMAS.cz</i>	
Zavřené hranice, chudé vysoké školy. Kvůli koronaviru univerzitám klesnou příjmy.....	82
27.5.2020 euro.cz ~ str. 00 ~ Byznys, Domáci <i>Eliška Halaštová</i>	

Nový román oblíbené autorky. Barbara Nesvadbová: Iluze	85
27.5.2020	celebritytime.cz ~ str. 00 ~
Do Rady České televize nově usednou ekonomka Lipovská, novinář Matocha a moderátor Veselý	87
27.5.2020	iHNed.cz ~ str. 00 ~ ČTK
Cítím se pořád milovaná.....	90
27.5.2020	Vlasta ~ str. 14 ~ Rozhovor
Přihlaste se do soutěže o Cenu Josefa Vavrouška	92
28.5.2020	ceskavedadosveta.cz ~ str. 00 ~
Poslanci budou řešit postup vlády při epidemii, v Číně zřejmě schválí nový zákon pro Hongkong	95
28.5.2020	lidovky.cz ~ str. 00 ~ Briefing Lidovky.cz
Mladí Češi kouří méně než v minulosti. Výzkumníci ale varují, že je tabákové společnosti lákají na influencery.....	98
28.5.2020	refresher.cz ~ str. 00 ~ Antonín Havlík Antonín Havlík
Mladí lidé začínají méně kouřit. Tabákové společnosti jim nabízejí nové tabákové a nikotinové alternativy	100
28.5.2020	vlada.cz ~ str. 00 ~
... a robot zábavně odpoví. Jak se programují roboti na pokec	103
28.5.2020	finmag.cz ~ str. 00 ~ Kaleidoskop Alžběta Holcová
Násilí v Minneapolisu.....	105
29.5.2020	ČT 24 ~ str. 08 ~ 22:00 Události, komentáře
Jan Hamáček: Byznys s podobiznami nacistických vůdců je nevkusný, není ale trestný	108
29.5.2020	ČRo - plus.cz ~ str. 00 ~ Domáci Věra Luptáková
Mladí lidé začínají méně kouřit.....	110
29.5.2020	stabruntalsko.cz ~ str. 00 ~ Redakce Sta
Mladí lidé začínají méně kouřit. Tabákové společnosti jim nabízejí nové tabákové.....	113
29.5.2020	rtvj.cz ~ str. 00 ~ Bronislav Samson

Smetanovo nábřeží mělo být bez aut už dávno	116
29.5.2020 denikreferendum.cz ~ str. 00 ~ <i>Michal Lehečka</i>	
Nový román Barbary Nesvadbové: Iluze.....	118
29.5.2020 stylemagazin.cz ~ str. 00 ~	
Punk na pražském nábřeží zkrásní, o uzavření ulice mluvil už v roce 2004 primátor Pavel Bém	121
29.5.2020 lidovky.cz ~ str. 00 ~ Domov <i>Eliška Nová</i>	
Punk na pražském nábřeží zkrásní.....	123
29.5.2020 Lidové noviny ~ str. 04 ~ Domov <i>ELIŠKA NOVÁ</i>	
Naskenujte pokoj a ukažte všechna data. Scio chce studentům vidět i pod stůl	126
29.5.2020 seznamzpravy.cz ~ str. 00 ~ Koronavirus, Život v Česku, Stalo se <i>Josef Mačí</i>	
Trump vyzval státy k tvrdšímu zásahu proti demonstrantům. Jinak nasadí armádu	128
30.5.2020 ct24.cz ~ str. 00 ~ Svět <i>kolarikm</i>	
Proti deepfake videům pomůže jen umělá inteligence, říká odborník	131
30.5.2020 finmag.cz ~ str. 00 ~ Kaleidoskop <i>Martina Arltová</i>	
Chtěl jsem za inscenací stát, ne abych se jí prostyděl, říká Viktor Preiss	134
30.5.2020 kultura.iDNES.cz ~ str. 00 ~ Divadlo <i>Helena Cejpková</i>	
Itálie je ekonomika s druhým nejvyšším dluhem k HDP v Evropě.....	136
31.5.2020 ČRo Plus ~ str. 01 ~ 16:30 Evropa Plus	
Manažer ČT vůbec poprvé ke konkrétním pořadům. Škrt. Škrt. Taky škrt. Zrušit. Co to zase je? Kulový, ať jdou k lopatě!.....	139
31.5.2020 parlamentnilisty.cz ~ str. 00 ~ <i>Tomáš A. Nový</i>	

Plné znění zpráv

Tisková zpráva: Změny v externí komunikaci Vodafonu: do čela se posunul Ondřej Luštinec, jeho zástupcem se stává Kateřina Šantorová

1.5.2020 itmix.cz str. 00

Dosavadní zástupce vedoucího externí komunikace Vodafonu Ondřej Luštinec se v dubnu stal vedoucím tohoto oddělení firmy.

Na pozici seniorního specialisty od května nastupuje Kateřina Šantorová, která zároveň přebírá roli zástupce vedoucího externí komunikace. Luštinec dříve působil v Českém rozhlasu a Hospodářských novinách, Šantorová pracovala mimo jiné 13 let v telekomunikační společnosti O2.

Nejdůležitějším zdrojem pro obsazování nových pozic ve společnosti Vodafone jsou stávající zaměstnanci a jejich doporučení. Odráží to i aktuální změny v komunikačním týmu. V čele externí komunikace a jako vedoucí tiskového oddělení Vodafonu působí od dubna Ondřej Luštinec, který vystřídal na pozici Marka Steigera. Luštinec dosud ve firmě pracoval jako zástupce vedoucího externí komunikace. Jeho práci převezme od května Kateřina Šantorová, která s Vodafone rok intenzivně spolupracovala externě.

Ondřej Luštinec přišel do Vodafonu v září 2018, předtím působil více než deset let jako novinář, redaktor a editor v tištěných, internetových a audiovizuálních médiích. Do korporace nastoupil z veřejnoprávního Českého rozhlasu, kde pracoval jako redaktor v ekonomické redakci zpravodajství především pro stanice Radiožurnál a Plus. Věnoval se zpracování témat například z oblasti informačních technologií nebo e-commerce.

Před rozhlasem pracoval pro mediální dům Economia, kde zastával v průběhu své kariéry několik funkcí, působil jako redaktor domácí rubriky serveru IHned.cz, editor v ekonomické části Hospodářských novin nebo editor specializovaných magazínů. Ondřej vystudoval obory Žurnalistika a Mediální studia na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy. Ve volném čase se věnuje hudbě, hraje mimo jiné na varhany. Rád běhá a má zálibu v gastronomii, ze zájmu se vyučil kuchařem.

Kateřina Šantorová v oddělení externí komunikace působí od května 2019. V minulosti pracovala 13 let ve společnosti O2. Vzhledem k jejím dlouholetým obchodním zkušenostem podporuje komunikaci značky Vodafone Business a produktů pro firemní zákazníky. Před nástupem do Vodafonu se věnovala marketingu na sociálních sítích v lifestyleových sférách a organizaci eventů. Kateřina je také fotografka a pomáhá tak Vodafone komunikovat i vizuálně.

TADY může BÝT vaše REKLAMA Více ke čtení najdete zde číst více

URL| <https://itmix.cz/tiskova-zprava-zmeny-v-externi-komunikaci-vodafonu-do-cela-se-posunul-ondrej-lustinec-jeho-zastupcem-se-stava-katerina-santorova/>

8 největších opor

2.5.2020 TV Mánie str. 04 CNN Prima NEWS

Představujeme tváře hlavních pořadů CNN Prima NEWS

Řadu z nich dobře známe, ať již z vysílání Primy nebo z jiných médií, teď budou tvořit jeden tým. Mezi osm hlavních tváří nové televize patří i televizní matadoři jako Karel Voříšek nebo Markéta Fialová, a také jeden z nejpopulárnějších moderátorů Libor Bouček.

HLAVNÍ ZPRÁVY CNN Prima NEWS a Prima, Pondělí - neděle, 18:55

Hlavní zprávy budou jedním z pořadů, které vysílá současně jak CNN Prima NEWS, tak Prima. Přinesou všechny důležité události dne v hlavní zpravodajské hodině s využitím y m možností jednoho j z nejmodernějších studií v Evropě.

Karel Voříšek (57)

Jeden z nejoblíbenějších a nejvýraznějších českých moderátorů televizního zpravodajství vystudoval Filozofickou fakultu Univerzity Karlovy v Praze. Začínal v roce 1985 jako moderátor Československé televize, od roku 1999 moderoval Televizní noviny na TV Nova. Je také několikanásobným vítězem v anketě popularity TýTý. Tváří zpráv na Primě je od května 2013 ve dvojici s Klárou Doležalovou.

Klára Doležalová
(46)

Po gymnáziu vystudovala vyšší odbornou školu hereckou, ale po několika malých hereckých zkušenostech převážilo moderování. Začínala v České televizi po boku Marka Ebena v pořadu O poklad Anežky České a sedm let pracovala jako programová hlasatelka. Krátce působila i na TV Nova. Od května 2013 moderovala ve dvojici s Karlem Voříškem Velké zprávy na Primě.

Pavλίna Wolfová (48)

Zkušená novinářka a reportérka začínala po studiu na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy v roce 1991 jako elévka v Lidových novinách. Později pracovala v Československé televizi, v roce 1993 se stala stálou zahraniční zpravodajkou na Slovensku. Na Nově byla reportérkou pořadu Na vlastní oči a moderátorkou diskuzního Áčka. Působila v Českém rozhlasu a dalších médiích. Získala několik nominací na novinářská ocenění, mimo jiné na Cenu Evropské komise.

360* PAVLÍNY WOLFOVÉ CNN Prima NEWS, Pondělí - pátek, 21:40

Aktuální témata dne a pohled na ně ze všech možných úhlů, rozhovory jeden na jednoho, přímé otázky a hledání souvislostí. Informace, které se mění podle toho, z jaké strany se na ně díváte...

Veronika Kubíčková (34)

Vystudovala Vysokou školuv ekonomickou, obor Cestovní ruch a regionální rozvoj, rok studovala i v Německu. Během studií absolvovala praxi v České televizi, kam v roce 2006 nastoupila jako sportovní a ekonomická reportérka. Později působila jako moderátorka. Od roku 2018 moderovala v Televizi Seznam ranní vysílání a zprávy. Pavel Štrunc (39)

Vystudoval Filozofickou fakultu Západočeské univerzity v Plzni. V médiích začínal v roce 2008, rok působil v televizi Z1, poté ve zpravodajské směně ČT24. V roce 2012 odešel do TV Prima, kde čtyři roky působil jako politický reportér a kde také stihl s Terezií Kašparovskou, dnes Tománkovou, uvádět hlavní zpravodajskou relaci. Od roku 2017 pokládal otázky svým pořadu hostům v pořanc!

Štrunc!
na webu INFO.cz.

SILNÝ HLAS MARKÉTY FIALOVÉ CNN Prima NEWS, Pondělí - pátek, 20:15

Živá talkshow s hosty, kteří umí jasně, srozumitelně a nahlas říct, co si myslí, kteří mají jasný názor na otázky, které se týkají nás všech.

Markéta Fialová (49)

Absolventka **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy v Praze.

Už při studiu přispívala do novin a časopisů, posléze pracovala ve zpravodajství ČT. Jako moderátorka se poprvé představila v roce 1993 ve zpravodajství TV Prima, v letech 2001 - 2004 byla reportérkou, dramaturgyní a moderátorkou publicistického pořadu Fakta ČT, v roce 2005 se stala moderátorkou hlavní zpravodajské relace TV Nova, od roku 2014 j tam při

připravovala a moderovala publicistický pořad Střepiny.

publ

NOVÝ DEN CNN Prima NEWS, Pondělí - pátek, 00 - 9:00/Prima, Pondělí
- pátek 7:00-9:00

Ranní zpravodajský blok, který vás provede vším, co byste měli vědět. Od počasí a dopravního zpravodajství přes zásadní události včerejšího dne až po aktuální témata a novinky, které by vám neměly uniknout. O proud nejaktuálnějších informací se ve stu

studiu budou starat zkušení zprávaři zprávaři Gabriela Lašková, Sandra dra P a Jaroslav Brousil.

Libor Bouček (39)

Moderátor, scenárista a dabér.

Za více než dvacet let v branži moderoval nespočet televizních projektů a v současnosti je jedním z nejpopulárnějších a nejlépe hodnocených moderátorů v zemi. Na Primě provází diváky vědomostní show Máme rádi Česko, uváděl Pevnost Boyard. Byl moderátorem na Evropě 2 a Frekvenci 1, uváděl přenosy pěvecké soutěže Eurovision Song Contest.

Soňa Porupková (30)

Přes osm let pracovala pro Českou televizi v redakci zpravodajství. Pro ČT24 připravovala a moderovala pořad @online, který se věnoval trendům na internetu, tři roky pracovala jako editorka sociálních sítí ČT24. Později přešla do Televize Seznam, kde byla moderátorkou zpravodajských bloků a rozhovorů.

Foto popis|

Čekají nás rozhovory i světové hvězdy 2.5.2020 TV Mánie str. 10 CNN Prima NEWS

Představujeme hvězdy publicistických pořadů CNN Prima NEWS

Silnou zbraní stanice CNN Prima NEWS budou rozhovory - každý všední den dopoledne i odpoledne nás čeká Interview aktuální téma, rozšiřuje se Partie Terezie Tománkové, bude mít o hodinu víc. A představí se i pořady slavných kolegů z mezinárodní CNN.

PARTIE TEREZIE TOMÁNKOVÉ CNN Prima NEWS/Prima, neděle, 11:00 - 13:00/12:00

Partie je vedle hlavní zpravodajské relace druhým nejstarším pořadem skupiny Prima. Vysílá se od února roku 1998. Za víc než 20 let se v diskuzích pravidelně střídají vysocí politici, včetně premiérů a prezidentů. Na CNN Prima NEWS získává druhou hodinu plnou diskuzí nad aktuálními tématy.

Terezie Tománková (41)

Absolventka žurnalistiky na Univerzitě Palackého v Olomouci.

Tváří televize Prima je od roku 2000, kdy v celostátním zpravodajství začínala jako reportérka a parlamentní zpravodajka. Během následujících let se vypracovala až na post moderátorky hlavní zpravodajské relace, od roku 2014 moderuje prestižní nedělní diskuzní pořad Partie.

Martina Kuzdasová (46)

Absolventka Pedagogické fakulty Jihočeské univerzity pracovala od roku 2002 jako reportérka na Nově, mezi dvěma mateřskými dovolenými vedla publicistický pořad Střepiny, poslední rok a půl strávila na pozici vedoucí redakce pro program. Lucie Hrdličková

(34)

Absolventka oboru mediální studia na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy. Od roku 2004 pracovala v mediálním domě Economia (Hospodářské noviny), od roku 2017 v časopise Forbes.

AMANPOUR CNN Prima NEWS, pondělí - pátek, 23:30 Moderuje: Christiane Amanpourová

Mnoha cenami ověčená novinářka ve svém stejnojmenném diskuzním pořadu Amanpour probere nejzásadnější aktuální zahraničně-politická témata.

Hodinová diskuze o globálních problémech s významnými lidmi, ve které nechybí světoví političtí lídři a nejuznávanější experti v oboru. „Jsem nadšená z toho, že české publikum bude moc

moc sledovat můj pořad Amanpour kanále CNN Prima NEWS. Jsem na Těším se na to, až se připojíte k naší debatě,“ prohlásila.

n -

K VĚCI/ INTERVIEW CNN Prima NEWS, pondělí
- pátek, 9:30 a 17:30

Podrobný rozbor, pojmenování a analýza aktuálních událostí a témat s významnými postavami veřejného života. Dopolední pořad K VĚCI s politickými tématy povedou každý všední den Marie Bastlová a Pavlína Kosová. Pondělní a středeční odpolední INTERVIEW bude patřit Martině Kuzdasové a sociálním a zdravotním tématům. Úterý a čtvrtky obsadí byznys a Lucie Hrdličková. Pátky budou vyhrazené především zahraničním tématům, kterým se věnuje Petra Vintrová.

Bastlová (38)

Vystudovala žurnalistiku a mediální studia na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy a současně všeobecné právo na Právnické fakultě Univerzity Karlovy. Pracovala v Lidových a Hospodářských novinách, od roku 2015 byla v ČRo, kde mimo jiné moderovala pořad Dvacet minut Radiožurnálu.

Pavlína Kosová (31)

Začínala v politickém oddělení Blesku, pět let strávila jako reportérka na Nově, politice se věnovala i na Seznam Zprávách a v TV Seznam. Ve zpravodajství TV Prima působí od července 2019.

Markéta Dobiášová (43)

Absolventka Filozofické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci začínala v regionálním zpravodajství TV Prima. Působila také na TV Nova a naposledy v České televizi. Za své reportáže získala několik ocenění.

QUEST MEANS

BUSINESS CNN Prima NEWS, úterý - pátek, 22:35, sobota 22:15 Moderuje: Richard Quest

Richard Quest je suverénní moderátor, uznávaný novinář a odborník na byznys a letectví. Se svým nepřehlédnutelným úsměvem a otázkami k věci umí to, co málokdo. Udělat pořad zaměřený na ekonomiku, který diváky neunudí, ale naopak skutečně baví. Vedle toho se tento skvělý moderátor předvede i se svým cestovatelským pořadem Quest's World of Wonder, ve kterém navštíví ta nejzajímavější jím místa na naší planetě.

Foto popis|

CNN Prima NEWS: Nečekaný tah kvůli novému dokumentu, HLAVNÍ ZPRÁVY odstartuje moderátorská dvojice Veronika Kubíčková a Pavel Štrunc

2.5.2020 prima.prima.cz str. 00

Velkolepý start nové stanice CNN Prima NEWS už tuto neděli 3. května v 18.55 přináší další překvapení. Původně avizovaná dvojice moderátorů na nedělní start v Hlavních zprávách Markéta Dobiášová a Pavel Štrunc se změní. Divákům se představí Pavel Štrunc, ale s novou tváří CNN Veronikou Kubíčkovou. Důvod? Markéta Dobiášová totiž v neděli uvede exkluzivní dokument POD ROUŠKOU. V Hlavních zprávách se tedy vedle Pavla Štrunce budou Veronika Kubíčková s Markétou Dobiášovou střídat.

Koho zasáhla pandemie koronaviru nejcitelněji? A kdo naopak těží z obchodu se strachem? „Spousta lidí pochopila, že začíná byznys tisíciletí,“ řekl v dokumentu CNN Prima NEWS Roman Šmucler, prezident České stomatologické komory a člen Ústředního krizového štábu. Detaily a nečekané souvislosti odkryjeme na CNN Prima NEWS v dokumentu POD ROUŠKOU, v neděli 3. května ve 20.45.

Jak bude vypadat nedělní program CNN? Po Hlavních zprávách v 18.55 se představí v 19.59 Showtime, poté v premiéře ve 20.15 Markéta Fialová ve své talkshow SILNÝ HLAS, následovat bude ve 20.45 exkluzivní premiéra dokumentu POD ROUŠKOU, poté ve 21.25 pořad 360° Pavlína Wolfové a následovat budou světové novinářské hvězdy Christiane Amanpour a Richard Quest.

Markéta Dobiášová: Absolventka Filozofické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci. Reportérka, moderátorka, scenáristka a dramaturgyně. Začínala v regionálním zpravodajství TV Prima. Působila také na TV Nova a naposledy v České televizi, kde od roku 2003 natáčela investigativní reportáže pro pořad Reportéři ČT nebo dokumenty pro pořad 13. komnata.

Za své reportáže získala několik ocenění, například v roce 2014 Novinářskou cenu v kategorii audiovizuální žurnalistiky/analyticko-investigativní příspěvek za sérii reportáží „Černá díra zdravotnictví“. V roce 2016 získala Cenu Respektu na Mezinárodním festivalu filmu a dokumentu v Jihlavě za sérii reportáží „Obchod s nadějí“ popisující protizákonnou léčbu amyotrofické laterální sklerózy kmenovými buňkami týmem Evy Sykové. V reakci na tyto reportáže tehdejší předseda Akademie věd ČR Jiří Drahoš odvolal Eva Sykovou z postu ředitelky Ústavu experimentální medicíny AV ČR. Naposledy v roce 2018 získala Novinářskou cenu v kategorii audiovizuální žurnalistiky/reportáž za šestidílnou sérii reportáží o Jánú Kuciakovi, o slovenském prostředí, které se vraždou tohoto novináře proměnilo. Aktuálně vede investigativní tým zpravodajské platformy CNN Prima NEWS a uvádí pořad HLAVNÍ ZPRÁVY.

Veronika Kubíčková: Vystudovala Vysokou školu ekonomickou, obor Cestovní ruch a regionální rozvoj. Absolvovala roční zahraniční studium v německém Görlitzu a stáž v Düsseldorfu, kde pracovala na tvorbě publikace pro vedoucí, pracující s mládeží. Sama 5 let vedla občanské sdružení, které se právě práci s mládeží věnovalo. Během studií psala příležitostně pro regionální deníky a absolvovala praxi v České televizi. Právě tam v roce 2006 nastoupila jako sportovní a ekonomická reportérka. Později působila i jako politická reportérka pro ekonomická témata. V době finanční krize v roce 2008 nastoupila naplno do ekonomické redakce.

V roce 2013 začala v ČT moderovat zdravotnický magazín TEP24 a také burzovní zpravodajství, později pořad Ekonomika ČT24 a ranní zprávy. Od roku 2017 moderovala hlavní regionální pořad ČT, Události v regionech. Po deseti letech ve veřejnoprávní televizi dočasně zakotvila v TV Seznam, kde moderovala pořad Ráno na Seznamu a denní zprávy. Aktuálně je jednou z tváří nové zpravodajské platformy CNN Prima NEWS.

Pavel Štrunc: Vystudoval Filozofickou fakultu Západočeské univerzity v Plzni, magisterské studium na pražské **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy nedokončil. V médiích začínal v roce 2008, předtím ve Velké Británii umýval toalety, sbíral sklenice v barech nebo pracoval v jazykové škole. Strávil dva semestry v rámci projektu Erasmus na pařížské Sorbonně a také krátce jezdil v rodných Rokycanech se sanitkou. Rok působil v televizi Z1, poté na zpravodajské směně ČT24.

V roce 2012 odešel do TV Prima, kde čtyři roky působil jako politický reportér a kde také stihl s Terezií Kašparovskou, dnes Tománkovou, uvádět hlavní zpravodajskou relaci. Od roku 2017 pokládal otázky svým hostům ve stejnojmenném pořadu Štrunc! na webu INFO.cz. Aktuálně uvádí pořad HLAVNÍ ZPRÁVY na nové zpravodajské platformě CNN Prima NEWS.

Autor: CNN Prima News Markéta Dobiášová

URL| <https://prima.iprima.cz/zpravodajstvi/cnn-prima-news-necekany-tah-kvuli-novemu-dokumentu-hlavni-zpravy-odstartuje-moderatorska-dvojice-veronika-kubickova-a-pavel-strunc>

O novinky se staráme my!

2.5.2020 TV Mánie str. 06 CNN Prima NEWS

Představujeme hvězdy zpravodajských h pořadů CNN Prima NEWS

Zpravodajství, to nebudou jen HLAVNÍ ZPRÁVY, Zpr al ale také zpravodajské relace během celého dne, SPORT, KRIMI ZPRÁVY nebo úplně nový pořad SHOWTIME, jehož moderování se mimo jiných zhostí i televizní kráska Eva Perkausová.

ZPRÁVY CNN Prima NEWS, pondělí -neděle, pravidelně během dne

ZPRÁVY, to jsou aktuality, POČASÍ a SPORT. Živé vstupy z místa dění, analýzy odborníků i diskuze přímých aktérů hlavních zpravodajských Olomouci, tématech v Praze.

Josef Kluge (46)

Studoval žurnalistiku v

později na UJAK V roce 1998 nastoupil do zpravodajství České televize, po studiu v zahraničí připravoval od roku 2003 ranní vysílání TV Nova. Působil i v řadě rádií, od roku 2008 spolupracuje s Primou, kromě zpráv uvádí i pořad Prima svět.

Lucie Hrdličková (27)

Ještě při studiu žurnalistiky na a **Fakultě sociálních věd** Univerzity ty Karlovy byla reportérkou pro mezinárodní ee sportovní organizace FISU a ISF. Od roku 2017 pracovala a jako reportérka a moderátorka ve sportovní redakci Seznam Zpráv, v, později ve zpravodajství, vedla i rozhovory v pořadu Víkendový rozhovor.

Veronika Kubíčková (34)

Vystudovala Vysokou školu ekonomickou. Během studií absolvovala praxi v České televizi, kam také v roce 2006 nastoupila a jako sportovní a ekonomická reportérka. eo Později působil jako moderátorka. Od roku 2018 moderovala v Televizi Seznam ranní vysílání a zprávy.

Kristýna Dušák (33)

V médiích působí už od roku 2007. Po zkušenostech v regionálním vysílání byla od roku 2011 reportérkou též ve zpravodajství TV Nova a později moderovala hlavní hláskozpravodajskou relaci na TV Barrandov.

-

Petr Větrovský
(34)

Rodák z Příbrami vystudoval tamní střední průmyslovou školu. Později se věnoval fotbalu, byl generálním ředitelem 1. FK Příbram. Loni natočil film Attila, přibližující osobu MMA zápasníka Attily Végha.

Ladka Něrgešová (44)

Moderátorka a herečka začínala s mediální kariérou v rádiích, později moderovala dva ročníky show Česko hledá SuperStar. Uváděla rovněž reality show Farmář hledá ženu. Zahrála si i v řadě seriálů TV Prima. Několik let byla moderátorkou pořadu VIP zprávy, následně Top Star magazínu.

Eva Perkausová
(26)

Na obrazovce se poprvé objevila v roce 2014 díky filmu Modelky s.r.o. a seriálu Znamení koně. S moderováním začala na TV Barrandov, v roce 2015 se stala tváří Top Star magazínu na TV Prima. Od března 2018 byla moderátorkou hlavní zpravodajské relace Primy Velké zprávy ve dvojici s Romanem Šebrlem.

SHOWTIME CNN Prima NEWS a Prima, pondělí -
neděle, 19.59

Nový pořad zaměřený nejen na svět slavných, ale také technologické novinky a trendy témata, která zaujmou ženy i muže. KRIMI ZPRÁVY CNN Prima NEWS a Prima, pondělí -
pátek, 16:30

Zločiny očima profesionálů, zkušených reportérů i diváků.

Michal Janotka (38)

Pracoval jako sportovní reportér v regionální televizi, po pěti letech začal pracovat na Primě, kde je už 12 let. Šest let moderoval Krimi zprávy, a právě krimi témata se mu postupně natolik zaryla pod kůži, že se stala stěžejními v jeho práci.

Václav Janata (32)

Vystudoval sociální a masovou komunikaci na Univerzitě Jana Amose Komenského Praha. Pro televizi Prima pracuje dvanáctým rokem.

Ondřej Pořízek (34)

Od počátku je spjat s Primou, kde se v roce 2007 podílel na pořadu Krimi Live. Poté působil v televizi Z1 a v časopisu Týden. Roku 2010 se vrátil na Primu do redakce zpravodajství, kde je už přes 10 let.

POČASÍ CNN Prima NEWS, pondělí - neděle, průběžně
celý den

Na obrazovkách CNN Prima NEWS se o předpovědi počasí postará desetičlenný tým renomovaných meteorologů z Českého hydrometeorologického ústavu. Tedy lidé, kteří počasí skutečně rozumí.

Marek Kafka (27)

Od hokeje se přes plavání dostal až k rychlostní kanoistice, ve které se spolu s parťáky ze čtyřkánoe stal v roce 2009 mistrem České republiky. Studuje poslední ročník magisterského studia Masarykovy univerzity v Brně na Fakultě sportovních studií.

Tomáš Vzorek (45)

V médiích se pohybuje už od roku 2002, kdy nastoupil do České televize jako sportovní redaktor a později moderátor, byl tvářím Dobrého rána na ČT2. Pomáhal s rozjezdem Televize Seznam, ve které moderoval Večerní zprávy nebo talkshow Hrana.

Ondřej Lípa (39)

Dlouholetý sportovní komentátor, později šéf komunikace fotbalové reprezentace i klubu FC Viktoria Plzeň. Podílel se na pořádání mistrovství Evropy ve fotbale do 21 let v ČR, fotbalových akademií a na dalších projektech pro pohybový rozvoj dětí v ČR.

SPORT CNN Prima NEWS, pondělí -neděle, celý den

Sportovní zpravodajství je součástí všech segmentů CNN Prima NEWS - NOVÉHO DNE, ZPRÁV i HLAVNÍCH ZPRÁV. Zmapuje aktuální dění, zásadní události, zajímavosti z domovské i zahraniční scény a přinese také spoustu příběhů.

Roman Šebrle (45)

Světově známý sportovec, desetibojař, vítěz olympijských her, vícenásobný mistr světa i Evropy. Od června roku 2014 moderoval hlavní zpravodajskou relaci televize Prima, nejprve s Gabrielou Laškovou, od roku 2018 s Evou Perkausovou.

Petr Vágner (42)

Vystudoval polygrafii, později absolvoval i pražskou Vyšší odbornou školu hereckou, živil se jako herec a dabér. Moderátorskou kariéru začínal v rádiích, od roku 2003 uváděl Snídani s Novou. Na Primě moderoval od roku 2014 VIP zprávy, poté Top Star, Top Star magazín, Sport Star.

Foto popis|

Asi jsme se potřebovali trochu zastavit

2.5.2020 Deník Víkend str. 04 Rozhovor

FILIP LUKESŠ

Martin Preiss dlouhá léta cítil tíhu odpovědnosti za své příjmení, které proslavil jeho otec Viktor. Dnes už si je jistý, že mu ostudu nedělá. Na rozdíl od táty sice nehraje divadlo, ale je vyhledávaným rozhlasovým a dabingovým hercem, takže má dost práce i v časech koronaviru.

* Jak se vás dotkla opatření vlády kvůli koronaviru?

Já nějakou velkou změnu nepociťuji, protože pracuji hodně individuálně a nehraji v divadle. Čtu audioknihy, chodím do dabingu a dělám rozhlasové a televizní reklamy. A to se dá zvládat i v současné situaci, samozřejmě za dodržení přísných hygienických opatření. Pochopitelně trochu riskuji, protože vždycky může být

něco ve vzduchu, ale to je riziko podnikání. Virus můžu chytit stejně tak v hypermarketu. Na druhou stranu se mě to dotklo třeba tak, že jsem měl točit jeden díl detektivního seriálu Hlava medúzy s režisérem Filipem Renčem, což je pozastaveno na neurčito.

* Kde tedy trávíte své dny v režimu plném omezení?

Naštěstí máme k dispozici zahradu a bydlíme hned vedle lesa, takže tam chodíme. Ale paradoxně v lese je teď víc lidí než na ulici. Byli jsme také na chalupě, měli jsme na to čas, protože moje žena nemá práci vůbec. Národní divadlo je uzavřené, DAMU, kde učí, také stojí a seriál Slunečná se jí také zastavil, takže je doma a už si kouše nehty a jdeme jí všichni na nervy. Já mám aspoň možnost občasného pracovního úniku. A ve všední dny občas vyrazíme na procházku za Prahu, kde víme, že koncentrace lidí nebude tak velká.

* O váš hlas je našťestí zájem. Mluví jím třeba detektiv Harry Bosch z krimisérie mistra románu noir Michaela Connellyho na audioknihách Černá ozvěna a Černý led, které vyšly loni. Když máte namluvit takový kus textu, připravujete se na to, žijete s ním, možná se vám o něm zdá. Nemrzí vás, když to pak skončí?

Co se týče Harryho Bosche, tak vím, že Michael Connelly napsal zatím šest dílů, jestli se nemýlím, takže je perspektiva, že to bude pokračovat. Teď mám za sebou dva díly a ve výhledu je třetí. Když natáčení skončí, je to pro mne takové dvojlomné, sladkobolné – na jednu stranu jsem rád, protože je to vždycky velká kláda. Je tam hodně postav, takže se musím promítat do mužských i ženských hlasů, které mezi sebou komunikují. Už je to někdy na hranici dramatické tvorby. Kdyby to dělal Český rozhlas, tak by jistě obsadil vícero lidí. A po tom oddechnutí po určité době zase nastane určitý hlad. Takhle to chodí. Vždycky se našťestí naskytne něco dalšího.

* Když se ještě vrátím k detektivovi Harrymu Boschovi, je vám něčím blízký?

Samozřejmě, je napsaný velmi sympaticky. Je to takový ten syžet osamělých vlků ošlehaných osudem. Mnohdy jde hlavou proti zdi a překračuje zažitě kodexy detektivní práce. To musí, aby byl zajímavý a populární. A mně se také občas chce rovnou jít a někomu jednu vrazit. Nemyslím ve svém okolí, ale mnohdy, když ve zprávách vidím některé naše čelní představitele, bych to nejradši řešil denefestrací. Ale to bohužel nejde. V tomhle to má Harry Bosch jednodušší, že má jisté možnosti, i když občas za hranou, aby řešil věci po svém.

* Nedávno jste také načel dvě povídky do audioknihy Agathy Christie Svědkyně obžaloby. Posloucháte vůbec audioknihy?

Na to bohužel vůbec nemám čas. Audioknihy pouze načítám a tím pádem také „čtu“ knihy. Občas si poslechnu nějaký jiný vzorek, abych věděl, jak to čtou mí kolegové, jaké jsou trendy, jak je laťka vysoko. Ideální je poslouchat audioknihy v autě, ale já zase nejzdím až tak dlouhé trasy, a pokud ano, tak většinou s rodinou, kterou to zas až tak nezajímá. Klukům je dvanáct a devět let, takže těm nemůžu pouštět věci, které by zajímaly mne.

* U práce na Svědkyni obžaloby jste se měli potkat i s otcem Viktorem. Jak to nakonec dopadlo?

On se toho natáčení kvůli koronaviru nakonec zatím nezúčastnil a nevím, jak to celé dopadne.

* Hráli jste spolu někdy v divadle nebo ve filmu?

Naše společné projekty vždycky skončily tak nějak zvláště, doztracena. Kdysi, v době mých začátků, jsme spolu dělali jednu, z dnešního pohledu ne příliš zdařilou televizní pohádku, kde mi hrál otec – pana krále. Pak jsme spolu zkoušeli hru pro Divadlo Ungelt, ale pár dnů před premiérou to táta musel ze zdravotních důvodů vzdát a už jsme se k tomu nevrátili. A teď naposledy někoho napadlo, že bychom mohli udělat společnou výstavu obrazů, protože oba dva malujeme. On dělá litografii, já zase maluju akryly. Když se obrazy instalovaly v Divadle Viola a měla být vernisáž, přišel koronavirus a zase z toho sešlo. Teď to tam visí a je to zavřené. Naše společné projekty jsou nějak prokleté.

* Co vás vedlo k tomu, že jste se přihlásil na výtvarný kurz?

Je to zábava a je to nesmírně uklidňující. Pro mne je to taková terapie, protože v ateliéru je ticho a každý si pracuje u svého stojanu a soustředí se na svou práci. Je to takový meditační okamžik. Doma si maluju sám pro sebe, laicky. Někdo říká: „Ježíš, to je pěkný, já v tom něco vidím!“ a podobně. Ale většinou je to naprosto spontánní proces, kdy něco namaluju, pak to zničím a pak z toho opět něco vznikne. A na kurz jsem se přihlásil proto, abych se naučil základy. Na první hodině jsem měl uhlem nakreslit zmačkaný papír a vyšlo mi z toho takové kubistické grilované kuře. Člověk by ty základy měl znát.

* Co se týče mluveného slova, zejména v rozhlase je jméno Preiss pojem. Cítíte tíhu odpovědnosti, abyste té pověsti dostál?

Cítil jsem ji dlouhá léta, ale najednou se to nějak zlomilo, a já jsem si řekl, že jsem tu sám za sebe, že jsem jiný. A tu odpovědnost tedy nesu čistě sám za sebe. Mám pocit, že dneska tomu jménu ostudu nedělám. Dosáhl jsem úrovně, za kterou se nemusím stydět.

* Zmínil jste, že namlouváte i cestopisné a přírodopisné dokumenty, které také sám rád sledujete. Co vás na nich tak fascinuje?

Tak já jsem od přírody cestovatel. Strašně rád bych se do některých končin světa podíval, ale nemám na to ani čas, ani prostředky, a tohle je pro mne takové cestování „prstem po mapě“, nebo spíše očima po obrazovce. Když dokument namlouvám, nemám šanci ho vidět celý, protože se různě přeskakuje a čtu jenom ty své úseky, takže z toho mnohdy vůbec nic nemám. Proto jsem rád, když se pak na film můžu podívat vcelku. Nedívám se jen na to, co jsem namluvil, sleduju cokoli o cestování, fascinuje mě podmořský svět, divočina, prostě příroda ve všech formách, a říkám si, jak to ten pán Bůh geniálně vymyslel. Jenom člověk se to neustále snaží pozměnit k obrazu svému a na to asi také zajde, pokud s tím něco neudělá.

* Co s tím děláte vy? Třídíte odpad a podobně?

To je samozřejmost. I naše děti to bezvadně ovládají. Myslím, že generace, které přijdou po nás, se budou muset zase naučit životu v souladu s přírodou. To je jediná šance, snažit se minimalizovat využívání zdrojů. Protože my žijeme v neskutečném blahobytu, i když si to nepřipouštíme. Zvykli jsme si na vysoký životní standard. A právě když člověk cestuje, zjistí, jak málo jinde stačí lidem k životu. Žijeme v bezbřehém blahobytu, nadužíváme věci, nevážíme si jich, jsme spotřební... Můj syn si teď na YouTube pouští videa, jak se v Číně vyrábí všechno možné, a já si říkám, kam všechny ty výrobky přijdou, až přestanou sloužit? Země je přece musí nějak strávit. To je obrovský problém. A co se týče mého příspěvku k záchraně přírody, letos jsme si třeba nekupovali vánoční stromek, ale vzali jsme si jeden z výřezu, který by se vyhodil, od známého lesníka. A na to konto jsme se s ním domluvili, že si uděláme brigádu a půjdeme k němu do lesa na Vysočině s klukama sázet stromky. I kdybychom jich zasadili dvacet, myslím, že to má smysl. Takovým způsobem se dá aspoň v tom našem mikrosvětě pomáhat.

* Býval jste komunálním politikem v Kunraticích. Změnilo to váš pohled na politiky a jejich motivace?

Byl jsem spíše posledním spravedlivým a velkým naivou, když jsem do politiky vstupoval. Vlastně jsem se nechal ukecat, abych se objevil na kandidátce, a vůbec jsem nedoufal, že mě někdo zvolí. Pak jsem se dostal do zastupitelstva hned na druhém místě za starostkou ODS a začaly starosti. Je to spousta povinností a na komunální úrovni nemáte žádné náměstky a lidi, kteří by vás mohli zastupovat. Musíte se naučit věci, se kterými jste v životě nepřišel do styku. Abyste se vůbec orientoval, musíte nastudovat zákony a ovládnout terminologii. A když jsem potom zjistil, že některé věci diplomaticky řečeno „běží samospádem“, jsou dopředu vymyšlené a zajištěné a vy žijete v domnění, že tohle výběrové řízení je čisté, ačkoliv vítěz je od začátku dohodnutý, vzalo mi to vítr z plachet. Když proti tomu začnete bojovat, stanete se nepřítelem v očích všech, protože podkopáváte něco, co už nějakou dobu běží, a tím pádem se stáváte problémovým. Je to boj s větrnými mlýny. Hrozně mě to otrávil, takže jsem ještě před koncem funkčního období odstoupil a nechal jsem své místo většímu tygrovi, svému kolegovi, u kterého jsem doufal, že ho to nesemele. Je tam dodnes, takže to asi byla dobrá volba...

* Vidíte nějakou naději, že by se to mohlo změnit?

Vidím na naší politické scéně lidi, kteří jsou slušní, a věřím jim. Mám určitý instinkt, který jako herec mít musím. Myslím, že jedním ze základů dobrého herce je mít smysl pro empatii, schopnost vcítovat se do druhých. Já ty lidi tedy cítím a vidím je. Jejich problém ale je, že nemají takovou razanci a marketingově populistický rozmach, aby oslovili většinu. Vládnoucí garnitura tohle má a k tomu navíc dobré trávení, aby šla přes mrtvoly a překonala úplně všechno. Takže ti dobří mají z mého pohledu velmi malou šanci ji překonat, pokud nechtějí jít stejnou cestou špinavých mechanismů. Jediný, kdo je tomu schopen s jistou vervou čelit, je Pavel Novotný (starosta městské části Praha-Řeporyje – pozn. red.), který pojmenovává věci pravými jmény, ale z celospolečenského hlediska vypadá jako totální exot. Bohužel i proto, že se neumí stáhnout a přednést své názory kultivovaně. Je hodně vulgární, což pro spoustu lidí není stravitelné. Takže situace je hodně komplikovaná. Kdybych měl být prorokem, tak si myslím, že ještě jedno volební období to takhle bude trvat. Je to jenom o občanech, kteří musejí prohlédnout. Měli by sledovat konání této vlády a její vládnutí v souvislostech a hlavně se informovat z více nezávislých zdrojů.

* Máte dva syny a jednu dceru. Zasáhlo je nějak herectví, což je u vás rodinná tradice?

Moje dcera se herectví našťěstí nevěnuje, je v prvním ročníku mediálních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Starší syn na herectví zatím nevypadá, ale mladší je docela komediant. Přál bych si, aby dělali něco jiného, třeba obyčejné poctivé řemeslo, protože herectví je strašně vrtkavé a nejisté. Rozhodně jim to nebudu rozmlouvat, ale pokusím se doporučovat jiné možnosti.

* Na co se momentálně těšíte?

Ještě donedávna jsem se těšil na květnovou cestu do Portugalska, která je samozřejmě zrušená. Pak jsem se moc těšil na letní dovolenou. Tam už také vím, že bude na našem území někde na chalupě. Ale nevádí mi to. Já se vlastně těším na každý další den. Jsem celkem šťastný a celá tahle koronavirová situace mi přijde naprosto přirozená. Asi jsme se potřebovali všichni zastavit. Víím, že to bude mít nedozírné ekonomické následky a někteří lidé to budou mít opravdu těžké – rozhodně jim to nepřeju, ale myslím, že to uskromnění se, zastavení a to, že jsme všichni spolu doma, i když si občas jdeme na nervy, je dobře. A hlavně planeta si trochu oddychne. Jenom toho letového provozu, co ubylo... Myslím, že nic není samo sebou, my lidi si to děláme sami. Občas taková epidemie prostě přijde. Je to přírodní výběr. Jen se jí dneska zaplat'pánbůh dokážeme lépe bránit.

Přál bych si, aby synové dělali něco jiného, třeba obyčejné poctivé řemeslo, protože herectví je strašně vrtkavé a nejisté. Rozhodně jim to nebudu rozmlouvat, ale pokusím se doporučovat jiné možnosti.

VIZITKA: MARTIN PREISS se narodil 14. 6. 1973 v Praze do herecké rodiny Viktora a Jany Preissových. Už během studií na pražské DAMU hostoval v Národním divadle a po škole nastoupil do angažmá v plzeňském Divadle Josefa Kajetána Tyla. V roce 1998 se vrátil do souboru Národního divadla už jako stálý člen činohry. V letech 2005–2012 hrál v Divadle Na Jezerce a Pod Palmovkou. V současné době je na volné noze a divadlo nehraje. Proslavil se také jako moderátor soutěžního pořadu Chcete být milionářem? (2003–2004), často spolupracuje s dabingem, čte audioknihy a pravidelně se objevuje v televizních seriálech (Krejzovi, Doktoři z Počátků, Velmi křehké vztahy, Tři králové, Nemocnice na kraji města III, Arrowsmith, Specialisté) a filmech (Případ pro rybáře, Sjezd abiturientů a další). Je podruhé ženatý, z prvního manželství má dospělou dceru Viktorii. Jeho současnou manželkou je herečka Martina Preissová, s níž vychovává syny Matouše a Šimona.

Foto autor| FOTO: ONEHOTBOOK
Foto popis| MARTIN PREISS

Koronáčelník nás zaprymuloval do harantény. O novotvarech s jazykovědkyní

3.5.2020 zpravy.iDNES.cz str. 00 Domáci
Lada Režňáková

Pandemie koronaviru ovlivnila nejen naše životy, ale i naši slovní zásobu. Nových slov souvisejících s koronavirem v češtině jsou už stovky. Od korošky, přes koroniál, prymulex až po koronáčelníka. „Jít na adama v době koronavirové epidemie znamená jít naopak bez roušky, tedy s odhaleným obličejem,“ popisuje v rozhovoru pro iDNES.cz Markéta Pravdová z Ústavu pro jazyk český Akademie věd ČR.

Již několik týdnů je snad nejskloňovanějším slovem v Česku slovo „koronavirus“. Jak reagovala čeština na tuto skutečnost?

Změny v aktuálním společenském dění, nové události či výjimečné situace mívají největší vliv na oblast slovní zásoby. Vzhledem ke koronavirové epidemii a novým hygienicko-epidemiologickým opatřením, která s epidemií souvisejí, se spontánně vyrojila celá řada nových slov i slovních hříček.

KVÍZ: Víte, co je to koronáč nebo prdom? Otestujte své znalosti

Důvodem pro expanzi neologismů související s tak nepříjemnou záležitostí, jako je coronavirus, může být právě snaha odlehčit vážnost situace, ulevit si v psychicky náročné situaci a pobavit ostatní. Vždyť o Čechách se i často říká, že v krizových situacích jim vždy pomohl humor a nadsázka. A protože je čeština jazyk hravý a kreativní, stejně jako jsou hraví a kreativní její uživatelé, vyrojila se v současné době opravdu přehršel nových českých slov.

Dokážete uvést příklady slov, které v poslední době vznikly?

Internetový slovník Čeština 2.0, ve kterém aktuálně najdeme na čtyři sta nových slov či slovních spojení souvisejících s epidemií koronaviru, zaznamenal už v lednu výrazy koronténa, koranténa či koroška.

To má nějakou souvislost s karanténou?

Ano. Jde o karanténu osob podezřelých z onemocnění koronavirem a také pobyt doma během koronavirové epidemie. Dále například skoronavirus, tedy chřipka tak silná, že máte podezření na coronavirus, a kolonavirus-kolony tvořící se na dálnicích kvůli uzavřeným hranicím.

Markéta PravdováMarkéta Pravdová (45)

Jazykovedkyně, bohemistka. Od roku 2001 působí v Ústavu pro jazyk český Akademie věd. Vystudovala Filozofickou fakultu Univerzity Karlovy. Na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy pak i mediální studia.

V Ústavu pro jazyk český vedla oddělení jazykové kultury a redakci časopisu Naše řeč; je zástupkyní ředitele. Od roku 2017 je členkou Akademické rady Akademie věd, v níž se věnuje i popularizaci vědy. Odborně se zabývá jazykovou kulturou, normou a kodifikací jazyka.

S počátečním korona- se setkáme například ve slovech – dokonce koronaslovesch – jako je koronakrize, koronapanika, koronadeprese, ba i koronamánia, koronašílenství, koronahysterie, koronapokalypsa či koronavirvál (humbuk okolo koronaviru, pozn. red.). Člověk nakažený koronavirem je koronovaný, kovidní – nebo také koronoš, koroš, korouš, kovoš či kovidák. Na coronavirus se hledá koronavakcína. Český koronaboom

Vznikala nová slova i s ohledem na jednotlivá opatření vlády?

Vznikla. Vláda zřídila poradenské koronalinky a otvírací koronadoby pro seniory v obchodech, slíbila finanční podporu takzvané kovidné, osoby, které se vracely ze zahraničí, byly podrobeny koronoskopii, tedy prohlídce spojené s měřením teploty. V době takzvané korodovolené musí řada lidí pracovat z domova. Takzvaný home-

office dostal žertovnou českou podobu prdom. Děti mají koroprázdniny nebo koronáče, podobně jako jarňáče, tedy jarní prázdniny.

Po koronavirových dovolených údajně nastane koronaboom, narodí se pak hodně koroňátek, z nich vyroste generace koroniálů, podobně jako mileniálů. Ovšem koroniál může být i obchod, který zůstal během koronavirových opatření otevřen – ať už s maskami a respirátory, nebo třeba obchůdky s potravinami. Nezodpovědný člověk, který v pandemii nedodrží bezpečnostní opatření, popřípadě též hromadí trvanlivé potraviny, toaletní papír a další zásoby, si vysloužil označení koronaidiot či jednoduše a krátce covidiot [kovidiot].

To je dost dlouhý seznam. Jaké je vaše nejoblíbenější nově vzniklé slovo?

Oblíbila jsem si haranténu. Myslím, že ji prožívá snad každý rodič, který má děti školou povinné a tráví s nimi pobyt v karanténě. Ta zlatíčka nám dávají občas zabrat. Existuje i podobné slovo parchanténa, ale to už mi tak půvabné nepřipadá.

Jaké nově vzniklé slovo vás naopak nejvíce překvapilo?

Nedávno jsem zaznamenala poměrně vtipné spojení trojdílné plavky. Je to označení pro bikiny dovybavené rouškami. Pevně doufám, že v období bikin už snad budeme moci roušky odhodit.

Uvedla jste poměrně dost nových slov. Které z nich se nyní používá nejvíce?

Pochopitelně se používají slova koronavirus a název onemocnění covid-19. Další slova od nich odvozená patří spíše mezi okazionalismy. Vznikají příležitostně, ad hoc, ve snaze spíše zaujmout, pobavit a většina z nich po odeznění nákazy patrně zanikne.

Bavíme se tu spíše o užívání při mluvené řeči, nebo se tato nová slovíčka používají spíše na sociálních sítích?

Obojí, mluva na sociálních sítích má často prvky mluvenosti. A novým slovům se při neformální komunikaci na sociálních sítích velmi daří. Jsou to slova spontánní, převážně hravá, často nespisovná a někdy i vulgární. Zatímco pro alkohol užívaný v pravidelných malých dávkách jako opatření proti koronaviru mají Češi výraz kontravirus, na Slovensku si někteří dají antivírus. A zatímco se Češi mohou obávat, aby jejich peněženky nenapadl koronavirus nebo koronavirus, slovenské kasičky může napadnout eurovírus.

Jaký vliv mají v současné době na vznik nových slov cizí jazyky?

Vliv cizích jazyků, zvláště angličtiny, se v nových slovech jistě objevuje. Například pro denní zpravodajství o koronaviru existuje výraz koronews či koronanews. Mohli bychom přidat i koronatime, tedy čas koronavirové epidemie, koronaboom, tedy baby boom, který nás údajně čeká po takzvaných koronavirových dovolených, nebo koronavirál, tedy příspěvek o koronaviru, který se mohutně šíří na sociálních sítích. Koronáč a jepičí život

Jsou podobně kreativní ve vzniku nových slov i jiné jazyky?

To zajisté ano. Stačí se podívat k našim východním sousedům. Také ve slovenštině najdeme hodně slov odvozených od slova koronavirus, například koronakríza, koronténa či koroňák – člověk infikovaný koronavirem. A ani slovenským neologismům nechybí humor.

Zatímco pro alkohol užívaný v pravidelných malých dávkách jako opatření proti koronaviru mají Češi výraz kontravirus, na Slovensku si někteří dají antivírus. A zatímco se Češi mohou obávat, aby jejich peněženky nenapadl koronavirus nebo koronavirus, slovenské kasičky může napadnout eurovírus.

Umíte říci, na kolik nových slov a slovních spojení v posledních týdnech již vzniklo?

Jsou to již stovky, ale odhaduji, že většina z nich bude mít jepičí život.

Jak taková nová slova vlastně vznikají? Musí například první část slova tvořit „korona“, nebo to není pravidlem?

Řada slov skutečně vznikla odvozením či skládáním s počáteční částí koro-, korona-, eventuálně covid-, například koroňák, koronténa, koronakrize, kovidné, covidiot, dokonce i korosádlo, které v době korontény nabere, pokud se nebudeme hýbat.

Řada slov a slovních hříček ovšem vznikla také přenášením významů – v počátcích se koronaviru říkalo čínská chřipka nebo čínská rýmička, soubor vládních opatření proti pandemii koronaviru dostal označení virokracie, lidé, kteří předvídali pandemii, dostali žertovné označení virozvěstové. Zmínila jsem již slova haranténa a parchanténa a neměli bychom zapomenout na spoustu slov souvisejících s rouškami, které musíme nosit v době takzvaného maskopustu. Roušky a respirátory jako ochranné pomůcky se staly koronovačními klenoty.

O rouškách jsme se ještě moc nebavily. V Česku se velmi řešily v tom ohledu, že jich byl nedostatek a lidé si je museli šít sami doma. Vedlo i tohle ke vzniku nových slov?

Ženám, které šijí roušky, se říká roušičky. Rouška ušitá od maminky je mateřirouška. Sloupům, na kterých visí roušky k volnému odběru, se říká rouškovník. Vznikly také prodejní automaty na roušky – rouškomaty. Při vyvážení roušky vaříte rouškovku. Tím, že nosíte roušku, vlastně hrajete rouškovanou. Pokud ostatní nevidí grimasy, které pod rouškou děláte, můžete jim roušku dabovat. Nošení roušek si mnozí užívají – koronarcisové zahlcují sociální sítě svými koronaselfíčky, jak vypadají v roušce.

Dokážete vůbec zpětně dohledat autory jednotlivých slov?

Autory slov lze dohledat těžko. V citovaném slovníku Čeština 2.0 jsou sice jména těch, kteří dané výrazy vložili, ale nepoznáme, zda jsou autory, nebo je někde slyšeli. Je také dost pravděpodobné, že někdy může nové slovo napadnout i více autorů naráz, aniž by o sobě vzájemně věděli – to bych čekala u hojně se objevujících slov koronténa nebo koronáč, tedy označení pro koronavirus. Zaprýmulovat se?

To, že vznikají nová slova, nechci nijak zpochybňovat. Zajímalo by mě, zda dokážete odhadnout, jak moc se vlastně tyto nové výrazy mezi lidmi využívají?

V tvorbě neologismů vyniká zvláště mládež. Těžko však říci, že by daná slova uživatelé používali masivně a že by je přijali za svá natrvalo. Často jde o takzvané okazionalismy. Vznikají spíše pro pobavení, někdy třeba jen v rámci malé skupiny přátel.

Vy sama jste v podcastu Akademie věd mluvila o tom, že v souvislosti s koronavirem a českými politiky a epidemiologií vznikla nová slova, která se pojí například s premiérem Andrejem Babišem či náměstkem ministerstva zdravotnictví Romanem Prymulou. O jaká slova konkrétně jde?

V Češtině 2.0 je zaznamenáno sousloví na babiše doslova ve významu „mít roušku s rozvázanými tkalouny“ podle premiéra Andreje Babiše, který takto přišel na tiskovou konferenci v rámci koronavirové karantény. Pan Prymula byl jakožto hlavní epidemiolog a šéf Ústředního krizového štábu označen za koronáčelníka, jeho jménem byla motivována slova prymulex – soubor vládních opatření kvůli koronaviru, zaprýmulovat se, tedy zavřít se doma a nevycházet, a deprymulovaný – deprimovaný těmito opatřeními.

Můžeme v této souvislosti mluvit i o jiných politicích?

Zůstaneme-li u takzvané koronamódy, k níž patří stylová rouška jako módní doplněk, můžete si sice vyjít na babiše – s neudržovanou rouškou, ale také se hodit do gala a jít na čaputovou, tedy barevně, stylově sladit roušku s outfitem, tak jak to dělá slovenská prezidentka.

Konečně můžete jít také na adama, což ale nesouvisí s ministrem zdravotnictví Vojtěchem Adamem, jehož roušky jsou vždy skvěle vyladěné s ostatními doplňky jako kravatou nebo kapesníčkem. Jít na adama v době koronavirové epidemie znamená jít naopak bez roušky, tedy s odhaleným obličejem.

Dokážete si vybavit jiné období v Česku z posledních let, které by takto kreativně reagovalo změnou slov, vznikem nových slovních spojení? Jaká slova tehdy vznikla?

Největší zvrát přišel po sametové revoluci. Vezměte si, kolik nových výrazů vzniklo za posledních třicet let díky novým pracovním činnostem, oborům, technologiím, novým koníčkům, sportu, jídlu, hudbě a módě.

Z konkrétních kauz, které budily zájem ve veřejném prostoru a ovlivnily slovní zásobu, si vybavuji zavádění elektronické evidence tržeb. Vzrostla při něm frekvence používání slova účtenka a účtenkovka - účtenková loterie neboli bonzačka, bonzlotynka.

Objevily se neologismy buzerkasa nebo babiškasa – pokladna s podporou EET či E.E.T. mimozemšťan, tedy počítačově negramotný podnikatel, který si neví rady s instalací pokladny pro EET. Vzniklo také slovo eetébák, tedy člověk, který prostřednictvím účtenkovky donáší na své spoluobčany, a babišné či babišovné – poplatek za elektronickou evidenci. Podobných příkladů bychom našli opravdu hodně.

Foto:
ilustrační snímek
Profimedia.cz

URL| https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/rozhovor-cestina-pravdova-akademie-ved-koronavirus-slov-zasoba.A200428_111910_domaci_lre

Stejná zpráva vyšla také v dalších 2 titulech:
zpravy.iDNES.cz (*Domáci*), zpravy.iDNES.cz (*Domáci*)

Japonsko chce ukončit ekonomickou závislost na Číně, přesun celých továren taky z části zaplatí

4.5.2020 ČRo - plus.cz str. 00 Ekonomické
Zuzana Marková

Stále silnější nacionalismus a snaha diktovat svou vůli světu, se začíná obracet proti zájmům samotné Číny. Průběh pandemie a neinformování asijského hegemonu, rozhodování Japonců ještě uspíší.

Jde hlavně o japonské automobilky, které jsou existenčně závislé na dovozu komponentů od svých čínských sousedů. Japonský vývoz přitom doslova stojí a padá s automobily, a tak chce vláda firmy podpořit částečným zadotováním přesunu celých továren a výrobních linek.

Automobilky by se měli stěhovat do regionů v jihovýchodní Asii. Japonsku se přitom nelíbí, že Čína stále není schopna plnit uzavřené smlouvy a navíc tam rostou i protijaponské nálady.

Firmy, které vyrábějí ochranné pomůcky by se měly vrátit přímo do Japonska. V současné době se přitom až 80 % veškerých roušek a masek do ostrovní země dováží právě od čínského souseda.

Odliv nebude 100%

Podle profesora ekonomie Michala Mejstříka, který působí na Institutu ekonomických studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy, to není poprvé, kdy nějaká země přistupuje k podobnému kroku.

Připomíná například obchodní válku Číny a USA, kdy se už nejedna americká společnost přesunula do jižní Asie. Další z příčin reorientace je prý také nárůst mezd, a tak se jim už v Číně ani vyrábět nevyplatí.

Změna by podle Mejtříka neměla být stoprocentní. „Část výroby bude v některých oblastech nepochybně dál rozvíjena právě na čínském území. Viděli jsme to třeba u Elona Muska, který tam nedávno založil významný podnik na výrobu elektromobilů,“ uzavírá Mejtřík.

Celý rozhovor Jana Bumby si poslechněte v audiozáznamu.

URL| <http://plus.rozhlas.cz/japonsko-chce-ukoncit-ekonomickou-zavislost-na-cine-presun-celych-tovaren-taky-z-8195787>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
ČRo - plus.cz (*Ekonomické*)

Italský vědec Testa: Zkoumám ožívání religiozity

4.5.2020 [iforum.cuni.cz](http://forum.cuni.cz) str. 00

Alessandro Testa napsal již tři knižní monografie. Italsky vydané práce se věnovaly vztahu starověkých mýtů a moderní mytologie, lidovým karnevalům anebo dějinám religiozity v regionu, z nějž sám pochází. Kromě toho je italský vědec čilým editorem a rovněž autorem studií v renomovaných časopisech, jako jsou *Folklore*, *Method and Theory in the Study of Religion*, anebo *Social Anthropology*.

Testova erudice, píle i nápady byly nyní oceněny prestižním tzv. Starting grantem ERC CZ, který je tuzemskou variantou pro vynikající žadatele o podporu Evropské výzkumné rady (ERC), kteří před bruselskou komisí sice výborně „zabodovali“, ale v náročném klání už pro ně nezbyly finance k zajištění projektu. Testův výzkumný záměr s názvem „The Re-Enchantment of Central-Eastern Europe“ (česky ve významu „Znovu-okouzlení střední a východní Evropy“) dostal od ministerstva školství dvanáct milionů korun na dva roky s povinností utkat se opět o další mezinárodní zdroje – především opět o unijní ERC grant.

Univerzita Karlova získala celkem tři projekty ERC CZ, vedle Testy získali ještě ERC CZ Consolidator granty teoretický matematik Zdeněk Dvořák z Matfyzu, a ekolog Marek Stibal z Přírodovědecké fakulty.

ERC granty uděluje Evropská výzkumná rada z rozpočtu EU. Jedná se o velice prestižní granty, které mají za cíl podporovat excelentní vědu ve všech oborech. Velký důraz je kladen na zcela nové revoluční myšlenky, které mohou výrazně ovlivnit daný obor, posunout jeho hranice nebo dokonce otevřít nové výzkumné perspektivy.

V současné době je možné žádat o pět typů ERC grantů: Starting (začínající vědci), Consolidator (mladí vědci s vlastními skupinami či projekty), Advanced (špičkoví senior vědci), Synergy (skupiny 2-4 řešitelů), a Proof-of-Concept (podpora rané fáze komercializace vědeckých výstupů).

Granty ERC_CZ uděluje MŠMT ČR vědcům, kteří se svými projekty v ERC soutěži získali výborné hodnocení, ale nebyli podpořeni EU pro nedostatek finančních prostředků.

„Lidé si ERC a ERC CZ docela pletou. Pohovor před komisí, jakousi, popravčí četou´ více než dvaceti odborníků, kteří si navíc přečetli asi deset externích posudků a každé mé slovo pečlivě zvažovali, bylo dosti stresující a mentálně vysilující,“ říká dnes – již s úsměvem ve tváři – historický antropolog, jenž má za sebou bohatou kariéru a řadu úspěchů.

Týmově do archivů a terénu

Čím se bude v dvouletém projektu zabývat? „Můj projekt zkoumá náboženské fenomény, které se znovuobjevují v zemích takzvané východní a střední Evropy. Stručně řečeno: Zajímat se budu o religiozitu v zemích Visegrádu a ve východním Německu. Nezabývám se nezbytně jen formami oficiální religiozity, jako je například křesťanství, nýbrž různými formami lidové víry či novými náboženskými hnutími. Chtěl bych postihnout širší obraz v porovnání více států, a jak se změnila situace po pádu komunistických režimů,“ říká Alessandro Testa.

Usiluje o zachycení důvodů a jevů patřících k religiozitě, ale na něž nebyl dosud brán dostatečný zřetel. Odhalit subtilnější vrstvy náboženskosti mají pomoci historických a etnografických metod, s nimiž má Alessandro coby vystudovaný historik, religionista a také antropolog bohaté zkušenosti. K metodám patří terénní výzkum, zúčastněné pozorování, řízená interview i bádání v archivech, ale také sběr materiálu, tiskovin anebo neoficiální literatury. Jde o široké spektrum zdrojů. Vědecký tým plánuje nákup softwaru pro analýzu dat i koupi potřebných knih a podkladů.

„Stěžejním úkolem bude studovat a porozumět důvodům pro návrat spirituality čili obecným kulturním podmínkám a motivacím, které umožnily, aby se ve středovýchodní Evropě tento jev znovu objevil, a pochopit historické a společenské faktory, které podmiňují tuto sociální transformaci,“ vysvětluje svůj projekt, který má v hledáčku Česko, Slovensko, Polsko, Maďarsko a východ Německa. O to se má postarat pětičlenný tým: kromě Testy další tři doktorandi vzešli z mezinárodního výběrového řízení a jeden postdok, nejspíše z české univerzity. „Bude moji pravou rukou,“ dodává sympatický Ital a světoběžník, který na **Fakultě sociálních věd** UK působí přes rok, ale Prahu si zamiloval už dávno předtím.

Dávné nadšení pro Prahu

Českou metropoli navštívil prvně už v roce 2002. Během studií a akademické činnosti následně zavítal do Španělska, do Francie (na Sorbonnu), ale také do Estonska, na Island anebo do Vídně, přičemž působil na různých univerzitách. Mezitím vším ale strávil i dva roky v roli postdoka na Univerzitě Pardubice (2013 až 2015). Proč právě tam? Jak se tam dostal?

„Byla to tak trochu náhoda. Pár dnů po doktorátu jsem dostal nabídku z východních Čech, do Pardubic, a řekl jsem si: carpe diem, zkus to. Je to milý region, ale blízko Praze, kterou jsem si zamiloval,“ vzpomíná Testa. Zvláštním způsobem jej okouzila i východní část Evropy, protože v dalších letech žil také v Tallinnu.

Co ho nejvíce obohatilo? „Je extrémně důležité pro výzkumníky, zvláště v začátcích kariéry, aby si rozšířili obzory, jak jen to jde. Pomohlo mi to ohromně, naučil jsem se sedm jazyků – a mohli bychom tohle interview dělat i česky, nicméně angličtina je pro mé vyjadřování přesnější. Nasávat znalosti v zemích je nedocenitelné, viděl jsem různá vědecká prostředí, přístupy a podobně,“ hodnotí Alessandro, který rád poslouchá kapelu Dead Can Dance a miluje literaturu a umění. Není jen kabinetním vědcem: plave, hraje tenis, je aktivní.

Prahu a působení na Univerzitě Karlově si pochvaluje. „V Česku je dobrý poměr mezi kvalitou života a vyžitím, zázemím. Jsem tu velmi spokojen. Studenti dobře hodnotí mé kurzy; píšu, publikuji, mám zajímavé příležitosti ke spolupráci. Chci si tu šanci zasloužit. Mám tu také plno přátel. A samozřejmě tajným důvodem je to výborné pivo... Teď úpím, protože nemůžu jít s kamarády do hospody,“ přepne se smíchem do plynulé češtiny.

Epidemie jako šance pro tvorbu

Pandemie nemoci Covid-19 jeho projekt zatím neohrožuje. Omezení mobility je pro vědu ničivé, nicméně ERC CZ záměr začne během několika dalších měsíců a terénní výzkumy jsou plánovány až na závěr prvního roku. „Je tam docela bezpečná časová rezerva. Ale doktorandi by měli v příštím semestru přijet na pohovory, takže věřím, že nebude platit to, co říkal prezident Miloš Zeman – že budou hranice zavřené na celý rok,“ vypráví Ital.

„Moje rodina v Itálii je naštěstí v pořádku, region, odkud pocházím – oblast mezi Římem a Molise – je postižena nejméně v celé zemi. „Využívám nynější karantény jako sabbaticalu (tvůrčího volna) a soustředím se na psaní,“ říká Testa, jemuž během pár měsíců vyjde další kniha – u nakladatelství Routledge a s pracovním názvem „A Cultural History of Popular Carnival in Europe“, což bude první komparativní historicko-antropologická studie v angličtině o lidových karnevalech v Evropě.

URL| <https://iforum.cuni.cz/IFORUM-16772.html>

STYLOVÉ ŘEMESLO
4.5.2020 ForMen str. 46 Muži v práci
Michal Kučera

pěkně od podlahy...

Stát si za svou práci, mít úctu k historii a ještě být vzorem pro ostatní. Takových řemeslníků najdete málo, ale René Caran je jedním z nich. „V ZAHRANIČÍ má mistrovský titul mnohem větší váhu než v Čechách. Mistr svého oboru je někdo,“ říká René Caran, který je mistrem parketářského řemesla. Dnes pokládá nejnáročnější zámecké parkety a spolupracuje se špičkami oboru z celé Evropy, ale cesta na vrchol byla dlouhá. Stejně jako u Adama Šebesty začala v Německu. „Po gymnáziu jsem chtěl studovat architekturu, ale nevzali mě, tak jsem šel na vojnu,“ vypráví René. Po ní zamířil za západní hranice, kde si našel školu interiérové architektury. Aby ho přijali, musel mít ale buďto léta praxe, nebo kratší praxi, a navíc výuční list. Vybral si tedy truhlářinu. Už při učení pochopil, která část práce se dřevem ho bude bavit nejvíce. „Jeli jsme na školní výlet do kláštera ve Waldsassenu. Měli tam nádhernou knihovnu se zdobenými parketami, pět lidí na ní pracovalo sedm let. Bylo to úžasně inspirativní, vidět tu kombinaci lásky k dílu a řemeslného umu,“ vzpomíná. O svém budoucím směřování tak měl v podstatě jasno.

„KDYŽ JSEM SE po učení mohl přihlásit na interiérovou architekturu, nakonec jsem to neudělal,“ říká. Raději se už věnoval na plný úvazek parketářskému řemeslu. Že se vyučil v zahraničí, považuje za svou devízu. „Vzdělání v Německu bylo dvacet let napřed,“ hodnotí. Největší rozdíl vidí v motivaci žáků a odpovědnosti, se kterou přistupují ke vzdělání i k práci. „Mladí v Čechách nemají v mistrech takové vzory, jako je tomu v cizině. Mistr tam má vážnost a žáci ho berou jako autoritu,“ dodává. Dnes se René snaží předávat své znalosti mladším, ale současně se sám učí.

Jeho duchovním dítětem je mezinárodní setkávání parketářů z celé Evropy zvané WorkCamp Parquet, které se odehrává každý rok v jiné zemi. Mistři i jejich žáci se tam učí jeden od druhého a v rámci praxe zdarma vytvoří podlahu pro nějaký, většinou historický objekt. „V každé zemi se pracuje trochu jinak a s jinými materiály, třeba v Holandsku se často používá exotické dřevo, Rusové zase vytvářejí nádherné intarzované vzory. Je to velmi obohacující,“ dodává.

PRÁCE VŠAK NEJSOU pouze workshopy, ale především běžné zakázky. Vedle standardních podlah se občas vyskytnou i takové, na které bude do smrti vzpomínat. Například pro zámek v moravských Vizovicích nyní René s kolegy plánuje zrekonstruovat podlahu zcela autentickým způsobem – tak, jak se dělala před stovkami let.

„Budeme to dělat ručními pilkami, lepit kličem a spojovat kovanými hřebíky,“ říká a je z něj cítit obrovské nadšení. Pro zákazníka, který se rozhodl investovat nemalou částku do historické podlahy, zase rekonstruuje parkety z 18. století dovezené z Francie. „Krásná podlahy je umělecké dílo stejně jako starožitný nábytek nebo obraz. Představa, že se dotýkáte dřeva, po kterém chodil třeba Napoleon, je úžasná,“ říká.

HRDOST, SE KTEROU přistupuje k řemeslu, je znát i na jeho stylu oblékání. „Přemýšlím nad tím, co nosím, protože musím reprezentovat svou firmu a obor dvacet čtyři hodin denně,“ říká. V civilu má rád džíny, košile a saka. Nakupuje je nejen v Čechách, ale i v Itálii nebo Rakousku. „Mám také rád poctivé boty. Na práci Meindl nebo Lowa – od doby, co je nosím, nemám problémy se zády. Mimo práci pak Red Wings. A protože rád chodím do hor, mám rád i alpský horalský styl, třeba značku Luis Trenker.“ Styl řeší i u svých kolegů, a to ze zcela praktických důvodů. Například motivovat zaměstnance nosit bezpečnostní pomůcky může být náročné, ale pokud jsou hezké a cool, nosí je, protože se v nich cítí dobře. Nezastírá ani, že nošení kvalitní pracovní módy ocení i zákazníci, tedy spíše zákaznice. Ty jsou vždy rády, když je řemeslník nejen dovedlivý, ale i dobře vypadá.

MOJE NEZBYTNOSTI

1 Hardwood floor scraper, škrabka na podlahy z USA 2 Kus parketové podlahy z Bukurešti z roku 1890, kterou jsem dostal jako dárek 3 Historické kružítko jako odkaz končícího kolegy parketáře 4 Dřevěný metr spolku WorkCamp Parquet 5 iPad Pro s kreslicí tužkou pro tvořivé myšlení a rychlou komunikaci 6 „Lékárnička“ pro iPad a iPhone, krabička byla dárek, vozím v ní dobíjecí kabely 7 Lékárnička pro parketáře, vozím v ní náplasti a léky 8 Bezdrátová sluchátka Sony slouží k poslechu hudby i jako ochrana sluchu 9 Termoska na jídlo 10 Odřezky vzácných dřev, obvykle dárky nebo suvenýry 11 Digitální měřák Bosch 12 Powerbanka s logem mé oblíbené skotské whisky 13 Dlouhá titanová lžice na outdoor 14 Sada pravých dřevěných vizitek na jilmovém dřevě 15 Pracovní ochranné brýle s filtrem proti slunci 16 Zapalovač Zippo 17 iPhone modifikovaný čidlem na měření teploty a vlhkosti 18 Švýcarský nůž 19 Placatka s whisky

...až nahoru pod střechem

Stylové oblečení po tátovi, knihy, nástroje a těžké dubové trámy historických střech. To je svět mistra tesaře Adama Šebesty. „JSEM VLASTNĚ ÚPLNĚ TYPICKÝ PŘÍPAD,“ směje se trochu omluvně tesařský mistr Adam Šebesta, když se ho zeptám na současný trend lidí, kteří od svého původního oboru utekli k řemeslu. V době, kdy studoval pražskou **Fakultu sociálních věd**, by ho asi nenapadlo, v čem jednou najde své poslání. Paradoxně ho objevil až při doktorském studiu historie v Německu, ze kterého nakonec zběhl. „Bylo to náročné, trávíte léta po archivech a nad knihami, časem jsem začal chápat, že to asi není pro mě,“ vysvětluje. Tradiční řemesla se mu ale líbila, a tak v té době dozrál nápad zeptat se kamaráda tesaře, zda by ho nevzal k sobě do učení. „NĚMECKÝ SYSTÉM vyučení je jiný než český,“ popisuje. Je v něčem tradičnější, namísto let sezení v lavici tráví učeň většinu času u svého mistra, od kterého se učí základy řemesla i triky získané léty praxe. Učeň tak od prvního dne přikládá ruku k dílu a do školy chodí jen jednou začas. „Pracujete od začátku, nikdo na vás čekat nebude. Rychle se ukáže, jestli na to máte,“ dodává a popisuje, jak od začátku pomáhal mistrovi a kolegům s výrobou krovů a rekonstrukcí historických hrázděných domů, kterých je v Německu stále dostatek. PO VÍCE NEŽ ŠESTI letech v cizině ale usoudil, že je načase vrátit se domů. U řemesla však zůstal a brzy po příjezdu si se švagrem Ondřejem Lincem, také tesařským mistrem, založil firmu, která se zabývá zejména rekonstrukcemi památek a výrobou poctivých krovů. „Nikdy mě nenechal ve štychu, od té doby děláme všechno spolu,“ říká. O zakázky nemají nouzi, klienti se na ně obracejí, zejména pokud mají historický dům či chtějí postavit střechu podle staletými ověřených postupů. Pracují například na strakonickém hradě na rekonstrukci gotického krovu, který bude po dokončení částečně přístupný i veřejnosti.

V DNEŠNÍ DOBĚ je každý řemeslník, a hlavně spolumatel firmy, ale také chodící reprezentant svého oboru. Adam Šebesta si to dobře uvědomuje. „Jelikož chodím celý den v pracovním, rád si potom večer vezmu něco pohodlného. Ale ne tepláky,“ směje se. Možná i díky vztahu k historii má osobitý styl, v němž hraje zásadní roli oblečení, které má za sebou nějaký příběh, často zděděné po někom z rodiny. Anebo je to jen styl vzniklý z pohodlnosti. „Jako většina chlapů nemám příliš rád nakupování, tak nosím to, co se už osvědčilo v minulosti.

Jiní musejí obíhat obchody s oblečením, já radši nosím něco po tátovi nebo jiných členech rodiny,“ směje se. Od puberty má ale rád i džíny, trička a mikiny s kapucí. „Vlastně se držím pořád stejného stylu,“ říká. Jednoduché barvy potom rád doplňuje výraznějšími a zábavnými vzory triček a košil, třeba se zvířaty, které pod značkou Annanemone navrhuje jeho sestra.

Vedle práce má Adam i koníčky, které tak sice nevypadají, ale v podstatě s tesařským řemeslem souvisejí. Přesněji jsou to motorka a rocková muzika. Ještě v Německu totiž hrával na kytaru ve stejné rockové kapele jako jeho pozdější mistr. A tu motorku, vintage Yamahu z osmdesátých let, od něj v začátcích dostal místo výplaty.

Tesařina tak ovlivnila jeho život doslova na všech frontách. MOJE NEZBYTNOSTI

1 Mobil, který občas kvůli nástrojům neslyším 2 Peněženka po dědovi a následně po tátovi 3 Mycí pasta na ruce, která vám nezničí kůži 4 Tužek mám hodně, tesařskou, červenou na opravy, inkoustovku na mokré dřevo 5 Bity do vrtačky, rády se ztrácejí 6 Skládací japonská pila do kapsy 7 Kartáč na oblečení nosím s sebou od doby, co mě nechťeli pustit do autobusu kvůli pilinám 8 Filtry do respirátoru – drobný prach je zabiják, takže ho nosím vevnitř nebo při řezání i mimo

koronakrizi 9 Penál na tužky značky Annanemone, která patří mojí sestře 10 Ne všude jsou okna nebo světla, takže většinou míváme na hlavě čelovku – kdo si ji zapomene přes noc nabít, dobíjí na stavbě a nevidí 11 Multitool od Leatherman mám stále za pasem 12 Špunty do uší 13 Klíče od stavby, na těchto je napsáno „hrad“ 14 Dvoumetrový skládací metr měří, ukazuje, škrábe na zádech 15 Solární hodinky Casio G-Shock 16 Když nemusím řídit, rád čtu – teď knížku od Dana Prokopa

„Vidět kombinaci lásky k dílu a řemeslného umu je pro mě úžasně inspirativní.“ „Reprezentovat svou firmu musím dvacet čtyři hodin denně a jsem rád, když to dělají i mí kolegové.“ „Když se učíte tesařem, nikdo na vás čekat nebude. Rychle se ukáže, jestli na to máte.“ „Od puberty mám rád džíny, trička a košile. Vlastně se držím pořád stejného stylu.“

Foto autor| foto David Turecký ilustrace Tomski&Polanski supervize Si No

Foto popis| Mimo práci má René rád saka, košile a kvalitní vysoké boty. Baví ho také alpský horalský styl.

Foto popis| VLEVO: sako na míru, Koutný, kostkovaná košile, Marks & Spencer

Foto popis| VPRAVO: šedá košile na míru, Krejčovství Svobodová, batůžek, WorkCamp Parquet

Foto popis| sako, vesta a košile Luis Trenker, kalhoty, Marks & Spencer, boty, Red Wings

Foto popis| „Koho nebaví obíhat obchody s oblečením, může si vzít něco staršího s příběhem.“

Církev a „země dvojího lidu“

5.5.2020 Katolický týdeník str. 07 Perspektivy 19

Miroslav Kunštát

Před 75 lety vyvrcholilo napětí mezi Čechy a Němci v naší vlasti, a to porážkou Hitlerovy „Třetí říše“ a následným odsunem německého obyvatelstva. Ani katolická církev se svou nadnárodní strukturou ovšem nedokázala v minulosti vždy účinně čelit růstu nacionalismu ve střední Evropě, jehož důsledky se ukázaly tak tragickými.

Vznik moderních evropských národů v 19. století a s ním spjatý fenomén nacionalismu byl i v habsburské monarchii provázen vytvářením svébytných „národních katolicismů“. Palackého et-nocentrický koncept „dějin národa českého v Čechách a na Moravě“ se prosadil i v českém církevním a náboženském dějepisectví: zejména pro 20. století mizí „naši“ katoličtí Němci z obzoru historiků, případně jsou zmiňováni především v souvislosti s česko-německými spory. Výjimky, zejména práce Kristiny Kaiserové a Jaroslava Šebka, spíše potvrzují pravidlo.

V

Řeholní komunity vypuzené z Německa

Pro Svatý stolec znamenal moderní nacionalismus značný problém a potřebu složitě vyvažovat svébytné zájmy jednotlivých národů a států. Zejména protikatolický „kulturní boj“ v bismarckovském Německu, v liberálním Švýcarsku, oslabeně i v rakouské liberální éře 60. a 70. let 19. století či ambice slovanských národů v rámci habsburské monarchie představovaly velkou výzvu. Pastorační potřeba a národnostní spory tak např. vyvolaly vleklou diskusi o zřízení velké, národnostně homogenní německé diecéze v severozápadních Čechách. Před první světovou válkou se nic takového nepodařilo, zejména pro odpor české politiky a její historický státoprávní program. Na prahu druhé světové války naopak Řím nechtěl vyjít vstříc nacistickým germanizačním snahám, a předjímat tak konečný výsledek války.

Od druhé poloviny 19. století se duchovní fyziognomie německého katolicismu v našich zemích postupně měnil. Ustrnulý a na lidové zbožnosti založený rakouský „státní“ katolicismus byl konfrontován s výzvami přicházejícími z Německa. Zdejší katolické teologické fakulty více využívaly akademických svobod a lépe hájily své postavení v rámci dynamicky se rozvíjejících univerzit. V období Bismarcko-va kulturního boje proti katolické církvi k nám přicházejí vypuzené řeholní komunity a s nimi nové pastorační a kulturní impulzy (např. díky osídlení pražských Emauz komunitou z německého Beuronu). Podobně i tzv. katolický modernismus a jeho teologické podněty byly v německém prostředí přejímány ve větší míře než u nás - zde se projevil spíše v oblasti literatury jako tzv. česká katolická moderna.

Postupné oddělování

Stále ještě společné a tradiční církevní instituce (historicky vzniklá biskupství, kapituly, diecézní semináře, řádové provincie), vesměs již paritně obsazované na národnostním principu, nedokázaly a ani už nemohly zbrzdit separaci českého a (sudeto)německého katolicismu. Ostatně s jinými důrazy tento proces probíhal i v diasporním protestantském prostředí, zejména v rámci přestupového hnutí Los von Rom (Pryč od Říma). Symbolický význam mělo rozdělení společné (katolické) teologické fakulty v Praze na českou a německou (1891) či postupně jazykově oddělená síť tzv. chlapeckých seminářů - např. v pražské arcidiecézi pro Čechy v Příbrami a později v Praze, pro Němce ve Stříbře a posléze v Doupově.

V církevním prostředí tak pozorujeme paralelní život českých a německých spolků a institucí, které spolu navzájem jen minimálně komunikovaly. To se týkalo nejen obou nej-větších stavovských organizací katolického

duchovenstva (Svaz německých kněžských spolků v ČSR, Jednota katolického duchovenstva, resp. jejich předchůdci či následovníci), ale i katolických politických stran. Ty ovšem v kompaktní, víceméně celostátní podobě vznikly až po první světové válce a vzájemně spolupracovaly jen v úzce vymezených oblastech (např. kongruový zákon o platech duchovních z roku 1926).

Období první světové války mělo na katolickou církev v Německu a v habsburské monarchii často i velmi odlišný dopad. Ostatně již před válkou se leckde oslabovala (zejména v kulturních a intelektuálních kruzích) dřívější „ultramontanistická“ vazba na Řím, a to i v souvislosti s tzv. modernistickou krizí po nástupu papeže Pia X. v roce 1903.

Katolíci v Německu se ve válce definitivně zbavili postavení „páriů společnosti“, smířili se s existujícím státem a v atmosféře všeobecné nacionalizace propadli válečné euforii. Biskupové vyzývali k modlitbám za zdar německých zbraní či k podpoře válečných půjček. V šíření mírových výzev nového papeže Benedikta XV. byli ovšem vlažní - zde mimochodem bylo ke cti pražského světícího biskupa německé národnosti Wenzela A. Frinda, že hájil papežovy snahy i v kázáních přímo na frontě. Válečné útrapy však bezpochyby posílily sekularizační trendy ve společnosti, byť se nikde - ani v Německu, ani ve většině nástupnických států rakousko-uherské monarchie - neprojevil tak demonstrativně jako v českých zemích: zatímco někteří čeští a moravští Němci opouštěli církve z nacionálních důvodů již před válkou (a ne v takovém množství), mnozí Češi se s církví pod heslem „Pryč od Vídně, pryč od Říma!“ rozloučili až po roce 1918, zato o to radikálněji a halasněji. V této atmosféře pak vznikla „národní“ Církev československá, jejíž duchovní a věroučný profil dozrál teprve v následujících dekádách.

První československá republika přisoudila „naším“ Němcům postavení menšiny, což někdejší státní a konstitutivní národ bývalé monarchie chápal úkorně. Logickým dopadem bylo posilování dosud odlišné kolektivní identity všech Němců v republice, které vyústilo v konstrukci tzv. sudetoněmecké identity a v katolickém prostředí pak specifického sudetoněmeckého katolicismu s vlastní politickou stranou a jejími satelitními organizacemi, resp. dalšími spolky. Mezi nimi zaujaly zvláštní místo organizace studující mládeže Quickborn a Staffelstein. Zejména Staffelstein se pod vedením teologa a historika Eduarda Wintera stal centrem pozoruhodných reformních snah a zároveň přivedl mnoho mladých mužů ke kněžskému povolání. Snaha obnovit z víry „sudetoněmecký lid“ byla ovšem provázena silící nacionalizací a rostoucími sympatiemi k nacionálně-socialistickému hnutí, o němž běžně panovala iluze, že je lze „pokřesťanštit“.

Značný ohlas nacházelo v německém prostředí i tzv. liturgické hnutí. Popularitu si získávala zejména Betsingmesse, která se i k nám rozšířila na základě podnětů Romana Guardianiho, mnichů z kláštera Maria Laach či P. Pia Parsche z Klosterneuburgu - ordinárium i části mešního propria se zpívaly v němčině (dvojkolejnost modlitby duchovního a lidu se však neodstranila) a liturgie byla ve výjimečných případech sloužena čelem k lidu.

I v sudetoněmeckém katolicismu se oslabovala tradiční vertikální loajalita k panovníkovi/státu, někdy i k papeži a Svatému stolci, obviňovanému zejména ve 30. letech z přílišných sympatií k nechťenému československému státu. Referenční „externí vlasti“ (Rogers Bru-baker) se místo zmenšeného Rakouska stalo stále zřetelněji Německo, a to i v křesťanském prostředí. Existence stavovského „křesťanské-ho“ režimu v Rakousku tento trend v katolickém prostředí sice poněkud tlumila, v předvečer mnichovské krize se ovšem i zde prosadila touha po „návratu do říše“.

Rovněž Německá křesťansko-sociální strana lidová, která u nás vznikla v roce 1919, a podílela se v Československu dokonce na několika vládních koalicích, pod tlakem henleinovců v březnu 1938 ukončila činnost. Negativní roli v tomto procesu sehrál zejména její předseda prelát Karl Hilgenreiner, který tak chtěl zabránit izolaci německých katolíků uvnitř německé menšiny. Většina poslanců se stala součástí klubu Sudetoněmecké strany (SdP). V malém pak lze tento proces rychlého „zglajchšaltování“ doložit na kolektivním vstupu německých kandidátů kněžství z pražského semináře do Henleinovy SdP - navzdory dočasnému zákazu jejich vysvěcení, který byl pod tlakem událostí nakonec zrušen.

Z bláta do louže

Co však následovalo poté, kdy byly Sudety připojeny k říši, nemohlo tamní katolíky dlouho těšit. Katolické spolky a organizace byly rozpuštěny, na území připojeném k říši totiž nacisté nemuseli respektovat říšský konkordát z roku 1933. Církev zde proto byla vystavena mnohem ostřejšímu pronásledování než v tzv. staré říši. Z celkového počtu zhruba 1 800 sude-toněmeckých kněží se více než 650 stalo obětmi některé z forem nacistické perzekuce, z nich pak 108 skončilo v koncentračním táboře či káznici a 37 zde zemřelo na následky mučení či vazebních podmínek - mezi nimi „anděl z Dachau“, blahoslavený P. Engelmar Unzei-tig. Tato čísla samozřejmě nezahrnují další skupiny církevních osob, včetně známých případů řeholnice Marie Restituty Kafcové (popravena v roce 1943 ve Vídni) či představené školských sester Notre Dame Epiphanie Barbary Pritzlové (zemřela v roce 1944 v Ravensbrucku).

Nucené vysídlení našeho německého obyvatelstva z Československa po druhé světové válce bylo silným vnějším faktorem, který sudetoněmeckou kolektivní identitu (i tu katolickou) paradoxně posílil. Dnes se zdůrazňuje mimořádně úspěšná integrace německých vyhnanců do německé společnosti a jejich nesporný hospodářský a kulturní přínos. Jejich nový domov byl ovšem zpočátku spíše „chladnou vlastí“ (Andreas Kossert): dlouhá léta trávili v utečeneckých táborech a v provizorních obydlích, domácí obyvatelstvo se jim často vyhýbalo a posměšně je nálepkova-lo, v některých případech byli jejich zemřelí pohřbíváni mezi sebevrahy. I v katolické církvi bylo jejich označení „bohmissch-katholisch“ často míněno hanlivě. Větší míra sekularizace u německých vyhnanců však nastolila i v církevním prostředí mnohé znepokojivé otázky, v původně konfesně homogenních oblastech (zejména na evangelickém severu) pak náboženskou i kulturní pluralitu.

Mosty smíření

Ačkoli kolínský arcibiskup kardinál Josef Frings nepovažoval již na počátku 50. let speciální pastorační péči o vyhnance za aktuální, oni sami a jejich reprezentanti byli jiného názoru. I sudetoněmečtí katolíci kladli dlouho důraz na existenci institucí, které jim měly pomoci přečkat „dočasný“ exil a připravit je na návrat do vlasti. V Konigsteinu nedaleko Frankfurtu nad Mohanem vznikl za podpory americké okupační správy kněžský seminář, který mj. pokračoval v tradici německého semináře v Praze na Žižkově z let 1939-45. Jeho staronovému rektorovi a pozdějšímu hil-desheimskému světicímu biskupovi Adolfovi Kindermannovi se dokonce podařilo z Prahy převézt tamní seminární knihovnu.

Řada těchto institucí postupně zanikla, nicméně vitalitu si zachovala Oráčova obec (Ackermann-Gemeinde), která si dokázala vybudovat kontakty i v komunistickém Československu a skrytými cestami podporovat zdejší církev. Právem se zdůrazňuje její podíl na česko-německém smíření, představovala však i živý most (byť ne jediný) mezi českou a německou katolickou církví a mezi českou a německou teologií. Po roce 1989 sudetoněmečtí křesťané pomáhali zachránit stovky sakrálních památek v našem pohraničí. Spolupráce mezi českými a německými křesťany ovšem nekřísila jenom „chrámy z kamene“ - zaměřovala se i na aktuální a bolestné problémy současné církve a společnosti. Ackermann-Gemeinde, její česká sesterská organizace Sdružení Ackermann--Gemeinde či Česká křesťanská akademie se tak zasloužily o to, že křesťanský „dvojí lid“ v českých zemích dnes patří minulosti. To, co české a německé křesťany spojuje (či rozděluje), už nesouvisí s jejich národností, nýbrž s pohledem na budoucnost církve a na řešení globálních civilizačních problémů a krizí.

O autorovi| Miroslav Kunštát, Autor působí na katedře německých a rakouských studií **Fakulty sociálních věd UK**

Foto autor| Snímek archiv autora

Foto popis| Nacionalizace společnosti se promítla i do organizace církevních institucí: tak např. v r. 1921 vznikla samostatná „sudetoněmecká“ viceprovincie řádu redemptoristů, jejímž sídlem se v r. 1936 staly Karlovy Vary. Na snímku pražský arcibiskup kardinál Karel Kašpar při posvěcení moderního redemptoristického kostela Panny Marie 5. 6. 1933 v Karlových Varech (areál kláštera slouží po přestavbě a demolici kostela v 80. letech tamnímu magistrátu).

Design vraždy (Petra Zhřivalová)

Čím více peněz, tím více motivů k vraždě. Kdo stojí za sebejistě provedenou vraždou významného architekta?

Milan Chlumecký je známý a uznávaný architekt. Pracuje v prestižní developerské firmě, a kromě toho má svůj ateliér se dvěma zaměstnanci, kde pracuje na vlastních projektech. I když rodinu drží finančně zkrátka, má na okraji Prahy ustájeného vlastního koně a pravidelně s ním vyjíždí do okolí. Při jedné takové vyjížďce vyběhne z křoví jakási postava s hořící pochodní, kůň se splaší a jezdcе shodí. Než stačí Milan po pádu z koně na nepochopitelné jednání zareagovat, dostane zezadu ránu do hlavy a umírá.

Vraždou proslulého architekta dostává na starost nadporučík Ivana Netušilová, která se sama o architekturu zajímá a jméno oběti tak pro ni není neznámé. Ivana se bude muset zpočátku obejít bez svého kolegy Václava, který odjíždí na tři týdny do lázní. Do vyšetřování se však pouští s chutí a postupuje v něm metodicky krok za krokem. Motiv k vraždě architekta mělo několik lidí – jeho manželka, kterou podváděl s milenkou, milenka, se kterou se právě rozešel, obchodní partneři, kteří zřejmě developerskou firmu okrádali. Ivaně není jasné, jak přesně Milan zemřel, ale dlouho také nemůže přijít na to, který z motivů byl tím rozhodujícím pro vraždu. Je přesvědčená, že pokud najde odpovědi na otázky „jak“ a „proč“, bude dopadení vraha otázkou chvilky. Tyto odpovědi ale nepřicházejí. Navíc je možné, že je tu ještě další motiv, o kterém kriminalistka dosud neví...

Petra Zhřivalová (nar. 1972) studovala právnickou fakultu. Své zkušenosti ze studií uplatnila ve své prvotině Sex, víno a cigarety, která vyšla v roce 2011. Po právnické fakultě následovalo postgraduální studium veřejné a sociální politiky na **Fakultě sociálních věd**. V té době začala psát scénáře k nekonečným seriálům, ale stále si nebyla jistá, čemu se chce v životě nadále věnovat. V současnosti se střídavě zabývá kriminologií, psaním a právem. Po prvotině jí vyšly další dva oddechové romány pro ženy – Šťastní & veselé a O fous líp. Design vraždy je její první detektivka.

Autorčin aktuální titul nese všechny charakteristické rysy klasické české detektivky. Není tu bezduché a explicitní násilí. Díky několika krátkým „psychologickým exkurzím“ jsou tu celkem dobře a věrohodně napsané postavy. Román ale nijak nepřesahuje hranice detektivního žánru. Netrpí zbytečnými vedlejšími dějovými liniemi, ani v něm nenajdeme nějaké nelogičnosti či zádrhly. Co se týče způsobu vraždy, s přimhouřením očí se dá říci, že jde o něco vynalézavější modifikaci provedení. Vyšetřování samotné pak probíhá tak, jak se ve většině českých detektivek dá čekat – v podstatě v poklidném duchu, během pití kávy, přestávek na oběd a občasných oskočení k rodině.

Vyprávění nekomplikovaného příběhu plyne v celkem poklidném duchu, a i když nezůstane jen u jedné vraždy, odvíjí se bez gradovaného napětí. Počet postav je v míře, která nevyžaduje zvýšené nároky na čtenářovu pozornost. Konec žádné velké překvapení nepřinese, zkrátka se ukáže na jednu postavu ve stylu „ta to byla“. Jediné, co zůstává dlouho hlavním postavám detektivů i čtenářům utajeno, je důvod, proč vlastně k vraždě došlo. Sami si jistě dokážete odpovědět na otázku, jestli to bylo z výše popsaných důvodů, nebo jestli se objevil nějaký další motiv.

Díky zmíněné poklidné atmosféře tak vyniká zejména postava Ivany, která mi byla hodně sympatická. Někdejší členka punkové kapely, stále duší trochu rebelka, nyní ale třikrát rozvedená matka tří dospělých dětí. Přes smůlu s mužským pokolením však ničeho nelituje a snaží se udržet společnou domácnost, kde žije se všemi třemi dětmi, v chodu. Tuhle padesátníci víc než pohled na „ohavné mrtvoly“ baví pečlivě a systematické papírování. Autorka jí ještě ozvláštnila tím, že jí přidala zálibu v turecké kávě s mandlovým mlékem a oblibu hard rockové muziky. Škoda jen, že to její rebelství nevyplulo více na povrch. Rozhodně bych se však přimlouval k tomu, aby se objevila ještě v nějakém dalším příběhu.

Design vraždy je příjemné a klidné čtení pro ty, kteří si chtějí užít nerušený jarní den někde na zahrádce, se šálkem kávy (nemusí být ani s mandlovým mlékem), a s knížkou, ve které nejsou „ohavné mrtvoly“, prvoplánová brutalita, ani osamělí workoholici holdující pití. Příběh není špatný a má dostatečně vykreslené postavy, takže se v románu i v postavách celkem v pohodě dá orientovat.

Text: Petra Zhřivalová (2019)

Vydáno: NAKLADATELSTVÍ XYZ ve společnosti Albatros Media, a. s. (2019)

URL| <https://www.centrum-detektivky.cz/recenze/design-vrazdy-petra-zhrivalova>

Změny v externí komunikaci Vodafonu

6.5.2020 rmol.cz str. 00

Dosavadní zástupce vedoucího externí komunikace Vodafonu Ondřej Luštinec se v dubnu stal vedoucím tohoto oddělení firmy.

Na pozici seniorního specialisty od května nastupuje Kateřina Šantorová, která zároveň přebírá roli zástupce vedoucího externí komunikace.

Nejdůležitějším zdrojem pro obsazování nových pozic ve společnosti Vodafone jsou stávající zaměstnanci a jejich doporučení. Odrážejí to i aktuální změny v komunikačním týmu. V čele externí komunikace a jako vedoucí tiskového oddělení Vodafonu působí od dubna Ondřej Luštinec, který vystřídal na pozici Marka Steigera. Luštinec dosud ve firmě pracoval jako zástupce vedoucího externí komunikace. Jeho práci převezme od května Kateřina Šantorová, která s Vodafone rok intenzivně spolupracovala externě.

Ondřej Luštinec přišel do Vodafonu v září 2018, předtím působil více než deset let jako novinář, redaktor a editor v tištěných, internetových a audiovizuálních médiích. Do korporace nastoupil z veřejnoprávního Českého rozhlasu, kde pracoval jako redaktor v ekonomické redakci zpravodajství především pro stanice Radiožurnál a Plus. Věnoval se zpracování témat například z oblasti informačních technologií nebo e-commerce.

Před rozhlasem pracoval pro mediální dům Economia, kde zastával v průběhu své kariéry několik funkcí, působil jako redaktor domácí rubriky serveru IHNET.cz, editor v ekonomické části Hospodářských novin nebo editor specializovaných magazínů. Ondřej vystudoval obory Žurnalistika a Mediální studia na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy. Ve volném čase se věnuje hudbě, hraje mimo jiné na varhany. Rád běhá a má zálibu v gastronomii, ze zájmu se vyučil kuchařem.

Kateřina Šantorová v oddělení externí komunikace působí od května 2019. V minulosti pracovala 13 let ve společnosti O2. Vzhledem k jejím dlouholetým obchodním zkušenostem podporuje komunikaci značky Vodafone Business a produktů pro firemní zákazníky. Před nástupem do Vodafonu se věnovala marketingu na sociálních sítích v lifestyleových sférách a organizaci eventů. Kateřina je také fotografka a pomáhá tak Vodafone komunikovat i vizuálně.

URL| <https://www.rmol.cz/personalie/zmeny-v-externi-komunikaci-vodafonu>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:

rmol.cz

KOMENTÁŘ: Dovolená v zahraničí a otevřené hranice, přes které se nedá nikam dojet - Thomas Kulidakis

6.5.2020 novinky.cz str. 00

Thomas Kulidakis

Léto je za rohem a doba dovolených tím pádem také. Na vládě premiéra Babiše teď je, jestli našim občanům zase umožní jet na tradiční dovolenou u moře.

Pokud nechce celý vládní kabinet působit jako milovník časů před rokem 1989, měl by se o opravdové otevření hranic pokusit všemi silami. Včetně ČSSD, v níž by mohl na zatvzeleného ministra vnitra Hamáčka, který se vyžívá v nouzovém stavu, zapůsobit v dobrém slova smyslu ministr zahraničí Petříček.

Vzhledem k vývoji koronavirové nákazy připadají v úvahu státy, které jsou na tom podobně, nebo dokonce ještě lépe, než Česká republika. K těm bezesporu patří tradiční letní destinace Chorvatsko a Řecko.

V Chorvatsku bylo k 5. květnu 2 112 zjištěných 11 nových případů nákazy. Celkem s v zemi za celou dobu krize 2 112 lidí nakazilo, 83 zemřelo. Dalmácie je menší než naše Česká republika, zato Řecko počtem obyvatel srovnatelné. V Řecku bylo k 5. květnu 10 nových případů. Celkem se za celou dobu krize 2 642 lidí nakazilo, 146 zemřelo. Pro srovnání, u nás se nakazilo celkem 7 878 lidí, 254 zemřelo.

Je tedy zřejmé, že z hlediska vývoje epidemie se tradiční jihoevropské destinace mohou těšit naší opatrné důvěře, která se může přetavit v oprávněnou naději na dovolenou u moře. Možné jsou dva přístupy, jak toho dosáhnout. Jednotná unijní metodika, která ale nebude jednoduchá, protože na tom vždy některé země budou hůře.

Další a patřičně schůdnější možnost je přímé dvoustranné jednání. To znamená, jednání našeho kabinetu s vládami Chorvatska a Řecka. Pro obě země je turismus důležitá součást národního hospodářství, takže je v jejich vlastním zájmu neklást zbytečné překážky. A tak i dané vlády činí. Stejně tak by to mělo být i v případě naší vlády, pokud chce dát občanům možnost volby.

Idea zdravotního koronavirového pasu je dobrá. Stejně tak testy prováděné v zemi odjezdu. To znamená na cestě z České republiky a pak na cestě zpátky. Opatření, která obě přímořské země chystají, jsou zřejmá. Větší rozestupy mezi stoly v hotelech i lehátkách na plážích, dodržování hygienických návyků a podobně. Už teď se ale otevřely kupříkladu pláže v Řecku, byť zatím jen neorganizované. Řecký premiér řekl, že sezona může začít 1. července, Chorvatsko chce začátek co nejdříve.

Zahájení turistické sezony by ovšem české vládě nemělo ležet na srdci jen kvůli možnosti občanů cestovat do zahraničí. Turismus je také velký zdroj příjmů pro Českou republiku. V roce 2019 se v ní ubytovalo přes 21 milionů turistů (více zde). Jejich útrata může přispět k opětovnému částečnému naplnění státní kasy, v níž zeje nemalá díra kvůli karanténním opatřením, která se vláda naštěstí pokusila vynahradiť.

České hranice jsou sice momentálně formálně otevřené, ale moc daleko se přes ně dostat nedá. Kupříkladu ne více než čtyři dny starý test na koronavirus, o kterém nikdo neví, kde ho v zahraničí vzít, je faktické zavření hranic pro delší cestování. Případný požadavek na další potvrzení lékaře, že test je opravdu test, už hraničí s absurdností.

Vystudoval politologii a mezinárodní vztahy na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy v Praze. Absolvoval také studium politologie a řečtiny na univerzitách v Řecku.

V komentářích se zaměřuje nejen na českou domácí politiku, Evropskou unii a oblast Balkánu.

Působí jako komentátor Českého rozhlasu Plus a publikuje v odborném tisku. V minulosti spolupracoval na mezinárodních vědeckých projektech Univerzity Karlovy v Praze a byl odborným konzultantem u některých dokumentů.

Více o autorovi

Komentáře autora

Správně to činí například v Rakousku, kde se začaly testy dělat na letišti a za pár hodin člověk ví. Stejně je to v Řecku. Může to být i v Chorvatsku, u nás a v jiných zemích, které nákazou moc netrpí. V zájmu svobody pohybu cestovatelů na vlastní pěst, jistoty klientů, kteří si už u cestovek koupili zájezdy i opětovného nastartování části ekonomiky.

URL| <https://www.novinky.cz/komentare/clanek/komentar-dovolena-v-zahranici-a-otevrene-hranice-pres-ktere-se-neda-nikam-dojet-thomas-kulidakis-40323057>

Tomáš Weiss: Geopolitická Komise? Na zahraniční politiku EU kvůli krizi nebude čas

6.5.2020 euractiv.cz str. 00 Evropská unie a svět

Ondřej Plevak

Snahy změnit pracně budovanou zahraniční politiku EU vůči Číně nebo Rusku se nevyplácí, říká v rozhovoru pro EURACTIV.cz expert na EU Tomáš Weiss. Evropská komise je podle něj při řešení řady problémů nucena balancovat na hraně svých pravomocí.

Tomáš Weiss vystudoval evropská studia v Hamburku a v Praze. Doktorský titul z mezinárodních teritoriálních studií získal na **Fakultě sociálních věd** UK, kde v současné době působí na Katedře evropských studií. Zabývá se mimo jiné zahraniční a bezpečnostní politikou EU a České republiky.

V nedávném komentáři [1] jste napsal, že evropské instituce postupují v koronavirové krizi v rámci svých omezených pravomocí relativně rychle, flexibilně a účinně. Jak si podle Vás vede Evropská komise od svého prosincového nástupu obecně?

Zaprvé si myslím, že je obtížné hodnotit Komisi jako celek, protože její působnost je neuvěřitelně široká. V každé z oblastí její efektivita závisí na spoustě různých faktorů – nejen na tom, kdo tam sedí, ale i jaké má pravomoci, a jaký je kontext. Na hodnocení celé Komise si proto netroufám.

Zadruhé si nejsem úplně jistý, jak moc můžeme plnění povinností ze strany Komise a jednotlivých komisařů hodnotit vzhledem k nestandardní situaci, ve které jsme. Agenda sice běží, poslední minimálně dva měsíce je ale vše v mediálním i politickém prostoru upozaděno kvůli koronavirové krizi.

<https://euractiv.cz/section/aktualne-v-eu/linksdossier/koronavirus-ohrozuje-evropu-jak-eu-bojuje-s-pandemií/>

Zajímala by mě konkrétně společná zahraniční a bezpečnostní politika (SZBP). Předsedkyně Ursula von der Leyenová při nástupu proklamovala, že její Komise bude „geopolitická“. Vidíte nějakou snahu eurokomisařů skutečně hrát v tomto ohledu aktivnější roli?

Otázkou je, co to znamená „geopolitická“. Určitě se však dá říct, že speciálně předsedkyně von der Leyenová určitě nějakou představu o zahraniční a bezpečnostní politice má, což je myslím velké plus. Zatím jí na to úplně nezbývá čas, stejně jako celé Komisi.

Část zahraniční politiky je samozřejmě o kontinuitě, například ve vztahu k Rusku. Mám pocit, že v otázce Afriky je Josep Borrell (vysoký představitel EU pro SZBP - pozn. red.) podstatně aktivnější. Při schvalování Komise se objevovaly obavy, jak bude Borrell jako bývalý španělský ministr zahraničí a také Katalánc zacházet s tématem Srbska a Kosova. Podle mě se mu podařilo tyto obavy potlačit, koneckonců se jedná o zkušeného politika.

Představa, že by Komise sama o sobě dokázala najednou pozdvihnout EU na úroveň Spojených států nebo Číny, byla od začátku lichá. Komise to sama udělat nemůže, a jestli se EU jako celku něco takového povede, tak to bude chtít velké strukturální změny, které nenastanou ze dne na den nebo s příchodem nové Komise.

Koronavirová krize do značné míry překryla jakoukoliv jinou agendu. Obávám se, že v následujících měsících bude Komise obrácená pohledem dovnitř, a to na úkor zejména právě zahraničněpolitické agendy. Teď se řeší pandemie, pak přijde na řadu ekonomika, a nebude dost politického kapitálu na to, aby se na globální úrovni dělo něco víc než pouhé udržování současného stavu.

Ještě k té „geopolitické Komisi“, podle pracovních metod EK [2] to znamená, že chce například pravidelně projednávat aktuální mezinárodní otázky. Viděl jste při formování nového kabinetu nějaký impuls ze strany členských států, že právě tuto ambici po Komisi chtějí?

Program Evropské komise je primárně o debatě mezi ní a Evropským parlamentem. Státy si směřování této instituce „ošetří“ tím, že Evropská rada nominuje předsedkyni, a vlády potom jednotlivé komisaře a komisařky. Program Komise je ve skutečnosti směřovaný k Parlamentu, protože ten jí musí dát mandát. Členské státy toto už moc nezajímá.

Jedná se o součást problému, někdy se tomu říká demokratická legitimita, je to i problém komunikace. Komise má určité povinnosti vůči Parlamentu, nějakým způsobem musí také komunikovat se členskými státy, ale s těmi

nemá žádný formální kanál, aby jim mohla předložit program ke schválení a udělení mandátu. Zde je dialog kontinuální a Komise dlouhodobě tahá za kratší konec, protože členské státy si ten systém nastavují podle sebe, a aby si udržely co možná největší autonomii.

<https://euractiv.cz/section/aktualne-v-eu/news/eu-jako-bezzuby-bojovnik-proti-koronaviru-komise-muze-delat-jen-to-co-ji-staty-dovoli/>

Vysoký představitel obětí hledání rovnováhy

Když se podíváme zpětně na nominaci Josepa Borrella, měl kompromis mezi státy za následek dosažení slabého nebo silného hráče do pozice vysokého představitele?

To je věc, která se teprve uvidí. Josep Borrell rozhodně není žádná musí váha. Je to bývalý ministr zahraničí Španělska, tedy jednoho z větších států Unie, předtím byl také předseda Evropského parlamentu. Co se týče globální úrovně, nedokážu posoudit, na evropské je to ale těžká váha, určitě těžší než byly při svém jmenování [Catherine] Ashtonová nebo [Federica] Mogheriniová. Jako těžší váha by se možná dal chápat Javier Solana, ale ten zase neměl současné formální pravomoci.

Problém leží v tom, že jeho nominace nevznikla kvůli potřebě silného hráče na pozici vysokého představitele, ale jako výsledek hledání rovnováhy mezi nominacemi – do hry vstupují otázky politické příslušnosti, velikosti státu, genderu a všeho možného, kompetencí samozřejmě také.

Myslím si, že od vysokých představitelů a představitelů nelze moc očekávat. Dá se samozřejmě zpětně hodnotit, jak si poradili s různými situacemi. Víme, že Ashtonová byla poměrně slabá, na druhou stranu se jí podařilo postavit Evropskou službu pro vnější činnost, což není úplně málo. Mogheriniová byla podstatně aktivnější, a má pár jednoznačných úspěchů, jako jsou globální strategie nebo dokončení jednání s Íránem.

Hodnotit Borrella si teď netroufám, v konečném důsledku bude nejvíce záležet na kontextu jeho mandátu.

O Federice Mogheriniové se obecně říkalo, že byla méně razantní vůči Rusku. Rozumím, že zatím nechcete hodnotit, dá se však u unijní diplomacie pod Borellem sledovat nějaký nárůst asertivity vůči tomuto gigantovi?

Tradičně ve vztahu s těmi skutečně silnými a důležitými aktéry na mezinárodní scéně, primárně tedy USA, Rusko a Čína, a do budoucna pravděpodobně i Velká Británie, tahají evropské instituce za daleko, daleko kratší provaz. To, kde si Mogheriniová mohla dovolit mít alespoň nějakým způsobem autonomní politiku, byla například otázka Kosova a Srbska. Ve vztahu s velkými aktéry toto není možné, tam členským státům skutečně jde o jednotlivá slovíčka ve všech prohlášeních, a nikdy nenechají vysokého představitele nebo představitelku vést vlastní politiku, kterou by jen tak zdálky pozorovaly.

Jestli měla Mogheriniová slabou politiku vůči Rusku, tak to podle mě není důsledek toho, že ona sama by chtěla mít slabou politiku vůči Rusům, ale toho, že členské státy nemají úplně jasno v této politice, což zužuje manévrovací prostor. Úplně identická situace probíhá s Čínou nebo Spojenými státy. Nemůžeme očekávat, že by Borrell bouchl pěstí do stolu a rozhodl, protože na to prostě nemá mandát.

<https://euractiv.cz/section/evropska-unie-a-svet/news/petrick-zahranicni-politika-eu-by-mela-byt-efektivnejsi/>

Měnit politiku vůči mocnostem se nevyplácí

Komise, zdá se, bere poměrně vážně dezinformační kampaně z Ruska a Číny v kontextu koronavirové krize. Informace z minulého týdne [3] však naznačují, že unijní diplomacie po čínském tlaku zmírnila svoji kritiku vůči této zemi v jedné ze svých zpráv. Borrell se pak nechal slyšet, že podobný tlak je běžný, stejně jako rozdíly mezi interními dokumenty a konečnými zprávami pro veřejnost. Zkritizoval pracovníky Komise, kteří utajený dokument poslali médiím. Jak se na tuto „kauzu“ díváte?

Upřímně řečeno nemám pocit, že bych měl dostatek informací, abych z toho mohl cokoliv zásadnějšího usuzovat. Nějaká autocenzura v každé diplomatické službě musí nutně fungovat – vnitřní dokumenty vždy vypadají jinak než zveřejněné dokumenty. Diplomacie je založená na jazyku, a nejenom na tom, co říkáte, ale také jak to říkáte.

Na druhou stranu nepochybuji o tom, že nějaké tlaky ze strany Číny existují, ale do jaké míry korekce původního textu překročily nebo nepřekročily zdravou míru, je podle mě v tento okamžik velmi obtížné soudit.

Evropská unie je už od Mogheriniové a její politiky, kterou dokázala se členskými státy domluvit, relativně otevřeně kritická vůči Číně. Borrell tuto linku zopakoval, že Čína je partner, ale zároveň systémový rival. To se poprvé objevilo v evropských dokumentech před rokem nebo dvěma. Četl jsem, že Čína z toho byla dost nemile překvapená, jak otevřeně kritická evropská politika vůči ní je. Borrell drží stejný postoj.

To je další charakteristika evropské zahraniční politiky – pokud se vám podaří něco se všemi členskými státy dojednat, tak jste rád, že to máte, a držíte to. Na rozdíl od normální státní politiky hrozí, že jakmile nějaké téma otevřete, a zkusíte politiku reformulovat, tak výsledek bude nula, a místo posunu vpřed naopak ztratíte. Myslím si, že evropské instituce budou velmi opatrné a budou se držet zhruba v těchto konturách – Čína je partner, chceme s ní obchodovat a budovat multilaterální systém, ale na druhou stranu je systémový rival, protože její představa o uspořádání světa není zcela kompatibilní s tou naší.

<https://euractiv.cz/section/evropska-unie-a-svet/news/podleha-unijni-diplomacie-tlaku-ciny-europoslanci-chteji-borrellovo-vysvetleni/>

Další komplikovaný diplomatický vztah má Evropská unie s Tureckem. Podpořila podle Vás Komise dostatečně Řecko v současném sporu na řecko-turecké hranici, nebo spíše opatrně našlapuje vzhledem k migrační dohodě z roku 2016?

Co jsem zaregistroval, tak podpora Řecka byla poměrně výrazná. Ursula von der Leyenová společně s Charlesem Michelelem zemi navštívila a jela se podívat k hranicím. O moc víc politicky udělat nemůžete, zejména v okamžiku, kdy jste na Erdoganovi nějakým způsobem závislí.

Klíčový problém je revize celkového azylového systému EU, což visí na tom, že neexistuje shoda mezi členskými státy. Komise teď může maximálně poskytovat finanční podporu či asistenci skrze Frontex, i to ale záleží primárně na členských státech.

Řada věcí, které se v tento okamžik řeší, jsou podle mě na hraně pravomocí Unie. Nějakou kompetenci EU má, takže se vyjadřuje, ale je příliš malá na to, aby mohla skutečně rozhodovat. Ať už je to koronavirová pandemie, migrační krize, ať už to jsou svým způsobem i fiskální problémy v eurozóně. V případě Facebooku a Googlu a jejich problémů se zajišťováním ochrany osobních údajů Evropanů Komise může říct „takhle ne“, protože na to jí členské státy daly pravomoci. Ale v těch zmíněných oblastech má Unie primárně koordinační a podpůrné pravomoci, ale když státy nechtějí být podporovány a koordinovány, tak s tím Komise moc nenadělá.

<https://euractiv.cz/section/evropska-unie-a-svet/linksdossier/provokater-erdogan-tvrdy-mitsotakis-jak-probiha-krize-na-recko-turecke-hranici/>

Kdybychom to měli tedy obecně shrnout, tak unijní diplomacie naráží na limity, které jí daly členské státy, a musí při jejich překračování opatrně našlapovat.

Přesně tak, ale tak to bylo vždycky. Celá SZBP je takto postavená, sice se to jmenuje „společná“ zahraniční a bezpečnostní politika, ale jedná se vlastně o koordinaci zahraniční a bezpečnostní politiky členských států. Pořád držíte to veto, pořád máte Maďary, kteří vetují návrhy kvůli jednotlivým slovíčkům, nebo někdy i zcela bezdůvodně. I to se už ke mně doneslo, že se v Radě děje.

Pro vysokého představitele je velice obtížné vést nějakou autonomní zahraniční politiku, k tomu nemá mandát. Všem, co říká, předchází alespoň tiché schvalování členskými státy, nebo se musí velmi opatrně pohybovat uvnitř pozice, kterou Rada schválila. Jeho úkol představuje koordinovat a určovat agendu v Radě, a pak komunikovat její usnesení.

Částečně autonomní politiku může mít v oblastech, kde Komise kompetenci skutečně má – například rozšiřování nebo blízké sousedství.

Na okolní regiony nezbude politická kapacita

Právě v otázce rozšiřování se zdá, že se západní Balkán v posledních letech vytratil z priorit Komise. Proces se navíc kvůli patu mezi státy zasekl. Teď ovšem více věcí naznačuje, že se region do hledáčku Komise vrací. Souhlasíte?

Obávám se, že v nejbližších měsících nebude žádná zahraničněpolitická otázka úplně prioritní. Kapacita zbude pouze na řešení dopadů pandemie a ekonomické zotavení.

Nemyslím si, že by region z agendy EU úplně zmizel. Samozřejmě nic nenaznačovalo tomu, že se Unie rozšíří, ale tak to je už poměrně dlouho. Francouzi řekli vcelku jasně, že Chorvatsko je poslední země, se kterou souhlasí, a následně budou vždy chtít referendum, což automaticky znamená nic. Rozšiřovací procesy fungují, ale kam povedou, těžko říct.

Co se týká Východního partnerství, tak tam velkou část agendy zabírá krize na východě Ukrajiny, Rusko a Krym. To ostatní nějakým způsobem funguje, ale primárně se mluví o ruských sankcích.

Nemyslím si, že by tyto regiony Unie úplně ztratila z pozornosti a vůbec se jim nevěnovala, spíše zůstaly na nějaké normální pracovní úrovni – není zde nějaký významný „průšvih“, který se musí řešit, ale ani perspektiva výrazného posunu vpřed, protože EU má dost svých problémů uvnitř. Myslím si, že do budoucna to bude ještě horší, minimálně na politické úrovni nebude kapacita se tématům věnovat.

I přesto to vypadá, že k nějakému progresu dochází. Severní Makedonie a Albánie dostaly zelenou k zahájení přístupových rozhovorů, eurokomisař Olivér Várhelyi je dost aktivní, a Miroslav Lajčák se bude nově snažit z pozice zvláštního zástupce EU pomoci dialogu mezi Srbskem a Kosovem. EU také zemím západního Balkánu poskytuje rozsáhlé prostředky na boj s pandemií a jejími dopady a další slibuje.

Ano, ale koneckonců Federica Mogheriniová byla také velmi aktivní v dialogu Kosovo-Srbsko, a dokázala zprostředkovat několik průlomových dohod. Není to tedy tak, že by minulá Komise agendu úplně ignorovala.

Zaprvé, jde hodně o okna příležitostí a o to, čeho v tom regionu jde a nejde dosáhnout. Záleží na konstelaci různých politických aktérů. Zadruhé, Unie se samozřejmě snaží pomoci ve svém sousedství, protože když bude tamní populace zdecimovaná pandemií, jak budete s danými zeměmi obchodovat a jezdit tam na dovolenou? Takže ta pomoc je přirozená.

Otázka u jmenování Miroslava Lajčáka je, do jaké míry jde o snahu skutečně pohnout s tématem a věnovat mu větší pozornost, a do jaké míry snaha umístit někam zástupce menšího východoevropského státu. Víím o tom málo, abych dokázal říct, jak přesně došlo k tomuto rozhodnutí.

<https://euractiv.cz/section/rozsireni-eu/news/zapadni-balkan-potrebuje-vedet-ze-je-pro-eu-prioritou/>

[1] <https://fsv.cuni.cz/zivot-na-fakulte/blog-fsv-uk/tomas-weiss-selhala-evropska-unie-v-koronavirove-krizi>

[2] https://ec.europa.eu/czech-republic/news/191204_working_methods_cs

[3] <https://euobserver.com/foreign/148236>

URL| <https://euractiv.cz/section/evropska-unie-a-svet/interview/tomas-weiss-geopoliticka-komise-na-zahranicni-politiku-eu-kvuli-krizi-nebude-cas/>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:

euractiv.cz (*Evropská unie a svět*)

Primárky americké demokratické strany se komplikují víc, než se čekalo

Věra ŠTECHROVÁ, moderátorka

Primárky americké demokratické strany se komplikují víc, než se čekalo. A to i přestože v nich zůstal už jediný uchazeč o prezidentskou kandidaturu Joe Biden. Demokraté ve státě New York se proto rozhodly primárky zrušit. Ústavní soud ale včera tento krok označil za protiústavní. Pozici někdejšího viceprezidenta Spojených států Bidena navíc začal ohrožovat nepříjemný skandál. Bývalá zaměstnankyně senátu obvinila, že jí před 27 lety sexuálně napadl. Podrobnosti dodáme s Jiřím Pondělíčkem amerikanistou z katedry severoamerických studií **fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy dobrý den.

Jiří PONDĚLÍČEK, amerikanista, **FSV UK**

Dobrý den.

Věra ŠTECHROVÁ, moderátorka

Jak velkým problémem je pro demokraty ve státě New York rozhodnutí Ústavního soudu? Je jasné, že se tam primárky uprostřed pandemie konat budou, i když je tedy víceméně jasné dopadnou?

Jiří PONDĚLÍČEK, amerikanista, **FSV UK**

No ony, pokud tedy Ústavní soud řekl, že nemůže strana nominovat delegáty na ten celostátní sjezd jiným způsobem tak ty primárky prostě budou muset proběhnout. Já nevím úplně přesně tedy, jestli je tam možné je udělat náhradní termín jako to zvolili některé jiné státy, že ty primárky nezrušili ale odložili, což mě v tuhle chvíli přijde jako nejpravděpodobnější varianta, případně je možné ještě uspořádat volby nějakým distančním způsobem, to znamená korespondenčně.

Věra ŠTECHROVÁ, moderátorka

Má Biden na 100 % zajištěné zvolení i na tom letním nominačním kongresu, kde budou tedy rozhodovat jednotliví nominanti?

Jiří PONDĚLÍČEK, amerikanista, **FSV UK**

Tak vzhledem k tomu, že už nemá protikandidáta tak by asi bylo velkým šokem kdyby, kdyby jeho zvolení nedošlo, ale on pořád v těch primárkách, ve kterých teď nemá vyzyvatele tak ty delegáty pořád oficiálně musí získat. Protože ten proces prostě, tak jak je popsán na papíře ten nominační tak musí i proběhnout. Strana nemůže jen tak říct, že tady bude díky pandemii se všechno ruší a že tedy, jelikož všichni ostatní odstoupili kandidátem je Biden, takže pořád ještě ty a ještě k tomu poměrně blízko ale pořád ještě ty delegáty na ten sjezd, v těch primárkách získat musí, ale jak už bylo řečeno v úvodu tak momentálně bych řekl, že jeho větší starost je spíš ten, spíš ten sexuální skandál.

Věra ŠTECHROVÁ, moderátorka

No a nakolik ho ohrožuje právě ten sexuální skandál?

Jiří PONDĚLÍČEK, amerikanista, **FSV UK**

To je v tuto chvíli těžko říct. Objevují se hlasy, ono dlouhou dobu to demokraté příliš neřešili s poukazem na to, že Tara Reidová, která Bidena obvinila není, anebo nepůsobila příliš důvěryhodně. Ona Bidena na sociálních sítích ještě před docela nedávnou dobou chválila. Mimo jiné právě i za jeho, za jeho projevy ohledně sexuálního násilí a násilí na ženách, takže to její obvinění zpočátku podle mnohých nepůsobilo důvěryhodně. Nicméně v poslední době se objevilo několik odporných svědků, nemyslím ti co byly přímé důkazy ale několik náznaků toho

že, že něco na tom by přece jenom mohlo být, takže teď se teprve vlastně bude ukazovat, jak se k tomu demokratická strana postaví, protože říkám zatím ta reakce byla spíše taková, že Tara Reidová není příliš důvěryhodná, takže teď, teď je teprve čeká rozhodování.

Věra ŠTECHROVÁ, moderátorka

No ono podobnému obvinění čelí také prezident Donald Trump od někdejší pornoherečky. Tak může si v této chvíli dovolit použít toto téma v kampani proti Bidenovi a může to být vůbec téma, které rozhodne?

Jiří PONDĚLÍČEK, amerikanista, **FSV UK**

On ho určitě použije, o tom si myslím není pochyb. On použil, použil vlastně to samé proti Hillary Clintonové když, když tedy ona byla spíše obětí nevěry svého manžela, ale do jedné z těch debat prezidentských kandidátů, tak se tehdy do mezi publikum pozval ženy, které obvinili Billa Clintona ze sexuálního obtěžování, takže myslím si, že není pochyb o tom, že to prezident Tramp využije bez ohledu na své vlastní skandály. Jestli to rozhodne volby to tudle chvíli těžko říct. Donald Trump tam se také spekulovalo o tom, že to zveřejnění nahrávky /nesrozumitelné/ Hollywood, takže bude pro něj konečná. V tu chvíli těsně po zveřejnění hodně správně začali odvracet pořídíte významně republikáni, mezi nimi třeba i Paul Ryan tehdejší předseda sněmovny a chvíli to skutečně vypadalo, že se ho budou snažit přesvědčit, aby odstoupil ale nakonec se to nestalo.

Věra ŠTECHROVÁ, moderátorka

Jiří Pondělíček amerikanista z Univerzity Karlovy. Děkuje na slyšenou.

Děti jsou pro mě odborníci na svůj vlastní život

7.5.2020 iforum.cuni.cz str. 00

Před lety odjela Markéta Supa k pokračujícímu studiu do Velké Británie – a změnilo jí to život i přístup k vědě. „Šla jsem studovat magistra na Bournemouth University a plánovala jít na doktorát do USA. Ale v Anglii mi nabídli plné stipendium a možnost doktorského studia v uznávaném výzkumném Centre for Excellence in Media Practice (CEMP). Bylo to malé mezigenerační prostředí, kde jsem byla zdaleka nejmladší a jediná nikoliv z Británie. Nejen mí vedoucí – Richard Berger a Jenny Moon – ale všichni se mi velmi věnovali. Mohla jsem odborně růst po všech stránkách,“ vzpomíná Markéta Supa, dříve Zezulková.

„Doktorát jsem původně studovala s cílem ucházet se o pozici konzultanta, ale vědu jsem si nakonec natolik zamilovala, že jsem se u ní rozhodla zůstat,“ doplňuje. Celkově hodnotí svou zkušenost z akademického prostředí ve Velké Británii jako „nehierarchickou“ a založenou na spolupráci, což je něco, co si sebou přinesla na **Fakultu sociálních věd** UK.

Místo titulů tykání

„Snad všechny mé publikace jsou spoluautorské; práci to zkvalitňuje a podporuje také sounáležitost. Se studenty se oslovujeme křestními jmény, s kolegy a kolegyněmi včetně doktorandů a administrativních pracovníků si tykám. Je vtipné, když napíšu e-mail studentovi nebo někomu koho neznám „dobrý den, Martine“ a dostanu zpět odpověď „dobrý den, vážená paní doktoro,“ říká s úsměvem energická Markéta.

Jako důležitou hodnotí také vědeckou a pedagogickou inovaci. Disertační práce byla v roce 2016 oceněna British Educational Research Association pro její metodologickou originalitu.

„Metodologie, kterou jsem vytvořila, jsem nazvala grounded philosophy, protože jsem na základě kvalitativního výzkumu s dětmi a jejich učitelkami vytvořila filozofii mediálního vzdělávání pro první stupeň. Když to viděli profesori mimo Anglii, třeba Renee Hobbsová ze Států, shodli se, že u nich by mi to neprošlo. Renee to

dokonce nazvala typicky britským hippie přístupem k vědě,“ směje se mladá vědkyně, která je mimo jiné členkou Grantové agentury UK a předsedkyní Komise pro etiku ve výzkumu na **FSV UK**.

Dodává, že stejně jako zmíněné britské centrum CEMP je i pražská fakulta pro inovace, které nejdou na úkor kvality. Inovativní přístup razí i v pedagogice: její projektově zaměřené předměty jsou vyučované výhradně v angličtině a ukončovány výzkumnými plakáty či videoesejemi.

Za dětskou mediální zkušeností

Hlavní oblastí jejího odborného zájmu jsou děti ve věku čtyř až dvanácti let a jejich mediální zkušenost, učení se o médiích a mediální gramotnost. „Nezkoumám vliv a dopad médií na děti. To, co mě opravdu zajímá, je, jak různé děti z různých prostředí žijí s médii a také jak a co se o nich učí mezi sebou, ve škole, v rodině a ve veřejném prostoru. Cílem není jejich zkušenost hodnotit, co je dobře nebo špatně, ale pochopit. Jsou to pro mě odborníci na svůj vlastní život. Na základě tohoto porozumění pak zpracovávám doporučení, jak rozvíjet mediální gramotnost v praxi,“ líčí.

Dětskou mediální zkušenost a jejich mediální vzdělávání zkoumala mimo Evropu také v Jižní a Severní Americe a v Asii. „Mých výzkumných projektů se účastnily děti, které chodily do nejdražších výběrových škol v Medellínu nebo na Manhattanu, stejně jako děti, které žily část svého života v autě nebo které jedly obden. A také děti, které se mimo ekonomické problémy potýkaly i s mnoha sociálními potížemi, jako je vyloučení nebo rasismus,“ vysvětluje.

Svůj výzkum s dětmi považuje za nutně interdisciplinární, protože děti vnímá „jako celistvé a roli médií v jejich životě jako komplexní“. Proto je velmi ráda, že je nyní na UK, která má výhodu možnosti mezioborového přesahu a kde je mnoho systémů podpory mezinárodní spolupráce. V současné době vede projekt Multikulturní život a vzdělávání dětských prosumerů, na kterém se podílí také kulturní antropolog Martin Soukup se zkušenostmi z Nové Guineje či Filipín.

URL| <https://iforum.cuni.cz/IFORUM-16690.html>

Polské prezidentské volby, které měly proběhnout už tuto neděli se nakonec přece jen odkládají

7.5.2020 ČRo Radiožurnál str. 03 12:08 Hlavní zprávy - rozhovory a komentáře

Věra ŠTECHROVÁ, moderátorka

Polské prezidentské volby, které měly proběhnout už tuto neděli se nakonec přece jen odkládají. Poté co konání voleb uprostřed koronavirové krize odmítla horní komora parlamentu se na odkladu včera pozdě večer dohodli také lídři hlavního vládního hnutí Právo a spravedlnost a menšího koaličního uskupení Dohoda. Kdy se bude prezident volit je nejasné. Právo a spravedlnost chce volby co nejdříve, třeba ještě v květnu a opozice tlačí naopak na co nejdelší odklad. Ve spojení jsme s politologem Josefem Mlejnkem z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy, dobrý den.

Josef MLEJNEK, politolog a odborník na Polsko, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

Dobrý den.

Věra ŠTECHROVÁ, moderátorka

Proč vláda ten odklad prezidentských voleb až do poslední chvíle odmítala? To, že se nepodaří epidemii zvládnout do 10. května je asi jasné už delší dobu?

Josef MLEJNEK, politolog a odborník na Polsko, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

Myslím si, že tady se projevil rozpor v tom vládním táboře, poněvadž ta dohoda o odkladu je dohodou mezi Jaroslavem Kaczyńským a představitelem jako koaličního partnera Jaroslavem /nesrozumitelné/, ta jeho strana, uskupení, dohoda nekandidovala samostatně. Kandidovali zástupci této strany na kandidátních listinách Pisu ale tvoří v polském Sejmu početnou skupinu skoro 20 poslanců a tudíž, protože PIS jako celek mátu, má sice nadpoloviční většinu ale malou, takže Gubin a jeho lidé jsou zásadně důležití pro udržení té vlády. Takže pokud on byl proti tomu tak vládě nakonec nezbylo nic jiného než ty volby odsunout, čili není ani tlak opozice, který se třeba projevil v Senátu, kde má opozice většinu, ale proto přímo toho rozhodnutí vlády je spíš záležitost vnitrokoaličních smluv.

Věra ŠTECHROVÁ, moderátorka

A má Právo spravedlnost nějaký důvod k obavám, že by se třeba popularita jejího kandidáta současného prezidenta Andreje Dudy začala klesat, protože ten je teď jednoznačným favoritem?

Josef MLEJNEK, politolog a odborník na Polsko, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

On určitě favoritem byl do prvního kola. Nikdo nepochybuje o tom, že postoupí do druhého, ale ve druhém kole by se mohlo stát, že by hlasovali jako všichni proti Pisu, že by se Andrzej Duda stal symbolem Pisu, vlády Pisu a ve druhém kole by neměl pak cesty jisté. Čili tady zatím jsou snahou docela urputnou nechat ty volby proběhnout v tom původním termínu. Byla strategie Pisu, aby Andrzej Duda zvítězil i v prvním kole. Bylo to postaveno na předpokladu, že voliči, opozice nebo část voličů, opozice třeba z protestu nepřijde, nebude hlasovat a tudíž, že bude Andrzej Duda schválen již v prvním kole a nebude tak vystaven tomu pro něj přece jenom trošku riskantnější kolu druhému.

Věra ŠTECHROVÁ, moderátorka

Jak moc by Právo a spravedlnost oslabilo, kdyby ten nejvyšší ústavní post získal někdo z konkurentů?

Josef MLEJNEK, politolog a odborník na Polsko, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

Docela hodně, jinak je to symbolická záležitost. Přece jenom je to hlava státu. A polský prezident má myslím o něco více pravomocí než ten český, abychom to srovnali. A jeho pravomoci velmi důležitá. On má právo veta ale parlament musí přehlasovat třípětinovou většinu. Čili to právo veta je daleko silnější než v případě České republiky. A pokud PiS má velmi malou převahu v parlamentu tak, kdyby představitel opozice nebo představitelka opozice staly hlavou státu, tak by mohli velmi velmi znepříjemňovat život té vlády, že by vetovali legislativu a vládu by pak musela stát před možností před perspektivou, že prostě neprosadí skoro nic, nebo že pokud bude chtít něco prosadit, tak se bude muset domluvit s opozicí.

Věra ŠTECHROVÁ, moderátorka

Je možné, že by celý ten spor o prezidentské volby mohl skončit nějakým velkým rozkolem, třeba až pádem vlády a předčasnými volbami?

Josef MLEJNEK, politolog a odborník na Polsko, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

I to je možné. Samozřejmě nabízí se otázka, proč Jaroslav Gubin toto udělal. On tady vystupuje velmi zásadově, dokonce odstoupil z hlavní vládní funkce kvůli této otázce. Nesouhlasí s tím že, aby ty volby byly v tom původně naplánovaném termínu. Tak samozřejmě pokud se člověk zamyslí nad tou motivací, tak já nechci upírat motivace čistě etickou jenom v to, už mu to přišlo přes čáru a bylo to něco pro...

Věra ŠTECHROVÁ, moderátorka

Ale je to taky politik.

Josef MLEJNEK, politolog a odborník na Polsko, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

Ale je to politik samozřejmě a dá se spekulovat o tom, že si možná takhle buduje pozici budoucího a příštího lídra toho celkového celého polského konzervativního pravicového tábora.

Věra ŠTECHROVÁ, moderátorka

Říká politolog Josef Mlejnek z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Děkujeme, na slyšenou.

Josef MLEJNEK, politolog a odborník na Polsko, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

Taky děkuju, na shledanou.

Věra ŠTECHROVÁ, moderátorka

Teď už zprávy.

Pozice Spojených států v současném světě

7.5.2020 ČT 24 str. 12 20:00 90' ČT24

Zuzana TVARŮŽKOVÁ, moderátorka

No a postavení Spojených států v současném světě probereme s Jiřím Pondělíčkem, amerikanistou z katedry severoamerických studií z Institutu mezinárodních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Já vám přeji hezký večer.

Jiří PONDĚLÍČEK, amerikanista, katedra severoamerických studií

Dobrý večer.

Zuzana TVARŮŽKOVÁ, moderátorka

Je jasné, že na Spojené státy je upřena obrovská pozornost kvůli jejich globálnímu postavení a krize mění nejenom je, ale přesto, co vyřezává teď uvnitř Spojených států jako symbol, který je může změnit?

Jiří PONDĚLÍČEK, amerikanista, katedra severoamerických studií

Jestli je změnit, to těžko říct, ale velká debata teďka probíhá na téma zdravotnictví, systém zdravotní péče, protože ta koronavirová krize odhalila ty ohromné nerovnosti v tom zdravotním systému, především s ohledem na testování v té rané fázi, kdy spousta lidí nemohla si dovolit zaplatit třeba ani ten test, který potřebovali, když měli podezření, že jsou nemocní, mnoho lidí si nemůže dovolit prostě dva týdny nechodit do práce, takže i v případě, že třeba měli podezření, že mají koronavirus, tak radši nikam na žádné testy nešli, protože by 2 týdny museli zůstat doma, a to zadarmo, a mnoho Američanů žije od výplaty k výplatě, takže mnozí komentátoři američtí a vlastně mnozí politici, alespoň tedy z toho levicového spektra, tak mluví o tom, že ta krize odhalila především tu ohromnou nerovnost ve Spojených státech.

Zuzana TVARŮŽKOVÁ, moderátorka

To znamená, velké volební téma například Baracka Obamy je teď politickým tématem i, dejme tomu, pro jeho politické oponenty? Dá se to tak říci?

Jiří PONĎĚLÍČEK, amerikanista, katedra severoamerických studií

To si úplně říct netroufnu, protože Donald Trump tohle téma nějakým způsobem neakcentuje a vlastně ani republikánská strana ho nijak neakcentuje, oni naopak kladou důraz na to, že je potřeba ekonomiku znovu otevřít a domluvit lidem, aby si vydělávali sami, aby si pomohli sami, ta ohromná přímá finanční podpora, která byla schválena oběma stranami v Kongresu poměrně silnou tedy většinou obou stran, tak ta je v amerických dějinách poměrně bezprecedentní, ukazuje to, o jak výjimečnou situaci se jedná, co se týče zásahu do ekonomiky. Podle nových parametrů je současná situace pro Ameriku horší, než byla krize z let 2008 a 2009.

Zuzana TVARŮŽKOVÁ, moderátorka

Rozhodně ty ekonomické propady jsou zásadní, jsou vidět, dnes se přihlásilo o dávku v nezaměstnanosti dalších 3,2 milionu lidí. Celkově to dosahuje na nějakých 33 000 000. Klesají akcie po slabých údajích na trhu práce, může se to lišit pochopitelně stát od státu ve Spojených státech, ale jak to bude určující mimo jiné i pro nadcházející prezidentské volby, téma nezaměstnanosti?

Jiří PONĎĚLÍČEK, amerikanista, katedra severoamerických studií

Záleží na tom, jak rychle se podaří tu ekonomickou aktivitu obnovit, mnoho amerických států se už vydalo na cestu tedy znovuotevírání i přes kritiku mnohých odborníků, kteří tvrdí, že se jim ještě nepodařilo křivku zploštit, některé státy otvíraly nebo umožňovaly otvírat obchodům a barům vlastně v okamžiku, kdy teprve začaly vykazovat rekordní přírůstky mrtvých a nakažených, to bude záležet na tom, jak se povede to znovuotevření ekonomiky, kolik firem dokáže na tu ekonomickou aktivitu navázat, kolik firem přežije, což v tuhle chvíli, si myslím, nikdo není úplně schopný odhadnout. To znamená, těch nyní asi 33 milionů lidí, kteří kvůli koronaviru přišli o práci, tak velká část z nich se při optimistických scénářích může vrátit poměrně rychle do práce, pokud se znovuotevření ekonomiky podaří, ale může to také být daleko horší a ty firmy, v kterých oni pracovali, tak už prostě nebudou existovat. A to by samozřejmě bylo pro Trumpa daleko horší.

Zuzana TVARŮŽKOVÁ, moderátorka

Mimochodem téma aktuální, americký prezident vetoval rezoluci Kongresu, která mu zamezovala v protiakcích proti Íránu, tvrdí o ní, že byla ponižující, tím se připomnělo napětí, které se umocnilo zabitím íránského gen. Sulejmáního, je to téma, které teď bylo odsunuto na vedlejší kolej možná zdánlivě a mediálně, co politicky? Je to téma, které nezmizelo? Je to tak?

Jiří PONĎĚLÍČEK, amerikanista, katedra severoamerických studií

No, úplně nezmizelo, ale je potřeba zdůraznit, že ta rezoluce prošla hlasy obou stran, a to jak ve sněmovně, tak především v senátu, kde by ji demokraté bez republikánů prosadit nemohli, pro tu rezoluci hlasovalo 8 republikánských senátorů, což je poměrně vysoké číslo, a to je v současné politické atmosféře poměrně nevídaná podpora jakéhosi omezení prezidentských pravomocí, nebo pokud to vezmeme prezidentovou optikou, tak útoku na prezidenta. Takže ono se nepředpokládá, že by se našli další republikáni, aby mohlo být prezidentovo veto přehlasováno, ale už to, že ta rezoluce byla odhlasována napoprvé a že tedy se k ní připojilo tolik republikánů, bylo pro prezidenta, bych řekl, velice významnou politickou symbolickou porážkou. To téma samozřejmě teď je upozaděno, ostatně jako mnoho dalších témat v té americké politické debatě, ale samozřejmě nikam nemizí.

Zuzana TVARŮŽKOVÁ, moderátorka

Zpátky k pandemii, Spojené státy se stáhly z podpory Světové zdravotnické organizace, zároveň ale Donald Trump přišel s tím, že to budou Spojené státy, kdo vyvinou vakcínu. Jakou roli teď sehrávají? Jsou to klíčová témata? Mají teď vůbec Spojené státy sílu a postavení být světovým lídrem?

Jiří PONĎĚLÍČEK, amerikanista, katedra severoamerických studií

Oni o to podle mě ani neusilují. Prezident Trump opravdu i v tomto naplňuje to svoje heslo America first, já bych tady trochu oddělil tu neochotu účastnit se třeba společných projektů na vývoj vakcíny od toho financování Světové zdravotnické organizace, protože to opravdu není jenom záležitost prezidenta, po vyšetření toho, jakým způsobem Světová zdravotnická organizace spolupracovala s Čínou a jak od ní přebírala nekriticky informace, tak po vyšetření toho, jak to fungovalo, volali i demokratičtí zákonodárci. Takže to rozhodně se nedá říct, že by byla jenom prezidentova iniciativa, byť samozřejmě jemu ta protičínská rétorika vyhovuje, nebo jeho voličům vyhovuje. Nicméně je potřeba si připomenout, že opravdu Světovou zdravotnickou organizaci před možností, že se virus šíří z člověka na člověka, varoval Tchaj-wan už na konci prosince minulého roku a Světová zdravotnická organizace až do ledna ve shodě s Čínou, do asi 20. ledna ve shodě s Čínou tvrdila, že to tak není. Takže já tím neobhajuju krok odebrání financí, ale prostě těch podezřelých věcí je tam mnoho a Trump tady tu svoji rétorikou může jaksí uplatnit celkem oprávněně, dá se říct.

Zuzana TVARŮŽKOVÁ, moderátorka

Ono je to zatím pouze pozastaveno, tak uvidíme, jak se to bude vyvíjet, rozhodně tahle krize ale umocňuje napětí z pozice současné vlády mezi Spojenými státy a Čínou, o kterém jste vy už hovořil, Trump volá po odpovědnosti za šíření viru, detailně popsal, že chce, aby Čína dodržovala plánované nákupy amerického zboží, a také oživuje hrozbu vyšších cel třeba na čínský dovoz, je to tedy jen antipekingská rétorika? Protože ve Financial Times popisují jaksí komentátoři, že právě takto hovoří i vládní představitelé v zákulisí, i obchodní lobbisté. Může to mít reálné dopady podle vás?

Jiří PONDĚLÍČEK, amerikanista, katedra severoamerických studií

To asi těžko soudit, prezidentovi do hlavy nevidíme, ale pro něj ty nákupy amerického zboží byly velice důležité. O to vlastně šlo v rámci té obchodní války mezi Spojenými státy a Čínou, tak vlastně jednou z nejvíce zasažených skupin v americké ekonomice byli farmáři a Čína se zavázala ke koupi poměrně velký objemů právě zemědělské produkce ze Spojených států amerických, takže je klidně možné, že prezident na tom bude trvat. Jestli bude ochoten tu celní dohodu obětovat, která byla vlastně už téměř dojednána, to se teprve uvidí. Naopak někteří kritici mu vyčítali, že ten jeho poměrně mírný přístup vůči Číně v začátku té krize, kdy on sice Světové zdravotnické organizaci vyčítá, že jaksí nebyla vůči Číně tvrdší, že jí věřila, ale ta jeho vyjádření byla velice podobná, on Čínu chválil, že tu epidemii zvládá, tak mnozí komentátoři se shodli na tom, že to byla právě snaha neohrozit ta obchodní jednání a uzavření té obchodní dohody, která zamezí pokračování té celní války. Ale jestli současná situace eskaluje do skutečné obchodní války, anebo jestli to je jenom rétorika, to bude záležet opravdu jenom na prezidentovi a my mu do hlavy prostě nikdo nevidíme. Je to možné, určitě to nemůžu vyloučit.

Zuzana TVARŮŽKOVÁ, moderátorka

Říká amerikanista Jiří Pondělíček, který byl hostem večerní Devadesátky ČT24, já vám za to děkuju a hezký večer.

Jiří PONDĚLÍČEK, amerikanista, katedra severoamerických studií

Děkuju za pozvání. Hezký večer.

Uctívaná svátost velikého vítězství nad nacismem bude Rusku brzy stejně platná, jako je dnešnímu Řecku vítězství u Marathonu

7.5.2020 denikn.cz str. 00 Komentáře

Michael Romancov

Komentář Michaela Romancova: Praze se říká „zlatá“, ale víte proč? Protože když se ráno 9. května od Berlína a Drážďan blížily tanky Rudé armády, vycházející slunce město svými paprsky pozlatilo a od těch dob se Praze

říká zlatá! Pokud se vám to nezdá, máte sice pravdu – tento pochvalný přívlastek lze například najít už v písemnostech z doby panování Karla IV. –, ale tím to končí. Proč? Protože dějiny píší vítězové!

Tedy, dnes už to tím nekončí, ale ještě na konci 80. let se tato historická „pravda“ objevovala jak v hodinách dějepisu, tak při výuce ruštiny nebo i češtiny. Není důvod rozporovat, že se sovětským tankistům v ranním úsvitu město mohlo jevit jako zlaté, něco takového ostatně zažil každý, kdo se za pěkného počasí za rozednění pohyboval venku, ale to neznamená, že by se tak Praze říkalo teprve od té doby.

Jenže v poměrech, které u nás nastolilo „vítězství pracujícího lidu“ v únoru 1948, respektive „potlačení kontrarevolučních sil“ v srpnu 1968, nebyla ve veřejném prostoru přípustná jiná než sovětská interpretace dějin.

Samozřejmě že ne všichni kantoři měli potřebu právě detail o zlaté Praze svým žákům tlačit do hlavy. Ale třeba dějepisaři se jen těžko mohli vyhnout v učebnicích stojícímu tvrzení, že druhá světová válka začala jako válka imperialistická. A spravedlivý, národně osvobozenecský charakter získala teprve v okamžiku, kdy nacisté přepadli SSSR, tedy od okamžiku, kdy byla zahájena Velká vlastenecká válka, jak ji Rusové nazývají.

To, že se dnes u nás o druhé světové válce píše a hovoří jinak než v Rusku, asi nikoho nepřekvapí. Co však možná překvapivé přece jen bude, je, že se dnes v Rusku o Velké vlastenecké válce píše a hovoří jinak, než jak tomu bylo v dobách SSSR. A nemám tím na mysli menšinu historiků a publicistů, kteří se snaží ke zkoumání tehdejších událostí přistoupit kriticky, ale oficiální státem prosazovaný diskurz.

Jak viděli válku Sověti

V knize pamětí *Vzpomínky a úvahy Georgije Konstantinoviče Žukova* (byly přeloženy do více než třiceti světových jazyků a vydány v nákladu převyšujícím 60 milionů výtisků), nejznámějšího sovětského velitele té doby, se dočteme: „Velká vlastenecká válka byla obrovským vojenským střetnutím socialismu s nejreakčnější a nejagresivnější silou imperialismu – fašismem. Byla to všelidová válka proti nenáviděnému třídnímu nepříteli, který sahal na to nejdražší, co sovětský lid má, na vymoženosti Velké říjnové socialistické revoluce, na sovětskou moc. Komunistická strana zmobilizovala naši zemi, všechny národy našeho státu k rozhodnému ozbrojenému zápasu s fašismem (...)

Řeknu otevřeně, že bychom nebyli nepříteli porazili, kdybychom neměli takovou zkušenou stranu s dostatečnou autoritou, jako je strana Leninova, socialistické společenské a státní zřízení, jehož obrovské materiální i duchovní síly umožnily v krátké době přebudovat veškerou činnost v zemi a vytvořit předpoklady pro porážku ozbrojených sil německého imperialismu (...)

Georgij Konstantinovič Žukov, nejznámější sovětský velitel druhé světové války. Foto: Wikimedia Commons
Velikost historického vítězství Sovětského svazu v boji proti fašistickému Německu spočívá v tom, že sovětský lid uhájil nejen svůj socialistický stát. Obětavě bojoval za proletářský, internacionální cíl – za osvobození Evropy a celého světa od fašismu, za to, aby přinesl národům vyčerpaným válkou dlouho očekávaný mír (...)

Sovětský stát se zrodil se slovem ‚mír‘ na rtech (...) a boj za mír zůstává stejně jako v prvních dnech sovětské moci hlavní náplní naší zahraniční politiky.“

Žukov, bez ohledu na to, co si sám opravdu myslel a čemu věřil, byl sám členem komunistické strany a neměl jinou možnost než (dez)interpretovat události způsobem, který vyhovoval stranickým direktivám (i tak z první verze jeho pamětí cenzori Hlavní politické správy Sovětské armády zhruba dvacet procent textu vyškrtli). Vítězem tedy byla nejprve komunistická strana a až pak sovětský lid. Válka byla v první řadě vedena proti ideologickému nepříteli – imperialismu, přičemž skutečnost, že se jednalo o imperialismus jedné konkrétní země, byla druhotná.

Ideologické vítězství navíc nebylo úplné. Žukov k tomu napsal: „Obrovské oběti, jež náš lid přinesl ve Velké vlastenecké válce, nebyly marné. Vítězstvím se vytvořil nový mezinárodní poměr sil, který reakčním imperialistickým kruhům již nedovoluje tak snadno rozpoutat válečný konflikt (...)

Konec marx-leninského výkladu

Zhroucení sovětských režimů ve střední Evropě koncem roku 1989 a následný kolaps vlastního SSSR v prosinci 1991 však vedl k tomu, že interpretace výsledků války v intencích marxismu-leninismu prostě uhynula. Na krátkou dobu se pak i v Rusku události let 1939–1945 staly primárně předmětem zkoumání historiků.

Od roku 1995 se však situace začala postupně měnit. Tehdy, v roce 50. výročí konce války, se poprvé od rozpadu SSSR na Rudém náměstí konala přehlídka. V této souvislosti stojí za zmínku, že v sovětských dobách se 9. květen vojenskou přehlídkou slavil pouze v době kulatých výročí, a to v letech 1965, 1985 a 1990.

Ostatně ani 9. květen nebyl v SSSR po celou dobu dnem výjimečným. Dnem pracovního volna byl v letech 1945–1947, ale pak ho Stalin nechal ze seznamu vyškrtnout. Tvrdí se, že tak učinil proto, že žárlil na sovětské vojevůdce, zejména na maršála Žukova, a proto nechtěl z oslav vítězství dělat něco speciálního.

Hlavním dnem v sovětském kalendáři té doby byl 7. listopad, na který připadalo výročí bolševického puče z roku 1917, tzv. VŘSR. Ta byla mimo jiné každoročně připomínána i slavnostní vojenskou přehlídkou na Rudém náměstí, a to až do roku 1990. Konala se i 7. listopadu 1941, kdy defilující vojáci z Rudého náměstí prý pochodovali rovnou do obranných pozic před Moskvou.

Z moskevské přehlídky prý odjížděli v roce 1941 vojáci přímo na frontu. Foto: Wikimedia Commons
Tehdy na ně z tribuny Leninova mauzolea shlížel Stalin a žádný Žukov na bílém koni mu, na rozdíl od monumentální přehlídky 24. června 1945, kterou bylo oslaveno vítězství, nekonkuroval.

O návrat 9. května mezi dny pracovního volna se zasloužil až roku 1965 Leonid Brežněv, který u příležitosti dvacátého výročí vítězství nechal zorganizovat i vojenskou přehlídku. Od roku 1965 tedy 9. květen byl dnem pracovního volna, ale vojenskou přehlídkou bylo vítězství připomínáno jen občas.

V roce 1995, jak bylo uvedeno výše, kdy byla zavedena tradice každoročních přehlídek, však na Rudém náměstí ještě nedefilovali vojáci a technika, ale konal se průvod válečných veteránů. Vojenská část přehlídky se tehdy konala v památníkovém komplexu na Poklonné hoře, mimo centrum města.

Nový stát, nová mytologie

Situace se však začala rychle měnit na počátku tohoto století, tedy v době, kdy se do čela Ruska dostal Vladimir Putin. Jeho zásluhou se válka a vítězství, tentokrát však již nazírané primárně jako vítězství ruského lidu a sovětského státu, jehož je Ruská federace právním nástupcem, dostaly do centra pozornosti a nově budované mytologie.

Každoroční přehlídka na Rudém náměstí stále mohutněla a od roku 2008 už nejenom pochodovali vojáci, ale začala být předváděna i vojenská technika. Z grandiózní podívané se postupně stala show, která divákům (do značné míry úspěšně) sugerovala kontinuitu ruských dějin, jejichž hlavním motivem je úspěšná obrana proti vnějšímu nepříteli.

Defilující jednotky začaly být oblékány do historických uniforem, vedle moderní techniky začala být předváděna i technika historická. Útvary jsou uváděny pod jejich současnými názvy, přičemž se často jedná o obnovené názvy z předrevolučního období, ale zároveň jsou připomínány jejich názvy z dob sovětských.

Podivuhodný mix starých i nových symbolů se dá dobře ilustrovat například na tom, že je přehlídka tradičně otevírána slavnostním pochodem, při němž je na plochu náměstí přinesena „vlajka vítězství“. Jedná se o původní vlajku 150. střelecké divize, kterou 1. května 1945 na střeše Reichstagu v Berlíně vztyčili Alexej Berest, Michail Jegorov a Meliton Kantaria. Pochopitelně se jedná o vlajku rudou, na níž je vedle názvu jednotky sovětská symbolika, tedy hvězda, srp a kladivo.

Vojáci Rudé armády vztyčili nad dobytým Reichstagem sovětské vlajky (hned několik) již 30. dubna 1945. Tato nejznámější fotografie byla pořízena pro propagandistické účely až později. Foto: Wikimedia Commons

Přehlídka je pak ukončena přeletem vojenských letadel, která na nebe nad Moskvou „namalují“ trikoloru současné ruské vlajky. V roce 2005 byla při oslavách poprvé použita oranžovo-černá, tzv. svatojiřská stužka. Od 18. století představuje symbol ruské vojenské cti, který za druhé světové války, jako spousta jiných dřívějších symbolů, začali bolševici používat v Rudé armádě.

Od roku 2014, kdy Rusko anektovalo Krym a zahájilo válku na východě Ukrajiny, se pro kritiky ruského režimu stala symbolem ruského militarismu a agresivity, podobně jako byl srp a kladivo symbolem militarismu a agresivity sovětské.

Francie má pád Bastily, Rusko vítězství ve válce

Důvodů, proč se Putin tak intenzivně upnul na 9. květen, může být více, ale jeden se zdá být nesporný. Rusko pod jeho vedením k oslavám vítězství přistupuje podobně jako například Francie k pádu Bastily nebo USA k vyhlášení nezávislosti. Právě tak, jako Francie střeží a rozvíjí odkaz revoluce, jako se Amerika hlásí k odkazu svobody, se Rusko upnulo k tomuto vítězství.

Podle oficiální interpretace prostě nic většího a významnějšího v ruských dějinách neexistovalo, neexistuje a existovat nebude. Bitvy u Moskvy, u Stalingradu nebo u Kurska jsou vydávány za události, kdy „celý svět tajil dech“.

Díky tehdejším vítězstvím, která byla korunována dobytím Berlína, se ze SSSR, jehož je Rusko dědicem, stala světová supervelmoc. V intencích této logiky SSSR vystupuje nejen jako vítěz nad nepřítelem, ale jako zachránce světové civilizace.

Přečtěte si také Jako krizový manažer Putin selhal. Virus ho z kapitánského můstku zahnal do zákopu

Svět by si proto měl podle Kremlu velikost tehdejšího vítězství nejen uvědomovat a připomínat, ale měl by projevovat vděk. Roku 2005, u příležitosti 60. výročí, se tak stalo. Tehdy se do Moskvy sjel (téměř) celý svět, na čestné tribuně stáli americký prezident G. W. Bush, francouzský prezident Jacques Chirac, německý kancléř Schröder, čínský prezident Chu Ťin-tchao, indický premiér Manmóhan Singh, generální tajemník OSN Kofi Annan a řada dalších. Britský premiér nedorazil jen proto, že byl nemocen.

Putin s vítězstvím z roku 1945 spojuje jak prestiž země, v jejímž čele stojí, tak prestiž sebe sama. Kvůli tehdejším událostem má Rusko nejen právo činit všechno to, co činí, ale svět by měl mít povinnost takové kroky akceptovat. Proč? Protože Rusko je zemí vítězství! Když z Moskvy zazní, že se vlády na Ukrajině chopili fašisté, tak to tak prostě je. Takové tvrzení nemá nikdo právo kriticky zkoumat či rozporovat. Takové tvrzení je třeba přijmout.

Vzhledem ke zkušenostem, které s ruským tlakem na akceptování jeho verze událostí minulých i současných v těchto dnech máme my, se může zdát, že se jedná o agendu, kterou se Moskvě celkem úspěšně daří prosadit. Ve skutečnosti tomu tak není a nic na tom nemění ani fakt, že někdo z ciziny přijme pozvání na moskevskou přehlídku.

Čínský prezident si dovilil dost

Velmi zajímavě se to například ukázalo před pěti lety, kdy byl hlavním hostem při oslavách 70. výročí vítězství, kvůli anexi Krymu ignorovaných většinou západních politiků, čínský prezident Si Ťin-pching. Ten poskytl dlouhé interview vládnímu listu Rossijskaja gazeta, v němž sice ocenil úlohu SSSR, ale neopomenul zdůraznit, že válka byla světová. A že „čínský lid nesl hlavní břímě války s Japonskem a za konečné vítězství zaplatil více než 35 milionů mrtvých... dodávkami zbraní i materiálu nám pomáhal i Sovětský svaz... V závěru války pak vojska Rudé armády poskytla mohutnou pomoc při dosažení konečného vítězství“.

Jakže? Rudá armáda poskytla pomoc při dosažení konečného vítězství? Sovětský svaz přece nesl hlavní břímě, ale najednou čínský prezident – tedy žádný americký lokaj – říká, že jejich ztráty byly vyšší. A čínský

velvyslanec, ježž Rossijskaja gazeta tehdy rovněž vyzpovídala, ruskému čtenáři suše sdělil, že čínská válka s Japonci začala mnohem dříve a skončila později než sovětská válka s Němci...

Připomeňme, že Moskva už tehdy razila tezi, že jakékoli zpochybňování zásadního podílu SSSR na vítězství je „nepřijatelným pokusem o falzifikaci dějin“ a těm, kdo to zkusí, hrozí trestní stíhání. Vladimír Medinskij, tehdy ministr kultury, dnes Putinův poradce a jeden z těch, kteří adresovali Vyšetřovacímu výboru podnět k zahájení trestního stíhání ve věci odstranění Koněvova pomníku v Praze, měl opakovaně potřebu vymezit se proti tomu, že si někdo troufne tvrdit, že ve druhé světové válce se dělo něco podstatného i jinde než na východní frontě, ale proti Číňanům žádný protest nevznese...

Přečtete si také Co vlastně Kreml sleduje Koněvem a dalšími výpady proti Česku? Podporu zdejších odpůrců demokracie

To, jak si v Rusku dnes mají potřebu připomínat události z roku 1945, respektive všechno to, co jim předcházelo, je primárně jejich věc. Vývoj ve světě se kvůli pokřivené interpretaci pětasedmdesát let starých událostí nezastaví a do budoucna, tak jako zatím v celých zaznamenaných dějinách, budou hrát důležitou roli jiné faktory, než „svátost velikého vítězství“.

Rusko neztrácí proto, že by někdo kydal špínu na jeho minulost, ale proto, že s Putinem v čele není schopné zvládat současnost. Vítězství v bitvách u Moskvy, u Stalingradu nebo u Kurska mu za chvíli budou zhruba stejně platná, jako je dnešnímu Řecku platné vítězství u Marathonu.

Ve světě, jenž je právě na základě výsledků druhé světové války tvořen rodinou nezávislých, suverénních a vzájemně si rovných států, nemá žádná země právo předepisovat jiným, jak a proč se mají chovat, co si smějí myslet a jak mají jednat. Náš veřejný prostor patří jen nám a nepotřebujeme povolení z Moskvy nebo Pekingu na to, co a proč se v něm odehrává. Jakékoli pokusy o jeho ovlivnění jsou naprosto nepřijatelné.

To je slovník, který například Moskva sama používá, a proto mu rozumí. Bude ho i respektovat, pokud ta slova budou pronesena správnou dikcí a podpořena činy. Zda tomu tak bude, je jen na nás.

Autor je politický geograf, působí na **Fakultě sociálních věd** UK a Metropolitní univerzitě Praha.

V rubrice komentáře dáváme prostor různým úhlům pohledu, které nemusí vyjadřovat stanovisko redakce.

URL| <https://denikn.cz/355399/uctivana-svatost-velikeho-vitezstvi-nad-nacismem-bude-rusku-brzy-stejne-platna-jako-je-dnesnimu-recku-vitezstvi-u-marathonu/>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
denikn.cz (*Komentáře*)

Úvod do dějin a teorie památkové péče, 1. díl

8.5.2020 cdbd.cz str. 00

Úvod do dějin a teorie památkové péče. Určeno pro posluchače **fakult sociálních věd** a publicistiky, popřípadě i jiných fakult a vysokých škol. (Založil/a:

URL| <https://www.cdbd.cz/kniha-372367-uvod-do-dejin-a-teorie-pamatkove-pecce-1-dil>

Na Balkán a východní Evropu nebude mít unie kvůli pandemii čas, říká expert na EU Tomáš Weiss

8.5.2020 hlidacipes.org str. 00

Společná zahraniční politika EU má své limity. „Tak to bylo vždy, pořád držíte to veto, pořád máte Maďary, kteří vetují návrhy kvůli jednotlivým slovíčkům, nebo někdy i zcela bezdůvodně. I to se už ke mně doneslo, že se v Radě děje,“ popisuje Tomáš Weiss v rozhovoru pro Euractiv.cz.

Unie podle něj v řadě otázek balancuje na hraně svých pravomocí. „Nějakou kompetenci EU má, takže se vyjadřuje, ale je příliš malá na to, aby mohla skutečně rozhodovat. Ať už je to koronavirová pandemie, migrační krize, ať už to jsou svým způsobem i fiskální problémy v eurozóně, tvrdí Weiss.“

Text Ondřeje Pleváka vyšel původně na serveru Euractiv.cz, s nímž HlídacíPes.org spolupracuje.

V nedávném komentáři jste napsal, že evropské instituce postupují v koronavirové krizi v rámci svých omezených pravomocí relativně rychle, flexibilně a účinně. Jak si podle Vás vede Evropská komise od svého prosincového nástupu obecně?

Zprv si myslím, že je obtížné hodnotit Komisi jako celek, protože její působnost je neuvěřitelně široká. V každé z oblastí její efektivita závisí na spoustě různých faktorů – nejen na tom, kdo tam sedí, ale i jaké má pravomoci, a jaký je kontext. Na hodnocení celé Komise si proto netroufám.

Zadruhé si nejsem úplně jistý, jak moc můžeme plnění povinností ze strany Komise a jednotlivých komisařů hodnotit vzhledem k nestandardní situaci, ve které jsme. Agenda sice běží, poslední minimálně dva měsíce je ale vše v mediálním i politickém prostoru upozaděno kvůli koronavirové krizi.

Koronavirus vytlačí diplomacii? Zajímala by mě konkrétně společná zahraniční a bezpečnostní politika (SZBP). Předsedkyně Ursula von der Leyenová při nástupu proklamovala, že její Komise bude „geopolitická“. Vidíte nějakou snahu eurokomisařů skutečně hrát v tomto ohledu aktivnější roli?

Otázkou je, co to znamená „geopolitická“. Určitě se však dá říct, že speciálně předsedkyně von der Leyenová určitě nějakou představu o zahraniční a bezpečnostní politice má, což je myslím velké plus. Zatím jí na to úplně nezbyvá čas, stejně jako celé Komisi.

Tomáš Weiss (Facebook: IMS **FSV UK**)

Část zahraniční politiky je samozřejmě o kontinuitě, například ve vztahu k Rusku. Mám pocit, že v otázce Afriky je Josep Borrell (vysoký představitel EU pro SZBP – pozn. red.) podstatně aktivnější. Při schvalování Komise se objevovaly obavy, jak bude Borrell jako bývalý španělský ministr zahraničí a také Katalánc zacházet s tématem Srbska a Kosova. Podle mě se mu podařilo tyto obavy potlačit, koneckonců se jedná o zkušeného politika.

Představa, že by Komise sama o sobě dokázala najednou pozdvihnout EU na úroveň Spojených států nebo Číny, byla od začátku lichá. Komise to sama udělat nemůže, a jestli se EU jako celku něco takového povede, tak to bude chtít velké strukturální změny, které nenastanou ze dne na den nebo s příchodem nové Komise.

Koronavirová krize do značné míry překryla jakoukoliv jinou agendu. Obávám se, že v následujících měsících bude Komise obrácená pohledem dovnitř, a to na úkor zejména právě zahraničněpolitické agendy. Teď se řeší pandemie, pak přijde na řadu ekonomika, a nebude dost politického kapitálu na to, aby se na globální úrovni dělo něco víc než pouhé udržování současného stavu.

Ještě k té „geopolitické Komisi“, podle pracovních metod EK to znamená, že chce například pravidelně projednávat aktuální mezinárodní otázky. Viděl jste při formování nového kabinetu nějaký impuls ze strany členských států, že právě tuto ambici po Komisi chtějí?

Program Evropské komise je primárně o debatě mezi ní a Evropským parlamentem. Státy si směřování této instituce „ošetřují“ tím, že Evropská rada nominuje předsedkyni, a vlády potom jednotlivé komisaře a komisařky. Program Komise je ve skutečnosti směřovaný k Parlamentu, protože ten jí musí dát mandát. Členské státy toto už moc nezajímá.

Jedná se o součást problému, někdy se tomu říká demokratická legitimita, je to i problém komunikace. Komise má určité povinnosti vůči Parlamentu, nějakým způsobem musí také komunikovat se členskými státy, ale s těmi nemá žádný formální kanál, aby jim mohla předložit program ke schválení a udělení mandátu. Zde je dialog

kontinuální a Komise dlouhodobě tahá za kratší konec, protože členské státy si ten systém nastavují podle sebe, a aby si udržely co možná největší autonomii.

Čína je partner i rival Komise, zdá se, bere poměrně vážně dezinformační kampaně z Ruska a Číny v kontextu koronavirové krize. Objevily se však informace naznačující, že unijní diplomacie po čínském tlaku zmírnila svoji kritiku vůči této zemi v jedné ze svých zpráv. Jak se na tuto „kauzu“ díváte?

Upřímně řečeno nemám pocit, že bych měl dostatek informací, abych z toho mohl cokoliv zásadnějšího usuzovat. Nějaká autocenzura v každé diplomatické službě musí nutně fungovat – vnitřní dokumenty vždy vypadají jinak než zveřejněné dokumenty. Diplomacie je založená na jazyku, a nejenom na tom, co říkáte, ale také jak to říkáte.

Na druhou stranu nepochybuji o tom, že nějaké tlaky ze strany Číny existují, ale do jaké míry korekce původního textu překročily nebo nepřekročily zdravou míru, je podle mě v tento okamžik velmi obtížné soudit.

Evropská unie je už od Mogheriniové a její politiky, kterou dokázala se členskými státy domluvit, relativně otevřeně kritická vůči Číně. Borrell tuto linku zopakoval, že Čína je partner, ale zároveň systémový rival. To se poprvé objevilo v evropských dokumentech před rokem nebo dvěma. Četl jsem, že Čína z toho byla dost nemile překvapená, jak otevřeně kritická evropská politika vůči ní je. Borrell drží stejný postoj.

To je další charakteristika evropské zahraniční politiky – pokud se vám podaří něco se všemi členskými státy dojednat, tak jste rád, že to máte, a držíte to. Na rozdíl od normální státní politiky hrozí, že jakmile nějaké téma otevřete, a zkusíte politiku reformulovat, tak výsledek bude nula, a místo posunu vpřed naopak ztratíte. Myslím si, že evropské instituce budou velmi opatrné a budou se držet zhruba v těchto konturách – Čína je partner, chceme s ní obchodovat a budovat multilaterální systém, ale na druhou stranu je systémový rival, protože její představa o uspořádání světa není zcela kompatibilní s tou naší.

Další komplikovaný diplomatický vztah má Evropská unie s Tureckem. Podpořila podle Vás Komise dostatečně Řecko v současném sporu na řecko-turecké hranici, nebo spíše opatrně našlapuje vzhledem k migrační dohodě z roku 2016?

Co jsem zaregistroval, tak podpora Řecka byla poměrně výrazná. Ursula von der Leyenová společně s Charlesem Michelem zemi navštívila a jela se podívat k hranicím. O moc víc politicky udělat nemůžete, zejména v okamžiku, kdy jste na Erdoganovi nějakým způsobem závislí.

Klíčový problém je revize celkového azylového systému EU, což visí na tom, že neexistuje shoda mezi členskými státy. Komise teď může maximálně poskytovat finanční podporu či asistenci skrze Frontex, i to ale záleží primárně na členských státech.

Řada věcí, které se v tento okamžik řeší, jsou podle mě na hraně pravomocí Unie. Nějakou kompetenci EU má, takže se vyjadřuje, ale je příliš malá na to, aby mohla skutečně rozhodovat. Ať už je to koronavirová pandemie, migrační krize, ať už to jsou svým způsobem i fiskální problémy v eurozóně. V případě Facebooku a Googlu a jejich problémů se zajišťováním ochrany osobních údajů Evropanů Komise může říct „takhle ne“, protože na to jí členské státy daly pravomoci. Ale v těch zmíněných oblastech má Unie primárně koordinační a podpůrné pravomoci, ale když státy nechtějí být podporovány a koordinovány, tak s tím Komise moc nenadělá.

Kdybychom to měli tedy obecně shrnout, tak unijní diplomacie naráží na limity, které jí daly členské státy, a musí při jejich překračování opatrně našlapovat.

Přesně tak, ale tak to bylo vždycky. Celá SZBP je takto postavená, sice se to jmenuje „společná“ zahraniční a bezpečnostní politika, ale jedná se vlastně o koordinaci zahraniční a bezpečnostní politiky členských států. Pořád držíte to veto, pořád máte Maďary, kteří vetují návrhy kvůli jednotlivým slovíčkům, nebo někdy i zcela bezdůvodně. I to se už ke mně doneslo, že se v Radě děje.

Pro vysokého představitele je velice obtížné vést nějakou autonomní zahraniční politiku, k tomu nemá mandát. Všem, co říká, předchází alespoň tiché schvalování členskými státy, nebo se musí velmi opatrně pohybovat uvnitř pozice, kterou Rada schválila. Jeho úkol představuje koordinovat a určovat agendu v Radě, a pak komunikovat její usnesení.

Částečně autonomní politiku může mít v oblastech, kde Komise kompetenci skutečně má – například rozšiřování nebo blízké sousedství.

Právě v otázce rozšiřování se zdá, že se západní Balkán v posledních letech vytratil z priorit Komise. Proces se navíc kvůli patu mezi státy zasekl. Teď ovšem více věcí naznačuje, že se region do hledáčku Komise vrací. Souhlasíte?

Obávám se, že v nejbližších měsících nebude žádná zahraničněpolitická otázka úplně prioritní. Kapacita zbude pouze na řešení dopadů pandemie a ekonomické zotavení.

Nemyslím si, že by region z agendy EU úplně zmizel. Samozřejmě nic nenaznačovalo tomu, že se Unie rozšíří, ale tak to je už poměrně dlouho. Francouzi řekli vcelku jasně, že Chorvatsko je poslední země, se kterou

souhlasí, a následně budou vždy chtít referendum, což automaticky znamená nic. Rozšiřovací procesy fungují, ale kam povedou, těžko říct.

Co se týká Východního partnerství, tak tam velkou část agendy zabírá krize na východě Ukrajiny, Rusko a Krym. To ostatní nějakým způsobem funguje, ale primárně se mluví o ruských sankcích.

Nemyslím si, že by tyto regiony Unie úplně ztratila z pozornosti a vůbec se jim nevěnovala, spíše zůstaly na nějaké normální pracovní úrovni – není zde nějaký významný „průšvih“, který se musí řešit, ale ani perspektiva výrazného posunu vpřed, protože EU má dost svých problémů uvnitř. Myslím si, že do budoucna to bude ještě horší, minimálně na politické úrovni nebude kapacita se tématům věnovat.

I přesto to vypadá, že k nějakému progresu dochází. Severní Makedonie a Albánie dostaly zelenou k zahájení přístupových rozhovorů, eurokomisař Olivér Várhelyi je dost aktivní, a Miroslav Lajčák se bude nově snažit z pozice zvláštního zástupce EU pomoci dialogu mezi Srbskem a Kosovem. EU také zemím západního Balkánu poskytuje rozsáhlé prostředky na boj s pandemií a jejími dopady a další slibuje.

Ano, ale koneckonců Federica Mogheriniová byla také velmi aktivní v dialogu Kosovo-Srbsko, a dokázala zprostředkovat několik průlomových dohod. Není to tedy tak, že by minulá Komise agendu úplně ignorovala.

Zaprvé, jde hodně o okna příležitostí a o to, čeho v tom regionu jde a nejde dosáhnout. Záleží na konstelaci různých politických aktérů. Zadruhé, Unie se samozřejmě snaží pomoci ve svém sousedství, protože když bude tamní populace zdecimovaná pandemií, jak budete s danými zeměmi obchodovat a jezdit tam na dovolenou? Takže ta pomoc je přirozená.

Otázka u jmenování Miroslava Lajčáka je, do jaké míry jde o snahu skutečně pohnout s tématem a věnovat mu větší pozornost, a do jaké míry snaha umístit někde zástupce menšího východoevropského státu. Víím o tom málo, abych dokázal říct, jak přesně došlo k tomuto rozhodnutí.

Tomáš Weiss vystudoval evropská studia v Hamburku a v Praze. Doktorský titul z mezinárodních teritoriálních studií získal na **Fakultě sociálních věd** UK, kde v současné době působí na Katedře evropských studií. Zabývá se mimo jiné zahraniční a bezpečnostní politikou EU a České republiky.

Lock Platbu on-line zabezpečuje Darujme.cz

URL| <https://hlidacipes.org/na-balkan-a-vychodni-evropu-nebude-mit-unie-kvuli-pandemii-cas-rika-expert-na-eu-tomas-weiss/>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:

hlidacipes.org

Tři scénáře pro svět po pandemii: Hlubší spolupráce, rivalita i „nový středověk“

9.5.2020 ct24.cz str. 00 Koronavirus
hlubuckoval

Scénáře už dávno nepíší jen filmaři a televizní tvůrci; experti z Ústavu mezinárodních vztahů Ondřej Ditrych, Jakub Eberle a Jan Hornát ve společné analýze předkládají tři možnosti vývoje, kterým projde mezinárodní politika a střední Evropa po stávající pandemii nového typu koronaviru. A vedle pozitivní vize hlubší spolupráce nebo navázání na trendy před krizí je podle nich ve hře i rozbití globalizovaného světa až do podoby rivalizujícího „nového středověku“.

Jako metoda expertní úvahy o možnostech skrytých v budoucnosti (tedy co by nastat mohlo, spíš než prosté předpovědi, co bude), se scénaristika zrodila už z ducha studené války. Její počátky najdeme v americkém institutu bezpečnostního výzkumu RAND, kde vznikaly a pod taktovkou významného systémového teoretika Hermana Kahna (mimočodem, předobrazu postavy Kubrickova legendárního filmu Dr. Divnoláska).

Scénáře potom zapustily kořeny v řadě oblastí od plánování veřejných politik po korporátní risk management. Načrtávají různé varianty budoucnosti, a pomáhají tak tvůrcům klíčových rozhodnutí. Mimo jiné tím, že je činí

předvídavějšími stran důsledků jejich jednání. Na budoucnost se totiž můžou díky scénářům lépe připravit, ale taky ji aktivně ovlivnit.

Užitečné jsou ale i jako cesta k poznání, zvláště v oblasti společenských věd, kde se jen těžko (řízeně) experimentuje. Scénáře zde umožňují testování různých teoretických „sázek“ o tom, jak se věci mají – a to přímo budoucností samotnou. Pomáhají nám tedy ověřovat, vyvracet či vylepšovat teorie o fungování společnosti.

V současné krizi vyvolané nemocí covid-19 (a s ohledem na přijímaná politická rozhodnutí, jejichž dopady můžeme cítit ještě léta) je poučné přemýšlení o budoucnosti založené na poznání historie a přítomnosti nanejvýš zapotřebí.

Většina naší společnosti dnes pochopitelně řeší témata, která se jí dotýkají mnohem bezprostředněji než dlouhodobé důsledky pandemie na mezinárodní úrovni. Je ale namístě nezapomínat, že se nás významně dotknou i tyto dopady. Proto se pokoušíme přispět k strategické předvídavosti (foresight) i na Ústavu mezinárodních vztahů, a to v oblasti, která je naším denním chlebem: mezinárodní politice.

Naši budoucnost nemůžeme vážně promýšlet odděleně od přerušení globálních dodavatelských řetězců, možné eroze pravidel mezinárodní společnosti nebo dopadů kolapsu slabých institucí a jejich podpůrných sítí na globální bezpečnost, nerovnosti a sociální spravedlnost.

Když se pokusíme strukturovaně nahlédnout do budoucnosti, zachytit základní trendy a promýšlet jejich možné dopady, nemusí ale všechno vypadat bledě. Úvodem si představme tři základní scénáře budoucnosti vymezené variantami šíření nákazy a podoby související ekonomické krize.

Odkaz

Jedna hluboká recese teď a druhá hned po ní? Hrozbou je dluh, předpovídá Economist Intelligence Unit

Tři budoucnosti, tři světy

Za prvé, nákaza bude zastavena během několika málo měsíců a než se nadějeme, otřepe se i světová ekonomika. Křivka hospodářského vývoje by tak připomínala písmeno V, kdy by prudký pokles vystřídal podobně rychlý návrat k původním hodnotám.

Za druhé, nákazu se může podařit zastavit až v řádu delších měsíců a ekonomický vývoj bude potom připomínat spíš písmeno U, kdy po pádu ve střednědobém výhledu následuje pomalejší odraz ode dna, tak jako v případě finanční krize v roce 2008.

Za třetí, nákaza se může šířit ve vlnách několik let a vývoj světové ekonomiky bude připomínat písmeno L, tedy prudký propad s dlouhodobějším setrváním na dně, případně s odrazy připomínajícími písmeno W. To je černý scénář připomínající hospodářskou krizi z třicátých let minulého století.

Jak mohou takové scénáře lámat budoucnost v tématech mezinárodní politiky, jako jsou vztahy mezi velmocemi, pravidla a instituce mezinárodní společnosti nebo (z naší pozice klíčové) dění ve střední Evropě na pozadí trendů v EU a NATO? Pojdme se podívat.

Velmocenské vztahy

Nejčastěji diskutovaným trendem, který v budoucnu ovlivní podobu mezinárodní politiky, jsou vztahy mezi globálními velmocemi. V neoptimističtějším scénáři by krize mohla vést k posílení jejich spolupráce a tolik potřebné reformě institucí mezinárodní společnosti.

Scénář písmena V: Společný postup, podmíněný zvolením demokrata Joea Bidena prezidentem USA, by mohl přispět k razantnímu omezení šíření covid-19 a rychlému odvrácení ekonomické krize. Všichni klíčoví hráči by si

zároveň uvědomovali, jaký význam má pragmatická mezinárodní spolupráce pro zabránění dalším pandemiím v budoucnu.

Úspěšná reforma Světové zdravotnické organizace (WHO) by byla impulzem pro užší spolupráci i při řešení dalších globálních problémů, zejména boji proti změně klimatu. Přesun prostředků na zbrojení do rozpočtů zdravotních a sociálních systémů by navíc částečně (a nejspíš dočasně) obrousila hrany geopolitického soupeření.

Scénář písmena U: Scénář, který počítá s delším šířením nákazy a pozvolným průběhem krize, by urychlil ustavení systému založeného na soupeřivém, avšak v zásadě mírovém soužití hlavních regionálních mocenských center. Nejednalo by se přitom o žádné trhnutí oponou, ale o výslednici trendů pozorovatelných v posledním desetiletí:

Čína by proměňovala ekonomický vliv v pozvolné posilování svého geopolitického postavení, zatímco dovnitř zahleděné USA s podruhé zvoleným Donaldem Trumpem by praskaly dveřmi v dalších mezinárodních institucích. EU by dál nebyla schopna najít společný hlas ani vůli vynakládat víc peněz na obranu, a mimo jiné tak oslabovala také transatlantickou vazbu. Nevyburcovala by ji ani ostřejší zahraniční politika Ruska, s jejíž pomocí by se vládnoucí režim pokoušel odvracet pozornost od rostoucího vnitřního napětí (zapříčiněného hospodářským úpadkem).

Scénář písmena L: V nejčernější variantě by nastal nekontrolovaný rozpad liberálního mezinárodního řádu. Vzájemné obviňování velmocí by znemožnilo účinně zareagovat jak na covid-19, tak na hospodářskou krizi, a ta by se vlekla řadu let. Multilateralismus, jakožto forma velmocenské spolupráce, by utřil smrtelnou ránu.

Šoková deglobalizace by způsobila mnohonásobná politická štěpení, s dvěma mocenskými bloky (USA, Čína) a mezi nimi rozsáhlými zónami nepřetržitého konfliktu a tvrdého prosazování vlastních zájmů, které by se odehrávalo i v kyberprostoru. Místo oslabených států a mezinárodních institucí by zčásti vyplnily korporace a jejich neformální impéria.

Rozštěpená Evropa by se stala jednou z takových periferií, s rostoucím vlivem Číny zejména na svém jihu a východě. Na hraně kolapsu balancující Rusko by pak bylo hlavní neznámou.

Zvětšit obrázek

Zmenšit obrázek

Zvětšit obrázek na celou obrazovku

Předsedkyně Evropské komise Ursula von der Leyenová

Zdroj: AP (ČTK)

Autor: Francisco Seco

Předivo mezinárodní politiky

Mezinárodní řád je utkán z řady norem, pravidel a úmluv. Takový systém není přirozený, ale po dlouhá léta budovaný, přičemž nejsilnější impulzy přicházely vždy po velkých krizích. První světová válka dala vzniknout Společnosti národů, po druhé světové válce byla ustavena OSN a po konci studené války se ze „západního“ liberálního řádu stal řád globální.

Současná pandemie není sice krizí válečnou, přesto nepochybně závažnou, a tak její dopady na pravidla mezinárodní spolupráce mohou být převratné. Systémové krize totiž mohou vést i ke krachu sjednocujících pravidel, nejenom k jejich vzniku.

Scénář písmena V: Když se ekonomika relativně rychle odrazí od dna, významné změny v režimu globálního vládnutí nečekejme. Krize zkrátka nebude tak devastující, aby přiměla státy myslet a jednat inovativně.

Optimismus spojený s úspěšným zvládnutím krize může povzbudit opatrnou renesanci myšlenek globálního vládnutí v pár jasně vymezených oblastech (zdraví, životní prostředí, obchod, kontrola zbrojení) při současném uznání zásadních hodnotových rozdílů mezi klíčovými hráči. Vývoj tedy alespoň zadrží, či zpomalí postupnou erozi mezinárodních norem, jíž jsme sledovali v období před pandemií.

Scénář písmena U: Hlubší krize dopadne na ekonomiky států výrazněji. Pro jejich oživení se bude významněji zasahovat do pravidel mezinárodního obchodu. Ostatní formy spolupráce, zvláště v oblasti životního prostředí a lidských práv, budou upozaděny. Zrodí se relativně stabilní a vyvážená multipolarita, pravidla a instituce ale budou vymezeny hlavně regionálně (obdobně jako ve dvacátých a třicátých letech minulého století).

Reforma režimu globálního obchodu však bude narážet na nesmiřitelné pozice hlavních hráčů. Čína se bude snažit zachovat otevřenost systému, ale přetvořit jej tak, aby v něm mohly volně operovat státní a dotované podniky vedle těch soukromých. Čínský přístup bude v rozporu s pozicí USA, které budou zastávat principy volného trhu, avšak s větší flexibilitou pro protekcionistická opatření.

Scénář písmena L: V nejhorším scénáři by několik po sobě jdoucích vln šíření nákazy a s nimi spojené omezení veškerých přeshraničních toků způsobilo šokovou deglobalizaci a krach spolupráce. Vstoupili bychom tak do éry „nového středověku“: silné fragmentace a konkurence systémů pravidel, politické autority (částečně odvázané od územního principu, který je dominantní dnes) a ekonomické směny.

Nemohli bychom již hovořit o globálním řádu založeném na jednotných pravidlech, ale nestabilní multipolaritě s konfliktním potenciálem při hranicích jednotlivých bloků. Spolupráci a koordinaci by nahradila politika budování zdí, národního protekcionismu a soběstačnosti.

Zvětšit obrázek

Zmenšit obrázek

Zvětšit obrázek na celou obrazovku

Donald Trump a Si Ťin-pching

Zdroj: Reuters

Autor: Jonathan Ernst

Střední Evropa

Střední Evropa je nedílnou součástí Evropské unie i Severoatlantické aliance, a její budoucnost po stávající pandemii by se tedy nemusela odvíjet přímo od globálních trendů, jako spíše od toho, jak na ně dokáže širší euroatlantické společenství reagovat a jestli je svede i aktivně spoluutvářet.

Scénář písmena V: V optimistickém výhledu by EU dokázala v řádu týdnů až měsíců najít společný rámec pro boj s dalšími vlnami covid-19 a účinně zacílit ekonomickou podporu do evropských periferií na jihu i středovýchodě Evropy. To by vedlo k posílení legitimacy Unie v očích Evropanů doprovázených ústupky ze strany vlád Maďarska, Polska či Itálie, které jsou vůči Unii dosud kritické.

Uvolnění napětí mezi Bruslem a Budapeští by vneslo nový impulz do středoevropské spolupráce, kde by Česko a Slovensko nadále nemusely složitě hledat svou „střední“ cestu. Podobný přístup v boji proti covid-19 ve státech V4, Rakouska či hraničních spolkových zemí Bavorska a Saska by mohl umožnit pozvolné a koordinované obnovení přeshraničního styku již letos v létě. V4 by fungovala podobně jako dnes. Nové podněty by získala přeshraniční spolupráce s Německem a Rakouskem.

Scénář písmena U: Ve středním scénáři by se společná řešení podařilo najít jen západoevropským státům EU, což by vedlo ke štěpení Unie na integrující se jádro a volněji přidružené jižní i středovýchodní periferie. Česko a další státy by zde mohly svalovat vinu na EU a odmítat její protipandemická i ekonomická opatření („Zelený úděl“), avšak nadále prosazovat zachování Schengenu a jednotného trhu.

V Evropě by tak stále větší roli hrály národní státy a vztahy mezi Středoevropany a unijním jádrem by byly čím dál víc na ostří nože. Rámcové fungování Unie by však zůstávalo zachováno, stejně jako bezpečnostní spolupráce v rámci NATO.

Scénář písmena L: Pesimistická varianta by mohla znamenat rozklížení (i když ne úplný rozpad) EU i oslabení NATO v důsledku eroze transatlantického vztahu. Vazby střední Evropy na obě organizace by byly rozvolněny, a naopak posilovaly autoritářské, nacionalistické a populistické tendence v regionu.

Česko a další státy by se snažily vyvažovat ekonomickou vazbu na unijní jádro s Německem v čele, a to hlavně planým sněním o konečně navázaných zvláštních vztazích se Spojenými státy – a stále více i Čínou. Ve skutečnosti by se ale střední Evropa stala zónou jejich střetávání a v jistých variantách vnitřního vývoje v Rusku i mnohem zranitelnějším terčem jeho vlivových operací.

Odkaz

Jak po pandemii? Babiš chce zvýšit platbu za státní pojištěnce a masivně stavět

Budoucnost si píšeme sami

Předložené scénáře budoucnosti neříkají, jaký svět bude. Pomáhají nám představit si jeho různé varianty a vymezují tak prostor pro politiku – a to i zahraničního politiku menšího státu jako je Česko.

Velké, strukturální trendy se ohýbají těžko. Drobnou prací ale můžeme pomoci směřovat dějiny k takové budoucnosti, které se nemusíme bát, a třeba bychom si v ní dokonce i přáli žít. K tomu je potřeba dobrá orientace, představivost a umění myslet za horizont, a věrnost pár základním konstantám zahraniční politiky Česka.

Při výše nastíněném pohledu do budoucnosti je první takovou konstantou podpora soudržné Evropské unie, která je zdrojem naší bezpečnosti a prosperity – i za cenu kompromisů, které k politice, a to nejen té evropské, patří.

Druhou je potom práce na silných, reformovaných mezinárodních institucích a dodržování mezinárodního práva. V mezinárodní politice, kde u stolu sedí jenom velmoci, nebo pro kterou je určující nestabilní multipolarita, se nám nikdy dobře nevedlo a ani nepovede.

Třetí konstantou je závazek k odstraňování nerovností a prosazování lidské důstojnosti ve světě, který nás prostě „neobklopuje“ – ale jehož jsme, ať chceme, nebo ne, nedílnou součástí.

Profil

Ondřej Ditrych

Ondřej Ditrych je ředitelem Ústavu mezinárodních vztahů. Ve svém výzkumu a analytické činnosti se soustředí na transatlantickou bezpečnost, terorismus a revoluce v mezinárodní politice a globální trendy a jejich předpovědi. Vystudoval na Univerzitě Karlově a v Cambridge a dříve pracoval mj. pro European Union Institute for Security Studies a NATO SHAPE.

Profil

Jakub Eberle

Jakub Eberle je výzkumný pracovník Ústavu mezinárodních vztahů. Zabývá se politikou střední Evropy, zejména pak Německa a Česka. Vystudoval na univerzitách ve Warwicku, St Andrews a Praze.

Profil

Jan Hornát

Jan Hornát je výzkumným pracovníkem Ústavu mezinárodních vztahů a vedoucím katedry severoamerických studií na Institutu mezinárodních studií **Fakulty sociálních věd** UK. Působí též v centru excelence Univerzity Karlovy Peace Research Center Prague, kde se zaměřuje na transatlantické vztahy a reformy globálních institucí.

URL| <https://ct24.ceskatelevize.cz/specialy/koronavirus/3092264-tri-scenare-pro-svet-po-pandemii-hlubi-spoluprace-rivalita-i-novy>

Tmel společnosti i politický nástroj. Vítězství v druhé světové válce je v Rusku nedotknutelné

9.5.2020 ct24.cz str. 00 Svět
hosenseidlovap

Oslavy 75. výročí od konce druhé světové války se letos v Rusku budou muset obejít bez velké vojenské přehlídky na moskevském Rudém náměstí. Šéf Kremlu Vladimir Putin ji kvůli pandemii koronaviru zrušil. Oslavy Dne vítězství přitom mají v Rusku velký význam, protože vítězství v druhé světové válce, respektive v ruském pojetí ve Velké vlastenecké válce, je klíčovou součástí tamní kolektivní paměti. Hrdost na porážku nacismu sjednocuje ruskou společnost, zároveň ji však Putinův režim využívá k politickým účelům doma i v zahraničí.

„Nic většího a záslušnějšího, než podíl na vítězství nad nacismem, ve dvacátém století sovětský režim, jehož se dnešní Rusko cítí být pokračovatelem, nepředvedl,“ vysvětluje politický geograf Michael Romancov z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy, proč je účast na válečném vítězství pro Rusy tak důležitá.

Další experti se vyjádřili v tom smyslu, že není moc jiných událostí, se kterými by se mohla ruská společnost tak silně identifikovat.

Například sociolog Lev Gudkov, šéf nezávislého ruského výzkumného centra Levada, už dříve napsal, že vítězství v druhé světové válce „je pro národní vědomí post-sovětské společnosti v podstatě jediný pozitivní záchytný bod“. Vítězství je podle něj „hlavním symbolem, který sjednocuje společnost“ a „základní představa národního vědomí“.

Filozof a politolog Olexij Polegkij, který působí na univerzitách ve Vratislavi a v Antverpách, zase uvedl, že „vítězství ve Velké vlastenecké válce je jedna z mála historických událostí, na které může být většina Rusů hrdá“.

Odkaz

„Letci měli rozsévat hrůzu na všech stranách.“ Před 80 lety vypukla v Evropě druhá světová válka

Válečné vítězství jako „poslední svátost“

Když se centrum Levada ptalo v průzkumu z konce roku 2018, na které historické události a jevy jsou obyvatelé Ruska hrdí, vybralo 87 procent dotázaných právě „vítězství ve Velké vlastenecké válce“. Za ním skončily s velkým odstupem „vůdčí role země při vesmírných objevech“ (50 procent), „návrat Krymu Ruské federaci“ (45 procent) a „slavná ruská literární tradice“ (40 procent).

Romancov podotýká, že Den vítězství má v Rusku podobnou pozici jako ve Francii pád Bastily či ve Spojených státech Den nezávislosti. „Zásadní rozdíl mezi Ruskem a Francií a USA však spočívá v tom, že v obou uvedených zemích není nikterak bráněno historickému zkoumání oněch událostí, včetně jejich kritické interpretace,“ upozornil.

V Rusku se podle něj válečné vítězství stalo mýtem, respektive předmětem (až) náboženského uctívání. „Není nic neobvyklého, když se o vítězství hovoří jako o 'poslední svátosti', o kterou Rusko musí pečovat a chránit ji,“ přiblížil politický geograf.

Zaplnění vakua po rozpadu SSSR

Podíl SSSR na porážce nacistického Německa je samozřejmě neoddiskutovatelný, vítězství Rudé armády v bitvách u Stalingradu či u Kurska zvrátila vývoj na východní frontě.

„Po rozpadu Sovětského svazu, ztrátě národní identity v kombinaci s téměř desetiletím ekonomických zmatků, je pochopitelné, že se mnozí Rusové s nostalgií ohlížejí do minulosti,“ podotýká historik Joshua Kroeker, který působí na univerzitách v Heidelbergu a v Petrohradě.

Zároveň však poukazuje na to, že Putinův režim využívá vzpomínek na válečné vítězství – a také na tehdejšího diktátora Stalina – k tomu, aby toto vakuum zaplnil, přičemž zdůrazňuje „velikost“ válečného vítězství a diktátorovy epochy, zatímco jeho zločiny pomíjí.

Polegkij dodává, že součástí mýtu je také ospravedlnování obětí údajně nutných k válečnému vítězství a obnově země. V posledních letech tak v Rusku stoupá počet lidí, kteří věří, že represe mohou být politicky nutné a historicky ospravedlnitelné. Zároveň klesá počet těch, kteří mají stalinistické represe za neomluvitelné zločiny.

Zvětšit obrázek

Zmenšit obrázek

Zvětšit obrázek na celou obrazovku

Zdroj: Centrum Levada

Legitimizace režimu

Politika paměti obklopující vítězství v druhé světové válce je proto i jedním z nástrojů legitimizace současného Putinova autoritářského režimu, uvádí Maria Domańska z varšavského Centra pro východní studia. „Je praktikována státními orgány, státem kontrolovanými médii, částí akademické obce a sítí společenských organizací. Financována je státem či podniky s vazbami na Kreml,“ přiblížila.

Například šest až osm procent vysílání státní televize tvoří podle Kroekera sovětské či ruské filmy a pořady o válce. U příležitosti letošního výročí konce války vysílá televize po několik týdnů jména třinácti milionů padlých sovětských vojáků na oranžovo-černém pozadí evokujícím svatojiřskou stuhu.

Stuha byla původně symbolem oslav Dne vítězství v postsovětských zemích. Později ji však začali používat aktivisté podporující ruskou anexi Krymu a ruské angažmá na východní Ukrajině včetně tamních ozbrojenců. Stuha se tak stala jakýmsi vyjádřením sounáležitosti se současným ruským režimem, a třeba Ukrajina proto její nošení zakázala.

„Oranžovo-černá svatojiřská stuha, která byla poprvé použita při oslavách šedesátého výročí konce války, se stala symbolem příchodu ruských ‚zachránců‘ na Krym a na Donbas. Od té doby je mimo Rusko vnímána jako symbol ruské agrese.“

Michael Romancov

politický geograf

„Vítězství určuje naši existenci“

Podle Romancova začala Moskva narativ o válečném vítězství politicky využívat již v devadesátých letech, avšak ne v takové míře jako za Putina. Během dvou dekád jeho vlády se narativ měnil, třeba ještě v roce 2005 se vojenská přehlídka na Rudém náměstí nesla v duchu oslav společného vítězství a konce nejstrašnější války v dějinách a zúčastnilo se jí dosud nejvíc čestných hostů ze zahraničí.

„Současný ruský režim si odkazem na grandiózní historické vítězství, jehož se prohlásil jediným interpretem a strážcem, snaží udržet privilegovanou pozici v systému současných mezinárodních vztahů. Ten totiž, jak je například patrné ze složení Rady bezpečnosti OSN či z díkce řady důležitých dokumentů této organizace, její Chartu nevyjímaje, zatím ještě stále odráží výsledky druhé světové války,“ shrnul současný stav Romancov.

Odpovídají tomu i slova senátora Alexe Puškova, člena komise, která připravuje změny ruské ústavy. Puškov navrhuje, aby bylo vítězství zaneseno do preambule ústavy.

„Zaznamenal bych v té či oné podobě naše vítězství ve druhé světové válce, status vítězné mocnosti, protože určuje naši existenci, domácí i mezinárodní,“ řekl s tím, že právě na základě pozice vítěze druhé světové války je Rusko stálým členem Rady bezpečnosti OSN s právem veta.

přehrát

video

Historie.cs: Kolik konců měla válka?

Spasitelský mýtus

Rusko se tak příběhem o válečném vítězství snaží ospravedlnit jak svůj vlastní režim, tak své velmocenské ambice v zahraničí, což zahrnuje nejen hegemonii v post-sovětském prostoru, ale také revizi evropské bezpečnostní architektury, píše Domaňská. Konkrétně to podle ní znamená úsilí o marginalizaci role NATO, vznik „bezpečnostní nárazníkové zóny“ ve střední Evropě či získání práva veta ve všech evropských bezpečnostních otázkách.

Mýtus o vítězství ve Velké vlastenecké válce proto nabývá rozměrů „mesianistického mýtu o záchraně světa před absolutním zlem“, uvádí Domaňská a připomíná v této souvislosti výrok předsedy ruské Státní dumy Vjačeslava Volodina, který v listopadu prohlásil, že současná Evropa vděčí za svou existenci padlým sovětským vojákům.

Zdůrazňování vlastního podílu na konci války jde ruku v ruce s umenšováním role západních Spojenců. Například loni při příležitosti 75. výročí Dne D, tedy vylodění západních Spojenců v Normandii, které předznamenalo osvobození západní Evropy od nacismu, prohlásila mluvčí ruské diplomacie Marija Zacharovová, že přínos vylodění ke konci války by se neměl zveličovat a že bez sovětského „titánského úsilí“ by konečné vítězství nebylo možné.

„Jak historici poznamenávají, vylodění v Normandii nemělo rozhodující dopad na výsledek druhé světové války a Velké vlastenecké války. Ten už byl předurčen jako výsledek vítězství Rudé armády, především u Stalingradu a u Kurska,“ řekla Zacharovová.

Velká vlastenecká válka začala v roce 1941

Kromě toho se Rusko snaží zamlžit podíl Sovětského svazu na rozpoutání války tím, že relativizuje dopad paktu Molotov-Ribbentrop ze srpna 1939, jímž se obě totalitní mocnosti zavázaly na sebe neútočit a zároveň si v tajném dodatku rozdělily východní Evropu.

Když Evropský parlament označil druhou světovou válku za „bezprostřední důsledek“ paktu, Putin to nazval „holým nesmyslem“ a prohlásil, že k uzavření paktu donutily Sovětský svaz předchozí kroky západních zemí, například mnichovská dohoda z roku 1938.

Společně s odmítnutím kritiky sovětsko-německého paktu se Putin opřel do Polska, když připomněl, že se po mnichovské dohodě podílelo na rozdělení Československa obsazením Těšínska a území Oravy a Spiše.

„Moskva nemůže debatou o roku 1939 mnoho získat. Jakákoliv pozornost věnovaná paktu odporuje mýtu o ‚Velké vlastenecké válce‘, který zobrazuje SSSR jako oběť a podle kterého začala válka v roce 1941,“ podotkl historik Jan Claas Behrends z postupimského Centra pro soudobé dějiny.

Naráží tak na skutečnost, že ruská interpretace druhé světové války přijala sovětské pojetí o takzvané Velké vlastenecké válce (1941–1945), která začíná vpádem Hitlerových vojsk do Sovětského svazu a omezuje se na sovětsko-německé boje. „Pokud obrátíte pozornost k roku 1939, dekonstruuje tím tento základní příběh,“ dodal Behrends.

Odkaz

Den, kdy se Stalin s Hitlerem dohodli na rozparcelování střední a východní Evropy

Útok na „fašistickou“ Ukrajinu

Zatímco na Polsko útočí Moskva slovně, Ukrajina se po tamních prozápadních demonstracích, které svrhly proruské vedení země, stala v roce 2014 terčem ruské vojenské agrese. I v tomto případě hrál narativ o válečném vítězství nad nacismem a fašismem značnou roli, říká Romancov.

„Anexe Krymu, stejně jako rozpoutání války na východě Ukrajiny a dodnes trvající podpora tamním separatistům, je oficiálně zdůvodňována tím, že se na Ukrajině dostaly k moci ‚fašistické‘ síly a ruskojazyčnému obyvatelstvu hrozila genocida,“ vysvětlil politický geograf.

Domaňska v této souvislosti konstatuje, že evropské aspirace Ukrajinců „byly začleněny do leitmotivu ruské politiky paměti, kterým je mýtus o věčné hrozbě přicházející ze Západu“. Analytička tvrdí, že tímto mýtem Putinův režim ospravedlňuje veškeré sovětské či ruské invaze, které na základě tohoto mýtu označuje za „obránné“ války.

„Přepisování historie“

Jak už výše poznamenal Romancov, současný ruský režim brání kritické interpretaci válečných událostí. Jakékoliv zpochybňování výhradně pozitivní role Sovětského svazu považuje Moskva za „přepisování historie“, což je obrat, který – patrně v souvislosti s poukazováním evropských států na roli SSSR v úvodu války – použili například i zmíněný předseda Dumy Volodin i senátor Puškov.

„Rusko trvá na tom, aby mu minimálně všechny ty státy, kam za druhé světové války vstoupila noha sovětského vojáka – osvoboditele, projevovaly nehynoucí vděk na věčné časy. S postupujícím časem Moskva používá čím dál tím tvrdší rétoriku vůči všem, kdo si ve svém veřejném prostoru dovolí změnit cokoli, co není v souladu s ruskými představami,“ upozorňuje Romancov na další rozměr ruského chápání válečného vítězství.

Už v roce 2007 to pocítilo Estonsko, když se rozhodlo přesunout z centra Tallinu na vojenský hřbitov za městem sochu sovětského vojáka, který v očích mnoha Estonců symbolizoval půlstoletí sovětské okupace. Rusko a mnozí příslušníci ruské menšiny v Estonsku proti tomuto kroku okamžitě protestovali a označovali ho za „pokus o přepisování historie“ a „hanobení společných dějin“.

Při následných nepokojích, při kterých docházelo k rabování obchodů či zapalování popelnic, jeden člověk zemřel. Během několika týdnů po přesunu pomníku zasáhly Estonsko tři velké kybernetické útoky, které byly podle estonského ministerstva obrany vedeny z celého světa včetně ruských státních institucí.

V letech 2015 až 2017 zase Moskva tvrdě kritizovala postup Polska, které v té době připravovalo a nakonec i přijalo zákon o zákazu propagace komunismu, jenž zahrnuje demontáž pomníků Rudé armádě s výjimkou pomníků padlých na hřbitovech či jiných pietních místech. Moskva kvůli tomu hrozila i sankcemi.

Odkaz

ČASOVÁ OSA: Varšavské povstání den po dni. Himmler nařídil zničit vzpurné město a vyhladit obyvatele

Koněv a „rehabilitace nacismu“

Na jaře 2014, po agresi vůči Ukrajině, podepsal Putin novelu trestního zákoníku, která zavedla trestný čin „rehabilitace nacismu“. Na jeho základě je možné trestat šíření „nepravdivých informací o činnosti SSSR“ za války či „znesvěcení symbolů vojenské slávy Ruska, spáchaných na veřejnosti“.

Historik Kroeker v této souvislosti podotýká, že „jednotný historický výklad se stal zákonem, zatímco debata o historických faktech se stala trestně postihnutelným deliktem“.

Právě na základě paragrafu o rehabilitaci nacismu vyšetřuje Vyšetřovací výbor Ruské federace, hlavní kriminální ústředna země a jakási obdoba americké FBI, odstranění normalizační sochy sovětského maršála Ivana Koněva z náměstí Interbrigády v Praze 6. Za „naprosto příšernou iniciativu“, která slouží reinkarnaci nacismu, označila ruská diplomacie i instalaci pomníku vlasovcům v Řeporyjích.

Rusko navíc chce v souvislosti s letošním výročí konce války v Evropě prosadit ve Valném shromáždění OSN rezoluci, která by prohlásila vítězství nad nacismem a pomníky padlým v boji proti nacismu za světové dědictví. Domaňska se domnívá, že přijetí takového dokumentu by umožnilo Moskvě ještě zvýšit tlak na země, které válečnou historii a s ní spojené monumenty hodnotí jinak, než se Kremlu zamlouvá.

Odkaz

Starosta Prahy 6 Kolář se kvůli výhrůžkám skrývá na neznámém místě. Ochranu mají i Novotný a Hřib

Přehlídka místo reflexe hrůz

Samotný Den vítězství připomíná svou vojenskou pompou spíš propagandistickou akci na podporu Putinova režimu než vzpomínku na padlé a smysluplnou reflexi válečných hrůz, kritizoval loni oficiální oslavy politolog Andrej Kolesnikov z moskevského centra Carnegie.

„Protože Den vítězství se slaví jako radostná událost, hlavní připomínka války už není vnímána jako tragédie, ale spíše jako strhující vojenská přehlídka, která křičí ‚Mohli bychom to udělat znovu!‘“, napsal Kolesnikov.

Letošní oslavy se bez toho obejdou. Respektive, alespoň v květnu, neboť vojenská přehlídka byla oficiálně jen odložena. Spekuluje se, že by se mohla uskutečnit u příležitosti definitivního výročí konce války, tedy jako připomínka konce bojů v Tichomoří, který připadá na začátek září.

Putin v dubnu podepsal zákon o přenesení data ukončení druhé světové války z 2. na 3. září, tedy ze dne, kdy Japonsko formálně kapitulovalo, na den, který v roce 1945 sovětské vedení vyhlásilo za Den vítězství nad Japonskem. V tento den slaví Den vítězství ve válce proti Japonsku i Čína.

Autoři zákona argumentovali tím, že chtěli „zachovat historickou spravedlnost vůči vítězům“ války. V médiích se však objevily úvahy, zda změna nemá zakrýt připomínku masakru ve škole v Beslanu, který připadá právě na 3. září a za nějž přiznal štrasburský soud spoluvinu i ruskému státu. Proti přesunutí data se ozvala i rada pro lidská práva, poradní orgán prezidenta.

Zpět do roku 1941?

Začátek září ale není jediným termínem, o kterém se v souvislosti s „náhradní“ přehlídkou mluví. Spekuluje se také, že by se mohla konat 24. června, tedy v den, kdy v roce 1945 maršál Georgij Žukov vedl na Rudém náměstí přehlídku na počest vítězství.

Jako další termín připadá v úvahu 7. listopad, na který připadá kromě bolševické revoluce také výročí přehlídky z roku 1941. Tehdy sovětské vojáky pochodovali rovnou z Rudého náměstí na frontu proti Němcům postupujícím k Moskvě.

Fakta

Tradice vojenských přehlídek na Rudém náměstí (dle Michaela Romancova)

První přehlídka vítězství se konala 24. června 1945, byla monumentální a v mnoha ohledech ikonická. Ze sedla bílého koně jí velel maršál Georgij Žukov, v jejím závěru byly před Leninovo mauzoleum, na jehož tribuně stál Stalin, vrženy bojové zástavy poražených nacistických vojsk.

Dalších dvacet let se pak vojenská přehlídka nekonala, i když vítězství samozřejmě slaveno bylo, většinou ohňostroj ve velkých městech po celém SSSR. Tvrdí se, že se o upozadění 9. května (v letech 1945 – 1947 byl dnem pracovního volna, ale od roku 1947 do roku 1965 byl opět dnem pracovním) zasadil Stalin, neboť prý žárlil na Žukova.

Nejdůležitějším dnem v sovětském kalendáři tehdy bylo, stejně jako v době před válkou, výročí bolševického převratu z roku 1917. To připadalo na 7. listopadu a tehdy se také konala slavnostní vojenská přehlídka. V SSSR bylo zdůrazňováno, že se tak stalo i v listopadu 1941, kdy pochodující vojska z Rudého náměstí směřovala přímo do obranných pozic před Moskvu, k níž se blížili nacisté. Slavnostní vojenské přehlídky se v SSSR konaly právě na 7. listopadu, a to až do roku 1990, kdy se konala naposledy.

V zásadě dnešní podobu získal 9. květen až za Leonida Brežněva, roku 1965, tedy u příležitosti dvacátého výročí konce války – Velkého Vítězství. Od té doby je 9. květen dnem pracovního volna a v Kremlu probíhala slavnostní státní recepce. V jubilejních letech (1975 – 30. výročí a 1985 – 40. výročí) se konala slavnostní vojenská přehlídka. Vojenské přehlídky začaly být od 60. let konány i mimo Moskvu, ve městech, které jsou námořními základnami, se postupně objevily i přehlídky námořních sil.

Vedle vojenských jednotek, které pochodují po Rudém náměstí, byly až do rozpadu SSSR vždy zařazovány i ukázky vojenské techniky, včetně jaderných zbraní.

Po rozpadu SSSR se v Rusku vojenská přehlídka nekonala. Tradice byla obnovena u příležitosti 50. výročí v roce 1995. Od té doby se opět konala každý rok, ale do roku 2008 bez vojenské techniky na Rudém náměstí (technika byla prezentována na jiných místech). Od roku 2008 až do letošního roku pak přehlídka vždy byla jak s pochodujícími jednotkami, některé přitom byly oblečeny do uniforem z válečných let, tak s technikou, včetně historických strojů.

URL| <https://ct24.ceskatelevize.cz/svet/3087956-tmel-spolecnosti-i-politicky-nastroj-vitezstvi-v-druhe-svetove-valce-je-v-rusku>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
ceskatelevize.cz

Alessandro Testa: Zkoumám ožívování religiozity

10.5.2020 vedavyzkum.cz str. 00 Z domova
Vedavyzkum.cz

Alessandro Testa napsal již tři knižní monografie. Italsky vydané práce se věnovaly vztahu starověkých mýtů a moderní mytologie, lidovým karnevalům anebo dějinám religiozity v regionu, z něž sám pochází. Kromě toho je italský vědec čilým editorem a rovněž autorem studií v renomovaných časopisech, jako jsou *Folklore*, *Method and Theory in the Study of Religion*, anebo *Social Anthropology*.

Testova erudice, píle i nápady byly nyní oceněny prestižním tzv. Starting grantem ERC CZ, který je tuzemskou variantou pro vynikající žadatele o podporu Evropské výzkumné rady (ERC), kteří před bruselskou komisí sice výborně „zabodovali“, ale v náročném klání už pro ně nezbyly finance k zajištění projektu. Testův výzkumný záměr s názvem „The Re-Enchantment of Central-Eastern Europe“ (česky ve významu „Znovu-okouzlení střední a východní Evropy“) dostal od ministerstva školství dvanáct milionů korun na dva roky s povinností utkat se opět o další mezinárodní zdroje – především opět o unijní ERC grant.

Univerzita Karlova získala celkem tři projekty ERC CZ, vedle Testy získali ještě ERC CZ Consolidator granty teoretický matematik Zdeněk Dvořák z Matfyzu, a ekolog Marek Stibal z Přírodovědecké fakulty.

„Lidé si ERC a ERC CZ docela pletou. Pohovor před komisí, jakousi ‚popravčí četou‘ více než dvaceti odborníků, kteří si navíc přečetli asi deset externích posudků a každé mé slovo pečlivě zvažovali, bylo dosti stresující a mentálně vysilující,“ říká dnes – již s úsměvem ve tváři – historický antropolog, jenž má za sebou bohatou kariéru a řadu úspěchů.

Týmově do archivů a terénu

Čím se bude v dvouletém projektu zabývat? „Můj projekt zkoumá náboženské fenomény, které se znovuobjevují v zemích takzvané východní a střední Evropy. Stručně řečeno: Zajímat se budu o religiozitu v zemích Visegrádu a ve východním Německu. Nezabývám se nezbytně jen formami oficiální religiozity, jako je například křesťanství, nýbrž různými formami lidové víry či novými náboženskými hnutími. Chtěl bych postihnout širší obraz v porovnání více států, a jak se změnila situace po pádu komunistických režimů,“ říká Alessandro Testa.

Usiluje o zachycení důvodů a jevů patřících k religiozitě, ale na něž nebyl dosud brán dostatečný zřetel. Odhalit subtilnější vrstvy náboženskosti mají pomoci historických a etnografických metod, s nimiž má Alessandro coby vystudovaný historik, religionista a také antropolog bohaté zkušenosti. K metodám patří terénní výzkum, zúčastněné pozorování, řízená interview i bádání v archivech, ale také sběr materiálu, tiskovin anebo neoficiální literatury. Jde o široké spektrum zdrojů. Vědecký tým plánuje nákup softwaru pro analýzu dat i koupí potřebných knih a podkladů.

„Stěžejním úkolem bude studovat a porozumět důvodům pro návrat spirituality čili obecným kulturním podmínkám a motivacím, které umožnily, aby se ve středovýchodní Evropě tento jev znovu objevil, a pochopit historické a společenské faktory, které podmiňují tuto sociální transformaci,“ vysvětluje svůj projekt, který má v hledáčku Česko, Slovensko, Polsko, Maďarsko a východ Německa. O to se má postarat pětičlenný tým: kromě Testy další tři doktorandi vzešli z mezinárodního výběrového řízení a jeden postdok, nejspíše z české univerzity. „Bude moji pravou rukou,“ dodává sympatický Ital a světoběžník, který na **Fakultě sociálních věd** UK působí přes rok, ale Prahu si zamiloval už dávno předtím.

Dávné nadšení pro Prahu

Českou metropoli navštívil prvně už v roce 2002. Během studií a akademické činnosti následně zavítal do Španělska, do Francie (na Sorbonnu), ale také do Estonska, na Island anebo do Vídně, přičemž působil na různých univerzitách. Mezitím všim ale strávil i dva roky v roli postdoka na Univerzitě Pardubice (2013 až 2015). Proč právě tam? Jak se tam dostal?

„Byla to tak trochu náhoda. Pár dnů po doktorátu jsem dostal nabídku z východních Čech, do Pardubic, a řekl jsem si: carpe diem, zkus to. Je to milý region, ale blízko Praze, kterou jsem si zamiloval,“ vzpomíná Testa. Zvláštním způsobem jej okouzila i východní část Evropy, protože v dalších letech žil také v Tallinnu.

Co ho nejvíce obohatilo? „Je extrémně důležité pro výzkumníky, zvláště v začátcích kariéry, aby si rozšířili obzory, jak jen to jde. Pomohlo mi to ohromně, naučil jsem se sedm jazyků – a mohli bychom tohle interview dělat i česky, nicméně angličtina je pro mé vyjadřování přesnější. Nasávat znalosti v zemích je nedocenitelné, viděl jsem různá vědecká prostředí, přístupy a podobně,“ hodnotí Alessandro, který rád poslouchá kapelu Dead Can Dance a miluje literaturu a umění. Není jen kabinetním vědcem: plave, hraje tenis, je aktivní.

Prahu a působení na Univerzitě Karlově si pochvaluje. „V Česku je dobrý poměr mezi kvalitou života a vyžitím, zázemím. Jsem tu velmi spokojen. Studenti dobře hodnotí mé kurzy; píšu, publikuji, mám zajímavé příležitosti ke spolupráci. Chci si tu šanci zasloužit. Mám tu také plno přátel. A samozřejmě tajným důvodem je to výborné pivo... Teď úpím, protože nemůžu jít s kamarády do hospody,“ přepne se smíchem do plynulé češtiny.

Epidemie jako šance pro tvorbu

Pandemie nemoci Covid-19 jeho projekt zatím neohrožuje. Omezení mobility je pro vědu ničivé, nicméně ERC CZ záměr začne během několika dalších měsíců a terénní výzkumy jsou plánovány až na závěr prvního roku. „Je tam docela bezpečná časová rezerva. Ale doktorandi by měli v příštím semestru přijet na pohovory, takže věřím, že nebude platit to, co říkal prezident Miloš Zeman – že budou hranice zavřené na celý rok,“ vypráví Ital.

„Moje rodina v Itálii je našťástí v pořádku, region, odkud pocházím – oblast mezi Římem a Molise – je postižena nejméně v celé zemi. „Využívám nynější karantény jako sabbaticalu (tvůrčího volna) a soustředím se na psaní,“ říká Testa, jemuž během pár měsíců vyjde další kniha – u nakladatelství Routledge a s pracovním názvem „A Cultural History of Popular Carnival in Europe“, což bude první komparativní historicko-antropologická studie v angličtině o lidových karnevalech v Evropě.

A další kniha by se měla zrodit z jeho výzkumů střední Evropy. „Doufejme, že z ERC CZ vznikne hodně publikací, ale ve výzkumu podstupujete vždy riziko, protože nevíte, jak bádání skončí. Určitě ale vznikne kniha, články a konference. Chtěl bych navíc dostat získané poznatky k širšímu publiku – na přednáškách, akcích v muzeích a podobně. Mám ambici posunovat poznání nejen k vědcům a odborníkům, ale také širší veřejnosti,“ uzavírá Testa.

Autor: Martin Rychlík

Foto: Hynek Glos, archiv Alessandra Testy

Článek vyšel v online magazínu Univerzity Karlovy iForum.

Alessandro Testa

Italský historik a antropolog, který působí na Institutu sociologických studií **FSV UK**. Vystudoval klasická studia, historii a religionistiku na univerzitách v Itálii (Florence, Řím, Messina). Později působil na Sorboně, v Tallinnu, Vídni, ale také na Univerzitě Pardubice (2013-2015). Věnuje se antropologii náboženství a kulturního dědictví, přednášel na řadě vysokých škol. Je autorem tří monografií a dvě další chystá. Hovoří sedmi jazyky včetně češtiny.

URL| <https://vedavyzkum.cz/z-domova/z-domova/alessandro-testa-zkoumam-ozivovani-religiozity>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:

vedavyzkum.cz

Česká ekonomická novinařina čeká na znovuzrození

10.5.2020 mediar.cz str. 00 Články

David Klimeš

Keith Hayes v knize *Business Journalism* z roku 2013 po velké hospodářské krizi s jistotou tvrdil, že „role ekonomického novináře nabyla během minulých let na důležitosti kvůli velkým ekonomickým změnám ovlivňujícím svět“. V zahraničí se tomu tak skutečně i někde stalo. Příkladem úspěšného skloubení kvalitní ekonomické žurnalistiky a nových technologií se stala například adaptace deníku *The Financial Times* na internetové prostředí. Více než milion předplatných tohoto globálního listu potvrzuje i predikci Reuters Institutu pro rok 2020, že vydavatelé čím dál víc budou sázet na předplatné a registrace oproti příjmům z klasické reklamy.

V Česku je ale vývoj trochu jiný. Zaprvé: stále ještě nedokážeme dobře popsat dopady poslední velké ekonomické krize, která v mediálním prostředí změnila vše od redakcí po majitele (byť máme k dispozici už například studii Jaromíra Volka a Mariny Urbánkové *Čeští novináři v komparativní perspektivě*). Ekonomické tituly a ekonomické formáty přišly v rámci propouštění o mnoho specializovaných novinářů zabývajících se specifickými byznysovými tématy od finančních trhů přes osobní finance po makroekonomiku, vývoj významných firem či ekonomiku různých strategických sektorů. Asi jediným výrazným pokrizovým úspěchem je etablování specifického měsíčníku *Forbes Česko*, který začal vycházet v roce 2011. Ostatní média cele či významným dílčím způsobem se věnující ekonomice a byznysu stále hledají udržitelný publikační model, kvalifikované redaktory i způsob, jak co nejlépe oslovit publikum.

Petr Šimůnek: proč Forbes v Česku uspěl (a Hospodářkám se nedaří)

Není to ale ani poprvé, ani naposledy, co ekonomické zpravodajství potřebuje najít tu správnou obsahovou nabídku. Historický exkurz do dějin kvalitní ekonomické novinařiny bychom mohli začít už třeba u Jaroslava Preisse, který na přelomu století výrazně zlepšil hospodářskou rubrikou tehdejší vlivných *Národních listů* a pak řídil i *Finanční listy*, ač my ho známe především až jako ředitele prvorepublikové *Živnostenské banky*. Zmínit by se daly i jiné významné osobnosti, které začínaly jako novináři a zlepšily ekonomickou žurnalistiku své doby.

Přesuňme se ale skokem až do roku 1989, kdy se začaly ustavovat základy mediálního trhu, který máme dosud. *Hospodářské noviny* přestaly vycházet jako týdeník, od 21. května 1990 vycházely jako deník, 1. ledna 1991 přibyl i týdeník *Ekonom*. Oba tituly i úspěšně přežily transformaci mediální krajiny. *Ekonom* ale nebyl první porevoluční ekonomický týdeník, od září 1990 vycházel *Československý profit*, za jehož úspěchem stál (dosud v médiích velmi aktivní) Michal Voráček a kapitál poskytl švýcarský Ringier. Trefil se do tehdejšího hladu po ekonomických informacích před rozdělením federace v roce 1993 distribuoval údajně až 120.000 výtisků.

Z roku 1993, kdy kancelář ABC ČR už ověřovala náklady, víme, že průměrný měsíční náklad *Hospodářských novin* byl 150.000 výtisků, *Ekonomu* 99.000 a *Profitu* 85.000. Poptávka po byznysových informacích v transformační ekonomice byla nepochybně silná.

Z významnější počínů zmiňme založení ekonomického týdeníku *Euro* v roce 1998, byznysově zaměřenou televizní stanici *Z1* vysílající mezi lety 2008 až 2011, založení deníku *E15* v roce 2007 a zmiňovaný *Forbes*. Dalších nových ekonomických titulů, především webů, by se dalo jmenovat ještě spoustu, stejně tak mnohých nových a inovovaných byznysových formátů v televizích i rádiích.

Někdejší prodané náklady z 90. let už jsou však dávnou minulostí. Podle ABC ČR činil průměrný denní prodej letos v posledním "předkoronavirovém" měsíci únoru u Hospodářských novin 30.000 výtisků a u deníku E15 19.000, u týdeníků Ekonom a Euro něco přes 10.000, u měsíčníku Forbes 22.000. Zároveň diskutované a očekávané příjmy z internetových platforem nejsou z různých důvodů tak vysoké, jako tomu je na některých velkých západních trzích a málokterý titul již našel dlouhodobě udržitelný byznysplán.

Mnohé byznysové tituly tak hledají nové možnosti, jak doručit čtenářům relevantní ekonomické informace, udržet bonitní reklamu a najít ty správné distribuční kanály v technologické a společenské změně. Je to nepochybně o to těžší, že po ekonomické krizi redakce opustili mnozí zkušení redaktori a editoři právě s letitou ekonomickou erudicí a byznysová témata se výrazně bulvarizovala a personifikovala.

Zdá se, že budoucnost ekonomických médií je ve větší specializaci, zacílení na vybrané čtenářské niky a místo jednosměrného informování spíš navázání dialogu s náročným a často dobře informovaným čtenářem.

Uvidíme, zda například nově vznikající ekonomický týdeník Hrot, vznikající z části redakce Eura, se výrazněji po této cestě vydá. Nebo některé z dosavadních médií výrazněji promění své fungování a adaptuje se na nové podmínky ekonomické žurnalistiky.

Že výrazné změny v české ekonomické žurnalistice proběhnou, o tom nemůže být pochyb už jen proto, že do republiky dorazila recese spojená s koronavirovou krizí a výrazně postihla inzertní trh. Doufejme, že změny ale nebudou jen vynucené a zaměřené na šetření, ale že na konci proměny bude další výrazná éra kvalitní a úspěšné byznysové žurnalistiky, bez které se žádná demokratická společnost a tržní ekonomika neobejde.

Autor je novinář, vyučuje na Institutu komunikačních studií a žurnalistiky **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Tento text v původní podobě vyšel v Mediažurnálu, ve spojitosti s akademickými Rozpravami o českých médiích z ledna 2020, právě na téma ekonomické žurnalistiky

<https://youtu.be/OmuZa2nKkqY>

URL| <https://www.mediar.cz/ceska-ekonomicka-novinarina-ceka-na-znovuzrozeni/>

Herec Martin Preiss: Naše společné projekty s tátou jsou nějaké prokleté

10.5.2020 ceskobudejovicky.denik.cz str. 00 Společnost

Filip Lukeš

Martin Preiss dlouhá léta cítil tíhu odpovědnosti za své příjmení, které proslavil jeho otec Viktor. Dnes už si je jistý, že mu ostudu nedělá. Na rozdíl od táty sice nehraje divadlo, ale je vyhledávaným rozhlasovým a dabingovým hercem, takže má dost práce i v časech koronaviru.

"Jak se vás dotkla opatření vlády kvůli koronaviru? Já nějakou velkou změnu nepociťuji, protože pracuji hodně individuálně a nehraji v divadle. Čtu audioknihy, chodím do dabingu a dělám rozhlasové a televizní reklamy. A to se dá zvládat i v současné situaci, samozřejmě za dodržení přísných hygienických opatření. Pochopitelně trochu riskuji, protože vždycky může být něco ve vzduchu, ale to je riziko podnikání. Virus můžu chytit stejně tak v hypermarketu. Na druhou stranu se mě to dotklo třeba tak, že jsem měl točit jeden díl detektivního seriálu Hlava medúzy s režisérem Filipem Renčem, což je pozastaveno na neurčito.

Jak tedy trávíte své dny v režimu plném omezení? Naštěstí máme k dispozici zahradu a bydlíme hned vedle lesa, takže tam chodíme. Ale paradoxně v lese je teď víc lidí než na ulici. Byli jsme také na chalupě, měli jsme na to čas, protože moje žena nemá práci vůbec. Národní divadlo je uzavřené, DAMU, kde učí, také stojí a seriál Slunečná se jí také zastavil, takže je doma a už si kouše nehty a jdeme jí všichni na nervy. Já mám aspoň

možnost občasného pracovního úniku. A ve všední dny občas vyrazíme na procházku za Prahu, kde víme, že koncentrace lidí nebude tak veliká.

O váš hlas je našťestí zájem. Mluví jím třeba detektiv Harry Bosch z krimisérie mistra románu noir Michaela Connellyho na audioknihách Černá ozvěna a Černý led, které vyšly loni. Když máte namluvit takový kus textu, připravujete se na to, žijete s ním, možná se vám o něm zdá. Nemrzí vás, když to pak skončí? Co se týče Harryho Bosche, tak vím, že Michael Connelly napsal zatím šest dílů, jestli se nemýlím, takže je perspektiva, že to bude pokračovat. Teď mám za sebou dva díly a ve výhledu je třetí. Když natáčení skončí, je to pro mne takové dvojlomné, sladkobolné – na jednu stranu jsem rád, protože je to vždycky velká kláda. Je tam hodně postav, takže se musím promítat do mužských i ženských hlasů, které mezi sebou komunikují. Už je to někdy na hranici dramatické tvorby. Kdyby to dělal Český rozhlas, tak by jistě obsadil vícero lidí. A po tom oddechnutí po určité době zase nastane určitý hlad. Takhle to chodí. Vždycky se našťestí naskytne něco dalšího.

Když se ještě vrátím k detektivovi Harrymu Boschovi, je vám něčím blízký? Samozřejmě, je napsaný velmi sympaticky. Je to takový ten syžet osamělých vlků ošlehaných osudem. Mnohdy jde hlavou proti zdi a překračuje zažitě kodexy detektivní práce. To musí, aby byl zajímavý a populární. A mně se také občas chce rovnou jít a někomu jednu vrazit. Nemyslím ve svém okolí, ale mnohdy, když ve zprávách vidím některé naše čelní představitele, bych to nejradši řešil denefestrací. Ale to bohužel nejde. V tomhle to má Harry Bosch jednodušší, že má jisté možnosti, i když občas za hranou, aby řešil věci po svém.

Nedávno jste také načetl dvě povídky do audioknihy Agathy Christie Svědkyně obžaloby. Posloucháte vůbec audioknihy? Na to bohužel vůbec nemám čas. Audioknihy pouze načítám a tím pádem také „čtu“ knihy. Občas si poslechnu nějaký jiný vzorek, abych věděl, jak to čtou mí kolegové, jaké jsou trendy, jak je laťka vysoko. Ideální je poslouchat audioknihy v autě, ale já zase nejždím až tak dlouhé trasy, a pokud ano, tak většinou s rodinou, kterou to zas až tak nezajímá. Klukům je dvanáct a devět let, takže těm nemůžu pouštět věci, které by zajímaly mne.

U práce na Svědkyni obžaloby jste se měli potkat i s otcem Viktorem. Jak to nakonec dopadlo? On se toho natáčení kvůli koronaviru nakonec zatím nezúčastnil a nevím, jak to celé dopadne.

Hráli jste spolu někdy v divadle nebo ve filmu? Naše společné projekty vždycky skončily tak nějak zvláště, do ztracena. Kdysi, v době mých začátků, jsme spolu dělali jednu, z dnešního pohledu ne příliš zdařilou televizní pohádku, kde mi hrál otec – pana krále. Pak jsme spolu zkoušeli hru pro Divadlo Ungelt, ale pár dnů před premiérou to táta musel ze zdravotních důvodů vzdát a už jsme se k tomu nevrátili. A teď naposledy někoho napadlo, že bychom mohli udělat společnou výstavu obrazů, protože oba dva malujeme. On dělá litografii, já zase maluju akryly. Když se obrazy instalovaly v Divadle Viola a měla být vernisáž, přišel koronavirus a zase z toho sešlo. Teď to tam visí a je to zavřené. Naše společné projekty jsou nějak prokleté.

Co vás vedlo k tomu, že jste se přihlásil na výtvarný kurz? Je to zábava a je to nesmírně uklidňující. Pro mne je to taková terapie, protože v ateliéru je ticho a každý si pracuje u svého stojanu a soustředí se na svou práci. Je to takový meditační okamžik. Doma si maluju sám pro sebe, laicky. Někdo říká: „Ježíš, to je pěkný, já v tom něco vidím!“ a podobně. Ale většinou je to naprosto spontánní proces, kdy něco namaluju, pak to zničím a pak z toho opět něco vznikne. A na kurz jsem se přihlásil proto, abych se naučil základy. Na první hodině jsem měl uhlem nakreslit zmačkaný papír a vyšlo mi z toho takové kubistické grilované kuře. Člověk by ty základy měl znát.

Co se týče mluveného slova, zejména v rozhlase je jméno Preiss pojem. Cítíte tíhu odpovědnosti, abyste té pověsti dostál? Cítil jsem ji dlouhá léta, ale najednou se to nějak zlomilo, a já jsem si řekl, že jsem tu sám za sebe, že jsem jiný. A tu odpovědnost tedy nesu čistě sám za sebe. Mám pocit, že dneska tomu jménu ostudu nedělám. Dosáhl jsem úrovně, za kterou se nemusím stydět.

Zmínil jste, že namlouváte i cestopisné a přírodopisné dokumenty, které také sám rád sledujete. Co vás na nich tak fascinuje? Tak já jsem od přírody cestovatel. Strašně rád bych se do některých končin světa podíval, ale nemám na to ani čas, ani prostředky, a tohle je pro mne takové cestování „prstem po mapě“, nebo spíše očima po obrazovce. Když dokument namlouvám, nemám šanci ho vidět celý, protože se různě přeskakuje a čtu jenom ty své úseky, takže z toho mnohdy vůbec nic nemám. Proto jsem rád, když se pak na film můžu podívat vcelku. Nedivám se jen na to, co jsem namluvil, sleduju cokoliv o cestování, fascinuje mě podmořský svět, divočina, prostě příroda ve všech formách, a říkám si, jak to ten pán Bůh geniálně vymyslel. Jenom člověk se to neustále snaží pozměnit k obrazu svému a na to asi také zajde, pokud s tím něco neudělá.

Co s tím děláte vy? Třídíte odpad a podobně? To je samozřejmost. I naše děti to bezvadně ovládají. Myslím, že generace, které přijdou po nás, se budou muset zase naučit životu v souladu s přírodou. To je jediná šance, snažit se minimalizovat využívání zdrojů. Protože my žijeme v neskutečném blahobytu, i když si to nepřipouštíme. Zvykli jsme si na vysoký životní standard. A právě když člověk cestuje, zjistí, jak málo jinde stačí lidem k životu. Žijeme v bezbřehém blahobytu, nadužíváme věci, nevážíme si jich, jsme spotřební... Můj syn si teď na YouTube pouští videa, jak se v Číně vyrábí všechno možné, a já si říkám, kam všechny ty výrobky přijdou, až přestanou sloužit? Země je přece musí nějak strávit. To je obrovský problém. A co se týče mého příspěvku k záchraně přírody, letos jsme si třeba nekupovali vánoční stromek, ale vzali jsme si jeden z výřezu, který by se vyhodil, od známého lesníka. A na to konto jsme se s ním domluvili, že si uděláme brigádu a půjdeme k němu do lesa na Vysočině s klukama sázet stromky. I kdybychom jich zasadili dvacet, myslím, že to má smysl. Takovým způsobem se dá aspoň v tom našem mikrosvětě pomáhat.

Býval jste komunálním politikem v Kunraticích. Změnilo to váš pohled na politiky a jejich motivace? Byl jsem spíše posledním spravedlivým a velkým naivou, když jsem do politiky vstupoval. Vlastně jsem se nechal ukecat, abych se objevil na kandidátce, a vůbec jsem nedoufal, že mě někdo zvolí. Pak jsem se dostal do zastupitelstva hned na druhém místě za starostkou ODS a začaly starosti. Je to spousta povinností a na komunální úrovni nemáte žádné námětky a lidi, kteří by vás mohli zastupovat. Musíte se naučit věci, se kterými jste v životě nepřišel do styku. Abyste se vůbec orientoval, musíte nastudovat zákony a ovládnout terminologii. A když jsem potom zjistil, že některé věci diplomaticky řečeno „běží samospádem“, jsou dopředu vymyšlené a zajištěné a vy žijete v domněni, že tohle výběrové řízení je čisté, ačkoliv vítěz je od začátku dohodnutý, vzalo mi to vítr z plachet. Když proti tomu začnete bojovat, stanete se nepřítelem v očích všech, protože podkopáváte něco, co už nějakou dobu běží, a tím pádem se stáváte problémovým. Je to boj s větrnými mlýny. Hrozně mě to otrávil, takže jsem ještě před koncem funkčního období odstoupil a nechal jsem své místo většímu tygroví, svému kolegovi, u kterého jsem doufal, že ho to neseeme. Je tam dodnes, takže to asi byla dobrá volba...

Vidíte nějakou naději, že by se to mohlo změnit? Vidím na naší politické scéně lidi, kteří jsou slušní, a věřím jim. Mám určitý instinkt, který jako herec mít musím. Myslím, že jedním ze základů dobrého herce je mít smysl pro empatii, schopnost vcítovat se do druhých. Já ty lidi tedy cítím a vidím je. Jejich problém ale je, že nemají takovou razanci a marketingově populistický rozmach, aby oslovili většinu. Vládnoucí garnitura tohle má a k tomu navíc dobré trávení, aby šla přes mrtvolu a překonala úplně všechno. Takže ti dobří mají z mého pohledu velmi malou šanci ji překonat, pokud nechtějí jít stejnou cestou špinavých mechanismů. Jediný, kdo je tomu schopen s jistou vervou čelit, je Pavel Novotný (starosta městské části Praha-Řeporyje – pozn. red.), který pojmenovává věci pravými jmény, ale z celospolečenského hlediska vypadá jako totální exot. Bohužel i proto, že se neumí stáhnout a přednést své názory kultivovaně. Je hodně vulgární, což pro spoustu lidí není stravitelné. Takže situace je hodně komplikovaná. Kdybych měl být prorokem, tak si myslím, že ještě jedno volební období to takhle bude trvat. Je to jenom o občanech, kteří musejí prohlédnout. Měli by sledovat konání této vlády a její vládnutí v souvislostech a hlavně se informovat z více nezávislých zdrojů.

Máte dva syny a jednu dceru. Zasáhlo je nějak herectví, což je u vás rodinná tradice? Moje dcera se herectví naštěstí nevěnuje, je v prvním ročníku mediálních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Starší syn na herectví zatím nevypadá, ale mladší je docela komediant. Přál bych si, aby dělali něco jiného, třeba obyčejné poctivé řemeslo, protože herectví je strašně vrtkavé a nejisté. Rozhodně jim to nebudu rozmlouvat, ale pokusím se doporučit jiné možnosti.

Na co se momentálně těšíte? Ještě donedávna jsem se těšil na květnovou cestu do Portugalska, která je samozřejmě zrušená. Pak jsem se moc těšil na letní dovolenou. Tam už také vím, že bude na našem území někde na chalupě. Ale nevádí mi to. Já se vlastně těším na každý další den. Jsem celkem šťastný a celá tahle koronavirová situace mi přijde naprosto přirozená. Asi jsme se potřebovali všichni zastavit. Víím, že to bude mít nedozírné ekonomické následky a někteří lidé to budou mít opravdu těžké – rozhodně jim to nepřeju, ale myslím, že to uskromnění se, zastavení a to, že jsme všichni spolu doma, i když si občas jdeme na nervy, je dobře. A hlavně planeta si trochu oddechne. Jenom toho letového provozu, co ubylo... Myslím, že nic není samo sebou, my lidi si to děláme sami. Občas taková epidemie prostě přijde. Je to přírodní výběr. Jen se jí dneska zaplaťpánbůh dokážeme lépe bránit.

Martin Preiss Narodil se 14. 6. 1973 v Praze do herecké rodiny Viktora a Jany Preissových. Už během studií na pražské DAMU hostoval v Národním divadle a po škole nastoupil do angažmá v plzeňském Divadle Josefa Kajetána Tyla. V roce 1998 se vrátil do souboru Národního divadla už jako stálý člen činohry. V letech 2005–2012 hrál v Divadle Na Jezerce a Pod Palmovkou. V současné době je na volné noze a divadlo nehraje.

Proslavil se také jako moderátor soutěžního pořadu *Chcete být milionářem?* (2003–2004), často spolupracuje s dabingem, čte audioknihy a pravidelně se objevuje v televizních seriálech (*Krejzovi*, *Doktoři z Počátků*, *Velmi křehké vztahy*, *Tři králové*, *Nemocnice na kraji města III*, *Arrowsmith*, *Specialisté*) a filmech (*Případ pro rybáře*, *Sjezd abiturientů* a další). Je podruhé ženatý, z prvního manželství má dospělou dceru Viktorii. Jeho současnou manželkou je herečka Martina Preissová, s níž vychovává syny Matouše a Šimona.

URL| <https://ceskobudejovicky.denik.cz/spolecnost/martin-preiss2020.html>

Herec Martin Preiss: Naše společné projekty s tátou jsou nějaké prokleté

10.5.2020 boleslavsky.denik.cz str. 00 Společnost

Filip Lukeš

Martin Preiss dlouhá léta cítil tíhu odpovědnosti za své příjmení, které proslavil jeho otec Viktor. Dnes už si je jistý, že mu ostudu nedělá. Na rozdíl od táty sice nehraje divadlo, ale je vyhledávaným rozhlasovým a dabingovým hercem, takže má dost práce i v časech koronaviru.

"Jak se vás dotkla opatření vlády kvůli koronaviru? Já nějakou velkou změnu nepociťuji, protože pracuji hodně individuálně a nehraji v divadle. Čtu audioknihy, chodím do dabingu a dělám rozhlasové a televizní reklamy. A to se dá zvládat i v současné situaci, samozřejmě za dodržení přísných hygienických opatření. Pochopitelně trochu riskuji, protože vždycky může být něco ve vzduchu, ale to je riziko podnikání. Virus můžu chytit stejně tak v hypermarketu. Na druhou stranu se mě to dotklo třeba tak, že jsem měl točit jeden díl detektivního seriálu *Hlava medúzy* s režisérem Filipem Renčem, což je pozastaveno na neurčito.

Jak tedy trávíte své dny v režimu plném omezení? Naštěstí máme k dispozici zahradu a bydlíme hned vedle lesa, takže tam chodíme. Ale paradoxně v lese je teď víc lidí než na ulici. Byli jsme také na chalupě, měli jsme na to čas, protože moje žena nemá práci vůbec. Národní divadlo je uzavřené, DAMU, kde učí, také stojí a seriál *Slunečná* se jí také zastavil, takže je doma a už si kouše nehty a jdeme jí všichni na nervy. Já mám aspoň možnost občasného pracovního úniku. A ve všední dny občas vyrazíme na procházku za Prahu, kde víme, že koncentrace lidí nebude tak velká.

O váš hlas je naštěstí zájem. Mluví jím třeba detektiv Harry Bosch z krimisérie mistra románu noir Michaela Connellyho na audioknihách *Černá ozvěna* a *Černý led*, které vyšly loni. Když máte namluvit takový kus textu, připravujete se na to, žijete s ním, možná se vám o něm zdá. Nemrzí vás, když to pak skončí? Co se týče Harryho Bosche, tak vím, že Michael Connelly napsal zatím šest dílů, jestli se nemýlím, takže je perspektiva, že to bude pokračovat. Teď mám za sebou dva díly a ve výhledu je třetí. Když natáčení skončí, je to pro mne takové dvojlomné, sladkobolné – na jednu stranu jsem rád, protože je to vždycky velká kláda. Je tam hodně postav, takže se musím promítat do mužských i ženských hlasů, které mezi sebou komunikují. Už je to někdy na hranici dramatické tvorby. Kdyby to dělal Český rozhlas, tak by jistě obsadil vícero lidí. A po tom oddechnutí po určité době zase nastane určitý hlad. Takhle to chodí. Vždycky se naštěstí naskytne něco dalšího.

Když se ještě vrátím k detektivovi Harrymu Boschovi, je vám něčím blízký? Samozřejmě, je napsaný velmi sympaticky. Je to takový ten syžet osamělých vlků ošlehaných osudem. Mnohdy jde hlavou proti zdi a překračuje zažité kodexy detektivní práce. To musí, aby byl zajímavý a populární. A mně se také občas chce rovnou jít a někomu jednu vrazit. Nemyslím ve svém okolí, ale mnohdy, když ve zprávách vidím některé naše čelní představitele, bych to nejradši řešil denefestrací. Ale to bohužel nejde. V tomhle to má Harry Bosch jednodušší, že má jisté možnosti, i když občas za hranou, aby řešil věci po svém.

Nedávno jste také načetl dvě povídky do audioknihy Agathy Christie *Svědkyň obžaloby*. Posloucháte vůbec audioknihy? Na to bohužel vůbec nemám čas. Audioknihy pouze načítám a tím pádem také „čtu“ knihy. Občas si poslechnu nějaký jiný vzorek, abych věděl, jak to čtou mí kolegové, jaké jsou trendy, jak je laťka vysoko. Ideální je poslouchat audioknihy v autě, ale já zase nejedním až tak dlouhé trasy, a pokud ano, tak většinou s rodinou, kterou to zas až tak nezajímá. Klukům je dvanáct a devět let, takže těm nemůžu pouštět věci, které by zajímaly mne.

U práce na *Svědkyň obžaloby* jste se měli potkat i s otcem Viktorem. Jak to nakonec dopadlo? On se toho natáčení kvůli koronaviru nakonec zatím nezúčastnil a nevím, jak to celé dopadne.

Hráli jste spolu někdy v divadle nebo ve filmu? Naše společné projekty vždycky skončily tak nějak zvláště, do ztracena. Kdysi, v době mých začátků, jsme spolu dělali jednu, z dnešního pohledu ne příliš zdařilou televizní pohádku, kde mi hrál otec – pana krále. Pak jsme spolu zkoušeli hru pro Divadlo Ungelt, ale pár dnů před premiérou to táta musel ze zdravotních důvodů vzdát a už jsme se k tomu nevrátili. A teď naposledy někoho napadlo, že bychom mohli udělat společnou výstavu obrazů, protože oba dva malujeme. On dělá litografii, já zase maluju akryly. Když se obrazy instalovaly v Divadle Viola a měla být vernisáž, přišel koronavirus a zase z toho sešlo. Teď to tam visí a je to zavřené. Naše společné projekty jsou nějak prokleté.

Co vás vedlo k tomu, že jste se přihlásil na výtvarný kurz? Je to zábava a je to nesmírně uklidňující. Pro mne je to taková terapie, protože v ateliéru je ticho a každý si pracuje u svého stojanu a soustředí se na svou práci. Je to takový meditační okamžik. Doma si maluju sám pro sebe, laicky. Někdo říká: „Ježíš, to je pěkný, já v tom něco vidím!“ a podobně. Ale většinou je to naprosto spontánní proces, kdy něco namaluju, pak to zničím a pak z toho opět něco vznikne. A na kurz jsem se přihlásil proto, abych se naučil základy. Na první hodině jsem měl uhlem nakreslit zmačkaný papír a vyšlo mi z toho takové kubistické grilované kuře. Člověk by ty základy měl znát.

Co se týče mluveného slova, zejména v rozhlasu je jméno Preiss pojem. Cítíte tíhu odpovědnosti, abyste té pověsti dostal? Cítil jsem ji dlouhá léta, ale najednou se to nějak zlomilo, a já jsem si řekl, že jsem tu sám za sebe, že jsem jiný. A tu odpovědnost tedy nesu čistě sám za sebe. Mám pocit, že dneska tomu jménu ostudu nedělám. Dosáhl jsem úrovně, za kterou se nemusím stydět.

Zmínil jste, že namlouváte i cestopisné a přírodopisné dokumenty, které také sám rád sledujete. Co vás na nich tak fascinuje? Tak já jsem od přírody cestovatel. Strašně rád bych se do některých končin světa podíval, ale nemám na to ani čas, ani prostředky, a tohle je pro mne takové cestování „prstem po mapě“, nebo spíše očima po obrazovce. Když dokument namlouvám, nemám šanci ho vidět celý, protože se různě přeskakuje a čtu jenom ty své úseky, takže z toho mnohdy vůbec nic nemám. Proto jsem rád, když se pak na film můžu podívat vcelku. Nedívám se jen na to, co jsem namluvil, sleduju cokoliv o cestování, fascinuje mě podmořský svět, divočina, prostě příroda ve všech formách, a říkám si, jak to ten pán Bůh geniálně vymyslel. Jenom člověk se to neustále snaží pozměnit k obrazu svému a na to asi také zajde, pokud s tím něco neudělá.

Co s tím děláte vy? Třídíte odpad a podobně? To je samozřejmost. I naše děti to bezvadně ovládají. Myslím, že generace, které přijdou po nás, se budou muset zase naučit životu v souladu s přírodou. To je jediná šance, snažit se minimalizovat využívání zdrojů. Protože my žijeme v neskutečném blahobytu, i když si to nepřipouštíme. Zvykli jsme si na vysoký životní standard. A právě když člověk cestuje, zjistí, jak málo jinde stačí lidem k životu. Žijeme v bezbřehém blahobytu, nadužíváme věci, nevážíme si jich, jsme spotřební... Můj syn si teď na YouTube pouští videa, jak se v Číně vyrábí všechno možné, a já si říkám, kam všechny ty výrobky přijdou, až přestanou sloužit? Země je přece musí nějak strávit. To je obrovský problém. A co se týče mého příspěvku k záchraně přírody, letos jsme si třeba nekupovali vánoční stromek, ale vzali jsme si jeden z výřezu, který by se vyhodil, od známého lesníka. A na to konto jsme se s ním domluvili, že si uděláme brigádu a půjdeme k němu do lesa na Vysočině s klukama sázet stromky. I kdybychom jich zasadili dvacet, myslím, že to má smysl. Takovým způsobem se dá aspoň v tom našem mikrosvětě pomáhat.

Býval jste komunálním politikem v Kunraticích. Změnilo to váš pohled na politiky a jejich motivace? Byl jsem spíše posledním spravedlivým a velkým naivou, když jsem do politiky vstupoval. Vlastně jsem se nechal ukecat, abych se objevil na kandidátce, a vůbec jsem nedoufal, že mě někdo zvolí. Pak jsem se dostal do zastupitelstva hned na druhém místě za starostkou ODS a začaly starosti. Je to spousta povinností a na komunální úrovni nemáte žádné námětky a lidi, kteří by vás mohli zastupovat. Musíte se naučit věci, se kterými jste v životě nepřišel do styku. Abyste se vůbec orientoval, musíte nastudovat zákony a ovládnout terminologii. A když jsem potom zjistil, že některé věci diplomaticky řečeno „běží samospádem“, jsou dopředu vymyšlené a zajištěné a vy žijete v domněnku, že tohle výběrové řízení je čisté, ačkoliv vítěz je od začátku dohodnutý, vzalo mi to vítr z plachet. Když proti tomu začnete bojovat, stanete se nepřítelem v očích všech, protože podkopáváte něco, co už nějakou dobu běží, a tím pádem se stáváte problémovým. Je to boj s větrnými mlýny. Hrozně mě to otrávil, takže jsem ještě před koncem funkčního období odstoupil a nechal jsem své místo většímu tygroví, svému kolegovi, u kterého jsem doufal, že ho to nesemele. Je tam dodnes, takže to asi byla dobrá volba...

Vidíte nějakou naději, že by se to mohlo změnit? Vidím na naší politické scéně lidi, kteří jsou slušní, a věřím jim. Mám určitý instinkt, který jako herec mít musím. Myslím, že jedním ze základů dobrého herce je mít smysl pro empatii, schopnost vcítovat se do druhých. Já ty lidi tedy cítím a vidím je. Jejich problém ale je, že nemají takovou razanci a marketingově populistický rozmach, aby oslovili většinu. Vládnoucí garnitura tohle má a k

tomu navíc dobré trávení, aby šla přes mrtvoly a překonala úplně všechno. Takže ti dobří mají z mého pohledu velmi malou šanci ji překonat, pokud nechtějí jít stejnou cestou špinavých mechanismů. Jediný, kdo je tomu schopen s jistou vervou čelit, je Pavel Novotný (starosta městské části Praha-Řeporyje – pozn. red.), který pojmenovává věci pravými jmény, ale z celospolečenského hlediska vypadá jako totální exot. Bohužel i proto, že se neumí stáhnout a přednést své názory kultivovaně. Je hodně vulgární, což pro spoustu lidí není stravitelné. Takže situace je hodně komplikovaná. Kdybych měl být prorokem, tak si myslím, že ještě jedno volební období to takhle bude trvat. Je to jenom o občanech, kteří musejí prohlédnout. Měli by sledovat konání této vlády a její vládnutí v souvislostech a hlavně se informovat z více nezávislých zdrojů.

Máte dva syny a jednu dceru. Zasáhlo je nějak herectví, což je u vás rodinná tradice? Moje dcera se herectví naštěstí nevěnuje, je v prvním ročníku mediálních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Starší syn na herectví zatím nevypadá, ale mladší je docela komediant. Přál bych si, aby dělali něco jiného, třeba obyčejné poctivé řemeslo, protože herectví je strašně vrtkavé a nejisté. Rozhodně jim to nebudu rozmlouvat, ale pokusím se doporučovat jiné možnosti.

Na co se momentálně těšíte? Ještě donedávna jsem se těšil na květnovou cestu do Portugalska, která je samozřejmě zrušená. Pak jsem se moc těšil na letní dovolenou. Tam už také vím, že bude na našem území někde na chalupě. Ale nevádí mi to. Já se vlastně těším na každý další den. Jsem celkem šťastný a celá tahle koronavirová situace mi přijde naprosto přirozená. Asi jsme se potřebovali všichni zastavit. Víím, že to bude mít nedozírné ekonomické následky a někteří lidé to budou mít opravdu těžké – rozhodně jim to nepřeju, ale myslím, že to uskromnění se, zastavení a to, že jsme všichni spolu doma, i když si občas jdeme na nervy, je dobře. A hlavně planeta si trochu oddychne. Jenom toho letového provozu, co ubylo... Myslím, že nic není samo sebou, my lidé si to děláme sami. Občas taková epidemie prostě přijde. Je to přírodní výběr. Jen se jí dneska zaplatit pánbůh dokážeme lépe bránit.

Martin Preiss Narodil se 14. 6. 1973 v Praze do herecké rodiny Viktora a Jany Preissovy. Už během studií na pražské DAMU hostoval v Národním divadle a po škole nastoupil do angažmá v plzeňském Divadle Josefa Kajetána Tyla. V roce 1998 se vrátil do souboru Národního divadla už jako stálý člen činohry. V letech 2005–2012 hrál v Divadle Na Jezerce a Pod Palmovkou. V současné době je na volné noze a divadlo nehraje. Proslavil se také jako moderátor soutěžního pořadu Chcete být milionářem? (2003–2004), často spolupracuje s dabingem, čte audioknihy a pravidelně se objevuje v televizních seriálech (Krejzovi, Doktoři z Počátků, Velmi křehké vztahy, Tři králové, Nemocnice na kraji města III, Arrowsmith, Specialisté) a filmech (Případ pro rybáře, Sjezd abiturientů a další). Je podruhé ženatý, z prvního manželství má dospělou dceru Viktorii. Jeho současnou manželkou je herečka Martina Preissová, s níž vychovává syny Matouše a Šimona.

URL| <https://boleslavsky.denik.cz/spolecnost/martin-preiss2020.html>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
boleslavsky.denik.cz (*Společnost*)

Herec Martin Preiss: Naše společné projekty s tátou jsou nějaké prokleté

10.5.2020 ceskobudejovicky.denik.cz str. 00 Společnost

Filip Lukeš

Martin Preiss dlouhá léta cítil tíhu odpovědnosti za své příjmení, které proslavil jeho otec Viktor. Dnes už si je jistý, že mu ostudu nedělá. Na rozdíl od táty sice nehraje divadlo, ale je vyhledávaným rozhlasovým a dabingovým hercem, takže má dost práce i v časech koronaviru.

"Jak se vás dotkla opatření vlády kvůli koronaviru? Já nějakou velkou změnu nepociťuji, protože pracuji hodně individuálně a nehraji v divadle. Čtu audioknihy, chodím do dabingu a dělám rozhlasové a televizní reklamy. A to se dá zvládat i v současné situaci, samozřejmě za dodržení přísných hygienických opatření. Pochopitelně trochu riskuji, protože vždycky může být něco ve vzduchu, ale to je riziko podnikání. Virus můžu chytit stejně tak v hypermarketu. Na druhou stranu se mě to dotklo třeba tak, že jsem měl točit jeden díl detektivního seriálu Hlava medúzy s režisérem Filipem Renčem, což je pozastaveno na neurčito.

Jak tedy trávíte své dny v režimu plném omezení? Naštěstí máme k dispozici zahradu a bydlíme hned vedle lesa, takže tam chodíme. Ale paradoxně v lese je teď víc lidí než na ulici. Byli jsme také na chalupě, měli jsme na to čas, protože moje žena nemá práci vůbec. Národní divadlo je uzavřené, DAMU, kde učí, také stojí a seriál Slunečná se jí také zastavil, takže je doma a už si kouše nehty a jdeme jí všichni na nervy. Já mám aspoň možnost občasných pracovních úniků. A ve všední dny občas vyrazíme na procházku za Prahu, kde víme, že koncentrace lidí nebude tak velká.

O váš hlas je naštěstí zájem. Mluví jím třeba detektiv Harry Bosch z krimisérie mistra románu noir Michaela Connellyho na audioknihách Černá ozvěna a Černý led, které vyšly loni. Když máte namluvit takový kus textu, připravujete se na to, žijete s ním, možná se vám o něm zdá. Nemrzí vás, když to pak skončí? Co se týče Harryho Bosche, tak vím, že Michael Connelly napsal zatím šest dílů, jestli se nemýlím, takže je perspektiva, že to bude pokračovat. Teď mám za sebou dva díly a ve výhledu je třetí. Když natáčení skončí, je to pro mne takové dvojlomné, sladkobolné – na jednu stranu jsem rád, protože je to vždycky velká kláda. Je tam hodně postav, takže se musím promítat do mužských i ženských hlasů, které mezi sebou komunikují. Už je to někdy na hranici dramatické tvorby. Kdyby to dělal Český rozhlas, tak by jistě obsadil vícero lidí. A po tom oddechnutí po určité době zase nastane určitý hlad. Takhle to chodí. Vždycky se naštěstí naskytne něco dalšího.

Když se ještě vrátím k detektivovi Harrymu Boschovi, je vám něčím blízký? Samozřejmě, je napsaný velmi sympaticky. Je to takový ten syžet osamělých vlků ošlehaných osudem. Mnohdy jde hlavou proti zdi a překračuje zažitá kodexy detektivní práce. To musí, aby byl zajímavý a populární. A mně se také občas chce rovnou jít a někomu jednu vrazit. Nemyslím ve svém okolí, ale mnohdy, když ve zprávách vidím některé naše čelní představitele, bych to nejradši řešil denefestrací. Ale to bohužel nejde. V tomhle to má Harry Bosch jednodušší, že má jisté možnosti, i když občas za hranou, aby řešil věci po svém.

Nedávno jste také načel dvě povídky do audioknihy Agathy Christie Svědkyně obžaloby. Posloucháte vůbec audioknihy? Na to bohužel vůbec nemám čas. Audioknihy pouze načítám a tím pádem také „čtu“ knihy. Občas si poslechnu nějaký jiný vzorek, abych věděl, jak to čtou mí kolegové, jaké jsou trendy, jak je laťka vysoko. Ideální je poslouchat audioknihy v autě, ale já zase nejždím až tak dlouhé trasy, a pokud ano, tak většinou s rodinou, kterou to zas až tak nezajímá. Klukům je dvanáct a devět let, takže těm nemůžu pouštět věci, které by zajímaly mne.

U práce na Svědkyni obžaloby jste se měli potkat i s otcem Viktorem. Jak to nakonec dopadlo? On se toho natáčení kvůli koronaviru nakonec zatím nezúčastnil a nevím, jak to celé dopadne.

Hráli jste spolu někdy v divadle nebo ve filmu? Naše společné projekty vždycky skončily tak nějak zvláště, do ztracena. Kdysi, v době mých začátků, jsme spolu dělali jednu, z dnešního pohledu ne příliš zdařilou televizní pohádku, kde mi hrál otec – pana krále. Pak jsme spolu zkusili hru pro Divadlo Ungelt, ale pár dnů před premiérou to táta musel ze zdravotních důvodů vzdát a už jsme se k tomu nevrátili. A teď naposledy někoho napadlo, že bychom mohli udělat společnou výstavu obrazů, protože oba dva malujeme. On dělá litografii, já zase maluju akryly. Když se obrazy instalovaly v Divadle Viola a měla být vernisáž, přišel koronavirus a zase z toho sešlo. Teď to tam visí a je to zavřené. Naše společné projekty jsou nějak prokleté.

Co vás vedlo k tomu, že jste se přihlásil na výtvarný kurz? Je to zábava a je to nesmírně uklidňující. Pro mne je to taková terapie, protože v ateliéru je ticho a každý si pracuje u svého stojanu a soustředí se na svou práci. Je to taková meditační okamžik. Doma si maluju sám pro sebe, laicky. Někdo říká: „Ježíš, to je pěkný, já v tom něco vidím!“ a podobně. Ale většinou je to naprosto spontánní proces, kdy něco namaluju, pak to zničím a pak z toho opět něco vznikne. A na kurz jsem se přihlásil proto, abych se naučil základy. Na první hodině jsem měl uhlem nakreslit zmačkaný papír a vyšlo mi z toho takové kubistické grilované kuře. Člověk by ty základy měl znát.

Co se týče mluveného slova, zejména v rozhlase je jméno Preiss pojem. Cítíte tíhu odpovědnosti, abyste té pověsti dostal? Cítil jsem ji dlouhá léta, ale najednou se to nějak zlomilo, a já jsem si řekl, že jsem tu sám za sebe, že jsem jiný. A tu odpovědnost tedy nesu čistě sám za sebe. Mám pocit, že dneska tomu jménu ostudu nedělám. Dosáhl jsem úrovně, za kterou se nemusím stydět.

Zmínil jste, že namlouváte i cestopisné a přírodopisné dokumenty, které také sám rád sledujete. Co vás na nich tak fascinuje? Tak já jsem od přírody cestovatel. Strašně rád bych se do některých končin světa podíval, ale nemám na to ani čas, ani prostředky, a tohle je pro mne takové cestování „prstem po mapě“, nebo spíše očima po obrazovce. Když dokument namlouvám, nemám šanci ho vidět celý, protože se různě přeskakuje a čtu jenom ty své úseky, takže z toho mnohdy vůbec nic nemám. Proto jsem rád, když se pak na film můžu podívat vcelku. Nedívám se jen na to, co jsem namluvil, sleduju cokoliv o cestování, fascinuje mě podmořský svět,

divočina, prostě příroda ve všech formách, a říkám si, jak to ten pán Bůh geniálně vymyslel. Jenom člověk se to neustále snaží pozměnit k obrazu svému a na to asi také zajde, pokud s tím něco neudělá.

Co s tím děláte vy? Třídíte odpad a podobně? To je samozřejmost. I naše děti to bezvadně ovládají. Myslím, že generace, které přijdou po nás, se budou muset zase naučit životu v souladu s přírodou. To je jediná šance, snažit se minimalizovat využívání zdrojů. Protože my žijeme v neskutečném blahobytu, i když si to nepřipouštíme. Zvykli jsme si na vysoký životní standard. A právě když člověk cestuje, zjistí, jak málo jinde stačí lidem k životu. Žijeme v bezbřehém blahobytu, nadužíváme věci, nevážíme si jich, jsme spotřební... Můj syn si teď na YouTube pouští videa, jak se v Číně vyrábí všechno možné, a já si říkám, kam všechny ty výrobky přijdou, až přestanou sloužit? Země je přece musí nějak strávit. To je obrovský problém. A co se týče mého příspěvku k záchraně přírody, letos jsme si třeba nekupovali vánoční stromek, ale vzali jsme si jeden z výřezu, který by se vyhodil, od známého lesníka. A na to konto jsme se s ním domluvili, že si uděláme brigádu a půjdeme k němu do lesa na Vysočině s klukama sázet stromky. I kdybychom jich zasadili dvacet, myslím, že to má smysl. Takovým způsobem se dá aspoň v tom našem mikrosvětě pomáhat.

Býval jste komunálním politikem v Kunraticích. Změnilo to váš pohled na politiky a jejich motivace? Byl jsem spíše posledním spravedlivým a velkým naivou, když jsem do politiky vstupoval. Vlastně jsem se nechal ukecat, abych se objevil na kandidátce, a vůbec jsem nedoufal, že mě někdo zvolí. Pak jsem se dostal do zastupitelstva hned na druhém místě za starostkou ODS a začaly starosti. Je to spousta povinností a na komunální úrovni nemáte žádné náměšky a lidi, kteří by vás mohli zastupovat. Musíte se naučit věci, se kterými jste v životě nepřišel do styku. Abyste se vůbec orientoval, musíte nastudovat zákony a ovládnout terminologii. A když jsem potom zjistil, že některé věci diplomaticky řečeno „běží samospádem“, jsou dopředu vymyšlené a zajištěné a vy žijete v domněnku, že tohle výběrové řízení je čisté, ačkoliv vítěz je od začátku dohodnutý, vzalo mi to vítr z plachet. Když proti tomu začnete bojovat, stanete se nepřítelem v očích všech, protože podkopáváte něco, co už nějakou dobu běží, a tím pádem se stáváte problémovým. Je to boj s větrnými mlýny. Hrozně mě to otrávil, takže jsem ještě před koncem funkčního období odstoupil a nechal jsem své místo většímu tygroví, svému kolegovi, u kterého jsem doufal, že ho to nesemele. Je tam dodnes, takže to asi byla dobrá volba...

Vidíte nějakou naději, že by se to mohlo změnit? Vidím na naší politické scéně lidi, kteří jsou slušní, a věřím jim. Mám určitý instinkt, který jako herec mít musím. Myslím, že jedním ze základů dobrého herce je mít smysl pro empatii, schopnost vcítovat se do druhých. Já ty lidi tedy cítím a vidím je. Jejich problém ale je, že nemají takovou razanci a marketingově populistický rozmach, aby oslovili většinu. Vládnoucí garnitura tohle má a k tomu navíc dobré trávení, aby šla přes mrtvolu a překonala úplně všechno. Takže ti dobří mají z mého pohledu velmi malou šanci ji překonat, pokud nechtějí jít stejnou cestou špinavých mechanismů. Jediný, kdo je tomu schopen s jistou vervou čelit, je Pavel Novotný (starosta městské části Praha-Řeporyje – pozn. red.), který pojmenovává věci pravými jmény, ale z celospolečenského hlediska vypadá jako totální exot. Bohužel i proto, že se neumí stáhnout a přednést své názory kultivovaně. Je hodně vulgární, což pro spoustu lidí není stravitelné. Takže situace je hodně komplikovaná. Kdybych měl být prorokem, tak si myslím, že ještě jedno volební období to takhle bude trvat. Je to jenom o občanech, kteří musejí prohlédnout. Měli by sledovat konání této vlády a její vládnutí v souvislostech a hlavně se informovat z více nezávislých zdrojů.

Máte dva syny a jednu dceru. Zasáhlo je nějak herectví, což je u vás rodinná tradice? Moje dcera se herectví naštěstí nevěnuje, je v prvním ročníku mediálních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Starší syn na herectví zatím nevyvádá, ale mladší je docela komediant. Přál bych si, aby dělali něco jiného, třeba obyčejné poctivé řemeslo, protože herectví je strašně vrtkavé a nejisté. Rozhodně jim to nebudu rozmlouvat, ale pokusím se doporučovat jiné možnosti.

Na co se momentálně těšíte? Ještě donedávna jsem se těšil na květnovou cestu do Portugalska, která je samozřejmě zrušená. Pak jsem se moc těšil na letní dovolenou. Tam už také vím, že bude na našem území někde na chalupě. Ale nevádí mi to. Já se vlastně těším na každý další den. Jsem celkem šťastný a celá tahle koronavirová situace mi přijde naprosto přirozená. Asi jsme se potřebovali všichni zastavit. Víím, že to bude mít nedozírné ekonomické následky a někteří lidé to budou mít opravdu těžké – rozhodně jim to nepřeju, ale myslím, že to uskromnění se, zastavení a to, že jsme všichni spolu doma, i když si občas jdeme na nervy, je dobře. A hlavně planeta si trochu oddychne. Jenom toho letového provozu, co ubylo... Myslím, že nic není samo sebou, my lidé si to děláme sami. Občas taková epidemie prostě přijde. Je to přírodní výběr. Jen se jí dneska zaplat'pánbůh dokážeme lépe bránit.

Martin PreissNarodil se 14. 6. 1973 v Praze do herecké rodiny Viktora a Jany Preissových. Už během studií na pražské DAMU hostoval v Národním divadle a po škole nastoupil do angažmá v plzeňském Divadle Josefa Kajetána Tyla. V roce 1998 se vrátil do souboru Národního divadla už jako stálý člen činohry. V letech 2005–2012 hrál v Divadle Na Jezerce a Pod Palmovkou.V současné době je na volné noze a divadlo nehraje. Proslavil se také jako moderátor soutěžního pořadu Chcete být milionářem? (2003–2004), často spolupracuje s dabingem, čte audioknihy a pravidelně se objevuje v televizních seriálech (Krejzovi, Doktoři z Počátků, Velmi křehké vztahy, Tři králové, Nemocnice na kraji města III, Arrowsmith, Specialisté) a filmech (Případ pro rybáře, Sjezd abiturientů a další).Je podruhé ženatý, z prvního manželství má dospělou dceru Viktorii. Jeho současnou manželkou je herečka Martina Preissová, s níž vychovává syny Matouše a Šimona.

URL| <https://ceskobudejovicky.denik.cz/spolecnost/martin-preiss2020.html>

Herec Martin Preiss: Naše společné projekty s tátou jsou nějaké prokleté

10.5.2020 benesovsky.denik.cz str. 00 Společnost

Filip Lukeš

Martin Preiss dlouhá léta cítil tíhu odpovědnosti za své příjmení, které proslavil jeho otec Viktor. Dnes už si je jistý, že mu ostudu nedělá. Na rozdíl od táty sice nehraje divadlo, ale je vyhledávaným rozhlasovým a dabingovým hercem, takže má dost práce i v časech koronaviru.

"Jak se vás dotkla opatření vlády kvůli koronaviru?Já nějakou velkou změnu nepociťuji, protože pracuji hodně individuálně a nehraji v divadle. Čtu audioknihy, chodím do dabingu a dělám rozhlasové a televizní reklamy. A to se dá zvládat i v současné situaci, samozřejmě za dodržení přísných hygienických opatření. Pochopitelně trochu riskuji, protože vždycky může být něco ve vzduchu, ale to je riziko podnikání. Virus můžu chytit stejně tak v hypermarketu. Na druhou stranu se mě to dotklo třeba tak, že jsem měl točit jeden díl detektivního seriálu Hlava medúzy s režisérem Filipem Renčem, což je pozastaveno na neurčito.

Jak tedy trávíte své dny v režimu plném omezení?Naštěstí máme k dispozici zahradu a bydlíme hned vedle lesa, takže tam chodíme. Ale paradoxně v lese je teď víc lidí než na ulici. Byli jsme také na chalupě, měli jsme na to čas, protože moje žena nemá práci vůbec. Národní divadlo je uzavřené, DAMU, kde učí, také stojí a seriál Slunečná se jí také zastavil, takže je doma a už si kouše nehty a jdeme jí všichni na nervy. Já mám aspoň možnost občasných pracovních úniků. A ve všední dny občas vyrazíme na procházku za Prahu, kde víme, že koncentrace lidí nebude tak velká.

O váš hlas je naštěstí zájem. Mluví jím třeba detektiv Harry Bosch z krimisérie mistra románu noir Michaela Connellyho na audioknihách Černá ozvěna a Černý led, které vyšly loni. Když máte namluvit takový kus textu, připravujete se na to, žijete s ním, možná se vám o něm zdá. Nemrzí vás, když to pak skončí?Co se týče Harryho Bosche, tak vím, že Michael Connelly napsal zatím šest dílů, jestli se nemýlím, takže je perspektiva, že to bude pokračovat. Teď mám za sebou dva díly a ve výhledu je třetí. Když natáčení skončí, je to pro mne takové dvojlomné, sladkobolné – na jednu stranu jsem rád, protože je to vždycky velká kláda. Je tam hodně postav, takže se musím promítat do mužských i ženských hlasů, které mezi sebou komunikují. Už je to někdy na hranici dramatické tvorby. Kdyby to dělal Český rozhlas, tak by jistě obsadil vícero lidí. A po tom oddechnutí po určité době zase nastane určitý hlad. Takhle to chodí. Vždycky se naštěstí naskytne něco dalšího.

Když se ještě vrátím k detektivovi Harrymu Boschovi, je vám něčím blízký?Samozřejmě, je napsaný velmi sympaticky. Je to takový ten syžet osamělých vlků ošlehaných osudem. Mnohdy jde hlavou proti zdi a překračuje zažitá kodexy detektivní práce. To musí, aby byl zajímavý a populární. A mně se také občas chce rovnou jít a někomu jednu vrazit. Nemyslím ve svém okolí, ale mnohdy, když ve zprávách vidím některé naše čelní představitele, bych to nejradši řešil denefestrací. Ale to bohužel nejde. V tomhle to má Harry Bosch jednodušší, že má jisté možnosti, i když občas za hranou, aby řešil věci po svém.

Nedávno jste také načel dvě povídky do audioknihy Agathy Christie Svědkyně obžaloby. Posloucháte vůbec audioknihy?Na to bohužel vůbec nemám čas. Audioknihy pouze načítám a tím pádem také „čtu“ knihy. Občas si poslechnu nějaký jiný vzorek, abych věděl, jak to čtou mí kolegové, jaké jsou trendy, jak je laťka vysoko. Ideální je poslouchat audioknihy v autě, ale já zase nejždím až tak dlouhé trasy, a pokud ano, tak většinou s rodinou,

kteřou to zas až tak nezajímá. Klukům je dvanáct a devět let, takže těm nemůžu pouštět věci, které by zajímaly mne.

U práce na Svědkyni obžaloby jste se měli potkat i s otcem Viktorem. Jak to nakonec dopadlo? On se toho natáčení kvůli koronaviru nakonec zatím nezúčastnil a nevím, jak to celé dopadne.

Hráli jste spolu někdy v divadle nebo ve filmu? Naše společné projekty vždycky skončily tak nějak zvláště, do ztracena. Kdysi, v době mých začátků, jsme spolu dělali jednu, z dnešního pohledu ne příliš zdařilou televizní pohádku, kde mi hrál otec – pana krále. Pak jsme spolu zkoušeli hru pro Divadlo Ungelt, ale pár dnů před premiérou to táta musel ze zdravotních důvodů vzdát a už jsme se k tomu nevrátili. A teď naposledy někoho napadlo, že bychom mohli udělat společnou výstavu obrazů, protože oba dva malujeme. On dělá litografii, já zase maluju akryly. Když se obrazy instalovaly v Divadle Viola a měla být vernisáž, přišel koronavirus a zase z toho sešlo. Teď to tam visí a je to zavřené. Naše společné projekty jsou nějak prokleté.

Co vás vedlo k tomu, že jste se přihlásil na výtvarný kurz? Je to zábava a je to nesmírně uklidňující. Pro mne je to taková terapie, protože v ateliéru je ticho a každý si pracuje u svého stojanu a soustředí se na svou práci. Je to takový meditační okamžik. Doma si maluju sám pro sebe, laicky. Někdo říká: „Ježíš, to je pěkný, já v tom něco vidím!“ a podobně. Ale většinou je to naprosto spontánní proces, kdy něco namaluju, pak to zničím a pak z toho opět něco vznikne. A na kurz jsem se přihlásil proto, abych se naučil základy. Na první hodině jsem měl uhlem nakreslit zmačkaný papír a vyšlo mi z toho takové kubistické grilované kuře. Člověk by ty základy měl znát.

Co se týče mluveného slova, zejména v rozhlase je jméno Preiss pojem. Cítíte tíhu odpovědnosti, abyste té pověsti dostál? Cítil jsem ji dlouhá léta, ale najednou se to nějak zlomilo, a já jsem si řekl, že jsem tu sám za sebe, že jsem jiný. A tu odpovědnost tedy nesu čistě sám za sebe. Mám pocit, že dneska tomu jménu ostudu nedělám. Dosáhl jsem úrovně, za kterou se nemusím stydět.

Zmínil jste, že namlouváte i cestopisné a přírodopisné dokumenty, které také sám rád sledujete. Co vás na nich tak fascinuje? Tak já jsem od přírody cestovatel. Strašně rád bych se do některých končin světa podíval, ale nemám na to ani čas, ani prostředky, a tohle je pro mne takové cestování „prstem po mapě“, nebo spíše očima po obrazovce. Když dokument namlouvám, nemám šanci ho vidět celý, protože se různě přeskakuje a čtu jenom ty své úseky, takže z toho mnohdy vůbec nic nemám. Proto jsem rád, když se pak na film můžu podívat vcelku. Nečudu se jen na to, co jsem namluvil, sleduju cokoliv o cestování, fascinuje mě podmořský svět, divočina, prostě příroda ve všech formách, a říkám si, jak to ten pán Bůh geniálně vymyslel. Jenom člověk se to neustále snaží pozměnit k obrazu svému a na to asi také zajde, pokud s tím něco neudělá.

Co s tím děláte vy? Třídíte odpad a podobně? To je samozřejmost. I naše děti to bezvadně ovládají. Myslím, že generace, které přijdou po nás, se budou muset zase naučit životu v souladu s přírodou. To je jediná šance, snažit se minimalizovat využívání zdrojů. Protože my žijeme v neskutečném blahobytu, i když si to nepřipouštíme. Zvykli jsme si na vysoký životní standard. A právě když člověk cestuje, zjistí, jak málo jinde stačí lidem k životu. Žijeme v bezbřehém blahobytu, nadužíváme věci, nevážíme si jich, jsme spotřební... Můj syn si teď na YouTube pouští videa, jak se v Číně vyrábí všechno možné, a já si říkám, kam všechny ty výrobky přijdou, až přestanou sloužit? Země je přece musí nějak strávit. To je obrovský problém. A co se týče mého příspěvku k záchraně přírody, letos jsme si třeba nekupovali vánoční stromek, ale vzali jsme si jeden z výřezu, který by se vyhodil, od známého lesníka. A na to konto jsme se s ním domluvili, že si uděláme brigádu a půjdeme k němu do lesa na Vysočině s klukama sázet stromky. I kdybychom jich zasadili dvacet, myslím, že to má smysl. Takovým způsobem se dá aspoň v tom našem mikrosvětě pomáhat.

Býval jste komunálním politikem v Kunraticích. Změnilo to váš pohled na politiky a jejich motivace? Byl jsem spíše posledním spravedlivým a velkým naivou, když jsem do politiky vstupoval. Vlastně jsem se nechal ukecat, abych se objevil na kandidátce, a vůbec jsem nedoufal, že mě někdo zvolí. Pak jsem se dostal do zastupitelstva hned na druhém místě za starostkou ODS a začaly starosti. Je to spousta povinností a na komunální úrovni nemáte žádné námětky a lidi, kteří by vás mohli zastupovat. Musíte se naučit věci, se kterými jste v životě nepřišel do styku. Abyste se vůbec orientoval, musíte nastudovat zákony a ovládnout terminologii. A když jsem potom zjistil, že některé věci diplomaticky řečeno „běží samospádem“, jsou dopředu vymyšlené a zajištěné a vy žijete v domnění, že tohle výběrové řízení je čisté, ačkoliv vítěz je od začátku dohodnutý, vzalo mi to vítr z plachet. Když proti tomu začnete bojovat, stanete se nepřítelem v očích všech, protože podkopáváte něco, co už nějakou dobu běží, a tím pádem se stáváte problémovým. Je to boj s větrnými mlýny. Hrozně mě to otrávil, takže jsem ještě před koncem funkčního období odstoupil a nechal jsem své místo většímu tygroví, svému kolegovi, u kterého jsem doufal, že ho to nesemele. Je tam dodnes, takže to asi byla dobrá volba...

Vidíte nějakou naději, že by se to mohlo změnit? Vidím na naší politické scéně lidi, kteří jsou slušní, a věřím jim. Mám určitý instinkt, který jako herec mít musím. Myslím, že jedním ze základů dobrého herce je mít smysl pro empatii, schopnost vcítovat se do druhých. Já ty lidi tedy cítím a vidím je. Jejich problém ale je, že nemají takovou razanci a marketingově populistický rozmach, aby oslovili většinu. Vládnoucí garnitura tohle má a k tomu navíc dobré trávení, aby šla přes mrtvoly a překonala úplně všechno. Takže ti dobří mají z mého pohledu velmi malou šanci ji překonat, pokud nechtějí jít stejnou cestou špinavých mechanismů. Jediný, kdo je tomu schopen s jistou vervou čelit, je Pavel Novotný (starosta městské části Praha-Řeporyje – pozn. red.), který pojmenovává věci pravými jmény, ale z celospolečenského hlediska vypadá jako totální exot. Bohužel i proto, že se neumí stáhnout a přednést své názory kultivovaně. Je hodně vulgární, což pro spoustu lidí není stravitelné. Takže situace je hodně komplikovaná. Kdybych měl být prorokem, tak si myslím, že ještě jedno volební období to takhle bude trvat. Je to jenom o občanech, kteří musejí prohlédnout. Měli by sledovat konání této vlády a její vládnutí v souvislostech a hlavně se informovat z více nezávislých zdrojů.

Máte dva syny a jednu dceru. Zasáhlo je nějak herectví, což je u vás rodinná tradice? Moje dcera se herectví naštěstí nevěnuje, je v prvním ročníku mediálních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Starší syn na herectví zatím nevypadá, ale mladší je docela komediant. Přál bych si, aby dělali něco jiného, třeba obyčejné poctivé řemeslo, protože herectví je strašně vrtkavé a nejisté. Rozhodně jim to nebudu rozmlouvat, ale pokusím se doporučit jiné možnosti.

Na co se momentálně těšíte? Ještě donedávna jsem se těšil na květnovou cestu do Portugalska, která je samozřejmě zrušená. Pak jsem se moc těšil na letní dovolenou. Tam už také vím, že bude na našem území někde na chalupě. Ale nevádí mi to. Já se vlastně těším na každý další den. Jsem celkem šťastný a celá tahle koronavirová situace mi přijde naprosto přirozená. Asi jsme se potřebovali všichni zastavit. Víím, že to bude mít nedozírné ekonomické následky a někteří lidé to budou mít opravdu těžké – rozhodně jim to nepřeju, ale myslím, že to uskromnění se, zastavení a to, že jsme všichni spolu doma, i když si občas jdeme na nervy, je dobře. A hlavně planeta si trochu oddechne. Jenom toho letového provozu, co ubylo... Myslím, že nic není samo sebou, my lidi si to děláme sami. Občas taková epidemie prostě přijde. Je to přírodní výběr. Jen se jí dneska zaplaťpánbůh dokážeme lépe bránit.

Martin Preiss Narodil se 14. 6. 1973 v Praze do herecké rodiny Viktora a Jany Preissových. Už během studií na pražské DAMU hostoval v Národním divadle a po škole nastoupil do angažmá v plzeňském Divadle Josefa Kajetána Tyla. V roce 1998 se vrátil do souboru Národního divadla už jako stálý člen činohry. V letech 2005–2012 hrál v Divadle Na Jezerce a Pod Palmovkou. V současné době je na volné noze a divadlo nehraje. Proslavil se také jako moderátor soutěžního pořadu Chcete být milionářem? (2003–2004), často spolupracuje s dabingem, čte audioknihy a pravidelně se objevuje v televizních seriálech (Krejzovi, Doktoři z Počátků, Velmi křehké vztahy, Tři králové, Nemocnice na kraji města III, Arrowsmith, Specialisté) a filmech (Případ pro rybáře, Sjezd abiturientů a další). Je podruhé ženatý, z prvního manželství má dospělou dceru Viktorii. Jeho současnou manželkou je herečka Martina Preissová, s níž vychovává syny Matouše a Šimona.

URL| <https://benesovsky.denik.cz/spolecnost/martin-preiss2020.html>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:

benesovsky.denik.cz (*Společnost*)

Herec Martin Preiss: Naše společné projekty s tátou jsou nějaké prokleté

10.5.2020 decinsky.denik.cz str. 00 Společnost

Filip Lukeš

Martin Preiss dlouhá léta cítil tíhu odpovědnosti za své příjmení, které proslavil jeho otec Viktor. Dnes už si je jistý, že mu ostudu nedělá. Na rozdíl od táty sice nehraje divadlo, ale je vyhledávaným rozhlasovým a dabingovým hercem, takže má dost práce i v časech koronaviru.

"Jak se vás dotkla opatření vlády kvůli koronaviru? Já nějakou velkou změnu nepociťuji, protože pracuji hodně individuálně a nehraji v divadle. Čtu audioknihy, chodím do dabingu a dělám rozhlasové a televizní reklamy. A to se dá zvládat i v současné situaci, samozřejmě za dodržení přísných hygienických opatření. Pochopitelně trochu riskuji, protože vždycky může být něco ve vzduchu, ale to je riziko podnikání. Virus můžu chytit stejně tak v hypermarketu. Na druhou stranu se mě to dotklo třeba tak, že jsem měl točit jeden díl detektivního seriálu Hlava medúzy s režisérem Filipem Renčem, což je pozastaveno na neurčito.

Jak tedy trávíte své dny v režimu plném omezení? Naštěstí máme k dispozici zahradu a bydlíme hned vedle lesa, takže tam chodíme. Ale paradoxně v lese je teď víc lidí než na ulici. Byli jsme také na chalupě, měli jsme na to čas, protože moje žena nemá práci vůbec. Národní divadlo je uzavřené, DAMU, kde učí, také stojí a seriál Slunečná se jí také zastavil, takže je doma a už si kouše nehty a jdeme jí všichni na nervy. Já mám aspoň možnost občasného pracovního úniku. A ve všední dny občas vyrazíme na procházku za Prahu, kde víme, že koncentrace lidí nebude tak veliká.

O váš hlas je naštěstí zájem. Mluví jím třeba detektiv Harry Bosch z krimisérie mistra románu noir Michaela Connellyho na audioknihách Černá ozvěna a Černý led, které vyšly loni. Když máte namluvit takový kus textu, připravujete se na to, žijete s ním, možná se vám o něm zdá. Nemrzí vás, když to pak skončí? Co se týče Harryho Bosche, tak vím, že Michael Connelly napsal zatím šest dílů, jestli se nemýlím, takže je perspektiva, že to bude pokračovat. Teď mám za sebou dva díly a ve výhledu je třetí. Když natáčení skončí, je to pro mne takové dvojlomné, sladkobolné – na jednu stranu jsem rád, protože je to vždycky velká kláda. Je tam hodně postav, takže se musím promítat do mužských i ženských hlasů, které mezi sebou komunikují. Už je to někdy na hranici dramatické tvorby. Kdyby to dělal Český rozhlas, tak by jistě obsadil vícero lidí. A po tom oddechnutí po určité době zase nastane určitý hlad. Takhle to chodí. Vždycky se naštěstí naskytne něco dalšího.

Když se ještě vrátím k detektivovi Harrymu Boschovi, je vám něčím blízký? Samozřejmě, je napsaný velmi sympaticky. Je to takový ten syžet osamělých vlků ošlehaných osudem. Mnohdy jde hlavou proti zdi a překračuje zažité kodexy detektivní práce. To musí, aby byl zajímavý a populární. A mně se také občas chce rovnou jít a někomu jednu vrazit. Nemyslím ve svém okolí, ale mnohdy, když ve zprávách vidím některé naše čelní představitele, bych to nejradši řešil denefestrací. Ale to bohužel nejde. V tomhle to má Harry Bosch jednodušší, že má jisté možnosti, i když občas za hranou, aby řešil věci po svém.

Nedávno jste také načel dvě povídky do audioknihy Agathy Christie Svědkyně obžaloby. Posloucháte vůbec audioknihy? Na to bohužel vůbec nemám čas. Audioknihy pouze načítám a tím pádem také „čtu“ knihy. Občas si poslechnu nějaký jiný vzorek, abych věděl, jak to čtou mí kolegové, jaké jsou trendy, jak je laťka vysoko. Ideální je poslouchat audioknihy v autě, ale já zase nejedním až tak dlouhé trasy, a pokud ano, tak většinou s rodinou, kterou to zas až tak nezajímá. Klukům je dvanáct a devět let, takže těm nemůžu pouštět věci, které by zajímaly mne.

U práce na Svědkyni obžaloby jste se měli potkat i s otcem Viktorem. Jak to nakonec dopadlo? On se toho natáčení kvůli koronaviru nakonec zatím nezúčastnil a nevím, jak to celé dopadne.

Hráli jste spolu někdy v divadle nebo ve filmu? Naše společné projekty vždycky skončily tak nějak zvláště, do ztracena. Kdysi, v době mých začátků, jsme spolu dělali jednu, z dnešního pohledu ne příliš zdařilou televizní pohádku, kde mi hrál otec – pana krále. Pak jsme spolu zkusili hru pro Divadlo Ungelt, ale pár dnů před premiérou to táta musel ze zdravotních důvodů vzdát a už jsme se k tomu nevrátili. A teď naposledy někoho napadlo, že bychom mohli udělat společnou výstavu obrazů, protože oba dva malujeme. On dělá litografii, já zase maluju akryly. Když se obrazy instalovaly v Divadle Viola a měla být vernisáž, přišel koronavirus a zase z toho sešlo. Teď to tam visí a je to zavřené. Naše společné projekty jsou nějak prokleté.

Co vás vedlo k tomu, že jste se přihlásil na výtvarný kurz? Je to zábava a je to nesmírně uklidňující. Pro mne je to taková terapie, protože v ateliéru je ticho a každý si pracuje u svého stojanu a soustředí se na svou práci. Je to takový meditační okamžik. Doma si maluju sám pro sebe, laicky. Někdo říká: „Ježíš, to je pěkný, já v tom něco vidím!“ a podobně. Ale většinou je to naprosto spontánní proces, kdy něco namaluju, pak to zničím a pak z toho opět něco vznikne. A na kurz jsem se přihlásil proto, abych se naučil základy. Na první hodině jsem měl uhlem nakreslit zmačkaný papír a vyšlo mi z toho takové kubistické grilované kuře. Člověk by ty základy měl znát.

Co se týče mluveného slova, zejména v rozhlasu je jméno Preiss pojem. Cítíte tíhu odpovědnosti, abyste té pověsti dostál? Cítil jsem ji dlouhá léta, ale najednou se to nějak zlomilo, a já jsem si řekl, že jsem tu sám za sebe, že jsem jiný. A tu odpovědnost tedy nesu čistě sám za sebe. Mám pocit, že dneska tomu jménu ostudu nedělám. Dosáhl jsem úrovně, za kterou se nemusím stydět.

Zmínil jste, že namlouváte i cestopisné a přírodopisné dokumenty, které také sám rád sledujete. Co vás na nich tak fascinuje? Tak já jsem od přírody cestovatel. Strašně rád bych se do některých končin světa podíval, ale nemám na to ani čas, ani prostředky, a tohle je pro mne takové cestování „prstem po mapě“, nebo spíše očima po obrazovce. Když dokument namlouvám, nemám šanci ho vidět celý, protože se různě přeskakuje a čtu jenom ty své úseky, takže z toho mnohdy vůbec nic nemám. Proto jsem rád, když se pak na film můžu podívat vcelku. Neodivím se jen na to, co jsem namluvil, sleduju cokoliv o cestování, fascinuje mě podmořský svět, divočina, prostě příroda ve všech formách, a říkám si, jak to ten pán Bůh geniálně vymyslel. Jenom člověk se to neustále snaží pozměnit k obrazu svému a na to asi také zajde, pokud s tím něco neudělá.

Co s tím děláte vy? Třídíte odpad a podobně? To je samozřejmost. I naše děti to bezvadně ovládají. Myslím, že generace, které přijdou po nás, se budou muset zase naučit životu v souladu s přírodou. To je jediná šance, snažit se minimalizovat využívání zdrojů. Protože my žijeme v neskutečném blahobytu, i když si to nepřipouštíme. Zvykli jsme si na vysoký životní standard. A právě když člověk cestuje, zjistí, jak málo jinde stačí lidem k životu. Žijeme v bezbřehém blahobytu, nadužíváme věci, nevážíme si jich, jsme spotřební... Můj syn si teď na YouTube pouští videa, jak se v Číně vyrábí všechno možné, a já si říkám, kam všechny ty výrobky přijdou, až přestanou sloužit? Země je přece musí nějak strávit. To je obrovský problém. A co se týče mého příspěvku k záchraně přírody, letos jsme si třeba nekupovali vánoční stromek, ale vzali jsme si jeden z výřezu, který by se vyhodil, od známého lesníka. A na to konto jsme se s ním domluvili, že si uděláme brigádu a půjdeme k němu do lesa na Vysočině s klukama sázet stromky. I kdybychom jich zasadili dvacet, myslím, že to má smysl. Takovým způsobem se dá aspoň v tom našem mikrosvětě pomáhat.

Býval jste komunálním politikem v Kunraticích. Změnilo to váš pohled na politiky a jejich motivace? Byl jsem spíše posledním spravedlivým a velkým naivou, když jsem do politiky vstupoval. Vlastně jsem se nechal ukecat, abych se objevil na kandidátce, a vůbec jsem nedoufal, že mě někdo zvolí. Pak jsem se dostal do zastupitelstva hned na druhém místě za starostkou ODS a začaly starosti. Je to spousta povinností a na komunální úrovni nemáte žádné námětky a lidi, kteří by vás mohli zastupovat. Musíte se naučit věci, se kterými jste v životě nepřišel do styku. Abyste se vůbec orientoval, musíte nastudovat zákony a ovládnout terminologii. A když jsem potom zjistil, že některé věci diplomaticky řečeno „běží samospádem“, jsou dopředu vymyšlené a zajištěné a vy žijete v domněnku, že tohle výběrové řízení je čisté, ačkoliv vítěz je od začátku dohodnutý, vzalo mi to vítr z plachet. Když proti tomu začnete bojovat, stanete se nepřitelem v očích všech, protože podkopáváte něco, co už nějakou dobu běží, a tím pádem se stáváte problémovým. Je to boj s větrnými mlýny. Hrozně mě to otrávil, takže jsem ještě před koncem funkčního období odstoupil a nechal jsem své místo většímu tygroví, svému kolegovi, u kterého jsem doufal, že ho to nesemele. Je tam dodnes, takže to asi byla dobrá volba...

Vidíte nějakou naději, že by se to mohlo změnit? Vidím na naší politické scéně lidi, kteří jsou slušní, a věřím jim. Mám určitý instinkt, který jako herec mít musím. Myslím, že jedním ze základů dobrého herce je mít smysl pro empatii, schopnost vcítovat se do druhých. Já ty lidi tedy cítím a vidím je. Jejich problém ale je, že nemají takovou razanci a marketingově populistický rozmach, aby oslovili většinu. Vládnoucí garnitura tohle má a k tomu navíc dobré trávení, aby šla přes mrtvoly a překonala úplně všechno. Takže ti dobří mají z mého pohledu velmi malou šanci ji překonat, pokud nechtějí jít stejnou cestou špinavých mechanismů. Jediný, kdo je tomu schopen s jistou vervou čelit, je Pavel Novotný (starosta městské části Praha-Řeporyje – pozn. red.), který pojmenovává věci pravými jmény, ale z celospolečenského hlediska vypadá jako totální exot. Bohužel i proto, že se neumí stáhnout a přednést své názory kultivovaně. Je hodně vulgární, což pro spoustu lidí není stravitelné. Takže situace je hodně komplikovaná. Kdybych měl být prorokem, tak si myslím, že ještě jedno volební období to takhle bude trvat. Je to jenom o občanech, kteří musejí prohlédnout. Měli by sledovat konání této vlády a její vládnutí v souvislostech a hlavně se informovat z více nezávislých zdrojů.

Máte dva syny a jednu dceru. Zasáhlo je nějak herectví, což je u vás rodinná tradice? Moje dcera se herectví naštěstí nevěnuje, je v prvním ročníku mediálních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Starší syn na herectví zatím nevypadá, ale mladší je docela komediant. Přál bych si, aby dělali něco jiného, třeba obyčejné poctivé řemeslo, protože herectví je strašně vrtkavé a nejisté. Rozhodně jim to nebudu rozmlouvat, ale pokusím se doporučovat jiné možnosti.

Na co se momentálně těšíte? Ještě donedávna jsem se těšil na květnovou cestu do Portugalska, která je samozřejmě zrušená. Pak jsem se moc těšil na letní dovolenou. Tam už také vím, že bude na našem území někde na chalupě. Ale nevádí mi to. Já se vlastně těším na každý další den. Jsem celkem šťastný a celá tahle koronavirová situace mi přijde naprosto přirozená. Asi jsme se potřebovali všichni zastavit. Víím, že to bude mít

nedožrnné ekonomické následky a někteří lidé to budou mít opravdu těžké – rozhodně jim to nepřeju, ale myslím, že to uskromnění se, zastavení a to, že jsme všichni spolu doma, i když si občas jdeme na nervy, je dobře. A hlavně planeta si trochu oddychne. Jenom toho letového provozu, co ubylo... Myslím, že nic není samo sebou, my lidi si to děláme sami. Občas taková epidemie prostě přijde. Je to přírodní výběr. Jen se jí dneska zaplatřpánbůh dokážeme lépe bránit.

Martin PreissNarodil se 14. 6. 1973 v Praze do herecké rodiny Viktora a Jany Preissoových. Už během studií na pražské DAMU hostoval v Národním divadle a po škole nastoupil do angažmá v plzeňském Divadle Josefa Kajetána Tyla. V roce 1998 se vrátil do souboru Národního divadla už jako stálý člen činohry. V letech 2005–2012 hrál v Divadle Na Jezerce a Pod Palmovkou.V současné době je na volné noze a divadlo nehraje. Proslavil se také jako moderátor soutěžního pořadu Chcete být milionářem? (2003–2004), často spolupracuje s dabingem, čte audioknihy a pravidelně se objevuje v televizních seriálech (Krejzovi, Doktoři z Počátků, Velmi křehké vztahy, Tři králové, Nemocnice na kraji města III, Arrowsmith, Specialisté) a filmech (Případ pro rybáře, Sjezd abiturientů a další).Je podruhé ženatý, z prvního manželství má dospělou dceru Viktorii. Jeho současnou manželkou je herečka Martina Preissová, s níž vychovává syny Matouše a Šimona.

URL| <https://decinsky.denik.cz/spolecnost/martin-preiss2020.html>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
decinsky.denik.cz (*Společnost*)

Herec Martin Preiss: Naše společné projekty s tátou jsou nějak prokleté

10.5.2020 litomericky.denik.cz str. 00 Společnost

Filip Lukeš

Martin Preiss dlouhá léta cítil tíhu odpovědnosti za své příjmení, které proslavil jeho otec Viktor. Dnes už si je jistý, že mu ostudu nedělá. Na rozdíl od táty sice nehraje divadlo, ale je vyhledávaným rozhlasovým a dabingovým hercem, takže má dost práce i v časech koronaviru.

"Jak se vás dotkla opatření vlády kvůli koronaviru?Já nějakou velkou změnu nepocitřuji, protože pracuji hodně individuálně a nehraji v divadle. Čtu audioknihy, chodím do dabingu a dělám rozhlasové a televizní reklamy. A to se dá zvládat i v současné situaci, samozřejmě za dodržení přísných hygienických opatření. Pochopitelně trochu riskuji, protože vždycky může být něco ve vzduchu, ale to je riziko podnikání. Virus můžu chytit stejně tak v hypermarketu. Na druhou stranu se mě to dotklo třeba tak, že jsem měl točit jeden díl detektivního seriálu Hlava medúzy s režisérem Filipem Renčem, což je pozastaveno na neurčito.

Jak tedy trávíte své dny v režimu plném omezení?Naštěstí máme k dispozici zahradu a bydlíme hned vedle lesa, takže tam chodíme. Ale paradoxně v lese je teď víc lidí než na ulici. Byli jsme také na chalupě, měli jsme na to čas, protože moje žena nemá práci vůbec. Národní divadlo je uzavřené, DAMU, kde učí, také stojí a seriál Slunečná se jí také zastavil, takže je doma a už si kouše nehty a jdeme jí všichni na nervy. Já mám aspoň možnost občasného pracovního úniku. A ve všední dny občas vyrazíme na procházku za Prahu, kde víme, že koncentrace lidí nebude tak veliká.

O váš hlas je naštěstí zájem. Mluví jím třeba detektiv Harry Bosch z krimisérie mistra románu noir Michaela Connellyho na audioknihách Černá ozvěna a Černý led, které vyšly loni. Když máte namluvit takový kus textu, připravujete se na to, žijete s ním, možná se vám o něm zdá. Nemrzí vás, když to pak skončí?Co se týče Harryho Bosche, tak vím, že Michael Connelly napsal zatím šest dílů, jestli se nemýlím, takže je perspektiva, že to bude pokračovat. Teď mám za sebou dva díly a ve výhledu je třetí. Když natáčení skončí, je to pro mne takové dvojlomné, sladkobolné – na jednu stranu jsem rád, protože je to vždycky velká kláda. Je tam hodně postav, takže se musím promítat do mužských i ženských hlasů, které mezi sebou komunikují. Už je to někdy na hranici dramatické tvorby. Kdyby to dělal Český rozhlas, tak by jistě obsadil vícero lidí. A po tom oddechnutí po určité době zase nastane určitý hlad. Takhle to chodí. Vždycky se naštěstí naskytne něco dalšího.

Když se ještě vrátím k detektivovi Harrymu Boschovi, je vám něčím blízký?Samozřejmě, je napsaný velmi sympaticky. Je to takový ten syžet osamělých vlků ošlehaných osudem. Mnohdy jde hlavou proti zdi a

překračuje zažité kodexy detektivní práce. To musí, aby byl zajímavý a populární. A mně se také občas chce rovnou jít a někomu jednu vrazit. Nemyslím ve svém okolí, ale mnohdy, když ve zprávách vidím některé naše čelní představitele, bych to nejradši řešil denefestrací. Ale to bohužel nejde. V tomhle to má Harry Bosch jednodušší, že má jisté možnosti, i když občas za hranou, aby řešil věci po svém.

Nedávno jste také načel dvě povídky do audioknihy Agathy Christie Svědkyně obžaloby. Posloucháte vůbec audioknihy? Na to bohužel vůbec nemám čas. Audioknihy pouze načítám a tím pádem také „čtu“ knihy. Občas si poslechnu nějaký jiný vzorek, abych věděl, jak to čtou mí kolegové, jaké jsou trendy, jak je laťka vysoko. Ideální je poslouchat audioknihy v autě, ale já zase nejezdím až tak dlouhé trasy, a pokud ano, tak většinou s rodinou, kterou to zas až tak nezajímá. Klukům je dvanáct a devět let, takže těm nemůžu pouštět věci, které by zajímaly mne.

U práce na Svědkyni obžaloby jste se měli potkat i s otcem Viktorem. Jak to nakonec dopadlo? On se toho natáčení kvůli koronaviru nakonec zatím nezúčastnil a nevím, jak to celé dopadne.

Hráli jste spolu někdy v divadle nebo ve filmu? Naše společné projekty vždycky skončily tak nějak zvláště, do ztracena. Kdysi, v době mých začátků, jsme spolu dělali jednu, z dnešního pohledu ne příliš zdařilou televizní pohádku, kde mi hrál otec – pana krále. Pak jsme spolu zkoušeli hru pro Divadlo Ungelt, ale pár dnů před premiérou to táta musel ze zdravotních důvodů vzdát a už jsme se k tomu nevrátili. A teď naposledy někoho napadlo, že bychom mohli udělat společnou výstavu obrazů, protože oba dva malujeme. On dělá litografii, já zase maluju akryly. Když se obrazy instalovaly v Divadle Viola a měla být vernisáž, přišel koronavirus a zase z toho sešlo. Teď to tam visí a je to zavřené. Naše společné projekty jsou nějak prokleté.

Co vás vedlo k tomu, že jste se přihlásil na výtvarný kurz? Je to zábava a je to nesmírně uklidňující. Pro mne je to taková terapie, protože v ateliéru je ticho a každý si pracuje u svého stojanu a soustředí se na svou práci. Je to takový meditační okamžik. Doma si maluju sám pro sebe, laicky. Někdo říká: „Ježíš, to je pěkný, já v tom něco vidím!“ a podobně. Ale většinou je to naprosto spontánní proces, kdy něco namaluju, pak to zničím a pak z toho opět něco vznikne. A na kurz jsem se přihlásil proto, abych se naučil základy. Na první hodině jsem měl uhlem nakreslit zmačkaný papír a vyšlo mi z toho takové kubistické grilované kuře. Člověk by ty základy měl znát.

Co se týče mluveného slova, zejména v rozhlasu je jméno Preiss pojem. Cítíte tíhu odpovědnosti, abyste té pověsti dostál? Cítil jsem ji dlouhá léta, ale najednou se to nějak zlomilo, a já jsem si řekl, že jsem tu sám za sebe, že jsem jiný. A tu odpovědnost tedy nesu čistě sám za sebe. Mám pocit, že dneska tomu jménu ostudu nedělám. Dosáhl jsem úrovně, za kterou se nemusím stydět.

Zmínil jste, že namlouváte i cestopisné a přírodopisné dokumenty, které také sám rád sledujete. Co vás na nich tak fascinuje? Tak já jsem od přírody cestovatel. Strašně rád bych se do některých končin světa podíval, ale nemám na to ani čas, ani prostředky, a tohle je pro mne takové cestování „prstem po mapě“, nebo spíše očima po obrazovce. Když dokument namlouvám, nemám šanci ho vidět celý, protože se různě přeskakuje a čtu jenom ty své úseky, takže z toho mnohdy vůbec nic nemám. Proto jsem rád, když se pak na film můžu podívat vcelku. Nedívám se jen na to, co jsem namluvil, sleduju cokoliv o cestování, fascinuje mě podmořský svět, divočina, prostě příroda ve všech formách, a říkám si, jak to ten pán Bůh geniálně vymyslel. Jenom člověk se to neustále snaží pozměnit k obrazu svému a na to asi také zajde, pokud s tím něco neudělá.

Co s tím děláte vy? Třídíte odpad a podobně? To je samozřejmost. I naše děti to bezvadně ovládají. Myslím, že generace, které přijdou po nás, se budou muset zase naučit životu v souladu s přírodou. To je jediná šance, snažit se minimalizovat využívání zdrojů. Protože my žijeme v neskutečném blahobytu, i když si to nepřipouštíme. Zvykli jsme si na vysoký životní standard. A právě když člověk cestuje, zjistí, jak málo jinde stačí lidem k životu. Žijeme v bezbřehém blahobytu, nadužíváme věci, nevážíme si jich, jsme spotřební... Můj syn si teď na YouTube pouští videa, jak se v Číně vyrábí všechno možné, a já si říkám, kam všechny ty výrobky přijdou, až přestanou sloužit? Země je přece musí nějak strávit. To je obrovský problém. A co se týče mého příspěvku k záchraně přírody, letos jsme si třeba nekupovali vánoční stromek, ale vzali jsme si jeden z výřezu, který by se vyhodil, od známého lesníka. A na to konto jsme se s ním domluvili, že si uděláme brigádu a půjdeme k němu do lesa na Vysočině s klukama sázet stromky. I kdybychom jich zasadili dvacet, myslím, že to má smysl. Takovým způsobem se dá aspoň v tom našem mikrosvětě pomáhat.

Byval jste komunálním politikem v Kunraticích. Změnilo to váš pohled na politiky a jejich motivace? Byl jsem spíše posledním spravedlivým a velkým naivou, když jsem do politiky vstupoval. Vlastně jsem se nechal ukecat, abych se objevil na kandidátce, a vůbec jsem nedoufal, že mě někdo zvolí. Pak jsem se dostal do zastupitelstva hned na druhém místě za starostkou ODS a začaly starosti. Je to spousta povinností a na komunální úrovni

nemáte žádné námětky a lidi, kteří by vás mohli zastupovat. Musíte se naučit věci, se kterými jste v životě nepřišel do styku. Abyste se vůbec orientoval, musíte nastudovat zákony a ovládnout terminologii. A když jsem potom zjistil, že některé věci diplomaticky řečeno „běží samospádem“, jsou dopředu vymyšlené a zajištěné a vy žijete v domnění, že tohle výběrové řízení je čisté, ačkoliv vítěz je od začátku dohodnutý, vzalo mi to vítr z plachet. Když proti tomu začnete bojovat, stanete se nepřítelem v očích všech, protože podkopáváte něco, co už nějakou dobu běží, a tím pádem se stáváte problémovým. Je to boj s větrnými mlýny. Hrozně mě to otrávil, takže jsem ještě před koncem funkčního období odstoupil a nechal jsem své místo většímu tygroví, svému kolegovi, u kterého jsem doufal, že ho to nesemele. Je tam dodnes, takže to asi byla dobrá volba...

Vidíte nějakou naději, že by se to mohlo změnit? Vidím na naší politické scéně lidi, kteří jsou slušní, a věřím jim. Mám určitý instinkt, který jako herec mít musím. Myslím, že jedním ze základů dobrého herce je mít smysl pro empatii, schopnost vcítovat se do druhých. Já ty lidi tedy cítím a vidím je. Jejich problém ale je, že nemají takovou razanci a marketingově populistický rozmach, aby oslovili většinu. Vládnoucí garnitura tohle má a k tomu navíc dobré trávení, aby šla přes mrtvoly a překonala úplně všechno. Takže ti dobří mají z mého pohledu velmi malou šanci ji překonat, pokud nechtějí jít stejnou cestou špinavých mechanismů. Jediný, kdo je tomu schopen s jistou vervou čelit, je Pavel Novotný (starosta městské části Praha-Řeporyje – pozn. red.), který pojmenovává věci pravými jmény, ale z celospolečenského hlediska vypadá jako totální exot. Bohužel i proto, že se neumí stáhnout a přednést své názory kultivovaně. Je hodně vulgární, což pro spoustu lidí není stravitelné. Takže situace je hodně komplikovaná. Kdybych měl být prorokem, tak si myslím, že ještě jedno volební období to takhle bude trvat. Je to jenom o občanech, kteří musejí prohlédnout. Měli by sledovat konání této vlády a její vládnutí v souvislostech a hlavně se informovat z více nezávislých zdrojů.

Máte dva syny a jednu dceru. Zasáhlo je nějak herectví, což je u vás rodinná tradice? Moje dcera se herectví naštěstí nevěnuje, je v prvním ročníku mediálních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Starší syn na herectví zatím nevypadá, ale mladší je docela komediant. Přál bych si, aby dělali něco jiného, třeba obyčejné poctivé řemeslo, protože herectví je strašně vrtkavé a nejisté. Rozhodně jim to nebudu rozmlouvat, ale pokusím se doporučovat jiné možnosti.

Na co se momentálně těšíte? Ještě donedávna jsem se těšil na květnovou cestu do Portugalska, která je samozřejmě zrušená. Pak jsem se moc těšil na letní dovolenou. Tam už také vím, že bude na našem území někde na chalupě. Ale nevádí mi to. Já se vlastně těším na každý další den. Jsem celkem šťastný a celá tahle koronavirová situace mi přijde naprosto přirozená. Asi jsme se potřebovali všichni zastavit. Víím, že to bude mít nedozírné ekonomické následky a někteří lidé to budou mít opravdu těžké – rozhodně jim to nepřeju, ale myslím, že to uskromnění se, zastavení a to, že jsme všichni spolu doma, i když si občas jdeme na nervy, je dobře. A hlavně planeta si trochu oddechne. Jenom toho letového provozu, co ubylo... Myslím, že nic není samo sebou, my lidi si to děláme sami. Občas taková epidemie prostě přijde. Je to přírodní výběr. Jen se jí dneska zaplaťpánbůh dokážeme lépe bránit.

Martin Preiss Narodil se 14. 6. 1973 v Praze do herecké rodiny Viktora a Jany Preissových. Už během studií na pražské DAMU hostoval v Národním divadle a po škole nastoupil do angažmá v plzeňském Divadle Josefa Kajetána Tyla. V roce 1998 se vrátil do souboru Národního divadla už jako stálý člen činohry. V letech 2005–2012 hrál v Divadle Na Jezerce a Pod Palmovkou. V současné době je na volné noze a divadlo nehraje. Proslavil se také jako moderátor soutěžního pořadu Chcete být milionářem? (2003–2004), často spolupracuje s dabingem, čte audioknihy a pravidelně se objevuje v televizních seriálech (Krejzovi, Doktoři z Počátků, Velmi křehké vztahy, Tři králové, Nemocnice na kraji města III, Arrowsmith, Specialisté) a filmech (Případ pro rybáře, Sjezd abiturientů a další). Je podruhé ženatý, z prvního manželství má dospělou dceru Viktorii. Jeho současnou manželkou je herečka Martina Preissová, s níž vychovává syny Matouše a Šimona.

URL| <https://litomericky.denik.cz/spolecnost/martin-preiss2020.html>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:

litomericky.denik.cz (*Společnost*)

Herec Martin Preiss: Naše společné projekty s tátou jsou nějaké prokleté

10.5.2020 svitavsky.denik.cz str. 00 Společnost
Filip Lukeš

Martin Preiss dlouhá léta cítil tíhu odpovědnosti za své příjmení, které proslavil jeho otec Viktor. Dnes už si je jistý, že mu ostudu nedělá. Na rozdíl od táty sice nehraje divadlo, ale je vyhledávaným rozhlasovým a dabingovým hercem, takže má dost práce i v časech koronaviru.

"Jak se vás dotkla opatření vlády kvůli koronaviru? Já nějakou velkou změnu nepocítuji, protože pracuji hodně individuálně a nehraji v divadle. Čtu audioknihy, chodím do dabingu a dělám rozhlasové a televizní reklamy. A to se dá zvládat i v současné situaci, samozřejmě za dodržení přísných hygienických opatření. Pochopitelně trochu riskuji, protože vždycky může být něco ve vzduchu, ale to je riziko podnikání. Virus můžu chytit stejně tak v hypermarketu. Na druhou stranu se mě to dotklo třeba tak, že jsem měl točit jeden díl detektivního seriálu Hlava medúzy s režisérem Filipem Renčem, což je pozastaveno na neurčito.

Jak tedy trávíte své dny v režimu plném omezení? Naštěstí máme k dispozici zahradu a bydlíme hned vedle lesa, takže tam chodíme. Ale paradoxně v lese je teď víc lidí než na ulici. Byli jsme také na chalupě, měli jsme na to čas, protože moje žena nemá práci vůbec. Národní divadlo je uzavřené, DAMU, kde učí, také stojí a seriál Slunečná se jí také zastavil, takže je doma a už si kouše nehty a jdeme jí všichni na nervy. Já mám aspoň možnost občasného pracovního úniku. A ve všední dny občas vyrazíme na procházku za Prahu, kde víme, že koncentrace lidí nebude tak velká.

O váš hlas je naštěstí zájem. Mluví jím třeba detektiv Harry Bosch z krimisérie mistra románu noir Michaela Connellyho na audioknihách Černá ozvěna a Černý led, které vyšly loni. Když máte namluvit takový kus textu, připravujete se na to, žijete s ním, možná se vám o něm zdá. Nemrzí vás, když to pak skončí? Co se týče Harryho Bosche, tak vím, že Michael Connelly napsal zatím šest dílů, jestli se nemýlím, takže je perspektiva, že to bude pokračovat. Teď mám za sebou dva díly a ve výhledu je třetí. Když natáčení skončí, je to pro mne takové dvojlomné, sladkobolné – na jednu stranu jsem rád, protože je to vždycky velká kláda. Je tam hodně postav, takže se musím promítat do mužských i ženských hlasů, které mezi sebou komunikují. Už je to někdy na hranici dramatické tvorby. Kdyby to dělal Český rozhlas, tak by jistě obsadil vícero lidí. A po tom oddechnutí po určité době zase nastane určitý hlad. Takhle to chodí. Vždycky se naštěstí naskytne něco dalšího.

Když se ještě vrátím k detektivovi Harrymu Boschovi, je vám něčím blízký? Samozřejmě, je napsaný velmi sympaticky. Je to takový ten syžet osamělých vlků ošlehaných osudem. Mnohdy jde hlavou proti zdi a překračuje zažitě kodexy detektivní práce. To musí, aby byl zajímavý a populární. A mně se také občas chce rovnou jít a někomu jednu vrazit. Nemyslím ve svém okolí, ale mnohdy, když ve zprávách vidím některé naše čelní představitele, bych to nejradši řešil denefestrací. Ale to bohužel nejde. V tomhle to má Harry Bosch jednodušší, že má jisté možnosti, i když občas za hranou, aby řešil věci po svém.

Nedávno jste také načetl dvě povídky do audioknihy Agathy Christie Svědkyně obžaloby. Posloucháte vůbec audioknihy? Na to bohužel vůbec nemám čas. Audioknihy pouze načítám a tím pádem také „čtu“ knihy. Občas si poslechnu nějaký jiný vzorek, abych věděl, jak to čtou mí kolegové, jaké jsou trendy, jak je laťka vysoko. Ideální je poslouchat audioknihy v autě, ale já zase nejzdím až tak dlouhé trasy, a pokud ano, tak většinou s rodinou, kterou to zas až tak nezajímá. Klukům je dvanáct a devět let, takže těm nemůžu pouštět věci, které by zajímaly mne.

U práce na Svědkyni obžaloby jste se měli potkat i s otcem Viktorem. Jak to nakonec dopadlo? On se toho natáčení kvůli koronaviru nakonec zatím nezúčastnil a nevím, jak to celé dopadne.

Hráli jste spolu někdy v divadle nebo ve filmu? Naše společné projekty vždycky skončily tak nějak zvláště, do ztracena. Kdysi, v době mých začátků, jsme spolu dělali jednu, z dnešního pohledu ne příliš zdařilou televizní pohádku, kde mi hrál otec – pana krále. Pak jsme spolu zkusili hru pro Divadlo Ungelt, ale pár dnů před premiérou to táta musel ze zdravotních důvodů vzdát a už jsme se k tomu nevrátili. A teď naposledy někoho napadlo, že bychom mohli udělat společnou výstavu obrazů, protože oba dva malujeme. On dělá litografii, já zase maluju akryly. Když se obrazy instalovaly v Divadle Viola a měla být vernisáž, přišel koronavirus a zase z toho sešlo. Teď to tam visí a je to zavřené. Naše společné projekty jsou nějak prokleté.

Co vás vedlo k tomu, že jste se přihlásil na výtvarný kurz? Je to zábava a je to nesmírně uklidňující. Pro mne je to taková terapie, protože v ateliéru je ticho a každý si pracuje u svého stojanu a soustředí se na svou práci. Je to takový meditační okamžik. Doma si maluju sám pro sebe, laicky. Někdo říká: „Ježíš, to je pěkný, já v tom něco vidím!“ a podobně. Ale většinou je to naprosto spontánní proces, kdy něco namaluju, pak to zničím a pak z

toho opět něco vznikne. A na kurz jsem se přihlásil proto, abych se naučil základy. Na první hodině jsem měl uhlem nakreslit zmačkaný papír a vyšlo mi z toho takové kubistické grilované kuře. Člověk by ty základy měl znát.

Co se týče mluveného slova, zejména v rozhlasu je jméno Preiss pojem. Cítíte tíhu odpovědnosti, abyste té pověsti dostál?Cítil jsem ji dlouhá léta, ale najednou se to nějak zlomilo, a já jsem si řekl, že jsem tu sám za sebe, že jsem jiný. A tu odpovědnost tedy nesu čistě sám za sebe. Mám pocit, že dneska tomu jménu ostudu nedělám. Dosáhl jsem úrovně, za kterou se nemusím stydět.

Zmínil jste, že namlouváte i cestopisné a přírodopisné dokumenty, které také sám rád sledujete. Co vás na nich tak fascinuje?Tak já jsem od přírody cestovatel. Strašně rád bych se do některých končin světa podíval, ale nemám na to ani čas, ani prostředky, a tohle je pro mne takové cestování „prstem po mapě“, nebo spíše očima po obrazovce. Když dokument namlouvám, nemám šanci ho vidět celý, protože se různě přeskakuje a čtu jenom ty své úseky, takže z toho mnohdy vůbec nic nemám. Proto jsem rád, když se pak na film můžu podívat vcelku. Nedívám se jen na to, co jsem namluvil, sleduju cokoliv o cestování, fascinuje mě podmořský svět, divočina, prostě příroda ve všech formách, a říkám si, jak to ten pán Bůh geniálně vymyslel. Jenom člověk se to neustále snaží pozměnit k obrazu svému a na to asi také zajde, pokud s tím něco neudělá.

Co s tím děláte vy? Třídíte odpad a podobně?To je samozřejmost. I naše děti to bezvadně ovládají. Myslím, že generace, které přijdou po nás, se budou muset zase naučit životu v souladu s přírodou. To je jediná šance, snažit se minimalizovat využívání zdrojů. Protože my žijeme v neskutečném blahobytu, i když si to nepřipouštíme. Zvykli jsme si na vysoký životní standard. A právě když člověk cestuje, zjistí, jak málo jinde stačí lidem k životu. Žijeme v bezbřehém blahobytu, nadužíváme věcí, nevážíme si jich, jsme spotřební... Můj syn si teď na YouTube pouští videa, jak se v Číně vyrábí všechno možné, a já si říkám, kam všechny ty výrobky přijdou, až přestanou sloužit? Země je přece musí nějak strávit. To je obrovský problém. A co se týče mého příspěvku k záchraně přírody, letos jsme si třeba nekupovali vánoční stromek, ale vzali jsme si jeden z výřezu, který by se vyhodil, od známého lesníka. A na to konto jsme se s ním domluvili, že si uděláme brigádu a půjdeme k němu do lesa na Vysočině s klukama sázet stromky. I kdybychom jich zasadili dvacet, myslím, že to má smysl. Takovým způsobem se dá aspoň v tom našem mikrosvětě pomáhat.

Býval jste komunálním politikem v Kunraticích. Změnilo to váš pohled na politiky a jejich motivace?Byl jsem spíše posledním spravedlivým a velkým naivou, když jsem do politiky vstupoval. Vlastně jsem se nechal ukecat, abych se objevil na kandidátce, a vůbec jsem nedoufal, že mě někdo zvolí. Pak jsem se dostal do zastupitelstva hned na druhém místě za starostkou ODS a začaly starosti. Je to spousta povinností a na komunální úrovni nemáte žádné námětky a lidi, kteří by vás mohli zastupovat. Musíte se naučit věci, se kterými jste v životě nepřišel do styku. Abyste se vůbec orientoval, musíte nastudovat zákony a ovládnout terminologii. A když jsem potom zjistil, že některé věci diplomaticky řečeno „běží samospádem“, jsou dopředu vymyšlené a zajištěné a vy žijete v domněnku, že tohle výběrové řízení je čisté, ačkoliv vítěz je od začátku dohodnutý, vzalo mi to vítr z plachet. Když proti tomu začnete bojovat, stanete se nepřítelem v očích všech, protože podkopáváte něco, co už nějakou dobu běží, a tím pádem se stáváte problémovým. Je to boj s větrnými mlýny. Hrozně mě to otrávil, takže jsem ještě před koncem funkčního období odstoupil a nechal jsem své místo většímu tygrovi, svému kolegovi, u kterého jsem doufal, že ho to nesemele. Je tam dodnes, takže to asi byla dobrá volba...

Vidíte nějakou naději, že by se to mohlo změnit?Vidím na naší politické scéně lidi, kteří jsou slušní, a věřím jim. Mám určitý instinkt, který jako herec mít musím. Myslím, že jedním ze základů dobrého herce je mít smysl pro empatii, schopnost vcítovat se do druhých. Já ty lidi tedy cítím a vidím je. Jejich problém ale je, že nemají takovou razanci a marketingově populistický rozmach, aby oslovili většinu. Vládnoucí garnitura tohle má a k tomu navíc dobré trávení, aby šla přes mrtvoly a překonala úplně všechno. Takže ti dobří mají z mého pohledu velmi malou šanci ji překonat, pokud nechtějí jít stejnou cestou špinavých mechanismů. Jediný, kdo je tomu schopen s jistou vervou čelit, je Pavel Novotný (starosta městské části Praha-Řeporyje – pozn. red.), který pojmenovává věci pravými jmény, ale z celospolečenského hlediska vypadá jako totální exot. Bohužel i proto, že se neumí stáhnout a přednést své názory kultivovaně. Je hodně vulgární, což pro spoustu lidí není stravitelné. Takže situace je hodně komplikovaná. Kdybych měl být prorokem, tak si myslím, že ještě jedno volební období to takhle bude trvat. Je to jenom o občanech, kteří musejí prohlédnout. Měli by sledovat konání této vlády a její vládnutí v souvislostech a hlavně se informovat z více nezávislých zdrojů.

Máte dva syny a jednu dceru. Zasáhlo je nějak herectví, což je u vás rodinná tradice?Moje dcera se herectví našťastí nevěnuje, je v prvním ročníku mediálních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Starší syn na herectví zatím nevyvádá, ale mladší je docela komediant. Přál bych si, aby dělali něco jiného, třeba obyčejně

poctivé řemeslo, protože herectví je strašně vrtkavé a nejisté. Rozhodně jim to nebudu rozmlouvat, ale pokusím se doporučit jiné možnosti.

Na co se momentálně těšíte? Ještě donedávna jsem se těšil na květnovou cestu do Portugalska, která je samozřejmě zrušená. Pak jsem se moc těšil na letní dovolenou. Tam už také vím, že bude na našem území někde na chalupě. Ale nevádí mi to. Já se vlastně těším na každý další den. Jsem celkem šťastný a celá tahle koronavirová situace mi přijde naprosto přirozená. Asi jsme se potřebovali všichni zastavit. Víím, že to bude mít nedozírné ekonomické následky a někteří lidé to budou mít opravdu těžké – rozhodně jim to nepřeju, ale myslím, že to uskromnění se, zastavení a to, že jsme všichni spolu doma, i když si občas jdeme na nervy, je dobře. A hlavně planeta si trochu oddechne. Jenom toho letového provozu, co ubylo... Myslím, že nic není samo sebou, my lidé si to děláme sami. Občas taková epidemie prostě přijde. Je to přírodní výběr. Jen se jí dneska zaplatit pánbůh dokážeme lépe bránit.

Martin Preiss Narodil se 14. 6. 1973 v Praze do herecké rodiny Viktora a Jany Preissových. Už během studií na pražské DAMU hostoval v Národním divadle a po škole nastoupil do angažmá v plzeňském Divadle Josefa Kajetána Tyla. V roce 1998 se vrátil do souboru Národního divadla už jako stálý člen činohry. V letech 2005–2012 hrál v Divadle Na Jezerce a Pod Palmovkou. V současné době je na volné noze a divadlo nehraje. Proslavil se také jako moderátor soutěžního pořadu *Chcete být milionářem?* (2003–2004), často spolupracuje s dabingem, čte audioknihy a pravidelně se objevuje v televizních seriálech (*Krejzovi*, *Doktoři z Počátků*, *Velmi křehké vztahy*, *Tři králové*, *Nemocnice na kraji města III*, *Arrowsmith*, *Specialisté*) a filmech (*Případ pro rybáře*, *Sjezd abiturientů* a další). Je podruhé ženatý, z prvního manželství má dospělou dceru Viktorii. Jeho současnou manželkou je herečka Martina Preissová, s níž vychovává syny Matouše a Šimona.

URL | <https://svitavsky.denik.cz/spolecnost/martin-preiss2020.html>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
svitavsky.denik.cz (*Společnost*)

Herec Martin Preiss: Naše společné projekty s tátou jsou nějaké prokleté

10.5.2020 havlickobrodsky.denik.cz str. 00 **Společnost**

Filip Lukeš

Martin Preiss dlouhá léta cítil tíhu odpovědnosti za své příjmení, které proslavil jeho otec Viktor. Dnes už si je jistý, že mu ostudu nedělá. Na rozdíl od táty sice nehraje divadlo, ale je vyhledávaným rozhlasovým a dabingovým hercem, takže má dost práce i v časech koronaviru.

"Jak se vás dotkla opatření vlády kvůli koronaviru? Já nějakou velkou změnu nepociťuji, protože pracuji hodně individuálně a nehraji v divadle. Čtu audioknihy, chodím do dabingu a dělám rozhlasové a televizní reklamy. A to se dá zvládat i v současné situaci, samozřejmě za dodržení přísných hygienických opatření. Pochopitelně trochu riskuji, protože vždycky může být něco ve vzduchu, ale to je riziko podnikání. Virus můžu chytit stejně tak v hypermarketu. Na druhou stranu se mě to dotklo třeba tak, že jsem měl točit jeden díl detektivního seriálu *Hlava medúzy* s režisérem Filipem Renčem, což je pozastaveno na neurčito.

Jak tedy trávíte své dny v režimu plném omezení? Naštěstí máme k dispozici zahradu a bydlíme hned vedle lesa, takže tam chodíme. Ale paradoxně v lese je teď víc lidí než na ulici. Byli jsme také na chalupě, měli jsme na to čas, protože moje žena nemá práci vůbec. Národní divadlo je uzavřené, DAMU, kde učí, také stojí a seriál *Slunečná* se jí také zastavil, takže je doma a už si kouše nehty a jdeme jí všichni na nervy. Já mám aspoň možnost občasných pracovních úniků. A ve všední dny občas vyrazíme na procházku za Prahu, kde víme, že koncentrace lidí nebude tak velká.

O váš hlas je naštěstí zájem. Mluví jím třeba detektiv Harry Bosch z krimisérie mistra románu noir Michaela Connellyho na audioknihách *Černá ozvěna* a *Černý led*, které vyšly loni. Když máte namluvit takový kus textu, připravujete se na to, žijete s ním, možná se vám o něm zdá. Nemrzí vás, když to pak skončí? Co se týče Harryho Bosche, tak vím, že Michael Connelly napsal zatím šest dílů, jestli se nemýlím, takže je perspektiva, že

to bude pokračovat. Teď mám za sebou dva díly a ve výhledu je třetí. Když natáčení skončí, je to pro mne takové dvojlomné, sladkobolné – na jednu stranu jsem rád, protože je to vždycky velká kláda. Je tam hodně postav, takže se musím promítat do mužských i ženských hlasů, které mezi sebou komunikují. Už je to někdy na hranici dramatické tvorby. Kdyby to dělal Český rozhlas, tak by jistě obsadil vícero lidí. A po tom oddechnutí po určité době zase nastane určitý hlad. Takhle to chodí. Vždycky se naštěstí naskytne něco dalšího.

Když se ještě vrátím k detektivovi Harrymu Boschovi, je vám něčím blízký? Samozřejmě, je napsaný velmi sympaticky. Je to takový ten syžet osamělých vlků ošlehaných osudem. Mnohdy jde hlavou proti zdi a překračuje zažité kodexy detektivní práce. To musí, aby byl zajímavý a populární. A mně se také občas chce rovnou jít a někomu jednu vrazit. Nemyslím ve svém okolí, ale mnohdy, když ve zprávách vidím některé naše čelní představitele, bych to nejradši řešil denefestrací. Ale to bohužel nejde. V tomhle to má Harry Bosch jednodušší, že má jisté možnosti, i když občas za hranou, aby řešil věci po svém.

Nedávno jste také načetl dvě povídky do audioknihy Agathy Christie Svědkyně obžaloby. Posloucháte vůbec audioknihy? Na to bohužel vůbec nemám čas. Audioknihy pouze načítám a tím pádem také „čtu“ knihy. Občas si poslechnu nějaký jiný vzorek, abych věděl, jak to čtou mí kolegové, jaké jsou trendy, jak je laťka vysoko. Ideální je poslouchat audioknihy v autě, ale já zase nejzdím až tak dlouhé trasy, a pokud ano, tak většinou s rodinou, kterou to zas až tak nezajímá. Klukům je dvanáct a devět let, takže těm nemůžu pouštět věci, které by zajímaly mne.

U práce na Svědkyni obžaloby jste se měli potkat i s otcem Viktorem. Jak to nakonec dopadlo? On se toho natáčení kvůli koronaviru nakonec zatím nezúčastnil a nevím, jak to celé dopadne.

Hráli jste spolu někdy v divadle nebo ve filmu? Naše společné projekty vždycky skončily tak nějak zvláště, do ztracena. Kdysi, v době mých začátků, jsme spolu dělali jednu, z dnešního pohledu ne příliš zdařilou televizní pohádku, kde mi hrál otec – pana krále. Pak jsme spolu zkusili hru pro Divadlo Ungelt, ale pár dnů před premiérou to táta musel ze zdravotních důvodů vzdát a už jsme se k tomu nevrátili. A teď naposledy někoho napadlo, že bychom mohli udělat společnou výstavu obrazů, protože oba dva malujeme. On dělá litografii, já zase maluju akryly. Když se obrazy instalovaly v Divadle Viola a měla být vernisáž, přišel koronavirus a zase z toho sešlo. Teď to tam visí a je to zavřené. Naše společné projekty jsou nějak prokleté.

Co vás vedlo k tomu, že jste se přihlásil na výtvarný kurz? Je to zábava a je to nesmírně uklidňující. Pro mne je to taková terapie, protože v ateliéru je ticho a každý si pracuje u svého stojanu a soustředí se na svou práci. Je to takový meditační okamžik. Doma si maluju sám pro sebe, laicky. Někdo říká: „Ježíš, to je pěkný, já v tom něco vidím!“ a podobně. Ale většinou je to naprosto spontánní proces, kdy něco namaluju, pak to zničím a pak z toho opět něco vznikne. A na kurz jsem se přihlásil proto, abych se naučil základy. Na první hodině jsem měl uhlem nakreslit zmačkaný papír a vyšlo mi z toho takové kubistické grilované kuře. Člověk by ty základy měl znát.

Co se týče mluveného slova, zejména v rozhlase je jméno Preiss pojem. Cítíte tíhu odpovědnosti, abyste té pověsti dostal? Cítil jsem ji dlouhá léta, ale najednou se to nějak zlomilo, a já jsem si řekl, že jsem tu sám za sebe, že jsem jiný. A tu odpovědnost tedy nesu čistě sám za sebe. Mám pocit, že dneska tomu jménu ostudu nedělám. Dosáhl jsem úrovně, za kterou se nemusím stydět.

Zmínil jste, že namlouváte i cestopisné a přírodopisné dokumenty, které také sám rád sledujete. Co vás na nich tak fascinuje? Tak já jsem od přírody cestovatel. Strašně rád bych se do některých končin světa podíval, ale nemám na to ani čas, ani prostředky, a tohle je pro mne takové cestování „prstem po mapě“, nebo spíše očima po obrazovce. Když dokument namlouvám, nemám šanci ho vidět celý, protože se různě přeskakuje a čtu jenom ty své úseky, takže z toho mnohdy vůbec nic nemám. Proto jsem rád, když se pak na film můžu podívat vcelku. Nedívám se jen na to, co jsem namluvil, sleduju cokoliv o cestování, fascinuje mě podmořský svět, divočina, prostě příroda ve všech formách, a říkám si, jak to ten pán Bůh geniálně vymyslel. Jenom člověk se to neustále snaží pozměnit k obrazu svému a na to asi také zajde, pokud s tím něco neudělá.

Co s tím děláte vy? Třídíte odpad a podobně? To je samozřejmost. I naše děti to bezvadně ovládají. Myslím, že generace, které přijdou po nás, se budou muset zase naučit životu v souladu s přírodou. To je jediná šance, snažit se minimalizovat využívání zdrojů. Protože my žijeme v neskutečném blahobytu, i když si to nepřipouštíme. Zvykli jsme si na vysoký životní standard. A právě když člověk cestuje, zjistí, jak málo jinde stačí lidem k životu. Žijeme v bezbřehém blahobytu, nadužíváme věci, nevážíme si jich, jsme spotřební... Můj syn si teď na YouTube pouští videa, jak se v Číně vyrábí všechno možné, a já si říkám, kam všechny ty výrobky přijdou, až přestanou sloužit? Země je přece musí nějak strávit. To je obrovský problém. A co se týče mého příspěvku k záchraně přírody, letos jsme si třeba nekupovali vánoční stromek, ale vzali jsme si jeden z výřezu,

kteřý by se vyhodil, od známého lesníka. A na to konto jsme se s ním domluvili, že si uděláme brigádu a půjdeme k němu do lesa na Vysočině s klukama sázet stromky. I kdybychom jich zasadili dvacet, myslím, že to má smysl. Takovým způsobem se dá aspoň v tom našem mikrosvětě pomáhat.

Býval jste komunálním politikem v Kunraticích. Změnilo to váš pohled na politiky a jejich motivace? Byl jsem spíše posledním spravedlivým a velkým naivou, když jsem do politiky vstupoval. Vlastně jsem se nechal ukecat, abych se objevil na kandidátce, a vůbec jsem nedoufal, že mě někdo zvolí. Pak jsem se dostal do zastupitelstva hned na druhém místě za starostkou ODS a začaly starosti. Je to spousta povinností a na komunální úrovni nemáte žádné námětky a lidi, kteří by vás mohli zastupovat. Musíte se naučit věci, se kterými jste v životě nepřišel do styku. Abyste se vůbec orientoval, musíte nastudovat zákony a ovládnout terminologii. A když jsem potom zjistil, že některé věci diplomaticky řečeno „běží samospádem“, jsou dopředu vymyšlené a zajištěné a vy žijete v domněnku, že tohle výběrové řízení je čisté, ačkoliv vítěz je od začátku dohodnutý, vzalo mi to vítr z plachet. Když proti tomu začnete bojovat, stanete se nepřítelem v očích všech, protože podkopáváte něco, co už nějakou dobu běží, a tím pádem se stáváte problémovým. Je to boj s větrnými mlýny. Hrozně mě to otrávil, takže jsem ještě před koncem funkčního období odstoupil a nechal jsem své místo většímu tygroví, svému kolegovi, u kterého jsem doufal, že ho to nesemele. Je tam dodnes, takže to asi byla dobrá volba...

Vidíte nějakou naději, že by se to mohlo změnit? Vidím na naší politické scéně lidi, kteří jsou slušní, a věřím jim. Mám určitý instinkt, který jako herec mít musím. Myslím, že jedním ze základů dobrého herce je mít smysl pro empatii, schopnost vcítovat se do druhých. Já ty lidi tedy cítím a vidím je. Jejich problém ale je, že nemají takovou razanci a marketingově populistický rozmach, aby oslovili většinu. Vládnoucí garnitura tohle má a k tomu navíc dobré trávení, aby šla přes mrtvoly a překonala úplně všechno. Takže ti dobří mají z mého pohledu velmi malou šanci ji překonat, pokud nechtějí jít stejnou cestou špinavých mechanismů. Jediný, kdo je tomu schopen s jistou vervou čelit, je Pavel Novotný (starosta městské části Praha-Řeporyje – pozn. red.), který pojmenovává věci pravými jmény, ale z celospolečenského hlediska vypadá jako totální exot. Bohužel i proto, že se neumí stáhnout a přednést své názory kultivovaně. Je hodně vulgární, což pro spoustu lidí není stravitelné. Takže situace je hodně komplikovaná. Kdybych měl být prorokem, tak si myslím, že ještě jedno volební období to takhle bude trvat. Je to jenom o občanech, kteří musejí prohlédnout. Měli by sledovat konání této vlády a její vládnutí v souvislostech a hlavně se informovat z více nezávislých zdrojů.

Máte dva syny a jednu dceru. Zasáhlo je nějak herectví, což je u vás rodinná tradice? Moje dcera se herectví našťastí nevěnuje, je v prvním ročníku mediálních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Starší syn na herectví zatím nevypadá, ale mladší je docela komediant. Přál bych si, aby dělali něco jiného, třeba obyčejné poctivé řemeslo, protože herectví je strašně vrťkavé a nejisté. Rozhodně jim to nebudu rozmlouvat, ale pokusím se doporučovat jiné možnosti.

Na co se momentálně těšíte? Ještě donedávna jsem se těšil na květnovou cestu do Portugalska, která je samozřejmě zrušená. Pak jsem se moc těšil na letní dovolenou. Tam už také vím, že bude na našem území někde na chalupě. Ale nevadí mi to. Já se vlastně těším na každý další den. Jsem celkem šťastný a celá tahle koronavirová situace mi přijde naprosto přirozená. Asi jsme se potřebovali všichni zastavit. Víím, že to bude mít nedozírné ekonomické následky a někteří lidé to budou mít opravdu těžké – rozhodně jim to nepřeju, ale myslím, že to uskromnění se, zastavení a to, že jsme všichni spolu doma, i když si občas jdeme na nervy, je dobře. A hlavně planeta si trochu oddychně. Jenom toho letového provozu, co ubylo... Myslím, že nic není samo sebou, my lidé si to děláme sami. Občas taková epidemie prostě přijde. Je to přírodní výběr. Jen se jí dneska zaplat'pánbůh dokážeme lépe bránit.

Martin Preiss Narodil se 14. 6. 1973 v Praze do herecké rodiny Viktora a Jany Preissových. Už během studií na pražské DAMU hostoval v Národním divadle a po škole nastoupil do angažmá v plzeňském Divadle Josefa Kajetána Tyla. V roce 1998 se vrátil do souboru Národního divadla už jako stálý člen činohry. V letech 2005–2012 hrál v Divadle Na Jezerce a Pod Palmovkou. V současné době je na volné noze a divadlo nehraje. Proslavil se také jako moderátor soutěžního pořadu Chcete být milionářem? (2003–2004), často spolupracuje s dabingem, čte audioknihy a pravidelně se objevuje v televizních seriálech (Krejzovi, Doktoři z Počátků, Velmi křehké vztahy, Tři králové, Nemocnice na kraji města III, Arrowsmith, Specialisté) a filmech (Případ pro rybáře, Sjezd abiturientů a další). Je podruhé ženatý, z prvního manželství má dospělou dceru Viktorii. Jeho současnou manželkou je herečka Martina Preissová, s níž vychovává syny Matouše a Šimona.

URL | <https://havlickobrodsky.denik.cz/spolecnost/martin-preiss2020.html>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
havlickobrodsky.denik.cz (*Společnost*)

Herec Martin Preiss: Naše společné projekty s tátou jsou nějaké prokleté

10.5.2020 chrudimsky.denik.cz str. 00 Společnost

Filip Lukeš

Martin Preiss dlouhá léta cítil tíhu odpovědnosti za své příjmení, které proslavil jeho otec Viktor. Dnes už si je jistý, že mu ostudu nedělá. Na rozdíl od táty sice nehraje divadlo, ale je vyhledávaným rozhlasovým a dabingovým hercem, takže má dost práce i v časech koronaviru.

"Jak se vás dotkla opatření vlády kvůli koronaviru? Já nějakou velkou změnu nepociťuji, protože pracuji hodně individuálně a nehraji v divadle. Čtu audioknihy, chodím do dabingu a dělám rozhlasové a televizní reklamy. A to se dá zvládat i v současné situaci, samozřejmě za dodržení přísných hygienických opatření. Pochopitelně trochu riskuji, protože vždycky může být něco ve vzduchu, ale to je riziko podnikání. Virus můžu chytit stejně tak v hypermarketu. Na druhou stranu se mě to dotklo třeba tak, že jsem měl točit jeden díl detektivního seriálu Hlava medúzy s režisérem Filipem Renčem, což je pozastaveno na neurčito.

Jak tedy trávíte své dny v režimu plném omezení? Naštěstí máme k dispozici zahradu a bydlíme hned vedle lesa, takže tam chodíme. Ale paradoxně v lese je teď víc lidí než na ulici. Byli jsme také na chalupě, měli jsme na to čas, protože moje žena nemá práci vůbec. Národní divadlo je uzavřené, DAMU, kde učí, také stojí a seriál Slunečná se jí také zastavil, takže je doma a už si kouše nehty a jdeme jí všichni na nervy. Já mám aspoň možnost občasných pracovních úniků. A ve všední dny občas vyrazíme na procházku za Prahu, kde víme, že koncentrace lidí nebude tak velká.

O váš hlas je naštěstí zájem. Mluví jím třeba detektiv Harry Bosch z krimisérie mistra románu noir Michaela Connellyho na audioknihách Černá ozvěna a Černý led, které vyšly loni. Když máte namluvit takový kus textu, připravujete se na to, žijete s ním, možná se vám o něm zdá. Nemrzí vás, když to pak skončí? Co se týče Harryho Bosche, tak vím, že Michael Connelly napsal zatím šest dílů, jestli se nemýlím, takže je perspektiva, že to bude pokračovat. Teď mám za sebou dva díly a ve výhledu je třetí. Když natáčení skončí, je to pro mne takové dvojlomné, sladkobolné – na jednu stranu jsem rád, protože je to vždycky velká kláda. Je tam hodně postav, takže se musím promítat do mužských i ženských hlasů, které mezi sebou komunikují. Už je to někdy na hranici dramatické tvorby. Kdyby to dělal Český rozhlas, tak by jistě obsadil vícero lidí. A po tom oddechnutí po určité době zase nastane určitý hlad. Takhle to chodí. Vždycky se naštěstí naskytne něco dalšího.

Když se ještě vrátím k detektivovi Harrymu Boschovi, je vám něčím blízký? Samozřejmě, je napsaný velmi sympaticky. Je to takový ten syžet osamělých vlků ošlehaných osudem. Mnohdy jde hlavou proti zdi a překračuje zažitě kodexy detektivní práce. To musí, aby byl zajímavý a populární. A mně se také občas chce rovnou jít a někomu jednu vrazit. Nemyslím ve svém okolí, ale mnohdy, když ve zprávách vidím některé naše čelní představitele, bych to nejradši řešil denefestrací. Ale to bohužel nejde. V tomhle to má Harry Bosch jednodušší, že má jisté možnosti, i když občas za hranou, aby řešil věci po svém.

Nedávno jste také načel dvě povídky do audioknihy Agathy Christie Svědkyně obžaloby. Posloucháte vůbec audioknihy? Na to bohužel vůbec nemám čas. Audioknihy pouze načítám a tím pádem také „čtu“ knihy. Občas si poslechnu nějaký jiný vzorek, abych věděl, jak to čtou mí kolegové, jaké jsou trendy, jak je laťka vysoko. Ideální je poslouchat audioknihy v autě, ale já zase nejedním až tak dlouhé trasy, a pokud ano, tak většinou s rodinou, kterou to zas až tak nezajímá. Klukům je dvanáct a devět let, takže těm nemůžu pouštět věci, které by zajímaly mne.

U práce na Svědkyni obžaloby jste se měli potkat i s otcem Viktorem. Jak to nakonec dopadlo? On se toho natáčení kvůli koronaviru nakonec zatím nezúčastnil a nevím, jak to celé dopadne.

Hráli jste spolu někdy v divadle nebo ve filmu? Naše společné projekty vždycky skončily tak nějak zvláště, do ztracena. Kdysi, v době mých začátků, jsme spolu dělali jednu, z dnešního pohledu ne příliš zdařilou televizní pohádku, kde mi hrál otec – pana krále. Pak jsme spolu zkusili hru pro Divadlo Ungelt, ale pár dnů před premiérou to táta musel ze zdravotních důvodů vzdát a už jsme se k tomu nevrátili. A teď naposledy někoho

napadlo, že bychom mohli udělat společnou výstavu obrazů, protože oba dva malujeme. On dělá litografii, já zase maluju akryly. Když se obrazy instalovaly v Divadle Viola a měla být vernisáž, přišel koronavirus a zase z toho sešlo. Teď to tam visí a je to zavřené. Naše společné projekty jsou nějak prokleté.

Co vás vedlo k tomu, že jste se přihlásil na výtvarný kurz? Je to zábava a je to nesmírně uklidňující. Pro mne je to taková terapie, protože v ateliéru je ticho a každý si pracuje u svého stojanu a soustředí se na svou práci. Je to takový meditační okamžik. Doma si maluju sám pro sebe, laicky. Někdo říká: „Ježíš, to je pěkný, já v tom něco vidím!“ a podobně. Ale většinou je to naprosto spontánní proces, kdy něco namaluju, pak to zničím a pak z toho opět něco vznikne. A na kurz jsem se přihlásil proto, abych se naučil základy. Na první hodině jsem měl uhlem nakreslit zmačkaný papír a vyšlo mi z toho takové kubistické grilované kuře. Člověk by ty základy měl znát.

Co se týče mluveného slova, zejména v rozhlase je jméno Preiss pojem. Cítíte tíhu odpovědnosti, abyste té pověsti dostal? Cítil jsem ji dlouhá léta, ale najednou se to nějak zlomilo, a já jsem si řekl, že jsem tu sám za sebe, že jsem jiný. A tu odpovědnost tedy nesu čistě sám za sebe. Mám pocit, že dneska tomu jménu ostudu nedělám. Dosáhl jsem úrovně, za kterou se nemusím stydět.

Zmínil jste, že namlouváte i cestopisné a přírodopisné dokumenty, které také sám rád sledujete. Co vás na nich tak fascinuje? Tak já jsem od přírody cestovatel. Strašně rád bych se do některých končin světa podíval, ale nemám na to ani čas, ani prostředky, a tohle je pro mne takové cestování „prstem po mapě“, nebo spíše očima po obrazovce. Když dokument namlouvám, nemám šanci ho vidět celý, protože se různě přeskakuje a čtu jenom ty své úseky, takže z toho mnohdy vůbec nic nemám. Proto jsem rád, když se pak na film můžu podívat vcelku. Nedívám se jen na to, co jsem namluvil, sleduju cokoliv o cestování, fascinuje mě podmořský svět, divočina, prostě příroda ve všech formách, a říkám si, jak to ten pán Bůh geniálně vymyslel. Jenom člověk se to neustále snaží pozměnit k obrazu svému a na to asi také zajde, pokud s tím něco neudělá.

Co s tím děláte vy? Třídíte odpad a podobně? To je samozřejmost. I naše děti to bezvadně ovládají. Myslím, že generace, které přijdou po nás, se budou muset zase naučit životu v souladu s přírodou. To je jediná šance, snažit se minimalizovat využívání zdrojů. Protože my žijeme v neskutečném blahobytu, i když si to nepřipouštíme. Zvykli jsme si na vysoký životní standard. A právě když člověk cestuje, zjistí, jak málo jinde stačí lidem k životu. Žijeme v bezbřehém blahobytu, nadužíváme věci, nevážíme si jich, jsme spotřební... Můj syn si teď na YouTube pouští videa, jak se v Číně vyrábí všechno možné, a já si říkám, kam všechny ty výrobky přijdou, až přestanou sloužit? Země je přece musí nějak strávit. To je obrovský problém. A co se týče mého příspěvku k záchraně přírody, letos jsme si třeba nekupovali vánoční stromek, ale vzali jsme si jeden z výřezu, který by se vyhodil, od známého lesníka. A na to konto jsme se s ním domluvili, že si uděláme brigádu a půjdeme k němu do lesa na Vysočině s klukama sázet stromky. I kdybychom jich zasadili dvacet, myslím, že to má smysl. Takovým způsobem se dá aspoň v tom našem mikrosvětě pomáhat.

Býval jste komunálním politikem v Kunraticích. Změnilo to váš pohled na politiky a jejich motivace? Byl jsem spíše posledním spravedlivým a velkým naivou, když jsem do politiky vstupoval. Vlastně jsem se nechal ukecat, abych se objevil na kandidátce, a vůbec jsem nedoufal, že mě někdo zvolí. Pak jsem se dostal do zastupitelstva hned na druhém místě za starostkou ODS a začaly starosti. Je to spousta povinností a na komunální úrovni nemáte žádné náměstky a lidi, kteří by vás mohli zastupovat. Musíte se naučit věci, se kterými jste v životě nepřišel do styku. Abyste se vůbec orientoval, musíte nastudovat zákony a ovládnout terminologii. A když jsem potom zjistil, že některé věci diplomaticky řečeno „běží samospádem“, jsou dopředu vymyšlené a zajištěné a vy žijete v domnění, že tohle výběrové řízení je čisté, ačkoliv vítěz je od začátku dohodnutý, vzalo mi to vítr z plachet. Když proti tomu začnete bojovat, stanete se nepřítelem v očích všech, protože podkopáváte něco, co už nějakou dobu běží, a tím pádem se stáváte problémovým. Je to boj s větrnými mlýny. Hrozně mě to otrávil, takže jsem ještě před koncem funkčního období odstoupil a nechal jsem své místo většímu tygroví, svému kolegovi, u kterého jsem doufal, že ho to nesemele. Je tam dodnes, takže to asi byla dobrá volba...

Vidíte nějakou naději, že by se to mohlo změnit? Vidím na naší politické scéně lidi, kteří jsou slušní, a věřím jim. Mám určitý instinkt, který jako herec mít musím. Myslím, že jedním ze základů dobrého herce je mít smysl pro empatii, schopnost vcítovat se do druhých. Já ty lidi tedy cítím a vidím je. Jejich problém ale je, že nemají takovou razanci a marketingově populistický rozmach, aby oslovili většinu. Vládnoucí garnitura tohle má a k tomu navíc dobré trávení, aby šla přes mrtvolu a překonala úplně všechno. Takže ti dobří mají z mého pohledu velmi malou šanci ji překonat, pokud nechtějí jít stejnou cestou špinavých mechanismů. Jediný, kdo je tomu schopen s jistou vervou čelit, je Pavel Novotný (starosta městské části Praha-Řeporyje – pozn. red.), který pojmenovává věci pravými jmény, ale z celospolečenského hlediska vypadá jako totální exot. Bohužel i proto,

že se neumí stáhnout a přednést své názory kultivovaně. Je hodně vulgární, což pro spoustu lidí není stravitelné. Takže situace je hodně komplikovaná. Kdybych měl být prorokem, tak si myslím, že ještě jedno volební období to takhle bude trvat. Je to jenom o občanech, kteří musejí prohlédnout. Měli by sledovat konání této vlády a její vládnutí v souvislostech a hlavně se informovat z více nezávislých zdrojů.

Máte dva syny a jednu dceru. Zasáhlo je nějak herectví, což je u vás rodinná tradice? Moje dcera se herectví naštěstí nevěnuje, je v prvním ročníku mediálních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Starší syn na herectví zatím nevyvádá, ale mladší je docela komediant. Přál bych si, aby dělali něco jiného, třeba obyčejné poctivé řemeslo, protože herectví je strašně vrtkavé a nejisté. Rozhodně jim to nebudu rozmlouvat, ale pokusím se doporučit jiné možnosti.

Na co se momentálně těšíte? Ještě donedávna jsem se těšil na květnovou cestu do Portugalska, která je samozřejmě zrušená. Pak jsem se moc těšil na letní dovolenou. Tam už také vím, že bude na našem území někde na chalupě. Ale nevádí mi to. Já se vlastně těším na každý další den. Jsem celkem šťastný a celá tahle koronavirová situace mi přijde naprosto přirozená. Asi jsme se potřebovali všichni zastavit. Víím, že to bude mít nedozírné ekonomické následky a někteří lidé to budou mít opravdu těžké – rozhodně jim to nepřeju, ale myslím, že to uskromnění se, zastavení a to, že jsme všichni spolu doma, i když si občas jdeme na nervy, je dobře. A hlavně planeta si trochu oddychne. Jenom toho letového provozu, co ubylo... Myslím, že nic není samo sebou, my lidé si to děláme sami. Občas taková epidemie prostě přijde. Je to přírodní výběr. Jen se jí dneska zaplat'pánbůh dokážeme lépe bránit.

Martin Preiss Narodil se 14. 6. 1973 v Praze do herecké rodiny Viktora a Jany Preissových. Už během studií na pražské DAMU hostoval v Národním divadle a po škole nastoupil do angažmá v plzeňském Divadle Josefa Kajetána Tyla. V roce 1998 se vrátil do souboru Národního divadla už jako stálý člen činohry. V letech 2005–2012 hrál v Divadle Na Jezerce a Pod Palmovkou. V současné době je na volné noze a divadlo nehraje. Proslavil se také jako moderátor soutěžního pořadu Chcete být milionářem? (2003–2004), často spolupracuje s dabingem, čte audioknihy a pravidelně se objevuje v televizních seriálech (Krejzovi, Doktoři z Počátků, Velmi křehké vztahy, Tři králové, Nemocnice na kraji města III, Arrowsmith, Specialisté) a filmech (Případ pro rybáře, Sjezd abiturientů a další). Je podruhé ženatý, z prvního manželství má dospělou dceru Viktorii. Jeho současnou manželkou je herečka Martina Preissová, s níž vychovává syny Matouše a Šimona.

URL | <https://chrudimsky.denik.cz/spolecnost/martin-preiss2020.html>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:

chrudimsky.denik.cz (*Společnost*)

Herec Martin Preiss: Naše společné projekty s tátou jsou nějaké prokleté

10.5.2020 strakonicky.denik.cz str. 00 Společnost

Filip Lukeš

Martin Preiss dlouhá léta cítil tíhu odpovědnosti za své příjmení, které proslavil jeho otec Viktor. Dnes už si je jistý, že mu ostudu nedělá. Na rozdíl od táty sice nehraje divadlo, ale je vyhledávaným rozhlasovým a dabingovým hercem, takže má dost práce i v časech koronaviru.

"Jak se vás dotkla opatření vlády kvůli koronaviru? Já nějakou velkou změnu nepociťuji, protože pracuji hodně individuálně a nehraji v divadle. Čtu audioknihy, chodím do dabingu a dělám rozhlasové a televizní reklamy. A to se dá zvládat i v současné situaci, samozřejmě za dodržení přísných hygienických opatření. Pochopitelně trochu riskuji, protože vždycky může být něco ve vzduchu, ale to je riziko podnikání. Virus můžu chytit stejně tak v hypermarketu. Na druhou stranu se mě to dotklo třeba tak, že jsem měl točit jeden díl detektivního seriálu Hlava medúzy s režisérem Filipem Renčem, což je pozastaveno na neurčito.

Jak tedy trávíte své dny v režimu plném omezení? Naštěstí máme k dispozici zahradu a bydlíme hned vedle lesa, takže tam chodíme. Ale paradoxně v lese je teď víc lidí než na ulici. Byli jsme také na chalupě, měli jsme na to čas, protože moje žena nemá práci vůbec. Národní divadlo je uzavřené, DAMU, kde učí, také stojí a seriál Slunečná se jí také zastavil, takže je doma a už si kouše nehty a jdeme jí všichni na nervy. Já mám aspoň

možnost občasného pracovního úniku. A ve všední dny občas vyrazíme na procházku za Prahu, kde víme, že koncentrace lidí nebude tak velká.

O váš hlas je našťastí zájem. Mluví jím třeba detektiv Harry Bosch z krimisérie mistra románu noir Michaela Connellyho na audioknihách Černá ozvěna a Černý led, které vyšly loni. Když máte namluvit takový kus textu, připravujete se na to, žijete s ním, možná se vám o něm zdá. Nemrzí vás, když to pak skončí? Co se týče Harryho Bosche, tak vím, že Michael Connelly napsal zatím šest dílů, jestli se nemýlím, takže je perspektiva, že to bude pokračovat. Teď mám za sebou dva díly a ve výhledu je třetí. Když natáčení skončí, je to pro mne takové dvojlomné, sladkobolné – na jednu stranu jsem rád, protože je to vždycky velká kláda. Je tam hodně postav, takže se musím promítat do mužských i ženských hlasů, které mezi sebou komunikují. Už je to někdy na hranici dramatické tvorby. Kdyby to dělal Český rozhlas, tak by jistě obsadil vícero lidí. A po tom oddechnutí po určité době zase nastane určitý hlad. Takhle to chodí. Vždycky se našťastí naskytne něco dalšího.

Když se ještě vrátím k detektivovi Harrymu Boschovi, je vám něčím blízký? Samozřejmě, je napsaný velmi sympaticky. Je to takový ten syžet osamělých vlků ošlehaných osudem. Mnohdy jde hlavou proti zdi a překračuje zažitě kodexy detektivní práce. To musí, aby byl zajímavý a populární. A mně se také občas chce rovnou jít a někomu jednu vrazit. Nemyslím ve svém okolí, ale mnohdy, když ve zprávách vidím některé naše čelní představitele, bych to nejradši řešil denefestrací. Ale to bohužel nejde. V tomhle to má Harry Bosch jednodušší, že má jisté možnosti, i když občas za hranou, aby řešil věci po svém.

Nedávno jste také načetl dvě povídky do audioknihy Agathy Christie Svědkyně obžaloby. Posloucháte vůbec audioknihy? Na to bohužel vůbec nemám čas. Audioknihy pouze načítám a tím pádem také „čtu“ knihy. Občas si poslechnu nějaký jiný vzorek, abych věděl, jak to čtou mí kolegové, jaké jsou trendy, jak je laťka vysoko. Ideální je poslouchat audioknihy v autě, ale já zase nejždím až tak dlouhé trasy, a pokud ano, tak většinou s rodinou, kterou to zas až tak nezajímá. Klukům je dvanáct a devět let, takže těm nemůžu pouštět věci, které by zajímaly mne.

U práce na Svědkyni obžaloby jste se měli potkat i s otcem Viktorem. Jak to nakonec dopadlo? On se toho natáčení kvůli koronaviru nakonec zatím nezúčastnil a nevím, jak to celé dopadne.

Hráli jste spolu někdy v divadle nebo ve filmu? Naše společné projekty vždycky skončily tak nějak zvláště, do ztracena. Kdysi, v době mých začátků, jsme spolu dělali jednu, z dnešního pohledu ne příliš zdařilou televizní pohádku, kde mi hrál otec – pana krále. Pak jsme spolu zkoušeli hru pro Divadlo Ungelt, ale pár dnů před premiérou to táta musel ze zdravotních důvodů vzdát a už jsme se k tomu nevrátili. A teď naposledy někoho napadlo, že bychom mohli udělat společnou výstavu obrazů, protože oba dva malujeme. On dělá litografii, já zase maluju akryly. Když se obrazy instalovaly v Divadle Viola a měla být vernisáž, přišel koronavirus a zase z toho sešlo. Teď to tam visí a je to zavřené. Naše společné projekty jsou nějak prokleté.

Co vás vedlo k tomu, že jste se přihlásil na výtvarný kurz? Je to zábava a je to nesmírně uklidňující. Pro mne je to taková terapie, protože v ateliéru je ticho a každý si pracuje u svého stojanu a soustředí se na svou práci. Je to takový meditační okamžik. Doma si maluju sám pro sebe, laicky. Někdo říká: „Ježíš, to je pěkný, já v tom něco vidím!“ a podobně. Ale většinou je to naprosto spontánní proces, kdy něco namaluju, pak to zničím a pak z toho opět něco vznikne. A na kurz jsem se přihlásil proto, abych se naučil základy. Na první hodině jsem měl uhlem nakreslit zmačkaný papír a vyšlo mi z toho takové kubistické grilované kuře. Člověk by ty základy měl znát.

Co se týče mluveného slova, zejména v rozhlase je jméno Preiss pojem. Cítíte tíhu odpovědnosti, abyste té pověsti dostál? Cítil jsem ji dlouhá léta, ale najednou se to nějak zlomilo, a já jsem si řekl, že jsem tu sám za sebe, že jsem jiný. A tu odpovědnost tedy nesu čistě sám za sebe. Mám pocit, že dneska tomu jménu ostudu nedělám. Dosáhl jsem úrovně, za kterou se nemusím stydět.

Zmínil jste, že namlouváte i cestopisné a přírodopisné dokumenty, které také sám rád sledujete. Co vás na nich tak fascinuje? Tak já jsem od přírody cestovatel. Strašně rád bych se do některých končin světa podíval, ale nemám na to ani čas, ani prostředky, a tohle je pro mne takové cestování „prstem po mapě“, nebo spíše očima po obrazovce. Když dokument namlouvám, nemám šanci ho vidět celý, protože se různě přeskakuje a čtu jenom ty své úseky, takže z toho mnohdy vůbec nic nemám. Proto jsem rád, když se pak na film můžu podívat vcelku. Nedivám se jen na to, co jsem namluvil, sleduju cokoliv o cestování, fascinuje mě podmořský svět, divočina, prostě příroda ve všech formách, a říkám si, jak to ten pán Bůh geniálně vymyslel. Jenom člověk se to neustále snaží pozměnit k obrazu svému a na to asi také zajde, pokud s tím něco neudělá.

Co s tím děláte vy? Třídíte odpad a podobně? To je samozřejmost. I naše děti to bezvadně ovládají. Myslím, že generace, které přijdou po nás, se budou muset zase naučit životu v souladu s přírodou. To je jediná šance, snažit se minimalizovat využívání zdrojů. Protože my žijeme v neskutečném blahobytu, i když si to nepřipouštíme. Zvykli jsme si na vysoký životní standard. A právě když člověk cestuje, zjistí, jak málo jinde stačí lidem k životu. Žijeme v bezbřehém blahobytu, nadužíváme věci, nevážíme si jich, jsme spotřební... Můj syn si teď na YouTube pouští videa, jak se v Číně vyrábí všechno možné, a já si říkám, kam všechny ty výrobky přijdou, až přestanou sloužit? Země je přece musí nějak strávit. To je obrovský problém. A co se týče mého příspěvku k záchraně přírody, letos jsme si třeba nekupovali vánoční stromek, ale vzali jsme si jeden z výřezu, který by se vyhodil, od známého lesníka. A na to konto jsme se s ním domluvili, že si uděláme brigádu a půjdeme k němu do lesa na Vysočině s klukama sázet stromky. I kdybychom jich zasadili dvacet, myslím, že to má smysl. Takovým způsobem se dá aspoň v tom našem mikrosvětě pomáhat.

Býval jste komunálním politikem v Kunraticích. Změnilo to váš pohled na politiky a jejich motivace? Byl jsem spíše posledním spravedlivým a velkým naivou, když jsem do politiky vstupoval. Vlastně jsem se nechal ukecat, abych se objevil na kandidátce, a vůbec jsem nedoufal, že mě někdo zvolí. Pak jsem se dostal do zastupitelstva hned na druhém místě za starostkou ODS a začaly starosti. Je to spousta povinností a na komunální úrovni nemáte žádné námětky a lidi, kteří by vás mohli zastupovat. Musíte se naučit věci, se kterými jste v životě nepřišel do styku. Abyste se vůbec orientoval, musíte nastudovat zákony a ovládnout terminologii. A když jsem potom zjistil, že některé věci diplomaticky řečeno „běží samospádem“, jsou dopředu vymyšlené a zajištěné a vy žijete v domněni, že tohle výběrové řízení je čisté, ačkoliv vítěz je od začátku dohodnutý, vzalo mi to vítr z plachet. Když proti tomu začnete bojovat, stanete se nepřítelem v očích všech, protože podkopáváte něco, co už nějakou dobu běží, a tím pádem se stáváte problémovým. Je to boj s větrnými mlýny. Hrozně mě to otrávil, takže jsem ještě před koncem funkčního období odstoupil a nechal jsem své místo většímu tygroví, svému kolegovi, u kterého jsem doufal, že ho to neseeme. Je tam dodnes, takže to asi byla dobrá volba...

Vidíte nějakou naději, že by se to mohlo změnit? Vidím na naší politické scéně lidi, kteří jsou slušní, a věřím jim. Mám určitý instinkt, který jako herec mít musím. Myslím, že jedním ze základů dobrého herce je mít smysl pro empatii, schopnost vcítovat se do druhých. Já ty lidi tedy cítím a vidím je. Jejich problém ale je, že nemají takovou razanci a marketingově populistický rozmach, aby oslovili většinu. Vládnoucí garnitura tohle má a k tomu navíc dobré trávení, aby šla přes mrtvoly a překonala úplně všechno. Takže ti dobří mají z mého pohledu velmi malou šanci ji překonat, pokud nechtějí jít stejnou cestou špinavých mechanismů. Jediný, kdo je tomu schopen s jistou vervou čelit, je Pavel Novotný (starosta městské části Praha-Řeporyje – pozn. red.), který pojmenovává věci pravými jmény, ale z celospolečenského hlediska vypadá jako totální exot. Bohužel i proto, že se neumí stáhnout a přednést své názory kultivovaně. Je hodně vulgární, což pro spoustu lidí není stravitelné. Takže situace je hodně komplikovaná. Kdybych měl být prorokem, tak si myslím, že ještě jedno volební období to takhle bude trvat. Je to jenom o občanech, kteří musejí prohlédnout. Měli by sledovat konání této vlády a její vládnutí v souvislostech a hlavně se informovat z více nezávislých zdrojů.

Máte dva syny a jednu dceru. Zasáhlo je nějak herectví, což je u vás rodinná tradice? Moje dcera se herectví naštěstí nevěnuje, je v prvním ročníku mediálních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Starší syn na herectví zatím nevypadá, ale mladší je docela komediant. Přál bych si, aby dělali něco jiného, třeba obyčejné poctivé řemeslo, protože herectví je strašně vrtkavé a nejisté. Rozhodně jim to nebudu rozmlouvat, ale pokusím se doporučit jiné možnosti.

Na co se momentálně těšíte? Ještě donedávna jsem se těšil na květnovou cestu do Portugalska, která je samozřejmě zrušená. Pak jsem se moc těšil na letní dovolenou. Tam už také vím, že bude na našem území někde na chalupě. Ale nevádí mi to. Já se vlastně těším na každý další den. Jsem celkem šťastný a celá tahle koronavirová situace mi přijde naprosto přirozená. Asi jsme se potřebovali všichni zastavit. Víím, že to bude mít nedozírné ekonomické následky a někteří lidé to budou mít opravdu těžké – rozhodně jim to nepřeju, ale myslím, že to uskromnění se, zastavení a to, že jsme všichni spolu doma, i když si občas jdeme na nervy, je dobře. A hlavně planeta si trochu oddychne. Jenom toho letového provozu, co ubylo... Myslím, že nic není samo sebou, my lidi si to děláme sami. Občas taková epidemie prostě přijde. Je to přírodní výběr. Jen se jí dneska zaplaťpánbůh dokážeme lépe bránit.

Martin Preiss Narodil se 14. 6. 1973 v Praze do herecké rodiny Viktora a Jany Preissových. Už během studií na pražské DAMU hostoval v Národním divadle a po škole nastoupil do angažmá v plzeňském Divadle Josefa Kajetána Tyla. V roce 1998 se vrátil do souboru Národního divadla už jako stálý člen činohry. V letech 2005–2012 hrál v Divadle Na Jezerce a Pod Palmovkou. V současné době je na volné noze a divadlo nehraje.

Proslavil se také jako moderátor soutěžního pořadu *Chcete být milionářem?* (2003–2004), často spolupracuje s dabingem, čte audioknihy a pravidelně se objevuje v televizních seriálech (*Krejzovi*, *Doktoři z Počátků*, *Velmi křehké vztahy*, *Tři králové*, *Nemocnice na kraji města III*, *Arrowsmith*, *Specialisté*) a filmech (*Případ pro rybáře*, *Sjezd abiturientů* a další). Je podruhé ženatý, z prvního manželství má dospělou dceru Viktorii. Jeho současnou manželkou je herečka Martina Preissová, s níž vychovává syny Matouše a Šimona.

URL| <https://strakonicky.denik.cz/spolecnost/martin-preiss2020.html>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
strakonicky.denik.cz (*Společnost*)

Herec Martin Preiss: Naše společné projekty s tátou jsou nějaké prokleté 10.5.2020 prachaticky.denik.cz str. 00 **Společnost** Filip Lukeš

Martin Preiss dlouhá léta cítil tíhu odpovědnosti za své příjmení, které proslavil jeho otec Viktor. Dnes už si je jistý, že mu ostudu nedělá. Na rozdíl od táty sice nehraje divadlo, ale je vyhledávaným rozhlasovým a dabingovým hercem, takže má dost práce i v časech koronaviru.

"Jak se vás dotkla opatření vlády kvůli koronaviru? Já nějakou velkou změnu nepociťuji, protože pracuji hodně individuálně a nehraji v divadle. Čtu audioknihy, chodím do dabingu a dělám rozhlasové a televizní reklamy. A to se dá zvládat i v současné situaci, samozřejmě za dodržení přísných hygienických opatření. Pochopitelně trochu riskuji, protože vždycky může být něco ve vzduchu, ale to je riziko podnikání. Virus můžu chytit stejně tak v hypermarketu. Na druhou stranu se mě to dotklo třeba tak, že jsem měl točit jeden díl detektivního seriálu *Hlava medúzy* s režisérem Filipem Renčem, což je pozastaveno na neurčito.

Jak tedy trávíte své dny v režimu plném omezení? Naštěstí máme k dispozici zahradu a bydlíme hned vedle lesa, takže tam chodíme. Ale paradoxně v lese je teď víc lidí než na ulici. Byli jsme také na chalupě, měli jsme na to čas, protože moje žena nemá práci vůbec. Národní divadlo je uzavřené, DAMU, kde učí, také stojí a seriál *Slunečná* se jí také zastavil, takže je doma a už si kouše nehty a jdeme jí všichni na nervy. Já mám aspoň možnost občasných pracovních úniků. A ve všední dny občas vyrazíme na procházku za Prahu, kde víme, že koncentrace lidí nebude tak velká.

O váš hlas je naštěstí zájem. Mluví jím třeba detektiv Harry Bosch z krimisérie mistra románu noir Michaela Connellyho na audioknihách *Černá ozvěna* a *Černý led*, které vyšly loni. Když máte namluvit takový kus textu, připravujete se na to, žijete s ním, možná se vám o něm zdá. Nemrzí vás, když to pak skončí? Co se týče Harryho Bosche, tak vím, že Michael Connelly napsal zatím šest dílů, jestli se nemýlím, takže je perspektiva, že to bude pokračovat. Teď mám za sebou dva díly a ve výhledu je třetí. Když natáčení skončí, je to pro mne takové dvojlomné, sladkobolné – na jednu stranu jsem rád, protože je to vždycky velká kláda. Je tam hodně postav, takže se musím promítat do mužských i ženských hlasů, které mezi sebou komunikují. Už je to někdy na hranici dramatické tvorby. Kdyby to dělal Český rozhlas, tak by jistě obsadil vícero lidí. A po tom oddechnutí po určité době zase nastane určitý hlad. Takhle to chodí. Vždycky se naštěstí naskytne něco dalšího.

Když se ještě vrátím k detektivovi Harrymu Boschovi, je vám něčím blízký? Samozřejmě, je napsaný velmi sympaticky. Je to takový ten syžet osamělých vlků ošlehaných osudem. Mnohdy jde hlavou proti zdi a překračuje zažitá kodexy detektivní práce. To musí, aby byl zajímavý a populární. A mně se také občas chce rovnou jít a někomu jednu vrazit. Nemyslím ve svém okolí, ale mnohdy, když ve zprávách vidím některé naše čelní představitele, bych to nejradši řešil denefestrací. Ale to bohužel nejde. V tomhle to má Harry Bosch jednodušší, že má jisté možnosti, i když občas za hranou, aby řešil věci po svém.

Nedávno jste také načel dvě povídky do audioknihy Agathy Christie *Svědčyně obžaloby*. Posloucháte vůbec audioknihy? Na to bohužel vůbec nemám čas. Audioknihy pouze načítám a tím pádem také „čtu“ knihy. Občas si poslechnu nějaký jiný vzorek, abych věděl, jak to čtou mí kolegové, jaké jsou trendy, jak je laťka vysoko. Ideální je poslouchat audioknihy v autě, ale já zase nejedním až tak dlouhé trasy, a pokud ano, tak většinou s rodinou,

kteřou to zas až tak nezajímá. Klukům je dvanáct a devět let, takže těm nemůžu pouštět věci, které by zajímaly mne.

U práce na Svědkyni obžaloby jste se měli potkat i s otcem Viktorem. Jak to nakonec dopadlo? On se toho natáčení kvůli koronaviru nakonec zatím nezúčastnil a nevím, jak to celé dopadne.

Hráli jste spolu někdy v divadle nebo ve filmu? Naše společné projekty vždycky skončily tak nějak zvláště, do ztracena. Kdysi, v době mých začátků, jsme spolu dělali jednu, z dnešního pohledu ne příliš zdařilou televizní pohádku, kde mi hrál otec – pana krále. Pak jsme spolu zkoušeli hru pro Divadlo Ungelt, ale pár dnů před premiérou to táta musel ze zdravotních důvodů vzdát a už jsme se k tomu nevrátili. A teď naposledy někoho napadlo, že bychom mohli udělat společnou výstavu obrazů, protože oba dva malujeme. On dělá litografii, já zase maluju akryly. Když se obrazy instalovaly v Divadle Viola a měla být vernisáž, přišel koronavirus a zase z toho sešlo. Teď to tam visí a je to zavřené. Naše společné projekty jsou nějak prokleté.

Co vás vedlo k tomu, že jste se přihlásil na výtvarný kurz? Je to zábava a je to nesmírně uklidňující. Pro mne je to taková terapie, protože v ateliéru je ticho a každý si pracuje u svého stojanu a soustředí se na svou práci. Je to takový meditační okamžik. Doma si maluju sám pro sebe, laicky. Někdo říká: „Ježíš, to je pěkný, já v tom něco vidím!“ a podobně. Ale většinou je to naprosto spontánní proces, kdy něco namaluju, pak to zničím a pak z toho opět něco vznikne. A na kurz jsem se přihlásil proto, abych se naučil základy. Na první hodině jsem měl uhlem nakreslit zmačkaný papír a vyšlo mi z toho takové kubistické grilované kuře. Člověk by ty základy měl znát.

Co se týče mluveného slova, zejména v rozhlase je jméno Preiss pojem. Cítíte tíhu odpovědnosti, abyste té pověsti dostál? Cítil jsem ji dlouhá léta, ale najednou se to nějak zlomilo, a já jsem si řekl, že jsem tu sám za sebe, že jsem jiný. A tu odpovědnost tedy nesu čistě sám za sebe. Mám pocit, že dneska tomu jménu ostudu nedělám. Dosáhl jsem úrovně, za kterou se nemusím stydět.

Zmínil jste, že namlouváte i cestopisné a přírodopisné dokumenty, které také sám rád sledujete. Co vás na nich tak fascinuje? Tak já jsem od přírody cestovatel. Strašně rád bych se do některých končin světa podíval, ale nemám na to ani čas, ani prostředky, a tohle je pro mne takové cestování „prstem po mapě“, nebo spíše očima po obrazovce. Když dokument namlouám, nemám šanci ho vidět celý, protože se různě přeskakuje a čtu jenom ty své úseky, takže z toho mnohdy vůbec nic nemám. Proto jsem rád, když se pak na film můžu podívat vcelku. Nečudu se jen na to, co jsem namluvil, sleduju cokoliv o cestování, fascinuje mě podmořský svět, divočina, prostě příroda ve všech formách, a říkám si, jak to ten pán Bůh geniálně vymyslel. Jenom člověk se to neustále snaží pozměnit k obrazu svému a na to asi také zajde, pokud s tím něco neudělá.

Co s tím děláte vy? Třídíte odpad a podobně? To je samozřejmost. I naše děti to bezvadně ovládají. Myslím, že generace, které přijdou po nás, se budou muset zase naučit životu v souladu s přírodou. To je jediná šance, snažit se minimalizovat využívání zdrojů. Protože my žijeme v neskutečném blahobytu, i když si to nepřipouštíme. Zvykli jsme si na vysoký životní standard. A právě když člověk cestuje, zjistí, jak málo jinde stačí lidem k životu. Žijeme v bezbřehém blahobytu, nadužíváme věci, nevážíme si jich, jsme spotřební... Můj syn si teď na YouTube pouští videa, jak se v Číně vyrábí všechno možné, a já si říkám, kam všechny ty výrobky přijdou, až přestanou sloužit? Země je přece musí nějak strávit. To je obrovský problém. A co se týče mého příspěvku k záchraně přírody, letos jsme si třeba nekupovali vánoční stromek, ale vzali jsme si jeden z výřezu, který by se vyhodil, od známého lesníka. A na to konto jsme se s ním domluvili, že si uděláme brigádu a půjdeme k němu do lesa na Vysočině s klukama sázet stromky. I kdybychom jich zasadili dvacet, myslím, že to má smysl. Takovým způsobem se dá aspoň v tom našem mikrosvětě pomáhat.

Býval jste komunálním politikem v Kunraticích. Změnilo to váš pohled na politiky a jejich motivace? Byl jsem spíše posledním spravedlivým a velkým naivou, když jsem do politiky vstupoval. Vlastně jsem se nechal ukecat, abych se objevil na kandidátce, a vůbec jsem nedoufal, že mě někdo zvolí. Pak jsem se dostal do zastupitelstva hned na druhém místě za starostkou ODS a začaly starosti. Je to spousta povinností a na komunální úrovni nemáte žádné námětky a lidi, kteří by vás mohli zastupovat. Musíte se naučit věci, se kterými jste v životě nepřišel do styku. Abyste se vůbec orientoval, musíte nastudovat zákony a ovládnout terminologii. A když jsem potom zjistil, že některé věci diplomaticky řečeno „běží samospádem“, jsou dopředu vymyšlené a zajištěné a vy žijete v domnění, že tohle výběrové řízení je čisté, ačkoliv vítěz je od začátku dohodnutý, vzalo mi to vítr z plachet. Když proti tomu začnete bojovat, stanete se nepřítelem v očích všech, protože podkopáváte něco, co už nějakou dobu běží, a tím pádem se stáváte problémovým. Je to boj s větrnými mlýny. Hrozně mě to otrávil, takže jsem ještě před koncem funkčního období odstoupil a nechal jsem své místo většímu tygřovi, svému kolegovi, u kterého jsem doufal, že ho to nesemele. Je tam dodnes, takže to asi byla dobrá volba...

Vidíte nějakou naději, že by se to mohlo změnit? Vidím na naší politické scéně lidi, kteří jsou slušní, a věřím jim. Mám určitý instinkt, který jako herec mít musím. Myslím, že jedním ze základů dobrého herce je mít smysl pro empatii, schopnost vcítovat se do druhých. Já ty lidi tedy cítím a vidím je. Jejich problém ale je, že nemají takovou razanci a marketingově populistický rozmach, aby oslovili většinu. Vládnoucí garnitura tohle má a k tomu navíc dobré trávení, aby šla přes mrtvoly a překonala úplně všechno. Takže ti dobří mají z mého pohledu velmi malou šanci ji překonat, pokud nechtějí jít stejnou cestou špinavých mechanismů. Jediný, kdo je tomu schopen s jistou vervou čelit, je Pavel Novotný (starosta městské části Praha-Řeporyje – pozn. red.), který pojmenovává věci pravými jmény, ale z celospolečenského hlediska vypadá jako totální exot. Bohužel i proto, že se neumí stáhnout a přednést své názory kultivovaně. Je hodně vulgární, což pro spoustu lidí není stravitelné. Takže situace je hodně komplikovaná. Kdybych měl být prorokem, tak si myslím, že ještě jedno volební období to takhle bude trvat. Je to jenom o občanech, kteří musejí prohlédnout. Měli by sledovat konání této vlády a její vládnutí v souvislostech a hlavně se informovat z více nezávislých zdrojů.

Máte dva syny a jednu dceru. Zasáhlo je nějak herectví, což je u vás rodinná tradice? Moje dcera se herectví naštěstí nevěnuje, je v prvním ročníku mediálních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Starší syn na herectví zatím nevypadá, ale mladší je docela komediant. Přál bych si, aby dělali něco jiného, třeba obyčejné poctivé řemeslo, protože herectví je strašně vrtkavé a nejisté. Rozhodně jim to nebudu rozmlouvat, ale pokusím se doporučit jiné možnosti.

Na co se momentálně těšíte? Ještě donedávna jsem se těšil na květnovou cestu do Portugalska, která je samozřejmě zrušená. Pak jsem se moc těšil na letní dovolenou. Tam už také vím, že bude na našem území někde na chalupě. Ale nevádí mi to. Já se vlastně těším na každý další den. Jsem celkem šťastný a celá tahle koronavirová situace mi přijde naprosto přirozená. Asi jsme se potřebovali všichni zastavit. Víím, že to bude mít nedozírné ekonomické následky a někteří lidé to budou mít opravdu těžké – rozhodně jim to nepřeju, ale myslím, že to uskromnění se, zastavení a to, že jsme všichni spolu doma, i když si občas jdeme na nervy, je dobře. A hlavně planeta si trochu oddychne. Jenom toho letového provozu, co ubylo... Myslím, že nic není samo sebou, my lidi si to děláme sami. Občas taková epidemie prostě přijde. Je to přírodní výběr. Jen se jí dneska zaplat'pánbůh dokážeme lépe bránit.

Martin Preiss Narodil se 14. 6. 1973 v Praze do herecké rodiny Viktora a Jany Preissovy. Už během studií na pražské DAMU hostoval v Národním divadle a po škole nastoupil do angažmá v plzeňském Divadle Josefa Kajetána Tyla. V roce 1998 se vrátil do souboru Národního divadla už jako stálý člen činohry. V letech 2005–2012 hrál v Divadle Na Jezerce a Pod Palmovkou. V současné době je na volné noze a divadlo nehraje. Proslavil se také jako moderátor soutěžního pořadu Chcete být milionářem? (2003–2004), často spolupracuje s dabingem, čte audioknihy a pravidelně se objevuje v televizních seriálech (Krejzovi, Doktoři z Počátků, Velmi křehké vztahy, Tři králové, Nemocnice na kraji města III, Arrowsmith, Specialisté) a filmech (Případ pro rybáře, Sjezd abiturientů a další). Je podruhé ženatý, z prvního manželství má dospělou dceru Viktorii. Jeho současnou manželkou je herečka Martina Preissová, s níž vychovává syny Matouše a Šimona.

URL| <https://prachaticky.denik.cz/spolecnost/martin-preiss2020.html>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:

prachaticky.denik.cz (*Společnost*)

Herec Martin Preiss: Naše společné projekty s tátou jsou nějaké prokleté

10.5.2020 pisecky.denik.cz str. 00 Společnost

Filip Lukeš

Martin Preiss dlouhá léta cítil tíhu odpovědnosti za své příjmení, které proslavil jeho otec Viktor. Dnes už si je jistý, že mu ostudu nedělá. Na rozdíl od táty sice nehraje divadlo, ale je vyhledávaným rozhlasovým a dabingovým hercem, takže má dost práce i v časech koronaviru.

"Jak se vás dotkla opatření vlády kvůli koronaviru? Já nějakou velkou změnu nepociťuji, protože pracuji hodně individuálně a nehraji v divadle. Čtu audioknihy, chodím do dabingu a dělám rozhlasové a televizní reklamy. A to se dá zvládat i v současné situaci, samozřejmě za dodržení přísných hygienických opatření. Pochopitelně trochu riskuji, protože vždycky může být něco ve vzduchu, ale to je riziko podnikání. Virus můžu chytit stejně tak v hypermarketu. Na druhou stranu se mě to dotklo třeba tak, že jsem měl točit jeden díl detektivního seriálu Hlava medúzy s režisérem Filipem Renčem, což je pozastaveno na neurčito.

Jak tedy trávíte své dny v režimu plném omezení? Naštěstí máme k dispozici zahradu a bydlíme hned vedle lesa, takže tam chodíme. Ale paradoxně v lese je teď víc lidí než na ulici. Byli jsme také na chalupě, měli jsme na to čas, protože moje žena nemá práci vůbec. Národní divadlo je uzavřené, DAMU, kde učí, také stojí a seriál Slunečná se jí také zastavil, takže je doma a už si kouše nehty a jdeme jí všichni na nervy. Já mám aspoň možnost občasných pracovních úniků. A ve všední dny občas vyrazíme na procházku za Prahu, kde víme, že koncentrace lidí nebude tak velká.

O váš hlas je naštěstí zájem. Mluví jím třeba detektiv Harry Bosch z krimisérie mistra románu noir Michaela Connellyho na audioknihách Černá ozvěna a Černý led, které vyšly loni. Když máte namluvit takový kus textu, připravujete se na to, žijete s ním, možná se vám o něm zdá. Nemrzí vás, když to pak skončí? Co se týče Harryho Bosche, tak vím, že Michael Connelly napsal zatím šest dílů, jestli se nemýlím, takže je perspektiva, že to bude pokračovat. Teď mám za sebou dva díly a ve výhledu je třetí. Když natáčení skončí, je to pro mne takové dvojlomné, sladkobolné – na jednu stranu jsem rád, protože je to vždycky velká kláda. Je tam hodně postav, takže se musím promítat do mužských i ženských hlasů, které mezi sebou komunikují. Už je to někdy na hranici dramatické tvorby. Kdyby to dělal Český rozhlas, tak by jistě obsadil vícero lidí. A po tom oddechnutí po určité době zase nastane určitý hlad. Takhle to chodí. Vždycky se naštěstí naskytne něco dalšího.

Když se ještě vrátím k detektivovi Harrymu Boschovi, je vám něčím blízký? Samozřejmě, je napsaný velmi sympaticky. Je to takový ten syžet osamělých vlků ošlehaných osudem. Mnohdy jde hlavou proti zdi a překračuje zažitá kodexy detektivní práce. To musí, aby byl zajímavý a populární. A mně se také občas chce rovnou jít a někomu jednu vrazit. Nemyslím ve svém okolí, ale mnohdy, když ve zprávách vidím některé naše čelní představitele, bych to nejradši řešil denefestrací. Ale to bohužel nejde. V tomhle to má Harry Bosch jednodušší, že má jisté možnosti, i když občas za hranou, aby řešil věci po svém.

Nedávno jste také načel dvě povídky do audioknihy Agathy Christie Svědkyně obžaloby. Posloucháte vůbec audioknihy? Na to bohužel vůbec nemám čas. Audioknihy pouze načítám a tím pádem také „čtu“ knihy. Občas si poslechnu nějaký jiný vzorek, abych věděl, jak to čtou mí kolegové, jaké jsou trendy, jak je laťka vysoko. Ideální je poslouchat audioknihy v autě, ale já zase nejedním až tak dlouhé trasy, a pokud ano, tak většinou s rodinou, kterou to zas až tak nezajímá. Klukům je dvanáct a devět let, takže těm nemůžu pouštět věci, které by zajímaly mne.

U práce na Svědkyni obžaloby jste se měli potkat i s otcem Viktorem. Jak to nakonec dopadlo? On se toho natáčení kvůli koronaviru nakonec zatím nezúčastnil a nevím, jak to celé dopadne.

Hráli jste spolu někdy v divadle nebo ve filmu? Naše společné projekty vždycky skončily tak nějak zvláště, do ztracena. Kdysi, v době mých začátků, jsme spolu dělali jednu, z dnešního pohledu ne příliš zdařilou televizní pohádku, kde mi hrál otec – pana krále. Pak jsme spolu zkoušeli hru pro Divadlo Ungelt, ale pár dnů před premiérou to táta musel ze zdravotních důvodů vzdát a už jsme se k tomu nevrátili. A teď naposledy někoho napadlo, že bychom mohli udělat společnou výstavu obrazů, protože oba dva malujeme. On dělá litografii, já zase maluju akryly. Když se obrazy instalovaly v Divadle Viola a měla být vernisáž, přišel koronavirus a zase z toho sešlo. Teď to tam visí a je to zavřené. Naše společné projekty jsou nějak prokleté.

Co vás vedlo k tomu, že jste se přihlásil na výtvarný kurz? Je to zábava a je to nesmírně uklidňující. Pro mne je to taková terapie, protože v ateliéru je ticho a každý si pracuje u svého stojanu a soustředí se na svou práci. Je to takový meditační okamžik. Doma si maluju sám pro sebe, laicky. Někdo říká: „Ježíš, to je pěkný, já v tom něco vidím!“ a podobně. Ale většinou je to naprosto spontánní proces, kdy něco namaluju, pak to zničím a pak z toho opět něco vznikne. A na kurz jsem se přihlásil proto, abych se naučil základy. Na první hodině jsem měl uhlem nakreslit zmačkaný papír a vyšlo mi z toho takové kubistické grilované kuře. Člověk by ty základy měl znát.

Co se týče mluveného slova, zejména v rozhlasu je jméno Preiss pojem. Cítíte tíhu odpovědnosti, abyste té pověsti dostál? Cítil jsem ji dlouhá léta, ale najednou se to nějak zlomilo, a já jsem si řekl, že jsem tu sám za sebe, že jsem jiný. A tu odpovědnost tedy nesu čistě sám za sebe. Mám pocit, že dneska tomu jménu ostudu nedělám. Dosáhl jsem úrovně, za kterou se nemusím stydět.

Zmínil jste, že namlouváte i cestopisné a přírodopisné dokumenty, které také sám rád sledujete. Co vás na nich tak fascinuje? Tak já jsem od přírody cestovatel. Strašně rád bych se do některých končin světa podíval, ale nemám na to ani čas, ani prostředky, a tohle je pro mne takové cestování „prstem po mapě“, nebo spíše očima po obrazovce. Když dokument namlouvám, nemám šanci ho vidět celý, protože se různě přeskakuje a čtu jenom ty své úseky, takže z toho mnohdy vůbec nic nemám. Proto jsem rád, když se pak na film můžu podívat vcelku. Neodivím se jen na to, co jsem namluvil, sleduju cokoliv o cestování, fascinuje mě podmořský svět, divočina, prostě příroda ve všech formách, a říkám si, jak to ten pán Bůh geniálně vymyslel. Jenom člověk se to neustále snaží pozměnit k obrazu svému a na to asi také zajde, pokud s tím něco neudělá.

Co s tím děláte vy? Třídíte odpad a podobně? To je samozřejmost. I naše děti to bezvadně ovládají. Myslím, že generace, které přijdou po nás, se budou muset zase naučit životu v souladu s přírodou. To je jediná šance, snažit se minimalizovat využívání zdrojů. Protože my žijeme v neskutečném blahobytu, i když si to nepřipouštíme. Zvykli jsme si na vysoký životní standard. A právě když člověk cestuje, zjistí, jak málo jinde stačí lidem k životu. Žijeme v bezbřehém blahobytu, nadužíváme věci, nevážíme si jich, jsme spotřební... Můj syn si teď na YouTube pouští videa, jak se v Číně vyrábí všechno možné, a já si říkám, kam všechny ty výrobky přijdou, až přestanou sloužit? Země je přece musí nějak strávit. To je obrovský problém. A co se týče mého příspěvku k záchraně přírody, letos jsme si třeba nekupovali vánoční stromek, ale vzali jsme si jeden z výřezu, který by se vyhodil, od známého lesníka. A na to konto jsme se s ním domluvili, že si uděláme brigádu a půjdeme k němu do lesa na Vysočině s klukama sázet stromky. I kdybychom jich zasadili dvacet, myslím, že to má smysl. Takovým způsobem se dá aspoň v tom našem mikrosvětě pomáhat.

Býval jste komunálním politikem v Kunraticích. Změnilo to váš pohled na politiky a jejich motivace? Byl jsem spíše posledním spravedlivým a velkým naivou, když jsem do politiky vstupoval. Vlastně jsem se nechal ukecat, abych se objevil na kandidátce, a vůbec jsem nedoufal, že mě někdo zvolí. Pak jsem se dostal do zastupitelstva hned na druhém místě za starostkou ODS a začaly starosti. Je to spousta povinností a na komunální úrovni nemáte žádné námětky a lidi, kteří by vás mohli zastupovat. Musíte se naučit věci, se kterými jste v životě nepřišel do styku. Abyste se vůbec orientoval, musíte nastudovat zákony a ovládnout terminologii. A když jsem potom zjistil, že některé věci diplomaticky řečeno „běží samospádem“, jsou dopředu vymyšlené a zajištěné a vy žijete v domněnku, že tohle výběrové řízení je čisté, ačkoliv vítěz je od začátku dohodnutý, vzalo mi to vítr z plachet. Když proti tomu začnete bojovat, stanete se nepřítelem v očích všech, protože podkopáváte něco, co už nějakou dobu běží, a tím pádem se stáváte problémovým. Je to boj s větrnými mlýny. Hrozně mě to otrávil, takže jsem ještě před koncem funkčního období odstoupil a nechal jsem své místo většímu tygroví, svému kolegovi, u kterého jsem doufal, že ho to nesemele. Je tam dodnes, takže to asi byla dobrá volba...

Vidíte nějakou naději, že by se to mohlo změnit? Vidím na naší politické scéně lidi, kteří jsou slušní, a věřím jim. Mám určitý instinkt, který jako herec mít musím. Myslím, že jedním ze základů dobrého herce je mít smysl pro empatii, schopnost vcítovat se do druhých. Já ty lidi tedy cítím a vidím je. Jejich problém ale je, že nemají takovou razanci a marketingově populistický rozmach, aby oslovili většinu. Vládnoucí garnitura tohle má a k tomu navíc dobré trávení, aby šla přes mrtvoly a překonala úplně všechno. Takže ti dobří mají z mého pohledu velmi malou šanci ji překonat, pokud nechtějí jít stejnou cestou špinavých mechanismů. Jediný, kdo je tomu schopen s jistou vervou čelit, je Pavel Novotný (starosta městské části Praha-Řeporyje – pozn. red.), který pojmenovává věci pravými jmény, ale z celospolečenského hlediska vypadá jako totální exot. Bohužel i proto, že se neumí stáhnout a přednést své názory kultivovaně. Je hodně vulgární, což pro spoustu lidí není stravitelné. Takže situace je hodně komplikovaná. Kdybych měl být prorokem, tak si myslím, že ještě jedno volební období to takhle bude trvat. Je to jenom o občanech, kteří musejí prohlédnout. Měli by sledovat konání této vlády a její vládnutí v souvislostech a hlavně se informovat z více nezávislých zdrojů.

Máte dva syny a jednu dceru. Zasáhlo je nějak herectví, což je u vás rodinná tradice? Moje dcera se herectví našťastí nevěnuje, je v prvním ročníku mediálních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Starší syn na herectví zatím nevypadá, ale mladší je docela komediant. Přál bych si, aby dělali něco jiného, třeba obyčejné poctivé řemeslo, protože herectví je strašně vrtkavé a nejisté. Rozhodně jim to nebudu rozmlouvat, ale pokusím se doporučovat jiné možnosti.

Na co se momentálně těšíte? Ještě donedávna jsem se těšil na květnovou cestu do Portugalska, která je samozřejmě zrušená. Pak jsem se moc těšil na letní dovolenou. Tam už také vím, že bude na našem území někde na chalupě. Ale nevádí mi to. Já se vlastně těším na každý další den. Jsem celkem šťastný a celá tahle koronavirová situace mi přijde naprosto přirozená. Asi jsme se potřebovali všichni zastavit. Víím, že to bude mít

nedožrnné ekonomické následky a někteří lidé to budou mít opravdu těžké – rozhodně jim to nepřeju, ale myslím, že to uskromnění se, zastavení a to, že jsme všichni spolu doma, i když si občas jdeme na nervy, je dobře. A hlavně planeta si trochu oddychne. Jenom toho letového provozu, co ubylo... Myslím, že nic není samo sebou, my lidi si to děláme sami. Občas taková epidemie prostě přijde. Je to přírodní výběr. Jen se jí dneska zaplatřpánbůh dokážeme lépe bránit.

Martin PreissNarodil se 14. 6. 1973 v Praze do herecké rodiny Viktora a Jany Preissoových. Už během studií na pražské DAMU hostoval v Národním divadle a po škole nastoupil do angažmá v plzeňském Divadle Josefa Kajetána Tyla. V roce 1998 se vrátil do souboru Národního divadla už jako stálý člen činohry. V letech 2005–2012 hrál v Divadle Na Jezerce a Pod Palmovkou.V současné době je na volné noze a divadlo nehraje. Proslavil se také jako moderátor soutěžního pořadu Chcete být milionářem? (2003–2004), často spolupracuje s dabingem, čte audioknihy a pravidelně se objevuje v televizních seriálech (Krejzovi, Doktoři z Počátků, Velmi křehké vztahy, Tři králové, Nemocnice na kraji města III, Arrowsmith, Specialisté) a filmech (Případ pro rybáře, Sjezd abiturientů a další).Je podruhé ženatý, z prvního manželství má dospělou dceru Viktorii. Jeho současnou manželkou je herečka Martina Preissová, s níž vychovává syny Matouše a Šimona.

URL| <https://pisecky.denik.cz/spolecnost/martin-preiss2020.html>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
pisecky.denik.cz (*Společnost*)

Herec Martin Preiss: Naše společné projekty s tátou jsou nějaké prokleté

10.5.2020 jihlavsky.denik.cz str. 00 Společnost

Filip Lukeš

Martin Preiss dlouhá léta cítil tíhu odpovědnosti za své příjmení, které proslavil jeho otec Viktor. Dnes už si je jistý, že mu ostudu nedělá. Na rozdíl od táty sice nehraje divadlo, ale je vyhledávaným rozhlasovým a dabingovým hercem, takže má dost práce i v časech koronaviru.

"Jak se vás dotkla opatření vlády kvůli koronaviru?Já nějakou velkou změnu nepociťuji, protože pracuji hodně individuálně a nehraji v divadle. Čtu audioknihy, chodím do dabingu a dělám rozhlasové a televizní reklamy. A to se dá zvládat i v současné situaci, samozřejmě za dodržení přísných hygienických opatření. Pochopitelně trochu riskuji, protože vždycky může být něco ve vzduchu, ale to je riziko podnikání. Virus můžu chytit stejně tak v hypermarketu. Na druhou stranu se mě to dotklo třeba tak, že jsem měl točit jeden díl detektivního seriálu Hlava medúzy s režisérem Filipem Renčem, což je pozastaveno na neurčito.

Jak tedy trávíte své dny v režimu plném omezení?Naštěstí máme k dispozici zahradu a bydlíme hned vedle lesa, takže tam chodíme. Ale paradoxně v lese je teď víc lidí než na ulici. Byli jsme také na chalupě, měli jsme na to čas, protože moje žena nemá práci vůbec. Národní divadlo je uzavřené, DAMU, kde učí, také stojí a seriál Slunečná se jí také zastavil, takže je doma a už si kouše nehty a jdeme jí všichni na nervy. Já mám aspoň možnost občasného pracovního úniku. A ve všední dny občas vyrazíme na procházku za Prahu, kde víme, že koncentrace lidí nebude tak veliká.

O váš hlas je naštěstí zájem. Mluví jím třeba detektiv Harry Bosch z krimisérie mistra románu noir Michaela Connellyho na audioknihách Černá ozvěna a Černý led, které vyšly loni. Když máte namluvit takový kus textu, připravujete se na to, žijete s ním, možná se vám o něm zdá. Nemrzí vás, když to pak skončí?Co se týče Harryho Bosche, tak vím, že Michael Connelly napsal zatím šest dílů, jestli se nemýlím, takže je perspektiva, že to bude pokračovat. Teď mám za sebou dva díly a ve výhledu je třetí. Když natáčení skončí, je to pro mne takové dvojlomné, sladkobolné – na jednu stranu jsem rád, protože je to vždycky velká kláda. Je tam hodně postav, takže se musím promítat do mužských i ženských hlasů, které mezi sebou komunikují. Už je to někdy na hranici dramatické tvorby. Kdyby to dělal Český rozhlas, tak by jistě obsadil vícero lidí. A po tom oddechnutí po určité době zase nastane určitý hlad. Takhle to chodí. Vždycky se naštěstí naskytne něco dalšího.

Když se ještě vrátím k detektivovi Harrymu Boschovi, je vám něčím blízký?Samozřejmě, je napsaný velmi sympaticky. Je to takový ten syžet osamělých vlků ošlehaných osudem. Mnohdy jde hlavou proti zdi a

překračuje zažitě kodexy detektivní práce. To musí, aby byl zajímavý a populární. A mně se také občas chce rovnou jít a někomu jednu vrazit. Nemyslím ve svém okolí, ale mnohdy, když ve zprávách vidím některé naše čelní představitele, bych to nejradši řešil denefestrací. Ale to bohužel nejde. V tomhle to má Harry Bosch jednodušší, že má jisté možnosti, i když občas za hranou, aby řešil věci po svém.

Nedávno jste také načel dvě povídky do audioknihy Agathy Christie Svědkyně obžaloby. Posloucháte vůbec audioknihy? Na to bohužel vůbec nemám čas. Audioknihy pouze načítám a tím pádem také „čtu“ knihy. Občas si poslechnu nějaký jiný vzorek, abych věděl, jak to čtou mí kolegové, jaké jsou trendy, jak je laťka vysoko. Ideální je poslouchat audioknihy v autě, ale já zase nejezdím až tak dlouhé trasy, a pokud ano, tak většinou s rodinou, kterou to zas až tak nezajímá. Klukům je dvanáct a devět let, takže těm nemůžu pouštět věci, které by zajímaly mne.

U práce na Svědkyni obžaloby jste se měli potkat i s otcem Viktorem. Jak to nakonec dopadlo? On se toho natáčení kvůli koronaviru nakonec zatím nezúčastnil a nevím, jak to celé dopadne.

Hráli jste spolu někdy v divadle nebo ve filmu? Naše společné projekty vždycky skončily tak nějak zvláště, do ztracena. Kdysi, v době mých začátků, jsme spolu dělali jednu, z dnešního pohledu ne příliš zdařilou televizní pohádku, kde mi hrál otec – pana krále. Pak jsme spolu zkoušeli hru pro Divadlo Ungelt, ale pár dnů před premiérou to táta musel ze zdravotních důvodů vzdát a už jsme se k tomu nevrátili. A teď naposledy někoho napadlo, že bychom mohli udělat společnou výstavu obrazů, protože oba dva malujeme. On dělá litografii, já zase maluju akryly. Když se obrazy instalovaly v Divadle Viola a měla být vernisáž, přišel koronavirus a zase z toho sešlo. Teď to tam visí a je to zavřené. Naše společné projekty jsou nějak prokleté.

Co vás vedlo k tomu, že jste se přihlásil na výtvarný kurz? Je to zábava a je to nesmírně uklidňující. Pro mne je to taková terapie, protože v ateliéru je ticho a každý si pracuje u svého stojanu a soustředí se na svou práci. Je to takový meditační okamžik. Doma si maluju sám pro sebe, laicky. Někdo říká: „Ježíš, to je pěkný, já v tom něco vidím!“ a podobně. Ale většinou je to naprosto spontánní proces, kdy něco namaluju, pak to zničím a pak z toho opět něco vznikne. A na kurz jsem se přihlásil proto, abych se naučil základy. Na první hodině jsem měl uhlem nakreslit zmačkaný papír a vyšlo mi z toho takové kubistické grilované kuře. Člověk by ty základy měl znát.

Co se týče mluveného slova, zejména v rozhlasu je jméno Preiss pojem. Cítíte tíhu odpovědnosti, abyste té pověsti dostál? Cítil jsem ji dlouhá léta, ale najednou se to nějak zlomilo, a já jsem si řekl, že jsem tu sám za sebe, že jsem jiný. A tu odpovědnost tedy nesu čistě sám za sebe. Mám pocit, že dneska tomu jménu ostudu nedělám. Dosáhl jsem úrovně, za kterou se nemusím stydět.

Zmínil jste, že namlouváte i cestopisné a přírodopisné dokumenty, které také sám rád sledujete. Co vás na nich tak fascinuje? Tak já jsem od přírody cestovatel. Strašně rád bych se do některých končin světa podíval, ale nemám na to ani čas, ani prostředky, a tohle je pro mne takové cestování „prstem po mapě“, nebo spíše očima po obrazovce. Když dokument namlouvám, nemám šanci ho vidět celý, protože se různě přeskakuje a čtu jenom ty své úseky, takže z toho mnohdy vůbec nic nemám. Proto jsem rád, když se pak na film můžu podívat vcelku. Nedívám se jen na to, co jsem namluvil, sleduju cokoliv o cestování, fascinuje mě podmořský svět, divočina, prostě příroda ve všech formách, a říkám si, jak to ten pán Bůh geniálně vymyslel. Jenom člověk se to neustále snaží pozměnit k obrazu svému a na to asi také zajde, pokud s tím něco neudělá.

Co s tím děláte vy? Třídíte odpad a podobně? To je samozřejmost. I naše děti to bezvadně ovládají. Myslím, že generace, které přijdou po nás, se budou muset zase naučit životu v souladu s přírodou. To je jediná šance, snažit se minimalizovat využívání zdrojů. Protože my žijeme v neskutečném blahobytu, i když si to nepřipouštíme. Zvykli jsme si na vysoký životní standard. A právě když člověk cestuje, zjistí, jak málo jinde stačí lidem k životu. Žijeme v bezbřehém blahobytu, nadužíváme věci, nevážíme si jich, jsme spotřební... Můj syn si teď na YouTube pouští videa, jak se v Číně vyrábí všechno možné, a já si říkám, kam všechny ty výrobky přijdou, až přestanou sloužit? Země je přece musí nějak strávit. To je obrovský problém. A co se týče mého příspěvku k záchraně přírody, letos jsme si třeba nekupovali vánoční stromek, ale vzali jsme si jeden z výřezu, který by se vyhodil, od známého lesníka. A na to konto jsme se s ním domluvili, že si uděláme brigádu a půjdeme k němu do lesa na Vysočině s klukama sázet stromky. I kdybychom jich zasadili dvacet, myslím, že to má smysl. Takovým způsobem se dá aspoň v tom našem mikrosvětě pomáhat.

Byval jste komunálním politikem v Kunraticích. Změnilo to váš pohled na politiky a jejich motivace? Byl jsem spíše posledním spravedlivým a velkým naivou, když jsem do politiky vstupoval. Vlastně jsem se nechal ukecat, abych se objevil na kandidátce, a vůbec jsem nedoufal, že mě někdo zvolí. Pak jsem se dostal do zastupitelstva hned na druhém místě za starostkou ODS a začaly starosti. Je to spousta povinností a na komunální úrovni

nemáte žádné námětky a lidi, kteří by vás mohli zastupovat. Musíte se naučit věci, se kterými jste v životě nepřišel do styku. Abyste se vůbec orientoval, musíte nastudovat zákony a ovládnout terminologii. A když jsem potom zjistil, že některé věci diplomaticky řečeno „běží samospádem“, jsou dopředu vymyšlené a zajištěné a vy žijete v domnění, že tohle výběrové řízení je čisté, ačkoliv vítěz je od začátku dohodnutý, vzalo mi to vítr z plachet. Když proti tomu začnete bojovat, stanete se nepřítelem v očích všech, protože podkopáváte něco, co už nějakou dobu běží, a tím pádem se stáváte problémovým. Je to boj s větrnými mlýny. Hrozně mě to otrávil, takže jsem ještě před koncem funkčního období odstoupil a nechal jsem své místo většímu tygroví, svému kolegovi, u kterého jsem doufal, že ho to nesemele. Je tam dodnes, takže to asi byla dobrá volba...

Vidíte nějakou naději, že by se to mohlo změnit? Vidím na naší politické scéně lidi, kteří jsou slušní, a věřím jim. Mám určitý instinkt, který jako herec mít musím. Myslím, že jedním ze základů dobrého herce je mít smysl pro empatii, schopnost vcítovat se do druhých. Já ty lidi tedy cítím a vidím je. Jejich problém ale je, že nemají takovou razanci a marketingově populistický rozmach, aby oslovili většinu. Vládnoucí garnitura tohle má a k tomu navíc dobré trávení, aby šla přes mrtvoly a překonala úplně všechno. Takže ti dobří mají z mého pohledu velmi malou šanci ji překonat, pokud nechtějí jít stejnou cestou špinavých mechanismů. Jediný, kdo je tomu schopen s jistou vervou čelit, je Pavel Novotný (starosta městské části Praha-Řeporyje – pozn. red.), který pojmenovává věci pravými jmény, ale z celospolečenského hlediska vypadá jako totální exot. Bohužel i proto, že se neumí stáhnout a přednést své názory kultivovaně. Je hodně vulgární, což pro spoustu lidí není stravitelné. Takže situace je hodně komplikovaná. Kdybych měl být prorokem, tak si myslím, že ještě jedno volební období to takhle bude trvat. Je to jenom o občanech, kteří musejí prohlédnout. Měli by sledovat konání této vlády a její vládnutí v souvislostech a hlavně se informovat z více nezávislých zdrojů.

Máte dva syny a jednu dceru. Zasáhlo je nějak herectví, což je u vás rodinná tradice? Moje dcera se herectví naštěstí nevěnuje, je v prvním ročníku mediálních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Starší syn na herectví zatím nevypadá, ale mladší je docela komediant. Přál bych si, aby dělali něco jiného, třeba obyčejné poctivé řemeslo, protože herectví je strašně vrtkavé a nejisté. Rozhodně jim to nebudu rozmlouvat, ale pokusím se doporučovat jiné možnosti.

Na co se momentálně těšíte? Ještě donedávna jsem se těšil na květnovou cestu do Portugalska, která je samozřejmě zrušená. Pak jsem se moc těšil na letní dovolenou. Tam už také vím, že bude na našem území někde na chalupě. Ale nevádí mi to. Já se vlastně těším na každý další den. Jsem celkem šťastný a celá tahle koronavirová situace mi přijde naprosto přirozená. Asi jsme se potřebovali všichni zastavit. Víím, že to bude mít nedozírné ekonomické následky a někteří lidé to budou mít opravdu těžké – rozhodně jim to nepřeju, ale myslím, že to uskromnění se, zastavení a to, že jsme všichni spolu doma, i když si občas jdeme na nervy, je dobře. A hlavně planeta si trochu oddechne. Jenom toho letového provozu, co ubylo... Myslím, že nic není samo sebou, my lidi si to děláme sami. Občas taková epidemie prostě přijde. Je to přírodní výběr. Jen se jí dneska zaplat'pánbůh dokážeme lépe bránit.

Martin Preiss Narodil se 14. 6. 1973 v Praze do herecké rodiny Viktora a Jany Preissových. Už během studií na pražské DAMU hostoval v Národním divadle a po škole nastoupil do angažmá v plzeňském Divadle Josefa Kajetána Tyla. V roce 1998 se vrátil do souboru Národního divadla už jako stálý člen činohry. V letech 2005–2012 hrál v Divadle Na Jezerce a Pod Palmovkou. V současné době je na volné noze a divadlo nehraje. Proslavil se také jako moderátor soutěžního pořadu Chcete být milionářem? (2003–2004), často spolupracuje s dabingem, čte audioknihy a pravidelně se objevuje v televizních seriálech (Krejzovi, Doktoři z Počátků, Velmi křehké vztahy, Tři králové, Nemocnice na kraji města III, Arrowsmith, Specialisté) a filmech (Případ pro rybáře, Sjezd abiturientů a další). Je podruhé ženatý, z prvního manželství má dospělou dceru Viktorii. Jeho současnou manželkou je herečka Martina Preissová, s níž vychovává syny Matouše a Šimona.

URL| <https://jihlavsky.denik.cz/spolecnost/martin-preiss2020.html>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:

jihlavsky.denik.cz (*Společnost*)

Herec Martin Preiss: Naše společné projekty s tátou jsou nějaké prokleté

10.5.2020 kolinsky.denik.cz str. 00 Společnost
Filip Lukeš

Martin Preiss dlouhá léta cítil tíhu odpovědnosti za své příjmení, které proslavil jeho otec Viktor. Dnes už si je jistý, že mu ostudu nedělá. Na rozdíl od táty sice nehraje divadlo, ale je vyhledávaným rozhlasovým a dabingovým hercem, takže má dost práce i v časech koronaviru.

"Jak se vás dotkla opatření vlády kvůli koronaviru? Já nějakou velkou změnu nepocítuji, protože pracuji hodně individuálně a nehraji v divadle. Čtu audioknihy, chodím do dabingu a dělám rozhlasové a televizní reklamy. A to se dá zvládat i v současné situaci, samozřejmě za dodržení přísných hygienických opatření. Pochopitelně trochu riskuji, protože vždycky může být něco ve vzduchu, ale to je riziko podnikání. Virus můžu chytit stejně tak v hypermarketu. Na druhou stranu se mě to dotklo třeba tak, že jsem měl točit jeden díl detektivního seriálu Hlava medúzy s režisérem Filipem Renčem, což je pozastaveno na neurčito.

Jak tedy trávíte své dny v režimu plném omezení? Naštěstí máme k dispozici zahradu a bydlíme hned vedle lesa, takže tam chodíme. Ale paradoxně v lese je teď víc lidí než na ulici. Byli jsme také na chalupě, měli jsme na to čas, protože moje žena nemá práci vůbec. Národní divadlo je uzavřené, DAMU, kde učí, také stojí a seriál Slunečná se jí také zastavil, takže je doma a už si kouše nehty a jdeme jí všichni na nervy. Já mám aspoň možnost občasného pracovního úniku. A ve všední dny občas vyrazíme na procházku za Prahu, kde víme, že koncentrace lidí nebude tak velká.

O váš hlas je naštěstí zájem. Mluví jím třeba detektiv Harry Bosch z krimisérie mistra románu noir Michaela Connellyho na audioknihách Černá ozvěna a Černý led, které vyšly loni. Když máte namluvit takový kus textu, připravujete se na to, žijete s ním, možná se vám o něm zdá. Nemrzí vás, když to pak skončí? Co se týče Harryho Bosche, tak vím, že Michael Connelly napsal zatím šest dílů, jestli se nemýlím, takže je perspektiva, že to bude pokračovat. Teď mám za sebou dva díly a ve výhledu je třetí. Když natáčení skončí, je to pro mne takové dvojlomné, sladkobolné – na jednu stranu jsem rád, protože je to vždycky velká kláda. Je tam hodně postav, takže se musím promítat do mužských i ženských hlasů, které mezi sebou komunikují. Už je to někdy na hranici dramatické tvorby. Kdyby to dělal Český rozhlas, tak by jistě obsadil vícero lidí. A po tom oddechnutí po určité době zase nastane určitý hlad. Takhle to chodí. Vždycky se naštěstí naskytne něco dalšího.

Když se ještě vrátím k detektivovi Harrymu Boschovi, je vám něčím blízký? Samozřejmě, je napsaný velmi sympaticky. Je to takový ten syžet osamělých vlků ošlehaných osudem. Mnohdy jde hlavou proti zdi a překračuje zažitě kodexy detektivní práce. To musí, aby byl zajímavý a populární. A mně se také občas chce rovnou jít a někomu jednu vrazit. Nemyslím ve svém okolí, ale mnohdy, když ve zprávách vidím některé naše čelní představitele, bych to nejradši řešil denefestrací. Ale to bohužel nejde. V tomhle to má Harry Bosch jednodušší, že má jisté možnosti, i když občas za hranou, aby řešil věci po svém.

Nedávno jste také načetl dvě povídky do audioknihy Agathy Christie Svědkyně obžaloby. Posloucháte vůbec audioknihy? Na to bohužel vůbec nemám čas. Audioknihy pouze načítám a tím pádem také „čtu“ knihy. Občas si poslechnu nějaký jiný vzorek, abych věděl, jak to čtou mí kolegové, jaké jsou trendy, jak je laťka vysoko. Ideální je poslouchat audioknihy v autě, ale já zase nejedním až tak dlouhé trasy, a pokud ano, tak většinou s rodinou, kterou to zas až tak nezajímá. Klukům je dvanáct a devět let, takže těm nemůžu pouštět věci, které by zajímaly mne.

U práce na Svědkyni obžaloby jste se měli potkat i s otcem Viktorem. Jak to nakonec dopadlo? On se toho natáčení kvůli koronaviru nakonec zatím nezúčastnil a nevím, jak to celé dopadne.

Hráli jste spolu někdy v divadle nebo ve filmu? Naše společné projekty vždycky skončily tak nějak zvláště, do ztracena. Kdysi, v době mých začátků, jsme spolu dělali jednu, z dnešního pohledu ne příliš zdařilou televizní pohádku, kde mi hrál otec – pana krále. Pak jsme spolu zkusili hru pro Divadlo Ungelt, ale pár dnů před premiérou to táta musel ze zdravotních důvodů vzdát a už jsme se k tomu nevrátili. A teď naposledy někoho napadlo, že bychom mohli udělat společnou výstavu obrazů, protože oba dva malujeme. On dělá litografii, já zase maluju akryly. Když se obrazy instalovaly v Divadle Viola a měla být vernisáž, přišel koronavirus a zase z toho sešlo. Teď to tam visí a je to zavřené. Naše společné projekty jsou nějak prokleté.

Co vás vedlo k tomu, že jste se přihlásil na výtvarný kurz? Je to zábava a je to nesmírně uklidňující. Pro mne je to taková terapie, protože v ateliéru je ticho a každý si pracuje u svého stojanu a soustředí se na svou práci. Je to takový meditační okamžik. Doma si maluju sám pro sebe, laicky. Někdo říká: „Ježíš, to je pěkný, já v tom něco vidím!“ a podobně. Ale většinou je to naprosto spontánní proces, kdy něco namaluju, pak to zničím a pak z

toho opět něco vznikne. A na kurz jsem se přihlásil proto, abych se naučil základy. Na první hodině jsem měl uhlem nakreslit zmačkaný papír a vyšlo mi z toho takové kubistické grilované kuře. Člověk by ty základy měl znát.

Co se týče mluveného slova, zejména v rozhlasu je jméno Preiss pojem. Cítíte tíhu odpovědnosti, abyste té pověsti dostál?Cítil jsem ji dlouhá léta, ale najednou se to nějak zlomilo, a já jsem si řekl, že jsem tu sám za sebe, že jsem jiný. A tu odpovědnost tedy nesu čistě sám za sebe. Mám pocit, že dneska tomu jménu ostudu nedělám. Dosáhl jsem úrovně, za kterou se nemusím stydět.

Zmínil jste, že namlouváte i cestopisné a přírodopisné dokumenty, které také sám rád sledujete. Co vás na nich tak fascinuje?Tak já jsem od přírody cestovatel. Strašně rád bych se do některých končin světa podíval, ale nemám na to ani čas, ani prostředky, a tohle je pro mne takové cestování „prstem po mapě“, nebo spíše očima po obrazovce. Když dokument namlouvám, nemám šanci ho vidět celý, protože se různě přeskakuje a čtu jenom ty své úseky, takže z toho mnohdy vůbec nic nemám. Proto jsem rád, když se pak na film můžu podívat vcelku. Nedívám se jen na to, co jsem namluvil, sleduju cokoliv o cestování, fascinuje mě podmořský svět, divočina, prostě příroda ve všech formách, a říkám si, jak to ten pán Bůh geniálně vymyslel. Jenom člověk se to neustále snaží pozměnit k obrazu svému a na to asi také zajde, pokud s tím něco neudělá.

Co s tím děláte vy? Třídíte odpad a podobně?To je samozřejmost. I naše děti to bezvadně ovládají. Myslím, že generace, které přijdou po nás, se budou muset zase naučit životu v souladu s přírodou. To je jediná šance, snažit se minimalizovat využívání zdrojů. Protože my žijeme v neskutečném blahobytu, i když si to nepřipouštíme. Zvykli jsme si na vysoký životní standard. A právě když člověk cestuje, zjistí, jak málo jinde stačí lidem k životu. Žijeme v bezbřehém blahobytu, nadužíváme věcí, nevážíme si jich, jsme spotřební... Můj syn si teď na YouTube pouští videa, jak se v Číně vyrábí všechno možné, a já si říkám, kam všechny ty výrobky přijdou, až přestanou sloužit? Země je přece musí nějak strávit. To je obrovský problém. A co se týče mého příspěvku k záchraně přírody, letos jsme si třeba nekupovali vánoční stromek, ale vzali jsme si jeden z výřezu, který by se vyhodil, od známého lesníka. A na to konto jsme se s ním domluvili, že si uděláme brigádu a půjdeme k němu do lesa na Vysočině s klukama sázet stromky. I kdybychom jich zasadili dvacet, myslím, že to má smysl. Takovým způsobem se dá aspoň v tom našem mikrosvětě pomáhat.

Býval jste komunálním politikem v Kunraticích. Změnilo to váš pohled na politiky a jejich motivace?Byl jsem spíše posledním spravedlivým a velkým naivou, když jsem do politiky vstupoval. Vlastně jsem se nechal ukecat, abych se objevil na kandidátce, a vůbec jsem nedoufal, že mě někdo zvolí. Pak jsem se dostal do zastupitelstva hned na druhém místě za starostkou ODS a začaly starosti. Je to spousta povinností a na komunální úrovni nemáte žádné námětky a lidi, kteří by vás mohli zastupovat. Musíte se naučit věci, se kterými jste v životě nepřišel do styku. Abyste se vůbec orientoval, musíte nastudovat zákony a ovládnout terminologii. A když jsem potom zjistil, že některé věci diplomaticky řečeno „běží samospádem“, jsou dopředu vymyšlené a zajištěné a vy žijete v domněnku, že tohle výběrové řízení je čisté, ačkoliv vítěz je od začátku dohodnutý, vzalo mi to vítr z plachet. Když proti tomu začnete bojovat, stanete se nepřítelem v očích všech, protože podkopáváte něco, co už nějakou dobu běží, a tím pádem se stáváte problémovým. Je to boj s větrnými mlýny. Hrozně mě to otrávil, takže jsem ještě před koncem funkčního období odstoupil a nechal jsem své místo většímu tygrovi, svému kolegovi, u kterého jsem doufal, že ho to nesemele. Je tam dodnes, takže to asi byla dobrá volba...

Vidíte nějakou naději, že by se to mohlo změnit?Vidím na naší politické scéně lidi, kteří jsou slušní, a věřím jim. Mám určitý instinkt, který jako herec mít musím. Myslím, že jedním ze základů dobrého herce je mít smysl pro empatii, schopnost vcítovat se do druhých. Já ty lidi tedy cítím a vidím je. Jejich problém ale je, že nemají takovou razanci a marketingově populistický rozmach, aby oslovili většinu. Vládnoucí garnitura tohle má a k tomu navíc dobré trávení, aby šla přes mrtvolu a překonala úplně všechno. Takže ti dobří mají z mého pohledu velmi malou šanci ji překonat, pokud nechtějí jít stejnou cestou špinavých mechanismů. Jediný, kdo je tomu schopen s jistou vervou čelit, je Pavel Novotný (starosta městské části Praha-Řeporyje – pozn. red.), který pojmenovává věci pravými jmény, ale z celospolečenského hlediska vypadá jako totální exot. Bohužel i proto, že se neumí stáhnout a přednést své názory kultivovaně. Je hodně vulgární, což pro spoustu lidí není stravitelné. Takže situace je hodně komplikovaná. Kdybych měl být prorokem, tak si myslím, že ještě jedno volební období to takhle bude trvat. Je to jenom o občanech, kteří musejí prohlédnout. Měli by sledovat konání této vlády a její vládnutí v souvislostech a hlavně se informovat z více nezávislých zdrojů.

Máte dva syny a jednu dceru. Zasáhlo je nějak herectví, což je u vás rodinná tradice?Moje dcera se herectví našťastí nevěnuje, je v prvním ročníku mediálních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Starší syn na herectví zatím nevyvádá, ale mladší je docela komediant. Přál bych si, aby dělali něco jiného, třeba obyčejně

poctivé řemeslo, protože herectví je strašně vrtkavé a nejisté. Rozhodně jim to nebudu rozmlouvat, ale pokusím se doporučit jiné možnosti.

Na co se momentálně těšíte? Ještě donedávna jsem se těšil na květnovou cestu do Portugalska, která je samozřejmě zrušená. Pak jsem se moc těšil na letní dovolenou. Tam už také vím, že bude na našem území někde na chalupě. Ale nevádí mi to. Já se vlastně těším na každý další den. Jsem celkem šťastný a celá tahle koronavirová situace mi přijde naprosto přirozená. Asi jsme se potřebovali všichni zastavit. Víím, že to bude mít nedozírné ekonomické následky a někteří lidé to budou mít opravdu těžké – rozhodně jim to nepřeju, ale myslím, že to uskromnění se, zastavení a to, že jsme všichni spolu doma, i když si občas jdeme na nervy, je dobře. A hlavně planeta si trochu oddechne. Jenom toho letového provozu, co ubylo... Myslím, že nic není samo sebou, my lidé si to děláme sami. Občas taková epidemie prostě přijde. Je to přírodní výběr. Jen se jí dneska zaplatit pánbůh dokážeme lépe bránit.

Martin Preiss Narodil se 14. 6. 1973 v Praze do herecké rodiny Viktora a Jany Preissových. Už během studií na pražské DAMU hostoval v Národním divadle a po škole nastoupil do angažmá v plzeňském Divadle Josefa Kajetána Tyla. V roce 1998 se vrátil do souboru Národního divadla už jako stálý člen činohry. V letech 2005–2012 hrál v Divadle Na Jezerce a Pod Palmovkou. V současné době je na volné noze a divadlo nehraje. Proslavil se také jako moderátor soutěžního pořadu Chcete být milionářem? (2003–2004), často spolupracuje s dabingem, čte audioknihy a pravidelně se objevuje v televizních seriálech (Krejzovi, Doktoři z Počátků, Velmi křehké vztahy, Tři králové, Nemocnice na kraji města III, Arrowsmith, Specialisté) a filmech (Případ pro rybáře, Sjezd abiturientů a další). Je podruhé ženatý, z prvního manželství má dospělou dceru Viktorii. Jeho současnou manželkou je herečka Martina Preissová, s níž vychovává syny Matouše a Šimona.

URL | <https://kolinsky.denik.cz/spolecnost/martin-preiss2020.html>

Stejná zpráva vyšla také v dalších 2 titulech:

kolinsky.denik.cz (*Společnost*), kolinsky.denik.cz (*Společnost*)

Herec Martin Preiss: Naše společné projekty s tátou jsou nějaké prokleté

10.5.2020 jindrichohradecky.denik.cz str. 00 Společnost

Filip Lukeš

Martin Preiss dlouhá léta cítil tíhu odpovědnosti za své příjmení, které proslavil jeho otec Viktor. Dnes už si je jistý, že mu ostudu nedělá. Na rozdíl od táty sice nehraje divadlo, ale je vyhledávaným rozhlasovým a dabingovým hercem, takže má dost práce i v časech koronaviru.

"Jak se vás dotkla opatření vlády kvůli koronaviru? Já nějakou velkou změnu nepocítuji, protože pracuji hodně individuálně a nehraji v divadle. Čtu audioknihy, chodím do dabingu a dělám rozhlasové a televizní reklamy. A to se dá zvládat i v současné situaci, samozřejmě za dodržení přísných hygienických opatření. Pochopitelně trochu riskuji, protože vždycky může být něco ve vzduchu, ale to je riziko podnikání. Virus můžu chytit stejně tak v hypermarketu. Na druhou stranu se mě to dotklo třeba tak, že jsem měl točit jeden díl detektivního seriálu Hlava medúzy s režisérem Filipem Renčem, což je pozastaveno na neurčito.

Jak tedy trávíte své dny v režimu plném omezení? Naštěstí máme k dispozici zahradu a bydlíme hned vedle lesa, takže tam chodíme. Ale paradoxně v lese je teď víc lidí než na ulici. Byli jsme také na chalupě, měli jsme na to čas, protože moje žena nemá práci vůbec. Národní divadlo je uzavřené, DAMU, kde učí, také stojí a seriál Slunečná se jí také zastavil, takže je doma a už si kouše nehty a jdeme jí všichni na nervy. Já mám aspoň možnost občasných pracovních úniků. A ve všední dny občas vyrazíme na procházku za Prahu, kde víme, že koncentrace lidí nebude tak velká.

O váš hlas je naštěstí zájem. Mluví jím třeba detektiv Harry Bosch z krimisérie mistra románu noir Michaela Connellyho na audioknihách Černá ozvěna a Černý led, které vyšly loni. Když máte namluvit takový kus textu, připravujete se na to, žijete s ním, možná se vám o něm zdá. Nemrzí vás, když to pak skončí? Co se týče Harryho Bosche, tak vím, že Michael Connelly napsal zatím šest dílů, jestli se nemýlím, takže je perspektiva, že

to bude pokračovat. Teď mám za sebou dva díly a ve výhledu je třetí. Když natáčení skončí, je to pro mne takové dvojlomné, sladkobolné – na jednu stranu jsem rád, protože je to vždycky velká kláda. Je tam hodně postav, takže se musím promítat do mužských i ženských hlasů, které mezi sebou komunikují. Už je to někdy na hranici dramatické tvorby. Kdyby to dělal Český rozhlas, tak by jistě obsadil vícero lidí. A po tom oddechnutí po určité době zase nastane určitý hlad. Takhle to chodí. Vždycky se naštěstí naskytne něco dalšího.

Když se ještě vrátím k detektivovi Harrymu Boschovi, je vám něčím blízký? Samozřejmě, je napsaný velmi sympaticky. Je to takový ten syžet osamělých vlků ošlehaných osudem. Mnohdy jde hlavou proti zdi a překračuje zažité kodexy detektivní práce. To musí, aby byl zajímavý a populární. A mně se také občas chce rovnou jít a někomu jednu vrazit. Nemyslím ve svém okolí, ale mnohdy, když ve zprávách vidím některé naše čelní představitele, bych to nejradši řešil denefestrací. Ale to bohužel nejde. V tomhle to má Harry Bosch jednodušší, že má jisté možnosti, i když občas za hranou, aby řešil věci po svém.

Nedávno jste také načel dvě povídky do audioknihy Agathy Christie Svědkyně obžaloby. Posloucháte vůbec audioknihy? Na to bohužel vůbec nemám čas. Audioknihy pouze načítám a tím pádem také „čtu“ knihy. Občas si poslechnu nějaký jiný vzorek, abych věděl, jak to čtou mí kolegové, jaké jsou trendy, jak je laťka vysoko. Ideální je poslouchat audioknihy v autě, ale já zase nejždím až tak dlouhé trasy, a pokud ano, tak většinou s rodinou, kterou to zas až tak nezajímá. Klukům je dvanáct a devět let, takže těm nemůžu pouštět věci, které by zajímaly mne.

U práce na Svědkyni obžaloby jste se měli potkat i s otcem Viktorem. Jak to nakonec dopadlo? On se toho natáčení kvůli koronaviru nakonec zatím nezúčastnil a nevím, jak to celé dopadne.

Hráli jste spolu někdy v divadle nebo ve filmu? Naše společné projekty vždycky skončily tak nějak zvláště, do ztracena. Kdysi, v době mých začátků, jsme spolu dělali jednu, z dnešního pohledu ne příliš zdařilou televizní pohádku, kde mi hrál otec – pana krále. Pak jsme spolu zkusili hru pro Divadlo Ungelt, ale pár dnů před premiérou to táta musel ze zdravotních důvodů vzdát a už jsme se k tomu nevrátili. A teď naposledy někoho napadlo, že bychom mohli udělat společnou výstavu obrazů, protože oba dva malujeme. On dělá litografii, já zase maluju akryly. Když se obrazy instalovaly v Divadle Viola a měla být vernisáž, přišel koronavirus a zase z toho sešlo. Teď to tam visí a je to zavřené. Naše společné projekty jsou nějak prokleté.

Co vás vedlo k tomu, že jste se přihlásil na výtvarný kurz? Je to zábava a je to nesmírně uklidňující. Pro mne je to taková terapie, protože v ateliéru je ticho a každý si pracuje u svého stojanu a soustředí se na svou práci. Je to takový meditační okamžik. Doma si maluju sám pro sebe, laicky. Někdo říká: „Ježíš, to je pěkný, já v tom něco vidím!“ a podobně. Ale většinou je to naprosto spontánní proces, kdy něco namaluju, pak to zničím a pak z toho opět něco vznikne. A na kurz jsem se přihlásil proto, abych se naučil základy. Na první hodině jsem měl uhlem nakreslit zmačkaný papír a vyšlo mi z toho takové kubistické grilované kuře. Člověk by ty základy měl znát.

Co se týče mluveného slova, zejména v rozhlasu je jméno Preiss pojem. Cítíte tíhu odpovědnosti, abyste té pověsti dostal? Cítil jsem ji dlouhá léta, ale najednou se to nějak zlomilo, a já jsem si řekl, že jsem tu sám za sebe, že jsem jiný. A tu odpovědnost tedy nesu čistě sám za sebe. Mám pocit, že dneska tomu jménu ostudu nedělám. Dosáhl jsem úrovně, za kterou se nemusím stydět.

Zmínil jste, že namlouváte i cestopisné a přírodopisné dokumenty, které také sám rád sledujete. Co vás na nich tak fascinuje? Tak já jsem od přírody cestovatel. Strašně rád bych se do některých končin světa podíval, ale nemám na to ani čas, ani prostředky, a tohle je pro mne takové cestování „prstem po mapě“, nebo spíše očima po obrazovce. Když dokument namlouvám, nemám šanci ho vidět celý, protože se různě přeskakuje a čtu jenom ty své úseky, takže z toho mnohdy vůbec nic nemám. Proto jsem rád, když se pak na film můžu podívat vcelku. Nedívám se jen na to, co jsem namluvil, sleduju cokoliv o cestování, fascinuje mě podmořský svět, divočina, prostě příroda ve všech formách, a říkám si, jak to ten pán Bůh geniálně vymyslel. Jenom člověk se to neustále snaží pozměnit k obrazu svému a na to asi také zajde, pokud s tím něco neudělá.

Co s tím děláte vy? Třídíte odpad a podobně? To je samozřejmost. I naše děti to bezvadně ovládají. Myslím, že generace, které přijdou po nás, se budou muset zase naučit životu v souladu s přírodou. To je jediná šance, snažit se minimalizovat využívání zdrojů. Protože my žijeme v neskutečném blahobytu, i když si to nepřipouštíme. Zvykli jsme si na vysoký životní standard. A právě když člověk cestuje, zjistí, jak málo jinde stačí lidem k životu. Žijeme v bezbřehém blahobytu, nadužíváme věci, nevážíme si jich, jsme spotřební... Můj syn si teď na YouTube pouští videa, jak se v Číně vyrábí všechno možné, a já si říkám, kam všechny ty výrobky přijdou, až přestanou sloužit? Země je přece musí nějak strávit. To je obrovský problém. A co se týče mého příspěvku k záchraně přírody, letos jsme si třeba nekupovali vánoční stromek, ale vzali jsme si jeden z výřezu,

kteřý by se vyhodil, od známého lesníka. A na to konto jsme se s ním domluvili, že si uděláme brigádu a půjdeme k němu do lesa na Vysočině s klukama sázet stromky. I kdybychom jich zasadili dvacet, myslím, že to má smysl. Takovým způsobem se dá aspoň v tom našem mikrosvětě pomáhat.

Býval jste komunálním politikem v Kunraticích. Změnilo to váš pohled na politiky a jejich motivace? Byl jsem spíše posledním spravedlivým a velkým naivou, když jsem do politiky vstupoval. Vlastně jsem se nechal ukecat, abych se objevil na kandidátce, a vůbec jsem nedoufal, že mě někdo zvolí. Pak jsem se dostal do zastupitelstva hned na druhém místě za starostkou ODS a začaly starosti. Je to spousta povinností a na komunální úrovni nemáte žádné námětky a lidi, kteří by vás mohli zastupovat. Musíte se naučit věci, se kterými jste v životě nepřišel do styku. Abyste se vůbec orientoval, musíte nastudovat zákony a ovládnout terminologii. A když jsem potom zjistil, že některé věci diplomaticky řečeno „běží samospádem“, jsou dopředu vymyšlené a zajištěné a vy žijete v domněnku, že tohle výběrové řízení je čisté, ačkoliv vítěz je od začátku dohodnutý, vzalo mi to vítr z plachet. Když proti tomu začnete bojovat, stanete se nepřítelem v očích všech, protože podkopáváte něco, co už nějakou dobu běží, a tím pádem se stáváte problémovým. Je to boj s větrnými mlýny. Hrozně mě to otrávil, takže jsem ještě před koncem funkčního období odstoupil a nechal jsem své místo většímu tygroví, svému kolegovi, u kterého jsem doufal, že ho to nesemele. Je tam dodnes, takže to asi byla dobrá volba...

Vidíte nějakou naději, že by se to mohlo změnit? Vidím na naší politické scéně lidi, kteří jsou slušní, a věřím jim. Mám určitý instinkt, který jako herec mít musím. Myslím, že jedním ze základů dobrého herce je mít smysl pro empatii, schopnost vcítovat se do druhých. Já ty lidi tedy cítím a vidím je. Jejich problém ale je, že nemají takovou razanci a marketingově populistický rozmach, aby oslovili většinu. Vládnoucí garnitura tohle má a k tomu navíc dobré trávení, aby šla přes mrtvoly a překonala úplně všechno. Takže ti dobří mají z mého pohledu velmi malou šanci ji překonat, pokud nechtějí jít stejnou cestou špinavých mechanismů. Jediný, kdo je tomu schopen s jistou vervou čelit, je Pavel Novotný (starosta městské části Praha-Řeporyje – pozn. red.), který pojmenovává věci pravými jmény, ale z celospolečenského hlediska vypadá jako totální exot. Bohužel i proto, že se neumí stáhnout a přednést své názory kultivovaně. Je hodně vulgární, což pro spoustu lidí není stravitelné. Takže situace je hodně komplikovaná. Kdybych měl být prorokem, tak si myslím, že ještě jedno volební období to takhle bude trvat. Je to jenom o občanech, kteří musejí prohlédnout. Měli by sledovat konání této vlády a její vládnutí v souvislostech a hlavně se informovat z více nezávislých zdrojů.

Máte dva syny a jednu dceru. Zasáhlo je nějak herectví, což je u vás rodinná tradice? Moje dcera se herectví našťastí nevěnuje, je v prvním ročníku mediálních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Starší syn na herectví zatím nevypadá, ale mladší je docela komediant. Přál bych si, aby dělali něco jiného, třeba obyčejné poctivé řemeslo, protože herectví je strašně vrťkavé a nejisté. Rozhodně jim to nebudu rozmlouvat, ale pokusím se doporučovat jiné možnosti.

Na co se momentálně těšíte? Ještě donedávna jsem se těšil na květnovou cestu do Portugalska, která je samozřejmě zrušená. Pak jsem se moc těšil na letní dovolenou. Tam už také vím, že bude na našem území někde na chalupě. Ale nevadí mi to. Já se vlastně těším na každý další den. Jsem celkem šťastný a celá tahle koronavirová situace mi přijde naprosto přirozená. Asi jsme se potřebovali všichni zastavit. Víím, že to bude mít nedozírné ekonomické následky a někteří lidé to budou mít opravdu těžké – rozhodně jim to nepřeju, ale myslím, že to uskromnění se, zastavení a to, že jsme všichni spolu doma, i když si občas jdeme na nervy, je dobře. A hlavně planeta si trochu oddychně. Jenom toho letového provozu, co ubylo... Myslím, že nic není samo sebou, my lidé si to děláme sami. Občas taková epidemie prostě přijde. Je to přírodní výběr. Jen se jí dneska zaplat'pánbůh dokážeme lépe bránit.

Martin Preiss Narodil se 14. 6. 1973 v Praze do herecké rodiny Viktora a Jany Preissovy. Už během studií na pražské DAMU hostoval v Národním divadle a po škole nastoupil do angažmá v plzeňském Divadle Josefa Kajetána Tyla. V roce 1998 se vrátil do souboru Národního divadla už jako stálý člen činohry. V letech 2005–2012 hrál v Divadle Na Jezerce a Pod Palmovkou. V současné době je na volné noze a divadlo nehraje. Proslavil se také jako moderátor soutěžního pořadu Chcete být milionářem? (2003–2004), často spolupracuje s dabingem, čte audioknihy a pravidelně se objevuje v televizních seriálech (Krejzovi, Doktoři z Počátků, Velmi křehké vztahy, Tři králové, Nemocnice na kraji města III, Arrowsmith, Specialisté) a filmech (Případ pro rybáře, Sjezd abiturientů a další). Je podruhé ženatý, z prvního manželství má dospělou dceru Viktorii. Jeho současnou manželkou je herečka Martina Preissová, s níž vychovává syny Matouše a Šimona.

URL | <https://jindrichohradecky.denik.cz/spolecnost/martin-preiss2020.html>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
jindrichohradecky.denik.cz (*Společnost*)

Herec Martin Preiss: Naše společné projekty s tátou jsou nějaké prokleté

10.5.2020 chebsky.denik.cz str. 00 Společnost

Filip Lukeš

Martin Preiss dlouhá léta cítil tíhu odpovědnosti za své příjmení, které proslavil jeho otec Viktor. Dnes už si je jistý, že mu ostudu nedělá. Na rozdíl od táty sice nehraje divadlo, ale je vyhledávaným rozhlasovým a dabingovým hercem, takže má dost práce i v časech koronaviru.

"Jak se vás dotkla opatření vlády kvůli koronaviru? Já nějakou velkou změnu nepocítuji, protože pracuji hodně individuálně a nehraji v divadle. Čtu audioknihy, chodím do dabingu a dělám rozhlasové a televizní reklamy. A to se dá zvládat i v současné situaci, samozřejmě za dodržení přísných hygienických opatření. Pochopitelně trochu riskuji, protože vždycky může být něco ve vzduchu, ale to je riziko podnikání. Virus můžu chytit stejně tak v hypermarketu. Na druhou stranu se mě to dotklo třeba tak, že jsem měl točit jeden díl detektivního seriálu Hlava medúzy s režisérem Filipem Renčem, což je pozastaveno na neurčito.

Jak tedy trávíte své dny v režimu plném omezení? Naštěstí máme k dispozici zahradu a bydlíme hned vedle lesa, takže tam chodíme. Ale paradoxně v lese je teď víc lidí než na ulici. Byli jsme také na chalupě, měli jsme na to čas, protože moje žena nemá práci vůbec. Národní divadlo je uzavřené, DAMU, kde učí, také stojí a seriál Slunečná se jí také zastavil, takže je doma a už si kouše nehty a jdeme jí všichni na nervy. Já mám aspoň možnost občasného pracovního úniku. A ve všední dny občas vyrazíme na procházku za Prahu, kde víme, že koncentrace lidí nebude tak veliká.

O váš hlas je naštěstí zájem. Mluví jím třeba detektiv Harry Bosch z krimisérie mistra románu noir Michaela Connellyho na audioknihách Černá ozvěna a Černý led, které vyšly loni. Když máte namluvit takový kus textu, připravujete se na to, žijete s ním, možná se vám o něm zdá. Nemrzí vás, když to pak skončí? Co se týče Harryho Bosche, tak vím, že Michael Connelly napsal zatím šest dílů, jestli se nemýlím, takže je perspektiva, že to bude pokračovat. Teď mám za sebou dva díly a ve výhledu je třetí. Když natáčení skončí, je to pro mne takové dvojlomné, sladkobolné – na jednu stranu jsem rád, protože je to vždycky velká kláda. Je tam hodně postav, takže se musím promítat do mužských i ženských hlasů, které mezi sebou komunikují. Už je to někdy na hranici dramatické tvorby. Kdyby to dělal Český rozhlas, tak by jistě obsadil vícero lidí. A po tom oddechnutí po určité době zase nastane určitý hlad. Takhle to chodí. Vždycky se naštěstí naskytne něco dalšího.

Když se ještě vrátím k detektivovi Harrymu Boschovi, je vám něčím blízký? Samozřejmě, je napsaný velmi sympaticky. Je to takový ten syžet osamělých vlků ošlehaných osudem. Mnohdy jde hlavou proti zdi a překračuje zažitě kodexy detektivní práce. To musí, aby byl zajímavý a populární. A mně se také občas chce rovnou jít a někomu jednu vrazit. Nemyslím ve svém okolí, ale mnohdy, když ve zprávách vidím některé naše čelní představitele, bych to nejradši řešil denefestrací. Ale to bohužel nejde. V tomhle to má Harry Bosch jednodušší, že má jisté možnosti, i když občas za hranou, aby řešil věci po svém.

Nedávno jste také načetl dvě povídky do audioknihy Agathy Christie Svědkyně obžaloby. Posloucháte vůbec audioknihy? Na to bohužel vůbec nemám čas. Audioknihy pouze načítám a tím pádem také „čtu“ knihy. Občas si poslechnu nějaký jiný vzorek, abych věděl, jak to čtou mí kolegové, jaké jsou trendy, jak je laťka vysoko. Ideální je poslouchat audioknihy v autě, ale já zase nejedním až tak dlouhé trasy, a pokud ano, tak většinou s rodinou, kterou to zas až tak nezajímá. Klukům je dvanáct a devět let, takže těm nemůžu pouštět věci, které by zajímaly mne.

U práce na Svědkyni obžaloby jste se měli potkat i s otcem Viktorem. Jak to nakonec dopadlo? On se toho natáčení kvůli koronaviru nakonec zatím nezúčastnil a nevím, jak to celé dopadne.

Hráli jste spolu někdy v divadle nebo ve filmu? Naše společné projekty vždycky skončily tak nějak zvláště, do ztracena. Kdysi, v době mých začátků, jsme spolu dělali jednu, z dnešního pohledu ne příliš zdařilou televizní pohádku, kde mi hrál otec – pana krále. Pak jsme spolu zkusili hru pro Divadlo Ungelt, ale pár dnů před premiérou to táta musel ze zdravotních důvodů vzdát a už jsme se k tomu nevrátili. A teď naposledy někoho

napadlo, že bychom mohli udělat společnou výstavu obrazů, protože oba dva malujeme. On dělá litografii, já zase maluju akryly. Když se obrazy instalovaly v Divadle Viola a měla být vernisáž, přišel koronavirus a zase z toho sešlo. Teď to tam visí a je to zavřené. Naše společné projekty jsou nějak prokleté.

Co vás vedlo k tomu, že jste se přihlásil na výtvarný kurz? Je to zábava a je to nesmírně uklidňující. Pro mne je to taková terapie, protože v ateliéru je ticho a každý si pracuje u svého stojanu a soustředí se na svou práci. Je to takový meditační okamžik. Doma si maluju sám pro sebe, laicky. Někdo říká: „Ježíš, to je pěkný, já v tom něco vidím!“ a podobně. Ale většinou je to naprosto spontánní proces, kdy něco namaluju, pak to zničím a pak z toho opět něco vznikne. A na kurz jsem se přihlásil proto, abych se naučil základy. Na první hodině jsem měl uhlem nakreslit zmačkaný papír a vyšlo mi z toho takové kubistické grilované kuře. Člověk by ty základy měl znát.

Co se týče mluveného slova, zejména v rozhlase je jméno Preiss pojem. Cítíte tíhu odpovědnosti, abyste té pověsti dostal? Cítil jsem ji dlouhá léta, ale najednou se to nějak zlomilo, a já jsem si řekl, že jsem tu sám za sebe, že jsem jiný. A tu odpovědnost tedy nesu čistě sám za sebe. Mám pocit, že dneska tomu jménu ostudu nedělám. Dosáhl jsem úrovně, za kterou se nemusím stydět.

Zmínil jste, že namlouváte i cestopisné a přírodopisné dokumenty, které také sám rád sledujete. Co vás na nich tak fascinuje? Tak já jsem od přírody cestovatel. Strašně rád bych se do některých končin světa podíval, ale nemám na to ani čas, ani prostředky, a tohle je pro mne takové cestování „prstem po mapě“, nebo spíše očima po obrazovce. Když dokument namlouvám, nemám šanci ho vidět celý, protože se různě přeskakuje a čtu jenom ty své úseky, takže z toho mnohdy vůbec nic nemám. Proto jsem rád, když se pak na film můžu podívat vcelku. Nedívám se jen na to, co jsem namluvil, sleduju cokoliv o cestování, fascinuje mě podmořský svět, divočina, prostě příroda ve všech formách, a říkám si, jak to ten pán Bůh geniálně vymyslel. Jenom člověk se to neustále snaží pozměnit k obrazu svému a na to asi také zajde, pokud s tím něco neudělá.

Co s tím děláte vy? Třídíte odpad a podobně? To je samozřejmost. I naše děti to bezvadně ovládají. Myslím, že generace, které přijdou po nás, se budou muset zase naučit životu v souladu s přírodou. To je jediná šance, snažit se minimalizovat využívání zdrojů. Protože my žijeme v neskutečném blahobytu, i když si to nepřipouštíme. Zvykli jsme si na vysoký životní standard. A právě když člověk cestuje, zjistí, jak málo jinde stačí lidem k životu. Žijeme v bezbřehém blahobytu, nadužíváme věci, nevážíme si jich, jsme spotřební... Můj syn si teď na YouTube pouští videa, jak se v Číně vyrábí všechno možné, a já si říkám, kam všechny ty výrobky přijdou, až přestanou sloužit? Země je přece musí nějak strávit. To je obrovský problém. A co se týče mého příspěvku k záchraně přírody, letos jsme si třeba nekupovali vánoční stromek, ale vzali jsme si jeden z výřezu, který by se vyhodil, od známého lesníka. A na to konto jsme se s ním domluvili, že si uděláme brigádu a půjdeme k němu do lesa na Vysočině s klukama sázet stromky. I kdybychom jich zasadili dvacet, myslím, že to má smysl. Takovým způsobem se dá aspoň v tom našem mikrosvětě pomáhat.

Býval jste komunálním politikem v Kunraticích. Změnilo to váš pohled na politiky a jejich motivace? Byl jsem spíše posledním spravedlivým a velkým naivou, když jsem do politiky vstupoval. Vlastně jsem se nechal ukecat, abych se objevil na kandidátce, a vůbec jsem nedoufal, že mě někdo zvolí. Pak jsem se dostal do zastupitelstva hned na druhém místě za starostkou ODS a začaly starosti. Je to spousta povinností a na komunální úrovni nemáte žádné náměstky a lidi, kteří by vás mohli zastupovat. Musíte se naučit věci, se kterými jste v životě nepřišel do styku. Abyste se vůbec orientoval, musíte nastudovat zákony a ovládnout terminologii. A když jsem potom zjistil, že některé věci diplomaticky řečeno „běží samospádem“, jsou dopředu vymyšlené a zajištěné a vy žijete v domněnání, že tohle výběrové řízení je čisté, ačkoliv vítěz je od začátku dohodnutý, vzalo mi to vítr z plachet. Když proti tomu začnete bojovat, stanete se nepřítelem v očích všech, protože podkopáváte něco, co už nějakou dobu běží, a tím pádem se stáváte problémovým. Je to boj s větrnými mlýny. Hrozně mě to otrávil, takže jsem ještě před koncem funkčního období odstoupil a nechal jsem své místo většímu tygroví, svému kolegovi, u kterého jsem doufal, že ho to neseemele. Je tam dodnes, takže to asi byla dobrá volba...

Vidíte nějakou naději, že by se to mohlo změnit? Vidím na naší politické scéně lidi, kteří jsou slušní, a věřím jim. Mám určitý instinkt, který jako herec mít musím. Myslím, že jedním ze základů dobrého herce je mít smysl pro empatii, schopnost vcítovat se do druhých. Já ty lidi tedy cítím a vidím je. Jejich problém ale je, že nemají takovou razanci a marketingově populistický rozmach, aby oslovili většinu. Vládnoucí garnitura tohle má a k tomu navíc dobré trávení, aby šla přes mrtvoly a překonala úplně všechno. Takže ti dobří mají z mého pohledu velmi malou šanci ji překonat, pokud nechtějí jít stejnou cestou špinavých mechanismů. Jediný, kdo je tomu schopen s jistou vervou čelit, je Pavel Novotný (starosta městské části Praha-Řeporyje – pozn. red.), který pojmenovává věci pravými jmény, ale z celospolečenského hlediska vypadá jako totální exot. Bohužel i proto,

že se neumí stáhnout a přednést své názory kultivovaně. Je hodně vulgární, což pro spoustu lidí není stravitelné. Takže situace je hodně komplikovaná. Kdybych měl být prorokem, tak si myslím, že ještě jedno volební období to takhle bude trvat. Je to jenom o občanech, kteří musejí prohlédnout. Měli by sledovat konání této vlády a její vládnutí v souvislostech a hlavně se informovat z více nezávislých zdrojů.

Máte dva syny a jednu dceru. Zasáhlo je nějak herectví, což je u vás rodinná tradice? Moje dcera se herectví naštěstí nevěnuje, je v prvním ročníku mediálních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Starší syn na herectví zatím nepadá, ale mladší je docela komediant. Přál bych si, aby dělali něco jiného, třeba obyčejné poctivé řemeslo, protože herectví je strašně vrtkavé a nejisté. Rozhodně jim to nebudu rozmlouvat, ale pokusím se doporučit jiné možnosti.

Na co se momentálně těšíte? Ještě donedávna jsem se těšil na květnovou cestu do Portugalska, která je samozřejmě zrušená. Pak jsem se moc těšil na letní dovolenou. Tam už také vím, že bude na našem území někde na chalupě. Ale nevadí mi to. Já se vlastně těším na každý další den. Jsem celkem šťastný a celá tahle koronavirová situace mi přijde naprosto přirozená. Asi jsme se potřebovali všichni zastavit. Víím, že to bude mít nedozírné ekonomické následky a někteří lidé to budou mít opravdu těžké – rozhodně jim to nepřeju, ale myslím, že to uskromnění se, zastavení a to, že jsme všichni spolu doma, i když si občas jdeme na nervy, je dobře. A hlavně planeta si trochu oddychne. Jenom toho letového provozu, co ubylo... Myslím, že nic není samo sebou, my lidé si to děláme sami. Občas taková epidemie prostě přijde. Je to přírodní výběr. Jen se jí dneska zaplat'pánbůh dokážeme lépe bránit.

Martin Preiss Narodil se 14. 6. 1973 v Praze do herecké rodiny Viktora a Jany Preissových. Už během studií na pražské DAMU hostoval v Národním divadle a po škole nastoupil do angažmá v plzeňském Divadle Josefa Kajetána Tyla. V roce 1998 se vrátil do souboru Národního divadla už jako stálý člen činohry. V letech 2005–2012 hrál v Divadle Na Jezerce a Pod Palmovkou. V současné době je na volné noze a divadlo nehraje. Proslavil se také jako moderátor soutěžního pořadu Chcete být milionářem? (2003–2004), často spolupracuje s dabingem, čte audioknihy a pravidelně se objevuje v televizních seriálech (Krejzovi, Doktoři z Počátků, Velmi křehké vztahy, Tři králové, Nemocnice na kraji města III, Arrowsmith, Specialisté) a filmech (Případ pro rybáře, Sjezd abiturientů a další). Je podruhé ženatý, z prvního manželství má dospělou dceru Viktorii. Jeho současnou manželkou je herečka Martina Preissová, s níž vychovává syny Matouše a Šimona.

URL| <https://chebsky.denik.cz/spolecnost/martin-preiss2020.html>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:

chebsky.denik.cz (*Společnost*)

Herec Martin Preiss: Naše společné projekty s tátou jsou nějaké prokleté

10.5.2020 karlovarsky.denik.cz str. 00 Společnost

Filip Lukeš

Martin Preiss dlouhá léta cítil tíhu odpovědnosti za své příjmení, které proslavil jeho otec Viktor. Dnes už si je jistý, že mu ostudu nedělá. Na rozdíl od táty sice nehraje divadlo, ale je vyhledávaným rozhlasovým a dabingovým hercem, takže má dost práce i v časech koronaviru.

"Jak se vás dotkla opatření vlády kvůli koronaviru? Já nějakou velkou změnu nepociťuji, protože pracuji hodně individuálně a nehraji v divadle. Čtu audioknihy, chodím do dabingu a dělám rozhlasové a televizní reklamy. A to se dá zvládat i v současné situaci, samozřejmě za dodržení přísných hygienických opatření. Pochopitelně trochu riskuji, protože vždycky může být něco ve vzduchu, ale to je riziko podnikání. Virus můžu chytit stejně tak v hypermarketu. Na druhou stranu se mě to dotklo třeba tak, že jsem měl točit jeden díl detektivního seriálu Hlava medúzy s režisérem Filipem Renčem, což je pozastaveno na neurčito.

Jak tedy trávíte své dny v režimu plném omezení? Naštěstí máme k dispozici zahradu a bydlíme hned vedle lesa, takže tam chodíme. Ale paradoxně v lese je teď víc lidí než na ulici. Byli jsme také na chalupě, měli jsme na to čas, protože moje žena nemá práci vůbec. Národní divadlo je uzavřené, DAMU, kde učí, také stojí a seriál Slunečná se jí také zastavil, takže je doma a už si kouše nehty a jdeme jí všichni na nervy. Já mám aspoň

možnost občasného pracovního úniku. A ve všední dny občas vyrazíme na procházku za Prahu, kde víme, že koncentrace lidí nebude tak velká.

O váš hlas je našťastí zájem. Mluví jím třeba detektiv Harry Bosch z krimisérie mistra románu noir Michaela Connellyho na audioknihách Černá ozvěna a Černý led, které vyšly loni. Když máte namluvit takový kus textu, připravujete se na to, žijete s ním, možná se vám o něm zdá. Nemrzí vás, když to pak skončí? Co se týče Harryho Bosche, tak vím, že Michael Connelly napsal zatím šest dílů, jestli se nemýlím, takže je perspektiva, že to bude pokračovat. Teď mám za sebou dva díly a ve výhledu je třetí. Když natáčení skončí, je to pro mne takové dvojlomné, sladkobolné – na jednu stranu jsem rád, protože je to vždycky velká kláda. Je tam hodně postav, takže se musím promítat do mužských i ženských hlasů, které mezi sebou komunikují. Už je to někdy na hranici dramatické tvorby. Kdyby to dělal Český rozhlas, tak by jistě obsadil vícero lidí. A po tom oddechnutí po určité době zase nastane určitý hlad. Takhle to chodí. Vždycky se našťastí naskytne něco dalšího.

Když se ještě vrátím k detektivovi Harrymu Boschovi, je vám něčím blízký? Samozřejmě, je napsaný velmi sympaticky. Je to takový ten syžet osamělých vlků ošlehaných osudem. Mnohdy jde hlavou proti zdi a překračuje zažitě kodexy detektivní práce. To musí, aby byl zajímavý a populární. A mně se také občas chce rovnou jít a někomu jednu vrazit. Nemyslím ve svém okolí, ale mnohdy, když ve zprávách vidím některé naše čelní představitele, bych to nejradši řešil denefestrací. Ale to bohužel nejde. V tomhle to má Harry Bosch jednodušší, že má jisté možnosti, i když občas za hranou, aby řešil věci po svém.

Nedávno jste také načetl dvě povídky do audioknihy Agathy Christie Svědkyně obžaloby. Posloucháte vůbec audioknihy? Na to bohužel vůbec nemám čas. Audioknihy pouze načítám a tím pádem také „čtu“ knihy. Občas si poslechnu nějaký jiný vzorek, abych věděl, jak to čtou mí kolegové, jaké jsou trendy, jak je laťka vysoko. Ideální je poslouchat audioknihy v autě, ale já zase nejždím až tak dlouhé trasy, a pokud ano, tak většinou s rodinou, kterou to zas až tak nezajímá. Klukům je dvanáct a devět let, takže těm nemůžu pouštět věci, které by zajímaly mne.

U práce na Svědkyni obžaloby jste se měli potkat i s otcem Viktorem. Jak to nakonec dopadlo? On se toho natáčení kvůli koronaviru nakonec zatím nezúčastnil a nevím, jak to celé dopadne.

Hráli jste spolu někdy v divadle nebo ve filmu? Naše společné projekty vždycky skončily tak nějak zvláště, do ztracena. Kdysi, v době mých začátků, jsme spolu dělali jednu, z dnešního pohledu ne příliš zdařilou televizní pohádku, kde mi hrál otec – pana krále. Pak jsme spolu zkoušeli hru pro Divadlo Ungelt, ale pár dnů před premiérou to táta musel ze zdravotních důvodů vzdát a už jsme se k tomu nevrátili. A teď naposledy někoho napadlo, že bychom mohli udělat společnou výstavu obrazů, protože oba dva malujeme. On dělá litografii, já zase maluju akryly. Když se obrazy instalovaly v Divadle Viola a měla být vernisáž, přišel koronavirus a zase z toho sešlo. Teď to tam visí a je to zavřené. Naše společné projekty jsou nějak prokleté.

Co vás vedlo k tomu, že jste se přihlásil na výtvarný kurz? Je to zábava a je to nesmírně uklidňující. Pro mne je to taková terapie, protože v ateliéru je ticho a každý si pracuje u svého stojanu a soustředí se na svou práci. Je to takový meditační okamžik. Doma si maluju sám pro sebe, laicky. Někdo říká: „Ježíš, to je pěkný, já v tom něco vidím!“ a podobně. Ale většinou je to naprosto spontánní proces, kdy něco namaluju, pak to zničím a pak z toho opět něco vznikne. A na kurz jsem se přihlásil proto, abych se naučil základy. Na první hodině jsem měl uhlem nakreslit zmačkaný papír a vyšlo mi z toho takové kubistické grilované kuře. Člověk by ty základy měl znát.

Co se týče mluveného slova, zejména v rozhlasu je jméno Preiss pojem. Cítíte tíhu odpovědnosti, abyste té pověsti dostál? Cítil jsem ji dlouhá léta, ale najednou se to nějak zlomilo, a já jsem si řekl, že jsem tu sám za sebe, že jsem jiný. A tu odpovědnost tedy nesu čistě sám za sebe. Mám pocit, že dneska tomu jménu ostudu nedělám. Dosáhl jsem úrovně, za kterou se nemusím stydět.

Zmínil jste, že namlouváte i cestopisné a přírodopisné dokumenty, které také sám rád sledujete. Co vás na nich tak fascinuje? Tak já jsem od přírody cestovatel. Strašně rád bych se do některých končin světa podíval, ale nemám na to ani čas, ani prostředky, a tohle je pro mne takové cestování „prstem po mapě“, nebo spíše očima po obrazovce. Když dokument namlouvám, nemám šanci ho vidět celý, protože se různě přeskakuje a čtu jenom ty své úseky, takže z toho mnohdy vůbec nic nemám. Proto jsem rád, když se pak na film můžu podívat vcelku. Nedívám se jen na to, co jsem namluvil, sleduju cokoliv o cestování, fascinuje mě podmořský svět, divočina, prostě příroda ve všech formách, a říkám si, jak to ten pán Bůh geniálně vymyslel. Jenom člověk se to neustále snaží pozměnit k obrazu svému a na to asi také zajde, pokud s tím něco neudělá.

Co s tím děláte vy? Třídíte odpad a podobně? To je samozřejmost. I naše děti to bezvadně ovládají. Myslím, že generace, které přijdou po nás, se budou muset zase naučit životu v souladu s přírodou. To je jediná šance, snažit se minimalizovat využívání zdrojů. Protože my žijeme v neskutečném blahobytu, i když si to nepřipouštíme. Zvykli jsme si na vysoký životní standard. A právě když člověk cestuje, zjistí, jak málo jinde stačí lidem k životu. Žijeme v bezbřehém blahobytu, nadužíváme věci, nevážíme si jich, jsme spotřební... Můj syn si teď na YouTube pouští videa, jak se v Číně vyrábí všechno možné, a já si říkám, kam všechny ty výrobky přijdou, až přestanou sloužit? Země je přece musí nějak strávit. To je obrovský problém. A co se týče mého příspěvku k záchraně přírody, letos jsme si třeba nekupovali vánoční stromek, ale vzali jsme si jeden z výřezu, který by se vyhodil, od známého lesníka. A na to konto jsme se s ním domluvili, že si uděláme brigádu a půjdeme k němu do lesa na Vysočině s klukama sázet stromky. I kdybychom jich zasadili dvacet, myslím, že to má smysl. Takovým způsobem se dá aspoň v tom našem mikrosvětě pomáhat.

Býval jste komunálním politikem v Kunraticích. Změnilo to váš pohled na politiky a jejich motivace? Byl jsem spíše posledním spravedlivým a velkým naivou, když jsem do politiky vstupoval. Vlastně jsem se nechal ukecat, abych se objevil na kandidátce, a vůbec jsem nedoufal, že mě někdo zvolí. Pak jsem se dostal do zastupitelstva hned na druhém místě za starostkou ODS a začaly starosti. Je to spousta povinností a na komunální úrovni nemáte žádné námětky a lidi, kteří by vás mohli zastupovat. Musíte se naučit věci, se kterými jste v životě nepřišel do styku. Abyste se vůbec orientoval, musíte nastudovat zákony a ovládnout terminologii. A když jsem potom zjistil, že některé věci diplomaticky řečeno „běží samospádem“, jsou dopředu vymyšlené a zajištěné a vy žijete v domněni, že tohle výběrové řízení je čisté, ačkoliv vítěz je od začátku dohodnutý, vzalo mi to vítr z plachet. Když proti tomu začnete bojovat, stanete se nepřítelem v očích všech, protože podkopáváte něco, co už nějakou dobu běží, a tím pádem se stáváte problémovým. Je to boj s větrnými mlýny. Hrozně mě to otrávil, takže jsem ještě před koncem funkčního období odstoupil a nechal jsem své místo většímu tygroví, svému kolegovi, u kterého jsem doufal, že ho to nesemele. Je tam dodnes, takže to asi byla dobrá volba...

Vidíte nějakou naději, že by se to mohlo změnit? Vidím na naší politické scéně lidi, kteří jsou slušní, a věřím jim. Mám určitý instinkt, který jako herec mít musím. Myslím, že jedním ze základů dobrého herce je mít smysl pro empatii, schopnost vcítovat se do druhých. Já ty lidi tedy cítím a vidím je. Jejich problém ale je, že nemají takovou razanci a marketingově populistický rozmach, aby oslovili většinu. Vládnoucí garnitura tohle má a k tomu navíc dobré trávení, aby šla přes mrtvoly a překonala úplně všechno. Takže ti dobří mají z mého pohledu velmi malou šanci ji překonat, pokud nechtějí jít stejnou cestou špinavých mechanismů. Jediný, kdo je tomu schopen s jistou vervou čelit, je Pavel Novotný (starosta městské části Praha-Řeporyje – pozn. red.), který pojmenovává věci pravými jmény, ale z celospolečenského hlediska vypadá jako totální exot. Bohužel i proto, že se neumí stáhnout a přednést své názory kultivovaně. Je hodně vulgární, což pro spoustu lidí není stravitelné. Takže situace je hodně komplikovaná. Kdybych měl být prorokem, tak si myslím, že ještě jedno volební období to takhle bude trvat. Je to jenom o občanech, kteří musejí prohlédnout. Měli by sledovat konání této vlády a její vládnutí v souvislostech a hlavně se informovat z více nezávislých zdrojů.

Máte dva syny a jednu dceru. Zasáhlo je nějak herectví, což je u vás rodinná tradice? Moje dcera se herectví naštěstí nevěnuje, je v prvním ročníku mediálních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Starší syn na herectví zatím nevypadá, ale mladší je docela komediant. Přál bych si, aby dělali něco jiného, třeba obyčejné poctivé řemeslo, protože herectví je strašně vrtkavé a nejisté. Rozhodně jim to nebudu rozmlouvat, ale pokusím se doporučit jiné možnosti.

Na co se momentálně těšíte? Ještě donedávna jsem se těšil na květnovou cestu do Portugalska, která je samozřejmě zrušená. Pak jsem se moc těšil na letní dovolenou. Tam už také vím, že bude na našem území někde na chalupě. Ale nevádí mi to. Já se vlastně těším na každý další den. Jsem celkem šťastný a celá tahle koronavirová situace mi přijde naprosto přirozená. Asi jsme se potřebovali všichni zastavit. Víím, že to bude mít nedozírné ekonomické následky a někteří lidé to budou mít opravdu těžké – rozhodně jim to nepřeju, ale myslím, že to uskromnění se, zastavení a to, že jsme všichni spolu doma, i když si občas jdeme na nervy, je dobře. A hlavně planeta si trochu oddychně. Jenom toho letového provozu, co ubylo... Myslím, že nic není samo sebou, my lidi si to děláme sami. Občas taková epidemie prostě přijde. Je to přírodní výběr. Jen se jí dneska zaplaťpánbůh dokážeme lépe bránit.

Martin Preiss Narodil se 14. 6. 1973 v Praze do herecké rodiny Viktora a Jany Preissových. Už během studií na pražské DAMU hostoval v Národním divadle a po škole nastoupil do angažmá v plzeňském Divadle Josefa Kajetána Tyla. V roce 1998 se vrátil do souboru Národního divadla už jako stálý člen činohry. V letech 2005–2012 hrál v Divadle Na Jezerce a Pod Palmovkou. V současné době je na volné noze a divadlo nehraje.

Proslavil se také jako moderátor soutěžního pořadu *Chcete být milionářem?* (2003–2004), často spolupracuje s dabingem, čte audioknihy a pravidelně se objevuje v televizních seriálech (*Krejzovi*, *Doktoři z Počátků*, *Velmi křehké vztahy*, *Tři králové*, *Nemocnice na kraji města III*, *Arrowsmith*, *Specialisté*) a filmech (*Případ pro rybáře*, *Sjezd abiturientů* a další). Je podruhé ženatý, z prvního manželství má dospělou dceru Viktorii. Jeho současnou manželkou je herečka Martina Preissová, s níž vychovává syny Matouše a Šimona.

URL| <https://karlovarsky.denik.cz/spolecnost/martin-preiss2020.html>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:

karlovarsky.denik.cz (*Společnost*)

Herec Martin Preiss: Naše společné projekty s tátou jsou nějaké prokleté

10.5.2020 pelhrimovsky.denik.cz str. 00 Společnost

Filip Lukeš

Martin Preiss dlouhá léta cítil tíhu odpovědnosti za své příjmení, které proslavil jeho otec Viktor. Dnes už si je jistý, že mu ostudu nedělá. Na rozdíl od táty sice nehraje divadlo, ale je vyhledávaným rozhlasovým a dabingovým hercem, takže má dost práce i v časech koronaviru.

"Jak se vás dotkla opatření vlády kvůli koronaviru? Já nějakou velkou změnu nepociťuji, protože pracuji hodně individuálně a nehraji v divadle. Čtu audioknihy, chodím do dabingu a dělám rozhlasové a televizní reklamy. A to se dá zvládat i v současné situaci, samozřejmě za dodržení přísných hygienických opatření. Pochopitelně trochu riskuji, protože vždycky může být něco ve vzduchu, ale to je riziko podnikání. Virus můžu chytit stejně tak v hypermarketu. Na druhou stranu se mě to dotklo třeba tak, že jsem měl točit jeden díl detektivního seriálu *Hlava medúzy* s režisérem Filipem Renčem, což je pozastaveno na neurčito.

Jak tedy trávíte své dny v režimu plném omezení? Naštěstí máme k dispozici zahradu a bydlíme hned vedle lesa, takže tam chodíme. Ale paradoxně v lese je teď víc lidí než na ulici. Byli jsme také na chalupě, měli jsme na to čas, protože moje žena nemá práci vůbec. Národní divadlo je uzavřené, DAMU, kde učí, také stojí a seriál *Slunečná* se jí také zastavil, takže je doma a už si kouše nehty a jdeme jí všichni na nervy. Já mám aspoň možnost občasných pracovních úniků. A ve všední dny občas vyrazíme na procházku za Prahu, kde víme, že koncentrace lidí nebude tak veliká.

O váš hlas je naštěstí zájem. Mluví jím třeba detektiv Harry Bosch z krimisérie mistra románu noir Michaela Connellyho na audioknihách *Černá ozvěna* a *Černý led*, které vyšly loni. Když máte namluvit takový kus textu, připravujete se na to, žijete s ním, možná se vám o něm zdá. Nemrzí vás, když to pak skončí? Co se týče Harryho Bosche, tak vím, že Michael Connelly napsal zatím šest dílů, jestli se nemýlím, takže je perspektiva, že to bude pokračovat. Teď mám za sebou dva díly a ve výhledu je třetí. Když natáčení skončí, je to pro mne takové dvojlomné, sladkobolné – na jednu stranu jsem rád, protože je to vždycky velká kláda. Je tam hodně postav, takže se musím promítat do mužských i ženských hlasů, které mezi sebou komunikují. Už je to někdy na hranici dramatické tvorby. Kdyby to dělal Český rozhlas, tak by jistě obsadil vícero lidí. A po tom oddechnutí po určité době zase nastane určitý hlad. Takhle to chodí. Vždycky se naštěstí naskytne něco dalšího.

Když se ještě vrátím k detektivovi Harrymu Boschovi, je vám něčím blízký? Samozřejmě, je napsaný velmi sympaticky. Je to takový ten syžet osamělých vlků ošlehaných osudem. Mnohdy jde hlavou proti zdi a překračuje zažitá kodexy detektivní práce. To musí, aby byl zajímavý a populární. A mně se také občas chce rovnou jít a někomu jednu vrazit. Nemyslím ve svém okolí, ale mnohdy, když ve zprávách vidím některé naše čelní představitele, bych to nejradši řešil denefestrací. Ale to bohužel nejde. V tomhle to má Harry Bosch jednodušší, že má jisté možnosti, i když občas za hranou, aby řešil věci po svém.

Nedávno jste také načel dvě povídky do audioknihy Agathy Christie *Svědčyně obžaloby*. Posloucháte vůbec audioknihy? Na to bohužel vůbec nemám čas. Audioknihy pouze načítám a tím pádem také „čtu“ knihy. Občas si poslechnu nějaký jiný vzorek, abych věděl, jak to čtou mí kolegové, jaké jsou trendy, jak je laťka vysoko. Ideální je poslouchat audioknihy v autě, ale já zase nejždím až tak dlouhé trasy, a pokud ano, tak většinou s rodinou,

kteřou to zas až tak nezajímá. Klukům je dvanáct a devět let, takže těm nemůžu pouštět věci, které by zajímaly mne.

U práce na Svědkyni obžaloby jste se měli potkat i s otcem Viktorem. Jak to nakonec dopadlo? On se toho natáčení kvůli koronaviru nakonec zatím nezúčastnil a nevím, jak to celé dopadne.

Hráli jste spolu někdy v divadle nebo ve filmu? Naše společné projekty vždycky skončily tak nějak zvláště, do ztracena. Kdysi, v době mých začátků, jsme spolu dělali jednu, z dnešního pohledu ne příliš zdařilou televizní pohádku, kde mi hrál otec – pana krále. Pak jsme spolu zkoušeli hru pro Divadlo Ungelt, ale pár dnů před premiérou to táta musel ze zdravotních důvodů vzdát a už jsme se k tomu nevrátili. A teď naposledy někoho napadlo, že bychom mohli udělat společnou výstavu obrazů, protože oba dva malujeme. On dělá litografii, já zase maluju akryly. Když se obrazy instalovaly v Divadle Viola a měla být vernisáž, přišel koronavirus a zase z toho sešlo. Teď to tam visí a je to zavřené. Naše společné projekty jsou nějak prokleté.

Co vás vedlo k tomu, že jste se přihlásil na výtvarný kurz? Je to zábava a je to nesmírně uklidňující. Pro mne je to taková terapie, protože v ateliéru je ticho a každý si pracuje u svého stojanu a soustředí se na svou práci. Je to takový meditační okamžik. Doma si maluju sám pro sebe, laicky. Někdo říká: „Ježíš, to je pěkný, já v tom něco vidím!“ a podobně. Ale většinou je to naprosto spontánní proces, kdy něco namaluju, pak to zničím a pak z toho opět něco vznikne. A na kurz jsem se přihlásil proto, abych se naučil základy. Na první hodině jsem měl uhlem nakreslit zmačkaný papír a vyšlo mi z toho takové kubistické grilované kuře. Člověk by ty základy měl znát.

Co se týče mluveného slova, zejména v rozhlase je jméno Preiss pojem. Cítíte tíhu odpovědnosti, abyste té pověsti dostal? Cítil jsem ji dlouhá léta, ale najednou se to nějak zlomilo, a já jsem si řekl, že jsem tu sám za sebe, že jsem jiný. A tu odpovědnost tedy nesu čistě sám za sebe. Mám pocit, že dneska tomu jménu ostudu nedělám. Dosáhl jsem úrovně, za kterou se nemusím stydět.

Zmínil jste, že namlouváte i cestopisné a přírodopisné dokumenty, které také sám rád sledujete. Co vás na nich tak fascinuje? Tak já jsem od přírody cestovatel. Strašně rád bych se do některých končin světa podíval, ale nemám na to ani čas, ani prostředky, a tohle je pro mne takové cestování „prstem po mapě“, nebo spíše očima po obrazovce. Když dokument namlouvám, nemám šanci ho vidět celý, protože se různě přeskakuje a čtu jenom ty své úseky, takže z toho mnohdy vůbec nic nemám. Proto jsem rád, když se pak na film můžu podívat vcelku. Nečudu se jen na to, co jsem namluvil, sleduju cokoliv o cestování, fascinuje mě podmořský svět, divočina, prostě příroda ve všech formách, a říkám si, jak to ten pán Bůh geniálně vymyslel. Jenom člověk se to neustále snaží pozměnit k obrazu svému a na to asi také zajde, pokud s tím něco neudělá.

Co s tím děláte vy? Třídíte odpad a podobně? To je samozřejmost. I naše děti to bezvadně ovládají. Myslím, že generace, které přijdou po nás, se budou muset zase naučit životu v souladu s přírodou. To je jediná šance, snažit se minimalizovat využívání zdrojů. Protože my žijeme v neskutečném blahobytu, i když si to nepřipouštíme. Zvykli jsme si na vysoký životní standard. A právě když člověk cestuje, zjistí, jak málo jinde stačí lidem k životu. Žijeme v bezbřehém blahobytu, nadužíváme věci, nevážíme si jich, jsme spotřební... Můj syn si teď na YouTube pouští videa, jak se v Číně vyrábí všechno možné, a já si říkám, kam všechny ty výrobky přijdou, až přestanou sloužit? Země je přece musí nějak strávit. To je obrovský problém. A co se týče mého příspěvku k záchraně přírody, letos jsme si třeba nekupovali vánoční stromek, ale vzali jsme si jeden z výřezu, který by se vyhodil, od známého lesníka. A na to konto jsme se s ním domluvili, že si uděláme brigádu a půjdeme k němu do lesa na Vysočině s klukama sázet stromky. I kdybychom jich zasadili dvacet, myslím, že to má smysl. Takovým způsobem se dá aspoň v tom našem mikrosvětě pomáhat.

Býval jste komunálním politikem v Kunraticích. Změnilo to váš pohled na politiky a jejich motivace? Byl jsem spíše posledním spravedlivým a velkým naivou, když jsem do politiky vstupoval. Vlastně jsem se nechal ukecat, abych se objevil na kandidátce, a vůbec jsem nedoufal, že mě někdo zvolí. Pak jsem se dostal do zastupitelstva hned na druhém místě za starostkou ODS a začaly starosti. Je to spousta povinností a na komunální úrovni nemáte žádné námětky a lidi, kteří by vás mohli zastupovat. Musíte se naučit věci, se kterými jste v životě nepřišel do styku. Abyste se vůbec orientoval, musíte nastudovat zákony a ovládnout terminologii. A když jsem potom zjistil, že některé věci diplomaticky řečeno „běží samospádem“, jsou dopředu vymyšlené a zajištěné a vy žijete v domnění, že tohle výběrové řízení je čisté, ačkoliv vítěz je od začátku dohodnutý, vzalo mi to vítr z plachet. Když proti tomu začnete bojovat, stanete se nepřítelem v očích všech, protože podkopáváte něco, co už nějakou dobu běží, a tím pádem se stáváte problémovým. Je to boj s větrnými mlýny. Hrozně mě to otrávil, takže jsem ještě před koncem funkčního období odstoupil a nechal jsem své místo většímu tygrovi, svému kolegovi, u kterého jsem doufal, že ho to nesemele. Je tam dodnes, takže to asi byla dobrá volba...

Vidíte nějakou naději, že by se to mohlo změnit? Vidím na naší politické scéně lidi, kteří jsou slušní, a věřím jim. Mám určitý instinkt, který jako herec mít musím. Myslím, že jedním ze základů dobrého herce je mít smysl pro empatii, schopnost vcítovat se do druhých. Já ty lidi tedy cítím a vidím je. Jejich problém ale je, že nemají takovou razanci a marketingově populistický rozmach, aby oslovili většinu. Vládnoucí garnitura tohle má a k tomu navíc dobré trávení, aby šla přes mrtvoly a překonala úplně všechno. Takže ti dobří mají z mého pohledu velmi malou šanci ji překonat, pokud nechtějí jít stejnou cestou špinavých mechanismů. Jediný, kdo je tomu schopen s jistou vervou čelit, je Pavel Novotný (starosta městské části Praha-Řeporyje – pozn. red.), který pojmenovává věci pravými jmény, ale z celospolečenského hlediska vypadá jako totální exot. Bohužel i proto, že se neumí stáhnout a přednést své názory kultivovaně. Je hodně vulgární, což pro spoustu lidí není stravitelné. Takže situace je hodně komplikovaná. Kdybych měl být prorokem, tak si myslím, že ještě jedno volební období to takhle bude trvat. Je to jenom o občanech, kteří musejí prohlédnout. Měli by sledovat konání této vlády a její vládnutí v souvislostech a hlavně se informovat z více nezávislých zdrojů.

Máte dva syny a jednu dceru. Zasáhlo je nějak herectví, což je u vás rodinná tradice? Moje dcera se herectví naštěstí nevěnuje, je v prvním ročníku mediálních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Starší syn na herectví zatím nevypadá, ale mladší je docela komediant. Přál bych si, aby dělali něco jiného, třeba obyčejné poctivé řemeslo, protože herectví je strašně vrtkavé a nejisté. Rozhodně jim to nebudu rozmlouvat, ale pokusím se doporučit jiné možnosti.

Na co se momentálně těšíte? Ještě donedávna jsem se těšil na květnovou cestu do Portugalska, která je samozřejmě zrušená. Pak jsem se moc těšil na letní dovolenou. Tam už také vím, že bude na našem území někde na chalupě. Ale nevádí mi to. Já se vlastně těším na každý další den. Jsem celkem šťastný a celá tahle koronavirová situace mi přijde naprosto přirozená. Asi jsme se potřebovali všichni zastavit. Víím, že to bude mít nedozírné ekonomické následky a někteří lidé to budou mít opravdu těžké – rozhodně jim to nepřeju, ale myslím, že to uskromnění se, zastavení a to, že jsme všichni spolu doma, i když si občas jdeme na nervy, je dobře. A hlavně planeta si trochu oddechne. Jenom toho letového provozu, co ubylo... Myslím, že nic není samo sebou, my lidi si to děláme sami. Občas taková epidemie prostě přijde. Je to přírodní výběr. Jen se jí dneska zaplat'pánbůh dokážeme lépe bránit.

Martin Preiss Narodil se 14. 6. 1973 v Praze do herecké rodiny Viktora a Jany Preissovy. Už během studií na pražské DAMU hostoval v Národním divadle a po škole nastoupil do angažmá v plzeňském Divadle Josefa Kajetána Tyla. V roce 1998 se vrátil do souboru Národního divadla už jako stálý člen činohry. V letech 2005–2012 hrál v Divadle Na Jezerce a Pod Palmovkou. V současné době je na volné noze a divadlo nehraje. Proslavil se také jako moderátor soutěžního pořadu Chcete být milionářem? (2003–2004), často spolupracuje s dabingem, čte audioknihy a pravidelně se objevuje v televizních seriálech (Krejzovi, Doktoři z Počátků, Velmi křehké vztahy, Tři králové, Nemocnice na kraji města III, Arrowsmith, Specialisté) a filmech (Případ pro rybáře, Sjezd abiturientů a další). Je podruhé ženatý, z prvního manželství má dospělou dceru Viktorii. Jeho současnou manželkou je herečka Martina Preissová, s níž vychovává syny Matouše a Šimona.

URL| <https://pelhrimovsky.denik.cz/spolecnost/martin-preiss2020.html>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:

pelhrimovsky.denik.cz (*Společnost*)

Herec Martin Preiss: Naše společné projekty s tátou jsou nějaké prokleté

10.5.2020 teplicky.denik.cz str. 00 **Společnost**

Filip Lukeš

Martin Preiss dlouhá léta cítil tíhu odpovědnosti za své příjmení, které proslavil jeho otec Viktor. Dnes už si je jistý, že mu ostudu nedělá. Na rozdíl od táty sice nehraje divadlo, ale je vyhledávaným rozhlasovým a dabingovým hercem, takže má dost práce i v časech koronaviru.

"Jak se vás dotkla opatření vlády kvůli koronaviru? Já nějakou velkou změnu nepociťuji, protože pracuji hodně individuálně a nehraji v divadle. Čtu audioknihy, chodím do dabingu a dělám rozhlasové a televizní reklamy. A to se dá zvládat i v současné situaci, samozřejmě za dodržení přísných hygienických opatření. Pochopitelně trochu riskuji, protože vždycky může být něco ve vzduchu, ale to je riziko podnikání. Virus můžu chytit stejně tak v hypermarketu. Na druhou stranu se mě to dotklo třeba tak, že jsem měl točit jeden díl detektivního seriálu Hlava medúzy s režisérem Filipem Renčem, což je pozastaveno na neurčito.

Jak tedy trávíte své dny v režimu plném omezení? Naštěstí máme k dispozici zahradu a bydlíme hned vedle lesa, takže tam chodíme. Ale paradoxně v lese je teď víc lidí než na ulici. Byli jsme také na chalupě, měli jsme na to čas, protože moje žena nemá práci vůbec. Národní divadlo je uzavřené, DAMU, kde učí, také stojí a seriál Slunečná se jí také zastavil, takže je doma a už si kouše nehty a jdeme jí všichni na nervy. Já mám aspoň možnost občasných pracovních úniků. A ve všední dny občas vyrazíme na procházku za Prahu, kde víme, že koncentrace lidí nebude tak velká.

O váš hlas je naštěstí zájem. Mluví jím třeba detektiv Harry Bosch z krimisérie mistra románu noir Michaela Connellyho na audioknihách Černá ozvěna a Černý led, které vyšly loni. Když máte namluvit takový kus textu, připravujete se na to, žijete s ním, možná se vám o něm zdá. Nemrzí vás, když to pak skončí? Co se týče Harryho Bosche, tak vím, že Michael Connelly napsal zatím šest dílů, jestli se nemýlím, takže je perspektiva, že to bude pokračovat. Teď mám za sebou dva díly a ve výhledu je třetí. Když natáčení skončí, je to pro mne takové dvojlomné, sladkobolné – na jednu stranu jsem rád, protože je to vždycky velká kláda. Je tam hodně postav, takže se musím promítat do mužských i ženských hlasů, které mezi sebou komunikují. Už je to někdy na hranici dramatické tvorby. Kdyby to dělal Český rozhlas, tak by jistě obsadil vícero lidí. A po tom oddechnutí po určité době zase nastane určitý hlad. Takhle to chodí. Vždycky se naštěstí naskytne něco dalšího.

Když se ještě vrátím k detektivovi Harrymu Boschovi, je vám něčím blízký? Samozřejmě, je napsaný velmi sympaticky. Je to takový ten syžet osamělých vlků ošlehaných osudem. Mnohdy jde hlavou proti zdi a překračuje zažitá kodexy detektivní práce. To musí, aby byl zajímavý a populární. A mně se také občas chce rovnou jít a někomu jednu vrazit. Nemyslím ve svém okolí, ale mnohdy, když ve zprávách vidím některé naše čelní představitele, bych to nejradši řešil denefestrací. Ale to bohužel nejde. V tomhle to má Harry Bosch jednodušší, že má jisté možnosti, i když občas za hranou, aby řešil věci po svém.

Nedávno jste také načel dvě povídky do audioknihy Agathy Christie Svědkyně obžaloby. Posloucháte vůbec audioknihy? Na to bohužel vůbec nemám čas. Audioknihy pouze načítám a tím pádem také „čtu“ knihy. Občas si poslechnu nějaký jiný vzorek, abych věděl, jak to čtou mí kolegové, jaké jsou trendy, jak je laťka vysoko. Ideální je poslouchat audioknihy v autě, ale já zase nejedním až tak dlouhé trasy, a pokud ano, tak většinou s rodinou, kterou to zas až tak nezajímá. Klukům je dvanáct a devět let, takže těm nemůžu pouštět věci, které by zajímaly mne.

U práce na Svědkyni obžaloby jste se měli potkat i s otcem Viktorem. Jak to nakonec dopadlo? On se toho natáčení kvůli koronaviru nakonec zatím nezúčastnil a nevím, jak to celé dopadne.

Hráli jste spolu někdy v divadle nebo ve filmu? Naše společné projekty vždycky skončily tak nějak zvláště, do ztracena. Kdysi, v době mých začátků, jsme spolu dělali jednu, z dnešního pohledu ne příliš zdařilou televizní pohádku, kde mi hrál otec – pana krále. Pak jsme spolu zkoušeli hru pro Divadlo Ungelt, ale pár dnů před premiérou to táta musel ze zdravotních důvodů vzdát a už jsme se k tomu nevrátili. A teď naposledy někoho napadlo, že bychom mohli udělat společnou výstavu obrazů, protože oba dva malujeme. On dělá litografii, já zase maluju akryly. Když se obrazy instalovaly v Divadle Viola a měla být vernisáž, přišel koronavirus a zase z toho sešlo. Teď to tam visí a je to zavřené. Naše společné projekty jsou nějak prokleté.

Co vás vedlo k tomu, že jste se přihlásil na výtvarný kurz? Je to zábava a je to nesmírně uklidňující. Pro mne je to taková terapie, protože v ateliéru je ticho a každý si pracuje u svého stojanu a soustředí se na svou práci. Je to takový meditační okamžik. Doma si maluju sám pro sebe, laicky. Někdo říká: „Ježíš, to je pěkný, já v tom něco vidím!“ a podobně. Ale většinou je to naprosto spontánní proces, kdy něco namaluju, pak to zničím a pak z toho opět něco vznikne. A na kurz jsem se přihlásil proto, abych se naučil základy. Na první hodině jsem měl uhlím nakreslit zmačkaný papír a vyšlo mi z toho takové kubistické grilované kuře. Člověk by ty základy měl znát.

Co se týče mluveného slova, zejména v rozhlasu je jméno Preiss pojem. Cítíte tíhu odpovědnosti, abyste té pověsti dostál? Cítil jsem ji dlouhá léta, ale najednou se to nějak zlomilo, a já jsem si řekl, že jsem tu sám za sebe, že jsem jiný. A tu odpovědnost tedy nesu čistě sám za sebe. Mám pocit, že dneska tomu jménu ostudu nedělám. Dosáhl jsem úrovně, za kterou se nemusím stydět.

Zmínil jste, že namlouváte i cestopisné a přírodopisné dokumenty, které také sám rád sledujete. Co vás na nich tak fascinuje? Tak já jsem od přírody cestovatel. Strašně rád bych se do některých končin světa podíval, ale nemám na to ani čas, ani prostředky, a tohle je pro mne takové cestování „prstem po mapě“, nebo spíše očima po obrazovce. Když dokument namlouvám, nemám šanci ho vidět celý, protože se různě přeskakuje a čtu jenom ty své úseky, takže z toho mnohdy vůbec nic nemám. Proto jsem rád, když se pak na film můžu podívat vcelku. Neodivím se jen na to, co jsem namluvil, sleduju cokoliv o cestování, fascinuje mě podmořský svět, divočina, prostě příroda ve všech formách, a říkám si, jak to ten pán Bůh geniálně vymyslel. Jenom člověk se to neustále snaží pozměnit k obrazu svému a na to asi také zajde, pokud s tím něco neudělá.

Co s tím děláte vy? Třídíte odpad a podobně? To je samozřejmost. I naše děti to bezvadně ovládají. Myslím, že generace, které přijdou po nás, se budou muset zase naučit životu v souladu s přírodou. To je jediná šance, snažit se minimalizovat využívání zdrojů. Protože my žijeme v neskutečném blahobytu, i když si to nepřipouštíme. Zvykli jsme si na vysoký životní standard. A právě když člověk cestuje, zjistí, jak málo jinde stačí lidem k životu. Žijeme v bezbřehém blahobytu, nadužíváme věci, nevážíme si jich, jsme spotřební... Můj syn si teď na YouTube pouští videa, jak se v Číně vyrábí všechno možné, a já si říkám, kam všechny ty výrobky přijdou, až přestanou sloužit? Země je přece musí nějak strávit. To je obrovský problém. A co se týče mého příspěvku k záchraně přírody, letos jsme si třeba nekupovali vánoční stromek, ale vzali jsme si jeden z výřezu, který by se vyhodil, od známého lesníka. A na to konto jsme se s ním domluvili, že si uděláme brigádu a půjdeme k němu do lesa na Vysočině s klukama sázet stromky. I kdybychom jich zasadili dvacet, myslím, že to má smysl. Takovým způsobem se dá aspoň v tom našem mikrosvětě pomáhat.

Býval jste komunálním politikem v Kunraticích. Změnilo to váš pohled na politiky a jejich motivace? Byl jsem spíše posledním spravedlivým a velkým naivou, když jsem do politiky vstupoval. Vlastně jsem se nechal ukecat, abych se objevil na kandidátce, a vůbec jsem nedoufal, že mě někdo zvolí. Pak jsem se dostal do zastupitelstva hned na druhém místě za starostkou ODS a začaly starosti. Je to spousta povinností a na komunální úrovni nemáte žádné námětky a lidi, kteří by vás mohli zastupovat. Musíte se naučit věci, se kterými jste v životě nepřišel do styku. Abyste se vůbec orientoval, musíte nastudovat zákony a ovládnout terminologii. A když jsem potom zjistil, že některé věci diplomaticky řečeno „běží samospádem“, jsou dopředu vymyšlené a zajištěné a vy žijete v domnění, že tohle výběrové řízení je čisté, ačkoliv vítěz je od začátku dohodnutý, vzalo mi to vítr z plachet. Když proti tomu začnete bojovat, stanete se nepřítelem v očích všech, protože podkopáváte něco, co už nějakou dobu běží, a tím pádem se stáváte problémovým. Je to boj s větrnými mlýny. Hrozně mě to otrávil, takže jsem ještě před koncem funkčního období odstoupil a nechal jsem své místo většímu tygrovi, svému kolegovi, u kterého jsem doufal, že ho to nesemele. Je tam dodnes, takže to asi byla dobrá volba...

Vidíte nějakou naději, že by se to mohlo změnit? Vidím na naší politické scéně lidi, kteří jsou slušní, a věřím jim. Mám určitý instinkt, který jako herec mít musím. Myslím, že jedním ze základů dobrého herce je mít smysl pro empatii, schopnost vcítovat se do druhých. Já ty lidi tedy cítím a vidím je. Jejich problém ale je, že nemají takovou razanci a marketingově populistický rozmach, aby oslovili většinu. Vládnoucí garnitura tohle má a k tomu navíc dobré trávení, aby šla přes mrtvoly a překonala úplně všechno. Takže ti dobří mají z mého pohledu velmi malou šanci ji překonat, pokud nechtějí jít stejnou cestou špinavých mechanismů. Jediný, kdo je tomu schopen s jistou vervou čelit, je Pavel Novotný (starosta městské části Praha-Řeporyje – pozn. red.), který pojmenovává věci pravými jmény, ale z celospolečenského hlediska vypadá jako totální exot. Bohužel i proto, že se neumí stáhnout a přednést své názory kultivovaně. Je hodně vulgární, což pro spoustu lidí není stravitelné. Takže situace je hodně komplikovaná. Kdybych měl být prorokem, tak si myslím, že ještě jedno volební období to takhle bude trvat. Je to jenom o občanech, kteří musejí prohlédnout. Měli by sledovat konání této vlády a její vládnutí v souvislostech a hlavně se informovat z více nezávislých zdrojů.

Máte dva syny a jednu dceru. Zasáhlo je nějak herectví, což je u vás rodinná tradice? Moje dcera se herectví naštěstí nevěnuje, je v prvním ročníku mediálních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Starší syn na herectví zatím nevypadá, ale mladší je docela komediant. Přál bych si, aby dělali něco jiného, třeba obyčejné poctivé řemeslo, protože herectví je strašně vrtkavé a nejisté. Rozhodně jim to nebudu rozmlouvat, ale pokusím se doporučovat jiné možnosti.

Na co se momentálně těšíte? Ještě donedávna jsem se těšil na květnovou cestu do Portugalska, která je samozřejmě zrušená. Pak jsem se moc těšil na letní dovolenou. Tam už také vím, že bude na našem území někde na chalupě. Ale nevádí mi to. Já se vlastně těším na každý další den. Jsem celkem šťastný a celá tahle koronavirová situace mi přijde naprosto přirozená. Asi jsme se potřebovali všichni zastavit. Víím, že to bude mít

nedožrnné ekonomické následky a někteří lidé to budou mít opravdu těžké – rozhodně jim to nepřeju, ale myslím, že to uskromnění se, zastavení a to, že jsme všichni spolu doma, i když si občas jdeme na nervy, je dobře. A hlavně planeta si trochu oddychne. Jenom toho letového provozu, co ubylo... Myslím, že nic není samo sebou, my lidi si to děláme sami. Občas taková epidemie prostě přijde. Je to přírodní výběr. Jen se jí dneska zaplatřpánbůh dokážeme lépe bránit.

Martin PreissNarodil se 14. 6. 1973 v Praze do herecké rodiny Viktora a Jany Preissoových. Už během studií na pražské DAMU hostoval v Národním divadle a po škole nastoupil do angažmá v plzeňském Divadle Josefa Kajetána Tyla. V roce 1998 se vrátil do souboru Národního divadla už jako stálý člen činohry. V letech 2005–2012 hrál v Divadle Na Jezerce a Pod Palmovkou.V současné době je na volné noze a divadlo nehraje. Proslavil se také jako moderátor soutěžního pořadu Chcete být milionářem? (2003–2004), často spolupracuje s dabingem, čte audioknihy a pravidelně se objevuje v televizních seriálech (Krejzovi, Doktoři z Počátků, Velmi křehké vztahy, Tři králové, Nemocnice na kraji města III, Arrowsmith, Specialisté) a filmech (Případ pro rybáře, Sjezd abiturientů a další).Je podruhé ženatý, z prvního manželství má dospělou dceru Viktorii. Jeho současnou manželkou je herečka Martina Preissová, s níž vychovává syny Matouše a Šimona.

URL| <https://teplicky.denik.cz/spolecnost/martin-preiss2020.html>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
teplicky.denik.cz (*Společnost*)

Herec Martin Preiss: Naše společné projekty s tátou jsou nějaké prokleté

10.5.2020 zatecky.denik.cz str. 00 Společnost

Filip Lukeš

Martin Preiss dlouhá léta cítil tíhu odpovědnosti za své příjmení, které proslavil jeho otec Viktor. Dnes už si je jistý, že mu ostudu nedělá. Na rozdíl od táty sice nehraje divadlo, ale je vyhledávaným rozhlasovým a dabingovým hercem, takže má dost práce i v časech koronaviru.

"Jak se vás dotkla opatření vlády kvůli koronaviru?Já nějakou velkou změnu nepociťuji, protože pracuji hodně individuálně a nehraji v divadle. Čtu audioknihy, chodím do dabingu a dělám rozhlasové a televizní reklamy. A to se dá zvládat i v současné situaci, samozřejmě za dodržení přísných hygienických opatření. Pochopitelně trochu riskuji, protože vždycky může být něco ve vzduchu, ale to je riziko podnikání. Virus můžu chytit stejně tak v hypermarketu. Na druhou stranu se mě to dotklo třeba tak, že jsem měl točit jeden díl detektivního seriálu Hlava medúzy s režisérem Filipem Renčem, což je pozastaveno na neurčito.

Jak tedy trávíte své dny v režimu plném omezení?Naštěstí máme k dispozici zahradu a bydlíme hned vedle lesa, takže tam chodíme. Ale paradoxně v lese je teď víc lidí než na ulici. Byli jsme také na chalupě, měli jsme na to čas, protože moje žena nemá práci vůbec. Národní divadlo je uzavřené, DAMU, kde učí, také stojí a seriál Slunečná se jí také zastavil, takže je doma a už si kouše nehty a jdeme jí všichni na nervy. Já mám aspoň možnost občasného pracovního úniku. A ve všední dny občas vyrazíme na procházku za Prahu, kde víme, že koncentrace lidí nebude tak veliká.

O váš hlas je naštěstí zájem. Mluví jím třeba detektiv Harry Bosch z krimisérie mistra románu noir Michaela Connellyho na audioknihách Černá ozvěna a Černý led, které vyšly loni. Když máte namluvit takový kus textu, připravujete se na to, žijete s ním, možná se vám o něm zdá. Nemrzí vás, když to pak skončí?Co se týče Harryho Bosche, tak vím, že Michael Connelly napsal zatím šest dílů, jestli se nemýlím, takže je perspektiva, že to bude pokračovat. Teď mám za sebou dva díly a ve výhledu je třetí. Když natáčení skončí, je to pro mne takové dvojlomné, sladkobolné – na jednu stranu jsem rád, protože je to vždycky velká kláda. Je tam hodně postav, takže se musím promítat do mužských i ženských hlasů, které mezi sebou komunikují. Už je to někdy na hranici dramatické tvorby. Kdyby to dělal Český rozhlas, tak by jistě obsadil vícero lidí. A po tom oddechnutí po určité době zase nastane určitý hlad. Takhle to chodí. Vždycky se naštěstí naskytne něco dalšího.

Když se ještě vrátím k detektivovi Harrymu Boschovi, je vám něčím blízký?Samozřejmě, je napsaný velmi sympaticky. Je to takový ten syžet osamělých vlků ošlehaných osudem. Mnohdy jde hlavou proti zdi a

překračuje zažité kodexy detektivní práce. To musí, aby byl zajímavý a populární. A mně se také občas chce rovnou jít a někomu jednu vrazit. Nemyslím ve svém okolí, ale mnohdy, když ve zprávách vidím některé naše čelní představitele, bych to nejradši řešil denefestrací. Ale to bohužel nejde. V tomhle to má Harry Bosch jednodušší, že má jisté možnosti, i když občas za hranou, aby řešil věci po svém.

Nedávno jste také načel dvě povídky do audioknihy Agathy Christie Svědkyně obžaloby. Posloucháte vůbec audioknihy? Na to bohužel vůbec nemám čas. Audioknihy pouze načítám a tím pádem také „čtu“ knihy. Občas si poslechnu nějaký jiný vzorek, abych věděl, jak to čtou mí kolegové, jaké jsou trendy, jak je laťka vysoko. Ideální je poslouchat audioknihy v autě, ale já zase nejezdím až tak dlouhé trasy, a pokud ano, tak většinou s rodinou, kterou to zas až tak nezajímá. Klukům je dvanáct a devět let, takže těm nemůžu pouštět věci, které by zajímaly mne.

U práce na Svědkyni obžaloby jste se měli potkat i s otcem Viktorem. Jak to nakonec dopadlo? On se toho natáčení kvůli koronaviru nakonec zatím nezúčastnil a nevím, jak to celé dopadne.

Hráli jste spolu někdy v divadle nebo ve filmu? Naše společné projekty vždycky skončily tak nějak zvláště, do ztracena. Kdysi, v době mých začátků, jsme spolu dělali jednu, z dnešního pohledu ne příliš zdařilou televizní pohádku, kde mi hrál otec – pana krále. Pak jsme spolu zkoušeli hru pro Divadlo Ungelt, ale pár dnů před premiérou to táta musel ze zdravotních důvodů vzdát a už jsme se k tomu nevrátili. A teď naposledy někoho napadlo, že bychom mohli udělat společnou výstavu obrazů, protože oba dva malujeme. On dělá litografii, já zase maluju akryly. Když se obrazy instalovaly v Divadle Viola a měla být vernisáž, přišel koronavirus a zase z toho sešlo. Teď to tam visí a je to zavřené. Naše společné projekty jsou nějak prokleté.

Co vás vedlo k tomu, že jste se přihlásil na výtvarný kurz? Je to zábava a je to nesmírně uklidňující. Pro mne je to taková terapie, protože v ateliéru je ticho a každý si pracuje u svého stojanu a soustředí se na svou práci. Je to takový meditační okamžik. Doma si maluju sám pro sebe, laicky. Někdo říká: „Ježíš, to je pěkný, já v tom něco vidím!“ a podobně. Ale většinou je to naprosto spontánní proces, kdy něco namaluju, pak to zničím a pak z toho opět něco vznikne. A na kurz jsem se přihlásil proto, abych se naučil základy. Na první hodině jsem měl uhlem nakreslit zmačkaný papír a vyšlo mi z toho takové kubistické grilované kuře. Člověk by ty základy měl znát.

Co se týče mluveného slova, zejména v rozhlasu je jméno Preiss pojem. Cítíte tíhu odpovědnosti, abyste té pověsti dostál? Cítil jsem ji dlouhá léta, ale najednou se to nějak zlomilo, a já jsem si řekl, že jsem tu sám za sebe, že jsem jiný. A tu odpovědnost tedy nesu čistě sám za sebe. Mám pocit, že dneska tomu jménu ostudu nedělám. Dosáhl jsem úrovně, za kterou se nemusím stydět.

Zmínil jste, že namlouváte i cestopisné a přírodopisné dokumenty, které také sám rád sledujete. Co vás na nich tak fascinuje? Tak já jsem od přírody cestovatel. Strašně rád bych se do některých končin světa podíval, ale nemám na to ani čas, ani prostředky, a tohle je pro mne takové cestování „prstem po mapě“, nebo spíše očima po obrazovce. Když dokument namlouvám, nemám šanci ho vidět celý, protože se různě přeskakuje a čtu jenom ty své úseky, takže z toho mnohdy vůbec nic nemám. Proto jsem rád, když se pak na film můžu podívat vcelku. Nedívám se jen na to, co jsem namluvil, sleduju cokoliv o cestování, fascinuje mě podmořský svět, divočina, prostě příroda ve všech formách, a říkám si, jak to ten pán Bůh geniálně vymyslel. Jenom člověk se to neustále snaží pozměnit k obrazu svému a na to asi také zajde, pokud s tím něco neudělá.

Co s tím děláte vy? Třídíte odpad a podobně? To je samozřejmost. I naše děti to bezvadně ovládají. Myslím, že generace, které přijdou po nás, se budou muset zase naučit životu v souladu s přírodou. To je jediná šance, snažit se minimalizovat využívání zdrojů. Protože my žijeme v neskutečném blahobytu, i když si to nepřipouštíme. Zvykli jsme si na vysoký životní standard. A právě když člověk cestuje, zjistí, jak málo jinde stačí lidem k životu. Žijeme v bezbřehém blahobytu, nadužíváme věci, nevážíme si jich, jsme spotřební... Můj syn si teď na YouTube pouští videa, jak se v Číně vyrábí všechno možné, a já si říkám, kam všechny ty výrobky přijdou, až přestanou sloužit? Země je přece musí nějak strávit. To je obrovský problém. A co se týče mého příspěvku k záchraně přírody, letos jsme si třeba nekupovali vánoční stromek, ale vzali jsme si jeden z výřezu, který by se vyhodil, od známého lesníka. A na to konto jsme se s ním domluvili, že si uděláme brigádu a půjdeme k němu do lesa na Vysočině s klukama sázet stromky. I kdybychom jich zasadili dvacet, myslím, že to má smysl. Takovým způsobem se dá aspoň v tom našem mikrosvětě pomáhat.

Byval jste komunálním politikem v Kunraticích. Změnilo to váš pohled na politiky a jejich motivace? Byl jsem spíše posledním spravedlivým a velkým naivou, když jsem do politiky vstupoval. Vlastně jsem se nechal ukecat, abych se objevil na kandidátce, a vůbec jsem nedoufal, že mě někdo zvolí. Pak jsem se dostal do zastupitelstva hned na druhém místě za starostkou ODS a začaly starosti. Je to spousta povinností a na komunální úrovni

nemáte žádné námětky a lidi, kteří by vás mohli zastupovat. Musíte se naučit věci, se kterými jste v životě nepřišel do styku. Abyste se vůbec orientoval, musíte nastudovat zákony a ovládnout terminologii. A když jsem potom zjistil, že některé věci diplomaticky řečeno „běží samospádem“, jsou dopředu vymyšlené a zajištěné a vy žijete v domněnku, že tohle výběrové řízení je čisté, ačkoliv vítěz je od začátku dohodnutý, vzalo mi to vítr z plachet. Když proti tomu začnete bojovat, stanete se nepřítelem v očích všech, protože podkopáváte něco, co už nějakou dobu běží, a tím pádem se stáváte problémovým. Je to boj s větrnými mlýny. Hrozně mě to otrávil, takže jsem ještě před koncem funkčního období odstoupil a nechal jsem své místo většímu tygroví, svému kolegovi, u kterého jsem doufal, že ho to nesemele. Je tam dodnes, takže to asi byla dobrá volba...

Vidíte nějakou naději, že by se to mohlo změnit? Vidím na naší politické scéně lidi, kteří jsou slušní, a věřím jim. Mám určitý instinkt, který jako herec mít musím. Myslím, že jedním ze základů dobrého herce je mít smysl pro empatii, schopnost vcítovat se do druhých. Já ty lidi tedy cítím a vidím je. Jejich problém ale je, že nemají takovou razanci a marketingově populistický rozmach, aby oslovili většinu. Vládnoucí garnitura tohle má a k tomu navíc dobré trávení, aby šla přes mrtvoly a překonala úplně všechno. Takže ti dobří mají z mého pohledu velmi malou šanci ji překonat, pokud nechtějí jít stejnou cestou špinavých mechanismů. Jediný, kdo je tomu schopen s jistou vervou čelit, je Pavel Novotný (starosta městské části Praha-Řeporyje – pozn. red.), který pojmenovává věci pravými jmény, ale z celospolečenského hlediska vypadá jako totální exot. Bohužel i proto, že se neumí stáhnout a přednést své názory kultivovaně. Je hodně vulgární, což pro spoustu lidí není stravitelné. Takže situace je hodně komplikovaná. Kdybych měl být prorokem, tak si myslím, že ještě jedno volební období to takhle bude trvat. Je to jenom o občanech, kteří musejí prohlédnout. Měli by sledovat konání této vlády a její vládnutí v souvislostech a hlavně se informovat z více nezávislých zdrojů.

Máte dva syny a jednu dceru. Zasáhlo je nějak herectví, což je u vás rodinná tradice? Moje dcera se herectví naštěstí nevěnuje, je v prvním ročníku mediálních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Starší syn na herectví zatím nevypadá, ale mladší je docela komediant. Přál bych si, aby dělali něco jiného, třeba obyčejné poctivé řemeslo, protože herectví je strašně vrtkavé a nejisté. Rozhodně jim to nebudu rozmlouvat, ale pokusím se doporučovat jiné možnosti.

Na co se momentálně těšíte? Ještě donedávna jsem se těšil na květnovou cestu do Portugalska, která je samozřejmě zrušená. Pak jsem se moc těšil na letní dovolenou. Tam už také vím, že bude na našem území někde na chalupě. Ale nevádí mi to. Já se vlastně těším na každý další den. Jsem celkem šťastný a celá tahle koronavirová situace mi přijde naprosto přirozená. Asi jsme se potřebovali všichni zastavit. Víím, že to bude mít nedozírné ekonomické následky a někteří lidé to budou mít opravdu těžké – rozhodně jim to nepřeju, ale myslím, že to uskromnění se, zastavení a to, že jsme všichni spolu doma, i když si občas jdeme na nervy, je dobře. A hlavně planeta si trochu oddechne. Jenom toho letového provozu, co ubylo... Myslím, že nic není samo sebou, my lidi si to děláme sami. Občas taková epidemie prostě přijde. Je to přírodní výběr. Jen se jí dneska zaplatit pánbůh dokážeme lépe bránit.

Martin Preiss Narodil se 14. 6. 1973 v Praze do herecké rodiny Viktora a Jany Preissových. Už během studií na pražské DAMU hostoval v Národním divadle a po škole nastoupil do angažmá v plzeňském Divadle Josefa Kajetána Tyla. V roce 1998 se vrátil do souboru Národního divadla už jako stálý člen činohry. V letech 2005–2012 hrál v Divadle Na Jezerce a Pod Palmovkou. V současné době je na volné noze a divadlo nehraje. Proslavil se také jako moderátor soutěžního pořadu *Chcete být milionářem?* (2003–2004), často spolupracuje s dabingem, čte audioknihy a pravidelně se objevuje v televizních seriálech (*Krejzovi*, *Doktoři z Počátků*, *Velmi křehké vztahy*, *Tři králové*, *Nemocnice na kraji města III*, *Arrowsmith*, *Specialisté*) a filmech (*Případ pro rybáře*, *Sjezd abiturientů* a další). Je podruhé ženatý, z prvního manželství má dospělou dceru Viktorii. Jeho současnou manželkou je herečka Martina Preissová, s níž vychovává syny Matouše a Šimona.

URL| <https://zatecky.denik.cz/spolecnost/martin-preiss2020.html>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:

zatecky.denik.cz (*Společnost*)

Herec Martin Preiss: Naše společné projekty s tátou jsou nějaké prokleté

10.5.2020 zlinsky.denik.cz str. 00 Společnost
Filip Lukeš

Martin Preiss dlouhá léta cítil tíhu odpovědnosti za své příjmení, které proslavil jeho otec Viktor. Dnes už si je jistý, že mu ostudu nedělá. Na rozdíl od táty sice nehraje divadlo, ale je vyhledávaným rozhlasovým a dabingovým hercem, takže má dost práce i v časech koronaviru.

"Jak se vás dotkla opatření vlády kvůli koronaviru? Já nějakou velkou změnu nepociťuji, protože pracuji hodně individuálně a nehraji v divadle. Čtu audioknihy, chodím do dabingu a dělám rozhlasové a televizní reklamy. A to se dá zvládat i v současné situaci, samozřejmě za dodržení přísných hygienických opatření. Pochopitelně trochu riskuji, protože vždycky může být něco ve vzduchu, ale to je riziko podnikání. Virus můžu chytit stejně tak v hypermarketu. Na druhou stranu se mě to dotklo třeba tak, že jsem měl točit jeden díl detektivního seriálu Hlava medúzy s režisérem Filipem Renčem, což je pozastaveno na neurčito.

Jak tedy trávíte své dny v režimu plném omezení? Naštěstí máme k dispozici zahradu a bydlíme hned vedle lesa, takže tam chodíme. Ale paradoxně v lese je teď víc lidí než na ulici. Byli jsme také na chalupě, měli jsme na to čas, protože moje žena nemá práci vůbec. Národní divadlo je uzavřené, DAMU, kde učí, také stojí a seriál Slunečná se jí také zastavil, takže je doma a už si kouše nehty a jdeme jí všichni na nervy. Já mám aspoň možnost občasného pracovního úniku. A ve všední dny občas vyrazíme na procházku za Prahu, kde víme, že koncentrace lidí nebude tak velká.

O váš hlas je naštěstí zájem. Mluví jím třeba detektiv Harry Bosch z krimisérie mistra románu noir Michaela Connellyho na audioknihách Černá ozvěna a Černý led, které vyšly loni. Když máte namluvit takový kus textu, připravujete se na to, žijete s ním, možná se vám o něm zdá. Nemrzí vás, když to pak skončí? Co se týče Harryho Bosche, tak vím, že Michael Connelly napsal zatím šest dílů, jestli se nemýlím, takže je perspektiva, že to bude pokračovat. Teď mám za sebou dva díly a ve výhledu je třetí. Když natáčení skončí, je to pro mne takové dvojlomné, sladkobolné – na jednu stranu jsem rád, protože je to vždycky velká kláda. Je tam hodně postav, takže se musím promítat do mužských i ženských hlasů, které mezi sebou komunikují. Už je to někdy na hranici dramatické tvorby. Kdyby to dělal Český rozhlas, tak by jistě obsadil vícero lidí. A po tom oddechnutí po určité době zase nastane určitý hlad. Takhle to chodí. Vždycky se naštěstí naskytne něco dalšího.

Když se ještě vrátím k detektivovi Harrymu Boschovi, je vám něčím blízký? Samozřejmě, je napsaný velmi sympaticky. Je to takový ten syžet osamělých vlků ošlehaných osudem. Mnohdy jde hlavou proti zdi a překračuje zažitě kodexy detektivní práce. To musí, aby byl zajímavý a populární. A mně se také občas chce rovnou jít a někomu jednu vrazit. Nemyslím ve svém okolí, ale mnohdy, když ve zprávách vidím některé naše čelní představitele, bych to nejradši řešil denefestrací. Ale to bohužel nejde. V tomhle to má Harry Bosch jednodušší, že má jisté možnosti, i když občas za hranou, aby řešil věci po svém.

Nedávno jste také načetl dvě povídky do audioknihy Agathy Christie Svědkyně obžaloby. Posloucháte vůbec audioknihy? Na to bohužel vůbec nemám čas. Audioknihy pouze načítám a tím pádem také „čtu“ knihy. Občas si poslechnu nějaký jiný vzorek, abych věděl, jak to čtou mí kolegové, jaké jsou trendy, jak je laťka vysoko. Ideální je poslouchat audioknihy v autě, ale já zase nejzdím až tak dlouhé trasy, a pokud ano, tak většinou s rodinou, kterou to zas až tak nezajímá. Klukům je dvanáct a devět let, takže těm nemůžu pouštět věci, které by zajímaly mne.

U práce na Svědkyni obžaloby jste se měli potkat i s otcem Viktorem. Jak to nakonec dopadlo? On se toho natáčení kvůli koronaviru nakonec zatím nezúčastnil a nevím, jak to celé dopadne.

Hráli jste spolu někdy v divadle nebo ve filmu? Naše společné projekty vždycky skončily tak nějak zvláště, do ztracena. Kdysi, v době mých začátků, jsme spolu dělali jednu, z dnešního pohledu ne příliš zdařilou televizní pohádku, kde mi hrál otec – pana krále. Pak jsme spolu zkusili hru pro Divadlo Ungelt, ale pár dnů před premiérou to táta musel ze zdravotních důvodů vzdát a už jsme se k tomu nevrátili. A teď naposledy někoho napadlo, že bychom mohli udělat společnou výstavu obrazů, protože oba dva malujeme. On dělá litografii, já zase maluju akryly. Když se obrazy instalovaly v Divadle Viola a měla být vernisáž, přišel koronavirus a zase z toho sešlo. Teď to tam visí a je to zavřené. Naše společné projekty jsou nějak prokleté.

Co vás vedlo k tomu, že jste se přihlásil na výtvarný kurz? Je to zábava a je to nesmírně uklidňující. Pro mne je to taková terapie, protože v ateliéru je ticho a každý si pracuje u svého stojanu a soustředí se na svou práci. Je to takový meditační okamžik. Doma si maluju sám pro sebe, laicky. Někdo říká: „Ježíš, to je pěkný, já v tom něco vidím!“ a podobně. Ale většinou je to naprosto spontánní proces, kdy něco namaluju, pak to zničím a pak z

toho opět něco vznikne. A na kurz jsem se přihlásil proto, abych se naučil základy. Na první hodině jsem měl uhlem nakreslit zmačkaný papír a vyšlo mi z toho takové kubistické grilované kuře. Člověk by ty základy měl znát.

Co se týče mluveného slova, zejména v rozhlasu je jméno Preiss pojem. Cítíte tíhu odpovědnosti, abyste té pověsti dostal?Cítil jsem ji dlouhá léta, ale najednou se to nějak zlomilo, a já jsem si řekl, že jsem tu sám za sebe, že jsem jiný. A tu odpovědnost tedy nesu čistě sám za sebe. Mám pocit, že dneska tomu jménu ostudu nedělám. Dosáhl jsem úrovně, za kterou se nemusím stydět.

Zmínil jste, že namlouváte i cestopisné a přírodopisné dokumenty, které také sám rád sledujete. Co vás na nich tak fascinuje?Tak já jsem od přírody cestovatel. Strašně rád bych se do některých končin světa podíval, ale nemám na to ani čas, ani prostředky, a tohle je pro mne takové cestování „prstem po mapě“, nebo spíše očima po obrazovce. Když dokument namlouvám, nemám šanci ho vidět celý, protože se různě přeskakuje a čtu jenom ty své úseky, takže z toho mnohdy vůbec nic nemám. Proto jsem rád, když se pak na film můžu podívat vcelku. Nedívám se jen na to, co jsem namluvil, sleduju cokoliv o cestování, fascinuje mě podmořský svět, divočina, prostě příroda ve všech formách, a říkám si, jak to ten pán Bůh geniálně vymyslel. Jenom člověk se to neustále snaží pozměnit k obrazu svému a na to asi také zajde, pokud s tím něco neudělá.

Co s tím děláte vy? Třídíte odpad a podobně?To je samozřejmost. I naše děti to bezvadně ovládají. Myslím, že generace, které přijdou po nás, se budou muset zase naučit životu v souladu s přírodou. To je jediná šance, snažit se minimalizovat využívání zdrojů. Protože my žijeme v neskutečném blahobytu, i když si to nepřipouštíme. Zvykli jsme si na vysoký životní standard. A právě když člověk cestuje, zjistí, jak málo jinde stačí lidem k životu. Žijeme v bezbřehém blahobytu, nadužíváme věcí, nevážíme si jich, jsme spotřební... Můj syn si teď na YouTube pouští videa, jak se v Číně vyrábí všechno možné, a já si říkám, kam všechny ty výrobky přijdou, až přestanou sloužit? Země je přece musí nějak strávit. To je obrovský problém. A co se týče mého příspěvku k záchraně přírody, letos jsme si třeba nekupovali vánoční stromek, ale vzali jsme si jeden z výřezu, který by se vyhodil, od známého lesníka. A na to konto jsme se s ním domluvili, že si uděláme brigádu a půjdeme k němu do lesa na Vysočině s klukama sázet stromky. I kdybychom jich zasadili dvacet, myslím, že to má smysl. Takovým způsobem se dá aspoň v tom našem mikrosvětě pomáhat.

Býval jste komunálním politikem v Kunraticích. Změnilo to váš pohled na politiky a jejich motivace?Byl jsem spíše posledním spravedlivým a velkým naivou, když jsem do politiky vstupoval. Vlastně jsem se nechal ukecat, abych se objevil na kandidátce, a vůbec jsem nedoufal, že mě někdo zvolí. Pak jsem se dostal do zastupitelstva hned na druhém místě za starostkou ODS a začaly starosti. Je to spousta povinností a na komunální úrovni nemáte žádné námětky a lidi, kteří by vás mohli zastupovat. Musíte se naučit věci, se kterými jste v životě nepřišel do styku. Abyste se vůbec orientoval, musíte nastudovat zákony a ovládnout terminologii. A když jsem potom zjistil, že některé věci diplomaticky řečeno „běží samospádem“, jsou dopředu vymyšlené a zajištěné a vy žijete v domněnku, že tohle výběrové řízení je čisté, ačkoliv vítěz je od začátku dohodnutý, vzalo mi to vítr z plachet. Když proti tomu začnete bojovat, stanete se nepřítelem v očích všech, protože podkopáváte něco, co už nějakou dobu běží, a tím pádem se stáváte problémovým. Je to boj s větrnými mlýny. Hrozně mě to otrávil, takže jsem ještě před koncem funkčního období odstoupil a nechal jsem své místo většímu tygrovi, svému kolegovi, u kterého jsem doufal, že ho to nesemele. Je tam dodnes, takže to asi byla dobrá volba...

Vidíte nějakou naději, že by se to mohlo změnit?Vidím na naší politické scéně lidi, kteří jsou slušní, a věřím jim. Mám určitý instinkt, který jako herec mít musím. Myslím, že jedním ze základů dobrého herce je mít smysl pro empatii, schopnost vcítovat se do druhých. Já ty lidi tedy cítím a vidím je. Jejich problém ale je, že nemají takovou razanci a marketingově populistický rozmach, aby oslovili většinu. Vládnoucí garnitura tohle má a k tomu navíc dobré trávení, aby šla přes mrtvolu a překonala úplně všechno. Takže ti dobří mají z mého pohledu velmi malou šanci ji překonat, pokud nechtějí jít stejnou cestou špinavých mechanismů. Jediný, kdo je tomu schopen s jistou vervou čelit, je Pavel Novotný (starosta městské části Praha-Řeporyje – pozn. red.), který pojmenovává věci pravými jmény, ale z celospolečenského hlediska vypadá jako totální exot. Bohužel i proto, že se neumí stáhnout a přednést své názory kultivovaně. Je hodně vulgární, což pro spoustu lidí není stravitelné. Takže situace je hodně komplikovaná. Kdybych měl být prorokem, tak si myslím, že ještě jedno volební období to takhle bude trvat. Je to jenom o občanech, kteří musejí prohlédnout. Měli by sledovat konání této vlády a její vládnutí v souvislostech a hlavně se informovat z více nezávislých zdrojů.

Máte dva syny a jednu dceru. Zasáhlo je nějak herectví, což je u vás rodinná tradice?Moje dcera se herectví našťastí nevěnuje, je v prvním ročníku mediálních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Starší syn na herectví zatím nevyvádá, ale mladší je docela komediant. Přál bych si, aby dělali něco jiného, třeba obyčejně

poctivé řemeslo, protože herectví je strašně vrtkavé a nejisté. Rozhodně jim to nebudu rozmlouvat, ale pokusím se doporučit jiné možnosti.

Na co se momentálně těšíte? Ještě donedávna jsem se těšil na květnovou cestu do Portugalska, která je samozřejmě zrušená. Pak jsem se moc těšil na letní dovolenou. Tam už také vím, že bude na našem území někde na chalupě. Ale nevádí mi to. Já se vlastně těším na každý další den. Jsem celkem šťastný a celá tahle koronavirová situace mi přijde naprosto přirozená. Asi jsme se potřebovali všichni zastavit. Víím, že to bude mít nedozírné ekonomické následky a někteří lidé to budou mít opravdu těžké – rozhodně jim to nepřeju, ale myslím, že to uskomnění se, zastavení a to, že jsme všichni spolu doma, i když si občas jdeme na nervy, je dobře. A hlavně planeta si trochu oddechne. Jenom toho letového provozu, co ubylo... Myslím, že nic není samo sebou, my lidé si to děláme sami. Občas taková epidemie prostě přijde. Je to přírodní výběr. Jen se jí dneska zaplatit pánbůh dokážeme lépe bránit.

Martin Preiss Narodil se 14. 6. 1973 v Praze do herecké rodiny Viktora a Jany Preissových. Už během studií na pražské DAMU hostoval v Národním divadle a po škole nastoupil do angažmá v plzeňském Divadle Josefa Kajetána Tyla. V roce 1998 se vrátil do souboru Národního divadla už jako stálý člen činohry. V letech 2005–2012 hrál v Divadle Na Jezerce a Pod Palmovkou. V současné době je na volné noze a divadlo nehraje. Proslavil se také jako moderátor soutěžního pořadu Chcete být milionářem? (2003–2004), často spolupracuje s dabingem, čte audioknihy a pravidelně se objevuje v televizních seriálech (Krejzovi, Doktoři z Počátků, Velmi křehké vztahy, Tři králové, Nemocnice na kraji města III, Arrowsmith, Specialisté) a filmech (Případ pro rybáře, Sjezd abiturientů a další). Je podruhé ženatý, z prvního manželství má dospělou dceru Viktorii. Jeho současnou manželkou je herečka Martina Preissová, s níž vychovává syny Matouše a Šimona.

URL | <https://zlinicky.denik.cz/spolecnost/martin-preiss2020.html>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
zlinicky.denik.cz (*Společnost*)

Herec Martin Preiss: Naše společné projekty s tátou jsou nějaké prokleté

10.5.2020 sumpersky.denik.cz str. 00 Společnost

Filip Lukeš

Martin Preiss dlouhá léta cítil tíhu odpovědnosti za své příjmení, které proslavil jeho otec Viktor. Dnes už si je jistý, že mu ostudu nedělá. Na rozdíl od táty sice nehraje divadlo, ale je vyhledávaným rozhlasovým a dabingovým hercem, takže má dost práce i v časech koronaviru.

"Jak se vás dotkla opatření vlády kvůli koronaviru? Já nějakou velkou změnu nepocítuji, protože pracuji hodně individuálně a nehraji v divadle. Čtu audioknihy, chodím do dabingu a dělám rozhlasové a televizní reklamy. A to se dá zvládat i v současné situaci, samozřejmě za dodržení přísných hygienických opatření. Pochopitelně trochu riskuji, protože vždycky může být něco ve vzduchu, ale to je riziko podnikání. Virus můžu chytit stejně tak v hypermarketu. Na druhou stranu se mě to dotklo třeba tak, že jsem měl točit jeden díl detektivního seriálu Hlava medúzy s režisérem Filipem Renčem, což je pozastaveno na neurčito.

Jak tedy trávíte své dny v režimu plném omezení? Naštěstí máme k dispozici zahradu a bydlíme hned vedle lesa, takže tam chodíme. Ale paradoxně v lese je teď víc lidí než na ulici. Byli jsme také na chalupě, měli jsme na to čas, protože moje žena nemá práci vůbec. Národní divadlo je uzavřené, DAMU, kde učí, také stojí a seriál Slunečná se jí také zastavil, takže je doma a už si kouše nehty a jdeme jí všichni na nervy. Já mám aspoň možnost občasných pracovních úniků. A ve všední dny občas vyrazíme na procházku za Prahu, kde víme, že koncentrace lidí nebude tak velká.

O váš hlas je naštěstí zájem. Mluví jím třeba detektiv Harry Bosch z krimisérie mistra románu noir Michaela Connellyho na audioknihách Černá ozvěna a Černý led, které vyšly loni. Když máte namluvit takový kus textu, připravujete se na to, žijete s ním, možná se vám o něm zdá. Nemrzí vás, když to pak skončí? Co se týče Harryho Bosche, tak vím, že Michael Connelly napsal zatím šest dílů, jestli se nemýlím, takže je perspektiva, že

to bude pokračovat. Teď mám za sebou dva díly a ve výhledu je třetí. Když natáčení skončí, je to pro mne takové dvojlomné, sladkobolné – na jednu stranu jsem rád, protože je to vždycky velká kláda. Je tam hodně postav, takže se musím promítat do mužských i ženských hlasů, které mezi sebou komunikují. Už je to někdy na hranici dramatické tvorby. Kdyby to dělal Český rozhlas, tak by jistě obsadil vícero lidí. A po tom oddechnutí po určité době zase nastane určitý hlad. Takhle to chodí. Vždycky se naštěstí naskytne něco dalšího.

Když se ještě vrátím k detektivovi Harrymu Boschovi, je vám něčím blízký? Samozřejmě, je napsaný velmi sympaticky. Je to takový ten syžet osamělých vlků ošlehaných osudem. Mnohdy jde hlavou proti zdi a překračuje zažité kodexy detektivní práce. To musí, aby byl zajímavý a populární. A mně se také občas chce rovnou jít a někomu jednu vrazit. Nemyslím ve svém okolí, ale mnohdy, když ve zprávách vidím některé naše čelní představitele, bych to nejradši řešil denefestrací. Ale to bohužel nejde. V tomhle to má Harry Bosch jednodušší, že má jisté možnosti, i když občas za hranou, aby řešil věci po svém.

Nedávno jste také načetl dvě povídky do audioknihy Agathy Christie Svědkyně obžaloby. Posloucháte vůbec audioknihy? Na to bohužel vůbec nemám čas. Audioknihy pouze načítám a tím pádem také „čtu“ knihy. Občas si poslechnu nějaký jiný vzorek, abych věděl, jak to čtou mí kolegové, jaké jsou trendy, jak je laťka vysoko. Ideální je poslouchat audioknihy v autě, ale já zase nejzdím až tak dlouhé trasy, a pokud ano, tak většinou s rodinou, kterou to zas až tak nezajímá. Klukům je dvanáct a devět let, takže těm nemůžu pouštět věci, které by zajímaly mne.

U práce na Svědkyni obžaloby jste se měli potkat i s otcem Viktorem. Jak to nakonec dopadlo? On se toho natáčení kvůli koronaviru nakonec zatím nezúčastnil a nevím, jak to celé dopadne.

Hráli jste spolu někdy v divadle nebo ve filmu? Naše společné projekty vždycky skončily tak nějak zvláště, do ztracena. Kdysi, v době mých začátků, jsme spolu dělali jednu, z dnešního pohledu ne příliš zdařilou televizní pohádku, kde mi hrál otec – pana krále. Pak jsme spolu zkusili hru pro Divadlo Ungelt, ale pár dnů před premiérou to táta musel ze zdravotních důvodů vzdát a už jsme se k tomu nevrátili. A teď naposledy někoho napadlo, že bychom mohli udělat společnou výstavu obrazů, protože oba dva malujeme. On dělá litografii, já zase maluju akryly. Když se obrazy instalovaly v Divadle Viola a měla být vernisáž, přišel koronavirus a zase z toho sešlo. Teď to tam visí a je to zavřené. Naše společné projekty jsou nějak prokleté.

Co vás vedlo k tomu, že jste se přihlásil na výtvarný kurz? Je to zábava a je to nesmírně uklidňující. Pro mne je to taková terapie, protože v ateliéru je ticho a každý si pracuje u svého stojanu a soustředí se na svou práci. Je to takový meditační okamžik. Doma si maluju sám pro sebe, laicky. Někdo říká: „Ježíš, to je pěkný, já v tom něco vidím!“ a podobně. Ale většinou je to naprosto spontánní proces, kdy něco namaluju, pak to zničím a pak z toho opět něco vznikne. A na kurz jsem se přihlásil proto, abych se naučil základy. Na první hodině jsem měl uhlem nakreslit zmačkaný papír a vyšlo mi z toho takové kubistické grilované kuře. Člověk by ty základy měl znát.

Co se týče mluveného slova, zejména v rozhlasu je jméno Preiss pojem. Cítíte tíhu odpovědnosti, abyste té pověsti dostal? Cítil jsem ji dlouhá léta, ale najednou se to nějak zlomilo, a já jsem si řekl, že jsem tu sám za sebe, že jsem jiný. A tu odpovědnost tedy nesu čistě sám za sebe. Mám pocit, že dneska tomu jménu ostudu nedělám. Dosáhl jsem úrovně, za kterou se nemusím stydět.

Zmínil jste, že namlouváte i cestopisné a přírodopisné dokumenty, které také sám rád sledujete. Co vás na nich tak fascinuje? Tak já jsem od přírody cestovatel. Strašně rád bych se do některých končin světa podíval, ale nemám na to ani čas, ani prostředky, a tohle je pro mne takové cestování „prstem po mapě“, nebo spíše očima po obrazovce. Když dokument namlouvám, nemám šanci ho vidět celý, protože se různě přeskakuje a čtu jenom ty své úseky, takže z toho mnohdy vůbec nic nemám. Proto jsem rád, když se pak na film můžu podívat vcelku. Nedívám se jen na to, co jsem namluvil, sleduju cokoliv o cestování, fascinuje mě podmořský svět, divočina, prostě příroda ve všech formách, a říkám si, jak to ten pán Bůh geniálně vymyslel. Jenom člověk se to neustále snaží pozměnit k obrazu svému a na to asi také zajde, pokud s tím něco neudělá.

Co s tím děláte vy? Třídíte odpad a podobně? To je samozřejmost. I naše děti to bezvadně ovládají. Myslím, že generace, které přijdou po nás, se budou muset zase naučit životu v souladu s přírodou. To je jediná šance, snažit se minimalizovat využívání zdrojů. Protože my žijeme v neskutečném blahobytu, i když si to nepřipouštíme. Zvykli jsme si na vysoký životní standard. A právě když člověk cestuje, zjistí, jak málo jinde stačí lidem k životu. Žijeme v bezbřehém blahobytu, nadužíváme věci, nevážíme si jich, jsme spotřební... Můj syn si teď na YouTube pouští videa, jak se v Číně vyrábí všechno možné, a já si říkám, kam všechny ty výrobky přijdou, až přestanou sloužit? Země je přece musí nějak strávit. To je obrovský problém. A co se týče mého příspěvku k záchraně přírody, letos jsme si třeba nekupovali vánoční stromek, ale vzali jsme si jeden z výřezu,

který by se vyhodil, od známého lesníka. A na to konto jsme se s ním domluvili, že si uděláme brigádu a půjdeme k němu do lesa na Vysočině s klukama sázet stromky. I kdybychom jich zasadili dvacet, myslím, že to má smysl. Takovým způsobem se dá aspoň v tom našem mikrosvětě pomáhat.

Býval jste komunálním politikem v Kunraticích. Změnilo to váš pohled na politiky a jejich motivace? Byl jsem spíše posledním spravedlivým a velkým naivou, když jsem do politiky vstupoval. Vlastně jsem se nechal ukecat, abych se objevil na kandidátce, a vůbec jsem nedoufal, že mě někdo zvolí. Pak jsem se dostal do zastupitelstva hned na druhém místě za starostkou ODS a začaly starosti. Je to spousta povinností a na komunální úrovni nemáte žádné námětky a lidi, kteří by vás mohli zastupovat. Musíte se naučit věci, se kterými jste v životě nepřišel do styku. Abyste se vůbec orientoval, musíte nastudovat zákony a ovládnout terminologii. A když jsem potom zjistil, že některé věci diplomaticky řečeno „běží samospádem“, jsou dopředu vymyšlené a zajištěné a vy žijete v domněnku, že tohle výběrové řízení je čisté, ačkoliv vítěz je od začátku dohodnutý, vzalo mi to vítr z plachet. Když proti tomu začnete bojovat, stanete se nepřítelem v očích všech, protože podkopáváte něco, co už nějakou dobu běží, a tím pádem se stáváte problémovým. Je to boj s větrnými mlýny. Hrozně mě to otrávil, takže jsem ještě před koncem funkčního období odstoupil a nechal jsem své místo většímu tygroví, svému kolegovi, u kterého jsem doufal, že ho to nesemele. Je tam dodnes, takže to asi byla dobrá volba...

Vidíte nějakou naději, že by se to mohlo změnit? Vidím na naší politické scéně lidi, kteří jsou slušní, a věřím jim. Mám určitý instinkt, který jako herec mít musím. Myslím, že jedním ze základů dobrého herce je mít smysl pro empatii, schopnost vcítovat se do druhých. Já ty lidi tedy cítím a vidím je. Jejich problém ale je, že nemají takovou razanci a marketingově populistický rozmach, aby oslovili většinu. Vládnoucí garnitura tohle má a k tomu navíc dobré trávení, aby šla přes mrtvoly a překonala úplně všechno. Takže ti dobří mají z mého pohledu velmi malou šanci ji překonat, pokud nechtějí jít stejnou cestou špinavých mechanismů. Jediný, kdo je tomu schopen s jistou vervou čelit, je Pavel Novotný (starosta městské části Praha-Řeporyje – pozn. red.), který pojmenovává věci pravými jmény, ale z celospolečenského hlediska vypadá jako totální exot. Bohužel i proto, že se neumí stáhnout a přednést své názory kultivovaně. Je hodně vulgární, což pro spoustu lidí není stravitelné. Takže situace je hodně komplikovaná. Kdybych měl být prorokem, tak si myslím, že ještě jedno volební období to takhle bude trvat. Je to jenom o občanech, kteří musejí prohlédnout. Měli by sledovat konání této vlády a její vládnutí v souvislostech a hlavně se informovat z více nezávislých zdrojů.

Máte dva syny a jednu dceru. Zasáhlo je nějak herectví, což je u vás rodinná tradice? Moje dcera se herectví našťastí nevěnuje, je v prvním ročníku mediálních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Starší syn na herectví zatím nevypadá, ale mladší je docela komediant. Přál bych si, aby dělali něco jiného, třeba obyčejné poctivé řemeslo, protože herectví je strašně vrťkavé a nejisté. Rozhodně jim to nebudu rozmlouvat, ale pokusím se doporučovat jiné možnosti.

Na co se momentálně těšíte? Ještě donedávna jsem se těšil na květnovou cestu do Portugalska, která je samozřejmě zrušená. Pak jsem se moc těšil na letní dovolenou. Tam už také vím, že bude na našem území někde na chalupě. Ale nevadí mi to. Já se vlastně těším na každý další den. Jsem celkem šťastný a celá tahle koronavirová situace mi přijde naprosto přirozená. Asi jsme se potřebovali všichni zastavit. Víím, že to bude mít nedozírné ekonomické následky a někteří lidé to budou mít opravdu těžké – rozhodně jim to nepřeju, ale myslím, že to uskromnění se, zastavení a to, že jsme všichni spolu doma, i když si občas jdeme na nervy, je dobře. A hlavně planeta si trochu oddychně. Jenom toho letového provozu, co ubylo... Myslím, že nic není samo sebou, my lidé si to děláme sami. Občas taková epidemie prostě přijde. Je to přírodní výběr. Jen se jí dneska zaplat'pánbůh dokážeme lépe bránit.

Martin Preiss Narodil se 14. 6. 1973 v Praze do herecké rodiny Viktora a Jany Preissovy. Už během studií na pražské DAMU hostoval v Národním divadle a po škole nastoupil do angažmá v plzeňském Divadle Josefa Kajetána Tyla. V roce 1998 se vrátil do souboru Národního divadla už jako stálý člen činohry. V letech 2005–2012 hrál v Divadle Na Jezerce a Pod Palmovkou. V současné době je na volné noze a divadlo nehraje. Proslavil se také jako moderátor soutěžního pořadu Chcete být milionářem? (2003–2004), často spolupracuje s dabingem, čte audioknihy a pravidelně se objevuje v televizních seriálech (Krejzovi, Doktoři z Počátků, Velmi křehké vztahy, Tři králové, Nemocnice na kraji města III, Arrowsmith, Specialisté) a filmech (Případ pro rybáře, Sjezd abiturientů a další). Je podruhé ženatý, z prvního manželství má dospělou dceru Viktorii. Jeho současnou manželkou je herečka Martina Preissová, s níž vychovává syny Matouše a Šimona.

URL | <https://sumpersky.denik.cz/spolecnost/martin-preiss2020.html>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
sumpersky.denik.cz (*Společnost*)

Herec Martin Preiss: Naše společné projekty s tátou jsou nějaké prokleté

10.5.2020 ustecky.denik.cz str. 00 **Společnost**

Filip Lukeš

Martin Preiss dlouhá léta cítil tíhu odpovědnosti za své příjmení, které proslavil jeho otec Viktor. Dnes už si je jistý, že mu ostudu nedělá. Na rozdíl od táty sice nehraje divadlo, ale je vyhledávaným rozhlasovým a dabingovým hercem, takže má dost práce i v časech koronaviru.

"Jak se vás dotkla opatření vlády kvůli koronaviru? Já nějakou velkou změnu nepociťuji, protože pracuji hodně individuálně a nehraji v divadle. Čtu audioknihy, chodím do dabingu a dělám rozhlasové a televizní reklamy. A to se dá zvládat i v současné situaci, samozřejmě za dodržení přísných hygienických opatření. Pochopitelně trochu riskuji, protože vždycky může být něco ve vzduchu, ale to je riziko podnikání. Virus můžu chytit stejně tak v hypermarketu. Na druhou stranu se mě to dotklo třeba tak, že jsem měl točit jeden díl detektivního seriálu Hlava medúzy s režisérem Filipem Renčem, což je pozastaveno na neurčito.

Jak tedy trávíte své dny v režimu plném omezení? Naštěstí máme k dispozici zahradu a bydlíme hned vedle lesa, takže tam chodíme. Ale paradoxně v lese je teď víc lidí než na ulici. Byli jsme také na chalupě, měli jsme na to čas, protože moje žena nemá práci vůbec. Národní divadlo je uzavřené, DAMU, kde učí, také stojí a seriál Slunečná se jí také zastavil, takže je doma a už si kouše nehty a jdeme jí všichni na nervy. Já mám aspoň možnost občasných pracovních úniků. A ve všední dny občas vyrazíme na procházku za Prahu, kde víme, že koncentrace lidí nebude tak velká.

O váš hlas je naštěstí zájem. Mluví jím třeba detektiv Harry Bosch z krimisérie mistra románu noir Michaela Connellyho na audioknihách Černá ozvěna a Černý led, které vyšly loni. Když máte namluvit takový kus textu, připravujete se na to, žijete s ním, možná se vám o něm zdá. Nemrzí vás, když to pak skončí? Co se týče Harryho Bosche, tak vím, že Michael Connelly napsal zatím šest dílů, jestli se nemýlím, takže je perspektiva, že to bude pokračovat. Teď mám za sebou dva díly a ve výhledu je třetí. Když natáčení skončí, je to pro mne takové dvojlomné, sladkobolné – na jednu stranu jsem rád, protože je to vždycky velká kláda. Je tam hodně postav, takže se musím promítat do mužských i ženských hlasů, které mezi sebou komunikují. Už je to někdy na hranici dramatické tvorby. Kdyby to dělal Český rozhlas, tak by jistě obsadil vícero lidí. A po tom oddechnutí po určité době zase nastane určitý hlad. Takhle to chodí. Vždycky se naštěstí naskytne něco dalšího.

Když se ještě vrátím k detektivovi Harrymu Boschovi, je vám něčím blízký? Samozřejmě, je napsaný velmi sympaticky. Je to takový ten syžet osamělých vlků ošlehaných osudem. Mnohdy jde hlavou proti zdi a překračuje zažitě kodexy detektivní práce. To musí, aby byl zajímavý a populární. A mně se také občas chce rovnou jít a někomu jednu vrazit. Nemyslím ve svém okolí, ale mnohdy, když ve zprávách vidím některé naše čelní představitele, bych to nejradši řešil denefestrací. Ale to bohužel nejde. V tomhle to má Harry Bosch jednodušší, že má jisté možnosti, i když občas za hranou, aby řešil věci po svém.

Nedávno jste také načetl dvě povídky do audioknihy Agathy Christie Svědkyně obžaloby. Posloucháte vůbec audioknihy? Na to bohužel vůbec nemám čas. Audioknihy pouze načítám a tím pádem také „čtu“ knihy. Občas si poslechnu nějaký jiný vzorek, abych věděl, jak to čtou mí kolegové, jaké jsou trendy, jak je laťka vysoko. Ideální je poslouchat audioknihy v autě, ale já zase nejedním až tak dlouhé trasy, a pokud ano, tak většinou s rodinou, kterou to zas až tak nezajímá. Klukům je dvanáct a devět let, takže těm nemůžu pouštět věci, které by zajímaly mne.

U práce na Svědkyni obžaloby jste se měli potkat i s otcem Viktorem. Jak to nakonec dopadlo? On se toho natáčení kvůli koronaviru nakonec zatím nezúčastnil a nevím, jak to celé dopadne.

Hráli jste spolu někdy v divadle nebo ve filmu? Naše společné projekty vždycky skončily tak nějak zvláštně, do ztracena. Kdysi, v době mých začátků, jsme spolu dělali jednu, z dnešního pohledu ne příliš zdařilou televizní pohádku, kde mi hrál otec – pana krále. Pak jsme spolu zkusili hru pro Divadlo Ungelt, ale pár dnů před premiérou to táta musel ze zdravotních důvodů vzdát a už jsme se k tomu nevrátili. A teď naposledy někoho

napadlo, že bychom mohli udělat společnou výstavu obrazů, protože oba dva malujeme. On dělá litografii, já zase maluju akryly. Když se obrazy instalovaly v Divadle Viola a měla být vernisáž, přišel koronavirus a zase z toho sešlo. Teď to tam visí a je to zavřené. Naše společné projekty jsou nějak prokleté.

Co vás vedlo k tomu, že jste se přihlásil na výtvarný kurz? Je to zábava a je to nesmírně uklidňující. Pro mne je to taková terapie, protože v ateliéru je ticho a každý si pracuje u svého stojanu a soustředí se na svou práci. Je to takový meditační okamžik. Doma si maluju sám pro sebe, laicky. Někdo říká: „Ježíš, to je pěkný, já v tom něco vidím!“ a podobně. Ale většinou je to naprosto spontánní proces, kdy něco namaluju, pak to zničím a pak z toho opět něco vznikne. A na kurz jsem se přihlásil proto, abych se naučil základy. Na první hodině jsem měl uhlem nakreslit zmačkaný papír a vyšlo mi z toho takové kubistické grilované kuře. Člověk by ty základy měl znát.

Co se týče mluveného slova, zejména v rozhlase je jméno Preiss pojem. Cítíte tíhu odpovědnosti, abyste té pověsti dostal? Cítil jsem ji dlouhá léta, ale najednou se to nějak zlomilo, a já jsem si řekl, že jsem tu sám za sebe, že jsem jiný. A tu odpovědnost tedy nesu čistě sám za sebe. Mám pocit, že dneska tomu jménu ostudu nedělám. Dosáhl jsem úrovně, za kterou se nemusím stydět.

Zmínil jste, že namlouváte i cestopisné a přírodopisné dokumenty, které také sám rád sledujete. Co vás na nich tak fascinuje? Tak já jsem od přírody cestovatel. Strašně rád bych se do některých končin světa podíval, ale nemám na to ani čas, ani prostředky, a tohle je pro mne takové cestování „prstem po mapě“, nebo spíše očima po obrazovce. Když dokument namlouvám, nemám šanci ho vidět celý, protože se různě přeskakuje a čtu jenom ty své úseky, takže z toho mnohdy vůbec nic nemám. Proto jsem rád, když se pak na film můžu podívat vcelku. Nedívám se jen na to, co jsem namluvil, sleduju cokoliv o cestování, fascinuje mě podmořský svět, divočina, prostě příroda ve všech formách, a říkám si, jak to ten pán Bůh geniálně vymyslel. Jenom člověk se to neustále snaží pozměnit k obrazu svému a na to asi také zajde, pokud s tím něco neudělá.

Co s tím děláte vy? Třídíte odpad a podobně? To je samozřejmost. I naše děti to bezvadně ovládají. Myslím, že generace, které přijdou po nás, se budou muset zase naučit životu v souladu s přírodou. To je jediná šance, snažit se minimalizovat využívání zdrojů. Protože my žijeme v neskutečném blahobytu, i když si to nepřipouštíme. Zvykli jsme si na vysoký životní standard. A právě když člověk cestuje, zjistí, jak málo jinde stačí lidem k životu. Žijeme v bezbřehém blahobytu, nadužíváme věci, nevážíme si jich, jsme spotřební... Můj syn si teď na YouTube pouští videa, jak se v Číně vyrábí všechno možné, a já si říkám, kam všechny ty výrobky přijdou, až přestanou sloužit? Země je přece musí nějak strávit. To je obrovský problém. A co se týče mého příspěvku k záchraně přírody, letos jsme si třeba nekupovali vánoční stromek, ale vzali jsme si jeden z výřezu, který by se vyhodil, od známého lesníka. A na to konto jsme se s ním domluvili, že si uděláme brigádu a půjdeme k němu do lesa na Vysočině s klukama sázet stromky. I kdybychom jich zasadili dvacet, myslím, že to má smysl. Takovým způsobem se dá aspoň v tom našem mikrosvětě pomáhat.

Býval jste komunálním politikem v Kunraticích. Změnilo to váš pohled na politiky a jejich motivace? Byl jsem spíše posledním spravedlivým a velkým naivou, když jsem do politiky vstupoval. Vlastně jsem se nechal ukecat, abych se objevil na kandidátce, a vůbec jsem nedoufal, že mě někdo zvolí. Pak jsem se dostal do zastupitelstva hned na druhém místě za starostkou ODS a začaly starosti. Je to spousta povinností a na komunální úrovni nemáte žádné náměstky a lidi, kteří by vás mohli zastupovat. Musíte se naučit věci, se kterými jste v životě nepřišel do styku. Abyste se vůbec orientoval, musíte nastudovat zákony a ovládnout terminologii. A když jsem potom zjistil, že některé věci diplomaticky řečeno „běží samospádem“, jsou dopředu vymyšlené a zajištěné a vy žijete v domnění, že tohle výběrové řízení je čisté, ačkoliv vítěz je od začátku dohodnutý, vzalo mi to vítr z plachet. Když proti tomu začnete bojovat, stanete se nepřítelem v očích všech, protože podkopáváte něco, co už nějakou dobu běží, a tím pádem se stáváte problémovým. Je to boj s větrnými mlýny. Hrozně mě to otrávil, takže jsem ještě před koncem funkčního období odstoupil a nechal jsem své místo většímu tygroví, svému kolegovi, u kterého jsem doufal, že ho to nesemele. Je tam dodnes, takže to asi byla dobrá volba...

Vidíte nějakou naději, že by se to mohlo změnit? Vidím na naší politické scéně lidi, kteří jsou slušní, a věřím jim. Mám určitý instinkt, který jako herec mít musím. Myslím, že jedním ze základů dobrého herce je mít smysl pro empatii, schopnost vcítovat se do druhých. Já ty lidi tedy cítím a vidím je. Jejich problém ale je, že nemají takovou razanci a marketingově populistický rozmach, aby oslovili většinu. Vládnoucí garnitura tohle má a k tomu navíc dobré trávení, aby šla přes mrtvolu a překonala úplně všechno. Takže ti dobří mají z mého pohledu velmi malou šanci ji překonat, pokud nechtějí jít stejnou cestou špinavých mechanismů. Jediný, kdo je tomu schopen s jistou vervou čelit, je Pavel Novotný (starosta městské části Praha-Řeporyje – pozn. red.), který pojmenovává věci pravými jmény, ale z celospolečenského hlediska vypadá jako totální exot. Bohužel i proto,

že se neumí stáhnout a přednést své názory kultivovaně. Je hodně vulgární, což pro spoustu lidí není stravitelné. Takže situace je hodně komplikovaná. Kdybych měl být prorokem, tak si myslím, že ještě jedno volební období to takhle bude trvat. Je to jenom o občanech, kteří musejí prohlédnout. Měli by sledovat konání této vlády a její vládnutí v souvislostech a hlavně se informovat z více nezávislých zdrojů.

Máte dva syny a jednu dceru. Zasáhlo je nějak herectví, což je u vás rodinná tradice? Moje dcera se herectví naštěstí nevěnuje, je v prvním ročníku mediálních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Starší syn na herectví zatím nepadá, ale mladší je docela komediant. Přál bych si, aby dělali něco jiného, třeba obyčejné poctivé řemeslo, protože herectví je strašně vrtkavé a nejisté. Rozhodně jim to nebudu rozmlouvat, ale pokusím se doporučit jiné možnosti.

Na co se momentálně těšíte? Ještě donedávna jsem se těšil na květnovou cestu do Portugalska, která je samozřejmě zrušená. Pak jsem se moc těšil na letní dovolenou. Tam už také vím, že bude na našem území někde na chalupě. Ale nevadí mi to. Já se vlastně těším na každý další den. Jsem celkem šťastný a celá tahle koronavirová situace mi přijde naprosto přirozená. Asi jsme se potřebovali všichni zastavit. Víím, že to bude mít nedozírné ekonomické následky a někteří lidé to budou mít opravdu těžké – rozhodně jim to nepřeju, ale myslím, že to uskromnění se, zastavení a to, že jsme všichni spolu doma, i když si občas jdeme na nervy, je dobře. A hlavně planeta si trochu oddychně. Jenom toho letového provozu, co ubylo... Myslím, že nic není samo sebou, my lidé si to děláme sami. Občas taková epidemie prostě přijde. Je to přírodní výběr. Jen se jí dneska zaplat'pánbůh dokážeme lépe bránit.

Martin Preiss Narodil se 14. 6. 1973 v Praze do herecké rodiny Viktora a Jany Preissových. Už během studií na pražské DAMU hostoval v Národním divadle a po škole nastoupil do angažmá v plzeňském Divadle Josefa Kajetána Tyla. V roce 1998 se vrátil do souboru Národního divadla už jako stálý člen činohry. V letech 2005–2012 hrál v Divadle Na Jezerce a Pod Palmovkou. V současné době je na volné noze a divadlo nehraje. Proslavil se také jako moderátor soutěžního pořadu Chcete být milionářem? (2003–2004), často spolupracuje s dabingem, čte audioknihy a pravidelně se objevuje v televizních seriálech (Krejzovi, Doktoři z Počátků, Velmi křehké vztahy, Tři králové, Nemocnice na kraji města III, Arrowsmith, Specialisté) a filmech (Případ pro rybáře, Sjezd abiturientů a další). Je podruhé ženatý, z prvního manželství má dospělou dceru Viktorii. Jeho současnou manželkou je herečka Martina Preissová, s níž vychovává syny Matouše a Šimona.

URL| <https://ustecky.denik.cz/spolecnost/martin-preiss2020.html>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:

ustecky.denik.cz (*Společnost*)

Herec Martin Preiss: Naše společné projekty s tátou jsou nějaké prokleté

10.5.2020 pardubicky.denik.cz str. 00 **Společnost**

Filip Lukeš

Martin Preiss dlouhá léta cítil tíhu odpovědnosti za své příjmení, které proslavil jeho otec Viktor. Dnes už si je jistý, že mu ostudu nedělá. Na rozdíl od táty sice nehraje divadlo, ale je vyhledávaným rozhlasovým a dabingovým hercem, takže má dost práce i v časech koronaviru.

"Jak se vás dotkla opatření vlády kvůli koronaviru? Já nějakou velkou změnu nepociťuji, protože pracuji hodně individuálně a nehraji v divadle. Čtu audioknihy, chodím do dabingu a dělám rozhlasové a televizní reklamy. A to se dá zvládat i v současné situaci, samozřejmě za dodržení přísných hygienických opatření. Pochopitelně trochu riskuji, protože vždycky může být něco ve vzduchu, ale to je riziko podnikání. Virus můžu chytit stejně tak v hypermarketu. Na druhou stranu se mě to dotklo třeba tak, že jsem měl točit jeden díl detektivního seriálu Hlava medúzy s režisérem Filipem Renčem, což je pozastaveno na neurčito.

Jak tedy trávíte své dny v režimu plném omezení? Naštěstí máme k dispozici zahradu a bydlíme hned vedle lesa, takže tam chodíme. Ale paradoxně v lese je teď víc lidí než na ulici. Byli jsme také na chalupě, měli jsme na to čas, protože moje žena nemá práci vůbec. Národní divadlo je uzavřené, DAMU, kde učí, také stojí a seriál Slunečná se jí také zastavil, takže je doma a už si kouše nehty a jdeme jí všichni na nervy. Já mám aspoň

možnost občasného pracovního úniku. A ve všední dny občas vyrazíme na procházku za Prahu, kde víme, že koncentrace lidí nebude tak velká.

O váš hlas je našťestí zájem. Mluví jím třeba detektiv Harry Bosch z krimisérie mistra románu noir Michaela Connellyho na audioknihách Černá ozvěna a Černý led, které vyšly loni. Když máte namluvit takový kus textu, připravujete se na to, žijete s ním, možná se vám o něm zdá. Nemrzí vás, když to pak skončí? Co se týče Harryho Bosche, tak vím, že Michael Connelly napsal zatím šest dílů, jestli se nemýlím, takže je perspektiva, že to bude pokračovat. Teď mám za sebou dva díly a ve výhledu je třetí. Když natáčení skončí, je to pro mne takové dvojlomné, sladkobolné – na jednu stranu jsem rád, protože je to vždycky velká kláda. Je tam hodně postav, takže se musím promítat do mužských i ženských hlasů, které mezi sebou komunikují. Už je to někdy na hranici dramatické tvorby. Kdyby to dělal Český rozhlas, tak by jistě obsadil vícero lidí. A po tom oddechnutí po určité době zase nastane určitý hlad. Takhle to chodí. Vždycky se našťestí naskytne něco dalšího.

Když se ještě vrátím k detektivovi Harrymu Boschovi, je vám něčím blízký? Samozřejmě, je napsaný velmi sympaticky. Je to takový ten syžet osamělých vlků ošlehaných osudem. Mnohdy jde hlavou proti zdi a překračuje zažitě kodexy detektivní práce. To musí, aby byl zajímavý a populární. A mně se také občas chce rovnou jít a někomu jednu vrazit. Nemyslím ve svém okolí, ale mnohdy, když ve zprávách vidím některé naše čelní představitele, bych to nejradši řešil denefestrací. Ale to bohužel nejde. V tomhle to má Harry Bosch jednodušší, že má jisté možnosti, i když občas za hranou, aby řešil věci po svém.

Nedávno jste také načetl dvě povídky do audioknihy Agathy Christie Svědkyně obžaloby. Posloucháte vůbec audioknihy? Na to bohužel vůbec nemám čas. Audioknihy pouze načítám a tím pádem také „čtu“ knihy. Občas si poslechnu nějaký jiný vzorek, abych věděl, jak to čtou mí kolegové, jaké jsou trendy, jak je laťka vysoko. Ideální je poslouchat audioknihy v autě, ale já zase nejzdím až tak dlouhé trasy, a pokud ano, tak většinou s rodinou, kterou to zas až tak nezajímá. Klukům je dvanáct a devět let, takže těm nemůžu pouštět věci, které by zajímaly mne.

U práce na Svědkyni obžaloby jste se měli potkat i s otcem Viktorem. Jak to nakonec dopadlo? On se toho natáčení kvůli koronaviru nakonec zatím nezúčastnil a nevím, jak to celé dopadne.

Hráli jste spolu někdy v divadle nebo ve filmu? Naše společné projekty vždycky skončily tak nějak zvláště, do ztracena. Kdysi, v době mých začátků, jsme spolu dělali jednu, z dnešního pohledu ne příliš zdařilou televizní pohádku, kde mi hrál otec – pana krále. Pak jsme spolu zkoušeli hru pro Divadlo Ungelt, ale pár dnů před premiérou to táta musel ze zdravotních důvodů vzdát a už jsme se k tomu nevrátili. A teď naposledy někoho napadlo, že bychom mohli udělat společnou výstavu obrazů, protože oba dva malujeme. On dělá litografii, já zase maluju akryly. Když se obrazy instalovaly v Divadle Viola a měla být vernisáž, přišel koronavirus a zase z toho sešlo. Teď to tam visí a je to zavřené. Naše společné projekty jsou nějak prokleté.

Co vás vedlo k tomu, že jste se přihlásil na výtvarný kurz? Je to zábava a je to nesmírně uklidňující. Pro mne je to taková terapie, protože v ateliéru je ticho a každý si pracuje u svého stojanu a soustředí se na svou práci. Je to takový meditační okamžik. Doma si maluju sám pro sebe, laicky. Někdo říká: „Ježíš, to je pěkný, já v tom něco vidím!“ a podobně. Ale většinou je to naprosto spontánní proces, kdy něco namaluju, pak to zničím a pak z toho opět něco vznikne. A na kurz jsem se přihlásil proto, abych se naučil základy. Na první hodině jsem měl uhlem nakreslit zmačkaný papír a vyšlo mi z toho takové kubistické grilované kuře. Člověk by ty základy měl znát.

Co se týče mluveného slova, zejména v rozhlase je jméno Preiss pojem. Cítíte tíhu odpovědnosti, abyste té pověsti dostál? Cítil jsem ji dlouhá léta, ale najednou se to nějak zlomilo, a já jsem si řekl, že jsem tu sám za sebe, že jsem jiný. A tu odpovědnost tedy nesu čistě sám za sebe. Mám pocit, že dneska tomu jménu ostudu nedělám. Dosáhl jsem úrovně, za kterou se nemusím stydět.

Zmínil jste, že namlouváte i cestopisné a přírodopisné dokumenty, které také sám rád sledujete. Co vás na nich tak fascinuje? Tak já jsem od přírody cestovatel. Strašně rád bych se do některých končin světa podíval, ale nemám na to ani čas, ani prostředky, a tohle je pro mne takové cestování „prstem po mapě“, nebo spíše očima po obrazovce. Když dokument namlouvám, nemám šanci ho vidět celý, protože se různě přeskakuje a čtu jenom ty své úseky, takže z toho mnohdy vůbec nic nemám. Proto jsem rád, když se pak na film můžu podívat vcelku. Nedivám se jen na to, co jsem namluvil, sleduju cokoliv o cestování, fascinuje mě podmořský svět, divočina, prostě příroda ve všech formách, a říkám si, jak to ten pán Bůh geniálně vymyslel. Jenom člověk se to neustále snaží pozměnit k obrazu svému a na to asi také zajde, pokud s tím něco neudělá.

Co s tím děláte vy? Třídíte odpad a podobně? To je samozřejmost. I naše děti to bezvadně ovládají. Myslím, že generace, které přijdou po nás, se budou muset zase naučit životu v souladu s přírodou. To je jediná šance, snažit se minimalizovat využívání zdrojů. Protože my žijeme v neskutečném blahobytu, i když si to nepřipouštíme. Zvykli jsme si na vysoký životní standard. A právě když člověk cestuje, zjistí, jak málo jinde stačí lidem k životu. Žijeme v bezbřehém blahobytu, nadužíváme věci, nevážíme si jich, jsme spotřební... Můj syn si teď na YouTube pouští videa, jak se v Číně vyrábí všechno možné, a já si říkám, kam všechny ty výrobky přijdou, až přestanou sloužit? Země je přece musí nějak strávit. To je obrovský problém. A co se týče mého příspěvku k záchraně přírody, letos jsme si třeba nekupovali vánoční stromek, ale vzali jsme si jeden z výřezu, který by se vyhodil, od známého lesníka. A na to konto jsme se s ním domluvili, že si uděláme brigádu a půjdeme k němu do lesa na Vysočině s klukama sázet stromky. I kdybychom jich zasadili dvacet, myslím, že to má smysl. Takovým způsobem se dá aspoň v tom našem mikrosvětě pomáhat.

Býval jste komunálním politikem v Kunraticích. Změnilo to váš pohled na politiky a jejich motivace? Byl jsem spíše posledním spravedlivým a velkým naivou, když jsem do politiky vstupoval. Vlastně jsem se nechal ukecat, abych se objevil na kandidátce, a vůbec jsem nedoufal, že mě někdo zvolí. Pak jsem se dostal do zastupitelstva hned na druhém místě za starostkou ODS a začaly starosti. Je to spousta povinností a na komunální úrovni nemáte žádné námětky a lidi, kteří by vás mohli zastupovat. Musíte se naučit věci, se kterými jste v životě nepřišel do styku. Abyste se vůbec orientoval, musíte nastudovat zákony a ovládnout terminologii. A když jsem potom zjistil, že některé věci diplomaticky řečeno „běží samospádem“, jsou dopředu vymyšlené a zajištěné a vy žijete v domněni, že tohle výběrové řízení je čisté, ačkoliv vítěz je od začátku dohodnutý, vzalo mi to vítr z plachet. Když proti tomu začnete bojovat, stanete se nepřítelem v očích všech, protože podkopáváte něco, co už nějakou dobu běží, a tím pádem se stáváte problémovým. Je to boj s větrnými mlýny. Hrozně mě to otrávil, takže jsem ještě před koncem funkčního období odstoupil a nechal jsem své místo většímu tygroví, svému kolegovi, u kterého jsem doufal, že ho to neseeme. Je tam dodnes, takže to asi byla dobrá volba...

Vidíte nějakou naději, že by se to mohlo změnit? Vidím na naší politické scéně lidi, kteří jsou slušní, a věřím jim. Mám určitý instinkt, který jako herec mít musím. Myslím, že jedním ze základů dobrého herce je mít smysl pro empatii, schopnost vcítovat se do druhých. Já ty lidi tedy cítím a vidím je. Jejich problém ale je, že nemají takovou razanci a marketingově populistický rozmach, aby oslovili většinu. Vládnoucí garnitura tohle má a k tomu navíc dobré trávení, aby šla přes mrtvoly a překonala úplně všechno. Takže ti dobří mají z mého pohledu velmi malou šanci ji překonat, pokud nechtějí jít stejnou cestou špinavých mechanismů. Jediný, kdo je tomu schopen s jistou vervou čelit, je Pavel Novotný (starosta městské části Praha-Řeporyje – pozn. red.), který pojmenovává věci pravými jmény, ale z celospolečenského hlediska vypadá jako totální exot. Bohužel i proto, že se neumí stáhnout a přednést své názory kultivovaně. Je hodně vulgární, což pro spoustu lidí není stravitelné. Takže situace je hodně komplikovaná. Kdybych měl být prorokem, tak si myslím, že ještě jedno volební období to takhle bude trvat. Je to jenom o občanech, kteří musejí prohlédnout. Měli by sledovat konání této vlády a její vládnutí v souvislostech a hlavně se informovat z více nezávislých zdrojů.

Máte dva syny a jednu dceru. Zasáhlo je nějak herectví, což je u vás rodinná tradice? Moje dcera se herectví naštěstí nevěnuje, je v prvním ročníku mediálních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Starší syn na herectví zatím nevypadá, ale mladší je docela komediant. Přál bych si, aby dělali něco jiného, třeba obyčejné poctivé řemeslo, protože herectví je strašně vrtkavé a nejisté. Rozhodně jim to nebudu rozmlouvat, ale pokusím se doporučit jiné možnosti.

Na co se momentálně těšíte? Ještě donedávna jsem se těšil na květnovou cestu do Portugalska, která je samozřejmě zrušená. Pak jsem se moc těšil na letní dovolenou. Tam už také vím, že bude na našem území někde na chalupě. Ale nevádí mi to. Já se vlastně těším na každý další den. Jsem celkem šťastný a celá tahle koronavirová situace mi přijde naprosto přirozená. Asi jsme se potřebovali všichni zastavit. Víím, že to bude mít nedozírné ekonomické následky a někteří lidé to budou mít opravdu těžké – rozhodně jim to nepřeju, ale myslím, že to uskromnění se, zastavení a to, že jsme všichni spolu doma, i když si občas jdeme na nervy, je dobře. A hlavně planeta si trochu oddychně. Jenom toho letového provozu, co ubylo... Myslím, že nic není samo sebou, my lidi si to děláme sami. Občas taková epidemie prostě přijde. Je to přírodní výběr. Jen se jí dneska zaplaťpánbůh dokážeme lépe bránit.

Martin Preiss Narodil se 14. 6. 1973 v Praze do herecké rodiny Viktora a Jany Preissových. Už během studií na pražské DAMU hostoval v Národním divadle a po škole nastoupil do angažmá v plzeňském Divadle Josefa Kajetána Tyla. V roce 1998 se vrátil do souboru Národního divadla už jako stálý člen činohry. V letech 2005–2012 hrál v Divadle Na Jezerce a Pod Palmovkou. V současné době je na volné noze a divadlo nehraje.

Proslavil se také jako moderátor soutěžního pořadu *Chcete být milionářem?* (2003–2004), často spolupracuje s dabingem, čte audioknihy a pravidelně se objevuje v televizních seriálech (*Krejzovi*, *Doktoři z Počátků*, *Velmi křehké vztahy*, *Tři králové*, *Nemocnice na kraji města III*, *Arrowsmith*, *Specialisté*) a filmech (*Případ pro rybáře*, *Sjezd abiturientů* a další). Je podruhé ženatý, z prvního manželství má dospělou dceru Viktorii. Jeho současnou manželkou je herečka Martina Preissová, s níž vychovává syny Matouše a Šimona.

URL| <https://pardubicky.denik.cz/spolecnost/martin-preiss2020.html>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:

pardubicky.denik.cz (*Společnost*)

Herec Martin Preiss: Naše společné projekty s tátou jsou nějaké prokleté

10.5.2020 plzensky.denik.cz str. 00 Společnost

Filip Lukeš

Martin Preiss dlouhá léta cítil tíhu odpovědnosti za své příjmení, které proslavil jeho otec Viktor. Dnes už si je jistý, že mu ostudu nedělá. Na rozdíl od táty sice nehraje divadlo, ale je vyhledávaným rozhlasovým a dabingovým hercem, takže má dost práce i v časech koronaviru.

"Jak se vás dotkla opatření vlády kvůli koronaviru? Já nějakou velkou změnu nepociťuji, protože pracuji hodně individuálně a nehraji v divadle. Čtu audioknihy, chodím do dabingu a dělám rozhlasové a televizní reklamy. A to se dá zvládat i v současné situaci, samozřejmě za dodržení přísných hygienických opatření. Pochopitelně trochu riskuji, protože vždycky může být něco ve vzduchu, ale to je riziko podnikání. Virus můžu chytit stejně tak v hypermarketu. Na druhou stranu se mě to dotklo třeba tak, že jsem měl točit jeden díl detektivního seriálu *Hlava medúzy* s režisérem Filipem Renčem, což je pozastaveno na neurčito.

Jak tedy trávíte své dny v režimu plném omezení? Naštěstí máme k dispozici zahradu a bydlíme hned vedle lesa, takže tam chodíme. Ale paradoxně v lese je teď víc lidí než na ulici. Byli jsme také na chalupě, měli jsme na to čas, protože moje žena nemá práci vůbec. Národní divadlo je uzavřené, DAMU, kde učí, také stojí a seriál *Slunečná* se jí také zastavil, takže je doma a už si kouše nehty a jdeme jí všichni na nervy. Já mám aspoň možnost občasných pracovních úniků. A ve všední dny občas vyrazíme na procházku za Prahu, kde víme, že koncentrace lidí nebude tak veliká.

O váš hlas je našťástí zájem. Mluví jím třeba detektiv Harry Bosch z krimisérie mistra románu noir Michaela Connellyho na audioknihách *Černá ozvěna* a *Černý led*, které vyšly loni. Když máte namluvit takový kus textu, připravujete se na to, žijete s ním, možná se vám o něm zdá. Nemrzí vás, když to pak skončí? Co se týče Harryho Bosche, tak vím, že Michael Connelly napsal zatím šest dílů, jestli se nemýlím, takže je perspektiva, že to bude pokračovat. Teď mám za sebou dva díly a ve výhledu je třetí. Když natáčení skončí, je to pro mne takové dvojlomné, sladkobolné – na jednu stranu jsem rád, protože je to vždycky velká kláda. Je tam hodně postav, takže se musím promítat do mužských i ženských hlasů, které mezi sebou komunikují. Už je to někdy na hranici dramatické tvorby. Kdyby to dělal Český rozhlas, tak by jistě obsadil vícero lidí. A po tom oddechnutí po určité době zase nastane určitý hlad. Takhle to chodí. Vždycky se našťástí naskytne něco dalšího.

Když se ještě vrátím k detektivovi Harrymu Boschovi, je vám něčím blízký? Samozřejmě, je napsaný velmi sympaticky. Je to takový ten syžet osamělých vlků ošlehaných osudem. Mnohdy jde hlavou proti zdi a překračuje zažitá kodexy detektivní práce. To musí, aby byl zajímavý a populární. A mně se také občas chce rovnou jít a někomu jednu vrazit. Nemyslím ve svém okolí, ale mnohdy, když ve zprávách vidím některé naše čelní představitele, bych to nejradši řešil denefestrací. Ale to bohužel nejde. V tomhle to má Harry Bosch jednodušší, že má jisté možnosti, i když občas za hranou, aby řešil věci po svém.

Nedávno jste také načel dvě povídky do audioknihy Agathy Christie *Svědčyně obžaloby*. Posloucháte vůbec audioknihy? Na to bohužel vůbec nemám čas. Audioknihy pouze načítám a tím pádem také „čtu“ knihy. Občas si poslechnu nějaký jiný vzorek, abych věděl, jak to čtou mí kolegové, jaké jsou trendy, jak je laťka vysoko. Ideální je poslouchat audioknihy v autě, ale já zase nejždím až tak dlouhé trasy, a pokud ano, tak většinou s rodinou,

kteřou to zas až tak nezajímá. Klukům je dvanáct a devět let, takže těm nemůžu pouštět věci, které by zajímaly mne.

U práce na Svědkyni obžaloby jste se měli potkat i s otcem Viktorem. Jak to nakonec dopadlo? On se toho natáčení kvůli koronaviru nakonec zatím nezúčastnil a nevím, jak to celé dopadne.

Hráli jste spolu někdy v divadle nebo ve filmu? Naše společné projekty vždycky skončily tak nějak zvláště, do ztracena. Kdysi, v době mých začátků, jsme spolu dělali jednu, z dnešního pohledu ne příliš zdařilou televizní pohádku, kde mi hrál otec – pana krále. Pak jsme spolu zkoušeli hru pro Divadlo Ungelt, ale pár dnů před premiérou to táta musel ze zdravotních důvodů vzdát a už jsme se k tomu nevrátili. A teď naposledy někoho napadlo, že bychom mohli udělat společnou výstavu obrazů, protože oba dva malujeme. On dělá litografii, já zase maluju akryly. Když se obrazy instalovaly v Divadle Viola a měla být vernisáž, přišel koronavirus a zase z toho sešlo. Teď to tam visí a je to zavřené. Naše společné projekty jsou nějak prokleté.

Co vás vedlo k tomu, že jste se přihlásil na výtvarný kurz? Je to zábava a je to nesmírně uklidňující. Pro mne je to taková terapie, protože v ateliéru je ticho a každý si pracuje u svého stojanu a soustředí se na svou práci. Je to takový meditační okamžik. Doma si maluju sám pro sebe, laicky. Někdo říká: „Ježíš, to je pěkný, já v tom něco vidím!“ a podobně. Ale většinou je to naprosto spontánní proces, kdy něco namaluju, pak to zničím a pak z toho opět něco vznikne. A na kurz jsem se přihlásil proto, abych se naučil základy. Na první hodině jsem měl uhlem nakreslit zmačkaný papír a vyšlo mi z toho takové kubistické grilované kuře. Člověk by ty základy měl znát.

Co se týče mluveného slova, zejména v rozhlase je jméno Preiss pojem. Cítíte tíhu odpovědnosti, abyste té pověsti dostál? Cítil jsem ji dlouhá léta, ale najednou se to nějak zlomilo, a já jsem si řekl, že jsem tu sám za sebe, že jsem jiný. A tu odpovědnost tedy nesu čistě sám za sebe. Mám pocit, že dneska tomu jménu ostudu nedělám. Dosáhl jsem úrovně, za kterou se nemusím stydět.

Zmínil jste, že namlouváte i cestopisné a přírodopisné dokumenty, které také sám rád sledujete. Co vás na nich tak fascinuje? Tak já jsem od přírody cestovatel. Strašně rád bych se do některých končin světa podíval, ale nemám na to ani čas, ani prostředky, a tohle je pro mne takové cestování „prstem po mapě“, nebo spíše očima po obrazovce. Když dokument namlouvám, nemám šanci ho vidět celý, protože se různě přeskakuje a čtu jenom ty své úseky, takže z toho mnohdy vůbec nic nemám. Proto jsem rád, když se pak na film můžu podívat vcelku. Nečudu se jen na to, co jsem namluvil, sleduju cokoliv o cestování, fascinuje mě podmořský svět, divočina, prostě příroda ve všech formách, a říkám si, jak to ten pán Bůh geniálně vymyslel. Jenom člověk se to neustále snaží pozměnit k obrazu svému a na to asi také zajde, pokud s tím něco neudělá.

Co s tím děláte vy? Třídíte odpad a podobně? To je samozřejmost. I naše děti to bezvadně ovládají. Myslím, že generace, které přijdou po nás, se budou muset zase naučit životu v souladu s přírodou. To je jediná šance, snažit se minimalizovat využívání zdrojů. Protože my žijeme v neskutečném blahobytu, i když si to nepřipouštíme. Zvykli jsme si na vysoký životní standard. A právě když člověk cestuje, zjistí, jak málo jinde stačí lidem k životu. Žijeme v bezbřehém blahobytu, nadužíváme věci, nevážíme si jich, jsme spotřební... Můj syn si teď na YouTube pouští videa, jak se v Číně vyrábí všechno možné, a já si říkám, kam všechny ty výrobky přijdou, až přestanou sloužit? Země je přece musí nějak strávit. To je obrovský problém. A co se týče mého příspěvku k záchraně přírody, letos jsme si třeba nekupovali vánoční stromek, ale vzali jsme si jeden z výřezu, který by se vyhodil, od známého lesníka. A na to konto jsme se s ním domluvili, že si uděláme brigádu a půjdeme k němu do lesa na Vysočině s klukama sázet stromky. I kdybychom jich zasadili dvacet, myslím, že to má smysl. Takovým způsobem se dá aspoň v tom našem mikrosvětě pomáhat.

Býval jste komunálním politikem v Kunraticích. Změnilo to váš pohled na politiky a jejich motivace? Byl jsem spíše posledním spravedlivým a velkým naivou, když jsem do politiky vstupoval. Vlastně jsem se nechal ukecat, abych se objevil na kandidátce, a vůbec jsem nedoufal, že mě někdo zvolí. Pak jsem se dostal do zastupitelstva hned na druhém místě za starostkou ODS a začaly starosti. Je to spousta povinností a na komunální úrovni nemáte žádné námětky a lidi, kteří by vás mohli zastupovat. Musíte se naučit věci, se kterými jste v životě nepřišel do styku. Abyste se vůbec orientoval, musíte nastudovat zákony a ovládnout terminologii. A když jsem potom zjistil, že některé věci diplomaticky řečeno „běží samospádem“, jsou dopředu vymyšlené a zajištěné a vy žijete v domnění, že tohle výběrové řízení je čisté, ačkoliv vítěz je od začátku dohodnutý, vzalo mi to vítr z plachet. Když proti tomu začnete bojovat, stanete se nepřítelem v očích všech, protože podkopáváte něco, co už nějakou dobu běží, a tím pádem se stáváte problémovým. Je to boj s větrnými mlýny. Hrozně mě to otrávil, takže jsem ještě před koncem funkčního období odstoupil a nechal jsem své místo většímu tygroví, svému kolegovi, u kterého jsem doufal, že ho to nesemele. Je tam dodnes, takže to asi byla dobrá volba...

Vidíte nějakou naději, že by se to mohlo změnit? Vidím na naší politické scéně lidi, kteří jsou slušní, a věřím jim. Mám určitý instinkt, který jako herec mít musím. Myslím, že jedním ze základů dobrého herce je mít smysl pro empatii, schopnost vcítovat se do druhých. Já ty lidi tedy cítím a vidím je. Jejich problém ale je, že nemají takovou razanci a marketingově populistický rozmach, aby oslovili většinu. Vládnoucí garnitura tohle má a k tomu navíc dobré trávení, aby šla přes mrtvoly a překonala úplně všechno. Takže ti dobří mají z mého pohledu velmi malou šanci ji překonat, pokud nechtějí jít stejnou cestou špinavých mechanismů. Jediný, kdo je tomu schopen s jistou vervou čelit, je Pavel Novotný (starosta městské části Praha-Řeporyje – pozn. red.), který pojmenovává věci pravými jmény, ale z celospolečenského hlediska vypadá jako totální exot. Bohužel i proto, že se neumí stáhnout a přednést své názory kultivovaně. Je hodně vulgární, což pro spoustu lidí není stravitelné. Takže situace je hodně komplikovaná. Kdybych měl být prorokem, tak si myslím, že ještě jedno volební období to takhle bude trvat. Je to jenom o občanech, kteří musejí prohlédnout. Měli by sledovat konání této vlády a její vládnutí v souvislostech a hlavně se informovat z více nezávislých zdrojů.

Máte dva syny a jednu dceru. Zasáhlo je nějak herectví, což je u vás rodinná tradice? Moje dcera se herectví naštěstí nevěnuje, je v prvním ročníku mediálních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Starší syn na herectví zatím nevypadá, ale mladší je docela komediant. Přál bych si, aby dělali něco jiného, třeba obyčejné poctivé řemeslo, protože herectví je strašně vrtkavé a nejisté. Rozhodně jim to nebudu rozmlouvat, ale pokusím se doporučit jiné možnosti.

Na co se momentálně těšíte? Ještě donedávna jsem se těšil na květnovou cestu do Portugalska, která je samozřejmě zrušená. Pak jsem se moc těšil na letní dovolenou. Tam už také vím, že bude na našem území někde na chalupě. Ale nevádí mi to. Já se vlastně těším na každý další den. Jsem celkem šťastný a celá tahle koronavirová situace mi přijde naprosto přirozená. Asi jsme se potřebovali všichni zastavit. Víím, že to bude mít nedozírné ekonomické následky a někteří lidé to budou mít opravdu těžké – rozhodně jim to nepřeju, ale myslím, že to uskromnění se, zastavení a to, že jsme všichni spolu doma, i když si občas jdeme na nervy, je dobře. A hlavně planeta si trochu oddychne. Jenom toho letového provozu, co ubylo... Myslím, že nic není samo sebou, my lidi si to děláme sami. Občas taková epidemie prostě přijde. Je to přírodní výběr. Jen se jí dneska zaplat'pánbůh dokážeme lépe bránit.

Martin Preiss Narodil se 14. 6. 1973 v Praze do herecké rodiny Viktora a Jany Preissovy. Už během studií na pražské DAMU hostoval v Národním divadle a po škole nastoupil do angažmá v plzeňském Divadle Josefa Kajetána Tyla. V roce 1998 se vrátil do souboru Národního divadla už jako stálý člen činohry. V letech 2005–2012 hrál v Divadle Na Jezerce a Pod Palmovkou. V současné době je na volné noze a divadlo nehraje. Proslavil se také jako moderátor soutěžního pořadu Chcete být milionářem? (2003–2004), často spolupracuje s dabingem, čte audioknihy a pravidelně se objevuje v televizních seriálech (Krejzovi, Doktoři z Počátků, Velmi křehké vztahy, Tři králové, Nemocnice na kraji města III, Arrowsmith, Specialisté) a filmech (Případ pro rybáře, Sjezd abiturientů a další). Je podruhé ženatý, z prvního manželství má dospělou dceru Viktorii. Jeho současnou manželkou je herečka Martina Preissová, s níž vychovává syny Matouše a Šimona.

URL| <https://plzensky.denik.cz/spolecnost/martin-preiss2020.html>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:

plzensky.denik.cz (*Společnost*)

Herec Martin Preiss: Naše společné projekty s tátou jsou nějaké prokleté

10.5.2020 rokycansky.denik.cz str. 00 Společnost

Filip Lukeš

Martin Preiss dlouhá léta cítil tíhu odpovědnosti za své příjmení, které proslavil jeho otec Viktor. Dnes už si je jistý, že mu ostudu nedělá. Na rozdíl od táty sice nehraje divadlo, ale je vyhledávaným rozhlasovým a dabingovým hercem, takže má dost práce i v časech koronaviru.

"Jak se vás dotkla opatření vlády kvůli koronaviru? Já nějakou velkou změnu nepociťuji, protože pracuji hodně individuálně a nehraji v divadle. Čtu audioknihy, chodím do dabingu a dělám rozhlasové a televizní reklamy. A to se dá zvládat i v současné situaci, samozřejmě za dodržení přísných hygienických opatření. Pochopitelně trochu riskuji, protože vždycky může být něco ve vzduchu, ale to je riziko podnikání. Virus můžu chytit stejně tak v hypermarketu. Na druhou stranu se mě to dotklo třeba tak, že jsem měl točit jeden díl detektivního seriálu Hlava medúzy s režisérem Filipem Renčem, což je pozastaveno na neurčito.

Jak tedy trávíte své dny v režimu plném omezení? Naštěstí máme k dispozici zahradu a bydlíme hned vedle lesa, takže tam chodíme. Ale paradoxně v lese je teď víc lidí než na ulici. Byli jsme také na chalupě, měli jsme na to čas, protože moje žena nemá práci vůbec. Národní divadlo je uzavřené, DAMU, kde učí, také stojí a seriál Slunečná se jí také zastavil, takže je doma a už si kouše nehty a jdeme jí všichni na nervy. Já mám aspoň možnost občasných pracovních úniků. A ve všední dny občas vyrazíme na procházku za Prahu, kde víme, že koncentrace lidí nebude tak velká.

O váš hlas je naštěstí zájem. Mluví jím třeba detektiv Harry Bosch z krimisérie mistra románu noir Michaela Connellyho na audioknihách Černá ozvěna a Černý led, které vyšly loni. Když máte namluvit takový kus textu, připravujete se na to, žijete s ním, možná se vám o něm zdá. Nemrzí vás, když to pak skončí? Co se týče Harryho Bosche, tak vím, že Michael Connelly napsal zatím šest dílů, jestli se nemýlím, takže je perspektiva, že to bude pokračovat. Teď mám za sebou dva díly a ve výhledu je třetí. Když natáčení skončí, je to pro mne takové dvojlomné, sladkobolné – na jednu stranu jsem rád, protože je to vždycky velká kláda. Je tam hodně postav, takže se musím promítat do mužských i ženských hlasů, které mezi sebou komunikují. Už je to někdy na hranici dramatické tvorby. Kdyby to dělal Český rozhlas, tak by jistě obsadil vícero lidí. A po tom oddechnutí po určité době zase nastane určitý hlad. Takhle to chodí. Vždycky se naštěstí naskytne něco dalšího.

Když se ještě vrátím k detektivovi Harrymu Boschovi, je vám něčím blízký? Samozřejmě, je napsaný velmi sympaticky. Je to takový ten syžet osamělých vlků ošlehaných osudem. Mnohdy jde hlavou proti zdi a překračuje zažité kodexy detektivní práce. To musí, aby byl zajímavý a populární. A mně se také občas chce rovnou jít a někomu jednu vrazit. Nemyslím ve svém okolí, ale mnohdy, když ve zprávách vidím některé naše čelní představitele, bych to nejradši řešil denefestrací. Ale to bohužel nejde. V tomhle to má Harry Bosch jednodušší, že má jisté možnosti, i když občas za hranou, aby řešil věci po svém.

Nedávno jste také načel dvě povídky do audioknihy Agathy Christie Svědkyně obžaloby. Posloucháte vůbec audioknihy? Na to bohužel vůbec nemám čas. Audioknihy pouze načítám a tím pádem také „čtu“ knihy. Občas si poslechnu nějaký jiný vzorek, abych věděl, jak to čtou mí kolegové, jaké jsou trendy, jak je laťka vysoko. Ideální je poslouchat audioknihy v autě, ale já zase nejedním až tak dlouhé trasy, a pokud ano, tak většinou s rodinou, kterou to zas až tak nezajímá. Klukům je dvanáct a devět let, takže těm nemůžu pouštět věci, které by zajímaly mne.

U práce na Svědkyni obžaloby jste se měli potkat i s otcem Viktorem. Jak to nakonec dopadlo? On se toho natáčení kvůli koronaviru nakonec zatím nezúčastnil a nevím, jak to celé dopadne.

Hráli jste spolu někdy v divadle nebo ve filmu? Naše společné projekty vždycky skončily tak nějak zvláště, do ztracena. Kdysi, v době mých začátků, jsme spolu dělali jednu, z dnešního pohledu ne příliš zdařilou televizní pohádku, kde mi hrál otec – pana krále. Pak jsme spolu zkusili hru pro Divadlo Ungelt, ale pár dnů před premiérou to táta musel ze zdravotních důvodů vzdát a už jsme se k tomu nevrátili. A teď naposledy někoho napadlo, že bychom mohli udělat společnou výstavu obrazů, protože oba dva malujeme. On dělá litografii, já zase maluju akryly. Když se obrazy instalovaly v Divadle Viola a měla být vernisáž, přišel koronavirus a zase z toho sešlo. Teď to tam visí a je to zavřené. Naše společné projekty jsou nějak prokleté.

Co vás vedlo k tomu, že jste se přihlásil na výtvarný kurz? Je to zábava a je to nesmírně uklidňující. Pro mne je to taková terapie, protože v ateliéru je ticho a každý si pracuje u svého stojanu a soustředí se na svou práci. Je to takový meditační okamžik. Doma si maluju sám pro sebe, laicky. Někdo říká: „Ježíš, to je pěkný, já v tom něco vidím!“ a podobně. Ale většinou je to naprosto spontánní proces, kdy něco namaluju, pak to zničím a pak z toho opět něco vznikne. A na kurz jsem se přihlásil proto, abych se naučil základy. Na první hodině jsem měl uhlem nakreslit zmačkaný papír a vyšlo mi z toho takové kubistické grilované kuře. Člověk by ty základy měl znát.

Co se týče mluveného slova, zejména v rozhlasu je jméno Preiss pojem. Cítíte tíhu odpovědnosti, abyste té pověsti dostál? Cítil jsem ji dlouhá léta, ale najednou se to nějak zlomilo, a já jsem si řekl, že jsem tu sám za sebe, že jsem jiný. A tu odpovědnost tedy nesu čistě sám za sebe. Mám pocit, že dneska tomu jménu ostudu nedělám. Dosáhl jsem úrovně, za kterou se nemusím stydět.

Zmínil jste, že namlouváte i cestopisné a přírodopisné dokumenty, které také sám rád sledujete. Co vás na nich tak fascinuje? Tak já jsem od přírody cestovatel. Strašně rád bych se do některých končin světa podíval, ale nemám na to ani čas, ani prostředky, a tohle je pro mne takové cestování „prstem po mapě“, nebo spíše očima po obrazovce. Když dokument namlouvám, nemám šanci ho vidět celý, protože se různě přeskakuje a čtu jenom ty své úseky, takže z toho mnohdy vůbec nic nemám. Proto jsem rád, když se pak na film můžu podívat vcelku. Nedivám se jen na to, co jsem namluvil, sleduju cokoliv o cestování, fascinuje mě podmořský svět, divočina, prostě příroda ve všech formách, a říkám si, jak to ten pán Bůh geniálně vymyslel. Jenom člověk se to neustále snaží pozměnit k obrazu svému a na to asi také zajde, pokud s tím něco neudělá.

Co s tím děláte vy? Třídíte odpad a podobně? To je samozřejmost. I naše děti to bezvadně ovládají. Myslím, že generace, které přijdou po nás, se budou muset zase naučit životu v souladu s přírodou. To je jediná šance, snažit se minimalizovat využívání zdrojů. Protože my žijeme v neskutečném blahobytu, i když si to nepřipouštíme. Zvykli jsme si na vysoký životní standard. A právě když člověk cestuje, zjistí, jak málo jinde stačí lidem k životu. Žijeme v bezbřehém blahobytu, nadužíváme věci, nevážíme si jich, jsme spotřební... Můj syn si teď na YouTube pouští videa, jak se v Číně vyrábí všechno možné, a já si říkám, kam všechny ty výrobky přijdou, až přestanou sloužit? Země je přece musí nějak strávit. To je obrovský problém. A co se týče mého příspěvku k záchraně přírody, letos jsme si třeba nekupovali vánoční stromek, ale vzali jsme si jeden z výřezu, který by se vyhodil, od známého lesníka. A na to konto jsme se s ním domluvili, že si uděláme brigádu a půjdeme k němu do lesa na Vysočině s klukama sázet stromky. I kdybychom jich zasadili dvacet, myslím, že to má smysl. Takovým způsobem se dá aspoň v tom našem mikrosvětě pomáhat.

Býval jste komunálním politikem v Kunraticích. Změnilo to váš pohled na politiky a jejich motivace? Byl jsem spíše posledním spravedlivým a velkým naivou, když jsem do politiky vstupoval. Vlastně jsem se nechal ukecat, abych se objevil na kandidátce, a vůbec jsem nedoufal, že mě někdo zvolí. Pak jsem se dostal do zastupitelstva hned na druhém místě za starostkou ODS a začaly starosti. Je to spousta povinností a na komunální úrovni nemáte žádné námětky a lidi, kteří by vás mohli zastupovat. Musíte se naučit věci, se kterými jste v životě nepřišel do styku. Abyste se vůbec orientoval, musíte nastudovat zákony a ovládnout terminologii. A když jsem potom zjistil, že některé věci diplomaticky řečeno „běží samospádem“, jsou dopředu vymyšlené a zajištěné a vy žijete v domněnku, že tohle výběrové řízení je čisté, ačkoliv vítěz je od začátku dohodnutý, vzalo mi to vítr z plachet. Když proti tomu začnete bojovat, stanete se nepřítelem v očích všech, protože podkopáváte něco, co už nějakou dobu běží, a tím pádem se stáváte problémovým. Je to boj s větrnými mlýny. Hrozně mě to otrávil, takže jsem ještě před koncem funkčního období odstoupil a nechal jsem své místo většímu tygrovi, svému kolegovi, u kterého jsem doufal, že ho to nesemele. Je tam dodnes, takže to asi byla dobrá volba...

Vidíte nějakou naději, že by se to mohlo změnit? Vidím na naší politické scéně lidi, kteří jsou slušní, a věřím jim. Mám určitý instinkt, který jako herec mít musím. Myslím, že jedním ze základů dobrého herce je mít smysl pro empatii, schopnost vcítovat se do druhých. Já ty lidi tedy cítím a vidím je. Jejich problém ale je, že nemají takovou razanci a marketingově populistický rozmach, aby oslovili většinu. Vládnoucí garnitura tohle má a k tomu navíc dobré trávení, aby šla přes mrtvoly a překonala úplně všechno. Takže ti dobří mají z mého pohledu velmi malou šanci ji překonat, pokud nechtějí jít stejnou cestou špinavých mechanismů. Jediný, kdo je tomu schopen s jistou vervou čelit, je Pavel Novotný (starosta městské části Praha-Řeporyje – pozn. red.), který pojmenovává věci pravými jmény, ale z celospolečenského hlediska vypadá jako totální exot. Bohužel i proto, že se neumí stáhnout a přednést své názory kultivovaně. Je hodně vulgární, což pro spoustu lidí není stravitelné. Takže situace je hodně komplikovaná. Kdybych měl být prorokem, tak si myslím, že ještě jedno volební období to takhle bude trvat. Je to jenom o občanech, kteří musejí prohlédnout. Měli by sledovat konání této vlády a její vládnutí v souvislostech a hlavně se informovat z více nezávislých zdrojů.

Máte dva syny a jednu dceru. Zasáhlo je nějak herectví, což je u vás rodinná tradice? Moje dcera se herectví našťastí nevěnuje, je v prvním ročníku mediálních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Starší syn na herectví zatím nevypadá, ale mladší je docela komediant. Přál bych si, aby dělali něco jiného, třeba obyčejné poctivé řemeslo, protože herectví je strašně vrtkavé a nejisté. Rozhodně jim to nebudu rozmlouvat, ale pokusím se doporučovat jiné možnosti.

Na co se momentálně těšíte? Ještě donedávna jsem se těšil na květnovou cestu do Portugalska, která je samozřejmě zrušená. Pak jsem se moc těšil na letní dovolenou. Tam už také vím, že bude na našem území někde na chalupě. Ale nevádí mi to. Já se vlastně těším na každý další den. Jsem celkem šťastný a celá tahle koronavirová situace mi přijde naprosto přirozená. Asi jsme se potřebovali všichni zastavit. Víím, že to bude mít

nedožrnné ekonomické následky a někteří lidé to budou mít opravdu těžké – rozhodně jim to nepřeju, ale myslím, že to uskromnění se, zastavení a to, že jsme všichni spolu doma, i když si občas jdeme na nervy, je dobře. A hlavně planeta si trochu oddychne. Jenom toho letového provozu, co ubylo... Myslím, že nic není samo sebou, my lidi si to děláme sami. Občas taková epidemie prostě přijde. Je to přírodní výběr. Jen se jí dneska zaplatřpánbůh dokážeme lépe bránit.

Martin PreissNarodil se 14. 6. 1973 v Praze do herecké rodiny Viktora a Jany Preissoových. Už během studií na pražské DAMU hostoval v Národním divadle a po škole nastoupil do angažmá v plzeňském Divadle Josefa Kajetána Tyla. V roce 1998 se vrátil do souboru Národního divadla už jako stálý člen činohry. V letech 2005–2012 hrál v Divadle Na Jezerce a Pod Palmovkou.V současné době je na volné noze a divadlo nehraje. Proslavil se také jako moderátor soutěžního pořadu Chcete být milionářem? (2003–2004), často spolupracuje s dabingem, čte audioknihy a pravidelně se objevuje v televizních seriálech (Krejzovi, Doktoři z Počátků, Velmi křehké vztahy, Tři králové, Nemocnice na kraji města III, Arrowsmith, Specialisté) a filmech (Případ pro rybáře, Sjezd abiturientů a další).Je podruhé ženatý, z prvního manželství má dospělou dceru Viktorii. Jeho současnou manželkou je herečka Martina Preissová, s níž vychovává syny Matouše a Šimona.

URL| <https://rokycansky.denik.cz/spolecnost/martin-preiss2020.html>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
rokycansky.denik.cz (*Společnost*)

Herec Martin Preiss: Naše společné projekty s tátou jsou nějaké prokleté

10.5.2020 sokolovsky.denik.cz str. 00 Společnost

Filip Lukeš

Martin Preiss dlouhá léta cítil tíhu odpovědnosti za své příjmení, které proslavil jeho otec Viktor. Dnes už si je jistý, že mu ostudu nedělá. Na rozdíl od táty sice nehraje divadlo, ale je vyhledávaným rozhlasovým a dabingovým hercem, takže má dost práce i v časech koronaviru.

"Jak se vás dotkla opatření vlády kvůli koronaviru?Já nějakou velkou změnu nepocitřuji, protože pracuji hodně individuálně a nehraji v divadle. Čtu audioknihy, chodím do dabingu a dělám rozhlasové a televizní reklamy. A to se dá zvládat i v současné situaci, samozřejmě za dodržení přísných hygienických opatření. Pochopitelně trochu riskuji, protože vždycky může být něco ve vzduchu, ale to je riziko podnikání. Virus můžu chytit stejně tak v hypermarketu. Na druhou stranu se mě to dotklo třeba tak, že jsem měl točit jeden díl detektivního seriálu Hlava medúzy s režisérem Filipem Renčem, což je pozastaveno na neurčito.

Jak tedy trávíte své dny v režimu plném omezení?Naštěstí máme k dispozici zahradu a bydlíme hned vedle lesa, takže tam chodíme. Ale paradoxně v lese je teď víc lidí než na ulici. Byli jsme také na chalupě, měli jsme na to čas, protože moje žena nemá práci vůbec. Národní divadlo je uzavřené, DAMU, kde učí, také stojí a seriál Slunečná se jí také zastavil, takže je doma a už si kouše nehty a jdeme jí všichni na nervy. Já mám aspoň možnost občasného pracovního úniku. A ve všední dny občas vyrazíme na procházku za Prahu, kde víme, že koncentrace lidí nebude tak veliká.

O váš hlas je naštěstí zájem. Mluví jím třeba detektiv Harry Bosch z krimisérie mistra románu noir Michaela Connellyho na audioknihách Černá ozvěna a Černý led, které vyšly loni. Když máte namluvit takový kus textu, připravujete se na to, žijete s ním, možná se vám o něm zdá. Nemrzí vás, když to pak skončí?Co se týče Harryho Bosche, tak vím, že Michael Connelly napsal zatím šest dílů, jestli se nemýlím, takže je perspektiva, že to bude pokračovat. Teď mám za sebou dva díly a ve výhledu je třetí. Když natáčení skončí, je to pro mne takové dvojlomné, sladkobolné – na jednu stranu jsem rád, protože je to vždycky velká kláda. Je tam hodně postav, takže se musím promítat do mužských i ženských hlasů, které mezi sebou komunikují. Už je to někdy na hranici dramatické tvorby. Kdyby to dělal Český rozhlas, tak by jistě obsadil vícero lidí. A po tom oddechnutí po určité době zase nastane určitý hlad. Takhle to chodí. Vždycky se naštěstí naskytne něco dalšího.

Když se ještě vrátím k detektivovi Harrymu Boschovi, je vám něčím blízký?Samozřejmě, je napsaný velmi sympaticky. Je to takový ten syžet osamělých vlků ošlehaných osudem. Mnohdy jde hlavou proti zdi a

překračuje zažité kodexy detektivní práce. To musí, aby byl zajímavý a populární. A mně se také občas chce rovnou jít a někomu jednu vrazit. Nemyslím ve svém okolí, ale mnohdy, když ve zprávách vidím některé naše čelní představitele, bych to nejradši řešil denefestrací. Ale to bohužel nejde. V tomhle to má Harry Bosch jednodušší, že má jisté možnosti, i když občas za hranou, aby řešil věci po svém.

Nedávno jste také načel dvě povídky do audioknihy Agathy Christie Svědkyně obžaloby. Posloucháte vůbec audioknihy? Na to bohužel vůbec nemám čas. Audioknihy pouze načítám a tím pádem také „čtu“ knihy. Občas si poslechnu nějaký jiný vzorek, abych věděl, jak to čtou mí kolegové, jaké jsou trendy, jak je laťka vysoko. Ideální je poslouchat audioknihy v autě, ale já zase nejzdím až tak dlouhé trasy, a pokud ano, tak většinou s rodinou, kterou to zas až tak nezajímá. Klukům je dvanáct a devět let, takže těm nemůžu pouštět věci, které by zajímaly mne.

U práce na Svědkyni obžaloby jste se měli potkat i s otcem Viktorem. Jak to nakonec dopadlo? On se toho natáčení kvůli koronaviru nakonec zatím nezúčastnil a nevím, jak to celé dopadne.

Hráli jste spolu někdy v divadle nebo ve filmu? Naše společné projekty vždycky skončily tak nějak zvláště, do ztracena. Kdysi, v době mých začátků, jsme spolu dělali jednu, z dnešního pohledu ne příliš zdařilou televizní pohádku, kde mi hrál otec – pana krále. Pak jsme spolu zkoušeli hru pro Divadlo Ungelt, ale pár dnů před premiérou to táta musel ze zdravotních důvodů vzdát a už jsme se k tomu nevrátili. A teď naposledy někoho napadlo, že bychom mohli udělat společnou výstavu obrazů, protože oba dva malujeme. On dělá litografii, já zase maluju akryly. Když se obrazy instalovaly v Divadle Viola a měla být vernisáž, přišel koronavirus a zase z toho sešlo. Teď to tam visí a je to zavřené. Naše společné projekty jsou nějak prokleté.

Co vás vedlo k tomu, že jste se přihlásil na výtvarný kurz? Je to zábava a je to nesmírně uklidňující. Pro mne je to taková terapie, protože v ateliéru je ticho a každý si pracuje u svého stojanu a soustředí se na svou práci. Je to takový meditační okamžik. Doma si maluju sám pro sebe, laicky. Někdo říká: „Ježíš, to je pěkný, já v tom něco vidím!“ a podobně. Ale většinou je to naprosto spontánní proces, kdy něco namaluju, pak to zničím a pak z toho opět něco vznikne. A na kurz jsem se přihlásil proto, abych se naučil základy. Na první hodině jsem měl uhlem nakreslit zmačkaný papír a vyšlo mi z toho takové kubistické grilované kuře. Člověk by ty základy měl znát.

Co se týče mluveného slova, zejména v rozhlasu je jméno Preiss pojem. Cítíte tíhu odpovědnosti, abyste té pověsti dostál? Cítil jsem ji dlouhá léta, ale najednou se to nějak zlomilo, a já jsem si řekl, že jsem tu sám za sebe, že jsem jiný. A tu odpovědnost tedy nesu čistě sám za sebe. Mám pocit, že dneska tomu jménu ostudu nedělám. Dosáhl jsem úrovně, za kterou se nemusím stydět.

Zmínil jste, že namlouváte i cestopisné a přírodopisné dokumenty, které také sám rád sledujete. Co vás na nich tak fascinuje? Tak já jsem od přírody cestovatel. Strašně rád bych se do některých končin světa podíval, ale nemám na to ani čas, ani prostředky, a tohle je pro mne takové cestování „prstem po mapě“, nebo spíše očima po obrazovce. Když dokument namlouvám, nemám šanci ho vidět celý, protože se různě přeskakuje a čtu jenom ty své úseky, takže z toho mnohdy vůbec nic nemám. Proto jsem rád, když se pak na film můžu podívat vcelku. Nedívám se jen na to, co jsem namluvil, sleduju cokoliv o cestování, fascinuje mě podmořský svět, divočina, prostě příroda ve všech formách, a říkám si, jak to ten pán Bůh geniálně vymyslel. Jenom člověk se to neustále snaží pozměnit k obrazu svému a na to asi také zajde, pokud s tím něco neudělá.

Co s tím děláte vy? Třídíte odpad a podobně? To je samozřejmost. I naše děti to bezvadně ovládají. Myslím, že generace, které přijdou po nás, se budou muset zase naučit životu v souladu s přírodou. To je jediná šance, snažit se minimalizovat využívání zdrojů. Protože my žijeme v neskutečném blahobytu, i když si to nepřipouštíme. Zvykli jsme si na vysoký životní standard. A právě když člověk cestuje, zjistí, jak málo jinde stačí lidem k životu. Žijeme v bezbřehém blahobytu, nadužíváme věci, nevážíme si jich, jsme spotřební... Můj syn si teď na YouTube pouští videa, jak se v Číně vyrábí všechno možné, a já si říkám, kam všechny ty výrobky přijdou, až přestanou sloužit? Země je přece musí nějak strávit. To je obrovský problém. A co se týče mého příspěvku k záchraně přírody, letos jsme si třeba nekupovali vánoční stromek, ale vzali jsme si jeden z výřezu, který by se vyhodil, od známého lesníka. A na to konto jsme se s ním domluvili, že si uděláme brigádu a půjdeme k němu do lesa na Vysočině s klukama sázet stromky. I kdybychom jich zasadili dvacet, myslím, že to má smysl. Takovým způsobem se dá aspoň v tom našem mikrosvětě pomáhat.

Byval jste komunálním politikem v Kunraticích. Změnilo to váš pohled na politiky a jejich motivace? Byl jsem spíše posledním spravedlivým a velkým naivou, když jsem do politiky vstupoval. Vlastně jsem se nechal ukecat, abych se objevil na kandidátce, a vůbec jsem nedoufal, že mě někdo zvolí. Pak jsem se dostal do zastupitelstva hned na druhém místě za starostkou ODS a začaly starosti. Je to spousta povinností a na komunální úrovni

nemáte žádné námětky a lidi, kteří by vás mohli zastupovat. Musíte se naučit věci, se kterými jste v životě nepřišel do styku. Abyste se vůbec orientoval, musíte nastudovat zákony a ovládnout terminologii. A když jsem potom zjistil, že některé věci diplomaticky řečeno „běží samospádem“, jsou dopředu vymyšlené a zajištěné a vy žijete v domněni, že tohle výběrové řízení je čisté, ačkoliv vítěz je od začátku dohodnutý, vzalo mi to vítr z plachet. Když proti tomu začnete bojovat, stanete se nepřítelem v očích všech, protože podkopáváte něco, co už nějakou dobu běží, a tím pádem se stáváte problémovým. Je to boj s větrnými mlýny. Hrozně mě to otrávil, takže jsem ještě před koncem funkčního období odstoupil a nechal jsem své místo většímu tygroví, svému kolegovi, u kterého jsem doufal, že ho to nesemele. Je tam dodnes, takže to asi byla dobrá volba...

Vidíte nějakou naději, že by se to mohlo změnit? Vidím na naší politické scéně lidi, kteří jsou slušní, a věřím jim. Mám určitý instinkt, který jako herec mít musím. Myslím, že jedním ze základů dobrého herce je mít smysl pro empatii, schopnost vcítovat se do druhých. Já ty lidi tedy cítím a vidím je. Jejich problém ale je, že nemají takovou razanci a marketingově populistický rozmach, aby oslovili většinu. Vládnoucí garnitura tohle má a k tomu navíc dobré trávení, aby šla přes mrtvoly a překonala úplně všechno. Takže ti dobří mají z mého pohledu velmi malou šanci ji překonat, pokud nechtějí jít stejnou cestou špinavých mechanismů. Jediný, kdo je tomu schopen s jistou vervou čelit, je Pavel Novotný (starosta městské části Praha-Řeporyje – pozn. red.), který pojmenovává věci pravými jmény, ale z celospolečenského hlediska vypadá jako totální exot. Bohužel i proto, že se neumí stáhnout a přednést své názory kultivovaně. Je hodně vulgární, což pro spoustu lidí není stravitelné. Takže situace je hodně komplikovaná. Kdybych měl být prorokem, tak si myslím, že ještě jedno volební období to takhle bude trvat. Je to jenom o občanech, kteří musejí prohlédnout. Měli by sledovat konání této vlády a její vládnutí v souvislostech a hlavně se informovat z více nezávislých zdrojů.

Máte dva syny a jednu dceru. Zasáhlo je nějak herectví, což je u vás rodinná tradice? Moje dcera se herectví naštěstí nevěnuje, je v prvním ročníku mediálních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Starší syn na herectví zatím nevypadá, ale mladší je docela komediant. Přál bych si, aby dělali něco jiného, třeba obyčejné poctivé řemeslo, protože herectví je strašně vrtkavé a nejisté. Rozhodně jim to nebudu rozmlouvat, ale pokusím se doporučovat jiné možnosti.

Na co se momentálně těšíte? Ještě donedávna jsem se těšil na květnovou cestu do Portugalska, která je samozřejmě zrušená. Pak jsem se moc těšil na letní dovolenou. Tam už také vím, že bude na našem území někde na chalupě. Ale nevádí mi to. Já se vlastně těším na každý další den. Jsem celkem šťastný a celá tahle koronavirová situace mi přijde naprosto přirozená. Asi jsme se potřebovali všichni zastavit. Víím, že to bude mít nedozírné ekonomické následky a někteří lidé to budou mít opravdu těžké – rozhodně jim to nepřeju, ale myslím, že to uskromnění se, zastavení a to, že jsme všichni spolu doma, i když si občas jdeme na nervy, je dobře. A hlavně planeta si trochu oddechne. Jenom toho letového provozu, co ubylo... Myslím, že nic není samo sebou, my lidi si to děláme sami. Občas taková epidemie prostě přijde. Je to přírodní výběr. Jen se jí dneska zaplaťpánbůh dokážeme lépe bránit.

Martin Preiss Narodil se 14. 6. 1973 v Praze do herecké rodiny Viktora a Jany Preissových. Už během studií na pražské DAMU hostoval v Národním divadle a po škole nastoupil do angažmá v plzeňském Divadle Josefa Kajetána Tyla. V roce 1998 se vrátil do souboru Národního divadla už jako stálý člen činohry. V letech 2005–2012 hrál v Divadle Na Jezerce a Pod Palmovkou. V současné době je na volné noze a divadlo nehraje. Proslavil se také jako moderátor soutěžního pořadu *Chcete být milionářem?* (2003–2004), často spolupracuje s dabingem, čte audioknihy a pravidelně se objevuje v televizních seriálech (*Krejzovi*, *Doktoři z Počátků*, *Velmi křehké vztahy*, *Tři králové*, *Nemocnice na kraji města III*, *Arrowsmith*, *Specialisté*) a filmech (*Případ pro rybáře*, *Sjezd abiturientů* a další). Je podruhé ženatý, z prvního manželství má dospělou dceru Viktorii. Jeho současnou manželkou je herečka Martina Preissová, s níž vychovává syny Matouše a Šimona.

URL| <https://sokolovsky.denik.cz/spolecnost/martin-preiss2020.html>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
sokolovsky.denik.cz (*Společnost*)

Herec Martin Preiss: Naše společné projekty s tátou jsou nějaké prokleté

10.5.2020 olomoucky.denik.cz str. 00 Společnost
Filip Lukeš

Martin Preiss dlouhá léta cítil tíhu odpovědnosti za své příjmení, které proslavil jeho otec Viktor. Dnes už si je jistý, že mu ostudu nedělá. Na rozdíl od táty sice nehraje divadlo, ale je vyhledávaným rozhlasovým a dabingovým hercem, takže má dost práce i v časech koronaviru.

"Jak se vás dotkla opatření vlády kvůli koronaviru? Já nějakou velkou změnu nepocítuji, protože pracuji hodně individuálně a nehraji v divadle. Čtu audioknihy, chodím do dabingu a dělám rozhlasové a televizní reklamy. A to se dá zvládat i v současné situaci, samozřejmě za dodržení přísných hygienických opatření. Pochopitelně trochu riskuji, protože vždycky může být něco ve vzduchu, ale to je riziko podnikání. Virus můžu chytit stejně tak v hypermarketu. Na druhou stranu se mě to dotklo třeba tak, že jsem měl točit jeden díl detektivního seriálu Hlava medúzy s režisérem Filipem Renčem, což je pozastaveno na neurčito.

Jak tedy trávíte své dny v režimu plném omezení? Naštěstí máme k dispozici zahradu a bydlíme hned vedle lesa, takže tam chodíme. Ale paradoxně v lese je teď víc lidí než na ulici. Byli jsme také na chalupě, měli jsme na to čas, protože moje žena nemá práci vůbec. Národní divadlo je uzavřené, DAMU, kde učí, také stojí a seriál Slunečná se jí také zastavil, takže je doma a už si kouše nehty a jdeme jí všichni na nervy. Já mám aspoň možnost občasného pracovního úniku. A ve všední dny občas vyrazíme na procházku za Prahu, kde víme, že koncentrace lidí nebude tak velká.

O váš hlas je naštěstí zájem. Mluví jím třeba detektiv Harry Bosch z krimisérie mistra románu noir Michaela Connellyho na audioknihách Černá ozvěna a Černý led, které vyšly loni. Když máte namluvit takový kus textu, připravujete se na to, žijete s ním, možná se vám o něm zdá. Nemrzí vás, když to pak skončí? Co se týče Harryho Bosche, tak vím, že Michael Connelly napsal zatím šest dílů, jestli se nemýlím, takže je perspektiva, že to bude pokračovat. Teď mám za sebou dva díly a ve výhledu je třetí. Když natáčení skončí, je to pro mne takové dvojlomné, sladkobolné – na jednu stranu jsem rád, protože je to vždycky velká kláda. Je tam hodně postav, takže se musím promítat do mužských i ženských hlasů, které mezi sebou komunikují. Už je to někdy na hranici dramatické tvorby. Kdyby to dělal Český rozhlas, tak by jistě obsadil vícero lidí. A po tom oddechnutí po určité době zase nastane určitý hlad. Takhle to chodí. Vždycky se naštěstí naskytne něco dalšího.

Když se ještě vrátím k detektivovi Harrymu Boschovi, je vám něčím blízký? Samozřejmě, je napsaný velmi sympaticky. Je to takový ten syžet osamělých vlků ošlehaných osudem. Mnohdy jde hlavou proti zdi a překračuje zažitě kodexy detektivní práce. To musí, aby byl zajímavý a populární. A mně se také občas chce rovnou jít a někomu jednu vrazit. Nemyslím ve svém okolí, ale mnohdy, když ve zprávách vidím některé naše čelní představitele, bych to nejradši řešil denefestrací. Ale to bohužel nejde. V tomhle to má Harry Bosch jednodušší, že má jisté možnosti, i když občas za hranou, aby řešil věci po svém.

Nedávno jste také načetl dvě povídky do audioknihy Agathy Christie Svědkyně obžaloby. Posloucháte vůbec audioknihy? Na to bohužel vůbec nemám čas. Audioknihy pouze načítám a tím pádem také „čtu“ knihy. Občas si poslechnu nějaký jiný vzorek, abych věděl, jak to čtou mí kolegové, jaké jsou trendy, jak je laťka vysoko. Ideální je poslouchat audioknihy v autě, ale já zase nejzdím až tak dlouhé trasy, a pokud ano, tak většinou s rodinou, kterou to zas až tak nezajímá. Klukům je dvanáct a devět let, takže těm nemůžu pouštět věci, které by zajímaly mne.

U práce na Svědkyni obžaloby jste se měli potkat i s otcem Viktorem. Jak to nakonec dopadlo? On se toho natáčení kvůli koronaviru nakonec zatím nezúčastnil a nevím, jak to celé dopadne.

Hráli jste spolu někdy v divadle nebo ve filmu? Naše společné projekty vždycky skončily tak nějak zvláště, do ztracena. Kdysi, v době mých začátků, jsme spolu dělali jednu, z dnešního pohledu ne příliš zdařilou televizní pohádku, kde mi hrál otec – pana krále. Pak jsme spolu zkusili hru pro Divadlo Ungelt, ale pár dnů před premiérou to táta musel ze zdravotních důvodů vzdát a už jsme se k tomu nevrátili. A teď naposledy někoho napadlo, že bychom mohli udělat společnou výstavu obrazů, protože oba dva malujeme. On dělá litografii, já zase maluju akryly. Když se obrazy instalovaly v Divadle Viola a měla být vernisáž, přišel koronavirus a zase z toho sešlo. Teď to tam visí a je to zavřené. Naše společné projekty jsou nějak prokleté.

Co vás vedlo k tomu, že jste se přihlásil na výtvarný kurz? Je to zábava a je to nesmírně uklidňující. Pro mne je to taková terapie, protože v ateliéru je ticho a každý si pracuje u svého stojanu a soustředí se na svou práci. Je to takový meditační okamžik. Doma si maluju sám pro sebe, laicky. Někdo říká: „Ježíš, to je pěkný, já v tom něco vidím!“ a podobně. Ale většinou je to naprosto spontánní proces, kdy něco namaluju, pak to zničím a pak z

toho opět něco vznikne. A na kurz jsem se přihlásil proto, abych se naučil základy. Na první hodině jsem měl uhlem nakreslit zmačkaný papír a vyšlo mi z toho takové kubistické grilované kuře. Člověk by ty základy měl znát.

Co se týče mluveného slova, zejména v rozhlasu je jméno Preiss pojem. Cítíte tíhu odpovědnosti, abyste té pověsti dostal?Cítil jsem ji dlouhá léta, ale najednou se to nějak zlomilo, a já jsem si řekl, že jsem tu sám za sebe, že jsem jiný. A tu odpovědnost tedy nesu čistě sám za sebe. Mám pocit, že dneska tomu jménu ostudu nedělám. Dosáhl jsem úrovně, za kterou se nemusím stydět.

Zmínil jste, že namlouváte i cestopisné a přírodopisné dokumenty, které také sám rád sledujete. Co vás na nich tak fascinuje?Tak já jsem od přírody cestovatel. Strašně rád bych se do některých končin světa podíval, ale nemám na to ani čas, ani prostředky, a tohle je pro mne takové cestování „prstem po mapě“, nebo spíše očima po obrazovce. Když dokument namlouvám, nemám šanci ho vidět celý, protože se různě přeskakuje a čtu jenom ty své úseky, takže z toho mnohdy vůbec nic nemám. Proto jsem rád, když se pak na film můžu podívat vcelku. Nedívám se jen na to, co jsem namluvil, sleduju cokoliv o cestování, fascinuje mě podmořský svět, divočina, prostě příroda ve všech formách, a říkám si, jak to ten pán Bůh geniálně vymyslel. Jenom člověk se to neustále snaží pozměnit k obrazu svému a na to asi také zajde, pokud s tím něco neudělá.

Co s tím děláte vy? Třídíte odpad a podobně?To je samozřejmost. I naše děti to bezvadně ovládají. Myslím, že generace, které přijdou po nás, se budou muset zase naučit životu v souladu s přírodou. To je jediná šance, snažit se minimalizovat využívání zdrojů. Protože my žijeme v neskutečném blahobytu, i když si to nepřipouštíme. Zvykli jsme si na vysoký životní standard. A právě když člověk cestuje, zjistí, jak málo jinde stačí lidem k životu. Žijeme v bezbřehém blahobytu, nadužíváme věcí, nevážíme si jich, jsme spotřební... Můj syn si teď na YouTube pouští videa, jak se v Číně vyrábí všechno možné, a já si říkám, kam všechny ty výrobky přijdou, až přestanou sloužit? Země je přece musí nějak strávit. To je obrovský problém. A co se týče mého příspěvku k záchraně přírody, letos jsme si třeba nekupovali vánoční stromek, ale vzali jsme si jeden z výřezu, který by se vyhodil, od známého lesníka. A na to konto jsme se s ním domluvili, že si uděláme brigádu a půjdeme k němu do lesa na Vysočině s klukama sázet stromky. I kdybychom jich zasadili dvacet, myslím, že to má smysl. Takovým způsobem se dá aspoň v tom našem mikrosvětě pomáhat.

Býval jste komunálním politikem v Kunraticích. Změnilo to váš pohled na politiky a jejich motivace?Byl jsem spíše posledním spravedlivým a velkým naivou, když jsem do politiky vstupoval. Vlastně jsem se nechal ukecat, abych se objevil na kandidátce, a vůbec jsem nedoufal, že mě někdo zvolí. Pak jsem se dostal do zastupitelstva hned na druhém místě za starostkou ODS a začaly starosti. Je to spousta povinností a na komunální úrovni nemáte žádné námětky a lidi, kteří by vás mohli zastupovat. Musíte se naučit věci, se kterými jste v životě nepřišel do styku. Abyste se vůbec orientoval, musíte nastudovat zákony a ovládnout terminologii. A když jsem potom zjistil, že některé věci diplomaticky řečeno „běží samospádem“, jsou dopředu vymyšlené a zajištěné a vy žijete v domnění, že tohle výběrové řízení je čisté, ačkoliv vítěz je od začátku dohodnutý, vzalo mi to vítr z plachet. Když proti tomu začnete bojovat, stanete se nepřítelem v očích všech, protože podkopáváte něco, co už nějakou dobu běží, a tím pádem se stáváte problémovým. Je to boj s větrnými mlýny. Hrozně mě to otrávil, takže jsem ještě před koncem funkčního období odstoupil a nechal jsem své místo většímu tygrovi, svému kolegovi, u kterého jsem doufal, že ho to nesemele. Je tam dodnes, takže to asi byla dobrá volba...

Vidíte nějakou naději, že by se to mohlo změnit?Vidím na naší politické scéně lidi, kteří jsou slušní, a věřím jim. Mám určitý instinkt, který jako herec mít musím. Myslím, že jedním ze základů dobrého herce je mít smysl pro empatii, schopnost vcítovat se do druhých. Já ty lidi tedy cítím a vidím je. Jejich problém ale je, že nemají takovou razanci a marketingově populistický rozmach, aby oslovili většinu. Vládnoucí garnitura tohle má a k tomu navíc dobré trávení, aby šla přes mrtvolu a překonala úplně všechno. Takže ti dobří mají z mého pohledu velmi malou šanci ji překonat, pokud nechtějí jít stejnou cestou špinavých mechanismů. Jediný, kdo je tomu schopen s jistou vervou čelit, je Pavel Novotný (starosta městské části Praha-Řeporyje – pozn. red.), který pojmenovává věci pravými jmény, ale z celospolečenského hlediska vypadá jako totální exot. Bohužel i proto, že se neumí stáhnout a přednést své názory kultivovaně. Je hodně vulgární, což pro spoustu lidí není stravitelné. Takže situace je hodně komplikovaná. Kdybych měl být prorokem, tak si myslím, že ještě jedno volební období to takhle bude trvat. Je to jenom o občanech, kteří musejí prohlédnout. Měli by sledovat konání této vlády a její vládnutí v souvislostech a hlavně se informovat z více nezávislých zdrojů.

Máte dva syny a jednu dceru. Zasáhlo je nějak herectví, což je u vás rodinná tradice?Moje dcera se herectví našťastí nevěnuje, je v prvním ročníku mediálních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Starší syn na herectví zatím nevyvádá, ale mladší je docela komediant. Přál bych si, aby dělali něco jiného, třeba obyčejně

poctivé řemeslo, protože herectví je strašně vrtkavé a nejisté. Rozhodně jim to nebudu rozmlouvat, ale pokusím se doporučit jiné možnosti.

Na co se momentálně těšíte? Ještě donedávna jsem se těšil na květnovou cestu do Portugalska, která je samozřejmě zrušená. Pak jsem se moc těšil na letní dovolenou. Tam už také vím, že bude na našem území někde na chalupě. Ale nevádí mi to. Já se vlastně těším na každý další den. Jsem celkem šťastný a celá tahle koronavirová situace mi přijde naprosto přirozená. Asi jsme se potřebovali všichni zastavit. Víím, že to bude mít nedozírné ekonomické následky a někteří lidé to budou mít opravdu těžké – rozhodně jim to nepřeju, ale myslím, že to uskromnění se, zastavení a to, že jsme všichni spolu doma, i když si občas jdeme na nervy, je dobře. A hlavně planeta si trochu oddechne. Jenom toho letového provozu, co ubylo... Myslím, že nic není samo sebou, my lidé si to děláme sami. Občas taková epidemie prostě přijde. Je to přírodní výběr. Jen se jí dneska zaplatit pánbůh dokážeme lépe bránit.

Martin Preiss Narodil se 14. 6. 1973 v Praze do herecké rodiny Viktora a Jany Preissových. Už během studií na pražské DAMU hostoval v Národním divadle a po škole nastoupil do angažmá v plzeňském Divadle Josefa Kajetána Tyla. V roce 1998 se vrátil do souboru Národního divadla už jako stálý člen činohry. V letech 2005–2012 hrál v Divadle Na Jezerce a Pod Palmovkou. V současné době je na volné noze a divadlo nehraje. Proslavil se také jako moderátor soutěžního pořadu Chcete být milionářem? (2003–2004), často spolupracuje s dabingem, čte audioknihy a pravidelně se objevuje v televizních seriálech (Krejzovi, Doktoři z Počátků, Velmi křehké vztahy, Tři králové, Nemocnice na kraji města III, Arrowsmith, Specialisté) a filmech (Případ pro rybáře, Sjezd abiturientů a další). Je podruhé ženatý, z prvního manželství má dospělou dceru Viktorii. Jeho současnou manželkou je herečka Martina Preissová, s níž vychovává syny Matouše a Šimona.

URL | <https://olomoucky.denik.cz/spolecnost/martin-preiss2020.html>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
olomoucky.denik.cz (*Společnost*)

Herec Martin Preiss: Naše společné projekty s tátou jsou nějaké prokleté

10.5.2020 trebicky.denik.cz str. 00 Společnost

Filip Lukeš

Martin Preiss dlouhá léta cítil tíhu odpovědnosti za své příjmení, které proslavil jeho otec Viktor. Dnes už si je jistý, že mu ostudu nedělá. Na rozdíl od táty sice nehraje divadlo, ale je vyhledávaným rozhlasovým a dabingovým hercem, takže má dost práce i v časech koronaviru.

"Jak se vás dotkla opatření vlády kvůli koronaviru? Já nějakou velkou změnu nepocítuji, protože pracuji hodně individuálně a nehraji v divadle. Čtu audioknihy, chodím do dabingu a dělám rozhlasové a televizní reklamy. A to se dá zvládat i v současné situaci, samozřejmě za dodržení přísných hygienických opatření. Pochopitelně trochu riskuji, protože vždycky může být něco ve vzduchu, ale to je riziko podnikání. Virus můžu chytit stejně tak v hypermarketu. Na druhou stranu se mě to dotklo třeba tak, že jsem měl točit jeden díl detektivního seriálu Hlava medúzy s režisérem Filipem Renčem, což je pozastaveno na neurčito.

Jak tedy trávíte své dny v režimu plném omezení? Naštěstí máme k dispozici zahradu a bydlíme hned vedle lesa, takže tam chodíme. Ale paradoxně v lese je teď víc lidí než na ulici. Byli jsme také na chalupě, měli jsme na to čas, protože moje žena nemá práci vůbec. Národní divadlo je uzavřené, DAMU, kde učí, také stojí a seriál Slunečná se jí také zastavil, takže je doma a už si kouše nehty a jdeme jí všichni na nervy. Já mám aspoň možnost občasných pracovních úniků. A ve všední dny občas vyrazíme na procházku za Prahu, kde víme, že koncentrace lidí nebude tak velká.

O váš hlas je naštěstí zájem. Mluví jím třeba detektiv Harry Bosch z krimisérie mistra románu noir Michaela Connellyho na audioknihách Černá ozvěna a Černý led, které vyšly loni. Když máte namluvit takový kus textu, připravujete se na to, žijete s ním, možná se vám o něm zdá. Nemrzí vás, když to pak skončí? Co se týče Harryho Bosche, tak vím, že Michael Connelly napsal zatím šest dílů, jestli se nemýlím, takže je perspektiva, že

to bude pokračovat. Teď mám za sebou dva díly a ve výhledu je třetí. Když natáčení skončí, je to pro mne takové dvojlomné, sladkobolné – na jednu stranu jsem rád, protože je to vždycky velká kláda. Je tam hodně postav, takže se musím promítat do mužských i ženských hlasů, které mezi sebou komunikují. Už je to někdy na hranici dramatické tvorby. Kdyby to dělal Český rozhlas, tak by jistě obsadil vícero lidí. A po tom oddechnutí po určité době zase nastane určitý hlad. Takhle to chodí. Vždycky se naštěstí naskytne něco dalšího.

Když se ještě vrátím k detektivovi Harrymu Boschovi, je vám něčím blízký? Samozřejmě, je napsaný velmi sympaticky. Je to takový ten syžet osamělých vlků ošlehaných osudem. Mnohdy jde hlavou proti zdi a překračuje zažité kodexy detektivní práce. To musí, aby byl zajímavý a populární. A mně se také občas chce rovnou jít a někomu jednu vrazit. Nemyslím ve svém okolí, ale mnohdy, když ve zprávách vidím některé naše čelní představitele, bych to nejradši řešil denefestrací. Ale to bohužel nejde. V tomhle to má Harry Bosch jednodušší, že má jisté možnosti, i když občas za hranou, aby řešil věci po svém.

Nedávno jste také načetl dvě povídky do audioknihy Agathy Christie Svědkyně obžaloby. Posloucháte vůbec audioknihy? Na to bohužel vůbec nemám čas. Audioknihy pouze načítám a tím pádem také „čtu“ knihy. Občas si poslechnu nějaký jiný vzorek, abych věděl, jak to čtou mí kolegové, jaké jsou trendy, jak je laťka vysoko. Ideální je poslouchat audioknihy v autě, ale já zase nejzdím až tak dlouhé trasy, a pokud ano, tak většinou s rodinou, kterou to zas až tak nezajímá. Klukům je dvanáct a devět let, takže těm nemůžu pouštět věci, které by zajímaly mne.

U práce na Svědkyni obžaloby jste se měli potkat i s otcem Viktorem. Jak to nakonec dopadlo? On se toho natáčení kvůli koronaviru nakonec zatím nezúčastnil a nevím, jak to celé dopadne.

Hráli jste spolu někdy v divadle nebo ve filmu? Naše společné projekty vždycky skončily tak nějak zvláště, do ztracena. Kdysi, v době mých začátků, jsme spolu dělali jednu, z dnešního pohledu ne příliš zdařilou televizní pohádku, kde mi hrál otec – pana krále. Pak jsme spolu zkusili hru pro Divadlo Ungelt, ale pár dnů před premiérou to táta musel ze zdravotních důvodů vzdát a už jsme se k tomu nevrátili. A teď naposledy někoho napadlo, že bychom mohli udělat společnou výstavu obrazů, protože oba dva malujeme. On dělá litografii, já zase maluju akryly. Když se obrazy instalovaly v Divadle Viola a měla být vernisáž, přišel koronavirus a zase z toho sešlo. Teď to tam visí a je to zavřené. Naše společné projekty jsou nějak prokleté.

Co vás vedlo k tomu, že jste se přihlásil na výtvarný kurz? Je to zábava a je to nesmírně uklidňující. Pro mne je to taková terapie, protože v ateliéru je ticho a každý si pracuje u svého stojanu a soustředí se na svou práci. Je to takový meditační okamžik. Doma si maluju sám pro sebe, laicky. Někdo říká: „Ježíš, to je pěkný, já v tom něco vidím!“ a podobně. Ale většinou je to naprosto spontánní proces, kdy něco namaluju, pak to zničím a pak z toho opět něco vznikne. A na kurz jsem se přihlásil proto, abych se naučil základy. Na první hodině jsem měl uhlem nakreslit zmačkaný papír a vyšlo mi z toho takové kubistické grilované kuře. Člověk by ty základy měl znát.

Co se týče mluveného slova, zejména v rozhlasu je jméno Preiss pojem. Cítíte tíhu odpovědnosti, abyste té pověsti dostal? Cítil jsem ji dlouhá léta, ale najednou se to nějak zlomilo, a já jsem si řekl, že jsem tu sám za sebe, že jsem jiný. A tu odpovědnost tedy nesu čistě sám za sebe. Mám pocit, že dneska tomu jménu ostudu nedělám. Dosáhl jsem úrovně, za kterou se nemusím stydět.

Zmínil jste, že namlouváte i cestopisné a přírodopisné dokumenty, které také sám rád sledujete. Co vás na nich tak fascinuje? Tak já jsem od přírody cestovatel. Strašně rád bych se do některých končin světa podíval, ale nemám na to ani čas, ani prostředky, a tohle je pro mne takové cestování „prstem po mapě“, nebo spíše očima po obrazovce. Když dokument namlouvám, nemám šanci ho vidět celý, protože se různě přeskakuje a čtu jenom ty své úseky, takže z toho mnohdy vůbec nic nemám. Proto jsem rád, když se pak na film můžu podívat vcelku. Nedívám se jen na to, co jsem namluvil, sleduju cokoli o cestování, fascinuje mě podmořský svět, divočina, prostě příroda ve všech formách, a říkám si, jak to ten pán Bůh geniálně vymyslel. Jenom člověk se to neustále snaží pozměnit k obrazu svému a na to asi také zajde, pokud s tím něco neudělá.

Co s tím děláte vy? Třídíte odpad a podobně? To je samozřejmost. I naše děti to bezvadně ovládají. Myslím, že generace, které přijdou po nás, se budou muset zase naučit životu v souladu s přírodou. To je jediná šance, snažit se minimalizovat využívání zdrojů. Protože my žijeme v neskutečném blahobytu, i když si to nepřipouštíme. Zvykli jsme si na vysoký životní standard. A právě když člověk cestuje, zjistí, jak málo jinde stačí lidem k životu. Žijeme v bezbřehém blahobytu, nadužíváme věci, nevážíme si jich, jsme spotřební... Můj syn si teď na YouTube pouští videa, jak se v Číně vyrábí všechno možné, a já si říkám, kam všechny ty výrobky přijdou, až přestanou sloužit? Země je přece musí nějak strávit. To je obrovský problém. A co se týče mého příspěvku k záchraně přírody, letos jsme si třeba nekupovali vánoční stromek, ale vzali jsme si jeden z výřezu,

kteřý by se vyhodil, od známého lesníka. A na to konto jsme se s ním domluvili, že si uděláme brigádu a půjdeme k němu do lesa na Vysočině s klukama sázet stromky. I kdybychom jich zasadili dvacet, myslím, že to má smysl. Takovým způsobem se dá aspoň v tom našem mikrosvětě pomáhat.

Býval jste komunálním politikem v Kunraticích. Změnilo to váš pohled na politiky a jejich motivace? Byl jsem spíše posledním spravedlivým a velkým naivou, když jsem do politiky vstupoval. Vlastně jsem se nechal ukecat, abych se objevil na kandidátce, a vůbec jsem nedoufal, že mě někdo zvolí. Pak jsem se dostal do zastupitelstva hned na druhém místě za starostkou ODS a začaly starosti. Je to spousta povinností a na komunální úrovni nemáte žádné námětky a lidi, kteří by vás mohli zastupovat. Musíte se naučit věci, se kterými jste v životě nepřišel do styku. Abyste se vůbec orientoval, musíte nastudovat zákony a ovládnout terminologii. A když jsem potom zjistil, že některé věci diplomaticky řečeno „běží samospádem“, jsou dopředu vymyšlené a zajištěné a vy žijete v domněnku, že tohle výběrové řízení je čisté, ačkoliv vítěz je od začátku dohodnutý, vzalo mi to vítr z plachet. Když proti tomu začnete bojovat, stanete se nepřítelem v očích všech, protože podkopáváte něco, co už nějakou dobu běží, a tím pádem se stáváte problémovým. Je to boj s větrnými mlýny. Hrozně mě to otrávil, takže jsem ještě před koncem funkčního období odstoupil a nechal jsem své místo většímu tygroví, svému kolegovi, u kterého jsem doufal, že ho to nesemele. Je tam dodnes, takže to asi byla dobrá volba...

Vidíte nějakou naději, že by se to mohlo změnit? Vidím na naší politické scéně lidi, kteří jsou slušní, a věřím jim. Mám určitý instinkt, který jako herec mít musím. Myslím, že jedním ze základů dobrého herce je mít smysl pro empatii, schopnost vcítovat se do druhých. Já ty lidi tedy cítím a vidím je. Jejich problém ale je, že nemají takovou razanci a marketingově populistický rozmach, aby oslovili většinu. Vládnoucí garnitura tohle má a k tomu navíc dobré trávení, aby šla přes mrtvoly a překonala úplně všechno. Takže ti dobří mají z mého pohledu velmi malou šanci ji překonat, pokud nechtějí jít stejnou cestou špinavých mechanismů. Jediný, kdo je tomu schopen s jistou vervou čelit, je Pavel Novotný (starosta městské části Praha-Řeporyje – pozn. red.), který pojmenovává věci pravými jmény, ale z celospolečenského hlediska vypadá jako totální exot. Bohužel i proto, že se neumí stáhnout a přednést své názory kultivovaně. Je hodně vulgární, což pro spoustu lidí není stravitelné. Takže situace je hodně komplikovaná. Kdybych měl být prorokem, tak si myslím, že ještě jedno volební období to takhle bude trvat. Je to jenom o občanech, kteří musejí prohlédnout. Měli by sledovat konání této vlády a její vládnutí v souvislostech a hlavně se informovat z více nezávislých zdrojů.

Máte dva syny a jednu dceru. Zasáhlo je nějak herectví, což je u vás rodinná tradice? Moje dcera se herectví našťastí nevěnuje, je v prvním ročníku mediálních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Starší syn na herectví zatím nevypadá, ale mladší je docela komediant. Přál bych si, aby dělali něco jiného, třeba obyčejné poctivé řemeslo, protože herectví je strašně vrtkavé a nejisté. Rozhodně jim to nebudu rozmlouvat, ale pokusím se doporučovat jiné možnosti.

Na co se momentálně těšíte? Ještě donedávna jsem se těšil na květnovou cestu do Portugalska, která je samozřejmě zrušená. Pak jsem se moc těšil na letní dovolenou. Tam už také vím, že bude na našem území někde na chalupě. Ale nevadí mi to. Já se vlastně těším na každý další den. Jsem celkem šťastný a celá tahle koronavirová situace mi přijde naprosto přirozená. Asi jsme se potřebovali všichni zastavit. Víím, že to bude mít nedozírné ekonomické následky a někteří lidé to budou mít opravdu těžké – rozhodně jim to nepřeju, ale myslím, že to uskromnění se, zastavení a to, že jsme všichni spolu doma, i když si občas jdeme na nervy, je dobře. A hlavně planeta si trochu oddechne. Jenom toho letového provozu, co ubylo... Myslím, že nic není samo sebou, my lidé si to děláme sami. Občas taková epidemie prostě přijde. Je to přírodní výběr. Jen se jí dneska zaplat'pánbůh dokážeme lépe bránit.

Martin Preiss Narodil se 14. 6. 1973 v Praze do herecké rodiny Viktora a Jany Preissových. Už během studií na pražské DAMU hostoval v Národním divadle a po škole nastoupil do angažmá v plzeňském Divadle Josefa Kajetána Tyla. V roce 1998 se vrátil do souboru Národního divadla už jako stálý člen činohry. V letech 2005–2012 hrál v Divadle Na Jezerce a Pod Palmovkou. V současné době je na volné noze a divadlo nehraje. Proslavil se také jako moderátor soutěžního pořadu Chcete být milionářem? (2003–2004), často spolupracuje s dabingem, čte audioknihy a pravidelně se objevuje v televizních seriálech (Krejzovi, Doktoři z Počátků, Velmi křehké vztahy, Tři králové, Nemocnice na kraji města III, Arrowsmith, Specialisté) a filmech (Případ pro rybáře, Sjezd abiturientů a další). Je podruhé ženatý, z prvního manželství má dospělou dceru Viktorii. Jeho současnou manželkou je herečka Martina Preissová, s níž vychovává syny Matouše a Šimona.

URL| <https://trebicky.denik.cz/spolecnost/martin-preiss2020.html>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
trebicky.denik.cz (*Společnost*)

Herec Martin Preiss: Naše společné projekty s tátou jsou nějaké prokleté

10.5.2020 zdarsky.denik.cz str. 00 **Společnost**

Filip Lukeš

Martin Preiss dlouhá léta cítil tíhu odpovědnosti za své příjmení, které proslavil jeho otec Viktor. Dnes už si je jistý, že mu ostudu nedělá. Na rozdíl od táty sice nehraje divadlo, ale je vyhledávaným rozhlasovým a dabingovým hercem, takže má dost práce i v časech koronaviru.

"Jak se vás dotkla opatření vlády kvůli koronaviru? Já nějakou velkou změnu nepocítuji, protože pracuji hodně individuálně a nehraji v divadle. Čtu audioknihy, chodím do dabingu a dělám rozhlasové a televizní reklamy. A to se dá zvládat i v současné situaci, samozřejmě za dodržení přísných hygienických opatření. Pochopitelně trochu riskuji, protože vždycky může být něco ve vzduchu, ale to je riziko podnikání. Virus můžu chytit stejně tak v hypermarketu. Na druhou stranu se mě to dotklo třeba tak, že jsem měl točit jeden díl detektivního seriálu Hlava medúzy s režisérem Filipem Renčem, což je pozastaveno na neurčito.

Jak tedy trávíte své dny v režimu plném omezení? Naštěstí máme k dispozici zahradu a bydlíme hned vedle lesa, takže tam chodíme. Ale paradoxně v lese je teď víc lidí než na ulici. Byli jsme také na chalupě, měli jsme na to čas, protože moje žena nemá práci vůbec. Národní divadlo je uzavřené, DAMU, kde učí, také stojí a seriál Slunečná se jí také zastavil, takže je doma a už si kouše nehty a jdeme jí všichni na nervy. Já mám aspoň možnost občasných pracovních úniků. A ve všední dny občas vyrazíme na procházku za Prahu, kde víme, že koncentrace lidí nebude tak velká.

O váš hlas je naštěstí zájem. Mluví jím třeba detektiv Harry Bosch z krimisérie mistra románu noir Michaela Connellyho na audioknihách Černá ozvěna a Černý led, které vyšly loni. Když máte namluvit takový kus textu, připravujete se na to, žijete s ním, možná se vám o něm zdá. Nemrzí vás, když to pak skončí? Co se týče Harryho Bosche, tak vím, že Michael Connelly napsal zatím šest dílů, jestli se nemýlím, takže je perspektiva, že to bude pokračovat. Teď mám za sebou dva díly a ve výhledu je třetí. Když natáčení skončí, je to pro mne takové dvojlomné, sladkobolné – na jednu stranu jsem rád, protože je to vždycky velká kláda. Je tam hodně postav, takže se musím promítat do mužských i ženských hlasů, které mezi sebou komunikují. Už je to někdy na hranici dramatické tvorby. Kdyby to dělal Český rozhlas, tak by jistě obsadil vícero lidí. A po tom oddechnutí po určité době zase nastane určitý hlad. Takhle to chodí. Vždycky se naštěstí naskytne něco dalšího.

Když se ještě vrátím k detektivovi Harrymu Boschovi, je vám něčím blízký? Samozřejmě, je napsaný velmi sympaticky. Je to takový ten syžet osamělých vlků ošlehaných osudem. Mnohdy jde hlavou proti zdi a překračuje zažitě kodexy detektivní práce. To musí, aby byl zajímavý a populární. A mně se také občas chce rovnou jít a někomu jednu vrazit. Nemyslím ve svém okolí, ale mnohdy, když ve zprávách vidím některé naše čelní představitele, bych to nejradši řešil denefestrací. Ale to bohužel nejde. V tomhle to má Harry Bosch jednodušší, že má jisté možnosti, i když občas za hranou, aby řešil věci po svém.

Nedávno jste také načetl dvě povídky do audioknihy Agathy Christie Svědkyně obžaloby. Posloucháte vůbec audioknihy? Na to bohužel vůbec nemám čas. Audioknihy pouze načítám a tím pádem také „čtu“ knihy. Občas si poslechnu nějaký jiný vzorek, abych věděl, jak to čtou mí kolegové, jaké jsou trendy, jak je laťka vysoko. Ideální je poslouchat audioknihy v autě, ale já zase nejedním až tak dlouhé trasy, a pokud ano, tak většinou s rodinou, kterou to zas až tak nezajímá. Klukům je dvanáct a devět let, takže těm nemůžu pouštět věci, které by zajímaly mne.

U práce na Svědkyni obžaloby jste se měli potkat i s otcem Viktorem. Jak to nakonec dopadlo? On se toho natáčení kvůli koronaviru nakonec zatím nezúčastnil a nevím, jak to celé dopadne.

Hráli jste spolu někdy v divadle nebo ve filmu? Naše společné projekty vždycky skončily tak nějak zvláštně, do ztracena. Kdysi, v době mých začátků, jsme spolu dělali jednu, z dnešního pohledu ne příliš zdařilou televizní pohádku, kde mi hrál otec – pana krále. Pak jsme spolu zkusili hru pro Divadlo Ungelt, ale pár dnů před premiérou to táta musel ze zdravotních důvodů vzdát a už jsme se k tomu nevrátili. A teď naposledy někoho

napadlo, že bychom mohli udělat společnou výstavu obrazů, protože oba dva malujeme. On dělá litografii, já zase maluju akryly. Když se obrazy instalovaly v Divadle Viola a měla být vernisáž, přišel koronavirus a zase z toho sešlo. Teď to tam visí a je to zavřené. Naše společné projekty jsou nějak prokleté.

Co vás vedlo k tomu, že jste se přihlásil na výtvarný kurz? Je to zábava a je to nesmírně uklidňující. Pro mne je to taková terapie, protože v ateliéru je ticho a každý si pracuje u svého stojanu a soustředí se na svou práci. Je to takový meditační okamžik. Doma si maluju sám pro sebe, laicky. Někdo říká: „Ježíš, to je pěkný, já v tom něco vidím!“ a podobně. Ale většinou je to naprosto spontánní proces, kdy něco namaluju, pak to zničím a pak z toho opět něco vznikne. A na kurz jsem se přihlásil proto, abych se naučil základy. Na první hodině jsem měl uhlem nakreslit zmačkaný papír a vyšlo mi z toho takové kubistické grilované kuře. Člověk by ty základy měl znát.

Co se týče mluveného slova, zejména v rozhlasu je jméno Preiss pojem. Cítíte tíhu odpovědnosti, abyste té pověsti dostal? Cítil jsem ji dlouhá léta, ale najednou se to nějak zlomilo, a já jsem si řekl, že jsem tu sám za sebe, že jsem jiný. A tu odpovědnost tedy nesu čistě sám za sebe. Mám pocit, že dneska tomu jménu ostudu nedělám. Dosáhl jsem úrovně, za kterou se nemusím stydět.

Zmínil jste, že namlouváte i cestopisné a přírodopisné dokumenty, které také sám rád sledujete. Co vás na nich tak fascinuje? Tak já jsem od přírody cestovatel. Strašně rád bych se do některých končin světa podíval, ale nemám na to ani čas, ani prostředky, a tohle je pro mne takové cestování „prstem po mapě“, nebo spíše očima po obrazovce. Když dokument namlouvám, nemám šanci ho vidět celý, protože se různě přeskakuje a čtu jenom ty své úseky, takže z toho mnohdy vůbec nic nemám. Proto jsem rád, když se pak na film můžu podívat vcelku. Nedívám se jen na to, co jsem namluvil, sleduju cokoliv o cestování, fascinuje mě podmořský svět, divočina, prostě příroda ve všech formách, a říkám si, jak to ten pán Bůh geniálně vymyslel. Jenom člověk se to neustále snaží pozměnit k obrazu svému a na to asi také zajde, pokud s tím něco neudělá.

Co s tím děláte vy? Třídíte odpad a podobně? To je samozřejmost. I naše děti to bezvadně ovládají. Myslím, že generace, které přijdou po nás, se budou muset zase naučit životu v souladu s přírodou. To je jediná šance, snažit se minimalizovat využívání zdrojů. Protože my žijeme v neskutečném blahobytu, i když si to nepřipouštíme. Zvykli jsme si na vysoký životní standard. A právě když člověk cestuje, zjistí, jak málo jinde stačí lidem k životu. Žijeme v bezbřehém blahobytu, nadužíváme věci, nevážíme si jich, jsme spotřební... Můj syn si teď na YouTube pouští videa, jak se v Číně vyrábí všechno možné, a já si říkám, kam všechny ty výrobky přijdou, až přestanou sloužit? Země je přece musí nějak strávit. To je obrovský problém. A co se týče mého příspěvku k záchraně přírody, letos jsme si třeba nekupovali vánoční stromek, ale vzali jsme si jeden z výřezu, který by se vyhodil, od známého lesníka. A na to konto jsme se s ním domluvili, že si uděláme brigádu a půjdeme k němu do lesa na Vysočině s klukama sázet stromky. I kdybychom jich zasadili dvacet, myslím, že to má smysl. Takovým způsobem se dá aspoň v tom našem mikrosvětě pomáhat.

Býval jste komunálním politikem v Kunraticích. Změnilo to váš pohled na politiky a jejich motivace? Byl jsem spíše posledním spravedlivým a velkým naivou, když jsem do politiky vstupoval. Vlastně jsem se nechal ukecat, abych se objevil na kandidátce, a vůbec jsem nedoufal, že mě někdo zvolí. Pak jsem se dostal do zastupitelstva hned na druhém místě za starostkou ODS a začaly starosti. Je to spousta povinností a na komunální úrovni nemáte žádné náměstky a lidi, kteří by vás mohli zastupovat. Musíte se naučit věci, se kterými jste v životě nepřišel do styku. Abyste se vůbec orientoval, musíte nastudovat zákony a ovládnout terminologii. A když jsem potom zjistil, že některé věci diplomaticky řečeno „běží samospádem“, jsou dopředu vymyšlené a zajištěné a vy žijete v domnění, že tohle výběrové řízení je čisté, ačkoliv vítěz je od začátku dohodnutý, vzalo mi to vítr z plachet. Když proti tomu začnete bojovat, stanete se nepřítelem v očích všech, protože podkopáváte něco, co už nějakou dobu běží, a tím pádem se stáváte problémovým. Je to boj s větrnými mlýny. Hrozně mě to otrávil, takže jsem ještě před koncem funkčního období odstoupil a nechal jsem své místo většímu tygroví, svému kolegovi, u kterého jsem doufal, že ho to neseemele. Je tam dodnes, takže to asi byla dobrá volba...

Vidíte nějakou naději, že by se to mohlo změnit? Vidím na naší politické scéně lidi, kteří jsou slušní, a věřím jim. Mám určitý instinkt, který jako herec mít musím. Myslím, že jedním ze základů dobrého herce je mít smysl pro empatii, schopnost vcítovat se do druhých. Já ty lidi tedy cítím a vidím je. Jejich problém ale je, že nemají takovou razanci a marketingově populistický rozmach, aby oslovili většinu. Vládnoucí garnitura tohle má a k tomu navíc dobré trávení, aby šla přes mrtvoly a překonala úplně všechno. Takže ti dobří mají z mého pohledu velmi malou šanci ji překonat, pokud nechtějí jít stejnou cestou špinavých mechanismů. Jediný, kdo je tomu schopen s jistou vervou čelit, je Pavel Novotný (starosta městské části Praha-Řeporyje – pozn. red.), který pojmenovává věci pravými jmény, ale z celospolečenského hlediska vypadá jako totální exot. Bohužel i proto,

že se neumí stáhnout a přednést své názory kultivovaně. Je hodně vulgární, což pro spoustu lidí není stravitelné. Takže situace je hodně komplikovaná. Kdybych měl být prorokem, tak si myslím, že ještě jedno volební období to takhle bude trvat. Je to jenom o občanech, kteří musejí prohlédnout. Měli by sledovat konání této vlády a její vládnutí v souvislostech a hlavně se informovat z více nezávislých zdrojů.

Máte dva syny a jednu dceru. Zasáhlo je nějak herectví, což je u vás rodinná tradice? Moje dcera se herectví naštěstí nevěnuje, je v prvním ročníku mediálních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Starší syn na herectví zatím nepadá, ale mladší je docela komediant. Přál bych si, aby dělali něco jiného, třeba obyčejné poctivé řemeslo, protože herectví je strašně vrtkavé a nejisté. Rozhodně jim to nebudu rozmlouvat, ale pokusím se doporučit jiné možnosti.

Na co se momentálně těšíte? Ještě donedávna jsem se těšil na květnovou cestu do Portugalska, která je samozřejmě zrušená. Pak jsem se moc těšil na letní dovolenou. Tam už také vím, že bude na našem území někde na chalupě. Ale nevadí mi to. Já se vlastně těším na každý další den. Jsem celkem šťastný a celá tahle koronavirová situace mi přijde naprosto přirozená. Asi jsme se potřebovali všichni zastavit. Víím, že to bude mít nedozírné ekonomické následky a někteří lidé to budou mít opravdu těžké – rozhodně jim to nepřeju, ale myslím, že to uskromnění se, zastavení a to, že jsme všichni spolu doma, i když si občas jdeme na nervy, je dobře. A hlavně planeta si trochu oddychne. Jenom toho letového provozu, co ubylo... Myslím, že nic není samo sebou, my lidé si to děláme sami. Občas taková epidemie prostě přijde. Je to přírodní výběr. Jen se jí dneska zaplat'pánbůh dokážeme lépe bránit.

Martin Preiss Narodil se 14. 6. 1973 v Praze do herecké rodiny Viktora a Jany Preissových. Už během studií na pražské DAMU hostoval v Národním divadle a po škole nastoupil do angažmá v plzeňském Divadle Josefa Kajetána Tyla. V roce 1998 se vrátil do souboru Národního divadla už jako stálý člen činohry. V letech 2005–2012 hrál v Divadle Na Jezerce a Pod Palmovkou. V současné době je na volné noze a divadlo nehraje. Proslavil se také jako moderátor soutěžního pořadu Chcete být milionářem? (2003–2004), často spolupracuje s dabingem, čte audioknihy a pravidelně se objevuje v televizních seriálech (Krejzovi, Doktoři z Počátků, Velmi křehké vztahy, Tři králové, Nemocnice na kraji města III, Arrowsmith, Specialisté) a filmech (Případ pro rybáře, Sjezd abiturientů a další). Je podruhé ženatý, z prvního manželství má dospělou dceru Viktorii. Jeho současnou manželkou je herečka Martina Preissová, s níž vychovává syny Matouše a Šimona.

URL| <https://zdarsky.denik.cz/spolecnost/martin-preiss2020.html>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:

zdarsky.denik.cz (*Společnost*)

Herec Martin Preiss: Naše společné projekty s tátou jsou nějaké prokleté

10.5.2020 novojicinsky.denik.cz str. 00 **Společnost**

Filip Lukeš

Martin Preiss dlouhá léta cítil tíhu odpovědnosti za své příjmení, které proslavil jeho otec Viktor. Dnes už si je jistý, že mu ostudu nedělá. Na rozdíl od táty sice nehraje divadlo, ale je vyhledávaným rozhlasovým a dabingovým hercem, takže má dost práce i v časech koronaviru.

"Jak se vás dotkla opatření vlády kvůli koronaviru? Já nějakou velkou změnu nepociťuji, protože pracuji hodně individuálně a nehraji v divadle. Čtu audioknihy, chodím do dabingu a dělám rozhlasové a televizní reklamy. A to se dá zvládat i v současné situaci, samozřejmě za dodržení přísných hygienických opatření. Pochopitelně trochu riskuji, protože vždycky může být něco ve vzduchu, ale to je riziko podnikání. Virus můžu chytit stejně tak v hypermarketu. Na druhou stranu se mě to dotklo třeba tak, že jsem měl točit jeden díl detektivního seriálu Hlava medúzy s režisérem Filipem Renčem, což je pozastaveno na neurčito.

Jak tedy trávíte své dny v režimu plném omezení? Naštěstí máme k dispozici zahradu a bydlíme hned vedle lesa, takže tam chodíme. Ale paradoxně v lese je teď víc lidí než na ulici. Byli jsme také na chalupě, měli jsme na to čas, protože moje žena nemá práci vůbec. Národní divadlo je uzavřené, DAMU, kde učí, také stojí a seriál Slunečná se jí také zastavil, takže je doma a už si kouše nehty a jdeme jí všichni na nervy. Já mám aspoň

možnost občasného pracovního úniku. A ve všední dny občas vyrazíme na procházku za Prahu, kde víme, že koncentrace lidí nebude tak veliká.

O váš hlas je našťestí zájem. Mluví jím třeba detektiv Harry Bosch z krimisérie mistra románu noir Michaela Connellyho na audioknihách Černá ozvěna a Černý led, které vyšly loni. Když máte namluvit takový kus textu, připravujete se na to, žijete s ním, možná se vám o něm zdá. Nemrzí vás, když to pak skončí? Co se týče Harryho Bosche, tak vím, že Michael Connelly napsal zatím šest dílů, jestli se nemýlím, takže je perspektiva, že to bude pokračovat. Teď mám za sebou dva díly a ve výhledu je třetí. Když natáčení skončí, je to pro mne takové dvojlomné, sladkobolné – na jednu stranu jsem rád, protože je to vždycky velká kláda. Je tam hodně postav, takže se musím promítat do mužských i ženských hlasů, které mezi sebou komunikují. Už je to někdy na hranici dramatické tvorby. Kdyby to dělal Český rozhlas, tak by jistě obsadil vícero lidí. A po tom oddechnutí po určité době zase nastane určitý hlad. Takhle to chodí. Vždycky se našťestí naskytne něco dalšího.

Když se ještě vrátím k detektivovi Harrymu Boschovi, je vám něčím blízký? Samozřejmě, je napsaný velmi sympaticky. Je to takový ten syžet osamělých vlků ošlehaných osudem. Mnohdy jde hlavou proti zdi a překračuje zažitý kodexy detektivní práce. To musí, aby byl zajímavý a populární. A mně se také občas chce rovnou jít a někomu jednu vrazit. Nemyslím ve svém okolí, ale mnohdy, když ve zprávách vidím některé naše čelní představitele, bych to nejradši řešil denefestrací. Ale to bohužel nejde. V tomhle to má Harry Bosch jednodušší, že má jisté možnosti, i když občas za hranou, aby řešil věci po svém.

Nedávno jste také načetl dvě povídky do audioknihy Agathy Christie Svědkyně obžaloby. Posloucháte vůbec audioknihy? Na to bohužel vůbec nemám čas. Audioknihy pouze načítám a tím pádem také „čtu“ knihy. Občas si poslechnu nějaký jiný vzorek, abych věděl, jak to čtou mí kolegové, jaké jsou trendy, jak je laťka vysoko. Ideální je poslouchat audioknihy v autě, ale já zase nejždím až tak dlouhé trasy, a pokud ano, tak většinou s rodinou, kterou to zas až tak nezajímá. Klukům je dvanáct a devět let, takže těm nemůžu pouštět věci, které by zajímaly mne.

U práce na Svědkyni obžaloby jste se měli potkat i s otcem Viktorem. Jak to nakonec dopadlo? On se toho natáčení kvůli koronaviru nakonec zatím nezúčastnil a nevím, jak to celé dopadne.

Hráli jste spolu někdy v divadle nebo ve filmu? Naše společné projekty vždycky skončily tak nějak zvláště, do ztracena. Kdysi, v době mých začátků, jsme spolu dělali jednu, z dnešního pohledu ne příliš zdařilou televizní pohádku, kde mi hrál otec – pana krále. Pak jsme spolu zkusili hru pro Divadlo Ungelt, ale pár dnů před premiérou to táta musel ze zdravotních důvodů vzdát a už jsme se k tomu nevrátili. A teď naposledy někoho napadlo, že bychom mohli udělat společnou výstavu obrazů, protože oba dva malujeme. On dělá litografii, já zase maluju akryly. Když se obrazy instalovaly v Divadle Viola a měla být vernisáž, přišel koronavirus a zase z toho sešlo. Teď to tam visí a je to zavřené. Naše společné projekty jsou nějak prokleté.

Co vás vedlo k tomu, že jste se přihlásil na výtvarný kurz? Je to zábava a je to nesmírně uklidňující. Pro mne je to taková terapie, protože v ateliéru je ticho a každý si pracuje u svého stojanu a soustředí se na svou práci. Je to takový meditační okamžik. Doma si maluju sám pro sebe, laicky. Někdo říká: „Ježíš, to je pěkný, já v tom něco vidím!“ a podobně. Ale většinou je to naprosto spontánní proces, kdy něco namaluju, pak to zničím a pak z toho opět něco vznikne. A na kurz jsem se přihlásil proto, abych se naučil základy. Na první hodině jsem měl uhlem nakreslit zmačkaný papír a vyšlo mi z toho takové kubistické grilované kuře. Člověk by ty základy měl znát.

Co se týče mluveného slova, zejména v rozhlase je jméno Preiss pojem. Cítíte tíhu odpovědnosti, abyste té pověsti dostál? Cítil jsem ji dlouhá léta, ale najednou se to nějak zlomilo, a já jsem si řekl, že jsem tu sám za sebe, že jsem jiný. A tu odpovědnost tedy nesu čistě sám za sebe. Mám pocit, že dneska tomu jménu ostudu nedělám. Dosáhl jsem úrovně, za kterou se nemusím stydět.

Zmínil jste, že namlouváte i cestopisné a přírodopisné dokumenty, které také sám rád sledujete. Co vás na nich tak fascinuje? Tak já jsem od přírody cestovatel. Strašně rád bych se do některých končin světa podíval, ale nemám na to ani čas, ani prostředky, a tohle je pro mne takové cestování „prstem po mapě“, nebo spíše očima po obrazovce. Když dokument namlouám, nemám šanci ho vidět celý, protože se různě přeskakuje a čtu jenom ty své úseky, takže z toho mnohdy vůbec nic nemám. Proto jsem rád, když se pak na film můžu podívat vcelku. Nedivám se jen na to, co jsem namluvil, sleduju cokoliv o cestování, fascinuje mě podmořský svět, divočina, prostě příroda ve všech formách, a říkám si, jak to ten pán Bůh geniálně vymyslel. Jenom člověk se to neustále snaží pozměnit k obrazu svému a na to asi také zajde, pokud s tím něco neudělá.

Co s tím děláte vy? Třídíte odpad a podobně? To je samozřejmost. I naše děti to bezvadně ovládají. Myslím, že generace, které přijdou po nás, se budou muset zase naučit životu v souladu s přírodou. To je jediná šance, snažit se minimalizovat využívání zdrojů. Protože my žijeme v neskutečném blahobytu, i když si to nepřipouštíme. Zvykli jsme si na vysoký životní standard. A právě když člověk cestuje, zjistí, jak málo jinde stačí lidem k životu. Žijeme v bezbřehém blahobytu, nadužíváme věci, nevážíme si jich, jsme spotřební... Můj syn si teď na YouTube pouští videa, jak se v Číně vyrábí všechno možné, a já si říkám, kam všechny ty výrobky přijdou, až přestanou sloužit? Země je přece musí nějak strávit. To je obrovský problém. A co se týče mého příspěvku k záchraně přírody, letos jsme si třeba nekupovali vánoční stromek, ale vzali jsme si jeden z výřezu, který by se vyhodil, od známého lesníka. A na to konto jsme se s ním domluvili, že si uděláme brigádu a půjdeme k němu do lesa na Vysočině s klukama sázet stromky. I kdybychom jich zasadili dvacet, myslím, že to má smysl. Takovým způsobem se dá aspoň v tom našem mikrosvětě pomáhat.

Býval jste komunálním politikem v Kunraticích. Změnilo to váš pohled na politiky a jejich motivace? Byl jsem spíše posledním spravedlivým a velkým naivou, když jsem do politiky vstupoval. Vlastně jsem se nechal ukecat, abych se objevil na kandidátce, a vůbec jsem nedoufal, že mě někdo zvolí. Pak jsem se dostal do zastupitelstva hned na druhém místě za starostkou ODS a začaly starosti. Je to spousta povinností a na komunální úrovni nemáte žádné námětky a lidi, kteří by vás mohli zastupovat. Musíte se naučit věci, se kterými jste v životě nepřišel do styku. Abyste se vůbec orientoval, musíte nastudovat zákony a ovládnout terminologii. A když jsem potom zjistil, že některé věci diplomaticky řečeno „běží samospádem“, jsou dopředu vymyšlené a zajištěné a vy žijete v domněni, že tohle výběrové řízení je čisté, ačkoliv vítěz je od začátku dohodnutý, vzalo mi to vítr z plachet. Když proti tomu začnete bojovat, stanete se nepřítelem v očích všech, protože podkopáváte něco, co už nějakou dobu běží, a tím pádem se stáváte problémovým. Je to boj s větrnými mlýny. Hrozně mě to otrávil, takže jsem ještě před koncem funkčního období odstoupil a nechal jsem své místo většímu tygroví, svému kolegovi, u kterého jsem doufal, že ho to nesemele. Je tam dodnes, takže to asi byla dobrá volba...

Vidíte nějakou naději, že by se to mohlo změnit? Vidím na naší politické scéně lidi, kteří jsou slušní, a věřím jim. Mám určitý instinkt, který jako herec mít musím. Myslím, že jedním ze základů dobrého herce je mít smysl pro empatii, schopnost vcítovat se do druhých. Já ty lidi tedy cítím a vidím je. Jejich problém ale je, že nemají takovou razanci a marketingově populistický rozmach, aby oslovili většinu. Vládnoucí garnitura tohle má a k tomu navíc dobré trávení, aby šla přes mrtvoly a překonala úplně všechno. Takže ti dobří mají z mého pohledu velmi malou šanci ji překonat, pokud nechtějí jít stejnou cestou špinavých mechanismů. Jediný, kdo je tomu schopen s jistou vervou čelit, je Pavel Novotný (starosta městské části Praha-Řeporyje – pozn. red.), který pojmenovává věci pravými jmény, ale z celospolečenského hlediska vypadá jako totální exot. Bohužel i proto, že se neumí stáhnout a přednést své názory kultivovaně. Je hodně vulgární, což pro spoustu lidí není stravitelné. Takže situace je hodně komplikovaná. Kdybych měl být prorokem, tak si myslím, že ještě jedno volební období to takhle bude trvat. Je to jenom o občanech, kteří musejí prohlédnout. Měli by sledovat konání této vlády a její vládnutí v souvislostech a hlavně se informovat z více nezávislých zdrojů.

Máte dva syny a jednu dceru. Zasáhlo je nějak herectví, což je u vás rodinná tradice? Moje dcera se herectví naštěstí nevěnuje, je v prvním ročníku mediálních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Starší syn na herectví zatím nevypadá, ale mladší je docela komediant. Přál bych si, aby dělali něco jiného, třeba obyčejné poctivé řemeslo, protože herectví je strašně vrtkavé a nejisté. Rozhodně jim to nebudu rozmlouvat, ale pokusím se doporučit jiné možnosti.

Na co se momentálně těšíte? Ještě donedávna jsem se těšil na květnovou cestu do Portugalska, která je samozřejmě zrušená. Pak jsem se moc těšil na letní dovolenou. Tam už také vím, že bude na našem území někde na chalupě. Ale nevádí mi to. Já se vlastně těším na každý další den. Jsem celkem šťastný a celá tahle koronavirová situace mi přijde naprosto přirozená. Asi jsme se potřebovali všichni zastavit. Víím, že to bude mít nedozírné ekonomické následky a někteří lidé to budou mít opravdu těžké – rozhodně jim to nepřeju, ale myslím, že to uskromnění se, zastavení a to, že jsme všichni spolu doma, i když si občas jdeme na nervy, je dobře. A hlavně planeta si trochu oddechne. Jenom toho letového provozu, co ubylo... Myslím, že nic není samo sebou, my lidi si to děláme sami. Občas taková epidemie prostě přijde. Je to přírodní výběr. Jen se jí dneska zaplaťpánbůh dokážeme lépe bránit.

Martin Preiss Narodil se 14. 6. 1973 v Praze do herecké rodiny Viktora a Jany Preissových. Už během studií na pražské DAMU hostoval v Národním divadle a po škole nastoupil do angažmá v plzeňském Divadle Josefa Kajetána Tyla. V roce 1998 se vrátil do souboru Národního divadla už jako stálý člen činohry. V letech 2005–2012 hrál v Divadle Na Jezerce a Pod Palmovkou. V současné době je na volné noze a divadlo nehraje.

Proslavil se také jako moderátor soutěžního pořadu *Chcete být milionářem?* (2003–2004), často spolupracuje s dabingem, čte audioknihy a pravidelně se objevuje v televizních seriálech (*Krejzovi*, *Doktoři z Počátků*, *Velmi křehké vztahy*, *Tři králové*, *Nemocnice na kraji města III*, *Arrowsmith*, *Specialisté*) a filmech (*Případ pro rybáře*, *Sjezd abiturientů* a další). Je podruhé ženatý, z prvního manželství má dospělou dceru Viktorii. Jeho současnou manželkou je herečka Martina Preissová, s níž vychovává syny Matouše a Šimona.

URL| <https://novojicinsky.denik.cz/spolecnost/martin-preiss2020.html>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:

novojicinsky.denik.cz (*Společnost*)

Herec Martin Preiss: Naše společné projekty s tátou jsou nějaké prokleté

10.5.2020 hodoninsky.denik.cz str. 00 **Společnost**

Filip Lukeš

Martin Preiss dlouhá léta cítil tíhu odpovědnosti za své příjmení, které proslavil jeho otec Viktor. Dnes už si je jistý, že mu ostudu nedělá. Na rozdíl od táty sice nehraje divadlo, ale je vyhledávaným rozhlasovým a dabingovým hercem, takže má dost práce i v časech koronaviru.

"Jak se vás dotkla opatření vlády kvůli koronaviru? Já nějakou velkou změnu nepociťuji, protože pracuji hodně individuálně a nehraji v divadle. Čtu audioknihy, chodím do dabingu a dělám rozhlasové a televizní reklamy. A to se dá zvládat i v současné situaci, samozřejmě za dodržení přísných hygienických opatření. Pochopitelně trochu riskuji, protože vždycky může být něco ve vzduchu, ale to je riziko podnikání. Virus můžu chytit stejně tak v hypermarketu. Na druhou stranu se mě to dotklo třeba tak, že jsem měl točit jeden díl detektivního seriálu *Hlava medúzy* s režisérem Filipem Renčem, což je pozastaveno na neurčito.

Jak tedy trávíte své dny v režimu plném omezení? Naštěstí máme k dispozici zahradu a bydlíme hned vedle lesa, takže tam chodíme. Ale paradoxně v lese je teď víc lidí než na ulici. Byli jsme také na chalupě, měli jsme na to čas, protože moje žena nemá práci vůbec. Národní divadlo je uzavřené, DAMU, kde učí, také stojí a seriál *Slunečná* se jí také zastavil, takže je doma a už si kouše nehty a jdeme jí všichni na nervy. Já mám aspoň možnost občasného pracovního úniku. A ve všední dny občas vyrazíme na procházku za Prahu, kde víme, že koncentrace lidí nebude tak veliká.

O váš hlas je naštěstí zájem. Mluví jím třeba detektiv Harry Bosch z krimisérie mistra románu noir Michaela Connellyho na audioknihách *Černá ozvěna* a *Černý led*, které vyšly loni. Když máte namluvit takový kus textu, připravujete se na to, žijete s ním, možná se vám o něm zdá. Nemrzí vás, když to pak skončí? Co se týče Harryho Bosche, tak vím, že Michael Connelly napsal zatím šest dílů, jestli se nemýlím, takže je perspektiva, že to bude pokračovat. Teď mám za sebou dva díly a ve výhledu je třetí. Když natáčení skončí, je to pro mne takové dvojlomné, sladkobolné – na jednu stranu jsem rád, protože je to vždycky velká kláda. Je tam hodně postav, takže se musím promítat do mužských i ženských hlasů, které mezi sebou komunikují. Už je to někdy na hranici dramatické tvorby. Kdyby to dělal Český rozhlas, tak by jistě obsadil vícero lidí. A po tom oddechnutí po určité době zase nastane určitý hlad. Takhle to chodí. Vždycky se naštěstí naskytne něco dalšího.

Když se ještě vrátím k detektivovi Harrymu Boschovi, je vám něčím blízký? Samozřejmě, je napsaný velmi sympaticky. Je to takový ten syžet osamělých vlků ošlehaných osudem. Mnohdy jde hlavou proti zdi a překračuje zažitá kodexy detektivní práce. To musí, aby byl zajímavý a populární. A mně se také občas chce rovnou jít a někomu jednu vrazit. Nemyslím ve svém okolí, ale mnohdy, když ve zprávách vidím některé naše čelní představitele, bych to nejradši řešil denefestrací. Ale to bohužel nejde. V tomhle to má Harry Bosch jednodušší, že má jisté možnosti, i když občas za hranou, aby řešil věci po svém.

Nedávno jste také načel dvě povídky do audioknihy Agathy Christie *Svědčyně obžaloby*. Posloucháte vůbec audioknihy? Na to bohužel vůbec nemám čas. Audioknihy pouze načítám a tím pádem také „čtu“ knihy. Občas si poslechnu nějaký jiný vzorek, abych věděl, jak to čtou mí kolegové, jaké jsou trendy, jak je laťka vysoko. Ideální je poslouchat audioknihy v autě, ale já zase nejždím až tak dlouhé trasy, a pokud ano, tak většinou s rodinou,

kteřou to zas až tak nezajímá. Klukům je dvanáct a devět let, takže těm nemůžu pouštět věci, které by zajímaly mne.

U práce na Svědkyni obžaloby jste se měli potkat i s otcem Viktorem. Jak to nakonec dopadlo? On se toho natáčení kvůli koronaviru nakonec zatím nezúčastnil a nevím, jak to celé dopadne.

Hráli jste spolu někdy v divadle nebo ve filmu? Naše společné projekty vždycky skončily tak nějak zvláště, do ztracena. Kdysi, v době mých začátků, jsme spolu dělali jednu, z dnešního pohledu ne příliš zdařilou televizní pohádku, kde mi hrál otec – pana krále. Pak jsme spolu zkoušeli hru pro Divadlo Ungelt, ale pár dnů před premiérou to táta musel ze zdravotních důvodů vzdát a už jsme se k tomu nevrátili. A teď naposledy někoho napadlo, že bychom mohli udělat společnou výstavu obrazů, protože oba dva malujeme. On dělá litografii, já zase maluju akryly. Když se obrazy instalovaly v Divadle Viola a měla být vernisáž, přišel koronavirus a zase z toho sešlo. Teď to tam visí a je to zavřené. Naše společné projekty jsou nějak prokleté.

Co vás vedlo k tomu, že jste se přihlásil na výtvarný kurz? Je to zábava a je to nesmírně uklidňující. Pro mne je to taková terapie, protože v ateliéru je ticho a každý si pracuje u svého stojanu a soustředí se na svou práci. Je to takový meditační okamžik. Doma si maluju sám pro sebe, laicky. Někdo říká: „Ježíš, to je pěkný, já v tom něco vidím!“ a podobně. Ale většinou je to naprosto spontánní proces, kdy něco namaluju, pak to zničím a pak z toho opět něco vznikne. A na kurz jsem se přihlásil proto, abych se naučil základy. Na první hodině jsem měl uhlem nakreslit zmačkaný papír a vyšlo mi z toho takové kubistické grilované kuře. Člověk by ty základy měl znát.

Co se týče mluveného slova, zejména v rozhlase je jméno Preiss pojem. Cítíte tíhu odpovědnosti, abyste té pověsti dostál? Cítil jsem ji dlouhá léta, ale najednou se to nějak zlomilo, a já jsem si řekl, že jsem tu sám za sebe, že jsem jiný. A tu odpovědnost tedy nesu čistě sám za sebe. Mám pocit, že dneska tomu jménu ostudu nedělám. Dosáhl jsem úrovně, za kterou se nemusím stydět.

Zmínil jste, že namlouváte i cestopisné a přírodopisné dokumenty, které také sám rád sledujete. Co vás na nich tak fascinuje? Tak já jsem od přírody cestovatel. Strašně rád bych se do některých končin světa podíval, ale nemám na to ani čas, ani prostředky, a tohle je pro mne takové cestování „prstem po mapě“, nebo spíše očima po obrazovce. Když dokument namlouvám, nemám šanci ho vidět celý, protože se různě přeskakuje a čtu jenom ty své úseky, takže z toho mnohdy vůbec nic nemám. Proto jsem rád, když se pak na film můžu podívat vcelku. Nečudu se jen na to, co jsem namluvil, sleduju cokoliv o cestování, fascinuje mě podmořský svět, divočina, prostě příroda ve všech formách, a říkám si, jak to ten pán Bůh geniálně vymyslel. Jenom člověk se to neustále snaží pozměnit k obrazu svému a na to asi také zajde, pokud s tím něco neudělá.

Co s tím děláte vy? Třídíte odpad a podobně? To je samozřejmost. I naše děti to bezvadně ovládají. Myslím, že generace, které přijdou po nás, se budou muset zase naučit životu v souladu s přírodou. To je jediná šance, snažit se minimalizovat využívání zdrojů. Protože my žijeme v neskutečném blahobytu, i když si to nepřipouštíme. Zvykli jsme si na vysoký životní standard. A právě když člověk cestuje, zjistí, jak málo jinde stačí lidem k životu. Žijeme v bezbřehém blahobytu, nadužíváme věci, nevážíme si jich, jsme spotřební... Můj syn si teď na YouTube pouští videa, jak se v Číně vyrábí všechno možné, a já si říkám, kam všechny ty výrobky přijdou, až přestanou sloužit? Země je přece musí nějak strávit. To je obrovský problém. A co se týče mého příspěvku k záchraně přírody, letos jsme si třeba nekupovali vánoční stromek, ale vzali jsme si jeden z výřezu, který by se vyhodil, od známého lesníka. A na to konto jsme se s ním domluvili, že si uděláme brigádu a půjdeme k němu do lesa na Vysočině s klukama sázet stromky. I kdybychom jich zasadili dvacet, myslím, že to má smysl. Takovým způsobem se dá aspoň v tom našem mikrosvětě pomáhat.

Býval jste komunálním politikem v Kunraticích. Změnilo to váš pohled na politiky a jejich motivace? Byl jsem spíše posledním spravedlivým a velkým naivou, když jsem do politiky vstupoval. Vlastně jsem se nechal ukecat, abych se objevil na kandidátce, a vůbec jsem nedoufal, že mě někdo zvolí. Pak jsem se dostal do zastupitelstva hned na druhém místě za starostkou ODS a začaly starosti. Je to spousta povinností a na komunální úrovni nemáte žádné námětky a lidi, kteří by vás mohli zastupovat. Musíte se naučit věci, se kterými jste v životě nepřišel do styku. Abyste se vůbec orientoval, musíte nastudovat zákony a ovládnout terminologii. A když jsem potom zjistil, že některé věci diplomaticky řečeno „běží samospádem“, jsou dopředu vymyšlené a zajištěné a vy žijete v domnění, že tohle výběrové řízení je čisté, ačkoliv vítěz je od začátku dohodnutý, vzalo mi to vítr z plachet. Když proti tomu začnete bojovat, stanete se nepřítelem v očích všech, protože podkopáváte něco, co už nějakou dobu běží, a tím pádem se stáváte problémovým. Je to boj s větrnými mlýny. Hrozně mě to otrávil, takže jsem ještě před koncem funkčního období odstoupil a nechal jsem své místo většímu tygrovi, svému kolegovi, u kterého jsem doufal, že ho to nesemele. Je tam dodnes, takže to asi byla dobrá volba...

Vidíte nějakou naději, že by se to mohlo změnit? Vidím na naší politické scéně lidi, kteří jsou slušní, a věřím jim. Mám určitý instinkt, který jako herec mít musím. Myslím, že jedním ze základů dobrého herce je mít smysl pro empatii, schopnost vcítovat se do druhých. Já ty lidi tedy cítím a vidím je. Jejich problém ale je, že nemají takovou razanci a marketingově populistický rozmach, aby oslovili většinu. Vládnoucí garnitura tohle má a k tomu navíc dobré trávení, aby šla přes mrtvoly a překonala úplně všechno. Takže ti dobří mají z mého pohledu velmi malou šanci ji překonat, pokud nechtějí jít stejnou cestou špinavých mechanismů. Jediný, kdo je tomu schopen s jistou vervou čelit, je Pavel Novotný (starosta městské části Praha-Řeporyje – pozn. red.), který pojmenovává věci pravými jmény, ale z celospolečenského hlediska vypadá jako totální exot. Bohužel i proto, že se neumí stáhnout a přednést své názory kultivovaně. Je hodně vulgární, což pro spoustu lidí není stravitelné. Takže situace je hodně komplikovaná. Kdybych měl být prorokem, tak si myslím, že ještě jedno volební období to takhle bude trvat. Je to jenom o občanech, kteří musejí prohlédnout. Měli by sledovat konání této vlády a její vládnutí v souvislostech a hlavně se informovat z více nezávislých zdrojů.

Máte dva syny a jednu dceru. Zasáhlo je nějak herectví, což je u vás rodinná tradice? Moje dcera se herectví naštěstí nevěnuje, je v prvním ročníku mediálních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Starší syn na herectví zatím nevypadá, ale mladší je docela komediant. Přál bych si, aby dělali něco jiného, třeba obyčejné poctivé řemeslo, protože herectví je strašně vrtkavé a nejisté. Rozhodně jim to nebudu rozmlouvat, ale pokusím se doporučit jiné možnosti.

Na co se momentálně těšíte? Ještě donedávna jsem se těšil na květnovou cestu do Portugalska, která je samozřejmě zrušená. Pak jsem se moc těšil na letní dovolenou. Tam už také vím, že bude na našem území někde na chalupě. Ale nevádí mi to. Já se vlastně těším na každý další den. Jsem celkem šťastný a celá tahle koronavirová situace mi přijde naprosto přirozená. Asi jsme se potřebovali všichni zastavit. Víím, že to bude mít nedozírné ekonomické následky a někteří lidé to budou mít opravdu těžké – rozhodně jim to nepřeju, ale myslím, že to uskromnění se, zastavení a to, že jsme všichni spolu doma, i když si občas jdeme na nervy, je dobře. A hlavně planeta si trochu oddechne. Jenom toho letového provozu, co ubylo... Myslím, že nic není samo sebou, my lidi si to děláme sami. Občas taková epidemie prostě přijde. Je to přírodní výběr. Jen se jí dneska zaplaťpánbůh dokážeme lépe bránit.

Martin Preiss Narodil se 14. 6. 1973 v Praze do herecké rodiny Viktora a Jany Preissovy. Už během studií na pražské DAMU hostoval v Národním divadle a po škole nastoupil do angažmá v plzeňském Divadle Josefa Kajetána Tyla. V roce 1998 se vrátil do souboru Národního divadla už jako stálý člen činohry. V letech 2005–2012 hrál v Divadle Na Jezerce a Pod Palmovkou. V současné době je na volné noze a divadlo nehraje. Proslavil se také jako moderátor soutěžního pořadu Chcete být milionářem? (2003–2004), často spolupracuje s dabingem, čte audioknihy a pravidelně se objevuje v televizních seriálech (Krejzovi, Doktoři z Počátků, Velmi křehké vztahy, Tři králové, Nemocnice na kraji města III, Arrowsmith, Specialisté) a filmech (Případ pro rybáře, Sjezd abiturientů a další). Je podruhé ženatý, z prvního manželství má dospělou dceru Viktorii. Jeho současnou manželkou je herečka Martina Preissová, s níž vychovává syny Matouše a Šimona.

URL| <https://hodoninsky.denik.cz/spolecnost/martin-preiss2020.html>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:

hodoninsky.denik.cz (*Společnost*)

Herec Martin Preiss: Naše společné projekty s tátou jsou nějaké prokleté

10.5.2020 denik.cz str. 00 Společnost

Filip Lukeš

Martin Preiss dlouhá léta cítil tíhu odpovědnosti za své příjmení, které proslavil jeho otec Viktor. Dnes už si je jistý, že mu ostudu nedělá. Na rozdíl od táty sice nehraje divadlo, ale je vyhledávaným rozhlasovým a dabingovým hercem, takže má dost práce i v časech koronaviru.

"Jak se vás dotkla opatření vlády kvůli koronaviru? Já nějakou velkou změnu nepociťuji, protože pracuji hodně individuálně a nehraji v divadle. Čtu audioknihy, chodím do dabingu a dělám rozhlasové a televizní reklamy. A to se dá zvládat i v současné situaci, samozřejmě za dodržení přísných hygienických opatření. Pochopitelně trochu riskuji, protože vždycky může být něco ve vzduchu, ale to je riziko podnikání. Virus můžu chytit stejně tak v hypermarketu. Na druhou stranu se mě to dotklo třeba tak, že jsem měl točit jeden díl detektivního seriálu Hlava medúzy s režisérem Filipem Renčem, což je pozastaveno na neurčito.

Jak tedy trávíte své dny v režimu plném omezení? Naštěstí máme k dispozici zahradu a bydlíme hned vedle lesa, takže tam chodíme. Ale paradoxně v lese je teď víc lidí než na ulici. Byli jsme také na chalupě, měli jsme na to čas, protože moje žena nemá práci vůbec. Národní divadlo je uzavřené, DAMU, kde učí, také stojí a seriál Slunečná se jí také zastavil, takže je doma a už si kouše nehty a jdeme jí všichni na nervy. Já mám aspoň možnost občasných pracovních úniků. A ve všední dny občas vyrazíme na procházku za Prahu, kde víme, že koncentrace lidí nebude tak veliká.

O váš hlas je naštěstí zájem. Mluví jím třeba detektiv Harry Bosch z krimisérie mistra románu noir Michaela Connellyho na audioknihách Černá ozvěna a Černý led, které vyšly loni. Když máte namluvit takový kus textu, připravujete se na to, žijete s ním, možná se vám o něm zdá. Nemrzí vás, když to pak skončí? Co se týče Harryho Bosche, tak vím, že Michael Connelly napsal zatím šest dílů, jestli se nemýlím, takže je perspektiva, že to bude pokračovat. Teď mám za sebou dva díly a ve výhledu je třetí. Když natáčení skončí, je to pro mne takové dvojlomné, sladkobolné – na jednu stranu jsem rád, protože je to vždycky velká kláda. Je tam hodně postav, takže se musím promítat do mužských i ženských hlasů, které mezi sebou komunikují. Už je to někdy na hranici dramatické tvorby. Kdyby to dělal Český rozhlas, tak by jistě obsadil vícero lidí. A po tom oddechnutí po určité době zase nastane určitý hlad. Takhle to chodí. Vždycky se naštěstí naskytne něco dalšího.

Když se ještě vrátím k detektivovi Harrymu Boschovi, je vám něčím blízký? Samozřejmě, je napsaný velmi sympaticky. Je to takový ten syžet osamělých vlků ošlehaných osudem. Mnohdy jde hlavou proti zdi a překračuje zažitá kodexy detektivní práce. To musí, aby byl zajímavý a populární. A mně se také občas chce rovnou jít a někomu jednu vrazit. Nemyslím ve svém okolí, ale mnohdy, když ve zprávách vidím některé naše čelní představitele, bych to nejradši řešil denefestrací. Ale to bohužel nejde. V tomhle to má Harry Bosch jednodušší, že má jisté možnosti, i když občas za hranou, aby řešil věci po svém.

Nedávno jste také načel dvě povídky do audioknihy Agathy Christie Svědkyně obžaloby. Posloucháte vůbec audioknihy? Na to bohužel vůbec nemám čas. Audioknihy pouze načítám a tím pádem také „čtu“ knihy. Občas si poslechnu nějaký jiný vzorek, abych věděl, jak to čtou mí kolegové, jaké jsou trendy, jak je laťka vysoko. Ideální je poslouchat audioknihy v autě, ale já zase nejzdím až tak dlouhé trasy, a pokud ano, tak většinou s rodinou, kterou to zas až tak nezajímá. Klukům je dvanáct a devět let, takže těm nemůžu pouštět věci, které by zajímaly mne.

U práce na Svědkyni obžaloby jste se měli potkat i s otcem Viktorem. Jak to nakonec dopadlo? On se toho natáčení kvůli koronaviru nakonec zatím nezúčastnil a nevím, jak to celé dopadne.

Hráli jste spolu někdy v divadle nebo ve filmu? Naše společné projekty vždycky skončily tak nějak zvláště, do ztracena. Kdysi, v době mých začátků, jsme spolu dělali jednu, z dnešního pohledu ne příliš zdařilou televizní pohádku, kde mi hrál otec – pana krále. Pak jsme spolu zkusili hru pro Divadlo Ungelt, ale pár dnů před premiérou to táta musel ze zdravotních důvodů vzdát a už jsme se k tomu nevrátili. A teď naposledy někoho napadlo, že bychom mohli udělat společnou výstavu obrazů, protože oba dva malujeme. On dělá litografii, já zase maluju akryly. Když se obrazy instalovaly v Divadle Viola a měla být vernisáž, přišel koronavirus a zase z toho sešlo. Teď to tam visí a je to zavřené. Naše společné projekty jsou nějak prokleté.

Co vás vedlo k tomu, že jste se přihlásil na výtvarný kurz? Je to zábava a je to nesmírně uklidňující. Pro mne je to taková terapie, protože v ateliéru je ticho a každý si pracuje u svého stojanu a soustředí se na svou práci. Je to takový meditační okamžik. Doma si maluju sám pro sebe, laicky. Někdo říká: „Ježíš, to je pěkný, já v tom něco vidím!“ a podobně. Ale většinou je to naprosto spontánní proces, kdy něco namaluju, pak to zničím a pak z toho opět něco vznikne. A na kurz jsem se přihlásil proto, abych se naučil základy. Na první hodině jsem měl uhlem nakreslit zmačkaný papír a vyšlo mi z toho takové kubistické grilované kuře. Člověk by ty základy měl znát.

Co se týče mluveného slova, zejména v rozhlasu je jméno Preiss pojem. Cítíte tíhu odpovědnosti, abyste té pověsti dostál? Cítil jsem ji dlouhá léta, ale najednou se to nějak zlomilo, a já jsem si řekl, že jsem tu sám za sebe, že jsem jiný. A tu odpovědnost tedy nesu čistě sám za sebe. Mám pocit, že dneska tomu jménu ostudu nedělám. Dosáhl jsem úrovně, za kterou se nemusím stydět.

Zmínil jste, že namlouváte i cestopisné a přírodopisné dokumenty, které také sám rád sledujete. Co vás na nich tak fascinuje? Tak já jsem od přírody cestovatel. Strašně rád bych se do některých končin světa podíval, ale nemám na to ani čas, ani prostředky, a tohle je pro mne takové cestování „prstem po mapě“, nebo spíše očima po obrazovce. Když dokument namlouvám, nemám šanci ho vidět celý, protože se různě přeskakuje a čtu jenom ty své úseky, takže z toho mnohdy vůbec nic nemám. Proto jsem rád, když se pak na film můžu podívat vcelku. Neodivím se jen na to, co jsem namluvil, sleduju cokoliv o cestování, fascinuje mě podmořský svět, divočina, prostě příroda ve všech formách, a říkám si, jak to ten pán Bůh geniálně vymyslel. Jenom člověk se to neustále snaží pozměnit k obrazu svému a na to asi také zajde, pokud s tím něco neudělá.

Co s tím děláte vy? Třídíte odpad a podobně? To je samozřejmost. I naše děti to bezvadně ovládají. Myslím, že generace, které přijdou po nás, se budou muset zase naučit životu v souladu s přírodou. To je jediná šance, snažit se minimalizovat využívání zdrojů. Protože my žijeme v neskutečném blahobytu, i když si to nepřipouštíme. Zvykli jsme si na vysoký životní standard. A právě když člověk cestuje, zjistí, jak málo jinde stačí lidem k životu. Žijeme v bezbřehém blahobytu, nadužíváme věci, nevážíme si jich, jsme spotřební... Můj syn si teď na YouTube pouští videa, jak se v Číně vyrábí všechno možné, a já si říkám, kam všechny ty výrobky přijdou, až přestanou sloužit? Země je přece musí nějak strávit. To je obrovský problém. A co se týče mého příspěvku k záchraně přírody, letos jsme si třeba nekupovali vánoční stromek, ale vzali jsme si jeden z výřezu, který by se vyhodil, od známého lesníka. A na to konto jsme se s ním domluvili, že si uděláme brigádu a půjdeme k němu do lesa na Vysočině s klukama sázet stromky. I kdybychom jich zasadili dvacet, myslím, že to má smysl. Takovým způsobem se dá aspoň v tom našem mikrosvětě pomáhat.

Býval jste komunálním politikem v Kunraticích. Změnilo to váš pohled na politiky a jejich motivace? Byl jsem spíše posledním spravedlivým a velkým naivou, když jsem do politiky vstupoval. Vlastně jsem se nechal ukecat, abych se objevil na kandidátce, a vůbec jsem nedoufal, že mě někdo zvolí. Pak jsem se dostal do zastupitelstva hned na druhém místě za starostkou ODS a začaly starosti. Je to spousta povinností a na komunální úrovni nemáte žádné námětky a lidi, kteří by vás mohli zastupovat. Musíte se naučit věci, se kterými jste v životě nepřišel do styku. Abyste se vůbec orientoval, musíte nastudovat zákony a ovládnout terminologii. A když jsem potom zjistil, že některé věci diplomaticky řečeno „běží samospádem“, jsou dopředu vymyšlené a zajištěné a vy žijete v domnění, že tohle výběrové řízení je čisté, ačkoliv vítěz je od začátku dohodnutý, vzalo mi to vítr z plachet. Když proti tomu začnete bojovat, stanete se nepřítelem v očích všech, protože podkopáváte něco, co už nějakou dobu běží, a tím pádem se stáváte problémovým. Je to boj s větrnými mlýny. Hrozně mě to otrávil, takže jsem ještě před koncem funkčního období odstoupil a nechal jsem své místo většímu tygroví, svému kolegovi, u kterého jsem doufal, že ho to nesemele. Je tam dodnes, takže to asi byla dobrá volba...

Vidíte nějakou naději, že by se to mohlo změnit? Vidím na naší politické scéně lidi, kteří jsou slušní, a věřím jim. Mám určitý instinkt, který jako herec mít musím. Myslím, že jedním ze základů dobrého herce je mít smysl pro empatii, schopnost vcítovat se do druhých. Já ty lidi tedy cítím a vidím je. Jejich problém ale je, že nemají takovou razanci a marketingově populistický rozmach, aby oslovili většinu. Vládnoucí garnitura tohle má a k tomu navíc dobré trávení, aby šla přes mrtvoly a překonala úplně všechno. Takže ti dobří mají z mého pohledu velmi malou šanci ji překonat, pokud nechtějí jít stejnou cestou špinavých mechanismů. Jediný, kdo je tomu schopen s jistou vervou čelit, je Pavel Novotný (starosta městské části Praha-Řeporyje – pozn. red.), který pojmenovává věci pravými jmény, ale z celospolečenského hlediska vypadá jako totální exot. Bohužel i proto, že se neumí stáhnout a přednést své názory kultivovaně. Je hodně vulgární, což pro spoustu lidí není stravitelné. Takže situace je hodně komplikovaná. Kdybych měl být prorokem, tak si myslím, že ještě jedno volební období to takhle bude trvat. Je to jenom o občanech, kteří musejí prohlédnout. Měli by sledovat konání této vlády a její vládnutí v souvislostech a hlavně se informovat z více nezávislých zdrojů.

Máte dva syny a jednu dceru. Zasáhlo je nějak herectví, což je u vás rodinná tradice? Moje dcera se herectví naštěstí nevěnuje, je v prvním ročníku mediálních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Starší syn na herectví zatím nevypadá, ale mladší je docela komediant. Přál bych si, aby dělali něco jiného, třeba obyčejné poctivé řemeslo, protože herectví je strašně vrtkavé a nejisté. Rozhodně jim to nebudu rozmlouvat, ale pokusím se doporučovat jiné možnosti.

Na co se momentálně těšíte? Ještě donedávna jsem se těšil na květnovou cestu do Portugalska, která je samozřejmě zrušená. Pak jsem se moc těšil na letní dovolenou. Tam už také vím, že bude na našem území někde na chalupě. Ale nevádí mi to. Já se vlastně těším na každý další den. Jsem celkem šťastný a celá tahle koronavirová situace mi přijde naprosto přirozená. Asi jsme se potřebovali všichni zastavit. Víím, že to bude mít

nedožrnné ekonomické následky a někteří lidé to budou mít opravdu těžké – rozhodně jim to nepřeju, ale myslím, že to uskromnění se, zastavení a to, že jsme všichni spolu doma, i když si občas jdeme na nervy, je dobře. A hlavně planeta si trochu oddychne. Jenom toho letového provozu, co ubylo... Myslím, že nic není samo sebou, my lidi si to děláme sami. Občas taková epidemie prostě přijde. Je to přírodní výběr. Jen se jí dneska zaplatřpánbůh dokážeme lépe bránit.

Martin PreissNarodil se 14. 6. 1973 v Praze do herecké rodiny Viktora a Jany Preissoových. Už během studií na pražské DAMU hostoval v Národním divadle a po škole nastoupil do angažmá v plzeňském Divadle Josefa Kajetána Tyla. V roce 1998 se vrátil do souboru Národního divadla už jako stálý člen činohry. V letech 2005–2012 hrál v Divadle Na Jezerce a Pod Palmovkou.V současné době je na volné noze a divadlo nehraje. Proslavil se také jako moderátor soutěžního pořadu Chcete být milionářem? (2003–2004), často spolupracuje s dabingem, čte audioknihy a pravidelně se objevuje v televizních seriálech (Krejzovi, Doktoři z Počátků, Velmi křehké vztahy, Tři králové, Nemocnice na kraji města III, Arrowsmith, Specialisté) a filmech (Případ pro rybáře, Sjezd abiturientů a další).Je podruhé ženatý, z prvního manželství má dospělou dceru Viktorii. Jeho současnou manželkou je herečka Martina Preissová, s níž vychovává syny Matouše a Šimona.

URL| <https://www.denik.cz/spolecnost/martin-preiss2020.html>

Stejná zpráva vyšla také v dalších 2 titulech:
denik.cz (*Společnost*), denik.cz (*Společnost*)

Herec Martin Preiss: Naše společné projekty s tátou jsou nějaké prokleté

10.5.2020 brnensky.denik.cz str. 00 Společnost

Filip Lukeš

Martin Preiss dlouhá léta cítil tíhu odpovědnosti za své příjmení, které proslavil jeho otec Viktor. Dnes už si je jistý, že mu ostudu nedělá. Na rozdíl od táty sice nehraje divadlo, ale je vyhledávaným rozhlasovým a dabingovým hercem, takže má dost práce i v časech koronaviru.

"Jak se vás dotkla opatření vlády kvůli koronaviru?Já nějakou velkou změnu nepocitřuji, protože pracuji hodně individuálně a nehraji v divadle. Čtu audioknihy, chodím do dabingu a dělám rozhlasové a televizní reklamy. A to se dá zvládat i v současné situaci, samozřejmě za dodržení přísných hygienických opatření. Pochopitelně trochu riskuji, protože vždycky může být něco ve vzduchu, ale to je riziko podnikání. Virus můžu chytit stejně tak v hypermarketu. Na druhou stranu se mě to dotklo třeba tak, že jsem měl točit jeden díl detektivního seriálu Hlava medúzy s režisérem Filipem Renčem, což je pozastaveno na neurčito.

Jak tedy trávíte své dny v režimu plném omezení?Naštěstí máme k dispozici zahradu a bydlíme hned vedle lesa, takže tam chodíme. Ale paradoxně v lese je teď víc lidí než na ulici. Byli jsme také na chalupě, měli jsme na to čas, protože moje žena nemá práci vůbec. Národní divadlo je uzavřené, DAMU, kde učí, také stojí a seriál Slunečná se jí také zastavil, takže je doma a už si kouše nehty a jdeme jí všichni na nervy. Já mám aspoň možnost občasného pracovního úniku. A ve všední dny občas vyrazíme na procházku za Prahu, kde víme, že koncentrace lidí nebude tak veliká.

O váš hlas je naštěstí zájem. Mluví jím třeba detektiv Harry Bosch z krimisérie mistra románu noir Michaela Connellyho na audioknihách Černá ozvěna a Černý led, které vyšly loni. Když máte namluvit takový kus textu, připravujete se na to, žijete s ním, možná se vám o něm zdá. Nemrzí vás, když to pak skončí?Co se týče Harryho Bosche, tak vím, že Michael Connelly napsal zatím šest dílů, jestli se nemýlím, takže je perspektiva, že to bude pokračovat. Teď mám za sebou dva díly a ve výhledu je třetí. Když natáčení skončí, je to pro mne takové dvojlomné, sladkobolné – na jednu stranu jsem rád, protože je to vždycky velká kláda. Je tam hodně postav, takže se musím promítat do mužských i ženských hlasů, které mezi sebou komunikují. Už je to někdy na hranici dramatické tvorby. Kdyby to dělal Český rozhlas, tak by jistě obsadil vícero lidí. A po tom oddechnutí po určité době zase nastane určitý hlad. Takhle to chodí. Vždycky se naštěstí naskytne něco dalšího.

Když se ještě vrátím k detektivovi Harrymu Boschovi, je vám něčím blízký?Samozřejmě, je napsaný velmi sympaticky. Je to takový ten syžet osamělých vlků ošlehaných osudem. Mnohdy jde hlavou proti zdi a

překračuje zažité kodexy detektivní práce. To musí, aby byl zajímavý a populární. A mně se také občas chce rovnou jít a někomu jednu vrazit. Nemyslím ve svém okolí, ale mnohdy, když ve zprávách vidím některé naše čelní představitele, bych to nejradši řešil denefestrací. Ale to bohužel nejde. V tomhle to má Harry Bosch jednodušší, že má jisté možnosti, i když občas za hranou, aby řešil věci po svém.

Nedávno jste také načel dvě povídky do audioknihy Agathy Christie Svědkyně obžaloby. Posloucháte vůbec audioknihy? Na to bohužel vůbec nemám čas. Audioknihy pouze načítám a tím pádem také „čtu“ knihy. Občas si poslechnu nějaký jiný vzorek, abych věděl, jak to čtou mí kolegové, jaké jsou trendy, jak je laťka vysoko. Ideální je poslouchat audioknihy v autě, ale já zase nejzdím až tak dlouhé trasy, a pokud ano, tak většinou s rodinou, kterou to zas až tak nezajímá. Klukům je dvanáct a devět let, takže těm nemůžu pouštět věci, které by zajímaly mne.

U práce na Svědkyni obžaloby jste se měli potkat i s otcem Viktorem. Jak to nakonec dopadlo? On se toho natáčení kvůli koronaviru nakonec zatím nezúčastnil a nevím, jak to celé dopadne.

Hráli jste spolu někdy v divadle nebo ve filmu? Naše společné projekty vždycky skončily tak nějak zvláště, do ztracena. Kdysi, v době mých začátků, jsme spolu dělali jednu, z dnešního pohledu ne příliš zdařilou televizní pohádku, kde mi hrál otec – pana krále. Pak jsme spolu zkoušeli hru pro Divadlo Ungelt, ale pár dnů před premiérou to táta musel ze zdravotních důvodů vzdát a už jsme se k tomu nevrátili. A teď naposledy někoho napadlo, že bychom mohli udělat společnou výstavu obrazů, protože oba dva malujeme. On dělá litografii, já zase maluju akryly. Když se obrazy instalovaly v Divadle Viola a měla být vernisáž, přišel koronavirus a zase z toho sešlo. Teď to tam visí a je to zavřené. Naše společné projekty jsou nějak prokleté.

Co vás vedlo k tomu, že jste se přihlásil na výtvarný kurz? Je to zábava a je to nesmírně uklidňující. Pro mne je to taková terapie, protože v ateliéru je ticho a každý si pracuje u svého stojanu a soustředí se na svou práci. Je to takový meditační okamžik. Doma si maluju sám pro sebe, laicky. Někdo říká: „Ježíš, to je pěkný, já v tom něco vidím!“ a podobně. Ale většinou je to naprosto spontánní proces, kdy něco namaluju, pak to zničím a pak z toho opět něco vznikne. A na kurz jsem se přihlásil proto, abych se naučil základy. Na první hodině jsem měl uhlem nakreslit zmačkaný papír a vyšlo mi z toho takové kubistické grilované kuře. Člověk by ty základy měl znát.

Co se týče mluveného slova, zejména v rozhlasu je jméno Preiss pojem. Cítíte tíhu odpovědnosti, abyste té pověsti dostál? Cítil jsem ji dlouhá léta, ale najednou se to nějak zlomilo, a já jsem si řekl, že jsem tu sám za sebe, že jsem jiný. A tu odpovědnost tedy nesu čistě sám za sebe. Mám pocit, že dneska tomu jménu ostudu nedělám. Dosáhl jsem úrovně, za kterou se nemusím stydět.

Zmínil jste, že namlouváte i cestopisné a přírodopisné dokumenty, které také sám rád sledujete. Co vás na nich tak fascinuje? Tak já jsem od přírody cestovatel. Strašně rád bych se do některých končin světa podíval, ale nemám na to ani čas, ani prostředky, a tohle je pro mne takové cestování „prstem po mapě“, nebo spíše očima po obrazovce. Když dokument namlouvám, nemám šanci ho vidět celý, protože se různě přeskakuje a čtu jenom ty své úseky, takže z toho mnohdy vůbec nic nemám. Proto jsem rád, když se pak na film můžu podívat vcelku. Nedívám se jen na to, co jsem namluvil, sleduju cokoliv o cestování, fascinuje mě podmořský svět, divočina, prostě příroda ve všech formách, a říkám si, jak to ten pán Bůh geniálně vymyslel. Jenom člověk se to neustále snaží pozměnit k obrazu svému a na to asi také zajde, pokud s tím něco neudělá.

Co s tím děláte vy? Třídíte odpad a podobně? To je samozřejmost. I naše děti to bezvadně ovládají. Myslím, že generace, které přijdou po nás, se budou muset zase naučit životu v souladu s přírodou. To je jediná šance, snažit se minimalizovat využívání zdrojů. Protože my žijeme v neskutečném blahobytu, i když si to nepřipouštíme. Zvykli jsme si na vysoký životní standard. A právě když člověk cestuje, zjistí, jak málo jinde stačí lidem k životu. Žijeme v bezbřehém blahobytu, nadužíváme věci, nevážíme si jich, jsme spotřební... Můj syn si teď na YouTube pouští videa, jak se v Číně vyrábí všechno možné, a já si říkám, kam všechny ty výrobky přijdou, až přestanou sloužit? Země je přece musí nějak strávit. To je obrovský problém. A co se týče mého příspěvku k záchraně přírody, letos jsme si třeba nekupovali vánoční stromek, ale vzali jsme si jeden z výřezu, který by se vyhodil, od známého lesníka. A na to konto jsme se s ním domluvili, že si uděláme brigádu a půjdeme k němu do lesa na Vysočině s klukama sázet stromky. I kdybychom jich zasadili dvacet, myslím, že to má smysl. Takovým způsobem se dá aspoň v tom našem mikrosvětě pomáhat.

Byval jste komunálním politikem v Kunraticích. Změnilo to váš pohled na politiky a jejich motivace? Byl jsem spíše posledním spravedlivým a velkým naivou, když jsem do politiky vstupoval. Vlastně jsem se nechal ukecat, abych se objevil na kandidátce, a vůbec jsem nedoufal, že mě někdo zvolí. Pak jsem se dostal do zastupitelstva hned na druhém místě za starostkou ODS a začaly starosti. Je to spousta povinností a na komunální úrovni

nemáte žádné námětky a lidi, kteří by vás mohli zastupovat. Musíte se naučit věci, se kterými jste v životě nepřišel do styku. Abyste se vůbec orientoval, musíte nastudovat zákony a ovládnout terminologii. A když jsem potom zjistil, že některé věci diplomaticky řečeno „běží samospádem“, jsou dopředu vymyšlené a zajištěné a vy žijete v domnění, že tohle výběrové řízení je čisté, ačkoliv vítěz je od začátku dohodnutý, vzalo mi to vítr z plachet. Když proti tomu začnete bojovat, stanete se nepřítelem v očích všech, protože podkopáváte něco, co už nějakou dobu běží, a tím pádem se stáváte problémovým. Je to boj s větrnými mlýny. Hrozně mě to otrávil, takže jsem ještě před koncem funkčního období odstoupil a nechal jsem své místo většímu tygroví, svému kolegovi, u kterého jsem doufal, že ho to nesemele. Je tam dodnes, takže to asi byla dobrá volba...

Vidíte nějakou naději, že by se to mohlo změnit? Vidím na naší politické scéně lidi, kteří jsou slušní, a věřím jim. Mám určitý instinkt, který jako herec mít musím. Myslím, že jedním ze základů dobrého herce je mít smysl pro empatii, schopnost vcítovat se do druhých. Já ty lidi tedy cítím a vidím je. Jejich problém ale je, že nemají takovou razanci a marketingově populistický rozmach, aby oslovili většinu. Vládnoucí garnitura tohle má a k tomu navíc dobré trávení, aby šla přes mrtvoly a překonala úplně všechno. Takže ti dobří mají z mého pohledu velmi malou šanci ji překonat, pokud nechtějí jít stejnou cestou špinavých mechanismů. Jediný, kdo je tomu schopen s jistou vervou čelit, je Pavel Novotný (starosta městské části Praha-Řeporyje – pozn. red.), který pojmenovává věci pravými jmény, ale z celospolečenského hlediska vypadá jako totální exot. Bohužel i proto, že se neumí stáhnout a přednést své názory kultivovaně. Je hodně vulgární, což pro spoustu lidí není stravitelné. Takže situace je hodně komplikovaná. Kdybych měl být prorokem, tak si myslím, že ještě jedno volební období to takhle bude trvat. Je to jenom o občanech, kteří musejí prohlédnout. Měli by sledovat konání této vlády a její vládnutí v souvislostech a hlavně se informovat z více nezávislých zdrojů.

Máte dva syny a jednu dceru. Zasáhlo je nějak herectví, což je u vás rodinná tradice? Moje dcera se herectví naštěstí nevěnuje, je v prvním ročníku mediálních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Starší syn na herectví zatím nevypadá, ale mladší je docela komediant. Přál bych si, aby dělali něco jiného, třeba obyčejné poctivé řemeslo, protože herectví je strašně vrtkavé a nejisté. Rozhodně jim to nebudu rozmlouvat, ale pokusím se doporučovat jiné možnosti.

Na co se momentálně těšíte? Ještě donedávna jsem se těšil na květnovou cestu do Portugalska, která je samozřejmě zrušená. Pak jsem se moc těšil na letní dovolenou. Tam už také vím, že bude na našem území někde na chalupě. Ale nevádí mi to. Já se vlastně těším na každý další den. Jsem celkem šťastný a celá tahle koronavirová situace mi přijde naprosto přirozená. Asi jsme se potřebovali všichni zastavit. Víím, že to bude mít nedozírné ekonomické následky a někteří lidé to budou mít opravdu těžké – rozhodně jim to nepřeju, ale myslím, že to uskromnění se, zastavení a to, že jsme všichni spolu doma, i když si občas jdeme na nervy, je dobře. A hlavně planeta si trochu oddechne. Jenom toho letového provozu, co ubylo... Myslím, že nic není samo sebou, my lidi si to děláme sami. Občas taková epidemie prostě přijde. Je to přírodní výběr. Jen se jí dneska zaplaťpánbůh dokážeme lépe bránit.

Martin Preiss Narodil se 14. 6. 1973 v Praze do herecké rodiny Viktora a Jany Preissových. Už během studií na pražské DAMU hostoval v Národním divadle a po škole nastoupil do angažmá v plzeňském Divadle Josefa Kajetána Tyla. V roce 1998 se vrátil do souboru Národního divadla už jako stálý člen činohry. V letech 2005–2012 hrál v Divadle Na Jezerce a Pod Palmovkou. V současné době je na volné noze a divadlo nehraje. Proslavil se také jako moderátor soutěžního pořadu Chcete být milionářem? (2003–2004), často spolupracuje s dabingem, čte audioknihy a pravidelně se objevuje v televizních seriálech (Krejzovi, Doktoři z Počátků, Velmi křehké vztahy, Tři králové, Nemocnice na kraji města III, Arrowsmith, Specialisté) a filmech (Případ pro rybáře, Sjezd abiturientů a další). Je podruhé ženatý, z prvního manželství má dospělou dceru Viktorii. Jeho současnou manželkou je herečka Martina Preissová, s níž vychovává syny Matouše a Šimona.

URL| <https://brnensky.denik.cz/spolecnost/martin-preiss2020.html>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:

brnensky.denik.cz (*Společnost*)

Herec Martin Preiss: Naše společné projekty s tátou jsou nějaké prokleté

10.5.2020 valassky.denik.cz str. 00 Společnost
Filip Lukeš

Martin Preiss dlouhá léta cítil tíhu odpovědnosti za své příjmení, které proslavil jeho otec Viktor. Dnes už si je jistý, že mu ostudu nedělá. Na rozdíl od táty sice nehraje divadlo, ale je vyhledávaným rozhlasovým a dabingovým hercem, takže má dost práce i v časech koronaviru.

"Jak se vás dotkla opatření vlády kvůli koronaviru? Já nějakou velkou změnu nepocítuji, protože pracuji hodně individuálně a nehraji v divadle. Čtu audioknihy, chodím do dabingu a dělám rozhlasové a televizní reklamy. A to se dá zvládat i v současné situaci, samozřejmě za dodržení přísných hygienických opatření. Pochopitelně trochu riskuji, protože vždycky může být něco ve vzduchu, ale to je riziko podnikání. Virus můžu chytit stejně tak v hypermarketu. Na druhou stranu se mě to dotklo třeba tak, že jsem měl točit jeden díl detektivního seriálu Hlava medúzy s režisérem Filipem Renčem, což je pozastaveno na neurčito.

Jak tedy trávíte své dny v režimu plném omezení? Naštěstí máme k dispozici zahradu a bydlíme hned vedle lesa, takže tam chodíme. Ale paradoxně v lese je teď víc lidí než na ulici. Byli jsme také na chalupě, měli jsme na to čas, protože moje žena nemá práci vůbec. Národní divadlo je uzavřené, DAMU, kde učí, také stojí a seriál Slunečná se jí také zastavil, takže je doma a už si kouše nehty a jdeme jí všichni na nervy. Já mám aspoň možnost občasného pracovního úniku. A ve všední dny občas vyrazíme na procházku za Prahu, kde víme, že koncentrace lidí nebude tak velká.

O váš hlas je naštěstí zájem. Mluví jím třeba detektiv Harry Bosch z krimisérie mistra románu noir Michaela Connellyho na audioknihách Černá ozvěna a Černý led, které vyšly loni. Když máte namluvit takový kus textu, připravujete se na to, žijete s ním, možná se vám o něm zdá. Nemrzí vás, když to pak skončí? Co se týče Harryho Bosche, tak vím, že Michael Connelly napsal zatím šest dílů, jestli se nemýlím, takže je perspektiva, že to bude pokračovat. Teď mám za sebou dva díly a ve výhledu je třetí. Když natáčení skončí, je to pro mne takové dvojlomné, sladkobolné – na jednu stranu jsem rád, protože je to vždycky velká kláda. Je tam hodně postav, takže se musím promítat do mužských i ženských hlasů, které mezi sebou komunikují. Už je to někdy na hranici dramatické tvorby. Kdyby to dělal Český rozhlas, tak by jistě obsadil vícero lidí. A po tom oddechnutí po určité době zase nastane určitý hlad. Takhle to chodí. Vždycky se naštěstí naskytne něco dalšího.

Když se ještě vrátím k detektivovi Harrymu Boschovi, je vám něčím blízký? Samozřejmě, je napsaný velmi sympaticky. Je to takový ten syžet osamělých vlků ošlehaných osudem. Mnohdy jde hlavou proti zdi a překračuje zažitě kodexy detektivní práce. To musí, aby byl zajímavý a populární. A mně se také občas chce rovnou jít a někomu jednu vrazit. Nemyslím ve svém okolí, ale mnohdy, když ve zprávách vidím některé naše čelní představitele, bych to nejradši řešil denefestrací. Ale to bohužel nejde. V tomhle to má Harry Bosch jednodušší, že má jisté možnosti, i když občas za hranou, aby řešil věci po svém.

Nedávno jste také načetl dvě povídky do audioknihy Agathy Christie Svědkyně obžaloby. Posloucháte vůbec audioknihy? Na to bohužel vůbec nemám čas. Audioknihy pouze načítám a tím pádem také „čtu“ knihy. Občas si poslechnu nějaký jiný vzorek, abych věděl, jak to čtou mí kolegové, jaké jsou trendy, jak je laťka vysoko. Ideální je poslouchat audioknihy v autě, ale já zase nejedním až tak dlouhé trasy, a pokud ano, tak většinou s rodinou, kterou to zas až tak nezajímá. Klukům je dvanáct a devět let, takže těm nemůžu pouštět věci, které by zajímaly mne.

U práce na Svědkyni obžaloby jste se měli potkat i s otcem Viktorem. Jak to nakonec dopadlo? On se toho natáčení kvůli koronaviru nakonec zatím nezúčastnil a nevím, jak to celé dopadne.

Hráli jste spolu někdy v divadle nebo ve filmu? Naše společné projekty vždycky skončily tak nějak zvláště, do ztracena. Kdysi, v době mých začátků, jsme spolu dělali jednu, z dnešního pohledu ne příliš zdařilou televizní pohádku, kde mi hrál otec – pana krále. Pak jsme spolu zkusili hru pro Divadlo Ungelt, ale pár dnů před premiérou to táta musel ze zdravotních důvodů vzdát a už jsme se k tomu nevrátili. A teď naposledy někoho napadlo, že bychom mohli udělat společnou výstavu obrazů, protože oba dva malujeme. On dělá litografii, já zase maluju akryly. Když se obrazy instalovaly v Divadle Viola a měla být vernisáž, přišel koronavirus a zase z toho sešlo. Teď to tam visí a je to zavřené. Naše společné projekty jsou nějak prokleté.

Co vás vedlo k tomu, že jste se přihlásil na výtvarný kurz? Je to zábava a je to nesmírně uklidňující. Pro mne je to taková terapie, protože v ateliéru je ticho a každý si pracuje u svého stojanu a soustředí se na svou práci. Je to takový meditační okamžik. Doma si maluju sám pro sebe, laicky. Někdo říká: „Ježíš, to je pěkný, já v tom něco vidím!“ a podobně. Ale většinou je to naprosto spontánní proces, kdy něco namaluju, pak to zničím a pak z

toho opět něco vznikne. A na kurz jsem se přihlásil proto, abych se naučil základy. Na první hodině jsem měl uhlem nakreslit zmačkaný papír a vyšlo mi z toho takové kubistické grilované kuře. Člověk by ty základy měl znát.

Co se týče mluveného slova, zejména v rozhlasu je jméno Preiss pojem. Cítíte tíhu odpovědnosti, abyste té pověsti dostal?Cítil jsem ji dlouhá léta, ale najednou se to nějak zlomilo, a já jsem si řekl, že jsem tu sám za sebe, že jsem jiný. A tu odpovědnost tedy nesu čistě sám za sebe. Mám pocit, že dneska tomu jménu ostudu nedělám. Dosáhl jsem úrovně, za kterou se nemusím stydět.

Zmínil jste, že namlouváte i cestopisné a přírodopisné dokumenty, které také sám rád sledujete. Co vás na nich tak fascinuje?Tak já jsem od přírody cestovatel. Strašně rád bych se do některých končin světa podíval, ale nemám na to ani čas, ani prostředky, a tohle je pro mne takové cestování „prstem po mapě“, nebo spíše očima po obrazovce. Když dokument namlouvám, nemám šanci ho vidět celý, protože se různě přeskakuje a čtu jenom ty své úseky, takže z toho mnohdy vůbec nic nemám. Proto jsem rád, když se pak na film můžu podívat vcelku. Nedívám se jen na to, co jsem namluvil, sleduju cokoliv o cestování, fascinuje mě podmořský svět, divočina, prostě příroda ve všech formách, a říkám si, jak to ten pán Bůh geniálně vymyslel. Jenom člověk se to neustále snaží pozměnit k obrazu svému a na to asi také zajde, pokud s tím něco neudělá.

Co s tím děláte vy? Třídíte odpad a podobně?To je samozřejmost. I naše děti to bezvadně ovládají. Myslím, že generace, které přijdou po nás, se budou muset zase naučit životu v souladu s přírodou. To je jediná šance, snažit se minimalizovat využívání zdrojů. Protože my žijeme v neskutečném blahobytu, i když si to nepřipouštíme. Zvykli jsme si na vysoký životní standard. A právě když člověk cestuje, zjistí, jak málo jinde stačí lidem k životu. Žijeme v bezbřehém blahobytu, nadužíváme věcí, nevážíme si jich, jsme spotřební... Můj syn si teď na YouTube pouští videa, jak se v Číně vyrábí všechno možné, a já si říkám, kam všechny ty výrobky přijdou, až přestanou sloužit? Země je přece musí nějak strávit. To je obrovský problém. A co se týče mého příspěvku k záchraně přírody, letos jsme si třeba nekupovali vánoční stromek, ale vzali jsme si jeden z výřezu, který by se vyhodil, od známého lesníka. A na to konto jsme se s ním domluvili, že si uděláme brigádu a půjdeme k němu do lesa na Vysočině s klukama sázet stromky. I kdybychom jich zasadili dvacet, myslím, že to má smysl. Takovým způsobem se dá aspoň v tom našem mikrosvětě pomáhat.

Býval jste komunálním politikem v Kunraticích. Změnilo to váš pohled na politiky a jejich motivace?Byl jsem spíše posledním spravedlivým a velkým naivou, když jsem do politiky vstupoval. Vlastně jsem se nechal ukecat, abych se objevil na kandidátce, a vůbec jsem nedoufal, že mě někdo zvolí. Pak jsem se dostal do zastupitelstva hned na druhém místě za starostkou ODS a začaly starosti. Je to spousta povinností a na komunální úrovni nemáte žádné námětky a lidi, kteří by vás mohli zastupovat. Musíte se naučit věci, se kterými jste v životě nepřišel do styku. Abyste se vůbec orientoval, musíte nastudovat zákony a ovládnout terminologii. A když jsem potom zjistil, že některé věci diplomaticky řečeno „běží samospádem“, jsou dopředu vymyšlené a zajištěné a vy žijete v domněnku, že tohle výběrové řízení je čisté, ačkoliv vítěz je od začátku dohodnutý, vzalo mi to vítr z plachet. Když proti tomu začnete bojovat, stanete se nepřítelem v očích všech, protože podkopáváte něco, co už nějakou dobu běží, a tím pádem se stáváte problémovým. Je to boj s větrnými mlýny. Hrozně mě to otrávil, takže jsem ještě před koncem funkčního období odstoupil a nechal jsem své místo většímu tygroví, svému kolegovi, u kterého jsem doufal, že ho to nesemele. Je tam dodnes, takže to asi byla dobrá volba...

Vidíte nějakou naději, že by se to mohlo změnit?Vidím na naší politické scéně lidi, kteří jsou slušní, a věřím jim. Mám určitý instinkt, který jako herec mít musím. Myslím, že jedním ze základů dobrého herce je mít smysl pro empatii, schopnost vcítovat se do druhých. Já ty lidi tedy cítím a vidím je. Jejich problém ale je, že nemají takovou razanci a marketingově populistický rozmach, aby oslovili většinu. Vládnoucí garnitura tohle má a k tomu navíc dobré trávení, aby šla přes mrtvolu a překonala úplně všechno. Takže ti dobří mají z mého pohledu velmi malou šanci ji překonat, pokud nechtějí jít stejnou cestou špinavých mechanismů. Jediný, kdo je tomu schopen s jistou vervou čelit, je Pavel Novotný (starosta městské části Praha-Řeporyje – pozn. red.), který pojmenovává věci pravými jmény, ale z celospolečenského hlediska vypadá jako totální exot. Bohužel i proto, že se neumí stáhnout a přednést své názory kultivovaně. Je hodně vulgární, což pro spoustu lidí není stravitelné. Takže situace je hodně komplikovaná. Kdybych měl být prorokem, tak si myslím, že ještě jedno volební období to takhle bude trvat. Je to jenom o občanech, kteří musejí prohlédnout. Měli by sledovat konání této vlády a její vládnutí v souvislostech a hlavně se informovat z více nezávislých zdrojů.

Máte dva syny a jednu dceru. Zasáhlo je nějak herectví, což je u vás rodinná tradice?Moje dcera se herectví našťastí nevěnuje, je v prvním ročníku mediálních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Starší syn na herectví zatím nevyvádá, ale mladší je docela komediant. Přál bych si, aby dělali něco jiného, třeba obyčejně

pocitivé řemeslo, protože herectví je strašně vrtkavé a nejisté. Rozhodně jim to nebudu rozmlouvat, ale pokusím se doporučit jiné možnosti.

Na co se momentálně těšíte? Ještě donedávna jsem se těšil na květnovou cestu do Portugalska, která je samozřejmě zrušená. Pak jsem se moc těšil na letní dovolenou. Tam už také vím, že bude na našem území někde na chalupě. Ale nevádí mi to. Já se vlastně těším na každý další den. Jsem celkem šťastný a celá tahle koronavirová situace mi přijde naprosto přirozená. Asi jsme se potřebovali všichni zastavit. Víím, že to bude mít nedozírné ekonomické následky a někteří lidé to budou mít opravdu těžké – rozhodně jim to nepřeju, ale myslím, že to uskromnění se, zastavení a to, že jsme všichni spolu doma, i když si občas jdeme na nervy, je dobře. A hlavně planeta si trochu oddechne. Jenom toho letového provozu, co ubylo... Myslím, že nic není samo sebou, my lidé si to děláme sami. Občas taková epidemie prostě přijde. Je to přírodní výběr. Jen se jí dneska zaplatit pánbůh dokážeme lépe bránit.

Martin Preiss Narodil se 14. 6. 1973 v Praze do herecké rodiny Viktora a Jany Preissových. Už během studií na pražské DAMU hostoval v Národním divadle a po škole nastoupil do angažmá v plzeňském Divadle Josefa Kajetána Tyla. V roce 1998 se vrátil do souboru Národního divadla už jako stálý člen činohry. V letech 2005–2012 hrál v Divadle Na Jezerce a Pod Palmovkou. V současné době je na volné noze a divadlo nehraje. Proslavil se také jako moderátor soutěžního pořadu *Chcete být milionářem?* (2003–2004), často spolupracuje s dabingem, čte audioknihy a pravidelně se objevuje v televizních seriálech (*Krejzovi*, *Doktoři z Počátků*, *Velmi křehké vztahy*, *Tři králové*, *Nemocnice na kraji města III*, *Arrowsmith*, *Specialisté*) a filmech (*Případ pro rybáře*, *Sjezd abiturientů* a další). Je podruhé ženatý, z prvního manželství má dospělou dceru Viktorii. Jeho současnou manželkou je herečka Martina Preissová, s níž vychovává syny Matouše a Šimona.

URL | <https://valassky.denik.cz/spolecnost/martin-preiss2020.html>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
valassky.denik.cz (*Společnost*)

Herec Martin Preiss: Naše společné projekty s tátou jsou nějaké prokleté

10.5.2020 nachodsky.denik.cz str. 00 Společnost

Filip Lukeš

Martin Preiss dlouhá léta cítil tíhu odpovědnosti za své příjmení, které proslavil jeho otec Viktor. Dnes už si je jistý, že mu ostudu nedělá. Na rozdíl od táty sice nehraje divadlo, ale je vyhledávaným rozhlasovým a dabingovým hercem, takže má dost práce i v časech koronaviru.

"Jak se vás dotkla opatření vlády kvůli koronaviru? Já nějakou velkou změnu nepocítuji, protože pracuji hodně individuálně a nehraji v divadle. Čtu audioknihy, chodím do dabingu a dělám rozhlasové a televizní reklamy. A to se dá zvládat i v současné situaci, samozřejmě za dodržení přísných hygienických opatření. Pochopitelně trochu riskuji, protože vždycky může být něco ve vzduchu, ale to je riziko podnikání. Virus můžu chytit stejně tak v hypermarketu. Na druhou stranu se mě to dotklo třeba tak, že jsem měl točit jeden díl detektivního seriálu *Hlava medúzy* s režisérem Filipem Renčem, což je pozastaveno na neurčito.

Jak tedy trávíte své dny v režimu plném omezení? Naštěstí máme k dispozici zahradu a bydlíme hned vedle lesa, takže tam chodíme. Ale paradoxně v lese je teď víc lidí než na ulici. Byli jsme také na chalupě, měli jsme na to čas, protože moje žena nemá práci vůbec. Národní divadlo je uzavřené, DAMU, kde učí, také stojí a seriál *Slunečná* se jí také zastavil, takže je doma a už si kouše nehty a jdeme jí všichni na nervy. Já mám aspoň možnost občasných pracovních úniků. A ve všední dny občas vyrazíme na procházku za Prahu, kde víme, že koncentrace lidí nebude tak velká.

O váš hlas je naštěstí zájem. Mluví jím třeba detektiv Harry Bosch z krimisérie mistra románu noir Michaela Connellyho na audioknihách *Černá ozvěna* a *Černý led*, které vyšly loni. Když máte namluvit takový kus textu, připravujete se na to, žijete s ním, možná se vám o něm zdá. Nemrzí vás, když to pak skončí? Co se týče Harryho Bosche, tak vím, že Michael Connelly napsal zatím šest dílů, jestli se nemýlím, takže je perspektiva, že

to bude pokračovat. Teď mám za sebou dva díly a ve výhledu je třetí. Když natáčení skončí, je to pro mne takové dvojlomné, sladkobolné – na jednu stranu jsem rád, protože je to vždycky velká kláda. Je tam hodně postav, takže se musím promítat do mužských i ženských hlasů, které mezi sebou komunikují. Už je to někdy na hranici dramatické tvorby. Kdyby to dělal Český rozhlas, tak by jistě obsadil vícero lidí. A po tom oddechnutí po určité době zase nastane určitý hlad. Takhle to chodí. Vždycky se naštěstí naskytne něco dalšího.

Když se ještě vrátím k detektivovi Harrymu Boschovi, je vám něčím blízký? Samozřejmě, je napsaný velmi sympaticky. Je to takový ten syžet osamělých vlků ošlehaných osudem. Mnohdy jde hlavou proti zdi a překračuje zažité kodexy detektivní práce. To musí, aby byl zajímavý a populární. A mně se také občas chce rovnou jít a někomu jednu vrazit. Nemyslím ve svém okolí, ale mnohdy, když ve zprávách vidím některé naše čelní představitele, bych to nejradši řešil denefestrací. Ale to bohužel nejde. V tomhle to má Harry Bosch jednodušší, že má jisté možnosti, i když občas za hranou, aby řešil věci po svém.

Nedávno jste také načetl dvě povídky do audioknihy Agathy Christie Svědkyně obžaloby. Posloucháte vůbec audioknihy? Na to bohužel vůbec nemám čas. Audioknihy pouze načítám a tím pádem také „čtu“ knihy. Občas si poslechnu nějaký jiný vzorek, abych věděl, jak to čtou mí kolegové, jaké jsou trendy, jak je laťka vysoko. Ideální je poslouchat audioknihy v autě, ale já zase nejzdím až tak dlouhé trasy, a pokud ano, tak většinou s rodinou, kterou to zas až tak nezajímá. Klukům je dvanáct a devět let, takže těm nemůžu pouštět věci, které by zajímaly mne.

U práce na Svědkyni obžaloby jste se měli potkat i s otcem Viktorem. Jak to nakonec dopadlo? On se toho natáčení kvůli koronaviru nakonec zatím nezúčastnil a nevím, jak to celé dopadne.

Hráli jste spolu někdy v divadle nebo ve filmu? Naše společné projekty vždycky skončily tak nějak zvláště, do ztracena. Kdysi, v době mých začátků, jsme spolu dělali jednu, z dnešního pohledu ne příliš zdařilou televizní pohádku, kde mi hrál otec – pana krále. Pak jsme spolu zkusili hru pro Divadlo Ungelt, ale pár dnů před premiérou to táta musel ze zdravotních důvodů vzdát a už jsme se k tomu nevrátili. A teď naposledy někoho napadlo, že bychom mohli udělat společnou výstavu obrazů, protože oba dva malujeme. On dělá litografii, já zase maluju akryly. Když se obrazy instalovaly v Divadle Viola a měla být vernisáž, přišel koronavirus a zase z toho sešlo. Teď to tam visí a je to zavřené. Naše společné projekty jsou nějak prokleté.

Co vás vedlo k tomu, že jste se přihlásil na výtvarný kurz? Je to zábava a je to nesmírně uklidňující. Pro mne je to taková terapie, protože v ateliéru je ticho a každý si pracuje u svého stojanu a soustředí se na svou práci. Je to takový meditační okamžik. Doma si maluju sám pro sebe, laicky. Někdo říká: „Ježíš, to je pěkný, já v tom něco vidím!“ a podobně. Ale většinou je to naprosto spontánní proces, kdy něco namaluju, pak to zničím a pak z toho opět něco vznikne. A na kurz jsem se přihlásil proto, abych se naučil základy. Na první hodině jsem měl uhlem nakreslit zmačkaný papír a vyšlo mi z toho takové kubistické grilované kuře. Člověk by ty základy měl znát.

Co se týče mluveného slova, zejména v rozhlasu je jméno Preiss pojem. Cítíte tíhu odpovědnosti, abyste té pověsti dostal? Cítil jsem ji dlouhá léta, ale najednou se to nějak zlomilo, a já jsem si řekl, že jsem tu sám za sebe, že jsem jiný. A tu odpovědnost tedy nesu čistě sám za sebe. Mám pocit, že dneska tomu jménu ostudu nedělám. Dosáhl jsem úrovně, za kterou se nemusím stydět.

Zmínil jste, že namlouváte i cestopisné a přírodopisné dokumenty, které také sám rád sledujete. Co vás na nich tak fascinuje? Tak já jsem od přírody cestovatel. Strašně rád bych se do některých končin světa podíval, ale nemám na to ani čas, ani prostředky, a tohle je pro mne takové cestování „prstem po mapě“, nebo spíše očima po obrazovce. Když dokument namlouvám, nemám šanci ho vidět celý, protože se různě přeskakuje a čtu jenom ty své úseky, takže z toho mnohdy vůbec nic nemám. Proto jsem rád, když se pak na film můžu podívat vcelku. Nedívám se jen na to, co jsem namluvil, sleduju cokoliv o cestování, fascinuje mě podmořský svět, divočina, prostě příroda ve všech formách, a říkám si, jak to ten pán Bůh geniálně vymyslel. Jenom člověk se to neustále snaží pozměnit k obrazu svému a na to asi také zajde, pokud s tím něco neudělá.

Co s tím děláte vy? Třídíte odpad a podobně? To je samozřejmost. I naše děti to bezvadně ovládají. Myslím, že generace, které přijdou po nás, se budou muset zase naučit životu v souladu s přírodou. To je jediná šance, snažit se minimalizovat využívání zdrojů. Protože my žijeme v neskutečném blahobytu, i když si to nepřipouštíme. Zvykli jsme si na vysoký životní standard. A právě když člověk cestuje, zjistí, jak málo jinde stačí lidem k životu. Žijeme v bezbřehém blahobytu, nadužíváme věci, nevážíme si jich, jsme spotřební... Můj syn si teď na YouTube pouští videa, jak se v Číně vyrábí všechno možné, a já si říkám, kam všechny ty výrobky přijdou, až přestanou sloužit? Země je přece musí nějak strávit. To je obrovský problém. A co se týče mého příspěvku k záchraně přírody, letos jsme si třeba nekupovali vánoční stromek, ale vzali jsme si jeden z výřezu,

kteřý by se vyhodil, od známého lesníka. A na to konto jsme se s ním domluvili, že si uděláme brigádu a půjdeme k němu do lesa na Vysočině s klukama sázet stromky. I kdybychom jich zasadili dvacet, myslím, že to má smysl. Takovým způsobem se dá aspoň v tom našem mikrosvětě pomáhat.

Býval jste komunálním politikem v Kunraticích. Změnilo to váš pohled na politiky a jejich motivace? Byl jsem spíše posledním spravedlivým a velkým naivou, když jsem do politiky vstupoval. Vlastně jsem se nechal ukecat, abych se objevil na kandidátce, a vůbec jsem nedoufal, že mě někdo zvolí. Pak jsem se dostal do zastupitelstva hned na druhém místě za starostkou ODS a začaly starosti. Je to spousta povinností a na komunální úrovni nemáte žádné námětky a lidi, kteří by vás mohli zastupovat. Musíte se naučit věci, se kterými jste v životě nepřišel do styku. Abyste se vůbec orientoval, musíte nastudovat zákony a ovládnout terminologii. A když jsem potom zjistil, že některé věci diplomaticky řečeno „běží samospádem“, jsou dopředu vymyšlené a zajištěné a vy žijete v domněnku, že tohle výběrové řízení je čisté, ačkoliv vítěz je od začátku dohodnutý, vzalo mi to vítr z plachet. Když proti tomu začnete bojovat, stanete se nepřítelem v očích všech, protože podkopáváte něco, co už nějakou dobu běží, a tím pádem se stáváte problémovým. Je to boj s větrnými mlýny. Hrozně mě to otrávil, takže jsem ještě před koncem funkčního období odstoupil a nechal jsem své místo většímu tygroví, svému kolegovi, u kterého jsem doufal, že ho to nesemele. Je tam dodnes, takže to asi byla dobrá volba...

Vidíte nějakou naději, že by se to mohlo změnit? Vidím na naší politické scéně lidi, kteří jsou slušní, a věřím jim. Mám určitý instinkt, který jako herec mít musím. Myslím, že jedním ze základů dobrého herce je mít smysl pro empatii, schopnost vcítovat se do druhých. Já ty lidi tedy cítím a vidím je. Jejich problém ale je, že nemají takovou razanci a marketingově populistický rozmach, aby oslovili většinu. Vládnoucí garnitura tohle má a k tomu navíc dobré trávení, aby šla přes mrtvoly a překonala úplně všechno. Takže ti dobří mají z mého pohledu velmi malou šanci ji překonat, pokud nechtějí jít stejnou cestou špinavých mechanismů. Jediný, kdo je tomu schopen s jistou vervou čelit, je Pavel Novotný (starosta městské části Praha-Řeporyje – pozn. red.), který pojmenovává věci pravými jmény, ale z celospolečenského hlediska vypadá jako totální exot. Bohužel i proto, že se neumí stáhnout a přednést své názory kultivovaně. Je hodně vulgární, což pro spoustu lidí není stravitelné. Takže situace je hodně komplikovaná. Kdybych měl být prorokem, tak si myslím, že ještě jedno volební období to takhle bude trvat. Je to jenom o občanech, kteří musejí prohlédnout. Měli by sledovat konání této vlády a její vládnutí v souvislostech a hlavně se informovat z více nezávislých zdrojů.

Máte dva syny a jednu dceru. Zasáhlo je nějak herectví, což je u vás rodinná tradice? Moje dcera se herectví našťastí nevěnuje, je v prvním ročníku mediálních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Starší syn na herectví zatím nevypadá, ale mladší je docela komediant. Přál bych si, aby dělali něco jiného, třeba obyčejné poctivé řemeslo, protože herectví je strašně vrtkavé a nejisté. Rozhodně jim to nebudu rozmlouvat, ale pokusím se doporučovat jiné možnosti.

Na co se momentálně těšíte? Ještě donedávna jsem se těšil na květnovou cestu do Portugalska, která je samozřejmě zrušená. Pak jsem se moc těšil na letní dovolenou. Tam už také vím, že bude na našem území někde na chalupě. Ale nevadí mi to. Já se vlastně těším na každý další den. Jsem celkem šťastný a celá tahle koronavirová situace mi přijde naprosto přirozená. Asi jsme se potřebovali všichni zastavit. Víím, že to bude mít nedozírné ekonomické následky a někteří lidé to budou mít opravdu těžké – rozhodně jim to nepřeju, ale myslím, že to uskromnění se, zastavení a to, že jsme všichni spolu doma, i když si občas jdeme na nervy, je dobře. A hlavně planeta si trochu oddechne. Jenom toho letového provozu, co ubylo... Myslím, že nic není samo sebou, my lidé si to děláme sami. Občas taková epidemie prostě přijde. Je to přírodní výběr. Jen se jí dneska zaplatit pánbůh dokážeme lépe bránit.

Martin Preiss Narodil se 14. 6. 1973 v Praze do herecké rodiny Viktora a Jany Preissových. Už během studií na pražské DAMU hostoval v Národním divadle a po škole nastoupil do angažmá v plzeňském Divadle Josefa Kajetána Tyla. V roce 1998 se vrátil do souboru Národního divadla už jako stálý člen činohry. V letech 2005–2012 hrál v Divadle Na Jezerce a Pod Palmovkou. V současné době je na volné noze a divadlo nehraje. Proslavil se také jako moderátor soutěžního pořadu Chcete být milionářem? (2003–2004), často spolupracuje s dabingem, čte audioknihy a pravidelně se objevuje v televizních seriálech (Krejzovi, Doktoři z Počátků, Velmi křehké vztahy, Tři králové, Nemocnice na kraji města III, Arrowsmith, Specialisté) a filmech (Případ pro rybáře, Sjezd abiturientů a další). Je podruhé ženatý, z prvního manželství má dospělou dceru Viktorii. Jeho současnou manželkou je herečka Martina Preissová, s níž vychovává syny Matouše a Šimona.

URL | <https://nachodsky.denik.cz/spolecnost/martin-preiss2020.html>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
nachodsky.denik.cz (*Společnost*)

Herec Martin Preiss: Naše společné projekty s tátou jsou nějaké prokleté

10.5.2020 jicinsky.denik.cz str. 00 Společnost

Filip Lukeš

Martin Preiss dlouhá léta cítil tíhu odpovědnosti za své příjmení, které proslavil jeho otec Viktor. Dnes už si je jistý, že mu ostudu nedělá. Na rozdíl od táty sice nehraje divadlo, ale je vyhledávaným rozhlasovým a dabingovým hercem, takže má dost práce i v časech koronaviru.

"Jak se vás dotkla opatření vlády kvůli koronaviru? Já nějakou velkou změnu nepociťuji, protože pracuji hodně individuálně a nehraji v divadle. Čtu audioknihy, chodím do dabingu a dělám rozhlasové a televizní reklamy. A to se dá zvládat i v současné situaci, samozřejmě za dodržení přísných hygienických opatření. Pochopitelně trochu riskuji, protože vždycky může být něco ve vzduchu, ale to je riziko podnikání. Virus můžu chytit stejně tak v hypermarketu. Na druhou stranu se mě to dotklo třeba tak, že jsem měl točit jeden díl detektivního seriálu Hlava medúzy s režisérem Filipem Renčem, což je pozastaveno na neurčito.

Jak tedy trávíte své dny v režimu plném omezení? Naštěstí máme k dispozici zahradu a bydlíme hned vedle lesa, takže tam chodíme. Ale paradoxně v lese je teď víc lidí než na ulici. Byli jsme také na chalupě, měli jsme na to čas, protože moje žena nemá práci vůbec. Národní divadlo je uzavřené, DAMU, kde učí, také stojí a seriál Slunečná se jí také zastavil, takže je doma a už si kouše nehty a jdeme jí všichni na nervy. Já mám aspoň možnost občasného pracovního úniku. A ve všední dny občas vyrazíme na procházku za Prahu, kde víme, že koncentrace lidí nebude tak veliká.

O váš hlas je naštěstí zájem. Mluví jím třeba detektiv Harry Bosch z krimisérie mistra románu noir Michaela Connellyho na audioknihách Černá ozvěna a Černý led, které vyšly loni. Když máte namluvit takový kus textu, připravujete se na to, žijete s ním, možná se vám o něm zdá. Nemrzí vás, když to pak skončí? Co se týče Harryho Bosche, tak vím, že Michael Connelly napsal zatím šest dílů, jestli se nemýlím, takže je perspektiva, že to bude pokračovat. Teď mám za sebou dva díly a ve výhledu je třetí. Když natáčení skončí, je to pro mne takové dvojlomné, sladkobolné – na jednu stranu jsem rád, protože je to vždycky velká kláda. Je tam hodně postav, takže se musím promítat do mužských i ženských hlasů, které mezi sebou komunikují. Už je to někdy na hranici dramatické tvorby. Kdyby to dělal Český rozhlas, tak by jistě obsadil vícero lidí. A po tom oddechnutí po určité době zase nastane určitý hlad. Takhle to chodí. Vždycky se naštěstí naskytne něco dalšího.

Když se ještě vrátím k detektivovi Harrymu Boschovi, je vám něčím blízký? Samozřejmě, je napsaný velmi sympaticky. Je to takový ten syžet osamělých vlků ošlehaných osudem. Mnohdy jde hlavou proti zdi a překračuje zažitě kodexy detektivní práce. To musí, aby byl zajímavý a populární. A mně se také občas chce rovnou jít a někomu jednu vrazit. Nemyslím ve svém okolí, ale mnohdy, když ve zprávách vidím některé naše čelní představitele, bych to nejradši řešil denefestrací. Ale to bohužel nejde. V tomhle to má Harry Bosch jednodušší, že má jisté možnosti, i když občas za hranou, aby řešil věci po svém.

Nedávno jste také načel dvě povídky do audioknihy Agathy Christie Svědkyně obžaloby. Posloucháte vůbec audioknihy? Na to bohužel vůbec nemám čas. Audioknihy pouze načítám a tím pádem také „čtu“ knihy. Občas si poslechnu nějaký jiný vzorek, abych věděl, jak to čtou mí kolegové, jaké jsou trendy, jak je laťka vysoko. Ideální je poslouchat audioknihy v autě, ale já zase nejedním až tak dlouhé trasy, a pokud ano, tak většinou s rodinou, kterou to zas až tak nezajímá. Klukům je dvanáct a devět let, takže těm nemůžu pouštět věci, které by zajímaly mne.

U práce na Svědkyni obžaloby jste se měli potkat i s otcem Viktorem. Jak to nakonec dopadlo? On se toho natáčení kvůli koronaviru nakonec zatím nezúčastnil a nevím, jak to celé dopadne.

Hráli jste spolu někdy v divadle nebo ve filmu? Naše společné projekty vždycky skončily tak nějak zvláštně, do ztracena. Kdysi, v době mých začátků, jsme spolu dělali jednu, z dnešního pohledu ne příliš zdařilou televizní pohádku, kde mi hrál otec – pana krále. Pak jsme spolu zkusili hru pro Divadlo Ungelt, ale pár dnů před premiérou to táta musel ze zdravotních důvodů vzdát a už jsme se k tomu nevrátili. A teď naposledy někoho

napadlo, že bychom mohli udělat společnou výstavu obrazů, protože oba dva malujeme. On dělá litografii, já zase maluju akryly. Když se obrazy instalovaly v Divadle Viola a měla být vernisáž, přišel koronavirus a zase z toho sešlo. Teď to tam visí a je to zavřené. Naše společné projekty jsou nějak prokleté.

Co vás vedlo k tomu, že jste se přihlásil na výtvarný kurz? Je to zábava a je to nesmírně uklidňující. Pro mne je to taková terapie, protože v ateliéru je ticho a každý si pracuje u svého stojanu a soustředí se na svou práci. Je to takový meditační okamžik. Doma si maluju sám pro sebe, laicky. Někdo říká: „Ježíš, to je pěkný, já v tom něco vidím!“ a podobně. Ale většinou je to naprosto spontánní proces, kdy něco namaluju, pak to zničím a pak z toho opět něco vznikne. A na kurz jsem se přihlásil proto, abych se naučil základy. Na první hodině jsem měl uhlem nakreslit zmačkaný papír a vyšlo mi z toho takové kubistické grilované kuře. Člověk by ty základy měl znát.

Co se týče mluveného slova, zejména v rozhlasu je jméno Preiss pojem. Cítíte tíhu odpovědnosti, abyste té pověsti dostal? Cítil jsem ji dlouhá léta, ale najednou se to nějak zlomilo, a já jsem si řekl, že jsem tu sám za sebe, že jsem jiný. A tu odpovědnost tedy nesu čistě sám za sebe. Mám pocit, že dneska tomu jménu ostudu nedělám. Dosáhl jsem úrovně, za kterou se nemusím stydět.

Zmínil jste, že namlouváte i cestopisné a přírodopisné dokumenty, které také sám rád sledujete. Co vás na nich tak fascinuje? Tak já jsem od přírody cestovatel. Strašně rád bych se do některých končin světa podíval, ale nemám na to ani čas, ani prostředky, a tohle je pro mne takové cestování „prstem po mapě“, nebo spíše očima po obrazovce. Když dokument namlouvám, nemám šanci ho vidět celý, protože se různě přeskakuje a čtu jenom ty své úseky, takže z toho mnohdy vůbec nic nemám. Proto jsem rád, když se pak na film můžu podívat vcelku. Nedívám se jen na to, co jsem namluvil, sleduju cokoliv o cestování, fascinuje mě podmořský svět, divočina, prostě příroda ve všech formách, a říkám si, jak to ten pán Bůh geniálně vymyslel. Jenom člověk se to neustále snaží pozměnit k obrazu svému a na to asi také zajde, pokud s tím něco neudělá.

Co s tím děláte vy? Třídíte odpad a podobně? To je samozřejmost. I naše děti to bezvadně ovládají. Myslím, že generace, které přijdou po nás, se budou muset zase naučit životu v souladu s přírodou. To je jediná šance, snažit se minimalizovat využívání zdrojů. Protože my žijeme v neskutečném blahobytu, i když si to nepřipouštíme. Zvykli jsme si na vysoký životní standard. A právě když člověk cestuje, zjistí, jak málo jinde stačí lidem k životu. Žijeme v bezbřehém blahobytu, nadužíváme věci, nevážíme si jich, jsme spotřební... Můj syn si teď na YouTube pouští videa, jak se v Číně vyrábí všechno možné, a já si říkám, kam všechny ty výrobky přijdou, až přestanou sloužit? Země je přece musí nějak strávit. To je obrovský problém. A co se týče mého příspěvku k záchraně přírody, letos jsme si třeba nekupovali vánoční stromek, ale vzali jsme si jeden z výřezu, který by se vyhodil, od známého lesníka. A na to konto jsme se s ním domluvili, že si uděláme brigádu a půjdeme k němu do lesa na Vysočině s klukama sázet stromky. I kdybychom jich zasadili dvacet, myslím, že to má smysl. Takovým způsobem se dá aspoň v tom našem mikrosvětě pomáhat.

Býval jste komunálním politikem v Kunraticích. Změnilo to váš pohled na politiky a jejich motivace? Byl jsem spíše posledním spravedlivým a velkým naivou, když jsem do politiky vstupoval. Vlastně jsem se nechal ukecat, abych se objevil na kandidátce, a vůbec jsem nedoufal, že mě někdo zvolí. Pak jsem se dostal do zastupitelstva hned na druhém místě za starostkou ODS a začaly starosti. Je to spousta povinností a na komunální úrovni nemáte žádné námětky a lidi, kteří by vás mohli zastupovat. Musíte se naučit věci, se kterými jste v životě nepřišel do styku. Abyste se vůbec orientoval, musíte nastudovat zákony a ovládnout terminologii. A když jsem potom zjistil, že některé věci diplomaticky řečeno „běží samospádem“, jsou dopředu vymyšlené a zajištěné a vy žijete v domněnání, že tohle výběrové řízení je čisté, ačkoliv vítěz je od začátku dohodnutý, vzalo mi to vítr z plachet. Když proti tomu začnete bojovat, stanete se nepřítelem v očích všech, protože podkopáváte něco, co už nějakou dobu běží, a tím pádem se stáváte problémovým. Je to boj s větrnými mlýny. Hrozně mě to otrávil, takže jsem ještě před koncem funkčního období odstoupil a nechal jsem své místo většímu tygroví, svému kolegovi, u kterého jsem doufal, že ho to nesemele. Je tam dodnes, takže to asi byla dobrá volba...

Vidíte nějakou naději, že by se to mohlo změnit? Vidím na naší politické scéně lidi, kteří jsou slušní, a věřím jim. Mám určitý instinkt, který jako herec mít musím. Myslím, že jedním ze základů dobrého herce je mít smysl pro empatii, schopnost vcítovat se do druhých. Já ty lidi tedy cítím a vidím je. Jejich problém ale je, že nemají takovou razanci a marketingově populistický rozmach, aby oslovili většinu. Vládnoucí garnitura tohle má a k tomu navíc dobré trávení, aby šla přes mrtvolu a překonala úplně všechno. Takže ti dobří mají z mého pohledu velmi malou šanci ji překonat, pokud nechtějí jít stejnou cestou špinavých mechanismů. Jediný, kdo je tomu schopen s jistou vervou čelit, je Pavel Novotný (starosta městské části Praha-Řeporyje – pozn. red.), který pojmenovává věci pravými jmény, ale z celospolečenského hlediska vypadá jako totální exot. Bohužel i proto,

že se neumí stáhnout a přednést své názory kultivovaně. Je hodně vulgární, což pro spoustu lidí není stravitelné. Takže situace je hodně komplikovaná. Kdybych měl být prorokem, tak si myslím, že ještě jedno volební období to takhle bude trvat. Je to jenom o občanech, kteří musejí prohlédnout. Měli by sledovat konání této vlády a její vládnutí v souvislostech a hlavně se informovat z více nezávislých zdrojů.

Máte dva syny a jednu dceru. Zasáhlo je nějak herectví, což je u vás rodinná tradice? Moje dcera se herectví naštěstí nevěnuje, je v prvním ročníku mediálních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Starší syn na herectví zatím nepadá, ale mladší je docela komediant. Přál bych si, aby dělali něco jiného, třeba obyčejné poctivé řemeslo, protože herectví je strašně vrtkavé a nejisté. Rozhodně jim to nebudu rozmlouvat, ale pokusím se doporučit jiné možnosti.

Na co se momentálně těšíte? Ještě donedávna jsem se těšil na květnovou cestu do Portugalska, která je samozřejmě zrušená. Pak jsem se moc těšil na letní dovolenou. Tam už také vím, že bude na našem území někde na chalupě. Ale nevadí mi to. Já se vlastně těším na každý další den. Jsem celkem šťastný a celá tahle koronavirová situace mi přijde naprosto přirozená. Asi jsme se potřebovali všichni zastavit. Víím, že to bude mít nedozírné ekonomické následky a někteří lidé to budou mít opravdu těžké – rozhodně jim to nepřeju, ale myslím, že to uskromnění se, zastavení a to, že jsme všichni spolu doma, i když si občas jdeme na nervy, je dobře. A hlavně planeta si trochu oddychne. Jenom toho letového provozu, co ubylo... Myslím, že nic není samo sebou, my lidé si to děláme sami. Občas taková epidemie prostě přijde. Je to přírodní výběr. Jen se jí dneska zaplat'pánbůh dokážeme lépe bránit.

Martin Preiss Narodil se 14. 6. 1973 v Praze do herecké rodiny Viktora a Jany Preissovy. Už během studií na pražské DAMU hostoval v Národním divadle a po škole nastoupil do angažmá v plzeňském Divadle Josefa Kajetána Tyla. V roce 1998 se vrátil do souboru Národního divadla už jako stálý člen činohry. V letech 2005–2012 hrál v Divadle Na Jezerce a Pod Palmovkou. V současné době je na volné noze a divadlo nehraje. Proslavil se také jako moderátor soutěžního pořadu Chcete být milionářem? (2003–2004), často spolupracuje s dabingem, čte audioknihy a pravidelně se objevuje v televizních seriálech (Krejzovi, Doktoři z Počátků, Velmi křehké vztahy, Tři králové, Nemocnice na kraji města III, Arrowsmith, Specialisté) a filmech (Případ pro rybáře, Sjezd abiturientů a další). Je podruhé ženatý, z prvního manželství má dospělou dceru Viktorii. Jeho současnou manželkou je herečka Martina Preissová, s níž vychovává syny Matouše a Šimona.

URL| <https://jicinsky.denik.cz/spolecnost/martin-preiss2020.html>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:

jicinsky.denik.cz (*Společnost*)

Herec Martin Preiss: Naše společné projekty s tátou jsou nějaké prokleté

10.5.2020 rakovnický.denik.cz str. 00 **Společnost**

Filip Lukeš

Martin Preiss dlouhá léta cítil tíhu odpovědnosti za své příjmení, které proslavil jeho otec Viktor. Dnes už si je jistý, že mu ostudu nedělá. Na rozdíl od táty sice nehraje divadlo, ale je vyhledávaným rozhlasovým a dabingovým hercem, takže má dost práce i v časech koronaviru.

"Jak se vás dotkla opatření vlády kvůli koronaviru? Já nějakou velkou změnu nepociťuji, protože pracuji hodně individuálně a nehraji v divadle. Čtu audioknihy, chodím do dabingu a dělám rozhlasové a televizní reklamy. A to se dá zvládat i v současné situaci, samozřejmě za dodržení přísných hygienických opatření. Pochopitelně trochu riskuji, protože vždycky může být něco ve vzduchu, ale to je riziko podnikání. Virus můžu chytit stejně tak v hypermarketu. Na druhou stranu se mě to dotklo třeba tak, že jsem měl točit jeden díl detektivního seriálu Hlava medúzy s režisérem Filipem Renčem, což je pozastaveno na neurčito.

Jak tedy trávíte své dny v režimu plném omezení? Naštěstí máme k dispozici zahradu a bydlíme hned vedle lesa, takže tam chodíme. Ale paradoxně v lese je teď víc lidí než na ulici. Byli jsme také na chalupě, měli jsme na to čas, protože moje žena nemá práci vůbec. Národní divadlo je uzavřené, DAMU, kde učí, také stojí a seriál Slunečná se jí také zastavil, takže je doma a už si kouše nehty a jdeme jí všichni na nervy. Já mám aspoň

možnost občasného pracovního úniku. A ve všední dny občas vyrazíme na procházku za Prahu, kde víme, že koncentrace lidí nebude tak velká.

O váš hlas je našťestí zájem. Mluví jím třeba detektiv Harry Bosch z krimisérie mistra románu noir Michaela Connellyho na audioknihách Černá ozvěna a Černý led, které vyšly loni. Když máte namluvit takový kus textu, připravujete se na to, žijete s ním, možná se vám o něm zdá. Nemrzí vás, když to pak skončí? Co se týče Harryho Bosche, tak vím, že Michael Connelly napsal zatím šest dílů, jestli se nemýlím, takže je perspektiva, že to bude pokračovat. Teď mám za sebou dva díly a ve výhledu je třetí. Když natáčení skončí, je to pro mne takové dvojlomné, sladkobolné – na jednu stranu jsem rád, protože je to vždycky velká kláda. Je tam hodně postav, takže se musím promítat do mužských i ženských hlasů, které mezi sebou komunikují. Už je to někdy na hranici dramatické tvorby. Kdyby to dělal Český rozhlas, tak by jistě obsadil vícero lidí. A po tom oddechnutí po určité době zase nastane určitý hlad. Takhle to chodí. Vždycky se našťestí naskytne něco dalšího.

Když se ještě vrátím k detektivovi Harrymu Boschovi, je vám něčím blízký? Samozřejmě, je napsaný velmi sympaticky. Je to takový ten syžet osamělých vlků ošlehaných osudem. Mnohdy jde hlavou proti zdi a překračuje zažitý kodexy detektivní práce. To musí, aby byl zajímavý a populární. A mně se také občas chce rovnou jít a někomu jednu vrazit. Nemyslím ve svém okolí, ale mnohdy, když ve zprávách vidím některé naše čelní představitele, bych to nejradši řešil denefestrací. Ale to bohužel nejde. V tomhle to má Harry Bosch jednodušší, že má jisté možnosti, i když občas za hranou, aby řešil věci po svém.

Nedávno jste také načetl dvě povídky do audioknihy Agathy Christie Svědkyně obžaloby. Posloucháte vůbec audioknihy? Na to bohužel vůbec nemám čas. Audioknihy pouze načítám a tím pádem také „čtu“ knihy. Občas si poslechnu nějaký jiný vzorek, abych věděl, jak to čtou mí kolegové, jaké jsou trendy, jak je laťka vysoko. Ideální je poslouchat audioknihy v autě, ale já zase nejždím až tak dlouhé trasy, a pokud ano, tak většinou s rodinou, kterou to zas až tak nezajímá. Klukům je dvanáct a devět let, takže těm nemůžu pouštět věci, které by zajímaly mne.

U práce na Svědkyni obžaloby jste se měli potkat i s otcem Viktorem. Jak to nakonec dopadlo? On se toho natáčení kvůli koronaviru nakonec zatím nezúčastnil a nevím, jak to celé dopadne.

Hráli jste spolu někdy v divadle nebo ve filmu? Naše společné projekty vždycky skončily tak nějak zvláště, do ztracena. Kdysi, v době mých začátků, jsme spolu dělali jednu, z dnešního pohledu ne příliš zdařilou televizní pohádku, kde mi hrál otec – pana krále. Pak jsme spolu zkoušeli hru pro Divadlo Ungelt, ale pár dnů před premiérou to táta musel ze zdravotních důvodů vzdát a už jsme se k tomu nevrátili. A teď naposledy někoho napadlo, že bychom mohli udělat společnou výstavu obrazů, protože oba dva malujeme. On dělá litografii, já zase maluju akryly. Když se obrazy instalovaly v Divadle Viola a měla být vernisáž, přišel koronavirus a zase z toho sešlo. Teď to tam visí a je to zavřené. Naše společné projekty jsou nějak prokleté.

Co vás vedlo k tomu, že jste se přihlásil na výtvarný kurz? Je to zábava a je to nesmírně uklidňující. Pro mne je to taková terapie, protože v ateliéru je ticho a každý si pracuje u svého stojanu a soustředí se na svou práci. Je to takový meditační okamžik. Doma si maluju sám pro sebe, laicky. Někdo říká: „Ježíš, to je pěkný, já v tom něco vidím!“ a podobně. Ale většinou je to naprosto spontánní proces, kdy něco namaluju, pak to zničím a pak z toho opět něco vznikne. A na kurz jsem se přihlásil proto, abych se naučil základy. Na první hodině jsem měl uhlem nakreslit zmačkaný papír a vyšlo mi z toho takové kubistické grilované kuře. Člověk by ty základy měl znát.

Co se týče mluveného slova, zejména v rozhlase je jméno Preiss pojem. Cítíte tíhu odpovědnosti, abyste té pověsti dostál? Cítil jsem ji dlouhá léta, ale najednou se to nějak zlomilo, a já jsem si řekl, že jsem tu sám za sebe, že jsem jiný. A tu odpovědnost tedy nesu čistě sám za sebe. Mám pocit, že dneska tomu jménu ostudu nedělám. Dosáhl jsem úrovně, za kterou se nemusím stydět.

Zmínil jste, že namlouváte i cestopisné a přírodopisné dokumenty, které také sám rád sledujete. Co vás na nich tak fascinuje? Tak já jsem od přírody cestovatel. Strašně rád bych se do některých končin světa podíval, ale nemám na to ani čas, ani prostředky, a tohle je pro mne takové cestování „prstem po mapě“, nebo spíše očima po obrazovce. Když dokument namlouvám, nemám šanci ho vidět celý, protože se různě přeskakuje a čtu jenom ty své úseky, takže z toho mnohdy vůbec nic nemám. Proto jsem rád, když se pak na film můžu podívat vcelku. Nedívám se jen na to, co jsem namluvil, sleduju cokoliv o cestování, fascinuje mě podmořský svět, divočina, prostě příroda ve všech formách, a říkám si, jak to ten pán Bůh geniálně vymyslel. Jenom člověk se to neustále snaží pozměnit k obrazu svému a na to asi také zajde, pokud s tím něco neudělá.

Co s tím děláte vy? Třídíte odpad a podobně? To je samozřejmost. I naše děti to bezvadně ovládají. Myslím, že generace, které přijdou po nás, se budou muset zase naučit životu v souladu s přírodou. To je jediná šance, snažit se minimalizovat využívání zdrojů. Protože my žijeme v neskutečném blahobytu, i když si to nepřipouštíme. Zvykli jsme si na vysoký životní standard. A právě když člověk cestuje, zjistí, jak málo jinde stačí lidem k životu. Žijeme v bezbřehém blahobytu, nadužíváme věci, nevážíme si jich, jsme spotřební... Můj syn si teď na YouTube pouští videa, jak se v Číně vyrábí všechno možné, a já si říkám, kam všechny ty výrobky přijdou, až přestanou sloužit? Země je přece musí nějak strávit. To je obrovský problém. A co se týče mého příspěvku k záchraně přírody, letos jsme si třeba nekupovali vánoční stromek, ale vzali jsme si jeden z výřezu, který by se vyhodil, od známého lesníka. A na to konto jsme se s ním domluvili, že si uděláme brigádu a půjdeme k němu do lesa na Vysočině s klukama sázet stromky. I kdybychom jich zasadili dvacet, myslím, že to má smysl. Takovým způsobem se dá aspoň v tom našem mikrosvětě pomáhat.

Býval jste komunálním politikem v Kunraticích. Změnilo to váš pohled na politiky a jejich motivace? Byl jsem spíše posledním spravedlivým a velkým naivou, když jsem do politiky vstupoval. Vlastně jsem se nechal ukecat, abych se objevil na kandidátce, a vůbec jsem nedoufal, že mě někdo zvolí. Pak jsem se dostal do zastupitelstva hned na druhém místě za starostkou ODS a začaly starosti. Je to spousta povinností a na komunální úrovni nemáte žádné námětky a lidi, kteří by vás mohli zastupovat. Musíte se naučit věci, se kterými jste v životě nepřišel do styku. Abyste se vůbec orientoval, musíte nastudovat zákony a ovládnout terminologii. A když jsem potom zjistil, že některé věci diplomaticky řečeno „běží samospádem“, jsou dopředu vymyšlené a zajištěné a vy žijete v domněni, že tohle výběrové řízení je čisté, ačkoliv vítěz je od začátku dohodnutý, vzalo mi to vítr z plachet. Když proti tomu začnete bojovat, stanete se nepřítelem v očích všech, protože podkopáváte něco, co už nějakou dobu běží, a tím pádem se stáváte problémovým. Je to boj s větrnými mlýny. Hrozně mě to otrávil, takže jsem ještě před koncem funkčního období odstoupil a nechal jsem své místo většímu tygroví, svému kolegovi, u kterého jsem doufal, že ho to nesemele. Je tam dodnes, takže to asi byla dobrá volba...

Vidíte nějakou naději, že by se to mohlo změnit? Vidím na naší politické scéně lidi, kteří jsou slušní, a věřím jim. Mám určitý instinkt, který jako herec mít musím. Myslím, že jedním ze základů dobrého herce je mít smysl pro empatii, schopnost vcítovat se do druhých. Já ty lidi tedy cítím a vidím je. Jejich problém ale je, že nemají takovou razanci a marketingově populistický rozmach, aby oslovili většinu. Vládnoucí garnitura tohle má a k tomu navíc dobré trávení, aby šla přes mrtvoly a překonala úplně všechno. Takže ti dobří mají z mého pohledu velmi malou šanci ji překonat, pokud nechtějí jít stejnou cestou špinavých mechanismů. Jediný, kdo je tomu schopen s jistou vervou čelit, je Pavel Novotný (starosta městské části Praha-Řeporyje – pozn. red.), který pojmenovává věci pravými jmény, ale z celospolečenského hlediska vypadá jako totální exot. Bohužel i proto, že se neumí stáhnout a přednést své názory kultivovaně. Je hodně vulgární, což pro spoustu lidí není stravitelné. Takže situace je hodně komplikovaná. Kdybych měl být prorokem, tak si myslím, že ještě jedno volební období to takhle bude trvat. Je to jenom o občanech, kteří musejí prohlédnout. Měli by sledovat konání této vlády a její vládnutí v souvislostech a hlavně se informovat z více nezávislých zdrojů.

Máte dva syny a jednu dceru. Zasáhlo je nějak herectví, což je u vás rodinná tradice? Moje dcera se herectví naštěstí nevěnuje, je v prvním ročníku mediálních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Starší syn na herectví zatím nevypadá, ale mladší je docela komediant. Přál bych si, aby dělali něco jiného, třeba obyčejné poctivé řemeslo, protože herectví je strašně vrtkavé a nejisté. Rozhodně jim to nebudu rozmlouvat, ale pokusím se doporučit jiné možnosti.

Na co se momentálně těšíte? Ještě donedávna jsem se těšil na květnovou cestu do Portugalska, která je samozřejmě zrušená. Pak jsem se moc těšil na letní dovolenou. Tam už také vím, že bude na našem území někde na chalupě. Ale nevádí mi to. Já se vlastně těším na každý další den. Jsem celkem šťastný a celá tahle koronavirová situace mi přijde naprosto přirozená. Asi jsme se potřebovali všichni zastavit. Víím, že to bude mít nedozírné ekonomické následky a někteří lidé to budou mít opravdu těžké – rozhodně jim to nepřeju, ale myslím, že to uskromnění se, zastavení a to, že jsme všichni spolu doma, i když si občas jdeme na nervy, je dobře. A hlavně planeta si trochu oddechne. Jenom toho letového provozu, co ubylo... Myslím, že nic není samo sebou, my lidi si to děláme sami. Občas taková epidemie prostě přijde. Je to přírodní výběr. Jen se jí dneska zaplaťpánbůh dokážeme lépe bránit.

Martin Preiss Narodil se 14. 6. 1973 v Praze do herecké rodiny Viktora a Jany Preissových. Už během studií na pražské DAMU hostoval v Národním divadle a po škole nastoupil do angažmá v plzeňském Divadle Josefa Kajetána Tyla. V roce 1998 se vrátil do souboru Národního divadla už jako stálý člen činohry. V letech 2005–2012 hrál v Divadle Na Jezerce a Pod Palmovkou. V současné době je na volné noze a divadlo nehraje.

Proslavil se také jako moderátor soutěžního pořadu *Chcete být milionářem?* (2003–2004), často spolupracuje s dabingem, čte audioknihy a pravidelně se objevuje v televizních seriálech (*Krejzovi*, *Doktoři z Počátků*, *Velmi křehké vztahy*, *Tři králové*, *Nemocnice na kraji města III*, *Arrowsmith*, *Specialisté*) a filmech (*Případ pro rybáře*, *Sjezd abiturientů* a další). Je podruhé ženatý, z prvního manželství má dospělou dceru Viktorii. Jeho současnou manželkou je herečka Martina Preissová, s níž vychovává syny Matouše a Šimona.

URL| <https://rakovnický.denik.cz/spolecnost/martin-preiss2020.html>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
rakovnický.denik.cz (*Společnost*)

Herec Martin Preiss: Naše společné projekty s tátou jsou nějaké prokleté

10.5.2020 orlický.denik.cz str. 00 **Společnost**
Filip Lukeš

Martin Preiss dlouhá léta cítil tíhu odpovědnosti za své příjmení, které proslavil jeho otec Viktor. Dnes už si je jistý, že mu ostudu nedělá. Na rozdíl od táty sice nehraje divadlo, ale je vyhledávaným rozhlasovým a dabingovým hercem, takže má dost práce i v časech koronaviru.

"Jak se vás dotkla opatření vlády kvůli koronaviru? Já nějakou velkou změnu nepociťuji, protože pracuji hodně individuálně a nehraji v divadle. Čtu audioknihy, chodím do dabingu a dělám rozhlasové a televizní reklamy. A to se dá zvládat i v současné situaci, samozřejmě za dodržení přísných hygienických opatření. Pochopitelně trochu riskuji, protože vždycky může být něco ve vzduchu, ale to je riziko podnikání. Virus můžu chytit stejně tak v hypermarketu. Na druhou stranu se mě to dotklo třeba tak, že jsem měl točit jeden díl detektivního seriálu *Hlava medúzy* s režisérem Filipem Renčem, což je pozastaveno na neurčito.

Jak tedy trávíte své dny v režimu plném omezení? Naštěstí máme k dispozici zahradu a bydlíme hned vedle lesa, takže tam chodíme. Ale paradoxně v lese je teď víc lidí než na ulici. Byli jsme také na chalupě, měli jsme na to čas, protože moje žena nemá práci vůbec. Národní divadlo je uzavřené, DAMU, kde učí, také stojí a seriál *Slunečná* se jí také zastavil, takže je doma a už si kouše nehty a jdeme jí všichni na nervy. Já mám aspoň možnost občasných pracovních úniků. A ve všední dny občas vyrazíme na procházku za Prahu, kde víme, že koncentrace lidí nebude tak veliká.

O váš hlas je našťastí zájem. Mluví jím třeba detektiv Harry Bosch z krimisérie mistra románu noir Michaela Connellyho na audioknihách *Černá ozvěna* a *Černý led*, které vyšly loni. Když máte namluvit takový kus textu, připravujete se na to, žijete s ním, možná se vám o něm zdá. Nemrzí vás, když to pak skončí? Co se týče Harryho Bosche, tak vím, že Michael Connelly napsal zatím šest dílů, jestli se nemýlím, takže je perspektiva, že to bude pokračovat. Teď mám za sebou dva díly a ve výhledu je třetí. Když natáčení skončí, je to pro mne takové dvojlomné, sladkobolné – na jednu stranu jsem rád, protože je to vždycky velká kláda. Je tam hodně postav, takže se musím promítat do mužských i ženských hlasů, které mezi sebou komunikují. Už je to někdy na hranici dramatické tvorby. Kdyby to dělal Český rozhlas, tak by jistě obsadil vícero lidí. A po tom oddechnutí po určité době zase nastane určitý hlad. Takhle to chodí. Vždycky se našťastí naskytne něco dalšího.

Když se ještě vrátím k detektivovi Harrymu Boschovi, je vám něčím blízký? Samozřejmě, je napsaný velmi sympaticky. Je to takový ten syžet osamělých vlků ošlehaných osudem. Mnohdy jde hlavou proti zdi a překračuje zažitá kodexy detektivní práce. To musí, aby byl zajímavý a populární. A mně se také občas chce rovnou jít a někomu jednu vrazit. Nemyslím ve svém okolí, ale mnohdy, když ve zprávách vidím některé naše čelní představitele, bych to nejradši řešil denefestrací. Ale to bohužel nejde. V tomhle to má Harry Bosch jednodušší, že má jisté možnosti, i když občas za hranou, aby řešil věci po svém.

Nedávno jste také načel dvě povídky do audioknihy Agathy Christie *Svědčyně obžaloby*. Posloucháte vůbec audioknihy? Na to bohužel vůbec nemám čas. Audioknihy pouze načítám a tím pádem také „čtu“ knihy. Občas si poslechnu nějaký jiný vzorek, abych věděl, jak to čtou mí kolegové, jaké jsou trendy, jak je laťka vysoko. Ideální je poslouchat audioknihy v autě, ale já zase nejždím až tak dlouhé trasy, a pokud ano, tak většinou s rodinou,

kteřou to zas až tak nezajímá. Klukům je dvanáct a devět let, takže těm nemůžu pouštět věci, které by zajímaly mne.

U práce na Svědkyni obžaloby jste se měli potkat i s otcem Viktorem. Jak to nakonec dopadlo? On se toho natáčení kvůli koronaviru nakonec zatím nezúčastnil a nevím, jak to celé dopadne.

Hráli jste spolu někdy v divadle nebo ve filmu? Naše společné projekty vždycky skončily tak nějak zvláště, do ztracena. Kdysi, v době mých začátků, jsme spolu dělali jednu, z dnešního pohledu ne příliš zdařilou televizní pohádku, kde mi hrál otec – pana krále. Pak jsme spolu zkoušeli hru pro Divadlo Ungelt, ale pár dnů před premiérou to táta musel ze zdravotních důvodů vzdát a už jsme se k tomu nevrátili. A teď naposledy někoho napadlo, že bychom mohli udělat společnou výstavu obrazů, protože oba dva malujeme. On dělá litografii, já zase maluju akryly. Když se obrazy instalovaly v Divadle Viola a měla být vernisáž, přišel koronavirus a zase z toho sešlo. Teď to tam visí a je to zavřené. Naše společné projekty jsou nějak prokleté.

Co vás vedlo k tomu, že jste se přihlásil na výtvarný kurz? Je to zábava a je to nesmírně uklidňující. Pro mne je to taková terapie, protože v ateliéru je ticho a každý si pracuje u svého stojanu a soustředí se na svou práci. Je to takový meditační okamžik. Doma si maluju sám pro sebe, laicky. Někdo říká: „Ježíš, to je pěkný, já v tom něco vidím!“ a podobně. Ale většinou je to naprosto spontánní proces, kdy něco namaluju, pak to zničím a pak z toho opět něco vznikne. A na kurz jsem se přihlásil proto, abych se naučil základy. Na první hodině jsem měl uhlem nakreslit zmačkaný papír a vyšlo mi z toho takové kubistické grilované kuře. Člověk by ty základy měl znát.

Co se týče mluveného slova, zejména v rozhlase je jméno Preiss pojem. Cítíte tíhu odpovědnosti, abyste té pověsti dostál? Cítil jsem ji dlouhá léta, ale najednou se to nějak zlomilo, a já jsem si řekl, že jsem tu sám za sebe, že jsem jiný. A tu odpovědnost tedy nesu čistě sám za sebe. Mám pocit, že dneska tomu jménu ostudu nedělám. Dosáhl jsem úrovně, za kterou se nemusím stydět.

Zmínil jste, že namlouváte i cestopisné a přírodopisné dokumenty, které také sám rád sledujete. Co vás na nich tak fascinuje? Tak já jsem od přírody cestovatel. Strašně rád bych se do některých končin světa podíval, ale nemám na to ani čas, ani prostředky, a tohle je pro mne takové cestování „prstem po mapě“, nebo spíše očima po obrazovce. Když dokument namlouvám, nemám šanci ho vidět celý, protože se různě přeskakuje a čtu jenom ty své úseky, takže z toho mnohdy vůbec nic nemám. Proto jsem rád, když se pak na film můžu podívat vcelku. Nečím se jen na to, co jsem namluvil, sleduju cokoliv o cestování, fascinuje mě podmořský svět, divočina, prostě příroda ve všech formách, a říkám si, jak to ten pán Bůh geniálně vymyslel. Jenom člověk se to neustále snaží pozměnit k obrazu svému a na to asi také zajde, pokud s tím něco neudělá.

Co s tím děláte vy? Třídíte odpad a podobně? To je samozřejmost. I naše děti to bezvadně ovládají. Myslím, že generace, které přijdou po nás, se budou muset zase naučit životu v souladu s přírodou. To je jediná šance, snažit se minimalizovat využívání zdrojů. Protože my žijeme v neskutečném blahobytu, i když si to nepřipouštíme. Zvykli jsme si na vysoký životní standard. A právě když člověk cestuje, zjistí, jak málo jinde stačí lidem k životu. Žijeme v bezbřehém blahobytu, nadužíváme věci, nevážíme si jich, jsme spotřební... Můj syn si teď na YouTube pouští videa, jak se v Číně vyrábí všechno možné, a já si říkám, kam všechny ty výrobky přijdou, až přestanou sloužit? Země je přece musí nějak strávit. To je obrovský problém. A co se týče mého příspěvku k záchraně přírody, letos jsme si třeba nekupovali vánoční stromek, ale vzali jsme si jeden z výřezu, který by se vyhodil, od známého lesníka. A na to konto jsme se s ním domluvili, že si uděláme brigádu a půjdeme k němu do lesa na Vysočině s klukama sázet stromky. I kdybychom jich zasadili dvacet, myslím, že to má smysl. Takovým způsobem se dá aspoň v tom našem mikrosvětě pomáhat.

Býval jste komunálním politikem v Kunraticích. Změnilo to váš pohled na politiky a jejich motivace? Byl jsem spíše posledním spravedlivým a velkým naivou, když jsem do politiky vstupoval. Vlastně jsem se nechal ukecat, abych se objevil na kandidátce, a vůbec jsem nedoufal, že mě někdo zvolí. Pak jsem se dostal do zastupitelstva hned na druhém místě za starostkou ODS a začaly starosti. Je to spousta povinností a na komunální úrovni nemáte žádné námětky a lidi, kteří by vás mohli zastupovat. Musíte se naučit věci, se kterými jste v životě nepřišel do styku. Abyste se vůbec orientoval, musíte nastudovat zákony a ovládnout terminologii. A když jsem potom zjistil, že některé věci diplomaticky řečeno „běží samospádem“, jsou dopředu vymyšlené a zajištěné a vy žijete v domněnku, že tohle výběrové řízení je čisté, ačkoliv vítěz je od začátku dohodnutý, vzalo mi to vítr z plachet. Když proti tomu začnete bojovat, stanete se nepřítelem v očích všech, protože podkopáváte něco, co už nějakou dobu běží, a tím pádem se stáváte problémovým. Je to boj s větrnými mlýny. Hrozně mě to otrávil, takže jsem ještě před koncem funkčního období odstoupil a nechal jsem své místo většímu tygroví, svému kolegovi, u kterého jsem doufal, že ho to nesemele. Je tam dodnes, takže to asi byla dobrá volba...

Vidíte nějakou naději, že by se to mohlo změnit? Vidím na naší politické scéně lidi, kteří jsou slušní, a věřím jim. Mám určitý instinkt, který jako herec mít musím. Myslím, že jedním ze základů dobrého herce je mít smysl pro empatii, schopnost vcítovat se do druhých. Já ty lidi tedy cítím a vidím je. Jejich problém ale je, že nemají takovou razanci a marketingově populistický rozmach, aby oslovili většinu. Vládnoucí garnitura tohle má a k tomu navíc dobré trávení, aby šla přes mrtvoly a překonala úplně všechno. Takže ti dobří mají z mého pohledu velmi malou šanci ji překonat, pokud nechtějí jít stejnou cestou špinavých mechanismů. Jediný, kdo je tomu schopen s jistou vervou čelit, je Pavel Novotný (starosta městské části Praha-Řeporyje – pozn. red.), který pojmenovává věci pravými jmény, ale z celospolečenského hlediska vypadá jako totální exot. Bohužel i proto, že se neumí stáhnout a přednést své názory kultivovaně. Je hodně vulgární, což pro spoustu lidí není stravitelné. Takže situace je hodně komplikovaná. Kdybych měl být prorokem, tak si myslím, že ještě jedno volební období to takhle bude trvat. Je to jenom o občanech, kteří musejí prohlédnout. Měli by sledovat konání této vlády a její vládnutí v souvislostech a hlavně se informovat z více nezávislých zdrojů.

Máte dva syny a jednu dceru. Zasáhlo je nějak herectví, což je u vás rodinná tradice? Moje dcera se herectví naštěstí nevěnuje, je v prvním ročníku mediálních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Starší syn na herectví zatím nevypadá, ale mladší je docela komediant. Přál bych si, aby dělali něco jiného, třeba obyčejné poctivé řemeslo, protože herectví je strašně vrtkavé a nejisté. Rozhodně jim to nebudu rozmlouvat, ale pokusím se doporučit jiné možnosti.

Na co se momentálně těšíte? Ještě donedávna jsem se těšil na květnovou cestu do Portugalska, která je samozřejmě zrušená. Pak jsem se moc těšil na letní dovolenou. Tam už také vím, že bude na našem území někde na chalupě. Ale nevádí mi to. Já se vlastně těším na každý další den. Jsem celkem šťastný a celá tahle koronavirová situace mi přijde naprosto přirozená. Asi jsme se potřebovali všichni zastavit. Víím, že to bude mít nedozírné ekonomické následky a někteří lidé to budou mít opravdu těžké – rozhodně jim to nepřeju, ale myslím, že to uskromnění se, zastavení a to, že jsme všichni spolu doma, i když si občas jdeme na nervy, je dobře. A hlavně planeta si trochu oddechne. Jenom toho letového provozu, co ubylo... Myslím, že nic není samo sebou, my lidi si to děláme sami. Občas taková epidemie prostě přijde. Je to přírodní výběr. Jen se jí dneska zaplat'pánbůh dokážeme lépe bránit.

Martin Preiss Narodil se 14. 6. 1973 v Praze do herecké rodiny Viktora a Jany Preissovy. Už během studií na pražské DAMU hostoval v Národním divadle a po škole nastoupil do angažmá v plzeňském Divadle Josefa Kajetána Tyla. V roce 1998 se vrátil do souboru Národního divadla už jako stálý člen činohry. V letech 2005–2012 hrál v Divadle Na Jezerce a Pod Palmovkou. V současné době je na volné noze a divadlo nehraje. Proslavil se také jako moderátor soutěžního pořadu Chcete být milionářem? (2003–2004), často spolupracuje s dabingem, čte audioknihy a pravidelně se objevuje v televizních seriálech (Krejzovi, Doktoři z Počátků, Velmi křehké vztahy, Tři králové, Nemocnice na kraji města III, Arrowsmith, Specialisté) a filmech (Případ pro rybáře, Sjezd abiturientů a další). Je podruhé ženatý, z prvního manželství má dospělou dceru Viktorii. Jeho současnou manželkou je herečka Martina Preissová, s níž vychovává syny Matouše a Šimona.

URL| <https://orlicky.denik.cz/spolecnost/martin-preiss2020.html>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:

orlicky.denik.cz (*Společnost*)

Herec Martin Preiss: Naše společné projekty s tátou jsou nějaké prokleté

10.5.2020 nymbursky.denik.cz str. 00 Společnost

Filip Lukeš

Martin Preiss dlouhá léta cítil tíhu odpovědnosti za své příjmení, které proslavil jeho otec Viktor. Dnes už si je jistý, že mu ostudu nedělá. Na rozdíl od táty sice nehraje divadlo, ale je vyhledávaným rozhlasovým a dabingovým hercem, takže má dost práce i v časech koronaviru.

"Jak se vás dotkla opatření vlády kvůli koronaviru? Já nějakou velkou změnu nepociťuji, protože pracuji hodně individuálně a nehraji v divadle. Čtu audioknihy, chodím do dabingu a dělám rozhlasové a televizní reklamy. A to se dá zvládat i v současné situaci, samozřejmě za dodržení přísných hygienických opatření. Pochopitelně trochu riskuji, protože vždycky může být něco ve vzduchu, ale to je riziko podnikání. Virus můžu chytit stejně tak v hypermarketu. Na druhou stranu se mě to dotklo třeba tak, že jsem měl točit jeden díl detektivního seriálu Hlava medúzy s režisérem Filipem Renčem, což je pozastaveno na neurčito.

Jak tedy trávíte své dny v režimu plném omezení? Naštěstí máme k dispozici zahradu a bydlíme hned vedle lesa, takže tam chodíme. Ale paradoxně v lese je teď víc lidí než na ulici. Byli jsme také na chalupě, měli jsme na to čas, protože moje žena nemá práci vůbec. Národní divadlo je uzavřené, DAMU, kde učí, také stojí a seriál Slunečná se jí také zastavil, takže je doma a už si kouše nehty a jdeme jí všichni na nervy. Já mám aspoň možnost občasných pracovních úniků. A ve všední dny občas vyrazíme na procházku za Prahu, kde víme, že koncentrace lidí nebude tak veliká.

O váš hlas je naštěstí zájem. Mluví jím třeba detektiv Harry Bosch z krimisérie mistra románu noir Michaela Connellyho na audioknihách Černá ozvěna a Černý led, které vyšly loni. Když máte namluvit takový kus textu, připravujete se na to, žijete s ním, možná se vám o něm zdá. Nemrzí vás, když to pak skončí? Co se týče Harryho Bosche, tak vím, že Michael Connelly napsal zatím šest dílů, jestli se nemýlím, takže je perspektiva, že to bude pokračovat. Teď mám za sebou dva díly a ve výhledu je třetí. Když natáčení skončí, je to pro mne takové dvojlomné, sladkobolné – na jednu stranu jsem rád, protože je to vždycky velká kláda. Je tam hodně postav, takže se musím promítat do mužských i ženských hlasů, které mezi sebou komunikují. Už je to někdy na hranici dramatické tvorby. Kdyby to dělal Český rozhlas, tak by jistě obsadil vícero lidí. A po tom oddechnutí po určité době zase nastane určitý hlad. Takhle to chodí. Vždycky se naštěstí naskytne něco dalšího.

Když se ještě vrátím k detektivovi Harrymu Boschovi, je vám něčím blízký? Samozřejmě, je napsaný velmi sympaticky. Je to takový ten syžet osamělých vlků ošlehaných osudem. Mnohdy jde hlavou proti zdi a překračuje zažitá kodexy detektivní práce. To musí, aby byl zajímavý a populární. A mně se také občas chce rovnou jít a někomu jednu vrazit. Nemyslím ve svém okolí, ale mnohdy, když ve zprávách vidím některé naše čelní představitele, bych to nejradši řešil denefestrací. Ale to bohužel nejde. V tomhle to má Harry Bosch jednodušší, že má jisté možnosti, i když občas za hranou, aby řešil věci po svém.

Nedávno jste také načel dvě povídky do audioknihy Agathy Christie Svědkyně obžaloby. Posloucháte vůbec audioknihy? Na to bohužel vůbec nemám čas. Audioknihy pouze načítám a tím pádem také „čtu“ knihy. Občas si poslechnu nějaký jiný vzorek, abych věděl, jak to čtou mí kolegové, jaké jsou trendy, jak je laťka vysoko. Ideální je poslouchat audioknihy v autě, ale já zase nejedním až tak dlouhé trasy, a pokud ano, tak většinou s rodinou, kterou to zas až tak nezajímá. Klukům je dvanáct a devět let, takže těm nemůžu pouštět věci, které by zajímaly mne.

U práce na Svědkyni obžaloby jste se měli potkat i s otcem Viktorem. Jak to nakonec dopadlo? On se toho natáčení kvůli koronaviru nakonec zatím nezúčastnil a nevím, jak to celé dopadne.

Hráli jste spolu někdy v divadle nebo ve filmu? Naše společné projekty vždycky skončily tak nějak zvláště, do ztracena. Kdysi, v době mých začátků, jsme spolu dělali jednu, z dnešního pohledu ne příliš zdařilou televizní pohádku, kde mi hrál otec – pana krále. Pak jsme spolu zkoušeli hru pro Divadlo Ungelt, ale pár dnů před premiérou to táta musel ze zdravotních důvodů vzdát a už jsme se k tomu nevrátili. A teď naposledy někoho napadlo, že bychom mohli udělat společnou výstavu obrazů, protože oba dva malujeme. On dělá litografii, já zase maluju akryly. Když se obrazy instalovaly v Divadle Viola a měla být vernisáž, přišel koronavirus a zase z toho sešlo. Teď to tam visí a je to zavřené. Naše společné projekty jsou nějak prokleté.

Co vás vedlo k tomu, že jste se přihlásil na výtvarný kurz? Je to zábava a je to nesmírně uklidňující. Pro mne je to taková terapie, protože v ateliéru je ticho a každý si pracuje u svého stojanu a soustředí se na svou práci. Je to takový meditační okamžik. Doma si maluju sám pro sebe, laicky. Někdo říká: „Ježíš, to je pěkný, já v tom něco vidím!“ a podobně. Ale většinou je to naprosto spontánní proces, kdy něco namaluju, pak to zničím a pak z toho opět něco vznikne. A na kurz jsem se přihlásil proto, abych se naučil základy. Na první hodině jsem měl uhlem nakreslit zmačkaný papír a vyšlo mi z toho takové kubistické grilované kuře. Člověk by ty základy měl znát.

Co se týče mluveného slova, zejména v rozhlasu je jméno Preiss pojem. Cítíte tíhu odpovědnosti, abyste té pověsti dostál? Cítil jsem ji dlouhá léta, ale najednou se to nějak zlomilo, a já jsem si řekl, že jsem tu sám za sebe, že jsem jiný. A tu odpovědnost tedy nesu čistě sám za sebe. Mám pocit, že dneska tomu jménu ostudu nedělám. Dosáhl jsem úrovně, za kterou se nemusím stydět.

Zmínil jste, že namlouváte i cestopisné a přírodopisné dokumenty, které také sám rád sledujete. Co vás na nich tak fascinuje? Tak já jsem od přírody cestovatel. Strašně rád bych se do některých končin světa podíval, ale nemám na to ani čas, ani prostředky, a tohle je pro mne takové cestování „prstem po mapě“, nebo spíše očima po obrazovce. Když dokument namlouvám, nemám šanci ho vidět celý, protože se různě přeskakuje a čtu jenom ty své úseky, takže z toho mnohdy vůbec nic nemám. Proto jsem rád, když se pak na film můžu podívat vcelku. Neodivím se jen na to, co jsem namluvil, sleduju cokoliv o cestování, fascinuje mě podmořský svět, divočina, prostě příroda ve všech formách, a říkám si, jak to ten pán Bůh geniálně vymyslel. Jenom člověk se to neustále snaží pozměnit k obrazu svému a na to asi také zajde, pokud s tím něco neudělá.

Co s tím děláte vy? Třídíte odpad a podobně? To je samozřejmost. I naše děti to bezvadně ovládají. Myslím, že generace, které přijdou po nás, se budou muset zase naučit životu v souladu s přírodou. To je jediná šance, snažit se minimalizovat využívání zdrojů. Protože my žijeme v neskutečném blahobytu, i když si to nepřipouštíme. Zvykli jsme si na vysoký životní standard. A právě když člověk cestuje, zjistí, jak málo jinde stačí lidem k životu. Žijeme v bezbřehém blahobytu, nadužíváme věci, nevážíme si jich, jsme spotřební... Můj syn si teď na YouTube pouští videa, jak se v Číně vyrábí všechno možné, a já si říkám, kam všechny ty výrobky přijdou, až přestanou sloužit? Země je přece musí nějak strávit. To je obrovský problém. A co se týče mého příspěvku k záchraně přírody, letos jsme si třeba nekupovali vánoční stromek, ale vzali jsme si jeden z výřezu, který by se vyhodil, od známého lesníka. A na to konto jsme se s ním domluvili, že si uděláme brigádu a půjdeme k němu do lesa na Vysočině s klukama sázet stromky. I kdybychom jich zasadili dvacet, myslím, že to má smysl. Takovým způsobem se dá aspoň v tom našem mikrosvětě pomáhat.

Býval jste komunálním politikem v Kunraticích. Změnilo to váš pohled na politiky a jejich motivace? Byl jsem spíše posledním spravedlivým a velkým naivou, když jsem do politiky vstupoval. Vlastně jsem se nechal ukecat, abych se objevil na kandidátce, a vůbec jsem nedoufal, že mě někdo zvolí. Pak jsem se dostal do zastupitelstva hned na druhém místě za starostkou ODS a začaly starosti. Je to spousta povinností a na komunální úrovni nemáte žádné námětky a lidi, kteří by vás mohli zastupovat. Musíte se naučit věci, se kterými jste v životě nepřišel do styku. Abyste se vůbec orientoval, musíte nastudovat zákony a ovládnout terminologii. A když jsem potom zjistil, že některé věci diplomaticky řečeno „běží samospádem“, jsou dopředu vymyšlené a zajištěné a vy žijete v domnění, že tohle výběrové řízení je čisté, ačkoliv vítěz je od začátku dohodnutý, vzalo mi to vítr z plachet. Když proti tomu začnete bojovat, stanete se nepřítelem v očích všech, protože podkopáváte něco, co už nějakou dobu běží, a tím pádem se stáváte problémovým. Je to boj s větrnými mlýny. Hrozně mě to otrávil, takže jsem ještě před koncem funkčního období odstoupil a nechal jsem své místo většímu tygroví, svému kolegovi, u kterého jsem doufal, že ho to nesemele. Je tam dodnes, takže to asi byla dobrá volba...

Vidíte nějakou naději, že by se to mohlo změnit? Vidím na naší politické scéně lidi, kteří jsou slušní, a věřím jim. Mám určitý instinkt, který jako herec mít musím. Myslím, že jedním ze základů dobrého herce je mít smysl pro empatii, schopnost vcítovat se do druhých. Já ty lidi tedy cítím a vidím je. Jejich problém ale je, že nemají takovou razanci a marketingově populistický rozmach, aby oslovili většinu. Vládnoucí garnitura tohle má a k tomu navíc dobré trávení, aby šla přes mrtvoly a překonala úplně všechno. Takže ti dobří mají z mého pohledu velmi malou šanci ji překonat, pokud nechtějí jít stejnou cestou špinavých mechanismů. Jediný, kdo je tomu schopen s jistou vervou čelit, je Pavel Novotný (starosta městské části Praha-Řeporyje – pozn. red.), který pojmenovává věci pravými jmény, ale z celospolečenského hlediska vypadá jako totální exot. Bohužel i proto, že se neumí stáhnout a přednést své názory kultivovaně. Je hodně vulgární, což pro spoustu lidí není stravitelné. Takže situace je hodně komplikovaná. Kdybych měl být prorokem, tak si myslím, že ještě jedno volební období to takhle bude trvat. Je to jenom o občanech, kteří musejí prohlédnout. Měli by sledovat konání této vlády a její vládnutí v souvislostech a hlavně se informovat z více nezávislých zdrojů.

Máte dva syny a jednu dceru. Zasáhlo je nějak herectví, což je u vás rodinná tradice? Moje dcera se herectví naštěstí nevěnuje, je v prvním ročníku mediálních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Starší syn na herectví zatím nevypadá, ale mladší je docela komediant. Přál bych si, aby dělali něco jiného, třeba obyčejné poctivé řemeslo, protože herectví je strašně vrtkavé a nejisté. Rozhodně jim to nebudu rozmlouvat, ale pokusím se doporučovat jiné možnosti.

Na co se momentálně těšíte? Ještě donedávna jsem se těšil na květnovou cestu do Portugalska, která je samozřejmě zrušená. Pak jsem se moc těšil na letní dovolenou. Tam už také vím, že bude na našem území někde na chalupě. Ale nevádí mi to. Já se vlastně těším na každý další den. Jsem celkem šťastný a celá tahle koronavirová situace mi přijde naprosto přirozená. Asi jsme se potřebovali všichni zastavit. Víím, že to bude mít

nedožrnné ekonomické následky a někteří lidé to budou mít opravdu těžké – rozhodně jim to nepřeju, ale myslím, že to uskromnění se, zastavení a to, že jsme všichni spolu doma, i když si občas jdeme na nervy, je dobře. A hlavně planeta si trochu oddychne. Jenom toho letového provozu, co ubylo... Myslím, že nic není samo sebou, my lidi si to děláme sami. Občas taková epidemie prostě přijde. Je to přírodní výběr. Jen se jí dneska zaplatřpánbůh dokážeme lépe bránit.

Martin PreissNarodil se 14. 6. 1973 v Praze do herecké rodiny Viktora a Jany Preissoových. Už během studií na pražské DAMU hostoval v Národním divadle a po škole nastoupil do angažmá v plzeňském Divadle Josefa Kajetána Tyla. V roce 1998 se vrátil do souboru Národního divadla už jako stálý člen činohry. V letech 2005–2012 hrál v Divadle Na Jezerce a Pod Palmovkou.V současné době je na volné noze a divadlo nehraje. Proslavil se také jako moderátor soutěžního pořadu Chcete být milionářem? (2003–2004), často spolupracuje s dabingem, čte audioknihy a pravidelně se objevuje v televizních seriálech (Krejzovi, Doktoři z Počátků, Velmi křehké vztahy, Tři králové, Nemocnice na kraji města III, Arrowsmith, Specialisté) a filmech (Případ pro rybáře, Sjezd abiturientů a další).Je podruhé ženatý, z prvního manželství má dospělou dceru Viktorii. Jeho současnou manželkou je herečka Martina Preissová, s níž vychovává syny Matouše a Šimona.

URL| <https://nymbursky.denik.cz/spolecnost/martin-preiss2020.html>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
nymbursky.denik.cz (*Společnost*)

Herec Martin Preiss: Naše společné projekty s tátou jsou nějaké prokleté

10.5.2020 [kromerizsky.denik.cz](https://nymbursky.denik.cz) str. 00 Společnost

Filip Lukeš

Martin Preiss dlouhá léta cítil tíhu odpovědnosti za své příjmení, které proslavil jeho otec Viktor. Dnes už si je jistý, že mu ostudu nedělá. Na rozdíl od táty sice nehraje divadlo, ale je vyhledávaným rozhlasovým a dabingovým hercem, takže má dost práce i v časech koronaviru.

"Jak se vás dotkla opatření vlády kvůli koronaviru?Já nějakou velkou změnu nepociťuji, protože pracuji hodně individuálně a nehraji v divadle. Čtu audioknihy, chodím do dabingu a dělám rozhlasové a televizní reklamy. A to se dá zvládat i v současné situaci, samozřejmě za dodržení přísných hygienických opatření. Pochopitelně trochu riskuji, protože vždycky může být něco ve vzduchu, ale to je riziko podnikání. Virus můžu chytit stejně tak v hypermarketu. Na druhou stranu se mě to dotklo třeba tak, že jsem měl točit jeden díl detektivního seriálu Hlava medúzy s režisérem Filipem Renčem, což je pozastaveno na neurčito.

Jak tedy trávíte své dny v režimu plném omezení?Naštěstí máme k dispozici zahradu a bydlíme hned vedle lesa, takže tam chodíme. Ale paradoxně v lese je teď víc lidí než na ulici. Byli jsme také na chalupě, měli jsme na to čas, protože moje žena nemá práci vůbec. Národní divadlo je uzavřené, DAMU, kde učí, také stojí a seriál Slunečná se jí také zastavil, takže je doma a už si kouše nehty a jdeme jí všichni na nervy. Já mám aspoň možnost občasného pracovního úniku. A ve všední dny občas vyrazíme na procházku za Prahu, kde víme, že koncentrace lidí nebude tak veliká.

O váš hlas je naštěstí zájem. Mluví jím třeba detektiv Harry Bosch z krimisérie mistra románu noir Michaela Connellyho na audioknihách Černá ozvěna a Černý led, které vyšly loni. Když máte namluvit takový kus textu, připravujete se na to, žijete s ním, možná se vám o něm zdá. Nemrzí vás, když to pak skončí?Co se týče Harryho Bosche, tak vím, že Michael Connelly napsal zatím šest dílů, jestli se nemýlím, takže je perspektiva, že to bude pokračovat. Teď mám za sebou dva díly a ve výhledu je třetí. Když natáčení skončí, je to pro mne takové dvojlomné, sladkobolné – na jednu stranu jsem rád, protože je to vždycky velká kláda. Je tam hodně postav, takže se musím promítat do mužských i ženských hlasů, které mezi sebou komunikují. Už je to někdy na hranici dramatické tvorby. Kdyby to dělal Český rozhlas, tak by jistě obsadil vícero lidí. A po tom oddechnutí po určité době zase nastane určitý hlad. Takhle to chodí. Vždycky se naštěstí naskytne něco dalšího.

Když se ještě vrátím k detektivovi Harrymu Boschovi, je vám něčím blízký?Samozřejmě, je napsaný velmi sympaticky. Je to takový ten syžet osamělých vlků ošlehaných osudem. Mnohdy jde hlavou proti zdi a

překračuje zažité kodexy detektivní práce. To musí, aby byl zajímavý a populární. A mně se také občas chce rovnou jít a někomu jednu vrazit. Nemyslím ve svém okolí, ale mnohdy, když ve zprávách vidím některé naše čelní představitele, bych to nejradši řešil denefestrací. Ale to bohužel nejde. V tomhle to má Harry Bosch jednodušší, že má jisté možnosti, i když občas za hranou, aby řešil věci po svém.

Nedávno jste také načel dvě povídky do audioknihy Agathy Christie Svědkyně obžaloby. Posloucháte vůbec audioknihy? Na to bohužel vůbec nemám čas. Audioknihy pouze načítám a tím pádem také „čtu“ knihy. Občas si poslechnu nějaký jiný vzorek, abych věděl, jak to čtou mí kolegové, jaké jsou trendy, jak je laťka vysoko. Ideální je poslouchat audioknihy v autě, ale já zase nejezdím až tak dlouhé trasy, a pokud ano, tak většinou s rodinou, kterou to zas až tak nezajímá. Klukům je dvanáct a devět let, takže těm nemůžu pouštět věci, které by zajímaly mne.

U práce na Svědkyni obžaloby jste se měli potkat i s otcem Viktorem. Jak to nakonec dopadlo? On se toho natáčení kvůli koronaviru nakonec zatím nezúčastnil a nevím, jak to celé dopadne.

Hráli jste spolu někdy v divadle nebo ve filmu? Naše společné projekty vždycky skončily tak nějak zvláště, do ztracena. Kdysi, v době mých začátků, jsme spolu dělali jednu, z dnešního pohledu ne příliš zdařilou televizní pohádku, kde mi hrál otec – pana krále. Pak jsme spolu zkoušeli hru pro Divadlo Ungelt, ale pár dnů před premiérou to táta musel ze zdravotních důvodů vzdát a už jsme se k tomu nevrátili. A teď naposledy někoho napadlo, že bychom mohli udělat společnou výstavu obrazů, protože oba dva malujeme. On dělá litografii, já zase maluju akryly. Když se obrazy instalovaly v Divadle Viola a měla být vernisáž, přišel koronavirus a zase z toho sešlo. Teď to tam visí a je to zavřené. Naše společné projekty jsou nějak prokleté.

Co vás vedlo k tomu, že jste se přihlásil na výtvarný kurz? Je to zábava a je to nesmírně uklidňující. Pro mne je to taková terapie, protože v ateliéru je ticho a každý si pracuje u svého stojanu a soustředí se na svou práci. Je to takový meditační okamžik. Doma si maluju sám pro sebe, laicky. Někdo říká: „Ježíš, to je pěkný, já v tom něco vidím!“ a podobně. Ale většinou je to naprosto spontánní proces, kdy něco namaluju, pak to zničím a pak z toho opět něco vznikne. A na kurz jsem se přihlásil proto, abych se naučil základy. Na první hodině jsem měl uhlím nakreslit zmačkaný papír a vyšlo mi z toho takové kubistické grilované kuře. Člověk by ty základy měl znát.

Co se týče mluveného slova, zejména v rozhlasu je jméno Preiss pojem. Cítíte tíhu odpovědnosti, abyste té pověsti dostal? Cítil jsem ji dlouhá léta, ale najednou se to nějak zlomilo, a já jsem si řekl, že jsem tu sám za sebe, že jsem jiný. A tu odpovědnost tedy nesu čistě sám za sebe. Mám pocit, že dneska tomu jménu ostudu nedělám. Dosáhl jsem úrovně, za kterou se nemusím stydět.

Zmínil jste, že namlouváte i cestopisné a přírodopisné dokumenty, které také sám rád sledujete. Co vás na nich tak fascinuje? Tak já jsem od přírody cestovatel. Strašně rád bych se do některých končin světa podíval, ale nemám na to ani čas, ani prostředky, a tohle je pro mne takové cestování „prstem po mapě“, nebo spíše očima po obrazovce. Když dokument namlouvám, nemám šanci ho vidět celý, protože se různě přeskakuje a čtu jenom ty své úseky, takže z toho mnohdy vůbec nic nemám. Proto jsem rád, když se pak na film můžu podívat vcelku. Nedívám se jen na to, co jsem namluvil, sleduju cokoliv o cestování, fascinuje mě podmořský svět, divočina, prostě příroda ve všech formách, a říkám si, jak to ten pán Bůh geniálně vymyslel. Jenom člověk se to neustále snaží pozměnit k obrazu svému a na to asi také zajde, pokud s tím něco neudělá.

Co s tím děláte vy? Třídíte odpad a podobně? To je samozřejmost. I naše děti to bezvadně ovládají. Myslím, že generace, které přijdou po nás, se budou muset zase naučit životu v souladu s přírodou. To je jediná šance, snažit se minimalizovat využívání zdrojů. Protože my žijeme v neskutečném blahobytu, i když si to nepřipouštíme. Zvykli jsme si na vysoký životní standard. A právě když člověk cestuje, zjistí, jak málo jinde stačí lidem k životu. Žijeme v bezbřehém blahobytu, nadužíváme věci, nevážíme si jich, jsme spotřební... Můj syn si teď na YouTube pouští videa, jak se v Číně vyrábí všechno možné, a já si říkám, kam všechny ty výrobky přijdou, až přestanou sloužit? Země je přece musí nějak strávit. To je obrovský problém. A co se týče mého příspěvku k záchraně přírody, letos jsme si třeba nekupovali vánoční stromek, ale vzali jsme si jeden z výřezu, který by se vyhodil, od známého lesníka. A na to konto jsme se s ním domluvili, že si uděláme brigádu a půjdeme k němu do lesa na Vysočině s klukama sázet stromky. I kdybychom jich zasadili dvacet, myslím, že to má smysl. Takovým způsobem se dá aspoň v tom našem mikrosvětě pomáhat.

Byval jste komunálním politikem v Kunraticích. Změnilo to váš pohled na politiky a jejich motivace? Byl jsem spíše posledním spravedlivým a velkým naivou, když jsem do politiky vstupoval. Vlastně jsem se nechal ukecat, abych se objevil na kandidátce, a vůbec jsem nedoufal, že mě někdo zvolí. Pak jsem se dostal do zastupitelstva hned na druhém místě za starostkou ODS a začaly starosti. Je to spousta povinností a na komunální úrovni

nemáte žádné námětky a lidi, kteří by vás mohli zastupovat. Musíte se naučit věci, se kterými jste v životě nepřišel do styku. Abyste se vůbec orientoval, musíte nastudovat zákony a ovládnout terminologii. A když jsem potom zjistil, že některé věci diplomaticky řečeno „běží samospádem“, jsou dopředu vymyšlené a zajištěné a vy žijete v domněni, že tohle výběrové řízení je čisté, ačkoliv vítěz je od začátku dohodnutý, vzalo mi to vítr z plachet. Když proti tomu začnete bojovat, stanete se nepřítelem v očích všech, protože podkopáváte něco, co už nějakou dobu běží, a tím pádem se stáváte problémovým. Je to boj s větrnými mlýny. Hrozně mě to otrávil, takže jsem ještě před koncem funkčního období odstoupil a nechal jsem své místo většímu tygroví, svému kolegovi, u kterého jsem doufal, že ho to nesemele. Je tam dodnes, takže to asi byla dobrá volba...

Vidíte nějakou naději, že by se to mohlo změnit? Vidím na naší politické scéně lidi, kteří jsou slušní, a věřím jim. Mám určitý instinkt, který jako herec mít musím. Myslím, že jedním ze základů dobrého herce je mít smysl pro empatii, schopnost vcítovat se do druhých. Já ty lidi tedy cítím a vidím je. Jejich problém ale je, že nemají takovou razanci a marketingově populistický rozmach, aby oslovili většinu. Vládnoucí garnitura tohle má a k tomu navíc dobré trávení, aby šla přes mrtvoly a překonala úplně všechno. Takže ti dobří mají z mého pohledu velmi malou šanci ji překonat, pokud nechtějí jít stejnou cestou špinavých mechanismů. Jediný, kdo je tomu schopen s jistou vervou čelit, je Pavel Novotný (starosta městské části Praha-Řeporyje – pozn. red.), který pojmenovává věci pravými jmény, ale z celospolečenského hlediska vypadá jako totální exot. Bohužel i proto, že se neumí stáhnout a přednést své názory kultivovaně. Je hodně vulgární, což pro spoustu lidí není stravitelné. Takže situace je hodně komplikovaná. Kdybych měl být prorokem, tak si myslím, že ještě jedno volební období to takhle bude trvat. Je to jenom o občanech, kteří musejí prohlédnout. Měli by sledovat konání této vlády a její vládnutí v souvislostech a hlavně se informovat z více nezávislých zdrojů.

Máte dva syny a jednu dceru. Zasáhlo je nějak herectví, což je u vás rodinná tradice? Moje dcera se herectví naštěstí nevěnuje, je v prvním ročníku mediálních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Starší syn na herectví zatím nevypadá, ale mladší je docela komediant. Přál bych si, aby dělali něco jiného, třeba obyčejné poctivé řemeslo, protože herectví je strašně vrtkavé a nejisté. Rozhodně jim to nebudu rozmlouvat, ale pokusím se doporučovat jiné možnosti.

Na co se momentálně těšíte? Ještě donedávna jsem se těšil na květnovou cestu do Portugalska, která je samozřejmě zrušená. Pak jsem se moc těšil na letní dovolenou. Tam už také vím, že bude na našem území někde na chalupě. Ale nevádí mi to. Já se vlastně těším na každý další den. Jsem celkem šťastný a celá tahle koronavirová situace mi přijde naprosto přirozená. Asi jsme se potřebovali všichni zastavit. Víím, že to bude mít nedozírné ekonomické následky a někteří lidé to budou mít opravdu těžké – rozhodně jim to nepřeju, ale myslím, že to uskromnění se, zastavení a to, že jsme všichni spolu doma, i když si občas jdeme na nervy, je dobře. A hlavně planeta si trochu oddechne. Jenom toho letového provozu, co ubylo... Myslím, že nic není samo sebou, my lidi si to děláme sami. Občas taková epidemie prostě přijde. Je to přírodní výběr. Jen se jí dneska zaplaťpánbůh dokážeme lépe bránit.

Martin Preiss Narodil se 14. 6. 1973 v Praze do herecké rodiny Viktora a Jany Preissových. Už během studií na pražské DAMU hostoval v Národním divadle a po škole nastoupil do angažmá v plzeňském Divadle Josefa Kajetána Tyla. V roce 1998 se vrátil do souboru Národního divadla už jako stálý člen činohry. V letech 2005–2012 hrál v Divadle Na Jezerce a Pod Palmovkou. V současné době je na volné noze a divadlo nehraje. Proslavil se také jako moderátor soutěžního pořadu *Chcete být milionářem?* (2003–2004), často spolupracuje s dabingem, čte audioknihy a pravidelně se objevuje v televizních seriálech (*Krejzovi*, *Doktoři z Počátků*, *Velmi křehké vztahy*, *Tři králové*, *Nemocnice na kraji města III*, *Arrowsmith*, *Specialisté*) a filmech (*Případ pro rybáře*, *Sjezd abiturientů* a další). Je podruhé ženatý, z prvního manželství má dospělou dceru Viktorii. Jeho současnou manželkou je herečka Martina Preissová, s níž vychovává syny Matouše a Šimona.

URL| <https://kromerizsky.denik.cz/spolecnost/martin-preiss2020.html>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:

kromerizsky.denik.cz (*Společnost*)

Herec Martin Preiss: Naše společné projekty s tátou jsou nějaké prokleté

10.5.2020 prazsky.denik.cz str. 00 Společnost
Filip Lukeš

Martin Preiss dlouhá léta cítil tíhu odpovědnosti za své příjmení, které proslavil jeho otec Viktor. Dnes už si je jistý, že mu ostudu nedělá. Na rozdíl od táty sice nehraje divadlo, ale je vyhledávaným rozhlasovým a dabingovým hercem, takže má dost práce i v časech koronaviru.

"Jak se vás dotkla opatření vlády kvůli koronaviru? Já nějakou velkou změnu nepociťuji, protože pracuji hodně individuálně a nehraji v divadle. Čtu audioknihy, chodím do dabingu a dělám rozhlasové a televizní reklamy. A to se dá zvládat i v současné situaci, samozřejmě za dodržení přísných hygienických opatření. Pochopitelně trochu riskuji, protože vždycky může být něco ve vzduchu, ale to je riziko podnikání. Virus můžu chytit stejně tak v hypermarketu. Na druhou stranu se mě to dotklo třeba tak, že jsem měl točit jeden díl detektivního seriálu Hlava medúzy s režisérem Filipem Renčem, což je pozastaveno na neurčito.

Jak tedy trávíte své dny v režimu plném omezení? Naštěstí máme k dispozici zahradu a bydlíme hned vedle lesa, takže tam chodíme. Ale paradoxně v lese je teď víc lidí než na ulici. Byli jsme také na chalupě, měli jsme na to čas, protože moje žena nemá práci vůbec. Národní divadlo je uzavřené, DAMU, kde učí, také stojí a seriál Slunečná se jí také zastavil, takže je doma a už si kouše nehty a jdeme jí všichni na nervy. Já mám aspoň možnost občasného pracovního úniku. A ve všední dny občas vyrazíme na procházku za Prahu, kde víme, že koncentrace lidí nebude tak velká.

O váš hlas je naštěstí zájem. Mluví jím třeba detektiv Harry Bosch z krimisérie mistra románu noir Michaela Connellyho na audioknihách Černá ozvěna a Černý led, které vyšly loni. Když máte namluvit takový kus textu, připravujete se na to, žijete s ním, možná se vám o něm zdá. Nemrzí vás, když to pak skončí? Co se týče Harryho Bosche, tak vím, že Michael Connelly napsal zatím šest dílů, jestli se nemýlím, takže je perspektiva, že to bude pokračovat. Teď mám za sebou dva díly a ve výhledu je třetí. Když natáčení skončí, je to pro mne takové dvojlomné, sladkobolné – na jednu stranu jsem rád, protože je to vždycky velká kláda. Je tam hodně postav, takže se musím promítat do mužských i ženských hlasů, které mezi sebou komunikují. Už je to někdy na hranici dramatické tvorby. Kdyby to dělal Český rozhlas, tak by jistě obsadil vícero lidí. A po tom oddechnutí po určité době zase nastane určitý hlad. Takhle to chodí. Vždycky se naštěstí naskytne něco dalšího.

Když se ještě vrátím k detektivovi Harrymu Boschovi, je vám něčím blízký? Samozřejmě, je napsaný velmi sympaticky. Je to takový ten syžet osamělých vlků ošlehaných osudem. Mnohdy jde hlavou proti zdi a překračuje zažitě kodexy detektivní práce. To musí, aby byl zajímavý a populární. A mně se také občas chce rovnou jít a někomu jednu vrazit. Nemyslím ve svém okolí, ale mnohdy, když ve zprávách vidím některé naše čelní představitele, bych to nejradši řešil denefestrací. Ale to bohužel nejde. V tomhle to má Harry Bosch jednodušší, že má jisté možnosti, i když občas za hranou, aby řešil věci po svém.

Nedávno jste také načetl dvě povídky do audioknihy Agathy Christie Svědkyně obžaloby. Posloucháte vůbec audioknihy? Na to bohužel vůbec nemám čas. Audioknihy pouze načítám a tím pádem také „čtu“ knihy. Občas si poslechnu nějaký jiný vzorek, abych věděl, jak to čtou mí kolegové, jaké jsou trendy, jak je laťka vysoko. Ideální je poslouchat audioknihy v autě, ale já zase nejzdím až tak dlouhé trasy, a pokud ano, tak většinou s rodinou, kterou to zas až tak nezajímá. Klukům je dvanáct a devět let, takže těm nemůžu pouštět věci, které by zajímaly mne.

U práce na Svědkyni obžaloby jste se měli potkat i s otcem Viktorem. Jak to nakonec dopadlo? On se toho natáčení kvůli koronaviru nakonec zatím nezúčastnil a nevím, jak to celé dopadne.

Hráli jste spolu někdy v divadle nebo ve filmu? Naše společné projekty vždycky skončily tak nějak zvláště, do ztracena. Kdysi, v době mých začátků, jsme spolu dělali jednu, z dnešního pohledu ne příliš zdařilou televizní pohádku, kde mi hrál otec – pana krále. Pak jsme spolu zkusili hru pro Divadlo Ungelt, ale pár dnů před premiérou to táta musel ze zdravotních důvodů vzdát a už jsme se k tomu nevrátili. A teď naposledy někoho napadlo, že bychom mohli udělat společnou výstavu obrazů, protože oba dva malujeme. On dělá litografii, já zase maluju akryly. Když se obrazy instalovaly v Divadle Viola a měla být vernisáž, přišel koronavirus a zase z toho sešlo. Teď to tam visí a je to zavřené. Naše společné projekty jsou nějak prokleté.

Co vás vedlo k tomu, že jste se přihlásil na výtvarný kurz? Je to zábava a je to nesmírně uklidňující. Pro mne je to taková terapie, protože v ateliéru je ticho a každý si pracuje u svého stojanu a soustředí se na svou práci. Je to takový meditační okamžik. Doma si maluju sám pro sebe, laicky. Někdo říká: „Ježíš, to je pěkný, já v tom něco vidím!“ a podobně. Ale většinou je to naprosto spontánní proces, kdy něco namaluju, pak to zničím a pak z

toho opět něco vznikne. A na kurz jsem se přihlásil proto, abych se naučil základy. Na první hodině jsem měl uhlem nakreslit zmačkaný papír a vyšlo mi z toho takové kubistické grilované kuře. Člověk by ty základy měl znát.

Co se týče mluveného slova, zejména v rozhlasu je jméno Preiss pojem. Cítíte tíhu odpovědnosti, abyste té pověsti dostál?Cítil jsem ji dlouhá léta, ale najednou se to nějak zlomilo, a já jsem si řekl, že jsem tu sám za sebe, že jsem jiný. A tu odpovědnost tedy nesu čistě sám za sebe. Mám pocit, že dneska tomu jménu ostudu nedělám. Dosáhl jsem úrovně, za kterou se nemusím stydět.

Zmínil jste, že namlouváte i cestopisné a přírodopisné dokumenty, které také sám rád sledujete. Co vás na nich tak fascinuje?Tak já jsem od přírody cestovatel. Strašně rád bych se do některých končin světa podíval, ale nemám na to ani čas, ani prostředky, a tohle je pro mne takové cestování „prstem po mapě“, nebo spíše očima po obrazovce. Když dokument namlouvám, nemám šanci ho vidět celý, protože se různě přeskakuje a čtu jenom ty své úseky, takže z toho mnohdy vůbec nic nemám. Proto jsem rád, když se pak na film můžu podívat vcelku. Nedívám se jen na to, co jsem namluvil, sleduju cokoliv o cestování, fascinuje mě podmořský svět, divočina, prostě příroda ve všech formách, a říkám si, jak to ten pán Bůh geniálně vymyslel. Jenom člověk se to neustále snaží pozměnit k obrazu svému a na to asi také zajde, pokud s tím něco neudělá.

Co s tím děláte vy? Třídíte odpad a podobně?To je samozřejmost. I naše děti to bezvadně ovládají. Myslím, že generace, které přijdou po nás, se budou muset zase naučit životu v souladu s přírodou. To je jediná šance, snažit se minimalizovat využívání zdrojů. Protože my žijeme v neskutečném blahobytu, i když si to nepřipouštíme. Zvykli jsme si na vysoký životní standard. A právě když člověk cestuje, zjistí, jak málo jinde stačí lidem k životu. Žijeme v bezbřehém blahobytu, nadužíváme věcí, nevážíme si jich, jsme spotřební... Můj syn si teď na YouTube pouští videa, jak se v Číně vyrábí všechno možné, a já si říkám, kam všechny ty výrobky přijdou, až přestanou sloužit? Země je přece musí nějak strávit. To je obrovský problém. A co se týče mého příspěvku k záchraně přírody, letos jsme si třeba nekupovali vánoční stromek, ale vzali jsme si jeden z výřezu, který by se vyhodil, od známého lesníka. A na to konto jsme se s ním domluvili, že si uděláme brigádu a půjdeme k němu do lesa na Vysočině s klukama sázet stromky. I kdybychom jich zasadili dvacet, myslím, že to má smysl. Takovým způsobem se dá aspoň v tom našem mikrosvětě pomáhat.

Býval jste komunálním politikem v Kunraticích. Změnilo to váš pohled na politiky a jejich motivace?Byl jsem spíše posledním spravedlivým a velkým naivou, když jsem do politiky vstupoval. Vlastně jsem se nechal ukecat, abych se objevil na kandidátce, a vůbec jsem nedoufal, že mě někdo zvolí. Pak jsem se dostal do zastupitelstva hned na druhém místě za starostkou ODS a začaly starosti. Je to spousta povinností a na komunální úrovni nemáte žádné námětky a lidi, kteří by vás mohli zastupovat. Musíte se naučit věci, se kterými jste v životě nepřišel do styku. Abyste se vůbec orientoval, musíte nastudovat zákony a ovládnout terminologii. A když jsem potom zjistil, že některé věci diplomaticky řečeno „běží samospádem“, jsou dopředu vymyšlené a zajištěné a vy žijete v domnění, že tohle výběrové řízení je čisté, ačkoliv vítěz je od začátku dohodnutý, vzalo mi to vítr z plachet. Když proti tomu začnete bojovat, stanete se nepřítelem v očích všech, protože podkopáváte něco, co už nějakou dobu běží, a tím pádem se stáváte problémovým. Je to boj s větrnými mlýny. Hrozně mě to otrávil, takže jsem ještě před koncem funkčního období odstoupil a nechal jsem své místo většímu tygroví, svému kolegovi, u kterého jsem doufal, že ho to nesemele. Je tam dodnes, takže to asi byla dobrá volba...

Vidíte nějakou naději, že by se to mohlo změnit?Vidím na naší politické scéně lidi, kteří jsou slušní, a věřím jim. Mám určitý instinkt, který jako herec mít musím. Myslím, že jedním ze základů dobrého herce je mít smysl pro empatii, schopnost vcítovat se do druhých. Já ty lidi tedy cítím a vidím je. Jejich problém ale je, že nemají takovou razanci a marketingově populistický rozmach, aby oslovili většinu. Vládnoucí garnitura tohle má a k tomu navíc dobré trávení, aby šla přes mrtvolu a překonala úplně všechno. Takže ti dobří mají z mého pohledu velmi malou šanci ji překonat, pokud nechtějí jít stejnou cestou špinavých mechanismů. Jediný, kdo je tomu schopen s jistou vervou čelit, je Pavel Novotný (starosta městské části Praha-Řeporyje – pozn. red.), který pojmenovává věci pravými jmény, ale z celospolečenského hlediska vypadá jako totální exot. Bohužel i proto, že se neumí stáhnout a přednést své názory kultivovaně. Je hodně vulgární, což pro spoustu lidí není stravitelné. Takže situace je hodně komplikovaná. Kdybych měl být prorokem, tak si myslím, že ještě jedno volební období to takhle bude trvat. Je to jenom o občanech, kteří musejí prohlédnout. Měli by sledovat konání této vlády a její vládnutí v souvislostech a hlavně se informovat z více nezávislých zdrojů.

Máte dva syny a jednu dceru. Zasáhlo je nějak herectví, což je u vás rodinná tradice?Moje dcera se herectví našťastí nevěnuje, je v prvním ročníku mediálních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Starší syn na herectví zatím nevyvádá, ale mladší je docela komediant. Přál bych si, aby dělali něco jiného, třeba obyčejně

poctivé řemeslo, protože herectví je strašně vrtkavé a nejisté. Rozhodně jim to nebudu rozmlouvat, ale pokusím se doporučit jiné možnosti.

Na co se momentálně těšíte? Ještě donedávna jsem se těšil na květnovou cestu do Portugalska, která je samozřejmě zrušená. Pak jsem se moc těšil na letní dovolenou. Tam už také vím, že bude na našem území někde na chalupě. Ale nevádí mi to. Já se vlastně těším na každý další den. Jsem celkem šťastný a celá tahle koronavirová situace mi přijde naprosto přirozená. Asi jsme se potřebovali všichni zastavit. Víím, že to bude mít nedozírné ekonomické následky a někteří lidé to budou mít opravdu těžké – rozhodně jim to nepřeju, ale myslím, že to uskromnění se, zastavení a to, že jsme všichni spolu doma, i když si občas jdeme na nervy, je dobře. A hlavně planeta si trochu oddechne. Jenom toho letového provozu, co ubylo... Myslím, že nic není samo sebou, my lidé si to děláme sami. Občas taková epidemie prostě přijde. Je to přírodní výběr. Jen se jí dneska zaplatit pánbůh dokážeme lépe bránit.

Martin Preiss Narodil se 14. 6. 1973 v Praze do herecké rodiny Viktora a Jany Preissových. Už během studií na pražské DAMU hostoval v Národním divadle a po škole nastoupil do angažmá v plzeňském Divadle Josefa Kajetána Tyla. V roce 1998 se vrátil do souboru Národního divadla už jako stálý člen činohry. V letech 2005–2012 hrál v Divadle Na Jezerce a Pod Palmovkou. V současné době je na volné noze a divadlo nehraje. Proslavil se také jako moderátor soutěžního pořadu *Chcete být milionářem?* (2003–2004), často spolupracuje s dabingem, čte audioknihy a pravidelně se objevuje v televizních seriálech (*Krejzovi*, *Doktoři z Počátků*, *Velmi křehké vztahy*, *Tři králové*, *Nemocnice na kraji města III*, *Arrowsmith*, *Specialisté*) a filmech (*Případ pro rybáře*, *Sjezd abiturientů* a další). Je podruhé ženatý, z prvního manželství má dospělou dceru Viktorii. Jeho současnou manželkou je herečka Martina Preissová, s níž vychovává syny Matouše a Šimona.

URL | <https://prazsky.denik.cz/spolecnost/martin-preiss2020.html>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
prazsky.denik.cz (*Společnost*)

Herec Martin Preiss: Naše společné projekty s tátou jsou nějaké prokleté

10.5.2020 prerovsky.denik.cz str. 00 **Společnost**

Filip Lukeš

Martin Preiss dlouhá léta cítil tíhu odpovědnosti za své příjmení, které proslavil jeho otec Viktor. Dnes už si je jistý, že mu ostudu nedělá. Na rozdíl od táty sice nehraje divadlo, ale je vyhledávaným rozhlasovým a dabingovým hercem, takže má dost práce i v časech koronaviru.

"Jak se vás dotkla opatření vlády kvůli koronaviru? Já nějakou velkou změnu nepocítuji, protože pracuji hodně individuálně a nehraji v divadle. Čtu audioknihy, chodím do dabingu a dělám rozhlasové a televizní reklamy. A to se dá zvládat i v současné situaci, samozřejmě za dodržení přísných hygienických opatření. Pochopitelně trochu riskuji, protože vždycky může být něco ve vzduchu, ale to je riziko podnikání. Virus můžu chytit stejně tak v hypermarketu. Na druhou stranu se mě to dotklo třeba tak, že jsem měl točit jeden díl detektivního seriálu *Hlava medúzy* s režisérem Filipem Renčem, což je pozastaveno na neurčito.

Jak tedy trávíte své dny v režimu plném omezení? Naštěstí máme k dispozici zahradu a bydlíme hned vedle lesa, takže tam chodíme. Ale paradoxně v lese je teď víc lidí než na ulici. Byli jsme také na chalupě, měli jsme na to čas, protože moje žena nemá práci vůbec. Národní divadlo je uzavřené, DAMU, kde učí, také stojí a seriál *Slunečná* se jí také zastavil, takže je doma a už si kouše nehty a jdeme jí všichni na nervy. Já mám aspoň možnost občasných pracovních úniků. A ve všední dny občas vyrazíme na procházku za Prahu, kde víme, že koncentrace lidí nebude tak velká.

O váš hlas je naštěstí zájem. Mluví jím třeba detektiv Harry Bosch z krimisérie mistra románu noir Michaela Connellyho na audioknihách *Černá ozvěna* a *Černý led*, které vyšly loni. Když máte namluvit takový kus textu, připravujete se na to, žijete s ním, možná se vám o něm zdá. Nemrzí vás, když to pak skončí? Co se týče Harryho Bosche, tak vím, že Michael Connelly napsal zatím šest dílů, jestli se nemýlím, takže je perspektiva, že

to bude pokračovat. Teď mám za sebou dva díly a ve výhledu je třetí. Když natáčení skončí, je to pro mne takové dvojlomné, sladkobolné – na jednu stranu jsem rád, protože je to vždycky velká kláda. Je tam hodně postav, takže se musím promítat do mužských i ženských hlasů, které mezi sebou komunikují. Už je to někdy na hranici dramatické tvorby. Kdyby to dělal Český rozhlas, tak by jistě obsadil vícero lidí. A po tom oddechnutí po určité době zase nastane určitý hlad. Takhle to chodí. Vždycky se naštěstí naskytne něco dalšího.

Když se ještě vrátím k detektivovi Harrymu Boschovi, je vám něčím blízký? Samozřejmě, je napsaný velmi sympaticky. Je to takový ten syžet osamělých vlků ošlehaných osudem. Mnohdy jde hlavou proti zdi a překračuje zažité kodexy detektivní práce. To musí, aby byl zajímavý a populární. A mně se také občas chce rovnou jít a někomu jednu vrazit. Nemyslím ve svém okolí, ale mnohdy, když ve zprávách vidím některé naše čelní představitele, bych to nejradši řešil denefestrací. Ale to bohužel nejde. V tomhle to má Harry Bosch jednodušší, že má jisté možnosti, i když občas za hranou, aby řešil věci po svém.

Nedávno jste také načetl dvě povídky do audioknihy Agathy Christie Svědkyně obžaloby. Posloucháte vůbec audioknihy? Na to bohužel vůbec nemám čas. Audioknihy pouze načítám a tím pádem také „čtu“ knihy. Občas si poslechnu nějaký jiný vzorek, abych věděl, jak to čtou mí kolegové, jaké jsou trendy, jak je laťka vysoko. Ideální je poslouchat audioknihy v autě, ale já zase nejzdím až tak dlouhé trasy, a pokud ano, tak většinou s rodinou, kterou to zas až tak nezajímá. Klukům je dvanáct a devět let, takže těm nemůžu pouštět věci, které by zajímaly mne.

U práce na Svědkyni obžaloby jste se měli potkat i s otcem Viktorem. Jak to nakonec dopadlo? On se toho natáčení kvůli koronaviru nakonec zatím nezúčastnil a nevím, jak to celé dopadne.

Hráli jste spolu někdy v divadle nebo ve filmu? Naše společné projekty vždycky skončily tak nějak zvláště, do ztracena. Kdysi, v době mých začátků, jsme spolu dělali jednu, z dnešního pohledu ne příliš zdařilou televizní pohádku, kde mi hrál otec – pana krále. Pak jsme spolu zkusili hru pro Divadlo Ungelt, ale pár dnů před premiérou to táta musel ze zdravotních důvodů vzdát a už jsme se k tomu nevrátili. A teď naposledy někoho napadlo, že bychom mohli udělat společnou výstavu obrazů, protože oba dva malujeme. On dělá litografii, já zase maluju akryly. Když se obrazy instalovaly v Divadle Viola a měla být vernisáž, přišel koronavirus a zase z toho sešlo. Teď to tam visí a je to zavřené. Naše společné projekty jsou nějak prokleté.

Co vás vedlo k tomu, že jste se přihlásil na výtvarný kurz? Je to zábava a je to nesmírně uklidňující. Pro mne je to taková terapie, protože v ateliéru je ticho a každý si pracuje u svého stojanu a soustředí se na svou práci. Je to takový meditační okamžik. Doma si maluju sám pro sebe, laicky. Někdo říká: „Ježíš, to je pěkný, já v tom něco vidím!“ a podobně. Ale většinou je to naprosto spontánní proces, kdy něco namaluju, pak to zničím a pak z toho opět něco vznikne. A na kurz jsem se přihlásil proto, abych se naučil základy. Na první hodině jsem měl uhlem nakreslit zmačkaný papír a vyšlo mi z toho takové kubistické grilované kuře. Člověk by ty základy měl znát.

Co se týče mluveného slova, zejména v rozhlasu je jméno Preiss pojem. Cítíte tíhu odpovědnosti, abyste té pověsti dostal? Cítil jsem ji dlouhá léta, ale najednou se to nějak zlomilo, a já jsem si řekl, že jsem tu sám za sebe, že jsem jiný. A tu odpovědnost tedy nesu čistě sám za sebe. Mám pocit, že dneska tomu jménu ostudu nedělám. Dosáhl jsem úrovně, za kterou se nemusím stydět.

Zmínil jste, že namlouváte i cestopisné a přírodopisné dokumenty, které také sám rád sledujete. Co vás na nich tak fascinuje? Tak já jsem od přírody cestovatel. Strašně rád bych se do některých končin světa podíval, ale nemám na to ani čas, ani prostředky, a tohle je pro mne takové cestování „prstem po mapě“, nebo spíše očima po obrazovce. Když dokument namlouvám, nemám šanci ho vidět celý, protože se různě přeskakuje a čtu jenom ty své úseky, takže z toho mnohdy vůbec nic nemám. Proto jsem rád, když se pak na film můžu podívat vcelku. Nedívám se jen na to, co jsem namluvil, sleduju cokoli o cestování, fascinuje mě podmořský svět, divočina, prostě příroda ve všech formách, a říkám si, jak to ten pán Bůh geniálně vymyslel. Jenom člověk se to neustále snaží pozměnit k obrazu svému a na to asi také zajde, pokud s tím něco neudělá.

Co s tím děláte vy? Třídíte odpad a podobně? To je samozřejmost. I naše děti to bezvadně ovládají. Myslím, že generace, které přijdou po nás, se budou muset zase naučit životu v souladu s přírodou. To je jediná šance, snažit se minimalizovat využívání zdrojů. Protože my žijeme v neskutečném blahobytu, i když si to nepřipouštíme. Zvykli jsme si na vysoký životní standard. A právě když člověk cestuje, zjistí, jak málo jinde stačí lidem k životu. Žijeme v bezbřehém blahobytu, nadužíváme věci, nevážíme si jich, jsme spotřební... Můj syn si teď na YouTube pouští videa, jak se v Číně vyrábí všechno možné, a já si říkám, kam všechny ty výrobky přijdou, až přestanou sloužit? Země je přece musí nějak strávit. To je obrovský problém. A co se týče mého příspěvku k záchraně přírody, letos jsme si třeba nekupovali vánoční stromek, ale vzali jsme si jeden z výřezu,

kteřý by se vyhodil, od známého lesníka. A na to konto jsme se s ním domluvili, že si uděláme brigádu a půjdeme k němu do lesa na Vysočině s klukama sázet stromky. I kdybychom jich zasadili dvacet, myslím, že to má smysl. Takovým způsobem se dá aspoň v tom našem mikrosvětě pomáhat.

Býval jste komunálním politikem v Kunraticích. Změnilo to váš pohled na politiky a jejich motivace? Byl jsem spíše posledním spravedlivým a velkým naivou, když jsem do politiky vstupoval. Vlastně jsem se nechal ukecat, abych se objevil na kandidátce, a vůbec jsem nedoufal, že mě někdo zvolí. Pak jsem se dostal do zastupitelstva hned na druhém místě za starostkou ODS a začaly starosti. Je to spousta povinností a na komunální úrovni nemáte žádné námětky a lidi, kteří by vás mohli zastupovat. Musíte se naučit věci, se kterými jste v životě nepřišel do styku. Abyste se vůbec orientoval, musíte nastudovat zákony a ovládnout terminologii. A když jsem potom zjistil, že některé věci diplomaticky řečeno „běží samospádem“, jsou dopředu vymyšlené a zajištěné a vy žijete v domněnku, že tohle výběrové řízení je čisté, ačkoliv vítěz je od začátku dohodnutý, vzalo mi to vítr z plachet. Když proti tomu začnete bojovat, stanete se nepřítelem v očích všech, protože podkopáváte něco, co už nějakou dobu běží, a tím pádem se stáváte problémovým. Je to boj s větrnými mlýny. Hrozně mě to otrávil, takže jsem ještě před koncem funkčního období odstoupil a nechal jsem své místo většímu tygroví, svému kolegovi, u kterého jsem doufal, že ho to nesemele. Je tam dodnes, takže to asi byla dobrá volba...

Vidíte nějakou naději, že by se to mohlo změnit? Vidím na naší politické scéně lidi, kteří jsou slušní, a věřím jim. Mám určitý instinkt, který jako herec mít musím. Myslím, že jedním ze základů dobrého herce je mít smysl pro empatii, schopnost vcítovat se do druhých. Já ty lidi tedy cítím a vidím je. Jejich problém ale je, že nemají takovou razanci a marketingově populistický rozmach, aby oslovili většinu. Vládnoucí garnitura tohle má a k tomu navíc dobré trávení, aby šla přes mrtvoly a překonala úplně všechno. Takže ti dobří mají z mého pohledu velmi malou šanci ji překonat, pokud nechtějí jít stejnou cestou špinavých mechanismů. Jediný, kdo je tomu schopen s jistou vervou čelit, je Pavel Novotný (starosta městské části Praha-Řeporyje – pozn. red.), který pojmenovává věci pravými jmény, ale z celospolečenského hlediska vypadá jako totální exot. Bohužel i proto, že se neumí stáhnout a přednést své názory kultivovaně. Je hodně vulgární, což pro spoustu lidí není stravitelné. Takže situace je hodně komplikovaná. Kdybych měl být prorokem, tak si myslím, že ještě jedno volební období to takhle bude trvat. Je to jenom o občanech, kteří musejí prohlédnout. Měli by sledovat konání této vlády a její vládnutí v souvislostech a hlavně se informovat z více nezávislých zdrojů.

Máte dva syny a jednu dceru. Zasáhlo je nějak herectví, což je u vás rodinná tradice? Moje dcera se herectví našťastí nevěnuje, je v prvním ročníku mediálních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Starší syn na herectví zatím nevypadá, ale mladší je docela komediant. Přál bych si, aby dělali něco jiného, třeba obyčejné poctivé řemeslo, protože herectví je strašně vrtkavé a nejisté. Rozhodně jim to nebudu rozmlouvat, ale pokusím se doporučovat jiné možnosti.

Na co se momentálně těšíte? Ještě donedávna jsem se těšil na květnovou cestu do Portugalska, která je samozřejmě zrušená. Pak jsem se moc těšil na letní dovolenou. Tam už také vím, že bude na našem území někde na chalupě. Ale nevadí mi to. Já se vlastně těším na každý další den. Jsem celkem šťastný a celá tahle koronavirová situace mi přijde naprosto přirozená. Asi jsme se potřebovali všichni zastavit. Víím, že to bude mít nedozírné ekonomické následky a někteří lidé to budou mít opravdu těžké – rozhodně jim to nepřeju, ale myslím, že to uskromnění se, zastavení a to, že jsme všichni spolu doma, i když si občas jdeme na nervy, je dobře. A hlavně planeta si trochu oddechne. Jenom toho letového provozu, co ubylo... Myslím, že nic není samo sebou, my lidé si to děláme sami. Občas taková epidemie prostě přijde. Je to přírodní výběr. Jen se jí dneska zaplatit pánbůh dokážeme lépe bránit.

Martin Preiss Narodil se 14. 6. 1973 v Praze do herecké rodiny Viktora a Jany Preissových. Už během studií na pražské DAMU hostoval v Národním divadle a po škole nastoupil do angažmá v plzeňském Divadle Josefa Kajetána Tyla. V roce 1998 se vrátil do souboru Národního divadla už jako stálý člen činohry. V letech 2005–2012 hrál v Divadle Na Jezerce a Pod Palmovkou. V současné době je na volné noze a divadlo nehraje. Proslavil se také jako moderátor soutěžního pořadu Chcete být milionářem? (2003–2004), často spolupracuje s dabingem, čte audioknihy a pravidelně se objevuje v televizních seriálech (Krejzovi, Doktoři z Počátků, Velmi křehké vztahy, Tři králové, Nemocnice na kraji města III, Arrowsmith, Specialisté) a filmech (Případ pro rybáře, Sjezd abiturientů a další). Je podruhé ženatý, z prvního manželství má dospělou dceru Viktorii. Jeho současnou manželkou je herečka Martina Preissová, s níž vychovává syny Matouše a Šimona.

URL | <https://prerovsky.denik.cz/spolecnost/martin-preiss2020.html>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
prerovsky.denik.cz (*Společnost*)

Herec Martin Preiss: Naše společné projekty s tátou jsou nějaké prokleté

10.5.2020 slovacky.denik.cz str. 00 Společnost

Filip Lukeš

Martin Preiss dlouhá léta cítil tíhu odpovědnosti za své příjmení, které proslavil jeho otec Viktor. Dnes už si je jistý, že mu ostudu nedělá. Na rozdíl od táty sice nehraje divadlo, ale je vyhledávaným rozhlasovým a dabingovým hercem, takže má dost práce i v časech koronaviru.

"Jak se vás dotkla opatření vlády kvůli koronaviru? Já nějakou velkou změnu nepociťuji, protože pracuji hodně individuálně a nehraji v divadle. Čtu audioknihy, chodím do dabingu a dělám rozhlasové a televizní reklamy. A to se dá zvládat i v současné situaci, samozřejmě za dodržení přísných hygienických opatření. Pochopitelně trochu riskuji, protože vždycky může být něco ve vzduchu, ale to je riziko podnikání. Virus můžu chytit stejně tak v hypermarketu. Na druhou stranu se mě to dotklo třeba tak, že jsem měl točit jeden díl detektivního seriálu Hlava medúzy s režisérem Filipem Renčem, což je pozastaveno na neurčito.

Jak tedy trávíte své dny v režimu plném omezení? Naštěstí máme k dispozici zahradu a bydlíme hned vedle lesa, takže tam chodíme. Ale paradoxně v lese je teď víc lidí než na ulici. Byli jsme také na chalupě, měli jsme na to čas, protože moje žena nemá práci vůbec. Národní divadlo je uzavřené, DAMU, kde učí, také stojí a seriál Slunečná se jí také zastavil, takže je doma a už si kouše nehty a jdeme jí všichni na nervy. Já mám aspoň možnost občasného pracovního úniku. A ve všední dny občas vyrazíme na procházku za Prahu, kde víme, že koncentrace lidí nebude tak veliká.

O váš hlas je naštěstí zájem. Mluví jím třeba detektiv Harry Bosch z krimisérie mistra románu noir Michaela Connellyho na audioknihách Černá ozvěna a Černý led, které vyšly loni. Když máte namluvit takový kus textu, připravujete se na to, žijete s ním, možná se vám o něm zdá. Nemrzí vás, když to pak skončí? Co se týče Harryho Bosche, tak vím, že Michael Connelly napsal zatím šest dílů, jestli se nemýlím, takže je perspektiva, že to bude pokračovat. Teď mám za sebou dva díly a ve výhledu je třetí. Když natáčení skončí, je to pro mne takové dvojlomné, sladkobolné – na jednu stranu jsem rád, protože je to vždycky velká kláda. Je tam hodně postav, takže se musím promítat do mužských i ženských hlasů, které mezi sebou komunikují. Už je to někdy na hranici dramatické tvorby. Kdyby to dělal Český rozhlas, tak by jistě obsadil vícero lidí. A po tom oddechnutí po určité době zase nastane určitý hlad. Takhle to chodí. Vždycky se naštěstí naskytne něco dalšího.

Když se ještě vrátím k detektivovi Harrymu Boschovi, je vám něčím blízký? Samozřejmě, je napsaný velmi sympaticky. Je to takový ten syžet osamělých vlků ošlehaných osudem. Mnohdy jde hlavou proti zdi a překračuje zažitě kodexy detektivní práce. To musí, aby byl zajímavý a populární. A mně se také občas chce rovnou jít a někomu jednu vrazit. Nemyslím ve svém okolí, ale mnohdy, když ve zprávách vidím některé naše čelní představitele, bych to nejradši řešil denefestrací. Ale to bohužel nejde. V tomhle to má Harry Bosch jednodušší, že má jisté možnosti, i když občas za hranou, aby řešil věci po svém.

Nedávno jste také načetl dvě povídky do audioknihy Agathy Christie Svědkyně obžaloby. Posloucháte vůbec audioknihy? Na to bohužel vůbec nemám čas. Audioknihy pouze načítám a tím pádem také „čtu“ knihy. Občas si poslechnu nějaký jiný vzorek, abych věděl, jak to čtou mí kolegové, jaké jsou trendy, jak je laťka vysoko. Ideální je poslouchat audioknihy v autě, ale já zase nejedním až tak dlouhé trasy, a pokud ano, tak většinou s rodinou, kterou to zas až tak nezajímá. Klukům je dvanáct a devět let, takže těm nemůžu pouštět věci, které by zajímaly mne.

U práce na Svědkyni obžaloby jste se měli potkat i s otcem Viktorem. Jak to nakonec dopadlo? On se toho natáčení kvůli koronaviru nakonec zatím nezúčastnil a nevím, jak to celé dopadne.

Hráli jste spolu někdy v divadle nebo ve filmu? Naše společné projekty vždycky skončily tak nějak zvláštně, do ztracena. Kdysi, v době mých začátků, jsme spolu dělali jednu, z dnešního pohledu ne příliš zdařilou televizní pohádku, kde mi hrál otec – pana krále. Pak jsme spolu zkusili hru pro Divadlo Ungelt, ale pár dnů před premiérou to táta musel ze zdravotních důvodů vzdát a už jsme se k tomu nevrátili. A teď naposledy někoho

napadlo, že bychom mohli udělat společnou výstavu obrazů, protože oba dva malujeme. On dělá litografii, já zase maluju akryly. Když se obrazy instalovaly v Divadle Viola a měla být vernisáž, přišel koronavirus a zase z toho sešlo. Teď to tam visí a je to zavřené. Naše společné projekty jsou nějak prokleté.

Co vás vedlo k tomu, že jste se přihlásil na výtvarný kurz? Je to zábava a je to nesmírně uklidňující. Pro mne je to taková terapie, protože v ateliéru je ticho a každý si pracuje u svého stojanu a soustředí se na svou práci. Je to takový meditační okamžik. Doma si maluju sám pro sebe, laicky. Někdo říká: „Ježíš, to je pěkný, já v tom něco vidím!“ a podobně. Ale většinou je to naprosto spontánní proces, kdy něco namaluju, pak to zničím a pak z toho opět něco vznikne. A na kurz jsem se přihlásil proto, abych se naučil základy. Na první hodině jsem měl uhlem nakreslit zmačkaný papír a vyšlo mi z toho takové kubistické grilované kuře. Člověk by ty základy měl znát.

Co se týče mluveného slova, zejména v rozhlasu je jméno Preiss pojem. Cítíte tíhu odpovědnosti, abyste té pověsti dostal? Cítil jsem ji dlouhá léta, ale najednou se to nějak zlomilo, a já jsem si řekl, že jsem tu sám za sebe, že jsem jiný. A tu odpovědnost tedy nesu čistě sám za sebe. Mám pocit, že dneska tomu jménu ostudu nedělám. Dosáhl jsem úrovně, za kterou se nemusím stydět.

Zmínil jste, že namlouváte i cestopisné a přírodopisné dokumenty, které také sám rád sledujete. Co vás na nich tak fascinuje? Tak já jsem od přírody cestovatel. Strašně rád bych se do některých končin světa podíval, ale nemám na to ani čas, ani prostředky, a tohle je pro mne takové cestování „prstem po mapě“, nebo spíše očima po obrazovce. Když dokument namlouvám, nemám šanci ho vidět celý, protože se různě přeskakuje a čtu jenom ty své úseky, takže z toho mnohdy vůbec nic nemám. Proto jsem rád, když se pak na film můžu podívat vcelku. Nedívám se jen na to, co jsem namluvil, sleduju cokoliv o cestování, fascinuje mě podmořský svět, divočina, prostě příroda ve všech formách, a říkám si, jak to ten pán Bůh geniálně vymyslel. Jenom člověk se to neustále snaží pozměnit k obrazu svému a na to asi také zajde, pokud s tím něco neudělá.

Co s tím děláte vy? Třídíte odpad a podobně? To je samozřejmost. I naše děti to bezvadně ovládají. Myslím, že generace, které přijdou po nás, se budou muset zase naučit životu v souladu s přírodou. To je jediná šance, snažit se minimalizovat využívání zdrojů. Protože my žijeme v neskutečném blahobytu, i když si to nepřipouštíme. Zvykli jsme si na vysoký životní standard. A právě když člověk cestuje, zjistí, jak málo jinde stačí lidem k životu. Žijeme v bezbřehém blahobytu, nadužíváme věci, nevážíme si jich, jsme spotřební... Můj syn si teď na YouTube pouští videa, jak se v Číně vyrábí všechno možné, a já si říkám, kam všechny ty výrobky přijdou, až přestanou sloužit? Země je přece musí nějak strávit. To je obrovský problém. A co se týče mého příspěvku k záchraně přírody, letos jsme si třeba nekupovali vánoční stromek, ale vzali jsme si jeden z výřezu, který by se vyhodil, od známého lesníka. A na to konto jsme se s ním domluvili, že si uděláme brigádu a půjdeme k němu do lesa na Vysočině s klukama sázet stromky. I kdybychom jich zasadili dvacet, myslím, že to má smysl. Takovým způsobem se dá aspoň v tom našem mikrosvětě pomáhat.

Býval jste komunálním politikem v Kunraticích. Změnilo to váš pohled na politiky a jejich motivace? Byl jsem spíše posledním spravedlivým a velkým naivou, když jsem do politiky vstupoval. Vlastně jsem se nechal ukecat, abych se objevil na kandidátce, a vůbec jsem nedoufal, že mě někdo zvolí. Pak jsem se dostal do zastupitelstva hned na druhém místě za starostkou ODS a začaly starosti. Je to spousta povinností a na komunální úrovni nemáte žádné náměstky a lidi, kteří by vás mohli zastupovat. Musíte se naučit věci, se kterými jste v životě nepřišel do styku. Abyste se vůbec orientoval, musíte nastudovat zákony a ovládnout terminologii. A když jsem potom zjistil, že některé věci diplomaticky řečeno „běží samospádem“, jsou dopředu vymyšlené a zajištěné a vy žijete v domnění, že tohle výběrové řízení je čisté, ačkoliv vítěz je od začátku dohodnutý, vzalo mi to vítr z plachet. Když proti tomu začnete bojovat, stanete se nepřítelem v očích všech, protože podkopáváte něco, co už nějakou dobu běží, a tím pádem se stáváte problémovým. Je to boj s větrnými mlýny. Hrozně mě to otrávil, takže jsem ještě před koncem funkčního období odstoupil a nechal jsem své místo většímu tygroví, svému kolegovi, u kterého jsem doufal, že ho to neseemele. Je tam dodnes, takže to asi byla dobrá volba...

Vidíte nějakou naději, že by se to mohlo změnit? Vidím na naší politické scéně lidi, kteří jsou slušní, a věřím jim. Mám určitý instinkt, který jako herec mít musím. Myslím, že jedním ze základů dobrého herce je mít smysl pro empatii, schopnost vcítovat se do druhých. Já ty lidi tedy cítím a vidím je. Jejich problém ale je, že nemají takovou razanci a marketingově populistický rozmach, aby oslovili většinu. Vládnoucí garnitura tohle má a k tomu navíc dobré trávení, aby šla přes mrtvoly a překonala úplně všechno. Takže ti dobří mají z mého pohledu velmi malou šanci ji překonat, pokud nechtějí jít stejnou cestou špinavých mechanismů. Jediný, kdo je tomu schopen s jistou vervou čelit, je Pavel Novotný (starosta městské části Praha-Řeporyje – pozn. red.), který pojmenovává věci pravými jmény, ale z celospolečenského hlediska vypadá jako totální exot. Bohužel i proto,

že se neumí stáhnout a přednést své názory kultivovaně. Je hodně vulgární, což pro spoustu lidí není stravitelné. Takže situace je hodně komplikovaná. Kdybych měl být prorokem, tak si myslím, že ještě jedno volební období to takhle bude trvat. Je to jenom o občanech, kteří musejí prohlédnout. Měli by sledovat konání této vlády a její vládnutí v souvislostech a hlavně se informovat z více nezávislých zdrojů.

Máte dva syny a jednu dceru. Zasáhlo je nějak herectví, což je u vás rodinná tradice? Moje dcera se herectví naštěstí nevěnuje, je v prvním ročníku mediálních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Starší syn na herectví zatím nepadá, ale mladší je docela komediant. Přál bych si, aby dělali něco jiného, třeba obyčejné poctivé řemeslo, protože herectví je strašně vrtkavé a nejisté. Rozhodně jim to nebudu rozmlouvat, ale pokusím se doporučit jiné možnosti.

Na co se momentálně těšíte? Ještě donedávna jsem se těšil na květnovou cestu do Portugalska, která je samozřejmě zrušená. Pak jsem se moc těšil na letní dovolenou. Tam už také vím, že bude na našem území někde na chalupě. Ale nevadí mi to. Já se vlastně těším na každý další den. Jsem celkem šťastný a celá tahle koronavirová situace mi přijde naprosto přirozená. Asi jsme se potřebovali všichni zastavit. Víím, že to bude mít nedozírné ekonomické následky a někteří lidé to budou mít opravdu těžké – rozhodně jim to nepřeju, ale myslím, že to uskromnění se, zastavení a to, že jsme všichni spolu doma, i když si občas jdeme na nervy, je dobře. A hlavně planeta si trochu oddychne. Jenom toho letového provozu, co ubylo... Myslím, že nic není samo sebou, my lidé si to děláme sami. Občas taková epidemie prostě přijde. Je to přírodní výběr. Jen se jí dneska zaplat'pánbůh dokážeme lépe bránit.

Martin Preiss Narodil se 14. 6. 1973 v Praze do herecké rodiny Viktora a Jany Preissových. Už během studií na pražské DAMU hostoval v Národním divadle a po škole nastoupil do angažmá v plzeňském Divadle Josefa Kajetána Tyla. V roce 1998 se vrátil do souboru Národního divadla už jako stálý člen činohry. V letech 2005–2012 hrál v Divadle Na Jezerce a Pod Palmovkou. V současné době je na volné noze a divadlo nehraje. Proslavil se také jako moderátor soutěžního pořadu Chcete být milionářem? (2003–2004), často spolupracuje s dabingem, čte audioknihy a pravidelně se objevuje v televizních seriálech (Krejzovi, Doktoři z Počátků, Velmi křehké vztahy, Tři králové, Nemocnice na kraji města III, Arrowsmith, Specialisté) a filmech (Případ pro rybáře, Sjezd abiturientů a další). Je podruhé ženatý, z prvního manželství má dospělou dceru Viktorii. Jeho současnou manželkou je herečka Martina Preissová, s níž vychovává syny Matouše a Šimona.

URL| <https://slovacky.denik.cz/spolecnost/martin-preiss2020.html>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:

slovacky.denik.cz (*Společnost*)

Herec Martin Preiss: Naše společné projekty s tátou jsou nějaké prokleté

10.5.2020 hranicky.denik.cz str. 00 **Společnost**

Filip Lukeš

Martin Preiss dlouhá léta cítil tíhu odpovědnosti za své příjmení, které proslavil jeho otec Viktor. Dnes už si je jistý, že mu ostudu nedělá. Na rozdíl od táty sice nehraje divadlo, ale je vyhledávaným rozhlasovým a dabingovým hercem, takže má dost práce i v časech koronaviru.

"Jak se vás dotkla opatření vlády kvůli koronaviru? Já nějakou velkou změnu nepociťuji, protože pracuji hodně individuálně a nehraji v divadle. Čtu audioknihy, chodím do dabingu a dělám rozhlasové a televizní reklamy. A to se dá zvládat i v současné situaci, samozřejmě za dodržení přísných hygienických opatření. Pochopitelně trochu riskuji, protože vždycky může být něco ve vzduchu, ale to je riziko podnikání. Virus můžu chytit stejně tak v hypermarketu. Na druhou stranu se mě to dotklo třeba tak, že jsem měl točit jeden díl detektivního seriálu Hlava medúzy s režisérem Filipem Renčem, což je pozastaveno na neurčito.

Jak tedy trávíte své dny v režimu plném omezení? Naštěstí máme k dispozici zahradu a bydlíme hned vedle lesa, takže tam chodíme. Ale paradoxně v lese je teď víc lidí než na ulici. Byli jsme také na chalupě, měli jsme na to čas, protože moje žena nemá práci vůbec. Národní divadlo je uzavřené, DAMU, kde učí, také stojí a seriál Slunečná se jí také zastavil, takže je doma a už si kouše nehty a jdeme jí všichni na nervy. Já mám aspoň

možnost občasného pracovního úniku. A ve všední dny občas vyrazíme na procházku za Prahu, kde víme, že koncentrace lidí nebude tak velká.

O váš hlas je našťastí zájem. Mluví jím třeba detektiv Harry Bosch z krimisérie mistra románu noir Michaela Connellyho na audioknihách Černá ozvěna a Černý led, které vyšly loni. Když máte namluvit takový kus textu, připravujete se na to, žijete s ním, možná se vám o něm zdá. Nemrzí vás, když to pak skončí? Co se týče Harryho Bosche, tak vím, že Michael Connelly napsal zatím šest dílů, jestli se nemýlím, takže je perspektiva, že to bude pokračovat. Teď mám za sebou dva díly a ve výhledu je třetí. Když natáčení skončí, je to pro mne takové dvojlomné, sladkobolné – na jednu stranu jsem rád, protože je to vždycky velká kláda. Je tam hodně postav, takže se musím promítat do mužských i ženských hlasů, které mezi sebou komunikují. Už je to někdy na hranici dramatické tvorby. Kdyby to dělal Český rozhlas, tak by jistě obsadil vícero lidí. A po tom oddechnutí po určité době zase nastane určitý hlad. Takhle to chodí. Vždycky se našťastí naskytne něco dalšího.

Když se ještě vrátím k detektivovi Harrymu Boschovi, je vám něčím blízký? Samozřejmě, je napsaný velmi sympaticky. Je to takový ten syžet osamělých vlků ošlehaných osudem. Mnohdy jde hlavou proti zdi a překračuje zažitý kodexy detektivní práce. To musí, aby byl zajímavý a populární. A mně se také občas chce rovnou jít a někomu jednu vrazit. Nemyslím ve svém okolí, ale mnohdy, když ve zprávách vidím některé naše čelní představitele, bych to nejradši řešil denefestrací. Ale to bohužel nejde. V tomhle to má Harry Bosch jednodušší, že má jisté možnosti, i když občas za hranou, aby řešil věci po svém.

Nedávno jste také načetl dvě povídky do audioknihy Agathy Christie Svědkyně obžaloby. Posloucháte vůbec audioknihy? Na to bohužel vůbec nemám čas. Audioknihy pouze načítám a tím pádem také „čtu“ knihy. Občas si poslechnu nějaký jiný vzorek, abych věděl, jak to čtou mí kolegové, jaké jsou trendy, jak je laťka vysoko. Ideální je poslouchat audioknihy v autě, ale já zase nejždím až tak dlouhé trasy, a pokud ano, tak většinou s rodinou, kterou to zas až tak nezajímá. Klukům je dvanáct a devět let, takže těm nemůžu pouštět věci, které by zajímaly mne.

U práce na Svědkyni obžaloby jste se měli potkat i s otcem Viktorem. Jak to nakonec dopadlo? On se toho natáčení kvůli koronaviru nakonec zatím nezúčastnil a nevím, jak to celé dopadne.

Hráli jste spolu někdy v divadle nebo ve filmu? Naše společné projekty vždycky skončily tak nějak zvláště, do ztracena. Kdysi, v době mých začátků, jsme spolu dělali jednu, z dnešního pohledu ne příliš zdařilou televizní pohádku, kde mi hrál otec – pana krále. Pak jsme spolu zkusili hru pro Divadlo Ungelt, ale pár dnů před premiérou to táta musel ze zdravotních důvodů vzdát a už jsme se k tomu nevrátili. A teď naposledy někoho napadlo, že bychom mohli udělat společnou výstavu obrazů, protože oba dva malujeme. On dělá litografii, já zase maluju akryly. Když se obrazy instalovaly v Divadle Viola a měla být vernisáž, přišel koronavirus a zase z toho sešlo. Teď to tam visí a je to zavřené. Naše společné projekty jsou nějak prokleté.

Co vás vedlo k tomu, že jste se přihlásil na výtvarný kurz? Je to zábava a je to nesmírně uklidňující. Pro mne je to taková terapie, protože v ateliéru je ticho a každý si pracuje u svého stojanu a soustředí se na svou práci. Je to takový meditační okamžik. Doma si maluju sám pro sebe, laicky. Někdo říká: „Ježíš, to je pěkný, já v tom něco vidím!“ a podobně. Ale většinou je to naprosto spontánní proces, kdy něco namaluju, pak to zničím a pak z toho opět něco vznikne. A na kurz jsem se přihlásil proto, abych se naučil základy. Na první hodině jsem měl uhlem nakreslit zmačkaný papír a vyšlo mi z toho takové kubistické grilované kuře. Člověk by ty základy měl znát.

Co se týče mluveného slova, zejména v rozhlase je jméno Preiss pojem. Cítíte tíhu odpovědnosti, abyste té pověsti dostál? Cítil jsem ji dlouhá léta, ale najednou se to nějak zlomilo, a já jsem si řekl, že jsem tu sám za sebe, že jsem jiný. A tu odpovědnost tedy nesu čistě sám za sebe. Mám pocit, že dneska tomu jménu ostudu nedělám. Dosáhl jsem úrovně, za kterou se nemusím stydět.

Zmínil jste, že namlouváte i cestopisné a přírodopisné dokumenty, které také sám rád sledujete. Co vás na nich tak fascinuje? Tak já jsem od přírody cestovatel. Strašně rád bych se do některých končin světa podíval, ale nemám na to ani čas, ani prostředky, a tohle je pro mne takové cestování „prstem po mapě“, nebo spíše očima po obrazovce. Když dokument namlouvám, nemám šanci ho vidět celý, protože se různě přeskakuje a čtu jenom ty své úseky, takže z toho mnohdy vůbec nic nemám. Proto jsem rád, když se pak na film můžu podívat vcelku. Nedívám se jen na to, co jsem namluvil, sleduju cokoliv o cestování, fascinuje mě podmořský svět, divočina, prostě příroda ve všech formách, a říkám si, jak to ten pán Bůh geniálně vymyslel. Jenom člověk se to neustále snaží pozměnit k obrazu svému a na to asi také zajde, pokud s tím něco neudělá.

Co s tím děláte vy? Třídíte odpad a podobně? To je samozřejmost. I naše děti to bezvadně ovládají. Myslím, že generace, které přijdou po nás, se budou muset zase naučit životu v souladu s přírodou. To je jediná šance, snažit se minimalizovat využívání zdrojů. Protože my žijeme v neskutečném blahobytu, i když si to nepřipouštíme. Zvykli jsme si na vysoký životní standard. A právě když člověk cestuje, zjistí, jak málo jinde stačí lidem k životu. Žijeme v bezbřehém blahobytu, nadužíváme věci, nevážíme si jich, jsme spotřební... Můj syn si teď na YouTube pouští videa, jak se v Číně vyrábí všechno možné, a já si říkám, kam všechny ty výrobky přijdou, až přestanou sloužit? Země je přece musí nějak strávit. To je obrovský problém. A co se týče mého příspěvku k záchraně přírody, letos jsme si třeba nekupovali vánoční stromek, ale vzali jsme si jeden z výřezu, který by se vyhodil, od známého lesníka. A na to konto jsme se s ním domluvili, že si uděláme brigádu a půjdeme k němu do lesa na Vysočině s klukama sázet stromky. I kdybychom jich zasadili dvacet, myslím, že to má smysl. Takovým způsobem se dá aspoň v tom našem mikrosvětě pomáhat.

Býval jste komunálním politikem v Kunraticích. Změnilo to váš pohled na politiky a jejich motivace? Byl jsem spíše posledním spravedlivým a velkým naivou, když jsem do politiky vstupoval. Vlastně jsem se nechal ukecat, abych se objevil na kandidátce, a vůbec jsem nedoufal, že mě někdo zvolí. Pak jsem se dostal do zastupitelstva hned na druhém místě za starostkou ODS a začaly starosti. Je to spousta povinností a na komunální úrovni nemáte žádné námětky a lidi, kteří by vás mohli zastupovat. Musíte se naučit věci, se kterými jste v životě nepřišel do styku. Abyste se vůbec orientoval, musíte nastudovat zákony a ovládnout terminologii. A když jsem potom zjistil, že některé věci diplomaticky řečeno „běží samospádem“, jsou dopředu vymyšlené a zajištěné a vy žijete v domněni, že tohle výběrové řízení je čisté, ačkoliv vítěz je od začátku dohodnutý, vzalo mi to vítr z plachet. Když proti tomu začnete bojovat, stanete se nepřítelem v očích všech, protože podkopáváte něco, co už nějakou dobu běží, a tím pádem se stáváte problémovým. Je to boj s větrnými mlýny. Hrozně mě to otrávil, takže jsem ještě před koncem funkčního období odstoupil a nechal jsem své místo většímu tygroví, svému kolegovi, u kterého jsem doufal, že ho to nesemele. Je tam dodnes, takže to asi byla dobrá volba...

Vidíte nějakou naději, že by se to mohlo změnit? Vidím na naší politické scéně lidi, kteří jsou slušní, a věřím jim. Mám určitý instinkt, který jako herec mít musím. Myslím, že jedním ze základů dobrého herce je mít smysl pro empatii, schopnost vcítovat se do druhých. Já ty lidi tedy cítím a vidím je. Jejich problém ale je, že nemají takovou razanci a marketingově populistický rozmach, aby oslovili většinu. Vládnoucí garnitura tohle má a k tomu navíc dobré trávení, aby šla přes mrtvoly a překonala úplně všechno. Takže ti dobří mají z mého pohledu velmi malou šanci ji překonat, pokud nechtějí jít stejnou cestou špinavých mechanismů. Jediný, kdo je tomu schopen s jistou vervou čelit, je Pavel Novotný (starosta městské části Praha-Řeporyje – pozn. red.), který pojmenovává věci pravými jmény, ale z celospolečenského hlediska vypadá jako totální exot. Bohužel i proto, že se neumí stáhnout a přednést své názory kultivovaně. Je hodně vulgární, což pro spoustu lidí není stravitelné. Takže situace je hodně komplikovaná. Kdybych měl být prorokem, tak si myslím, že ještě jedno volební období to takhle bude trvat. Je to jenom o občanech, kteří musejí prohlédnout. Měli by sledovat konání této vlády a její vládnutí v souvislostech a hlavně se informovat z více nezávislých zdrojů.

Máte dva syny a jednu dceru. Zasáhlo je nějak herectví, což je u vás rodinná tradice? Moje dcera se herectví naštěstí nevěnuje, je v prvním ročníku mediálních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Starší syn na herectví zatím nevypadá, ale mladší je docela komediant. Přál bych si, aby dělali něco jiného, třeba obyčejné poctivé řemeslo, protože herectví je strašně vrtkavé a nejisté. Rozhodně jim to nebudu rozmlouvat, ale pokusím se doporučit jiné možnosti.

Na co se momentálně těšíte? Ještě donedávna jsem se těšil na květnovou cestu do Portugalska, která je samozřejmě zrušená. Pak jsem se moc těšil na letní dovolenou. Tam už také vím, že bude na našem území někde na chalupě. Ale nevádí mi to. Já se vlastně těším na každý další den. Jsem celkem šťastný a celá tahle koronavirová situace mi přijde naprosto přirozená. Asi jsme se potřebovali všichni zastavit. Víím, že to bude mít nedozírné ekonomické následky a někteří lidé to budou mít opravdu těžké – rozhodně jim to nepřeju, ale myslím, že to uskromnění se, zastavení a to, že jsme všichni spolu doma, i když si občas jdeme na nervy, je dobře. A hlavně planeta si trochu oddechne. Jenom toho letového provozu, co ubylo... Myslím, že nic není samo sebou, my lidi si to děláme sami. Občas taková epidemie prostě přijde. Je to přírodní výběr. Jen se jí dneska zaplaťpánbůh dokážeme lépe bránit.

Martin Preiss Narodil se 14. 6. 1973 v Praze do herecké rodiny Viktora a Jany Preissových. Už během studií na pražské DAMU hostoval v Národním divadle a po škole nastoupil do angažmá v plzeňském Divadle Josefa Kajetána Tyla. V roce 1998 se vrátil do souboru Národního divadla už jako stálý člen činohry. V letech 2005–2012 hrál v Divadle Na Jezerce a Pod Palmovkou. V současné době je na volné noze a divadlo nehraje.

Proslavil se také jako moderátor soutěžního pořadu *Chcete být milionářem?* (2003–2004), často spolupracuje s dabingem, čte audioknihy a pravidelně se objevuje v televizních seriálech (*Krejzovi*, *Doktoři z Počátků*, *Velmi křehké vztahy*, *Tři králové*, *Nemocnice na kraji města III*, *Arrowsmith*, *Specialisté*) a filmech (*Případ pro rybáře*, *Sjezd abiturientů* a další). Je podruhé ženatý, z prvního manželství má dospělou dceru Viktorii. Jeho současnou manželkou je herečka Martina Preissová, s níž vychovává syny Matouše a Šimona.

URL| <https://hranicky.denik.cz/spolecnost/martin-preiss2020.html>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:

hranicky.denik.cz (*Společnost*)

Herec Martin Preiss: Naše společné projekty s tátou jsou nějaké prokleté

10.5.2020 rychnovsky.denik.cz str. 00 **Společnost**

Filip Lukeš

Martin Preiss dlouhá léta cítil tíhu odpovědnosti za své příjmení, které proslavil jeho otec Viktor. Dnes už si je jistý, že mu ostudu nedělá. Na rozdíl od táty sice nehraje divadlo, ale je vyhledávaným rozhlasovým a dabingovým hercem, takže má dost práce i v časech koronaviru.

"Jak se vás dotkla opatření vlády kvůli koronaviru? Já nějakou velkou změnu nepociťuji, protože pracuji hodně individuálně a nehraji v divadle. Čtu audioknihy, chodím do dabingu a dělám rozhlasové a televizní reklamy. A to se dá zvládat i v současné situaci, samozřejmě za dodržení přísných hygienických opatření. Pochopitelně trochu riskuji, protože vždycky může být něco ve vzduchu, ale to je riziko podnikání. Virus můžu chytit stejně tak v hypermarketu. Na druhou stranu se mě to dotklo třeba tak, že jsem měl točit jeden díl detektivního seriálu *Hlava medúzy* s režisérem Filipem Renčem, což je pozastaveno na neurčito.

Jak tedy trávíte své dny v režimu plném omezení? Naštěstí máme k dispozici zahradu a bydlíme hned vedle lesa, takže tam chodíme. Ale paradoxně v lese je teď víc lidí než na ulici. Byli jsme také na chalupě, měli jsme na to čas, protože moje žena nemá práci vůbec. Národní divadlo je uzavřené, DAMU, kde učí, také stojí a seriál *Slunečná* se jí také zastavil, takže je doma a už si kouše nehty a jdeme jí všichni na nervy. Já mám aspoň možnost občasných pracovních úniků. A ve všední dny občas vyrazíme na procházku za Prahu, kde víme, že koncentrace lidí nebude tak veliká.

O váš hlas je naštěstí zájem. Mluví jím třeba detektiv Harry Bosch z krimisérie mistra románu noir Michaela Connellyho na audioknihách *Černá ozvěna* a *Černý led*, které vyšly loni. Když máte namluvit takový kus textu, připravujete se na to, žijete s ním, možná se vám o něm zdá. Nemrzí vás, když to pak skončí? Co se týče Harryho Bosche, tak vím, že Michael Connelly napsal zatím šest dílů, jestli se nemýlím, takže je perspektiva, že to bude pokračovat. Teď mám za sebou dva díly a ve výhledu je třetí. Když natáčení skončí, je to pro mne takové dvojlomné, sladkobolné – na jednu stranu jsem rád, protože je to vždycky velká kláda. Je tam hodně postav, takže se musím promítat do mužských i ženských hlasů, které mezi sebou komunikují. Už je to někdy na hranici dramatické tvorby. Kdyby to dělal Český rozhlas, tak by jistě obsadil vícero lidí. A po tom oddechnutí po určité době zase nastane určitý hlad. Takhle to chodí. Vždycky se naštěstí naskytne něco dalšího.

Když se ještě vrátím k detektivovi Harrymu Boschovi, je vám něčím blízký? Samozřejmě, je napsaný velmi sympaticky. Je to takový ten syžet osamělých vlků ošlehaných osudem. Mnohdy jde hlavou proti zdi a překračuje zažitá kodexy detektivní práce. To musí, aby byl zajímavý a populární. A mně se také občas chce rovnou jít a někomu jednu vrazit. Nemyslím ve svém okolí, ale mnohdy, když ve zprávách vidím některé naše čelní představitele, bych to nejradši řešil denefestrací. Ale to bohužel nejde. V tomhle to má Harry Bosch jednodušší, že má jisté možnosti, i když občas za hranou, aby řešil věci po svém.

Nedávno jste také načel dvě povídky do audioknihy Agathy Christie *Svědčyně obžaloby*. Posloucháte vůbec audioknihy? Na to bohužel vůbec nemám čas. Audioknihy pouze načítám a tím pádem také „čtu“ knihy. Občas si poslechnu nějaký jiný vzorek, abych věděl, jak to čtou mí kolegové, jaké jsou trendy, jak je laťka vysoko. Ideální je poslouchat audioknihy v autě, ale já zase nejždím až tak dlouhé trasy, a pokud ano, tak většinou s rodinou,

kteřou to zas až tak nezajímá. Klukům je dvanáct a devět let, takže těm nemůžu pouštět věci, které by zajímaly mne.

U práce na Svědkyni obžaloby jste se měli potkat i s otcem Viktorem. Jak to nakonec dopadlo? On se toho natáčení kvůli koronaviru nakonec zatím nezúčastnil a nevím, jak to celé dopadne.

Hráli jste spolu někdy v divadle nebo ve filmu? Naše společné projekty vždycky skončily tak nějak zvláště, do ztracena. Kdysi, v době mých začátků, jsme spolu dělali jednu, z dnešního pohledu ne příliš zdařilou televizní pohádku, kde mi hrál otec – pana krále. Pak jsme spolu zkoušeli hru pro Divadlo Ungelt, ale pár dnů před premiérou to táta musel ze zdravotních důvodů vzdát a už jsme se k tomu nevrátili. A teď naposledy někoho napadlo, že bychom mohli udělat společnou výstavu obrazů, protože oba dva malujeme. On dělá litografii, já zase maluju akryly. Když se obrazy instalovaly v Divadle Viola a měla být vernisáž, přišel koronavirus a zase z toho sešlo. Teď to tam visí a je to zavřené. Naše společné projekty jsou nějak prokleté.

Co vás vedlo k tomu, že jste se přihlásil na výtvarný kurz? Je to zábava a je to nesmírně uklidňující. Pro mne je to taková terapie, protože v ateliéru je ticho a každý si pracuje u svého stojanu a soustředí se na svou práci. Je to takový meditační okamžik. Doma si maluju sám pro sebe, laicky. Někdo říká: „Ježíš, to je pěkný, já v tom něco vidím!“ a podobně. Ale většinou je to naprosto spontánní proces, kdy něco namaluju, pak to zničím a pak z toho opět něco vznikne. A na kurz jsem se přihlásil proto, abych se naučil základy. Na první hodině jsem měl uhlem nakreslit zmačkaný papír a vyšlo mi z toho takové kubistické grilované kuře. Člověk by ty základy měl znát.

Co se týče mluveného slova, zejména v rozhlase je jméno Preiss pojem. Cítíte tíhu odpovědnosti, abyste té pověsti dostál? Cítil jsem ji dlouhá léta, ale najednou se to nějak zlomilo, a já jsem si řekl, že jsem tu sám za sebe, že jsem jiný. A tu odpovědnost tedy nesu čistě sám za sebe. Mám pocit, že dneska tomu jménu ostudu nedělám. Dosáhl jsem úrovně, za kterou se nemusím stydět.

Zmínil jste, že namlouváte i cestopisné a přírodopisné dokumenty, které také sám rád sledujete. Co vás na nich tak fascinuje? Tak já jsem od přírody cestovatel. Strašně rád bych se do některých končin světa podíval, ale nemám na to ani čas, ani prostředky, a tohle je pro mne takové cestování „prstem po mapě“, nebo spíše očima po obrazovce. Když dokument namlouvám, nemám šanci ho vidět celý, protože se různě přeskakuje a čtu jenom ty své úseky, takže z toho mnohdy vůbec nic nemám. Proto jsem rád, když se pak na film můžu podívat vcelku. Nečím se jen na to, co jsem namluvil, sleduju cokoliv o cestování, fascinuje mě podmořský svět, divočina, prostě příroda ve všech formách, a říkám si, jak to ten pán Bůh geniálně vymyslel. Jenom člověk se to neustále snaží pozměnit k obrazu svému a na to asi také zajde, pokud s tím něco neudělá.

Co s tím děláte vy? Třídíte odpad a podobně? To je samozřejmost. I naše děti to bezvadně ovládají. Myslím, že generace, které přijdou po nás, se budou muset zase naučit životu v souladu s přírodou. To je jediná šance, snažit se minimalizovat využívání zdrojů. Protože my žijeme v neskutečném blahobytu, i když si to nepřipouštíme. Zvykli jsme si na vysoký životní standard. A právě když člověk cestuje, zjistí, jak málo jinde stačí lidem k životu. Žijeme v bezbřehém blahobytu, nadužíváme věci, nevážíme si jich, jsme spotřební... Můj syn si teď na YouTube pouští videa, jak se v Číně vyrábí všechno možné, a já si říkám, kam všechny ty výrobky přijdou, až přestanou sloužit? Země je přece musí nějak strávit. To je obrovský problém. A co se týče mého příspěvku k záchraně přírody, letos jsme si třeba nekupovali vánoční stromek, ale vzali jsme si jeden z výřezu, který by se vyhodil, od známého lesníka. A na to konto jsme se s ním domluvili, že si uděláme brigádu a půjdeme k němu do lesa na Vysočině s klukama sázet stromky. I kdybychom jich zasadili dvacet, myslím, že to má smysl. Takovým způsobem se dá aspoň v tom našem mikrosvětě pomáhat.

Býval jste komunálním politikem v Kunraticích. Změnilo to váš pohled na politiky a jejich motivace? Byl jsem spíše posledním spravedlivým a velkým naivou, když jsem do politiky vstupoval. Vlastně jsem se nechal ukecat, abych se objevil na kandidátce, a vůbec jsem nedoufal, že mě někdo zvolí. Pak jsem se dostal do zastupitelstva hned na druhém místě za starostkou ODS a začaly starosti. Je to spousta povinností a na komunální úrovni nemáte žádné námětky a lidi, kteří by vás mohli zastupovat. Musíte se naučit věci, se kterými jste v životě nepřišel do styku. Abyste se vůbec orientoval, musíte nastudovat zákony a ovládnout terminologii. A když jsem potom zjistil, že některé věci diplomaticky řečeno „běží samospádem“, jsou dopředu vymyšlené a zajištěné a vy žijete v domnění, že tohle výběrové řízení je čisté, ačkoliv vítěz je od začátku dohodnutý, vzalo mi to vítr z plachet. Když proti tomu začnete bojovat, stanete se nepřítelem v očích všech, protože podkopáváte něco, co už nějakou dobu běží, a tím pádem se stáváte problémovým. Je to boj s větrnými mlýny. Hrozně mě to otrávil, takže jsem ještě před koncem funkčního období odstoupil a nechal jsem své místo většímu tygroví, svému kolegovi, u kterého jsem doufal, že ho to nesemele. Je tam dodnes, takže to asi byla dobrá volba...

Vidíte nějakou naději, že by se to mohlo změnit? Vidím na naší politické scéně lidi, kteří jsou slušní, a věřím jim. Mám určitý instinkt, který jako herec mít musím. Myslím, že jedním ze základů dobrého herce je mít smysl pro empatii, schopnost vcítovat se do druhých. Já ty lidi tedy cítím a vidím je. Jejich problém ale je, že nemají takovou razanci a marketingově populistický rozmach, aby oslovili většinu. Vládnoucí garnitura tohle má a k tomu navíc dobré trávení, aby šla přes mrtvoly a překonala úplně všechno. Takže ti dobří mají z mého pohledu velmi malou šanci ji překonat, pokud nechtějí jít stejnou cestou špinavých mechanismů. Jediný, kdo je tomu schopen s jistou vervou čelit, je Pavel Novotný (starosta městské části Praha-Řeporyje – pozn. red.), který pojmenovává věci pravými jmény, ale z celospolečenského hlediska vypadá jako totální exot. Bohužel i proto, že se neumí stáhnout a přednést své názory kultivovaně. Je hodně vulgární, což pro spoustu lidí není stravitelné. Takže situace je hodně komplikovaná. Kdybych měl být prorokem, tak si myslím, že ještě jedno volební období to takhle bude trvat. Je to jenom o občanech, kteří musejí prohlédnout. Měli by sledovat konání této vlády a její vládnutí v souvislostech a hlavně se informovat z více nezávislých zdrojů.

Máte dva syny a jednu dceru. Zasáhlo je nějak herectví, což je u vás rodinná tradice? Moje dcera se herectví naštěstí nevěnuje, je v prvním ročníku mediálních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Starší syn na herectví zatím nevypadá, ale mladší je docela komediant. Přál bych si, aby dělali něco jiného, třeba obyčejné poctivé řemeslo, protože herectví je strašně vrtkavé a nejisté. Rozhodně jim to nebudu rozmlouvat, ale pokusím se doporučit jiné možnosti.

Na co se momentálně těšíte? Ještě donedávna jsem se těšil na květnovou cestu do Portugalska, která je samozřejmě zrušená. Pak jsem se moc těšil na letní dovolenou. Tam už také vím, že bude na našem území někde na chalupě. Ale nevádí mi to. Já se vlastně těším na každý další den. Jsem celkem šťastný a celá tahle koronavirová situace mi přijde naprosto přirozená. Asi jsme se potřebovali všichni zastavit. Víím, že to bude mít nedozírné ekonomické následky a někteří lidé to budou mít opravdu těžké – rozhodně jim to nepřeju, ale myslím, že to uskromnění se, zastavení a to, že jsme všichni spolu doma, i když si občas jdeme na nervy, je dobře. A hlavně planeta si trochu oddychne. Jenom toho letového provozu, co ubylo... Myslím, že nic není samo sebou, my lidi si to děláme sami. Občas taková epidemie prostě přijde. Je to přírodní výběr. Jen se jí dneska zaplaťpánbůh dokážeme lépe bránit.

Martin Preiss Narodil se 14. 6. 1973 v Praze do herecké rodiny Viktora a Jany Preissovy. Už během studií na pražské DAMU hostoval v Národním divadle a po škole nastoupil do angažmá v plzeňském Divadle Josefa Kajetána Tyla. V roce 1998 se vrátil do souboru Národního divadla už jako stálý člen činohry. V letech 2005–2012 hrál v Divadle Na Jezerce a Pod Palmovkou. V současné době je na volné noze a divadlo nehraje. Proslavil se také jako moderátor soutěžního pořadu Chcete být milionářem? (2003–2004), často spolupracuje s dabingem, čte audioknihy a pravidelně se objevuje v televizních seriálech (Krejzovi, Doktoři z Počátků, Velmi křehké vztahy, Tři králové, Nemocnice na kraji města III, Arrowsmith, Specialisté) a filmech (Případ pro rybáře, Sjezd abiturientů a další). Je podruhé ženatý, z prvního manželství má dospělou dceru Viktorii. Jeho současnou manželkou je herečka Martina Preissová, s níž vychovává syny Matouše a Šimona.

URL| <https://rychnovsky.denik.cz/spolecnost/martin-preiss2020.html>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:

rychnovsky.denik.cz (*Společnost*)

Herec Martin Preiss: Naše společné projekty s tátou jsou nějaké prokleté

10.5.2020 moravskoslezsky.denik.cz str. 00 Společnost

Filip Lukeš

Martin Preiss dlouhá léta cítil tíhu odpovědnosti za své příjmení, které proslavil jeho otec Viktor. Dnes už si je jistý, že mu ostudu nedělá. Na rozdíl od táty sice nehraje divadlo, ale je vyhledávaným rozhlasovým a dabingovým hercem, takže má dost práce i v časech koronaviru.

"Jak se vás dotkla opatření vlády kvůli koronaviru? Já nějakou velkou změnu nepociťuji, protože pracuji hodně individuálně a nehraji v divadle. Čtu audioknihy, chodím do dabingu a dělám rozhlasové a televizní reklamy. A to se dá zvládat i v současné situaci, samozřejmě za dodržení přísných hygienických opatření. Pochopitelně trochu riskuji, protože vždycky může být něco ve vzduchu, ale to je riziko podnikání. Virus můžu chytit stejně tak v hypermarketu. Na druhou stranu se mě to dotklo třeba tak, že jsem měl točit jeden díl detektivního seriálu Hlava medúzy s režisérem Filipem Renčem, což je pozastaveno na neurčito.

Jak tedy trávíte své dny v režimu plném omezení? Naštěstí máme k dispozici zahradu a bydlíme hned vedle lesa, takže tam chodíme. Ale paradoxně v lese je teď víc lidí než na ulici. Byli jsme také na chalupě, měli jsme na to čas, protože moje žena nemá práci vůbec. Národní divadlo je uzavřené, DAMU, kde učí, také stojí a seriál Slunečná se jí také zastavil, takže je doma a už si kouše nehty a jdeme jí všichni na nervy. Já mám aspoň možnost občasných pracovních úniků. A ve všední dny občas vyrazíme na procházku za Prahu, kde víme, že koncentrace lidí nebude tak veliká.

O váš hlas je naštěstí zájem. Mluví jím třeba detektiv Harry Bosch z krimisérie mistra románu noir Michaela Connellyho na audioknihách Černá ozvěna a Černý led, které vyšly loni. Když máte namluvit takový kus textu, připravujete se na to, žijete s ním, možná se vám o něm zdá. Nemrzí vás, když to pak skončí? Co se týče Harryho Bosche, tak vím, že Michael Connelly napsal zatím šest dílů, jestli se nemýlím, takže je perspektiva, že to bude pokračovat. Teď mám za sebou dva díly a ve výhledu je třetí. Když natáčení skončí, je to pro mne takové dvojlomné, sladkobolné – na jednu stranu jsem rád, protože je to vždycky velká kláda. Je tam hodně postav, takže se musím promítat do mužských i ženských hlasů, které mezi sebou komunikují. Už je to někdy na hranici dramatické tvorby. Kdyby to dělal Český rozhlas, tak by jistě obsadil vícero lidí. A po tom oddechnutí po určité době zase nastane určitý hlad. Takhle to chodí. Vždycky se naštěstí naskytne něco dalšího.

Když se ještě vrátím k detektivovi Harrymu Boschovi, je vám něčím blízký? Samozřejmě, je napsaný velmi sympaticky. Je to takový ten syžet osamělých vlků ošlehaných osudem. Mnohdy jde hlavou proti zdi a překračuje zažitá kodexy detektivní práce. To musí, aby byl zajímavý a populární. A mně se také občas chce rovnou jít a někomu jednu vrazit. Nemyslím ve svém okolí, ale mnohdy, když ve zprávách vidím některé naše čelní představitele, bych to nejradši řešil denefestrací. Ale to bohužel nejde. V tomhle to má Harry Bosch jednodušší, že má jisté možnosti, i když občas za hranou, aby řešil věci po svém.

Nedávno jste také načel dvě povídky do audioknihy Agathy Christie Svědkyně obžaloby. Posloucháte vůbec audioknihy? Na to bohužel vůbec nemám čas. Audioknihy pouze načítám a tím pádem také „čtu“ knihy. Občas si poslechnu nějaký jiný vzorek, abych věděl, jak to čtou mí kolegové, jaké jsou trendy, jak je laťka vysoko. Ideální je poslouchat audioknihy v autě, ale já zase nejedním až tak dlouhé trasy, a pokud ano, tak většinou s rodinou, kterou to zas až tak nezajímá. Klukům je dvanáct a devět let, takže těm nemůžu pouštět věci, které by zajímaly mne.

U práce na Svědkyni obžaloby jste se měli potkat i s otcem Viktorem. Jak to nakonec dopadlo? On se toho natáčení kvůli koronaviru nakonec zatím nezúčastnil a nevím, jak to celé dopadne.

Hráli jste spolu někdy v divadle nebo ve filmu? Naše společné projekty vždycky skončily tak nějak zvláště, do ztracena. Kdysi, v době mých začátků, jsme spolu dělali jednu, z dnešního pohledu ne příliš zdařilou televizní pohádku, kde mi hrál otec – pana krále. Pak jsme spolu zkoušeli hru pro Divadlo Ungelt, ale pár dnů před premiérou to táta musel ze zdravotních důvodů vzdát a už jsme se k tomu nevrátili. A teď naposledy někoho napadlo, že bychom mohli udělat společnou výstavu obrazů, protože oba dva malujeme. On dělá litografii, já zase maluju akryly. Když se obrazy instalovaly v Divadle Viola a měla být vernisáž, přišel koronavirus a zase z toho sešlo. Teď to tam visí a je to zavřené. Naše společné projekty jsou nějak prokleté.

Co vás vedlo k tomu, že jste se přihlásil na výtvarný kurz? Je to zábava a je to nesmírně uklidňující. Pro mne je to taková terapie, protože v ateliéru je ticho a každý si pracuje u svého stojanu a soustředí se na svou práci. Je to takový meditační okamžik. Doma si maluju sám pro sebe, laicky. Někdo říká: „Ježíš, to je pěkný, já v tom něco vidím!“ a podobně. Ale většinou je to naprosto spontánní proces, kdy něco namaluju, pak to zničím a pak z toho opět něco vznikne. A na kurz jsem se přihlásil proto, abych se naučil základy. Na první hodině jsem měl uhlem nakreslit zmačkaný papír a vyšlo mi z toho takové kubistické grilované kuře. Člověk by ty základy měl znát.

Co se týče mluveného slova, zejména v rozhlasu je jméno Preiss pojem. Cítíte tíhu odpovědnosti, abyste té pověsti dostál? Cítil jsem ji dlouhá léta, ale najednou se to nějak zlomilo, a já jsem si řekl, že jsem tu sám za sebe, že jsem jiný. A tu odpovědnost tedy nesu čistě sám za sebe. Mám pocit, že dneska tomu jménu ostudu nedělám. Dosáhl jsem úrovně, za kterou se nemusím stydět.

Zmínil jste, že namlouváte i cestopisné a přírodopisné dokumenty, které také sám rád sledujete. Co vás na nich tak fascinuje? Tak já jsem od přírody cestovatel. Strašně rád bych se do některých končin světa podíval, ale nemám na to ani čas, ani prostředky, a tohle je pro mne takové cestování „prstem po mapě“, nebo spíše očima po obrazovce. Když dokument namlouvám, nemám šanci ho vidět celý, protože se různě přeskakuje a čtu jenom ty své úseky, takže z toho mnohdy vůbec nic nemám. Proto jsem rád, když se pak na film můžu podívat vcelku. Nedivám se jen na to, co jsem namluvil, sleduju cokoliv o cestování, fascinuje mě podmořský svět, divočina, prostě příroda ve všech formách, a říkám si, jak to ten pán Bůh geniálně vymyslel. Jenom člověk se to neustále snaží pozměnit k obrazu svému a na to asi také zajde, pokud s tím něco neudělá.

Co s tím děláte vy? Třídíte odpad a podobně? To je samozřejmost. I naše děti to bezvadně ovládají. Myslím, že generace, které přijdou po nás, se budou muset zase naučit životu v souladu s přírodou. To je jediná šance, snažit se minimalizovat využívání zdrojů. Protože my žijeme v neskutečném blahobytu, i když si to nepřipouštíme. Zvykli jsme si na vysoký životní standard. A právě když člověk cestuje, zjistí, jak málo jinde stačí lidem k životu. Žijeme v bezbřehém blahobytu, nadužíváme věci, nevážíme si jich, jsme spotřební... Můj syn si teď na YouTube pouští videa, jak se v Číně vyrábí všechno možné, a já si říkám, kam všechny ty výrobky přijdou, až přestanou sloužit? Země je přece musí nějak strávit. To je obrovský problém. A co se týče mého příspěvku k záchraně přírody, letos jsme si třeba nekupovali vánoční stromek, ale vzali jsme si jeden z výřezu, který by se vyhodil, od známého lesníka. A na to konto jsme se s ním domluvili, že si uděláme brigádu a půjdeme k němu do lesa na Vysočině s klukama sázet stromky. I kdybychom jich zasadili dvacet, myslím, že to má smysl. Takovým způsobem se dá aspoň v tom našem mikrosvětě pomáhat.

Býval jste komunálním politikem v Kunraticích. Změnilo to váš pohled na politiky a jejich motivace? Byl jsem spíše posledním spravedlivým a velkým naivou, když jsem do politiky vstupoval. Vlastně jsem se nechal ukecat, abych se objevil na kandidátce, a vůbec jsem nedoufal, že mě někdo zvolí. Pak jsem se dostal do zastupitelstva hned na druhém místě za starostkou ODS a začaly starosti. Je to spousta povinností a na komunální úrovni nemáte žádné námětky a lidi, kteří by vás mohli zastupovat. Musíte se naučit věci, se kterými jste v životě nepřišel do styku. Abyste se vůbec orientoval, musíte nastudovat zákony a ovládnout terminologii. A když jsem potom zjistil, že některé věci diplomaticky řečeno „běží samospádem“, jsou dopředu vymyšlené a zajištěné a vy žijete v domnění, že tohle výběrové řízení je čisté, ačkoliv vítěz je od začátku dohodnutý, vzalo mi to vítr z plachet. Když proti tomu začnete bojovat, stanete se nepřítelem v očích všech, protože podkopáváte něco, co už nějakou dobu běží, a tím pádem se stáváte problémovým. Je to boj s větrnými mlýny. Hrozně mě to otrávil, takže jsem ještě před koncem funkčního období odstoupil a nechal jsem své místo většímu tygrovi, svému kolegovi, u kterého jsem doufal, že ho to nesemele. Je tam dodnes, takže to asi byla dobrá volba...

Vidíte nějakou naději, že by se to mohlo změnit? Vidím na naší politické scéně lidi, kteří jsou slušní, a věřím jim. Mám určitý instinkt, který jako herec mít musím. Myslím, že jedním ze základů dobrého herce je mít smysl pro empatii, schopnost vcítovat se do druhých. Já ty lidi tedy cítím a vidím je. Jejich problém ale je, že nemají takovou razanci a marketingově populistický rozmach, aby oslovili většinu. Vládnoucí garnitura tohle má a k tomu navíc dobré trávení, aby šla přes mrtvoly a překonala úplně všechno. Takže ti dobří mají z mého pohledu velmi malou šanci ji překonat, pokud nechtějí jít stejnou cestou špinavých mechanismů. Jediný, kdo je tomu schopen s jistou vervou čelit, je Pavel Novotný (starosta městské části Praha-Řeporyje – pozn. red.), který pojmenovává věci pravými jmény, ale z celospolečenského hlediska vypadá jako totální exot. Bohužel i proto, že se neumí stáhnout a přednést své názory kultivovaně. Je hodně vulgární, což pro spoustu lidí není stravitelné. Takže situace je hodně komplikovaná. Kdybych měl být prorokem, tak si myslím, že ještě jedno volební období to takhle bude trvat. Je to jenom o občanech, kteří musejí prohlédnout. Měli by sledovat konání této vlády a její vládnutí v souvislostech a hlavně se informovat z více nezávislých zdrojů.

Máte dva syny a jednu dceru. Zasáhlo je nějak herectví, což je u vás rodinná tradice? Moje dcera se herectví naštěstí nevěnuje, je v prvním ročníku mediálních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Starší syn na herectví zatím nevypadá, ale mladší je docela komediant. Přál bych si, aby dělali něco jiného, třeba obyčejné poctivé řemeslo, protože herectví je strašně vrtkavé a nejisté. Rozhodně jim to nebudu rozmlouvat, ale pokusím se doporučovat jiné možnosti.

Na co se momentálně těšíte? Ještě donedávna jsem se těšil na květnovou cestu do Portugalska, která je samozřejmě zrušená. Pak jsem se moc těšil na letní dovolenou. Tam už také vím, že bude na našem území někde na chalupě. Ale nevadí mi to. Já se vlastně těším na každý další den. Jsem celkem šťastný a celá tahle koronavirová situace mi přijde naprosto přirozená. Asi jsme se potřebovali všichni zastavit. Víím, že to bude mít

nedozírné ekonomické následky a někteří lidé to budou mít opravdu těžké – rozhodně jim to nepřeju, ale myslím, že to uskromnění se, zastavení a to, že jsme všichni spolu doma, i když si občas jdeme na nervy, je dobře. A hlavně planeta si trochu oddechne. Jenom toho letového provozu, co ubylo... Myslím, že nic není samo sebou, my lidé si to děláme sami. Občas taková epidemie prostě přijde. Je to přírodní výběr. Jen se jí dneska zaplat'pánbůh dokážeme lépe bránit.

Martin PreissNarodil se 14. 6. 1973 v Praze do herecké rodiny Viktora a Jany Preissoových. Už během studií na pražské DAMU hostoval v Národním divadle a po škole nastoupil do angažmá v plzeňském Divadle Josefa Kajetána Tyla. V roce 1998 se vrátil do souboru Národního divadla už jako stálý člen činohry. V letech 2005–2012 hrál v Divadle Na Jezerce a Pod Palmovkou.V současné době je na volné noze a divadlo nehraje. Proslavil se také jako moderátor soutěžního pořadu Chcete být milionářem? (2003–2004), často spolupracuje s dabingem, čte audioknihy a pravidelně se objevuje v televizních seriálech (Krejzovi, Doktoři z Počátků, Velmi křehké vztahy, Tři králové, Nemocnice na kraji města III, Arrowsmith, Specialisté) a filmech (Případ pro rybáře, Sjezd abiturientů a další).Je podruhé ženatý, z prvního manželství má dospělou dceru Viktorii. Jeho současnou manželkou je herečka Martina Preissová, s níž vychovává syny Matouše a Šimona.

URL| <https://moravskoslezsky.denik.cz/spolecnost/martin-preiss2020.html>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
moravskoslezsky.denik.cz (*Společnost*)

Herec Martin Preiss: Naše společné projekty s tátou jsou nějaké prokleté

10.5.2020 [pibransky.denik.cz](https://moravskoslezsky.denik.cz) str. 00 Společnost

Filip Lukeš

Martin Preiss dlouhá léta cítil tíhu odpovědnosti za své příjmení, které proslavil jeho otec Viktor. Dnes už si je jistý, že mu ostudu nedělá. Na rozdíl od táty sice nehraje divadlo, ale je vyhledávaným rozhlasovým a dabingovým hercem, takže má dost práce i v časech koronaviru.

"Jak se vás dotkla opatření vlády kvůli koronaviru?Já nějakou velkou změnu nepociťuji, protože pracuji hodně individuálně a nehraji v divadle. Čtu audioknihy, chodím do dabingu a dělám rozhlasové a televizní reklamy. A to se dá zvládat i v současné situaci, samozřejmě za dodržení přísných hygienických opatření. Pochopitelně trochu riskuji, protože vždycky může být něco ve vzduchu, ale to je riziko podnikání. Virus můžu chytit stejně tak v hypermarketu. Na druhou stranu se mě to dotklo třeba tak, že jsem měl točit jeden díl detektivního seriálu Hlava medúzy s režisérem Filipem Renčem, což je pozastaveno na neurčito.

Jak tedy trávíte své dny v režimu plném omezení?Naštěstí máme k dispozici zahradu a bydlíme hned vedle lesa, takže tam chodíme. Ale paradoxně v lese je teď víc lidí než na ulici. Byli jsme také na chalupě, měli jsme na to čas, protože moje žena nemá práci vůbec. Národní divadlo je uzavřené, DAMU, kde učí, také stojí a seriál Slunečná se jí také zastavil, takže je doma a už si kouše nehty a jdeme jí všichni na nervy. Já mám aspoň možnost občasného pracovního úniku. A ve všední dny občas vyrazíme na procházku za Prahu, kde víme, že koncentrace lidí nebude tak veliká.

O váš hlas je naštěstí zájem. Mluví jím třeba detektiv Harry Bosch z krimisérie mistra románu noir Michaela Connellyho na audioknihách Černá ozvěna a Černý led, které vyšly loni. Když máte namluvit takový kus textu, připravujete se na to, žijete s ním, možná se vám o něm zdá. Nemrzí vás, když to pak skončí?Co se týče Harryho Bosche, tak vím, že Michael Connelly napsal zatím šest dílů, jestli se nemýlím, takže je perspektiva, že to bude pokračovat. Teď mám za sebou dva díly a ve výhledu je třetí. Když natáčení skončí, je to pro mne takové dvojlomné, sladkobolné – na jednu stranu jsem rád, protože je to vždycky velká kláda. Je tam hodně postav, takže se musím promítat do mužských i ženských hlasů, které mezi sebou komunikují. Už je to někdy na hranici dramatické tvorby. Kdyby to dělal Český rozhlas, tak by jistě obsadil vícero lidí. A po tom oddechnutí po určité době zase nastane určitý hlad. Takhle to chodí. Vždycky se naštěstí naskytne něco dalšího.

Když se ještě vrátím k detektivovi Harrymu Boschovi, je vám něčím blízký?Samozřejmě, je napsaný velmi sympaticky. Je to takový ten syžet osamělých vlků ošlehaných osudem. Mnohdy jde hlavou proti zdi a

překračuje zažité kodexy detektivní práce. To musí, aby byl zajímavý a populární. A mně se také občas chce rovnou jít a někomu jednu vrazit. Nemyslím ve svém okolí, ale mnohdy, když ve zprávách vidím některé naše čelní představitele, bych to nejradši řešil denefestrací. Ale to bohužel nejde. V tomhle to má Harry Bosch jednodušší, že má jisté možnosti, i když občas za hranou, aby řešil věci po svém.

Nedávno jste také načel dvě povídky do audioknihy Agathy Christie Svědkyně obžaloby. Posloucháte vůbec audioknihy? Na to bohužel vůbec nemám čas. Audioknihy pouze načítám a tím pádem také „čtu“ knihy. Občas si poslechnu nějaký jiný vzorek, abych věděl, jak to čtou mí kolegové, jaké jsou trendy, jak je laťka vysoko. Ideální je poslouchat audioknihy v autě, ale já zase nejzdím až tak dlouhé trasy, a pokud ano, tak většinou s rodinou, kterou to zas až tak nezajímá. Klukům je dvanáct a devět let, takže těm nemůžu pouštět věci, které by zajímaly mne.

U práce na Svědkyni obžaloby jste se měli potkat i s otcem Viktorem. Jak to nakonec dopadlo? On se toho natáčení kvůli koronaviru nakonec zatím nezúčastnil a nevím, jak to celé dopadne.

Hráli jste spolu někdy v divadle nebo ve filmu? Naše společné projekty vždycky skončily tak nějak zvláště, do ztracena. Kdysi, v době mých začátků, jsme spolu dělali jednu, z dnešního pohledu ne příliš zdařilou televizní pohádku, kde mi hrál otec – pana krále. Pak jsme spolu zkusili hru pro Divadlo Ungelt, ale pár dnů před premiérou to táta musel ze zdravotních důvodů vzdát a už jsme se k tomu nevrátili. A teď naposledy někoho napadlo, že bychom mohli udělat společnou výstavu obrazů, protože oba dva malujeme. On dělá litografii, já zase maluju akryly. Když se obrazy instalovaly v Divadle Viola a měla být vernisáž, přišel koronavirus a zase z toho sešlo. Teď to tam visí a je to zavřené. Naše společné projekty jsou nějak prokleté.

Co vás vedlo k tomu, že jste se přihlásil na výtvarný kurz? Je to zábava a je to nesmírně uklidňující. Pro mne je to taková terapie, protože v ateliéru je ticho a každý si pracuje u svého stojanu a soustředí se na svou práci. Je to takový meditační okamžik. Doma si maluju sám pro sebe, laicky. Někdo říká: „Ježíš, to je pěkný, já v tom něco vidím!“ a podobně. Ale většinou je to naprosto spontánní proces, kdy něco namaluju, pak to zničím a pak z toho opět něco vznikne. A na kurz jsem se přihlásil proto, abych se naučil základy. Na první hodině jsem měl uhlem nakreslit zmačkaný papír a vyšlo mi z toho takové kubistické grilované kuře. Člověk by ty základy měl znát.

Co se týče mluveného slova, zejména v rozhlasu je jméno Preiss pojem. Cítíte tíhu odpovědnosti, abyste té pověsti dostál? Cítil jsem ji dlouhá léta, ale najednou se to nějak zlomilo, a já jsem si řekl, že jsem tu sám za sebe, že jsem jiný. A tu odpovědnost tedy nesu čistě sám za sebe. Mám pocit, že dneska tomu jménu ostudu nedělám. Dosáhl jsem úrovně, za kterou se nemusím stydět.

Zmínil jste, že namlouváte i cestopisné a přírodopisné dokumenty, které také sám rád sledujete. Co vás na nich tak fascinuje? Tak já jsem od přírody cestovatel. Strašně rád bych se do některých končin světa podíval, ale nemám na to ani čas, ani prostředky, a tohle je pro mne takové cestování „prstem po mapě“, nebo spíše očima po obrazovce. Když dokument namlouvám, nemám šanci ho vidět celý, protože se různě přeskakuje a čtu jenom ty své úseky, takže z toho mnohdy vůbec nic nemám. Proto jsem rád, když se pak na film můžu podívat vcelku. Nedívám se jen na to, co jsem namluvil, sleduju cokoliv o cestování, fascinuje mě podmořský svět, divočina, prostě příroda ve všech formách, a říkám si, jak to ten pán Bůh geniálně vymyslel. Jenom člověk se to neustále snaží pozměnit k obrazu svému a na to asi také zajde, pokud s tím něco neudělá.

Co s tím děláte vy? Třídíte odpad a podobně? To je samozřejmost. I naše děti to bezvadně ovládají. Myslím, že generace, které přijdou po nás, se budou muset zase naučit životu v souladu s přírodou. To je jediná šance, snažit se minimalizovat využívání zdrojů. Protože my žijeme v neskutečném blahobytu, i když si to nepřipouštíme. Zvykli jsme si na vysoký životní standard. A právě když člověk cestuje, zjistí, jak málo jinde stačí lidem k životu. Žijeme v bezbřehém blahobytu, nadužíváme věci, nevážíme si jich, jsme spotřební... Můj syn si teď na YouTube pouští videa, jak se v Číně vyrábí všechno možné, a já si říkám, kam všechny ty výrobky přijdou, až přestanou sloužit? Země je přece musí nějak strávit. To je obrovský problém. A co se týče mého příspěvku k záchraně přírody, letos jsme si třeba nekupovali vánoční stromek, ale vzali jsme si jeden z výřezu, který by se vyhodil, od známého lesníka. A na to konto jsme se s ním domluvili, že si uděláme brigádu a půjdeme k němu do lesa na Vysočině s klukama sázet stromky. I kdybychom jich zasadili dvacet, myslím, že to má smysl. Takovým způsobem se dá aspoň v tom našem mikrosvětě pomáhat.

Byval jste komunálním politikem v Kunraticích. Změnilo to váš pohled na politiky a jejich motivace? Byl jsem spíše posledním spravedlivým a velkým naivou, když jsem do politiky vstupoval. Vlastně jsem se nechal ukecat, abych se objevil na kandidátce, a vůbec jsem nedoufal, že mě někdo zvolí. Pak jsem se dostal do zastupitelstva hned na druhém místě za starostkou ODS a začaly starosti. Je to spousta povinností a na komunální úrovni

nemáte žádné námětky a lidi, kteří by vás mohli zastupovat. Musíte se naučit věci, se kterými jste v životě nepřišel do styku. Abyste se vůbec orientoval, musíte nastudovat zákony a ovládnout terminologii. A když jsem potom zjistil, že některé věci diplomaticky řečeno „běží samospádem“, jsou dopředu vymyšlené a zajištěné a vy žijete v domněni, že tohle výběrové řízení je čisté, ačkoliv vítěz je od začátku dohodnutý, vzalo mi to vítr z plachet. Když proti tomu začnete bojovat, stanete se nepřítelem v očích všech, protože podkopáváte něco, co už nějakou dobu běží, a tím pádem se stáváte problémovým. Je to boj s větrnými mlýny. Hrozně mě to otrávil, takže jsem ještě před koncem funkčního období odstoupil a nechal jsem své místo většímu tygroví, svému kolegovi, u kterého jsem doufal, že ho to nesemele. Je tam dodnes, takže to asi byla dobrá volba...

Vidíte nějakou naději, že by se to mohlo změnit? Vidím na naší politické scéně lidi, kteří jsou slušní, a věřím jim. Mám určitý instinkt, který jako herec mít musím. Myslím, že jedním ze základů dobrého herce je mít smysl pro empatii, schopnost vcítovat se do druhých. Já ty lidi tedy cítím a vidím je. Jejich problém ale je, že nemají takovou razanci a marketingově populistický rozmach, aby oslovili většinu. Vládnoucí garnitura tohle má a k tomu navíc dobré trávení, aby šla přes mrtvoly a překonala úplně všechno. Takže ti dobří mají z mého pohledu velmi malou šanci ji překonat, pokud nechtějí jít stejnou cestou špinavých mechanismů. Jediný, kdo je tomu schopen s jistou vervou čelit, je Pavel Novotný (starosta městské části Praha-Řeporyje – pozn. red.), který pojmenovává věci pravými jmény, ale z celospolečenského hlediska vypadá jako totální exot. Bohužel i proto, že se neumí stáhnout a přednést své názory kultivovaně. Je hodně vulgární, což pro spoustu lidí není stravitelné. Takže situace je hodně komplikovaná. Kdybych měl být prorokem, tak si myslím, že ještě jedno volební období to takhle bude trvat. Je to jenom o občanech, kteří musejí prohlédnout. Měli by sledovat konání této vlády a její vládnutí v souvislostech a hlavně se informovat z více nezávislých zdrojů.

Máte dva syny a jednu dceru. Zasáhlo je nějak herectví, což je u vás rodinná tradice? Moje dcera se herectví naštěstí nevěnuje, je v prvním ročníku mediálních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Starší syn na herectví zatím nevypadá, ale mladší je docela komediant. Přál bych si, aby dělali něco jiného, třeba obyčejné poctivé řemeslo, protože herectví je strašně vrtkavé a nejisté. Rozhodně jim to nebudu rozmlouvat, ale pokusím se doporučovat jiné možnosti.

Na co se momentálně těšíte? Ještě donedávna jsem se těšil na květnovou cestu do Portugalska, která je samozřejmě zrušená. Pak jsem se moc těšil na letní dovolenou. Tam už také vím, že bude na našem území někde na chalupě. Ale nevádí mi to. Já se vlastně těším na každý další den. Jsem celkem šťastný a celá tahle koronavirová situace mi přijde naprosto přirozená. Asi jsme se potřebovali všichni zastavit. Víím, že to bude mít nedozírné ekonomické následky a někteří lidé to budou mít opravdu těžké – rozhodně jim to nepřeju, ale myslím, že to uskromnění se, zastavení a to, že jsme všichni spolu doma, i když si občas jdeme na nervy, je dobře. A hlavně planeta si trochu oddechne. Jenom toho letového provozu, co ubylo... Myslím, že nic není samo sebou, my lidi si to děláme sami. Občas taková epidemie prostě přijde. Je to přírodní výběr. Jen se jí dneska zaplaťpánbůh dokážeme lépe bránit.

Martin Preiss Narodil se 14. 6. 1973 v Praze do herecké rodiny Viktora a Jany Preissových. Už během studií na pražské DAMU hostoval v Národním divadle a po škole nastoupil do angažmá v plzeňském Divadle Josefa Kajetána Tyla. V roce 1998 se vrátil do souboru Národního divadla už jako stálý člen činohry. V letech 2005–2012 hrál v Divadle Na Jezerce a Pod Palmovkou. V současné době je na volné noze a divadlo nehraje. Proslavil se také jako moderátor soutěžního pořadu *Chcete být milionářem?* (2003–2004), často spolupracuje s dabingem, čte audioknihy a pravidelně se objevuje v televizních seriálech (*Krejzovi*, *Doktoři z Počátků*, *Velmi křehké vztahy*, *Tři králové*, *Nemocnice na kraji města III*, *Arrowsmith*, *Specialisté*) a filmech (*Případ pro rybáře*, *Sjezd abiturientů* a další). Je podruhé ženatý, z prvního manželství má dospělou dceru Viktorii. Jeho současnou manželkou je herečka Martina Preissová, s níž vychovává syny Matouše a Šimona.

URL| <https://pibrmsky.denik.cz/spolecnost/martin-preiss2020.html>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:

pibrmsky.denik.cz (*Společnost*)

Herec Martin Preiss: Naše společné projekty s tátou jsou nějaké prokleté

10.5.2020 tachovsky.denik.cz str. 00 Společnost
Filip Lukeš

Martin Preiss dlouhá léta cítil tíhu odpovědnosti za své příjmení, které proslavil jeho otec Viktor. Dnes už si je jistý, že mu ostudu nedělá. Na rozdíl od táty sice nehraje divadlo, ale je vyhledávaným rozhlasovým a dabingovým hercem, takže má dost práce i v časech koronaviru.

"Jak se vás dotkla opatření vlády kvůli koronaviru? Já nějakou velkou změnu nepociťuji, protože pracuji hodně individuálně a nehraji v divadle. Čtu audioknihy, chodím do dabingu a dělám rozhlasové a televizní reklamy. A to se dá zvládat i v současné situaci, samozřejmě za dodržení přísných hygienických opatření. Pochopitelně trochu riskuji, protože vždycky může být něco ve vzduchu, ale to je riziko podnikání. Virus můžu chytit stejně tak v hypermarketu. Na druhou stranu se mě to dotklo třeba tak, že jsem měl točit jeden díl detektivního seriálu Hlava medúzy s režisérem Filipem Renčem, což je pozastaveno na neurčito.

Jak tedy trávíte své dny v režimu plném omezení? Naštěstí máme k dispozici zahradu a bydlíme hned vedle lesa, takže tam chodíme. Ale paradoxně v lese je teď víc lidí než na ulici. Byli jsme také na chalupě, měli jsme na to čas, protože moje žena nemá práci vůbec. Národní divadlo je uzavřené, DAMU, kde učí, také stojí a seriál Slunečná se jí také zastavil, takže je doma a už si kouše nehty a jdeme jí všichni na nervy. Já mám aspoň možnost občasného pracovního úniku. A ve všední dny občas vyrazíme na procházku za Prahu, kde víme, že koncentrace lidí nebude tak velká.

O váš hlas je naštěstí zájem. Mluví jím třeba detektiv Harry Bosch z krimisérie mistra románu noir Michaela Connellyho na audioknihách Černá ozvěna a Černý led, které vyšly loni. Když máte namluvit takový kus textu, připravujete se na to, žijete s ním, možná se vám o něm zdá. Nemrzí vás, když to pak skončí? Co se týče Harryho Bosche, tak vím, že Michael Connelly napsal zatím šest dílů, jestli se nemýlím, takže je perspektiva, že to bude pokračovat. Teď mám za sebou dva díly a ve výhledu je třetí. Když natáčení skončí, je to pro mne takové dvojlomné, sladkobolné – na jednu stranu jsem rád, protože je to vždycky velká kláda. Je tam hodně postav, takže se musím promítat do mužských i ženských hlasů, které mezi sebou komunikují. Už je to někdy na hranici dramatické tvorby. Kdyby to dělal Český rozhlas, tak by jistě obsadil vícero lidí. A po tom oddechnutí po určité době zase nastane určitý hlad. Takhle to chodí. Vždycky se naštěstí naskytne něco dalšího.

Když se ještě vrátím k detektivovi Harrymu Boschovi, je vám něčím blízký? Samozřejmě, je napsaný velmi sympaticky. Je to takový ten syžet osamělých vlků ošlehaných osudem. Mnohdy jde hlavou proti zdi a překračuje zažitě kodexy detektivní práce. To musí, aby byl zajímavý a populární. A mně se také občas chce rovnou jít a někomu jednu vrazit. Nemyslím ve svém okolí, ale mnohdy, když ve zprávách vidím některé naše čelní představitele, bych to nejradši řešil denefestrací. Ale to bohužel nejde. V tomhle to má Harry Bosch jednodušší, že má jisté možnosti, i když občas za hranou, aby řešil věci po svém.

Nedávno jste také načetl dvě povídky do audioknihy Agathy Christie Svědkyně obžaloby. Posloucháte vůbec audioknihy? Na to bohužel vůbec nemám čas. Audioknihy pouze načítám a tím pádem také „čtu“ knihy. Občas si poslechnu nějaký jiný vzorek, abych věděl, jak to čtou mí kolegové, jaké jsou trendy, jak je laťka vysoko. Ideální je poslouchat audioknihy v autě, ale já zase nejždím až tak dlouhé trasy, a pokud ano, tak většinou s rodinou, kterou to zas až tak nezajímá. Klukům je dvanáct a devět let, takže těm nemůžu pouštět věci, které by zajímaly mne.

U práce na Svědkyni obžaloby jste se měli potkat i s otcem Viktorem. Jak to nakonec dopadlo? On se toho natáčení kvůli koronaviru nakonec zatím nezúčastnil a nevím, jak to celé dopadne.

Hráli jste spolu někdy v divadle nebo ve filmu? Naše společné projekty vždycky skončily tak nějak zvláště, do ztracena. Kdysi, v době mých začátků, jsme spolu dělali jednu, z dnešního pohledu ne příliš zdařilou televizní pohádku, kde mi hrál otec – pana krále. Pak jsme spolu zkusili hru pro Divadlo Ungelt, ale pár dnů před premiérou to táta musel ze zdravotních důvodů vzdát a už jsme se k tomu nevrátili. A teď naposledy někoho napadlo, že bychom mohli udělat společnou výstavu obrazů, protože oba dva malujeme. On dělá litografii, já zase maluju akryly. Když se obrazy instalovaly v Divadle Viola a měla být vernisáž, přišel koronavirus a zase z toho sešlo. Teď to tam visí a je to zavřené. Naše společné projekty jsou nějak prokleté.

Co vás vedlo k tomu, že jste se přihlásil na výtvarný kurz? Je to zábava a je to nesmírně uklidňující. Pro mne je to taková terapie, protože v ateliéru je ticho a každý si pracuje u svého stojanu a soustředí se na svou práci. Je to takový meditační okamžik. Doma si maluju sám pro sebe, laicky. Někdo říká: „Ježíš, to je pěkný, já v tom něco vidím!“ a podobně. Ale většinou je to naprosto spontánní proces, kdy něco namaluju, pak to zničím a pak z

toho opět něco vznikne. A na kurz jsem se přihlásil proto, abych se naučil základy. Na první hodině jsem měl uhlem nakreslit zmačkaný papír a vyšlo mi z toho takové kubistické grilované kuře. Člověk by ty základy měl znát.

Co se týče mluveného slova, zejména v rozhlasu je jméno Preiss pojem. Cítíte tíhu odpovědnosti, abyste té pověsti dostál?Cítil jsem ji dlouhá léta, ale najednou se to nějak zlomilo, a já jsem si řekl, že jsem tu sám za sebe, že jsem jiný. A tu odpovědnost tedy nesu čistě sám za sebe. Mám pocit, že dneska tomu jménu ostudu nedělám. Dosáhl jsem úrovně, za kterou se nemusím stydět.

Zmínil jste, že namlouváte i cestopisné a přírodopisné dokumenty, které také sám rád sledujete. Co vás na nich tak fascinuje?Tak já jsem od přírody cestovatel. Strašně rád bych se do některých končin světa podíval, ale nemám na to ani čas, ani prostředky, a tohle je pro mne takové cestování „prstem po mapě“, nebo spíše očima po obrazovce. Když dokument namlouvám, nemám šanci ho vidět celý, protože se různě přeskakuje a čtu jenom ty své úseky, takže z toho mnohdy vůbec nic nemám. Proto jsem rád, když se pak na film můžu podívat vcelku. Nedívám se jen na to, co jsem namluvil, sleduju cokoliv o cestování, fascinuje mě podmořský svět, divočina, prostě příroda ve všech formách, a říkám si, jak to ten pán Bůh geniálně vymyslel. Jenom člověk se to neustále snaží pozměnit k obrazu svému a na to asi také zajde, pokud s tím něco neudělá.

Co s tím děláte vy? Třídíte odpad a podobně?To je samozřejmost. I naše děti to bezvadně ovládají. Myslím, že generace, které přijdou po nás, se budou muset zase naučit životu v souladu s přírodou. To je jediná šance, snažit se minimalizovat využívání zdrojů. Protože my žijeme v neskutečném blahobytu, i když si to nepřipouštíme. Zvykli jsme si na vysoký životní standard. A právě když člověk cestuje, zjistí, jak málo jinde stačí lidem k životu. Žijeme v bezbřehém blahobytu, nadužíváme věcí, nevážíme si jich, jsme spotřební... Můj syn si teď na YouTube pouští videa, jak se v Číně vyrábí všechno možné, a já si říkám, kam všechny ty výrobky přijdou, až přestanou sloužit? Země je přece musí nějak strávit. To je obrovský problém. A co se týče mého příspěvku k záchraně přírody, letos jsme si třeba nekupovali vánoční stromek, ale vzali jsme si jeden z výřezu, který by se vyhodil, od známého lesníka. A na to konto jsme se s ním domluvili, že si uděláme brigádu a půjdeme k němu do lesa na Vysočině s klukama sázet stromky. I kdybychom jich zasadili dvacet, myslím, že to má smysl. Takovým způsobem se dá aspoň v tom našem mikrosvětě pomáhat.

Býval jste komunálním politikem v Kunraticích. Změnilo to váš pohled na politiky a jejich motivace?Byl jsem spíše posledním spravedlivým a velkým naivou, když jsem do politiky vstupoval. Vlastně jsem se nechal ukecat, abych se objevil na kandidátce, a vůbec jsem nedoufal, že mě někdo zvolí. Pak jsem se dostal do zastupitelstva hned na druhém místě za starostkou ODS a začaly starosti. Je to spousta povinností a na komunální úrovni nemáte žádné námětky a lidi, kteří by vás mohli zastupovat. Musíte se naučit věci, se kterými jste v životě nepřišel do styku. Abyste se vůbec orientoval, musíte nastudovat zákony a ovládnout terminologii. A když jsem potom zjistil, že některé věci diplomaticky řečeno „běží samospádem“, jsou dopředu vymyšlené a zajištěné a vy žijete v domnění, že tohle výběrové řízení je čisté, ačkoliv vítěz je od začátku dohodnutý, vzalo mi to vítr z plachet. Když proti tomu začnete bojovat, stanete se nepřítelem v očích všech, protože podkopáváte něco, co už nějakou dobu běží, a tím pádem se stáváte problémovým. Je to boj s větrnými mlýny. Hrozně mě to otrávil, takže jsem ještě před koncem funkčního období odstoupil a nechal jsem své místo většímu tygrovi, svému kolegovi, u kterého jsem doufal, že ho to nesemele. Je tam dodnes, takže to asi byla dobrá volba...

Vidíte nějakou naději, že by se to mohlo změnit?Vidím na naší politické scéně lidi, kteří jsou slušní, a věřím jim. Mám určitý instinkt, který jako herec mít musím. Myslím, že jedním ze základů dobrého herce je mít smysl pro empatii, schopnost vcítovat se do druhých. Já ty lidi tedy cítím a vidím je. Jejich problém ale je, že nemají takovou razanci a marketingově populistický rozmach, aby oslovili většinu. Vládnoucí garnitura tohle má a k tomu navíc dobré trávení, aby šla přes mrtvolu a překonala úplně všechno. Takže ti dobří mají z mého pohledu velmi malou šanci ji překonat, pokud nechtějí jít stejnou cestou špinavých mechanismů. Jediný, kdo je tomu schopen s jistou vervou čelit, je Pavel Novotný (starosta městské části Praha-Řeporyje – pozn. red.), který pojmenovává věci pravými jmény, ale z celospolečenského hlediska vypadá jako totální exot. Bohužel i proto, že se neumí stáhnout a přednést své názory kultivovaně. Je hodně vulgární, což pro spoustu lidí není stravitelné. Takže situace je hodně komplikovaná. Kdybych měl být prorokem, tak si myslím, že ještě jedno volební období to takhle bude trvat. Je to jenom o občanech, kteří musejí prohlédnout. Měli by sledovat konání této vlády a její vládnutí v souvislostech a hlavně se informovat z více nezávislých zdrojů.

Máte dva syny a jednu dceru. Zasáhlo je nějak herectví, což je u vás rodinná tradice?Moje dcera se herectví našťastí nevěnuje, je v prvním ročníku mediálních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Starší syn na herectví zatím nevyvádá, ale mladší je docela komediant. Přál bych si, aby dělali něco jiného, třeba obyčejně

pocitivé řemeslo, protože herectví je strašně vrtkavé a nejisté. Rozhodně jim to nebudu rozmlouvat, ale pokusím se doporučit jiné možnosti.

Na co se momentálně těšíte? Ještě donedávna jsem se těšil na květnovou cestu do Portugalska, která je samozřejmě zrušená. Pak jsem se moc těšil na letní dovolenou. Tam už také vím, že bude na našem území někde na chalupě. Ale nevádí mi to. Já se vlastně těším na každý další den. Jsem celkem šťastný a celá tahle koronavirová situace mi přijde naprosto přirozená. Asi jsme se potřebovali všichni zastavit. Víím, že to bude mít nedozírné ekonomické následky a někteří lidé to budou mít opravdu těžké – rozhodně jim to nepřeju, ale myslím, že to uskromnění se, zastavení a to, že jsme všichni spolu doma, i když si občas jdeme na nervy, je dobře. A hlavně planeta si trochu oddechne. Jenom toho letového provozu, co ubylo... Myslím, že nic není samo sebou, my lidé si to děláme sami. Občas taková epidemie prostě přijde. Je to přírodní výběr. Jen se jí dneska zaplatit pánbůh dokážeme lépe bránit.

Martin Preiss Narodil se 14. 6. 1973 v Praze do herecké rodiny Viktora a Jany Preissových. Už během studií na pražské DAMU hostoval v Národním divadle a po škole nastoupil do angažmá v plzeňském Divadle Josefa Kajetána Tyla. V roce 1998 se vrátil do souboru Národního divadla už jako stálý člen činohry. V letech 2005–2012 hrál v Divadle Na Jezerce a Pod Palmovkou. V současné době je na volné noze a divadlo nehraje. Proslavil se také jako moderátor soutěžního pořadu Chcete být milionářem? (2003–2004), často spolupracuje s dabingem, čte audioknihy a pravidelně se objevuje v televizních seriálech (Krejzovi, Doktoři z Počátků, Velmi křehké vztahy, Tři králové, Nemocnice na kraji města III, Arrowsmith, Specialisté) a filmech (Případ pro rybáře, Sjezd abiturientů a další). Je podruhé ženatý, z prvního manželství má dospělou dceru Viktorii. Jeho současnou manželkou je herečka Martina Preissová, s níž vychovává syny Matouše a Šimona.

URL | <https://tachovsky.denik.cz/spolecnost/martin-preiss2020.html>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
tachovsky.denik.cz (*Společnost*)

Herec Martin Preiss: Naše společné projekty s tátou jsou nějaké prokleté

10.5.2020 tachovsky.denik.cz str. 00 Společnost

Filip Lukeš

Martin Preiss dlouhá léta cítil tíhu odpovědnosti za své příjmení, které proslavil jeho otec Viktor. Dnes už si je jistý, že mu ostudu nedělá. Na rozdíl od táty sice nehraje divadlo, ale je vyhledávaným rozhlasovým a dabingovým hercem, takže má dost práce i v časech koronaviru.

"Jak se vás dotkla opatření vlády kvůli koronaviru? Já nějakou velkou změnu nepocítuji, protože pracuji hodně individuálně a nehraji v divadle. Čtu audioknihy, chodím do dabingu a dělám rozhlasové a televizní reklamy. A to se dá zvládat i v současné situaci, samozřejmě za dodržení přísných hygienických opatření. Pochopitelně trochu riskuji, protože vždycky může být něco ve vzduchu, ale to je riziko podnikání. Virus můžu chytit stejně tak v hypermarketu. Na druhou stranu se mě to dotklo třeba tak, že jsem měl točit jeden díl detektivního seriálu Hlava medúzy s režisérem Filipem Renčem, což je pozastaveno na neurčito.

Jak tedy trávíte své dny v režimu plném omezení? Naštěstí máme k dispozici zahradu a bydlíme hned vedle lesa, takže tam chodíme. Ale paradoxně v lese je teď víc lidí než na ulici. Byli jsme také na chalupě, měli jsme na to čas, protože moje žena nemá práci vůbec. Národní divadlo je uzavřené, DAMU, kde učí, také stojí a seriál Slunečná se jí také zastavil, takže je doma a už si kouše nehty a jdeme jí všichni na nervy. Já mám aspoň možnost občasných pracovních úniků. A ve všední dny občas vyrazíme na procházku za Prahu, kde víme, že koncentrace lidí nebude tak velká.

O váš hlas je naštěstí zájem. Mluví jím třeba detektiv Harry Bosch z krimisérie mistra románu noir Michaela Connellyho na audioknihách Černá ozvěna a Černý led, které vyšly loni. Když máte namluvit takový kus textu, připravujete se na to, žijete s ním, možná se vám o něm zdá. Nemrzí vás, když to pak skončí? Co se týče Harryho Bosche, tak vím, že Michael Connelly napsal zatím šest dílů, jestli se nemýlím, takže je perspektiva, že

to bude pokračovat. Teď mám za sebou dva díly a ve výhledu je třetí. Když natáčení skončí, je to pro mne takové dvojlomné, sladkobolné – na jednu stranu jsem rád, protože je to vždycky velká kláda. Je tam hodně postav, takže se musím promítat do mužských i ženských hlasů, které mezi sebou komunikují. Už je to někdy na hranici dramatické tvorby. Kdyby to dělal Český rozhlas, tak by jistě obsadil vícero lidí. A po tom oddechnutí po určité době zase nastane určitý hlad. Takhle to chodí. Vždycky se naštěstí naskytne něco dalšího.

Když se ještě vrátím k detektivovi Harrymu Boschovi, je vám něčím blízký? Samozřejmě, je napsaný velmi sympaticky. Je to takový ten syžet osamělých vlků ošlehaných osudem. Mnohdy jde hlavou proti zdi a překračuje zažitě kodexy detektivní práce. To musí, aby byl zajímavý a populární. A mně se také občas chce rovnou jít a někomu jednu vrazit. Nemyslím ve svém okolí, ale mnohdy, když ve zprávách vidím některé naše čelní představitele, bych to nejradši řešil denefestrací. Ale to bohužel nejde. V tomhle to má Harry Bosch jednodušší, že má jisté možnosti, i když občas za hranou, aby řešil věci po svém.

Nedávno jste také načel dvě povídky do audioknihy Agathy Christie Svědkyně obžaloby. Posloucháte vůbec audioknihy? Na to bohužel vůbec nemám čas. Audioknihy pouze načítám a tím pádem také „čtu“ knihy. Občas si poslechnu nějaký jiný vzorek, abych věděl, jak to čtou mí kolegové, jaké jsou trendy, jak je laťka vysoko. Ideální je poslouchat audioknihy v autě, ale já zase nejždím až tak dlouhé trasy, a pokud ano, tak většinou s rodinou, kterou to zas až tak nezajímá. Klukům je dvanáct a devět let, takže těm nemůžu pouštět věci, které by zajímaly mne.

U práce na Svědkyni obžaloby jste se měli potkat i s otcem Viktorem. Jak to nakonec dopadlo? On se toho natáčení kvůli koronaviru nakonec zatím nezúčastnil a nevím, jak to celé dopadne.

Hráli jste spolu někdy v divadle nebo ve filmu? Naše společné projekty vždycky skončily tak nějak zvláště, do ztracena. Kdysi, v době mých začátků, jsme spolu dělali jednu, z dnešního pohledu ne příliš zdařilou televizní pohádku, kde mi hrál otec – pana krále. Pak jsme spolu zkusili hru pro Divadlo Ungelt, ale pár dnů před premiérou to táta musel ze zdravotních důvodů vzdát a už jsme se k tomu nevrátili. A teď naposledy někoho napadlo, že bychom mohli udělat společnou výstavu obrazů, protože oba dva malujeme. On dělá litografii, já zase maluju akryly. Když se obrazy instalovaly v Divadle Viola a měla být vernisáž, přišel koronavirus a zase z toho sešlo. Teď to tam visí a je to zavřené. Naše společné projekty jsou nějak prokleté.

Co vás vedlo k tomu, že jste se přihlásil na výtvarný kurz? Je to zábava a je to nesmírně uklidňující. Pro mne je to taková terapie, protože v ateliéru je ticho a každý si pracuje u svého stojanu a soustředí se na svou práci. Je to takový meditační okamžik. Doma si maluju sám pro sebe, laicky. Někdo říká: „Ježíš, to je pěkný, já v tom něco vidím!“ a podobně. Ale většinou je to naprosto spontánní proces, kdy něco namaluju, pak to zničím a pak z toho opět něco vznikne. A na kurz jsem se přihlásil proto, abych se naučil základy. Na první hodině jsem měl uhlem nakreslit zmačkaný papír a vyšlo mi z toho takové kubistické grilované kuře. Člověk by ty základy měl znát.

Co se týče mluveného slova, zejména v rozhlasu je jméno Preiss pojem. Cítíte tíhu odpovědnosti, abyste té pověsti dostal? Cítil jsem ji dlouhá léta, ale najednou se to nějak zlomilo, a já jsem si řekl, že jsem tu sám za sebe, že jsem jiný. A tu odpovědnost tedy nesu čistě sám za sebe. Mám pocit, že dneska tomu jménu ostudu nedělám. Dosáhl jsem úrovně, za kterou se nemusím stydět.

Zmínil jste, že namlouváte i cestopisné a přírodopisné dokumenty, které také sám rád sledujete. Co vás na nich tak fascinuje? Tak já jsem od přírody cestovatel. Strašně rád bych se do některých končin světa podíval, ale nemám na to ani čas, ani prostředky, a tohle je pro mne takové cestování „prstem po mapě“, nebo spíše očima po obrazovce. Když dokument namlouvám, nemám šanci ho vidět celý, protože se různě přeskakuje a čtu jenom ty své úseky, takže z toho mnohdy vůbec nic nemám. Proto jsem rád, když se pak na film můžu podívat vcelku. Nedívám se jen na to, co jsem namluvil, sleduju cokoliv o cestování, fascinuje mě podmořský svět, divočina, prostě příroda ve všech formách, a říkám si, jak to ten pán Bůh geniálně vymyslel. Jenom člověk se to neustále snaží pozměnit k obrazu svému a na to asi také zajde, pokud s tím něco neudělá.

Co s tím děláte vy? Třídíte odpad a podobně? To je samozřejmost. I naše děti to bezvadně ovládají. Myslím, že generace, které přijdou po nás, se budou muset zase naučit životu v souladu s přírodou. To je jediná šance, snažit se minimalizovat využívání zdrojů. Protože my žijeme v neskutečném blahobytu, i když si to nepřipouštíme. Zvykli jsme si na vysoký životní standard. A právě když člověk cestuje, zjistí, jak málo jinde stačí lidem k životu. Žijeme v bezbřehém blahobytu, nadužíváme věci, nevážíme si jich, jsme spotřební... Můj syn si teď na YouTube pouští videa, jak se v Číně vyrábí všechno možné, a já si říkám, kam všechny ty výrobky přijdou, až přestanou sloužit? Země je přece musí nějak strávit. To je obrovský problém. A co se týče mého příspěvku k záchraně přírody, letos jsme si třeba nekupovali vánoční stromek, ale vzali jsme si jeden z výřezu,

kteřý by se vyhodil, od známého lesníka. A na to konto jsme se s ním domluvili, že si uděláme brigádu a půjdeme k němu do lesa na Vysočině s klukama sázet stromky. I kdybychom jich zasadili dvacet, myslím, že to má smysl. Takovým způsobem se dá aspoň v tom našem mikrosvětě pomáhat.

Býval jste komunálním politikem v Kunraticích. Změnilo to váš pohled na politiky a jejich motivace? Byl jsem spíše posledním spravedlivým a velkým naivou, když jsem do politiky vstupoval. Vlastně jsem se nechal ukecat, abych se objevil na kandidátce, a vůbec jsem nedoufal, že mě někdo zvolí. Pak jsem se dostal do zastupitelstva hned na druhém místě za starostkou ODS a začaly starosti. Je to spousta povinností a na komunální úrovni nemáte žádné námětky a lidi, kteří by vás mohli zastupovat. Musíte se naučit věci, se kterými jste v životě nepřišel do styku. Abyste se vůbec orientoval, musíte nastudovat zákony a ovládnout terminologii. A když jsem potom zjistil, že některé věci diplomaticky řečeno „běží samospádem“, jsou dopředu vymyšlené a zajištěné a vy žijete v domněnku, že tohle výběrové řízení je čisté, ačkoliv vítěz je od začátku dohodnutý, vzalo mi to vítr z plachet. Když proti tomu začnete bojovat, stanete se nepřítelem v očích všech, protože podkopáváte něco, co už nějakou dobu běží, a tím pádem se stáváte problémovým. Je to boj s větrnými mlýny. Hrozně mě to otrávil, takže jsem ještě před koncem funkčního období odstoupil a nechal jsem své místo většímu tygroví, svému kolegovi, u kterého jsem doufal, že ho to nesemele. Je tam dodnes, takže to asi byla dobrá volba...

Vidíte nějakou naději, že by se to mohlo změnit? Vidím na naší politické scéně lidi, kteří jsou slušní, a věřím jim. Mám určitý instinkt, který jako herec mít musím. Myslím, že jedním ze základů dobrého herce je mít smysl pro empatii, schopnost vcítovat se do druhých. Já ty lidi tedy cítím a vidím je. Jejich problém ale je, že nemají takovou razanci a marketingově populistický rozmach, aby oslovili většinu. Vládnoucí garnitura tohle má a k tomu navíc dobré trávení, aby šla přes mrtvoly a překonala úplně všechno. Takže ti dobří mají z mého pohledu velmi malou šanci ji překonat, pokud nechtějí jít stejnou cestou špinavých mechanismů. Jediný, kdo je tomu schopen s jistou vervou čelit, je Pavel Novotný (starosta městské části Praha-Řeporyje – pozn. red.), který pojmenovává věci pravými jmény, ale z celospolečenského hlediska vypadá jako totální exot. Bohužel i proto, že se neumí stáhnout a přednést své názory kultivovaně. Je hodně vulgární, což pro spoustu lidí není stravitelné. Takže situace je hodně komplikovaná. Kdybych měl být prorokem, tak si myslím, že ještě jedno volební období to takhle bude trvat. Je to jenom o občanech, kteří musejí prohlédnout. Měli by sledovat konání této vlády a její vládnutí v souvislostech a hlavně se informovat z více nezávislých zdrojů.

Máte dva syny a jednu dceru. Zasáhlo je nějak herectví, což je u vás rodinná tradice? Moje dcera se herectví našťastí nevěnuje, je v prvním ročníku mediálních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Starší syn na herectví zatím nevypadá, ale mladší je docela komediant. Přál bych si, aby dělali něco jiného, třeba obyčejné poctivé řemeslo, protože herectví je strašně vrtkavé a nejisté. Rozhodně jim to nebudu rozmlouvat, ale pokusím se doporučovat jiné možnosti.

Na co se momentálně těšíte? Ještě donedávna jsem se těšil na květnovou cestu do Portugalska, která je samozřejmě zrušená. Pak jsem se moc těšil na letní dovolenou. Tam už také vím, že bude na našem území někde na chalupě. Ale nevadí mi to. Já se vlastně těším na každý další den. Jsem celkem šťastný a celá tahle koronavirová situace mi přijde naprosto přirozená. Asi jsme se potřebovali všichni zastavit. Víím, že to bude mít nedozírné ekonomické následky a někteří lidé to budou mít opravdu těžké – rozhodně jim to nepřeju, ale myslím, že to uskromnění se, zastavení a to, že jsme všichni spolu doma, i když si občas jdeme na nervy, je dobře. A hlavně planeta si trochu oddechne. Jenom toho letového provozu, co ubylo... Myslím, že nic není samo sebou, my lidé si to děláme sami. Občas taková epidemie prostě přijde. Je to přírodní výběr. Jen se jí dneska zaplatit pánbůh dokážeme lépe bránit.

Martin Preiss Narodil se 14. 6. 1973 v Praze do herecké rodiny Viktora a Jany Preissových. Už během studií na pražské DAMU hostoval v Národním divadle a po škole nastoupil do angažmá v plzeňském Divadle Josefa Kajetána Tyla. V roce 1998 se vrátil do souboru Národního divadla už jako stálý člen činohry. V letech 2005–2012 hrál v Divadle Na Jezerce a Pod Palmovkou. V současné době je na volné noze a divadlo nehraje. Proslavil se také jako moderátor soutěžního pořadu Chcete být milionářem? (2003–2004), často spolupracuje s dabingem, čte audioknihy a pravidelně se objevuje v televizních seriálech (Krejzovi, Doktoři z Počátků, Velmi křehké vztahy, Tři králové, Nemocnice na kraji města III, Arrowsmith, Specialisté) a filmech (Případ pro rybáře, Sjezd abiturientů a další). Je podruhé ženatý, z prvního manželství má dospělou dceru Viktorii. Jeho současnou manželkou je herečka Martina Preissová, s níž vychovává syny Matouše a Šimona.

URL| <https://taborsky.denik.cz/spolecnost/martin-preiss2020.html>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
taborsky.denik.cz (*Společnost*)

Herec Martin Preiss: Naše společné projekty s tátou jsou nějaké prokleté

10.5.2020 prostejovsky.denik.cz str. 00 **Společnost**

Filip Lukeš

Martin Preiss dlouhá léta cítil tíhu odpovědnosti za své příjmení, které proslavil jeho otec Viktor. Dnes už si je jistý, že mu ostudu nedělá. Na rozdíl od táty sice nehraje divadlo, ale je vyhledávaným rozhlasovým a dabingovým hercem, takže má dost práce i v časech koronaviru.

"Jak se vás dotkla opatření vlády kvůli koronaviru? Já nějakou velkou změnu nepocítuji, protože pracuji hodně individuálně a nehraji v divadle. Čtu audioknihy, chodím do dabingu a dělám rozhlasové a televizní reklamy. A to se dá zvládat i v současné situaci, samozřejmě za dodržení přísných hygienických opatření. Pochopitelně trochu riskuji, protože vždycky může být něco ve vzduchu, ale to je riziko podnikání. Virus můžu chytit stejně tak v hypermarketu. Na druhou stranu se mě to dotklo třeba tak, že jsem měl točit jeden díl detektivního seriálu Hlava medúzy s režisérem Filipem Renčem, což je pozastaveno na neurčito.

Jak tedy trávíte své dny v režimu plném omezení? Naštěstí máme k dispozici zahradu a bydlíme hned vedle lesa, takže tam chodíme. Ale paradoxně v lese je teď víc lidí než na ulici. Byli jsme také na chalupě, měli jsme na to čas, protože moje žena nemá práci vůbec. Národní divadlo je uzavřené, DAMU, kde učí, také stojí a seriál Slunečná se jí také zastavil, takže je doma a už si kouše nehty a jdeme jí všichni na nervy. Já mám aspoň možnost občasných pracovních úniků. A ve všední dny občas vyrazíme na procházku za Prahu, kde víme, že koncentrace lidí nebude tak velká.

O váš hlas je naštěstí zájem. Mluví jím třeba detektiv Harry Bosch z krimisérie mistra románu noir Michaela Connellyho na audioknihách Černá ozvěna a Černý led, které vyšly loni. Když máte namluvit takový kus textu, připravujete se na to, žijete s ním, možná se vám o něm zdá. Nemrzí vás, když to pak skončí? Co se týče Harryho Bosche, tak vím, že Michael Connelly napsal zatím šest dílů, jestli se nemýlím, takže je perspektiva, že to bude pokračovat. Teď mám za sebou dva díly a ve výhledu je třetí. Když natáčení skončí, je to pro mne takové dvojlomné, sladkobolné – na jednu stranu jsem rád, protože je to vždycky velká kláda. Je tam hodně postav, takže se musím promítat do mužských i ženských hlasů, které mezi sebou komunikují. Už je to někdy na hranici dramatické tvorby. Kdyby to dělal Český rozhlas, tak by jistě obsadil vícero lidí. A po tom oddechnutí po určité době zase nastane určitý hlad. Takhle to chodí. Vždycky se naštěstí naskytne něco dalšího.

Když se ještě vrátím k detektivovi Harrymu Boschovi, je vám něčím blízký? Samozřejmě, je napsaný velmi sympaticky. Je to takový ten syžet osamělých vlků ošlehaných osudem. Mnohdy jde hlavou proti zdi a překračuje zažitě kodexy detektivní práce. To musí, aby byl zajímavý a populární. A mně se také občas chce rovnou jít a někomu jednu vrazit. Nemyslím ve svém okolí, ale mnohdy, když ve zprávách vidím některé naše čelní představitele, bych to nejradši řešil denefestrací. Ale to bohužel nejde. V tomhle to má Harry Bosch jednodušší, že má jisté možnosti, i když občas za hranou, aby řešil věci po svém.

Nedávno jste také načel dvě povídky do audioknihy Agathy Christie Svědkyně obžaloby. Posloucháte vůbec audioknihy? Na to bohužel vůbec nemám čas. Audioknihy pouze načítám a tím pádem také „čtu“ knihy. Občas si poslechnu nějaký jiný vzorek, abych věděl, jak to čtou mí kolegové, jaké jsou trendy, jak je laťka vysoko. Ideální je poslouchat audioknihy v autě, ale já zase nejedním až tak dlouhé trasy, a pokud ano, tak většinou s rodinou, kterou to zas až tak nezajímá. Klukům je dvanáct a devět let, takže těm nemůžu pouštět věci, které by zajímaly mne.

U práce na Svědkyni obžaloby jste se měli potkat i s otcem Viktorem. Jak to nakonec dopadlo? On se toho natáčení kvůli koronaviru nakonec zatím nezúčastnil a nevím, jak to celé dopadne.

Hráli jste spolu někdy v divadle nebo ve filmu? Naše společné projekty vždycky skončily tak nějak zvláště, do ztracena. Kdysi, v době mých začátků, jsme spolu dělali jednu, z dnešního pohledu ne příliš zdařilou televizní pohádku, kde mi hrál otec – pana krále. Pak jsme spolu zkusili hru pro Divadlo Ungelt, ale pár dnů před premiérou to táta musel ze zdravotních důvodů vzdát a už jsme se k tomu nevrátili. A teď naposledy někoho

napadlo, že bychom mohli udělat společnou výstavu obrazů, protože oba dva malujeme. On dělá litografii, já zase maluju akryly. Když se obrazy instalovaly v Divadle Viola a měla být vernisáž, přišel koronavirus a zase z toho sešlo. Teď to tam visí a je to zavřené. Naše společné projekty jsou nějak prokleté.

Co vás vedlo k tomu, že jste se přihlásil na výtvarný kurz? Je to zábava a je to nesmírně uklidňující. Pro mne je to taková terapie, protože v ateliéru je ticho a každý si pracuje u svého stojanu a soustředí se na svou práci. Je to takový meditační okamžik. Doma si maluju sám pro sebe, laicky. Někdo říká: „Ježíš, to je pěkný, já v tom něco vidím!“ a podobně. Ale většinou je to naprosto spontánní proces, kdy něco namaluju, pak to zničím a pak z toho opět něco vznikne. A na kurz jsem se přihlásil proto, abych se naučil základy. Na první hodině jsem měl uhlem nakreslit zmačkaný papír a vyšlo mi z toho takové kubistické grilované kuře. Člověk by ty základy měl znát.

Co se týče mluveného slova, zejména v rozhlasu je jméno Preiss pojem. Cítíte tíhu odpovědnosti, abyste té pověsti dostal? Cítil jsem ji dlouhá léta, ale najednou se to nějak zlomilo, a já jsem si řekl, že jsem tu sám za sebe, že jsem jiný. A tu odpovědnost tedy nesu čistě sám za sebe. Mám pocit, že dneska tomu jménu ostudu nedělám. Dosáhl jsem úrovně, za kterou se nemusím stydět.

Zmínil jste, že namlouváte i cestopisné a přírodopisné dokumenty, které také sám rád sledujete. Co vás na nich tak fascinuje? Tak já jsem od přírody cestovatel. Strašně rád bych se do některých končin světa podíval, ale nemám na to ani čas, ani prostředky, a tohle je pro mne takové cestování „prstem po mapě“, nebo spíše očima po obrazovce. Když dokument namlouvám, nemám šanci ho vidět celý, protože se různě přeskakuje a čtu jenom ty své úseky, takže z toho mnohdy vůbec nic nemám. Proto jsem rád, když se pak na film můžu podívat vcelku. Nedívám se jen na to, co jsem namluvil, sleduju cokoliv o cestování, fascinuje mě podmořský svět, divočina, prostě příroda ve všech formách, a říkám si, jak to ten pán Bůh geniálně vymyslel. Jenom člověk se to neustále snaží pozměnit k obrazu svému a na to asi také zajde, pokud s tím něco neudělá.

Co s tím děláte vy? Třídíte odpad a podobně? To je samozřejmost. I naše děti to bezvadně ovládají. Myslím, že generace, které přijdou po nás, se budou muset zase naučit životu v souladu s přírodou. To je jediná šance, snažit se minimalizovat využívání zdrojů. Protože my žijeme v neskutečném blahobytu, i když si to nepřipouštíme. Zvykli jsme si na vysoký životní standard. A právě když člověk cestuje, zjistí, jak málo jinde stačí lidem k životu. Žijeme v bezbřehém blahobytu, nadužíváme věci, nevážíme si jich, jsme spotřební... Můj syn si teď na YouTube pouští videa, jak se v Číně vyrábí všechno možné, a já si říkám, kam všechny ty výrobky přijdou, až přestanou sloužit? Země je přece musí nějak strávit. To je obrovský problém. A co se týče mého příspěvku k záchraně přírody, letos jsme si třeba nekupovali vánoční stromek, ale vzali jsme si jeden z výřezu, který by se vyhodil, od známého lesníka. A na to konto jsme se s ním domluvili, že si uděláme brigádu a půjdeme k němu do lesa na Vysočině s klukama sázet stromky. I kdybychom jich zasadili dvacet, myslím, že to má smysl. Takovým způsobem se dá aspoň v tom našem mikrosvětě pomáhat.

Býval jste komunálním politikem v Kunraticích. Změnilo to váš pohled na politiky a jejich motivace? Byl jsem spíše posledním spravedlivým a velkým naivou, když jsem do politiky vstupoval. Vlastně jsem se nechal ukecat, abych se objevil na kandidátce, a vůbec jsem nedoufal, že mě někdo zvolí. Pak jsem se dostal do zastupitelstva hned na druhém místě za starostkou ODS a začaly starosti. Je to spousta povinností a na komunální úrovni nemáte žádné náměstky a lidi, kteří by vás mohli zastupovat. Musíte se naučit věci, se kterými jste v životě nepřišel do styku. Abyste se vůbec orientoval, musíte nastudovat zákony a ovládnout terminologii. A když jsem potom zjistil, že některé věci diplomaticky řečeno „běží samospádem“, jsou dopředu vymyšlené a zajištěné a vy žijete v domnění, že tohle výběrové řízení je čisté, ačkoliv vítěz je od začátku dohodnutý, vzalo mi to vítr z plachet. Když proti tomu začnete bojovat, stanete se nepřítelem v očích všech, protože podkopáváte něco, co už nějakou dobu běží, a tím pádem se stáváte problémovým. Je to boj s větrnými mlýny. Hrozně mě to otrávil, takže jsem ještě před koncem funkčního období odstoupil a nechal jsem své místo většímu tygroví, svému kolegovi, u kterého jsem doufal, že ho to neseemele. Je tam dodnes, takže to asi byla dobrá volba...

Vidíte nějakou naději, že by se to mohlo změnit? Vidím na naší politické scéně lidi, kteří jsou slušní, a věřím jim. Mám určitý instinkt, který jako herec mít musím. Myslím, že jedním ze základů dobrého herce je mít smysl pro empatii, schopnost vcítovat se do druhých. Já ty lidi tedy cítím a vidím je. Jejich problém ale je, že nemají takovou razanci a marketingově populistický rozmach, aby oslovili většinu. Vládnoucí garnitura tohle má a k tomu navíc dobré trávení, aby šla přes mrtvoly a překonala úplně všechno. Takže ti dobří mají z mého pohledu velmi malou šanci ji překonat, pokud nechtějí jít stejnou cestou špinavých mechanismů. Jediný, kdo je tomu schopen s jistou vervou čelit, je Pavel Novotný (starosta městské části Praha-Řeporyje – pozn. red.), který pojmenovává věci pravými jmény, ale z celospolečenského hlediska vypadá jako totální exot. Bohužel i proto,

že se neumí stáhnout a přednést své názory kultivovaně. Je hodně vulgární, což pro spoustu lidí není stravitelné. Takže situace je hodně komplikovaná. Kdybych měl být prorokem, tak si myslím, že ještě jedno volební období to takhle bude trvat. Je to jenom o občanech, kteří musejí prohlédnout. Měli by sledovat konání této vlády a její vládnutí v souvislostech a hlavně se informovat z více nezávislých zdrojů.

Máte dva syny a jednu dceru. Zasáhlo je nějak herectví, což je u vás rodinná tradice? Moje dcera se herectví naštěstí nevěnuje, je v prvním ročníku mediálních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Starší syn na herectví zatím nevypadá, ale mladší je docela komediant. Přál bych si, aby dělali něco jiného, třeba obyčejné poctivé řemeslo, protože herectví je strašně vrtkavé a nejisté. Rozhodně jim to nebudu rozmlouvat, ale pokusím se doporučit jiné možnosti.

Na co se momentálně těšíte? Ještě donedávna jsem se těšil na květnovou cestu do Portugalska, která je samozřejmě zrušená. Pak jsem se moc těšil na letní dovolenou. Tam už také vím, že bude na našem území někde na chalupě. Ale nevadí mi to. Já se vlastně těším na každý další den. Jsem celkem šťastný a celá tahle koronavirová situace mi přijde naprosto přirozená. Asi jsme se potřebovali všichni zastavit. Víím, že to bude mít nedozírné ekonomické následky a někteří lidé to budou mít opravdu těžké – rozhodně jim to nepřeju, ale myslím, že to uskromnění se, zastavení a to, že jsme všichni spolu doma, i když si občas jdeme na nervy, je dobře. A hlavně planeta si trochu oddychne. Jenom toho letového provozu, co ubylo... Myslím, že nic není samo sebou, my lidé si to děláme sami. Občas taková epidemie prostě přijde. Je to přírodní výběr. Jen se jí dneska zaplat'pánbůh dokážeme lépe bránit.

Martin Preiss Narodil se 14. 6. 1973 v Praze do herecké rodiny Viktora a Jany Preissových. Už během studií na pražské DAMU hostoval v Národním divadle a po škole nastoupil do angažmá v plzeňském Divadle Josefa Kajetána Tyla. V roce 1998 se vrátil do souboru Národního divadla už jako stálý člen činohry. V letech 2005–2012 hrál v Divadle Na Jezerce a Pod Palmovkou. V současné době je na volné noze a divadlo nehraje. Proslavil se také jako moderátor soutěžního pořadu Chcete být milionářem? (2003–2004), často spolupracuje s dabingem, čte audioknihy a pravidelně se objevuje v televizních seriálech (Krejzovi, Doktoři z Počátků, Velmi křehké vztahy, Tři králové, Nemocnice na kraji města III, Arrowsmith, Specialisté) a filmech (Případ pro rybáře, Sjezd abiturientů a další). Je podruhé ženatý, z prvního manželství má dospělou dceru Viktorii. Jeho současnou manželkou je herečka Martina Preissová, s níž vychovává syny Matouše a Šimona.

URL | <https://prostejovsky.denik.cz/spolecnost/martin-preiss2020.html>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
prostejovsky.denik.cz (*Společnost*)

Herec Martin Preiss: Naše společné projekty s tátou jsou nějaké prokleté

10.5.2020 melnicky.denik.cz str. 00 **Společnost**

Filip Lukeš

Martin Preiss dlouhá léta cítil tíhu odpovědnosti za své příjmení, které proslavil jeho otec Viktor. Dnes už si je jistý, že mu ostudu nedělá. Na rozdíl od táty sice nehraje divadlo, ale je vyhledávaným rozhlasovým a dabingovým hercem, takže má dost práce i v časech koronaviru.

"Jak se vás dotkla opatření vlády kvůli koronaviru? Já nějakou velkou změnu nepociťuji, protože pracuji hodně individuálně a nehraji v divadle. Čtu audioknihy, chodím do dabingu a dělám rozhlasové a televizní reklamy. A to se dá zvládat i v současné situaci, samozřejmě za dodržení přísných hygienických opatření. Pochopitelně trochu riskuji, protože vždycky může být něco ve vzduchu, ale to je riziko podnikání. Virus můžu chytit stejně tak v hypermarketu. Na druhou stranu se mě to dotklo třeba tak, že jsem měl točit jeden díl detektivního seriálu Hlava medúzy s režisérem Filipem Renčem, což je pozastaveno na neurčito.

Jak tedy trávíte své dny v režimu plném omezení? Naštěstí máme k dispozici zahradu a bydlíme hned vedle lesa, takže tam chodíme. Ale paradoxně v lese je teď víc lidí než na ulici. Byli jsme také na chalupě, měli jsme na to čas, protože moje žena nemá práci vůbec. Národní divadlo je uzavřené, DAMU, kde učí, také stojí a seriál Slunečná se jí také zastavil, takže je doma a už si kouše nehty a jdeme jí všichni na nervy. Já mám aspoň

možnost občasného pracovního úniku. A ve všední dny občas vyrazíme na procházku za Prahu, kde víme, že koncentrace lidí nebude tak velká.

O váš hlas je našťestí zájem. Mluví jím třeba detektiv Harry Bosch z krimisérie mistra románu noir Michaela Connellyho na audioknihách Černá ozvěna a Černý led, které vyšly loni. Když máte namluvit takový kus textu, připravujete se na to, žijete s ním, možná se vám o něm zdá. Nemrzí vás, když to pak skončí? Co se týče Harryho Bosche, tak vím, že Michael Connelly napsal zatím šest dílů, jestli se nemýlím, takže je perspektiva, že to bude pokračovat. Teď mám za sebou dva díly a ve výhledu je třetí. Když natáčení skončí, je to pro mne takové dvojlomné, sladkobolné – na jednu stranu jsem rád, protože je to vždycky velká kláda. Je tam hodně postav, takže se musím promítat do mužských i ženských hlasů, které mezi sebou komunikují. Už je to někdy na hranici dramatické tvorby. Kdyby to dělal Český rozhlas, tak by jistě obsadil vícero lidí. A po tom oddechnutí po určité době zase nastane určitý hlad. Takhle to chodí. Vždycky se našťestí naskytne něco dalšího.

Když se ještě vrátím k detektivovi Harrymu Boschovi, je vám něčím blízký? Samozřejmě, je napsaný velmi sympaticky. Je to takový ten syžet osamělých vlků ošlehaných osudem. Mnohdy jde hlavou proti zdi a překračuje zažitě kodexy detektivní práce. To musí, aby byl zajímavý a populární. A mně se také občas chce rovnou jít a někomu jednu vrazit. Nemyslím ve svém okolí, ale mnohdy, když ve zprávách vidím některé naše čelní představitele, bych to nejradši řešil denefestrací. Ale to bohužel nejde. V tomhle to má Harry Bosch jednodušší, že má jisté možnosti, i když občas za hranou, aby řešil věci po svém.

Nedávno jste také načel dvě povídky do audioknihy Agathy Christie Svědkyně obžaloby. Posloucháte vůbec audioknihy? Na to bohužel vůbec nemám čas. Audioknihy pouze načítám a tím pádem také „čtu“ knihy. Občas si poslechnu nějaký jiný vzorek, abych věděl, jak to čtou mí kolegové, jaké jsou trendy, jak je laťka vysoko. Ideální je poslouchat audioknihy v autě, ale já zase nejzdím až tak dlouhé trasy, a pokud ano, tak většinou s rodinou, kterou to zas až tak nezajímá. Klukům je dvanáct a devět let, takže těm nemůžu pouštět věci, které by zajímaly mne.

U práce na Svědkyni obžaloby jste se měli potkat i s otcem Viktorem. Jak to nakonec dopadlo? On se toho natáčení kvůli koronaviru nakonec zatím nezúčastnil a nevím, jak to celé dopadne.

Hráli jste spolu někdy v divadle nebo ve filmu? Naše společné projekty vždycky skončily tak nějak zvláště, do ztracena. Kdysi, v době mých začátků, jsme spolu dělali jednu, z dnešního pohledu ne příliš zdařilou televizní pohádku, kde mi hrál otec – pana krále. Pak jsme spolu zkoušeli hru pro Divadlo Ungelt, ale pár dnů před premiérou to táta musel ze zdravotních důvodů vzdát a už jsme se k tomu nevrátili. A teď naposledy někoho napadlo, že bychom mohli udělat společnou výstavu obrazů, protože oba dva malujeme. On dělá litografii, já zase maluju akryly. Když se obrazy instalovaly v Divadle Viola a měla být vernisáž, přišel koronavirus a zase z toho sešlo. Teď to tam visí a je to zavřené. Naše společné projekty jsou nějak prokleté.

Co vás vedlo k tomu, že jste se přihlásil na výtvarný kurz? Je to zábava a je to nesmírně uklidňující. Pro mne je to taková terapie, protože v ateliéru je ticho a každý si pracuje u svého stojanu a soustředí se na svou práci. Je to takový meditační okamžik. Doma si maluju sám pro sebe, laicky. Někdo říká: „Ježíš, to je pěkný, já v tom něco vidím!“ a podobně. Ale většinou je to naprosto spontánní proces, kdy něco namaluju, pak to zničím a pak z toho opět něco vznikne. A na kurz jsem se přihlásil proto, abych se naučil základy. Na první hodině jsem měl uhlem nakreslit zmačkaný papír a vyšlo mi z toho takové kubistické grilované kuře. Člověk by ty základy měl znát.

Co se týče mluveného slova, zejména v rozhlase je jméno Preiss pojem. Cítíte tíhu odpovědnosti, abyste té pověsti dostál? Cítil jsem ji dlouhá léta, ale najednou se to nějak zlomilo, a já jsem si řekl, že jsem tu sám za sebe, že jsem jiný. A tu odpovědnost tedy nesu čistě sám za sebe. Mám pocit, že dneska tomu jménu ostudu nedělám. Dosáhl jsem úrovně, za kterou se nemusím stydět.

Zmínil jste, že namlouváte i cestopisné a přírodopisné dokumenty, které také sám rád sledujete. Co vás na nich tak fascinuje? Tak já jsem od přírody cestovatel. Strašně rád bych se do některých končin světa podíval, ale nemám na to ani čas, ani prostředky, a tohle je pro mne takové cestování „prstem po mapě“, nebo spíše očima po obrazovce. Když dokument namlouvám, nemám šanci ho vidět celý, protože se různě přeskakuje a čtu jenom ty své úseky, takže z toho mnohdy vůbec nic nemám. Proto jsem rád, když se pak na film můžu podívat vcelku. Nedívám se jen na to, co jsem namluvil, sleduju cokoliv o cestování, fascinuje mě podmořský svět, divočina, prostě příroda ve všech formách, a říkám si, jak to ten pán Bůh geniálně vymyslel. Jenom člověk se to neustále snaží pozměnit k obrazu svému a na to asi také zajde, pokud s tím něco neudělá.

Co s tím děláte vy? Třídíte odpad a podobně? To je samozřejmost. I naše děti to bezvadně ovládají. Myslím, že generace, které přijdou po nás, se budou muset zase naučit životu v souladu s přírodou. To je jediná šance, snažit se minimalizovat využívání zdrojů. Protože my žijeme v neskutečném blahobytu, i když si to nepřipouštíme. Zvykli jsme si na vysoký životní standard. A právě když člověk cestuje, zjistí, jak málo jinde stačí lidem k životu. Žijeme v bezbřehém blahobytu, nadužíváme věci, nevážíme si jich, jsme spotřební... Můj syn si teď na YouTube pouští videa, jak se v Číně vyrábí všechno možné, a já si říkám, kam všechny ty výrobky přijdou, až přestanou sloužit? Země je přece musí nějak strávit. To je obrovský problém. A co se týče mého příspěvku k záchraně přírody, letos jsme si třeba nekupovali vánoční stromek, ale vzali jsme si jeden z výřezu, který by se vyhodil, od známého lesníka. A na to konto jsme se s ním domluvili, že si uděláme brigádu a půjdeme k němu do lesa na Vysočině s klukama sázet stromky. I kdybychom jich zasadili dvacet, myslím, že to má smysl. Takovým způsobem se dá aspoň v tom našem mikrosvětě pomáhat.

Býval jste komunálním politikem v Kunraticích. Změnilo to váš pohled na politiky a jejich motivace? Byl jsem spíše posledním spravedlivým a velkým naivou, když jsem do politiky vstupoval. Vlastně jsem se nechal ukecat, abych se objevil na kandidátce, a vůbec jsem nedoufal, že mě někdo zvolí. Pak jsem se dostal do zastupitelstva hned na druhém místě za starostkou ODS a začaly starosti. Je to spousta povinností a na komunální úrovni nemáte žádné námětky a lidi, kteří by vás mohli zastupovat. Musíte se naučit věci, se kterými jste v životě nepřišel do styku. Abyste se vůbec orientoval, musíte nastudovat zákony a ovládnout terminologii. A když jsem potom zjistil, že některé věci diplomaticky řečeno „běží samospádem“, jsou dopředu vymyšlené a zajištěné a vy žijete v domněni, že tohle výběrové řízení je čisté, ačkoliv vítěz je od začátku dohodnutý, vzalo mi to vítr z plachet. Když proti tomu začnete bojovat, stanete se nepřítelem v očích všech, protože podkopáváte něco, co už nějakou dobu běží, a tím pádem se stáváte problémovým. Je to boj s větrnými mlýny. Hrozně mě to otrávil, takže jsem ještě před koncem funkčního období odstoupil a nechal jsem své místo většímu tygroví, svému kolegovi, u kterého jsem doufal, že ho to neseeme. Je tam dodnes, takže to asi byla dobrá volba...

Vidíte nějakou naději, že by se to mohlo změnit? Vidím na naší politické scéně lidi, kteří jsou slušní, a věřím jim. Mám určitý instinkt, který jako herec mít musím. Myslím, že jedním ze základů dobrého herce je mít smysl pro empatii, schopnost vcítovat se do druhých. Já ty lidi tedy cítím a vidím je. Jejich problém ale je, že nemají takovou razanci a marketingově populistický rozmach, aby oslovili většinu. Vládnoucí garnitura tohle má a k tomu navíc dobré trávení, aby šla přes mrtvoly a překonala úplně všechno. Takže ti dobří mají z mého pohledu velmi malou šanci ji překonat, pokud nechtějí jít stejnou cestou špinavých mechanismů. Jediný, kdo je tomu schopen s jistou vervou čelit, je Pavel Novotný (starosta městské části Praha-Řeporyje – pozn. red.), který pojmenovává věci pravými jmény, ale z celospolečenského hlediska vypadá jako totální exot. Bohužel i proto, že se neumí stáhnout a přednést své názory kultivovaně. Je hodně vulgární, což pro spoustu lidí není stravitelné. Takže situace je hodně komplikovaná. Kdybych měl být prorokem, tak si myslím, že ještě jedno volební období to takhle bude trvat. Je to jenom o občanech, kteří musejí prohlédnout. Měli by sledovat konání této vlády a její vládnutí v souvislostech a hlavně se informovat z více nezávislých zdrojů.

Máte dva syny a jednu dceru. Zasáhlo je nějak herectví, což je u vás rodinná tradice? Moje dcera se herectví naštěstí nevěnuje, je v prvním ročníku mediálních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Starší syn na herectví zatím nevypadá, ale mladší je docela komediant. Přál bych si, aby dělali něco jiného, třeba obyčejné poctivé řemeslo, protože herectví je strašně vrtkavé a nejisté. Rozhodně jim to nebudu rozmlouvat, ale pokusím se doporučit jiné možnosti.

Na co se momentálně těšíte? Ještě donedávna jsem se těšil na květnovou cestu do Portugalska, která je samozřejmě zrušená. Pak jsem se moc těšil na letní dovolenou. Tam už také vím, že bude na našem území někde na chalupě. Ale nevádí mi to. Já se vlastně těším na každý další den. Jsem celkem šťastný a celá tahle koronavirová situace mi přijde naprosto přirozená. Asi jsme se potřebovali všichni zastavit. Víím, že to bude mít nedozírné ekonomické následky a někteří lidé to budou mít opravdu těžké – rozhodně jim to nepřeju, ale myslím, že to uskromnění se, zastavení a to, že jsme všichni spolu doma, i když si občas jdeme na nervy, je dobře. A hlavně planeta si trochu oddychne. Jenom toho letového provozu, co ubylo... Myslím, že nic není samo sebou, my lidi si to děláme sami. Občas taková epidemie prostě přijde. Je to přírodní výběr. Jen se jí dneska zaplaťpánbůh dokážeme lépe bránit.

Martin Preiss Narodil se 14. 6. 1973 v Praze do herecké rodiny Viktora a Jany Preissových. Už během studií na pražské DAMU hostoval v Národním divadle a po škole nastoupil do angažmá v plzeňském Divadle Josefa Kajetána Tyla. V roce 1998 se vrátil do souboru Národního divadla už jako stálý člen činohry. V letech 2005–2012 hrál v Divadle Na Jezerce a Pod Palmovkou. V současné době je na volné noze a divadlo nehraje.

Proslavil se také jako moderátor soutěžního pořadu *Chcete být milionářem?* (2003–2004), často spolupracuje s dabingem, čte audioknihy a pravidelně se objevuje v televizních seriálech (*Krejzovi*, *Doktoři z Počátků*, *Velmi křehké vztahy*, *Tři králové*, *Nemocnice na kraji města III*, *Arrowsmith*, *Specialisté*) a filmech (*Případ pro rybáře*, *Sjezd abiturientů* a další). Je podruhé ženatý, z prvního manželství má dospělou dceru Viktorii. Jeho současnou manželkou je herečka Martina Preissová, s níž vychovává syny Matouše a Šimona.

URL| <https://melnicky.denik.cz/spolecnost/martin-preiss2020.html>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:

melnicky.denik.cz (*Společnost*)

Herec Martin Preiss: Naše společné projekty s tátou jsou nějaké prokleté

10.5.2020 podripsky.denik.cz str. 00 **Společnost**

Filip Lukeš

Martin Preiss dlouhá léta cítil tíhu odpovědnosti za své příjmení, které proslavil jeho otec Viktor. Dnes už si je jistý, že mu ostudu nedělá. Na rozdíl od táty sice nehraje divadlo, ale je vyhledávaným rozhlasovým a dabingovým hercem, takže má dost práce i v časech koronaviru.

"Jak se vás dotkla opatření vlády kvůli koronaviru? Já nějakou velkou změnu nepocítuji, protože pracuji hodně individuálně a nehraji v divadle. Čtu audioknihy, chodím do dabingu a dělám rozhlasové a televizní reklamy. A to se dá zvládat i v současné situaci, samozřejmě za dodržení přísných hygienických opatření. Pochopitelně trochu riskuji, protože vždycky může být něco ve vzduchu, ale to je riziko podnikání. Virus můžu chytit stejně tak v hypermarketu. Na druhou stranu se mě to dotklo třeba tak, že jsem měl točit jeden díl detektivního seriálu *Hlava medúzy* s režisérem Filipem Renčem, což je pozastaveno na neurčito.

Jak tedy trávíte své dny v režimu plném omezení? Naštěstí máme k dispozici zahradu a bydlíme hned vedle lesa, takže tam chodíme. Ale paradoxně v lese je teď víc lidí než na ulici. Byli jsme také na chalupě, měli jsme na to čas, protože moje žena nemá práci vůbec. Národní divadlo je uzavřené, DAMU, kde učí, také stojí a seriál *Slunečná* se jí také zastavil, takže je doma a už si kouše nehty a jdeme jí všichni na nervy. Já mám aspoň možnost občasných pracovních úniků. A ve všední dny občas vyrazíme na procházku za Prahu, kde víme, že koncentrace lidí nebude tak velká.

O váš hlas je naštěstí zájem. Mluví jím třeba detektiv Harry Bosch z krimisérie mistra románu noir Michaela Connellyho na audioknihách *Černá ozvěna* a *Černý led*, které vyšly loni. Když máte namluvit takový kus textu, připravujete se na to, žijete s ním, možná se vám o něm zdá. Nemrzí vás, když to pak skončí? Co se týče Harryho Bosche, tak vím, že Michael Connelly napsal zatím šest dílů, jestli se nemýlím, takže je perspektiva, že to bude pokračovat. Teď mám za sebou dva díly a ve výhledu je třetí. Když natáčení skončí, je to pro mne takové dvojlomné, sladkobolné – na jednu stranu jsem rád, protože je to vždycky velká kláda. Je tam hodně postav, takže se musím promítat do mužských i ženských hlasů, které mezi sebou komunikují. Už je to někdy na hranici dramatické tvorby. Kdyby to dělal Český rozhlas, tak by jistě obsadil vícero lidí. A po tom oddechnutí po určité době zase nastane určitý hlad. Takhle to chodí. Vždycky se naštěstí naskytne něco dalšího.

Když se ještě vrátím k detektivovi Harrymu Boschovi, je vám něčím blízký? Samozřejmě, je napsaný velmi sympaticky. Je to takový ten syžet osamělých vlků ošlehaných osudem. Mnohdy jde hlavou proti zdi a překračuje zažitá kodexy detektivní práce. To musí, aby byl zajímavý a populární. A mně se také občas chce rovnou jít a někomu jednu vrazit. Nemyslím ve svém okolí, ale mnohdy, když ve zprávách vidím některé naše čelní představitele, bych to nejradši řešil denefestrací. Ale to bohužel nejde. V tomhle to má Harry Bosch jednodušší, že má jisté možnosti, i když občas za hranou, aby řešil věci po svém.

Nedávno jste také načel dvě povídky do audioknihy Agathy Christie *Svědčyně obžaloby*. Posloucháte vůbec audioknihy? Na to bohužel vůbec nemám čas. Audioknihy pouze načítám a tím pádem také „čtu“ knihy. Občas si poslechnu nějaký jiný vzorek, abych věděl, jak to čtou mí kolegové, jaké jsou trendy, jak je laťka vysoko. Ideální je poslouchat audioknihy v autě, ale já zase nejždím až tak dlouhé trasy, a pokud ano, tak většinou s rodinou,

kteřou to zas až tak nezajímá. Klukům je dvanáct a devět let, takže těm nemůžu pouštět věci, které by zajímaly mne.

U práce na Svědkyni obžaloby jste se měli potkat i s otcem Viktorem. Jak to nakonec dopadlo? On se toho natáčení kvůli koronaviru nakonec zatím nezúčastnil a nevím, jak to celé dopadne.

Hráli jste spolu někdy v divadle nebo ve filmu? Naše společné projekty vždycky skončily tak nějak zvláště, do ztracena. Kdysi, v době mých začátků, jsme spolu dělali jednu, z dnešního pohledu ne příliš zdařilou televizní pohádku, kde mi hrál otec – pana krále. Pak jsme spolu zkoušeli hru pro Divadlo Ungelt, ale pár dnů před premiérou to táta musel ze zdravotních důvodů vzdát a už jsme se k tomu nevrátili. A teď naposledy někoho napadlo, že bychom mohli udělat společnou výstavu obrazů, protože oba dva malujeme. On dělá litografii, já zase maluju akryly. Když se obrazy instalovaly v Divadle Viola a měla být vernisáž, přišel koronavirus a zase z toho sešlo. Teď to tam visí a je to zavřené. Naše společné projekty jsou nějak prokleté.

Co vás vedlo k tomu, že jste se přihlásil na výtvarný kurz? Je to zábava a je to nesmírně uklidňující. Pro mne je to taková terapie, protože v ateliéru je ticho a každý si pracuje u svého stojanu a soustředí se na svou práci. Je to takový meditační okamžik. Doma si maluju sám pro sebe, laicky. Někdo říká: „Ježíš, to je pěkný, já v tom něco vidím!“ a podobně. Ale většinou je to naprosto spontánní proces, kdy něco namaluju, pak to zničím a pak z toho opět něco vznikne. A na kurz jsem se přihlásil proto, abych se naučil základy. Na první hodině jsem měl uhlem nakreslit zmačkaný papír a vyšlo mi z toho takové kubistické grilované kuře. Člověk by ty základy měl znát.

Co se týče mluveného slova, zejména v rozhlase je jméno Preiss pojem. Cítíte tíhu odpovědnosti, abyste té pověsti dostál? Cítil jsem ji dlouhá léta, ale najednou se to nějak zlomilo, a já jsem si řekl, že jsem tu sám za sebe, že jsem jiný. A tu odpovědnost tedy nesu čistě sám za sebe. Mám pocit, že dneska tomu jménu ostudu nedělám. Dosáhl jsem úrovně, za kterou se nemusím stydět.

Zmínil jste, že namlouváte i cestopisné a přírodopisné dokumenty, které také sám rád sledujete. Co vás na nich tak fascinuje? Tak já jsem od přírody cestovatel. Strašně rád bych se do některých končin světa podíval, ale nemám na to ani čas, ani prostředky, a tohle je pro mne takové cestování „prstem po mapě“, nebo spíše očima po obrazovce. Když dokument namlouvám, nemám šanci ho vidět celý, protože se různě přeskakuje a čtu jenom ty své úseky, takže z toho mnohdy vůbec nic nemám. Proto jsem rád, když se pak na film můžu podívat vcelku. Nečudu se jen na to, co jsem namluvil, sleduju cokoliv o cestování, fascinuje mě podmořský svět, divočina, prostě příroda ve všech formách, a říkám si, jak to ten pán Bůh geniálně vymyslel. Jenom člověk se to neustále snaží pozměnit k obrazu svému a na to asi také zajde, pokud s tím něco neudělá.

Co s tím děláte vy? Třídíte odpad a podobně? To je samozřejmost. I naše děti to bezvadně ovládají. Myslím, že generace, které přijdou po nás, se budou muset zase naučit životu v souladu s přírodou. To je jediná šance, snažit se minimalizovat využívání zdrojů. Protože my žijeme v neskutečném blahobytu, i když si to nepřipouštíme. Zvykli jsme si na vysoký životní standard. A právě když člověk cestuje, zjistí, jak málo jinde stačí lidem k životu. Žijeme v bezbřehém blahobytu, nadužíváme věci, nevážíme si jich, jsme spotřební... Můj syn si teď na YouTube pouští videa, jak se v Číně vyrábí všechno možné, a já si říkám, kam všechny ty výrobky přijdou, až přestanou sloužit? Země je přece musí nějak strávit. To je obrovský problém. A co se týče mého příspěvku k záchraně přírody, letos jsme si třeba nekupovali vánoční stromek, ale vzali jsme si jeden z výřezu, který by se vyhodil, od známého lesníka. A na to konto jsme se s ním domluvili, že si uděláme brigádu a půjdeme k němu do lesa na Vysočině s klukama sázet stromky. I kdybychom jich zasadili dvacet, myslím, že to má smysl. Takovým způsobem se dá aspoň v tom našem mikrosvětě pomáhat.

Býval jste komunálním politikem v Kunraticích. Změnilo to váš pohled na politiky a jejich motivace? Byl jsem spíše posledním spravedlivým a velkým naivou, když jsem do politiky vstupoval. Vlastně jsem se nechal ukecat, abych se objevil na kandidátce, a vůbec jsem nedoufal, že mě někdo zvolí. Pak jsem se dostal do zastupitelstva hned na druhém místě za starostkou ODS a začaly starosti. Je to spousta povinností a na komunální úrovni nemáte žádné námětky a lidi, kteří by vás mohli zastupovat. Musíte se naučit věci, se kterými jste v životě nepřišel do styku. Abyste se vůbec orientoval, musíte nastudovat zákony a ovládnout terminologii. A když jsem potom zjistil, že některé věci diplomaticky řečeno „běží samospádem“, jsou dopředu vymyšlené a zajištěné a vy žijete v domněnku, že tohle výběrové řízení je čisté, ačkoliv vítěz je od začátku dohodnutý, vzalo mi to vítr z plachet. Když proti tomu začnete bojovat, stanete se nepřítelem v očích všech, protože podkopáváte něco, co už nějakou dobu běží, a tím pádem se stáváte problémovým. Je to boj s větrnými mlýny. Hrozně mě to otrávil, takže jsem ještě před koncem funkčního období odstoupil a nechal jsem své místo většímu tygroví, svému kolegovi, u kterého jsem doufal, že ho to nesemele. Je tam dodnes, takže to asi byla dobrá volba...

Vidíte nějakou naději, že by se to mohlo změnit? Vidím na naší politické scéně lidi, kteří jsou slušní, a věřím jim. Mám určitý instinkt, který jako herec mít musím. Myslím, že jedním ze základů dobrého herce je mít smysl pro empatii, schopnost vcítovat se do druhých. Já ty lidi tedy cítím a vidím je. Jejich problém ale je, že nemají takovou razanci a marketingově populistický rozmach, aby oslovili většinu. Vládnoucí garnitura tohle má a k tomu navíc dobré trávení, aby šla přes mrtvoly a překonala úplně všechno. Takže ti dobří mají z mého pohledu velmi malou šanci ji překonat, pokud nechtějí jít stejnou cestou špinavých mechanismů. Jediný, kdo je tomu schopen s jistou vervou čelit, je Pavel Novotný (starosta městské části Praha-Řeporyje – pozn. red.), který pojmenovává věci pravými jmény, ale z celospolečenského hlediska vypadá jako totální exot. Bohužel i proto, že se neumí stáhnout a přednést své názory kultivovaně. Je hodně vulgární, což pro spoustu lidí není stravitelné. Takže situace je hodně komplikovaná. Kdybych měl být prorokem, tak si myslím, že ještě jedno volební období to takhle bude trvat. Je to jenom o občanech, kteří musejí prohlédnout. Měli by sledovat konání této vlády a její vládnutí v souvislostech a hlavně se informovat z více nezávislých zdrojů.

Máte dva syny a jednu dceru. Zasáhlo je nějak herectví, což je u vás rodinná tradice? Moje dcera se herectví naštěstí nevěnuje, je v prvním ročníku mediálních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Starší syn na herectví zatím nevypadá, ale mladší je docela komediant. Přál bych si, aby dělali něco jiného, třeba obyčejné poctivé řemeslo, protože herectví je strašně vrtkavé a nejisté. Rozhodně jim to nebudu rozmlouvat, ale pokusím se doporučit jiné možnosti.

Na co se momentálně těšíte? Ještě donedávna jsem se těšil na květnovou cestu do Portugalska, která je samozřejmě zrušená. Pak jsem se moc těšil na letní dovolenou. Tam už také vím, že bude na našem území někde na chalupě. Ale nevádí mi to. Já se vlastně těším na každý další den. Jsem celkem šťastný a celá tahle koronavirová situace mi přijde naprosto přirozená. Asi jsme se potřebovali všichni zastavit. Víím, že to bude mít nedozírné ekonomické následky a někteří lidé to budou mít opravdu těžké – rozhodně jim to nepřeju, ale myslím, že to uskromnění se, zastavení a to, že jsme všichni spolu doma, i když si občas jdeme na nervy, je dobře. A hlavně planeta si trochu oddechne. Jenom toho letového provozu, co ubylo... Myslím, že nic není samo sebou, my lidi si to děláme sami. Občas taková epidemie prostě přijde. Je to přírodní výběr. Jen se jí dneska zaplaťpánbůh dokážeme lépe bránit.

Martin Preiss Narodil se 14. 6. 1973 v Praze do herecké rodiny Viktora a Jany Preissovy. Už během studií na pražské DAMU hostoval v Národním divadle a po škole nastoupil do angažmá v plzeňském Divadle Josefa Kajetána Tyla. V roce 1998 se vrátil do souboru Národního divadla už jako stálý člen činohry. V letech 2005–2012 hrál v Divadle Na Jezerce a Pod Palmovkou. V současné době je na volné noze a divadlo nehraje. Proslavil se také jako moderátor soutěžního pořadu Chcete být milionářem? (2003–2004), často spolupracuje s dabingem, čte audioknihy a pravidelně se objevuje v televizních seriálech (Krejzovi, Doktoři z Počátků, Velmi křehké vztahy, Tři králové, Nemocnice na kraji města III, Arrowsmith, Specialisté) a filmech (Případ pro rybáře, Sjezd abiturientů a další). Je podruhé ženatý, z prvního manželství má dospělou dceru Viktorii. Jeho současnou manželkou je herečka Martina Preissová, s níž vychovává syny Matouše a Šimona.

URL| <https://podripsky.denik.cz/spolecnost/martin-preiss2020.html>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
podripsky.denik.cz (*Společnost*)

Herec Martin Preiss: Naše společné projekty s tátou jsou nějaké prokleté

10.5.2020 ceskolipsky.denik.cz str. 00 Společnost
Filip Lukeš

Martin Preiss dlouhá léta cítil tíhu odpovědnosti za své příjmení, které proslavil jeho otec Viktor. Dnes už si je jistý, že mu ostudu nedělá. Na rozdíl od táty sice nehraje divadlo, ale je vyhledávaným rozhlasovým a dabingovým hercem, takže má dost práce i v časech koronaviru.

"Jak se vás dotkla opatření vlády kvůli koronaviru? Já nějakou velkou změnu nepociťuji, protože pracuji hodně individuálně a nehraji v divadle. Čtu audioknihy, chodím do dabingu a dělám rozhlasové a televizní reklamy. A to se dá zvládat i v současné situaci, samozřejmě za dodržení přísných hygienických opatření. Pochopitelně trochu riskuji, protože vždycky může být něco ve vzduchu, ale to je riziko podnikání. Virus můžu chytit stejně tak v hypermarketu. Na druhou stranu se mě to dotklo třeba tak, že jsem měl točit jeden díl detektivního seriálu Hlava medúzy s režisérem Filipem Renčem, což je pozastaveno na neurčito.

Jak tedy trávíte své dny v režimu plném omezení? Naštěstí máme k dispozici zahradu a bydlíme hned vedle lesa, takže tam chodíme. Ale paradoxně v lese je teď víc lidí než na ulici. Byli jsme také na chalupě, měli jsme na to čas, protože moje žena nemá práci vůbec. Národní divadlo je uzavřené, DAMU, kde učí, také stojí a seriál Slunečná se jí také zastavil, takže je doma a už si kouše nehty a jdeme jí všichni na nervy. Já mám aspoň možnost občasných pracovních úniků. A ve všední dny občas vyrazíme na procházku za Prahu, kde víme, že koncentrace lidí nebude tak veliká.

O váš hlas je naštěstí zájem. Mluví jím třeba detektiv Harry Bosch z krimisérie mistra románu noir Michaela Connellyho na audioknihách Černá ozvěna a Černý led, které vyšly loni. Když máte namluvit takový kus textu, připravujete se na to, žijete s ním, možná se vám o něm zdá. Nemrzí vás, když to pak skončí? Co se týče Harryho Bosche, tak vím, že Michael Connelly napsal zatím šest dílů, jestli se nemýlím, takže je perspektiva, že to bude pokračovat. Teď mám za sebou dva díly a ve výhledu je třetí. Když natáčení skončí, je to pro mne takové dvojlomné, sladkobolné – na jednu stranu jsem rád, protože je to vždycky velká kláda. Je tam hodně postav, takže se musím promítat do mužských i ženských hlasů, které mezi sebou komunikují. Už je to někdy na hranici dramatické tvorby. Kdyby to dělal Český rozhlas, tak by jistě obsadil vícero lidí. A po tom oddechnutí po určité době zase nastane určitý hlad. Takhle to chodí. Vždycky se naštěstí naskytne něco dalšího.

Když se ještě vrátím k detektivovi Harrymu Boschovi, je vám něčím blízký? Samozřejmě, je napsaný velmi sympaticky. Je to takový ten syžet osamělých vlků ošlehaných osudem. Mnohdy jde hlavou proti zdi a překračuje zažité kodexy detektivní práce. To musí, aby byl zajímavý a populární. A mně se také občas chce rovnou jít a někomu jednu vrazit. Nemyslím ve svém okolí, ale mnohdy, když ve zprávách vidím některé naše čelní představitele, bych to nejradši řešil denefestrací. Ale to bohužel nejde. V tomhle to má Harry Bosch jednodušší, že má jisté možnosti, i když občas za hranou, aby řešil věci po svém.

Nedávno jste také načel dvě povídky do audioknihy Agathy Christie Svědkyně obžaloby. Posloucháte vůbec audioknihy? Na to bohužel vůbec nemám čas. Audioknihy pouze načítám a tím pádem také „čtu“ knihy. Občas si poslechnu nějaký jiný vzorek, abych věděl, jak to čtou mí kolegové, jaké jsou trendy, jak je laťka vysoko. Ideální je poslouchat audioknihy v autě, ale já zase nejedním až tak dlouhé trasy, a pokud ano, tak většinou s rodinou, kterou to zas až tak nezajímá. Klukům je dvanáct a devět let, takže těm nemůžu pouštět věci, které by zajímaly mne.

U práce na Svědkyni obžaloby jste se měli potkat i s otcem Viktorem. Jak to nakonec dopadlo? On se toho natáčení kvůli koronaviru nakonec zatím nezúčastnil a nevím, jak to celé dopadne.

Hráli jste spolu někdy v divadle nebo ve filmu? Naše společné projekty vždycky skončily tak nějak zvláště, do ztracena. Kdysi, v době mých začátků, jsme spolu dělali jednu, z dnešního pohledu ne příliš zdařilou televizní pohádku, kde mi hrál otec – pana krále. Pak jsme spolu zkoušeli hru pro Divadlo Ungelt, ale pár dnů před premiérou to táta musel ze zdravotních důvodů vzdát a už jsme se k tomu nevrátili. A teď naposledy někoho napadlo, že bychom mohli udělat společnou výstavu obrazů, protože oba dva malujeme. On dělá litografii, já zase maluju akryly. Když se obrazy instalovaly v Divadle Viola a měla být vernisáž, přišel koronavirus a zase z toho sešlo. Teď to tam visí a je to zavřené. Naše společné projekty jsou nějak prokleté.

Co vás vedlo k tomu, že jste se přihlásil na výtvarný kurz? Je to zábava a je to nesmírně uklidňující. Pro mne je to taková terapie, protože v ateliéru je ticho a každý si pracuje u svého stojanu a soustředí se na svou práci. Je to takový meditační okamžik. Doma si maluju sám pro sebe, laicky. Někdo říká: „Ježíš, to je pěkný, já v tom něco vidím!“ a podobně. Ale většinou je to naprosto spontánní proces, kdy něco namaluju, pak to zničím a pak z toho opět něco vznikne. A na kurz jsem se přihlásil proto, abych se naučil základy. Na první hodině jsem měl uhlem nakreslit zmačkaný papír a vyšlo mi z toho takové kubistické grilované kuře. Člověk by ty základy měl znát.

Co se týče mluveného slova, zejména v rozhlasu je jméno Preiss pojem. Cítíte tíhu odpovědnosti, abyste té pověsti dostál? Cítil jsem ji dlouhá léta, ale najednou se to nějak zlomilo, a já jsem si řekl, že jsem tu sám za sebe, že jsem jiný. A tu odpovědnost tedy nesu čistě sám za sebe. Mám pocit, že dneska tomu jménu ostudu nedělám. Dosáhl jsem úrovně, za kterou se nemusím stydět.

Zmínil jste, že namlouváte i cestopisné a přírodopisné dokumenty, které také sám rád sledujete. Co vás na nich tak fascinuje? Tak já jsem od přírody cestovatel. Strašně rád bych se do některých končin světa podíval, ale nemám na to ani čas, ani prostředky, a tohle je pro mne takové cestování „prstem po mapě“, nebo spíše očima po obrazovce. Když dokument namlouvám, nemám šanci ho vidět celý, protože se různě přeskakuje a čtu jenom ty své úseky, takže z toho mnohdy vůbec nic nemám. Proto jsem rád, když se pak na film můžu podívat vcelku. Nedivám se jen na to, co jsem namluvil, sleduju cokoliv o cestování, fascinuje mě podmořský svět, divočina, prostě příroda ve všech formách, a říkám si, jak to ten pán Bůh geniálně vymyslel. Jenom člověk se to neustále snaží pozměnit k obrazu svému a na to asi také zajde, pokud s tím něco neudělá.

Co s tím děláte vy? Třídíte odpad a podobně? To je samozřejmost. I naše děti to bezvadně ovládají. Myslím, že generace, které přijdou po nás, se budou muset zase naučit životu v souladu s přírodou. To je jediná šance, snažit se minimalizovat využívání zdrojů. Protože my žijeme v neskutečném blahobytu, i když si to nepřipouštíme. Zvykli jsme si na vysoký životní standard. A právě když člověk cestuje, zjistí, jak málo jinde stačí lidem k životu. Žijeme v bezbřehém blahobytu, nadužíváme věci, nevážíme si jich, jsme spotřební... Můj syn si teď na YouTube pouští videa, jak se v Číně vyrábí všechno možné, a já si říkám, kam všechny ty výrobky přijdou, až přestanou sloužit? Země je přece musí nějak strávit. To je obrovský problém. A co se týče mého příspěvku k záchraně přírody, letos jsme si třeba nekupovali vánoční stromek, ale vzali jsme si jeden z výřezu, který by se vyhodil, od známého lesníka. A na to konto jsme se s ním domluvili, že si uděláme brigádu a půjdeme k němu do lesa na Vysočině s klukama sázet stromky. I kdybychom jich zasadili dvacet, myslím, že to má smysl. Takovým způsobem se dá aspoň v tom našem mikrosvětě pomáhat.

Býval jste komunálním politikem v Kunraticích. Změnilo to váš pohled na politiky a jejich motivace? Byl jsem spíše posledním spravedlivým a velkým naivou, když jsem do politiky vstupoval. Vlastně jsem se nechal ukecat, abych se objevil na kandidátce, a vůbec jsem nedoufal, že mě někdo zvolí. Pak jsem se dostal do zastupitelstva hned na druhém místě za starostkou ODS a začaly starosti. Je to spousta povinností a na komunální úrovni nemáte žádné námětky a lidi, kteří by vás mohli zastupovat. Musíte se naučit věci, se kterými jste v životě nepřišel do styku. Abyste se vůbec orientoval, musíte nastudovat zákony a ovládnout terminologii. A když jsem potom zjistil, že některé věci diplomaticky řečeno „běží samospádem“, jsou dopředu vymyšlené a zajištěné a vy žijete v domnění, že tohle výběrové řízení je čisté, ačkoliv vítěz je od začátku dohodnutý, vzalo mi to vítr z plachet. Když proti tomu začnete bojovat, stanete se nepřítelem v očích všech, protože podkopáváte něco, co už nějakou dobu běží, a tím pádem se stáváte problémovým. Je to boj s větrnými mlýny. Hrozně mě to otrávil, takže jsem ještě před koncem funkčního období odstoupil a nechal jsem své místo většímu tygrovi, svému kolegovi, u kterého jsem doufal, že ho to nesemele. Je tam dodnes, takže to asi byla dobrá volba...

Vidíte nějakou naději, že by se to mohlo změnit? Vidím na naší politické scéně lidi, kteří jsou slušní, a věřím jim. Mám určitý instinkt, který jako herec mít musím. Myslím, že jedním ze základů dobrého herce je mít smysl pro empatii, schopnost vcítovat se do druhých. Já ty lidi tedy cítím a vidím je. Jejich problém ale je, že nemají takovou razanci a marketingově populistický rozmach, aby oslovili většinu. Vládnoucí garnitura tohle má a k tomu navíc dobré trávení, aby šla přes mrtvoly a překonala úplně všechno. Takže ti dobří mají z mého pohledu velmi malou šanci ji překonat, pokud nechtějí jít stejnou cestou špinavých mechanismů. Jediný, kdo je tomu schopen s jistou vervou čelit, je Pavel Novotný (starosta městské části Praha-Řeporyje – pozn. red.), který pojmenovává věci pravými jmény, ale z celospolečenského hlediska vypadá jako totální exot. Bohužel i proto, že se neumí stáhnout a přednést své názory kultivovaně. Je hodně vulgární, což pro spoustu lidí není stravitelné. Takže situace je hodně komplikovaná. Kdybych měl být prorokem, tak si myslím, že ještě jedno volební období to takhle bude trvat. Je to jenom o občanech, kteří musejí prohlédnout. Měli by sledovat konání této vlády a její vládnutí v souvislostech a hlavně se informovat z více nezávislých zdrojů.

Máte dva syny a jednu dceru. Zasáhlo je nějak herectví, což je u vás rodinná tradice? Moje dcera se herectví naštěstí nevěnuje, je v prvním ročníku mediálních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Starší syn na herectví zatím nevypadá, ale mladší je docela komediant. Přál bych si, aby dělali něco jiného, třeba obyčejné poctivé řemeslo, protože herectví je strašně vrtkavé a nejisté. Rozhodně jim to nebudu rozmlouvat, ale pokusím se doporučovat jiné možnosti.

Na co se momentálně těšíte? Ještě donedávna jsem se těšil na květnovou cestu do Portugalska, která je samozřejmě zrušená. Pak jsem se moc těšil na letní dovolenou. Tam už také vím, že bude na našem území někde na chalupě. Ale nevadí mi to. Já se vlastně těším na každý další den. Jsem celkem šťastný a celá tahle koronavirová situace mi přijde naprosto přirozená. Asi jsme se potřebovali všichni zastavit. Víím, že to bude mít

nedožrnné ekonomické následky a někteří lidé to budou mít opravdu těžké – rozhodně jim to nepřeju, ale myslím, že to uskromnění se, zastavení a to, že jsme všichni spolu doma, i když si občas jdeme na nervy, je dobře. A hlavně planeta si trochu oddychne. Jenom toho letového provozu, co ubylo... Myslím, že nic není samo sebou, my lidi si to děláme sami. Občas taková epidemie prostě přijde. Je to přírodní výběr. Jen se jí dneska zaplatřpánbůh dokážeme lépe bránit.

Martin PreissNarodil se 14. 6. 1973 v Praze do herecké rodiny Viktora a Jany Preissoových. Už během studií na pražské DAMU hostoval v Národním divadle a po škole nastoupil do angažmá v plzeňském Divadle Josefa Kajetána Tyla. V roce 1998 se vrátil do souboru Národního divadla už jako stálý člen činohry. V letech 2005–2012 hrál v Divadle Na Jezerce a Pod Palmovkou.V současné době je na volné noze a divadlo nehraje. Proslavil se také jako moderátor soutěžního pořadu Chcete být milionářem? (2003–2004), často spolupracuje s dabingem, čte audioknihy a pravidelně se objevuje v televizních seriálech (Krejzovi, Doktoři z Počátků, Velmi křehké vztahy, Tři králové, Nemocnice na kraji města III, Arrowsmith, Specialisté) a filmech (Případ pro rybáře, Sjezd abiturientů a další).Je podruhé ženatý, z prvního manželství má dospělou dceru Viktorii. Jeho současnou manželkou je herečka Martina Preissová, s níž vychovává syny Matouše a Šimona.

URL| <https://ceskolipsky.denik.cz/spolecnost/martin-preiss2020.html>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
ceskolipsky.denik.cz (*Společnost*)

Herec Martin Preiss: Naše společné projekty s tátou jsou nějak prokleté

10.5.2020 ceskokrumlovsky.denik.cz str. 00 Společnost

Filip Lukeš

Martin Preiss dlouhá léta cítil tíhu odpovědnosti za své příjmení, které proslavil jeho otec Viktor. Dnes už si je jistý, že mu ostudu nedělá. Na rozdíl od táty sice nehraje divadlo, ale je vyhledávaným rozhlasovým a dabingovým hercem, takže má dost práce i v časech koronaviru.

"Jak se vás dotkla opatření vlády kvůli koronaviru?Já nějakou velkou změnu nepocitřuji, protože pracuji hodně individuálně a nehraji v divadle. Čtu audioknihy, chodím do dabingu a dělám rozhlasové a televizní reklamy. A to se dá zvládat i v současné situaci, samozřejmě za dodržení přísných hygienických opatření. Pochopitelně trochu riskuji, protože vždycky může být něco ve vzduchu, ale to je riziko podnikání. Virus můžu chytit stejně tak v hypermarketu. Na druhou stranu se mě to dotklo třeba tak, že jsem měl točit jeden díl detektivního seriálu Hlava medúzy s režisérem Filipem Renčem, což je pozastaveno na neurčito.

Jak tedy trávíte své dny v režimu plném omezení?Naštěstí máme k dispozici zahradu a bydlíme hned vedle lesa, takže tam chodíme. Ale paradoxně v lese je teď víc lidí než na ulici. Byli jsme také na chalupě, měli jsme na to čas, protože moje žena nemá práci vůbec. Národní divadlo je uzavřené, DAMU, kde učí, také stojí a seriál Slunečná se jí také zastavil, takže je doma a už si kouše nehty a jdeme jí všichni na nervy. Já mám aspoň možnost občasného pracovního úniku. A ve všední dny občas vyrazíme na procházku za Prahu, kde víme, že koncentrace lidí nebude tak veliká.

O váš hlas je naštěstí zájem. Mluví jím třeba detektiv Harry Bosch z krimisérie mistra románu noir Michaela Connellyho na audioknihách Černá ozvěna a Černý led, které vyšly loni. Když máte namluvit takový kus textu, připravujete se na to, žijete s ním, možná se vám o něm zdá. Nemrzí vás, když to pak skončí?Co se týče Harryho Bosche, tak vím, že Michael Connelly napsal zatím šest dílů, jestli se nemýlím, takže je perspektiva, že to bude pokračovat. Teď mám za sebou dva díly a ve výhledu je třetí. Když natáčení skončí, je to pro mne takové dvojlomné, sladkobolné – na jednu stranu jsem rád, protože je to vždycky velká kláda. Je tam hodně postav, takže se musím promítat do mužských i ženských hlasů, které mezi sebou komunikují. Už je to někdy na hranici dramatické tvorby. Kdyby to dělal Český rozhlas, tak by jistě obsadil vícero lidí. A po tom oddechnutí po určité době zase nastane určitý hlad. Takhle to chodí. Vždycky se naštěstí naskytne něco dalšího.

Když se ještě vrátím k detektivovi Harrymu Boschovi, je vám něčím blízký?Samozřejmě, je napsaný velmi sympaticky. Je to takový ten syžet osamělých vlků ošlehaných osudem. Mnohdy jde hlavou proti zdi a

překračuje zažité kodexy detektivní práce. To musí, aby byl zajímavý a populární. A mně se také občas chce rovnou jít a někomu jednu vrazit. Nemyslím ve svém okolí, ale mnohdy, když ve zprávách vidím některé naše čelní představitele, bych to nejradši řešil denefestrací. Ale to bohužel nejde. V tomhle to má Harry Bosch jednodušší, že má jisté možnosti, i když občas za hranou, aby řešil věci po svém.

Nedávno jste také načel dvě povídky do audioknihy Agathy Christie Svědkyně obžaloby. Posloucháte vůbec audioknihy? Na to bohužel vůbec nemám čas. Audioknihy pouze načítám a tím pádem také „čtu“ knihy. Občas si poslechnu nějaký jiný vzorek, abych věděl, jak to čtou mí kolegové, jaké jsou trendy, jak je laťka vysoko. Ideální je poslouchat audioknihy v autě, ale já zase nejždím až tak dlouhé trasy, a pokud ano, tak většinou s rodinou, kterou to zas až tak nezajímá. Klukům je dvanáct a devět let, takže těm nemůžu pouštět věci, které by zajímaly mne.

U práce na Svědkyni obžaloby jste se měli potkat i s otcem Viktorem. Jak to nakonec dopadlo? On se toho natáčení kvůli koronaviru nakonec zatím nezúčastnil a nevím, jak to celé dopadne.

Hráli jste spolu někdy v divadle nebo ve filmu? Naše společné projekty vždycky skončily tak nějak zvláště, do ztracena. Kdysi, v době mých začátků, jsme spolu dělali jednu, z dnešního pohledu ne příliš zdařilou televizní pohádku, kde mi hrál otec – pana krále. Pak jsme spolu zkusili hru pro Divadlo Ungelt, ale pár dnů před premiérou to táta musel ze zdravotních důvodů vzdát a už jsme se k tomu nevrátili. A teď naposledy někoho napadlo, že bychom mohli udělat společnou výstavu obrazů, protože oba dva malujeme. On dělá litografii, já zase maluju akryly. Když se obrazy instalovaly v Divadle Viola a měla být vernisáž, přišel koronavirus a zase z toho sešlo. Teď to tam visí a je to zavřené. Naše společné projekty jsou nějak prokleté.

Co vás vedlo k tomu, že jste se přihlásil na výtvarný kurz? Je to zábava a je to nesmírně uklidňující. Pro mne je to taková terapie, protože v ateliéru je ticho a každý si pracuje u svého stojanu a soustředí se na svou práci. Je to takový meditační okamžik. Doma si maluju sám pro sebe, laicky. Někdo říká: „Ježíš, to je pěkný, já v tom něco vidím!“ a podobně. Ale většinou je to naprosto spontánní proces, kdy něco namaluju, pak to zničím a pak z toho opět něco vznikne. A na kurz jsem se přihlásil proto, abych se naučil základy. Na první hodině jsem měl uhlem nakreslit zmačkaný papír a vyšlo mi z toho takové kubistické grilované kuře. Člověk by ty základy měl znát.

Co se týče mluveného slova, zejména v rozhlasu je jméno Preiss pojem. Cítíte tíhu odpovědnosti, abyste té pověsti dostál? Cítil jsem ji dlouhá léta, ale najednou se to nějak zlomilo, a já jsem si řekl, že jsem tu sám za sebe, že jsem jiný. A tu odpovědnost tedy nesu čistě sám za sebe. Mám pocit, že dneska tomu jménu ostudu nedělám. Dosáhl jsem úrovně, za kterou se nemusím stydět.

Zmínil jste, že namlouváte i cestopisné a přírodopisné dokumenty, které také sám rád sledujete. Co vás na nich tak fascinuje? Tak já jsem od přírody cestovatel. Strašně rád bych se do některých končin světa podíval, ale nemám na to ani čas, ani prostředky, a tohle je pro mne takové cestování „prstem po mapě“, nebo spíše očima po obrazovce. Když dokument namlouvám, nemám šanci ho vidět celý, protože se různě přeskakuje a čtu jenom ty své úseky, takže z toho mnohdy vůbec nic nemám. Proto jsem rád, když se pak na film můžu podívat vcelku. Nedívám se jen na to, co jsem namluvil, sleduju cokoliv o cestování, fascinuje mě podmořský svět, divočina, prostě příroda ve všech formách, a říkám si, jak to ten pán Bůh geniálně vymyslel. Jenom člověk se to neustále snaží pozměnit k obrazu svému a na to asi také zajde, pokud s tím něco neudělá.

Co s tím děláte vy? Třídíte odpad a podobně? To je samozřejmost. I naše děti to bezvadně ovládají. Myslím, že generace, které přijdou po nás, se budou muset zase naučit životu v souladu s přírodou. To je jediná šance, snažit se minimalizovat využívání zdrojů. Protože my žijeme v neskutečném blahobytu, i když si to nepřipouštíme. Zvykli jsme si na vysoký životní standard. A právě když člověk cestuje, zjistí, jak málo jinde stačí lidem k životu. Žijeme v bezbřehém blahobytu, nadužíváme věci, nevážíme si jich, jsme spotřební... Můj syn si teď na YouTube pouští videa, jak se v Číně vyrábí všechno možné, a já si říkám, kam všechny ty výrobky přijdou, až přestanou sloužit? Země je přece musí nějak strávit. To je obrovský problém. A co se týče mého příspěvku k záchraně přírody, letos jsme si třeba nekupovali vánoční stromek, ale vzali jsme si jeden z výřezu, který by se vyhodil, od známého lesníka. A na to konto jsme se s ním domluvili, že si uděláme brigádu a půjdeme k němu do lesa na Vysočině s klukama sázet stromky. I kdybychom jich zasadili dvacet, myslím, že to má smysl. Takovým způsobem se dá aspoň v tom našem mikrosvětě pomáhat.

Byval jste komunálním politikem v Kunraticích. Změnilo to váš pohled na politiky a jejich motivace? Byl jsem spíše posledním spravedlivým a velkým naivou, když jsem do politiky vstupoval. Vlastně jsem se nechal ukecat, abych se objevil na kandidátce, a vůbec jsem nedoufal, že mě někdo zvolí. Pak jsem se dostal do zastupitelstva hned na druhém místě za starostkou ODS a začaly starosti. Je to spousta povinností a na komunální úrovni

nemáte žádné námětky a lidi, kteří by vás mohli zastupovat. Musíte se naučit věci, se kterými jste v životě nepřišel do styku. Abyste se vůbec orientoval, musíte nastudovat zákony a ovládnout terminologii. A když jsem potom zjistil, že některé věci diplomaticky řečeno „běží samospádem“, jsou dopředu vymyšlené a zajištěné a vy žijete v domnění, že tohle výběrové řízení je čisté, ačkoliv vítěz je od začátku dohodnutý, vzalo mi to vítr z plachet. Když proti tomu začnete bojovat, stanete se nepřítelem v očích všech, protože podkopáváte něco, co už nějakou dobu běží, a tím pádem se stáváte problémovým. Je to boj s větrnými mlýny. Hrozně mě to otrávil, takže jsem ještě před koncem funkčního období odstoupil a nechal jsem své místo většímu tygroví, svému kolegovi, u kterého jsem doufal, že ho to nesemele. Je tam dodnes, takže to asi byla dobrá volba...

Vidíte nějakou naději, že by se to mohlo změnit? Vidím na naší politické scéně lidi, kteří jsou slušní, a věřím jim. Mám určitý instinkt, který jako herec mít musím. Myslím, že jedním ze základů dobrého herce je mít smysl pro empatii, schopnost vcítovat se do druhých. Já ty lidi tedy cítím a vidím je. Jejich problém ale je, že nemají takovou razanci a marketingově populistický rozmach, aby oslovili většinu. Vládnoucí garnitura tohle má a k tomu navíc dobré trávení, aby šla přes mrtvoly a překonala úplně všechno. Takže ti dobří mají z mého pohledu velmi malou šanci ji překonat, pokud nechtějí jít stejnou cestou špinavých mechanismů. Jediný, kdo je tomu schopen s jistou vervou čelit, je Pavel Novotný (starosta městské části Praha-Řeporyje – pozn. red.), který pojmenovává věci pravými jmény, ale z celospolečenského hlediska vypadá jako totální exot. Bohužel i proto, že se neumí stáhnout a přednést své názory kultivovaně. Je hodně vulgární, což pro spoustu lidí není stravitelné. Takže situace je hodně komplikovaná. Kdybych měl být prorokem, tak si myslím, že ještě jedno volební období to takhle bude trvat. Je to jenom o občanech, kteří musejí prohlédnout. Měli by sledovat konání této vlády a její vládnutí v souvislostech a hlavně se informovat z více nezávislých zdrojů.

Máte dva syny a jednu dceru. Zasáhlo je nějak herectví, což je u vás rodinná tradice? Moje dcera se herectví naštěstí nevěnuje, je v prvním ročníku mediálních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Starší syn na herectví zatím nevypadá, ale mladší je docela komediant. Přál bych si, aby dělali něco jiného, třeba obyčejné poctivé řemeslo, protože herectví je strašně vrtkavé a nejisté. Rozhodně jim to nebudu rozmlouvat, ale pokusím se doporučovat jiné možnosti.

Na co se momentálně těšíte? Ještě donedávna jsem se těšil na květnovou cestu do Portugalska, která je samozřejmě zrušená. Pak jsem se moc těšil na letní dovolenou. Tam už také vím, že bude na našem území někde na chalupě. Ale nevádí mi to. Já se vlastně těším na každý další den. Jsem celkem šťastný a celá tahle koronavirová situace mi přijde naprosto přirozená. Asi jsme se potřebovali všichni zastavit. Víím, že to bude mít nedozírné ekonomické následky a někteří lidé to budou mít opravdu těžké – rozhodně jim to nepřeju, ale myslím, že to uskromnění se, zastavení a to, že jsme všichni spolu doma, i když si občas jdeme na nervy, je dobře. A hlavně planeta si trochu oddechne. Jenom toho letového provozu, co ubylo... Myslím, že nic není samo sebou, my lidi si to děláme sami. Občas taková epidemie prostě přijde. Je to přírodní výběr. Jen se jí dneska zaplaťpánbůh dokážeme lépe bránit.

Martin Preiss Narodil se 14. 6. 1973 v Praze do herecké rodiny Viktora a Jany Preissových. Už během studií na pražské DAMU hostoval v Národním divadle a po škole nastoupil do angažmá v plzeňském Divadle Josefa Kajetána Tyla. V roce 1998 se vrátil do souboru Národního divadla už jako stálý člen činohry. V letech 2005–2012 hrál v Divadle Na Jezerce a Pod Palmovkou. V současné době je na volné noze a divadlo nehraje. Proslavil se také jako moderátor soutěžního pořadu *Chcete být milionářem?* (2003–2004), často spolupracuje s dabingem, čte audioknihy a pravidelně se objevuje v televizních seriálech (*Krejzovi*, *Doktoři z Počátků*, *Velmi křehké vztahy*, *Tři králové*, *Nemocnice na kraji města III*, *Arrowsmith*, *Specialisté*) a filmech (*Případ pro rybáře*, *Sjezd abiturientů* a další). Je podruhé ženatý, z prvního manželství má dospělou dceru Viktorii. Jeho současnou manželkou je herečka Martina Preissová, s níž vychovává syny Matouše a Šimona.

URL| <https://ceskokrumlovsky.denik.cz/spolecnost/martin-preiss2020.html>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
ceskokrumlovsky.denik.cz (*Společnost*)

Herec Martin Preiss: Naše společné projekty s tátou jsou nějaké prokleté

10.5.2020 jablonecky.denik.cz str. 00 Společnost
Filip Lukeš

Martin Preiss dlouhá léta cítil tíhu odpovědnosti za své příjmení, které proslavil jeho otec Viktor. Dnes už si je jistý, že mu ostudu nedělá. Na rozdíl od táty sice nehraje divadlo, ale je vyhledávaným rozhlasovým a dabingovým hercem, takže má dost práce i v časech koronaviru.

"Jak se vás dotkla opatření vlády kvůli koronaviru? Já nějakou velkou změnu nepocítuji, protože pracuji hodně individuálně a nehraji v divadle. Čtu audioknihy, chodím do dabingu a dělám rozhlasové a televizní reklamy. A to se dá zvládat i v současné situaci, samozřejmě za dodržení přísných hygienických opatření. Pochopitelně trochu riskuji, protože vždycky může být něco ve vzduchu, ale to je riziko podnikání. Virus můžu chytit stejně tak v hypermarketu. Na druhou stranu se mě to dotklo třeba tak, že jsem měl točit jeden díl detektivního seriálu Hlava medúzy s režisérem Filipem Renčem, což je pozastaveno na neurčito.

Jak tedy trávíte své dny v režimu plném omezení? Naštěstí máme k dispozici zahradu a bydlíme hned vedle lesa, takže tam chodíme. Ale paradoxně v lese je teď víc lidí než na ulici. Byli jsme také na chalupě, měli jsme na to čas, protože moje žena nemá práci vůbec. Národní divadlo je uzavřené, DAMU, kde učí, také stojí a seriál Slunečná se jí také zastavil, takže je doma a už si kouše nehty a jdeme jí všichni na nervy. Já mám aspoň možnost občasného pracovního úniku. A ve všední dny občas vyrazíme na procházku za Prahu, kde víme, že koncentrace lidí nebude tak velká.

O váš hlas je naštěstí zájem. Mluví jím třeba detektiv Harry Bosch z krimisérie mistra románu noir Michaela Connellyho na audioknihách Černá ozvěna a Černý led, které vyšly loni. Když máte namluvit takový kus textu, připravujete se na to, žijete s ním, možná se vám o něm zdá. Nemrzí vás, když to pak skončí? Co se týče Harryho Bosche, tak vím, že Michael Connelly napsal zatím šest dílů, jestli se nemýlím, takže je perspektiva, že to bude pokračovat. Teď mám za sebou dva díly a ve výhledu je třetí. Když natáčení skončí, je to pro mne takové dvojlomné, sladkobolné – na jednu stranu jsem rád, protože je to vždycky velká kláda. Je tam hodně postav, takže se musím promítat do mužských i ženských hlasů, které mezi sebou komunikují. Už je to někdy na hranici dramatické tvorby. Kdyby to dělal Český rozhlas, tak by jistě obsadil vícero lidí. A po tom oddechnutí po určité době zase nastane určitý hlad. Takhle to chodí. Vždycky se naštěstí naskytne něco dalšího.

Když se ještě vrátím k detektivovi Harrymu Boschovi, je vám něčím blízký? Samozřejmě, je napsaný velmi sympaticky. Je to takový ten syžet osamělých vlků ošlehaných osudem. Mnohdy jde hlavou proti zdi a překračuje zažitě kodexy detektivní práce. To musí, aby byl zajímavý a populární. A mně se také občas chce rovnou jít a někomu jednu vrazit. Nemyslím ve svém okolí, ale mnohdy, když ve zprávách vidím některé naše čelní představitele, bych to nejradši řešil denefestrací. Ale to bohužel nejde. V tomhle to má Harry Bosch jednodušší, že má jisté možnosti, i když občas za hranou, aby řešil věci po svém.

Nedávno jste také načetl dvě povídky do audioknihy Agathy Christie Svědkyně obžaloby. Posloucháte vůbec audioknihy? Na to bohužel vůbec nemám čas. Audioknihy pouze načítám a tím pádem také „čtu“ knihy. Občas si poslechnu nějaký jiný vzorek, abych věděl, jak to čtou mí kolegové, jaké jsou trendy, jak je laťka vysoko. Ideální je poslouchat audioknihy v autě, ale já zase nejzdím až tak dlouhé trasy, a pokud ano, tak většinou s rodinou, kterou to zas až tak nezajímá. Klukům je dvanáct a devět let, takže těm nemůžu pouštět věci, které by zajímaly mne.

U práce na Svědkyni obžaloby jste se měli potkat i s otcem Viktorem. Jak to nakonec dopadlo? On se toho natáčení kvůli koronaviru nakonec zatím nezúčastnil a nevím, jak to celé dopadne.

Hráli jste spolu někdy v divadle nebo ve filmu? Naše společné projekty vždycky skončily tak nějak zvláště, do ztracena. Kdysi, v době mých začátků, jsme spolu dělali jednu, z dnešního pohledu ne příliš zdařilou televizní pohádku, kde mi hrál otec – pana krále. Pak jsme spolu zkusili hru pro Divadlo Ungelt, ale pár dnů před premiérou to táta musel ze zdravotních důvodů vzdát a už jsme se k tomu nevrátili. A teď naposledy někoho napadlo, že bychom mohli udělat společnou výstavu obrazů, protože oba dva malujeme. On dělá litografii, já zase maluju akryly. Když se obrazy instalovaly v Divadle Viola a měla být vernisáž, přišel koronavirus a zase z toho sešlo. Teď to tam visí a je to zavřené. Naše společné projekty jsou nějak prokleté.

Co vás vedlo k tomu, že jste se přihlásil na výtvarný kurz? Je to zábava a je to nesmírně uklidňující. Pro mne je to taková terapie, protože v ateliéru je ticho a každý si pracuje u svého stojanu a soustředí se na svou práci. Je to takový meditační okamžik. Doma si maluju sám pro sebe, laicky. Někdo říká: „Ježíš, to je pěkný, já v tom něco vidím!“ a podobně. Ale většinou je to naprosto spontánní proces, kdy něco namaluju, pak to zničím a pak z

toho opět něco vznikne. A na kurz jsem se přihlásil proto, abych se naučil základy. Na první hodině jsem měl uhlem nakreslit zmačkaný papír a vyšlo mi z toho takové kubistické grilované kuře. Člověk by ty základy měl znát.

Co se týče mluveného slova, zejména v rozhlasu je jméno Preiss pojem. Cítíte tíhu odpovědnosti, abyste té pověsti dostál?Cítil jsem ji dlouhá léta, ale najednou se to nějak zlomilo, a já jsem si řekl, že jsem tu sám za sebe, že jsem jiný. A tu odpovědnost tedy nesu čistě sám za sebe. Mám pocit, že dneska tomu jménu ostudu nedělám. Dosáhl jsem úrovně, za kterou se nemusím stydět.

Zmínil jste, že namlouváte i cestopisné a přírodopisné dokumenty, které také sám rád sledujete. Co vás na nich tak fascinuje?Tak já jsem od přírody cestovatel. Strašně rád bych se do některých končin světa podíval, ale nemám na to ani čas, ani prostředky, a tohle je pro mne takové cestování „prstem po mapě“, nebo spíše očima po obrazovce. Když dokument namlouvám, nemám šanci ho vidět celý, protože se různě přeskakuje a čtu jenom ty své úseky, takže z toho mnohdy vůbec nic nemám. Proto jsem rád, když se pak na film můžu podívat vcelku. Nedívám se jen na to, co jsem namluvil, sleduju cokoliv o cestování, fascinuje mě podmořský svět, divočina, prostě příroda ve všech formách, a říkám si, jak to ten pán Bůh geniálně vymyslel. Jenom člověk se to neustále snaží pozměnit k obrazu svému a na to asi také zajde, pokud s tím něco neudělá.

Co s tím děláte vy? Třídíte odpad a podobně?To je samozřejmost. I naše děti to bezvadně ovládají. Myslím, že generace, které přijdou po nás, se budou muset zase naučit životu v souladu s přírodou. To je jediná šance, snažit se minimalizovat využívání zdrojů. Protože my žijeme v neskutečném blahobytu, i když si to nepřipouštíme. Zvykli jsme si na vysoký životní standard. A právě když člověk cestuje, zjistí, jak málo jinde stačí lidem k životu. Žijeme v bezbřehém blahobytu, nadužíváme věci, nevážíme si jich, jsme spotřební... Můj syn si teď na YouTube pouští videa, jak se v Číně vyrábí všechno možné, a já si říkám, kam všechny ty výrobky přijdou, až přestanou sloužit? Země je přece musí nějak strávit. To je obrovský problém. A co se týče mého příspěvku k záchraně přírody, letos jsme si třeba nekupovali vánoční stromek, ale vzali jsme si jeden z výřezu, který by se vyhodil, od známého lesníka. A na to konto jsme se s ním domluvili, že si uděláme brigádu a půjdeme k němu do lesa na Vysočině s klukama sázet stromky. I kdybychom jich zasadili dvacet, myslím, že to má smysl. Takovým způsobem se dá aspoň v tom našem mikrosvětě pomáhat.

Býval jste komunálním politikem v Kunraticích. Změnilo to váš pohled na politiky a jejich motivace?Byl jsem spíše posledním spravedlivým a velkým naivou, když jsem do politiky vstupoval. Vlastně jsem se nechal ukecat, abych se objevil na kandidátce, a vůbec jsem nedoufal, že mě někdo zvolí. Pak jsem se dostal do zastupitelstva hned na druhém místě za starostkou ODS a začaly starosti. Je to spousta povinností a na komunální úrovni nemáte žádné námětky a lidi, kteří by vás mohli zastupovat. Musíte se naučit věci, se kterými jste v životě nepřišel do styku. Abyste se vůbec orientoval, musíte nastudovat zákony a ovládnout terminologii. A když jsem potom zjistil, že některé věci diplomaticky řečeno „běží samospádem“, jsou dopředu vymyšlené a zajištěné a vy žijete v domnění, že tohle výběrové řízení je čisté, ačkoliv vítěz je od začátku dohodnutý, vzalo mi to vítr z plachet. Když proti tomu začnete bojovat, stanete se nepřítelem v očích všech, protože podkopáváte něco, co už nějakou dobu běží, a tím pádem se stáváte problémovým. Je to boj s větrnými mlýny. Hrozně mě to otrávil, takže jsem ještě před koncem funkčního období odstoupil a nechal jsem své místo většímu tygrovi, svému kolegovi, u kterého jsem doufal, že ho to nesemele. Je tam dodnes, takže to asi byla dobrá volba...

Vidíte nějakou naději, že by se to mohlo změnit?Vidím na naší politické scéně lidi, kteří jsou slušní, a věřím jim. Mám určitý instinkt, který jako herec mít musím. Myslím, že jedním ze základů dobrého herce je mít smysl pro empatii, schopnost vcítovat se do druhých. Já ty lidi tedy cítím a vidím je. Jejich problém ale je, že nemají takovou razanci a marketingově populistický rozmach, aby oslovili většinu. Vládnoucí garnitura tohle má a k tomu navíc dobré trávení, aby šla přes mrtvolu a překonala úplně všechno. Takže ti dobří mají z mého pohledu velmi malou šanci ji překonat, pokud nechtějí jít stejnou cestou špinavých mechanismů. Jediný, kdo je tomu schopen s jistou vervou čelit, je Pavel Novotný (starosta městské části Praha-Řeporyje – pozn. red.), který pojmenovává věci pravými jmény, ale z celospolečenského hlediska vypadá jako totální exot. Bohužel i proto, že se neumí stáhnout a přednést své názory kultivovaně. Je hodně vulgární, což pro spoustu lidí není stravitelné. Takže situace je hodně komplikovaná. Kdybych měl být prorokem, tak si myslím, že ještě jedno volební období to takhle bude trvat. Je to jenom o občanech, kteří musejí prohlédnout. Měli by sledovat konání této vlády a její vládnutí v souvislostech a hlavně se informovat z více nezávislých zdrojů.

Máte dva syny a jednu dceru. Zasáhlo je nějak herectví, což je u vás rodinná tradice?Moje dcera se herectví našťastí nevěnuje, je v prvním ročníku mediálních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Starší syn na herectví zatím nevyvádá, ale mladší je docela komediant. Přál bych si, aby dělali něco jiného, třeba obyčejně

poctivé řemeslo, protože herectví je strašně vrtkavé a nejisté. Rozhodně jim to nebudu rozmlouvat, ale pokusím se doporučit jiné možnosti.

Na co se momentálně těšíte? Ještě donedávna jsem se těšil na květnovou cestu do Portugalska, která je samozřejmě zrušená. Pak jsem se moc těšil na letní dovolenou. Tam už také vím, že bude na našem území někde na chalupě. Ale nevádí mi to. Já se vlastně těším na každý další den. Jsem celkem šťastný a celá tahle koronavirová situace mi přijde naprosto přirozená. Asi jsme se potřebovali všichni zastavit. Víím, že to bude mít nedozírné ekonomické následky a někteří lidé to budou mít opravdu těžké – rozhodně jim to nepřeju, ale myslím, že to uskromnění se, zastavení a to, že jsme všichni spolu doma, i když si občas jdeme na nervy, je dobře. A hlavně planeta si trochu oddechne. Jenom toho letového provozu, co ubylo... Myslím, že nic není samo sebou, my lidé si to děláme sami. Občas taková epidemie prostě přijde. Je to přírodní výběr. Jen se jí dneska zaplatit pánbůh dokážeme lépe bránit.

Martin Preiss Narodil se 14. 6. 1973 v Praze do herecké rodiny Viktora a Jany Preissových. Už během studií na pražské DAMU hostoval v Národním divadle a po škole nastoupil do angažmá v plzeňském Divadle Josefa Kajetána Tyla. V roce 1998 se vrátil do souboru Národního divadla už jako stálý člen činohry. V letech 2005–2012 hrál v Divadle Na Jezerce a Pod Palmovkou. V současné době je na volné noze a divadlo nehraje. Proslavil se také jako moderátor soutěžního pořadu *Chcete být milionářem?* (2003–2004), často spolupracuje s dabingem, čte audioknihy a pravidelně se objevuje v televizních seriálech (*Krejzovi*, *Doktoři z Počátků*, *Velmi křehké vztahy*, *Tři králové*, *Nemocnice na kraji města III*, *Arrowsmith*, *Specialisté*) a filmech (*Případ pro rybáře*, *Sjezd abiturientů* a další). Je podruhé ženatý, z prvního manželství má dospělou dceru Viktorii. Jeho současnou manželkou je herečka Martina Preissová, s níž vychovává syny Matouše a Šimona.

URL | <https://jablonecky.denik.cz/spolecnost/martin-preiss2020.html>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
jablonecky.denik.cz (*Společnost*)

Herec Martin Preiss: Naše společné projekty s tátou jsou nějaké prokleté

10.5.2020 kuthorsky.denik.cz str. 00 **Společnost**

Filip Lukeš

Martin Preiss dlouhá léta cítil tíhu odpovědnosti za své příjmení, které proslavil jeho otec Viktor. Dnes už si je jistý, že mu ostudu nedělá. Na rozdíl od táty sice nehraje divadlo, ale je vyhledávaným rozhlasovým a dabingovým hercem, takže má dost práce i v časech koronaviru.

"Jak se vás dotkla opatření vlády kvůli koronaviru? Já nějakou velkou změnu nepocítuji, protože pracuji hodně individuálně a nehraji v divadle. Čtu audioknihy, chodím do dabingu a dělám rozhlasové a televizní reklamy. A to se dá zvládat i v současné situaci, samozřejmě za dodržení přísných hygienických opatření. Pochopitelně trochu riskuji, protože vždycky může být něco ve vzduchu, ale to je riziko podnikání. Virus můžu chytit stejně tak v hypermarketu. Na druhou stranu se mě to dotklo třeba tak, že jsem měl točit jeden díl detektivního seriálu *Hlava medúzy* s režisérem Filipem Renčem, což je pozastaveno na neurčito.

Jak tedy trávíte své dny v režimu plném omezení? Naštěstí máme k dispozici zahradu a bydlíme hned vedle lesa, takže tam chodíme. Ale paradoxně v lese je teď víc lidí než na ulici. Byli jsme také na chalupě, měli jsme na to čas, protože moje žena nemá práci vůbec. Národní divadlo je uzavřené, DAMU, kde učí, také stojí a seriál *Slunečná* se jí také zastavil, takže je doma a už si kouše nehty a jdeme jí všichni na nervy. Já mám aspoň možnost občasných pracovních úniků. A ve všední dny občas vyrazíme na procházku za Prahu, kde víme, že koncentrace lidí nebude tak velká.

O váš hlas je naštěstí zájem. Mluví jím třeba detektiv Harry Bosch z krimisérie mistra románu noir Michaela Connellyho na audioknihách *Černá ozvěna* a *Černý led*, které vyšly loni. Když máte namluvit takový kus textu, připravujete se na to, žijete s ním, možná se vám o něm zdá. Nemrzí vás, když to pak skončí? Co se týče Harryho Bosche, tak vím, že Michael Connelly napsal zatím šest dílů, jestli se nemýlím, takže je perspektiva, že

to bude pokračovat. Teď mám za sebou dva díly a ve výhledu je třetí. Když natáčení skončí, je to pro mne takové dvojlomné, sladkobolné – na jednu stranu jsem rád, protože je to vždycky velká kláda. Je tam hodně postav, takže se musím promítat do mužských i ženských hlasů, které mezi sebou komunikují. Už je to někdy na hranici dramatické tvorby. Kdyby to dělal Český rozhlas, tak by jistě obsadil vícero lidí. A po tom oddechnutí po určité době zase nastane určitý hlad. Takhle to chodí. Vždycky se naštěstí naskytne něco dalšího.

Když se ještě vrátím k detektivovi Harrymu Boschovi, je vám něčím blízký? Samozřejmě, je napsaný velmi sympaticky. Je to takový ten syžet osamělých vlků ošlehaných osudem. Mnohdy jde hlavou proti zdi a překračuje zažité kodexy detektivní práce. To musí, aby byl zajímavý a populární. A mně se také občas chce rovnou jít a někomu jednu vrazit. Nemyslím ve svém okolí, ale mnohdy, když ve zprávách vidím některé naše čelní představitele, bych to nejradši řešil denefestrací. Ale to bohužel nejde. V tomhle to má Harry Bosch jednodušší, že má jisté možnosti, i když občas za hranou, aby řešil věci po svém.

Nedávno jste také načetl dvě povídky do audioknihy Agathy Christie Svědkyně obžaloby. Posloucháte vůbec audioknihy? Na to bohužel vůbec nemám čas. Audioknihy pouze načítám a tím pádem také „čtu“ knihy. Občas si poslechnu nějaký jiný vzorek, abych věděl, jak to čtou mí kolegové, jaké jsou trendy, jak je laťka vysoko. Ideální je poslouchat audioknihy v autě, ale já zase nejzdím až tak dlouhé trasy, a pokud ano, tak většinou s rodinou, kterou to zas až tak nezajímá. Klukům je dvanáct a devět let, takže těm nemůžu pouštět věci, které by zajímaly mne.

U práce na Svědkyni obžaloby jste se měli potkat i s otcem Viktorem. Jak to nakonec dopadlo? On se toho natáčení kvůli koronaviru nakonec zatím nezúčastnil a nevím, jak to celé dopadne.

Hráli jste spolu někdy v divadle nebo ve filmu? Naše společné projekty vždycky skončily tak nějak zvláště, do ztracena. Kdysi, v době mých začátků, jsme spolu dělali jednu, z dnešního pohledu ne příliš zdařilou televizní pohádku, kde mi hrál otec – pana krále. Pak jsme spolu zkusili hru pro Divadlo Ungelt, ale pár dnů před premiérou to táta musel ze zdravotních důvodů vzdát a už jsme se k tomu nevrátili. A teď naposledy někoho napadlo, že bychom mohli udělat společnou výstavu obrazů, protože oba dva malujeme. On dělá litografii, já zase maluju akryly. Když se obrazy instalovaly v Divadle Viola a měla být vernisáž, přišel koronavirus a zase z toho sešlo. Teď to tam visí a je to zavřené. Naše společné projekty jsou nějak prokleté.

Co vás vedlo k tomu, že jste se přihlásil na výtvarný kurz? Je to zábava a je to nesmírně uklidňující. Pro mne je to taková terapie, protože v ateliéru je ticho a každý si pracuje u svého stojanu a soustředí se na svou práci. Je to takový meditační okamžik. Doma si maluju sám pro sebe, laicky. Někdo říká: „Ježíš, to je pěkný, já v tom něco vidím!“ a podobně. Ale většinou je to naprosto spontánní proces, kdy něco namaluju, pak to zničím a pak z toho opět něco vznikne. A na kurz jsem se přihlásil proto, abych se naučil základy. Na první hodině jsem měl uhlem nakreslit zmačkaný papír a vyšlo mi z toho takové kubistické grilované kuře. Člověk by ty základy měl znát.

Co se týče mluveného slova, zejména v rozhlasu je jméno Preiss pojem. Cítíte tíhu odpovědnosti, abyste té pověsti dostal? Cítil jsem ji dlouhá léta, ale najednou se to nějak zlomilo, a já jsem si řekl, že jsem tu sám za sebe, že jsem jiný. A tu odpovědnost tedy nesu čistě sám za sebe. Mám pocit, že dneska tomu jménu ostudu nedělám. Dosáhl jsem úrovně, za kterou se nemusím stydět.

Zmínil jste, že namlouváte i cestopisné a přírodopisné dokumenty, které také sám rád sledujete. Co vás na nich tak fascinuje? Tak já jsem od přírody cestovatel. Strašně rád bych se do některých končin světa podíval, ale nemám na to ani čas, ani prostředky, a tohle je pro mne takové cestování „prstem po mapě“, nebo spíše očima po obrazovce. Když dokument namlouvám, nemám šanci ho vidět celý, protože se různě přeskakuje a čtu jenom ty své úseky, takže z toho mnohdy vůbec nic nemám. Proto jsem rád, když se pak na film můžu podívat vcelku. Nedívám se jen na to, co jsem namluvil, sleduju cokoliv o cestování, fascinuje mě podmořský svět, divočina, prostě příroda ve všech formách, a říkám si, jak to ten pán Bůh geniálně vymyslel. Jenom člověk se to neustále snaží pozměnit k obrazu svému a na to asi také zajde, pokud s tím něco neudělá.

Co s tím děláte vy? Třídíte odpad a podobně? To je samozřejmost. I naše děti to bezvadně ovládají. Myslím, že generace, které přijdou po nás, se budou muset zase naučit životu v souladu s přírodou. To je jediná šance, snažit se minimalizovat využívání zdrojů. Protože my žijeme v neskutečném blahobytu, i když si to nepřipouštíme. Zvykli jsme si na vysoký životní standard. A právě když člověk cestuje, zjistí, jak málo jinde stačí lidem k životu. Žijeme v bezbřehém blahobytu, nadužíváme věci, nevážíme si jich, jsme spotřební... Můj syn si teď na YouTube pouští videa, jak se v Číně vyrábí všechno možné, a já si říkám, kam všechny ty výrobky přijdou, až přestanou sloužit? Země je přece musí nějak strávit. To je obrovský problém. A co se týče mého příspěvku k záchraně přírody, letos jsme si třeba nekupovali vánoční stromek, ale vzali jsme si jeden z výřezu,

kteřý by se vyhodil, od známého lesníka. A na to konto jsme se s ním domluvili, že si uděláme brigádu a půjdeme k němu do lesa na Vysočině s klukama sázet stromky. I kdybychom jich zasadili dvacet, myslím, že to má smysl. Takovým způsobem se dá aspoň v tom našem mikrosvětě pomáhat.

Býval jste komunálním politikem v Kunraticích. Změnilo to váš pohled na politiky a jejich motivace? Byl jsem spíše posledním spravedlivým a velkým naivou, když jsem do politiky vstupoval. Vlastně jsem se nechal ukecat, abych se objevil na kandidátce, a vůbec jsem nedoufal, že mě někdo zvolí. Pak jsem se dostal do zastupitelstva hned na druhém místě za starostkou ODS a začaly starosti. Je to spousta povinností a na komunální úrovni nemáte žádné námětky a lidi, kteří by vás mohli zastupovat. Musíte se naučit věci, se kterými jste v životě nepřišel do styku. Abyste se vůbec orientoval, musíte nastudovat zákony a ovládnout terminologii. A když jsem potom zjistil, že některé věci diplomaticky řečeno „běží samospádem“, jsou dopředu vymyšlené a zajištěné a vy žijete v domněnku, že tohle výběrové řízení je čisté, ačkoliv vítěz je od začátku dohodnutý, vzalo mi to vítr z plachet. Když proti tomu začnete bojovat, stanete se nepřítelem v očích všech, protože podkopáváte něco, co už nějakou dobu běží, a tím pádem se stáváte problémovým. Je to boj s větrnými mlýny. Hrozně mě to otrávil, takže jsem ještě před koncem funkčního období odstoupil a nechal jsem své místo většímu tygroví, svému kolegovi, u kterého jsem doufal, že ho to nesemele. Je tam dodnes, takže to asi byla dobrá volba...

Vidíte nějakou naději, že by se to mohlo změnit? Vidím na naší politické scéně lidi, kteří jsou slušní, a věřím jim. Mám určitý instinkt, který jako herec mít musím. Myslím, že jedním ze základů dobrého herce je mít smysl pro empatii, schopnost vcítovat se do druhých. Já ty lidi tedy cítím a vidím je. Jejich problém ale je, že nemají takovou razanci a marketingově populistický rozmach, aby oslovili většinu. Vládnoucí garnitura tohle má a k tomu navíc dobré trávení, aby šla přes mrtvoly a překonala úplně všechno. Takže ti dobří mají z mého pohledu velmi malou šanci ji překonat, pokud nechtějí jít stejnou cestou špinavých mechanismů. Jediný, kdo je tomu schopen s jistou vervou čelit, je Pavel Novotný (starosta městské části Praha-Řeporyje – pozn. red.), který pojmenovává věci pravými jmény, ale z celospolečenského hlediska vypadá jako totální exot. Bohužel i proto, že se neumí stáhnout a přednést své názory kultivovaně. Je hodně vulgární, což pro spoustu lidí není stravitelné. Takže situace je hodně komplikovaná. Kdybych měl být prorokem, tak si myslím, že ještě jedno volební období to takhle bude trvat. Je to jenom o občanech, kteří musejí prohlédnout. Měli by sledovat konání této vlády a její vládnutí v souvislostech a hlavně se informovat z více nezávislých zdrojů.

Máte dva syny a jednu dceru. Zasáhlo je nějak herectví, což je u vás rodinná tradice? Moje dcera se herectví našťastí nevěnuje, je v prvním ročníku mediálních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Starší syn na herectví zatím nevypadá, ale mladší je docela komediant. Přál bych si, aby dělali něco jiného, třeba obyčejné poctivé řemeslo, protože herectví je strašně vrtkavé a nejisté. Rozhodně jim to nebudu rozmlouvat, ale pokusím se doporučovat jiné možnosti.

Na co se momentálně těšíte? Ještě donedávna jsem se těšil na květnovou cestu do Portugalska, která je samozřejmě zrušená. Pak jsem se moc těšil na letní dovolenou. Tam už také vím, že bude na našem území někde na chalupě. Ale nevadí mi to. Já se vlastně těším na každý další den. Jsem celkem šťastný a celá tahle koronavirová situace mi přijde naprosto přirozená. Asi jsme se potřebovali všichni zastavit. Víím, že to bude mít nedozírné ekonomické následky a někteří lidé to budou mít opravdu těžké – rozhodně jim to nepřeju, ale myslím, že to uskromnění se, zastavení a to, že jsme všichni spolu doma, i když si občas jdeme na nervy, je dobře. A hlavně planeta si trochu oddychne. Jenom toho letového provozu, co ubylo... Myslím, že nic není samo sebou, my lidé si to děláme sami. Občas taková epidemie prostě přijde. Je to přírodní výběr. Jen se jí dneska zaplatit pánbůh dokážeme lépe bránit.

Martin Preiss Narodil se 14. 6. 1973 v Praze do herecké rodiny Viktora a Jany Preissových. Už během studií na pražské DAMU hostoval v Národním divadle a po škole nastoupil do angažmá v plzeňském Divadle Josefa Kajetána Tyla. V roce 1998 se vrátil do souboru Národního divadla už jako stálý člen činohry. V letech 2005–2012 hrál v Divadle Na Jezerce a Pod Palmovkou. V současné době je na volné noze a divadlo nehraje. Proslavil se také jako moderátor soutěžního pořadu Chcete být milionářem? (2003–2004), často spolupracuje s dabingem, čte audioknihy a pravidelně se objevuje v televizních seriálech (Krejzovi, Doktoři z Počátků, Velmi křehké vztahy, Tři králové, Nemocnice na kraji města III, Arrowsmith, Specialisté) a filmech (Případ pro rybáře, Sjezd abiturientů a další). Je podruhé ženatý, z prvního manželství má dospělou dceru Viktorii. Jeho současnou manželkou je herečka Martina Preissová, s níž vychovává syny Matouše a Šimona.

URL | <https://kutnohorsky.denik.cz/spolecnost/martin-preiss2020.html>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
kutnohorsky.denik.cz (*Společnost*)

Herec Martin Preiss: Naše společné projekty s tátou jsou nějaké prokleté

10.5.2020 liberecky.denik.cz str. 00 Společnost

Filip Lukeš

Martin Preiss dlouhá léta cítil tíhu odpovědnosti za své příjmení, které proslavil jeho otec Viktor. Dnes už si je jistý, že mu ostudu nedělá. Na rozdíl od táty sice nehraje divadlo, ale je vyhledávaným rozhlasovým a dabingovým hercem, takže má dost práce i v časech koronaviru.

"Jak se vás dotkla opatření vlády kvůli koronaviru? Já nějakou velkou změnu nepociťuji, protože pracuji hodně individuálně a nehraji v divadle. Čtu audioknihy, chodím do dabingu a dělám rozhlasové a televizní reklamy. A to se dá zvládat i v současné situaci, samozřejmě za dodržení přísných hygienických opatření. Pochopitelně trochu riskuji, protože vždycky může být něco ve vzduchu, ale to je riziko podnikání. Virus můžu chytit stejně tak v hypermarketu. Na druhou stranu se mě to dotklo třeba tak, že jsem měl točit jeden díl detektivního seriálu Hlava medúzy s režisérem Filipem Renčem, což je pozastaveno na neurčito.

Jak tedy trávíte své dny v režimu plném omezení? Naštěstí máme k dispozici zahradu a bydlíme hned vedle lesa, takže tam chodíme. Ale paradoxně v lese je teď víc lidí než na ulici. Byli jsme také na chalupě, měli jsme na to čas, protože moje žena nemá práci vůbec. Národní divadlo je uzavřené, DAMU, kde učí, také stojí a seriál Slunečná se jí také zastavil, takže je doma a už si kouše nehty a jdeme jí všichni na nervy. Já mám aspoň možnost občasného pracovního úniku. A ve všední dny občas vyrazíme na procházku za Prahu, kde víme, že koncentrace lidí nebude tak velká.

O váš hlas je naštěstí zájem. Mluví jím třeba detektiv Harry Bosch z krimisérie mistra románu noir Michaela Connellyho na audioknihách Černá ozvěna a Černý led, které vyšly loni. Když máte namluvit takový kus textu, připravujete se na to, žijete s ním, možná se vám o něm zdá. Nemrzí vás, když to pak skončí? Co se týče Harryho Bosche, tak vím, že Michael Connelly napsal zatím šest dílů, jestli se nemýlím, takže je perspektiva, že to bude pokračovat. Teď mám za sebou dva díly a ve výhledu je třetí. Když natáčení skončí, je to pro mne takové dvojlomné, sladkobolné – na jednu stranu jsem rád, protože je to vždycky velká kláda. Je tam hodně postav, takže se musím promítat do mužských i ženských hlasů, které mezi sebou komunikují. Už je to někdy na hranici dramatické tvorby. Kdyby to dělal Český rozhlas, tak by jistě obsadil vícero lidí. A po tom oddechnutí po určité době zase nastane určitý hlad. Takhle to chodí. Vždycky se naštěstí naskytne něco dalšího.

Když se ještě vrátím k detektivovi Harrymu Boschovi, je vám něčím blízký? Samozřejmě, je napsaný velmi sympaticky. Je to takový ten syžet osamělých vlků ošlehaných osudem. Mnohdy jde hlavou proti zdi a překračuje zažitě kodexy detektivní práce. To musí, aby byl zajímavý a populární. A mně se také občas chce rovnou jít a někomu jednu vrazit. Nemyslím ve svém okolí, ale mnohdy, když ve zprávách vidím některé naše čelní představitele, bych to nejradši řešil denefestrací. Ale to bohužel nejde. V tomhle to má Harry Bosch jednodušší, že má jisté možnosti, i když občas za hranou, aby řešil věci po svém.

Nedávno jste také načetl dvě povídky do audioknihy Agathy Christie Svědkyně obžaloby. Posloucháte vůbec audioknihy? Na to bohužel vůbec nemám čas. Audioknihy pouze načítám a tím pádem také „čtu“ knihy. Občas si poslechnu nějaký jiný vzorek, abych věděl, jak to čtou mí kolegové, jaké jsou trendy, jak je laťka vysoko. Ideální je poslouchat audioknihy v autě, ale já zase nejedním až tak dlouhé trasy, a pokud ano, tak většinou s rodinou, kterou to zas až tak nezajímá. Klukům je dvanáct a devět let, takže těm nemůžu pouštět věci, které by zajímaly mne.

U práce na Svědkyni obžaloby jste se měli potkat i s otcem Viktorem. Jak to nakonec dopadlo? On se toho natáčení kvůli koronaviru nakonec zatím nezúčastnil a nevím, jak to celé dopadne.

Hráli jste spolu někdy v divadle nebo ve filmu? Naše společné projekty vždycky skončily tak nějak zvláštně, do ztracena. Kdysi, v době mých začátků, jsme spolu dělali jednu, z dnešního pohledu ne příliš zdařilou televizní pohádku, kde mi hrál otec – pana krále. Pak jsme spolu zkusili hru pro Divadlo Ungelt, ale pár dnů před premiérou to táta musel ze zdravotních důvodů vzdát a už jsme se k tomu nevrátili. A teď naposledy někoho

napadlo, že bychom mohli udělat společnou výstavu obrazů, protože oba dva malujeme. On dělá litografii, já zase maluju akryly. Když se obrazy instalovaly v Divadle Viola a měla být vernisáž, přišel koronavirus a zase z toho sešlo. Teď to tam visí a je to zavřené. Naše společné projekty jsou nějak prokleté.

Co vás vedlo k tomu, že jste se přihlásil na výtvarný kurz? Je to zábava a je to nesmírně uklidňující. Pro mne je to taková terapie, protože v ateliéru je ticho a každý si pracuje u svého stojanu a soustředí se na svou práci. Je to takový meditační okamžik. Doma si maluju sám pro sebe, laicky. Někdo říká: „Ježíš, to je pěkný, já v tom něco vidím!“ a podobně. Ale většinou je to naprosto spontánní proces, kdy něco namaluju, pak to zničím a pak z toho opět něco vznikne. A na kurz jsem se přihlásil proto, abych se naučil základy. Na první hodině jsem měl uhlem nakreslit zmačkaný papír a vyšlo mi z toho takové kubistické grilované kuře. Člověk by ty základy měl znát.

Co se týče mluveného slova, zejména v rozhlase je jméno Preiss pojem. Cítíte tíhu odpovědnosti, abyste té pověsti dostal? Cítil jsem ji dlouhá léta, ale najednou se to nějak zlomilo, a já jsem si řekl, že jsem tu sám za sebe, že jsem jiný. A tu odpovědnost tedy nesu čistě sám za sebe. Mám pocit, že dneska tomu jménu ostudu nedělám. Dosáhl jsem úrovně, za kterou se nemusím stydět.

Zmínil jste, že namlouváte i cestopisné a přírodopisné dokumenty, které také sám rád sledujete. Co vás na nich tak fascinuje? Tak já jsem od přírody cestovatel. Strašně rád bych se do některých končin světa podíval, ale nemám na to ani čas, ani prostředky, a tohle je pro mne takové cestování „prstem po mapě“, nebo spíše očima po obrazovce. Když dokument namlouvám, nemám šanci ho vidět celý, protože se různě přeskakuje a čtu jenom ty své úseky, takže z toho mnohdy vůbec nic nemám. Proto jsem rád, když se pak na film můžu podívat vcelku. Nedívám se jen na to, co jsem namluvil, sleduju cokoliv o cestování, fascinuje mě podmořský svět, divočina, prostě příroda ve všech formách, a říkám si, jak to ten pán Bůh geniálně vymyslel. Jenom člověk se to neustále snaží pozměnit k obrazu svému a na to asi také zajde, pokud s tím něco neudělá.

Co s tím děláte vy? Třídíte odpad a podobně? To je samozřejmost. I naše děti to bezvadně ovládají. Myslím, že generace, které přijdou po nás, se budou muset zase naučit životu v souladu s přírodou. To je jediná šance, snažit se minimalizovat využívání zdrojů. Protože my žijeme v neskutečném blahobytu, i když si to nepřipouštíme. Zvykli jsme si na vysoký životní standard. A právě když člověk cestuje, zjistí, jak málo jinde stačí lidem k životu. Žijeme v bezbřehém blahobytu, nadužíváme věci, nevážíme si jich, jsme spotřební... Můj syn si teď na YouTube pouští videa, jak se v Číně vyrábí všechno možné, a já si říkám, kam všechny ty výrobky přijdou, až přestanou sloužit? Země je přece musí nějak strávit. To je obrovský problém. A co se týče mého příspěvku k záchraně přírody, letos jsme si třeba nekupovali vánoční stromek, ale vzali jsme si jeden z výřezu, který by se vyhodil, od známého lesníka. A na to konto jsme se s ním domluvili, že si uděláme brigádu a půjdeme k němu do lesa na Vysočině s klukama sázet stromky. I kdybychom jich zasadili dvacet, myslím, že to má smysl. Takovým způsobem se dá aspoň v tom našem mikrosvětě pomáhat.

Býval jste komunálním politikem v Kunraticích. Změnilo to váš pohled na politiky a jejich motivace? Byl jsem spíše posledním spravedlivým a velkým naivou, když jsem do politiky vstupoval. Vlastně jsem se nechal ukecat, abych se objevil na kandidátce, a vůbec jsem nedoufal, že mě někdo zvolí. Pak jsem se dostal do zastupitelstva hned na druhém místě za starostkou ODS a začaly starosti. Je to spousta povinností a na komunální úrovni nemáte žádné náměstky a lidi, kteří by vás mohli zastupovat. Musíte se naučit věci, se kterými jste v životě nepřišel do styku. Abyste se vůbec orientoval, musíte nastudovat zákony a ovládnout terminologii. A když jsem potom zjistil, že některé věci diplomaticky řečeno „běží samospádem“, jsou dopředu vymyšlené a zajištěné a vy žijete v domnění, že tohle výběrové řízení je čisté, ačkoliv vítěz je od začátku dohodnutý, vzalo mi to vítr z plachet. Když proti tomu začnete bojovat, stanete se nepřítelem v očích všech, protože podkopáváte něco, co už nějakou dobu běží, a tím pádem se stáváte problémovým. Je to boj s větrnými mlýny. Hrozně mě to otrávil, takže jsem ještě před koncem funkčního období odstoupil a nechal jsem své místo většímu tygroví, svému kolegovi, u kterého jsem doufal, že ho to neseeme. Je tam dodnes, takže to asi byla dobrá volba...

Vidíte nějakou naději, že by se to mohlo změnit? Vidím na naší politické scéně lidi, kteří jsou slušní, a věřím jim. Mám určitý instinkt, který jako herec mít musím. Myslím, že jedním ze základů dobrého herce je mít smysl pro empatii, schopnost vcítovat se do druhých. Já ty lidi tedy cítím a vidím je. Jejich problém ale je, že nemají takovou razanci a marketingově populistický rozmach, aby oslovili většinu. Vládnoucí garnitura tohle má a k tomu navíc dobré trávení, aby šla přes mrtvoly a překonala úplně všechno. Takže ti dobří mají z mého pohledu velmi malou šanci ji překonat, pokud nechtějí jít stejnou cestou špinavých mechanismů. Jediný, kdo je tomu schopen s jistou vervou čelit, je Pavel Novotný (starosta městské části Praha-Řeporyje – pozn. red.), který pojmenovává věci pravými jmény, ale z celospolečenského hlediska vypadá jako totální exot. Bohužel i proto,

že se neumí stáhnout a přednést své názory kultivovaně. Je hodně vulgární, což pro spoustu lidí není stravitelné. Takže situace je hodně komplikovaná. Kdybych měl být prorokem, tak si myslím, že ještě jedno volební období to takhle bude trvat. Je to jenom o občanech, kteří musejí prohlédnout. Měli by sledovat konání této vlády a její vládnutí v souvislostech a hlavně se informovat z více nezávislých zdrojů.

Máte dva syny a jednu dceru. Zasáhlo je nějak herectví, což je u vás rodinná tradice? Moje dcera se herectví naštěstí nevěnuje, je v prvním ročníku mediálních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Starší syn na herectví zatím nepadá, ale mladší je docela komediant. Přál bych si, aby dělali něco jiného, třeba obyčejné poctivé řemeslo, protože herectví je strašně vrtkavé a nejisté. Rozhodně jim to nebudu rozmlouvat, ale pokusím se doporučit jiné možnosti.

Na co se momentálně těšíte? Ještě donedávna jsem se těšil na květnovou cestu do Portugalska, která je samozřejmě zrušená. Pak jsem se moc těšil na letní dovolenou. Tam už také vím, že bude na našem území někde na chalupě. Ale nevadí mi to. Já se vlastně těším na každý další den. Jsem celkem šťastný a celá tahle koronavirová situace mi přijde naprosto přirozená. Asi jsme se potřebovali všichni zastavit. Víím, že to bude mít nedozírné ekonomické následky a někteří lidé to budou mít opravdu těžké – rozhodně jim to nepřeju, ale myslím, že to uskromnění se, zastavení a to, že jsme všichni spolu doma, i když si občas jdeme na nervy, je dobře. A hlavně planeta si trochu oddychne. Jenom toho letového provozu, co ubylo... Myslím, že nic není samo sebou, my lidé si to děláme sami. Občas taková epidemie prostě přijde. Je to přírodní výběr. Jen se jí dneska zaplatpánbůh dokážeme lépe bránit.

Martin Preiss Narodil se 14. 6. 1973 v Praze do herecké rodiny Viktora a Jany Preissových. Už během studií na pražské DAMU hostoval v Národním divadle a po škole nastoupil do angažmá v plzeňském Divadle Josefa Kajetána Tyla. V roce 1998 se vrátil do souboru Národního divadla už jako stálý člen činohry. V letech 2005–2012 hrál v Divadle Na Jezerce a Pod Palmovkou. V současné době je na volné noze a divadlo nehraje. Proslavil se také jako moderátor soutěžního pořadu Chcete být milionářem? (2003–2004), často spolupracuje s dabingem, čte audioknihy a pravidelně se objevuje v televizních seriálech (Krejzovi, Doktoři z Počátků, Velmi křehké vztahy, Tři králové, Nemocnice na kraji města III, Arrowsmith, Specialisté) a filmech (Případ pro rybáře, Sjezd abiturientů a další). Je podruhé ženatý, z prvního manželství má dospělou dceru Viktorii. Jeho současnou manželkou je herečka Martina Preissová, s níž vychovává syny Matouše a Šimona.

URL| <https://liberecky.denik.cz/spolecnost/martin-preiss2020.html>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:

liberecky.denik.cz (*Společnost*)

Herec Martin Preiss: Naše společné projekty s tátou jsou nějaké prokleté

10.5.2020 krkonosky.denik.cz str. 00 **Společnost**

Filip Lukeš

Martin Preiss dlouhá léta cítil tíhu odpovědnosti za své příjmení, které proslavil jeho otec Viktor. Dnes už si je jistý, že mu ostudu nedělá. Na rozdíl od táty sice nehraje divadlo, ale je vyhledávaným rozhlasovým a dabingovým hercem, takže má dost práce i v časech koronaviru.

"Jak se vás dotkla opatření vlády kvůli koronaviru? Já nějakou velkou změnu nepociťuji, protože pracuji hodně individuálně a nehraji v divadle. Čtu audioknihy, chodím do dabingu a dělám rozhlasové a televizní reklamy. A to se dá zvládat i v současné situaci, samozřejmě za dodržení přísných hygienických opatření. Pochopitelně trochu riskuji, protože vždycky může být něco ve vzduchu, ale to je riziko podnikání. Virus můžu chytit stejně tak v hypermarketu. Na druhou stranu se mě to dotklo třeba tak, že jsem měl točit jeden díl detektivního seriálu Hlava medúzy s režisérem Filipem Renčem, což je pozastaveno na neurčito.

Jak tedy trávíte své dny v režimu plném omezení? Naštěstí máme k dispozici zahradu a bydlíme hned vedle lesa, takže tam chodíme. Ale paradoxně v lese je teď víc lidí než na ulici. Byli jsme také na chalupě, měli jsme na to čas, protože moje žena nemá práci vůbec. Národní divadlo je uzavřené, DAMU, kde učí, také stojí a seriál Slunečná se jí také zastavil, takže je doma a už si kouše nehty a jdeme jí všichni na nervy. Já mám aspoň

možnost občasného pracovního úniku. A ve všední dny občas vyrazíme na procházku za Prahu, kde víme, že koncentrace lidí nebude tak velká.

O váš hlas je našťastí zájem. Mluví jím třeba detektiv Harry Bosch z krimisérie mistra románu noir Michaela Connellyho na audioknihách Černá ozvěna a Černý led, které vyšly loni. Když máte namluvit takový kus textu, připravujete se na to, žijete s ním, možná se vám o něm zdá. Nemrzí vás, když to pak skončí? Co se týče Harryho Bosche, tak vím, že Michael Connelly napsal zatím šest dílů, jestli se nemýlím, takže je perspektiva, že to bude pokračovat. Teď mám za sebou dva díly a ve výhledu je třetí. Když natáčení skončí, je to pro mne takové dvojlomné, sladkobolné – na jednu stranu jsem rád, protože je to vždycky velká kláda. Je tam hodně postav, takže se musím promítat do mužských i ženských hlasů, které mezi sebou komunikují. Už je to někdy na hranici dramatické tvorby. Kdyby to dělal Český rozhlas, tak by jistě obsadil vícero lidí. A po tom oddechnutí po určité době zase nastane určitý hlad. Takhle to chodí. Vždycky se našťastí naskytne něco dalšího.

Když se ještě vrátím k detektivovi Harrymu Boschovi, je vám něčím blízký? Samozřejmě, je napsaný velmi sympaticky. Je to takový ten syžet osamělých vlků ošlehaných osudem. Mnohdy jde hlavou proti zdi a překračuje zažitě kodexy detektivní práce. To musí, aby byl zajímavý a populární. A mně se také občas chce rovnou jít a někomu jednu vrazit. Nemyslím ve svém okolí, ale mnohdy, když ve zprávách vidím některé naše čelní představitele, bych to nejradši řešil denefestrací. Ale to bohužel nejde. V tomhle to má Harry Bosch jednodušší, že má jisté možnosti, i když občas za hranou, aby řešil věci po svém.

Nedávno jste také načetl dvě povídky do audioknihy Agathy Christie Svědkyně obžaloby. Posloucháte vůbec audioknihy? Na to bohužel vůbec nemám čas. Audioknihy pouze načítám a tím pádem také „čtu“ knihy. Občas si poslechnu nějaký jiný vzorek, abych věděl, jak to čtou mí kolegové, jaké jsou trendy, jak je laťka vysoko. Ideální je poslouchat audioknihy v autě, ale já zase nejždím až tak dlouhé trasy, a pokud ano, tak většinou s rodinou, kterou to zas až tak nezajímá. Klukům je dvanáct a devět let, takže těm nemůžu pouštět věci, které by zajímaly mne.

U práce na Svědkyni obžaloby jste se měli potkat i s otcem Viktorem. Jak to nakonec dopadlo? On se toho natáčení kvůli koronaviru nakonec zatím nezúčastnil a nevím, jak to celé dopadne.

Hráli jste spolu někdy v divadle nebo ve filmu? Naše společné projekty vždycky skončily tak nějak zvláště, do ztracena. Kdysi, v době mých začátků, jsme spolu dělali jednu, z dnešního pohledu ne příliš zdařilou televizní pohádku, kde mi hrál otec – pana krále. Pak jsme spolu zkoušeli hru pro Divadlo Ungelt, ale pár dnů před premiérou to táta musel ze zdravotních důvodů vzdát a už jsme se k tomu nevrátili. A teď naposledy někoho napadlo, že bychom mohli udělat společnou výstavu obrazů, protože oba dva malujeme. On dělá litografii, já zase maluju akryly. Když se obrazy instalovaly v Divadle Viola a měla být vernisáž, přišel koronavirus a zase z toho sešlo. Teď to tam visí a je to zavřené. Naše společné projekty jsou nějak prokleté.

Co vás vedlo k tomu, že jste se přihlásil na výtvarný kurz? Je to zábava a je to nesmírně uklidňující. Pro mne je to taková terapie, protože v ateliéru je ticho a každý si pracuje u svého stojanu a soustředí se na svou práci. Je to takový meditační okamžik. Doma si maluju sám pro sebe, laicky. Někdo říká: „Ježíš, to je pěkný, já v tom něco vidím!“ a podobně. Ale většinou je to naprosto spontánní proces, kdy něco namaluju, pak to zničím a pak z toho opět něco vznikne. A na kurz jsem se přihlásil proto, abych se naučil základy. Na první hodině jsem měl uhlem nakreslit zmačkaný papír a vyšlo mi z toho takové kubistické grilované kuře. Člověk by ty základy měl znát.

Co se týče mluveného slova, zejména v rozhlase je jméno Preiss pojem. Cítíte tíhu odpovědnosti, abyste té pověsti dostál? Cítil jsem ji dlouhá léta, ale najednou se to nějak zlomilo, a já jsem si řekl, že jsem tu sám za sebe, že jsem jiný. A tu odpovědnost tedy nesu čistě sám za sebe. Mám pocit, že dneska tomu jménu ostudu nedělám. Dosáhl jsem úrovně, za kterou se nemusím stydět.

Zmínil jste, že namlouváte i cestopisné a přírodopisné dokumenty, které také sám rád sledujete. Co vás na nich tak fascinuje? Tak já jsem od přírody cestovatel. Strašně rád bych se do některých končin světa podíval, ale nemám na to ani čas, ani prostředky, a tohle je pro mne takové cestování „prstem po mapě“, nebo spíše očima po obrazovce. Když dokument namlouvám, nemám šanci ho vidět celý, protože se různě přeskakuje a čtu jenom ty své úseky, takže z toho mnohdy vůbec nic nemám. Proto jsem rád, když se pak na film můžu podívat vcelku. Nedivám se jen na to, co jsem namluvil, sleduju cokoliv o cestování, fascinuje mě podmořský svět, divočina, prostě příroda ve všech formách, a říkám si, jak to ten pán Bůh geniálně vymyslel. Jenom člověk se to neustále snaží pozměnit k obrazu svému a na to asi také zajde, pokud s tím něco neudělá.

Co s tím děláte vy? Třídíte odpad a podobně? To je samozřejmost. I naše děti to bezvadně ovládají. Myslím, že generace, které přijdou po nás, se budou muset zase naučit životu v souladu s přírodou. To je jediná šance, snažit se minimalizovat využívání zdrojů. Protože my žijeme v neskutečném blahobytu, i když si to nepřipouštíme. Zvykli jsme si na vysoký životní standard. A právě když člověk cestuje, zjistí, jak málo jinde stačí lidem k životu. Žijeme v bezbřehém blahobytu, nadužíváme věci, nevážíme si jich, jsme spotřební... Můj syn si teď na YouTube pouští videa, jak se v Číně vyrábí všechno možné, a já si říkám, kam všechny ty výrobky přijdou, až přestanou sloužit? Země je přece musí nějak strávit. To je obrovský problém. A co se týče mého příspěvku k záchraně přírody, letos jsme si třeba nekupovali vánoční stromek, ale vzali jsme si jeden z výřezu, který by se vyhodil, od známého lesníka. A na to konto jsme se s ním domluvili, že si uděláme brigádu a půjdeme k němu do lesa na Vysočině s klukama sázet stromky. I kdybychom jich zasadili dvacet, myslím, že to má smysl. Takovým způsobem se dá aspoň v tom našem mikrosvětě pomáhat.

Býval jste komunálním politikem v Kunraticích. Změnilo to váš pohled na politiky a jejich motivace? Byl jsem spíše posledním spravedlivým a velkým naivou, když jsem do politiky vstupoval. Vlastně jsem se nechal ukecat, abych se objevil na kandidátce, a vůbec jsem nedoufal, že mě někdo zvolí. Pak jsem se dostal do zastupitelstva hned na druhém místě za starostkou ODS a začaly starosti. Je to spousta povinností a na komunální úrovni nemáte žádné námětky a lidi, kteří by vás mohli zastupovat. Musíte se naučit věci, se kterými jste v životě nepřišel do styku. Abyste se vůbec orientoval, musíte nastudovat zákony a ovládnout terminologii. A když jsem potom zjistil, že některé věci diplomaticky řečeno „běží samospádem“, jsou dopředu vymyšlené a zajištěné a vy žijete v domněni, že tohle výběrové řízení je čisté, ačkoliv vítěz je od začátku dohodnutý, vzalo mi to vítr z plachet. Když proti tomu začnete bojovat, stanete se nepřítelem v očích všech, protože podkopáváte něco, co už nějakou dobu běží, a tím pádem se stáváte problémovým. Je to boj s větrnými mlýny. Hrozně mě to otrávil, takže jsem ještě před koncem funkčního období odstoupil a nechal jsem své místo většímu tygroví, svému kolegovi, u kterého jsem doufal, že ho to nesemele. Je tam dodnes, takže to asi byla dobrá volba...

Vidíte nějakou naději, že by se to mohlo změnit? Vidím na naší politické scéně lidi, kteří jsou slušní, a věřím jim. Mám určitý instinkt, který jako herec mít musím. Myslím, že jedním ze základů dobrého herce je mít smysl pro empatii, schopnost vcítovat se do druhých. Já ty lidi tedy cítím a vidím je. Jejich problém ale je, že nemají takovou razanci a marketingově populistický rozmach, aby oslovili většinu. Vládnoucí garnitura tohle má a k tomu navíc dobré trávení, aby šla přes mrtvolu a překonala úplně všechno. Takže ti dobří mají z mého pohledu velmi malou šanci ji překonat, pokud nechtějí jít stejnou cestou špinavých mechanismů. Jediný, kdo je tomu schopen s jistou vervou čelit, je Pavel Novotný (starosta městské části Praha-Řeporyje – pozn. red.), který pojmenovává věci pravými jmény, ale z celospolečenského hlediska vypadá jako totální exot. Bohužel i proto, že se neumí stáhnout a přednést své názory kultivovaně. Je hodně vulgární, což pro spoustu lidí není stravitelné. Takže situace je hodně komplikovaná. Kdybych měl být prorokem, tak si myslím, že ještě jedno volební období to takhle bude trvat. Je to jenom o občanech, kteří musejí prohlédnout. Měli by sledovat konání této vlády a její vládnutí v souvislostech a hlavně se informovat z více nezávislých zdrojů.

Máte dva syny a jednu dceru. Zasáhlo je nějak herectví, což je u vás rodinná tradice? Moje dcera se herectví naštěstí nevěnuje, je v prvním ročníku mediálních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Starší syn na herectví zatím nevypadá, ale mladší je docela komediant. Přál bych si, aby dělali něco jiného, třeba obyčejné poctivé řemeslo, protože herectví je strašně vrtkavé a nejisté. Rozhodně jim to nebudu rozmlouvat, ale pokusím se doporučit jiné možnosti.

Na co se momentálně těšíte? Ještě donedávna jsem se těšil na květnovou cestu do Portugalska, která je samozřejmě zrušená. Pak jsem se moc těšil na letní dovolenou. Tam už také vím, že bude na našem území někde na chalupě. Ale nevádí mi to. Já se vlastně těším na každý další den. Jsem celkem šťastný a celá tahle koronavirová situace mi přijde naprosto přirozená. Asi jsme se potřebovali všichni zastavit. Víím, že to bude mít nedozírné ekonomické následky a někteří lidé to budou mít opravdu těžké – rozhodně jim to nepřeju, ale myslím, že to uskromnění se, zastavení a to, že jsme všichni spolu doma, i když si občas jdeme na nervy, je dobře. A hlavně planeta si trochu oddechne. Jenom toho letového provozu, co ubylo... Myslím, že nic není samo sebou, my lidi si to děláme sami. Občas taková epidemie prostě přijde. Je to přírodní výběr. Jen se jí dneska zaplaťpánbůh dokážeme lépe bránit.

Martin Preiss Narodil se 14. 6. 1973 v Praze do herecké rodiny Viktora a Jany Preissových. Už během studií na pražské DAMU hostoval v Národním divadle a po škole nastoupil do angažmá v plzeňském Divadle Josefa Kajetána Tyla. V roce 1998 se vrátil do souboru Národního divadla už jako stálý člen činohry. V letech 2005–2012 hrál v Divadle Na Jezerce a Pod Palmovkou. V současné době je na volné noze a divadlo nehraje.

Proslavil se také jako moderátor soutěžního pořadu *Chcete být milionářem?* (2003–2004), často spolupracuje s dabingem, čte audioknihy a pravidelně se objevuje v televizních seriálech (*Krejzovi*, *Doktoři z Počátků*, *Velmi křehké vztahy*, *Tři králové*, *Nemocnice na kraji města III*, *Arrowsmith*, *Specialisté*) a filmech (*Případ pro rybáře*, *Sjezd abiturientů* a další). Je podruhé ženatý, z prvního manželství má dospělou dceru Viktorii. Jeho současnou manželkou je herečka Martina Preissová, s níž vychovává syny Matouše a Šimona.

URL| <https://krkonosky.denik.cz/spolecnost/martin-preiss2020.html>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:

krkonosky.denik.cz (*Společnost*)

Herec Martin Preiss: Naše společné projekty s tátou jsou nějaké prokleté

10.5.2020 klatovsky.denik.cz str. 00 **Společnost**

Filip Lukeš

Martin Preiss dlouhá léta cítil tíhu odpovědnosti za své příjmení, které proslavil jeho otec Viktor. Dnes už si je jistý, že mu ostudu nedělá. Na rozdíl od táty sice nehraje divadlo, ale je vyhledávaným rozhlasovým a dabingovým hercem, takže má dost práce i v časech koronaviru.

"Jak se vás dotkla opatření vlády kvůli koronaviru? Já nějakou velkou změnu nepocítuji, protože pracuji hodně individuálně a nehraji v divadle. Čtu audioknihy, chodím do dabingu a dělám rozhlasové a televizní reklamy. A to se dá zvládat i v současné situaci, samozřejmě za dodržení přísných hygienických opatření. Pochopitelně trochu riskuji, protože vždycky může být něco ve vzduchu, ale to je riziko podnikání. Virus můžu chytit stejně tak v hypermarketu. Na druhou stranu se mě to dotklo třeba tak, že jsem měl točit jeden díl detektivního seriálu *Hlava medúzy* s režisérem Filipem Renčem, což je pozastaveno na neurčito.

Jak tedy trávíte své dny v režimu plném omezení? Naštěstí máme k dispozici zahradu a bydlíme hned vedle lesa, takže tam chodíme. Ale paradoxně v lese je teď víc lidí než na ulici. Byli jsme také na chalupě, měli jsme na to čas, protože moje žena nemá práci vůbec. Národní divadlo je uzavřené, DAMU, kde učí, také stojí a seriál *Slunečná* se jí také zastavil, takže je doma a už si kouše nehty a jdeme jí všichni na nervy. Já mám aspoň možnost občasných pracovních úniků. A ve všední dny občas vyrazíme na procházku za Prahu, kde víme, že koncentrace lidí nebude tak velká.

O váš hlas je naštěstí zájem. Mluví jím třeba detektiv Harry Bosch z krimisérie mistra románu noir Michaela Connellyho na audioknihách *Černá ozvěna* a *Černý led*, které vyšly loni. Když máte namluvit takový kus textu, připravujete se na to, žijete s ním, možná se vám o něm zdá. Nemrzí vás, když to pak skončí? Co se týče Harryho Bosche, tak vím, že Michael Connelly napsal zatím šest dílů, jestli se nemýlím, takže je perspektiva, že to bude pokračovat. Teď mám za sebou dva díly a ve výhledu je třetí. Když natáčení skončí, je to pro mne takové dvojlomné, sladkobolné – na jednu stranu jsem rád, protože je to vždycky velká kláda. Je tam hodně postav, takže se musím promítat do mužských i ženských hlasů, které mezi sebou komunikují. Už je to někdy na hranici dramatické tvorby. Kdyby to dělal Český rozhlas, tak by jistě obsadil vícero lidí. A po tom oddechnutí po určité době zase nastane určitý hlad. Takhle to chodí. Vždycky se naštěstí naskytne něco dalšího.

Když se ještě vrátím k detektivovi Harrymu Boschovi, je vám něčím blízký? Samozřejmě, je napsaný velmi sympaticky. Je to takový ten syžet osamělých vlků ošlehaných osudem. Mnohdy jde hlavou proti zdi a překračuje zažitá kodexy detektivní práce. To musí, aby byl zajímavý a populární. A mně se také občas chce rovnou jít a někomu jednu vrazit. Nemyslím ve svém okolí, ale mnohdy, když ve zprávách vidím některé naše čelní představitele, bych to nejradši řešil denefestrací. Ale to bohužel nejde. V tomhle to má Harry Bosch jednodušší, že má jisté možnosti, i když občas za hranou, aby řešil věci po svém.

Nedávno jste také načetl dvě povídky do audioknihy Agathy Christie *Svědčyně obžaloby*. Posloucháte vůbec audioknihy? Na to bohužel vůbec nemám čas. Audioknihy pouze načítám a tím pádem také „čtu“ knihy. Občas si poslechnu nějaký jiný vzorek, abych věděl, jak to čtou mí kolegové, jaké jsou trendy, jak je laťka vysoko. Ideální je poslouchat audioknihy v autě, ale já zase nejždím až tak dlouhé trasy, a pokud ano, tak většinou s rodinou,

kteřou to zas až tak nezajímá. Klukům je dvanáct a devět let, takže těm nemůžu pouštět věci, které by zajímaly mne.

U práce na Svědkyni obžaloby jste se měli potkat i s otcem Viktorem. Jak to nakonec dopadlo? On se toho natáčení kvůli koronaviru nakonec zatím nezúčastnil a nevím, jak to celé dopadne.

Hráli jste spolu někdy v divadle nebo ve filmu? Naše společné projekty vždycky skončily tak nějak zvláště, do ztracena. Kdysi, v době mých začátků, jsme spolu dělali jednu, z dnešního pohledu ne příliš zdařilou televizní pohádku, kde mi hrál otec – pana krále. Pak jsme spolu zkoušeli hru pro Divadlo Ungelt, ale pár dnů před premiérou to táta musel ze zdravotních důvodů vzdát a už jsme se k tomu nevrátili. A teď naposledy někoho napadlo, že bychom mohli udělat společnou výstavu obrazů, protože oba dva malujeme. On dělá litografii, já zase maluju akryly. Když se obrazy instalovaly v Divadle Viola a měla být vernisáž, přišel koronavirus a zase z toho sešlo. Teď to tam visí a je to zavřené. Naše společné projekty jsou nějak prokleté.

Co vás vedlo k tomu, že jste se přihlásil na výtvarný kurz? Je to zábava a je to nesmírně uklidňující. Pro mne je to taková terapie, protože v ateliéru je ticho a každý si pracuje u svého stojanu a soustředí se na svou práci. Je to takový meditační okamžik. Doma si maluju sám pro sebe, laicky. Někdo říká: „Ježíš, to je pěkný, já v tom něco vidím!“ a podobně. Ale většinou je to naprosto spontánní proces, kdy něco namaluju, pak to zničím a pak z toho opět něco vznikne. A na kurz jsem se přihlásil proto, abych se naučil základy. Na první hodině jsem měl uhlem nakreslit zmačkaný papír a vyšlo mi z toho takové kubistické grilované kuře. Člověk by ty základy měl znát.

Co se týče mluveného slova, zejména v rozhlase je jméno Preiss pojem. Cítíte tíhu odpovědnosti, abyste té pověsti dostál? Cítil jsem ji dlouhá léta, ale najednou se to nějak zlomilo, a já jsem si řekl, že jsem tu sám za sebe, že jsem jiný. A tu odpovědnost tedy nesu čistě sám za sebe. Mám pocit, že dneska tomu jménu ostudu nedělám. Dosáhl jsem úrovně, za kterou se nemusím stydět.

Zmínil jste, že namlouváte i cestopisné a přírodopisné dokumenty, které také sám rád sledujete. Co vás na nich tak fascinuje? Tak já jsem od přírody cestovatel. Strašně rád bych se do některých končin světa podíval, ale nemám na to ani čas, ani prostředky, a tohle je pro mne takové cestování „prstem po mapě“, nebo spíše očima po obrazovce. Když dokument namlouvám, nemám šanci ho vidět celý, protože se různě přeskakuje a čtu jenom ty své úseky, takže z toho mnohdy vůbec nic nemám. Proto jsem rád, když se pak na film můžu podívat vcelku. Nečudu se jen na to, co jsem namluvil, sleduju cokoliv o cestování, fascinuje mě podmořský svět, divočina, prostě příroda ve všech formách, a říkám si, jak to ten pán Bůh geniálně vymyslel. Jenom člověk se to neustále snaží pozměnit k obrazu svému a na to asi také zajde, pokud s tím něco neudělá.

Co s tím děláte vy? Třídíte odpad a podobně? To je samozřejmost. I naše děti to bezvadně ovládají. Myslím, že generace, které přijdou po nás, se budou muset zase naučit životu v souladu s přírodou. To je jediná šance, snažit se minimalizovat využívání zdrojů. Protože my žijeme v neskutečném blahobytu, i když si to nepřipouštíme. Zvykli jsme si na vysoký životní standard. A právě když člověk cestuje, zjistí, jak málo jinde stačí lidem k životu. Žijeme v bezbřehém blahobytu, nadužíváme věci, nevážíme si jich, jsme spotřební... Můj syn si teď na YouTube pouští videa, jak se v Číně vyrábí všechno možné, a já si říkám, kam všechny ty výrobky přijdou, až přestanou sloužit? Země je přece musí nějak strávit. To je obrovský problém. A co se týče mého příspěvku k záchraně přírody, letos jsme si třeba nekupovali vánoční stromek, ale vzali jsme si jeden z výřezu, který by se vyhodil, od známého lesníka. A na to konto jsme se s ním domluvili, že si uděláme brigádu a půjdeme k němu do lesa na Vysočině s klukama sázet stromky. I kdybychom jich zasadili dvacet, myslím, že to má smysl. Takovým způsobem se dá aspoň v tom našem mikrosvětě pomáhat.

Býval jste komunálním politikem v Kunraticích. Změnilo to váš pohled na politiky a jejich motivace? Byl jsem spíše posledním spravedlivým a velkým naivou, když jsem do politiky vstupoval. Vlastně jsem se nechal ukecat, abych se objevil na kandidátce, a vůbec jsem nedoufal, že mě někdo zvolí. Pak jsem se dostal do zastupitelstva hned na druhém místě za starostkou ODS a začaly starosti. Je to spousta povinností a na komunální úrovni nemáte žádné námětky a lidi, kteří by vás mohli zastupovat. Musíte se naučit věci, se kterými jste v životě nepřišel do styku. Abyste se vůbec orientoval, musíte nastudovat zákony a ovládnout terminologii. A když jsem potom zjistil, že některé věci diplomaticky řečeno „běží samospádem“, jsou dopředu vymyšlené a zajištěné a vy žijete v domněnku, že tohle výběrové řízení je čisté, ačkoliv vítěz je od začátku dohodnutý, vzalo mi to vítr z plachet. Když proti tomu začnete bojovat, stanete se nepřítelem v očích všech, protože podkopáváte něco, co už nějakou dobu běží, a tím pádem se stáváte problémovým. Je to boj s větrnými mlýny. Hrozně mě to otrávil, takže jsem ještě před koncem funkčního období odstoupil a nechal jsem své místo většímu tygrovi, svému kolegovi, u kterého jsem doufal, že ho to nesemele. Je tam dodnes, takže to asi byla dobrá volba...

Vidíte nějakou naději, že by se to mohlo změnit? Vidím na naší politické scéně lidi, kteří jsou slušní, a věřím jim. Mám určitý instinkt, který jako herec mít musím. Myslím, že jedním ze základů dobrého herce je mít smysl pro empatii, schopnost vcítovat se do druhých. Já ty lidi tedy cítím a vidím je. Jejich problém ale je, že nemají takovou razanci a marketingově populistický rozmach, aby oslovili většinu. Vládnoucí garnitura tohle má a k tomu navíc dobré trávení, aby šla přes mrtvoly a překonala úplně všechno. Takže ti dobří mají z mého pohledu velmi malou šanci ji překonat, pokud nechtějí jít stejnou cestou špinavých mechanismů. Jediný, kdo je tomu schopen s jistou vervou čelit, je Pavel Novotný (starosta městské části Praha-Řeporyje – pozn. red.), který pojmenovává věci pravými jmény, ale z celospolečenského hlediska vypadá jako totální exot. Bohužel i proto, že se neumí stáhnout a přednést své názory kultivovaně. Je hodně vulgární, což pro spoustu lidí není stravitelné. Takže situace je hodně komplikovaná. Kdybych měl být prorokem, tak si myslím, že ještě jedno volební období to takhle bude trvat. Je to jenom o občanech, kteří musejí prohlédnout. Měli by sledovat konání této vlády a její vládnutí v souvislostech a hlavně se informovat z více nezávislých zdrojů.

Máte dva syny a jednu dceru. Zasáhlo je nějak herectví, což je u vás rodinná tradice? Moje dcera se herectví naštěstí nevěnuje, je v prvním ročníku mediálních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Starší syn na herectví zatím nevypadá, ale mladší je docela komediant. Přál bych si, aby dělali něco jiného, třeba obyčejné poctivé řemeslo, protože herectví je strašně vrtkavé a nejisté. Rozhodně jim to nebudu rozmlouvat, ale pokusím se doporučit jiné možnosti.

Na co se momentálně těšíte? Ještě donedávna jsem se těšil na květnovou cestu do Portugalska, která je samozřejmě zrušená. Pak jsem se moc těšil na letní dovolenou. Tam už také vím, že bude na našem území někde na chalupě. Ale nevádí mi to. Já se vlastně těším na každý další den. Jsem celkem šťastný a celá tahle koronavirová situace mi přijde naprosto přirozená. Asi jsme se potřebovali všichni zastavit. Víím, že to bude mít nedozírné ekonomické následky a někteří lidé to budou mít opravdu těžké – rozhodně jim to nepřeju, ale myslím, že to uskromnění se, zastavení a to, že jsme všichni spolu doma, i když si občas jdeme na nervy, je dobře. A hlavně planeta si trochu oddechne. Jenom toho letového provozu, co ubylo... Myslím, že nic není samo sebou, my lidi si to děláme sami. Občas taková epidemie prostě přijde. Je to přírodní výběr. Jen se jí dneska zaplat'pánbůh dokážeme lépe bránit.

Martin Preiss Narodil se 14. 6. 1973 v Praze do herecké rodiny Viktora a Jany Preissovy. Už během studií na pražské DAMU hostoval v Národním divadle a po škole nastoupil do angažmá v plzeňském Divadle Josefa Kajetána Tyla. V roce 1998 se vrátil do souboru Národního divadla už jako stálý člen činohry. V letech 2005–2012 hrál v Divadle Na Jezerce a Pod Palmovkou. V současné době je na volné noze a divadlo nehraje. Proslavil se také jako moderátor soutěžního pořadu Chcete být milionářem? (2003–2004), často spolupracuje s dabingem, čte audioknihy a pravidelně se objevuje v televizních seriálech (Krejzovi, Doktoři z Počátků, Velmi křehké vztahy, Tři králové, Nemocnice na kraji města III, Arrowsmith, Specialisté) a filmech (Případ pro rybáře, Sjezd abiturientů a další). Je podruhé ženatý, z prvního manželství má dospělou dceru Viktorii. Jeho současnou manželkou je herečka Martina Preissová, s níž vychovává syny Matouše a Šimona.

URL| <https://klatovsky.denik.cz/spolecnost/martin-preiss2020.html>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:

klatovsky.denik.cz (*Společnost*)

Herec Martin Preiss: Naše společné projekty s tátou jsou nějaké prokleté

10.5.2020 kladensky.denik.cz str. 00 Společnost

Filip Lukeš

Martin Preiss dlouhá léta cítil tíhu odpovědnosti za své příjmení, které proslavil jeho otec Viktor. Dnes už si je jistý, že mu ostudu nedělá. Na rozdíl od táty sice nehraje divadlo, ale je vyhledávaným rozhlasovým a dabingovým hercem, takže má dost práce i v časech koronaviru.

"Jak se vás dotkla opatření vlády kvůli koronaviru? Já nějakou velkou změnu nepociťuji, protože pracuji hodně individuálně a nehraji v divadle. Čtu audioknihy, chodím do dabingu a dělám rozhlasové a televizní reklamy. A to se dá zvládat i v současné situaci, samozřejmě za dodržení přísných hygienických opatření. Pochopitelně trochu riskuji, protože vždycky může být něco ve vzduchu, ale to je riziko podnikání. Virus můžu chytit stejně tak v hypermarketu. Na druhou stranu se mě to dotklo třeba tak, že jsem měl točit jeden díl detektivního seriálu Hlava medúzy s režisérem Filipem Renčem, což je pozastaveno na neurčito.

Jak tedy trávíte své dny v režimu plném omezení? Naštěstí máme k dispozici zahradu a bydlíme hned vedle lesa, takže tam chodíme. Ale paradoxně v lese je teď víc lidí než na ulici. Byli jsme také na chalupě, měli jsme na to čas, protože moje žena nemá práci vůbec. Národní divadlo je uzavřené, DAMU, kde učí, také stojí a seriál Slunečná se jí také zastavil, takže je doma a už si kouše nehty a jdeme jí všichni na nervy. Já mám aspoň možnost občasných pracovních úniků. A ve všední dny občas vyrazíme na procházku za Prahu, kde víme, že koncentrace lidí nebude tak veliká.

O váš hlas je naštěstí zájem. Mluví jím třeba detektiv Harry Bosch z krimisérie mistra románu noir Michaela Connellyho na audioknihách Černá ozvěna a Černý led, které vyšly loni. Když máte namluvit takový kus textu, připravujete se na to, žijete s ním, možná se vám o něm zdá. Nemrzí vás, když to pak skončí? Co se týče Harryho Bosche, tak vím, že Michael Connelly napsal zatím šest dílů, jestli se nemýlím, takže je perspektiva, že to bude pokračovat. Teď mám za sebou dva díly a ve výhledu je třetí. Když natáčení skončí, je to pro mne takové dvojlomné, sladkobolné – na jednu stranu jsem rád, protože je to vždycky velká kláda. Je tam hodně postav, takže se musím promítat do mužských i ženských hlasů, které mezi sebou komunikují. Už je to někdy na hranici dramatické tvorby. Kdyby to dělal Český rozhlas, tak by jistě obsadil vícero lidí. A po tom oddechnutí po určité době zase nastane určitý hlad. Takhle to chodí. Vždycky se naštěstí naskytne něco dalšího.

Když se ještě vrátím k detektivovi Harrymu Boschovi, je vám něčím blízký? Samozřejmě, je napsaný velmi sympaticky. Je to takový ten syžet osamělých vlků ošlehaných osudem. Mnohdy jde hlavou proti zdi a překračuje zažité kodexy detektivní práce. To musí, aby byl zajímavý a populární. A mně se také občas chce rovnou jít a někomu jednu vrazit. Nemyslím ve svém okolí, ale mnohdy, když ve zprávách vidím některé naše čelní představitele, bych to nejradši řešil denefestrací. Ale to bohužel nejde. V tomhle to má Harry Bosch jednodušší, že má jisté možnosti, i když občas za hranou, aby řešil věci po svém.

Nedávno jste také načel dvě povídky do audioknihy Agathy Christie Svědkyně obžaloby. Posloucháte vůbec audioknihy? Na to bohužel vůbec nemám čas. Audioknihy pouze načítám a tím pádem také „čtu“ knihy. Občas si poslechnu nějaký jiný vzorek, abych věděl, jak to čtou mí kolegové, jaké jsou trendy, jak je laťka vysoko. Ideální je poslouchat audioknihy v autě, ale já zase nejedním až tak dlouhé trasy, a pokud ano, tak většinou s rodinou, kterou to zas až tak nezajímá. Klukům je dvanáct a devět let, takže těm nemůžu pouštět věci, které by zajímaly mne.

U práce na Svědkyni obžaloby jste se měli potkat i s otcem Viktorem. Jak to nakonec dopadlo? On se toho natáčení kvůli koronaviru nakonec zatím nezúčastnil a nevím, jak to celé dopadne.

Hráli jste spolu někdy v divadle nebo ve filmu? Naše společné projekty vždycky skončily tak nějak zvláště, do ztracena. Kdysi, v době mých začátků, jsme spolu dělali jednu, z dnešního pohledu ne příliš zdařilou televizní pohádku, kde mi hrál otec – pana krále. Pak jsme spolu zkusili hru pro Divadlo Ungelt, ale pár dnů před premiérou to táta musel ze zdravotních důvodů vzdát a už jsme se k tomu nevrátili. A teď naposledy někoho napadlo, že bychom mohli udělat společnou výstavu obrazů, protože oba dva malujeme. On dělá litografii, já zase maluju akryly. Když se obrazy instalovaly v Divadle Viola a měla být vernisáž, přišel koronavirus a zase z toho sešlo. Teď to tam visí a je to zavřené. Naše společné projekty jsou nějak prokleté.

Co vás vedlo k tomu, že jste se přihlásil na výtvarný kurz? Je to zábava a je to nesmírně uklidňující. Pro mne je to taková terapie, protože v ateliéru je ticho a každý si pracuje u svého stojanu a soustředí se na svou práci. Je to takový meditační okamžik. Doma si maluju sám pro sebe, laicky. Někdo říká: „Ježíš, to je pěkný, já v tom něco vidím!“ a podobně. Ale většinou je to naprosto spontánní proces, kdy něco namaluju, pak to zničím a pak z toho opět něco vznikne. A na kurz jsem se přihlásil proto, abych se naučil základy. Na první hodině jsem měl uhlem nakreslit zmačkaný papír a vyšlo mi z toho takové kubistické grilované kuře. Člověk by ty základy měl znát.

Co se týče mluveného slova, zejména v rozhlasu je jméno Preiss pojem. Cítíte tíhu odpovědnosti, abyste té pověsti dostál? Cítil jsem ji dlouhá léta, ale najednou se to nějak zlomilo, a já jsem si řekl, že jsem tu sám za sebe, že jsem jiný. A tu odpovědnost tedy nesu čistě sám za sebe. Mám pocit, že dneska tomu jménu ostudu nedělám. Dosáhl jsem úrovně, za kterou se nemusím stydět.

Zmínil jste, že namlouváte i cestopisné a přírodopisné dokumenty, které také sám rád sledujete. Co vás na nich tak fascinuje? Tak já jsem od přírody cestovatel. Strašně rád bych se do některých končin světa podíval, ale nemám na to ani čas, ani prostředky, a tohle je pro mne takové cestování „prstem po mapě“, nebo spíše očima po obrazovce. Když dokument namlouvám, nemám šanci ho vidět celý, protože se různě přeskakuje a čtu jenom ty své úseky, takže z toho mnohdy vůbec nic nemám. Proto jsem rád, když se pak na film můžu podívat vcelku. Neodivím se jen na to, co jsem namluvil, sleduju cokoliv o cestování, fascinuje mě podmořský svět, divočina, prostě příroda ve všech formách, a říkám si, jak to ten pán Bůh geniálně vymyslel. Jenom člověk se to neustále snaží pozměnit k obrazu svému a na to asi také zajde, pokud s tím něco neudělá.

Co s tím děláte vy? Třídíte odpad a podobně? To je samozřejmost. I naše děti to bezvadně ovládají. Myslím, že generace, které přijdou po nás, se budou muset zase naučit životu v souladu s přírodou. To je jediná šance, snažit se minimalizovat využívání zdrojů. Protože my žijeme v neskutečném blahobytu, i když si to nepřipouštíme. Zvykli jsme si na vysoký životní standard. A právě když člověk cestuje, zjistí, jak málo jinde stačí lidem k životu. Žijeme v bezbřehém blahobytu, nadužíváme věci, nevážíme si jich, jsme spotřební... Můj syn si teď na YouTube pouští videa, jak se v Číně vyrábí všechno možné, a já si říkám, kam všechny ty výrobky přijdou, až přestanou sloužit? Země je přece musí nějak strávit. To je obrovský problém. A co se týče mého příspěvku k záchraně přírody, letos jsme si třeba nekupovali vánoční stromek, ale vzali jsme si jeden z výřezu, který by se vyhodil, od známého lesníka. A na to konto jsme se s ním domluvili, že si uděláme brigádu a půjdeme k němu do lesa na Vysočině s klukama sázet stromky. I kdybychom jich zasadili dvacet, myslím, že to má smysl. Takovým způsobem se dá aspoň v tom našem mikrosvětě pomáhat.

Býval jste komunálním politikem v Kunraticích. Změnilo to váš pohled na politiky a jejich motivace? Byl jsem spíše posledním spravedlivým a velkým naivou, když jsem do politiky vstupoval. Vlastně jsem se nechal ukecat, abych se objevil na kandidátce, a vůbec jsem nedoufal, že mě někdo zvolí. Pak jsem se dostal do zastupitelstva hned na druhém místě za starostkou ODS a začaly starosti. Je to spousta povinností a na komunální úrovni nemáte žádné námětky a lidi, kteří by vás mohli zastupovat. Musíte se naučit věci, se kterými jste v životě nepřišel do styku. Abyste se vůbec orientoval, musíte nastudovat zákony a ovládnout terminologii. A když jsem potom zjistil, že některé věci diplomaticky řečeno „běží samospádem“, jsou dopředu vymyšlené a zajištěné a vy žijete v domněnku, že tohle výběrové řízení je čisté, ačkoliv vítěz je od začátku dohodnutý, vzalo mi to vítr z plachet. Když proti tomu začnete bojovat, stanete se nepřítelem v očích všech, protože podkopáváte něco, co už nějakou dobu běží, a tím pádem se stáváte problémovým. Je to boj s větrnými mlýny. Hrozně mě to otrávil, takže jsem ještě před koncem funkčního období odstoupil a nechal jsem své místo většímu tygrovi, svému kolegovi, u kterého jsem doufal, že ho to nesemele. Je tam dodnes, takže to asi byla dobrá volba...

Vidíte nějakou naději, že by se to mohlo změnit? Vidím na naší politické scéně lidi, kteří jsou slušní, a věřím jim. Mám určitý instinkt, který jako herec mít musím. Myslím, že jedním ze základů dobrého herce je mít smysl pro empatii, schopnost vcítovat se do druhých. Já ty lidi tedy cítím a vidím je. Jejich problém ale je, že nemají takovou razanci a marketingově populistický rozmach, aby oslovili většinu. Vládnoucí garnitura tohle má a k tomu navíc dobré trávení, aby šla přes mrtvoly a překonala úplně všechno. Takže ti dobří mají z mého pohledu velmi malou šanci ji překonat, pokud nechtějí jít stejnou cestou špinavých mechanismů. Jediný, kdo je tomu schopen s jistou vervou čelit, je Pavel Novotný (starosta městské části Praha-Řeporyje – pozn. red.), který pojmenovává věci pravými jmény, ale z celospolečenského hlediska vypadá jako totální exot. Bohužel i proto, že se neumí stáhnout a přednést své názory kultivovaně. Je hodně vulgární, což pro spoustu lidí není stravitelné. Takže situace je hodně komplikovaná. Kdybych měl být prorokem, tak si myslím, že ještě jedno volební období to takhle bude trvat. Je to jenom o občanech, kteří musejí prohlédnout. Měli by sledovat konání této vlády a její vládnutí v souvislostech a hlavně se informovat z více nezávislých zdrojů.

Máte dva syny a jednu dceru. Zasáhlo je nějak herectví, což je u vás rodinná tradice? Moje dcera se herectví naštěstí nevěnuje, je v prvním ročníku mediálních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Starší syn na herectví zatím nevypadá, ale mladší je docela komediant. Přál bych si, aby dělali něco jiného, třeba obyčejné poctivé řemeslo, protože herectví je strašně vrtkavé a nejisté. Rozhodně jim to nebudu rozmlouvat, ale pokusím se doporučovat jiné možnosti.

Na co se momentálně těšíte? Ještě donedávna jsem se těšil na květnovou cestu do Portugalska, která je samozřejmě zrušená. Pak jsem se moc těšil na letní dovolenou. Tam už také vím, že bude na našem území někde na chalupě. Ale nevádí mi to. Já se vlastně těším na každý další den. Jsem celkem šťastný a celá tahle koronavirová situace mi přijde naprosto přirozená. Asi jsme se potřebovali všichni zastavit. Víím, že to bude mít

nedožrnné ekonomické následky a někteří lidé to budou mít opravdu těžké – rozhodně jim to nepřeju, ale myslím, že to uskromnění se, zastavení a to, že jsme všichni spolu doma, i když si občas jdeme na nervy, je dobře. A hlavně planeta si trochu oddychne. Jenom toho letového provozu, co ubylo... Myslím, že nic není samo sebou, my lidi si to děláme sami. Občas taková epidemie prostě přijde. Je to přírodní výběr. Jen se jí dneska zaplatřpánbůh dokážeme lépe bránit.

Martin PreissNarodil se 14. 6. 1973 v Praze do herecké rodiny Viktora a Jany Preissovyřch. Už během studií na pražské DAMU hostoval v Národním divadle a po škole nastoupil do angažmá v plzeňském Divadle Josefa Kajetána Tyla. V roce 1998 se vrátil do souboru Národního divadla už jako stálý člen činohry. V letech 2005–2012 hrál v Divadle Na Jezerce a Pod Palmovkou.V současné době je na volné noze a divadlo nehraje. Proslavil se také jako moderátor soutěžního pořadu Chcete být milionářem? (2003–2004), často spolupracuje s dabingem, čte audioknihy a pravidelně se objevuje v televizních seriálech (Krejzovi, Doktoři z Počátků, Velmi křehké vztahy, Tři králové, Nemocnice na kraji města III, Arrowsmith, Specialisté) a filmech (Případ pro rybáře, Sjezd abiturientů a další).Je podruhé ženatý, z prvního manželství má dospělou dceru Viktorii. Jeho současnou manželkou je herečka Martina Preissová, s níž vychovává syny Matouše a Šimona.

URL| <https://kladensky.denik.cz/spolecnost/martin-preiss2020.html>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
kladensky.denik.cz (*Společnost*)

Herec Martin Preiss: Naše společné projekty s tátou jsou nějak prokleté

10.5.2020 hradecsky.denik.cz str. 00 Společnost

Filip Lukeš

Martin Preiss dlouhá léta cítil tíhu odpovědnosti za své příjmení, které proslavil jeho otec Viktor. Dnes už si je jistý, že mu ostudu nedělá. Na rozdíl od táty sice nehraje divadlo, ale je vyhledávaným rozhlasovým a dabingovým hercem, takže má dost práce i v časech koronaviru.

"Jak se vás dotkla opatření vlády kvůli koronaviru?Já nějakou velkou změnu nepociťuji, protože pracuji hodně individuálně a nehraji v divadle. Čtu audioknihy, chodím do dabingu a dělám rozhlasové a televizní reklamy. A to se dá zvládat i v současné situaci, samozřejmě za dodržení přísných hygienických opatření. Pochopitelně trochu riskuji, protože vždycky může být něco ve vzduchu, ale to je riziko podnikání. Virus můžu chytit stejně tak v hypermarketu. Na druhou stranu se mě to dotklo třeba tak, že jsem měl točit jeden díl detektivního seriálu Hlava medúzy s režisérem Filipem Renčem, což je pozastaveno na neurčito.

Jak tedy trávíte své dny v režimu plném omezení?Naštěstí máme k dispozici zahradu a bydlíme hned vedle lesa, takže tam chodíme. Ale paradoxně v lese je teď víc lidí než na ulici. Byli jsme také na chalupě, měli jsme na to čas, protože moje žena nemá práci vůbec. Národní divadlo je uzavřené, DAMU, kde učí, také stojí a seriál Slunečná se jí také zastavil, takže je doma a už si kouše nehty a jdeme jí všichni na nervy. Já mám aspoň možnost občasného pracovního úniku. A ve všední dny občas vyrazíme na procházku za Prahu, kde víme, že koncentrace lidí nebude tak velká.

O váš hlas je naštěstí zájem. Mluví jím třeba detektiv Harry Bosch z krimisérie mistra románu noir Michaela Connellyho na audioknihách Černá ozvěna a Černý led, které vyšly loni. Když máte namluvit takový kus textu, připravujete se na to, žijete s ním, možná se vám o něm zdá. Nemrzí vás, když to pak skončí?Co se týče Harryho Bosche, tak vím, že Michael Connelly napsal zatím šest dílů, jestli se nemýlím, takže je perspektiva, že to bude pokračovat. Teď mám za sebou dva díly a ve výhledu je třetí. Když natáčení skončí, je to pro mne takové dvojlomné, sladkobolné – na jednu stranu jsem rád, protože je to vždycky velká kláda. Je tam hodně postav, takže se musím promítat do mužských i ženských hlasů, které mezi sebou komunikují. Už je to někdy na hranici dramatické tvorby. Kdyby to dělal Český rozhlas, tak by jistě obsadil vícero lidí. A po tom oddechnutí po určité době zase nastane určitý hlad. Takhle to chodí. Vždycky se naštěstí naskytne něco dalšího.

Když se ještě vrátím k detektivovi Harrymu Boschovi, je vám něčím blízký?Samozřejmě, je napsaný velmi sympaticky. Je to takový ten syžet osamělých vlků ošlehaných osudem. Mnohdy jde hlavou proti zdi a

překračuje zažité kodexy detektivní práce. To musí, aby byl zajímavý a populární. A mně se také občas chce rovnou jít a někomu jednu vrazit. Nemyslím ve svém okolí, ale mnohdy, když ve zprávách vidím některé naše čelní představitele, bych to nejradši řešil denefestrací. Ale to bohužel nejde. V tomhle to má Harry Bosch jednodušší, že má jisté možnosti, i když občas za hranou, aby řešil věci po svém.

Nedávno jste také načel dvě povídky do audioknihy Agathy Christie Svědkyně obžaloby. Posloucháte vůbec audioknihy? Na to bohužel vůbec nemám čas. Audioknihy pouze načítám a tím pádem také „čtu“ knihy. Občas si poslechnu nějaký jiný vzorek, abych věděl, jak to čtou mí kolegové, jaké jsou trendy, jak je laťka vysoko. Ideální je poslouchat audioknihy v autě, ale já zase nejzdím až tak dlouhé trasy, a pokud ano, tak většinou s rodinou, kterou to zas až tak nezajímá. Klukům je dvanáct a devět let, takže těm nemůžu pouštět věci, které by zajímaly mne.

U práce na Svědkyni obžaloby jste se měli potkat i s otcem Viktorem. Jak to nakonec dopadlo? On se toho natáčení kvůli koronaviru nakonec zatím nezúčastnil a nevím, jak to celé dopadne.

Hráli jste spolu někdy v divadle nebo ve filmu? Naše společné projekty vždycky skončily tak nějak zvláště, do ztracena. Kdysi, v době mých začátků, jsme spolu dělali jednu, z dnešního pohledu ne příliš zdařilou televizní pohádku, kde mi hrál otec – pana krále. Pak jsme spolu zkoušeli hru pro Divadlo Ungelt, ale pár dnů před premiérou to táta musel ze zdravotních důvodů vzdát a už jsme se k tomu nevrátili. A teď naposledy někoho napadlo, že bychom mohli udělat společnou výstavu obrazů, protože oba dva malujeme. On dělá litografii, já zase maluju akryly. Když se obrazy instalovaly v Divadle Viola a měla být vernisáž, přišel koronavirus a zase z toho sešlo. Teď to tam visí a je to zavřené. Naše společné projekty jsou nějak prokleté.

Co vás vedlo k tomu, že jste se přihlásil na výtvarný kurz? Je to zábava a je to nesmírně uklidňující. Pro mne je to taková terapie, protože v ateliéru je ticho a každý si pracuje u svého stojanu a soustředí se na svou práci. Je to takový meditační okamžik. Doma si maluju sám pro sebe, laicky. Někdo říká: „Ježíš, to je pěkný, já v tom něco vidím!“ a podobně. Ale většinou je to naprosto spontánní proces, kdy něco namaluju, pak to zničím a pak z toho opět něco vznikne. A na kurz jsem se přihlásil proto, abych se naučil základy. Na první hodině jsem měl uhlem nakreslit zmačkaný papír a vyšlo mi z toho takové kubistické grilované kuře. Člověk by ty základy měl znát.

Co se týče mluveného slova, zejména v rozhlasu je jméno Preiss pojem. Cítíte tíhu odpovědnosti, abyste té pověsti dostál? Cítil jsem ji dlouhá léta, ale najednou se to nějak zlomilo, a já jsem si řekl, že jsem tu sám za sebe, že jsem jiný. A tu odpovědnost tedy nesu čistě sám za sebe. Mám pocit, že dneska tomu jménu ostudu nedělám. Dosáhl jsem úrovně, za kterou se nemusím stydět.

Zmínil jste, že namlouváte i cestopisné a přírodopisné dokumenty, které také sám rád sledujete. Co vás na nich tak fascinuje? Tak já jsem od přírody cestovatel. Strašně rád bych se do některých končin světa podíval, ale nemám na to ani čas, ani prostředky, a tohle je pro mne takové cestování „prstem po mapě“, nebo spíše očima po obrazovce. Když dokument namlouvám, nemám šanci ho vidět celý, protože se různě přeskakuje a čtu jenom ty své úseky, takže z toho mnohdy vůbec nic nemám. Proto jsem rád, když se pak na film můžu podívat vcelku. Nedívám se jen na to, co jsem namluvil, sleduju cokoliv o cestování, fascinuje mě podmořský svět, divočina, prostě příroda ve všech formách, a říkám si, jak to ten pán Bůh geniálně vymyslel. Jenom člověk se to neustále snaží pozměnit k obrazu svému a na to asi také zajde, pokud s tím něco neudělá.

Co s tím děláte vy? Třídíte odpad a podobně? To je samozřejmost. I naše děti to bezvadně ovládají. Myslím, že generace, které přijdou po nás, se budou muset zase naučit životu v souladu s přírodou. To je jediná šance, snažit se minimalizovat využívání zdrojů. Protože my žijeme v neskutečném blahobytu, i když si to nepřipouštíme. Zvykli jsme si na vysoký životní standard. A právě když člověk cestuje, zjistí, jak málo jinde stačí lidem k životu. Žijeme v bezbřehém blahobytu, nadužíváme věci, nevážíme si jich, jsme spotřební... Můj syn si teď na YouTube pouští videa, jak se v Číně vyrábí všechno možné, a já si říkám, kam všechny ty výrobky přijdou, až přestanou sloužit? Země je přece musí nějak strávit. To je obrovský problém. A co se týče mého příspěvku k záchraně přírody, letos jsme si třeba nekupovali vánoční stromek, ale vzali jsme si jeden z výřezu, který by se vyhodil, od známého lesníka. A na to konto jsme se s ním domluvili, že si uděláme brigádu a půjdeme k němu do lesa na Vysočině s klukama sázet stromky. I kdybychom jich zasadili dvacet, myslím, že to má smysl. Takovým způsobem se dá aspoň v tom našem mikrosvětě pomáhat.

Byval jste komunálním politikem v Kunraticích. Změnilo to váš pohled na politiky a jejich motivace? Byl jsem spíše posledním spravedlivým a velkým naivou, když jsem do politiky vstupoval. Vlastně jsem se nechal ukecat, abych se objevil na kandidátce, a vůbec jsem nedoufal, že mě někdo zvolí. Pak jsem se dostal do zastupitelstva hned na druhém místě za starostkou ODS a začaly starosti. Je to spousta povinností a na komunální úrovni

nemáte žádné námětky a lidi, kteří by vás mohli zastupovat. Musíte se naučit věci, se kterými jste v životě nepřišel do styku. Abyste se vůbec orientoval, musíte nastudovat zákony a ovládnout terminologii. A když jsem potom zjistil, že některé věci diplomaticky řečeno „běží samospádem“, jsou dopředu vymyšlené a zajištěné a vy žijete v domnění, že tohle výběrové řízení je čisté, ačkoliv vítěz je od začátku dohodnutý, vzalo mi to vítr z plachet. Když proti tomu začnete bojovat, stanete se nepřítelem v očích všech, protože podkopáváte něco, co už nějakou dobu běží, a tím pádem se stáváte problémovým. Je to boj s větrnými mlýny. Hrozně mě to otrávil, takže jsem ještě před koncem funkčního období odstoupil a nechal jsem své místo většímu tygroví, svému kolegovi, u kterého jsem doufal, že ho to nesemele. Je tam dodnes, takže to asi byla dobrá volba...

Vidíte nějakou naději, že by se to mohlo změnit? Vidím na naší politické scéně lidi, kteří jsou slušní, a věřím jim. Mám určitý instinkt, který jako herec mít musím. Myslím, že jedním ze základů dobrého herce je mít smysl pro empatii, schopnost vcítovat se do druhých. Já ty lidi tedy cítím a vidím je. Jejich problém ale je, že nemají takovou razanci a marketingově populistický rozmach, aby oslovili většinu. Vládnoucí garnitura tohle má a k tomu navíc dobré trávení, aby šla přes mrtvoly a překonala úplně všechno. Takže ti dobří mají z mého pohledu velmi malou šanci ji překonat, pokud nechtějí jít stejnou cestou špinavých mechanismů. Jediný, kdo je tomu schopen s jistou vervou čelit, je Pavel Novotný (starosta městské části Praha-Řeporyje – pozn. red.), který pojmenovává věci pravými jmény, ale z celospolečenského hlediska vypadá jako totální exot. Bohužel i proto, že se neumí stáhnout a přednést své názory kultivovaně. Je hodně vulgární, což pro spoustu lidí není stravitelné. Takže situace je hodně komplikovaná. Kdybych měl být prorokem, tak si myslím, že ještě jedno volební období to takhle bude trvat. Je to jenom o občanech, kteří musejí prohlédnout. Měli by sledovat konání této vlády a její vládnutí v souvislostech a hlavně se informovat z více nezávislých zdrojů.

Máte dva syny a jednu dceru. Zasáhlo je nějak herectví, což je u vás rodinná tradice? Moje dcera se herectví naštěstí nevěnuje, je v prvním ročníku mediálních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Starší syn na herectví zatím nevypadá, ale mladší je docela komediant. Přál bych si, aby dělali něco jiného, třeba obyčejné poctivé řemeslo, protože herectví je strašně vrtkavé a nejisté. Rozhodně jim to nebudu rozmlouvat, ale pokusím se doporučovat jiné možnosti.

Na co se momentálně těšíte? Ještě donedávna jsem se těšil na květnovou cestu do Portugalska, která je samozřejmě zrušená. Pak jsem se moc těšil na letní dovolenou. Tam už také vím, že bude na našem území někde na chalupě. Ale nevádí mi to. Já se vlastně těším na každý další den. Jsem celkem šťastný a celá tahle koronavirová situace mi přijde naprosto přirozená. Asi jsme se potřebovali všichni zastavit. Víím, že to bude mít nedozírné ekonomické následky a někteří lidé to budou mít opravdu těžké – rozhodně jim to nepřeju, ale myslím, že to uskromnění se, zastavení a to, že jsme všichni spolu doma, i když si občas jdeme na nervy, je dobře. A hlavně planeta si trochu oddechne. Jenom toho letového provozu, co ubylo... Myslím, že nic není samo sebou, my lidi si to děláme sami. Občas taková epidemie prostě přijde. Je to přírodní výběr. Jen se jí dneska zaplaťpánbůh dokážeme lépe bránit.

Martin Preiss Narodil se 14. 6. 1973 v Praze do herecké rodiny Viktora a Jany Preissových. Už během studií na pražské DAMU hostoval v Národním divadle a po škole nastoupil do angažmá v plzeňském Divadle Josefa Kajetána Tyla. V roce 1998 se vrátil do souboru Národního divadla už jako stálý člen činohry. V letech 2005–2012 hrál v Divadle Na Jezerce a Pod Palmovkou. V současné době je na volné noze a divadlo nehraje. Proslavil se také jako moderátor soutěžního pořadu Chcete být milionářem? (2003–2004), často spolupracuje s dabingem, čte audioknihy a pravidelně se objevuje v televizních seriálech (Krejzovi, Doktoři z Počátků, Velmi křehké vztahy, Tři králové, Nemocnice na kraji města III, Arrowsmith, Specialisté) a filmech (Případ pro rybáře, Sjezd abiturientů a další). Je podruhé ženatý, z prvního manželství má dospělé dceru Viktorii. Jeho současnou manželkou je herečka Martina Preissová, s níž vychovává syny Matouše a Šimona.

URL| <https://hradecky.denik.cz/spolecnost/martin-preiss2020.html>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:

hradecky.denik.cz (*Společnost*)

Herec Martin Preiss: Naše společné projekty s tátou jsou nějaké prokleté

10.5.2020 domazlicky.denik.cz str. 00 Společnost
Filip Lukeš

Martin Preiss dlouhá léta cítil tíhu odpovědnosti za své příjmení, které proslavil jeho otec Viktor. Dnes už si je jistý, že mu ostudu nedělá. Na rozdíl od táty sice nehraje divadlo, ale je vyhledávaným rozhlasovým a dabingovým hercem, takže má dost práce i v časech koronaviru.

"Jak se vás dotkla opatření vlády kvůli koronaviru? Já nějakou velkou změnu nepocítuji, protože pracuji hodně individuálně a nehraji v divadle. Čtu audioknihy, chodím do dabingu a dělám rozhlasové a televizní reklamy. A to se dá zvládat i v současné situaci, samozřejmě za dodržení přísných hygienických opatření. Pochopitelně trochu riskuji, protože vždycky může být něco ve vzduchu, ale to je riziko podnikání. Virus můžu chytit stejně tak v hypermarketu. Na druhou stranu se mě to dotklo třeba tak, že jsem měl točit jeden díl detektivního seriálu Hlava medúzy s režisérem Filipem Renčem, což je pozastaveno na neurčito.

Jak tedy trávíte své dny v režimu plném omezení? Naštěstí máme k dispozici zahradu a bydlíme hned vedle lesa, takže tam chodíme. Ale paradoxně v lese je teď víc lidí než na ulici. Byli jsme také na chalupě, měli jsme na to čas, protože moje žena nemá práci vůbec. Národní divadlo je uzavřené, DAMU, kde učí, také stojí a seriál Slunečná se jí také zastavil, takže je doma a už si kouše nehty a jdeme jí všichni na nervy. Já mám aspoň možnost občasného pracovního úniku. A ve všední dny občas vyrazíme na procházku za Prahu, kde víme, že koncentrace lidí nebude tak velká.

O váš hlas je naštěstí zájem. Mluví jím třeba detektiv Harry Bosch z krimisérie mistra románu noir Michaela Connellyho na audioknihách Černá ozvěna a Černý led, které vyšly loni. Když máte namluvit takový kus textu, připravujete se na to, žijete s ním, možná se vám o něm zdá. Nemrzí vás, když to pak skončí? Co se týče Harryho Bosche, tak vím, že Michael Connelly napsal zatím šest dílů, jestli se nemýlím, takže je perspektiva, že to bude pokračovat. Teď mám za sebou dva díly a ve výhledu je třetí. Když natáčení skončí, je to pro mne takové dvojlomné, sladkobolné – na jednu stranu jsem rád, protože je to vždycky velká kláda. Je tam hodně postav, takže se musím promítat do mužských i ženských hlasů, které mezi sebou komunikují. Už je to někdy na hranici dramatické tvorby. Kdyby to dělal Český rozhlas, tak by jistě obsadil vícero lidí. A po tom oddechnutí po určité době zase nastane určitý hlad. Takhle to chodí. Vždycky se naštěstí naskytne něco dalšího.

Když se ještě vrátím k detektivovi Harrymu Boschovi, je vám něčím blízký? Samozřejmě, je napsaný velmi sympaticky. Je to takový ten syžet osamělých vlků ošlehaných osudem. Mnohdy jde hlavou proti zdi a překračuje zažitá kodexy detektivní práce. To musí, aby byl zajímavý a populární. A mně se také občas chce rovnou jít a někomu jednu vrazit. Nemyslím ve svém okolí, ale mnohdy, když ve zprávách vidím některé naše čelní představitele, bych to nejradši řešil denefestrací. Ale to bohužel nejde. V tomhle to má Harry Bosch jednodušší, že má jisté možnosti, i když občas za hranou, aby řešil věci po svém.

Nedávno jste také načetl dvě povídky do audioknihy Agathy Christie Svědkyně obžaloby. Posloucháte vůbec audioknihy? Na to bohužel vůbec nemám čas. Audioknihy pouze načítám a tím pádem také „čtu“ knihy. Občas si poslechnu nějaký jiný vzorek, abych věděl, jak to čtou mí kolegové, jaké jsou trendy, jak je laťka vysoko. Ideální je poslouchat audioknihy v autě, ale já zase nejedím až tak dlouhé trasy, a pokud ano, tak většinou s rodinou, kterou to zas až tak nezajímá. Klukům je dvanáct a devět let, takže těm nemůžu pouštět věci, které by zajímaly mne.

U práce na Svědkyni obžaloby jste se měli potkat i s otcem Viktorem. Jak to nakonec dopadlo? On se toho natáčení kvůli koronaviru nakonec zatím nezúčastnil a nevím, jak to celé dopadne.

Hráli jste spolu někdy v divadle nebo ve filmu? Naše společné projekty vždycky skončily tak nějak zvláště, do ztracena. Kdysi, v době mých začátků, jsme spolu dělali jednu, z dnešního pohledu ne příliš zdařilou televizní pohádku, kde mi hrál otec – pana krále. Pak jsme spolu zkusili hru pro Divadlo Ungelt, ale pár dnů před premiérou to táta musel ze zdravotních důvodů vzdát a už jsme se k tomu nevrátili. A teď naposledy někoho napadlo, že bychom mohli udělat společnou výstavu obrazů, protože oba dva malujeme. On dělá litografii, já zase maluju akryly. Když se obrazy instalovaly v Divadle Viola a měla být vernisáž, přišel koronavirus a zase z toho sešlo. Teď to tam visí a je to zavřené. Naše společné projekty jsou nějak prokleté.

Co vás vedlo k tomu, že jste se přihlásil na výtvarný kurz? Je to zábava a je to nesmírně uklidňující. Pro mne je to taková terapie, protože v ateliéru je ticho a každý si pracuje u svého stojanu a soustředí se na svou práci. Je to takový meditační okamžik. Doma si maluju sám pro sebe, laicky. Někdo říká: „Ježíš, to je pěkný, já v tom něco vidím!“ a podobně. Ale většinou je to naprosto spontánní proces, kdy něco namaluju, pak to zničím a pak z

toho opět něco vznikne. A na kurz jsem se přihlásil proto, abych se naučil základy. Na první hodině jsem měl uhlem nakreslit zmačkaný papír a vyšlo mi z toho takové kubistické grilované kuře. Člověk by ty základy měl znát.

Co se týče mluveného slova, zejména v rozhlasu je jméno Preiss pojem. Cítíte tíhu odpovědnosti, abyste té pověsti dostal?Cítil jsem ji dlouhá léta, ale najednou se to nějak zlomilo, a já jsem si řekl, že jsem tu sám za sebe, že jsem jiný. A tu odpovědnost tedy nesu čistě sám za sebe. Mám pocit, že dneska tomu jménu ostudu nedělám. Dosáhl jsem úrovně, za kterou se nemusím stydět.

Zmínil jste, že namlouváte i cestopisné a přírodopisné dokumenty, které také sám rád sledujete. Co vás na nich tak fascinuje?Tak já jsem od přírody cestovatel. Strašně rád bych se do některých končin světa podíval, ale nemám na to ani čas, ani prostředky, a tohle je pro mne takové cestování „prstem po mapě“, nebo spíše očima po obrazovce. Když dokument namlouvám, nemám šanci ho vidět celý, protože se různě přeskakuje a čtu jenom ty své úseky, takže z toho mnohdy vůbec nic nemám. Proto jsem rád, když se pak na film můžu podívat vcelku. Nedívám se jen na to, co jsem namluvil, sleduju cokoliv o cestování, fascinuje mě podmořský svět, divočina, prostě příroda ve všech formách, a říkám si, jak to ten pán Bůh geniálně vymyslel. Jenom člověk se to neustále snaží pozměnit k obrazu svému a na to asi také zajde, pokud s tím něco neudělá.

Co s tím děláte vy? Třídíte odpad a podobně?To je samozřejmost. I naše děti to bezvadně ovládají. Myslím, že generace, které přijdou po nás, se budou muset zase naučit životu v souladu s přírodou. To je jediná šance, snažit se minimalizovat využívání zdrojů. Protože my žijeme v neskutečném blahobytu, i když si to nepřipouštíme. Zvykli jsme si na vysoký životní standard. A právě když člověk cestuje, zjistí, jak málo jinde stačí lidem k životu. Žijeme v bezbřehém blahobytu, nadužíváme věci, nevážíme si jich, jsme spotřební... Můj syn si teď na YouTube pouští videa, jak se v Číně vyrábí všechno možné, a já si říkám, kam všechny ty výrobky přijdou, až přestanou sloužit? Země je přece musí nějak strávit. To je obrovský problém. A co se týče mého příspěvku k záchraně přírody, letos jsme si třeba nekupovali vánoční stromek, ale vzali jsme si jeden z výřezu, který by se vyhodil, od známého lesníka. A na to konto jsme se s ním domluvili, že si uděláme brigádu a půjdeme k němu do lesa na Vysočině s klukama sázet stromky. I kdybychom jich zasadili dvacet, myslím, že to má smysl. Takovým způsobem se dá aspoň v tom našem mikrosvětě pomáhat.

Býval jste komunálním politikem v Kunraticích. Změnilo to váš pohled na politiky a jejich motivace?Byl jsem spíše posledním spravedlivým a velkým naivou, když jsem do politiky vstupoval. Vlastně jsem se nechal ukecat, abych se objevil na kandidátce, a vůbec jsem nedoufal, že mě někdo zvolí. Pak jsem se dostal do zastupitelstva hned na druhém místě za starostkou ODS a začaly starosti. Je to spousta povinností a na komunální úrovni nemáte žádné námětky a lidi, kteří by vás mohli zastupovat. Musíte se naučit věci, se kterými jste v životě nepřišel do styku. Abyste se vůbec orientoval, musíte nastudovat zákony a ovládnout terminologii. A když jsem potom zjistil, že některé věci diplomaticky řečeno „běží samospádem“, jsou dopředu vymyšlené a zajištěné a vy žijete v domnění, že tohle výběrové řízení je čisté, ačkoliv vítěz je od začátku dohodnutý, vzalo mi to vítr z plachet. Když proti tomu začnete bojovat, stanete se nepřítelem v očích všech, protože podkopáváte něco, co už nějakou dobu běží, a tím pádem se stáváte problémovým. Je to boj s větrnými mlýny. Hrozně mě to otrávil, takže jsem ještě před koncem funkčního období odstoupil a nechal jsem své místo většímu tygrovi, svému kolegovi, u kterého jsem doufal, že ho to nesemele. Je tam dodnes, takže to asi byla dobrá volba...

Vidíte nějakou naději, že by se to mohlo změnit?Vidím na naší politické scéně lidi, kteří jsou slušní, a věřím jim. Mám určitý instinkt, který jako herec mít musím. Myslím, že jedním ze základů dobrého herce je mít smysl pro empatii, schopnost vcítovat se do druhých. Já ty lidi tedy cítím a vidím je. Jejich problém ale je, že nemají takovou razanci a marketingově populistický rozmach, aby oslovili většinu. Vládnoucí garnitura tohle má a k tomu navíc dobré trávení, aby šla přes mrtvoly a překonala úplně všechno. Takže ti dobří mají z mého pohledu velmi malou šanci ji překonat, pokud nechtějí jít stejnou cestou špinavých mechanismů. Jediný, kdo je tomu schopen s jistou vervou čelit, je Pavel Novotný (starosta městské části Praha-Řeporyje – pozn. red.), který pojmenovává věci pravými jmény, ale z celospolečenského hlediska vypadá jako totální exot. Bohužel i proto, že se neumí stáhnout a přednést své názory kultivovaně. Je hodně vulgární, což pro spoustu lidí není stravitelné. Takže situace je hodně komplikovaná. Kdybych měl být prorokem, tak si myslím, že ještě jedno volební období to takhle bude trvat. Je to jenom o občanech, kteří musejí prohlédnout. Měli by sledovat konání této vlády a její vládnutí v souvislostech a hlavně se informovat z více nezávislých zdrojů.

Máte dva syny a jednu dceru. Zasáhlo je nějak herectví, což je u vás rodinná tradice?Moje dcera se herectví našťastí nevěnuje, je v prvním ročníku mediálních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Starší syn na herectví zatím nevyvádá, ale mladší je docela komediant. Přál bych si, aby dělali něco jiného, třeba obyčejně

poctivé řemeslo, protože herectví je strašně vrtkavé a nejisté. Rozhodně jim to nebudu rozmlouvat, ale pokusím se doporučit jiné možnosti.

Na co se momentálně těšíte? Ještě donedávna jsem se těšil na květnovou cestu do Portugalska, která je samozřejmě zrušená. Pak jsem se moc těšil na letní dovolenou. Tam už také vím, že bude na našem území někde na chalupě. Ale nevádí mi to. Já se vlastně těším na každý další den. Jsem celkem šťastný a celá tahle koronavirová situace mi přijde naprosto přirozená. Asi jsme se potřebovali všichni zastavit. Víím, že to bude mít nedozírné ekonomické následky a někteří lidé to budou mít opravdu těžké – rozhodně jim to nepřeju, ale myslím, že to uskomnění se, zastavení a to, že jsme všichni spolu doma, i když si občas jdeme na nervy, je dobře. A hlavně planeta si trochu oddechne. Jenom toho letového provozu, co ubylo... Myslím, že nic není samo sebou, my lidé si to děláme sami. Občas taková epidemie prostě přijde. Je to přírodní výběr. Jen se jí dneska zaplatit pánbůh dokážeme lépe bránit.

Martin Preiss Narodil se 14. 6. 1973 v Praze do herecké rodiny Viktora a Jany Preissových. Už během studií na pražské DAMU hostoval v Národním divadle a po škole nastoupil do angažmá v plzeňském Divadle Josefa Kajetána Tyla. V roce 1998 se vrátil do souboru Národního divadla už jako stálý člen činohry. V letech 2005–2012 hrál v Divadle Na Jezerce a Pod Palmovkou. V současné době je na volné noze a divadlo nehraje. Proslavil se také jako moderátor soutěžního pořadu *Chcete být milionářem?* (2003–2004), často spolupracuje s dabingem, čte audioknihy a pravidelně se objevuje v televizních seriálech (*Krejzovi*, *Doktoři z Počátků*, *Velmi křehké vztahy*, *Tři králové*, *Nemocnice na kraji města III*, *Arrowsmith*, *Specialisté*) a filmech (*Případ pro rybáře*, *Sjezd abiturientů* a další). Je podruhé ženatý, z prvního manželství má dospělou dceru Viktorii. Jeho současnou manželkou je herečka Martina Preissová, s níž vychovává syny Matouše a Šimona.

URL | <https://domazlicky.denik.cz/spolecnost/martin-preiss2020.html>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
domazlicky.denik.cz (*Společnost*)

Herec Martin Preiss: Naše společné projekty s tátou jsou nějaké prokleté

10.5.2020 mostecky.denik.cz str. 00 **Společnost**

Filip Lukeš

Martin Preiss dlouhá léta cítil tíhu odpovědnosti za své příjmení, které proslavil jeho otec Viktor. Dnes už si je jistý, že mu ostudu nedělá. Na rozdíl od táty sice nehraje divadlo, ale je vyhledávaným rozhlasovým a dabingovým hercem, takže má dost práce i v časech koronaviru.

"Jak se vás dotkla opatření vlády kvůli koronaviru? Já nějakou velkou změnu nepocítuji, protože pracuji hodně individuálně a nehraji v divadle. Čtu audioknihy, chodím do dabingu a dělám rozhlasové a televizní reklamy. A to se dá zvládat i v současné situaci, samozřejmě za dodržení přísných hygienických opatření. Pochopitelně trochu riskuji, protože vždycky může být něco ve vzduchu, ale to je riziko podnikání. Virus můžu chytit stejně tak v hypermarketu. Na druhou stranu se mě to dotklo třeba tak, že jsem měl točit jeden díl detektivního seriálu *Hlava medúzy* s režisérem Filipem Renčem, což je pozastaveno na neurčito.

Jak tedy trávíte své dny v režimu plném omezení? Naštěstí máme k dispozici zahradu a bydlíme hned vedle lesa, takže tam chodíme. Ale paradoxně v lese je teď víc lidí než na ulici. Byli jsme také na chalupě, měli jsme na to čas, protože moje žena nemá práci vůbec. Národní divadlo je uzavřené, DAMU, kde učí, také stojí a seriál *Slunečná* se jí také zastavil, takže je doma a už si kouše nehty a jdeme jí všichni na nervy. Já mám aspoň možnost občasných pracovních úniků. A ve všední dny občas vyrazíme na procházku za Prahu, kde víme, že koncentrace lidí nebude tak velká.

O váš hlas je naštěstí zájem. Mluví jím třeba detektiv Harry Bosch z krimisérie mistra románu noir Michaela Connellyho na audioknihách *Černá ozvěna* a *Černý led*, které vyšly loni. Když máte namluvit takový kus textu, připravujete se na to, žijete s ním, možná se vám o něm zdá. Nemrzí vás, když to pak skončí? Co se týče Harryho Bosche, tak vím, že Michael Connelly napsal zatím šest dílů, jestli se nemýlím, takže je perspektiva, že

to bude pokračovat. Teď mám za sebou dva díly a ve výhledu je třetí. Když natáčení skončí, je to pro mne takové dvojlomné, sladkobolné – na jednu stranu jsem rád, protože je to vždycky velká kláda. Je tam hodně postav, takže se musím promítat do mužských i ženských hlasů, které mezi sebou komunikují. Už je to někdy na hranici dramatické tvorby. Kdyby to dělal Český rozhlas, tak by jistě obsadil vícero lidí. A po tom oddechnutí po určité době zase nastane určitý hlad. Takhle to chodí. Vždycky se naštěstí naskytne něco dalšího.

Když se ještě vrátím k detektivovi Harrymu Boschovi, je vám něčím blízký? Samozřejmě, je napsaný velmi sympaticky. Je to takový ten syžet osamělých vlků ošlehaných osudem. Mnohdy jde hlavou proti zdi a překračuje zažité kodexy detektivní práce. To musí, aby byl zajímavý a populární. A mně se také občas chce rovnou jít a někomu jednu vrazit. Nemyslím ve svém okolí, ale mnohdy, když ve zprávách vidím některé naše čelní představitele, bych to nejradši řešil denefestrací. Ale to bohužel nejde. V tomhle to má Harry Bosch jednodušší, že má jisté možnosti, i když občas za hranou, aby řešil věci po svém.

Nedávno jste také načel dvě povídky do audioknihy Agathy Christie Svědkyně obžaloby. Posloucháte vůbec audioknihy? Na to bohužel vůbec nemám čas. Audioknihy pouze načítám a tím pádem také „čtu“ knihy. Občas si poslechnu nějaký jiný vzorek, abych věděl, jak to čtou mí kolegové, jaké jsou trendy, jak je laťka vysoko. Ideální je poslouchat audioknihy v autě, ale já zase nejždím až tak dlouhé trasy, a pokud ano, tak většinou s rodinou, kterou to zas až tak nezajímá. Klukům je dvanáct a devět let, takže těm nemůžu pouštět věci, které by zajímaly mne.

U práce na Svědkyni obžaloby jste se měli potkat i s otcem Viktorem. Jak to nakonec dopadlo? On se toho natáčení kvůli koronaviru nakonec zatím nezúčastnil a nevím, jak to celé dopadne.

Hráli jste spolu někdy v divadle nebo ve filmu? Naše společné projekty vždycky skončily tak nějak zvláště, do ztracena. Kdysi, v době mých začátků, jsme spolu dělali jednu, z dnešního pohledu ne příliš zdařilou televizní pohádku, kde mi hrál otec – pana krále. Pak jsme spolu zkusili hru pro Divadlo Ungelt, ale pár dnů před premiérou to táta musel ze zdravotních důvodů vzdát a už jsme se k tomu nevrátili. A teď naposledy někoho napadlo, že bychom mohli udělat společnou výstavu obrazů, protože oba dva malujeme. On dělá litografii, já zase maluju akryly. Když se obrazy instalovaly v Divadle Viola a měla být vernisáž, přišel koronavirus a zase z toho sešlo. Teď to tam visí a je to zavřené. Naše společné projekty jsou nějak prokleté.

Co vás vedlo k tomu, že jste se přihlásil na výtvarný kurz? Je to zábava a je to nesmírně uklidňující. Pro mne je to taková terapie, protože v ateliéru je ticho a každý si pracuje u svého stojanu a soustředí se na svou práci. Je to takový meditační okamžik. Doma si maluju sám pro sebe, laicky. Někdo říká: „Ježíš, to je pěkný, já v tom něco vidím!“ a podobně. Ale většinou je to naprosto spontánní proces, kdy něco namaluju, pak to zničím a pak z toho opět něco vznikne. A na kurz jsem se přihlásil proto, abych se naučil základy. Na první hodině jsem měl uhlem nakreslit zmačkaný papír a vyšlo mi z toho takové kubistické grilované kuře. Člověk by ty základy měl znát.

Co se týče mluveného slova, zejména v rozhlase je jméno Preiss pojem. Cítíte tíhu odpovědnosti, abyste té pověsti dostal? Cítil jsem ji dlouhá léta, ale najednou se to nějak zlomilo, a já jsem si řekl, že jsem tu sám za sebe, že jsem jiný. A tu odpovědnost tedy nesu čistě sám za sebe. Mám pocit, že dneska tomu jménu ostudu nedělám. Dosáhl jsem úrovně, za kterou se nemusím stydět.

Zmínil jste, že namlouváte i cestopisné a přírodopisné dokumenty, které také sám rád sledujete. Co vás na nich tak fascinuje? Tak já jsem od přírody cestovatel. Strašně rád bych se do některých končin světa podíval, ale nemám na to ani čas, ani prostředky, a tohle je pro mne takové cestování „prstem po mapě“, nebo spíše očima po obrazovce. Když dokument namlouvám, nemám šanci ho vidět celý, protože se různě přeskakuje a čtu jenom ty své úseky, takže z toho mnohdy vůbec nic nemám. Proto jsem rád, když se pak na film můžu podívat vcelku. Nedívám se jen na to, co jsem namluvil, sleduju cokoliv o cestování, fascinuje mě podmořský svět, divočina, prostě příroda ve všech formách, a říkám si, jak to ten pán Bůh geniálně vymyslel. Jenom člověk se to neustále snaží pozměnit k obrazu svému a na to asi také zajde, pokud s tím něco neudělá.

Co s tím děláte vy? Třídíte odpad a podobně? To je samozřejmost. I naše děti to bezvadně ovládají. Myslím, že generace, které přijdou po nás, se budou muset zase naučit životu v souladu s přírodou. To je jediná šance, snažit se minimalizovat využívání zdrojů. Protože my žijeme v neskutečném blahobytu, i když si to nepřipouštíme. Zvykli jsme si na vysoký životní standard. A právě když člověk cestuje, zjistí, jak málo jinde stačí lidem k životu. Žijeme v bezbřehém blahobytu, nadužíváme věci, nevážíme si jich, jsme spotřební... Můj syn si teď na YouTube pouští videa, jak se v Číně vyrábí všechno možné, a já si říkám, kam všechny ty výrobky přijdou, až přestanou sloužit? Země je přece musí nějak strávit. To je obrovský problém. A co se týče mého příspěvku k záchraně přírody, letos jsme si třeba nekupovali vánoční stromek, ale vzali jsme si jeden z výřezu,

který by se vyhodil, od známého lesníka. A na to konto jsme se s ním domluvili, že si uděláme brigádu a půjdeme k němu do lesa na Vysočině s klukama sázet stromky. I kdybychom jich zasadili dvacet, myslím, že to má smysl. Takovým způsobem se dá aspoň v tom našem mikrosvětě pomáhat.

Býval jste komunálním politikem v Kunraticích. Změnilo to váš pohled na politiky a jejich motivace? Byl jsem spíše posledním spravedlivým a velkým naivou, když jsem do politiky vstupoval. Vlastně jsem se nechal ukecat, abych se objevil na kandidátce, a vůbec jsem nedoufal, že mě někdo zvolí. Pak jsem se dostal do zastupitelstva hned na druhém místě za starostkou ODS a začaly starosti. Je to spousta povinností a na komunální úrovni nemáte žádné námětky a lidi, kteří by vás mohli zastupovat. Musíte se naučit věci, se kterými jste v životě nepřišel do styku. Abyste se vůbec orientoval, musíte nastudovat zákony a ovládnout terminologii. A když jsem potom zjistil, že některé věci diplomaticky řečeno „běží samospádem“, jsou dopředu vymyšlené a zajištěné a vy žijete v domněnku, že tohle výběrové řízení je čisté, ačkoliv vítěz je od začátku dohodnutý, vzalo mi to vítr z plachet. Když proti tomu začnete bojovat, stanete se nepřítelem v očích všech, protože podkopáváte něco, co už nějakou dobu běží, a tím pádem se stáváte problémovým. Je to boj s větrnými mlýny. Hrozně mě to otrávil, takže jsem ještě před koncem funkčního období odstoupil a nechal jsem své místo většímu tygroví, svému kolegovi, u kterého jsem doufal, že ho to nesemele. Je tam dodnes, takže to asi byla dobrá volba...

Vidíte nějakou naději, že by se to mohlo změnit? Vidím na naší politické scéně lidi, kteří jsou slušní, a věřím jim. Mám určitý instinkt, který jako herec mít musím. Myslím, že jedním ze základů dobrého herce je mít smysl pro empatii, schopnost vcítovat se do druhých. Já ty lidi tedy cítím a vidím je. Jejich problém ale je, že nemají takovou razanci a marketingově populistický rozmach, aby oslovili většinu. Vládnoucí garnitura tohle má a k tomu navíc dobré trávení, aby šla přes mrtvoly a překonala úplně všechno. Takže ti dobří mají z mého pohledu velmi malou šanci ji překonat, pokud nechtějí jít stejnou cestou špinavých mechanismů. Jediný, kdo je tomu schopen s jistou vervou čelit, je Pavel Novotný (starosta městské části Praha-Řeporyje – pozn. red.), který pojmenovává věci pravými jmény, ale z celospolečenského hlediska vypadá jako totální exot. Bohužel i proto, že se neumí stáhnout a přednést své názory kultivovaně. Je hodně vulgární, což pro spoustu lidí není stravitelné. Takže situace je hodně komplikovaná. Kdybych měl být prorokem, tak si myslím, že ještě jedno volební období to takhle bude trvat. Je to jenom o občanech, kteří musejí prohlédnout. Měli by sledovat konání této vlády a její vládnutí v souvislostech a hlavně se informovat z více nezávislých zdrojů.

Máte dva syny a jednu dceru. Zasáhlo je nějak herectví, což je u vás rodinná tradice? Moje dcera se herectví našťastí nevěnuje, je v prvním ročníku mediálních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Starší syn na herectví zatím nevypadá, ale mladší je docela komediant. Přál bych si, aby dělali něco jiného, třeba obyčejné poctivé řemeslo, protože herectví je strašně vrtkavé a nejisté. Rozhodně jim to nebudu rozmlouvat, ale pokusím se doporučovat jiné možnosti.

Na co se momentálně těšíte? Ještě donedávna jsem se těšil na květnovou cestu do Portugalska, která je samozřejmě zrušená. Pak jsem se moc těšil na letní dovolenou. Tam už také vím, že bude na našem území někde na chalupě. Ale nevadí mi to. Já se vlastně těším na každý další den. Jsem celkem šťastný a celá tahle koronavirová situace mi přijde naprosto přirozená. Asi jsme se potřebovali všichni zastavit. Víím, že to bude mít nedozírné ekonomické následky a někteří lidé to budou mít opravdu těžké – rozhodně jim to nepřeju, ale myslím, že to uskromnění se, zastavení a to, že jsme všichni spolu doma, i když si občas jdeme na nervy, je dobře. A hlavně planeta si trochu oddychně. Jenom toho letového provozu, co ubylo... Myslím, že nic není samo sebou, my lidé si to děláme sami. Občas taková epidemie prostě přijde. Je to přírodní výběr. Jen se jí dneska zaplat'pánbůh dokážeme lépe bránit.

Martin Preiss Narodil se 14. 6. 1973 v Praze do herecké rodiny Viktora a Jany Preissových. Už během studií na pražské DAMU hostoval v Národním divadle a po škole nastoupil do angažmá v plzeňském Divadle Josefa Kajetána Tyla. V roce 1998 se vrátil do souboru Národního divadla už jako stálý člen činohry. V letech 2005–2012 hrál v Divadle Na Jezerce a Pod Palmovkou. V současné době je na volné noze a divadlo nehraje. Proslavil se také jako moderátor soutěžního pořadu Chcete být milionářem? (2003–2004), často spolupracuje s dabingem, čte audioknihy a pravidelně se objevuje v televizních seriálech (Krejzovi, Doktoři z Počátků, Velmi křehké vztahy, Tři králové, Nemocnice na kraji města III, Arrowsmith, Specialisté) a filmech (Případ pro rybáře, Sjezd abiturientů a další). Je podruhé ženatý, z prvního manželství má dospělou dceru Viktorii. Jeho současnou manželkou je herečka Martina Preissová, s níž vychovává syny Matouše a Šimona.

URL | <https://mostecky.denik.cz/spolecnost/martin-preiss2020.html>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
mostecky.denik.cz (*Společnost*)

Herec Martin Preiss: Naše společné projekty s tátou jsou nějaké prokleté

10.5.2020 bruntalsky.denik.cz str. 00 Společnost

Filip Lukeš

Martin Preiss dlouhá léta cítil tíhu odpovědnosti za své příjmení, které proslavil jeho otec Viktor. Dnes už si je jistý, že mu ostudu nedělá. Na rozdíl od táty sice nehraje divadlo, ale je vyhledávaným rozhlasovým a dabingovým hercem, takže má dost práce i v časech koronaviru.

"Jak se vás dotkla opatření vlády kvůli koronaviru? Já nějakou velkou změnu nepocítuji, protože pracuji hodně individuálně a nehraji v divadle. Čtu audioknihy, chodím do dabingu a dělám rozhlasové a televizní reklamy. A to se dá zvládat i v současné situaci, samozřejmě za dodržení přísných hygienických opatření. Pochopitelně trochu riskuji, protože vždycky může být něco ve vzduchu, ale to je riziko podnikání. Virus můžu chytit stejně tak v hypermarketu. Na druhou stranu se mě to dotklo třeba tak, že jsem měl točit jeden díl detektivního seriálu Hlava medúzy s režisérem Filipem Renčem, což je pozastaveno na neurčito.

Jak tedy trávíte své dny v režimu plném omezení? Naštěstí máme k dispozici zahradu a bydlíme hned vedle lesa, takže tam chodíme. Ale paradoxně v lese je teď víc lidí než na ulici. Byli jsme také na chalupě, měli jsme na to čas, protože moje žena nemá práci vůbec. Národní divadlo je uzavřené, DAMU, kde učí, také stojí a seriál Slunečná se jí také zastavil, takže je doma a už si kouše nehty a jdeme jí všichni na nervy. Já mám aspoň možnost občasných pracovních úniků. A ve všední dny občas vyrazíme na procházku za Prahu, kde víme, že koncentrace lidí nebude tak velká.

O váš hlas je naštěstí zájem. Mluví jím třeba detektiv Harry Bosch z krimisérie mistra románu noir Michaela Connellyho na audioknihách Černá ozvěna a Černý led, které vyšly loni. Když máte namluvit takový kus textu, připravujete se na to, žijete s ním, možná se vám o něm zdá. Nemrzí vás, když to pak skončí? Co se týče Harryho Bosche, tak vím, že Michael Connelly napsal zatím šest dílů, jestli se nemýlím, takže je perspektiva, že to bude pokračovat. Teď mám za sebou dva díly a ve výhledu je třetí. Když natáčení skončí, je to pro mne takové dvojlomné, sladkobolné – na jednu stranu jsem rád, protože je to vždycky velká kláda. Je tam hodně postav, takže se musím promítat do mužských i ženských hlasů, které mezi sebou komunikují. Už je to někdy na hranici dramatické tvorby. Kdyby to dělal Český rozhlas, tak by jistě obsadil vícero lidí. A po tom oddechnutí po určité době zase nastane určitý hlad. Takhle to chodí. Vždycky se naštěstí naskytne něco dalšího.

Když se ještě vrátím k detektivovi Harrymu Boschovi, je vám něčím blízký? Samozřejmě, je napsaný velmi sympaticky. Je to takový ten syžet osamělých vlků ošlehaných osudem. Mnohdy jde hlavou proti zdi a překračuje zažitě kodexy detektivní práce. To musí, aby byl zajímavý a populární. A mně se také občas chce rovnou jít a někomu jednu vrazit. Nemyslím ve svém okolí, ale mnohdy, když ve zprávách vidím některé naše čelní představitele, bych to nejradši řešil denefestrací. Ale to bohužel nejde. V tomhle to má Harry Bosch jednodušší, že má jisté možnosti, i když občas za hranou, aby řešil věci po svém.

Nedávno jste také načel dvě povídky do audioknihy Agathy Christie Svědkyně obžaloby. Posloucháte vůbec audioknihy? Na to bohužel vůbec nemám čas. Audioknihy pouze načítám a tím pádem také „čtu“ knihy. Občas si poslechnu nějaký jiný vzorek, abych věděl, jak to čtou mí kolegové, jaké jsou trendy, jak je laťka vysoko. Ideální je poslouchat audioknihy v autě, ale já zase nejedním až tak dlouhé trasy, a pokud ano, tak většinou s rodinou, kterou to zas až tak nezajímá. Klukům je dvanáct a devět let, takže těm nemůžu pouštět věci, které by zajímaly mne.

U práce na Svědkyni obžaloby jste se měli potkat i s otcem Viktorem. Jak to nakonec dopadlo? On se toho natáčení kvůli koronaviru nakonec zatím nezúčastnil a nevím, jak to celé dopadne.

Hráli jste spolu někdy v divadle nebo ve filmu? Naše společné projekty vždycky skončily tak nějak zvláště, do ztracena. Kdysi, v době mých začátků, jsme spolu dělali jednu, z dnešního pohledu ne příliš zdařilou televizní pohádku, kde mi hrál otec – pana krále. Pak jsme spolu zkusili hru pro Divadlo Ungelt, ale pár dnů před premiérou to táta musel ze zdravotních důvodů vzdát a už jsme se k tomu nevrátili. A teď naposledy někoho

napadlo, že bychom mohli udělat společnou výstavu obrazů, protože oba dva malujeme. On dělá litografii, já zase maluju akryly. Když se obrazy instalovaly v Divadle Viola a měla být vernisáž, přišel koronavirus a zase z toho sešlo. Teď to tam visí a je to zavřené. Naše společné projekty jsou nějak prokleté.

Co vás vedlo k tomu, že jste se přihlásil na výtvarný kurz? Je to zábava a je to nesmírně uklidňující. Pro mne je to taková terapie, protože v ateliéru je ticho a každý si pracuje u svého stojanu a soustředí se na svou práci. Je to takový meditační okamžik. Doma si maluju sám pro sebe, laicky. Někdo říká: „Ježíš, to je pěkný, já v tom něco vidím!“ a podobně. Ale většinou je to naprosto spontánní proces, kdy něco namaluju, pak to zničím a pak z toho opět něco vznikne. A na kurz jsem se přihlásil proto, abych se naučil základy. Na první hodině jsem měl uhlem nakreslit zmačkaný papír a vyšlo mi z toho takové kubistické grilované kuře. Člověk by ty základy měl znát.

Co se týče mluveného slova, zejména v rozhlasu je jméno Preiss pojem. Cítíte tíhu odpovědnosti, abyste té pověsti dostal? Cítil jsem ji dlouhá léta, ale najednou se to nějak zlomilo, a já jsem si řekl, že jsem tu sám za sebe, že jsem jiný. A tu odpovědnost tedy nesu čistě sám za sebe. Mám pocit, že dneska tomu jménu ostudu nedělám. Dosáhl jsem úrovně, za kterou se nemusím stydět.

Zmínil jste, že namlouváte i cestopisné a přírodopisné dokumenty, které také sám rád sledujete. Co vás na nich tak fascinuje? Tak já jsem od přírody cestovatel. Strašně rád bych se do některých končin světa podíval, ale nemám na to ani čas, ani prostředky, a tohle je pro mne takové cestování „prstem po mapě“, nebo spíše očima po obrazovce. Když dokument namlouvám, nemám šanci ho vidět celý, protože se různě přeskakuje a čtu jenom ty své úseky, takže z toho mnohdy vůbec nic nemám. Proto jsem rád, když se pak na film můžu podívat vcelku. Nedívám se jen na to, co jsem namluvil, sleduju cokoliv o cestování, fascinuje mě podmořský svět, divočina, prostě příroda ve všech formách, a říkám si, jak to ten pán Bůh geniálně vymyslel. Jenom člověk se to neustále snaží pozměnit k obrazu svému a na to asi také zajde, pokud s tím něco neudělá.

Co s tím děláte vy? Třídíte odpad a podobně? To je samozřejmost. I naše děti to bezvadně ovládají. Myslím, že generace, které přijdou po nás, se budou muset zase naučit životu v souladu s přírodou. To je jediná šance, snažit se minimalizovat využívání zdrojů. Protože my žijeme v neskutečném blahobytu, i když si to nepřipouštíme. Zvykli jsme si na vysoký životní standard. A právě když člověk cestuje, zjistí, jak málo jinde stačí lidem k životu. Žijeme v bezbřehém blahobytu, nadužíváme věci, nevážíme si jich, jsme spotřební... Můj syn si teď na YouTube pouští videa, jak se v Číně vyrábí všechno možné, a já si říkám, kam všechny ty výrobky přijdou, až přestanou sloužit? Země je přece musí nějak strávit. To je obrovský problém. A co se týče mého příspěvku k záchraně přírody, letos jsme si třeba nekupovali vánoční stromek, ale vzali jsme si jeden z výřezu, který by se vyhodil, od známého lesníka. A na to konto jsme se s ním domluvili, že si uděláme brigádu a půjdeme k němu do lesa na Vysočině s klukama sázet stromky. I kdybychom jich zasadili dvacet, myslím, že to má smysl. Takovým způsobem se dá aspoň v tom našem mikrosvětě pomáhat.

Býval jste komunálním politikem v Kunraticích. Změnilo to váš pohled na politiky a jejich motivace? Byl jsem spíše posledním spravedlivým a velkým naivou, když jsem do politiky vstupoval. Vlastně jsem se nechal ukecat, abych se objevil na kandidátce, a vůbec jsem nedoufal, že mě někdo zvolí. Pak jsem se dostal do zastupitelstva hned na druhém místě za starostkou ODS a začaly starosti. Je to spousta povinností a na komunální úrovni nemáte žádné náměstky a lidi, kteří by vás mohli zastupovat. Musíte se naučit věci, se kterými jste v životě nepřišel do styku. Abyste se vůbec orientoval, musíte nastudovat zákony a ovládnout terminologii. A když jsem potom zjistil, že některé věci diplomaticky řečeno „běží samospádem“, jsou dopředu vymyšlené a zajištěné a vy žijete v domnění, že tohle výběrové řízení je čisté, ačkoliv vítěz je od začátku dohodnutý, vzalo mi to vítr z plachet. Když proti tomu začnete bojovat, stanete se nepřítelem v očích všech, protože podkopáváte něco, co už nějakou dobu běží, a tím pádem se stáváte problémovým. Je to boj s větrnými mlýny. Hrozně mě to otrávil, takže jsem ještě před koncem funkčního období odstoupil a nechal jsem své místo většímu tygroví, svému kolegovi, u kterého jsem doufal, že ho to nesemele. Je tam dodnes, takže to asi byla dobrá volba...

Vidíte nějakou naději, že by se to mohlo změnit? Vidím na naší politické scéně lidi, kteří jsou slušní, a věřím jim. Mám určitý instinkt, který jako herec mít musím. Myslím, že jedním ze základů dobrého herce je mít smysl pro empatii, schopnost vcítovat se do druhých. Já ty lidi tedy cítím a vidím je. Jejich problém ale je, že nemají takovou razanci a marketingově populistický rozmach, aby oslovili většinu. Vládnoucí garnitura tohle má a k tomu navíc dobré trávení, aby šla přes mrtvolu a překonala úplně všechno. Takže ti dobří mají z mého pohledu velmi malou šanci ji překonat, pokud nechtějí jít stejnou cestou špinavých mechanismů. Jediný, kdo je tomu schopen s jistou vervou čelit, je Pavel Novotný (starosta městské části Praha-Řeporyje – pozn. red.), který pojmenovává věci pravými jmény, ale z celospolečenského hlediska vypadá jako totální exot. Bohužel i proto,

že se neumí stáhnout a přednést své názory kultivovaně. Je hodně vulgární, což pro spoustu lidí není stravitelné. Takže situace je hodně komplikovaná. Kdybych měl být prorokem, tak si myslím, že ještě jedno volební období to takhle bude trvat. Je to jenom o občanech, kteří musejí prohlédnout. Měli by sledovat konání této vlády a její vládnutí v souvislostech a hlavně se informovat z více nezávislých zdrojů.

Máte dva syny a jednu dceru. Zasáhlo je nějak herectví, což je u vás rodinná tradice? Moje dcera se herectví naštěstí nevěnuje, je v prvním ročníku mediálních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Starší syn na herectví zatím nepadá, ale mladší je docela komediant. Přál bych si, aby dělali něco jiného, třeba obyčejné poctivé řemeslo, protože herectví je strašně vrtkavé a nejisté. Rozhodně jim to nebudu rozmlouvat, ale pokusím se doporučit jiné možnosti.

Na co se momentálně těšíte? Ještě donedávna jsem se těšil na květnovou cestu do Portugalska, která je samozřejmě zrušená. Pak jsem se moc těšil na letní dovolenou. Tam už také vím, že bude na našem území někde na chalupě. Ale nevadí mi to. Já se vlastně těším na každý další den. Jsem celkem šťastný a celá tahle koronavirová situace mi přijde naprosto přirozená. Asi jsme se potřebovali všichni zastavit. Víím, že to bude mít nedozírné ekonomické následky a někteří lidé to budou mít opravdu těžké – rozhodně jim to nepřeju, ale myslím, že to uskromnění se, zastavení a to, že jsme všichni spolu doma, i když si občas jdeme na nervy, je dobře. A hlavně planeta si trochu oddychne. Jenom toho letového provozu, co ubylo... Myslím, že nic není samo sebou, my lidé si to děláme sami. Občas taková epidemie prostě přijde. Je to přírodní výběr. Jen se jí dneska zaplat'pánbůh dokážeme lépe bránit.

Martin Preiss Narodil se 14. 6. 1973 v Praze do herecké rodiny Viktora a Jany Preissových. Už během studií na pražské DAMU hostoval v Národním divadle a po škole nastoupil do angažmá v plzeňském Divadle Josefa Kajetána Tyla. V roce 1998 se vrátil do souboru Národního divadla už jako stálý člen činohry. V letech 2005–2012 hrál v Divadle Na Jezerce a Pod Palmovkou. V současné době je na volné noze a divadlo nehraje. Proslavil se také jako moderátor soutěžního pořadu Chcete být milionářem? (2003–2004), často spolupracuje s dabingem, čte audioknihy a pravidelně se objevuje v televizních seriálech (Krejzovi, Doktoři z Počátků, Velmi křehké vztahy, Tři králové, Nemocnice na kraji města III, Arrowsmith, Specialisté) a filmech (Případ pro rybáře, Sjezd abiturientů a další). Je podruhé ženatý, z prvního manželství má dospělou dceru Viktorii. Jeho současnou manželkou je herečka Martina Preissová, s níž vychovává syny Matouše a Šimona.

URL| <https://bruntalsky.denik.cz/spolecnost/martin-preiss2020.html>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:

bruntalsky.denik.cz (*Společnost*)

Herec Martin Preiss: Naše společné projekty s tátou jsou nějaké prokleté

10.5.2020 opavsky.denik.cz str. 00 Společnost

Filip Lukeš

Martin Preiss dlouhá léta cítil tíhu odpovědnosti za své příjmení, které proslavil jeho otec Viktor. Dnes už si je jistý, že mu ostudu nedělá. Na rozdíl od táty sice nehraje divadlo, ale je vyhledávaným rozhlasovým a dabingovým hercem, takže má dost práce i v časech koronaviru.

"Jak se vás dotkla opatření vlády kvůli koronaviru? Já nějakou velkou změnu nepociťuji, protože pracuji hodně individuálně a nehraji v divadle. Čtu audioknihy, chodím do dabingu a dělám rozhlasové a televizní reklamy. A to se dá zvládat i v současné situaci, samozřejmě za dodržení přísných hygienických opatření. Pochopitelně trochu riskuji, protože vždycky může být něco ve vzduchu, ale to je riziko podnikání. Virus můžu chytit stejně tak v hypermarketu. Na druhou stranu se mě to dotklo třeba tak, že jsem měl točit jeden díl detektivního seriálu Hlava medúzy s režisérem Filipem Renčem, což je pozastaveno na neurčito.

Jak tedy trávíte své dny v režimu plném omezení? Naštěstí máme k dispozici zahradu a bydlíme hned vedle lesa, takže tam chodíme. Ale paradoxně v lese je teď víc lidí než na ulici. Byli jsme také na chalupě, měli jsme na to čas, protože moje žena nemá práci vůbec. Národní divadlo je uzavřené, DAMU, kde učí, také stojí a seriál Slunečná se jí také zastavil, takže je doma a už si kouše nehty a jdeme jí všichni na nervy. Já mám aspoň

možnost občasného pracovního úniku. A ve všední dny občas vyrazíme na procházku za Prahu, kde víme, že koncentrace lidí nebude tak velká.

O váš hlas je našťestí zájem. Mluví jím třeba detektiv Harry Bosch z krimisérie mistra románu noir Michaela Connellyho na audioknihách Černá ozvěna a Černý led, které vyšly loni. Když máte namluvit takový kus textu, připravujete se na to, žijete s ním, možná se vám o něm zdá. Nemrzí vás, když to pak skončí? Co se týče Harryho Bosche, tak vím, že Michael Connelly napsal zatím šest dílů, jestli se nemýlím, takže je perspektiva, že to bude pokračovat. Teď mám za sebou dva díly a ve výhledu je třetí. Když natáčení skončí, je to pro mne takové dvojlomné, sladkobolné – na jednu stranu jsem rád, protože je to vždycky velká kláda. Je tam hodně postav, takže se musím promítat do mužských i ženských hlasů, které mezi sebou komunikují. Už je to někdy na hranici dramatické tvorby. Kdyby to dělal Český rozhlas, tak by jistě obsadil vícero lidí. A po tom oddechnutí po určité době zase nastane určitý hlad. Takhle to chodí. Vždycky se našťestí naskytne něco dalšího.

Když se ještě vrátím k detektivovi Harrymu Boschovi, je vám něčím blízký? Samozřejmě, je napsaný velmi sympaticky. Je to takový ten syžet osamělých vlků ošlehaných osudem. Mnohdy jde hlavou proti zdi a překračuje zažitý kodexy detektivní práce. To musí, aby byl zajímavý a populární. A mně se také občas chce rovnou jít a někomu jednu vrazit. Nemyslím ve svém okolí, ale mnohdy, když ve zprávách vidím některé naše čelní představitele, bych to nejradši řešil denefestrací. Ale to bohužel nejde. V tomhle to má Harry Bosch jednodušší, že má jisté možnosti, i když občas za hranou, aby řešil věci po svém.

Nedávno jste také načetl dvě povídky do audioknihy Agathy Christie Svědkyně obžaloby. Posloucháte vůbec audioknihy? Na to bohužel vůbec nemám čas. Audioknihy pouze načítám a tím pádem také „čtu“ knihy. Občas si poslechnu nějaký jiný vzorek, abych věděl, jak to čtou mí kolegové, jaké jsou trendy, jak je laťka vysoko. Ideální je poslouchat audioknihy v autě, ale já zase nejždím až tak dlouhé trasy, a pokud ano, tak většinou s rodinou, kterou to zas až tak nezajímá. Klukům je dvanáct a devět let, takže těm nemůžu pouštět věci, které by zajímaly mne.

U práce na Svědkyni obžaloby jste se měli potkat i s otcem Viktorem. Jak to nakonec dopadlo? On se toho natáčení kvůli koronaviru nakonec zatím nezúčastnil a nevím, jak to celé dopadne.

Hráli jste spolu někdy v divadle nebo ve filmu? Naše společné projekty vždycky skončily tak nějak zvláště, do ztracena. Kdysi, v době mých začátků, jsme spolu dělali jednu, z dnešního pohledu ne příliš zdařilou televizní pohádku, kde mi hrál otec – pana krále. Pak jsme spolu zkoušeli hru pro Divadlo Ungelt, ale pár dnů před premiérou to táta musel ze zdravotních důvodů vzdát a už jsme se k tomu nevrátili. A teď naposledy někoho napadlo, že bychom mohli udělat společnou výstavu obrazů, protože oba dva malujeme. On dělá litografii, já zase maluju akryly. Když se obrazy instalovaly v Divadle Viola a měla být vernisáž, přišel koronavirus a zase z toho sešlo. Teď to tam visí a je to zavřené. Naše společné projekty jsou nějak prokleté.

Co vás vedlo k tomu, že jste se přihlásil na výtvarný kurz? Je to zábava a je to nesmírně uklidňující. Pro mne je to taková terapie, protože v ateliéru je ticho a každý si pracuje u svého stojanu a soustředí se na svou práci. Je to takový meditační okamžik. Doma si maluju sám pro sebe, laicky. Někdo říká: „Ježíš, to je pěkný, já v tom něco vidím!“ a podobně. Ale většinou je to naprosto spontánní proces, kdy něco namaluju, pak to zničím a pak z toho opět něco vznikne. A na kurz jsem se přihlásil proto, abych se naučil základy. Na první hodině jsem měl uhlem nakreslit zmačkaný papír a vyšlo mi z toho takové kubistické grilované kuře. Člověk by ty základy měl znát.

Co se týče mluveného slova, zejména v rozhlase je jméno Preiss pojem. Cítíte tíhu odpovědnosti, abyste té pověsti dostál? Cítil jsem ji dlouhá léta, ale najednou se to nějak zlomilo, a já jsem si řekl, že jsem tu sám za sebe, že jsem jiný. A tu odpovědnost tedy nesu čistě sám za sebe. Mám pocit, že dneska tomu jménu ostudu nedělám. Dosáhl jsem úrovně, za kterou se nemusím stydět.

Zmínil jste, že namlouváte i cestopisné a přírodopisné dokumenty, které také sám rád sledujete. Co vás na nich tak fascinuje? Tak já jsem od přírody cestovatel. Strašně rád bych se do některých končin světa podíval, ale nemám na to ani čas, ani prostředky, a tohle je pro mne takové cestování „prstem po mapě“, nebo spíše očima po obrazovce. Když dokument namlouvám, nemám šanci ho vidět celý, protože se různě přeskakuje a čtu jenom ty své úseky, takže z toho mnohdy vůbec nic nemám. Proto jsem rád, když se pak na film můžu podívat vcelku. Nedívám se jen na to, co jsem namluvil, sleduju cokoliv o cestování, fascinuje mě podmořský svět, divočina, prostě příroda ve všech formách, a říkám si, jak to ten pán Bůh geniálně vymyslel. Jenom člověk se to neustále snaží pozměnit k obrazu svému a na to asi také zajde, pokud s tím něco neudělá.

Co s tím děláte vy? Třídíte odpad a podobně? To je samozřejmost. I naše děti to bezvadně ovládají. Myslím, že generace, které přijdou po nás, se budou muset zase naučit životu v souladu s přírodou. To je jediná šance, snažit se minimalizovat využívání zdrojů. Protože my žijeme v neskutečném blahobytu, i když si to nepřipouštíme. Zvykli jsme si na vysoký životní standard. A právě když člověk cestuje, zjistí, jak málo jinde stačí lidem k životu. Žijeme v bezbřehém blahobytu, nadužíváme věci, nevážíme si jich, jsme spotřební... Můj syn si teď na YouTube pouští videa, jak se v Číně vyrábí všechno možné, a já si říkám, kam všechny ty výrobky přijdou, až přestanou sloužit? Země je přece musí nějak strávit. To je obrovský problém. A co se týče mého příspěvku k záchraně přírody, letos jsme si třeba nekupovali vánoční stromek, ale vzali jsme si jeden z výřezu, který by se vyhodil, od známého lesníka. A na to konto jsme se s ním domluvili, že si uděláme brigádu a půjdeme k němu do lesa na Vysočině s klukama sázet stromky. I kdybychom jich zasadili dvacet, myslím, že to má smysl. Takovým způsobem se dá aspoň v tom našem mikrosvětě pomáhat.

Býval jste komunálním politikem v Kunraticích. Změnilo to váš pohled na politiky a jejich motivace? Byl jsem spíše posledním spravedlivým a velkým naivou, když jsem do politiky vstupoval. Vlastně jsem se nechal ukecat, abych se objevil na kandidátce, a vůbec jsem nedoufal, že mě někdo zvolí. Pak jsem se dostal do zastupitelstva hned na druhém místě za starostkou ODS a začaly starosti. Je to spousta povinností a na komunální úrovni nemáte žádné námětky a lidi, kteří by vás mohli zastupovat. Musíte se naučit věci, se kterými jste v životě nepřišel do styku. Abyste se vůbec orientoval, musíte nastudovat zákony a ovládnout terminologii. A když jsem potom zjistil, že některé věci diplomaticky řečeno „běží samospádem“, jsou dopředu vymyšlené a zajištěné a vy žijete v domněni, že tohle výběrové řízení je čisté, ačkoliv vítěz je od začátku dohodnutý, vzalo mi to vítr z plachet. Když proti tomu začnete bojovat, stanete se nepřítelem v očích všech, protože podkopáváte něco, co už nějakou dobu běží, a tím pádem se stáváte problémovým. Je to boj s větrnými mlýny. Hrozně mě to otrávil, takže jsem ještě před koncem funkčního období odstoupil a nechal jsem své místo většímu tygroví, svému kolegovi, u kterého jsem doufal, že ho to nesemele. Je tam dodnes, takže to asi byla dobrá volba...

Vidíte nějakou naději, že by se to mohlo změnit? Vidím na naší politické scéně lidi, kteří jsou slušní, a věřím jim. Mám určitý instinkt, který jako herec mít musím. Myslím, že jedním ze základů dobrého herce je mít smysl pro empatii, schopnost vcítovat se do druhých. Já ty lidi tedy cítím a vidím je. Jejich problém ale je, že nemají takovou razanci a marketingově populistický rozmach, aby oslovili většinu. Vládnoucí garnitura tohle má a k tomu navíc dobré trávení, aby šla přes mrtvolu a překonala úplně všechno. Takže ti dobří mají z mého pohledu velmi malou šanci ji překonat, pokud nechtějí jít stejnou cestou špinavých mechanismů. Jediný, kdo je tomu schopen s jistou vervou čelit, je Pavel Novotný (starosta městské části Praha-Řeporyje – pozn. red.), který pojmenovává věci pravými jmény, ale z celospolečenského hlediska vypadá jako totální exot. Bohužel i proto, že se neumí stáhnout a přednést své názory kultivovaně. Je hodně vulgární, což pro spoustu lidí není stravitelné. Takže situace je hodně komplikovaná. Kdybych měl být prorokem, tak si myslím, že ještě jedno volební období to takhle bude trvat. Je to jenom o občanech, kteří musejí prohlédnout. Měli by sledovat konání této vlády a její vládnutí v souvislostech a hlavně se informovat z více nezávislých zdrojů.

Máte dva syny a jednu dceru. Zasáhlo je nějak herectví, což je u vás rodinná tradice? Moje dcera se herectví naštěstí nevěnuje, je v prvním ročníku mediálních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Starší syn na herectví zatím nevypadá, ale mladší je docela komediant. Přál bych si, aby dělali něco jiného, třeba obyčejné poctivé řemeslo, protože herectví je strašně vrtkavé a nejisté. Rozhodně jim to nebudu rozmlouvat, ale pokusím se doporučit jiné možnosti.

Na co se momentálně těšíte? Ještě donedávna jsem se těšil na květnovou cestu do Portugalska, která je samozřejmě zrušená. Pak jsem se moc těšil na letní dovolenou. Tam už také vím, že bude na našem území někde na chalupě. Ale nevádí mi to. Já se vlastně těším na každý další den. Jsem celkem šťastný a celá tahle koronavirová situace mi přijde naprosto přirozená. Asi jsme se potřebovali všichni zastavit. Víím, že to bude mít nedozírné ekonomické následky a někteří lidé to budou mít opravdu těžké – rozhodně jim to nepřeju, ale myslím, že to uskromnění se, zastavení a to, že jsme všichni spolu doma, i když si občas jdeme na nervy, je dobře. A hlavně planeta si trochu oddechne. Jenom toho letového provozu, co ubylo... Myslím, že nic není samo sebou, my lidi si to děláme sami. Občas taková epidemie prostě přijde. Je to přírodní výběr. Jen se jí dneska zaplaťpánbůh dokážeme lépe bránit.

Martin Preiss Narodil se 14. 6. 1973 v Praze do herecké rodiny Viktora a Jany Preissových. Už během studií na pražské DAMU hostoval v Národním divadle a po škole nastoupil do angažmá v plzeňském Divadle Josefa Kajetána Tyla. V roce 1998 se vrátil do souboru Národního divadla už jako stálý člen činohry. V letech 2005–2012 hrál v Divadle Na Jezerce a Pod Palmovkou. V současné době je na volné noze a divadlo nehraje.

Proslavil se také jako moderátor soutěžního pořadu *Chcete být milionářem?* (2003–2004), často spolupracuje s dabingem, čte audioknihy a pravidelně se objevuje v televizních seriálech (*Krejzovi*, *Doktoři z Počátků*, *Velmi křehké vztahy*, *Tři králové*, *Nemocnice na kraji města III*, *Arrowsmith*, *Specialisté*) a filmech (*Případ pro rybáře*, *Sjezd abiturientů* a další). Je podruhé ženatý, z prvního manželství má dospělou dceru Viktorii. Jeho současnou manželkou je herečka Martina Preissová, s níž vychovává syny Matouše a Šimona.

URL| <https://opavsky.denik.cz/spolecnost/martin-preiss2020.html>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:

opavsky.denik.cz (*Společnost*)

Herec Martin Preiss: Naše společné projekty s tátou jsou nějaké prokleté

10.5.2020 znojensky.denik.cz str. 00 *Společnost*

Filip Lukeš

Martin Preiss dlouhá léta cítil tíhu odpovědnosti za své příjmení, které proslavil jeho otec Viktor. Dnes už si je jistý, že mu ostudu nedělá. Na rozdíl od táty sice nehraje divadlo, ale je vyhledávaným rozhlasovým a dabingovým hercem, takže má dost práce i v časech koronaviru.

"Jak se vás dotkla opatření vlády kvůli koronaviru? Já nějakou velkou změnu nepocítuji, protože pracuji hodně individuálně a nehraji v divadle. Čtu audioknihy, chodím do dabingu a dělám rozhlasové a televizní reklamy. A to se dá zvládat i v současné situaci, samozřejmě za dodržení přísných hygienických opatření. Pochopitelně trochu riskuji, protože vždycky může být něco ve vzduchu, ale to je riziko podnikání. Virus můžu chytit stejně tak v hypermarketu. Na druhou stranu se mě to dotklo třeba tak, že jsem měl točit jeden díl detektivního seriálu *Hlava medúzy* s režisérem Filipem Renčem, což je pozastaveno na neurčito.

Jak tedy trávíte své dny v režimu plném omezení? Naštěstí máme k dispozici zahradu a bydlíme hned vedle lesa, takže tam chodíme. Ale paradoxně v lese je teď víc lidí než na ulici. Byli jsme také na chalupě, měli jsme na to čas, protože moje žena nemá práci vůbec. Národní divadlo je uzavřené, DAMU, kde učí, také stojí a seriál *Slunečná* se jí také zastavil, takže je doma a už si kouše nehty a jdeme jí všichni na nervy. Já mám aspoň možnost občasných pracovních úniků. A ve všední dny občas vyrazíme na procházku za Prahu, kde víme, že koncentrace lidí nebude tak veliká.

O váš hlas je naštěstí zájem. Mluví jím třeba detektiv Harry Bosch z krimisérie mistra románu noir Michaela Connellyho na audioknihách *Černá ozvěna* a *Černý led*, které vyšly loni. Když máte namluvit takový kus textu, připravujete se na to, žijete s ním, možná se vám o něm zdá. Nemrzí vás, když to pak skončí? Co se týče Harryho Bosche, tak vím, že Michael Connelly napsal zatím šest dílů, jestli se nemýlím, takže je perspektiva, že to bude pokračovat. Teď mám za sebou dva díly a ve výhledu je třetí. Když natáčení skončí, je to pro mne takové dvojlomné, sladkobolné – na jednu stranu jsem rád, protože je to vždycky velká kláda. Je tam hodně postav, takže se musím promítat do mužských i ženských hlasů, které mezi sebou komunikují. Už je to někdy na hranici dramatické tvorby. Kdyby to dělal Český rozhlas, tak by jistě obsadil vícero lidí. A po tom oddechnutí po určité době zase nastane určitý hlad. Takhle to chodí. Vždycky se naštěstí naskytne něco dalšího.

Když se ještě vrátím k detektivovi Harrymu Boschovi, je vám něčím blízký? Samozřejmě, je napsaný velmi sympaticky. Je to takový ten syžet osamělých vlků ošlehaných osudem. Mnohdy jde hlavou proti zdi a překračuje zažitá kodexy detektivní práce. To musí, aby byl zajímavý a populární. A mně se také občas chce rovnou jít a někomu jednu vrazit. Nemyslím ve svém okolí, ale mnohdy, když ve zprávách vidím některé naše čelní představitele, bych to nejradši řešil denefestrací. Ale to bohužel nejde. V tomhle to má Harry Bosch jednodušší, že má jisté možnosti, i když občas za hranou, aby řešil věci po svém.

Nedávno jste také načel dvě povídky do audioknihy Agathy Christie *Svědčyně obžaloby*. Posloucháte vůbec audioknihy? Na to bohužel vůbec nemám čas. Audioknihy pouze načítám a tím pádem také „čtu“ knihy. Občas si poslechnu nějaký jiný vzorek, abych věděl, jak to čtou mí kolegové, jaké jsou trendy, jak je laťka vysoko. Ideální je poslouchat audioknihy v autě, ale já zase nejzdím až tak dlouhé trasy, a pokud ano, tak většinou s rodinou,

kteřou to zas až tak nezajímá. Klukům je dvanáct a devět let, takže těm nemůžu pouštět věci, které by zajímaly mne.

U práce na Svědkyni obžaloby jste se měli potkat i s otcem Viktorem. Jak to nakonec dopadlo? On se toho natáčení kvůli koronaviru nakonec zatím nezúčastnil a nevím, jak to celé dopadne.

Hráli jste spolu někdy v divadle nebo ve filmu? Naše společné projekty vždycky skončily tak nějak zvláště, do ztracena. Kdysi, v době mých začátků, jsme spolu dělali jednu, z dnešního pohledu ne příliš zdařilou televizní pohádku, kde mi hrál otec – pana krále. Pak jsme spolu zkoušeli hru pro Divadlo Ungelt, ale pár dnů před premiérou to táta musel ze zdravotních důvodů vzdát a už jsme se k tomu nevrátili. A teď naposledy někoho napadlo, že bychom mohli udělat společnou výstavu obrazů, protože oba dva malujeme. On dělá litografii, já zase maluju akryly. Když se obrazy instalovaly v Divadle Viola a měla být vernisáž, přišel koronavirus a zase z toho sešlo. Teď to tam visí a je to zavřené. Naše společné projekty jsou nějak prokleté.

Co vás vedlo k tomu, že jste se přihlásil na výtvarný kurz? Je to zábava a je to nesmírně uklidňující. Pro mne je to taková terapie, protože v ateliéru je ticho a každý si pracuje u svého stojanu a soustředí se na svou práci. Je to takový meditační okamžik. Doma si maluju sám pro sebe, laicky. Někdo říká: „Ježíš, to je pěkný, já v tom něco vidím!“ a podobně. Ale většinou je to naprosto spontánní proces, kdy něco namaluju, pak to zničím a pak z toho opět něco vznikne. A na kurz jsem se přihlásil proto, abych se naučil základy. Na první hodině jsem měl uhlem nakreslit zmačkaný papír a vyšlo mi z toho takové kubistické grilované kuře. Člověk by ty základy měl znát.

Co se týče mluveného slova, zejména v rozhlase je jméno Preiss pojem. Cítíte tíhu odpovědnosti, abyste té pověsti dostál? Cítil jsem ji dlouhá léta, ale najednou se to nějak zlomilo, a já jsem si řekl, že jsem tu sám za sebe, že jsem jiný. A tu odpovědnost tedy nesu čistě sám za sebe. Mám pocit, že dneska tomu jménu ostudu nedělám. Dosáhl jsem úrovně, za kterou se nemusím stydět.

Zmínil jste, že namlouváte i cestopisné a přírodopisné dokumenty, které také sám rád sledujete. Co vás na nich tak fascinuje? Tak já jsem od přírody cestovatel. Strašně rád bych se do některých končin světa podíval, ale nemám na to ani čas, ani prostředky, a tohle je pro mne takové cestování „prstem po mapě“, nebo spíše očima po obrazovce. Když dokument namlouvám, nemám šanci ho vidět celý, protože se různě přeskakuje a čtu jenom ty své úseky, takže z toho mnohdy vůbec nic nemám. Proto jsem rád, když se pak na film můžu podívat vcelku. Nečudu se jen na to, co jsem namluvil, sleduju cokoliv o cestování, fascinuje mě podmořský svět, divočina, prostě příroda ve všech formách, a říkám si, jak to ten pán Bůh geniálně vymyslel. Jenom člověk se to neustále snaží pozměnit k obrazu svému a na to asi také zajde, pokud s tím něco neudělá.

Co s tím děláte vy? Třídíte odpad a podobně? To je samozřejmost. I naše děti to bezvadně ovládají. Myslím, že generace, které přijdou po nás, se budou muset zase naučit životu v souladu s přírodou. To je jediná šance, snažit se minimalizovat využívání zdrojů. Protože my žijeme v neskutečném blahobytu, i když si to nepřipouštíme. Zvykli jsme si na vysoký životní standard. A právě když člověk cestuje, zjistí, jak málo jinde stačí lidem k životu. Žijeme v bezbřehém blahobytu, nadužíváme věci, nevážíme si jich, jsme spotřební... Můj syn si teď na YouTube pouští videa, jak se v Číně vyrábí všechno možné, a já si říkám, kam všechny ty výrobky přijdou, až přestanou sloužit? Země je přece musí nějak strávit. To je obrovský problém. A co se týče mého příspěvku k záchraně přírody, letos jsme si třeba nekupovali vánoční stromek, ale vzali jsme si jeden z výřezu, který by se vyhodil, od známého lesníka. A na to konto jsme se s ním domluvili, že si uděláme brigádu a půjdeme k němu do lesa na Vysočině s klukama sázet stromky. I kdybychom jich zasadili dvacet, myslím, že to má smysl. Takovým způsobem se dá aspoň v tom našem mikrosvětě pomáhat.

Býval jste komunálním politikem v Kunraticích. Změnilo to váš pohled na politiky a jejich motivace? Byl jsem spíše posledním spravedlivým a velkým naivou, když jsem do politiky vstupoval. Vlastně jsem se nechal ukecat, abych se objevil na kandidátce, a vůbec jsem nedoufal, že mě někdo zvolí. Pak jsem se dostal do zastupitelstva hned na druhém místě za starostkou ODS a začaly starosti. Je to spousta povinností a na komunální úrovni nemáte žádné námětky a lidi, kteří by vás mohli zastupovat. Musíte se naučit věci, se kterými jste v životě nepřišel do styku. Abyste se vůbec orientoval, musíte nastudovat zákony a ovládnout terminologii. A když jsem potom zjistil, že některé věci diplomaticky řečeno „běží samospádem“, jsou dopředu vymyšlené a zajištěné a vy žijete v domnění, že tohle výběrové řízení je čisté, ačkoliv vítěz je od začátku dohodnutý, vzalo mi to vítr z plachet. Když proti tomu začnete bojovat, stanete se nepřítelem v očích všech, protože podkopáváte něco, co už nějakou dobu běží, a tím pádem se stáváte problémovým. Je to boj s větrnými mlýny. Hrozně mě to otrávil, takže jsem ještě před koncem funkčního období odstoupil a nechal jsem své místo většímu tygroví, svému kolegovi, u kterého jsem doufal, že ho to nesemele. Je tam dodnes, takže to asi byla dobrá volba...

Vidíte nějakou naději, že by se to mohlo změnit? Vidím na naší politické scéně lidi, kteří jsou slušní, a věřím jim. Mám určitý instinkt, který jako herec mít musím. Myslím, že jedním ze základů dobrého herce je mít smysl pro empatii, schopnost vcítovat se do druhých. Já ty lidi tedy cítím a vidím je. Jejich problém ale je, že nemají takovou razanci a marketingově populistický rozmach, aby oslovili většinu. Vládnoucí garnitura tohle má a k tomu navíc dobré trávení, aby šla přes mrtvoly a překonala úplně všechno. Takže ti dobří mají z mého pohledu velmi malou šanci ji překonat, pokud nechtějí jít stejnou cestou špinavých mechanismů. Jediný, kdo je tomu schopen s jistou vervou čelit, je Pavel Novotný (starosta městské části Praha-Řeporyje – pozn. red.), který pojmenovává věci pravými jmény, ale z celospolečenského hlediska vypadá jako totální exot. Bohužel i proto, že se neumí stáhnout a přednést své názory kultivovaně. Je hodně vulgární, což pro spoustu lidí není stravitelné. Takže situace je hodně komplikovaná. Kdybych měl být prorokem, tak si myslím, že ještě jedno volební období to takhle bude trvat. Je to jenom o občanech, kteří musejí prohlédnout. Měli by sledovat konání této vlády a její vládnutí v souvislostech a hlavně se informovat z více nezávislých zdrojů.

Máte dva syny a jednu dceru. Zasáhlo je nějak herectví, což je u vás rodinná tradice? Moje dcera se herectví naštěstí nevěnuje, je v prvním ročníku mediálních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Starší syn na herectví zatím nevypadá, ale mladší je docela komediant. Přál bych si, aby dělali něco jiného, třeba obyčejné poctivé řemeslo, protože herectví je strašně vrtkavé a nejisté. Rozhodně jim to nebudu rozmlouvat, ale pokusím se doporučit jiné možnosti.

Na co se momentálně těšíte? Ještě donedávna jsem se těšil na květnovou cestu do Portugalska, která je samozřejmě zrušená. Pak jsem se moc těšil na letní dovolenou. Tam už také vím, že bude na našem území někde na chalupě. Ale nevádí mi to. Já se vlastně těším na každý další den. Jsem celkem šťastný a celá tahle koronavirová situace mi přijde naprosto přirozená. Asi jsme se potřebovali všichni zastavit. Víím, že to bude mít nedozírné ekonomické následky a někteří lidé to budou mít opravdu těžké – rozhodně jim to nepřeju, ale myslím, že to uskromnění se, zastavení a to, že jsme všichni spolu doma, i když si občas jdeme na nervy, je dobře. A hlavně planeta si trochu oddechne. Jenom toho letového provozu, co ubylo... Myslím, že nic není samo sebou, my lidi si to děláme sami. Občas taková epidemie prostě přijde. Je to přírodní výběr. Jen se jí dneska zaplat'pánbůh dokážeme lépe bránit.

Martin Preiss Narodil se 14. 6. 1973 v Praze do herecké rodiny Viktora a Jany Preissovy. Už během studií na pražské DAMU hostoval v Národním divadle a po škole nastoupil do angažmá v plzeňském Divadle Josefa Kajetána Tyla. V roce 1998 se vrátil do souboru Národního divadla už jako stálý člen činohry. V letech 2005–2012 hrál v Divadle Na Jezerce a Pod Palmovkou. V současné době je na volné noze a divadlo nehraje. Proslavil se také jako moderátor soutěžního pořadu Chcete být milionářem? (2003–2004), často spolupracuje s dabingem, čte audioknihy a pravidelně se objevuje v televizních seriálech (Krejzovi, Doktoři z Počátků, Velmi křehké vztahy, Tři králové, Nemocnice na kraji města III, Arrowsmith, Specialisté) a filmech (Případ pro rybáře, Sjezd abiturientů a další). Je podruhé ženatý, z prvního manželství má dospělou dceru Viktorii. Jeho současnou manželkou je herečka Martina Preissová, s níž vychovává syny Matouše a Šimona.

URL| <https://znojemsky.denik.cz/spolecnost/martin-preiss2020.html>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
znojemsky.denik.cz (*Společnost*)

Herec Martin Preiss: Naše společné projekty s tátou jsou nějaké prokleté

10.5.2020 vyskovsky.denik.cz str. 00 Společnost

Filip Lukeš

Martin Preiss dlouhá léta cítil tíhu odpovědnosti za své příjmení, které proslavil jeho otec Viktor. Dnes už si je jistý, že mu ostudu nedělá. Na rozdíl od táty sice nehraje divadlo, ale je vyhledávaným rozhlasovým a dabingovým hercem, takže má dost práce i v časech koronaviru.

"Jak se vás dotkla opatření vlády kvůli koronaviru? Já nějakou velkou změnu nepociťuji, protože pracuji hodně individuálně a nehraji v divadle. Čtu audioknihy, chodím do dabingu a dělám rozhlasové a televizní reklamy. A to se dá zvládat i v současné situaci, samozřejmě za dodržení přísných hygienických opatření. Pochopitelně trochu riskuji, protože vždycky může být něco ve vzduchu, ale to je riziko podnikání. Virus můžu chytit stejně tak v hypermarketu. Na druhou stranu se mě to dotklo třeba tak, že jsem měl točit jeden díl detektivního seriálu Hlava medúzy s režisérem Filipem Renčem, což je pozastaveno na neurčito.

Jak tedy trávíte své dny v režimu plném omezení? Naštěstí máme k dispozici zahradu a bydlíme hned vedle lesa, takže tam chodíme. Ale paradoxně v lese je teď víc lidí než na ulici. Byli jsme také na chalupě, měli jsme na to čas, protože moje žena nemá práci vůbec. Národní divadlo je uzavřené, DAMU, kde učí, také stojí a seriál Slunečná se jí také zastavil, takže je doma a už si kouše nehty a jdeme jí všichni na nervy. Já mám aspoň možnost občasných pracovních úniků. A ve všední dny občas vyrazíme na procházku za Prahu, kde víme, že koncentrace lidí nebude tak velká.

O váš hlas je naštěstí zájem. Mluví jím třeba detektiv Harry Bosch z krimisérie mistra románu noir Michaela Connellyho na audioknihách Černá ozvěna a Černý led, které vyšly loni. Když máte namluvit takový kus textu, připravujete se na to, žijete s ním, možná se vám o něm zdá. Nemrzí vás, když to pak skončí? Co se týče Harryho Bosche, tak vím, že Michael Connelly napsal zatím šest dílů, jestli se nemýlím, takže je perspektiva, že to bude pokračovat. Teď mám za sebou dva díly a ve výhledu je třetí. Když natáčení skončí, je to pro mne takové dvojlomné, sladkobolné – na jednu stranu jsem rád, protože je to vždycky velká kláda. Je tam hodně postav, takže se musím promítat do mužských i ženských hlasů, které mezi sebou komunikují. Už je to někdy na hranici dramatické tvorby. Kdyby to dělal Český rozhlas, tak by jistě obsadil vícero lidí. A po tom oddechnutí po určité době zase nastane určitý hlad. Takhle to chodí. Vždycky se naštěstí naskytne něco dalšího.

Když se ještě vrátím k detektivovi Harrymu Boschovi, je vám něčím blízký? Samozřejmě, je napsaný velmi sympaticky. Je to takový ten syžet osamělých vlků ošlehaných osudem. Mnohdy jde hlavou proti zdi a překračuje zažité kodexy detektivní práce. To musí, aby byl zajímavý a populární. A mně se také občas chce rovnou jít a někomu jednu vrazit. Nemyslím ve svém okolí, ale mnohdy, když ve zprávách vidím některé naše čelní představitele, bych to nejradši řešil denefestrací. Ale to bohužel nejde. V tomhle to má Harry Bosch jednodušší, že má jisté možnosti, i když občas za hranou, aby řešil věci po svém.

Nedávno jste také načel dvě povídky do audioknihy Agathy Christie Svědkyně obžaloby. Posloucháte vůbec audioknihy? Na to bohužel vůbec nemám čas. Audioknihy pouze načítám a tím pádem také „čtu“ knihy. Občas si poslechnu nějaký jiný vzorek, abych věděl, jak to čtou mí kolegové, jaké jsou trendy, jak je laťka vysoko. Ideální je poslouchat audioknihy v autě, ale já zase nejždím až tak dlouhé trasy, a pokud ano, tak většinou s rodinou, kterou to zas až tak nezajímá. Klukům je dvanáct a devět let, takže těm nemůžu pouštět věci, které by zajímaly mne.

U práce na Svědkyni obžaloby jste se měli potkat i s otcem Viktorem. Jak to nakonec dopadlo? On se toho natáčení kvůli koronaviru nakonec zatím nezúčastnil a nevím, jak to celé dopadne.

Hráli jste spolu někdy v divadle nebo ve filmu? Naše společné projekty vždycky skončily tak nějak zvláště, do ztracena. Kdysi, v době mých začátků, jsme spolu dělali jednu, z dnešního pohledu ne příliš zdařilou televizní pohádku, kde mi hrál otec – pana krále. Pak jsme spolu zkusili hru pro Divadlo Ungelt, ale pár dnů před premiérou to táta musel ze zdravotních důvodů vzdát a už jsme se k tomu nevrátili. A teď naposledy někoho napadlo, že bychom mohli udělat společnou výstavu obrazů, protože oba dva malujeme. On dělá litografii, já zase maluju akryly. Když se obrazy instalovaly v Divadle Viola a měla být vernisáž, přišel koronavirus a zase z toho sešlo. Teď to tam visí a je to zavřené. Naše společné projekty jsou nějak prokleté.

Co vás vedlo k tomu, že jste se přihlásil na výtvarný kurz? Je to zábava a je to nesmírně uklidňující. Pro mne je to taková terapie, protože v ateliéru je ticho a každý si pracuje u svého stojanu a soustředí se na svou práci. Je to takový meditační okamžik. Doma si maluju sám pro sebe, laicky. Někdo říká: „Ježíš, to je pěkný, já v tom něco vidím!“ a podobně. Ale většinou je to naprosto spontánní proces, kdy něco namaluju, pak to zničím a pak z toho opět něco vznikne. A na kurz jsem se přihlásil proto, abych se naučil základy. Na první hodině jsem měl uhlem nakreslit zmačkaný papír a vyšlo mi z toho takové kubistické grilované kuře. Člověk by ty základy měl znát.

Co se týče mluveného slova, zejména v rozhlasu je jméno Preiss pojem. Cítíte tíhu odpovědnosti, abyste té pověsti dostál? Cítil jsem ji dlouhá léta, ale najednou se to nějak zlomilo, a já jsem si řekl, že jsem tu sám za sebe, že jsem jiný. A tu odpovědnost tedy nesu čistě sám za sebe. Mám pocit, že dneska tomu jménu ostudu nedělám. Dosáhl jsem úrovně, za kterou se nemusím stydět.

Zmínil jste, že namlouváte i cestopisné a přírodopisné dokumenty, které také sám rád sledujete. Co vás na nich tak fascinuje? Tak já jsem od přírody cestovatel. Strašně rád bych se do některých končin světa podíval, ale nemám na to ani čas, ani prostředky, a tohle je pro mne takové cestování „prstem po mapě“, nebo spíše očima po obrazovce. Když dokument namlouvám, nemám šanci ho vidět celý, protože se různě přeskakuje a čtu jenom ty své úseky, takže z toho mnohdy vůbec nic nemám. Proto jsem rád, když se pak na film můžu podívat vcelku. Neodivím se jen na to, co jsem namluvil, sleduju cokoliv o cestování, fascinuje mě podmořský svět, divočina, prostě příroda ve všech formách, a říkám si, jak to ten pán Bůh geniálně vymyslel. Jenom člověk se to neustále snaží pozměnit k obrazu svému a na to asi také zajde, pokud s tím něco neudělá.

Co s tím děláte vy? Třídíte odpad a podobně? To je samozřejmost. I naše děti to bezvadně ovládají. Myslím, že generace, které přijdou po nás, se budou muset zase naučit životu v souladu s přírodou. To je jediná šance, snažit se minimalizovat využívání zdrojů. Protože my žijeme v neskutečném blahobytu, i když si to nepřipouštíme. Zvykli jsme si na vysoký životní standard. A právě když člověk cestuje, zjistí, jak málo jinde stačí lidem k životu. Žijeme v bezbřehém blahobytu, nadužíváme věci, nevážíme si jich, jsme spotřební... Můj syn si teď na YouTube pouští videa, jak se v Číně vyrábí všechno možné, a já si říkám, kam všechny ty výrobky přijdou, až přestanou sloužit? Země je přece musí nějak strávit. To je obrovský problém. A co se týče mého příspěvku k záchraně přírody, letos jsme si třeba nekupovali vánoční stromek, ale vzali jsme si jeden z výřezu, který by se vyhodil, od známého lesníka. A na to konto jsme se s ním domluvili, že si uděláme brigádu a půjdeme k němu do lesa na Vysočině s klukama sázet stromky. I kdybychom jich zasadili dvacet, myslím, že to má smysl. Takovým způsobem se dá aspoň v tom našem mikrosvětě pomáhat.

Býval jste komunálním politikem v Kunraticích. Změnilo to váš pohled na politiky a jejich motivace? Byl jsem spíše posledním spravedlivým a velkým naivou, když jsem do politiky vstupoval. Vlastně jsem se nechal ukecat, abych se objevil na kandidátce, a vůbec jsem nedoufal, že mě někdo zvolí. Pak jsem se dostal do zastupitelstva hned na druhém místě za starostkou ODS a začaly starosti. Je to spousta povinností a na komunální úrovni nemáte žádné námětky a lidi, kteří by vás mohli zastupovat. Musíte se naučit věci, se kterými jste v životě nepřišel do styku. Abyste se vůbec orientoval, musíte nastudovat zákony a ovládnout terminologii. A když jsem potom zjistil, že některé věci diplomaticky řečeno „běží samospádem“, jsou dopředu vymyšlené a zajištěné a vy žijete v domnění, že tohle výběrové řízení je čisté, ačkoliv vítěz je od začátku dohodnutý, vzalo mi to vítr z plachet. Když proti tomu začnete bojovat, stanete se nepřítelem v očích všech, protože podkopáváte něco, co už nějakou dobu běží, a tím pádem se stáváte problémovým. Je to boj s větrnými mlýny. Hrozně mě to otrávil, takže jsem ještě před koncem funkčního období odstoupil a nechal jsem své místo většímu tygroví, svému kolegovi, u kterého jsem doufal, že ho to nesemele. Je tam dodnes, takže to asi byla dobrá volba...

Vidíte nějakou naději, že by se to mohlo změnit? Vidím na naší politické scéně lidi, kteří jsou slušní, a věřím jim. Mám určitý instinkt, který jako herec mít musím. Myslím, že jedním ze základů dobrého herce je mít smysl pro empatii, schopnost vcítovat se do druhých. Já ty lidi tedy cítím a vidím je. Jejich problém ale je, že nemají takovou razanci a marketingově populistický rozmach, aby oslovili většinu. Vládnoucí garnitura tohle má a k tomu navíc dobré trávení, aby šla přes mrtvoly a překonala úplně všechno. Takže ti dobří mají z mého pohledu velmi malou šanci ji překonat, pokud nechtějí jít stejnou cestou špinavých mechanismů. Jediný, kdo je tomu schopen s jistou vervou čelit, je Pavel Novotný (starosta městské části Praha-Řeporyje – pozn. red.), který pojmenovává věci pravými jmény, ale z celospolečenského hlediska vypadá jako totální exot. Bohužel i proto, že se neumí stáhnout a přednést své názory kultivovaně. Je hodně vulgární, což pro spoustu lidí není stravitelné. Takže situace je hodně komplikovaná. Kdybych měl být prorokem, tak si myslím, že ještě jedno volební období to takhle bude trvat. Je to jenom o občanech, kteří musejí prohlédnout. Měli by sledovat konání této vlády a její vládnutí v souvislostech a hlavně se informovat z více nezávislých zdrojů.

Máte dva syny a jednu dceru. Zasáhlo je nějak herectví, což je u vás rodinná tradice? Moje dcera se herectví naštěstí nevěnuje, je v prvním ročníku mediálních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Starší syn na herectví zatím nevypadá, ale mladší je docela komediant. Přál bych si, aby dělali něco jiného, třeba obyčejné poctivé řemeslo, protože herectví je strašně vrtkavé a nejisté. Rozhodně jim to nebudu rozmlouvat, ale pokusím se doporučovat jiné možnosti.

Na co se momentálně těšíte? Ještě donedávna jsem se těšil na květnovou cestu do Portugalska, která je samozřejmě zrušená. Pak jsem se moc těšil na letní dovolenou. Tam už také vím, že bude na našem území někde na chalupě. Ale nevádí mi to. Já se vlastně těším na každý další den. Jsem celkem šťastný a celá tahle koronavirová situace mi přijde naprosto přirozená. Asi jsme se potřebovali všichni zastavit. Víím, že to bude mít

nedozírné ekonomické následky a někteří lidé to budou mít opravdu těžké – rozhodně jim to nepřeju, ale myslím, že to uskromnění se, zastavení a to, že jsme všichni spolu doma, i když si občas jdeme na nervy, je dobře. A hlavně planeta si trochu oddychne. Jenom toho letového provozu, co ubylo... Myslím, že nic není samo sebou, my lidi si to děláme sami. Občas taková epidemie prostě přijde. Je to přírodní výběr. Jen se jí dneska zaplat'pánbůh dokážeme lépe bránit.

Martin PreissNarodil se 14. 6. 1973 v Praze do herecké rodiny Viktora a Jany Preissoových. Už během studií na pražské DAMU hostoval v Národním divadle a po škole nastoupil do angažmá v plzeňském Divadle Josefa Kajetána Tyla. V roce 1998 se vrátil do souboru Národního divadla už jako stálý člen činohry. V letech 2005–2012 hrál v Divadle Na Jezerce a Pod Palmovkou.V současné době je na volné noze a divadlo nehraje. Proslavil se také jako moderátor soutěžního pořadu Chcete být milionářem? (2003–2004), často spolupracuje s dabingem, čte audioknihy a pravidelně se objevuje v televizních seriálech (Krejzovi, Doktoři z Počátků, Velmi křehké vztahy, Tři králové, Nemocnice na kraji města III, Arrowsmith, Specialisté) a filmech (Případ pro rybáře, Sjezd abiturientů a další).Je podruhé ženatý, z prvního manželství má dospělou dceru Viktorii. Jeho současnou manželkou je herečka Martina Preissová, s níž vychovává syny Matouše a Šimona.

URL| <https://vyskovsky.denik.cz/spolecnost/martin-preiss2020.html>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
vyskovsky.denik.cz (*Společnost*)

Herec Martin Preiss: Naše společné projekty s tátou jsou nějaké prokleté

10.5.2020 blanensky.denik.cz str. 00 Společnost

Filip Lukeš

Martin Preiss dlouhá léta cítil tíhu odpovědnosti za své příjmení, které proslavil jeho otec Viktor. Dnes už si je jistý, že mu ostudu nedělá. Na rozdíl od táty sice nehraje divadlo, ale je vyhledávaným rozhlasovým a dabingovým hercem, takže má dost práce i v časech koronaviru.

"Jak se vás dotkla opatření vlády kvůli koronaviru?Já nějakou velkou změnu nepociťuji, protože pracuji hodně individuálně a nehraji v divadle. Čtu audioknihy, chodím do dabingu a dělám rozhlasové a televizní reklamy. A to se dá zvládat i v současné situaci, samozřejmě za dodržení přísných hygienických opatření. Pochopitelně trochu riskuji, protože vždycky může být něco ve vzduchu, ale to je riziko podnikání. Virus můžu chytit stejně tak v hypermarketu. Na druhou stranu se mě to dotklo třeba tak, že jsem měl točit jeden díl detektivního seriálu Hlava medúzy s režisérem Filipem Renčem, což je pozastaveno na neurčito.

Jak tedy trávíte své dny v režimu plném omezení?Naštěstí máme k dispozici zahradu a bydlíme hned vedle lesa, takže tam chodíme. Ale paradoxně v lese je teď víc lidí než na ulici. Byli jsme také na chalupě, měli jsme na to čas, protože moje žena nemá práci vůbec. Národní divadlo je uzavřené, DAMU, kde učí, také stojí a seriál Slunečná se jí také zastavil, takže je doma a už si kouše nehty a jdeme jí všichni na nervy. Já mám aspoň možnost občasného pracovního úniku. A ve všední dny občas vyrazíme na procházku za Prahu, kde víme, že koncentrace lidí nebude tak velká.

O váš hlas je naštěstí zájem. Mluví jím třeba detektiv Harry Bosch z krimisérie mistra románu noir Michaela Connellyho na audioknihách Černá ozvěna a Černý led, které vyšly loni. Když máte namluvit takový kus textu, připravujete se na to, žijete s ním, možná se vám o něm zdá. Nemrzí vás, když to pak skončí?Co se týče Harryho Bosche, tak vím, že Michael Connelly napsal zatím šest dílů, jestli se nemýlím, takže je perspektiva, že to bude pokračovat. Teď mám za sebou dva díly a ve výhledu je třetí. Když natáčení skončí, je to pro mne takové dvojlomné, sladkobolné – na jednu stranu jsem rád, protože je to vždycky velká kláda. Je tam hodně postav, takže se musím promítat do mužských i ženských hlasů, které mezi sebou komunikují. Už je to někdy na hranici dramatické tvorby. Kdyby to dělal Český rozhlas, tak by jistě obsadil vícero lidí. A po tom oddechnutí po určité době zase nastane určitý hlad. Takhle to chodí. Vždycky se naštěstí naskytne něco dalšího.

Když se ještě vrátím k detektivovi Harrymu Boschovi, je vám něčím blízký?Samozřejmě, je napsaný velmi sympaticky. Je to takový ten syžet osamělých vlků ošlehaných osudem. Mnohdy jde hlavou proti zdi a

překračuje zažité kodexy detektivní práce. To musí, aby byl zajímavý a populární. A mně se také občas chce rovnou jít a někomu jednu vrazit. Nemyslím ve svém okolí, ale mnohdy, když ve zprávách vidím některé naše čelní představitele, bych to nejradši řešil denefestrací. Ale to bohužel nejde. V tomhle to má Harry Bosch jednodušší, že má jisté možnosti, i když občas za hranou, aby řešil věci po svém.

Nedávno jste také načel dvě povídky do audioknihy Agathy Christie Svědkyně obžaloby. Posloucháte vůbec audioknihy? Na to bohužel vůbec nemám čas. Audioknihy pouze načítám a tím pádem také „čtu“ knihy. Občas si poslechnu nějaký jiný vzorek, abych věděl, jak to čtou mí kolegové, jaké jsou trendy, jak je laťka vysoko. Ideální je poslouchat audioknihy v autě, ale já zase nejzdím až tak dlouhé trasy, a pokud ano, tak většinou s rodinou, kterou to zas až tak nezajímá. Klukům je dvanáct a devět let, takže těm nemůžu pouštět věci, které by zajímaly mne.

U práce na Svědkyni obžaloby jste se měli potkat i s otcem Viktorem. Jak to nakonec dopadlo? On se toho natáčení kvůli koronaviru nakonec zatím nezúčastnil a nevím, jak to celé dopadne.

Hráli jste spolu někdy v divadle nebo ve filmu? Naše společné projekty vždycky skončily tak nějak zvláště, do ztracena. Kdysi, v době mých začátků, jsme spolu dělali jednu, z dnešního pohledu ne příliš zdařilou televizní pohádku, kde mi hrál otec – pana krále. Pak jsme spolu zkusili hru pro Divadlo Ungelt, ale pár dnů před premiérou to táta musel ze zdravotních důvodů vzdát a už jsme se k tomu nevrátili. A teď naposledy někoho napadlo, že bychom mohli udělat společnou výstavu obrazů, protože oba dva malujeme. On dělá litografii, já zase maluju akryly. Když se obrazy instalovaly v Divadle Viola a měla být vernisáž, přišel koronavirus a zase z toho sešlo. Teď to tam visí a je to zavřené. Naše společné projekty jsou nějak prokleté.

Co vás vedlo k tomu, že jste se přihlásil na výtvarný kurz? Je to zábava a je to nesmírně uklidňující. Pro mne je to taková terapie, protože v ateliéru je ticho a každý si pracuje u svého stojanu a soustředí se na svou práci. Je to takový meditační okamžik. Doma si maluju sám pro sebe, laicky. Někdo říká: „Ježíš, to je pěkný, já v tom něco vidím!“ a podobně. Ale většinou je to naprosto spontánní proces, kdy něco namaluju, pak to zničím a pak z toho opět něco vznikne. A na kurz jsem se přihlásil proto, abych se naučil základy. Na první hodině jsem měl uhlem nakreslit zmačkaný papír a vyšlo mi z toho takové kubistické grilované kuře. Člověk by ty základy měl znát.

Co se týče mluveného slova, zejména v rozhlasu je jméno Preiss pojem. Cítíte tíhu odpovědnosti, abyste té pověsti dostál? Cítil jsem ji dlouhá léta, ale najednou se to nějak zlomilo, a já jsem si řekl, že jsem tu sám za sebe, že jsem jiný. A tu odpovědnost tedy nesu čistě sám za sebe. Mám pocit, že dneska tomu jménu ostudu nedělám. Dosáhl jsem úrovně, za kterou se nemusím stydět.

Zmínil jste, že namlouváte i cestopisné a přírodopisné dokumenty, které také sám rád sledujete. Co vás na nich tak fascinuje? Tak já jsem od přírody cestovatel. Strašně rád bych se do některých končin světa podíval, ale nemám na to ani čas, ani prostředky, a tohle je pro mne takové cestování „prstem po mapě“, nebo spíše očima po obrazovce. Když dokument namlouvám, nemám šanci ho vidět celý, protože se různě přeskakuje a čtu jenom ty své úseky, takže z toho mnohdy vůbec nic nemám. Proto jsem rád, když se pak na film můžu podívat vcelku. Nedívám se jen na to, co jsem namluvil, sleduju cokoliv o cestování, fascinuje mě podmořský svět, divočina, prostě příroda ve všech formách, a říkám si, jak to ten pán Bůh geniálně vymyslel. Jenom člověk se to neustále snaží pozměnit k obrazu svému a na to asi také zajde, pokud s tím něco neudělá.

Co s tím děláte vy? Třídíte odpad a podobně? To je samozřejmost. I naše děti to bezvadně ovládají. Myslím, že generace, které přijdou po nás, se budou muset zase naučit životu v souladu s přírodou. To je jediná šance, snažit se minimalizovat využívání zdrojů. Protože my žijeme v neskutečném blahobytu, i když si to nepřipouštíme. Zvykli jsme si na vysoký životní standard. A právě když člověk cestuje, zjistí, jak málo jinde stačí lidem k životu. Žijeme v bezbřehém blahobytu, nadužíváme věci, nevážíme si jich, jsme spotřební... Můj syn si teď na YouTube pouští videa, jak se v Číně vyrábí všechno možné, a já si říkám, kam všechny ty výrobky přijdou, až přestanou sloužit? Země je přece musí nějak strávit. To je obrovský problém. A co se týče mého příspěvku k záchraně přírody, letos jsme si třeba nekupovali vánoční stromek, ale vzali jsme si jeden z výřezu, který by se vyhodil, od známého lesníka. A na to konto jsme se s ním domluvili, že si uděláme brigádu a půjdeme k němu do lesa na Vysočině s klukama sázet stromky. I kdybychom jich zasadili dvacet, myslím, že to má smysl. Takovým způsobem se dá aspoň v tom našem mikrosvětě pomáhat.

Byval jste komunálním politikem v Kunraticích. Změnilo to váš pohled na politiky a jejich motivace? Byl jsem spíše posledním spravedlivým a velkým naivou, když jsem do politiky vstupoval. Vlastně jsem se nechal ukecat, abych se objevil na kandidátce, a vůbec jsem nedoufal, že mě někdo zvolí. Pak jsem se dostal do zastupitelstva hned na druhém místě za starostkou ODS a začaly starosti. Je to spousta povinností a na komunální úrovni

nemáte žádné námětky a lidi, kteří by vás mohli zastupovat. Musíte se naučit věci, se kterými jste v životě nepřišel do styku. Abyste se vůbec orientoval, musíte nastudovat zákony a ovládnout terminologii. A když jsem potom zjistil, že některé věci diplomaticky řečeno „běží samospádem“, jsou dopředu vymyšlené a zajištěné a vy žijete v domněnku, že tohle výběrové řízení je čisté, ačkoliv vítěz je od začátku dohodnutý, vzalo mi to vítr z plachet. Když proti tomu začnete bojovat, stanete se nepřítelem v očích všech, protože podkopáváte něco, co už nějakou dobu běží, a tím pádem se stáváte problémovým. Je to boj s větrnými mlýny. Hrozně mě to otrávil, takže jsem ještě před koncem funkčního období odstoupil a nechal jsem své místo většímu tygroví, svému kolegovi, u kterého jsem doufal, že ho to nesemele. Je tam dodnes, takže to asi byla dobrá volba...

Vidíte nějakou naději, že by se to mohlo změnit? Vidím na naší politické scéně lidi, kteří jsou slušní, a věřím jim. Mám určitý instinkt, který jako herec mít musím. Myslím, že jedním ze základů dobrého herce je mít smysl pro empatii, schopnost vcítovat se do druhých. Já ty lidi tedy cítím a vidím je. Jejich problém ale je, že nemají takovou razanci a marketingově populistický rozmach, aby oslovili většinu. Vládnoucí garnitura tohle má a k tomu navíc dobré trávení, aby šla přes mrtvoly a překonala úplně všechno. Takže ti dobří mají z mého pohledu velmi malou šanci ji překonat, pokud nechtějí jít stejnou cestou špinavých mechanismů. Jediný, kdo je tomu schopen s jistou vervou čelit, je Pavel Novotný (starosta městské části Praha-Řeporyje – pozn. red.), který pojmenovává věci pravými jmény, ale z celospolečenského hlediska vypadá jako totální exot. Bohužel i proto, že se neumí stáhnout a přednést své názory kultivovaně. Je hodně vulgární, což pro spoustu lidí není stravitelné. Takže situace je hodně komplikovaná. Kdybych měl být prorokem, tak si myslím, že ještě jedno volební období to takhle bude trvat. Je to jenom o občanech, kteří musejí prohlédnout. Měli by sledovat konání této vlády a její vládnutí v souvislostech a hlavně se informovat z více nezávislých zdrojů.

Máte dva syny a jednu dceru. Zasáhlo je nějak herectví, což je u vás rodinná tradice? Moje dcera se herectví naštěstí nevěnuje, je v prvním ročníku mediálních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Starší syn na herectví zatím nevypadá, ale mladší je docela komediant. Přál bych si, aby dělali něco jiného, třeba obyčejné poctivé řemeslo, protože herectví je strašně vrtkavé a nejisté. Rozhodně jim to nebudu rozmlouvat, ale pokusím se doporučovat jiné možnosti.

Na co se momentálně těšíte? Ještě donedávna jsem se těšil na květnovou cestu do Portugalska, která je samozřejmě zrušená. Pak jsem se moc těšil na letní dovolenou. Tam už také vím, že bude na našem území někde na chalupě. Ale nevádí mi to. Já se vlastně těším na každý další den. Jsem celkem šťastný a celá tahle koronavirová situace mi přijde naprosto přirozená. Asi jsme se potřebovali všichni zastavit. Víím, že to bude mít nedozírné ekonomické následky a někteří lidé to budou mít opravdu těžké – rozhodně jim to nepřeju, ale myslím, že to uskromnění se, zastavení a to, že jsme všichni spolu doma, i když si občas jdeme na nervy, je dobře. A hlavně planeta si trochu oddechne. Jenom toho letového provozu, co ubylo... Myslím, že nic není samo sebou, my lidé si to děláme sami. Občas taková epidemie prostě přijde. Je to přírodní výběr. Jen se jí dneska zaplaťpánbůh dokážeme lépe bránit.

Martin Preiss Narodil se 14. 6. 1973 v Praze do herecké rodiny Viktora a Jany Preissových. Už během studií na pražské DAMU hostoval v Národním divadle a po škole nastoupil do angažmá v plzeňském Divadle Josefa Kajetána Tyla. V roce 1998 se vrátil do souboru Národního divadla už jako stálý člen činohry. V letech 2005–2012 hrál v Divadle Na Jezerce a Pod Palmovkou. V současné době je na volné noze a divadlo nehraje. Proslavil se také jako moderátor soutěžního pořadu *Chcete být milionářem?* (2003–2004), často spolupracuje s dabingem, čte audioknihy a pravidelně se objevuje v televizních seriálech (*Krejzovi*, *Doktoři z Počátků*, *Velmi křehké vztahy*, *Tři králové*, *Nemocnice na kraji města III*, *Arrowsmith*, *Specialisté*) a filmech (*Případ pro rybáře*, *Sjezd abiturientů* a další). Je podruhé ženatý, z prvního manželství má dospělou dceru Viktorii. Jeho současnou manželkou je herečka Martina Preissová, s níž vychovává syny Matouše a Šimona.

URL| <https://blanensky.denik.cz/spolecnost/martin-preiss2020.html>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:

blanensky.denik.cz (*Společnost*)

Herec Martin Preiss: Naše společné projekty s tátou jsou nějaké prokleté

10.5.2020 breclavsky.denik.cz str. 00 Společnost
Filip Lukeš

Martin Preiss dlouhá léta cítil tíhu odpovědnosti za své příjmení, které proslavil jeho otec Viktor. Dnes už si je jistý, že mu ostudu nedělá. Na rozdíl od táty sice nehraje divadlo, ale je vyhledávaným rozhlasovým a dabingovým hercem, takže má dost práce i v časech koronaviru.

"Jak se vás dotkla opatření vlády kvůli koronaviru? Já nějakou velkou změnu nepociťuji, protože pracuji hodně individuálně a nehraji v divadle. Čtu audioknihy, chodím do dabingu a dělám rozhlasové a televizní reklamy. A to se dá zvládat i v současné situaci, samozřejmě za dodržení přísných hygienických opatření. Pochopitelně trochu riskuji, protože vždycky může být něco ve vzduchu, ale to je riziko podnikání. Virus můžu chytit stejně tak v hypermarketu. Na druhou stranu se mě to dotklo třeba tak, že jsem měl točit jeden díl detektivního seriálu Hlava medúzy s režisérem Filipem Renčem, což je pozastaveno na neurčito.

Jak tedy trávíte své dny v režimu plném omezení? Naštěstí máme k dispozici zahradu a bydlíme hned vedle lesa, takže tam chodíme. Ale paradoxně v lese je teď víc lidí než na ulici. Byli jsme také na chalupě, měli jsme na to čas, protože moje žena nemá práci vůbec. Národní divadlo je uzavřené, DAMU, kde učí, také stojí a seriál Slunečná se jí také zastavil, takže je doma a už si kouše nehty a jdeme jí všichni na nervy. Já mám aspoň možnost občasného pracovního úniku. A ve všední dny občas vyrazíme na procházku za Prahu, kde víme, že koncentrace lidí nebude tak velká.

O váš hlas je naštěstí zájem. Mluví jím třeba detektiv Harry Bosch z krimisérie mistra románu noir Michaela Connellyho na audioknihách Černá ozvěna a Černý led, které vyšly loni. Když máte namluvit takový kus textu, připravujete se na to, žijete s ním, možná se vám o něm zdá. Nemrzí vás, když to pak skončí? Co se týče Harryho Bosche, tak vím, že Michael Connelly napsal zatím šest dílů, jestli se nemýlím, takže je perspektiva, že to bude pokračovat. Teď mám za sebou dva díly a ve výhledu je třetí. Když natáčení skončí, je to pro mne takové dvojlomné, sladkobolné – na jednu stranu jsem rád, protože je to vždycky velká kláda. Je tam hodně postav, takže se musím promítat do mužských i ženských hlasů, které mezi sebou komunikují. Už je to někdy na hranici dramatické tvorby. Kdyby to dělal Český rozhlas, tak by jistě obsadil vícero lidí. A po tom oddechnutí po určité době zase nastane určitý hlad. Takhle to chodí. Vždycky se naštěstí naskytne něco dalšího.

Když se ještě vrátím k detektivovi Harrymu Boschovi, je vám něčím blízký? Samozřejmě, je napsaný velmi sympaticky. Je to takový ten syžet osamělých vlků ošlehaných osudem. Mnohdy jde hlavou proti zdi a překračuje zažitě kodexy detektivní práce. To musí, aby byl zajímavý a populární. A mně se také občas chce rovnou jít a někomu jednu vrazit. Nemyslím ve svém okolí, ale mnohdy, když ve zprávách vidím některé naše čelní představitele, bych to nejradši řešil denefestrací. Ale to bohužel nejde. V tomhle to má Harry Bosch jednodušší, že má jisté možnosti, i když občas za hranou, aby řešil věci po svém.

Nedávno jste také načetl dvě povídky do audioknihy Agathy Christie Svědkyně obžaloby. Posloucháte vůbec audioknihy? Na to bohužel vůbec nemám čas. Audioknihy pouze načítám a tím pádem také „čtu“ knihy. Občas si poslechnu nějaký jiný vzorek, abych věděl, jak to čtou mí kolegové, jaké jsou trendy, jak je laťka vysoko. Ideální je poslouchat audioknihy v autě, ale já zase nejzdím až tak dlouhé trasy, a pokud ano, tak většinou s rodinou, kterou to zas až tak nezajímá. Klukům je dvanáct a devět let, takže těm nemůžu pouštět věci, které by zajímaly mne.

U práce na Svědkyni obžaloby jste se měli potkat i s otcem Viktorem. Jak to nakonec dopadlo? On se toho natáčení kvůli koronaviru nakonec zatím nezúčastnil a nevím, jak to celé dopadne.

Hráli jste spolu někdy v divadle nebo ve filmu? Naše společné projekty vždycky skončily tak nějak zvláště, do ztracena. Kdysi, v době mých začátků, jsme spolu dělali jednu, z dnešního pohledu ne příliš zdařilou televizní pohádku, kde mi hrál otec – pana krále. Pak jsme spolu zkusili hru pro Divadlo Ungelt, ale pár dnů před premiérou to táta musel ze zdravotních důvodů vzdát a už jsme se k tomu nevrátili. A teď naposledy někoho napadlo, že bychom mohli udělat společnou výstavu obrazů, protože oba dva malujeme. On dělá litografii, já zase maluju akryly. Když se obrazy instalovaly v Divadle Viola a měla být vernisáž, přišel koronavirus a zase z toho sešlo. Teď to tam visí a je to zavřené. Naše společné projekty jsou nějak prokleté.

Co vás vedlo k tomu, že jste se přihlásil na výtvarný kurz? Je to zábava a je to nesmírně uklidňující. Pro mne je to taková terapie, protože v ateliéru je ticho a každý si pracuje u svého stojanu a soustředí se na svou práci. Je to takový meditační okamžik. Doma si maluju sám pro sebe, laicky. Někdo říká: „Ježíš, to je pěkný, já v tom něco vidím!“ a podobně. Ale většinou je to naprosto spontánní proces, kdy něco namaluju, pak to zničím a pak z

toho opět něco vznikne. A na kurz jsem se přihlásil proto, abych se naučil základy. Na první hodině jsem měl uhlem nakreslit zmačkaný papír a vyšlo mi z toho takové kubistické grilované kuře. Člověk by ty základy měl znát.

Co se týče mluveného slova, zejména v rozhlasu je jméno Preiss pojem. Cítíte tíhu odpovědnosti, abyste té pověsti dostál?Cítil jsem ji dlouhá léta, ale najednou se to nějak zlomilo, a já jsem si řekl, že jsem tu sám za sebe, že jsem jiný. A tu odpovědnost tedy nesu čistě sám za sebe. Mám pocit, že dneska tomu jménu ostudu nedělám. Dosáhl jsem úrovně, za kterou se nemusím stydět.

Zmínil jste, že namlouváte i cestopisné a přírodopisné dokumenty, které také sám rád sledujete. Co vás na nich tak fascinuje?Tak já jsem od přírody cestovatel. Strašně rád bych se do některých končin světa podíval, ale nemám na to ani čas, ani prostředky, a tohle je pro mne takové cestování „prstem po mapě“, nebo spíše očima po obrazovce. Když dokument namlouvám, nemám šanci ho vidět celý, protože se různě přeskakuje a čtu jenom ty své úseky, takže z toho mnohdy vůbec nic nemám. Proto jsem rád, když se pak na film můžu podívat vcelku. Nedívám se jen na to, co jsem namluvil, sleduju cokoliv o cestování, fascinuje mě podmořský svět, divočina, prostě příroda ve všech formách, a říkám si, jak to ten pán Bůh geniálně vymyslel. Jenom člověk se to neustále snaží pozměnit k obrazu svému a na to asi také zajde, pokud s tím něco neudělá.

Co s tím děláte vy? Třídíte odpad a podobně?To je samozřejmost. I naše děti to bezvadně ovládají. Myslím, že generace, které přijdou po nás, se budou muset zase naučit životu v souladu s přírodou. To je jediná šance, snažit se minimalizovat využívání zdrojů. Protože my žijeme v neskutečném blahobytu, i když si to nepřipouštíme. Zvykli jsme si na vysoký životní standard. A právě když člověk cestuje, zjistí, jak málo jinde stačí lidem k životu. Žijeme v bezbřehém blahobytu, nadužíváme věci, nevážíme si jich, jsme spotřební... Můj syn si teď na YouTube pouští videa, jak se v Číně vyrábí všechno možné, a já si říkám, kam všechny ty výrobky přijdou, až přestanou sloužit? Země je přece musí nějak strávit. To je obrovský problém. A co se týče mého příspěvku k záchraně přírody, letos jsme si třeba nekupovali vánoční stromek, ale vzali jsme si jeden z výřezu, který by se vyhodil, od známého lesníka. A na to konto jsme se s ním domluvili, že si uděláme brigádu a půjdeme k němu do lesa na Vysočině s klukama sázet stromky. I kdybychom jich zasadili dvacet, myslím, že to má smysl. Takovým způsobem se dá aspoň v tom našem mikrosvětě pomáhat.

Býval jste komunálním politikem v Kunraticích. Změnilo to váš pohled na politiky a jejich motivace?Byl jsem spíše posledním spravedlivým a velkým naivou, když jsem do politiky vstupoval. Vlastně jsem se nechal ukecat, abych se objevil na kandidátce, a vůbec jsem nedoufal, že mě někdo zvolí. Pak jsem se dostal do zastupitelstva hned na druhém místě za starostkou ODS a začaly starosti. Je to spousta povinností a na komunální úrovni nemáte žádné námětky a lidi, kteří by vás mohli zastupovat. Musíte se naučit věci, se kterými jste v životě nepřišel do styku. Abyste se vůbec orientoval, musíte nastudovat zákony a ovládnout terminologii. A když jsem potom zjistil, že některé věci diplomaticky řečeno „běží samospádem“, jsou dopředu vymyšlené a zajištěné a vy žijete v domnění, že tohle výběrové řízení je čisté, ačkoliv vítěz je od začátku dohodnutý, vzalo mi to vítr z plachet. Když proti tomu začnete bojovat, stanete se nepřítelem v očích všech, protože podkopáváte něco, co už nějakou dobu běží, a tím pádem se stáváte problémovým. Je to boj s větrnými mlýny. Hrozně mě to otrávil, takže jsem ještě před koncem funkčního období odstoupil a nechal jsem své místo většímu tygrovi, svému kolegovi, u kterého jsem doufal, že ho to nesemele. Je tam dodnes, takže to asi byla dobrá volba...

Vidíte nějakou naději, že by se to mohlo změnit?Vidím na naší politické scéně lidi, kteří jsou slušní, a věřím jim. Mám určitý instinkt, který jako herec mít musím. Myslím, že jedním ze základů dobrého herce je mít smysl pro empatii, schopnost vcítovat se do druhých. Já ty lidi tedy cítím a vidím je. Jejich problém ale je, že nemají takovou razanci a marketingově populistický rozmach, aby oslovili většinu. Vládnoucí garnitura tohle má a k tomu navíc dobré trávení, aby šla přes mrtvolu a překonala úplně všechno. Takže ti dobří mají z mého pohledu velmi malou šanci ji překonat, pokud nechtějí jít stejnou cestou špinavých mechanismů. Jediný, kdo je tomu schopen s jistou vervou čelit, je Pavel Novotný (starosta městské části Praha-Řeporyje – pozn. red.), který pojmenovává věci pravými jmény, ale z celospolečenského hlediska vypadá jako totální exot. Bohužel i proto, že se neumí stáhnout a přednést své názory kultivovaně. Je hodně vulgární, což pro spoustu lidí není stravitelné. Takže situace je hodně komplikovaná. Kdybych měl být prorokem, tak si myslím, že ještě jedno volební období to takhle bude trvat. Je to jenom o občanech, kteří musejí prohlédnout. Měli by sledovat konání této vlády a její vládnutí v souvislostech a hlavně se informovat z více nezávislých zdrojů.

Máte dva syny a jednu dceru. Zasáhlo je nějak herectví, což je u vás rodinná tradice?Moje dcera se herectví našťastí nevěnuje, je v prvním ročníku mediálních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Starší syn na herectví zatím nevyvádá, ale mladší je docela komediant. Přál bych si, aby dělali něco jiného, třeba obyčejně

poctivé řemeslo, protože herectví je strašně vrtkavé a nejisté. Rozhodně jim to nebudu rozmlouvat, ale pokusím se doporučit jiné možnosti.

Na co se momentálně těšíte? Ještě donedávna jsem se těšil na květnovou cestu do Portugalska, která je samozřejmě zrušená. Pak jsem se moc těšil na letní dovolenou. Tam už také vím, že bude na našem území někde na chalupě. Ale nevádí mi to. Já se vlastně těším na každý další den. Jsem celkem šťastný a celá tahle koronavirová situace mi přijde naprosto přirozená. Asi jsme se potřebovali všichni zastavit. Víím, že to bude mít nedozírné ekonomické následky a někteří lidé to budou mít opravdu těžké – rozhodně jim to nepřeju, ale myslím, že to uskomnění se, zastavení a to, že jsme všichni spolu doma, i když si občas jdeme na nervy, je dobře. A hlavně planeta si trochu oddechne. Jenom toho letového provozu, co ubylo... Myslím, že nic není samo sebou, my lidé si to děláme sami. Občas taková epidemie prostě přijde. Je to přírodní výběr. Jen se jí dneska zaplatit pánbůh dokážeme lépe bránit.

Martin Preiss Narodil se 14. 6. 1973 v Praze do herecké rodiny Viktora a Jany Preissových. Už během studií na pražské DAMU hostoval v Národním divadle a po škole nastoupil do angažmá v plzeňském Divadle Josefa Kajetána Tyla. V roce 1998 se vrátil do souboru Národního divadla už jako stálý člen činohry. V letech 2005–2012 hrál v Divadle Na Jezerce a Pod Palmovkou. V současné době je na volné noze a divadlo nehraje. Proslavil se také jako moderátor soutěžního pořadu *Chcete být milionářem?* (2003–2004), často spolupracuje s dabingem, čte audioknihy a pravidelně se objevuje v televizních seriálech (*Krejzovi*, *Doktoři z Počátků*, *Velmi křehké vztahy*, *Tři králové*, *Nemocnice na kraji města III*, *Arrowsmith*, *Specialisté*) a filmech (*Případ pro rybáře*, *Sjezd abiturientů* a další). Je podruhé ženatý, z prvního manželství má dospělou dceru Viktorii. Jeho současnou manželkou je herečka Martina Preissová, s níž vychovává syny Matouše a Šimona.

URL | <https://breclavsky.denik.cz/spolecnost/martin-preiss2020.html>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
breclavsky.denik.cz (*Společnost*)

Herec Martin Preiss: Naše společné projekty s tátou jsou nějaké prokleté

10.5.2020 fm.denik.cz str. 00 Společnost

Filip Lukeš

Martin Preiss dlouhá léta cítil tíhu odpovědnosti za své příjmení, které proslavil jeho otec Viktor. Dnes už si je jistý, že mu ostudu nedělá. Na rozdíl od táty sice nehraje divadlo, ale je vyhledávaným rozhlasovým a dabingovým hercem, takže má dost práce i v časech koronaviru.

"Jak se vás dotkla opatření vlády kvůli koronaviru? Já nějakou velkou změnu nepocítuji, protože pracuji hodně individuálně a nehraji v divadle. Čtu audioknihy, chodím do dabingu a dělám rozhlasové a televizní reklamy. A to se dá zvládat i v současné situaci, samozřejmě za dodržení přísných hygienických opatření. Pochopitelně trochu riskuji, protože vždycky může být něco ve vzduchu, ale to je riziko podnikání. Virus můžu chytit stejně tak v hypermarketu. Na druhou stranu se mě to dotklo třeba tak, že jsem měl točit jeden díl detektivního seriálu *Hlava medúzy* s režisérem Filipem Renčem, což je pozastaveno na neurčito.

Jak tedy trávíte své dny v režimu plném omezení? Naštěstí máme k dispozici zahradu a bydlíme hned vedle lesa, takže tam chodíme. Ale paradoxně v lese je teď víc lidí než na ulici. Byli jsme také na chalupě, měli jsme na to čas, protože moje žena nemá práci vůbec. Národní divadlo je uzavřené, DAMU, kde učí, také stojí a seriál *Slunečná* se jí také zastavil, takže je doma a už si kouše nehty a jdeme jí všichni na nervy. Já mám aspoň možnost občasných pracovních úniků. A ve všední dny občas vyrazíme na procházku za Prahu, kde víme, že koncentrace lidí nebude tak velká.

O váš hlas je naštěstí zájem. Mluví jím třeba detektiv Harry Bosch z krimisérie mistra románu noir Michaela Connellyho na audioknihách *Černá ozvěna* a *Černý led*, které vyšly loni. Když máte namluvit takový kus textu, připravujete se na to, žijete s ním, možná se vám o něm zdá. Nemrzí vás, když to pak skončí? Co se týče Harryho Bosche, tak vím, že Michael Connelly napsal zatím šest dílů, jestli se nemýlím, takže je perspektiva, že

to bude pokračovat. Teď mám za sebou dva díly a ve výhledu je třetí. Když natáčení skončí, je to pro mne takové dvojlomné, sladkobolné – na jednu stranu jsem rád, protože je to vždycky velká kláda. Je tam hodně postav, takže se musím promítat do mužských i ženských hlasů, které mezi sebou komunikují. Už je to někdy na hranici dramatické tvorby. Kdyby to dělal Český rozhlas, tak by jistě obsadil vícero lidí. A po tom oddechnutí po určité době zase nastane určitý hlad. Takhle to chodí. Vždycky se naštěstí naskytne něco dalšího.

Když se ještě vrátím k detektivovi Harrymu Boschovi, je vám něčím blízký? Samozřejmě, je napsaný velmi sympaticky. Je to takový ten syžet osamělých vlků ošlehaných osudem. Mnohdy jde hlavou proti zdi a překračuje zažité kodexy detektivní práce. To musí, aby byl zajímavý a populární. A mně se také občas chce rovnou jít a někomu jednu vrazit. Nemyslím ve svém okolí, ale mnohdy, když ve zprávách vidím některé naše čelní představitele, bych to nejradši řešil denefestrací. Ale to bohužel nejde. V tomhle to má Harry Bosch jednodušší, že má jisté možnosti, i když občas za hranou, aby řešil věci po svém.

Nedávno jste také načel dvě povídky do audioknihy Agathy Christie Svědkyně obžaloby. Posloucháte vůbec audioknihy? Na to bohužel vůbec nemám čas. Audioknihy pouze načítám a tím pádem také „čtu“ knihy. Občas si poslechnu nějaký jiný vzorek, abych věděl, jak to čtou mí kolegové, jaké jsou trendy, jak je laťka vysoko. Ideální je poslouchat audioknihy v autě, ale já zase nejzdím až tak dlouhé trasy, a pokud ano, tak většinou s rodinou, kterou to zas až tak nezajímá. Klukům je dvanáct a devět let, takže těm nemůžu pouštět věci, které by zajímaly mne.

U práce na Svědkyni obžaloby jste se měli potkat i s otcem Viktorem. Jak to nakonec dopadlo? On se toho natáčení kvůli koronaviru nakonec zatím nezúčastnil a nevím, jak to celé dopadne.

Hráli jste spolu někdy v divadle nebo ve filmu? Naše společné projekty vždycky skončily tak nějak zvláště, do ztracena. Kdysi, v době mých začátků, jsme spolu dělali jednu, z dnešního pohledu ne příliš zdařilou televizní pohádku, kde mi hrál otec – pana krále. Pak jsme spolu zkusili hru pro Divadlo Ungelt, ale pár dnů před premiérou to táta musel ze zdravotních důvodů vzdát a už jsme se k tomu nevrátili. A teď naposledy někoho napadlo, že bychom mohli udělat společnou výstavu obrazů, protože oba dva malujeme. On dělá litografii, já zase maluju akryly. Když se obrazy instalovaly v Divadle Viola a měla být vernisáž, přišel koronavirus a zase z toho sešlo. Teď to tam visí a je to zavřené. Naše společné projekty jsou nějak prokleté.

Co vás vedlo k tomu, že jste se přihlásil na výtvarný kurz? Je to zábava a je to nesmírně uklidňující. Pro mne je to taková terapie, protože v ateliéru je ticho a každý si pracuje u svého stojanu a soustředí se na svou práci. Je to takový meditační okamžik. Doma si maluju sám pro sebe, laicky. Někdo říká: „Ježíš, to je pěkný, já v tom něco vidím!“ a podobně. Ale většinou je to naprosto spontánní proces, kdy něco namaluju, pak to zničím a pak z toho opět něco vznikne. A na kurz jsem se přihlásil proto, abych se naučil základy. Na první hodině jsem měl uhlem nakreslit zmačkaný papír a vyšlo mi z toho takové kubistické grilované kuře. Člověk by ty základy měl znát.

Co se týče mluveného slova, zejména v rozhlasu je jméno Preiss pojem. Cítíte tíhu odpovědnosti, abyste té pověsti dostal? Cítil jsem ji dlouhá léta, ale najednou se to nějak zlomilo, a já jsem si řekl, že jsem tu sám za sebe, že jsem jiný. A tu odpovědnost tedy nesu čistě sám za sebe. Mám pocit, že dneska tomu jménu ostudu nedělám. Dosáhl jsem úrovně, za kterou se nemusím stydět.

Zmínil jste, že namlouváte i cestopisné a přírodopisné dokumenty, které také sám rád sledujete. Co vás na nich tak fascinuje? Tak já jsem od přírody cestovatel. Strašně rád bych se do některých končin světa podíval, ale nemám na to ani čas, ani prostředky, a tohle je pro mne takové cestování „prstem po mapě“, nebo spíše očima po obrazovce. Když dokument namlouvám, nemám šanci ho vidět celý, protože se různě přeskakuje a čtu jenom ty své úseky, takže z toho mnohdy vůbec nic nemám. Proto jsem rád, když se pak na film můžu podívat vcelku. Nedívám se jen na to, co jsem namluvil, sleduju cokoli o cestování, fascinuje mě podmořský svět, divočina, prostě příroda ve všech formách, a říkám si, jak to ten pán Bůh geniálně vymyslel. Jenom člověk se to neustále snaží pozměnit k obrazu svému a na to asi také zajde, pokud s tím něco neudělá.

Co s tím děláte vy? Třídíte odpad a podobně? To je samozřejmost. I naše děti to bezvadně ovládají. Myslím, že generace, které přijdou po nás, se budou muset zase naučit životu v souladu s přírodou. To je jediná šance, snažit se minimalizovat využívání zdrojů. Protože my žijeme v neskutečném blahobytu, i když si to nepřipouštíme. Zvykli jsme si na vysoký životní standard. A právě když člověk cestuje, zjistí, jak málo jinde stačí lidem k životu. Žijeme v bezbřehém blahobytu, nadužíváme věci, nevážíme si jich, jsme spotřební... Můj syn si teď na YouTube pouští videa, jak se v Číně vyrábí všechno možné, a já si říkám, kam všechny ty výrobky přijdou, až přestanou sloužit? Země je přece musí nějak strávit. To je obrovský problém. A co se týče mého příspěvku k záchraně přírody, letos jsme si třeba nekupovali vánoční stromek, ale vzali jsme si jeden z výřezu,

kteřý by se vyhodil, od známého lesníka. A na to konto jsme se s ním domluvili, že si uděláme brigádu a půjdeme k němu do lesa na Vysočině s klukama sázet stromky. I kdybychom jich zasadili dvacet, myslím, že to má smysl. Takovým způsobem se dá aspoň v tom našem mikrosvětě pomáhat.

Býval jste komunálním politikem v Kunraticích. Změnilo to váš pohled na politiky a jejich motivace? Byl jsem spíše posledním spravedlivým a velkým naivou, když jsem do politiky vstupoval. Vlastně jsem se nechal ukecat, abych se objevil na kandidátce, a vůbec jsem nedoufal, že mě někdo zvolí. Pak jsem se dostal do zastupitelstva hned na druhém místě za starostkou ODS a začaly starosti. Je to spousta povinností a na komunální úrovni nemáte žádné námětky a lidi, kteří by vás mohli zastupovat. Musíte se naučit věci, se kterými jste v životě nepřišel do styku. Abyste se vůbec orientoval, musíte nastudovat zákony a ovládnout terminologii. A když jsem potom zjistil, že některé věci diplomaticky řečeno „běží samospádem“, jsou dopředu vymyšlené a zajištěné a vy žijete v domněnku, že tohle výběrové řízení je čisté, ačkoliv vítěz je od začátku dohodnutý, vzalo mi to vítr z plachet. Když proti tomu začnete bojovat, stanete se nepřítelem v očích všech, protože podkopáváte něco, co už nějakou dobu běží, a tím pádem se stáváte problémovým. Je to boj s větrnými mlýny. Hrozně mě to otrávil, takže jsem ještě před koncem funkčního období odstoupil a nechal jsem své místo většímu tygroví, svému kolegovi, u kterého jsem doufal, že ho to nesemele. Je tam dodnes, takže to asi byla dobrá volba...

Vidíte nějakou naději, že by se to mohlo změnit? Vidím na naší politické scéně lidi, kteří jsou slušní, a věřím jim. Mám určitý instinkt, který jako herec mít musím. Myslím, že jedním ze základů dobrého herce je mít smysl pro empatii, schopnost vcítovat se do druhých. Já ty lidi tedy cítím a vidím je. Jejich problém ale je, že nemají takovou razanci a marketingově populistický rozmach, aby oslovili většinu. Vládnoucí garnitura tohle má a k tomu navíc dobré trávení, aby šla přes mrtvoly a překonala úplně všechno. Takže ti dobří mají z mého pohledu velmi malou šanci ji překonat, pokud nechtějí jít stejnou cestou špinavých mechanismů. Jediný, kdo je tomu schopen s jistou vervou čelit, je Pavel Novotný (starosta městské části Praha-Řeporyje – pozn. red.), který pojmenovává věci pravými jmény, ale z celospolečenského hlediska vypadá jako totální exot. Bohužel i proto, že se neumí stáhnout a přednést své názory kultivovaně. Je hodně vulgární, což pro spoustu lidí není stravitelné. Takže situace je hodně komplikovaná. Kdybych měl být prorokem, tak si myslím, že ještě jedno volební období to takhle bude trvat. Je to jenom o občanech, kteří musejí prohlédnout. Měli by sledovat konání této vlády a její vládnutí v souvislostech a hlavně se informovat z více nezávislých zdrojů.

Máte dva syny a jednu dceru. Zasáhlo je nějak herectví, což je u vás rodinná tradice? Moje dcera se herectví našťastí nevěnuje, je v prvním ročníku mediálních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Starší syn na herectví zatím nevypadá, ale mladší je docela komediant. Přál bych si, aby dělali něco jiného, třeba obyčejné poctivé řemeslo, protože herectví je strašně vrtkavé a nejisté. Rozhodně jim to nebudu rozmlouvat, ale pokusím se doporučovat jiné možnosti.

Na co se momentálně těšíte? Ještě donedávna jsem se těšil na květnovou cestu do Portugalska, která je samozřejmě zrušená. Pak jsem se moc těšil na letní dovolenou. Tam už také vím, že bude na našem území někde na chalupě. Ale nevadí mi to. Já se vlastně těším na každý další den. Jsem celkem šťastný a celá tahle koronavirová situace mi přijde naprosto přirozená. Asi jsme se potřebovali všichni zastavit. Víím, že to bude mít nedozírné ekonomické následky a někteří lidé to budou mít opravdu těžké – rozhodně jim to nepřeju, ale myslím, že to uskromnění se, zastavení a to, že jsme všichni spolu doma, i když si občas jdeme na nervy, je dobře. A hlavně planeta si trochu oddychně. Jenom toho letového provozu, co ubylo... Myslím, že nic není samo sebou, my lidé si to děláme sami. Občas taková epidemie prostě přijde. Je to přírodní výběr. Jen se jí dneska zaplat'pánbůh dokážeme lépe bránit.

Martin Preiss Narodil se 14. 6. 1973 v Praze do herecké rodiny Viktora a Jany Preissových. Už během studií na pražské DAMU hostoval v Národním divadle a po škole nastoupil do angažmá v plzeňském Divadle Josefa Kajetána Tyla. V roce 1998 se vrátil do souboru Národního divadla už jako stálý člen činohry. V letech 2005–2012 hrál v Divadle Na Jezerce a Pod Palmovkou. V současné době je na volné noze a divadlo nehraje. Proslavil se také jako moderátor soutěžního pořadu Chcete být milionářem? (2003–2004), často spolupracuje s dabingem, čte audioknihy a pravidelně se objevuje v televizních seriálech (Krejzovi, Doktoři z Počátků, Velmi křehké vztahy, Tři králové, Nemocnice na kraji města III, Arrowsmith, Specialisté) a filmech (Případ pro rybáře, Sjezd abiturientů a další). Je podruhé ženatý, z prvního manželství má dospělou dceru Viktorii. Jeho současnou manželkou je herečka Martina Preissová, s níž vychovává syny Matouše a Šimona.

URL | <https://fm.denik.cz/spolecnost/martin-preiss2020.html>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
fm.denik.cz (*Společnost*)

Herec Martin Preiss: Naše společné projekty s tátou jsou nějaké prokleté

10.5.2020 berounsky.denik.cz str. 00 Společnost

Filip Lukeš

Martin Preiss dlouhá léta cítil tíhu odpovědnosti za své příjmení, které proslavil jeho otec Viktor. Dnes už si je jistý, že mu ostudu nedělá. Na rozdíl od táty sice nehraje divadlo, ale je vyhledávaným rozhlasovým a dabingovým hercem, takže má dost práce i v časech koronaviru.

"Jak se vás dotkla opatření vlády kvůli koronaviru? Já nějakou velkou změnu nepociťuji, protože pracuji hodně individuálně a nehraji v divadle. Čtu audioknihy, chodím do dabingu a dělám rozhlasové a televizní reklamy. A to se dá zvládat i v současné situaci, samozřejmě za dodržení přísných hygienických opatření. Pochopitelně trochu riskuji, protože vždycky může být něco ve vzduchu, ale to je riziko podnikání. Virus můžu chytit stejně tak v hypermarketu. Na druhou stranu se mě to dotklo třeba tak, že jsem měl točit jeden díl detektivního seriálu Hlava medúzy s režisérem Filipem Renčem, což je pozastaveno na neurčito.

Jak tedy trávíte své dny v režimu plném omezení? Naštěstí máme k dispozici zahradu a bydlíme hned vedle lesa, takže tam chodíme. Ale paradoxně v lese je teď víc lidí než na ulici. Byli jsme také na chalupě, měli jsme na to čas, protože moje žena nemá práci vůbec. Národní divadlo je uzavřené, DAMU, kde učí, také stojí a seriál Slunečná se jí také zastavil, takže je doma a už si kouše nehty a jdeme jí všichni na nervy. Já mám aspoň možnost občasných pracovních úniků. A ve všední dny občas vyrazíme na procházku za Prahu, kde víme, že koncentrace lidí nebude tak velká.

O váš hlas je naštěstí zájem. Mluví jím třeba detektiv Harry Bosch z krimisérie mistra románu noir Michaela Connellyho na audioknihách Černá ozvěna a Černý led, které vyšly loni. Když máte namluvit takový kus textu, připravujete se na to, žijete s ním, možná se vám o něm zdá. Nemrzí vás, když to pak skončí? Co se týče Harryho Bosche, tak vím, že Michael Connelly napsal zatím šest dílů, jestli se nemýlím, takže je perspektiva, že to bude pokračovat. Teď mám za sebou dva díly a ve výhledu je třetí. Když natáčení skončí, je to pro mne takové dvojlomné, sladkobolné – na jednu stranu jsem rád, protože je to vždycky velká kláda. Je tam hodně postav, takže se musím promítat do mužských i ženských hlasů, které mezi sebou komunikují. Už je to někdy na hranici dramatické tvorby. Kdyby to dělal Český rozhlas, tak by jistě obsadil vícero lidí. A po tom oddechnutí po určité době zase nastane určitý hlad. Takhle to chodí. Vždycky se naštěstí naskytne něco dalšího.

Když se ještě vrátím k detektivovi Harrymu Boschovi, je vám něčím blízký? Samozřejmě, je napsaný velmi sympaticky. Je to takový ten syžet osamělých vlků ošlehaných osudem. Mnohdy jde hlavou proti zdi a překračuje zažitě kodexy detektivní práce. To musí, aby byl zajímavý a populární. A mně se také občas chce rovnou jít a někomu jednu vrazit. Nemyslím ve svém okolí, ale mnohdy, když ve zprávách vidím některé naše čelní představitele, bych to nejradši řešil denefestrací. Ale to bohužel nejde. V tomhle to má Harry Bosch jednodušší, že má jisté možnosti, i když občas za hranou, aby řešil věci po svém.

Nedávno jste také načel dvě povídky do audioknihy Agathy Christie Svědkyně obžaloby. Posloucháte vůbec audioknihy? Na to bohužel vůbec nemám čas. Audioknihy pouze načítám a tím pádem také „čtu“ knihy. Občas si poslechnu nějaký jiný vzorek, abych věděl, jak to čtou mí kolegové, jaké jsou trendy, jak je laťka vysoko. Ideální je poslouchat audioknihy v autě, ale já zase nejedním až tak dlouhé trasy, a pokud ano, tak většinou s rodinou, kterou to zas až tak nezajímá. Klukům je dvanáct a devět let, takže těm nemůžu pouštět věci, které by zajímaly mne.

U práce na Svědkyni obžaloby jste se měli potkat i s otcem Viktorem. Jak to nakonec dopadlo? On se toho natáčení kvůli koronaviru nakonec zatím nezúčastnil a nevím, jak to celé dopadne.

Hráli jste spolu někdy v divadle nebo ve filmu? Naše společné projekty vždycky skončily tak nějak zvláště, do ztracena. Kdysi, v době mých začátků, jsme spolu dělali jednu, z dnešního pohledu ne příliš zdařilou televizní pohádku, kde mi hrál otec – pana krále. Pak jsme spolu zkusili hru pro Divadlo Ungelt, ale pár dnů před premiérou to táta musel ze zdravotních důvodů vzdát a už jsme se k tomu nevrátili. A teď naposledy někoho

napadlo, že bychom mohli udělat společnou výstavu obrazů, protože oba dva malujeme. On dělá litografii, já zase maluju akryly. Když se obrazy instalovaly v Divadle Viola a měla být vernisáž, přišel koronavirus a zase z toho sešlo. Teď to tam visí a je to zavřené. Naše společné projekty jsou nějak prokleté.

Co vás vedlo k tomu, že jste se přihlásil na výtvarný kurz? Je to zábava a je to nesmírně uklidňující. Pro mne je to taková terapie, protože v ateliéru je ticho a každý si pracuje u svého stojanu a soustředí se na svou práci. Je to takový meditační okamžik. Doma si maluju sám pro sebe, laicky. Někdo říká: „Ježíš, to je pěkný, já v tom něco vidím!“ a podobně. Ale většinou je to naprosto spontánní proces, kdy něco namaluju, pak to zničím a pak z toho opět něco vznikne. A na kurz jsem se přihlásil proto, abych se naučil základy. Na první hodině jsem měl uhlem nakreslit zmačkaný papír a vyšlo mi z toho takové kubistické grilované kuře. Člověk by ty základy měl znát.

Co se týče mluveného slova, zejména v rozhlase je jméno Preiss pojem. Cítíte tíhu odpovědnosti, abyste té pověsti dostal? Cítil jsem ji dlouhá léta, ale najednou se to nějak zlomilo, a já jsem si řekl, že jsem tu sám za sebe, že jsem jiný. A tu odpovědnost tedy nesu čistě sám za sebe. Mám pocit, že dneska tomu jménu ostudu nedělám. Dosáhl jsem úrovně, za kterou se nemusím stydět.

Zmínil jste, že namlouváte i cestopisné a přírodopisné dokumenty, které také sám rád sledujete. Co vás na nich tak fascinuje? Tak já jsem od přírody cestovatel. Strašně rád bych se do některých končin světa podíval, ale nemám na to ani čas, ani prostředky, a tohle je pro mne takové cestování „prstem po mapě“, nebo spíše očima po obrazovce. Když dokument namlouvám, nemám šanci ho vidět celý, protože se různě přeskakuje a čtu jenom ty své úseky, takže z toho mnohdy vůbec nic nemám. Proto jsem rád, když se pak na film můžu podívat vcelku. Nedívám se jen na to, co jsem namluvil, sleduju cokoliv o cestování, fascinuje mě podmořský svět, divočina, prostě příroda ve všech formách, a říkám si, jak to ten pán Bůh geniálně vymyslel. Jenom člověk se to neustále snaží pozměnit k obrazu svému a na to asi také zajde, pokud s tím něco neudělá.

Co s tím děláte vy? Třídíte odpad a podobně? To je samozřejmost. I naše děti to bezvadně ovládají. Myslím, že generace, které přijdou po nás, se budou muset zase naučit životu v souladu s přírodou. To je jediná šance, snažit se minimalizovat využívání zdrojů. Protože my žijeme v neskutečném blahobytu, i když si to nepřipouštíme. Zvykli jsme si na vysoký životní standard. A právě když člověk cestuje, zjistí, jak málo jinde stačí lidem k životu. Žijeme v bezbřehém blahobytu, nadužíváme věci, nevážíme si jich, jsme spotřební... Můj syn si teď na YouTube pouští videa, jak se v Číně vyrábí všechno možné, a já si říkám, kam všechny ty výrobky přijdou, až přestanou sloužit? Země je přece musí nějak strávit. To je obrovský problém. A co se týče mého příspěvku k záchraně přírody, letos jsme si třeba nekupovali vánoční stromek, ale vzali jsme si jeden z výřezu, který by se vyhodil, od známého lesníka. A na to konto jsme se s ním domluvili, že si uděláme brigádu a půjdeme k němu do lesa na Vysočině s klukama sázet stromky. I kdybychom jich zasadili dvacet, myslím, že to má smysl. Takovým způsobem se dá aspoň v tom našem mikrosvětě pomáhat.

Býval jste komunálním politikem v Kunraticích. Změnilo to váš pohled na politiky a jejich motivace? Byl jsem spíše posledním spravedlivým a velkým naivou, když jsem do politiky vstupoval. Vlastně jsem se nechal ukecat, abych se objevil na kandidátce, a vůbec jsem nedoufal, že mě někdo zvolí. Pak jsem se dostal do zastupitelstva hned na druhém místě za starostkou ODS a začaly starosti. Je to spousta povinností a na komunální úrovni nemáte žádné náměstky a lidi, kteří by vás mohli zastupovat. Musíte se naučit věci, se kterými jste v životě nepřišel do styku. Abyste se vůbec orientoval, musíte nastudovat zákony a ovládnout terminologii. A když jsem potom zjistil, že některé věci diplomaticky řečeno „běží samospádem“, jsou dopředu vymyšlené a zajištěné a vy žijete v domnění, že tohle výběrové řízení je čisté, ačkoliv vítěz je od začátku dohodnutý, vzalo mi to vítr z plachet. Když proti tomu začnete bojovat, stanete se nepřítelem v očích všech, protože podkopáváte něco, co už nějakou dobu běží, a tím pádem se stáváte problémovým. Je to boj s větrnými mlýny. Hrozně mě to otrávil, takže jsem ještě před koncem funkčního období odstoupil a nechal jsem své místo většímu tygroví, svému kolegovi, u kterého jsem doufal, že ho to nesemele. Je tam dodnes, takže to asi byla dobrá volba...

Vidíte nějakou naději, že by se to mohlo změnit? Vidím na naší politické scéně lidi, kteří jsou slušní, a věřím jim. Mám určitý instinkt, který jako herec mít musím. Myslím, že jedním ze základů dobrého herce je mít smysl pro empatii, schopnost vcítovat se do druhých. Já ty lidi tedy cítím a vidím je. Jejich problém ale je, že nemají takovou razanci a marketingově populistický rozmach, aby oslovili většinu. Vládnoucí garnitura tohle má a k tomu navíc dobré trávení, aby šla přes mrtvoly a překonala úplně všechno. Takže ti dobří mají z mého pohledu velmi malou šanci ji překonat, pokud nechtějí jít stejnou cestou špinavých mechanismů. Jediný, kdo je tomu schopen s jistou vervou čelit, je Pavel Novotný (starosta městské části Praha-Řeporyje – pozn. red.), který pojmenovává věci pravými jmény, ale z celospolečenského hlediska vypadá jako totální exot. Bohužel i proto,

že se neumí stáhnout a přednést své názory kultivovaně. Je hodně vulgární, což pro spoustu lidí není stravitelné. Takže situace je hodně komplikovaná. Kdybych měl být prorokem, tak si myslím, že ještě jedno volební období to takhle bude trvat. Je to jenom o občanech, kteří musejí prohlédnout. Měli by sledovat konání této vlády a její vládnutí v souvislostech a hlavně se informovat z více nezávislých zdrojů.

Máte dva syny a jednu dceru. Zasáhlo je nějak herectví, což je u vás rodinná tradice? Moje dcera se herectví naštěstí nevěnuje, je v prvním ročníku mediálních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Starší syn na herectví zatím nepadá, ale mladší je docela komediant. Přál bych si, aby dělali něco jiného, třeba obyčejné poctivé řemeslo, protože herectví je strašně vrtkavé a nejisté. Rozhodně jim to nebudu rozmlouvat, ale pokusím se doporučit jiné možnosti.

Na co se momentálně těšíte? Ještě donedávna jsem se těšil na květnovou cestu do Portugalska, která je samozřejmě zrušená. Pak jsem se moc těšil na letní dovolenou. Tam už také vím, že bude na našem území někde na chalupě. Ale nevadí mi to. Já se vlastně těším na každý další den. Jsem celkem šťastný a celá tahle koronavirová situace mi přijde naprosto přirozená. Asi jsme se potřebovali všichni zastavit. Víím, že to bude mít nedozírné ekonomické následky a někteří lidé to budou mít opravdu těžké – rozhodně jim to nepřeju, ale myslím, že to uskromnění se, zastavení a to, že jsme všichni spolu doma, i když si občas jdeme na nervy, je dobře. A hlavně planeta si trochu oddychne. Jenom toho letového provozu, co ubylo... Myslím, že nic není samo sebou, my lidé si to děláme sami. Občas taková epidemie prostě přijde. Je to přírodní výběr. Jen se jí dneska zaplat'pánbůh dokážeme lépe bránit.

Martin Preiss Narodil se 14. 6. 1973 v Praze do herecké rodiny Viktora a Jany Preissových. Už během studií na pražské DAMU hostoval v Národním divadle a po škole nastoupil do angažmá v plzeňském Divadle Josefa Kajetána Tyla. V roce 1998 se vrátil do souboru Národního divadla už jako stálý člen činohry. V letech 2005–2012 hrál v Divadle Na Jezerce a Pod Palmovkou. V současné době je na volné noze a divadlo nehraje. Proslavil se také jako moderátor soutěžního pořadu Chcete být milionářem? (2003–2004), často spolupracuje s dabingem, čte audioknihy a pravidelně se objevuje v televizních seriálech (Krejzovi, Doktoři z Počátků, Velmi křehké vztahy, Tři králové, Nemocnice na kraji města III, Arrowsmith, Specialisté) a filmech (Případ pro rybáře, Sjezd abiturientů a další). Je podruhé ženatý, z prvního manželství má dospělou dceru Viktorii. Jeho současnou manželkou je herečka Martina Preissová, s níž vychovává syny Matouše a Šimona.

URL| <https://berounsky.denik.cz/spolecnost/martin-preiss2020.html>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:

berounsky.denik.cz (*Společnost*)

Herec Martin Preiss: Naše společné projekty s tátou jsou nějaké prokleté

10.5.2020 chomutovsky.denik.cz str. 00 Společnost

Filip Lukeš

Martin Preiss dlouhá léta cítil tíhu odpovědnosti za své příjmení, které proslavil jeho otec Viktor. Dnes už si je jistý, že mu ostudu nedělá. Na rozdíl od táty sice nehraje divadlo, ale je vyhledávaným rozhlasovým a dabingovým hercem, takže má dost práce i v časech koronaviru.

"Jak se vás dotkla opatření vlády kvůli koronaviru? Já nějakou velkou změnu nepociťuji, protože pracuji hodně individuálně a nehraji v divadle. Čtu audioknihy, chodím do dabingu a dělám rozhlasové a televizní reklamy. A to se dá zvládat i v současné situaci, samozřejmě za dodržení přísných hygienických opatření. Pochopitelně trochu riskuji, protože vždycky může být něco ve vzduchu, ale to je riziko podnikání. Virus můžu chytit stejně tak v hypermarketu. Na druhou stranu se mě to dotklo třeba tak, že jsem měl točit jeden díl detektivního seriálu Hlava medúzy s režisérem Filipem Renčem, což je pozastaveno na neurčito.

Jak tedy trávíte své dny v režimu plném omezení? Naštěstí máme k dispozici zahradu a bydlíme hned vedle lesa, takže tam chodíme. Ale paradoxně v lese je teď víc lidí než na ulici. Byli jsme také na chalupě, měli jsme na to čas, protože moje žena nemá práci vůbec. Národní divadlo je uzavřené, DAMU, kde učí, také stojí a seriál Slunečná se jí také zastavil, takže je doma a už si kouše nehty a jdeme jí všichni na nervy. Já mám aspoň

možnost občasného pracovního úniku. A ve všední dny občas vyrazíme na procházku za Prahu, kde víme, že koncentrace lidí nebude tak velká.

O váš hlas je našťastí zájem. Mluví jím třeba detektiv Harry Bosch z krimisérie mistra románu noir Michaela Connellyho na audioknihách Černá ozvěna a Černý led, které vyšly loni. Když máte namluvit takový kus textu, připravujete se na to, žijete s ním, možná se vám o něm zdá. Nemrzí vás, když to pak skončí? Co se týče Harryho Bosche, tak vím, že Michael Connelly napsal zatím šest dílů, jestli se nemýlím, takže je perspektiva, že to bude pokračovat. Teď mám za sebou dva díly a ve výhledu je třetí. Když natáčení skončí, je to pro mne takové dvojlomné, sladkobolné – na jednu stranu jsem rád, protože je to vždycky velká kláda. Je tam hodně postav, takže se musím promítat do mužských i ženských hlasů, které mezi sebou komunikují. Už je to někdy na hranici dramatické tvorby. Kdyby to dělal Český rozhlas, tak by jistě obsadil vícero lidí. A po tom oddechnutí po určité době zase nastane určitý hlad. Takhle to chodí. Vždycky se našťastí naskytne něco dalšího.

Když se ještě vrátím k detektivovi Harrymu Boschovi, je vám něčím blízký? Samozřejmě, je napsaný velmi sympaticky. Je to takový ten syžet osamělých vlků ošlehaných osudem. Mnohdy jde hlavou proti zdi a překračuje zažitý kodexy detektivní práce. To musí, aby byl zajímavý a populární. A mně se také občas chce rovnou jít a někomu jednu vrazit. Nemyslím ve svém okolí, ale mnohdy, když ve zprávách vidím některé naše čelní představitele, bych to nejradši řešil denefestrací. Ale to bohužel nejde. V tomhle to má Harry Bosch jednodušší, že má jisté možnosti, i když občas za hranou, aby řešil věci po svém.

Nedávno jste také načetl dvě povídky do audioknihy Agathy Christie Svědkyně obžaloby. Posloucháte vůbec audioknihy? Na to bohužel vůbec nemám čas. Audioknihy pouze načítám a tím pádem také „čtu“ knihy. Občas si poslechnu nějaký jiný vzorek, abych věděl, jak to čtou mí kolegové, jaké jsou trendy, jak je laťka vysoko. Ideální je poslouchat audioknihy v autě, ale já zase nejždím až tak dlouhé trasy, a pokud ano, tak většinou s rodinou, kterou to zas až tak nezajímá. Klukům je dvanáct a devět let, takže těm nemůžu pouštět věci, které by zajímaly mne.

U práce na Svědkyni obžaloby jste se měli potkat i s otcem Viktorem. Jak to nakonec dopadlo? On se toho natáčení kvůli koronaviru nakonec zatím nezúčastnil a nevím, jak to celé dopadne.

Hráli jste spolu někdy v divadle nebo ve filmu? Naše společné projekty vždycky skončily tak nějak zvláště, do ztracena. Kdysi, v době mých začátků, jsme spolu dělali jednu, z dnešního pohledu ne příliš zdařilou televizní pohádku, kde mi hrál otec – pana krále. Pak jsme spolu zkoušeli hru pro Divadlo Ungelt, ale pár dnů před premiérou to táta musel ze zdravotních důvodů vzdát a už jsme se k tomu nevrátili. A teď naposledy někoho napadlo, že bychom mohli udělat společnou výstavu obrazů, protože oba dva malujeme. On dělá litografii, já zase maluju akryly. Když se obrazy instalovaly v Divadle Viola a měla být vernisáž, přišel koronavirus a zase z toho sešlo. Teď to tam visí a je to zavřené. Naše společné projekty jsou nějak prokleté.

Co vás vedlo k tomu, že jste se přihlásil na výtvarný kurz? Je to zábava a je to nesmírně uklidňující. Pro mne je to taková terapie, protože v ateliéru je ticho a každý si pracuje u svého stojanu a soustředí se na svou práci. Je to takový meditační okamžik. Doma si maluju sám pro sebe, laicky. Někdo říká: „Ježíš, to je pěkný, já v tom něco vidím!“ a podobně. Ale většinou je to naprosto spontánní proces, kdy něco namaluju, pak to zničím a pak z toho opět něco vznikne. A na kurz jsem se přihlásil proto, abych se naučil základy. Na první hodině jsem měl uhlem nakreslit zmačkaný papír a vyšlo mi z toho takové kubistické grilované kuře. Člověk by ty základy měl znát.

Co se týče mluveného slova, zejména v rozhlase je jméno Preiss pojem. Cítíte tíhu odpovědnosti, abyste té pověsti dostál? Cítil jsem ji dlouhá léta, ale najednou se to nějak zlomilo, a já jsem si řekl, že jsem tu sám za sebe, že jsem jiný. A tu odpovědnost tedy nesu čistě sám za sebe. Mám pocit, že dneska tomu jménu ostudu nedělám. Dosáhl jsem úrovně, za kterou se nemusím stydět.

Zmínil jste, že namlouváte i cestopisné a přírodopisné dokumenty, které také sám rád sledujete. Co vás na nich tak fascinuje? Tak já jsem od přírody cestovatel. Strašně rád bych se do některých končin světa podíval, ale nemám na to ani čas, ani prostředky, a tohle je pro mne takové cestování „prstem po mapě“, nebo spíše očima po obrazovce. Když dokument namlouvám, nemám šanci ho vidět celý, protože se různě přeskakuje a čtu jenom ty své úseky, takže z toho mnohdy vůbec nic nemám. Proto jsem rád, když se pak na film můžu podívat vcelku. Nedivám se jen na to, co jsem namluvil, sleduju cokoliv o cestování, fascinuje mě podmořský svět, divočina, prostě příroda ve všech formách, a říkám si, jak to ten pán Bůh geniálně vymyslel. Jenom člověk se to neustále snaží pozměnit k obrazu svému a na to asi také zajde, pokud s tím něco neudělá.

Co s tím děláte vy? Třídíte odpad a podobně? To je samozřejmost. I naše děti to bezvadně ovládají. Myslím, že generace, které přijdou po nás, se budou muset zase naučit životu v souladu s přírodou. To je jediná šance, snažit se minimalizovat využívání zdrojů. Protože my žijeme v neskutečném blahobytu, i když si to nepřipouštíme. Zvykli jsme si na vysoký životní standard. A právě když člověk cestuje, zjistí, jak málo jinde stačí lidem k životu. Žijeme v bezbřehém blahobytu, nadužíváme věci, nevážíme si jich, jsme spotřební... Můj syn si teď na YouTube pouští videa, jak se v Číně vyrábí všechno možné, a já si říkám, kam všechny ty výrobky přijdou, až přestanou sloužit? Země je přece musí nějak strávit. To je obrovský problém. A co se týče mého příspěvku k záchraně přírody, letos jsme si třeba nekupovali vánoční stromek, ale vzali jsme si jeden z výřezu, který by se vyhodil, od známého lesníka. A na to konto jsme se s ním domluvili, že si uděláme brigádu a půjdeme k němu do lesa na Vysočině s klukama sázet stromky. I kdybychom jich zasadili dvacet, myslím, že to má smysl. Takovým způsobem se dá aspoň v tom našem mikrosvětě pomáhat.

Býval jste komunálním politikem v Kunraticích. Změnilo to váš pohled na politiky a jejich motivace? Byl jsem spíše posledním spravedlivým a velkým naivou, když jsem do politiky vstupoval. Vlastně jsem se nechal ukecat, abych se objevil na kandidátce, a vůbec jsem nedoufal, že mě někdo zvolí. Pak jsem se dostal do zastupitelstva hned na druhém místě za starostkou ODS a začaly starosti. Je to spousta povinností a na komunální úrovni nemáte žádné námětky a lidi, kteří by vás mohli zastupovat. Musíte se naučit věci, se kterými jste v životě nepřišel do styku. Abyste se vůbec orientoval, musíte nastudovat zákony a ovládnout terminologii. A když jsem potom zjistil, že některé věci diplomaticky řečeno „běží samospádem“, jsou dopředu vymyšlené a zajištěné a vy žijete v domněni, že tohle výběrové řízení je čisté, ačkoliv vítěz je od začátku dohodnutý, vzalo mi to vítr z plachet. Když proti tomu začnete bojovat, stanete se nepřítelem v očích všech, protože podkopáváte něco, co už nějakou dobu běží, a tím pádem se stáváte problémovým. Je to boj s větrnými mlýny. Hrozně mě to otrávil, takže jsem ještě před koncem funkčního období odstoupil a nechal jsem své místo většímu tygroví, svému kolegovi, u kterého jsem doufal, že ho to nesemele. Je tam dodnes, takže to asi byla dobrá volba...

Vidíte nějakou naději, že by se to mohlo změnit? Vidím na naší politické scéně lidi, kteří jsou slušní, a věřím jim. Mám určitý instinkt, který jako herec mít musím. Myslím, že jedním ze základů dobrého herce je mít smysl pro empatii, schopnost vcítovat se do druhých. Já ty lidi tedy cítím a vidím je. Jejich problém ale je, že nemají takovou razanci a marketingově populistický rozmach, aby oslovili většinu. Vládnoucí garnitura tohle má a k tomu navíc dobré trávení, aby šla přes mrtvoly a překonala úplně všechno. Takže ti dobří mají z mého pohledu velmi malou šanci ji překonat, pokud nechtějí jít stejnou cestou špinavých mechanismů. Jediný, kdo je tomu schopen s jistou vervou čelit, je Pavel Novotný (starosta městské části Praha-Řeporyje – pozn. red.), který pojmenovává věci pravými jmény, ale z celospolečenského hlediska vypadá jako totální exot. Bohužel i proto, že se neumí stáhnout a přednést své názory kultivovaně. Je hodně vulgární, což pro spoustu lidí není stravitelné. Takže situace je hodně komplikovaná. Kdybych měl být prorokem, tak si myslím, že ještě jedno volební období to takhle bude trvat. Je to jenom o občanech, kteří musejí prohlédnout. Měli by sledovat konání této vlády a její vládnutí v souvislostech a hlavně se informovat z více nezávislých zdrojů.

Máte dva syny a jednu dceru. Zasáhlo je nějak herectví, což je u vás rodinná tradice? Moje dcera se herectví naštěstí nevěnuje, je v prvním ročníku mediálních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Starší syn na herectví zatím nevypadá, ale mladší je docela komediant. Přál bych si, aby dělali něco jiného, třeba obyčejné poctivé řemeslo, protože herectví je strašně vrtkavé a nejisté. Rozhodně jim to nebudu rozmlouvat, ale pokusím se doporučit jiné možnosti.

Na co se momentálně těšíte? Ještě donedávna jsem se těšil na květnovou cestu do Portugalska, která je samozřejmě zrušená. Pak jsem se moc těšil na letní dovolenou. Tam už také vím, že bude na našem území někde na chalupě. Ale nevádí mi to. Já se vlastně těším na každý další den. Jsem celkem šťastný a celá tahle koronavirová situace mi přijde naprosto přirozená. Asi jsme se potřebovali všichni zastavit. Víím, že to bude mít nedozírné ekonomické následky a někteří lidé to budou mít opravdu těžké – rozhodně jim to nepřeju, ale myslím, že to uskromnění se, zastavení a to, že jsme všichni spolu doma, i když si občas jdeme na nervy, je dobře. A hlavně planeta si trochu oddychně. Jenom toho letového provozu, co ubylo... Myslím, že nic není samo sebou, my lidi si to děláme sami. Občas taková epidemie prostě přijde. Je to přírodní výběr. Jen se jí dneska zaplaťpánbůh dokážeme lépe bránit.

Martin Preiss Narodil se 14. 6. 1973 v Praze do herecké rodiny Viktora a Jany Preissových. Už během studií na pražské DAMU hostoval v Národním divadle a po škole nastoupil do angažmá v plzeňském Divadle Josefa Kajetána Tyla. V roce 1998 se vrátil do souboru Národního divadla už jako stálý člen činohry. V letech 2005–2012 hrál v Divadle Na Jezerce a Pod Palmovkou. V současné době je na volné noze a divadlo nehraje.

Proslavil se také jako moderátor soutěžního pořadu *Chcete být milionářem?* (2003–2004), často spolupracuje s dabingem, čte audioknihy a pravidelně se objevuje v televizních seriálech (*Krejzovi*, *Doktoři z Počátků*, *Velmi křehké vztahy*, *Tři králové*, *Nemocnice na kraji města III*, *Arrowsmith*, *Specialisté*) a filmech (*Případ pro rybáře*, *Sjezd abiturientů* a další). Je podruhé ženatý, z prvního manželství má dospělou dceru Viktorii. Jeho současnou manželkou je herečka Martina Preissová, s níž vychovává syny Matouše a Šimona.

URL| <https://chomutovsky.denik.cz/spolecnost/martin-preiss2020.html>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:

chomutovsky.denik.cz (*Společnost*)

Herec Martin Preiss: Naše společné projekty s tátou jsou nějaké prokleté

10.5.2020 [karvinsky.denik.cz](https://www.karvinsky.denik.cz) str. 00 **Společnost**

Filip Lukeš

Martin Preiss dlouhá léta cítil tíhu odpovědnosti za své příjmení, které proslavil jeho otec Viktor. Dnes už si je jistý, že mu ostudu nedělá. Na rozdíl od táty sice nehraje divadlo, ale je vyhledávaným rozhlasovým a dabingovým hercem, takže má dost práce i v časech koronaviru.

"Jak se vás dotkla opatření vlády kvůli koronaviru? Já nějakou velkou změnu nepocítuji, protože pracuji hodně individuálně a nehraji v divadle. Čtu audioknihy, chodím do dabingu a dělám rozhlasové a televizní reklamy. A to se dá zvládat i v současné situaci, samozřejmě za dodržení přísných hygienických opatření. Pochopitelně trochu riskuji, protože vždycky může být něco ve vzduchu, ale to je riziko podnikání. Virus můžu chytit stejně tak v hypermarketu. Na druhou stranu se mě to dotklo třeba tak, že jsem měl točit jeden díl detektivního seriálu *Hlava medúzy* s režisérem Filipem Renčem, což je pozastaveno na neurčito.

Jak tedy trávíte své dny v režimu plném omezení? Naštěstí máme k dispozici zahradu a bydlíme hned vedle lesa, takže tam chodíme. Ale paradoxně v lese je teď víc lidí než na ulici. Byli jsme také na chalupě, měli jsme na to čas, protože moje žena nemá práci vůbec. Národní divadlo je uzavřené, DAMU, kde učí, také stojí a seriál *Slunečná* se jí také zastavil, takže je doma a už si kouše nehty a jdeme jí všichni na nervy. Já mám aspoň možnost občasných pracovních úniků. A ve všední dny občas vyrazíme na procházku za Prahu, kde víme, že koncentrace lidí nebude tak velká.

O váš hlas je naštěstí zájem. Mluví jím třeba detektiv Harry Bosch z krimisérie mistra románu noir Michaela Connellyho na audioknihách *Černá ozvěna* a *Černý led*, které vyšly loni. Když máte namluvit takový kus textu, připravujete se na to, žijete s ním, možná se vám o něm zdá. Nemrzí vás, když to pak skončí? Co se týče Harryho Bosche, tak vím, že Michael Connelly napsal zatím šest dílů, jestli se nemýlím, takže je perspektiva, že to bude pokračovat. Teď mám za sebou dva díly a ve výhledu je třetí. Když natáčení skončí, je to pro mne takové dvojlomné, sladkobolné – na jednu stranu jsem rád, protože je to vždycky velká kláda. Je tam hodně postav, takže se musím promítat do mužských i ženských hlasů, které mezi sebou komunikují. Už je to někdy na hranici dramatické tvorby. Kdyby to dělal Český rozhlas, tak by jistě obsadil vícero lidí. A po tom oddechnutí po určité době zase nastane určitý hlad. Takhle to chodí. Vždycky se naštěstí naskytne něco dalšího.

Když se ještě vrátím k detektivovi Harrymu Boschovi, je vám něčím blízký? Samozřejmě, je napsaný velmi sympaticky. Je to takový ten syžet osamělých vlků ošlehaných osudem. Mnohdy jde hlavou proti zdi a překračuje zažitá kodexy detektivní práce. To musí, aby byl zajímavý a populární. A mně se také občas chce rovnou jít a někomu jednu vrazit. Nemyslím ve svém okolí, ale mnohdy, když ve zprávách vidím některé naše čelní představitele, bych to nejradši řešil denefestrací. Ale to bohužel nejde. V tomhle to má Harry Bosch jednodušší, že má jisté možnosti, i když občas za hranou, aby řešil věci po svém.

Nedávno jste také načel dvě povídky do audioknihy Agathy Christie *Svědčyně obžaloby*. Posloucháte vůbec audioknihy? Na to bohužel vůbec nemám čas. Audioknihy pouze načítám a tím pádem také „čtu“ knihy. Občas si poslechnu nějaký jiný vzorek, abych věděl, jak to čtou mí kolegové, jaké jsou trendy, jak je laťka vysoko. Ideální je poslouchat audioknihy v autě, ale já zase nejždím až tak dlouhé trasy, a pokud ano, tak většinou s rodinou,

kteřou to zas až tak nezajímá. Klukům je dvanáct a devět let, takže těm nemůžu pouštět věci, které by zajímaly mne.

U práce na Svědkyni obžaloby jste se měli potkat i s otcem Viktorem. Jak to nakonec dopadlo? On se toho natáčení kvůli koronaviru nakonec zatím nezúčastnil a nevím, jak to celé dopadne.

Hráli jste spolu někdy v divadle nebo ve filmu? Naše společné projekty vždycky skončily tak nějak zvláště, do ztracena. Kdysi, v době mých začátků, jsme spolu dělali jednu, z dnešního pohledu ne příliš zdařilou televizní pohádku, kde mi hrál otec – pana krále. Pak jsme spolu zkoušeli hru pro Divadlo Ungelt, ale pár dnů před premiérou to táta musel ze zdravotních důvodů vzdát a už jsme se k tomu nevrátili. A teď naposledy někoho napadlo, že bychom mohli udělat společnou výstavu obrazů, protože oba dva malujeme. On dělá litografii, já zase maluju akryly. Když se obrazy instalovaly v Divadle Viola a měla být vernisáž, přišel koronavirus a zase z toho sešlo. Teď to tam visí a je to zavřené. Naše společné projekty jsou nějak prokleté.

Co vás vedlo k tomu, že jste se přihlásil na výtvarný kurz? Je to zábava a je to nesmírně uklidňující. Pro mne je to taková terapie, protože v ateliéru je ticho a každý si pracuje u svého stojanu a soustředí se na svou práci. Je to takový meditační okamžik. Doma si maluju sám pro sebe, laicky. Někdo říká: „Ježíš, to je pěkný, já v tom něco vidím!“ a podobně. Ale většinou je to naprosto spontánní proces, kdy něco namaluju, pak to zničím a pak z toho opět něco vznikne. A na kurz jsem se přihlásil proto, abych se naučil základy. Na první hodině jsem měl uhlem nakreslit zmačkaný papír a vyšlo mi z toho takové kubistické grilované kuře. Člověk by ty základy měl znát.

Co se týče mluveného slova, zejména v rozhlase je jméno Preiss pojem. Cítíte tíhu odpovědnosti, abyste té pověsti dostál? Cítil jsem ji dlouhá léta, ale najednou se to nějak zlomilo, a já jsem si řekl, že jsem tu sám za sebe, že jsem jiný. A tu odpovědnost tedy nesu čistě sám za sebe. Mám pocit, že dneska tomu jménu ostudu nedělám. Dosáhl jsem úrovně, za kterou se nemusím stydět.

Zmínil jste, že namlouváte i cestopisné a přírodopisné dokumenty, které také sám rád sledujete. Co vás na nich tak fascinuje? Tak já jsem od přírody cestovatel. Strašně rád bych se do některých končin světa podíval, ale nemám na to ani čas, ani prostředky, a tohle je pro mne takové cestování „prstem po mapě“, nebo spíše očima po obrazovce. Když dokument namlouám, nemám šanci ho vidět celý, protože se různě přeskakuje a čtu jenom ty své úseky, takže z toho mnohdy vůbec nic nemám. Proto jsem rád, když se pak na film můžu podívat vcelku. Nečudu se jen na to, co jsem namluvil, sleduju cokoliv o cestování, fascinuje mě podmořský svět, divočina, prostě příroda ve všech formách, a říkám si, jak to ten pán Bůh geniálně vymyslel. Jenom člověk se to neustále snaží pozměnit k obrazu svému a na to asi také zajde, pokud s tím něco neudělá.

Co s tím děláte vy? Třídíte odpad a podobně? To je samozřejmost. I naše děti to bezvadně ovládají. Myslím, že generace, které přijdou po nás, se budou muset zase naučit životu v souladu s přírodou. To je jediná šance, snažit se minimalizovat využívání zdrojů. Protože my žijeme v neskutečném blahobytu, i když si to nepřipouštíme. Zvykli jsme si na vysoký životní standard. A právě když člověk cestuje, zjistí, jak málo jinde stačí lidem k životu. Žijeme v bezbřehém blahobytu, nadužíváme věci, nevážíme si jich, jsme spotřební... Můj syn si teď na YouTube pouští videa, jak se v Číně vyrábí všechno možné, a já si říkám, kam všechny ty výrobky přijdou, až přestanou sloužit? Země je přece musí nějak strávit. To je obrovský problém. A co se týče mého příspěvku k záchraně přírody, letos jsme si třeba nekupovali vánoční stromek, ale vzali jsme si jeden z výřezu, který by se vyhodil, od známého lesníka. A na to konto jsme se s ním domluvili, že si uděláme brigádu a půjdeme k němu do lesa na Vysočině s klukama sázet stromky. I kdybychom jich zasadili dvacet, myslím, že to má smysl. Takovým způsobem se dá aspoň v tom našem mikrosvětě pomáhat.

Býval jste komunálním politikem v Kunraticích. Změnilo to váš pohled na politiky a jejich motivace? Byl jsem spíše posledním spravedlivým a velkým naivou, když jsem do politiky vstupoval. Vlastně jsem se nechal ukecat, abych se objevil na kandidátce, a vůbec jsem nedoufal, že mě někdo zvolí. Pak jsem se dostal do zastupitelstva hned na druhém místě za starostkou ODS a začaly starosti. Je to spousta povinností a na komunální úrovni nemáte žádné námětky a lidi, kteří by vás mohli zastupovat. Musíte se naučit věci, se kterými jste v životě nepřišel do styku. Abyste se vůbec orientoval, musíte nastudovat zákony a ovládnout terminologii. A když jsem potom zjistil, že některé věci diplomaticky řečeno „běží samospádem“, jsou dopředu vymyšlené a zajištěné a vy žijete v domnění, že tohle výběrové řízení je čisté, ačkoliv vítěz je od začátku dohodnutý, vzalo mi to vítr z plachet. Když proti tomu začnete bojovat, stanete se nepřítelem v očích všech, protože podkopáváte něco, co už nějakou dobu běží, a tím pádem se stáváte problémovým. Je to boj s větrnými mlýny. Hrozně mě to otrávil, takže jsem ještě před koncem funkčního období odstoupil a nechal jsem své místo většímu tygroví, svému kolegovi, u kterého jsem doufal, že ho to nesemele. Je tam dodnes, takže to asi byla dobrá volba...

Vidíte nějakou naději, že by se to mohlo změnit? Vidím na naší politické scéně lidi, kteří jsou slušní, a věřím jim. Mám určitý instinkt, který jako herec mít musím. Myslím, že jedním ze základů dobrého herce je mít smysl pro empatii, schopnost vcítovat se do druhých. Já ty lidi tedy cítím a vidím je. Jejich problém ale je, že nemají takovou razanci a marketingově populistický rozmach, aby oslovili většinu. Vládnoucí garnitura tohle má a k tomu navíc dobré trávení, aby šla přes mrtvoly a překonala úplně všechno. Takže ti dobří mají z mého pohledu velmi malou šanci ji překonat, pokud nechtějí jít stejnou cestou špinavých mechanismů. Jediný, kdo je tomu schopen s jistou vervou čelit, je Pavel Novotný (starosta městské části Praha-Řeporyje – pozn. red.), který pojmenovává věci pravými jmény, ale z celospolečenského hlediska vypadá jako totální exot. Bohužel i proto, že se neumí stáhnout a přednést své názory kultivovaně. Je hodně vulgární, což pro spoustu lidí není stravitelné. Takže situace je hodně komplikovaná. Kdybych měl být prorokem, tak si myslím, že ještě jedno volební období to takhle bude trvat. Je to jenom o občanech, kteří musejí prohlédnout. Měli by sledovat konání této vlády a její vládnutí v souvislostech a hlavně se informovat z více nezávislých zdrojů.

Máte dva syny a jednu dceru. Zasáhlo je nějak herectví, což je u vás rodinná tradice? Moje dcera se herectví naštěstí nevěnuje, je v prvním ročníku mediálních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Starší syn na herectví zatím nevypadá, ale mladší je docela komediant. Přál bych si, aby dělali něco jiného, třeba obyčejné poctivé řemeslo, protože herectví je strašně vrtkavé a nejisté. Rozhodně jim to nebudu rozmlouvat, ale pokusím se doporučit jiné možnosti.

Na co se momentálně těšíte? Ještě donedávna jsem se těšil na květnovou cestu do Portugalska, která je samozřejmě zrušená. Pak jsem se moc těšil na letní dovolenou. Tam už také vím, že bude na našem území někde na chalupě. Ale nevádí mi to. Já se vlastně těším na každý další den. Jsem celkem šťastný a celá tahle koronavirová situace mi přijde naprosto přirozená. Asi jsme se potřebovali všichni zastavit. Víím, že to bude mít nedozírné ekonomické následky a někteří lidé to budou mít opravdu těžké – rozhodně jim to nepřeju, ale myslím, že to uskromnění se, zastavení a to, že jsme všichni spolu doma, i když si občas jdeme na nervy, je dobře. A hlavně planeta si trochu oddechne. Jenom toho letového provozu, co ubylo... Myslím, že nic není samo sebou, my lidi si to děláme sami. Občas taková epidemie prostě přijde. Je to přírodní výběr. Jen se jí dneska zaplaťpánbůh dokážeme lépe bránit.

Martin Preiss Narodil se 14. 6. 1973 v Praze do herecké rodiny Viktora a Jany Preissovy. Už během studií na pražské DAMU hostoval v Národním divadle a po škole nastoupil do angažmá v plzeňském Divadle Josefa Kajetána Tyla. V roce 1998 se vrátil do souboru Národního divadla už jako stálý člen činohry. V letech 2005–2012 hrál v Divadle Na Jezerce a Pod Palmovkou. V současné době je na volné noze a divadlo nehraje. Proslavil se také jako moderátor soutěžního pořadu Chcete být milionářem? (2003–2004), často spolupracuje s dabingem, čte audioknihy a pravidelně se objevuje v televizních seriálech (Krejzovi, Doktoři z Počátků, Velmi křehké vztahy, Tři králové, Nemocnice na kraji města III, Arrowsmith, Specialisté) a filmech (Případ pro rybáře, Sjezd abiturientů a další). Je podruhé ženatý, z prvního manželství má dospělou dceru Viktorii. Jeho současnou manželkou je herečka Martina Preissová, s níž vychovává syny Matouše a Šimona.

URL| <https://karvinsky.denik.cz/spolecnost/martin-preiss2020.html>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:

karvinsky.denik.cz (*Společnost*)

Jak se dostat na FSV UK? Tyto knihy vás zachrání u přijímaček!

11.5.2020 [vysokeskoly.cz](https://www.vysokeskoly.cz) str. 00

Miroslav Karlíček

Pokud se chystáte na přijímací zkoušky na **Fakultu sociálních věd** Univerzity Karlovy a chcete své šance na přijetí zvýšit na maximum, tak právě pro vás je tu seznam titulů sestavený samotnými studenty fakulty, který vám s přípravou pomůže. Nelekejte se, nejedná se o seznam literatury, který by byl k přijímacím zkouškám povinný. Četba těchto knížek vám ale může posloužit třeba jako doplňující studijní materiál při přípravě na druhá

kola přijímaček, jako dobrý základ pro start vašeho vysokoškolského studia, i jako nástin toho, čemu se při studiu budete věnovat. To vám může pomoci, pokud se teprve rozhodujete, jaký obor si vybrat.

Všechny publikace najdete v Centrálním katalogu Univerzity Karlovy. Některé jsou dostupné i v elektronické verzi. Pokud si některou z knih budete chtít vypůjčit ještě před zahájení studia, můžete si zřídit externí průkaz, který vám umožní přístup do knihoven UK.

Institut sociologických studií (ISS)

Jadwiga Šanderová – Jak číst a psát odborný text ve společenských vědách

Během studia na vysoké škole budete muset kromě bakalářek a diplomek napsat spoustu seminárních prací či esejí – na odborné úrovni. Právě s tím vám pomůže tato kniha určená i úplným začátečníkům, které čeká napsat vůbec první vysokoškolský text.

Jan Keller – Dějiny klasické sociologie

V této knize najdete přehled základních teorií sociologického myšlení předních sociologů 19. a počátku 20. století. Tyto teorie pak autor propojuje s aktuálními problémy současné doby.

Miroslav Disman – Jak se vyrábí sociologická znalost

Sociální výzkum patří mezi obávané předměty studia budoucích sociologů. Tato kniha ale boří mýty a celou problematiku podává zábavnou a poutavou formou.

Institut politologických studií (IPS)

Světová politika ve 20. století I. a II. – Vladimír Nálevka

Zorientovat se v historii světové politiky není snadné a než se ponoříte podrobně do studia politiky konkrétní země, je dobré získat obecný přehled. S tím vám pomůžou tyto dvě publikace, které čtenáře neodradí svou délkou – každá z nich má necelých 300 stran.

Úvod do současné politologie – Blanka Říchová

Kde jinde začít studium než u samotných základů. Právě jimi vás provede tento titul, který shrnuje základní aspekty současných demokratických politických systémů zemí západní Evropy. Kniha je napsaná tak, aby se v problematice zorientovala i širší veřejnost.

Institut ekonomických studií (IES)

Matematika – Hájková, O.; Johannis, M.; John, O.; Kalenda, O.; Zelený, M.

Publikaci z dílny MatfyzPress se jako studenti ekonomie na FSV nevyhnete. Je to totiž učební text k předmětu Matematika. Prolistovat si ji ale můžete ještě před přijímačkami, abyste viděli, co vás při studiu čeká.

Zásady ekonomie – Gregory Mankiw

Uznávaná učebnice nabízí ucelený přehled ekonomických témat – vše od základních pojmů až po úlohu státu v ekonomice. Nenechte se odradit masivními rozměry publikace. Na téměř 700 stranách totiž najdete srozumitelný výklad, který je zároveň čtivý.

Makroekonomie – Cahlík, T.; Hlaváček, M.; Seidler, J.

Další publikace, se kterou se setkáte při studiu. Výhodou je její přehlednost. Každá kapitola totiž na závěr nabízí shrnutí a přehled klíčových pojmů, které vám umožní zorientovat se v problematice makroekonomie ještě před vstupem do posluchárny.

Institut Mezinárodních studií (IMS)

Dvě století střední Evropy – Jan Křen

Češi, Slováci, Němci, Rakušané, Poláci, Maďaři a Židé – právě dějiny těchto národů od 18. století do současnosti mapuje ve své knize Jan Křen. V knize také najdete padesát portrétů významných osobností posledních dvou století.

Střet civilizací – Samuel P. Huntington

Autor v knize analyzuje světovou politiku po skončení studené války. Zabývá se problematikou změn mocenské rovnováhy mezi Západem a někdejšími koloniálními oblastmi třetího světa, vzestupem Číny i militantností islámu.

Konec dějin a poslední člověk – Francis Fukuyama

Kdy končí dějiny? Touto otázkou se zabývá autor publikace Fukuyama. Socialismus, fašismus a monarchie se v průběhu dějin zdiskreditovali. Autor se proto ptá, zda se model liberální demokracie rozšíří postupně do celého světa.

Institut komunikačních studií a žurnalistiky (IKSŽ)

Média v tekutých časech – Václav Moravec

Autor, kterého znáte z obrazovek České televize, se ve své knize zaměřuje na audiovizuální média v českém prostředí. Zabývá se otázkou, jak se proměňuje jejich publikum i tím, jaký vliv na média mají technologické inovace jako jsou chytré telefony či televize.

Masová média – Jirák, J.; Köpplová, B.

Knihla nabízí obsáhlý přehled toho, s čím se setkáte během studia médií. Kromě stručné historie v ní najdete i vývoj mediálního publika a řadu teorií, podle kterých lze řadit mediální systémy v různých zemích.

Marketingová komunikace – Miroslav Karlíček

URL| <https://www.vysokeskoly.cz/clanek/jak-se-dostat-na-fsv-uk-tyto-knihy-vas-zachrani-u-prijimacek>

V karanténě nám schází pohyb. Sportovci z UK ukazují, jak se hýbat doma

11.5.2020 iforum.cuni.cz str. 00

Sportovní centra jsou v některých případech stále uzavřená, jiná díky postupnému uvolňování zájemce dovnitř pouští jen omezeně. Sportovci z Univerzity Karlovy se podílejí na projektech, které nabízejí lekce on-line, a pomáhají tak přenést cvičení a pohyb k lidem do obývacích pokojů.

Český atletický svaz (ČAS) pro projekt Hýbeme se s atlety oslovil okolo dvou desítek reprezentantů a chtěl tímto způsobem mimo jiné poděkovat lidem a fanouškům, kteří je za normálních okolností podporují a fandí jim. Díky společnému cvičení tak mohou pomoci lidem překonat náročné chvíle. Do projektu se zapojili například medailista ze světových akcí ve skoku o tyči Jan Kudlíčka, český rekordman v běhu na 100 metrů Jan Velryba, nebo oštěpařka Irena Gillarová, jež je zároveň studentkou magisterského oboru Mezinárodní a teritoriální studia na **Fakultě sociálních věd UK (FSV UK)**.

„Velice nás potěšil zájem sportovců o zapojení se do projektu. Vznikla moc hezká videa, podle kterých mohou cvičit nejen mladí atleti, ale také veřejnost,“ říká pro iForum Karolína Farská z tiskového oddělení ČAS. „Kromě posilovacích cviků na jednotlivé partie si lidé mohou vyzkoušet i lehčí specifické cviky pro jednotlivé atletické disciplíny. Každé video obsahuje také metodický návod, jak cviky správně a bezpečně provádět v pohodlí domova,“ dodává. Kromě nahraných lekcí rovněž pravidelně probíhají live streamy se sportovci na facebookovém účtu ČAS.

Každému sportovci byl přidělen specifický motiv videa, aby se cviky neopakovaly, a na výběr byla pestrá škála možností. „Spousta cviků byla spíše na tzv. údržbu než na posunutí fyzicky a zlepšování se. Pro své video jsem volila cviky, kde můžeme pracovat se závažím, které má každý doma po ruce. Když cviky zkombinujeme, budeme mít pocit, jako když jdeme z kruhového tréninku v posilovně,“ vysvětluje oštěpařka Irena Gillarová. Obecně doporučuje cviky, které člověka dostanou do vyšší tepové frekvence, například střídání čtyř cviků na ruce, trup a nohy a ty opakovat za sebou. Dobře poslouží například švihadlo, kliky, výstupy na židli a sedy lehy.

URL| <https://iforum.cuni.cz/IFORUM-16785.html>

V čem jsme první?

11.5.2020 ČT 1 str. 01 21:25 Reportéři ČT

Aneta SNOPOVÁ, moderátorka

Celá Evropa začíná postupně rušit krizová opatření zavedená kvůli pandemii nového koronaviru. Jednotlivé země řeší, jak v boji s nemocí obstály, a začínají se ptát, nakolik Čína celý svět v počátcích krize obelhala. Česká vláda zatím Číně důvěřuje. Andrej Babiš říká: Dokázali jsme nemožné. Jsme hvězdy. Jak jsme na tom ve srovnání s Evropou doopravdy?

Kateřina JANOUCH, spisovatelka, Švédsko, Stockholm

Je mám takový pocit, že je život úplně normální, a když se takhle dívám na ulice, tak když jdu sama po ulici, tak si jako nemám dojem, že by bylo něco jako, že by se něco moc dělo.

Claudia FUSANI, novinářka, Itálie, Řím

Když jdete po městě, tak vidíte, že město je prázdné, stále je prázdné.

Libuše CAPPELLANO, Belgie, Brusel

Byli jsme nemocní po dobu tří týdnů. Samozřejmě ty příznaky byly u nás, u každého z nás trochu jiné. Děti samozřejmě byly téměř v pořádku.

Emira HOLMEY, novinářka, Norsko, Tansberg

Samozřejmě nám všem i mně se život změnil. Práce z domova, domácí výuka, ale člověk si zvykne, zvykne na všechno. A myslím, že tady k tomu přispělo, že to lidé zvládají.

Ivanka MIKULÁŠEK, Švýcarsko, Ženeva

Ty roušky, jako, že se taky dají vyrobit doma. To jsem teprve tento týden našla článek v novinách, kde to vysvětlují, jak se to dá šít, a tak dále. A v Čechách vím, že už se to sije od začátku.

Hanuš HANSLÍK, redaktor

Evropa se vzpamatovává z nejhoršího a jednotlivé země postupně začínají uvolňovat krizová opatření. Celý svět zároveň hledá odpověď na otázky ohledně vzniku pandemie. Většina otázek směřuje na Čínu, která zatím uspokojivou odpověď nedává. Kritické poznámky týkající se Číny jsou v posledních dnech slyšet hlavně od amerického prezidenta Donalda Trumpa a šéfa americké diplomacie Mika Pompea.

Donald TRUMP, americký prezident

Je to strašné. Příšerné, co se stalo v naší zemi. Pochází to z Číny. Mělo to tam být zastaveno. Měli to zastavit v ohnisku. Rozhodli se ale, že to neudělají. Nebo se něco přihodilo. Mohlo jít o neschopnost, nebo to udělali z nějakého důvodu.

Mike POMPEO, americký ministr zahraničních věcí

Existuje značné množství důkazů, že to přišlo z té laboratoře ve Wu-chanu.

David MIŘEJOVSKÝ, zpravodaj ČT v USA

Americká administrativa obviňuje Čínu poskytování zavádějících informací o nemoci. A také z vykoupení ochranných zdravotnických pomůcek na světovém trhu. Ostatní země pak na jejich nedostatek měly tvrdě doplatit.

Aneta SNOPOVÁ, redaktorka

Americká prohlášení jsou založená na zprávách tajných služeb. Aliance známá jako 5 očí, pod kterou spadají tajné služby USA, Kanady, Velké Británie, Austrálie a Nového Zélandu přinesla podle světových médií velmi konkrétní informace o tom, jak Čína šíření nového koronaviru tajila, a jak likvidovala důkazy. Česká vláda prý zatím takové informace neobdržela.

Adam VOJTĚCH, ministr zdravotnictví /za ANO/

To jsou informace, které zaznamenávám v tuto chvíli primárně z médií. Zaznamenal jsem výrok amerického ministra zahraničních věcí Mika Pompey o tom, že Spojené státy mají důkazy o tom, že ten virus pochází z laboratorních podmínek. Určitě je dobře, pokud se tyto věci prošetří.

Hanuš HANSLÍK, redaktor

Pane premiére, Reportéři ČT. Můžu se vás prosím vás zeptat, co říkáte těm informacím amerických tajných služeb o tom, že Čína tajila.

Jan HAMÁČEK, ministr vnitra /ČSSD/

Za prvé je potřeba se podívat, jaké jsou zdroje těch informací, a je potřeba, aby to příslušné české služby vyhodnotily, a daly k tomu stanovisko. Takže já pokládám, že v rámci spolupráce služeb dostaneme stanovisko českých tajných služeb, a pak se k tomu můžeme adekvátně vyjádřit, a v případě zaujmout stanovisko, či přijmout nějaká opatření.

Hanuš HANSLÍK, redaktor

Zatím jste žádné takové informace nedostali?

Jan HAMÁČEK, ministr vnitra /ČSSD/

Zatím nic v tomto smyslu od českých tajných služeb na mém stole nepřistálo

Anna ZÁDRAPOVÁ, sinoložka, Sinopsis.cz

Česká republika je v tomhle ohledu poměrně už teďka ojedinělá v tom globálním vlastně nechci říct odporu, ale v tom globálním tázání po té, po tom čínském podílu na na světové globální pandemii.

Hanuš HANSLÍK, redaktor

Co konkrétně Čína podle zpráv západních tajných služeb zveřejněných v médiích tajila? Především to, jaké nebezpečí nový koronavirus představuje. Už od začátku prosince podle zpráv tajných služeb věděla, že virus je přenosný člověka na člověka, ale potvrdila to až v druhé polovině ledna. Čína také měla likvidovat důkazy o výzkumu virů ve wu-chanské laboratoři. Lidé, kteří informace o novém koronaviru i přes zákaz šířili, pak končili ve vězení.

Anna ZÁDRAPOVÁ, sinoložka, Sinopsis.cz

Během března, dubna byly podle statistiky uživatelů internetu zatčeny nebo nějak šikanovány stovky čínských uživatelů internetu v souvislosti s tím.

Hanuš HANSLÍK, redaktor

Čína přitom oficiálně veškerou svou kritiku odmítá. Ústy mluvčího čínského ministerstva zahraničí odmítla i informace tajných služeb, podle kterých o koronaviru lhala.

Čao LI-ŤIEN, mluvčí čínského ministerstva zahraničních věcí

Téma, kterému jsem se věnoval na svém osobním účtu, reagovalo na stigmatizaci Číny některými americkými politiky, a odráželo pobouření mnoha lidí v Číně.

Hanuš HANSLÍK, redaktor

Mluvčí odkazuje na svůj twitterový účet, který je plný karikatur amerických politiků nebo nejrůznějších prohlášení, která informace o čínských lžích označují za lži.

Aneta SNOPOVÁ, redaktorka

Americké tajné služby teď považují za nejpravděpodobnější, že nový koronavirus sice je přírodního původu, byl ale zkoumán ve wu-chanské laboratoři, a z ní vinou personálu unikl.

Michal PAŘÍZEK, katedra mezinárodních vztahů, **Fakulta sociálních věd**, Univerzita Karlova

Zajímavá je role Světové zdravotnické organizace, která už na konci ledna vyhlásila to takzvané ohrožení veřejného zdraví mezinárodního významu. Zároveň ale toto své vyhlášení doprovodila konstatováním, že Čína na svém území onemocnění v podstatě zvládá, a to mohlo přispět k tomu, že v dalších třech týdnech došlo k výraznému poklesu zájmu médií napříč světem o onemocnění samotné.

Hanuš HANSLÍK, redaktor

Kritice čelí hlavně šéf Světové zdravotnické organizace, který má nadstandardní vztahy s Čínou už od doby, kdy byl ministrem zahraničí Etiopie.

Anna ZÁDRAPOVÁ, sinoložka, Sinopsis.cz

Tchaj Wan varoval Světovou zdravotnickou organizaci, a ta právě pod tlakem Číny tyhleto informace nejenže ignorovala, ale ještě ani nezprostředkovala okolním zemím nebo celému světu.

Jan HAMÁČEK, ministr vnitra /ČSSD/

Poděkuju panu velvyslanci...

Hanuš HANSLÍK, redaktor

Pro českou vládu zatím nejsou uvedené informace důvodem pro přehodnocení vztahu k Číně, které od března děkuje za prodej zdravotních pomůcek.

Jan HAMÁČEK, ministr vnitra /ČSSD/

Tu operaci zvládli nastartovat.

Adam VOJTĚCH, ministr zdravotnictví /za ANO/

Já jsem fakt nebyl u tohoto děkování, ale spíše bych řekl, že je to otázka skutečně na vyšetřování v rámci nějakých mezinárodních struktur.

Hanuš HANSLÍK, redaktor

Může to nějak změnit pohled české vlády vlastně na tu spolupráci s Čínou.

Jan HAMÁČEK, ministr vnitra /ČSSD/

To je spekulace. Já si počkám, až přijde ten papír, přečtu si ho, a potom budeme postupovat podle doporučení, které dostaneme od bezpečnostní komunity.

Aneta SNOPOVÁ, redaktorka

Vláda za svůj vztah k Číně čelí kritice od opozice. Ta kabinetu vyčítá mimo jiné také údajné utajování přesných dat o šíření koronaviru v Česku, nebo vyhlášení krizových opatření protizákonným způsobem.

Miroslav KALOUSEK, předseda klubu poslanců /TOP 09/

Ta velmi důležitá otázka je, na základě jakých dat ta vláda rozhoduje. Data, která nechcete dát Poslanecké sněmovně. Data, která nechcete dát veřejnosti, ale data, která dokonce ani nechcete dát spolupracujícím expertům.

Zbyněk STANJURA, předseda poslaneckého klubu /ODS/

Když už se tak porovnáváme s těmi evropskými zeměmi, pane ministře zdravotnictví, znáte jiný evropský stát, demokratický, kde už vláda 2×, kde už soud 2× konstatoval, že vláda v těchto dnech a týdnech postupovala nezákonně? To věřím, že v tom máme prvenství, ale úplně radostné to není, a my z toho radost nemáme.

Hanuš HANSLÍK, redaktor

Když místopředseda sněmovny vzápětí vyzýval členy vlády, aby na výtky reagovali, ani ministři vnitra, ani ministři zdravotnictví se do toho moc nechtělo. Vzájemně si dávali přednost. Oba se nakonec hlavně pochlubili nákupy ochranných pomůcek. Premiér navíc často zmiňuje, že jsme v řešení pandemie nejlepší v Evropě.

Andrej BABIŠ, premiér, předseda strany /ANO/

Já vám odpovím tady citací ředitele Ústavu zdravotnických informací a statistiky. Ladislav Dušek, není politik, který říká: Dokázali jsme nemožné, jsme na mapě Evropy hvězdou, a to je skvělé, konec citace.

Zuzana LIZCOVÁ, vedoucí katedry německých a rakouských studií, **Fakulta sociálních věd**, Univerzita Karlova

Je pravda, že Česká republika se tou první fází epidemie v mezinárodním srovnání vyrovnala velmi dobře. Vidíme to ostatně i tady na té mapě. Zároveň je pravda to, že Česká republika není jedinou zemí, která se vyrovnala tady s tou výzvou dobře.

Aneta SNOPOVÁ, redaktorka

Podívejme se, jak na tom nyní evropské země jsou. Kolik teď aktuálně mají pacientů pozitivních na koronavirus, které se dosud nepodařilo vyléčit. Pro lepší srovnání v přepočtu na 1 000 000 obyvatel. Údaje jsou z uplynulého víkendu.

Hanuš HANSLÍK, redaktor

Česká republika měla nyní stále přes 300 nemocných na 1 000 000 obyvatel. Řada zemí, hlavně Velká Británie, Francie, Itálie nebo třeba Švédsko, měly na 1 000 000 obyvatel několikanásobně více nemocných. Celkem 14 evropských zemí, včetně všech našich sousedů, tedy Německo, Polsko, Slovensko, a včetně Dánska, Finska nebo třeba Bulharska či Chorvatska, ti všichni už mají méně aktuálně nemocných na 1 000 000 obyvatel než Česko.

Zuzana LIZCOVÁ, vedoucí katedry německých a rakouských studií, **Fakulta sociálních věd**, Univerzita Karlova

By bylo mnohem vhodnější v této chvíli ne se chlubit tím, co už jsme všechno dokázali, protože dlouhá cesta je ještě před námi, ale spíše se dívat okolo. Podívat se na to, které země třeba byly v něčem lepší, co lépe zvládly než my a zkusit se poučit z těchto příkladů.

Hanuš HANSLÍK, redaktor

Objevují se přitom hlasy, že to, co se teď může zdát jako vítězství, tedy malý počet nakažených, to se v dlouhodobém horizontu může projevit na slabší imunitě obyvatel při dalších vlnách nákazy.

Aneta SNOPOVÁ, redaktorka

A ještě jedno srovnání. Počet zemřelých v jednotlivých evropských zemích je v souvislosti s koronavirovou infekcí také přepočítaný na 1 000 000 obyvatel. Méně zemřelých než Česká republika mají vůči počtu obyvatel Polsko, Slovensko, Chorvatsko, Litva, Lotyšsko, Řecko, Bulharsko a Ukrajina.

Hanuš HANSLÍK, redaktor

Krizová opatření se v jednotlivých evropských zemích často výrazně lišila a podobně se nyní liší i uvolňování nejrůznějších zákazů. Obyvatelé některých evropských zemí, včetně v zahraničí žijících Čechů nám aktuální situaci popsali. Výjimečná situace je ve Švédsku, které udělalo jen minimální opatření. Na počet obyvatel má 6× víc nemocných a 10× více mrtvých než Česko.

Kateřina JANOUCHE, spisovatelka, Švédsko, Stockholm

Polovina těch, co zemřeli, jich bylo, bylo jim přes 70 let a bydleli v domech pro seniory. A i se to, že se ten virus třídil v těchto domech pro seniory, to je jako velký skandál ve Švédsku.

Tomáš ZAAL, praktický lékař, Švédsko, Orsa

Vláda vlastně dala jenom doporučení pro občany a i vlastně firmy a tak dále, že tady nebyly žádné zakazy vycházení, a tak. Ten život všednodenní vypadá tak, že děti chodí do školek a do základních škol. Gymnázia mají výuku na dálku. Všechno je otevřeno, jako já můžu zajít do restaurace na pivo, ale efekt celoplošně byl takovej, že prostě se pohybuje na veřejných prostorech daleko míň lidí.

Kateřina JANOUCHE, spisovatelka, Švédsko, Stockholm

Bývalý státní epidemiolog říkal, že se vlastně většina lidí víceméně exponuje tomuto viru, a že, ty země, který mají jako taktiku se velmi zavírat a jako bránit tomu, že ty zemi budou taky postižený, dříve nebo později.

Aneta SNOPOVÁ, moderátorka

V sousedním Norsku jsou opatření přísnější než ve Švédsku. Vláda tam nařídila práci z domova, zavřela školy, sportovní a kulturní zařízení. Nechala otevřené všechny obchody. Nenařídila ani nošení roušek, a nevydala zákaz vycházení. Výsledek? Podobný počet nemocných i zemřelých jako u nás.

Emira HOLMEY, novinářka, Norsko, Tansberg

Na mě působí, že Norové tu situaci zvládají dobře, atmosféra je tu bych řekla pozitivní, protože myslím, že k tomu přispělo to, že vláda spíše apelovala na solidaritu mezi lidmi. Vláda začala uvolňovat, vlastně už ohlásila to uvolňování, začátkem dubna.

Hanuš HANSLÍK, redaktor

Roušky nebyly povinné ani ve Švýcarsku, které mělo také výrazně mírnější opatření než Česká republika. Počet nemocných už má nyní nižší než Česko, počet zemřelých má 6× vyšší.

Ivanka MIKULÁŠEK, Švýcarsko, Ženeva

No, obchody byly otevřeny jenom ty, co mají, že jo, zásoby na jídlo. Ze začátku lidi nakupovali úplně jako blázniví, jinak teda tady kontrolujou na ulicích, policajti choděj a musí lidi být od sebe 2–3 m. Jinak, když se tady schází v parku dole ti mladí a jsou pořád pohromadě, tak je rozhánějí.

Klára FILIPOVÁ, reportérka

Situace se pomalu začíná zlepšovat také v Itálii, v jedné z nejzasaženějších evropských zemí. Tamní vládu obyvatelé aktuálně kritizují především kvůli velké byrokracii spojené s nedostatečnou státní pomocí krizí postiženým firmám i zaměstnancům.

Claudia FUSANI, novinářka, Itálie, Řím

Vláda zkouší lidem posílat peníze, ale my jako stát nemáme moc peněz. Protože Itálie má vysoký deficit státního rozpočtu. Je to velký problém. Tohle je nejhorší doba od druhé světové války.

Hanuš HANSLÍK, redaktor

Velký počet nemocných i zemřelých má také Belgie. I tam se už ale krizová opatření uvolňují podobně jako u nás. Tento týden otevřou všechny obchody, za týden mají částečně začít fungovat školy.

Libuše CAPPELLANO, Belgie, Brusel

Taková belgická tragédie byly i domovy důchodců, kde přes tento nedostatek ochranných opatření došlo tedy k výraznému výskytu nemoci Covid a bohužel dnešní úmrtí v Belgii, více jak polovina právě je z těchto domovů důchodců.

Klára FILIPOVÁ, reportérka

Zajímavý je i vývoj v Německu. To patřilo mezi země s nejvyšším počtem pozitivně testovaných v Evropě. Počet zemřelých má ale výrazně nižší než srovnatelné země.

Zuzana LIZCOVÁ, vedoucí katedry německých a rakouských studií, **FSV UK**

Spolková republika Německo je unikátní případ. Relativně dlouho se tam váhalo se zavedením striktních opatření a některá ani zavedena nebyla třeba v té podobě, jak je známe od nás.

Hanuš HANSLÍK, redaktor

Že postup vlády Němci spíše schvalují, o tom svědčí také poslední průzkumy. Popularita kancléřky Angely Merkelové podle nich stoupla a stejně tak stoupají preference vládní CDU-CSU, kterou Merkelová skoro 20 let řídila.

Klára FILIPOVÁ, reportérka

Podobný efekt na politické preference má koronavirová krize i v České republice. A také u nás podle některých průzkumů stoupla popularita vládního hnutí ANO.

Hanuš HANSLÍK, redaktor

Evropské instituce nyní prosazují, aby země unie uvolňování opatření, zejména otevírání hranic, pokud možno, vzájemně koordinovaly.

Zuzana LIZCOVÁ, vedoucí katedry německých a rakouských studií, **FSV UK**

Česká republika měla unikátní nařízení zákazu vycestování vlastních občanů do zahraničí, které podle četných kritiků vlastně nemělo žádný smysl z epidemiologického hlediska, vyvolávalo nepříjemné reminiscence na minulou dobu a zároveň někteří vrcholní státní představitelé hovořili o tom, že by tento zákaz vycestování mohl trvat dlouhou dobu.

Hanuš HANSLÍK, redaktor

Do některých zemí už lze nyní za určitých podmínek cestovat, třeba do Rakouska, Řecka nebo Portugalska. Potřeba je k tomu zpravidla negativní test. Vzájemné otevření hranic chystají pobaltské země. Evropská komise také zorganizovala světovou sbírku na vývoj vakcíny proti koronaviru. Během jediného dne získala od dárců 7,5 miliardy euro. Přispěla i Česká republika.

Luděk NIEDERMAYER, poslanec Evropského parlamentu /TOP 09/

Já myslím, že jsme to podcenili, protože to, že jsme tam poslali opravdu symbolickou sumu 750 000 euro, což je mnohem méně, než poslalo Řecko, než poslala země, jako je Srbsko, a méně než poslala zpěvačka Madonna, to je opravdu nešťastné.

Jan DRAHOKOUPIL, ekonomický analytik, Evropský odborový institut v Bruselu, člen ekonomického poradního týmu při krizovém štábu

Česko asi působí trochu, že hledí samo do sebe, neklade vlastně důraz na spolupráci pro ty globální výzvy, jako je boj s pandemií, ale také staví se velice vlažně k boji s globálním oteplováním, a to vlastně přispělo k tomu obrazu Česka jako země, která se uzavírá do sebe.

Klára FILIPOVÁ, reportérka

Na řešení pandemie už Česká republika získala z evropského rozpočtu přes 80 miliard korun. Na mnohem větší fondy určené zemím eurozóny ale Česko nedosáhne, protože dosud neplatí eurem. Bulharsko a Chorvatsko právě kvůli tomu, aby na větší pomoc dosáhlo, v současnosti přistup k euru urychlují.

Jídlo během povstání dodával Praze venkov

11.5.2020 **Pražský deník** str. 02 Praha
JAN PROKEŠ

HISTORIK PAVEL SUK ŘEKL DENÍKU O DĚNÍ V METROPOLI PŘED 75 LETY:

Ví hodně jak o nacistické, tak o komunistické propagandě.

A také o každodenním životě v období protektorátu i těsně po jeho zániku v květnu 1945. „Udržet zásobování obyvatelstva, to bylo jedním z důležitých úkolů již na počátku vypuknutí pražského povstání,“ řekl Pavel Suk.

* Které nejpodstatnější změny vnesl konec protektorátu do života obyvatel hlavního města? Přibývalo například v obchodech zboží, nebo se naopak zásobování zhoršilo?

Jednou z nejdůležitějších změn byl zánik represivního nacistického režimu, který až do konce protektorátu popravoval české lidi. Symbolem protektorátu bylo také povinné zatemňování, které bylo zavedeno v létě 1939 v souvislosti s vypuknutím 2. světové války. Pro celou Prahu zrušilo veškeré předpisy o zatemňování Vojenské velitelství Velké Prahy dne 15. května 1945. Jedno z prvních prohlášení, které vydala Česká národní rada již 5. května, bylo to, ve kterém potvrdila, že dosavadní hospodářské zákony a předpisy zůstávají v

platnosti včetně lístkového hospodářství. Přesto byl v době povstání a krátce po něm problém se zabezpečením potravin pro Pražany. Na to zareagoval venkov svou pomocí.

* Odkud směřovala?

Za všechny můžu připomenout několik vozů s potravinami, které poslalo město Písek, z Lochovic u Berouna zase poslali povstalcům nákladní auto s čerstvým chlebem nebo nákladní auta ze Sulic u Jílového, která přivezla šest stovek vajec, šest bandasek mléka nebo padesát kilogramů mouky a cukru. Důležitou roli sehrála samozřejmě též mezinárodní podpora. 6. června přijel na žižkovské nádraží první vlak s 36 vagony zboží UNRRA neboli Správy Spojených národů pro pomoc a obnovu. Tato organizace poskytovala především potraviny a oděvy do zemí postižených válkou. Zmíněný vlak přivezl do Prahy vagony kávy, mouky, hrachu, sušené mouky, ale také nemocniční materiál a textil. Část nákladu byla rozdělena a zaslána do Ostravy, Plzně nebo Českých Budějovic.

* Čeho byl ještě v této době nedostatek?

Kvůli poruchám na vedení za povstání vázly dodávky elektřiny, vody a plynu. Česká národní rada nařídila, aby byl od 10. května v Praze plyn dodáván od 5.00 do 7.30, od 11.00 do 13.00 a od 18.00 do 20.00 hodin. I tyto dodávky se podařilo rychle obnovovat. Úřady myslely též na nájemníky pražských bytů. Byl vydán zákaz zvyšování nájemného. Mnohé byty po německých obyvatelích byly prázdné. Majitelé byli povinni tuto skutečnost nahlásit národním výborům. Volné byty následně přiděloval magistrát. Život se postupně vracel do normálních kolejí. 14. května se rozběhla výroba v Českomoravských strojárnách Kolben-Daněk. Vycházely noviny, vysílal rozhlas. V neděli 13. května zahájilo činnost Národní divadlo Smetanovou Prodanou nevěstou.

* Systém přidělových lístků pokračoval i mnoho let po válce. Jak vypadal?

Takzvané lístkové hospodaření bylo v Čechách a na Moravě zavedeno na podzim 1939. Potraviny, ale i oblečení a obuv byly vydávány pouze na přidělové lístky. V době povstání se někteří zákazníci dožadovali stravování bez nich. To bylo samozřejmě přísně zakázáno. První lístky v osvobozené republice se tiskly na staré protektorátní formuláře. Němci byli vyloučeni z přidělu některých potravin, jako např. v červnu z přidělu tvarohu. Naopak nově navrátilším lidem z věznic a koncentračních táborů byly vydávány potravinové lístky v kategorii nemocných.

* Využívali Pražané za protektorátu veřejnou dopravu stejně jako v „běžných časech“, nebo se více drželi doma?

Veřejná doprava byla v Praze nejen v období protektorátu samozřejmě intenzivně využívána, a to jak tramvajová, tak autobusová. Vozy pak posloužily mnohdy i jako základy barikád, které v době povstání v Praze vyrostly rychle. S tím souvisí i mnohdy porušené koleje. To vše muselo být znovu obnoveno. Těsně po osvobození Prahy bylo oznámeno, že autobusy a tramvaje dočasně jezdit nebudou, ale pracuje se na rychlém obnovení provozu. První autobusy v Praze vyjely 15. května, tramvaje pak 17. května.

* Zaměřujete se též na sílu protektorátní propagandy a vliv médií na mentalitu obyvatelstva. Můžete uvést příklad takového ovlivňování?

Problematika protektorátní nacistické propagandy je velmi rozsáhlá. Pokud to zjednoduším, po celou dobu protektorátu bylo obyvatelstvo vyzýváno ke klidu a práci s tím, že za to získává možnost vyhnout se hrůzám války. Když zalistujete tehdejšími časopisy, připadáte si jako v jiném světě. Až do zániku protektorátu vidíte na titulních stranách především příjemné fotografie usměvavých mužů, žen, dětí, krásné krajiny nebo záběrů z českých a německých filmů. Časopisy pro ženy přinášely od svého vzniku čtenářkám návrhy jídelníčku na celý týden nebo aktuální módní věci.

Kdo je Pavel Suk? P Narodil se v roce 1970 v Plzni. P V letech 1989 až 1994 vystudoval Pedagogickou fakultu ZČU. P Jako odborný poradce se podílel na vzniku dokumentárního seriálu České televize. Heydrich – konečné řešení. P Od roku 2010 vyučuje na Západočeské univerzitě v Plzni a **Fakultě sociálních věd** UK Praha.

Foto autor| Foto: Archiv P. Suka
Foto popis| PAVEL SUK. Podílel se i na vzniku seriálu Heydrich – konečné řešení.
Region| Střední Čechy

Česká ekonomická žurnalistika čeká na své znovuzrození

11.5.2020 mediar.cz str. 00

News Media

Byznysové tituly hledají nejen nový ekonomický model fungování, ale i nové cesty ke svým čtenářům, posluchačům a divákům.

Keith Hayes v knize Business Journalism z roku 2013 po velké hospodářské krizi s jistotou tvrdil, že „role ekonomického novináře nabyla během minulých let na důležitosti kvůli velkým ekonomickým změnám ovlivňujícím svět“. V zahraničí se tomu tak skutečně i někde stalo. Příkladem úspěšného skloubení kvalitní ekonomické žurnalistiky a nových technologií se stala například adaptace deníku The Financial Times na internetové prostředí. Více než milion předplatných tohoto globálního listu potvrzuje i predikci Reuters Institutu pro rok 2020, že vydavatelé čím dál víc budou sázet na předplatné a registrace oproti příjmům z klasické reklamy.

V Česku je ale vývoj trochu jiný. Zaprve: stále ještě nedokážeme dobře popsat dopady poslední velké ekonomické krize, která v mediálním prostředí změnila vše od redakcí po majitele (byť máme k dispozici už například studii Jaromíra Volka a Mariny Urbánikové Čeští novináři v komparativní perspektivě). Ekonomické tituly a ekonomické formáty přišly v rámci propouštění o mnoho specializovaných novinářů zabývajících se specifickými byznysovými tématy od finančních trhů přes osobní finance po makroekonomiku, vývoj významných firem či ekonomiku různých strategických sektorů. Asi jediným výrazným pokrizovým úspěchem je etablování specifického měsíčníku Forbes Česko, který začal vycházet v roce 2011. Ostatní média cele či významným dílčím způsobem se věnující ekonomice a byznysu stále hledají udržitelný publikační model, kvalifikované redaktory i způsoby, jak co nejlépe oslovit publikum.

Petr Šimůnek: proč Forbes v Česku uspěl (a Hospodářkám se nedaří)

Není to ale ani poprvé, ani naposledy, co ekonomické zpravodajství potřebuje najít tu správnou obsahovou nabídku. Historický exkurz do dějin kvalitní ekonomické novinařiny bychom mohli začít už třeba u Jaroslava Preisse, který na přelomu století výrazně zlepšil hospodářskou rubriku tehdejší vlivných Národních listů a pak řídil i Finanční listy, ač my ho známe především až jako ředitele prvorepublikové Živnostenské banky. Zmínit by se daly i jiné významné osobnosti, které začínaly jako novináři a zlepšily ekonomickou žurnalistiku své doby.

Přesuňme se ale skokem až do roku 1989, kdy se začaly ustavovat základy mediálního trhu, který máme dosud. Hospodářské noviny přestaly vycházet jako týdeník, od 21. května 1990 vycházely jako deník, 1. ledna 1991 přibyl i týdeník Ekonom. Oba tituly i úspěšně přežily transformaci mediální krajiny. Ekonom ale nebyl první porevoluční ekonomický týdeník, od září 1990 vycházel Československý profit, za jehož úspěchem stál (dosud v médiích velmi aktivní) Michal Voráček a kapitál poskytl švýcarský Ringier. Trefil se do tehdejšího hladu po ekonomických informacích a před rozdělením federace v roce 1993 distribuoval údajně až 120.000 výtisků.

Z roku 1993, kdy kancelář ABC ČR už ověřovala náklady, víme, že průměrný měsíční náklad Hospodářských novin byl 150.000 výtisků, Ekonomu 99.000 a Profitu 85.000. Poptávka po byznysových informacích v transformační ekonomice byla nepochybně silná.

Z významnějších počínů zmiňme založení ekonomického týdeníku Euro v roce 1998, byznysové zaměřenou televizní stanici Z1 vysílající mezi lety 2008 až 2011, založení deníku E15 v roce 2007 a zmiňovaný Forbes. Další nových ekonomických titulů, především webů, by se dalo jmenovat ještě spoustu, stejně tak mnohých nových a inovovaných byznysových formátů v televizích i rádiích.

Někdejší prodané náklady z 90. let už jsou však dávno minulostí. Podle ABC ČR činil průměrný denní prodej letos v posledním „předkoronavirovém“ měsíci únoru u Hospodářských novin 30.000 výtisků a u deníku E15 19.000, u týdeníků Ekonom a Euro něco přes 10.000, u měsíčníku Forbes 22.000. Zároveň diskutované a

očekávané příjmy z internetových platforem nejsou z různých důvodů tak vysoké, jako tomu je na některých velkých západních trzích a málokterý titul již našel dlouhodobě udržitelný byznysplán.

Mnohé byznysové tituly tak hledají nové možnosti, jak doručit čtenářům relevantní ekonomické informace, udržet bonitní reklamu a najít ty správné distribuční kanály v technologické a společenské změně. Je to nepochybně o to těžší, že po ekonomické krizi redakce opustili mnozí zkušení redaktori a editoři právě s letitou ekonomickou erudicí a byznysová témata se výrazně bulvarizovala a personifikovala.

Zdá se, že budoucnost ekonomických médií je ve větší specializaci, zacílení na vybrané čtenářské niky a místo jednosměrného informování spíš navázání dialogu s náročným a často dobře informovaným čtenářem.

Uvidíme, zda například nově vznikající ekonomický týdeník Hrot, vznikající z části redakce Eura, se výrazněji po této cestě vydá. Nebo některé z dosavadních médií výrazněji promění své fungování a adaptuje se na nové podmínky ekonomické žurnalistiky.

Že výrazné změny v české ekonomické žurnalistice proběhnou, o tom nemůže být pochyb už jen proto, že do republiky dorazila recese spojená s koronavirovou krizí a výrazně postihla inzertní trh. Doufejme, že změny ale nebudou jen vynucené a zaměřené na šetření, ale že na konci proměny bude další výrazná éra kvalitní a úspěšné byznysové žurnalistiky, bez které se žádná demokratická společnost a tržní ekonomika neobejde.

Autor je novinář, vyučuje na Institutu komunikačních studií a žurnalistiky **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Tento text v původní podobě vyšel v Mediažurnálu ve spojitosti s akademickými Rozpravami o českých médiích z ledna 2020, právě na téma ekonomické žurnalistiky

URL| <https://www.mediar.cz/ceska-ekonomicka-zurnalistika-ceka-na-sve-znovuzrozeni/>

Jídlo během povstání dodával Praze venkov, říká historik o dění před 75 lety

11.5.2020 prazsky.denik.cz str. 00 Praha

Jan Prokeš

/ROZHOVOR/ Ví hodně jak o nacistické, tak o komunistické propagandě. A také o každodenním životě v období protektorátu i těsně po jeho zániku v květnu 1945. „Udržet zásobování obyvatelstva, to bylo jedním z důležitých úkolů již na počátku vypuknutí pražského povstání,“ řekl Pavel Suk v rozhovoru pro Pražský deník.

"Které z vašeho pohledu nejpodstatnější změny vnesl konec protektorátu do života obyvatel hlavního města? Přibývalo například v obchodech osvobozené metropole pomalu zboží nebo se naopak zásobování na delší dobu ještě zhoršilo?Jednou z nejdůležitějších změn byl zánik represivního nacistického režimu, který až do zániku protektorátu popravoval české lidi. Symbolem protektorátu bylo také povinné zatemňování, které bylo zavedeno v létě 1939 v souvislosti s vypuknutím druhé světové války. Pro celou Prahu zrušilo veškeré předpisy o zatemňování Vojenské velitelství Velké Prahy dne 15. května 1945. Jedno z prvních prohlášení, které vydala Česká národní rada již 5. května, bylo to, ve kterém potvrdila, že dosavadní hospodářské zákony a předpisy zůstávají v platnosti včetně lístkového hospodářství. Přesto byl v době povstání a krátce po něm problém se zabezpečením potravin pro Pražany. Na to zareagoval venkov svou pomocí.

Odkud směřovala?Za všechny můžu připomenout několik vozů s potravinami, které poslalo město Písek, z Lochovic, u Berouna zase poslali povstalcům nákladní auto s čerstvým chlebem, nebo nákladní auta ze Sulic u Jílového, která přivezla šest stovek vajec, šest bandasek mléka nebo padesát kilogramů mouky a cukru. Důležitou roli sehrála samozřejmě též mezinárodní podpora. Na žižkovské nádraží 6. června přijel první vlak s 36 vagony zboží UNRRA, neboli Správy Spojených národů pro pomoc a obnovu. Tato organizace poskytovala především potraviny a oděvy do zemí postižených válkou. Zmíněný vlak přivezl do Prahy vagony kávy, mouky, hrachu, sušené mouky, ale také nemocniční materiál a textil. Část nákladu byla rozdělena a zaslána do Moravské Ostravy, Plzně nebo Českých Budějovic.

Kdo je Pavel Suk? Narodil se v roce 1970 v Plzni. V letech 1989 až 1994 vystudoval Pedagogickou fakultu ZČU. Jako odborný poradce se podílel na vzniku dokumentárního seriálu České televize s názvem Heydrich – konečné řešení. Od roku 2010 vyučuje na Západočeské univerzitě v Plzni a **Fakultě sociálních věd** UK Praha. Čeho kromě potravin byl ještě v této době nedostatek? Problém byl se zásobováním cigaret, protože tabák byl tehdy dovážen především z Balkánu. Kvůli poničenému dopravnímu spojení i kvůli tehdejší vysokým vedrům vážla dodávka. Stát si byl velmi vědom důležitosti zásobování právě tohoto produktu, proto už v květnu 1945 byly továrny na tabák v podstatě zestátněny prostřednictvím národních výborů. Kvůli poruchám na vedení za povstání vážly dodávky elektřiny, vody a plynu. Česká národní rada nařídila, aby byl od 10. května v Praze plyn dodáván od 5:00 do 7:30, od 11:00 do 13:00 a od 18:00 do 20:00 hodin. I tyto dodávky se podařilo rychle obnovovat. Úřady myslely též na nájemníky pražských bytů. Byl vydán přísný zákaz zvyšování nájemného. Mnohé byty po německých obyvatelích byly prázdné. Majitelé byli povinni tuto skutečnost nahlásit příslušným národním výborům. Volné byty následně přiděloval magistrát. Současně se Praha připravovala na návrat prezidenta Edvarda Beneše dne 16. 5. 1945. Primátor vyzval obyvatelstvo města k jeho úklidu. Život se postupně vracel do normálních kolejí. V Českomoravských strojárnách Kolben-Daněk se 14. května rozběhla výroba. Vycházely noviny, vysílal rozhlas. V neděli 13. května zahájilo činnost Národní divadlo Smetanovou Prodanou nevěstou.

Systém přidělových lístků pokračoval i mnoho let po válce. Jak přiděly vypadaly krátce po osvobození? Takzvané lístkové hospodaření bylo v Čechách a na Moravě zavedeno na podzim 1939. Potraviny, ale i oblečení a obuv byly vydávány pouze na přidělové lístky. V době povstání se někteří zákazníci dožadovali stravování bez lístků v hospodách a restauracích. To bylo samozřejmě přísně zakázáno. První lístky v osvobozené republice se tiskly na staré protektorátní formuláře. Němci byli vyloučeni z přidělu některých potravin, jako například v červnu z přidělu tvarohu. Naopak nově navrátilším lidem z věznic a koncentračních táborů byly vydávány potravinové lístky v kategorii nemocných.

Změnila se nějak s květnem 1945 hodnota peněz? Co se týče peněz, od 10. května přestala být dle rozhodnutí České národní rady zákonným platidlem německá marka. Zároveň neplatily ani slovenské koruny. Nové československé bankovky byly natištěny v Londýně. Nejen Pražané se ale mohli setkat i s americkými dolary nebo též s takzvanými poukázkami v češtině natištěnými v Moskvě, které užívala Sovětská armáda nebo naše vojsko vzniklé v Sovětském svazu. Zároveň byl též stanoven první kurs československé koruny vůči sovětskému rublu – 1 rubl stál 5,50 Kč.

Dokdy fungovaly protektorátní úřady či pošty? A došlo pak u nich po vypuknutí povstání k delšímu výpadku nebo plynule navázaly v novém režimu? Protektorátní úřady, kam samozřejmě patřily i pošty, fungovaly v Praze do vypuknutí povstání 5. května. I zde se úřady snažily o pokud možno plynulý přechod do osvobozené republiky. Již na počátku povstání byla obsazena pražská meziměstská telefonní ústředna. Rychle se zprovozovaly další telefonní ústředny, aby bylo zajištěno spojení s celou republikou i zahraničím. Dosavadní známky zůstaly zatím v platnosti, bylo ale nařízeno, že je nutné vyloučit zásilky opatřené známkami soukromě přetištěnými jako upomínka na osvobození vlasti. Protektorátní známky přestaly platit dnem 15. května, pak na krátkou dobu byly podávány zásilky nefrankované. Brzy byly zajištěny dodávky nových československých známek. Ty první byly v hodnotě 6, 9 a 15 Kč a natištěny byly v Košicích, ostatní v dosavadních hodnotách pak v Bratislavě. Zanedlouho se do oběhu dostávaly i známky vytištěné ve Velké Británii. U příležitosti příjezdu prezidenta Beneše do Prahy 16. května poštovní úřady v Jindříšské a Krakovské ulici červeně otiskovaly listovní zásilky přetiskem – „Praha I – Příjezd prezidenta republiky dra Edvarda Beneše“.

Využívali Pražané za protektorátu veřejnou dopravu stejně jako v „běžných časech“ nebo se více drželi doma? Samozřejmě veřejná doprava v Praze byla nejen v období protektorátu intenzivně využívána, a to jak tramvajová, tak autobusová. Vozy pak posloužily mnohdy i jako základy barikád, které rychle v době povstání v Praze vyrostly. S tím souvisí i mnohdy porušené koleje. To vše muselo být znovu obnoveno. Těsně po osvobození Prahy bylo oznámeno, že autobusy a tramvaje dočasně jezdit nebudou, ale pracuje se na rychlém obnovení provozu. První autobusy v Praze vyjely 15. května, tramvaje pak 17. května. Elektrické dráhy hlavního města následně oznámily, že od 24. května byly zprovozněny tramvaje linek na trasách například Národní divadlo–Zahradní město, Kolbenka–Vozovna Střešovice–Vojenská nemocnice nebo Vozovny Kobylisy–Masarykovo nádraží–Wilsonovo nádraží–Ryšánka či Bílá Hora–Bubeneč–Klárov–Olšanské hřbitovy. Bylo obnoveno i šest linek autobusů a trolejbusová linka Smíchov–Waltrovka. Současně byla znovu zprovozněna i Lanová dráha na Petřín. Všichni se snažili, aby se život co nejrychleji vrátil k normálnímu fungování.

Zaměřujete se též na sílu protektorátní propagandy a vliv médií na mentalitu obyvatelstva. Můžete uvést příklad takového ovlivňování? Problematika protektorátní nacistické propagandy je velmi rozsáhlá. Pokud zjednoduším, po celou dobu protektorátu bylo obyvatelstvo vyzýváno ke klidu a práci s tím, že za to získává možnost vyhnout se hrůzám války. Když zalistujete tehdejšími obrázkovými časopisy, připadáte si jak v jiném světě. Až do zániku protektorátu vidíte na titulních stranách především příjemné fotografie usměvavých mužů a žen, dětí, krásné krajiny nebo záběrů z českých a německých filmů. Realitu ale můžeme paradoxně vysledovat v obrázkových časopisech pro ženy. Populární List paní a dívek s jeho mutacemi Pražanka a Moravanka byl zastaven na počátku roku 1943. Až do počátku května 1945 vycházela Hvězda českých paní a dívek, kterou vydával Melantrich, nebo Žena českého venkova, která začala vycházet od roku 1943 a kam se dostala část redakce zastaveného Listu paní a dívek. Časopisy pro ženy přinášely od svého vzniku čtenářkám návrhy jídelníčku na celý týden nebo aktuální módní věci. Na konci války ale už redakce ani nebyla schopna s ohledem na aktuální zásobování jídelniček sestavit, proto třeba Hvězda českých paní doporučovala takzvané mňamky, jako byly škrubanky z krup nebo pokrmy z kyselého mléka. Ani nové šaty a boty nebyly k dispozici, proto redakce ženám doporučovala přešívání stávajících obleků.

Nakolik byla podle vás tato mediální propaganda úspěšná? Byl typický Čech či Pražan v květnu 1945 disciplinovaný podle představ nacistů? A existovaly v tomto ohledu zásadní regionální rozdíly? Například že lidé ve velkých městech více četli noviny a poslouchali rozhlas, a tak byli propagandou více ovlivněni či naopak byli vůči ní více imunní? O tom, že čeští Pražané měli na počátku května 1945 k disciplinovanosti dost daleko, svědčí i výzva šéfredaktora Národní politiky Jana Scheinosta v posledním protektorátním vydání 5. května Pražanům k rozvaze a pokoji. Jak napsal, důležité je, že pražské obyvatelstvo „zachová naprostý klid a pořádek, že se bude věnovat jen svému pravidelnému zaměstnání, že se nebude srocovat na ulicích. Že nedá zkrátka německé branné moci a policejním orgánům sebemenší příležitosti k zakročení“. Jestliže by byli Pražané tak disciplinovaní, že by nebylo možné očekávat povstání jako v jiných městech protektorátu, proč by takovouto výzvu protektorátní novináři otiskovali?!

Když pomineme novináře vyloženě kolaborující s Němci, existovaly mezi ostatními redaktory oficiálních médií podstatné rozdíly v tom, kam až si dovolili zajít v novinářské nezávislosti a objektivitě? Fungovalo v protektorátě nějaké médium, které byste dnes hodnotil jako skutečně odvážné? Odvážná média byla ta ilegální. Mohu jmenovat především V boj, který vycházel v letech 1939 až 1941. Po celou dobu protektorátu též vycházelo ilegální Rudé právo. Co se týče oficiálních médií, ta byla pod podrobnou kontrolou nacistických úřadů. Přesto můžeme jmenovat jeden případ, který se vymykal. Večerní české slovo 15. června 1942 zveřejnilo na třetí straně v rubrice Básník jde s dobou báseň na první pohled oplakávající mrtvého Heydricha. Ovšem pokud četl čtenář první slova shora dolů, ve skutečnosti se jednalo o výhrůžku Němcům za likvidaci Lidic – „Vám vrahové žen a dětí až náš čas přijde, splatit krví nezapomeneme“. Gestapo nikdy nezjistilo autora. Deník byl na několik týdnů zastaven a šéfredaktor přeložen do obnovené Přítomnosti. Ovšem tragickým případem je krátká zpráva o koncertu České filharmonie v únoru 1945 na druhé straně Večerního Českého slova. Autor tam mluví v souvislosti s provedeným koncertem o Blanických rytířích připravených pomoci českému národu v nejtěžších dobách. Za to byl autor a cenzor popraven a někteří další členové redakce uvězněni. Ale nemůžeme samozřejmě dávat rovnítko mezi všchny novináře.

Dá se říct, že většina z nich se snažila balancovat na hraně? Těch aktivních v kolaboraci byla menšina. Někteří v komentářích opakovali floskule nacistické propagandy, jako například Jaroslav Seifert, který byl za protektorátu zaměstnán v redakci Národní práce. Jeho články z té doby rozhodně nepatří ke kvalitní žurnalistice, což on ostatně sám věděl a úmyslně tak články psal. Na druhou stranu ale aktivisté typu Antonína Jaromila Kožíška nebo Karla Wernera svými články opravdu mohli přesvědčit a přesvědčili část české veřejnosti. Ale většinu ne, jak svědčí zachovalé čtenářské dopisy adresované právě zmíněnému Karlu Wernerovi. Což můžeme přiřadit ku prospěchu českého obyvatelstva. A nutné je si připomenout i ilegální a zahraniční odboj, na který rozhodně můžeme být hrdí. Stejně tak na „obyčejné“ lidi, kteří navzdory riziku represí na konci války pomáhali uprchlým vězňům či lidem z transportů.

URL| https://prazsky.denik.cz/zpravy_region/jidlo-prazske-povstani-penize-historik-pave-suk-protektorat-vyroci-75-let-valka.html

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
prazsky.denik.cz (Praha)

Jídlo během povstání dodával Praze venkov, říká historik o dění před 75 lety

11.5.2020 denik.cz str. 00 Česko
Jan Prokeš

/ROZHOVOR/ Ví hodně jak o nacistické, tak o komunistické propagandě. A také o každodenním životě v období protektorátu i těsně po jeho zániku v květnu 1945. „Udržet zásobování obyvatelstva, to bylo jedním z důležitých úkolů již na počátku vypuknutí pražského povstání,“ řekl Pavel Suk v rozhovoru pro Pražský deník.

"Které z vašeho pohledu nejpodstatnější změny vnesl konec protektorátu do života obyvatel hlavního města? Příbývalo například v obchodech osvobozené metropole pomalu zboží nebo se naopak zásobování na delší dobu ještě zhoršilo?Jednou z nejdůležitějších změn byl zánik represivního nacistického režimu, který až do zániku protektorátu popravoval české lidi. Symbolem protektorátu bylo také povinné zatemňování, které bylo zavedeno v létě 1939 v souvislosti s vypuknutím druhé světové války. Pro celou Prahu zrušilo veškeré předpisy o zatemňování Vojenské velitelství Velké Prahy dne 15. května 1945. Jedno z prvních prohlášení, které vydala Česká národní rada již 5. května, bylo to, ve kterém potvrdila, že dosavadní hospodářské zákony a předpisy zůstávají v platnosti včetně lístkového hospodářství. Přesto byl v době povstání a krátce po něm problém se zabezpečením potravin pro Pražany. Na to zareagoval venkov svou pomocí.

Odkud směřovala?Za všechny můžu připomenout několik vozů s potravinami, které poslalo město Písek, z Lochovic, u Berouna zase poslali povstalcům nákladní auto s čerstvým chlebem, nebo nákladní auta ze Sulic u Jílového, která přivezla šest stovek vajec, šest bandasek mléka nebo padesát kilogramů mouky a cukru. Důležitou roli sehrála samozřejmě též mezinárodní podpora. Na žižkovské nádraží 6. června přijel první vlak s 36 vagony zboží UNRRA, neboli Správy Spojených národů pro pomoc a obnovu. Tato organizace poskytovala především potraviny a oděvy do zemí postižených válkou. Zmíněný vlak přivezl do Prahy vagony kávy, mouky, hrachu, sušené mouky, ale také nemocniční materiál a textil. Část nákladu byla rozdělena a zaslána do Moravské Ostravy, Plzně nebo Českých Budějovic.

Kdo je Pavel Suk?Narodil se v roce 1970 v Plzni. V letech 1989 až 1994 vystudoval Pedagogickou fakultu ZČU. Jako odborný poradce se podílel na vzniku dokumentárního seriálu České televize s názvem Heydrich – konečné řešení. Od roku 2010 vyučuje na Západočeské univerzitě v Plzni a **Fakultě sociálních věd** UK Praha. Čeho kromě potravin byl ještě v této době nedostatek?Problém byl se zásobováním cigaret, protože tabák byl tehdy dovážen především z Balkánu. Kvůli poničenému dopravnímu spojení i kvůli tehdejší vysokým vedrům vážla dodávka. Stát si byl velmi vědom důležitosti zásobování právě tohoto produktu, proto už v květnu 1945 byly továrny na tabák v podstatě zestátněny prostřednictvím národních výborů. Kvůli poruchám na vedení za povstání vážly dodávky elektřiny, vody a plynu. Česká národní rada nařídila, aby byl od 10. května v Praze plyn dodáván od 5:00 do 7:30, od 11:00 do 13:00 a od 18:00 do 20:00 hodin. I tyto dodávky se podařilo rychle obnovovat. Úřady myslely též na nájemníky pražských bytů. Byl vydán přísný zákaz zvyšování nájemného. Mnohé byty po německých obyvatelích byly prázdné. Majitelé byli povinni tuto skutečnost nahlásit příslušným národním výborům. Volné byty následně přiděloval magistrát. Současně se Praha připravovala na návrat prezidenta Edvarda Beneše dne 16. 5. 1945. Primátor vyzval obyvatelstvo města k jeho úklidu. Život se postupně vracel do normálních kolejí. V Českomoravských strojárnách Kolben-Daněk se 14. května rozběhla výroba. Vycházely noviny, vysílal rozhlas. V neděli 13. května zahájilo činnost Národní divadlo Smetanovou Prodanou nevěstou.

Systém přidělových lístků pokračoval i mnoho let po válce. Jak přiděly vypadaly krátce po osvobození?Takzvané lístkové hospodaření bylo v Čechách a na Moravě zavedeno na podzim 1939. Potraviny, ale i oblečení a obuv byly vydávány pouze na přidělové lístky. V době povstání se někteří zákazníci dožadovali stravování bez lístků v hospodách a restauracích. To bylo samozřejmě přísně zakázáno. První lístky v osvobozené republice se tiskly na staré protektorátní formuláře. Němci byli vyloučeni z přidělu některých potravin, jako například v červnu z přidělu tvarohu. Naopak nově navrátilivším lidem z věznic a koncentračních táborů byly vydávány potravinové lístky v kategorii nemocných.

Změnila se nějak s květnem 1945 hodnota peněz? Co se týče peněz, od 10. května přestala být dle rozhodnutí České národní rady zákonným platidlem německá marka. Zároveň neplatily ani slovenské koruny. Nové československé bankovky byly natištěny v Londýně. Nejen Pražané se ale mohli setkat i s americkými dolary nebo též s takzvanými poukázkami v češtině natištěnými v Moskvě, které užívala Sovětská armáda nebo naše vojsko vzniklé v Sovětském svazu. Zároveň byl též stanoven první kurs československé koruny vůči sovětskému rublu – 1 rubl stál 5,50 Kč.

Dokdy fungovaly protektorátní úřady či pošty? A došlo pak u nich po vypuknutí povstání k delšímu výpadku nebo plynule navázaly v novém režimu? Protektorátní úřady, kam samozřejmě patřily i pošty, fungovaly v Praze do vypuknutí povstání 5. května. I zde se úřady snažily o pokud možno plynulý přechod do osvobozené republiky. Již na počátku povstání byla obsazena pražská meziměstská telefonní ústředna. Rychle se zprovozovaly další telefonní ústředny, aby bylo zajištěno spojení s celou republikou i zahraničím. Dosavadní známky zůstaly zatím v platnosti, bylo ale nařízeno, že je nutné vyloučit zásilky opatřené známkami soukromě přetištěnými jako upomínka na osvobození vlasti. Protektorátní známky přestaly platit dnem 15. května, pak na krátkou dobu byly podávány zásilky nefrankované. Brzy byly zajištěny dodávky nových československých známek. Ty první byly v hodnotě 6, 9 a 15 Kč a natištěny byly v Košicích, ostatní v dosavadních hodnotách pak v Bratislavě. Zanedlouho se do oběhu dostávaly i známky vytištěné ve Velké Británii. U příležitosti příjezdu prezidenta Beneše do Prahy 16. května poštovní úřady v Jindřichské a Krakovské ulici červeně otiskovaly listovní zásilky přetiskem – „Praha I – Příjezd prezidenta republiky dra Edvarda Beneše“.

Využívali Pražané za protektorátu veřejnou dopravu stejně jako v „běžných časech“ nebo se více drželi doma? Samozřejmě veřejná doprava v Praze byla nejen v období protektorátu intenzivně využívána, a to jak tramvajová, tak autobusová. Vozy pak posloužily mnohdy i jako základy barikád, které rychle v době povstání v Praze vyrostly. S tím souvisí i mnohdy porušené koleje. To vše muselo být znovu obnoveno. Těsně po osvobození Prahy bylo oznámeno, že autobusy a tramvaje dočasně jezdit nebudou, ale pracuje se na rychlém obnovení provozu. První autobusy v Praze vyjely 15. května, tramvaje pak 17. května. Elektrické dráhy hlavního města následně oznámily, že od 24. května byly zprovozněny tramvaje linek na trasách například Národní divadlo–Zahradní město, Kolbenka–Vozovna Střešovice–Vojenská nemocnice nebo Vozovny Kobylisy–Masarykovo nádraží–Wilsonovo nádraží–Ryšánka či Bílá Hora–Bubeneč–Klárov–Olšanské hřbitovy. Bylo obnoveno i šest linek autobusů a trolejbusová linka Smíchov–Waltrovka. Současně byla znovu zprovozněna i Lanová dráha na Petřín. Všichni se snažili, aby se život co nejrychleji vrátil k normálnímu fungování.

Zaměřujete se též na sílu protektorátní propagandy a vliv médií na mentalitu obyvatelstva. Můžete uvést příklad takového ovlivňování? Problematika protektorátní nacistické propagandy je velmi rozsáhlá. Pokud zjednoduším, po celou dobu protektorátu bylo obyvatelstvo vyzýváno ke klidu a práci s tím, že za to získává možnost vyhnout se hrůzám války. Když zalistujete tehdejšími obrázkovými časopisy, připadáte si jak v jiném světě. Až do zániku protektorátu vidíte na titulních stranách především příjemné fotografie usměvavých mužů a žen, dětí, krásné krajiny nebo záběrů z českých a německých filmů. Realitu ale můžeme paradoxně vysledovat v obrázkových časopisech pro ženy. Populární List paní a dívek s jeho mutacemi Pražanka a Moravanka byl zastaven na počátku roku 1943. Až do počátku května 1945 vycházela Hvězda českých paní a dívek, kterou vydával Melantrich, nebo Žena českého venkova, která začala vycházet od roku 1943 a kam se dostala část redakce zastaveného Listu paní a dívek. Časopisy pro ženy přinášely od svého vzniku čtenářkám návrhy jídelníčku na celý týden nebo aktuální módní věci. Na konci války ale už redakce ani nebyla schopna s ohledem na aktuální zásobování jídelniček sestavit, proto třeba Hvězda českých paní doporučovala takzvané mňamky, jako byly škrubánky z krup nebo pokrmy z kyselého mléka. Ani nové šaty a boty nebyly k dispozici, proto redakce ženám doporučovala přešívání stávajících obleků.

Nakolik byla podle vás tato mediální propaganda úspěšná? Byl typický Čech či Pražan v květnu 1945 disciplinovaný podle představ nacistů? A existovaly v tomto ohledu zásadní regionální rozdíly? Například že lidé ve velkých městech více četli noviny a poslouchali rozhlas, a tak byli propagandou více ovlivněni či naopak byli vůči ní více imunní? O tom, že čeští Pražané měli na počátku května 1945 k disciplinovanosti dost daleko, svědčí i výzva šéfredaktora Národní politiky Jana Scheinosta v posledním protektorátním vydání 5. května Pražanům k rozvaze a pokoji. Jak napsal, důležité je, že pražské obyvatelstvo „zachová naprostý klid a pořádek, že se bude věnovat jen svému pravidelnému zaměstnání, že se nebude srocovat na ulicích. Že nedá zkrátka německé branné moci a policejním orgánům sebemenší příležitosti k zakročení“. Jestliže by byli Pražané tak disciplinovaní, že by nebylo možné očekávat povstání jako v jiných městech protektorátu, proč by takovouto výzvu protektorátní novináři otiskovali?!

Když pomineme novináře vyloženě kolaborující s Němci, existovaly mezi ostatními redaktory oficiálních médií podstatné rozdíly v tom, kam až si dovolili zajít v novinářské nezávislosti a objektivitě? Fungovalo v protektorátě nějaké médium, které byste dnes hodnotil jako skutečně odvážné? Odvážná média byla ta ilegální. Mohu jmenovat především V boj, který vycházel v letech 1939 až 1941. Po celou dobu protektorátu též vycházelo ilegální Rudé právo. Co se týče oficiálních médií, ta byla pod podrobnou kontrolou nacistických úřadů. Přesto můžeme jmenovat jeden případ, který se vymykal. Večerní české slovo 15. června 1942 zveřejnilo na třetí straně v rubrice Básník jde s dobou báseň na první pohled oplakávající mrtvého Heydricha. Ovšem pokud četl čtenář první slova shora dolů, ve skutečnosti se jednalo o výhrůžku Němcům za likvidaci Lidic – „Vám vrahové žen a dětí až náš čas přijde, splatit krví nezapomeneme“. Gestapo nikdy nezjistilo autora. Deník byl na několik týdnů zastaven a šéfredaktor přeložen do obnovené Přítomnosti. Ovšem tragickým případem je krátká zpráva o koncertu České filharmonie v únoru 1945 na druhé straně Večerního Českého slova. Autor tam mluví v souvislosti s provedeným koncertem o Blanických rytířích připravených pomoci českému národu v nejtěžších dobách. Za to byl autor a cenzor popraven a někteří další členové redakce uvězněni. Ale nemůžeme samozřejmě dávat rovnítko mezi všechny novináře.

Dá se říct, že většina z nich se snažila balancovat na hraně? Těch aktivních v kolaboraci byla menšina. Někteří v komentářích opakovali floskule nacistické propagandy, jako například Jaroslav Seifert, který byl za protektorátu zaměstnán v redakci Národní práce. Jeho články z té doby rozhodně nepatří ke kvalitní žurnalistice, což on ostatně sám věděl a úmyslně tak články psal. Na druhou stranu ale aktivisté typu Antonína Jaromila Kožíška nebo Karla Wernera svými články opravdu mohli přesvědčit a přesvědčili část české veřejnosti. Ale většinu ne, jak svědčí zachovalé čtenářské dopisy adresované právě zmíněnému Karlu Wernerovi. Což můžeme přiřadit ku prospěchu českého obyvatelstva. A nutné je si připomenout i ilegální a zahraniční odboj, na který rozhodně můžeme být hrdi. Stejně tak na „obyčejné“ lidi, kteří navzdory riziku represí na konci války pomáhali uprchlým vězňům či lidem z transportů.

URL| https://www.denik.cz/z_domova/jidlo-prazske-povstani-penize-historik-pave-suk-protektorat-vyroci-75-let-valka.html

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
denik.cz (Česko)

Jedu na vlně adrenalinu, říká moderátorka Markéta Fialová

11.5.2020 ona.iDNES.cz str. 00 Vztahy

Eva Tichá

Loni po čtrnácti letech odešla z Novy a vrátila se tam, kde ve dvaceti začala její televizní kariéra. Moderátorka Markéta Fialová stála v devadesátých letech u zrodu tehdejší Premiéry, dnes je na startu nové zpravodajské stanice CNN Prima News. „Když jsem nabídku dostala, kývla jsem prakticky okamžitě,“ říká.

Scházíme se týden před spuštěním televize, v jakém jste rozpoloženi?

Víte, jak vypadají koně na startu závodu? Těsně předtím, než vyběhnou, strašně moc už by chtěli rozrazit zábranu, ale ona je pořád zavřená? Tak přesně tak se cítím, míra adrenalinu je opravdu obrovská.

Co to s vámi dělá?

Zatím jedu na jeho vlně a doufám, že mi ještě nějakou dobu vydrží, že za chvíli neodpadnu a nesemele mě to v přemetech. Ale je to pro mě obrovsky náročné, protože zásadní změny prožívám na vícero frontách. Na konci roku jsem změnila práci, zároveň jsem se první adventní neděli s rodinou stěhovala, do toho teď přišla pandemie a my museli rychle zajistit návrat mladší dcery ze studií v cizině. Cítím, že už je nejvyšší čas odstartovat a vrátit věci do nějakého normálu, hlavně kvůli rodině.

Jak vaše pracovní nasazení doma přijímají?

U nás nastala paradoxní situace, že jsou všichni doma, zatímco já pracuji na víc než sto procent a moc tam nejsem. Asi každá máma nebo každý, kdo má někoho, na kom mu záleží, tohle snáší špatně, ale rodina to chápe. Nejhůř to přijímá náš pes, který je zvyklý na určité standardy, o které teď přišel.

Markéta Fialová (49) novinářka a moderátorka

Vystudovala **Fakultu sociálních věd** Univerzity Karlovy, pracovala jako elévka v Mladé frontě, přispívala do Lidových novin, psala fejetony.

Televizní kariéru zahájila v roce 1993 na Premiéře (dnešní Prima), později působila v České televizi jako dramaturgyně a reportérka pořadu Fakta.

Čtrnáct let byla na Nově, nejdříve jako moderátorka hlavních večerních zpráv, které stejně jako magazín Víkend uváděla s Karlem Voříškem. Po jeho odchodu z televize moderovala zprávy sama, později přešla do pořadu Střepiny.

Na konci loňského roku nastoupila do nově vznikající stanice CNN Prima News, která začala vysílat 3. května. Má na ní pořad s názvem Silný hlas.

Je vdaná, má dvě dcery, Almu (18) a Emmu (15).

Takže zatímco psi nás, kteří pracujeme z domova, prožívají nejlepší období, ten váš trpí.

Spokojený byl, když jsem po návratu dcery byla povinně dva týdny v karanténě, ale to jsem zase trpěla já. Nakonec jsem začala vysílat z domova, s Liborem Boučkem, který seděl ve studiu, jsme udělali tři pořady Karanténa. Kdyby mi někdo řekl, že moje obnovená premiéra na Primě bude z obývacího pokoje a v pantoflích s Mickey Mousem na nohách, nikdy bych nevěřila.

Podle všeho máte komplikované starty, protože když jste ve dvaadvaceti začínala moderovat na Premiéře, předchůdkyni Primy, stála jste na koši, jinak by vás kamera nezabrala. Je dnes začátek nové stanice v něčem podobný?

Tehdy mě na ten koš postavili jako výškově podměrečnou, protože kamera byla stará a už se s ní nedalo hýbat nahoru ani dolů, a místo čtecího zařízení jsem měla přilepený papír s textem pod kamerou. Nic takového se dnes nekoná. Generální ředitel Marek Singer o studiu řekl, že máme Formuli 1 a měl pravdu. To se nedá srovnat vůbec s ničím, co jsem dosud zažila. Je to úplně jiná dimenze, každé přirovnání bude pokulhávat, ta televize je skutečně ultra moderní.

Učíte se tedy i po těch letech před kamerou nové věci?

Studio je opravdu jiné a my se učíme všichni. Trénuju pohyb po něm, zjišťuju, co mi dovolí světla. Co je pro mě neuvěřitelná věc, jsou automatické kamery ovládané na dálku. Když stojím a periferně vidím, jak si to ten obří kolos ke mně šine, můžu si tisíckrát říkat, že do mě díky čidlům nenarazí, ale stejně mě to stojí jisté sebeovládání.

Máte jako ostřílená profesionálka z něčeho strach?

Sama ze sebe, protože jsem nikdy nepracovala od pondělí do pátku. Mám obavy z rutiny. Tahle práce samozřejmě tak úplně rutina být nemůže, protože každý den mluvíte s jinými zajímavými lidmi, ale ten závazek, že mám předem danou pracovní dobu od – do, že musím být perfektně připravená, že musím mít nastartovanou hlavu a věci srozumitelně podat, to je něco, čeho se bojím.

Jaký bude Silný hlas Markéty Fialové?

Je to talkshow, kam budou chodit dva hosté a kde se budeme věnovat nejrůznějším tématům. Tomu, o čem se ve společnosti právě mluví, trendům, problémům, ale i tomu, na co se třeba zapomnělo a my to znovu zvedneme. Do pořadu budeme zvát respektované osobnosti z různých oborů, s jejichž argumenty nemusíte souhlasit, ale stojí za to si je poslechnout a udělat si svůj názor.

Věděla jste od začátku, že právě tohle bude váš pořad?

Vůbec ne, já jsem sem šla s tím, že na obraz už nechci. Když jsem nabídku pracovat pro televizi CNN Prima News dostala, kývla jsem prakticky okamžitě, protože jsem chtěla zažít spuštění něčeho takového. Říkala jsem si, že v televizi je tolik práce, kterou jsem si ještě nevyzkoušela, že jsem byla ochotná dělat cokoliv.

Proč už jste nechtěla být na obrazovce?

V první chvíli jsem to brala jako šanci, jak se z ní elegantně vytrazit, ale láká mě práce s lidmi, mít možnost mluvit s opravdu zajímavými osobnostmi, takže když přišel dotaz, zda přece jen nechci moderovat, řekla jsem, že když se časem něco objevilo, jsem připravená, ale určitě ne hned od začátku.

Nakonec ani to neplatí, co se stalo?

Dostala jsem konkrétní nabídku s tím, že se mám rozmyslet přes víkend. Základ formátu byl vymyšlený, zbytek jsme si mohli udělat podle svého. A já to mám tak, že když o něčem konkrétním začnu přemýšlet, už mi to jede v hlavě a nepustím se toho. Je to asi jako když pečete, z trouby se začne linout vůně, tak tu věc taky musíte ochutnat.

Když se podíváte zpátky na Markétu Fialovou v roce 1993, kdy jste začínala na Premiéře, koho vidíte?

Když jsem se teď na Primu vrátila, potkala jsem spoustu lidí, kteří tu tehdy na začátku byli. A samozřejmě velmi brzo někdo přišel s tím, jestli si pamatuju video z té doby, které mi pak pustili. Poznala jsem se, asi by bylo špatné, kdyby ne. Ale měla jsem dlouhé vlasy a praxe a ty roky zkušeností mě změnily, i když doufám, že ne zcela k nepoznání, protože mám třeba pořád stejné přátele. Já jsem velmi racionální člověk, a když jsem se před lety radila s kamarády, jestli mám jít na Novu, jestli je to rozumné, tak jsem si vyslechla jejich názory. No a teď jsem šla za stejnými lidmi, když přišla nabídka pracovat na Primě. Takže ano, jsem jiná, ale v určitých věcech pořád stejná.

Jaká tehdy v devadesátých letech byla televizní žurnalistka?

S tou současnou se nedá srovnávat. To je podobné jako s tím moderováním na odpadkovém koši. Dnešní novinařina a přístup k ní je naprosto odlišný. Největší změnou je rychlost, jak se informace dostávají k divákovi, ale jiné je i to, kam je posíláme. Tehdy byla pouze televize, dnes jsou nejrůznější platformy a pořady mají verzi pro televizi, pro online, pro sociální sítě, všechno jede na několika úrovních. Naprosto jinak se dělají třeba takové rozhovory, na kterých je postavený můj nový pořad. Když si vzpomenu na první velký rozhovor, který jsem kdysi dělala s Václavem Klausem, na ostřejší či osobnější otázku jsem se dlouho připravovala a skoro se za ni omlouvala, teď se ptáme bez zaváhání, jdeme rovnou k věci.

Rozhodí vás po bezmála třiceti letech před kamerou ještě něco?

Samozřejmě se může stát spousta věcí. Host nedorazí, na poslední chvíli se omluví, místo dvou mohou ve studiu nakonec sedět tři, protože jsme se špatně dohodli, ale televize je živý organismus a je potřeba na události reagovat. Ale mě i tohle baví, i proto mám svoji práci ráda. Je pravda, že bych nechtěla ve studiu zůstat sama, na druhou stranu i to by se asi dalo vyřešit. Pořad nepřipravuju sama, jsou tam lidé s nesmírnými zkušenostmi, kteří mají co říct, tak si umím představit, že bych vyzpovídala je.

Co cítíte, když se na kameře rozsvítí červená?

Zvláštním způsobem se zklidním, nastavím se do nějakého módu a jedu. Moje dcery říkají, že nahodím televizní hlas. Když byly malé, chtěly, abych tím hlasem řekla nějakou směšnou nebo přisprostlou říkanku, a měly z toho legraci. Asi všichni v televizi v sobě máme mód na červenou. A k práci je zapotřebí i určitá míra nervozity, když ji necítím, jsem v tu chvíli marná.

Jak naopak prožíváte chvíle po vysílání?

Po půlhodinové debatě cítím příjemnou únavu, útlum. Někdo říká, že to má, jako když složí haldu uhlí, to já tak úplně nevnímám, ale pocit fyzicky odvedené práce mám. Něco v těle funguje, možná je to adrenalinem, jak odeznívá, dostaví se únava.

Novinářku jste chtěla dělat od dětství. Naplnilo se to, co jste od té profese očekávala?

Původně jsem chtěla být spisovatelka, jenže jsem na to neměla dost trpělivosti, novinářina mi přišla rychlejší, tak jsem šla na ni. Ale novináře jsem si představovala jako kavárenského povaleče, co u čtvrté kávy a deci vína píše fejetony.

Tahle představa se asi nenaplnila.

Fejetony jsem psala a přiznávám, že párkrát jsem si je vyzkoušela napsat v kavárně, protože mám ráda to prostředí, ale nic jsem tam neudělala. Občas si ke mně přisedli lidé, aby si povídali, ale hlavně mě vždycky něco zaujalo, jak se lidé chovají, co dělají, pozorovala jsem je a nic nakonec nenapsala.

Kdyby některá z vašich dcer chtěla dělat novinářinu, co byste jí řekla?

Já jsem holky velmi úmyslně držela od své práce dál, nikdy jsme ani nechodily na akce, kde by nás fotili, a dnes jsem za to strašně ráda, protože z nich vyrostly osobnosti a každá si jde svojí vlastní cestou. I když mají stejného otce a matku, stejné zázemí, jsou diametrálně odlišné a nemyslím si, že jedna nebo druhá by se tímto směrem vydala. A kdyby, je to jejich rozhodnutí, my jako rodiče doporučujeme, vysvětlujeme, pokud jsme tázáni, ale jinak respektujeme.

Myslela jsem to tak, co je pro vás na téhle profesi skvělé, ale i co na ní nemáte ráda?

Ono hodně záleží na tom, jakou novinářinu děláte. Když teď dcery vidí, že chystám rozhovory se zajímavými osobnostmi, řeknou, že je skvělé, že se s nimi setkávám, chtějí vědět víc, ale jinak si myslím, že podstatná je osobnost člověka. Jsou lidé, kterým by tahle práce vůbec nevyhovovala, protože nese spoustu zodpovědnosti, musíte být připravená, abyste nevypadala jako břídil, musíte neustále sledovat veškeré dění, bere to čas... Něco takového by spoustu lidí otravovalo. Není to práce pro každého, na novinářinu opravdu musíte mít povahu.

Měla jste období, kdy jste práci chtěla nechat?

Uvažovala jsem o změně v rámci profese, jít někam do zázemí televize, ale v zásadě to byla vždycky pořád novinářina.

Mimo obor vás to nikdy netáhlo?

Ne, vůbec ne, já druhý břeh nevidím. Hodně novinářů říká: tak, ještě udělám tohle a půjdu za pohodou. Nic takového u mě není. Já mám svoji profesi a druhý břeh je pro mě smrt. Neměnila bych. To si umím představit jedině přinucená okolnostmi. Kdyby padl režim a vrátili bychom se do toho, co jsme zažili před rokem 1989. To bych šla obsluhovat do hospody, ale za stávající situace ne. Mě ta práce pořád zajímá. Rychlost informací a jejich množství je fenomén současnosti.

Máte nějakou hranici, kdy si sama řeknete dost?

Až teď v nucené karanténě jsem si uvědomila, že i já ji mám. Seděla jsem doma, měla neustále zapnutou čtyřadvacítku, kde to kolegové dělali skvěle, a přesně si vybavuju chvíli, kdy jsem si řekla, že už musím selektovat, jinak mě to pohltí. Najednou jsem začala ztrácet odstup a kritické myšlení a dostala jsem se do stavu, kdy moji náladu ovlivňovaly právě informace. Od té chvíle jsem zprávy v televizi zapínala jen v určitou dobu a stejně tak jsem přistupovala k mobilu. Bylo to poprvé v životě a bylo to i tím, že se dělo spoustu věcí, ale já nemohla pracovat, což je pro mě naprosto nepřírozené. V tu chvíli jsem zjistila, že jsem konzument bez záklopy.

Umíte si představit, že informace někoho skutečně pohltí, protože tu záklopku nemá?

Nejenže si to umím představit, vím, že se to děje. Holky mají několik vrstevníků, kteří od poloviny března nebyli venku, jsou v panické hrůze zavření doma a bojí se i převzít tašku s nákupem. A já sama pár takových lidí také znám, kolikrát jsou to ti, do kterých bych to neřekla. Částečně je jejich pesimismus a strach o budoucnost oprávněný, ale nemůže to být paralyzující.

Vy zůstáváte optimistka?

Procházíme něčím, co nikdo z nás nezažil, a je to velká rána, ale musíme se oklepat, vzpamatovat a jít dál. V tuhle chvíli víme jen to, že nevíme, jak bude vypadat budoucnost, ale musíme doufat, že se vše obrátí k lepšímu. Ta šance tady je a já se na to dívám touto optikou. Celý život říkám, že co mě nezabije, to mě posílí, a tvrdím to i dnes, protože ono to stále platí.

Foto:
Markéta Fialová
Petr Kozlík, MAFRA

URL| https://www.idnes.cz/onadnes/vztahy-sex/marketa-fialova-cnn-prima-news-moderatorka.A200507_110250_vztahy-sex_job

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
[ona.iDNES.cz \(Vztahy\)](https://www.idnes.cz/Vztahy)

JEDU NA VLNĚ adrenalinu

11.5.2020 Ona DNES str. 10 Rozhovor
EVA TICHÁ

Loni po čtrnácti letech odešla z Novy a vrátila se tam, kde ve dvaceti začala její televizní kariéra. Moderátorka Markéta Fialová stála v devadesátých letech u zrodu tehdejší Premiéry, dnes je na startu nové zpravodajské stanice CNN Prima News. „Když jsem nabídku dostala, kývla jsem prakticky okamžitě,“ říká.

* Scházíme se týden před spuštěním televize, v jakém jste rozpoložení?

Víte, jak vypadají koně na startu závodu? Těsně předtím, než vyběhnou, strašně moc už by chtěli rozrazit zábranu, ale ona je pořád zavřená? Tak přesně tak se cítím, míra adrenalinu je opravdu obrovská.

* Co to s vámi dělá?

Zatím jedu na jeho vlně a doufám, že mi ještě nějakou dobu vydrží, že za chvíli neodpadnu a nesemele mě to v přemetech. Ale je to pro mě obrovsky náročné, protože zásadní změny prožívám na vícero frontách. Na konci roku jsem změnila práci, zároveň jsem se první adventní neděli s rodinou stěhovala, do toho teď přišla

pandemie a my museli rychle zajistit návrat mladší dcery ze studií v cizině. Cítím, že už je nejvyšší čas odstartovat a vrátit věci do nějakého normálu, hlavně kvůli rodině.

* Jak vaše pracovní nasazení doma přijímají?

U nás nastala paradoxní situace, že jsou všichni doma, zatímco já pracuju na víc než sto procent a moc tam nejsem. Asi každá máma nebo každý, kdo má někoho, na kom mu záleží, tohle snáší špatně, ale rodina to chápe. Nejhorší to přijímá náš pes, který je zvyklý na určité standardy, o které teď přišel.

* Takže zatímco psi nás, kteří pracujeme z domova, prožívají nejlepší období, ten váš trpí.

Spokojený byl, když jsem po návratu dcery byla povinně dva týdny v karanténě, ale to jsem zase trpěla já. Nakonec jsem začala vysílat z domova, s Liborem Boučkem, který seděl ve studiu, jsme udělali tři pořady Karanténa. Kdyby mi někdo řekl, že moje obnovená premiéra na Primě bude z obýváku a v pantoflích s Mickey Mousem na nohách, nikdy bych nevěřila.

* Podle všeho máte komplikované starty, protože když jste ve dvaadvaceti začínala moderovat na Premiéře, předchůdkyni Primy, stála jste na koši, jinak by vás kamera nezabrala. Je dnes začátek nové stanice v něčem podobný?

Tehdy mě na ten koš postavili jako výškově podměrečnou, protože kamera byla stará a už se s ní nedalo hýbat nahoru ani dolů, a místo čtecího zařízení jsem měla přilepený papír s textem pod kamerou. Nic takového se dnes nekoná. Generální ředitel Marek Singer o studiu řekl, že máme Formuli 1 a měl pravdu. To se nedá srovnat vůbec s ničím, co jsem dosud zažila. Je to úplně jiná dimenze, každé přirovnání bude pokulhávat, ta televize je skutečně ultra moderní.

* Učíte se tedy i po těch letech před kamerou nové věci?

Studio je opravdu jiné a my se učíme všichni. Trénuju pohyb po něm, zjišťuju, co mi dovolí světla. Co je pro mě neuvěřitelná věc, jsou automatické kamery ovládané na dálku. Když stojím a periferně vidím, jak si to ten obří kolos ke mně šine, můžu si tisíckrát říkat, že do mě díky čidlům nenarazí, ale stejně mě to stojí jisté sebeovládání.

* Máte jako ostřílená profesionálka z něčeho strach?

Sama ze sebe, protože jsem nikdy nepracovala od pondělí do pátku. Mám obavy z rutiny. Tahle práce samozřejmě tak úplně rutina být nemůže, protože každý den mluvíte s jinými zajímavými lidmi, ale ten závazek, že mám předem danou pracovní dobu od-do, že musím být perfektně připravená, že musím mít nastartovanou hlavu a věci srozumitelně podat, to je něco, čeho se bojím.

* Jaký bude Silný hlas Markéty Fialové?

Je to talkshow, kam budou chodit dva hosté a kde se budeme věnovat nejrozličnějším tématům. Tomu, o čem se ve společnosti právě mluví, trendům, problémům, ale i tomu, na co se třeba zapomnělo a my to znovu zvedneme. Do pořadu budeme zvat respektované osobnosti z různých oborů, s jejichž argumenty nemusíte souhlasit, ale stojí za to si je poslechnout a udělat si svůj názor.

* Věděla jste od začátku, že právě tohle bude váš pořad?

Vůbec ne, já jsem sem šla s tím, že na obraz už nechci. Když jsem nabídku pracovat pro televizi CNN Prima News dostala, kývla jsem prakticky okamžitě, protože jsem chtěla zažít spuštění něčeho takového. Říkala jsem si, že v televizi je tolik práce, kterou jsem si ještě nevyzkoušela, že jsem byla ochotná dělat cokoliv.

* Proč už jste nechtěla být na obrazovce?

V první chvíli jsem to brala jako šanci, jak se z ní elegantně vytrahit, ale láká mě práce s lidmi, mít možnost mluvit s opravdu zajímavými osobnostmi, takže když přišel dotaz, zda přece jen nechci moderovat, řekla jsem, že kdyby se časem něco objevilo, jsem připravená, ale určitě ne hned od začátku.

* Nakonec ani to neplatí, co se stalo?

Dostala jsem konkrétní nabídku s tím, že se mám rozmyslet přes víkend. Základ formátu byl vymyšlený, zbytek jsme si mohli udělat podle svého. A já to mám tak, že když o něčem konkrétním začnu přemýšlet, už mi to jede v hlavě a nepustím se toho. Je to asi jako když pečete, z trouby se začne linout vůně, tak tu věc taky musíte ochutnat.

* Když se podíváte zpátky na Markétu Fialovou v roce 1993, kdy jste začínala na Premiéře, koho vidíte?

Když jsem se teď na Primu vrátila, potkala jsem spoustu lidí, kteří tu tehdy na začátku byli. A samozřejmě velmi brzo někdo přišel s tím, jestli si pamatuju video z té doby, které mi pak pustili. Poznala jsem se, asi by bylo špatné, kdyby ne. Ale měla jsem dlouhé vlasy a praxe a ty roky zkušeností mě změnily, i když doufám, že ne zcela k nepoznání, protože mám třeba pořád stejné přátele. Já jsem velmi racionální člověk, a když jsem se před lety radila s kamarády, jestli mám jít na Novu, jestli je to rozumné, tak jsem si vyslechla jejich názory. No a teď jsem šla za stejnými lidmi, když přišla nabídka pracovat na Primě. Takže ano, jsem jiná, ale v určitých věcech pořád stejná.

* Jaká tehdy v devadesátých letech byla televizní žurnalistka?

S tou současnou se nedá srovnávat. To je podobné jako s tím moderováním na odpadkovém koši. Dnešní novinařina a přístup k ní je naprosto odlišný. Největší změnou je rychlost, jak se informace dostávají k divákovi, ale jiné je i to, kam je posíláme. Tehdy byla pouze televize, dnes jsou nejrůznější platformy a pořady mají verzi pro televizi, pro online, pro sociální sítě, všechno jede na několika úrovních. Naprosto jinak se dělají třeba takové rozhovory, na kterých je postavený můj nový pořad. Když si vzpomenu na první velký rozhovor, který jsem kdysi dělala s Václavem Klausem, na ostřejší či osobnější otázku jsem se dlouho připravovala a skoro se za ni omlouvala, teď se ptáme bez zaváhání, jdeme rovnou k věci.

* Rozhodí vás po bezmála třiceti letech před kamerou ještě něco?

Samozřejmě se může stát spousta věcí. Host nedorazí, na poslední chvíli se omluví, místo dvou mohou ve studiu nakonec sedět tři, protože jsme se špatně dohodli, ale televize je živý organismus a je potřeba na události reagovat. Ale mě i tohle baví, i proto mám svoji práci ráda. Je pravda, že bych nechtěla ve studiu zůstat sama, na druhou stranu i to by se asi dalo vyřešit. Pořad nepřipravuju sama, jsou tam lidé s nesmírnými zkušenostmi, kteří mají co říct, tak si umím představit, že bych vyzpovídala je.

* Co cítíte, když se na kameře rozsvítí červená?

Zvláštním způsobem se zklidním, nastavím se do nějakého módu a jedu. Moje dcery říkají, že nahodím televizní hlas. Když byly malé, chtěly, abych tím hlasem řekla nějakou směšnou nebo přisprostlou říkanku, a měly z toho legraci. Asi všichni v televizi v sobě máme mód na červenou. A k práci je zapotřebí i určitá míra nervozity, když ji necítím, jsem v tu chvíli marná.

* Jak naopak prožíváte chvíle po vysílání?

Po půlhodinové debatě cítím příjemnou únavu, útlum. Někdo říká, že to má, jako když složí haldu uhlí, to já tak úplně nevnímám, ale pocit fyzicky odvedené práce mám. Něco v těle funguje, možná je to adrenalinem, jak odeznívá, dostaví se únava.

* Novinářku jste chtěla dělat od dětství, naplnilo se to, co jste od té profese očekávala?

Původně jsem chtěla být spisovatelka, jenže jsem na to neměla dost trpělivosti, novinářina mi přišla rychlejší, tak jsem šla na ni. Ale novináře jsem si představovala jako kavárenského povaleče, co u čtvrté kávy a deci vína píše fejetony.

* Tahle představa se asi nenaplnila.

Fejetony jsem psala a přiznávám, že párkrát jsem si je vyzkoušela napsat v kavárně, protože mám ráda to prostředí, ale nic jsem tam neudělala. Občas si ke mně přisedli lidé, aby si povídali, ale hlavně mě vždycky něco zaujalo, jak se lidé chovají, co dělají, pozorovala jsem je a nic nakonec nenapsala.

* Kdyby některá z vašich dcer chtěla dělat novinářinu, co byste jí řekla?

Já jsem holky velmi úmyslně držela od své práce dál, nikdy jsme ani nechodily na akce, kde by nás fotili, a dnes jsem za to strašně ráda, protože z nich vyrostly osobnosti a každá si jde svojí vlastní cestou. I když mají stejného otce a matku, stejné zázemí, jsou diametrálně odlišné a nemyslím si, že jedna nebo druhá by se tímto směrem vydala. A kdyby, je to jejich rozhodnutí, my jako rodiče doporučujeme, vysvětlujeme, pokud jsme tázáni, ale jinak respektujeme.

* Myslela jsem to tak, co je pro vás na téhle profesi skvělé, ale i co na ní nemáte ráda?

Ono hodně záleží na tom, jakou novinářinu děláte. Když teď dcery vidí, že chystám rozhovory se zajímavými osobnostmi, řeknou, že je skvělé, že se s nimi setkávám, chtějí vědět víc, ale jinak si myslím, že podstatná je osobnost člověka. Jsou lidé, kterým by tahle práce vůbec nevyhovovala, protože nese spoustu zodpovědnosti, musíte být připravená, abyste nevypadala jako břídil, musíte neustále sledovat veškeré dění, bere to čas... Něco takového by spoustu lidí otravovalo. Není to práce pro každého, na novinářinu opravdu musíte mít povahu.

* Měla jste období, kdy jste práce chtěla nechat?

Uvažovala jsem o změně v rámci profese, jít někam do zázemí televize, ale v zásadě to byla vždycky pořád novinářina.

* Mimo obor vás to nikdy netáhlo?

Ne, vůbec ne, já druhý břeh nevidím. Hodně novinářů říká: tak, ještě udělám tohle a půjdu za pohodou. Nic takového u mě není. Já mám svoji profesi a druhý břeh je pro mě smrt. Neměnila bych. To si umím představit jedině přinucená okolnostmi. Kdyby padl režim a vrátili bychom se do toho, co jsme zažili před rokem 1989. To bych šla obsluhovat do hospody, ale za stávající situace ne. Mě ta práce pořád zajímá.

* Rychlost informací a jejich množství je fenomén současnosti. Máte nějakou hranici, kdy si sama řeknete dost?

Až teď v nucené karanténě jsem si uvědomila, že i já ji mám. Seděla jsem doma, měla neustále zapnutou čtyřladvacítku, kde to kolegové dělali skvěle, a přesně si vybavuju chvíli, kdy jsem si řekla, že už musím selektovat, jinak mě to pohltí. Najednou jsem začala ztrácet odstup a kritické myšlení a dostala jsem se do stavu, kdy moji náladu ovlivňovaly právě informace. Od té chvíle jsem zprávy v televizi zapínala jen v určitou dobu a stejně tak jsem přistupovala k mobilu. Bylo to poprvé v životě a bylo to i tím, že se dělo spoustu věcí, ale já nemohla pracovat, což je pro mě naprosto nepřírozené. V tu chvíli jsem zjistila, že jsem konzument bez záklopy.

* Umíte si představit, že informace někoho skutečně pohltí, protože tu záklopku nemá?

Nejenže si to umím představit, vím, že se to děje. Holky mají několik vrstevníků, kteří od poloviny března nebyli venku, jsou v panické hrůze zavření doma a bojí se i převzít tašku s nákupem. A já sama pár takových lidí také znám, kolikrát jsou to ti, do kterých bych to neřekla. Částečně je jejich pesimismus a strach o budoucnost oprávněný, ale nemůže to být paralyzující.

* Vy zůstáváte optimistka?

Procházíme něčím, co nikdo z nás nezažil, a je to velká rána, ale musíme se oklepat, vzpamatovat a jít dál. V tuhle chvíli víme jen to, že nevíme, jak bude vypadat budoucnost, ale musíme doufat, že se vše obrátí k lepšímu. Ta šance tady je a já se na to dívám touto optikou. Celý život říkám, že co mě nezabije, to mě posílí, a tvrdím to i dnes, protože ono to stále platí.

Markéta Fialová (49), novinářka, moderátorka

- Vystudovala **Fakultu sociálních věd** Univerzity Karlovy, pracovala jako elévka v Mladé frontě, přispívala do Lidových novin, psala fejetony.
- Televizní kariéru zahájila v roce 1993 na Premiéře (dnešní Prima), později působila v České televizi jako dramaturgyně a reportérka pořadu Fakta.
- Čtrnáct let byla na Nově, nejdříve jako moderátorka hlavních večerních zpráv, které stejně jako magazín Víkend uváděla s Karlem Voříškem. Po jeho odchodu z televize moderovala zprávy sama, později přešla do pořadu Střepiny.
- Na konci loňského roku nastoupila do nově vznikající stanice CNN Prima News, která začala vysílat 3. května. Má na ní pořad s názvem Silný hlas.
- Je vdaná, má dvě dcery, Almu (18) a Emmu (15). Na obraz už jsem nechtěla, v televizi je tolik práce, kterou jsem si ještě nevyzkoušela, že jsem byla ochotná dělat cokoli. K práci je zapotřebí určitá míra nervozity, když ji necítím, jsem v tu chvíli marná.

O autorovi| eva tichá, eva.ticha@mfdnes.cz

Foto autor| foto: petr kozlík, mafra

Foto autor| FOTO: PETR KOZLÍK, MAFRA, STYLING: RUTH ŠARISKÁ, MAKE-UP: MICHAELA OHEMOVÁ; PODĚKOVÁNÍ ZA POSKYTNUTÍ PROSTOR K SHOWROOMU FOTOGRAFOVÁNÍ JOSEFINY BAKOŠOVÉ TEARS OF FASHION (HARDDECORE), WWW.HARDDECORE.COM

Foto popis| Markétu Fialovou jsme fotili v showroomu Tears of fashion v modelech českých módních návrhářů Ivany Rosové, Josefiny Bakošové a Jiřího Kalfaře

Radost Polska a Maďarska: právní jistota v EU se otřásla

12.5.2020 Hospodářské noviny str. 09 Panorama

Ondřej Houska

Evropská unie stojí na tom, že ve všech členských zemích platí stejná pravidla. Právní jistota je klíčová pro to, aby bylo možné například volně obchodovat napříč unií – česká firma tak může své zboží vyvážet kamkoliv na území unie a nemusí se bát diskriminace oproti zahraniční konkurenci. A zároveň se může spolehnout, že pokud by se jinde v unii dostala do právních sporů, tamní soudy její případ posoudí nestranně a podle pravidel platných pro všechny.

Podle kritiků ale tuto jistotu zásadním způsobem narušuje rozsudek německého Spolkového ústavního soudu z minulého týdne ve sporu o program nákupu dluhopisů Evropskou centrální bankou (ECB). Němečtí soudci se odmítli plně řídit předchozím rozsudkem Soudního dvora EU, tedy nejvyššího soudu v unii (viz hlavní text). „V sázce je nadřazenost evropského práva, což je, mimo jiné, něco, co drží pohromadě jednotný evropský trh a dává investorům důvěru investovat kdekoli v Evropě,“ prohlásil Manfred Weber, lídr europoslanců za Evropskou lidovou stranu, která sdružuje politické strany pravého středu.

K čemu to může vést? ptají se kritici postupu německých ústavních soudců. A odpovídají, že v krajním případě až k tomu, že soudy v jednotlivých členských zemích odmítnou respektovat „nepohodlné“ rozsudky Soudního dvora EU. Hrozí to prý obzvláště v Polsku a v Maďarsku, kde tamní vládnoucí strany do domácích ústavních soudů dosadily sobě věrné soudce. Polsko a Maďarsko jsou nyní ve sporu s Evropskou komisí ohledně dodržování standardů vlády práva. A Soudní dvůr EU dal už několikrát za pravdu komisi.

V Polsku a v Maďarsku rozsudek vyvolal radost. Šéfka polského Ústavního soudu Julie Przyłębská prohlásila, že verdikt ukazuje, že „národní ústavní soudy mají poslední slovo“. To je ovšem interpretace, se kterou němečtí ústavní soudci nepřišli. Obhájci jejich rozhodnutí poukazují, že soudcům šlo čistě o případ týkající se ECB. Soud nezpochybnil obecný princip nadřazenosti evropského práva, ale zdůraznil, že žádná evropská instituce nesmí překračovat mandát, který podle pravidel má.

Polská a maďarská vláda teď ovšem tvrdí, že Evropská komise ani Soudní dvůr EU nejsou kompetentní posuzovat například jejich reformy justice. Evropské instituce namítají, že dodržování vlády práva je jednou z klíčových podmínek, kterou se členské státy unie zavázaly respektovat, a je proto nutné, aby EU dbala na to, aby žádná země tyto principy neporušovala.

Někteří odborníci ale zdůrazňují, že nynější případ by se z hlediska dopadů na dodržování společných evropských předpisů neměl přeceňovat. Německo je jedinou zemí EU, v níž se může na Spolkový ústavní soud rovnou obrátit jakýkoliv občan, aniž by nejdříve musel se svým případem projít nižšími stupni soudů, upozornil Martin Selmayr, profesor evropského práva a nyní šéf Zastoupení Evropské komise v Rakousku. Pouze v Německu je tedy možné, aby se na Spolkový ústavní soud obrátili občané nespokojení s konáním evropských institucí, což byl důvod, proč tento soud případ týkající se ECB vůbec posuzoval. Jinde v EU by tedy bylo složitější, aby se rozhodnutí Soudního dvora EU stalo pro domácí soudy tématem.

Opatrně hodnotí možná rizika i Ivo Šlosarčík, profesor evropského práva z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Zdůrazňuje, že konkrétní případ, tedy spor ohledně nákupu dluhopisů ECB, je velmi specifický. „Teď bude klíčová reakce Evropské komise, jestli půjde s Německem do formálního sporu, a také samotné ECB, jestli a jak se pokusí požadavky Spolkového ústavního soudu splnit,“ upozorňuje Šlosarčík.

O autorovi | Ondřej Houska, ondrej.houska@economia.cz
Foto popis |

Radost Polska a Maďarska: právní jistota v EU se otřásla kvůli německému rozsudku a nadřazenost evropských soudů je v ohrožení

12.5.2020 iHNed.cz str. 00

Ondřej Houska

Evropská unie stojí na tom, že ve všech členských zemích platí stejná pravidla. Právní jistota je klíčová pro to, aby bylo možné například volně obchodovat napříč unií - česká firma tak může své zboží vyvážet kamkoliv na území unie a nemusí se bát diskriminace oproti zahraniční konkurenci. A zároveň se může spolehnout, že pokud by se jinde v unii dostala do právních sporů, tamní soudy její případ posoudí nestranně a podle pravidel platných pro všechny.

Podle kritiků ale tuto jistotu zásadním způsobem narušuje rozsudek německého Spolkového ústavního soudu z minulého týdne ve sporu o program nákupu dluhopisů Evropskou centrální bankou (ECB). Němečtí soudci se odmítli plně řídit předchozím rozsudkem Soudního dvora EU, tedy nejvyššího soudu v unii (viz hlavní text). "V sázce je nadřazenost evropského práva, což je, mimo jiné, něco, co drží pohromadě jednotný evropský trh a dává investorům důvěru investovat kdekoliv v Evropě," prohlásil Manfred Weber, lídr europoslanců za Evropskou lidovou stranu, která sdružuje politické strany pravého středu.

K čemu to může vést? ptají se kritici postupu německých ústavních soudců. A odpovídají, že v krajním případě až k tomu, že soudy v jednotlivých členských zemích odmítnou respektovat "nepohodlné" rozsudky Soudního dvora EU. Hrozí to prý obzvláště v Polsku a v Maďarsku, kde tamní vládnoucí strany do domácích ústavních soudů dosadily sobě věrné soudce. Polsko a Maďarsko jsou nyní ve sporu s Evropskou komisí ohledně dodržování standardů vlády práva. A Soudní dvůr EU dal už několikrát za pravdu komisi.

V Polsku a v Maďarsku rozsudek vyvolal radost. Šéfka polského Ústavního soudu Julie Przyłębská prohlásila, že verdikt ukazuje, že "národní ústavní soudy mají poslední slovo". To je ovšem interpretace, se kterou němečtí ústavní soudci nepřišli. Obhájci jejich rozhodnutí poukazují, že soudcům šlo čistě o případ týkající se ECB. Soud nezpochybnil obecný princip nadřazenosti evropského práva, ale zdůraznil, že žádná evropská instituce nesmí překračovat mandát, který podle pravidel má.

Polská a maďarská vláda teď ovšem tvrdí, že Evropská komise ani Soudní dvůr EU nejsou kompetentní posuzovat například jejich reformy justice. Evropské instituce namítají, že dodržování vlády práva je jednou z klíčových podmínek, kterou se členské státy unie zavázaly respektovat, a je proto nutné, aby EU dbala na to, aby žádná země tyto principy neporušovala.

Někteří odborníci ale zdůrazňují, že nynější případ by se z hlediska dopadů na dodržování společných evropských předpisů neměl přeceňovat. Německo je jedinou zemí EU, v níž se může na Spolkový ústavní soud rovnou obrátit jakýkoliv občan, aniž by nejdřív musel se svým případem projít nižšími stupni soudů, upozornil Martin Selmayr, profesor evropského práva a nyní šéf Zastoupení Evropské komise v Rakousku. Pouze v Německu je tedy možné, aby se na Spolkový ústavní soud obrátili občané nespokojení s konáním evropských institucí, což byl důvod, proč tento soud případ týkající se ECB vůbec posuzoval. Jinde v EU by tedy bylo složitější, aby se rozhodnutí Soudního dvora EU stalo pro domácí soudy tématem.

Opatrně hodnotí možná rizika i Ivo Šlosarčík, profesor evropského práva z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Zdůrazňuje, že konkrétní případ, tedy spor ohledně nákupu dluhopisů ECB, je velmi specifický. "Teď bude klíčová reakce Evropské komise, jestli půjde s Německem do formálního sporu, a také samotné ECB, jestli a jak se pokusí požadavky Spolkového ústavního soudu splnit," upozorňuje Šlosarčík.

URL| <http://HN.IHNED.CZ/c1-66761780-radost-polska-a-madarska-pravni-jistota-v-eu-se-otrasla-kvuli-nemeckemu-rozsudku-a-nadrazenost-evropskych-soudu-je-v-ohrozeni>

Stejná zpráva vyšla také v dalších 2 titulech:
iHNed.cz, iHNed.cz

Markéta Supa: Děti jsou pro mě odborníci na svůj vlastní život

13.5.2020 vedavyzkum.cz str. 00 Z domova

[Vedavyzkum.cz](http://vedavyzkum.cz)

Markéta Supa se pro online magazín Univerzity Karlovy iForum rozpovídala o svém studiu ve Velké Británii, ale také o svém současném působení na **Fakultě sociálních věd** UK, kde zkoumá dětskou mediální zkušenost.

Před lety odjela Markéta Supa k pokračujícímu studiu do Velké Británie – a změnilo jí to život i přístup k vědě. „Šla jsem studovat magistra na Bournemouth University a plánovala jít na doktorát do USA. Ale v Anglii mi nabídli plné stipendium a možnost doktorského studia v uznávaném výzkumném Centre for Excellence in Media Practice (CEMP). Bylo to malé mezigenerační prostředí, kde jsem byla zdaleka nejmladší a jediná nikoliv z Británie. Nejen mí vedoucí – Richard Berger a Jenny Moon – ale všichni se mi velmi věnovali. Mohla jsem odborně růst po všech stránkách,“ vzpomíná Markéta Supa, dříve Zezulková.

„Doktorát jsem původně studovala s cílem ucházet se o pozici konzultanta, ale vědu jsem si nakonec natolik zamilovala, že jsem se u ní rozhodla zůstat,“ doplňuje. Celkově hodnotí svou zkušenost z akademického prostředí ve Velké Británii jako „nehierarchickou“ a založenou na spolupráci, což je něco, co si s sebou přinesla na **Fakultu sociálních věd** UK.

Místo titulů tykáni

„Snad všechny mé publikace jsou spoluautorské; práci to zkvalitňuje a podporuje také sounáležitost. Se studenty se oslovujeme křestními jmény, s kolegy a kolegyněmi včetně doktorandů a administrativních pracovníků si tykám. Je vtipné, když napíšu e-mail studentovi nebo někomu koho neznám „dobrý den, Martine“ a dostanu zpět odpověď „dobrý den, vážená paní doktoro,“ říká s úsměvem energická Markéta.

Jako důležitou hodnotí také vědeckou a pedagogickou inovaci. Disertační práce byla v roce 2016 oceněna British Educational Research Association pro její metodologickou originalitu.

„Metodologii, kterou jsem vytvořila, jsem nazvala grounded philosophy, protože jsem na základě kvalitativního výzkumu s dětmi a jejich učitelkami vytvořila filozofii mediálního vzdělávání pro první stupeň. Když to viděli profesori mimo Anglii, třeba Renee Hobbsová ze Států, shodli se, že u nich by mi to neprošlo. Renee to dokonce nazvala typicky britským hippie přístupem k vědě,“ směje se mladá vědkyně, která je mimo jiné členkou Grantové agentury UK a předsedkyní Komise pro etiku ve výzkumu na **FSV UK**.

Dodává, že stejně jako zmíněné britské centrum CEMP je i pražská fakulta pro inovace, které nejdou na úkor kvality. Inovativní přístup razí i v pedagogice: její projektově zaměřené předměty jsou vyučované výhradně v angličtině a ukončovány výzkumnými plakáty či videoesejemi.

Za dětskou mediální zkušeností

Hlavní oblastí jejího odborného zájmu jsou děti ve věku čtyř až dvanácti let a jejich mediální zkušenost, učení se o médiích a mediální gramotnost. „Nezkoumám vliv a dopad médií na děti. To, co mě opravdu zajímá, je, jak různé děti z různých prostředí žijí s médii a také jak a co se o nich učí mezi sebou, ve škole, v rodině a ve veřejném prostoru. Cílem není jejich zkušenost hodnotit, co je dobře nebo špatně, ale pochopit. Jsou to pro mě odborníci na svůj vlastní život. Na základě tohoto porozumění pak zpracovávám doporučení, jak rozvíjet mediální gramotnost v praxi,“ líčí.

Dětskou mediální zkušenost a jejich mediální vzdělávání zkoumala mimo Evropu také v Jižní a Severní Americe a v Asii. „Mých výzkumných projektů se účastnily děti, které chodily do nejdražších výběrových škol v Medellínu nebo na Manhattanu, stejně jako děti, které žily část svého života v autě nebo které jedly obden. A také děti, které se mimo ekonomické problémy potýkaly i s mnoha sociálními potížemi, jako je vyloučení nebo rasismus,“ vysvětluje.

Svůj výzkum s dětmi považuje za nutně interdisciplinární, protože děti vnímá „jako celistvé a roli médií v jejich životě jako komplexní“. Proto je velmi ráda, že je nyní na UK, která má výhodu možnosti mezioborového přesahu a kde je mnoho systémů podpory mezinárodní spolupráce. V současné době vede projekt Multikulturní život a vzdělávání dětských prosumerů, na kterém se podílí také kulturní antropolog Martin Soukup se zkušenostmi z Nové Guineje či Filipín.

Nově také spolupracuje s lingvistkou a literární vědkyní z FF UK Anežkou Kuzmičovou na projektu Primus věnovanému dětskému čtenářství. Jako dlouhodobý cíl si ukládá snahu o založení univerzitního výzkumného centra UK v oblasti dětských studií, pro něž se inspirovuje opět v zahraničí, například na University of Edinburgh.

„Univerzita má spoustu úžasných lidí na různých fakultách a katedrách, kteří se věnují dětem a dětství. Ráda bych vytvořila prostor pro dlouholetou spolupráci, protože ta krátkodobá, kterou teď prožívám, je skvělá, ale nedostačující,“ říká Markéta Supa, kterou takřka neustále doprovází fenka Rhea, možná nejvzdělanější pes v Česku – už s pěti lety přednášek na UK! Co dalšího plánuje mladá vědkyně v blízké době? „Brzy mě čeká mateřská dovolená. Moc se těším, ale u vědy chci zůstat. Z legrace říkám: brzy budu mít neomezený přístup k výzkumnému subjektu. To tam ale nepište,“ směje se milá blondýnka.

Autor: Martin Rychlík

Foto: Vladimír Šigut

Článek vyšel v online magazínu Univerzity Karlovy iForum

Markéta Supa

Pochází z Valašské Bystřice, studovala na UTB ve Zlíně. Magisterské, postgraduální a doktorské studium s plným stipendiem absolvovala na britské Bournemouth University. Doktorát (Ph.D.) z filozofie mediálního vzdělávání dokončila v roce 2015. Od té doby působí primárně na **FSV UK**, ale také jako Fellow v Centre for Excellence in Media Practice (Velká Británie) a v Media Education Lab na University of Rhode Island (USA).

URL| <https://vedavyzkum.cz/z-domova/z-domova/marketa-sup-a-deti-jsou-pro-me-odbornici-na-svuj-vlastni-zivot>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
vedavyzkum.cz

Popularita Donalda Trumpa

13.5.2020 ČT 24 str. 05 22:00 Události, komentáře

Marcela AUGUSTOVÁ, moderátorka

Když americký prezident Donald Trump poprvé mluvil o Covidu 19, přirovnával ho ke chřipce, teď stojí v čele nejpostiženější země světa s víc než milionem aktivních případů a počtem obětí, který se blíží 85 000. Rozhodovat přitom musí s ohledem na životy a zdraví i s ohledem na čím dál větší ekonomické dopady.

Pavel ŠIMEK, redaktor

Amerika žila výběrem demokratického kandidáta pro nadcházející prezidentské volby. Nový koronavirus byl pro ni problémem druhého konce světa. Když se objevil první pacient v Seattlu, prezident své stoupence uklidňoval.

Donald TRUMP, americký prezident /28. 2. 2020/

(Chřipka) zabije ročně až sto tisíc lidí. Ve Spojených státech dosud nikdo na koronavirus nezemřel.

Pavel ŠIMEK, redaktor

To se změnilo hned další den a počet zemřelých začal narůstat po desítkách. Donald Trump vyhlásil nouzový stav a omezil letecké spojení se zbytkem světa.

Donald TRUMP, americký prezident /28. 2. 2020/

Následujících osm týdnů bude kritických. Ale poučíme se a virus zaženeme do rohu.

Pavel ŠIMEK, redaktor

V polovině března začalo nakažených přibývat po desítkách tisíc za den. Omezení navíc tvrdě dopadla na ekonomiku. O podporu v nezaměstnanosti zažádalo 6,5 milionu Američanů. Prezident ve stejné chvíli mluvil o plánech na návrat k běžnému životu.

Donald TRUMP, americký prezident /28. 2. 2020/

Chceme naši zemi znovu nastartovat. Chceme, aby opět začaly sportovní ligy. Chceme zase sledovat sporty. To je důležité. Chybí nám. Všechno nám chybí. Chceme to zpět.

Pavel ŠIMEK, redaktor

Trump také začal měnit svůj postoj k Číně. Ještě v lednu ji za její postup vůči nákaze chválil.

redaktor /citace: Donald TRUMP, americký prezident, 24. 1. 2020/

"Čína tvrdě pracuje, aby zvládla koronavirus. Spojené státy vysoce oceňují její snahu a transparentnost."

Pavel ŠIMEK, redaktor

V polovině dubna už poprvé zmínil teorii o tom, že COVID-19 vznikl uměle ve wuchanské laboratoři. Peking kritizoval za zatajování skutečného stavu. Podle Trumpa mohl zabránit dalšímu šíření a předejít obětem.

Donald TRUMP, americký prezident /28. 2. 2020/

Jak asi víte, vedeme velmi závažné vyšetřování. S Čínou nejsme spokojeni. Vůbec se nám nelíbí celá ta situace.

Pavel ŠIMEK, redaktor

Původní prezidentovy odhady, že počet mrtvých nepřekročí 70 000, se rozplynuly začátkem května. Šéf Bílého domu nečekaně kritizoval stát Georgia za ukvapené uvolňování opatření. Některé státy část omezení dokonce vrátily v platnost.

Donald TRUMP, americký prezident /28. 2. 2020/

Doufejme, že zůstaneme pod stovkou tisíc ztracených životů. To je strašné číslo.

Pavel ŠIMEK, redaktor

Ekonomické škody způsobené pandemií mezitím v USA dosáhly bilionů dolarů. A koronavirus pronikl i do Bílého domu. Kromě viceprezidentovy mluvčí ho testy odhalily i osobního asistenta Donalda Trumpa. Pavel Šimek, Česká televize.

Jakub ŽELEZNÝ, moderátor

A hosty jsou komentátor a publicista Jefim Fištejn. Dobrý večer.

Jefim FIŠTEJN, komentátor, publicista

Dobrý večer.

Jakub ŽELEZNÝ, moderátor

A Kryštof Kozák z katedry severoamerických studií **Fakulty sociálních věd**. Dobrý večer i vám.

Kryštof KOZÁK, katedra severoamerických studií, Institut mezinárodních studií **FSV UK**

Dobrý večer.

Jakub ŽELEZNÝ, moderátor

Pánové, zatím to pořád vypadá, že prezident Trump má svou stabilní podporu zhruba 40 % Američanů, je to jakési tvrdé jádro, pane Kozáku, se kterým neotřese nic, i kdyby, i kdyby se tomuto jádru třeba ne úplně všechno líbilo stran prezidentova postupu v koronavirové krizi?

Kryštof KOZÁK, katedra severoamerických studií, Institut mezinárodních studií **FSV UK**

Zatím tomu všechno nasvědčuje. Teďka podle těch posledních, posledních průzkumů prezidentova, prezidentova popularita je kolem 45, 45 % a přes veškerý vlastně chaos a vlastně relativně zmatený přístup Trumpovy administrativy, včetně různých konfliktních výroků na adresu té krize, tak se zdá, že Donald Trump vlastně tu realitu příliš nereflektuje, ale jeho příznivci co sledují, co sledují zejména jeho Twitter, tak těmto těm to příliš nevadí a jsou rádi za jeho vlastně takový jako bombasticky optimistický přístup.

Jakub ŽELEZNÝ, moderátor

Pane Fištejne, jedna věc je to, jak vnímají voliči, příznivci Donalda Trumpa jeho slova, jeho činy. Druhá věc je, jak bychom se ho pokusili tady z naší evropské perspektivy zhodnotit my, teď myslím tedy ty jeho kroky během probíhající koronavirové krize?

Jefim FIŠTEJN, komentátor, publicista

Myslím si, že nám schází trochu nezávislé objektivity při hodnocení amerického prezidenta. Rozhodně příliš často naše média prostě kráčí ve šlépějích amerických a papouškovitě opakuji to, co si čtou v tamějších tiskovinách, které z 90 %, dejme tomu, z 90, nikoliv z 95 teď už, v podstatě ...

Jakub ŽELEZNÝ, moderátor

Spíše nestraní.

Jefim FIŠTEJN, komentátor, publicista

Spíše straní Trumpovu rivalovi než jemu, takže proč to říkám, kupříkladu, pane Železný, vy jste řekl kolem 40 % popularity. Hned jste slyšel, že 45, ono v podstatě trochu víc, ale dnešní průzkum CNN, která rovněž nepatří ke stoupcům Trumpa v takzvaných battleground states v těch sporných státech, kde se to, kde se o tom bude rozhodovat, tam má náskok 7 % proti svému rivalovi, takže čísla ...

Jakub ŽELEZNÝ, moderátor

Já vám děkuji za upozornění, já jsem to nemyslel nějak zle, jestli 40 nebo 45, tak se Donaldu Trumpovi na dálku omlouvám, ale mě to spíš zajímá jenom, jak bysme ho dokázali zhodnotit, jestli, jestli obstál, protože přece jenom ty některé jeho kroky možná mohou působit protichůdně objektivně vzato.

Jefim FIŠTEJN, komentátor, publicista

Je protichůdný krok třeba zrušit letecké spojení s Čínou? Určitě je, protože byl okamžitě kritizován, že to je rasistický krok, který ničemu nezabrání. Za chvíli se ukázalo, že celý svět zrušil spojení s Čínou, že celý svět znovu uzavírá hranice. Já bych v tom byl vždycky opatrný a za prvé bych dával více na vnitřní americkou reakci, než pokoušet se z ciziny hodnotit ty kroky a vždy trochu jednostranně.

Jakub ŽELEZNÝ, moderátor

Dobře, tak zkusme se teď podívat na to, jak vlastně americká politika, politická scéna reaguje na Trumpovy kroky v koronavirové krizi. Máte, pane Kozáku, pocit, že Amerika táhne za 1 provaz anebo, že se přece jenom volby natolik kvapem blíží, že to je zdrojem disonancí mezi republikány a demokraty, mírně řečeno?

Kryštof KOZÁK, katedra severoamerických studií, Institut mezinárodních studií **FSV UK**

Tak určitě je to zdrojem disonancí. Tam je vlastně velmi zajímavé i pro tu naši debatu, když jste to chtěl stáhnout na tu, na tu naši současnost, tak vlastně ta, ta debata o tom, jak rychle od, vlastně otevřít zpátky ekonomiku je ve Spojených státech velmi vyhrocená a je zajímavé, že jsou to republikáni a spíše příznivci Donalda Trumpa, kteří vlastně citují hlavně ekonomické důvody, citují některé, některé další analýzy a vlastní volají po tom, aby se Spojené státy co nejrychleji a co nejvíce otevřely, kdežto demokraté obecně se dá říci a i ve Státech, kde jsou například demokratičtí guvernéri, tak demokraté jsou mnohem více opatrnější a volí vlastně pomalejší postup a jsou si víc vědomi těch rizik a většina epidemiologů a expertů se spíše kloní k tomu opatrnějšímu demokratickému táboru, ale to vlastně republikánům ani prezidentu Trumpovi nijak jako nebrání v tom prosazovat to rychlejší otevření, které samozřejmě pro ekonomiku by bylo mnohem lepší, pokud by ...

Jakub ŽELEZNÝ, moderátor

Logičtější samozřejmě.

Kryštof KOZÁK, katedra severoamerických studií, Institut mezinárodních studií **FSV UK**

No, pokud by to nevedlo k té druhé vlně.

Jakub ŽELEZNÝ, moderátor

Druhá věc ovšem, že Spojené státy jsou v tuto chvíli zdaleka nejzasaženější zemí na světě, přes 80 000 lidí zemřelo. Zase moje otázka, jestli se tohle přece jenom do popularity prezidenta nakonec ve výsledku nemůže nějakým způsobem obrazit?

Jefim FIŠTEJN, komentátor, publicista

Zase máme co dělat s takzvanou záludnou statistikou, jak to měřit? Absolutním čísly? V tom případě jeden slavík, jeden velbloud, to je samozřejmě jednotka, 1 jednotka, ale v Americe je, dejme tomu, počet nakažených nebo počet úmrtí na 1 000 000 obyvatel zdaleka nejnižší ze všech zasažených zemí a je na druhém místě po Německu okamžitě, takže zase musíme, musíme snažit se o určitou objektivitu. Proč najednou Republikánská strana zaujímá liberálnější postoj v ekonomické otázce než demokraté? Není v tom určitý paradox? No přece proto, že Amerika je skutečná federace a zdravotnictví je v kompetenci místních governors, místních guvernérů, místní správy, samosprávy státní, takže samozřejmě, že v jejich zájmu je prosadit zdravě lidi do popředí a naopak celostátně ekonomiku, za kterou odpovídá federální vláda, zatlačit do pozadí, proto mnozí, mnozí obviňují demokraty z toho, že chtějí, že sledují zásadě, čím hůř, tím líp. Čím hůř na tom bude ekonomika, tím více budou mít šanci připsat to Trumpovi.

Jakub ŽELEZNÝ, moderátor

No je logické, že demokraté a republikáni teď budou vzájemně na sobě hledat před volbami, co, co možná nejhoršího. Poslední věc ještě k prezidentu Trumpovi a ke koronaviru. Personální vedení Bílého domu se rozhodlo, že i zaměstnanci toho západního křídla i ochránci prezidenta budou nosit roušky, navíc 11 ochránců je nakaženo, jsou známy případy dalších, například prezidentův osobní asistent, který se stará přímo jaksí o jeho osobní komfort. Nařízení platí pro všechny tedy nosit roušky s výjimkou prezidenta Trumpa. Nevím je to, je to symbolická věc, jak vy se k tomu stavíte, pánové? Prosim o stručnou odpověď.

Kryštof KOZÁK, katedra severoamerických studií, Institut mezinárodních studií **FSV UK**

Tak já si myslím, že to nějakým způsobem docela dobře dokresluje to Trumpovo prezidentství. On přesně sám, sám prezident Trump se k tomu vyjádřil, že jako necítí nějakým způsobem tu potřebu roušku nosit a já bych to, jako mně to nějakým způsobem zapadá do celkového toho kontextu toho jakoby egoistického velikášství.

Jakub ŽELEZNÝ, moderátor

Zase si dokázal spočítat, že u jeho elektorátu mu to nijak neubere, jestli chápu správně, kam míříte plus minus?

Kryštof KOZÁK, katedra severoamerických studií, Institut mezinárodních studií **FSV UK**

No u jeho elektorátu mu to těžko, mu to těžko něco bere.

Jakub ŽELEZNÝ, moderátor

Pane Fištejne, prosím vás o komentář k této, byť uznávám velmi symbolické věci.

Jefim FIŠTEJN, komentátor, publicista

Já naprosto souhlasím s tím, že u jeho elektorátu mu to sotva může něco ubrat vzhledem k tomu, že o tom, zda nosí nebo nenosí roušku jeho soupeř, nevíme vůbec nic. My nevíme, jak se chová situaci koronavirové epidemie jeho soupeř Joe Biden, takže v tomhle smyslu jeho velice okatá, jak bych řekl dokonce divadelní tak trochu póza, že tu roušku nemá na sobě, mu rozhodně nemůže uškodit, prostě dělá ze sebe frajera, který má blízko k lidu a lid také nemá rád roušky. Kdo, kdo z nás má rád roušku na sobě?

Jakub ŽELEZNÝ, moderátor

Poslední věc, v posledních dnech se objevila samozřejmě v Americe řada přestřelek a jedna z nich zaujala asi každého. Podle prezidenta Trumpa spáchal jeho předchůdce Barack Obama nějaký významný ne úplně specifikovaný zločin. Jenom k tomuto tématu, kdybyste, pane Kozáku, ztratil pár slov.

Kryštof KOZÁK, katedra severoamerických studií, Institut mezinárodních studií **FSV UK**

Tak tam se jedná vlastně o to, o celé to vyšetřování ruského vlivu na na kampaň prezidenta Trumpa.

Jakub ŽELEZNÝ, moderátor

Ano, víme to téma, ale proč, proč myslíte, že teď prezident Trump to řekl tímto myslím, že i směrem k předchůdci z jiné politické strany ne úplně obvyklým, obvyklou dikcí?

Kryštof KOZÁK, katedra severoamerických studií, Institut mezinárodních studií **FSV UK**

Tak vztahy mezi bývalým prezidentem Obamou a prezidentem Trumpem nejsou úplně, úplně vřelé.

Jakub ŽELEZNÝ, moderátor

Ale promiňte, byli jsme častokrát svědky, že i u těch nevřelých vztahů k sobě zachovávali prezident a bývalí prezidenti velký respekt.

Kryštof KOZÁK, katedra severoamerických studií, Institut mezinárodních studií **FSV UK**

Přesně tak, to znamená, že tam je to reakce na to, že vlastně uniklo, uniklo do médií vyjádření prezidenta Obamy, který byl velmi kritický k tomu, jak Donald Trump vlastně tu koronavirovou krizi vede a Donald Trump, aby vlastně odvrátil od toho pozornost, spíš mi to tak připadá, tak vlastně začal se vracet k tomu ruského vyšetřování a k tomu, že Obamova administrativa prý nebo údajně nějakým způsobem se snažila sabotovat, sabotovat tu tu ranou fází Trumpovy administrativy.

Jakub ŽELEZNÝ, moderátor

Jak vy, pane Fištejne, vnímáte tuhle přestřelku dvou amerických prezidentů? Není to zas úplně, myslím, obvyklé takovými slovy se častovat?

Jefim FIŠTEJN, komentátor, publicista

Všechno, čemu jsme svědky teď na americké politické scéně, je méně obvyklé a bude stále více neobvyklé, protože čím blíže bude volební kampaň a volby, tak tím špinavější koulovačku budou předvádět oba, obě rivalizující strany. Jsme, ještě uvidíme dosti záluďných operací z obou stran. Co se týče Obama gate, jak se říká v Americe teď této šarvátky poslední, tak bylo jasné, že Trump bude hledat pro sebe výhodnější pozici, byl sám předmětem dvou vyšetřování impeachmentového typu, to znamená pokusu o sesazení de facto, takže samozřejmě, že chce odpovědět nějakým protiútokem a budeme, jak říkám svědky, ještě špinavějších protiútoků.

Jakub ŽELEZNÝ, moderátor

Určitě o tom mluvit i v České televizi. Pánové, oběma děkuju za vaše komentáře ke komentářům amerického prezidenta Trumpa. Díky a na shledanou.

Kryštof KOZÁK, katedra severoamerických studií, Institut mezinárodních studií **FSV UK**

Díky za pozvání. Na shledanou.

Jefim FIŠTEJN, komentátor, publicista

Rádo se stalo.

Fotograf Jan Saudek dnes slaví narozeniny, kněz Karol Lovaš připravil originální rozhovor

13.5.2020 vecerni-praha.cz str. 00
redakce

Umělecký fotograf Jan Saudek dnes 13. května 2020 slaví své 85. narozeniny. Při té příležitosti vychází jeho originální knižní rozhovor s katolickým

knězem Karolem Lovašem. Nahlédněte do mysli jednoho z mála současných českých umělců, který se proslavil i za hranicemi naší země. Součástí publikace jsou i exkluzivní, dosud nezveřejněná mistrova díla.

„Když jsem sám, tak jsem potácející se stařeček. Ale když vyjdu na veřejnost, nemůžu přece vzdychat jako starý Chaplin: ‚Byl to těžkej život...‘ Tak se napřímím jako starý chromej pes, když jde proti němu fenka. Musím se naježít a tlapat. No, musím. Nemusím. Já chci.“ Jan Saudek

„ Za celý svůj dlouhý a sladký život ani jediná trochu obstojná (má) fotografie nebyla vytvořena pro zisk! Nějakými přesložitými kejklady peníze (které po letech za ty obrázky byly vyplaceny po celém světě) ke mě nedorazily – ale zarytě tvrdím, že je lepší mít fotografie po celém světě a žádné peníze než nemít fotografie nikde a žádné peníze. Ale to sem nepatří. Pojdme si přečíst knihu mého dlouholetého přítele – 20 let nazad byl on oblíbený politický moderátor ve slovenském Rádiu Twist a já byl jeden z jeho hostů – a jak čas šel a šel, Karolko hodil rádio přes palubu, vystudoval teologii a má teď malou farnost v Čechách a taky přednáší žurnalistiku na Karlově univerzitě – zatímco já, umanutě, stále chci ukázat, už několik let, jedno jediné: že my lidé jsme krásní. (Ale on je lepší než já: nejsem slepý).

Můj čas se naplňuje – a když mne tedy požádal o rozhovor, neváhal jsem ani chvíli a šel do toho: po přečtení prvního interview jsem bezpečně poznal, že psát umí. Tady to máte.“ Jan Saudek

Foto ze křtu knihy Jana Saudka: Petr Brodecký

Jan Saudek (*13. 5. 1935) je světově nejproslulejším českým fotografem současnosti s více než 400 samostatnými výstavami po celém světě. Je zastoupen ve všech prestižních světových muzeích a uměleckých galeriích.

Karol Lovaš je slovenský katolický kněz a bývalý politický reportér a moderátor. Kolega z katedry žurnalistiky **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy Jan Pospíšil o něm řekl: „Nevnímá, jestli jde se všemi,

nebo proti všem, protože to pro něj není důležité. On zkrátka jde. A to je na něm to krásné. “ Po knize rozhovorů s posledním šéfem komunistické Státní bezpečnosti Alojzem Lorencem připravil nyní rozhovor s Janem Saudkem. V knize překvapivě odhaluje i teologický význam jeho díla. Samotného fotografa přitom představuje jako filozofa a mystika.

URL| <https://www.vecerni-praha.cz/fotograf-jan-saudek-dnes-slavi-narozneniny-knez-karol-lovas-pripravil-originalni-rozhovor/>

Jan Saudek: Mystik. Fotograf, kterého se dotkl Bůh

13.5.2020 prazskypatriot.cz str. 00 Pražská kultura

TZ, red

Umělecký fotograf Jan Saudek oslaví 13. května 2020 své 85. narozeniny. Při té příležitosti vychází jeho originální knižní rozhovor s katolickým knězem Karolem Lovašem. Nahlédněte do mysli jednoho z mála současných českých umělců, který se proslavil i za hranicemi naší země. Součástí publikace jsou i exkluzivní, dosud nezveřejněná mistrova díla.

„Když jsem sám, tak jsem potácející se stařeček. Ale když vyjdu na veřejnost, nemůžu přece vzdychat jako starej Chaplin: ‚Byl to těžkej život...‘ Tak se napřímím jako starej chromej pes, když jde proti němu fenka. Musím se naježít a tlapat. No, musím. Nemusím. Já chci..“

„Za celý svůj dlouhý a sladký život ani jediná trochu obstojná (má) fotografie nebyla vytvořena pro zisk! Nějakými přesložitými kejky peníze (které po letech za ty obrázky byly vyplacené po celém světě) ke mě nedorazily – ale zarytě tvrdím, že je lepší mít fotografie po celém světě a žádné peníze než nemít fotografie nikde a žádné peníze. Ale to sem nepatří. Pojďme si přečíst knihu mého dlouholetého přítele – 20 let nazad byl on oblíbený politický moderátor ve slovenském Rádiu Twist a já byl jeden z jeho hostů – a jak čas šel a šel, Karolko hodil rádio přes palubu, vystudoval teologii a má teď malou farnost v Čechách a taky přednáší žurnalistiku na Karlově univerzitě – zatímco já, umanutě, stále chci ukázat, už několik let, jedno jediné: že my lidé jsme krásní. (Ale on je lepší než já: nejsem slepý). Můj čas se naplňuje – a když mne tedy požádal o rozhovor, neváhal jsem ani chvíli a šel do toho: po přečtení prvního interview jsem bezpečně poznal, že psát umí. Tady to máte.“

Jan Saudek

Jan Saudek (*13. 5. 1935) je světově nejproslulejším českým fotografem současnosti s více než 400 samostatnými výstavami po celém světě. Je zastoupen ve všech prestižních světových muzeích a uměleckých galeriích.

Karol Lovaš je slovenský katolický kněz a bývalý politický reportér a moderátor. Kolega z katedry žurnalistiky **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy Jan Pospíšil o něm řekl: „Nevnímá, jestli jde se všemi, nebo proti všem, protože to pro něj není důležité. On zkrátka jde. A to je na něm to krásné.“ Po knize rozhovorů s posledním šéfem komunistické Státní bezpečnosti Alojzem Lorencem připravil nyní rozhovor s Janem Saudkem. V knize překvapivě odhaluje i teologický význam jeho díla. Samotného fotografa přitom představuje jako filozofa a mystika.

Knihu si za zvýhodněnou cenu můžete objednat zde: <https://www.knizniklub.cz/knihy/447836-jan-saudek-mystik-fotograf-ktereho-se-dotkl-buh.html>

URL| <https://www.prazskypatriot.cz/jan-saudek-mystik-fotograf-ktereho-se-dotkl-buh/>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
prazskypatriot.cz

KOMENTÁŘ: Migranti a uprchlíci v době koronavirové – Thomas Kulidakis

13.5.2020 novinky.cz str. 00

Thomas Kulidakis

Aktuální varování unijního azylového úřadu, že se do Evropy mohou vydat další migranti a uprchlíci není překvapivé. Zajímavý na něm je vliv, který se přisuzuje šíření koronaviru Covid-19 z hlediska motivace k cestě na starý kontinent.

Jen přes Řecko se letos na území Evropské unie dostalo na deset tisíc migrantů a uprchlíků. Více zde.

Tři čtvrtiny lidí přišly na pěti už teď přeplněných ostrovů v Egejském moři. Po pěti letech migrační krize pravděpodobně nemají ani samotní běženci žádné iluze o nehostinných podmínkách, které v tamních uprchlických táborech panují. Přesto přicházejí i nadále.

Přestávku v migračním tlaku přinesl především duben. V důsledku karanténních opatření odvezly turecké úřady běžence od pozemní hranice s Řeckem a Bulharskem. Turecko neumožnilo pašeráckým člunům odplouvat od jeho břehů. Ještě v březnu přitom Ankara běžence směřovala na cestu do Evropy přes Řecko, nikoliv přes Bulharsko.

Vše až nápadně zavánělo soubojem o ložiska zemního plynu u Kypru, které by Turecko rádo, mezinárodně uznávaná řecká část představovaná Kyperskou republikou mu je ale předat nechce. S podporou Atén, i Evropské unie i Spojených států amerických, jejichž společnost Exxon Mobile má na zkoumání a případnou těžbu ložisek nárok.

Jestliže se ale Turecku podařilo dát do pohybu masy lidí, může to udělat kdykoliv znovu. Však už také oznámilo, že tak učiní a migrantům a uprchlíkům v cestě do Evropy bránit nebude ani po uvolnění protikoronavirových opatření. To jsou základní fakta, na kterých údaje obsažené ve zprávě unijního azylového úřadu nic nemění.

Evropský podpůrný azylový úřad na základě dat unijního výzkumného centra JRC uvádí, že ve zdrojových zemích nelegální migrace hrozí Covid-19 spustit další migrační vlnu směr starý kontinent. V zemích jako Afghánistán, Bangladéš, Demokratická republika Kongo, Eritrea, Somálsko a Sýrie je totiž málo nemocničních lůžek i lékařů.

Navíc například v Demokratické republice Kongo nemá 84 procent domácností přístup k vodě do té míry, aby si lidé mohli mýt ruce. Tedy dodržovat základní hygienu, která v boji proti šíření viru patří k základním metodám. V Súdánu pak například žije na 92 procent městské populace ve slumech, neboli chudinských čtvrtích. Do severní Afriky se také přesunula značná část teroristů z Blízkého a Středního Východu. Terorizují místní a bojují o vliv.

Samotná pandemie může být stěžejní motor pro nelegální migraci. Ta se spouští základním nedostatkem jídla, pití, bezpečí, svobody. Pohání ji války, politický a náboženský útlak. Je pak už poměrně jedno, jestli dotyční jdou za lepším nebo jen za bezpečím. Zdali jsou ekonomičtí migranti, kteří mají jít domů, pokud pro ně není práce nebo uprchlíci s nárokem na azyl, se zjistí většinou až v Evropě, kam je dopraví pašeráci.

Vystudoval politologii a mezinárodní vztahy na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy v Praze. Absolvoval také studium politologie a řečtiny na univerzitách v Řecku.

V komentářích se zaměřuje nejen na českou domácí politiku, Evropskou unii a oblast Balkánu.

Působí jako komentátor Českého rozhlasu Plus a publikuje v odborném tisku. V minulosti spolupracoval na mezinárodních vědeckých projektech Univerzity Karlovy v Praze a byl odborným konzultantem u některých dokumentů.

Více o autorovi

Komentáře autora

Důležité je, že dočasný útlum nelegální migrace byl život v oku bouře, která se zase rozpoutá. Jen od začátku měsíce do Řecka připlulo sedmdesát běženců. Další jsou na cestě a Evropská unie stále nemá účinnou společnou azylovou a migrační politiku. Takovou, která by zaručila lidem s právem na azyl bezpečí, zároveň

ubránila hranice a nenutila se ponižovat uplácením Turecka, Libye a dalších. Nejlepší by ale bylo pomoci zdrojové země budovat tak, že v nich budou chtít lidé zůstat.

URL| <https://www.novinky.cz/komentare/clanek/komentar-migranti-a-uprchlici-v-dobe-koronavirove-thomas-kulidakis-40323832>

Dopady na ekonomiku řeší tři týmy expertů

14.5.2020 Revue Sondy str. 20 Měli byste vědět

ANDREA CERQUEIROVÁ

Dopady koronavirové pandemie na tuzemskou ekonomiku v současné době řeší de facto tři týmy ekonomů – Národní ekonomická rada vlády ČR, expertní skupina při Ústředním krizovém štábu a nezávislý think tank KoroNERV-20. Jak se od sebe liší, co mají společného a k čemu by měly dojít?

Situace způsobená šířením koronavirové infekce a návaznými opatřeními si vyžaduje pomoc ekonomice, potažmo finanční situaci firem a peněženkám lidí, kteří znatelně pocítili zastavení či zbrzdění práce a bez pomoci by se z toho nemuseli zmátořit. Vládě proto pomáhají i ekonomové. Došlo k situaci, kdy existují de facto tři ekonomické poradní orgány – činnost obnovila Národní ekonomická rada vlády ČR (NERV) a nově vznikly jednak expertní skupina při Ústředním krizovém štábu, kterou vede ředitel Centra pro globální hospodářskou politiku při Kolumbijské univerzitě v New Yorku Jan Švejnar, jednak nezávislý think tank KoroNERV-20.

Obnovení činnosti vládní Národní ekonomické rady vlády ČR v dubnu oznámil vicepremiér a ministr průmyslu, obchodu a dopravy Karel Havlíček (ANO), v jehož gesci (za podpory Úřadu vlády a ministerstva průmyslu a obchodu) NERV působí. „NERV bude mít za úkol identifikovat problémy ve fungování ekonomiky veřejného sektoru, konkurenceschopnosti české ekonomiky a připraví doporučení u strategických dokumentů, zejména Hospodářské strategie ČR, založené na dlouho budované vizi Česká republika: Země pro budoucnost,“ uvedl Havlíček.

Pomoci a zmírnit negativní dopady

„Tým se zaměří především na opatření v oblasti podpory podnikatelského prostředí a zaměstnanosti, finančního sektoru a veřejných financí, aby stát byl schopen dostát zajišťování poskytování veřejných statků a současně zmírnit negativní dopady propadu reálné ekonomiky,“ dodal ministr. Úkolem NERVu má být také vyhodnocení funkčnosti záchranných opatření vlády – měl by navrhnout taková opatření, která by následně bylo možné realizovat v souvislosti s přípravou rozpočtu na rok 2021 s výhledem na dva následující roky, tedy až do roku 2023.

V Národní ekonomické radě vlády, kterou jmenoval vládní kabinet, jsou generální ředitel a předseda představenstva České spořitelny Tomáš Salomon, generální ředitel a předseda představenstva Komerční banky Jan Juchelka, hlavní ekonom Generali CEE Holding a bývalý guvernér ČNB Miroslav Singer, prezident Hospodářské komory ČR Vladimír Dlouhý, ředitel Centra pro globální hospodářskou politiku při Kolumbijské univerzitě v New Yorku Jan Švejnar, profesor CERGE-EI a člen Rady pro výzkum, vývoj a inovace Štěpán Jurajda, předseda představenstva a generální ředitel ČEZ Daniel Beneš, člen představenstva Škoda Auto Bohdan Wojnar, ředitel vnějších vztahů Coca-Cola Petr Jonák, nezávislý ekonom a bývalý zástupce České republiky ve Světové bance Miroslav Zámečník, hlavní ekonom Czech Fund Lukáš Kovanda, ekonom ČSOB a vysokoškolský pedagog Tomáš Sedláček, sociolog PAQ Research z **Fakulty sociálních věd** UK Daniel Prokop, zakladatel a generální ředitel Rockaway Capital Jakub Havrlant, předseda dozorčí rady O2 Czech Republic Ladislav Bartoníček a ekonomka Ilona Švihlíková.

Obsazení týmů se částečně prolíná

NERV pod sebou podle slov ministra Havlíčka koncentruje ostatní expertní skupiny v resortech včetně ekonomické pracovní skupiny při Ústředním krizovém štábu. „Taky proto ve vládním NERVu mají být i lidé z těchto skupin, například Jan Švejnar, Štěpán Jurajda či Ilona Švihlíková. Hospodářská politika musí být řízena z jednoho místa, z vlády. Ale bude mít řadu pracovních skupin,“ doplnil vicepremiér.

„Nabízí se velká šance podpořit domácí ekonomiku, malé a střední podniky.

Máme příležitost začít se zbavovat subdodavatelského postavení a stávat se finálními výrobci. ČMKOS loni přišla se studií Šance na přibližování našich mezd vyspělé EU, kde je řada námětů, které se mohou hodit i na dobu, pokoronavirovou‘.

Chceme se k ní s naším týmem odborníků vrátit. Jsem rád, že právě tito naši experti, jako třeba Martin Fassmann, Tomáš Pavelka, Jaroslav Ungerman nebo Ilona Švihlíková, se už objevují v týmech, které mají navrhovat řešení,“ uvedl v rozhovoru, který byl publikován v dubnových Sondách, předseda ČMKOS Josef Středula.

Optimismus lze vyvodit ze slov Jana Švejnara, která coby předseda expertní skupiny při Ústředním krizovém štábu poskytl v rozhovoru pro celostátní noviny Deník: „Jsem přesvědčen, že jakkoli to je pro podnikatele, živnostníky, menší a střední podniky bolestné, dá se to zvládnout. Máme výborný tým, sbíráme zkušenosti z celého světa, používáme komparativní metodu, věřím, že nabídneme účinné scénáře.“ Dále uvedl, že jedna skupina týmu spolupracuje s epidemiology, „neboť primární jsou stále zdravotní otázky“, další skupina se zabývá modelováním ekonomiky podle vývoje epidemie. „Musíme vycházet z co možná nejpřesnějších dat o nákaze, kde se nachází, jak se rozšiřuje, kde jsou její slabá místa. Když bude vláda zdatně pomáhat zaměstnancům a podnikatelům, aby se co nejméně zpřetrhaly jejich ekonomické vazby, restart může být poměrně razantní. Podniky, které jsou jenom v útlumu, se dokážou na nohy postavit rychle, na rozdíl od těch, které zkrachují a musely by začínat od základů,“ dodal mimo jiné pro Deník Jan Švejnar.

Překonat dopady pandemie

V nezávislém tělese KoroNERV-20 působí vedle bývalého guvernéra České národní banky Mojžíra Hampla také rektorka Mendelovy univerzity a předsedkyně Komise pro spravedlivé důchody Danuše Nerudová. Ta v médiích uvedla, že se jedná o neformální iniciativu scházející se prostřednictvím videokonferencí, v níž jsou spojeny osobnosti z ekonomiky, veřejných financí, bankovníctví či školství, které se snaží najít možná řešení k překonání dopadů pandemie na českou společnost a její hospodářství. V tomto think tanku dále působí kupříkladu investor a někdejší kandidát na pražského primátora Petr Stuchlík, ekonom ČSOB a vysokoškolský pedagog Tomáš Sedláček, šéf EGAP Jan Procházka, předsedkyně výboru pro výchovu a vzdělávání pražského zastupitelstva Mariana Čapková, expert na vzdělávání Bohumil Kartous nebo epidemiolog z IKEMu Petr Smejkal.

Jak už bylo zmíněno, někteří ekonomové působí ve dvou skupinách, Tomáš Sedláček dokonce ve všech třech. Ke KoroNERV-20 je kritický publicista a bývalý předseda zelených Matěj Stropnický: „Co se nazývá, širší platformou‘, je ve skutečnosti platforma názorově téměř jednolitá. Jako ve vládním týmu i zde usednou Sedláček nebo Mejstřík, zcela ale chybí odboroví ekonomové, o Švihlíkové ani nemluvě. Název, KoroNERV‘ upomíná na NERV z doby vlády Mirka Topolánka... Jinými slovy, tato platforma bude hájit pouze zájmy byznysu, možná i středního, ale rozhodně hlavně velkého. Tvářit se bude jako platforma, širší‘, v realu bude ale o dost, užší‘,“ uvedl v Deníku Referendum.

Skupinu při Ústředním krizovém štábu naproti tomu považuje za,pravo-středo-levý tým‘.

Při čtení stanovisek a doporučení KoroNERV je ale přece jen znát, že sociální aspekt nechýbí ani tam. Skupina doporučila například okamžitou pomoc ohroženým rodinám s dětmi i formou (ne)podmíněného příjmu. „V případě rozhodnutí o uzavření škol do konce školního roku je třeba okamžitě navrhnout efektivní pomoc ohroženým rodinám. Nejen urychleným vyplácením ošetřovného, ale například poskytnutím (ne)podmíněného příjmu, jenž bude zčásti vázán na investice do vzdělávání,“ stojí v prohlášení.

Ať už to najde odezvu, nebo ne, důležité je každopádně jedno, a sice aby z týmů vzešly recepty, které po nutných opatřeních na ochranu zdraví a životů naplno rozpumpují ekonomiku a důstojné žití.

Cíle, o které by mělo jít, trefně vyjadřují slova ekonomky Ilony Švihlíkové, která do minulého čísla Sond uvedla: „Hlavní je, aby vládní opatření zabránila propadu lidí do chudoby a aby bylo možné zabránit nenávratným škodám na výrobních kapacitách.“

Foto popis|

Schillerová a angličtina? Od března jednala s unijními ministry jen jednou. ,Byla ve sněmovně,‘ zní z úřadu

15.5.2020 irozhlas.cz str. 00 Zprávy z domova
Martin Štorkán

Šéfka resortu financí Alena Schillerová (za ANO) se za poslední dva měsíce zúčastnila jen jednoho ze sedmi jednání ministrů Evropské unie. Na zbylých ji zastupovala náměstkyně Lenka Dupáková. „Standardní způsob,“ řekla serveru iROZHLAS.cz s tím, že ministryně měla jiné povinnosti. Podle médií je ovšem důvodem špatná angličtina političky. Europoslanec Luděk Niedermayer (TOP 09) míní, že neúčast Schillerové může Česko znevýhodnit. To resort odmítá.

Debatu o důvodech neúčasti Aleny Schillerové rozpoutalo tvrzení Hospodářských novin, podle nichž ministryně na jednáních chybí kvůli špatné angličtině.

To šéfka resortu odmítla a informace listu označila za lživé. Ve čtvrtek večer však – po dotazu, který jí v angličtině položila reportérka CNN Prima News – na facebooku přiznala, že má s angličtinou problémy.

„Nejsem nejlepší na světě. Taky jsem o sobě nikdy netvrdila, že mluvím anglicky, jako když bičem mrská. Koneckonců před rokem 89 jsme museli povinně biflovat jiné jazyky. Proto na sobě velmi tvrdě pracuji a poctivě se doučuji,“ napsala.

Na svém profilu na vládním webu však mezi jazykovými dovednostmi uvádí angličtinu, němčinu a ruštinu.

„Pozice Česka zazněla jasně“

Náměstkyně ministerstva pro mezinárodní vztahy Lenka Dupáková na dotaz iROZHLAS.cz odpověděla, že se ministryně zúčastnila jedné konference.

„Během konání dalších se musela ministryně věnovat schvalování klíčových opatření v Poslanecké sněmovně. V těchto případech jsem ji zastupovala já a předem schválená pozice Česka na konferencích zazněla zcela jasně. Evropská agenda se na ministerstvu řeší na denní bázi a jejím hybatelem je právě paní ministryně,“ dodala Dupáková.

Na jednáních se podle ní řešilo zejména nastavení finanční záchranné sítě pro státy eurozóny, nástroje Evropské centrální banky nebo podpora národních schémat na udržení zaměstnanosti, čili témata spojená s řešením koronavirové krize.

„Je v plánu, že se ministryně financí Alena Schillerová zúčastní další videokonference, která je naplánovaná na úterý 19. května,“ řekl serveru iROZHLAS.cz v pátek odpoledne mluvčí resortu Michal Žurovec.

Rozhoduje se o budoucnosti

Podle europoslance a prvního místopředsedy Hospodářského a měnového výboru Evropského parlamentu Ludka Niedermayera z TOP 09 je neúčast ministryně na jednáních zásadním problémem, jelikož se řešily otázky spojené s financováním dopadů koronaviru na evropské ekonomiky a jednalo se rovněž o „příští Evropě“ – podobě rozpočtu sedmadvacítiky v letech 2021 až 2027.

„V únoru jsme byli jednou ze zemí, která byla nespokojena a jednání nakonec skončilo nedohodou. Propuknutí pandemie ale jednání dramaticky změnilo, protože asi všichni chápou, že v současné situaci není možné za

největší problém považovat skutečnost, že jsou některé země o několik procent HDP na hlavu chudší než jiné,“ řekl Niedermayer serveru iROZHLAS.cz.

Zásadní je podle něj rovněž otázka podpory zemí nejvíce postižených pandemií – zda dostanou levnější úvěry, případně budou stejně jako farmáři dostávat granty z evropského rozpočtu.

„O těchto tématech se vede ostrá debata a hlavní roli tam hrají premiéři a ministři financí. Je charakteristické, že naše vláda vůbec neříká, jaké stanovisko zastává. Nejvíce postižené země neakceptují to, že solidarita v Evropské unii se týká jiných programů a na tohle se nevztahuje,“ uvedl místopředseda hospodářského výboru. „Itálie zase říká, že podpora nemůže být jen o tom, že dostane výhodnější úvěry,“ pokračoval.

Jedno z jednání, jichž se měla ministryně účastnit, bylo podle Niedermayera o tom, aby možnost podpory získaly i země mimo eurozónu, tedy i Česko.

Unie se dle europoslance z dopadů opatření učiněných kvůli nemoci covid-19 hospodářsky nedostane, pokud se z nich nevzpamatují všechny země. Unie by tak měla podpořit státy, které by mohly být brzdou „ohřívání“ ekonomiky. „Česko by se mělo aktivně účastnit jednání i kvůli tomu, aby si pohlíželo vlastní pozici. Za mnoho let je to jedna z nejzásadnějších věcí, která se v unii řeší,“ podotkl.

S tím souhlasí i Tomáš Weiss, expert na fungování Evropské unie z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy.

„Angažmá ministra ukazuje, že jde o téma, na němž nám záleží. Pokud se schůzky, kde se řeší otázky daní, rozpočtu nebo eurozóny, nezúčastní ministryně, ale její náměstkyně, je to pro ostatní členské státy a evropské instituce jasný signál, že nám tolik nezáleží na výsledku. A naše případné námitky nebudou brány jako substantivní stanovisko,“ nechal se slyšet.

Připomněl případ exministra vnitra Milana Chovance z ČSSD, který se některých unijních jednání neúčastnil kvůli špatné jazykové vybavenosti. Ta je přitom podle Weisse jednou ze základních schopností, jíž by měl ministr členské země disponovat. O kvalitě angličtiny ministryně Schillerové nechtěl spekulovat.

URL| https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/alena-schillerova-evropska-unie-ministryne-namestkyne-brusel-videokonference_2005151600_sto

Stejná zpráva vyšla také v dalších 4 titulech:

[irozhlas.cz \(Zprávy z domova\)](#), [irozhlas.cz \(Zprávy z domova\)](#), [irozhlas.cz \(Zprávy z domova\)](#), [irozhlas.cz \(Zprávy z domova\)](#)

Jindy spíše váhavá Evropská komise ostře reaguje na verdikt německých soudců. Ve hře je respekt k unijnímu právu

15.5.2020 denikn.cz str. 00 Komentáře

Ivo Šlosarčík

Komentář Iva Šlosarčíka: Soudci minulý týden prohlásili, že Evropská centrální banka dlouhodobě překračuje své pravomoci tím, jaká opatření přijímá v reakci na krizi eurozóny. Kdyby tento rozsudek vydal Soudní dvůr Evropské unie v Lucemburku, byl by to jen další z řady, byť významných, judikátů určujících fungování sedmadvacítky. Málokdo by si toho všiml a zcela jistě by verdikt nevedl ke komentářům o právní revoluci a nutnosti přepsat učebnice evropského práva.

Rozsudek o údajných excesech Evropské centrální banky (ECB) ale nevydali unijní soudci, učinil tak Spolkový ústavní soud v Karlsruhe. Němečtí ústavní soudci tak přímo odmítli rok a půl starý náhled na pravomoci ECB zformulovaný jejich kolegy ze Soudního dvora EU, kteří tak paradoxně učinili v odpovědi na otázku položenou

právě německým ústavním soudem. V Karlsruhe tedy znovu otevřeli otázku, kdo bude konečným arbitrem výkladu práva v Německu, a nepřímo v celé Evropské unii. Nicméně s právní revolucí ani přepisováním učebnic evropského práva to nemusí být tak horké. Záleží na tom, jak se Evropská komise, centrální banka, Berlín a vůbec celá Evropská unie k tomuto problému postaví.

Není to totiž poprvé, co se německý ústavní soud vůči vlivu evropského práva vymezil. V 70. letech odmítal ve Spolkové republice vymáhat evropské právní normy nerespektující německé ústavní standardy lidských práv, na počátku našeho století přiměl německé zákonodárce přepsat zákony uvádějící do praxe eurozatykač.

V nálezech o Maastrichtské a Lisabonské smlouvě ústavní soudci prohlásili, že Německu zůstává konečně slovo při určení klíčových parametrů jeho politického a sociálního systému. V praxi ale Spolkový ústavní soud důležité unijní iniciativy neblokoval, spíše posílal do Bruselu a Lucemburku (ale také do Berlína) upozornění, že je třeba německý ústavní pořádek brát vážně.

Podobně na neochotu respektovat příliš nejasná unijní pravidla před pár roky upozornil dánský nejvyšší soud v otázce věkové diskriminace v zaměstnání nebo český ústavní soud v jednom z mnoha nálezů týkajících se tzv. slovenských důchodů řešících důsledky rozdělení Československa pro některé důchodce žijící v České republice. I tyto soudy tak učinily bez ohledu na skutečnost, že názor dánských nebo českých soudců nesouzněl s výkladem unijního práva podle Soudního dvora EU.

Sporné kroky ECB

Vzkaz z Karlsruhe z minulého týdne se zdá být formulován razantněji a je v celé Unii hlasitěji slyšet; už proto, že jde o názor německého soudu. Nejde ale o vyhlášení války unijnímu právu. Od Evropské centrální banky němečtí ústavní soudci hlavně požadují, aby své nákupy dluhopisů lépe vysvětlovala a obhájila přiměřenost jejich nákupů, byť by tato přiměřenost měla být vykládána německými institucemi, a nikoliv ECB nebo unijním Soudním dvorem.

Chuť německých ústavních soudců kontrolovat chování ECB nepochybně podpořilo rovněž to, jak Unie reagovala na krizi eurozóny. Její kroky měly podobu jen těžko předvídatelného a nepřiliš elegantního institucionálního kutilství pohybuujícího se často na hraně unijního práva.

Přečtěte si také Soros: Verdikt německého soudu může znamenat konec Evropské unie, jak ji známe

Německo sice dominovalo jednání Evropské rady nebo ministrů financí eurozóny, ale již nikoliv při rozhodování ECB. Centrální banka eurozóny nejdříve vyzkoušela tradičnější nástroje, pak se ale odhodlala i k méně ortodoxním krokům, a to včetně masivního nákupu vládních dluhopisů. Zároveň ústy svého tehdejšího prezidenta nejen unijním zemím vzkázala, že učiní (být v limitech unijních smluv a svého mandátu) vše potřebné pro zachování eurozóny... a že to podle jejího názoru bude stačit.

Na dluhopisové kauze německého ústavního soudu je v současnosti asi nejzajímavější reakce Evropské komise. Ta je jako „strážkyně smluv“ oprávněná žalovat unijní země u Soudního dvora EU i za relativně marginální porušení unijního právního pořádku. Zároveň ale Evropská komise projevovala v minulosti tendenci spory s vrcholnými soudy unijních států spíše „vysedět“ než dát podnět k přímé konfrontaci unijních a národních soudů.

Rychlá reakce Evropské komise

Ted' ale Evropská komise pohrozila ústy své předsedkyně Ursuly von der Leyenové žalobou téměř okamžitě. Komise rovněž do Karlsruhe vzkázala, že se na principu přednosti unijního práva novým rozsudkem ústavního soudu nic nemění a že i nadále považuje názor unijního Soudního dvora závazný pro všechny soudy v Evropské unii.

Za rychlou reakcí Evropské komise může být skutečná obava z destabilizujícího dopadu rozsudku na chování ECB. Tuto obavu by ale mohla zmírnit lhůta, kterou němečtí soudci poskytli bance na to, aby vysvětlila

přiměřenost svých operací. Bezprostřední dopady rozsudku na stabilitu unijních zemí oslabuje rovněž poznámka ústavního soudu, že jeho rozhodnutí nezpochybňuje plány na stamiliardové nákupy dluhopisů, které ECB učinila v reakci na koronavirovou pandemii.

Motivací k rychlé reakci mohla být rovněž snaha von der Leyenové, bývalé ministryně německé vlády, demonstrovat, že coby nová předsedkyně Evropské komise žádnému unijnímu státu nenadržuje.

Přečtěte si také Čelíme řetězové reakci, budoucnost se bude lišit od všeho, co jsme kdy zažili, říká britský historik

Nejpravděpodobněji ale jde o obecnější strach z toho, že verdikt německého soudu sníží respekt k unijnímu právu. Opatření členských zemí během koronavirové krize posílila v této mimořádné situaci jejich ochotu dočasně unijní pravidla ignorovat. Jako by se opět v EU vynořil argument německého právníka a politického teoretika Carla Schmitta o tom, že suverénem je ten, kdo rozhoduje o výjimce z fungování standardního ústavněprávního režimu a kdo dokáže přepnout fungování státu z běžného do mimořádného režimu.

Evropská komise tomuto „vypínání“ unijního práva příliš neodporovala (snad s výjimkou pravidel pro obchod uvnitř EU, kde se tradičně cítí silná v kramflecích), pravděpodobně proto, aby nebyla označena za příčinu možné eskalace krize.

Aby si členské státy nezvykly...

V současnosti se Komise může obávat toho, že si státy zvyknou na „vypínání“ evropského práva i v pokoronavirovém období. Navíc právě teď vede před Soudním dvorem EU několik řízení, ve kterých se pustila na relativně neprobádaný terén vlivu unijního práva na strukturální prvky soudnictví unijních zemí.

Ostrá reakce Evropské komise na rozsudek německého ústavního soudu proto může pramenit z obavy, že by se unijní země mohly asertivitou německých ústavních soudců inspirovat. A tato inspirace by se nemusela – jak je patrné z německého příkladu – zastavit u jejich ústavních soudů, ale mohla by začít využívat i exekutivy jako štítu před nepříjemnými dopady unijního práva na politické rozhodování národních reprezentací.

Přečtěte si také Nezbytná pro udržení míru. Slova, z nichž se zrodila dnešní EU. Před 70 lety začala evropská integrace

Možnost, že by ústavní soudci odmítli akceptovat rozhodnutí Soudního dvora Evropské unie, je přirovnávána k hrozbě využití jaderné zbraně. Zatím se nedá říct, zda německý ústavní soud svou jadernou zbraň skutečně počátkem května použil, ale i tak lze přirovnat první reakci Evropské komise ke snaze zabránit proliferaci „jaderných zbraní“ do jiných států EU. Problém nicméně zůstává, že alespoň teoreticky všechny unijní země touto zbraní (nebo alespoň plány na její sestavení) disponují.

K dlouhému seznamu úkolů Evropské komise v roce 2020 se tak přidala nutnost politicky rozhodnout, zda jít do soudního konfliktu se Spolkovou republikou (při vědomí, že žalován nemůže být přímo německý ústavní soud, ale pouze celý stát), vyčkat s formálními procesními kroky na výsledky dialogu mezi evropskými a německými centrálními bankéři (při vědomí, že takový dialog by sám o sobě podpořil legitimitu názoru ústavního soudu), anebo do řešení zapojit Evropskou radu (při vědomí, že Evropská rada nemusí být nutností problém řešit vůbec nadšená).

Příští měsíce tak budou zajímavé nejen kvůli debatě o integritě unijního práva, ale zejména kvůli vymezování vlivu stále relativně nové Evropské komise na podobu evropské integrace.

Autor je právník a vysokoškolský pedagog. Je profesorem evropských integračních studií, držitelem titulu Jean Monnet Chair pro obor práva EU a pro obor Evropská politika a správa. Působí na Institutu mezinárodních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy, kde se zabývá zejména právními a institucionálními otázkami evropské integrace, srovnávacím ústavním právem a europeizací politických, správních a soudních struktur unijních států.

V rubrice komentáře dáváme prostor různým úhlům pohledu, které nemusí vyjadřovat stanovisko redakce.

URL| <https://denikn.cz/360282/jindy-spise-vahava-evropska-komise-ostre-reaguje-na-verdikt-nemeckych-soudcu-ve-hre-je-respekt-k-unijnimu-pravu/>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
denikn.cz (Komentáře)

Z kontrol nákupů nemám naprosto žádné obavy

15.5.2020 Prostějovský deník str. 12 Páteční rozhovor

Kateřina Perknerová

ADAM VOJTĚCH:

Ministr zdravotnictví Adam Vojtěch (za ANO) byl v posledních týdnech jedním z nejviditelnějších členů Babišovy vlády. A také nejkritizovanějších. Za nedostatek pomůcek, rozporné výroky, špatnou komunikaci. Opozice žádala jeho odvolání. Před ukončením stavu nouze se ale o jeho rezignaci už nemluví. Možná proto, že právě lidé spadající pod jeho resort – lékaři, zdravotní sestry a nemocniční personál – zvládli pandemii vůbec nejlépe.

* Za dva dny končí v České republice nouzový stav. Co to pro váš resort znamená?

Nic zásadního, protože jsme připraveni pokračovat v opatřeních, která můžeme činit i po nouzovém stavu. Některé věci ale samozřejmě končí, například možnost ukládat pracovní povinnost studentům zdravotnických škol. Klíčové omezení, jako je regulace volného pohybu nebo maloobchodu, už navíc byla rozvolněna. Poslední vlna přijde 25. května, a pokud se nestane nic zásadního, budeme prakticky ve velmi podobné situaci, jaká byla před krizí.

* Znamená to, že od 17. do 25. května, respektive do přijetí speciálního epidemického zákona se budete řídit platnou normou o ochraně veřejného zdraví?

Ano, protože většinu toho, co bychom ještě eventuálně potřebovali omezit, můžeme regulovat podle stávajícího zákona. Jde například o vnitřní prostory restaurací nebo ubytovací služby. Tyto kompetence jsou přímo vyjmenovány v zákoně o ochraně veřejného zdraví a nepředstavují extenzivní zásah do základních lidských práv a svobod občanů, což nám vyčítal první rozsudek Městského soudu v Praze. Období do 25. května tedy můžeme v případě potřeby překlenout mimořádnými opatřeními ministra zdravotnictví a pak už zůstane v platnosti jen omezení hromadných akcí s účastí několika tisíc lidí.

* Proč tedy potřebujete přijímat speciální normu, když vám může dobře posloužit současná legislativa? Je její zpřesnění například ohledně provozu bazénů, wellness center i kadeřnictví tak zásadní?

Speciální zákon by měl být časově omezený do konce letošního roku a řešil by jen pandemii covid-19. Navrhujeme v něm i pojistku v podobě souhlasu vlády s každým opatřením ministra zdravotnictví. Potřebujeme ho proto, že nemůžeme vyloučit zhoršení epidemiologické situace a nutnost lokálních restriktivních opatření. V tomto směru musíme zpřesnit některé kompetence. Kromě toho ministerstva vnitra a zdravotnictví dostala úkol připravit komplexní revizi krizové legislativy, konkrétně ústavního zákona o bezpečnosti. Musíme být připraveni na situace, jako byla pandemie koronaviru.

* Zmíněný předpis ovšem musí schválit ústavní většina obou komor, což u speciálního epidemického zákona není třeba. Ten budete chtít přijmout ještě ve stavu legislativní nouze?

Ve sněmovně není vůle projednávat ho v legislativní nouzi. Většina klubů se kloní k tomu, že by měl být projednán ve standardním režimu při maximálně možném zkrácení lhůt. Nemáme potřebu tlačit to na sílu, u takové předlohy by měl být nějaký základní politický konsenzus. Myslím, že je reálné, aby byl schválen v řádu několika týdnů a v červenci byl účinný.

* Tuzemská čísla o vývoji pandemie jsou optimistická, denně přibývá jen několik nakažených lidí, ale ze zahraničí přicházejí varovné signály. Nová ohniska se objevila v Jižní Koreji, ale i v sousedním Německu. Neobáváte se toho?

Samozřejmě to pečlivě sledujeme a vyhodnocujeme. Pro nás je to jisté varování, že nemáme vyhráno, byť v ČR se situace v čase dramaticky lepší nejen v počtech infikovaných pacientů, ale hlavně těch hospitalizovaných. Za největší úspěch ministerstva zdravotnictví i svůj považuji, že se nám podařilo ochránit naše nemocnice, které nekolabovaly pod náporom pacientů jako v jiných zemích. Situace v zahraničí je kolísavá, často stačí jeden infikovaný člověk, který může nákazu roznést, jako se to stalo v Soulu. Proto musíme mít nástroje, kterými to můžeme potlačit, především chytrou karanténu. Díky moderním technologiím jsme schopni co nejrychleji identifikovat potenciální rizikové kontakty infikovaného člověka a okamžitě je umisťovat do karantény, aby se nákaza nešířila.

* Má projekt chytré karantény už vychytané mouchy a jede naplno?

Už je naplno spuštěn v rámci všech 14 krajských hygienických stanic, byť díky tomu, že máme velmi malý počet nově nakažených pacientů, není nyní masivně využíván. Je ale připraven pro případnou další vlnu, kdy se chceme vyhnout plošným opatřením a vypínání ekonomiky. Moderní technologie nám umožní řešit lokální ohniska, jako je aktuálně Chebsko či před časem Domažlicko a Ostravsko.

* Dávají vám lidé beze všeho souhlas ke sledování svých kontaktů pomocí mobilů či kreditních karet?

Aktuálně je to kolem padesáti procent lidí, kteří souhlasí s tím, aby jejich data byla využita. Věřím ale tomu, že až se projekt stabilizuje a občané se přesvědčí, že k žádnému zneužívání osobních údajů nedochází a je to ve prospěch nás všech, počet souhlasů se zvýší.

* Pandemie do určité míry také ukázala, jak lidé věří svým představitelům, protože bez toho by se řada opatření těžko naplnila. Podle průzkumu akademiků z Karlovy a Masarykovy univerzity důvěra Čechů v systém zdravotní péče stoupla až na 80 procent, vládní kroky oceňuje 54 procent respondentů a vládě věří třetina občanů, zatímco před třemi roky jen pětina. Co tomu říkáte?

Myslím, že česká vláda situaci zvládla a na konci se vždy počítají hospitalizovaní pacienti. Objektivně jsme na tom z tohoto hlediska dobře, země jako USA, Velká Británie nebo Itálie měly mnohem větší problémy především s přetíženými nemocnicemi. Bezesporu i my jsme udělali několik chyb, došlo ke komunikačním šumům. Bylo by ale bláhové si myslet, že vše proběhne zcela hladce v poměrech, v nichž se nikdo v moderní historii ještě neocítl. Vše pro nás bylo poprvé. Průběžná pozitivní čísla jsou ale nezpochybnitelná.

* Od 25. května se roušky budou muset nosit jen v hromadné dopravě a vnitřních společných prostorech. Rozhodli jste se k tomuto kroku hlavně z politických důvodů, protože zakrývání obličejů na ulici byste v letních měsících neobhájili, byť podmínka dvoumetrových rozestupů působí spíš komicky?

Bezpochyby nejsme hlší a slepí k průběhu společenské diskuze. Chápeme, že pro řadu lidí jsou roušky výrazně zatěžující. Na druhou stranu jsem přesvědčen, že jejich okamžité zavedení bylo jedním z opatření, jež výrazně přispělo k utlumení epidemie. Vzhledem k dobrému vývoji jsem nyní požádal epidemiology o vyjádření a skupina pod vedením pana docenta Maďara došla k závěru, že toto opatření není nutné držet i v létě. Čili zdaleka nejen z politických důvodů jsme venkovní odložení roušek zařadili do poslední vlny rozvolňování.

* Jste právník, takže ve věcech odborně zdravotnických laik. Jak obtížné pro vás bylo čelit těžkým epidemiologickým vahám, jimiž jsou profesor Prymula či docent Maďar, kteří byli vždy spíše zastánci přísných restrikcí a pomalého uvolňování?

V ministerském týmu je řada erudovaných epidemiologů, ale nejsou to lidé zaslepení. Určitě vnímají společenský kontext a nutnost vyvažování zdravotních a ekonomických zájmů. Česká republika musí fungovat i za doby pandemie. Primárně jsme samozřejmě chránili životy a zdraví občanů, bezproblémový chod nemocnic, ale zároveň jsme připravovali uvolňování, aby se země neocitla v kleštích a nepřestala ekonomicky dýchat. Debata vždy byla racionální.

* Nejsem si tím vnímáním kontextu úplně jistá. Všichni si pamatujeme na větu vašeho náměstka Romana Prymuly, že hranice budou uzavřené dva roky. Mimochodem šlo o výrok protiprávní, neboť Ústavní soud posléze vydal verdikt, že vláda má právo omezit pohyb občanů uvnitř státu, nikoli ho zavřít navenek.

Situace se pochopitelně mění a na začátku března jsme netušili, jak to bude vypadat v květnu, jestli tu nebudeme mít tisíce nových pacientů denně. I výroky se vyvíjejí v čase. Omezení na hranicích by určitě neměla platit příliš dlouhou dobu, ale zdůrazňuji, že úplně nepropustné nebyly nikdy. Teď už lidé mohou volně cestovat, ale musejí se prokázat negativním testem na covid-19, případně jít po návratu do karantény. To je podle mě pochopitelné pravidlo.

* Pro letní dovolené ale nepředstavitelné.

To je pravda. Tam musí jít o postupný proces. Nyní probíhají bilaterální jednání s konkrétními zeměmi, kde je epidemiologická situace poměrně klidná. Jsou to Slovensko, Rakousko, Chorvatsko či Řecko. Nejde přitom jen o nás, ale i o podmínky cílových zemí.

* Nebudete jako ministr zdravotnictví spíše šlapat na brzdu, protože když se lidé masově rozcestují, mohou do republiky nákazu opět zavléct?

Právě proto mluvím o postupném rozvolňování a dvoustranných dohodách. Plošné zrušení testů na covid-19 při příjezdu do republiky si nyní nedovedu představit. Bez jakýchkoli podmínek a omezení se letos v létě asi cestovat nebude.

* Koronavirová krize bude mít pro vás i další dohry. Čekají vás soudní bitvy, ale také různé vyšetřovací komise či prověrky. Chystá se na vás Nejvyšší kontrolní úřad, jehož prezident Miloslav Kala uvedl, že zatímco jedno ministerstvo (vnitřní) nakoupilo respirátor typu FFP2 za 34 korun, jiné (zdravotnictví) za 636 korun. „Děje se tu něco nesprávného,“ dodal. Čeho jste se dopustili?

Určitě ničeho nesprávného. Tento výrok mě mrzí, protože vychází z mediálních spekulací. Je třeba se podívat, kolik ochranných prostředků a v jakém čase ministerstvo zdravotnictví nakoupilo. Celkově jsme pro naše zdravotníky pořídili kolem 70 milionů ochranných pomůcek. Slova pana Kaly se vztahují k úplně prvnímu dodávce, kdy v ČR nebyly prakticky žádné respirátory, tedy před zahájením dovozu z Číny. Šlo o krizovou situaci, byli jsme pod obrovským tlakem nemocnic a hrozilo, že by se nákaza mohla rozšířit po infekčních klinikách. Ceny respirátorů tehdy byly velmi vysoké, ale na to jsme nemohli brát ohled. Šlo o životy.

* Z kontrol a šetření tedy obavy nemáte?

Naprostě žádné. Ministerstvo zdravotnictví prakticky přes noc vytvořilo nákupní tým a plnilo úkoly z vlády. Jediný náš zájem byl ochránit životy a zdraví lékařů a sester, abychom nečelili situaci jako v Itálii. Tomu jsme zabránili.

* Když zmiňujete ochranu zdravotníků, tak právě v těchto dnech vyšla najevo kauza firmy LA Factory, od níž jste nakoupili prostředky za půl miliardy korun. Její masky přitom prý nesplňovaly kvalitativní parametry. Jak to bylo?

Bohužel média někdy pracují s neověřenými informacemi a dělají nesprávné závěry. To je i tento případ. S certifikáty byly jisté problémy, ale na základě doporučení Evropské komise se dají řešit tak, že dodavatelská firma dostane výjimku od České obchodní inspekce a pak může legálně distribuovat daný materiál na území EU, tedy i v České republice. V tomto případě je tedy všechno v pořádku. Celkem jsme zmíněné firmě zaplatili asi 431 milionů korun. A to jen za dodávky, které jsme si otestovali a kvalita vyšla dobře, jednou jsme i zboží vrátili. Mrzí mě, že různí politici mají k nákupům příkré soudy, ale přitom se vyjadřují bez znalostí věci. Já ty detaily znám, a proto se kontrol nebojím. Přeji si, aby Nejvyšší kontrolní úřad vše nezávisle prověřil, ale nemyslím si, že je zapotřebí vytvářet nějakou sněmovní vyšetřovací komisi, kterou by opozice využívala jen pro předvolební kampaň. To by věci neprospělo.

* Není to jen opozice, kdo upozorňuje na podezřelé nákupy od firem v exekuci nebo s adresami na obecních úřadech a do té doby nečinných. Transparency International varuje i před vládním návrhem novely zákona o veřejných zakázkách. Tu jste chtěli sněmovnou protlačit v legislativní nouzi, abyste mohli jakékoli výrobky nakupovat od dodavatelů v likvidaci, v insolvenční, pravomocně odsouzených a s nejasnou vlastnickou strukturou. Neotevíráte dveře korupci a neprůhledným nákupům?

Nikoliv. Novela pouze urychluje proces zadávání zakázky, nejde o navýšení ceny nebo snížení kvality. Jen připomínám, že ministerstvo zdravotnictví centrální nákupy už ukončilo a dál to bude na nemocnicích a poskytovatelích.

* Půjde o dodávky bez výběrového řízení, kdy nemusí být znám skutečný majitel ani jeho finanční situace.

To ano, budou to jednacím řízením bez uveřejnění, ale to už dnes zákon umožňuje. Ten proces vždy musí být transparentní, ceny i dodavatelé musejí být známi. Jde o jeho zjednodušení, nikoli předražení. Dnes už se trh stabilizoval a není důvod nakupovat za vyšší ceny kvůli akutnímu nedostatku pomůcek.

* Poslanec STAN Petr Gazdík upozornil, že vláda dává přednost zahraničním dodavatelům před českými, kteří už jsou nyní schopni zabezpečit milionové dodávky. Jak to například vypadá s plicním ventilátorem CoroVent, na jehož vývoj a výrobu česká firma od lidí vybrala 15 milionů korun? Už jí prý chybí jediné razítko z vašeho ministerstva, které měla získat 27. dubna. Dali jste jí ho?

Nejprve musím odmítnout kritiku pana poslance. My od začátku spolupracujeme s českými výrobci a vývojáři, je jich asi dvacet, a také s distributory. Až na výjimky jsme zboží dováželi přes české firmy. Co se týče ventilátorů CoroVent, proces certifikace stále probíhá. Nejde o to, že bychom tento český výrobek nechťeli podporovat, ale jde o sofistikovaný přístroj, kde se musí obzvláště dbát na bezpečnost. Pokud budou všechny zkoušky úspěšné, nevidím v tom posledním razítku problém.

* Řekl jste, že vaše ministerstvo ukončilo centrální nákupy. Týká se to i objednávky ochranných prostředků do Správy státních hmotných rezerv, kde bylo na začátku krize asi 10 tisíc respirátorů?

Je třeba říct, že tento počet ochranných prostředků tam byl od dob paní ministryně Emmerové, tedy zhruba patnáct let. Žádný ministr z jakékoliv politické strany ho nezměnil, protože větší potřebě nic nenasměřovalo. Jedno z poučení této krize je, že musíme navýšit rezervy. My budeme dávat požadavky, ale nakupovat bude Správa státních hmotných rezerv. Bavíme se o milionech kusů ochranných prostředků.

* Zmínil jste poučení. Bude po koronaviru české zdravotnictví, které krizi zvládlo bravurně, bohatší, modernější, digitalizovanější?

Bezesporu bude lépe připravené, ať už by šlo o druhou vlnu této pandemie, nebo o jiný typ viru. Určitě se posune v oblasti elektronizace. V té jsme už první velký krok udělali. V minulosti vyvolávalo velké diskuse a kritiku ze strany České lékařské komory zavedení e-receptu. Ukázalo se, že je to skvělý nástroj v situacích, kdy pacient nemůže osobně do ordinace. Teď už ho máme na 100 procent léků, takže doufám, že bude využíván plošně. Možnost sdílet data na dálku a obecně digitalizace se doufám promění v realitu.

* Dalším hitem je virtuální ordinace. Díky telemedicině by spousta pacientů nemusela osobně navštívit lékaře a promrhat hodiny v čekárnách. Spatřujete v tom budoucnost?

Takových projektů bude jistě přibývat. V řadě případů skutečně není nutné fyzicky navštívit lékaře, pro první kontakt stačí videokonzultace na dálku. Pro mnoho lidí to může být komfortní varianta řešení zdravotních problémů. Telemedicina je určitě správnou cestou.

* Premiér Babiš uvedl, že pandemie odhalila jasné priority pro správu země, jimiž jsou potraviny, voda a zdravotnictví. Do něj chce podle svých slov dát tolik peněz, kolik bude třeba. O kolik si řeknete?

Parlament už na můj návrh schválil zvýšení plateb za státní pojištěnce o 500 korun od 1. června, což znamená 20 miliard korun navíc. Jde o historicky nejvyšší nárůst prostředků ze státního rozpočtu. V příštím roce to bude dalších 50 miliard. Vláda tím ukazuje, že zdravotnictví je reálně nejvyšší prioritou, a jsem přesvědčen, že tyto finance povedou k jeho větší stabilizaci.

* Včetně rekonstrukce zastaralých budov fakultních nemocnic?

Přesně tak. Investice jsou naprosto zásadní. Potřebujeme zlepšit prostředí nemocnic, aby odpovídalo 21. století jak pro zaměstnance, tak pro pacienty. To vše připravujeme v rámci Národního investičního plánu.

* Bude třesinkou na dortu úspěšného zvládnutí pandemie celosvětový úspěch v podobě české vakcíny na covid-19?

Musím říct, že mě mrzí vyhocené debaty vědců na toto téma. Je-li tady tým lidí z těžko zpochybnitelných organizací, jako jsou IKEM, Ústav hematologie a krevní transfuze nebo Státní zdravotní ústav, který se o vývoj vakcíny chce pokusit, nevidím důvod, proč mu v tom a priori bránit. To ovšem nevylučuje širší spolupráci vědecké obce, myslím, že jde o národní zájem. Setkám se s odpůrci tohoto projektu a budu se snažit najít společnou cestu. Nechápu, proč by se Česká republika nemohla pokusit o to, o čem se snaží 90 týmů ve světě, které na vakcíně pracují, a být v tomto směru soběstačná.

KDO JE ADAM VOJTĚCH - Narodil se 2. října 1986 v Českých Budějovicích. - Vystudoval Právnickou fakultu Univerzity Karlovy a na téže vysoké škole mediální studia na **Fakultě sociálních věd**. - V letech 2013 až 2014 působil jako právník společnosti MAFRA, v červnu 2014 se stal tajemníkem na Ministerstvu financí ČR, jemuž šéfoval Andrej Babiš. V září 2016 ho vláda jmenovala členem správní rady Všeobecné zdravotní pojišťovny. - V letech 2012 až 2018 byl členem ODS. V roce 2017 úspěšně kandidoval do sněmovny za hnutí ANO. - Ministrem zdravotnictví byl v první i druhé vládě Andreje Babiše, tedy od 13. prosince 2017. - Od dětství se věnuje hudbě a zpěvu. V roce 2005 se účastnil soutěže SuperStar. Několik let zpíval v českobudějovickém swingovém orchestru Metroklub Big Band.

„Myslím, že je reálné, aby byl speciální epidemický zákon schválen v řádu několika týdnů a v červenci byl účinný.“

„Naše zdravotnictví bude bezesporu lépe připravené, ať už by šlo o druhou vlnu této pandemie nebo o jiný typ viru.“

O autorovi | Kateřina Perknerová, redaktorka centrální redakce Deníku

Foto autor | 3 x foto: Deník/Martin Divíšek

Region | Střední Morava

Stejná zpráva vyšla také v dalších 7 titulech:

Kroměřížský deník (*Páteční rozhovor, str. 12*), Olomoucký deník (*Páteční rozhovor, str. 12*), Přerovský a hranický deník (*Páteční rozhovor, str. 12*), Slovácký deník (*Páteční rozhovor, str. 12*), Šumperský a jesenický

deník (*Páteční rozhovor, str. 12*), Valašský deník (*Páteční rozhovor, str. 12*), Zlínský deník (*Páteční rozhovor, str. 12*)

ADAM VOJTĚCH: Z kontrol nákupů nemám naprosto žádné obavy

15.5.2020 Frýdecko-místecký a třinecký deník str. 12 Páteční rozhovor

Kateřina Perknerová

Ministr zdravotnictví Adam Vojtěch (za ANO) byl v posledních týdnech jedním z nejviditelnějších členů Babišovy vlády. A také nejkritizovanějších. Za nedostatek pomůcek, rozporné výroky, špatnou komunikaci. Opozice žádala jeho odvolání. Před ukončením stavu nouze se ale o jeho rezignaci už nemluví. Možná proto, že právě lidé spadající pod jeho resort – lékaři, zdravotní sestry a nemocniční personál – zvládli pandemii vůbec nejlépe.

* Za dva dny končí v České republice nouzový stav. Co to pro váš resort znamená?

Nic zásadního, protože jsme připraveni pokračovat v opatřeních, která můžeme činit i po nouzovém stavu. Některé věci ale samozřejmě končí, například možnost ukládat pracovní povinnost studentům zdravotnických škol. Klíčové omezení, jako je regulace volného pohybu nebo maloobchodu, už navíc byla rozvolněna. Poslední vlna přijde 25. května, a pokud se nestane nic zásadního, budeme prakticky ve velmi podobné situaci, jaká byla před krizí.

* Znamená to, že od 17. do 25. května, respektive do přijetí speciálního epidemického zákona se budete řídit platnou normou o ochraně veřejného zdraví?

Ano, protože většinu toho, co bychom ještě eventuálně potřebovali omezit, můžeme regulovat podle stávajícího zákona. Jde například o vnitřní prostory restaurací nebo ubytovací služby. Tyto kompetence jsou přímo vyjmenovány v zákoně o ochraně veřejného zdraví a nepředstavují extenzivní zásah do základních lidských práv a svobod občanů, což nám vyčítal první rozsudek Městského soudu v Praze. Období do 25. května tedy můžeme v případě potřeby překlenout mimořádnými opatřeními ministra zdravotnictví a pak už zůstane v platnosti jen omezení hromadných akcí s účastí několika tisíc lidí.

* Proč tedy potřebujete přijímat speciální normu, když vám může dobře posloužit současná legislativa? Je její zpřesnění například ohledně provozu bazénů, wellness center i kadeřnictví tak zásadní?

Speciální zákon by měl být časově omezený do konce letošního roku a řešil by jen pandemii covid-19. Navrhujeme v něm i pojistku v podobě souhlasu vlády s každým opatřením ministra zdravotnictví. Potřebujeme ho proto, že nemůžeme vyloučit zhoršení epidemiologické situace a nutnost lokálních restriktivních opatření. V tomto směru musíme zpřesnit některé kompetence. Kromě toho ministerstva vnitra a zdravotnictví dostala úkol připravit komplexní revizi krizové legislativy, konkrétně ústavního zákona o bezpečnosti. Musíme být připraveni na situace, jako byla pandemie koronaviru.

* Zmíněný předpis ovšem musí schválit ústavní většina obou komor, což u speciálního epidemického zákona není třeba. Ten budete chtít přijmout ještě ve stavu legislativní nouze?

Ve sněmovně není vůle projednávat ho v legislativní nouzi. Většina klubů se kloní k tomu, že by měl být projednán ve standardním režimu při maximálně možném zkrácení lhůt. Nemáme potřebu tlačit to na sílu, u takové předlohy by měl být nějaký základní politický konsenzus. Myslím, že je reálné, aby byl schválen v řádu několika týdnů a v červenci byl účinný.

* Tuzemská čísla o vývoji pandemie jsou optimistická, denně přibývá jen několik nakažených lidí, ale ze zahraničí přicházejí varovné signály. Nová ohniska se objevila v Jižní Koreji, ale i v sousedním Německu. Neobáváte se toho?

Samozřejmě to pečlivě sledujeme a vyhodnocujeme. Pro nás je to jisté varování, že nemáme vyhráno, byť v ČR se situace v čase dramaticky lepší nejen v počtech infikovaných pacientů, ale hlavně těch hospitalizovaných. Za největší úspěch ministerstva zdravotnictví i svůj považují, že se nám podařilo ochránit naše nemocnice, které nekolabovaly pod náporom pacientů jako v jiných zemích. Situace v zahraničí je kolísavá, často stačí jeden infikovaný člověk, který může nákazu roznést, jako se to stalo v Soulu. Proto musíme mít nástroje, kterými to můžeme potlačit, především chytrou karanténu. Díky moderním technologiím jsme schopni co nejrychleji identifikovat potenciální rizikové kontakty infikovaného člověka a okamžitě je umisťovat do karantény, aby se nákaza nešířila.

* Má projekt chytré karantény už vychytané mouchy a jede naplno?

Už je naplno spuštěn v rámci všech 14 krajských hygienických stanic, byť díky tomu, že máme velmi malý počet nově nakažených pacientů, není nyní masivně využíván. Je ale připraven pro případnou další vlnu, kdy se chceme vyhnout plošným opatřením a vypínání ekonomiky. Moderní technologie nám umožní řešit lokální ohniska, jako je aktuálně Chebsko či před časem Domažlicko a Ostravsko.

* Dávají vám lidé beze všeho souhlas ke sledování svých kontaktů pomocí mobilů či kreditních karet?

Aktuálně je to kolem padesáti procent lidí, kteří souhlasí s tím, aby jejich data byla využita. Věřím ale tomu, že až se projekt stabilizuje a občané se přesvědčí, že k žádnému zneužívání osobních údajů nedochází a je to ve prospěch nás všech, počet souhlasů se zvýší.

* Pandemie do určité míry také ukázala, jak lidé věří svým představitelům, protože bez toho by se řada opatření těžko naplnila. Podle průzkumu akademiků z Karlovy a Masarykovy univerzity důvěra Čechů v systém zdravotní péče stoupla až na 80 procent, vládní kroky oceňuje 54 procent respondentů a vládě věří třetina občanů, zatímco před třemi roky jen pětina. Co tomu říkáte?

Myslím, že česká vláda situaci zvládla a na konci se vždy počítají hospitalizovaní pacienti. Objektivně jsme na tom z tohoto hlediska dobře, země jako USA, Velká Británie nebo Itálie měly mnohem větší problémy především s přetíženými nemocnicemi. Bezesporu i my jsme udělali několik chyb, došlo ke komunikačním šumům. Bylo by ale bláhové si myslet, že vše proběhne zcela hladce v poměrech, v nichž se nikdo v moderní historii ještě neocitl. Vše pro nás bylo poprvé. Průběžná pozitivní čísla jsou ale nezpochybnitelná.

* Od 25. května se roušky budou muset nosit jen v hromadné dopravě a vnitřních společných prostorech. Rozhodli jste se k tomuto kroku hlavně z politických důvodů, protože zakrývání obličejů na ulici byste v letních měsících neobhájili, byť podmínka dvoumetrových rozestupů působí spíš komicky?

Bezpochyby nejsme hluší a slepí k průběhu společenské diskuze. Chápeme, že pro řadu lidí jsou roušky výrazně zatěžující. Na druhou stranu jsem přesvědčen, že jejich okamžité zavedení bylo jedním z opatření, jež výrazně přispělo k utlumení epidemie. Vzhledem k dobrému vývoji jsem nyní požádal epidemiology o vyjádření a skupina pod vedením pana docenta Maďara došla k závěru, že toto opatření není nutné držet i v létě. Čili zdaleka nejen z politických důvodů jsme venkovní odložení roušek zařadili do poslední vlny rozvolňování.

* Jste právník, takže ve věcech odborně zdravotnických laik. Jak obtížné pro vás bylo čelit těžkým epidemiologickým vahám, jimiž jsou profesor Prymula či docent Maďar, kteří byli vždy spíše zastánci přísných restrikcí a pomalého uvolňování?

V ministerském týmu je řada erudovaných epidemiologů, ale nejsou to lidé zaslepení. Určitě vnímají společenský kontext a nutnost vyvažování zdravotních a ekonomických zájmů. Česká republika musí fungovat i za doby pandemie. Primárně jsme samozřejmě chránili životy a zdraví občanů, bezproblémový chod nemocnic, ale zároveň jsme připravovali uvolňování, aby se země neocitla v kleštích a nepřestala ekonomicky dýchat. Debata vždy byla racionální.

* Nejsem si tím vnímáním kontextu úplně jistá. Všichni si pamatujeme na větu vašeho náměstka Romana Prymuly, že hranice budou uzavřené dva roky. Mimochodem šlo o výrok protiprávní, neboť Ústavní soud posléze vydal verdikt, že vláda má právo omezit pohyb občanů uvnitř státu, nikoli ho zavřít navenek.

Situace se pochopitelně mění a na začátku března jsme netušili, jak to bude vypadat v květnu, jestli tu nebudeme mít tisíce nových pacientů denně. I výroky se vyvíjejí v čase. Omezení na hranicích by určitě neměla platit příliš dlouhou dobu, ale zdůrazňuji, že úplně nepropustné nebyly nikdy. Teď už lidé mohou volně cestovat, ale musejí se prokázat negativním testem na covid-19, případně jít po návratu do karantény. To je podle mě pochopitelné pravidlo.

* Pro letní dovolené ale nepředstavitelné.

To je pravda. Tam musí jít o postupný proces. Nyní probíhají bilaterální jednání s konkrétními zeměmi, kde je epidemiologická situace poměrně klidná. Jsou to Slovensko, Rakousko, Chorvatsko či Řecko. Nejde přitom jen o nás, ale i o podmínky cílových zemí.

* Nebudete jako ministr zdravotnictví spíše šlapat na brzdu, protože když se lidé masově rozcestují, mohou do republiky nákazu opět zavléct?

Právě proto mluvím o postupném rozvolňování a dvoustranných dohodách. Plošné zrušení testů na covid-19 při příjezdu do republiky si nyní nedovedu představit. Bez jakýchkoli podmínek a omezení se letos v létě asi cestovat nebude.

* Koronavirová krize bude mít pro vás i další dohry. Čekají vás soudní bitvy, ale také různé vyšetřovací komise či prověrky. Chystá se na vás Nejvyšší kontrolní úřad, jehož prezident Miloš Kala uvedl, že zatímco jedno ministerstvo (vnitřní) nakoupilo respirátor typu FFP2 za 34 korun, jiné (zdravotnictví) za 636 korun. „Děje se tu něco nesprávného,“ dodal. Čeho jste se dopustili?

Určitě ničeho nesprávného. Tento výrok mě mrzí, protože vychází z mediálních spekulací. Je třeba se podívat, kolik ochranných prostředků a v jakém čase ministerstvo zdravotnictví nakoupilo. Celkově jsme pro naše zdravotníky pořídili kolem 70 milionů ochranných pomůcek. Slova pana Kaly se vztahují k úplně první dodávce, kdy v ČR nebyly prakticky žádné respirátory, tedy před zahájením dovozu z Číny. Šlo o krizovou situaci, byli jsme pod obrovským tlakem nemocnic a hrozilo, že by se nákaza mohla rozšířit po infekčních klinikách. Ceny respirátorů tehdy byly velmi vysoké, ale na to jsme nemohli brát ohled. Šlo o životy.

* Z kontrol a šetření tedy obavy nemáte?

Naprosto žádné. Ministerstvo zdravotnictví prakticky přes noc vytvořilo nákupní tým a plnilo úkoly z vlády. Jediný náš zájem byl ochránit životy a zdraví lékařů a sester, abychom nečelili situaci jako v Itálii. Tomu jsme zabránili.

* Když zmiňujete ochranu zdravotníků, tak právě v těchto dnech vyšla najevo kauza firmy LA Factory, od níž jste nakoupili prostředky za půl miliardy korun. Její masky přitom prý nesplňovaly kvalitativní parametry. Jak to bylo?

Bohužel média někdy pracují s neověřenými informacemi a dělají nesprávné závěry. To je i tento případ. S certifikáty byly jisté problémy, ale na základě doporučení Evropské komise se dají řešit tak, že dodavatelská firma dostane výjimku od České obchodní inspekce a pak může legálně distribuovat daný materiál na území EU, tedy i v České republice. V tomto případě je tedy všechno v pořádku. Celkem jsme zmíněné firmě zaplatili asi 431 milionů korun. A to jen za dodávky, které jsme si otestovali a kvalita vyšla dobře, jednou jsme i zboží vraceli. Mrzí mě, že různí politici mají k nákupům příkré soudy, ale přitom se vyjadřují bez znalostí věci. Já ty detaily znám, a proto se kontrol nebojím. Přeji si, aby Nejvyšší kontrolní úřad vše nezávisle prověřil, ale nemyslím si, že je zapotřebí vytvářet nějakou sněmovní vyšetřovací komisi, kterou by opozice využívala jen pro předvolební kampaň. To by věci neprospělo.

* Není to jen opozice, kdo upozorňuje na podezřelé nákupy od firem v exekuci nebo s adresami na obecních úřadech a do té doby nečinných. Transparency International varuje i před vládním návrhem novely zákona o veřejných zakázkách. Tu jste chtěli sněmovnou protlačit v legislativní nouzi, abyste mohli jakékoli výrobky nakupovat od dodavatelů v likvidaci, v insolventi, pravomocně odsouzených a s nejasnou vlastnickou strukturou. Neotevíráte dveře korupci a neprůhledným nákupům?

Nikoliv. Novela pouze urychluje proces zadávání zakázky, nejde o navýšení ceny nebo snížení kvality. Jen připomínám, že ministerstvo zdravotnictví centrální nákupy už ukončilo a dál to bude na nemocnicích a poskytovatelích.

* Půjde o dodávky bez výběrového řízení, kdy nemusí být znám skutečný majitel ani jeho finanční situace.

To ano, budou to jednacím řízením bez uveřejnění, ale to už dnes zákon umožňuje. Ten proces vždy musí být transparentní, ceny i dodavatelé musejí být známi. Jde o jeho zjednodušení, nikoli předražení. Dnes už se trh stabilizoval a není důvod nakupovat za vyšší ceny kvůli akutnímu nedostatku pomůcek.

* Poslanec STAN Petr Gazdík upozornil, že vláda dává přednost zahraničním dodavatelům před českými, kteří už jsou nyní schopni zabezpečit milionové dodávky. Jak to například vypadá s plicním ventilátorem CoroVent, na jehož vývoj a výrobu česká firma od lidí vybrala 15 milionů korun? Už jí prý chybí jediné razítko z vašeho ministerstva, které měla získat 27. dubna. Dali jste jí ho?

Nejprve musím odmítnout kritiku pana poslance. My od začátku spolupracujeme s českými výrobci a vývojáři, je jich asi dvacet, a také s distributory. Až na výjimky jsme zboží dováželi přes české firmy. Co se týče ventilátorů CoroVent, proces certifikace stále probíhá. Nejde o to, že bychom tento český výrobek nechtěli podporovat, ale jde o sofistikovaný přístroj, kde se musí obzvláště dbát na bezpečnost. Pokud budou všechny zkoušky úspěšné, nevidím v tom posledním razítku problém.

* Řekl jste, že vaše ministerstvo ukončilo centrální nákupy. Týká se to i objednávek ochranných prostředků do Správy státních hmotných rezerv, kde bylo na začátku krize asi 10 tisíc respirátorů?

Je třeba říct, že tento počet ochranných prostředků tam byl od dob paní ministryně Emmerové, tedy zhruba patnáct let. Žádný ministr z jakékoliv politické strany ho nezměnil, protože větší potřebě nic nenavštěvovalo. Jedno z ponaučení této krize je, že musíme navýšit rezervy. My budeme dávat požadavky, ale nakupovat bude Správa státních hmotných rezerv. Bavíme se o milionech kusů ochranných prostředků.

* Zmínil jste ponaučení. Bude po koronaviru české zdravotnictví, které krizi zvládlo bravurně, bohatší, modernější, digitalizovanější?

Bezesporu bude lépe připravené, ať už by šlo o druhou vlnu této pandemie, nebo o jiný typ viru. Určitě se posune v oblasti elektronizace. V té jsme už první velký krok udělali. V minulosti vyvolávalo velké diskuse a kritiku ze strany České lékařské komory zavedení e-receptu. Ukázalo se, že je to skvělý nástroj v situacích, kdy pacient nemůže osobně do ordinace. Teď už ho máme na 100 procent léků, takže doufám, že bude využíván plošně. Možnost sdílet data na dálku a obecně digitalizace se doufám promění v realitu.

* Dalším hitem je virtuální ordinace. Díky telemedicině by spousta pacientů nemusela osobně navštívit lékaře a promrhat hodiny v čekárnách. Spatřujete v tom budoucnost?

Takových projektů bude zajisté přibývat. V řadě případů skutečně není nutné fyzicky navštívit lékaře, pro první kontakt stačí videokonzultace na dálku. Pro mnoho lidí to může být komfortní varianta řešení zdravotních problémů. Telemedicina je určitě správnou cestou.

* Premiér Babiš uvedl, že pandemie odhalila jasné priority pro správu země, jimiž jsou potraviny, voda a zdravotnictví. Do něj chce podle svých slov dát tolik peněz, kolik bude třeba. O kolik si řeknete?

Parlament už na můj návrh schválil zvýšení plateb za státní pojištění o 500 korun od 1. června, což znamená 20 miliard korun navíc. Jde o historicky nejvyšší nárůst prostředků ze státního rozpočtu. V příštím roce to bude dalších 50 miliard. Vláda tím ukazuje, že zdravotnictví je reálně nejvyšší prioritou, a jsem přesvědčen, že tyto finance povedou k jeho větší stabilizaci.

* Včetně rekonstrukce zastaralých budov fakulturních nemocnic?

Přesně tak. Investice jsou naprosto zásadní. Potřebujeme zlepšit prostředí nemocnic, aby odpovídalo 21. století jak pro zaměstnance, tak pro pacienty. To vše připravujeme v rámci Národního investičního plánu.

* Bude třesíčkou na dortu úspěšného zvládnutí pandemie celosvětový úspěch v podobě české vakcíny na covid-19?

Musím říct, že mě mrzí vyhocené debaty vědců na toto téma. Je-li tady tým lidí z těžko zpochybnitelných organizací, jako jsou IKEM, Ústav hematologie a krevní transfuze nebo Státní zdravotní ústav, který se o vývoj vakcíny chce pokusit, nevidím důvod, proč mu v tom a priori bránit. To ovšem nevylučuje širší spolupráci vědecké obce, myslím, že jde o národní zájem. Setkám se s odpůrci tohoto projektu a budu se snažit najít společnou cestu. Nechápu, proč by se Česká republika nemohla pokusit o to, o č se snaží 90 týmů ve světě, které na vakcíně pracují, a být v tomto směru soběstačná.

„Myslím, že je reálné, aby byl speciální epidemický zákon schválen v řádu několika týdnů a v červenci byl účinný.“

„Naše zdravotnictví bude bezesporu lépe připravené, ať už by šlo o druhou vlnu této pandemie nebo o jiný typ viru.“

KDO JE ADAM VOJTĚCH

- Narodil se 2. října 1986 v Českých Budějovicích. - Vystudoval Právnickou fakultu Univerzity Karlovy a na téže vysoké škole mediální studia na **Fakultě sociálních věd**. - V letech 2013 až 2014 působil jako právník společnosti MAFRA, v červnu 2014 se stal tajemníkem na Ministerstvu financí ČR, jemuž šéfoval Andrej Babiš. V září 2016 ho vláda jmenovala členem správní rady Všeobecné zdravotní pojišťovny. - V letech 2012 až 2018 byl členem ODS. V roce 2017 úspěšně kandidoval do sněmovny za hnutí ANO. - Ministrem zdravotnictví byl v první i druhé vládě Andreje Babiše, tedy od 13. prosince 2017. - Od dětství se věnuje hudbě a zpěvu. V roce 2005 se účastnil soutěže SuperStar. Několik let zpíval v českobudějovickém swingovém orchestru Metroklub Big Band.

O autorovi | Kateřina Perknerová, redaktorka centrální redakce Deníku

Foto autor | 3 x foto: Deník/Martin Divíšek

Region | Severní Morava

Stejná zpráva vyšla také v dalších 16 titulech:

Blanenský deník (*Páteční rozhovor, str. 12*), Brněnský deník (*Páteční rozhovor, str. 12*), Bruntálský a krnovský deník (*Páteční rozhovor, str. 12*), Břeclavský deník (*Páteční rozhovor, str. 12*), Havlíčkobrodský deník (*Páteční rozhovor, str. 12*), Hodonínský deník (*Páteční rozhovor, str. 12*), Jihlavský deník (*Páteční rozhovor, str. 12*), Karvinský a havířovský deník (*Páteční rozhovor, str. 12*), Moravskoslezský deník (*Páteční rozhovor, str. 12*), Novojičínský deník (*Páteční rozhovor, str. 12*), Opavský a hlučínský deník (*Páteční rozhovor, str. 12*), Pelhřimovský deník (*Páteční rozhovor, str. 12*), Třebíčský deník (*Páteční rozhovor, str. 12*), Vyškovský deník (*Páteční rozhovor, str. 12*), Znojenský deník (*Páteční rozhovor, str. 12*), Žďárský deník (*Páteční rozhovor, str. 12*)

ADAM VOJTĚCH: Z kontrol nákupů nemám naprosto žádné obavy

15.5.2020 Písecký deník str. 12 Páteční rozhovor

Kateřina Perknerová

Ministr zdravotnictví Adam Vojtěch (za ANO) byl v posledních týdnech jedním z nejviditelnějších členů Babišovy vlády. A také nejkritizovanějších. Za nedostatek pomůcek, rozporné výroky, špatnou komunikaci. Opozice žádala jeho odvolání. Před ukončením stavu nouze se ale o jeho rezignaci už nemluví. Možná proto, že právě lidé spadající pod jeho resort – lékaři, zdravotní sestry a nemocniční personál – zvládli pandemii vůbec nejlépe.

* Za dva dny končí v České republice nouzový stav. Co to pro váš resort znamená?

Nic zásadního, protože jsme připraveni pokračovat v opatřeních, která můžeme činit i po nouzovém stavu. Některé věci ale samozřejmě končí, například možnost ukládat pracovní povinnost studentům zdravotnických škol. Klíčové omezení, jako je regulace volného pohybu nebo maloobchodu, už navíc byla rozvolněna. Poslední vlna přijde 25. května, a pokud se nestane nic zásadního, budeme prakticky ve velmi podobné situaci, jaká byla před krizí.

* Znamená to, že od 17. do 25. května, respektive do přijetí speciálního epidemického zákona se budete řídit platnou normou o ochraně veřejného zdraví?

Ano, protože většinu toho, co bychom ještě eventuálně potřebovali omezit, můžeme regulovat podle stávajícího zákona. Jde například o vnitřní prostory restaurací nebo ubytovací služby. Tyto kompetence jsou přímo vyjmenovány v zákoně o ochraně veřejného zdraví a nepředstavují extenzivní zásah do základních lidských práv a svobod občanů, což nám vyčítal první rozsudek Městského soudu v Praze. Období do 25. května tedy můžeme v případě potřeby překlenout mimořádnými opatřeními ministra zdravotnictví a pak už zůstane v platnosti jen omezení hromadných akcí s účastí několika tisíc lidí.

* Proč tedy potřebujete přijímat speciální normu, když vám může dobře posloužit současná legislativa? Je její zpřesnění například ohledně provozu bazénů, wellness center i kadeřnictví tak zásadní?

Speciální zákon by měl být časově omezený do konce letošního roku a řešil by jen pandemii covid-19. Navrhujeme v něm i pojistku v podobě souhlasu vlády s každým opatřením ministra zdravotnictví. Potřebujeme ho proto, že nemůžeme vyloučit zhoršení epidemiologické situace a nutnost lokálních restriktivních opatření. V tomto směru musíme zpřesnit některé kompetence. Kromě toho ministerstva vnitra a zdravotnictví dostala úkol připravit komplexní revizi krizové legislativy, konkrétně ústavního zákona o bezpečnosti. Musíme být připraveni na situace, jako byla pandemie koronaviru.

* Zmíněný předpis ovšem musí schválit ústavní většina obou komor, což u speciálního epidemického zákona není třeba. Ten budete chtít přijmout ještě ve stavu legislativní nouze?

Ve sněmovně není vůle projednávat ho v legislativní nouzi. Většina klubů se kloní k tomu, že by měl být projednán ve standardním režimu při maximálně možném zkrácení lhůt. Nemáme potřebu tlačit to na sílu, u takové předlohy by měl být nějaký základní politický konsenzus. Myslím, že je reálné, aby byl schválen v řádu několika týdnů a v červenci byl účinný.

* Tuzemská čísla o vývoji pandemie jsou optimistická, denně přibývá jen několik nakažených lidí, ale ze zahraničí přicházejí varovné signály. Nová ohniska se objevila v Jižní Koreji, ale i v sousedním Německu. Neobáváte se toho?

Samozřejmě to pečlivě sledujeme a vyhodnocujeme. Pro nás je to jisté varování, že nemáme vyhráno, byť v ČR se situace v čase dramaticky lepší nejen v počtech infikovaných pacientů, ale hlavně těch hospitalizovaných. Za největší úspěch ministerstva zdravotnictví i svůj považuji, že se nám podařilo ochránit naše nemocnice, které nekolabovaly pod náporom pacientů jako v jiných zemích. Situace v zahraničí je kolísavá, často stačí jeden infikovaný člověk, který může nákazu roznést, jako se to stalo v Soulu. Proto musíme mít nástroje, kterými to můžeme potlačit, především chytrou karanténu. Díky moderním technologiím jsme

schopni co nejrychleji identifikovat potenciální rizikové kontakty infikovaného člověka a okamžitě je umístit do karantény, aby se nákaza nešířila.

* Má projekt chytré karantény už vychytané mouchy a jede naplno?

Už je naplno spuštěn v rámci všech 14 krajských hygienických stanic, byť díky tomu, že máme velmi malý počet nově nakažených pacientů, není nyní masivně využíván. Je ale připraven pro případnou další vlnu, kdy se chceme vyhnout plošným opatřením a vypínání ekonomiky. Moderní technologie nám umožní řešit lokální ohniska, jako je aktuálně Chebsko či před časem Domažlicko a Ostravsko.

* Dávají vám lidé beze všeho souhlas ke sledování svých kontaktů pomocí mobilů či kreditních karet?

Aktuálně je to kolem padesáti procent lidí, kteří souhlasí s tím, aby jejich data byla využita. Věřím ale tomu, že až se projekt stabilizuje a občané se přesvědčí, že k žádnému zneužívání osobních údajů nedochází a je to ve prospěch nás všech, počet souhlasů se zvýší.

* Pandemie do určité míry také ukázala, jak lidé věří svým představitelům, protože bez toho by se řada opatření těžko naplnila. Podle průzkumu akademiků z Karlovy a Masarykovy univerzity důvěra Čechů v systém zdravotní péče stoupla až na 80 procent, vládní kroky oceňuje 54 procent respondentů a vládě věří třetina občanů, zatímco před třemi roky jen pětina. Co tomu říkáte?

Myslím, že česká vláda situaci zvládla a na konci se vždy počítají hospitalizovaní pacienti. Objektivně jsme na tom z tohoto hlediska dobře, země jako USA, Velká Británie nebo Itálie měly mnohem větší problémy především s přetíženými nemocnicemi. Bezesporu i my jsme udělali několik chyb, došlo ke komunikačním šumům. Bylo by ale bláhové si myslet, že vše proběhne zcela hladce v poměrech, v nichž se nikdo v moderní historii ještě neocitl. Vše pro nás bylo poprvé. Průběžná pozitivní čísla jsou ale nezpochybnitelná.

* Od 25. května se roušky budou muset nosit jen v hromadné dopravě a vnitřních společných prostorech. Rozhodli jste se k tomuto kroku hlavně z politických důvodů, protože zakrývání obličejů na ulici byste v letních měsících neobhájili, byť podmínka dvoumetrových rozestupů působí spíš komicky?

Bezpochyby nejsme hluší a slepí k průběhu společenské diskuze. Chápeme, že pro řadu lidí jsou roušky výrazně zatěžující. Na druhou stranu jsem přesvědčen, že jejich okamžité zavedení bylo jedním z opatření, jež výrazně přispělo k utlumení epidemie. Vzhledem k dobrému vývoji jsem nyní požádal epidemiology o vyjádření a skupina pod vedením pana docenta Maďara došla k závěru, že toto opatření není nutné držet i v létě. Čili zdaleka nejen z politických důvodů jsme venkovní odložení roušek zařadili do poslední vlny rozvolňování.

* Jste právník, takže ve věcech odborně zdravotnických laik. Jak obtížné pro vás bylo čelit těžkým epidemiologickým vahám, jimiž jsou profesor Prymula či docent Maďar, kteří byli vždy spíše zastánci přísných restrikcí a pomalého uvolňování?

V ministerském týmu je řada erudovaných epidemiologů, ale nejsou to lidé zaslepení. Určitě vnímají společenský kontext a nutnost vyvažování zdravotních a ekonomických zájmů. Česká republika musí fungovat i za doby pandemie. Primárně jsme samozřejmě chránili životy a zdraví občanů, bezproblémový chod nemocnic, ale zároveň jsme připravovali uvolňování, aby se země neocitla v kleštích a nepřestala ekonomicky dýchat. Debata vždy byla racionální.

* Nejsem si tím vnímáním kontextu úplně jistá. Všichni si pamatujeme na větu vašeho náměstka Romana Prymuly, že hranice budou uzavřené dva roky. Mimochodem šlo o výrok protiprávní, neboť Ústavní soud posléze vydal verdikt, že vláda má právo omezit pohyb občanů uvnitř státu, nikoli ho zavřít navenek.

Situace se pochopitelně mění a na začátku března jsme netušili, jak to bude vypadat v květnu, jestli tu nebudeme mít tisíce nových pacientů denně. I výroky se vyvíjejí v čase. Omezení na hranicích by určitě neměla platit příliš dlouhou dobu, ale zdůrazňuji, že úplně nepropustné nebyly nikdy. Teď už lidé mohou volně cestovat,

ale musejí se prokázat negativním testem na covid-19, případně jít po návratu do karantény. To je podle mě pochopitelné pravidlo.

* Pro letní dovolené ale nepředstavitelné.

To je pravda. Tam musí jít o postupný proces. Nyní probíhají bilaterální jednání s konkrétními zeměmi, kde je epidemiologická situace poměrně klidná. Jsou to Slovensko, Rakousko, Chorvatsko či Řecko. Nejde přitom jen o nás, ale i o podmínky cílových zemí.

* Nebudete jako ministr zdravotnictví spíše šlapat na brzdu, protože když se lidé masově rozcestují, mohou do republiky nákazu opět zavléct?

Právě proto mluvím o postupném rozvolňování a dvoustranných dohodách. Plošné zrušení testů na covid-19 při příjezdu do republiky si nyní nedovedu představit. Bez jakýchkoli podmínek a omezení se letos v létě asi cestovat nebude.

* Koronavirová krize bude mít pro vás i další dohry. Čekají vás soudní bitvy, ale také různé vyšetřovací komise či prověrky. Chystá se na vás Nejvyšší kontrolní úřad, jehož prezident Miloslav Kala uvedl, že zatímco jedno ministerstvo (vnitro) nakoupilo respirátor typu FFP2 za 34 korun, jiné (zdravotnictví) za 636 korun. „Děje se tu něco nesprávného,“ dodal. Čeho jste se dopustili?

Určitě ničeho nesprávného. Tento výrok mě mrzí, protože vychází z mediálních spekulací. Je třeba se podívat, kolik ochranných prostředků a v jakém čase ministerstvo zdravotnictví nakoupilo. Celkově jsme pro naše zdravotníky pořídili kolem 70 milionů ochranných pomůcek. Slova pana Kaly se vztahují k úplně první dodávce, kdy v ČR nebyly prakticky žádné respirátory, tedy před zahájením dovozu z Číny. Šlo o krizovou situaci, byli jsme pod obrovským tlakem nemocnic a hrozilo, že by se nákaza mohla rozšířit po infekčních klinikách. Ceny respirátorů tehdy byly velmi vysoké, ale na to jsme nemohli brát ohled. Šlo o životy.

* Z kontrol a šetření tedy obavy nemáte?

Naprostě žádné. Ministerstvo zdravotnictví prakticky přes noc vytvořilo nákupní tým a plnilo úkoly z vlády. Jediný náš zájem byl ochránit životy a zdraví lékařů a sester, abychom nečelili situaci jako v Itálii. Tomu jsme zabránili.

* Když zmiňujete ochranu zdravotníků, tak právě v těchto dnech vyšla najevo kauza firmy LA Factory, od níž jste nakoupili prostředky za půl miliardy korun. Její masky přitom prý nesplňovaly kvalitativní parametry. Jak to bylo?

Bohužel média někdy pracují s neověřenými informacemi a dělají nesprávné závěry. To je i tento případ. S certifikáty byly jisté problémy, ale na základě doporučení Evropské komise se dají řešit tak, že dodavatelská firma dostane výjimku od České obchodní inspekce a pak může legálně distribuovat daný materiál na území EU, tedy i v České republice. V tomto případě je tedy všechno v pořádku. Celkem jsme zmíněné firmě zaplatili asi 431 milionů korun. A to jen za dodávky, které jsme si otestovali a kvalita vyšla dobře, jednou jsme i zboží vrátili. Mrzí mě, že různí politici mají k nákupům příkré soudy, ale přitom se vyjadřují bez znalostí věci. Já ty detaily znám, a proto se kontrol nebojím. Přeji si, aby Nejvyšší kontrolní úřad vše nezávisle prověřil, ale nemyslím si, že je zapotřebí vytvářet nějakou sněmovní vyšetřovací komisi, kterou by opozice využívala jen pro předvolební kampaň. To by věci neprospělo.

* Není to jen opozice, kdo upozorňuje na podezřelé nákupy od firem v exekuci nebo s adresami na obecních úřadech a do té doby nečinných. Transparency International varuje i před vládním návrhem novely zákona o veřejných zakázkách. Tu jste chtěli sněmovnou protlačit v legislativní nouzi, abyste mohli jakékoli výrobky nakupovat od dodavatelů v likvidaci, v insolventi, pravomocně odsouzených a s nejasnou vlastnickou strukturou. Neotevíráte dveře korupci a neprůhledným nákupům?

Nikoliv. Novela pouze urychluje proces zadávání zakázky, nejde o navýšení ceny nebo snížení kvality. Jen připomínám, že ministerstvo zdravotnictví centrální nákupy už ukončilo a dál to bude na nemocnicích a poskytovatelích.

* Půjde o dodávky bez výběrového řízení, kdy nemusí být znám skutečný majitel ani jeho finanční situace.

To ano, budou to jednacím řízením bez uveřejnění, ale to už dnes zákon umožňuje. Ten proces vždy musí být transparentní, ceny i dodavatelé musejí být známi. Jde o jeho zjednodušení, nikoli předražení. Dnes už se trh stabilizoval a není důvod nakupovat za vyšší ceny kvůli akutnímu nedostatku pomůcek.

* Poslanec STAN Petr Gazdík upozornil, že vláda dává přednost zahraničním dodavatelům před českými, kteří už jsou nyní schopni zabezpečit milionové dodávky. Jak to například vypadá s plicním ventilátorem CoroVent, na jehož vývoj a výrobu česká firma od lidí vybrala 15 milionů korun? Už jí prý chybí jediné razítko z vašeho ministerstva, které měla získat 27. dubna. Dali jste jí ho?

Nejprve musím odmítnout kritiku pana poslance. My od začátku spolupracujeme s českými výrobci a vývojáři, je jich asi dvacet, a také s distributory. Až na výjimky jsme zboží dováželi přes české firmy. Co se týče ventilátorů CoroVent, proces certifikace stále probíhá. Nejde o to, že bychom tento český výrobek nechtěli podporovat, ale jde o sofistikovaný přístroj, kde se musí obzvlášť dbát na bezpečnost. Pokud budou všechny zkoušky úspěšné, nevidím v tom posledním razítku problém.

* Řekl jste, že vaše ministerstvo ukončilo centrální nákupy. Týká se to i objednávek ochranných prostředků do Správy státních hmotných rezerv, kde bylo na začátku krize asi 10 tisíc respirátorů?

Je třeba říct, že tento počet ochranných prostředků tam byl od dob paní ministryně Emmerové, tedy zhruba patnáct let. Žádný ministr z jakékoliv politické strany ho nezměnil, protože větší potřebě nic nenasmělovalo. Jedno z ponaučení této krize je, že musíme navýšit rezervy. My budeme dávat požadavky, ale nakupovat bude Správa státních hmotných rezerv. Bavíme se o milionech kusů ochranných prostředků.

* Zmínil jste ponaučení. Bude po koronaviru české zdravotnictví, které krizi zvládlo bravurně, bohatší, modernější, digitalizovanější?

Bezesporu bude lépe připravené, ať už by šlo o druhou vlnu této pandemie, nebo o jiný typ viru. Určitě se posune v oblasti elektronizace. V té jsme už první velký krok udělali. V minulosti vyvolávalo velké diskuse a kritiku ze strany České lékařské komory zavedení e-receptu. Ukázalo se, že je to skvělý nástroj v situacích, kdy pacient nemůže osobně do ordinace. Teď už ho máme na 100 procent léků, takže doufám, že bude využíván plošně. Možnost sdílet data na dálku a obecně digitalizace se doufám promění v realitu.

* Dalším hitem je virtuální ordinace. Díky telemedicině by spousta pacientů nemusela osobně navštívit lékaře a promrhat hodiny v čekárnách. Spatřujete v tom budoucnost?

Takových projektů bude jistě přibývat. V řadě případů skutečně není nutné fyzicky navštívit lékaře, pro první kontakt stačí videokonzultace na dálku. Pro mnoho lidí to může být komfortní varianta řešení zdravotních problémů. Telemedicina je určitě správnou cestou.

* Premiér Babiš uvedl, že pandemie odhalila jasné priority pro správu země, jimiž jsou potraviny, voda a zdravotnictví. Do něj chce podle svých slov dát tolik peněz, kolik bude třeba. O kolik si řeknete?

Parlament už na můj návrh schválil zvýšení plateb za státní pojištění o 500 korun od 1. června, což znamená 20 miliard korun navíc. Jde o historicky nejvyšší nárůst prostředků ze státního rozpočtu. V příštím roce to bude dalších 50 miliard. Vláda tím ukazuje, že zdravotnictví je reálně nejvyšší prioritou, a jsem přesvědčen, že tyto finance povedou k jeho větší stabilizaci.

* Včetně rekonstrukce zastaralých budov fakulturních nemocnic?

Přesně tak. Investice jsou naprosto zásadní. Potřebujeme zlepšit prostředí nemocnic, aby odpovídalo 21. století jak pro zaměstnance, tak pro pacienty. To vše připravujeme v rámci Národního investičního plánu.

* Bude třešinkou na dortu úspěšného zvládnutí pandemie celosvětový úspěch v podobě české vakcíny na covid-19?

Musím říct, že mě mrzí vyhrocené debaty vědců na toto téma. Je-li tady tým lidí z těžko zpochybnitelných organizací, jako jsou IKEM, Ústav hematologie a krevní transfuze nebo Státní zdravotní ústav, který se o vývoj vakcíny chce pokusit, nevidím důvod, proč mu v tom a priori bránit. To ovšem nevylučuje širší spolupráci vědecké obce, myslím, že jde o národní zájem. Setkám se s odpůrci tohoto projektu a budu se snažit najít společnou cestu. Nechápu, proč by se Česká republika nemohla pokusit o to, o čem se snaží 90 týmů ve světě, které na vakcíně pracují, a být v tomto směru soběstačná.

„Myslím, že je reálné, aby byl speciální epidemický zákon schválen v řádu několika týdnů a v červenci byl účinný.“

„Naše zdravotnictví bude bezesporu lépe připravené, ať už by šlo o druhou vlnu této pandemie nebo o jiný typ viru.“

KDO JE ADAM VOJTĚCH

- Narodil se 2. října 1986 v Českých Budějovicích. - Vystudoval Právnickou fakultu Univerzity Karlovy a na téže vysoké škole mediální studia na **Fakultě sociálních věd**. - V letech 2013 až 2014 působil jako právník společnosti MAFRA, v červnu 2014 se stal tajemníkem na Ministerstvu financí ČR, jemuž šéfoval Andrej Babiš. V září 2016 ho vláda jmenovala členem správní rady Všeobecné zdravotní pojišťovny. - V letech 2012 až 2018 byl členem ODS. V roce 2017 úspěšně kandidoval do sněmovny za hnutí ANO. - Ministrem zdravotnictví byl v první i druhé vládě Andreje Babiše, tedy od 13. prosince 2017. - Od dětství se věnuje hudbě a zpěvu. V roce 2005 se účastnil soutěže SuperStar. Několik let zpíval v českobudějovickém swingovém orchestru Metroklub Big Band.

O autorovi| Kateřina Perknerová, redaktorka centrální redakce Deníku

Foto autor| 3 x foto: Deník/Martin Divíšek

Region| Jižní Čechy

Stejná zpráva vyšla také v dalších 25 titulech:

Benešovský deník (*Páteční rozhovor, str. 12*), Berounský deník (*Páteční rozhovor, str. 12*), Boleslavský deník (*Páteční rozhovor, str. 12*), Českobudějovický deník (*Páteční rozhovor, str. 12*), Českokrumlovský deník (*Páteční rozhovor, str. 12*), Domažlický deník (*Rozhovor, str. 12*), Chebský deník (*Rozhovor, str. 12*), Jindřichohradecký deník (*Páteční rozhovor, str. 12*), Karlovarský deník (*Rozhovor, str. 12*), Kladenský deník (*Páteční rozhovor, str. 12*), Klatovský deník (*Rozhovor, str. 12*), Kolínský deník (*Páteční rozhovor, str. 12*), Kutnohorský deník (*Páteční rozhovor, str. 12*), Mělnický deník (*Páteční rozhovor, str. 12*), Nymburský deník (*Páteční rozhovor, str. 12*), Plzeňský deník (*Rozhovor, str. 12*), Prachatický deník (*Páteční rozhovor, str. 12*), Pražský deník (*Páteční rozhovor, str. 12*), Příbramský deník (*Páteční rozhovor, str. 12*), Rakovnický deník (*Páteční rozhovor, str. 12*), Rokycanský deník (*Rozhovor, str. 12*), Sokolovský deník (*Rozhovor, str. 12*), Strakonický deník (*Páteční rozhovor, str. 12*), Tábořský deník (*Páteční rozhovor, str. 12*), Tachovský deník (*Rozhovor, str. 12*)

ADAM VOJTĚCH: Z kontrol nákupů nemám naprosto žádné obavy

15.5.2020 Pardubický deník str. 12 Páteční rozhovor

Kateřina Perknerová

Ministr zdravotnictví Adam Vojtěch (za ANO) byl v posledních týdnech jedním z nejviditelnějších členů Babišovy vlády. A také nejkritizovanějších. Za nedostatek pomůcek, rozporné výroky, špatnou komunikaci. Opozice žádala jeho odvolání. Před ukončením stavu nouze se ale o jeho rezignaci už nemluví. Možná proto, že právě lidé spadající pod jeho resort – lékaři, zdravotní sestry a nemocniční personál – zvládli pandemii vůbec nejlépe.

* Za dva dny končí v České republice nouzový stav. Co to pro váš resort znamená?

Nic zásadního, protože jsme připraveni pokračovat v opatřeních, která můžeme činit i po nouzovém stavu. Některé věci ale samozřejmě končí, například možnost ukládat pracovní povinnost studentům zdravotnických škol. Klíčové omezení, jako je regulace volného pohybu nebo maloobchodu, už navíc byla rozvolněna. Poslední vlna přijde 25. května, a pokud se nestane nic zásadního, budeme prakticky ve velmi podobné situaci, jaká byla před krizí.

* Znamená to, že od 17. do 25. května, respektive do přijetí speciálního epidemického zákona se budete řídit platnou normou o ochraně veřejného zdraví?

Ano, protože většinu toho, co bychom ještě eventuálně potřebovali omezit, můžeme regulovat podle stávajícího zákona. Jde například o vnitřní prostory restaurací nebo ubytovací služby. Tyto kompetence jsou přímo vyjmenovány v zákoně o ochraně veřejného zdraví a nepředstavují extenzivní zásah do základních lidských práv a svobod občanů, což nám vyčítal první rozsudek Městského soudu v Praze. Období do 25. května tedy můžeme v případě potřeby překlenout mimořádnými opatřeními ministra zdravotnictví a pak už zůstane v platnosti jen omezení hromadných akcí s účastí několika tisíc lidí.

* Proč tedy potřebujete přijímat speciální normu, když vám může dobře posloužit současná legislativa? Je její zpřesnění například ohledně provozu bazénů, wellness center i kadeřnictví tak zásadní?

Speciální zákon by měl být časově omezený do konce letošního roku a řešil by jen pandemii covid-19. Navrhujeme v něm i pojistku v podobě souhlasu vlády s každým opatřením ministra zdravotnictví. Potřebujeme ho proto, že nemůžeme vyloučit zhoršení epidemiologické situace a nutnost lokálních restriktivních opatření. V tomto směru musíme zpřesnit některé kompetence. Kromě toho ministerstva vnitra a zdravotnictví dostala úkol připravit komplexní revizi krizové legislativy, konkrétně ústavního zákona o bezpečnosti. Musíme být připraveni na situace, jako byla pandemie koronaviru.

* Zmíněný předpis ovšem musí schválit ústavní většina obou komor, což u speciálního epidemického zákona není třeba. Ten budete chtít přijmout ještě ve stavu legislativní nouze?

Ve sněmovně není vůle projednávat ho v legislativní nouzi. Většina klubů se kloní k tomu, že by měl být projednán ve standardním režimu při maximálně možném zkrácení lhůt. Nemáme potřebu tlačit to na sílu, u takové předlohy by měl být nějaký základní politický konsenzus. Myslím, že je reálné, aby byl schválen v řádu několika týdnů a v červenci byl účinný.

* Tuzemská čísla o vývoji pandemie jsou optimistická, denně přibývá jen několik nakažených lidí, ale ze zahraničí přicházejí varovné signály. Nová ohniska se objevila v Jižní Koreji, ale i v sousedním Německu. Neobáváte se toho?

Samozřejmě to pečlivě sledujeme a vyhodnocujeme. Pro nás je to jisté varování, že nemáme vyhráno, byť v ČR se situace v čase dramaticky lepší nejen v počtech infikovaných pacientů, ale hlavně těch hospitalizovaných. Za největší úspěch ministerstva zdravotnictví i svůj považují, že se nám podařilo ochránit naše nemocnice, které nekolabovaly pod náporom pacientů jako v jiných zemích. Situace v zahraničí je kolísavá, často stačí jeden infikovaný člověk, který může nákazu roznést, jako se to stalo v Soulu. Proto musíme mít nástroje, kterými to můžeme potlačit, především chytrou karanténu. Díky moderním technologiím jsme schopni co nejrychleji identifikovat potenciální rizikové kontakty infikovaného člověka a okamžitě je umisťovat do karantény, aby se nákaza nešířila.

* Má projekt chytré karantény už vycyhané mouchy a jede naplno?

Už je naplno spuštěn v rámci všech 14 krajských hygienických stanic, byť díky tomu, že máme velmi malý počet nově nakažených pacientů, není nyní masivně využíván. Je ale připraven pro případnou další vlnu, kdy se chceme vyhnout plošným opatřením a vypínání ekonomiky. Moderní technologie nám umožní řešit lokální ohniska, jako je aktuálně Chebsko či před časem Domažlicko a Ostravsko.

* Dávají vám lidé beze všeho souhlas ke sledování svých kontaktů pomocí mobilů či kreditních karet?

Aktuálně je to kolem padesáti procent lidí, kteří souhlasí s tím, aby jejich data byla využita. Věřím ale tomu, že až se projekt stabilizuje a občané se přesvědčí, že k žádnému zneužívání osobních údajů nedochází a je to ve prospěch nás všech, počet souhlasů se zvýší.

* Pandemie do určité míry také ukázala, jak lidé věří svým představitelům, protože bez toho by se řada opatření těžko naplnila. Podle průzkumu akademiků z Karlovy a Masarykovy univerzity důvěra Čechů v systém zdravotní péče stoupla až na 80 procent, vládní kroky oceňuje 54 procent respondentů a vládě věří třetina občanů, zatímco před třemi roky jen pětina. Co tomu říkáte?

Myslím, že česká vláda situaci zvládla a na konci se vždy počítají hospitalizovaní pacienti. Objektivně jsme na tom z tohoto hlediska dobře, země jako USA, Velká Británie nebo Itálie měly mnohem větší problémy především s přetíženými nemocnicemi. Bezesporu i my jsme udělali několik chyb, došlo ke komunikačním šumům. Bylo by ale bláhové si myslet, že vše proběhne zcela hladce v poměrech, v nichž se nikdo v moderní historii ještě neocitl. Vše pro nás bylo poprvé. Průběžná pozitivní čísla jsou ale nezpochybnitelná.

* Od 25. května se roušky budou muset nosit jen v hromadné dopravě a vnitřních společných prostorech. Rozhodli jste se k tomuto kroku hlavně z politických důvodů, protože zakrývání obličejů na ulici byste v letních měsících neobhájili, byť podmínka dvoumetrových rozestupů působí spíš komicky?

Bezpochyby nejsme hluší a slepí k průběhu společenské diskuze. Chápeme, že pro řadu lidí jsou roušky výrazně zatěžující. Na druhou stranu jsem přesvědčen, že jejich okamžité zavedení bylo jedním z opatření, jež výrazně přispělo k utlumení epidemie. Vzhledem k dobrému vývoji jsem nyní požádal epidemiology o vyjádření a skupina pod vedením pana docenta Maďara došla k závěru, že toto opatření není nutné držet i v létě. Čili zdaleka nejen z politických důvodů jsme venkovní odložení roušek zařadili do poslední vlny rozvolňování.

* Jste právník, takže ve věcech odborně zdravotnických laik. Jak obtížné pro vás bylo čelit těžkým epidemiologickým vahám, jimiž jsou profesor Prymula či docent Maďar, kteří byli vždy spíše zastánci přísných restrikcí a pomalého uvolňování?

V ministerském týmu je řada erudovaných epidemiologů, ale nejsou to lidé zaslepení. Určitě vnímají společenský kontext a nutnost vyvažování zdravotních a ekonomických zájmů. Česká republika musí fungovat i za doby pandemie. Primárně jsme samozřejmě chránili životy a zdraví občanů, bezproblémový chod nemocnic, ale zároveň jsme připravovali uvolňování, aby se země neocitla v kleštích a nepřestala ekonomicky dýchat. Debata vždy byla racionální.

* Nejsem si tím vnímáním kontextu úplně jistá. Všichni si pamatujeme na větu vašeho náměstka Romana Prymuly, že hranice budou uzavřené dva roky. Mimochodem šlo o výroky protiprávní, neboť Ústavní soud posléze vydal verdikt, že vláda má právo omezit pohyb občanů uvnitř státu, nikoli ho zavřít navenek.

Situace se pochopitelně mění a na začátku března jsme netušili, jak to bude vypadat v květnu, jestli tu nebudeme mít tisíce nových pacientů denně. I výroky se vyvíjejí v čase. Omezení na hranicích by určitě neměla platit příliš dlouhou dobu, ale zdůrazňuji, že úplně nepropustné nebyly nikdy. Teď už lidé mohou volně cestovat, ale musejí se prokázat negativním testem na covid-19, případně jít po návratu do karantény. To je podle mě pochopitelné pravidlo.

* Pro letní dovolené ale nepředstavitelné.

To je pravda. Tam musí jít o postupný proces. Nyní probíhají bilaterální jednání s konkrétními zeměmi, kde je epidemiologická situace poměrně klidná. Jsou to Slovensko, Rakousko, Chorvatsko či Řecko. Nejde přitom jen o nás, ale i o podmínky cílových zemí.

* Nebudete jako ministr zdravotnictví spíše šlapat na brzdu, protože když se lidé masově rozcestují, mohou do republiky nákazu opět zavléct?

Právě proto mluvím o postupném rozvolňování a dvoustranných dohodách. Plošné zrušení testů na covid-19 při příjezdu do republiky si nyní nedovedu představit. Bez jakýchkoli podmínek a omezení se letos v létě asi cestovat nebude.

* Koronavirová krize bude mít pro vás i další dohry. Čekají vás soudní bitvy, ale také různé vyšetřovací komise či prověrky. Chystá se na vás Nejvyšší kontrolní úřad, jehož prezident Miloš Kala uvedl, že zatímco jedno ministerstvo (vnitro) nakoupilo respirátor typu FFP2 za 34 korun, jiné (zdravotnictví) za 636 korun. „Děje se tu něco nesprávného,“ dodal. Čeho jste se dopustili?

Určitě ničeho nesprávného. Tento výrok mě mrzí, protože vychází z mediálních spekulací. Je třeba se podívat, kolik ochranných prostředků a v jakém čase ministerstvo zdravotnictví nakoupilo. Celkově jsme pro naše zdravotníky pořídili kolem 70 milionů ochranných pomůcek. Slova pana Kaly se vztahují k úplně první dodávce, kdy v ČR nebyly prakticky žádné respirátory, tedy před zahájením dovozu z Číny. Šlo o krizovou situaci, byli jsme pod obrovským tlakem nemocnic a hrozilo, že by se nákaza mohla rozšířit po infekčních klinikách. Ceny respirátorů tehdy byly velmi vysoké, ale na to jsme nemohli brát ohled. Šlo o životy.

* Z kontrol a šetření tedy obavy nemáte?

Naprostě žádné. Ministerstvo zdravotnictví prakticky přes noc vytvořilo nákupní tým a plnilo úkoly z vlády. Jediný náš zájem byl ochránit životy a zdraví lékařů a sester, abychom nečelili situaci jako v Itálii. Tomu jsme zabránili.

* Když zmiňujete ochranu zdravotníků, tak právě v těchto dnech vyšla najevo kauza firmy LA Factory, od níž jste nakoupili prostředky za půl miliardy korun. Její masky přitom prý nesplňovaly kvalitativní parametry. Jak to bylo?

Bohužel média někdy pracují s neověřenými informacemi a dělají nesprávné závěry. To je i tento případ. S certifikáty byly jisté problémy, ale na základě doporučení Evropské komise se dají řešit tak, že dodavatelská firma dostane výjimku od České obchodní inspekce a pak může legálně distribuovat daný materiál na území EU, tedy i v České republice. V tomto případě je tedy všechno v pořádku. Celkem jsme zmíněné firmě zaplatili asi 431 milionů korun. A to jen za dodávky, které jsme si otestovali a kvalita vyšla dobře, jednou jsme i zboží vraceli. Mrzí mě, že různí politici mají k nákupům příkré soudy, ale přitom se vyjadřují bez znalostí věci. Já ty detaily znám, a proto se kontrol nebojím. Přeji si, aby Nejvyšší kontrolní úřad vše nezávisle prověřil, ale nemyslím si, že je zapotřebí vytvářet nějakou sněmovní vyšetřovací komisi, kterou by opozice využívala jen pro předvolební kampaň. To by věci neprospělo.

* Není to jen opozice, kdo upozorňuje na podezřelé nákupy od firem v exekuci nebo s adresami na obecních úřadech a do té doby nečinných. Transparency International varuje i před vládním návrhem novely zákona o veřejných zakázkách. Tu jste chtěli sněmovnou protlačit v legislativní nouzi, abyste mohli jakékoli výrobky nakupovat od dodavatelů v likvidaci, v insolvenční, pravomocně odsouzených a s nejasnou vlastnickou strukturou. Neotevíráte dveře korupci a neprůhledným nákupům?

Nikoliv. Novela pouze urychluje proces zadávání zakázky, nejde o navýšení ceny nebo snížení kvality. Jen připomínám, že ministerstvo zdravotnictví centrální nákupy už ukončilo a dál to bude na nemocnicích a poskytovatelích.

* Půjde o dodávky bez výběrového řízení, kdy nemusí být znám skutečný majitel ani jeho finanční situace.

To ano, budou to jednací řízení bez uveřejnění, ale to už dnes zákon umožňuje. Ten proces vždy musí být transparentní, ceny i dodavatelé musejí být známi. Jde o jeho zjednodušení, nikoli předražení. Dnes už se trh stabilizoval a není důvod nakupovat za vyšší ceny kvůli akutnímu nedostatku pomůcek.

* Poslanec STAN Petr Gazdík upozornil, že vláda dává přednost zahraničním dodavatelům před českými, kteří už jsou nyní schopni zabezpečit milionové dodávky. Jak to například vypadá s plicním ventilátorem CoroVent, na jehož vývoj a výrobu česká firma od lidí vybrala 15 milionů korun? Už jí prý chybí jediné razítko z vašeho ministerstva, které měla získat 27. dubna. Dali jste jí ho?

Nejprve musím odmítnout kritiku pana poslance. My od začátku spolupracujeme s českými výrobci a vývojáři, je jich asi dvacet, a také s distributory. Až na výjimky jsme zboží dováželi přes české firmy. Co se týče ventilátorů CoroVent, proces certifikace stále probíhá. Nejde o to, že bychom tento český výrobek nechťeli podporovat, ale jde o sofistikovaný přístroj, kde se musí obzvláště dbát na bezpečnost. Pokud budou všechny zkoušky úspěšné, nevidím v tom posledním razítku problém.

* Řekl jste, že vaše ministerstvo ukončilo centrální nákupy. Týká se to i objednávky ochranných prostředků do Správy státních hmotných rezerv, kde bylo na začátku krize asi 10 tisíc respirátorů?

Je třeba říct, že tento počet ochranných prostředků tam byl od dob paní ministryně Emmerové, tedy zhruba patnáct let. Žádný ministr z jakékoliv politické strany ho nezměnil, protože větší potřebě nic nenavštěvovalo. Jedno z ponaučení této krize je, že musíme navýšit rezervy. My budeme dávat požadavky, ale nakupovat bude Správa státních hmotných rezerv. Bavíme se o milionech kusů ochranných prostředků.

* Zmínil jste ponaučení. Bude po koronaviru české zdravotnictví, které krizi zvládlo bravurně, bohatší, modernější, digitalizovanější?

Bezesporu bude lépe připravené, ať už by šlo o druhou vlnu této pandemie, nebo o jiný typ viru. Určitě se posune v oblasti elektronizace. V té jsme už první velký krok udělali. V minulosti vyvolávalo velké diskuse a kritiku ze strany České lékařské komory zavedení e-receptu. Ukázalo se, že je to skvělý nástroj v situacích, kdy pacient nemůže osobně do ordinace. Teď už ho máme na 100 procent léků, takže doufám, že bude využíván plošně. Možnost sdílet data na dálku a obecně digitalizace se doufám promění v realitu.

* Dalším hitem je virtuální ordinace. Díky telemedicině by spousta pacientů nemusela osobně navštívit lékaře a promrhat hodiny v čekárnách. Spatřujete v tom budoucnost?

Takových projektů bude zajisté přibývat. V řadě případů skutečně není nutné fyzicky navštívit lékaře, pro první kontakt stačí videokonzultace na dálku. Pro mnoho lidí to může být komfortní varianta řešení zdravotních problémů. Telemedicina je určitě správnou cestou.

* Premiér Babiš uvedl, že pandemie odhalila jasné priority pro správu země, jimiž jsou potraviny, voda a zdravotnictví. Do něj chce podle svých slov dát tolik peněz, kolik bude třeba. O kolik si řeknete?

Parlament už na můj návrh schválil zvýšení plateb za státní pojištěnce o 500 korun od 1. června, což znamená 20 miliard korun navíc. Jde o historicky nejvyšší nárůst prostředků ze státního rozpočtu. V příštím roce to bude dalších 50 miliard. Vláda tím ukazuje, že zdravotnictví je reálně nejvyšší prioritou, a jsem přesvědčen, že tyto finance povedou k jeho větší stabilizaci.

* Včetně rekonstrukce zastaralých budov fakultních nemocnic?

Přesně tak. Investice jsou naprosto zásadní. Potřebujeme zlepšit prostředí nemocnic, aby odpovídalo 21. století jak pro zaměstnance, tak pro pacienty. To vše připravujeme v rámci Národního investičního plánu.

* Bude třešinkou na dortu úspěšného zvládnutí pandemie celosvětový úspěch v podobě české vakcíny na covid-19?

Musím říct, že mě mrzí vyhocené debaty vědců na toto téma. Je-li tady tým lidí z těžko zpochybnitelných organizací, jako jsou IKEM, Ústav hematologie a krevní transfuze nebo Státní zdravotní ústav, který se o vývoj vakcíny chce pokusit, nevidím důvod, proč mu v tom a priori bránit. To ovšem nevylučuje širší spolupráci vědecké obce, myslím, že jde o národní zájem. Setkám se s odpůrci tohoto projektu a budu se snažit najít společnou cestu. Nechápu, proč by se Česká republika nemohla pokusit o to, o č se snaží 90 týmů ve světě, které na vakcíně pracují, a být v tomto směru soběstačná.

KDO JE ADAM VOJTĚCH - Narodil se 2. října 1986 v Českých Budějovicích. - Vystudoval Právnickou fakultu Univerzity Karlovy a na téže vysoké škole mediální studia na **Fakultě sociálních věd**. - V letech 2013 až 2014 působil jako právník společnosti MAFRA, v červnu 2014 se stal tajemníkem na Ministerstvu financí ČR, jemuž šéfoval Andrej Babiš. V září 2016 ho vláda jmenovala členem správní rady Všeobecné zdravotní pojišťovny. - V letech 2012 až 2018 byl členem ODS. V roce 2017 úspěšně kandidoval do sněmovny za hnutí ANO. - Ministrem zdravotnictví byl v první i druhé vládě Andreje Babiše, tedy od 13. prosince 2017. - Od dětství se věnuje hudbě a zpěvu. V roce 2005 se účastnil soutěže SuperStar. Několik let zpíval v českobudějovickém swingovém orchestru Metroklub Big Band.

„Myslím, že je reálné, aby byl speciální epidemický zákon schválen v řádu několika týdnů a v červenci byl účinný.“

„Naše zdravotnictví bude bezesporu lépe připravené, ať už by šlo o druhou vlnu této pandemie nebo o jiný typ viru.“

O autorovi| Kateřina Perknerová redaktorka centrální redakce Deníku

Foto autor| 3 x foto: Deník/Martin Divíšek

Region| Východní Čechy

Stejná zpráva vyšla také v dalších 18 titulech:

Českolipský deník (str. 12), Děčínský deník (str. 12), Hradecký deník (*Páteční rozhovor*, str. 12), Chomutovský deník (str. 12), Chrudimský deník (*Páteční rozhovor*, str. 12), Jablonecký deník (str. 12), Jičínský deník (*Páteční rozhovor*, str. 12), Krkonošský deník (*Páteční rozhovor*, str. 12), Liberecký deník (str. 12), Litoměřický deník (str. 12), Mostecký deník (str. 12), Náchodský deník (*Páteční rozhovor*, str. 12), Orlický deník (*Páteční rozhovor*, str. 12), Rychnovský deník (*Páteční rozhovor*, str. 12), Svitavský deník (*Páteční rozhovor*, str. 12), Teplický deník (str. 12), Ústecký deník (str. 12), Žatecký a lounský deník (str. 12)

Umělá inteligence v žurnalistice. „Rutinu můžeme přenechat strojům,“ říká Moravec

16.5.2020 finmag.cz str.00 Kaleidoskop

Anna Mikolandová, Barbora Součková

Technologický vývoj nezastavíme, ale obávat se, že robotičtí reportéři v žurnalistice kompletně nahradí člověka, je nesmyslné.

Chytré domácnosti, chatboti nebo personalizované obsahy. To jsou jen některé příklady využití umělé inteligence, se kterými se setkáváme každý den. Technologie založené na algoritmech se začínají dostávat i do žurnalistiky. Automatizovaná nebo robotická žurnalistika může ulehčit práci v mnoha redakcích a převzít rutinní práci novinářů, kteří se pak můžou soustředit na tvorbu analytičtějších textů. Tyto nástroje se začínají objevovat i v českém prostředí, jejich začlenění do praxe tuzemských redakcí ale bude složité. A problém není jen komplikovaný český jazyk. Jak upozorňuje novinář a mediální odborník Václav Moravec, na práci se síťovými digitálními médii není připravena ani veřejnost.

Proč je žádoucí, aby se v žurnalistice uplatnila umělá inteligence?

Jako konzervativce bych řekl, že je to žádoucí jen do určité míry. Ale pokrok nezastavíme. Platformy, které v žurnalistice označujeme pojmem umělá inteligence, jsou různorodé – od digitální forenzy obrovského množství obsahů, které v dnešním digitálním světě jsou, až po problematiku personalizovaných obsahů a reklamy. Tady technologický vývoj nezastavíme, a proto je podle mého názoru žádoucí, abychom nastupující generaci novinářů vzdělávali a učili ji dovednosti, které se týkají automatizované a robotické žurnalistiky, a abychom upozorňovali na etická úskalí, jež s nimi souvisejí.

Kde všude se s umělou inteligencí v žurnalistice můžeme setkat?

Obecně je to ve třech oblastech. První z nich je news genering, kdy se umělá inteligence využívá k shromažďování a detekování zdrojů například ze sociálních sítí v online prostoru. Pak je druhá oblast – automatizovaná tvorba obsahů – kdy bez lidské ruky umělá inteligence generuje jednoduché zpravodajské domény. Psaným textem počínaje, automaticky sestříhanými videi konče. A nakonec třetí oblast, a to je distribuce žurnalistických obsahů, jako jsou například personalizované obsahy, kdy vám algoritmy filtrují zprávy, které si myslí, že by z vašeho pohledu byly zajímavé, jako to známe například ze sociálních sítí.

Je z hlediska médií česká žurnalistika připravená na zařazení umělé inteligence do praxe?

V českém prostředí jsou mediální profesionálové oproti zahraničí ve využití umělé inteligence v žurnalistice pozadu. Naše limity se týkají hlavně češtiny, tedy jazyka, který nemá tak bohaté korpusy, na kterých by se mohly trénovat neuronové sítě v takové míře, jako to známe z angličtiny. Proto jsme v některých oblastech v jistém zpoždění oproti anglofonnímu prostředí, které umělou inteligenci a algoritmy používá už zhruba dekádu. První pokusy toho, o co se my pokoušíme v rámci Střediska žurnalistiky umělé inteligence při Institutu komunikačních studií a žurnalistiky na **FSV UK** na projektu s pražskou burzou a s Českou tiskovou kancelář, ve Spojených státech vyzkoušeli už před osmi lety. Naopak co se týče personalizovaných obsahů, krok se světem držíme. Ale pak máme problém zase v detekci a shromažďování zdrojů, protože jsme zase u češtiny.

Na co se tedy bude potřeba zaměřit, aby se umělou inteligencí podařilo do tuzemské žurnalistiky zavést?

Výzkum i praxe by se měly zaměřit na dvě oblasti, které souvisejí s češtinou, tedy detekce zdrojů a automatická tvorba obsahů. Když výzkum pronikne do praxe a automatizovaná žurnalistika se bude používat v daleko větší míře, můžeme začít upozorňovat na etické aspekty a problémy.

Jaké?

Jde například o zásadní redefinici pojmu autorství. Kdo je autor článku, který je tvořen automaticky na základě nějakého zadání konkrétních lidí, tedy vývojářů a novinářů? Dále jde o mýtus neutrálních algoritmů. Jinými slovy, nevíme, jestli v sobě algoritmy mají zakódovány nějaké negativní prvky. Uživatel k nim může přistupovat tak, že jsou neutrální či „objektivní“. I automatické řazení zpráv má v sobě do jisté míry zakódovaný mýtus neutrality. Pokud je ale algoritmus vyvinutý tak, aby vám zobrazoval jenom příspěvky, které jsou vašemu názoru blízké, bude tak podporovat vaše stereotypy a různá zkrslení o světě kolem vás.

Algoritmy se užívají například i v personalizované reklamě. Na základě velkých dat o vás provozovatelé distribučních cest pro žurnalistiku nebo marketing a PR zjistí, co máte rádi a začnou vám takový obsah zobrazovat. Je to práce s emocemi a je to zneužívání našich slabín. A o tom bychom měli být podle mého názoru informováni a měli bychom přemýšlet nad tím, zda je to správné. Dnes se product placement a obsahy, které pracují s psychologií uživatele, označují. Regulace a samoregulace pak přispívá k tomu, aby postavení nás jako konzumentů médií bylo alespoň trochu férové. V oblasti umělé inteligence a jejího využití v médiích nic takového zatím nemáme.

Nemůže doporučený obsah, který umělá inteligence generuje, v člověku podporovat uzavírání sebe samého v sociální bublině tím, že mu zobrazuje jen názorově blízký obsah a s ničím ho nekonfrontuje?

Bezesporu jste zaregistrovaly tlak na velké konglomeráty, jako je například Youtube nebo Facebook, v souvislosti s vytvářením polarizované společnosti, zneužíváním algoritmů, přispíváním k šíření dezinformací a

konspiračních teorií či zneužíváním osobních dat. Naštěstí se nám začíná otevírat prostor pro širokou veřejnou diskuzi o rizicích nejen konfirmačního zkreslení, ale i dalších druhů zkreslení, která mohou kvůli nasazení umělé inteligence v rámci sociálních médií vznikat.

Úskalí podle mého názoru je, že problematika je velice složitá, protože všichni nejsme informatici a algoritmům nerozumíme. Proto je otázkou, jestli se podaří u tištěných médií nebo u televize dostat do rovnováhy regulaci a samoregulaci. Mám v tomto směru obavy, protože vývoj algoritmů a neuronových sítí milovými kroky přebíhá diskuzi o etice, respektive o důsledcích, nebo dokonce o poučenosti či vzdělanosti uživatelů médií.

Je tuzemská společnost připravená na nástup žurnalistiky umělé inteligence?

Myslím, že příliš ne. Veřejnost totiž ani není sofistikovaněji připravována na práci se síťovými digitálními médii. Učí se nejmladší generace v hodinách češtiny, jak se změnilo čtení nebo jak fungují emotikony? Změnila se výuka společenských věd, tak abychom si uvědomili, jak média utvářejí náš pohled na svět a na nejnovější dění? Není tady dostatečná osvěta ani pro starší generace, protože i celoživotní vzdělávání je důležitá věc. A teď do toho ještě hodte umělou inteligenci v žurnalistice. Míra času, který trávíme ponoření do médií, vůbec neodpovídá našim kompetencím a našim teoretickým poznatkům o tom, jak síťová digitální média fungují nebo jak se pod jejich tlakem proměňuje jazyk. Co vám budu povídat, vy samy to víte nejlépe, protože jste obětmi tuzemského vzdělávacího systému. Nabízí vám něco takového?

Máte pravdu, v tomto ohledu jsme se musely vzdělat samy. Osobně žádný tlak ze strany systému necítím. Co se týče například středoškolského vzdělání, to mi základní znalosti v oblasti mediální gramotnosti samo nenabídlo.

Podle mého názoru není řešením přidat do rozvrhu další předmět či předměty, ve kterých se ze studentů opět stanou průtokové ohříváče mnoha faktů. Nemá smysl se učit definice slovo od slova a být zahlcen mnoha detaily, které nám překryjí trendy a souvislosti. Tvrdím, že by to mělo prostupovat všemi předměty. Například technologický vývoj a dějiny médií by se měly učit v dějepise, vliv médií na společnost zas ve výchově k občanství. Pohled na dění ve společenské sféře si do velké míry utváříme skrze média a jazyk jako kód, který má základní vazbu ke způsobu myšlení. A to všechno je součástí mediální gramotnosti. Když se podíváme na to, jak jsou předměty běžně konstruovány, obávám se, že jimi nic takového neprostupuje.

Lidskou kreativitu algoritmy nenahradí

Když se zaměříme na společné fungování médií a umělé inteligence a znovu se vrátíme k etickým aspektům, kdo v případě nějakého pochybení ponese zodpovědnost?

To je přesně otázka, kterou se etika současné transformace žurnalistiky zabývá a zatím na ni nemůže najít jednoznačnou odpověď. My se ji snažíme hledat. Je otázkou, co se stane s pozicí editora, když máte texty automaticky generované. Její zánik by se mohl vymstít, protože jakmile vynecháte faktor lidského editora, může se stát v automatizované žurnalistice chyba, kterou by člověk-novinář mohl odchytnout. Když algoritmus dobře nastavíte, tak chyba vzniknout nemůže. Když mu dáte špatná data na vstupu, výsledkem bude nesmyslný výstup. Na druhou stranu, jak může lidský editor přečíst a ověřit kvanta dat, když se v dnešních médiích hraje na rychlost...

Nebude nutné transformovat role uvnitř redakce například tak, že se počet editorských pozic zvýší?

Asi ano. V českém prostředí to ukázal první experiment, který udělala ČTK při komunálních a senátních volbách v roce 2018, kdy poprvé v zásadní míře vyzkoušela automatizovanou žurnalistiku. Redaktoři si připravili šablony, do kterých algoritmy dosazovaly výsledky z Českého statistického úřadu. Ukázalo se, že v jeden moment, kdy z ČSÚ přišla naráz většina dat, se nejužším hrdlem publikování zpráv ČTK stali editoři, kteří nestíhali desítky textů přečíst a ověřit. A z této zkušenosti se ukázalo, že editoriální část redakce bude třeba posílit.

Jakým způsobem se práce v redakcích pro novináře změní?

Myslím si, že se lidská síla bude přesouvat z rutinizovaných pracovních činností v redakci, a naopak se bude klást větší důraz na práci s vyšší přidanou hodnotou. Přirovnám-li žurnalistiku k výrobě automobilů, byť se žurnalistice teď omlouvám, je to podobné jako roboti a robotická ramena, která montují auta. V psaní jednoduchých šablonovitých textů, jakými je například předpověď počasí, může být nahrazena lidská síla robonovináři. Doufejme, že majitelé médií pracovní místa novinářů neseškrtají a nenahradí je algoritmy, ale využijí kreativní novináře spíše pro sofistikovanější práci. Například pro větší množství analýz a dalších publicistických žánrů.

Může být tedy novinář nahraditelný?

Nemůže. A teď to neříkám jako novinář, který by se bál o práci. Zatím to, co nazýváme umělou inteligencí – a znovu zdůrazňuji, že jde o obecný zastřešující pojem automatizované a algoritmické nebo robotické žurnalistiky –, v sobě nemá lidskou kreativitu, nemá v sobě naštěstí autonomii v takové míře, v jaké ji známe od Karla Čapka jako od novináře a člověka, který dal světu slovo robot. Takže naštěstí ne.

S Karlem Čapkem a robotem se opět vracíme k českému jazyku. Není to paradoxní, že slovo robot pochází z češtiny, se kterou teď stroje mají ohromný problém?

Čeština je komplikovaný jazyk. Je to hlavně i kvůli rozsahu jazykových korpusů. Neuronovou síť totiž musíte nejprve naučit z čeho se má učit. Tyto sítě nejsou technologicky vyvinuté tak, aby se dovedly učit na malých datech. A v češtině sady dat, ze kterých se mohou učit, existují zatím pouze v omezeném množství. Na výzkumech, které provádíme, je na textu v češtině poznat, že je šablonovitý, nebo že byl automaticky vygenerován. A v tom je krása našeho mateřského jazyka. Kreativita algoritmů v dohledné době nebude taková, jakou prokazuje lidská síla. Složitost a pestrost kódu, kterým čeština je, je pro nás ve výzkumu sice limitující, z hlediska naší mateřštiny je ale potěšitelná.

Kde tedy budoucnost žurnalistiky umělé inteligence vidíte?

Myslím si, že příležitost bude v rovnováze využití umělé inteligence v těch třech oblastech, které už jsem zmiňoval – tedy ve shromažďování dat, generování zpráv a jejich distribuci. A pak se bude samozřejmě potřeba bavit o etických stránkách, edukovat příjemce médií a zajímavé téma bude i informační autonomie a sebeurčení toho, zda vůbec o sobě takové množství dat chceme poskytovat.

A vaše osobní přání?

Osobně si přeji, aby žurnalistika umělé inteligence znamenala stoprocentní přesun pracovních míst do kreativnějších a hlubších částí žurnalistiky, které žurnalistice pomůžou vrátit její lesk. Rutinu nebo šablonovité části zpravodajství můžeme přenechat strojům a jenom je kontrolovat. My se pak budeme moci vrátit k bohatosti žánrů třeba v publicistice. To je moje přání. Jako životní realista se obávám, že to asi bude znamenat úbytek části pracovních sil, protože majitelé médií k tomu budou přistupovat ryze ekonomicky. Ale na druhou stranu to možná bude znamenat vznik nové oblasti a do žurnalistiky bude patřit vývoj šablon a algoritmů. Novináři v sobě budou kombinovat počítačové vědy a žurnalistiku a „vývojářství žurnalistiky“ možná bude nový „cool“ obor, který v žurnalistice bude hrát daleko větší roli, než je tomu v současnosti.

=====

PhDr. Václav Moravec, Ph.D. et Ph.D. (*1974) působí na Institutu komunikačních studií a žurnalistiky **Fakulty sociálních věd UK** v Praze a na katedře produkce FAMU. Specializuje se na problematiku audiovizuálních médií v éře digitální mediamorfózy, novinářskou etiku, automatizovanou žurnalistiku a žurnalistiku umělé inteligence. Je autorem mnoha monografií. Jako novinář působí jako moderátor a dramaturg pořadů České televize. Je členem výkonného výboru odborné iniciativy v oblasti umělé inteligence PRG.AI a působí ve Středisku umělé inteligence na Katedře žurnalistiky IKSŽ **FSV UK**.

Zdroj: Žurnalistika 5.0

=====

=====

Středisko žurnalistiky umělé inteligence

Centrum působí na katedře žurnalistiky IKSŽ **FSV UK**. Hlavní náplní centra je systematický výzkum umělé inteligence v žurnalistice a širších společenských dopadů. Cílem je také formulace metodiky etiky strojů v žurnalistice a roboetiky vztážené ke zpravodajským médiím.

Zdroj: IKSŽ **FSV UK**

=====

=====

Institut komunikačních studií a žurnalistiky

Článek je součástí série textů, které ve spolupráci s Finmagem připravili studenti Institutu komunikačních studií a žurnalistiky **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy v rámci kurzu Zpravodajství umělé inteligence. Aktuální dění na institutu a další studentské práce můžete sledovat na Facebooku nebo Instagramu.

=====

URL| <https://finmag.penize.cz/kaleidoskop/414263-umela-inteligence-v-zurnalistice-rutinu-muzeme-prenechat-strojum-rika-moravec>

Adam Vojtěch: Z kontrol nákupů nemám naprosto žádné obavy

16.5.2020 denik.cz str.00 Česko

Kateřina Perknerová

Ministr zdravotnictví Adam Vojtěch (za ANO) byl v posledních týdnech jedním z nejviditelnějších členů Babišovy vlády. A také nejkritizovanějších. Za nedostatek pomůcek, rozporné výroky, špatnou komunikaci. Opozice žádala jeho odvolání. Před ukončením stavu nouze se ale o jeho rezignaci už nemluví. Možná proto, že právě lidé spadající pod jeho resort - lékaři, zdravotní sestry a nemocniční personál - zvládli pandemii vůbec nejlépe.

"Zítra končí v České republice nouzový stav. Co to pro váš resort znamená? Nic zásadního, protože jsme připraveni pokračovat v opatřeních, která můžeme činit i po nouzovém stavu. Některé věci ale samozřejmě končí, například možnost ukládat pracovní povinnost studentům zdravotnických škol. Klíčové omezení, jako je regulace volného pohybu nebo maloobchodu, už navíc byla rozvolněna. Poslední vlna přijde 25. května, a pokud se nestane nic zásadního, budeme prakticky ve velmi podobné situaci, jaká byla před krizí.

Znamená to, že od 17. do 25. května, respektive do přijetí speciálního epidemického zákona se budete řídit platnou normou o ochraně veřejného zdraví? Ano, protože většinu toho, co bychom ještě eventuálně potřebovali omezit, můžeme regulovat podle stávajícího zákona. Jde například o vnitřní prostory restaurací nebo ubytovací služby. Tyto kompetence jsou přímo vyjmenovány v zákoně o ochraně veřejného zdraví a nepředstavují extenzivní zásah do základních lidských práv a svobod občanů, což nám vyčítal první rozsudek Městského soudu v Praze. Období do 25. května tedy můžeme v případě potřeby překlenout mimořádnými opatřeními ministra zdravotnictví a pak už zůstane v platnosti jen omezení hromadných akcí s účastí několika tisíc lidí.

Proč tedy potřebujete přijímat speciální normu, když vám může dobře posloužit současná legislativa? Je její zpřesnění například ohledně provozu bazénů, wellness center i kadeřnictví tak zásadní? Speciální zákon by měl

být časově omezený do konce letošního roku a řešil by jen pandemii covid-19. Navrhujeme v něm i pojistku v podobě souhlasu vlády s každým opatřením ministra zdravotnictví. Potřebujeme ho proto, že nemůžeme vyloučit zhoršení epidemiologické situace a nutnost lokálních restriktivních opatření. V tomto směru musíme zpřesnit některé kompetence. Kromě toho ministerstva vnitra a zdravotnictví dostala úkol připravit komplexní revizi krizové legislativy, konkrétně ústavního zákona o bezpečnosti. Musíme být připraveni na situace, jako byla pandemie koronaviru.

Zmíněný předpis ovšem musí schválit ústavní většina obou komor, což u speciálního epidemického zákona není třeba. Ten budete chtít přijmout ještě ve stavu legislativní nouze? Ve sněmovně není vůle projednávat ho v legislativní nouzi. Většina klubů se kloní k tomu, že by měl být projednán ve standardním režimu při maximálně možném zkrácení lhůt. Nemáme potřebu tlačit to na sílu, u takové předlohy by měl být nějaký základní politický konsenzus. Myslím, že je reálné, aby byl schválen v řádu několika týdnů a v červenci byl účinný.

Tuzemská čísla o vývoji pandemie jsou optimistická, denně přibývá jen několik nakažených lidí, ale ze zahraničí přicházejí varovné signály. Nová ohniska se objevila v Jižní Koreji, ale i v sousedním Německu. Neobáváte se toho? Samozřejmě to pečlivě sledujeme a vyhodnocujeme. Pro nás je to jisté varování, že nemáme vyhráno, byť v ČR se situace v čase dramaticky lepší nejen v počtech infikovaných pacientů, ale hlavně těch hospitalizovaných. Za největší úspěch ministerstva zdravotnictví i svůj považuji, že se nám podařilo ochránit naše nemocnice, které nekolabovaly pod náporom pacientů jako v jiných zemích. Situace v zahraničí je kolísavá, často stačí jeden infikovaný člověk, který může nákazu roznést, jako se to stalo v Soulu. Proto musíme mít nástroje, kterými to můžeme potlačit, především chytrou karanténu. Díky moderním technologiím jsme schopni co nejrychleji identifikovat potenciální rizikové kontakty infikovaného člověka a okamžitě je umisťovat do karantény, aby se nákaza nešířila.

Má projekt chytré karantény už vychytané mouchy a jede naplno? Už je naplno spuštěn v rámci všech 14 krajských hygienických stanic, byť díky tomu, že máme velmi malý počet nově nakažených pacientů, není nyní masivně využíván. Je ale připraven pro případnou další vlnu, kdy se chceme vyhnout plošným opatřením a vypínání ekonomiky. Moderní technologie nám umožní řešit lokální ohniska, jako je aktuálně Chebsko či před časem Domažlicko a Ostravsko.

Dávají vám lidé beze všeho souhlas ke sledování svých kontaktů pomocí mobilů či kreditních karet? Aktuálně je to kolem padesáti procent lidí, kteří souhlasí s tím, aby jejich data byla využita. Věřím ale tomu, že až se projekt stabilizuje a občané se přesvědčí, že k žádnému zneužívání osobních údajů nedochází a je to ve prospěch nás všech, počet souhlasů se zvýší.

Pandemie do určité míry také ukázala, jak lidé věří svým představitelům, protože bez toho by se řada opatření těžko naplnila. Podle průzkumu akademiků z Karlovy a Masarykovy univerzity důvěra Čechů v systém zdravotní péče stoupla až na 80 procent, vládní kroky oceňuje 54 procent respondentů a vládě věří třetina občanů, zatímco před třemi roky jen pětina. Co tomu říkáte? Myslím, že česká vláda situaci zvládla a na konci se vždy počítají hospitalizovaní pacienti. Objektivně jsme na tom z tohoto hlediska dobře, země jako USA, Velká Británie nebo Itálie měly mnohem větší problémy především s přetíženými nemocnicemi. Bezesporu i my jsme udělali několik chyb, došlo ke komunikačním šumům. Bylo by ale bláhové si myslet, že vše proběhne zcela hladce v poměrech, v nichž se nikdo v moderní historii ještě neocítl. Vše pro nás bylo poprvé. Průběžná pozitivní čísla jsou ale nezpochybnitelná.

Od 25. května se roušky budou muset nosit jen v hromadné dopravě a vnitřních společných prostorech. Rozhodli jste se k tomuto kroku hlavně z politických důvodů, protože zakrývání obličejů na ulici byste v letních měsících neobhájili, byť podmínka dvoumetrových rozestupů působí spíš komicky? Bezpochyby nejsme hluší a slepí k průběhu společenské diskuze. Chápeme, že pro řadu lidí jsou roušky výrazně zatěžující. Na druhou stranu jsem přesvědčen, že jejich okamžité zavedení bylo jedním z opatření, jež výrazně přispělo k utlumení epidemie. Vzhledem k dobrému vývoji jsem nyní požádal epidemiology o vyjádření a skupina pod vedením pana docenta Maďara došla k závěru, že toto opatření není nutné držet i v létě. Čili zdaleka nejen z politických důvodů jsme venkovní odložení roušek zařadili do poslední vlny rozvolňování.

Jste právník, takže ve věcech odborně zdravotnických laik. Jak obtížné pro vás bylo čelit těžkým epidemiologickým vahám, jimiž jsou profesor Prymula či docent Maďar, kteří byli vždy spíše zastánci přísných restrikcí a pomalého uvolňování? V ministerském týmu je řada erudovaných epidemiologů, ale nejsou to lidé zaslepení. Určitě vnímají společenský kontext a nutnost vyvažování zdravotních a ekonomických zájmů. Česká republika musí fungovat i za doby pandemie. Primárně jsme samozřejmě chránili životy a zdraví občanů, bezproblémový chod nemocnic, ale zároveň jsme připravovali uvolňování, aby se země neocítila v kleštích a nepřestala ekonomicky dýchat. Debata vždy byla racionální.

Nejsem si tím vnímáním kontextu úplně jistá. Všichni si pamatujeme na větu vašeho náměstka Romana Prymuly, že hranice budou uzavřené dva roky. Mimochodem šlo o výrok protiprávní, neboť Ústavní soud posléze vydal verdikt, že vláda má právo omezit pohyb občanů uvnitř státu, nikoli ho zavřít navenek. Situace se pochopitelně mění a na začátku března jsme netušili, jak to bude vypadat v květnu, jestli tu nebudeme mít tisíce nových pacientů denně. I výroky se vyvíjejí v čase. Omezení na hranicích by určitě neměla platit příliš dlouhou dobu, ale zdůrazňuji, že úplně nepropustné nebyly nikdy. Teď už lidé mohou volně cestovat, ale musejí se prokázat negativním testem na covid-19, případně jít po návratu do karantény. To je podle mě pochopitelné pravidlo.

Pro letní dovolené ale nepředstavitelné. To je pravda. Tam musí jít o postupný proces. Nyní probíhají bilaterální jednání s konkrétními zeměmi, kde je epidemiologická situace poměrně klidná. Jsou to Slovensko, Rakousko, Chorvatsko či Řecko. Nejde přitom jen o nás, ale i o podmínky cílových zemí.

Nebudete jako ministr zdravotnictví spíše šlapat na brzdu, protože když se lidé masově rozcestují, mohou do republiky nákazu opět zavléct? Právě proto mluvím o postupném rozvolňování a dvoustranných dohodách. Plošné zrušení testů na covid-19 při příjezdu do republiky si nyní nedovedu představit. Bez jakýchkoli podmínek a omezení se letos v létě asi cestovat nebude.

Koronavirová krize bude mít pro vás i další dohry. Čekají vás soudní bitvy, ale také různé vyšetřovací komise či prověrky. Chystá se na vás Nejvyšší kontrolní úřad, jehož prezident Miloš Kala uvedl, že zatímco jedno ministerstvo (vnitřní) nakoupilo respirátor typu FFP2 za 34 korun, jiné (zdravotnictví) za 636 korun. „Děje se tu něco nesprávného,“ dodal. Čeho jste se dopustili? Určitě ničeho nesprávného. Tento výrok mě mrzí, protože vychází z mediálních spekulací. Je třeba se podívat, kolik ochranných prostředků a v jakém čase ministerstvo zdravotnictví nakoupilo. Celkově jsme pro naše zdravotníky pořídili kolem 70 milionů ochranných pomůcek. Slova pana Kaly se vztahují k úplně první dodávce, kdy v ČR nebyly prakticky žádné respirátory, tedy před zahájením dovozu z Číny. Šlo o krizovou situaci, byli jsme pod obrovským tlakem nemocnic a hrozilo, že by se nákaza mohla rozšířit po infekčních klinikách. Ceny respirátorů tehdy byly velmi vysoké, ale na to jsme nemohli brát ohled. Šlo o životy.

Z kontrol a šetření tedy obavy nemáte? Naprosto žádné. Ministerstvo zdravotnictví prakticky přes noc vytvořilo nákupní tým a plnilo úkoly z vlády. Jediný náš zájem byl ochránit životy a zdraví lékařů a sester, abychom nečelili situaci jako v Itálii. Tomu jsme zabránili.

Když zmiňujete ochranu zdravotníků, tak právě v těchto dnech vyšla najevo kauza firmy LA Factory, od níž jste nakoupili prostředky za půl miliardy korun. Její masky přitom prý nesplňovaly kvalitativní parametry. Jak to bylo? Bohužel média někdy pracují s neověřenými informacemi a dělají nesprávné závěry. To je i tento případ. S certifikáty byly jisté problémy, ale na základě doporučení Evropské komise se dají řešit tak, že dodavatelská firma dostane výjimku od České obchodní inspekce a pak může legálně distribuovat daný materiál na území EU, tedy i v České republice. V tomto případě je tedy všechno v pořádku. Celkem jsme zmíněné firmě zaplatili asi 431 milionů korun. A to jen za dodávky, které jsme si otestovali a kvalita vyšla dobře, jednou jsme i zboží vraceli. Mrzí mě, že různí politici mají k nákupům příkré soudy, ale přitom se vyjadřují bez znalostí věci. Já ty detaily znám, a proto se kontrol nebojím. Přeji si, aby Nejvyšší kontrolní úřad vše nezávisle prověřil, ale nemyslím si, že je zapotřebí vytvářet nějakou sněmovní vyšetřovací komisi, kterou by opozice využívala jen pro předvolební kampaň. To by věci neprospělo.

Není to jen opozice, kdo upozorňuje na podezřelé nákupy od firem v exekuci nebo s adresami na obecních úřadech a do té doby nečinných. Transparency International varuje i před vládním návrhem novely zákona o veřejných zakázkách. Tu jste chtěli sněmovnou protlačit v legislativní nouzi, abyste mohli jakékoli výrobky nakupovat od dodavatelů v likvidaci, v insolvenční, pravomocně odsouzených a s nejasnou vlastnickou strukturou. Neotevíráte dveře korupci a neprůhledným nákupům? Nikoliv. Novela pouze urychluje proces zadávání zakázky, nejde o navýšení ceny nebo snížení kvality. Jen připomínám, že ministerstvo zdravotnictví centrální nákupy už ukončilo a dál to bude na nemocnicích a poskytovatelích.

Půjde o dodávky bez výběrového řízení, kdy nemusí být znám skutečný majitel ani jeho finanční situace. To ano, budou to jednacím řízením bez uveřejnění, ale to už dnes zákon umožňuje. Ten proces vždy musí být transparentní, ceny i dodavatelé musejí být známi. Jde o jeho zjednodušení, nikoli předražení. Dnes už se trh stabilizoval a není důvod nakupovat za vyšší ceny kvůli akutnímu nedostatku pomůcek.

Poslanec STAN Petr Gazdík upozornil, že vláda dává přednost zahraničním dodavatelům před českými, kteří už jsou nyní schopni zabezpečit milionové dodávky. Jak to například vypadá s plicním ventilátorem CoroVent, na jehož vývoj a výrobu česká firma od lidí vybrala 15 milionů korun? Už jí prý chybí jediné razítko z vašeho

ministerstva, které měla získat 27. dubna. Dali jste jí ho? Nejprve musím odmítnout kritiku pana poslance. My od začátku spolupracujeme s českými výrobci a vývojáři, je jich asi dvacet, a také s distributory. Až na výjimky jsme zboží dováželi přes české firmy. Co se týče ventilátorů CoroVent, proces certifikace stále probíhá. Nejde o to, že bychom tento český výrobek nechtěli podporovat, ale jde o sofistikovaný přístroj, kde se musí obzvláště dbát na bezpečnost. Pokud budou všechny zkoušky úspěšné, nevidím v tom posledním razítku problém.

Řekl jste, že vaše ministerstvo ukončilo centrální nákupy. Týká se to i objednávek ochranných prostředků do Správy státních hmotných rezerv, kde bylo na začátku krize asi 10 tisíc respirátorů? Je třeba říct, že tento počet ochranných prostředků tam byl od dob paní ministryně Emmerové, tedy zhruba patnáct let. Žádný ministr z jakékoliv politické strany ho nezměnil, protože větší potřebě nic nenasvědčovalo. Jedno z ponaučení této krize je, že musíme navýšit rezervy. My budeme dávat požadavky, ale nakupovat bude Správa státních hmotných rezerv. Bavíme se o milionech kusů ochranných prostředků.

Zmínil jste ponaučení. Bude po koronaviru české zdravotnictví, které krizi zvládlo bravurně, bohatší, modernější, digitalizovanější? Bezesporu bude lépe připravené, ať už by šlo o druhou vlnu této pandemie, nebo o jiný typ viru. Určitě se posune v oblasti elektronizace. V té jsme už první velký krok udělali. V minulosti vyvolávalo velké diskuse a kritiku ze strany České lékařské komory zavedení e-receptu. Ukázalo se, že je to skvělý nástroj v situacích, kdy pacient nemůže osobně do ordinace. Teď už ho máme na 100 procent léků, takže doufám, že bude využíván plošně. Možnost sdílet data na dálku a obecně digitalizace se doufám promění v realitu.

Dalším hitem je virtuální ordinace. Díky telemedicině by spousta pacientů nemusela osobně navštívit lékaře a promrhat hodiny v čekárnách. Spatřujete v tom budoucnost? Takových projektů bude jistě přibývat. V řadě případů skutečně není nutné fyzicky navštívit lékaře, pro první kontakt stačí videokonzultace na dálku. Pro mnoho lidí to může být komfortní varianta řešení zdravotních problémů. Telemedicina je určitě správnou cestou. Premiér Babiš uvedl, že pandemie odhalila jasné priority pro správu země, jimiž jsou potraviny, voda a zdravotnictví. Do něj chce podle svých slov dát tolik peněz, kolik bude třeba. O kolik si řeknete? Parlament už na můj návrh schválil zvýšení plateb za státní pojištěnce o 500 korun od 1. června, což znamená 20 miliard korun navíc. Jde o historicky nejvyšší nárůst prostředků ze státního rozpočtu. V příštím roce to bude dalších 50 miliard. Vláda tím ukazuje, že zdravotnictví je reálně nejvyšší prioritou, a jsem přesvědčen, že tyto finance povedou k jeho větší stabilizaci.

Včetně rekonstrukce zastaralých budov fakultních nemocnic? Přesně tak. Investice jsou naprosto zásadní. Potřebujeme zlepšit prostředí nemocnic, aby odpovídalo 21. století jak pro zaměstnance, tak pro pacienty. To vše připravujeme v rámci Národního investičního plánu.

Bude třeshinkou na dortu úspěšného zvládnutí pandemie celosvětový úspěch v podobě české vakcíny na covid-19? Musím říct, že mě mrzí vyhocené debaty vědců na toto téma. Je-li tady tým lidí z těžko zpochybnitelných organizací, jako jsou IKEM, Ústav hematologie a krevní transfuze nebo Státní zdravotní ústav, který se o vývoj vakcíny chce pokusit, nevidím důvod, proč mu v tom a priori bránit. To ovšem nevylučuje širší spolupráci vědecké obce, myslím, že jde o národní zájem. Setkám se s odpůrci tohoto projektu a budu se snažit najít společnou cestu. Nechápu, proč by se Česká republika nemohla pokusit o to, o č se snaží 90 týmů ve světě, které na vakcíně pracují, a být v tomto směru soběstačná.

Kdo je Adam Vojtěch* Narodil se 2. října 1986 v Českých Budějovicích.* Vystudoval Právnickou fakultu Univerzity Karlovy a na téže vysoké škole mediální studia na **Fakultě sociálních věd**.* V letech 2013 až 2014 působil jako právník společnosti MAFRA, v červnu 2014 se stal tajemníkem na Ministerstvu financí ČR, jemuž šéfoval Andrej Babiš. V září 2016 ho vláda jmenovala členem správní rady Všeobecné zdravotní pojišťovny.* V letech 2012 až 2018 byl členem ODS. V roce 2017 úspěšně kandidoval do sněmovny za hnutí ANO.* Ministrem zdravotnictví byl v první i druhé vládě Andreje Babiše, tedy od 13. prosince 2017.* Od dětství se věnuje hudbě a zpěvu. V roce 2005 se účastnil soutěže SuperStar. Několik let zpíval v českobudějovickém swingovém orchestru Metroklub Big Band.

URL| https://www.denik.cz/z_domova/adam-vojtech-koronavirus-ministerstvo-zdravotnictvi-ochranne-pomucky-20200515.html

Stejná zpráva vyšla také v dalších 4 titulech:

denik.cz (Česko), denik.cz (Česko), denik.cz (Česko), denik.cz (Česko)

Adam Vojtěch: Z kontrol nákupů nemám naprosto žádné obavy

16.5.2020 pisecky.denik.cz str. 00 Zprávy z Česka

Kateřina Perknerová

Ministr zdravotnictví Adam Vojtěch (za ANO) byl v posledních týdnech jedním z nejviditelnějších členů Babišovy vlády. A také nejkritizovanějších. Za nedostatek pomůcek, rozporné výroky, špatnou komunikaci. Opozice žádala jeho odvolání. Před ukončením stavu nouze se ale o jeho rezignaci už nemluví. Možná proto, že právě lidé spadající pod jeho resort - lékaři, zdravotní sestry a nemocniční personál - zvládli pandemii vůbec nejlépe.

"Zítra končí v České republice nouzový stav. Co to pro váš resort znamená? Nic zásadního, protože jsme připraveni pokračovat v opatřeních, která můžeme činit i po nouzovém stavu. Některé věci ale samozřejmě končí, například možnost ukládat pracovní povinnost studentům zdravotnických škol. Klíčové omezení, jako je regulace volného pohybu nebo maloobchodu, už navíc byla rozvolněna. Poslední vlna přijde 25. května, a pokud se nestane nic zásadního, budeme prakticky ve velmi podobné situaci, jaká byla před krizí.

Znamená to, že od 17. do 25. května, respektive do přijetí speciálního epidemického zákona se budete řídit platnou normou o ochraně veřejného zdraví? Ano, protože většinu toho, co bychom ještě eventuálně potřebovali omezit, můžeme regulovat podle stávajícího zákona. Jde například o vnitřní prostory restaurací nebo ubytovací služby. Tyto kompetence jsou přímo vyjmenovány v zákoně o ochraně veřejného zdraví a nepředstavují extenzivní zásah do základních lidských práv a svobod občanů, což nám vyčítal první rozsudek Městského soudu v Praze. Období do 25. května tedy můžeme v případě potřeby překlenout mimořádnými opatřeními ministra zdravotnictví a pak už zůstane v platnosti jen omezení hromadných akcí s účastí několika tisíc lidí.

Proč tedy potřebujete přijímat speciální normu, když vám může dobře posloužit současná legislativa? Je její zpřesnění například ohledně provozu bazénů, wellness center i kadeřnictví tak zásadní? Speciální zákon by měl být časově omezený do konce letošního roku a řešil by jen pandemii covid-19. Navrhujeme v něm i pojistku v podobě souhlasu vlády s každým opatřením ministra zdravotnictví. Potřebujeme ho proto, že nemůžeme vyloučit zhoršení epidemiologické situace a nutnost lokálních restriktivních opatření. V tomto směru musíme zpřesnit některé kompetence. Kromě toho ministerstva vnitra a zdravotnictví dostala úkol připravit komplexní revizi krizové legislativy, konkrétně ústavního zákona o bezpečnosti. Musíme být připraveni na situace, jako byla pandemie koronaviru.

Zmíněný předpis ovšem musí schválit ústavní většina obou komor, což u speciálního epidemického zákona není třeba. Ten budete chtít přijmout ještě ve stavu legislativní nouze? Ve sněmovně není vůle projednávat ho v legislativní nouzi. Většina klubů se kloní k tomu, že by měl být projednán ve standardním režimu při maximálně možném zkrácení lhůt. Nemáme potřebu tlačit to na sílu, u takové předlohy by měl být nějaký základní politický konsenzus. Myslím, že je reálné, aby byl schválen v řádu několika týdnů a v červenci byl účinný.

Tuzemská čísla o vývoji pandemie jsou optimistická, denně přibývá jen několik nakažených lidí, ale ze zahraničí přicházejí varovné signály. Nová ohniska se objevila v Jižní Koreji, ale i v sousedním Německu. Neobáváte se toho? Samozřejmě to pečlivě sledujeme a vyhodnocujeme. Pro nás je to jisté varování, že nemáme vyhráno, byť v ČR se situace v čase dramaticky lepší nejen v počtech infikovaných pacientů, ale hlavně těch hospitalizovaných. Za největší úspěch ministerstva zdravotnictví i svůj považují, že se nám podařilo ochránit naše nemocnice, které nekolabovaly pod náporom pacientů jako v jiných zemích. Situace v zahraničí je kolísavá, často stačí jeden infikovaný člověk, který může nákazu roznést, jako se to stalo v Soulu. Proto musíme mít nástroje, kterými to můžeme potlačit, především chytrou karanténu. Díky moderním technologiím jsme schopni co nejrychleji identifikovat potenciální rizikové kontakty infikovaného člověka a okamžitě je umisťovat do karantény, aby se nákaza nešířila.

Má projekt chytré karantény už vychytané mouchy a jede naplno? Už je naplno spuštěn v rámci všech 14 krajských hygienických stanic, byť díky tomu, že máme velmi malý počet nově nakažených pacientů, není nyní masivně využíván. Je ale připraven pro případnou další vlnu, kdy se chceme vyhnout plošným opatřením a vypínání ekonomiky. Moderní technologie nám umožní řešit lokální ohniska, jako je aktuálně Chebsko či před časem Domažlicko a Ostravsko.

Dávají vám lidé beze všeho souhlas ke sledování svých kontaktů pomocí mobilů či kreditních karet? Aktuálně je to kolem padesáti procent lidí, kteří souhlasí s tím, aby jejich data byla využita. Věřím ale tomu, že až se projekt stabilizuje a občané se přesvědčí, že k žádnému zneužívání osobních údajů nedochází a je to ve prospěch nás všech, počet souhlasů se zvýší.

Pandemie do určité míry také ukázala, jak lidé věří svým představitelům, protože bez toho by se řada opatření těžko naplnila. Podle průzkumu akademiků z Karlovy a Masarykovy univerzity důvěra Čechů v systém zdravotní péče stoupla až na 80 procent, vládní kroky oceňuje 54 procent respondentů a vládě věří třetina občanů, zatímco před třemi roky jen pětina. Co tomu říkáte? Myslím, že česká vláda situaci zvládla a na konci se vždy počítají hospitalizovaní pacienti. Objektivně jsme na tom z tohoto hlediska dobře, země jako USA, Velká Británie nebo Itálie měly mnohem větší problémy především s přetíženými nemocnicemi. Bezesporu i my jsme udělali několik chyb, došlo ke komunikačním šumům. Bylo by ale bláhové si myslet, že vše proběhne zcela hladce v poměrech, v nichž se nikdo v moderní historii ještě neocitl. Vše pro nás bylo poprvé. Průběžná pozitivní čísla jsou ale nezpochybnitelná.

Od 25. května se roušky budou muset nosit jen v hromadné dopravě a vnitřních společných prostorech. Rozhodli jste se k tomuto kroku hlavně z politických důvodů, protože zakrývání obličejů na ulici byste v letních měsících neobhájili, byť podmínka dvoumetrových rozestupů působí spíše komicky? Bezpochyby nejsme hlší a slepí k průběhu společenské diskuze. Chápeme, že pro řadu lidí jsou roušky výrazně zatěžující. Na druhou stranu jsem přesvědčen, že jejich okamžité zavedení bylo jedním z opatření, jež výrazně přispělo k utlumení epidemie. Vzhledem k dobrému vývoji jsem nyní požádal epidemiology o vyjádření a skupina pod vedením pana docenta Maďara došla k závěru, že toto opatření není nutné držet i v létě. Čili zdaleka nejen z politických důvodů jsme venkovní odložení roušek zařadili do poslední vlny rozvolňování.

Jste právník, takže ve věcech odborně zdravotnických laik. Jak obtížné pro vás bylo čelit těžkým epidemiologickým vahám, jimiž jsou profesor Prymula či docent Maďar, kteří byli vždy spíše zastánci přísných restrikcí a pomalého uvolňování? V ministerském týmu je řada erudovaných epidemiologů, ale nejsou to lidé zaslepení. Určitě vnímají společenský kontext a nutnost vyvažování zdravotních a ekonomických zájmů. Česká republika musí fungovat i za doby pandemie. Primárně jsme samozřejmě chránili životy a zdraví občanů, bezproblémový chod nemocnic, ale zároveň jsme připravovali uvolňování, aby se země neocitla v kleštích a nepřestala ekonomicky dýchat. Debata vždy byla racionální.

Nejsem si tím vnímáním kontextu úplně jistá. Všichni si pamatujeme na větu vašeho náměstka Romana Prymuly, že hranice budou uzavřené dva roky. Mimochodem šlo o výrok protiprávní, neboť Ústavní soud posléze vydal verdikt, že vláda má právo omezit pohyb občanů uvnitř státu, nikoli ho zavřít navenek. Situace se pochopitelně mění a na začátku března jsme netušili, jak to bude vypadat v květnu, jestli tu nebudeme mít tisíce nových pacientů denně. I výroky se vyvíjejí v čase. Omezení na hranicích by určitě neměla platit příliš dlouhou dobu, ale zdůrazňuji, že úplně nepropustné nebyly nikdy. Teď už lidé mohou volně cestovat, ale musejí se prokázat negativním testem na covid-19, případně jít po návratu do karantény. To je podle mě pochopitelné pravidlo.

Pro letní dovolené ale nepředstavitelné. To je pravda. Tam musí jít o postupný proces. Nyní probíhají bilaterální jednání s konkrétními zeměmi, kde je epidemiologická situace poměrně klidná. Jsou to Slovensko, Rakousko, Chorvatsko či Řecko. Nejde přitom jen o nás, ale i o podmínky cílových zemí.

Nebudete jako ministr zdravotnictví spíše šlapat na brzdu, protože když se lidé masově rozcestují, mohou do republiky nákazu opět zavléct? Právě proto mluvím o postupném rozvolňování a dvoustranných dohodách. Plošné zrušení testů na covid-19 při příjezdu do republiky si nyní nedovedu představit. Bez jakýchkoli podmínek a omezení se letos v létě asi cestovat nebude.

Koronavirová krize bude mít pro vás i další dohry. Čekají vás soudní bitvy, ale také různé vyšetřovací komise či prověrky. Chystá se na vás Nejvyšší kontrolní úřad, jehož prezident Miloslav Kala uvedl, že zatímco jedno ministerstvo (vnitřní) nakoupilo respirátor typu FFP2 za 34 korun, jiné (zdravotnictví) za 636 korun. „Děje se tu něco nesprávného,“ dodal. Čeho jste se dopustili? Určitě ničeho nesprávného. Tento výrok mě mrzí, protože vychází z mediálních spekulací. Je třeba se podívat, kolik ochranných prostředků a v jakém čase ministerstvo zdravotnictví nakoupilo. Celkově jsme pro naše zdravotníky pořídili kolem 70 milionů ochranných pomůcek. Slova pana Kaly se vztahují k úplně první dodávce, kdy v ČR nebyly prakticky žádné respirátory, tedy před zahájením dovozů z Číny. Šlo o krizovou situaci, byli jsme pod obrovským tlakem nemocnic a hrozilo, že by se nákaza mohla rozšířit po infekčních klinikách. Ceny respirátorů tehdy byly velmi vysoké, ale na to jsme nemohli brát ohled. Šlo o životy.

Z kontrol a šetření tedy obavy nemáte? Naprosto žádné. Ministerstvo zdravotnictví prakticky přes noc vytvořilo nákupní tým a plnilo úkoly z vlády. Jediný náš zájem byl ochránit životy a zdraví lékařů a sester, abychom nečelili situaci jako v Itálii. Tomu jsme zabránili.

Když zmiňujete ochranu zdravotníků, tak právě v těchto dnech vyšla najevo kauza firmy LA Factory, od níž jste nakoupili prostředky za půl miliardy korun. Její masky přitom prý nesplňovaly kvalitativní parametry. Jak to

bylo? Bohužel média někdy pracují s neověřenými informacemi a dělají nesprávné závěry. To je i tento případ. S certifikáty byly jisté problémy, ale na základě doporučení Evropské komise se dají řešit tak, že dodavatelská firma dostane výjimku od České obchodní inspekce a pak může legálně distribuovat daný materiál na území EU, tedy i v České republice. V tomto případě je tedy všechno v pořádku. Celkem jsme zmíněné firmě zaplatili asi 431 milionů korun. A to jen za dodávky, které jsme si otestovali a kvalita vyšla dobře, jednou jsme i zboží vrátili. Mrzí mě, že různí politici mají k nákupům příkré soudy, ale přitom se vyjadřují bez znalostí věci. Já ty detaily znám, a proto se kontrol nebojím. Přeji si, aby Nejvyšší kontrolní úřad vše nezávisle prověřil, ale nemyslím si, že je zapotřebí vytvářet nějakou sněmovní vyšetřovací komisi, kterou by opozice využívala jen pro předvolební kampaň. To by věci neprospělo.

Není to jen opozice, kdo upozorňuje na podezřelé nákupy od firem v exekuci nebo s adresami na obecních úřadech a do té doby nečinných. Transparency International varuje i před vládním návrhem novely zákona o veřejných zakázkách. Tu jste chtěli sněmovnou protlačit v legislativní nouzi, abyste mohli jakékoli výrobky nakupovat od dodavatelů v likvidaci, v insolventi, pravomocně odsouzených a s nejasnou vlastnickou strukturou. Neotevíráte dveře korupci a neprůhledným nákupům? Nikoliv. Novela pouze urychluje proces zadávání zakázky, nejde o navýšení ceny nebo snížení kvality. Jen připomínám, že ministerstvo zdravotnictví centrální nákupy už ukončilo a dál to bude na nemocnicích a poskytovatelích.

Půjde o dodávky bez výběrového řízení, kdy nemusí být znám skutečný majitel ani jeho finanční situace. To ano, budou to jednací řízení bez uveřejnění, ale to už dnes zákon umožňuje. Ten proces vždy musí být transparentní, ceny i dodavatelé musejí být známi. Jde o jeho zjednodušení, nikoli předražení. Dnes už se trh stabilizoval a není důvod nakupovat za vyšší ceny kvůli akutnímu nedostatku pomůcek.

Poslanec STAN Petr Gazdík upozornil, že vláda dává přednost zahraničním dodavatelům před českými, kteří už jsou nyní schopni zabezpečit milionové dodávky. Jak to například vypadá s plicním ventilátorem CoroVent, na jehož vývoj a výrobu česká firma od lidí vybrala 15 milionů korun? Už jí prý chybí jediné razítko z vašeho ministerstva, které měla získat 27. dubna. Dali jste jí ho? Nejprve musím odmítnout kritiku pana poslance. My od začátku spolupracujeme s českými výrobci a vývojáři, je jich asi dvacet, a také s distributory. Až na výjimky jsme zboží dováželi přes české firmy. Co se týče ventilátorů CoroVent, proces certifikace stále probíhá. Nejde o to, že bychom tento český výrobek nechtěli podporovat, ale jde o sofistikovaný přístroj, kde se musí obzvlášť dbát na bezpečnost. Pokud budou všechny zkoušky úspěšné, nevidím v tom posledním razítku problém.

Řekl jste, že vaše ministerstvo ukončilo centrální nákupy. Týká se to i objednávek ochranných prostředků do Správy státních hmotných rezerv, kde bylo na začátku krize asi 10 tisíc respirátorů? Je třeba říct, že tento počet ochranných prostředků tam byl od dob paní ministryně Emmerové, tedy zhruba patnáct let. Žádný ministr z jakékoliv politické strany ho nezměnil, protože větší potřebě nic nenasvědčovalo. Jedno z ponaučení této krize je, že musíme navýšit rezervy. My budeme dávat požadavky, ale nakupovat bude Správa státních hmotných rezerv. Bavíme se o milionech kusů ochranných prostředků.

Zmínil jste ponaučení. Bude po koronaviru české zdravotnictví, které krizi zvládlo bravurně, bohatší, modernější, digitalizovanější? Bezesporu bude lépe připravené, ať už by šlo o druhou vlnu této pandemie, nebo o jiný typ viru. Určitě se posune v oblasti elektronizace. V té jsme už první velký krok udělali. V minulosti vyvolávalo velké diskuse a kritiku ze strany České lékařské komory zavedení e-receptu. Ukázalo se, že je to skvělý nástroj v situacích, kdy pacient nemůže osobně do ordinace. Teď už ho máme na 100 procent léků, takže doufám, že bude využíván plošně. Možnost sdílet data na dálku a obecně digitalizace se doufám promění v realitu.

Dalším hitem je virtuální ordinace. Díky telemedicině by spousta pacientů nemusela osobně navštívit lékaře a promrhat hodiny v čekárnách. Spatřujete v tom budoucnost? Takových projektů bude zajisté přibývat. V řadě případů skutečně není nutné fyzicky navštívit lékaře, pro první kontakt stačí videokonzultace na dálku. Pro mnoho lidí to může být komfortní varianta řešení zdravotních problémů. Telemedicina je určitě správnou cestou. Premiér Babiš uvedl, že pandemie odhalila jasné priority pro správu země, jimiž jsou potraviny, voda a zdravotnictví. Do něj chce podle svých slov dát tolik peněz, kolik bude třeba. O kolik si řeknete? Parlament už na můj návrh schválil zvýšení plateb za státní pojištění o 500 korun od 1. června, což znamená 20 miliard korun navíc. Jde o historicky nejvyšší nárůst prostředků ze státního rozpočtu. V příštím roce to bude dalších 50 miliard. Vláda tím ukazuje, že zdravotnictví je reálně nejvyšší prioritou, a jsem přesvědčen, že tyto finance povedou k jeho větší stabilizaci.

Včetně rekonstrukce zastaralých budov fakultních nemocnic? Přesně tak. Investice jsou naprosto zásadní. Potřebujeme zlepšit prostředí nemocnic, aby odpovídalo 21. století jak pro zaměstnance, tak pro pacienty. To vše připravujeme v rámci Národního investičního plánu.

Bude třetíčkou na dortu úspěšného zvládnutí pandemie celosvětový úspěch v podobě české vakcíny na covid-19? Musím říct, že mě mrzí vyhocené debaty vědců na toto téma. Je-li tady tým lidí z těžko zpochybnitelných organizací, jako jsou IKEM, Ústav hematologie a krevní transfuze nebo Státní zdravotní ústav, který se o vývoj vakcíny chce pokusit, nevidím důvod, proč mu v tom a priori bránit. To ovšem nevylučuje širší spolupráci vědecké obce, myslím, že jde o národní zájem. Setkám se s odpůrci tohoto projektu a budu se snažit najít společnou cestu. Nechápu, proč by se Česká republika nemohla pokusit o to, o č se snaží 90 týmů ve světě, které na vakcíně pracují, a být v tomto směru soběstačná.

Kdo je Adam Vojtěch* Narodil se 2. října 1986 v Českých Budějovicích.* Vystudoval Právnickou fakultu Univerzity Karlovy a na téže vysoké škole mediální studia na **Fakultě sociálních věd**.* V letech 2013 až 2014 působil jako právník společnosti MAFRA, v červnu 2014 se stal tajemníkem na Ministerstvu financí ČR, jemuž šéfoval Andrej Babiš. V září 2016 ho vláda jmenovala členem správní rady Všeobecné zdravotní pojišťovny.* V letech 2012 až 2018 byl členem ODS. V roce 2017 úspěšně kandidoval do sněmovny za hnutí ANO.* Ministrem zdravotnictví byl v první i druhé vládě Andreje Babiše, tedy od 13. prosince 2017.* Od dětství se věnuje hudbě a zpěvu. V roce 2005 se účastnil soutěže SuperStar. Několik let zpíval v českobudějovickém swingovém orchestru Metroklub Big Band.

URL| <https://pisecky.denik.cz/zpravy-z-ceska/adam-vojtech-koronavirus-ministerstvo-zdravotnictvi-ochranne-pomucky-20200515.html>

Stejná zpráva vyšla také v dalších 3 titulech:

pisecky.denik.cz (*Zprávy z Česka*), pisecky.denik.cz (*Zprávy z Česka*), pisecky.denik.cz (*Zprávy z Česka*)

Adam Vojtěch: Z kontrol nákupů nemám naprosto žádné obavy

16.5.2020 chrudimsky.denik.cz str. 00 Zprávy z Česka

Kateřina Perknerová

Ministr zdravotnictví Adam Vojtěch (za ANO) byl v posledních týdnech jedním z nejviditelnějších členů Babišovy vlády. A také nejkritizovanějších. Za nedostatek pomůcek, rozporné výroky, špatnou komunikaci. Opozice žádala jeho odvolání. Před ukončením stavu nouze se ale o jeho rezignaci už nemluví. Možná proto, že právě lidé spadající pod jeho resort - lékaři, zdravotní sestry a nemocniční personál - zvládli pandemii vůbec nejlépe.

"Zítra končí v České republice nouzový stav. Co to pro váš resort znamená? Nic zásadního, protože jsme připraveni pokračovat v opatřeních, která můžeme činit i po nouzovém stavu. Některé věci ale samozřejmě končí, například možnost ukládat pracovní povinnost studentům zdravotnických škol. Klíčové omezení, jako je regulace volného pohybu nebo maloobchodu, už navíc byla rozvolněna. Poslední vlna přijde 25. května, a pokud se nestane nic zásadního, budeme prakticky ve velmi podobné situaci, jaká byla před krizí.

Znamená to, že od 17. do 25. května, respektive do přijetí speciálního epidemického zákona se budete řídit platnou normou o ochraně veřejného zdraví? Ano, protože většinu toho, co bychom ještě eventuálně potřebovali omezit, můžeme regulovat podle stávajícího zákona. Jde například o vnitřní prostory restaurací nebo ubytovací služby. Tyto kompetence jsou přímo vyjmenovány v zákoně o ochraně veřejného zdraví a nepředstavují extenzivní zásah do základních lidských práv a svobod občanů, což nám vyčítal první rozsudek Městského soudu v Praze. Období do 25. května tedy můžeme v případě potřeby překlenout mimořádnými opatřeními ministra zdravotnictví a pak už zůstane v platnosti jen omezení hromadných akcí s účastí několika tisíc lidí.

Proč tedy potřebujete přijímat speciální normu, když vám může dobře posloužit současná legislativa? Je její zpřesnění například ohledně provozu bazénů, wellness center i kadeřnictví tak zásadní? Speciální zákon by měl být časově omezený do konce letošního roku a řešil by jen pandemii covid-19. Navrhujeme v něm i pojistku v podobě souhlasu vlády s každým opatřením ministra zdravotnictví. Potřebujeme ho proto, že nemůžeme vyloučit zhoršení epidemiologické situace a nutnost lokálních restriktivních opatření. V tomto směru musíme zpřesnit některé kompetence. Kromě toho ministerstva vnitra a zdravotnictví dostala úkol připravit komplexní

revizi krizové legislativy, konkrétně ústavního zákona o bezpečnosti. Musíme být připraveni na situace, jako byla pandemie koronaviru.

Zmíněný předpis ovšem musí schválit ústavní většina obou komor, což u speciálního epidemického zákona není třeba. Ten budete chtít přijmout ještě ve stavu legislativní nouze? Ve sněmovně není vůle projednávat ho v legislativní nouzi. Většina klubů se kloní k tomu, že by měl být projednán ve standardním režimu při maximálně možném zkrácení lhůt. Nemáme potřebu tlačit to na sílu, u takové předlohy by měl být nějaký základní politický konsenzus. Myslím, že je reálné, aby byl schválen v řádu několika týdnů a v červenci byl účinný.

Tuzemská čísla o vývoji pandemie jsou optimistická, denně přibývá jen několik nakažených lidí, ale ze zahraničí přicházejí varovné signály. Nová ohniska se objevila v Jižní Koreji, ale i v sousedním Německu. Neobáváte se toho? Samozřejmě to pečlivě sledujeme a vyhodnocujeme. Pro nás je to jisté varování, že nemáme vyhráno, byť v ČR se situace v čase dramaticky lepší nejen v počtech infikovaných pacientů, ale hlavně těch hospitalizovaných. Za největší úspěch ministerstva zdravotnictví i svůj považuji, že se nám podařilo ochránit naše nemocnice, které nekolabovaly pod náporom pacientů jako v jiných zemích. Situace v zahraničí je kolísavá, často stačí jeden infikovaný člověk, který může nákazu roznést, jako se to stalo v Soulu. Proto musíme mít nástroje, kterými to můžeme potlačit, především chytrou karanténu. Díky moderním technologiím jsme schopni co nejrychleji identifikovat potenciální rizikové kontakty infikovaného člověka a okamžitě je umisťovat do karantény, aby se nákaza nešířila.

Má projekt chytré karantény už vychytané mouchy a jede naplno? Už je naplno spuštěn v rámci všech 14 krajských hygienických stanic, byť díky tomu, že máme velmi malý počet nově nakažených pacientů, není nyní masivně využíván. Je ale připraven pro případnou další vlnu, kdy se chceme vyhnout plošným opatřením a vypínání ekonomiky. Moderní technologie nám umožní řešit lokální ohniska, jako je aktuálně Chebsko či před časem Domažlicko a Ostravsko.

Dávají vám lidé beze všeho souhlas ke sledování svých kontaktů pomocí mobilů či kreditních karet? Aktuálně je to kolem padesáti procent lidí, kteří souhlasí s tím, aby jejich data byla využita. Věřím ale tomu, že až se projekt stabilizuje a občané se přesvědčí, že k žádnému zneužívání osobních údajů nedochází a je to ve prospěch nás všech, počet souhlasů se zvýší.

Pandemie do určité míry také ukázala, jak lidé věří svým představitelům, protože bez toho by se řada opatření těžko naplnila. Podle průzkumu akademiků z Karlovy a Masarykovy univerzity důvěra Čechů v systém zdravotní péče stoupla až na 80 procent, vládní kroky oceňuje 54 procent respondentů a vládě věří třetina občanů, zatímco před třemi roky jen pětina. Co tomu říkáte? Myslím, že česká vláda situaci zvládla a na konci se vždy počítají hospitalizovaní pacienti. Objektivně jsme na tom z tohoto hlediska dobře, země jako USA, Velká Británie nebo Itálie měly mnohem větší problémy především s přetíženými nemocnicemi. Bezesporu i my jsme udělali několik chyb, došlo ke komunikačním šumům. Bylo by ale bláhové si myslet, že vše proběhne zcela hladce v poměrech, v nichž se nikdo v moderní historii ještě neocitl. Vše pro nás bylo poprvé. Průběžná pozitivní čísla jsou ale nezpochybnitelná.

Od 25. května se roušky budou muset nosit jen v hromadné dopravě a vnitřních společných prostorech. Rozhodli jste se k tomuto kroku hlavně z politických důvodů, protože zakrývání obličejů na ulici byste v letních měsících neobhájili, byť podmínka dvoumetrových rozestupů působí spíš komicky? Bezpochyby nejsme hlší a slepí k průběhu společenské diskuze. Chápeme, že pro řadu lidí jsou roušky výrazně zatěžující. Na druhou stranu jsem jsem přesvědčen, že jejich okamžitě zavedení bylo jedním z opatření, jež výrazně přispělo k utlumení epidemie. Vzhledem k dobrému vývoji jsem nyní požádal epidemiology o vyjádření a skupina pod vedením pana docenta Mađara došla k závěru, že toto opatření není nutné držet i v létě. Čili zdaleka nejen z politických důvodů jsme venkovní odložení roušek zařadili do poslední vlny rozvolňování.

Jste právník, takže ve věcech odborně zdravotnických laik. Jak obtížné pro vás bylo čelit těžkým epidemiologickým vahám, jimiž jsou profesor Prymula či docent Mađar, kteří byli vždy spíše zastánci přísných restrikcí a pomalého uvolňování? V ministerském týmu je řada erudovaných epidemiologů, ale nejsou to lidé zaslepení. Určitě vnímají společenský kontext a nutnost vyvažování zdravotních a ekonomických zájmů. Česká republika musí fungovat i za doby pandemie. Primárně jsme samozřejmě chránili životy a zdraví občanů, bezproblémový chod nemocnic, ale zároveň jsme připravovali uvolňování, aby se země neocitla v kleštích a nepřestala ekonomicky dýchat. Debata vždy byla racionální.

Nejsem si tím vnímáním kontextu úplně jistá. Všichni si pamatujeme na větu vašeho náměstka Romana Prymuly, že hranice budou uzavřené dva roky. Mimochodem šlo o výrok protiprávní, neboť Ústavní soud posléze vydal verdikt, že vláda má právo omezit pohyb občanů uvnitř státu, nikoli ho zavřít navenek. Situace se pochopitelně mění a na začátku března jsme netušili, jak to bude vypadat v květnu, jestli tu nebudeme mít tisíce

nových pacientů denně. I výroky se vyvíjejí v čase. Omezení na hranicích by určitě neměla platit příliš dlouhou dobu, ale zdůrazňuji, že úplně nepropustné nebyly nikdy. Teď už lidé mohou volně cestovat, ale musejí se prokázat negativním testem na covid-19, případně jít po návratu do karantény. To je podle mě pochopitelné pravidlo.

Pro letní dovolené ale nepředstavitelné. To je pravda. Tam musí jít o postupný proces. Nyní probíhají bilaterální jednání s konkrétními zeměmi, kde je epidemiologická situace poměrně klidná. Jsou to Slovensko, Rakousko, Chorvatsko či Řecko. Nejde přitom jen o nás, ale i o podmínky cílových zemí.

Nebudete jako ministr zdravotnictví spíše šlapat na brzdu, protože když se lidé masově rozcestují, mohou do republiky nákazu opět zavléct? Právě proto mluvím o postupném rozvolňování a dvoustranných dohodách. Plošné zrušení testů na covid-19 při příjezdu do republiky si nyní nedovedu představit. Bez jakýchkoli podmínek a omezení se letos v létě asi cestovat nebude.

Koronavirová krize bude mít pro vás i další dohry. Čekají vás soudní bitvy, ale také různé vyšetřovací komise či prověrky. Chystá se na vás Nejvyšší kontrolní úřad, jehož prezident Miloslav Kala uvedl, že zatímco jedno ministerstvo (vnitřní) nakoupilo respirátor typu FFP2 za 34 korun, jiné (zdravotnictví) za 636 korun. „Děje se tu něco nesprávného,“ dodal. Čeho jste se dopustili? Určitě ničeho nesprávného. Tento výrok mě mrzí, protože vychází z mediálních spekulací. Je třeba se podívat, kolik ochranných prostředků a v jakém čase ministerstvo zdravotnictví nakoupilo. Celkově jsme pro naše zdravotníky pořídili kolem 70 milionů ochranných pomůcek. Slova pana Kaly se vztahují k úplně první dodávce, kdy v ČR nebyly prakticky žádné respirátory, tedy před zahájením dovozů z Číny. Šlo o krizovou situaci, byli jsme pod obrovským tlakem nemocnic a hrozilo, že by se nákaza mohla rozšířit po infekčních klinikách. Ceny respirátorů tehdy byly velmi vysoké, ale na to jsme nemohli brát ohled. Šlo o životy.

Z kontrol a šetření tedy obavy nemáte? Naprosto žádné. Ministerstvo zdravotnictví prakticky přes noc vytvořilo nákupní tým a plnilo úkoly z vlády. Jediný náš zájem byl ochránit životy a zdraví lékařů a sester, abychom nečelili situaci jako v Itálii. Tomu jsme zabránili.

Když zmiňujete ochranu zdravotníků, tak právě v těchto dnech vyšla najevo kauza firmy LA Factory, od níž jste nakoupili prostředky za půl miliardy korun. Její masky přitom prý nesplňovaly kvalitativní parametry. Jak to bylo? Bohužel média někdy pracují s neověřenými informacemi a dělají nesprávné závěry. To je i tento případ. S certifikáty byly jisté problémy, ale na základě doporučení Evropské komise se dají řešit tak, že dodavatelská firma dostane výjimku od České obchodní inspekce a pak může legálně distribuovat daný materiál na území EU, tedy i v České republice. V tomto případě je tedy všechno v pořádku. Celkem jsme zmíněné firmě zaplatili asi 431 milionů korun. A to jen za dodávky, které jsme si otestovali a kvalita vyšla dobře, jednou jsme i zboží vrátili. Mrzí mě, že různí politici mají k nákupům příkré soudy, ale přitom se vyjadřují bez znalostí věci. Já ty detaily znám, a proto se kontrol nebojím. Přeji si, aby Nejvyšší kontrolní úřad vše nezávisle prověřil, ale nemyslím si, že je zapotřebí vytvářet nějakou sněmovní vyšetřovací komisi, kterou by opozice využívala jen pro předvolební kampaň. To by věci neprospělo.

Není to jen opozice, kdo upozorňuje na podezřelé nákupy od firem v exekuci nebo s adresami na obecních úřadech a do té doby nečinných. Transparency International varuje i před vládním návrhem novely zákona o veřejných zakázkách. Tu jste chtěli sněmovnou protlačit v legislativní nouzi, abyste mohli jakékoli výrobky nakupovat od dodavatelů v likvidaci, v insolventci, pravomocně odsouzených a s nejasnou vlastnickou strukturou. Neotevíráte dveře korupci a neprůhledným nákupům? Nikoliv. Novela pouze urychluje proces zadávání zakázky, nejde o navýšení ceny nebo snížení kvality. Jen připomínám, že ministerstvo zdravotnictví centrální nákupy už ukončilo a dál to bude na nemocnicích a poskytovatelích.

Půjde o dodávky bez výběrového řízení, kdy nemusí být znám skutečný majitel ani jeho finanční situace. To ano, budou to jednací řízení bez uveřejnění, ale to už dnes zákon umožňuje. Ten proces vždy musí být transparentní, ceny i dodavatelé musejí být známi. Jde o jeho zjednodušení, nikoli předražení. Dnes už se trh stabilizoval a není důvod nakupovat za vyšší ceny kvůli akutnímu nedostatku pomůcek.

Poslanec STAN Petr Gazdík upozornil, že vláda dává přednost zahraničním dodavatelům před českými, kteří už jsou nyní schopni zabezpečit milionové dodávky. Jak to například vypadá s plicním ventilátorem CoroVent, na jehož vývoj a výrobu česká firma od lidí vybrala 15 milionů korun? Už jí prý chybí jediné razítko z vašeho ministerstva, které měla získat 27. dubna. Dali jste jí ho? Nejprve musím odmítnout kritiku pana poslance. My od začátku spolupracujeme s českými výrobci a vývojáři, je jich asi dvacet, a také s distributory. Až na výjimky jsme zboží dováželi přes české firmy. Co se týče ventilátorů CoroVent, proces certifikace stále probíhá. Nejde o to, že

bychom tento český výrobek nechtěli podporovat, ale jde o sofistikovaný přístroj, kde se musí obzvlášť dbát na bezpečnost. Pokud budou všechny zkoušky úspěšné, nevidím v tom posledním razítku problém.

Řekl jste, že vaše ministerstvo ukončilo centrální nákupy. Týká se to i objednávky ochranných prostředků do Správy státních hmotných rezerv, kde bylo na začátku krize asi 10 tisíc respirátorů? Je třeba říct, že tento počet ochranných prostředků tam byl od dob paní ministryně Emmerové, tedy zhruba patnáct let. Žádný ministr z jakékoliv politické strany ho nezměnil, protože větší potřebě nic nenasvědčovalo. Jedno z ponaučení této krize je, že musíme navýšit rezervy. My budeme dávat požadavky, ale nakupovat bude Správa státních hmotných rezerv. Bavíme se o milionech kusů ochranných prostředků.

Zmínil jste ponaučení. Bude po koronaviru české zdravotnictví, které krizi zvládlo bravurně, bohatší, modernější, digitalizovanější? Bezesporu bude lépe připravené, ať už by šlo o druhou vlnu této pandemie, nebo o jiný typ viru. Určitě se posune v oblasti elektronizace. V té jsme už první velký krok udělali. V minulosti vyvolávalo velké diskuse a kritiku ze strany České lékařské komory zavedení e-receptu. Ukázalo se, že je to skvělý nástroj v situacích, kdy pacient nemůže osobně do ordinace. Teď už ho máme na 100 procent léků, takže doufám, že bude využíván plošně. Možnost sdílet data na dálku a obecně digitalizace se doufám promění v realitu.

Dalším hitem je virtuální ordinace. Díky telemedicině by spousta pacientů nemusela osobně navštívit lékaře a promrhat hodiny v čekárnách. Spatřujete v tom budoucnost? Takových projektů bude jistě přibývat. V řadě případů skutečně není nutné fyzicky navštívit lékaře, pro první kontakt stačí videokonzultace na dálku. Pro mnoho lidí to může být komfortní varianta řešení zdravotních problémů. Telemedicina je určitě správnou cestou. Premiér Babiš uvedl, že pandemie odhalila jasné priority pro správu země, jimiž jsou potraviny, voda a zdravotnictví. Do něj chce podle svých slov dát tolik peněz, kolik bude třeba. O kolik si řeknete? Parlament už na můj návrh schválil zvýšení plateb za státní pojištěnce o 500 korun od 1. června, což znamená 20 miliard korun navíc. Jde o historicky nejvyšší nárůst prostředků ze státního rozpočtu. V příštím roce to bude dalších 50 miliard. Vláda tím ukazuje, že zdravotnictví je reálně nejvyšší prioritou, a jsem přesvědčen, že tyto finance povedou k jeho větší stabilizaci.

Včetně rekonstrukce zastaralých budov fakultních nemocnic? Přesně tak. Investice jsou naprosto zásadní. Potřebujeme zlepšit prostředí nemocnic, aby odpovídalo 21. století jak pro zaměstnance, tak pro pacienty. To vše připravujeme v rámci Národního investičního plánu.

Bude třešinkou na dortu úspěšného zvládnutí pandemie celosvětový úspěch v podobě české vakcíny na covid-19? Musím říct, že mě mrzí vyhocené debaty vědců na toto téma. Je-li tady tým lidí z těžko zpochybnitelných organizací, jako jsou IKEM, Ústav hematologie a krevní transfuze nebo Státní zdravotní ústav, který se o vývoj vakcíny chce pokusit, nevidím důvod, proč mu v tom a priori bránit. To ovšem nevylučuje širší spolupráci vědecké obce, myslím, že jde o národní zájem. Setkám se s odpůrci tohoto projektu a budu se snažit najít společnou cestu. Nechápu, proč by se Česká republika nemohla pokusit o to, o č se snaží 90 týmů ve světě, které na vakcíně pracují, a být v tomto směru soběstačná.

Kdo je Adam Vojtěch* Narodil se 2. října 1986 v Českých Budějovicích.* Vystudoval Právnickou fakultu Univerzity Karlovy a na téže vysoké škole mediální studia na **Fakultě sociálních věd**.* V letech 2013 až 2014 působil jako právník společnosti MAFRA, v červnu 2014 se stal tajemníkem na Ministerstvu financí ČR, jemuž šéfoval Andrej Babiš. V září 2016 ho vláda jmenovala členem správní rady Všeobecné zdravotní pojišťovny.* V letech 2012 až 2018 byl členem ODS. V roce 2017 úspěšně kandidoval do sněmovny za hnutí ANO.* Ministrem zdravotnictví byl v první i druhé vládě Andreje Babiše, tedy od 13. prosince 2017.* Od dětství se věnuje hudbě a zpěvu. V roce 2005 se účastnil soutěže SuperStar. Několik let zpíval v českobudějovickém swingovém orchestru Metroklub Big Band.

URL| <https://chrudimsky.denik.cz/zpravy-z-ceska/adam-vojtech-koronavirus-ministerstvo-zdravotnictvi-ochranne-pomucky-20200515.html>

Stejná zpráva vyšla také v dalších 4 titulech:

chrudimsky.denik.cz (Zprávy z Česka), chrudimsky.denik.cz (Zprávy z Česka), chrudimsky.denik.cz (Zprávy z Česka), chrudimsky.denik.cz (Zprávy z Česka)

Adam Vojtěch: Z kontrol nákupů nemám naprosto žádné obavy

16.5.2020 zdarsky.denik.cz str. 00 Zprávy z Česka

Kateřina Perknerová

Ministr zdravotnictví Adam Vojtěch (za ANO) byl v posledních týdnech jedním z nejviditelnějších členů Babišovy vlády. A také nejkritizovanějších. Za nedostatek pomůcek, rozporné výroky, špatnou komunikaci. Opozice žádala jeho odvolání. Před ukončením stavu nouze se ale o jeho rezignaci už nemluví. Možná proto, že právě lidé spadající pod jeho resort - lékaři, zdravotní sestry a nemocniční personál - zvládli pandemii vůbec nejlépe.

"Zítra končí v České republice nouzový stav. Co to pro váš resort znamená? Nic zásadního, protože jsme připraveni pokračovat v opatřeních, která můžeme činit i po nouzovém stavu. Některé věci ale samozřejmě končí, například možnost ukládat pracovní povinnost studentům zdravotnických škol. Klíčové omezení, jako je regulace volného pohybu nebo maloobchodu, už navíc byla rozvolněna. Poslední vlna přijde 25. května, a pokud se nestane nic zásadního, budeme prakticky ve velmi podobné situaci, jaká byla před krizí.

Znamená to, že od 17. do 25. května, respektive do přijetí speciálního epidemického zákona se budete řídit platnou normou o ochraně veřejného zdraví? Ano, protože většinu toho, co bychom ještě eventuálně potřebovali omezit, můžeme regulovat podle stávajícího zákona. Jde například o vnitřní prostory restaurací nebo ubytovací služby. Tyto kompetence jsou přímo vyjmenovány v zákoně o ochraně veřejného zdraví a nepředstavují extenzivní zásah do základních lidských práv a svobod občanů, což nám vyčítal první rozsudek Městského soudu v Praze. Období do 25. května tedy můžeme v případě potřeby překlenout mimořádnými opatřeními ministra zdravotnictví a pak už zůstane v platnosti jen omezení hromadných akcí s účastí několika tisíc lidí.

Proč tedy potřebujete přijímat speciální normu, když vám může dobře posloužit současná legislativa? Je její zpřesnění například ohledně provozu bazénů, wellness center i kadeřnictví tak zásadní? Speciální zákon by měl být časově omezený do konce letošního roku a řešil by jen pandemii covid-19. Navrhujeme v něm i pojistku v podobě souhlasu vlády s každým opatřením ministra zdravotnictví. Potřebujeme ho proto, že nemůžeme vyloučit zhoršení epidemiologické situace a nutnost lokálních restriktivních opatření. V tomto směru musíme zpřesnit některé kompetence. Kromě toho ministerstva vnitra a zdravotnictví dostala úkol připravit komplexní revizi krizové legislativy, konkrétně ústavního zákona o bezpečnosti. Musíme být připraveni na situace, jako byla pandemie koronaviru.

Zmíněný předpis ovšem musí schválit ústavní většina obou komor, což u speciálního epidemického zákona není třeba. Ten budete chtít přijmout ještě ve stavu legislativní nouze? Ve sněmovně není vůle projednávat ho v legislativní nouzi. Většina klubů se kloní k tomu, že by měl být projednán ve standardním režimu při maximálně možném zkrácení lhůt. Nemáme potřebu tlačit to na sílu, u takové předlohy by měl být nějaký základní politický konsenzus. Myslím, že je reálné, aby byl schválen v řádu několika týdnů a v červenci byl účinný.

Tuzemská čísla o vývoji pandemie jsou optimistická, denně přibývá jen několik nakažených lidí, ale ze zahraničí přicházejí varovné signály. Nová ohniska se objevila v Jižní Koreji, ale i v sousedním Německu. Neobáváte se toho? Samozřejmě to pečlivě sledujeme a vyhodnocujeme. Pro nás je to jisté varování, že nemáme vyhráno, byť v ČR se situace v čase dramaticky lepší nejen v počtech infikovaných pacientů, ale hlavně těch hospitalizovaných. Za největší úspěch ministerstva zdravotnictví i svůj považují, že se nám podařilo ochránit naše nemocnice, které nekolabovaly pod náporem pacientů jako v jiných zemích. Situace v zahraničí je kolísavá, často stačí jeden infikovaný člověk, který může nákazu roznést, jako se to stalo v Soulu. Proto musíme mít nástroje, kterými to můžeme potlačit, především chytrou karanténu. Díky moderním technologiím jsme schopni co nejrychleji identifikovat potenciální rizikové kontakty infikovaného člověka a okamžitě je umisťovat do karantény, aby se nákaza nešířila.

Má projekt chytré karantény už vychytané mouchy a jede naplno? Už je naplno spuštěn v rámci všech 14 krajských hygienických stanic, byť díky tomu, že máme velmi malý počet nově nakažených pacientů, není nyní masivně využíván. Je ale připraven pro případnou další vlnu, kdy se chceme vyhnout plošným opatřením a vypínání ekonomiky. Moderní technologie nám umožní řešit lokální ohniska, jako je aktuálně Chebsko či před časem Domažlicko a Ostravsko.

Dávají vám lidé beze všeho souhlas ke sledování svých kontaktů pomocí mobilů či kreditních karet? Aktuálně je to kolem padesáti procent lidí, kteří souhlasí s tím, aby jejich data byla využita. Věřím ale tomu, že až se projekt stabilizuje a občané se přesvědčí, že k žádnému zneužívání osobních údajů nedochází a je to ve prospěch nás všech, počet souhlasů se zvýší.

Pandemie do určité míry také ukázala, jak lidé věří svým představitelům, protože bez toho by se řada opatření těžko naplnila. Podle průzkumu akademiků z Karlovy a Masarykovy univerzity důvěra Čechů v systém zdravotní péče stoupla až na 80 procent, vládní kroky oceňuje 54 procent respondentů a vládě věří třetina občanů, zatímco před třemi roky jen pětina. Co tomu říkáte? Myslím, že česká vláda situaci zvládla a na konci se vždy počítají hospitalizovaní pacienti. Objektivně jsme na tom z tohoto hlediska dobře, země jako USA, Velká Británie nebo Itálie měly mnohem větší problémy především s přetíženými nemocnicemi. Bezesporu i my jsme udělali několik chyb, došlo ke komunikačním šumům. Bylo by ale bláhové si myslet, že vše proběhne zcela hladce v poměrech, v nichž se nikdo v moderní historii ještě neocitl. Vše pro nás bylo poprvé. Průběžná pozitivní čísla jsou ale nezpochybnitelná.

Od 25. května se roušky budou muset nosit jen v hromadné dopravě a vnitřních společných prostorech. Rozhodli jste se k tomuto kroku hlavně z politických důvodů, protože zakrývání obličejů na ulici byste v letních měsících neobhájili, byť podmínka dvoumetrových rozestupů působí spíše komicky? Bezpochyby nejsme hlší a slepí k průběhu společenské diskuze. Chápeme, že pro řadu lidí jsou roušky výrazně zatěžující. Na druhou stranu jsem přesvědčen, že jejich okamžité zavedení bylo jedním z opatření, jež výrazně přispělo k utlumení epidemie. Vzhledem k dobrému vývoji jsem nyní požádal epidemiology o vyjádření a skupina pod vedením pana docenta Maďara došla k závěru, že toto opatření není nutné držet i v létě. Čili zdaleka nejen z politických důvodů jsme venkovní odložení roušek zařadili do poslední vlny rozvolňování.

Jste právník, takže ve věcech odborně zdravotnických laik. Jak obtížné pro vás bylo čelit těžkým epidemiologickým vahám, jimiž jsou profesor Prymula či docent Maďar, kteří byli vždy spíše zastánci přísných restrikcí a pomalého uvolňování? V ministerském týmu je řada erudovaných epidemiologů, ale nejsou to lidé zaslepení. Určitě vnímají společenský kontext a nutnost vyvažování zdravotních a ekonomických zájmů. Česká republika musí fungovat i za doby pandemie. Primárně jsme samozřejmě chránili životy a zdraví občanů, bezproblémový chod nemocnic, ale zároveň jsme připravovali uvolňování, aby se země neocitla v kleštích a nepřestala ekonomicky dýchat. Debata vždy byla racionální.

Nejsem si tím vnímáním kontextu úplně jistá. Všichni si pamatujeme na větu vašeho náměstka Romana Prymuly, že hranice budou uzavřené dva roky. Mimochodem šlo o výrok protiprávní, neboť Ústavní soud posléze vydal verdikt, že vláda má právo omezit pohyb občanů uvnitř státu, nikoli ho zavřít navenek. Situace se pochopitelně mění a na začátku března jsme netušili, jak to bude vypadat v květnu, jestli tu nebudeme mít tisíce nových pacientů denně. I výroky se vyvíjejí v čase. Omezení na hranicích by určitě neměla platit příliš dlouhou dobu, ale zdůrazňuji, že úplně nepropustné nebyly nikdy. Teď už lidé mohou volně cestovat, ale musejí se prokázat negativním testem na covid-19, případně jít po návratu do karantény. To je podle mě pochopitelné pravidlo.

Pro letní dovolené ale nepředstavitelné. To je pravda. Tam musí jít o postupný proces. Nyní probíhají bilaterální jednání s konkrétními zeměmi, kde je epidemiologická situace poměrně klidná. Jsou to Slovensko, Rakousko, Chorvatsko či Řecko. Nejde přitom jen o nás, ale i o podmínky cílových zemí.

Nebudete jako ministr zdravotnictví spíše šlapat na brzdu, protože když se lidé masově rozcestují, mohou do republiky nákazu opět zavléct? Právě proto mluvím o postupném rozvolňování a dvoustranných dohodách. Plošné zrušení testů na covid-19 při příjezdu do republiky si nyní nedovedu představit. Bez jakýchkoli podmínek a omezení se letos v létě asi cestovat nebude.

Koronavirová krize bude mít pro vás i další dohry. Čekají vás soudní bitvy, ale také různé vyšetřovací komise či prověrky. Chystá se na vás Nejvyšší kontrolní úřad, jehož prezident Miloslav Kala uvedl, že zatímco jedno ministerstvo (vnitřní) nakoupilo respirátor typu FFP2 za 34 korun, jiné (zdravotnictví) za 636 korun. „Děje se tu něco nesprávného,“ dodal. Čeho jste se dopustili? Určitě ničeho nesprávného. Tento výrok mě mrzí, protože vychází z mediálních spekulací. Je třeba se podívat, kolik ochranných prostředků a v jakém čase ministerstvo zdravotnictví nakoupilo. Celkově jsme pro naše zdravotníky pořídili kolem 70 milionů ochranných pomůcek. Slova pana Kaly se vztahují k úplně první dodávce, kdy v ČR nebyly prakticky žádné respirátory, tedy před zahájením dovozů z Číny. Šlo o krizovou situaci, byli jsme pod obrovským tlakem nemocnic a hrozilo, že by se nákaza mohla rozšířit po infekčních klinikách. Ceny respirátorů tehdy byly velmi vysoké, ale na to jsme nemohli brát ohled. Šlo o životy.

Z kontrol a šetření tedy obavy nemáte? Naprosto žádné. Ministerstvo zdravotnictví prakticky přes noc vytvořilo nákupní tým a plnilo úkoly z vlády. Jediný náš zájem byl ochránit životy a zdraví lékařů a sester, abychom nečelili situaci jako v Itálii. Tomu jsme zabránili.

Když zmiňujete ochranu zdravotníků, tak právě v těchto dnech vyšla najevo kauza firmy LA Factory, od níž jste nakoupili prostředky za půl miliardy korun. Její masky přitom prý nesplňovaly kvalitativní parametry. Jak to

bylo? Bohužel média někdy pracují s neověřenými informacemi a dělají nesprávné závěry. To je i tento případ. S certifikáty byly jisté problémy, ale na základě doporučení Evropské komise se dají řešit tak, že dodavatelská firma dostane výjimku od České obchodní inspekce a pak může legálně distribuovat daný materiál na území EU, tedy i v České republice. V tomto případě je tedy všechno v pořádku. Celkem jsme zmíněné firmě zaplatili asi 431 milionů korun. A to jen za dodávky, které jsme si otestovali a kvalita vyšla dobře, jednou jsme i zboží vrátili. Mrzí mě, že různí politici mají k nákupům příkré soudy, ale přitom se vyjadřují bez znalostí věci. Já ty detaily znám, a proto se kontrol nebojím. Přeji si, aby Nejvyšší kontrolní úřad vše nezávisle prověřil, ale nemyslím si, že je zapotřebí vytvářet nějakou sněmovní vyšetřovací komisi, kterou by opozice využívala jen pro předvolební kampaň. To by věci neprospělo.

Není to jen opozice, kdo upozorňuje na podezřelé nákupy od firem v exekuci nebo s adresami na obecních úřadech a do té doby nečinných. Transparency International varuje i před vládním návrhem novely zákona o veřejných zakázkách. Tu jste chtěli sněmovnou protlačit v legislativní nouzi, abyste mohli jakékoli výrobky nakupovat od dodavatelů v likvidaci, v insolventi, pravomocně odsouzených a s nejasnou vlastnickou strukturou. Neotevíráte dveře korupci a neprůhledným nákupům? Nikoliv. Novela pouze urychluje proces zadávání zakázky, nejde o navýšení ceny nebo snížení kvality. Jen připomínám, že ministerstvo zdravotnictví centrální nákupy už ukončilo a dál to bude na nemocnicích a poskytovatelích.

Půjde o dodávky bez výběrového řízení, kdy nemusí být znám skutečný majitel ani jeho finanční situace. To ano, budou to jednací řízení bez uveřejnění, ale to už dnes zákon umožňuje. Ten proces vždy musí být transparentní, ceny i dodavatelé musejí být známi. Jde o jeho zjednodušení, nikoli předražení. Dnes už se trh stabilizoval a není důvod nakupovat za vyšší ceny kvůli akutnímu nedostatku pomůcek.

Poslanec STAN Petr Gazdík upozornil, že vláda dává přednost zahraničním dodavatelům před českými, kteří už jsou nyní schopni zabezpečit milionové dodávky. Jak to například vypadá s plicním ventilátorem CoroVent, na jehož vývoj a výrobu česká firma od lidí vybrala 15 milionů korun? Už jí prý chybí jediné razítko z vašeho ministerstva, které měla získat 27. dubna. Dali jste jí ho? Nejprve musím odmítnout kritiku pana poslance. My od začátku spolupracujeme s českými výrobci a vývojáři, je jich asi dvacet, a také s distributory. Až na výjimky jsme zboží dováželi přes české firmy. Co se týče ventilátorů CoroVent, proces certifikace stále probíhá. Nejde o to, že bychom tento český výrobek nechtěli podporovat, ale jde o sofistikovaný přístroj, kde se musí obzvlášť dbát na bezpečnost. Pokud budou všechny zkoušky úspěšné, nevidím v tom posledním razítku problém.

Řekl jste, že vaše ministerstvo ukončilo centrální nákupy. Týká se to i objednávek ochranných prostředků do Správy státních hmotných rezerv, kde bylo na začátku krize asi 10 tisíc respirátorů? Je třeba říct, že tento počet ochranných prostředků tam byl od dob paní ministryně Emmerové, tedy zhruba patnáct let. Žádný ministr z jakékoliv politické strany ho nezměnil, protože větší potřebě nic nenasvědčovalo. Jedno z ponaučení této krize je, že musíme navýšit rezervy. My budeme dávat požadavky, ale nakupovat bude Správa státních hmotných rezerv. Bavíme se o milionech kusů ochranných prostředků.

Zmínil jste ponaučení. Bude po koronaviru české zdravotnictví, které krizi zvládlo bravurně, bohatší, modernější, digitalizovanější? Bezesporu bude lépe připravené, ať už by šlo o druhou vlnu této pandemie, nebo o jiný typ viru. Určitě se posune v oblasti elektronizace. V té jsme už první velký krok udělali. V minulosti vyvolávalo velké diskuse a kritiku ze strany České lékařské komory zavedení e-receptu. Ukázalo se, že je to skvělý nástroj v situacích, kdy pacient nemůže osobně do ordinace. Teď už ho máme na 100 procent léků, takže doufám, že bude využíván plošně. Možnost sdílet data na dálku a obecně digitalizace se doufám promění v realitu.

Dalším hitem je virtuální ordinace. Díky telemedicině by spousta pacientů nemusela osobně navštívit lékaře a promrhat hodiny v čekárnách. Spatřujete v tom budoucnost? Takových projektů bude jistě přibývat. V řadě případů skutečně není nutné fyzicky navštívit lékaře, pro první kontakt stačí videokonzultace na dálku. Pro mnoho lidí to může být komfortní varianta řešení zdravotních problémů. Telemedicina je určitě správnou cestou. Premiér Babiš uvedl, že pandemie odhalila jasné priority pro správu země, jimiž jsou potraviny, voda a zdravotnictví. Do něj chce podle svých slov dát tolik peněz, kolik bude třeba. O kolik si řeknete? Parlament už na můj návrh schválil zvýšení plateb za státní pojištění o 500 korun od 1. června, což znamená 20 miliard korun navíc. Jde o historicky nejvyšší nárůst prostředků ze státního rozpočtu. V příštím roce to bude dalších 50 miliard. Vláda tím ukazuje, že zdravotnictví je reálně nejvyšší prioritou, a jsem přesvědčen, že tyto finance povedou k jeho větší stabilizaci.

Včetně rekonstrukce zastaralých budov fakultních nemocnic? Přesně tak. Investice jsou naprosto zásadní. Potřebujeme zlepšit prostředí nemocnic, aby odpovídalo 21. století jak pro zaměstnance, tak pro pacienty. To vše připravujeme v rámci Národního investičního plánu.

Bude třetíčkou na dortu úspěšného zvládnutí pandemie celosvětový úspěch v podobě české vakcíny na covid-19? Musím říct, že mě mrzí vyhocené debaty vědců na toto téma. Je-li tady tým lidí z těžko zpochybnitelných organizací, jako jsou IKEM, Ústav hematologie a krevní transfuze nebo Státní zdravotní ústav, který se o vývoj vakcíny chce pokusit, nevidím důvod, proč mu v tom a priori bránit. To ovšem nevylučuje širší spolupráci vědecké obce, myslím, že jde o národní zájem. Setkám se s odpůrci tohoto projektu a budu se snažit najít společnou cestu. Nechápu, proč by se Česká republika nemohla pokusit o to, o č se snaží 90 týmů ve světě, které na vakcíně pracují, a být v tomto směru soběstačná.

Kdo je Adam Vojtěch* Narodil se 2. října 1986 v Českých Budějovicích.* Vystudoval Právnickou fakultu Univerzity Karlovy a na téže vysoké škole mediální studia na **Fakultě sociálních věd**.* V letech 2013 až 2014 působil jako právník společnosti MAFRA, v červnu 2014 se stal tajemníkem na Ministerstvu financí ČR, jemuž šéfoval Andrej Babiš. V září 2016 ho vláda jmenovala členem správní rady Všeobecné zdravotní pojišťovny.* V letech 2012 až 2018 byl členem ODS. V roce 2017 úspěšně kandidoval do sněmovny za hnutí ANO.* Ministrem zdravotnictví byl v první i druhé vládě Andreje Babiše, tedy od 13. prosince 2017.* Od dětství se věnuje hudbě a zpěvu. V roce 2005 se účastnil soutěže SuperStar. Několik let zpíval v českobudějovickém swingovém orchestru Metroklub Big Band.

URL| <https://zdarsky.denik.cz/zpravy-z-ceska/adam-vojtech-koronavirus-ministerstvo-zdravotnictvi-ochranne-pomucky-20200515.html>

Stejná zpráva vyšla také v dalších 2 titulech:

zdarsky.denik.cz (*Zprávy z Česka*), zdarsky.denik.cz (*Zprávy z Česka*)

Adam Vojtěch: Z kontrol nákupů nemám naprosto žádné obavy

16.5.2020 decinsky.denik.cz str. 00 Zprávy z Česka

Kateřina Perknerová

Ministr zdravotnictví Adam Vojtěch (za ANO) byl v posledních týdnech jedním z nejviditelnějších členů Babišovy vlády. A také nejkritizovanějších. Za nedostatek pomůcek, rozporné výroky, špatnou komunikaci. Opozice žádala jeho odvolání. Před ukončením stavu nouze se ale o jeho rezignaci už nemluví. Možná proto, že právě lidé spadající pod jeho resort - lékaři, zdravotní sestry a nemocniční personál - zvládli pandemii vůbec nejlépe.

"Zítra končí v České republice nouzový stav. Co to pro váš resort znamená? Nic zásadního, protože jsme připraveni pokračovat v opatřeních, která můžeme činit i po nouzovém stavu. Některé věci ale samozřejmě končí, například možnost ukládat pracovní povinnost studentům zdravotnických škol. Klíčové omezení, jako je regulace volného pohybu nebo maloobchodu, už navíc byla rozvolněna. Poslední vlna přijde 25. května, a pokud se nestane nic zásadního, budeme prakticky ve velmi podobné situaci, jaká byla před krizí.

Znamená to, že od 17. do 25. května, respektive do přijetí speciálního epidemického zákona se budete řídit platnou normou o ochraně veřejného zdraví? Ano, protože většinu toho, co bychom ještě eventuálně potřebovali omezit, můžeme regulovat podle stávajícího zákona. Jde například o vnitřní prostory restaurací nebo ubytovací služby. Tyto kompetence jsou přímo vyjmenovány v zákoně o ochraně veřejného zdraví a nepředstavují extenzivní zásah do základních lidských práv a svobod občanů, což nám vyčítal první rozsudek Městského soudu v Praze. Období do 25. května tedy můžeme v případě potřeby překlenout mimořádnými opatřeními ministra zdravotnictví a pak už zůstane v platnosti jen omezení hromadných akcí s účastí několika tisíc lidí.

Proč tedy potřebujete přijímat speciální normu, když vám může dobře posloužit současná legislativa? Je její zpřesnění například ohledně provozu bazénů, wellness center i kadeřnictví tak zásadní? Speciální zákon by měl být časově omezený do konce letošního roku a řešil by jen pandemii covid-19. Navrhujeme v něm i pojistku v podobě souhlasu vlády s každým opatřením ministra zdravotnictví. Potřebujeme ho proto, že nemůžeme vyloučit zhoršení epidemiologické situace a nutnost lokálních restriktivních opatření. V tomto směru musíme zpřesnit některé kompetence. Kromě toho ministerstva vnitra a zdravotnictví dostala úkol připravit komplexní

revizi krizové legislativy, konkrétně ústavního zákona o bezpečnosti. Musíme být připraveni na situace, jako byla pandemie koronaviru.

Zmíněný předpis ovšem musí schválit ústavní většina obou komor, což u speciálního epidemického zákona není třeba. Ten budete chtít přijmout ještě ve stavu legislativní nouze? Ve sněmovně není vůle projednávat ho v legislativní nouzi. Většina klubů se kloní k tomu, že by měl být projednán ve standardním režimu při maximálně možném zkrácení lhůt. Nemáme potřebu tlačit to na sílu, u takové předlohy by měl být nějaký základní politický konsenzus. Myslím, že je reálné, aby byl schválen v řádu několika týdnů a v červenci byl účinný.

Tuzemská čísla o vývoji pandemie jsou optimistická, denně přibývá jen několik nakažených lidí, ale ze zahraničí přicházejí varovné signály. Nová ohniska se objevila v Jižní Koreji, ale i v sousedním Německu. Neobáváte se toho? Samozřejmě to pečlivě sledujeme a vyhodnocujeme. Pro nás je to jisté varování, že nemáme vyhráno, byť v ČR se situace v čase dramaticky lepší nejen v počtech infikovaných pacientů, ale hlavně těch hospitalizovaných. Za největší úspěch ministerstva zdravotnictví i svůj považuji, že se nám podařilo ochránit naše nemocnice, které nekolabovaly pod náporom pacientů jako v jiných zemích. Situace v zahraničí je kolísavá, často stačí jeden infikovaný člověk, který může nákazu roznést, jako se to stalo v Soulu. Proto musíme mít nástroje, kterými to můžeme potlačit, především chytrou karanténu. Díky moderním technologiím jsme schopni co nejrychleji identifikovat potenciální rizikové kontakty infikovaného člověka a okamžitě je umisťovat do karantény, aby se nákaza nešířila.

Má projekt chytré karantény už vychytané mouchy a jede naplno? Už je naplno spuštěn v rámci všech 14 krajských hygienických stanic, byť díky tomu, že máme velmi malý počet nově nakažených pacientů, není nyní masivně využíván. Je ale připraven pro případnou další vlnu, kdy se chceme vyhnout plošným opatřením a vypínání ekonomiky. Moderní technologie nám umožní řešit lokální ohniska, jako je aktuálně Chebsko či před časem Domažlicko a Ostravsko.

Dávají vám lidé beze všeho souhlas ke sledování svých kontaktů pomocí mobilů či kreditních karet? Aktuálně je to kolem padesáti procent lidí, kteří souhlasí s tím, aby jejich data byla využita. Věřím ale tomu, že až se projekt stabilizuje a občané se přesvědčí, že k žádnému zneužívání osobních údajů nedochází a je to ve prospěch nás všech, počet souhlasů se zvýší.

Pandemie do určité míry také ukázala, jak lidé věří svým představitelům, protože bez toho by se řada opatření těžko naplnila. Podle průzkumu akademiků z Karlovy a Masarykovy univerzity důvěra Čechů v systém zdravotní péče stoupla až na 80 procent, vládní kroky oceňuje 54 procent respondentů a vládě věří třetina občanů, zatímco před třemi roky jen pětina. Co tomu říkáte? Myslím, že česká vláda situaci zvládla a na konci se vždy počítají hospitalizovaní pacienti. Objektivně jsme na tom z tohoto hlediska dobře, země jako USA, Velká Británie nebo Itálie měly mnohem větší problémy především s přetíženými nemocnicemi. Bezesporu i my jsme udělali několik chyb, došlo ke komunikačním šumům. Bylo by ale bláhové si myslet, že vše proběhne zcela hladce v poměrech, v nichž se nikdo v moderní historii ještě neocitl. Vše pro nás bylo poprvé. Průběžná pozitivní čísla jsou ale nezpochybnitelná.

Od 25. května se roušky budou muset nosit jen v hromadné dopravě a vnitřních společných prostorech. Rozhodli jste se k tomuto kroku hlavně z politických důvodů, protože zakrývání obličejů na ulici byste v letních měsících neobhájili, byť podmínka dvoumetrových rozestupů působí spíš komicky? Bezpochyby nejsme hlší a slepí k průběhu společenské diskuze. Chápeme, že pro řadu lidí jsou roušky výrazně zatěžující. Na druhou stranu jsem jsem přesvědčen, že jejich okamžité zavedení bylo jedním z opatření, jež výrazně přispělo k utlumení epidemie. Vzhledem k dobrému vývoji jsem nyní požádal epidemiology o vyjádření a skupina pod vedením pana docenta Mađara došla k závěru, že toto opatření není nutné držet i v létě. Čili zdaleka nejen z politických důvodů jsme venkovní odložení roušek zařadili do poslední vlny rozvolňování.

Jste právník, takže ve věcech odborně zdravotnických laik. Jak obtížné pro vás bylo čelit těžkým epidemiologickým vahám, jimiž jsou profesor Prymula či docent Mađar, kteří byli vždy spíše zastánci přísných restrikcí a pomalého uvolňování? V ministerském týmu je řada erudovaných epidemiologů, ale nejsou to lidé zaslepení. Určitě vnímají společenský kontext a nutnost vyvažování zdravotních a ekonomických zájmů. Česká republika musí fungovat i za doby pandemie. Primárně jsme samozřejmě chránili životy a zdraví občanů, bezproblémový chod nemocnic, ale zároveň jsme připravovali uvolňování, aby se země neocitla v kleštích a nepřestala ekonomicky dýchat. Debata vždy byla racionální.

Nejsem si tím vnímáním kontextu úplně jistá. Všichni si pamatujeme na větu vašeho náměstka Romana Prymuly, že hranice budou uzavřené dva roky. Mimochodem šlo o výrok protiprávní, neboť Ústavní soud posléze vydal verdikt, že vláda má právo omezit pohyb občanů uvnitř státu, nikoli ho zavřít navenek. Situace se pochopitelně mění a na začátku března jsme netušili, jak to bude vypadat v květnu, jestli tu nebudeme mít tisíce

nových pacientů denně. I výroky se vyvíjejí v čase. Omezení na hranicích by určitě neměla platit příliš dlouhou dobu, ale zdůrazňuji, že úplně nepropustné nebyly nikdy. Teď už lidé mohou volně cestovat, ale musejí se prokázat negativním testem na covid-19, případně jít po návratu do karantény. To je podle mě pochopitelné pravidlo.

Pro letní dovolené ale nepředstavitelné. To je pravda. Tam musí jít o postupný proces. Nyní probíhají bilaterální jednání s konkrétními zeměmi, kde je epidemiologická situace poměrně klidná. Jsou to Slovensko, Rakousko, Chorvatsko či Řecko. Nejde přitom jen o nás, ale i o podmínky cílových zemí.

Nebudete jako ministr zdravotnictví spíše šlapat na brzdu, protože když se lidé masově rozcestují, mohou do republiky nákazu opět zavléct? Právě proto mluvím o postupném rozvolňování a dvoustranných dohodách. Plošné zrušení testů na covid-19 při příjezdu do republiky si nyní nedovedu představit. Bez jakýchkoli podmínek a omezení se letos v létě asi cestovat nebude.

Koronavirová krize bude mít pro vás i další dohry. Čekají vás soudní bitvy, ale také různé vyšetřovací komise či prověrky. Chystá se na vás Nejvyšší kontrolní úřad, jehož prezident Miloslav Kala uvedl, že zatímco jedno ministerstvo (vnitro) nakoupilo respirátor typu FFP2 za 34 korun, jiné (zdravotnictví) za 636 korun. „Děje se tu něco nesprávného,“ dodal. Čeho jste se dopustili? Určitě ničeho nesprávného. Tento výrok mě mrzí, protože vychází z mediálních spekulací. Je třeba se podívat, kolik ochranných prostředků a v jakém čase ministerstvo zdravotnictví nakoupilo. Celkově jsme pro naše zdravotníky pořídili kolem 70 milionů ochranných pomůcek. Slova pana Kaly se vztahují k úplně první dodávce, kdy v ČR nebyly prakticky žádné respirátory, tedy před zahájením dovozů z Číny. Šlo o krizovou situaci, byli jsme pod obrovským tlakem nemocnic a hrozilo, že by se nákaza mohla rozšířit po infekčních klinikách. Ceny respirátorů tehdy byly velmi vysoké, ale na to jsme nemohli brát ohled. Šlo o životy.

Z kontrol a šetření tedy obavy nemáte? Naprosto žádné. Ministerstvo zdravotnictví prakticky přes noc vytvořilo nákupní tým a plnilo úkoly z vlády. Jediný náš zájem byl ochránit životy a zdraví lékařů a sester, abychom nečelili situaci jako v Itálii. Tomu jsme zabránili.

Když zmiňujete ochranu zdravotníků, tak právě v těchto dnech vyšla najevo kauza firmy LA Factory, od níž jste nakoupili prostředky za půl miliardy korun. Její masky přitom prý nesplňovaly kvalitativní parametry. Jak to bylo? Bohužel média někdy pracují s neověřenými informacemi a dělají nesprávné závěry. To je i tento případ. S certifikáty byly jisté problémy, ale na základě doporučení Evropské komise se dají řešit tak, že dodavatelská firma dostane výjimku od České obchodní inspekce a pak může legálně distribuovat daný materiál na území EU, tedy i v České republice. V tomto případě je tedy všechno v pořádku. Celkem jsme zmíněné firmě zaplatili asi 431 milionů korun. A to jen za dodávky, které jsme si otestovali a kvalita vyšla dobře, jednou jsme i zboží vrátili. Mrzí mě, že různí politici mají k nákupům příkré soudy, ale přitom se vyjadřují bez znalostí věci. Já ty detaily znám, a proto se kontrol nebojím. Přeji si, aby Nejvyšší kontrolní úřad vše nezávisle prověřil, ale nemyslím si, že je zapotřebí vytvářet nějakou sněmovní vyšetřovací komisi, kterou by opozice využívala jen pro předvolební kampaň. To by věci neprospělo.

Není to jen opozice, kdo upozorňuje na podezřelé nákupy od firem v exekuci nebo s adresami na obecních úřadech a do té doby nečinných. Transparency International varuje i před vládním návrhem novely zákona o veřejných zakázkách. Tu jste chtěli sněmovnou protlačit v legislativní nouzi, abyste mohli jakékoli výrobky nakupovat od dodavatelů v likvidaci, v insolventci, pravomocně odsouzených a s nejasnou vlastnickou strukturou. Neotevíráte dveře korupci a neprůhledným nákupům? Nikoliv. Novela pouze urychluje proces zadávání zakázky, nejde o navýšení ceny nebo snížení kvality. Jen připomínám, že ministerstvo zdravotnictví centrální nákupy už ukončilo a dál to bude na nemocnicích a poskytovatelích.

Půjde o dodávky bez výběrového řízení, kdy nemusí být znám skutečný majitel ani jeho finanční situace. To ano, budou to jednací řízení bez uveřejnění, ale to už dnes zákon umožňuje. Ten proces vždy musí být transparentní, ceny i dodavatelé musejí být známi. Jde o jeho zjednodušení, nikoli předražení. Dnes už se trh stabilizoval a není důvod nakupovat za vyšší ceny kvůli akutnímu nedostatku pomůcek.

Poslanec STAN Petr Gazdík upozornil, že vláda dává přednost zahraničním dodavatelům před českými, kteří už jsou nyní schopni zabezpečit milionové dodávky. Jak to například vypadá s plicním ventilátorem CoroVent, na jehož vývoj a výrobu česká firma od lidí vybrala 15 milionů korun? Už jí prý chybí jediné razítko z vašeho ministerstva, které měla získat 27. dubna. Dali jste jí ho? Nejprve musím odmítnout kritiku pana poslance. My od začátku spolupracujeme s českými výrobci a vývojáři, je jich asi dvacet, a také s distributory. Až na výjimky jsme zboží dováželi přes české firmy. Co se týče ventilátorů CoroVent, proces certifikace stále probíhá. Nejde o to, že

bychom tento český výrobek nechtěli podporovat, ale jde o sofistikovaný přístroj, kde se musí obzvlášť dbát na bezpečnost. Pokud budou všechny zkoušky úspěšné, nevidím v tom posledním razítku problém.

Řekl jste, že vaše ministerstvo ukončilo centrální nákupy. Týká se to i objednávky ochranných prostředků do Správy státních hmotných rezerv, kde bylo na začátku krize asi 10 tisíc respirátorů? Je třeba říct, že tento počet ochranných prostředků tam byl od dob paní ministryně Emmerové, tedy zhruba patnáct let. Žádný ministr z jakékoliv politické strany ho nezměnil, protože větší potřebě nic nenasvědčovalo. Jedno z ponaučení této krize je, že musíme navýšit rezervy. My budeme dávat požadavky, ale nakupovat bude Správa státních hmotných rezerv. Bavíme se o milionech kusů ochranných prostředků.

Zmínil jste ponaučení. Bude po koronaviru české zdravotnictví, které krizi zvládlo bravurně, bohatší, modernější, digitalizovanější? Bezesporu bude lépe připravené, ať už by šlo o druhou vlnu této pandemie, nebo o jiný typ viru. Určitě se posune v oblasti elektronizace. V té jsme už první velký krok udělali. V minulosti vyvolávalo velké diskuse a kritiku ze strany České lékařské komory zavedení e-receptu. Ukázalo se, že je to skvělý nástroj v situacích, kdy pacient nemůže osobně do ordinace. Teď už ho máme na 100 procent léků, takže doufám, že bude využíván plošně. Možnost sdílet data na dálku a obecně digitalizace se doufám promění v realitu.

Dalším hitem je virtuální ordinace. Díky telemedicině by spousta pacientů nemusela osobně navštívit lékaře a promrhat hodiny v čekárnách. Spatřujete v tom budoucnost? Takových projektů bude jistě přibývat. V řadě případů skutečně není nutné fyzicky navštívit lékaře, pro první kontakt stačí videokonzultace na dálku. Pro mnoho lidí to může být komfortní varianta řešení zdravotních problémů. Telemedicina je určitě správnou cestou. Premiér Babiš uvedl, že pandemie odhalila jasné priority pro správu země, jimiž jsou potraviny, voda a zdravotnictví. Do něj chce podle svých slov dát tolik peněz, kolik bude třeba. O kolik si řeknete? Parlament už na můj návrh schválil zvýšení plateb za státní pojištěnce o 500 korun od 1. června, což znamená 20 miliard korun navíc. Jde o historicky nejvyšší nárůst prostředků ze státního rozpočtu. V příštím roce to bude dalších 50 miliard. Vláda tím ukazuje, že zdravotnictví je reálně nejvyšší prioritou, a jsem přesvědčen, že tyto finance povedou k jeho větší stabilizaci.

Včetně rekonstrukce zastaralých budov fakultních nemocnic? Přesně tak. Investice jsou naprosto zásadní. Potřebujeme zlepšit prostředí nemocnic, aby odpovídalo 21. století jak pro zaměstnance, tak pro pacienty. To vše připravujeme v rámci Národního investičního plánu.

Bude třešinkou na dortu úspěšného zvládnutí pandemie celosvětový úspěch v podobě české vakcíny na covid-19? Musím říct, že mě mrzí vyhocené debaty vědců na toto téma. Je-li tady tým lidí z těžko zpochybnitelných organizací, jako jsou IKEM, Ústav hematologie a krevní transfuze nebo Státní zdravotní ústav, který se o vývoj vakcíny chce pokusit, nevidím důvod, proč mu v tom a priori bránit. To ovšem nevylučuje širší spolupráci vědecké obce, myslím, že jde o národní zájem. Setkám se s odpůrci tohoto projektu a budu se snažit najít společnou cestu. Nechápu, proč by se Česká republika nemohla pokusit o to, o č se snaží 90 týmů ve světě, které na vakcíně pracují, a být v tomto směru soběstačná.

Kdo je Adam Vojtěch* Narodil se 2. října 1986 v Českých Budějovicích.* Vystudoval Právnickou fakultu Univerzity Karlovy a na téže vysoké škole mediální studia na **Fakultě sociálních věd**.* V letech 2013 až 2014 působil jako právník společnosti MAFRA, v červnu 2014 se stal tajemníkem na Ministerstvu financí ČR, jemuž šéfoval Andrej Babiš. V září 2016 ho vláda jmenovala členem správní rady Všeobecné zdravotní pojišťovny.* V letech 2012 až 2018 byl členem ODS. V roce 2017 úspěšně kandidoval do sněmovny za hnutí ANO.* Ministrem zdravotnictví byl v první i druhé vládě Andreje Babiše, tedy od 13. prosince 2017.* Od dětství se věnuje hudbě a zpěvu. V roce 2005 se účastnil soutěže SuperStar. Několik let zpíval v českobudějovickém swingovém orchestru Metroklub Big Band.

URL| <https://decinsky.denik.cz/zpravy-z-ceska/adam-vojtech-koronavirus-ministerstvo-zdravotnictvi-ochranne-pomucky-20200515.html>

Stejná zpráva vyšla také v dalších 3 titulech:

decinsky.denik.cz (*Zprávy z Česka*), decinsky.denik.cz (*Zprávy z Česka*), decinsky.denik.cz (*Zprávy z Česka*)

Adam Vojtěch: Z kontrol nákupů nemám naprosto žádné obavy

16.5.2020 prachaticky.denik.cz str. 00 Zprávy z Česka
Kateřina Perknerová

Ministr zdravotnictví Adam Vojtěch (za ANO) byl v posledních týdnech jedním z nejviditelnějších členů Babišovy vlády. A také nejkritizovanějších. Za nedostatek pomůcek, rozporné výroky, špatnou komunikaci. Opozice žádala jeho odvolání. Před ukončením stavu nouze se ale o jeho rezignaci už nemluví. Možná proto, že právě lidé spadající pod jeho resort - lékaři, zdravotní sestry a nemocniční personál - zvládli pandemii vůbec nejlépe.

"Zítra končí v České republice nouzový stav. Co to pro váš resort znamená? Nic zásadního, protože jsme připraveni pokračovat v opatřeních, která můžeme činit i po nouzovém stavu. Některé věci ale samozřejmě končí, například možnost ukládat pracovní povinnost studentům zdravotnických škol. Klíčové omezení, jako je regulace volného pohybu nebo maloobchodu, už navíc byla rozvolněna. Poslední vlna přijde 25. května, a pokud se nestane nic zásadního, budeme prakticky ve velmi podobné situaci, jaká byla před krizí.

Znamená to, že od 17. do 25. května, respektive do přijetí speciálního epidemického zákona se budete řídit platnou normou o ochraně veřejného zdraví? Ano, protože většinu toho, co bychom ještě eventuálně potřebovali omezit, můžeme regulovat podle stávajícího zákona. Jde například o vnitřní prostory restaurací nebo ubytovací služby. Tyto kompetence jsou přímo vyjmenovány v zákoně o ochraně veřejného zdraví a nepředstavují extenzivní zásah do základních lidských práv a svobod občanů, což nám vyčítal první rozsudek Městského soudu v Praze. Období do 25. května tedy můžeme v případě potřeby překlenout mimořádnými opatřeními ministra zdravotnictví a pak už zůstane v platnosti jen omezení hromadných akcí s účastí několika tisíc lidí.

Proč tedy potřebujete přijímat speciální normu, když vám může dobře posloužit současná legislativa? Je její zpřesnění například ohledně provozu bazénů, wellness center i kadeřnictví tak zásadní? Speciální zákon by měl být časově omezený do konce letošního roku a řešil by jen pandemii covid-19. Navrhujeme v něm i pojistku v podobě souhlasu vlády s každým opatřením ministra zdravotnictví. Potřebujeme ho proto, že nemůžeme vyloučit zhoršení epidemiologické situace a nutnost lokálních restriktivních opatření. V tomto směru musíme zpřesnit některé kompetence. Kromě toho ministerstva vnitřní a zdravotnictví dostala úkol připravit komplexní revizi krizové legislativy, konkrétně ústavního zákona o bezpečnosti. Musíme být připraveni na situace, jako byla pandemie koronaviru.

Zmíněný předpis ovšem musí schválit ústavní většina obou komor, což u speciálního epidemického zákona není třeba. Ten budete chtít přijmout ještě ve stavu legislativní nouze? Ve sněmovně není vůle projednávat ho v legislativní nouzi. Většina klubů se kloní k tomu, že by měl být projednán ve standardním režimu při maximálně možném zkrácení lhůt. Nemáme potřebu tlačit to na sílu, u takové předlohy by měl být nějaký základní politický konsenzus. Myslím, že je reálné, aby byl schválen v řádu několika týdnů a v červenci byl účinný.

Tuzemská čísla o vývoji pandemie jsou optimistická, denně přibývá jen několik nakažených lidí, ale ze zahraničí přicházejí varovné signály. Nová ohniska se objevila v Jižní Koreji, ale i v sousedním Německu. Neobáváte se toho? Samozřejmě to pečlivě sledujeme a vyhodnocujeme. Pro nás je to jisté varování, že nemáme vyhráno, byť v ČR se situace v čase dramaticky lepší nejen v počtech infikovaných pacientů, ale hlavně těch hospitalizovaných. Za největší úspěch ministerstva zdravotnictví i svůj považuji, že se nám podařilo ochránit naše nemocnice, které nekolabovaly pod náporom pacientů jako v jiných zemích. Situace v zahraničí je kolísavá, často stačí jeden infikovaný člověk, který může nákazu roznést, jako se to stalo v Soulu. Proto musíme mít nástroje, kterými to můžeme potlačit, především chytro karanténu. Díky moderním technologiím jsme schopni co nejrychleji identifikovat potenciální rizikové kontakty infikovaného člověka a okamžitě je umisťovat do karantény, aby se nákaza nešířila.

Má projekt chytré karantény už vychytané mouchy a jede naplno? Už je naplno spuštěn v rámci všech 14 krajských hygienických stanic, byť díky tomu, že máme velmi malý počet nově nakažených pacientů, není nyní masivně využíván. Je ale připraven pro případnou další vlnu, kdy se chceme vyhnout plošným opatřením a vypínání ekonomiky. Moderní technologie nám umožní řešit lokální ohniska, jako je aktuálně Chebsko či před časem Domažlicko a Ostravsko.

Dávají vám lidé beze všeho souhlas ke sledování svých kontaktů pomocí mobilů či kreditních karet? Aktuálně je to kolem padesáti procent lidí, kteří souhlasí s tím, aby jejich data byla využita. Věřím ale tomu, že až se projekt stabilizuje a občané se přesvědčí, že k žádnému zneužívání osobních údajů nedochází a je to ve prospěch nás všech, počet souhlasů se zvýší.

Pandemie do určité míry také ukázala, jak lidé věří svým představitelům, protože bez toho by se řada opatření těžko naplnila. Podle průzkumu akademiků z Karlovy a Masarykovy univerzity důvěra Čechů v systém zdravotní péče stoupla až na 80 procent, vládní kroky oceňuje 54 procent respondentů a vládě věří třetina občanů, zatímco před třemi roky jen pětina. Co tomu říkáte? Myslím, že česká vláda situaci zvládla a na konci se vždy počítají hospitalizovaní pacienti. Objektivně jsme na tom z tohoto hlediska dobře, země jako USA, Velká Británie nebo Itálie měly mnohem větší problémy především s přetíženými nemocnicemi. Bezesporu i my jsme udělali několik chyb, došlo ke komunikačním šumům. Bylo by ale bláhové si myslet, že vše proběhne zcela hladce v poměrech, v nichž se nikdo v moderní historii ještě neocitl. Vše pro nás bylo poprvé. Průběžná pozitivní čísla jsou ale nezpochybnitelná.

Od 25. května se roušky budou muset nosit jen v hromadné dopravě a vnitřních společných prostorech. Rozhodli jste se k tomuto kroku hlavně z politických důvodů, protože zakrývání obličejů na ulici byste v letních měsících neobhájili, byť podmínka dvoumetrových rozestupů působí spíše komicky? Bezpochyby nejsme hlší a slepí k průběhu společenské diskuze. Chápeme, že pro řadu lidí jsou roušky výrazně zatěžující. Na druhou stranu jsem přesvědčen, že jejich okamžité zavedení bylo jedním z opatření, jež výrazně přispělo k utlumení epidemie. Vzhledem k dobrému vývoji jsem nyní požádal epidemiology o vyjádření a skupina pod vedením pana docenta Maďara došla k závěru, že toto opatření není nutné držet i v létě. Čili zdaleka nejen z politických důvodů jsme venkovní odložení roušek zařadili do poslední vlny rozvolňování.

Jste právník, takže ve věcech odborně zdravotnických laik. Jak obtížné pro vás bylo čelit těžkým epidemiologickým vahám, jimiž jsou profesor Prymula či docent Maďar, kteří byli vždy spíše zastánci přísných restrikcí a pomalého uvolňování? V ministerském týmu je řada erudovaných epidemiologů, ale nejsou to lidé zaslepení. Určitě vnímají společenský kontext a nutnost vyvažování zdravotních a ekonomických zájmů. Česká republika musí fungovat i za doby pandemie. Primárně jsme samozřejmě chránili životy a zdraví občanů, bezproblémový chod nemocnic, ale zároveň jsme připravovali uvolňování, aby se země neocitla v kleštích a nepřestala ekonomicky dýchat. Debata vždy byla racionální.

Nejsem si tím vnímáním kontextu úplně jistá. Všichni si pamatujeme na větu vašeho náměstka Romana Prymuly, že hranice budou uzavřené dva roky. Mimochodem šlo o výrok protiprávní, neboť Ústavní soud posléze vydal verdikt, že vláda má právo omezit pohyb občanů uvnitř státu, nikoli ho zavřít navenek. Situace se pochopitelně mění a na začátku března jsme netušili, jak to bude vypadat v květnu, jestli tu nebudeme mít tisíce nových pacientů denně. I výroky se vyvíjejí v čase. Omezení na hranicích by určitě neměla platit příliš dlouhou dobu, ale zdůrazňuji, že úplně nepropustné nebyly nikdy. Teď už lidé mohou volně cestovat, ale musejí se prokázat negativním testem na covid-19, případně jít po návratu do karantény. To je podle mě pochopitelné pravidlo.

Pro letní dovolené ale nepředstavitelné. To je pravda. Tam musí jít o postupný proces. Nyní probíhají bilaterální jednání s konkrétními zeměmi, kde je epidemiologická situace poměrně klidná. Jsou to Slovensko, Rakousko, Chorvatsko či Řecko. Nejde přitom jen o nás, ale i o podmínky cílových zemí.

Nebudete jako ministr zdravotnictví spíše šlapat na brzdu, protože když se lidé masově rozcestují, mohou do republiky nákazu opět zavléct? Právě proto mluvím o postupném rozvolňování a dvoustranných dohodách. Plošné zrušení testů na covid-19 při příjezdu do republiky si nyní nedovedu představit. Bez jakýchkoli podmínek a omezení se letos v létě asi cestovat nebude.

Koronavirová krize bude mít pro vás i další dohry. Čekají vás soudní bitvy, ale také různé vyšetřovací komise či prověrky. Chystá se na vás Nejvyšší kontrolní úřad, jehož prezident Miloslav Kala uvedl, že zatímco jedno ministerstvo (vnitřní) nakoupilo respirátor typu FFP2 za 34 korun, jiné (zdravotnictví) za 636 korun. „Děje se tu něco nesprávného,“ dodal. Čeho jste se dopustili? Určitě ničeho nesprávného. Tento výrok mě mrzí, protože vychází z mediálních spekulací. Je třeba se podívat, kolik ochranných prostředků a v jakém čase ministerstvo zdravotnictví nakoupilo. Celkově jsme pro naše zdravotníky pořídili kolem 70 milionů ochranných pomůcek. Slova pana Kaly se vztahují k úplně první dodávce, kdy v ČR nebyly prakticky žádné respirátory, tedy před zahájením dovozů z Číny. Šlo o krizovou situaci, byli jsme pod obrovským tlakem nemocnic a hrozilo, že by se nákaza mohla rozšířit po infekčních klinikách. Ceny respirátorů tehdy byly velmi vysoké, ale na to jsme nemohli brát ohled. Šlo o životy.

Z kontrol a šetření tedy obavy nemáte? Naprosto žádné. Ministerstvo zdravotnictví prakticky přes noc vytvořilo nákupní tým a plnilo úkoly z vlády. Jediný náš zájem byl ochránit životy a zdraví lékařů a sester, abychom nečelili situaci jako v Itálii. Tomu jsme zabránili.

Když zmiňujete ochranu zdravotníků, tak právě v těchto dnech vyšla najevo kauza firmy LA Factory, od níž jste nakoupili prostředky za půl miliardy korun. Její masky přitom prý nesplňovaly kvalitativní parametry. Jak to

bylo? Bohužel média někdy pracují s neověřenými informacemi a dělají nesprávné závěry. To je i tento případ. S certifikáty byly jisté problémy, ale na základě doporučení Evropské komise se dají řešit tak, že dodavatelská firma dostane výjimku od České obchodní inspekce a pak může legálně distribuovat daný materiál na území EU, tedy i v České republice. V tomto případě je tedy všechno v pořádku. Celkem jsme zmíněné firmě zaplatili asi 431 milionů korun. A to jen za dodávky, které jsme si otestovali a kvalita vyšla dobře, jednou jsme i zboží vrátili. Mrzí mě, že různí politici mají k nákupům příkré soudy, ale přitom se vyjadřují bez znalostí věci. Já ty detaily znám, a proto se kontrol nebojím. Přeji si, aby Nejvyšší kontrolní úřad vše nezávisle prověřil, ale nemyslím si, že je zapotřebí vytvářet nějakou sněmovní vyšetřovací komisi, kterou by opozice využívala jen pro předvolební kampaň. To by věci neprospělo.

Není to jen opozice, kdo upozorňuje na podezřelé nákupy od firem v exekuci nebo s adresami na obecních úřadech a do té doby nečinných. Transparency International varuje i před vládním návrhem novely zákona o veřejných zakázkách. Tu jste chtěli sněmovnou protlačit v legislativní nouzi, abyste mohli jakékoli výrobky nakupovat od dodavatelů v likvidaci, v insolventi, pravomocně odsouzených a s nejasnou vlastnickou strukturou. Neotevíráte dveře korupci a neprůhledným nákupům? Nikoliv. Novela pouze urychluje proces zadávání zakázky, nejde o navýšení ceny nebo snížení kvality. Jen připomínám, že ministerstvo zdravotnictví centrální nákupy už ukončilo a dál to bude na nemocnicích a poskytovatelích.

Půjde o dodávky bez výběrového řízení, kdy nemusí být znám skutečný majitel ani jeho finanční situace. To ano, budou to jednací řízení bez uveřejnění, ale to už dnes zákon umožňuje. Ten proces vždy musí být transparentní, ceny i dodavatelé musejí být známi. Jde o jeho zjednodušení, nikoli předražení. Dnes už se trh stabilizoval a není důvod nakupovat za vyšší ceny kvůli akutnímu nedostatku pomůcek.

Poslanec STAN Petr Gazdík upozornil, že vláda dává přednost zahraničním dodavatelům před českými, kteří už jsou nyní schopni zabezpečit milionové dodávky. Jak to například vypadá s plicním ventilátorem CoroVent, na jehož vývoj a výrobu česká firma od lidí vybrala 15 milionů korun? Už jí prý chybí jediné razítko z vašeho ministerstva, které měla získat 27. dubna. Dali jste jí ho? Nejprve musím odmítnout kritiku pana poslance. My od začátku spolupracujeme s českými výrobci a vývojáři, je jich asi dvacet, a také s distributory. Až na výjimky jsme zboží dováželi přes české firmy. Co se týče ventilátorů CoroVent, proces certifikace stále probíhá. Nejde o to, že bychom tento český výrobek nechtěli podporovat, ale jde o sofistikovaný přístroj, kde se musí obzvlášť dbát na bezpečnost. Pokud budou všechny zkoušky úspěšné, nevidím v tom posledním razítku problém.

Řekl jste, že vaše ministerstvo ukončilo centrální nákupy. Týká se to i objednávek ochranných prostředků do Správy státních hmotných rezerv, kde bylo na začátku krize asi 10 tisíc respirátorů? Je třeba říct, že tento počet ochranných prostředků tam byl od dob paní ministryně Emmerové, tedy zhruba patnáct let. Žádný ministr z jakékoliv politické strany ho nezměnil, protože větší potřebě nic nenasvědčovalo. Jedno z ponaučení této krize je, že musíme navýšit rezervy. My budeme dávat požadavky, ale nakupovat bude Správa státních hmotných rezerv. Bavíme se o milionech kusů ochranných prostředků.

Zmínil jste ponaučení. Bude po koronaviru české zdravotnictví, které krizi zvládlo bravurně, bohatší, modernější, digitalizovanější? Bezesporu bude lépe připravené, ať už by šlo o druhou vlnu této pandemie, nebo o jiný typ viru. Určitě se posune v oblasti elektronizace. V té jsme už první velký krok udělali. V minulosti vyvolávalo velké diskuse a kritiku ze strany České lékařské komory zavedení e-receptu. Ukázalo se, že je to skvělý nástroj v situacích, kdy pacient nemůže osobně do ordinace. Teď už ho máme na 100 procent léků, takže doufám, že bude využíván plošně. Možnost sdílet data na dálku a obecně digitalizace se doufám promění v realitu.

Dalším hitem je virtuální ordinace. Díky telemedicině by spousta pacientů nemusela osobně navštívit lékaře a promrhat hodiny v čekárnách. Spatřujete v tom budoucnost? Takových projektů bude jistě přibývat. V řadě případů skutečně není nutné fyzicky navštívit lékaře, pro první kontakt stačí videokonzultace na dálku. Pro mnoho lidí to může být komfortní varianta řešení zdravotních problémů. Telemedicina je určitě správnou cestou. Premiér Babiš uvedl, že pandemie odhalila jasné priority pro správu země, jimiž jsou potraviny, voda a zdravotnictví. Do něj chce podle svých slov dát tolik peněz, kolik bude třeba. O kolik si řeknete? Parlament už na můj návrh schválil zvýšení plateb za státní pojištění o 500 korun od 1. června, což znamená 20 miliard korun navíc. Jde o historicky nejvyšší nárůst prostředků ze státního rozpočtu. V příštím roce to bude dalších 50 miliard. Vláda tím ukazuje, že zdravotnictví je reálně nejvyšší prioritou, a jsem přesvědčen, že tyto finance povedou k jeho větší stabilizaci.

Včetně rekonstrukce zastaralých budov fakultních nemocnic? Přesně tak. Investice jsou naprosto zásadní. Potřebujeme zlepšit prostředí nemocnic, aby odpovídalo 21. století jak pro zaměstnance, tak pro pacienty. To vše připravujeme v rámci Národního investičního plánu.

Bude třetíčkou na dortu úspěšného zvládnutí pandemie celosvětový úspěch v podobě české vakcíny na covid-19? Musím říct, že mě mrzí vyhocené debaty vědců na toto téma. Je-li tady tým lidí z těžko zpochybnitelných organizací, jako jsou IKEM, Ústav hematologie a krevní transfuze nebo Státní zdravotní ústav, který se o vývoj vakcíny chce pokusit, nevidím důvod, proč mu v tom a priori bránit. To ovšem nevylučuje širší spolupráci vědecké obce, myslím, že jde o národní zájem. Setkám se s odpůrci tohoto projektu a budu se snažit najít společnou cestu. Nechápu, proč by se Česká republika nemohla pokusit o to, o č se snaží 90 týmů ve světě, které na vakcíně pracují, a být v tomto směru soběstačná.

Kdo je Adam Vojtěch* Narodil se 2. října 1986 v Českých Budějovicích.* Vystudoval Právnickou fakultu Univerzity Karlovy a na téže vysoké škole mediální studia na **Fakultě sociálních věd**.* V letech 2013 až 2014 působil jako právník společnosti MAFRA, v červnu 2014 se stal tajemníkem na Ministerstvu financí ČR, jemuž šéfoval Andrej Babiš. V září 2016 ho vláda jmenovala členem správní rady Všeobecné zdravotní pojišťovny.* V letech 2012 až 2018 byl členem ODS. V roce 2017 úspěšně kandidoval do sněmovny za hnutí ANO.* Ministrem zdravotnictví byl v první i druhé vládě Andreje Babiše, tedy od 13. prosince 2017.* Od dětství se věnuje hudbě a zpěvu. V roce 2005 se účastnil soutěže SuperStar. Několik let zpíval v českobudějovickém swingovém orchestru Metroklub Big Band.

URL| <https://prachaticky.denik.cz/zpravy-z-ceska/adam-vojtech-koronavirus-ministerstvo-zdravotnictvi-ochranne-pomucky-20200515.html>

Stejná zpráva vyšla také v dalších 2 titulech:

prachaticky.denik.cz (*Zprávy z Česka*), prachaticky.denik.cz (*Zprávy z Česka*)

Adam Vojtěch: Z kontrol nákupů nemám naprosto žádné obavy

16.5.2020 trebicky.denik.cz str. 00 Zprávy z Česka

Kateřina Perknerová

Ministr zdravotnictví Adam Vojtěch (za ANO) byl v posledních týdnech jedním z nejviditelnějších členů Babišovy vlády. A také nejkritizovanějších. Za nedostatek pomůcek, rozporné výroky, špatnou komunikaci. Opozice žádala jeho odvolání. Před ukončením stavu nouze se ale o jeho rezignaci už nemluví. Možná proto, že právě lidé spadající pod jeho resort - lékaři, zdravotní sestry a nemocniční personál - zvládli pandemii vůbec nejlépe.

"Zítra končí v České republice nouzový stav. Co to pro váš resort znamená? Nic zásadního, protože jsme připraveni pokračovat v opatřeních, která můžeme činit i po nouzovém stavu. Některé věci ale samozřejmě končí, například možnost ukládat pracovní povinnost studentům zdravotnických škol. Klíčové omezení, jako je regulace volného pohybu nebo maloobchodu, už navíc byla rozvolněna. Poslední vlna přijde 25. května, a pokud se nestane nic zásadního, budeme prakticky ve velmi podobné situaci, jaká byla před krizí.

Znamená to, že od 17. do 25. května, respektive do přijetí speciálního epidemického zákona se budete řídit platnou normou o ochraně veřejného zdraví? Ano, protože většinu toho, co bychom ještě eventuálně potřebovali omezit, můžeme regulovat podle stávajícího zákona. Jde například o vnitřní prostory restaurací nebo ubytovací služby. Tyto kompetence jsou přímo vyjmenovány v zákoně o ochraně veřejného zdraví a nepředstavují extenzivní zásah do základních lidských práv a svobod občanů, což nám vyčítal první rozsudek Městského soudu v Praze. Období do 25. května tedy můžeme v případě potřeby překlenout mimořádnými opatřeními ministra zdravotnictví a pak už zůstane v platnosti jen omezení hromadných akcí s účastí několika tisíc lidí.

Proč tedy potřebujete přijímat speciální normu, když vám může dobře posloužit současná legislativa? Je její zpřesnění například ohledně provozu bazénů, wellness center i kadeřnictví tak zásadní? Speciální zákon by měl být časově omezený do konce letošního roku a řešil by jen pandemii covid-19. Navrhujeme v něm i pojistku v podobě souhlasu vlády s každým opatřením ministra zdravotnictví. Potřebujeme ho proto, že nemůžeme vyloučit zhoršení epidemiologické situace a nutnost lokálních restriktivních opatření. V tomto směru musíme zpřesnit některé kompetence. Kromě toho ministerstva vnitra a zdravotnictví dostala úkol připravit komplexní

revizi krizové legislativy, konkrétně ústavního zákona o bezpečnosti. Musíme být připraveni na situace, jako byla pandemie koronaviru.

Zmíněný předpis ovšem musí schválit ústavní většina obou komor, což u speciálního epidemického zákona není třeba. Ten budete chtít přijmout ještě ve stavu legislativní nouze? Ve sněmovně není vůle projednávat ho v legislativní nouzi. Většina klubů se kloní k tomu, že by měl být projednán ve standardním režimu při maximálně možném zkrácení lhůt. Nemáme potřebu tlačit to na sílu, u takové předlohy by měl být nějaký základní politický konsenzus. Myslím, že je reálné, aby byl schválen v řádu několika týdnů a v červenci byl účinný.

Tuzemská čísla o vývoji pandemie jsou optimistická, denně přibývá jen několik nakažených lidí, ale ze zahraničí přicházejí varovné signály. Nová ohniska se objevila v Jižní Koreji, ale i v sousedním Německu. Neobáváte se toho? Samozřejmě to pečlivě sledujeme a vyhodnocujeme. Pro nás je to jisté varování, že nemáme vyhráno, byť v ČR se situace v čase dramaticky lepší nejen v počtech infikovaných pacientů, ale hlavně těch hospitalizovaných. Za největší úspěch ministerstva zdravotnictví i svůj považuji, že se nám podařilo ochránit naše nemocnice, které nekolabovaly pod náporom pacientů jako v jiných zemích. Situace v zahraničí je kolísavá, často stačí jeden infikovaný člověk, který může nákazu roznést, jako se to stalo v Soulu. Proto musíme mít nástroje, kterými to můžeme potlačit, především chytrou karanténu. Díky moderním technologiím jsme schopni co nejrychleji identifikovat potenciální rizikové kontakty infikovaného člověka a okamžitě je umisťovat do karantény, aby se nákaza nešířila.

Má projekt chytré karantény už vychytané mouchy a jede naplno? Už je naplno spuštěn v rámci všech 14 krajských hygienických stanic, byť díky tomu, že máme velmi malý počet nově nakažených pacientů, není nyní masivně využíván. Je ale připraven pro případnou další vlnu, kdy se chceme vyhnout plošným opatřením a vypínání ekonomiky. Moderní technologie nám umožní řešit lokální ohniska, jako je aktuálně Chebsko či před časem Domažlicko a Ostravsko.

Dávají vám lidé beze všeho souhlas ke sledování svých kontaktů pomocí mobilů či kreditních karet? Aktuálně je to kolem padesáti procent lidí, kteří souhlasí s tím, aby jejich data byla využita. Věřím ale tomu, že až se projekt stabilizuje a občané se přesvědčí, že k žádnému zneužívání osobních údajů nedochází a je to ve prospěch nás všech, počet souhlasů se zvýší.

Pandemie do určité míry také ukázala, jak lidé věří svým představitelům, protože bez toho by se řada opatření těžko naplnila. Podle průzkumu akademiků z Karlovy a Masarykovy univerzity důvěra Čechů v systém zdravotní péče stoupla až na 80 procent, vládní kroky oceňuje 54 procent respondentů a vládě věří třetina občanů, zatímco před třemi roky jen pětina. Co tomu říkáte? Myslím, že česká vláda situaci zvládla a na konci se vždy počítají hospitalizovaní pacienti. Objektivně jsme na tom z tohoto hlediska dobře, země jako USA, Velká Británie nebo Itálie měly mnohem větší problémy především s přetíženými nemocnicemi. Bezesporu i my jsme udělali několik chyb, došlo ke komunikačním šumům. Bylo by ale bláhové si myslet, že vše proběhne zcela hladce v poměrech, v nichž se nikdo v moderní historii ještě neocitl. Vše pro nás bylo poprvé. Průběžná pozitivní čísla jsou ale nezpochybnitelná.

Od 25. května se roušky budou muset nosit jen v hromadné dopravě a vnitřních společných prostorech. Rozhodli jste se k tomuto kroku hlavně z politických důvodů, protože zakrývání obličejů na ulici byste v letních měsících neobhájili, byť podmínka dvoumetrových rozestupů působí spíš komicky? Bezpochyby nejsme hlší a slepí k průběhu společenské diskuze. Chápeme, že pro řadu lidí jsou roušky výrazně zatěžující. Na druhou stranu jsem jsem přesvědčen, že jejich okamžité zavedení bylo jedním z opatření, jež výrazně přispělo k utlumení epidemie. Vzhledem k dobrému vývoji jsem nyní požádal epidemiology o vyjádření a skupina pod vedením pana docenta Mađara došla k závěru, že toto opatření není nutné držet i v létě. Čili zdaleka nejen z politických důvodů jsme venkovní odložení roušek zařadili do poslední vlny rozvolňování.

Jste právník, takže ve věcech odborně zdravotnických laik. Jak obtížné pro vás bylo čelit těžkým epidemiologickým vahám, jimiž jsou profesor Prymula či docent Mađar, kteří byli vždy spíše zastánci přísných restrikcí a pomalého uvolňování? V ministerském týmu je řada erudovaných epidemiologů, ale nejsou to lidé zaslepení. Určitě vnímají společenský kontext a nutnost vyvažování zdravotních a ekonomických zájmů. Česká republika musí fungovat i za doby pandemie. Primárně jsme samozřejmě chránili životy a zdraví občanů, bezproblémový chod nemocnic, ale zároveň jsme připravovali uvolňování, aby se země neocitla v kleštích a nepřestala ekonomicky dýchat. Debata vždy byla racionální.

Nejsem si tím vnímáním kontextu úplně jistá. Všichni si pamatujeme na větu vašeho náměstka Romana Prymuly, že hranice budou uzavřené dva roky. Mimochodem šlo o výrok protiprávní, neboť Ústavní soud posléze vydal verdikt, že vláda má právo omezit pohyb občanů uvnitř státu, nikoli ho zavřít navenek. Situace se pochopitelně mění a na začátku března jsme netušili, jak to bude vypadat v květnu, jestli tu nebudeme mít tisíce

nových pacientů denně. I výroky se vyvíjejí v čase. Omezení na hranicích by určitě neměla platit příliš dlouhou dobu, ale zdůrazňuji, že úplně nepropustné nebyly nikdy. Teď už lidé mohou volně cestovat, ale musejí se prokázat negativním testem na covid-19, případně jít po návratu do karantény. To je podle mě pochopitelné pravidlo.

Pro letní dovolené ale nepředstavitelné. To je pravda. Tam musí jít o postupný proces. Nyní probíhají bilaterální jednání s konkrétními zeměmi, kde je epidemiologická situace poměrně klidná. Jsou to Slovensko, Rakousko, Chorvatsko či Řecko. Nejde přitom jen o nás, ale i o podmínky cílových zemí.

Nebudete jako ministr zdravotnictví spíše šlapat na brzdu, protože když se lidé masově rozcestují, mohou do republiky nákazu opět zavléct? Právě proto mluvím o postupném rozvolňování a dvoustranných dohodách. Plošné zrušení testů na covid-19 při příjezdu do republiky si nyní nedovedu představit. Bez jakýchkoli podmínek a omezení se letos v létě asi cestovat nebude.

Koronavirová krize bude mít pro vás i další dohry. Čekají vás soudní bitvy, ale také různé vyšetřovací komise či prověrky. Chystá se na vás Nejvyšší kontrolní úřad, jehož prezident Miloslav Kala uvedl, že zatímco jedno ministerstvo (vnitro) nakoupilo respirátor typu FFP2 za 34 korun, jiné (zdravotnictví) za 636 korun. „Děje se tu něco nesprávného,“ dodal. Čeho jste se dopustili? Určitě ničeho nesprávného. Tento výrok mě mrzí, protože vychází z mediálních spekulací. Je třeba se podívat, kolik ochranných prostředků a v jakém čase ministerstvo zdravotnictví nakoupilo. Celkově jsme pro naše zdravotníky pořídili kolem 70 milionů ochranných pomůcek. Slova pana Kaly se vztahují k úplně první dodávce, kdy v ČR nebyly prakticky žádné respirátory, tedy před zahájením dovozů z Číny. Šlo o krizovou situaci, byli jsme pod obrovským tlakem nemocnic a hrozilo, že by se nákaza mohla rozšířit po infekčních klinikách. Ceny respirátorů tehdy byly velmi vysoké, ale na to jsme nemohli brát ohled. Šlo o životy.

Z kontrol a šetření tedy obavy nemáte? Naprosto žádné. Ministerstvo zdravotnictví prakticky přes noc vytvořilo nákupní tým a plnilo úkoly z vlády. Jediný náš zájem byl ochránit životy a zdraví lékařů a sester, abychom nečelili situaci jako v Itálii. Tomu jsme zabránili.

Když zmiňujete ochranu zdravotníků, tak právě v těchto dnech vyšla najevo kauza firmy LA Factory, od níž jste nakoupili prostředky za půl miliardy korun. Její masky přitom prý nesplňovaly kvalitativní parametry. Jak to bylo? Bohužel média někdy pracují s neověřenými informacemi a dělají nesprávné závěry. To je i tento případ. S certifikáty byly jisté problémy, ale na základě doporučení Evropské komise se dají řešit tak, že dodavatelská firma dostane výjimku od České obchodní inspekce a pak může legálně distribuovat daný materiál na území EU, tedy i v České republice. V tomto případě je tedy všechno v pořádku. Celkem jsme zmíněné firmě zaplatili asi 431 milionů korun. A to jen za dodávky, které jsme si otestovali a kvalita vyšla dobře, jednou jsme i zboží vrátili. Mrzí mě, že různí politici mají k nákupům příkré soudy, ale přitom se vyjadřují bez znalostí věci. Já ty detaily znám, a proto se kontrol nebojím. Přeji si, aby Nejvyšší kontrolní úřad vše nezávisle prověřil, ale nemyslím si, že je zapotřebí vytvářet nějakou sněmovní vyšetřovací komisi, kterou by opozice využívala jen pro předvolební kampaň. To by věci neprospělo.

Není to jen opozice, kdo upozorňuje na podezřelé nákupy od firem v exekuci nebo s adresami na obecních úřadech a do té doby nečinných. Transparency International varuje i před vládním návrhem novely zákona o veřejných zakázkách. Tu jste chtěli sněmovnou protlačit v legislativní nouzi, abyste mohli jakékoli výrobky nakupovat od dodavatelů v likvidaci, v insolventci, pravomocně odsouzených a s nejasnou vlastnickou strukturou. Neotevíráte dveře korupci a neprůhledným nákupům? Nikoliv. Novela pouze urychluje proces zadávání zakázky, nejde o navýšení ceny nebo snížení kvality. Jen připomínám, že ministerstvo zdravotnictví centrální nákupy už ukončilo a dál to bude na nemocnicích a poskytovatelích.

Půjde o dodávky bez výběrového řízení, kdy nemusí být znám skutečný majitel ani jeho finanční situace. To ano, budou to jednací řízení bez uveřejnění, ale to už dnes zákon umožňuje. Ten proces vždy musí být transparentní, ceny i dodavatelé musejí být známi. Jde o jeho zjednodušení, nikoli předražení. Dnes už se trh stabilizoval a není důvod nakupovat za vyšší ceny kvůli akutnímu nedostatku pomůcek.

Poslanec STAN Petr Gazdík upozornil, že vláda dává přednost zahraničním dodavatelům před českými, kteří už jsou nyní schopni zabezpečit milionové dodávky. Jak to například vypadá s plicním ventilátorem CoroVent, na jehož vývoj a výrobu česká firma od lidí vybrala 15 milionů korun? Už jí prý chybí jediné razítko z vašeho ministerstva, které měla získat 27. dubna. Dali jste jí ho? Nejprve musím odmítnout kritiku pana poslance. My od začátku spolupracujeme s českými výrobci a vývojáři, je jich asi dvacet, a také s distributory. Až na výjimky jsme zboží dováželi přes české firmy. Co se týče ventilátorů CoroVent, proces certifikace stále probíhá. Nejde o to, že

bychom tento český výrobek nechtěli podporovat, ale jde o sofistikovaný přístroj, kde se musí obzvlášť dbát na bezpečnost. Pokud budou všechny zkoušky úspěšné, nevidím v tom posledním razítku problém.

Řekl jste, že vaše ministerstvo ukončilo centrální nákupy. Týká se to i objednávků ochranných prostředků do Správy státních hmotných rezerv, kde bylo na začátku krize asi 10 tisíc respirátorů? Je třeba říct, že tento počet ochranných prostředků tam byl od dob paní ministryně Emmerové, tedy zhruba patnáct let. Žádný ministr z jakékoliv politické strany ho nezměnil, protože větší potřebě nic nenasvědčovalo. Jedno z ponaučení této krize je, že musíme navýšit rezervy. My budeme dávat požadavky, ale nakupovat bude Správa státních hmotných rezerv. Bavíme se o milionech kusů ochranných prostředků.

Zmínil jste ponaučení. Bude po koronaviru české zdravotnictví, které krizi zvládlo bravurně, bohatší, modernější, digitalizovanější? Bezesporu bude lépe připravené, ať už by šlo o druhou vlnu této pandemie, nebo o jiný typ viru. Určitě se posune v oblasti elektronizace. V té jsme už první velký krok udělali. V minulosti vyvolávalo velké diskuse a kritiku ze strany České lékařské komory zavedení e-receptu. Ukázalo se, že je to skvělý nástroj v situacích, kdy pacient nemůže osobně do ordinace. Teď už ho máme na 100 procent léků, takže doufám, že bude využíván plošně. Možnost sdílet data na dálku a obecně digitalizace se doufám promění v realitu.

Dalším hitem je virtuální ordinace. Díky telemedicině by spousta pacientů nemusela osobně navštívit lékaře a promrhat hodiny v čekárnách. Spatřujete v tom budoucnost? Takových projektů bude jistě přibývat. V řadě případů skutečně není nutné fyzicky navštívit lékaře, pro první kontakt stačí videokonzultace na dálku. Pro mnoho lidí to může být komfortní varianta řešení zdravotních problémů. Telemedicina je určitě správnou cestou. Premiér Babiš uvedl, že pandemie odhalila jasné priority pro správu země, jimiž jsou potraviny, voda a zdravotnictví. Do něj chce podle svých slov dát tolik peněz, kolik bude třeba. O kolik si řeknete? Parlament už na můj návrh schválil zvýšení plateb za státní pojištěnce o 500 korun od 1. června, což znamená 20 miliard korun navíc. Jde o historicky nejvyšší nárůst prostředků ze státního rozpočtu. V příštím roce to bude dalších 50 miliard. Vláda tím ukazuje, že zdravotnictví je reálně nejvyšší prioritou, a jsem přesvědčen, že tyto finance povedou k jeho větší stabilizaci.

Včetně rekonstrukce zastaralých budov fakultních nemocnic? Přesně tak. Investice jsou naprosto zásadní. Potřebujeme zlepšit prostředí nemocnic, aby odpovídalo 21. století jak pro zaměstnance, tak pro pacienty. To vše připravujeme v rámci Národního investičního plánu.

Bude třešinkou na dortu úspěšného zvládnutí pandemie celosvětový úspěch v podobě české vakcíny na covid-19? Musím říct, že mě mrzí vyhocené debaty vědců na toto téma. Je-li tady tým lidí z těžko zpochybnitelných organizací, jako jsou IKEM, Ústav hematologie a krevní transfuze nebo Státní zdravotní ústav, který se o vývoj vakcíny chce pokusit, nevidím důvod, proč mu v tom a priori bránit. To ovšem nevylučuje širší spolupráci vědecké obce, myslím, že jde o národní zájem. Setkám se s odpůrci tohoto projektu a budu se snažit najít společnou cestu. Nechápu, proč by se Česká republika nemohla pokusit o to, o č se snaží 90 týmů ve světě, které na vakcíně pracují, a být v tomto směru soběstačná.

Kdo je Adam Vojtěch* Narodil se 2. října 1986 v Českých Budějovicích.* Vystudoval Právnickou fakultu Univerzity Karlovy a na téže vysoké škole mediální studia na **Fakultě sociálních věd**.* V letech 2013 až 2014 působil jako právník společnosti MAFRA, v červnu 2014 se stal tajemníkem na Ministerstvu financí ČR, jemuž šéfoval Andrej Babiš. V září 2016 ho vláda jmenovala členem správní rady Všeobecné zdravotní pojišťovny.* V letech 2012 až 2018 byl členem ODS. V roce 2017 úspěšně kandidoval do sněmovny za hnutí ANO.* Ministrem zdravotnictví byl v první i druhé vládě Andreje Babiše, tedy od 13. prosince 2017.* Od dětství se věnuje hudbě a zpěvu. V roce 2005 se účastnil soutěže SuperStar. Několik let zpíval v českobudějovickém swingovém orchestru Metroklub Big Band.

URL| <https://trebicky.denik.cz/zpravy-z-ceska/adam-vojtech-koronavirus-ministerstvo-zdravotnictvi-ochranne-pomucky-20200515.html>

Stejná zpráva vyšla také v dalších 3 titulech:

trebicky.denik.cz (*Zprávy z Česka*), trebicky.denik.cz (*Zprávy z Česka*), trebicky.denik.cz (*Zprávy z Česka*)

Adam Vojtěch: Z kontrol nákupů nemám naprosto žádné obavy

16.5.2020 zatecky.denik.cz str. 00 Zprávy z Česka
Kateřina Perknerová

Ministr zdravotnictví Adam Vojtěch (za ANO) byl v posledních týdnech jedním z nejviditelnějších členů Babišovy vlády. A také nejkritizovanějších. Za nedostatek pomůcek, rozporné výroky, špatnou komunikaci. Opozice žádala jeho odvolání. Před ukončením stavu nouze se ale o jeho rezignaci už nemluví. Možná proto, že právě lidé spadající pod jeho resort - lékaři, zdravotní sestry a nemocniční personál - zvládli pandemii vůbec nejlépe.

"Zítra končí v České republice nouzový stav. Co to pro váš resort znamená? Nic zásadního, protože jsme připraveni pokračovat v opatřeních, která můžeme činit i po nouzovém stavu. Některé věci ale samozřejmě končí, například možnost ukládat pracovní povinnost studentům zdravotnických škol. Klíčové omezení, jako je regulace volného pohybu nebo maloobchodu, už navíc byla rozvolněna. Poslední vlna přijde 25. května, a pokud se nestane nic zásadního, budeme prakticky ve velmi podobné situaci, jaká byla před krizí.

Znamená to, že od 17. do 25. května, respektive do přijetí speciálního epidemického zákona se budete řídit platnou normou o ochraně veřejného zdraví? Ano, protože většinu toho, co bychom ještě eventuálně potřebovali omezit, můžeme regulovat podle stávajícího zákona. Jde například o vnitřní prostory restaurací nebo ubytovací služby. Tyto kompetence jsou přímo vyjmenovány v zákoně o ochraně veřejného zdraví a nepředstavují extenzivní zásah do základních lidských práv a svobod občanů, což nám vyčítal první rozsudek Městského soudu v Praze. Období do 25. května tedy můžeme v případě potřeby překlenout mimořádnými opatřeními ministra zdravotnictví a pak už zůstane v platnosti jen omezení hromadných akcí s účastí několika tisíc lidí.

Proč tedy potřebujete přijímat speciální normu, když vám může dobře posloužit současná legislativa? Je její zpřesnění například ohledně provozu bazénů, wellness center i kadeřnictví tak zásadní? Speciální zákon by měl být časově omezený do konce letošního roku a řešil by jen pandemii covid-19. Navrhujeme v něm i pojistku v podobě souhlasu vlády s každým opatřením ministra zdravotnictví. Potřebujeme ho proto, že nemůžeme vyloučit zhoršení epidemiologické situace a nutnost lokálních restriktivních opatření. V tomto směru musíme zpřesnit některé kompetence. Kromě toho ministerstva vnitra a zdravotnictví dostala úkol připravit komplexní revizi krizové legislativy, konkrétně ústavního zákona o bezpečnosti. Musíme být připraveni na situace, jako byla pandemie koronaviru.

Zmíněný předpis ovšem musí schválit ústavní většina obou komor, což u speciálního epidemického zákona není třeba. Ten budete chtít přijmout ještě ve stavu legislativní nouze? Ve sněmovně není vůle projednávat ho v legislativní nouzi. Většina klubů se kloní k tomu, že by měl být projednán ve standardním režimu při maximálně možném zkrácení lhůt. Nemáme potřebu tlačit to na sílu, u takové předlohy by měl být nějaký základní politický konsenzus. Myslím, že je reálné, aby byl schválen v řádu několika týdnů a v červenci byl účinný.

Tuzemská čísla o vývoji pandemie jsou optimistická, denně přibývá jen několik nakažených lidí, ale ze zahraničí přicházejí varovné signály. Nová ohniska se objevila v Jižní Koreji, ale i v sousedním Německu. Neobáváte se toho? Samozřejmě to pečlivě sledujeme a vyhodnocujeme. Pro nás je to jisté varování, že nemáme vyhráno, byť v ČR se situace v čase dramaticky lepší nejen v počtech infikovaných pacientů, ale hlavně těch hospitalizovaných. Za největší úspěch ministerstva zdravotnictví i svůj považuji, že se nám podařilo ochránit naše nemocnice, které nekolabovaly pod náporom pacientů jako v jiných zemích. Situace v zahraničí je kolísavá, často stačí jeden infikovaný člověk, který může nákazu roznést, jako se to stalo v Soulu. Proto musíme mít nástroje, kterými to můžeme potlačit, především chytro karanténu. Díky moderním technologiím jsme schopni co nejrychleji identifikovat potenciální rizikové kontakty infikovaného člověka a okamžitě je umisťovat do karantény, aby se nákaza nešířila.

Má projekt chytré karantény už vychytané mouchy a jede naplno? Už je naplno spuštěn v rámci všech 14 krajských hygienických stanic, byť díky tomu, že máme velmi malý počet nově nakažených pacientů, není nyní masivně využíván. Je ale připraven pro případnou další vlnu, kdy se chceme vyhnout plošným opatřením a vypínání ekonomiky. Moderní technologie nám umožní řešit lokální ohniska, jako je aktuálně Chebsko či před časem Domažlicko a Ostravsko.

Dávají vám lidé beze všeho souhlas ke sledování svých kontaktů pomocí mobilů či kreditních karet? Aktuálně je to kolem padesáti procent lidí, kteří souhlasí s tím, aby jejich data byla využita. Věřím ale tomu, že až se projekt stabilizuje a občané se přesvědčí, že k žádnému zneužívání osobních údajů nedochází a je to ve prospěch nás všech, počet souhlasů se zvýší.

Pandemie do určité míry také ukázala, jak lidé věří svým představitelům, protože bez toho by se řada opatření těžko naplnila. Podle průzkumu akademiků z Karlovy a Masarykovy univerzity důvěra Čechů v systém zdravotní péče stoupla až na 80 procent, vládní kroky oceňuje 54 procent respondentů a vládě věří třetina občanů, zatímco před třemi roky jen pětina. Co tomu říkáte? Myslím, že česká vláda situaci zvládla a na konci se vždy počítají hospitalizovaní pacienti. Objektivně jsme na tom z tohoto hlediska dobře, země jako USA, Velká Británie nebo Itálie měly mnohem větší problémy především s přetíženými nemocnicemi. Bezesporu i my jsme udělali několik chyb, došlo ke komunikačním šumům. Bylo by ale bláhové si myslet, že vše proběhne zcela hladce v poměrech, v nichž se nikdo v moderní historii ještě neocitl. Vše pro nás bylo poprvé. Průběžná pozitivní čísla jsou ale nezpochybnitelná.

Od 25. května se roušky budou muset nosit jen v hromadné dopravě a vnitřních společných prostorech. Rozhodli jste se k tomuto kroku hlavně z politických důvodů, protože zakrývání obličejů na ulici byste v letních měsících neobhájili, byť podmínka dvoumetrových rozestupů působí spíše komicky? Bezpochyby nejsme hlší a slepí k průběhu společenské diskuze. Chápeme, že pro řadu lidí jsou roušky výrazně zatěžující. Na druhou stranu jsem přesvědčen, že jejich okamžité zavedení bylo jedním z opatření, jež výrazně přispělo k utlumení epidemie. Vzhledem k dobrému vývoji jsem nyní požádal epidemiology o vyjádření a skupina pod vedením pana docenta Maďara došla k závěru, že toto opatření není nutné držet i v létě. Čili zdaleka nejen z politických důvodů jsme venkovní odložení roušek zařadili do poslední vlny rozvolňování.

Jste právník, takže ve věcech odborně zdravotnických laik. Jak obtížné pro vás bylo čelit těžkým epidemiologickým vahám, jimiž jsou profesor Prymula či docent Maďar, kteří byli vždy spíše zastánci přísných restrikcí a pomalého uvolňování? V ministerském týmu je řada erudovaných epidemiologů, ale nejsou to lidé zaslepení. Určitě vnímají společenský kontext a nutnost vyvažování zdravotních a ekonomických zájmů. Česká republika musí fungovat i za doby pandemie. Primárně jsme samozřejmě chránili životy a zdraví občanů, bezproblémový chod nemocnic, ale zároveň jsme připravovali uvolňování, aby se země neocitla v kleštích a nepřestala ekonomicky dýchat. Debata vždy byla racionální.

Nejsem si tím vnímáním kontextu úplně jistá. Všichni si pamatujeme na větu vašeho náměstka Romana Prymuly, že hranice budou uzavřené dva roky. Mimochodem šlo o výrok protiprávní, neboť Ústavní soud posléze vydal verdikt, že vláda má právo omezit pohyb občanů uvnitř státu, nikoli ho zavřít navenek. Situace se pochopitelně mění a na začátku března jsme netušili, jak to bude vypadat v květnu, jestli tu nebudeme mít tisíce nových pacientů denně. I výroky se vyvíjejí v čase. Omezení na hranicích by určitě neměla platit příliš dlouhou dobu, ale zdůrazňuji, že úplně nepropustné nebyly nikdy. Teď už lidé mohou volně cestovat, ale musejí se prokázat negativním testem na covid-19, případně jít po návratu do karantény. To je podle mě pochopitelné pravidlo.

Pro letní dovolené ale nepředstavitelné. To je pravda. Tam musí jít o postupný proces. Nyní probíhají bilaterální jednání s konkrétními zeměmi, kde je epidemiologická situace poměrně klidná. Jsou to Slovensko, Rakousko, Chorvatsko či Řecko. Nejde přitom jen o nás, ale i o podmínky cílových zemí.

Nebudete jako ministr zdravotnictví spíše šlapat na brzdu, protože když se lidé masově rozcestují, mohou do republiky nákazu opět zavléct? Právě proto mluvím o postupném rozvolňování a dvoustranných dohodách. Plošné zrušení testů na covid-19 při příjezdu do republiky si nyní nedovedu představit. Bez jakýchkoli podmínek a omezení se letos v létě asi cestovat nebude.

Koronavirová krize bude mít pro vás i další dohry. Čekají vás soudní bitvy, ale také různé vyšetřovací komise či prověrky. Chystá se na vás Nejvyšší kontrolní úřad, jehož prezident Miloslav Kala uvedl, že zatímco jedno ministerstvo (vnitřní) nakoupilo respirátor typu FFP2 za 34 korun, jiné (zdravotnictví) za 636 korun. „Děje se tu něco nesprávného,“ dodal. Čeho jste se dopustili? Určitě ničeho nesprávného. Tento výrok mě mrzí, protože vychází z mediálních spekulací. Je třeba se podívat, kolik ochranných prostředků a v jakém čase ministerstvo zdravotnictví nakoupilo. Celkově jsme pro naše zdravotníky pořídili kolem 70 milionů ochranných pomůcek. Slova pana Kaly se vztahují k úplně první dodávce, kdy v ČR nebyly prakticky žádné respirátory, tedy před zahájením dovozů z Číny. Šlo o krizovou situaci, byli jsme pod obrovským tlakem nemocnic a hrozilo, že by se nákaza mohla rozšířit po infekčních klinikách. Ceny respirátorů tehdy byly velmi vysoké, ale na to jsme nemohli brát ohled. Šlo o životy.

Z kontrol a šetření tedy obavy nemáte? Naprosto žádné. Ministerstvo zdravotnictví prakticky přes noc vytvořilo nákupní tým a plnilo úkoly z vlády. Jediný náš zájem byl ochránit životy a zdraví lékařů a sester, abychom nečelili situaci jako v Itálii. Tomu jsme zabránili.

Když zmiňujete ochranu zdravotníků, tak právě v těchto dnech vyšla najevo kauza firmy LA Factory, od níž jste nakoupili prostředky za půl miliardy korun. Její masky přitom prý nesplňovaly kvalitativní parametry. Jak to

bylo? Bohužel média někdy pracují s neověřenými informacemi a dělají nesprávné závěry. To je i tento případ. S certifikáty byly jisté problémy, ale na základě doporučení Evropské komise se dají řešit tak, že dodavatelská firma dostane výjimku od České obchodní inspekce a pak může legálně distribuovat daný materiál na území EU, tedy i v České republice. V tomto případě je tedy všechno v pořádku. Celkem jsme zmíněné firmě zaplatili asi 431 milionů korun. A to jen za dodávky, které jsme si otestovali a kvalita vyšla dobře, jednou jsme i zboží vrátili. Mrzí mě, že různí politici mají k nákupům příkré soudy, ale přitom se vyjadřují bez znalostí věci. Já ty detaily znám, a proto se kontrol nebojím. Přeji si, aby Nejvyšší kontrolní úřad vše nezávisle prověřil, ale nemyslím si, že je zapotřebí vytvářet nějakou sněmovní vyšetřovací komisi, kterou by opozice využívala jen pro předvolební kampaň. To by věci neprospělo.

Není to jen opozice, kdo upozorňuje na podezřelé nákupy od firem v exekuci nebo s adresami na obecních úřadech a do té doby nečinných. Transparency International varuje i před vládním návrhem novely zákona o veřejných zakázkách. Tu jste chtěli sněmovnou protlačit v legislativní nouzi, abyste mohli jakékoli výrobky nakupovat od dodavatelů v likvidaci, v insolvenční, pravomocně odsouzených a s nejasnou vlastnickou strukturou. Neotevíráte dveře korupci a neprůhledným nákupům? Nikoliv. Novela pouze urychluje proces zadávání zakázky, nejde o navýšení ceny nebo snížení kvality. Jen připomínám, že ministerstvo zdravotnictví centrální nákupy už ukončilo a dál to bude na nemocnicích a poskytovatelích.

Půjde o dodávky bez výběrového řízení, kdy nemusí být znám skutečný majitel ani jeho finanční situace. To ano, budou to jednací řízení bez uveřejnění, ale to už dnes zákon umožňuje. Ten proces vždy musí být transparentní, ceny i dodavatelé musejí být známi. Jde o jeho zjednodušení, nikoli předražení. Dnes už se trh stabilizoval a není důvod nakupovat za vyšší ceny kvůli akutnímu nedostatku pomůcek.

Poslanec STAN Petr Gazdík upozornil, že vláda dává přednost zahraničním dodavatelům před českými, kteří už jsou nyní schopni zabezpečit milionové dodávky. Jak to například vypadá s plicním ventilátorem CoroVent, na jehož vývoj a výrobu česká firma od lidí vybrala 15 milionů korun? Už jí prý chybí jediné razítko z vašeho ministerstva, které měla získat 27. dubna. Dali jste jí ho? Nejprve musím odmítnout kritiku pana poslance. My od začátku spolupracujeme s českými výrobci a vývojáři, je jich asi dvacet, a také s distributory. Až na výjimky jsme zboží dováželi přes české firmy. Co se týče ventilátorů CoroVent, proces certifikace stále probíhá. Nejde o to, že bychom tento český výrobek nechtěli podporovat, ale jde o sofistikovaný přístroj, kde se musí obzvlášť dbát na bezpečnost. Pokud budou všechny zkoušky úspěšné, nevidím v tom posledním razítku problém.

Řekl jste, že vaše ministerstvo ukončilo centrální nákupy. Týká se to i objednávek ochranných prostředků do Správy státních hmotných rezerv, kde bylo na začátku krize asi 10 tisíc respirátorů? Je třeba říct, že tento počet ochranných prostředků tam byl od dob paní ministryně Emmerové, tedy zhruba patnáct let. Žádný ministr z jakékoliv politické strany ho nezměnil, protože větší potřebě nic nenasvědčovalo. Jedno z ponaučení této krize je, že musíme navýšit rezervy. My budeme dávat požadavky, ale nakupovat bude Správa státních hmotných rezerv. Bavíme se o milionech kusů ochranných prostředků.

Zmínil jste ponaučení. Bude po koronaviru české zdravotnictví, které krizi zvládlo bravurně, bohatší, modernější, digitalizovanější? Bezesporu bude lépe připravené, ať už by šlo o druhou vlnu této pandemie, nebo o jiný typ viru. Určitě se posune v oblasti elektronizace. V té jsme už první velký krok udělali. V minulosti vyvolávalo velké diskuse a kritiku ze strany České lékařské komory zavedení e-receptu. Ukázalo se, že je to skvělý nástroj v situacích, kdy pacient nemůže osobně do ordinace. Teď už ho máme na 100 procent léků, takže doufám, že bude využíván plošně. Možnost sdílet data na dálku a obecně digitalizace se doufám promění v realitu.

Dalším hitem je virtuální ordinace. Díky telemedicině by spousta pacientů nemusela osobně navštívit lékaře a promrhat hodiny v čekárnách. Spatřujete v tom budoucnost? Takových projektů bude jistě přibývat. V řadě případů skutečně není nutné fyzicky navštívit lékaře, pro první kontakt stačí videokonzultace na dálku. Pro mnoho lidí to může být komfortní varianta řešení zdravotních problémů. Telemedicina je určitě správnou cestou. Premiér Babiš uvedl, že pandemie odhalila jasné priority pro správu země, jimiž jsou potraviny, voda a zdravotnictví. Do něj chce podle svých slov dát tolik peněz, kolik bude třeba. O kolik si řeknete? Parlament už na můj návrh schválil zvýšení plateb za státní pojištění o 500 korun od 1. června, což znamená 20 miliard korun navíc. Jde o historicky nejvyšší nárůst prostředků ze státního rozpočtu. V příštím roce to bude dalších 50 miliard. Vláda tím ukazuje, že zdravotnictví je reálně nejvyšší prioritou, a jsem přesvědčen, že tyto finance povedou k jeho větší stabilizaci.

Včetně rekonstrukce zastaralých budov fakultních nemocnic? Přesně tak. Investice jsou naprosto zásadní. Potřebujeme zlepšit prostředí nemocnic, aby odpovídalo 21. století jak pro zaměstnance, tak pro pacienty. To vše připravujeme v rámci Národního investičního plánu.

Bude třetíčkou na dortu úspěšného zvládnutí pandemie celosvětový úspěch v podobě české vakcíny na covid-19? Musím říct, že mě mrzí vyhocené debaty vědců na toto téma. Je-li tady tým lidí z těžko zpochybnitelných organizací, jako jsou IKEM, Ústav hematologie a krevní transfuze nebo Státní zdravotní ústav, který se o vývoj vakcíny chce pokusit, nevidím důvod, proč mu v tom a priori bránit. To ovšem nevylučuje širší spolupráci vědecké obce, myslím, že jde o národní zájem. Setkám se s odpůrci tohoto projektu a budu se snažit najít společnou cestu. Nechápu, proč by se Česká republika nemohla pokusit o to, o č se snaží 90 týmů ve světě, které na vakcíně pracují, a být v tomto směru soběstačná.

Kdo je Adam Vojtěch* Narodil se 2. října 1986 v Českých Budějovicích.* Vystudoval Právnickou fakultu Univerzity Karlovy a na téže vysoké škole mediální studia na **Fakultě sociálních věd**.* V letech 2013 až 2014 působil jako právník společnosti MAFRA, v červnu 2014 se stal tajemníkem na Ministerstvu financí ČR, jemuž šéfoval Andrej Babiš. V září 2016 ho vláda jmenovala členem správní rady Všeobecné zdravotní pojišťovny.* V letech 2012 až 2018 byl členem ODS. V roce 2017 úspěšně kandidoval do sněmovny za hnutí ANO.* Ministrem zdravotnictví byl v první i druhé vládě Andreje Babiše, tedy od 13. prosince 2017.* Od dětství se věnuje hudbě a zpěvu. V roce 2005 se účastnil soutěže SuperStar. Několik let zpíval v českobudějovickém swingovém orchestru Metroklub Big Band.

URL| <https://zatecky.denik.cz/zpravy-z-ceska/adam-vojtech-koronavirus-ministerstvo-zdravotnictvi-ochranne-pomucky-20200515.html>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
zatecky.denik.cz (*Zprávy z Česka*)

Adam Vojtěch: Z kontrol nákupů nemám naprosto žádné obavy

16.5.2020 [pelhrimovsky.denik.cz](https://www.pelhrimovsky.denik.cz) str. 00 Zprávy z Česka

Kateřina Perknerová

Ministr zdravotnictví Adam Vojtěch (za ANO) byl v posledních týdnech jedním z nejviditelnějších členů Babišovy vlády. A také nejkritizovanějších. Za nedostatek pomůcek, rozporné výroky, špatnou komunikaci. Opozice žádala jeho odvolání. Před ukončením stavu nouze se ale o jeho rezignaci už nemluví. Možná proto, že právě lidé spadající pod jeho resort - lékaři, zdravotní sestry a nemocniční personál - zvládli pandemii vůbec nejlépe.

"Zítra končí v České republice nouzový stav. Co to pro váš resort znamená? Nic zásadního, protože jsme připraveni pokračovat v opatřeních, která můžeme činit i po nouzovém stavu. Některé věci ale samozřejmě končí, například možnost ukládat pracovní povinnost studentům zdravotnických škol. Klíčové omezení, jako je regulace volného pohybu nebo maloobchodu, už navíc byla rozvolněna. Poslední vlna přijde 25. května, a pokud se nestane nic zásadního, budeme prakticky ve velmi podobné situaci, jaká byla před krizí.

Znamená to, že od 17. do 25. května, respektive do přijetí speciálního epidemického zákona se budete řídit platnou normou o ochraně veřejného zdraví? Ano, protože většinu toho, co bychom ještě eventuálně potřebovali omezit, můžeme regulovat podle stávajícího zákona. Jde například o vnitřní prostory restaurací nebo ubytovací služby. Tyto kompetence jsou přímo vyjmenovány v zákoně o ochraně veřejného zdraví a nepředstavují extenzivní zásah do základních lidských práv a svobod občanů, což nám vyčítal první rozsudek Městského soudu v Praze. Období do 25. května tedy můžeme v případě potřeby překlenout mimořádnými opatřeními ministra zdravotnictví a pak už zůstane v platnosti jen omezení hromadných akcí s účastí několika tisíc lidí.

Proč tedy potřebujete přijímat speciální normu, když vám může dobře posloužit současná legislativa? Je její zpřesnění například ohledně provozu bazénů, wellness center i kadeřnictví tak zásadní? Speciální zákon by měl být časově omezený do konce letošního roku a řešil by jen pandemii covid-19. Navrhujeme v něm i pojistku v podobě souhlasu vlády s každým opatřením ministra zdravotnictví. Potřebujeme ho proto, že nemůžeme vyloučit zhoršení epidemiologické situace a nutnost lokálních restriktivních opatření. V tomto směru musíme zpřesnit některé kompetence. Kromě toho ministerstva vnitra a zdravotnictví dostala úkol připravit komplexní

revizi krizové legislativy, konkrétně ústavního zákona o bezpečnosti. Musíme být připraveni na situace, jako byla pandemie koronaviru.

Zmíněný předpis ovšem musí schválit ústavní většina obou komor, což u speciálního epidemického zákona není třeba. Ten budete chtít přijmout ještě ve stavu legislativní nouze? Ve sněmovně není vůle projednávat ho v legislativní nouzi. Většina klubů se kloní k tomu, že by měl být projednán ve standardním režimu při maximálně možném zkrácení lhůt. Nemáme potřebu tlačit to na sílu, u takové předlohy by měl být nějaký základní politický konsenzus. Myslím, že je reálné, aby byl schválen v řádu několika týdnů a v červenci byl účinný.

Tuzemská čísla o vývoji pandemie jsou optimistická, denně přibývá jen několik nakažených lidí, ale ze zahraničí přicházejí varovné signály. Nová ohniska se objevila v Jižní Koreji, ale i v sousedním Německu. Neobáváte se toho? Samozřejmě to pečlivě sledujeme a vyhodnocujeme. Pro nás je to jisté varování, že nemáme vyhráno, byť v ČR se situace v čase dramaticky lepší nejen v počtech infikovaných pacientů, ale hlavně těch hospitalizovaných. Za největší úspěch ministerstva zdravotnictví i svůj považuji, že se nám podařilo ochránit naše nemocnice, které nekolabovaly pod náporom pacientů jako v jiných zemích. Situace v zahraničí je kolísavá, často stačí jeden infikovaný člověk, který může nákazu roznést, jako se to stalo v Soulu. Proto musíme mít nástroje, kterými to můžeme potlačit, především chytrou karanténu. Díky moderním technologiím jsme schopni co nejrychleji identifikovat potenciální rizikové kontakty infikovaného člověka a okamžitě je umisťovat do karantény, aby se nákaza nešířila.

Má projekt chytré karantény už vychytané mouchy a jede naplno? Už je naplno spuštěn v rámci všech 14 krajských hygienických stanic, byť díky tomu, že máme velmi malý počet nově nakažených pacientů, není nyní masivně využíván. Je ale připraven pro případnou další vlnu, kdy se chceme vyhnout plošným opatřením a vypínání ekonomiky. Moderní technologie nám umožní řešit lokální ohniska, jako je aktuálně Chebsko či před časem Domažlicko a Ostravsko.

Dávají vám lidé beze všeho souhlas ke sledování svých kontaktů pomocí mobilů či kreditních karet? Aktuálně je to kolem padesáti procent lidí, kteří souhlasí s tím, aby jejich data byla využita. Věřím ale tomu, že až se projekt stabilizuje a občané se přesvědčí, že k žádnému zneužívání osobních údajů nedochází a je to ve prospěch nás všech, počet souhlasů se zvýší.

Pandemie do určité míry také ukázala, jak lidé věří svým představitelům, protože bez toho by se řada opatření těžko naplnila. Podle průzkumu akademiků z Karlovy a Masarykovy univerzity důvěra Čechů v systém zdravotní péče stoupla až na 80 procent, vládní kroky oceňuje 54 procent respondentů a vládě věří třetina občanů, zatímco před třemi roky jen pětina. Co tomu říkáte? Myslím, že česká vláda situaci zvládla a na konci se vždy počítají hospitalizovaní pacienti. Objektivně jsme na tom z tohoto hlediska dobře, země jako USA, Velká Británie nebo Itálie měly mnohem větší problémy především s přetíženými nemocnicemi. Bezesporu i my jsme udělali několik chyb, došlo ke komunikačním šumům. Bylo by ale bláhové si myslet, že vše proběhne zcela hladce v poměrech, v nichž se nikdo v moderní historii ještě neocitl. Vše pro nás bylo poprvé. Průběžná pozitivní čísla jsou ale nezpochybnitelná.

Od 25. května se roušky budou muset nosit jen v hromadné dopravě a vnitřních společných prostorech. Rozhodli jste se k tomuto kroku hlavně z politických důvodů, protože zakrývání obličejů na ulici byste v letních měsících neobhájili, byť podmínka dvoumetrových rozestupů působí spíše komicky? Bezpochyby nejsme hluší a slepí k průběhu společenské diskuze. Chápeme, že pro řadu lidí jsou roušky výrazně zatěžující. Na druhou stranu jsem jsem přesvědčen, že jejich okamžitě zavedení bylo jedním z opatření, jež výrazně přispělo k utlumení epidemie. Vzhledem k dobrému vývoji jsem nyní požádal epidemiology o vyjádření a skupina pod vedením pana docenta Mađara došla k závěru, že toto opatření není nutné držet i v létě. Čili zdaleka nejen z politických důvodů jsme venkovní odložení roušek zařadili do poslední vlny rozvolňování.

Jste právník, takže ve věcech odborně zdravotnických laik. Jak obtížné pro vás bylo čelit těžkým epidemiologickým vahám, jimiž jsou profesor Prymula či docent Mađar, kteří byli vždy spíše zastánci přísných restrikcí a pomalého uvolňování? V ministerském týmu je řada erudovaných epidemiologů, ale nejsou to lidé zaslepení. Určitě vnímají společenský kontext a nutnost vyvažování zdravotních a ekonomických zájmů. Česká republika musí fungovat i za doby pandemie. Primárně jsme samozřejmě chránili životy a zdraví občanů, bezproblémový chod nemocnic, ale zároveň jsme připravovali uvolňování, aby se země neocitla v kleštích a nepřestala ekonomicky dýchat. Debata vždy byla racionální.

Nejsem si tím vnímáním kontextu úplně jistá. Všichni si pamatujeme na větu vašeho náměstka Romana Prymuly, že hranice budou uzavřené dva roky. Mimochodem šlo o výrok protiprávní, neboť Ústavní soud posléze vydal verdikt, že vláda má právo omezit pohyb občanů uvnitř státu, nikoli ho zavřít navenek. Situace se pochopitelně mění a na začátku března jsme netušili, jak to bude vypadat v květnu, jestli tu nebudeme mít tisíce

nových pacientů denně. I výroky se vyvíjejí v čase. Omezení na hranicích by určitě neměla platit příliš dlouhou dobu, ale zdůrazňuji, že úplně nepropustné nebyly nikdy. Teď už lidé mohou volně cestovat, ale musejí se prokázat negativním testem na covid-19, případně jít po návratu do karantény. To je podle mě pochopitelné pravidlo.

Pro letní dovolené ale nepředstavitelné. To je pravda. Tam musí jít o postupný proces. Nyní probíhají bilaterální jednání s konkrétními zeměmi, kde je epidemiologická situace poměrně klidná. Jsou to Slovensko, Rakousko, Chorvatsko či Řecko. Nejde přitom jen o nás, ale i o podmínky cílových zemí.

Nebudete jako ministr zdravotnictví spíše šlapat na brzdu, protože když se lidé masově rozcestují, mohou do republiky nákazu opět zavléct? Právě proto mluvím o postupném rozvolňování a dvoustranných dohodách. Plošné zrušení testů na covid-19 při příjezdu do republiky si nyní nedovedu představit. Bez jakýchkoli podmínek a omezení se letos v létě asi cestovat nebude.

Koronavirová krize bude mít pro vás i další dohry. Čekají vás soudní bitvy, ale také různé vyšetřovací komise či prověrky. Chystá se na vás Nejvyšší kontrolní úřad, jehož prezident Miloslav Kala uvedl, že zatímco jedno ministerstvo (vnitřní) nakoupilo respirátor typu FFP2 za 34 korun, jiné (zdravotnictví) za 636 korun. „Děje se tu něco nesprávného,“ dodal. Čeho jste se dopustili? Určitě ničeho nesprávného. Tento výrok mě mrzí, protože vychází z mediálních spekulací. Je třeba se podívat, kolik ochranných prostředků a v jakém čase ministerstvo zdravotnictví nakoupilo. Celkově jsme pro naše zdravotníky pořídili kolem 70 milionů ochranných pomůcek. Slova pana Kaly se vztahují k úplně první dodávce, kdy v ČR nebyly prakticky žádné respirátory, tedy před zahájením dovozů z Číny. Šlo o krizovou situaci, byli jsme pod obrovským tlakem nemocnic a hrozilo, že by se nákaza mohla rozšířit po infekčních klinikách. Ceny respirátorů tehdy byly velmi vysoké, ale na to jsme nemohli brát ohled. Šlo o životy.

Z kontrol a šetření tedy obavy nemáte? Naprosto žádné. Ministerstvo zdravotnictví prakticky přes noc vytvořilo nákupní tým a plnilo úkoly z vlády. Jediný náš zájem byl ochránit životy a zdraví lékařů a sester, abychom nečelili situaci jako v Itálii. Tomu jsme zabránili.

Když zmiňujete ochranu zdravotníků, tak právě v těchto dnech vyšla najevo kauza firmy LA Factory, od níž jste nakoupili prostředky za půl miliardy korun. Její masky přitom prý nesplňovaly kvalitativní parametry. Jak to bylo? Bohužel média někdy pracují s neověřenými informacemi a dělají nesprávné závěry. To je i tento případ. S certifikáty byly jisté problémy, ale na základě doporučení Evropské komise se dají řešit tak, že dodavatelská firma dostane výjimku od České obchodní inspekce a pak může legálně distribuovat daný materiál na území EU, tedy i v České republice. V tomto případě je tedy všechno v pořádku. Celkem jsme zmíněné firmě zaplatili asi 431 milionů korun. A to jen za dodávky, které jsme si otestovali a kvalita vyšla dobře, jednou jsme i zboží vrátili. Mrzí mě, že různí politici mají k nákupům příkré soudy, ale přitom se vyjadřují bez znalostí věci. Já ty detaily znám, a proto se kontrol nebojím. Přeji si, aby Nejvyšší kontrolní úřad vše nezávisle prověřil, ale nemyslím si, že je zapotřebí vytvářet nějakou sněmovní vyšetřovací komisi, kterou by opozice využívala jen pro předvolební kampaň. To by věci neprospělo.

Není to jen opozice, kdo upozorňuje na podezřelé nákupy od firem v exekuci nebo s adresami na obecních úřadech a do té doby nečinných. Transparency International varuje i před vládním návrhem novely zákona o veřejných zakázkách. Tu jste chtěli sněmovnou protlačit v legislativní nouzi, abyste mohli jakékoli výrobky nakupovat od dodavatelů v likvidaci, v insolventci, pravomocně odsouzených a s nejasnou vlastnickou strukturou. Neotevíráte dveře korupci a neprůhledným nákupům? Nikoliv. Novela pouze urychluje proces zadávání zakázky, nejde o navýšení ceny nebo snížení kvality. Jen připomínám, že ministerstvo zdravotnictví centrální nákupy už ukončilo a dál to bude na nemocnicích a poskytovatelích.

Půjde o dodávky bez výběrového řízení, kdy nemusí být znám skutečný majitel ani jeho finanční situace. To ano, budou to jednací řízení bez uveřejnění, ale to už dnes zákon umožňuje. Ten proces vždy musí být transparentní, ceny i dodavatelé musejí být známi. Jde o jeho zjednodušení, nikoli předražení. Dnes už se trh stabilizoval a není důvod nakupovat za vyšší ceny kvůli akutnímu nedostatku pomůcek.

Poslanec STAN Petr Gazdík upozornil, že vláda dává přednost zahraničním dodavatelům před českými, kteří už jsou nyní schopni zabezpečit milionové dodávky. Jak to například vypadá s plicním ventilátorem CoroVent, na jehož vývoj a výrobu česká firma od lidí vybrala 15 milionů korun? Už jí prý chybí jediné razítko z vašeho ministerstva, které měla získat 27. dubna. Dali jste jí ho? Nejprve musím odmítnout kritiku pana poslance. My od začátku spolupracujeme s českými výrobci a vývojáři, je jich asi dvacet, a také s distributory. Až na výjimky jsme zboží dováželi přes české firmy. Co se týče ventilátorů CoroVent, proces certifikace stále probíhá. Nejde o to, že

bychom tento český výrobek nechtěli podporovat, ale jde o sofistikovaný přístroj, kde se musí obzvlášť dbát na bezpečnost. Pokud budou všechny zkoušky úspěšné, nevidím v tom posledním razítku problém.

Řekl jste, že vaše ministerstvo ukončilo centrální nákupy. Týká se to i objednávky ochranných prostředků do Správy státních hmotných rezerv, kde bylo na začátku krize asi 10 tisíc respirátorů? Je třeba říct, že tento počet ochranných prostředků tam byl od dob paní ministryně Emmerové, tedy zhruba patnáct let. Žádný ministr z jakékoliv politické strany ho nezměnil, protože větší potřebě nic nenasvědčovalo. Jedno z ponaučení této krize je, že musíme navýšit rezervy. My budeme dávat požadavky, ale nakupovat bude Správa státních hmotných rezerv. Bavíme se o milionech kusů ochranných prostředků.

Zmínil jste ponaučení. Bude po koronaviru české zdravotnictví, které krizi zvládlo bravurně, bohatší, modernější, digitalizovanější? Bezesporu bude lépe připravené, ať už by šlo o druhou vlnu této pandemie, nebo o jiný typ viru. Určitě se posune v oblasti elektronizace. V té jsme už první velký krok udělali. V minulosti vyvolávalo velké diskuse a kritiku ze strany České lékařské komory zavedení e-receptu. Ukázalo se, že je to skvělý nástroj v situacích, kdy pacient nemůže osobně do ordinace. Teď už ho máme na 100 procent léků, takže doufám, že bude využíván plošně. Možnost sdílet data na dálku a obecně digitalizace se doufám promění v realitu.

Dalším hitem je virtuální ordinace. Díky telemedicině by spousta pacientů nemusela osobně navštívit lékaře a promrhat hodiny v čekárnách. Spatřujete v tom budoucnost? Takových projektů bude jistě přibývat. V řadě případů skutečně není nutné fyzicky navštívit lékaře, pro první kontakt stačí videokonzultace na dálku. Pro mnoho lidí to může být komfortní varianta řešení zdravotních problémů. Telemedicina je určitě správnou cestou. Premiér Babiš uvedl, že pandemie odhalila jasné priority pro správu země, jimiž jsou potraviny, voda a zdravotnictví. Do něj chce podle svých slov dát tolik peněz, kolik bude třeba. O kolik si řeknete? Parlament už na můj návrh schválil zvýšení plateb za státní pojištěnce o 500 korun od 1. června, což znamená 20 miliard korun navíc. Jde o historicky nejvyšší nárůst prostředků ze státního rozpočtu. V příštím roce to bude dalších 50 miliard. Vláda tím ukazuje, že zdravotnictví je reálně nejvyšší prioritou, a jsem přesvědčen, že tyto finance povedou k jeho větší stabilizaci.

Včetně rekonstrukce zastaralých budov fakultních nemocnic? Přesně tak. Investice jsou naprosto zásadní. Potřebujeme zlepšit prostředí nemocnic, aby odpovídalo 21. století jak pro zaměstnance, tak pro pacienty. To vše připravujeme v rámci Národního investičního plánu.

Bude třešinkou na dortu úspěšného zvládnutí pandemie celosvětový úspěch v podobě české vakcíny na covid-19? Musím říct, že mě mrzí vyhocené debaty vědců na toto téma. Je-li tady tým lidí z těžko zpochybnitelných organizací, jako jsou IKEM, Ústav hematologie a krevní transfuze nebo Státní zdravotní ústav, který se o vývoj vakcíny chce pokusit, nevidím důvod, proč mu v tom a priori bránit. To ovšem nevylučuje širší spolupráci vědecké obce, myslím, že jde o národní zájem. Setkám se s odpůrci tohoto projektu a budu se snažit najít společnou cestu. Nechápu, proč by se Česká republika nemohla pokusit o to, o č se snaží 90 týmů ve světě, které na vakcíně pracují, a být v tomto směru soběstačná.

Kdo je Adam Vojtěch* Narodil se 2. října 1986 v Českých Budějovicích.* Vystudoval Právnickou fakultu Univerzity Karlovy a na téže vysoké škole mediální studia na **Fakultě sociálních věd**.* V letech 2013 až 2014 působil jako právník společnosti MAFRA, v červnu 2014 se stal tajemníkem na Ministerstvu financí ČR, jemuž šéfoval Andrej Babiš. V září 2016 ho vláda jmenovala členem správní rady Všeobecné zdravotní pojišťovny.* V letech 2012 až 2018 byl členem ODS. V roce 2017 úspěšně kandidoval do sněmovny za hnutí ANO.* Ministrem zdravotnictví byl v první i druhé vládě Andreje Babiše, tedy od 13. prosince 2017.* Od dětství se věnuje hudbě a zpěvu. V roce 2005 se účastnil soutěže SuperStar. Několik let zpíval v českobudějovickém swingovém orchestru Metroklub Big Band.

URL| <https://pelhrimovsky.denik.cz/zpravy-z-ceska/adam-vojtech-koronavirus-ministerstvo-zdravotnictvi-ochranne-pomucky-20200515.html>

Stejná zpráva vyšla také v dalších 4 titulech:

pelhrimovsky.denik.cz (*Zprávy z Česka*), pelhrimovsky.denik.cz (*Zprávy z Česka*), pelhrimovsky.denik.cz (*Zprávy z Česka*), pelhrimovsky.denik.cz (*Zprávy z Česka*)

Adam Vojtěch: Z kontrol nákupů nemám naprosto žádné obavy

16.5.2020 rychnovskyy.denik.cz str. 00 Zprávy z Česka

Kateřina Perknerová

Ministr zdravotnictví Adam Vojtěch (za ANO) byl v posledních týdnech jedním z nejviditelnějších členů Babišovy vlády. A také nejkritizovanějších. Za nedostatek pomůcek, rozporné výroky, špatnou komunikaci. Opozice žádala jeho odvolání. Před ukončením stavu nouze se ale o jeho rezignaci už nemluví. Možná proto, že právě lidé spadající pod jeho resort - lékaři, zdravotní sestry a nemocniční personál - zvládli pandemii vůbec nejlépe.

"Zítra končí v České republice nouzový stav. Co to pro váš resort znamená? Nic zásadního, protože jsme připraveni pokračovat v opatřeních, která můžeme činit i po nouzovém stavu. Některé věci ale samozřejmě končí, například možnost ukládat pracovní povinnost studentům zdravotnických škol. Klíčové omezení, jako je regulace volného pohybu nebo maloobchodu, už navíc byla rozvolněna. Poslední vlna přijde 25. května, a pokud se nestane nic zásadního, budeme prakticky ve velmi podobné situaci, jaká byla před krizí.

Znamená to, že od 17. do 25. května, respektive do přijetí speciálního epidemického zákona se budete řídit platnou normou o ochraně veřejného zdraví? Ano, protože většinu toho, co bychom ještě eventuálně potřebovali omezit, můžeme regulovat podle stávajícího zákona. Jde například o vnitřní prostory restaurací nebo ubytovací služby. Tyto kompetence jsou přímo vyjmenovány v zákoně o ochraně veřejného zdraví a nepředstavují extenzivní zásah do základních lidských práv a svobod občanů, což nám vyčítal první rozsudek Městského soudu v Praze. Období do 25. května tedy můžeme v případě potřeby překlenout mimořádnými opatřeními ministra zdravotnictví a pak už zůstane v platnosti jen omezení hromadných akcí s účastí několika tisíc lidí.

Proč tedy potřebujete přijímat speciální normu, když vám může dobře posloužit současná legislativa? Je její zpřesnění například ohledně provozu bazénů, wellness center i kadeřnictví tak zásadní? Speciální zákon by měl být časově omezený do konce letošního roku a řešil by jen pandemii covid-19. Navrhujeme v něm i pojistku v podobě souhlasu vlády s každým opatřením ministra zdravotnictví. Potřebujeme ho proto, že nemůžeme vyloučit zhoršení epidemiologické situace a nutnost lokálních restriktivních opatření. V tomto směru musíme zpřesnit některé kompetence. Kromě toho ministerstva vnitra a zdravotnictví dostala úkol připravit komplexní revizi krizové legislativy, konkrétně ústavního zákona o bezpečnosti. Musíme být připraveni na situace, jako byla pandemie koronaviru.

Zmíněný předpis ovšem musí schválit ústavní většina obou komor, což u speciálního epidemického zákona není třeba. Ten budete chtít přijmout ještě ve stavu legislativní nouze? Ve sněmovně není vůle projednávat ho v legislativní nouzi. Většina klubů se kloní k tomu, že by měl být projednán ve standardním režimu při maximálně možném zkrácení lhůt. Nemáme potřebu tlačit to na sílu, u takové předlohy by měl být nějaký základní politický konsenzus. Myslím, že je reálné, aby byl schválen v řádu několika týdnů a v červenci byl účinný.

Tuzemská čísla o vývoji pandemie jsou optimistická, denně přibývá jen několik nakažených lidí, ale ze zahraničí přicházejí varovné signály. Nová ohniska se objevila v Jižní Koreji, ale i v sousedním Německu. Neobáváte se toho? Samozřejmě to pečlivě sledujeme a vyhodnocujeme. Pro nás je to jisté varování, že nemáme vyhráno, byť v ČR se situace v čase dramaticky lepší nejen v počtech infikovaných pacientů, ale hlavně těch hospitalizovaných. Za největší úspěch ministerstva zdravotnictví i svůj považují, že se nám podařilo ochránit naše nemocnice, které nekolabovaly pod náporom pacientů jako v jiných zemích. Situace v zahraničí je kolísavá, často stačí jeden infikovaný člověk, který může nákazu roznést, jako se to stalo v Soulu. Proto musíme mít nástroje, kterými to můžeme potlačit, především chytrou karanténu. Díky moderním technologiím jsme schopni co nejrychleji identifikovat potenciální rizikové kontakty infikovaného člověka a okamžitě je umisťovat do karantény, aby se nákaza nešířila.

Má projekt chytré karantény už vychytané mouchy a jede naplno? Už je naplno spuštěn v rámci všech 14 krajských hygienických stanic, byť díky tomu, že máme velmi malý počet nově nakažených pacientů, není nyní masivně využíván. Je ale připraven pro případnou další vlnu, kdy se chceme vyhnout plošným opatřením a vypínání ekonomiky. Moderní technologie nám umožní řešit lokální ohniska, jako je aktuálně Chebsko či před časem Domažlicko a Ostravsko.

Dávají vám lidé beze všeho souhlas ke sledování svých kontaktů pomocí mobilů či kreditních karet? Aktuálně je to kolem padesáti procent lidí, kteří souhlasí s tím, aby jejich data byla využita. Věřím ale tomu, že až se projekt stabilizuje a občané se přesvědčí, že k žádnému zneužívání osobních údajů nedochází a je to ve prospěch nás všech, počet souhlasů se zvýší.

Pandemie do určité míry také ukázala, jak lidé věří svým představitelům, protože bez toho by se řada opatření těžko naplnila. Podle průzkumu akademiků z Karlovy a Masarykovy univerzity důvěra Čechů v systém zdravotní péče stoupla až na 80 procent, vládní kroky oceňuje 54 procent respondentů a vládě věří třetina občanů, zatímco před třemi roky jen pětina. Co tomu říkáte? Myslím, že česká vláda situaci zvládla a na konci se vždy počítají hospitalizovaní pacienti. Objektivně jsme na tom z tohoto hlediska dobře, země jako USA, Velká Británie nebo Itálie měly mnohem větší problémy především s přetíženými nemocnicemi. Bezesporu i my jsme udělali několik chyb, došlo ke komunikačním šumům. Bylo by ale bláhové si myslet, že vše proběhne zcela hladce v poměrech, v nichž se nikdo v moderní historii ještě neocitl. Vše pro nás bylo poprvé. Průběžná pozitivní čísla jsou ale nezpochybnitelná.

Od 25. května se roušky budou muset nosit jen v hromadné dopravě a vnitřních společných prostorech. Rozhodli jste se k tomuto kroku hlavně z politických důvodů, protože zakrývání obličejů na ulici byste v letních měsících neobhájili, byť podmínka dvoumetrových rozestupů působí spíše komicky? Bezpochyby nejsme hlší a slepí k průběhu společenské diskuze. Chápeme, že pro řadu lidí jsou roušky výrazně zatěžující. Na druhou stranu jsem přesvědčen, že jejich okamžité zavedení bylo jedním z opatření, jež výrazně přispělo k utlumení epidemie. Vzhledem k dobrému vývoji jsem nyní požádal epidemiology o vyjádření a skupina pod vedením pana docenta Maďara došla k závěru, že toto opatření není nutné držet i v létě. Čili zdaleka nejen z politických důvodů jsme venkovní odložení roušek zařadili do poslední vlny rozvolňování.

Jste právník, takže ve věcech odborně zdravotnických laik. Jak obtížné pro vás bylo čelit těžkým epidemiologickým vahám, jimiž jsou profesor Prymula či docent Maďar, kteří byli vždy spíše zastánci přísných restrikcí a pomalého uvolňování? V ministerském týmu je řada erudovaných epidemiologů, ale nejsou to lidé zaslepení. Určitě vnímají společenský kontext a nutnost vyvažování zdravotních a ekonomických zájmů. Česká republika musí fungovat i za doby pandemie. Primárně jsme samozřejmě chránili životy a zdraví občanů, bezproblémový chod nemocnic, ale zároveň jsme připravovali uvolňování, aby se země neocitla v kleštích a nepřestala ekonomicky dýchat. Debata vždy byla racionální.

Nejsem si tím vnímáním kontextu úplně jistá. Všichni si pamatujeme na větu vašeho náměstka Romana Prymuly, že hranice budou uzavřené dva roky. Mimochodem šlo o výrok protiprávní, neboť Ústavní soud posléze vydal verdikt, že vláda má právo omezit pohyb občanů uvnitř státu, nikoli ho zavřít navenek. Situace se pochopitelně mění a na začátku března jsme netušili, jak to bude vypadat v květnu, jestli tu nebudeme mít tisíce nových pacientů denně. I výroky se vyvíjejí v čase. Omezení na hranicích by určitě neměla platit příliš dlouhou dobu, ale zdůrazňuji, že úplně nepropustné nebyly nikdy. Teď už lidé mohou volně cestovat, ale musejí se prokázat negativním testem na covid-19, případně jít po návratu do karantény. To je podle mě pochopitelné pravidlo.

Pro letní dovolené ale nepředstavitelné. To je pravda. Tam musí jít o postupný proces. Nyní probíhají bilaterální jednání s konkrétními zeměmi, kde je epidemiologická situace poměrně klidná. Jsou to Slovensko, Rakousko, Chorvatsko či Řecko. Nejde přitom jen o nás, ale i o podmínky cílových zemí.

Nebudete jako ministr zdravotnictví spíše šlapat na brzdu, protože když se lidé masově rozcestují, mohou do republiky nákazu opět zavléct? Právě proto mluvím o postupném rozvolňování a dvoustranných dohodách. Plošné zrušení testů na covid-19 při příjezdu do republiky si nyní nedovedu představit. Bez jakýchkoli podmínek a omezení se letos v létě asi cestovat nebude.

Koronavirová krize bude mít pro vás i další dohry. Čekají vás soudní bitvy, ale také různé vyšetřovací komise či prověrky. Chystá se na vás Nejvyšší kontrolní úřad, jehož prezident Miloslav Kala uvedl, že zatímco jedno ministerstvo (vnitřní) nakoupilo respirátor typu FFP2 za 34 korun, jiné (zdravotnictví) za 636 korun. „Děje se tu něco nesprávného,“ dodal. Čeho jste se dopustili? Určitě ničeho nesprávného. Tento výrok mě mrzí, protože vychází z mediálních spekulací. Je třeba se podívat, kolik ochranných prostředků a v jakém čase ministerstvo zdravotnictví nakoupilo. Celkově jsme pro naše zdravotníky pořídili kolem 70 milionů ochranných pomůcek. Slova pana Kaly se vztahují k úplně první dodávce, kdy v ČR nebyly prakticky žádné respirátory, tedy před zahájením dovozů z Číny. Šlo o krizovou situaci, byli jsme pod obrovským tlakem nemocnic a hrozilo, že by se nákaza mohla rozšířit po infekčních klinikách. Ceny respirátorů tehdy byly velmi vysoké, ale na to jsme nemohli brát ohled. Šlo o životy.

Z kontrol a šetření tedy obavy nemáte? Naprosto žádné. Ministerstvo zdravotnictví prakticky přes noc vytvořilo nákupní tým a plnilo úkoly z vlády. Jediný náš zájem byl ochránit životy a zdraví lékařů a sester, abychom nečelili situaci jako v Itálii. Tomu jsme zabránili.

Když zmiňujete ochranu zdravotníků, tak právě v těchto dnech vyšla najevo kauza firmy LA Factory, od níž jste nakoupili prostředky za půl miliardy korun. Její masky přitom prý nesplňovaly kvalitativní parametry. Jak to

bylo? Bohužel média někdy pracují s neověřenými informacemi a dělají nesprávné závěry. To je i tento případ. S certifikáty byly jisté problémy, ale na základě doporučení Evropské komise se dají řešit tak, že dodavatelská firma dostane výjimku od České obchodní inspekce a pak může legálně distribuovat daný materiál na území EU, tedy i v České republice. V tomto případě je tedy všechno v pořádku. Celkem jsme zmíněné firmě zaplatili asi 431 milionů korun. A to jen za dodávky, které jsme si otestovali a kvalita vyšla dobře, jednou jsme i zboží vrátili. Mrzí mě, že různí politici mají k nákupům příkré soudy, ale přitom se vyjadřují bez znalostí věci. Já ty details znám, a proto se kontrol nebojím. Přeji si, aby Nejvyšší kontrolní úřad vše nezávisle prověřil, ale nemyslím si, že je zapotřebí vytvářet nějakou sněmovní vyšetřovací komisi, kterou by opozice využívala jen pro předvolební kampaň. To by věci neprospělo.

Není to jen opozice, kdo upozorňuje na podezřelé nákupy od firem v exekuci nebo s adresami na obecních úřadech a do té doby nečinných. Transparency International varuje i před vládním návrhem novely zákona o veřejných zakázkách. Tu jste chtěli sněmovnou protlačit v legislativní nouzi, abyste mohli jakékoli výrobky nakupovat od dodavatelů v likvidaci, v insolventi, pravomocně odsouzených a s nejasnou vlastnickou strukturou. Neotevíráte dveře korupci a neprůhledným nákupům? Nikoliv. Novela pouze urychluje proces zadávání zakázky, nejde o navýšení ceny nebo snížení kvality. Jen připomínám, že ministerstvo zdravotnictví centrální nákupy už ukončilo a dál to bude na nemocnicích a poskytovatelích.

Půjde o dodávky bez výběrového řízení, kdy nemusí být znám skutečný majitel ani jeho finanční situace. To ano, budou to jednací řízení bez uveřejnění, ale to už dnes zákon umožňuje. Ten proces vždy musí být transparentní, ceny i dodavatelé musejí být známi. Jde o jeho zjednodušení, nikoli předražení. Dnes už se trh stabilizoval a není důvod nakupovat za vyšší ceny kvůli akutnímu nedostatku pomůcek.

Poslanec STAN Petr Gazdík upozornil, že vláda dává přednost zahraničním dodavatelům před českými, kteří už jsou nyní schopni zabezpečit milionové dodávky. Jak to například vypadá s plicním ventilátorem CoroVent, na jehož vývoj a výrobu česká firma od lidí vybrala 15 milionů korun? Už jí prý chybí jediné razítko z vašeho ministerstva, které měla získat 27. dubna. Dali jste jí ho? Nejprve musím odmítnout kritiku pana poslance. My od začátku spolupracujeme s českými výrobci a vývojáři, je jich asi dvacet, a také s distributory. Až na výjimky jsme zboží dováželi přes české firmy. Co se týče ventilátorů CoroVent, proces certifikace stále probíhá. Nejde o to, že bychom tento český výrobek nechtěli podporovat, ale jde o sofistikovaný přístroj, kde se musí obzvlášť dbát na bezpečnost. Pokud budou všechny zkoušky úspěšné, nevidím v tom posledním razítku problém.

Řekl jste, že vaše ministerstvo ukončilo centrální nákupy. Týká se to i objednávek ochranných prostředků do Správy státních hmotných rezerv, kde bylo na začátku krize asi 10 tisíc respirátorů? Je třeba říct, že tento počet ochranných prostředků tam byl od dob paní ministryně Emmerové, tedy zhruba patnáct let. Žádný ministr z jakékoliv politické strany ho nezměnil, protože větší potřebě nic nenasvědčovalo. Jedno z ponaučení této krize je, že musíme navýšit rezervy. My budeme dávat požadavky, ale nakupovat bude Správa státních hmotných rezerv. Bavíme se o milionech kusů ochranných prostředků.

Zmínil jste ponaučení. Bude po koronaviru české zdravotnictví, které krizi zvládlo bravurně, bohatší, modernější, digitalizovanější? Bezesporu bude lépe připravené, ať už by šlo o druhou vlnu této pandemie, nebo o jiný typ viru. Určitě se posune v oblasti elektronizace. V té jsme už první velký krok udělali. V minulosti vyvolávalo velké diskuse a kritiku ze strany České lékařské komory zavedení e-receptu. Ukázalo se, že je to skvělý nástroj v situacích, kdy pacient nemůže osobně do ordinace. Teď už ho máme na 100 procent léků, takže doufám, že bude využíván plošně. Možnost sdílet data na dálku a obecně digitalizace se doufám promění v realitu.

Dalším hitem je virtuální ordinace. Díky telemedicině by spousta pacientů nemusela osobně navštívit lékaře a promrhat hodiny v čekárnách. Spatřujete v tom budoucnost? Takových projektů bude jistě přibývat. V řadě případů skutečně není nutné fyzicky navštívit lékaře, pro první kontakt stačí videokonzultace na dálku. Pro mnoho lidí to může být komfortní varianta řešení zdravotních problémů. Telemedicina je určitě správnou cestou. Premiér Babiš uvedl, že pandemie odhalila jasné priority pro správu země, jimiž jsou potraviny, voda a zdravotnictví. Do něj chce podle svých slov dát tolik peněz, kolik bude třeba. O kolik si řeknete? Parlament už na můj návrh schválil zvýšení plateb za státní pojištění o 500 korun od 1. června, což znamená 20 miliard korun navíc. Jde o historicky nejvyšší nárůst prostředků ze státního rozpočtu. V příštím roce to bude dalších 50 miliard. Vláda tím ukazuje, že zdravotnictví je reálně nejvyšší prioritou, a jsem přesvědčen, že tyto finance povedou k jeho větší stabilizaci.

Včetně rekonstrukce zastaralých budov fakultních nemocnic? Přesně tak. Investice jsou naprosto zásadní. Potřebujeme zlepšit prostředí nemocnic, aby odpovídalo 21. století jak pro zaměstnance, tak pro pacienty. To vše připravujeme v rámci Národního investičního plánu.

Bude třetíčkou na dortu úspěšného zvládnutí pandemie celosvětový úspěch v podobě české vakcíny na covid-19? Musím říct, že mě mrzí vyhocené debaty vědců na toto téma. Je-li tady tým lidí z těžko zpochybnitelných organizací, jako jsou IKEM, Ústav hematologie a krevní transfuze nebo Státní zdravotní ústav, který se o vývoj vakcíny chce pokusit, nevidím důvod, proč mu v tom a priori bránit. To ovšem nevylučuje širší spolupráci vědecké obce, myslím, že jde o národní zájem. Setkám se s odpůrci tohoto projektu a budu se snažit najít společnou cestu. Nechápu, proč by se Česká republika nemohla pokusit o to, o č se snaží 90 týmů ve světě, které na vakcíně pracují, a být v tomto směru soběstačná.

Kdo je Adam Vojtěch* Narodil se 2. října 1986 v Českých Budějovicích.* Vystudoval Právnickou fakultu Univerzity Karlovy a na téže vysoké škole mediální studia na **Fakultě sociálních věd**.* V letech 2013 až 2014 působil jako právník společnosti MAFRA, v červnu 2014 se stal tajemníkem na Ministerstvu financí ČR, jemuž šéfoval Andrej Babiš. V září 2016 ho vláda jmenovala členem správní rady Všeobecné zdravotní pojišťovny.* V letech 2012 až 2018 byl členem ODS. V roce 2017 úspěšně kandidoval do sněmovny za hnutí ANO.* Ministrem zdravotnictví byl v první i druhé vládě Andreje Babiše, tedy od 13. prosince 2017.* Od dětství se věnuje hudbě a zpěvu. V roce 2005 se účastnil soutěže SuperStar. Několik let zpíval v českobudějovickém swingovém orchestru Metroklub Big Band.

URL| <https://rychnovsky.denik.cz/zpravy-z-ceska/adam-vojtech-koronavirus-ministerstvo-zdravotnictvi-ochranne-pomucky-20200515.html>

Stejná zpráva vyšla také v dalších 2 titulech:

rychnovsky.denik.cz (*Zprávy z Česka*), rychnovsky.denik.cz (*Zprávy z Česka*)

Adam Vojtěch: Z kontrol nákupů nemám naprosto žádné obavy

16.5.2020 boleslavsky.denik.cz str. 00 Zprávy z Česka

Kateřina Perknerová

Ministr zdravotnictví Adam Vojtěch (za ANO) byl v posledních týdnech jedním z nejviditelnějších členů Babišovy vlády. A také nejkritizovanějších. Za nedostatek pomůcek, rozporné výroky, špatnou komunikaci. Opozice žádala jeho odvolání. Před ukončením stavu nouze se ale o jeho rezignaci už nemluví. Možná proto, že právě lidé spadající pod jeho resort - lékaři, zdravotní sestry a nemocniční personál - zvládli pandemii vůbec nejlépe.

"Zítra končí v České republice nouzový stav. Co to pro váš resort znamená? Nic zásadního, protože jsme připraveni pokračovat v opatřeních, která můžeme činit i po nouzovém stavu. Některé věci ale samozřejmě končí, například možnost ukládat pracovní povinnost studentům zdravotnických škol. Klíčové omezení, jako je regulace volného pohybu nebo maloobchodu, už navíc byla rozvolněna. Poslední vlna přijde 25. května, a pokud se nestane nic zásadního, budeme prakticky ve velmi podobné situaci, jaká byla před krizí.

Znamená to, že od 17. do 25. května, respektive do přijetí speciálního epidemického zákona se budete řídit platnou normou o ochraně veřejného zdraví? Ano, protože většinu toho, co bychom ještě eventuálně potřebovali omezit, můžeme regulovat podle stávajícího zákona. Jde například o vnitřní prostory restaurací nebo ubytovací služby. Tyto kompetence jsou přímo vyjmenovány v zákoně o ochraně veřejného zdraví a nepředstavují extenzivní zásah do základních lidských práv a svobod občanů, což nám vyčítal první rozsudek Městského soudu v Praze. Období do 25. května tedy můžeme v případě potřeby překlenout mimořádnými opatřeními ministra zdravotnictví a pak už zůstane v platnosti jen omezení hromadných akcí s účastí několika tisíc lidí.

Proč tedy potřebujete přijímat speciální normu, když vám může dobře posloužit současná legislativa? Je její zpřesnění například ohledně provozu bazénů, wellness center i kadeřnictví tak zásadní? Speciální zákon by měl být časově omezený do konce letošního roku a řešil by jen pandemii covid-19. Navrhujeme v něm i pojistku v podobě souhlasu vlády s každým opatřením ministra zdravotnictví. Potřebujeme ho proto, že nemůžeme vyloučit zhoršení epidemiologické situace a nutnost lokálních restriktivních opatření. V tomto směru musíme zpřesnit některé kompetence. Kromě toho ministerstva vnitra a zdravotnictví dostala úkol připravit komplexní

revizi krizové legislativy, konkrétně ústavního zákona o bezpečnosti. Musíme být připraveni na situace, jako byla pandemie koronaviru.

Zmíněný předpis ovšem musí schválit ústavní většina obou komor, což u speciálního epidemického zákona není třeba. Ten budete chtít přijmout ještě ve stavu legislativní nouze? Ve sněmovně není vůle projednávat ho v legislativní nouzi. Většina klubů se kloní k tomu, že by měl být projednán ve standardním režimu při maximálně možném zkrácení lhůt. Nemáme potřebu tlačit to na sílu, u takové předlohy by měl být nějaký základní politický konsenzus. Myslím, že je reálné, aby byl schválen v řádu několika týdnů a v červenci byl účinný.

Tuzemská čísla o vývoji pandemie jsou optimistická, denně přibývá jen několik nakažených lidí, ale ze zahraničí přicházejí varovné signály. Nová ohniska se objevila v Jižní Koreji, ale i v sousedním Německu. Neobáváte se toho? Samozřejmě to pečlivě sledujeme a vyhodnocujeme. Pro nás je to jisté varování, že nemáme vyhráno, byť v ČR se situace v čase dramaticky lepší nejen v počtech infikovaných pacientů, ale hlavně těch hospitalizovaných. Za největší úspěch ministerstva zdravotnictví i svůj považuji, že se nám podařilo ochránit naše nemocnice, které nekolabovaly pod náporom pacientů jako v jiných zemích. Situace v zahraničí je kolísavá, často stačí jeden infikovaný člověk, který může nákazu roznést, jako se to stalo v Soulu. Proto musíme mít nástroje, kterými to můžeme potlačit, především chytrou karanténu. Díky moderním technologiím jsme schopni co nejrychleji identifikovat potenciální rizikové kontakty infikovaného člověka a okamžitě je umisťovat do karantény, aby se nákaza nešířila.

Má projekt chytré karantény už vychytané mouchy a jede naplno? Už je naplno spuštěn v rámci všech 14 krajských hygienických stanic, byť díky tomu, že máme velmi malý počet nově nakažených pacientů, není nyní masivně využíván. Je ale připraven pro případnou další vlnu, kdy se chceme vyhnout plošným opatřením a vypínání ekonomiky. Moderní technologie nám umožní řešit lokální ohniska, jako je aktuálně Chebsko či před časem Domažlicko a Ostravsko.

Dávají vám lidé beze všeho souhlas ke sledování svých kontaktů pomocí mobilů či kreditních karet? Aktuálně je to kolem padesáti procent lidí, kteří souhlasí s tím, aby jejich data byla využita. Věřím ale tomu, že až se projekt stabilizuje a občané se přesvědčí, že k žádnému zneužívání osobních údajů nedochází a je to ve prospěch nás všech, počet souhlasů se zvýší.

Pandemie do určité míry také ukázala, jak lidé věří svým představitelům, protože bez toho by se řada opatření těžko naplnila. Podle průzkumu akademiků z Karlovy a Masarykovy univerzity důvěra Čechů v systém zdravotní péče stoupla až na 80 procent, vládní kroky oceňuje 54 procent respondentů a vládě věří třetina občanů, zatímco před třemi roky jen pětina. Co tomu říkáte? Myslím, že česká vláda situaci zvládla a na konci se vždy počítají hospitalizovaní pacienti. Objektivně jsme na tom z tohoto hlediska dobře, země jako USA, Velká Británie nebo Itálie měly mnohem větší problémy především s přetíženými nemocnicemi. Bezesporu i my jsme udělali několik chyb, došlo ke komunikačním šumům. Bylo by ale bláhové si myslet, že vše proběhne zcela hladce v poměrech, v nichž se nikdo v moderní historii ještě neocitl. Vše pro nás bylo poprvé. Průběžná pozitivní čísla jsou ale nezpochybnitelná.

Od 25. května se roušky budou muset nosit jen v hromadné dopravě a vnitřních společných prostorech. Rozhodli jste se k tomuto kroku hlavně z politických důvodů, protože zakrývání obličejů na ulici byste v letních měsících neobhájili, byť podmínka dvoumetrových rozestupů působí spíš komicky? Bezpochyby nejsme hlší a slepí k průběhu společenské diskuze. Chápeme, že pro řadu lidí jsou roušky výrazně zatěžující. Na druhou stranu jsem jsem přesvědčen, že jejich okamžitě zavedení bylo jedním z opatření, jež výrazně přispělo k utlumení epidemie. Vzhledem k dobrému vývoji jsem nyní požádal epidemiology o vyjádření a skupina pod vedením pana docenta Mađara došla k závěru, že toto opatření není nutné držet i v létě. Čili zdaleka nejen z politických důvodů jsme venkovní odložení roušek zařadili do poslední vlny rozvolňování.

Jste právník, takže ve věcech odborně zdravotnických laik. Jak obtížné pro vás bylo čelit těžkým epidemiologickým vahám, jimiž jsou profesor Prymula či docent Mađar, kteří byli vždy spíše zastánci přísných restrikcí a pomalého uvolňování? V ministerském týmu je řada erudovaných epidemiologů, ale nejsou to lidé zaslepení. Určitě vnímají společenský kontext a nutnost vyvažování zdravotních a ekonomických zájmů. Česká republika musí fungovat i za doby pandemie. Primárně jsme samozřejmě chránili životy a zdraví občanů, bezproblémový chod nemocnic, ale zároveň jsme připravovali uvolňování, aby se země neocitla v kleštích a nepřestala ekonomicky dýchat. Debata vždy byla racionální.

Nejsem si tím vnímáním kontextu úplně jistá. Všichni si pamatujeme na větu vašeho náměstka Romana Prymuly, že hranice budou uzavřené dva roky. Mimochodem šlo o výrok protiprávní, neboť Ústavní soud posléze vydal verdikt, že vláda má právo omezit pohyb občanů uvnitř státu, nikoli ho zavřít navenek. Situace se pochopitelně mění a na začátku března jsme netušili, jak to bude vypadat v květnu, jestli tu nebudeme mít tisíce

nových pacientů denně. I výroky se vyvíjejí v čase. Omezení na hranicích by určitě neměla platit příliš dlouhou dobu, ale zdůrazňuji, že úplně nepropustné nebyly nikdy. Teď už lidé mohou volně cestovat, ale musejí se prokázat negativním testem na covid-19, případně jít po návratu do karantény. To je podle mě pochopitelné pravidlo.

Pro letní dovolené ale nepředstavitelné. To je pravda. Tam musí jít o postupný proces. Nyní probíhají bilaterální jednání s konkrétními zeměmi, kde je epidemiologická situace poměrně klidná. Jsou to Slovensko, Rakousko, Chorvatsko či Řecko. Nejde přitom jen o nás, ale i o podmínky cílových zemí.

Nebudete jako ministr zdravotnictví spíše šlapat na brzdu, protože když se lidé masově rozcestují, mohou do republiky nákazu opět zavléct? Právě proto mluvím o postupném rozvolňování a dvoustranných dohodách. Plošné zrušení testů na covid-19 při příjezdu do republiky si nyní nedovedu představit. Bez jakýchkoli podmínek a omezení se letos v létě asi cestovat nebude.

Koronavirová krize bude mít pro vás i další dohry. Čekají vás soudní bitvy, ale také různé vyšetřovací komise či prověrky. Chystá se na vás Nejvyšší kontrolní úřad, jehož prezident Miloslav Kala uvedl, že zatímco jedno ministerstvo (vnitřní) nakoupilo respirátor typu FFP2 za 34 korun, jiné (zdravotnictví) za 636 korun. „Děje se tu něco nesprávného,“ dodal. Čeho jste se dopustili? Určitě ničeho nesprávného. Tento výrok mě mrzí, protože vychází z mediálních spekulací. Je třeba se podívat, kolik ochranných prostředků a v jakém čase ministerstvo zdravotnictví nakoupilo. Celkově jsme pro naše zdravotníky pořídili kolem 70 milionů ochranných pomůcek. Slova pana Kaly se vztahují k úplně první dodávce, kdy v ČR nebyly prakticky žádné respirátory, tedy před zahájením dovozů z Číny. Šlo o krizovou situaci, byli jsme pod obrovským tlakem nemocnic a hrozilo, že by se nákaza mohla rozšířit po infekčních klinikách. Ceny respirátorů tehdy byly velmi vysoké, ale na to jsme nemohli brát ohled. Šlo o životy.

Z kontrol a šetření tedy obavy nemáte? Naprosto žádné. Ministerstvo zdravotnictví prakticky přes noc vytvořilo nákupní tým a plnilo úkoly z vlády. Jediný náš zájem byl ochránit životy a zdraví lékařů a sester, abychom nečelili situaci jako v Itálii. Tomu jsme zabránili.

Když zmiňujete ochranu zdravotníků, tak právě v těchto dnech vyšla najevo kauza firmy LA Factory, od níž jste nakoupili prostředky za půl miliardy korun. Její masky přitom prý nesplňovaly kvalitativní parametry. Jak to bylo? Bohužel média někdy pracují s neověřenými informacemi a dělají nesprávné závěry. To je i tento případ. S certifikáty byly jisté problémy, ale na základě doporučení Evropské komise se dají řešit tak, že dodavatelská firma dostane výjimku od České obchodní inspekce a pak může legálně distribuovat daný materiál na území EU, tedy i v České republice. V tomto případě je tedy všechno v pořádku. Celkem jsme zmíněné firmě zaplatili asi 431 milionů korun. A to jen za dodávky, které jsme si otestovali a kvalita vyšla dobře, jednou jsme i zboží vrátili. Mrzí mě, že různí politici mají k nákupům příkré soudy, ale přitom se vyjadřují bez znalostí věci. Já ty detaily znám, a proto se kontrol nebojím. Přeji si, aby Nejvyšší kontrolní úřad vše nezávisle prověřil, ale nemyslím si, že je zapotřebí vytvářet nějakou sněmovní vyšetřovací komisi, kterou by opozice využívala jen pro předvolební kampaň. To by věci neprospělo.

Není to jen opozice, kdo upozorňuje na podezřelé nákupy od firem v exekuci nebo s adresami na obecních úřadech a do té doby nečinných. Transparency International varuje i před vládním návrhem novely zákona o veřejných zakázkách. Tu jste chtěli sněmovnou protlačit v legislativní nouzi, abyste mohli jakékoli výrobky nakupovat od dodavatelů v likvidaci, v insolventci, pravomocně odsouzených a s nejasnou vlastnickou strukturou. Neotevíráte dveře korupci a neprůhledným nákupům? Nikoliv. Novela pouze urychluje proces zadávání zakázky, nejde o navýšení ceny nebo snížení kvality. Jen připomínám, že ministerstvo zdravotnictví centrální nákupy už ukončilo a dál to bude na nemocnicích a poskytovatelích.

Půjde o dodávky bez výběrového řízení, kdy nemusí být znám skutečný majitel ani jeho finanční situace. To ano, budou to jednací řízení bez uveřejnění, ale to už dnes zákon umožňuje. Ten proces vždy musí být transparentní, ceny i dodavatelé musejí být známi. Jde o jeho zjednodušení, nikoli předražení. Dnes už se trh stabilizoval a není důvod nakupovat za vyšší ceny kvůli akutnímu nedostatku pomůcek.

Poslanec STAN Petr Gazdík upozornil, že vláda dává přednost zahraničním dodavatelům před českými, kteří už jsou nyní schopni zabezpečit milionové dodávky. Jak to například vypadá s plicním ventilátorem CoroVent, na jehož vývoj a výrobu česká firma od lidí vybrala 15 milionů korun? Už jí prý chybí jediné razítko z vašeho ministerstva, které měla získat 27. dubna. Dali jste jí ho? Nejprve musím odmítnout kritiku pana poslance. My od začátku spolupracujeme s českými výrobci a vývojáři, je jich asi dvacet, a také s distributory. Až na výjimky jsme zboží dováželi přes české firmy. Co se týče ventilátorů CoroVent, proces certifikace stále probíhá. Nejde o to, že

bychom tento český výrobek nechtěli podporovat, ale jde o sofistikovaný přístroj, kde se musí obzvlášť dbát na bezpečnost. Pokud budou všechny zkoušky úspěšné, nevidím v tom posledním razítku problém.

Řekl jste, že vaše ministerstvo ukončilo centrální nákupy. Týká se to i objednávky ochranných prostředků do Správy státních hmotných rezerv, kde bylo na začátku krize asi 10 tisíc respirátorů? Je třeba říct, že tento počet ochranných prostředků tam byl od dob paní ministryně Emmerové, tedy zhruba patnáct let. Žádný ministr z jakékoliv politické strany ho nezměnil, protože větší potřebě nic nenasvědčovalo. Jedno z ponaučení této krize je, že musíme navýšit rezervy. My budeme dávat požadavky, ale nakupovat bude Správa státních hmotných rezerv. Bavíme se o milionech kusů ochranných prostředků.

Zmínil jste ponaučení. Bude po koronaviru české zdravotnictví, které krizi zvládlo bravurně, bohatší, modernější, digitalizovanější? Bezesporu bude lépe připravené, ať už by šlo o druhou vlnu této pandemie, nebo o jiný typ viru. Určitě se posune v oblasti elektronizace. V té jsme už první velký krok udělali. V minulosti vyvolávalo velké diskuse a kritiku ze strany České lékařské komory zavedení e-receptu. Ukázalo se, že je to skvělý nástroj v situacích, kdy pacient nemůže osobně do ordinace. Teď už ho máme na 100 procent léků, takže doufám, že bude využíván plošně. Možnost sdílet data na dálku a obecně digitalizace se doufám promění v realitu.

Dalším hitem je virtuální ordinace. Díky telemedicině by spousta pacientů nemusela osobně navštívit lékaře a promrhat hodiny v čekárnách. Spatřujete v tom budoucnost? Takových projektů bude jistě přibývat. V řadě případů skutečně není nutné fyzicky navštívit lékaře, pro první kontakt stačí videokonzultace na dálku. Pro mnoho lidí to může být komfortní varianta řešení zdravotních problémů. Telemedicina je určitě správnou cestou. Premiér Babiš uvedl, že pandemie odhalila jasné priority pro správu země, jimiž jsou potraviny, voda a zdravotnictví. Do něj chce podle svých slov dát tolik peněz, kolik bude třeba. O kolik si řeknete? Parlament už na můj návrh schválil zvýšení plateb za státní pojištěnce o 500 korun od 1. června, což znamená 20 miliard korun navíc. Jde o historicky nejvyšší nárůst prostředků ze státního rozpočtu. V příštím roce to bude dalších 50 miliard. Vláda tím ukazuje, že zdravotnictví je reálně nejvyšší prioritou, a jsem přesvědčen, že tyto finance povedou k jeho větší stabilizaci.

Včetně rekonstrukce zastaralých budov fakultních nemocnic? Přesně tak. Investice jsou naprosto zásadní. Potřebujeme zlepšit prostředí nemocnic, aby odpovídalo 21. století jak pro zaměstnance, tak pro pacienty. To vše připravujeme v rámci Národního investičního plánu.

Bude třešinkou na dortu úspěšného zvládnutí pandemie celosvětový úspěch v podobě české vakcíny na covid-19? Musím říct, že mě mrzí vyhocené debaty vědců na toto téma. Je-li tady tým lidí z těžko zpochybnitelných organizací, jako jsou IKEM, Ústav hematologie a krevní transfuze nebo Státní zdravotní ústav, který se o vývoj vakcíny chce pokusit, nevidím důvod, proč mu v tom a priori bránit. To ovšem nevylučuje širší spolupráci vědecké obce, myslím, že jde o národní zájem. Setkám se s odpůrci tohoto projektu a budu se snažit najít společnou cestu. Nechápu, proč by se Česká republika nemohla pokusit o to, o č se snaží 90 týmů ve světě, které na vakcíně pracují, a být v tomto směru soběstačná.

Kdo je Adam Vojtěch* Narodil se 2. října 1986 v Českých Budějovicích.* Vystudoval Právnickou fakultu Univerzity Karlovy a na téže vysoké škole mediální studia na **Fakultě sociálních věd**.* V letech 2013 až 2014 působil jako právník společnosti MAFRA, v červnu 2014 se stal tajemníkem na Ministerstvu financí ČR, jemuž šéfoval Andrej Babiš. V září 2016 ho vláda jmenovala členem správní rady Všeobecné zdravotní pojišťovny.* V letech 2012 až 2018 byl členem ODS. V roce 2017 úspěšně kandidoval do sněmovny za hnutí ANO.* Ministrem zdravotnictví byl v první i druhé vládě Andreje Babiše, tedy od 13. prosince 2017.* Od dětství se věnuje hudbě a zpěvu. V roce 2005 se účastnil soutěže SuperStar. Několik let zpíval v českobudějovickém swingovém orchestru Metroklub Big Band.

URL| <https://boleslavsky.denik.cz/zpravy-z-ceska/adam-vojtech-koronavirus-ministerstvo-zdravotnictvi-ochranne-pomucky-20200515.html>

Stejná zpráva vyšla také v dalších 3 titulech:

boleslavsky.denik.cz (*Zprávy z Česka*), boleslavsky.denik.cz (*Zprávy z Česka*), boleslavsky.denik.cz (*Zprávy z Česka*)

Adam Vojtěch: Z kontrol nákupů nemám naprosto žádné obavy

16.5.2020 klatovsky.denik.cz str. 00 Zprávy z Česka

Kateřina Perknerová

Ministr zdravotnictví Adam Vojtěch (za ANO) byl v posledních týdnech jedním z nejviditelnějších členů Babišovy vlády. A také nejkritizovanějších. Za nedostatek pomůcek, rozporné výroky, špatnou komunikaci. Opozice žádala jeho odvolání. Před ukončením stavu nouze se ale o jeho rezignaci už nemluví. Možná proto, že právě lidé spadající pod jeho resort - lékaři, zdravotní sestry a nemocniční personál - zvládli pandemii vůbec nejlépe.

"Zítra končí v České republice nouzový stav. Co to pro váš resort znamená? Nic zásadního, protože jsme připraveni pokračovat v opatřeních, která můžeme činit i po nouzovém stavu. Některé věci ale samozřejmě končí, například možnost ukládat pracovní povinnost studentům zdravotnických škol. Klíčové omezení, jako je regulace volného pohybu nebo maloobchodu, už navíc byla rozvolněna. Poslední vlna přijde 25. května, a pokud se nestane nic zásadního, budeme prakticky ve velmi podobné situaci, jaká byla před krizí.

Znamená to, že od 17. do 25. května, respektive do přijetí speciálního epidemického zákona se budete řídit platnou normou o ochraně veřejného zdraví? Ano, protože většinu toho, co bychom ještě eventuálně potřebovali omezit, můžeme regulovat podle stávajícího zákona. Jde například o vnitřní prostory restaurací nebo ubytovací služby. Tyto kompetence jsou přímo vyjmenovány v zákoně o ochraně veřejného zdraví a nepředstavují extenzivní zásah do základních lidských práv a svobod občanů, což nám vyčítal první rozsudek Městského soudu v Praze. Období do 25. května tedy můžeme v případě potřeby překlenout mimořádnými opatřeními ministra zdravotnictví a pak už zůstane v platnosti jen omezení hromadných akcí s účastí několika tisíc lidí.

Proč tedy potřebujete přijímat speciální normu, když vám může dobře posloužit současná legislativa? Je její zpřesnění například ohledně provozu bazénů, wellness center i kadeřnictví tak zásadní? Speciální zákon by měl být časově omezený do konce letošního roku a řešil by jen pandemii covid-19. Navrhujeme v něm i pojistku v podobě souhlasu vlády s každým opatřením ministra zdravotnictví. Potřebujeme ho proto, že nemůžeme vyloučit zhoršení epidemiologické situace a nutnost lokálních restriktivních opatření. V tomto směru musíme zpřesnit některé kompetence. Kromě toho ministerstva vnitra a zdravotnictví dostala úkol připravit komplexní revizi krizové legislativy, konkrétně ústavního zákona o bezpečnosti. Musíme být připraveni na situace, jako byla pandemie koronaviru.

Zmíněný předpis ovšem musí schválit ústavní většina obou komor, což u speciálního epidemického zákona není třeba. Ten budete chtít přijmout ještě ve stavu legislativní nouze? Ve sněmovně není vůle projednávat ho v legislativní nouzi. Většina klubů se kloní k tomu, že by měl být projednán ve standardním režimu při maximálně možném zkrácení lhůt. Nemáme potřebu tlačit to na sílu, u takové předlohy by měl být nějaký základní politický konsenzus. Myslím, že je reálné, aby byl schválen v řádu několika týdnů a v červenci byl účinný.

Tuzemská čísla o vývoji pandemie jsou optimistická, denně přibývá jen několik nakažených lidí, ale ze zahraničí přicházejí varovné signály. Nová ohniska se objevila v Jižní Koreji, ale i v sousedním Německu. Neobáváte se toho? Samozřejmě to pečlivě sledujeme a vyhodnocujeme. Pro nás je to jisté varování, že nemáme vyhráno, byť v ČR se situace v čase dramaticky lepší nejen v počtech infikovaných pacientů, ale hlavně těch hospitalizovaných. Za největší úspěch ministerstva zdravotnictví i svůj považují, že se nám podařilo ochránit naše nemocnice, které nekolabovaly pod náporom pacientů jako v jiných zemích. Situace v zahraničí je kolísavá, často stačí jeden infikovaný člověk, který může nákazu roznést, jako se to stalo v Soulu. Proto musíme mít nástroje, kterými to můžeme potlačit, především chytrou karanténu. Díky moderním technologiím jsme schopni co nejrychleji identifikovat potenciální rizikové kontakty infikovaného člověka a okamžitě je umisťovat do karantény, aby se nákaza nešířila.

Má projekt chytré karantény už vychytané mouchy a jede naplno? Už je naplno spuštěn v rámci všech 14 krajských hygienických stanic, byť díky tomu, že máme velmi malý počet nově nakažených pacientů, není nyní masivně využíván. Je ale připraven pro případnou další vlnu, kdy se chceme vyhnout plošným opatřením a vypínání ekonomiky. Moderní technologie nám umožní řešit lokální ohniska, jako je aktuálně Chebsko či před časem Domažlicko a Ostravsko.

Dávají vám lidé beze všeho souhlas ke sledování svých kontaktů pomocí mobilů či kreditních karet? Aktuálně je to kolem padesáti procent lidí, kteří souhlasí s tím, aby jejich data byla využita. Věřím ale tomu, že až se projekt stabilizuje a občané se přesvědčí, že k žádnému zneužívání osobních údajů nedochází a je to ve prospěch nás všech, počet souhlasů se zvýší.

Pandemie do určité míry také ukázala, jak lidé věří svým představitelům, protože bez toho by se řada opatření těžko naplnila. Podle průzkumu akademiků z Karlovy a Masarykovy univerzity důvěra Čechů v systém zdravotní péče stoupla až na 80 procent, vládní kroky oceňuje 54 procent respondentů a vládě věří třetina občanů, zatímco před třemi roky jen pětina. Co tomu říkáte? Myslím, že česká vláda situaci zvládla a na konci se vždy počítají hospitalizovaní pacienti. Objektivně jsme na tom z tohoto hlediska dobře, země jako USA, Velká Británie nebo Itálie měly mnohem větší problémy především s přetíženými nemocnicemi. Bezesporu i my jsme udělali několik chyb, došlo ke komunikačním šumům. Bylo by ale bláhové si myslet, že vše proběhne zcela hladce v poměrech, v nichž se nikdo v moderní historii ještě neocitl. Vše pro nás bylo poprvé. Průběžná pozitivní čísla jsou ale nezpochybnitelná.

Od 25. května se roušky budou muset nosit jen v hromadné dopravě a vnitřních společných prostorech. Rozhodli jste se k tomuto kroku hlavně z politických důvodů, protože zakrývání obličejů na ulici byste v letních měsících neobhájili, byť podmínka dvoumetrových rozestupů působí spíše komicky? Bezpochyby nejsme hlší a slepí k průběhu společenské diskuze. Chápeme, že pro řadu lidí jsou roušky výrazně zatěžující. Na druhou stranu jsem přesvědčen, že jejich okamžité zavedení bylo jedním z opatření, jež výrazně přispělo k utlumení epidemie. Vzhledem k dobrému vývoji jsem nyní požádal epidemiology o vyjádření a skupina pod vedením pana docenta Maďara došla k závěru, že toto opatření není nutné držet i v létě. Čili zdaleka nejen z politických důvodů jsme venkovní odložení roušek zařadili do poslední vlny rozvolňování.

Jste právník, takže ve věcech odborně zdravotnických laik. Jak obtížné pro vás bylo čelit těžkým epidemiologickým vahám, jimiž jsou profesor Prymula či docent Maďar, kteří byli vždy spíše zastánci přísných restrikcí a pomalého uvolňování? V ministerském týmu je řada erudovaných epidemiologů, ale nejsou to lidé zaslepení. Určitě vnímají společenský kontext a nutnost vyvažování zdravotních a ekonomických zájmů. Česká republika musí fungovat i za doby pandemie. Primárně jsme samozřejmě chránili životy a zdraví občanů, bezproblémový chod nemocnic, ale zároveň jsme připravovali uvolňování, aby se země neocitla v kleštích a nepřestala ekonomicky dýchat. Debata vždy byla racionální.

Nejsem si tím vnímáním kontextu úplně jistá. Všichni si pamatujeme na větu vašeho náměstka Romana Prymuly, že hranice budou uzavřené dva roky. Mimochodem šlo o výrok protiprávní, neboť Ústavní soud posléze vydal verdikt, že vláda má právo omezit pohyb občanů uvnitř státu, nikoli ho zavřít navenek. Situace se pochopitelně mění a na začátku března jsme netušili, jak to bude vypadat v květnu, jestli tu nebudeme mít tisíce nových pacientů denně. I výroky se vyvíjejí v čase. Omezení na hranicích by určitě neměla platit příliš dlouhou dobu, ale zdůrazňuji, že úplně nepropustné nebyly nikdy. Teď už lidé mohou volně cestovat, ale musejí se prokázat negativním testem na covid-19, případně jít po návratu do karantény. To je podle mě pochopitelné pravidlo.

Pro letní dovolené ale nepředstavitelné. To je pravda. Tam musí jít o postupný proces. Nyní probíhají bilaterální jednání s konkrétními zeměmi, kde je epidemiologická situace poměrně klidná. Jsou to Slovensko, Rakousko, Chorvatsko či Řecko. Nejde přitom jen o nás, ale i o podmínky cílových zemí.

Nebudete jako ministr zdravotnictví spíše šlapat na brzdu, protože když se lidé masově rozcestují, mohou do republiky nákazu opět zavléct? Právě proto mluvím o postupném rozvolňování a dvoustranných dohodách. Plošné zrušení testů na covid-19 při příjezdu do republiky si nyní nedovedu představit. Bez jakýchkoli podmínek a omezení se letos v létě asi cestovat nebude.

Koronavirová krize bude mít pro vás i další dohry. Čekají vás soudní bitvy, ale také různé vyšetřovací komise či prověrky. Chystá se na vás Nejvyšší kontrolní úřad, jehož prezident Miloslav Kala uvedl, že zatímco jedno ministerstvo (vnitřní) nakoupilo respirátor typu FFP2 za 34 korun, jiné (zdravotnictví) za 636 korun. „Děje se tu něco nesprávného,“ dodal. Čeho jste se dopustili? Určitě ničeho nesprávného. Tento výrok mě mrzí, protože vychází z mediálních spekulací. Je třeba se podívat, kolik ochranných prostředků a v jakém čase ministerstvo zdravotnictví nakoupilo. Celkově jsme pro naše zdravotníky pořídili kolem 70 milionů ochranných pomůcek. Slova pana Kaly se vztahují k úplně první dodávce, kdy v ČR nebyly prakticky žádné respirátory, tedy před zahájením dovozů z Číny. Šlo o krizovou situaci, byli jsme pod obrovským tlakem nemocnic a hrozilo, že by se nákaza mohla rozšířit po infekčních klinikách. Ceny respirátorů tehdy byly velmi vysoké, ale na to jsme nemohli brát ohled. Šlo o životy.

Z kontrol a šetření tedy obavy nemáte? Naprosto žádné. Ministerstvo zdravotnictví prakticky přes noc vytvořilo nákupní tým a plnilo úkoly z vlády. Jediný náš zájem byl ochránit životy a zdraví lékařů a sester, abychom nečelili situaci jako v Itálii. Tomu jsme zabránili.

Když zmiňujete ochranu zdravotníků, tak právě v těchto dnech vyšla najevo kauza firmy LA Factory, od níž jste nakoupili prostředky za půl miliardy korun. Její masky přitom prý nesplňovaly kvalitativní parametry. Jak to

bylo? Bohužel média někdy pracují s neověřenými informacemi a dělají nesprávné závěry. To je i tento případ. S certifikáty byly jisté problémy, ale na základě doporučení Evropské komise se dají řešit tak, že dodavatelská firma dostane výjimku od České obchodní inspekce a pak může legálně distribuovat daný materiál na území EU, tedy i v České republice. V tomto případě je tedy všechno v pořádku. Celkem jsme zmíněné firmě zaplatili asi 431 milionů korun. A to jen za dodávky, které jsme si otestovali a kvalita vyšla dobře, jednou jsme i zboží vrátili. Mrzí mě, že různí politici mají k nákupům příkré soudy, ale přitom se vyjadřují bez znalostí věci. Já ty details znám, a proto se kontrol nebojím. Přeji si, aby Nejvyšší kontrolní úřad vše nezávisle prověřil, ale nemyslím si, že je zapotřebí vytvářet nějakou sněmovní vyšetřovací komisi, kterou by opozice využívala jen pro předvolební kampaň. To by věci neprospělo.

Není to jen opozice, kdo upozorňuje na podezřelé nákupy od firem v exekuci nebo s adresami na obecních úřadech a do té doby nečinných. Transparency International varuje i před vládním návrhem novely zákona o veřejných zakázkách. Tu jste chtěli sněmovnou protlačit v legislativní nouzi, abyste mohli jakékoli výrobky nakupovat od dodavatelů v likvidaci, v insolvenční, pravomocně odsouzených a s nejasnou vlastnickou strukturou. Neotevíráte dveře korupci a neprůhledným nákupům? Nikoliv. Novela pouze urychluje proces zadávání zakázky, nejde o navýšení ceny nebo snížení kvality. Jen připomínám, že ministerstvo zdravotnictví centrální nákupy už ukončilo a dál to bude na nemocnicích a poskytovatelích.

Půjde o dodávky bez výběrového řízení, kdy nemusí být znám skutečný majitel ani jeho finanční situace. To ano, budou to jednací řízení bez uveřejnění, ale to už dnes zákon umožňuje. Ten proces vždy musí být transparentní, ceny i dodavatelé musejí být známi. Jde o jeho zjednodušení, nikoli předražení. Dnes už se trh stabilizoval a není důvod nakupovat za vyšší ceny kvůli akutnímu nedostatku pomůcek.

Poslanec STAN Petr Gazdík upozornil, že vláda dává přednost zahraničním dodavatelům před českými, kteří už jsou nyní schopni zabezpečit milionové dodávky. Jak to například vypadá s plicním ventilátorem CoroVent, na jehož vývoj a výrobu česká firma od lidí vybrala 15 milionů korun? Už jí prý chybí jediné razítko z vašeho ministerstva, které měla získat 27. dubna. Dali jste jí ho? Nejprve musím odmítnout kritiku pana poslance. My od začátku spolupracujeme s českými výrobci a vývojáři, je jich asi dvacet, a také s distributory. Až na výjimky jsme zboží dováželi přes české firmy. Co se týče ventilátorů CoroVent, proces certifikace stále probíhá. Nejde o to, že bychom tento český výrobek nechtěli podporovat, ale jde o sofistikovaný přístroj, kde se musí obzvlášť dbát na bezpečnost. Pokud budou všechny zkoušky úspěšné, nevidím v tom posledním razítku problém.

Řekl jste, že vaše ministerstvo ukončilo centrální nákupy. Týká se to i objednávek ochranných prostředků do Správy státních hmotných rezerv, kde bylo na začátku krize asi 10 tisíc respirátorů? Je třeba říct, že tento počet ochranných prostředků tam byl od dob paní ministryně Emmerové, tedy zhruba patnáct let. Žádný ministr z jakékoliv politické strany ho nezměnil, protože větší potřebě nic nenasvědčovalo. Jedno z ponaučení této krize je, že musíme navýšit rezervy. My budeme dávat požadavky, ale nakupovat bude Správa státních hmotných rezerv. Bavíme se o milionech kusů ochranných prostředků.

Zmínil jste ponaučení. Bude po koronaviru české zdravotnictví, které krizi zvládlo bravurně, bohatší, modernější, digitalizovanější? Bezesporu bude lépe připravené, ať už by šlo o druhou vlnu této pandemie, nebo o jiný typ viru. Určitě se posune v oblasti elektronizace. V té jsme už první velký krok udělali. V minulosti vyvolávalo velké diskuse a kritiku ze strany České lékařské komory zavedení e-receptu. Ukázalo se, že je to skvělý nástroj v situacích, kdy pacient nemůže osobně do ordinace. Teď už ho máme na 100 procent léků, takže doufám, že bude využíván plošně. Možnost sdílet data na dálku a obecně digitalizace se doufám promění v realitu.

Dalším hitem je virtuální ordinace. Díky telemedicině by spousta pacientů nemusela osobně navštívit lékaře a promrhat hodiny v čekárnách. Spatřujete v tom budoucnost? Takových projektů bude jistě přibývat. V řadě případů skutečně není nutné fyzicky navštívit lékaře, pro první kontakt stačí videokonzultace na dálku. Pro mnoho lidí to může být komfortní varianta řešení zdravotních problémů. Telemedicina je určitě správnou cestou. Premiér Babiš uvedl, že pandemie odhalila jasné priority pro správu země, jimiž jsou potraviny, voda a zdravotnictví. Do něj chce podle svých slov dát tolik peněz, kolik bude třeba. O kolik si řeknete? Parlament už na můj návrh schválil zvýšení plateb za státní pojištění o 500 korun od 1. června, což znamená 20 miliard korun navíc. Jde o historicky nejvyšší nárůst prostředků ze státního rozpočtu. V příštím roce to bude dalších 50 miliard. Vláda tím ukazuje, že zdravotnictví je reálně nejvyšší prioritou, a jsem přesvědčen, že tyto finance povedou k jeho větší stabilizaci.

Včetně rekonstrukce zastaralých budov fakultních nemocnic? Přesně tak. Investice jsou naprosto zásadní. Potřebujeme zlepšit prostředí nemocnic, aby odpovídalo 21. století jak pro zaměstnance, tak pro pacienty. To vše připravujeme v rámci Národního investičního plánu.

Bude třetíčkou na dortu úspěšného zvládnutí pandemie celosvětový úspěch v podobě české vakcíny na covid-19? Musím říct, že mě mrzí vyhocené debaty vědců na toto téma. Je-li tady tým lidí z těžko zpochybnitelných organizací, jako jsou IKEM, Ústav hematologie a krevní transfuze nebo Státní zdravotní ústav, který se o vývoj vakcíny chce pokusit, nevidím důvod, proč mu v tom a priori bránit. To ovšem nevylučuje širší spolupráci vědecké obce, myslím, že jde o národní zájem. Setkám se s odpůrci tohoto projektu a budu se snažit najít společnou cestu. Nechápu, proč by se Česká republika nemohla pokusit o to, o č se snaží 90 týmů ve světě, které na vakcíně pracují, a být v tomto směru soběstačná.

Kdo je Adam Vojtěch* Narodil se 2. října 1986 v Českých Budějovicích.* Vystudoval Právnickou fakultu Univerzity Karlovy a na téže vysoké škole mediální studia na **Fakultě sociálních věd**.* V letech 2013 až 2014 působil jako právník společnosti MAFRA, v červnu 2014 se stal tajemníkem na Ministerstvu financí ČR, jemuž šéfoval Andrej Babiš. V září 2016 ho vláda jmenovala členem správní rady Všeobecné zdravotní pojišťovny.* V letech 2012 až 2018 byl členem ODS. V roce 2017 úspěšně kandidoval do sněmovny za hnutí ANO.* Ministrem zdravotnictví byl v první i druhé vládě Andreje Babiše, tedy od 13. prosince 2017.* Od dětství se věnuje hudbě a zpěvu. V roce 2005 se účastnil soutěže SuperStar. Několik let zpíval v českobudějovickém swingovém orchestru Metroklub Big Band.

URL| <https://klatovsky.denik.cz/zpravy-z-ceska/adam-vojtech-koronavirus-ministerstvo-zdravotnictvi-ochranne-pomucky-20200515.html>

Stejná zpráva vyšla také v dalších 3 titulech:

klatovsky.denik.cz (*Zprávy z Česka*), klatovsky.denik.cz (*Zprávy z Česka*), klatovsky.denik.cz (*Zprávy z Česka*)

Adam Vojtěch: Z kontrol nákupů nemám naprosto žádné obavy

16.5.2020 liberecky.denik.cz str. 00 Zprávy z Česka

Kateřina Perknerová

Ministr zdravotnictví Adam Vojtěch (za ANO) byl v posledních týdnech jedním z nejviditelnějších členů Babišovy vlády. A také nejkritizovanějších. Za nedostatek pomůcek, rozporné výroky, špatnou komunikaci. Opozice žádala jeho odvolání. Před ukončením stavu nouze se ale o jeho rezignaci už nemluví. Možná proto, že právě lidé spadající pod jeho resort - lékaři, zdravotní sestry a nemocniční personál - zvládli pandemii vůbec nejlépe.

"Zítra končí v České republice nouzový stav. Co to pro váš resort znamená? Nic zásadního, protože jsme připraveni pokračovat v opatřeních, která můžeme činit i po nouzovém stavu. Některé věci ale samozřejmě končí, například možnost ukládat pracovní povinnost studentům zdravotnických škol. Klíčové omezení, jako je regulace volného pohybu nebo maloobchodu, už navíc byla rozvolněna. Poslední vlna přijde 25. května, a pokud se nestane nic zásadního, budeme prakticky ve velmi podobné situaci, jaká byla před krizí.

Znamená to, že od 17. do 25. května, respektive do přijetí speciálního epidemického zákona se budete řídit platnou normou o ochraně veřejného zdraví? Ano, protože většinu toho, co bychom ještě eventuálně potřebovali omezit, můžeme regulovat podle stávajícího zákona. Jde například o vnitřní prostory restaurací nebo ubytovací služby. Tyto kompetence jsou přímo vyjmenovány v zákoně o ochraně veřejného zdraví a nepředstavují extenzivní zásah do základních lidských práv a svobod občanů, což nám vyčítal první rozsudek Městského soudu v Praze. Období do 25. května tedy můžeme v případě potřeby překlenout mimořádnými opatřeními ministra zdravotnictví a pak už zůstane v platnosti jen omezení hromadných akcí s účastí několika tisíc lidí.

Proč tedy potřebujete přijímat speciální normu, když vám může dobře posloužit současná legislativa? Je její zpřesnění například ohledně provozu bazénů, wellness center i kadeřnictví tak zásadní? Speciální zákon by měl být časově omezený do konce letošního roku a řešil by jen pandemii covid-19. Navrhujeme v něm i pojistku v podobě souhlasu vlády s každým opatřením ministra zdravotnictví. Potřebujeme ho proto, že nemůžeme vyloučit zhoršení epidemiologické situace a nutnost lokálních restriktivních opatření. V tomto směru musíme zpřesnit některé kompetence. Kromě toho ministerstva vnitra a zdravotnictví dostala úkol připravit komplexní

revizi krizové legislativy, konkrétně ústavního zákona o bezpečnosti. Musíme být připraveni na situace, jako byla pandemie koronaviru.

Zmíněný předpis ovšem musí schválit ústavní většina obou komor, což u speciálního epidemického zákona není třeba. Ten budete chtít přijmout ještě ve stavu legislativní nouze? Ve sněmovně není vůle projednávat ho v legislativní nouzi. Většina klubů se kloní k tomu, že by měl být projednán ve standardním režimu při maximálně možném zkrácení lhůt. Nemáme potřebu tlačit to na sílu, u takové předlohy by měl být nějaký základní politický konsenzus. Myslím, že je reálné, aby byl schválen v řádu několika týdnů a v červenci byl účinný.

Tuzemská čísla o vývoji pandemie jsou optimistická, denně přibývá jen několik nakažených lidí, ale ze zahraničí přicházejí varovné signály. Nová ohniska se objevila v Jižní Koreji, ale i v sousedním Německu. Neobáváte se toho? Samozřejmě to pečlivě sledujeme a vyhodnocujeme. Pro nás je to jisté varování, že nemáme vyhráno, byť v ČR se situace v čase dramaticky lepší nejen v počtech infikovaných pacientů, ale hlavně těch hospitalizovaných. Za největší úspěch ministerstva zdravotnictví i svůj považuji, že se nám podařilo ochránit naše nemocnice, které nekolabovaly pod náporom pacientů jako v jiných zemích. Situace v zahraničí je kolísavá, často stačí jeden infikovaný člověk, který může nákazu roznést, jako se to stalo v Soulu. Proto musíme mít nástroje, kterými to můžeme potlačit, především chytrou karanténu. Díky moderním technologiím jsme schopni co nejrychleji identifikovat potenciální rizikové kontakty infikovaného člověka a okamžitě je umisťovat do karantény, aby se nákaza nešířila.

Má projekt chytré karantény už vychytané mouchy a jede naplno? Už je naplno spuštěn v rámci všech 14 krajských hygienických stanic, byť díky tomu, že máme velmi malý počet nově nakažených pacientů, není nyní masivně využíván. Je ale připraven pro případnou další vlnu, kdy se chceme vyhnout plošným opatřením a vypínání ekonomiky. Moderní technologie nám umožní řešit lokální ohniska, jako je aktuálně Chebsko či před časem Domažlicko a Ostravsko.

Dávají vám lidé beze všeho souhlas ke sledování svých kontaktů pomocí mobilů či kreditních karet? Aktuálně je to kolem padesáti procent lidí, kteří souhlasí s tím, aby jejich data byla využita. Věřím ale tomu, že až se projekt stabilizuje a občané se přesvědčí, že k žádnému zneužívání osobních údajů nedochází a je to ve prospěch nás všech, počet souhlasů se zvýší.

Pandemie do určité míry také ukázala, jak lidé věří svým představitelům, protože bez toho by se řada opatření těžko naplnila. Podle průzkumu akademiků z Karlovy a Masarykovy univerzity důvěra Čechů v systém zdravotní péče stoupla až na 80 procent, vládní kroky oceňuje 54 procent respondentů a vládě věří třetina občanů, zatímco před třemi roky jen pětina. Co tomu říkáte? Myslím, že česká vláda situaci zvládla a na konci se vždy počítají hospitalizovaní pacienti. Objektivně jsme na tom z tohoto hlediska dobře, země jako USA, Velká Británie nebo Itálie měly mnohem větší problémy především s přetíženými nemocnicemi. Bezesporu i my jsme udělali několik chyb, došlo ke komunikačním šumům. Bylo by ale bláhové si myslet, že vše proběhne zcela hladce v poměrech, v nichž se nikdo v moderní historii ještě neocitl. Vše pro nás bylo poprvé. Průběžná pozitivní čísla jsou ale nezpochybnitelná.

Od 25. května se roušky budou muset nosit jen v hromadné dopravě a vnitřních společných prostorech. Rozhodli jste se k tomuto kroku hlavně z politických důvodů, protože zakrývání obličejů na ulici byste v letních měsících neobhájili, byť podmínka dvoumetrových rozestupů působí spíše komicky? Bezpochyby nejsme hlší a slepí k průběhu společenské diskuze. Chápeme, že pro řadu lidí jsou roušky výrazně zatěžující. Na druhou stranu jsem jsem přesvědčen, že jejich okamžité zavedení bylo jedním z opatření, jež výrazně přispělo k utlumení epidemie. Vzhledem k dobrému vývoji jsem nyní požádal epidemiology o vyjádření a skupina pod vedením pana docenta Mađara došla k závěru, že toto opatření není nutné držet i v létě. Čili zdaleka nejen z politických důvodů jsme venkovní odložení roušek zařadili do poslední vlny rozvolňování.

Jste právník, takže ve věcech odborně zdravotnických laik. Jak obtížné pro vás bylo čelit těžkým epidemiologickým vahám, jimiž jsou profesor Prymula či docent Mađar, kteří byli vždy spíše zastánci přísných restrikcí a pomalého uvolňování? V ministerském týmu je řada erudovaných epidemiologů, ale nejsou to lidé zaslepení. Určitě vnímají společenský kontext a nutnost vyvažování zdravotních a ekonomických zájmů. Česká republika musí fungovat i za doby pandemie. Primárně jsme samozřejmě chránili životy a zdraví občanů, bezproblémový chod nemocnic, ale zároveň jsme připravovali uvolňování, aby se země neocitla v kleštích a nepřestala ekonomicky dýchat. Debata vždy byla racionální.

Nejsem si tím vnímáním kontextu úplně jistá. Všichni si pamatujeme na větu vašeho náměstka Romana Prymuly, že hranice budou uzavřené dva roky. Mimochodem šlo o výrok protiprávní, neboť Ústavní soud posléze vydal verdikt, že vláda má právo omezit pohyb občanů uvnitř státu, nikoli ho zavřít navenek. Situace se pochopitelně mění a na začátku března jsme netušili, jak to bude vypadat v květnu, jestli tu nebudeme mít tisíce

nových pacientů denně. I výroky se vyvíjejí v čase. Omezení na hranicích by určitě neměla platit příliš dlouhou dobu, ale zdůrazňuji, že úplně nepropustné nebyly nikdy. Teď už lidé mohou volně cestovat, ale musejí se prokázat negativním testem na covid-19, případně jít po návratu do karantény. To je podle mě pochopitelné pravidlo.

Pro letní dovolené ale nepředstavitelné. To je pravda. Tam musí jít o postupný proces. Nyní probíhají bilaterální jednání s konkrétními zeměmi, kde je epidemiologická situace poměrně klidná. Jsou to Slovensko, Rakousko, Chorvatsko či Řecko. Nejde přitom jen o nás, ale i o podmínky cílových zemí.

Nebudete jako ministr zdravotnictví spíše šlapat na brzdu, protože když se lidé masově rozcestují, mohou do republiky nákazu opět zavléct? Právě proto mluvím o postupném rozvolňování a dvoustranných dohodách. Plošné zrušení testů na covid-19 při příjezdu do republiky si nyní nedovedu představit. Bez jakýchkoli podmínek a omezení se letos v létě asi cestovat nebude.

Koronavirová krize bude mít pro vás i další dohry. Čekají vás soudní bitvy, ale také různé vyšetřovací komise či prověrky. Chystá se na vás Nejvyšší kontrolní úřad, jehož prezident Miloslav Kala uvedl, že zatímco jedno ministerstvo (vnitro) nakoupilo respirátor typu FFP2 za 34 korun, jiné (zdravotnictví) za 636 korun. „Děje se tu něco nesprávného,“ dodal. Čeho jste se dopustili? Určitě ničeho nesprávného. Tento výrok mě mrzí, protože vychází z mediálních spekulací. Je třeba se podívat, kolik ochranných prostředků a v jakém čase ministerstvo zdravotnictví nakoupilo. Celkově jsme pro naše zdravotníky pořídili kolem 70 milionů ochranných pomůcek. Slova pana Kaly se vztahují k úplně první dodávce, kdy v ČR nebyly prakticky žádné respirátory, tedy před zahájením dovozů z Číny. Šlo o krizovou situaci, byli jsme pod obrovským tlakem nemocnic a hrozilo, že by se nákaza mohla rozšířit po infekčních klinikách. Ceny respirátorů tehdy byly velmi vysoké, ale na to jsme nemohli brát ohled. Šlo o životy.

Z kontrol a šetření tedy obavy nemáte? Naprosto žádné. Ministerstvo zdravotnictví prakticky přes noc vytvořilo nákupní tým a plnilo úkoly z vlády. Jediný náš zájem byl ochránit životy a zdraví lékařů a sester, abychom nečelili situaci jako v Itálii. Tomu jsme zabránili.

Když zmiňujete ochranu zdravotníků, tak právě v těchto dnech vyšla najevo kauza firmy LA Factory, od níž jste nakoupili prostředky za půl miliardy korun. Její masky přitom prý nesplňovaly kvalitativní parametry. Jak to bylo? Bohužel média někdy pracují s neověřenými informacemi a dělají nesprávné závěry. To je i tento případ. S certifikáty byly jisté problémy, ale na základě doporučení Evropské komise se dají řešit tak, že dodavatelská firma dostane výjimku od České obchodní inspekce a pak může legálně distribuovat daný materiál na území EU, tedy i v České republice. V tomto případě je tedy všechno v pořádku. Celkem jsme zmíněné firmě zaplatili asi 431 milionů korun. A to jen za dodávky, které jsme si otestovali a kvalita vyšla dobře, jednou jsme i zboží vrátili. Mrzí mě, že různí politici mají k nákupům příkré soudy, ale přitom se vyjadřují bez znalostí věci. Já ty detaily znám, a proto se kontrol nebojím. Přeji si, aby Nejvyšší kontrolní úřad vše nezávisle prověřil, ale nemyslím si, že je zapotřebí vytvářet nějakou sněmovní vyšetřovací komisi, kterou by opozice využívala jen pro předvolební kampaň. To by věci neprospělo.

Není to jen opozice, kdo upozorňuje na podezřelé nákupy od firem v exekuci nebo s adresami na obecních úřadech a do té doby nečinných. Transparency International varuje i před vládním návrhem novely zákona o veřejných zakázkách. Tu jste chtěli sněmovnou protlačit v legislativní nouzi, abyste mohli jakékoli výrobky nakupovat od dodavatelů v likvidaci, v insolventci, pravomocně odsouzených a s nejasnou vlastnickou strukturou. Neotevíráte dveře korupci a neprůhledným nákupům? Nikoliv. Novela pouze urychluje proces zadávání zakázky, nejde o navýšení ceny nebo snížení kvality. Jen připomínám, že ministerstvo zdravotnictví centrální nákupy už ukončilo a dál to bude na nemocnicích a poskytovatelích.

Půjde o dodávky bez výběrového řízení, kdy nemusí být znám skutečný majitel ani jeho finanční situace. To ano, budou to jednací řízení bez uveřejnění, ale to už dnes zákon umožňuje. Ten proces vždy musí být transparentní, ceny i dodavatelé musejí být známi. Jde o jeho zjednodušení, nikoli předražení. Dnes už se trh stabilizoval a není důvod nakupovat za vyšší ceny kvůli akutnímu nedostatku pomůcek.

Poslanec STAN Petr Gazdík upozornil, že vláda dává přednost zahraničním dodavatelům před českými, kteří už jsou nyní schopni zabezpečit milionové dodávky. Jak to například vypadá s plicním ventilátorem CoroVent, na jehož vývoj a výrobu česká firma od lidí vybrala 15 milionů korun? Už jí prý chybí jediné razítko z vašeho ministerstva, které měla získat 27. dubna. Dali jste jí ho? Nejprve musím odmítnout kritiku pana poslance. My od začátku spolupracujeme s českými výrobci a vývojáři, je jich asi dvacet, a také s distributory. Až na výjimky jsme zboží dováželi přes české firmy. Co se týče ventilátorů CoroVent, proces certifikace stále probíhá. Nejde o to, že

bychom tento český výrobek nechtěli podporovat, ale jde o sofistikovaný přístroj, kde se musí obzvlášť dbát na bezpečnost. Pokud budou všechny zkoušky úspěšné, nevidím v tom posledním razítku problém.

Řekl jste, že vaše ministerstvo ukončilo centrální nákupy. Týká se to i objednávky ochranných prostředků do Správy státních hmotných rezerv, kde bylo na začátku krize asi 10 tisíc respirátorů? Je třeba říct, že tento počet ochranných prostředků tam byl od dob paní ministryně Emmerové, tedy zhruba patnáct let. Žádný ministr z jakékoliv politické strany ho nezměnil, protože větší potřebě nic nenasvědčovalo. Jedno z ponaučení této krize je, že musíme navýšit rezervy. My budeme dávat požadavky, ale nakupovat bude Správa státních hmotných rezerv. Bavíme se o milionech kusů ochranných prostředků.

Zmínil jste ponaučení. Bude po koronaviru české zdravotnictví, které krizi zvládlo bravurně, bohatší, modernější, digitalizovanější? Bezesporu bude lépe připravené, ať už by šlo o druhou vlnu této pandemie, nebo o jiný typ viru. Určitě se posune v oblasti elektronizace. V té jsme už první velký krok udělali. V minulosti vyvolávalo velké diskuse a kritiku ze strany České lékařské komory zavedení e-receptu. Ukázalo se, že je to skvělý nástroj v situacích, kdy pacient nemůže osobně do ordinace. Teď už ho máme na 100 procent léků, takže doufám, že bude využíván plošně. Možnost sdílet data na dálku a obecně digitalizace se doufám promění v realitu.

Dalším hitem je virtuální ordinace. Díky telemedicině by spousta pacientů nemusela osobně navštívit lékaře a promrhat hodiny v čekárnách. Spatřujete v tom budoucnost? Takových projektů bude jistě přibývat. V řadě případů skutečně není nutné fyzicky navštívit lékaře, pro první kontakt stačí videokonzultace na dálku. Pro mnoho lidí to může být komfortní varianta řešení zdravotních problémů. Telemedicina je určitě správnou cestou. Premiér Babiš uvedl, že pandemie odhalila jasné priority pro správu země, jimiž jsou potraviny, voda a zdravotnictví. Do něj chce podle svých slov dát tolik peněz, kolik bude třeba. O kolik si řeknete? Parlament už na můj návrh schválil zvýšení plateb za státní pojištěnce o 500 korun od 1. června, což znamená 20 miliard korun navíc. Jde o historicky nejvyšší nárůst prostředků ze státního rozpočtu. V příštím roce to bude dalších 50 miliard. Vláda tím ukazuje, že zdravotnictví je reálně nejvyšší prioritou, a jsem přesvědčen, že tyto finance povedou k jeho větší stabilizaci.

Včetně rekonstrukce zastaralých budov fakultních nemocnic? Přesně tak. Investice jsou naprosto zásadní. Potřebujeme zlepšit prostředí nemocnic, aby odpovídalo 21. století jak pro zaměstnance, tak pro pacienty. To vše připravujeme v rámci Národního investičního plánu.

Bude třešinkou na dortu úspěšného zvládnutí pandemie celosvětový úspěch v podobě české vakcíny na covid-19? Musím říct, že mě mrzí vyhocené debaty vědců na toto téma. Je-li tady tým lidí z těžko zpochybnitelných organizací, jako jsou IKEM, Ústav hematologie a krevní transfuze nebo Státní zdravotní ústav, který se o vývoj vakcíny chce pokusit, nevidím důvod, proč mu v tom a priori bránit. To ovšem nevylučuje širší spolupráci vědecké obce, myslím, že jde o národní zájem. Setkám se s odpůrci tohoto projektu a budu se snažit najít společnou cestu. Nechápu, proč by se Česká republika nemohla pokusit o to, o č se snaží 90 týmů ve světě, které na vakcíně pracují, a být v tomto směru soběstačná.

Kdo je Adam Vojtěch* Narodil se 2. října 1986 v Českých Budějovicích.* Vystudoval Právnickou fakultu Univerzity Karlovy a na téže vysoké škole mediální studia na **Fakultě sociálních věd**.* V letech 2013 až 2014 působil jako právník společnosti MAFRA, v červnu 2014 se stal tajemníkem na Ministerstvu financí ČR, jemuž šéfoval Andrej Babiš. V září 2016 ho vláda jmenovala členem správní rady Všeobecné zdravotní pojišťovny.* V letech 2012 až 2018 byl členem ODS. V roce 2017 úspěšně kandidoval do sněmovny za hnutí ANO.* Ministrem zdravotnictví byl v první i druhé vládě Andreje Babiše, tedy od 13. prosince 2017.* Od dětství se věnuje hudbě a zpěvu. V roce 2005 se účastnil soutěže SuperStar. Několik let zpíval v českobudějovickém swingovém orchestru Metroklub Big Band.

URL| <https://liberecky.denik.cz/zpravy-z-ceska/adam-vojtech-koronavirus-ministerstvo-zdravotnictvi-ochranne-pomucky-20200515.html>

Stejná zpráva vyšla také v dalších 2 titulech:

liberecky.denik.cz (*Zprávy z Česka*), liberecky.denik.cz (*Zprávy z Česka*)

Adam Vojtěch: Z kontrol nákupů nemám naprosto žádné obavy

16.5.2020 ceskobudejovicky.denik.cz str. 00 Zprávy z Česka
Kateřina Perknerová

Ministr zdravotnictví Adam Vojtěch (za ANO) byl v posledních týdnech jedním z nejviditelnějších členů Babišovy vlády. A také nejkritizovanějších. Za nedostatek pomůcek, rozporné výroky, špatnou komunikaci. Opozice žádala jeho odvolání. Před ukončením stavu nouze se ale o jeho rezignaci už nemluví. Možná proto, že právě lidé spadající pod jeho resort - lékaři, zdravotní sestry a nemocniční personál - zvládli pandemii vůbec nejlépe.

"Zítra končí v České republice nouzový stav. Co to pro váš resort znamená? Nic zásadního, protože jsme připraveni pokračovat v opatřeních, která můžeme činit i po nouzovém stavu. Některé věci ale samozřejmě končí, například možnost ukládat pracovní povinnost studentům zdravotnických škol. Klíčové omezení, jako je regulace volného pohybu nebo maloobchodu, už navíc byla rozvolněna. Poslední vlna přijde 25. května, a pokud se nestane nic zásadního, budeme prakticky ve velmi podobné situaci, jaká byla před krizí.

Znamená to, že od 17. do 25. května, respektive do přijetí speciálního epidemického zákona se budete řídit platnou normou o ochraně veřejného zdraví? Ano, protože většinu toho, co bychom ještě eventuálně potřebovali omezit, můžeme regulovat podle stávajícího zákona. Jde například o vnitřní prostory restaurací nebo ubytovací služby. Tyto kompetence jsou přímo vyjmenovány v zákoně o ochraně veřejného zdraví a nepředstavují extenzivní zásah do základních lidských práv a svobod občanů, což nám vyčítal první rozsudek Městského soudu v Praze. Období do 25. května tedy můžeme v případě potřeby překlenout mimořádnými opatřeními ministra zdravotnictví a pak už zůstane v platnosti jen omezení hromadných akcí s účastí několika tisíc lidí.

Proč tedy potřebujete přijímat speciální normu, když vám může dobře posloužit současná legislativa? Je její zpřesnění například ohledně provozu bazénů, wellness center i kadeřnictví tak zásadní? Speciální zákon by měl být časově omezený do konce letošního roku a řešil by jen pandemii covid-19. Navrhujeme v něm i pojistku v podobě souhlasu vlády s každým opatřením ministra zdravotnictví. Potřebujeme ho proto, že nemůžeme vyloučit zhoršení epidemiologické situace a nutnost lokálních restriktivních opatření. V tomto směru musíme zpřesnit některé kompetence. Kromě toho ministerstva vnitřní a zdravotnictví dostala úkol připravit komplexní revizi krizové legislativy, konkrétně ústavního zákona o bezpečnosti. Musíme být připraveni na situace, jako byla pandemie koronaviru.

Zmíněný předpis ovšem musí schválit ústavní většina obou komor, což u speciálního epidemického zákona není třeba. Ten budete chtít přijmout ještě ve stavu legislativní nouze? Ve sněmovně není vůle projednávat ho v legislativní nouzi. Většina klubů se kloní k tomu, že by měl být projednán ve standardním režimu při maximálně možném zkrácení lhůt. Nemáme potřebu tlačit to na sílu, u takové předlohy by měl být nějaký základní politický konsenzus. Myslím, že je reálné, aby byl schválen v řádu několika týdnů a v červenci byl účinný.

Tuzemská čísla o vývoji pandemie jsou optimistická, denně přibývá jen několik nakažených lidí, ale ze zahraničí přicházejí varovné signály. Nová ohniska se objevila v Jižní Koreji, ale i v sousedním Německu. Neobáváte se toho? Samozřejmě to pečlivě sledujeme a vyhodnocujeme. Pro nás je to jisté varování, že nemáme vyhráno, byť v ČR se situace v čase dramaticky lepší nejen v počtech infikovaných pacientů, ale hlavně těch hospitalizovaných. Za největší úspěch ministerstva zdravotnictví i svůj považuji, že se nám podařilo ochránit naše nemocnice, které nekolabovaly pod náporom pacientů jako v jiných zemích. Situace v zahraničí je kolísavá, často stačí jeden infikovaný člověk, který může nákazu roznést, jako se to stalo v Soulu. Proto musíme mít nástroje, kterými to můžeme potlačit, především chytrozou karantény. Díky moderním technologiím jsme schopni co nejrychleji identifikovat potenciální rizikové kontakty infikovaného člověka a okamžitě je umisťovat do karantény, aby se nákaza nešířila.

Má projekt chytré karantény už vychytané mouchy a jede naplno? Už je naplno spuštěn v rámci všech 14 krajských hygienických stanic, byť díky tomu, že máme velmi malý počet nově nakažených pacientů, není nyní masivně využíván. Je ale připraven pro případnou další vlnu, kdy se chceme vyhnout plošným opatřením a vypínání ekonomiky. Moderní technologie nám umožní řešit lokální ohniska, jako je aktuálně Chebsko či před časem Domažlicko a Ostravsko.

Dávají vám lidé beze všeho souhlas ke sledování svých kontaktů pomocí mobilů či kreditních karet? Aktuálně je to kolem padesáti procent lidí, kteří souhlasí s tím, aby jejich data byla využita. Věřím ale tomu, že až se projekt stabilizuje a občané se přesvědčí, že k žádnému zneužívání osobních údajů nedochází a je to ve prospěch nás všech, počet souhlasů se zvýší.

Pandemie do určité míry také ukázala, jak lidé věří svým představitelům, protože bez toho by se řada opatření těžko naplnila. Podle průzkumu akademiků z Karlovy a Masarykovy univerzity důvěra Čechů v systém zdravotní péče stoupla až na 80 procent, vládní kroky oceňuje 54 procent respondentů a vládě věří třetina občanů, zatímco před třemi roky jen pětina. Co tomu říkáte? Myslím, že česká vláda situaci zvládla a na konci se vždy počítají hospitalizovaní pacienti. Objektivně jsme na tom z tohoto hlediska dobře, země jako USA, Velká Británie nebo Itálie měly mnohem větší problémy především s přetíženými nemocnicemi. Bezesporu i my jsme udělali několik chyb, došlo ke komunikačním šumům. Bylo by ale bláhové si myslet, že vše proběhne zcela hladce v poměrech, v nichž se nikdo v moderní historii ještě neocitl. Vše pro nás bylo poprvé. Průběžná pozitivní čísla jsou ale nezpochybnitelná.

Od 25. května se roušky budou muset nosit jen v hromadné dopravě a vnitřních společných prostorech. Rozhodli jste se k tomuto kroku hlavně z politických důvodů, protože zakrývání obličejů na ulici byste v letních měsících neobhájili, byť podmínka dvoumetrových rozestupů působí spíše komicky? Bezpochyby nejsme hlší a slepí k průběhu společenské diskuze. Chápeme, že pro řadu lidí jsou roušky výrazně zatěžující. Na druhou stranu jsem přesvědčen, že jejich okamžité zavedení bylo jedním z opatření, jež výrazně přispělo k utlumení epidemie. Vzhledem k dobrému vývoji jsem nyní požádal epidemiology o vyjádření a skupina pod vedením pana docenta Maďara došla k závěru, že toto opatření není nutné držet i v létě. Čili zdaleka nejen z politických důvodů jsme venkovní odložení roušek zařadili do poslední vlny rozvolňování.

Jste právník, takže ve věcech odborně zdravotnických laik. Jak obtížné pro vás bylo čelit těžkým epidemiologickým vahám, jimiž jsou profesor Prymula či docent Maďar, kteří byli vždy spíše zastánci přísných restrikcí a pomalého uvolňování? V ministerském týmu je řada erudovaných epidemiologů, ale nejsou to lidé zaslepení. Určitě vnímají společenský kontext a nutnost vyvažování zdravotních a ekonomických zájmů. Česká republika musí fungovat i za doby pandemie. Primárně jsme samozřejmě chránili životy a zdraví občanů, bezproblémový chod nemocnic, ale zároveň jsme připravovali uvolňování, aby se země neocitla v kleštích a nepřestala ekonomicky dýchat. Debata vždy byla racionální.

Nejsem si tím vnímáním kontextu úplně jistá. Všichni si pamatujeme na větu vašeho náměstka Romana Prymuly, že hranice budou uzavřené dva roky. Mimochodem šlo o výrok protiprávní, neboť Ústavní soud posléze vydal verdikt, že vláda má právo omezit pohyb občanů uvnitř státu, nikoli ho zavřít navenek. Situace se pochopitelně mění a na začátku března jsme netušili, jak to bude vypadat v květnu, jestli tu nebudeme mít tisíce nových pacientů denně. I výroky se vyvíjejí v čase. Omezení na hranicích by určitě neměla platit příliš dlouhou dobu, ale zdůrazňuji, že úplně nepropustné nebyly nikdy. Teď už lidé mohou volně cestovat, ale musejí se prokázat negativním testem na covid-19, případně jít po návratu do karantény. To je podle mě pochopitelné pravidlo.

Pro letní dovolené ale nepředstavitelné. To je pravda. Tam musí jít o postupný proces. Nyní probíhají bilaterální jednání s konkrétními zeměmi, kde je epidemiologická situace poměrně klidná. Jsou to Slovensko, Rakousko, Chorvatsko či Řecko. Nejde přitom jen o nás, ale i o podmínky cílových zemí.

Nebudete jako ministr zdravotnictví spíše šlapat na brzdu, protože když se lidé masově rozcestují, mohou do republiky nákazu opět zavléct? Právě proto mluvím o postupném rozvolňování a dvoustranných dohodách. Plošné zrušení testů na covid-19 při příjezdu do republiky si nyní nedovedu představit. Bez jakýchkoli podmínek a omezení se letos v létě asi cestovat nebude.

Koronavirová krize bude mít pro vás i další dohry. Čekají vás soudní bitvy, ale také různé vyšetřovací komise či prověrky. Chystá se na vás Nejvyšší kontrolní úřad, jehož prezident Miloslav Kala uvedl, že zatímco jedno ministerstvo (vnitřní) nakoupilo respirátor typu FFP2 za 34 korun, jiné (zdravotnictví) za 636 korun. „Děje se tu něco nesprávného,“ dodal. Čeho jste se dopustili? Určitě ničeho nesprávného. Tento výrok mě mrzí, protože vychází z mediálních spekulací. Je třeba se podívat, kolik ochranných prostředků a v jakém čase ministerstvo zdravotnictví nakoupilo. Celkově jsme pro naše zdravotníky pořídili kolem 70 milionů ochranných pomůcek. Slova pana Kaly se vztahují k úplně první dodávce, kdy v ČR nebyly prakticky žádné respirátory, tedy před zahájením dovozů z Číny. Šlo o krizovou situaci, byli jsme pod obrovským tlakem nemocnic a hrozilo, že by se nákaza mohla rozšířit po infekčních klinikách. Ceny respirátorů tehdy byly velmi vysoké, ale na to jsme nemohli brát ohled. Šlo o životy.

Z kontrol a šetření tedy obavy nemáte? Naprosto žádné. Ministerstvo zdravotnictví prakticky přes noc vytvořilo nákupní tým a plnilo úkoly z vlády. Jediný náš zájem byl ochránit životy a zdraví lékařů a sester, abychom nečelili situaci jako v Itálii. Tomu jsme zabránili.

Když zmiňujete ochranu zdravotníků, tak právě v těchto dnech vyšla najevo kauza firmy LA Factory, od níž jste nakoupili prostředky za půl miliardy korun. Její masky přitom prý nesplňovaly kvalitativní parametry. Jak to

bylo? Bohužel média někdy pracují s neověřenými informacemi a dělají nesprávné závěry. To je i tento případ. S certifikáty byly jisté problémy, ale na základě doporučení Evropské komise se dají řešit tak, že dodavatelská firma dostane výjimku od České obchodní inspekce a pak může legálně distribuovat daný materiál na území EU, tedy i v České republice. V tomto případě je tedy všechno v pořádku. Celkem jsme zmíněné firmě zaplatili asi 431 milionů korun. A to jen za dodávky, které jsme si otestovali a kvalita vyšla dobře, jednou jsme i zboží vrátili. Mrzí mě, že různí politici mají k nákupům příkré soudy, ale přitom se vyjadřují bez znalostí věci. Já ty detaily znám, a proto se kontrol nebojím. Přeji si, aby Nejvyšší kontrolní úřad vše nezávisle prověřil, ale nemyslím si, že je zapotřebí vytvářet nějakou sněmovní vyšetřovací komisi, kterou by opozice využívala jen pro předvolební kampaň. To by věci neprospělo.

Není to jen opozice, kdo upozorňuje na podezřelé nákupy od firem v exekuci nebo s adresami na obecních úřadech a do té doby nečinných. Transparency International varuje i před vládním návrhem novely zákona o veřejných zakázkách. Tu jste chtěli sněmovnou protlačit v legislativní nouzi, abyste mohli jakékoli výrobky nakupovat od dodavatelů v likvidaci, v insolvenční, pravomocně odsouzených a s nejasnou vlastnickou strukturou. Neotevíráte dveře korupci a neprůhledným nákupům? Nikoliv. Novela pouze urychluje proces zadávání zakázky, nejde o navýšení ceny nebo snížení kvality. Jen připomínám, že ministerstvo zdravotnictví centrální nákupy už ukončilo a dál to bude na nemocnicích a poskytovatelích.

Půjde o dodávky bez výběrového řízení, kdy nemusí být znám skutečný majitel ani jeho finanční situace. To ano, budou to jednací řízení bez uveřejnění, ale to už dnes zákon umožňuje. Ten proces vždy musí být transparentní, ceny i dodavatelé musejí být známi. Jde o jeho zjednodušení, nikoli předražení. Dnes už se trh stabilizoval a není důvod nakupovat za vyšší ceny kvůli akutnímu nedostatku pomůcek.

Poslanec STAN Petr Gazdík upozornil, že vláda dává přednost zahraničním dodavatelům před českými, kteří už jsou nyní schopni zabezpečit milionové dodávky. Jak to například vypadá s plicním ventilátorem CoroVent, na jehož vývoj a výrobu česká firma od lidí vybrala 15 milionů korun? Už jí prý chybí jediné razítko z vašeho ministerstva, které měla získat 27. dubna. Dali jste jí ho? Nejprve musím odmítnout kritiku pana poslance. My od začátku spolupracujeme s českými výrobci a vývojáři, je jich asi dvacet, a také s distributory. Až na výjimky jsme zboží dováželi přes české firmy. Co se týče ventilátorů CoroVent, proces certifikace stále probíhá. Nejde o to, že bychom tento český výrobek nechtěli podporovat, ale jde o sofistikovaný přístroj, kde se musí obzvlášť dbát na bezpečnost. Pokud budou všechny zkoušky úspěšné, nevidím v tom posledním razítku problém.

Řekl jste, že vaše ministerstvo ukončilo centrální nákupy. Týká se to i objednávek ochranných prostředků do Správy státních hmotných rezerv, kde bylo na začátku krize asi 10 tisíc respirátorů? Je třeba říct, že tento počet ochranných prostředků tam byl od dob paní ministryně Emmerové, tedy zhruba patnáct let. Žádný ministr z jakékoliv politické strany ho nezměnil, protože větší potřebě nic nenasvědčovalo. Jedno z ponaučení této krize je, že musíme navýšit rezervy. My budeme dávat požadavky, ale nakupovat bude Správa státních hmotných rezerv. Bavíme se o milionech kusů ochranných prostředků.

Zmínil jste ponaučení. Bude po koronaviru české zdravotnictví, které krizi zvládlo bravurně, bohatší, modernější, digitalizovanější? Bezesporu bude lépe připravené, ať už by šlo o druhou vlnu této pandemie, nebo o jiný typ viru. Určitě se posune v oblasti elektronizace. V té jsme už první velký krok udělali. V minulosti vyvolávalo velké diskuse a kritiku ze strany České lékařské komory zavedení e-receptu. Ukázalo se, že je to skvělý nástroj v situacích, kdy pacient nemůže osobně do ordinace. Teď už ho máme na 100 procent léků, takže doufám, že bude využíván plošně. Možnost sdílet data na dálku a obecně digitalizace se doufám promění v realitu.

Dalším hitem je virtuální ordinace. Díky telemedicině by spousta pacientů nemusela osobně navštívit lékaře a promrhat hodiny v čekárnách. Spatřujete v tom budoucnost? Takových projektů bude jistě přibývat. V řadě případů skutečně není nutné fyzicky navštívit lékaře, pro první kontakt stačí videokonzultace na dálku. Pro mnoho lidí to může být komfortní varianta řešení zdravotních problémů. Telemedicina je určitě správnou cestou. Premiér Babiš uvedl, že pandemie odhalila jasné priority pro správu země, jimiž jsou potraviny, voda a zdravotnictví. Do něj chce podle svých slov dát tolik peněz, kolik bude třeba. O kolik si řeknete? Parlament už na můj návrh schválil zvýšení plateb za státní pojištění o 500 korun od 1. června, což znamená 20 miliard korun navíc. Jde o historicky nejvyšší nárůst prostředků ze státního rozpočtu. V příštím roce to bude dalších 50 miliard. Vláda tím ukazuje, že zdravotnictví je reálně nejvyšší prioritou, a jsem přesvědčen, že tyto finance povedou k jeho větší stabilizaci.

Včetně rekonstrukce zastaralých budov fakultních nemocnic? Přesně tak. Investice jsou naprosto zásadní. Potřebujeme zlepšit prostředí nemocnic, aby odpovídalo 21. století jak pro zaměstnance, tak pro pacienty. To vše připravujeme v rámci Národního investičního plánu.

Bude třetíčkou na dortu úspěšného zvládnutí pandemie celosvětový úspěch v podobě české vakcíny na covid-19? Musím říct, že mě mrzí vyhocené debaty vědců na toto téma. Je-li tady tým lidí z těžko zpochybnitelných organizací, jako jsou IKEM, Ústav hematologie a krevní transfuze nebo Státní zdravotní ústav, který se o vývoj vakcíny chce pokusit, nevidím důvod, proč mu v tom a priori bránit. To ovšem nevylučuje širší spolupráci vědecké obce, myslím, že jde o národní zájem. Setkám se s odpůrci tohoto projektu a budu se snažit najít společnou cestu. Nechápu, proč by se Česká republika nemohla pokusit o to, o č se snaží 90 týmů ve světě, které na vakcíně pracují, a být v tomto směru soběstačná.

Kdo je Adam Vojtěch* Narodil se 2. října 1986 v Českých Budějovicích.* Vystudoval Právnickou fakultu Univerzity Karlovy a na téže vysoké škole mediální studia na **Fakultě sociálních věd**.* V letech 2013 až 2014 působil jako právník společnosti MAFRA, v červnu 2014 se stal tajemníkem na Ministerstvu financí ČR, jemuž šéfoval Andrej Babiš. V září 2016 ho vláda jmenovala členem správní rady Všeobecné zdravotní pojišťovny.* V letech 2012 až 2018 byl členem ODS. V roce 2017 úspěšně kandidoval do sněmovny za hnutí ANO.* Ministrem zdravotnictví byl v první i druhé vládě Andreje Babiše, tedy od 13. prosince 2017.* Od dětství se věnuje hudbě a zpěvu. V roce 2005 se účastnil soutěže SuperStar. Několik let zpíval v českobudějovickém swingovém orchestru Metroklub Big Band.

URL| <https://ceskobudejovicky.denik.cz/zpravy-z-ceska/adam-vojtech-koronavirus-ministerstvo-zdravotnictvi-ochranne-pomucky-20200515.html>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
ceskobudejovicky.denik.cz (*Zprávy z Česka*)

Adam Vojtěch: Z kontrol nákupů nemám naprosto žádné obavy

16.5.2020 jindrichohradecky.denik.cz str. 00 Zprávy z Česka

Kateřina Perknerová

Ministr zdravotnictví Adam Vojtěch (za ANO) byl v posledních týdnech jedním z nejviditelnějších členů Babišovy vlády. A také nejkritizovanějších. Za nedostatek pomůcek, rozporné výroky, špatnou komunikaci. Opozice žádala jeho odvolání. Před ukončením stavu nouze se ale o jeho rezignaci už nemluví. Možná proto, že právě lidé spadající pod jeho resort - lékaři, zdravotní sestry a nemocniční personál - zvládli pandemii vůbec nejlépe.

"Zítra končí v České republice nouzový stav. Co to pro váš resort znamená? Nic zásadního, protože jsme připraveni pokračovat v opatřeních, která můžeme činit i po nouzovém stavu. Některé věci ale samozřejmě končí, například možnost ukládat pracovní povinnost studentům zdravotnických škol. Klíčové omezení, jako je regulace volného pohybu nebo maloobchodu, už navíc byla rozvolněna. Poslední vlna přijde 25. května, a pokud se nestane nic zásadního, budeme prakticky ve velmi podobné situaci, jaká byla před krizí.

Znamená to, že od 17. do 25. května, respektive do přijetí speciálního epidemického zákona se budete řídit platnou normou o ochraně veřejného zdraví? Ano, protože většinu toho, co bychom ještě eventuálně potřebovali omezit, můžeme regulovat podle stávajícího zákona. Jde například o vnitřní prostory restaurací nebo ubytovací služby. Tyto kompetence jsou přímo vyjmenovány v zákoně o ochraně veřejného zdraví a nepředstavují extenzivní zásah do základních lidských práv a svobod občanů, což nám vyčítal první rozsudek Městského soudu v Praze. Období do 25. května tedy můžeme v případě potřeby překlenout mimořádnými opatřeními ministra zdravotnictví a pak už zůstane v platnosti jen omezení hromadných akcí s účastí několika tisíc lidí.

Proč tedy potřebujete přijímat speciální normu, když vám může dobře posloužit současná legislativa? Je její zpřesnění například ohledně provozu bazénů, wellness center i kadeřnictví tak zásadní? Speciální zákon by měl být časově omezený do konce letošního roku a řešil by jen pandemii covid-19. Navrhujeme v něm i pojistku v podobě souhlasu vlády s každým opatřením ministra zdravotnictví. Potřebujeme ho proto, že nemůžeme vyloučit zhoršení epidemiologické situace a nutnost lokálních restriktivních opatření. V tomto směru musíme zpřesnit některé kompetence. Kromě toho ministerstva vnitra a zdravotnictví dostala úkol připravit komplexní

revizi krizové legislativy, konkrétně ústavního zákona o bezpečnosti. Musíme být připraveni na situace, jako byla pandemie koronaviru.

Zmíněný předpis ovšem musí schválit ústavní většina obou komor, což u speciálního epidemického zákona není třeba. Ten budete chtít přijmout ještě ve stavu legislativní nouze? Ve sněmovně není vůle projednávat ho v legislativní nouzi. Většina klubů se kloní k tomu, že by měl být projednán ve standardním režimu při maximálně možném zkrácení lhůt. Nemáme potřebu tlačit to na sílu, u takové předlohy by měl být nějaký základní politický konsenzus. Myslím, že je reálné, aby byl schválen v řádu několika týdnů a v červenci byl účinný.

Tuzemská čísla o vývoji pandemie jsou optimistická, denně přibývá jen několik nakažených lidí, ale ze zahraničí přicházejí varovné signály. Nová ohniska se objevila v Jižní Koreji, ale i v sousedním Německu. Neobáváte se toho? Samozřejmě to pečlivě sledujeme a vyhodnocujeme. Pro nás je to jisté varování, že nemáme vyhráno, byť v ČR se situace v čase dramaticky lepší nejen v počtech infikovaných pacientů, ale hlavně těch hospitalizovaných. Za největší úspěch ministerstva zdravotnictví i svůj považuji, že se nám podařilo ochránit naše nemocnice, které nekolabovaly pod náporom pacientů jako v jiných zemích. Situace v zahraničí je kolísavá, často stačí jeden infikovaný člověk, který může nákazu roznést, jako se to stalo v Soulu. Proto musíme mít nástroje, kterými to můžeme potlačit, především chytrou karanténu. Díky moderním technologiím jsme schopni co nejrychleji identifikovat potenciální rizikové kontakty infikovaného člověka a okamžitě je umisťovat do karantény, aby se nákaza nešířila.

Má projekt chytré karantény už vychytané mouchy a jede naplno? Už je naplno spuštěn v rámci všech 14 krajských hygienických stanic, byť díky tomu, že máme velmi malý počet nově nakažených pacientů, není nyní masivně využíván. Je ale připraven pro případnou další vlnu, kdy se chceme vyhnout plošným opatřením a vypínání ekonomiky. Moderní technologie nám umožní řešit lokální ohniska, jako je aktuálně Chebsko či před časem Domažlicko a Ostravsko.

Dávají vám lidé beze všeho souhlas ke sledování svých kontaktů pomocí mobilů či kreditních karet? Aktuálně je to kolem padesáti procent lidí, kteří souhlasí s tím, aby jejich data byla využita. Věřím ale tomu, že až se projekt stabilizuje a občané se přesvědčí, že k žádnému zneužívání osobních údajů nedochází a je to ve prospěch nás všech, počet souhlasů se zvýší.

Pandemie do určité míry také ukázala, jak lidé věří svým představitelům, protože bez toho by se řada opatření těžko naplnila. Podle průzkumu akademiků z Karlovy a Masarykovy univerzity důvěra Čechů v systém zdravotní péče stoupla až na 80 procent, vládní kroky oceňuje 54 procent respondentů a vládě věří třetina občanů, zatímco před třemi roky jen pětina. Co tomu říkáte? Myslím, že česká vláda situaci zvládla a na konci se vždy počítají hospitalizovaní pacienti. Objektivně jsme na tom z tohoto hlediska dobře, země jako USA, Velká Británie nebo Itálie měly mnohem větší problémy především s přetíženými nemocnicemi. Bezesporu i my jsme udělali několik chyb, došlo ke komunikačním šumům. Bylo by ale bláhové si myslet, že vše proběhne zcela hladce v poměrech, v nichž se nikdo v moderní historii ještě neocitl. Vše pro nás bylo poprvé. Průběžná pozitivní čísla jsou ale nezpochybnitelná.

Od 25. května se roušky budou muset nosit jen v hromadné dopravě a vnitřních společných prostorech. Rozhodli jste se k tomuto kroku hlavně z politických důvodů, protože zakrývání obličejů na ulici byste v letních měsících neobhájili, byť podmínka dvoumetrových rozestupů působí spíše komicky? Bezpochyby nejsme hluší a slepí k průběhu společenské diskuze. Chápeme, že pro řadu lidí jsou roušky výrazně zatěžující. Na druhou stranu jsem jsem přesvědčen, že jejich okamžitě zavedení bylo jedním z opatření, jež výrazně přispělo k utlumení epidemie. Vzhledem k dobrému vývoji jsem nyní požádal epidemiology o vyjádření a skupina pod vedením pana docenta Mađara došla k závěru, že toto opatření není nutné držet i v létě. Čili zdaleka nejen z politických důvodů jsme venkovní odložení roušek zařadili do poslední vlny rozvolňování.

Jste právník, takže ve věcech odborně zdravotnických laik. Jak obtížné pro vás bylo čelit těžkým epidemiologickým vahám, jimiž jsou profesor Prymula či docent Mađar, kteří byli vždy spíše zastánci přísných restrikcí a pomalého uvolňování? V ministerském týmu je řada erudovaných epidemiologů, ale nejsou to lidé zaslepení. Určitě vnímají společenský kontext a nutnost vyvažování zdravotních a ekonomických zájmů. Česká republika musí fungovat i za doby pandemie. Primárně jsme samozřejmě chránili životy a zdraví občanů, bezproblémový chod nemocnic, ale zároveň jsme připravovali uvolňování, aby se země neocitla v kleštích a nepřestala ekonomicky dýchat. Debata vždy byla racionální.

Nejsem si tím vnímáním kontextu úplně jistá. Všichni si pamatujeme na větu vašeho náměstka Romana Prymuly, že hranice budou uzavřené dva roky. Mimochodem šlo o výrok protiprávní, neboť Ústavní soud posléze vydal verdikt, že vláda má právo omezit pohyb občanů uvnitř státu, nikoli ho zavřít navenek. Situace se pochopitelně mění a na začátku března jsme netušili, jak to bude vypadat v květnu, jestli tu nebudeme mít tisíce

nových pacientů denně. I výroky se vyvíjejí v čase. Omezení na hranicích by určitě neměla platit příliš dlouhou dobu, ale zdůrazňuji, že úplně nepropustné nebyly nikdy. Teď už lidé mohou volně cestovat, ale musejí se prokázat negativním testem na covid-19, případně jít po návratu do karantény. To je podle mě pochopitelné pravidlo.

Pro letní dovolené ale nepředstavitelné. To je pravda. Tam musí jít o postupný proces. Nyní probíhají bilaterální jednání s konkrétními zeměmi, kde je epidemiologická situace poměrně klidná. Jsou to Slovensko, Rakousko, Chorvatsko či Řecko. Nejde přitom jen o nás, ale i o podmínky cílových zemí.

Nebudete jako ministr zdravotnictví spíše šlapat na brzdu, protože když se lidé masově rozcestují, mohou do republiky nákazu opět zavléct? Právě proto mluvím o postupném rozvolňování a dvoustranných dohodách. Plošné zrušení testů na covid-19 při příjezdu do republiky si nyní nedovedu představit. Bez jakýchkoli podmínek a omezení se letos v létě asi cestovat nebude.

Koronavirová krize bude mít pro vás i další dohry. Čekají vás soudní bitvy, ale také různé vyšetřovací komise či prověrky. Chystá se na vás Nejvyšší kontrolní úřad, jehož prezident Miloslav Kala uvedl, že zatímco jedno ministerstvo (vnitro) nakoupilo respirátor typu FFP2 za 34 korun, jiné (zdravotnictví) za 636 korun. „Děje se tu něco nesprávného,“ dodal. Čeho jste se dopustili? Určitě ničeho nesprávného. Tento výrok mě mrzí, protože vychází z mediálních spekulací. Je třeba se podívat, kolik ochranných prostředků a v jakém čase ministerstvo zdravotnictví nakoupilo. Celkově jsme pro naše zdravotníky pořídili kolem 70 milionů ochranných pomůcek. Slova pana Kaly se vztahují k úplně první dodávce, kdy v ČR nebyly prakticky žádné respirátory, tedy před zahájením dovozů z Číny. Šlo o krizovou situaci, byli jsme pod obrovským tlakem nemocnic a hrozilo, že by se nákaza mohla rozšířit po infekčních klinikách. Ceny respirátorů tehdy byly velmi vysoké, ale na to jsme nemohli brát ohled. Šlo o životy.

Z kontrol a šetření tedy obavy nemáte? Naprosto žádné. Ministerstvo zdravotnictví prakticky přes noc vytvořilo nákupní tým a plnilo úkoly z vlády. Jediný náš zájem byl ochránit životy a zdraví lékařů a sester, abychom nečelili situaci jako v Itálii. Tomu jsme zabránili.

Když zmiňujete ochranu zdravotníků, tak právě v těchto dnech vyšla najevo kauza firmy LA Factory, od níž jste nakoupili prostředky za půl miliardy korun. Její masky přitom prý nesplňovaly kvalitativní parametry. Jak to bylo? Bohužel média někdy pracují s neověřenými informacemi a dělají nesprávné závěry. To je i tento případ. S certifikáty byly jisté problémy, ale na základě doporučení Evropské komise se dají řešit tak, že dodavatelská firma dostane výjimku od České obchodní inspekce a pak může legálně distribuovat daný materiál na území EU, tedy i v České republice. V tomto případě je tedy všechno v pořádku. Celkem jsme zmíněné firmě zaplatili asi 431 milionů korun. A to jen za dodávky, které jsme si otestovali a kvalita vyšla dobře, jednou jsme i zboží vrátili. Mrzí mě, že různí politici mají k nákupům příkré soudy, ale přitom se vyjadřují bez znalostí věci. Já ty detaily znám, a proto se kontrol nebojím. Přeji si, aby Nejvyšší kontrolní úřad vše nezávisle prověřil, ale nemyslím si, že je zapotřebí vytvářet nějakou sněmovní vyšetřovací komisi, kterou by opozice využívala jen pro předvolební kampaň. To by věci neprospělo.

Není to jen opozice, kdo upozorňuje na podezřelé nákupy od firem v exekuci nebo s adresami na obecních úřadech a do té doby nečinných. Transparency International varuje i před vládním návrhem novely zákona o veřejných zakázkách. Tu jste chtěli sněmovnou protlačit v legislativní nouzi, abyste mohli jakékoli výrobky nakupovat od dodavatelů v likvidaci, v insolventci, pravomocně odsouzených a s nejasnou vlastnickou strukturou. Neotevíráte dveře korupci a neprůhledným nákupům? Nikoliv. Novela pouze urychluje proces zadávání zakázky, nejde o navýšení ceny nebo snížení kvality. Jen připomínám, že ministerstvo zdravotnictví centrální nákupy už ukončilo a dál to bude na nemocnicích a poskytovatelích.

Půjde o dodávky bez výběrového řízení, kdy nemusí být znám skutečný majitel ani jeho finanční situace. To ano, budou to jednací řízení bez uveřejnění, ale to už dnes zákon umožňuje. Ten proces vždy musí být transparentní, ceny i dodavatelé musejí být známi. Jde o jeho zjednodušení, nikoli předražení. Dnes už se trh stabilizoval a není důvod nakupovat za vyšší ceny kvůli akutnímu nedostatku pomůcek.

Poslanec STAN Petr Gazdík upozornil, že vláda dává přednost zahraničním dodavatelům před českými, kteří už jsou nyní schopni zabezpečit milionové dodávky. Jak to například vypadá s plicním ventilátorem CoroVent, na jehož vývoj a výrobu česká firma od lidí vybrala 15 milionů korun? Už jí prý chybí jediné razítko z vašeho ministerstva, které měla získat 27. dubna. Dali jste jí ho? Nejprve musím odmítnout kritiku pana poslance. My od začátku spolupracujeme s českými výrobci a vývojáři, je jich asi dvacet, a také s distributory. Až na výjimky jsme zboží dováželi přes české firmy. Co se týče ventilátorů CoroVent, proces certifikace stále probíhá. Nejde o to, že

bychom tento český výrobek nechtěli podporovat, ale jde o sofistikovaný přístroj, kde se musí obzvlášť dbát na bezpečnost. Pokud budou všechny zkoušky úspěšné, nevidím v tom posledním razítku problém.

Řekl jste, že vaše ministerstvo ukončilo centrální nákupy. Týká se to i objednávky ochranných prostředků do Správy státních hmotných rezerv, kde bylo na začátku krize asi 10 tisíc respirátorů? Je třeba říct, že tento počet ochranných prostředků tam byl od dob paní ministryně Emmerové, tedy zhruba patnáct let. Žádný ministr z jakékoliv politické strany ho nezměnil, protože větší potřebě nic nenasvědčovalo. Jedno z ponaučení této krize je, že musíme navýšit rezervy. My budeme dávat požadavky, ale nakupovat bude Správa státních hmotných rezerv. Bavíme se o milionech kusů ochranných prostředků.

Zmínil jste ponaučení. Bude po koronaviru české zdravotnictví, které krizi zvládlo bravurně, bohatší, modernější, digitalizovanější? Bezesporu bude lépe připravené, ať už by šlo o druhou vlnu této pandemie, nebo o jiný typ viru. Určitě se posune v oblasti elektronizace. V té jsme už první velký krok udělali. V minulosti vyvolávalo velké diskuse a kritiku ze strany České lékařské komory zavedení e-receptu. Ukázalo se, že je to skvělý nástroj v situacích, kdy pacient nemůže osobně do ordinace. Teď už ho máme na 100 procent léků, takže doufám, že bude využíván plošně. Možnost sdílet data na dálku a obecně digitalizace se doufám promění v realitu.

Dalším hitem je virtuální ordinace. Díky telemedicině by spousta pacientů nemusela osobně navštívit lékaře a promrhat hodiny v čekárnách. Spatřujete v tom budoucnost? Takových projektů bude jistě přibývat. V řadě případů skutečně není nutné fyzicky navštívit lékaře, pro první kontakt stačí videokonzultace na dálku. Pro mnoho lidí to může být komfortní varianta řešení zdravotních problémů. Telemedicina je určitě správnou cestou. Premiér Babiš uvedl, že pandemie odhalila jasné priority pro správu země, jimiž jsou potraviny, voda a zdravotnictví. Do něj chce podle svých slov dát tolik peněz, kolik bude třeba. O kolik si řeknete? Parlament už na můj návrh schválil zvýšení plateb za státní pojištěnce o 500 korun od 1. června, což znamená 20 miliard korun navíc. Jde o historicky nejvyšší nárůst prostředků ze státního rozpočtu. V příštím roce to bude dalších 50 miliard. Vláda tím ukazuje, že zdravotnictví je reálně nejvyšší prioritou, a jsem přesvědčen, že tyto finance povedou k jeho větší stabilizaci.

Včetně rekonstrukce zastaralých budov fakultních nemocnic? Přesně tak. Investice jsou naprosto zásadní. Potřebujeme zlepšit prostředí nemocnic, aby odpovídalo 21. století jak pro zaměstnance, tak pro pacienty. To vše připravujeme v rámci Národního investičního plánu.

Bude třešinkou na dortu úspěšného zvládnutí pandemie celosvětový úspěch v podobě české vakcíny na covid-19? Musím říct, že mě mrzí vyhocené debaty vědců na toto téma. Je-li tady tým lidí z těžko zpochybnitelných organizací, jako jsou IKEM, Ústav hematologie a krevní transfuze nebo Státní zdravotní ústav, který se o vývoj vakcíny chce pokusit, nevidím důvod, proč mu v tom a priori bránit. To ovšem nevylučuje širší spolupráci vědecké obce, myslím, že jde o národní zájem. Setkám se s odpůrci tohoto projektu a budu se snažit najít společnou cestu. Nechápu, proč by se Česká republika nemohla pokusit o to, o č se snaží 90 týmů ve světě, které na vakcíně pracují, a být v tomto směru soběstačná.

Kdo je Adam Vojtěch* Narodil se 2. října 1986 v Českých Budějovicích.* Vystudoval Právnickou fakultu Univerzity Karlovy a na téže vysoké škole mediální studia na **Fakultě sociálních věd**.* V letech 2013 až 2014 působil jako právník společnosti MAFRA, v červnu 2014 se stal tajemníkem na Ministerstvu financí ČR, jemuž šéfoval Andrej Babiš. V září 2016 ho vláda jmenovala členem správní rady Všeobecné zdravotní pojišťovny.* V letech 2012 až 2018 byl členem ODS. V roce 2017 úspěšně kandidoval do sněmovny za hnutí ANO.* Ministrem zdravotnictví byl v první i druhé vládě Andreje Babiše, tedy od 13. prosince 2017.* Od dětství se věnuje hudbě a zpěvu. V roce 2005 se účastnil soutěže SuperStar. Několik let zpíval v českobudějovickém swingovém orchestru Metroklub Big Band.

URL| <https://jindrichohradecky.denik.cz/zpravy-z-ceska/adam-vojtech-koronavirus-ministerstvo-zdravotnictvi-ochranne-pomucky-20200515.html>

Stejná zpráva vyšla také v dalších 5 titulech:

jindrichohradecky.denik.cz (Zprávy z Česka), jindrichohradecky.denik.cz (Zprávy z Česka),
jindrichohradecky.denik.cz (Zprávy z Česka), jindrichohradecky.denik.cz (Zprávy z Česka),
jindrichohradecky.denik.cz (Zprávy z Česka)

Adam Vojtěch: Z kontrol nákupů nemám naprosto žádné obavy

16.5.2020 strakonicky.denik.cz str. 00 Zprávy z Česka

Kateřina Perknerová

Ministr zdravotnictví Adam Vojtěch (za ANO) byl v posledních týdnech jedním z nejviditelnějších členů Babišovy vlády. A také nejkritizovanějších. Za nedostatek pomůcek, rozporné výroky, špatnou komunikaci. Opozice žádala jeho odvolání. Před ukončením stavu nouze se ale o jeho rezignaci už nemluví. Možná proto, že právě lidé spadající pod jeho resort - lékaři, zdravotní sestry a nemocniční personál - zvládli pandemii vůbec nejlépe.

"Zítra končí v České republice nouzový stav. Co to pro váš resort znamená? Nic zásadního, protože jsme připraveni pokračovat v opatřeních, která můžeme činit i po nouzovém stavu. Některé věci ale samozřejmě končí, například možnost ukládat pracovní povinnost studentům zdravotnických škol. Klíčové omezení, jako je regulace volného pohybu nebo maloobchodu, už navíc byla rozvolněna. Poslední vlna přijde 25. května, a pokud se nestane nic zásadního, budeme prakticky ve velmi podobné situaci, jaká byla před krizí.

Znamená to, že od 17. do 25. května, respektive do přijetí speciálního epidemického zákona se budete řídit platnou normou o ochraně veřejného zdraví? Ano, protože většinu toho, co bychom ještě eventuálně potřebovali omezit, můžeme regulovat podle stávajícího zákona. Jde například o vnitřní prostory restaurací nebo ubytovací služby. Tyto kompetence jsou přímo vyjmenovány v zákoně o ochraně veřejného zdraví a nepředstavují extenzivní zásah do základních lidských práv a svobod občanů, což nám vyčítal první rozsudek Městského soudu v Praze. Období do 25. května tedy můžeme v případě potřeby překlenout mimořádnými opatřeními ministra zdravotnictví a pak už zůstane v platnosti jen omezení hromadných akcí s účastí několika tisíc lidí.

Proč tedy potřebujete přijímat speciální normu, když vám může dobře posloužit současná legislativa? Je její zpřesnění například ohledně provozu bazénů, wellness center i kadeřnictví tak zásadní? Speciální zákon by měl být časově omezený do konce letošního roku a řešil by jen pandemii covid-19. Navrhujeme v něm i pojistku v podobě souhlasu vlády s každým opatřením ministra zdravotnictví. Potřebujeme ho proto, že nemůžeme vyloučit zhoršení epidemiologické situace a nutnost lokálních restriktivních opatření. V tomto směru musíme zpřesnit některé kompetence. Kromě toho ministerstva vnitra a zdravotnictví dostala úkol připravit komplexní revizi krizové legislativy, konkrétně ústavního zákona o bezpečnosti. Musíme být připraveni na situace, jako byla pandemie koronaviru.

Zmíněný předpis ovšem musí schválit ústavní většina obou komor, což u speciálního epidemického zákona není třeba. Ten budete chtít přijmout ještě ve stavu legislativní nouze? Ve sněmovně není vůle projednávat ho v legislativní nouzi. Většina klubů se kloní k tomu, že by měl být projednán ve standardním režimu při maximálně možném zkrácení lhůt. Nemáme potřebu tlačit to na sílu, u takové předlohy by měl být nějaký základní politický konsenzus. Myslím, že je reálné, aby byl schválen v řádu několika týdnů a v červenci byl účinný.

Tuzemská čísla o vývoji pandemie jsou optimistická, denně přibývá jen několik nakažených lidí, ale ze zahraničí přicházejí varovné signály. Nová ohniska se objevila v Jižní Koreji, ale i v sousedním Německu. Neobáváte se toho? Samozřejmě to pečlivě sledujeme a vyhodnocujeme. Pro nás je to jisté varování, že nemáme vyhráno, byť v ČR se situace v čase dramaticky lepší nejen v počtech infikovaných pacientů, ale hlavně těch hospitalizovaných. Za největší úspěch ministerstva zdravotnictví i svůj považují, že se nám podařilo ochránit naše nemocnice, které nekolabovaly pod náporom pacientů jako v jiných zemích. Situace v zahraničí je kolísavá, často stačí jeden infikovaný člověk, který může nákazu roznést, jako se to stalo v Soulu. Proto musíme mít nástroje, kterými to můžeme potlačit, především chytrou karanténu. Díky moderním technologiím jsme schopni co nejrychleji identifikovat potenciální rizikové kontakty infikovaného člověka a okamžitě je umisťovat do karantény, aby se nákaza nešířila.

Má projekt chytré karantény už vychytané mouchy a jede naplno? Už je naplno spuštěn v rámci všech 14 krajských hygienických stanic, byť díky tomu, že máme velmi malý počet nově nakažených pacientů, není nyní masivně využíván. Je ale připraven pro případnou další vlnu, kdy se chceme vyhnout plošným opatřením a vypínání ekonomiky. Moderní technologie nám umožní řešit lokální ohniska, jako je aktuálně Chebsko či před časem Domažlicko a Ostravsko.

Dávají vám lidé beze všeho souhlas ke sledování svých kontaktů pomocí mobilů či kreditních karet? Aktuálně je to kolem padesáti procent lidí, kteří souhlasí s tím, aby jejich data byla využita. Věřím ale tomu, že až se projekt stabilizuje a občané se přesvědčí, že k žádnému zneužívání osobních údajů nedochází a je to ve prospěch nás všech, počet souhlasů se zvýší.

Pandemie do určité míry také ukázala, jak lidé věří svým představitelům, protože bez toho by se řada opatření těžko naplnila. Podle průzkumu akademiků z Karlovy a Masarykovy univerzity důvěra Čechů v systém zdravotní péče stoupla až na 80 procent, vládní kroky oceňuje 54 procent respondentů a vládě věří třetina občanů, zatímco před třemi roky jen pětina. Co tomu říkáte? Myslím, že česká vláda situaci zvládla a na konci se vždy počítají hospitalizovaní pacienti. Objektivně jsme na tom z tohoto hlediska dobře, země jako USA, Velká Británie nebo Itálie měly mnohem větší problémy především s přetíženými nemocnicemi. Bezesporu i my jsme udělali několik chyb, došlo ke komunikačním šumům. Bylo by ale bláhové si myslet, že vše proběhne zcela hladce v poměrech, v nichž se nikdo v moderní historii ještě neocitl. Vše pro nás bylo poprvé. Průběžná pozitivní čísla jsou ale nezpochybnitelná.

Od 25. května se roušky budou muset nosit jen v hromadné dopravě a vnitřních společných prostorech. Rozhodli jste se k tomuto kroku hlavně z politických důvodů, protože zakrývání obličejů na ulici byste v letních měsících neobhájili, byť podmínka dvoumetrových rozestupů působí spíše komicky? Bezpochyby nejsme hlší a slepí k průběhu společenské diskuze. Chápeme, že pro řadu lidí jsou roušky výrazně zatěžující. Na druhou stranu jsem přesvědčen, že jejich okamžité zavedení bylo jedním z opatření, jež výrazně přispělo k utlumení epidemie. Vzhledem k dobrému vývoji jsem nyní požádal epidemiology o vyjádření a skupina pod vedením pana docenta Maďara došla k závěru, že toto opatření není nutné držet i v létě. Čili zdaleka nejen z politických důvodů jsme venkovní odložení roušek zařadili do poslední vlny rozvolňování.

Jste právník, takže ve věcech odborně zdravotnických laik. Jak obtížné pro vás bylo čelit těžkým epidemiologickým vahám, jimiž jsou profesor Prymula či docent Maďar, kteří byli vždy spíše zastánci přísných restrikcí a pomalého uvolňování? V ministerském týmu je řada erudovaných epidemiologů, ale nejsou to lidé zaslepení. Určitě vnímají společenský kontext a nutnost vyvažování zdravotních a ekonomických zájmů. Česká republika musí fungovat i za doby pandemie. Primárně jsme samozřejmě chránili životy a zdraví občanů, bezproblémový chod nemocnic, ale zároveň jsme připravovali uvolňování, aby se země neocitla v kleštích a nepřestala ekonomicky dýchat. Debata vždy byla racionální.

Nejsem si tím vnímáním kontextu úplně jistá. Všichni si pamatujeme na větu vašeho náměstka Romana Prymuly, že hranice budou uzavřené dva roky. Mimochodem šlo o výrok protiprávní, neboť Ústavní soud posléze vydal verdikt, že vláda má právo omezit pohyb občanů uvnitř státu, nikoli ho zavřít navenek. Situace se pochopitelně mění a na začátku března jsme netušili, jak to bude vypadat v květnu, jestli tu nebudeme mít tisíce nových pacientů denně. I výroky se vyvíjejí v čase. Omezení na hranicích by určitě neměla platit příliš dlouhou dobu, ale zdůrazňuji, že úplně nepropustné nebyly nikdy. Teď už lidé mohou volně cestovat, ale musejí se prokázat negativním testem na covid-19, případně jít po návratu do karantény. To je podle mě pochopitelné pravidlo.

Pro letní dovolené ale nepředstavitelné. To je pravda. Tam musí jít o postupný proces. Nyní probíhají bilaterální jednání s konkrétními zeměmi, kde je epidemiologická situace poměrně klidná. Jsou to Slovensko, Rakousko, Chorvatsko či Řecko. Nejde přitom jen o nás, ale i o podmínky cílových zemí.

Nebudete jako ministr zdravotnictví spíše šlapat na brzdu, protože když se lidé masově rozcestují, mohou do republiky nákazu opět zavléct? Právě proto mluvím o postupném rozvolňování a dvoustranných dohodách. Plošné zrušení testů na covid-19 při příjezdu do republiky si nyní nedovedu představit. Bez jakýchkoli podmínek a omezení se letos v létě asi cestovat nebude.

Koronavirová krize bude mít pro vás i další dohry. Čekají vás soudní bitvy, ale také různé vyšetřovací komise či prověrky. Chystá se na vás Nejvyšší kontrolní úřad, jehož prezident Miloslav Kala uvedl, že zatímco jedno ministerstvo (vnitřní) nakoupilo respirátor typu FFP2 za 34 korun, jiné (zdravotnictví) za 636 korun. „Děje se tu něco nesprávného,“ dodal. Čeho jste se dopustili? Určitě ničeho nesprávného. Tento výrok mě mrzí, protože vychází z mediálních spekulací. Je třeba se podívat, kolik ochranných prostředků a v jakém čase ministerstvo zdravotnictví nakoupilo. Celkově jsme pro naše zdravotníky pořídili kolem 70 milionů ochranných pomůcek. Slova pana Kaly se vztahují k úplně první dodávce, kdy v ČR nebyly prakticky žádné respirátory, tedy před zahájením dovozů z Číny. Šlo o krizovou situaci, byli jsme pod obrovským tlakem nemocnic a hrozilo, že by se nákaza mohla rozšířit po infekčních klinikách. Ceny respirátorů tehdy byly velmi vysoké, ale na to jsme nemohli brát ohled. Šlo o životy.

Z kontrol a šetření tedy obavy nemáte? Naprosto žádné. Ministerstvo zdravotnictví prakticky přes noc vytvořilo nákupní tým a plnilo úkoly z vlády. Jediný náš zájem byl ochránit životy a zdraví lékařů a sester, abychom nečelili situaci jako v Itálii. Tomu jsme zabránili.

Když zmiňujete ochranu zdravotníků, tak právě v těchto dnech vyšla najevo kauza firmy LA Factory, od níž jste nakoupili prostředky za půl miliardy korun. Její masky přitom prý nesplňovaly kvalitativní parametry. Jak to

bylo? Bohužel média někdy pracují s neověřenými informacemi a dělají nesprávné závěry. To je i tento případ. S certifikáty byly jisté problémy, ale na základě doporučení Evropské komise se dají řešit tak, že dodavatelská firma dostane výjimku od České obchodní inspekce a pak může legálně distribuovat daný materiál na území EU, tedy i v České republice. V tomto případě je tedy všechno v pořádku. Celkem jsme zmíněné firmě zaplatili asi 431 milionů korun. A to jen za dodávky, které jsme si otestovali a kvalita vyšla dobře, jednou jsme i zboží vrátili. Mrzí mě, že různí politici mají k nákupům příkré soudy, ale přitom se vyjadřují bez znalostí věci. Já ty detaily znám, a proto se kontrol nebojím. Přeji si, aby Nejvyšší kontrolní úřad vše nezávisle prověřil, ale nemyslím si, že je zapotřebí vytvářet nějakou sněmovní vyšetřovací komisi, kterou by opozice využívala jen pro předvolební kampaň. To by věci neprospělo.

Není to jen opozice, kdo upozorňuje na podezřelé nákupy od firem v exekuci nebo s adresami na obecních úřadech a do té doby nečinných. Transparency International varuje i před vládním návrhem novely zákona o veřejných zakázkách. Tu jste chtěli sněmovnou protlačit v legislativní nouzi, abyste mohli jakékoli výrobky nakupovat od dodavatelů v likvidaci, v insolvenční, pravomocně odsouzených a s nejasnou vlastnickou strukturou. Neotevíráte dveře korupci a neprůhledným nákupům? Nikoliv. Novela pouze urychluje proces zadávání zakázky, nejde o navýšení ceny nebo snížení kvality. Jen připomínám, že ministerstvo zdravotnictví centrální nákupy už ukončilo a dál to bude na nemocnicích a poskytovatelích.

Půjde o dodávky bez výběrového řízení, kdy nemusí být znám skutečný majitel ani jeho finanční situace. To ano, budou to jednací řízení bez uveřejnění, ale to už dnes zákon umožňuje. Ten proces vždy musí být transparentní, ceny i dodavatelé musejí být známi. Jde o jeho zjednodušení, nikoli předražení. Dnes už se trh stabilizoval a není důvod nakupovat za vyšší ceny kvůli akutnímu nedostatku pomůcek.

Poslanec STAN Petr Gazdík upozornil, že vláda dává přednost zahraničním dodavatelům před českými, kteří už jsou nyní schopni zabezpečit milionové dodávky. Jak to například vypadá s plicním ventilátorem CoroVent, na jehož vývoj a výrobu česká firma od lidí vybrala 15 milionů korun? Už jí prý chybí jediné razítko z vašeho ministerstva, které měla získat 27. dubna. Dali jste jí ho? Nejprve musím odmítnout kritiku pana poslance. My od začátku spolupracujeme s českými výrobci a vývojáři, je jich asi dvacet, a také s distributory. Až na výjimky jsme zboží dováželi přes české firmy. Co se týče ventilátorů CoroVent, proces certifikace stále probíhá. Nejde o to, že bychom tento český výrobek nechtěli podporovat, ale jde o sofistikovaný přístroj, kde se musí obzvlášť dbát na bezpečnost. Pokud budou všechny zkoušky úspěšné, nevidím v tom posledním razítku problém.

Řekl jste, že vaše ministerstvo ukončilo centrální nákupy. Týká se to i objednávek ochranných prostředků do Správy státních hmotných rezerv, kde bylo na začátku krize asi 10 tisíc respirátorů? Je třeba říct, že tento počet ochranných prostředků tam byl od dob paní ministryně Emmerové, tedy zhruba patnáct let. Žádný ministr z jakékoliv politické strany ho nezměnil, protože větší potřebě nic nenasvědčovalo. Jedno z ponaučení této krize je, že musíme navýšit rezervy. My budeme dávat požadavky, ale nakupovat bude Správa státních hmotných rezerv. Bavíme se o milionech kusů ochranných prostředků.

Zmínil jste ponaučení. Bude po koronaviru české zdravotnictví, které krizi zvládlo bravurně, bohatší, modernější, digitalizovanější? Bezesporu bude lépe připravené, ať už by šlo o druhou vlnu této pandemie, nebo o jiný typ viru. Určitě se posune v oblasti elektronizace. V té jsme už první velký krok udělali. V minulosti vyvolávalo velké diskuse a kritiku ze strany České lékařské komory zavedení e-receptu. Ukázalo se, že je to skvělý nástroj v situacích, kdy pacient nemůže osobně do ordinace. Teď už ho máme na 100 procent léků, takže doufám, že bude využíván plošně. Možnost sdílet data na dálku a obecně digitalizace se doufám promění v realitu.

Dalším hitem je virtuální ordinace. Díky telemedicině by spousta pacientů nemusela osobně navštívit lékaře a promrhat hodiny v čekárnách. Spatřujete v tom budoucnost? Takových projektů bude jistě přibývat. V řadě případů skutečně není nutné fyzicky navštívit lékaře, pro první kontakt stačí videokonzultace na dálku. Pro mnoho lidí to může být komfortní varianta řešení zdravotních problémů. Telemedicina je určitě správnou cestou. Premiér Babiš uvedl, že pandemie odhalila jasné priority pro správu země, jimiž jsou potraviny, voda a zdravotnictví. Do něj chce podle svých slov dát tolik peněz, kolik bude třeba. O kolik si řeknete? Parlament už na můj návrh schválil zvýšení plateb za státní pojištění o 500 korun od 1. června, což znamená 20 miliard korun navíc. Jde o historicky nejvyšší nárůst prostředků ze státního rozpočtu. V příštím roce to bude dalších 50 miliard. Vláda tím ukazuje, že zdravotnictví je reálně nejvyšší prioritou, a jsem přesvědčen, že tyto finance povedou k jeho větší stabilizaci.

Včetně rekonstrukce zastaralých budov fakultních nemocnic? Přesně tak. Investice jsou naprosto zásadní. Potřebujeme zlepšit prostředí nemocnic, aby odpovídalo 21. století jak pro zaměstnance, tak pro pacienty. To vše připravujeme v rámci Národního investičního plánu.

Bude třetíčkou na dortu úspěšného zvládnutí pandemie celosvětový úspěch v podobě české vakcíny na covid-19? Musím říct, že mě mrzí vyhocené debaty vědců na toto téma. Je-li tady tým lidí z těžko zpochybnitelných organizací, jako jsou IKEM, Ústav hematologie a krevní transfuze nebo Státní zdravotní ústav, který se o vývoj vakcíny chce pokusit, nevidím důvod, proč mu v tom a priori bránit. To ovšem nevylučuje širší spolupráci vědecké obce, myslím, že jde o národní zájem. Setkám se s odpůrci tohoto projektu a budu se snažit najít společnou cestu. Nechápu, proč by se Česká republika nemohla pokusit o to, o č se snaží 90 týmů ve světě, které na vakcíně pracují, a být v tomto směru soběstačná.

Kdo je Adam Vojtěch* Narodil se 2. října 1986 v Českých Budějovicích.* Vystudoval Právnickou fakultu Univerzity Karlovy a na téže vysoké škole mediální studia na **Fakultě sociálních věd**.* V letech 2013 až 2014 působil jako právník společnosti MAFRA, v červnu 2014 se stal tajemníkem na Ministerstvu financí ČR, jemuž šéfoval Andrej Babiš. V září 2016 ho vláda jmenovala členem správní rady Všeobecné zdravotní pojišťovny.* V letech 2012 až 2018 byl členem ODS. V roce 2017 úspěšně kandidoval do sněmovny za hnutí ANO.* Ministrem zdravotnictví byl v první i druhé vládě Andreje Babiše, tedy od 13. prosince 2017.* Od dětství se věnuje hudbě a zpěvu. V roce 2005 se účastnil soutěže SuperStar. Několik let zpíval v českobudějovickém swingovém orchestru Metroklub Big Band.

URL| <https://strakonicky.denik.cz/zpravy-z-ceska/adam-vojtech-koronavirus-ministerstvo-zdravotnictvi-ochranne-pomucky-20200515.html>

Stejná zpráva vyšla také v dalších 5 titulech:

strakonicky.denik.cz (*Zprávy z Česka*), strakonicky.denik.cz (*Zprávy z Česka*), strakonicky.denik.cz (*Zprávy z Česka*), strakonicky.denik.cz (*Zprávy z Česka*), strakonicky.denik.cz (*Zprávy z Česka*)

Adam Vojtěch: Z kontrol nákupů nemám naprosto žádné obavy

16.5.2020 taborsky.denik.cz str. 00 Zprávy z Česka

Kateřina Perknerová

Ministr zdravotnictví Adam Vojtěch (za ANO) byl v posledních týdnech jedním z nejviditelnějších členů Babišovy vlády. A také nejkritizovanějších. Za nedostatek pomůcek, rozporné výroky, špatnou komunikaci. Opozice žádala jeho odvolání. Před ukončením stavu nouze se ale o jeho rezignaci už nemluví. Možná proto, že právě lidé spadající pod jeho resort - lékaři, zdravotní sestry a nemocniční personál - zvládli pandemii vůbec nejlépe.

"Zítra končí v České republice nouzový stav. Co to pro váš resort znamená? Nic zásadního, protože jsme připraveni pokračovat v opatřeních, která můžeme činit i po nouzovém stavu. Některé věci ale samozřejmě končí, například možnost ukládat pracovní povinnost studentům zdravotnických škol. Klíčové omezení, jako je regulace volného pohybu nebo maloobchodu, už navíc byla rozvolněna. Poslední vlna přijde 25. května, a pokud se nestane nic zásadního, budeme prakticky ve velmi podobné situaci, jaká byla před krizí.

Znamená to, že od 17. do 25. května, respektive do přijetí speciálního epidemického zákona se budete řídit platnou normou o ochraně veřejného zdraví? Ano, protože většinu toho, co bychom ještě eventuálně potřebovali omezit, můžeme regulovat podle stávajícího zákona. Jde například o vnitřní prostory restaurací nebo ubytovací služby. Tyto kompetence jsou přímo vyjmenovány v zákoně o ochraně veřejného zdraví a nepředstavují extenzivní zásah do základních lidských práv a svobod občanů, což nám vyčítal první rozsudek Městského soudu v Praze. Období do 25. května tedy můžeme v případě potřeby překlenout mimořádnými opatřeními ministra zdravotnictví a pak už zůstane v platnosti jen omezení hromadných akcí s účastí několika tisíc lidí.

Proč tedy potřebujete přijímat speciální normu, když vám může dobře posloužit současná legislativa? Je její zpřesnění například ohledně provozu bazénů, wellness center i kadeřnictví tak zásadní? Speciální zákon by měl být časově omezený do konce letošního roku a řešil by jen pandemii covid-19. Navrhujeme v něm i pojistku v podobě souhlasu vlády s každým opatřením ministra zdravotnictví. Potřebujeme ho proto, že nemůžeme vyloučit zhoršení epidemiologické situace a nutnost lokálních restriktivních opatření. V tomto směru musíme zpřesnit některé kompetence. Kromě toho ministerstva vnitra a zdravotnictví dostala úkol připravit komplexní

revizi krizové legislativy, konkrétně ústavního zákona o bezpečnosti. Musíme být připraveni na situace, jako byla pandemie koronaviru.

Zmíněný předpis ovšem musí schválit ústavní většina obou komor, což u speciálního epidemického zákona není třeba. Ten budete chtít přijmout ještě ve stavu legislativní nouze? Ve sněmovně není vůle projednávat ho v legislativní nouzi. Většina klubů se kloní k tomu, že by měl být projednán ve standardním režimu při maximálně možném zkrácení lhůt. Nemáme potřebu tlačit to na sílu, u takové předlohy by měl být nějaký základní politický konsenzus. Myslím, že je reálné, aby byl schválen v řádu několika týdnů a v červenci byl účinný.

Tuzemská čísla o vývoji pandemie jsou optimistická, denně přibývá jen několik nakažených lidí, ale ze zahraničí přicházejí varovné signály. Nová ohniska se objevila v Jižní Koreji, ale i v sousedním Německu. Neobáváte se toho? Samozřejmě to pečlivě sledujeme a vyhodnocujeme. Pro nás je to jisté varování, že nemáme vyhráno, byť v ČR se situace v čase dramaticky lepší nejen v počtech infikovaných pacientů, ale hlavně těch hospitalizovaných. Za největší úspěch ministerstva zdravotnictví i svůj považuji, že se nám podařilo ochránit naše nemocnice, které nekolabovaly pod náporom pacientů jako v jiných zemích. Situace v zahraničí je kolísavá, často stačí jeden infikovaný člověk, který může nákazu roznést, jako se to stalo v Soulu. Proto musíme mít nástroje, kterými to můžeme potlačit, především chytrou karanténu. Díky moderním technologiím jsme schopni co nejrychleji identifikovat potenciální rizikové kontakty infikovaného člověka a okamžitě je umisťovat do karantény, aby se nákaza nešířila.

Má projekt chytré karantény už vychytané mouchy a jede naplno? Už je naplno spuštěn v rámci všech 14 krajských hygienických stanic, byť díky tomu, že máme velmi malý počet nově nakažených pacientů, není nyní masivně využíván. Je ale připraven pro případnou další vlnu, kdy se chceme vyhnout plošným opatřením a vypínání ekonomiky. Moderní technologie nám umožní řešit lokální ohniska, jako je aktuálně Chebsko či před časem Domažlicko a Ostravsko.

Dávají vám lidé beze všeho souhlas ke sledování svých kontaktů pomocí mobilů či kreditních karet? Aktuálně je to kolem padesáti procent lidí, kteří souhlasí s tím, aby jejich data byla využita. Věřím ale tomu, že až se projekt stabilizuje a občané se přesvědčí, že k žádnému zneužívání osobních údajů nedochází a je to ve prospěch nás všech, počet souhlasů se zvýší.

Pandemie do určité míry také ukázala, jak lidé věří svým představitelům, protože bez toho by se řada opatření těžko naplnila. Podle průzkumu akademiků z Karlovy a Masarykovy univerzity důvěra Čechů v systém zdravotní péče stoupla až na 80 procent, vládní kroky oceňuje 54 procent respondentů a vládě věří třetina občanů, zatímco před třemi roky jen pětina. Co tomu říkáte? Myslím, že česká vláda situaci zvládla a na konci se vždy počítají hospitalizovaní pacienti. Objektivně jsme na tom z tohoto hlediska dobře, země jako USA, Velká Británie nebo Itálie měly mnohem větší problémy především s přetíženými nemocnicemi. Bezesporu i my jsme udělali několik chyb, došlo ke komunikačním šumům. Bylo by ale bláhové si myslet, že vše proběhne zcela hladce v poměrech, v nichž se nikdo v moderní historii ještě neocitl. Vše pro nás bylo poprvé. Průběžná pozitivní čísla jsou ale nezpochybnitelná.

Od 25. května se roušky budou muset nosit jen v hromadné dopravě a vnitřních společných prostorech. Rozhodli jste se k tomuto kroku hlavně z politických důvodů, protože zakrývání obličejů na ulici byste v letních měsících neobhájili, byť podmínka dvoumetrových rozestupů působí spíše komicky? Bezpochyby nejsme hluší a slepí k průběhu společenské diskuze. Chápeme, že pro řadu lidí jsou roušky výrazně zatěžující. Na druhou stranu jsem jsem přesvědčen, že jejich okamžité zavedení bylo jedním z opatření, jež výrazně přispělo k utlumení epidemie. Vzhledem k dobrému vývoji jsem nyní požádal epidemiology o vyjádření a skupina pod vedením pana docenta Mađara došla k závěru, že toto opatření není nutné držet i v létě. Čili zdaleka nejen z politických důvodů jsme venkovní odložení roušek zařadili do poslední vlny rozvolňování.

Jste právník, takže ve věcech odborně zdravotnických laik. Jak obtížné pro vás bylo čelit těžkým epidemiologickým vahám, jimiž jsou profesor Prymula či docent Mađar, kteří byli vždy spíše zastánci přísných restrikcí a pomalého uvolňování? V ministerském týmu je řada erudovaných epidemiologů, ale nejsou to lidé zaslepení. Určitě vnímají společenský kontext a nutnost vyvažování zdravotních a ekonomických zájmů. Česká republika musí fungovat i za doby pandemie. Primárně jsme samozřejmě chránili životy a zdraví občanů, bezproblémový chod nemocnic, ale zároveň jsme připravovali uvolňování, aby se země neocitla v kleštích a nepřestala ekonomicky dýchat. Debata vždy byla racionální.

Nejsem si tím vnímáním kontextu úplně jistá. Všichni si pamatujeme na větu vašeho náměstka Romana Prymuly, že hranice budou uzavřené dva roky. Mimochodem šlo o výrok protiprávní, neboť Ústavní soud posléze vydal verdikt, že vláda má právo omezit pohyb občanů uvnitř státu, nikoli ho zavřít navenek. Situace se pochopitelně mění a na začátku března jsme netušili, jak to bude vypadat v květnu, jestli tu nebudeme mít tisíce

nových pacientů denně. I výroky se vyvíjejí v čase. Omezení na hranicích by určitě neměla platit příliš dlouhou dobu, ale zdůrazňuji, že úplně nepropustné nebyly nikdy. Teď už lidé mohou volně cestovat, ale musejí se prokázat negativním testem na covid-19, případně jít po návratu do karantény. To je podle mě pochopitelné pravidlo.

Pro letní dovolené ale nepředstavitelné. To je pravda. Tam musí jít o postupný proces. Nyní probíhají bilaterální jednání s konkrétními zeměmi, kde je epidemiologická situace poměrně klidná. Jsou to Slovensko, Rakousko, Chorvatsko či Řecko. Nejde přitom jen o nás, ale i o podmínky cílových zemí.

Nebudete jako ministr zdravotnictví spíše šlapat na brzdu, protože když se lidé masově rozcestují, mohou do republiky nákazu opět zavléct? Právě proto mluvím o postupném rozvolňování a dvoustranných dohodách. Plošné zrušení testů na covid-19 při příjezdu do republiky si nyní nedovedu představit. Bez jakýchkoli podmínek a omezení se letos v létě asi cestovat nebude.

Koronavirová krize bude mít pro vás i další dohry. Čekají vás soudní bitvy, ale také různé vyšetřovací komise či prověrky. Chystá se na vás Nejvyšší kontrolní úřad, jehož prezident Miloslav Kala uvedl, že zatímco jedno ministerstvo (vnitřní) nakoupilo respirátor typu FFP2 za 34 korun, jiné (zdravotnictví) za 636 korun. „Děje se tu něco nesprávného,“ dodal. Čeho jste se dopustili? Určitě ničeho nesprávného. Tento výrok mě mrzí, protože vychází z mediálních spekulací. Je třeba se podívat, kolik ochranných prostředků a v jakém čase ministerstvo zdravotnictví nakoupilo. Celkově jsme pro naše zdravotníky pořídili kolem 70 milionů ochranných pomůcek. Slova pana Kaly se vztahují k úplně první dodávce, kdy v ČR nebyly prakticky žádné respirátory, tedy před zahájením dovozů z Číny. Šlo o krizovou situaci, byli jsme pod obrovským tlakem nemocnic a hrozilo, že by se nákaza mohla rozšířit po infekčních klinikách. Ceny respirátorů tehdy byly velmi vysoké, ale na to jsme nemohli brát ohled. Šlo o životy.

Z kontrol a šetření tedy obavy nemáte? Naprosto žádné. Ministerstvo zdravotnictví prakticky přes noc vytvořilo nákupní tým a plnilo úkoly z vlády. Jediný náš zájem byl ochránit životy a zdraví lékařů a sester, abychom nečelili situaci jako v Itálii. Tomu jsme zabránili.

Když zmiňujete ochranu zdravotníků, tak právě v těchto dnech vyšla najevo kauza firmy LA Factory, od níž jste nakoupili prostředky za půl miliardy korun. Její masky přitom prý nesplňovaly kvalitativní parametry. Jak to bylo? Bohužel média někdy pracují s neověřenými informacemi a dělají nesprávné závěry. To je i tento případ. S certifikáty byly jisté problémy, ale na základě doporučení Evropské komise se dají řešit tak, že dodavatelská firma dostane výjimku od České obchodní inspekce a pak může legálně distribuovat daný materiál na území EU, tedy i v České republice. V tomto případě je tedy všechno v pořádku. Celkem jsme zmíněné firmě zaplatili asi 431 milionů korun. A to jen za dodávky, které jsme si otestovali a kvalita vyšla dobře, jednou jsme i zboží vrátili. Mrzí mě, že různí politici mají k nákupům příkré soudy, ale přitom se vyjadřují bez znalostí věci. Já ty detaily znám, a proto se kontrol nebojím. Přeji si, aby Nejvyšší kontrolní úřad vše nezávisle prověřil, ale nemyslím si, že je zapotřebí vytvářet nějakou sněmovní vyšetřovací komisi, kterou by opozice využívala jen pro předvolební kampaň. To by věci neprospělo.

Není to jen opozice, kdo upozorňuje na podezřelé nákupy od firem v exekuci nebo s adresami na obecních úřadech a do té doby nečinných. Transparency International varuje i před vládním návrhem novely zákona o veřejných zakázkách. Tu jste chtěli sněmovnou protlačit v legislativní nouzi, abyste mohli jakékoli výrobky nakupovat od dodavatelů v likvidaci, v insolventci, pravomocně odsouzených a s nejasnou vlastnickou strukturou. Neotevíráte dveře korupci a neprůhledným nákupům? Nikoliv. Novela pouze urychluje proces zadávání zakázky, nejde o navýšení ceny nebo snížení kvality. Jen připomínám, že ministerstvo zdravotnictví centrální nákupy už ukončilo a dál to bude na nemocnicích a poskytovatelích.

Půjde o dodávky bez výběrového řízení, kdy nemusí být znám skutečný majitel ani jeho finanční situace. To ano, budou to jednací řízení bez uveřejnění, ale to už dnes zákon umožňuje. Ten proces vždy musí být transparentní, ceny i dodavatelé musejí být známi. Jde o jeho zjednodušení, nikoli předražení. Dnes už se trh stabilizoval a není důvod nakupovat za vyšší ceny kvůli akutnímu nedostatku pomůcek.

Poslanec STAN Petr Gazdík upozornil, že vláda dává přednost zahraničním dodavatelům před českými, kteří už jsou nyní schopni zabezpečit milionové dodávky. Jak to například vypadá s plicním ventilátorem CoroVent, na jehož vývoj a výrobu česká firma od lidí vybrala 15 milionů korun? Už jí prý chybí jediné razítko z vašeho ministerstva, které měla získat 27. dubna. Dali jste jí ho? Nejprve musím odmítnout kritiku pana poslance. My od začátku spolupracujeme s českými výrobci a vývojáři, je jich asi dvacet, a také s distributory. Až na výjimky jsme zboží dováželi přes české firmy. Co se týče ventilátorů CoroVent, proces certifikace stále probíhá. Nejde o to, že

bychom tento český výrobek nechtěli podporovat, ale jde o sofistikovaný přístroj, kde se musí obzvlášť dbát na bezpečnost. Pokud budou všechny zkoušky úspěšné, nevidím v tom posledním razítku problém.

Řekl jste, že vaše ministerstvo ukončilo centrální nákupy. Týká se to i objednávek ochranných prostředků do Správy státních hmotných rezerv, kde bylo na začátku krize asi 10 tisíc respirátorů? Je třeba říct, že tento počet ochranných prostředků tam byl od dob paní ministryně Emmerové, tedy zhruba patnáct let. Žádný ministr z jakékoliv politické strany ho nezměnil, protože větší potřebě nic nenasvědčovalo. Jedno z ponaučení této krize je, že musíme navýšit rezervy. My budeme dávat požadavky, ale nakupovat bude Správa státních hmotných rezerv. Bavíme se o milionech kusů ochranných prostředků.

Zmínil jste ponaučení. Bude po koronaviru české zdravotnictví, které krizi zvládlo bravurně, bohatší, modernější, digitalizovanější? Bezesporu bude lépe připravené, ať už by šlo o druhou vlnu této pandemie, nebo o jiný typ viru. Určitě se posune v oblasti elektronizace. V té jsme už první velký krok udělali. V minulosti vyvolávalo velké diskuse a kritiku ze strany České lékařské komory zavedení e-receptu. Ukázalo se, že je to skvělý nástroj v situacích, kdy pacient nemůže osobně do ordinace. Teď už ho máme na 100 procent léků, takže doufám, že bude využíván plošně. Možnost sdílet data na dálku a obecně digitalizace se doufám promění v realitu.

Dalším hitem je virtuální ordinace. Díky telemedicině by spousta pacientů nemusela osobně navštívit lékaře a promrhat hodiny v čekárnách. Spatřujete v tom budoucnost? Takových projektů bude jistě přibývat. V řadě případů skutečně není nutné fyzicky navštívit lékaře, pro první kontakt stačí videokonzultace na dálku. Pro mnoho lidí to může být komfortní varianta řešení zdravotních problémů. Telemedicina je určitě správnou cestou. Premiér Babiš uvedl, že pandemie odhalila jasné priority pro správu země, jimiž jsou potraviny, voda a zdravotnictví. Do něj chce podle svých slov dát tolik peněz, kolik bude třeba. O kolik si řeknete? Parlament už na můj návrh schválil zvýšení plateb za státní pojištěnce o 500 korun od 1. června, což znamená 20 miliard korun navíc. Jde o historicky nejvyšší nárůst prostředků ze státního rozpočtu. V příštím roce to bude dalších 50 miliard. Vláda tím ukazuje, že zdravotnictví je reálně nejvyšší prioritou, a jsem přesvědčen, že tyto finance povedou k jeho větší stabilizaci.

Včetně rekonstrukce zastaralých budov fakultních nemocnic? Přesně tak. Investice jsou naprosto zásadní. Potřebujeme zlepšit prostředí nemocnic, aby odpovídalo 21. století jak pro zaměstnance, tak pro pacienty. To vše připravujeme v rámci Národního investičního plánu.

Bude třešinkou na dortu úspěšného zvládnutí pandemie celosvětový úspěch v podobě české vakcíny na covid-19? Musím říct, že mě mrzí vyhocené debaty vědců na toto téma. Je-li tady tým lidí z těžko zpochybnitelných organizací, jako jsou IKEM, Ústav hematologie a krevní transfuze nebo Státní zdravotní ústav, který se o vývoj vakcíny chce pokusit, nevidím důvod, proč mu v tom a priori bránit. To ovšem nevylučuje širší spolupráci vědecké obce, myslím, že jde o národní zájem. Setkám se s odpůrci tohoto projektu a budu se snažit najít společnou cestu. Nechápu, proč by se Česká republika nemohla pokusit o to, o č se snaží 90 týmů ve světě, které na vakcíně pracují, a být v tomto směru soběstačná.

Kdo je Adam Vojtěch* Narodil se 2. října 1986 v Českých Budějovicích.* Vystudoval Právnickou fakultu Univerzity Karlovy a na téže vysoké škole mediální studia na **Fakultě sociálních věd**.* V letech 2013 až 2014 působil jako právník společnosti MAFRA, v červnu 2014 se stal tajemníkem na Ministerstvu financí ČR, jemuž šéfoval Andrej Babiš. V září 2016 ho vláda jmenovala členem správní rady Všeobecné zdravotní pojišťovny.* V letech 2012 až 2018 byl členem ODS. V roce 2017 úspěšně kandidoval do sněmovny za hnutí ANO.* Ministrem zdravotnictví byl v první i druhé vládě Andreje Babiše, tedy od 13. prosince 2017.* Od dětství se věnuje hudbě a zpěvu. V roce 2005 se účastnil soutěže SuperStar. Několik let zpíval v českobudějovickém swingovém orchestru Metroklub Big Band.

URL| <https://taborsky.denik.cz/zpravy-z-ceska/adam-vojtech-koronavirus-ministerstvo-zdravotnictvi-ochranne-pomucky-20200515.html>

Stejná zpráva vyšla také v dalších 5 titulech:

taborsky.denik.cz (Zprávy z Česka), taborsky.denik.cz (Zprávy z Česka), taborsky.denik.cz (Zprávy z Česka), taborsky.denik.cz (Zprávy z Česka), taborsky.denik.cz (Zprávy z Česka)

Adam Vojtěch: Z kontrol nákupů nemám naprosto žádné obavy

16.5.2020 prazsky.denik.cz str. 00 Zprávy z Česka

Kateřina Perknerová

Ministr zdravotnictví Adam Vojtěch (za ANO) byl v posledních týdnech jedním z nejviditelnějších členů Babišovy vlády. A také nejkritizovanějších. Za nedostatek pomůcek, rozporné výroky, špatnou komunikaci. Opozice žádala jeho odvolání. Před ukončením stavu nouze se ale o jeho rezignaci už nemluví. Možná proto, že právě lidé spadající pod jeho resort - lékaři, zdravotní sestry a nemocniční personál - zvládli pandemii vůbec nejlépe.

"Zítra končí v České republice nouzový stav. Co to pro váš resort znamená? Nic zásadního, protože jsme připraveni pokračovat v opatřeních, která můžeme činit i po nouzovém stavu. Některé věci ale samozřejmě končí, například možnost ukládat pracovní povinnost studentům zdravotnických škol. Klíčové omezení, jako je regulace volného pohybu nebo maloobchodu, už navíc byla rozvolněna. Poslední vlna přijde 25. května, a pokud se nestane nic zásadního, budeme prakticky ve velmi podobné situaci, jaká byla před krizí.

Znamená to, že od 17. do 25. května, respektive do přijetí speciálního epidemického zákona se budete řídit platnou normou o ochraně veřejného zdraví? Ano, protože většinu toho, co bychom ještě eventuálně potřebovali omezit, můžeme regulovat podle stávajícího zákona. Jde například o vnitřní prostory restaurací nebo ubytovací služby. Tyto kompetence jsou přímo vyjmenovány v zákoně o ochraně veřejného zdraví a nepředstavují extenzivní zásah do základních lidských práv a svobod občanů, což nám vyčítal první rozsudek Městského soudu v Praze. Období do 25. května tedy můžeme v případě potřeby překlenout mimořádnými opatřeními ministra zdravotnictví a pak už zůstane v platnosti jen omezení hromadných akcí s účastí několika tisíc lidí.

Proč tedy potřebujete přijímat speciální normu, když vám může dobře posloužit současná legislativa? Je její zpřesnění například ohledně provozu bazénů, wellness center i kadeřnictví tak zásadní? Speciální zákon by měl být časově omezený do konce letošního roku a řešil by jen pandemii covid-19. Navrhujeme v něm i pojistku v podobě souhlasu vlády s každým opatřením ministra zdravotnictví. Potřebujeme ho proto, že nemůžeme vyloučit zhoršení epidemiologické situace a nutnost lokálních restriktivních opatření. V tomto směru musíme zpřesnit některé kompetence. Kromě toho ministerstva vnitra a zdravotnictví dostala úkol připravit komplexní revizi krizové legislativy, konkrétně ústavního zákona o bezpečnosti. Musíme být připraveni na situace, jako byla pandemie koronaviru.

Zmíněný předpis ovšem musí schválit ústavní většina obou komor, což u speciálního epidemického zákona není třeba. Ten budete chtít přijmout ještě ve stavu legislativní nouze? Ve sněmovně není vůle projednávat ho v legislativní nouzi. Většina klubů se kloní k tomu, že by měl být projednán ve standardním režimu při maximálně možném zkrácení lhůt. Nemáme potřebu tlačit to na sílu, u takové předlohy by měl být nějaký základní politický konsenzus. Myslím, že je reálné, aby byl schválen v řádu několika týdnů a v červenci byl účinný.

Tuzemská čísla o vývoji pandemie jsou optimistická, denně přibývá jen několik nakažených lidí, ale ze zahraničí přicházejí varovné signály. Nová ohniska se objevila v Jižní Koreji, ale i v sousedním Německu. Neobáváte se toho? Samozřejmě to pečlivě sledujeme a vyhodnocujeme. Pro nás je to jisté varování, že nemáme vyhráno, byť v ČR se situace v čase dramaticky lepší nejen v počtech infikovaných pacientů, ale hlavně těch hospitalizovaných. Za největší úspěch ministerstva zdravotnictví i svůj považují, že se nám podařilo ochránit naše nemocnice, které nekolabovaly pod náporom pacientů jako v jiných zemích. Situace v zahraničí je kolísavá, často stačí jeden infikovaný člověk, který může nákazu roznést, jako se to stalo v Soulu. Proto musíme mít nástroje, kterými to můžeme potlačit, především chytrou karanténu. Díky moderním technologiím jsme schopni co nejrychleji identifikovat potenciální rizikové kontakty infikovaného člověka a okamžitě je umisťovat do karantény, aby se nákaza nešířila.

Má projekt chytré karantény už vychytané mouchy a jede naplno? Už je naplno spuštěn v rámci všech 14 krajských hygienických stanic, byť díky tomu, že máme velmi malý počet nově nakažených pacientů, není nyní masivně využíván. Je ale připraven pro případnou další vlnu, kdy se chceme vyhnout plošným opatřením a vypínání ekonomiky. Moderní technologie nám umožní řešit lokální ohniska, jako je aktuálně Chebsko či před časem Domažlicko a Ostravsko.

Dávají vám lidé beze všeho souhlas ke sledování svých kontaktů pomocí mobilů či kreditních karet? Aktuálně je to kolem padesáti procent lidí, kteří souhlasí s tím, aby jejich data byla využita. Věřím ale tomu, že až se projekt stabilizuje a občané se přesvědčí, že k žádnému zneužívání osobních údajů nedochází a je to ve prospěch nás všech, počet souhlasů se zvýší.

Pandemie do určité míry také ukázala, jak lidé věří svým představitelům, protože bez toho by se řada opatření těžko naplnila. Podle průzkumu akademiků z Karlovy a Masarykovy univerzity důvěra Čechů v systém zdravotní péče stoupla až na 80 procent, vládní kroky oceňuje 54 procent respondentů a vládě věří třetina občanů, zatímco před třemi roky jen pětina. Co tomu říkáte? Myslím, že česká vláda situaci zvládla a na konci se vždy počítají hospitalizovaní pacienti. Objektivně jsme na tom z tohoto hlediska dobře, země jako USA, Velká Británie nebo Itálie měly mnohem větší problémy především s přetíženými nemocnicemi. Bezesporu i my jsme udělali několik chyb, došlo ke komunikačním šumům. Bylo by ale bláhové si myslet, že vše proběhne zcela hladce v poměrech, v nichž se nikdo v moderní historii ještě neocitl. Vše pro nás bylo poprvé. Průběžná pozitivní čísla jsou ale nezpochybnitelná.

Od 25. května se roušky budou muset nosit jen v hromadné dopravě a vnitřních společných prostorech. Rozhodli jste se k tomuto kroku hlavně z politických důvodů, protože zakrývání obličejů na ulici byste v letních měsících neobhájili, byť podmínka dvoumetrových rozestupů působí spíše komicky? Bezpochyby nejsme hlší a slepí k průběhu společenské diskuze. Chápeme, že pro řadu lidí jsou roušky výrazně zatěžující. Na druhou stranu jsem přesvědčen, že jejich okamžité zavedení bylo jedním z opatření, jež výrazně přispělo k utlumení epidemie. Vzhledem k dobrému vývoji jsem nyní požádal epidemiology o vyjádření a skupina pod vedením pana docenta Maďara došla k závěru, že toto opatření není nutné držet i v létě. Čili zdaleka nejen z politických důvodů jsme venkovní odložení roušek zařadili do poslední vlny rozvolňování.

Jste právník, takže ve věcech odborně zdravotnických laik. Jak obtížné pro vás bylo čelit těžkým epidemiologickým vahám, jimiž jsou profesor Prymula či docent Maďar, kteří byli vždy spíše zastánci přísných restrikcí a pomalého uvolňování? V ministerském týmu je řada erudovaných epidemiologů, ale nejsou to lidé zaslepení. Určitě vnímají společenský kontext a nutnost vyvažování zdravotních a ekonomických zájmů. Česká republika musí fungovat i za doby pandemie. Primárně jsme samozřejmě chránili životy a zdraví občanů, bezproblémový chod nemocnic, ale zároveň jsme připravovali uvolňování, aby se země neocitla v kleštích a nepřestala ekonomicky dýchat. Debata vždy byla racionální.

Nejsem si tím vnímáním kontextu úplně jistá. Všichni si pamatujeme na větu vašeho náměstka Romana Prymuly, že hranice budou uzavřené dva roky. Mimochodem šlo o výrok protiprávní, neboť Ústavní soud posléze vydal verdikt, že vláda má právo omezit pohyb občanů uvnitř státu, nikoli ho zavřít navenek. Situace se pochopitelně mění a na začátku března jsme netušili, jak to bude vypadat v květnu, jestli tu nebudeme mít tisíce nových pacientů denně. I výroky se vyvíjejí v čase. Omezení na hranicích by určitě neměla platit příliš dlouhou dobu, ale zdůrazňuji, že úplně nepropustné nebyly nikdy. Teď už lidé mohou volně cestovat, ale musejí se prokázat negativním testem na covid-19, případně jít po návratu do karantény. To je podle mě pochopitelné pravidlo.

Pro letní dovolené ale nepředstavitelné. To je pravda. Tam musí jít o postupný proces. Nyní probíhají bilaterální jednání s konkrétními zeměmi, kde je epidemiologická situace poměrně klidná. Jsou to Slovensko, Rakousko, Chorvatsko či Řecko. Nejde přitom jen o nás, ale i o podmínky cílových zemí.

Nebudete jako ministr zdravotnictví spíše šlapat na brzdu, protože když se lidé masově rozcestují, mohou do republiky nákazu opět zavléct? Právě proto mluvím o postupném rozvolňování a dvoustranných dohodách. Plošné zrušení testů na covid-19 při příjezdu do republiky si nyní nedovedu představit. Bez jakýchkoli podmínek a omezení se letos v létě asi cestovat nebude.

Koronavirová krize bude mít pro vás i další dohry. Čekají vás soudní bitvy, ale také různé vyšetřovací komise či prověrky. Chystá se na vás Nejvyšší kontrolní úřad, jehož prezident Miloslav Kala uvedl, že zatímco jedno ministerstvo (vnitřní) nakoupilo respirátor typu FFP2 za 34 korun, jiné (zdravotnictví) za 636 korun. „Děje se tu něco nesprávného,“ dodal. Čeho jste se dopustili? Určitě ničeho nesprávného. Tento výrok mě mrzí, protože vychází z mediálních spekulací. Je třeba se podívat, kolik ochranných prostředků a v jakém čase ministerstvo zdravotnictví nakoupilo. Celkově jsme pro naše zdravotníky pořídili kolem 70 milionů ochranných pomůcek. Slova pana Kaly se vztahují k úplně první dodávce, kdy v ČR nebyly prakticky žádné respirátory, tedy před zahájením dovozů z Číny. Šlo o krizovou situaci, byli jsme pod obrovským tlakem nemocnic a hrozilo, že by se nákaza mohla rozšířit po infekčních klinikách. Ceny respirátorů tehdy byly velmi vysoké, ale na to jsme nemohli brát ohled. Šlo o životy.

Z kontrol a šetření tedy obavy nemáte? Naprosto žádné. Ministerstvo zdravotnictví prakticky přes noc vytvořilo nákupní tým a plnilo úkoly z vlády. Jediný náš zájem byl ochránit životy a zdraví lékařů a sester, abychom nečelili situaci jako v Itálii. Tomu jsme zabránili.

Když zmiňujete ochranu zdravotníků, tak právě v těchto dnech vyšla najevo kauza firmy LA Factory, od níž jste nakoupili prostředky za půl miliardy korun. Její masky přitom prý nesplňovaly kvalitativní parametry. Jak to

bylo? Bohužel média někdy pracují s neověřenými informacemi a dělají nesprávné závěry. To je i tento případ. S certifikáty byly jisté problémy, ale na základě doporučení Evropské komise se dají řešit tak, že dodavatelská firma dostane výjimku od České obchodní inspekce a pak může legálně distribuovat daný materiál na území EU, tedy i v České republice. V tomto případě je tedy všechno v pořádku. Celkem jsme zmíněné firmě zaplatili asi 431 milionů korun. A to jen za dodávky, které jsme si otestovali a kvalita vyšla dobře, jednou jsme i zboží vrátili. Mrzí mě, že různí politici mají k nákupům příkré soudy, ale přitom se vyjadřují bez znalostí věci. Já ty detaily znám, a proto se kontrol nebojím. Přeji si, aby Nejvyšší kontrolní úřad vše nezávisle prověřil, ale nemyslím si, že je zapotřebí vytvářet nějakou sněmovní vyšetřovací komisi, kterou by opozice využívala jen pro předvolební kampaň. To by věci neprospělo.

Není to jen opozice, kdo upozorňuje na podezřelé nákupy od firem v exekuci nebo s adresami na obecních úřadech a do té doby nečinných. Transparency International varuje i před vládním návrhem novely zákona o veřejných zakázkách. Tu jste chtěli sněmovnou protlačit v legislativní nouzi, abyste mohli jakékoli výrobky nakupovat od dodavatelů v likvidaci, v insolventi, pravomocně odsouzených a s nejasnou vlastnickou strukturou. Neotevíráte dveře korupci a neprůhledným nákupům? Nikoliv. Novela pouze urychluje proces zadávání zakázky, nejde o navýšení ceny nebo snížení kvality. Jen připomínám, že ministerstvo zdravotnictví centrální nákupy už ukončilo a dál to bude na nemocnicích a poskytovatelích.

Půjde o dodávky bez výběrového řízení, kdy nemusí být znám skutečný majitel ani jeho finanční situace. To ano, budou to jednací řízení bez uveřejnění, ale to už dnes zákon umožňuje. Ten proces vždy musí být transparentní, ceny i dodavatelé musejí být známi. Jde o jeho zjednodušení, nikoli předražení. Dnes už se trh stabilizoval a není důvod nakupovat za vyšší ceny kvůli akutnímu nedostatku pomůcek.

Poslanec STAN Petr Gazdík upozornil, že vláda dává přednost zahraničním dodavatelům před českými, kteří už jsou nyní schopni zabezpečit milionové dodávky. Jak to například vypadá s plicním ventilátorem CoroVent, na jehož vývoj a výrobu česká firma od lidí vybrala 15 milionů korun? Už jí prý chybí jediné razítko z vašeho ministerstva, které měla získat 27. dubna. Dali jste jí ho? Nejprve musím odmítnout kritiku pana poslance. My od začátku spolupracujeme s českými výrobci a vývojáři, je jich asi dvacet, a také s distributory. Až na výjimky jsme zboží dováželi přes české firmy. Co se týče ventilátorů CoroVent, proces certifikace stále probíhá. Nejde o to, že bychom tento český výrobek nechtěli podporovat, ale jde o sofistikovaný přístroj, kde se musí obzvlášť dbát na bezpečnost. Pokud budou všechny zkoušky úspěšné, nevidím v tom posledním razítku problém.

Řekl jste, že vaše ministerstvo ukončilo centrální nákupy. Týká se to i objednávek ochranných prostředků do Správy státních hmotných rezerv, kde bylo na začátku krize asi 10 tisíc respirátorů? Je třeba říct, že tento počet ochranných prostředků tam byl od dob paní ministryně Emmerové, tedy zhruba patnáct let. Žádný ministr z jakékoliv politické strany ho nezměnil, protože větší potřebě nic nenasvědčovalo. Jedno z ponaučení této krize je, že musíme navýšit rezervy. My budeme dávat požadavky, ale nakupovat bude Správa státních hmotných rezerv. Bavíme se o milionech kusů ochranných prostředků.

Zmínil jste ponaučení. Bude po koronaviru české zdravotnictví, které krizi zvládlo bravurně, bohatší, modernější, digitalizovanější? Bezesporu bude lépe připravené, ať už by šlo o druhou vlnu této pandemie, nebo o jiný typ viru. Určitě se posune v oblasti elektronizace. V té jsme už první velký krok udělali. V minulosti vyvolávalo velké diskuse a kritiku ze strany České lékařské komory zavedení e-receptu. Ukázalo se, že je to skvělý nástroj v situacích, kdy pacient nemůže osobně do ordinace. Teď už ho máme na 100 procent léků, takže doufám, že bude využíván plošně. Možnost sdílet data na dálku a obecně digitalizace se doufám promění v realitu.

Dalším hitem je virtuální ordinace. Díky telemedicině by spousta pacientů nemusela osobně navštívit lékaře a promrhat hodiny v čekárnách. Spatřujete v tom budoucnost? Takových projektů bude jistě přibývat. V řadě případů skutečně není nutné fyzicky navštívit lékaře, pro první kontakt stačí videokonzultace na dálku. Pro mnoho lidí to může být komfortní varianta řešení zdravotních problémů. Telemedicina je určitě správnou cestou. Premiér Babiš uvedl, že pandemie odhalila jasné priority pro správu země, jimiž jsou potraviny, voda a zdravotnictví. Do něj chce podle svých slov dát tolik peněz, kolik bude třeba. O kolik si řeknete? Parlament už na můj návrh schválil zvýšení plateb za státní pojištění o 500 korun od 1. června, což znamená 20 miliard korun navíc. Jde o historicky nejvyšší nárůst prostředků ze státního rozpočtu. V příštím roce to bude dalších 50 miliard. Vláda tím ukazuje, že zdravotnictví je reálně nejvyšší prioritou, a jsem přesvědčen, že tyto finance povedou k jeho větší stabilizaci.

Včetně rekonstrukce zastaralých budov fakultních nemocnic? Přesně tak. Investice jsou naprosto zásadní. Potřebujeme zlepšit prostředí nemocnic, aby odpovídalo 21. století jak pro zaměstnance, tak pro pacienty. To vše připravujeme v rámci Národního investičního plánu.

Bude třetíčkou na dortu úspěšného zvládnutí pandemie celosvětový úspěch v podobě české vakcíny na covid-19? Musím říct, že mě mrzí vyhocené debaty vědců na toto téma. Je-li tady tým lidí z těžko zpochybnitelných organizací, jako jsou IKEM, Ústav hematologie a krevní transfuze nebo Státní zdravotní ústav, který se o vývoj vakcíny chce pokusit, nevidím důvod, proč mu v tom a priori bránit. To ovšem nevylučuje širší spolupráci vědecké obce, myslím, že jde o národní zájem. Setkám se s odpůrci tohoto projektu a budu se snažit najít společnou cestu. Nechápu, proč by se Česká republika nemohla pokusit o to, o č se snaží 90 týmů ve světě, které na vakcíně pracují, a být v tomto směru soběstačná.

Kdo je Adam Vojtěch* Narodil se 2. října 1986 v Českých Budějovicích.* Vystudoval Právnickou fakultu Univerzity Karlovy a na téže vysoké škole mediální studia na **Fakultě sociálních věd**.* V letech 2013 až 2014 působil jako právník společnosti MAFRA, v červnu 2014 se stal tajemníkem na Ministerstvu financí ČR, jemuž šéfoval Andrej Babiš. V září 2016 ho vláda jmenovala členem správní rady Všeobecné zdravotní pojišťovny.* V letech 2012 až 2018 byl členem ODS. V roce 2017 úspěšně kandidoval do sněmovny za hnutí ANO.* Ministrem zdravotnictví byl v první i druhé vládě Andreje Babiše, tedy od 13. prosince 2017.* Od dětství se věnuje hudbě a zpěvu. V roce 2005 se účastnil soutěže SuperStar. Několik let zpíval v českobudějovickém swingovém orchestru Metroklub Big Band.

URL| <https://prazsky.denik.cz/zpravy-z-ceska/adam-vojtech-koronavirus-ministerstvo-zdravotnictvi-ochranne-pomucky-20200515.html>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
prazsky.denik.cz (*Zprávy z Česka*)

Adam Vojtěch: Z kontrol nákupů nemám naprosto žádné obavy

16.5.2020 rokycansky.denik.cz str. 00 Zprávy z Česka

Kateřina Perknerová

Ministr zdravotnictví Adam Vojtěch (za ANO) byl v posledních týdnech jedním z nejviditelnějších členů Babišovy vlády. A také nejkritizovanějších. Za nedostatek pomůcek, rozporné výroky, špatnou komunikaci. Opozice žádala jeho odvolání. Před ukončením stavu nouze se ale o jeho rezignaci už nemluví. Možná proto, že právě lidé spadající pod jeho resort - lékaři, zdravotní sestry a nemocniční personál - zvládli pandemii vůbec nejlépe.

"Zítra končí v České republice nouzový stav. Co to pro váš resort znamená? Nic zásadního, protože jsme připraveni pokračovat v opatřeních, která můžeme činit i po nouzovém stavu. Některé věci ale samozřejmě končí, například možnost ukládat pracovní povinnost studentům zdravotnických škol. Klíčové omezení, jako je regulace volného pohybu nebo maloobchodu, už navíc byla rozvolněna. Poslední vlna přijde 25. května, a pokud se nestane nic zásadního, budeme prakticky ve velmi podobné situaci, jaká byla před krizí.

Znamená to, že od 17. do 25. května, respektive do přijetí speciálního epidemického zákona se budete řídit platnou normou o ochraně veřejného zdraví? Ano, protože většinu toho, co bychom ještě eventuálně potřebovali omezit, můžeme regulovat podle stávajícího zákona. Jde například o vnitřní prostory restaurací nebo ubytovací služby. Tyto kompetence jsou přímo vyjmenovány v zákoně o ochraně veřejného zdraví a nepředstavují extenzivní zásah do základních lidských práv a svobod občanů, což nám vyčítal první rozsudek Městského soudu v Praze. Období do 25. května tedy můžeme v případě potřeby překlenout mimořádnými opatřeními ministra zdravotnictví a pak už zůstane v platnosti jen omezení hromadných akcí s účastí několika tisíc lidí.

Proč tedy potřebujete přijímat speciální normu, když vám může dobře posloužit současná legislativa? Je její zpřesnění například ohledně provozu bazénů, wellness center i kadeřnictví tak zásadní? Speciální zákon by měl být časově omezený do konce letošního roku a řešil by jen pandemii covid-19. Navrhujeme v něm i pojistku v podobě souhlasu vlády s každým opatřením ministra zdravotnictví. Potřebujeme ho proto, že nemůžeme vyloučit zhoršení epidemiologické situace a nutnost lokálních restriktivních opatření. V tomto směru musíme zpřesnit některé kompetence. Kromě toho ministerstva vnitra a zdravotnictví dostala úkol připravit komplexní

revizi krizové legislativy, konkrétně ústavního zákona o bezpečnosti. Musíme být připraveni na situace, jako byla pandemie koronaviru.

Zmíněný předpis ovšem musí schválit ústavní většina obou komor, což u speciálního epidemického zákona není třeba. Ten budete chtít přijmout ještě ve stavu legislativní nouze? Ve sněmovně není vůle projednávat ho v legislativní nouzi. Většina klubů se kloní k tomu, že by měl být projednán ve standardním režimu při maximálně možném zkrácení lhůt. Nemáme potřebu tlačit to na sílu, u takové předlohy by měl být nějaký základní politický konsenzus. Myslím, že je reálné, aby byl schválen v řádu několika týdnů a v červenci byl účinný.

Tuzemská čísla o vývoji pandemie jsou optimistická, denně přibývá jen několik nakažených lidí, ale ze zahraničí přicházejí varovné signály. Nová ohniska se objevila v Jižní Koreji, ale i v sousedním Německu. Neobáváte se toho? Samozřejmě to pečlivě sledujeme a vyhodnocujeme. Pro nás je to jisté varování, že nemáme vyhráno, byť v ČR se situace v čase dramaticky lepší nejen v počtech infikovaných pacientů, ale hlavně těch hospitalizovaných. Za největší úspěch ministerstva zdravotnictví i svůj považuji, že se nám podařilo ochránit naše nemocnice, které nekolabovaly pod náporom pacientů jako v jiných zemích. Situace v zahraničí je kolísavá, často stačí jeden infikovaný člověk, který může nákazu roznést, jako se to stalo v Soulu. Proto musíme mít nástroje, kterými to můžeme potlačit, především chytrou karanténu. Díky moderním technologiím jsme schopni co nejrychleji identifikovat potenciální rizikové kontakty infikovaného člověka a okamžitě je umisťovat do karantény, aby se nákaza nešířila.

Má projekt chytré karantény už vychytané mouchy a jede naplno? Už je naplno spuštěn v rámci všech 14 krajských hygienických stanic, byť díky tomu, že máme velmi malý počet nově nakažených pacientů, není nyní masivně využíván. Je ale připraven pro případnou další vlnu, kdy se chceme vyhnout plošným opatřením a vypínání ekonomiky. Moderní technologie nám umožní řešit lokální ohniska, jako je aktuálně Chebsko či před časem Domažlicko a Ostravsko.

Dávají vám lidé beze všeho souhlas ke sledování svých kontaktů pomocí mobilů či kreditních karet? Aktuálně je to kolem padesáti procent lidí, kteří souhlasí s tím, aby jejich data byla využita. Věřím ale tomu, že až se projekt stabilizuje a občané se přesvědčí, že k žádnému zneužívání osobních údajů nedochází a je to ve prospěch nás všech, počet souhlasů se zvýší.

Pandemie do určité míry také ukázala, jak lidé věří svým představitelům, protože bez toho by se řada opatření těžko naplnila. Podle průzkumu akademiků z Karlovy a Masarykovy univerzity důvěra Čechů v systém zdravotní péče stoupla až na 80 procent, vládní kroky oceňuje 54 procent respondentů a vládě věří třetina občanů, zatímco před třemi roky jen pětina. Co tomu říkáte? Myslím, že česká vláda situaci zvládla a na konci se vždy počítají hospitalizovaní pacienti. Objektivně jsme na tom z tohoto hlediska dobře, země jako USA, Velká Británie nebo Itálie měly mnohem větší problémy především s přetíženými nemocnicemi. Bezesporu i my jsme udělali několik chyb, došlo ke komunikačním šumům. Bylo by ale bláhové si myslet, že vše proběhne zcela hladce v poměrech, v nichž se nikdo v moderní historii ještě neocitl. Vše pro nás bylo poprvé. Průběžná pozitivní čísla jsou ale nezpochybnitelná.

Od 25. května se roušky budou muset nosit jen v hromadné dopravě a vnitřních společných prostorech. Rozhodli jste se k tomuto kroku hlavně z politických důvodů, protože zakrývání obličejů na ulici byste v letních měsících neobhájili, byť podmínka dvoumetrových rozestupů působí spíše komicky? Bezpochyby nejsme hlší a slepí k průběhu společenské diskuze. Chápeme, že pro řadu lidí jsou roušky výrazně zatěžující. Na druhou stranu jsem jsem přesvědčen, že jejich okamžité zavedení bylo jedním z opatření, jež výrazně přispělo k utlumení epidemie. Vzhledem k dobrému vývoji jsem nyní požádal epidemiology o vyjádření a skupina pod vedením pana docenta Mađara došla k závěru, že toto opatření není nutné držet i v létě. Čili zdaleka nejen z politických důvodů jsme venkovní odložení roušek zařadili do poslední vlny rozvolňování.

Jste právník, takže ve věcech odborně zdravotnických laik. Jak obtížné pro vás bylo čelit těžkým epidemiologickým vahám, jimiž jsou profesor Prymula či docent Mađar, kteří byli vždy spíše zastánci přísných restrikcí a pomalého uvolňování? V ministerském týmu je řada erudovaných epidemiologů, ale nejsou to lidé zaslepení. Určitě vnímají společenský kontext a nutnost vyvažování zdravotních a ekonomických zájmů. Česká republika musí fungovat i za doby pandemie. Primárně jsme samozřejmě chránili životy a zdraví občanů, bezproblémový chod nemocnic, ale zároveň jsme připravovali uvolňování, aby se země neocitla v kleštích a nepřestala ekonomicky dýchat. Debata vždy byla racionální.

Nejsem si tím vnímáním kontextu úplně jistá. Všichni si pamatujeme na větu vašeho náměstka Romana Prymuly, že hranice budou uzavřené dva roky. Mimochodem šlo o výrok protiprávní, neboť Ústavní soud posléze vydal verdikt, že vláda má právo omezit pohyb občanů uvnitř státu, nikoli ho zavřít navenek. Situace se pochopitelně mění a na začátku března jsme netušili, jak to bude vypadat v květnu, jestli tu nebudeme mít tisíce

nových pacientů denně. I výroky se vyvíjejí v čase. Omezení na hranicích by určitě neměla platit příliš dlouhou dobu, ale zdůrazňuji, že úplně nepropustné nebyly nikdy. Teď už lidé mohou volně cestovat, ale musejí se prokázat negativním testem na covid-19, případně jít po návratu do karantény. To je podle mě pochopitelné pravidlo.

Pro letní dovolené ale nepředstavitelné. To je pravda. Tam musí jít o postupný proces. Nyní probíhají bilaterální jednání s konkrétními zeměmi, kde je epidemiologická situace poměrně klidná. Jsou to Slovensko, Rakousko, Chorvatsko či Řecko. Nejde přitom jen o nás, ale i o podmínky cílových zemí.

Nebudete jako ministr zdravotnictví spíše šlapat na brzdu, protože když se lidé masově rozcestují, mohou do republiky nákazu opět zavléct? Právě proto mluvím o postupném rozvolňování a dvoustranných dohodách. Plošné zrušení testů na covid-19 při příjezdu do republiky si nyní nedovedu představit. Bez jakýchkoli podmínek a omezení se letos v létě asi cestovat nebude.

Koronavirová krize bude mít pro vás i další dohry. Čekají vás soudní bitvy, ale také různé vyšetřovací komise či prověrky. Chystá se na vás Nejvyšší kontrolní úřad, jehož prezident Miloslav Kala uvedl, že zatímco jedno ministerstvo (vnitřní) nakoupilo respirátor typu FFP2 za 34 korun, jiné (zdravotnictví) za 636 korun. „Děje se tu něco nesprávného,“ dodal. Čeho jste se dopustili? Určitě ničeho nesprávného. Tento výrok mě mrzí, protože vychází z mediálních spekulací. Je třeba se podívat, kolik ochranných prostředků a v jakém čase ministerstvo zdravotnictví nakoupilo. Celkově jsme pro naše zdravotníky pořídili kolem 70 milionů ochranných pomůcek. Slova pana Kaly se vztahují k úplně první dodávce, kdy v ČR nebyly prakticky žádné respirátory, tedy před zahájením dovozů z Číny. Šlo o krizovou situaci, byli jsme pod obrovským tlakem nemocnic a hrozilo, že by se nákaza mohla rozšířit po infekčních klinikách. Ceny respirátorů tehdy byly velmi vysoké, ale na to jsme nemohli brát ohled. Šlo o životy.

Z kontrol a šetření tedy obavy nemáte? Naprosto žádné. Ministerstvo zdravotnictví prakticky přes noc vytvořilo nákupní tým a plnilo úkoly z vlády. Jediný náš zájem byl ochránit životy a zdraví lékařů a sester, abychom nečelili situaci jako v Itálii. Tomu jsme zabránili.

Když zmiňujete ochranu zdravotníků, tak právě v těchto dnech vyšla najevo kauza firmy LA Factory, od níž jste nakoupili prostředky za půl miliardy korun. Její masky přitom prý nesplňovaly kvalitativní parametry. Jak to bylo? Bohužel média někdy pracují s neověřenými informacemi a dělají nesprávné závěry. To je i tento případ. S certifikáty byly jisté problémy, ale na základě doporučení Evropské komise se dají řešit tak, že dodavatelská firma dostane výjimku od České obchodní inspekce a pak může legálně distribuovat daný materiál na území EU, tedy i v České republice. V tomto případě je tedy všechno v pořádku. Celkem jsme zmíněné firmě zaplatili asi 431 milionů korun. A to jen za dodávky, které jsme si otestovali a kvalita vyšla dobře, jednou jsme i zboží vrátili. Mrzí mě, že různí politici mají k nákupům příkré soudy, ale přitom se vyjadřují bez znalostí věci. Já ty detaily znám, a proto se kontrol nebojím. Přeji si, aby Nejvyšší kontrolní úřad vše nezávisle prověřil, ale nemyslím si, že je zapotřebí vytvářet nějakou sněmovní vyšetřovací komisi, kterou by opozice využívala jen pro předvolební kampaň. To by věci neprospělo.

Není to jen opozice, kdo upozorňuje na podezřelé nákupy od firem v exekuci nebo s adresami na obecních úřadech a do té doby nečinných. Transparency International varuje i před vládním návrhem novely zákona o veřejných zakázkách. Tu jste chtěli sněmovnou protlačit v legislativní nouzi, abyste mohli jakékoli výrobky nakupovat od dodavatelů v likvidaci, v insolventci, pravomocně odsouzených a s nejasnou vlastnickou strukturou. Neotevíráte dveře korupci a neprůhledným nákupům? Nikoliv. Novela pouze urychluje proces zadávání zakázky, nejde o navýšení ceny nebo snížení kvality. Jen připomínám, že ministerstvo zdravotnictví centrální nákupy už ukončilo a dál to bude na nemocnicích a poskytovatelích.

Půjde o dodávky bez výběrového řízení, kdy nemusí být znám skutečný majitel ani jeho finanční situace. To ano, budou to jednací řízení bez uveřejnění, ale to už dnes zákon umožňuje. Ten proces vždy musí být transparentní, ceny i dodavatelé musejí být známi. Jde o jeho zjednodušení, nikoli předražení. Dnes už se trh stabilizoval a není důvod nakupovat za vyšší ceny kvůli akutnímu nedostatku pomůcek.

Poslanec STAN Petr Gazdík upozornil, že vláda dává přednost zahraničním dodavatelům před českými, kteří už jsou nyní schopni zabezpečit milionové dodávky. Jak to například vypadá s plicním ventilátorem CoroVent, na jehož vývoj a výrobu česká firma od lidí vybrala 15 milionů korun? Už jí prý chybí jediné razítko z vašeho ministerstva, které měla získat 27. dubna. Dali jste jí ho? Nejprve musím odmítnout kritiku pana poslance. My od začátku spolupracujeme s českými výrobci a vývojáři, je jich asi dvacet, a také s distributory. Až na výjimky jsme zboží dováželi přes české firmy. Co se týče ventilátorů CoroVent, proces certifikace stále probíhá. Nejde o to, že

bychom tento český výrobek nechtěli podporovat, ale jde o sofistikovaný přístroj, kde se musí obzvlášť dbát na bezpečnost. Pokud budou všechny zkoušky úspěšné, nevidím v tom posledním razítku problém.

Řekl jste, že vaše ministerstvo ukončilo centrální nákupy. Týká se to i objednávky ochranných prostředků do Správy státních hmotných rezerv, kde bylo na začátku krize asi 10 tisíc respirátorů? Je třeba říct, že tento počet ochranných prostředků tam byl od dob paní ministryně Emmerové, tedy zhruba patnáct let. Žádný ministr z jakékoliv politické strany ho nezměnil, protože větší potřebě nic nenasvědčovalo. Jedno z ponaučení této krize je, že musíme navýšit rezervy. My budeme dávat požadavky, ale nakupovat bude Správa státních hmotných rezerv. Bavíme se o milionech kusů ochranných prostředků.

Zmínil jste ponaučení. Bude po koronaviru české zdravotnictví, které krizi zvládlo bravurně, bohatší, modernější, digitalizovanější? Bezesporu bude lépe připravené, ať už by šlo o druhou vlnu této pandemie, nebo o jiný typ viru. Určitě se posune v oblasti elektronizace. V té jsme už první velký krok udělali. V minulosti vyvolávalo velké diskuse a kritiku ze strany České lékařské komory zavedení e-receptu. Ukázalo se, že je to skvělý nástroj v situacích, kdy pacient nemůže osobně do ordinace. Teď už ho máme na 100 procent léků, takže doufám, že bude využíván plošně. Možnost sdílet data na dálku a obecně digitalizace se doufám promění v realitu.

Dalším hitem je virtuální ordinace. Díky telemedicině by spousta pacientů nemusela osobně navštívit lékaře a promrhat hodiny v čekárnách. Spatřujete v tom budoucnost? Takových projektů bude jistě přibývat. V řadě případů skutečně není nutné fyzicky navštívit lékaře, pro první kontakt stačí videokonzultace na dálku. Pro mnoho lidí to může být komfortní varianta řešení zdravotních problémů. Telemedicina je určitě správnou cestou. Premiér Babiš uvedl, že pandemie odhalila jasné priority pro správu země, jimiž jsou potraviny, voda a zdravotnictví. Do něj chce podle svých slov dát tolik peněz, kolik bude třeba. O kolik si řeknete? Parlament už na můj návrh schválil zvýšení plateb za státní pojištěnce o 500 korun od 1. června, což znamená 20 miliard korun navíc. Jde o historicky nejvyšší nárůst prostředků ze státního rozpočtu. V příštím roce to bude dalších 50 miliard. Vláda tím ukazuje, že zdravotnictví je reálně nejvyšší prioritou, a jsem přesvědčen, že tyto finance povedou k jeho větší stabilizaci.

Včetně rekonstrukce zastaralých budov fakultních nemocnic? Přesně tak. Investice jsou naprosto zásadní. Potřebujeme zlepšit prostředí nemocnic, aby odpovídalo 21. století jak pro zaměstnance, tak pro pacienty. To vše připravujeme v rámci Národního investičního plánu.

Bude třešinkou na dortu úspěšného zvládnutí pandemie celosvětový úspěch v podobě české vakcíny na covid-19? Musím říct, že mě mrzí vyhocené debaty vědců na toto téma. Je-li tady tým lidí z těžko zpochybnitelných organizací, jako jsou IKEM, Ústav hematologie a krevní transfuze nebo Státní zdravotní ústav, který se o vývoj vakcíny chce pokusit, nevidím důvod, proč mu v tom a priori bránit. To ovšem nevylučuje širší spolupráci vědecké obce, myslím, že jde o národní zájem. Setkám se s odpůrci tohoto projektu a budu se snažit najít společnou cestu. Nechápu, proč by se Česká republika nemohla pokusit o to, o č se snaží 90 týmů ve světě, které na vakcíně pracují, a být v tomto směru soběstačná.

Kdo je Adam Vojtěch* Narodil se 2. října 1986 v Českých Budějovicích.* Vystudoval Právnickou fakultu Univerzity Karlovy a na téže vysoké škole mediální studia na **Fakultě sociálních věd**.* V letech 2013 až 2014 působil jako právník společnosti MAFRA, v červnu 2014 se stal tajemníkem na Ministerstvu financí ČR, jemuž šéfoval Andrej Babiš. V září 2016 ho vláda jmenovala členem správní rady Všeobecné zdravotní pojišťovny.* V letech 2012 až 2018 byl členem ODS. V roce 2017 úspěšně kandidoval do sněmovny za hnutí ANO.* Ministrem zdravotnictví byl v první i druhé vládě Andreje Babiše, tedy od 13. prosince 2017.* Od dětství se věnuje hudbě a zpěvu. V roce 2005 se účastnil soutěže SuperStar. Několik let zpíval v českobudějovickém swingovém orchestru Metroklub Big Band.

URL| <https://rokycansky.denik.cz/zpravy-z-ceska/adam-vojtech-koronavirus-ministerstvo-zdravotnictvi-ochranne-pomucky-20200515.html>

Stejná zpráva vyšla také v dalších 2 titulech:

rokycansky.denik.cz (*Zprávy z Česka*), rokycansky.denik.cz (*Zprávy z Česka*)

Adam Vojtěch: Z kontrol nákupů nemám naprosto žádné obavy

16.5.2020 moravskoslezsky.denik.cz str. 00 Zprávy z Česka
Kateřina Perknerová

Ministr zdravotnictví Adam Vojtěch (za ANO) byl v posledních týdnech jedním z nejviditelnějších členů Babišovy vlády. A také nejkritizovanějších. Za nedostatek pomůcek, rozporné výroky, špatnou komunikaci. Opozice žádala jeho odvolání. Před ukončením stavu nouze se ale o jeho rezignaci už nemluví. Možná proto, že právě lidé spadající pod jeho resort - lékaři, zdravotní sestry a nemocniční personál - zvládli pandemii vůbec nejlépe.

"Zítra končí v České republice nouzový stav. Co to pro váš resort znamená? Nic zásadního, protože jsme připraveni pokračovat v opatřeních, která můžeme činit i po nouzovém stavu. Některé věci ale samozřejmě končí, například možnost ukládat pracovní povinnost studentům zdravotnických škol. Klíčové omezení, jako je regulace volného pohybu nebo maloobchodu, už navíc byla rozvolněna. Poslední vlna přijde 25. května, a pokud se nestane nic zásadního, budeme prakticky ve velmi podobné situaci, jaká byla před krizí.

Znamená to, že od 17. do 25. května, respektive do přijetí speciálního epidemického zákona se budete řídit platnou normou o ochraně veřejného zdraví? Ano, protože většinu toho, co bychom ještě eventuálně potřebovali omezit, můžeme regulovat podle stávajícího zákona. Jde například o vnitřní prostory restaurací nebo ubytovací služby. Tyto kompetence jsou přímo vyjmenovány v zákoně o ochraně veřejného zdraví a nepředstavují extenzivní zásah do základních lidských práv a svobod občanů, což nám vyčítal první rozsudek Městského soudu v Praze. Období do 25. května tedy můžeme v případě potřeby překlenout mimořádnými opatřeními ministra zdravotnictví a pak už zůstane v platnosti jen omezení hromadných akcí s účastí několika tisíc lidí.

Proč tedy potřebujete přijímat speciální normu, když vám může dobře posloužit současná legislativa? Je její zpřesnění například ohledně provozu bazénů, wellness center i kadeřnictví tak zásadní? Speciální zákon by měl být časově omezený do konce letošního roku a řešil by jen pandemii covid-19. Navrhujeme v něm i pojistku v podobě souhlasu vlády s každým opatřením ministra zdravotnictví. Potřebujeme ho proto, že nemůžeme vyloučit zhoršení epidemiologické situace a nutnost lokálních restriktivních opatření. V tomto směru musíme zpřesnit některé kompetence. Kromě toho ministerstva vnitra a zdravotnictví dostala úkol připravit komplexní revizi krizové legislativy, konkrétně ústavního zákona o bezpečnosti. Musíme být připraveni na situace, jako byla pandemie koronaviru.

Zmíněný předpis ovšem musí schválit ústavní většina obou komor, což u speciálního epidemického zákona není třeba. Ten budete chtít přijmout ještě ve stavu legislativní nouze? Ve sněmovně není vůle projednávat ho v legislativní nouzi. Většina klubů se kloní k tomu, že by měl být projednán ve standardním režimu při maximálně možném zkrácení lhůt. Nemáme potřebu tlačit to na sílu, u takové předlohy by měl být nějaký základní politický konsenzus. Myslím, že je reálné, aby byl schválen v řádu několika týdnů a v červenci byl účinný.

Tuzemská čísla o vývoji pandemie jsou optimistická, denně přibývá jen několik nakažených lidí, ale ze zahraničí přicházejí varovné signály. Nová ohniska se objevila v Jižní Koreji, ale i v sousedním Německu. Neobáváte se toho? Samozřejmě to pečlivě sledujeme a vyhodnocujeme. Pro nás je to jisté varování, že nemáme vyhráno, byť v ČR se situace v čase dramaticky lepší nejen v počtech infikovaných pacientů, ale hlavně těch hospitalizovaných. Za největší úspěch ministerstva zdravotnictví i svůj považuji, že se nám podařilo ochránit naše nemocnice, které nekolabovaly pod náporom pacientů jako v jiných zemích. Situace v zahraničí je kolísavá, často stačí jeden infikovaný člověk, který může nákazu roznést, jako se to stalo v Soulu. Proto musíme mít nástroje, kterými to můžeme potlačit, především chytrozou karantény. Díky moderním technologiím jsme schopni co nejrychleji identifikovat potenciální rizikové kontakty infikovaného člověka a okamžitě je umisťovat do karantény, aby se nákaza nešířila.

Má projekt chytré karantény už vychytané mouchy a jede naplno? Už je naplno spuštěn v rámci všech 14 krajských hygienických stanic, byť díky tomu, že máme velmi malý počet nově nakažených pacientů, není nyní masivně využíván. Je ale připraven pro případnou další vlnu, kdy se chceme vyhnout plošným opatřením a vypínání ekonomiky. Moderní technologie nám umožní řešit lokální ohniska, jako je aktuálně Chebsko či před časem Domažlicko a Ostravsko.

Dávají vám lidé beze všeho souhlas ke sledování svých kontaktů pomocí mobilů či kreditních karet? Aktuálně je to kolem padesáti procent lidí, kteří souhlasí s tím, aby jejich data byla využita. Věřím ale tomu, že až se projekt stabilizuje a občané se přesvědčí, že k žádnému zneužívání osobních údajů nedochází a je to ve prospěch nás všech, počet souhlasů se zvýší.

Pandemie do určité míry také ukázala, jak lidé věří svým představitelům, protože bez toho by se řada opatření těžko naplnila. Podle průzkumu akademiků z Karlovy a Masarykovy univerzity důvěra Čechů v systém zdravotní péče stoupla až na 80 procent, vládní kroky oceňuje 54 procent respondentů a vládě věří třetina občanů, zatímco před třemi roky jen pětina. Co tomu říkáte? Myslím, že česká vláda situaci zvládla a na konci se vždy počítají hospitalizovaní pacienti. Objektivně jsme na tom z tohoto hlediska dobře, země jako USA, Velká Británie nebo Itálie měly mnohem větší problémy především s přetíženými nemocnicemi. Bezesporu i my jsme udělali několik chyb, došlo ke komunikačním šumům. Bylo by ale bláhové si myslet, že vše proběhne zcela hladce v poměrech, v nichž se nikdo v moderní historii ještě neocitl. Vše pro nás bylo poprvé. Průběžná pozitivní čísla jsou ale nezpochybnitelná.

Od 25. května se roušky budou muset nosit jen v hromadné dopravě a vnitřních společných prostorech. Rozhodli jste se k tomuto kroku hlavně z politických důvodů, protože zakrývání obličejů na ulici byste v letních měsících neobhájili, byť podmínka dvoumetrových rozestupů působí spíše komicky? Bezpochyby nejsme hlší a slepí k průběhu společenské diskuze. Chápeme, že pro řadu lidí jsou roušky výrazně zatěžující. Na druhou stranu jsem přesvědčen, že jejich okamžité zavedení bylo jedním z opatření, jež výrazně přispělo k utlumení epidemie. Vzhledem k dobrému vývoji jsem nyní požádal epidemiology o vyjádření a skupina pod vedením pana docenta Maďara došla k závěru, že toto opatření není nutné držet i v létě. Čili zdaleka nejen z politických důvodů jsme venkovní odložení roušek zařadili do poslední vlny rozvolňování.

Jste právník, takže ve věcech odborně zdravotnických laik. Jak obtížné pro vás bylo čelit těžkým epidemiologickým vahám, jimiž jsou profesor Prymula či docent Maďar, kteří byli vždy spíše zastánci přísných restrikcí a pomalého uvolňování? V ministerském týmu je řada erudovaných epidemiologů, ale nejsou to lidé zaslepení. Určitě vnímají společenský kontext a nutnost vyvažování zdravotních a ekonomických zájmů. Česká republika musí fungovat i za doby pandemie. Primárně jsme samozřejmě chránili životy a zdraví občanů, bezproblémový chod nemocnic, ale zároveň jsme připravovali uvolňování, aby se země neocitla v kleštích a nepřestala ekonomicky dýchat. Debata vždy byla racionální.

Nejsem si tím vnímáním kontextu úplně jistá. Všichni si pamatujeme na větu vašeho náměstka Romana Prymuly, že hranice budou uzavřené dva roky. Mimochodem šlo o výrok protiprávní, neboť Ústavní soud posléze vydal verdikt, že vláda má právo omezit pohyb občanů uvnitř státu, nikoli ho zavřít navenek. Situace se pochopitelně mění a na začátku března jsme netušili, jak to bude vypadat v květnu, jestli tu nebudeme mít tisíce nových pacientů denně. I výroky se vyvíjejí v čase. Omezení na hranicích by určitě neměla platit příliš dlouhou dobu, ale zdůrazňuji, že úplně nepropustné nebyly nikdy. Teď už lidé mohou volně cestovat, ale musejí se prokázat negativním testem na covid-19, případně jít po návratu do karantény. To je podle mě pochopitelné pravidlo.

Pro letní dovolené ale nepředstavitelné. To je pravda. Tam musí jít o postupný proces. Nyní probíhají bilaterální jednání s konkrétními zeměmi, kde je epidemiologická situace poměrně klidná. Jsou to Slovensko, Rakousko, Chorvatsko či Řecko. Nejde přitom jen o nás, ale i o podmínky cílových zemí.

Nebudete jako ministr zdravotnictví spíše šlapat na brzdu, protože když se lidé masově rozcestují, mohou do republiky nákazu opět zavléct? Právě proto mluvím o postupném rozvolňování a dvoustranných dohodách. Plošné zrušení testů na covid-19 při příjezdu do republiky si nyní nedovedu představit. Bez jakýchkoli podmínek a omezení se letos v létě asi cestovat nebude.

Koronavirová krize bude mít pro vás i další dohry. Čekají vás soudní bitvy, ale také různé vyšetřovací komise či prověrky. Chystá se na vás Nejvyšší kontrolní úřad, jehož prezident Miloslav Kala uvedl, že zatímco jedno ministerstvo (vnitřní) nakoupilo respirátor typu FFP2 za 34 korun, jiné (zdravotnictví) za 636 korun. „Děje se tu něco nesprávného,“ dodal. Čeho jste se dopustili? Určitě ničeho nesprávného. Tento výrok mě mrzí, protože vychází z mediálních spekulací. Je třeba se podívat, kolik ochranných prostředků a v jakém čase ministerstvo zdravotnictví nakoupilo. Celkově jsme pro naše zdravotníky pořídili kolem 70 milionů ochranných pomůcek. Slova pana Kaly se vztahují k úplně první dodávce, kdy v ČR nebyly prakticky žádné respirátory, tedy před zahájením dovozů z Číny. Šlo o krizovou situaci, byli jsme pod obrovským tlakem nemocnic a hrozilo, že by se nákaza mohla rozšířit po infekčních klinikách. Ceny respirátorů tehdy byly velmi vysoké, ale na to jsme nemohli brát ohled. Šlo o životy.

Z kontrol a šetření tedy obavy nemáte? Naprosto žádné. Ministerstvo zdravotnictví prakticky přes noc vytvořilo nákupní tým a plnilo úkoly z vlády. Jediný náš zájem byl ochránit životy a zdraví lékařů a sester, abychom nečelili situaci jako v Itálii. Tomu jsme zabránili.

Když zmiňujete ochranu zdravotníků, tak právě v těchto dnech vyšla najevo kauza firmy LA Factory, od níž jste nakoupili prostředky za půl miliardy korun. Její masky přitom prý nesplňovaly kvalitativní parametry. Jak to

bylo? Bohužel média někdy pracují s neověřenými informacemi a dělají nesprávné závěry. To je i tento případ. S certifikáty byly jisté problémy, ale na základě doporučení Evropské komise se dají řešit tak, že dodavatelská firma dostane výjimku od České obchodní inspekce a pak může legálně distribuovat daný materiál na území EU, tedy i v České republice. V tomto případě je tedy všechno v pořádku. Celkem jsme zmíněné firmě zaplatili asi 431 milionů korun. A to jen za dodávky, které jsme si otestovali a kvalita vyšla dobře, jednou jsme i zboží vrátili. Mrzí mě, že různí politici mají k nákupům příkré soudy, ale přitom se vyjadřují bez znalostí věci. Já ty detaily znám, a proto se kontrol nebojím. Přeji si, aby Nejvyšší kontrolní úřad vše nezávisle prověřil, ale nemyslím si, že je zapotřebí vytvářet nějakou sněmovní vyšetřovací komisi, kterou by opozice využívala jen pro předvolební kampaň. To by věci neprospělo.

Není to jen opozice, kdo upozorňuje na podezřelé nákupy od firem v exekuci nebo s adresami na obecních úřadech a do té doby nečinných. Transparency International varuje i před vládním návrhem novely zákona o veřejných zakázkách. Tu jste chtěli sněmovnou protlačit v legislativní nouzi, abyste mohli jakékoli výrobky nakupovat od dodavatelů v likvidaci, v insolvenční, pravomocně odsouzených a s nejasnou vlastnickou strukturou. Neotevíráte dveře korupci a neprůhledným nákupům? Nikoliv. Novela pouze urychluje proces zadávání zakázky, nejde o navýšení ceny nebo snížení kvality. Jen připomínám, že ministerstvo zdravotnictví centrální nákupy už ukončilo a dál to bude na nemocnicích a poskytovatelích.

Půjde o dodávky bez výběrového řízení, kdy nemusí být znám skutečný majitel ani jeho finanční situace. To ano, budou to jednací řízení bez uveřejnění, ale to už dnes zákon umožňuje. Ten proces vždy musí být transparentní, ceny i dodavatelé musejí být známi. Jde o jeho zjednodušení, nikoli předražení. Dnes už se trh stabilizoval a není důvod nakupovat za vyšší ceny kvůli akutnímu nedostatku pomůcek.

Poslanec STAN Petr Gazdík upozornil, že vláda dává přednost zahraničním dodavatelům před českými, kteří už jsou nyní schopni zabezpečit milionové dodávky. Jak to například vypadá s plicním ventilátorem CoroVent, na jehož vývoj a výrobu česká firma od lidí vybrala 15 milionů korun? Už jí prý chybí jediné razítko z vašeho ministerstva, které měla získat 27. dubna. Dali jste jí ho? Nejprve musím odmítnout kritiku pana poslance. My od začátku spolupracujeme s českými výrobci a vývojáři, je jich asi dvacet, a také s distributory. Až na výjimky jsme zboží dováželi přes české firmy. Co se týče ventilátorů CoroVent, proces certifikace stále probíhá. Nejde o to, že bychom tento český výrobek nechtěli podporovat, ale jde o sofistikovaný přístroj, kde se musí obzvlášť dbát na bezpečnost. Pokud budou všechny zkoušky úspěšné, nevidím v tom posledním razítku problém.

Řekl jste, že vaše ministerstvo ukončilo centrální nákupy. Týká se to i objednávek ochranných prostředků do Správy státních hmotných rezerv, kde bylo na začátku krize asi 10 tisíc respirátorů? Je třeba říct, že tento počet ochranných prostředků tam byl od dob paní ministryně Emmerové, tedy zhruba patnáct let. Žádný ministr z jakékoliv politické strany ho nezměnil, protože větší potřebě nic nenasvědčovalo. Jedno z ponaučení této krize je, že musíme navýšit rezervy. My budeme dávat požadavky, ale nakupovat bude Správa státních hmotných rezerv. Bavíme se o milionech kusů ochranných prostředků.

Zmínil jste ponaučení. Bude po koronaviru české zdravotnictví, které krizi zvládlo bravurně, bohatší, modernější, digitalizovanější? Bezesporu bude lépe připravené, ať už by šlo o druhou vlnu této pandemie, nebo o jiný typ viru. Určitě se posune v oblasti elektronizace. V té jsme už první velký krok udělali. V minulosti vyvolávalo velké diskuse a kritiku ze strany České lékařské komory zavedení e-receptu. Ukázalo se, že je to skvělý nástroj v situacích, kdy pacient nemůže osobně do ordinace. Teď už ho máme na 100 procent léků, takže doufám, že bude využíván plošně. Možnost sdílet data na dálku a obecně digitalizace se doufám promění v realitu.

Dalším hitem je virtuální ordinace. Díky telemedicině by spousta pacientů nemusela osobně navštívit lékaře a promrhat hodiny v čekárnách. Spatřujete v tom budoucnost? Takových projektů bude jistě přibývat. V řadě případů skutečně není nutné fyzicky navštívit lékaře, pro první kontakt stačí videokonzultace na dálku. Pro mnoho lidí to může být komfortní varianta řešení zdravotních problémů. Telemedicina je určitě správnou cestou. Premiér Babiš uvedl, že pandemie odhalila jasné priority pro správu země, jimiž jsou potraviny, voda a zdravotnictví. Do něj chce podle svých slov dát tolik peněz, kolik bude třeba. O kolik si řeknete? Parlament už na můj návrh schválil zvýšení plateb za státní pojištění o 500 korun od 1. června, což znamená 20 miliard korun navíc. Jde o historicky nejvyšší nárůst prostředků ze státního rozpočtu. V příštím roce to bude dalších 50 miliard. Vláda tím ukazuje, že zdravotnictví je reálně nejvyšší prioritou, a jsem přesvědčen, že tyto finance povedou k jeho větší stabilizaci.

Včetně rekonstrukce zastaralých budov fakultních nemocnic? Přesně tak. Investice jsou naprosto zásadní. Potřebujeme zlepšit prostředí nemocnic, aby odpovídalo 21. století jak pro zaměstnance, tak pro pacienty. To vše připravujeme v rámci Národního investičního plánu.

Bude třetíčkou na dortu úspěšného zvládnutí pandemie celosvětový úspěch v podobě české vakcíny na covid-19? Musím říct, že mě mrzí vyhocené debaty vědců na toto téma. Je-li tady tým lidí z těžko zpochybnitelných organizací, jako jsou IKEM, Ústav hematologie a krevní transfuze nebo Státní zdravotní ústav, který se o vývoj vakcíny chce pokusit, nevidím důvod, proč mu v tom a priori bránit. To ovšem nevylučuje širší spolupráci vědecké obce, myslím, že jde o národní zájem. Setkám se s odpůrci tohoto projektu a budu se snažit najít společnou cestu. Nechápu, proč by se Česká republika nemohla pokusit o to, o č se snaží 90 týmů ve světě, které na vakcíně pracují, a být v tomto směru soběstačná.

Kdo je Adam Vojtěch* Narodil se 2. října 1986 v Českých Budějovicích.* Vystudoval Právnickou fakultu Univerzity Karlovy a na téže vysoké škole mediální studia na **Fakultě sociálních věd**.* V letech 2013 až 2014 působil jako právník společnosti MAFRA, v červnu 2014 se stal tajemníkem na Ministerstvu financí ČR, jemuž šéfoval Andrej Babiš. V září 2016 ho vláda jmenovala členem správní rady Všeobecné zdravotní pojišťovny.* V letech 2012 až 2018 byl členem ODS. V roce 2017 úspěšně kandidoval do sněmovny za hnutí ANO.* Ministrem zdravotnictví byl v první i druhé vládě Andreje Babiše, tedy od 13. prosince 2017.* Od dětství se věnuje hudbě a zpěvu. V roce 2005 se účastnil soutěže SuperStar. Několik let zpíval v českobudějovickém swingovém orchestru Metroklub Big Band.

URL| <https://moravskoslezsky.denik.cz/zpravy-z-ceska/adam-vojtech-koronavirus-ministerstvo-zdravotnictvi-ochranne-pomucky-20200515.html>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
moravskoslezsky.denik.cz (*Zprávy z Česka*)

Adam Vojtěch: Z kontrol nákupů nemám naprosto žádné obavy

16.5.2020 podripsy.denik.cz str. 00 Zprávy z Česka

Kateřina Perknerová

Ministr zdravotnictví Adam Vojtěch (za ANO) byl v posledních týdnech jedním z nejviditelnějších členů Babišovy vlády. A také nejkritizovanějších. Za nedostatek pomůcek, rozporné výroky, špatnou komunikaci. Opozice žádala jeho odvolání. Před ukončením stavu nouze se ale o jeho rezignaci už nemluví. Možná proto, že právě lidé spadající pod jeho resort - lékaři, zdravotní sestry a nemocniční personál - zvládli pandemii vůbec nejlépe.

"Zítra končí v České republice nouzový stav. Co to pro váš resort znamená? Nic zásadního, protože jsme připraveni pokračovat v opatřeních, která můžeme činit i po nouzovém stavu. Některé věci ale samozřejmě končí, například možnost ukládat pracovní povinnost studentům zdravotnických škol. Klíčové omezení, jako je regulace volného pohybu nebo maloobchodu, už navíc byla rozvolněna. Poslední vlna přijde 25. května, a pokud se nestane nic zásadního, budeme prakticky ve velmi podobné situaci, jaká byla před krizí.

Znamená to, že od 17. do 25. května, respektive do přijetí speciálního epidemického zákona se budete řídit platnou normou o ochraně veřejného zdraví? Ano, protože většinu toho, co bychom ještě eventuálně potřebovali omezit, můžeme regulovat podle stávajícího zákona. Jde například o vnitřní prostory restaurací nebo ubytovací služby. Tyto kompetence jsou přímo vyjmenovány v zákoně o ochraně veřejného zdraví a nepředstavují extenzivní zásah do základních lidských práv a svobod občanů, což nám vyčítal první rozsudek Městského soudu v Praze. Období do 25. května tedy můžeme v případě potřeby překlenout mimořádnými opatřeními ministra zdravotnictví a pak už zůstane v platnosti jen omezení hromadných akcí s účastí několika tisíc lidí.

Proč tedy potřebujete přijímat speciální normu, když vám může dobře posloužit současná legislativa? Je její zpřesnění například ohledně provozu bazénů, wellness center i kadeřnictví tak zásadní? Speciální zákon by měl být časově omezený do konce letošního roku a řešil by jen pandemii covid-19. Navrhujeme v něm i pojistku v podobě souhlasu vlády s každým opatřením ministra zdravotnictví. Potřebujeme ho proto, že nemůžeme vyloučit zhoršení epidemiologické situace a nutnost lokálních restriktivních opatření. V tomto směru musíme zpřesnit některé kompetence. Kromě toho ministerstva vnitra a zdravotnictví dostala úkol připravit komplexní

revizi krizové legislativy, konkrétně ústavního zákona o bezpečnosti. Musíme být připraveni na situace, jako byla pandemie koronaviru.

Zmíněný předpis ovšem musí schválit ústavní většina obou komor, což u speciálního epidemického zákona není třeba. Ten budete chtít přijmout ještě ve stavu legislativní nouze? Ve sněmovně není vůle projednávat ho v legislativní nouzi. Většina klubů se kloní k tomu, že by měl být projednán ve standardním režimu při maximálně možném zkrácení lhůt. Nemáme potřebu tlačit to na sílu, u takové předlohy by měl být nějaký základní politický konsenzus. Myslím, že je reálné, aby byl schválen v řádu několika týdnů a v červenci byl účinný.

Tuzemská čísla o vývoji pandemie jsou optimistická, denně přibývá jen několik nakažených lidí, ale ze zahraničí přicházejí varovné signály. Nová ohniska se objevila v Jižní Koreji, ale i v sousedním Německu. Neobáváte se toho? Samozřejmě to pečlivě sledujeme a vyhodnocujeme. Pro nás je to jisté varování, že nemáme vyhráno, byť v ČR se situace v čase dramaticky lepší nejen v počtech infikovaných pacientů, ale hlavně těch hospitalizovaných. Za největší úspěch ministerstva zdravotnictví i svůj považuji, že se nám podařilo ochránit naše nemocnice, které nekolabovaly pod náporom pacientů jako v jiných zemích. Situace v zahraničí je kolísavá, často stačí jeden infikovaný člověk, který může nákazu roznést, jako se to stalo v Soulu. Proto musíme mít nástroje, kterými to můžeme potlačit, především chytrou karanténu. Díky moderním technologiím jsme schopni co nejrychleji identifikovat potenciální rizikové kontakty infikovaného člověka a okamžitě je umisťovat do karantény, aby se nákaza nešířila.

Má projekt chytré karantény už vychytané mouchy a jede naplno? Už je naplno spuštěn v rámci všech 14 krajských hygienických stanic, byť díky tomu, že máme velmi malý počet nově nakažených pacientů, není nyní masivně využíván. Je ale připraven pro případnou další vlnu, kdy se chceme vyhnout plošným opatřením a vypínání ekonomiky. Moderní technologie nám umožní řešit lokální ohniska, jako je aktuálně Chebsko či před časem Domažlicko a Ostravsko.

Dávají vám lidé beze všeho souhlas ke sledování svých kontaktů pomocí mobilů či kreditních karet? Aktuálně je to kolem padesáti procent lidí, kteří souhlasí s tím, aby jejich data byla využita. Věřím ale tomu, že až se projekt stabilizuje a občané se přesvědčí, že k žádnému zneužívání osobních údajů nedochází a je to ve prospěch nás všech, počet souhlasů se zvýší.

Pandemie do určité míry také ukázala, jak lidé věří svým představitelům, protože bez toho by se řada opatření těžko naplnila. Podle průzkumu akademiků z Karlovy a Masarykovy univerzity důvěra Čechů v systém zdravotní péče stoupla až na 80 procent, vládní kroky oceňuje 54 procent respondentů a vládě věří třetina občanů, zatímco před třemi roky jen pětina. Co tomu říkáte? Myslím, že česká vláda situaci zvládla a na konci se vždy počítají hospitalizovaní pacienti. Objektivně jsme na tom z tohoto hlediska dobře, země jako USA, Velká Británie nebo Itálie měly mnohem větší problémy především s přetíženými nemocnicemi. Bezesporu i my jsme udělali několik chyb, došlo ke komunikačním šumům. Bylo by ale bláhové si myslet, že vše proběhne zcela hladce v poměrech, v nichž se nikdo v moderní historii ještě neocitl. Vše pro nás bylo poprvé. Průběžná pozitivní čísla jsou ale nezpochybnitelná.

Od 25. května se roušky budou muset nosit jen v hromadné dopravě a vnitřních společných prostorech. Rozhodli jste se k tomuto kroku hlavně z politických důvodů, protože zakrývání obličejů na ulici byste v letních měsících neobhájili, byť podmínka dvoumetrových rozestupů působí spíš komicky? Bezpochyby nejsme hlší a slepí k průběhu společenské diskuze. Chápeme, že pro řadu lidí jsou roušky výrazně zatěžující. Na druhou stranu jsem jsem přesvědčen, že jejich okamžitě zavedení bylo jedním z opatření, jež výrazně přispělo k utlumení epidemie. Vzhledem k dobrému vývoji jsem nyní požádal epidemiology o vyjádření a skupina pod vedením pana docenta Mađara došla k závěru, že toto opatření není nutné držet i v létě. Čili zdaleka nejen z politických důvodů jsme venkovní odložení roušek zařadili do poslední vlny rozvolňování.

Jste právník, takže ve věcech odborně zdravotnických laik. Jak obtížné pro vás bylo čelit těžkým epidemiologickým vahám, jimiž jsou profesor Prymula či docent Mađar, kteří byli vždy spíše zastánci přísných restrikcí a pomalého uvolňování? V ministerském týmu je řada erudovaných epidemiologů, ale nejsou to lidé zaslepení. Určitě vnímají společenský kontext a nutnost vyvažování zdravotních a ekonomických zájmů. Česká republika musí fungovat i za doby pandemie. Primárně jsme samozřejmě chránili životy a zdraví občanů, bezproblémový chod nemocnic, ale zároveň jsme připravovali uvolňování, aby se země neocitla v kleštích a nepřestala ekonomicky dýchat. Debata vždy byla racionální.

Nejsem si tím vnímáním kontextu úplně jistá. Všichni si pamatujeme na větu vašeho náměstka Romana Prymuly, že hranice budou uzavřené dva roky. Mimochodem šlo o výrok protiprávní, neboť Ústavní soud posléze vydal verdikt, že vláda má právo omezit pohyb občanů uvnitř státu, nikoli ho zavřít navenek. Situace se pochopitelně mění a na začátku března jsme netušili, jak to bude vypadat v květnu, jestli tu nebudeme mít tisíce

nových pacientů denně. I výroky se vyvíjejí v čase. Omezení na hranicích by určitě neměla platit příliš dlouhou dobu, ale zdůrazňuji, že úplně nepropustné nebyly nikdy. Teď už lidé mohou volně cestovat, ale musejí se prokázat negativním testem na covid-19, případně jít po návratu do karantény. To je podle mě pochopitelné pravidlo.

Pro letní dovolené ale nepředstavitelné. To je pravda. Tam musí jít o postupný proces. Nyní probíhají bilaterální jednání s konkrétními zeměmi, kde je epidemiologická situace poměrně klidná. Jsou to Slovensko, Rakousko, Chorvatsko či Řecko. Nejde přitom jen o nás, ale i o podmínky cílových zemí.

Nebudete jako ministr zdravotnictví spíše šlapat na brzdu, protože když se lidé masově rozcestují, mohou do republiky nákazu opět zavléct? Právě proto mluvím o postupném rozvolňování a dvoustranných dohodách. Plošné zrušení testů na covid-19 při příjezdu do republiky si nyní nedovedu představit. Bez jakýchkoli podmínek a omezení se letos v létě asi cestovat nebude.

Koronavirová krize bude mít pro vás i další dohry. Čekají vás soudní bitvy, ale také různé vyšetřovací komise či prověrky. Chystá se na vás Nejvyšší kontrolní úřad, jehož prezident Miloslav Kala uvedl, že zatímco jedno ministerstvo (vnitro) nakoupilo respirátor typu FFP2 za 34 korun, jiné (zdravotnictví) za 636 korun. „Děje se tu něco nesprávného,“ dodal. Čeho jste se dopustili? Určitě ničeho nesprávného. Tento výrok mě mrzí, protože vychází z mediálních spekulací. Je třeba se podívat, kolik ochranných prostředků a v jakém čase ministerstvo zdravotnictví nakoupilo. Celkově jsme pro naše zdravotníky pořídili kolem 70 milionů ochranných pomůcek. Slova pana Kaly se vztahují k úplně první dodávce, kdy v ČR nebyly prakticky žádné respirátory, tedy před zahájením dovozů z Číny. Šlo o krizovou situaci, byli jsme pod obrovským tlakem nemocnic a hrozilo, že by se nákaza mohla rozšířit po infekčních klinikách. Ceny respirátorů tehdy byly velmi vysoké, ale na to jsme nemohli brát ohled. Šlo o životy.

Z kontrol a šetření tedy obavy nemáte? Naprosto žádné. Ministerstvo zdravotnictví prakticky přes noc vytvořilo nákupní tým a plnilo úkoly z vlády. Jediný náš zájem byl ochránit životy a zdraví lékařů a sester, abychom nečelili situaci jako v Itálii. Tomu jsme zabránili.

Když zmiňujete ochranu zdravotníků, tak právě v těchto dnech vyšla najevo kauza firmy LA Factory, od níž jste nakoupili prostředky za půl miliardy korun. Její masky přitom prý nesplňovaly kvalitativní parametry. Jak to bylo? Bohužel média někdy pracují s neověřenými informacemi a dělají nesprávné závěry. To je i tento případ. S certifikáty byly jisté problémy, ale na základě doporučení Evropské komise se dají řešit tak, že dodavatelská firma dostane výjimku od České obchodní inspekce a pak může legálně distribuovat daný materiál na území EU, tedy i v České republice. V tomto případě je tedy všechno v pořádku. Celkem jsme zmíněné firmě zaplatili asi 431 milionů korun. A to jen za dodávky, které jsme si otestovali a kvalita vyšla dobře, jednou jsme i zboží vrátili. Mrzí mě, že různí politici mají k nákupům příkré soudy, ale přitom se vyjadřují bez znalostí věci. Já ty detaily znám, a proto se kontrol nebojím. Přeji si, aby Nejvyšší kontrolní úřad vše nezávisle prověřil, ale nemyslím si, že je zapotřebí vytvářet nějakou sněmovní vyšetřovací komisi, kterou by opozice využívala jen pro předvolební kampaň. To by věci neprospělo.

Není to jen opozice, kdo upozorňuje na podezřelé nákupy od firem v exekuci nebo s adresami na obecních úřadech a do té doby nečinných. Transparency International varuje i před vládním návrhem novely zákona o veřejných zakázkách. Tu jste chtěli sněmovnou protlačit v legislativní nouzi, abyste mohli jakékoli výrobky nakupovat od dodavatelů v likvidaci, v insolventci, pravomocně odsouzených a s nejasnou vlastnickou strukturou. Neotevíráte dveře korupci a neprůhledným nákupům? Nikoliv. Novela pouze urychluje proces zadávání zakázky, nejde o navýšení ceny nebo snížení kvality. Jen připomínám, že ministerstvo zdravotnictví centrální nákupy už ukončilo a dál to bude na nemocnicích a poskytovatelích.

Půjde o dodávky bez výběrového řízení, kdy nemusí být znám skutečný majitel ani jeho finanční situace. To ano, budou to jednací řízení bez uveřejnění, ale to už dnes zákon umožňuje. Ten proces vždy musí být transparentní, ceny i dodavatelé musejí být známi. Jde o jeho zjednodušení, nikoli předražení. Dnes už se trh stabilizoval a není důvod nakupovat za vyšší ceny kvůli akutnímu nedostatku pomůcek.

Poslanec STAN Petr Gazdík upozornil, že vláda dává přednost zahraničním dodavatelům před českými, kteří už jsou nyní schopni zabezpečit milionové dodávky. Jak to například vypadá s plicním ventilátorem CoroVent, na jehož vývoj a výrobu česká firma od lidí vybrala 15 milionů korun? Už jí prý chybí jediné razítko z vašeho ministerstva, které měla získat 27. dubna. Dali jste jí ho? Nejprve musím odmítnout kritiku pana poslance. My od začátku spolupracujeme s českými výrobci a vývojáři, je jich asi dvacet, a také s distributory. Až na výjimky jsme zboží dováželi přes české firmy. Co se týče ventilátorů CoroVent, proces certifikace stále probíhá. Nejde o to, že

bychom tento český výrobek nechtěli podporovat, ale jde o sofistikovaný přístroj, kde se musí obzvlášť dbát na bezpečnost. Pokud budou všechny zkoušky úspěšné, nevidím v tom posledním razítku problém.

Řekl jste, že vaše ministerstvo ukončilo centrální nákupy. Týká se to i objednávky ochranných prostředků do Správy státních hmotných rezerv, kde bylo na začátku krize asi 10 tisíc respirátorů? Je třeba říct, že tento počet ochranných prostředků tam byl od dob paní ministryně Emmerové, tedy zhruba patnáct let. Žádný ministr z jakékoliv politické strany ho nezměnil, protože větší potřebě nic nenasvědčovalo. Jedno z ponaučení této krize je, že musíme navýšit rezervy. My budeme dávat požadavky, ale nakupovat bude Správa státních hmotných rezerv. Bavíme se o milionech kusů ochranných prostředků.

Zmínil jste ponaučení. Bude po koronaviru české zdravotnictví, které krizi zvládlo bravurně, bohatší, modernější, digitalizovanější? Bezesporu bude lépe připravené, ať už by šlo o druhou vlnu této pandemie, nebo o jiný typ viru. Určitě se posune v oblasti elektronizace. V té jsme už první velký krok udělali. V minulosti vyvolávalo velké diskuse a kritiku ze strany České lékařské komory zavedení e-receptu. Ukázalo se, že je to skvělý nástroj v situacích, kdy pacient nemůže osobně do ordinace. Teď už ho máme na 100 procent léků, takže doufám, že bude využíván plošně. Možnost sdílet data na dálku a obecně digitalizace se doufám promění v realitu.

Dalším hitem je virtuální ordinace. Díky telemedicině by spousta pacientů nemusela osobně navštívit lékaře a promrhat hodiny v čekárnách. Spatřujete v tom budoucnost? Takových projektů bude jistě přibývat. V řadě případů skutečně není nutné fyzicky navštívit lékaře, pro první kontakt stačí videokonzultace na dálku. Pro mnoho lidí to může být komfortní varianta řešení zdravotních problémů. Telemedicina je určitě správnou cestou. Premiér Babiš uvedl, že pandemie odhalila jasné priority pro správu země, jimiž jsou potraviny, voda a zdravotnictví. Do něj chce podle svých slov dát tolik peněz, kolik bude třeba. O kolik si řeknete? Parlament už na můj návrh schválil zvýšení plateb za státní pojištěnce o 500 korun od 1. června, což znamená 20 miliard korun navíc. Jde o historicky nejvyšší nárůst prostředků ze státního rozpočtu. V příštím roce to bude dalších 50 miliard. Vláda tím ukazuje, že zdravotnictví je reálně nejvyšší prioritou, a jsem přesvědčen, že tyto finance povedou k jeho větší stabilizaci.

Včetně rekonstrukce zastaralých budov fakultních nemocnic? Přesně tak. Investice jsou naprosto zásadní. Potřebujeme zlepšit prostředí nemocnic, aby odpovídalo 21. století jak pro zaměstnance, tak pro pacienty. To vše připravujeme v rámci Národního investičního plánu.

Bude třešinkou na dortu úspěšného zvládnutí pandemie celosvětový úspěch v podobě české vakcíny na covid-19? Musím říct, že mě mrzí vyhocené debaty vědců na toto téma. Je-li tady tým lidí z těžko zpochybnitelných organizací, jako jsou IKEM, Ústav hematologie a krevní transfuze nebo Státní zdravotní ústav, který se o vývoj vakcíny chce pokusit, nevidím důvod, proč mu v tom a priori bránit. To ovšem nevylučuje širší spolupráci vědecké obce, myslím, že jde o národní zájem. Setkám se s odpůrci tohoto projektu a budu se snažit najít společnou cestu. Nechápu, proč by se Česká republika nemohla pokusit o to, o č se snaží 90 týmů ve světě, které na vakcíně pracují, a být v tomto směru soběstačná.

Kdo je Adam Vojtěch* Narodil se 2. října 1986 v Českých Budějovicích.* Vystudoval Právnickou fakultu Univerzity Karlovy a na téže vysoké škole mediální studia na **Fakultě sociálních věd**.* V letech 2013 až 2014 působil jako právník společnosti MAFRA, v červnu 2014 se stal tajemníkem na Ministerstvu financí ČR, jemuž šéfoval Andrej Babiš. V září 2016 ho vláda jmenovala členem správní rady Všeobecné zdravotní pojišťovny.* V letech 2012 až 2018 byl členem ODS. V roce 2017 úspěšně kandidoval do sněmovny za hnutí ANO.* Ministrem zdravotnictví byl v první i druhé vládě Andreje Babiše, tedy od 13. prosince 2017.* Od dětství se věnuje hudbě a zpěvu. V roce 2005 se účastnil soutěže SuperStar. Několik let zpíval v českobudějovickém swingovém orchestru Metroklub Big Band.

URL| <https://podripsky.denik.cz/zpravy-z-ceska/adam-vojtech-koronavirus-ministerstvo-zdravotnictvi-ochranne-pomucky-20200515.html>

Stejná zpráva vyšla také v dalších 2 titulech:

podripsky.denik.cz (*Zprávy z Česka*), podripsky.denik.cz (*Zprávy z Česka*)

Adam Vojtěch: Z kontrol nákupů nemám naprosto žádné obavy

16.5.2020 rakovnický.denik.cz str. 00 Zprávy z Česka
Kateřina Perknerová

Ministr zdravotnictví Adam Vojtěch (za ANO) byl v posledních týdnech jedním z nejviditelnějších členů Babišovy vlády. A také nejkritizovanějších. Za nedostatek pomůcek, rozporné výroky, špatnou komunikaci. Opozice žádala jeho odvolání. Před ukončením stavu nouze se ale o jeho rezignaci už nemluví. Možná proto, že právě lidé spadající pod jeho resort - lékaři, zdravotní sestry a nemocniční personál - zvládli pandemii vůbec nejlépe.

"Zítra končí v České republice nouzový stav. Co to pro váš resort znamená? Nic zásadního, protože jsme připraveni pokračovat v opatřeních, která můžeme činit i po nouzovém stavu. Některé věci ale samozřejmě končí, například možnost ukládat pracovní povinnost studentům zdravotnických škol. Klíčové omezení, jako je regulace volného pohybu nebo maloobchodu, už navíc byla rozvolněna. Poslední vlna přijde 25. května, a pokud se nestane nic zásadního, budeme prakticky ve velmi podobné situaci, jaká byla před krizí.

Znamená to, že od 17. do 25. května, respektive do přijetí speciálního epidemického zákona se budete řídit platnou normou o ochraně veřejného zdraví? Ano, protože většinu toho, co bychom ještě eventuálně potřebovali omezit, můžeme regulovat podle stávajícího zákona. Jde například o vnitřní prostory restaurací nebo ubytovací služby. Tyto kompetence jsou přímo vyjmenovány v zákoně o ochraně veřejného zdraví a nepředstavují extenzivní zásah do základních lidských práv a svobod občanů, což nám vyčítal první rozsudek Městského soudu v Praze. Období do 25. května tedy můžeme v případě potřeby překlenout mimořádnými opatřeními ministra zdravotnictví a pak už zůstane v platnosti jen omezení hromadných akcí s účastí několika tisíc lidí.

Proč tedy potřebujete přijímat speciální normu, když vám může dobře posloužit současná legislativa? Je její zpřesnění například ohledně provozu bazénů, wellness center i kadeřnictví tak zásadní? Speciální zákon by měl být časově omezený do konce letošního roku a řešil by jen pandemii covid-19. Navrhujeme v něm i pojistku v podobě souhlasu vlády s každým opatřením ministra zdravotnictví. Potřebujeme ho proto, že nemůžeme vyloučit zhoršení epidemiologické situace a nutnost lokálních restriktivních opatření. V tomto směru musíme zpřesnit některé kompetence. Kromě toho ministerstva vnitra a zdravotnictví dostala úkol připravit komplexní revizi krizové legislativy, konkrétně ústavního zákona o bezpečnosti. Musíme být připraveni na situace, jako byla pandemie koronaviru.

Zmíněný předpis ovšem musí schválit ústavní většina obou komor, což u speciálního epidemického zákona není třeba. Ten budete chtít přijmout ještě ve stavu legislativní nouze? Ve sněmovně není vůle projednávat ho v legislativní nouzi. Většina klubů se kloní k tomu, že by měl být projednán ve standardním režimu při maximálně možném zkrácení lhůt. Nemáme potřebu tlačit to na sílu, u takové předlohy by měl být nějaký základní politický konsenzus. Myslím, že je reálné, aby byl schválen v řádu několika týdnů a v červenci byl účinný.

Tuzemská čísla o vývoji pandemie jsou optimistická, denně přibývá jen několik nakažených lidí, ale ze zahraničí přicházejí varovné signály. Nová ohniska se objevila v Jižní Koreji, ale i v sousedním Německu. Neobáváte se toho? Samozřejmě to pečlivě sledujeme a vyhodnocujeme. Pro nás je to jisté varování, že nemáme vyhráno, byť v ČR se situace v čase dramaticky lepší nejen v počtech infikovaných pacientů, ale hlavně těch hospitalizovaných. Za největší úspěch ministerstva zdravotnictví i svůj považuji, že se nám podařilo ochránit naše nemocnice, které nekolabovaly pod náporom pacientů jako v jiných zemích. Situace v zahraničí je kolísavá, často stačí jeden infikovaný člověk, který může nákazu roznést, jako se to stalo v Soulu. Proto musíme mít nástroje, kterými to můžeme potlačit, především chytrozou karantény. Díky moderním technologiím jsme schopni co nejrychleji identifikovat potenciální rizikové kontakty infikovaného člověka a okamžitě je umisťovat do karantény, aby se nákaza nešířila.

Má projekt chytré karantény už vychytané mouchy a jede naplno? Už je naplno spuštěn v rámci všech 14 krajských hygienických stanic, byť díky tomu, že máme velmi malý počet nově nakažených pacientů, není nyní masivně využíván. Je ale připraven pro případnou další vlnu, kdy se chceme vyhnout plošným opatřením a vypínání ekonomiky. Moderní technologie nám umožní řešit lokální ohniska, jako je aktuálně Chebsko či před časem Domažlicko a Ostravsko.

Dávají vám lidé beze všeho souhlas ke sledování svých kontaktů pomocí mobilů či kreditních karet? Aktuálně je to kolem padesáti procent lidí, kteří souhlasí s tím, aby jejich data byla využita. Věřím ale tomu, že až se projekt stabilizuje a občané se přesvědčí, že k žádnému zneužívání osobních údajů nedochází a je to ve prospěch nás všech, počet souhlasů se zvýší.

Pandemie do určité míry také ukázala, jak lidé věří svým představitelům, protože bez toho by se řada opatření těžko naplnila. Podle průzkumu akademiků z Karlovy a Masarykovy univerzity důvěra Čechů v systém zdravotní péče stoupla až na 80 procent, vládní kroky oceňuje 54 procent respondentů a vládě věří třetina občanů, zatímco před třemi roky jen pětina. Co tomu říkáte? Myslím, že česká vláda situaci zvládla a na konci se vždy počítají hospitalizovaní pacienti. Objektivně jsme na tom z tohoto hlediska dobře, země jako USA, Velká Británie nebo Itálie měly mnohem větší problémy především s přetíženými nemocnicemi. Bezesporu i my jsme udělali několik chyb, došlo ke komunikačním šumům. Bylo by ale bláhové si myslet, že vše proběhne zcela hladce v poměrech, v nichž se nikdo v moderní historii ještě neocitl. Vše pro nás bylo poprvé. Průběžná pozitivní čísla jsou ale nezpochybnitelná.

Od 25. května se roušky budou muset nosit jen v hromadné dopravě a vnitřních společných prostorech. Rozhodli jste se k tomuto kroku hlavně z politických důvodů, protože zakrývání obličejů na ulici byste v letních měsících neobhájili, byť podmínka dvoumetrových rozestupů působí spíše komicky? Bezpochyby nejsme hlší a slepí k průběhu společenské diskuze. Chápeme, že pro řadu lidí jsou roušky výrazně zatěžující. Na druhou stranu jsem přesvědčen, že jejich okamžité zavedení bylo jedním z opatření, jež výrazně přispělo k utlumení epidemie. Vzhledem k dobrému vývoji jsem nyní požádal epidemiology o vyjádření a skupina pod vedením pana docenta Maďara došla k závěru, že toto opatření není nutné držet i v létě. Čili zdaleka nejen z politických důvodů jsme venkovní odložení roušek zařadili do poslední vlny rozvolňování.

Jste právník, takže ve věcech odborně zdravotnických laik. Jak obtížné pro vás bylo čelit těžkým epidemiologickým vahám, jimiž jsou profesor Prymula či docent Maďar, kteří byli vždy spíše zastánci přísných restrikcí a pomalého uvolňování? V ministerském týmu je řada erudovaných epidemiologů, ale nejsou to lidé zaslepení. Určitě vnímají společenský kontext a nutnost vyvažování zdravotních a ekonomických zájmů. Česká republika musí fungovat i za doby pandemie. Primárně jsme samozřejmě chránili životy a zdraví občanů, bezproblémový chod nemocnic, ale zároveň jsme připravovali uvolňování, aby se země neocitla v kleštích a nepřestala ekonomicky dýchat. Debata vždy byla racionální.

Nejsem si tím vnímáním kontextu úplně jistá. Všichni si pamatujeme na větu vašeho náměstka Romana Prymuly, že hranice budou uzavřené dva roky. Mimochodem šlo o výrok protiprávní, neboť Ústavní soud posléze vydal verdikt, že vláda má právo omezit pohyb občanů uvnitř státu, nikoli ho zavřít navenek. Situace se pochopitelně mění a na začátku března jsme netušili, jak to bude vypadat v květnu, jestli tu nebudeme mít tisíce nových pacientů denně. I výroky se vyvíjejí v čase. Omezení na hranicích by určitě neměla platit příliš dlouhou dobu, ale zdůrazňuji, že úplně nepropustné nebyly nikdy. Teď už lidé mohou volně cestovat, ale musejí se prokázat negativním testem na covid-19, případně jít po návratu do karantény. To je podle mě pochopitelné pravidlo.

Pro letní dovolené ale nepředstavitelné. To je pravda. Tam musí jít o postupný proces. Nyní probíhají bilaterální jednání s konkrétními zeměmi, kde je epidemiologická situace poměrně klidná. Jsou to Slovensko, Rakousko, Chorvatsko či Řecko. Nejde přitom jen o nás, ale i o podmínky cílových zemí.

Nebudete jako ministr zdravotnictví spíše šlapat na brzdu, protože když se lidé masově rozcestují, mohou do republiky nákazu opět zavléct? Právě proto mluvím o postupném rozvolňování a dvoustranných dohodách. Plošné zrušení testů na covid-19 při příjezdu do republiky si nyní nedovedu představit. Bez jakýchkoli podmínek a omezení se letos v létě asi cestovat nebude.

Koronavirová krize bude mít pro vás i další dohry. Čekají vás soudní bitvy, ale také různé vyšetřovací komise či prověrky. Chystá se na vás Nejvyšší kontrolní úřad, jehož prezident Miloslav Kala uvedl, že zatímco jedno ministerstvo (vnitřní) nakoupilo respirátor typu FFP2 za 34 korun, jiné (zdravotnictví) za 636 korun. „Děje se tu něco nesprávného,“ dodal. Čeho jste se dopustili? Určitě ničeho nesprávného. Tento výrok mě mrzí, protože vychází z mediálních spekulací. Je třeba se podívat, kolik ochranných prostředků a v jakém čase ministerstvo zdravotnictví nakoupilo. Celkově jsme pro naše zdravotníky pořídili kolem 70 milionů ochranných pomůcek. Slova pana Kaly se vztahují k úplně první dodávce, kdy v ČR nebyly prakticky žádné respirátory, tedy před zahájením dovozů z Číny. Šlo o krizovou situaci, byli jsme pod obrovským tlakem nemocnic a hrozilo, že by se nákaza mohla rozšířit po infekčních klinikách. Ceny respirátorů tehdy byly velmi vysoké, ale na to jsme nemohli brát ohled. Šlo o životy.

Z kontrol a šetření tedy obavy nemáte? Naprosto žádné. Ministerstvo zdravotnictví prakticky přes noc vytvořilo nákupní tým a plnilo úkoly z vlády. Jediný náš zájem byl ochránit životy a zdraví lékařů a sester, abychom nečelili situaci jako v Itálii. Tomu jsme zabránili.

Když zmiňujete ochranu zdravotníků, tak právě v těchto dnech vyšla najevo kauza firmy LA Factory, od níž jste nakoupili prostředky za půl miliardy korun. Její masky přitom prý nesplňovaly kvalitativní parametry. Jak to

bylo? Bohužel média někdy pracují s neověřenými informacemi a dělají nesprávné závěry. To je i tento případ. S certifikáty byly jisté problémy, ale na základě doporučení Evropské komise se dají řešit tak, že dodavatelská firma dostane výjimku od České obchodní inspekce a pak může legálně distribuovat daný materiál na území EU, tedy i v České republice. V tomto případě je tedy všechno v pořádku. Celkem jsme zmíněné firmě zaplatili asi 431 milionů korun. A to jen za dodávky, které jsme si otestovali a kvalita vyšla dobře, jednou jsme i zboží vrátili. Mrzí mě, že různí politici mají k nákupům příkré soudy, ale přitom se vyjadřují bez znalostí věci. Já ty detaily znám, a proto se kontrol nebojím. Přeji si, aby Nejvyšší kontrolní úřad vše nezávisle prověřil, ale nemyslím si, že je zapotřebí vytvářet nějakou sněmovní vyšetřovací komisi, kterou by opozice využívala jen pro předvolební kampaň. To by věci neprospělo.

Není to jen opozice, kdo upozorňuje na podezřelé nákupy od firem v exekuci nebo s adresami na obecních úřadech a do té doby nečinných. Transparency International varuje i před vládním návrhem novely zákona o veřejných zakázkách. Tu jste chtěli sněmovnou protlačit v legislativní nouzi, abyste mohli jakékoli výrobky nakupovat od dodavatelů v likvidaci, v insolventi, pravomocně odsouzených a s nejasnou vlastnickou strukturou. Neotevíráte dveře korupci a neprůhledným nákupům? Nikoliv. Novela pouze urychluje proces zadávání zakázky, nejde o navýšení ceny nebo snížení kvality. Jen připomínám, že ministerstvo zdravotnictví centrální nákupy už ukončilo a dál to bude na nemocnicích a poskytovatelích.

Půjde o dodávky bez výběrového řízení, kdy nemusí být znám skutečný majitel ani jeho finanční situace. To ano, budou to jednací řízení bez uveřejnění, ale to už dnes zákon umožňuje. Ten proces vždy musí být transparentní, ceny i dodavatelé musejí být známi. Jde o jeho zjednodušení, nikoli předražení. Dnes už se trh stabilizoval a není důvod nakupovat za vyšší ceny kvůli akutnímu nedostatku pomůcek.

Poslanec STAN Petr Gazdík upozornil, že vláda dává přednost zahraničním dodavatelům před českými, kteří už jsou nyní schopni zabezpečit milionové dodávky. Jak to například vypadá s plicním ventilátorem CoroVent, na jehož vývoj a výrobu česká firma od lidí vybrala 15 milionů korun? Už jí prý chybí jediné razítko z vašeho ministerstva, které měla získat 27. dubna. Dali jste jí ho? Nejprve musím odmítnout kritiku pana poslance. My od začátku spolupracujeme s českými výrobci a vývojáři, je jich asi dvacet, a také s distributory. Až na výjimky jsme zboží dováželi přes české firmy. Co se týče ventilátorů CoroVent, proces certifikace stále probíhá. Nejde o to, že bychom tento český výrobek nechtěli podporovat, ale jde o sofistikovaný přístroj, kde se musí obzvlášť dbát na bezpečnost. Pokud budou všechny zkoušky úspěšné, nevidím v tom posledním razítku problém.

Řekl jste, že vaše ministerstvo ukončilo centrální nákupy. Týká se to i objednávek ochranných prostředků do Správy státních hmotných rezerv, kde bylo na začátku krize asi 10 tisíc respirátorů? Je třeba říct, že tento počet ochranných prostředků tam byl od dob paní ministryně Emmerové, tedy zhruba patnáct let. Žádný ministr z jakékoliv politické strany ho nezměnil, protože větší potřebě nic nenasvědčovalo. Jedno z ponaučení této krize je, že musíme navýšit rezervy. My budeme dávat požadavky, ale nakupovat bude Správa státních hmotných rezerv. Bavíme se o milionech kusů ochranných prostředků.

Zmínil jste ponaučení. Bude po koronaviru české zdravotnictví, které krizi zvládlo bravurně, bohatší, modernější, digitalizovanější? Bezesporu bude lépe připravené, ať už by šlo o druhou vlnu této pandemie, nebo o jiný typ viru. Určitě se posune v oblasti elektronizace. V té jsme už první velký krok udělali. V minulosti vyvolávalo velké diskuse a kritiku ze strany České lékařské komory zavedení e-receptu. Ukázalo se, že je to skvělý nástroj v situacích, kdy pacient nemůže osobně do ordinace. Teď už ho máme na 100 procent léků, takže doufám, že bude využíván plošně. Možnost sdílet data na dálku a obecně digitalizace se doufám promění v realitu.

Dalším hitem je virtuální ordinace. Díky telemedicině by spousta pacientů nemusela osobně navštívit lékaře a promrhat hodiny v čekárnách. Spatřujete v tom budoucnost? Takových projektů bude zajisté přibývat. V řadě případů skutečně není nutné fyzicky navštívit lékaře, pro první kontakt stačí videokonzultace na dálku. Pro mnoho lidí to může být komfortní varianta řešení zdravotních problémů. Telemedicina je určitě správnou cestou. Premiér Babiš uvedl, že pandemie odhalila jasné priority pro správu země, jimiž jsou potraviny, voda a zdravotnictví. Do něj chce podle svých slov dát tolik peněz, kolik bude třeba. O kolik si řeknete? Parlament už na můj návrh schválil zvýšení plateb za státní pojištění o 500 korun od 1. června, což znamená 20 miliard korun navíc. Jde o historicky nejvyšší nárůst prostředků ze státního rozpočtu. V příštím roce to bude dalších 50 miliard. Vláda tím ukazuje, že zdravotnictví je reálně nejvyšší prioritou, a jsem přesvědčen, že tyto finance povedou k jeho větší stabilizaci.

Včetně rekonstrukce zastaralých budov fakultních nemocnic? Přesně tak. Investice jsou naprosto zásadní. Potřebujeme zlepšit prostředí nemocnic, aby odpovídalo 21. století jak pro zaměstnance, tak pro pacienty. To vše připravujeme v rámci Národního investičního plánu.

Bude třetíčkou na dortu úspěšného zvládnutí pandemie celosvětový úspěch v podobě české vakcíny na covid-19? Musím říct, že mě mrzí vyhocené debaty vědců na toto téma. Je-li tady tým lidí z těžko zpochybnitelných organizací, jako jsou IKEM, Ústav hematologie a krevní transfuze nebo Státní zdravotní ústav, který se o vývoj vakcíny chce pokusit, nevidím důvod, proč mu v tom a priori bránit. To ovšem nevylučuje širší spolupráci vědecké obce, myslím, že jde o národní zájem. Setkám se s odpůrci tohoto projektu a budu se snažit najít společnou cestu. Nechápu, proč by se Česká republika nemohla pokusit o to, o č se snaží 90 týmů ve světě, které na vakcíně pracují, a být v tomto směru soběstačná.

Kdo je Adam Vojtěch* Narodil se 2. října 1986 v Českých Budějovicích.* Vystudoval Právnickou fakultu Univerzity Karlovy a na téže vysoké škole mediální studia na **Fakultě sociálních věd**.* V letech 2013 až 2014 působil jako právník společnosti MAFRA, v červnu 2014 se stal tajemníkem na Ministerstvu financí ČR, jemuž šéfoval Andrej Babiš. V září 2016 ho vláda jmenovala členem správní rady Všeobecné zdravotní pojišťovny.* V letech 2012 až 2018 byl členem ODS. V roce 2017 úspěšně kandidoval do sněmovny za hnutí ANO.* Ministrem zdravotnictví byl v první i druhé vládě Andreje Babiše, tedy od 13. prosince 2017.* Od dětství se věnuje hudbě a zpěvu. V roce 2005 se účastnil soutěže SuperStar. Několik let zpíval v českobudějovickém swingovém orchestru Metroklub Big Band.

URL| <https://rakovnický.deník.cz/zpravy-z-ceska/adam-vojtech-koronavirus-ministerstvo-zdravotnictvi-ochranne-pomucky-20200515.html>

Stejná zpráva vyšla také v dalších 3 titulech:

rakovnický.deník.cz (Zprávy z Česka), rakovnický.deník.cz (Zprávy z Česka), rakovnický.deník.cz (Zprávy z Česka)

Adam Vojtěch: Z kontrol nákupů nemám naprosto žádné obavy

16.5.2020 olomoucky.denik.cz str. 00 Zprávy z Česka

Kateřina Perknerová

Ministr zdravotnictví Adam Vojtěch (za ANO) byl v posledních týdnech jedním z nejviditelnějších členů Babišovy vlády. A také nejkritizovanějších. Za nedostatek pomůcek, rozporné výroky, špatnou komunikaci. Opozice žádala jeho odvolání. Před ukončením stavu nouze se ale o jeho rezignaci už nemluví. Možná proto, že právě lidé spadající pod jeho resort - lékaři, zdravotní sestry a nemocniční personál - zvládli pandemii vůbec nejlépe.

"Zítra končí v České republice nouzový stav. Co to pro váš resort znamená? Nic zásadního, protože jsme připraveni pokračovat v opatřeních, která můžeme činit i po nouzovém stavu. Některé věci ale samozřejmě končí, například možnost ukládat pracovní povinnost studentům zdravotnických škol. Klíčové omezení, jako je regulace volného pohybu nebo maloobchodu, už navíc byla rozvolněna. Poslední vlna přijde 25. května, a pokud se nestane nic zásadního, budeme prakticky ve velmi podobné situaci, jaká byla před krizí.

Znamená to, že od 17. do 25. května, respektive do přijetí speciálního epidemického zákona se budete řídit platnou normou o ochraně veřejného zdraví? Ano, protože většinu toho, co bychom ještě eventuálně potřebovali omezit, můžeme regulovat podle stávajícího zákona. Jde například o vnitřní prostory restaurací nebo ubytovací služby. Tyto kompetence jsou přímo vyjmenovány v zákoně o ochraně veřejného zdraví a nepředstavují extenzivní zásah do základních lidských práv a svobod občanů, což nám vyčítal první rozsudek Městského soudu v Praze. Období do 25. května tedy můžeme v případě potřeby překlenout mimořádnými opatřeními ministra zdravotnictví a pak už zůstane v platnosti jen omezení hromadných akcí s účastí několika tisíc lidí.

Proč tedy potřebujete přijímat speciální normu, když vám může dobře posloužit současná legislativa? Je její zpřesnění například ohledně provozu bazénů, wellness center i kadeřnictví tak zásadní? Speciální zákon by měl být časově omezený do konce letošního roku a řešil by jen pandemii covid-19. Navrhujeme v něm i pojistku v podobě souhlasu vlády s každým opatřením ministra zdravotnictví. Potřebujeme ho proto, že nemůžeme vyloučit zhoršení epidemiologické situace a nutnost lokálních restriktivních opatření. V tomto směru musíme zpřesnit některé kompetence. Kromě toho ministerstva vnitra a zdravotnictví dostala úkol připravit komplexní

revizi krizové legislativy, konkrétně ústavního zákona o bezpečnosti. Musíme být připraveni na situace, jako byla pandemie koronaviru.

Zmíněný předpis ovšem musí schválit ústavní většina obou komor, což u speciálního epidemického zákona není třeba. Ten budete chtít přijmout ještě ve stavu legislativní nouze? Ve sněmovně není vůle projednávat ho v legislativní nouzi. Většina klubů se kloní k tomu, že by měl být projednán ve standardním režimu při maximálně možném zkrácení lhůt. Nemáme potřebu tlačit to na sílu, u takové předlohy by měl být nějaký základní politický konsenzus. Myslím, že je reálné, aby byl schválen v řádu několika týdnů a v červenci byl účinný.

Tuzemská čísla o vývoji pandemie jsou optimistická, denně přibývá jen několik nakažených lidí, ale ze zahraničí přicházejí varovné signály. Nová ohniska se objevila v Jižní Koreji, ale i v sousedním Německu. Neobáváte se toho? Samozřejmě to pečlivě sledujeme a vyhodnocujeme. Pro nás je to jisté varování, že nemáme vyhráno, byť v ČR se situace v čase dramaticky lepší nejen v počtech infikovaných pacientů, ale hlavně těch hospitalizovaných. Za největší úspěch ministerstva zdravotnictví i svůj považuji, že se nám podařilo ochránit naše nemocnice, které nekolabovaly pod náporom pacientů jako v jiných zemích. Situace v zahraničí je kolísavá, často stačí jeden infikovaný člověk, který může nákazu roznést, jako se to stalo v Soulu. Proto musíme mít nástroje, kterými to můžeme potlačit, především chytrou karanténu. Díky moderním technologiím jsme schopni co nejrychleji identifikovat potenciální rizikové kontakty infikovaného člověka a okamžitě je umisťovat do karantény, aby se nákaza nešířila.

Má projekt chytré karantény už vychytané mouchy a jede naplno? Už je naplno spuštěn v rámci všech 14 krajských hygienických stanic, byť díky tomu, že máme velmi malý počet nově nakažených pacientů, není nyní masivně využíván. Je ale připraven pro případnou další vlnu, kdy se chceme vyhnout plošným opatřením a vypínání ekonomiky. Moderní technologie nám umožní řešit lokální ohniska, jako je aktuálně Chebsko či před časem Domažlicko a Ostravsko.

Dávají vám lidé beze všeho souhlas ke sledování svých kontaktů pomocí mobilů či kreditních karet? Aktuálně je to kolem padesáti procent lidí, kteří souhlasí s tím, aby jejich data byla využita. Věřím ale tomu, že až se projekt stabilizuje a občané se přesvědčí, že k žádnému zneužívání osobních údajů nedochází a je to ve prospěch nás všech, počet souhlasů se zvýší.

Pandemie do určité míry také ukázala, jak lidé věří svým představitelům, protože bez toho by se řada opatření těžko naplnila. Podle průzkumu akademiků z Karlovy a Masarykovy univerzity důvěra Čechů v systém zdravotní péče stoupla až na 80 procent, vládní kroky oceňuje 54 procent respondentů a vládě věří třetina občanů, zatímco před třemi roky jen pětina. Co tomu říkáte? Myslím, že česká vláda situaci zvládla a na konci se vždy počítají hospitalizovaní pacienti. Objektivně jsme na tom z tohoto hlediska dobře, země jako USA, Velká Británie nebo Itálie měly mnohem větší problémy především s přetíženými nemocnicemi. Bezesporu i my jsme udělali několik chyb, došlo ke komunikačním šumům. Bylo by ale bláhové si myslet, že vše proběhne zcela hladce v poměrech, v nichž se nikdo v moderní historii ještě neocitl. Vše pro nás bylo poprvé. Průběžná pozitivní čísla jsou ale nezpochybnitelná.

Od 25. května se roušky budou muset nosit jen v hromadné dopravě a vnitřních společných prostorech. Rozhodli jste se k tomuto kroku hlavně z politických důvodů, protože zakrývání obličejů na ulici byste v letních měsících neobhájili, byť podmínka dvoumetrových rozestupů působí spíš komicky? Bezpochyby nejsme hlší a slepí k průběhu společenské diskuze. Chápeme, že pro řadu lidí jsou roušky výrazně zatěžující. Na druhou stranu jsem jsem přesvědčen, že jejich okamžité zavedení bylo jedním z opatření, jež výrazně přispělo k utlumení epidemie. Vzhledem k dobrému vývoji jsem nyní požádal epidemiology o vyjádření a skupina pod vedením pana docenta Mađara došla k závěru, že toto opatření není nutné držet i v létě. Čili zdaleka nejen z politických důvodů jsme venkovní odložení roušek zařadili do poslední vlny rozvolňování.

Jste právník, takže ve věcech odborně zdravotnických laik. Jak obtížné pro vás bylo čelit těžkým epidemiologickým vahám, jimiž jsou profesor Prymula či docent Mađar, kteří byli vždy spíše zastánci přísných restrikcí a pomalého uvolňování? V ministerském týmu je řada erudovaných epidemiologů, ale nejsou to lidé zaslepení. Určitě vnímají společenský kontext a nutnost vyvažování zdravotních a ekonomických zájmů. Česká republika musí fungovat i za doby pandemie. Primárně jsme samozřejmě chránili životy a zdraví občanů, bezproblémový chod nemocnic, ale zároveň jsme připravovali uvolňování, aby se země neocitla v kleštích a nepřestala ekonomicky dýchat. Debata vždy byla racionální.

Nejsem si tím vnímáním kontextu úplně jistá. Všichni si pamatujeme na větu vašeho náměstka Romana Prymuly, že hranice budou uzavřené dva roky. Mimochodem šlo o výrok protiprávní, neboť Ústavní soud posléze vydal verdikt, že vláda má právo omezit pohyb občanů uvnitř státu, nikoli ho zavřít navenek. Situace se pochopitelně mění a na začátku března jsme netušili, jak to bude vypadat v květnu, jestli tu nebudeme mít tisíce

nových pacientů denně. I výroky se vyvíjejí v čase. Omezení na hranicích by určitě neměla platit příliš dlouhou dobu, ale zdůrazňuji, že úplně nepropustné nebyly nikdy. Teď už lidé mohou volně cestovat, ale musejí se prokázat negativním testem na covid-19, případně jít po návratu do karantény. To je podle mě pochopitelné pravidlo.

Pro letní dovolené ale nepředstavitelné. To je pravda. Tam musí jít o postupný proces. Nyní probíhají bilaterální jednání s konkrétními zeměmi, kde je epidemiologická situace poměrně klidná. Jsou to Slovensko, Rakousko, Chorvatsko či Řecko. Nejde přitom jen o nás, ale i o podmínky cílových zemí.

Nebudete jako ministr zdravotnictví spíše šlapat na brzdu, protože když se lidé masově rozcestují, mohou do republiky nákazu opět zavléct? Právě proto mluvím o postupném rozvolňování a dvoustranných dohodách. Plošné zrušení testů na covid-19 při příjezdu do republiky si nyní nedovedu představit. Bez jakýchkoli podmínek a omezení se letos v létě asi cestovat nebude.

Koronavirová krize bude mít pro vás i další dohry. Čekají vás soudní bitvy, ale také různé vyšetřovací komise či prověrky. Chystá se na vás Nejvyšší kontrolní úřad, jehož prezident Miloslav Kala uvedl, že zatímco jedno ministerstvo (vnitro) nakoupilo respirátor typu FFP2 za 34 korun, jiné (zdravotnictví) za 636 korun. „Děje se tu něco nesprávného,“ dodal. Čeho jste se dopustili? Určitě ničeho nesprávného. Tento výrok mě mrzí, protože vychází z mediálních spekulací. Je třeba se podívat, kolik ochranných prostředků a v jakém čase ministerstvo zdravotnictví nakoupilo. Celkově jsme pro naše zdravotníky pořídili kolem 70 milionů ochranných pomůcek. Slova pana Kaly se vztahují k úplně první dodávce, kdy v ČR nebyly prakticky žádné respirátory, tedy před zahájením dovozů z Číny. Šlo o krizovou situaci, byli jsme pod obrovským tlakem nemocnic a hrozilo, že by se nákaza mohla rozšířit po infekčních klinikách. Ceny respirátorů tehdy byly velmi vysoké, ale na to jsme nemohli brát ohled. Šlo o životy.

Z kontrol a šetření tedy obavy nemáte? Naprosto žádné. Ministerstvo zdravotnictví prakticky přes noc vytvořilo nákupní tým a plnilo úkoly z vlády. Jediný náš zájem byl ochránit životy a zdraví lékařů a sester, abychom nečelili situaci jako v Itálii. Tomu jsme zabránili.

Když zmiňujete ochranu zdravotníků, tak právě v těchto dnech vyšla najevo kauza firmy LA Factory, od níž jste nakoupili prostředky za půl miliardy korun. Její masky přitom prý nesplňovaly kvalitativní parametry. Jak to bylo? Bohužel média někdy pracují s neověřenými informacemi a dělají nesprávné závěry. To je i tento případ. S certifikáty byly jisté problémy, ale na základě doporučení Evropské komise se dají řešit tak, že dodavatelská firma dostane výjimku od České obchodní inspekce a pak může legálně distribuovat daný materiál na území EU, tedy i v České republice. V tomto případě je tedy všechno v pořádku. Celkem jsme zmíněné firmě zaplatili asi 431 milionů korun. A to jen za dodávky, které jsme si otestovali a kvalita vyšla dobře, jednou jsme i zboží vrátili. Mrzí mě, že různí politici mají k nákupům příkré soudy, ale přitom se vyjadřují bez znalostí věci. Já ty detaily znám, a proto se kontrol nebojím. Přeji si, aby Nejvyšší kontrolní úřad vše nezávisle prověřil, ale nemyslím si, že je zapotřebí vytvářet nějakou sněmovní vyšetřovací komisi, kterou by opozice využívala jen pro předvolební kampaň. To by věci neprospělo.

Není to jen opozice, kdo upozorňuje na podezřelé nákupy od firem v exekuci nebo s adresami na obecních úřadech a do té doby nečinných. Transparency International varuje i před vládním návrhem novely zákona o veřejných zakázkách. Tu jste chtěli sněmovnou protlačit v legislativní nouzi, abyste mohli jakékoli výrobky nakupovat od dodavatelů v likvidaci, v insolventci, pravomocně odsouzených a s nejasnou vlastnickou strukturou. Neotevíráte dveře korupci a neprůhledným nákupům? Nikoliv. Novela pouze urychluje proces zadávání zakázky, nejde o navýšení ceny nebo snížení kvality. Jen připomínám, že ministerstvo zdravotnictví centrální nákupy už ukončilo a dál to bude na nemocnicích a poskytovatelích.

Půjde o dodávky bez výběrového řízení, kdy nemusí být znám skutečný majitel ani jeho finanční situace. To ano, budou to jednací řízení bez uveřejnění, ale to už dnes zákon umožňuje. Ten proces vždy musí být transparentní, ceny i dodavatelé musejí být známi. Jde o jeho zjednodušení, nikoli předražení. Dnes už se trh stabilizoval a není důvod nakupovat za vyšší ceny kvůli akutnímu nedostatku pomůcek.

Poslanec STAN Petr Gazdík upozornil, že vláda dává přednost zahraničním dodavatelům před českými, kteří už jsou nyní schopni zabezpečit milionové dodávky. Jak to například vypadá s plicním ventilátorem CoroVent, na jehož vývoj a výrobu česká firma od lidí vybrala 15 milionů korun? Už jí prý chybí jediné razítko z vašeho ministerstva, které měla získat 27. dubna. Dali jste jí ho? Nejprve musím odmítnout kritiku pana poslance. My od začátku spolupracujeme s českými výrobci a vývojáři, je jich asi dvacet, a také s distributory. Až na výjimky jsme zboží dováželi přes české firmy. Co se týče ventilátorů CoroVent, proces certifikace stále probíhá. Nejde o to, že

bychom tento český výrobek nechtěli podporovat, ale jde o sofistikovaný přístroj, kde se musí obzvlášť dbát na bezpečnost. Pokud budou všechny zkoušky úspěšné, nevidím v tom posledním razítku problém.

Řekl jste, že vaše ministerstvo ukončilo centrální nákupy. Týká se to i objednávky ochranných prostředků do Správy státních hmotných rezerv, kde bylo na začátku krize asi 10 tisíc respirátorů? Je třeba říct, že tento počet ochranných prostředků tam byl od dob paní ministryně Emmerové, tedy zhruba patnáct let. Žádný ministr z jakékoliv politické strany ho nezměnil, protože větší potřebě nic nenasvědčovalo. Jedno z ponaučení této krize je, že musíme navýšit rezervy. My budeme dávat požadavky, ale nakupovat bude Správa státních hmotných rezerv. Bavíme se o milionech kusů ochranných prostředků.

Zmínil jste ponaučení. Bude po koronaviru české zdravotnictví, které krizi zvládlo bravurně, bohatší, modernější, digitalizovanější? Bezesporu bude lépe připravené, ať už by šlo o druhou vlnu této pandemie, nebo o jiný typ viru. Určitě se posune v oblasti elektronizace. V té jsme už první velký krok udělali. V minulosti vyvolávalo velké diskuse a kritiku ze strany České lékařské komory zavedení e-receptu. Ukázalo se, že je to skvělý nástroj v situacích, kdy pacient nemůže osobně do ordinace. Teď už ho máme na 100 procent léků, takže doufám, že bude využíván plošně. Možnost sdílet data na dálku a obecně digitalizace se doufám promění v realitu.

Dalším hitem je virtuální ordinace. Díky telemedicině by spousta pacientů nemusela osobně navštívit lékaře a promrhat hodiny v čekárnách. Spatřujete v tom budoucnost? Takových projektů bude jistě přibývat. V řadě případů skutečně není nutné fyzicky navštívit lékaře, pro první kontakt stačí videokonzultace na dálku. Pro mnoho lidí to může být komfortní varianta řešení zdravotních problémů. Telemedicina je určitě správnou cestou. Premiér Babiš uvedl, že pandemie odhalila jasné priority pro správu země, jimiž jsou potraviny, voda a zdravotnictví. Do něj chce podle svých slov dát tolik peněz, kolik bude třeba. O kolik si řeknete? Parlament už na můj návrh schválil zvýšení plateb za státní pojištěnce o 500 korun od 1. června, což znamená 20 miliard korun navíc. Jde o historicky nejvyšší nárůst prostředků ze státního rozpočtu. V příštím roce to bude dalších 50 miliard. Vláda tím ukazuje, že zdravotnictví je reálně nejvyšší prioritou, a jsem přesvědčen, že tyto finance povedou k jeho větší stabilizaci.

Včetně rekonstrukce zastaralých budov fakultních nemocnic? Přesně tak. Investice jsou naprosto zásadní. Potřebujeme zlepšit prostředí nemocnic, aby odpovídalo 21. století jak pro zaměstnance, tak pro pacienty. To vše připravujeme v rámci Národního investičního plánu.

Bude třešinkou na dortu úspěšného zvládnutí pandemie celosvětový úspěch v podobě české vakcíny na covid-19? Musím říct, že mě mrzí vyhocené debaty vědců na toto téma. Je-li tady tým lidí z těžko zpochybnitelných organizací, jako jsou IKEM, Ústav hematologie a krevní transfuze nebo Státní zdravotní ústav, který se o vývoj vakcíny chce pokusit, nevidím důvod, proč mu v tom a priori bránit. To ovšem nevylučuje širší spolupráci vědecké obce, myslím, že jde o národní zájem. Setkám se s odpůrci tohoto projektu a budu se snažit najít společnou cestu. Nechápu, proč by se Česká republika nemohla pokusit o to, o č se snaží 90 týmů ve světě, které na vakcíně pracují, a být v tomto směru soběstačná.

Kdo je Adam Vojtěch* Narodil se 2. října 1986 v Českých Budějovicích.* Vystudoval Právnickou fakultu Univerzity Karlovy a na téže vysoké škole mediální studia na **Fakultě sociálních věd**.* V letech 2013 až 2014 působil jako právník společnosti MAFRA, v červnu 2014 se stal tajemníkem na Ministerstvu financí ČR, jemuž šéfoval Andrej Babiš. V září 2016 ho vláda jmenovala členem správní rady Všeobecné zdravotní pojišťovny.* V letech 2012 až 2018 byl členem ODS. V roce 2017 úspěšně kandidoval do sněmovny za hnutí ANO.* Ministrem zdravotnictví byl v první i druhé vládě Andreje Babiše, tedy od 13. prosince 2017.* Od dětství se věnuje hudbě a zpěvu. V roce 2005 se účastnil soutěže SuperStar. Několik let zpíval v českobudějovickém swingovém orchestru Metroklub Big Band.

URL| <https://olomoucky.denik.cz/zpravy-z-ceska/adam-vojtech-koronavirus-ministerstvo-zdravotnictvi-ochranne-pomucky-20200515.html>

Stejná zpráva vyšla také v dalších 4 titulech:

olomoucky.denik.cz (Zprávy z Česka), olomoucky.denik.cz (Zprávy z Česka), olomoucky.denik.cz (Zprávy z Česka), olomoucky.denik.cz (Zprávy z Česka)

Adam Vojtěch: Z kontrol nákupů nemám naprosto žádné obavy

16.5.2020 karvinsky.denik.cz str. 00 Zprávy z Česka

Kateřina Perknerová

Ministr zdravotnictví Adam Vojtěch (za ANO) byl v posledních týdnech jedním z nejviditelnějších členů Babišovy vlády. A také nejkritizovanějších. Za nedostatek pomůcek, rozporné výroky, špatnou komunikaci. Opozice žádala jeho odvolání. Před ukončením stavu nouze se ale o jeho rezignaci už nemluví. Možná proto, že právě lidé spadající pod jeho resort - lékaři, zdravotní sestry a nemocniční personál - zvládli pandemii vůbec nejlépe.

"Zítra končí v České republice nouzový stav. Co to pro váš resort znamená? Nic zásadního, protože jsme připraveni pokračovat v opatřeních, která můžeme činit i po nouzovém stavu. Některé věci ale samozřejmě končí, například možnost ukládat pracovní povinnost studentům zdravotnických škol. Klíčové omezení, jako je regulace volného pohybu nebo maloobchodu, už navíc byla rozvolněna. Poslední vlna přijde 25. května, a pokud se nestane nic zásadního, budeme prakticky ve velmi podobné situaci, jaká byla před krizí.

Znamená to, že od 17. do 25. května, respektive do přijetí speciálního epidemického zákona se budete řídit platnou normou o ochraně veřejného zdraví? Ano, protože většinu toho, co bychom ještě eventuálně potřebovali omezit, můžeme regulovat podle stávajícího zákona. Jde například o vnitřní prostory restaurací nebo ubytovací služby. Tyto kompetence jsou přímo vyjmenovány v zákoně o ochraně veřejného zdraví a nepředstavují extenzivní zásah do základních lidských práv a svobod občanů, což nám vyčítal první rozsudek Městského soudu v Praze. Období do 25. května tedy můžeme v případě potřeby překlenout mimořádnými opatřeními ministra zdravotnictví a pak už zůstane v platnosti jen omezení hromadných akcí s účastí několika tisíc lidí.

Proč tedy potřebujete přijímat speciální normu, když vám může dobře posloužit současná legislativa? Je její zpřesnění například ohledně provozu bazénů, wellness center i kadeřnictví tak zásadní? Speciální zákon by měl být časově omezený do konce letošního roku a řešil by jen pandemii covid-19. Navrhujeme v něm i pojistku v podobě souhlasu vlády s každým opatřením ministra zdravotnictví. Potřebujeme ho proto, že nemůžeme vyloučit zhoršení epidemiologické situace a nutnost lokálních restriktivních opatření. V tomto směru musíme zpřesnit některé kompetence. Kromě toho ministerstva vnitra a zdravotnictví dostala úkol připravit komplexní revizi krizové legislativy, konkrétně ústavního zákona o bezpečnosti. Musíme být připraveni na situace, jako byla pandemie koronaviru.

Zmíněný předpis ovšem musí schválit ústavní většina obou komor, což u speciálního epidemického zákona není třeba. Ten budete chtít přijmout ještě ve stavu legislativní nouze? Ve sněmovně není vůle projednávat ho v legislativní nouzi. Většina klubů se kloní k tomu, že by měl být projednán ve standardním režimu při maximálně možném zkrácení lhůt. Nemáme potřebu tlačit to na sílu, u takové předlohy by měl být nějaký základní politický konsenzus. Myslím, že je reálné, aby byl schválen v řádu několika týdnů a v červenci byl účinný.

Tuzemská čísla o vývoji pandemie jsou optimistická, denně přibývá jen několik nakažených lidí, ale ze zahraničí přicházejí varovné signály. Nová ohniska se objevila v Jižní Koreji, ale i v sousedním Německu. Neobáváte se toho? Samozřejmě to pečlivě sledujeme a vyhodnocujeme. Pro nás je to jisté varování, že nemáme vyhráno, byť v ČR se situace v čase dramaticky lepší nejen v počtech infikovaných pacientů, ale hlavně těch hospitalizovaných. Za největší úspěch ministerstva zdravotnictví i svůj považují, že se nám podařilo ochránit naše nemocnice, které nekolabovaly pod náporom pacientů jako v jiných zemích. Situace v zahraničí je kolísavá, často stačí jeden infikovaný člověk, který může nákazu roznést, jako se to stalo v Soulu. Proto musíme mít nástroje, kterými to můžeme potlačit, především chytrou karanténu. Díky moderním technologiím jsme schopni co nejrychleji identifikovat potenciální rizikové kontakty infikovaného člověka a okamžitě je umisťovat do karantény, aby se nákaza nešířila.

Má projekt chytré karantény už vychytané mouchy a jede naplno? Už je naplno spuštěn v rámci všech 14 krajských hygienických stanic, byť díky tomu, že máme velmi malý počet nově nakažených pacientů, není nyní masivně využíván. Je ale připraven pro případnou další vlnu, kdy se chceme vyhnout plošným opatřením a vypínání ekonomiky. Moderní technologie nám umožní řešit lokální ohniska, jako je aktuálně Chebsko či před časem Domažlicko a Ostravsko.

Dávají vám lidé beze všeho souhlas ke sledování svých kontaktů pomocí mobilů či kreditních karet? Aktuálně je to kolem padesáti procent lidí, kteří souhlasí s tím, aby jejich data byla využita. Věřím ale tomu, že až se projekt stabilizuje a občané se přesvědčí, že k žádnému zneužívání osobních údajů nedochází a je to ve prospěch nás všech, počet souhlasů se zvýší.

Pandemie do určité míry také ukázala, jak lidé věří svým představitelům, protože bez toho by se řada opatření těžko naplnila. Podle průzkumu akademiků z Karlovy a Masarykovy univerzity důvěra Čechů v systém zdravotní péče stoupla až na 80 procent, vládní kroky oceňuje 54 procent respondentů a vládě věří třetina občanů, zatímco před třemi roky jen pětina. Co tomu říkáte? Myslím, že česká vláda situaci zvládla a na konci se vždy počítají hospitalizovaní pacienti. Objektivně jsme na tom z tohoto hlediska dobře, země jako USA, Velká Británie nebo Itálie měly mnohem větší problémy především s přetíženými nemocnicemi. Bezesporu i my jsme udělali několik chyb, došlo ke komunikačním šumům. Bylo by ale bláhové si myslet, že vše proběhne zcela hladce v poměrech, v nichž se nikdo v moderní historii ještě neocitl. Vše pro nás bylo poprvé. Průběžná pozitivní čísla jsou ale nezpochybnitelná.

Od 25. května se roušky budou muset nosit jen v hromadné dopravě a vnitřních společných prostorech. Rozhodli jste se k tomuto kroku hlavně z politických důvodů, protože zakrývání obličejů na ulici byste v letních měsících neobhájili, byť podmínka dvoumetrových rozestupů působí spíše komicky? Bezpochyby nejsme hlší a slepí k průběhu společenské diskuze. Chápeme, že pro řadu lidí jsou roušky výrazně zatěžující. Na druhou stranu jsem přesvědčen, že jejich okamžité zavedení bylo jedním z opatření, jež výrazně přispělo k utlumení epidemie. Vzhledem k dobrému vývoji jsem nyní požádal epidemiology o vyjádření a skupina pod vedením pana docenta Maďara došla k závěru, že toto opatření není nutné držet i v létě. Čili zdaleka nejen z politických důvodů jsme venkovní odložení roušek zařadili do poslední vlny rozvolňování.

Jste právník, takže ve věcech odborně zdravotnických laik. Jak obtížné pro vás bylo čelit těžkým epidemiologickým vahám, jimiž jsou profesor Prymula či docent Maďar, kteří byli vždy spíše zastánci přísných restrikcí a pomalého uvolňování? V ministerském týmu je řada erudovaných epidemiologů, ale nejsou to lidé zaslepení. Určitě vnímají společenský kontext a nutnost vyvažování zdravotních a ekonomických zájmů. Česká republika musí fungovat i za doby pandemie. Primárně jsme samozřejmě chránili životy a zdraví občanů, bezproblémový chod nemocnic, ale zároveň jsme připravovali uvolňování, aby se země neocitla v kleštích a nepřestala ekonomicky dýchat. Debata vždy byla racionální.

Nejsem si tím vnímáním kontextu úplně jistá. Všichni si pamatujeme na větu vašeho náměstka Romana Prymuly, že hranice budou uzavřené dva roky. Mimochodem šlo o výrok protiprávní, neboť Ústavní soud posléze vydal verdikt, že vláda má právo omezit pohyb občanů uvnitř státu, nikoli ho zavřít navenek. Situace se pochopitelně mění a na začátku března jsme netušili, jak to bude vypadat v květnu, jestli tu nebudeme mít tisíce nových pacientů denně. I výroky se vyvíjejí v čase. Omezení na hranicích by určitě neměla platit příliš dlouhou dobu, ale zdůrazňuji, že úplně nepropustné nebyly nikdy. Teď už lidé mohou volně cestovat, ale musejí se prokázat negativním testem na covid-19, případně jít po návratu do karantény. To je podle mě pochopitelné pravidlo.

Pro letní dovolené ale nepředstavitelné. To je pravda. Tam musí jít o postupný proces. Nyní probíhají bilaterální jednání s konkrétními zeměmi, kde je epidemiologická situace poměrně klidná. Jsou to Slovensko, Rakousko, Chorvatsko či Řecko. Nejde přitom jen o nás, ale i o podmínky cílových zemí.

Nebudete jako ministr zdravotnictví spíše šlapat na brzdu, protože když se lidé masově rozcestují, mohou do republiky nákazu opět zavléct? Právě proto mluvím o postupném rozvolňování a dvoustranných dohodách. Plošné zrušení testů na covid-19 při příjezdu do republiky si nyní nedovedu představit. Bez jakýchkoli podmínek a omezení se letos v létě asi cestovat nebude.

Koronavirová krize bude mít pro vás i další dohry. Čekají vás soudní bitvy, ale také různé vyšetřovací komise či prověrky. Chystá se na vás Nejvyšší kontrolní úřad, jehož prezident Miloslav Kala uvedl, že zatímco jedno ministerstvo (vnitřní) nakoupilo respirátor typu FFP2 za 34 korun, jiné (zdravotnictví) za 636 korun. „Děje se tu něco nesprávného,“ dodal. Čeho jste se dopustili? Určitě ničeho nesprávného. Tento výrok mě mrzí, protože vychází z mediálních spekulací. Je třeba se podívat, kolik ochranných prostředků a v jakém čase ministerstvo zdravotnictví nakoupilo. Celkově jsme pro naše zdravotníky pořídili kolem 70 milionů ochranných pomůcek. Slova pana Kaly se vztahují k úplně první dodávce, kdy v ČR nebyly prakticky žádné respirátory, tedy před zahájením dovozů z Číny. Šlo o krizovou situaci, byli jsme pod obrovským tlakem nemocnic a hrozilo, že by se nákaza mohla rozšířit po infekčních klinikách. Ceny respirátorů tehdy byly velmi vysoké, ale na to jsme nemohli brát ohled. Šlo o životy.

Z kontrol a šetření tedy obavy nemáte? Naprosto žádné. Ministerstvo zdravotnictví prakticky přes noc vytvořilo nákupní tým a plnilo úkoly z vlády. Jediný náš zájem byl ochránit životy a zdraví lékařů a sester, abychom nečelili situaci jako v Itálii. Tomu jsme zabránili.

Když zmiňujete ochranu zdravotníků, tak právě v těchto dnech vyšla najevo kauza firmy LA Factory, od níž jste nakoupili prostředky za půl miliardy korun. Její masky přitom prý nesplňovaly kvalitativní parametry. Jak to

bylo? Bohužel média někdy pracují s neověřenými informacemi a dělají nesprávné závěry. To je i tento případ. S certifikáty byly jisté problémy, ale na základě doporučení Evropské komise se dají řešit tak, že dodavatelská firma dostane výjimku od České obchodní inspekce a pak může legálně distribuovat daný materiál na území EU, tedy i v České republice. V tomto případě je tedy všechno v pořádku. Celkem jsme zmíněné firmě zaplatili asi 431 milionů korun. A to jen za dodávky, které jsme si otestovali a kvalita vyšla dobře, jednou jsme i zboží vrátili. Mrzí mě, že různí politici mají k nákupům příkré soudy, ale přitom se vyjadřují bez znalostí věci. Já ty detaily znám, a proto se kontrol nebojím. Přeji si, aby Nejvyšší kontrolní úřad vše nezávisle prověřil, ale nemyslím si, že je zapotřebí vytvářet nějakou sněmovní vyšetřovací komisi, kterou by opozice využívala jen pro předvolební kampaň. To by věci neprospělo.

Není to jen opozice, kdo upozorňuje na podezřelé nákupy od firem v exekuci nebo s adresami na obecních úřadech a do té doby nečinných. Transparency International varuje i před vládním návrhem novely zákona o veřejných zakázkách. Tu jste chtěli sněmovnou protlačit v legislativní nouzi, abyste mohli jakékoli výrobky nakupovat od dodavatelů v likvidaci, v insolventi, pravomocně odsouzených a s nejasnou vlastnickou strukturou. Neotevíráte dveře korupci a neprůhledným nákupům? Nikoliv. Novela pouze urychluje proces zadávání zakázky, nejde o navýšení ceny nebo snížení kvality. Jen připomínám, že ministerstvo zdravotnictví centrální nákupy už ukončilo a dál to bude na nemocnicích a poskytovatelích.

Půjde o dodávky bez výběrového řízení, kdy nemusí být znám skutečný majitel ani jeho finanční situace. To ano, budou to jednací řízení bez uveřejnění, ale to už dnes zákon umožňuje. Ten proces vždy musí být transparentní, ceny i dodavatelé musejí být známi. Jde o jeho zjednodušení, nikoli předražení. Dnes už se trh stabilizoval a není důvod nakupovat za vyšší ceny kvůli akutnímu nedostatku pomůcek.

Poslanec STAN Petr Gazdík upozornil, že vláda dává přednost zahraničním dodavatelům před českými, kteří už jsou nyní schopni zabezpečit milionové dodávky. Jak to například vypadá s plicním ventilátorem CoroVent, na jehož vývoj a výrobu česká firma od lidí vybrala 15 milionů korun? Už jí prý chybí jediné razítko z vašeho ministerstva, které měla získat 27. dubna. Dali jste jí ho? Nejprve musím odmítnout kritiku pana poslance. My od začátku spolupracujeme s českými výrobci a vývojáři, je jich asi dvacet, a také s distributory. Až na výjimky jsme zboží dováželi přes české firmy. Co se týče ventilátorů CoroVent, proces certifikace stále probíhá. Nejde o to, že bychom tento český výrobek nechtěli podporovat, ale jde o sofistikovaný přístroj, kde se musí obzvlášť dbát na bezpečnost. Pokud budou všechny zkoušky úspěšné, nevidím v tom posledním razítku problém.

Řekl jste, že vaše ministerstvo ukončilo centrální nákupy. Týká se to i objednávek ochranných prostředků do Správy státních hmotných rezerv, kde bylo na začátku krize asi 10 tisíc respirátorů? Je třeba říct, že tento počet ochranných prostředků tam byl od dob paní ministryně Emmerové, tedy zhruba patnáct let. Žádný ministr z jakékoliv politické strany ho nezměnil, protože větší potřebě nic nenasvědčovalo. Jedno z ponaučení této krize je, že musíme navýšit rezervy. My budeme dávat požadavky, ale nakupovat bude Správa státních hmotných rezerv. Bavíme se o milionech kusů ochranných prostředků.

Zmínil jste ponaučení. Bude po koronaviru české zdravotnictví, které krizi zvládlo bravurně, bohatší, modernější, digitalizovanější? Bezesporu bude lépe připravené, ať už by šlo o druhou vlnu této pandemie, nebo o jiný typ viru. Určitě se posune v oblasti elektronizace. V té jsme už první velký krok udělali. V minulosti vyvolávalo velké diskuse a kritiku ze strany České lékařské komory zavedení e-receptu. Ukázalo se, že je to skvělý nástroj v situacích, kdy pacient nemůže osobně do ordinace. Teď už ho máme na 100 procent léků, takže doufám, že bude využíván plošně. Možnost sdílet data na dálku a obecně digitalizace se doufám promění v realitu.

Dalším hitem je virtuální ordinace. Díky telemedicině by spousta pacientů nemusela osobně navštívit lékaře a promrhat hodiny v čekárnách. Spatřujete v tom budoucnost? Takových projektů bude jistě přibývat. V řadě případů skutečně není nutné fyzicky navštívit lékaře, pro první kontakt stačí videokonzultace na dálku. Pro mnoho lidí to může být komfortní varianta řešení zdravotních problémů. Telemedicina je určitě správnou cestou. Premiér Babiš uvedl, že pandemie odhalila jasné priority pro správu země, jimiž jsou potraviny, voda a zdravotnictví. Do něj chce podle svých slov dát tolik peněz, kolik bude třeba. O kolik si řeknete? Parlament už na můj návrh schválil zvýšení plateb za státní pojištění o 500 korun od 1. června, což znamená 20 miliard korun navíc. Jde o historicky nejvyšší nárůst prostředků ze státního rozpočtu. V příštím roce to bude dalších 50 miliard. Vláda tím ukazuje, že zdravotnictví je reálně nejvyšší prioritou, a jsem přesvědčen, že tyto finance povedou k jeho větší stabilizaci.

Včetně rekonstrukce zastaralých budov fakultních nemocnic? Přesně tak. Investice jsou naprosto zásadní. Potřebujeme zlepšit prostředí nemocnic, aby odpovídalo 21. století jak pro zaměstnance, tak pro pacienty. To vše připravujeme v rámci Národního investičního plánu.

Bude třešinkou na dortu úspěšného zvládnutí pandemie celosvětový úspěch v podobě české vakcíny na covid-19? Musím říct, že mě mrzí vyhocené debaty vědců na toto téma. Je-li tady tým lidí z těžko zpochybnitelných organizací, jako jsou IKEM, Ústav hematologie a krevní transfuze nebo Státní zdravotní ústav, který se o vývoj vakcíny chce pokusit, nevidím důvod, proč mu v tom a priori bránit. To ovšem nevylučuje širší spolupráci vědecké obce, myslím, že jde o národní zájem. Setkám se s odpůrci tohoto projektu a budu se snažit najít společnou cestu. Nechápu, proč by se Česká republika nemohla pokusit o to, o č se snaží 90 týmů ve světě, které na vakcíně pracují, a být v tomto směru soběstačná.

Kdo je Adam Vojtěch* Narodil se 2. října 1986 v Českých Budějovicích.* Vystudoval Právnickou fakultu Univerzity Karlovy a na téže vysoké škole mediální studia na **Fakultě sociálních věd**.* V letech 2013 až 2014 působil jako právník společnosti MAFRA, v červnu 2014 se stal tajemníkem na Ministerstvu financí ČR, jemuž šéfoval Andrej Babiš. V září 2016 ho vláda jmenovala členem správní rady Všeobecné zdravotní pojišťovny.* V letech 2012 až 2018 byl členem ODS. V roce 2017 úspěšně kandidoval do sněmovny za hnutí ANO.* Ministrem zdravotnictví byl v první i druhé vládě Andreje Babiše, tedy od 13. prosince 2017.* Od dětství se věnuje hudbě a zpěvu. V roce 2005 se účastnil soutěže SuperStar. Několik let zpíval v českobudějovickém swingovém orchestru Metroklub Big Band.

URL| <https://karvinsky.denik.cz/zpravy-z-ceska/adam-vojtech-koronavirus-ministerstvo-zdravotnictvi-ochranne-pomucky-20200515.html>

Stejná zpráva vyšla také v dalších 2 titulech:

karvinsky.denik.cz (*Zprávy z Česka*), karvinsky.denik.cz (*Zprávy z Česka*)

Adam Vojtěch: Z kontrol nákupů nemám naprosto žádné obavy

16.5.2020 tachovsky.denik.cz str. 00 Zprávy z Česka

Kateřina Perknerová

Ministr zdravotnictví Adam Vojtěch (za ANO) byl v posledních týdnech jedním z nejviditelnějších členů Babišovy vlády. A také nejkritizovanějších. Za nedostatek pomůcek, rozporné výroky, špatnou komunikaci. Opozice žádala jeho odvolání. Před ukončením stavu nouze se ale o jeho rezignaci už nemluví. Možná proto, že právě lidé spadající pod jeho resort - lékaři, zdravotní sestry a nemocniční personál - zvládli pandemii vůbec nejlépe.

"Zítra končí v České republice nouzový stav. Co to pro váš resort znamená? Nic zásadního, protože jsme připraveni pokračovat v opatřeních, která můžeme činit i po nouzovém stavu. Některé věci ale samozřejmě končí, například možnost ukládat pracovní povinnost studentům zdravotnických škol. Klíčové omezení, jako je regulace volného pohybu nebo maloobchodu, už navíc byla rozvolněna. Poslední vlna přijde 25. května, a pokud se nestane nic zásadního, budeme prakticky ve velmi podobné situaci, jaká byla před krizí.

Znamená to, že od 17. do 25. května, respektive do přijetí speciálního epidemického zákona se budete řídit platnou normou o ochraně veřejného zdraví? Ano, protože většinu toho, co bychom ještě eventuálně potřebovali omezit, můžeme regulovat podle stávajícího zákona. Jde například o vnitřní prostory restaurací nebo ubytovací služby. Tyto kompetence jsou přímo vyjmenovány v zákoně o ochraně veřejného zdraví a nepředstavují extenzivní zásah do základních lidských práv a svobod občanů, což nám vyčítal první rozsudek Městského soudu v Praze. Období do 25. května tedy můžeme v případě potřeby překlenout mimořádnými opatřeními ministra zdravotnictví a pak už zůstane v platnosti jen omezení hromadných akcí s účastí několika tisíc lidí.

Proč tedy potřebujete přijímat speciální normu, když vám může dobře posloužit současná legislativa? Je její zpřesnění například ohledně provozu bazénů, wellness center i kadeřnictví tak zásadní? Speciální zákon by měl být časově omezený do konce letošního roku a řešil by jen pandemii covid-19. Navrhujeme v něm i pojistku v podobě souhlasu vlády s každým opatřením ministra zdravotnictví. Potřebujeme ho proto, že nemůžeme vyloučit zhoršení epidemiologické situace a nutnost lokálních restriktivních opatření. V tomto směru musíme zpřesnit některé kompetence. Kromě toho ministerstva vnitra a zdravotnictví dostala úkol připravit komplexní

revizi krizové legislativy, konkrétně ústavního zákona o bezpečnosti. Musíme být připraveni na situace, jako byla pandemie koronaviru.

Zmíněný předpis ovšem musí schválit ústavní většina obou komor, což u speciálního epidemického zákona není třeba. Ten budete chtít přijmout ještě ve stavu legislativní nouze? Ve sněmovně není vůle projednávat ho v legislativní nouzi. Většina klubů se kloní k tomu, že by měl být projednán ve standardním režimu při maximálně možném zkrácení lhůt. Nemáme potřebu tlačit to na sílu, u takové předlohy by měl být nějaký základní politický konsenzus. Myslím, že je reálné, aby byl schválen v řádu několika týdnů a v červenci byl účinný.

Tuzemská čísla o vývoji pandemie jsou optimistická, denně přibývá jen několik nakažených lidí, ale ze zahraničí přicházejí varovné signály. Nová ohniska se objevila v Jižní Koreji, ale i v sousedním Německu. Neobáváte se toho? Samozřejmě to pečlivě sledujeme a vyhodnocujeme. Pro nás je to jisté varování, že nemáme vyhráno, byť v ČR se situace v čase dramaticky lepší nejen v počtech infikovaných pacientů, ale hlavně těch hospitalizovaných. Za největší úspěch ministerstva zdravotnictví i svůj považuji, že se nám podařilo ochránit naše nemocnice, které nekolabovaly pod náporom pacientů jako v jiných zemích. Situace v zahraničí je kolísavá, často stačí jeden infikovaný člověk, který může nákazu roznést, jako se to stalo v Soulu. Proto musíme mít nástroje, kterými to můžeme potlačit, především chytrou karanténu. Díky moderním technologiím jsme schopni co nejrychleji identifikovat potenciální rizikové kontakty infikovaného člověka a okamžitě je umisťovat do karantény, aby se nákaza nešířila.

Má projekt chytré karantény už vychytané mouchy a jede naplno? Už je naplno spuštěn v rámci všech 14 krajských hygienických stanic, byť díky tomu, že máme velmi malý počet nově nakažených pacientů, není nyní masivně využíván. Je ale připraven pro případnou další vlnu, kdy se chceme vyhnout plošným opatřením a vypínání ekonomiky. Moderní technologie nám umožní řešit lokální ohniska, jako je aktuálně Chebsko či před časem Domažlicko a Ostravsko.

Dávají vám lidé beze všeho souhlas ke sledování svých kontaktů pomocí mobilů či kreditních karet? Aktuálně je to kolem padesáti procent lidí, kteří souhlasí s tím, aby jejich data byla využita. Věřím ale tomu, že až se projekt stabilizuje a občané se přesvědčí, že k žádnému zneužívání osobních údajů nedochází a je to ve prospěch nás všech, počet souhlasů se zvýší.

Pandemie do určité míry také ukázala, jak lidé věří svým představitelům, protože bez toho by se řada opatření těžko naplnila. Podle průzkumu akademiků z Karlovy a Masarykovy univerzity důvěra Čechů v systém zdravotní péče stoupla až na 80 procent, vládní kroky oceňuje 54 procent respondentů a vládě věří třetina občanů, zatímco před třemi roky jen pětina. Co tomu říkáte? Myslím, že česká vláda situaci zvládla a na konci se vždy počítají hospitalizovaní pacienti. Objektivně jsme na tom z tohoto hlediska dobře, země jako USA, Velká Británie nebo Itálie měly mnohem větší problémy především s přetíženými nemocnicemi. Bezesporu i my jsme udělali několik chyb, došlo ke komunikačním šumům. Bylo by ale bláhové si myslet, že vše proběhne zcela hladce v poměrech, v nichž se nikdo v moderní historii ještě neocitl. Vše pro nás bylo poprvé. Průběžná pozitivní čísla jsou ale nezpochybnitelná.

Od 25. května se roušky budou muset nosit jen v hromadné dopravě a vnitřních společných prostorech. Rozhodli jste se k tomuto kroku hlavně z politických důvodů, protože zakrývání obličejů na ulici byste v letních měsících neobhájili, byť podmínka dvoumetrových rozestupů působí spíše komicky? Bezpochyby nejsme hluší a slepí k průběhu společenské diskuze. Chápeme, že pro řadu lidí jsou roušky výrazně zatěžující. Na druhou stranu jsem jsem přesvědčen, že jejich okamžité zavedení bylo jedním z opatření, jež výrazně přispělo k utlumení epidemie. Vzhledem k dobrému vývoji jsem nyní požádal epidemiology o vyjádření a skupina pod vedením pana docenta Mađara došla k závěru, že toto opatření není nutné držet i v létě. Čili zdaleka nejen z politických důvodů jsme venkovní odložení roušek zařadili do poslední vlny rozvolňování.

Jste právník, takže ve věcech odborně zdravotnických laik. Jak obtížné pro vás bylo čelit těžkým epidemiologickým vahám, jimiž jsou profesor Prymula či docent Mađar, kteří byli vždy spíše zastánci přísných restrikcí a pomalého uvolňování? V ministerském týmu je řada erudovaných epidemiologů, ale nejsou to lidé zaslepení. Určitě vnímají společenský kontext a nutnost vyvažování zdravotních a ekonomických zájmů. Česká republika musí fungovat i za doby pandemie. Primárně jsme samozřejmě chránili životy a zdraví občanů, bezproblémový chod nemocnic, ale zároveň jsme připravovali uvolňování, aby se země neocitla v kleštích a nepřestala ekonomicky dýchat. Debata vždy byla racionální.

Nejsem si tím vnímáním kontextu úplně jistá. Všichni si pamatujeme na větu vašeho náměstka Romana Prymuly, že hranice budou uzavřené dva roky. Mimochodem šlo o výrok protiprávní, neboť Ústavní soud posléze vydal verdikt, že vláda má právo omezit pohyb občanů uvnitř státu, nikoli ho zavřít navenek. Situace se pochopitelně mění a na začátku března jsme netušili, jak to bude vypadat v květnu, jestli tu nebudeme mít tisíce

nových pacientů denně. I výroky se vyvíjejí v čase. Omezení na hranicích by určitě neměla platit příliš dlouhou dobu, ale zdůrazňuji, že úplně nepropustné nebyly nikdy. Teď už lidé mohou volně cestovat, ale musejí se prokázat negativním testem na covid-19, případně jít po návratu do karantény. To je podle mě pochopitelné pravidlo.

Pro letní dovolené ale nepředstavitelné. To je pravda. Tam musí jít o postupný proces. Nyní probíhají bilaterální jednání s konkrétními zeměmi, kde je epidemiologická situace poměrně klidná. Jsou to Slovensko, Rakousko, Chorvatsko či Řecko. Nejde přitom jen o nás, ale i o podmínky cílových zemí.

Nebudete jako ministr zdravotnictví spíše šlapat na brzdu, protože když se lidé masově rozcestují, mohou do republiky nákazu opět zavléct? Právě proto mluvím o postupném rozvolňování a dvoustranných dohodách. Plošné zrušení testů na covid-19 při příjezdu do republiky si nyní nedovedu představit. Bez jakýchkoli podmínek a omezení se letos v létě asi cestovat nebude.

Koronavirová krize bude mít pro vás i další dohry. Čekají vás soudní bitvy, ale také různé vyšetřovací komise či prověrky. Chystá se na vás Nejvyšší kontrolní úřad, jehož prezident Miloslav Kala uvedl, že zatímco jedno ministerstvo (vnitřní) nakoupilo respirátor typu FFP2 za 34 korun, jiné (zdravotnictví) za 636 korun. „Děje se tu něco nesprávného,“ dodal. Čeho jste se dopustili? Určitě ničeho nesprávného. Tento výrok mě mrzí, protože vychází z mediálních spekulací. Je třeba se podívat, kolik ochranných prostředků a v jakém čase ministerstvo zdravotnictví nakoupilo. Celkově jsme pro naše zdravotníky pořídili kolem 70 milionů ochranných pomůcek. Slova pana Kaly se vztahují k úplně první dodávce, kdy v ČR nebyly prakticky žádné respirátory, tedy před zahájením dovozů z Číny. Šlo o krizovou situaci, byli jsme pod obrovským tlakem nemocnic a hrozilo, že by se nákaza mohla rozšířit po infekčních klinikách. Ceny respirátorů tehdy byly velmi vysoké, ale na to jsme nemohli brát ohled. Šlo o životy.

Z kontrol a šetření tedy obavy nemáte? Naprosto žádné. Ministerstvo zdravotnictví prakticky přes noc vytvořilo nákupní tým a plnilo úkoly z vlády. Jediný náš zájem byl ochránit životy a zdraví lékařů a sester, abychom nečelili situaci jako v Itálii. Tomu jsme zabránili.

Když zmiňujete ochranu zdravotníků, tak právě v těchto dnech vyšla najevo kauza firmy LA Factory, od níž jste nakoupili prostředky za půl miliardy korun. Její masky přitom prý nesplňovaly kvalitativní parametry. Jak to bylo? Bohužel média někdy pracují s neověřenými informacemi a dělají nesprávné závěry. To je i tento případ. S certifikáty byly jisté problémy, ale na základě doporučení Evropské komise se dají řešit tak, že dodavatelská firma dostane výjimku od České obchodní inspekce a pak může legálně distribuovat daný materiál na území EU, tedy i v České republice. V tomto případě je tedy všechno v pořádku. Celkem jsme zmíněné firmě zaplatili asi 431 milionů korun. A to jen za dodávky, které jsme si otestovali a kvalita vyšla dobře, jednou jsme i zboží vrátili. Mrzí mě, že různí politici mají k nákupům příkré soudy, ale přitom se vyjadřují bez znalostí věci. Já ty detaily znám, a proto se kontrol nebojím. Přeji si, aby Nejvyšší kontrolní úřad vše nezávisle prověřil, ale nemyslím si, že je zapotřebí vytvářet nějakou sněmovní vyšetřovací komisi, kterou by opozice využívala jen pro předvolební kampaň. To by věci neprospělo.

Není to jen opozice, kdo upozorňuje na podezřelé nákupy od firem v exekuci nebo s adresami na obecních úřadech a do té doby nečinných. Transparency International varuje i před vládním návrhem novely zákona o veřejných zakázkách. Tu jste chtěli sněmovnou protlačit v legislativní nouzi, abyste mohli jakékoli výrobky nakupovat od dodavatelů v likvidaci, v insolventci, pravomocně odsouzených a s nejasnou vlastnickou strukturou. Neotevíráte dveře korupci a neprůhledným nákupům? Nikoliv. Novela pouze urychluje proces zadávání zakázky, nejde o navýšení ceny nebo snížení kvality. Jen připomínám, že ministerstvo zdravotnictví centrální nákupy už ukončilo a dál to bude na nemocnicích a poskytovatelích.

Půjde o dodávky bez výběrového řízení, kdy nemusí být znám skutečný majitel ani jeho finanční situace. To ano, budou to jednací řízení bez uveřejnění, ale to už dnes zákon umožňuje. Ten proces vždy musí být transparentní, ceny i dodavatelé musejí být známi. Jde o jeho zjednodušení, nikoli předražení. Dnes už se trh stabilizoval a není důvod nakupovat za vyšší ceny kvůli akutnímu nedostatku pomůcek.

Poslanec STAN Petr Gazdík upozornil, že vláda dává přednost zahraničním dodavatelům před českými, kteří už jsou nyní schopni zabezpečit milionové dodávky. Jak to například vypadá s plicním ventilátorem CoroVent, na jehož vývoj a výrobu česká firma od lidí vybrala 15 milionů korun? Už jí prý chybí jediné razítko z vašeho ministerstva, které měla získat 27. dubna. Dali jste jí ho? Nejprve musím odmítnout kritiku pana poslance. My od začátku spolupracujeme s českými výrobci a vývojáři, je jich asi dvacet, a také s distributory. Až na výjimky jsme zboží dováželi přes české firmy. Co se týče ventilátorů CoroVent, proces certifikace stále probíhá. Nejde o to, že

bychom tento český výrobek nechtěli podporovat, ale jde o sofistikovaný přístroj, kde se musí obzvlášť dbát na bezpečnost. Pokud budou všechny zkoušky úspěšné, nevidím v tom posledním razítku problém.

Řekl jste, že vaše ministerstvo ukončilo centrální nákupy. Týká se to i objednávky ochranných prostředků do Správy státních hmotných rezerv, kde bylo na začátku krize asi 10 tisíc respirátorů? Je třeba říct, že tento počet ochranných prostředků tam byl od dob paní ministryně Emmerové, tedy zhruba patnáct let. Žádný ministr z jakékoliv politické strany ho nezměnil, protože větší potřebě nic nenasvědčovalo. Jedno z ponaučení této krize je, že musíme navýšit rezervy. My budeme dávat požadavky, ale nakupovat bude Správa státních hmotných rezerv. Bavíme se o milionech kusů ochranných prostředků.

Zmínil jste ponaučení. Bude po koronaviru české zdravotnictví, které krizi zvládlo bravurně, bohatší, modernější, digitalizovanější? Bezesporu bude lépe připravené, ať už by šlo o druhou vlnu této pandemie, nebo o jiný typ viru. Určitě se posune v oblasti elektronizace. V té jsme už první velký krok udělali. V minulosti vyvolávalo velké diskuse a kritiku ze strany České lékařské komory zavedení e-receptu. Ukázalo se, že je to skvělý nástroj v situacích, kdy pacient nemůže osobně do ordinace. Teď už ho máme na 100 procent léků, takže doufám, že bude využíván plošně. Možnost sdílet data na dálku a obecně digitalizace se doufám promění v realitu.

Dalším hitem je virtuální ordinace. Díky telemedicině by spousta pacientů nemusela osobně navštívit lékaře a promrhat hodiny v čekárnách. Spatřujete v tom budoucnost? Takových projektů bude jistě přibývat. V řadě případů skutečně není nutné fyzicky navštívit lékaře, pro první kontakt stačí videokonzultace na dálku. Pro mnoho lidí to může být komfortní varianta řešení zdravotních problémů. Telemedicina je určitě správnou cestou. Premiér Babiš uvedl, že pandemie odhalila jasné priority pro správu země, jimiž jsou potraviny, voda a zdravotnictví. Do něj chce podle svých slov dát tolik peněz, kolik bude třeba. O kolik si řeknete? Parlament už na můj návrh schválil zvýšení plateb za státní pojištěnce o 500 korun od 1. června, což znamená 20 miliard korun navíc. Jde o historicky nejvyšší nárůst prostředků ze státního rozpočtu. V příštím roce to bude dalších 50 miliard. Vláda tím ukazuje, že zdravotnictví je reálně nejvyšší prioritou, a jsem přesvědčen, že tyto finance povedou k jeho větší stabilizaci.

Včetně rekonstrukce zastaralých budov fakultních nemocnic? Přesně tak. Investice jsou naprosto zásadní. Potřebujeme zlepšit prostředí nemocnic, aby odpovídalo 21. století jak pro zaměstnance, tak pro pacienty. To vše připravujeme v rámci Národního investičního plánu.

Bude třešinkou na dortu úspěšného zvládnutí pandemie celosvětový úspěch v podobě české vakcíny na covid-19? Musím říct, že mě mrzí vyhocené debaty vědců na toto téma. Je-li tady tým lidí z těžko zpochybnitelných organizací, jako jsou IKEM, Ústav hematologie a krevní transfuze nebo Státní zdravotní ústav, který se o vývoj vakcíny chce pokusit, nevidím důvod, proč mu v tom a priori bránit. To ovšem nevylučuje širší spolupráci vědecké obce, myslím, že jde o národní zájem. Setkám se s odpůrci tohoto projektu a budu se snažit najít společnou cestu. Nechápu, proč by se Česká republika nemohla pokusit o to, o č se snaží 90 týmů ve světě, které na vakcíně pracují, a být v tomto směru soběstačná.

Kdo je Adam Vojtěch* Narodil se 2. října 1986 v Českých Budějovicích.* Vystudoval Právnickou fakultu Univerzity Karlovy a na téže vysoké škole mediální studia na **Fakultě sociálních věd**.* V letech 2013 až 2014 působil jako právník společnosti MAFRA, v červnu 2014 se stal tajemníkem na Ministerstvu financí ČR, jemuž šéfoval Andrej Babiš. V září 2016 ho vláda jmenovala členem správní rady Všeobecné zdravotní pojišťovny.* V letech 2012 až 2018 byl členem ODS. V roce 2017 úspěšně kandidoval do sněmovny za hnutí ANO.* Ministrem zdravotnictví byl v první i druhé vládě Andreje Babiše, tedy od 13. prosince 2017.* Od dětství se věnuje hudbě a zpěvu. V roce 2005 se účastnil soutěže SuperStar. Několik let zpíval v českobudějovickém swingovém orchestru Metroklub Big Band.

URL| <https://tachovsky.denik.cz/zpravy-z-ceska/adam-vojtech-koronavirus-ministerstvo-zdravotnictvi-ochranne-pomucky-20200515.html>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
tachovsky.denik.cz (*Zpráva z Česka*)

Adam Vojtěch: Z kontrol nákupů nemám naprosto žádné obavy

16.5.2020 hranicky.denik.cz str. 00 Zprávy z Česka
Kateřina Perknerová

Ministr zdravotnictví Adam Vojtěch (za ANO) byl v posledních týdnech jedním z nejviditelnějších členů Babišovy vlády. A také nejkritizovanějších. Za nedostatek pomůcek, rozporné výroky, špatnou komunikaci. Opozice žádala jeho odvolání. Před ukončením stavu nouze se ale o jeho rezignaci už nemluví. Možná proto, že právě lidé spadající pod jeho resort - lékaři, zdravotní sestry a nemocniční personál - zvládli pandemii vůbec nejlépe.

"Zítra končí v České republice nouzový stav. Co to pro váš resort znamená? Nic zásadního, protože jsme připraveni pokračovat v opatřeních, která můžeme činit i po nouzovém stavu. Některé věci ale samozřejmě končí, například možnost ukládat pracovní povinnost studentům zdravotnických škol. Klíčové omezení, jako je regulace volného pohybu nebo maloobchodu, už navíc byla rozvolněna. Poslední vlna přijde 25. května, a pokud se nestane nic zásadního, budeme prakticky ve velmi podobné situaci, jaká byla před krizí.

Znamená to, že od 17. do 25. května, respektive do přijetí speciálního epidemického zákona se budete řídit platnou normou o ochraně veřejného zdraví? Ano, protože většinu toho, co bychom ještě eventuálně potřebovali omezit, můžeme regulovat podle stávajícího zákona. Jde například o vnitřní prostory restaurací nebo ubytovací služby. Tyto kompetence jsou přímo vyjmenovány v zákoně o ochraně veřejného zdraví a nepředstavují extenzivní zásah do základních lidských práv a svobod občanů, což nám vyčítal první rozsudek Městského soudu v Praze. Období do 25. května tedy můžeme v případě potřeby překlenout mimořádnými opatřeními ministra zdravotnictví a pak už zůstane v platnosti jen omezení hromadných akcí s účastí několika tisíc lidí.

Proč tedy potřebujete přijímat speciální normu, když vám může dobře posloužit současná legislativa? Je její zpřesnění například ohledně provozu bazénů, wellness center i kadeřnictví tak zásadní? Speciální zákon by měl být časově omezený do konce letošního roku a řešil by jen pandemii covid-19. Navrhujeme v něm i pojistku v podobě souhlasu vlády s každým opatřením ministra zdravotnictví. Potřebujeme ho proto, že nemůžeme vyloučit zhoršení epidemiologické situace a nutnost lokálních restriktivních opatření. V tomto směru musíme zpřesnit některé kompetence. Kromě toho ministerstva vnitra a zdravotnictví dostala úkol připravit komplexní revizi krizové legislativy, konkrétně ústavního zákona o bezpečnosti. Musíme být připraveni na situace, jako byla pandemie koronaviru.

Zmíněný předpis ovšem musí schválit ústavní většina obou komor, což u speciálního epidemického zákona není třeba. Ten budete chtít přijmout ještě ve stavu legislativní nouze? Ve sněmovně není vůle projednávat ho v legislativní nouzi. Většina klubů se kloní k tomu, že by měl být projednán ve standardním režimu při maximálně možném zkrácení lhůt. Nemáme potřebu tlačit to na sílu, u takové předlohy by měl být nějaký základní politický konsenzus. Myslím, že je reálné, aby byl schválen v řádu několika týdnů a v červenci byl účinný.

Tuzemská čísla o vývoji pandemie jsou optimistická, denně přibývá jen několik nakažených lidí, ale ze zahraničí přicházejí varovné signály. Nová ohniska se objevila v Jižní Koreji, ale i v sousedním Německu. Neobáváte se toho? Samozřejmě to pečlivě sledujeme a vyhodnocujeme. Pro nás je to jisté varování, že nemáme vyhráno, byť v ČR se situace v čase dramaticky lepší nejen v počtech infikovaných pacientů, ale hlavně těch hospitalizovaných. Za největší úspěch ministerstva zdravotnictví i svůj považuji, že se nám podařilo ochránit naše nemocnice, které nekolabovaly pod náporom pacientů jako v jiných zemích. Situace v zahraničí je kolísavá, často stačí jeden infikovaný člověk, který může nákazu roznést, jako se to stalo v Soulu. Proto musíme mít nástroje, kterými to můžeme potlačit, především chytrozou karantény. Díky moderním technologiím jsme schopni co nejrychleji identifikovat potenciální rizikové kontakty infikovaného člověka a okamžitě je umisťovat do karantény, aby se nákaza nešířila.

Má projekt chytré karantény už vychytané mouchy a jede naplno? Už je naplno spuštěn v rámci všech 14 krajských hygienických stanic, byť díky tomu, že máme velmi malý počet nově nakažených pacientů, není nyní masivně využíván. Je ale připraven pro případnou další vlnu, kdy se chceme vyhnout plošným opatřením a vypínání ekonomiky. Moderní technologie nám umožní řešit lokální ohniska, jako je aktuálně Chebsko či před časem Domažlicko a Ostravsko.

Dávají vám lidé beze všeho souhlas ke sledování svých kontaktů pomocí mobilů či kreditních karet? Aktuálně je to kolem padesáti procent lidí, kteří souhlasí s tím, aby jejich data byla využita. Věřím ale tomu, že až se projekt stabilizuje a občané se přesvědčí, že k žádnému zneužívání osobních údajů nedochází a je to ve prospěch nás všech, počet souhlasů se zvýší.

Pandemie do určité míry také ukázala, jak lidé věří svým představitelům, protože bez toho by se řada opatření těžko naplnila. Podle průzkumu akademiků z Karlovy a Masarykovy univerzity důvěra Čechů v systém zdravotní péče stoupla až na 80 procent, vládní kroky oceňuje 54 procent respondentů a vládě věří třetina občanů, zatímco před třemi roky jen pětina. Co tomu říkáte? Myslím, že česká vláda situaci zvládla a na konci se vždy počítají hospitalizovaní pacienti. Objektivně jsme na tom z tohoto hlediska dobře, země jako USA, Velká Británie nebo Itálie měly mnohem větší problémy především s přetíženými nemocnicemi. Bezesporu i my jsme udělali několik chyb, došlo ke komunikačním šumům. Bylo by ale bláhové si myslet, že vše proběhne zcela hladce v poměrech, v nichž se nikdo v moderní historii ještě neocitl. Vše pro nás bylo poprvé. Průběžná pozitivní čísla jsou ale nezpochybnitelná.

Od 25. května se roušky budou muset nosit jen v hromadné dopravě a vnitřních společných prostorech. Rozhodli jste se k tomuto kroku hlavně z politických důvodů, protože zakrývání obličejů na ulici byste v letních měsících neobhájili, byť podmínka dvoumetrových rozestupů působí spíše komicky? Bezpochyby nejsme hlší a slepí k průběhu společenské diskuze. Chápeme, že pro řadu lidí jsou roušky výrazně zatěžující. Na druhou stranu jsem přesvědčen, že jejich okamžité zavedení bylo jedním z opatření, jež výrazně přispělo k utlumení epidemie. Vzhledem k dobrému vývoji jsem nyní požádal epidemiology o vyjádření a skupina pod vedením pana docenta Maďara došla k závěru, že toto opatření není nutné držet i v létě. Čili zdaleka nejen z politických důvodů jsme venkovní odložení roušek zařadili do poslední vlny rozvolňování.

Jste právník, takže ve věcech odborně zdravotnických laik. Jak obtížné pro vás bylo čelit těžkým epidemiologickým vahám, jimiž jsou profesor Prymula či docent Maďar, kteří byli vždy spíše zastánci přísných restrikcí a pomalého uvolňování? V ministerském týmu je řada erudovaných epidemiologů, ale nejsou to lidé zaslepení. Určitě vnímají společenský kontext a nutnost vyvažování zdravotních a ekonomických zájmů. Česká republika musí fungovat i za doby pandemie. Primárně jsme samozřejmě chránili životy a zdraví občanů, bezproblémový chod nemocnic, ale zároveň jsme připravovali uvolňování, aby se země neocitla v kleštích a nepřestala ekonomicky dýchat. Debata vždy byla racionální.

Nejsem si tím vnímáním kontextu úplně jistá. Všichni si pamatujeme na větu vašeho náměstka Romana Prymuly, že hranice budou uzavřené dva roky. Mimochodem šlo o výrok protiprávní, neboť Ústavní soud posléze vydal verdikt, že vláda má právo omezit pohyb občanů uvnitř státu, nikoli ho zavřít navenek. Situace se pochopitelně mění a na začátku března jsme netušili, jak to bude vypadat v květnu, jestli tu nebudeme mít tisíce nových pacientů denně. I výroky se vyvíjejí v čase. Omezení na hranicích by určitě neměla platit příliš dlouhou dobu, ale zdůrazňuji, že úplně nepropustné nebyly nikdy. Teď už lidé mohou volně cestovat, ale musejí se prokázat negativním testem na covid-19, případně jít po návratu do karantény. To je podle mě pochopitelné pravidlo.

Pro letní dovolené ale nepředstavitelné. To je pravda. Tam musí jít o postupný proces. Nyní probíhají bilaterální jednání s konkrétními zeměmi, kde je epidemiologická situace poměrně klidná. Jsou to Slovensko, Rakousko, Chorvatsko či Řecko. Nejde přitom jen o nás, ale i o podmínky cílových zemí.

Nebudete jako ministr zdravotnictví spíše šlapat na brzdu, protože když se lidé masově rozcestují, mohou do republiky nákazu opět zavléct? Právě proto mluvím o postupném rozvolňování a dvoustranných dohodách. Plošné zrušení testů na covid-19 při příjezdu do republiky si nyní nedovedu představit. Bez jakýchkoli podmínek a omezení se letos v létě asi cestovat nebude.

Koronavirová krize bude mít pro vás i další dohry. Čekají vás soudní bitvy, ale také různé vyšetřovací komise či prověrky. Chystá se na vás Nejvyšší kontrolní úřad, jehož prezident Miloslav Kala uvedl, že zatímco jedno ministerstvo (vnitřní) nakoupilo respirátor typu FFP2 za 34 korun, jiné (zdravotnictví) za 636 korun. „Děje se tu něco nesprávného,“ dodal. Čeho jste se dopustili? Určitě ničeho nesprávného. Tento výrok mě mrzí, protože vychází z mediálních spekulací. Je třeba se podívat, kolik ochranných prostředků a v jakém čase ministerstvo zdravotnictví nakoupilo. Celkově jsme pro naše zdravotníky pořídili kolem 70 milionů ochranných pomůcek. Slova pana Kaly se vztahují k úplně první dodávce, kdy v ČR nebyly prakticky žádné respirátory, tedy před zahájením dovozů z Číny. Šlo o krizovou situaci, byli jsme pod obrovským tlakem nemocnic a hrozilo, že by se nákaza mohla rozšířit po infekčních klinikách. Ceny respirátorů tehdy byly velmi vysoké, ale na to jsme nemohli brát ohled. Šlo o životy.

Z kontrol a šetření tedy obavy nemáte? Naprosto žádné. Ministerstvo zdravotnictví prakticky přes noc vytvořilo nákupní tým a plnilo úkoly z vlády. Jediný náš zájem byl ochránit životy a zdraví lékařů a sester, abychom nečelili situaci jako v Itálii. Tomu jsme zabránili.

Když zmiňujete ochranu zdravotníků, tak právě v těchto dnech vyšla najevo kauza firmy LA Factory, od níž jste nakoupili prostředky za půl miliardy korun. Její masky přitom prý nesplňovaly kvalitativní parametry. Jak to

bylo? Bohužel média někdy pracují s neověřenými informacemi a dělají nesprávné závěry. To je i tento případ. S certifikáty byly jisté problémy, ale na základě doporučení Evropské komise se dají řešit tak, že dodavatelská firma dostane výjimku od České obchodní inspekce a pak může legálně distribuovat daný materiál na území EU, tedy i v České republice. V tomto případě je tedy všechno v pořádku. Celkem jsme zmíněné firmě zaplatili asi 431 milionů korun. A to jen za dodávky, které jsme si otestovali a kvalita vyšla dobře, jednou jsme i zboží vrátili. Mrzí mě, že různí politici mají k nákupům příkré soudy, ale přitom se vyjadřují bez znalostí věci. Já ty detaily znám, a proto se kontrol nebojím. Přeji si, aby Nejvyšší kontrolní úřad vše nezávisle prověřil, ale nemyslím si, že je zapotřebí vytvářet nějakou sněmovní vyšetřovací komisi, kterou by opozice využívala jen pro předvolební kampaň. To by věci neprospělo.

Není to jen opozice, kdo upozorňuje na podezřelé nákupy od firem v exekuci nebo s adresami na obecních úřadech a do té doby nečinných. Transparency International varuje i před vládním návrhem novely zákona o veřejných zakázkách. Tu jste chtěli sněmovnou protlačit v legislativní nouzi, abyste mohli jakékoli výrobky nakupovat od dodavatelů v likvidaci, v insolventi, pravomocně odsouzených a s nejasnou vlastnickou strukturou. Neotevíráte dveře korupci a neprůhledným nákupům? Nikoliv. Novela pouze urychluje proces zadávání zakázky, nejde o navýšení ceny nebo snížení kvality. Jen připomínám, že ministerstvo zdravotnictví centrální nákupy už ukončilo a dál to bude na nemocnicích a poskytovatelích.

Půjde o dodávky bez výběrového řízení, kdy nemusí být znám skutečný majitel ani jeho finanční situace. To ano, budou to jednací řízení bez uveřejnění, ale to už dnes zákon umožňuje. Ten proces vždy musí být transparentní, ceny i dodavatelé musejí být známi. Jde o jeho zjednodušení, nikoli předražení. Dnes už se trh stabilizoval a není důvod nakupovat za vyšší ceny kvůli akutnímu nedostatku pomůcek.

Poslanec STAN Petr Gazdík upozornil, že vláda dává přednost zahraničním dodavatelům před českými, kteří už jsou nyní schopni zabezpečit milionové dodávky. Jak to například vypadá s plicním ventilátorem CoroVent, na jehož vývoj a výrobu česká firma od lidí vybrala 15 milionů korun? Už jí prý chybí jediné razítko z vašeho ministerstva, které měla získat 27. dubna. Dali jste jí ho? Nejprve musím odmítnout kritiku pana poslance. My od začátku spolupracujeme s českými výrobci a vývojáři, je jich asi dvacet, a také s distributory. Až na výjimky jsme zboží dováželi přes české firmy. Co se týče ventilátorů CoroVent, proces certifikace stále probíhá. Nejde o to, že bychom tento český výrobek nechtěli podporovat, ale jde o sofistikovaný přístroj, kde se musí obzvlášť dbát na bezpečnost. Pokud budou všechny zkoušky úspěšné, nevidím v tom posledním razítku problém.

Řekl jste, že vaše ministerstvo ukončilo centrální nákupy. Týká se to i objednávek ochranných prostředků do Správy státních hmotných rezerv, kde bylo na začátku krize asi 10 tisíc respirátorů? Je třeba říct, že tento počet ochranných prostředků tam byl od dob paní ministryně Emmerové, tedy zhruba patnáct let. Žádný ministr z jakékoliv politické strany ho nezměnil, protože větší potřebě nic nenasvědčovalo. Jedno z ponaučení této krize je, že musíme navýšit rezervy. My budeme dávat požadavky, ale nakupovat bude Správa státních hmotných rezerv. Bavíme se o milionech kusů ochranných prostředků.

Zmínil jste ponaučení. Bude po koronaviru české zdravotnictví, které krizi zvládlo bravurně, bohatší, modernější, digitalizovanější? Bezesporu bude lépe připravené, ať už by šlo o druhou vlnu této pandemie, nebo o jiný typ viru. Určitě se posune v oblasti elektronizace. V té jsme už první velký krok udělali. V minulosti vyvolávalo velké diskuse a kritiku ze strany České lékařské komory zavedení e-receptu. Ukázalo se, že je to skvělý nástroj v situacích, kdy pacient nemůže osobně do ordinace. Teď už ho máme na 100 procent léků, takže doufám, že bude využíván plošně. Možnost sdílet data na dálku a obecně digitalizace se doufám promění v realitu.

Dalším hitem je virtuální ordinace. Díky telemedicině by spousta pacientů nemusela osobně navštívit lékaře a promrhat hodiny v čekárnách. Spatřujete v tom budoucnost? Takových projektů bude jistě přibývat. V řadě případů skutečně není nutné fyzicky navštívit lékaře, pro první kontakt stačí videokonzultace na dálku. Pro mnoho lidí to může být komfortní varianta řešení zdravotních problémů. Telemedicina je určitě správnou cestou. Premiér Babiš uvedl, že pandemie odhalila jasné priority pro správu země, jimiž jsou potraviny, voda a zdravotnictví. Do něj chce podle svých slov dát tolik peněz, kolik bude třeba. O kolik si řeknete? Parlament už na můj návrh schválil zvýšení plateb za státní pojištění o 500 korun od 1. června, což znamená 20 miliard korun navíc. Jde o historicky nejvyšší nárůst prostředků ze státního rozpočtu. V příštím roce to bude dalších 50 miliard. Vláda tím ukazuje, že zdravotnictví je reálně nejvyšší prioritou, a jsem přesvědčen, že tyto finance povedou k jeho větší stabilizaci.

Včetně rekonstrukce zastaralých budov fakultních nemocnic? Přesně tak. Investice jsou naprosto zásadní. Potřebujeme zlepšit prostředí nemocnic, aby odpovídalo 21. století jak pro zaměstnance, tak pro pacienty. To vše připravujeme v rámci Národního investičního plánu.

Bude třetíčkou na dortu úspěšného zvládnutí pandemie celosvětový úspěch v podobě české vakcíny na covid-19? Musím říct, že mě mrzí vyhocené debaty vědců na toto téma. Je-li tady tým lidí z těžko zpochybnitelných organizací, jako jsou IKEM, Ústav hematologie a krevní transfuze nebo Státní zdravotní ústav, který se o vývoj vakcíny chce pokusit, nevidím důvod, proč mu v tom a priori bránit. To ovšem nevylučuje širší spolupráci vědecké obce, myslím, že jde o národní zájem. Setkám se s odpůrci tohoto projektu a budu se snažit najít společnou cestu. Nechápu, proč by se Česká republika nemohla pokusit o to, o č se snaží 90 týmů ve světě, které na vakcíně pracují, a být v tomto směru soběstačná.

Kdo je Adam Vojtěch* Narodil se 2. října 1986 v Českých Budějovicích.* Vystudoval Právnickou fakultu Univerzity Karlovy a na téže vysoké škole mediální studia na **Fakultě sociálních věd**.* V letech 2013 až 2014 působil jako právník společnosti MAFRA, v červnu 2014 se stal tajemníkem na Ministerstvu financí ČR, jemuž šéfoval Andrej Babiš. V září 2016 ho vláda jmenovala členem správní rady Všeobecné zdravotní pojišťovny.* V letech 2012 až 2018 byl členem ODS. V roce 2017 úspěšně kandidoval do sněmovny za hnutí ANO.* Ministrem zdravotnictví byl v první i druhé vládě Andreje Babiše, tedy od 13. prosince 2017.* Od dětství se věnuje hudbě a zpěvu. V roce 2005 se účastnil soutěže SuperStar. Několik let zpíval v českobudějovickém swingovém orchestru Metroklub Big Band.

URL| <https://hranicky.denik.cz/zpravy-z-ceska/adam-vojtech-koronavirus-ministerstvo-zdravotnictvi-ochranne-pomucky-20200515.html>

Stejná zpráva vyšla také v dalších 4 titulech:

hranicky.denik.cz (*Zprávy z Česka*), hranicky.denik.cz (*Zprávy z Česka*), hranicky.denik.cz (*Zprávy z Česka*), hranicky.denik.cz (*Zprávy z Česka*)

Adam Vojtěch: Z kontrol nákupů nemám naprosto žádné obavy

16.5.2020 jablonecky.denik.cz str. 00 Zprávy z Česka

Kateřina Perknerová

Ministr zdravotnictví Adam Vojtěch (za ANO) byl v posledních týdnech jedním z nejviditelnějších členů Babišovy vlády. A také nejkritizovanějších. Za nedostatek pomůcek, rozporné výroky, špatnou komunikaci. Opozice žádala jeho odvolání. Před ukončením stavu nouze se ale o jeho rezignaci už nemluví. Možná proto, že právě lidé spadající pod jeho resort - lékaři, zdravotní sestry a nemocniční personál - zvládli pandemii vůbec nejlépe.

"Zítra končí v České republice nouzový stav. Co to pro váš resort znamená? Nic zásadního, protože jsme připraveni pokračovat v opatřeních, která můžeme činit i po nouzovém stavu. Některé věci ale samozřejmě končí, například možnost ukládat pracovní povinnost studentům zdravotnických škol. Klíčové omezení, jako je regulace volného pohybu nebo maloobchodu, už navíc byla rozvolněna. Poslední vlna přijde 25. května, a pokud se nestane nic zásadního, budeme prakticky ve velmi podobné situaci, jaká byla před krizí.

Znamená to, že od 17. do 25. května, respektive do přijetí speciálního epidemického zákona se budete řídit platnou normou o ochraně veřejného zdraví? Ano, protože většinu toho, co bychom ještě eventuálně potřebovali omezit, můžeme regulovat podle stávajícího zákona. Jde například o vnitřní prostory restaurací nebo ubytovací služby. Tyto kompetence jsou přímo vyjmenovány v zákoně o ochraně veřejného zdraví a nepředstavují extenzivní zásah do základních lidských práv a svobod občanů, což nám vyčítal první rozsudek Městského soudu v Praze. Období do 25. května tedy můžeme v případě potřeby překlenout mimořádnými opatřeními ministra zdravotnictví a pak už zůstane v platnosti jen omezení hromadných akcí s účastí několika tisíc lidí.

Proč tedy potřebujete přijímat speciální normu, když vám může dobře posloužit současná legislativa? Je její zpřesnění například ohledně provozu bazénů, wellness center i kadeřnictví tak zásadní? Speciální zákon by měl být časově omezený do konce letošního roku a řešil by jen pandemii covid-19. Navrhujeme v něm i pojistku v podobě souhlasu vlády s každým opatřením ministra zdravotnictví. Potřebujeme ho proto, že nemůžeme vyloučit zhoršení epidemiologické situace a nutnost lokálních restriktivních opatření. V tomto směru musíme zpřesnit některé kompetence. Kromě toho ministerstva vnitra a zdravotnictví dostala úkol připravit komplexní

revizi krizové legislativy, konkrétně ústavního zákona o bezpečnosti. Musíme být připraveni na situace, jako byla pandemie koronaviru.

Zmíněný předpis ovšem musí schválit ústavní většina obou komor, což u speciálního epidemického zákona není třeba. Ten budete chtít přijmout ještě ve stavu legislativní nouze? Ve sněmovně není vůle projednávat ho v legislativní nouzi. Většina klubů se kloní k tomu, že by měl být projednán ve standardním režimu při maximálně možném zkrácení lhůt. Nemáme potřebu tlačit to na sílu, u takové předlohy by měl být nějaký základní politický konsenzus. Myslím, že je reálné, aby byl schválen v řádu několika týdnů a v červenci byl účinný.

Tuzemská čísla o vývoji pandemie jsou optimistická, denně přibývá jen několik nakažených lidí, ale ze zahraničí přicházejí varovné signály. Nová ohniska se objevila v Jižní Koreji, ale i v sousedním Německu. Neobáváte se toho? Samozřejmě to pečlivě sledujeme a vyhodnocujeme. Pro nás je to jisté varování, že nemáme vyhráno, byť v ČR se situace v čase dramaticky lepší nejen v počtech infikovaných pacientů, ale hlavně těch hospitalizovaných. Za největší úspěch ministerstva zdravotnictví i svůj považuji, že se nám podařilo ochránit naše nemocnice, které nekolabovaly pod náporom pacientů jako v jiných zemích. Situace v zahraničí je kolísavá, často stačí jeden infikovaný člověk, který může nákazu roznést, jako se to stalo v Soulu. Proto musíme mít nástroje, kterými to můžeme potlačit, především chytrou karanténu. Díky moderním technologiím jsme schopni co nejrychleji identifikovat potenciální rizikové kontakty infikovaného člověka a okamžitě je umisťovat do karantény, aby se nákaza nešířila.

Má projekt chytré karantény už vychytané mouchy a jede naplno? Už je naplno spuštěn v rámci všech 14 krajských hygienických stanic, byť díky tomu, že máme velmi malý počet nově nakažených pacientů, není nyní masivně využíván. Je ale připraven pro případnou další vlnu, kdy se chceme vyhnout plošným opatřením a vypínání ekonomiky. Moderní technologie nám umožní řešit lokální ohniska, jako je aktuálně Chebsko či před časem Domažlicko a Ostravsko.

Dávají vám lidé beze všeho souhlas ke sledování svých kontaktů pomocí mobilů či kreditních karet? Aktuálně je to kolem padesáti procent lidí, kteří souhlasí s tím, aby jejich data byla využita. Věřím ale tomu, že až se projekt stabilizuje a občané se přesvědčí, že k žádnému zneužívání osobních údajů nedochází a je to ve prospěch nás všech, počet souhlasů se zvýší.

Pandemie do určité míry také ukázala, jak lidé věří svým představitelům, protože bez toho by se řada opatření těžko naplnila. Podle průzkumu akademiků z Karlovy a Masarykovy univerzity důvěra Čechů v systém zdravotní péče stoupla až na 80 procent, vládní kroky oceňuje 54 procent respondentů a vládě věří třetina občanů, zatímco před třemi roky jen pětina. Co tomu říkáte? Myslím, že česká vláda situaci zvládla a na konci se vždy počítají hospitalizovaní pacienti. Objektivně jsme na tom z tohoto hlediska dobře, země jako USA, Velká Británie nebo Itálie měly mnohem větší problémy především s přetíženými nemocnicemi. Bezesporu i my jsme udělali několik chyb, došlo ke komunikačním šumům. Bylo by ale bláhové si myslet, že vše proběhne zcela hladce v poměrech, v nichž se nikdo v moderní historii ještě neocitl. Vše pro nás bylo poprvé. Průběžná pozitivní čísla jsou ale nezpochybnitelná.

Od 25. května se roušky budou muset nosit jen v hromadné dopravě a vnitřních společných prostorech. Rozhodli jste se k tomuto kroku hlavně z politických důvodů, protože zakrývání obličejů na ulici byste v letních měsících neobhájili, byť podmínka dvoumetrových rozestupů působí spíše komicky? Bezpochyby nejsme hlší a slepí k průběhu společenské diskuze. Chápeme, že pro řadu lidí jsou roušky výrazně zatěžující. Na druhou stranu jsem jsem přesvědčen, že jejich okamžité zavedení bylo jedním z opatření, jež výrazně přispělo k utlumení epidemie. Vzhledem k dobrému vývoji jsem nyní požádal epidemiology o vyjádření a skupina pod vedením pana docenta Mađara došla k závěru, že toto opatření není nutné držet i v létě. Čili zdaleka nejen z politických důvodů jsme venkovní odložení roušek zařadili do poslední vlny rozvolňování.

Jste právník, takže ve věcech odborně zdravotnických laik. Jak obtížné pro vás bylo čelit těžkým epidemiologickým vahám, jimiž jsou profesor Prymula či docent Mađar, kteří byli vždy spíše zastánci přísných restrikcí a pomalého uvolňování? V ministerském týmu je řada erudovaných epidemiologů, ale nejsou to lidé zaslepení. Určitě vnímají společenský kontext a nutnost vyvažování zdravotních a ekonomických zájmů. Česká republika musí fungovat i za doby pandemie. Primárně jsme samozřejmě chránili životy a zdraví občanů, bezproblémový chod nemocnic, ale zároveň jsme připravovali uvolňování, aby se země neocitla v kleštích a nepřestala ekonomicky dýchat. Debata vždy byla racionální.

Nejsem si tím vnímáním kontextu úplně jistá. Všichni si pamatujeme na větu vašeho náměstka Romana Prymuly, že hranice budou uzavřené dva roky. Mimochodem šlo o výrok protiprávní, neboť Ústavní soud posléze vydal verdikt, že vláda má právo omezit pohyb občanů uvnitř státu, nikoli ho zavřít navenek. Situace se pochopitelně mění a na začátku března jsme netušili, jak to bude vypadat v květnu, jestli tu nebudeme mít tisíce

nových pacientů denně. I výroky se vyvíjejí v čase. Omezení na hranicích by určitě neměla platit příliš dlouhou dobu, ale zdůrazňuji, že úplně nepropustné nebyly nikdy. Teď už lidé mohou volně cestovat, ale musejí se prokázat negativním testem na covid-19, případně jít po návratu do karantény. To je podle mě pochopitelné pravidlo.

Pro letní dovolené ale nepředstavitelné. To je pravda. Tam musí jít o postupný proces. Nyní probíhají bilaterální jednání s konkrétními zeměmi, kde je epidemiologická situace poměrně klidná. Jsou to Slovensko, Rakousko, Chorvatsko či Řecko. Nejde přitom jen o nás, ale i o podmínky cílových zemí.

Nebudete jako ministr zdravotnictví spíše šlapat na brzdu, protože když se lidé masově rozcestují, mohou do republiky nákazu opět zavléct? Právě proto mluvím o postupném rozvolňování a dvoustranných dohodách. Plošné zrušení testů na covid-19 při příjezdu do republiky si nyní nedovedu představit. Bez jakýchkoli podmínek a omezení se letos v létě asi cestovat nebude.

Koronavirová krize bude mít pro vás i další dohry. Čekají vás soudní bitvy, ale také různé vyšetřovací komise či prověrky. Chystá se na vás Nejvyšší kontrolní úřad, jehož prezident Miloš Kala uvedl, že zatímco jedno ministerstvo (vnitro) nakoupilo respirátor typu FFP2 za 34 korun, jiné (zdravotnictví) za 636 korun. „Děje se tu něco nesprávného,“ dodal. Čeho jste se dopustili? Určitě ničeho nesprávného. Tento výrok mě mrzí, protože vychází z mediálních spekulací. Je třeba se podívat, kolik ochranných prostředků a v jakém čase ministerstvo zdravotnictví nakoupilo. Celkově jsme pro naše zdravotníky pořídili kolem 70 milionů ochranných pomůcek. Slova pana Kaly se vztahují k úplně první dodávce, kdy v ČR nebyly prakticky žádné respirátory, tedy před zahájením dovozů z Číny. Šlo o krizovou situaci, byli jsme pod obrovským tlakem nemocnic a hrozilo, že by se nákaza mohla rozšířit po infekčních klinikách. Ceny respirátorů tehdy byly velmi vysoké, ale na to jsme nemohli brát ohled. Šlo o životy.

Z kontrol a šetření tedy obavy nemáte? Naprosto žádné. Ministerstvo zdravotnictví prakticky přes noc vytvořilo nákupní tým a plnilo úkoly z vlády. Jediný náš zájem byl ochránit životy a zdraví lékařů a sester, abychom nečelili situaci jako v Itálii. Tomu jsme zabránili.

Když zmiňujete ochranu zdravotníků, tak právě v těchto dnech vyšla najevo kauza firmy LA Factory, od níž jste nakoupili prostředky za půl miliardy korun. Její masky přitom prý nesplňovaly kvalitativní parametry. Jak to bylo? Bohužel média někdy pracují s neověřenými informacemi a dělají nesprávné závěry. To je i tento případ. S certifikáty byly jisté problémy, ale na základě doporučení Evropské komise se dají řešit tak, že dodavatelská firma dostane výjimku od České obchodní inspekce a pak může legálně distribuovat daný materiál na území EU, tedy i v České republice. V tomto případě je tedy všechno v pořádku. Celkem jsme zmíněné firmě zaplatili asi 431 milionů korun. A to jen za dodávky, které jsme si otestovali a kvalita vyšla dobře, jednou jsme i zboží vrátili. Mrzí mě, že různí politici mají k nákupům příkré soudy, ale přitom se vyjadřují bez znalostí věci. Já ty detaily znám, a proto se kontrol nebojím. Přeji si, aby Nejvyšší kontrolní úřad vše nezávisle prověřil, ale nemyslím si, že je zapotřebí vytvářet nějakou sněmovní vyšetřovací komisi, kterou by opozice využívala jen pro předvolební kampaň. To by věci neprospělo.

Není to jen opozice, kdo upozorňuje na podezřelé nákupy od firem v exekuci nebo s adresami na obecních úřadech a do té doby nečinných. Transparency International varuje i před vládním návrhem novely zákona o veřejných zakázkách. Tu jste chtěli sněmovnou protlačit v legislativní nouzi, abyste mohli jakékoli výrobky nakupovat od dodavatelů v likvidaci, v insolventci, pravomocně odsouzených a s nejasnou vlastnickou strukturou. Neotevíráte dveře korupci a neprůhledným nákupům? Nikoliv. Novela pouze urychluje proces zadávání zakázky, nejde o navýšení ceny nebo snížení kvality. Jen připomínám, že ministerstvo zdravotnictví centrální nákupy už ukončilo a dál to bude na nemocnicích a poskytovatelích.

Půjde o dodávky bez výběrového řízení, kdy nemusí být znám skutečný majitel ani jeho finanční situace. To ano, budou to jednací řízení bez uveřejnění, ale to už dnes zákon umožňuje. Ten proces vždy musí být transparentní, ceny i dodavatelé musejí být známi. Jde o jeho zjednodušení, nikoli předražení. Dnes už se trh stabilizoval a není důvod nakupovat za vyšší ceny kvůli akutnímu nedostatku pomůcek.

Poslanec STAN Petr Gazdík upozornil, že vláda dává přednost zahraničním dodavatelům před českými, kteří už jsou nyní schopni zabezpečit milionové dodávky. Jak to například vypadá s plicním ventilátorem CoroVent, na jehož vývoj a výrobu česká firma od lidí vybrala 15 milionů korun? Už jí prý chybí jediné razítko z vašeho ministerstva, které měla získat 27. dubna. Dali jste jí ho? Nejprve musím odmítnout kritiku pana poslance. My od začátku spolupracujeme s českými výrobci a vývojáři, je jich asi dvacet, a také s distributory. Až na výjimky jsme zboží dováželi přes české firmy. Co se týče ventilátorů CoroVent, proces certifikace stále probíhá. Nejde o to, že

bychom tento český výrobek nechtěli podporovat, ale jde o sofistikovaný přístroj, kde se musí obzvlášť dbát na bezpečnost. Pokud budou všechny zkoušky úspěšné, nevidím v tom posledním razítku problém.

Řekl jste, že vaše ministerstvo ukončilo centrální nákupy. Týká se to i objednávky ochranných prostředků do Správy státních hmotných rezerv, kde bylo na začátku krize asi 10 tisíc respirátorů? Je třeba říct, že tento počet ochranných prostředků tam byl od dob paní ministryně Emmerové, tedy zhruba patnáct let. Žádný ministr z jakékoliv politické strany ho nezměnil, protože větší potřebě nic nenasvědčovalo. Jedno z ponaučení této krize je, že musíme navýšit rezervy. My budeme dávat požadavky, ale nakupovat bude Správa státních hmotných rezerv. Bavíme se o milionech kusů ochranných prostředků.

Zmínil jste ponaučení. Bude po koronaviru české zdravotnictví, které krizi zvládlo bravurně, bohatší, modernější, digitalizovanější? Bezesporu bude lépe připravené, ať už by šlo o druhou vlnu této pandemie, nebo o jiný typ viru. Určitě se posune v oblasti elektronizace. V té jsme už první velký krok udělali. V minulosti vyvolávalo velké diskuse a kritiku ze strany České lékařské komory zavedení e-receptu. Ukázalo se, že je to skvělý nástroj v situacích, kdy pacient nemůže osobně do ordinace. Teď už ho máme na 100 procent léků, takže doufám, že bude využíván plošně. Možnost sdílet data na dálku a obecně digitalizace se doufám promění v realitu.

Dalším hitem je virtuální ordinace. Díky telemedicině by spousta pacientů nemusela osobně navštívit lékaře a promrhat hodiny v čekárnách. Spatřujete v tom budoucnost? Takových projektů bude jistě přibývat. V řadě případů skutečně není nutné fyzicky navštívit lékaře, pro první kontakt stačí videokonzultace na dálku. Pro mnoho lidí to může být komfortní varianta řešení zdravotních problémů. Telemedicina je určitě správnou cestou. Premiér Babiš uvedl, že pandemie odhalila jasné priority pro správu země, jimiž jsou potraviny, voda a zdravotnictví. Do něj chce podle svých slov dát tolik peněz, kolik bude třeba. O kolik si řeknete? Parlament už na můj návrh schválil zvýšení plateb za státní pojištěnce o 500 korun od 1. června, což znamená 20 miliard korun navíc. Jde o historicky nejvyšší nárůst prostředků ze státního rozpočtu. V příštím roce to bude dalších 50 miliard. Vláda tím ukazuje, že zdravotnictví je reálně nejvyšší prioritou, a jsem přesvědčen, že tyto finance povedou k jeho větší stabilizaci.

Včetně rekonstrukce zastaralých budov fakultních nemocnic? Přesně tak. Investice jsou naprosto zásadní. Potřebujeme zlepšit prostředí nemocnic, aby odpovídalo 21. století jak pro zaměstnance, tak pro pacienty. To vše připravujeme v rámci Národního investičního plánu.

Bude třešinkou na dortu úspěšného zvládnutí pandemie celosvětový úspěch v podobě české vakcíny na covid-19? Musím říct, že mě mrzí vyhocené debaty vědců na toto téma. Je-li tady tým lidí z těžko zpochybnitelných organizací, jako jsou IKEM, Ústav hematologie a krevní transfuze nebo Státní zdravotní ústav, který se o vývoj vakcíny chce pokusit, nevidím důvod, proč mu v tom a priori bránit. To ovšem nevylučuje širší spolupráci vědecké obce, myslím, že jde o národní zájem. Setkám se s odpůrci tohoto projektu a budu se snažit najít společnou cestu. Nechápu, proč by se Česká republika nemohla pokusit o to, o č se snaží 90 týmů ve světě, které na vakcíně pracují, a být v tomto směru soběstačná.

Kdo je Adam Vojtěch* Narodil se 2. října 1986 v Českých Budějovicích.* Vystudoval Právnickou fakultu Univerzity Karlovy a na téže vysoké škole mediální studia na **Fakultě sociálních věd**.* V letech 2013 až 2014 působil jako právník společnosti MAFRA, v červnu 2014 se stal tajemníkem na Ministerstvu financí ČR, jemuž šéfoval Andrej Babiš. V září 2016 ho vláda jmenovala členem správní rady Všeobecné zdravotní pojišťovny.* V letech 2012 až 2018 byl členem ODS. V roce 2017 úspěšně kandidoval do sněmovny za hnutí ANO.* Ministrem zdravotnictví byl v první i druhé vládě Andreje Babiše, tedy od 13. prosince 2017.* Od dětství se věnuje hudbě a zpěvu. V roce 2005 se účastnil soutěže SuperStar. Několik let zpíval v českobudějovickém swingovém orchestru Metroklub Big Band.

URL| <https://jablonecky.denik.cz/zpravy-z-ceska/adam-vojtech-koronavirus-ministerstvo-zdravotnictvi-ochranne-pomucky-20200515.html>

Adam Vojtěch: Z kontrol nákupů nemám naprosto žádné obavy

16.5.2020 brnensky.denik.cz str. 00 Zprávy z Česka

Kateřina Perknerová

Ministr zdravotnictví Adam Vojtěch (za ANO) byl v posledních týdnech jedním z nejviditelnějších členů Babišovy vlády. A také nejkritizovanějších. Za nedostatek pomůcek, rozporné výroky, špatnou komunikaci. Opozice

žádala jeho odvolání. Před ukončením stavu nouze se ale o jeho rezignaci už nemluví. Možná proto, že právě lidé spadající pod jeho resort - lékaři, zdravotní sestry a nemocniční personál - zvládli pandemii vůbec nejlépe.

"Zítra končí v České republice nouzový stav. Co to pro váš resort znamená? Nic zásadního, protože jsme připraveni pokračovat v opatřeních, která můžeme činit i po nouzovém stavu. Některé věci ale samozřejmě končí, například možnost ukládat pracovní povinnost studentům zdravotnických škol. Klíčové omezení, jako je regulace volného pohybu nebo maloobchodu, už navíc byla rozvolněna. Poslední vlna přijde 25. května, a pokud se nestane nic zásadního, budeme prakticky ve velmi podobné situaci, jaká byla před krizí.

Znamená to, že od 17. do 25. května, respektive do přijetí speciálního epidemického zákona se budete řídit platnou normou o ochraně veřejného zdraví? Ano, protože většinu toho, co bychom ještě eventuálně potřebovali omezit, můžeme regulovat podle stávajícího zákona. Jde například o vnitřní prostory restaurací nebo ubytovací služby. Tyto kompetence jsou přímo vyjmenovány v zákoně o ochraně veřejného zdraví a nepředstavují extenzivní zásah do základních lidských práv a svobod občanů, což nám vyčítal první rozsudek Městského soudu v Praze. Období do 25. května tedy můžeme v případě potřeby překlenout mimořádnými opatřeními ministra zdravotnictví a pak už zůstane v platnosti jen omezení hromadných akcí s účastí několika tisíc lidí.

Proč tedy potřebujete přijímat speciální normu, když vám může dobře posloužit současná legislativa? Je její zpřesnění například ohledně provozu bazénů, wellness center i kadeřnictví tak zásadní? Speciální zákon by měl být časově omezený do konce letošního roku a řešil by jen pandemii covid-19. Navrhujeme v něm i pojistku v podobě souhlasu vlády s každým opatřením ministra zdravotnictví. Potřebujeme ho proto, že nemůžeme vyloučit zhoršení epidemiologické situace a nutnost lokálních restriktivních opatření. V tomto směru musíme zpřesnit některé kompetence. Kromě toho ministerstva vnitra a zdravotnictví dostala úkol připravit komplexní revizi krizové legislativy, konkrétně ústavního zákona o bezpečnosti. Musíme být připraveni na situace, jako byla pandemie koronaviru.

Zmíněný předpis ovšem musí schválit ústavní většina obou komor, což u speciálního epidemického zákona není třeba. Ten budete chtít přijmout ještě ve stavu legislativní nouze? Ve sněmovně není vůle projednávat ho v legislativní nouzi. Většina klubů se kloní k tomu, že by měl být projednán ve standardním režimu při maximálně možném zkrácení lhůt. Nemáme potřebu tlačit to na sílu, u takové předlohy by měl být nějaký základní politický konsenzus. Myslím, že je reálné, aby byl schválen v řádu několika týdnů a v červenci byl účinný.

Tuzemská čísla o vývoji pandemie jsou optimistická, denně přibývá jen několik nakažených lidí, ale ze zahraničí přicházejí varovné signály. Nová ohniska se objevila v Jižní Koreji, ale i v sousedním Německu. Neobáváte se toho? Samozřejmě to pečlivě sledujeme a vyhodnocujeme. Pro nás je to jisté varování, že nemáme vyhráno, byť v ČR se situace v čase dramaticky lepší nejen v počtech infikovaných pacientů, ale hlavně těch hospitalizovaných. Za největší úspěch ministerstva zdravotnictví i svůj považuji, že se nám podařilo ochránit naše nemocnice, které nekolabovaly pod náporom pacientů jako v jiných zemích. Situace v zahraničí je kolísavá, často stačí jeden infikovaný člověk, který může nákazu roznést, jako se to stalo v Soulu. Proto musíme mít nástroje, kterými to můžeme potlačit, především chytrou karanténu. Díky moderním technologiím jsme schopni co nejrychleji identifikovat potenciální rizikové kontakty infikovaného člověka a okamžitě je umisťovat do karantény, aby se nákaza nešířila.

Má projekt chytré karantény už vychytané mouchy a jede naplno? Už je naplno spuštěn v rámci všech 14 krajských hygienických stanic, byť díky tomu, že máme velmi malý počet nově nakažených pacientů, není nyní masivně využíván. Je ale připraven pro případnou další vlnu, kdy se chceme vyhnout plošným opatřením a vypínáním ekonomiky. Moderní technologie nám umožní řešit lokální ohniska, jako je aktuálně Chebsko či před časem Domažlicko a Ostravsko.

Dávají vám lidé beze všeho souhlas ke sledování svých kontaktů pomocí mobilů či kreditních karet? Aktuálně je to kolem padesáti procent lidí, kteří souhlasí s tím, aby jejich data byla využita. Věřím ale tomu, že až se projekt stabilizuje a občané se přesvědčí, že k žádnému zneužívání osobních údajů nedochází a je to ve prospěch nás všech, počet souhlasů se zvýší.

Pandemie do určité míry také ukázala, jak lidé věří svým představitelům, protože bez toho by se řada opatření těžko naplnila. Podle průzkumu akademiků z Karlovy a Masarykovy univerzity důvěra Čechů v systém zdravotní péče stoupla až na 80 procent, vládní kroky oceňuje 54 procent respondentů a vládě věří třetina občanů, zatímco před třemi roky jen pětina. Co tomu říkáte? Myslím, že česká vláda situaci zvládla a na konci se vždy počítají hospitalizovaní pacienti. Objektivně jsme na tom z tohoto hlediska dobře, země jako USA, Velká Británie nebo Itálie měly mnohem větší problémy především s přetíženými nemocnicemi. Bezesporu i my jsme udělali

několik chyb, došlo ke komunikačním šumům. Bylo by ale bláhové si myslet, že vše proběhne zcela hladce v poměrech, v nichž se nikdo v moderní historii ještě neocitl. Vše pro nás bylo poprvé. Průběžná pozitivní čísla jsou ale nezpochybnitelná.

Od 25. května se roušky budou muset nosit jen v hromadné dopravě a vnitřních společných prostorech. Rozhodli jste se k tomuto kroku hlavně z politických důvodů, protože zakrývání obličejů na ulici byste v letních měsících neobhájili, byť podmínka dvoumetrových rozestupů působí spíš komicky? Bezpochyby nejsme hlší a slepí k průběhu společenské diskuze. Chápeme, že pro řadu lidí jsou roušky výrazně zatěžující. Na druhou stranu jsem přesvědčen, že jejich okamžité zavedení bylo jedním z opatření, jež výrazně přispělo k utlumení epidemie. Vzhledem k dobrému vývoji jsem nyní požádal epidemiology o vyjádření a skupina pod vedením pana docenta Maďara došla k závěru, že toto opatření není nutné držet i v létě. Čili zdaleka nejen z politických důvodů jsme venkovní odložení roušek zařadili do poslední vlny rozvolňování.

Jste právník, takže ve věcech odborně zdravotnických laik. Jak obtížné pro vás bylo čelit těžkým epidemiologickým vahám, jimiž jsou profesor Prymula či docent Maďar, kteří byli vždy spíše zastánci přísných restrikcí a pomalého uvolňování? V ministerském týmu je řada erudovaných epidemiologů, ale nejsou to lidé zaslepení. Určitě vnímají společenský kontext a nutnost vyvažování zdravotních a ekonomických zájmů. Česká republika musí fungovat i za doby pandemie. Primárně jsme samozřejmě chránili životy a zdraví občanů, bezproblémový chod nemocnic, ale zároveň jsme připravovali uvolňování, aby se země neocitla v kleštích a nepřestala ekonomicky dýchat. Debata vždy byla racionální.

Nejsem si tím vnímáním kontextu úplně jistá. Všichni si pamatujeme na větu vašeho náměstka Romana Prymuly, že hranice budou uzavřené dva roky. Mimochodem šlo o výrok protiprávní, neboť Ústavní soud posléze vydal verdikt, že vláda má právo omezit pohyb občanů uvnitř státu, nikoli ho zavřít navenek. Situace se pochopitelně mění a na začátku března jsme netušili, jak to bude vypadat v květnu, jestli tu nebudeme mít tisíce nových pacientů denně. I výroky se vyvíjejí v čase. Omezení na hranicích by určitě neměla platit příliš dlouhou dobu, ale zdůrazňuji, že úplně nepropustné nebyly nikdy. Teď už lidé mohou volně cestovat, ale musejí se prokázat negativním testem na covid-19, případně jít po návratu do karantény. To je podle mě pochopitelné pravidlo.

Pro letní dovolené ale nepředstavitelné. To je pravda. Tam musí jít o postupný proces. Nyní probíhají bilaterální jednání s konkrétními zeměmi, kde je epidemiologická situace poměrně klidná. Jsou to Slovensko, Rakousko, Chorvatsko či Řecko. Nejde přitom jen o nás, ale i o podmínky cílových zemí.

Nebudete jako ministr zdravotnictví spíše šlapat na brzdu, protože když se lidé masově rozcestují, mohou do republiky nákazu opět zavléct? Právě proto mluvím o postupném rozvolňování a dvoustranných dohodách. Plošné zrušení testů na covid-19 při příjezdu do republiky si nyní nedovedu představit. Bez jakýchkoli podmínek a omezení se letos v létě asi cestovat nebude.

Koronavirová krize bude mít pro vás i další dohry. Čekají vás soudní bitvy, ale také různé vyšetřovací komise či prověrky. Chystá se na vás Nejvyšší kontrolní úřad, jehož prezident Miloslav Kala uvedl, že zatímco jedno ministerstvo (vnitř) nakoupilo respirátor typu FFP2 za 34 korun, jiné (zdravotnictví) za 636 korun. „Děje se tu něco nesprávného,“ dodal. Čeho jste se dopustili? Určitě ničeho nesprávného. Tento výrok mě mrzí, protože vychází z mediálních spekulací. Je třeba se podívat, kolik ochranných prostředků a v jakém čase ministerstvo zdravotnictví nakoupilo. Celkově jsme pro naše zdravotníky pořídili kolem 70 milionů ochranných pomůcek. Slova pana Kaly se vztahují k úplně první dodávce, kdy v ČR nebyly prakticky žádné respirátory, tedy před zahájením dovozů z Číny. Šlo o krizovou situaci, byli jsme pod obrovským tlakem nemocnic a hrozilo, že by se nákaza mohla rozšířit po infekčních klinikách. Ceny respirátorů tehdy byly velmi vysoké, ale na to jsme nemohli brát ohled. Šlo o životy.

Z kontrol a šetření tedy obavy nemáte? Naprosto žádné. Ministerstvo zdravotnictví prakticky přes noc vytvořilo nákupní tým a plnilo úkoly z vlády. Jediný náš zájem byl ochránit životy a zdraví lékařů a sester, abychom nečelili situaci jako v Itálii. Tomu jsme zabránili.

Když zmiňujete ochranu zdravotníků, tak právě v těchto dnech vyšla najevo kauza firmy LA Factory, od níž jste nakoupili prostředky za půl miliardy korun. Její masky přitom prý nesplňovaly kvalitativní parametry. Jak to bylo? Bohužel média někdy pracují s neověřenými informacemi a dělají nesprávné závěry. To je i tento případ. S certifikáty byly jisté problémy, ale na základě doporučení Evropské komise se dají řešit tak, že dodavatelská firma dostane výjimku od České obchodní inspekce a pak může legálně distribuovat daný materiál na území EU, tedy i v České republice. V tomto případě je tedy všechno v pořádku. Celkem jsme zmíněné firmě zaplatili asi 431 milionů korun. A to jen za dodávky, které jsme si otestovali a kvalita vyšla dobře, jednou jsme i zboží vraceli. Mrzí mě, že různí politici mají k nákupům příkré soudy, ale přitom se vyjadřují bez znalostí věci. Já ty

details znám, a proto se kontrol nebojím. Přeji si, aby Nejvyšší kontrolní úřad vše nezávisle prověřil, ale nemyslím si, že je zapotřebí vytvářet nějakou sněmovní vyšetřovací komisi, kterou by opozice využívala jen pro předvolební kampaň. To by věci neprospělo.

Není to jen opozice, kdo upozorňuje na podezřelé nákupy od firem v exekuci nebo s adresami na obecních úřadech a do té doby nečinných. Transparency International varuje i před vládním návrhem novely zákona o veřejných zakázkách. Tu jste chtěli sněmovnou protlačit v legislativní nouzi, abyste mohli jakékoli výrobky nakupovat od dodavatelů v likvidaci, v insolenci, pravomocně odsouzených a s nejasnou vlastnickou strukturou. Neotevíráte dveře korupci a neprůhledným nákupům? Nikoliv. Novela pouze urychluje proces zadávání zakázky, nejde o navýšení ceny nebo snížení kvality. Jen připomínám, že ministerstvo zdravotnictví centrální nákupy už ukončilo a dál to bude na nemocnicích a poskytovatelích.

Půjde o dodávky bez výběrového řízení, kdy nemusí být znám skutečný majitel ani jeho finanční situace. To ano, budou to jednacím řízením bez uveřejnění, ale to už dnes zákon umožňuje. Ten proces vždy musí být transparentní, ceny i dodavatelé musejí být známi. Jde o jeho zjednodušení, nikoli předražení. Dnes už se trh stabilizoval a není důvod nakupovat za vyšší ceny kvůli akutnímu nedostatku pomůcek.

Poslanec STAN Petr Gazdík upozornil, že vláda dává přednost zahraničním dodavatelům před českými, kteří už jsou nyní schopni zabezpečit milionové dodávky. Jak to například vypadá s plicním ventilátorem CoroVent, na jehož vývoj a výrobu česká firma od lidí vybrala 15 milionů korun? Už jí prý chybí jediné razítko z vašeho ministerstva, které měla získat 27. dubna. Dali jste jí ho? Nejprve musím odmítnout kritiku pana poslance. My od začátku spolupracujeme s českými výrobci a vývojáři, je jich asi dvacet, a také s distributory. Až na výjimky jsme zboží dováželi přes české firmy. Co se týče ventilátorů CoroVent, proces certifikace stále probíhá. Nejde o to, že bychom tento český výrobek nechtěli podporovat, ale jde o sofistikovaný přístroj, kde se musí obzvláště dbát na bezpečnost. Pokud budou všechny zkoušky úspěšné, nevidím v tom posledním razítku problém.

Řekl jste, že vaše ministerstvo ukončilo centrální nákupy. Týká se to i objednávek ochranných prostředků do Správy státních hmotných rezerv, kde bylo na začátku krize asi 10 tisíc respirátorů? Je třeba říct, že tento počet ochranných prostředků tam byl od dob paní ministryně Emmerové, tedy zhruba patnáct let. Žádný ministr z jakékoliv politické strany ho nezměnil, protože větší potřebě nic nenavrhovalo. Jedno z ponaučení této krize je, že musíme navýšit rezervy. My budeme dávat požadavky, ale nakupovat bude Správa státních hmotných rezerv. Bavíme se o milionech kusů ochranných prostředků.

Zmínil jste ponaučení. Bude po koronaviru české zdravotnictví, které krizi zvládlo bravurně, bohatší, modernější, digitalizovanější? Bezesporu bude lépe připravené, ať už by šlo o druhou vlnu této pandemie, nebo o jiný typ viru. Určitě se posune v oblasti elektronizace. V té jsme už první velký krok udělali. V minulosti vyvolávalo velké diskuse a kritiku ze strany České lékařské komory zavedení e-receptu. Ukázalo se, že je to skvělý nástroj v situacích, kdy pacient nemůže osobně do ordinace. Teď už ho máme na 100 procent léků, takže doufám, že bude využíván plošně. Možnost sdílet data na dálku a obecně digitalizace se doufám promění v realitu.

Dalším hitem je virtuální ordinace. Díky telemedicině by spousta pacientů nemusela osobně navštívit lékaře a promrhat hodiny v čekárnách. Spatřujete v tom budoucnost? Takových projektů bude jistě přibývat. V řadě případů skutečně není nutné fyzicky navštívit lékaře, pro první kontakt stačí videokonzultace na dálku. Pro mnoho lidí to může být komfortní varianta řešení zdravotních problémů. Telemedicina je určitě správnou cestou. Premiér Babiš uvedl, že pandemie odhalila jasně priority pro správu země, jimiž jsou potraviny, voda a zdravotnictví. Do něj chce podle svých slov dát tolik peněz, kolik bude třeba. O kolik si řeknete? Parlament už na můj návrh schválil zvýšení plateb za státní pojištění o 500 korun od 1. června, což znamená 20 miliard korun navíc. Jde o historicky nejvyšší nárůst prostředků ze státního rozpočtu. V příštím roce to bude dalších 50 miliard. Vláda tím ukazuje, že zdravotnictví je reálně nejvyšší prioritou, a jsem přesvědčen, že tyto finance povedou k jeho větší stabilizaci.

Včetně rekonstrukce zastaralých budov fakultních nemocnic? Přesně tak. Investice jsou naprosto zásadní. Potřebujeme zlepšit prostředí nemocnic, aby odpovídalo 21. století jak pro zaměstnance, tak pro pacienty. To vše připravujeme v rámci Národního investičního plánu.

Bude třešinkou na dortu úspěšného zvládnutí pandemie celosvětový úspěch v podobě české vakcíny na covid-19? Musím říct, že mě mrzí vyhocené debaty vědců na toto téma. Je-li tady tým lidí z těžko zpochybnitelných organizací, jako jsou IKEM, Ústav hematologie a krevní transfuze nebo Státní zdravotní ústav, který se o vývoj vakcíny chce pokusit, nevidím důvod, proč mu v tom a priori bránit. To ovšem nevylučuje širší spolupráci vědecké obce, myslím, že jde o národní zájem. Setkám se s odpůrci tohoto projektu a budu se snažit najít

společnou cestu. Nechápu, proč by se Česká republika nemohla pokusit o to, oč se snaží 90 týmů ve světě, které na vakcíně pracují, a být v tomto směru soběstačná.

Kdo je Adam Vojtěch* Narodil se 2. října 1986 v Českých Budějovicích.* Vystudoval Právnickou fakultu Univerzity Karlovy a na téže vysoké škole mediální studia na **Fakultě sociálních věd**.* V letech 2013 až 2014 působil jako právník společnosti MAFRA, v červnu 2014 se stal tajemníkem na Ministerstvu financí ČR, jemuž šéfoval Andrej Babiš. V září 2016 ho vláda jmenovala členem správní rady Všeobecné zdravotní pojišťovny.* V letech 2012 až 2018 byl členem ODS. V roce 2017 úspěšně kandidoval do sněmovny za hnutí ANO.* Ministrem zdravotnictví byl v první i druhé vládě Andreje Babiše, tedy od 13. prosince 2017.* Od dětství se věnuje hudbě a zpěvu. V roce 2005 se účastnil soutěže SuperStar. Několik let zpíval v českobudějovickém swingovém orchestru Metroklub Big Band.

URL| <https://brnensky.denik.cz/zpravy-z-ceska/adam-vojtech-koronavirus-ministerstvo-zdravotnictvi-ochranne-pomucky-20200515.html>

Stejná zpráva vyšla také v dalších 3 titulech:

brnensky.denik.cz (*Zprávy z Česka*), brnensky.denik.cz (*Zprávy z Česka*), brnensky.denik.cz (*Zprávy z Česka*)

Adam Vojtěch: Z kontrol nákupů nemám naprosto žádné obavy

16.5.2020 litomericky.denik.cz str. 00 Zprávy z Česka

Kateřina Perknerová

Ministr zdravotnictví Adam Vojtěch (za ANO) byl v posledních týdnech jedním z nejviditelnějších členů Babišovy vlády. A také nejkritizovanějších. Za nedostatek pomůcek, rozporné výroky, špatnou komunikaci. Opozice žádala jeho odvolání. Před ukončením stavu nouze se ale o jeho rezignaci už nemluví. Možná proto, že právě lidé spadající pod jeho resort - lékaři, zdravotní sestry a nemocniční personál - zvládli pandemii vůbec nejlépe.

"Zítra končí v České republice nouzový stav. Co to pro váš resort znamená? Nic zásadního, protože jsme připraveni pokračovat v opatřeních, která můžeme činit i po nouzovém stavu. Některé věci ale samozřejmě končí, například možnost ukládat pracovní povinnost studentům zdravotnických škol. Klíčové omezení, jako je regulace volného pohybu nebo maloobchodu, už navíc byla rozvolněna. Poslední vlna přijde 25. května, a pokud se nestane nic zásadního, budeme prakticky ve velmi podobné situaci, jaká byla před krizí.

Znamená to, že od 17. do 25. května, respektive do přijetí speciálního epidemického zákona se budete řídit platnou normou o ochraně veřejného zdraví? Ano, protože většinu toho, co bychom ještě eventuálně potřebovali omezit, můžeme regulovat podle stávajícího zákona. Jde například o vnitřní prostory restaurací nebo ubytovací služby. Tyto kompetence jsou přímo vyjmenovány v zákoně o ochraně veřejného zdraví a nepředstavují extenzivní zásah do základních lidských práv a svobod občanů, což nám vyčítal první rozsudek Městského soudu v Praze. Období do 25. května tedy můžeme v případě potřeby překlenout mimořádnými opatřeními ministra zdravotnictví a pak už zůstane v platnosti jen omezení hromadných akcí s účastí několika tisíc lidí.

Proč tedy potřebujete přijímat speciální normu, když vám může dobře posloužit současná legislativa? Je její zpřesnění například ohledně provozu bazénů, wellness center i kadeřnictví tak zásadní? Speciální zákon by měl být časově omezený do konce letošního roku a řešil by jen pandemii covid-19. Navrhujeme v něm i pojistku v podobě souhlasu vlády s každým opatřením ministra zdravotnictví. Potřebujeme ho proto, že nemůžeme vyloučit zhoršení epidemiologické situace a nutnost lokálních restriktivních opatření. V tomto směru musíme zpřesnit některé kompetence. Kromě toho ministerstva vnitra a zdravotnictví dostala úkol připravit komplexní revizi krizové legislativy, konkrétně ústavního zákona o bezpečnosti. Musíme být připraveni na situace, jako byla pandemie koronaviru.

Zmíněný předpis ovšem musí schválit ústavní většina obou komor, což u speciálního epidemického zákona není třeba. Ten budete chtít přijmout ještě ve stavu legislativní nouze? Ve sněmovně není vůle projednávat ho v legislativní nouzi. Většina klubů se kloní k tomu, že by měl být projednán ve standardním režimu při maximálně

možném zkrácení lhůt. Nemáme potřebu tlačit to na sílu, u takové předlohy by měl být nějaký základní politický konsenzus. Myslím, že je reálné, aby byl schválen v řádu několika týdnů a v červenci byl účinný.

Tuzemská čísla o vývoji pandemie jsou optimistická, denně přibývá jen několik nakažených lidí, ale ze zahraničí přicházejí varovné signály. Nová ohniska se objevila v Jižní Koreji, ale i v sousedním Německu. Neobáváte se toho? Samozřejmě to pečlivě sledujeme a vyhodnocujeme. Pro nás je to jisté varování, že nemáme vyhráno, byť v ČR se situace v čase dramaticky lepší nejen v počtech infikovaných pacientů, ale hlavně těch hospitalizovaných. Za největší úspěch ministerstva zdravotnictví i svůj považují, že se nám podařilo ochránit naše nemocnice, které nekolabovaly pod náporom pacientů jako v jiných zemích. Situace v zahraničí je kolísavá, často stačí jeden infikovaný člověk, který může nákazu roznést, jako se to stalo v Soulu. Proto musíme mít nástroje, kterými to můžeme potlačit, především chytrou karanténu. Díky moderním technologiím jsme schopni co nejrychleji identifikovat potenciální rizikové kontakty infikovaného člověka a okamžitě je umisťovat do karantény, aby se nákaza nešířila.

Má projekt chytré karantény už vychytané mouchy a jede naplno? Už je naplno spuštěn v rámci všech 14 krajských hygienických stanic, byť díky tomu, že máme velmi malý počet nově nakažených pacientů, není nyní masivně využíván. Je ale připraven pro případnou další vlnu, kdy se chceme vyhnout plošným opatřením a vypínání ekonomiky. Moderní technologie nám umožní řešit lokální ohniska, jako je aktuálně Chebsko či před časem Domažlicko a Ostravsko.

Dávají vám lidé beze všeho souhlas ke sledování svých kontaktů pomocí mobilů či kreditních karet? Aktuálně je to kolem padesáti procent lidí, kteří souhlasí s tím, aby jejich data byla využita. Věřím ale tomu, že až se projekt stabilizuje a občané se přesvědčí, že k žádnému zneužívání osobních údajů nedochází a je to ve prospěch nás všech, počet souhlasů se zvýší.

Pandemie do určité míry také ukázala, jak lidé věří svým představitelům, protože bez toho by se řada opatření těžko naplnila. Podle průzkumu akademiků z Karlovy a Masarykovy univerzity důvěra Čechů v systém zdravotní péče stoupla až na 80 procent, vládní kroky oceňuje 54 procent respondentů a vládě věří třetina občanů, zatímco před třemi roky jen pětina. Co tomu říkáte? Myslím, že česká vláda situaci zvládla a na konci se vždy počítají hospitalizovaní pacienti. Objektivně jsme na tom z tohoto hlediska dobře, země jako USA, Velká Británie nebo Itálie měly mnohem větší problémy především s přetíženými nemocnicemi. Bezesporu i my jsme udělali několik chyb, došlo ke komunikačním šumům. Bylo by ale bláhové si myslet, že vše proběhne zcela hladce v poměrech, v nichž se nikdo v moderní historii ještě neocitl. Vše pro nás bylo poprvé. Průběžná pozitivní čísla jsou ale nezpochybnitelná.

Od 25. května se roušky budou muset nosit jen v hromadné dopravě a vnitřních společných prostorech. Rozhodli jste se k tomuto kroku hlavně z politických důvodů, protože zakrývání obličejů na ulici byste v letních měsících neobhájili, byť podmínka dvoumetrových rozestupů působí spíše komicky? Bezpochyby nejsme hlší a slepí k průběhu společenské diskuze. Chápeme, že pro řadu lidí jsou roušky výrazně zatěžující. Na druhou stranu jsem přesvědčen, že jejich okamžité zavedení bylo jedním z opatření, jež výrazně přispělo k utlumení epidemie. Vzhledem k dobrému vývoji jsem nyní požádal epidemiology o vyjádření a skupina pod vedením pana docenta Maďara došla k závěru, že toto opatření není nutné držet i v létě. Čili zdaleka nejen z politických důvodů jsme venkovní odložení roušek zařadili do poslední vlny rozvolňování.

Jste právník, takže ve věcech odborné zdravotnických laik. Jak obtížné pro vás bylo čelit těžkým epidemiologickým vahám, jimiž jsou profesor Prymula či docent Maďar, kteří byli vždy spíše zastánci přísných restrikcí a pomalého uvolňování? V ministerském týmu je řada erudovaných epidemiologů, ale nejsou to lidé zaslepení. Určitě vnímají společenský kontext a nutnost vyvažování zdravotních a ekonomických zájmů. Česká republika musí fungovat i za doby pandemie. Primárně jsme samozřejmě chránili životy a zdraví občanů, bezproblémový chod nemocnic, ale zároveň jsme připravovali uvolňování, aby se země neocitla v kleštích a nepřestala ekonomicky dýchat. Debata vždy byla racionální.

Nejsem si tím vnímáním kontextu úplně jistá. Všichni si pamatujeme na větu vašeho náměstka Romana Prymuly, že hranice budou uzavřené dva roky. Mimochodem šlo o výrok protiprávní, neboť Ústavní soud posléze vydal verdikt, že vláda má právo omezit pohyb občanů uvnitř státu, nikoli ho zavřít navenek. Situace se pochopitelně mění a na začátku března jsme netušili, jak to bude vypadat v květnu, jestli tu nebudeme mít tisíce nových pacientů denně. I výroky se vyvíjejí v čase. Omezení na hranicích by určitě neměla platit příliš dlouhou dobu, ale zdůrazňuji, že úplně nepropustné nebyly nikdy. Teď už lidé mohou volně cestovat, ale musejí se prokázat negativním testem na covid-19, případně jít po návratu do karantény. To je podle mě pochopitelné pravidlo.

Pro letní dovolené ale nepředstavitelné. To je pravda. Tam musí jít o postupný proces. Nyní probíhají bilaterální jednání s konkrétními zeměmi, kde je epidemiologická situace poměrně klidná. Jsou to Slovensko, Rakousko, Chorvatsko či Řecko. Nejde přitom jen o nás, ale i o podmínky cílových zemí.

Nebudete jako ministr zdravotnictví spíše šlapat na brzdu, protože když se lidé masově rozcestují, mohou do republiky nákazu opět zavléct? Právě proto mluvím o postupném rozvolňování a dvoustranných dohodách. Plošné zrušení testů na covid-19 při příjezdu do republiky si nyní nedovedu představit. Bez jakýchkoli podmínek a omezení se letos v létě asi cestovat nebude.

Koronavirová krize bude mít pro vás i další dohry. Čekají vás soudní bitvy, ale také různé vyšetřovací komise či prověrky. Chystá se na vás Nejvyšší kontrolní úřad, jehož prezident Miloslav Kala uvedl, že zatímco jedno ministerstvo (vnitřní) nakoupilo respirátor typu FFP2 za 34 korun, jiné (zdravotnictví) za 636 korun. „Děje se tu něco nesprávného,“ dodal. Čeho jste se dopustili? Určitě ničeho nesprávného. Tento výrok mě mrzí, protože vychází z mediálních spekulací. Je třeba se podívat, kolik ochranných prostředků a v jakém čase ministerstvo zdravotnictví nakoupilo. Celkově jsme pro naše zdravotníky pořídili kolem 70 milionů ochranných pomůcek. Slova pana Kaly se vztahují k úplně první dodávce, kdy v ČR nebyly prakticky žádné respirátory, tedy před zahájením dovozů z Číny. Šlo o krizovou situaci, byli jsme pod obrovským tlakem nemocnic a hrozilo, že by se nákaza mohla rozšířit po infekčních klinikách. Ceny respirátorů tehdy byly velmi vysoké, ale na to jsme nemohli brát ohled. Šlo o životy.

Z kontrol a šetření tedy obavy nemáte? Naprosto žádné. Ministerstvo zdravotnictví prakticky přes noc vytvořilo nákupní tým a plnilo úkoly z vlády. Jediný náš zájem byl ochránit životy a zdraví lékařů a sester, abychom nečelili situaci jako v Itálii. Tomu jsme zabránili.

Když zmiňujete ochranu zdravotníků, tak právě v těchto dnech vyšla najevo kauza firmy LA Factory, od níž jste nakoupili prostředky za půl miliardy korun. Její masky přitom prý nesplňovaly kvalitativní parametry. Jak to bylo? Bohužel média někdy pracují s neověřenými informacemi a dělají nesprávné závěry. To je i tento případ. S certifikáty byly jisté problémy, ale na základě doporučení Evropské komise se dají řešit tak, že dodavatelská firma dostane výjimku od České obchodní inspekce a pak může legálně distribuovat daný materiál na území EU, tedy i v České republice. V tomto případě je tedy všechno v pořádku. Celkem jsme zmíněné firmě zaplatili asi 431 milionů korun. A to jen za dodávky, které jsme si otestovali a kvalita vyšla dobře, jednou jsme i zboží vraceli. Mrzí mě, že různí politici mají k nákupům příkré soudy, ale přitom se vyjadřují bez znalostí věci. Já ty detaily znám, a proto se kontrol nebojím. Přeji si, aby Nejvyšší kontrolní úřad vše nezávisle prověřil, ale nemyslím si, že je zapotřebí vytvářet nějakou sněmovní vyšetřovací komisi, kterou by opozice využívala jen pro předvolební kampaň. To by věci neprospělo.

Není to jen opozice, kdo upozorňuje na podezřelé nákupy od firem v exekuci nebo s adresami na obecních úřadech a do té doby nečinných. Transparency International varuje i před vládním návrhem novely zákona o veřejných zakázkách. Tu jste chtěli sněmovnou protlačit v legislativní nouzi, abyste mohli jakékoli výrobky nakupovat od dodavatelů v likvidaci, v insolventi, pravomocně odsouzených a s nejasnou vlastnickou strukturou. Neotevíráte dveře korupci a neprůhledným nákupům? Nikoliv. Novela pouze urychluje proces zadávání zakázky, nejde o navýšení ceny nebo snížení kvality. Jen připomínám, že ministerstvo zdravotnictví centrální nákupy už ukončilo a dál to bude na nemocnicích a poskytovatelích.

Půjde o dodávky bez výběrového řízení, kdy nemusí být znám skutečný majitel ani jeho finanční situace. To ano, budou to jednací řízení bez uveřejnění, ale to už dnes zákon umožňuje. Ten proces vždy musí být transparentní, ceny i dodavatelé musejí být známi. Jde o jeho zjednodušení, nikoli předražení. Dnes už se trh stabilizoval a není důvod nakupovat za vyšší ceny kvůli akutnímu nedostatku pomůcek.

Poslanec STAN Petr Gazdík upozornil, že vláda dává přednost zahraničním dodavatelům před českými, kteří už jsou nyní schopni zabezpečit milionové dodávky. Jak to například vypadá s plicním ventilátorem CoroVent, na jehož vývoj a výrobu česká firma od lidí vybrala 15 milionů korun? Už jí prý chybí jediné razítko z vašeho ministerstva, které měla získat 27. dubna. Dali jste jí ho? Nejprve musím odmítnout kritiku pana poslance. My od začátku spolupracujeme s českými výrobci a vývojáři, je jich asi dvacet, a také s distributory. Až na výjimky jsme zboží dováželi přes české firmy. Co se týče ventilátorů CoroVent, proces certifikace stále probíhá. Nejde o to, že bychom tento český výrobek nechtěli podporovat, ale jde o sofistikovaný přístroj, kde se musí obzvláště dbát na bezpečnost. Pokud budou všechny zkoušky úspěšné, nevidím v tom posledním razítku problém.

Řekl jste, že vaše ministerstvo ukončilo centrální nákupy. Týká se to i objednávek ochranných prostředků do Správy státních hmotných rezerv, kde bylo na začátku krize asi 10 tisíc respirátorů? Je třeba říct, že tento počet ochranných prostředků tam byl od dob paní ministryně Emmerové, tedy zhruba patnáct let. Žádný ministr z jakékoliv politické strany ho nezměnil, protože větší potřebě nic nenasvědčovalo. Jedno z ponaučení této krize

je, že musíme navýšit rezervy. My budeme dávat požadavky, ale nakupovat bude Správa státních hmotných rezerv. Bavíme se o milionech kusů ochranných prostředků.

Zmínil jste ponaučení. Bude po koronaviru české zdravotnictví, které krizi zvládlo bravurně, bohatší, modernější, digitalizovanější? Bezesporu bude lépe připravené, ať už by šlo o druhou vlnu této pandemie, nebo o jiný typ viru. Určitě se posune v oblasti elektronizace. V té jsme už první velký krok udělali. V minulosti vyvolávalo velké diskuse a kritiku ze strany České lékařské komory zavedení e-receptu. Ukázalo se, že je to skvělý nástroj v situacích, kdy pacient nemůže osobně do ordinace. Teď už ho máme na 100 procent léků, takže doufám, že bude využíván plošně. Možnost sdílet data na dálku a obecně digitalizace se doufám promění v realitu.

Dalším hitem je virtuální ordinace. Díky telemedicině by spousta pacientů nemusela osobně navštívit lékaře a promrhat hodiny v čekárnách. Spatřujete v tom budoucnost? Takových projektů bude jistě přibývat. V řadě případů skutečně není nutné fyzicky navštívit lékaře, pro první kontakt stačí videokonzultace na dálku. Pro mnoho lidí to může být komfortní varianta řešení zdravotních problémů. Telemedicina je určitě správnou cestou. Premiér Babiš uvedl, že pandemie odhalila jasné priority pro správu země, jimiž jsou potraviny, voda a zdravotnictví. Do něj chce podle svých slov dát tolik peněz, kolik bude třeba. O kolik si řeknete? Parlament už na můj návrh schválil zvýšení plateb za státní pojištění o 500 korun od 1. června, což znamená 20 miliard korun navíc. Jde o historicky nejvyšší nárůst prostředků ze státního rozpočtu. V příštím roce to bude dalších 50 miliard. Vláda tím ukazuje, že zdravotnictví je reálně nejvyšší prioritou, a jsem přesvědčen, že tyto finance povedou k jeho větší stabilizaci.

Včetně rekonstrukce zastaralých budov fakultních nemocnic? Přesně tak. Investice jsou naprosto zásadní. Potřebujeme zlepšit prostředí nemocnic, aby odpovídalo 21. století jak pro zaměstnance, tak pro pacienty. To vše připravujeme v rámci Národního investičního plánu.

Bude třeshinkou na dortu úspěšného zvládnutí pandemie celosvětový úspěch v podobě české vakcíny na covid-19? Musím říct, že mě mrzí vyhocené debaty vědců na toto téma. Je-li tady tým lidí z těžko zpochybnitelných organizací, jako jsou IKEM, Ústav hematologie a krevní transfuze nebo Státní zdravotní ústav, který se o vývoj vakcíny chce pokusit, nevidím důvod, proč mu v tom a priori bránit. To ovšem nevylučuje širší spolupráci vědecké obce, myslím, že jde o národní zájem. Setkám se s odpůrci tohoto projektu a budu se snažit najít společnou cestu. Nechápu, proč by se Česká republika nemohla pokusit o to, o č se snaží 90 týmů ve světě, které na vakcíně pracují, a být v tomto směru soběstačná.

Kdo je Adam Vojtěch* Narodil se 2. října 1986 v Českých Budějovicích.* Vystudoval Právnickou fakultu Univerzity Karlovy a na téže vysoké škole mediální studia na **Fakultě sociálních věd**.* V letech 2013 až 2014 působil jako právník společnosti MAFRA, v červnu 2014 se stal tajemníkem na Ministerstvu financí ČR, jemuž šéfoval Andrej Babiš. V září 2016 ho vláda jmenovala členem správní rady Všeobecné zdravotní pojišťovny.* V letech 2012 až 2018 byl členem ODS. V roce 2017 úspěšně kandidoval do sněmovny za hnutí ANO.* Ministrem zdravotnictví byl v první i druhé vládě Andreje Babiše, tedy od 13. prosince 2017.* Od dětství se věnuje hudbě a zpěvu. V roce 2005 se účastnil soutěže SuperStar. Několik let zpíval v českobudějovickém swingovém orchestru Metroklub Big Band.

URL| <https://litomericky.denik.cz/zpravy-z-ceska/adam-vojtech-koronavirus-ministerstvo-zdravotnictvi-ochranne-pomucky-20200515.html>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
litomericky.denik.cz (*Zprávy z Česka*)

Adam Vojtěch: Z kontrol nákupů nemám naprosto žádné obavy

16.5.2020 chomutovsky.denik.cz str. 00 Zprávy z Česka

Kateřina Perknerová

Ministr zdravotnictví Adam Vojtěch (za ANO) byl v posledních týdnech jedním z nejviditelnějších členů Babišovy vlády. A také nejkritizovanějších. Za nedostatek pomůcek, rozporné výroky, špatnou komunikaci. Opozice

žádala jeho odvolání. Před ukončením stavu nouze se ale o jeho rezignaci už nemluví. Možná proto, že právě lidé spadající pod jeho resort - lékaři, zdravotní sestry a nemocniční personál - zvládli pandemii vůbec nejlépe.

"Zítra končí v České republice nouzový stav. Co to pro váš resort znamená? Nic zásadního, protože jsme připraveni pokračovat v opatřeních, která můžeme činit i po nouzovém stavu. Některé věci ale samozřejmě končí, například možnost ukládat pracovní povinnost studentům zdravotnických škol. Klíčové omezení, jako je regulace volného pohybu nebo maloobchodu, už navíc byla rozvolněna. Poslední vlna přijde 25. května, a pokud se nestane nic zásadního, budeme prakticky ve velmi podobné situaci, jaká byla před krizí.

Znamená to, že od 17. do 25. května, respektive do přijetí speciálního epidemického zákona se budete řídit platnou normou o ochraně veřejného zdraví? Ano, protože většinu toho, co bychom ještě eventuálně potřebovali omezit, můžeme regulovat podle stávajícího zákona. Jde například o vnitřní prostory restaurací nebo ubytovací služby. Tyto kompetence jsou přímo vyjmenovány v zákoně o ochraně veřejného zdraví a nepředstavují extenzivní zásah do základních lidských práv a svobod občanů, což nám vyčítal první rozsudek Městského soudu v Praze. Období do 25. května tedy můžeme v případě potřeby překlenout mimořádnými opatřeními ministra zdravotnictví a pak už zůstane v platnosti jen omezení hromadných akcí s účastí několika tisíc lidí.

Proč tedy potřebujete přijímat speciální normu, když vám může dobře posloužit současná legislativa? Je její zpřesnění například ohledně provozu bazénů, wellness center i kadeřnictví tak zásadní? Speciální zákon by měl být časově omezený do konce letošního roku a řešil by jen pandemii covid-19. Navrhujeme v něm i pojistku v podobě souhlasu vlády s každým opatřením ministra zdravotnictví. Potřebujeme ho proto, že nemůžeme vyloučit zhoršení epidemiologické situace a nutnost lokálních restriktivních opatření. V tomto směru musíme zpřesnit některé kompetence. Kromě toho ministerstva vnitra a zdravotnictví dostala úkol připravit komplexní revizi krizové legislativy, konkrétně ústavního zákona o bezpečnosti. Musíme být připraveni na situace, jako byla pandemie koronaviru.

Zmíněný předpis ovšem musí schválit ústavní většina obou komor, což u speciálního epidemického zákona není třeba. Ten budete chtít přijmout ještě ve stavu legislativní nouze? Ve sněmovně není vůle projednávat ho v legislativní nouzi. Většina klubů se kloní k tomu, že by měl být projednán ve standardním režimu při maximálně možném zkrácení lhůt. Nemáme potřebu tlačit to na sílu, u takové předlohy by měl být nějaký základní politický konsenzus. Myslím, že je reálné, aby byl schválen v řádu několika týdnů a v červenci byl účinný.

Tuzemská čísla o vývoji pandemie jsou optimistická, denně přibývá jen několik nakažených lidí, ale ze zahraničí přicházejí varovné signály. Nová ohniska se objevila v Jižní Koreji, ale i v sousedním Německu. Neobáváte se toho? Samozřejmě to pečlivě sledujeme a vyhodnocujeme. Pro nás je to jisté varování, že nemáme vyhráno, byť v ČR se situace v čase dramaticky lepší nejen v počtech infikovaných pacientů, ale hlavně těch hospitalizovaných. Za největší úspěch ministerstva zdravotnictví i svůj považuji, že se nám podařilo ochránit naše nemocnice, které nekolabovaly pod náporom pacientů jako v jiných zemích. Situace v zahraničí je kolísavá, často stačí jeden infikovaný člověk, který může nákazu roznést, jako se to stalo v Soulu. Proto musíme mít nástroje, kterými to můžeme potlačit, především chytrou karanténu. Díky moderním technologiím jsme schopni co nejrychleji identifikovat potenciální rizikové kontakty infikovaného člověka a okamžitě je umisťovat do karantény, aby se nákaza nešířila.

Má projekt chytré karantény už vychytané mouchy a jede naplno? Už je naplno spuštěn v rámci všech 14 krajských hygienických stanic, byť díky tomu, že máme velmi malý počet nově nakažených pacientů, není nyní masivně využíván. Je ale připraven pro případnou další vlnu, kdy se chceme vyhnout plošným opatřením a vypínání ekonomiky. Moderní technologie nám umožní řešit lokální ohniska, jako je aktuálně Chebsko či před časem Domažlicko a Ostravsko.

Dávají vám lidé beze všeho souhlas ke sledování svých kontaktů pomocí mobilů či kreditních karet? Aktuálně je to kolem padesáti procent lidí, kteří souhlasí s tím, aby jejich data byla využita. Věřím ale tomu, že až se projekt stabilizuje a občané se přesvědčí, že k žádnému zneužívání osobních údajů nedochází a je to ve prospěch nás všech, počet souhlasů se zvýší.

Pandemie do určité míry také ukázala, jak lidé věří svým představitelům, protože bez toho by se řada opatření těžko naplnila. Podle průzkumu akademiků z Karlovy a Masarykovy univerzity důvěra Čechů v systém zdravotní péče stoupla až na 80 procent, vládní kroky oceňuje 54 procent respondentů a vládě věří třetina občanů, zatímco před třemi roky jen pětina. Co tomu říkáte? Myslím, že česká vláda situaci zvládla a na konci se vždy počítají hospitalizovaní pacienti. Objektivně jsme na tom z tohoto hlediska dobře, země jako USA, Velká Británie nebo Itálie měly mnohem větší problémy především s přetíženými nemocnicemi. Bezesporu i my jsme udělali

několik chyb, došlo ke komunikačním šumům. Bylo by ale bláhové si myslet, že vše proběhne zcela hladce v poměrech, v nichž se nikdo v moderní historii ještě neocitl. Vše pro nás bylo poprvé. Průběžná pozitivní čísla jsou ale nezpochybnitelná.

Od 25. května se roušky budou muset nosit jen v hromadné dopravě a vnitřních společných prostorech. Rozhodli jste se k tomuto kroku hlavně z politických důvodů, protože zakrývání obličejů na ulici byste v letních měsících neobhájili, byť podmínka dvoumetrových rozestupů působí spíš komicky? Bezpochyby nejsme hlší a slepí k průběhu společenské diskuze. Chápeme, že pro řadu lidí jsou roušky výrazně zatěžující. Na druhou stranu jsem přesvědčen, že jejich okamžité zavedení bylo jedním z opatření, jež výrazně přispělo k utlumení epidemie. Vzhledem k dobrému vývoji jsem nyní požádal epidemiology o vyjádření a skupina pod vedením pana docenta Maďara došla k závěru, že toto opatření není nutné držet i v létě. Čili zdaleka nejen z politických důvodů jsme venkovní odložení roušek zařadili do poslední vlny rozvolňování.

Jste právník, takže ve věcech odborně zdravotnických laik. Jak obtížné pro vás bylo čelit těžkým epidemiologickým vahám, jimiž jsou profesor Prymula či docent Maďar, kteří byli vždy spíše zastánci přísných restrikcí a pomalého uvolňování? V ministerském týmu je řada erudovaných epidemiologů, ale nejsou to lidé zaslepení. Určitě vnímají společenský kontext a nutnost vyvažování zdravotních a ekonomických zájmů. Česká republika musí fungovat i za doby pandemie. Primárně jsme samozřejmě chránili životy a zdraví občanů, bezproblémový chod nemocnic, ale zároveň jsme připravovali uvolňování, aby se země neocitla v kleštích a nepřestala ekonomicky dýchat. Debata vždy byla racionální.

Nejsem si tím vnímáním kontextu úplně jistá. Všichni si pamatujeme na větu vašeho náměstka Romana Prymuly, že hranice budou uzavřené dva roky. Mimochodem šlo o výrok protiprávní, neboť Ústavní soud posléze vydal verdikt, že vláda má právo omezit pohyb občanů uvnitř státu, nikoli ho zavřít navenek. Situace se pochopitelně mění a na začátku března jsme netušili, jak to bude vypadat v květnu, jestli tu nebudeme mít tisíce nových pacientů denně. I výroky se vyvíjejí v čase. Omezení na hranicích by určitě neměla platit příliš dlouhou dobu, ale zdůrazňuji, že úplně nepropustné nebyly nikdy. Teď už lidé mohou volně cestovat, ale musejí se prokázat negativním testem na covid-19, případně jít po návratu do karantény. To je podle mě pochopitelné pravidlo.

Pro letní dovolené ale nepředstavitelné. To je pravda. Tam musí jít o postupný proces. Nyní probíhají bilaterální jednání s konkrétními zeměmi, kde je epidemiologická situace poměrně klidná. Jsou to Slovensko, Rakousko, Chorvatsko či Řecko. Nejde přitom jen o nás, ale i o podmínky cílových zemí.

Nebudete jako ministr zdravotnictví spíše šlapat na brzdu, protože když se lidé masově rozcestují, mohou do republiky nákazu opět zavléct? Právě proto mluvím o postupném rozvolňování a dvoustranných dohodách. Plošné zrušení testů na covid-19 při příjezdu do republiky si nyní nedovedu představit. Bez jakýchkoli podmínek a omezení se letos v létě asi cestovat nebude.

Koronavirová krize bude mít pro vás i další dohry. Čekají vás soudní bitvy, ale také různé vyšetřovací komise či prověrky. Chystá se na vás Nejvyšší kontrolní úřad, jehož prezident Miloslav Kala uvedl, že zatímco jedno ministerstvo (vnitř) nakoupilo respirátor typu FFP2 za 34 korun, jiné (zdravotnictví) za 636 korun. „Děje se tu něco nesprávného,“ dodal. Čeho jste se dopustili? Určitě ničeho nesprávného. Tento výrok mě mrzí, protože vychází z mediálních spekulací. Je třeba se podívat, kolik ochranných prostředků a v jakém čase ministerstvo zdravotnictví nakoupilo. Celkově jsme pro naše zdravotníky pořídili kolem 70 milionů ochranných pomůcek. Slova pana Kaly se vztahují k úplně první dodávce, kdy v ČR nebyly prakticky žádné respirátory, tedy před zahájením dovozů z Číny. Šlo o krizovou situaci, byli jsme pod obrovským tlakem nemocnic a hrozilo, že by se nákaza mohla rozšířit po infekčních klinikách. Ceny respirátorů tehdy byly velmi vysoké, ale na to jsme nemohli brát ohled. Šlo o životy.

Z kontrol a šetření tedy obavy nemáte? Naprosto žádné. Ministerstvo zdravotnictví prakticky přes noc vytvořilo nákupní tým a plnilo úkoly z vlády. Jediný náš zájem byl ochránit životy a zdraví lékařů a sester, abychom nečelili situaci jako v Itálii. Tomu jsme zabránili.

Když zmiňujete ochranu zdravotníků, tak právě v těchto dnech vyšla najevo kauza firmy LA Factory, od níž jste nakoupili prostředky za půl miliardy korun. Její masky přitom prý nesplňovaly kvalitativní parametry. Jak to bylo? Bohužel média někdy pracují s neověřenými informacemi a dělají nesprávné závěry. To je i tento případ. S certifikáty byly jisté problémy, ale na základě doporučení Evropské komise se dají řešit tak, že dodavatelská firma dostane výjimku od České obchodní inspekce a pak může legálně distribuovat daný materiál na území EU, tedy i v České republice. V tomto případě je tedy všechno v pořádku. Celkem jsme zmíněné firmě zaplatili asi 431 milionů korun. A to jen za dodávky, které jsme si otestovali a kvalita vyšla dobře, jednou jsme i zboží vraceli. Mrzí mě, že různí politici mají k nákupům příkré soudy, ale přitom se vyjadřují bez znalostí věci. Já ty

details znám, a proto se kontrol nebojím. Přeji si, aby Nejvyšší kontrolní úřad vše nezávisle prověřil, ale nemyslím si, že je zapotřebí vytvářet nějakou sněmovní vyšetřovací komisi, kterou by opozice využívala jen pro předvolební kampaň. To by věci neprospělo.

Není to jen opozice, kdo upozorňuje na podezřelé nákupy od firem v exekuci nebo s adresami na obecních úřadech a do té doby nečinných. Transparency International varuje i před vládním návrhem novely zákona o veřejných zakázkách. Tu jste chtěli sněmovnou protlačit v legislativní nouzi, abyste mohli jakékoli výrobky nakupovat od dodavatelů v likvidaci, v insolvenční, pravomocně odsouzených a s nejasnou vlastnickou strukturou. Neotevíráte dveře korupci a neprůhledným nákupům? Nikoliv. Novela pouze urychluje proces zadávání zakázky, nejde o navýšení ceny nebo snížení kvality. Jen připomínám, že ministerstvo zdravotnictví centrální nákupy už ukončilo a dál to bude na nemocnicích a poskytovatelích.

Půjde o dodávky bez výběrového řízení, kdy nemusí být znám skutečný majitel ani jeho finanční situace. To ano, budou to jednacím řízením bez uveřejnění, ale to už dnes zákon umožňuje. Ten proces vždy musí být transparentní, ceny i dodavatelé musejí být známi. Jde o jeho zjednodušení, nikoli předražení. Dnes už se trh stabilizoval a není důvod nakupovat za vyšší ceny kvůli akutnímu nedostatku pomůcek.

Poslanec STAN Petr Gazdík upozornil, že vláda dává přednost zahraničním dodavatelům před českými, kteří už jsou nyní schopni zabezpečit milionové dodávky. Jak to například vypadá s plicním ventilátorem CoroVent, na jehož vývoj a výrobu česká firma od lidí vybrala 15 milionů korun? Už jí prý chybí jediné razítko z vašeho ministerstva, které měla získat 27. dubna. Dali jste jí ho? Nejprve musím odmítnout kritiku pana poslance. My od začátku spolupracujeme s českými výrobci a vývojáři, je jich asi dvacet, a také s distributory. Až na výjimky jsme zboží dováželi přes české firmy. Co se týče ventilátorů CoroVent, proces certifikace stále probíhá. Nejde o to, že bychom tento český výrobek nechtěli podporovat, ale jde o sofistikovaný přístroj, kde se musí obzvlášť dbát na bezpečnost. Pokud budou všechny zkoušky úspěšné, nevidím v tom posledním razítku problém.

Řekl jste, že vaše ministerstvo ukončilo centrální nákupy. Týká se to i objednávek ochranných prostředků do Správy státních hmotných rezerv, kde bylo na začátku krize asi 10 tisíc respirátorů? Je třeba říct, že tento počet ochranných prostředků tam byl od dob paní ministryně Emmerové, tedy zhruba patnáct let. Žádný ministr z jakékoliv politické strany ho nezměnil, protože větší potřebě nic nenavrhovalo. Jedno z ponaučení této krize je, že musíme navýšit rezervy. My budeme dávat požadavky, ale nakupovat bude Správa státních hmotných rezerv. Bavíme se o milionech kusů ochranných prostředků.

Zmínil jste ponaučení. Bude po koronaviru české zdravotnictví, které krizi zvládlo bravurně, bohatší, modernější, digitalizovanější? Bezesporu bude lépe připravené, ať už by šlo o druhou vlnu této pandemie, nebo o jiný typ viru. Určitě se posune v oblasti elektronizace. V té jsme už první velký krok udělali. V minulosti vyvolávalo velké diskuse a kritiku ze strany České lékařské komory zavedení e-receptu. Ukázalo se, že je to skvělý nástroj v situacích, kdy pacient nemůže osobně do ordinace. Teď už ho máme na 100 procent léků, takže doufám, že bude využíván plošně. Možnost sdílet data na dálku a obecně digitalizace se doufám promění v realitu.

Dalším hitem je virtuální ordinace. Díky telemedicině by spousta pacientů nemusela osobně navštívit lékaře a promrhat hodiny v čekárnách. Spatřujete v tom budoucnost? Takových projektů bude jistě přibývat. V řadě případů skutečně není nutné fyzicky navštívit lékaře, pro první kontakt stačí videokonzultace na dálku. Pro mnoho lidí to může být komfortní varianta řešení zdravotních problémů. Telemedicína je určitě správnou cestou. Premiér Babiš uvedl, že pandemie odhalila jasné priority pro správu země, jimiž jsou potraviny, voda a zdravotnictví. Do něj chce podle svých slov dát tolik peněz, kolik bude třeba. O kolik si řeknete? Parlament už na můj návrh schválil zvýšení plateb za státní pojištění o 500 korun od 1. června, což znamená 20 miliard korun navíc. Jde o historicky nejvyšší nárůst prostředků ze státního rozpočtu. V příštím roce to bude dalších 50 miliard. Vláda tím ukazuje, že zdravotnictví je reálně nejvyšší prioritou, a jsem přesvědčen, že tyto finance povedou k jeho větší stabilizaci.

Včetně rekonstrukce zastaralých budov fakultních nemocnic? Přesně tak. Investice jsou naprosto zásadní. Potřebujeme zlepšit prostředí nemocnic, aby odpovídalo 21. století jak pro zaměstnance, tak pro pacienty. To vše připravujeme v rámci Národního investičního plánu.

Bude třešinkou na dortu úspěšného zvládnutí pandemie celosvětový úspěch v podobě české vakcíny na covid-19? Musím říct, že mě mrzí vyhocené debaty vědců na toto téma. Je-li tady tým lidí z těžko zpochybnitelných organizací, jako jsou IKEM, Ústav hematologie a krevní transfuze nebo Státní zdravotní ústav, který se o vývoj vakcíny chce pokusit, nevidím důvod, proč mu v tom a priori bránit. To ovšem nevylučuje širší spolupráci vědecké obce, myslím, že jde o národní zájem. Setkám se s odpůrci tohoto projektu a budu se snažit najít

společnou cestu. Nechápu, proč by se Česká republika nemohla pokusit o to, oč se snaží 90 týmů ve světě, které na vakcíně pracují, a být v tomto směru soběstačná.

Kdo je Adam Vojtěch* Narodil se 2. října 1986 v Českých Budějovicích.* Vystudoval Právnickou fakultu Univerzity Karlovy a na téže vysoké škole mediální studia na **Fakultě sociálních věd**.* V letech 2013 až 2014 působil jako právník společnosti MAFRA, v červnu 2014 se stal tajemníkem na Ministerstvu financí ČR, jemuž šéfoval Andrej Babiš. V září 2016 ho vláda jmenovala členem správní rady Všeobecné zdravotní pojišťovny.* V letech 2012 až 2018 byl členem ODS. V roce 2017 úspěšně kandidoval do sněmovny za hnutí ANO.* Ministrem zdravotnictví byl v první i druhé vládě Andreje Babiše, tedy od 13. prosince 2017.* Od dětství se věnuje hudbě a zpěvu. V roce 2005 se účastnil soutěže SuperStar. Několik let zpíval v českobudějovickém swingovém orchestru Metroklub Big Band.

URL| <https://chomutovsky.denik.cz/zpravy-z-ceska/adam-vojtech-koronavirus-ministerstvo-zdravotnictvi-ochranne-pomucky-20200515.html>

Stejná zpráva vyšla také v dalších 2 titulech:

chomutovsky.denik.cz (*Zprávy z Česka*), chomutovsky.denik.cz (*Zprávy z Česka*)

Adam Vojtěch: Z kontrol nákupů nemám naprosto žádné obavy

16.5.2020 [jicinsky.denik.cz](https://chomutovsky.denik.cz) str. 00 Zprávy z Česka

Kateřina Perknerová

Ministr zdravotnictví Adam Vojtěch (za ANO) byl v posledních týdnech jedním z nejviditelnějších členů Babišovy vlády. A také nejkritizovanějších. Za nedostatek pomůcek, rozporné výroky, špatnou komunikaci. Opozice žádala jeho odvolání. Před ukončením stavu nouze se ale o jeho rezignaci už nemluví. Možná proto, že právě lidé spadající pod jeho resort - lékaři, zdravotní sestry a nemocniční personál - zvládli pandemii vůbec nejlépe.

"Zítra končí v České republice nouzový stav. Co to pro váš resort znamená? Nic zásadního, protože jsme připraveni pokračovat v opatřeních, která můžeme činit i po nouzovém stavu. Některé věci ale samozřejmě končí, například možnost ukládat pracovní povinnost studentům zdravotnických škol. Klíčové omezení, jako je regulace volného pohybu nebo maloobchodu, už navíc byla rozvolněna. Poslední vlna přijde 25. května, a pokud se nestane nic zásadního, budeme prakticky ve velmi podobné situaci, jaká byla před krizí.

Znamená to, že od 17. do 25. května, respektive do přijetí speciálního epidemického zákona se budete řídit platnou normou o ochraně veřejného zdraví? Ano, protože většinu toho, co bychom ještě eventuálně potřebovali omezit, můžeme regulovat podle stávajícího zákona. Jde například o vnitřní prostory restaurací nebo ubytovací služby. Tyto kompetence jsou přímo vyjmenovány v zákoně o ochraně veřejného zdraví a nepředstavují extenzivní zásah do základních lidských práv a svobod občanů, což nám vyčítal první rozsudek Městského soudu v Praze. Období do 25. května tedy můžeme v případě potřeby překlenout mimořádnými opatřeními ministra zdravotnictví a pak už zůstane v platnosti jen omezení hromadných akcí s účastí několika tisíc lidí.

Proč tedy potřebujete přijímat speciální normu, když vám může dobře posloužit současná legislativa? Je její zpřesnění například ohledně provozu bazénů, wellness center i kadeřnictví tak zásadní? Speciální zákon by měl být časově omezený do konce letošního roku a řešil by jen pandemii covid-19. Navrhujeme v něm i pojistku v podobě souhlasu vlády s každým opatřením ministra zdravotnictví. Potřebujeme ho proto, že nemůžeme vyloučit zhoršení epidemiologické situace a nutnost lokálních restriktivních opatření. V tomto směru musíme zpřesnit některé kompetence. Kromě toho ministerstva vnitra a zdravotnictví dostala úkol připravit komplexní revizi krizové legislativy, konkrétně ústavního zákona o bezpečnosti. Musíme být připraveni na situace, jako byla pandemie koronaviru.

Zmíněný předpis ovšem musí schválit ústavní většina obou komor, což u speciálního epidemického zákona není třeba. Ten budete chtít přijmout ještě ve stavu legislativní nouze? Ve sněmovně není vůle projednávat ho v legislativní nouzi. Většina klubů se kloní k tomu, že by měl být projednán ve standardním režimu při maximálně

možném zkrácení lhůt. Nemáme potřebu tlačit to na sílu, u takové předlohy by měl být nějaký základní politický konsenzus. Myslím, že je reálné, aby byl schválen v řádu několika týdnů a v červenci byl účinný.

Tuzemská čísla o vývoji pandemie jsou optimistická, denně přibývá jen několik nakažených lidí, ale ze zahraničí přicházejí varovné signály. Nová ohniska se objevila v Jižní Koreji, ale i v sousedním Německu. Neobáváte se toho? Samozřejmě to pečlivě sledujeme a vyhodnocujeme. Pro nás je to jisté varování, že nemáme vyhráno, byť v ČR se situace v čase dramaticky lepší nejen v počtech infikovaných pacientů, ale hlavně těch hospitalizovaných. Za největší úspěch ministerstva zdravotnictví i svůj považují, že se nám podařilo ochránit naše nemocnice, které nekolabovaly pod náporom pacientů jako v jiných zemích. Situace v zahraničí je kolísavá, často stačí jeden infikovaný člověk, který může nákazu roznést, jako se to stalo v Soulu. Proto musíme mít nástroje, kterými to můžeme potlačit, především chytrou karanténu. Díky moderním technologiím jsme schopni co nejrychleji identifikovat potenciální rizikové kontakty infikovaného člověka a okamžitě je umisťovat do karantény, aby se nákaza nešířila.

Má projekt chytré karantény už vychytané mouchy a jede naplno? Už je naplno spuštěn v rámci všech 14 krajských hygienických stanic, byť díky tomu, že máme velmi malý počet nově nakažených pacientů, není nyní masivně využíván. Je ale připraven pro případnou další vlnu, kdy se chceme vyhnout plošným opatřením a vypínání ekonomiky. Moderní technologie nám umožní řešit lokální ohniska, jako je aktuálně Chebsko či před časem Domažlicko a Ostravsko.

Dávají vám lidé beze všeho souhlas ke sledování svých kontaktů pomocí mobilů či kreditních karet? Aktuálně je to kolem padesáti procent lidí, kteří souhlasí s tím, aby jejich data byla využita. Věřím ale tomu, že až se projekt stabilizuje a občané se přesvědčí, že k žádnému zneužívání osobních údajů nedochází a je to ve prospěch nás všech, počet souhlasů se zvýší.

Pandemie do určité míry také ukázala, jak lidé věří svým představitelům, protože bez toho by se řada opatření těžko naplnila. Podle průzkumu akademiků z Karlovy a Masarykovy univerzity důvěra Čechů v systém zdravotní péče stoupla až na 80 procent, vládní kroky oceňuje 54 procent respondentů a vládě věří třetina občanů, zatímco před třemi roky jen pětina. Co tomu říkáte? Myslím, že česká vláda situaci zvládla a na konci se vždy počítají hospitalizovaní pacienti. Objektivně jsme na tom z tohoto hlediska dobře, země jako USA, Velká Británie nebo Itálie měly mnohem větší problémy především s přetíženými nemocnicemi. Bezesporu i my jsme udělali několik chyb, došlo ke komunikačním šumům. Bylo by ale bláhové si myslet, že vše proběhne zcela hladce v poměrech, v nichž se nikdo v moderní historii ještě neocitl. Vše pro nás bylo poprvé. Průběžná pozitivní čísla jsou ale nezpochybnitelná.

Od 25. května se roušky budou muset nosit jen v hromadné dopravě a vnitřních společných prostorech. Rozhodli jste se k tomuto kroku hlavně z politických důvodů, protože zakrývání obličejů na ulici byste v letních měsících neobhájili, byť podmínka dvoumetrových rozestupů působí spíše komicky? Bezpochyby nejsme hlší a slepí k průběhu společenské diskuze. Chápeme, že pro řadu lidí jsou roušky výrazně zatěžující. Na druhou stranu jsem přesvědčen, že jejich okamžité zavedení bylo jedním z opatření, jež výrazně přispělo k utlumení epidemie. Vzhledem k dobrému vývoji jsem nyní požádal epidemiology o vyjádření a skupina pod vedením pana docenta Maďara došla k závěru, že toto opatření není nutné držet i v létě. Čili zdaleka nejen z politických důvodů jsme venkovní odložení roušek zařadili do poslední vlny rozvolňování.

Jste právník, takže ve věcech odborné zdravotnických laik. Jak obtížné pro vás bylo čelit těžkým epidemiologickým vahám, jimiž jsou profesor Prymula či docent Maďar, kteří byli vždy spíše zastánci přísných restrikcí a pomalého uvolňování? V ministerském týmu je řada erudovaných epidemiologů, ale nejsou to lidé zaslepení. Určitě vnímají společenský kontext a nutnost vyvažování zdravotních a ekonomických zájmů. Česká republika musí fungovat i za doby pandemie. Primárně jsme samozřejmě chránili životy a zdraví občanů, bezproblémový chod nemocnic, ale zároveň jsme připravovali uvolňování, aby se země neocitla v kleštích a nepřestala ekonomicky dýchat. Debata vždy byla racionální.

Nejsem si tím vnímáním kontextu úplně jistá. Všichni si pamatujeme na větu vašeho náměstka Romana Prymuly, že hranice budou uzavřené dva roky. Mimochodem šlo o výrok protiprávní, neboť Ústavní soud posléze vydal verdikt, že vláda má právo omezit pohyb občanů uvnitř státu, nikoli ho zavřít navenek. Situace se pochopitelně mění a na začátku března jsme netušili, jak to bude vypadat v květnu, jestli tu nebudeme mít tisíce nových pacientů denně. I výroky se vyvíjejí v čase. Omezení na hranicích by určitě neměla platit příliš dlouhou dobu, ale zdůrazňuji, že úplně nepropustné nebyly nikdy. Teď už lidé mohou volně cestovat, ale musejí se prokázat negativním testem na covid-19, případně jít po návratu do karantény. To je podle mě pochopitelné pravidlo.

Pro letní dovolené ale nepředstavitelné. To je pravda. Tam musí jít o postupný proces. Nyní probíhají bilaterální jednání s konkrétními zeměmi, kde je epidemiologická situace poměrně klidná. Jsou to Slovensko, Rakousko, Chorvatsko či Řecko. Nejde přitom jen o nás, ale i o podmínky cílových zemí.

Nebudete jako ministr zdravotnictví spíše šlapat na brzdu, protože když se lidé masově rozcestují, mohou do republiky nákazu opět zavléct? Právě proto mluvím o postupném rozvolňování a dvoustranných dohodách. Plošné zrušení testů na covid-19 při příjezdu do republiky si nyní nedovedu představit. Bez jakýchkoli podmínek a omezení se letos v létě asi cestovat nebude.

Koronavirová krize bude mít pro vás i další dohry. Čekají vás soudní bitvy, ale také různé vyšetřovací komise či prověrky. Chystá se na vás Nejvyšší kontrolní úřad, jehož prezident Miloslav Kala uvedl, že zatímco jedno ministerstvo (vnitro) nakoupilo respirátor typu FFP2 za 34 korun, jiné (zdravotnictví) za 636 korun. „Děje se tu něco nesprávného,“ dodal. Čeho jste se dopustili? Určitě ničeho nesprávného. Tento výrok mě mrzí, protože vychází z mediálních spekulací. Je třeba se podívat, kolik ochranných prostředků a v jakém čase ministerstvo zdravotnictví nakoupilo. Celkově jsme pro naše zdravotníky pořídili kolem 70 milionů ochranných pomůcek. Slova pana Kaly se vztahují k úplně první dodávce, kdy v ČR nebyly prakticky žádné respirátory, tedy před zahájením dovozů z Číny. Šlo o krizovou situaci, byli jsme pod obrovským tlakem nemocnic a hrozilo, že by se nákaza mohla rozšířit po infekčních klinikách. Ceny respirátorů tehdy byly velmi vysoké, ale na to jsme nemohli brát ohled. Šlo o životy.

Z kontrol a šetření tedy obavy nemáte? Naprosto žádné. Ministerstvo zdravotnictví prakticky přes noc vytvořilo nákupní tým a plnilo úkoly z vlády. Jediný náš zájem byl ochránit životy a zdraví lékařů a sester, abychom nečelili situaci jako v Itálii. Tomu jsme zabránili.

Když zmiňujete ochranu zdravotníků, tak právě v těchto dnech vyšla najevo kauza firmy LA Factory, od níž jste nakoupili prostředky za půl miliardy korun. Její masky přitom prý nesplňovaly kvalitativní parametry. Jak to bylo? Bohužel média někdy pracují s neověřenými informacemi a dělají nesprávné závěry. To je i tento případ. S certifikáty byly jisté problémy, ale na základě doporučení Evropské komise se dají řešit tak, že dodavatelská firma dostane výjimku od České obchodní inspekce a pak může legálně distribuovat daný materiál na území EU, tedy i v České republice. V tomto případě je tedy všechno v pořádku. Celkem jsme zmíněné firmě zaplatili asi 431 milionů korun. A to jen za dodávky, které jsme si otestovali a kvalita vyšla dobře, jednou jsme i zboží vraceli. Mrzí mě, že různí politici mají k nákupům příkré soudy, ale přitom se vyjadřují bez znalostí věci. Já ty detaily znám, a proto se kontrol nebojím. Přeji si, aby Nejvyšší kontrolní úřad vše nezávisle prověřil, ale nemyslím si, že je zapotřebí vytvářet nějakou sněmovní vyšetřovací komisi, kterou by opozice využívala jen pro předvolební kampaň. To by věci neprospělo.

Není to jen opozice, kdo upozorňuje na podezřelé nákupy od firem v exekuci nebo s adresami na obecních úřadech a do té doby nečinných. Transparency International varuje i před vládním návrhem novely zákona o veřejných zakázkách. Tu jste chtěli sněmovnou protlačit v legislativní nouzi, abyste mohli jakékoli výrobky nakupovat od dodavatelů v likvidaci, v insolventi, pravomocně odsouzených a s nejasnou vlastnickou strukturou. Neotevíráte dveře korupci a neprůhledným nákupům? Nikoliv. Novela pouze urychluje proces zadávání zakázky, nejde o navýšení ceny nebo snížení kvality. Jen připomínám, že ministerstvo zdravotnictví centrální nákupy už ukončilo a dál to bude na nemocnicích a poskytovatelích.

Půjde o dodávky bez výběrového řízení, kdy nemusí být znám skutečný majitel ani jeho finanční situace. To ano, budou o jednání řízení bez uveřejnění, ale to už dnes zákon umožňuje. Ten proces vždy musí být transparentní, ceny i dodavatelé musejí být známi. Jde o jeho zjednodušení, nikoli předražení. Dnes už se trh stabilizoval a není důvod nakupovat za vyšší ceny kvůli akutnímu nedostatku pomůcek.

Poslanec STAN Petr Gazdík upozornil, že vláda dává přednost zahraničním dodavatelům před českými, kteří už jsou nyní schopni zabezpečit milionové dodávky. Jak to například vypadá s plicním ventilátorem CoroVent, na jehož vývoj a výrobu česká firma od lidí vybrala 15 milionů korun? Už jí prý chybí jediné razítko z vašeho ministerstva, které měla získat 27. dubna. Dali jste jí ho? Nejprve musím odmítnout kritiku pana poslance. My od začátku spolupracujeme s českými výrobci a vývojáři, je jich asi dvacet, a také s distributory. Až na výjimky jsme zboží dováželi přes české firmy. Co se týče ventilátorů CoroVent, proces certifikace stále probíhá. Nejde o to, že bychom tento český výrobek nechtěli podporovat, ale jde o sofistikovaný přístroj, kde se musí obzvláště dbát na bezpečnost. Pokud budou všechny zkoušky úspěšné, nevidím v tom posledním razítku problém.

Řekl jste, že vaše ministerstvo ukončilo centrální nákupy. Týká se to i objednávek ochranných prostředků do Správy státních hmotných rezerv, kde bylo na začátku krize asi 10 tisíc respirátorů? Je třeba říct, že tento počet ochranných prostředků tam byl od dob paní ministryně Emmerové, tedy zhruba patnáct let. Žádný ministr z jakékoliv politické strany ho nezměnil, protože větší potřebě nic nenasvědčovalo. Jedno z ponaučení této krize

je, že musíme navýšit rezervy. My budeme dávat požadavky, ale nakupovat bude Správa státních hmotných rezerv. Bavíme se o milionech kusů ochranných prostředků.

Zmínil jste ponaučení. Bude po koronaviru české zdravotnictví, které krizi zvládlo bravurně, bohatší, modernější, digitalizovanější? Bezesporu bude lépe připravené, ať už by šlo o druhou vlnu této pandemie, nebo o jiný typ viru. Určitě se posune v oblasti elektronizace. V té jsme už první velký krok udělali. V minulosti vyvolávalo velké diskuse a kritiku ze strany České lékařské komory zavedení e-receptu. Ukázalo se, že je to skvělý nástroj v situacích, kdy pacient nemůže osobně do ordinace. Teď už ho máme na 100 procent léků, takže doufám, že bude využíván plošně. Možnost sdílet data na dálku a obecně digitalizace se doufám promění v realitu.

Dalším hitem je virtuální ordinace. Díky telemedicině by spousta pacientů nemusela osobně navštívit lékaře a promrhat hodiny v čekárnách. Spatřujete v tom budoucnost? Takových projektů bude jistě přibývat. V řadě případů skutečně není nutné fyzicky navštívit lékaře, pro první kontakt stačí videokonzultace na dálku. Pro mnoho lidí to může být komfortní varianta řešení zdravotních problémů. Telemedicina je určitě správnou cestou. Premiér Babiš uvedl, že pandemie odhalila jasné priority pro správu země, jimiž jsou potraviny, voda a zdravotnictví. Do něj chce podle svých slov dát tolik peněz, kolik bude třeba. O kolik si řeknete? Parlament už na můj návrh schválil zvýšení plateb za státní pojištění o 500 korun od 1. června, což znamená 20 miliard korun navíc. Jde o historicky nejvyšší nárůst prostředků ze státního rozpočtu. V příštím roce to bude dalších 50 miliard. Vláda tím ukazuje, že zdravotnictví je reálně nejvyšší prioritou, a jsem přesvědčen, že tyto finance povedou k jeho větší stabilizaci.

Včetně rekonstrukce zastaralých budov fakultních nemocnic? Přesně tak. Investice jsou naprosto zásadní. Potřebujeme zlepšit prostředí nemocnic, aby odpovídalo 21. století jak pro zaměstnance, tak pro pacienty. To vše připravujeme v rámci Národního investičního plánu.

Bude třesinkou na dortu úspěšného zvládnutí pandemie celosvětový úspěch v podobě české vakcíny na covid-19? Musím říct, že mě mrzí vyhocené debaty vědců na toto téma. Je-li tady tým lidí z těžko zpochybnitelných organizací, jako jsou IKEM, Ústav hematologie a krevní transfuze nebo Státní zdravotní ústav, který se o vývoj vakcíny chce pokusit, nevidím důvod, proč mu v tom a priori bránit. To ovšem nevylučuje širší spolupráci vědecké obce, myslím, že jde o národní zájem. Setkám se s odpůrci tohoto projektu a budu se snažit najít společnou cestu. Nechápu, proč by se Česká republika nemohla pokusit o to, o č se snaží 90 týmů ve světě, které na vakcíně pracují, a být v tomto směru soběstačná.

Kdo je Adam Vojtěch* Narodil se 2. října 1986 v Českých Budějovicích.* Vystudoval Právnickou fakultu Univerzity Karlovy a na téže vysoké škole mediální studia na **Fakultě sociálních věd**.* V letech 2013 až 2014 působil jako právník společnosti MAFRA, v červnu 2014 se stal tajemníkem na Ministerstvu financí ČR, jemuž šéfoval Andrej Babiš. V září 2016 ho vláda jmenovala členem správní rady Všeobecné zdravotní pojišťovny.* V letech 2012 až 2018 byl členem ODS. V roce 2017 úspěšně kandidoval do sněmovny za hnutí ANO.* Ministrem zdravotnictví byl v první i druhé vládě Andreje Babiše, tedy od 13. prosince 2017.* Od dětství se věnuje hudbě a zpěvu. V roce 2005 se účastnil soutěže SuperStar. Několik let zpíval v českobudějovickém swingovém orchestru Metroklub Big Band.

URL| <https://jicinsky.denik.cz/zpravy-z-ceska/adam-vojtech-koronavirus-ministerstvo-zdravotnictvi-ochranne-pomucky-20200515.html>

Stejná zpráva vyšla také v dalších 2 titulech:

jicinsky.denik.cz (*Zprávy z Česka*), jicinsky.denik.cz (*Zprávy z Česka*)

Adam Vojtěch: Z kontrol nákupů nemám naprosto žádné obavy

16.5.2020 hradecky.denik.cz str. 00 Zprávy z Česka

Kateřina Perknerová

Ministr zdravotnictví Adam Vojtěch (za ANO) byl v posledních týdnech jedním z nejviditelnějších členů Babišovy vlády. A také nejkritizovanějších. Za nedostatek pomůcek, rozporné výroky, špatnou komunikaci. Opozice

žádala jeho odvolání. Před ukončením stavu nouze se ale o jeho rezignaci už nemluví. Možná proto, že právě lidé spadající pod jeho resort - lékaři, zdravotní sestry a nemocniční personál - zvládli pandemii vůbec nejlépe.

"Zítra končí v České republice nouzový stav. Co to pro váš resort znamená? Nic zásadního, protože jsme připraveni pokračovat v opatřeních, která můžeme činit i po nouzovém stavu. Některé věci ale samozřejmě končí, například možnost ukládat pracovní povinnost studentům zdravotnických škol. Klíčové omezení, jako je regulace volného pohybu nebo maloobchodu, už navíc byla rozvolněna. Poslední vlna přijde 25. května, a pokud se nestane nic zásadního, budeme prakticky ve velmi podobné situaci, jaká byla před krizí.

Znamená to, že od 17. do 25. května, respektive do přijetí speciálního epidemického zákona se budete řídit platnou normou o ochraně veřejného zdraví? Ano, protože většinu toho, co bychom ještě eventuálně potřebovali omezit, můžeme regulovat podle stávajícího zákona. Jde například o vnitřní prostory restaurací nebo ubytovací služby. Tyto kompetence jsou přímo vyjmenovány v zákoně o ochraně veřejného zdraví a nepředstavují extenzivní zásah do základních lidských práv a svobod občanů, což nám vyčítal první rozsudek Městského soudu v Praze. Období do 25. května tedy můžeme v případě potřeby překlenout mimořádnými opatřeními ministra zdravotnictví a pak už zůstane v platnosti jen omezení hromadných akcí s účastí několika tisíc lidí.

Proč tedy potřebujete přijímat speciální normu, když vám může dobře posloužit současná legislativa? Je její zpřesnění například ohledně provozu bazénů, wellness center i kadeřnictví tak zásadní? Speciální zákon by měl být časově omezený do konce letošního roku a řešil by jen pandemii covid-19. Navrhujeme v něm i pojistku v podobě souhlasu vlády s každým opatřením ministra zdravotnictví. Potřebujeme ho proto, že nemůžeme vyloučit zhoršení epidemiologické situace a nutnost lokálních restriktivních opatření. V tomto směru musíme zpřesnit některé kompetence. Kromě toho ministerstva vnitra a zdravotnictví dostala úkol připravit komplexní revizi krizové legislativy, konkrétně ústavního zákona o bezpečnosti. Musíme být připraveni na situace, jako byla pandemie koronaviru.

Zmíněný předpis ovšem musí schválit ústavní většina obou komor, což u speciálního epidemického zákona není třeba. Ten budete chtít přijmout ještě ve stavu legislativní nouze? Ve sněmovně není vůle projednávat ho v legislativní nouzi. Většina klubů se kloní k tomu, že by měl být projednán ve standardním režimu při maximálně možném zkrácení lhůt. Nemáme potřebu tlačit to na sílu, u takové předlohy by měl být nějaký základní politický konsenzus. Myslím, že je reálné, aby byl schválen v řádu několika týdnů a v červenci byl účinný.

Tuzemská čísla o vývoji pandemie jsou optimistická, denně přibývá jen několik nakažených lidí, ale ze zahraničí přicházejí varovné signály. Nová ohniska se objevila v Jižní Koreji, ale i v sousedním Německu. Neobáváte se toho? Samozřejmě to pečlivě sledujeme a vyhodnocujeme. Pro nás je to jisté varování, že nemáme vyhráno, byť v ČR se situace v čase dramaticky lepší nejen v počtech infikovaných pacientů, ale hlavně těch hospitalizovaných. Za největší úspěch ministerstva zdravotnictví i svůj považuji, že se nám podařilo ochránit naše nemocnice, které nekolabovaly pod náporom pacientů jako v jiných zemích. Situace v zahraničí je kolísavá, často stačí jeden infikovaný člověk, který může nákazu roznést, jako se to stalo v Soulu. Proto musíme mít nástroje, kterými to můžeme potlačit, především chytrou karanténu. Díky moderním technologiím jsme schopni co nejrychleji identifikovat potenciální rizikové kontakty infikovaného člověka a okamžitě je umisťovat do karantény, aby se nákaza nešířila.

Má projekt chytré karantény už vychytané mouchy a jede naplno? Už je naplno spuštěn v rámci všech 14 krajských hygienických stanic, byť díky tomu, že máme velmi malý počet nově nakažených pacientů, není nyní masivně využíván. Je ale připraven pro případnou další vlnu, kdy se chceme vyhnout plošným opatřením a vypínáním ekonomiky. Moderní technologie nám umožní řešit lokální ohniska, jako je aktuálně Chebsko či před časem Domažlicko a Ostravsko.

Dávají vám lidé beze všeho souhlas ke sledování svých kontaktů pomocí mobilů či kreditních karet? Aktuálně je to kolem padesáti procent lidí, kteří souhlasí s tím, aby jejich data byla využita. Věřím ale tomu, že až se projekt stabilizuje a občané se přesvědčí, že k žádnému zneužívání osobních údajů nedochází a je to ve prospěch nás všech, počet souhlasů se zvýší.

Pandemie do určité míry také ukázala, jak lidé věří svým představitelům, protože bez toho by se řada opatření těžko naplnila. Podle průzkumu akademiků z Karlovy a Masarykovy univerzity důvěra Čechů v systém zdravotní péče stoupla až na 80 procent, vládní kroky oceňuje 54 procent respondentů a vládě věří třetina občanů, zatímco před třemi roky jen pětina. Co tomu říkáte? Myslím, že česká vláda situaci zvládla a na konci se vždy počítají hospitalizovaní pacienti. Objektivně jsme na tom z tohoto hlediska dobře, země jako USA, Velká Británie nebo Itálie měly mnohem větší problémy především s přetíženými nemocnicemi. Bezesporu i my jsme udělali

několik chyb, došlo ke komunikačním šumům. Bylo by ale bláhové si myslet, že vše proběhne zcela hladce v poměrech, v nichž se nikdo v moderní historii ještě neocitl. Vše pro nás bylo poprvé. Průběžná pozitivní čísla jsou ale nezpochybnitelná.

Od 25. května se roušky budou muset nosit jen v hromadné dopravě a vnitřních společných prostorech. Rozhodli jste se k tomuto kroku hlavně z politických důvodů, protože zakrývání obličejů na ulici byste v letních měsících neobhájili, byť podmínka dvoumetrových rozestupů působí spíš komicky? Bezpochyby nejsme hlší a slepí k průběhu společenské diskuze. Chápeme, že pro řadu lidí jsou roušky výrazně zatěžující. Na druhou stranu jsem přesvědčen, že jejich okamžité zavedení bylo jedním z opatření, jež výrazně přispělo k utlumení epidemie. Vzhledem k dobrému vývoji jsem nyní požádal epidemiology o vyjádření a skupina pod vedením pana docenta Maďara došla k závěru, že toto opatření není nutné držet i v létě. Čili zdaleka nejen z politických důvodů jsme venkovní odložení roušek zařadili do poslední vlny rozvolňování.

Jste právník, takže ve věcech odborně zdravotnických laik. Jak obtížné pro vás bylo čelit těžkým epidemiologickým vahám, jimiž jsou profesor Prymula či docent Maďar, kteří byli vždy spíše zastánci přísných restrikcí a pomalého uvolňování? V ministerském týmu je řada erudovaných epidemiologů, ale nejsou to lidé zaslepení. Určitě vnímají společenský kontext a nutnost vyvažování zdravotních a ekonomických zájmů. Česká republika musí fungovat i za doby pandemie. Primárně jsme samozřejmě chránili životy a zdraví občanů, bezproblémový chod nemocnic, ale zároveň jsme připravovali uvolňování, aby se země neocitla v kleštích a nepřestala ekonomicky dýchat. Debata vždy byla racionální.

Nejsem si tím vnímáním kontextu úplně jistá. Všichni si pamatujeme na větu vašeho náměstka Romana Prymuly, že hranice budou uzavřené dva roky. Mimochodem šlo o výrok protiprávní, neboť Ústavní soud posléze vydal verdikt, že vláda má právo omezit pohyb občanů uvnitř státu, nikoli ho zavřít navenek. Situace se pochopitelně mění a na začátku března jsme netušili, jak to bude vypadat v květnu, jestli tu nebudeme mít tisíce nových pacientů denně. I výroky se vyvíjejí v čase. Omezení na hranicích by určitě neměla platit příliš dlouhou dobu, ale zdůrazňuji, že úplně nepropustné nebyly nikdy. Teď už lidé mohou volně cestovat, ale musejí se prokázat negativním testem na covid-19, případně jít po návratu do karantény. To je podle mě pochopitelné pravidlo.

Pro letní dovolené ale nepředstavitelné. To je pravda. Tam musí jít o postupný proces. Nyní probíhají bilaterální jednání s konkrétními zeměmi, kde je epidemiologická situace poměrně klidná. Jsou to Slovensko, Rakousko, Chorvatsko či Řecko. Nejde přitom jen o nás, ale i o podmínky cílových zemí.

Nebudete jako ministr zdravotnictví spíše šlapat na brzdu, protože když se lidé masově rozcestují, mohou do republiky nákazu opět zavléct? Právě proto mluvím o postupném rozvolňování a dvoustranných dohodách. Plošné zrušení testů na covid-19 při příjezdu do republiky si nyní nedovedu představit. Bez jakýchkoli podmínek a omezení se letos v létě asi cestovat nebude.

Koronavirová krize bude mít pro vás i další dohry. Čekají vás soudní bitvy, ale také různé vyšetřovací komise či prověrky. Chystá se na vás Nejvyšší kontrolní úřad, jehož prezident Miloslav Kala uvedl, že zatímco jedno ministerstvo (vnitř) nakoupilo respirátor typu FFP2 za 34 korun, jiné (zdravotnictví) za 636 korun. „Děje se tu něco nesprávného,“ dodal. Čeho jste se dopustili? Určitě ničeho nesprávného. Tento výrok mě mrzí, protože vychází z mediálních spekulací. Je třeba se podívat, kolik ochranných prostředků a v jakém čase ministerstvo zdravotnictví nakoupilo. Celkově jsme pro naše zdravotníky pořídili kolem 70 milionů ochranných pomůcek. Slova pana Kaly se vztahují k úplně první dodávce, kdy v ČR nebyly prakticky žádné respirátory, tedy před zahájením dovozů z Číny. Šlo o krizovou situaci, byli jsme pod obrovským tlakem nemocnic a hrozilo, že by se nákaza mohla rozšířit po infekčních klinikách. Ceny respirátorů tehdy byly velmi vysoké, ale na to jsme nemohli brát ohled. Šlo o životy.

Z kontrol a šetření tedy obavy nemáte? Naprosto žádné. Ministerstvo zdravotnictví prakticky přes noc vytvořilo nákupní tým a plnilo úkoly z vlády. Jediný náš zájem byl ochránit životy a zdraví lékařů a sester, abychom nečelili situaci jako v Itálii. Tomu jsme zabránili.

Když zmiňujete ochranu zdravotníků, tak právě v těchto dnech vyšla najevo kauza firmy LA Factory, od níž jste nakoupili prostředky za půl miliardy korun. Její masky přitom prý nesplňovaly kvalitativní parametry. Jak to bylo? Bohužel média někdy pracují s neověřenými informacemi a dělají nesprávné závěry. To je i tento případ. S certifikáty byly jisté problémy, ale na základě doporučení Evropské komise se dají řešit tak, že dodavatelská firma dostane výjimku od České obchodní inspekce a pak může legálně distribuovat daný materiál na území EU, tedy i v České republice. V tomto případě je tedy všechno v pořádku. Celkem jsme zmíněné firmě zaplatili asi 431 milionů korun. A to jen za dodávky, které jsme si otestovali a kvalita vyšla dobře, jednou jsme i zboží vraceli. Mrzí mě, že různí politici mají k nákupům příkré soudy, ale přitom se vyjadřují bez znalostí věci. Já ty

details znám, a proto se kontrol nebojím. Přeji si, aby Nejvyšší kontrolní úřad vše nezávisle prověřil, ale nemyslím si, že je zapotřebí vytvářet nějakou sněmovní vyšetřovací komisi, kterou by opozice využívala jen pro předvolební kampaň. To by věci neprospělo.

Není to jen opozice, kdo upozorňuje na podezřelé nákupy od firem v exekuci nebo s adresami na obecních úřadech a do té doby nečinných. Transparency International varuje i před vládním návrhem novely zákona o veřejných zakázkách. Tu jste chtěli sněmovnou protlačit v legislativní nouzi, abyste mohli jakékoli výrobky nakupovat od dodavatelů v likvidaci, v insolvenční, pravomocně odsouzených a s nejasnou vlastnickou strukturou. Neotevíráte dveře korupci a neprůhledným nákupům? Nikoliv. Novela pouze urychluje proces zadávání zakázky, nejde o navýšení ceny nebo snížení kvality. Jen připomínám, že ministerstvo zdravotnictví centrální nákupy už ukončilo a dál to bude na nemocnicích a poskytovatelích.

Půjde o dodávky bez výběrového řízení, kdy nemusí být znám skutečný majitel ani jeho finanční situace. To ano, budou to jednacím řízením bez uveřejnění, ale to už dnes zákon umožňuje. Ten proces vždy musí být transparentní, ceny i dodavatelé musejí být známi. Jde o jeho zjednodušení, nikoli předražení. Dnes už se trh stabilizoval a není důvod nakupovat za vyšší ceny kvůli akutnímu nedostatku pomůcek.

Poslanec STAN Petr Gazdík upozornil, že vláda dává přednost zahraničním dodavatelům před českými, kteří už jsou nyní schopni zabezpečit milionové dodávky. Jak to například vypadá s plicním ventilátorem CoroVent, na jehož vývoj a výrobu česká firma od lidí vybrala 15 milionů korun? Už jí prý chybí jediné razítko z vašeho ministerstva, které měla získat 27. dubna. Dali jste jí ho? Nejprve musím odmítnout kritiku pana poslance. My od začátku spolupracujeme s českými výrobci a vývojáři, je jich asi dvacet, a také s distributory. Až na výjimky jsme zboží dováželi přes české firmy. Co se týče ventilátorů CoroVent, proces certifikace stále probíhá. Nejde o to, že bychom tento český výrobek nechtěli podporovat, ale jde o sofistikovaný přístroj, kde se musí obzvlášť dbát na bezpečnost. Pokud budou všechny zkoušky úspěšné, nevidím v tom posledním razítku problém.

Řekl jste, že vaše ministerstvo ukončilo centrální nákupy. Týká se to i objednávek ochranných prostředků do Správy státních hmotných rezerv, kde bylo na začátku krize asi 10 tisíc respirátorů? Je třeba říct, že tento počet ochranných prostředků tam byl od dob paní ministryně Emmerové, tedy zhruba patnáct let. Žádný ministr z jakékoliv politické strany ho nezměnil, protože větší potřebě nic nenavrhovalo. Jedno z ponaučení této krize je, že musíme navýšit rezervy. My budeme dávat požadavky, ale nakupovat bude Správa státních hmotných rezerv. Bavíme se o milionech kusů ochranných prostředků.

Zmínil jste ponaučení. Bude po koronaviru české zdravotnictví, které krizi zvládlo bravurně, bohatší, modernější, digitalizovanější? Bezesporu bude lépe připravené, ať už by šlo o druhou vlnu této pandemie, nebo o jiný typ viru. Určitě se posune v oblasti elektronizace. V té jsme už první velký krok udělali. V minulosti vyvolávalo velké diskuse a kritiku ze strany České lékařské komory zavedení e-receptu. Ukázalo se, že je to skvělý nástroj v situacích, kdy pacient nemůže osobně do ordinace. Teď už ho máme na 100 procent léků, takže doufám, že bude využíván plošně. Možnost sdílet data na dálku a obecně digitalizace se doufám promění v realitu.

Dalším hitem je virtuální ordinace. Díky telemedicině by spousta pacientů nemusela osobně navštívit lékaře a promrhat hodiny v čekárnách. Spatřujete v tom budoucnost? Takových projektů bude jistě přibývat. V řadě případů skutečně není nutné fyzicky navštívit lékaře, pro první kontakt stačí videokonzultace na dálku. Pro mnoho lidí to může být komfortní varianta řešení zdravotních problémů. Telemedicina je určitě správnou cestou. Premiér Babiš uvedl, že pandemie odhalila jasně priority pro správu země, jimiž jsou potraviny, voda a zdravotnictví. Do něj chce podle svých slov dát tolik peněz, kolik bude třeba. O kolik si řeknete? Parlament už na můj návrh schválil zvýšení plateb za státní pojištění o 500 korun od 1. června, což znamená 20 miliard korun navíc. Jde o historicky nejvyšší nárůst prostředků ze státního rozpočtu. V příštím roce to bude dalších 50 miliard. Vláda tím ukazuje, že zdravotnictví je reálně nejvyšší prioritou, a jsem přesvědčen, že tyto finance povedou k jeho větší stabilizaci.

Včetně rekonstrukce zastaralých budov fakultních nemocnic? Přesně tak. Investice jsou naprosto zásadní. Potřebujeme zlepšit prostředí nemocnic, aby odpovídalo 21. století jak pro zaměstnance, tak pro pacienty. To vše připravujeme v rámci Národního investičního plánu.

Bude třešinkou na dortu úspěšného zvládnutí pandemie celosvětový úspěch v podobě české vakcíny na covid-19? Musím říct, že mě mrzí vyhocené debaty vědců na toto téma. Je-li tady tým lidí z těžko zpochybnitelných organizací, jako jsou IKEM, Ústav hematologie a krevní transfuze nebo Státní zdravotní ústav, který se o vývoj vakcíny chce pokusit, nevidím důvod, proč mu v tom a priori bránit. To ovšem nevylučuje širší spolupráci vědecké obce, myslím, že jde o národní zájem. Setkám se s odpůrci tohoto projektu a budu se snažit najít

společnou cestu. Nechápu, proč by se Česká republika nemohla pokusit o to, oč se snaží 90 týmů ve světě, které na vakcíně pracují, a být v tomto směru soběstačná.

Kdo je Adam Vojtěch* Narodil se 2. října 1986 v Českých Budějovicích.* Vystudoval Právnickou fakultu Univerzity Karlovy a na téže vysoké škole mediální studia na **Fakultě sociálních věd**.* V letech 2013 až 2014 působil jako právník společnosti MAFRA, v červnu 2014 se stal tajemníkem na Ministerstvu financí ČR, jemuž šéfoval Andrej Babiš. V září 2016 ho vláda jmenovala členem správní rady Všeobecné zdravotní pojišťovny.* V letech 2012 až 2018 byl členem ODS. V roce 2017 úspěšně kandidoval do sněmovny za hnutí ANO.* Ministrem zdravotnictví byl v první i druhé vládě Andreje Babiše, tedy od 13. prosince 2017.* Od dětství se věnuje hudbě a zpěvu. V roce 2005 se účastnil soutěže SuperStar. Několik let zpíval v českobudějovickém swingovém orchestru Metroklub Big Band.

URL| <https://hradecky.denik.cz/zpravy-z-ceska/adam-vojtech-koronavirus-ministerstvo-zdravotnictvi-ochranne-pomucky-20200515.html>

Stejná zpráva vyšla také v dalších 4 titulech:

hradecky.denik.cz (*Zprávy z Česka*), hradecky.denik.cz (*Zprávy z Česka*), hradecky.denik.cz (*Zprávy z Česka*), hradecky.denik.cz (*Zprávy z Česka*)

Adam Vojtěch: Z kontrol nákupů nemám naprosto žádné obavy

16.5.2020 jihlavsky.denik.cz str. 00 Zprávy z Česka

Kateřina Perknerová

Ministr zdravotnictví Adam Vojtěch (za ANO) byl v posledních týdnech jedním z nejviditelnějších členů Babišovy vlády. A také nejkritizovanějších. Za nedostatek pomůcek, rozporné výroky, špatnou komunikaci. Opozice žádala jeho odvolání. Před ukončením stavu nouze se ale o jeho rezignaci už nemluví. Možná proto, že právě lidé spadající pod jeho resort - lékaři, zdravotní sestry a nemocniční personál - zvládli pandemii vůbec nejlépe.

"Zítra končí v České republice nouzový stav. Co to pro váš resort znamená? Nic zásadního, protože jsme připraveni pokračovat v opatřeních, která můžeme činit i po nouzovém stavu. Některé věci ale samozřejmě končí, například možnost ukládat pracovní povinnost studentům zdravotnických škol. Klíčové omezení, jako je regulace volného pohybu nebo maloobchodu, už navíc byla rozvolněna. Poslední vlna přijde 25. května, a pokud se nestane nic zásadního, budeme prakticky ve velmi podobné situaci, jaká byla před krizí.

Znamená to, že od 17. do 25. května, respektive do přijetí speciálního epidemického zákona se budete řídit platnou normou o ochraně veřejného zdraví? Ano, protože většinu toho, co bychom ještě eventuálně potřebovali omezit, můžeme regulovat podle stávajícího zákona. Jde například o vnitřní prostory restaurací nebo ubytovací služby. Tyto kompetence jsou přímo vyjmenovány v zákoně o ochraně veřejného zdraví a nepředstavují extenzivní zásah do základních lidských práv a svobod občanů, což nám vyčítal první rozsudek Městského soudu v Praze. Období do 25. května tedy můžeme v případě potřeby překlenout mimořádnými opatřeními ministra zdravotnictví a pak už zůstane v platnosti jen omezení hromadných akcí s účastí několika tisíc lidí.

Proč tedy potřebujete přijímat speciální normu, když vám může dobře posloužit současná legislativa? Je její zpřesnění například ohledně provozu bazénů, wellness center i kadeřnictví tak zásadní? Speciální zákon by měl být časově omezený do konce letošního roku a řešil by jen pandemii covid-19. Navrhujeme v něm i pojistku v podobě souhlasu vlády s každým opatřením ministra zdravotnictví. Potřebujeme ho proto, že nemůžeme vyloučit zhoršení epidemiologické situace a nutnost lokálních restriktivních opatření. V tomto směru musíme zpřesnit některé kompetence. Kromě toho ministerstva vnitra a zdravotnictví dostala úkol připravit komplexní revizi krizové legislativy, konkrétně ústavního zákona o bezpečnosti. Musíme být připraveni na situace, jako byla pandemie koronaviru.

Zmíněný předpis ovšem musí schválit ústavní většina obou komor, což u speciálního epidemického zákona není třeba. Ten budete chtít přijmout ještě ve stavu legislativní nouze? Ve sněmovně není vůle projednávat ho v legislativní nouzi. Většina klubů se kloní k tomu, že by měl být projednán ve standardním režimu při maximálně

možném zkrácení lhůt. Nemáme potřebu tlačit to na sílu, u takové předlohy by měl být nějaký základní politický konsenzus. Myslím, že je reálné, aby byl schválen v řádu několika týdnů a v červenci byl účinný.

Tuzemská čísla o vývoji pandemie jsou optimistická, denně přibývá jen několik nakažených lidí, ale ze zahraničí přicházejí varovné signály. Nová ohniska se objevila v Jižní Koreji, ale i v sousedním Německu. Neobáváte se toho? Samozřejmě to pečlivě sledujeme a vyhodnocujeme. Pro nás je to jisté varování, že nemáme vyhráno, byť v ČR se situace v čase dramaticky lepší nejen v počtech infikovaných pacientů, ale hlavně těch hospitalizovaných. Za největší úspěch ministerstva zdravotnictví i svůj považují, že se nám podařilo ochránit naše nemocnice, které nekolabovaly pod náporom pacientů jako v jiných zemích. Situace v zahraničí je kolísavá, často stačí jeden infikovaný člověk, který může nákazu roznést, jako se to stalo v Soulu. Proto musíme mít nástroje, kterými to můžeme potlačit, především chytrou karanténu. Díky moderním technologiím jsme schopni co nejrychleji identifikovat potenciální rizikové kontakty infikovaného člověka a okamžitě je umisťovat do karantény, aby se nákaza nešířila.

Má projekt chytré karantény už vychytané mouchy a jede naplno? Už je naplno spuštěn v rámci všech 14 krajských hygienických stanic, byť díky tomu, že máme velmi malý počet nově nakažených pacientů, není nyní masivně využíván. Je ale připraven pro případnou další vlnu, kdy se chceme vyhnout plošným opatřením a vypínání ekonomiky. Moderní technologie nám umožní řešit lokální ohniska, jako je aktuálně Chebsko či před časem Domažlicko a Ostravsko.

Dávají vám lidé beze všeho souhlas ke sledování svých kontaktů pomocí mobilů či kreditních karet? Aktuálně je to kolem padesáti procent lidí, kteří souhlasí s tím, aby jejich data byla využita. Věřím ale tomu, že až se projekt stabilizuje a občané se přesvědčí, že k žádnému zneužívání osobních údajů nedochází a je to ve prospěch nás všech, počet souhlasů se zvýší.

Pandemie do určité míry také ukázala, jak lidé věří svým představitelům, protože bez toho by se řada opatření těžko naplnila. Podle průzkumu akademiků z Karlovy a Masarykovy univerzity důvěra Čechů v systém zdravotní péče stoupla až na 80 procent, vládní kroky oceňuje 54 procent respondentů a vládě věří třetina občanů, zatímco před třemi roky jen pětina. Co tomu říkáte? Myslím, že česká vláda situaci zvládla a na konci se vždy počítají hospitalizovaní pacienti. Objektivně jsme na tom z tohoto hlediska dobře, země jako USA, Velká Británie nebo Itálie měly mnohem větší problémy především s přetíženými nemocnicemi. Bezesporu i my jsme udělali několik chyb, došlo ke komunikačním šumům. Bylo by ale bláhové si myslet, že vše proběhne zcela hladce v poměrech, v nichž se nikdo v moderní historii ještě neocitl. Vše pro nás bylo poprvé. Průběžná pozitivní čísla jsou ale nezpochybnitelná.

Od 25. května se roušky budou muset nosit jen v hromadné dopravě a vnitřních společných prostorech. Rozhodli jste se k tomuto kroku hlavně z politických důvodů, protože zakrývání obličejů na ulici byste v letních měsících neobhájili, byť podmínka dvoumetrových rozestupů působí spíše komicky? Bezpochyby nejsme hlší a slepí k průběhu společenské diskuze. Chápeme, že pro řadu lidí jsou roušky výrazně zatěžující. Na druhou stranu jsem přesvědčen, že jejich okamžité zavedení bylo jedním z opatření, jež výrazně přispělo k utlumení epidemie. Vzhledem k dobrému vývoji jsem nyní požádal epidemiology o vyjádření a skupina pod vedením pana docenta Maďara došla k závěru, že toto opatření není nutné držet i v létě. Čili zdaleka nejen z politických důvodů jsme venkovní odložení roušek zařadili do poslední vlny rozvolňování.

Jste právník, takže ve věcech odborně zdravotnických laik. Jak obtížné pro vás bylo čelit těžkým epidemiologickým vahám, jimiž jsou profesor Prymula či docent Maďar, kteří byli vždy spíše zastánci přísných restrikcí a pomalého uvolňování? V ministerském týmu je řada erudovaných epidemiologů, ale nejsou to lidé zaslepení. Určitě vnímají společenský kontext a nutnost vyvažování zdravotních a ekonomických zájmů. Česká republika musí fungovat i za doby pandemie. Primárně jsme samozřejmě chránili životy a zdraví občanů, bezproblémový chod nemocnic, ale zároveň jsme připravovali uvolňování, aby se země neocitla v kleštích a nepřestala ekonomicky dýchat. Debata vždy byla racionální.

Nejsem si tím vnímáním kontextu úplně jistá. Všichni si pamatujeme na větu vašeho náměstka Romana Prymuly, že hranice budou uzavřené dva roky. Mimochodem šlo o výrok protiprávní, neboť Ústavní soud posléze vydal verdikt, že vláda má právo omezit pohyb občanů uvnitř státu, nikoli ho zavřít navenek. Situace se pochopitelně mění a na začátku března jsme netušili, jak to bude vypadat v květnu, jestli tu nebudeme mít tisíce nových pacientů denně. I výroky se vyvíjejí v čase. Omezení na hranicích by určitě neměla platit příliš dlouhou dobu, ale zdůrazňuji, že úplně nepropustné nebyly nikdy. Teď už lidé mohou volně cestovat, ale musejí se prokázat negativním testem na covid-19, případně jít po návratu do karantény. To je podle mě pochopitelné pravidlo.

Pro letní dovolené ale nepředstavitelné. To je pravda. Tam musí jít o postupný proces. Nyní probíhají bilaterální jednání s konkrétními zeměmi, kde je epidemiologická situace poměrně klidná. Jsou to Slovensko, Rakousko, Chorvatsko či Řecko. Nejde přitom jen o nás, ale i o podmínky cílových zemí.

Nebudete jako ministr zdravotnictví spíše šlapat na brzdu, protože když se lidé masově rozcestují, mohou do republiky nákazu opět zavléct? Právě proto mluvím o postupném rozvolňování a dvoustranných dohodách. Plošné zrušení testů na covid-19 při příjezdu do republiky si nyní nedovedu představit. Bez jakýchkoli podmínek a omezení se letos v létě asi cestovat nebude.

Koronavirová krize bude mít pro vás i další dohry. Čekají vás soudní bitvy, ale také různé vyšetřovací komise či prověrky. Chystá se na vás Nejvyšší kontrolní úřad, jehož prezident Miloslav Kala uvedl, že zatímco jedno ministerstvo (vnitro) nakoupilo respirátor typu FFP2 za 34 korun, jiné (zdravotnictví) za 636 korun. „Děje se tu něco nesprávného,“ dodal. Čeho jste se dopustili? Určitě ničeho nesprávného. Tento výrok mě mrzí, protože vychází z mediálních spekulací. Je třeba se podívat, kolik ochranných prostředků a v jakém čase ministerstvo zdravotnictví nakoupilo. Celkově jsme pro naše zdravotníky pořídili kolem 70 milionů ochranných pomůcek. Slova pana Kaly se vztahují k úplně první dodávce, kdy v ČR nebyly prakticky žádné respirátory, tedy před zahájením dovozů z Číny. Šlo o krizovou situaci, byli jsme pod obrovským tlakem nemocnic a hrozilo, že by se nákaza mohla rozšířit po infekčních klinikách. Ceny respirátorů tehdy byly velmi vysoké, ale na to jsme nemohli brát ohled. Šlo o životy.

Z kontrol a šetření tedy obavy nemáte? Naprosto žádné. Ministerstvo zdravotnictví prakticky přes noc vytvořilo nákupní tým a plnilo úkoly z vlády. Jediný náš zájem byl ochránit životy a zdraví lékařů a sester, abychom nečelili situaci jako v Itálii. Tomu jsme zabránili.

Když zmiňujete ochranu zdravotníků, tak právě v těchto dnech vyšla najevo kauza firmy LA Factory, od níž jste nakoupili prostředky za půl miliardy korun. Její masky přitom prý nesplňovaly kvalitativní parametry. Jak to bylo? Bohužel média někdy pracují s neověřenými informacemi a dělají nesprávné závěry. To je i tento případ. S certifikáty byly jisté problémy, ale na základě doporučení Evropské komise se dají řešit tak, že dodavatelská firma dostane výjimku od České obchodní inspekce a pak může legálně distribuovat daný materiál na území EU, tedy i v České republice. V tomto případě je tedy všechno v pořádku. Celkem jsme zmíněné firmě zaplatili asi 431 milionů korun. A to jen za dodávky, které jsme si otestovali a kvalita vyšla dobře, jednou jsme i zboží vraceli. Mrzí mě, že různí politici mají k nákupům příkré soudy, ale přitom se vyjadřují bez znalostí věci. Já ty detaily znám, a proto se kontrol nebojím. Přeji si, aby Nejvyšší kontrolní úřad vše nezávisle prověřil, ale nemyslím si, že je zapotřebí vytvářet nějakou sněmovní vyšetřovací komisi, kterou by opozice využívala jen pro předvolební kampaň. To by věci neprospělo.

Není to jen opozice, kdo upozorňuje na podezřelé nákupy od firem v exekuci nebo s adresami na obecních úřadech a do té doby nečinných. Transparency International varuje i před vládním návrhem novely zákona o veřejných zakázkách. Tu jste chtěli sněmovnou protlačit v legislativní nouzi, abyste mohli jakékoli výrobky nakupovat od dodavatelů v likvidaci, v insolvenční, pravomocně odsouzených a s nejasnou vlastnickou strukturou. Neotevíráte dveře korupci a neprůhledným nákupům? Nikoliv. Novela pouze urychluje proces zadávání zakázky, nejde o navýšení ceny nebo snížení kvality. Jen připomínám, že ministerstvo zdravotnictví centrální nákupy už ukončilo a dál to bude na nemocnicích a poskytovatelích.

Půjde o dodávky bez výběrového řízení, kdy nemusí být znám skutečný majitel ani jeho finanční situace. To ano, budou o jednacím řízení bez uveřejnění, ale to už dnes zákon umožňuje. Ten proces vždy musí být transparentní, ceny i dodavatelé musejí být známi. Jde o jeho zjednodušení, nikoli předražení. Dnes už se trh stabilizoval a není důvod nakupovat za vyšší ceny kvůli akutnímu nedostatku pomůcek.

Poslanec STAN Petr Gazdík upozornil, že vláda dává přednost zahraničním dodavatelům před českými, kteří už jsou nyní schopni zabezpečit milionové dodávky. Jak to například vypadá s plicním ventilátorem CoroVent, na jehož vývoj a výrobu česká firma od lidí vybrala 15 milionů korun? Už jí prý chybí jediné razítko z vašeho ministerstva, které měla získat 27. dubna. Dali jste jí ho? Nejprve musím odmítnout kritiku pana poslance. My od začátku spolupracujeme s českými výrobci a vývojáři, je jich asi dvacet, a také s distributory. Až na výjimky jsme zboží dováželi přes české firmy. Co se týče ventilátorů CoroVent, proces certifikace stále probíhá. Nejde o to, že bychom tento český výrobek nechtěli podporovat, ale jde o sofistikovaný přístroj, kde se musí obzvláště dbát na bezpečnost. Pokud budou všechny zkoušky úspěšné, nevidím v tom posledním razítku problém.

Řekl jste, že vaše ministerstvo ukončilo centrální nákupy. Týká se to i objednávek ochranných prostředků do Správy státních hmotných rezerv, kde bylo na začátku krize asi 10 tisíc respirátorů? Je třeba říct, že tento počet ochranných prostředků tam byl od dob paní ministryně Emmerové, tedy zhruba patnáct let. Žádný ministr z jakékoliv politické strany ho nezměnil, protože větší potřebě nic nenasvědčovalo. Jedno z ponaučení této krize

je, že musíme navýšit rezervy. My budeme dávat požadavky, ale nakupovat bude Správa státních hmotných rezerv. Bavíme se o milionech kusů ochranných prostředků.

Zmínil jste ponaučení. Bude po koronaviru české zdravotnictví, které krizi zvládlo bravurně, bohatší, modernější, digitalizovanější? Bezesporu bude lépe připravené, ať už by šlo o druhou vlnu této pandemie, nebo o jiný typ viru. Určitě se posune v oblasti elektronizace. V té jsme už první velký krok udělali. V minulosti vyvolávalo velké diskuse a kritiku ze strany České lékařské komory zavedení e-receptu. Ukázalo se, že je to skvělý nástroj v situacích, kdy pacient nemůže osobně do ordinace. Teď už ho máme na 100 procent léků, takže doufám, že bude využíván plošně. Možnost sdílet data na dálku a obecně digitalizace se doufám promění v realitu.

Dalším hitem je virtuální ordinace. Díky telemedicině by spousta pacientů nemusela osobně navštívit lékaře a promrhat hodiny v čekárnách. Spatřujete v tom budoucnost? Takových projektů bude jistě přibývat. V řadě případů skutečně není nutné fyzicky navštívit lékaře, pro první kontakt stačí videokonzultace na dálku. Pro mnoho lidí to může být komfortní varianta řešení zdravotních problémů. Telemedicina je určitě správnou cestou. Premiér Babiš uvedl, že pandemie odhalila jasné priority pro správu země, jimiž jsou potraviny, voda a zdravotnictví. Do něj chce podle svých slov dát tolik peněz, kolik bude třeba. O kolik si řeknete? Parlament už na můj návrh schválil zvýšení plateb za státní pojištění o 500 korun od 1. června, což znamená 20 miliard korun navíc. Jde o historicky nejvyšší nárůst prostředků ze státního rozpočtu. V příštím roce to bude dalších 50 miliard. Vláda tím ukazuje, že zdravotnictví je reálně nejvyšší prioritou, a jsem přesvědčen, že tyto finance povedou k jeho větší stabilizaci.

Včetně rekonstrukce zastaralých budov fakulturních nemocnic? Přesně tak. Investice jsou naprosto zásadní. Potřebujeme zlepšit prostředí nemocnic, aby odpovídalo 21. století jak pro zaměstnance, tak pro pacienty. To vše připravujeme v rámci Národního investičního plánu.

Bude třesinkou na dortu úspěšného zvládnutí pandemie celosvětový úspěch v podobě české vakcíny na covid-19? Musím říct, že mě mrzí vyhocené debaty vědců na toto téma. Je-li tady tým lidí z těžko zpochybnitelných organizací, jako jsou IKEM, Ústav hematologie a krevní transfuze nebo Státní zdravotní ústav, který se o vývoj vakcíny chce pokusit, nevidím důvod, proč mu v tom a priori bránit. To ovšem nevylučuje širší spolupráci vědecké obce, myslím, že jde o národní zájem. Setkám se s odpůrci tohoto projektu a budu se snažit najít společnou cestu. Nechápu, proč by se Česká republika nemohla pokusit o to, o č se snaží 90 týmů ve světě, které na vakcíně pracují, a být v tomto směru soběstačná.

Kdo je Adam Vojtěch* Narodil se 2. října 1986 v Českých Budějovicích.* Vystudoval Právnickou fakultu Univerzity Karlovy a na téže vysoké škole mediální studia na **Fakultě sociálních věd**.* V letech 2013 až 2014 působil jako právník společnosti MAFRA, v červnu 2014 se stal tajemníkem na Ministerstvu financí ČR, jemuž šéfoval Andrej Babiš. V září 2016 ho vláda jmenovala členem správní rady Všeobecné zdravotní pojišťovny.* V letech 2012 až 2018 byl členem ODS. V roce 2017 úspěšně kandidoval do sněmovny za hnutí ANO.* Ministrem zdravotnictví byl v první i druhé vládě Andreje Babiše, tedy od 13. prosince 2017.* Od dětství se věnuje hudbě a zpěvu. V roce 2005 se účastnil soutěže SuperStar. Několik let zpíval v českobudějovickém swingovém orchestru Metroklub Big Band.

URL| <https://jihlavsky.denik.cz/zpravy-z-ceska/adam-vojtech-koronavirus-ministerstvo-zdravotnictvi-ochranne-pomucky-20200515.html>

Stejná zpráva vyšla také v dalších 2 titulech:

jihlavsky.denik.cz (*Zprávy z Česka*), jihlavsky.denik.cz (*Zprávy z Česka*)

Adam Vojtěch: Z kontrol nákupů nemám naprosto žádné obavy

16.5.2020 kladensky.denik.cz str. 00 Zprávy z Česka

Kateřina Perknerová

Ministr zdravotnictví Adam Vojtěch (za ANO) byl v posledních týdnech jedním z nejviditelnějších členů Babišovy vlády. A také nejkritizovanějších. Za nedostatek pomůcek, rozporné výroky, špatnou komunikaci. Opozice

žádala jeho odvolání. Před ukončením stavu nouze se ale o jeho rezignaci už nemluví. Možná proto, že právě lidé spadající pod jeho resort - lékaři, zdravotní sestry a nemocniční personál - zvládli pandemii vůbec nejlépe.

"Zítra končí v České republice nouzový stav. Co to pro váš resort znamená? Nic zásadního, protože jsme připraveni pokračovat v opatřeních, která můžeme činit i po nouzovém stavu. Některé věci ale samozřejmě končí, například možnost ukládat pracovní povinnost studentům zdravotnických škol. Klíčové omezení, jako je regulace volného pohybu nebo maloobchodu, už navíc byla rozvolněna. Poslední vlna přijde 25. května, a pokud se nestane nic zásadního, budeme prakticky ve velmi podobné situaci, jaká byla před krizí.

Znamená to, že od 17. do 25. května, respektive do přijetí speciálního epidemického zákona se budete řídit platnou normou o ochraně veřejného zdraví? Ano, protože většinu toho, co bychom ještě eventuálně potřebovali omezit, můžeme regulovat podle stávajícího zákona. Jde například o vnitřní prostory restaurací nebo ubytovací služby. Tyto kompetence jsou přímo vyjmenovány v zákoně o ochraně veřejného zdraví a nepředstavují extenzivní zásah do základních lidských práv a svobod občanů, což nám vyčítal první rozsudek Městského soudu v Praze. Období do 25. května tedy můžeme v případě potřeby překlenout mimořádnými opatřeními ministra zdravotnictví a pak už zůstane v platnosti jen omezení hromadných akcí s účastí několika tisíc lidí.

Proč tedy potřebujete přijímat speciální normu, když vám může dobře posloužit současná legislativa? Je její zpřesnění například ohledně provozu bazénů, wellness center i kadeřnictví tak zásadní? Speciální zákon by měl být časově omezený do konce letošního roku a řešil by jen pandemii covid-19. Navrhujeme v něm i pojistku v podobě souhlasu vlády s každým opatřením ministra zdravotnictví. Potřebujeme ho proto, že nemůžeme vyloučit zhoršení epidemiologické situace a nutnost lokálních restriktivních opatření. V tomto směru musíme zpřesnit některé kompetence. Kromě toho ministerstva vnitra a zdravotnictví dostala úkol připravit komplexní revizi krizové legislativy, konkrétně ústavního zákona o bezpečnosti. Musíme být připraveni na situace, jako byla pandemie koronaviru.

Zmíněný předpis ovšem musí schválit ústavní většina obou komor, což u speciálního epidemického zákona není třeba. Ten budete chtít přijmout ještě ve stavu legislativní nouze? Ve sněmovně není vůle projednávat ho v legislativní nouzi. Většina klubů se kloní k tomu, že by měl být projednán ve standardním režimu při maximálně možném zkrácení lhůt. Nemáme potřebu tlačit to na sílu, u takové předlohy by měl být nějaký základní politický konsenzus. Myslím, že je reálné, aby byl schválen v řádu několika týdnů a v červenci byl účinný.

Tuzemská čísla o vývoji pandemie jsou optimistická, denně přibývá jen několik nakažených lidí, ale ze zahraničí přicházejí varovné signály. Nová ohniska se objevila v Jižní Koreji, ale i v sousedním Německu. Neobáváte se toho? Samozřejmě to pečlivě sledujeme a vyhodnocujeme. Pro nás je to jisté varování, že nemáme vyhráno, byť v ČR se situace v čase dramaticky lepší nejen v počtech infikovaných pacientů, ale hlavně těch hospitalizovaných. Za největší úspěch ministerstva zdravotnictví i svůj považuji, že se nám podařilo ochránit naše nemocnice, které nekolabovaly pod náporom pacientů jako v jiných zemích. Situace v zahraničí je kolísavá, často stačí jeden infikovaný člověk, který může nákazu roznést, jako se to stalo v Soulu. Proto musíme mít nástroje, kterými to můžeme potlačit, především chytrou karanténu. Díky moderním technologiím jsme schopni co nejrychleji identifikovat potenciální rizikové kontakty infikovaného člověka a okamžitě je umisťovat do karantény, aby se nákaza nešířila.

Má projekt chytré karantény už vychytané mouchy a jede naplno? Už je naplno spuštěn v rámci všech 14 krajských hygienických stanic, byť díky tomu, že máme velmi malý počet nově nakažených pacientů, není nyní masivně využíván. Je ale připraven pro případnou další vlnu, kdy se chceme vyhnout plošným opatřením a vypínání ekonomiky. Moderní technologie nám umožní řešit lokální ohniska, jako je aktuálně Chebsko či před časem Domažlicko a Ostravsko.

Dávají vám lidé beze všeho souhlas ke sledování svých kontaktů pomocí mobilů či kreditních karet? Aktuálně je to kolem padesáti procent lidí, kteří souhlasí s tím, aby jejich data byla využita. Věřím ale tomu, že až se projekt stabilizuje a občané se přesvědčí, že k žádnému zneužívání osobních údajů nedochází a je to ve prospěch nás všech, počet souhlasů se zvýší.

Pandemie do určité míry také ukázala, jak lidé věří svým představitelům, protože bez toho by se řada opatření těžko naplnila. Podle průzkumu akademiků z Karlovy a Masarykovy univerzity důvěra Čechů v systém zdravotní péče stoupla až na 80 procent, vládní kroky oceňuje 54 procent respondentů a vládě věří třetina občanů, zatímco před třemi roky jen pětina. Co tomu říkáte? Myslím, že česká vláda situaci zvládla a na konci se vždy počítají hospitalizovaní pacienti. Objektivně jsme na tom z tohoto hlediska dobře, země jako USA, Velká Británie nebo Itálie měly mnohem větší problémy především s přetíženými nemocnicemi. Bezesporu i my jsme udělali

několik chyb, došlo ke komunikačním šumům. Bylo by ale bláhové si myslet, že vše proběhne zcela hladce v poměrech, v nichž se nikdo v moderní historii ještě neocitl. Vše pro nás bylo poprvé. Průběžná pozitivní čísla jsou ale nezpochybnitelná.

Od 25. května se roušky budou muset nosit jen v hromadné dopravě a vnitřních společných prostorech. Rozhodli jste se k tomuto kroku hlavně z politických důvodů, protože zakrývání obličejů na ulici byste v letních měsících neobhájili, byť podmínka dvoumetrových rozestupů působí spíše komicky? Bezpochyby nejsme hlší a slepí k průběhu společenské diskuze. Chápeme, že pro řadu lidí jsou roušky výrazně zatěžující. Na druhou stranu jsem přesvědčen, že jejich okamžité zavedení bylo jedním z opatření, jež výrazně přispělo k utlumení epidemie. Vzhledem k dobrému vývoji jsem nyní požádal epidemiology o vyjádření a skupina pod vedením pana docenta Maďara došla k závěru, že toto opatření není nutné držet i v létě. Čili zdaleka nejen z politických důvodů jsme venkovní odložení roušek zařadili do poslední vlny rozvolňování.

Jste právník, takže ve věcech odborně zdravotnických laik. Jak obtížné pro vás bylo čelit těžkým epidemiologickým vahám, jimiž jsou profesor Prymula či docent Maďar, kteří byli vždy spíše zastánci přísných restrikcí a pomalého uvolňování? V ministerském týmu je řada erudovaných epidemiologů, ale nejsou to lidé zaslepení. Určitě vnímají společenský kontext a nutnost vyvažování zdravotních a ekonomických zájmů. Česká republika musí fungovat i za doby pandemie. Primárně jsme samozřejmě chránili životy a zdraví občanů, bezproblémový chod nemocnic, ale zároveň jsme připravovali uvolňování, aby se země neocitla v kleštích a nepřestala ekonomicky dýchat. Debata vždy byla racionální.

Nejsem si tím vnímáním kontextu úplně jistá. Všichni si pamatujeme na větu vašeho náměstka Romana Prymuly, že hranice budou uzavřené dva roky. Mimochodem šlo o výrok protiprávní, neboť Ústavní soud posléze vydal verdikt, že vláda má právo omezit pohyb občanů uvnitř státu, nikoli ho zavřít navenek. Situace se pochopitelně mění a na začátku března jsme netušili, jak to bude vypadat v květnu, jestli tu nebudeme mít tisíce nových pacientů denně. I výroky se vyvíjejí v čase. Omezení na hranicích by určitě neměla platit příliš dlouhou dobu, ale zdůrazňuji, že úplně nepropustné nebyly nikdy. Teď už lidé mohou volně cestovat, ale musejí se prokázat negativním testem na covid-19, případně jít po návratu do karantény. To je podle mě pochopitelné pravidlo.

Pro letní dovolené ale nepředstavitelné. To je pravda. Tam musí jít o postupný proces. Nyní probíhají bilaterální jednání s konkrétními zeměmi, kde je epidemiologická situace poměrně klidná. Jsou to Slovensko, Rakousko, Chorvatsko či Řecko. Nejde přitom jen o nás, ale i o podmínky cílových zemí.

Nebudete jako ministr zdravotnictví spíše šlapat na brzdu, protože když se lidé masově rozcestují, mohou do republiky nákazu opět zavléct? Právě proto mluvím o postupném rozvolňování a dvoustranných dohodách. Plošné zrušení testů na covid-19 při příjezdu do republiky si nyní nedovedu představit. Bez jakýchkoli podmínek a omezení se letos v létě asi cestovat nebude.

Koronavirová krize bude mít pro vás i další dohry. Čekají vás soudní bitvy, ale také různé vyšetřovací komise či prověrky. Chystá se na vás Nejvyšší kontrolní úřad, jehož prezident Miloslav Kala uvedl, že zatímco jedno ministerstvo (vnitř) nakoupilo respirátor typu FFP2 za 34 korun, jiné (zdravotnictví) za 636 korun. „Děje se tu něco nesprávného,“ dodal. Čeho jste se dopustili? Určitě ničeho nesprávného. Tento výrok mě mrzí, protože vychází z mediálních spekulací. Je třeba se podívat, kolik ochranných prostředků a v jakém čase ministerstvo zdravotnictví nakoupilo. Celkově jsme pro naše zdravotníky pořídili kolem 70 milionů ochranných pomůcek. Slova pana Kaly se vztahují k úplně první dodávce, kdy v ČR nebyly prakticky žádné respirátory, tedy před zahájením dovozů z Číny. Šlo o krizovou situaci, byli jsme pod obrovským tlakem nemocnic a hrozilo, že by se nákaza mohla rozšířit po infekčních klinikách. Ceny respirátorů tehdy byly velmi vysoké, ale na to jsme nemohli brát ohled. Šlo o životy.

Z kontrol a šetření tedy obavy nemáte? Naprosto žádné. Ministerstvo zdravotnictví prakticky přes noc vytvořilo nákupní tým a plnilo úkoly z vlády. Jediný náš zájem byl ochránit životy a zdraví lékařů a sester, abychom nečelili situaci jako v Itálii. Tomu jsme zabránili.

Když zmiňujete ochranu zdravotníků, tak právě v těchto dnech vyšla najevo kauza firmy LA Factory, od níž jste nakoupili prostředky za půl miliardy korun. Její masky přitom prý nesplňovaly kvalitativní parametry. Jak to bylo? Bohužel média někdy pracují s neověřenými informacemi a dělají nesprávné závěry. To je i tento případ. S certifikáty byly jisté problémy, ale na základě doporučení Evropské komise se dají řešit tak, že dodavatelská firma dostane výjimku od České obchodní inspekce a pak může legálně distribuovat daný materiál na území EU, tedy i v České republice. V tomto případě je tedy všechno v pořádku. Celkem jsme zmíněné firmě zaplatili asi 431 milionů korun. A to jen za dodávky, které jsme si otestovali a kvalita vyšla dobře, jednou jsme i zboží vraceli. Mrzí mě, že různí politici mají k nákupům příkré soudy, ale přitom se vyjadřují bez znalostí věci. Já ty

details znám, a proto se kontrol nebojím. Přeji si, aby Nejvyšší kontrolní úřad vše nezávisle prověřil, ale nemyslím si, že je zapotřebí vytvářet nějakou sněmovní vyšetřovací komisi, kterou by opozice využívala jen pro předvolební kampaň. To by věci neprospělo.

Není to jen opozice, kdo upozorňuje na podezřelé nákupy od firem v exekuci nebo s adresami na obecních úřadech a do té doby nečinných. Transparency International varuje i před vládním návrhem novely zákona o veřejných zakázkách. Tu jste chtěli sněmovnou protlačit v legislativní nouzi, abyste mohli jakékoli výrobky nakupovat od dodavatelů v likvidaci, v insolvenční, pravomocně odsouzených a s nejasnou vlastnickou strukturou. Neotevíráte dveře korupci a neprůhledným nákupům? Nikoliv. Novela pouze urychluje proces zadávání zakázky, nejde o navýšení ceny nebo snížení kvality. Jen připomínám, že ministerstvo zdravotnictví centrální nákupy už ukončilo a dál to bude na nemocnicích a poskytovatelích.

Půjde o dodávky bez výběrového řízení, kdy nemusí být znám skutečný majitel ani jeho finanční situace. To ano, budou to jednacím řízením bez uveřejnění, ale to už dnes zákon umožňuje. Ten proces vždy musí být transparentní, ceny i dodavatelé musejí být známi. Jde o jeho zjednodušení, nikoli předražení. Dnes už se trh stabilizoval a není důvod nakupovat za vyšší ceny kvůli akutnímu nedostatku pomůcek.

Poslanec STAN Petr Gazdík upozornil, že vláda dává přednost zahraničním dodavatelům před českými, kteří už jsou nyní schopni zabezpečit milionové dodávky. Jak to například vypadá s plicním ventilátorem CoroVent, na jehož vývoj a výrobu česká firma od lidí vybrala 15 milionů korun? Už jí prý chybí jediné razítko z vašeho ministerstva, které měla získat 27. dubna. Dali jste jí ho? Nejprve musím odmítnout kritiku pana poslance. My od začátku spolupracujeme s českými výrobci a vývojáři, je jich asi dvacet, a také s distributory. Až na výjimky jsme zboží dováželi přes české firmy. Co se týče ventilátorů CoroVent, proces certifikace stále probíhá. Nejde o to, že bychom tento český výrobek nechtěli podporovat, ale jde o sofistikovaný přístroj, kde se musí obzvláště dbát na bezpečnost. Pokud budou všechny zkoušky úspěšné, nevidím v tom posledním razítku problém.

Řekl jste, že vaše ministerstvo ukončilo centrální nákupy. Týká se to i objednávek ochranných prostředků do Správy státních hmotných rezerv, kde bylo na začátku krize asi 10 tisíc respirátorů? Je třeba říct, že tento počet ochranných prostředků tam byl od dob paní ministryně Emmerové, tedy zhruba patnáct let. Žádný ministr z jakékoliv politické strany ho nezměnil, protože větší potřebě nic nenavrhovalo. Jedno z ponaučení této krize je, že musíme navýšit rezervy. My budeme dávat požadavky, ale nakupovat bude Správa státních hmotných rezerv. Bavíme se o milionech kusů ochranných prostředků.

Zmínil jste ponaučení. Bude po koronaviru české zdravotnictví, které krizi zvládlo bravurně, bohatší, modernější, digitalizovanější? Bezesporu bude lépe připravené, ať už by šlo o druhou vlnu této pandemie, nebo o jiný typ viru. Určitě se posune v oblasti elektronizace. V té jsme už první velký krok udělali. V minulosti vyvolávalo velké diskuse a kritiku ze strany České lékařské komory zavedení e-receptu. Ukázalo se, že je to skvělý nástroj v situacích, kdy pacient nemůže osobně do ordinace. Teď už ho máme na 100 procent léků, takže doufám, že bude využíván plošně. Možnost sdílet data na dálku a obecně digitalizace se doufám promění v realitu.

Dalším hitem je virtuální ordinace. Díky telemedicině by spousta pacientů nemusela osobně navštívit lékaře a promrhat hodiny v čekárnách. Spatřujete v tom budoucnost? Takových projektů bude jistě přibývat. V řadě případů skutečně není nutné fyzicky navštívit lékaře, pro první kontakt stačí videokonzultace na dálku. Pro mnoho lidí to může být komfortní varianta řešení zdravotních problémů. Telemedicina je určitě správnou cestou. Premiér Babiš uvedl, že pandemie odhalila jasné priority pro správu země, jimiž jsou potraviny, voda a zdravotnictví. Do něj chce podle svých slov dát tolik peněz, kolik bude třeba. O kolik si řeknete? Parlament už na můj návrh schválil zvýšení plateb za státní pojištění o 500 korun od 1. června, což znamená 20 miliard korun navíc. Jde o historicky nejvyšší nárůst prostředků ze státního rozpočtu. V příštím roce to bude dalších 50 miliard. Vláda tím ukazuje, že zdravotnictví je reálně nejvyšší prioritou, a jsem přesvědčen, že tyto finance povedou k jeho větší stabilizaci.

Včetně rekonstrukce zastaralých budov fakultních nemocnic? Přesně tak. Investice jsou naprosto zásadní. Potřebujeme zlepšit prostředí nemocnic, aby odpovídalo 21. století jak pro zaměstnance, tak pro pacienty. To vše připravujeme v rámci Národního investičního plánu.

Bude třešinkou na dortu úspěšného zvládnutí pandemie celosvětový úspěch v podobě české vakcíny na covid-19? Musím říct, že mě mrzí vyhocené debaty vědců na toto téma. Je-li tady tým lidí z těžko zpochybnitelných organizací, jako jsou IKEM, Ústav hematologie a krevní transfuze nebo Státní zdravotní ústav, který se o vývoj vakcíny chce pokusit, nevidím důvod, proč mu v tom a priori bránit. To ovšem nevylučuje širší spolupráci vědecké obce, myslím, že jde o národní zájem. Setkám se s odpůrci tohoto projektu a budu se snažit najít

společnou cestu. Nechápu, proč by se Česká republika nemohla pokusit o to, oč se snaží 90 týmů ve světě, které na vakcíně pracují, a být v tomto směru soběstačná.

Kdo je Adam Vojtěch* Narodil se 2. října 1986 v Českých Budějovicích.* Vystudoval Právnickou fakultu Univerzity Karlovy a na téže vysoké škole mediální studia na **Fakultě sociálních věd**.* V letech 2013 až 2014 působil jako právník společnosti MAFRA, v červnu 2014 se stal tajemníkem na Ministerstvu financí ČR, jemuž šéfoval Andrej Babiš. V září 2016 ho vláda jmenovala členem správní rady Všeobecné zdravotní pojišťovny.* V letech 2012 až 2018 byl členem ODS. V roce 2017 úspěšně kandidoval do sněmovny za hnutí ANO.* Ministrem zdravotnictví byl v první i druhé vládě Andreje Babiše, tedy od 13. prosince 2017.* Od dětství se věnuje hudbě a zpěvu. V roce 2005 se účastnil soutěže SuperStar. Několik let zpíval v českobudějovickém swingovém orchestru Metroklub Big Band.

URL| <https://kladensky.denik.cz/zpravy-z-ceska/adam-vojtech-koronavirus-ministerstvo-zdravotnictvi-ochranne-pomucky-20200515.html>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
kladensky.denik.cz (*Zprávy z Česka*)

Adam Vojtěch: Z kontrol nákupů nemám naprosto žádné obavy

16.5.2020 melnicky.denik.cz str. 00 Zprávy z Česka

Kateřina Perknerová

Ministr zdravotnictví Adam Vojtěch (za ANO) byl v posledních týdnech jedním z nejviditelnějších členů Babišovy vlády. A také nejkritizovanějších. Za nedostatek pomůcek, rozporné výroky, špatnou komunikaci. Opozice žádala jeho odvolání. Před ukončením stavu nouze se ale o jeho rezignaci už nemluví. Možná proto, že právě lidé spadající pod jeho resort - lékaři, zdravotní sestry a nemocniční personál - zvládli pandemii vůbec nejlépe.

"Zítra končí v České republice nouzový stav. Co to pro váš resort znamená? Nic zásadního, protože jsme připraveni pokračovat v opatřeních, která můžeme činit i po nouzovém stavu. Některé věci ale samozřejmě končí, například možnost ukládat pracovní povinnost studentům zdravotnických škol. Klíčové omezení, jako je regulace volného pohybu nebo maloobchodu, už navíc byla rozvolněna. Poslední vlna přijde 25. května, a pokud se nestane nic zásadního, budeme prakticky ve velmi podobné situaci, jaká byla před krizí.

Znamená to, že od 17. do 25. května, respektive do přijetí speciálního epidemického zákona se budete řídit platnou normou o ochraně veřejného zdraví? Ano, protože většinu toho, co bychom ještě eventuálně potřebovali omezit, můžeme regulovat podle stávajícího zákona. Jde například o vnitřní prostory restaurací nebo ubytovací služby. Tyto kompetence jsou přímo vyjmenovány v zákoně o ochraně veřejného zdraví a nepředstavují extenzivní zásah do základních lidských práv a svobod občanů, což nám vyčítal první rozsudek Městského soudu v Praze. Období do 25. května tedy můžeme v případě potřeby překlenout mimořádnými opatřeními ministra zdravotnictví a pak už zůstane v platnosti jen omezení hromadných akcí s účastí několika tisíc lidí.

Proč tedy potřebujete přijímat speciální normu, když vám může dobře posloužit současná legislativa? Je její zpřesnění například ohledně provozu bazénů, wellness center i kadeřnictví tak zásadní? Speciální zákon by měl být časově omezený do konce letošního roku a řešil by jen pandemii covid-19. Navrhujeme v něm i pojistku v podobě souhlasu vlády s každým opatřením ministra zdravotnictví. Potřebujeme ho proto, že nemůžeme vyloučit zhoršení epidemiologické situace a nutnost lokálních restriktivních opatření. V tomto směru musíme zpřesnit některé kompetence. Kromě toho ministerstva vnitra a zdravotnictví dostala úkol připravit komplexní revizi krizové legislativy, konkrétně ústavního zákona o bezpečnosti. Musíme být připraveni na situace, jako byla pandemie koronaviru.

Zmíněný předpis ovšem musí schválit ústavní většina obou komor, což u speciálního epidemického zákona není třeba. Ten budete chtít přijmout ještě ve stavu legislativní nouze? Ve sněmovně není vůle projednávat ho v legislativní nouzi. Většina klubů se kloní k tomu, že by měl být projednán ve standardním režimu při maximálně

možném zkrácení lhůt. Nemáme potřebu tlačit to na sílu, u takové předlohy by měl být nějaký základní politický konsenzus. Myslím, že je reálné, aby byl schválen v řádu několika týdnů a v červenci byl účinný.

Tuzemská čísla o vývoji pandemie jsou optimistická, denně přibývá jen několik nakažených lidí, ale ze zahraničí přicházejí varovné signály. Nová ohniska se objevila v Jižní Koreji, ale i v sousedním Německu. Neobáváte se toho? Samozřejmě to pečlivě sledujeme a vyhodnocujeme. Pro nás je to jisté varování, že nemáme vyhráno, byť v ČR se situace v čase dramaticky lepší nejen v počtech infikovaných pacientů, ale hlavně těch hospitalizovaných. Za největší úspěch ministerstva zdravotnictví i svůj považují, že se nám podařilo ochránit naše nemocnice, které nekolabovaly pod náporom pacientů jako v jiných zemích. Situace v zahraničí je kolísavá, často stačí jeden infikovaný člověk, který může nákazu roznést, jako se to stalo v Soulu. Proto musíme mít nástroje, kterými to můžeme potlačit, především chytrou karanténu. Díky moderním technologiím jsme schopni co nejrychleji identifikovat potenciální rizikové kontakty infikovaného člověka a okamžitě je umisťovat do karantény, aby se nákaza nešířila.

Má projekt chytré karantény už vychytané mouchy a jede naplno? Už je naplno spuštěn v rámci všech 14 krajských hygienických stanic, byť díky tomu, že máme velmi malý počet nově nakažených pacientů, není nyní masivně využíván. Je ale připraven pro případnou další vlnu, kdy se chceme vyhnout plošným opatřením a vypínání ekonomiky. Moderní technologie nám umožní řešit lokální ohniska, jako je aktuálně Chebsko či před časem Domažlicko a Ostravsko.

Dávají vám lidé beze všeho souhlas ke sledování svých kontaktů pomocí mobilů či kreditních karet? Aktuálně je to kolem padesáti procent lidí, kteří souhlasí s tím, aby jejich data byla využita. Věřím ale tomu, že až se projekt stabilizuje a občané se přesvědčí, že k žádnému zneužívání osobních údajů nedochází a je to ve prospěch nás všech, počet souhlasů se zvýší.

Pandemie do určité míry také ukázala, jak lidé věří svým představitelům, protože bez toho by se řada opatření těžko naplnila. Podle průzkumu akademiků z Karlovy a Masarykovy univerzity důvěra Čechů v systém zdravotní péče stoupla až na 80 procent, vládní kroky oceňuje 54 procent respondentů a vládě věří třetina občanů, zatímco před třemi roky jen pětina. Co tomu říkáte? Myslím, že česká vláda situaci zvládla a na konci se vždy počítají hospitalizovaní pacienti. Objektivně jsme na tom z tohoto hlediska dobře, země jako USA, Velká Británie nebo Itálie měly mnohem větší problémy především s přetíženými nemocnicemi. Bezesporu i my jsme udělali několik chyb, došlo ke komunikačním šumům. Bylo by ale bláhové si myslet, že vše proběhne zcela hladce v poměrech, v nichž se nikdo v moderní historii ještě neocitl. Vše pro nás bylo poprvé. Průběžná pozitivní čísla jsou ale nezpochybnitelná.

Od 25. května se roušky budou muset nosit jen v hromadné dopravě a vnitřních společných prostorech. Rozhodli jste se k tomuto kroku hlavně z politických důvodů, protože zakrývání obličejů na ulici byste v letních měsících neobhájili, byť podmínka dvoumetrových rozestupů působí spíše komicky? Bezpochyby nejsme hluší a slepí k průběhu společenské diskuze. Chápeme, že pro řadu lidí jsou roušky výrazně zatěžující. Na druhou stranu jsem přesvědčen, že jejich okamžité zavedení bylo jedním z opatření, jež výrazně přispělo k utlumení epidemie. Vzhledem k dobrému vývoji jsem nyní požádal epidemiology o vyjádření a skupina pod vedením pana docenta Maďara došla k závěru, že toto opatření není nutné držet i v létě. Čili zdaleka nejen z politických důvodů jsme venkovní odložení roušek zařadili do poslední vlny rozvolňování.

Jste právník, takže ve věcech odborné zdravotnických laik. Jak obtížné pro vás bylo čelit těžkým epidemiologickým vahám, jimiž jsou profesor Prymula či docent Maďar, kteří byli vždy spíše zastánci přísných restrikcí a pomalého uvolňování? V ministerském týmu je řada erudovaných epidemiologů, ale nejsou to lidé zaslepení. Určitě vnímají společenský kontext a nutnost vyvažování zdravotních a ekonomických zájmů. Česká republika musí fungovat i za doby pandemie. Primárně jsme samozřejmě chránili životy a zdraví občanů, bezproblémový chod nemocnic, ale zároveň jsme připravovali uvolňování, aby se země neocitla v kleštích a nepřestala ekonomicky dýchat. Debata vždy byla racionální.

Nejsem si tím vnímáním kontextu úplně jistá. Všichni si pamatujeme na větu vašeho náměstka Romana Prymuly, že hranice budou uzavřené dva roky. Mimochodem šlo o výrok protiprávní, neboť Ústavní soud posléze vydal verdikt, že vláda má právo omezit pohyb občanů uvnitř státu, nikoli ho zavřít navenek. Situace se pochopitelně mění a na začátku března jsme netušili, jak to bude vypadat v květnu, jestli tu nebudeme mít tisíce nových pacientů denně. I výroky se vyvíjejí v čase. Omezení na hranicích by určitě neměla platit příliš dlouhou dobu, ale zdůrazňuji, že úplně nepropustné nebyly nikdy. Teď už lidé mohou volně cestovat, ale musejí se prokázat negativním testem na covid-19, případně jít po návratu do karantény. To je podle mě pochopitelné pravidlo.

Pro letní dovolené ale nepředstavitelné. To je pravda. Tam musí jít o postupný proces. Nyní probíhají bilaterální jednání s konkrétními zeměmi, kde je epidemiologická situace poměrně klidná. Jsou to Slovensko, Rakousko, Chorvatsko či Řecko. Nejde přitom jen o nás, ale i o podmínky cílových zemí.

Nebudete jako ministr zdravotnictví spíše šlapat na brzdu, protože když se lidé masově rozcestují, mohou do republiky nákazu opět zavléct? Právě proto mluvím o postupném rozvolňování a dvoustranných dohodách. Plošné zrušení testů na covid-19 při příjezdu do republiky si nyní nedovedu představit. Bez jakýchkoli podmínek a omezení se letos v létě asi cestovat nebude.

Koronavirová krize bude mít pro vás i další dohry. Čekají vás soudní bitvy, ale také různé vyšetřovací komise či prověrky. Chystá se na vás Nejvyšší kontrolní úřad, jehož prezident Miloslav Kala uvedl, že zatímco jedno ministerstvo (vnitro) nakoupilo respirátor typu FFP2 za 34 korun, jiné (zdravotnictví) za 636 korun. „Děje se tu něco nesprávného,“ dodal. Čeho jste se dopustili? Určitě ničeho nesprávného. Tento výrok mě mrzí, protože vychází z mediálních spekulací. Je třeba se podívat, kolik ochranných prostředků a v jakém čase ministerstvo zdravotnictví nakoupilo. Celkově jsme pro naše zdravotníky pořídili kolem 70 milionů ochranných pomůcek. Slova pana Kaly se vztahují k úplně první dodávce, kdy v ČR nebyly prakticky žádné respirátory, tedy před zahájením dovozů z Číny. Šlo o krizovou situaci, byli jsme pod obrovským tlakem nemocnic a hrozilo, že by se nákaza mohla rozšířit po infekčních klinikách. Ceny respirátorů tehdy byly velmi vysoké, ale na to jsme nemohli brát ohled. Šlo o životy.

Z kontrol a šetření tedy obavy nemáte? Naprosto žádné. Ministerstvo zdravotnictví prakticky přes noc vytvořilo nákupní tým a plnilo úkoly z vlády. Jediný náš zájem byl ochránit životy a zdraví lékařů a sester, abychom nečelili situaci jako v Itálii. Tomu jsme zabránili.

Když zmiňujete ochranu zdravotníků, tak právě v těchto dnech vyšla najevo kauza firmy LA Factory, od níž jste nakoupili prostředky za půl miliardy korun. Její masky přitom prý nesplňovaly kvalitativní parametry. Jak to bylo? Bohužel média někdy pracují s neověřenými informacemi a dělají nesprávné závěry. To je i tento případ. S certifikáty byly jisté problémy, ale na základě doporučení Evropské komise se dají řešit tak, že dodavatelská firma dostane výjimku od České obchodní inspekce a pak může legálně distribuovat daný materiál na území EU, tedy i v České republice. V tomto případě je tedy všechno v pořádku. Celkem jsme zmíněné firmě zaplatili asi 431 milionů korun. A to jen za dodávky, které jsme si otestovali a kvalita vyšla dobře, jednou jsme i zboží vraceli. Mrzí mě, že různí politici mají k nákupům příkré soudy, ale přitom se vyjadřují bez znalostí věci. Já ty detaily znám, a proto se kontrol nebojím. Přeji si, aby Nejvyšší kontrolní úřad vše nezávisle prověřil, ale nemyslím si, že je zapotřebí vytvářet nějakou sněmovní vyšetřovací komisi, kterou by opozice využívala jen pro předvolební kampaň. To by věci neprospělo.

Není to jen opozice, kdo upozorňuje na podezřelé nákupy od firem v exekuci nebo s adresami na obecních úřadech a do té doby nečinných. Transparency International varuje i před vládním návrhem novely zákona o veřejných zakázkách. Tu jste chtěli sněmovnou protlačit v legislativní nouzi, abyste mohli jakékoli výrobky nakupovat od dodavatelů v likvidaci, v insolventi, pravomocně odsouzených a s nejasnou vlastnickou strukturou. Neotevíráte dveře korupci a neprůhledným nákupům? Nikoliv. Novela pouze urychluje proces zadávání zakázky, nejde o navýšení ceny nebo snížení kvality. Jen připomínám, že ministerstvo zdravotnictví centrální nákupy už ukončilo a dál to bude na nemocnicích a poskytovatelích.

Půjde o dodávky bez výběrového řízení, kdy nemusí být znám skutečný majitel ani jeho finanční situace. To ano, budou to jednací řízení bez uveřejnění, ale to už dnes zákon umožňuje. Ten proces vždy musí být transparentní, ceny i dodavatelé musejí být známi. Jde o jeho zjednodušení, nikoli předražení. Dnes už se trh stabilizoval a není důvod nakupovat za vyšší ceny kvůli akutnímu nedostatku pomůcek.

Poslanec STAN Petr Gazdík upozornil, že vláda dává přednost zahraničním dodavatelům před českými, kteří už jsou nyní schopni zabezpečit milionové dodávky. Jak to například vypadá s plicním ventilátorem CoroVent, na jehož vývoj a výrobu česká firma od lidí vybrala 15 milionů korun? Už jí prý chybí jediné razítko z vašeho ministerstva, které měla získat 27. dubna. Dali jste jí ho? Nejprve musím odmítnout kritiku pana poslance. My od začátku spolupracujeme s českými výrobci a vývojáři, je jich asi dvacet, a také s distributory. Až na výjimky jsme zboží dováželi přes české firmy. Co se týče ventilátorů CoroVent, proces certifikace stále probíhá. Nejde o to, že bychom tento český výrobek nechtěli podporovat, ale jde o sofistikovaný přístroj, kde se musí obzvláště dbát na bezpečnost. Pokud budou všechny zkoušky úspěšné, nevidím v tom posledním razítku problém.

Řekl jste, že vaše ministerstvo ukončilo centrální nákupy. Týká se to i objednávek ochranných prostředků do Správy státních hmotných rezerv, kde bylo na začátku krize asi 10 tisíc respirátorů? Je třeba říct, že tento počet ochranných prostředků tam byl od dob paní ministryně Emmerové, tedy zhruba patnáct let. Žádný ministr z jakékoliv politické strany ho nezměnil, protože větší potřebě nic nenasvědčovalo. Jedno z ponaučení této krize

je, že musíme navýšit rezervy. My budeme dávat požadavky, ale nakupovat bude Správa státních hmotných rezerv. Bavíme se o milionech kusů ochranných prostředků.

Zmínil jste ponaučení. Bude po koronaviru české zdravotnictví, které krizi zvládlo bravurně, bohatší, modernější, digitalizovanější? Bezesporu bude lépe připravené, ať už by šlo o druhou vlnu této pandemie, nebo o jiný typ viru. Určitě se posune v oblasti elektronizace. V té jsme už první velký krok udělali. V minulosti vyvolávalo velké diskuse a kritiku ze strany České lékařské komory zavedení e-receptu. Ukázalo se, že je to skvělý nástroj v situacích, kdy pacient nemůže osobně do ordinace. Teď už ho máme na 100 procent léků, takže doufám, že bude využíván plošně. Možnost sdílet data na dálku a obecně digitalizace se doufám promění v realitu.

Dalším hitem je virtuální ordinace. Díky telemedicině by spousta pacientů nemusela osobně navštívit lékaře a promrhat hodiny v čekárnách. Spatřujete v tom budoucnost? Takových projektů bude jistě přibývat. V řadě případů skutečně není nutné fyzicky navštívit lékaře, pro první kontakt stačí videokonzultace na dálku. Pro mnoho lidí to může být komfortní varianta řešení zdravotních problémů. Telemedicina je určitě správnou cestou. Premiér Babiš uvedl, že pandemie odhalila jasné priority pro správu země, jimiž jsou potraviny, voda a zdravotnictví. Do něj chce podle svých slov dát tolik peněz, kolik bude třeba. O kolik si řeknete? Parlament už na můj návrh schválil zvýšení plateb za státní pojištění o 500 korun od 1. června, což znamená 20 miliard korun navíc. Jde o historicky nejvyšší nárůst prostředků ze státního rozpočtu. V příštím roce to bude dalších 50 miliard. Vláda tím ukazuje, že zdravotnictví je reálně nejvyšší prioritou, a jsem přesvědčen, že tyto finance povedou k jeho větší stabilizaci.

Včetně rekonstrukce zastaralých budov fakultních nemocnic? Přesně tak. Investice jsou naprosto zásadní. Potřebujeme zlepšit prostředí nemocnic, aby odpovídalo 21. století jak pro zaměstnance, tak pro pacienty. To vše připravujeme v rámci Národního investičního plánu.

Bude třeshinkou na dortu úspěšného zvládnutí pandemie celosvětový úspěch v podobě české vakcíny na covid-19? Musím říct, že mě mrzí vyhocené debaty vědců na toto téma. Je-li tady tým lidí z těžko zpochybnitelných organizací, jako jsou IKEM, Ústav hematologie a krevní transfuze nebo Státní zdravotní ústav, který se o vývoj vakcíny chce pokusit, nevidím důvod, proč mu v tom a priori bránit. To ovšem nevylučuje širší spolupráci vědecké obce, myslím, že jde o národní zájem. Setkám se s odpůrci tohoto projektu a budu se snažit najít společnou cestu. Nechápu, proč by se Česká republika nemohla pokusit o to, o čem se snaží 90 týmů ve světě, které na vakcíně pracují, a být v tomto směru soběstačná.

Kdo je Adam Vojtěch* Narodil se 2. října 1986 v Českých Budějovicích.* Vystudoval Právnickou fakultu Univerzity Karlovy a na téže vysoké škole mediální studia na **Fakultě sociálních věd**.* V letech 2013 až 2014 působil jako právník společnosti MAFRA, v červnu 2014 se stal tajemníkem na Ministerstvu financí ČR, jemuž šéfoval Andrej Babiš. V září 2016 ho vláda jmenovala členem správní rady Všeobecné zdravotní pojišťovny.* V letech 2012 až 2018 byl členem ODS. V roce 2017 úspěšně kandidoval do sněmovny za hnutí ANO.* Ministrem zdravotnictví byl v první i druhé vládě Andreje Babiše, tedy od 13. prosince 2017.* Od dětství se věnuje hudbě a zpěvu. V roce 2005 se účastnil soutěže SuperStar. Několik let zpíval v českobudějovickém swingovém orchestru Metroklub Big Band.

URL| <https://melnicky.denik.cz/zpravy-z-ceska/adam-vojtech-koronavirus-ministerstvo-zdravotnictvi-ochranne-pomucky-20200515.html>

Stejná zpráva vyšla také v dalších 3 titulech:

melnicky.denik.cz (*Zprávy z Česka*), melnicky.denik.cz (*Zprávy z Česka*), melnicky.denik.cz (*Zprávy z Česka*)

Adam Vojtěch: Z kontrol nákupů nemám naprosto žádné obavy

16.5.2020 pardubicky.denik.cz str. 00 Zprávy z Česka

Kateřina Perknerová

Ministr zdravotnictví Adam Vojtěch (za ANO) byl v posledních týdnech jedním z nejviditelnějších členů Babišovy vlády. A také nejkritizovanějších. Za nedostatek pomůcek, rozporné výroky, špatnou komunikaci. Opozice

žádala jeho odvolání. Před ukončením stavu nouze se ale o jeho rezignaci už nemluví. Možná proto, že právě lidé spadající pod jeho resort - lékaři, zdravotní sestry a nemocniční personál - zvládli pandemii vůbec nejlépe.

"Zítra končí v České republice nouzový stav. Co to pro váš resort znamená? Nic zásadního, protože jsme připraveni pokračovat v opatřeních, která můžeme činit i po nouzovém stavu. Některé věci ale samozřejmě končí, například možnost ukládat pracovní povinnost studentům zdravotnických škol. Klíčové omezení, jako je regulace volného pohybu nebo maloobchodu, už navíc byla rozvolněna. Poslední vlna přijde 25. května, a pokud se nestane nic zásadního, budeme prakticky ve velmi podobné situaci, jaká byla před krizí.

Znamená to, že od 17. do 25. května, respektive do přijetí speciálního epidemického zákona se budete řídit platnou normou o ochraně veřejného zdraví? Ano, protože většinu toho, co bychom ještě eventuálně potřebovali omezit, můžeme regulovat podle stávajícího zákona. Jde například o vnitřní prostory restaurací nebo ubytovací služby. Tyto kompetence jsou přímo vyjmenovány v zákoně o ochraně veřejného zdraví a nepředstavují extenzivní zásah do základních lidských práv a svobod občanů, což nám vyčítal první rozsudek Městského soudu v Praze. Období do 25. května tedy můžeme v případě potřeby překlenout mimořádnými opatřeními ministra zdravotnictví a pak už zůstane v platnosti jen omezení hromadných akcí s účastí několika tisíc lidí.

Proč tedy potřebujete přijímat speciální normu, když vám může dobře posloužit současná legislativa? Je její zpřesnění například ohledně provozu bazénů, wellness center i kadeřnictví tak zásadní? Speciální zákon by měl být časově omezený do konce letošního roku a řešil by jen pandemii covid-19. Navrhujeme v něm i pojistku v podobě souhlasu vlády s každým opatřením ministra zdravotnictví. Potřebujeme ho proto, že nemůžeme vyloučit zhoršení epidemiologické situace a nutnost lokálních restriktivních opatření. V tomto směru musíme zpřesnit některé kompetence. Kromě toho ministerstva vnitra a zdravotnictví dostala úkol připravit komplexní revizi krizové legislativy, konkrétně ústavního zákona o bezpečnosti. Musíme být připraveni na situace, jako byla pandemie koronaviru.

Zmíněný předpis ovšem musí schválit ústavní většina obou komor, což u speciálního epidemického zákona není třeba. Ten budete chtít přijmout ještě ve stavu legislativní nouze? Ve sněmovně není vůle projednávat ho v legislativní nouzi. Většina klubů se kloní k tomu, že by měl být projednán ve standardním režimu při maximálně možném zkrácení lhůt. Nemáme potřebu tlačit to na sílu, u takové předlohy by měl být nějaký základní politický konsenzus. Myslím, že je reálné, aby byl schválen v řádu několika týdnů a v červenci byl účinný.

Tuzemská čísla o vývoji pandemie jsou optimistická, denně přibývá jen několik nakažených lidí, ale ze zahraničí přicházejí varovné signály. Nová ohniska se objevila v Jižní Koreji, ale i v sousedním Německu. Neobáváte se toho? Samozřejmě to pečlivě sledujeme a vyhodnocujeme. Pro nás je to jisté varování, že nemáme vyhráno, byť v ČR se situace v čase dramaticky lepší nejen v počtech infikovaných pacientů, ale hlavně těch hospitalizovaných. Za největší úspěch ministerstva zdravotnictví i svůj považuji, že se nám podařilo ochránit naše nemocnice, které nekolabovaly pod náporom pacientů jako v jiných zemích. Situace v zahraničí je kolísavá, často stačí jeden infikovaný člověk, který může nákazu roznést, jako se to stalo v Soulu. Proto musíme mít nástroje, kterými to můžeme potlačit, především chytrou karanténu. Díky moderním technologiím jsme schopni co nejrychleji identifikovat potenciální rizikové kontakty infikovaného člověka a okamžitě je umisťovat do karantény, aby se nákaza nešířila.

Má projekt chytré karantény už vychytané mouchy a jede naplno? Už je naplno spuštěn v rámci všech 14 krajských hygienických stanic, byť díky tomu, že máme velmi malý počet nově nakažených pacientů, není nyní masivně využíván. Je ale připraven pro případnou další vlnu, kdy se chceme vyhnout plošným opatřením a vypínáním ekonomiky. Moderní technologie nám umožní řešit lokální ohniska, jako je aktuálně Chebsko či před časem Domažlicko a Ostravsko.

Dávají vám lidé beze všeho souhlas ke sledování svých kontaktů pomocí mobilů či kreditních karet? Aktuálně je to kolem padesáti procent lidí, kteří souhlasí s tím, aby jejich data byla využita. Věřím ale tomu, že až se projekt stabilizuje a občané se přesvědčí, že k žádnému zneužívání osobních údajů nedochází a je to ve prospěch nás všech, počet souhlasů se zvýší.

Pandemie do určité míry také ukázala, jak lidé věří svým představitelům, protože bez toho by se řada opatření těžko naplnila. Podle průzkumu akademiků z Karlovy a Masarykovy univerzity důvěra Čechů v systém zdravotní péče stoupla až na 80 procent, vládní kroky oceňuje 54 procent respondentů a vládě věří třetina občanů, zatímco před třemi roky jen pětina. Co tomu říkáte? Myslím, že česká vláda situaci zvládla a na konci se vždy počítají hospitalizovaní pacienti. Objektivně jsme na tom z tohoto hlediska dobře, země jako USA, Velká Británie nebo Itálie měly mnohem větší problémy především s přetíženými nemocnicemi. Bezesporu i my jsme udělali

několik chyb, došlo ke komunikačním šumům. Bylo by ale bláhové si myslet, že vše proběhne zcela hladce v poměrech, v nichž se nikdo v moderní historii ještě neocitl. Vše pro nás bylo poprvé. Průběžná pozitivní čísla jsou ale nezpochybnitelná.

Od 25. května se roušky budou muset nosit jen v hromadné dopravě a vnitřních společných prostorech. Rozhodli jste se k tomuto kroku hlavně z politických důvodů, protože zakrývání obličejů na ulici byste v letních měsících neobhájili, byť podmínka dvoumetrových rozestupů působí spíše komicky? Bezpochyby nejsme hlší a slepí k průběhu společenské diskuze. Chápeme, že pro řadu lidí jsou roušky výrazně zatěžující. Na druhou stranu jsem přesvědčen, že jejich okamžité zavedení bylo jedním z opatření, jež výrazně přispělo k utlumení epidemie. Vzhledem k dobrému vývoji jsem nyní požádal epidemiology o vyjádření a skupina pod vedením pana docenta Maďara došla k závěru, že toto opatření není nutné držet i v létě. Čili zdaleka nejen z politických důvodů jsme venkovní odložení roušek zařadili do poslední vlny rozvolňování.

Jste právník, takže ve věcech odborně zdravotnických laik. Jak obtížné pro vás bylo čelit těžkým epidemiologickým vahám, jimiž jsou profesor Prymula či docent Maďar, kteří byli vždy spíše zastánci přísných restrikcí a pomalého uvolňování? V ministerském týmu je řada erudovaných epidemiologů, ale nejsou to lidé zaslepení. Určitě vnímají společenský kontext a nutnost vyvažování zdravotních a ekonomických zájmů. Česká republika musí fungovat i za doby pandemie. Primárně jsme samozřejmě chránili životy a zdraví občanů, bezproblémový chod nemocnic, ale zároveň jsme připravovali uvolňování, aby se země neocitla v kleštích a nepřestala ekonomicky dýchat. Debata vždy byla racionální.

Nejsem si tím vnímáním kontextu úplně jistá. Všichni si pamatujeme na větu vašeho náměstka Romana Prymuly, že hranice budou uzavřené dva roky. Mimochodem šlo o výrok protiprávní, neboť Ústavní soud posléze vydal verdikt, že vláda má právo omezit pohyb občanů uvnitř státu, nikoli ho zavřít navenek. Situace se pochopitelně mění a na začátku března jsme netušili, jak to bude vypadat v květnu, jestli tu nebudeme mít tisíce nových pacientů denně. I výroky se vyvíjejí v čase. Omezení na hranicích by určitě neměla platit příliš dlouhou dobu, ale zdůrazňuji, že úplně nepropustné nebyly nikdy. Teď už lidé mohou volně cestovat, ale musejí se prokázat negativním testem na covid-19, případně jít po návratu do karantény. To je podle mě pochopitelné pravidlo.

Pro letní dovolené ale nepředstavitelné. To je pravda. Tam musí jít o postupný proces. Nyní probíhají bilaterální jednání s konkrétními zeměmi, kde je epidemiologická situace poměrně klidná. Jsou to Slovensko, Rakousko, Chorvatsko či Řecko. Nejde přitom jen o nás, ale i o podmínky cílových zemí.

Nebudete jako ministr zdravotnictví spíše šlapat na brzdu, protože když se lidé masově rozcestují, mohou do republiky nákazu opět zavléct? Právě proto mluvím o postupném rozvolňování a dvoustranných dohodách. Plošné zrušení testů na covid-19 při příjezdu do republiky si nyní nedovedu představit. Bez jakýchkoli podmínek a omezení se letos v létě asi cestovat nebude.

Koronavirová krize bude mít pro vás i další dohry. Čekají vás soudní bitvy, ale také různé vyšetřovací komise či prověrky. Chystá se na vás Nejvyšší kontrolní úřad, jehož prezident Miloslav Kala uvedl, že zatímco jedno ministerstvo (vnitř) nakoupilo respirátor typu FFP2 za 34 korun, jiné (zdravotnictví) za 636 korun. „Děje se tu něco nesprávného,“ dodal. Čeho jste se dopustili? Určitě ničeho nesprávného. Tento výrok mě mrzí, protože vychází z mediálních spekulací. Je třeba se podívat, kolik ochranných prostředků a v jakém čase ministerstvo zdravotnictví nakoupilo. Celkově jsme pro naše zdravotníky pořídili kolem 70 milionů ochranných pomůcek. Slova pana Kaly se vztahují k úplně první dodávce, kdy v ČR nebyly prakticky žádné respirátory, tedy před zahájením dovozů z Číny. Šlo o krizovou situaci, byli jsme pod obrovským tlakem nemocnic a hrozilo, že by se nákaza mohla rozšířit po infekčních klinikách. Ceny respirátorů tehdy byly velmi vysoké, ale na to jsme nemohli brát ohled. Šlo o životy.

Z kontrol a šetření tedy obavy nemáte? Naprosto žádné. Ministerstvo zdravotnictví prakticky přes noc vytvořilo nákupní tým a plnilo úkoly z vlády. Jediný náš zájem byl ochránit životy a zdraví lékařů a sester, abychom nečelili situaci jako v Itálii. Tomu jsme zabránili.

Když zmiňujete ochranu zdravotníků, tak právě v těchto dnech vyšla najevo kauza firmy LA Factory, od níž jste nakoupili prostředky za půl miliardy korun. Její masky přitom prý nesplňovaly kvalitativní parametry. Jak to bylo? Bohužel média někdy pracují s neověřenými informacemi a dělají nesprávné závěry. To je i tento případ. S certifikáty byly jisté problémy, ale na základě doporučení Evropské komise se dají řešit tak, že dodavatelská firma dostane výjimku od České obchodní inspekce a pak může legálně distribuovat daný materiál na území EU, tedy i v České republice. V tomto případě je tedy všechno v pořádku. Celkem jsme zmíněné firmě zaplatili asi 431 milionů korun. A to jen za dodávky, které jsme si otestovali a kvalita vyšla dobře, jednou jsme i zboží vraceli. Mrzí mě, že různí politici mají k nákupům příkré soudy, ale přitom se vyjadřují bez znalostí věci. Já ty

details znám, a proto se kontrol nebojím. Přeji si, aby Nejvyšší kontrolní úřad vše nezávisle prověřil, ale nemyslím si, že je zapotřebí vytvářet nějakou sněmovní vyšetřovací komisi, kterou by opozice využívala jen pro předvolební kampaň. To by věci neprospělo.

Není to jen opozice, kdo upozorňuje na podezřelé nákupy od firem v exekuci nebo s adresami na obecních úřadech a do té doby nečinných. Transparency International varuje i před vládním návrhem novely zákona o veřejných zakázkách. Tu jste chtěli sněmovnou protlačit v legislativní nouzi, abyste mohli jakékoli výrobky nakupovat od dodavatelů v likvidaci, v insolenci, pravomocně odsouzených a s nejasnou vlastnickou strukturou. Neotevíváte dveře korupci a neprůhledným nákupům? Nikoliv. Novela pouze urychluje proces zadávání zakázky, nejde o navýšení ceny nebo snížení kvality. Jen připomínám, že ministerstvo zdravotnictví centrální nákupy už ukončilo a dál to bude na nemocnicích a poskytovatelích.

Půjde o dodávky bez výběrového řízení, kdy nemusí být znám skutečný majitel ani jeho finanční situace. To ano, budou to jednacím řízením bez uveřejnění, ale to už dnes zákon umožňuje. Ten proces vždy musí být transparentní, ceny i dodavatelé musejí být známi. Jde o jeho zjednodušení, nikoli předražení. Dnes už se trh stabilizoval a není důvod nakupovat za vyšší ceny kvůli akutnímu nedostatku pomůcek.

Poslanec STAN Petr Gazdík upozornil, že vláda dává přednost zahraničním dodavatelům před českými, kteří už jsou nyní schopni zabezpečit milionové dodávky. Jak to například vypadá s plicním ventilátorem CoroVent, na jehož vývoj a výrobu česká firma od lidí vybrala 15 milionů korun? Už jí prý chybí jediné razítko z vašeho ministerstva, které měla získat 27. dubna. Dali jste jí ho? Nejprve musím odmítnout kritiku pana poslance. My od začátku spolupracujeme s českými výrobci a vývojáři, je jich asi dvacet, a také s distributory. Až na výjimky jsme zboží dováželi přes české firmy. Co se týče ventilátorů CoroVent, proces certifikace stále probíhá. Nejde o to, že bychom tento český výrobek nechtěli podporovat, ale jde o sofistikovaný přístroj, kde se musí obzvláště dbát na bezpečnost. Pokud budou všechny zkoušky úspěšné, nevidím v tom posledním razítku problém.

Řekl jste, že vaše ministerstvo ukončilo centrální nákupy. Týká se to i objednávek ochranných prostředků do Správy státních hmotných rezerv, kde bylo na začátku krize asi 10 tisíc respirátorů? Je třeba říct, že tento počet ochranných prostředků tam byl od dob paní ministryně Emmerové, tedy zhruba patnáct let. Žádný ministr z jakékoliv politické strany ho nezměnil, protože větší potřebě nic nenasvědčovalo. Jedno z ponaučení této krize je, že musíme navýšit rezervy. My budeme dávat požadavky, ale nakupovat bude Správa státních hmotných rezerv. Bavíme se o milionech kusů ochranných prostředků.

Zmínil jste ponaučení. Bude po koronaviru české zdravotnictví, které krizi zvládlo bravurně, bohatší, modernější, digitalizovanější? Bezesporu bude lépe připravené, ať už by šlo o druhou vlnu této pandemie, nebo o jiný typ viru. Určitě se posune v oblasti elektronizace. V té jsme už první velký krok udělali. V minulosti vyvolávalo velké diskuse a kritiku ze strany České lékařské komory zavedení e-receptu. Ukázalo se, že je to skvělý nástroj v situacích, kdy pacient nemůže osobně do ordinace. Teď už ho máme na 100 procent léků, takže doufám, že bude využíván plošně. Možnost sdílet data na dálku a obecně digitalizace se doufám promění v realitu.

Dalším hitem je virtuální ordinace. Díky telemedicině by spousta pacientů nemusela osobně navštívit lékaře a promrhat hodiny v čekárnách. Spatřujete v tom budoucnost? Takových projektů bude jistě přibývat. V řadě případů skutečně není nutné fyzicky navštívit lékaře, pro první kontakt stačí videokonzultace na dálku. Pro mnoho lidí to může být komfortní varianta řešení zdravotních problémů. Telemedicina je určitě správnou cestou. Premiér Babiš uvedl, že pandemie odhalila jasné priority pro správu země, jimiž jsou potraviny, voda a zdravotnictví. Do něj chce podle svých slov dát tolik peněz, kolik bude třeba. O kolik si řeknete? Parlament už na můj návrh schválil zvýšení plateb za státní pojištění o 500 korun od 1. června, což znamená 20 miliard korun navíc. Jde o historicky nejvyšší nárůst prostředků ze státního rozpočtu. V příštím roce to bude dalších 50 miliard. Vláda tím ukazuje, že zdravotnictví je reálně nejvyšší prioritou, a jsem přesvědčen, že tyto finance povedou k jeho větší stabilizaci.

Včetně rekonstrukce zastaralých budov fakultních nemocnic? Přesně tak. Investice jsou naprosto zásadní. Potřebujeme zlepšit prostředí nemocnic, aby odpovídalo 21. století jak pro zaměstnance, tak pro pacienty. To vše připravujeme v rámci Národního investičního plánu.

Bude třešinkou na dortu úspěšného zvládnutí pandemie celosvětový úspěch v podobě české vakcíny na covid-19? Musím říct, že mě mrzí vyhocené debaty vědců na toto téma. Je-li tady tým lidí z těžko zpochybnitelných organizací, jako jsou IKEM, Ústav hematologie a krevní transfuze nebo Státní zdravotní ústav, který se o vývoj vakcíny chce pokusit, nevidím důvod, proč mu v tom a priori bránit. To ovšem nevylučuje širší spolupráci vědecké obce, myslím, že jde o národní zájem. Setkám se s odpůrci tohoto projektu a budu se snažit najít

společnou cestu. Nechápu, proč by se Česká republika nemohla pokusit o to, oč se snaží 90 týmů ve světě, které na vakcíně pracují, a být v tomto směru soběstačná.

Kdo je Adam Vojtěch* Narodil se 2. října 1986 v Českých Budějovicích.* Vystudoval Právnickou fakultu Univerzity Karlovy a na téže vysoké škole mediální studia na **Fakultě sociálních věd**.* V letech 2013 až 2014 působil jako právník společnosti MAFRA, v červnu 2014 se stal tajemníkem na Ministerstvu financí ČR, jemuž šéfoval Andrej Babiš. V září 2016 ho vláda jmenovala členem správní rady Všeobecné zdravotní pojišťovny.* V letech 2012 až 2018 byl členem ODS. V roce 2017 úspěšně kandidoval do sněmovny za hnutí ANO.* Ministrem zdravotnictví byl v první i druhé vládě Andreje Babiše, tedy od 13. prosince 2017.* Od dětství se věnuje hudbě a zpěvu. V roce 2005 se účastnil soutěže SuperStar. Několik let zpíval v českobudějovickém swingovém orchestru Metroklub Big Band.

URL| <https://pardubicky.denik.cz/zpravy-z-ceska/adam-vojtech-koronavirus-ministerstvo-zdravotnictvi-ochranne-pomucky-20200515.html>

Stejná zpráva vyšla také v dalších 2 titulech:

pardubicky.denik.cz (*Zprávy z Česka*), pardubicky.denik.cz (*Zprávy z Česka*)

Adam Vojtěch: Z kontrol nákupů nemám naprosto žádné obavy

16.5.2020 plzensky.denik.cz str. 00 Zprávy z Česka

Kateřina Perknerová

Ministr zdravotnictví Adam Vojtěch (za ANO) byl v posledních týdnech jedním z nejviditelnějších členů Babišovy vlády. A také nejkritizovanějších. Za nedostatek pomůcek, rozporné výroky, špatnou komunikaci. Opozice žádala jeho odvolání. Před ukončením stavu nouze se ale o jeho rezignaci už nemluví. Možná proto, že právě lidé spadající pod jeho resort - lékaři, zdravotní sestry a nemocniční personál - zvládli pandemii vůbec nejlépe.

"Zítra končí v České republice nouzový stav. Co to pro váš resort znamená? Nic zásadního, protože jsme připraveni pokračovat v opatřeních, která můžeme činit i po nouzovém stavu. Některé věci ale samozřejmě končí, například možnost ukládat pracovní povinnost studentům zdravotnických škol. Klíčové omezení, jako je regulace volného pohybu nebo maloobchodu, už navíc byla rozvolněna. Poslední vlna přijde 25. května, a pokud se nestane nic zásadního, budeme prakticky ve velmi podobné situaci, jaká byla před krizí.

Znamená to, že od 17. do 25. května, respektive do přijetí speciálního epidemického zákona se budete řídit platnou normou o ochraně veřejného zdraví? Ano, protože většinu toho, co bychom ještě eventuálně potřebovali omezit, můžeme regulovat podle stávajícího zákona. Jde například o vnitřní prostory restaurací nebo ubytovací služby. Tyto kompetence jsou přímo vyjmenovány v zákoně o ochraně veřejného zdraví a nepředstavují extenzivní zásah do základních lidských práv a svobod občanů, což nám vyčítal první rozsudek Městského soudu v Praze. Období do 25. května tedy můžeme v případě potřeby překlenout mimořádnými opatřeními ministra zdravotnictví a pak už zůstane v platnosti jen omezení hromadných akcí s účastí několika tisíc lidí.

Proč tedy potřebujete přijímat speciální normu, když vám může dobře posloužit současná legislativa? Je její zpřesnění například ohledně provozu bazénů, wellness center i kadeřnictví tak zásadní? Speciální zákon by měl být časově omezený do konce letošního roku a řešil by jen pandemii covid-19. Navrhujeme v něm i pojistku v podobě souhlasu vlády s každým opatřením ministra zdravotnictví. Potřebujeme ho proto, že nemůžeme vyloučit zhoršení epidemiologické situace a nutnost lokálních restriktivních opatření. V tomto směru musíme zpřesnit některé kompetence. Kromě toho ministerstva vnitra a zdravotnictví dostala úkol připravit komplexní revizi krizové legislativy, konkrétně ústavního zákona o bezpečnosti. Musíme být připraveni na situace, jako byla pandemie koronaviru.

Zmíněný předpis ovšem musí schválit ústavní většina obou komor, což u speciálního epidemického zákona není třeba. Ten budete chtít přijmout ještě ve stavu legislativní nouze? Ve sněmovně není vůle projednávat ho v legislativní nouzi. Většina klubů se kloní k tomu, že by měl být projednán ve standardním režimu při maximálně

možném zkrácení lhůt. Nemáme potřebu tlačit to na sílu, u takové předlohy by měl být nějaký základní politický konsenzus. Myslím, že je reálné, aby byl schválen v řádu několika týdnů a v červenci byl účinný.

Tuzemská čísla o vývoji pandemie jsou optimistická, denně přibývá jen několik nakažených lidí, ale ze zahraničí přicházejí varovné signály. Nová ohniska se objevila v Jižní Koreji, ale i v sousedním Německu. Neobáváte se toho? Samozřejmě to pečlivě sledujeme a vyhodnocujeme. Pro nás je to jisté varování, že nemáme vyhráno, byť v ČR se situace v čase dramaticky lepší nejen v počtech infikovaných pacientů, ale hlavně těch hospitalizovaných. Za největší úspěch ministerstva zdravotnictví i svůj považují, že se nám podařilo ochránit naše nemocnice, které nekolabovaly pod náporom pacientů jako v jiných zemích. Situace v zahraničí je kolísavá, často stačí jeden infikovaný člověk, který může nákazu roznést, jako se to stalo v Soulu. Proto musíme mít nástroje, kterými to můžeme potlačit, především chytrou karanténu. Díky moderním technologiím jsme schopni co nejrychleji identifikovat potenciální rizikové kontakty infikovaného člověka a okamžitě je umisťovat do karantény, aby se nákaza nešířila.

Má projekt chytré karantény už vychytané mouchy a jede naplno? Už je naplno spuštěn v rámci všech 14 krajských hygienických stanic, byť díky tomu, že máme velmi malý počet nově nakažených pacientů, není nyní masivně využíván. Je ale připraven pro případnou další vlnu, kdy se chceme vyhnout plošným opatřením a vypínání ekonomiky. Moderní technologie nám umožní řešit lokální ohniska, jako je aktuálně Chebsko či před časem Domažlicko a Ostravsko.

Dávají vám lidé beze všeho souhlas ke sledování svých kontaktů pomocí mobilů či kreditních karet? Aktuálně je to kolem padesáti procent lidí, kteří souhlasí s tím, aby jejich data byla využita. Věřím ale tomu, že až se projekt stabilizuje a občané se přesvědčí, že k žádnému zneužívání osobních údajů nedochází a je to ve prospěch nás všech, počet souhlasů se zvýší.

Pandemie do určité míry také ukázala, jak lidé věří svým představitelům, protože bez toho by se řada opatření těžko naplnila. Podle průzkumu akademiků z Karlovy a Masarykovy univerzity důvěra Čechů v systém zdravotní péče stoupla až na 80 procent, vládní kroky oceňuje 54 procent respondentů a vládě věří třetina občanů, zatímco před třemi roky jen pětina. Co tomu říkáte? Myslím, že česká vláda situaci zvládla a na konci se vždy počítají hospitalizovaní pacienti. Objektivně jsme na tom z tohoto hlediska dobře, země jako USA, Velká Británie nebo Itálie měly mnohem větší problémy především s přetíženými nemocnicemi. Bezesporu i my jsme udělali několik chyb, došlo ke komunikačním šumům. Bylo by ale bláhové si myslet, že vše proběhne zcela hladce v poměrech, v nichž se nikdo v moderní historii ještě neocitl. Vše pro nás bylo poprvé. Průběžná pozitivní čísla jsou ale nezpochybnitelná.

Od 25. května se roušky budou muset nosit jen v hromadné dopravě a vnitřních společných prostorech. Rozhodli jste se k tomuto kroku hlavně z politických důvodů, protože zakrývání obličejů na ulici byste v letních měsících neobhájili, byť podmínka dvoumetrových rozestupů působí spíše komicky? Bezpochyby nejsme hlší a slepí k průběhu společenské diskuze. Chápeme, že pro řadu lidí jsou roušky výrazně zatěžující. Na druhou stranu jsem přesvědčen, že jejich okamžité zavedení bylo jedním z opatření, jež výrazně přispělo k utlumení epidemie. Vzhledem k dobrému vývoji jsem nyní požádal epidemiology o vyjádření a skupina pod vedením pana docenta Maďara došla k závěru, že toto opatření není nutné držet i v létě. Čili zdaleka nejen z politických důvodů jsme venkovní odložení roušek zařadili do poslední vlny rozvolňování.

Jste právník, takže ve věcech odborné zdravotnických laik. Jak obtížné pro vás bylo čelit těžkým epidemiologickým vahám, jimiž jsou profesor Prymula či docent Maďar, kteří byli vždy spíše zastánci přísných restrikcí a pomalého uvolňování? V ministerském týmu je řada erudovaných epidemiologů, ale nejsou to lidé zaslepení. Určitě vnímají společenský kontext a nutnost vyvažování zdravotních a ekonomických zájmů. Česká republika musí fungovat i za doby pandemie. Primárně jsme samozřejmě chránili životy a zdraví občanů, bezproblémový chod nemocnic, ale zároveň jsme připravovali uvolňování, aby se země neocitla v kleštích a nepřestala ekonomicky dýchat. Debata vždy byla racionální.

Nejsem si tím vnímáním kontextu úplně jistá. Všichni si pamatujeme na větu vašeho náměstka Romana Prymuly, že hranice budou uzavřené dva roky. Mimochodem šlo o výrok protiprávní, neboť Ústavní soud posléze vydal verdikt, že vláda má právo omezit pohyb občanů uvnitř státu, nikoli ho zavřít navenek. Situace se pochopitelně mění a na začátku března jsme netušili, jak to bude vypadat v květnu, jestli tu nebudeme mít tisíce nových pacientů denně. I výroky se vyvíjejí v čase. Omezení na hranicích by určitě neměla platit příliš dlouhou dobu, ale zdůrazňuji, že úplně nepropustné nebyly nikdy. Teď už lidé mohou volně cestovat, ale musejí se prokázat negativním testem na covid-19, případně jít po návratu do karantény. To je podle mě pochopitelné pravidlo.

Pro letní dovolené ale nepředstavitelné. To je pravda. Tam musí jít o postupný proces. Nyní probíhají bilaterální jednání s konkrétními zeměmi, kde je epidemiologická situace poměrně klidná. Jsou to Slovensko, Rakousko, Chorvatsko či Řecko. Nejde přitom jen o nás, ale i o podmínky cílových zemí.

Nebudete jako ministr zdravotnictví spíše šlapat na brzdu, protože když se lidé masově rozcestují, mohou do republiky nákazu opět zavléct? Právě proto mluvím o postupném rozvolňování a dvoustranných dohodách. Plošné zrušení testů na covid-19 při příjezdu do republiky si nyní nedovedu představit. Bez jakýchkoli podmínek a omezení se letos v létě asi cestovat nebude.

Koronavirová krize bude mít pro vás i další dohry. Čekají vás soudní bitvy, ale také různé vyšetřovací komise či prověrky. Chystá se na vás Nejvyšší kontrolní úřad, jehož prezident Miloslav Kala uvedl, že zatímco jedno ministerstvo (vnitro) nakoupilo respirátor typu FFP2 za 34 korun, jiné (zdravotnictví) za 636 korun. „Děje se tu něco nesprávného,“ dodal. Čeho jste se dopustili? Určitě ničeho nesprávného. Tento výrok mě mrzí, protože vychází z mediálních spekulací. Je třeba se podívat, kolik ochranných prostředků a v jakém čase ministerstvo zdravotnictví nakoupilo. Celkově jsme pro naše zdravotníky pořídili kolem 70 milionů ochranných pomůcek. Slova pana Kaly se vztahují k úplně první dodávce, kdy v ČR nebyly prakticky žádné respirátory, tedy před zahájením dovozů z Číny. Šlo o krizovou situaci, byli jsme pod obrovským tlakem nemocnic a hrozilo, že by se nákaza mohla rozšířit po infekčních klinikách. Ceny respirátorů tehdy byly velmi vysoké, ale na to jsme nemohli brát ohled. Šlo o životy.

Z kontrol a šetření tedy obavy nemáte? Naprosto žádné. Ministerstvo zdravotnictví prakticky přes noc vytvořilo nákupní tým a plnilo úkoly z vlády. Jediný náš zájem byl ochránit životy a zdraví lékařů a sester, abychom nečelili situaci jako v Itálii. Tomu jsme zabránili.

Když zmiňujete ochranu zdravotníků, tak právě v těchto dnech vyšla najevo kauza firmy LA Factory, od níž jste nakoupili prostředky za půl miliardy korun. Její masky přitom prý nesplňovaly kvalitativní parametry. Jak to bylo? Bohužel média někdy pracují s neověřenými informacemi a dělají nesprávné závěry. To je i tento případ. S certifikáty byly jisté problémy, ale na základě doporučení Evropské komise se dají řešit tak, že dodavatelská firma dostane výjimku od České obchodní inspekce a pak může legálně distribuovat daný materiál na území EU, tedy i v České republice. V tomto případě je tedy všechno v pořádku. Celkem jsme zmíněné firmě zaplatili asi 431 milionů korun. A to jen za dodávky, které jsme si otestovali a kvalita vyšla dobře, jednou jsme i zboží vraceli. Mrzí mě, že různí politici mají k nákupům příkré soudy, ale přitom se vyjadřují bez znalostí věci. Já ty detaily znám, a proto se kontrol nebojím. Přeji si, aby Nejvyšší kontrolní úřad vše nezávisle prověřil, ale nemyslím si, že je zapotřebí vytvářet nějakou sněmovní vyšetřovací komisi, kterou by opozice využívala jen pro předvolební kampaň. To by věci neprospělo.

Není to jen opozice, kdo upozorňuje na podezřelé nákupy od firem v exekuci nebo s adresami na obecních úřadech a do té doby nečinných. Transparency International varuje i před vládním návrhem novely zákona o veřejných zakázkách. Tu jste chtěli sněmovnou protlačit v legislativní nouzi, abyste mohli jakékoli výrobky nakupovat od dodavatelů v likvidaci, v insolvenční, pravomocně odsouzených a s nejasnou vlastnickou strukturou. Neotevíráte dveře korupci a neprůhledným nákupům? Nikoliv. Novela pouze urychluje proces zadávání zakázky, nejde o navýšení ceny nebo snížení kvality. Jen připomínám, že ministerstvo zdravotnictví centrální nákupy už ukončilo a dál to bude na nemocnicích a poskytovatelích.

Půjde o dodávky bez výběrového řízení, kdy nemusí být znám skutečný majitel ani jeho finanční situace. To ano, budou to jednací řízení bez uveřejnění, ale to už dnes zákon umožňuje. Ten proces vždy musí být transparentní, ceny i dodavatelé musejí být známi. Jde o jeho zjednodušení, nikoli předražení. Dnes už se trh stabilizoval a není důvod nakupovat za vyšší ceny kvůli akutnímu nedostatku pomůcek.

Poslanec STAN Petr Gazdík upozornil, že vláda dává přednost zahraničním dodavatelům před českými, kteří už jsou nyní schopni zabezpečit milionové dodávky. Jak to například vypadá s plicním ventilátorem CoroVent, na jehož vývoj a výrobu česká firma od lidí vybrala 15 milionů korun? Už jí prý chybí jediné razítko z vašeho ministerstva, které měla získat 27. dubna. Dali jste jí ho? Nejprve musím odmítnout kritiku pana poslance. My od začátku spolupracujeme s českými výrobci a vývojáři, je jich asi dvacet, a také s distributory. Až na výjimky jsme zboží dováželi přes české firmy. Co se týče ventilátorů CoroVent, proces certifikace stále probíhá. Nejde o to, že bychom tento český výrobek nechtěli podporovat, ale jde o sofistikovaný přístroj, kde se musí obzvlášť dbát na bezpečnost. Pokud budou všechny zkoušky úspěšné, nevidím v tom posledním razítku problém.

Řekl jste, že vaše ministerstvo ukončilo centrální nákupy. Týká se to i objednávek ochranných prostředků do Správy státních hmotných rezerv, kde bylo na začátku krize asi 10 tisíc respirátorů? Je třeba říct, že tento počet ochranných prostředků tam byl od dob paní ministryně Emmerové, tedy zhruba patnáct let. Žádný ministr z jakékoliv politické strany ho nezměnil, protože větší potřebě nic nenasvědčovalo. Jedno z ponaučení této krize

je, že musíme navýšit rezervy. My budeme dávat požadavky, ale nakupovat bude Správa státních hmotných rezerv. Bavíme se o milionech kusů ochranných prostředků.

Zmínil jste ponaučení. Bude po koronaviru české zdravotnictví, které krizi zvládlo bravurně, bohatší, modernější, digitalizovanější? Bezesporu bude lépe připravené, ať už by šlo o druhou vlnu této pandemie, nebo o jiný typ viru. Určitě se posune v oblasti elektronizace. V té jsme už první velký krok udělali. V minulosti vyvolávalo velké diskuse a kritiku ze strany České lékařské komory zavedení e-receptu. Ukázalo se, že je to skvělý nástroj v situacích, kdy pacient nemůže osobně do ordinace. Teď už ho máme na 100 procent léků, takže doufám, že bude využíván plošně. Možnost sdílet data na dálku a obecně digitalizace se doufám promění v realitu.

Dalším hitem je virtuální ordinace. Díky telemedicině by spousta pacientů nemusela osobně navštívit lékaře a promrhat hodiny v čekárnách. Spatřujete v tom budoucnost? Takových projektů bude jistě přibývat. V řadě případů skutečně není nutné fyzicky navštívit lékaře, pro první kontakt stačí videokonzultace na dálku. Pro mnoho lidí to může být komfortní varianta řešení zdravotních problémů. Telemedicina je určitě správnou cestou. Premiér Babiš uvedl, že pandemie odhalila jasné priority pro správu země, jimiž jsou potraviny, voda a zdravotnictví. Do něj chce podle svých slov dát tolik peněz, kolik bude třeba. O kolik si řeknete? Parlament už na můj návrh schválil zvýšení plateb za státní pojištění o 500 korun od 1. června, což znamená 20 miliard korun navíc. Jde o historicky nejvyšší nárůst prostředků ze státního rozpočtu. V příštím roce to bude dalších 50 miliard. Vláda tím ukazuje, že zdravotnictví je reálně nejvyšší prioritou, a jsem přesvědčen, že tyto finance povedou k jeho větší stabilizaci.

Včetně rekonstrukce zastaralých budov fakultních nemocnic? Přesně tak. Investice jsou naprosto zásadní. Potřebujeme zlepšit prostředí nemocnic, aby odpovídalo 21. století jak pro zaměstnance, tak pro pacienty. To vše připravujeme v rámci Národního investičního plánu.

Bude třesinkou na dortu úspěšného zvládnutí pandemie celosvětový úspěch v podobě české vakcíny na covid-19? Musím říct, že mě mrzí vyhocené debaty vědců na toto téma. Je-li tady tým lidí z těžko zpochybnitelných organizací, jako jsou IKEM, Ústav hematologie a krevní transfuze nebo Státní zdravotní ústav, který se o vývoj vakcíny chce pokusit, nevidím důvod, proč mu v tom a priori bránit. To ovšem nevylučuje širší spolupráci vědecké obce, myslím, že jde o národní zájem. Setkám se s odpůrci tohoto projektu a budu se snažit najít společnou cestu. Nechápu, proč by se Česká republika nemohla pokusit o to, o č se snaží 90 týmů ve světě, které na vakcíně pracují, a být v tomto směru soběstačná.

Kdo je Adam Vojtěch* Narodil se 2. října 1986 v Českých Budějovicích.* Vystudoval Právnickou fakultu Univerzity Karlovy a na téže vysoké škole mediální studia na **Fakultě sociálních věd**.* V letech 2013 až 2014 působil jako právník společnosti MAFRA, v červnu 2014 se stal tajemníkem na Ministerstvu financí ČR, jemuž šéfoval Andrej Babiš. V září 2016 ho vláda jmenovala členem správní rady Všeobecné zdravotní pojišťovny.* V letech 2012 až 2018 byl členem ODS. V roce 2017 úspěšně kandidoval do sněmovny za hnutí ANO.* Ministrem zdravotnictví byl v první i druhé vládě Andreje Babiše, tedy od 13. prosince 2017.* Od dětství se věnuje hudbě a zpěvu. V roce 2005 se účastnil soutěže SuperStar. Několik let zpíval v českobudějovickém swingovém orchestru Metroklub Big Band.

URL| <https://plzensky.denik.cz/zpravy-z-ceska/adam-vojtech-koronavirus-ministerstvo-zdravotnictvi-ochranne-pomucky-20200515.html>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:

plzensky.denik.cz (*Zprávy z Česka*)

Adam Vojtěch: Z kontrol nákupů nemám naprosto žádné obavy

16.5.2020 pbramsky.denik.cz str. 00 Zprávy z Česka

Kateřina Perknerová

Ministr zdravotnictví Adam Vojtěch (za ANO) byl v posledních týdnech jedním z nejviditelnějších členů Babišovy vlády. A také nejkritizovanějších. Za nedostatek pomůcek, rozporné výroky, špatnou komunikaci. Opozice

žádala jeho odvolání. Před ukončením stavu nouze se ale o jeho rezignaci už nemluví. Možná proto, že právě lidé spadající pod jeho resort - lékaři, zdravotní sestry a nemocniční personál - zvládli pandemii vůbec nejlépe.

"Zítra končí v České republice nouzový stav. Co to pro váš resort znamená? Nic zásadního, protože jsme připraveni pokračovat v opatřeních, která můžeme činit i po nouzovém stavu. Některé věci ale samozřejmě končí, například možnost ukládat pracovní povinnost studentům zdravotnických škol. Klíčové omezení, jako je regulace volného pohybu nebo maloobchodu, už navíc byla rozvolněna. Poslední vlna přijde 25. května, a pokud se nestane nic zásadního, budeme prakticky ve velmi podobné situaci, jaká byla před krizí.

Znamená to, že od 17. do 25. května, respektive do přijetí speciálního epidemického zákona se budete řídit platnou normou o ochraně veřejného zdraví? Ano, protože většinu toho, co bychom ještě eventuálně potřebovali omezit, můžeme regulovat podle stávajícího zákona. Jde například o vnitřní prostory restaurací nebo ubytovací služby. Tyto kompetence jsou přímo vyjmenovány v zákoně o ochraně veřejného zdraví a nepředstavují extenzivní zásah do základních lidských práv a svobod občanů, což nám vyčítal první rozsudek Městského soudu v Praze. Období do 25. května tedy můžeme v případě potřeby překlenout mimořádnými opatřeními ministra zdravotnictví a pak už zůstane v platnosti jen omezení hromadných akcí s účastí několika tisíc lidí.

Proč tedy potřebujete přijímat speciální normu, když vám může dobře posloužit současná legislativa? Je její zpřesnění například ohledně provozu bazénů, wellness center i kadeřnictví tak zásadní? Speciální zákon by měl být časově omezený do konce letošního roku a řešil by jen pandemii covid-19. Navrhujeme v něm i pojistku v podobě souhlasu vlády s každým opatřením ministra zdravotnictví. Potřebujeme ho proto, že nemůžeme vyloučit zhoršení epidemiologické situace a nutnost lokálních restriktivních opatření. V tomto směru musíme zpřesnit některé kompetence. Kromě toho ministerstva vnitra a zdravotnictví dostala úkol připravit komplexní revizi krizové legislativy, konkrétně ústavního zákona o bezpečnosti. Musíme být připraveni na situace, jako byla pandemie koronaviru.

Zmíněný předpis ovšem musí schválit ústavní většina obou komor, což u speciálního epidemického zákona není třeba. Ten budete chtít přijmout ještě ve stavu legislativní nouze? Ve sněmovně není vůle projednávat ho v legislativní nouzi. Většina klubů se kloní k tomu, že by měl být projednán ve standardním režimu při maximálně možném zkrácení lhůt. Nemáme potřebu tlačit to na sílu, u takové předlohy by měl být nějaký základní politický konsenzus. Myslím, že je reálné, aby byl schválen v řádu několika týdnů a v červenci byl účinný.

Tuzemská čísla o vývoji pandemie jsou optimistická, denně přibývá jen několik nakažených lidí, ale ze zahraničí přicházejí varovné signály. Nová ohniska se objevila v Jižní Koreji, ale i v sousedním Německu. Neobáváte se toho? Samozřejmě to pečlivě sledujeme a vyhodnocujeme. Pro nás je to jisté varování, že nemáme vyhráno, byť v ČR se situace v čase dramaticky lepší nejen v počtech infikovaných pacientů, ale hlavně těch hospitalizovaných. Za největší úspěch ministerstva zdravotnictví i svůj považuji, že se nám podařilo ochránit naše nemocnice, které nekolabovaly pod náporom pacientů jako v jiných zemích. Situace v zahraničí je kolísavá, často stačí jeden infikovaný člověk, který může nákazu roznést, jako se to stalo v Soulu. Proto musíme mít nástroje, kterými to můžeme potlačit, především chytrou karanténu. Díky moderním technologiím jsme schopni co nejrychleji identifikovat potenciální rizikové kontakty infikovaného člověka a okamžitě je umisťovat do karantény, aby se nákaza nešířila.

Má projekt chytré karantény už vychytané mouchy a jede naplno? Už je naplno spuštěn v rámci všech 14 krajských hygienických stanic, byť díky tomu, že máme velmi malý počet nově nakažených pacientů, není nyní masivně využíván. Je ale připraven pro případnou další vlnu, kdy se chceme vyhnout plošným opatřením a vypínáním ekonomiky. Moderní technologie nám umožní řešit lokální ohniska, jako je aktuálně Chebsko či před časem Domažlicko a Ostravsko.

Dávají vám lidé beze všeho souhlas ke sledování svých kontaktů pomocí mobilů či kreditních karet? Aktuálně je to kolem padesáti procent lidí, kteří souhlasí s tím, aby jejich data byla využita. Věřím ale tomu, že až se projekt stabilizuje a občané se přesvědčí, že k žádnému zneužívání osobních údajů nedochází a je to ve prospěch nás všech, počet souhlasů se zvýší.

Pandemie do určité míry také ukázala, jak lidé věří svým představitelům, protože bez toho by se řada opatření těžko naplnila. Podle průzkumu akademiků z Karlovy a Masarykovy univerzity důvěra Čechů v systém zdravotní péče stoupla až na 80 procent, vládní kroky oceňuje 54 procent respondentů a vládě věří třetina občanů, zatímco před třemi roky jen pětina. Co tomu říkáte? Myslím, že česká vláda situaci zvládla a na konci se vždy počítají hospitalizovaní pacienti. Objektivně jsme na tom z tohoto hlediska dobře, země jako USA, Velká Británie nebo Itálie měly mnohem větší problémy především s přetíženými nemocnicemi. Bezesporu i my jsme udělali

několik chyb, došlo ke komunikačním šumům. Bylo by ale bláhové si myslet, že vše proběhne zcela hladce v poměrech, v nichž se nikdo v moderní historii ještě neocitl. Vše pro nás bylo poprvé. Průběžná pozitivní čísla jsou ale nezpochybnitelná.

Od 25. května se roušky budou muset nosit jen v hromadné dopravě a vnitřních společných prostorech. Rozhodli jste se k tomuto kroku hlavně z politických důvodů, protože zakrývání obličejů na ulici byste v letních měsících neobhájili, byť podmínka dvoumetrových rozestupů působí spíš komicky? Bezpochyby nejsme hlší a slepí k průběhu společenské diskuze. Chápeme, že pro řadu lidí jsou roušky výrazně zatěžující. Na druhou stranu jsem přesvědčen, že jejich okamžité zavedení bylo jedním z opatření, jež výrazně přispělo k utlumení epidemie. Vzhledem k dobrému vývoji jsem nyní požádal epidemiology o vyjádření a skupina pod vedením pana docenta Maďara došla k závěru, že toto opatření není nutné držet i v létě. Čili zdaleka nejen z politických důvodů jsme venkovní odložení roušek zařadili do poslední vlny rozvolňování.

Jste právník, takže ve věcech odborně zdravotnických laik. Jak obtížné pro vás bylo čelit těžkým epidemiologickým vahám, jimiž jsou profesor Prymula či docent Maďar, kteří byli vždy spíše zastánci přísných restrikcí a pomalého uvolňování? V ministerském týmu je řada erudovaných epidemiologů, ale nejsou to lidé zaslepení. Určitě vnímají společenský kontext a nutnost vyvažování zdravotních a ekonomických zájmů. Česká republika musí fungovat i za doby pandemie. Primárně jsme samozřejmě chránili životy a zdraví občanů, bezproblémový chod nemocnic, ale zároveň jsme připravovali uvolňování, aby se země neocitla v kleštích a nepřestala ekonomicky dýchat. Debata vždy byla racionální.

Nejsem si tím vnímáním kontextu úplně jistá. Všichni si pamatujeme na větu vašeho náměstka Romana Prymuly, že hranice budou uzavřené dva roky. Mimochodem šlo o výrok protiprávní, neboť Ústavní soud posléze vydal verdikt, že vláda má právo omezit pohyb občanů uvnitř státu, nikoli ho zavřít navenek. Situace se pochopitelně mění a na začátku března jsme netušili, jak to bude vypadat v květnu, jestli tu nebudeme mít tisíce nových pacientů denně. I výroky se vyvíjejí v čase. Omezení na hranicích by určitě neměla platit příliš dlouhou dobu, ale zdůrazňuji, že úplně nepropustné nebyly nikdy. Teď už lidé mohou volně cestovat, ale musejí se prokázat negativním testem na covid-19, případně jít po návratu do karantény. To je podle mě pochopitelné pravidlo.

Pro letní dovolené ale nepředstavitelné. To je pravda. Tam musí jít o postupný proces. Nyní probíhají bilaterální jednání s konkrétními zeměmi, kde je epidemiologická situace poměrně klidná. Jsou to Slovensko, Rakousko, Chorvatsko či Řecko. Nejde přitom jen o nás, ale i o podmínky cílových zemí.

Nebudete jako ministr zdravotnictví spíše šlapat na brzdu, protože když se lidé masově rozcestují, mohou do republiky nákazu opět zavléct? Právě proto mluvím o postupném rozvolňování a dvoustranných dohodách. Plošné zrušení testů na covid-19 při příjezdu do republiky si nyní nedovedu představit. Bez jakýchkoli podmínek a omezení se letos v létě asi cestovat nebude.

Koronavirová krize bude mít pro vás i další dohry. Čekají vás soudní bitvy, ale také různé vyšetřovací komise či prověrky. Chystá se na vás Nejvyšší kontrolní úřad, jehož prezident Miloslav Kala uvedl, že zatímco jedno ministerstvo (vnitř) nakoupilo respirátor typu FFP2 za 34 korun, jiné (zdravotnictví) za 636 korun. „Děje se tu něco nesprávného,“ dodal. Čeho jste se dopustili? Určitě ničeho nesprávného. Tento výrok mě mrzí, protože vychází z mediálních spekulací. Je třeba se podívat, kolik ochranných prostředků a v jakém čase ministerstvo zdravotnictví nakoupilo. Celkově jsme pro naše zdravotníky pořídili kolem 70 milionů ochranných pomůcek. Slova pana Kaly se vztahují k úplně první dodávce, kdy v ČR nebyly prakticky žádné respirátory, tedy před zahájením dovozů z Číny. Šlo o krizovou situaci, byli jsme pod obrovským tlakem nemocnic a hrozilo, že by se nákaza mohla rozšířit po infekčních klinikách. Ceny respirátorů tehdy byly velmi vysoké, ale na to jsme nemohli brát ohled. Šlo o životy.

Z kontrol a šetření tedy obavy nemáte? Naprosto žádné. Ministerstvo zdravotnictví prakticky přes noc vytvořilo nákupní tým a plnilo úkoly z vlády. Jediný náš zájem byl ochránit životy a zdraví lékařů a sester, abychom nečelili situaci jako v Itálii. Tomu jsme zabránili.

Když zmiňujete ochranu zdravotníků, tak právě v těchto dnech vyšla najevo kauza firmy LA Factory, od níž jste nakoupili prostředky za půl miliardy korun. Její masky přitom prý nesplňovaly kvalitativní parametry. Jak to bylo? Bohužel média někdy pracují s neověřenými informacemi a dělají nesprávné závěry. To je i tento případ. S certifikáty byly jisté problémy, ale na základě doporučení Evropské komise se dají řešit tak, že dodavatelská firma dostane výjimku od České obchodní inspekce a pak může legálně distribuovat daný materiál na území EU, tedy i v České republice. V tomto případě je tedy všechno v pořádku. Celkem jsme zmíněné firmě zaplatili asi 431 milionů korun. A to jen za dodávky, které jsme si otestovali a kvalita vyšla dobře, jednou jsme i zboží vraceli. Mrzí mě, že různí politici mají k nákupům příkré soudy, ale přitom se vyjadřují bez znalostí věci. Já ty

details znám, a proto se kontrol nebojím. Přeji si, aby Nejvyšší kontrolní úřad vše nezávisle prověřil, ale nemyslím si, že je zapotřebí vytvářet nějakou sněmovní vyšetřovací komisi, kterou by opozice využívala jen pro předvolební kampaň. To by věci neprospělo.

Není to jen opozice, kdo upozorňuje na podezřelé nákupy od firem v exekuci nebo s adresami na obecních úřadech a do té doby nečinných. Transparency International varuje i před vládním návrhem novely zákona o veřejných zakázkách. Tu jste chtěli sněmovnou protlačit v legislativní nouzi, abyste mohli jakékoli výrobky nakupovat od dodavatelů v likvidaci, v insolenci, pravomocně odsouzených a s nejasnou vlastnickou strukturou. Neotevíráte dveře korupci a neprůhledným nákupům? Nikoliv. Novela pouze urychluje proces zadávání zakázky, nejde o navýšení ceny nebo snížení kvality. Jen připomínám, že ministerstvo zdravotnictví centrální nákupy už ukončilo a dál to bude na nemocnicích a poskytovatelích.

Půjde o dodávky bez výběrového řízení, kdy nemusí být znám skutečný majitel ani jeho finanční situace. To ano, budou to jednacím řízením bez uveřejnění, ale to už dnes zákon umožňuje. Ten proces vždy musí být transparentní, ceny i dodavatelé musejí být známi. Jde o jeho zjednodušení, nikoli předražení. Dnes už se trh stabilizoval a není důvod nakupovat za vyšší ceny kvůli akutnímu nedostatku pomůcek.

Poslanec STAN Petr Gazdík upozornil, že vláda dává přednost zahraničním dodavatelům před českými, kteří už jsou nyní schopni zabezpečit milionové dodávky. Jak to například vypadá s plicním ventilátorem CoroVent, na jehož vývoj a výrobu česká firma od lidí vybrala 15 milionů korun? Už jí prý chybí jediné razítko z vašeho ministerstva, které měla získat 27. dubna. Dali jste jí ho? Nejprve musím odmítnout kritiku pana poslance. My od začátku spolupracujeme s českými výrobci a vývojáři, je jich asi dvacet, a také s distributory. Až na výjimky jsme zboží dováželi přes české firmy. Co se týče ventilátorů CoroVent, proces certifikace stále probíhá. Nejde o to, že bychom tento český výrobek nechtěli podporovat, ale jde o sofistikovaný přístroj, kde se musí obzvlášť dbát na bezpečnost. Pokud budou všechny zkoušky úspěšné, nevidím v tom posledním razítku problém.

Řekl jste, že vaše ministerstvo ukončilo centrální nákupy. Týká se to i objednávek ochranných prostředků do Správy státních hmotných rezerv, kde bylo na začátku krize asi 10 tisíc respirátorů? Je třeba říct, že tento počet ochranných prostředků tam byl od dob paní ministryně Emmerové, tedy zhruba patnáct let. Žádný ministr z jakékoliv politické strany ho nezměnil, protože větší potřebě nic nenavrhovalo. Jedno z ponaučení této krize je, že musíme navýšit rezervy. My budeme dávat požadavky, ale nakupovat bude Správa státních hmotných rezerv. Bavíme se o milionech kusů ochranných prostředků.

Zmínil jste ponaučení. Bude po koronaviru české zdravotnictví, které krizi zvládlo bravurně, bohatší, modernější, digitalizovanější? Bezesporu bude lépe připravené, ať už by šlo o druhou vlnu této pandemie, nebo o jiný typ viru. Určitě se posune v oblasti elektronizace. V té jsme už první velký krok udělali. V minulosti vyvolávalo velké diskuse a kritiku ze strany České lékařské komory zavedení e-receptu. Ukázalo se, že je to skvělý nástroj v situacích, kdy pacient nemůže osobně do ordinace. Teď už ho máme na 100 procent léků, takže doufám, že bude využíván plošně. Možnost sdílet data na dálku a obecně digitalizace se doufám promění v realitu.

Dalším hitem je virtuální ordinace. Díky telemedicině by spousta pacientů nemusela osobně navštívit lékaře a promrhat hodiny v čekárnách. Spatřujete v tom budoucnost? Takových projektů bude jistě přibývat. V řadě případů skutečně není nutné fyzicky navštívit lékaře, pro první kontakt stačí videokonzultace na dálku. Pro mnoho lidí to může být komfortní varianta řešení zdravotních problémů. Telemedicina je určitě správnou cestou. Premiér Babiš uvedl, že pandemie odhalila jasné priority pro správu země, jimiž jsou potraviny, voda a zdravotnictví. Do něj chce podle svých slov dát tolik peněz, kolik bude třeba. O kolik si řeknete? Parlament už na můj návrh schválil zvýšení plateb za státní pojištění o 500 korun od 1. června, což znamená 20 miliard korun navíc. Jde o historicky nejvyšší nárůst prostředků ze státního rozpočtu. V příštím roce to bude dalších 50 miliard. Vláda tím ukazuje, že zdravotnictví je reálně nejvyšší prioritou, a jsem přesvědčen, že tyto finance povedou k jeho větší stabilizaci.

Včetně rekonstrukce zastaralých budov fakultních nemocnic? Přesně tak. Investice jsou naprosto zásadní. Potřebujeme zlepšit prostředí nemocnic, aby odpovídalo 21. století jak pro zaměstnance, tak pro pacienty. To vše připravujeme v rámci Národního investičního plánu.

Bude třešinkou na dortu úspěšného zvládnutí pandemie celosvětový úspěch v podobě české vakcíny na covid-19? Musím říct, že mě mrzí vyhocené debaty vědců na toto téma. Je-li tady tým lidí z těžko zpochybnitelných organizací, jako jsou IKEM, Ústav hematologie a krevní transfuze nebo Státní zdravotní ústav, který se o vývoj vakcíny chce pokusit, nevidím důvod, proč mu v tom a priori bránit. To ovšem nevylučuje širší spolupráci vědecké obce, myslím, že jde o národní zájem. Setkám se s odpůrci tohoto projektu a budu se snažit najít

společnou cestu. Nechápu, proč by se Česká republika nemohla pokusit o to, oč se snaží 90 týmů ve světě, které na vakcíně pracují, a být v tomto směru soběstačná.

Kdo je Adam Vojtěch* Narodil se 2. října 1986 v Českých Budějovicích.* Vystudoval Právnickou fakultu Univerzity Karlovy a na téže vysoké škole mediální studia na **Fakultě sociálních věd**.* V letech 2013 až 2014 působil jako právník společnosti MAFRA, v červnu 2014 se stal tajemníkem na Ministerstvu financí ČR, jemuž šéfoval Andrej Babiš. V září 2016 ho vláda jmenovala členem správní rady Všeobecné zdravotní pojišťovny.* V letech 2012 až 2018 byl členem ODS. V roce 2017 úspěšně kandidoval do sněmovny za hnutí ANO.* Ministrem zdravotnictví byl v první i druhé vládě Andreje Babiše, tedy od 13. prosince 2017.* Od dětství se věnuje hudbě a zpěvu. V roce 2005 se účastnil soutěže SuperStar. Několik let zpíval v českobudějovickém swingovém orchestru Metroklub Big Band.

URL| <https://pribramsky.denik.cz/zpravy-z-ceska/adam-vojtech-koronavirus-ministerstvo-zdravotnictvi-ochranne-pomucky-20200515.html>

Stejná zpráva vyšla také v dalších 4 titulech:

pribramsky.denik.cz (*Zprávy z Česka*), pribramsky.denik.cz (*Zprávy z Česka*), pribramsky.denik.cz (*Zprávy z Česka*), pribramsky.denik.cz (*Zprávy z Česka*)

Adam Vojtěch: Z kontrol nákupů nemám naprosto žádné obavy

16.5.2020 opavsky.denik.cz str. 00 Zprávy z Česka

Kateřina Perknerová

Ministr zdravotnictví Adam Vojtěch (za ANO) byl v posledních týdnech jedním z nejviditelnějších členů Babišovy vlády. A také nejkritizovanějších. Za nedostatek pomůcek, rozporné výroky, špatnou komunikaci. Opozice žádala jeho odvolání. Před ukončením stavu nouze se ale o jeho rezignaci už nemluví. Možná proto, že právě lidé spadající pod jeho resort - lékaři, zdravotní sestry a nemocniční personál - zvládli pandemii vůbec nejlépe.

"Zítra končí v České republice nouzový stav. Co to pro váš resort znamená? Nic zásadního, protože jsme připraveni pokračovat v opatřeních, která můžeme činit i po nouzovém stavu. Některé věci ale samozřejmě končí, například možnost ukládat pracovní povinnost studentům zdravotnických škol. Klíčové omezení, jako je regulace volného pohybu nebo maloobchodu, už navíc byla rozvolněna. Poslední vlna přijde 25. května, a pokud se nestane nic zásadního, budeme prakticky ve velmi podobné situaci, jaká byla před krizí.

Znamená to, že od 17. do 25. května, respektive do přijetí speciálního epidemického zákona se budete řídit platnou normou o ochraně veřejného zdraví? Ano, protože většinu toho, co bychom ještě eventuálně potřebovali omezit, můžeme regulovat podle stávajícího zákona. Jde například o vnitřní prostory restaurací nebo ubytovací služby. Tyto kompetence jsou přímo vyjmenovány v zákoně o ochraně veřejného zdraví a nepředstavují extenzivní zásah do základních lidských práv a svobod občanů, což nám vyčítal první rozsudek Městského soudu v Praze. Období do 25. května tedy můžeme v případě potřeby překlenout mimořádnými opatřeními ministra zdravotnictví a pak už zůstane v platnosti jen omezení hromadných akcí s účastí několika tisíc lidí.

Proč tedy potřebujete přijímat speciální normu, když vám může dobře posloužit současná legislativa? Je její zpřesnění například ohledně provozu bazénů, wellness center i kadeřnictví tak zásadní? Speciální zákon by měl být časově omezený do konce letošního roku a řešil by jen pandemii covid-19. Navrhujeme v něm i pojistku v podobě souhlasu vlády s každým opatřením ministra zdravotnictví. Potřebujeme ho proto, že nemůžeme vyloučit zhoršení epidemiologické situace a nutnost lokálních restriktivních opatření. V tomto směru musíme zpřesnit některé kompetence. Kromě toho ministerstva vnitra a zdravotnictví dostala úkol připravit komplexní revizi krizové legislativy, konkrétně ústavního zákona o bezpečnosti. Musíme být připraveni na situace, jako byla pandemie koronaviru.

Zmíněný předpis ovšem musí schválit ústavní většina obou komor, což u speciálního epidemického zákona není třeba. Ten budete chtít přijmout ještě ve stavu legislativní nouze? Ve sněmovně není vůle projednávat ho v legislativní nouzi. Většina klubů se kloní k tomu, že by měl být projednán ve standardním režimu při maximálně

možném zkrácení lhůt. Nemáme potřebu tlačit to na sílu, u takové předlohy by měl být nějaký základní politický konsenzus. Myslím, že je reálné, aby byl schválen v řádu několika týdnů a v červenci byl účinný.

Tuzemská čísla o vývoji pandemie jsou optimistická, denně přibývá jen několik nakažených lidí, ale ze zahraničí přicházejí varovné signály. Nová ohniska se objevila v Jižní Koreji, ale i v sousedním Německu. Neobáváte se toho? Samozřejmě to pečlivě sledujeme a vyhodnocujeme. Pro nás je to jisté varování, že nemáme vyhráno, byť v ČR se situace v čase dramaticky lepší nejen v počtech infikovaných pacientů, ale hlavně těch hospitalizovaných. Za největší úspěch ministerstva zdravotnictví i svůj považují, že se nám podařilo ochránit naše nemocnice, které nekolabovaly pod náporom pacientů jako v jiných zemích. Situace v zahraničí je kolísavá, často stačí jeden infikovaný člověk, který může nákazu roznést, jako se to stalo v Soulu. Proto musíme mít nástroje, kterými to můžeme potlačit, především chytrou karanténu. Díky moderním technologiím jsme schopni co nejrychleji identifikovat potenciální rizikové kontakty infikovaného člověka a okamžitě je umisťovat do karantény, aby se nákaza nešířila.

Má projekt chytré karantény už vychytané mouchy a jede naplno? Už je naplno spuštěn v rámci všech 14 krajských hygienických stanic, byť díky tomu, že máme velmi malý počet nově nakažených pacientů, není nyní masivně využíván. Je ale připraven pro případnou další vlnu, kdy se chceme vyhnout plošným opatřením a vypínání ekonomiky. Moderní technologie nám umožní řešit lokální ohniska, jako je aktuálně Chebsko či před časem Domažlicko a Ostravsko.

Dávají vám lidé beze všeho souhlas ke sledování svých kontaktů pomocí mobilů či kreditních karet? Aktuálně je to kolem padesáti procent lidí, kteří souhlasí s tím, aby jejich data byla využita. Věřím ale tomu, že až se projekt stabilizuje a občané se přesvědčí, že k žádnému zneužívání osobních údajů nedochází a je to ve prospěch nás všech, počet souhlasů se zvýší.

Pandemie do určité míry také ukázala, jak lidé věří svým představitelům, protože bez toho by se řada opatření těžko naplnila. Podle průzkumu akademiků z Karlovy a Masarykovy univerzity důvěra Čechů v systém zdravotní péče stoupla až na 80 procent, vládní kroky oceňuje 54 procent respondentů a vládě věří třetina občanů, zatímco před třemi roky jen pětina. Co tomu říkáte? Myslím, že česká vláda situaci zvládla a na konci se vždy počítají hospitalizovaní pacienti. Objektivně jsme na tom z tohoto hlediska dobře, země jako USA, Velká Británie nebo Itálie měly mnohem větší problémy především s přetíženými nemocnicemi. Bezesporu i my jsme udělali několik chyb, došlo ke komunikačním šumům. Bylo by ale bláhové si myslet, že vše proběhne zcela hladce v poměrech, v nichž se nikdo v moderní historii ještě neocitl. Vše pro nás bylo poprvé. Průběžná pozitivní čísla jsou ale nezpochybnitelná.

Od 25. května se roušky budou muset nosit jen v hromadné dopravě a vnitřních společných prostorech. Rozhodli jste se k tomuto kroku hlavně z politických důvodů, protože zakrývání obličejů na ulici byste v letních měsících neobhájili, byť podmínka dvoumetrových rozestupů působí spíše komicky? Bezpochyby nejsme hlší a slepí k průběhu společenské diskuze. Chápeme, že pro řadu lidí jsou roušky výrazně zatěžující. Na druhou stranu jsem přesvědčen, že jejich okamžité zavedení bylo jedním z opatření, jež výrazně přispělo k utlumení epidemie. Vzhledem k dobrému vývoji jsem nyní požádal epidemiology o vyjádření a skupina pod vedením pana docenta Maďara došla k závěru, že toto opatření není nutné držet i v létě. Čili zdaleka nejen z politických důvodů jsme venkovní odložení roušek zařadili do poslední vlny rozvolňování.

Jste právník, takže ve věcech odborné zdravotnických laik. Jak obtížné pro vás bylo čelit těžkým epidemiologickým vahám, jimiž jsou profesor Prymula či docent Maďar, kteří byli vždy spíše zastánci přísných restrikcí a pomalého uvolňování? V ministerském týmu je řada erudovaných epidemiologů, ale nejsou to lidé zaslepení. Určitě vnímají společenský kontext a nutnost vyvažování zdravotních a ekonomických zájmů. Česká republika musí fungovat i za doby pandemie. Primárně jsme samozřejmě chránili životy a zdraví občanů, bezproblémový chod nemocnic, ale zároveň jsme připravovali uvolňování, aby se země neocitla v kleštích a nepřestala ekonomicky dýchat. Debata vždy byla racionální.

Nejsem si tím vnímáním kontextu úplně jistá. Všichni si pamatujeme na větu vašeho náměstka Romana Prymuly, že hranice budou uzavřené dva roky. Mimochodem šlo o výrok protiprávní, neboť Ústavní soud posléze vydal verdikt, že vláda má právo omezit pohyb občanů uvnitř státu, nikoli ho zavřít navenek. Situace se pochopitelně mění a na začátku března jsme netušili, jak to bude vypadat v květnu, jestli tu nebudeme mít tisíce nových pacientů denně. I výroky se vyvíjejí v čase. Omezení na hranicích by určitě neměla platit příliš dlouhou dobu, ale zdůrazňuji, že úplně nepropustné nebyly nikdy. Teď už lidé mohou volně cestovat, ale musejí se prokázat negativním testem na covid-19, případně jít po návratu do karantény. To je podle mě pochopitelné pravidlo.

Pro letní dovolené ale nepředstavitelné. To je pravda. Tam musí jít o postupný proces. Nyní probíhají bilaterální jednání s konkrétními zeměmi, kde je epidemiologická situace poměrně klidná. Jsou to Slovensko, Rakousko, Chorvatsko či Řecko. Nejde přitom jen o nás, ale i o podmínky cílových zemí.

Nebudete jako ministr zdravotnictví spíše šlapat na brzdu, protože když se lidé masově rozcestují, mohou do republiky nákazu opět zavléct? Právě proto mluvím o postupném rozvolňování a dvoustranných dohodách. Plošné zrušení testů na covid-19 při příjezdu do republiky si nyní nedovedu představit. Bez jakýchkoli podmínek a omezení se letos v létě asi cestovat nebude.

Koronavirová krize bude mít pro vás i další dohry. Čekají vás soudní bitvy, ale také různé vyšetřovací komise či prověrky. Chystá se na vás Nejvyšší kontrolní úřad, jehož prezident Miloslav Kala uvedl, že zatímco jedno ministerstvo (vnitro) nakoupilo respirátor typu FFP2 za 34 korun, jiné (zdravotnictví) za 636 korun. „Děje se tu něco nesprávného,“ dodal. Čeho jste se dopustili? Určitě ničeho nesprávného. Tento výrok mě mrzí, protože vychází z mediálních spekulací. Je třeba se podívat, kolik ochranných prostředků a v jakém čase ministerstvo zdravotnictví nakoupilo. Celkově jsme pro naše zdravotníky pořídili kolem 70 milionů ochranných pomůcek. Slova pana Kaly se vztahují k úplně první dodávce, kdy v ČR nebyly prakticky žádné respirátory, tedy před zahájením dovozů z Číny. Šlo o krizovou situaci, byli jsme pod obrovským tlakem nemocnic a hrozilo, že by se nákaza mohla rozšířit po infekčních klinikách. Ceny respirátorů tehdy byly velmi vysoké, ale na to jsme nemohli brát ohled. Šlo o životy.

Z kontrol a šetření tedy obavy nemáte? Naprosto žádné. Ministerstvo zdravotnictví prakticky přes noc vytvořilo nákupní tým a plnilo úkoly z vlády. Jediný náš zájem byl ochránit životy a zdraví lékařů a sester, abychom nečelili situaci jako v Itálii. Tomu jsme zabránili.

Když zmiňujete ochranu zdravotníků, tak právě v těchto dnech vyšla najevo kauza firmy LA Factory, od níž jste nakoupili prostředky za půl miliardy korun. Její masky přitom prý nesplňovaly kvalitativní parametry. Jak to bylo? Bohužel média někdy pracují s neověřenými informacemi a dělají nesprávné závěry. To je i tento případ. S certifikáty byly jisté problémy, ale na základě doporučení Evropské komise se dají řešit tak, že dodavatelská firma dostane výjimku od České obchodní inspekce a pak může legálně distribuovat daný materiál na území EU, tedy i v České republice. V tomto případě je tedy všechno v pořádku. Celkem jsme zmíněné firmě zaplatili asi 431 milionů korun. A to jen za dodávky, které jsme si otestovali a kvalita vyšla dobře, jednou jsme i zboží vraceli. Mrzí mě, že různí politici mají k nákupům příkré soudy, ale přitom se vyjadřují bez znalostí věci. Já ty detaily znám, a proto se kontrol nebojím. Přeji si, aby Nejvyšší kontrolní úřad vše nezávisle prověřil, ale nemyslím si, že je zapotřebí vytvářet nějakou sněmovní vyšetřovací komisi, kterou by opozice využívala jen pro předvolební kampaň. To by věci neprospělo.

Není to jen opozice, kdo upozorňuje na podezřelé nákupy od firem v exekuci nebo s adresami na obecních úřadech a do té doby nečinných. Transparency International varuje i před vládním návrhem novely zákona o veřejných zakázkách. Tu jste chtěli sněmovnou protlačit v legislativní nouzi, abyste mohli jakékoli výrobky nakupovat od dodavatelů v likvidaci, v insolvenční, pravomocně odsouzených a s nejasnou vlastnickou strukturou. Neotevíráte dveře korupci a neprůhledným nákupům? Nikoliv. Novela pouze urychluje proces zadávání zakázky, nejde o navýšení ceny nebo snížení kvality. Jen připomínám, že ministerstvo zdravotnictví centrální nákupy už ukončilo a dál to bude na nemocnicích a poskytovatelích.

Půjde o dodávky bez výběrového řízení, kdy nemusí být znám skutečný majitel ani jeho finanční situace. To ano, budou o jednacím řízení bez uveřejnění, ale to už dnes zákon umožňuje. Ten proces vždy musí být transparentní, ceny i dodavatelé musejí být známi. Jde o jeho zjednodušení, nikoli předražení. Dnes už se trh stabilizoval a není důvod nakupovat za vyšší ceny kvůli akutnímu nedostatku pomůcek.

Poslanec STAN Petr Gazdík upozornil, že vláda dává přednost zahraničním dodavatelům před českými, kteří už jsou nyní schopni zabezpečit milionové dodávky. Jak to například vypadá s plicním ventilátorem CoroVent, na jehož vývoj a výrobu česká firma od lidí vybrala 15 milionů korun? Už jí prý chybí jediné razítko z vašeho ministerstva, které měla získat 27. dubna. Dali jste jí ho? Nejprve musím odmítnout kritiku pana poslance. My od začátku spolupracujeme s českými výrobci a vývojáři, je jich asi dvacet, a také s distributory. Až na výjimky jsme zboží dováželi přes české firmy. Co se týče ventilátorů CoroVent, proces certifikace stále probíhá. Nejde o to, že bychom tento český výrobek nechtěli podporovat, ale jde o sofistikovaný přístroj, kde se musí obzvláště dbát na bezpečnost. Pokud budou všechny zkoušky úspěšné, nevidím v tom posledním razítku problém.

Řekl jste, že vaše ministerstvo ukončilo centrální nákupy. Týká se to i objednávek ochranných prostředků do Správy státních hmotných rezerv, kde bylo na začátku krize asi 10 tisíc respirátorů? Je třeba říct, že tento počet ochranných prostředků tam byl od dob paní ministryně Emmerové, tedy zhruba patnáct let. Žádný ministr z jakékoliv politické strany ho nezměnil, protože větší potřebě nic nenasvědčovalo. Jedno z ponaučení této krize

je, že musíme navýšit rezervy. My budeme dávat požadavky, ale nakupovat bude Správa státních hmotných rezerv. Bavíme se o milionech kusů ochranných prostředků.

Zmínil jste ponaučení. Bude po koronaviru české zdravotnictví, které krizi zvládlo bravurně, bohatší, modernější, digitalizovanější? Bezesporu bude lépe připravené, ať už by šlo o druhou vlnu této pandemie, nebo o jiný typ viru. Určitě se posune v oblasti elektronizace. V té jsme už první velký krok udělali. V minulosti vyvolávalo velké diskuse a kritiku ze strany České lékařské komory zavedení e-receptu. Ukázalo se, že je to skvělý nástroj v situacích, kdy pacient nemůže osobně do ordinace. Teď už ho máme na 100 procent léků, takže doufám, že bude využíván plošně. Možnost sdílet data na dálku a obecně digitalizace se doufám promění v realitu.

Dalším hitem je virtuální ordinace. Díky telemedicině by spousta pacientů nemusela osobně navštívit lékaře a promrhat hodiny v čekárnách. Spatřujete v tom budoucnost? Takových projektů bude jistě přibývat. V řadě případů skutečně není nutné fyzicky navštívit lékaře, pro první kontakt stačí videokonzultace na dálku. Pro mnoho lidí to může být komfortní varianta řešení zdravotních problémů. Telemedicina je určitě správnou cestou. Premiér Babiš uvedl, že pandemie odhalila jasné priority pro správu země, jimiž jsou potraviny, voda a zdravotnictví. Do něj chce podle svých slov dát tolik peněz, kolik bude třeba. O kolik si řeknete? Parlament už na můj návrh schválil zvýšení plateb za státní pojištění o 500 korun od 1. června, což znamená 20 miliard korun navíc. Jde o historicky nejvyšší nárůst prostředků ze státního rozpočtu. V příštím roce to bude dalších 50 miliard. Vláda tím ukazuje, že zdravotnictví je reálně nejvyšší prioritou, a jsem přesvědčen, že tyto finance povedou k jeho větší stabilizaci.

Včetně rekonstrukce zastaralých budov fakultních nemocnic? Přesně tak. Investice jsou naprosto zásadní. Potřebujeme zlepšit prostředí nemocnic, aby odpovídalo 21. století jak pro zaměstnance, tak pro pacienty. To vše připravujeme v rámci Národního investičního plánu.

Bude třesinkou na dortu úspěšného zvládnutí pandemie celosvětový úspěch v podobě české vakcíny na covid-19? Musím říct, že mě mrzí vyhocené debaty vědců na toto téma. Je-li tady tým lidí z těžko zpochybnitelných organizací, jako jsou IKEM, Ústav hematologie a krevní transfuze nebo Státní zdravotní ústav, který se o vývoj vakcíny chce pokusit, nevidím důvod, proč mu v tom a priori bránit. To ovšem nevylučuje širší spolupráci vědecké obce, myslím, že jde o národní zájem. Setkám se s odpůrci tohoto projektu a budu se snažit najít společnou cestu. Nechápu, proč by se Česká republika nemohla pokusit o to, o čem se snaží 90 týmů ve světě, které na vakcíně pracují, a být v tomto směru soběstačná.

Kdo je Adam Vojtěch* Narodil se 2. října 1986 v Českých Budějovicích.* Vystudoval Právnickou fakultu Univerzity Karlovy a na téže vysoké škole mediální studia na **Fakultě sociálních věd**.* V letech 2013 až 2014 působil jako právník společnosti MAFRA, v červnu 2014 se stal tajemníkem na Ministerstvu financí ČR, jemuž šéfoval Andrej Babiš. V září 2016 ho vláda jmenovala členem správní rady Všeobecné zdravotní pojišťovny.* V letech 2012 až 2018 byl členem ODS. V roce 2017 úspěšně kandidoval do sněmovny za hnutí ANO.* Ministrem zdravotnictví byl v první i druhé vládě Andreje Babiše, tedy od 13. prosince 2017.* Od dětství se věnuje hudbě a zpěvu. V roce 2005 se účastnil soutěže SuperStar. Několik let zpíval v českobudějovickém swingovém orchestru Metroklub Big Band.

URL| <https://opavsky.denik.cz/zpravy-z-ceska/adam-vojtech-koronavirus-ministerstvo-zdravotnictvi-ochranne-pomucky-20200515.html>

Stejná zpráva vyšla také v dalších 3 titulech:

opavsky.denik.cz (*Zprávy z Česka*), opavsky.denik.cz (*Zprávy z Česka*), opavsky.denik.cz (*Zprávy z Česka*)

Adam Vojtěch: Z kontrol nákupů nemám naprosto žádné obavy

16.5.2020 fm.denik.cz str. 00 Zprávy z Česka

Kateřina Perknerová

Ministr zdravotnictví Adam Vojtěch (za ANO) byl v posledních týdnech jedním z nejviditelnějších členů Babišovy vlády. A také nejkritizovanějších. Za nedostatek pomůcek, rozporné výroky, špatnou komunikaci. Opozice

žádala jeho odvolání. Před ukončením stavu nouze se ale o jeho rezignaci už nemluví. Možná proto, že právě lidé spadající pod jeho resort - lékaři, zdravotní sestry a nemocniční personál - zvládli pandemii vůbec nejlépe.

"Zítra končí v České republice nouzový stav. Co to pro váš resort znamená? Nic zásadního, protože jsme připraveni pokračovat v opatřeních, která můžeme činit i po nouzovém stavu. Některé věci ale samozřejmě končí, například možnost ukládat pracovní povinnost studentům zdravotnických škol. Klíčové omezení, jako je regulace volného pohybu nebo maloobchodu, už navíc byla rozvolněna. Poslední vlna přijde 25. května, a pokud se nestane nic zásadního, budeme prakticky ve velmi podobné situaci, jaká byla před krizí.

Znamená to, že od 17. do 25. května, respektive do přijetí speciálního epidemického zákona se budete řídit platnou normou o ochraně veřejného zdraví? Ano, protože většinu toho, co bychom ještě eventuálně potřebovali omezit, můžeme regulovat podle stávajícího zákona. Jde například o vnitřní prostory restaurací nebo ubytovací služby. Tyto kompetence jsou přímo vyjmenovány v zákoně o ochraně veřejného zdraví a nepředstavují extenzivní zásah do základních lidských práv a svobod občanů, což nám vyčítal první rozsudek Městského soudu v Praze. Období do 25. května tedy můžeme v případě potřeby překlenout mimořádnými opatřeními ministra zdravotnictví a pak už zůstane v platnosti jen omezení hromadných akcí s účastí několika tisíc lidí.

Proč tedy potřebujete přijímat speciální normu, když vám může dobře posloužit současná legislativa? Je její zpřesnění například ohledně provozu bazénů, wellness center i kadeřnictví tak zásadní? Speciální zákon by měl být časově omezený do konce letošního roku a řešil by jen pandemii covid-19. Navrhujeme v něm i pojistku v podobě souhlasu vlády s každým opatřením ministra zdravotnictví. Potřebujeme ho proto, že nemůžeme vyloučit zhoršení epidemiologické situace a nutnost lokálních restriktivních opatření. V tomto směru musíme zpřesnit některé kompetence. Kromě toho ministerstva vnitra a zdravotnictví dostala úkol připravit komplexní revizi krizové legislativy, konkrétně ústavního zákona o bezpečnosti. Musíme být připraveni na situace, jako byla pandemie koronaviru.

Zmíněný předpis ovšem musí schválit ústavní většina obou komor, což u speciálního epidemického zákona není třeba. Ten budete chtít přijmout ještě ve stavu legislativní nouze? Ve sněmovně není vůle projednávat ho v legislativní nouzi. Většina klubů se kloní k tomu, že by měl být projednán ve standardním režimu při maximálně možném zkrácení lhůt. Nemáme potřebu tlačit to na sílu, u takové předlohy by měl být nějaký základní politický konsenzus. Myslím, že je reálné, aby byl schválen v řádu několika týdnů a v červenci byl účinný.

Tuzemská čísla o vývoji pandemie jsou optimistická, denně přibývá jen několik nakažených lidí, ale ze zahraničí přicházejí varovné signály. Nová ohniska se objevila v Jižní Koreji, ale i v sousedním Německu. Neobáváte se toho? Samozřejmě to pečlivě sledujeme a vyhodnocujeme. Pro nás je to jisté varování, že nemáme vyhráno, byť v ČR se situace v čase dramaticky lepší nejen v počtech infikovaných pacientů, ale hlavně těch hospitalizovaných. Za největší úspěch ministerstva zdravotnictví i svůj považuji, že se nám podařilo ochránit naše nemocnice, které nekolabovaly pod náporom pacientů jako v jiných zemích. Situace v zahraničí je kolísavá, často stačí jeden infikovaný člověk, který může nákazu roznést, jako se to stalo v Soulu. Proto musíme mít nástroje, kterými to můžeme potlačit, především chytrou karanténu. Díky moderním technologiím jsme schopni co nejrychleji identifikovat potenciální rizikové kontakty infikovaného člověka a okamžitě je umisťovat do karantény, aby se nákaza nešířila.

Má projekt chytré karantény už vychytané mouchy a jede naplno? Už je naplno spuštěn v rámci všech 14 krajských hygienických stanic, byť díky tomu, že máme velmi malý počet nově nakažených pacientů, není nyní masivně využíván. Je ale připraven pro případnou další vlnu, kdy se chceme vyhnout plošným opatřením a vypínáním ekonomiky. Moderní technologie nám umožní řešit lokální ohniska, jako je aktuálně Chebsko či před časem Domažlicko a Ostravsko.

Dávají vám lidé beze všeho souhlas ke sledování svých kontaktů pomocí mobilů či kreditních karet? Aktuálně je to kolem padesáti procent lidí, kteří souhlasí s tím, aby jejich data byla využita. Věřím ale tomu, že až se projekt stabilizuje a občané se přesvědčí, že k žádnému zneužívání osobních údajů nedochází a je to ve prospěch nás všech, počet souhlasů se zvýší.

Pandemie do určité míry také ukázala, jak lidé věří svým představitelům, protože bez toho by se řada opatření těžko naplnila. Podle průzkumu akademiků z Karlovy a Masarykovy univerzity důvěra Čechů v systém zdravotní péče stoupla až na 80 procent, vládní kroky oceňuje 54 procent respondentů a vládě věří třetina občanů, zatímco před třemi roky jen pětina. Co tomu říkáte? Myslím, že česká vláda situaci zvládla a na konci se vždy počítají hospitalizovaní pacienti. Objektivně jsme na tom z tohoto hlediska dobře, země jako USA, Velká Británie nebo Itálie měly mnohem větší problémy především s přetíženými nemocnicemi. Bezesporu i my jsme udělali

několik chyb, došlo ke komunikačním šumům. Bylo by ale bláhové si myslet, že vše proběhne zcela hladce v poměrech, v nichž se nikdo v moderní historii ještě neocitl. Vše pro nás bylo poprvé. Průběžná pozitivní čísla jsou ale nezpochybnitelná.

Od 25. května se roušky budou muset nosit jen v hromadné dopravě a vnitřních společných prostorech. Rozhodli jste se k tomuto kroku hlavně z politických důvodů, protože zakrývání obličejů na ulici byste v letních měsících neobhájili, byť podmínka dvoumetrových rozestupů působí spíše komicky? Bezpochyby nejsme hlší a slepí k průběhu společenské diskuze. Chápeme, že pro řadu lidí jsou roušky výrazně zatěžující. Na druhou stranu jsem přesvědčen, že jejich okamžité zavedení bylo jedním z opatření, jež výrazně přispělo k utlumení epidemie. Vzhledem k dobrému vývoji jsem nyní požádal epidemiology o vyjádření a skupina pod vedením pana docenta Maďara došla k závěru, že toto opatření není nutné držet i v létě. Čili zdaleka nejen z politických důvodů jsme venkovní odložení roušek zařadili do poslední vlny rozvolňování.

Jste právník, takže ve věcech odborně zdravotnických laik. Jak obtížné pro vás bylo čelit těžkým epidemiologickým vahám, jimiž jsou profesor Prymula či docent Maďar, kteří byli vždy spíše zastánci přísných restrikcí a pomalého uvolňování? V ministerském týmu je řada erudovaných epidemiologů, ale nejsou to lidé zaslepení. Určitě vnímají společenský kontext a nutnost vyvažování zdravotních a ekonomických zájmů. Česká republika musí fungovat i za doby pandemie. Primárně jsme samozřejmě chránili životy a zdraví občanů, bezproblémový chod nemocnic, ale zároveň jsme připravovali uvolňování, aby se země neocitla v kleštích a nepřestala ekonomicky dýchat. Debata vždy byla racionální.

Nejsem si tím vnímáním kontextu úplně jistá. Všichni si pamatujeme na větu vašeho náměstka Romana Prymuly, že hranice budou uzavřené dva roky. Mimochodem šlo o výrok protiprávní, neboť Ústavní soud posléze vydal verdikt, že vláda má právo omezit pohyb občanů uvnitř státu, nikoli ho zavřít navenek. Situace se pochopitelně mění a na začátku března jsme netušili, jak to bude vypadat v květnu, jestli tu nebudeme mít tisíce nových pacientů denně. I výroky se vyvíjejí v čase. Omezení na hranicích by určitě neměla platit příliš dlouhou dobu, ale zdůrazňuji, že úplně nepropustné nebyly nikdy. Teď už lidé mohou volně cestovat, ale musejí se prokázat negativním testem na covid-19, případně jít po návratu do karantény. To je podle mě pochopitelné pravidlo.

Pro letní dovolené ale nepředstavitelné. To je pravda. Tam musí jít o postupný proces. Nyní probíhají bilaterální jednání s konkrétními zeměmi, kde je epidemiologická situace poměrně klidná. Jsou to Slovensko, Rakousko, Chorvatsko či Řecko. Nejde přitom jen o nás, ale i o podmínky cílových zemí.

Nebudete jako ministr zdravotnictví spíše šlapat na brzdu, protože když se lidé masově rozcestují, mohou do republiky nákazu opět zavléct? Právě proto mluvím o postupném rozvolňování a dvoustranných dohodách. Plošné zrušení testů na covid-19 při příjezdu do republiky si nyní nedovedu představit. Bez jakýchkoli podmínek a omezení se letos v létě asi cestovat nebude.

Koronavirová krize bude mít pro vás i další dohry. Čekají vás soudní bitvy, ale také různé vyšetřovací komise či prověrky. Chystá se na vás Nejvyšší kontrolní úřad, jehož prezident Miloslav Kala uvedl, že zatímco jedno ministerstvo (vnitř) nakoupilo respirátor typu FFP2 za 34 korun, jiné (zdravotnictví) za 636 korun. „Děje se tu něco nesprávného,“ dodal. Čeho jste se dopustili? Určitě ničeho nesprávného. Tento výrok mě mrzí, protože vychází z mediálních spekulací. Je třeba se podívat, kolik ochranných prostředků a v jakém čase ministerstvo zdravotnictví nakoupilo. Celkově jsme pro naše zdravotníky pořídili kolem 70 milionů ochranných pomůcek. Slova pana Kaly se vztahují k úplně první dodávce, kdy v ČR nebyly prakticky žádné respirátory, tedy před zahájením dovozů z Číny. Šlo o krizovou situaci, byli jsme pod obrovským tlakem nemocnic a hrozilo, že by se nákaza mohla rozšířit po infekčních klinikách. Ceny respirátorů tehdy byly velmi vysoké, ale na to jsme nemohli brát ohled. Šlo o životy.

Z kontrol a šetření tedy obavy nemáte? Naprosto žádné. Ministerstvo zdravotnictví prakticky přes noc vytvořilo nákupní tým a plnilo úkoly z vlády. Jediný náš zájem byl ochránit životy a zdraví lékařů a sester, abychom nečelili situaci jako v Itálii. Tomu jsme zabránili.

Když zmiňujete ochranu zdravotníků, tak právě v těchto dnech vyšla najevo kauza firmy LA Factory, od níž jste nakoupili prostředky za půl miliardy korun. Její masky přitom prý nesplňovaly kvalitativní parametry. Jak to bylo? Bohužel média někdy pracují s neověřenými informacemi a dělají nesprávné závěry. To je i tento případ. S certifikáty byly jisté problémy, ale na základě doporučení Evropské komise se dají řešit tak, že dodavatelská firma dostane výjimku od České obchodní inspekce a pak může legálně distribuovat daný materiál na území EU, tedy i v České republice. V tomto případě je tedy všechno v pořádku. Celkem jsme zmíněné firmě zaplatili asi 431 milionů korun. A to jen za dodávky, které jsme si otestovali a kvalita vyšla dobře, jednou jsme i zboží vraceli. Mrzí mě, že různí politici mají k nákupům příkré soudy, ale přitom se vyjadřují bez znalostí věci. Já ty

details znám, a proto se kontrol nebojím. Přeji si, aby Nejvyšší kontrolní úřad vše nezávisle prověřil, ale nemyslím si, že je zapotřebí vytvářet nějakou sněmovní vyšetřovací komisi, kterou by opozice využívala jen pro předvolební kampaň. To by věci neprospělo.

Není to jen opozice, kdo upozorňuje na podezřelé nákupy od firem v exekuci nebo s adresami na obecních úřadech a do té doby nečinných. Transparency International varuje i před vládním návrhem novely zákona o veřejných zakázkách. Tu jste chtěli sněmovnou protlačit v legislativní nouzi, abyste mohli jakékoli výrobky nakupovat od dodavatelů v likvidaci, v insolvenční, pravomocně odsouzených a s nejasnou vlastnickou strukturou. Neotevíráte dveře korupci a neprůhledným nákupům? Nikoliv. Novela pouze urychluje proces zadávání zakázky, nejde o navýšení ceny nebo snížení kvality. Jen připomínám, že ministerstvo zdravotnictví centrální nákupy už ukončilo a dál to bude na nemocnicích a poskytovatelích.

Půjde o dodávky bez výběrového řízení, kdy nemusí být znám skutečný majitel ani jeho finanční situace. To ano, budou to jednacím řízením bez uveřejnění, ale to už dnes zákon umožňuje. Ten proces vždy musí být transparentní, ceny i dodavatelé musejí být známi. Jde o jeho zjednodušení, nikoli předražení. Dnes už se trh stabilizoval a není důvod nakupovat za vyšší ceny kvůli akutnímu nedostatku pomůcek.

Poslanec STAN Petr Gazdík upozornil, že vláda dává přednost zahraničním dodavatelům před českými, kteří už jsou nyní schopni zabezpečit milionové dodávky. Jak to například vypadá s plicním ventilátorem CoroVent, na jehož vývoj a výrobu česká firma od lidí vybrala 15 milionů korun? Už jí prý chybí jediné razítko z vašeho ministerstva, které měla získat 27. dubna. Dali jste jí ho? Nejprve musím odmítnout kritiku pana poslance. My od začátku spolupracujeme s českými výrobci a vývojáři, je jich asi dvacet, a také s distributory. Až na výjimky jsme zboží dováželi přes české firmy. Co se týče ventilátorů CoroVent, proces certifikace stále probíhá. Nejde o to, že bychom tento český výrobek nechtěli podporovat, ale jde o sofistikovaný přístroj, kde se musí obzvlášť dbát na bezpečnost. Pokud budou všechny zkoušky úspěšné, nevidím v tom posledním razítku problém.

Řekl jste, že vaše ministerstvo ukončilo centrální nákupy. Týká se to i objednávek ochranných prostředků do Správy státních hmotných rezerv, kde bylo na začátku krize asi 10 tisíc respirátorů? Je třeba říct, že tento počet ochranných prostředků tam byl od dob paní ministryně Emmerové, tedy zhruba patnáct let. Žádný ministr z jakékoliv politické strany ho nezměnil, protože větší potřebě nic nenavrhovalo. Jedno z ponaučení této krize je, že musíme navýšit rezervy. My budeme dávat požadavky, ale nakupovat bude Správa státních hmotných rezerv. Bavíme se o milionech kusů ochranných prostředků.

Zmínil jste ponaučení. Bude po koronaviru české zdravotnictví, které krizi zvládlo bravurně, bohatší, modernější, digitalizovanější? Bezesporu bude lépe připravené, ať už by šlo o druhou vlnu této pandemie, nebo o jiný typ viru. Určitě se posune v oblasti elektronizace. V té jsme už první velký krok udělali. V minulosti vyvolávalo velké diskuse a kritiku ze strany České lékařské komory zavedení e-receptu. Ukázalo se, že je to skvělý nástroj v situacích, kdy pacient nemůže osobně do ordinace. Teď už ho máme na 100 procent léků, takže doufám, že bude využíván plošně. Možnost sdílet data na dálku a obecně digitalizace se doufám promění v realitu.

Dalším hitem je virtuální ordinace. Díky telemedicině by spousta pacientů nemusela osobně navštívit lékaře a promrhat hodiny v čekárnách. Spatřujete v tom budoucnost? Takových projektů bude jistě přibývat. V řadě případů skutečně není nutné fyzicky navštívit lékaře, pro první kontakt stačí videokonzultace na dálku. Pro mnoho lidí to může být komfortní varianta řešení zdravotních problémů. Telemedicina je určitě správnou cestou. Premiér Babiš uvedl, že pandemie odhalila jasně priority pro správu země, jimiž jsou potraviny, voda a zdravotnictví. Do něj chce podle svých slov dát tolik peněz, kolik bude třeba. O kolik si řeknete? Parlament už na můj návrh schválil zvýšení plateb za státní pojištění o 500 korun od 1. června, což znamená 20 miliard korun navíc. Jde o historicky nejvyšší nárůst prostředků ze státního rozpočtu. V příštím roce to bude dalších 50 miliard. Vláda tím ukazuje, že zdravotnictví je reálně nejvyšší prioritou, a jsem přesvědčen, že tyto finance povedou k jeho větší stabilizaci.

Včetně rekonstrukce zastaralých budov fakultních nemocnic? Přesně tak. Investice jsou naprosto zásadní. Potřebujeme zlepšit prostředí nemocnic, aby odpovídalo 21. století jak pro zaměstnance, tak pro pacienty. To vše připravujeme v rámci Národního investičního plánu.

Bude třešinkou na dortu úspěšného zvládnutí pandemie celosvětový úspěch v podobě české vakcíny na covid-19? Musím říct, že mě mrzí vyhocené debaty vědců na toto téma. Je-li tady tým lidí z těžko zpochybnitelných organizací, jako jsou IKEM, Ústav hematologie a krevní transfuze nebo Státní zdravotní ústav, který se o vývoj vakcíny chce pokusit, nevidím důvod, proč mu v tom a priori bránit. To ovšem nevylučuje širší spolupráci vědecké obce, myslím, že jde o národní zájem. Setkám se s odpůrci tohoto projektu a budu se snažit najít

společnou cestu. Nechápu, proč by se Česká republika nemohla pokusit o to, oč se snaží 90 týmů ve světě, které na vakcíně pracují, a být v tomto směru soběstačná.

Kdo je Adam Vojtěch* Narodil se 2. října 1986 v Českých Budějovicích.* Vystudoval Právnickou fakultu Univerzity Karlovy a na téže vysoké škole mediální studia na **Fakultě sociálních věd**.* V letech 2013 až 2014 působil jako právník společnosti MAFRA, v červnu 2014 se stal tajemníkem na Ministerstvu financí ČR, jemuž šéfoval Andrej Babiš. V září 2016 ho vláda jmenovala členem správní rady Všeobecné zdravotní pojišťovny.* V letech 2012 až 2018 byl členem ODS. V roce 2017 úspěšně kandidoval do sněmovny za hnutí ANO.* Ministrem zdravotnictví byl v první i druhé vládě Andreje Babiše, tedy od 13. prosince 2017.* Od dětství se věnuje hudbě a zpěvu. V roce 2005 se účastnil soutěže SuperStar. Několik let zpíval v českobudějovickém swingovém orchestru Metroklub Big Band.

URL| <https://fm.denik.cz/zpravy-z-ceska/adam-vojtech-koronavirus-ministerstvo-zdravotnictvi-ochranne-pomucky-20200515.html>

Stejná zpráva vyšla také v dalších 3 titulech:

[fm.denik.cz \(Zprávy z Česka\)](https://fm.denik.cz/zpravy-z-ceska), [fm.denik.cz \(Zprávy z Česka\)](https://fm.denik.cz/zpravy-z-ceska), [fm.denik.cz \(Zprávy z Česka\)](https://fm.denik.cz/zpravy-z-ceska)

Adam Vojtěch: Z kontrol nákupů nemám naprosto žádné obavy

16.5.2020 kutnohorsky.denik.cz str. 00 Zprávy z Česka

Kateřina Perknerová

Ministr zdravotnictví Adam Vojtěch (za ANO) byl v posledních týdnech jedním z nejviditelnějších členů Babišovy vlády. A také nejkritizovanějších. Za nedostatek pomůcek, rozporné výroky, špatnou komunikaci. Opozice žádala jeho odvolání. Před ukončením stavu nouze se ale o jeho rezignaci už nemluví. Možná proto, že právě lidé spadající pod jeho resort - lékaři, zdravotní sestry a nemocniční personál - zvládli pandemii vůbec nejlépe.

"Zítra končí v České republice nouzový stav. Co to pro váš resort znamená? Nic zásadního, protože jsme připraveni pokračovat v opatřeních, která můžeme činit i po nouzovém stavu. Některé věci ale samozřejmě končí, například možnost ukládat pracovní povinnost studentům zdravotnických škol. Klíčové omezení, jako je regulace volného pohybu nebo maloobchodu, už navíc byla rozvolněna. Poslední vlna přijde 25. května, a pokud se nestane nic zásadního, budeme prakticky ve velmi podobné situaci, jaká byla před krizí.

Znamená to, že od 17. do 25. května, respektive do přijetí speciálního epidemického zákona se budete řídit platnou normou o ochraně veřejného zdraví? Ano, protože většinu toho, co bychom ještě eventuálně potřebovali omezit, můžeme regulovat podle stávajícího zákona. Jde například o vnitřní prostory restaurací nebo ubytovací služby. Tyto kompetence jsou přímo vyjmenovány v zákoně o ochraně veřejného zdraví a nepředstavují extenzivní zásah do základních lidských práv a svobod občanů, což nám vyčítal první rozsudek Městského soudu v Praze. Období do 25. května tedy můžeme v případě potřeby překlenout mimořádnými opatřeními ministra zdravotnictví a pak už zůstane v platnosti jen omezení hromadných akcí s účastí několika tisíc lidí.

Proč tedy potřebujete přijímat speciální normu, když vám může dobře posloužit současná legislativa? Je její zpřesnění například ohledně provozu bazénů, wellness center i kadeřnictví tak zásadní? Speciální zákon by měl být časově omezený do konce letošního roku a řešil by jen pandemii covid-19. Navrhujeme v něm i pojistku v podobě souhlasu vlády s každým opatřením ministra zdravotnictví. Potřebujeme ho proto, že nemůžeme vyloučit zhoršení epidemiologické situace a nutnost lokálních restriktivních opatření. V tomto směru musíme zpřesnit některé kompetence. Kromě toho ministerstva vnitra a zdravotnictví dostala úkol připravit komplexní revizi krizové legislativy, konkrétně ústavního zákona o bezpečnosti. Musíme být připraveni na situace, jako byla pandemie koronaviru.

Zmíněný předpis ovšem musí schválit ústavní většina obou komor, což u speciálního epidemického zákona není třeba. Ten budete chtít přijmout ještě ve stavu legislativní nouze? Ve sněmovně není vůle projednávat ho v legislativní nouzi. Většina klubů se kloní k tomu, že by měl být projednán ve standardním režimu při maximálně

možném zkrácení lhůt. Nemáme potřebu tlačit to na sílu, u takové předlohy by měl být nějaký základní politický konsenzus. Myslím, že je reálné, aby byl schválen v řádu několika týdnů a v červenci byl účinný.

Tuzemská čísla o vývoji pandemie jsou optimistická, denně přibývá jen několik nakažených lidí, ale ze zahraničí přicházejí varovné signály. Nová ohniska se objevila v Jižní Koreji, ale i v sousedním Německu. Neobáváte se toho? Samozřejmě to pečlivě sledujeme a vyhodnocujeme. Pro nás je to jisté varování, že nemáme vyhráno, byť v ČR se situace v čase dramaticky lepší nejen v počtech infikovaných pacientů, ale hlavně těch hospitalizovaných. Za největší úspěch ministerstva zdravotnictví i svůj považují, že se nám podařilo ochránit naše nemocnice, které nekolabovaly pod náporom pacientů jako v jiných zemích. Situace v zahraničí je kolísavá, často stačí jeden infikovaný člověk, který může nákazu roznést, jako se to stalo v Soulu. Proto musíme mít nástroje, kterými to můžeme potlačit, především chytrou karanténu. Díky moderním technologiím jsme schopni co nejrychleji identifikovat potenciální rizikové kontakty infikovaného člověka a okamžitě je umisťovat do karantény, aby se nákaza nešířila.

Má projekt chytré karantény už vychytané mouchy a jede naplno? Už je naplno spuštěn v rámci všech 14 krajských hygienických stanic, byť díky tomu, že máme velmi malý počet nově nakažených pacientů, není nyní masivně využíván. Je ale připraven pro případnou další vlnu, kdy se chceme vyhnout plošným opatřením a vypínání ekonomiky. Moderní technologie nám umožní řešit lokální ohniska, jako je aktuálně Chebsko či před časem Domažlicko a Ostravsko.

Dávají vám lidé beze všeho souhlas ke sledování svých kontaktů pomocí mobilů či kreditních karet? Aktuálně je to kolem padesáti procent lidí, kteří souhlasí s tím, aby jejich data byla využita. Věřím ale tomu, že až se projekt stabilizuje a občané se přesvědčí, že k žádnému zneužívání osobních údajů nedochází a je to ve prospěch nás všech, počet souhlasů se zvýší.

Pandemie do určité míry také ukázala, jak lidé věří svým představitelům, protože bez toho by se řada opatření těžko naplnila. Podle průzkumu akademiků z Karlovy a Masarykovy univerzity důvěra Čechů v systém zdravotní péče stoupla až na 80 procent, vládní kroky oceňuje 54 procent respondentů a vládě věří třetina občanů, zatímco před třemi roky jen pětina. Co tomu říkáte? Myslím, že česká vláda situaci zvládla a na konci se vždy počítají hospitalizovaní pacienti. Objektivně jsme na tom z tohoto hlediska dobře, země jako USA, Velká Británie nebo Itálie měly mnohem větší problémy především s přetíženými nemocnicemi. Bezesporu i my jsme udělali několik chyb, došlo ke komunikačním šumům. Bylo by ale bláhové si myslet, že vše proběhne zcela hladce v poměrech, v nichž se nikdo v moderní historii ještě neocítl. Vše pro nás bylo poprvé. Průběžná pozitivní čísla jsou ale nezpochybnitelná.

Od 25. května se roušky budou muset nosit jen v hromadné dopravě a vnitřních společných prostorech. Rozhodli jste se k tomuto kroku hlavně z politických důvodů, protože zakrývání obličejů na ulici byste v letních měsících neobhájili, byť podmínka dvoumetrových rozestupů působí spíš komicky? Bezpochyby nejsme hlší a slepí k průběhu společenské diskuze. Chápeme, že pro řadu lidí jsou roušky výrazně zatěžující. Na druhou stranu jsem přesvědčen, že jejich okamžité zavedení bylo jedním z opatření, jež výrazně přispělo k utlumení epidemie. Vzhledem k dobrému vývoji jsem nyní požádal epidemiology o vyjádření a skupina pod vedením pana docenta Maďara došla k závěru, že toto opatření není nutné držet i v létě. Čili zdaleka nejen z politických důvodů jsme venkovní odložení roušek zařadili do poslední vlny rozvolňování.

Jste právník, takže ve věcech odborné zdravotnických laik. Jak obtížné pro vás bylo čelit těžkým epidemiologickým vahám, jimiž jsou profesor Prymula či docent Maďar, kteří byli vždy spíše zastánci přísných restrikcí a pomalého uvolňování? V ministerském týmu je řada erudovaných epidemiologů, ale nejsou to lidé zaslepení. Určitě vnímají společenský kontext a nutnost vyvažování zdravotních a ekonomických zájmů. Česká republika musí fungovat i za doby pandemie. Primárně jsme samozřejmě chránili životy a zdraví občanů, bezproblémový chod nemocnic, ale zároveň jsme připravovali uvolňování, aby se země neocítila v kleštích a nepřestala ekonomicky dýchat. Debata vždy byla racionální.

Nejsem si tím vnímáním kontextu úplně jistá. Všichni si pamatujeme na větu vašeho náměstka Romana Prymuly, že hranice budou uzavřené dva roky. Mimochodem šlo o výrok protiprávní, neboť Ústavní soud posléze vydal verdikt, že vláda má právo omezit pohyb občanů uvnitř státu, nikoli ho zavřít navenek. Situace se pochopitelně mění a na začátku března jsme netušili, jak to bude vypadat v květnu, jestli tu nebudeme mít tisíce nových pacientů denně. I výroky se vyvíjejí v čase. Omezení na hranicích by určitě neměla platit příliš dlouhou dobu, ale zdůrazňuji, že úplně nepropustné nebyly nikdy. Teď už lidé mohou volně cestovat, ale musejí se prokázat negativním testem na covid-19, případně jít po návratu do karantény. To je podle mě pochopitelné pravidlo.

Pro letní dovolené ale nepředstavitelné. To je pravda. Tam musí jít o postupný proces. Nyní probíhají bilaterální jednání s konkrétními zeměmi, kde je epidemiologická situace poměrně klidná. Jsou to Slovensko, Rakousko, Chorvatsko či Řecko. Nejde přitom jen o nás, ale i o podmínky cílových zemí.

Nebudete jako ministr zdravotnictví spíše šlapat na brzdu, protože když se lidé masově rozcestují, mohou do republiky nákazu opět zavléct? Právě proto mluvím o postupném rozvolňování a dvoustranných dohodách. Plošné zrušení testů na covid-19 při příjezdu do republiky si nyní nedovedu představit. Bez jakýchkoli podmínek a omezení se letos v létě asi cestovat nebude.

Koronavirová krize bude mít pro vás i další dohry. Čekají vás soudní bitvy, ale také různé vyšetřovací komise či prověrky. Chystá se na vás Nejvyšší kontrolní úřad, jehož prezident Miloslav Kala uvedl, že zatímco jedno ministerstvo (vnitro) nakoupilo respirátor typu FFP2 za 34 korun, jiné (zdravotnictví) za 636 korun. „Děje se tu něco nesprávného,“ dodal. Čeho jste se dopustili? Určitě ničeho nesprávného. Tento výrok mě mrzí, protože vychází z mediálních spekulací. Je třeba se podívat, kolik ochranných prostředků a v jakém čase ministerstvo zdravotnictví nakoupilo. Celkově jsme pro naše zdravotníky pořídili kolem 70 milionů ochranných pomůcek. Slova pana Kaly se vztahují k úplně první dodávce, kdy v ČR nebyly prakticky žádné respirátory, tedy před zahájením dovozů z Číny. Šlo o krizovou situaci, byli jsme pod obrovským tlakem nemocnic a hrozilo, že by se nákaza mohla rozšířit po infekčních klinikách. Ceny respirátorů tehdy byly velmi vysoké, ale na to jsme nemohli brát ohled. Šlo o životy.

Z kontrol a šetření tedy obavy nemáte? Naprosto žádné. Ministerstvo zdravotnictví prakticky přes noc vytvořilo nákupní tým a plnilo úkoly z vlády. Jediný náš zájem byl ochránit životy a zdraví lékařů a sester, abychom nečelili situaci jako v Itálii. Tomu jsme zabránili.

Když zmiňujete ochranu zdravotníků, tak právě v těchto dnech vyšla najevo kauza firmy LA Factory, od níž jste nakoupili prostředky za půl miliardy korun. Její masky přitom prý nesplňovaly kvalitativní parametry. Jak to bylo? Bohužel média někdy pracují s neověřenými informacemi a dělají nesprávné závěry. To je i tento případ. S certifikáty byly jisté problémy, ale na základě doporučení Evropské komise se dají řešit tak, že dodavatelská firma dostane výjimku od České obchodní inspekce a pak může legálně distribuovat daný materiál na území EU, tedy i v České republice. V tomto případě je tedy všechno v pořádku. Celkem jsme zmíněné firmě zaplatili asi 431 milionů korun. A to jen za dodávky, které jsme si otestovali a kvalita vyšla dobře, jednou jsme i zboží vraceli. Mrzí mě, že různí politici mají k nákupům příkré soudy, ale přitom se vyjadřují bez znalostí věci. Já ty detaily znám, a proto se kontrol nebojím. Přeji si, aby Nejvyšší kontrolní úřad vše nezávisle prověřil, ale nemyslím si, že je zapotřebí vytvářet nějakou sněmovní vyšetřovací komisi, kterou by opozice využívala jen pro předvolební kampaň. To by věci neprospělo.

Není to jen opozice, kdo upozorňuje na podezřelé nákupy od firem v exekuci nebo s adresami na obecních úřadech a do té doby nečinných. Transparency International varuje i před vládním návrhem novely zákona o veřejných zakázkách. Tu jste chtěli sněmovnou protlačit v legislativní nouzi, abyste mohli jakékoli výrobky nakupovat od dodavatelů v likvidaci, v insolvenční, pravomocně odsouzených a s nejasnou vlastnickou strukturou. Neotevíráte dveře korupci a neprůhledným nákupům? Nikoliv. Novela pouze urychluje proces zadávání zakázky, nejde o navýšení ceny nebo snížení kvality. Jen připomínám, že ministerstvo zdravotnictví centrální nákupy už ukončilo a dál to bude na nemocnicích a poskytovatelích.

Půjde o dodávky bez výběrového řízení, kdy nemusí být znám skutečný majitel ani jeho finanční situace. To ano, budou o jednání řízení bez uveřejnění, ale to už dnes zákon umožňuje. Ten proces vždy musí být transparentní, ceny i dodavatelé musejí být známi. Jde o jeho zjednodušení, nikoli předražení. Dnes už se trh stabilizoval a není důvod nakupovat za vyšší ceny kvůli akutnímu nedostatku pomůcek.

Poslanec STAN Petr Gazdík upozornil, že vláda dává přednost zahraničním dodavatelům před českými, kteří už jsou nyní schopni zabezpečit milionové dodávky. Jak to například vypadá s plicním ventilátorem CoroVent, na jehož vývoj a výrobu česká firma od lidí vybrala 15 milionů korun? Už jí prý chybí jediné razítko z vašeho ministerstva, které měla získat 27. dubna. Dali jste jí ho? Nejprve musím odmítnout kritiku pana poslance. My od začátku spolupracujeme s českými výrobci a vývojáři, je jich asi dvacet, a také s distributory. Až na výjimky jsme zboží dováželi přes české firmy. Co se týče ventilátorů CoroVent, proces certifikace stále probíhá. Nejde o to, že bychom tento český výrobek nechtěli podporovat, ale jde o sofistikovaný přístroj, kde se musí obzvláště dbát na bezpečnost. Pokud budou všechny zkoušky úspěšné, nevidím v tom posledním razítku problém.

Řekl jste, že vaše ministerstvo ukončilo centrální nákupy. Týká se to i objednávek ochranných prostředků do Správy státních hmotných rezerv, kde bylo na začátku krize asi 10 tisíc respirátorů? Je třeba říct, že tento počet ochranných prostředků tam byl od dob paní ministryně Emmerové, tedy zhruba patnáct let. Žádný ministr z jakékoliv politické strany ho nezměnil, protože větší potřebě nic nenasvědčovalo. Jedno z ponaučení této krize

je, že musíme navýšit rezervy. My budeme dávat požadavky, ale nakupovat bude Správa státních hmotných rezerv. Bavíme se o milionech kusů ochranných prostředků.

Zmínil jste ponaučení. Bude po koronaviru české zdravotnictví, které krizi zvládlo bravurně, bohatší, modernější, digitalizovanější? Bezesporu bude lépe připravené, ať už by šlo o druhou vlnu této pandemie, nebo o jiný typ viru. Určitě se posune v oblasti elektronizace. V té jsme už první velký krok udělali. V minulosti vyvolávalo velké diskuse a kritiku ze strany České lékařské komory zavedení e-receptu. Ukázalo se, že je to skvělý nástroj v situacích, kdy pacient nemůže osobně do ordinace. Teď už ho máme na 100 procent léků, takže doufám, že bude využíván plošně. Možnost sdílet data na dálku a obecně digitalizace se doufám promění v realitu.

Dalším hitem je virtuální ordinace. Díky telemedicině by spousta pacientů nemusela osobně navštívit lékaře a promrhat hodiny v čekárnách. Spatřujete v tom budoucnost? Takových projektů bude jistě přibývat. V řadě případů skutečně není nutné fyzicky navštívit lékaře, pro první kontakt stačí videokonzultace na dálku. Pro mnoho lidí to může být komfortní varianta řešení zdravotních problémů. Telemedicina je určitě správnou cestou. Premiér Babiš uvedl, že pandemie odhalila jasné priority pro správu země, jimiž jsou potraviny, voda a zdravotnictví. Do něj chce podle svých slov dát tolik peněz, kolik bude třeba. O kolik si řeknete? Parlament už na můj návrh schválil zvýšení plateb za státní pojištění o 500 korun od 1. června, což znamená 20 miliard korun navíc. Jde o historicky nejvyšší nárůst prostředků ze státního rozpočtu. V příštím roce to bude dalších 50 miliard. Vláda tím ukazuje, že zdravotnictví je reálně nejvyšší prioritou, a jsem přesvědčen, že tyto finance povedou k jeho větší stabilizaci.

Včetně rekonstrukce zastaralých budov fakultních nemocnic? Přesně tak. Investice jsou naprosto zásadní. Potřebujeme zlepšit prostředí nemocnic, aby odpovídalo 21. století jak pro zaměstnance, tak pro pacienty. To vše připravujeme v rámci Národního investičního plánu.

Bude třesinkou na dortu úspěšného zvládnutí pandemie celosvětový úspěch v podobě české vakcíny na covid-19? Musím říct, že mě mrzí vyhocené debaty vědců na toto téma. Je-li tady tým lidí z těžko zpochybnitelných organizací, jako jsou IKEM, Ústav hematologie a krevní transfuze nebo Státní zdravotní ústav, který se o vývoj vakcíny chce pokusit, nevidím důvod, proč mu v tom a priori bránit. To ovšem nevylučuje širší spolupráci vědecké obce, myslím, že jde o národní zájem. Setkám se s odpůrci tohoto projektu a budu se snažit najít společnou cestu. Nechápu, proč by se Česká republika nemohla pokusit o to, o čem se snaží 90 týmů ve světě, které na vakcíně pracují, a být v tomto směru soběstačná.

Kdo je Adam Vojtěch* Narodil se 2. října 1986 v Českých Budějovicích.* Vystudoval Právnickou fakultu Univerzity Karlovy a na téže vysoké škole mediální studia na **Fakultě sociálních věd**.* V letech 2013 až 2014 působil jako právník společnosti MAFRA, v červnu 2014 se stal tajemníkem na Ministerstvu financí ČR, jemuž šéfoval Andrej Babiš. V září 2016 ho vláda jmenovala členem správní rady Všeobecné zdravotní pojišťovny.* V letech 2012 až 2018 byl členem ODS. V roce 2017 úspěšně kandidoval do sněmovny za hnutí ANO.* Ministrem zdravotnictví byl v první i druhé vládě Andreje Babiše, tedy od 13. prosince 2017.* Od dětství se věnuje hudbě a zpěvu. V roce 2005 se účastnil soutěže SuperStar. Několik let zpíval v českobudějovickém swingovém orchestru Metroklub Big Band.

URL| <https://kutnohorsky.denik.cz/zpravy-z-ceska/adam-vojtech-koronavirus-ministerstvo-zdravotnictvi-ochranne-pomucky-20200515.html>

Stejná zpráva vyšla také v dalších 2 titulech:

kutnohorsky.denik.cz (*Zprávy z Česka*), kutnohorsky.denik.cz (*Zprávy z Česka*)

Adam Vojtěch: Z kontrol nákupů nemám naprosto žádné obavy

16.5.2020 havlickobrodsky.denik.cz str. 00 Zprávy z Česka

Kateřina Perknerová

Ministr zdravotnictví Adam Vojtěch (za ANO) byl v posledních týdnech jedním z nejviditelnějších členů Babišovy vlády. A také nejkritizovanějších. Za nedostatek pomůcek, rozporné výroky, špatnou komunikaci. Opozice

žádala jeho odvolání. Před ukončením stavu nouze se ale o jeho rezignaci už nemluví. Možná proto, že právě lidé spadající pod jeho resort - lékaři, zdravotní sestry a nemocniční personál - zvládli pandemii vůbec nejlépe.

"Zítra končí v České republice nouzový stav. Co to pro váš resort znamená? Nic zásadního, protože jsme připraveni pokračovat v opatřeních, která můžeme činit i po nouzovém stavu. Některé věci ale samozřejmě končí, například možnost ukládat pracovní povinnost studentům zdravotnických škol. Klíčové omezení, jako je regulace volného pohybu nebo maloobchodu, už navíc byla rozvolněna. Poslední vlna přijde 25. května, a pokud se nestane nic zásadního, budeme prakticky ve velmi podobné situaci, jaká byla před krizí.

Znamená to, že od 17. do 25. května, respektive do přijetí speciálního epidemického zákona se budete řídit platnou normou o ochraně veřejného zdraví? Ano, protože většinu toho, co bychom ještě eventuálně potřebovali omezit, můžeme regulovat podle stávajícího zákona. Jde například o vnitřní prostory restaurací nebo ubytovací služby. Tyto kompetence jsou přímo vyjmenovány v zákoně o ochraně veřejného zdraví a nepředstavují extenzivní zásah do základních lidských práv a svobod občanů, což nám vyčítal první rozsudek Městského soudu v Praze. Období do 25. května tedy můžeme v případě potřeby překlenout mimořádnými opatřeními ministra zdravotnictví a pak už zůstane v platnosti jen omezení hromadných akcí s účastí několika tisíc lidí.

Proč tedy potřebujete přijímat speciální normu, když vám může dobře posloužit současná legislativa? Je její zpřesnění například ohledně provozu bazénů, wellness center i kadeřnictví tak zásadní? Speciální zákon by měl být časově omezený do konce letošního roku a řešil by jen pandemii covid-19. Navrhujeme v něm i pojistku v podobě souhlasu vlády s každým opatřením ministra zdravotnictví. Potřebujeme ho proto, že nemůžeme vyloučit zhoršení epidemiologické situace a nutnost lokálních restriktivních opatření. V tomto směru musíme zpřesnit některé kompetence. Kromě toho ministerstva vnitra a zdravotnictví dostala úkol připravit komplexní revizi krizové legislativy, konkrétně ústavního zákona o bezpečnosti. Musíme být připraveni na situace, jako byla pandemie koronaviru.

Zmíněný předpis ovšem musí schválit ústavní většina obou komor, což u speciálního epidemického zákona není třeba. Ten budete chtít přijmout ještě ve stavu legislativní nouze? Ve sněmovně není vůle projednávat ho v legislativní nouzi. Většina klubů se kloní k tomu, že by měl být projednán ve standardním režimu při maximálně možném zkrácení lhůt. Nemáme potřebu tlačit to na sílu, u takové předlohy by měl být nějaký základní politický konsenzus. Myslím, že je reálné, aby byl schválen v řádu několika týdnů a v červenci byl účinný.

Tuzemská čísla o vývoji pandemie jsou optimistická, denně přibývá jen několik nakažených lidí, ale ze zahraničí přicházejí varovné signály. Nová ohniska se objevila v Jižní Koreji, ale i v sousedním Německu. Neobáváte se toho? Samozřejmě to pečlivě sledujeme a vyhodnocujeme. Pro nás je to jisté varování, že nemáme vyhráno, byť v ČR se situace v čase dramaticky lepší nejen v počtech infikovaných pacientů, ale hlavně těch hospitalizovaných. Za největší úspěch ministerstva zdravotnictví i svůj považuji, že se nám podařilo ochránit naše nemocnice, které nekolabovaly pod náporom pacientů jako v jiných zemích. Situace v zahraničí je kolísavá, často stačí jeden infikovaný člověk, který může nákazu roznést, jako se to stalo v Soulu. Proto musíme mít nástroje, kterými to můžeme potlačit, především chytrou karanténu. Díky moderním technologiím jsme schopni co nejrychleji identifikovat potenciální rizikové kontakty infikovaného člověka a okamžitě je umisťovat do karantény, aby se nákaza nešířila.

Má projekt chytré karantény už vychytané mouchy a jede naplno? Už je naplno spuštěn v rámci všech 14 krajských hygienických stanic, byť díky tomu, že máme velmi malý počet nově nakažených pacientů, není nyní masivně využíván. Je ale připraven pro případnou další vlnu, kdy se chceme vyhnout plošným opatřením a vypínání ekonomiky. Moderní technologie nám umožní řešit lokální ohniska, jako je aktuálně Chebsko či před časem Domažlicko a Ostravsko.

Dávají vám lidé beze všeho souhlas ke sledování svých kontaktů pomocí mobilů či kreditních karet? Aktuálně je to kolem padesáti procent lidí, kteří souhlasí s tím, aby jejich data byla využita. Věřím ale tomu, že až se projekt stabilizuje a občané se přesvědčí, že k žádnému zneužívání osobních údajů nedochází a je to ve prospěch nás všech, počet souhlasů se zvýší.

Pandemie do určité míry také ukázala, jak lidé věří svým představitelům, protože bez toho by se řada opatření těžko naplnila. Podle průzkumu akademiků z Karlovy a Masarykovy univerzity důvěra Čechů v systém zdravotní péče stoupla až na 80 procent, vládní kroky oceňuje 54 procent respondentů a vládě věří třetina občanů, zatímco před třemi roky jen pětina. Co tomu říkáte? Myslím, že česká vláda situaci zvládla a na konci se vždy počítají hospitalizovaní pacienti. Objektivně jsme na tom z tohoto hlediska dobře, země jako USA, Velká Británie nebo Itálie měly mnohem větší problémy především s přetíženými nemocnicemi. Bezesporu i my jsme udělali

několik chyb, došlo ke komunikačním šumům. Bylo by ale bláhové si myslet, že vše proběhne zcela hladce v poměrech, v nichž se nikdo v moderní historii ještě neocitl. Vše pro nás bylo poprvé. Průběžná pozitivní čísla jsou ale nezpochybnitelná.

Od 25. května se roušky budou muset nosit jen v hromadné dopravě a vnitřních společných prostorech. Rozhodli jste se k tomuto kroku hlavně z politických důvodů, protože zakrývání obličejů na ulici byste v letních měsících neobhájili, byť podmínka dvoumetrových rozestupů působí spíše komicky? Bezpochyby nejsme hlší a slepí k průběhu společenské diskuze. Chápeme, že pro řadu lidí jsou roušky výrazně zatěžující. Na druhou stranu jsem přesvědčen, že jejich okamžité zavedení bylo jedním z opatření, jež výrazně přispělo k utlumení epidemie. Vzhledem k dobrému vývoji jsem nyní požádal epidemiology o vyjádření a skupina pod vedením pana docenta Maďara došla k závěru, že toto opatření není nutné držet i v létě. Čili zdaleka nejen z politických důvodů jsme venkovní odložení roušek zařadili do poslední vlny rozvolňování.

Jste právník, takže ve věcech odborně zdravotnických laik. Jak obtížné pro vás bylo čelit těžkým epidemiologickým vahám, jimiž jsou profesor Prymula či docent Maďar, kteří byli vždy spíše zastánci přísných restrikcí a pomalého uvolňování? V ministerském týmu je řada erudovaných epidemiologů, ale nejsou to lidé zaslepení. Určitě vnímají společenský kontext a nutnost vyvažování zdravotních a ekonomických zájmů. Česká republika musí fungovat i za doby pandemie. Primárně jsme samozřejmě chránili životy a zdraví občanů, bezproblémový chod nemocnic, ale zároveň jsme připravovali uvolňování, aby se země neocitla v kleštích a nepřestala ekonomicky dýchat. Debata vždy byla racionální.

Nejsem si tím vnímáním kontextu úplně jistá. Všichni si pamatujeme na větu vašeho náměstka Romana Prymuly, že hranice budou uzavřené dva roky. Mimochodem šlo o výrok protiprávní, neboť Ústavní soud posléze vydal verdikt, že vláda má právo omezit pohyb občanů uvnitř státu, nikoli ho zavřít navenek. Situace se pochopitelně mění a na začátku března jsme netušili, jak to bude vypadat v květnu, jestli tu nebudeme mít tisíce nových pacientů denně. I výroky se vyvíjejí v čase. Omezení na hranicích by určitě neměla platit příliš dlouhou dobu, ale zdůrazňuji, že úplně nepropustné nebyly nikdy. Teď už lidé mohou volně cestovat, ale musejí se prokázat negativním testem na covid-19, případně jít po návratu do karantény. To je podle mě pochopitelné pravidlo.

Pro letní dovolené ale nepředstavitelné. To je pravda. Tam musí jít o postupný proces. Nyní probíhají bilaterální jednání s konkrétními zeměmi, kde je epidemiologická situace poměrně klidná. Jsou to Slovensko, Rakousko, Chorvatsko či Řecko. Nejde přitom jen o nás, ale i o podmínky cílových zemí.

Nebudete jako ministr zdravotnictví spíše šlapat na brzdu, protože když se lidé masově rozcestují, mohou do republiky nákazu opět zavléct? Právě proto mluvím o postupném rozvolňování a dvoustranných dohodách. Plošné zrušení testů na covid-19 při příjezdu do republiky si nyní nedovedu představit. Bez jakýchkoli podmínek a omezení se letos v létě asi cestovat nebude.

Koronavirová krize bude mít pro vás i další dohry. Čekají vás soudní bitvy, ale také různé vyšetřovací komise či prověrky. Chystá se na vás Nejvyšší kontrolní úřad, jehož prezident Miloslav Kala uvedl, že zatímco jedno ministerstvo (vnitř) nakoupilo respirátor typu FFP2 za 34 korun, jiné (zdravotnictví) za 636 korun. „Děje se tu něco nesprávného,“ dodal. Čeho jste se dopustili? Určitě ničeho nesprávného. Tento výrok mě mrzí, protože vychází z mediálních spekulací. Je třeba se podívat, kolik ochranných prostředků a v jakém čase ministerstvo zdravotnictví nakoupilo. Celkově jsme pro naše zdravotníky pořídili kolem 70 milionů ochranných pomůcek. Slova pana Kaly se vztahují k úplně první dodávce, kdy v ČR nebyly prakticky žádné respirátory, tedy před zahájením dovozů z Číny. Šlo o krizovou situaci, byli jsme pod obrovským tlakem nemocnic a hrozilo, že by se nákaza mohla rozšířit po infekčních klinikách. Ceny respirátorů tehdy byly velmi vysoké, ale na to jsme nemohli brát ohled. Šlo o životy.

Z kontrol a šetření tedy obavy nemáte? Naprosto žádné. Ministerstvo zdravotnictví prakticky přes noc vytvořilo nákupní tým a plnilo úkoly z vlády. Jediný náš zájem byl ochránit životy a zdraví lékařů a sester, abychom nečelili situaci jako v Itálii. Tomu jsme zabránili.

Když zmiňujete ochranu zdravotníků, tak právě v těchto dnech vyšla najevo kauza firmy LA Factory, od níž jste nakoupili prostředky za půl miliardy korun. Její masky přitom prý nesplňovaly kvalitativní parametry. Jak to bylo? Bohužel média někdy pracují s neověřenými informacemi a dělají nesprávné závěry. To je i tento případ. S certifikáty byly jisté problémy, ale na základě doporučení Evropské komise se dají řešit tak, že dodavatelská firma dostane výjimku od České obchodní inspekce a pak může legálně distribuovat daný materiál na území EU, tedy i v České republice. V tomto případě je tedy všechno v pořádku. Celkem jsme zmíněné firmě zaplatili asi 431 milionů korun. A to jen za dodávky, které jsme si otestovali a kvalita vyšla dobře, jednou jsme i zboží vrátili. Mrzí mě, že různí politici mají k nákupům příkré soudy, ale přitom se vyjadřují bez znalostí věci. Já ty

details znám, a proto se kontrol nebojím. Přeji si, aby Nejvyšší kontrolní úřad vše nezávisle prověřil, ale nemyslím si, že je zapotřebí vytvářet nějakou sněmovní vyšetřovací komisi, kterou by opozice využívala jen pro předvolební kampaň. To by věci neprospělo.

Není to jen opozice, kdo upozorňuje na podezřelé nákupy od firem v exekuci nebo s adresami na obecních úřadech a do té doby nečinných. Transparency International varuje i před vládním návrhem novely zákona o veřejných zakázkách. Tu jste chtěli sněmovnou protlačit v legislativní nouzi, abyste mohli jakékoli výrobky nakupovat od dodavatelů v likvidaci, v insolvenční, pravomocně odsouzených a s nejasnou vlastnickou strukturou. Neotevíráte dveře korupci a neprůhledným nákupům? Nikoliv. Novela pouze urychluje proces zadávání zakázky, nejde o navýšení ceny nebo snížení kvality. Jen připomínám, že ministerstvo zdravotnictví centrální nákupy už ukončilo a dál to bude na nemocnicích a poskytovatelích.

Půjde o dodávky bez výběrového řízení, kdy nemusí být znám skutečný majitel ani jeho finanční situace. To ano, budou to jednacím řízením bez uveřejnění, ale to už dnes zákon umožňuje. Ten proces vždy musí být transparentní, ceny i dodavatelé musejí být známi. Jde o jeho zjednodušení, nikoli předražení. Dnes už se trh stabilizoval a není důvod nakupovat za vyšší ceny kvůli akutnímu nedostatku pomůcek.

Poslanec STAN Petr Gazdík upozornil, že vláda dává přednost zahraničním dodavatelům před českými, kteří už jsou nyní schopni zabezpečit milionové dodávky. Jak to například vypadá s plicním ventilátorem CoroVent, na jehož vývoj a výrobu česká firma od lidí vybrala 15 milionů korun? Už jí prý chybí jediné razítko z vašeho ministerstva, které měla získat 27. dubna. Dali jste jí ho? Nejprve musím odmítnout kritiku pana poslance. My od začátku spolupracujeme s českými výrobci a vývojáři, je jich asi dvacet, a také s distributory. Až na výjimky jsme zboží dováželi přes české firmy. Co se týče ventilátorů CoroVent, proces certifikace stále probíhá. Nejde o to, že bychom tento český výrobek nechtěli podporovat, ale jde o sofistikovaný přístroj, kde se musí obzvlášť dbát na bezpečnost. Pokud budou všechny zkoušky úspěšné, nevidím v tom posledním razítku problém.

Řekl jste, že vaše ministerstvo ukončilo centrální nákupy. Týká se to i objednávek ochranných prostředků do Správy státních hmotných rezerv, kde bylo na začátku krize asi 10 tisíc respirátorů? Je třeba říct, že tento počet ochranných prostředků tam byl od dob paní ministryně Emmerové, tedy zhruba patnáct let. Žádný ministr z jakékoliv politické strany ho nezměnil, protože větší potřebě nic nenavrhovalo. Jedno z ponaučení této krize je, že musíme navýšit rezervy. My budeme dávat požadavky, ale nakupovat bude Správa státních hmotných rezerv. Bavíme se o milionech kusů ochranných prostředků.

Zmínil jste ponaučení. Bude po koronaviru české zdravotnictví, které krizi zvládlo bravurně, bohatší, modernější, digitalizovanější? Bezesporu bude lépe připravené, ať už by šlo o druhou vlnu této pandemie, nebo o jiný typ viru. Určitě se posune v oblasti elektronizace. V té jsme už první velký krok udělali. V minulosti vyvolávalo velké diskuse a kritiku ze strany České lékařské komory zavedení e-receptu. Ukázalo se, že je to skvělý nástroj v situacích, kdy pacient nemůže osobně do ordinace. Teď už ho máme na 100 procent léků, takže doufám, že bude využíván plošně. Možnost sdílet data na dálku a obecně digitalizace se doufám promění v realitu.

Dalším hitem je virtuální ordinace. Díky telemedicině by spousta pacientů nemusela osobně navštívit lékaře a promrhat hodiny v čekárnách. Spatřujete v tom budoucnost? Takových projektů bude jistě přibývat. V řadě případů skutečně není nutné fyzicky navštívit lékaře, pro první kontakt stačí videokonzultace na dálku. Pro mnoho lidí to může být komfortní varianta řešení zdravotních problémů. Telemedicina je určitě správnou cestou. Premiér Babiš uvedl, že pandemie odhalila jasně priority pro správu země, jimiž jsou potraviny, voda a zdravotnictví. Do něj chce podle svých slov dát tolik peněz, kolik bude třeba. O kolik si řeknete? Parlament už na můj návrh schválil zvýšení plateb za státní pojištění o 500 korun od 1. června, což znamená 20 miliard korun navíc. Jde o historicky nejvyšší nárůst prostředků ze státního rozpočtu. V příštím roce to bude dalších 50 miliard. Vláda tím ukazuje, že zdravotnictví je reálně nejvyšší prioritou, a jsem přesvědčen, že tyto finance povedou k jeho větší stabilizaci.

Včetně rekonstrukce zastaralých budov fakultních nemocnic? Přesně tak. Investice jsou naprosto zásadní. Potřebujeme zlepšit prostředí nemocnic, aby odpovídalo 21. století jak pro zaměstnance, tak pro pacienty. To vše připravujeme v rámci Národního investičního plánu.

Bude třešinkou na dortu úspěšného zvládnutí pandemie celosvětový úspěch v podobě české vakcíny na covid-19? Musím říct, že mě mrzí vyhocené debaty vědců na toto téma. Je-li tady tým lidí z těžko zpochybnitelných organizací, jako jsou IKEM, Ústav hematologie a krevní transfuze nebo Státní zdravotní ústav, který se o vývoj vakcíny chce pokusit, nevidím důvod, proč mu v tom a priori bránit. To ovšem nevylučuje širší spolupráci vědecké obce, myslím, že jde o národní zájem. Setkám se s odpůrci tohoto projektu a budu se snažit najít

společnou cestu. Nechápu, proč by se Česká republika nemohla pokusit o to, oč se snaží 90 týmů ve světě, které na vakcíně pracují, a být v tomto směru soběstačná.

Kdo je Adam Vojtěch* Narodil se 2. října 1986 v Českých Budějovicích.* Vystudoval Právnickou fakultu Univerzity Karlovy a na téže vysoké škole mediální studia na **Fakultě sociálních věd**.* V letech 2013 až 2014 působil jako právník společnosti MAFRA, v červnu 2014 se stal tajemníkem na Ministerstvu financí ČR, jemuž šéfoval Andrej Babiš. V září 2016 ho vláda jmenovala členem správní rady Všeobecné zdravotní pojišťovny.* V letech 2012 až 2018 byl členem ODS. V roce 2017 úspěšně kandidoval do sněmovny za hnutí ANO.* Ministrem zdravotnictví byl v první i druhé vládě Andreje Babiše, tedy od 13. prosince 2017.* Od dětství se věnuje hudbě a zpěvu. V roce 2005 se účastnil soutěže SuperStar. Několik let zpíval v českobudějovickém swingovém orchestru Metroklub Big Band.

URL| <https://havlickobrodsky.denik.cz/zpravy-z-ceska/adam-vojtech-koronavirus-ministerstvo-zdravotnictvi-ochranne-pomucky-20200515.html>

Stejná zpráva vyšla také v dalších 3 titulech:

havlickobrodsky.denik.cz (*Zprávy z Česka*), havlickobrodsky.denik.cz (*Zprávy z Česka*), havlickobrodsky.denik.cz (*Zprávy z Česka*)

Adam Vojtěch: Z kontrol nákupů nemám naprosto žádné obavy

16.5.2020 nachodsky.denik.cz str. 00 Zprávy z Česka

Kateřina Perknerová

Ministr zdravotnictví Adam Vojtěch (za ANO) byl v posledních týdnech jedním z nejviditelnějších členů Babišovy vlády. A také nejkritizovanějších. Za nedostatek pomůcek, rozporné výroky, špatnou komunikaci. Opozice žádala jeho odvolání. Před ukončením stavu nouze se ale o jeho rezignaci už nemluví. Možná proto, že právě lidé spadající pod jeho resort - lékaři, zdravotní sestry a nemocniční personál - zvládli pandemii vůbec nejlépe.

"Zítra končí v České republice nouzový stav. Co to pro váš resort znamená? Nic zásadního, protože jsme připraveni pokračovat v opatřeních, která můžeme činit i po nouzovém stavu. Některé věci ale samozřejmě končí, například možnost ukládat pracovní povinnost studentům zdravotnických škol. Klíčové omezení, jako je regulace volného pohybu nebo maloobchodu, už navíc byla rozvolněna. Poslední vlna přijde 25. května, a pokud se nestane nic zásadního, budeme prakticky ve velmi podobné situaci, jaká byla před krizí.

Znamená to, že od 17. do 25. května, respektive do přijetí speciálního epidemického zákona se budete řídit platnou normou o ochraně veřejného zdraví? Ano, protože většinu toho, co bychom ještě eventuálně potřebovali omezit, můžeme regulovat podle stávajícího zákona. Jde například o vnitřní prostory restaurací nebo ubytovací služby. Tyto kompetence jsou přímo vyjmenovány v zákoně o ochraně veřejného zdraví a nepředstavují extenzivní zásah do základních lidských práv a svobod občanů, což nám vyčítal první rozsudek Městského soudu v Praze. Období do 25. května tedy můžeme v případě potřeby překlenout mimořádnými opatřeními ministra zdravotnictví a pak už zůstane v platnosti jen omezení hromadných akcí s účastí několika tisíc lidí.

Proč tedy potřebujete přijímat speciální normu, když vám může dobře posloužit současná legislativa? Je její zpřesnění například ohledně provozu bazénů, wellness center i kadeřnictví tak zásadní? Speciální zákon by měl být časově omezený do konce letošního roku a řešil by jen pandemii covid-19. Navrhujeme v něm i pojistku v podobě souhlasu vlády s každým opatřením ministra zdravotnictví. Potřebujeme ho proto, že nemůžeme vyloučit zhoršení epidemiologické situace a nutnost lokálních restriktivních opatření. V tomto směru musíme zpřesnit některé kompetence. Kromě toho ministerstva vnitra a zdravotnictví dostala úkol připravit komplexní revizi krizové legislativy, konkrétně ústavního zákona o bezpečnosti. Musíme být připraveni na situace, jako byla pandemie koronaviru.

Zmíněný předpis ovšem musí schválit ústavní většina obou komor, což u speciálního epidemického zákona není třeba. Ten budete chtít přijmout ještě ve stavu legislativní nouze? Ve sněmovně není vůle projednávat ho v legislativní nouzi. Většina klubů se kloní k tomu, že by měl být projednán ve standardním režimu při maximálně

možném zkrácení lhůt. Nemáme potřebu tlačit to na sílu, u takové předlohy by měl být nějaký základní politický konsenzus. Myslím, že je reálné, aby byl schválen v řádu několika týdnů a v červenci byl účinný.

Tuzemská čísla o vývoji pandemie jsou optimistická, denně přibývá jen několik nakažených lidí, ale ze zahraničí přicházejí varovné signály. Nová ohniska se objevila v Jižní Koreji, ale i v sousedním Německu. Neobáváte se toho? Samozřejmě to pečlivě sledujeme a vyhodnocujeme. Pro nás je to jisté varování, že nemáme vyhráno, byť v ČR se situace v čase dramaticky lepší nejen v počtech infikovaných pacientů, ale hlavně těch hospitalizovaných. Za největší úspěch ministerstva zdravotnictví i svůj považují, že se nám podařilo ochránit naše nemocnice, které nekolabovaly pod náporom pacientů jako v jiných zemích. Situace v zahraničí je kolísavá, často stačí jeden infikovaný člověk, který může nákazu roznést, jako se to stalo v Soulu. Proto musíme mít nástroje, kterými to můžeme potlačit, především chytrou karanténu. Díky moderním technologiím jsme schopni co nejrychleji identifikovat potenciální rizikové kontakty infikovaného člověka a okamžitě je umisťovat do karantény, aby se nákaza nešířila.

Má projekt chytré karantény už vychytané mouchy a jede naplno? Už je naplno spuštěn v rámci všech 14 krajských hygienických stanic, byť díky tomu, že máme velmi malý počet nově nakažených pacientů, není nyní masivně využíván. Je ale připraven pro případnou další vlnu, kdy se chceme vyhnout plošným opatřením a vypínání ekonomiky. Moderní technologie nám umožní řešit lokální ohniska, jako je aktuálně Chebsko či před časem Domažlicko a Ostravsko.

Dávají vám lidé beze všeho souhlas ke sledování svých kontaktů pomocí mobilů či kreditních karet? Aktuálně je to kolem padesáti procent lidí, kteří souhlasí s tím, aby jejich data byla využita. Věřím ale tomu, že až se projekt stabilizuje a občané se přesvědčí, že k žádnému zneužívání osobních údajů nedochází a je to ve prospěch nás všech, počet souhlasů se zvýší.

Pandemie do určité míry také ukázala, jak lidé věří svým představitelům, protože bez toho by se řada opatření těžko naplnila. Podle průzkumu akademiků z Karlovy a Masarykovy univerzity důvěra Čechů v systém zdravotní péče stoupla až na 80 procent, vládní kroky oceňuje 54 procent respondentů a vládě věří třetina občanů, zatímco před třemi roky jen pětina. Co tomu říkáte? Myslím, že česká vláda situaci zvládla a na konci se vždy počítají hospitalizovaní pacienti. Objektivně jsme na tom z tohoto hlediska dobře, země jako USA, Velká Británie nebo Itálie měly mnohem větší problémy především s přetíženými nemocnicemi. Bezesporu i my jsme udělali několik chyb, došlo ke komunikačním šumům. Bylo by ale bláhové si myslet, že vše proběhne zcela hladce v poměrech, v nichž se nikdo v moderní historii ještě neocitl. Vše pro nás bylo poprvé. Průběžná pozitivní čísla jsou ale nezpochybnitelná.

Od 25. května se roušky budou muset nosit jen v hromadné dopravě a vnitřních společných prostorech. Rozhodli jste se k tomuto kroku hlavně z politických důvodů, protože zakrývání obličejů na ulici byste v letních měsících neobhájili, byť podmínka dvoumetrových rozestupů působí spíš komicky? Bezpochyby nejsme hluší a slepí k průběhu společenské diskuze. Chápeme, že pro řadu lidí jsou roušky výrazně zatěžující. Na druhou stranu jsem přesvědčen, že jejich okamžité zavedení bylo jedním z opatření, jež výrazně přispělo k utlumení epidemie. Vzhledem k dobrému vývoji jsem nyní požádal epidemiology o vyjádření a skupina pod vedením pana docenta Maďara došla k závěru, že toto opatření není nutné držet i v létě. Čili zdaleka nejen z politických důvodů jsme venkovní odložení roušek zařadili do poslední vlny rozvolňování.

Jste právník, takže ve věcech odborné zdravotnických laik. Jak obtížné pro vás bylo čelit těžkým epidemiologickým vahám, jimiž jsou profesor Prymula či docent Maďar, kteří byli vždy spíše zastánci přísných restrikcí a pomalého uvolňování? V ministerském týmu je řada erudovaných epidemiologů, ale nejsou to lidé zaslepení. Určitě vnímají společenský kontext a nutnost vyvažování zdravotních a ekonomických zájmů. Česká republika musí fungovat i za doby pandemie. Primárně jsme samozřejmě chránili životy a zdraví občanů, bezproblémový chod nemocnic, ale zároveň jsme připravovali uvolňování, aby se země neocitla v kleštích a nepřestala ekonomicky dýchat. Debata vždy byla racionální.

Nejsem si tím vnímáním kontextu úplně jistá. Všichni si pamatujeme na větu vašeho náměstka Romana Prymuly, že hranice budou uzavřené dva roky. Mimochodem šlo o výrok protiprávní, neboť Ústavní soud posléze vydal verdikt, že vláda má právo omezit pohyb občanů uvnitř státu, nikoli ho zavřít navenek. Situace se pochopitelně mění a na začátku března jsme netušili, jak to bude vypadat v květnu, jestli tu nebudeme mít tisíce nových pacientů denně. I výroky se vyvíjejí v čase. Omezení na hranicích by určitě neměla platit příliš dlouhou dobu, ale zdůrazňuji, že úplně nepropustné nebyly nikdy. Teď už lidé mohou volně cestovat, ale musejí se prokázat negativním testem na covid-19, případně jít po návratu do karantény. To je podle mě pochopitelné pravidlo.

Pro letní dovolené ale nepředstavitelné. To je pravda. Tam musí jít o postupný proces. Nyní probíhají bilaterální jednání s konkrétními zeměmi, kde je epidemiologická situace poměrně klidná. Jsou to Slovensko, Rakousko, Chorvatsko či Řecko. Nejde přitom jen o nás, ale i o podmínky cílových zemí.

Nebudete jako ministr zdravotnictví spíše šlapat na brzdu, protože když se lidé masově rozcestují, mohou do republiky nákazu opět zavléct? Právě proto mluvím o postupném rozvolňování a dvoustranných dohodách. Plošné zrušení testů na covid-19 při příjezdu do republiky si nyní nedovedu představit. Bez jakýchkoli podmínek a omezení se letos v létě asi cestovat nebude.

Koronavirová krize bude mít pro vás i další dohry. Čekají vás soudní bitvy, ale také různé vyšetřovací komise či prověrky. Chystá se na vás Nejvyšší kontrolní úřad, jehož prezident Miloslav Kala uvedl, že zatímco jedno ministerstvo (vnitro) nakoupilo respirátor typu FFP2 za 34 korun, jiné (zdravotnictví) za 636 korun. „Děje se tu něco nesprávného,“ dodal. Čeho jste se dopustili? Určitě ničeho nesprávného. Tento výrok mě mrzí, protože vychází z mediálních spekulací. Je třeba se podívat, kolik ochranných prostředků a v jakém čase ministerstvo zdravotnictví nakoupilo. Celkově jsme pro naše zdravotníky pořídili kolem 70 milionů ochranných pomůcek. Slova pana Kaly se vztahují k úplně první dodávce, kdy v ČR nebyly prakticky žádné respirátory, tedy před zahájením dovozů z Číny. Šlo o krizovou situaci, byli jsme pod obrovským tlakem nemocnic a hrozilo, že by se nákaza mohla rozšířit po infekčních klinikách. Ceny respirátorů tehdy byly velmi vysoké, ale na to jsme nemohli brát ohled. Šlo o životy.

Z kontrol a šetření tedy obavy nemáte? Naprosto žádné. Ministerstvo zdravotnictví prakticky přes noc vytvořilo nákupní tým a plnilo úkoly z vlády. Jediný náš zájem byl ochránit životy a zdraví lékařů a sester, abychom nečelili situaci jako v Itálii. Tomu jsme zabránili.

Když zmiňujete ochranu zdravotníků, tak právě v těchto dnech vyšla najevo kauza firmy LA Factory, od níž jste nakoupili prostředky za půl miliardy korun. Její masky přitom prý nesplňovaly kvalitativní parametry. Jak to bylo? Bohužel média někdy pracují s neověřenými informacemi a dělají nesprávné závěry. To je i tento případ. S certifikáty byly jisté problémy, ale na základě doporučení Evropské komise se dají řešit tak, že dodavatelská firma dostane výjimku od České obchodní inspekce a pak může legálně distribuovat daný materiál na území EU, tedy i v České republice. V tomto případě je tedy všechno v pořádku. Celkem jsme zmíněné firmě zaplatili asi 431 milionů korun. A to jen za dodávky, které jsme si otestovali a kvalita vyšla dobře, jednou jsme i zboží vraceli. Mrzí mě, že různí politici mají k nákupům příkré soudy, ale přitom se vyjadřují bez znalostí věci. Já ty detaily znám, a proto se kontrol nebojím. Přeji si, aby Nejvyšší kontrolní úřad vše nezávisle prověřil, ale nemyslím si, že je zapotřebí vytvářet nějakou sněmovní vyšetřovací komisi, kterou by opozice využívala jen pro předvolební kampaň. To by věci neprospělo.

Není to jen opozice, kdo upozorňuje na podezřelé nákupy od firem v exekuci nebo s adresami na obecních úřadech a do té doby nečinných. Transparency International varuje i před vládním návrhem novely zákona o veřejných zakázkách. Tu jste chtěli sněmovnou protlačit v legislativní nouzi, abyste mohli jakékoli výrobky nakupovat od dodavatelů v likvidaci, v insolventi, pravomocně odsouzených a s nejasnou vlastnickou strukturou. Neotevíráte dveře korupci a neprůhledným nákupům? Nikoliv. Novela pouze urychluje proces zadávání zakázky, nejde o navýšení ceny nebo snížení kvality. Jen připomínám, že ministerstvo zdravotnictví centrální nákupy už ukončilo a dál to bude na nemocnicích a poskytovatelích.

Půjde o dodávky bez výběrového řízení, kdy nemusí být znám skutečný majitel ani jeho finanční situace. To ano, budou o jednacím řízení bez uveřejnění, ale to už dnes zákon umožňuje. Ten proces vždy musí být transparentní, ceny i dodavatelé musejí být známi. Jde o jeho zjednodušení, nikoli předražení. Dnes už se trh stabilizoval a není důvod nakupovat za vyšší ceny kvůli akutnímu nedostatku pomůcek.

Poslanec STAN Petr Gazdík upozornil, že vláda dává přednost zahraničním dodavatelům před českými, kteří už jsou nyní schopni zabezpečit milionové dodávky. Jak to například vypadá s plicním ventilátorem CoroVent, na jehož vývoj a výrobu česká firma od lidí vybrala 15 milionů korun? Už jí prý chybí jediné razítko z vašeho ministerstva, které měla získat 27. dubna. Dali jste jí ho? Nejprve musím odmítnout kritiku pana poslance. My od začátku spolupracujeme s českými výrobci a vývojáři, je jich asi dvacet, a také s distributory. Až na výjimky jsme zboží dováželi přes české firmy. Co se týče ventilátorů CoroVent, proces certifikace stále probíhá. Nejde o to, že bychom tento český výrobek nechtěli podporovat, ale jde o sofistikovaný přístroj, kde se musí obzvláště dbát na bezpečnost. Pokud budou všechny zkoušky úspěšné, nevidím v tom posledním razítku problém.

Řekl jste, že vaše ministerstvo ukončilo centrální nákupy. Týká se to i objednávek ochranných prostředků do Správy státních hmotných rezerv, kde bylo na začátku krize asi 10 tisíc respirátorů? Je třeba říct, že tento počet ochranných prostředků tam byl od dob paní ministryně Emmerové, tedy zhruba patnáct let. Žádný ministr z jakékoliv politické strany ho nezměnil, protože větší potřebě nic nenasvědčovalo. Jedno z ponaučení této krize

je, že musíme navýšit rezervy. My budeme dávat požadavky, ale nakupovat bude Správa státních hmotných rezerv. Bavíme se o milionech kusů ochranných prostředků.

Zmínil jste ponaučení. Bude po koronaviru české zdravotnictví, které krizi zvládlo bravurně, bohatší, modernější, digitalizovanější? Bez sporu bude lépe připravené, ať už by šlo o druhou vlnu této pandemie, nebo o jiný typ viru. Určitě se posune v oblasti elektronizace. V té jsme už první velký krok udělali. V minulosti vyvolávalo velké diskuse a kritiku ze strany České lékařské komory zavedení e-receptu. Ukázalo se, že je to skvělý nástroj v situacích, kdy pacient nemůže osobně do ordinace. Teď už ho máme na 100 procent léků, takže doufám, že bude využíván plošně. Možnost sdílet data na dálku a obecně digitalizace se doufám promění v realitu.

Dalším hitem je virtuální ordinace. Díky telemedicině by spousta pacientů nemusela osobně navštívit lékaře a promrhat hodiny v čekárnách. Spatřujete v tom budoucnost? Takových projektů bude jistě přibývat. V řadě případů skutečně není nutné fyzicky navštívit lékaře, pro první kontakt stačí videokonzultace na dálku. Pro mnoho lidí to může být komfortní varianta řešení zdravotních problémů. Telemedicina je určitě správnou cestou. Premiér Babiš uvedl, že pandemie odhalila jasné priority pro správu země, jimiž jsou potraviny, voda a zdravotnictví. Do něj chce podle svých slov dát tolik peněz, kolik bude třeba. O kolik si řeknete? Parlament už na můj návrh schválil zvýšení plateb za státní pojištění o 500 korun od 1. června, což znamená 20 miliard korun navíc. Jde o historicky nejvyšší nárůst prostředků ze státního rozpočtu. V příštím roce to bude dalších 50 miliard. Vláda tím ukazuje, že zdravotnictví je reálně nejvyšší prioritou, a jsem přesvědčen, že tyto finance povedou k jeho větší stabilizaci.

Včetně rekonstrukce zastaralých budov fakultních nemocnic? Přesně tak. Investice jsou naprosto zásadní. Potřebujeme zlepšit prostředí nemocnic, aby odpovídalo 21. století jak pro zaměstnance, tak pro pacienty. To vše připravujeme v rámci Národního investičního plánu.

Bude třesinkou na dortu úspěšného zvládnutí pandemie celosvětový úspěch v podobě české vakcíny na covid-19? Musím říct, že mě mrzí vyhocené debaty vědců na toto téma. Je-li tady tým lidí z těžko zpochybnitelných organizací, jako jsou IKEM, Ústav hematologie a krevní transfuze nebo Státní zdravotní ústav, který se o vývoj vakcíny chce pokusit, nevidím důvod, proč mu v tom a priori bránit. To ovšem nevylučuje širší spolupráci vědecké obce, myslím, že jde o národní zájem. Setkám se s odpůrci tohoto projektu a budu se snažit najít společnou cestu. Nechápu, proč by se Česká republika nemohla pokusit o to, o č se snaží 90 týmů ve světě, které na vakcíně pracují, a být v tomto směru soběstačná.

Kdo je Adam Vojtěch* Narodil se 2. října 1986 v Českých Budějovicích.* Vystudoval Právnickou fakultu Univerzity Karlovy a na téže vysoké škole mediální studia na **Fakultě sociálních věd**.* V letech 2013 až 2014 působil jako právník společnosti MAFRA, v červnu 2014 se stal tajemníkem na Ministerstvu financí ČR, jemuž šéfoval Andrej Babiš. V září 2016 ho vláda jmenovala členem správní rady Všeobecné zdravotní pojišťovny.* V letech 2012 až 2018 byl členem ODS. V roce 2017 úspěšně kandidoval do sněmovny za hnutí ANO.* Ministrem zdravotnictví byl v první i druhé vládě Andreje Babiše, tedy od 13. prosince 2017.* Od dětství se věnuje hudbě a zpěvu. V roce 2005 se účastnil soutěže SuperStar. Několik let zpíval v českobudějovickém swingovém orchestru Metroklub Big Band.

URL| <https://nachodsky.denik.cz/zpravy-z-ceska/adam-vojtech-koronavirus-ministerstvo-zdravotnictvi-ochranne-pomucky-20200515.html>

Stejná zpráva vyšla také v dalších 3 titulech:

nachodsky.denik.cz (*Zprávy z Česka*), nachodsky.denik.cz (*Zprávy z Česka*), nachodsky.denik.cz (*Zprávy z Česka*)

Adam Vojtěch: Z kontrol nákupů nemám naprosto žádné obavy

16.5.2020 zlinicky.denik.cz str. 00 Zprávy z Česka

Kateřina Perknerová

Ministr zdravotnictví Adam Vojtěch (za ANO) byl v posledních týdnech jedním z nejviditelnějších členů Babišovy vlády. A také nejkritizovanějších. Za nedostatek pomůcek, rozporné výroky, špatnou komunikaci. Opozice

žádala jeho odvolání. Před ukončením stavu nouze se ale o jeho rezignaci už nemluví. Možná proto, že právě lidé spadající pod jeho resort - lékaři, zdravotní sestry a nemocniční personál - zvládli pandemii vůbec nejlépe.

"Zítra končí v České republice nouzový stav. Co to pro váš resort znamená? Nic zásadního, protože jsme připraveni pokračovat v opatřeních, která můžeme činit i po nouzovém stavu. Některé věci ale samozřejmě končí, například možnost ukládat pracovní povinnost studentům zdravotnických škol. Klíčové omezení, jako je regulace volného pohybu nebo maloobchodu, už navíc byla rozvolněna. Poslední vlna přijde 25. května, a pokud se nestane nic zásadního, budeme prakticky ve velmi podobné situaci, jaká byla před krizí.

Znamená to, že od 17. do 25. května, respektive do přijetí speciálního epidemického zákona se budete řídit platnou normou o ochraně veřejného zdraví? Ano, protože většinu toho, co bychom ještě eventuálně potřebovali omezit, můžeme regulovat podle stávajícího zákona. Jde například o vnitřní prostory restaurací nebo ubytovací služby. Tyto kompetence jsou přímo vyjmenovány v zákoně o ochraně veřejného zdraví a nepředstavují extenzivní zásah do základních lidských práv a svobod občanů, což nám vyčítal první rozsudek Městského soudu v Praze. Období do 25. května tedy můžeme v případě potřeby překlenout mimořádnými opatřeními ministra zdravotnictví a pak už zůstane v platnosti jen omezení hromadných akcí s účastí několika tisíc lidí.

Proč tedy potřebujete přijímat speciální normu, když vám může dobře posloužit současná legislativa? Je její zpřesnění například ohledně provozu bazénů, wellness center i kadeřnictví tak zásadní? Speciální zákon by měl být časově omezený do konce letošního roku a řešil by jen pandemii covid-19. Navrhujeme v něm i pojistku v podobě souhlasu vlády s každým opatřením ministra zdravotnictví. Potřebujeme ho proto, že nemůžeme vyloučit zhoršení epidemiologické situace a nutnost lokálních restriktivních opatření. V tomto směru musíme zpřesnit některé kompetence. Kromě toho ministerstva vnitra a zdravotnictví dostala úkol připravit komplexní revizi krizové legislativy, konkrétně ústavního zákona o bezpečnosti. Musíme být připraveni na situace, jako byla pandemie koronaviru.

Zmíněný předpis ovšem musí schválit ústavní většina obou komor, což u speciálního epidemického zákona není třeba. Ten budete chtít přijmout ještě ve stavu legislativní nouze? Ve sněmovně není vůle projednávat ho v legislativní nouzi. Většina klubů se kloní k tomu, že by měl být projednán ve standardním režimu při maximálně možném zkrácení lhůt. Nemáme potřebu tlačit to na sílu, u takové předlohy by měl být nějaký základní politický konsenzus. Myslím, že je reálné, aby byl schválen v řádu několika týdnů a v červenci byl účinný.

Tuzemská čísla o vývoji pandemie jsou optimistická, denně přibývá jen několik nakažených lidí, ale ze zahraničí přicházejí varovné signály. Nová ohniska se objevila v Jižní Koreji, ale i v sousedním Německu. Neobáváte se toho? Samozřejmě to pečlivě sledujeme a vyhodnocujeme. Pro nás je to jisté varování, že nemáme vyhráno, byť v ČR se situace v čase dramaticky lepší nejen v počtech infikovaných pacientů, ale hlavně těch hospitalizovaných. Za největší úspěch ministerstva zdravotnictví i svůj považuji, že se nám podařilo ochránit naše nemocnice, které nekolabovaly pod náporom pacientů jako v jiných zemích. Situace v zahraničí je kolísavá, často stačí jeden infikovaný člověk, který může nákazu roznést, jako se to stalo v Soulu. Proto musíme mít nástroje, kterými to můžeme potlačit, především chytrou karanténu. Díky moderním technologiím jsme schopni co nejrychleji identifikovat potenciální rizikové kontakty infikovaného člověka a okamžitě je umisťovat do karantény, aby se nákaza nešířila.

Má projekt chytré karantény už vychytané mouchy a jede naplno? Už je naplno spuštěn v rámci všech 14 krajských hygienických stanic, byť díky tomu, že máme velmi malý počet nově nakažených pacientů, není nyní masivně využíván. Je ale připraven pro případnou další vlnu, kdy se chceme vyhnout plošným opatřením a vypínání ekonomiky. Moderní technologie nám umožní řešit lokální ohniska, jako je aktuálně Chebsko či před časem Domažlicko a Ostravsko.

Dávají vám lidé beze všeho souhlas ke sledování svých kontaktů pomocí mobilů či kreditních karet? Aktuálně je to kolem padesáti procent lidí, kteří souhlasí s tím, aby jejich data byla využita. Věřím ale tomu, že až se projekt stabilizuje a občané se přesvědčí, že k žádnému zneužívání osobních údajů nedochází a je to ve prospěch nás všech, počet souhlasů se zvýší.

Pandemie do určité míry také ukázala, jak lidé věří svým představitelům, protože bez toho by se řada opatření těžko naplnila. Podle průzkumu akademiků z Karlovy a Masarykovy univerzity důvěra Čechů v systém zdravotní péče stoupla až na 80 procent, vládní kroky oceňuje 54 procent respondentů a vládě věří třetina občanů, zatímco před třemi roky jen pětina. Co tomu říkáte? Myslím, že česká vláda situaci zvládla a na konci se vždy počítají hospitalizovaní pacienti. Objektivně jsme na tom z tohoto hlediska dobře, země jako USA, Velká Británie nebo Itálie měly mnohem větší problémy především s přetíženými nemocnicemi. Bezesporu i my jsme udělali

několik chyb, došlo ke komunikačním šumům. Bylo by ale bláhové si myslet, že vše proběhne zcela hladce v poměrech, v nichž se nikdo v moderní historii ještě neocitl. Vše pro nás bylo poprvé. Průběžná pozitivní čísla jsou ale nezpochybnitelná.

Od 25. května se roušky budou muset nosit jen v hromadné dopravě a vnitřních společných prostorech. Rozhodli jste se k tomuto kroku hlavně z politických důvodů, protože zakrývání obličejů na ulici byste v letních měsících neobhájili, byť podmínka dvoumetrových rozestupů působí spíš komicky? Bezpochyby nejsme hlší a slepí k průběhu společenské diskuze. Chápeme, že pro řadu lidí jsou roušky výrazně zatěžující. Na druhou stranu jsem přesvědčen, že jejich okamžité zavedení bylo jedním z opatření, jež výrazně přispělo k utlumení epidemie. Vzhledem k dobrému vývoji jsem nyní požádal epidemiology o vyjádření a skupina pod vedením pana docenta Maďara došla k závěru, že toto opatření není nutné držet i v létě. Čili zdaleka nejen z politických důvodů jsme venkovní odložení roušek zařadili do poslední vlny rozvolňování.

Jste právník, takže ve věcech odborně zdravotnických laik. Jak obtížné pro vás bylo čelit těžkým epidemiologickým vahám, jimiž jsou profesor Prymula či docent Maďar, kteří byli vždy spíše zastánci přísných restrikcí a pomalého uvolňování? V ministerském týmu je řada erudovaných epidemiologů, ale nejsou to lidé zaslepení. Určitě vnímají společenský kontext a nutnost vyvažování zdravotních a ekonomických zájmů. Česká republika musí fungovat i za doby pandemie. Primárně jsme samozřejmě chránili životy a zdraví občanů, bezproblémový chod nemocnic, ale zároveň jsme připravovali uvolňování, aby se země neocitla v kleštích a nepřestala ekonomicky dýchat. Debata vždy byla racionální.

Nejsem si tím vnímáním kontextu úplně jistá. Všichni si pamatujeme na větu vašeho náměstka Romana Prymuly, že hranice budou uzavřené dva roky. Mimochodem šlo o výrok protiprávní, neboť Ústavní soud posléze vydal verdikt, že vláda má právo omezit pohyb občanů uvnitř státu, nikoli ho zavřít navenek. Situace se pochopitelně mění a na začátku března jsme netušili, jak to bude vypadat v květnu, jestli tu nebudeme mít tisíce nových pacientů denně. I výroky se vyvíjejí v čase. Omezení na hranicích by určitě neměla platit příliš dlouhou dobu, ale zdůrazňuji, že úplně nepropustné nebyly nikdy. Teď už lidé mohou volně cestovat, ale musejí se prokázat negativním testem na covid-19, případně jít po návratu do karantény. To je podle mě pochopitelné pravidlo.

Pro letní dovolené ale nepředstavitelné. To je pravda. Tam musí jít o postupný proces. Nyní probíhají bilaterální jednání s konkrétními zeměmi, kde je epidemiologická situace poměrně klidná. Jsou to Slovensko, Rakousko, Chorvatsko či Řecko. Nejde přitom jen o nás, ale i o podmínky cílových zemí.

Nebudete jako ministr zdravotnictví spíše šlapat na brzdu, protože když se lidé masově rozcestují, mohou do republiky nákazu opět zavléct? Právě proto mluvím o postupném rozvolňování a dvoustranných dohodách. Plošné zrušení testů na covid-19 při příjezdu do republiky si nyní nedovedu představit. Bez jakýchkoli podmínek a omezení se letos v létě asi cestovat nebude.

Koronavirová krize bude mít pro vás i další dohry. Čekají vás soudní bitvy, ale také různé vyšetřovací komise či prověrky. Chystá se na vás Nejvyšší kontrolní úřad, jehož prezident Miloslav Kala uvedl, že zatímco jedno ministerstvo (vnitř) nakoupilo respirátor typu FFP2 za 34 korun, jiné (zdravotnictví) za 636 korun. „Děje se tu něco nesprávného,“ dodal. Čeho jste se dopustili? Určitě ničeho nesprávného. Tento výrok mě mrzí, protože vychází z mediálních spekulací. Je třeba se podívat, kolik ochranných prostředků a v jakém čase ministerstvo zdravotnictví nakoupilo. Celkově jsme pro naše zdravotníky pořídili kolem 70 milionů ochranných pomůcek. Slova pana Kaly se vztahují k úplně první dodávce, kdy v ČR nebyly prakticky žádné respirátory, tedy před zahájením dovozů z Číny. Šlo o krizovou situaci, byli jsme pod obrovským tlakem nemocnic a hrozilo, že by se nákaza mohla rozšířit po infekčních klinikách. Ceny respirátorů tehdy byly velmi vysoké, ale na to jsme nemohli brát ohled. Šlo o životy.

Z kontrol a šetření tedy obavy nemáte? Naprosto žádné. Ministerstvo zdravotnictví prakticky přes noc vytvořilo nákupní tým a plnilo úkoly z vlády. Jediný náš zájem byl ochránit životy a zdraví lékařů a sester, abychom nečelili situaci jako v Itálii. Tomu jsme zabránili.

Když zmiňujete ochranu zdravotníků, tak právě v těchto dnech vyšla najevo kauza firmy LA Factory, od níž jste nakoupili prostředky za půl miliardy korun. Její masky přitom prý nesplňovaly kvalitativní parametry. Jak to bylo? Bohužel média někdy pracují s neověřenými informacemi a dělají nesprávné závěry. To je i tento případ. S certifikáty byly jisté problémy, ale na základě doporučení Evropské komise se dají řešit tak, že dodavatelská firma dostane výjimku od České obchodní inspekce a pak může legálně distribuovat daný materiál na území EU, tedy i v České republice. V tomto případě je tedy všechno v pořádku. Celkem jsme zmíněné firmě zaplatili asi 431 milionů korun. A to jen za dodávky, které jsme si otestovali a kvalita vyšla dobře, jednou jsme i zboží vraceli. Mrzí mě, že různí politici mají k nákupům příkré soudy, ale přitom se vyjadřují bez znalostí věci. Já ty

details znám, a proto se kontrol nebojím. Přeji si, aby Nejvyšší kontrolní úřad vše nezávisle prověřil, ale nemyslím si, že je zapotřebí vytvářet nějakou sněmovní vyšetřovací komisi, kterou by opozice využívala jen pro předvolební kampaň. To by věci neprospělo.

Není to jen opozice, kdo upozorňuje na podezřelé nákupy od firem v exekuci nebo s adresami na obecních úřadech a do té doby nečinných. Transparency International varuje i před vládním návrhem novely zákona o veřejných zakázkách. Tu jste chtěli sněmovnou protlačit v legislativní nouzi, abyste mohli jakékoli výrobky nakupovat od dodavatelů v likvidaci, v insolenci, pravomocně odsouzených a s nejasnou vlastnickou strukturou. Neotevíráte dveře korupci a neprůhledným nákupům? Nikoliv. Novela pouze urychluje proces zadávání zakázky, nejde o navýšení ceny nebo snížení kvality. Jen připomínám, že ministerstvo zdravotnictví centrální nákupy už ukončilo a dál to bude na nemocnicích a poskytovatelích.

Půjde o dodávky bez výběrového řízení, kdy nemusí být znám skutečný majitel ani jeho finanční situace. To ano, budou to jednacím řízením bez uveřejnění, ale to už dnes zákon umožňuje. Ten proces vždy musí být transparentní, ceny i dodavatelé musejí být známi. Jde o jeho zjednodušení, nikoli předražení. Dnes už se trh stabilizoval a není důvod nakupovat za vyšší ceny kvůli akutnímu nedostatku pomůcek.

Poslanec STAN Petr Gazdík upozornil, že vláda dává přednost zahraničním dodavatelům před českými, kteří už jsou nyní schopni zabezpečit milionové dodávky. Jak to například vypadá s plicním ventilátorem CoroVent, na jehož vývoj a výrobu česká firma od lidí vybrala 15 milionů korun? Už jí prý chybí jediné razítko z vašeho ministerstva, které měla získat 27. dubna. Dali jste jí ho? Nejprve musím odmítnout kritiku pana poslance. My od začátku spolupracujeme s českými výrobci a vývojáři, je jich asi dvacet, a také s distributory. Až na výjimky jsme zboží dováželi přes české firmy. Co se týče ventilátorů CoroVent, proces certifikace stále probíhá. Nejde o to, že bychom tento český výrobek nechtěli podporovat, ale jde o sofistikovaný přístroj, kde se musí obzvlášť dbát na bezpečnost. Pokud budou všechny zkoušky úspěšné, nevidím v tom posledním razítku problém.

Řekl jste, že vaše ministerstvo ukončilo centrální nákupy. Týká se to i objednávek ochranných prostředků do Správy státních hmotných rezerv, kde bylo na začátku krize asi 10 tisíc respirátorů? Je třeba říct, že tento počet ochranných prostředků tam byl od dob paní ministryně Emmerové, tedy zhruba patnáct let. Žádný ministr z jakékoliv politické strany ho nezměnil, protože větší potřebě nic nenavrhovalo. Jedno z ponaučení této krize je, že musíme navýšit rezervy. My budeme dávat požadavky, ale nakupovat bude Správa státních hmotných rezerv. Bavíme se o milionech kusů ochranných prostředků.

Zmínil jste ponaučení. Bude po koronaviru české zdravotnictví, které krizi zvládlo bravurně, bohatší, modernější, digitalizovanější? Bezesporu bude lépe připravené, ať už by šlo o druhou vlnu této pandemie, nebo o jiný typ viru. Určitě se posune v oblasti elektronizace. V té jsme už první velký krok udělali. V minulosti vyvolávalo velké diskuse a kritiku ze strany České lékařské komory zavedení e-receptu. Ukázalo se, že je to skvělý nástroj v situacích, kdy pacient nemůže osobně do ordinace. Teď už ho máme na 100 procent léků, takže doufám, že bude využíván plošně. Možnost sdílet data na dálku a obecně digitalizace se doufám promění v realitu.

Dalším hitem je virtuální ordinace. Díky telemedicině by spousta pacientů nemusela osobně navštívit lékaře a promrhat hodiny v čekárnách. Spatřujete v tom budoucnost? Takových projektů bude jistě přibývat. V řadě případů skutečně není nutné fyzicky navštívit lékaře, pro první kontakt stačí videokonzultace na dálku. Pro mnoho lidí to může být komfortní varianta řešení zdravotních problémů. Telemedicina je určitě správnou cestou. Premiér Babiš uvedl, že pandemie odhalila jasně priority pro správu země, jimiž jsou potraviny, voda a zdravotnictví. Do něj chce podle svých slov dát tolik peněz, kolik bude třeba. O kolik si řeknete? Parlament už na můj návrh schválil zvýšení plateb za státní pojištění o 500 korun od 1. června, což znamená 20 miliard korun navíc. Jde o historicky nejvyšší nárůst prostředků ze státního rozpočtu. V příštím roce to bude dalších 50 miliard. Vláda tím ukazuje, že zdravotnictví je reálně nejvyšší prioritou, a jsem přesvědčen, že tyto finance povedou k jeho větší stabilizaci.

Včetně rekonstrukce zastaralých budov fakultních nemocnic? Přesně tak. Investice jsou naprosto zásadní. Potřebujeme zlepšit prostředí nemocnic, aby odpovídalo 21. století jak pro zaměstnance, tak pro pacienty. To vše připravujeme v rámci Národního investičního plánu.

Bude třešinkou na dortu úspěšného zvládnutí pandemie celosvětový úspěch v podobě české vakcíny na covid-19? Musím říct, že mě mrzí vyhocené debaty vědců na toto téma. Je-li tady tým lidí z těžko zpochybnitelných organizací, jako jsou IKEM, Ústav hematologie a krevní transfuze nebo Státní zdravotní ústav, který se o vývoj vakcíny chce pokusit, nevidím důvod, proč mu v tom a priori bránit. To ovšem nevylučuje širší spolupráci vědecké obce, myslím, že jde o národní zájem. Setkám se s odpůrci tohoto projektu a budu se snažit najít

společnou cestu. Nechápu, proč by se Česká republika nemohla pokusit o to, oč se snaží 90 týmů ve světě, které na vakcíně pracují, a být v tomto směru soběstačná.

Kdo je Adam Vojtěch* Narodil se 2. října 1986 v Českých Budějovicích.* Vystudoval Právnickou fakultu Univerzity Karlovy a na téže vysoké škole mediální studia na **Fakultě sociálních věd**.* V letech 2013 až 2014 působil jako právník společnosti MAFRA, v červnu 2014 se stal tajemníkem na Ministerstvu financí ČR, jemuž šéfoval Andrej Babiš. V září 2016 ho vláda jmenovala členem správní rady Všeobecné zdravotní pojišťovny.* V letech 2012 až 2018 byl členem ODS. V roce 2017 úspěšně kandidoval do sněmovny za hnutí ANO.* Ministrem zdravotnictví byl v první i druhé vládě Andreje Babiše, tedy od 13. prosince 2017.* Od dětství se věnuje hudbě a zpěvu. V roce 2005 se účastnil soutěže SuperStar. Několik let zpíval v českobudějovickém swingovém orchestru Metroklub Big Band.

URL| <https://zlinicky.denik.cz/zpravy-z-ceska/adam-vojtech-koronavirus-ministerstvo-zdravotnictvi-ochranne-pomucky-20200515.html>

Stejná zpráva vyšla také v dalších 2 titulech:

zlinicky.denik.cz (*Zprávy z Česka*), zlinicky.denik.cz (*Zprávy z Česka*)

Adam Vojtěch: Z kontrol nákupů nemám naprosto žádné obavy

16.5.2020 novojicinsky.denik.cz str. 00 Zprávy z Česka

Kateřina Perknerová

Ministr zdravotnictví Adam Vojtěch (za ANO) byl v posledních týdnech jedním z nejviditelnějších členů Babišovy vlády. A také nejkritizovanějších. Za nedostatek pomůcek, rozporné výroky, špatnou komunikaci. Opozice žádala jeho odvolání. Před ukončením stavu nouze se ale o jeho rezignaci už nemluví. Možná proto, že právě lidé spadající pod jeho resort - lékaři, zdravotní sestry a nemocniční personál - zvládli pandemii vůbec nejlépe.

"Zítra končí v České republice nouzový stav. Co to pro váš resort znamená? Nic zásadního, protože jsme připraveni pokračovat v opatřeních, která můžeme činit i po nouzovém stavu. Některé věci ale samozřejmě končí, například možnost ukládat pracovní povinnost studentům zdravotnických škol. Klíčové omezení, jako je regulace volného pohybu nebo maloobchodu, už navíc byla rozvolněna. Poslední vlna přijde 25. května, a pokud se nestane nic zásadního, budeme prakticky ve velmi podobné situaci, jaká byla před krizí.

Znamená to, že od 17. do 25. května, respektive do přijetí speciálního epidemického zákona se budete řídit platnou normou o ochraně veřejného zdraví? Ano, protože většinu toho, co bychom ještě eventuálně potřebovali omezit, můžeme regulovat podle stávajícího zákona. Jde například o vnitřní prostory restaurací nebo ubytovací služby. Tyto kompetence jsou přímo vyjmenovány v zákoně o ochraně veřejného zdraví a nepředstavují extenzivní zásah do základních lidských práv a svobod občanů, což nám vyčítal první rozsudek Městského soudu v Praze. Období do 25. května tedy můžeme v případě potřeby překlenout mimořádnými opatřeními ministra zdravotnictví a pak už zůstane v platnosti jen omezení hromadných akcí s účastí několika tisíc lidí.

Proč tedy potřebujete přijímat speciální normu, když vám může dobře posloužit současná legislativa? Je její zpřesnění například ohledně provozu bazénů, wellness center i kadeřnictví tak zásadní? Speciální zákon by měl být časově omezený do konce letošního roku a řešil by jen pandemii covid-19. Navrhujeme v něm i pojistku v podobě souhlasu vlády s každým opatřením ministra zdravotnictví. Potřebujeme ho proto, že nemůžeme vyloučit zhoršení epidemiologické situace a nutnost lokálních restriktivních opatření. V tomto směru musíme zpřesnit některé kompetence. Kromě toho ministerstva vnitra a zdravotnictví dostala úkol připravit komplexní revizi krizové legislativy, konkrétně ústavního zákona o bezpečnosti. Musíme být připraveni na situace, jako byla pandemie koronaviru.

Zmíněný předpis ovšem musí schválit ústavní většina obou komor, což u speciálního epidemického zákona není třeba. Ten budete chtít přijmout ještě ve stavu legislativní nouze? Ve sněmovně není vůle projednávat ho v legislativní nouzi. Většina klubů se kloní k tomu, že by měl být projednán ve standardním režimu při maximálně

možném zkrácení lhůt. Nemáme potřebu tlačit to na sílu, u takové předlohy by měl být nějaký základní politický konsenzus. Myslím, že je reálné, aby byl schválen v řádu několika týdnů a v červenci byl účinný.

Tuzemská čísla o vývoji pandemie jsou optimistická, denně přibývá jen několik nakažených lidí, ale ze zahraničí přicházejí varovné signály. Nová ohniska se objevila v Jižní Koreji, ale i v sousedním Německu. Neobáváte se toho? Samozřejmě to pečlivě sledujeme a vyhodnocujeme. Pro nás je to jisté varování, že nemáme vyhráno, byť v ČR se situace v čase dramaticky lepší nejen v počtech infikovaných pacientů, ale hlavně těch hospitalizovaných. Za největší úspěch ministerstva zdravotnictví i svůj považují, že se nám podařilo ochránit naše nemocnice, které nekolabovaly pod náporom pacientů jako v jiných zemích. Situace v zahraničí je kolísavá, často stačí jeden infikovaný člověk, který může nákazu roznést, jako se to stalo v Soulu. Proto musíme mít nástroje, kterými to můžeme potlačit, především chytrou karanténu. Díky moderním technologiím jsme schopni co nejrychleji identifikovat potenciální rizikové kontakty infikovaného člověka a okamžitě je umisťovat do karantény, aby se nákaza nešířila.

Má projekt chytré karantény už vychytané mouchy a jede naplno? Už je naplno spuštěn v rámci všech 14 krajských hygienických stanic, byť díky tomu, že máme velmi malý počet nově nakažených pacientů, není nyní masivně využíván. Je ale připraven pro případnou další vlnu, kdy se chceme vyhnout plošným opatřením a vypínání ekonomiky. Moderní technologie nám umožní řešit lokální ohniska, jako je aktuálně Chebsko či před časem Domažlicko a Ostravsko.

Dávají vám lidé beze všeho souhlas ke sledování svých kontaktů pomocí mobilů či kreditních karet? Aktuálně je to kolem padesáti procent lidí, kteří souhlasí s tím, aby jejich data byla využita. Věřím ale tomu, že až se projekt stabilizuje a občané se přesvědčí, že k žádnému zneužívání osobních údajů nedochází a je to ve prospěch nás všech, počet souhlasů se zvýší.

Pandemie do určité míry také ukázala, jak lidé věří svým představitelům, protože bez toho by se řada opatření těžko naplnila. Podle průzkumu akademiků z Karlovy a Masarykovy univerzity důvěra Čechů v systém zdravotní péče stoupla až na 80 procent, vládní kroky oceňuje 54 procent respondentů a vládě věří třetina občanů, zatímco před třemi roky jen pětina. Co tomu říkáte? Myslím, že česká vláda situaci zvládla a na konci se vždy počítají hospitalizovaní pacienti. Objektivně jsme na tom z tohoto hlediska dobře, země jako USA, Velká Británie nebo Itálie měly mnohem větší problémy především s přetíženými nemocnicemi. Bezesporu i my jsme udělali několik chyb, došlo ke komunikačním šumům. Bylo by ale bláhové si myslet, že vše proběhne zcela hladce v poměrech, v nichž se nikdo v moderní historii ještě neocitl. Vše pro nás bylo poprvé. Průběžná pozitivní čísla jsou ale nezpochybnitelná.

Od 25. května se roušky budou muset nosit jen v hromadné dopravě a vnitřních společných prostorech. Rozhodli jste se k tomuto kroku hlavně z politických důvodů, protože zakrývání obličejů na ulici byste v letních měsících neobhájili, byť podmínka dvoumetrových rozestupů působí spíše komicky? Bezpochyby nejsme hlší a slepí k průběhu společenské diskuze. Chápeme, že pro řadu lidí jsou roušky výrazně zatěžující. Na druhou stranu jsem přesvědčen, že jejich okamžité zavedení bylo jedním z opatření, jež výrazně přispělo k utlumení epidemie. Vzhledem k dobrému vývoji jsem nyní požádal epidemiology o vyjádření a skupina pod vedením pana docenta Maďara došla k závěru, že toto opatření není nutné držet i v létě. Čili zdaleka nejen z politických důvodů jsme venkovní odložení roušek zařadili do poslední vlny rozvolňování.

Jste právník, takže ve věcech odborně zdravotnických laik. Jak obtížné pro vás bylo čelit těžkým epidemiologickým vahám, jimiž jsou profesor Prymula či docent Maďar, kteří byli vždy spíše zastánci přísných restrikcí a pomalého uvolňování? V ministerském týmu je řada erudovaných epidemiologů, ale nejsou to lidé zaslepení. Určitě vnímají společenský kontext a nutnost vyvažování zdravotních a ekonomických zájmů. Česká republika musí fungovat i za doby pandemie. Primárně jsme samozřejmě chránili životy a zdraví občanů, bezproblémový chod nemocnic, ale zároveň jsme připravovali uvolňování, aby se země neocitla v kleštích a nepřestala ekonomicky dýchat. Debata vždy byla racionální.

Nejsem si tím vnímáním kontextu úplně jistá. Všichni si pamatujeme na větu vašeho náměstka Romana Prymuly, že hranice budou uzavřené dva roky. Mimochodem šlo o výrok protiprávní, neboť Ústavní soud posléze vydal verdikt, že vláda má právo omezit pohyb občanů uvnitř státu, nikoli ho zavřít navenek. Situace se pochopitelně mění a na začátku března jsme netušili, jak to bude vypadat v květnu, jestli tu nebudeme mít tisíce nových pacientů denně. I výroky se vyvíjejí v čase. Omezení na hranicích by určitě neměla platit příliš dlouhou dobu, ale zdůrazňuji, že úplně nepropustné nebyly nikdy. Teď už lidé mohou volně cestovat, ale musejí se prokázat negativním testem na covid-19, případně jít po návratu do karantény. To je podle mě pochopitelné pravidlo.

Pro letní dovolené ale nepředstavitelné. To je pravda. Tam musí jít o postupný proces. Nyní probíhají bilaterální jednání s konkrétními zeměmi, kde je epidemiologická situace poměrně klidná. Jsou to Slovensko, Rakousko, Chorvatsko či Řecko. Nejde přitom jen o nás, ale i o podmínky cílových zemí.

Nebudete jako ministr zdravotnictví spíše šlapat na brzdu, protože když se lidé masově rozcestují, mohou do republiky nákazu opět zavléct? Právě proto mluvím o postupném rozvolňování a dvoustranných dohodách. Plošné zrušení testů na covid-19 při příjezdu do republiky si nyní nedovedu představit. Bez jakýchkoli podmínek a omezení se letos v létě asi cestovat nebude.

Koronavirová krize bude mít pro vás i další dohry. Čekají vás soudní bitvy, ale také různé vyšetřovací komise či prověrky. Chystá se na vás Nejvyšší kontrolní úřad, jehož prezident Miloslav Kala uvedl, že zatímco jedno ministerstvo (vnitro) nakoupilo respirátor typu FFP2 za 34 korun, jiné (zdravotnictví) za 636 korun. „Děje se tu něco nesprávného,“ dodal. Čeho jste se dopustili? Určitě ničeho nesprávného. Tento výrok mě mrzí, protože vychází z mediálních spekulací. Je třeba se podívat, kolik ochranných prostředků a v jakém čase ministerstvo zdravotnictví nakoupilo. Celkově jsme pro naše zdravotníky pořídili kolem 70 milionů ochranných pomůcek. Slova pana Kaly se vztahují k úplně první dodávce, kdy v ČR nebyly prakticky žádné respirátory, tedy před zahájením dovozů z Číny. Šlo o krizovou situaci, byli jsme pod obrovským tlakem nemocnic a hrozilo, že by se nákaza mohla rozšířit po infekčních klinikách. Ceny respirátorů tehdy byly velmi vysoké, ale na to jsme nemohli brát ohled. Šlo o životy.

Z kontrol a šetření tedy obavy nemáte? Naprosto žádné. Ministerstvo zdravotnictví prakticky přes noc vytvořilo nákupní tým a plnilo úkoly z vlády. Jediný náš zájem byl ochránit životy a zdraví lékařů a sester, abychom nečelili situaci jako v Itálii. Tomu jsme zabránili.

Když zmiňujete ochranu zdravotníků, tak právě v těchto dnech vyšla najevo kauza firmy LA Factory, od níž jste nakoupili prostředky za půl miliardy korun. Její masky přitom prý nesplňovaly kvalitativní parametry. Jak to bylo? Bohužel média někdy pracují s neověřenými informacemi a dělají nesprávné závěry. To je i tento případ. S certifikáty byly jisté problémy, ale na základě doporučení Evropské komise se dají řešit tak, že dodavatelská firma dostane výjimku od České obchodní inspekce a pak může legálně distribuovat daný materiál na území EU, tedy i v České republice. V tomto případě je tedy všechno v pořádku. Celkem jsme zmíněné firmě zaplatili asi 431 milionů korun. A to jen za dodávky, které jsme si otestovali a kvalita vyšla dobře, jednou jsme i zboží vraceli. Mrzí mě, že různí politici mají k nákupům příkré soudy, ale přitom se vyjadřují bez znalostí věci. Já ty detaily znám, a proto se kontrol nebojím. Přeji si, aby Nejvyšší kontrolní úřad vše nezávisle prověřil, ale nemyslím si, že je zapotřebí vytvářet nějakou sněmovní vyšetřovací komisi, kterou by opozice využívala jen pro předvolební kampaň. To by věci neprospělo.

Není to jen opozice, kdo upozorňuje na podezřelé nákupy od firem v exekuci nebo s adresami na obecních úřadech a do té doby nečinných. Transparency International varuje i před vládním návrhem novely zákona o veřejných zakázkách. Tu jste chtěli sněmovnou protlačit v legislativní nouzi, abyste mohli jakékoli výrobky nakupovat od dodavatelů v likvidaci, v insolventi, pravomocně odsouzených a s nejasnou vlastnickou strukturou. Neotevíráte dveře korupci a neprůhledným nákupům? Nikoliv. Novela pouze urychluje proces zadávání zakázky, nejde o navýšení ceny nebo snížení kvality. Jen připomínám, že ministerstvo zdravotnictví centrální nákupy už ukončilo a dál to bude na nemocnicích a poskytovatelích.

Půjde o dodávky bez výběrového řízení, kdy nemusí být znám skutečný majitel ani jeho finanční situace. To ano, budou to jednací řízení bez uveřejnění, ale to už dnes zákon umožňuje. Ten proces vždy musí být transparentní, ceny i dodavatelé musejí být známi. Jde o jeho zjednodušení, nikoli předražení. Dnes už se trh stabilizoval a není důvod nakupovat za vyšší ceny kvůli akutnímu nedostatku pomůcek.

Poslanec STAN Petr Gazdík upozornil, že vláda dává přednost zahraničním dodavatelům před českými, kteří už jsou nyní schopni zabezpečit milionové dodávky. Jak to například vypadá s plicním ventilátorem CoroVent, na jehož vývoj a výrobu česká firma od lidí vybrala 15 milionů korun? Už jí prý chybí jediné razítko z vašeho ministerstva, které měla získat 27. dubna. Dali jste jí ho? Nejprve musím odmítnout kritiku pana poslance. My od začátku spolupracujeme s českými výrobci a vývojáři, je jich asi dvacet, a také s distributory. Až na výjimky jsme zboží dováželi přes české firmy. Co se týče ventilátorů CoroVent, proces certifikace stále probíhá. Nejde o to, že bychom tento český výrobek nechtěli podporovat, ale jde o sofistikovaný přístroj, kde se musí obzvláště dbát na bezpečnost. Pokud budou všechny zkoušky úspěšné, nevidím v tom posledním razítku problém.

Řekl jste, že vaše ministerstvo ukončilo centrální nákupy. Týká se to i objednávek ochranných prostředků do Správy státních hmotných rezerv, kde bylo na začátku krize asi 10 tisíc respirátorů? Je třeba říct, že tento počet ochranných prostředků tam byl od dob paní ministryně Emmerové, tedy zhruba patnáct let. Žádný ministr z jakékoliv politické strany ho nezměnil, protože větší potřebě nic nenasvědčovalo. Jedno z ponaučení této krize

je, že musíme navýšit rezervy. My budeme dávat požadavky, ale nakupovat bude Správa státních hmotných rezerv. Bavíme se o milionech kusů ochranných prostředků.

Zmínil jste ponaučení. Bude po koronaviru české zdravotnictví, které krizi zvládlo bravurně, bohatší, modernější, digitalizovanější? Bezesporu bude lépe připravené, ať už by šlo o druhou vlnu této pandemie, nebo o jiný typ viru. Určitě se posune v oblasti elektronizace. V té jsme už první velký krok udělali. V minulosti vyvolávalo velké diskuse a kritiku ze strany České lékařské komory zavedení e-receptu. Ukázalo se, že je to skvělý nástroj v situacích, kdy pacient nemůže osobně do ordinace. Teď už ho máme na 100 procent léků, takže doufám, že bude využíván plošně. Možnost sdílet data na dálku a obecně digitalizace se doufám promění v realitu.

Dalším hitem je virtuální ordinace. Díky telemedicině by spousta pacientů nemusela osobně navštívit lékaře a promrhat hodiny v čekárnách. Spatřujete v tom budoucnost? Takových projektů bude jistě přibývat. V řadě případů skutečně není nutné fyzicky navštívit lékaře, pro první kontakt stačí videokonzultace na dálku. Pro mnoho lidí to může být komfortní varianta řešení zdravotních problémů. Telemedicina je určitě správnou cestou. Premiér Babiš uvedl, že pandemie odhalila jasné priority pro správu země, jimiž jsou potraviny, voda a zdravotnictví. Do něj chce podle svých slov dát tolik peněz, kolik bude třeba. O kolik si řeknete? Parlament už na můj návrh schválil zvýšení plateb za státní pojištění o 500 korun od 1. června, což znamená 20 miliard korun navíc. Jde o historicky nejvyšší nárůst prostředků ze státního rozpočtu. V příštím roce to bude dalších 50 miliard. Vláda tím ukazuje, že zdravotnictví je reálně nejvyšší prioritou, a jsem přesvědčen, že tyto finance povedou k jeho větší stabilizaci.

Včetně rekonstrukce zastaralých budov fakultních nemocnic? Přesně tak. Investice jsou naprosto zásadní. Potřebujeme zlepšit prostředí nemocnic, aby odpovídalo 21. století jak pro zaměstnance, tak pro pacienty. To vše připravujeme v rámci Národního investičního plánu.

Bude třeshinkou na dortu úspěšného zvládnutí pandemie celosvětový úspěch v podobě české vakcíny na covid-19? Musím říct, že mě mrzí vyhocené debaty vědců na toto téma. Je-li tady tým lidí z těžko zpochybnitelných organizací, jako jsou IKEM, Ústav hematologie a krevní transfuze nebo Státní zdravotní ústav, který se o vývoj vakcíny chce pokusit, nevidím důvod, proč mu v tom a priori bránit. To ovšem nevylučuje širší spolupráci vědecké obce, myslím, že jde o národní zájem. Setkám se s odpůrci tohoto projektu a budu se snažit najít společnou cestu. Nechápu, proč by se Česká republika nemohla pokusit o to, o čem se snaží 90 týmů ve světě, které na vakcíně pracují, a být v tomto směru soběstačná.

Kdo je Adam Vojtěch* Narodil se 2. října 1986 v Českých Budějovicích.* Vystudoval Právnickou fakultu Univerzity Karlovy a na téže vysoké škole mediální studia na **Fakultě sociálních věd**.* V letech 2013 až 2014 působil jako právník společnosti MAFRA, v červnu 2014 se stal tajemníkem na Ministerstvu financí ČR, jemuž šéfoval Andrej Babiš. V září 2016 ho vláda jmenovala členem správní rady Všeobecné zdravotní pojišťovny.* V letech 2012 až 2018 byl členem ODS. V roce 2017 úspěšně kandidoval do sněmovny za hnutí ANO.* Ministrem zdravotnictví byl v první i druhé vládě Andreje Babiše, tedy od 13. prosince 2017.* Od dětství se věnuje hudbě a zpěvu. V roce 2005 se účastnil soutěže SuperStar. Několik let zpíval v českobudějovickém swingovém orchestru Metroklub Big Band.

URL| <https://novojicinsky.denik.cz/zpravy-z-ceska/adam-vojtech-koronavirus-ministerstvo-zdravotnictvi-ochranne-pomucky-20200515.html>

Stejná zpráva vyšla také v dalších 2 titulech:

novojicinsky.denik.cz (*Zprávy z Česka*), novojicinsky.denik.cz (*Zprávy z Česka*)

Adam Vojtěch: Z kontrol nákupů nemám naprosto žádné obavy

16.5.2020 sokolovsky.denik.cz str. 00 Zprávy z Česka

Kateřina Perknerová

Ministr zdravotnictví Adam Vojtěch (za ANO) byl v posledních týdnech jedním z nejviditelnějších členů Babišovy vlády. A také nejkritizovanějších. Za nedostatek pomůcek, rozporné výroky, špatnou komunikaci. Opozice

žádala jeho odvolání. Před ukončením stavu nouze se ale o jeho rezignaci už nemluví. Možná proto, že právě lidé spadající pod jeho resort - lékaři, zdravotní sestry a nemocniční personál - zvládli pandemii vůbec nejlépe.

"Zítra končí v České republice nouzový stav. Co to pro váš resort znamená? Nic zásadního, protože jsme připraveni pokračovat v opatřeních, která můžeme činit i po nouzovém stavu. Některé věci ale samozřejmě končí, například možnost ukládat pracovní povinnost studentům zdravotnických škol. Klíčové omezení, jako je regulace volného pohybu nebo maloobchodu, už navíc byla rozvolněna. Poslední vlna přijde 25. května, a pokud se nestane nic zásadního, budeme prakticky ve velmi podobné situaci, jaká byla před krizí.

Znamená to, že od 17. do 25. května, respektive do přijetí speciálního epidemického zákona se budete řídit platnou normou o ochraně veřejného zdraví? Ano, protože většinu toho, co bychom ještě eventuálně potřebovali omezit, můžeme regulovat podle stávajícího zákona. Jde například o vnitřní prostory restaurací nebo ubytovací služby. Tyto kompetence jsou přímo vyjmenovány v zákoně o ochraně veřejného zdraví a nepředstavují extenzivní zásah do základních lidských práv a svobod občanů, což nám vyčítal první rozsudek Městského soudu v Praze. Období do 25. května tedy můžeme v případě potřeby překlenout mimořádnými opatřeními ministra zdravotnictví a pak už zůstane v platnosti jen omezení hromadných akcí s účastí několika tisíc lidí.

Proč tedy potřebujete přijímat speciální normu, když vám může dobře posloužit současná legislativa? Je její zpřesnění například ohledně provozu bazénů, wellness center i kadeřnictví tak zásadní? Speciální zákon by měl být časově omezený do konce letošního roku a řešil by jen pandemii covid-19. Navrhujeme v něm i pojistku v podobě souhlasu vlády s každým opatřením ministra zdravotnictví. Potřebujeme ho proto, že nemůžeme vyloučit zhoršení epidemiologické situace a nutnost lokálních restriktivních opatření. V tomto směru musíme zpřesnit některé kompetence. Kromě toho ministerstva vnitra a zdravotnictví dostala úkol připravit komplexní revizi krizové legislativy, konkrétně ústavního zákona o bezpečnosti. Musíme být připraveni na situace, jako byla pandemie koronaviru.

Zmíněný předpis ovšem musí schválit ústavní většina obou komor, což u speciálního epidemického zákona není třeba. Ten budete chtít přijmout ještě ve stavu legislativní nouze? Ve sněmovně není vůle projednávat ho v legislativní nouzi. Většina klubů se kloní k tomu, že by měl být projednán ve standardním režimu při maximálně možném zkrácení lhůt. Nemáme potřebu tlačit to na sílu, u takové předlohy by měl být nějaký základní politický konsenzus. Myslím, že je reálné, aby byl schválen v řádu několika týdnů a v červenci byl účinný.

Tuzemská čísla o vývoji pandemie jsou optimistická, denně přibývá jen několik nakažených lidí, ale ze zahraničí přicházejí varovné signály. Nová ohniska se objevila v Jižní Koreji, ale i v sousedním Německu. Neobáváte se toho? Samozřejmě to pečlivě sledujeme a vyhodnocujeme. Pro nás je to jisté varování, že nemáme vyhráno, byť v ČR se situace v čase dramaticky lepší nejen v počtech infikovaných pacientů, ale hlavně těch hospitalizovaných. Za největší úspěch ministerstva zdravotnictví i svůj považuji, že se nám podařilo ochránit naše nemocnice, které nekolabovaly pod náporom pacientů jako v jiných zemích. Situace v zahraničí je kolísavá, často stačí jeden infikovaný člověk, který může nákazu roznést, jako se to stalo v Soulu. Proto musíme mít nástroje, kterými to můžeme potlačit, především chytrou karanténu. Díky moderním technologiím jsme schopni co nejrychleji identifikovat potenciální rizikové kontakty infikovaného člověka a okamžitě je umisťovat do karantény, aby se nákaza nešířila.

Má projekt chytré karantény už vychytané mouchy a jede naplno? Už je naplno spuštěn v rámci všech 14 krajských hygienických stanic, byť díky tomu, že máme velmi malý počet nově nakažených pacientů, není nyní masivně využíván. Je ale připraven pro případnou další vlnu, kdy se chceme vyhnout plošným opatřením a vypínáním ekonomiky. Moderní technologie nám umožní řešit lokální ohniska, jako je aktuálně Chebsko či před časem Domažlicko a Ostravsko.

Dávají vám lidé beze všeho souhlas ke sledování svých kontaktů pomocí mobilů či kreditních karet? Aktuálně je to kolem padesáti procent lidí, kteří souhlasí s tím, aby jejich data byla využita. Věřím ale tomu, že až se projekt stabilizuje a občané se přesvědčí, že k žádnému zneužívání osobních údajů nedochází a je to ve prospěch nás všech, počet souhlasů se zvýší.

Pandemie do určité míry také ukázala, jak lidé věří svým představitelům, protože bez toho by se řada opatření těžko naplnila. Podle průzkumu akademiků z Karlovy a Masarykovy univerzity důvěra Čechů v systém zdravotní péče stoupla až na 80 procent, vládní kroky oceňuje 54 procent respondentů a vládě věří třetina občanů, zatímco před třemi roky jen pětina. Co tomu říkáte? Myslím, že česká vláda situaci zvládla a na konci se vždy počítají hospitalizovaní pacienti. Objektivně jsme na tom z tohoto hlediska dobře, země jako USA, Velká Británie nebo Itálie měly mnohem větší problémy především s přetíženými nemocnicemi. Bezesporu i my jsme udělali

několik chyb, došlo ke komunikačním šumům. Bylo by ale bláhové si myslet, že vše proběhne zcela hladce v poměrech, v nichž se nikdo v moderní historii ještě neocitl. Vše pro nás bylo poprvé. Průběžná pozitivní čísla jsou ale nezpochybnitelná.

Od 25. května se roušky budou muset nosit jen v hromadné dopravě a vnitřních společných prostorech. Rozhodli jste se k tomuto kroku hlavně z politických důvodů, protože zakrývání obličejů na ulici byste v letních měsících neobhájili, byť podmínka dvoumetrových rozestupů působí spíše komicky? Bezpochyby nejsme hlší a slepí k průběhu společenské diskuze. Chápeme, že pro řadu lidí jsou roušky výrazně zatěžující. Na druhou stranu jsem přesvědčen, že jejich okamžité zavedení bylo jedním z opatření, jež výrazně přispělo k utlumení epidemie. Vzhledem k dobrému vývoji jsem nyní požádal epidemiology o vyjádření a skupina pod vedením pana docenta Maďara došla k závěru, že toto opatření není nutné držet i v létě. Čili zdaleka nejen z politických důvodů jsme venkovní odložení roušek zařadili do poslední vlny rozvolňování.

Jste právník, takže ve věcech odborně zdravotnických laik. Jak obtížné pro vás bylo čelit těžkým epidemiologickým vahám, jimiž jsou profesor Prymula či docent Maďar, kteří byli vždy spíše zastánci přísných restrikcí a pomalého uvolňování? V ministerském týmu je řada erudovaných epidemiologů, ale nejsou to lidé zaslepení. Určitě vnímají společenský kontext a nutnost vyvažování zdravotních a ekonomických zájmů. Česká republika musí fungovat i za doby pandemie. Primárně jsme samozřejmě chránili životy a zdraví občanů, bezproblémový chod nemocnic, ale zároveň jsme připravovali uvolňování, aby se země neocitla v kleštích a nepřestala ekonomicky dýchat. Debata vždy byla racionální.

Nejsem si tím vnímáním kontextu úplně jistá. Všichni si pamatujeme na větu vašeho náměstka Romana Prymuly, že hranice budou uzavřené dva roky. Mimochodem šlo o výrok protiprávní, neboť Ústavní soud posléze vydal verdikt, že vláda má právo omezit pohyb občanů uvnitř státu, nikoli ho zavřít navenek. Situace se pochopitelně mění a na začátku března jsme netušili, jak to bude vypadat v květnu, jestli tu nebudeme mít tisíce nových pacientů denně. I výroky se vyvíjejí v čase. Omezení na hranicích by určitě neměla platit příliš dlouhou dobu, ale zdůrazňuji, že úplně nepropustné nebyly nikdy. Teď už lidé mohou volně cestovat, ale musejí se prokázat negativním testem na covid-19, případně jít po návratu do karantény. To je podle mě pochopitelné pravidlo.

Pro letní dovolené ale nepředstavitelné. To je pravda. Tam musí jít o postupný proces. Nyní probíhají bilaterální jednání s konkrétními zeměmi, kde je epidemiologická situace poměrně klidná. Jsou to Slovensko, Rakousko, Chorvatsko či Řecko. Nejde přitom jen o nás, ale i o podmínky cílových zemí.

Nebudete jako ministr zdravotnictví spíše šlapat na brzdu, protože když se lidé masově rozcestují, mohou do republiky nákazu opět zavléct? Právě proto mluvím o postupném rozvolňování a dvoustranných dohodách. Plošné zrušení testů na covid-19 při příjezdu do republiky si nyní nedovedu představit. Bez jakýchkoli podmínek a omezení se letos v létě asi cestovat nebude.

Koronavirová krize bude mít pro vás i další dohry. Čekají vás soudní bitvy, ale také různé vyšetřovací komise či prověrky. Chystá se na vás Nejvyšší kontrolní úřad, jehož prezident Miloslav Kala uvedl, že zatímco jedno ministerstvo (vnitř) nakoupilo respirátor typu FFP2 za 34 korun, jiné (zdravotnictví) za 636 korun. „Děje se tu něco nesprávného,“ dodal. Čeho jste se dopustili? Určitě ničeho nesprávného. Tento výrok mě mrzí, protože vychází z mediálních spekulací. Je třeba se podívat, kolik ochranných prostředků a v jakém čase ministerstvo zdravotnictví nakoupilo. Celkově jsme pro naše zdravotníky pořídili kolem 70 milionů ochranných pomůcek. Slova pana Kaly se vztahují k úplně první dodávce, kdy v ČR nebyly prakticky žádné respirátory, tedy před zahájením dovozů z Číny. Šlo o krizovou situaci, byli jsme pod obrovským tlakem nemocnic a hrozilo, že by se nákaza mohla rozšířit po infekčních klinikách. Ceny respirátorů tehdy byly velmi vysoké, ale na to jsme nemohli brát ohled. Šlo o životy.

Z kontrol a šetření tedy obavy nemáte? Naprosto žádné. Ministerstvo zdravotnictví prakticky přes noc vytvořilo nákupní tým a plnilo úkoly z vlády. Jediný náš zájem byl ochránit životy a zdraví lékařů a sester, abychom nečelili situaci jako v Itálii. Tomu jsme zabránili.

Když zmiňujete ochranu zdravotníků, tak právě v těchto dnech vyšla najevo kauza firmy LA Factory, od níž jste nakoupili prostředky za půl miliardy korun. Její masky přitom prý nesplňovaly kvalitativní parametry. Jak to bylo? Bohužel média někdy pracují s neověřenými informacemi a dělají nesprávné závěry. To je i tento případ. S certifikáty byly jisté problémy, ale na základě doporučení Evropské komise se dají řešit tak, že dodavatelská firma dostane výjimku od České obchodní inspekce a pak může legálně distribuovat daný materiál na území EU, tedy i v České republice. V tomto případě je tedy všechno v pořádku. Celkem jsme zmíněné firmě zaplatili asi 431 milionů korun. A to jen za dodávky, které jsme si otestovali a kvalita vyšla dobře, jednou jsme i zboží vraceli. Mrzí mě, že různí politici mají k nákupům příkré soudy, ale přitom se vyjadřují bez znalostí věci. Já ty

details znám, a proto se kontrol nebojím. Přeji si, aby Nejvyšší kontrolní úřad vše nezávisle prověřil, ale nemyslím si, že je zapotřebí vytvářet nějakou sněmovní vyšetřovací komisi, kterou by opozice využívala jen pro předvolební kampaň. To by věci neprospělo.

Není to jen opozice, kdo upozorňuje na podezřelé nákupy od firem v exekuci nebo s adresami na obecních úřadech a do té doby nečinných. Transparency International varuje i před vládním návrhem novely zákona o veřejných zakázkách. Tu jste chtěli sněmovnou protlačit v legislativní nouzi, abyste mohli jakékoli výrobky nakupovat od dodavatelů v likvidaci, v insolvenční, pravomocně odsouzených a s nejasnou vlastnickou strukturou. Neotevíráte dveře korupci a neprůhledným nákupům? Nikoliv. Novela pouze urychluje proces zadávání zakázky, nejde o navýšení ceny nebo snížení kvality. Jen připomínám, že ministerstvo zdravotnictví centrální nákupy už ukončilo a dál to bude na nemocnicích a poskytovatelích.

Půjde o dodávky bez výběrového řízení, kdy nemusí být znám skutečný majitel ani jeho finanční situace. To ano, budou to jednacím řízením bez uveřejnění, ale to už dnes zákon umožňuje. Ten proces vždy musí být transparentní, ceny i dodavatelé musejí být známi. Jde o jeho zjednodušení, nikoli předražení. Dnes už se trh stabilizoval a není důvod nakupovat za vyšší ceny kvůli akutnímu nedostatku pomůcek.

Poslanec STAN Petr Gazdík upozornil, že vláda dává přednost zahraničním dodavatelům před českými, kteří už jsou nyní schopni zabezpečit milionové dodávky. Jak to například vypadá s plicním ventilátorem CoroVent, na jehož vývoj a výrobu česká firma od lidí vybrala 15 milionů korun? Už jí prý chybí jediné razítko z vašeho ministerstva, které měla získat 27. dubna. Dali jste jí ho? Nejprve musím odmítnout kritiku pana poslance. My od začátku spolupracujeme s českými výrobci a vývojáři, je jich asi dvacet, a také s distributory. Až na výjimky jsme zboží dováželi přes české firmy. Co se týče ventilátorů CoroVent, proces certifikace stále probíhá. Nejde o to, že bychom tento český výrobek nechtěli podporovat, ale jde o sofistikovaný přístroj, kde se musí obzvlášť dbát na bezpečnost. Pokud budou všechny zkoušky úspěšné, nevidím v tom posledním razítku problém.

Řekl jste, že vaše ministerstvo ukončilo centrální nákupy. Týká se to i objednávek ochranných prostředků do Správy státních hmotných rezerv, kde bylo na začátku krize asi 10 tisíc respirátorů? Je třeba říct, že tento počet ochranných prostředků tam byl od dob paní ministryně Emmerové, tedy zhruba patnáct let. Žádný ministr z jakékoliv politické strany ho nezměnil, protože větší potřebě nic nenavrhovalo. Jedno z ponaučení této krize je, že musíme navýšit rezervy. My budeme dávat požadavky, ale nakupovat bude Správa státních hmotných rezerv. Bavíme se o milionech kusů ochranných prostředků.

Zmínil jste ponaučení. Bude po koronaviru české zdravotnictví, které krizi zvládlo bravurně, bohatší, modernější, digitalizovanější? Bezesporu bude lépe připravené, ať už by šlo o druhou vlnu této pandemie, nebo o jiný typ viru. Určitě se posune v oblasti elektronizace. V té jsme už první velký krok udělali. V minulosti vyvolávalo velké diskuse a kritiku ze strany České lékařské komory zavedení e-receptu. Ukázalo se, že je to skvělý nástroj v situacích, kdy pacient nemůže osobně do ordinace. Teď už ho máme na 100 procent léků, takže doufám, že bude využíván plošně. Možnost sdílet data na dálku a obecně digitalizace se doufám promění v realitu.

Dalším hitem je virtuální ordinace. Díky telemedicině by spousta pacientů nemusela osobně navštívit lékaře a promrhat hodiny v čekárnách. Spatřujete v tom budoucnost? Takových projektů bude jistě přibývat. V řadě případů skutečně není nutné fyzicky navštívit lékaře, pro první kontakt stačí videokonzultace na dálku. Pro mnoho lidí to může být komfortní varianta řešení zdravotních problémů. Telemedicina je určitě správnou cestou. Premiér Babiš uvedl, že pandemie odhalila jasně priority pro správu země, jimiž jsou potraviny, voda a zdravotnictví. Do něj chce podle svých slov dát tolik peněz, kolik bude třeba. O kolik si řeknete? Parlament už na můj návrh schválil zvýšení plateb za státní pojištění o 500 korun od 1. června, což znamená 20 miliard korun navíc. Jde o historicky nejvyšší nárůst prostředků ze státního rozpočtu. V příštím roce to bude dalších 50 miliard. Vláda tím ukazuje, že zdravotnictví je reálně nejvyšší prioritou, a jsem přesvědčen, že tyto finance povedou k jeho větší stabilizaci.

Včetně rekonstrukce zastaralých budov fakulturních nemocnic? Přesně tak. Investice jsou naprosto zásadní. Potřebujeme zlepšit prostředí nemocnic, aby odpovídalo 21. století jak pro zaměstnance, tak pro pacienty. To vše připravujeme v rámci Národního investičního plánu.

Bude třešinkou na dortu úspěšného zvládnutí pandemie celosvětový úspěch v podobě české vakcíny na covid-19? Musím říct, že mě mrzí vyhocené debaty vědců na toto téma. Je-li tady tým lidí z těžko zpochybnitelných organizací, jako jsou IKEM, Ústav hematologie a krevní transfuze nebo Státní zdravotní ústav, který se o vývoj vakcíny chce pokusit, nevidím důvod, proč mu v tom a priori bránit. To ovšem nevylučuje širší spolupráci vědecké obce, myslím, že jde o národní zájem. Setkám se s odpůrci tohoto projektu a budu se snažit najít

společnou cestu. Nechápu, proč by se Česká republika nemohla pokusit o to, oč se snaží 90 týmů ve světě, které na vakcíně pracují, a být v tomto směru soběstačná.

Kdo je Adam Vojtěch* Narodil se 2. října 1986 v Českých Budějovicích.* Vystudoval Právnickou fakultu Univerzity Karlovy a na téže vysoké škole mediální studia na **Fakultě sociálních věd**.* V letech 2013 až 2014 působil jako právník společnosti MAFRA, v červnu 2014 se stal tajemníkem na Ministerstvu financí ČR, jemuž šéfoval Andrej Babiš. V září 2016 ho vláda jmenovala členem správní rady Všeobecné zdravotní pojišťovny.* V letech 2012 až 2018 byl členem ODS. V roce 2017 úspěšně kandidoval do sněmovny za hnutí ANO.* Ministrem zdravotnictví byl v první i druhé vládě Andreje Babiše, tedy od 13. prosince 2017.* Od dětství se věnuje hudbě a zpěvu. V roce 2005 se účastnil soutěže SuperStar. Několik let zpíval v českobudějovickém swingovém orchestru Metroklub Big Band.

URL| <https://sokolovsky.denik.cz/zpravy-z-ceska/adam-vojtech-koronavirus-ministerstvo-zdravotnictvi-ochranne-pomucky-20200515.html>

Stejná zpráva vyšla také v dalších 4 titulech:

sokolovsky.denik.cz (*Zprávy z Česka*), sokolovsky.denik.cz (*Zprávy z Česka*), sokolovsky.denik.cz (*Zprávy z Česka*), sokolovsky.denik.cz (*Zprávy z Česka*)

Adam Vojtěch: Z kontrol nákupů nemám naprosto žádné obavy

16.5.2020 ustecky.denik.cz str. 00 Zprávy z Česka

Kateřina Perknerová

Ministr zdravotnictví Adam Vojtěch (za ANO) byl v posledních týdnech jedním z nejviditelnějších členů Babišovy vlády. A také nejkritizovanějších. Za nedostatek pomůcek, rozporné výroky, špatnou komunikaci. Opozice žádala jeho odvolání. Před ukončením stavu nouze se ale o jeho rezignaci už nemluví. Možná proto, že právě lidé spadající pod jeho resort - lékaři, zdravotní sestry a nemocniční personál - zvládli pandemii vůbec nejlépe.

"Zítra končí v České republice nouzový stav. Co to pro váš resort znamená? Nic zásadního, protože jsme připraveni pokračovat v opatřeních, která můžeme činit i po nouzovém stavu. Některé věci ale samozřejmě končí, například možnost ukládat pracovní povinnost studentům zdravotnických škol. Klíčové omezení, jako je regulace volného pohybu nebo maloobchodu, už navíc byla rozvolněna. Poslední vlna přijde 25. května, a pokud se nestane nic zásadního, budeme prakticky ve velmi podobné situaci, jaká byla před krizí.

Znamená to, že od 17. do 25. května, respektive do přijetí speciálního epidemického zákona se budete řídit platnou normou o ochraně veřejného zdraví? Ano, protože většinu toho, co bychom ještě eventuálně potřebovali omezit, můžeme regulovat podle stávajícího zákona. Jde například o vnitřní prostory restaurací nebo ubytovací služby. Tyto kompetence jsou přímo vyjmenovány v zákoně o ochraně veřejného zdraví a nepředstavují extenzivní zásah do základních lidských práv a svobod občanů, což nám vyčítal první rozsudek Městského soudu v Praze. Období do 25. května tedy můžeme v případě potřeby překlenout mimořádnými opatřeními ministra zdravotnictví a pak už zůstane v platnosti jen omezení hromadných akcí s účastí několika tisíc lidí.

Proč tedy potřebujete přijímat speciální normu, když vám může dobře posloužit současná legislativa? Je její zpřesnění například ohledně provozu bazénů, wellness center i kadeřnictví tak zásadní? Speciální zákon by měl být časově omezený do konce letošního roku a řešil by jen pandemii covid-19. Navrhujeme v něm i pojistku v podobě souhlasu vlády s každým opatřením ministra zdravotnictví. Potřebujeme ho proto, že nemůžeme vyloučit zhoršení epidemiologické situace a nutnost lokálních restriktivních opatření. V tomto směru musíme zpřesnit některé kompetence. Kromě toho ministerstva vnitra a zdravotnictví dostala úkol připravit komplexní revizi krizové legislativy, konkrétně ústavního zákona o bezpečnosti. Musíme být připraveni na situace, jako byla pandemie koronaviru.

Zmíněný předpis ovšem musí schválit ústavní většina obou komor, což u speciálního epidemického zákona není třeba. Ten budete chtít přijmout ještě ve stavu legislativní nouze? Ve sněmovně není vůle projednávat ho v legislativní nouzi. Většina klubů se kloní k tomu, že by měl být projednán ve standardním režimu při maximálně

možném zkrácení lhůt. Nemáme potřebu tlačit to na sílu, u takové předlohy by měl být nějaký základní politický konsenzus. Myslím, že je reálné, aby byl schválen v řádu několika týdnů a v červenci byl účinný.

Tuzemská čísla o vývoji pandemie jsou optimistická, denně přibývá jen několik nakažených lidí, ale ze zahraničí přicházejí varovné signály. Nová ohniska se objevila v Jižní Koreji, ale i v sousedním Německu. Neobáváte se toho? Samozřejmě to pečlivě sledujeme a vyhodnocujeme. Pro nás je to jisté varování, že nemáme vyhráno, byť v ČR se situace v čase dramaticky lepší nejen v počtech infikovaných pacientů, ale hlavně těch hospitalizovaných. Za největší úspěch ministerstva zdravotnictví i svůj považuji, že se nám podařilo ochránit naše nemocnice, které nekolabovaly pod náporom pacientů jako v jiných zemích. Situace v zahraničí je kolísavá, často stačí jeden infikovaný člověk, který může nákazu roznést, jako se to stalo v Soulu. Proto musíme mít nástroje, kterými to můžeme potlačit, především chytrou karanténu. Díky moderním technologiím jsme schopni co nejrychleji identifikovat potenciální rizikové kontakty infikovaného člověka a okamžitě je umisťovat do karantény, aby se nákaza nešířila.

Má projekt chytré karantény už vychytané mouchy a jede naplno? Už je naplno spuštěn v rámci všech 14 krajských hygienických stanic, byť díky tomu, že máme velmi malý počet nově nakažených pacientů, není nyní masivně využíván. Je ale připraven pro případnou další vlnu, kdy se chceme vyhnout plošným opatřením a vypínání ekonomiky. Moderní technologie nám umožní řešit lokální ohniska, jako je aktuálně Chebsko či před časem Domažlicko a Ostravsko.

Dávají vám lidé beze všeho souhlas ke sledování svých kontaktů pomocí mobilů či kreditních karet? Aktuálně je to kolem padesáti procent lidí, kteří souhlasí s tím, aby jejich data byla využita. Věřím ale tomu, že až se projekt stabilizuje a občané se přesvědčí, že k žádnému zneužívání osobních údajů nedochází a je to ve prospěch nás všech, počet souhlasů se zvýší.

Pandemie do určité míry také ukázala, jak lidé věří svým představitelům, protože bez toho by se řada opatření těžko naplnila. Podle průzkumu akademiků z Karlovy a Masarykovy univerzity důvěra Čechů v systém zdravotní péče stoupla až na 80 procent, vládní kroky oceňuje 54 procent respondentů a vládě věří třetina občanů, zatímco před třemi roky jen pětina. Co tomu říkáte? Myslím, že česká vláda situaci zvládla a na konci se vždy počítají hospitalizovaní pacienti. Objektivně jsme na tom z tohoto hlediska dobře, země jako USA, Velká Británie nebo Itálie měly mnohem větší problémy především s přetíženými nemocnicemi. Bezesporu i my jsme udělali několik chyb, došlo ke komunikačním šumům. Bylo by ale bláhové si myslet, že vše proběhne zcela hladce v poměrech, v nichž se nikdo v moderní historii ještě neocitl. Vše pro nás bylo poprvé. Průběžná pozitivní čísla jsou ale nezpochybnitelná.

Od 25. května se roušky budou muset nosit jen v hromadné dopravě a vnitřních společných prostorech. Rozhodli jste se k tomuto kroku hlavně z politických důvodů, protože zakrývání obličejů na ulici byste v letních měsících neobhájili, byť podmínka dvoumetrových rozestupů působí spíše komicky? Bezpochyby nejsme hluší a slepí k průběhu společenské diskuze. Chápeme, že pro řadu lidí jsou roušky výrazně zatěžující. Na druhou stranu jsem přesvědčen, že jejich okamžité zavedení bylo jedním z opatření, jež výrazně přispělo k utlumení epidemie. Vzhledem k dobrému vývoji jsem nyní požádal epidemiology o vyjádření a skupina pod vedením pana docenta Maďara došla k závěru, že toto opatření není nutné držet i v létě. Čili zdaleka nejen z politických důvodů jsme venkovní odložení roušek zařadili do poslední vlny rozvolňování.

Jste právník, takže ve věcech odborné zdravotnických laik. Jak obtížné pro vás bylo čelit těžkým epidemiologickým vahám, jimiž jsou profesor Prymula či docent Maďar, kteří byli vždy spíše zastánci přísných restrikcí a pomalého uvolňování? V ministerském týmu je řada erudovaných epidemiologů, ale nejsou to lidé zaslepení. Určitě vnímají společenský kontext a nutnost vyvažování zdravotních a ekonomických zájmů. Česká republika musí fungovat i za doby pandemie. Primárně jsme samozřejmě chránili životy a zdraví občanů, bezproblémový chod nemocnic, ale zároveň jsme připravovali uvolňování, aby se země neocitla v kleštích a nepřestala ekonomicky dýchat. Debata vždy byla racionální.

Nejsem si tím vnímáním kontextu úplně jistá. Všichni si pamatujeme na větu vašeho náměstka Romana Prymuly, že hranice budou uzavřené dva roky. Mimochodem šlo o výrok protiprávní, neboť Ústavní soud posléze vydal verdikt, že vláda má právo omezit pohyb občanů uvnitř státu, nikoli ho zavřít navenek. Situace se pochopitelně mění a na začátku března jsme netušili, jak to bude vypadat v květnu, jestli tu nebudeme mít tisíce nových pacientů denně. I výroky se vyvíjejí v čase. Omezení na hranicích by určitě neměla platit příliš dlouhou dobu, ale zdůrazňuji, že úplně nepropustné nebyly nikdy. Teď už lidé mohou volně cestovat, ale musejí se prokázat negativním testem na covid-19, případně jít po návratu do karantény. To je podle mě pochopitelné pravidlo.

Pro letní dovolené ale nepředstavitelné. To je pravda. Tam musí jít o postupný proces. Nyní probíhají bilaterální jednání s konkrétními zeměmi, kde je epidemiologická situace poměrně klidná. Jsou to Slovensko, Rakousko, Chorvatsko či Řecko. Nejde přitom jen o nás, ale i o podmínky cílových zemí.

Nebudete jako ministr zdravotnictví spíše šlapat na brzdu, protože když se lidé masově rozcestují, mohou do republiky nákazu opět zavléct? Právě proto mluvím o postupném rozvolňování a dvoustranných dohodách. Plošné zrušení testů na covid-19 při příjezdu do republiky si nyní nedovedu představit. Bez jakýchkoli podmínek a omezení se letos v létě asi cestovat nebude.

Koronavirová krize bude mít pro vás i další dohry. Čekají vás soudní bitvy, ale také různé vyšetřovací komise či prověrky. Chystá se na vás Nejvyšší kontrolní úřad, jehož prezident Miloslav Kala uvedl, že zatímco jedno ministerstvo (vnitro) nakoupilo respirátor typu FFP2 za 34 korun, jiné (zdravotnictví) za 636 korun. „Děje se tu něco nesprávného,“ dodal. Čeho jste se dopustili? Určitě ničeho nesprávného. Tento výrok mě mrzí, protože vychází z mediálních spekulací. Je třeba se podívat, kolik ochranných prostředků a v jakém čase ministerstvo zdravotnictví nakoupilo. Celkově jsme pro naše zdravotníky pořídili kolem 70 milionů ochranných pomůcek. Slova pana Kaly se vztahují k úplně první dodávce, kdy v ČR nebyly prakticky žádné respirátory, tedy před zahájením dovozů z Číny. Šlo o krizovou situaci, byli jsme pod obrovským tlakem nemocnic a hrozilo, že by se nákaza mohla rozšířit po infekčních klinikách. Ceny respirátorů tehdy byly velmi vysoké, ale na to jsme nemohli brát ohled. Šlo o životy.

Z kontrol a šetření tedy obavy nemáte? Naprosto žádné. Ministerstvo zdravotnictví prakticky přes noc vytvořilo nákupní tým a plnilo úkoly z vlády. Jediný náš zájem byl ochránit životy a zdraví lékařů a sester, abychom nečelili situaci jako v Itálii. Tomu jsme zabránili.

Když zmiňujete ochranu zdravotníků, tak právě v těchto dnech vyšla najevo kauza firmy LA Factory, od níž jste nakoupili prostředky za půl miliardy korun. Její masky přitom prý nesplňovaly kvalitativní parametry. Jak to bylo? Bohužel média někdy pracují s neověřenými informacemi a dělají nesprávné závěry. To je i tento případ. S certifikáty byly jisté problémy, ale na základě doporučení Evropské komise se dají řešit tak, že dodavatelská firma dostane výjimku od České obchodní inspekce a pak může legálně distribuovat daný materiál na území EU, tedy i v České republice. V tomto případě je tedy všechno v pořádku. Celkem jsme zmíněné firmě zaplatili asi 431 milionů korun. A to jen za dodávky, které jsme si otestovali a kvalita vyšla dobře, jednou jsme i zboží vraceli. Mrzí mě, že různí politici mají k nákupům příkré soudy, ale přitom se vyjadřují bez znalostí věci. Já ty detaily znám, a proto se kontrol nebojím. Přeji si, aby Nejvyšší kontrolní úřad vše nezávisle prověřil, ale nemyslím si, že je zapotřebí vytvářet nějakou sněmovní vyšetřovací komisi, kterou by opozice využívala jen pro předvolební kampaň. To by věci neprospělo.

Není to jen opozice, kdo upozorňuje na podezřelé nákupy od firem v exekuci nebo s adresami na obecních úřadech a do té doby nečinných. Transparency International varuje i před vládním návrhem novely zákona o veřejných zakázkách. Tu jste chtěli sněmovnou protlačit v legislativní nouzi, abyste mohli jakékoli výrobky nakupovat od dodavatelů v likvidaci, v insolventi, pravomocně odsouzených a s nejasnou vlastnickou strukturou. Neotevíráte dveře korupci a neprůhledným nákupům? Nikoliv. Novela pouze urychluje proces zadávání zakázky, nejde o navýšení ceny nebo snížení kvality. Jen připomínám, že ministerstvo zdravotnictví centrální nákupy už ukončilo a dál to bude na nemocnicích a poskytovatelích.

Půjde o dodávky bez výběrového řízení, kdy nemusí být znám skutečný majitel ani jeho finanční situace. To ano, budou to jednací řízení bez uveřejnění, ale to už dnes zákon umožňuje. Ten proces vždy musí být transparentní, ceny i dodavatelé musejí být známi. Jde o jeho zjednodušení, nikoli předražení. Dnes už se trh stabilizoval a není důvod nakupovat za vyšší ceny kvůli akutnímu nedostatku pomůcek.

Poslanec STAN Petr Gazdík upozornil, že vláda dává přednost zahraničním dodavatelům před českými, kteří už jsou nyní schopni zabezpečit milionové dodávky. Jak to například vypadá s plicním ventilátorem CoroVent, na jehož vývoj a výrobu česká firma od lidí vybrala 15 milionů korun? Už jí prý chybí jediné razítko z vašeho ministerstva, které měla získat 27. dubna. Dali jste jí ho? Nejprve musím odmítnout kritiku pana poslance. My od začátku spolupracujeme s českými výrobci a vývojáři, je jich asi dvacet, a také s distributory. Až na výjimky jsme zboží dováželi přes české firmy. Co se týče ventilátorů CoroVent, proces certifikace stále probíhá. Nejde o to, že bychom tento český výrobek nechtěli podporovat, ale jde o sofistikovaný přístroj, kde se musí obzvláště dbát na bezpečnost. Pokud budou všechny zkoušky úspěšné, nevidím v tom posledním razítku problém.

Řekl jste, že vaše ministerstvo ukončilo centrální nákupy. Týká se to i objednávek ochranných prostředků do Správy státních hmotných rezerv, kde bylo na začátku krize asi 10 tisíc respirátorů? Je třeba říct, že tento počet ochranných prostředků tam byl od dob paní ministryně Emmerové, tedy zhruba patnáct let. Žádný ministr z jakékoliv politické strany ho nezměnil, protože větší potřebě nic nenasvědčovalo. Jedno z ponaučení této krize

je, že musíme navýšit rezervy. My budeme dávat požadavky, ale nakupovat bude Správa státních hmotných rezerv. Bavíme se o milionech kusů ochranných prostředků.

Zmínil jste ponaučení. Bude po koronaviru české zdravotnictví, které krizi zvládlo bravurně, bohatší, modernější, digitalizovanější? Bezesporu bude lépe připravené, ať už by šlo o druhou vlnu této pandemie, nebo o jiný typ viru. Určitě se posune v oblasti elektronizace. V té jsme už první velký krok udělali. V minulosti vyvolávalo velké diskuse a kritiku ze strany České lékařské komory zavedení e-receptu. Ukázalo se, že je to skvělý nástroj v situacích, kdy pacient nemůže osobně do ordinace. Teď už ho máme na 100 procent léků, takže doufám, že bude využíván plošně. Možnost sdílet data na dálku a obecně digitalizace se doufám promění v realitu.

Dalším hitem je virtuální ordinace. Díky telemedicině by spousta pacientů nemusela osobně navštívit lékaře a promrhat hodiny v čekárnách. Spatřujete v tom budoucnost? Takových projektů bude jistě přibývat. V řadě případů skutečně není nutné fyzicky navštívit lékaře, pro první kontakt stačí videokonzultace na dálku. Pro mnoho lidí to může být komfortní varianta řešení zdravotních problémů. Telemedicina je určitě správnou cestou. Premiér Babiš uvedl, že pandemie odhalila jasné priority pro správu země, jimiž jsou potraviny, voda a zdravotnictví. Do něj chce podle svých slov dát tolik peněz, kolik bude třeba. O kolik si řeknete? Parlament už na můj návrh schválil zvýšení plateb za státní pojištění o 500 korun od 1. června, což znamená 20 miliard korun navíc. Jde o historicky nejvyšší nárůst prostředků ze státního rozpočtu. V příštím roce to bude dalších 50 miliard. Vláda tím ukazuje, že zdravotnictví je reálně nejvyšší prioritou, a jsem přesvědčen, že tyto finance povedou k jeho větší stabilizaci.

Včetně rekonstrukce zastaralých budov fakultních nemocnic? Přesně tak. Investice jsou naprosto zásadní. Potřebujeme zlepšit prostředí nemocnic, aby odpovídalo 21. století jak pro zaměstnance, tak pro pacienty. To vše připravujeme v rámci Národního investičního plánu.

Bude třesinkou na dortu úspěšného zvládnutí pandemie celosvětový úspěch v podobě české vakcíny na covid-19? Musím říct, že mě mrzí vyhocené debaty vědců na toto téma. Je-li tady tým lidí z těžko zpochybnitelných organizací, jako jsou IKEM, Ústav hematologie a krevní transfuze nebo Státní zdravotní ústav, který se o vývoj vakcíny chce pokusit, nevidím důvod, proč mu v tom a priori bránit. To ovšem nevylučuje širší spolupráci vědecké obce, myslím, že jde o národní zájem. Setkám se s odpůrci tohoto projektu a budu se snažit najít společnou cestu. Nechápu, proč by se Česká republika nemohla pokusit o to, o č se snaží 90 týmů ve světě, které na vakcíně pracují, a být v tomto směru soběstačná.

Kdo je Adam Vojtěch* Narodil se 2. října 1986 v Českých Budějovicích.* Vystudoval Právnickou fakultu Univerzity Karlovy a na téže vysoké škole mediální studia na **Fakultě sociálních věd**.* V letech 2013 až 2014 působil jako právník společnosti MAFRA, v červnu 2014 se stal tajemníkem na Ministerstvu financí ČR, jemuž šéfoval Andrej Babiš. V září 2016 ho vláda jmenovala členem správní rady Všeobecné zdravotní pojišťovny.* V letech 2012 až 2018 byl členem ODS. V roce 2017 úspěšně kandidoval do sněmovny za hnutí ANO.* Ministrem zdravotnictví byl v první i druhé vládě Andreje Babiše, tedy od 13. prosince 2017.* Od dětství se věnuje hudbě a zpěvu. V roce 2005 se účastnil soutěže SuperStar. Několik let zpíval v českobudějovickém swingovém orchestru Metroklub Big Band.

URL| <https://ustecky.denik.cz/zpravy-z-ceska/adam-vojtech-koronavirus-ministerstvo-zdravotnictvi-ochranne-pomucky-20200515.html>

Stejná zpráva vyšla také v dalších 3 titulech:

ustecky.denik.cz (*Zprávy z Česka*), ustecky.denik.cz (*Zprávy z Česka*), ustecky.denik.cz (*Zprávy z Česka*)

Adam Vojtěch: Z kontrol nákupů nemám naprosto žádné obavy

16.5.2020 prerovsky.denik.cz str. 00 Zprávy z Česka

Kateřina Perknerová

Ministr zdravotnictví Adam Vojtěch (za ANO) byl v posledních týdnech jedním z nejviditelnějších členů Babišovy vlády. A také nejkritizovanějších. Za nedostatek pomůcek, rozporné výroky, špatnou komunikaci. Opozice

žádala jeho odvolání. Před ukončením stavu nouze se ale o jeho rezignaci už nemluví. Možná proto, že právě lidé spadající pod jeho resort - lékaři, zdravotní sestry a nemocniční personál - zvládli pandemii vůbec nejlépe.

"Zítra končí v České republice nouzový stav. Co to pro váš resort znamená? Nic zásadního, protože jsme připraveni pokračovat v opatřeních, která můžeme činit i po nouzovém stavu. Některé věci ale samozřejmě končí, například možnost ukládat pracovní povinnost studentům zdravotnických škol. Klíčové omezení, jako je regulace volného pohybu nebo maloobchodu, už navíc byla rozvolněna. Poslední vlna přijde 25. května, a pokud se nestane nic zásadního, budeme prakticky ve velmi podobné situaci, jaká byla před krizí.

Znamená to, že od 17. do 25. května, respektive do přijetí speciálního epidemického zákona se budete řídit platnou normou o ochraně veřejného zdraví? Ano, protože většinu toho, co bychom ještě eventuálně potřebovali omezit, můžeme regulovat podle stávajícího zákona. Jde například o vnitřní prostory restaurací nebo ubytovací služby. Tyto kompetence jsou přímo vyjmenovány v zákoně o ochraně veřejného zdraví a nepředstavují extenzivní zásah do základních lidských práv a svobod občanů, což nám vyčítal první rozsudek Městského soudu v Praze. Období do 25. května tedy můžeme v případě potřeby překlenout mimořádnými opatřeními ministra zdravotnictví a pak už zůstane v platnosti jen omezení hromadných akcí s účastí několika tisíc lidí.

Proč tedy potřebujete přijímat speciální normu, když vám může dobře posloužit současná legislativa? Je její zpřesnění například ohledně provozu bazénů, wellness center i kadeřnictví tak zásadní? Speciální zákon by měl být časově omezený do konce letošního roku a řešil by jen pandemii covid-19. Navrhujeme v něm i pojistku v podobě souhlasu vlády s každým opatřením ministra zdravotnictví. Potřebujeme ho proto, že nemůžeme vyloučit zhoršení epidemiologické situace a nutnost lokálních restriktivních opatření. V tomto směru musíme zpřesnit některé kompetence. Kromě toho ministerstva vnitra a zdravotnictví dostala úkol připravit komplexní revizi krizové legislativy, konkrétně ústavního zákona o bezpečnosti. Musíme být připraveni na situace, jako byla pandemie koronaviru.

Zmíněný předpis ovšem musí schválit ústavní většina obou komor, což u speciálního epidemického zákona není třeba. Ten budete chtít přijmout ještě ve stavu legislativní nouze? Ve sněmovně není vůle projednávat ho v legislativní nouzi. Většina klubů se kloní k tomu, že by měl být projednán ve standardním režimu při maximálně možném zkrácení lhůt. Nemáme potřebu tlačit to na sílu, u takové předlohy by měl být nějaký základní politický konsenzus. Myslím, že je reálné, aby byl schválen v řádu několika týdnů a v červenci byl účinný.

Tuzemská čísla o vývoji pandemie jsou optimistická, denně přibývá jen několik nakažených lidí, ale ze zahraničí přicházejí varovné signály. Nová ohniska se objevila v Jižní Koreji, ale i v sousedním Německu. Neobáváte se toho? Samozřejmě to pečlivě sledujeme a vyhodnocujeme. Pro nás je to jisté varování, že nemáme vyhráno, byť v ČR se situace v čase dramaticky lepší nejen v počtech infikovaných pacientů, ale hlavně těch hospitalizovaných. Za největší úspěch ministerstva zdravotnictví i svůj považuji, že se nám podařilo ochránit naše nemocnice, které nekolabovaly pod náporom pacientů jako v jiných zemích. Situace v zahraničí je kolísavá, často stačí jeden infikovaný člověk, který může nákazu roznést, jako se to stalo v Soulu. Proto musíme mít nástroje, kterými to můžeme potlačit, především chytrou karanténu. Díky moderním technologiím jsme schopni co nejrychleji identifikovat potenciální rizikové kontakty infikovaného člověka a okamžitě je umisťovat do karantény, aby se nákaza nešířila.

Má projekt chytré karantény už vychytané mouchy a jede naplno? Už je naplno spuštěn v rámci všech 14 krajských hygienických stanic, byť díky tomu, že máme velmi malý počet nově nakažených pacientů, není nyní masivně využíván. Je ale připraven pro případnou další vlnu, kdy se chceme vyhnout plošným opatřením a vypínání ekonomiky. Moderní technologie nám umožní řešit lokální ohniska, jako je aktuálně Chebsko či před časem Domažlicko a Ostravsko.

Dávají vám lidé beze všeho souhlas ke sledování svých kontaktů pomocí mobilů či kreditních karet? Aktuálně je to kolem padesáti procent lidí, kteří souhlasí s tím, aby jejich data byla využita. Věřím ale tomu, že až se projekt stabilizuje a občané se přesvědčí, že k žádnému zneužívání osobních údajů nedochází a je to ve prospěch nás všech, počet souhlasů se zvýší.

Pandemie do určité míry také ukázala, jak lidé věří svým představitelům, protože bez toho by se řada opatření těžko naplnila. Podle průzkumu akademiků z Karlovy a Masarykovy univerzity důvěra Čechů v systém zdravotní péče stoupla až na 80 procent, vládní kroky oceňuje 54 procent respondentů a vládě věří třetina občanů, zatímco před třemi roky jen pětina. Co tomu říkáte? Myslím, že česká vláda situaci zvládla a na konci se vždy počítají hospitalizovaní pacienti. Objektivně jsme na tom z tohoto hlediska dobře, země jako USA, Velká Británie nebo Itálie měly mnohem větší problémy především s přetíženými nemocnicemi. Bezesporu i my jsme udělali

několik chyb, došlo ke komunikačním šumům. Bylo by ale bláhové si myslet, že vše proběhne zcela hladce v poměrech, v nichž se nikdo v moderní historii ještě neocitl. Vše pro nás bylo poprvé. Průběžná pozitivní čísla jsou ale nezpochybnitelná.

Od 25. května se roušky budou muset nosit jen v hromadné dopravě a vnitřních společných prostorech. Rozhodli jste se k tomuto kroku hlavně z politických důvodů, protože zakrývání obličejů na ulici byste v letních měsících neobhájili, byť podmínka dvoumetrových rozestupů působí spíš komicky? Bezpochyby nejsme hlší a slepí k průběhu společenské diskuze. Chápeme, že pro řadu lidí jsou roušky výrazně zatěžující. Na druhou stranu jsem přesvědčen, že jejich okamžité zavedení bylo jedním z opatření, jež výrazně přispělo k utlumení epidemie. Vzhledem k dobrému vývoji jsem nyní požádal epidemiology o vyjádření a skupina pod vedením pana docenta Maďara došla k závěru, že toto opatření není nutné držet i v létě. Čili zdaleka nejen z politických důvodů jsme venkovní odložení roušek zařadili do poslední vlny rozvolňování.

Jste právník, takže ve věcech odborně zdravotnických laik. Jak obtížné pro vás bylo čelit těžkým epidemiologickým vahám, jimiž jsou profesor Prymula či docent Maďar, kteří byli vždy spíše zastánci přísných restrikcí a pomalého uvolňování? V ministerském týmu je řada erudovaných epidemiologů, ale nejsou to lidé zaslepení. Určitě vnímají společenský kontext a nutnost vyvažování zdravotních a ekonomických zájmů. Česká republika musí fungovat i za doby pandemie. Primárně jsme samozřejmě chránili životy a zdraví občanů, bezproblémový chod nemocnic, ale zároveň jsme připravovali uvolňování, aby se země neocitla v kleštích a nepřestala ekonomicky dýchat. Debata vždy byla racionální.

Nejsem si tím vnímáním kontextu úplně jistá. Všichni si pamatujeme na větu vašeho náměstka Romana Prymuly, že hranice budou uzavřené dva roky. Mimochodem šlo o výrok protiprávní, neboť Ústavní soud posléze vydal verdikt, že vláda má právo omezit pohyb občanů uvnitř státu, nikoli ho zavřít navenek. Situace se pochopitelně mění a na začátku března jsme netušili, jak to bude vypadat v květnu, jestli tu nebudeme mít tisíce nových pacientů denně. I výroky se vyvíjejí v čase. Omezení na hranicích by určitě neměla platit příliš dlouhou dobu, ale zdůrazňuji, že úplně nepropustné nebyly nikdy. Teď už lidé mohou volně cestovat, ale musejí se prokázat negativním testem na covid-19, případně jít po návratu do karantény. To je podle mě pochopitelné pravidlo.

Pro letní dovolené ale nepředstavitelné. To je pravda. Tam musí jít o postupný proces. Nyní probíhají bilaterální jednání s konkrétními zeměmi, kde je epidemiologická situace poměrně klidná. Jsou to Slovensko, Rakousko, Chorvatsko či Řecko. Nejde přitom jen o nás, ale i o podmínky cílových zemí.

Nebudete jako ministr zdravotnictví spíše šlapat na brzdu, protože když se lidé masově rozcestují, mohou do republiky nákazu opět zavléct? Právě proto mluvím o postupném rozvolňování a dvoustranných dohodách. Plošné zrušení testů na covid-19 při příjezdu do republiky si nyní nedovedu představit. Bez jakýchkoli podmínek a omezení se letos v létě asi cestovat nebude.

Koronavirová krize bude mít pro vás i další dohry. Čekají vás soudní bitvy, ale také různé vyšetřovací komise či prověrky. Chystá se na vás Nejvyšší kontrolní úřad, jehož prezident Miloslav Kala uvedl, že zatímco jedno ministerstvo (vnitř) nakoupilo respirátor typu FFP2 za 34 korun, jiné (zdravotnictví) za 636 korun. „Děje se tu něco nesprávného,“ dodal. Čeho jste se dopustili? Určitě ničeho nesprávného. Tento výrok mě mrzí, protože vychází z mediálních spekulací. Je třeba se podívat, kolik ochranných prostředků a v jakém čase ministerstvo zdravotnictví nakoupilo. Celkově jsme pro naše zdravotníky pořídili kolem 70 milionů ochranných pomůcek. Slova pana Kaly se vztahují k úplně první dodávce, kdy v ČR nebyly prakticky žádné respirátory, tedy před zahájením dovozů z Číny. Šlo o krizovou situaci, byli jsme pod obrovským tlakem nemocnic a hrozilo, že by se nákaza mohla rozšířit po infekčních klinikách. Ceny respirátorů tehdy byly velmi vysoké, ale na to jsme nemohli brát ohled. Šlo o životy.

Z kontrol a šetření tedy obavy nemáte? Naprosto žádné. Ministerstvo zdravotnictví prakticky přes noc vytvořilo nákupní tým a plnilo úkoly z vlády. Jediný náš zájem byl ochránit životy a zdraví lékařů a sester, abychom nečelili situaci jako v Itálii. Tomu jsme zabránili.

Když zmiňujete ochranu zdravotníků, tak právě v těchto dnech vyšla najevo kauza firmy LA Factory, od níž jste nakoupili prostředky za půl miliardy korun. Její masky přitom prý nesplňovaly kvalitativní parametry. Jak to bylo? Bohužel média někdy pracují s neověřenými informacemi a dělají nesprávné závěry. To je i tento případ. S certifikáty byly jisté problémy, ale na základě doporučení Evropské komise se dají řešit tak, že dodavatelská firma dostane výjimku od České obchodní inspekce a pak může legálně distribuovat daný materiál na území EU, tedy i v České republice. V tomto případě je tedy všechno v pořádku. Celkem jsme zmíněné firmě zaplatili asi 431 milionů korun. A to jen za dodávky, které jsme si otestovali a kvalita vyšla dobře, jednou jsme i zboží vraceli. Mrzí mě, že různí politici mají k nákupům příkré soudy, ale přitom se vyjadřují bez znalostí věci. Já ty

details znám, a proto se kontrol nebojím. Přeji si, aby Nejvyšší kontrolní úřad vše nezávisle prověřil, ale nemyslím si, že je zapotřebí vytvářet nějakou sněmovní vyšetřovací komisi, kterou by opozice využívala jen pro předvolební kampaň. To by věci neprospělo.

Není to jen opozice, kdo upozorňuje na podezřelé nákupy od firem v exekuci nebo s adresami na obecních úřadech a do té doby nečinných. Transparency International varuje i před vládním návrhem novely zákona o veřejných zakázkách. Tu jste chtěli sněmovnou protlačit v legislativní nouzi, abyste mohli jakékoli výrobky nakupovat od dodavatelů v likvidaci, v insolenci, pravomocně odsouzených a s nejasnou vlastnickou strukturou. Neotevíráte dveře korupci a neprůhledným nákupům? Nikoliv. Novela pouze urychluje proces zadávání zakázky, nejde o navýšení ceny nebo snížení kvality. Jen připomínám, že ministerstvo zdravotnictví centrální nákupy už ukončilo a dál to bude na nemocnicích a poskytovatelích.

Půjde o dodávky bez výběrového řízení, kdy nemusí být znám skutečný majitel ani jeho finanční situace. To ano, budou to jednacím řízením bez uveřejnění, ale to už dnes zákon umožňuje. Ten proces vždy musí být transparentní, ceny i dodavatelé musejí být známi. Jde o jeho zjednodušení, nikoli předražení. Dnes už se trh stabilizoval a není důvod nakupovat za vyšší ceny kvůli akutnímu nedostatku pomůcek.

Poslanec STAN Petr Gazdík upozornil, že vláda dává přednost zahraničním dodavatelům před českými, kteří už jsou nyní schopni zabezpečit milionové dodávky. Jak to například vypadá s plicním ventilátorem CoroVent, na jehož vývoj a výrobu česká firma od lidí vybrala 15 milionů korun? Už jí prý chybí jediné razítko z vašeho ministerstva, které měla získat 27. dubna. Dali jste jí ho? Nejprve musím odmítnout kritiku pana poslance. My od začátku spolupracujeme s českými výrobci a vývojáři, je jich asi dvacet, a také s distributory. Až na výjimky jsme zboží dováželi přes české firmy. Co se týče ventilátorů CoroVent, proces certifikace stále probíhá. Nejde o to, že bychom tento český výrobek nechtěli podporovat, ale jde o sofistikovaný přístroj, kde se musí obzvlášť dbát na bezpečnost. Pokud budou všechny zkoušky úspěšné, nevidím v tom posledním razítku problém.

Řekl jste, že vaše ministerstvo ukončilo centrální nákupy. Týká se to i objednávek ochranných prostředků do Správy státních hmotných rezerv, kde bylo na začátku krize asi 10 tisíc respirátorů? Je třeba říct, že tento počet ochranných prostředků tam byl od dob paní ministryně Emmerové, tedy zhruba patnáct let. Žádný ministr z jakékoliv politické strany ho nezměnil, protože větší potřebě nic nenavrhovalo. Jedno z ponaučení této krize je, že musíme navýšit rezervy. My budeme dávat požadavky, ale nakupovat bude Správa státních hmotných rezerv. Bavíme se o milionech kusů ochranných prostředků.

Zmínil jste ponaučení. Bude po koronaviru české zdravotnictví, které krizi zvládlo bravurně, bohatší, modernější, digitalizovanější? Bezesporu bude lépe připravené, ať už by šlo o druhou vlnu této pandemie, nebo o jiný typ viru. Určitě se posune v oblasti elektronizace. V té jsme už první velký krok udělali. V minulosti vyvolávalo velké diskuse a kritiku ze strany České lékařské komory zavedení e-receptu. Ukázalo se, že je to skvělý nástroj v situacích, kdy pacient nemůže osobně do ordinace. Teď už ho máme na 100 procent léků, takže doufám, že bude využíván plošně. Možnost sdílet data na dálku a obecně digitalizace se doufám promění v realitu.

Dalším hitem je virtuální ordinace. Díky telemedicině by spousta pacientů nemusela osobně navštívit lékaře a promrhat hodiny v čekárnách. Spatřujete v tom budoucnost? Takových projektů bude jistě přibývat. V řadě případů skutečně není nutné fyzicky navštívit lékaře, pro první kontakt stačí videokonzultace na dálku. Pro mnoho lidí to může být komfortní varianta řešení zdravotních problémů. Telemedicina je určitě správnou cestou. Premiér Babiš uvedl, že pandemie odhalila jasně priority pro správu země, jimiž jsou potraviny, voda a zdravotnictví. Do něj chce podle svých slov dát tolik peněz, kolik bude třeba. O kolik si řeknete? Parlament už na můj návrh schválil zvýšení plateb za státní pojištění o 500 korun od 1. června, což znamená 20 miliard korun navíc. Jde o historicky nejvyšší nárůst prostředků ze státního rozpočtu. V příštím roce to bude dalších 50 miliard. Vláda tím ukazuje, že zdravotnictví je reálně nejvyšší prioritou, a jsem přesvědčen, že tyto finance povedou k jeho větší stabilizaci.

Včetně rekonstrukce zastaralých budov fakultních nemocnic? Přesně tak. Investice jsou naprosto zásadní. Potřebujeme zlepšit prostředí nemocnic, aby odpovídalo 21. století jak pro zaměstnance, tak pro pacienty. To vše připravujeme v rámci Národního investičního plánu.

Bude třešinkou na dortu úspěšného zvládnutí pandemie celosvětový úspěch v podobě české vakcíny na covid-19? Musím říct, že mě mrzí vyhocené debaty vědců na toto téma. Je-li tady tým lidí z těžko zpochybnitelných organizací, jako jsou IKEM, Ústav hematologie a krevní transfuze nebo Státní zdravotní ústav, který se o vývoj vakcíny chce pokusit, nevidím důvod, proč mu v tom a priori bránit. To ovšem nevylučuje širší spolupráci vědecké obce, myslím, že jde o národní zájem. Setkám se s odpůrci tohoto projektu a budu se snažit najít

společnou cestu. Nechápu, proč by se Česká republika nemohla pokusit o to, oč se snaží 90 týmů ve světě, které na vakcíně pracují, a být v tomto směru soběstačná.

Kdo je Adam Vojtěch* Narodil se 2. října 1986 v Českých Budějovicích.* Vystudoval Právnickou fakultu Univerzity Karlovy a na téže vysoké škole mediální studia na **Fakultě sociálních věd**.* V letech 2013 až 2014 působil jako právník společnosti MAFRA, v červnu 2014 se stal tajemníkem na Ministerstvu financí ČR, jemuž šéfoval Andrej Babiš. V září 2016 ho vláda jmenovala členem správní rady Všeobecné zdravotní pojišťovny.* V letech 2012 až 2018 byl členem ODS. V roce 2017 úspěšně kandidoval do sněmovny za hnutí ANO.* Ministrem zdravotnictví byl v první i druhé vládě Andreje Babiše, tedy od 13. prosince 2017.* Od dětství se věnuje hudbě a zpěvu. V roce 2005 se účastnil soutěže SuperStar. Několik let zpíval v českobudějovickém swingovém orchestru Metroklub Big Band.

URL| <https://prerovsky.denik.cz/zpravy-z-ceska/adam-vojtech-koronavirus-ministerstvo-zdravotnictvi-ochranne-pomucky-20200515.html>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
prerovsky.denik.cz (*Zprávy z Česka*)

Adam Vojtěch: Z kontrol nákupů nemám naprosto žádné obavy

16.5.2020 kromerizsky.denik.cz str. 00 Zprávy z Česka
Kateřina Perknerová

Ministr zdravotnictví Adam Vojtěch (za ANO) byl v posledních týdnech jedním z nejviditelnějších členů Babišovy vlády. A také nejkritizovanějších. Za nedostatek pomůcek, rozporné výroky, špatnou komunikaci. Opozice žádala jeho odvolání. Před ukončením stavu nouze se ale o jeho rezignaci už nemluví. Možná proto, že právě lidé spadající pod jeho resort - lékaři, zdravotní sestry a nemocniční personál - zvládli pandemii vůbec nejlépe.

"Zítra končí v České republice nouzový stav. Co to pro váš resort znamená? Nic zásadního, protože jsme připraveni pokračovat v opatřeních, která můžeme činit i po nouzovém stavu. Některé věci ale samozřejmě končí, například možnost ukládat pracovní povinnost studentům zdravotnických škol. Klíčové omezení, jako je regulace volného pohybu nebo maloobchodu, už navíc byla rozvolněna. Poslední vlna přijde 25. května, a pokud se nestane nic zásadního, budeme prakticky ve velmi podobné situaci, jaká byla před krizí.

Znamená to, že od 17. do 25. května, respektive do přijetí speciálního epidemického zákona se budete řídit platnou normou o ochraně veřejného zdraví? Ano, protože většinu toho, co bychom ještě eventuálně potřebovali omezit, můžeme regulovat podle stávajícího zákona. Jde například o vnitřní prostory restaurací nebo ubytovací služby. Tyto kompetence jsou přímo vyjmenovány v zákoně o ochraně veřejného zdraví a nepředstavují extenzivní zásah do základních lidských práv a svobod občanů, což nám vyčítal první rozsudek Městského soudu v Praze. Období do 25. května tedy můžeme v případě potřeby překlenout mimořádnými opatřeními ministra zdravotnictví a pak už zůstane v platnosti jen omezení hromadných akcí s účastí několika tisíc lidí.

Proč tedy potřebujete přijímat speciální normu, když vám může dobře posloužit současná legislativa? Je její zpřesnění například ohledně provozu bazénů, wellness center i kadeřnictví tak zásadní? Speciální zákon by měl být časově omezený do konce letošního roku a řešil by jen pandemii covid-19. Navrhujeme v něm i pojistku v podobě souhlasu vlády s každým opatřením ministra zdravotnictví. Potřebujeme ho proto, že nemůžeme vyloučit zhoršení epidemiologické situace a nutnost lokálních restriktivních opatření. V tomto směru musíme zpřesnit některé kompetence. Kromě toho ministerstva vnitra a zdravotnictví dostala úkol připravit komplexní revizi krizové legislativy, konkrétně ústavního zákona o bezpečnosti. Musíme být připraveni na situace, jako byla pandemie koronaviru.

Zmíněný předpis ovšem musí schválit ústavní většina obou komor, což u speciálního epidemického zákona není třeba. Ten budete chtít přijmout ještě ve stavu legislativní nouze? Ve sněmovně není vůle projednávat ho v legislativní nouzi. Většina klubů se kloní k tomu, že by měl být projednán ve standardním režimu při maximálně

možném zkrácení lhůt. Nemáme potřebu tlačit to na sílu, u takové předlohy by měl být nějaký základní politický konsenzus. Myslím, že je reálné, aby byl schválen v řádu několika týdnů a v červenci byl účinný.

Tuzemská čísla o vývoji pandemie jsou optimistická, denně přibývá jen několik nakažených lidí, ale ze zahraničí přicházejí varovné signály. Nová ohniska se objevila v Jižní Koreji, ale i v sousedním Německu. Neobáváte se toho? Samozřejmě to pečlivě sledujeme a vyhodnocujeme. Pro nás je to jisté varování, že nemáme vyhráno, byť v ČR se situace v čase dramaticky lepší nejen v počtech infikovaných pacientů, ale hlavně těch hospitalizovaných. Za největší úspěch ministerstva zdravotnictví i svůj považují, že se nám podařilo ochránit naše nemocnice, které nekolabovaly pod náporom pacientů jako v jiných zemích. Situace v zahraničí je kolísavá, často stačí jeden infikovaný člověk, který může nákazu roznést, jako se to stalo v Soulu. Proto musíme mít nástroje, kterými to můžeme potlačit, především chytrou karanténu. Díky moderním technologiím jsme schopni co nejrychleji identifikovat potenciální rizikové kontakty infikovaného člověka a okamžitě je umisťovat do karantény, aby se nákaza nešířila.

Má projekt chytré karantény už vychytané mouchy a jede naplno? Už je naplno spuštěn v rámci všech 14 krajských hygienických stanic, byť díky tomu, že máme velmi malý počet nově nakažených pacientů, není nyní masivně využíván. Je ale připraven pro případnou další vlnu, kdy se chceme vyhnout plošným opatřením a vypínání ekonomiky. Moderní technologie nám umožní řešit lokální ohniska, jako je aktuálně Chebsko či před časem Domažlicko a Ostravsko.

Dávají vám lidé beze všeho souhlas ke sledování svých kontaktů pomocí mobilů či kreditních karet? Aktuálně je to kolem padesáti procent lidí, kteří souhlasí s tím, aby jejich data byla využita. Věřím ale tomu, že až se projekt stabilizuje a občané se přesvědčí, že k žádnému zneužívání osobních údajů nedochází a je to ve prospěch nás všech, počet souhlasů se zvýší.

Pandemie do určité míry také ukázala, jak lidé věří svým představitelům, protože bez toho by se řada opatření těžko naplnila. Podle průzkumu akademiků z Karlovy a Masarykovy univerzity důvěra Čechů v systém zdravotní péče stoupla až na 80 procent, vládní kroky oceňuje 54 procent respondentů a vládě věří třetina občanů, zatímco před třemi roky jen pětina. Co tomu říkáte? Myslím, že česká vláda situaci zvládla a na konci se vždy počítají hospitalizovaní pacienti. Objektivně jsme na tom z tohoto hlediska dobře, země jako USA, Velká Británie nebo Itálie měly mnohem větší problémy především s přetíženými nemocnicemi. Bezesporu i my jsme udělali několik chyb, došlo ke komunikačním šumům. Bylo by ale bláhové si myslet, že vše proběhne zcela hladce v poměrech, v nichž se nikdo v moderní historii ještě neocitl. Vše pro nás bylo poprvé. Průběžná pozitivní čísla jsou ale nezpochybnitelná.

Od 25. května se roušky budou muset nosit jen v hromadné dopravě a vnitřních společných prostorech. Rozhodli jste se k tomuto kroku hlavně z politických důvodů, protože zakrývání obličejů na ulici byste v letních měsících neobhájili, byť podmínka dvoumetrových rozestupů působí spíše komicky? Bezpochyby nejsme hlší a slepí k průběhu společenské diskuze. Chápeme, že pro řadu lidí jsou roušky výrazně zatěžující. Na druhou stranu jsem přesvědčen, že jejich okamžité zavedení bylo jedním z opatření, jež výrazně přispělo k utlumení epidemie. Vzhledem k dobrému vývoji jsem nyní požádal epidemiology o vyjádření a skupina pod vedením pana docenta Maďara došla k závěru, že toto opatření není nutné držet i v létě. Čili zdaleka nejen z politických důvodů jsme venkovní odložení roušek zařadili do poslední vlny rozvolňování.

Jste právník, takže ve věcech odborně zdravotnických laik. Jak obtížné pro vás bylo čelit těžkým epidemiologickým vahám, jimiž jsou profesor Prymula či docent Maďar, kteří byli vždy spíše zastánci přísných restrikcí a pomalého uvolňování? V ministerském týmu je řada erudovaných epidemiologů, ale nejsou to lidé zaslepení. Určitě vnímají společenský kontext a nutnost vyvažování zdravotních a ekonomických zájmů. Česká republika musí fungovat i za doby pandemie. Primárně jsme samozřejmě chránili životy a zdraví občanů, bezproblémový chod nemocnic, ale zároveň jsme připravovali uvolňování, aby se země neocitla v kleštích a nepřestala ekonomicky dýchat. Debata vždy byla racionální.

Nejsem si tím vnímáním kontextu úplně jistá. Všichni si pamatujeme na větu vašeho náměstka Romana Prymuly, že hranice budou uzavřené dva roky. Mimochodem šlo o výrok protiprávní, neboť Ústavní soud posléze vydal verdikt, že vláda má právo omezit pohyb občanů uvnitř státu, nikoli ho zavřít navenek. Situace se pochopitelně mění a na začátku března jsme netušili, jak to bude vypadat v květnu, jestli tu nebudeme mít tisíce nových pacientů denně. I výroky se vyvíjejí v čase. Omezení na hranicích by určitě neměla platit příliš dlouhou dobu, ale zdůrazňuji, že úplně nepropustné nebyly nikdy. Teď už lidé mohou volně cestovat, ale musejí se prokázat negativním testem na covid-19, případně jít po návratu do karantény. To je podle mě pochopitelné pravidlo.

Pro letní dovolené ale nepředstavitelné. To je pravda. Tam musí jít o postupný proces. Nyní probíhají bilaterální jednání s konkrétními zeměmi, kde je epidemiologická situace poměrně klidná. Jsou to Slovensko, Rakousko, Chorvatsko či Řecko. Nejde přitom jen o nás, ale i o podmínky cílových zemí.

Nebudete jako ministr zdravotnictví spíše šlapat na brzdu, protože když se lidé masově rozcestují, mohou do republiky nákazu opět zavléct? Právě proto mluvím o postupném rozvolňování a dvoustranných dohodách. Plošné zrušení testů na covid-19 při příjezdu do republiky si nyní nedovedu představit. Bez jakýchkoli podmínek a omezení se letos v létě asi cestovat nebude.

Koronavirová krize bude mít pro vás i další dohry. Čekají vás soudní bitvy, ale také různé vyšetřovací komise či prověrky. Chystá se na vás Nejvyšší kontrolní úřad, jehož prezident Miloslav Kala uvedl, že zatímco jedno ministerstvo (vnitro) nakoupilo respirátor typu FFP2 za 34 korun, jiné (zdravotnictví) za 636 korun. „Děje se tu něco nesprávného,“ dodal. Čeho jste se dopustili? Určitě ničeho nesprávného. Tento výrok mě mrzí, protože vychází z mediálních spekulací. Je třeba se podívat, kolik ochranných prostředků a v jakém čase ministerstvo zdravotnictví nakoupilo. Celkově jsme pro naše zdravotníky pořídili kolem 70 milionů ochranných pomůcek. Slova pana Kaly se vztahují k úplně první dodávce, kdy v ČR nebyly prakticky žádné respirátory, tedy před zahájením dovozů z Číny. Šlo o krizovou situaci, byli jsme pod obrovským tlakem nemocnic a hrozilo, že by se nákaza mohla rozšířit po infekčních klinikách. Ceny respirátorů tehdy byly velmi vysoké, ale na to jsme nemohli brát ohled. Šlo o životy.

Z kontrol a šetření tedy obavy nemáte? Naprosto žádné. Ministerstvo zdravotnictví prakticky přes noc vytvořilo nákupní tým a plnilo úkoly z vlády. Jediný náš zájem byl ochránit životy a zdraví lékařů a sester, abychom nečelili situaci jako v Itálii. Tomu jsme zabránili.

Když zmiňujete ochranu zdravotníků, tak právě v těchto dnech vyšla najevo kauza firmy LA Factory, od níž jste nakoupili prostředky za půl miliardy korun. Její masky přitom prý nesplňovaly kvalitativní parametry. Jak to bylo? Bohužel média někdy pracují s neověřenými informacemi a dělají nesprávné závěry. To je i tento případ. S certifikáty byly jisté problémy, ale na základě doporučení Evropské komise se dají řešit tak, že dodavatelská firma dostane výjimku od České obchodní inspekce a pak může legálně distribuovat daný materiál na území EU, tedy i v České republice. V tomto případě je tedy všechno v pořádku. Celkem jsme zmíněné firmě zaplatili asi 431 milionů korun. A to jen za dodávky, které jsme si otestovali a kvalita vyšla dobře, jednou jsme i zboží vraceli. Mrzí mě, že různí politici mají k nákupům příkré soudy, ale přitom se vyjadřují bez znalostí věci. Já ty detaily znám, a proto se kontrol nebojím. Přeji si, aby Nejvyšší kontrolní úřad vše nezávisle prověřil, ale nemyslím si, že je zapotřebí vytvářet nějakou sněmovní vyšetřovací komisi, kterou by opozice využívala jen pro předvolební kampaň. To by věci neprospělo.

Není to jen opozice, kdo upozorňuje na podezřelé nákupy od firem v exekuci nebo s adresami na obecních úřadech a do té doby nečinných. Transparency International varuje i před vládním návrhem novely zákona o veřejných zakázkách. Tu jste chtěli sněmovnou protlačit v legislativní nouzi, abyste mohli jakékoli výrobky nakupovat od dodavatelů v likvidaci, v insolventi, pravomocně odsouzených a s nejasnou vlastnickou strukturou. Neotevíráte dveře korupci a neprůhledným nákupům? Nikoliv. Novela pouze urychluje proces zadávání zakázky, nejde o navýšení ceny nebo snížení kvality. Jen připomínám, že ministerstvo zdravotnictví centrální nákupy už ukončilo a dál to bude na nemocnicích a poskytovatelích.

Půjde o dodávky bez výběrového řízení, kdy nemusí být znám skutečný majitel ani jeho finanční situace. To ano, budou o jednacím řízení bez uveřejnění, ale to už dnes zákon umožňuje. Ten proces vždy musí být transparentní, ceny i dodavatelé musejí být známi. Jde o jeho zjednodušení, nikoli předražení. Dnes už se trh stabilizoval a není důvod nakupovat za vyšší ceny kvůli akutnímu nedostatku pomůcek.

Poslanec STAN Petr Gazdík upozornil, že vláda dává přednost zahraničním dodavatelům před českými, kteří už jsou nyní schopni zabezpečit milionové dodávky. Jak to například vypadá s plicním ventilátorem CoroVent, na jehož vývoj a výrobu česká firma od lidí vybrala 15 milionů korun? Už jí prý chybí jediné razítko z vašeho ministerstva, které měla získat 27. dubna. Dali jste jí ho? Nejprve musím odmítnout kritiku pana poslance. My od začátku spolupracujeme s českými výrobci a vývojáři, je jich asi dvacet, a také s distributory. Až na výjimky jsme zboží dováželi přes české firmy. Co se týče ventilátorů CoroVent, proces certifikace stále probíhá. Nejde o to, že bychom tento český výrobek nechtěli podporovat, ale jde o sofistikovaný přístroj, kde se musí obzvlášť dbát na bezpečnost. Pokud budou všechny zkoušky úspěšné, nevidím v tom posledním razítku problém.

Řekl jste, že vaše ministerstvo ukončilo centrální nákupy. Týká se to i objednávek ochranných prostředků do Správy státních hmotných rezerv, kde bylo na začátku krize asi 10 tisíc respirátorů? Je třeba říct, že tento počet ochranných prostředků tam byl od dob paní ministryně Emmerové, tedy zhruba patnáct let. Žádný ministr z jakékoliv politické strany ho nezměnil, protože větší potřebě nic nenasvědčovalo. Jedno z ponaučení této krize

je, že musíme navýšit rezervy. My budeme dávat požadavky, ale nakupovat bude Správa státních hmotných rezerv. Bavíme se o milionech kusů ochranných prostředků.

Zmínil jste ponaučení. Bude po koronaviru české zdravotnictví, které krizi zvládlo bravurně, bohatší, modernější, digitalizovanější? Bezesporu bude lépe připravené, ať už by šlo o druhou vlnu této pandemie, nebo o jiný typ viru. Určitě se posune v oblasti elektronizace. V té jsme už první velký krok udělali. V minulosti vyvolávalo velké diskuse a kritiku ze strany České lékařské komory zavedení e-receptu. Ukázalo se, že je to skvělý nástroj v situacích, kdy pacient nemůže osobně do ordinace. Teď už ho máme na 100 procent léků, takže doufám, že bude využíván plošně. Možnost sdílet data na dálku a obecně digitalizace se doufám promění v realitu.

Dalším hitem je virtuální ordinace. Díky telemedicině by spousta pacientů nemusela osobně navštívit lékaře a promrhat hodiny v čekárnách. Spatřujete v tom budoucnost? Takových projektů bude jistě přibývat. V řadě případů skutečně není nutné fyzicky navštívit lékaře, pro první kontakt stačí videokonzultace na dálku. Pro mnoho lidí to může být komfortní varianta řešení zdravotních problémů. Telemedicina je určitě správnou cestou. Premiér Babiš uvedl, že pandemie odhalila jasné priority pro správu země, jimiž jsou potraviny, voda a zdravotnictví. Do něj chce podle svých slov dát tolik peněz, kolik bude třeba. O kolik si řeknete? Parlament už na můj návrh schválil zvýšení plateb za státní pojištění o 500 korun od 1. června, což znamená 20 miliard korun navíc. Jde o historicky nejvyšší nárůst prostředků ze státního rozpočtu. V příštím roce to bude dalších 50 miliard. Vláda tím ukazuje, že zdravotnictví je reálně nejvyšší prioritou, a jsem přesvědčen, že tyto finance povedou k jeho větší stabilizaci.

Včetně rekonstrukce zastaralých budov fakultních nemocnic? Přesně tak. Investice jsou naprosto zásadní. Potřebujeme zlepšit prostředí nemocnic, aby odpovídalo 21. století jak pro zaměstnance, tak pro pacienty. To vše připravujeme v rámci Národního investičního plánu.

Bude třeshinkou na dortu úspěšného zvládnutí pandemie celosvětový úspěch v podobě české vakcíny na covid-19? Musím říct, že mě mrzí vyhocené debaty vědců na toto téma. Je-li tady tým lidí z těžko zpochybnitelných organizací, jako jsou IKEM, Ústav hematologie a krevní transfuze nebo Státní zdravotní ústav, který se o vývoj vakcíny chce pokusit, nevidím důvod, proč mu v tom a priori bránit. To ovšem nevylučuje širší spolupráci vědecké obce, myslím, že jde o národní zájem. Setkám se s odpůrci tohoto projektu a budu se snažit najít společnou cestu. Nechápu, proč by se Česká republika nemohla pokusit o to, o čem se snaží 90 týmů ve světě, které na vakcíně pracují, a být v tomto směru soběstačná.

Kdo je Adam Vojtěch* Narodil se 2. října 1986 v Českých Budějovicích.* Vystudoval Právnickou fakultu Univerzity Karlovy a na téže vysoké škole mediální studia na **Fakultě sociálních věd**.* V letech 2013 až 2014 působil jako právník společnosti MAFRA, v červnu 2014 se stal tajemníkem na Ministerstvu financí ČR, jemuž šéfoval Andrej Babiš. V září 2016 ho vláda jmenovala členem správní rady Všeobecné zdravotní pojišťovny.* V letech 2012 až 2018 byl členem ODS. V roce 2017 úspěšně kandidoval do sněmovny za hnutí ANO.* Ministrem zdravotnictví byl v první i druhé vládě Andreje Babiše, tedy od 13. prosince 2017.* Od dětství se věnuje hudbě a zpěvu. V roce 2005 se účastnil soutěže SuperStar. Několik let zpíval v českobudějovickém swingovém orchestru Metroklub Big Band.

URL| <https://kromerizsky.denik.cz/zpravy-z-ceska/adam-vojtech-koronavirus-ministerstvo-zdravotnictvi-ochranne-pomucky-20200515.html>

Stejná zpráva vyšla také v dalších 2 titulech:

kromerizsky.denik.cz (*Zprávy z Česka*), kromerizsky.denik.cz (*Zprávy z Česka*)

Adam Vojtěch: Z kontrol nákupů nemám naprosto žádné obavy

16.5.2020 mostecky.denik.cz str. 00 Zprávy z Česka

Kateřina Perknerová

Ministr zdravotnictví Adam Vojtěch (za ANO) byl v posledních týdnech jedním z nejviditelnějších členů Babišovy vlády. A také nejkritizovanějších. Za nedostatek pomůcek, rozporné výroky, špatnou komunikaci. Opozice

žádala jeho odvolání. Před ukončením stavu nouze se ale o jeho rezignaci už nemluví. Možná proto, že právě lidé spadající pod jeho resort - lékaři, zdravotní sestry a nemocniční personál - zvládli pandemii vůbec nejlépe.

"Zítra končí v České republice nouzový stav. Co to pro váš resort znamená? Nic zásadního, protože jsme připraveni pokračovat v opatřeních, která můžeme činit i po nouzovém stavu. Některé věci ale samozřejmě končí, například možnost ukládat pracovní povinnost studentům zdravotnických škol. Klíčové omezení, jako je regulace volného pohybu nebo maloobchodu, už navíc byla rozvolněna. Poslední vlna přijde 25. května, a pokud se nestane nic zásadního, budeme prakticky ve velmi podobné situaci, jaká byla před krizí.

Znamená to, že od 17. do 25. května, respektive do přijetí speciálního epidemického zákona se budete řídit platnou normou o ochraně veřejného zdraví? Ano, protože většinu toho, co bychom ještě eventuálně potřebovali omezit, můžeme regulovat podle stávajícího zákona. Jde například o vnitřní prostory restaurací nebo ubytovací služby. Tyto kompetence jsou přímo vyjmenovány v zákoně o ochraně veřejného zdraví a nepředstavují extenzivní zásah do základních lidských práv a svobod občanů, což nám vyčítal první rozsudek Městského soudu v Praze. Období do 25. května tedy můžeme v případě potřeby překlenout mimořádnými opatřeními ministra zdravotnictví a pak už zůstane v platnosti jen omezení hromadných akcí s účastí několika tisíc lidí.

Proč tedy potřebujete přijímat speciální normu, když vám může dobře posloužit současná legislativa? Je její zpřesnění například ohledně provozu bazénů, wellness center i kadeřnictví tak zásadní? Speciální zákon by měl být časově omezený do konce letošního roku a řešil by jen pandemii covid-19. Navrhujeme v něm i pojistku v podobě souhlasu vlády s každým opatřením ministra zdravotnictví. Potřebujeme ho proto, že nemůžeme vyloučit zhoršení epidemiologické situace a nutnost lokálních restriktivních opatření. V tomto směru musíme zpřesnit některé kompetence. Kromě toho ministerstva vnitra a zdravotnictví dostala úkol připravit komplexní revizi krizové legislativy, konkrétně ústavního zákona o bezpečnosti. Musíme být připraveni na situace, jako byla pandemie koronaviru.

Zmíněný předpis ovšem musí schválit ústavní většina obou komor, což u speciálního epidemického zákona není třeba. Ten budete chtít přijmout ještě ve stavu legislativní nouze? Ve sněmovně není vůle projednávat ho v legislativní nouzi. Většina klubů se kloní k tomu, že by měl být projednán ve standardním režimu při maximálně možném zkrácení lhůt. Nemáme potřebu tlačit to na sílu, u takové předlohy by měl být nějaký základní politický konsenzus. Myslím, že je reálné, aby byl schválen v řádu několika týdnů a v červenci byl účinný.

Tuzemská čísla o vývoji pandemie jsou optimistická, denně přibývá jen několik nakažených lidí, ale ze zahraničí přicházejí varovné signály. Nová ohniska se objevila v Jižní Koreji, ale i v sousedním Německu. Neobáváte se toho? Samozřejmě to pečlivě sledujeme a vyhodnocujeme. Pro nás je to jisté varování, že nemáme vyhráno, byť v ČR se situace v čase dramaticky lepší nejen v počtech infikovaných pacientů, ale hlavně těch hospitalizovaných. Za největší úspěch ministerstva zdravotnictví i svůj považuji, že se nám podařilo ochránit naše nemocnice, které nekolabovaly pod náporom pacientů jako v jiných zemích. Situace v zahraničí je kolísavá, často stačí jeden infikovaný člověk, který může nákazu roznést, jako se to stalo v Soulu. Proto musíme mít nástroje, kterými to můžeme potlačit, především chytrou karanténu. Díky moderním technologiím jsme schopni co nejrychleji identifikovat potenciální rizikové kontakty infikovaného člověka a okamžitě je umisťovat do karantény, aby se nákaza nešířila.

Má projekt chytré karantény už vychytané mouchy a jede naplno? Už je naplno spuštěn v rámci všech 14 krajských hygienických stanic, byť díky tomu, že máme velmi malý počet nově nakažených pacientů, není nyní masivně využíván. Je ale připraven pro případnou další vlnu, kdy se chceme vyhnout plošným opatřením a vypínáním ekonomiky. Moderní technologie nám umožní řešit lokální ohniska, jako je aktuálně Chebsko či před časem Domažlicko a Ostravsko.

Dávají vám lidé beze všeho souhlas ke sledování svých kontaktů pomocí mobilů či kreditních karet? Aktuálně je to kolem padesáti procent lidí, kteří souhlasí s tím, aby jejich data byla využita. Věřím ale tomu, že až se projekt stabilizuje a občané se přesvědčí, že k žádnému zneužívání osobních údajů nedochází a je to ve prospěch nás všech, počet souhlasů se zvýší.

Pandemie do určité míry také ukázala, jak lidé věří svým představitelům, protože bez toho by se řada opatření těžko naplnila. Podle průzkumu akademiků z Karlovy a Masarykovy univerzity důvěra Čechů v systém zdravotní péče stoupla až na 80 procent, vládní kroky oceňuje 54 procent respondentů a vládě věří třetina občanů, zatímco před třemi roky jen pětina. Co tomu říkáte? Myslím, že česká vláda situaci zvládla a na konci se vždy počítají hospitalizovaní pacienti. Objektivně jsme na tom z tohoto hlediska dobře, země jako USA, Velká Británie nebo Itálie měly mnohem větší problémy především s přetíženými nemocnicemi. Bezesporu i my jsme udělali

několik chyb, došlo ke komunikačním šumům. Bylo by ale bláhové si myslet, že vše proběhne zcela hladce v poměrech, v nichž se nikdo v moderní historii ještě neocitl. Vše pro nás bylo poprvé. Průběžná pozitivní čísla jsou ale nezpochybnitelná.

Od 25. května se roušky budou muset nosit jen v hromadné dopravě a vnitřních společných prostorech. Rozhodli jste se k tomuto kroku hlavně z politických důvodů, protože zakrývání obličejů na ulici byste v letních měsících neobhájili, byť podmínka dvoumetrových rozestupů působí spíše komicky? Bezpochyby nejsme hlší a slepí k průběhu společenské diskuze. Chápeme, že pro řadu lidí jsou roušky výrazně zatěžující. Na druhou stranu jsem přesvědčen, že jejich okamžité zavedení bylo jedním z opatření, jež výrazně přispělo k utlumení epidemie. Vzhledem k dobrému vývoji jsem nyní požádal epidemiology o vyjádření a skupina pod vedením pana docenta Maďara došla k závěru, že toto opatření není nutné držet i v létě. Čili zdaleka nejen z politických důvodů jsme venkovní odložení roušek zařadili do poslední vlny rozvolňování.

Jste právník, takže ve věcech odborně zdravotnických laik. Jak obtížné pro vás bylo čelit těžkým epidemiologickým vahám, jimiž jsou profesor Prymula či docent Maďar, kteří byli vždy spíše zastánci přísných restrikcí a pomalého uvolňování? V ministerském týmu je řada erudovaných epidemiologů, ale nejsou to lidé zaslepení. Určitě vnímají společenský kontext a nutnost vyvažování zdravotních a ekonomických zájmů. Česká republika musí fungovat i za doby pandemie. Primárně jsme samozřejmě chránili životy a zdraví občanů, bezproblémový chod nemocnic, ale zároveň jsme připravovali uvolňování, aby se země neocitla v kleštích a nepřestala ekonomicky dýchat. Debata vždy byla racionální.

Nejsem si tím vnímáním kontextu úplně jistá. Všichni si pamatujeme na větu vašeho náměstka Romana Prymuly, že hranice budou uzavřené dva roky. Mimochodem šlo o výrok protiprávní, neboť Ústavní soud posléze vydal verdikt, že vláda má právo omezit pohyb občanů uvnitř státu, nikoli ho zavřít navenek. Situace se pochopitelně mění a na začátku března jsme netušili, jak to bude vypadat v květnu, jestli tu nebudeme mít tisíce nových pacientů denně. I výroky se vyvíjejí v čase. Omezení na hranicích by určitě neměla platit příliš dlouhou dobu, ale zdůrazňuji, že úplně nepropustné nebyly nikdy. Teď už lidé mohou volně cestovat, ale musejí se prokázat negativním testem na covid-19, případně jít po návratu do karantény. To je podle mě pochopitelné pravidlo.

Pro letní dovolené ale nepředstavitelné. To je pravda. Tam musí jít o postupný proces. Nyní probíhají bilaterální jednání s konkrétními zeměmi, kde je epidemiologická situace poměrně klidná. Jsou to Slovensko, Rakousko, Chorvatsko či Řecko. Nejde přitom jen o nás, ale i o podmínky cílových zemí.

Nebudete jako ministr zdravotnictví spíše šlapat na brzdu, protože když se lidé masově rozcestují, mohou do republiky nákazu opět zavléct? Právě proto mluvím o postupném rozvolňování a dvoustranných dohodách. Plošné zrušení testů na covid-19 při příjezdu do republiky si nyní nedovedu představit. Bez jakýchkoli podmínek a omezení se letos v létě asi cestovat nebude.

Koronavirová krize bude mít pro vás i další dohry. Čekají vás soudní bitvy, ale také různé vyšetřovací komise či prověrky. Chystá se na vás Nejvyšší kontrolní úřad, jehož prezident Miloslav Kala uvedl, že zatímco jedno ministerstvo (vnitř) nakoupilo respirátor typu FFP2 za 34 korun, jiné (zdravotnictví) za 636 korun. „Děje se tu něco nesprávného,“ dodal. Čeho jste se dopustili? Určitě ničeho nesprávného. Tento výrok mě mrzí, protože vychází z mediálních spekulací. Je třeba se podívat, kolik ochranných prostředků a v jakém čase ministerstvo zdravotnictví nakoupilo. Celkově jsme pro naše zdravotníky pořídili kolem 70 milionů ochranných pomůcek. Slova pana Kaly se vztahují k úplně první dodávce, kdy v ČR nebyly prakticky žádné respirátory, tedy před zahájením dovozů z Číny. Šlo o krizovou situaci, byli jsme pod obrovským tlakem nemocnic a hrozilo, že by se nákaza mohla rozšířit po infekčních klinikách. Ceny respirátorů tehdy byly velmi vysoké, ale na to jsme nemohli brát ohled. Šlo o životy.

Z kontrol a šetření tedy obavy nemáte? Naprosto žádné. Ministerstvo zdravotnictví prakticky přes noc vytvořilo nákupní tým a plnilo úkoly z vlády. Jediný náš zájem byl ochránit životy a zdraví lékařů a sester, abychom nečelili situaci jako v Itálii. Tomu jsme zabránili.

Když zmiňujete ochranu zdravotníků, tak právě v těchto dnech vyšla najevo kauza firmy LA Factory, od níž jste nakoupili prostředky za půl miliardy korun. Její masky přitom prý nesplňovaly kvalitativní parametry. Jak to bylo? Bohužel média někdy pracují s neověřenými informacemi a dělají nesprávné závěry. To je i tento případ. S certifikáty byly jisté problémy, ale na základě doporučení Evropské komise se dají řešit tak, že dodavatelská firma dostane výjimku od České obchodní inspekce a pak může legálně distribuovat daný materiál na území EU, tedy i v České republice. V tomto případě je tedy všechno v pořádku. Celkem jsme zmíněné firmě zaplatili asi 431 milionů korun. A to jen za dodávky, které jsme si otestovali a kvalita vyšla dobře, jednou jsme i zboží vraceli. Mrzí mě, že různí politici mají k nákupům příkré soudy, ale přitom se vyjadřují bez znalostí věci. Já ty

details znám, a proto se kontrol nebojím. Přeji si, aby Nejvyšší kontrolní úřad vše nezávisle prověřil, ale nemyslím si, že je zapotřebí vytvářet nějakou sněmovní vyšetřovací komisi, kterou by opozice využívala jen pro předvolební kampaň. To by věci neprospělo.

Není to jen opozice, kdo upozorňuje na podezřelé nákupy od firem v exekuci nebo s adresami na obecních úřadech a do té doby nečinných. Transparency International varuje i před vládním návrhem novely zákona o veřejných zakázkách. Tu jste chtěli sněmovnou protlačit v legislativní nouzi, abyste mohli jakékoli výrobky nakupovat od dodavatelů v likvidaci, v insolvenční, pravomocně odsouzených a s nejasnou vlastnickou strukturou. Neotevíráte dveře korupci a neprůhledným nákupům? Nikoliv. Novela pouze urychluje proces zadávání zakázky, nejde o navýšení ceny nebo snížení kvality. Jen připomínám, že ministerstvo zdravotnictví centrální nákupy už ukončilo a dál to bude na nemocnicích a poskytovatelích.

Půjde o dodávky bez výběrového řízení, kdy nemusí být znám skutečný majitel ani jeho finanční situace. To ano, budou to jednacím řízením bez uveřejnění, ale to už dnes zákon umožňuje. Ten proces vždy musí být transparentní, ceny i dodavatelé musejí být známi. Jde o jeho zjednodušení, nikoli předražení. Dnes už se trh stabilizoval a není důvod nakupovat za vyšší ceny kvůli akutnímu nedostatku pomůcek.

Poslanec STAN Petr Gazdík upozornil, že vláda dává přednost zahraničním dodavatelům před českými, kteří už jsou nyní schopni zabezpečit milionové dodávky. Jak to například vypadá s plicním ventilátorem CoroVent, na jehož vývoj a výrobu česká firma od lidí vybrala 15 milionů korun? Už jí prý chybí jediné razítko z vašeho ministerstva, které měla získat 27. dubna. Dali jste jí ho? Nejprve musím odmítnout kritiku pana poslance. My od začátku spolupracujeme s českými výrobci a vývojáři, je jich asi dvacet, a také s distributory. Až na výjimky jsme zboží dováželi přes české firmy. Co se týče ventilátorů CoroVent, proces certifikace stále probíhá. Nejde o to, že bychom tento český výrobek nechtěli podporovat, ale jde o sofistikovaný přístroj, kde se musí obzvlášť dbát na bezpečnost. Pokud budou všechny zkoušky úspěšné, nevidím v tom posledním razítku problém.

Řekl jste, že vaše ministerstvo ukončilo centrální nákupy. Týká se to i objednávek ochranných prostředků do Správy státních hmotných rezerv, kde bylo na začátku krize asi 10 tisíc respirátorů? Je třeba říct, že tento počet ochranných prostředků tam byl od dob paní ministryně Emmerové, tedy zhruba patnáct let. Žádný ministr z jakékoliv politické strany ho nezměnil, protože větší potřebě nic nenavrhovalo. Jedno z ponaučení této krize je, že musíme navýšit rezervy. My budeme dávat požadavky, ale nakupovat bude Správa státních hmotných rezerv. Bavíme se o milionech kusů ochranných prostředků.

Zmínil jste ponaučení. Bude po koronaviru české zdravotnictví, které krizi zvládlo bravurně, bohatší, modernější, digitalizovanější? Bezesporu bude lépe připravené, ať už by šlo o druhou vlnu této pandemie, nebo o jiný typ viru. Určitě se posune v oblasti elektronizace. V té jsme už první velký krok udělali. V minulosti vyvolávalo velké diskuse a kritiku ze strany České lékařské komory zavedení e-receptu. Ukázalo se, že je to skvělý nástroj v situacích, kdy pacient nemůže osobně do ordinace. Teď už ho máme na 100 procent léků, takže doufám, že bude využíván plošně. Možnost sdílet data na dálku a obecně digitalizace se doufám promění v realitu.

Dalším hitem je virtuální ordinace. Díky telemedicině by spousta pacientů nemusela osobně navštívit lékaře a promrhat hodiny v čekárnách. Spatřujete v tom budoucnost? Takových projektů bude jistě přibývat. V řadě případů skutečně není nutné fyzicky navštívit lékaře, pro první kontakt stačí videokonzultace na dálku. Pro mnoho lidí to může být komfortní varianta řešení zdravotních problémů. Telemedicina je určitě správnou cestou. Premiér Babiš uvedl, že pandemie odhalila jasné priority pro správu země, jimiž jsou potraviny, voda a zdravotnictví. Do něj chce podle svých slov dát tolik peněz, kolik bude třeba. O kolik si řeknete? Parlament už na můj návrh schválil zvýšení plateb za státní pojištění o 500 korun od 1. června, což znamená 20 miliard korun navíc. Jde o historicky nejvyšší nárůst prostředků ze státního rozpočtu. V příštím roce to bude dalších 50 miliard. Vláda tím ukazuje, že zdravotnictví je reálně nejvyšší prioritou, a jsem přesvědčen, že tyto finance povedou k jeho větší stabilizaci.

Včetně rekonstrukce zastaralých budov fakultních nemocnic? Přesně tak. Investice jsou naprosto zásadní. Potřebujeme zlepšit prostředí nemocnic, aby odpovídalo 21. století jak pro zaměstnance, tak pro pacienty. To vše připravujeme v rámci Národního investičního plánu.

Bude třešinkou na dortu úspěšného zvládnutí pandemie celosvětový úspěch v podobě české vakcíny na covid-19? Musím říct, že mě mrzí vyhocené debaty vědců na toto téma. Je-li tady tým lidí z těžko zpochybnitelných organizací, jako jsou IKEM, Ústav hematologie a krevní transfuze nebo Státní zdravotní ústav, který se o vývoj vakcíny chce pokusit, nevidím důvod, proč mu v tom a priori bránit. To ovšem nevylučuje širší spolupráci vědecké obce, myslím, že jde o národní zájem. Setkám se s odpůrci tohoto projektu a budu se snažit najít

společnou cestu. Nechápu, proč by se Česká republika nemohla pokusit o to, oč se snaží 90 týmů ve světě, které na vakcíně pracují, a být v tomto směru soběstačná.

Kdo je Adam Vojtěch* Narodil se 2. října 1986 v Českých Budějovicích.* Vystudoval Právnickou fakultu Univerzity Karlovy a na téže vysoké škole mediální studia na **Fakultě sociálních věd**.* V letech 2013 až 2014 působil jako právník společnosti MAFRA, v červnu 2014 se stal tajemníkem na Ministerstvu financí ČR, jemuž šéfoval Andrej Babiš. V září 2016 ho vláda jmenovala členem správní rady Všeobecné zdravotní pojišťovny.* V letech 2012 až 2018 byl členem ODS. V roce 2017 úspěšně kandidoval do sněmovny za hnutí ANO.* Ministrem zdravotnictví byl v první i druhé vládě Andreje Babiše, tedy od 13. prosince 2017.* Od dětství se věnuje hudbě a zpěvu. V roce 2005 se účastnil soutěže SuperStar. Několik let zpíval v českobudějovickém swingovém orchestru Metroklub Big Band.

URL| <https://mostecky.denik.cz/zpravy-z-ceska/adam-vojtech-koronavirus-ministerstvo-zdravotnictvi-ochranne-pomucky-20200515.html>

Stejná zpráva vyšla také v dalších 5 titulech:

mostecky.denik.cz (*Zprávy z Česka*), mostecky.denik.cz (*Zprávy z Česka*), mostecky.denik.cz (*Zprávy z Česka*), mostecky.denik.cz (*Zprávy z Česka*), mostecky.denik.cz (*Zprávy z Česka*)

Adam Vojtěch: Z kontrol nákupů nemám naprosto žádné obavy

16.5.2020 znojensky.denik.cz str. 00 Zprávy z Česka

Kateřina Perknerová

Ministr zdravotnictví Adam Vojtěch (za ANO) byl v posledních týdnech jedním z nejviditelnějších členů Babišovy vlády. A také nejkritizovanějších. Za nedostatek pomůcek, rozporné výroky, špatnou komunikaci. Opozice žádala jeho odvolání. Před ukončením stavu nouze se ale o jeho rezignaci už nemluví. Možná proto, že právě lidé spadající pod jeho resort - lékaři, zdravotní sestry a nemocniční personál - zvládli pandemii vůbec nejlépe.

"Zítra končí v České republice nouzový stav. Co to pro váš resort znamená? Nic zásadního, protože jsme připraveni pokračovat v opatřeních, která můžeme činit i po nouzovém stavu. Některé věci ale samozřejmě končí, například možnost ukládat pracovní povinnost studentům zdravotnických škol. Klíčové omezení, jako je regulace volného pohybu nebo maloobchodu, už navíc byla rozvolněna. Poslední vlna přijde 25. května, a pokud se nestane nic zásadního, budeme prakticky ve velmi podobné situaci, jaká byla před krizí.

Znamená to, že od 17. do 25. května, respektive do přijetí speciálního epidemického zákona se budete řídit platnou normou o ochraně veřejného zdraví? Ano, protože většinu toho, co bychom ještě eventuálně potřebovali omezit, můžeme regulovat podle stávajícího zákona. Jde například o vnitřní prostory restaurací nebo ubytovací služby. Tyto kompetence jsou přímo vyjmenovány v zákoně o ochraně veřejného zdraví a nepředstavují extenzivní zásah do základních lidských práv a svobod občanů, což nám vyčítal první rozsudek Městského soudu v Praze. Období do 25. května tedy můžeme v případě potřeby překlenout mimořádnými opatřeními ministra zdravotnictví a pak už zůstane v platnosti jen omezení hromadných akcí s účastí několika tisíc lidí.

Proč tedy potřebujete přijímat speciální normu, když vám může dobře posloužit současná legislativa? Je její zpřesnění například ohledně provozu bazénů, wellness center i kadeřnictví tak zásadní? Speciální zákon by měl být časově omezený do konce letošního roku a řešil by jen pandemii covid-19. Navrhujeme v něm i pojistku v podobě souhlasu vlády s každým opatřením ministra zdravotnictví. Potřebujeme ho proto, že nemůžeme vyloučit zhoršení epidemiologické situace a nutnost lokálních restriktivních opatření. V tomto směru musíme zpřesnit některé kompetence. Kromě toho ministerstva vnitra a zdravotnictví dostala úkol připravit komplexní revizi krizové legislativy, konkrétně ústavního zákona o bezpečnosti. Musíme být připraveni na situace, jako byla pandemie koronaviru.

Zmíněný předpis ovšem musí schválit ústavní většina obou komor, což u speciálního epidemického zákona není třeba. Ten budete chtít přijmout ještě ve stavu legislativní nouze? Ve sněmovně není vůle projednávat ho v legislativní nouzi. Většina klubů se kloní k tomu, že by měl být projednán ve standardním režimu při maximálně

možném zkrácení lhůt. Nemáme potřebu tlačit to na sílu, u takové předlohy by měl být nějaký základní politický konsenzus. Myslím, že je reálné, aby byl schválen v řádu několika týdnů a v červenci byl účinný.

Tuzemská čísla o vývoji pandemie jsou optimistická, denně přibývá jen několik nakažených lidí, ale ze zahraničí přicházejí varovné signály. Nová ohniska se objevila v Jižní Koreji, ale i v sousedním Německu. Neobáváte se toho? Samozřejmě to pečlivě sledujeme a vyhodnocujeme. Pro nás je to jisté varování, že nemáme vyhráno, byť v ČR se situace v čase dramaticky lepší nejen v počtech infikovaných pacientů, ale hlavně těch hospitalizovaných. Za největší úspěch ministerstva zdravotnictví i svůj považují, že se nám podařilo ochránit naše nemocnice, které nekolabovaly pod náporom pacientů jako v jiných zemích. Situace v zahraničí je kolísavá, často stačí jeden infikovaný člověk, který může nákazu roznést, jako se to stalo v Soulu. Proto musíme mít nástroje, kterými to můžeme potlačit, především chytrou karanténu. Díky moderním technologiím jsme schopni co nejrychleji identifikovat potenciální rizikové kontakty infikovaného člověka a okamžitě je umisťovat do karantény, aby se nákaza nešířila.

Má projekt chytré karantény už vyčítané mouchy a jede naplno? Už je naplno spuštěn v rámci všech 14 krajských hygienických stanic, byť díky tomu, že máme velmi malý počet nově nakažených pacientů, není nyní masivně využíván. Je ale připraven pro případnou další vlnu, kdy se chceme vyhnout plošným opatřením a vypínání ekonomiky. Moderní technologie nám umožní řešit lokální ohniska, jako je aktuálně Chebsko či před časem Domažlicko a Ostravsko.

Dávají vám lidé beze všeho souhlas ke sledování svých kontaktů pomocí mobilů či kreditních karet? Aktuálně je to kolem padesáti procent lidí, kteří souhlasí s tím, aby jejich data byla využita. Věřím ale tomu, že až se projekt stabilizuje a občané se přesvědčí, že k žádnému zneužívání osobních údajů nedochází a je to ve prospěch nás všech, počet souhlasů se zvýší.

Pandemie do určité míry také ukázala, jak lidé věří svým představitelům, protože bez toho by se řada opatření těžko naplnila. Podle průzkumu akademiků z Karlovy a Masarykovy univerzity důvěra Čechů v systém zdravotní péče stoupla až na 80 procent, vládní kroky oceňuje 54 procent respondentů a vládě věří třetina občanů, zatímco před třemi roky jen pětina. Co tomu říkáte? Myslím, že česká vláda situaci zvládla a na konci se vždy počítají hospitalizovaní pacienti. Objektivně jsme na tom z tohoto hlediska dobře, země jako USA, Velká Británie nebo Itálie měly mnohem větší problémy především s přetíženými nemocnicemi. Bezesporu i my jsme udělali několik chyb, došlo ke komunikačním šumům. Bylo by ale bláhové si myslet, že vše proběhne zcela hladce v poměrech, v nichž se nikdo v moderní historii ještě neocitl. Vše pro nás bylo poprvé. Průběžná pozitivní čísla jsou ale nezpochybnitelná.

Od 25. května se roušky budou muset nosit jen v hromadné dopravě a vnitřních společných prostorech. Rozhodli jste se k tomuto kroku hlavně z politických důvodů, protože zakrývání obličejů na ulici byste v letních měsících neobhájili, byť podmínka dvoumetrových rozestupů působí spíše komicky? Bezpochyby nejsme hlší a slepí k průběhu společenské diskuze. Chápeme, že pro řadu lidí jsou roušky výrazně zatěžující. Na druhou stranu jsem přesvědčen, že jejich okamžité zavedení bylo jedním z opatření, jež výrazně přispělo k utlumení epidemie. Vzhledem k dobrému vývoji jsem nyní požádal epidemiology o vyjádření a skupina pod vedením pana docenta Maďara došla k závěru, že toto opatření není nutné držet i v létě. Čili zdaleka nejen z politických důvodů jsme venkovní odložení roušek zařadili do poslední vlny rozvolňování.

Jste právník, takže ve věcech odborně zdravotnických laik. Jak obtížné pro vás bylo čelit těžkým epidemiologickým vahám, jimiž jsou profesor Prymula či docent Maďar, kteří byli vždy spíše zastánci přísných restrikcí a pomalého uvolňování? V ministerském týmu je řada erudovaných epidemiologů, ale nejsou to lidé zaslepení. Určitě vnímají společenský kontext a nutnost vyvažování zdravotních a ekonomických zájmů. Česká republika musí fungovat i za doby pandemie. Primárně jsme samozřejmě chránili životy a zdraví občanů, bezproblémový chod nemocnic, ale zároveň jsme připravovali uvolňování, aby se země neocitla v kleštích a nepřestala ekonomicky dýchat. Debata vždy byla racionální.

Nejsem si tím vnímáním kontextu úplně jistá. Všichni si pamatujeme na větu vašeho náměstka Romana Prymuly, že hranice budou uzavřené dva roky. Mimochodem šlo o výrok protiprávní, neboť Ústavní soud posléze vydal verdikt, že vláda má právo omezit pohyb občanů uvnitř státu, nikoli ho zavřít navenek. Situace se pochopitelně mění a na začátku března jsme netušili, jak to bude vypadat v květnu, jestli tu nebudeme mít tisíce nových pacientů denně. I výroky se vyvíjejí v čase. Omezení na hranicích by určitě neměla platit příliš dlouhou dobu, ale zdůrazňuji, že úplně nepropustné nebyly nikdy. Teď už lidé mohou volně cestovat, ale musejí se prokázat negativním testem na covid-19, případně jít po návratu do karantény. To je podle mě pochopitelné pravidlo.

Pro letní dovolené ale nepředstavitelné. To je pravda. Tam musí jít o postupný proces. Nyní probíhají bilaterální jednání s konkrétními zeměmi, kde je epidemiologická situace poměrně klidná. Jsou to Slovensko, Rakousko, Chorvatsko či Řecko. Nejde přitom jen o nás, ale i o podmínky cílových zemí.

Nebudete jako ministr zdravotnictví spíše šlapat na brzdu, protože když se lidé masově rozcestují, mohou do republiky nákazu opět zavléct? Právě proto mluvím o postupném rozvolňování a dvoustranných dohodách. Plošné zrušení testů na covid-19 při příjezdu do republiky si nyní nedovedu představit. Bez jakýchkoli podmínek a omezení se letos v létě asi cestovat nebude.

Koronavirová krize bude mít pro vás i další dohry. Čekají vás soudní bitvy, ale také různé vyšetřovací komise či prověrky. Chystá se na vás Nejvyšší kontrolní úřad, jehož prezident Miloslav Kala uvedl, že zatímco jedno ministerstvo (vnitro) nakoupilo respirátor typu FFP2 za 34 korun, jiné (zdravotnictví) za 636 korun. „Děje se tu něco nesprávného,“ dodal. Čeho jste se dopustili? Určitě ničeho nesprávného. Tento výrok mě mrzí, protože vychází z mediálních spekulací. Je třeba se podívat, kolik ochranných prostředků a v jakém čase ministerstvo zdravotnictví nakoupilo. Celkově jsme pro naše zdravotníky pořídili kolem 70 milionů ochranných pomůcek. Slova pana Kaly se vztahují k úplně první dodávce, kdy v ČR nebyly prakticky žádné respirátory, tedy před zahájením dovozů z Číny. Šlo o krizovou situaci, byli jsme pod obrovským tlakem nemocnic a hrozilo, že by se nákaza mohla rozšířit po infekčních klinikách. Ceny respirátorů tehdy byly velmi vysoké, ale na to jsme nemohli brát ohled. Šlo o životy.

Z kontrol a šetření tedy obavy nemáte? Naprosto žádné. Ministerstvo zdravotnictví prakticky přes noc vytvořilo nákupní tým a plnilo úkoly z vlády. Jediný náš zájem byl ochránit životy a zdraví lékařů a sester, abychom nečelili situaci jako v Itálii. Tomu jsme zabránili.

Když zmiňujete ochranu zdravotníků, tak právě v těchto dnech vyšla najevo kauza firmy LA Factory, od níž jste nakoupili prostředky za půl miliardy korun. Její masky přitom prý nesplňovaly kvalitativní parametry. Jak to bylo? Bohužel média někdy pracují s neověřenými informacemi a dělají nesprávné závěry. To je i tento případ. S certifikáty byly jisté problémy, ale na základě doporučení Evropské komise se dají řešit tak, že dodavatelská firma dostane výjimku od České obchodní inspekce a pak může legálně distribuovat daný materiál na území EU, tedy i v České republice. V tomto případě je tedy všechno v pořádku. Celkem jsme zmíněné firmě zaplatili asi 431 milionů korun. A to jen za dodávky, které jsme si otestovali a kvalita vyšla dobře, jednou jsme i zboží vraceli. Mrzí mě, že různí politici mají k nákupům příkré soudy, ale přitom se vyjadřují bez znalostí věci. Já ty detaily znám, a proto se kontrol nebojím. Přeji si, aby Nejvyšší kontrolní úřad vše nezávisle prověřil, ale nemyslím si, že je zapotřebí vytvářet nějakou sněmovní vyšetřovací komisi, kterou by opozice využívala jen pro předvolební kampaň. To by věci neprospělo.

Není to jen opozice, kdo upozorňuje na podezřelé nákupy od firem v exekuci nebo s adresami na obecních úřadech a do té doby nečinných. Transparency International varuje i před vládním návrhem novely zákona o veřejných zakázkách. Tu jste chtěli sněmovnou protlačit v legislativní nouzi, abyste mohli jakékoli výrobky nakupovat od dodavatelů v likvidaci, v insolvenční, pravomocně odsouzených a s nejasnou vlastnickou strukturou. Neotevíráte dveře korupci a neprůhledným nákupům? Nikoliv. Novela pouze urychluje proces zadávání zakázky, nejde o navýšení ceny nebo snížení kvality. Jen připomínám, že ministerstvo zdravotnictví centrální nákupy už ukončilo a dál to bude na nemocnicích a poskytovatelích.

Půjde o dodávky bez výběrového řízení, kdy nemusí být znám skutečný majitel ani jeho finanční situace. To ano, budou o jednání řízení bez uveřejnění, ale to už dnes zákon umožňuje. Ten proces vždy musí být transparentní, ceny i dodavatelé musejí být známi. Jde o jeho zjednodušení, nikoli předražení. Dnes už se trh stabilizoval a není důvod nakupovat za vyšší ceny kvůli akutnímu nedostatku pomůcek.

Poslanec STAN Petr Gazdík upozornil, že vláda dává přednost zahraničním dodavatelům před českými, kteří už jsou nyní schopni zabezpečit milionové dodávky. Jak to například vypadá s plicním ventilátorem CoroVent, na jehož vývoj a výrobu česká firma od lidí vybrala 15 milionů korun? Už jí prý chybí jediné razítko z vašeho ministerstva, které měla získat 27. dubna. Dali jste jí ho? Nejprve musím odmítnout kritiku pana poslance. My od začátku spolupracujeme s českými výrobci a vývojáři, je jich asi dvacet, a také s distributory. Až na výjimky jsme zboží dováželi přes české firmy. Co se týče ventilátorů CoroVent, proces certifikace stále probíhá. Nejde o to, že bychom tento český výrobek nechtěli podporovat, ale jde o sofistikovaný přístroj, kde se musí obzvláště dbát na bezpečnost. Pokud budou všechny zkoušky úspěšné, nevidím v tom posledním razítku problém.

Řekl jste, že vaše ministerstvo ukončilo centrální nákupy. Týká se to i objednávek ochranných prostředků do Správy státních hmotných rezerv, kde bylo na začátku krize asi 10 tisíc respirátorů? Je třeba říct, že tento počet ochranných prostředků tam byl od dob paní ministryně Emmerové, tedy zhruba patnáct let. Žádný ministr z jakékoliv politické strany ho nezměnil, protože větší potřebě nic nenasvědčovalo. Jedno z ponaučení této krize

je, že musíme navýšit rezervy. My budeme dávat požadavky, ale nakupovat bude Správa státních hmotných rezerv. Bavíme se o milionech kusů ochranných prostředků.

Zmínil jste ponaučení. Bude po koronaviru české zdravotnictví, které krizi zvládlo bravurně, bohatší, modernější, digitalizovanější? Bezesporu bude lépe připravené, ať už by šlo o druhou vlnu této pandemie, nebo o jiný typ viru. Určitě se posune v oblasti elektronizace. V té jsme už první velký krok udělali. V minulosti vyvolávalo velké diskuse a kritiku ze strany České lékařské komory zavedení e-receptu. Ukázalo se, že je to skvělý nástroj v situacích, kdy pacient nemůže osobně do ordinace. Teď už ho máme na 100 procent léků, takže doufám, že bude využíván plošně. Možnost sdílet data na dálku a obecně digitalizace se doufám promění v realitu.

Dalším hitem je virtuální ordinace. Díky telemedicině by spousta pacientů nemusela osobně navštívit lékaře a promrhat hodiny v čekárnách. Spatřujete v tom budoucnost? Takových projektů bude jistě přibývat. V řadě případů skutečně není nutné fyzicky navštívit lékaře, pro první kontakt stačí videokonzultace na dálku. Pro mnoho lidí to může být komfortní varianta řešení zdravotních problémů. Telemedicina je určitě správnou cestou. Premiér Babiš uvedl, že pandemie odhalila jasné priority pro správu země, jimiž jsou potraviny, voda a zdravotnictví. Do něj chce podle svých slov dát tolik peněz, kolik bude třeba. O kolik si řeknete? Parlament už na můj návrh schválil zvýšení plateb za státní pojištění o 500 korun od 1. června, což znamená 20 miliard korun navíc. Jde o historicky nejvyšší nárůst prostředků ze státního rozpočtu. V příštím roce to bude dalších 50 miliard. Vláda tím ukazuje, že zdravotnictví je reálně nejvyšší prioritou, a jsem přesvědčen, že tyto finance povedou k jeho větší stabilizaci.

Včetně rekonstrukce zastaralých budov fakultních nemocnic? Přesně tak. Investice jsou naprosto zásadní. Potřebujeme zlepšit prostředí nemocnic, aby odpovídalo 21. století jak pro zaměstnance, tak pro pacienty. To vše připravujeme v rámci Národního investičního plánu.

Bude třešinkou na dortu úspěšného zvládnutí pandemie celosvětový úspěch v podobě české vakcíny na covid-19? Musím říct, že mě mrzí vyhocené debaty vědců na toto téma. Je-li tady tým lidí z těžko zpochybnitelných organizací, jako jsou IKEM, Ústav hematologie a krevní transfuze nebo Státní zdravotní ústav, který se o vývoj vakcíny chce pokusit, nevidím důvod, proč mu v tom a priori bránit. To ovšem nevylučuje širší spolupráci vědecké obce, myslím, že jde o národní zájem. Setkám se s odpůrci tohoto projektu a budu se snažit najít společnou cestu. Nechápu, proč by se Česká republika nemohla pokusit o to, o č se snaží 90 týmů ve světě, které na vakcíně pracují, a být v tomto směru soběstačná.

Kdo je Adam Vojtěch* Narodil se 2. října 1986 v Českých Budějovicích.* Vystudoval Právnickou fakultu Univerzity Karlovy a na téže vysoké škole mediální studia na **Fakultě sociálních věd**.* V letech 2013 až 2014 působil jako právník společnosti MAFRA, v červnu 2014 se stal tajemníkem na Ministerstvu financí ČR, jemuž šéfoval Andrej Babiš. V září 2016 ho vláda jmenovala členem správní rady Všeobecné zdravotní pojišťovny.* V letech 2012 až 2018 byl členem ODS. V roce 2017 úspěšně kandidoval do sněmovny za hnutí ANO.* Ministrem zdravotnictví byl v první i druhé vládě Andreje Babiše, tedy od 13. prosince 2017.* Od dětství se věnuje hudbě a zpěvu. V roce 2005 se účastnil soutěže SuperStar. Několik let zpíval v českobudějovickém swingovém orchestru Metroklub Big Band.

URL| <https://znojensky.denik.cz/zpravy-z-ceska/adam-vojtech-koronavirus-ministerstvo-zdravotnictvi-ochranne-pomucky-20200515.html>

Stejná zpráva vyšla také v dalších 3 titulech:

znojensky.denik.cz (*Zprávy z Česka*), znojensky.denik.cz (*Zprávy z Česka*), znojensky.denik.cz (*Zprávy z Česka*)

Adam Vojtěch: Z kontrol nákupů nemám naprosto žádné obavy

16.5.2020 breclavsky.denik.cz str. 00 Zprávy z Česka

Kateřina Perknerová

Ministr zdravotnictví Adam Vojtěch (za ANO) byl v posledních týdnech jedním z nejviditelnějších členů Babišovy vlády. A také nejkritizovanějších. Za nedostatek pomůcek, rozporné výroky, špatnou komunikaci. Opozice

žádala jeho odvolání. Před ukončením stavu nouze se ale o jeho rezignaci už nemluví. Možná proto, že právě lidé spadající pod jeho resort - lékaři, zdravotní sestry a nemocniční personál - zvládli pandemii vůbec nejlépe.

"Zítra končí v České republice nouzový stav. Co to pro váš resort znamená? Nic zásadního, protože jsme připraveni pokračovat v opatřeních, která můžeme činit i po nouzovém stavu. Některé věci ale samozřejmě končí, například možnost ukládat pracovní povinnost studentům zdravotnických škol. Klíčové omezení, jako je regulace volného pohybu nebo maloobchodu, už navíc byla rozvolněna. Poslední vlna přijde 25. května, a pokud se nestane nic zásadního, budeme prakticky ve velmi podobné situaci, jaká byla před krizí.

Znamená to, že od 17. do 25. května, respektive do přijetí speciálního epidemického zákona se budete řídit platnou normou o ochraně veřejného zdraví? Ano, protože většinu toho, co bychom ještě eventuálně potřebovali omezit, můžeme regulovat podle stávajícího zákona. Jde například o vnitřní prostory restaurací nebo ubytovací služby. Tyto kompetence jsou přímo vyjmenovány v zákoně o ochraně veřejného zdraví a nepředstavují extenzivní zásah do základních lidských práv a svobod občanů, což nám vyčítal první rozsudek Městského soudu v Praze. Období do 25. května tedy můžeme v případě potřeby překlenout mimořádnými opatřeními ministra zdravotnictví a pak už zůstane v platnosti jen omezení hromadných akcí s účastí několika tisíc lidí.

Proč tedy potřebujete přijímat speciální normu, když vám může dobře posloužit současná legislativa? Je její zpřesnění například ohledně provozu bazénů, wellness center i kadeřnictví tak zásadní? Speciální zákon by měl být časově omezený do konce letošního roku a řešil by jen pandemii covid-19. Navrhujeme v něm i pojistku v podobě souhlasu vlády s každým opatřením ministra zdravotnictví. Potřebujeme ho proto, že nemůžeme vyloučit zhoršení epidemiologické situace a nutnost lokálních restriktivních opatření. V tomto směru musíme zpřesnit některé kompetence. Kromě toho ministerstva vnitra a zdravotnictví dostala úkol připravit komplexní revizi krizové legislativy, konkrétně ústavního zákona o bezpečnosti. Musíme být připraveni na situace, jako byla pandemie koronaviru.

Zmíněný předpis ovšem musí schválit ústavní většina obou komor, což u speciálního epidemického zákona není třeba. Ten budete chtít přijmout ještě ve stavu legislativní nouze? Ve sněmovně není vůle projednávat ho v legislativní nouzi. Většina klubů se kloní k tomu, že by měl být projednán ve standardním režimu při maximálně možném zkrácení lhůt. Nemáme potřebu tlačit to na sílu, u takové předlohy by měl být nějaký základní politický konsenzus. Myslím, že je reálné, aby byl schválen v řádu několika týdnů a v červenci byl účinný.

Tuzemská čísla o vývoji pandemie jsou optimistická, denně přibývá jen několik nakažených lidí, ale ze zahraničí přicházejí varovné signály. Nová ohniska se objevila v Jižní Koreji, ale i v sousedním Německu. Neobáváte se toho? Samozřejmě to pečlivě sledujeme a vyhodnocujeme. Pro nás je to jisté varování, že nemáme vyhráno, byť v ČR se situace v čase dramaticky lepší nejen v počtech infikovaných pacientů, ale hlavně těch hospitalizovaných. Za největší úspěch ministerstva zdravotnictví i svůj považuji, že se nám podařilo ochránit naše nemocnice, které nekolabovaly pod náporom pacientů jako v jiných zemích. Situace v zahraničí je kolísavá, často stačí jeden infikovaný člověk, který může nákazu roznést, jako se to stalo v Soulu. Proto musíme mít nástroje, kterými to můžeme potlačit, především chytrou karanténu. Díky moderním technologiím jsme schopni co nejrychleji identifikovat potenciální rizikové kontakty infikovaného člověka a okamžitě je umisťovat do karantény, aby se nákaza nešířila.

Má projekt chytré karantény už vychytané mouchy a jede naplno? Už je naplno spuštěn v rámci všech 14 krajských hygienických stanic, byť díky tomu, že máme velmi malý počet nově nakažených pacientů, není nyní masivně využíván. Je ale připraven pro případnou další vlnu, kdy se chceme vyhnout plošným opatřením a vypínáním ekonomiky. Moderní technologie nám umožní řešit lokální ohniska, jako je aktuálně Chebsko či před časem Domažlicko a Ostravsko.

Dávají vám lidé beze všeho souhlas ke sledování svých kontaktů pomocí mobilů či kreditních karet? Aktuálně je to kolem padesáti procent lidí, kteří souhlasí s tím, aby jejich data byla využita. Věřím ale tomu, že až se projekt stabilizuje a občané se přesvědčí, že k žádnému zneužívání osobních údajů nedochází a je to ve prospěch nás všech, počet souhlasů se zvýší.

Pandemie do určité míry také ukázala, jak lidé věří svým představitelům, protože bez toho by se řada opatření těžko naplnila. Podle průzkumu akademiků z Karlovy a Masarykovy univerzity důvěra Čechů v systém zdravotní péče stoupla až na 80 procent, vládní kroky oceňuje 54 procent respondentů a vládě věří třetina občanů, zatímco před třemi roky jen pětina. Co tomu říkáte? Myslím, že česká vláda situaci zvládla a na konci se vždy počítají hospitalizovaní pacienti. Objektivně jsme na tom z tohoto hlediska dobře, země jako USA, Velká Británie nebo Itálie měly mnohem větší problémy především s přetíženými nemocnicemi. Bezesporu i my jsme udělali

několik chyb, došlo ke komunikačním šumům. Bylo by ale bláhové si myslet, že vše proběhne zcela hladce v poměrech, v nichž se nikdo v moderní historii ještě neocitl. Vše pro nás bylo poprvé. Průběžná pozitivní čísla jsou ale nezpochybnitelná.

Od 25. května se roušky budou muset nosit jen v hromadné dopravě a vnitřních společných prostorech. Rozhodli jste se k tomuto kroku hlavně z politických důvodů, protože zakrývání obličejů na ulici byste v letních měsících neobhájili, byť podmínka dvoumetrových rozestupů působí spíše komicky? Bezpochyby nejsme hlší a slepí k průběhu společenské diskuze. Chápeme, že pro řadu lidí jsou roušky výrazně zatěžující. Na druhou stranu jsem přesvědčen, že jejich okamžité zavedení bylo jedním z opatření, jež výrazně přispělo k utlumení epidemie. Vzhledem k dobrému vývoji jsem nyní požádal epidemiology o vyjádření a skupina pod vedením pana docenta Maďara došla k závěru, že toto opatření není nutné držet i v létě. Čili zdaleka nejen z politických důvodů jsme venkovní odložení roušek zařadili do poslední vlny rozvolňování.

Jste právník, takže ve věcech odborně zdravotnických laik. Jak obtížné pro vás bylo čelit těžkým epidemiologickým vahám, jimiž jsou profesor Prymula či docent Maďar, kteří byli vždy spíše zastánci přísných restrikcí a pomalého uvolňování? V ministerském týmu je řada erudovaných epidemiologů, ale nejsou to lidé zaslepení. Určitě vnímají společenský kontext a nutnost vyvažování zdravotních a ekonomických zájmů. Česká republika musí fungovat i za doby pandemie. Primárně jsme samozřejmě chránili životy a zdraví občanů, bezproblémový chod nemocnic, ale zároveň jsme připravovali uvolňování, aby se země neocitla v kleštích a nepřestala ekonomicky dýchat. Debata vždy byla racionální.

Nejsem si tím vnímáním kontextu úplně jistá. Všichni si pamatujeme na větu vašeho náměstka Romana Prymuly, že hranice budou uzavřené dva roky. Mimochodem šlo o výrok protiprávní, neboť Ústavní soud posléze vydal verdikt, že vláda má právo omezit pohyb občanů uvnitř státu, nikoli ho zavřít navenek. Situace se pochopitelně mění a na začátku března jsme netušili, jak to bude vypadat v květnu, jestli tu nebudeme mít tisíce nových pacientů denně. I výroky se vyvíjejí v čase. Omezení na hranicích by určitě neměla platit příliš dlouhou dobu, ale zdůrazňuji, že úplně nepropustné nebyly nikdy. Teď už lidé mohou volně cestovat, ale musejí se prokázat negativním testem na covid-19, případně jít po návratu do karantény. To je podle mě pochopitelné pravidlo.

Pro letní dovolené ale nepředstavitelné. To je pravda. Tam musí jít o postupný proces. Nyní probíhají bilaterální jednání s konkrétními zeměmi, kde je epidemiologická situace poměrně klidná. Jsou to Slovensko, Rakousko, Chorvatsko či Řecko. Nejde přitom jen o nás, ale i o podmínky cílových zemí.

Nebudete jako ministr zdravotnictví spíše šlapat na brzdu, protože když se lidé masově rozcestují, mohou do republiky nákazu opět zavléct? Právě proto mluvím o postupném rozvolňování a dvoustranných dohodách. Plošné zrušení testů na covid-19 při příjezdu do republiky si nyní nedovedu představit. Bez jakýchkoli podmínek a omezení se letos v létě asi cestovat nebude.

Koronavirová krize bude mít pro vás i další dohry. Čekají vás soudní bitvy, ale také různé vyšetřovací komise či prověrky. Chystá se na vás Nejvyšší kontrolní úřad, jehož prezident Miloslav Kala uvedl, že zatímco jedno ministerstvo (vnitř) nakoupilo respirátor typu FFP2 za 34 korun, jiné (zdravotnictví) za 636 korun. „Děje se tu něco nesprávného,“ dodal. Čeho jste se dopustili? Určitě ničeho nesprávného. Tento výrok mě mrzí, protože vychází z mediálních spekulací. Je třeba se podívat, kolik ochranných prostředků a v jakém čase ministerstvo zdravotnictví nakoupilo. Celkově jsme pro naše zdravotníky pořídili kolem 70 milionů ochranných pomůcek. Slova pana Kaly se vztahují k úplně první dodávce, kdy v ČR nebyly prakticky žádné respirátory, tedy před zahájením dovozů z Číny. Šlo o krizovou situaci, byli jsme pod obrovským tlakem nemocnic a hrozilo, že by se nákaza mohla rozšířit po infekčních klinikách. Ceny respirátorů tehdy byly velmi vysoké, ale na to jsme nemohli brát ohled. Šlo o životy.

Z kontrol a šetření tedy obavy nemáte? Naprosto žádné. Ministerstvo zdravotnictví prakticky přes noc vytvořilo nákupní tým a plnilo úkoly z vlády. Jediný náš zájem byl ochránit životy a zdraví lékařů a sester, abychom nečelili situaci jako v Itálii. Tomu jsme zabránili.

Když zmiňujete ochranu zdravotníků, tak právě v těchto dnech vyšla najevo kauza firmy LA Factory, od níž jste nakoupili prostředky za půl miliardy korun. Její masky přitom prý nesplňovaly kvalitativní parametry. Jak to bylo? Bohužel média někdy pracují s neověřenými informacemi a dělají nesprávné závěry. To je i tento případ. S certifikáty byly jisté problémy, ale na základě doporučení Evropské komise se dají řešit tak, že dodavatelská firma dostane výjimku od České obchodní inspekce a pak může legálně distribuovat daný materiál na území EU, tedy i v České republice. V tomto případě je tedy všechno v pořádku. Celkem jsme zmíněné firmě zaplatili asi 431 milionů korun. A to jen za dodávky, které jsme si otestovali a kvalita vyšla dobře, jednou jsme i zboží vraceli. Mrzí mě, že různí politici mají k nákupům příkré soudy, ale přitom se vyjadřují bez znalostí věci. Já ty

details znám, a proto se kontrol nebojím. Přeji si, aby Nejvyšší kontrolní úřad vše nezávisle prověřil, ale nemyslím si, že je zapotřebí vytvářet nějakou sněmovní vyšetřovací komisi, kterou by opozice využívala jen pro předvolební kampaň. To by věci neprospělo.

Není to jen opozice, kdo upozorňuje na podezřelé nákupy od firem v exekuci nebo s adresami na obecních úřadech a do té doby nečinných. Transparency International varuje i před vládním návrhem novely zákona o veřejných zakázkách. Tu jste chtěli sněmovnou protlačit v legislativní nouzi, abyste mohli jakékoli výrobky nakupovat od dodavatelů v likvidaci, v insolvenční, pravomocně odsouzených a s nejasnou vlastnickou strukturou. Neotevíráte dveře korupci a neprůhledným nákupům? Nikoliv. Novela pouze urychluje proces zadávání zakázky, nejde o navýšení ceny nebo snížení kvality. Jen připomínám, že ministerstvo zdravotnictví centrální nákupy už ukončilo a dál to bude na nemocnicích a poskytovatelích.

Půjde o dodávky bez výběrového řízení, kdy nemusí být znám skutečný majitel ani jeho finanční situace. To ano, budou to jednacím řízením bez uveřejnění, ale to už dnes zákon umožňuje. Ten proces vždy musí být transparentní, ceny i dodavatelé musejí být známi. Jde o jeho zjednodušení, nikoli předražení. Dnes už se trh stabilizoval a není důvod nakupovat za vyšší ceny kvůli akutnímu nedostatku pomůcek.

Poslanec STAN Petr Gazdík upozornil, že vláda dává přednost zahraničním dodavatelům před českými, kteří už jsou nyní schopni zabezpečit milionové dodávky. Jak to například vypadá s plicním ventilátorem CoroVent, na jehož vývoj a výrobu česká firma od lidí vybrala 15 milionů korun? Už jí prý chybí jediné razítko z vašeho ministerstva, které měla získat 27. dubna. Dali jste jí ho? Nejprve musím odmítnout kritiku pana poslance. My od začátku spolupracujeme s českými výrobci a vývojáři, je jich asi dvacet, a také s distributory. Až na výjimky jsme zboží dováželi přes české firmy. Co se týče ventilátorů CoroVent, proces certifikace stále probíhá. Nejde o to, že bychom tento český výrobek nechtěli podporovat, ale jde o sofistikovaný přístroj, kde se musí obzvlášť dbát na bezpečnost. Pokud budou všechny zkoušky úspěšné, nevidím v tom posledním razítku problém.

Řekl jste, že vaše ministerstvo ukončilo centrální nákupy. Týká se to i objednávek ochranných prostředků do Správy státních hmotných rezerv, kde bylo na začátku krize asi 10 tisíc respirátorů? Je třeba říct, že tento počet ochranných prostředků tam byl od dob paní ministryně Emmerové, tedy zhruba patnáct let. Žádný ministr z jakékoliv politické strany ho nezměnil, protože větší potřebě nic nenavrhovalo. Jedno z ponaučení této krize je, že musíme navýšit rezervy. My budeme dávat požadavky, ale nakupovat bude Správa státních hmotných rezerv. Bavíme se o milionech kusů ochranných prostředků.

Zmínil jste ponaučení. Bude po koronaviru české zdravotnictví, které krizi zvládlo bravurně, bohatší, modernější, digitalizovanější? Bezesporu bude lépe připravené, ať už by šlo o druhou vlnu této pandemie, nebo o jiný typ viru. Určitě se posune v oblasti elektronizace. V té jsme už první velký krok udělali. V minulosti vyvolávalo velké diskuse a kritiku ze strany České lékařské komory zavedení e-receptu. Ukázalo se, že je to skvělý nástroj v situacích, kdy pacient nemůže osobně do ordinace. Teď už ho máme na 100 procent léků, takže doufám, že bude využíván plošně. Možnost sdílet data na dálku a obecně digitalizace se doufám promění v realitu.

Dalším hitem je virtuální ordinace. Díky telemedicině by spousta pacientů nemusela osobně navštívit lékaře a promrhat hodiny v čekárnách. Spatřujete v tom budoucnost? Takových projektů bude jistě přibývat. V řadě případů skutečně není nutné fyzicky navštívit lékaře, pro první kontakt stačí videokonzultace na dálku. Pro mnoho lidí to může být komfortní varianta řešení zdravotních problémů. Telemedicina je určitě správnou cestou. Premiér Babiš uvedl, že pandemie odhalila jasně priority pro správu země, jimiž jsou potraviny, voda a zdravotnictví. Do něj chce podle svých slov dát tolik peněz, kolik bude třeba. O kolik si řeknete? Parlament už na můj návrh schválil zvýšení plateb za státní pojištěnce o 500 korun od 1. června, což znamená 20 miliard korun navíc. Jde o historicky nejvyšší nárůst prostředků ze státního rozpočtu. V příštím roce to bude dalších 50 miliard. Vláda tím ukazuje, že zdravotnictví je reálně nejvyšší prioritou, a jsem přesvědčen, že tyto finance povedou k jeho větší stabilizaci.

Včetně rekonstrukce zastaralých budov fakultních nemocnic? Přesně tak. Investice jsou naprosto zásadní. Potřebujeme zlepšit prostředí nemocnic, aby odpovídalo 21. století jak pro zaměstnance, tak pro pacienty. To vše připravujeme v rámci Národního investičního plánu.

Bude třešinkou na dortu úspěšného zvládnutí pandemie celosvětový úspěch v podobě české vakcíny na covid-19? Musím říct, že mě mrzí vyhocené debaty vědců na toto téma. Je-li tady tým lidí z těžko zpochybnitelných organizací, jako jsou IKEM, Ústav hematologie a krevní transfuze nebo Státní zdravotní ústav, který se o vývoj vakcíny chce pokusit, nevidím důvod, proč mu v tom a priori bránit. To ovšem nevylučuje širší spolupráci vědecké obce, myslím, že jde o národní zájem. Setkám se s odpůrci tohoto projektu a budu se snažit najít

společnou cestu. Nechápu, proč by se Česká republika nemohla pokusit o to, oč se snaží 90 týmů ve světě, které na vakcíně pracují, a být v tomto směru soběstačná.

Kdo je Adam Vojtěch* Narodil se 2. října 1986 v Českých Budějovicích.* Vystudoval Právnickou fakultu Univerzity Karlovy a na téže vysoké škole mediální studia na **Fakultě sociálních věd**.* V letech 2013 až 2014 působil jako právník společnosti MAFRA, v červnu 2014 se stal tajemníkem na Ministerstvu financí ČR, jemuž šéfoval Andrej Babiš. V září 2016 ho vláda jmenovala členem správní rady Všeobecné zdravotní pojišťovny.* V letech 2012 až 2018 byl členem ODS. V roce 2017 úspěšně kandidoval do sněmovny za hnutí ANO.* Ministrem zdravotnictví byl v první i druhé vládě Andreje Babiše, tedy od 13. prosince 2017.* Od dětství se věnuje hudbě a zpěvu. V roce 2005 se účastnil soutěže SuperStar. Několik let zpíval v českobudějovickém swingovém orchestru Metroklub Big Band.

URL| <https://breclavsky.denik.cz/zpravy-z-ceska/adam-vojtech-koronavirus-ministerstvo-zdravotnictvi-ochranne-pomucky-20200515.html>

Stejná zpráva vyšla také v dalších 2 titulech:

breclavsky.denik.cz (*Zprávy z Česka*), breclavsky.denik.cz (*Zprávy z Česka*)

Adam Vojtěch: Z kontrol nákupů nemám naprosto žádné obavy

16.5.2020 blanensky.denik.cz str. 00 Zprávy z Česka

Kateřina Perknerová

Ministr zdravotnictví Adam Vojtěch (za ANO) byl v posledních týdnech jedním z nejviditelnějších členů Babišovy vlády. A také nejkritizovanějších. Za nedostatek pomůcek, rozporné výroky, špatnou komunikaci. Opozice žádala jeho odvolání. Před ukončením stavu nouze se ale o jeho rezignaci už nemluví. Možná proto, že právě lidé spadající pod jeho resort - lékaři, zdravotní sestry a nemocniční personál - zvládli pandemii vůbec nejlépe.

"Zítra končí v České republice nouzový stav. Co to pro váš resort znamená? Nic zásadního, protože jsme připraveni pokračovat v opatřeních, která můžeme činit i po nouzovém stavu. Některé věci ale samozřejmě končí, například možnost ukládat pracovní povinnost studentům zdravotnických škol. Klíčové omezení, jako je regulace volného pohybu nebo maloobchodu, už navíc byla rozvolněna. Poslední vlna přijde 25. května, a pokud se nestane nic zásadního, budeme prakticky ve velmi podobné situaci, jaká byla před krizí.

Znamená to, že od 17. do 25. května, respektive do přijetí speciálního epidemického zákona se budete řídit platnou normou o ochraně veřejného zdraví? Ano, protože většinu toho, co bychom ještě eventuálně potřebovali omezit, můžeme regulovat podle stávajícího zákona. Jde například o vnitřní prostory restaurací nebo ubytovací služby. Tyto kompetence jsou přímo vyjmenovány v zákoně o ochraně veřejného zdraví a nepředstavují extenzivní zásah do základních lidských práv a svobod občanů, což nám vyčítal první rozsudek Městského soudu v Praze. Období do 25. května tedy můžeme v případě potřeby překlenout mimořádnými opatřeními ministra zdravotnictví a pak už zůstane v platnosti jen omezení hromadných akcí s účastí několika tisíc lidí.

Proč tedy potřebujete přijímat speciální normu, když vám může dobře posloužit současná legislativa? Je její zpřesnění například ohledně provozu bazénů, wellness center i kadeřnictví tak zásadní? Speciální zákon by měl být časově omezený do konce letošního roku a řešil by jen pandemii covid-19. Navrhujeme v něm i pojistku v podobě souhlasu vlády s každým opatřením ministra zdravotnictví. Potřebujeme ho proto, že nemůžeme vyloučit zhoršení epidemiologické situace a nutnost lokálních restriktivních opatření. V tomto směru musíme zpřesnit některé kompetence. Kromě toho ministerstva vnitra a zdravotnictví dostala úkol připravit komplexní revizi krizové legislativy, konkrétně ústavního zákona o bezpečnosti. Musíme být připraveni na situace, jako byla pandemie koronaviru.

Zmíněný předpis ovšem musí schválit ústavní většina obou komor, což u speciálního epidemického zákona není třeba. Ten budete chtít přijmout ještě ve stavu legislativní nouze? Ve sněmovně není vůle projednávat ho v legislativní nouzi. Většina klubů se kloní k tomu, že by měl být projednán ve standardním režimu při maximálně

možném zkrácení lhůt. Nemáme potřebu tlačit to na sílu, u takové předlohy by měl být nějaký základní politický konsenzus. Myslím, že je reálné, aby byl schválen v řádu několika týdnů a v červenci byl účinný.

Tuzemská čísla o vývoji pandemie jsou optimistická, denně přibývá jen několik nakažených lidí, ale ze zahraničí přicházejí varovné signály. Nová ohniska se objevila v Jižní Koreji, ale i v sousedním Německu. Neobáváte se toho? Samozřejmě to pečlivě sledujeme a vyhodnocujeme. Pro nás je to jisté varování, že nemáme vyhráno, byť v ČR se situace v čase dramaticky lepší nejen v počtech infikovaných pacientů, ale hlavně těch hospitalizovaných. Za největší úspěch ministerstva zdravotnictví i svůj považují, že se nám podařilo ochránit naše nemocnice, které nekolabovaly pod náporom pacientů jako v jiných zemích. Situace v zahraničí je kolísavá, často stačí jeden infikovaný člověk, který může nákazu roznést, jako se to stalo v Soulu. Proto musíme mít nástroje, kterými to můžeme potlačit, především chytrou karanténu. Díky moderním technologiím jsme schopni co nejrychleji identifikovat potenciální rizikové kontakty infikovaného člověka a okamžitě je umisťovat do karantény, aby se nákaza nešířila.

Má projekt chytré karantény už vychytané mouchy a jede naplno? Už je naplno spuštěn v rámci všech 14 krajských hygienických stanic, byť díky tomu, že máme velmi malý počet nově nakažených pacientů, není nyní masivně využíván. Je ale připraven pro případnou další vlnu, kdy se chceme vyhnout plošným opatřením a vypínání ekonomiky. Moderní technologie nám umožní řešit lokální ohniska, jako je aktuálně Chebsko či před časem Domažlicko a Ostravsko.

Dávají vám lidé beze všeho souhlas ke sledování svých kontaktů pomocí mobilů či kreditních karet? Aktuálně je to kolem padesáti procent lidí, kteří souhlasí s tím, aby jejich data byla využita. Věřím ale tomu, že až se projekt stabilizuje a občané se přesvědčí, že k žádnému zneužívání osobních údajů nedochází a je to ve prospěch nás všech, počet souhlasů se zvýší.

Pandemie do určité míry také ukázala, jak lidé věří svým představitelům, protože bez toho by se řada opatření těžko naplnila. Podle průzkumu akademiků z Karlovy a Masarykovy univerzity důvěra Čechů v systém zdravotní péče stoupla až na 80 procent, vládní kroky oceňuje 54 procent respondentů a vládě věří třetina občanů, zatímco před třemi roky jen pětina. Co tomu říkáte? Myslím, že česká vláda situaci zvládla a na konci se vždy počítají hospitalizovaní pacienti. Objektivně jsme na tom z tohoto hlediska dobře, země jako USA, Velká Británie nebo Itálie měly mnohem větší problémy především s přetíženými nemocnicemi. Bezesporu i my jsme udělali několik chyb, došlo ke komunikačním šumům. Bylo by ale bláhové si myslet, že vše proběhne zcela hladce v poměrech, v nichž se nikdo v moderní historii ještě neocitl. Vše pro nás bylo poprvé. Průběžná pozitivní čísla jsou ale nezpochybnitelná.

Od 25. května se roušky budou muset nosit jen v hromadné dopravě a vnitřních společných prostorech. Rozhodli jste se k tomuto kroku hlavně z politických důvodů, protože zakrývání obličejů na ulici byste v letních měsících neobhájili, byť podmínka dvoumetrových rozestupů působí spíše komicky? Bezpochyby nejsme hlší a slepí k průběhu společenské diskuze. Chápeme, že pro řadu lidí jsou roušky výrazně zatěžující. Na druhou stranu jsem přesvědčen, že jejich okamžité zavedení bylo jedním z opatření, jež výrazně přispělo k utlumení epidemie. Vzhledem k dobrému vývoji jsem nyní požádal epidemiology o vyjádření a skupina pod vedením pana docenta Maďara došla k závěru, že toto opatření není nutné držet i v létě. Čili zdaleka nejen z politických důvodů jsme venkovní odložení roušek zařadili do poslední vlny rozvolňování.

Jste právník, takže ve věcech odborné zdravotnických laik. Jak obtížné pro vás bylo čelit těžkým epidemiologickým vahám, jimiž jsou profesor Prymula či docent Maďar, kteří byli vždy spíše zastánci přísných restrikcí a pomalého uvolňování? V ministerském týmu je řada erudovaných epidemiologů, ale nejsou to lidé zaslepení. Určitě vnímají společenský kontext a nutnost vyvažování zdravotních a ekonomických zájmů. Česká republika musí fungovat i za doby pandemie. Primárně jsme samozřejmě chránili životy a zdraví občanů, bezproblémový chod nemocnic, ale zároveň jsme připravovali uvolňování, aby se země neocitla v kleštích a nepřestala ekonomicky dýchat. Debata vždy byla racionální.

Nejsem si tím vnímáním kontextu úplně jistá. Všichni si pamatujeme na větu vašeho náměstka Romana Prymuly, že hranice budou uzavřené dva roky. Mimochodem šlo o výrok protiprávní, neboť Ústavní soud posléze vydal verdikt, že vláda má právo omezit pohyb občanů uvnitř státu, nikoli ho zavřít navenek. Situace se pochopitelně mění a na začátku března jsme netušili, jak to bude vypadat v květnu, jestli tu nebudeme mít tisíce nových pacientů denně. I výroky se vyvíjejí v čase. Omezení na hranicích by určitě neměla platit příliš dlouhou dobu, ale zdůrazňuji, že úplně nepropustné nebyly nikdy. Teď už lidé mohou volně cestovat, ale musejí se prokázat negativním testem na covid-19, případně jít po návratu do karantény. To je podle mě pochopitelné pravidlo.

Pro letní dovolené ale nepředstavitelné. To je pravda. Tam musí jít o postupný proces. Nyní probíhají bilaterální jednání s konkrétními zeměmi, kde je epidemiologická situace poměrně klidná. Jsou to Slovensko, Rakousko, Chorvatsko či Řecko. Nejde přitom jen o nás, ale i o podmínky cílových zemí.

Nebudete jako ministr zdravotnictví spíše šlapat na brzdu, protože když se lidé masově rozcestují, mohou do republiky nákazu opět zavléct? Právě proto mluvím o postupném rozvolňování a dvoustranných dohodách. Plošné zrušení testů na covid-19 při příjezdu do republiky si nyní nedovedu představit. Bez jakýchkoli podmínek a omezení se letos v létě asi cestovat nebude.

Koronavirová krize bude mít pro vás i další dohry. Čekají vás soudní bitvy, ale také různé vyšetřovací komise či prověrky. Chystá se na vás Nejvyšší kontrolní úřad, jehož prezident Miloslav Kala uvedl, že zatímco jedno ministerstvo (vnitro) nakoupilo respirátor typu FFP2 za 34 korun, jiné (zdravotnictví) za 636 korun. „Děje se tu něco nesprávného,“ dodal. Čeho jste se dopustili? Určitě ničeho nesprávného. Tento výrok mě mrzí, protože vychází z mediálních spekulací. Je třeba se podívat, kolik ochranných prostředků a v jakém čase ministerstvo zdravotnictví nakoupilo. Celkově jsme pro naše zdravotníky pořídili kolem 70 milionů ochranných pomůcek. Slova pana Kaly se vztahují k úplně první dodávce, kdy v ČR nebyly prakticky žádné respirátory, tedy před zahájením dovozů z Číny. Šlo o krizovou situaci, byli jsme pod obrovským tlakem nemocnic a hrozilo, že by se nákaza mohla rozšířit po infekčních klinikách. Ceny respirátorů tehdy byly velmi vysoké, ale na to jsme nemohli brát ohled. Šlo o životy.

Z kontrol a šetření tedy obavy nemáte? Naprosto žádné. Ministerstvo zdravotnictví prakticky přes noc vytvořilo nákupní tým a plnilo úkoly z vlády. Jediný náš zájem byl ochránit životy a zdraví lékařů a sester, abychom nečelili situaci jako v Itálii. Tomu jsme zabránili.

Když zmiňujete ochranu zdravotníků, tak právě v těchto dnech vyšla najevo kauza firmy LA Factory, od níž jste nakoupili prostředky za půl miliardy korun. Její masky přitom prý nesplňovaly kvalitativní parametry. Jak to bylo? Bohužel média někdy pracují s neověřenými informacemi a dělají nesprávné závěry. To je i tento případ. S certifikáty byly jisté problémy, ale na základě doporučení Evropské komise se dají řešit tak, že dodavatelská firma dostane výjimku od České obchodní inspekce a pak může legálně distribuovat daný materiál na území EU, tedy i v České republice. V tomto případě je tedy všechno v pořádku. Celkem jsme zmíněné firmě zaplatili asi 431 milionů korun. A to jen za dodávky, které jsme si otestovali a kvalita vyšla dobře, jednou jsme i zboží vraceli. Mrzí mě, že různí politici mají k nákupům příkré soudy, ale přitom se vyjadřují bez znalostí věci. Já ty detaily znám, a proto se kontrol nebojím. Přeji si, aby Nejvyšší kontrolní úřad vše nezávisle prověřil, ale nemyslím si, že je zapotřebí vytvářet nějakou sněmovní vyšetřovací komisi, kterou by opozice využívala jen pro předvolební kampaň. To by věci neprospělo.

Není to jen opozice, kdo upozorňuje na podezřelé nákupy od firem v exekuci nebo s adresami na obecních úřadech a do té doby nečinných. Transparency International varuje i před vládním návrhem novely zákona o veřejných zakázkách. Tu jste chtěli sněmovnou protlačit v legislativní nouzi, abyste mohli jakékoli výrobky nakupovat od dodavatelů v likvidaci, v insolventi, pravomocně odsouzených a s nejasnou vlastnickou strukturou. Neotevíráte dveře korupci a neprůhledným nákupům? Nikoliv. Novela pouze urychluje proces zadávání zakázky, nejde o navýšení ceny nebo snížení kvality. Jen připomínám, že ministerstvo zdravotnictví centrální nákupy už ukončilo a dál to bude na nemocnicích a poskytovatelích.

Půjde o dodávky bez výběrového řízení, kdy nemusí být znám skutečný majitel ani jeho finanční situace. To ano, budou o jednacím řízení bez uveřejnění, ale to už dnes zákon umožňuje. Ten proces vždy musí být transparentní, ceny i dodavatelé musejí být známi. Jde o jeho zjednodušení, nikoli předražení. Dnes už se trh stabilizoval a není důvod nakupovat za vyšší ceny kvůli akutnímu nedostatku pomůcek.

Poslanec STAN Petr Gazdík upozornil, že vláda dává přednost zahraničním dodavatelům před českými, kteří už jsou nyní schopni zabezpečit milionové dodávky. Jak to například vypadá s plicním ventilátorem CoroVent, na jehož vývoj a výrobu česká firma od lidí vybrala 15 milionů korun? Už jí prý chybí jediné razítko z vašeho ministerstva, které měla získat 27. dubna. Dali jste jí ho? Nejprve musím odmítnout kritiku pana poslance. My od začátku spolupracujeme s českými výrobci a vývojáři, je jich asi dvacet, a také s distributory. Až na výjimky jsme zboží dováželi přes české firmy. Co se týče ventilátorů CoroVent, proces certifikace stále probíhá. Nejde o to, že bychom tento český výrobek nechtěli podporovat, ale jde o sofistikovaný přístroj, kde se musí obzvláště dbát na bezpečnost. Pokud budou všechny zkoušky úspěšné, nevidím v tom posledním razítku problém.

Řekl jste, že vaše ministerstvo ukončilo centrální nákupy. Týká se to i objednávek ochranných prostředků do Správy státních hmotných rezerv, kde bylo na začátku krize asi 10 tisíc respirátorů? Je třeba říct, že tento počet ochranných prostředků tam byl od dob paní ministryně Emmerové, tedy zhruba patnáct let. Žádný ministr z jakékoliv politické strany ho nezměnil, protože větší potřebě nic nenasvědčovalo. Jedno z ponaučení této krize

je, že musíme navýšit rezervy. My budeme dávat požadavky, ale nakupovat bude Správa státních hmotných rezerv. Bavíme se o milionech kusů ochranných prostředků.

Zmínil jste ponaučení. Bude po koronaviru české zdravotnictví, které krizi zvládlo bravurně, bohatší, modernější, digitalizovanější? Bezesporu bude lépe připravené, ať už by šlo o druhou vlnu této pandemie, nebo o jiný typ viru. Určitě se posune v oblasti elektronizace. V té jsme už první velký krok udělali. V minulosti vyvolávalo velké diskuse a kritiku ze strany České lékařské komory zavedení e-receptu. Ukázalo se, že je to skvělý nástroj v situacích, kdy pacient nemůže osobně do ordinace. Teď už ho máme na 100 procent léků, takže doufám, že bude využíván plošně. Možnost sdílet data na dálku a obecně digitalizace se doufám promění v realitu.

Dalším hitem je virtuální ordinace. Díky telemedicině by spousta pacientů nemusela osobně navštívit lékaře a promrhat hodiny v čekárnách. Spatřujete v tom budoucnost? Takových projektů bude jistě přibývat. V řadě případů skutečně není nutné fyzicky navštívit lékaře, pro první kontakt stačí videokonzultace na dálku. Pro mnoho lidí to může být komfortní varianta řešení zdravotních problémů. Telemedicina je určitě správnou cestou. Premiér Babiš uvedl, že pandemie odhalila jasné priority pro správu země, jimiž jsou potraviny, voda a zdravotnictví. Do něj chce podle svých slov dát tolik peněz, kolik bude třeba. O kolik si řeknete? Parlament už na můj návrh schválil zvýšení plateb za státní pojištění o 500 korun od 1. června, což znamená 20 miliard korun navíc. Jde o historicky nejvyšší nárůst prostředků ze státního rozpočtu. V příštím roce to bude dalších 50 miliard. Vláda tím ukazuje, že zdravotnictví je reálně nejvyšší prioritou, a jsem přesvědčen, že tyto finance povedou k jeho větší stabilizaci.

Včetně rekonstrukce zastaralých budov fakultních nemocnic? Přesně tak. Investice jsou naprosto zásadní. Potřebujeme zlepšit prostředí nemocnic, aby odpovídalo 21. století jak pro zaměstnance, tak pro pacienty. To vše připravujeme v rámci Národního investičního plánu.

Bude třesinkou na dortu úspěšného zvládnutí pandemie celosvětový úspěch v podobě české vakcíny na covid-19? Musím říct, že mě mrzí vyhocené debaty vědců na toto téma. Je-li tady tým lidí z těžko zpochybnitelných organizací, jako jsou IKEM, Ústav hematologie a krevní transfuze nebo Státní zdravotní ústav, který se o vývoj vakcíny chce pokusit, nevidím důvod, proč mu v tom a priori bránit. To ovšem nevylučuje širší spolupráci vědecké obce, myslím, že jde o národní zájem. Setkám se s odpůrci tohoto projektu a budu se snažit najít společnou cestu. Nechápu, proč by se Česká republika nemohla pokusit o to, o čem se snaží 90 týmů ve světě, které na vakcíně pracují, a být v tomto směru soběstačná.

Kdo je Adam Vojtěch* Narodil se 2. října 1986 v Českých Budějovicích.* Vystudoval Právnickou fakultu Univerzity Karlovy a na téže vysoké škole mediální studia na **Fakultě sociálních věd**.* V letech 2013 až 2014 působil jako právník společnosti MAFRA, v červnu 2014 se stal tajemníkem na Ministerstvu financí ČR, jemuž šéfoval Andrej Babiš. V září 2016 ho vláda jmenovala členem správní rady Všeobecné zdravotní pojišťovny.* V letech 2012 až 2018 byl členem ODS. V roce 2017 úspěšně kandidoval do sněmovny za hnutí ANO.* Ministrem zdravotnictví byl v první i druhé vládě Andreje Babiše, tedy od 13. prosince 2017.* Od dětství se věnuje hudbě a zpěvu. V roce 2005 se účastnil soutěže SuperStar. Několik let zpíval v českobudějovickém swingovém orchestru Metroklub Big Band.

URL| <https://blanensky.denik.cz/zpravy-z-ceska/adam-vojtech-koronavirus-ministerstvo-zdravotnictvi-ochranne-pomucky-20200515.html>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
blanensky.denik.cz (*Zprávy z Česka*)

Adam Vojtěch: Z kontrol nákupů nemám naprosto žádné obavy

16.5.2020 vyskovsky.denik.cz str. 00 Zprávy z Česka

Kateřina Perknerová

Ministr zdravotnictví Adam Vojtěch (za ANO) byl v posledních týdnech jedním z nejviditelnějších členů Babišovy vlády. A také nejkritizovanějších. Za nedostatek pomůcek, rozporné výroky, špatnou komunikaci. Opozice

žádala jeho odvolání. Před ukončením stavu nouze se ale o jeho rezignaci už nemluví. Možná proto, že právě lidé spadající pod jeho resort - lékaři, zdravotní sestry a nemocniční personál - zvládli pandemii vůbec nejlépe.

"Zítra končí v České republice nouzový stav. Co to pro váš resort znamená? Nic zásadního, protože jsme připraveni pokračovat v opatřeních, která můžeme činit i po nouzovém stavu. Některé věci ale samozřejmě končí, například možnost ukládat pracovní povinnost studentům zdravotnických škol. Klíčové omezení, jako je regulace volného pohybu nebo maloobchodu, už navíc byla rozvolněna. Poslední vlna přijde 25. května, a pokud se nestane nic zásadního, budeme prakticky ve velmi podobné situaci, jaká byla před krizí.

Znamená to, že od 17. do 25. května, respektive do přijetí speciálního epidemického zákona se budete řídit platnou normou o ochraně veřejného zdraví? Ano, protože většinu toho, co bychom ještě eventuálně potřebovali omezit, můžeme regulovat podle stávajícího zákona. Jde například o vnitřní prostory restaurací nebo ubytovací služby. Tyto kompetence jsou přímo vyjmenovány v zákoně o ochraně veřejného zdraví a nepředstavují extenzivní zásah do základních lidských práv a svobod občanů, což nám vyčítal první rozsudek Městského soudu v Praze. Období do 25. května tedy můžeme v případě potřeby překlenout mimořádnými opatřeními ministra zdravotnictví a pak už zůstane v platnosti jen omezení hromadných akcí s účastí několika tisíc lidí.

Proč tedy potřebujete přijímat speciální normu, když vám může dobře posloužit současná legislativa? Je její zpřesnění například ohledně provozu bazénů, wellness center i kadeřnictví tak zásadní? Speciální zákon by měl být časově omezený do konce letošního roku a řešil by jen pandemii covid-19. Navrhujeme v něm i pojistku v podobě souhlasu vlády s každým opatřením ministra zdravotnictví. Potřebujeme ho proto, že nemůžeme vyloučit zhoršení epidemiologické situace a nutnost lokálních restriktivních opatření. V tomto směru musíme zpřesnit některé kompetence. Kromě toho ministerstva vnitra a zdravotnictví dostala úkol připravit komplexní revizi krizové legislativy, konkrétně ústavního zákona o bezpečnosti. Musíme být připraveni na situace, jako byla pandemie koronaviru.

Zmíněný předpis ovšem musí schválit ústavní většina obou komor, což u speciálního epidemického zákona není třeba. Ten budete chtít přijmout ještě ve stavu legislativní nouze? Ve sněmovně není vůle projednávat ho v legislativní nouzi. Většina klubů se kloní k tomu, že by měl být projednán ve standardním režimu při maximálně možném zkrácení lhůt. Nemáme potřebu tlačit to na sílu, u takové předlohy by měl být nějaký základní politický konsenzus. Myslím, že je reálné, aby byl schválen v řádu několika týdnů a v červenci byl účinný.

Tuzemská čísla o vývoji pandemie jsou optimistická, denně přibývá jen několik nakažených lidí, ale ze zahraničí přicházejí varovné signály. Nová ohniska se objevila v Jižní Koreji, ale i v sousedním Německu. Neobáváte se toho? Samozřejmě to pečlivě sledujeme a vyhodnocujeme. Pro nás je to jisté varování, že nemáme vyhráno, byť v ČR se situace v čase dramaticky lepší nejen v počtech infikovaných pacientů, ale hlavně těch hospitalizovaných. Za největší úspěch ministerstva zdravotnictví i svůj považuji, že se nám podařilo ochránit naše nemocnice, které nekolabovaly pod náporom pacientů jako v jiných zemích. Situace v zahraničí je kolísavá, často stačí jeden infikovaný člověk, který může nákazu roznést, jako se to stalo v Soulu. Proto musíme mít nástroje, kterými to můžeme potlačit, především chytrou karanténu. Díky moderním technologiím jsme schopni co nejrychleji identifikovat potenciální rizikové kontakty infikovaného člověka a okamžitě je umisťovat do karantény, aby se nákaza nešířila.

Má projekt chytré karantény už vychytané mouchy a jede naplno? Už je naplno spuštěn v rámci všech 14 krajských hygienických stanic, byť díky tomu, že máme velmi malý počet nově nakažených pacientů, není nyní masivně využíván. Je ale připraven pro případnou další vlnu, kdy se chceme vyhnout plošným opatřením a vypínání ekonomiky. Moderní technologie nám umožní řešit lokální ohniska, jako je aktuálně Chebsko či před časem Domažlicko a Ostravsko.

Dávají vám lidé beze všeho souhlas ke sledování svých kontaktů pomocí mobilů či kreditních karet? Aktuálně je to kolem padesáti procent lidí, kteří souhlasí s tím, aby jejich data byla využita. Věřím ale tomu, že až se projekt stabilizuje a občané se přesvědčí, že k žádnému zneužívání osobních údajů nedochází a je to ve prospěch nás všech, počet souhlasů se zvýší.

Pandemie do určité míry také ukázala, jak lidé věří svým představitelům, protože bez toho by se řada opatření těžko naplnila. Podle průzkumu akademiků z Karlovy a Masarykovy univerzity důvěra Čechů v systém zdravotní péče stoupla až na 80 procent, vládní kroky oceňuje 54 procent respondentů a vládě věří třetina občanů, zatímco před třemi roky jen pětina. Co tomu říkáte? Myslím, že česká vláda situaci zvládla a na konci se vždy počítají hospitalizovaní pacienti. Objektivně jsme na tom z tohoto hlediska dobře, země jako USA, Velká Británie nebo Itálie měly mnohem větší problémy především s přetíženými nemocnicemi. Bezesporu i my jsme udělali

několik chyb, došlo ke komunikačním šumům. Bylo by ale bláhové si myslet, že vše proběhne zcela hladce v poměrech, v nichž se nikdo v moderní historii ještě neocitl. Vše pro nás bylo poprvé. Průběžná pozitivní čísla jsou ale nezpochybnitelná.

Od 25. května se roušky budou muset nosit jen v hromadné dopravě a vnitřních společných prostorech. Rozhodli jste se k tomuto kroku hlavně z politických důvodů, protože zakrývání obličejů na ulici byste v letních měsících neobhájili, byť podmínka dvoumetrových rozestupů působí spíše komicky? Bezpochyby nejsme hlší a slepí k průběhu společenské diskuze. Chápeme, že pro řadu lidí jsou roušky výrazně zatěžující. Na druhou stranu jsem přesvědčen, že jejich okamžité zavedení bylo jedním z opatření, jež výrazně přispělo k utlumení epidemie. Vzhledem k dobrému vývoji jsem nyní požádal epidemiology o vyjádření a skupina pod vedením pana docenta Maďara došla k závěru, že toto opatření není nutné držet i v létě. Čili zdaleka nejen z politických důvodů jsme venkovní odložení roušek zařadili do poslední vlny rozvolňování.

Jste právník, takže ve věcech odborně zdravotnických laik. Jak obtížné pro vás bylo čelit těžkým epidemiologickým vahám, jimiž jsou profesor Prymula či docent Maďar, kteří byli vždy spíše zastánci přísných restrikcí a pomalého uvolňování? V ministerském týmu je řada erudovaných epidemiologů, ale nejsou to lidé zaslepení. Určitě vnímají společenský kontext a nutnost vyvažování zdravotních a ekonomických zájmů. Česká republika musí fungovat i za doby pandemie. Primárně jsme samozřejmě chránili životy a zdraví občanů, bezproblémový chod nemocnic, ale zároveň jsme připravovali uvolňování, aby se země neocitla v kleštích a nepřestala ekonomicky dýchat. Debata vždy byla racionální.

Nejsem si tím vnímáním kontextu úplně jistá. Všichni si pamatujeme na větu vašeho náměstka Romana Prymuly, že hranice budou uzavřené dva roky. Mimochodem šlo o výrok protiprávní, neboť Ústavní soud posléze vydal verdikt, že vláda má právo omezit pohyb občanů uvnitř státu, nikoli ho zavřít navenek. Situace se pochopitelně mění a na začátku března jsme netušili, jak to bude vypadat v květnu, jestli tu nebudeme mít tisíce nových pacientů denně. I výroky se vyvíjejí v čase. Omezení na hranicích by určitě neměla platit příliš dlouhou dobu, ale zdůrazňuji, že úplně nepropustné nebyly nikdy. Teď už lidé mohou volně cestovat, ale musejí se prokázat negativním testem na covid-19, případně jít po návratu do karantény. To je podle mě pochopitelné pravidlo.

Pro letní dovolené ale nepředstavitelné. To je pravda. Tam musí jít o postupný proces. Nyní probíhají bilaterální jednání s konkrétními zeměmi, kde je epidemiologická situace poměrně klidná. Jsou to Slovensko, Rakousko, Chorvatsko či Řecko. Nejde přitom jen o nás, ale i o podmínky cílových zemí.

Nebudete jako ministr zdravotnictví spíše šlapat na brzdu, protože když se lidé masově rozcestují, mohou do republiky nákazu opět zavléct? Právě proto mluvím o postupném rozvolňování a dvoustranných dohodách. Plošné zrušení testů na covid-19 při příjezdu do republiky si nyní nedovedu představit. Bez jakýchkoli podmínek a omezení se letos v létě asi cestovat nebude.

Koronavirová krize bude mít pro vás i další dohry. Čekají vás soudní bitvy, ale také různé vyšetřovací komise či prověrky. Chystá se na vás Nejvyšší kontrolní úřad, jehož prezident Miloslav Kala uvedl, že zatímco jedno ministerstvo (vnitř) nakoupilo respirátor typu FFP2 za 34 korun, jiné (zdravotnictví) za 636 korun. „Děje se tu něco nesprávného,“ dodal. Čeho jste se dopustili? Určitě ničeho nesprávného. Tento výrok mě mrzí, protože vychází z mediálních spekulací. Je třeba se podívat, kolik ochranných prostředků a v jakém čase ministerstvo zdravotnictví nakoupilo. Celkově jsme pro naše zdravotníky pořídili kolem 70 milionů ochranných pomůcek. Slova pana Kaly se vztahují k úplně první dodávce, kdy v ČR nebyly prakticky žádné respirátory, tedy před zahájením dovozů z Číny. Šlo o krizovou situaci, byli jsme pod obrovským tlakem nemocnic a hrozilo, že by se nákaza mohla rozšířit po infekčních klinikách. Ceny respirátorů tehdy byly velmi vysoké, ale na to jsme nemohli brát ohled. Šlo o životy.

Z kontrol a šetření tedy obavy nemáte? Naprosto žádné. Ministerstvo zdravotnictví prakticky přes noc vytvořilo nákupní tým a plnilo úkoly z vlády. Jediný náš zájem byl ochránit životy a zdraví lékařů a sester, abychom nečelili situaci jako v Itálii. Tomu jsme zabránili.

Když zmiňujete ochranu zdravotníků, tak právě v těchto dnech vyšla najevo kauza firmy LA Factory, od níž jste nakoupili prostředky za půl miliardy korun. Její masky přitom prý nesplňovaly kvalitativní parametry. Jak to bylo? Bohužel média někdy pracují s neověřenými informacemi a dělají nesprávné závěry. To je i tento případ. S certifikáty byly jisté problémy, ale na základě doporučení Evropské komise se dají řešit tak, že dodavatelská firma dostane výjimku od České obchodní inspekce a pak může legálně distribuovat daný materiál na území EU, tedy i v České republice. V tomto případě je tedy všechno v pořádku. Celkem jsme zmíněné firmě zaplatili asi 431 milionů korun. A to jen za dodávky, které jsme si otestovali a kvalita vyšla dobře, jednou jsme i zboží vraceli. Mrzí mě, že různí politici mají k nákupům příkré soudy, ale přitom se vyjadřují bez znalostí věci. Já ty

details znám, a proto se kontrol nebojím. Přeji si, aby Nejvyšší kontrolní úřad vše nezávisle prověřil, ale nemyslím si, že je zapotřebí vytvářet nějakou sněmovní vyšetřovací komisi, kterou by opozice využívala jen pro předvolební kampaň. To by věci neprospělo.

Není to jen opozice, kdo upozorňuje na podezřelé nákupy od firem v exekuci nebo s adresami na obecních úřadech a do té doby nečinných. Transparency International varuje i před vládním návrhem novely zákona o veřejných zakázkách. Tu jste chtěli sněmovnou protlačit v legislativní nouzi, abyste mohli jakékoli výrobky nakupovat od dodavatelů v likvidaci, v insolvenční, pravomocně odsouzených a s nejasnou vlastnickou strukturou. Neotevíráte dveře korupci a neprůhledným nákupům? Nikoliv. Novela pouze urychluje proces zadávání zakázky, nejde o navýšení ceny nebo snížení kvality. Jen připomínám, že ministerstvo zdravotnictví centrální nákupy už ukončilo a dál to bude na nemocnicích a poskytovatelích.

Půjde o dodávky bez výběrového řízení, kdy nemusí být znám skutečný majitel ani jeho finanční situace. To ano, budou to jednacím řízením bez uveřejnění, ale to už dnes zákon umožňuje. Ten proces vždy musí být transparentní, ceny i dodavatelé musejí být známi. Jde o jeho zjednodušení, nikoli předražení. Dnes už se trh stabilizoval a není důvod nakupovat za vyšší ceny kvůli akutnímu nedostatku pomůcek.

Poslanec STAN Petr Gazdík upozornil, že vláda dává přednost zahraničním dodavatelům před českými, kteří už jsou nyní schopni zabezpečit milionové dodávky. Jak to například vypadá s plicním ventilátorem CoroVent, na jehož vývoj a výrobu česká firma od lidí vybrala 15 milionů korun? Už jí prý chybí jedině razítko z vašeho ministerstva, které měla získat 27. dubna. Dali jste jí ho? Nejprve musím odmítnout kritiku pana poslance. My od začátku spolupracujeme s českými výrobci a vývojáři, je jich asi dvacet, a také s distributory. Až na výjimky jsme zboží dováželi přes české firmy. Co se týče ventilátorů CoroVent, proces certifikace stále probíhá. Nejde o to, že bychom tento český výrobek nechtěli podporovat, ale jde o sofistikovaný přístroj, kde se musí obzvlášť dbát na bezpečnost. Pokud budou všechny zkoušky úspěšné, nevidím v tom posledním razítku problém.

Řekl jste, že vaše ministerstvo ukončilo centrální nákupy. Týká se to i objednávek ochranných prostředků do Správy státních hmotných rezerv, kde bylo na začátku krize asi 10 tisíc respirátorů? Je třeba říct, že tento počet ochranných prostředků tam byl od dob paní ministryně Emmerové, tedy zhruba patnáct let. Žádný ministr z jakékoliv politické strany ho nezměnil, protože větší potřebě nic nenavrhovalo. Jedno z ponaučení této krize je, že musíme navýšit rezervy. My budeme dávat požadavky, ale nakupovat bude Správa státních hmotných rezerv. Bavíme se o milionech kusů ochranných prostředků.

Zmínil jste ponaučení. Bude po koronaviru české zdravotnictví, které krizi zvládlo bravurně, bohatší, modernější, digitalizovanější? Bezesporu bude lépe připravené, ať už by šlo o druhou vlnu této pandemie, nebo o jiný typ viru. Určitě se posune v oblasti elektronizace. V té jsme už první velký krok udělali. V minulosti vyvolávalo velké diskuse a kritiku ze strany České lékařské komory zavedení e-receptu. Ukázalo se, že je to skvělý nástroj v situacích, kdy pacient nemůže osobně do ordinace. Teď už ho máme na 100 procent léků, takže doufám, že bude využíván plošně. Možnost sdílet data na dálku a obecně digitalizace se doufám promění v realitu.

Dalším hitem je virtuální ordinace. Díky telemedicině by spousta pacientů nemusela osobně navštívit lékaře a promrhat hodiny v čekárnách. Spatřujete v tom budoucnost? Takových projektů bude jistě přibývat. V řadě případů skutečně není nutné fyzicky navštívit lékaře, pro první kontakt stačí videokonzultace na dálku. Pro mnoho lidí to může být komfortní varianta řešení zdravotních problémů. Telemedicina je určitě správnou cestou. Premiér Babiš uvedl, že pandemie odhalila jasné priority pro správu země, jimiž jsou potraviny, voda a zdravotnictví. Do něj chce podle svých slov dát tolik peněz, kolik bude třeba. O kolik si řeknete? Parlament už na můj návrh schválil zvýšení plateb za státní pojištěnce o 500 korun od 1. června, což znamená 20 miliard korun navíc. Jde o historicky nejvyšší nárůst prostředků ze státního rozpočtu. V příštím roce to bude dalších 50 miliard. Vláda tím ukazuje, že zdravotnictví je reálně nejvyšší prioritou, a jsem přesvědčen, že tyto finance povedou k jeho větší stabilizaci.

Včetně rekonstrukce zastaralých budov fakultních nemocnic? Přesně tak. Investice jsou naprosto zásadní. Potřebujeme zlepšit prostředí nemocnic, aby odpovídalo 21. století jak pro zaměstnance, tak pro pacienty. To vše připravujeme v rámci Národního investičního plánu.

Bude třešinkou na dortu úspěšného zvládnutí pandemie celosvětový úspěch v podobě české vakcíny na covid-19? Musím říct, že mě mrzí vyhocené debaty vědců na toto téma. Je-li tady tým lidí z těžko zpochybnitelných organizací, jako jsou IKEM, Ústav hematologie a krevní transfuze nebo Státní zdravotní ústav, který se o vývoj vakcíny chce pokusit, nevidím důvod, proč mu v tom a priori bránit. To ovšem nevylučuje širší spolupráci vědecké obce, myslím, že jde o národní zájem. Setkám se s odpůrci tohoto projektu a budu se snažit najít

společnou cestu. Nechápu, proč by se Česká republika nemohla pokusit o to, oč se snaží 90 týmů ve světě, které na vakcíně pracují, a být v tomto směru soběstačná.

Kdo je Adam Vojtěch* Narodil se 2. října 1986 v Českých Budějovicích.* Vystudoval Právnickou fakultu Univerzity Karlovy a na téže vysoké škole mediální studia na **Fakultě sociálních věd**.* V letech 2013 až 2014 působil jako právník společnosti MAFRA, v červnu 2014 se stal tajemníkem na Ministerstvu financí ČR, jemuž šéfoval Andrej Babiš. V září 2016 ho vláda jmenovala členem správní rady Všeobecné zdravotní pojišťovny.* V letech 2012 až 2018 byl členem ODS. V roce 2017 úspěšně kandidoval do sněmovny za hnutí ANO.* Ministrem zdravotnictví byl v první i druhé vládě Andreje Babiše, tedy od 13. prosince 2017.* Od dětství se věnuje hudbě a zpěvu. V roce 2005 se účastnil soutěže SuperStar. Několik let zpíval v českobudějovickém swingovém orchestru Metroklub Big Band.

URL| <https://vyskovsky.denik.cz/zpravy-z-ceska/adam-vojtech-koronavirus-ministerstvo-zdravotnictvi-ochranne-pomucky-20200515.html>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
vyskovsky.denik.cz (*Zprávy z Česka*)

Adam Vojtěch: Z kontrol nákupů nemám naprosto žádné obavy

16.5.2020 benesovsky.denik.cz str. 00 Zprávy z Česka
Kateřina Perknerová

Ministr zdravotnictví Adam Vojtěch (za ANO) byl v posledních týdnech jedním z nejviditelnějších členů Babišovy vlády. A také nejkritizovanějších. Za nedostatek pomůcek, rozporné výroky, špatnou komunikaci. Opozice žádala jeho odvolání. Před ukončením stavu nouze se ale o jeho rezignaci už nemluví. Možná proto, že právě lidé spadající pod jeho resort - lékaři, zdravotní sestry a nemocniční personál - zvládli pandemii vůbec nejlépe.

"Zítra končí v České republice nouzový stav. Co to pro váš resort znamená? Nic zásadního, protože jsme připraveni pokračovat v opatřeních, která můžeme činit i po nouzovém stavu. Některé věci ale samozřejmě končí, například možnost ukládat pracovní povinnost studentům zdravotnických škol. Klíčové omezení, jako je regulace volného pohybu nebo maloobchodu, už navíc byla rozvolněna. Poslední vlna přijde 25. května, a pokud se nestane nic zásadního, budeme prakticky ve velmi podobné situaci, jaká byla před krizí.

Znamená to, že od 17. do 25. května, respektive do přijetí speciálního epidemického zákona se budete řídit platnou normou o ochraně veřejného zdraví? Ano, protože většinu toho, co bychom ještě eventuálně potřebovali omezit, můžeme regulovat podle stávajícího zákona. Jde například o vnitřní prostory restaurací nebo ubytovací služby. Tyto kompetence jsou přímo vyjmenovány v zákoně o ochraně veřejného zdraví a nepředstavují extenzivní zásah do základních lidských práv a svobod občanů, což nám vyčítal první rozsudek Městského soudu v Praze. Období do 25. května tedy můžeme v případě potřeby překlenout mimořádnými opatřeními ministra zdravotnictví a pak už zůstane v platnosti jen omezení hromadných akcí s účastí několika tisíc lidí.

Proč tedy potřebujete přijímat speciální normu, když vám může dobře posloužit současná legislativa? Je její zpřesnění například ohledně provozu bazénů, wellness center i kadeřnictví tak zásadní? Speciální zákon by měl být časově omezený do konce letošního roku a řešil by jen pandemii covid-19. Navrhujeme v něm i pojistku v podobě souhlasu vlády s každým opatřením ministra zdravotnictví. Potřebujeme ho proto, že nemůžeme vyloučit zhoršení epidemiologické situace a nutnost lokálních restriktivních opatření. V tomto směru musíme zpřesnit některé kompetence. Kromě toho ministerstva vnitra a zdravotnictví dostala úkol připravit komplexní revizi krizové legislativy, konkrétně ústavního zákona o bezpečnosti. Musíme být připraveni na situace, jako byla pandemie koronaviru.

Zmíněný předpis ovšem musí schválit ústavní většina obou komor, což u speciálního epidemického zákona není třeba. Ten budete chtít přijmout ještě ve stavu legislativní nouze? Ve sněmovně není vůle projednávat ho v legislativní nouzi. Většina klubů se kloní k tomu, že by měl být projednán ve standardním režimu při maximálně

možném zkrácení lhůt. Nemáme potřebu tlačit to na sílu, u takové předlohy by měl být nějaký základní politický konsenzus. Myslím, že je reálné, aby byl schválen v řádu několika týdnů a v červenci byl účinný.

Tuzemská čísla o vývoji pandemie jsou optimistická, denně přibývá jen několik nakažených lidí, ale ze zahraničí přicházejí varovné signály. Nová ohniska se objevila v Jižní Koreji, ale i v sousedním Německu. Neobáváte se toho? Samozřejmě to pečlivě sledujeme a vyhodnocujeme. Pro nás je to jisté varování, že nemáme vyhráno, byť v ČR se situace v čase dramaticky lepší nejen v počtech infikovaných pacientů, ale hlavně těch hospitalizovaných. Za největší úspěch ministerstva zdravotnictví i svůj považují, že se nám podařilo ochránit naše nemocnice, které nekolabovaly pod náporom pacientů jako v jiných zemích. Situace v zahraničí je kolísavá, často stačí jeden infikovaný člověk, který může nákazu roznést, jako se to stalo v Soulu. Proto musíme mít nástroje, kterými to můžeme potlačit, především chytrou karanténu. Díky moderním technologiím jsme schopni co nejrychleji identifikovat potenciální rizikové kontakty infikovaného člověka a okamžitě je umisťovat do karantény, aby se nákaza nešířila.

Má projekt chytré karantény už vychytané mouchy a jede naplno? Už je naplno spuštěn v rámci všech 14 krajských hygienických stanic, byť díky tomu, že máme velmi malý počet nově nakažených pacientů, není nyní masivně využíván. Je ale připraven pro případnou další vlnu, kdy se chceme vyhnout plošným opatřením a vypínání ekonomiky. Moderní technologie nám umožní řešit lokální ohniska, jako je aktuálně Chebsko či před časem Domažlicko a Ostravsko.

Dávají vám lidé beze všeho souhlas ke sledování svých kontaktů pomocí mobilů či kreditních karet? Aktuálně je to kolem padesáti procent lidí, kteří souhlasí s tím, aby jejich data byla využita. Věřím ale tomu, že až se projekt stabilizuje a občané se přesvědčí, že k žádnému zneužívání osobních údajů nedochází a je to ve prospěch nás všech, počet souhlasů se zvýší.

Pandemie do určité míry také ukázala, jak lidé věří svým představitelům, protože bez toho by se řada opatření těžko naplnila. Podle průzkumu akademiků z Karlovy a Masarykovy univerzity důvěra Čechů v systém zdravotní péče stoupla až na 80 procent, vládní kroky oceňuje 54 procent respondentů a vládě věří třetina občanů, zatímco před třemi roky jen pětina. Co tomu říkáte? Myslím, že česká vláda situaci zvládla a na konci se vždy počítají hospitalizovaní pacienti. Objektivně jsme na tom z tohoto hlediska dobře, země jako USA, Velká Británie nebo Itálie měly mnohem větší problémy především s přetíženými nemocnicemi. Bezesporu i my jsme udělali několik chyb, došlo ke komunikačním šumům. Bylo by ale bláhové si myslet, že vše proběhne zcela hladce v poměrech, v nichž se nikdo v moderní historii ještě neocitl. Vše pro nás bylo poprvé. Průběžná pozitivní čísla jsou ale nezpochybnitelná.

Od 25. května se roušky budou muset nosit jen v hromadné dopravě a vnitřních společných prostorech. Rozhodli jste se k tomuto kroku hlavně z politických důvodů, protože zakrývání obličejů na ulici byste v letních měsících neobhájili, byť podmínka dvoumetrových rozestupů působí spíše komicky? Bezpochyby nejsme hlší a slepí k průběhu společenské diskuze. Chápeme, že pro řadu lidí jsou roušky výrazně zatěžující. Na druhou stranu jsem přesvědčen, že jejich okamžité zavedení bylo jedním z opatření, jež výrazně přispělo k utlumení epidemie. Vzhledem k dobrému vývoji jsem nyní požádal epidemiology o vyjádření a skupina pod vedením pana docenta Maďara došla k závěru, že toto opatření není nutné držet i v létě. Čili zdaleka nejen z politických důvodů jsme venkovní odložení roušek zařadili do poslední vlny rozvolňování.

Jste právník, takže ve věcech odborné zdravotnických laik. Jak obtížné pro vás bylo čelit těžkým epidemiologickým vahám, jimiž jsou profesor Prymula či docent Maďar, kteří byli vždy spíše zastánci přísných restrikcí a pomalého uvolňování? V ministerském týmu je řada erudovaných epidemiologů, ale nejsou to lidé zaslepení. Určitě vnímají společenský kontext a nutnost vyvažování zdravotních a ekonomických zájmů. Česká republika musí fungovat i za doby pandemie. Primárně jsme samozřejmě chránili životy a zdraví občanů, bezproblémový chod nemocnic, ale zároveň jsme připravovali uvolňování, aby se země neocitla v kleštích a nepřestala ekonomicky dýchat. Debata vždy byla racionální.

Nejsem si tím vnímáním kontextu úplně jistá. Všichni si pamatujeme na větu vašeho náměstka Romana Prymuly, že hranice budou uzavřené dva roky. Mimochodem šlo o výrok protiprávní, neboť Ústavní soud posléze vydal verdikt, že vláda má právo omezit pohyb občanů uvnitř státu, nikoli ho zavřít navenek. Situace se pochopitelně mění a na začátku března jsme netušili, jak to bude vypadat v květnu, jestli tu nebudeme mít tisíce nových pacientů denně. I výroky se vyvíjejí v čase. Omezení na hranicích by určitě neměla platit příliš dlouhou dobu, ale zdůrazňuji, že úplně nepropustné nebyly nikdy. Teď už lidé mohou volně cestovat, ale musejí se prokázat negativním testem na covid-19, případně jít po návratu do karantény. To je podle mě pochopitelné pravidlo.

Pro letní dovolené ale nepředstavitelné. To je pravda. Tam musí jít o postupný proces. Nyní probíhají bilaterální jednání s konkrétními zeměmi, kde je epidemiologická situace poměrně klidná. Jsou to Slovensko, Rakousko, Chorvatsko či Řecko. Nejde přitom jen o nás, ale i o podmínky cílových zemí.

Nebudete jako ministr zdravotnictví spíše šlapat na brzdu, protože když se lidé masově rozcestují, mohou do republiky nákazu opět zavléct? Právě proto mluvím o postupném rozvolňování a dvoustranných dohodách. Plošné zrušení testů na covid-19 při příjezdu do republiky si nyní nedovedu představit. Bez jakýchkoli podmínek a omezení se letos v létě asi cestovat nebude.

Koronavirová krize bude mít pro vás i další dohry. Čekají vás soudní bitvy, ale také různé vyšetřovací komise či prověrky. Chystá se na vás Nejvyšší kontrolní úřad, jehož prezident Miloslav Kala uvedl, že zatímco jedno ministerstvo (vnitro) nakoupilo respirátor typu FFP2 za 34 korun, jiné (zdravotnictví) za 636 korun. „Děje se tu něco nesprávného,“ dodal. Čeho jste se dopustili? Určitě ničeho nesprávného. Tento výrok mě mrzí, protože vychází z mediálních spekulací. Je třeba se podívat, kolik ochranných prostředků a v jakém čase ministerstvo zdravotnictví nakoupilo. Celkově jsme pro naše zdravotníky pořídili kolem 70 milionů ochranných pomůcek. Slova pana Kaly se vztahují k úplně první dodávce, kdy v ČR nebyly prakticky žádné respirátory, tedy před zahájením dovozů z Číny. Šlo o krizovou situaci, byli jsme pod obrovským tlakem nemocnic a hrozilo, že by se nákaza mohla rozšířit po infekčních klinikách. Ceny respirátorů tehdy byly velmi vysoké, ale na to jsme nemohli brát ohled. Šlo o životy.

Z kontrol a šetření tedy obavy nemáte? Naprosto žádné. Ministerstvo zdravotnictví prakticky přes noc vytvořilo nákupní tým a plnilo úkoly z vlády. Jediný náš zájem byl ochránit životy a zdraví lékařů a sester, abychom nečelili situaci jako v Itálii. Tomu jsme zabránili.

Když zmiňujete ochranu zdravotníků, tak právě v těchto dnech vyšla najevo kauza firmy LA Factory, od níž jste nakoupili prostředky za půl miliardy korun. Její masky přitom prý nesplňovaly kvalitativní parametry. Jak to bylo? Bohužel média někdy pracují s neověřenými informacemi a dělají nesprávné závěry. To je i tento případ. S certifikáty byly jisté problémy, ale na základě doporučení Evropské komise se dají řešit tak, že dodavatelská firma dostane výjimku od České obchodní inspekce a pak může legálně distribuovat daný materiál na území EU, tedy i v České republice. V tomto případě je tedy všechno v pořádku. Celkem jsme zmíněné firmě zaplatili asi 431 milionů korun. A to jen za dodávky, které jsme si otestovali a kvalita vyšla dobře, jednou jsme i zboží vraceli. Mrzí mě, že různí politici mají k nákupům příkré soudy, ale přitom se vyjadřují bez znalostí věci. Já ty detaily znám, a proto se kontrol nebojím. Přeji si, aby Nejvyšší kontrolní úřad vše nezávisle prověřil, ale nemyslím si, že je zapotřebí vytvářet nějakou sněmovní vyšetřovací komisi, kterou by opozice využívala jen pro předvolební kampaň. To by věci neprospělo.

Není to jen opozice, kdo upozorňuje na podezřelé nákupy od firem v exekuci nebo s adresami na obecních úřadech a do té doby nečinných. Transparency International varuje i před vládním návrhem novely zákona o veřejných zakázkách. Tu jste chtěli sněmovnou protlačit v legislativní nouzi, abyste mohli jakékoli výrobky nakupovat od dodavatelů v likvidaci, v insolvenční, pravomocně odsouzených a s nejasnou vlastnickou strukturou. Neotevíráte dveře korupci a neprůhledným nákupům? Nikoliv. Novela pouze urychluje proces zadávání zakázky, nejde o navýšení ceny nebo snížení kvality. Jen připomínám, že ministerstvo zdravotnictví centrální nákupy už ukončilo a dál to bude na nemocnicích a poskytovatelích.

Půjde o dodávky bez výběrového řízení, kdy nemusí být znám skutečný majitel ani jeho finanční situace. To ano, budou o jednání řízení bez uveřejnění, ale to už dnes zákon umožňuje. Ten proces vždy musí být transparentní, ceny i dodavatelé musejí být známi. Jde o jeho zjednodušení, nikoli předražení. Dnes už se trh stabilizoval a není důvod nakupovat za vyšší ceny kvůli akutnímu nedostatku pomůcek.

Poslanec STAN Petr Gazdík upozornil, že vláda dává přednost zahraničním dodavatelům před českými, kteří už jsou nyní schopni zabezpečit milionové dodávky. Jak to například vypadá s plicním ventilátorem CoroVent, na jehož vývoj a výrobu česká firma od lidí vybrala 15 milionů korun? Už jí prý chybí jediné razítko z vašeho ministerstva, které měla získat 27. dubna. Dali jste jí ho? Nejprve musím odmítnout kritiku pana poslance. My od začátku spolupracujeme s českými výrobci a vývojáři, je jich asi dvacet, a také s distributory. Až na výjimky jsme zboží dováželi přes české firmy. Co se týče ventilátorů CoroVent, proces certifikace stále probíhá. Nejde o to, že bychom tento český výrobek nechtěli podporovat, ale jde o sofistikovaný přístroj, kde se musí obzvláště dbát na bezpečnost. Pokud budou všechny zkoušky úspěšné, nevidím v tom posledním razítku problém.

Řekl jste, že vaše ministerstvo ukončilo centrální nákupy. Týká se to i objednávek ochranných prostředků do Správy státních hmotných rezerv, kde bylo na začátku krize asi 10 tisíc respirátorů? Je třeba říct, že tento počet ochranných prostředků tam byl od dob paní ministryně Emmerové, tedy zhruba patnáct let. Žádný ministr z jakékoliv politické strany ho nezměnil, protože větší potřebě nic nenasvědčovalo. Jedno z ponaučení této krize

je, že musíme navýšit rezervy. My budeme dávat požadavky, ale nakupovat bude Správa státních hmotných rezerv. Bavíme se o milionech kusů ochranných prostředků.

Zmínil jste ponaučení. Bude po koronaviru české zdravotnictví, které krizi zvládlo bravurně, bohatší, modernější, digitalizovanější? Bezesporu bude lépe připravené, ať už by šlo o druhou vlnu této pandemie, nebo o jiný typ viru. Určitě se posune v oblasti elektronizace. V té jsme už první velký krok udělali. V minulosti vyvolávalo velké diskuse a kritiku ze strany České lékařské komory zavedení e-receptu. Ukázalo se, že je to skvělý nástroj v situacích, kdy pacient nemůže osobně do ordinace. Teď už ho máme na 100 procent léků, takže doufám, že bude využíván plošně. Možnost sdílet data na dálku a obecně digitalizace se doufám promění v realitu.

Dalším hitem je virtuální ordinace. Díky telemedicině by spousta pacientů nemusela osobně navštívit lékaře a promrhat hodiny v čekárnách. Spatřujete v tom budoucnost? Takových projektů bude jistě přibývat. V řadě případů skutečně není nutné fyzicky navštívit lékaře, pro první kontakt stačí videokonzultace na dálku. Pro mnoho lidí to může být komfortní varianta řešení zdravotních problémů. Telemedicina je určitě správnou cestou. Premiér Babiš uvedl, že pandemie odhalila jasné priority pro správu země, jimiž jsou potraviny, voda a zdravotnictví. Do něj chce podle svých slov dát tolik peněz, kolik bude třeba. O kolik si řeknete? Parlament už na můj návrh schválil zvýšení plateb za státní pojištění o 500 korun od 1. června, což znamená 20 miliard korun navíc. Jde o historicky nejvyšší nárůst prostředků ze státního rozpočtu. V příštím roce to bude dalších 50 miliard. Vláda tím ukazuje, že zdravotnictví je reálně nejvyšší prioritou, a jsem přesvědčen, že tyto finance povedou k jeho větší stabilizaci.

Včetně rekonstrukce zastaralých budov fakultních nemocnic? Přesně tak. Investice jsou naprosto zásadní. Potřebujeme zlepšit prostředí nemocnic, aby odpovídalo 21. století jak pro zaměstnance, tak pro pacienty. To vše připravujeme v rámci Národního investičního plánu.

Bude třesinkou na dortu úspěšného zvládnutí pandemie celosvětový úspěch v podobě české vakcíny na covid-19? Musím říct, že mě mrzí vyhocené debaty vědců na toto téma. Je-li tady tým lidí z těžko zpochybnitelných organizací, jako jsou IKEM, Ústav hematologie a krevní transfuze nebo Státní zdravotní ústav, který se o vývoj vakcíny chce pokusit, nevidím důvod, proč mu v tom a priori bránit. To ovšem nevylučuje širší spolupráci vědecké obce, myslím, že jde o národní zájem. Setkám se s odpůrci tohoto projektu a budu se snažit najít společnou cestu. Nechápu, proč by se Česká republika nemohla pokusit o to, o čem se snaží 90 týmů ve světě, které na vakcíně pracují, a být v tomto směru soběstačná.

Kdo je Adam Vojtěch* Narodil se 2. října 1986 v Českých Budějovicích.* Vystudoval Právnickou fakultu Univerzity Karlovy a na téže vysoké škole mediální studia na **Fakultě sociálních věd**.* V letech 2013 až 2014 působil jako právník společnosti MAFRA, v červnu 2014 se stal tajemníkem na Ministerstvu financí ČR, jemuž šéfoval Andrej Babiš. V září 2016 ho vláda jmenovala členem správní rady Všeobecné zdravotní pojišťovny.* V letech 2012 až 2018 byl členem ODS. V roce 2017 úspěšně kandidoval do sněmovny za hnutí ANO.* Ministrem zdravotnictví byl v první i druhé vládě Andreje Babiše, tedy od 13. prosince 2017.* Od dětství se věnuje hudbě a zpěvu. V roce 2005 se účastnil soutěže SuperStar. Několik let zpíval v českobudějovickém swingovém orchestru Metroklub Big Band.

URL| <https://benesovsky.denik.cz/zpravy-z-ceska/adam-vojtech-koronavirus-ministerstvo-zdravotnictvi-ochranne-pomucky-20200515.html>

Stejná zpráva vyšla také v dalších 3 titulech:

benesovsky.denik.cz (*Zprávy z Česka*), benesovsky.denik.cz (*Zprávy z Česka*), benesovsky.denik.cz (*Zprávy z Česka*)

Adam Vojtěch: Z kontrol nákupů nemám naprosto žádné obavy

16.5.2020 berounsky.denik.cz str. 00 Zprávy z Česka

Kateřina Perknerová

Ministr zdravotnictví Adam Vojtěch (za ANO) byl v posledních týdnech jedním z nejviditelnějších členů Babišovy vlády. A také nejkritizovanějších. Za nedostatek pomůcek, rozporné výroky, špatnou komunikaci. Opozice

žádala jeho odvolání. Před ukončením stavu nouze se ale o jeho rezignaci už nemluví. Možná proto, že právě lidé spadající pod jeho resort - lékaři, zdravotní sestry a nemocniční personál - zvládli pandemii vůbec nejlépe.

"Zítra končí v České republice nouzový stav. Co to pro váš resort znamená? Nic zásadního, protože jsme připraveni pokračovat v opatřeních, která můžeme činit i po nouzovém stavu. Některé věci ale samozřejmě končí, například možnost ukládat pracovní povinnost studentům zdravotnických škol. Klíčové omezení, jako je regulace volného pohybu nebo maloobchodu, už navíc byla rozvolněna. Poslední vlna přijde 25. května, a pokud se nestane nic zásadního, budeme prakticky ve velmi podobné situaci, jaká byla před krizí.

Znamená to, že od 17. do 25. května, respektive do přijetí speciálního epidemického zákona se budete řídit platnou normou o ochraně veřejného zdraví? Ano, protože většinu toho, co bychom ještě eventuálně potřebovali omezit, můžeme regulovat podle stávajícího zákona. Jde například o vnitřní prostory restaurací nebo ubytovací služby. Tyto kompetence jsou přímo vyjmenovány v zákoně o ochraně veřejného zdraví a nepředstavují extenzivní zásah do základních lidských práv a svobod občanů, což nám vyčítal první rozsudek Městského soudu v Praze. Období do 25. května tedy můžeme v případě potřeby překlenout mimořádnými opatřeními ministra zdravotnictví a pak už zůstane v platnosti jen omezení hromadných akcí s účastí několika tisíc lidí.

Proč tedy potřebujete přijímat speciální normu, když vám může dobře posloužit současná legislativa? Je její zpřesnění například ohledně provozu bazénů, wellness center i kadeřnictví tak zásadní? Speciální zákon by měl být časově omezený do konce letošního roku a řešil by jen pandemii covid-19. Navrhujeme v něm i pojistku v podobě souhlasu vlády s každým opatřením ministra zdravotnictví. Potřebujeme ho proto, že nemůžeme vyloučit zhoršení epidemiologické situace a nutnost lokálních restriktivních opatření. V tomto směru musíme zpřesnit některé kompetence. Kromě toho ministerstva vnitra a zdravotnictví dostala úkol připravit komplexní revizi krizové legislativy, konkrétně ústavního zákona o bezpečnosti. Musíme být připraveni na situace, jako byla pandemie koronaviru.

Zmíněný předpis ovšem musí schválit ústavní většina obou komor, což u speciálního epidemického zákona není třeba. Ten budete chtít přijmout ještě ve stavu legislativní nouze? Ve sněmovně není vůle projednávat ho v legislativní nouzi. Většina klubů se kloní k tomu, že by měl být projednán ve standardním režimu při maximálně možném zkrácení lhůt. Nemáme potřebu tlačit to na sílu, u takové předlohy by měl být nějaký základní politický konsenzus. Myslím, že je reálné, aby byl schválen v řádu několika týdnů a v červenci byl účinný.

Tuzemská čísla o vývoji pandemie jsou optimistická, denně přibývá jen několik nakažených lidí, ale ze zahraničí přicházejí varovné signály. Nová ohniska se objevila v Jižní Koreji, ale i v sousedním Německu. Neobáváte se toho? Samozřejmě to pečlivě sledujeme a vyhodnocujeme. Pro nás je to jisté varování, že nemáme vyhráno, byť v ČR se situace v čase dramaticky lepší nejen v počtech infikovaných pacientů, ale hlavně těch hospitalizovaných. Za největší úspěch ministerstva zdravotnictví i svůj považuji, že se nám podařilo ochránit naše nemocnice, které nekolabovaly pod náporom pacientů jako v jiných zemích. Situace v zahraničí je kolísavá, často stačí jeden infikovaný člověk, který může nákazu roznést, jako se to stalo v Soulu. Proto musíme mít nástroje, kterými to můžeme potlačit, především chytrou karanténu. Díky moderním technologiím jsme schopni co nejrychleji identifikovat potenciální rizikové kontakty infikovaného člověka a okamžitě je umisťovat do karantény, aby se nákaza nešířila.

Má projekt chytré karantény už vychytané mouchy a jede naplno? Už je naplno spuštěn v rámci všech 14 krajských hygienických stanic, byť díky tomu, že máme velmi malý počet nově nakažených pacientů, není nyní masivně využíván. Je ale připraven pro případnou další vlnu, kdy se chceme vyhnout plošným opatřením a vypínáním ekonomiky. Moderní technologie nám umožní řešit lokální ohniska, jako je aktuálně Chebsko či před časem Domažlicko a Ostravsko.

Dávají vám lidé beze všeho souhlas ke sledování svých kontaktů pomocí mobilů či kreditních karet? Aktuálně je to kolem padesáti procent lidí, kteří souhlasí s tím, aby jejich data byla využita. Věřím ale tomu, že až se projekt stabilizuje a občané se přesvědčí, že k žádnému zneužívání osobních údajů nedochází a je to ve prospěch nás všech, počet souhlasů se zvýší.

Pandemie do určité míry také ukázala, jak lidé věří svým představitelům, protože bez toho by se řada opatření těžko naplnila. Podle průzkumu akademiků z Karlovy a Masarykovy univerzity důvěra Čechů v systém zdravotní péče stoupla až na 80 procent, vládní kroky oceňuje 54 procent respondentů a vládě věří třetina občanů, zatímco před třemi roky jen pětina. Co tomu říkáte? Myslím, že česká vláda situaci zvládla a na konci se vždy počítají hospitalizovaní pacienti. Objektivně jsme na tom z tohoto hlediska dobře, země jako USA, Velká Británie nebo Itálie měly mnohem větší problémy především s přetíženými nemocnicemi. Bezesporu i my jsme udělali

několik chyb, došlo ke komunikačním šumům. Bylo by ale bláhové si myslet, že vše proběhne zcela hladce v poměrech, v nichž se nikdo v moderní historii ještě neocitl. Vše pro nás bylo poprvé. Průběžná pozitivní čísla jsou ale nezpochybnitelná.

Od 25. května se roušky budou muset nosit jen v hromadné dopravě a vnitřních společných prostorech. Rozhodli jste se k tomuto kroku hlavně z politických důvodů, protože zakrývání obličejů na ulici byste v letních měsících neobhájili, byť podmínka dvoumetrových rozestupů působí spíše komicky? Bezpochyby nejsme hlší a slepí k průběhu společenské diskuze. Chápeme, že pro řadu lidí jsou roušky výrazně zatěžující. Na druhou stranu jsem přesvědčen, že jejich okamžité zavedení bylo jedním z opatření, jež výrazně přispělo k utlumení epidemie. Vzhledem k dobrému vývoji jsem nyní požádal epidemiology o vyjádření a skupina pod vedením pana docenta Maďara došla k závěru, že toto opatření není nutné držet i v létě. Čili zdaleka nejen z politických důvodů jsme venkovní odložení roušek zařadili do poslední vlny rozvolňování.

Jste právník, takže ve věcech odborně zdravotnických laik. Jak obtížné pro vás bylo čelit těžkým epidemiologickým vahám, jimiž jsou profesor Prymula či docent Maďar, kteří byli vždy spíše zastánci přísných restrikcí a pomalého uvolňování? V ministerském týmu je řada erudovaných epidemiologů, ale nejsou to lidé zaslepení. Určitě vnímají společenský kontext a nutnost vyvažování zdravotních a ekonomických zájmů. Česká republika musí fungovat i za doby pandemie. Primárně jsme samozřejmě chránili životy a zdraví občanů, bezproblémový chod nemocnic, ale zároveň jsme připravovali uvolňování, aby se země neocitla v kleštích a nepřestala ekonomicky dýchat. Debata vždy byla racionální.

Nejsem si tím vnímáním kontextu úplně jistá. Všichni si pamatujeme na větu vašeho náměstka Romana Prymuly, že hranice budou uzavřené dva roky. Mimochodem šlo o výrok protiprávní, neboť Ústavní soud posléze vydal verdikt, že vláda má právo omezit pohyb občanů uvnitř státu, nikoli ho zavřít navenek. Situace se pochopitelně mění a na začátku března jsme netušili, jak to bude vypadat v květnu, jestli tu nebudeme mít tisíce nových pacientů denně. I výroky se vyvíjejí v čase. Omezení na hranicích by určitě neměla platit příliš dlouhou dobu, ale zdůrazňuji, že úplně nepropustné nebyly nikdy. Teď už lidé mohou volně cestovat, ale musejí se prokázat negativním testem na covid-19, případně jít po návratu do karantény. To je podle mě pochopitelné pravidlo.

Pro letní dovolené ale nepředstavitelné. To je pravda. Tam musí jít o postupný proces. Nyní probíhají bilaterální jednání s konkrétními zeměmi, kde je epidemiologická situace poměrně klidná. Jsou to Slovensko, Rakousko, Chorvatsko či Řecko. Nejde přitom jen o nás, ale i o podmínky cílových zemí.

Nebudete jako ministr zdravotnictví spíše šlapat na brzdu, protože když se lidé masově rozcestují, mohou do republiky nákazu opět zavléct? Právě proto mluvím o postupném rozvolňování a dvoustranných dohodách. Plošné zrušení testů na covid-19 při příjezdu do republiky si nyní nedovedu představit. Bez jakýchkoli podmínek a omezení se letos v létě asi cestovat nebude.

Koronavirová krize bude mít pro vás i další dohry. Čekají vás soudní bitvy, ale také různé vyšetřovací komise či prověrky. Chystá se na vás Nejvyšší kontrolní úřad, jehož prezident Miloslav Kala uvedl, že zatímco jedno ministerstvo (vnitř) nakoupilo respirátor typu FFP2 za 34 korun, jiné (zdravotnictví) za 636 korun. „Děje se tu něco nesprávného,“ dodal. Čeho jste se dopustili? Určitě ničeho nesprávného. Tento výrok mě mrzí, protože vychází z mediálních spekulací. Je třeba se podívat, kolik ochranných prostředků a v jakém čase ministerstvo zdravotnictví nakoupilo. Celkově jsme pro naše zdravotníky pořídili kolem 70 milionů ochranných pomůcek. Slova pana Kaly se vztahují k úplně první dodávce, kdy v ČR nebyly prakticky žádné respirátory, tedy před zahájením dovozů z Číny. Šlo o krizovou situaci, byli jsme pod obrovským tlakem nemocnic a hrozilo, že by se nákaza mohla rozšířit po infekčních klinikách. Ceny respirátorů tehdy byly velmi vysoké, ale na to jsme nemohli brát ohled. Šlo o životy.

Z kontrol a šetření tedy obavy nemáte? Naprosto žádné. Ministerstvo zdravotnictví prakticky přes noc vytvořilo nákupní tým a plnilo úkoly z vlády. Jediný náš zájem byl ochránit životy a zdraví lékařů a sester, abychom nečelili situaci jako v Itálii. Tomu jsme zabránili.

Když zmiňujete ochranu zdravotníků, tak právě v těchto dnech vyšla najevo kauza firmy LA Factory, od níž jste nakoupili prostředky za půl miliardy korun. Její masky přitom prý nesplňovaly kvalitativní parametry. Jak to bylo? Bohužel média někdy pracují s neověřenými informacemi a dělají nesprávné závěry. To je i tento případ. S certifikáty byly jisté problémy, ale na základě doporučení Evropské komise se dají řešit tak, že dodavatelská firma dostane výjimku od České obchodní inspekce a pak může legálně distribuovat daný materiál na území EU, tedy i v České republice. V tomto případě je tedy všechno v pořádku. Celkem jsme zmíněné firmě zaplatili asi 431 milionů korun. A to jen za dodávky, které jsme si otestovali a kvalita vyšla dobře, jednou jsme i zboží vraceli. Mrzí mě, že různí politici mají k nákupům příkré soudy, ale přitom se vyjadřují bez znalostí věci. Já ty

details znám, a proto se kontrol nebojím. Přeji si, aby Nejvyšší kontrolní úřad vše nezávisle prověřil, ale nemyslím si, že je zapotřebí vytvářet nějakou sněmovní vyšetřovací komisi, kterou by opozice využívala jen pro předvolební kampaň. To by věci neprospělo.

Není to jen opozice, kdo upozorňuje na podezřelé nákupy od firem v exekuci nebo s adresami na obecních úřadech a do té doby nečinných. Transparency International varuje i před vládním návrhem novely zákona o veřejných zakázkách. Tu jste chtěli sněmovnou protlačit v legislativní nouzi, abyste mohli jakékoli výrobky nakupovat od dodavatelů v likvidaci, v insolvenční, pravomocně odsouzených a s nejasnou vlastnickou strukturou. Neotevíráte dveře korupci a neprůhledným nákupům? Nikoliv. Novela pouze urychluje proces zadávání zakázky, nejde o navýšení ceny nebo snížení kvality. Jen připomínám, že ministerstvo zdravotnictví centrální nákupy už ukončilo a dál to bude na nemocnicích a poskytovatelích.

Půjde o dodávky bez výběrového řízení, kdy nemusí být znám skutečný majitel ani jeho finanční situace. To ano, budou to jednacím řízením bez uveřejnění, ale to už dnes zákon umožňuje. Ten proces vždy musí být transparentní, ceny i dodavatelé musejí být známi. Jde o jeho zjednodušení, nikoli předražení. Dnes už se trh stabilizoval a není důvod nakupovat za vyšší ceny kvůli akutnímu nedostatku pomůcek.

Poslanec STAN Petr Gazdík upozornil, že vláda dává přednost zahraničním dodavatelům před českými, kteří už jsou nyní schopni zabezpečit milionové dodávky. Jak to například vypadá s plicním ventilátorem CoroVent, na jehož vývoj a výrobu česká firma od lidí vybrala 15 milionů korun? Už jí prý chybí jediné razítko z vašeho ministerstva, které měla získat 27. dubna. Dali jste jí ho? Nejprve musím odmítnout kritiku pana poslance. My od začátku spolupracujeme s českými výrobci a vývojáři, je jich asi dvacet, a také s distributory. Až na výjimky jsme zboží dováželi přes české firmy. Co se týče ventilátorů CoroVent, proces certifikace stále probíhá. Nejde o to, že bychom tento český výrobek nechtěli podporovat, ale jde o sofistikovaný přístroj, kde se musí obzvlášť dbát na bezpečnost. Pokud budou všechny zkoušky úspěšné, nevidím v tom posledním razítku problém.

Řekl jste, že vaše ministerstvo ukončilo centrální nákupy. Týká se to i objednávek ochranných prostředků do Správy státních hmotných rezerv, kde bylo na začátku krize asi 10 tisíc respirátorů? Je třeba říct, že tento počet ochranných prostředků tam byl od dob paní ministryně Emmerové, tedy zhruba patnáct let. Žádný ministr z jakékoli politické strany ho nezměnil, protože větší potřebě nic nenaskvěřovalo. Jedno z ponaučení této krize je, že musíme navýšit rezervy. My budeme dávat požadavky, ale nakupovat bude Správa státních hmotných rezerv. Bavíme se o milionech kusů ochranných prostředků.

Zmínil jste ponaučení. Bude po koronaviru české zdravotnictví, které krizi zvládlo bravurně, bohatší, modernější, digitalizovanější? Bezesporu bude lépe připravené, ať už by šlo o druhou vlnu této pandemie, nebo o jiný typ viru. Určitě se posune v oblasti elektronizace. V té jsme už první velký krok udělali. V minulosti vyvolávalo velké diskuse a kritiku ze strany České lékařské komory zavedení e-receptu. Ukázalo se, že je to skvělý nástroj v situacích, kdy pacient nemůže osobně do ordinace. Teď už ho máme na 100 procent léků, takže doufám, že bude využíván plošně. Možnost sdílet data na dálku a obecně digitalizace se doufám promění v realitu.

Dalším hitem je virtuální ordinace. Díky telemedicině by spousta pacientů nemusela osobně navštívit lékaře a promrhat hodiny v čekárnách. Spatřujete v tom budoucnost? Takových projektů bude jistě přibývat. V řadě případů skutečně není nutné fyzicky navštívit lékaře, pro první kontakt stačí videokonzultace na dálku. Pro mnoho lidí to může být komfortní varianta řešení zdravotních problémů. Telemedicina je určitě správnou cestou. Premiér Babiš uvedl, že pandemie odhalila jasné priority pro správu země, jimiž jsou potraviny, voda a zdravotnictví. Do něj chce podle svých slov dát tolik peněz, kolik bude třeba. O kolik si řeknete? Parlament už na můj návrh schválil zvýšení plateb za státní pojištění o 500 korun od 1. června, což znamená 20 miliard korun navíc. Jde o historicky nejvyšší nárůst prostředků ze státního rozpočtu. V příštím roce to bude dalších 50 miliard. Vláda tím ukazuje, že zdravotnictví je reálně nejvyšší prioritou, a jsem přesvědčen, že tyto finance povedou k jeho větší stabilizaci.

Včetně rekonstrukce zastaralých budov fakultních nemocnic? Přesně tak. Investice jsou naprosto zásadní. Potřebujeme zlepšit prostředí nemocnic, aby odpovídalo 21. století jak pro zaměstnance, tak pro pacienty. To vše připravujeme v rámci Národního investičního plánu.

Bude třešinkou na dortu úspěšného zvládnutí pandemie celosvětový úspěch v podobě české vakcíny na covid-19? Musím říct, že mě mrzí vyhocené debaty vědců na toto téma. Je-li tady tým lidí z těžko zpochybnitelných organizací, jako jsou IKEM, Ústav hematologie a krevní transfuze nebo Státní zdravotní ústav, který se o vývoj vakcíny chce pokusit, nevidím důvod, proč mu v tom a priori bránit. To ovšem nevylučuje širší spolupráci vědecké obce, myslím, že jde o národní zájem. Setkám se s odpůrci tohoto projektu a budu se snažit najít

společnou cestu. Nechápu, proč by se Česká republika nemohla pokusit o to, oč se snaží 90 týmů ve světě, které na vakcíně pracují, a být v tomto směru soběstačná.

Kdo je Adam Vojtěch* Narodil se 2. října 1986 v Českých Budějovicích.* Vystudoval Právnickou fakultu Univerzity Karlovy a na téže vysoké škole mediální studia na **Fakultě sociálních věd**.* V letech 2013 až 2014 působil jako právník společnosti MAFRA, v červnu 2014 se stal tajemníkem na Ministerstvu financí ČR, jemuž šéfoval Andrej Babiš. V září 2016 ho vláda jmenovala členem správní rady Všeobecné zdravotní pojišťovny.* V letech 2012 až 2018 byl členem ODS. V roce 2017 úspěšně kandidoval do sněmovny za hnutí ANO.* Ministrem zdravotnictví byl v první i druhé vládě Andreje Babiše, tedy od 13. prosince 2017.* Od dětství se věnuje hudbě a zpěvu. V roce 2005 se účastnil soutěže SuperStar. Několik let zpíval v českobudějovickém swingovém orchestru Metroklub Big Band.

URL| <https://berounsky.denik.cz/zpravy-z-ceska/adam-vojtech-koronavirus-ministerstvo-zdravotnictvi-ochranne-pomucky-20200515.html>

Stejná zpráva vyšla také v dalších 2 titulech:

berounsky.denik.cz (*Zprávy z Česka*), berounsky.denik.cz (*Zprávy z Česka*)

Adam Vojtěch: Z kontrol nákupů nemám naprosto žádné obavy

16.5.2020 [ceskokrumlovsky.denik.cz](https://berounsky.denik.cz) str. 00 Zprávy z Česka

Kateřina Perknerová

Ministr zdravotnictví Adam Vojtěch (za ANO) byl v posledních týdnech jedním z nejviditelnějších členů Babišovy vlády. A také nejkritizovanějších. Za nedostatek pomůcek, rozporné výroky, špatnou komunikaci. Opozice žádala jeho odvolání. Před ukončením stavu nouze se ale o jeho rezignaci už nemluví. Možná proto, že právě lidé spadající pod jeho resort - lékaři, zdravotní sestry a nemocniční personál - zvládli pandemii vůbec nejlépe.

"Zítra končí v České republice nouzový stav. Co to pro váš resort znamená? Nic zásadního, protože jsme připraveni pokračovat v opatřeních, která můžeme činit i po nouzovém stavu. Některé věci ale samozřejmě končí, například možnost ukládat pracovní povinnost studentům zdravotnických škol. Klíčové omezení, jako je regulace volného pohybu nebo maloobchodu, už navíc byla rozvolněna. Poslední vlna přijde 25. května, a pokud se nestane nic zásadního, budeme prakticky ve velmi podobné situaci, jaká byla před krizí.

Znamená to, že od 17. do 25. května, respektive do přijetí speciálního epidemického zákona se budete řídit platnou normou o ochraně veřejného zdraví? Ano, protože většinu toho, co bychom ještě eventuálně potřebovali omezit, můžeme regulovat podle stávajícího zákona. Jde například o vnitřní prostory restaurací nebo ubytovací služby. Tyto kompetence jsou přímo vyjmenovány v zákoně o ochraně veřejného zdraví a nepředstavují extenzivní zásah do základních lidských práv a svobod občanů, což nám vyčítal první rozsudek Městského soudu v Praze. Období do 25. května tedy můžeme v případě potřeby překlenout mimořádnými opatřeními ministra zdravotnictví a pak už zůstane v platnosti jen omezení hromadných akcí s účastí několika tisíc lidí.

Proč tedy potřebujete přijímat speciální normu, když vám může dobře posloužit současná legislativa? Je její zpřesnění například ohledně provozu bazénů, wellness center i kadeřnictví tak zásadní? Speciální zákon by měl být časově omezený do konce letošního roku a řešil by jen pandemii covid-19. Navrhujeme v něm i pojistku v podobě souhlasu vlády s každým opatřením ministra zdravotnictví. Potřebujeme ho proto, že nemůžeme vyloučit zhoršení epidemiologické situace a nutnost lokálních restriktivních opatření. V tomto směru musíme zpřesnit některé kompetence. Kromě toho ministerstva vnitra a zdravotnictví dostala úkol připravit komplexní revizi krizové legislativy, konkrétně ústavního zákona o bezpečnosti. Musíme být připraveni na situace, jako byla pandemie koronaviru.

Zmíněný předpis ovšem musí schválit ústavní většina obou komor, což u speciálního epidemického zákona není třeba. Ten budete chtít přijmout ještě ve stavu legislativní nouze? Ve sněmovně není vůle projednávat ho v legislativní nouzi. Většina klubů se kloní k tomu, že by měl být projednán ve standardním režimu při maximálně

možném zkrácení lhůt. Nemáme potřebu tlačit to na sílu, u takové předlohy by měl být nějaký základní politický konsenzus. Myslím, že je reálné, aby byl schválen v řádu několika týdnů a v červenci byl účinný.

Tuzemská čísla o vývoji pandemie jsou optimistická, denně přibývá jen několik nakažených lidí, ale ze zahraničí přicházejí varovné signály. Nová ohniska se objevila v Jižní Koreji, ale i v sousedním Německu. Neobáváte se toho? Samozřejmě to pečlivě sledujeme a vyhodnocujeme. Pro nás je to jisté varování, že nemáme vyhráno, byť v ČR se situace v čase dramaticky lepší nejen v počtech infikovaných pacientů, ale hlavně těch hospitalizovaných. Za největší úspěch ministerstva zdravotnictví i svůj považují, že se nám podařilo ochránit naše nemocnice, které nekolabovaly pod náporom pacientů jako v jiných zemích. Situace v zahraničí je kolísavá, často stačí jeden infikovaný člověk, který může nákazu roznést, jako se to stalo v Soulu. Proto musíme mít nástroje, kterými to můžeme potlačit, především chytrou karanténu. Díky moderním technologiím jsme schopni co nejrychleji identifikovat potenciální rizikové kontakty infikovaného člověka a okamžitě je umisťovat do karantény, aby se nákaza nešířila.

Má projekt chytré karantény už vychytané mouchy a jede naplno? Už je naplno spuštěn v rámci všech 14 krajských hygienických stanic, byť díky tomu, že máme velmi malý počet nově nakažených pacientů, není nyní masivně využíván. Je ale připraven pro případnou další vlnu, kdy se chceme vyhnout plošným opatřením a vypínání ekonomiky. Moderní technologie nám umožní řešit lokální ohniska, jako je aktuálně Chebsko či před časem Domažlicko a Ostravsko.

Dávají vám lidé beze všeho souhlas ke sledování svých kontaktů pomocí mobilů či kreditních karet? Aktuálně je to kolem padesáti procent lidí, kteří souhlasí s tím, aby jejich data byla využita. Věřím ale tomu, že až se projekt stabilizuje a občané se přesvědčí, že k žádnému zneužívání osobních údajů nedochází a je to ve prospěch nás všech, počet souhlasů se zvýší.

Pandemie do určité míry také ukázala, jak lidé věří svým představitelům, protože bez toho by se řada opatření těžko naplnila. Podle průzkumu akademiků z Karlovy a Masarykovy univerzity důvěra Čechů v systém zdravotní péče stoupla až na 80 procent, vládní kroky oceňuje 54 procent respondentů a vládě věří třetina občanů, zatímco před třemi roky jen pětina. Co tomu říkáte? Myslím, že česká vláda situaci zvládla a na konci se vždy počítají hospitalizovaní pacienti. Objektivně jsme na tom z tohoto hlediska dobře, země jako USA, Velká Británie nebo Itálie měly mnohem větší problémy především s přetíženými nemocnicemi. Bezesporu i my jsme udělali několik chyb, došlo ke komunikačním šumům. Bylo by ale bláhové si myslet, že vše proběhne zcela hladce v poměrech, v nichž se nikdo v moderní historii ještě neocitl. Vše pro nás bylo poprvé. Průběžná pozitivní čísla jsou ale nezpochybnitelná.

Od 25. května se roušky budou muset nosit jen v hromadné dopravě a vnitřních společných prostorech. Rozhodli jste se k tomuto kroku hlavně z politických důvodů, protože zakrývání obličejů na ulici byste v letních měsících neobhájili, byť podmínka dvoumetrových rozestupů působí spíše komicky? Bezpochyby nejsme hlší a slepí k průběhu společenské diskuze. Chápeme, že pro řadu lidí jsou roušky výrazně zatěžující. Na druhou stranu jsem přesvědčen, že jejich okamžité zavedení bylo jedním z opatření, jež výrazně přispělo k utlumení epidemie. Vzhledem k dobrému vývoji jsem nyní požádal epidemiology o vyjádření a skupina pod vedením pana docenta Maďara došla k závěru, že toto opatření není nutné držet i v létě. Čili zdaleka nejen z politických důvodů jsme venkovní odložení roušek zařadili do poslední vlny rozvolňování.

Jste právník, takže ve věcech odborně zdravotnických laik. Jak obtížné pro vás bylo čelit těžkým epidemiologickým vahám, jimiž jsou profesor Prymula či docent Maďar, kteří byli vždy spíše zastánci přísných restrikcí a pomalého uvolňování? V ministerském týmu je řada erudovaných epidemiologů, ale nejsou to lidé zaslepení. Určitě vnímají společenský kontext a nutnost vyvažování zdravotních a ekonomických zájmů. Česká republika musí fungovat i za doby pandemie. Primárně jsme samozřejmě chránili životy a zdraví občanů, bezproblémový chod nemocnic, ale zároveň jsme připravovali uvolňování, aby se země neocitla v kleštích a nepřestala ekonomicky dýchat. Debata vždy byla racionální.

Nejsem si tím vnímáním kontextu úplně jistá. Všichni si pamatujeme na větu vašeho náměstka Romana Prymuly, že hranice budou uzavřené dva roky. Mimochodem šlo o výrok protiprávní, neboť Ústavní soud posléze vydal verdikt, že vláda má právo omezit pohyb občanů uvnitř státu, nikoli ho zavřít navenek. Situace se pochopitelně mění a na začátku března jsme netušili, jak to bude vypadat v květnu, jestli tu nebudeme mít tisíce nových pacientů denně. I výroky se vyvíjejí v čase. Omezení na hranicích by určitě neměla platit příliš dlouhou dobu, ale zdůrazňuji, že úplně nepropustné nebyly nikdy. Teď už lidé mohou volně cestovat, ale musejí se prokázat negativním testem na covid-19, případně jít po návratu do karantény. To je podle mě pochopitelné pravidlo.

Pro letní dovolené ale nepředstavitelné. To je pravda. Tam musí jít o postupný proces. Nyní probíhají bilaterální jednání s konkrétními zeměmi, kde je epidemiologická situace poměrně klidná. Jsou to Slovensko, Rakousko, Chorvatsko či Řecko. Nejde přitom jen o nás, ale i o podmínky cílových zemí.

Nebudete jako ministr zdravotnictví spíše šlapat na brzdu, protože když se lidé masově rozcestují, mohou do republiky nákazu opět zavléct? Právě proto mluvím o postupném rozvolňování a dvoustranných dohodách. Plošné zrušení testů na covid-19 při příjezdu do republiky si nyní nedovedu představit. Bez jakýchkoli podmínek a omezení se letos v létě asi cestovat nebude.

Koronavirová krize bude mít pro vás i další dohry. Čekají vás soudní bitvy, ale také různé vyšetřovací komise či prověrky. Chystá se na vás Nejvyšší kontrolní úřad, jehož prezident Miloslav Kala uvedl, že zatímco jedno ministerstvo (vnitro) nakoupilo respirátor typu FFP2 za 34 korun, jiné (zdravotnictví) za 636 korun. „Děje se tu něco nesprávného,“ dodal. Čeho jste se dopustili? Určitě ničeho nesprávného. Tento výrok mě mrzí, protože vychází z mediálních spekulací. Je třeba se podívat, kolik ochranných prostředků a v jakém čase ministerstvo zdravotnictví nakoupilo. Celkově jsme pro naše zdravotníky pořídili kolem 70 milionů ochranných pomůcek. Slova pana Kaly se vztahují k úplně první dodávce, kdy v ČR nebyly prakticky žádné respirátory, tedy před zahájením dovozů z Číny. Šlo o krizovou situaci, byli jsme pod obrovským tlakem nemocnic a hrozilo, že by se nákaza mohla rozšířit po infekčních klinikách. Ceny respirátorů tehdy byly velmi vysoké, ale na to jsme nemohli brát ohled. Šlo o životy.

Z kontrol a šetření tedy obavy nemáte? Naprosto žádné. Ministerstvo zdravotnictví prakticky přes noc vytvořilo nákupní tým a plnilo úkoly z vlády. Jediný náš zájem byl ochránit životy a zdraví lékařů a sester, abychom nečelili situaci jako v Itálii. Tomu jsme zabránili.

Když zmiňujete ochranu zdravotníků, tak právě v těchto dnech vyšla najevo kauza firmy LA Factory, od níž jste nakoupili prostředky za půl miliardy korun. Její masky přitom prý nesplňovaly kvalitativní parametry. Jak to bylo? Bohužel média někdy pracují s neověřenými informacemi a dělají nesprávné závěry. To je i tento případ. S certifikáty byly jisté problémy, ale na základě doporučení Evropské komise se dají řešit tak, že dodavatelská firma dostane výjimku od České obchodní inspekce a pak může legálně distribuovat daný materiál na území EU, tedy i v České republice. V tomto případě je tedy všechno v pořádku. Celkem jsme zmíněné firmě zaplatili asi 431 milionů korun. A to jen za dodávky, které jsme si otestovali a kvalita vyšla dobře, jednou jsme i zboží vraceli. Mrzí mě, že různí politici mají k nákupům příkré soudy, ale přitom se vyjadřují bez znalostí věci. Já ty detaily znám, a proto se kontrol nebojím. Přeji si, aby Nejvyšší kontrolní úřad vše nezávisle prověřil, ale nemyslím si, že je zapotřebí vytvářet nějakou sněmovní vyšetřovací komisi, kterou by opozice využívala jen pro předvolební kampaň. To by věci neprospělo.

Není to jen opozice, kdo upozorňuje na podezřelé nákupy od firem v exekuci nebo s adresami na obecních úřadech a do té doby nečinných. Transparency International varuje i před vládním návrhem novely zákona o veřejných zakázkách. Tu jste chtěli sněmovnou protlačit v legislativní nouzi, abyste mohli jakékoli výrobky nakupovat od dodavatelů v likvidaci, v insolvenční, pravomocně odsouzených a s nejasnou vlastnickou strukturou. Neotevíráte dveře korupci a neprůhledným nákupům? Nikoliv. Novela pouze urychluje proces zadávání zakázky, nejde o navýšení ceny nebo snížení kvality. Jen připomínám, že ministerstvo zdravotnictví centrální nákupy už ukončilo a dál to bude na nemocnicích a poskytovatelích.

Půjde o dodávky bez výběrového řízení, kdy nemusí být znám skutečný majitel ani jeho finanční situace. To ano, budou to jednací řízení bez uveřejnění, ale to už dnes zákon umožňuje. Ten proces vždy musí být transparentní, ceny i dodavatelé musejí být známi. Jde o jeho zjednodušení, nikoli předražení. Dnes už se trh stabilizoval a není důvod nakupovat za vyšší ceny kvůli akutnímu nedostatku pomůcek.

Poslanec STAN Petr Gazdík upozornil, že vláda dává přednost zahraničním dodavatelům před českými, kteří už jsou nyní schopni zabezpečit milionové dodávky. Jak to například vypadá s plicním ventilátorem CoroVent, na jehož vývoj a výrobu česká firma od lidí vybrala 15 milionů korun? Už jí prý chybí jediné razítko z vašeho ministerstva, které měla získat 27. dubna. Dali jste jí ho? Nejprve musím odmítnout kritiku pana poslance. My od začátku spolupracujeme s českými výrobci a vývojáři, je jich asi dvacet, a také s distributory. Až na výjimky jsme zboží dováželi přes české firmy. Co se týče ventilátorů CoroVent, proces certifikace stále probíhá. Nejde o to, že bychom tento český výrobek nechtěli podporovat, ale jde o sofistikovaný přístroj, kde se musí obzvláště dbát na bezpečnost. Pokud budou všechny zkoušky úspěšné, nevidím v tom posledním razítku problém.

Řekl jste, že vaše ministerstvo ukončilo centrální nákupy. Týká se to i objednávek ochranných prostředků do Správy státních hmotných rezerv, kde bylo na začátku krize asi 10 tisíc respirátorů? Je třeba říct, že tento počet ochranných prostředků tam byl od dob paní ministryně Emmerové, tedy zhruba patnáct let. Žádný ministr z jakékoliv politické strany ho nezměnil, protože větší potřebě nic nenasvědčovalo. Jedno z ponaučení této krize

je, že musíme navýšit rezervy. My budeme dávat požadavky, ale nakupovat bude Správa státních hmotných rezerv. Bavíme se o milionech kusů ochranných prostředků.

Zmínil jste ponaučení. Bude po koronaviru české zdravotnictví, které krizi zvládlo bravurně, bohatší, modernější, digitalizovanější? Bezesporu bude lépe připravené, ať už by šlo o druhou vlnu této pandemie, nebo o jiný typ viru. Určitě se posune v oblasti elektronizace. V té jsme už první velký krok udělali. V minulosti vyvolávalo velké diskuse a kritiku ze strany České lékařské komory zavedení e-receptu. Ukázalo se, že je to skvělý nástroj v situacích, kdy pacient nemůže osobně do ordinace. Teď už ho máme na 100 procent léků, takže doufám, že bude využíván plošně. Možnost sdílet data na dálku a obecně digitalizace se doufám promění v realitu.

Dalším hitem je virtuální ordinace. Díky telemedicině by spousta pacientů nemusela osobně navštívit lékaře a promrhat hodiny v čekárnách. Spatřujete v tom budoucnost? Takových projektů bude jistě přibývat. V řadě případů skutečně není nutné fyzicky navštívit lékaře, pro první kontakt stačí videokonzultace na dálku. Pro mnoho lidí to může být komfortní varianta řešení zdravotních problémů. Telemedicina je určitě správnou cestou. Premiér Babiš uvedl, že pandemie odhalila jasné priority pro správu země, jimiž jsou potraviny, voda a zdravotnictví. Do něj chce podle svých slov dát tolik peněz, kolik bude třeba. O kolik si řeknete? Parlament už na můj návrh schválil zvýšení plateb za státní pojištění o 500 korun od 1. června, což znamená 20 miliard korun navíc. Jde o historicky nejvyšší nárůst prostředků ze státního rozpočtu. V příštím roce to bude dalších 50 miliard. Vláda tím ukazuje, že zdravotnictví je reálně nejvyšší prioritou, a jsem přesvědčen, že tyto finance povedou k jeho větší stabilizaci.

Včetně rekonstrukce zastaralých budov fakultních nemocnic? Přesně tak. Investice jsou naprosto zásadní. Potřebujeme zlepšit prostředí nemocnic, aby odpovídalo 21. století jak pro zaměstnance, tak pro pacienty. To vše připravujeme v rámci Národního investičního plánu.

Bude třešinkou na dortu úspěšného zvládnutí pandemie celosvětový úspěch v podobě české vakcíny na covid-19? Musím říct, že mě mrzí vyhocené debaty vědců na toto téma. Je-li tady tým lidí z těžko zpochybnitelných organizací, jako jsou IKEM, Ústav hematologie a krevní transfuze nebo Státní zdravotní ústav, který se o vývoj vakcíny chce pokusit, nevidím důvod, proč mu v tom a priori bránit. To ovšem nevylučuje širší spolupráci vědecké obce, myslím, že jde o národní zájem. Setkám se s odpůrci tohoto projektu a budu se snažit najít společnou cestu. Nechápu, proč by se Česká republika nemohla pokusit o to, o čem se snaží 90 týmů ve světě, které na vakcíně pracují, a být v tomto směru soběstačná.

Kdo je Adam Vojtěch* Narodil se 2. října 1986 v Českých Budějovicích.* Vystudoval Právnickou fakultu Univerzity Karlovy a na téže vysoké škole mediální studia na **Fakultě sociálních věd**.* V letech 2013 až 2014 působil jako právník společnosti MAFRA, v červnu 2014 se stal tajemníkem na Ministerstvu financí ČR, jemuž šéfoval Andrej Babiš. V září 2016 ho vláda jmenovala členem správní rady Všeobecné zdravotní pojišťovny.* V letech 2012 až 2018 byl členem ODS. V roce 2017 úspěšně kandidoval do sněmovny za hnutí ANO.* Ministrem zdravotnictví byl v první i druhé vládě Andreje Babiše, tedy od 13. prosince 2017.* Od dětství se věnuje hudbě a zpěvu. V roce 2005 se účastnil soutěže SuperStar. Několik let zpíval v českobudějovickém swingovém orchestru Metroklub Big Band.

URL| <https://ceskokrumlovsky.denik.cz/zpravy-z-ceska/adam-vojtech-koronavirus-ministerstvo-zdravotnictvi-ochranne-pomucky-20200515.html>

Stejná zpráva vyšla také v dalších 4 titulech:

ceskokrumlovsky.denik.cz (Zprávy z Česka), ceskokrumlovsky.denik.cz (Zprávy z Česka), ceskokrumlovsky.denik.cz (Zprávy z Česka), ceskokrumlovsky.denik.cz (Zprávy z Česka)

Adam Vojtěch: Z kontrol nákupů nemám naprosto žádné obavy

16.5.2020 ceskolipsky.denik.cz str. 00 Zprávy z Česka

Kateřina Perknerová

Ministr zdravotnictví Adam Vojtěch (za ANO) byl v posledních týdnech jedním z nejviditelnějších členů Babišovy vlády. A také nejkritizovanějších. Za nedostatek pomůcek, rozporné výroky, špatnou komunikaci. Opozice

žádala jeho odvolání. Před ukončením stavu nouze se ale o jeho rezignaci už nemluví. Možná proto, že právě lidé spadající pod jeho resort - lékaři, zdravotní sestry a nemocniční personál - zvládli pandemii vůbec nejlépe.

"Zítra končí v České republice nouzový stav. Co to pro váš resort znamená? Nic zásadního, protože jsme připraveni pokračovat v opatřeních, která můžeme činit i po nouzovém stavu. Některé věci ale samozřejmě končí, například možnost ukládat pracovní povinnost studentům zdravotnických škol. Klíčové omezení, jako je regulace volného pohybu nebo maloobchodu, už navíc byla rozvolněna. Poslední vlna přijde 25. května, a pokud se nestane nic zásadního, budeme prakticky ve velmi podobné situaci, jaká byla před krizí.

Znamená to, že od 17. do 25. května, respektive do přijetí speciálního epidemického zákona se budete řídit platnou normou o ochraně veřejného zdraví? Ano, protože většinu toho, co bychom ještě eventuálně potřebovali omezit, můžeme regulovat podle stávajícího zákona. Jde například o vnitřní prostory restaurací nebo ubytovací služby. Tyto kompetence jsou přímo vyjmenovány v zákoně o ochraně veřejného zdraví a nepředstavují extenzivní zásah do základních lidských práv a svobod občanů, což nám vyčítal první rozsudek Městského soudu v Praze. Období do 25. května tedy můžeme v případě potřeby překlenout mimořádnými opatřeními ministra zdravotnictví a pak už zůstane v platnosti jen omezení hromadných akcí s účastí několika tisíc lidí.

Proč tedy potřebujete přijímat speciální normu, když vám může dobře posloužit současná legislativa? Je její zpřesnění například ohledně provozu bazénů, wellness center i kadeřnictví tak zásadní? Speciální zákon by měl být časově omezený do konce letošního roku a řešil by jen pandemii covid-19. Navrhujeme v něm i pojistku v podobě souhlasu vlády s každým opatřením ministra zdravotnictví. Potřebujeme ho proto, že nemůžeme vyloučit zhoršení epidemiologické situace a nutnost lokálních restriktivních opatření. V tomto směru musíme zpřesnit některé kompetence. Kromě toho ministerstva vnitra a zdravotnictví dostala úkol připravit komplexní revizi krizové legislativy, konkrétně ústavního zákona o bezpečnosti. Musíme být připraveni na situace, jako byla pandemie koronaviru.

Zmíněný předpis ovšem musí schválit ústavní většina obou komor, což u speciálního epidemického zákona není třeba. Ten budete chtít přijmout ještě ve stavu legislativní nouze? Ve sněmovně není vůle projednávat ho v legislativní nouzi. Většina klubů se kloní k tomu, že by měl být projednán ve standardním režimu při maximálně možném zkrácení lhůt. Nemáme potřebu tlačit to na sílu, u takové předlohy by měl být nějaký základní politický konsenzus. Myslím, že je reálné, aby byl schválen v řádu několika týdnů a v červenci byl účinný.

Tuzemská čísla o vývoji pandemie jsou optimistická, denně přibývá jen několik nakažených lidí, ale ze zahraničí přicházejí varovné signály. Nová ohniska se objevila v Jižní Koreji, ale i v sousedním Německu. Neobáváte se toho? Samozřejmě to pečlivě sledujeme a vyhodnocujeme. Pro nás je to jisté varování, že nemáme vyhráno, byť v ČR se situace v čase dramaticky lepší nejen v počtech infikovaných pacientů, ale hlavně těch hospitalizovaných. Za největší úspěch ministerstva zdravotnictví i svůj považuji, že se nám podařilo ochránit naše nemocnice, které nekolabovaly pod náporom pacientů jako v jiných zemích. Situace v zahraničí je kolísavá, často stačí jeden infikovaný člověk, který může nákazu roznést, jako se to stalo v Soulu. Proto musíme mít nástroje, kterými to můžeme potlačit, především chytrou karanténu. Díky moderním technologiím jsme schopni co nejrychleji identifikovat potenciální rizikové kontakty infikovaného člověka a okamžitě je umisťovat do karantény, aby se nákaza nešířila.

Má projekt chytré karantény už vychytané mouchy a jede naplno? Už je naplno spuštěn v rámci všech 14 krajských hygienických stanic, byť díky tomu, že máme velmi malý počet nově nakažených pacientů, není nyní masivně využíván. Je ale připraven pro případnou další vlnu, kdy se chceme vyhnout plošným opatřením a vypínáním ekonomiky. Moderní technologie nám umožní řešit lokální ohniska, jako je aktuálně Chebsko či před časem Domažlicko a Ostravsko.

Dávají vám lidé beze všeho souhlas ke sledování svých kontaktů pomocí mobilů či kreditních karet? Aktuálně je to kolem padesáti procent lidí, kteří souhlasí s tím, aby jejich data byla využita. Věřím ale tomu, že až se projekt stabilizuje a občané se přesvědčí, že k žádnému zneužívání osobních údajů nedochází a je to ve prospěch nás všech, počet souhlasů se zvýší.

Pandemie do určité míry také ukázala, jak lidé věří svým představitelům, protože bez toho by se řada opatření těžko naplnila. Podle průzkumu akademiků z Karlovy a Masarykovy univerzity důvěra Čechů v systém zdravotní péče stoupla až na 80 procent, vládní kroky oceňuje 54 procent respondentů a vládě věří třetina občanů, zatímco před třemi roky jen pětina. Co tomu říkáte? Myslím, že česká vláda situaci zvládla a na konci se vždy počítají hospitalizovaní pacienti. Objektivně jsme na tom z tohoto hlediska dobře, země jako USA, Velká Británie nebo Itálie měly mnohem větší problémy především s přetíženými nemocnicemi. Bezesporu i my jsme udělali

několik chyb, došlo ke komunikačním šumům. Bylo by ale bláhové si myslet, že vše proběhne zcela hladce v poměrech, v nichž se nikdo v moderní historii ještě neocitl. Vše pro nás bylo poprvé. Průběžná pozitivní čísla jsou ale nezpochybnitelná.

Od 25. května se roušky budou muset nosit jen v hromadné dopravě a vnitřních společných prostorech. Rozhodli jste se k tomuto kroku hlavně z politických důvodů, protože zakrývání obličejů na ulici byste v letních měsících neobhájili, byť podmínka dvoumetrových rozestupů působí spíše komicky? Bezpochyby nejsme hlší a slepí k průběhu společenské diskuze. Chápeme, že pro řadu lidí jsou roušky výrazně zatěžující. Na druhou stranu jsem přesvědčen, že jejich okamžité zavedení bylo jedním z opatření, jež výrazně přispělo k utlumení epidemie. Vzhledem k dobrému vývoji jsem nyní požádal epidemiology o vyjádření a skupina pod vedením pana docenta Maďara došla k závěru, že toto opatření není nutné držet i v létě. Čili zdaleka nejen z politických důvodů jsme venkovní odložení roušek zařadili do poslední vlny rozvolňování.

Jste právník, takže ve věcech odborně zdravotnických laik. Jak obtížné pro vás bylo čelit těžkým epidemiologickým vahám, jimiž jsou profesor Prymula či docent Maďar, kteří byli vždy spíše zastánci přísných restrikcí a pomalého uvolňování? V ministerském týmu je řada erudovaných epidemiologů, ale nejsou to lidé zaslepení. Určitě vnímají společenský kontext a nutnost vyvažování zdravotních a ekonomických zájmů. Česká republika musí fungovat i za doby pandemie. Primárně jsme samozřejmě chránili životy a zdraví občanů, bezproblémový chod nemocnic, ale zároveň jsme připravovali uvolňování, aby se země neocitla v kleštích a nepřestala ekonomicky dýchat. Debata vždy byla racionální.

Nejsem si tím vnímáním kontextu úplně jistá. Všichni si pamatujeme na větu vašeho náměstka Romana Prymuly, že hranice budou uzavřené dva roky. Mimochodem šlo o výrok protiprávní, neboť Ústavní soud posléze vydal verdikt, že vláda má právo omezit pohyb občanů uvnitř státu, nikoli ho zavřít navenek. Situace se pochopitelně mění a na začátku března jsme netušili, jak to bude vypadat v květnu, jestli tu nebudeme mít tisíce nových pacientů denně. I výroky se vyvíjejí v čase. Omezení na hranicích by určitě neměla platit příliš dlouhou dobu, ale zdůrazňuji, že úplně nepropustné nebyly nikdy. Teď už lidé mohou volně cestovat, ale musejí se prokázat negativním testem na covid-19, případně jít po návratu do karantény. To je podle mě pochopitelné pravidlo.

Pro letní dovolené ale nepředstavitelné. To je pravda. Tam musí jít o postupný proces. Nyní probíhají bilaterální jednání s konkrétními zeměmi, kde je epidemiologická situace poměrně klidná. Jsou to Slovensko, Rakousko, Chorvatsko či Řecko. Nejde přitom jen o nás, ale i o podmínky cílových zemí.

Nebudete jako ministr zdravotnictví spíše šlapat na brzdu, protože když se lidé masově rozcestují, mohou do republiky nákazu opět zavléct? Právě proto mluvím o postupném rozvolňování a dvoustranných dohodách. Plošné zrušení testů na covid-19 při příjezdu do republiky si nyní nedovedu představit. Bez jakýchkoli podmínek a omezení se letos v létě asi cestovat nebude.

Koronavirová krize bude mít pro vás i další dohry. Čekají vás soudní bitvy, ale také různé vyšetřovací komise či prověrky. Chystá se na vás Nejvyšší kontrolní úřad, jehož prezident Miloslav Kala uvedl, že zatímco jedno ministerstvo (vnitř) nakoupilo respirátor typu FFP2 za 34 korun, jiné (zdravotnictví) za 636 korun. „Děje se tu něco nesprávného,“ dodal. Čeho jste se dopustili? Určitě ničeho nesprávného. Tento výrok mě mrzí, protože vychází z mediálních spekulací. Je třeba se podívat, kolik ochranných prostředků a v jakém čase ministerstvo zdravotnictví nakoupilo. Celkově jsme pro naše zdravotníky pořídili kolem 70 milionů ochranných pomůcek. Slova pana Kaly se vztahují k úplně první dodávce, kdy v ČR nebyly prakticky žádné respirátory, tedy před zahájením dovozů z Číny. Šlo o krizovou situaci, byli jsme pod obrovským tlakem nemocnic a hrozilo, že by se nákaza mohla rozšířit po infekčních klinikách. Ceny respirátorů tehdy byly velmi vysoké, ale na to jsme nemohli brát ohled. Šlo o životy.

Z kontrol a šetření tedy obavy nemáte? Naprosto žádné. Ministerstvo zdravotnictví prakticky přes noc vytvořilo nákupní tým a plnilo úkoly z vlády. Jediný náš zájem byl ochránit životy a zdraví lékařů a sester, abychom nečelili situaci jako v Itálii. Tomu jsme zabránili.

Když zmiňujete ochranu zdravotníků, tak právě v těchto dnech vyšla najevo kauza firmy LA Factory, od níž jste nakoupili prostředky za půl miliardy korun. Její masky přitom prý nesplňovaly kvalitativní parametry. Jak to bylo? Bohužel média někdy pracují s neověřenými informacemi a dělají nesprávné závěry. To je i tento případ. S certifikáty byly jisté problémy, ale na základě doporučení Evropské komise se dají řešit tak, že dodavatelská firma dostane výjimku od České obchodní inspekce a pak může legálně distribuovat daný materiál na území EU, tedy i v České republice. V tomto případě je tedy všechno v pořádku. Celkem jsme zmíněné firmě zaplatili asi 431 milionů korun. A to jen za dodávky, které jsme si otestovali a kvalita vyšla dobře, jednou jsme i zboží vrátili. Mrzí mě, že různí politici mají k nákupům příkré soudy, ale přitom se vyjadřují bez znalostí věci. Já ty

details znám, a proto se kontrol nebojím. Přeji si, aby Nejvyšší kontrolní úřad vše nezávisle prověřil, ale nemyslím si, že je zapotřebí vytvářet nějakou sněmovní vyšetřovací komisi, kterou by opozice využívala jen pro předvolební kampaň. To by věci neprospělo.

Není to jen opozice, kdo upozorňuje na podezřelé nákupy od firem v exekuci nebo s adresami na obecních úřadech a do té doby nečinných. Transparency International varuje i před vládním návrhem novely zákona o veřejných zakázkách. Tu jste chtěli sněmovnou protlačit v legislativní nouzi, abyste mohli jakékoli výrobky nakupovat od dodavatelů v likvidaci, v insolvenční, pravomocně odsouzených a s nejasnou vlastnickou strukturou. Neotevíráte dveře korupci a neprůhledným nákupům? Nikoliv. Novela pouze urychluje proces zadávání zakázky, nejde o navýšení ceny nebo snížení kvality. Jen připomínám, že ministerstvo zdravotnictví centrální nákupy už ukončilo a dál to bude na nemocnicích a poskytovatelích.

Půjde o dodávky bez výběrového řízení, kdy nemusí být znám skutečný majitel ani jeho finanční situace. To ano, budou to jednacím řízením bez uveřejnění, ale to už dnes zákon umožňuje. Ten proces vždy musí být transparentní, ceny i dodavatelé musejí být známi. Jde o jeho zjednodušení, nikoli předražení. Dnes už se trh stabilizoval a není důvod nakupovat za vyšší ceny kvůli akutnímu nedostatku pomůcek.

Poslanec STAN Petr Gazdík upozornil, že vláda dává přednost zahraničním dodavatelům před českými, kteří už jsou nyní schopni zabezpečit milionové dodávky. Jak to například vypadá s plicním ventilátorem CoroVent, na jehož vývoj a výrobu česká firma od lidí vybrala 15 milionů korun? Už jí prý chybí jediné razítko z vašeho ministerstva, které měla získat 27. dubna. Dali jste jí ho? Nejprve musím odmítnout kritiku pana poslance. My od začátku spolupracujeme s českými výrobci a vývojáři, je jich asi dvacet, a také s distributory. Až na výjimky jsme zboží dováželi přes české firmy. Co se týče ventilátorů CoroVent, proces certifikace stále probíhá. Nejde o to, že bychom tento český výrobek nechtěli podporovat, ale jde o sofistikovaný přístroj, kde se musí obzvlášť dbát na bezpečnost. Pokud budou všechny zkoušky úspěšné, nevidím v tom posledním razítku problém.

Řekl jste, že vaše ministerstvo ukončilo centrální nákupy. Týká se to i objednávek ochranných prostředků do Správy státních hmotných rezerv, kde bylo na začátku krize asi 10 tisíc respirátorů? Je třeba říct, že tento počet ochranných prostředků tam byl od dob paní ministryně Emmerové, tedy zhruba patnáct let. Žádný ministr z jakékoliv politické strany ho nezměnil, protože větší potřebě nic nenavrhovalo. Jedno z ponaučení této krize je, že musíme navýšit rezervy. My budeme dávat požadavky, ale nakupovat bude Správa státních hmotných rezerv. Bavíme se o milionech kusů ochranných prostředků.

Zmínil jste ponaučení. Bude po koronaviru české zdravotnictví, které krizi zvládlo bravurně, bohatší, modernější, digitalizovanější? Bezesporu bude lépe připravené, ať už by šlo o druhou vlnu této pandemie, nebo o jiný typ viru. Určitě se posune v oblasti elektronizace. V té jsme už první velký krok udělali. V minulosti vyvolávalo velké diskuse a kritiku ze strany České lékařské komory zavedení e-receptu. Ukázalo se, že je to skvělý nástroj v situacích, kdy pacient nemůže osobně do ordinace. Teď už ho máme na 100 procent léků, takže doufám, že bude využíván plošně. Možnost sdílet data na dálku a obecně digitalizace se doufám promění v realitu.

Dalším hitem je virtuální ordinace. Díky telemedicině by spousta pacientů nemusela osobně navštívit lékaře a promrhat hodiny v čekárnách. Spatřujete v tom budoucnost? Takových projektů bude jistě přibývat. V řadě případů skutečně není nutné fyzicky navštívit lékaře, pro první kontakt stačí videokonzultace na dálku. Pro mnoho lidí to může být komfortní varianta řešení zdravotních problémů. Telemedicina je určitě správnou cestou. Premiér Babiš uvedl, že pandemie odhalila jasně priority pro správu země, jimiž jsou potraviny, voda a zdravotnictví. Do něj chce podle svých slov dát tolik peněz, kolik bude třeba. O kolik si řeknete? Parlament už na můj návrh schválil zvýšení plateb za státní pojištění o 500 korun od 1. června, což znamená 20 miliard korun navíc. Jde o historicky nejvyšší nárůst prostředků ze státního rozpočtu. V příštím roce to bude dalších 50 miliard. Vláda tím ukazuje, že zdravotnictví je reálně nejvyšší prioritou, a jsem přesvědčen, že tyto finance povedou k jeho větší stabilizaci.

Včetně rekonstrukce zastaralých budov fakultních nemocnic? Přesně tak. Investice jsou naprosto zásadní. Potřebujeme zlepšit prostředí nemocnic, aby odpovídalo 21. století jak pro zaměstnance, tak pro pacienty. To vše připravujeme v rámci Národního investičního plánu.

Bude třešinkou na dortu úspěšného zvládnutí pandemie celosvětový úspěch v podobě české vakcíny na covid-19? Musím říct, že mě mrzí vyhocené debaty vědců na toto téma. Je-li tady tým lidí z těžko zpochybnitelných organizací, jako jsou IKEM, Ústav hematologie a krevní transfuze nebo Státní zdravotní ústav, který se o vývoj vakcíny chce pokusit, nevidím důvod, proč mu v tom a priori bránit. To ovšem nevylučuje širší spolupráci vědecké obce, myslím, že jde o národní zájem. Setkám se s odpůrci tohoto projektu a budu se snažit najít

společnou cestu. Nechápu, proč by se Česká republika nemohla pokusit o to, oč se snaží 90 týmů ve světě, které na vakcíně pracují, a být v tomto směru soběstačná.

Kdo je Adam Vojtěch* Narodil se 2. října 1986 v Českých Budějovicích.* Vystudoval Právnickou fakultu Univerzity Karlovy a na téže vysoké škole mediální studia na **Fakultě sociálních věd**.* V letech 2013 až 2014 působil jako právník společnosti MAFRA, v červnu 2014 se stal tajemníkem na Ministerstvu financí ČR, jemuž šéfoval Andrej Babiš. V září 2016 ho vláda jmenovala členem správní rady Všeobecné zdravotní pojišťovny.* V letech 2012 až 2018 byl členem ODS. V roce 2017 úspěšně kandidoval do sněmovny za hnutí ANO.* Ministrem zdravotnictví byl v první i druhé vládě Andreje Babiše, tedy od 13. prosince 2017.* Od dětství se věnuje hudbě a zpěvu. V roce 2005 se účastnil soutěže SuperStar. Několik let zpíval v českobudějovickém swingovém orchestru Metroklub Big Band.

URL| <https://ceskolipsky.denik.cz/zpravy-z-ceska/adam-vojtech-koronavirus-ministerstvo-zdravotnictvi-ochranne-pomucky-20200515.html>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
ceskolipsky.denik.cz (Zprávy z Česka)

Adam Vojtěch: Z kontrol nákupů nemám naprosto žádné obavy

16.5.2020 teplicky.denik.cz str. 00 Zprávy z Česka

Kateřina Perknerová

Ministr zdravotnictví Adam Vojtěch (za ANO) byl v posledních týdnech jedním z nejviditelnějších členů Babišovy vlády. A také nejkritizovanějších. Za nedostatek pomůcek, rozporné výroky, špatnou komunikaci. Opozice žádala jeho odvolání. Před ukončením stavu nouze se ale o jeho rezignaci už nemluví. Možná proto, že právě lidé spadající pod jeho resort - lékaři, zdravotní sestry a nemocniční personál - zvládli pandemii vůbec nejlépe.

"Zítra končí v České republice nouzový stav. Co to pro váš resort znamená? Nic zásadního, protože jsme připraveni pokračovat v opatřeních, která můžeme činit i po nouzovém stavu. Některé věci ale samozřejmě končí, například možnost ukládat pracovní povinnost studentům zdravotnických škol. Klíčové omezení, jako je regulace volného pohybu nebo maloobchodu, už navíc byla rozvolněna. Poslední vlna přijde 25. května, a pokud se nestane nic zásadního, budeme prakticky ve velmi podobné situaci, jaká byla před krizí.

Znamená to, že od 17. do 25. května, respektive do přijetí speciálního epidemického zákona se budete řídit platnou normou o ochraně veřejného zdraví? Ano, protože většinu toho, co bychom ještě eventuálně potřebovali omezit, můžeme regulovat podle stávajícího zákona. Jde například o vnitřní prostory restaurací nebo ubytovací služby. Tyto kompetence jsou přímo vyjmenovány v zákoně o ochraně veřejného zdraví a nepředstavují extenzivní zásah do základních lidských práv a svobod občanů, což nám vyčítal první rozsudek Městského soudu v Praze. Období do 25. května tedy můžeme v případě potřeby překlenout mimořádnými opatřeními ministra zdravotnictví a pak už zůstane v platnosti jen omezení hromadných akcí s účastí několika tisíc lidí.

Proč tedy potřebujete přijímat speciální normu, když vám může dobře posloužit současná legislativa? Je její zpřesnění například ohledně provozu bazénů, wellness center i kadeřnictví tak zásadní? Speciální zákon by měl být časově omezený do konce letošního roku a řešil by jen pandemii covid-19. Navrhujeme v něm i pojistku v podobě souhlasu vlády s každým opatřením ministra zdravotnictví. Potřebujeme ho proto, že nemůžeme vyloučit zhoršení epidemiologické situace a nutnost lokálních restriktivních opatření. V tomto směru musíme zpřesnit některé kompetence. Kromě toho ministerstva vnitra a zdravotnictví dostala úkol připravit komplexní revizi krizové legislativy, konkrétně ústavního zákona o bezpečnosti. Musíme být připraveni na situace, jako byla pandemie koronaviru.

Zmíněný předpis ovšem musí schválit ústavní většina obou komor, což u speciálního epidemického zákona není třeba. Ten budete chtít přijmout ještě ve stavu legislativní nouze? Ve sněmovně není vůle projednávat ho v legislativní nouzi. Většina klubů se kloní k tomu, že by měl být projednán ve standardním režimu při maximálně

možném zkrácení lhůt. Nemáme potřebu tlačit to na sílu, u takové předlohy by měl být nějaký základní politický konsenzus. Myslím, že je reálné, aby byl schválen v řádu několika týdnů a v červenci byl účinný.

Tuzemská čísla o vývoji pandemie jsou optimistická, denně přibývá jen několik nakažených lidí, ale ze zahraničí přicházejí varovné signály. Nová ohniska se objevila v Jižní Koreji, ale i v sousedním Německu. Neobáváte se toho? Samozřejmě to pečlivě sledujeme a vyhodnocujeme. Pro nás je to jisté varování, že nemáme vyhráno, byť v ČR se situace v čase dramaticky lepší nejen v počtech infikovaných pacientů, ale hlavně těch hospitalizovaných. Za největší úspěch ministerstva zdravotnictví i svůj považují, že se nám podařilo ochránit naše nemocnice, které nekolabovaly pod náporom pacientů jako v jiných zemích. Situace v zahraničí je kolísavá, často stačí jeden infikovaný člověk, který může nákazu roznést, jako se to stalo v Soulu. Proto musíme mít nástroje, kterými to můžeme potlačit, především chytrou karanténu. Díky moderním technologiím jsme schopni co nejrychleji identifikovat potenciální rizikové kontakty infikovaného člověka a okamžitě je umisťovat do karantény, aby se nákaza nešířila.

Má projekt chytré karantény už vychytané mouchy a jede naplno? Už je naplno spuštěn v rámci všech 14 krajských hygienických stanic, byť díky tomu, že máme velmi malý počet nově nakažených pacientů, není nyní masivně využíván. Je ale připraven pro případnou další vlnu, kdy se chceme vyhnout plošným opatřením a vypínání ekonomiky. Moderní technologie nám umožní řešit lokální ohniska, jako je aktuálně Chebsko či před časem Domažlicko a Ostravsko.

Dávají vám lidé beze všeho souhlas ke sledování svých kontaktů pomocí mobilů či kreditních karet? Aktuálně je to kolem padesáti procent lidí, kteří souhlasí s tím, aby jejich data byla využita. Věřím ale tomu, že až se projekt stabilizuje a občané se přesvědčí, že k žádnému zneužívání osobních údajů nedochází a je to ve prospěch nás všech, počet souhlasů se zvýší.

Pandemie do určité míry také ukázala, jak lidé věří svým představitelům, protože bez toho by se řada opatření těžko naplnila. Podle průzkumu akademiků z Karlovy a Masarykovy univerzity důvěra Čechů v systém zdravotní péče stoupla až na 80 procent, vládní kroky oceňuje 54 procent respondentů a vládě věří třetina občanů, zatímco před třemi roky jen pětina. Co tomu říkáte? Myslím, že česká vláda situaci zvládla a na konci se vždy počítají hospitalizovaní pacienti. Objektivně jsme na tom z tohoto hlediska dobře, země jako USA, Velká Británie nebo Itálie měly mnohem větší problémy především s přetíženými nemocnicemi. Bezesporu i my jsme udělali několik chyb, došlo ke komunikačním šumům. Bylo by ale bláhové si myslet, že vše proběhne zcela hladce v poměrech, v nichž se nikdo v moderní historii ještě neocitl. Vše pro nás bylo poprvé. Průběžná pozitivní čísla jsou ale nezpochybnitelná.

Od 25. května se roušky budou muset nosit jen v hromadné dopravě a vnitřních společných prostorech. Rozhodli jste se k tomuto kroku hlavně z politických důvodů, protože zakrývání obličejů na ulici byste v letních měsících neobhájili, byť podmínka dvoumetrových rozestupů působí spíše komicky? Bezpochyby nejsme hlší a slepí k průběhu společenské diskuze. Chápeme, že pro řadu lidí jsou roušky výrazně zatěžující. Na druhou stranu jsem přesvědčen, že jejich okamžité zavedení bylo jedním z opatření, jež výrazně přispělo k utlumení epidemie. Vzhledem k dobrému vývoji jsem nyní požádal epidemiology o vyjádření a skupina pod vedením pana docenta Maďara došla k závěru, že toto opatření není nutné držet i v létě. Čili zdaleka nejen z politických důvodů jsme venkovní odložení roušek zařadili do poslední vlny rozvolňování.

Jste právník, takže ve věcech odborné zdravotnických laik. Jak obtížné pro vás bylo čelit těžkým epidemiologickým vahám, jimiž jsou profesor Prymula či docent Maďar, kteří byli vždy spíše zastánci přísných restrikcí a pomalého uvolňování? V ministerském týmu je řada erudovaných epidemiologů, ale nejsou to lidé zaslepení. Určitě vnímají společenský kontext a nutnost vyvažování zdravotních a ekonomických zájmů. Česká republika musí fungovat i za doby pandemie. Primárně jsme samozřejmě chránili životy a zdraví občanů, bezproblémový chod nemocnic, ale zároveň jsme připravovali uvolňování, aby se země neocitla v kleštích a nepřestala ekonomicky dýchat. Debata vždy byla racionální.

Nejsem si tím vnímáním kontextu úplně jistá. Všichni si pamatujeme na větu vašeho náměstka Romana Prymuly, že hranice budou uzavřené dva roky. Mimochodem šlo o výrok protiprávní, neboť Ústavní soud posléze vydal verdikt, že vláda má právo omezit pohyb občanů uvnitř státu, nikoli ho zavřít navenek. Situace se pochopitelně mění a na začátku března jsme netušili, jak to bude vypadat v květnu, jestli tu nebudeme mít tisíce nových pacientů denně. I výroky se vyvíjejí v čase. Omezení na hranicích by určitě neměla platit příliš dlouhou dobu, ale zdůrazňuji, že úplně nepropustné nebyly nikdy. Teď už lidé mohou volně cestovat, ale musejí se prokázat negativním testem na covid-19, případně jít po návratu do karantény. To je podle mě pochopitelné pravidlo.

Pro letní dovolené ale nepředstavitelné. To je pravda. Tam musí jít o postupný proces. Nyní probíhají bilaterální jednání s konkrétními zeměmi, kde je epidemiologická situace poměrně klidná. Jsou to Slovensko, Rakousko, Chorvatsko či Řecko. Nejde přitom jen o nás, ale i o podmínky cílových zemí.

Nebudete jako ministr zdravotnictví spíše šlapat na brzdu, protože když se lidé masově rozcestují, mohou do republiky nákazu opět zavléct? Právě proto mluvím o postupném rozvolňování a dvoustranných dohodách. Plošné zrušení testů na covid-19 při příjezdu do republiky si nyní nedovedu představit. Bez jakýchkoli podmínek a omezení se letos v létě asi cestovat nebude.

Koronavirová krize bude mít pro vás i další dohry. Čekají vás soudní bitvy, ale také různé vyšetřovací komise či prověrky. Chystá se na vás Nejvyšší kontrolní úřad, jehož prezident Miloslav Kala uvedl, že zatímco jedno ministerstvo (vnitro) nakoupilo respirátor typu FFP2 za 34 korun, jiné (zdravotnictví) za 636 korun. „Děje se tu něco nesprávného,“ dodal. Čeho jste se dopustili? Určitě ničeho nesprávného. Tento výrok mě mrzí, protože vychází z mediálních spekulací. Je třeba se podívat, kolik ochranných prostředků a v jakém čase ministerstvo zdravotnictví nakoupilo. Celkově jsme pro naše zdravotníky pořídili kolem 70 milionů ochranných pomůcek. Slova pana Kaly se vztahují k úplně první dodávce, kdy v ČR nebyly prakticky žádné respirátory, tedy před zahájením dovozů z Číny. Šlo o krizovou situaci, byli jsme pod obrovským tlakem nemocnic a hrozilo, že by se nákaza mohla rozšířit po infekčních klinikách. Ceny respirátorů tehdy byly velmi vysoké, ale na to jsme nemohli brát ohled. Šlo o životy.

Z kontrol a šetření tedy obavy nemáte? Naprosto žádné. Ministerstvo zdravotnictví prakticky přes noc vytvořilo nákupní tým a plnilo úkoly z vlády. Jediný náš zájem byl ochránit životy a zdraví lékařů a sester, abychom nečelili situaci jako v Itálii. Tomu jsme zabránili.

Když zmiňujete ochranu zdravotníků, tak právě v těchto dnech vyšla najevo kauza firmy LA Factory, od níž jste nakoupili prostředky za půl miliardy korun. Její masky přitom prý nesplňovaly kvalitativní parametry. Jak to bylo? Bohužel média někdy pracují s neověřenými informacemi a dělají nesprávné závěry. To je i tento případ. S certifikáty byly jisté problémy, ale na základě doporučení Evropské komise se dají řešit tak, že dodavatelská firma dostane výjimku od České obchodní inspekce a pak může legálně distribuovat daný materiál na území EU, tedy i v České republice. V tomto případě je tedy všechno v pořádku. Celkem jsme zmíněné firmě zaplatili asi 431 milionů korun. A to jen za dodávky, které jsme si otestovali a kvalita vyšla dobře, jednou jsme i zboží vraceli. Mrzí mě, že různí politici mají k nákupům příkré soudy, ale přitom se vyjadřují bez znalostí věci. Já ty detaily znám, a proto se kontrol nebojím. Přeji si, aby Nejvyšší kontrolní úřad vše nezávisle prověřil, ale nemyslím si, že je zapotřebí vytvářet nějakou sněmovní vyšetřovací komisi, kterou by opozice využívala jen pro předvolební kampaň. To by věci neprospělo.

Není to jen opozice, kdo upozorňuje na podezřelé nákupy od firem v exekuci nebo s adresami na obecních úřadech a do té doby nečinných. Transparency International varuje i před vládním návrhem novely zákona o veřejných zakázkách. Tu jste chtěli sněmovnou protlačit v legislativní nouzi, abyste mohli jakékoli výrobky nakupovat od dodavatelů v likvidaci, v insolventi, pravomocně odsouzených a s nejasnou vlastnickou strukturou. Neotevíráte dveře korupci a neprůhledným nákupům? Nikoliv. Novela pouze urychluje proces zadávání zakázky, nejde o navýšení ceny nebo snížení kvality. Jen připomínám, že ministerstvo zdravotnictví centrální nákupy už ukončilo a dál to bude na nemocnicích a poskytovatelích.

Půjde o dodávky bez výběrového řízení, kdy nemusí být znám skutečný majitel ani jeho finanční situace. To ano, budou o jednacím řízení bez uveřejnění, ale to už dnes zákon umožňuje. Ten proces vždy musí být transparentní, ceny i dodavatelé musejí být známi. Jde o jeho zjednodušení, nikoli předražení. Dnes už se trh stabilizoval a není důvod nakupovat za vyšší ceny kvůli akutnímu nedostatku pomůcek.

Poslanec STAN Petr Gazdík upozornil, že vláda dává přednost zahraničním dodavatelům před českými, kteří už jsou nyní schopni zabezpečit milionové dodávky. Jak to například vypadá s plicním ventilátorem CoroVent, na jehož vývoj a výrobu česká firma od lidí vybrala 15 milionů korun? Už jí prý chybí jediné razítko z vašeho ministerstva, které měla získat 27. dubna. Dali jste jí ho? Nejprve musím odmítnout kritiku pana poslance. My od začátku spolupracujeme s českými výrobci a vývojáři, je jich asi dvacet, a také s distributory. Až na výjimky jsme zboží dováželi přes české firmy. Co se týče ventilátorů CoroVent, proces certifikace stále probíhá. Nejde o to, že bychom tento český výrobek nechtěli podporovat, ale jde o sofistikovaný přístroj, kde se musí obzvláště dbát na bezpečnost. Pokud budou všechny zkoušky úspěšné, nevidím v tom posledním razítku problém.

Řekl jste, že vaše ministerstvo ukončilo centrální nákupy. Týká se to i objednávek ochranných prostředků do Správy státních hmotných rezerv, kde bylo na začátku krize asi 10 tisíc respirátorů? Je třeba říct, že tento počet ochranných prostředků tam byl od dob paní ministryně Emmerové, tedy zhruba patnáct let. Žádný ministr z jakékoliv politické strany ho nezměnil, protože větší potřebě nic nenasvědčovalo. Jedno z ponaučení této krize

je, že musíme navýšit rezervy. My budeme dávat požadavky, ale nakupovat bude Správa státních hmotných rezerv. Bavíme se o milionech kusů ochranných prostředků.

Zmínil jste ponaučení. Bude po koronaviru české zdravotnictví, které krizi zvládlo bravurně, bohatší, modernější, digitalizovanější? Bez sporu bude lépe připravené, ať už by šlo o druhou vlnu této pandemie, nebo o jiný typ viru. Určitě se posune v oblasti elektronizace. V té jsme už první velký krok udělali. V minulosti vyvolávalo velké diskuse a kritiku ze strany České lékařské komory zavedení e-receptu. Ukázalo se, že je to skvělý nástroj v situacích, kdy pacient nemůže osobně do ordinace. Teď už ho máme na 100 procent léků, takže doufám, že bude využíván plošně. Možnost sdílet data na dálku a obecně digitalizace se doufám promění v realitu.

Dalším hitem je virtuální ordinace. Díky telemedicině by spousta pacientů nemusela osobně navštívit lékaře a promrhat hodiny v čekárnách. Spatřujete v tom budoucnost? Takových projektů bude jistě přibývat. V řadě případů skutečně není nutné fyzicky navštívit lékaře, pro první kontakt stačí videokonzultace na dálku. Pro mnoho lidí to může být komfortní varianta řešení zdravotních problémů. Telemedicina je určitě správnou cestou. Premiér Babiš uvedl, že pandemie odhalila jasné priority pro správu země, jimiž jsou potraviny, voda a zdravotnictví. Do něj chce podle svých slov dát tolik peněz, kolik bude třeba. O kolik si řeknete? Parlament už na můj návrh schválil zvýšení plateb za státní pojištění o 500 korun od 1. června, což znamená 20 miliard korun navíc. Jde o historicky nejvyšší nárůst prostředků ze státního rozpočtu. V příštím roce to bude dalších 50 miliard. Vláda tím ukazuje, že zdravotnictví je reálně nejvyšší prioritou, a jsem přesvědčen, že tyto finance povedou k jeho větší stabilizaci.

Včetně rekonstrukce zastaralých budov fakulturních nemocnic? Přesně tak. Investice jsou naprosto zásadní. Potřebujeme zlepšit prostředí nemocnic, aby odpovídalo 21. století jak pro zaměstnance, tak pro pacienty. To vše připravujeme v rámci Národního investičního plánu.

Bude třesinkou na dortu úspěšného zvládnutí pandemie celosvětový úspěch v podobě české vakcíny na covid-19? Musím říct, že mě mrzí vyhocené debaty vědců na toto téma. Je-li tady tým lidí z těžko zpochybnitelných organizací, jako jsou IKEM, Ústav hematologie a krevní transfuze nebo Státní zdravotní ústav, který se o vývoj vakcíny chce pokusit, nevidím důvod, proč mu v tom a priori bránit. To ovšem nevylučuje širší spolupráci vědecké obce, myslím, že jde o národní zájem. Setkám se s odpůrci tohoto projektu a budu se snažit najít společnou cestu. Nechápu, proč by se Česká republika nemohla pokusit o to, o č se snaží 90 týmů ve světě, které na vakcíně pracují, a být v tomto směru soběstačná.

Kdo je Adam Vojtěch* Narodil se 2. října 1986 v Českých Budějovicích.* Vystudoval Právnickou fakultu Univerzity Karlovy a na téže vysoké škole mediální studia na **Fakultě sociálních věd**.* V letech 2013 až 2014 působil jako právník společnosti MAFRA, v červnu 2014 se stal tajemníkem na Ministerstvu financí ČR, jemuž šéfoval Andrej Babiš. V září 2016 ho vláda jmenovala členem správní rady Všeobecné zdravotní pojišťovny.* V letech 2012 až 2018 byl členem ODS. V roce 2017 úspěšně kandidoval do sněmovny za hnutí ANO.* Ministrem zdravotnictví byl v první i druhé vládě Andreje Babiše, tedy od 13. prosince 2017.* Od dětství se věnuje hudbě a zpěvu. V roce 2005 se účastnil soutěže SuperStar. Několik let zpíval v českobudějovickém swingovém orchestru Metroklub Big Band.

URL| <https://teplicky.denik.cz/zpravy-z-ceska/adam-vojtech-koronavirus-ministerstvo-zdravotnictvi-ochranne-pomucky-20200515.html>

Stejná zpráva vyšla také v dalších 3 titulech:

teplicky.denik.cz (Zprávy z Česka), teplicky.denik.cz (Zprávy z Česka), teplicky.denik.cz (Zprávy z Česka)

Adam Vojtěch: Z kontrol nákupů nemám naprosto žádné obavy

16.5.2020 bruntalsky.denik.cz str. 00 Zprávy z Česka

Kateřina Perknerová

Ministr zdravotnictví Adam Vojtěch (za ANO) byl v posledních týdnech jedním z nejviditelnějších členů Babišovy vlády. A také nejkritizovanějších. Za nedostatek pomůcek, rozporné výroky, špatnou komunikaci. Opozice

žádala jeho odvolání. Před ukončením stavu nouze se ale o jeho rezignaci už nemluví. Možná proto, že právě lidé spadající pod jeho resort - lékaři, zdravotní sestry a nemocniční personál - zvládli pandemii vůbec nejlépe.

"Zítra končí v České republice nouzový stav. Co to pro váš resort znamená? Nic zásadního, protože jsme připraveni pokračovat v opatřeních, která můžeme činit i po nouzovém stavu. Některé věci ale samozřejmě končí, například možnost ukládat pracovní povinnost studentům zdravotnických škol. Klíčové omezení, jako je regulace volného pohybu nebo maloobchodu, už navíc byla rozvolněna. Poslední vlna přijde 25. května, a pokud se nestane nic zásadního, budeme prakticky ve velmi podobné situaci, jaká byla před krizí.

Znamená to, že od 17. do 25. května, respektive do přijetí speciálního epidemického zákona se budete řídit platnou normou o ochraně veřejného zdraví? Ano, protože většinu toho, co bychom ještě eventuálně potřebovali omezit, můžeme regulovat podle stávajícího zákona. Jde například o vnitřní prostory restaurací nebo ubytovací služby. Tyto kompetence jsou přímo vyjmenovány v zákoně o ochraně veřejného zdraví a nepředstavují extenzivní zásah do základních lidských práv a svobod občanů, což nám vyčítal první rozsudek Městského soudu v Praze. Období do 25. května tedy můžeme v případě potřeby překlenout mimořádnými opatřeními ministra zdravotnictví a pak už zůstane v platnosti jen omezení hromadných akcí s účastí několika tisíc lidí.

Proč tedy potřebujete přijímat speciální normu, když vám může dobře posloužit současná legislativa? Je její zpřesnění například ohledně provozu bazénů, wellness center i kadeřnictví tak zásadní? Speciální zákon by měl být časově omezený do konce letošního roku a řešil by jen pandemii covid-19. Navrhujeme v něm i pojistku v podobě souhlasu vlády s každým opatřením ministra zdravotnictví. Potřebujeme ho proto, že nemůžeme vyloučit zhoršení epidemiologické situace a nutnost lokálních restriktivních opatření. V tomto směru musíme zpřesnit některé kompetence. Kromě toho ministerstva vnitra a zdravotnictví dostala úkol připravit komplexní revizi krizové legislativy, konkrétně ústavního zákona o bezpečnosti. Musíme být připraveni na situace, jako byla pandemie koronaviru.

Zmíněný předpis ovšem musí schválit ústavní většina obou komor, což u speciálního epidemického zákona není třeba. Ten budete chtít přijmout ještě ve stavu legislativní nouze? Ve sněmovně není vůle projednávat ho v legislativní nouzi. Většina klubů se kloní k tomu, že by měl být projednán ve standardním režimu při maximálně možném zkrácení lhůt. Nemáme potřebu tlačit to na sílu, u takové předlohy by měl být nějaký základní politický konsenzus. Myslím, že je reálné, aby byl schválen v řádu několika týdnů a v červenci byl účinný.

Tuzemská čísla o vývoji pandemie jsou optimistická, denně přibývá jen několik nakažených lidí, ale ze zahraničí přicházejí varovné signály. Nová ohniska se objevila v Jižní Koreji, ale i v sousedním Německu. Neobáváte se toho? Samozřejmě to pečlivě sledujeme a vyhodnocujeme. Pro nás je to jisté varování, že nemáme vyhráno, byť v ČR se situace v čase dramaticky lepší nejen v počtech infikovaných pacientů, ale hlavně těch hospitalizovaných. Za největší úspěch ministerstva zdravotnictví i svůj považuji, že se nám podařilo ochránit naše nemocnice, které nekolabovaly pod náporom pacientů jako v jiných zemích. Situace v zahraničí je kolísavá, často stačí jeden infikovaný člověk, který může nákazu roznést, jako se to stalo v Soulu. Proto musíme mít nástroje, kterými to můžeme potlačit, především chytrou karanténu. Díky moderním technologiím jsme schopni co nejrychleji identifikovat potenciální rizikové kontakty infikovaného člověka a okamžitě je umisťovat do karantény, aby se nákaza nešířila.

Má projekt chytré karantény už vychytané mouchy a jede naplno? Už je naplno spuštěn v rámci všech 14 krajských hygienických stanic, byť díky tomu, že máme velmi malý počet nově nakažených pacientů, není nyní masivně využíván. Je ale připraven pro případnou další vlnu, kdy se chceme vyhnout plošným opatřením a vypínání ekonomiky. Moderní technologie nám umožní řešit lokální ohniska, jako je aktuálně Chebsko či před časem Domažlicko a Ostravsko.

Dávají vám lidé beze všeho souhlas ke sledování svých kontaktů pomocí mobilů či kreditních karet? Aktuálně je to kolem padesáti procent lidí, kteří souhlasí s tím, aby jejich data byla využita. Věřím ale tomu, že až se projekt stabilizuje a občané se přesvědčí, že k žádnému zneužívání osobních údajů nedochází a je to ve prospěch nás všech, počet souhlasů se zvýší.

Pandemie do určité míry také ukázala, jak lidé věří svým představitelům, protože bez toho by se řada opatření těžko naplnila. Podle průzkumu akademiků z Karlovy a Masarykovy univerzity důvěra Čechů v systém zdravotní péče stoupla až na 80 procent, vládní kroky oceňuje 54 procent respondentů a vládě věří třetina občanů, zatímco před třemi roky jen pětina. Co tomu říkáte? Myslím, že česká vláda situaci zvládla a na konci se vždy počítají hospitalizovaní pacienti. Objektivně jsme na tom z tohoto hlediska dobře, země jako USA, Velká Británie nebo Itálie měly mnohem větší problémy především s přetíženými nemocnicemi. Bezesporu i my jsme udělali

několik chyb, došlo ke komunikačním šumům. Bylo by ale bláhové si myslet, že vše proběhne zcela hladce v poměrech, v nichž se nikdo v moderní historii ještě neocitl. Vše pro nás bylo poprvé. Průběžná pozitivní čísla jsou ale nezpochybnitelná.

Od 25. května se roušky budou muset nosit jen v hromadné dopravě a vnitřních společných prostorech. Rozhodli jste se k tomuto kroku hlavně z politických důvodů, protože zakrývání obličejů na ulici byste v letních měsících neobhájili, byť podmínka dvoumetrových rozestupů působí spíše komicky? Bezpochyby nejsme hlší a slepí k průběhu společenské diskuze. Chápeme, že pro řadu lidí jsou roušky výrazně zatěžující. Na druhou stranu jsem přesvědčen, že jejich okamžité zavedení bylo jedním z opatření, jež výrazně přispělo k utlumení epidemie. Vzhledem k dobrému vývoji jsem nyní požádal epidemiology o vyjádření a skupina pod vedením pana docenta Maďara došla k závěru, že toto opatření není nutné držet i v létě. Čili zdaleka nejen z politických důvodů jsme venkovní odložení roušek zařadili do poslední vlny rozvolňování.

Jste právník, takže ve věcech odborně zdravotnických laik. Jak obtížné pro vás bylo čelit těžkým epidemiologickým vahám, jimiž jsou profesor Prymula či docent Maďar, kteří byli vždy spíše zastánci přísných restrikcí a pomalého uvolňování? V ministerském týmu je řada erudovaných epidemiologů, ale nejsou to lidé zaslepení. Určitě vnímají společenský kontext a nutnost vyvažování zdravotních a ekonomických zájmů. Česká republika musí fungovat i za doby pandemie. Primárně jsme samozřejmě chránili životy a zdraví občanů, bezproblémový chod nemocnic, ale zároveň jsme připravovali uvolňování, aby se země neocitla v kleštích a nepřestala ekonomicky dýchat. Debata vždy byla racionální.

Nejsem si tím vnímáním kontextu úplně jistá. Všichni si pamatujeme na větu vašeho náměstka Romana Prymuly, že hranice budou uzavřené dva roky. Mimochodem šlo o výrok protiprávní, neboť Ústavní soud posléze vydal verdikt, že vláda má právo omezit pohyb občanů uvnitř státu, nikoli ho zavřít navenek. Situace se pochopitelně mění a na začátku března jsme netušili, jak to bude vypadat v květnu, jestli tu nebudeme mít tisíce nových pacientů denně. I výroky se vyvíjejí v čase. Omezení na hranicích by určitě neměla platit příliš dlouhou dobu, ale zdůrazňuji, že úplně nepropustné nebyly nikdy. Teď už lidé mohou volně cestovat, ale musejí se prokázat negativním testem na covid-19, případně jít po návratu do karantény. To je podle mě pochopitelné pravidlo.

Pro letní dovolené ale nepředstavitelné. To je pravda. Tam musí jít o postupný proces. Nyní probíhají bilaterální jednání s konkrétními zeměmi, kde je epidemiologická situace poměrně klidná. Jsou to Slovensko, Rakousko, Chorvatsko či Řecko. Nejde přitom jen o nás, ale i o podmínky cílových zemí.

Nebudete jako ministr zdravotnictví spíše šlapat na brzdu, protože když se lidé masově rozcestují, mohou do republiky nákazu opět zavléct? Právě proto mluvím o postupném rozvolňování a dvoustranných dohodách. Plošné zrušení testů na covid-19 při příjezdu do republiky si nyní nedovedu představit. Bez jakýchkoli podmínek a omezení se letos v létě asi cestovat nebude.

Koronavirová krize bude mít pro vás i další dohry. Čekají vás soudní bitvy, ale také různé vyšetřovací komise či prověrky. Chystá se na vás Nejvyšší kontrolní úřad, jehož prezident Miloslav Kala uvedl, že zatímco jedno ministerstvo (vnitř) nakoupilo respirátor typu FFP2 za 34 korun, jiné (zdravotnictví) za 636 korun. „Děje se tu něco nesprávného,“ dodal. Čeho jste se dopustili? Určitě ničeho nesprávného. Tento výrok mě mrzí, protože vychází z mediálních spekulací. Je třeba se podívat, kolik ochranných prostředků a v jakém čase ministerstvo zdravotnictví nakoupilo. Celkově jsme pro naše zdravotníky pořídili kolem 70 milionů ochranných pomůcek. Slova pana Kaly se vztahují k úplně první dodávce, kdy v ČR nebyly prakticky žádné respirátory, tedy před zahájením dovozů z Číny. Šlo o krizovou situaci, byli jsme pod obrovským tlakem nemocnic a hrozilo, že by se nákaza mohla rozšířit po infekčních klinikách. Ceny respirátorů tehdy byly velmi vysoké, ale na to jsme nemohli brát ohled. Šlo o životy.

Z kontrol a šetření tedy obavy nemáte? Naprosto žádné. Ministerstvo zdravotnictví prakticky přes noc vytvořilo nákupní tým a plnilo úkoly z vlády. Jediný náš zájem byl ochránit životy a zdraví lékařů a sester, abychom nečelili situaci jako v Itálii. Tomu jsme zabránili.

Když zmiňujete ochranu zdravotníků, tak právě v těchto dnech vyšla najevo kauza firmy LA Factory, od níž jste nakoupili prostředky za půl miliardy korun. Její masky přitom prý nesplňovaly kvalitativní parametry. Jak to bylo? Bohužel média někdy pracují s neověřenými informacemi a dělají nesprávné závěry. To je i tento případ. S certifikáty byly jisté problémy, ale na základě doporučení Evropské komise se dají řešit tak, že dodavatelská firma dostane výjimku od České obchodní inspekce a pak může legálně distribuovat daný materiál na území EU, tedy i v České republice. V tomto případě je tedy všechno v pořádku. Celkem jsme zmíněné firmě zaplatili asi 431 milionů korun. A to jen za dodávky, které jsme si otestovali a kvalita vyšla dobře, jednou jsme i zboží vraceli. Mrzí mě, že různí politici mají k nákupům příkré soudy, ale přitom se vyjadřují bez znalostí věci. Já ty

details znám, a proto se kontrol nebojím. Přeji si, aby Nejvyšší kontrolní úřad vše nezávisle prověřil, ale nemyslím si, že je zapotřebí vytvářet nějakou sněmovní vyšetřovací komisi, kterou by opozice využívala jen pro předvolební kampaň. To by věci neprospělo.

Není to jen opozice, kdo upozorňuje na podezřelé nákupy od firem v exekuci nebo s adresami na obecních úřadech a do té doby nečinných. Transparency International varuje i před vládním návrhem novely zákona o veřejných zakázkách. Tu jste chtěli sněmovnou protlačit v legislativní nouzi, abyste mohli jakékoli výrobky nakupovat od dodavatelů v likvidaci, v insolvenční, pravomocně odsouzených a s nejasnou vlastnickou strukturou. Neotevíráte dveře korupci a neprůhledným nákupům? Nikoliv. Novela pouze urychluje proces zadávání zakázky, nejde o navýšení ceny nebo snížení kvality. Jen připomínám, že ministerstvo zdravotnictví centrální nákupy už ukončilo a dál to bude na nemocnicích a poskytovatelích.

Půjde o dodávky bez výběrového řízení, kdy nemusí být znám skutečný majitel ani jeho finanční situace. To ano, budou to jednacím řízením bez uveřejnění, ale to už dnes zákon umožňuje. Ten proces vždy musí být transparentní, ceny i dodavatelé musejí být známi. Jde o jeho zjednodušení, nikoli předražení. Dnes už se trh stabilizoval a není důvod nakupovat za vyšší ceny kvůli akutnímu nedostatku pomůcek.

Poslanec STAN Petr Gazdík upozornil, že vláda dává přednost zahraničním dodavatelům před českými, kteří už jsou nyní schopni zabezpečit milionové dodávky. Jak to například vypadá s plicním ventilátorem CoroVent, na jehož vývoj a výrobu česká firma od lidí vybrala 15 milionů korun? Už jí prý chybí jediné razítko z vašeho ministerstva, které měla získat 27. dubna. Dali jste jí ho? Nejprve musím odmítnout kritiku pana poslance. My od začátku spolupracujeme s českými výrobci a vývojáři, je jich asi dvacet, a také s distributory. Až na výjimky jsme zboží dováželi přes české firmy. Co se týče ventilátorů CoroVent, proces certifikace stále probíhá. Nejde o to, že bychom tento český výrobek nechtěli podporovat, ale jde o sofistikovaný přístroj, kde se musí obzvláště dbát na bezpečnost. Pokud budou všechny zkoušky úspěšné, nevidím v tom posledním razítku problém.

Řekl jste, že vaše ministerstvo ukončilo centrální nákupy. Týká se to i objednávek ochranných prostředků do Správy státních hmotných rezerv, kde bylo na začátku krize asi 10 tisíc respirátorů? Je třeba říct, že tento počet ochranných prostředků tam byl od dob paní ministryně Emmerové, tedy zhruba patnáct let. Žádný ministr z jakékoliv politické strany ho nezměnil, protože větší potřebě nic nenasmělovalo. Jedno z ponaučení této krize je, že musíme navýšit rezervy. My budeme dávat požadavky, ale nakupovat bude Správa státních hmotných rezerv. Bavíme se o milionech kusů ochranných prostředků.

Zmínil jste ponaučení. Bude po koronaviru české zdravotnictví, které krizi zvládlo bravurně, bohatší, modernější, digitalizovanější? Bezesporu bude lépe připravené, ať už by šlo o druhou vlnu této pandemie, nebo o jiný typ viru. Určitě se posune v oblasti elektronizace. V té jsme už první velký krok udělali. V minulosti vyvolávalo velké diskuse a kritiku ze strany České lékařské komory zavedení e-receptu. Ukázalo se, že je to skvělý nástroj v situacích, kdy pacient nemůže osobně do ordinace. Teď už ho máme na 100 procent léků, takže doufám, že bude využíván plošně. Možnost sdílet data na dálku a obecně digitalizace se doufám promění v realitu.

Dalším hitem je virtuální ordinace. Díky telemedicině by spousta pacientů nemusela osobně navštívit lékaře a promrhat hodiny v čekárnách. Spatřujete v tom budoucnost? Takových projektů bude jistě přibývat. V řadě případů skutečně není nutné fyzicky navštívit lékaře, pro první kontakt stačí videokonzultace na dálku. Pro mnoho lidí to může být komfortní varianta řešení zdravotních problémů. Telemedicina je určitě správnou cestou. Premiér Babiš uvedl, že pandemie odhalila jasné priority pro správu země, jimiž jsou potraviny, voda a zdravotnictví. Do něj chce podle svých slov dát tolik peněz, kolik bude třeba. O kolik si řeknete? Parlament už na můj návrh schválil zvýšení plateb za státní pojištění o 500 korun od 1. června, což znamená 20 miliard korun navíc. Jde o historicky nejvyšší nárůst prostředků ze státního rozpočtu. V příštím roce to bude dalších 50 miliard. Vláda tím ukazuje, že zdravotnictví je reálně nejvyšší prioritou, a jsem přesvědčen, že tyto finance povedou k jeho větší stabilizaci.

Včetně rekonstrukce zastaralých budov fakultních nemocnic? Přesně tak. Investice jsou naprosto zásadní. Potřebujeme zlepšit prostředí nemocnic, aby odpovídalo 21. století jak pro zaměstnance, tak pro pacienty. To vše připravujeme v rámci Národního investičního plánu.

Bude třešinkou na dortu úspěšného zvládnutí pandemie celosvětový úspěch v podobě české vakcíny na covid-19? Musím říct, že mě mrzí vyhocené debaty vědců na toto téma. Je-li tady tým lidí z těžko zpochybnitelných organizací, jako jsou IKEM, Ústav hematologie a krevní transfuze nebo Státní zdravotní ústav, který se o vývoj vakcíny chce pokusit, nevidím důvod, proč mu v tom a priori bránit. To ovšem nevylučuje širší spolupráci vědecké obce, myslím, že jde o národní zájem. Setkám se s odpůrci tohoto projektu a budu se snažit najít

společnou cestu. Nechápu, proč by se Česká republika nemohla pokusit o to, oč se snaží 90 týmů ve světě, které na vakcíně pracují, a být v tomto směru soběstačná.

Kdo je Adam Vojtěch* Narodil se 2. října 1986 v Českých Budějovicích.* Vystudoval Právnickou fakultu Univerzity Karlovy a na téže vysoké škole mediální studia na **Fakultě sociálních věd**.* V letech 2013 až 2014 působil jako právník společnosti MAFRA, v červnu 2014 se stal tajemníkem na Ministerstvu financí ČR, jemuž šéfoval Andrej Babiš. V září 2016 ho vláda jmenovala členem správní rady Všeobecné zdravotní pojišťovny.* V letech 2012 až 2018 byl členem ODS. V roce 2017 úspěšně kandidoval do sněmovny za hnutí ANO.* Ministrem zdravotnictví byl v první i druhé vládě Andreje Babiše, tedy od 13. prosince 2017.* Od dětství se věnuje hudbě a zpěvu. V roce 2005 se účastnil soutěže SuperStar. Několik let zpíval v českobudějovickém swingovém orchestru Metroklub Big Band.

URL| <https://bruntalsky.denik.cz/zpravy-z-ceska/adam-vojtech-koronavirus-ministerstvo-zdravotnictvi-ochranne-pomucky-20200515.html>

Stejná zpráva vyšla také v dalších 3 titulech:

bruntalsky.denik.cz (*Zprávy z Česka*), bruntalsky.denik.cz (*Zprávy z Česka*), bruntalsky.denik.cz (*Zprávy z Česka*)

Adam Vojtěch: Z kontrol nákupů nemám naprosto žádné obavy

16.5.2020 nymbursky.denik.cz str. 00 Zprávy z Česka

Kateřina Perknerová

Ministr zdravotnictví Adam Vojtěch (za ANO) byl v posledních týdnech jedním z nejviditelnějších členů Babišovy vlády. A také nejkritizovanějších. Za nedostatek pomůcek, rozporné výroky, špatnou komunikaci. Opozice žádala jeho odvolání. Před ukončením stavu nouze se ale o jeho rezignaci už nemluví. Možná proto, že právě lidé spadající pod jeho resort - lékaři, zdravotní sestry a nemocniční personál - zvládli pandemii vůbec nejlépe.

"Zítra končí v České republice nouzový stav. Co to pro váš resort znamená? Nic zásadního, protože jsme připraveni pokračovat v opatřeních, která můžeme činit i po nouzovém stavu. Některé věci ale samozřejmě končí, například možnost ukládat pracovní povinnost studentům zdravotnických škol. Klíčové omezení, jako je regulace volného pohybu nebo maloobchodu, už navíc byla rozvolněna. Poslední vlna přijde 25. května, a pokud se nestane nic zásadního, budeme prakticky ve velmi podobné situaci, jaká byla před krizí.

Znamená to, že od 17. do 25. května, respektive do přijetí speciálního epidemického zákona se budete řídit platnou normou o ochraně veřejného zdraví? Ano, protože většinu toho, co bychom ještě eventuálně potřebovali omezit, můžeme regulovat podle stávajícího zákona. Jde například o vnitřní prostory restaurací nebo ubytovací služby. Tyto kompetence jsou přímo vyjmenovány v zákoně o ochraně veřejného zdraví a nepředstavují extenzivní zásah do základních lidských práv a svobod občanů, což nám vyčítal první rozsudek Městského soudu v Praze. Období do 25. května tedy můžeme v případě potřeby překlenout mimořádnými opatřeními ministra zdravotnictví a pak už zůstane v platnosti jen omezení hromadných akcí s účastí několika tisíc lidí.

Proč tedy potřebujete přijímat speciální normu, když vám může dobře posloužit současná legislativa? Je její zpřesnění například ohledně provozu bazénů, wellness center i kadeřnictví tak zásadní? Speciální zákon by měl být časově omezený do konce letošního roku a řešil by jen pandemii covid-19. Navrhujeme v něm i pojistku v podobě souhlasu vlády s každým opatřením ministra zdravotnictví. Potřebujeme ho proto, že nemůžeme vyloučit zhoršení epidemiologické situace a nutnost lokálních restriktivních opatření. V tomto směru musíme zpřesnit některé kompetence. Kromě toho ministerstva vnitra a zdravotnictví dostala úkol připravit komplexní revizi krizové legislativy, konkrétně ústavního zákona o bezpečnosti. Musíme být připraveni na situace, jako byla pandemie koronaviru.

Zmíněný předpis ovšem musí schválit ústavní většina obou komor, což u speciálního epidemického zákona není třeba. Ten budete chtít přijmout ještě ve stavu legislativní nouze? Ve sněmovně není vůle projednávat ho v legislativní nouzi. Většina klubů se kloní k tomu, že by měl být projednán ve standardním režimu při maximálně

možném zkrácení lhůt. Nemáme potřebu tlačit to na sílu, u takové předlohy by měl být nějaký základní politický konsenzus. Myslím, že je reálné, aby byl schválen v řádu několika týdnů a v červenci byl účinný.

Tuzemská čísla o vývoji pandemie jsou optimistická, denně přibývá jen několik nakažených lidí, ale ze zahraničí přicházejí varovné signály. Nová ohniska se objevila v Jižní Koreji, ale i v sousedním Německu. Neobáváte se toho? Samozřejmě to pečlivě sledujeme a vyhodnocujeme. Pro nás je to jisté varování, že nemáme vyhráno, byť v ČR se situace v čase dramaticky lepší nejen v počtech infikovaných pacientů, ale hlavně těch hospitalizovaných. Za největší úspěch ministerstva zdravotnictví i svůj považují, že se nám podařilo ochránit naše nemocnice, které nekolabovaly pod náporom pacientů jako v jiných zemích. Situace v zahraničí je kolísavá, často stačí jeden infikovaný člověk, který může nákazu roznést, jako se to stalo v Soulu. Proto musíme mít nástroje, kterými to můžeme potlačit, především chytrou karanténu. Díky moderním technologiím jsme schopni co nejrychleji identifikovat potenciální rizikové kontakty infikovaného člověka a okamžitě je umisťovat do karantény, aby se nákaza nešířila.

Má projekt chytré karantény už vychytané mouchy a jede naplno? Už je naplno spuštěn v rámci všech 14 krajských hygienických stanic, byť díky tomu, že máme velmi malý počet nově nakažených pacientů, není nyní masivně využíván. Je ale připraven pro případnou další vlnu, kdy se chceme vyhnout plošným opatřením a vypínání ekonomiky. Moderní technologie nám umožní řešit lokální ohniska, jako je aktuálně Chebsko či před časem Domažlicko a Ostravsko.

Dávají vám lidé beze všeho souhlas ke sledování svých kontaktů pomocí mobilů či kreditních karet? Aktuálně je to kolem padesáti procent lidí, kteří souhlasí s tím, aby jejich data byla využita. Věřím ale tomu, že až se projekt stabilizuje a občané se přesvědčí, že k žádnému zneužívání osobních údajů nedochází a je to ve prospěch nás všech, počet souhlasů se zvýší.

Pandemie do určité míry také ukázala, jak lidé věří svým představitelům, protože bez toho by se řada opatření těžko naplnila. Podle průzkumu akademiků z Karlovy a Masarykovy univerzity důvěra Čechů v systém zdravotní péče stoupla až na 80 procent, vládní kroky oceňuje 54 procent respondentů a vládě věří třetina občanů, zatímco před třemi roky jen pětina. Co tomu říkáte? Myslím, že česká vláda situaci zvládla a na konci se vždy počítají hospitalizovaní pacienti. Objektivně jsme na tom z tohoto hlediska dobře, země jako USA, Velká Británie nebo Itálie měly mnohem větší problémy především s přetíženými nemocnicemi. Bezesporu i my jsme udělali několik chyb, došlo ke komunikačním šumům. Bylo by ale bláhové si myslet, že vše proběhne zcela hladce v poměrech, v nichž se nikdo v moderní historii ještě neocitl. Vše pro nás bylo poprvé. Průběžná pozitivní čísla jsou ale nezpochybnitelná.

Od 25. května se roušky budou muset nosit jen v hromadné dopravě a vnitřních společných prostorech. Rozhodli jste se k tomuto kroku hlavně z politických důvodů, protože zakrývání obličejů na ulici byste v letních měsících neobhájili, byť podmínka dvoumetrových rozestupů působí spíš komicky? Bezpochyby nejsme hlší a slepí k průběhu společenské diskuze. Chápeme, že pro řadu lidí jsou roušky výrazně zatěžující. Na druhou stranu jsem přesvědčen, že jejich okamžité zavedení bylo jedním z opatření, jež výrazně přispělo k utlumení epidemie. Vzhledem k dobrému vývoji jsem nyní požádal epidemiology o vyjádření a skupina pod vedením pana docenta Maďara došla k závěru, že toto opatření není nutné držet i v létě. Čili zdaleka nejen z politických důvodů jsme venkovní odložení roušek zařadili do poslední vlny rozvolňování.

Jste právník, takže ve věcech odborné zdravotnických laik. Jak obtížné pro vás bylo čelit těžkým epidemiologickým vahám, jimiž jsou profesor Prymula či docent Maďar, kteří byli vždy spíše zastánci přísných restrikcí a pomalého uvolňování? V ministerském týmu je řada erudovaných epidemiologů, ale nejsou to lidé zaslepení. Určitě vnímají společenský kontext a nutnost vyvažování zdravotních a ekonomických zájmů. Česká republika musí fungovat i za doby pandemie. Primárně jsme samozřejmě chránili životy a zdraví občanů, bezproblémový chod nemocnic, ale zároveň jsme připravovali uvolňování, aby se země neocitla v kleštích a nepřestala ekonomicky dýchat. Debata vždy byla racionální.

Nejsem si tím vnímáním kontextu úplně jistá. Všichni si pamatujeme na větu vašeho náměstka Romana Prymuly, že hranice budou uzavřené dva roky. Mimochodem šlo o výrok protiprávní, neboť Ústavní soud posléze vydal verdikt, že vláda má právo omezit pohyb občanů uvnitř státu, nikoli ho zavřít navenek. Situace se pochopitelně mění a na začátku března jsme netušili, jak to bude vypadat v květnu, jestli tu nebudeme mít tisíce nových pacientů denně. I výroky se vyvíjejí v čase. Omezení na hranicích by určitě neměla platit příliš dlouhou dobu, ale zdůrazňuji, že úplně nepropustné nebyly nikdy. Teď už lidé mohou volně cestovat, ale musejí se prokázat negativním testem na covid-19, případně jít po návratu do karantény. To je podle mě pochopitelné pravidlo.

Pro letní dovolené ale nepředstavitelné. To je pravda. Tam musí jít o postupný proces. Nyní probíhají bilaterální jednání s konkrétními zeměmi, kde je epidemiologická situace poměrně klidná. Jsou to Slovensko, Rakousko, Chorvatsko či Řecko. Nejde přitom jen o nás, ale i o podmínky cílových zemí.

Nebudete jako ministr zdravotnictví spíše šlapat na brzdu, protože když se lidé masově rozcestují, mohou do republiky nákazu opět zavléct? Právě proto mluvím o postupném rozvolňování a dvoustranných dohodách. Plošné zrušení testů na covid-19 při příjezdu do republiky si nyní nedovedu představit. Bez jakýchkoli podmínek a omezení se letos v létě asi cestovat nebude.

Koronavirová krize bude mít pro vás i další dohry. Čekají vás soudní bitvy, ale také různé vyšetřovací komise či prověrky. Chystá se na vás Nejvyšší kontrolní úřad, jehož prezident Miloslav Kala uvedl, že zatímco jedno ministerstvo (vnitro) nakoupilo respirátor typu FFP2 za 34 korun, jiné (zdravotnictví) za 636 korun. „Děje se tu něco nesprávného,“ dodal. Čeho jste se dopustili? Určitě ničeho nesprávného. Tento výrok mě mrzí, protože vychází z mediálních spekulací. Je třeba se podívat, kolik ochranných prostředků a v jakém čase ministerstvo zdravotnictví nakoupilo. Celkově jsme pro naše zdravotníky pořídili kolem 70 milionů ochranných pomůcek. Slova pana Kaly se vztahují k úplně první dodávce, kdy v ČR nebyly prakticky žádné respirátory, tedy před zahájením dovozů z Číny. Šlo o krizovou situaci, byli jsme pod obrovským tlakem nemocnic a hrozilo, že by se nákaza mohla rozšířit po infekčních klinikách. Ceny respirátorů tehdy byly velmi vysoké, ale na to jsme nemohli brát ohled. Šlo o životy.

Z kontrol a šetření tedy obavy nemáte? Naprosto žádné. Ministerstvo zdravotnictví prakticky přes noc vytvořilo nákupní tým a plnilo úkoly z vlády. Jediný náš zájem byl ochránit životy a zdraví lékařů a sester, abychom nečelili situaci jako v Itálii. Tomu jsme zabránili.

Když zmiňujete ochranu zdravotníků, tak právě v těchto dnech vyšla najevo kauza firmy LA Factory, od níž jste nakoupili prostředky za půl miliardy korun. Její masky přitom prý nesplňovaly kvalitativní parametry. Jak to bylo? Bohužel média někdy pracují s neověřenými informacemi a dělají nesprávné závěry. To je i tento případ. S certifikáty byly jisté problémy, ale na základě doporučení Evropské komise se dají řešit tak, že dodavatelská firma dostane výjimku od České obchodní inspekce a pak může legálně distribuovat daný materiál na území EU, tedy i v České republice. V tomto případě je tedy všechno v pořádku. Celkem jsme zmíněné firmě zaplatili asi 431 milionů korun. A to jen za dodávky, které jsme si otestovali a kvalita vyšla dobře, jednou jsme i zboží vraceli. Mrzí mě, že různí politici mají k nákupům příkré soudy, ale přitom se vyjadřují bez znalostí věci. Já ty detaily znám, a proto se kontrol nebojím. Přeji si, aby Nejvyšší kontrolní úřad vše nezávisle prověřil, ale nemyslím si, že je zapotřebí vytvářet nějakou sněmovní vyšetřovací komisi, kterou by opozice využívala jen pro předvolební kampaň. To by věci neprospělo.

Není to jen opozice, kdo upozorňuje na podezřelé nákupy od firem v exekuci nebo s adresami na obecních úřadech a do té doby nečinných. Transparency International varuje i před vládním návrhem novely zákona o veřejných zakázkách. Tu jste chtěli sněmovnou protlačit v legislativní nouzi, abyste mohli jakékoli výrobky nakupovat od dodavatelů v likvidaci, v insolvenční, pravomocně odsouzených a s nejasnou vlastnickou strukturou. Neotevíráte dveře korupci a neprůhledným nákupům? Nikoliv. Novela pouze urychluje proces zadávání zakázky, nejde o navýšení ceny nebo snížení kvality. Jen připomínám, že ministerstvo zdravotnictví centrální nákupy už ukončilo a dál to bude na nemocnicích a poskytovatelích.

Půjde o dodávky bez výběrového řízení, kdy nemusí být znám skutečný majitel ani jeho finanční situace. To ano, budou to jednací řízení bez uveřejnění, ale to už dnes zákon umožňuje. Ten proces vždy musí být transparentní, ceny i dodavatelé musejí být známi. Jde o jeho zjednodušení, nikoli předražení. Dnes už se trh stabilizoval a není důvod nakupovat za vyšší ceny kvůli akutnímu nedostatku pomůcek.

Poslanec STAN Petr Gazdík upozornil, že vláda dává přednost zahraničním dodavatelům před českými, kteří už jsou nyní schopni zabezpečit milionové dodávky. Jak to například vypadá s plicním ventilátorem CoroVent, na jehož vývoj a výrobu česká firma od lidí vybrala 15 milionů korun? Už jí prý chybí jediné razítko z vašeho ministerstva, které měla získat 27. dubna. Dali jste jí ho? Nejprve musím odmítnout kritiku pana poslance. My od začátku spolupracujeme s českými výrobci a vývojáři, je jich asi dvacet, a také s distributory. Až na výjimky jsme zboží dováželi přes české firmy. Co se týče ventilátorů CoroVent, proces certifikace stále probíhá. Nejde o to, že bychom tento český výrobek nechtěli podporovat, ale jde o sofistikovaný přístroj, kde se musí obzvláště dbát na bezpečnost. Pokud budou všechny zkoušky úspěšné, nevidím v tom posledním razítku problém.

Řekl jste, že vaše ministerstvo ukončilo centrální nákupy. Týká se to i objednávek ochranných prostředků do Správy státních hmotných rezerv, kde bylo na začátku krize asi 10 tisíc respirátorů? Je třeba říct, že tento počet ochranných prostředků tam byl od dob paní ministryně Emmerové, tedy zhruba patnáct let. Žádný ministr z jakékoliv politické strany ho nezměnil, protože větší potřebě nic nenasvědčovalo. Jedno z ponaučení této krize

je, že musíme navýšit rezervy. My budeme dávat požadavky, ale nakupovat bude Správa státních hmotných rezerv. Bavíme se o milionech kusů ochranných prostředků.

Zmínil jste ponaučení. Bude po koronaviru české zdravotnictví, které krizi zvládlo bravurně, bohatší, modernější, digitalizovanější? Bezesporu bude lépe připravené, ať už by šlo o druhou vlnu této pandemie, nebo o jiný typ viru. Určitě se posune v oblasti elektronizace. V té jsme už první velký krok udělali. V minulosti vyvolávalo velké diskuse a kritiku ze strany České lékařské komory zavedení e-receptu. Ukázalo se, že je to skvělý nástroj v situacích, kdy pacient nemůže osobně do ordinace. Teď už ho máme na 100 procent léků, takže doufám, že bude využíván plošně. Možnost sdílet data na dálku a obecně digitalizace se doufám promění v realitu.

Dalším hitem je virtuální ordinace. Díky telemedicině by spousta pacientů nemusela osobně navštívit lékaře a promrhat hodiny v čekárnách. Spatřujete v tom budoucnost? Takových projektů bude jistě přibývat. V řadě případů skutečně není nutné fyzicky navštívit lékaře, pro první kontakt stačí videokonzultace na dálku. Pro mnoho lidí to může být komfortní varianta řešení zdravotních problémů. Telemedicina je určitě správnou cestou. Premiér Babiš uvedl, že pandemie odhalila jasné priority pro správu země, jimiž jsou potraviny, voda a zdravotnictví. Do něj chce podle svých slov dát tolik peněz, kolik bude třeba. O kolik si řeknete? Parlament už na můj návrh schválil zvýšení plateb za státní pojištění o 500 korun od 1. června, což znamená 20 miliard korun navíc. Jde o historicky nejvyšší nárůst prostředků ze státního rozpočtu. V příštím roce to bude dalších 50 miliard. Vláda tím ukazuje, že zdravotnictví je reálně nejvyšší prioritou, a jsem přesvědčen, že tyto finance povedou k jeho větší stabilizaci.

Včetně rekonstrukce zastaralých budov fakultních nemocnic? Přesně tak. Investice jsou naprosto zásadní. Potřebujeme zlepšit prostředí nemocnic, aby odpovídalo 21. století jak pro zaměstnance, tak pro pacienty. To vše připravujeme v rámci Národního investičního plánu.

Bude třesinkou na dortu úspěšného zvládnutí pandemie celosvětový úspěch v podobě české vakcíny na covid-19? Musím říct, že mě mrzí vyhocené debaty vědců na toto téma. Je-li tady tým lidí z těžko zpochybnitelných organizací, jako jsou IKEM, Ústav hematologie a krevní transfuze nebo Státní zdravotní ústav, který se o vývoj vakcíny chce pokusit, nevidím důvod, proč mu v tom a priori bránit. To ovšem nevylučuje širší spolupráci vědecké obce, myslím, že jde o národní zájem. Setkám se s odpůrci tohoto projektu a budu se snažit najít společnou cestu. Nechápu, proč by se Česká republika nemohla pokusit o to, o č se snaží 90 týmů ve světě, které na vakcíně pracují, a být v tomto směru soběstačná.

Kdo je Adam Vojtěch* Narodil se 2. října 1986 v Českých Budějovicích.* Vystudoval Právnickou fakultu Univerzity Karlovy a na téže vysoké škole mediální studia na **Fakultě sociálních věd**.* V letech 2013 až 2014 působil jako právník společnosti MAFRA, v červnu 2014 se stal tajemníkem na Ministerstvu financí ČR, jemuž šéfoval Andrej Babiš. V září 2016 ho vláda jmenovala členem správní rady Všeobecné zdravotní pojišťovny.* V letech 2012 až 2018 byl členem ODS. V roce 2017 úspěšně kandidoval do sněmovny za hnutí ANO.* Ministrem zdravotnictví byl v první i druhé vládě Andreje Babiše, tedy od 13. prosince 2017.* Od dětství se věnuje hudbě a zpěvu. V roce 2005 se účastnil soutěže SuperStar. Několik let zpíval v českobudějovickém swingovém orchestru Metroklub Big Band.

URL| <https://nymbursky.denik.cz/zpravy-z-ceska/adam-vojtech-koronavirus-ministerstvo-zdravotnictvi-ochranne-pomucky-20200515.html>

Stejná zpráva vyšla také v dalších 3 titulech:

nymbursky.denik.cz (*Zprávy z Česka*), nymbursky.denik.cz (*Zprávy z Česka*), nymbursky.denik.cz (*Zprávy z Česka*)

Adam Vojtěch: Z kontrol nákupů nemám naprosto žádné obavy

16.5.2020 orlicky.denik.cz str. 00 Zprávy z Česka

Kateřina Perknerová

Ministr zdravotnictví Adam Vojtěch (za ANO) byl v posledních týdnech jedním z nejviditelnějších členů Babišovy vlády. A také nejkritizovanějších. Za nedostatek pomůcek, rozporné výroky, špatnou komunikaci. Opozice

žádala jeho odvolání. Před ukončením stavu nouze se ale o jeho rezignaci už nemluví. Možná proto, že právě lidé spadající pod jeho resort - lékaři, zdravotní sestry a nemocniční personál - zvládli pandemii vůbec nejlépe.

"Zítra končí v České republice nouzový stav. Co to pro váš resort znamená? Nic zásadního, protože jsme připraveni pokračovat v opatřeních, která můžeme činit i po nouzovém stavu. Některé věci ale samozřejmě končí, například možnost ukládat pracovní povinnost studentům zdravotnických škol. Klíčové omezení, jako je regulace volného pohybu nebo maloobchodu, už navíc byla rozvolněna. Poslední vlna přijde 25. května, a pokud se nestane nic zásadního, budeme prakticky ve velmi podobné situaci, jaká byla před krizí.

Znamená to, že od 17. do 25. května, respektive do přijetí speciálního epidemického zákona se budete řídit platnou normou o ochraně veřejného zdraví? Ano, protože většinu toho, co bychom ještě eventuálně potřebovali omezit, můžeme regulovat podle stávajícího zákona. Jde například o vnitřní prostory restaurací nebo ubytovací služby. Tyto kompetence jsou přímo vyjmenovány v zákoně o ochraně veřejného zdraví a nepředstavují extenzivní zásah do základních lidských práv a svobod občanů, což nám vyčítal první rozsudek Městského soudu v Praze. Období do 25. května tedy můžeme v případě potřeby překlenout mimořádnými opatřeními ministra zdravotnictví a pak už zůstane v platnosti jen omezení hromadných akcí s účastí několika tisíc lidí.

Proč tedy potřebujete přijímat speciální normu, když vám může dobře posloužit současná legislativa? Je její zpřesnění například ohledně provozu bazénů, wellness center i kadeřnictví tak zásadní? Speciální zákon by měl být časově omezený do konce letošního roku a řešil by jen pandemii covid-19. Navrhujeme v něm i pojistku v podobě souhlasu vlády s každým opatřením ministra zdravotnictví. Potřebujeme ho proto, že nemůžeme vyloučit zhoršení epidemiologické situace a nutnost lokálních restriktivních opatření. V tomto směru musíme zpřesnit některé kompetence. Kromě toho ministerstva vnitra a zdravotnictví dostala úkol připravit komplexní revizi krizové legislativy, konkrétně ústavního zákona o bezpečnosti. Musíme být připraveni na situace, jako byla pandemie koronaviru.

Zmíněný předpis ovšem musí schválit ústavní většina obou komor, což u speciálního epidemického zákona není třeba. Ten budete chtít přijmout ještě ve stavu legislativní nouze? Ve sněmovně není vůle projednávat ho v legislativní nouzi. Většina klubů se kloní k tomu, že by měl být projednán ve standardním režimu při maximálně možném zkrácení lhůt. Nemáme potřebu tlačit to na sílu, u takové předlohy by měl být nějaký základní politický konsenzus. Myslím, že je reálné, aby byl schválen v řádu několika týdnů a v červenci byl účinný.

Tuzemská čísla o vývoji pandemie jsou optimistická, denně přibývá jen několik nakažených lidí, ale ze zahraničí přicházejí varovné signály. Nová ohniska se objevila v Jižní Koreji, ale i v sousedním Německu. Neobáváte se toho? Samozřejmě to pečlivě sledujeme a vyhodnocujeme. Pro nás je to jisté varování, že nemáme vyhráno, byť v ČR se situace v čase dramaticky lepší nejen v počtech infikovaných pacientů, ale hlavně těch hospitalizovaných. Za největší úspěch ministerstva zdravotnictví i svůj považuji, že se nám podařilo ochránit naše nemocnice, které nekolabovaly pod náporom pacientů jako v jiných zemích. Situace v zahraničí je kolísavá, často stačí jeden infikovaný člověk, který může nákazu roznést, jako se to stalo v Soulu. Proto musíme mít nástroje, kterými to můžeme potlačit, především chytrou karanténu. Díky moderním technologiím jsme schopni co nejrychleji identifikovat potenciální rizikové kontakty infikovaného člověka a okamžitě je umisťovat do karantény, aby se nákaza nešířila.

Má projekt chytré karantény už vychytané mouchy a jede naplno? Už je naplno spuštěn v rámci všech 14 krajských hygienických stanic, byť díky tomu, že máme velmi malý počet nově nakažených pacientů, není nyní masivně využíván. Je ale připraven pro případnou další vlnu, kdy se chceme vyhnout plošným opatřením a vypínání ekonomiky. Moderní technologie nám umožní řešit lokální ohniska, jako je aktuálně Chebsko či před časem Domažlicko a Ostravsko.

Dávají vám lidé beze všeho souhlas ke sledování svých kontaktů pomocí mobilů či kreditních karet? Aktuálně je to kolem padesáti procent lidí, kteří souhlasí s tím, aby jejich data byla využita. Věřím ale tomu, že až se projekt stabilizuje a občané se přesvědčí, že k žádnému zneužívání osobních údajů nedochází a je to ve prospěch nás všech, počet souhlasů se zvýší.

Pandemie do určité míry také ukázala, jak lidé věří svým představitelům, protože bez toho by se řada opatření těžko naplnila. Podle průzkumu akademiků z Karlovy a Masarykovy univerzity důvěra Čechů v systém zdravotní péče stoupla až na 80 procent, vládní kroky oceňuje 54 procent respondentů a vládě věří třetina občanů, zatímco před třemi roky jen pětina. Co tomu říkáte? Myslím, že česká vláda situaci zvládla a na konci se vždy počítají hospitalizovaní pacienti. Objektivně jsme na tom z tohoto hlediska dobře, země jako USA, Velká Británie nebo Itálie měly mnohem větší problémy především s přetíženými nemocnicemi. Bezesporu i my jsme udělali

několik chyb, došlo ke komunikačním šumům. Bylo by ale bláhové si myslet, že vše proběhne zcela hladce v poměrech, v nichž se nikdo v moderní historii ještě neocitl. Vše pro nás bylo poprvé. Průběžná pozitivní čísla jsou ale nezpochybnitelná.

Od 25. května se roušky budou muset nosit jen v hromadné dopravě a vnitřních společných prostorech. Rozhodli jste se k tomuto kroku hlavně z politických důvodů, protože zakrývání obličejů na ulici byste v letních měsících neobhájili, byť podmínka dvoumetrových rozestupů působí spíše komicky? Bezpochyby nejsme hlší a slepí k průběhu společenské diskuze. Chápeme, že pro řadu lidí jsou roušky výrazně zatěžující. Na druhou stranu jsem přesvědčen, že jejich okamžité zavedení bylo jedním z opatření, jež výrazně přispělo k utlumení epidemie. Vzhledem k dobrému vývoji jsem nyní požádal epidemiology o vyjádření a skupina pod vedením pana docenta Maďara došla k závěru, že toto opatření není nutné držet i v létě. Čili zdaleka nejen z politických důvodů jsme venkovní odložení roušek zařadili do poslední vlny rozvolňování.

Jste právník, takže ve věcech odborně zdravotnických laik. Jak obtížné pro vás bylo čelit těžkým epidemiologickým vahám, jimiž jsou profesor Prymula či docent Maďar, kteří byli vždy spíše zastánci přísných restrikcí a pomalého uvolňování? V ministerském týmu je řada erudovaných epidemiologů, ale nejsou to lidé zaslepení. Určitě vnímají společenský kontext a nutnost vyvažování zdravotních a ekonomických zájmů. Česká republika musí fungovat i za doby pandemie. Primárně jsme samozřejmě chránili životy a zdraví občanů, bezproblémový chod nemocnic, ale zároveň jsme připravovali uvolňování, aby se země neocitla v kleštích a nepřestala ekonomicky dýchat. Debata vždy byla racionální.

Nejsem si tím vnímáním kontextu úplně jistá. Všichni si pamatujeme na větu vašeho náměstka Romana Prymuly, že hranice budou uzavřené dva roky. Mimochodem šlo o výrok protiprávní, neboť Ústavní soud posléze vydal verdikt, že vláda má právo omezit pohyb občanů uvnitř státu, nikoli ho zavřít navenek. Situace se pochopitelně mění a na začátku března jsme netušili, jak to bude vypadat v květnu, jestli tu nebudeme mít tisíce nových pacientů denně. I výroky se vyvíjejí v čase. Omezení na hranicích by určitě neměla platit příliš dlouhou dobu, ale zdůrazňuji, že úplně nepropustné nebyly nikdy. Teď už lidé mohou volně cestovat, ale musejí se prokázat negativním testem na covid-19, případně jít po návratu do karantény. To je podle mě pochopitelné pravidlo.

Pro letní dovolené ale nepředstavitelné. To je pravda. Tam musí jít o postupný proces. Nyní probíhají bilaterální jednání s konkrétními zeměmi, kde je epidemiologická situace poměrně klidná. Jsou to Slovensko, Rakousko, Chorvatsko či Řecko. Nejde přitom jen o nás, ale i o podmínky cílových zemí.

Nebudete jako ministr zdravotnictví spíše šlapat na brzdu, protože když se lidé masově rozcestují, mohou do republiky nákazu opět zavléct? Právě proto mluvím o postupném rozvolňování a dvoustranných dohodách. Plošné zrušení testů na covid-19 při příjezdu do republiky si nyní nedovedu představit. Bez jakýchkoli podmínek a omezení se letos v létě asi cestovat nebude.

Koronavirová krize bude mít pro vás i další dohry. Čekají vás soudní bitvy, ale také různé vyšetřovací komise či prověrky. Chystá se na vás Nejvyšší kontrolní úřad, jehož prezident Miloslav Kala uvedl, že zatímco jedno ministerstvo (vnitř) nakoupilo respirátor typu FFP2 za 34 korun, jiné (zdravotnictví) za 636 korun. „Děje se tu něco nesprávného,“ dodal. Čeho jste se dopustili? Určitě ničeho nesprávného. Tento výrok mě mrzí, protože vychází z mediálních spekulací. Je třeba se podívat, kolik ochranných prostředků a v jakém čase ministerstvo zdravotnictví nakoupilo. Celkově jsme pro naše zdravotníky pořídili kolem 70 milionů ochranných pomůcek. Slova pana Kaly se vztahují k úplně první dodávce, kdy v ČR nebyly prakticky žádné respirátory, tedy před zahájením dovozů z Číny. Šlo o krizovou situaci, byli jsme pod obrovským tlakem nemocnic a hrozilo, že by se nákaza mohla rozšířit po infekčních klinikách. Ceny respirátorů tehdy byly velmi vysoké, ale na to jsme nemohli brát ohled. Šlo o životy.

Z kontrol a šetření tedy obavy nemáte? Naprosto žádné. Ministerstvo zdravotnictví prakticky přes noc vytvořilo nákupní tým a plnilo úkoly z vlády. Jediný náš zájem byl ochránit životy a zdraví lékařů a sester, abychom nečelili situaci jako v Itálii. Tomu jsme zabránili.

Když zmiňujete ochranu zdravotníků, tak právě v těchto dnech vyšla najevo kauza firmy LA Factory, od níž jste nakoupili prostředky za půl miliardy korun. Její masky přitom prý nesplňovaly kvalitativní parametry. Jak to bylo? Bohužel média někdy pracují s neověřenými informacemi a dělají nesprávné závěry. To je i tento případ. S certifikáty byly jisté problémy, ale na základě doporučení Evropské komise se dají řešit tak, že dodavatelská firma dostane výjimku od České obchodní inspekce a pak může legálně distribuovat daný materiál na území EU, tedy i v České republice. V tomto případě je tedy všechno v pořádku. Celkem jsme zmíněné firmě zaplatili asi 431 milionů korun. A to jen za dodávky, které jsme si otestovali a kvalita vyšla dobře, jednou jsme i zboží vrátili. Mrzí mě, že různí politici mají k nákupům příkré soudy, ale přitom se vyjadřují bez znalostí věci. Já ty

details znám, a proto se kontrol nebojím. Přeji si, aby Nejvyšší kontrolní úřad vše nezávisle prověřil, ale nemyslím si, že je zapotřebí vytvářet nějakou sněmovní vyšetřovací komisi, kterou by opozice využívala jen pro předvolební kampaň. To by věci neprospělo.

Není to jen opozice, kdo upozorňuje na podezřelé nákupy od firem v exekuci nebo s adresami na obecních úřadech a do té doby nečinných. Transparency International varuje i před vládním návrhem novely zákona o veřejných zakázkách. Tu jste chtěli sněmovnou protlačit v legislativní nouzi, abyste mohli jakékoli výrobky nakupovat od dodavatelů v likvidaci, v insolvenční, pravomocně odsouzených a s nejasnou vlastnickou strukturou. Neotevíráte dveře korupci a neprůhledným nákupům? Nikoliv. Novela pouze urychluje proces zadávání zakázky, nejde o navýšení ceny nebo snížení kvality. Jen připomínám, že ministerstvo zdravotnictví centrální nákupy už ukončilo a dál to bude na nemocnicích a poskytovatelích.

Půjde o dodávky bez výběrového řízení, kdy nemusí být znám skutečný majitel ani jeho finanční situace. To ano, budou to jednacím řízením bez uveřejnění, ale to už dnes zákon umožňuje. Ten proces vždy musí být transparentní, ceny i dodavatelé musejí být známi. Jde o jeho zjednodušení, nikoli předražení. Dnes už se trh stabilizoval a není důvod nakupovat za vyšší ceny kvůli akutnímu nedostatku pomůcek.

Poslanec STAN Petr Gazdík upozornil, že vláda dává přednost zahraničním dodavatelům před českými, kteří už jsou nyní schopni zabezpečit milionové dodávky. Jak to například vypadá s plicním ventilátorem CoroVent, na jehož vývoj a výrobu česká firma od lidí vybrala 15 milionů korun? Už jí prý chybí jediné razítko z vašeho ministerstva, které měla získat 27. dubna. Dali jste jí ho? Nejprve musím odmítnout kritiku pana poslance. My od začátku spolupracujeme s českými výrobci a vývojáři, je jich asi dvacet, a také s distributory. Až na výjimky jsme zboží dováželi přes české firmy. Co se týče ventilátorů CoroVent, proces certifikace stále probíhá. Nejde o to, že bychom tento český výrobek nechtěli podporovat, ale jde o sofistikovaný přístroj, kde se musí obzvlášť dbát na bezpečnost. Pokud budou všechny zkoušky úspěšné, nevidím v tom posledním razítku problém.

Řekl jste, že vaše ministerstvo ukončilo centrální nákupy. Týká se to i objednávek ochranných prostředků do Správy státních hmotných rezerv, kde bylo na začátku krize asi 10 tisíc respirátorů? Je třeba říct, že tento počet ochranných prostředků tam byl od dob paní ministryně Emmerové, tedy zhruba patnáct let. Žádný ministr z jakékoliv politické strany ho nezměnil, protože větší potřebě nic nenavrhovalo. Jedno z ponaučení této krize je, že musíme navýšit rezervy. My budeme dávat požadavky, ale nakupovat bude Správa státních hmotných rezerv. Bavíme se o milionech kusů ochranných prostředků.

Zmínil jste ponaučení. Bude po koronaviru české zdravotnictví, které krizi zvládlo bravurně, bohatší, modernější, digitalizovanější? Bezesporu bude lépe připravené, ať už by šlo o druhou vlnu této pandemie, nebo o jiný typ viru. Určitě se posune v oblasti elektronizace. V té jsme už první velký krok udělali. V minulosti vyvolávalo velké diskuse a kritiku ze strany České lékařské komory zavedení e-receptu. Ukázalo se, že je to skvělý nástroj v situacích, kdy pacient nemůže osobně do ordinace. Teď už ho máme na 100 procent léků, takže doufám, že bude využíván plošně. Možnost sdílet data na dálku a obecně digitalizace se doufám promění v realitu.

Dalším hitem je virtuální ordinace. Díky telemedicině by spousta pacientů nemusela osobně navštívit lékaře a promrhat hodiny v čekárnách. Spatřujete v tom budoucnost? Takových projektů bude jistě přibývat. V řadě případů skutečně není nutné fyzicky navštívit lékaře, pro první kontakt stačí videokonzultace na dálku. Pro mnoho lidí to může být komfortní varianta řešení zdravotních problémů. Telemedicina je určitě správnou cestou. Premiér Babiš uvedl, že pandemie odhalila jasné priority pro správu země, jimiž jsou potraviny, voda a zdravotnictví. Do něj chce podle svých slov dát tolik peněz, kolik bude třeba. O kolik si řeknete? Parlament už na můj návrh schválil zvýšení plateb za státní pojištění o 500 korun od 1. června, což znamená 20 miliard korun navíc. Jde o historicky nejvyšší nárůst prostředků ze státního rozpočtu. V příštím roce to bude dalších 50 miliard. Vláda tím ukazuje, že zdravotnictví je reálně nejvyšší prioritou, a jsem přesvědčen, že tyto finance povedou k jeho větší stabilizaci.

Včetně rekonstrukce zastaralých budov fakultních nemocnic? Přesně tak. Investice jsou naprosto zásadní. Potřebujeme zlepšit prostředí nemocnic, aby odpovídalo 21. století jak pro zaměstnance, tak pro pacienty. To vše připravujeme v rámci Národního investičního plánu.

Bude třešinkou na dortu úspěšného zvládnutí pandemie celosvětový úspěch v podobě české vakcíny na covid-19? Musím říct, že mě mrzí vyhocené debaty vědců na toto téma. Je-li tady tým lidí z těžko zpochybnitelných organizací, jako jsou IKEM, Ústav hematologie a krevní transfuze nebo Státní zdravotní ústav, který se o vývoj vakcíny chce pokusit, nevidím důvod, proč mu v tom a priori bránit. To ovšem nevylučuje širší spolupráci vědecké obce, myslím, že jde o národní zájem. Setkám se s odpůrci tohoto projektu a budu se snažit najít

společnou cestu. Nechápu, proč by se Česká republika nemohla pokusit o to, oč se snaží 90 týmů ve světě, které na vakcíně pracují, a být v tomto směru soběstačná.

Kdo je Adam Vojtěch* Narodil se 2. října 1986 v Českých Budějovicích.* Vystudoval Právnickou fakultu Univerzity Karlovy a na téže vysoké škole mediální studia na **Fakultě sociálních věd**.* V letech 2013 až 2014 působil jako právník společnosti MAFRA, v červnu 2014 se stal tajemníkem na Ministerstvu financí ČR, jemuž šéfoval Andrej Babiš. V září 2016 ho vláda jmenovala členem správní rady Všeobecné zdravotní pojišťovny.* V letech 2012 až 2018 byl členem ODS. V roce 2017 úspěšně kandidoval do sněmovny za hnutí ANO.* Ministrem zdravotnictví byl v první i druhé vládě Andreje Babiše, tedy od 13. prosince 2017.* Od dětství se věnuje hudbě a zpěvu. V roce 2005 se účastnil soutěže SuperStar. Několik let zpíval v českobudějovickém swingovém orchestru Metroklub Big Band.

URL| <https://orlicky.denik.cz/zpravy-z-ceska/adam-vojtech-koronavirus-ministerstvo-zdravotnictvi-ochranne-pomucky-20200515.html>

Stejná zpráva vyšla také v dalších 2 titulech:

orlicky.denik.cz (*Zprávy z Česka*), orlicky.denik.cz (*Zprávy z Česka*)

Adam Vojtěch: Z kontrol nákupů nemám naprosto žádné obavy

16.5.2020 domazlicky.denik.cz str. 00 Zprávy z Česka

Kateřina Perknerová

Ministr zdravotnictví Adam Vojtěch (za ANO) byl v posledních týdnech jedním z nejviditelnějších členů Babišovy vlády. A také nejkritizovanějších. Za nedostatek pomůcek, rozporné výroky, špatnou komunikaci. Opozice žádala jeho odvolání. Před ukončením stavu nouze se ale o jeho rezignaci už nemluví. Možná proto, že právě lidé spadající pod jeho resort - lékaři, zdravotní sestry a nemocniční personál - zvládli pandemii vůbec nejlépe.

"Zítra končí v České republice nouzový stav. Co to pro váš resort znamená? Nic zásadního, protože jsme připraveni pokračovat v opatřeních, která můžeme činit i po nouzovém stavu. Některé věci ale samozřejmě končí, například možnost ukládat pracovní povinnost studentům zdravotnických škol. Klíčové omezení, jako je regulace volného pohybu nebo maloobchodu, už navíc byla rozvolněna. Poslední vlna přijde 25. května, a pokud se nestane nic zásadního, budeme prakticky ve velmi podobné situaci, jaká byla před krizí.

Znamená to, že od 17. do 25. května, respektive do přijetí speciálního epidemického zákona se budete řídit platnou normou o ochraně veřejného zdraví? Ano, protože většinu toho, co bychom ještě eventuálně potřebovali omezit, můžeme regulovat podle stávajícího zákona. Jde například o vnitřní prostory restaurací nebo ubytovací služby. Tyto kompetence jsou přímo vyjmenovány v zákoně o ochraně veřejného zdraví a nepředstavují extenzivní zásah do základních lidských práv a svobod občanů, což nám vyčítal první rozsudek Městského soudu v Praze. Období do 25. května tedy můžeme v případě potřeby překlenout mimořádnými opatřeními ministra zdravotnictví a pak už zůstane v platnosti jen omezení hromadných akcí s účastí několika tisíc lidí.

Proč tedy potřebujete přijímat speciální normu, když vám může dobře posloužit současná legislativa? Je její zpřesnění například ohledně provozu bazénů, wellness center i kadeřnictví tak zásadní? Speciální zákon by měl být časově omezený do konce letošního roku a řešil by jen pandemii covid-19. Navrhujeme v něm i pojistku v podobě souhlasu vlády s každým opatřením ministra zdravotnictví. Potřebujeme ho proto, že nemůžeme vyloučit zhoršení epidemiologické situace a nutnost lokálních restriktivních opatření. V tomto směru musíme zpřesnit některé kompetence. Kromě toho ministerstva vnitra a zdravotnictví dostala úkol připravit komplexní revizi krizové legislativy, konkrétně ústavního zákona o bezpečnosti. Musíme být připraveni na situace, jako byla pandemie koronaviru.

Zmíněný předpis ovšem musí schválit ústavní většina obou komor, což u speciálního epidemického zákona není třeba. Ten budete chtít přijmout ještě ve stavu legislativní nouze? Ve sněmovně není vůle projednávat ho v legislativní nouzi. Většina klubů se kloní k tomu, že by měl být projednán ve standardním režimu při maximálně

možném zkrácení lhůt. Nemáme potřebu tlačit to na sílu, u takové předlohy by měl být nějaký základní politický konsenzus. Myslím, že je reálné, aby byl schválen v řádu několika týdnů a v červenci byl účinný.

Tuzemská čísla o vývoji pandemie jsou optimistická, denně přibývá jen několik nakažených lidí, ale ze zahraničí přicházejí varovné signály. Nová ohniska se objevila v Jižní Koreji, ale i v sousedním Německu. Neobáváte se toho? Samozřejmě to pečlivě sledujeme a vyhodnocujeme. Pro nás je to jisté varování, že nemáme vyhráno, byť v ČR se situace v čase dramaticky lepší nejen v počtech infikovaných pacientů, ale hlavně těch hospitalizovaných. Za největší úspěch ministerstva zdravotnictví i svůj považují, že se nám podařilo ochránit naše nemocnice, které nekolabovaly pod náporom pacientů jako v jiných zemích. Situace v zahraničí je kolísavá, často stačí jeden infikovaný člověk, který může nákazu roznést, jako se to stalo v Soulu. Proto musíme mít nástroje, kterými to můžeme potlačit, především chytrou karanténu. Díky moderním technologiím jsme schopni co nejrychleji identifikovat potenciální rizikové kontakty infikovaného člověka a okamžitě je umisťovat do karantény, aby se nákaza nešířila.

Má projekt chytré karantény už vychytané mouchy a jede naplno? Už je naplno spuštěn v rámci všech 14 krajských hygienických stanic, byť díky tomu, že máme velmi malý počet nově nakažených pacientů, není nyní masivně využíván. Je ale připraven pro případnou další vlnu, kdy se chceme vyhnout plošným opatřením a vypínání ekonomiky. Moderní technologie nám umožní řešit lokální ohniska, jako je aktuálně Chebsko či před časem Domažlicko a Ostravsko.

Dávají vám lidé beze všeho souhlas ke sledování svých kontaktů pomocí mobilů či kreditních karet? Aktuálně je to kolem padesáti procent lidí, kteří souhlasí s tím, aby jejich data byla využita. Věřím ale tomu, že až se projekt stabilizuje a občané se přesvědčí, že k žádnému zneužívání osobních údajů nedochází a je to ve prospěch nás všech, počet souhlasů se zvýší.

Pandemie do určité míry také ukázala, jak lidé věří svým představitelům, protože bez toho by se řada opatření těžko naplnila. Podle průzkumu akademiků z Karlovy a Masarykovy univerzity důvěra Čechů v systém zdravotní péče stoupla až na 80 procent, vládní kroky oceňuje 54 procent respondentů a vládě věří třetina občanů, zatímco před třemi roky jen pětina. Co tomu říkáte? Myslím, že česká vláda situaci zvládla a na konci se vždy počítají hospitalizovaní pacienti. Objektivně jsme na tom z tohoto hlediska dobře, země jako USA, Velká Británie nebo Itálie měly mnohem větší problémy především s přetíženými nemocnicemi. Bezesporu i my jsme udělali několik chyb, došlo ke komunikačním šumům. Bylo by ale bláhové si myslet, že vše proběhne zcela hladce v poměrech, v nichž se nikdo v moderní historii ještě neocitl. Vše pro nás bylo poprvé. Průběžná pozitivní čísla jsou ale nezpochybnitelná.

Od 25. května se roušky budou muset nosit jen v hromadné dopravě a vnitřních společných prostorech. Rozhodli jste se k tomuto kroku hlavně z politických důvodů, protože zakrývání obličejů na ulici byste v letních měsících neobhájili, byť podmínka dvoumetrových rozestupů působí spíše komicky? Bezpochyby nejsme hlší a slepí k průběhu společenské diskuze. Chápeme, že pro řadu lidí jsou roušky výrazně zatěžující. Na druhou stranu jsem přesvědčen, že jejich okamžité zavedení bylo jedním z opatření, jež výrazně přispělo k utlumení epidemie. Vzhledem k dobrému vývoji jsem nyní požádal epidemiology o vyjádření a skupina pod vedením pana docenta Maďara došla k závěru, že toto opatření není nutné držet i v létě. Čili zdaleka nejen z politických důvodů jsme venkovní odložení roušek zařadili do poslední vlny rozvolňování.

Jste právník, takže ve věcech odborné zdravotnických laik. Jak obtížné pro vás bylo čelit těžkým epidemiologickým vahám, jimiž jsou profesor Prymula či docent Maďar, kteří byli vždy spíše zastánci přísných restrikcí a pomalého uvolňování? V ministerském týmu je řada erudovaných epidemiologů, ale nejsou to lidé zaslepení. Určitě vnímají společenský kontext a nutnost vyvažování zdravotních a ekonomických zájmů. Česká republika musí fungovat i za doby pandemie. Primárně jsme samozřejmě chránili životy a zdraví občanů, bezproblémový chod nemocnic, ale zároveň jsme připravovali uvolňování, aby se země neocitla v kleštích a nepřestala ekonomicky dýchat. Debata vždy byla racionální.

Nejsem si tím vnímáním kontextu úplně jistá. Všichni si pamatujeme na větu vašeho náměstka Romana Prymuly, že hranice budou uzavřené dva roky. Mimochodem šlo o výrok protiprávní, neboť Ústavní soud posléze vydal verdikt, že vláda má právo omezit pohyb občanů uvnitř státu, nikoli ho zavřít navenek. Situace se pochopitelně mění a na začátku března jsme netušili, jak to bude vypadat v květnu, jestli tu nebudeme mít tisíce nových pacientů denně. I výroky se vyvíjejí v čase. Omezení na hranicích by určitě neměla platit příliš dlouhou dobu, ale zdůrazňuji, že úplně nepropustné nebyly nikdy. Teď už lidé mohou volně cestovat, ale musejí se prokázat negativním testem na covid-19, případně jít po návratu do karantény. To je podle mě pochopitelné pravidlo.

Pro letní dovolené ale nepředstavitelné. To je pravda. Tam musí jít o postupný proces. Nyní probíhají bilaterální jednání s konkrétními zeměmi, kde je epidemiologická situace poměrně klidná. Jsou to Slovensko, Rakousko, Chorvatsko či Řecko. Nejde přitom jen o nás, ale i o podmínky cílových zemí.

Nebudete jako ministr zdravotnictví spíše šlapat na brzdu, protože když se lidé masově rozcestují, mohou do republiky nákazu opět zavléct? Právě proto mluvím o postupném rozvolňování a dvoustranných dohodách. Plošné zrušení testů na covid-19 při příjezdu do republiky si nyní nedovedu představit. Bez jakýchkoli podmínek a omezení se letos v létě asi cestovat nebude.

Koronavirová krize bude mít pro vás i další dohry. Čekají vás soudní bitvy, ale také různé vyšetřovací komise či prověrky. Chystá se na vás Nejvyšší kontrolní úřad, jehož prezident Miloslav Kala uvedl, že zatímco jedno ministerstvo (vnitro) nakoupilo respirátor typu FFP2 za 34 korun, jiné (zdravotnictví) za 636 korun. „Děje se tu něco nesprávného,“ dodal. Čeho jste se dopustili? Určitě ničeho nesprávného. Tento výrok mě mrzí, protože vychází z mediálních spekulací. Je třeba se podívat, kolik ochranných prostředků a v jakém čase ministerstvo zdravotnictví nakoupilo. Celkově jsme pro naše zdravotníky pořídili kolem 70 milionů ochranných pomůcek. Slova pana Kaly se vztahují k úplně první dodávce, kdy v ČR nebyly prakticky žádné respirátory, tedy před zahájením dovozů z Číny. Šlo o krizovou situaci, byli jsme pod obrovským tlakem nemocnic a hrozilo, že by se nákaza mohla rozšířit po infekčních klinikách. Ceny respirátorů tehdy byly velmi vysoké, ale na to jsme nemohli brát ohled. Šlo o životy.

Z kontrol a šetření tedy obavy nemáte? Naprosto žádné. Ministerstvo zdravotnictví prakticky přes noc vytvořilo nákupní tým a plnilo úkoly z vlády. Jediný náš zájem byl ochránit životy a zdraví lékařů a sester, abychom nečelili situaci jako v Itálii. Tomu jsme zabránili.

Když zmiňujete ochranu zdravotníků, tak právě v těchto dnech vyšla najevo kauza firmy LA Factory, od níž jste nakoupili prostředky za půl miliardy korun. Její masky přitom prý nesplňovaly kvalitativní parametry. Jak to bylo? Bohužel média někdy pracují s neověřenými informacemi a dělají nesprávné závěry. To je i tento případ. S certifikáty byly jisté problémy, ale na základě doporučení Evropské komise se dají řešit tak, že dodavatelská firma dostane výjimku od České obchodní inspekce a pak může legálně distribuovat daný materiál na území EU, tedy i v České republice. V tomto případě je tedy všechno v pořádku. Celkem jsme zmíněné firmě zaplatili asi 431 milionů korun. A to jen za dodávky, které jsme si otestovali a kvalita vyšla dobře, jednou jsme i zboží vraceli. Mrzí mě, že různí politici mají k nákupům příkré soudy, ale přitom se vyjadřují bez znalostí věci. Já ty detaily znám, a proto se kontrol nebojím. Přeji si, aby Nejvyšší kontrolní úřad vše nezávisle prověřil, ale nemyslím si, že je zapotřebí vytvářet nějakou sněmovní vyšetřovací komisi, kterou by opozice využívala jen pro předvolební kampaň. To by věci neprospělo.

Není to jen opozice, kdo upozorňuje na podezřelé nákupy od firem v exekuci nebo s adresami na obecních úřadech a do té doby nečinných. Transparency International varuje i před vládním návrhem novely zákona o veřejných zakázkách. Tu jste chtěli sněmovnou protlačit v legislativní nouzi, abyste mohli jakékoli výrobky nakupovat od dodavatelů v likvidaci, v insolventi, pravomocně odsouzených a s nejasnou vlastnickou strukturou. Neotevíráte dveře korupci a neprůhledným nákupům? Nikoliv. Novela pouze urychluje proces zadávání zakázky, nejde o navýšení ceny nebo snížení kvality. Jen připomínám, že ministerstvo zdravotnictví centrální nákupy už ukončilo a dál to bude na nemocnicích a poskytovatelích.

Půjde o dodávky bez výběrového řízení, kdy nemusí být znám skutečný majitel ani jeho finanční situace. To ano, budou o jednacím řízení bez uveřejnění, ale to už dnes zákon umožňuje. Ten proces vždy musí být transparentní, ceny i dodavatelé musejí být známi. Jde o jeho zjednodušení, nikoli předražení. Dnes už se trh stabilizoval a není důvod nakupovat za vyšší ceny kvůli akutnímu nedostatku pomůcek.

Poslanec STAN Petr Gazdík upozornil, že vláda dává přednost zahraničním dodavatelům před českými, kteří už jsou nyní schopni zabezpečit milionové dodávky. Jak to například vypadá s plicním ventilátorem CoroVent, na jehož vývoj a výrobu česká firma od lidí vybrala 15 milionů korun? Už jí prý chybí jediné razítko z vašeho ministerstva, které měla získat 27. dubna. Dali jste jí ho? Nejprve musím odmítnout kritiku pana poslance. My od začátku spolupracujeme s českými výrobci a vývojáři, je jich asi dvacet, a také s distributory. Až na výjimky jsme zboží dováželi přes české firmy. Co se týče ventilátorů CoroVent, proces certifikace stále probíhá. Nejde o to, že bychom tento český výrobek nechtěli podporovat, ale jde o sofistikovaný přístroj, kde se musí obzvláště dbát na bezpečnost. Pokud budou všechny zkoušky úspěšné, nevidím v tom posledním razítku problém.

Řekl jste, že vaše ministerstvo ukončilo centrální nákupy. Týká se to i objednávek ochranných prostředků do Správy státních hmotných rezerv, kde bylo na začátku krize asi 10 tisíc respirátorů? Je třeba říct, že tento počet ochranných prostředků tam byl od dob paní ministryně Emmerové, tedy zhruba patnáct let. Žádný ministr z jakékoliv politické strany ho nezměnil, protože větší potřebě nic nenasvědčovalo. Jedno z ponaučení této krize

je, že musíme navýšit rezervy. My budeme dávat požadavky, ale nakupovat bude Správa státních hmotných rezerv. Bavíme se o milionech kusů ochranných prostředků.

Zmínil jste ponaučení. Bude po koronaviru české zdravotnictví, které krizi zvládlo bravurně, bohatší, modernější, digitalizovanější? Bezesporu bude lépe připravené, ať už by šlo o druhou vlnu této pandemie, nebo o jiný typ viru. Určitě se posune v oblasti elektronizace. V té jsme už první velký krok udělali. V minulosti vyvolávalo velké diskuse a kritiku ze strany České lékařské komory zavedení e-receptu. Ukázalo se, že je to skvělý nástroj v situacích, kdy pacient nemůže osobně do ordinace. Teď už ho máme na 100 procent léků, takže doufám, že bude využíván plošně. Možnost sdílet data na dálku a obecně digitalizace se doufám promění v realitu.

Dalším hitem je virtuální ordinace. Díky telemedicině by spousta pacientů nemusela osobně navštívit lékaře a promrhat hodiny v čekárnách. Spatřujete v tom budoucnost? Takových projektů bude jistě přibývat. V řadě případů skutečně není nutné fyzicky navštívit lékaře, pro první kontakt stačí videokonzultace na dálku. Pro mnoho lidí to může být komfortní varianta řešení zdravotních problémů. Telemedicina je určitě správnou cestou. Premiér Babiš uvedl, že pandemie odhalila jasné priority pro správu země, jimiž jsou potraviny, voda a zdravotnictví. Do něj chce podle svých slov dát tolik peněz, kolik bude třeba. O kolik si řeknete? Parlament už na můj návrh schválil zvýšení plateb za státní pojištění o 500 korun od 1. června, což znamená 20 miliard korun navíc. Jde o historicky nejvyšší nárůst prostředků ze státního rozpočtu. V příštím roce to bude dalších 50 miliard. Vláda tím ukazuje, že zdravotnictví je reálně nejvyšší prioritou, a jsem přesvědčen, že tyto finance povedou k jeho větší stabilizaci.

Včetně rekonstrukce zastaralých budov fakultních nemocnic? Přesně tak. Investice jsou naprosto zásadní. Potřebujeme zlepšit prostředí nemocnic, aby odpovídalo 21. století jak pro zaměstnance, tak pro pacienty. To vše připravujeme v rámci Národního investičního plánu.

Bude třeshinkou na dortu úspěšného zvládnutí pandemie celosvětový úspěch v podobě české vakcíny na covid-19? Musím říct, že mě mrzí vyhocené debaty vědců na toto téma. Je-li tady tým lidí z těžko zpochybnitelných organizací, jako jsou IKEM, Ústav hematologie a krevní transfuze nebo Státní zdravotní ústav, který se o vývoj vakcíny chce pokusit, nevidím důvod, proč mu v tom a priori bránit. To ovšem nevylučuje širší spolupráci vědecké obce, myslím, že jde o národní zájem. Setkám se s odpůrci tohoto projektu a budu se snažit najít společnou cestu. Nechápu, proč by se Česká republika nemohla pokusit o to, o č se snaží 90 týmů ve světě, které na vakcíně pracují, a být v tomto směru soběstačná.

Kdo je Adam Vojtěch* Narodil se 2. října 1986 v Českých Budějovicích.* Vystudoval Právnickou fakultu Univerzity Karlovy a na téže vysoké škole mediální studia na **Fakultě sociálních věd**.* V letech 2013 až 2014 působil jako právník společnosti MAFRA, v červnu 2014 se stal tajemníkem na Ministerstvu financí ČR, jemuž šéfoval Andrej Babiš. V září 2016 ho vláda jmenovala členem správní rady Všeobecné zdravotní pojišťovny.* V letech 2012 až 2018 byl členem ODS. V roce 2017 úspěšně kandidoval do sněmovny za hnutí ANO.* Ministrem zdravotnictví byl v první i druhé vládě Andreje Babiše, tedy od 13. prosince 2017.* Od dětství se věnuje hudbě a zpěvu. V roce 2005 se účastnil soutěže SuperStar. Několik let zpíval v českobudějovickém swingovém orchestru Metroklub Big Band.

URL| <https://domazlicky.denik.cz/zpravy-z-ceska/adam-vojtech-koronavirus-ministerstvo-zdravotnictvi-ochranne-pomucky-20200515.html>

Stejná zpráva vyšla také v dalších 2 titulech:

domazlicky.denik.cz (*Zprávy z Česka*), domazlicky.denik.cz (*Zprávy z Česka*)

Adam Vojtěch: Z kontrol nákupů nemám naprosto žádné obavy

16.5.2020 chebsky.denik.cz str. 00 Zprávy z Česka

Kateřina Perknerová

Ministr zdravotnictví Adam Vojtěch (za ANO) byl v posledních týdnech jedním z nejviditelnějších členů Babišovy vlády. A také nejkritizovanějších. Za nedostatek pomůcek, rozporné výroky, špatnou komunikaci. Opozice

žádala jeho odvolání. Před ukončením stavu nouze se ale o jeho rezignaci už nemluví. Možná proto, že právě lidé spadající pod jeho resort - lékaři, zdravotní sestry a nemocniční personál - zvládli pandemii vůbec nejlépe.

"Zítra končí v České republice nouzový stav. Co to pro váš resort znamená? Nic zásadního, protože jsme připraveni pokračovat v opatřeních, která můžeme činit i po nouzovém stavu. Některé věci ale samozřejmě končí, například možnost ukládat pracovní povinnost studentům zdravotnických škol. Klíčové omezení, jako je regulace volného pohybu nebo maloobchodu, už navíc byla rozvolněna. Poslední vlna přijde 25. května, a pokud se nestane nic zásadního, budeme prakticky ve velmi podobné situaci, jaká byla před krizí.

Znamená to, že od 17. do 25. května, respektive do přijetí speciálního epidemického zákona se budete řídit platnou normou o ochraně veřejného zdraví? Ano, protože většinu toho, co bychom ještě eventuálně potřebovali omezit, můžeme regulovat podle stávajícího zákona. Jde například o vnitřní prostory restaurací nebo ubytovací služby. Tyto kompetence jsou přímo vyjmenovány v zákoně o ochraně veřejného zdraví a nepředstavují extenzivní zásah do základních lidských práv a svobod občanů, což nám vyčítal první rozsudek Městského soudu v Praze. Období do 25. května tedy můžeme v případě potřeby překlenout mimořádnými opatřeními ministra zdravotnictví a pak už zůstane v platnosti jen omezení hromadných akcí s účastí několika tisíc lidí.

Proč tedy potřebujete přijímat speciální normu, když vám může dobře posloužit současná legislativa? Je její zpřesnění například ohledně provozu bazénů, wellness center i kadeřnictví tak zásadní? Speciální zákon by měl být časově omezený do konce letošního roku a řešil by jen pandemii covid-19. Navrhujeme v něm i pojistku v podobě souhlasu vlády s každým opatřením ministra zdravotnictví. Potřebujeme ho proto, že nemůžeme vyloučit zhoršení epidemiologické situace a nutnost lokálních restriktivních opatření. V tomto směru musíme zpřesnit některé kompetence. Kromě toho ministerstva vnitra a zdravotnictví dostala úkol připravit komplexní revizi krizové legislativy, konkrétně ústavního zákona o bezpečnosti. Musíme být připraveni na situace, jako byla pandemie koronaviru.

Zmíněný předpis ovšem musí schválit ústavní většina obou komor, což u speciálního epidemického zákona není třeba. Ten budete chtít přijmout ještě ve stavu legislativní nouze? Ve sněmovně není vůle projednávat ho v legislativní nouzi. Většina klubů se kloní k tomu, že by měl být projednán ve standardním režimu při maximálně možném zkrácení lhůt. Nemáme potřebu tlačit to na sílu, u takové předlohy by měl být nějaký základní politický konsenzus. Myslím, že je reálné, aby byl schválen v řádu několika týdnů a v červenci byl účinný.

Tuzemská čísla o vývoji pandemie jsou optimistická, denně přibývá jen několik nakažených lidí, ale ze zahraničí přicházejí varovné signály. Nová ohniska se objevila v Jižní Koreji, ale i v sousedním Německu. Neobáváte se toho? Samozřejmě to pečlivě sledujeme a vyhodnocujeme. Pro nás je to jisté varování, že nemáme vyhráno, byť v ČR se situace v čase dramaticky lepší nejen v počtech infikovaných pacientů, ale hlavně těch hospitalizovaných. Za největší úspěch ministerstva zdravotnictví i svůj považuji, že se nám podařilo ochránit naše nemocnice, které nekolabovaly pod náporom pacientů jako v jiných zemích. Situace v zahraničí je kolísavá, často stačí jeden infikovaný člověk, který může nákazu roznést, jako se to stalo v Soulu. Proto musíme mít nástroje, kterými to můžeme potlačit, především chytrou karanténu. Díky moderním technologiím jsme schopni co nejrychleji identifikovat potenciální rizikové kontakty infikovaného člověka a okamžitě je umisťovat do karantény, aby se nákaza nešířila.

Má projekt chytré karantény už vychytané mouchy a jede naplno? Už je naplno spuštěn v rámci všech 14 krajských hygienických stanic, byť díky tomu, že máme velmi malý počet nově nakažených pacientů, není nyní masivně využíván. Je ale připraven pro případnou další vlnu, kdy se chceme vyhnout plošným opatřením a vypínání ekonomiky. Moderní technologie nám umožní řešit lokální ohniska, jako je aktuálně Chebsko či před časem Domažlicko a Ostravsko.

Dávají vám lidé beze všeho souhlas ke sledování svých kontaktů pomocí mobilů či kreditních karet? Aktuálně je to kolem padesáti procent lidí, kteří souhlasí s tím, aby jejich data byla využita. Věřím ale tomu, že až se projekt stabilizuje a občané se přesvědčí, že k žádnému zneužívání osobních údajů nedochází a je to ve prospěch nás všech, počet souhlasů se zvýší.

Pandemie do určité míry také ukázala, jak lidé věří svým představitelům, protože bez toho by se řada opatření těžko naplnila. Podle průzkumu akademiků z Karlovy a Masarykovy univerzity důvěra Čechů v systém zdravotní péče stoupla až na 80 procent, vládní kroky oceňuje 54 procent respondentů a vládě věří třetina občanů, zatímco před třemi roky jen pětina. Co tomu říkáte? Myslím, že česká vláda situaci zvládla a na konci se vždy počítají hospitalizovaní pacienti. Objektivně jsme na tom z tohoto hlediska dobře, země jako USA, Velká Británie nebo Itálie měly mnohem větší problémy především s přetíženými nemocnicemi. Bezesporu i my jsme udělali

několik chyb, došlo ke komunikačním šumům. Bylo by ale bláhové si myslet, že vše proběhne zcela hladce v poměrech, v nichž se nikdo v moderní historii ještě neocitl. Vše pro nás bylo poprvé. Průběžná pozitivní čísla jsou ale nezpochybnitelná.

Od 25. května se roušky budou muset nosit jen v hromadné dopravě a vnitřních společných prostorech. Rozhodli jste se k tomuto kroku hlavně z politických důvodů, protože zakrývání obličejů na ulici byste v letních měsících neobhájili, byť podmínka dvoumetrových rozestupů působí spíše komicky? Bezpochyby nejsme hlší a slepí k průběhu společenské diskuze. Chápeme, že pro řadu lidí jsou roušky výrazně zatěžující. Na druhou stranu jsem přesvědčen, že jejich okamžité zavedení bylo jedním z opatření, jež výrazně přispělo k utlumení epidemie. Vzhledem k dobrému vývoji jsem nyní požádal epidemiology o vyjádření a skupina pod vedením pana docenta Maďara došla k závěru, že toto opatření není nutné držet i v létě. Čili zdaleka nejen z politických důvodů jsme venkovní odložení roušek zařadili do poslední vlny rozvolňování.

Jste právník, takže ve věcech odborně zdravotnických laik. Jak obtížné pro vás bylo čelit těžkým epidemiologickým vahám, jimiž jsou profesor Prymula či docent Maďar, kteří byli vždy spíše zastánci přísných restrikcí a pomalého uvolňování? V ministerském týmu je řada erudovaných epidemiologů, ale nejsou to lidé zaslepení. Určitě vnímají společenský kontext a nutnost vyvažování zdravotních a ekonomických zájmů. Česká republika musí fungovat i za doby pandemie. Primárně jsme samozřejmě chránili životy a zdraví občanů, bezproblémový chod nemocnic, ale zároveň jsme připravovali uvolňování, aby se země neocitla v kleštích a nepřestala ekonomicky dýchat. Debata vždy byla racionální.

Nejsem si tím vnímáním kontextu úplně jistá. Všichni si pamatujeme na větu vašeho náměstka Romana Prymuly, že hranice budou uzavřené dva roky. Mimochodem šlo o výrok protiprávní, neboť Ústavní soud posléze vydal verdikt, že vláda má právo omezit pohyb občanů uvnitř státu, nikoli ho zavřít navenek. Situace se pochopitelně mění a na začátku března jsme netušili, jak to bude vypadat v květnu, jestli tu nebudeme mít tisíce nových pacientů denně. I výroky se vyvíjejí v čase. Omezení na hranicích by určitě neměla platit příliš dlouhou dobu, ale zdůrazňuji, že úplně nepropustné nebyly nikdy. Teď už lidé mohou volně cestovat, ale musejí se prokázat negativním testem na covid-19, případně jít po návratu do karantény. To je podle mě pochopitelné pravidlo.

Pro letní dovolené ale nepředstavitelné. To je pravda. Tam musí jít o postupný proces. Nyní probíhají bilaterální jednání s konkrétními zeměmi, kde je epidemiologická situace poměrně klidná. Jsou to Slovensko, Rakousko, Chorvatsko či Řecko. Nejde přitom jen o nás, ale i o podmínky cílových zemí.

Nebudete jako ministr zdravotnictví spíše šlapat na brzdu, protože když se lidé masově rozcestují, mohou do republiky nákazu opět zavléct? Právě proto mluvím o postupném rozvolňování a dvoustranných dohodách. Plošné zrušení testů na covid-19 při příjezdu do republiky si nyní nedovedu představit. Bez jakýchkoli podmínek a omezení se letos v létě asi cestovat nebude.

Koronavirová krize bude mít pro vás i další dohry. Čekají vás soudní bitvy, ale také různé vyšetřovací komise či prověrky. Chystá se na vás Nejvyšší kontrolní úřad, jehož prezident Miloslav Kala uvedl, že zatímco jedno ministerstvo (vnitř) nakoupilo respirátor typu FFP2 za 34 korun, jiné (zdravotnictví) za 636 korun. „Děje se tu něco nesprávného,“ dodal. Čeho jste se dopustili? Určitě ničeho nesprávného. Tento výrok mě mrzí, protože vychází z mediálních spekulací. Je třeba se podívat, kolik ochranných prostředků a v jakém čase ministerstvo zdravotnictví nakoupilo. Celkově jsme pro naše zdravotníky pořídili kolem 70 milionů ochranných pomůcek. Slova pana Kaly se vztahují k úplně první dodávce, kdy v ČR nebyly prakticky žádné respirátory, tedy před zahájením dovozů z Číny. Šlo o krizovou situaci, byli jsme pod obrovským tlakem nemocnic a hrozilo, že by se nákaza mohla rozšířit po infekčních klinikách. Ceny respirátorů tehdy byly velmi vysoké, ale na to jsme nemohli brát ohled. Šlo o životy.

Z kontrol a šetření tedy obavy nemáte? Naprosto žádné. Ministerstvo zdravotnictví prakticky přes noc vytvořilo nákupní tým a plnilo úkoly z vlády. Jediný náš zájem byl ochránit životy a zdraví lékařů a sester, abychom nečelili situaci jako v Itálii. Tomu jsme zabránili.

Když zmiňujete ochranu zdravotníků, tak právě v těchto dnech vyšla najevo kauza firmy LA Factory, od níž jste nakoupili prostředky za půl miliardy korun. Její masky přitom prý nesplňovaly kvalitativní parametry. Jak to bylo? Bohužel média někdy pracují s neověřenými informacemi a dělají nesprávné závěry. To je i tento případ. S certifikáty byly jisté problémy, ale na základě doporučení Evropské komise se dají řešit tak, že dodavatelská firma dostane výjimku od České obchodní inspekce a pak může legálně distribuovat daný materiál na území EU, tedy i v České republice. V tomto případě je tedy všechno v pořádku. Celkem jsme zmíněné firmě zaplatili asi 431 milionů korun. A to jen za dodávky, které jsme si otestovali a kvalita vyšla dobře, jednou jsme i zboží vraceli. Mrzí mě, že různí politici mají k nákupům příkré soudy, ale přitom se vyjadřují bez znalostí věci. Já ty

details znám, a proto se kontrol nebojím. Přeji si, aby Nejvyšší kontrolní úřad vše nezávisle prověřil, ale nemyslím si, že je zapotřebí vytvářet nějakou sněmovní vyšetřovací komisi, kterou by opozice využívala jen pro předvolební kampaň. To by věci neprospělo.

Není to jen opozice, kdo upozorňuje na podezřelé nákupy od firem v exekuci nebo s adresami na obecních úřadech a do té doby nečinných. Transparency International varuje i před vládním návrhem novely zákona o veřejných zakázkách. Tu jste chtěli sněmovnou protlačit v legislativní nouzi, abyste mohli jakékoli výrobky nakupovat od dodavatelů v likvidaci, v insolvenční, pravomocně odsouzených a s nejasnou vlastnickou strukturou. Neotevíráte dveře korupci a neprůhledným nákupům? Nikoliv. Novela pouze urychluje proces zadávání zakázky, nejde o navýšení ceny nebo snížení kvality. Jen připomínám, že ministerstvo zdravotnictví centrální nákupy už ukončilo a dál to bude na nemocnicích a poskytovatelích.

Půjde o dodávky bez výběrového řízení, kdy nemusí být znám skutečný majitel ani jeho finanční situace. To ano, budou to jednacím řízením bez uveřejnění, ale to už dnes zákon umožňuje. Ten proces vždy musí být transparentní, ceny i dodavatelé musejí být známi. Jde o jeho zjednodušení, nikoli předražení. Dnes už se trh stabilizoval a není důvod nakupovat za vyšší ceny kvůli akutnímu nedostatku pomůcek.

Poslanec STAN Petr Gazdík upozornil, že vláda dává přednost zahraničním dodavatelům před českými, kteří už jsou nyní schopni zabezpečit milionové dodávky. Jak to například vypadá s plicním ventilátorem CoroVent, na jehož vývoj a výrobu česká firma od lidí vybrala 15 milionů korun? Už jí prý chybí jediné razítko z vašeho ministerstva, které měla získat 27. dubna. Dali jste jí ho? Nejprve musím odmítnout kritiku pana poslance. My od začátku spolupracujeme s českými výrobci a vývojáři, je jich asi dvacet, a také s distributory. Až na výjimky jsme zboží dováželi přes české firmy. Co se týče ventilátorů CoroVent, proces certifikace stále probíhá. Nejde o to, že bychom tento český výrobek nechtěli podporovat, ale jde o sofistikovaný přístroj, kde se musí obzvláště dbát na bezpečnost. Pokud budou všechny zkoušky úspěšné, nevidím v tom posledním razítku problém.

Řekl jste, že vaše ministerstvo ukončilo centrální nákupy. Týká se to i objednávek ochranných prostředků do Správy státních hmotných rezerv, kde bylo na začátku krize asi 10 tisíc respirátorů? Je třeba říct, že tento počet ochranných prostředků tam byl od dob paní ministryně Emmerové, tedy zhruba patnáct let. Žádný ministr z jakékoliv politické strany ho nezměnil, protože větší potřebě nic nenavrhovalo. Jedno z ponaučení této krize je, že musíme navýšit rezervy. My budeme dávat požadavky, ale nakupovat bude Správa státních hmotných rezerv. Bavíme se o milionech kusů ochranných prostředků.

Zmínil jste ponaučení. Bude po koronaviru české zdravotnictví, které krizi zvládlo bravurně, bohatší, modernější, digitalizovanější? Bezesporu bude lépe připravené, ať už by šlo o druhou vlnu této pandemie, nebo o jiný typ viru. Určitě se posune v oblasti elektronizace. V té jsme už první velký krok udělali. V minulosti vyvolávalo velké diskuse a kritiku ze strany České lékařské komory zavedení e-receptu. Ukázalo se, že je to skvělý nástroj v situacích, kdy pacient nemůže osobně do ordinace. Teď už ho máme na 100 procent léků, takže doufám, že bude využíván plošně. Možnost sdílet data na dálku a obecně digitalizace se doufám promění v realitu.

Dalším hitem je virtuální ordinace. Díky telemedicině by spousta pacientů nemusela osobně navštívit lékaře a promrhat hodiny v čekárnách. Spatřujete v tom budoucnost? Takových projektů bude jistě přibývat. V řadě případů skutečně není nutné fyzicky navštívit lékaře, pro první kontakt stačí videokonzultace na dálku. Pro mnoho lidí to může být komfortní varianta řešení zdravotních problémů. Telemedicina je určitě správnou cestou. Premiér Babiš uvedl, že pandemie odhalila jasně priority pro správu země, jimiž jsou potraviny, voda a zdravotnictví. Do něj chce podle svých slov dát tolik peněz, kolik bude třeba. O kolik si řeknete? Parlament už na můj návrh schválil zvýšení plateb za státní pojištění o 500 korun od 1. června, což znamená 20 miliard korun navíc. Jde o historicky nejvyšší nárůst prostředků ze státního rozpočtu. V příštím roce to bude dalších 50 miliard. Vláda tím ukazuje, že zdravotnictví je reálně nejvyšší prioritou, a jsem přesvědčen, že tyto finance povedou k jeho větší stabilizaci.

Včetně rekonstrukce zastaralých budov fakultních nemocnic? Přesně tak. Investice jsou naprosto zásadní. Potřebujeme zlepšit prostředí nemocnic, aby odpovídalo 21. století jak pro zaměstnance, tak pro pacienty. To vše připravujeme v rámci Národního investičního plánu.

Bude třešinkou na dortu úspěšného zvládnutí pandemie celosvětový úspěch v podobě české vakcíny na covid-19? Musím říct, že mě mrzí vyhocené debaty vědců na toto téma. Je-li tady tým lidí z těžko zpochybnitelných organizací, jako jsou IKEM, Ústav hematologie a krevní transfuze nebo Státní zdravotní ústav, který se o vývoj vakcíny chce pokusit, nevidím důvod, proč mu v tom a priori bránit. To ovšem nevylučuje širší spolupráci vědecké obce, myslím, že jde o národní zájem. Setkám se s odpůrci tohoto projektu a budu se snažit najít

společnou cestu. Nechápu, proč by se Česká republika nemohla pokusit o to, oč se snaží 90 týmů ve světě, které na vakcíně pracují, a být v tomto směru soběstačná.

Kdo je Adam Vojtěch* Narodil se 2. října 1986 v Českých Budějovicích.* Vystudoval Právnickou fakultu Univerzity Karlovy a na téže vysoké škole mediální studia na **Fakultě sociálních věd**.* V letech 2013 až 2014 působil jako právník společnosti MAFRA, v červnu 2014 se stal tajemníkem na Ministerstvu financí ČR, jemuž šéfoval Andrej Babiš. V září 2016 ho vláda jmenovala členem správní rady Všeobecné zdravotní pojišťovny.* V letech 2012 až 2018 byl členem ODS. V roce 2017 úspěšně kandidoval do sněmovny za hnutí ANO.* Ministrem zdravotnictví byl v první i druhé vládě Andreje Babiše, tedy od 13. prosince 2017.* Od dětství se věnuje hudbě a zpěvu. V roce 2005 se účastnil soutěže SuperStar. Několik let zpíval v českobudějovickém swingovém orchestru Metroklub Big Band.

URL| <https://chebsky.denik.cz/zpravy-z-ceska/adam-vojtech-koronavirus-ministerstvo-zdravotnictvi-ochranne-pomucky-20200515.html>

Stejná zpráva vyšla také v dalších 3 titulech:

chebsky.denik.cz (*Zprávy z Česka*), chebsky.denik.cz (*Zprávy z Česka*), chebsky.denik.cz (*Zprávy z Česka*)

Adam Vojtěch: Z kontrol nákupů nemám naprosto žádné obavy

16.5.2020 krkonosky.denik.cz str. 00 Zprávy z Česka

Kateřina Perknerová

Ministr zdravotnictví Adam Vojtěch (za ANO) byl v posledních týdnech jedním z nejviditelnějších členů Babišovy vlády. A také nejkritizovanějších. Za nedostatek pomůcek, rozporné výroky, špatnou komunikaci. Opozice žádala jeho odvolání. Před ukončením stavu nouze se ale o jeho rezignaci už nemluví. Možná proto, že právě lidé spadající pod jeho resort - lékaři, zdravotní sestry a nemocniční personál - zvládli pandemii vůbec nejlépe.

"Zítra končí v České republice nouzový stav. Co to pro váš resort znamená? Nic zásadního, protože jsme připraveni pokračovat v opatřeních, která můžeme činit i po nouzovém stavu. Některé věci ale samozřejmě končí, například možnost ukládat pracovní povinnost studentům zdravotnických škol. Klíčové omezení, jako je regulace volného pohybu nebo maloobchodu, už navíc byla rozvolněna. Poslední vlna přijde 25. května, a pokud se nestane nic zásadního, budeme prakticky ve velmi podobné situaci, jaká byla před krizí.

Znamená to, že od 17. do 25. května, respektive do přijetí speciálního epidemického zákona se budete řídit platnou normou o ochraně veřejného zdraví? Ano, protože většinu toho, co bychom ještě eventuálně potřebovali omezit, můžeme regulovat podle stávajícího zákona. Jde například o vnitřní prostory restaurací nebo ubytovací služby. Tyto kompetence jsou přímo vyjmenovány v zákoně o ochraně veřejného zdraví a nepředstavují extenzivní zásah do základních lidských práv a svobod občanů, což nám vyčítal první rozsudek Městského soudu v Praze. Období do 25. května tedy můžeme v případě potřeby překlenout mimořádnými opatřeními ministra zdravotnictví a pak už zůstane v platnosti jen omezení hromadných akcí s účastí několika tisíc lidí.

Proč tedy potřebujete přijímat speciální normu, když vám může dobře posloužit současná legislativa? Je její zpřesnění například ohledně provozu bazénů, wellness center i kadeřnictví tak zásadní? Speciální zákon by měl být časově omezený do konce letošního roku a řešil by jen pandemii covid-19. Navrhujeme v něm i pojistku v podobě souhlasu vlády s každým opatřením ministra zdravotnictví. Potřebujeme ho proto, že nemůžeme vyloučit zhoršení epidemiologické situace a nutnost lokálních restriktivních opatření. V tomto směru musíme zpřesnit některé kompetence. Kromě toho ministerstva vnitra a zdravotnictví dostala úkol připravit komplexní revizi krizové legislativy, konkrétně ústavního zákona o bezpečnosti. Musíme být připraveni na situace, jako byla pandemie koronaviru.

Zmíněný předpis ovšem musí schválit ústavní většina obou komor, což u speciálního epidemického zákona není třeba. Ten budete chtít přijmout ještě ve stavu legislativní nouze? Ve sněmovně není vůle projednávat ho v legislativní nouzi. Většina klubů se kloní k tomu, že by měl být projednán ve standardním režimu při maximálně

možném zkrácení lhůt. Nemáme potřebu tlačit to na sílu, u takové předlohy by měl být nějaký základní politický konsenzus. Myslím, že je reálné, aby byl schválen v řádu několika týdnů a v červenci byl účinný.

Tuzemská čísla o vývoji pandemie jsou optimistická, denně přibývá jen několik nakažených lidí, ale ze zahraničí přicházejí varovné signály. Nová ohniska se objevila v Jižní Koreji, ale i v sousedním Německu. Neobáváte se toho? Samozřejmě to pečlivě sledujeme a vyhodnocujeme. Pro nás je to jisté varování, že nemáme vyhráno, byť v ČR se situace v čase dramaticky lepší nejen v počtech infikovaných pacientů, ale hlavně těch hospitalizovaných. Za největší úspěch ministerstva zdravotnictví i svůj považují, že se nám podařilo ochránit naše nemocnice, které nekolabovaly pod náporom pacientů jako v jiných zemích. Situace v zahraničí je kolísavá, často stačí jeden infikovaný člověk, který může nákazu roznést, jako se to stalo v Soulu. Proto musíme mít nástroje, kterými to můžeme potlačit, především chytrou karanténu. Díky moderním technologiím jsme schopni co nejrychleji identifikovat potenciální rizikové kontakty infikovaného člověka a okamžitě je umisťovat do karantény, aby se nákaza nešířila.

Má projekt chytré karantény už vychytané mouchy a jede naplno? Už je naplno spuštěn v rámci všech 14 krajských hygienických stanic, byť díky tomu, že máme velmi malý počet nově nakažených pacientů, není nyní masivně využíván. Je ale připraven pro případnou další vlnu, kdy se chceme vyhnout plošným opatřením a vypínání ekonomiky. Moderní technologie nám umožní řešit lokální ohniska, jako je aktuálně Chebsko či před časem Domažlicko a Ostravsko.

Dávají vám lidé beze všeho souhlas ke sledování svých kontaktů pomocí mobilů či kreditních karet? Aktuálně je to kolem padesáti procent lidí, kteří souhlasí s tím, aby jejich data byla využita. Věřím ale tomu, že až se projekt stabilizuje a občané se přesvědčí, že k žádnému zneužívání osobních údajů nedochází a je to ve prospěch nás všech, počet souhlasů se zvýší.

Pandemie do určité míry také ukázala, jak lidé věří svým představitelům, protože bez toho by se řada opatření těžko naplnila. Podle průzkumu akademiků z Karlovy a Masarykovy univerzity důvěra Čechů v systém zdravotní péče stoupla až na 80 procent, vládní kroky oceňuje 54 procent respondentů a vládě věří třetina občanů, zatímco před třemi roky jen pětina. Co tomu říkáte? Myslím, že česká vláda situaci zvládla a na konci se vždy počítají hospitalizovaní pacienti. Objektivně jsme na tom z tohoto hlediska dobře, země jako USA, Velká Británie nebo Itálie měly mnohem větší problémy především s přetíženými nemocnicemi. Bezesporu i my jsme udělali několik chyb, došlo ke komunikačním šumům. Bylo by ale bláhové si myslet, že vše proběhne zcela hladce v poměrech, v nichž se nikdo v moderní historii ještě neocitl. Vše pro nás bylo poprvé. Průběžná pozitivní čísla jsou ale nezpochybnitelná.

Od 25. května se roušky budou muset nosit jen v hromadné dopravě a vnitřních společných prostorech. Rozhodli jste se k tomuto kroku hlavně z politických důvodů, protože zakrývání obličejů na ulici byste v letních měsících neobhájili, byť podmínka dvoumetrových rozestupů působí spíše komicky? Bezpochyby nejsme hlší a slepí k průběhu společenské diskuze. Chápeme, že pro řadu lidí jsou roušky výrazně zatěžující. Na druhou stranu jsem přesvědčen, že jejich okamžité zavedení bylo jedním z opatření, jež výrazně přispělo k utlumení epidemie. Vzhledem k dobrému vývoji jsem nyní požádal epidemiology o vyjádření a skupina pod vedením pana docenta Maďara došla k závěru, že toto opatření není nutné držet i v létě. Čili zdaleka nejen z politických důvodů jsme venkovní odložení roušek zařadili do poslední vlny rozvolňování.

Jste právník, takže ve věcech odborně zdravotnických laik. Jak obtížné pro vás bylo čelit těžkým epidemiologickým vahám, jimiž jsou profesor Prymula či docent Maďar, kteří byli vždy spíše zastánci přísných restrikcí a pomalého uvolňování? V ministerském týmu je řada erudovaných epidemiologů, ale nejsou to lidé zaslepení. Určitě vnímají společenský kontext a nutnost vyvažování zdravotních a ekonomických zájmů. Česká republika musí fungovat i za doby pandemie. Primárně jsme samozřejmě chránili životy a zdraví občanů, bezproblémový chod nemocnic, ale zároveň jsme připravovali uvolňování, aby se země neocitla v kleštích a nepřestala ekonomicky dýchat. Debata vždy byla racionální.

Nejsem si tím vnímáním kontextu úplně jistá. Všichni si pamatujeme na větu vašeho náměstka Romana Prymuly, že hranice budou uzavřené dva roky. Mimochodem šlo o výrok protiprávní, neboť Ústavní soud posléze vydal verdikt, že vláda má právo omezit pohyb občanů uvnitř státu, nikoli ho zavřít navenek. Situace se pochopitelně mění a na začátku března jsme netušili, jak to bude vypadat v květnu, jestli tu nebudeme mít tisíce nových pacientů denně. I výroky se vyvíjejí v čase. Omezení na hranicích by určitě neměla platit příliš dlouhou dobu, ale zdůrazňuji, že úplně nepropustné nebyly nikdy. Teď už lidé mohou volně cestovat, ale musejí se prokázat negativním testem na covid-19, případně jít po návratu do karantény. To je podle mě pochopitelné pravidlo.

Pro letní dovolené ale nepředstavitelné. To je pravda. Tam musí jít o postupný proces. Nyní probíhají bilaterální jednání s konkrétními zeměmi, kde je epidemiologická situace poměrně klidná. Jsou to Slovensko, Rakousko, Chorvatsko či Řecko. Nejde přitom jen o nás, ale i o podmínky cílových zemí.

Nebudete jako ministr zdravotnictví spíše šlapat na brzdu, protože když se lidé masově rozcestují, mohou do republiky nákazu opět zavléct? Právě proto mluvím o postupném rozvolňování a dvoustranných dohodách. Plošné zrušení testů na covid-19 při příjezdu do republiky si nyní nedovedu představit. Bez jakýchkoli podmínek a omezení se letos v létě asi cestovat nebude.

Koronavirová krize bude mít pro vás i další dohry. Čekají vás soudní bitvy, ale také různé vyšetřovací komise či prověrky. Chystá se na vás Nejvyšší kontrolní úřad, jehož prezident Miloslav Kala uvedl, že zatímco jedno ministerstvo (vnitro) nakoupilo respirátor typu FFP2 za 34 korun, jiné (zdravotnictví) za 636 korun. „Děje se tu něco nesprávného,“ dodal. Čeho jste se dopustili? Určitě ničeho nesprávného. Tento výrok mě mrzí, protože vychází z mediálních spekulací. Je třeba se podívat, kolik ochranných prostředků a v jakém čase ministerstvo zdravotnictví nakoupilo. Celkově jsme pro naše zdravotníky pořídili kolem 70 milionů ochranných pomůcek. Slova pana Kaly se vztahují k úplně první dodávce, kdy v ČR nebyly prakticky žádné respirátory, tedy před zahájením dovozů z Číny. Šlo o krizovou situaci, byli jsme pod obrovským tlakem nemocnic a hrozilo, že by se nákaza mohla rozšířit po infekčních klinikách. Ceny respirátorů tehdy byly velmi vysoké, ale na to jsme nemohli brát ohled. Šlo o životy.

Z kontrol a šetření tedy obavy nemáte? Naprosto žádné. Ministerstvo zdravotnictví prakticky přes noc vytvořilo nákupní tým a plnilo úkoly z vlády. Jediný náš zájem byl ochránit životy a zdraví lékařů a sester, abychom nečelili situaci jako v Itálii. Tomu jsme zabránili.

Když zmiňujete ochranu zdravotníků, tak právě v těchto dnech vyšla najevo kauza firmy LA Factory, od níž jste nakoupili prostředky za půl miliardy korun. Její masky přitom prý nesplňovaly kvalitativní parametry. Jak to bylo? Bohužel média někdy pracují s neověřenými informacemi a dělají nesprávné závěry. To je i tento případ. S certifikáty byly jisté problémy, ale na základě doporučení Evropské komise se dají řešit tak, že dodavatelská firma dostane výjimku od České obchodní inspekce a pak může legálně distribuovat daný materiál na území EU, tedy i v České republice. V tomto případě je tedy všechno v pořádku. Celkem jsme zmíněné firmě zaplatili asi 431 milionů korun. A to jen za dodávky, které jsme si otestovali a kvalita vyšla dobře, jednou jsme i zboží vraceli. Mrzí mě, že různí politici mají k nákupům příkré soudy, ale přitom se vyjadřují bez znalostí věci. Já ty detaily znám, a proto se kontrol nebojím. Přeji si, aby Nejvyšší kontrolní úřad vše nezávisle prověřil, ale nemyslím si, že je zapotřebí vytvářet nějakou sněmovní vyšetřovací komisi, kterou by opozice využívala jen pro předvolební kampaň. To by věci neprospělo.

Není to jen opozice, kdo upozorňuje na podezřelé nákupy od firem v exekuci nebo s adresami na obecních úřadech a do té doby nečinných. Transparency International varuje i před vládním návrhem novely zákona o veřejných zakázkách. Tu jste chtěli sněmovnou protlačit v legislativní nouzi, abyste mohli jakékoli výrobky nakupovat od dodavatelů v likvidaci, v insolvenční, pravomocně odsouzených a s nejasnou vlastnickou strukturou. Neotevíráte dveře korupci a neprůhledným nákupům? Nikoliv. Novela pouze urychluje proces zadávání zakázky, nejde o navýšení ceny nebo snížení kvality. Jen připomínám, že ministerstvo zdravotnictví centrální nákupy už ukončilo a dál to bude na nemocnicích a poskytovatelích.

Půjde o dodávky bez výběrového řízení, kdy nemusí být znám skutečný majitel ani jeho finanční situace. To ano, budou o jednacím řízení bez uveřejnění, ale to už dnes zákon umožňuje. Ten proces vždy musí být transparentní, ceny i dodavatelé musejí být známi. Jde o jeho zjednodušení, nikoli předražení. Dnes už se trh stabilizoval a není důvod nakupovat za vyšší ceny kvůli akutnímu nedostatku pomůcek.

Poslanec STAN Petr Gazdík upozornil, že vláda dává přednost zahraničním dodavatelům před českými, kteří už jsou nyní schopni zabezpečit milionové dodávky. Jak to například vypadá s plicním ventilátorem CoroVent, na jehož vývoj a výrobu česká firma od lidí vybrala 15 milionů korun? Už jí prý chybí jediné razítko z vašeho ministerstva, které měla získat 27. dubna. Dali jste jí ho? Nejprve musím odmítnout kritiku pana poslance. My od začátku spolupracujeme s českými výrobci a vývojáři, je jich asi dvacet, a také s distributory. Až na výjimky jsme zboží dováželi přes české firmy. Co se týče ventilátorů CoroVent, proces certifikace stále probíhá. Nejde o to, že bychom tento český výrobek nechtěli podporovat, ale jde o sofistikovaný přístroj, kde se musí obzvlášť dbát na bezpečnost. Pokud budou všechny zkoušky úspěšné, nevidím v tom posledním razítku problém.

Řekl jste, že vaše ministerstvo ukončilo centrální nákupy. Týká se to i objednávek ochranných prostředků do Správy státních hmotných rezerv, kde bylo na začátku krize asi 10 tisíc respirátorů? Je třeba říct, že tento počet ochranných prostředků tam byl od dob paní ministryně Emmerové, tedy zhruba patnáct let. Žádný ministr z jakékoliv politické strany ho nezměnil, protože větší potřebě nic nenasvědčovalo. Jedno z ponaučení této krize

je, že musíme navýšit rezervy. My budeme dávat požadavky, ale nakupovat bude Správa státních hmotných rezerv. Bavíme se o milionech kusů ochranných prostředků.

Zmínil jste ponaučení. Bude po koronaviru české zdravotnictví, které krizi zvládlo bravurně, bohatší, modernější, digitalizovanější? Bezesporu bude lépe připravené, ať už by šlo o druhou vlnu této pandemie, nebo o jiný typ viru. Určitě se posune v oblasti elektronizace. V té jsme už první velký krok udělali. V minulosti vyvolávalo velké diskuse a kritiku ze strany České lékařské komory zavedení e-receptu. Ukázalo se, že je to skvělý nástroj v situacích, kdy pacient nemůže osobně do ordinace. Teď už ho máme na 100 procent léků, takže doufám, že bude využíván plošně. Možnost sdílet data na dálku a obecně digitalizace se doufám promění v realitu.

Dalším hitem je virtuální ordinace. Díky telemedicině by spousta pacientů nemusela osobně navštívit lékaře a promrhat hodiny v čekárnách. Spatřujete v tom budoucnost? Takových projektů bude jistě přibývat. V řadě případů skutečně není nutné fyzicky navštívit lékaře, pro první kontakt stačí videokonzultace na dálku. Pro mnoho lidí to může být komfortní varianta řešení zdravotních problémů. Telemedicina je určitě správnou cestou. Premiér Babiš uvedl, že pandemie odhalila jasné priority pro správu země, jimiž jsou potraviny, voda a zdravotnictví. Do něj chce podle svých slov dát tolik peněz, kolik bude třeba. O kolik si řeknete? Parlament už na můj návrh schválil zvýšení plateb za státní pojištění o 500 korun od 1. června, což znamená 20 miliard korun navíc. Jde o historicky nejvyšší nárůst prostředků ze státního rozpočtu. V příštím roce to bude dalších 50 miliard. Vláda tím ukazuje, že zdravotnictví je reálně nejvyšší prioritou, a jsem přesvědčen, že tyto finance povedou k jeho větší stabilizaci.

Včetně rekonstrukce zastaralých budov fakultních nemocnic? Přesně tak. Investice jsou naprosto zásadní. Potřebujeme zlepšit prostředí nemocnic, aby odpovídalo 21. století jak pro zaměstnance, tak pro pacienty. To vše připravujeme v rámci Národního investičního plánu.

Bude třeshinkou na dortu úspěšného zvládnutí pandemie celosvětový úspěch v podobě české vakcíny na covid-19? Musím říct, že mě mrzí vyhocené debaty vědců na toto téma. Je-li tady tým lidí z těžko zpochybnitelných organizací, jako jsou IKEM, Ústav hematologie a krevní transfuze nebo Státní zdravotní ústav, který se o vývoj vakcíny chce pokusit, nevidím důvod, proč mu v tom a priori bránit. To ovšem nevylučuje širší spolupráci vědecké obce, myslím, že jde o národní zájem. Setkám se s odpůrci tohoto projektu a budu se snažit najít společnou cestu. Nechápu, proč by se Česká republika nemohla pokusit o to, o čem se snaží 90 týmů ve světě, které na vakcíně pracují, a být v tomto směru soběstačná.

Kdo je Adam Vojtěch* Narodil se 2. října 1986 v Českých Budějovicích.* Vystudoval Právnickou fakultu Univerzity Karlovy a na téže vysoké škole mediální studia na **Fakultě sociálních věd**.* V letech 2013 až 2014 působil jako právník společnosti MAFRA, v červnu 2014 se stal tajemníkem na Ministerstvu financí ČR, jemuž šéfoval Andrej Babiš. V září 2016 ho vláda jmenovala členem správní rady Všeobecné zdravotní pojišťovny.* V letech 2012 až 2018 byl členem ODS. V roce 2017 úspěšně kandidoval do sněmovny za hnutí ANO.* Ministrem zdravotnictví byl v první i druhé vládě Andreje Babiše, tedy od 13. prosince 2017.* Od dětství se věnuje hudbě a zpěvu. V roce 2005 se účastnil soutěže SuperStar. Několik let zpíval v českobudějovickém swingovém orchestru Metroklub Big Band.

URL| <https://krkonosky.denik.cz/zpravy-z-ceska/adam-vojtech-koronavirus-ministerstvo-zdravotnictvi-ochranne-pomucky-20200515.html>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:

krkonosky.denik.cz (Zprávy z Česka)

Adam Vojtěch: Z kontrol nákupů nemám naprosto žádné obavy

16.5.2020 prostejovsky.denik.cz str. 00 Zprávy z Česka

Kateřina Perknerová

Ministr zdravotnictví Adam Vojtěch (za ANO) byl v posledních týdnech jedním z nejviditelnějších členů Babišovy vlády. A také nejkritizovanějších. Za nedostatek pomůcek, rozporné výroky, špatnou komunikaci. Opozice

žádala jeho odvolání. Před ukončením stavu nouze se ale o jeho rezignaci už nemluví. Možná proto, že právě lidé spadající pod jeho resort - lékaři, zdravotní sestry a nemocniční personál - zvládli pandemii vůbec nejlépe.

"Zítra končí v České republice nouzový stav. Co to pro váš resort znamená? Nic zásadního, protože jsme připraveni pokračovat v opatřeních, která můžeme činit i po nouzovém stavu. Některé věci ale samozřejmě končí, například možnost ukládat pracovní povinnost studentům zdravotnických škol. Klíčové omezení, jako je regulace volného pohybu nebo maloobchodu, už navíc byla rozvolněna. Poslední vlna přijde 25. května, a pokud se nestane nic zásadního, budeme prakticky ve velmi podobné situaci, jaká byla před krizí.

Znamená to, že od 17. do 25. května, respektive do přijetí speciálního epidemického zákona se budete řídit platnou normou o ochraně veřejného zdraví? Ano, protože většinu toho, co bychom ještě eventuálně potřebovali omezit, můžeme regulovat podle stávajícího zákona. Jde například o vnitřní prostory restaurací nebo ubytovací služby. Tyto kompetence jsou přímo vyjmenovány v zákoně o ochraně veřejného zdraví a nepředstavují extenzivní zásah do základních lidských práv a svobod občanů, což nám vyčítal první rozsudek Městského soudu v Praze. Období do 25. května tedy můžeme v případě potřeby překlenout mimořádnými opatřeními ministra zdravotnictví a pak už zůstane v platnosti jen omezení hromadných akcí s účastí několika tisíc lidí.

Proč tedy potřebujete přijímat speciální normu, když vám může dobře posloužit současná legislativa? Je její zpřesnění například ohledně provozu bazénů, wellness center i kadeřnictví tak zásadní? Speciální zákon by měl být časově omezený do konce letošního roku a řešil by jen pandemii covid-19. Navrhujeme v něm i pojistku v podobě souhlasu vlády s každým opatřením ministra zdravotnictví. Potřebujeme ho proto, že nemůžeme vyloučit zhoršení epidemiologické situace a nutnost lokálních restriktivních opatření. V tomto směru musíme zpřesnit některé kompetence. Kromě toho ministerstva vnitra a zdravotnictví dostala úkol připravit komplexní revizi krizové legislativy, konkrétně ústavního zákona o bezpečnosti. Musíme být připraveni na situace, jako byla pandemie koronaviru.

Zmíněný předpis ovšem musí schválit ústavní většina obou komor, což u speciálního epidemického zákona není třeba. Ten budete chtít přijmout ještě ve stavu legislativní nouze? Ve sněmovně není vůle projednávat ho v legislativní nouzi. Většina klubů se kloní k tomu, že by měl být projednán ve standardním režimu při maximálně možném zkrácení lhůt. Nemáme potřebu tlačit to na sílu, u takové předlohy by měl být nějaký základní politický konsenzus. Myslím, že je reálné, aby byl schválen v řádu několika týdnů a v červenci byl účinný.

Tuzemská čísla o vývoji pandemie jsou optimistická, denně přibývá jen několik nakažených lidí, ale ze zahraničí přicházejí varovné signály. Nová ohniska se objevila v Jižní Koreji, ale i v sousedním Německu. Neobáváte se toho? Samozřejmě to pečlivě sledujeme a vyhodnocujeme. Pro nás je to jisté varování, že nemáme vyhráno, byť v ČR se situace v čase dramaticky lepší nejen v počtech infikovaných pacientů, ale hlavně těch hospitalizovaných. Za největší úspěch ministerstva zdravotnictví i svůj považuji, že se nám podařilo ochránit naše nemocnice, které nekolabovaly pod náporom pacientů jako v jiných zemích. Situace v zahraničí je kolísavá, často stačí jeden infikovaný člověk, který může nákazu roznést, jako se to stalo v Soulu. Proto musíme mít nástroje, kterými to můžeme potlačit, především chytrou karanténu. Díky moderním technologiím jsme schopni co nejrychleji identifikovat potenciální rizikové kontakty infikovaného člověka a okamžitě je umisťovat do karantény, aby se nákaza nešířila.

Má projekt chytré karantény už vychytané mouchy a jede naplno? Už je naplno spuštěn v rámci všech 14 krajských hygienických stanic, byť díky tomu, že máme velmi malý počet nově nakažených pacientů, není nyní masivně využíván. Je ale připraven pro případnou další vlnu, kdy se chceme vyhnout plošným opatřením a vypínání ekonomiky. Moderní technologie nám umožní řešit lokální ohniska, jako je aktuálně Chebsko či před časem Domažlicko a Ostravsko.

Dávají vám lidé beze všeho souhlas ke sledování svých kontaktů pomocí mobilů či kreditních karet? Aktuálně je to kolem padesáti procent lidí, kteří souhlasí s tím, aby jejich data byla využita. Věřím ale tomu, že až se projekt stabilizuje a občané se přesvědčí, že k žádnému zneužívání osobních údajů nedochází a je to ve prospěch nás všech, počet souhlasů se zvýší.

Pandemie do určité míry také ukázala, jak lidé věří svým představitelům, protože bez toho by se řada opatření těžko naplnila. Podle průzkumu akademiků z Karlovy a Masarykovy univerzity důvěra Čechů v systém zdravotní péče stoupla až na 80 procent, vládní kroky oceňuje 54 procent respondentů a vládě věří třetina občanů, zatímco před třemi roky jen pětina. Co tomu říkáte? Myslím, že česká vláda situaci zvládla a na konci se vždy počítají hospitalizovaní pacienti. Objektivně jsme na tom z tohoto hlediska dobře, země jako USA, Velká Británie nebo Itálie měly mnohem větší problémy především s přetíženými nemocnicemi. Bezesporu i my jsme udělali

několik chyb, došlo ke komunikačním šumům. Bylo by ale bláhové si myslet, že vše proběhne zcela hladce v poměrech, v nichž se nikdo v moderní historii ještě neocitl. Vše pro nás bylo poprvé. Průběžná pozitivní čísla jsou ale nezpochybnitelná.

Od 25. května se roušky budou muset nosit jen v hromadné dopravě a vnitřních společných prostorech. Rozhodli jste se k tomuto kroku hlavně z politických důvodů, protože zakrývání obličejů na ulici byste v letních měsících neobhájili, byť podmínka dvoumetrových rozestupů působí spíš komicky? Bezpochyby nejsme hlší a slepí k průběhu společenské diskuze. Chápeme, že pro řadu lidí jsou roušky výrazně zatěžující. Na druhou stranu jsem přesvědčen, že jejich okamžité zavedení bylo jedním z opatření, jež výrazně přispělo k utlumení epidemie. Vzhledem k dobrému vývoji jsem nyní požádal epidemiology o vyjádření a skupina pod vedením pana docenta Maďara došla k závěru, že toto opatření není nutné držet i v létě. Čili zdaleka nejen z politických důvodů jsme venkovní odložení roušek zařadili do poslední vlny rozvolňování.

Jste právník, takže ve věcech odborně zdravotnických laik. Jak obtížné pro vás bylo čelit těžkým epidemiologickým vahám, jimiž jsou profesor Prymula či docent Maďar, kteří byli vždy spíše zastánci přísných restrikcí a pomalého uvolňování? V ministerském týmu je řada erudovaných epidemiologů, ale nejsou to lidé zaslepení. Určitě vnímají společenský kontext a nutnost vyvažování zdravotních a ekonomických zájmů. Česká republika musí fungovat i za doby pandemie. Primárně jsme samozřejmě chránili životy a zdraví občanů, bezproblémový chod nemocnic, ale zároveň jsme připravovali uvolňování, aby se země neocitla v kleštích a nepřestala ekonomicky dýchat. Debata vždy byla racionální.

Nejsem si tím vnímáním kontextu úplně jistá. Všichni si pamatujeme na větu vašeho náměstka Romana Prymuly, že hranice budou uzavřené dva roky. Mimochodem šlo o výrok protiprávní, neboť Ústavní soud posléze vydal verdikt, že vláda má právo omezit pohyb občanů uvnitř státu, nikoli ho zavřít navenek. Situace se pochopitelně mění a na začátku března jsme netušili, jak to bude vypadat v květnu, jestli tu nebudeme mít tisíce nových pacientů denně. I výroky se vyvíjejí v čase. Omezení na hranicích by určitě neměla platit příliš dlouhou dobu, ale zdůrazňuji, že úplně nepropustné nebyly nikdy. Teď už lidé mohou volně cestovat, ale musejí se prokázat negativním testem na covid-19, případně jít po návratu do karantény. To je podle mě pochopitelné pravidlo.

Pro letní dovolené ale nepředstavitelné. To je pravda. Tam musí jít o postupný proces. Nyní probíhají bilaterální jednání s konkrétními zeměmi, kde je epidemiologická situace poměrně klidná. Jsou to Slovensko, Rakousko, Chorvatsko či Řecko. Nejde přitom jen o nás, ale i o podmínky cílových zemí.

Nebudete jako ministr zdravotnictví spíše šlapat na brzdu, protože když se lidé masově rozcestují, mohou do republiky nákazu opět zavléct? Právě proto mluvím o postupném rozvolňování a dvoustranných dohodách. Plošné zrušení testů na covid-19 při příjezdu do republiky si nyní nedovedu představit. Bez jakýchkoli podmínek a omezení se letos v létě asi cestovat nebude.

Koronavirová krize bude mít pro vás i další dohry. Čekají vás soudní bitvy, ale také různé vyšetřovací komise či prověrky. Chystá se na vás Nejvyšší kontrolní úřad, jehož prezident Miloslav Kala uvedl, že zatímco jedno ministerstvo (vnitř) nakoupilo respirátor typu FFP2 za 34 korun, jiné (zdravotnictví) za 636 korun. „Děje se tu něco nesprávného,“ dodal. Čeho jste se dopustili? Určitě ničeho nesprávného. Tento výrok mě mrzí, protože vychází z mediálních spekulací. Je třeba se podívat, kolik ochranných prostředků a v jakém čase ministerstvo zdravotnictví nakoupilo. Celkově jsme pro naše zdravotníky pořídili kolem 70 milionů ochranných pomůcek. Slova pana Kaly se vztahují k úplně první dodávce, kdy v ČR nebyly prakticky žádné respirátory, tedy před zahájením dovozů z Číny. Šlo o krizovou situaci, byli jsme pod obrovským tlakem nemocnic a hrozilo, že by se nákaza mohla rozšířit po infekčních klinikách. Ceny respirátorů tehdy byly velmi vysoké, ale na to jsme nemohli brát ohled. Šlo o životy.

Z kontrol a šetření tedy obavy nemáte? Naprosto žádné. Ministerstvo zdravotnictví prakticky přes noc vytvořilo nákupní tým a plnilo úkoly z vlády. Jediný náš zájem byl ochránit životy a zdraví lékařů a sester, abychom nečelili situaci jako v Itálii. Tomu jsme zabránili.

Když zmiňujete ochranu zdravotníků, tak právě v těchto dnech vyšla najevo kauza firmy LA Factory, od níž jste nakoupili prostředky za půl miliardy korun. Její masky přitom prý nesplňovaly kvalitativní parametry. Jak to bylo? Bohužel média někdy pracují s neověřenými informacemi a dělají nesprávné závěry. To je i tento případ. S certifikáty byly jisté problémy, ale na základě doporučení Evropské komise se dají řešit tak, že dodavatelská firma dostane výjimku od České obchodní inspekce a pak může legálně distribuovat daný materiál na území EU, tedy i v České republice. V tomto případě je tedy všechno v pořádku. Celkem jsme zmíněné firmě zaplatili asi 431 milionů korun. A to jen za dodávky, které jsme si otestovali a kvalita vyšla dobře, jednou jsme i zboží vraceli. Mrzí mě, že různí politici mají k nákupům příkré soudy, ale přitom se vyjadřují bez znalostí věci. Já ty

details znám, a proto se kontrol nebojím. Přeji si, aby Nejvyšší kontrolní úřad vše nezávisle prověřil, ale nemyslím si, že je zapotřebí vytvářet nějakou sněmovní vyšetřovací komisi, kterou by opozice využívala jen pro předvolební kampaň. To by věci neprospělo.

Není to jen opozice, kdo upozorňuje na podezřelé nákupy od firem v exekuci nebo s adresami na obecních úřadech a do té doby nečinných. Transparency International varuje i před vládním návrhem novely zákona o veřejných zakázkách. Tu jste chtěli sněmovnou protlačit v legislativní nouzi, abyste mohli jakékoli výrobky nakupovat od dodavatelů v likvidaci, v insolvenční, pravomocně odsouzených a s nejasnou vlastnickou strukturou. Neotevíráte dveře korupci a neprůhledným nákupům? Nikoliv. Novela pouze urychluje proces zadávání zakázky, nejde o navýšení ceny nebo snížení kvality. Jen připomínám, že ministerstvo zdravotnictví centrální nákupy už ukončilo a dál to bude na nemocnicích a poskytovatelích.

Půjde o dodávky bez výběrového řízení, kdy nemusí být znám skutečný majitel ani jeho finanční situace. To ano, budou to jednacím řízením bez uveřejnění, ale to už dnes zákon umožňuje. Ten proces vždy musí být transparentní, ceny i dodavatelé musejí být známi. Jde o jeho zjednodušení, nikoli předražení. Dnes už se trh stabilizoval a není důvod nakupovat za vyšší ceny kvůli akutnímu nedostatku pomůcek.

Poslanec STAN Petr Gazdík upozornil, že vláda dává přednost zahraničním dodavatelům před českými, kteří už jsou nyní schopni zabezpečit milionové dodávky. Jak to například vypadá s plicním ventilátorem CoroVent, na jehož vývoj a výrobu česká firma od lidí vybrala 15 milionů korun? Už jí prý chybí jediné razítko z vašeho ministerstva, které měla získat 27. dubna. Dali jste jí ho? Nejprve musím odmítnout kritiku pana poslance. My od začátku spolupracujeme s českými výrobci a vývojáři, je jich asi dvacet, a také s distributory. Až na výjimky jsme zboží dováželi přes české firmy. Co se týče ventilátorů CoroVent, proces certifikace stále probíhá. Nejde o to, že bychom tento český výrobek nechtěli podporovat, ale jde o sofistikovaný přístroj, kde se musí obzvlášť dbát na bezpečnost. Pokud budou všechny zkoušky úspěšné, nevidím v tom posledním razítku problém.

Řekl jste, že vaše ministerstvo ukončilo centrální nákupy. Týká se to i objednávek ochranných prostředků do Správy státních hmotných rezerv, kde bylo na začátku krize asi 10 tisíc respirátorů? Je třeba říct, že tento počet ochranných prostředků tam byl od dob paní ministryně Emmerové, tedy zhruba patnáct let. Žádný ministr z jakékoliv politické strany ho nezměnil, protože větší potřebě nic nenavrhovalo. Jedno z ponaučení této krize je, že musíme navýšit rezervy. My budeme dávat požadavky, ale nakupovat bude Správa státních hmotných rezerv. Bavíme se o milionech kusů ochranných prostředků.

Zmínil jste ponaučení. Bude po koronaviru české zdravotnictví, které krizi zvládlo bravurně, bohatší, modernější, digitalizovanější? Bezesporu bude lépe připravené, ať už by šlo o druhou vlnu této pandemie, nebo o jiný typ viru. Určitě se posune v oblasti elektronizace. V té jsme už první velký krok udělali. V minulosti vyvolávalo velké diskuse a kritiku ze strany České lékařské komory zavedení e-receptu. Ukázalo se, že je to skvělý nástroj v situacích, kdy pacient nemůže osobně do ordinace. Teď už ho máme na 100 procent léků, takže doufám, že bude využíván plošně. Možnost sdílet data na dálku a obecně digitalizace se doufám promění v realitu.

Dalším hitem je virtuální ordinace. Díky telemedicině by spousta pacientů nemusela osobně navštívit lékaře a promrhat hodiny v čekárnách. Spatřujete v tom budoucnost? Takových projektů bude jistě přibývat. V řadě případů skutečně není nutné fyzicky navštívit lékaře, pro první kontakt stačí videokonzultace na dálku. Pro mnoho lidí to může být komfortní varianta řešení zdravotních problémů. Telemedicina je určitě správnou cestou. Premiér Babiš uvedl, že pandemie odhalila jasně priority pro správu země, jimiž jsou potraviny, voda a zdravotnictví. Do něj chce podle svých slov dát tolik peněz, kolik bude třeba. O kolik si řeknete? Parlament už na můj návrh schválil zvýšení plateb za státní pojištění o 500 korun od 1. června, což znamená 20 miliard korun navíc. Jde o historicky nejvyšší nárůst prostředků ze státního rozpočtu. V příštím roce to bude dalších 50 miliard. Vláda tím ukazuje, že zdravotnictví je reálně nejvyšší prioritou, a jsem přesvědčen, že tyto finance povedou k jeho větší stabilizaci.

Včetně rekonstrukce zastaralých budov fakultních nemocnic? Přesně tak. Investice jsou naprosto zásadní. Potřebujeme zlepšit prostředí nemocnic, aby odpovídalo 21. století jak pro zaměstnance, tak pro pacienty. To vše připravujeme v rámci Národního investičního plánu.

Bude třešinkou na dortu úspěšného zvládnutí pandemie celosvětový úspěch v podobě české vakcíny na covid-19? Musím říct, že mě mrzí vyhocené debaty vědců na toto téma. Je-li tady tým lidí z těžko zpochybnitelných organizací, jako jsou IKEM, Ústav hematologie a krevní transfuze nebo Státní zdravotní ústav, který se o vývoj vakcíny chce pokusit, nevidím důvod, proč mu v tom a priori bránit. To ovšem nevylučuje širší spolupráci vědecké obce, myslím, že jde o národní zájem. Setkám se s odpůrci tohoto projektu a budu se snažit najít

společnou cestu. Nechápu, proč by se Česká republika nemohla pokusit o to, oč se snaží 90 týmů ve světě, které na vakcíně pracují, a být v tomto směru soběstačná.

Kdo je Adam Vojtěch* Narodil se 2. října 1986 v Českých Budějovicích.* Vystudoval Právnickou fakultu Univerzity Karlovy a na téže vysoké škole mediální studia na **Fakultě sociálních věd**.* V letech 2013 až 2014 působil jako právník společnosti MAFRA, v červnu 2014 se stal tajemníkem na Ministerstvu financí ČR, jemuž šéfoval Andrej Babiš. V září 2016 ho vláda jmenovala členem správní rady Všeobecné zdravotní pojišťovny.* V letech 2012 až 2018 byl členem ODS. V roce 2017 úspěšně kandidoval do sněmovny za hnutí ANO.* Ministrem zdravotnictví byl v první i druhé vládě Andreje Babiše, tedy od 13. prosince 2017.* Od dětství se věnuje hudbě a zpěvu. V roce 2005 se účastnil soutěže SuperStar. Několik let zpíval v českobudějovickém swingovém orchestru Metroklub Big Band.

URL| <https://prostejovsky.denik.cz/zpravy-z-ceska/adam-vojtech-koronavirus-ministerstvo-zdravotnictvi-ochranne-pomucky-20200515.html>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
prostejovsky.denik.cz (*Zprávy z Česka*)

Adam Vojtěch: Z kontrol nákupů nemám naprosto žádné obavy

16.5.2020 slovacky.denik.cz str. 00 Zprávy z Česka

Kateřina Perknerová

Ministr zdravotnictví Adam Vojtěch (za ANO) byl v posledních týdnech jedním z nejviditelnějších členů Babišovy vlády. A také nejkritizovanějších. Za nedostatek pomůcek, rozporné výroky, špatnou komunikaci. Opozice žádala jeho odvolání. Před ukončením stavu nouze se ale o jeho rezignaci už nemluví. Možná proto, že právě lidé spadající pod jeho resort - lékaři, zdravotní sestry a nemocniční personál - zvládli pandemii vůbec nejlépe.

"Zítra končí v České republice nouzový stav. Co to pro váš resort znamená? Nic zásadního, protože jsme připraveni pokračovat v opatřeních, která můžeme činit i po nouzovém stavu. Některé věci ale samozřejmě končí, například možnost ukládat pracovní povinnost studentům zdravotnických škol. Klíčové omezení, jako je regulace volného pohybu nebo maloobchodu, už navíc byla rozvolněna. Poslední vlna přijde 25. května, a pokud se nestane nic zásadního, budeme prakticky ve velmi podobné situaci, jaká byla před krizí.

Znamená to, že od 17. do 25. května, respektive do přijetí speciálního epidemického zákona se budete řídit platnou normou o ochraně veřejného zdraví? Ano, protože většinu toho, co bychom ještě eventuálně potřebovali omezit, můžeme regulovat podle stávajícího zákona. Jde například o vnitřní prostory restaurací nebo ubytovací služby. Tyto kompetence jsou přímo vyjmenovány v zákoně o ochraně veřejného zdraví a nepředstavují extenzivní zásah do základních lidských práv a svobod občanů, což nám vyčítal první rozsudek Městského soudu v Praze. Období do 25. května tedy můžeme v případě potřeby překlenout mimořádnými opatřeními ministra zdravotnictví a pak už zůstane v platnosti jen omezení hromadných akcí s účastí několika tisíc lidí.

Proč tedy potřebujete přijímat speciální normu, když vám může dobře posloužit současná legislativa? Je její zpřesnění například ohledně provozu bazénů, wellness center i kadeřnictví tak zásadní? Speciální zákon by měl být časově omezený do konce letošního roku a řešil by jen pandemii covid-19. Navrhujeme v něm i pojistku v podobě souhlasu vlády s každým opatřením ministra zdravotnictví. Potřebujeme ho proto, že nemůžeme vyloučit zhoršení epidemiologické situace a nutnost lokálních restriktivních opatření. V tomto směru musíme zpřesnit některé kompetence. Kromě toho ministerstva vnitra a zdravotnictví dostala úkol připravit komplexní revizi krizové legislativy, konkrétně ústavního zákona o bezpečnosti. Musíme být připraveni na situace, jako byla pandemie koronaviru.

Zmíněný předpis ovšem musí schválit ústavní většina obou komor, což u speciálního epidemického zákona není třeba. Ten budete chtít přijmout ještě ve stavu legislativní nouze? Ve sněmovně není vůle projednávat ho v legislativní nouzi. Většina klubů se kloní k tomu, že by měl být projednán ve standardním režimu při maximálně

možném zkrácení lhůt. Nemáme potřebu tlačit to na sílu, u takové předlohy by měl být nějaký základní politický konsenzus. Myslím, že je reálné, aby byl schválen v řádu několika týdnů a v červenci byl účinný.

Tuzemská čísla o vývoji pandemie jsou optimistická, denně přibývá jen několik nakažených lidí, ale ze zahraničí přicházejí varovné signály. Nová ohniska se objevila v Jižní Koreji, ale i v sousedním Německu. Neobáváte se toho? Samozřejmě to pečlivě sledujeme a vyhodnocujeme. Pro nás je to jisté varování, že nemáme vyhráno, byť v ČR se situace v čase dramaticky lepší nejen v počtech infikovaných pacientů, ale hlavně těch hospitalizovaných. Za největší úspěch ministerstva zdravotnictví i svůj považují, že se nám podařilo ochránit naše nemocnice, které nekolabovaly pod náporom pacientů jako v jiných zemích. Situace v zahraničí je kolísavá, často stačí jeden infikovaný člověk, který může nákazu roznést, jako se to stalo v Soulu. Proto musíme mít nástroje, kterými to můžeme potlačit, především chytrou karanténu. Díky moderním technologiím jsme schopni co nejrychleji identifikovat potenciální rizikové kontakty infikovaného člověka a okamžitě je umisťovat do karantény, aby se nákaza nešířila.

Má projekt chytré karantény už vychytané mouchy a jede naplno? Už je naplno spuštěn v rámci všech 14 krajských hygienických stanic, byť díky tomu, že máme velmi malý počet nově nakažených pacientů, není nyní masivně využíván. Je ale připraven pro případnou další vlnu, kdy se chceme vyhnout plošným opatřením a vypínání ekonomiky. Moderní technologie nám umožní řešit lokální ohniska, jako je aktuálně Chebsko či před časem Domažlicko a Ostravsko.

Dávají vám lidé beze všeho souhlas ke sledování svých kontaktů pomocí mobilů či kreditních karet? Aktuálně je to kolem padesáti procent lidí, kteří souhlasí s tím, aby jejich data byla využita. Věřím ale tomu, že až se projekt stabilizuje a občané se přesvědčí, že k žádnému zneužívání osobních údajů nedochází a je to ve prospěch nás všech, počet souhlasů se zvýší.

Pandemie do určité míry také ukázala, jak lidé věří svým představitelům, protože bez toho by se řada opatření těžko naplnila. Podle průzkumu akademiků z Karlovy a Masarykovy univerzity důvěra Čechů v systém zdravotní péče stoupla až na 80 procent, vládní kroky oceňuje 54 procent respondentů a vládě věří třetina občanů, zatímco před třemi roky jen pětina. Co tomu říkáte? Myslím, že česká vláda situaci zvládla a na konci se vždy počítají hospitalizovaní pacienti. Objektivně jsme na tom z tohoto hlediska dobře, země jako USA, Velká Británie nebo Itálie měly mnohem větší problémy především s přetíženými nemocnicemi. Bezesporu i my jsme udělali několik chyb, došlo ke komunikačním šumům. Bylo by ale bláhové si myslet, že vše proběhne zcela hladce v poměrech, v nichž se nikdo v moderní historii ještě neocitl. Vše pro nás bylo poprvé. Průběžná pozitivní čísla jsou ale nezpochybnitelná.

Od 25. května se roušky budou muset nosit jen v hromadné dopravě a vnitřních společných prostorech. Rozhodli jste se k tomuto kroku hlavně z politických důvodů, protože zakrývání obličejů na ulici byste v letních měsících neobhájili, byť podmínka dvoumetrových rozestupů působí spíše komicky? Bezpochyby nejsme hluší a slepí k průběhu společenské diskuze. Chápeme, že pro řadu lidí jsou roušky výrazně zatěžující. Na druhou stranu jsem přesvědčen, že jejich okamžité zavedení bylo jedním z opatření, jež výrazně přispělo k utlumení epidemie. Vzhledem k dobrému vývoji jsem nyní požádal epidemiology o vyjádření a skupina pod vedením pana docenta Maďara došla k závěru, že toto opatření není nutné držet i v létě. Čili zdaleka nejen z politických důvodů jsme venkovní odložení roušek zařadili do poslední vlny rozvolňování.

Jste právník, takže ve věcech odborně zdravotnických laik. Jak obtížné pro vás bylo čelit těžkým epidemiologickým vahám, jimiž jsou profesor Prymula či docent Maďar, kteří byli vždy spíše zastánci přísných restrikcí a pomalého uvolňování? V ministerském týmu je řada erudovaných epidemiologů, ale nejsou to lidé zaslepení. Určitě vnímají společenský kontext a nutnost vyvažování zdravotních a ekonomických zájmů. Česká republika musí fungovat i za doby pandemie. Primárně jsme samozřejmě chránili životy a zdraví občanů, bezproblémový chod nemocnic, ale zároveň jsme připravovali uvolňování, aby se země neocitla v kleštích a nepřestala ekonomicky dýchat. Debata vždy byla racionální.

Nejsem si tím vnímáním kontextu úplně jistá. Všichni si pamatujeme na větu vašeho náměstka Romana Prymuly, že hranice budou uzavřené dva roky. Mimochodem šlo o výrok protiprávní, neboť Ústavní soud posléze vydal verdikt, že vláda má právo omezit pohyb občanů uvnitř státu, nikoli ho zavřít navenek. Situace se pochopitelně mění a na začátku března jsme netušili, jak to bude vypadat v květnu, jestli tu nebudeme mít tisíce nových pacientů denně. I výroky se vyvíjejí v čase. Omezení na hranicích by určitě neměla platit příliš dlouhou dobu, ale zdůrazňuji, že úplně nepropustné nebyly nikdy. Teď už lidé mohou volně cestovat, ale musejí se prokázat negativním testem na covid-19, případně jít po návratu do karantény. To je podle mě pochopitelné pravidlo.

Pro letní dovolené ale nepředstavitelné. To je pravda. Tam musí jít o postupný proces. Nyní probíhají bilaterální jednání s konkrétními zeměmi, kde je epidemiologická situace poměrně klidná. Jsou to Slovensko, Rakousko, Chorvatsko či Řecko. Nejde přitom jen o nás, ale i o podmínky cílových zemí.

Nebudete jako ministr zdravotnictví spíše šlapat na brzdu, protože když se lidé masově rozcestují, mohou do republiky nákazu opět zavléct? Právě proto mluvím o postupném rozvolňování a dvoustranných dohodách. Plošné zrušení testů na covid-19 při příjezdu do republiky si nyní nedovedu představit. Bez jakýchkoli podmínek a omezení se letos v létě asi cestovat nebude.

Koronavirová krize bude mít pro vás i další dohry. Čekají vás soudní bitvy, ale také různé vyšetřovací komise či prověrky. Chystá se na vás Nejvyšší kontrolní úřad, jehož prezident Miloslav Kala uvedl, že zatímco jedno ministerstvo (vnitro) nakoupilo respirátor typu FFP2 za 34 korun, jiné (zdravotnictví) za 636 korun. „Děje se tu něco nesprávného,“ dodal. Čeho jste se dopustili? Určitě ničeho nesprávného. Tento výrok mě mrzí, protože vychází z mediálních spekulací. Je třeba se podívat, kolik ochranných prostředků a v jakém čase ministerstvo zdravotnictví nakoupilo. Celkově jsme pro naše zdravotníky pořídili kolem 70 milionů ochranných pomůcek. Slova pana Kaly se vztahují k úplně první dodávce, kdy v ČR nebyly prakticky žádné respirátory, tedy před zahájením dovozů z Číny. Šlo o krizovou situaci, byli jsme pod obrovským tlakem nemocnic a hrozilo, že by se nákaza mohla rozšířit po infekčních klinikách. Ceny respirátorů tehdy byly velmi vysoké, ale na to jsme nemohli brát ohled. Šlo o životy.

Z kontrol a šetření tedy obavy nemáte? Naprosto žádné. Ministerstvo zdravotnictví prakticky přes noc vytvořilo nákupní tým a plnilo úkoly z vlády. Jediný náš zájem byl ochránit životy a zdraví lékařů a sester, abychom nečelili situaci jako v Itálii. Tomu jsme zabránili.

Když zmiňujete ochranu zdravotníků, tak právě v těchto dnech vyšla najevo kauza firmy LA Factory, od níž jste nakoupili prostředky za půl miliardy korun. Její masky přitom prý nesplňovaly kvalitativní parametry. Jak to bylo? Bohužel média někdy pracují s neověřenými informacemi a dělají nesprávné závěry. To je i tento případ. S certifikáty byly jisté problémy, ale na základě doporučení Evropské komise se dají řešit tak, že dodavatelská firma dostane výjimku od České obchodní inspekce a pak může legálně distribuovat daný materiál na území EU, tedy i v České republice. V tomto případě je tedy všechno v pořádku. Celkem jsme zmíněné firmě zaplatili asi 431 milionů korun. A to jen za dodávky, které jsme si otestovali a kvalita vyšla dobře, jednou jsme i zboží vraceli. Mrzí mě, že různí politici mají k nákupům příkré soudy, ale přitom se vyjadřují bez znalostí věci. Já ty detaily znám, a proto se kontrol nebojím. Přeji si, aby Nejvyšší kontrolní úřad vše nezávisle prověřil, ale nemyslím si, že je zapotřebí vytvářet nějakou sněmovní vyšetřovací komisi, kterou by opozice využívala jen pro předvolební kampaň. To by věci neprospělo.

Není to jen opozice, kdo upozorňuje na podezřelé nákupy od firem v exekuci nebo s adresami na obecních úřadech a do té doby nečinných. Transparency International varuje i před vládním návrhem novely zákona o veřejných zakázkách. Tu jste chtěli sněmovnou protlačit v legislativní nouzi, abyste mohli jakékoli výrobky nakupovat od dodavatelů v likvidaci, v insolvenční, pravomocně odsouzených a s nejasnou vlastnickou strukturou. Neotevíráte dveře korupci a neprůhledným nákupům? Nikoliv. Novela pouze urychluje proces zadávání zakázky, nejde o navýšení ceny nebo snížení kvality. Jen připomínám, že ministerstvo zdravotnictví centrální nákupy už ukončilo a dál to bude na nemocnicích a poskytovatelích.

Půjde o dodávky bez výběrového řízení, kdy nemusí být znám skutečný majitel ani jeho finanční situace. To ano, budou to jednací řízení bez uveřejnění, ale to už dnes zákon umožňuje. Ten proces vždy musí být transparentní, ceny i dodavatelé musejí být známi. Jde o jeho zjednodušení, nikoli předražení. Dnes už se trh stabilizoval a není důvod nakupovat za vyšší ceny kvůli akutnímu nedostatku pomůcek.

Poslanec STAN Petr Gazdík upozornil, že vláda dává přednost zahraničním dodavatelům před českými, kteří už jsou nyní schopni zabezpečit milionové dodávky. Jak to například vypadá s plicním ventilátorem CoroVent, na jehož vývoj a výrobu česká firma od lidí vybrala 15 milionů korun? Už jí prý chybí jediné razítko z vašeho ministerstva, které měla získat 27. dubna. Dali jste jí ho? Nejprve musím odmítnout kritiku pana poslance. My od začátku spolupracujeme s českými výrobci a vývojáři, je jich asi dvacet, a také s distributory. Až na výjimky jsme zboží dováželi přes české firmy. Co se týče ventilátorů CoroVent, proces certifikace stále probíhá. Nejde o to, že bychom tento český výrobek nechtěli podporovat, ale jde o sofistikovaný přístroj, kde se musí obzvláště dbát na bezpečnost. Pokud budou všechny zkoušky úspěšné, nevidím v tom posledním razítku problém.

Řekl jste, že vaše ministerstvo ukončilo centrální nákupy. Týká se to i objednávek ochranných prostředků do Správy státních hmotných rezerv, kde bylo na začátku krize asi 10 tisíc respirátorů? Je třeba říct, že tento počet ochranných prostředků tam byl od dob paní ministryně Emmerové, tedy zhruba patnáct let. Žádný ministr z jakékoliv politické strany ho nezměnil, protože větší potřebě nic nenasvědčovalo. Jedno z ponaučení této krize

je, že musíme navýšit rezervy. My budeme dávat požadavky, ale nakupovat bude Správa státních hmotných rezerv. Bavíme se o milionech kusů ochranných prostředků.

Zmínil jste ponaučení. Bude po koronaviru české zdravotnictví, které krizi zvládlo bravurně, bohatší, modernější, digitalizovanější? Bezesporu bude lépe připravené, ať už by šlo o druhou vlnu této pandemie, nebo o jiný typ viru. Určitě se posune v oblasti elektronizace. V té jsme už první velký krok udělali. V minulosti vyvolávalo velké diskuse a kritiku ze strany České lékařské komory zavedení e-receptu. Ukázalo se, že je to skvělý nástroj v situacích, kdy pacient nemůže osobně do ordinace. Teď už ho máme na 100 procent léků, takže doufám, že bude využíván plošně. Možnost sdílet data na dálku a obecně digitalizace se doufám promění v realitu.

Dalším hitem je virtuální ordinace. Díky telemedicině by spousta pacientů nemusela osobně navštívit lékaře a promrhat hodiny v čekárnách. Spatřujete v tom budoucnost? Takových projektů bude jistě přibývat. V řadě případů skutečně není nutné fyzicky navštívit lékaře, pro první kontakt stačí videokonzultace na dálku. Pro mnoho lidí to může být komfortní varianta řešení zdravotních problémů. Telemedicina je určitě správnou cestou. Premiér Babiš uvedl, že pandemie odhalila jasné priority pro správu země, jimiž jsou potraviny, voda a zdravotnictví. Do něj chce podle svých slov dát tolik peněz, kolik bude třeba. O kolik si řeknete? Parlament už na můj návrh schválil zvýšení plateb za státní pojištění o 500 korun od 1. června, což znamená 20 miliard korun navíc. Jde o historicky nejvyšší nárůst prostředků ze státního rozpočtu. V příštím roce to bude dalších 50 miliard. Vláda tím ukazuje, že zdravotnictví je reálně nejvyšší prioritou, a jsem přesvědčen, že tyto finance povedou k jeho větší stabilizaci.

Včetně rekonstrukce zastaralých budov fakultních nemocnic? Přesně tak. Investice jsou naprosto zásadní. Potřebujeme zlepšit prostředí nemocnic, aby odpovídalo 21. století jak pro zaměstnance, tak pro pacienty. To vše připravujeme v rámci Národního investičního plánu.

Bude třeshinkou na dortu úspěšného zvládnutí pandemie celosvětový úspěch v podobě české vakcíny na covid-19? Musím říct, že mě mrzí vyhocené debaty vědců na toto téma. Je-li tady tým lidí z těžko zpochybnitelných organizací, jako jsou IKEM, Ústav hematologie a krevní transfuze nebo Státní zdravotní ústav, který se o vývoj vakcíny chce pokusit, nevidím důvod, proč mu v tom a priori bránit. To ovšem nevylučuje širší spolupráci vědecké obce, myslím, že jde o národní zájem. Setkám se s odpůrci tohoto projektu a budu se snažit najít společnou cestu. Nechápu, proč by se Česká republika nemohla pokusit o to, o čem se snaží 90 týmů ve světě, které na vakcíně pracují, a být v tomto směru soběstačná.

Kdo je Adam Vojtěch* Narodil se 2. října 1986 v Českých Budějovicích.* Vystudoval Právnickou fakultu Univerzity Karlovy a na téže vysoké škole mediální studia na **Fakultě sociálních věd**.* V letech 2013 až 2014 působil jako právník společnosti MAFRA, v červnu 2014 se stal tajemníkem na Ministerstvu financí ČR, jemuž šéfoval Andrej Babiš. V září 2016 ho vláda jmenovala členem správní rady Všeobecné zdravotní pojišťovny.* V letech 2012 až 2018 byl členem ODS. V roce 2017 úspěšně kandidoval do sněmovny za hnutí ANO.* Ministrem zdravotnictví byl v první i druhé vládě Andreje Babiše, tedy od 13. prosince 2017.* Od dětství se věnuje hudbě a zpěvu. V roce 2005 se účastnil soutěže SuperStar. Několik let zpíval v českobudějovickém swingovém orchestru Metroklub Big Band.

URL| <https://slovacky.denik.cz/zpravy-z-ceska/adam-vojtech-koronavirus-ministerstvo-zdravotnictvi-ochranne-pomucky-20200515.html>

Stejná zpráva vyšla také v dalších 2 titulech:

slovacky.denik.cz (*Zprávy z Česka*), slovacky.denik.cz (*Zprávy z Česka*)

Adam Vojtěch: Z kontrol nákupů nemám naprosto žádné obavy

16.5.2020 karlovarsky.denik.cz str. 00 Zprávy z Česka

Kateřina Perknerová

Ministr zdravotnictví Adam Vojtěch (za ANO) byl v posledních týdnech jedním z nejviditelnějších členů Babišovy vlády. A také nejkritizovanějších. Za nedostatek pomůcek, rozporné výroky, špatnou komunikaci. Opozice

žádala jeho odvolání. Před ukončením stavu nouze se ale o jeho rezignaci už nemluví. Možná proto, že právě lidé spadající pod jeho resort - lékaři, zdravotní sestry a nemocniční personál - zvládli pandemii vůbec nejlépe.

"Zítra končí v České republice nouzový stav. Co to pro váš resort znamená? Nic zásadního, protože jsme připraveni pokračovat v opatřeních, která můžeme činit i po nouzovém stavu. Některé věci ale samozřejmě končí, například možnost ukládat pracovní povinnost studentům zdravotnických škol. Klíčové omezení, jako je regulace volného pohybu nebo maloobchodu, už navíc byla rozvolněna. Poslední vlna přijde 25. května, a pokud se nestane nic zásadního, budeme prakticky ve velmi podobné situaci, jaká byla před krizí.

Znamená to, že od 17. do 25. května, respektive do přijetí speciálního epidemického zákona se budete řídit platnou normou o ochraně veřejného zdraví? Ano, protože většinu toho, co bychom ještě eventuálně potřebovali omezit, můžeme regulovat podle stávajícího zákona. Jde například o vnitřní prostory restaurací nebo ubytovací služby. Tyto kompetence jsou přímo vyjmenovány v zákoně o ochraně veřejného zdraví a nepředstavují extenzivní zásah do základních lidských práv a svobod občanů, což nám vyčítal první rozsudek Městského soudu v Praze. Období do 25. května tedy můžeme v případě potřeby překlenout mimořádnými opatřeními ministra zdravotnictví a pak už zůstane v platnosti jen omezení hromadných akcí s účastí několika tisíc lidí.

Proč tedy potřebujete přijímat speciální normu, když vám může dobře posloužit současná legislativa? Je její zpřesnění například ohledně provozu bazénů, wellness center i kadeřnictví tak zásadní? Speciální zákon by měl být časově omezený do konce letošního roku a řešil by jen pandemii covid-19. Navrhujeme v něm i pojistku v podobě souhlasu vlády s každým opatřením ministra zdravotnictví. Potřebujeme ho proto, že nemůžeme vyloučit zhoršení epidemiologické situace a nutnost lokálních restriktivních opatření. V tomto směru musíme zpřesnit některé kompetence. Kromě toho ministerstva vnitra a zdravotnictví dostala úkol připravit komplexní revizi krizové legislativy, konkrétně ústavního zákona o bezpečnosti. Musíme být připraveni na situace, jako byla pandemie koronaviru.

Zmíněný předpis ovšem musí schválit ústavní většina obou komor, což u speciálního epidemického zákona není třeba. Ten budete chtít přijmout ještě ve stavu legislativní nouze? Ve sněmovně není vůle projednávat ho v legislativní nouzi. Většina klubů se kloní k tomu, že by měl být projednán ve standardním režimu při maximálně možném zkrácení lhůt. Nemáme potřebu tlačit to na sílu, u takové předlohy by měl být nějaký základní politický konsenzus. Myslím, že je reálné, aby byl schválen v řádu několika týdnů a v červenci byl účinný.

Tuzemská čísla o vývoji pandemie jsou optimistická, denně přibývá jen několik nakažených lidí, ale ze zahraničí přicházejí varovné signály. Nová ohniska se objevila v Jižní Koreji, ale i v sousedním Německu. Neobáváte se toho? Samozřejmě to pečlivě sledujeme a vyhodnocujeme. Pro nás je to jisté varování, že nemáme vyhráno, byť v ČR se situace v čase dramaticky lepší nejen v počtech infikovaných pacientů, ale hlavně těch hospitalizovaných. Za největší úspěch ministerstva zdravotnictví i svůj považuji, že se nám podařilo ochránit naše nemocnice, které nekolabovaly pod náporom pacientů jako v jiných zemích. Situace v zahraničí je kolísavá, často stačí jeden infikovaný člověk, který může nákazu roznést, jako se to stalo v Soulu. Proto musíme mít nástroje, kterými to můžeme potlačit, především chytrou karanténu. Díky moderním technologiím jsme schopni co nejrychleji identifikovat potenciální rizikové kontakty infikovaného člověka a okamžitě je umisťovat do karantény, aby se nákaza nešířila.

Má projekt chytré karantény už vychytané mouchy a jede naplno? Už je naplno spuštěn v rámci všech 14 krajských hygienických stanic, byť díky tomu, že máme velmi malý počet nově nakažených pacientů, není nyní masivně využíván. Je ale připraven pro případnou další vlnu, kdy se chceme vyhnout plošným opatřením a vypínáním ekonomiky. Moderní technologie nám umožní řešit lokální ohniska, jako je aktuálně Chebsko či před časem Domažlicko a Ostravsko.

Dávají vám lidé beze všeho souhlas ke sledování svých kontaktů pomocí mobilů či kreditních karet? Aktuálně je to kolem padesáti procent lidí, kteří souhlasí s tím, aby jejich data byla využita. Věřím ale tomu, že až se projekt stabilizuje a občané se přesvědčí, že k žádnému zneužívání osobních údajů nedochází a je to ve prospěch nás všech, počet souhlasů se zvýší.

Pandemie do určité míry také ukázala, jak lidé věří svým představitelům, protože bez toho by se řada opatření těžko naplnila. Podle průzkumu akademiků z Karlovy a Masarykovy univerzity důvěra Čechů v systém zdravotní péče stoupla až na 80 procent, vládní kroky oceňuje 54 procent respondentů a vládě věří třetina občanů, zatímco před třemi roky jen pětina. Co tomu říkáte? Myslím, že česká vláda situaci zvládla a na konci se vždy počítají hospitalizovaní pacienti. Objektivně jsme na tom z tohoto hlediska dobře, země jako USA, Velká Británie nebo Itálie měly mnohem větší problémy především s přetíženými nemocnicemi. Bezesporu i my jsme udělali

několik chyb, došlo ke komunikačním šumům. Bylo by ale bláhové si myslet, že vše proběhne zcela hladce v poměrech, v nichž se nikdo v moderní historii ještě neocitl. Vše pro nás bylo poprvé. Průběžná pozitivní čísla jsou ale nezpochybnitelná.

Od 25. května se roušky budou muset nosit jen v hromadné dopravě a vnitřních společných prostorech. Rozhodli jste se k tomuto kroku hlavně z politických důvodů, protože zakrývání obličejů na ulici byste v letních měsících neobhájili, byť podmínka dvoumetrových rozestupů působí spíš komicky? Bezpochyby nejsme hlší a slepí k průběhu společenské diskuze. Chápeme, že pro řadu lidí jsou roušky výrazně zatěžující. Na druhou stranu jsem přesvědčen, že jejich okamžité zavedení bylo jedním z opatření, jež výrazně přispělo k utlumení epidemie. Vzhledem k dobrému vývoji jsem nyní požádal epidemiology o vyjádření a skupina pod vedením pana docenta Maďara došla k závěru, že toto opatření není nutné držet i v létě. Čili zdaleka nejen z politických důvodů jsme venkovní odložení roušek zařadili do poslední vlny rozvolňování.

Jste právník, takže ve věcech odborně zdravotnických laik. Jak obtížné pro vás bylo čelit těžkým epidemiologickým vahám, jimiž jsou profesor Prymula či docent Maďar, kteří byli vždy spíše zastánci přísných restrikcí a pomalého uvolňování? V ministerském týmu je řada erudovaných epidemiologů, ale nejsou to lidé zaslepení. Určitě vnímají společenský kontext a nutnost vyvažování zdravotních a ekonomických zájmů. Česká republika musí fungovat i za doby pandemie. Primárně jsme samozřejmě chránili životy a zdraví občanů, bezproblémový chod nemocnic, ale zároveň jsme připravovali uvolňování, aby se země neocitla v kleštích a nepřestala ekonomicky dýchat. Debata vždy byla racionální.

Nejsem si tím vnímáním kontextu úplně jistá. Všichni si pamatujeme na větu vašeho náměstka Romana Prymuly, že hranice budou uzavřené dva roky. Mimochodem šlo o výrok protiprávní, neboť Ústavní soud posléze vydal verdikt, že vláda má právo omezit pohyb občanů uvnitř státu, nikoli ho zavřít navenek. Situace se pochopitelně mění a na začátku března jsme netušili, jak to bude vypadat v květnu, jestli tu nebudeme mít tisíce nových pacientů denně. I výroky se vyvíjejí v čase. Omezení na hranicích by určitě neměla platit příliš dlouhou dobu, ale zdůrazňuji, že úplně nepropustné nebyly nikdy. Teď už lidé mohou volně cestovat, ale musejí se prokázat negativním testem na covid-19, případně jít po návratu do karantény. To je podle mě pochopitelné pravidlo.

Pro letní dovolené ale nepředstavitelné. To je pravda. Tam musí jít o postupný proces. Nyní probíhají bilaterální jednání s konkrétními zeměmi, kde je epidemiologická situace poměrně klidná. Jsou to Slovensko, Rakousko, Chorvatsko či Řecko. Nejde přitom jen o nás, ale i o podmínky cílových zemí.

Nebudete jako ministr zdravotnictví spíše šlapat na brzdu, protože když se lidé masově rozcestují, mohou do republiky nákazu opět zavléct? Právě proto mluvím o postupném rozvolňování a dvoustranných dohodách. Plošné zrušení testů na covid-19 při příjezdu do republiky si nyní nedovedu představit. Bez jakýchkoli podmínek a omezení se letos v létě asi cestovat nebude.

Koronavirová krize bude mít pro vás i další dohry. Čekají vás soudní bitvy, ale také různé vyšetřovací komise či prověrky. Chystá se na vás Nejvyšší kontrolní úřad, jehož prezident Miloslav Kala uvedl, že zatímco jedno ministerstvo (vnitř) nakoupilo respirátor typu FFP2 za 34 korun, jiné (zdravotnictví) za 636 korun. „Děje se tu něco nesprávného,“ dodal. Čeho jste se dopustili? Určitě ničeho nesprávného. Tento výrok mě mrzí, protože vychází z mediálních spekulací. Je třeba se podívat, kolik ochranných prostředků a v jakém čase ministerstvo zdravotnictví nakoupilo. Celkově jsme pro naše zdravotníky pořídili kolem 70 milionů ochranných pomůcek. Slova pana Kaly se vztahují k úplně první dodávce, kdy v ČR nebyly prakticky žádné respirátory, tedy před zahájením dovozů z Číny. Šlo o krizovou situaci, byli jsme pod obrovským tlakem nemocnic a hrozilo, že by se nákaza mohla rozšířit po infekčních klinikách. Ceny respirátorů tehdy byly velmi vysoké, ale na to jsme nemohli brát ohled. Šlo o životy.

Z kontrol a šetření tedy obavy nemáte? Naprosto žádné. Ministerstvo zdravotnictví prakticky přes noc vytvořilo nákupní tým a plnilo úkoly z vlády. Jediný náš zájem byl ochránit životy a zdraví lékařů a sester, abychom nečelili situaci jako v Itálii. Tomu jsme zabránili.

Když zmiňujete ochranu zdravotníků, tak právě v těchto dnech vyšla najevo kauza firmy LA Factory, od níž jste nakoupili prostředky za půl miliardy korun. Její masky přitom prý nesplňovaly kvalitativní parametry. Jak to bylo? Bohužel média někdy pracují s neověřenými informacemi a dělají nesprávné závěry. To je i tento případ. S certifikáty byly jisté problémy, ale na základě doporučení Evropské komise se dají řešit tak, že dodavatelská firma dostane výjimku od České obchodní inspekce a pak může legálně distribuovat daný materiál na území EU, tedy i v České republice. V tomto případě je tedy všechno v pořádku. Celkem jsme zmíněné firmě zaplatili asi 431 milionů korun. A to jen za dodávky, které jsme si otestovali a kvalita vyšla dobře, jednou jsme i zboží vrátili. Mrzí mě, že různí politici mají k nákupům příkré soudy, ale přitom se vyjadřují bez znalostí věci. Já ty

details znám, a proto se kontrol nebojím. Přeji si, aby Nejvyšší kontrolní úřad vše nezávisle prověřil, ale nemyslím si, že je zapotřebí vytvářet nějakou sněmovní vyšetřovací komisi, kterou by opozice využívala jen pro předvolební kampaň. To by věci neprospělo.

Není to jen opozice, kdo upozorňuje na podezřelé nákupy od firem v exekuci nebo s adresami na obecních úřadech a do té doby nečinných. Transparency International varuje i před vládním návrhem novely zákona o veřejných zakázkách. Tu jste chtěli sněmovnou protlačit v legislativní nouzi, abyste mohli jakékoli výrobky nakupovat od dodavatelů v likvidaci, v insolenci, pravomocně odsouzených a s nejasnou vlastnickou strukturou. Neotevíráte dveře korupci a neprůhledným nákupům? Nikoliv. Novela pouze urychluje proces zadávání zakázky, nejde o navýšení ceny nebo snížení kvality. Jen připomínám, že ministerstvo zdravotnictví centrální nákupy už ukončilo a dál to bude na nemocnicích a poskytovatelích.

Půjde o dodávky bez výběrového řízení, kdy nemusí být znám skutečný majitel ani jeho finanční situace. To ano, budou to jednacím řízením bez uveřejnění, ale to už dnes zákon umožňuje. Ten proces vždy musí být transparentní, ceny i dodavatelé musejí být známi. Jde o jeho zjednodušení, nikoli předražení. Dnes už se trh stabilizoval a není důvod nakupovat za vyšší ceny kvůli akutnímu nedostatku pomůcek.

Poslanec STAN Petr Gazdík upozornil, že vláda dává přednost zahraničním dodavatelům před českými, kteří už jsou nyní schopni zabezpečit milionové dodávky. Jak to například vypadá s plicním ventilátorem CoroVent, na jehož vývoj a výrobu česká firma od lidí vybrala 15 milionů korun? Už jí prý chybí jediné razítko z vašeho ministerstva, které měla získat 27. dubna. Dali jste jí ho? Nejprve musím odmítnout kritiku pana poslance. My od začátku spolupracujeme s českými výrobci a vývojáři, je jich asi dvacet, a také s distributory. Až na výjimky jsme zboží dováželi přes české firmy. Co se týče ventilátorů CoroVent, proces certifikace stále probíhá. Nejde o to, že bychom tento český výrobek nechtěli podporovat, ale jde o sofistikovaný přístroj, kde se musí obzvlášť dbát na bezpečnost. Pokud budou všechny zkoušky úspěšné, nevidím v tom posledním razítku problém.

Řekl jste, že vaše ministerstvo ukončilo centrální nákupy. Týká se to i objednávek ochranných prostředků do Správy státních hmotných rezerv, kde bylo na začátku krize asi 10 tisíc respirátorů? Je třeba říct, že tento počet ochranných prostředků tam byl od dob paní ministryně Emmerové, tedy zhruba patnáct let. Žádný ministr z jakékoli politické strany ho nezměnil, protože větší potřebě nic nenaskvěřovalo. Jedno z ponaučení této krize je, že musíme navýšit rezervy. My budeme dávat požadavky, ale nakupovat bude Správa státních hmotných rezerv. Bavíme se o milionech kusů ochranných prostředků.

Zmínil jste ponaučení. Bude po koronaviru české zdravotnictví, které krizi zvládlo bravurně, bohatší, modernější, digitalizovanější? Bezesporu bude lépe připravené, ať už by šlo o druhou vlnu této pandemie, nebo o jiný typ viru. Určitě se posune v oblasti elektronizace. V té jsme už první velký krok udělali. V minulosti vyvolávalo velké diskuse a kritiku ze strany České lékařské komory zavedení e-receptu. Ukázalo se, že je to skvělý nástroj v situacích, kdy pacient nemůže osobně do ordinace. Teď už ho máme na 100 procent léků, takže doufám, že bude využíván plošně. Možnost sdílet data na dálku a obecně digitalizace se doufám promění v realitu.

Dalším hitem je virtuální ordinace. Díky telemedicině by spousta pacientů nemusela osobně navštívit lékaře a promrhat hodiny v čekárnách. Spatřujete v tom budoucnost? Takových projektů bude jistě přibývat. V řadě případů skutečně není nutné fyzicky navštívit lékaře, pro první kontakt stačí videokonzultace na dálku. Pro mnoho lidí to může být komfortní varianta řešení zdravotních problémů. Telemedicina je určitě správnou cestou. Premiér Babiš uvedl, že pandemie odhalila jasně priority pro správu země, jimiž jsou potraviny, voda a zdravotnictví. Do něj chce podle svých slov dát tolik peněz, kolik bude třeba. O kolik si řeknete? Parlament už na můj návrh schválil zvýšení plateb za státní pojištění o 500 korun od 1. června, což znamená 20 miliard korun navíc. Jde o historicky nejvyšší nárůst prostředků ze státního rozpočtu. V příštím roce to bude dalších 50 miliard. Vláda tím ukazuje, že zdravotnictví je reálně nejvyšší prioritou, a jsem přesvědčen, že tyto finance povedou k jeho větší stabilizaci.

Včetně rekonstrukce zastaralých budov fakultních nemocnic? Přesně tak. Investice jsou naprosto zásadní. Potřebujeme zlepšit prostředí nemocnic, aby odpovídalo 21. století jak pro zaměstnance, tak pro pacienty. To vše připravujeme v rámci Národního investičního plánu.

Bude třešinkou na dortu úspěšného zvládnutí pandemie celosvětový úspěch v podobě české vakcíny na covid-19? Musím říct, že mě mrzí vyhocené debaty vědců na toto téma. Je-li tady tým lidí z těžko zpochybnitelných organizací, jako jsou IKEM, Ústav hematologie a krevní transfuze nebo Státní zdravotní ústav, který se o vývoj vakcíny chce pokusit, nevidím důvod, proč mu v tom a priori bránit. To ovšem nevylučuje širší spolupráci vědecké obce, myslím, že jde o národní zájem. Setkám se s odpůrci tohoto projektu a budu se snažit najít

společnou cestu. Nechápu, proč by se Česká republika nemohla pokusit o to, oč se snaží 90 týmů ve světě, které na vakcíně pracují, a být v tomto směru soběstačná.

Kdo je Adam Vojtěch* Narodil se 2. října 1986 v Českých Budějovicích.* Vystudoval Právnickou fakultu Univerzity Karlovy a na téže vysoké škole mediální studia na **Fakultě sociálních věd**.* V letech 2013 až 2014 působil jako právník společnosti MAFRA, v červnu 2014 se stal tajemníkem na Ministerstvu financí ČR, jemuž šéfoval Andrej Babiš. V září 2016 ho vláda jmenovala členem správní rady Všeobecné zdravotní pojišťovny.* V letech 2012 až 2018 byl členem ODS. V roce 2017 úspěšně kandidoval do sněmovny za hnutí ANO.* Ministrem zdravotnictví byl v první i druhé vládě Andreje Babiše, tedy od 13. prosince 2017.* Od dětství se věnuje hudbě a zpěvu. V roce 2005 se účastnil soutěže SuperStar. Několik let zpíval v českobudějovickém swingovém orchestru Metroklub Big Band.

URL| <https://karlovarsky.denik.cz/zpravy-z-ceska/adam-vojtech-koronavirus-ministerstvo-zdravotnictvi-ochranne-pomucky-20200515.html>

Stejná zpráva vyšla také v dalších 2 titulech:

karlovarsky.denik.cz (*Zprávy z Česka*), karlovarsky.denik.cz (*Zprávy z Česka*)

Adam Vojtěch: Z kontrol nákupů nemám naprosto žádné obavy

16.5.2020 kolinsky.denik.cz str. 00 Zprávy z Česka

Kateřina Perknerová

Ministr zdravotnictví Adam Vojtěch (za ANO) byl v posledních týdnech jedním z nejviditelnějších členů Babišovy vlády. A také nejkritizovanějších. Za nedostatek pomůcek, rozporné výroky, špatnou komunikaci. Opozice žádala jeho odvolání. Před ukončením stavu nouze se ale o jeho rezignaci už nemluví. Možná proto, že právě lidé spadající pod jeho resort - lékaři, zdravotní sestry a nemocniční personál - zvládli pandemii vůbec nejlépe.

"Zítra končí v České republice nouzový stav. Co to pro váš resort znamená? Nic zásadního, protože jsme připraveni pokračovat v opatřeních, která můžeme činit i po nouzovém stavu. Některé věci ale samozřejmě končí, například možnost ukládat pracovní povinnost studentům zdravotnických škol. Klíčové omezení, jako je regulace volného pohybu nebo maloobchodu, už navíc byla rozvolněna. Poslední vlna přijde 25. května, a pokud se nestane nic zásadního, budeme prakticky ve velmi podobné situaci, jaká byla před krizí.

Znamená to, že od 17. do 25. května, respektive do přijetí speciálního epidemického zákona se budete řídit platnou normou o ochraně veřejného zdraví? Ano, protože většinu toho, co bychom ještě eventuálně potřebovali omezit, můžeme regulovat podle stávajícího zákona. Jde například o vnitřní prostory restaurací nebo ubytovací služby. Tyto kompetence jsou přímo vyjmenovány v zákoně o ochraně veřejného zdraví a nepředstavují extenzivní zásah do základních lidských práv a svobod občanů, což nám vyčítal první rozsudek Městského soudu v Praze. Období do 25. května tedy můžeme v případě potřeby překlenout mimořádnými opatřeními ministra zdravotnictví a pak už zůstane v platnosti jen omezení hromadných akcí s účastí několika tisíc lidí.

Proč tedy potřebujete přijímat speciální normu, když vám může dobře posloužit současná legislativa? Je její zpřesnění například ohledně provozu bazénů, wellness center i kadeřnictví tak zásadní? Speciální zákon by měl být časově omezený do konce letošního roku a řešil by jen pandemii covid-19. Navrhujeme v něm i pojistku v podobě souhlasu vlády s každým opatřením ministra zdravotnictví. Potřebujeme ho proto, že nemůžeme vyloučit zhoršení epidemiologické situace a nutnost lokálních restriktivních opatření. V tomto směru musíme zpřesnit některé kompetence. Kromě toho ministerstva vnitra a zdravotnictví dostala úkol připravit komplexní revizi krizové legislativy, konkrétně ústavního zákona o bezpečnosti. Musíme být připraveni na situace, jako byla pandemie koronaviru.

Zmíněný předpis ovšem musí schválit ústavní většina obou komor, což u speciálního epidemického zákona není třeba. Ten budete chtít přijmout ještě ve stavu legislativní nouze? Ve sněmovně není vůle projednávat ho v legislativní nouzi. Většina klubů se kloní k tomu, že by měl být projednán ve standardním režimu při maximálně

možném zkrácení lhůt. Nemáme potřebu tlačit to na sílu, u takové předlohy by měl být nějaký základní politický konsenzus. Myslím, že je reálné, aby byl schválen v řádu několika týdnů a v červenci byl účinný.

Tuzemská čísla o vývoji pandemie jsou optimistická, denně přibývá jen několik nakažených lidí, ale ze zahraničí přicházejí varovné signály. Nová ohniska se objevila v Jižní Koreji, ale i v sousedním Německu. Neobáváte se toho? Samozřejmě to pečlivě sledujeme a vyhodnocujeme. Pro nás je to jisté varování, že nemáme vyhráno, byť v ČR se situace v čase dramaticky lepší nejen v počtech infikovaných pacientů, ale hlavně těch hospitalizovaných. Za největší úspěch ministerstva zdravotnictví i svůj považují, že se nám podařilo ochránit naše nemocnice, které nekolabovaly pod náporom pacientů jako v jiných zemích. Situace v zahraničí je kolísavá, často stačí jeden infikovaný člověk, který může nákazu roznést, jako se to stalo v Soulu. Proto musíme mít nástroje, kterými to můžeme potlačit, především chytrou karanténu. Díky moderním technologiím jsme schopni co nejrychleji identifikovat potenciální rizikové kontakty infikovaného člověka a okamžitě je umisťovat do karantény, aby se nákaza nešířila.

Má projekt chytré karantény už vychytané mouchy a jede naplno? Už je naplno spuštěn v rámci všech 14 krajských hygienických stanic, byť díky tomu, že máme velmi malý počet nově nakažených pacientů, není nyní masivně využíván. Je ale připraven pro případnou další vlnu, kdy se chceme vyhnout plošným opatřením a vypínání ekonomiky. Moderní technologie nám umožní řešit lokální ohniska, jako je aktuálně Chebsko či před časem Domažlicko a Ostravsko.

Dávají vám lidé beze všeho souhlas ke sledování svých kontaktů pomocí mobilů či kreditních karet? Aktuálně je to kolem padesáti procent lidí, kteří souhlasí s tím, aby jejich data byla využita. Věřím ale tomu, že až se projekt stabilizuje a občané se přesvědčí, že k žádnému zneužívání osobních údajů nedochází a je to ve prospěch nás všech, počet souhlasů se zvýší.

Pandemie do určité míry také ukázala, jak lidé věří svým představitelům, protože bez toho by se řada opatření těžko naplnila. Podle průzkumu akademiků z Karlovy a Masarykovy univerzity důvěra Čechů v systém zdravotní péče stoupla až na 80 procent, vládní kroky oceňuje 54 procent respondentů a vládě věří třetina občanů, zatímco před třemi roky jen pětina. Co tomu říkáte? Myslím, že česká vláda situaci zvládla a na konci se vždy počítají hospitalizovaní pacienti. Objektivně jsme na tom z tohoto hlediska dobře, země jako USA, Velká Británie nebo Itálie měly mnohem větší problémy především s přetíženými nemocnicemi. Bezesporu i my jsme udělali několik chyb, došlo ke komunikačním šumům. Bylo by ale bláhové si myslet, že vše proběhne zcela hladce v poměrech, v nichž se nikdo v moderní historii ještě neocitl. Vše pro nás bylo poprvé. Průběžná pozitivní čísla jsou ale nezpochybnitelná.

Od 25. května se roušky budou muset nosit jen v hromadné dopravě a vnitřních společných prostorech. Rozhodli jste se k tomuto kroku hlavně z politických důvodů, protože zakrývání obličejů na ulici byste v letních měsících neobhájili, byť podmínka dvoumetrových rozestupů působí spíše komicky? Bezpochyby nejsme hlší a slepí k průběhu společenské diskuze. Chápeme, že pro řadu lidí jsou roušky výrazně zatěžující. Na druhou stranu jsem přesvědčen, že jejich okamžité zavedení bylo jedním z opatření, jež výrazně přispělo k utlumení epidemie. Vzhledem k dobrému vývoji jsem nyní požádal epidemiology o vyjádření a skupina pod vedením pana docenta Mařara došla k závěru, že toto opatření není nutné držet i v létě. Čili zdaleka nejen z politických důvodů jsme venkovní odložení roušek zařadili do poslední vlny rozvolňování.

Jste právník, takže ve věcech odborně zdravotnických laik. Jak obtížné pro vás bylo čelit těžkým epidemiologickým vahám, jimiž jsou profesor Prymula či docent Mařara, kteří byli vždy spíše zastánci přísných restrikcí a pomalého uvolňování? V ministerském týmu je řada erudovaných epidemiologů, ale nejsou to lidé zaslepení. Určitě vnímají společenský kontext a nutnost vyvažování zdravotních a ekonomických zájmů. Česká republika musí fungovat i za doby pandemie. Primárně jsme samozřejmě chránili životy a zdraví občanů, bezproblémový chod nemocnic, ale zároveň jsme připravovali uvolňování, aby se země neocitla v kleštích a nepřestala ekonomicky dýchat. Debata vždy byla racionální.

Nejsem si tím vnímáním kontextu úplně jistá. Všichni si pamatujeme na větu vašeho náměstka Romana Prymuly, že hranice budou uzavřené dva roky. Mimochodem šlo o výrok protiprávní, neboť Ústavní soud posléze vydal verdikt, že vláda má právo omezit pohyb občanů uvnitř státu, nikoli ho zavřít navenek. Situace se pochopitelně mění a na začátku března jsme netušili, jak to bude vypadat v květnu, jestli tu nebudeme mít tisíce nových pacientů denně. I výroky se vyvíjejí v čase. Omezení na hranicích by určitě neměla platit příliš dlouhou dobu, ale zdůrazňuji, že úplně nepropustné nebyly nikdy. Teď už lidé mohou volně cestovat, ale musejí se prokázat negativním testem na covid-19, případně jít po návratu do karantény. To je podle mě pochopitelné pravidlo.

Pro letní dovolené ale nepředstavitelné. To je pravda. Tam musí jít o postupný proces. Nyní probíhají bilaterální jednání s konkrétními zeměmi, kde je epidemiologická situace poměrně klidná. Jsou to Slovensko, Rakousko, Chorvatsko či Řecko. Nejde přitom jen o nás, ale i o podmínky cílových zemí.

Nebudete jako ministr zdravotnictví spíše šlapat na brzdu, protože když se lidé masově rozcestují, mohou do republiky nákazu opět zavléct? Právě proto mluvím o postupném rozvolňování a dvoustranných dohodách. Plošné zrušení testů na covid-19 při příjezdu do republiky si nyní nedovedu představit. Bez jakýchkoli podmínek a omezení se letos v létě asi cestovat nebude.

Koronavirová krize bude mít pro vás i další dohry. Čekají vás soudní bitvy, ale také různé vyšetřovací komise či prověrky. Chystá se na vás Nejvyšší kontrolní úřad, jehož prezident Miloslav Kala uvedl, že zatímco jedno ministerstvo (vnitro) nakoupilo respirátor typu FFP2 za 34 korun, jiné (zdravotnictví) za 636 korun. „Děje se tu něco nesprávného,“ dodal. Čeho jste se dopustili? Určitě ničeho nesprávného. Tento výrok mě mrzí, protože vychází z mediálních spekulací. Je třeba se podívat, kolik ochranných prostředků a v jakém čase ministerstvo zdravotnictví nakoupilo. Celkově jsme pro naše zdravotníky pořídili kolem 70 milionů ochranných pomůcek. Slova pana Kaly se vztahují k úplně první dodávce, kdy v ČR nebyly prakticky žádné respirátory, tedy před zahájením dovozů z Číny. Šlo o krizovou situaci, byli jsme pod obrovským tlakem nemocnic a hrozilo, že by se nákaza mohla rozšířit po infekčních klinikách. Ceny respirátorů tehdy byly velmi vysoké, ale na to jsme nemohli brát ohled. Šlo o životy.

Z kontrol a šetření tedy obavy nemáte? Naprosto žádné. Ministerstvo zdravotnictví prakticky přes noc vytvořilo nákupní tým a plnilo úkoly z vlády. Jediný náš zájem byl ochránit životy a zdraví lékařů a sester, abychom nečelili situaci jako v Itálii. Tomu jsme zabránili.

Když zmiňujete ochranu zdravotníků, tak právě v těchto dnech vyšla najevo kauza firmy LA Factory, od níž jste nakoupili prostředky za půl miliardy korun. Její masky přitom prý nesplňovaly kvalitativní parametry. Jak to bylo? Bohužel média někdy pracují s neověřenými informacemi a dělají nesprávné závěry. To je i tento případ. S certifikáty byly jisté problémy, ale na základě doporučení Evropské komise se dají řešit tak, že dodavatelská firma dostane výjimku od České obchodní inspekce a pak může legálně distribuovat daný materiál na území EU, tedy i v České republice. V tomto případě je tedy všechno v pořádku. Celkem jsme zmíněné firmě zaplatili asi 431 milionů korun. A to jen za dodávky, které jsme si otestovali a kvalita vyšla dobře, jednou jsme i zboží vraceli. Mrzí mě, že různí politici mají k nákupům příkré soudy, ale přitom se vyjadřují bez znalostí věci. Já ty detaily znám, a proto se kontrol nebojím. Přeji si, aby Nejvyšší kontrolní úřad vše nezávisle prověřil, ale nemyslím si, že je zapotřebí vytvářet nějakou sněmovní vyšetřovací komisi, kterou by opozice využívala jen pro předvolební kampaň. To by věci neprospělo.

Není to jen opozice, kdo upozorňuje na podezřelé nákupy od firem v exekuci nebo s adresami na obecních úřadech a do té doby nečinných. Transparency International varuje i před vládním návrhem novely zákona o veřejných zakázkách. Tu jste chtěli sněmovnou protlačit v legislativní nouzi, abyste mohli jakékoli výrobky nakupovat od dodavatelů v likvidaci, v insolvenční, pravomocně odsouzených a s nejasnou vlastnickou strukturou. Neotevíráte dveře korupci a neprůhledným nákupům? Nikoliv. Novela pouze urychluje proces zadávání zakázky, nejde o navýšení ceny nebo snížení kvality. Jen připomínám, že ministerstvo zdravotnictví centrální nákupy už ukončilo a dál to bude na nemocnicích a poskytovatelích.

Půjde o dodávky bez výběrového řízení, kdy nemusí být znám skutečný majitel ani jeho finanční situace. To ano, budou o jednacím řízení bez uveřejnění, ale to už dnes zákon umožňuje. Ten proces vždy musí být transparentní, ceny i dodavatelé musejí být známi. Jde o jeho zjednodušení, nikoli předražení. Dnes už se trh stabilizoval a není důvod nakupovat za vyšší ceny kvůli akutnímu nedostatku pomůcek.

Poslanec STAN Petr Gazdík upozornil, že vláda dává přednost zahraničním dodavatelům před českými, kteří už jsou nyní schopni zabezpečit milionové dodávky. Jak to například vypadá s plicním ventilátorem CoroVent, na jehož vývoj a výrobu česká firma od lidí vybrala 15 milionů korun? Už jí prý chybí jediné razítko z vašeho ministerstva, které měla získat 27. dubna. Dali jste jí ho? Nejprve musím odmítnout kritiku pana poslance. My od začátku spolupracujeme s českými výrobci a vývojáři, je jich asi dvacet, a také s distributory. Až na výjimky jsme zboží dováželi přes české firmy. Co se týče ventilátorů CoroVent, proces certifikace stále probíhá. Nejde o to, že bychom tento český výrobek nechtěli podporovat, ale jde o sofistikovaný přístroj, kde se musí obzvláště dbát na bezpečnost. Pokud budou všechny zkoušky úspěšné, nevidím v tom posledním razítku problém.

Řekl jste, že vaše ministerstvo ukončilo centrální nákupy. Týká se to i objednávek ochranných prostředků do Správy státních hmotných rezerv, kde bylo na začátku krize asi 10 tisíc respirátorů? Je třeba říct, že tento počet ochranných prostředků tam byl od dob paní ministryně Emmerové, tedy zhruba patnáct let. Žádný ministr z jakékoliv politické strany ho nezměnil, protože větší potřebě nic nenasvědčovalo. Jedno z ponaučení této krize

je, že musíme navýšit rezervy. My budeme dávat požadavky, ale nakupovat bude Správa státních hmotných rezerv. Bavíme se o milionech kusů ochranných prostředků.

Zmínil jste ponaučení. Bude po koronaviru české zdravotnictví, které krizi zvládlo bravurně, bohatší, modernější, digitalizovanější? Bez sporu bude lépe připravené, ať už by šlo o druhou vlnu této pandemie, nebo o jiný typ viru. Určitě se posune v oblasti elektronizace. V té jsme už první velký krok udělali. V minulosti vyvolávalo velké diskuse a kritiku ze strany České lékařské komory zavedení e-receptu. Ukázalo se, že je to skvělý nástroj v situacích, kdy pacient nemůže osobně do ordinace. Teď už ho máme na 100 procent léků, takže doufám, že bude využíván plošně. Možnost sdílet data na dálku a obecně digitalizace se doufám promění v realitu.

Dalším hitem je virtuální ordinace. Díky telemedicině by spousta pacientů nemusela osobně navštívit lékaře a promrhat hodiny v čekárnách. Spatřujete v tom budoucnost? Takových projektů bude jistě přibývat. V řadě případů skutečně není nutné fyzicky navštívit lékaře, pro první kontakt stačí videokonzultace na dálku. Pro mnoho lidí to může být komfortní varianta řešení zdravotních problémů. Telemedicina je určitě správnou cestou. Premiér Babiš uvedl, že pandemie odhalila jasné priority pro správu země, jimiž jsou potraviny, voda a zdravotnictví. Do něj chce podle svých slov dát tolik peněz, kolik bude třeba. O kolik si řeknete? Parlament už na můj návrh schválil zvýšení plateb za státní pojištění o 500 korun od 1. června, což znamená 20 miliard korun navíc. Jde o historicky nejvyšší nárůst prostředků ze státního rozpočtu. V příštím roce to bude dalších 50 miliard. Vláda tím ukazuje, že zdravotnictví je reálně nejvyšší prioritou, a jsem přesvědčen, že tyto finance povedou k jeho větší stabilizaci.

Včetně rekonstrukce zastaralých budov fakultních nemocnic? Přesně tak. Investice jsou naprosto zásadní. Potřebujeme zlepšit prostředí nemocnic, aby odpovídalo 21. století jak pro zaměstnance, tak pro pacienty. To vše připravujeme v rámci Národního investičního plánu.

Bude třesinkou na dortu úspěšného zvládnutí pandemie celosvětový úspěch v podobě české vakcíny na covid-19? Musím říct, že mě mrzí vyhocené debaty vědců na toto téma. Je-li tady tým lidí z těžko zpochybnitelných organizací, jako jsou IKEM, Ústav hematologie a krevní transfuze nebo Státní zdravotní ústav, který se o vývoj vakcíny chce pokusit, nevidím důvod, proč mu v tom a priori bránit. To ovšem nevylučuje širší spolupráci vědecké obce, myslím, že jde o národní zájem. Setkám se s odpůrci tohoto projektu a budu se snažit najít společnou cestu. Nechápu, proč by se Česká republika nemohla pokusit o to, o č se snaží 90 týmů ve světě, které na vakcíně pracují, a být v tomto směru soběstačná.

Kdo je Adam Vojtěch* Narodil se 2. října 1986 v Českých Budějovicích.* Vystudoval Právnickou fakultu Univerzity Karlovy a na téže vysoké škole mediální studia na **Fakultě sociálních věd**.* V letech 2013 až 2014 působil jako právník společnosti MAFRA, v červnu 2014 se stal tajemníkem na Ministerstvu financí ČR, jemuž šéfoval Andrej Babiš. V září 2016 ho vláda jmenovala členem správní rady Všeobecné zdravotní pojišťovny.* V letech 2012 až 2018 byl členem ODS. V roce 2017 úspěšně kandidoval do sněmovny za hnutí ANO.* Ministrem zdravotnictví byl v první i druhé vládě Andreje Babiše, tedy od 13. prosince 2017.* Od dětství se věnuje hudbě a zpěvu. V roce 2005 se účastnil soutěže SuperStar. Několik let zpíval v českobudějovickém swingovém orchestru Metroklub Big Band.

URL| <https://kolinsky.denik.cz/zpravy-z-ceska/adam-vojtech-koronavirus-ministerstvo-zdravotnictvi-ochranne-pomucky-20200515.html>

Stejná zpráva vyšla také v dalších 2 titulech:

kolinsky.denik.cz (*Zprávy z Česka*), kolinsky.denik.cz (*Zprávy z Česka*)

Adam Vojtěch: Z kontrol nákupů nemám naprosto žádné obavy

16.5.2020 valassky.denik.cz str. 00 Zprávy z Česka

Kateřina Perknerová

Ministr zdravotnictví Adam Vojtěch (za ANO) byl v posledních týdnech jedním z nejviditelnějších členů Babišovy vlády. A také nejkritizovanějších. Za nedostatek pomůcek, rozporné výroky, špatnou komunikaci. Opozice

žádala jeho odvolání. Před ukončením stavu nouze se ale o jeho rezignaci už nemluví. Možná proto, že právě lidé spadající pod jeho resort - lékaři, zdravotní sestry a nemocniční personál - zvládli pandemii vůbec nejlépe.

"Zítra končí v České republice nouzový stav. Co to pro váš resort znamená? Nic zásadního, protože jsme připraveni pokračovat v opatřeních, která můžeme činit i po nouzovém stavu. Některé věci ale samozřejmě končí, například možnost ukládat pracovní povinnost studentům zdravotnických škol. Klíčové omezení, jako je regulace volného pohybu nebo maloobchodu, už navíc byla rozvolněna. Poslední vlna přijde 25. května, a pokud se nestane nic zásadního, budeme prakticky ve velmi podobné situaci, jaká byla před krizí.

Znamená to, že od 17. do 25. května, respektive do přijetí speciálního epidemického zákona se budete řídit platnou normou o ochraně veřejného zdraví? Ano, protože většinu toho, co bychom ještě eventuálně potřebovali omezit, můžeme regulovat podle stávajícího zákona. Jde například o vnitřní prostory restaurací nebo ubytovací služby. Tyto kompetence jsou přímo vyjmenovány v zákoně o ochraně veřejného zdraví a nepředstavují extenzivní zásah do základních lidských práv a svobod občanů, což nám vyčítal první rozsudek Městského soudu v Praze. Období do 25. května tedy můžeme v případě potřeby překlenout mimořádnými opatřeními ministra zdravotnictví a pak už zůstane v platnosti jen omezení hromadných akcí s účastí několika tisíc lidí.

Proč tedy potřebujete přijímat speciální normu, když vám může dobře posloužit současná legislativa? Je její zpřesnění například ohledně provozu bazénů, wellness center i kadeřnictví tak zásadní? Speciální zákon by měl být časově omezený do konce letošního roku a řešil by jen pandemii covid-19. Navrhujeme v něm i pojistku v podobě souhlasu vlády s každým opatřením ministra zdravotnictví. Potřebujeme ho proto, že nemůžeme vyloučit zhoršení epidemiologické situace a nutnost lokálních restriktivních opatření. V tomto směru musíme zpřesnit některé kompetence. Kromě toho ministerstva vnitra a zdravotnictví dostala úkol připravit komplexní revizi krizové legislativy, konkrétně ústavního zákona o bezpečnosti. Musíme být připraveni na situace, jako byla pandemie koronaviru.

Zmíněný předpis ovšem musí schválit ústavní většina obou komor, což u speciálního epidemického zákona není třeba. Ten budete chtít přijmout ještě ve stavu legislativní nouze? Ve sněmovně není vůle projednávat ho v legislativní nouzi. Většina klubů se kloní k tomu, že by měl být projednán ve standardním režimu při maximálně možném zkrácení lhůt. Nemáme potřebu tlačit to na sílu, u takové předlohy by měl být nějaký základní politický konsenzus. Myslím, že je reálné, aby byl schválen v řádu několika týdnů a v červenci byl účinný.

Tuzemská čísla o vývoji pandemie jsou optimistická, denně přibývá jen několik nakažených lidí, ale ze zahraničí přicházejí varovné signály. Nová ohniska se objevila v Jižní Koreji, ale i v sousedním Německu. Neobáváte se toho? Samozřejmě to pečlivě sledujeme a vyhodnocujeme. Pro nás je to jisté varování, že nemáme vyhráno, byť v ČR se situace v čase dramaticky lepší nejen v počtech infikovaných pacientů, ale hlavně těch hospitalizovaných. Za největší úspěch ministerstva zdravotnictví i svůj považuji, že se nám podařilo ochránit naše nemocnice, které nekolabovaly pod náporom pacientů jako v jiných zemích. Situace v zahraničí je kolísavá, často stačí jeden infikovaný člověk, který může nákazu roznést, jako se to stalo v Soulu. Proto musíme mít nástroje, kterými to můžeme potlačit, především chytrou karanténu. Díky moderním technologiím jsme schopni co nejrychleji identifikovat potenciální rizikové kontakty infikovaného člověka a okamžitě je umisťovat do karantény, aby se nákaza nešířila.

Má projekt chytré karantény už vychytané mouchy a jede naplno? Už je naplno spuštěn v rámci všech 14 krajských hygienických stanic, byť díky tomu, že máme velmi malý počet nově nakažených pacientů, není nyní masivně využíván. Je ale připraven pro případnou další vlnu, kdy se chceme vyhnout plošným opatřením a vypínání ekonomiky. Moderní technologie nám umožní řešit lokální ohniska, jako je aktuálně Chebsko či před časem Domažlicko a Ostravsko.

Dávají vám lidé beze všeho souhlas ke sledování svých kontaktů pomocí mobilů či kreditních karet? Aktuálně je to kolem padesáti procent lidí, kteří souhlasí s tím, aby jejich data byla využita. Věřím ale tomu, že až se projekt stabilizuje a občané se přesvědčí, že k žádnému zneužívání osobních údajů nedochází a je to ve prospěch nás všech, počet souhlasů se zvýší.

Pandemie do určité míry také ukázala, jak lidé věří svým představitelům, protože bez toho by se řada opatření těžko naplnila. Podle průzkumu akademiků z Karlovy a Masarykovy univerzity důvěra Čechů v systém zdravotní péče stoupla až na 80 procent, vládní kroky oceňuje 54 procent respondentů a vládě věří třetina občanů, zatímco před třemi roky jen pětina. Co tomu říkáte? Myslím, že česká vláda situaci zvládla a na konci se vždy počítají hospitalizovaní pacienti. Objektivně jsme na tom z tohoto hlediska dobře, země jako USA, Velká Británie nebo Itálie měly mnohem větší problémy především s přetíženými nemocnicemi. Bezesporu i my jsme udělali

několik chyb, došlo ke komunikačním šumům. Bylo by ale bláhové si myslet, že vše proběhne zcela hladce v poměrech, v nichž se nikdo v moderní historii ještě neocitl. Vše pro nás bylo poprvé. Průběžná pozitivní čísla jsou ale nezpochybnitelná.

Od 25. května se roušky budou muset nosit jen v hromadné dopravě a vnitřních společných prostorech. Rozhodli jste se k tomuto kroku hlavně z politických důvodů, protože zakrývání obličejů na ulici byste v letních měsících neobhájili, byť podmínka dvoumetrových rozestupů působí spíše komicky? Bezpochyby nejsme hlší a slepí k průběhu společenské diskuze. Chápeme, že pro řadu lidí jsou roušky výrazně zatěžující. Na druhou stranu jsem přesvědčen, že jejich okamžité zavedení bylo jedním z opatření, jež výrazně přispělo k utlumení epidemie. Vzhledem k dobrému vývoji jsem nyní požádal epidemiology o vyjádření a skupina pod vedením pana docenta Maďara došla k závěru, že toto opatření není nutné držet i v létě. Čili zdaleka nejen z politických důvodů jsme venkovní odložení roušek zařadili do poslední vlny rozvolňování.

Jste právník, takže ve věcech odborně zdravotnických laik. Jak obtížné pro vás bylo čelit těžkým epidemiologickým vahám, jimiž jsou profesor Prymula či docent Maďar, kteří byli vždy spíše zastánci přísných restrikcí a pomalého uvolňování? V ministerském týmu je řada erudovaných epidemiologů, ale nejsou to lidé zaslepení. Určitě vnímají společenský kontext a nutnost vyvažování zdravotních a ekonomických zájmů. Česká republika musí fungovat i za doby pandemie. Primárně jsme samozřejmě chránili životy a zdraví občanů, bezproblémový chod nemocnic, ale zároveň jsme připravovali uvolňování, aby se země neocitla v kleštích a nepřestala ekonomicky dýchat. Debata vždy byla racionální.

Nejsem si tím vnímáním kontextu úplně jistá. Všichni si pamatujeme na větu vašeho náměstka Romana Prymuly, že hranice budou uzavřené dva roky. Mimochodem šlo o výrok protiprávní, neboť Ústavní soud posléze vydal verdikt, že vláda má právo omezit pohyb občanů uvnitř státu, nikoli ho zavřít navenek. Situace se pochopitelně mění a na začátku března jsme netušili, jak to bude vypadat v květnu, jestli tu nebudeme mít tisíce nových pacientů denně. I výroky se vyvíjejí v čase. Omezení na hranicích by určitě neměla platit příliš dlouhou dobu, ale zdůrazňuji, že úplně nepropustné nebyly nikdy. Teď už lidé mohou volně cestovat, ale musejí se prokázat negativním testem na covid-19, případně jít po návratu do karantény. To je podle mě pochopitelné pravidlo.

Pro letní dovolené ale nepředstavitelné. To je pravda. Tam musí jít o postupný proces. Nyní probíhají bilaterální jednání s konkrétními zeměmi, kde je epidemiologická situace poměrně klidná. Jsou to Slovensko, Rakousko, Chorvatsko či Řecko. Nejde přitom jen o nás, ale i o podmínky cílových zemí.

Nebudete jako ministr zdravotnictví spíše šlapat na brzdu, protože když se lidé masově rozcestují, mohou do republiky nákazu opět zavléct? Právě proto mluvím o postupném rozvolňování a dvoustranných dohodách. Plošné zrušení testů na covid-19 při příjezdu do republiky si nyní nedovedu představit. Bez jakýchkoli podmínek a omezení se letos v létě asi cestovat nebude.

Koronavirová krize bude mít pro vás i další dohry. Čekají vás soudní bitvy, ale také různé vyšetřovací komise či prověrky. Chystá se na vás Nejvyšší kontrolní úřad, jehož prezident Miloslav Kala uvedl, že zatímco jedno ministerstvo (vnitř) nakoupilo respirátor typu FFP2 za 34 korun, jiné (zdravotnictví) za 636 korun. „Děje se tu něco nesprávného,“ dodal. Čeho jste se dopustili? Určitě ničeho nesprávného. Tento výrok mě mrzí, protože vychází z mediálních spekulací. Je třeba se podívat, kolik ochranných prostředků a v jakém čase ministerstvo zdravotnictví nakoupilo. Celkově jsme pro naše zdravotníky pořídili kolem 70 milionů ochranných pomůcek. Slova pana Kaly se vztahují k úplně první dodávce, kdy v ČR nebyly prakticky žádné respirátory, tedy před zahájením dovozů z Číny. Šlo o krizovou situaci, byli jsme pod obrovským tlakem nemocnic a hrozilo, že by se nákaza mohla rozšířit po infekčních klinikách. Ceny respirátorů tehdy byly velmi vysoké, ale na to jsme nemohli brát ohled. Šlo o životy.

Z kontrol a šetření tedy obavy nemáte? Naprosto žádné. Ministerstvo zdravotnictví prakticky přes noc vytvořilo nákupní tým a plnilo úkoly z vlády. Jediný náš zájem byl ochránit životy a zdraví lékařů a sester, abychom nečelili situaci jako v Itálii. Tomu jsme zabránili.

Když zmiňujete ochranu zdravotníků, tak právě v těchto dnech vyšla najevo kauza firmy LA Factory, od níž jste nakoupili prostředky za půl miliardy korun. Její masky přitom prý nesplňovaly kvalitativní parametry. Jak to bylo? Bohužel média někdy pracují s neověřenými informacemi a dělají nesprávné závěry. To je i tento případ. S certifikáty byly jisté problémy, ale na základě doporučení Evropské komise se dají řešit tak, že dodavatelská firma dostane výjimku od České obchodní inspekce a pak může legálně distribuovat daný materiál na území EU, tedy i v České republice. V tomto případě je tedy všechno v pořádku. Celkem jsme zmíněné firmě zaplatili asi 431 milionů korun. A to jen za dodávky, které jsme si otestovali a kvalita vyšla dobře, jednou jsme i zboží vraceli. Mrzí mě, že různí politici mají k nákupům příkré soudy, ale přitom se vyjadřují bez znalostí věci. Já ty

details znám, a proto se kontrol nebojím. Přeji si, aby Nejvyšší kontrolní úřad vše nezávisle prověřil, ale nemyslím si, že je zapotřebí vytvářet nějakou sněmovní vyšetřovací komisi, kterou by opozice využívala jen pro předvolební kampaň. To by věci neprospělo.

Není to jen opozice, kdo upozorňuje na podezřelé nákupy od firem v exekuci nebo s adresami na obecních úřadech a do té doby nečinných. Transparency International varuje i před vládním návrhem novely zákona o veřejných zakázkách. Tu jste chtěli sněmovnou protlačit v legislativní nouzi, abyste mohli jakékoli výrobky nakupovat od dodavatelů v likvidaci, v insolvenční, pravomocně odsouzených a s nejasnou vlastnickou strukturou. Neotevíráte dveře korupci a neprůhledným nákupům? Nikoliv. Novela pouze urychluje proces zadávání zakázky, nejde o navýšení ceny nebo snížení kvality. Jen připomínám, že ministerstvo zdravotnictví centrální nákupy už ukončilo a dál to bude na nemocnicích a poskytovatelích.

Půjde o dodávky bez výběrového řízení, kdy nemusí být znám skutečný majitel ani jeho finanční situace. To ano, budou to jednacím řízením bez uveřejnění, ale to už dnes zákon umožňuje. Ten proces vždy musí být transparentní, ceny i dodavatelé musejí být známi. Jde o jeho zjednodušení, nikoli předražení. Dnes už se trh stabilizoval a není důvod nakupovat za vyšší ceny kvůli akutnímu nedostatku pomůcek.

Poslanec STAN Petr Gazdík upozornil, že vláda dává přednost zahraničním dodavatelům před českými, kteří už jsou nyní schopni zabezpečit milionové dodávky. Jak to například vypadá s plicním ventilátorem CoroVent, na jehož vývoj a výrobu česká firma od lidí vybrala 15 milionů korun? Už jí prý chybí jediné razítko z vašeho ministerstva, které měla získat 27. dubna. Dali jste jí ho? Nejprve musím odmítnout kritiku pana poslance. My od začátku spolupracujeme s českými výrobci a vývojáři, je jich asi dvacet, a také s distributory. Až na výjimky jsme zboží dováželi přes české firmy. Co se týče ventilátorů CoroVent, proces certifikace stále probíhá. Nejde o to, že bychom tento český výrobek nechtěli podporovat, ale jde o sofistikovaný přístroj, kde se musí obzvlášť dbát na bezpečnost. Pokud budou všechny zkoušky úspěšné, nevidím v tom posledním razítku problém.

Řekl jste, že vaše ministerstvo ukončilo centrální nákupy. Týká se to i objednávek ochranných prostředků do Správy státních hmotných rezerv, kde bylo na začátku krize asi 10 tisíc respirátorů? Je třeba říct, že tento počet ochranných prostředků tam byl od dob paní ministryně Emmerové, tedy zhruba patnáct let. Žádný ministr z jakékoliv politické strany ho nezměnil, protože větší potřebě nic nenavrhovalo. Jedno z ponaučení této krize je, že musíme navýšit rezervy. My budeme dávat požadavky, ale nakupovat bude Správa státních hmotných rezerv. Bavíme se o milionech kusů ochranných prostředků.

Zmínil jste ponaučení. Bude po koronaviru české zdravotnictví, které krizi zvládlo bravurně, bohatší, modernější, digitalizovanější? Bezesporu bude lépe připravené, ať už by šlo o druhou vlnu této pandemie, nebo o jiný typ viru. Určitě se posune v oblasti elektronizace. V té jsme už první velký krok udělali. V minulosti vyvolávalo velké diskuse a kritiku ze strany České lékařské komory zavedení e-receptu. Ukázalo se, že je to skvělý nástroj v situacích, kdy pacient nemůže osobně do ordinace. Teď už ho máme na 100 procent léků, takže doufám, že bude využíván plošně. Možnost sdílet data na dálku a obecně digitalizace se doufám promění v realitu.

Dalším hitem je virtuální ordinace. Díky telemedicině by spousta pacientů nemusela osobně navštívit lékaře a promrhat hodiny v čekárnách. Spatřujete v tom budoucnost? Takových projektů bude jistě přibývat. V řadě případů skutečně není nutné fyzicky navštívit lékaře, pro první kontakt stačí videokonzultace na dálku. Pro mnoho lidí to může být komfortní varianta řešení zdravotních problémů. Telemedicina je určitě správnou cestou. Premiér Babiš uvedl, že pandemie odhalila jasně priority pro správu země, jimiž jsou potraviny, voda a zdravotnictví. Do něj chce podle svých slov dát tolik peněz, kolik bude třeba. O kolik si řeknete? Parlament už na můj návrh schválil zvýšení plateb za státní pojištění o 500 korun od 1. června, což znamená 20 miliard korun navíc. Jde o historicky nejvyšší nárůst prostředků ze státního rozpočtu. V příštím roce to bude dalších 50 miliard. Vláda tím ukazuje, že zdravotnictví je reálně nejvyšší prioritou, a jsem přesvědčen, že tyto finance povedou k jeho větší stabilizaci.

Včetně rekonstrukce zastaralých budov fakultních nemocnic? Přesně tak. Investice jsou naprosto zásadní. Potřebujeme zlepšit prostředí nemocnic, aby odpovídalo 21. století jak pro zaměstnance, tak pro pacienty. To vše připravujeme v rámci Národního investičního plánu.

Bude třešinkou na dortu úspěšného zvládnutí pandemie celosvětový úspěch v podobě české vakcíny na covid-19? Musím říct, že mě mrzí vyhocené debaty vědců na toto téma. Je-li tady tým lidí z těžko zpochybnitelných organizací, jako jsou IKEM, Ústav hematologie a krevní transfuze nebo Státní zdravotní ústav, který se o vývoj vakcíny chce pokusit, nevidím důvod, proč mu v tom a priori bránit. To ovšem nevylučuje širší spolupráci vědecké obce, myslím, že jde o národní zájem. Setkám se s odpůrci tohoto projektu a budu se snažit najít

společnou cestu. Nechápu, proč by se Česká republika nemohla pokusit o to, oč se snaží 90 týmů ve světě, které na vakcíně pracují, a být v tomto směru soběstačná.

Kdo je Adam Vojtěch* Narodil se 2. října 1986 v Českých Budějovicích.* Vystudoval Právnickou fakultu Univerzity Karlovy a na téže vysoké škole mediální studia na **Fakultě sociálních věd**.* V letech 2013 až 2014 působil jako právník společnosti MAFRA, v červnu 2014 se stal tajemníkem na Ministerstvu financí ČR, jemuž šéfoval Andrej Babiš. V září 2016 ho vláda jmenovala členem správní rady Všeobecné zdravotní pojišťovny.* V letech 2012 až 2018 byl členem ODS. V roce 2017 úspěšně kandidoval do sněmovny za hnutí ANO.* Ministrem zdravotnictví byl v první i druhé vládě Andreje Babiše, tedy od 13. prosince 2017.* Od dětství se věnuje hudbě a zpěvu. V roce 2005 se účastnil soutěže SuperStar. Několik let zpíval v českobudějovickém swingovém orchestru Metroklub Big Band.

URL| <https://valassky.denik.cz/zpravy-z-ceska/adam-vojtech-koronavirus-ministerstvo-zdravotnictvi-ochranne-pomucky-20200515.html>

Stejná zpráva vyšla také v dalších 3 titulech:

valassky.denik.cz (*Zprávy z Česka*), valassky.denik.cz (*Zprávy z Česka*), valassky.denik.cz (*Zprávy z Česka*)

Adam Vojtěch: Z kontrol nákupů nemám naprosto žádné obavy

16.5.2020 svitavsky.denik.cz str. 00 Zprávy z Česka

Kateřina Perknerová

Ministr zdravotnictví Adam Vojtěch (za ANO) byl v posledních týdnech jedním z nejviditelnějších členů Babišovy vlády. A také nejkritizovanějších. Za nedostatek pomůcek, rozporné výroky, špatnou komunikaci. Opozice žádala jeho odvolání. Před ukončením stavu nouze se ale o jeho rezignaci už nemluví. Možná proto, že právě lidé spadající pod jeho resort - lékaři, zdravotní sestry a nemocniční personál - zvládli pandemii vůbec nejlépe.

"Zítra končí v České republice nouzový stav. Co to pro váš resort znamená? Nic zásadního, protože jsme připraveni pokračovat v opatřeních, která můžeme činit i po nouzovém stavu. Některé věci ale samozřejmě končí, například možnost ukládat pracovní povinnost studentům zdravotnických škol. Klíčové omezení, jako je regulace volného pohybu nebo maloobchodu, už navíc byla rozvolněna. Poslední vlna přijde 25. května, a pokud se nestane nic zásadního, budeme prakticky ve velmi podobné situaci, jaká byla před krizí.

Znamená to, že od 17. do 25. května, respektive do přijetí speciálního epidemického zákona se budete řídit platnou normou o ochraně veřejného zdraví? Ano, protože většinu toho, co bychom ještě eventuálně potřebovali omezit, můžeme regulovat podle stávajícího zákona. Jde například o vnitřní prostory restaurací nebo ubytovací služby. Tyto kompetence jsou přímo vyjmenovány v zákoně o ochraně veřejného zdraví a nepředstavují extenzivní zásah do základních lidských práv a svobod občanů, což nám vyčítal první rozsudek Městského soudu v Praze. Období do 25. května tedy můžeme v případě potřeby překlenout mimořádnými opatřeními ministra zdravotnictví a pak už zůstane v platnosti jen omezení hromadných akcí s účastí několika tisíc lidí.

Proč tedy potřebujete přijímat speciální normu, když vám může dobře posloužit současná legislativa? Je její zpřesnění například ohledně provozu bazénů, wellness center i kadeřnictví tak zásadní? Speciální zákon by měl být časově omezený do konce letošního roku a řešil by jen pandemii covid-19. Navrhujeme v něm i pojistku v podobě souhlasu vlády s každým opatřením ministra zdravotnictví. Potřebujeme ho proto, že nemůžeme vyloučit zhoršení epidemiologické situace a nutnost lokálních restriktivních opatření. V tomto směru musíme zpřesnit některé kompetence. Kromě toho ministerstva vnitra a zdravotnictví dostala úkol připravit komplexní revizi krizové legislativy, konkrétně ústavního zákona o bezpečnosti. Musíme být připraveni na situace, jako byla pandemie koronaviru.

Zmíněný předpis ovšem musí schválit ústavní většina obou komor, což u speciálního epidemického zákona není třeba. Ten budete chtít přijmout ještě ve stavu legislativní nouze? Ve sněmovně není vůle projednávat ho v legislativní nouzi. Většina klubů se kloní k tomu, že by měl být projednán ve standardním režimu při maximálně

možném zkrácení lhůt. Nemáme potřebu tlačit to na sílu, u takové předlohy by měl být nějaký základní politický konsenzus. Myslím, že je reálné, aby byl schválen v řádu několika týdnů a v červenci byl účinný.

Tuzemská čísla o vývoji pandemie jsou optimistická, denně přibývá jen několik nakažených lidí, ale ze zahraničí přicházejí varovné signály. Nová ohniska se objevila v Jižní Koreji, ale i v sousedním Německu. Neobáváte se toho? Samozřejmě to pečlivě sledujeme a vyhodnocujeme. Pro nás je to jisté varování, že nemáme vyhráno, byť v ČR se situace v čase dramaticky lepší nejen v počtech infikovaných pacientů, ale hlavně těch hospitalizovaných. Za největší úspěch ministerstva zdravotnictví i svůj považují, že se nám podařilo ochránit naše nemocnice, které nekolabovaly pod náporom pacientů jako v jiných zemích. Situace v zahraničí je kolísavá, často stačí jeden infikovaný člověk, který může nákazu roznést, jako se to stalo v Soulu. Proto musíme mít nástroje, kterými to můžeme potlačit, především chytrou karanténu. Díky moderním technologiím jsme schopni co nejrychleji identifikovat potenciální rizikové kontakty infikovaného člověka a okamžitě je umisťovat do karantény, aby se nákaza nešířila.

Má projekt chytré karantény už vychytané mouchy a jede naplno? Už je naplno spuštěn v rámci všech 14 krajských hygienických stanic, byť díky tomu, že máme velmi malý počet nově nakažených pacientů, není nyní masivně využíván. Je ale připraven pro případnou další vlnu, kdy se chceme vyhnout plošným opatřením a vypínání ekonomiky. Moderní technologie nám umožní řešit lokální ohniska, jako je aktuálně Chebsko či před časem Domažlicko a Ostravsko.

Dávají vám lidé beze všeho souhlas ke sledování svých kontaktů pomocí mobilů či kreditních karet? Aktuálně je to kolem padesáti procent lidí, kteří souhlasí s tím, aby jejich data byla využita. Věřím ale tomu, že až se projekt stabilizuje a občané se přesvědčí, že k žádnému zneužívání osobních údajů nedochází a je to ve prospěch nás všech, počet souhlasů se zvýší.

Pandemie do určité míry také ukázala, jak lidé věří svým představitelům, protože bez toho by se řada opatření těžko naplnila. Podle průzkumu akademiků z Karlovy a Masarykovy univerzity důvěra Čechů v systém zdravotní péče stoupla až na 80 procent, vládní kroky oceňuje 54 procent respondentů a vládě věří třetina občanů, zatímco před třemi roky jen pětina. Co tomu říkáte? Myslím, že česká vláda situaci zvládla a na konci se vždy počítají hospitalizovaní pacienti. Objektivně jsme na tom z tohoto hlediska dobře, země jako USA, Velká Británie nebo Itálie měly mnohem větší problémy především s přetíženými nemocnicemi. Bezesporu i my jsme udělali několik chyb, došlo ke komunikačním šumům. Bylo by ale bláhové si myslet, že vše proběhne zcela hladce v poměrech, v nichž se nikdo v moderní historii ještě neocitl. Vše pro nás bylo poprvé. Průběžná pozitivní čísla jsou ale nezpochybnitelná.

Od 25. května se roušky budou muset nosit jen v hromadné dopravě a vnitřních společných prostorech. Rozhodli jste se k tomuto kroku hlavně z politických důvodů, protože zakrývání obličejů na ulici byste v letních měsících neobhájili, byť podmínka dvoumetrových rozestupů působí spíše komicky? Bezpochyby nejsme hlší a slepí k průběhu společenské diskuze. Chápeme, že pro řadu lidí jsou roušky výrazně zatěžující. Na druhou stranu jsem přesvědčen, že jejich okamžité zavedení bylo jedním z opatření, jež výrazně přispělo k utlumení epidemie. Vzhledem k dobrému vývoji jsem nyní požádal epidemiology o vyjádření a skupina pod vedením pana docenta Maďara došla k závěru, že toto opatření není nutné držet i v létě. Čili zdaleka nejen z politických důvodů jsme venkovní odložení roušek zařadili do poslední vlny rozvolňování.

Jste právník, takže ve věcech odborné zdravotnických laik. Jak obtížné pro vás bylo čelit těžkým epidemiologickým vahám, jimiž jsou profesor Prymula či docent Maďar, kteří byli vždy spíše zastánci přísných restrikcí a pomalého uvolňování? V ministerském týmu je řada erudovaných epidemiologů, ale nejsou to lidé zaslepení. Určitě vnímají společenský kontext a nutnost vyvažování zdravotních a ekonomických zájmů. Česká republika musí fungovat i za doby pandemie. Primárně jsme samozřejmě chránili životy a zdraví občanů, bezproblémový chod nemocnic, ale zároveň jsme připravovali uvolňování, aby se země neocitla v kleštích a nepřestala ekonomicky dýchat. Debata vždy byla racionální.

Nejsem si tím vnímáním kontextu úplně jistá. Všichni si pamatujeme na větu vašeho náměstka Romana Prymuly, že hranice budou uzavřené dva roky. Mimochodem šlo o výrok protiprávní, neboť Ústavní soud posléze vydal verdikt, že vláda má právo omezit pohyb občanů uvnitř státu, nikoli ho zavřít navenek. Situace se pochopitelně mění a na začátku března jsme netušili, jak to bude vypadat v květnu, jestli tu nebudeme mít tisíce nových pacientů denně. I výroky se vyvíjejí v čase. Omezení na hranicích by určitě neměla platit příliš dlouhou dobu, ale zdůrazňuji, že úplně nepropustné nebyly nikdy. Teď už lidé mohou volně cestovat, ale musejí se prokázat negativním testem na covid-19, případně jít po návratu do karantény. To je podle mě pochopitelné pravidlo.

Pro letní dovolené ale nepředstavitelné. To je pravda. Tam musí jít o postupný proces. Nyní probíhají bilaterální jednání s konkrétními zeměmi, kde je epidemiologická situace poměrně klidná. Jsou to Slovensko, Rakousko, Chorvatsko či Řecko. Nejde přitom jen o nás, ale i o podmínky cílových zemí.

Nebudete jako ministr zdravotnictví spíše šlapat na brzdu, protože když se lidé masově rozcestují, mohou do republiky nákazu opět zavléct? Právě proto mluvím o postupném rozvolňování a dvoustranných dohodách. Plošné zrušení testů na covid-19 při příjezdu do republiky si nyní nedovedu představit. Bez jakýchkoli podmínek a omezení se letos v létě asi cestovat nebude.

Koronavirová krize bude mít pro vás i další dohry. Čekají vás soudní bitvy, ale také různé vyšetřovací komise či prověrky. Chystá se na vás Nejvyšší kontrolní úřad, jehož prezident Miloslav Kala uvedl, že zatímco jedno ministerstvo (vnitro) nakoupilo respirátor typu FFP2 za 34 korun, jiné (zdravotnictví) za 636 korun. „Děje se tu něco nesprávného,“ dodal. Čeho jste se dopustili? Určitě ničeho nesprávného. Tento výrok mě mrzí, protože vychází z mediálních spekulací. Je třeba se podívat, kolik ochranných prostředků a v jakém čase ministerstvo zdravotnictví nakoupilo. Celkově jsme pro naše zdravotníky pořídili kolem 70 milionů ochranných pomůcek. Slova pana Kaly se vztahují k úplně první dodávce, kdy v ČR nebyly prakticky žádné respirátory, tedy před zahájením dovozů z Číny. Šlo o krizovou situaci, byli jsme pod obrovským tlakem nemocnic a hrozilo, že by se nákaza mohla rozšířit po infekčních klinikách. Ceny respirátorů tehdy byly velmi vysoké, ale na to jsme nemohli brát ohled. Šlo o životy.

Z kontrol a šetření tedy obavy nemáte? Naprosto žádné. Ministerstvo zdravotnictví prakticky přes noc vytvořilo nákupní tým a plnilo úkoly z vlády. Jediný náš zájem byl ochránit životy a zdraví lékařů a sester, abychom nečelili situaci jako v Itálii. Tomu jsme zabránili.

Když zmiňujete ochranu zdravotníků, tak právě v těchto dnech vyšla najevo kauza firmy LA Factory, od níž jste nakoupili prostředky za půl miliardy korun. Její masky přitom prý nesplňovaly kvalitativní parametry. Jak to bylo? Bohužel média někdy pracují s neověřenými informacemi a dělají nesprávné závěry. To je i tento případ. S certifikáty byly jisté problémy, ale na základě doporučení Evropské komise se dají řešit tak, že dodavatelská firma dostane výjimku od České obchodní inspekce a pak může legálně distribuovat daný materiál na území EU, tedy i v České republice. V tomto případě je tedy všechno v pořádku. Celkem jsme zmíněné firmě zaplatili asi 431 milionů korun. A to jen za dodávky, které jsme si otestovali a kvalita vyšla dobře, jednou jsme i zboží vraceli. Mrzí mě, že různí politici mají k nákupům příkré soudy, ale přitom se vyjadřují bez znalostí věci. Já ty detaily znám, a proto se kontrol nebojím. Přeji si, aby Nejvyšší kontrolní úřad vše nezávisle prověřil, ale nemyslím si, že je zapotřebí vytvářet nějakou sněmovní vyšetřovací komisi, kterou by opozice využívala jen pro předvolební kampaň. To by věci neprospělo.

Není to jen opozice, kdo upozorňuje na podezřelé nákupy od firem v exekuci nebo s adresami na obecních úřadech a do té doby nečinných. Transparency International varuje i před vládním návrhem novely zákona o veřejných zakázkách. Tu jste chtěli sněmovnou protlačit v legislativní nouzi, abyste mohli jakékoli výrobky nakupovat od dodavatelů v likvidaci, v insolventi, pravomocně odsouzených a s nejasnou vlastnickou strukturou. Neotevíráte dveře korupci a neprůhledným nákupům? Nikoliv. Novela pouze urychluje proces zadávání zakázky, nejde o navýšení ceny nebo snížení kvality. Jen připomínám, že ministerstvo zdravotnictví centrální nákupy už ukončilo a dál to bude na nemocnicích a poskytovatelích.

Půjde o dodávky bez výběrového řízení, kdy nemusí být znám skutečný majitel ani jeho finanční situace. To ano, budou to jednací řízení bez uveřejnění, ale to už dnes zákon umožňuje. Ten proces vždy musí být transparentní, ceny i dodavatelé musejí být známi. Jde o jeho zjednodušení, nikoli předražení. Dnes už se trh stabilizoval a není důvod nakupovat za vyšší ceny kvůli akutnímu nedostatku pomůcek.

Poslanec STAN Petr Gazdík upozornil, že vláda dává přednost zahraničním dodavatelům před českými, kteří už jsou nyní schopni zabezpečit milionové dodávky. Jak to například vypadá s plicním ventilátorem CoroVent, na jehož vývoj a výrobu česká firma od lidí vybrala 15 milionů korun? Už jí prý chybí jediné razítko z vašeho ministerstva, které měla získat 27. dubna. Dali jste jí ho? Nejprve musím odmítnout kritiku pana poslance. My od začátku spolupracujeme s českými výrobci a vývojáři, je jich asi dvacet, a také s distributory. Až na výjimky jsme zboží dováželi přes české firmy. Co se týče ventilátorů CoroVent, proces certifikace stále probíhá. Nejde o to, že bychom tento český výrobek nechtěli podporovat, ale jde o sofistikovaný přístroj, kde se musí obzvláště dbát na bezpečnost. Pokud budou všechny zkoušky úspěšné, nevidím v tom posledním razítku problém.

Řekl jste, že vaše ministerstvo ukončilo centrální nákupy. Týká se to i objednávek ochranných prostředků do Správy státních hmotných rezerv, kde bylo na začátku krize asi 10 tisíc respirátorů? Je třeba říct, že tento počet ochranných prostředků tam byl od dob paní ministryně Emmerové, tedy zhruba patnáct let. Žádný ministr z jakékoliv politické strany ho nezměnil, protože větší potřebě nic nenasvědčovalo. Jedno z ponaučení této krize

je, že musíme navýšit rezervy. My budeme dávat požadavky, ale nakupovat bude Správa státních hmotných rezerv. Bavíme se o milionech kusů ochranných prostředků.

Zmínil jste ponaučení. Bude po koronaviru české zdravotnictví, které krizi zvládlo bravurně, bohatší, modernější, digitalizovanější? Bezesporu bude lépe připravené, ať už by šlo o druhou vlnu této pandemie, nebo o jiný typ viru. Určitě se posune v oblasti elektronizace. V té jsme už první velký krok udělali. V minulosti vyvolávalo velké diskuse a kritiku ze strany České lékařské komory zavedení e-receptu. Ukázalo se, že je to skvělý nástroj v situacích, kdy pacient nemůže osobně do ordinace. Teď už ho máme na 100 procent léků, takže doufám, že bude využíván plošně. Možnost sdílet data na dálku a obecně digitalizace se doufám promění v realitu.

Dalším hitem je virtuální ordinace. Díky telemedicině by spousta pacientů nemusela osobně navštívit lékaře a promrhat hodiny v čekárnách. Spatřujete v tom budoucnost? Takových projektů bude jistě přibývat. V řadě případů skutečně není nutné fyzicky navštívit lékaře, pro první kontakt stačí videokonzultace na dálku. Pro mnoho lidí to může být komfortní varianta řešení zdravotních problémů. Telemedicina je určitě správnou cestou. Premiér Babiš uvedl, že pandemie odhalila jasné priority pro správu země, jimiž jsou potraviny, voda a zdravotnictví. Do něj chce podle svých slov dát tolik peněz, kolik bude třeba. O kolik si řeknete? Parlament už na můj návrh schválil zvýšení plateb za státní pojištění o 500 korun od 1. června, což znamená 20 miliard korun navíc. Jde o historicky nejvyšší nárůst prostředků ze státního rozpočtu. V příštím roce to bude dalších 50 miliard. Vláda tím ukazuje, že zdravotnictví je reálně nejvyšší prioritou, a jsem přesvědčen, že tyto finance povedou k jeho větší stabilizaci.

Včetně rekonstrukce zastaralých budov fakultních nemocnic? Přesně tak. Investice jsou naprosto zásadní. Potřebujeme zlepšit prostředí nemocnic, aby odpovídalo 21. století jak pro zaměstnance, tak pro pacienty. To vše připravujeme v rámci Národního investičního plánu.

Bude třeshinkou na dortu úspěšného zvládnutí pandemie celosvětový úspěch v podobě české vakcíny na covid-19? Musím říct, že mě mrzí vyhocené debaty vědců na toto téma. Je-li tady tým lidí z těžko zpochybnitelných organizací, jako jsou IKEM, Ústav hematologie a krevní transfuze nebo Státní zdravotní ústav, který se o vývoj vakcíny chce pokusit, nevidím důvod, proč mu v tom a priori bránit. To ovšem nevylučuje širší spolupráci vědecké obce, myslím, že jde o národní zájem. Setkám se s odpůrci tohoto projektu a budu se snažit najít společnou cestu. Nechápu, proč by se Česká republika nemohla pokusit o to, o čem se snaží 90 týmů ve světě, které na vakcíně pracují, a být v tomto směru soběstačná.

Kdo je Adam Vojtěch* Narodil se 2. října 1986 v Českých Budějovicích.* Vystudoval Právnickou fakultu Univerzity Karlovy a na téže vysoké škole mediální studia na **Fakultě sociálních věd**.* V letech 2013 až 2014 působil jako právník společnosti MAFRA, v červnu 2014 se stal tajemníkem na Ministerstvu financí ČR, jemuž šéfoval Andrej Babiš. V září 2016 ho vláda jmenovala členem správní rady Všeobecné zdravotní pojišťovny.* V letech 2012 až 2018 byl členem ODS. V roce 2017 úspěšně kandidoval do sněmovny za hnutí ANO.* Ministrem zdravotnictví byl v první i druhé vládě Andreje Babiše, tedy od 13. prosince 2017.* Od dětství se věnuje hudbě a zpěvu. V roce 2005 se účastnil soutěže SuperStar. Několik let zpíval v českobudějovickém swingovém orchestru Metroklub Big Band.

URL| <https://svitavsky.denik.cz/zpravy-z-ceska/adam-vojtech-koronavirus-ministerstvo-zdravotnictvi-ochranne-pomucky-20200515.html>

Stejná zpráva vyšla také v dalších 2 titulech:

svitavsky.denik.cz (*Zprávy z Česka*), svitavsky.denik.cz (*Zprávy z Česka*)

Adam Vojtěch: Z kontrol nákupů nemám naprosto žádné obavy

16.5.2020 sumpersky.denik.cz str. 00 Zprávy z Česka

Kateřina Perknerová

Ministr zdravotnictví Adam Vojtěch (za ANO) byl v posledních týdnech jedním z nejviditelnějších členů Babišovy vlády. A také nejkritizovanějších. Za nedostatek pomůcek, rozporné výroky, špatnou komunikaci. Opozice

žádala jeho odvolání. Před ukončením stavu nouze se ale o jeho rezignaci už nemluví. Možná proto, že právě lidé spadající pod jeho resort - lékaři, zdravotní sestry a nemocniční personál - zvládli pandemii vůbec nejlépe.

"Zítra končí v České republice nouzový stav. Co to pro váš resort znamená? Nic zásadního, protože jsme připraveni pokračovat v opatřeních, která můžeme činit i po nouzovém stavu. Některé věci ale samozřejmě končí, například možnost ukládat pracovní povinnost studentům zdravotnických škol. Klíčové omezení, jako je regulace volného pohybu nebo maloobchodu, už navíc byla rozvolněna. Poslední vlna přijde 25. května, a pokud se nestane nic zásadního, budeme prakticky ve velmi podobné situaci, jaká byla před krizí.

Znamená to, že od 17. do 25. května, respektive do přijetí speciálního epidemického zákona se budete řídit platnou normou o ochraně veřejného zdraví? Ano, protože většinu toho, co bychom ještě eventuálně potřebovali omezit, můžeme regulovat podle stávajícího zákona. Jde například o vnitřní prostory restaurací nebo ubytovací služby. Tyto kompetence jsou přímo vyjmenovány v zákoně o ochraně veřejného zdraví a nepředstavují extenzivní zásah do základních lidských práv a svobod občanů, což nám vyčítal první rozsudek Městského soudu v Praze. Období do 25. května tedy můžeme v případě potřeby překlenout mimořádnými opatřeními ministra zdravotnictví a pak už zůstane v platnosti jen omezení hromadných akcí s účastí několika tisíc lidí.

Proč tedy potřebujete přijímat speciální normu, když vám může dobře posloužit současná legislativa? Je její zpřesnění například ohledně provozu bazénů, wellness center i kadeřnictví tak zásadní? Speciální zákon by měl být časově omezený do konce letošního roku a řešil by jen pandemii covid-19. Navrhujeme v něm i pojistku v podobě souhlasu vlády s každým opatřením ministra zdravotnictví. Potřebujeme ho proto, že nemůžeme vyloučit zhoršení epidemiologické situace a nutnost lokálních restriktivních opatření. V tomto směru musíme zpřesnit některé kompetence. Kromě toho ministerstva vnitra a zdravotnictví dostala úkol připravit komplexní revizi krizové legislativy, konkrétně ústavního zákona o bezpečnosti. Musíme být připraveni na situace, jako byla pandemie koronaviru.

Zmíněný předpis ovšem musí schválit ústavní většina obou komor, což u speciálního epidemického zákona není třeba. Ten budete chtít přijmout ještě ve stavu legislativní nouze? Ve sněmovně není vůle projednávat ho v legislativní nouzi. Většina klubů se kloní k tomu, že by měl být projednán ve standardním režimu při maximálně možném zkrácení lhůt. Nemáme potřebu tlačit to na sílu, u takové předlohy by měl být nějaký základní politický konsenzus. Myslím, že je reálné, aby byl schválen v řádu několika týdnů a v červenci byl účinný.

Tuzemská čísla o vývoji pandemie jsou optimistická, denně přibývá jen několik nakažených lidí, ale ze zahraničí přicházejí varovné signály. Nová ohniska se objevila v Jižní Koreji, ale i v sousedním Německu. Neobáváte se toho? Samozřejmě to pečlivě sledujeme a vyhodnocujeme. Pro nás je to jisté varování, že nemáme vyhráno, byť v ČR se situace v čase dramaticky lepší nejen v počtech infikovaných pacientů, ale hlavně těch hospitalizovaných. Za největší úspěch ministerstva zdravotnictví i svůj považuji, že se nám podařilo ochránit naše nemocnice, které nekolabovaly pod náporom pacientů jako v jiných zemích. Situace v zahraničí je kolísavá, často stačí jeden infikovaný člověk, který může nákazu roznést, jako se to stalo v Soulu. Proto musíme mít nástroje, kterými to můžeme potlačit, především chytrou karanténu. Díky moderním technologiím jsme schopni co nejrychleji identifikovat potenciální rizikové kontakty infikovaného člověka a okamžitě je umisťovat do karantény, aby se nákaza nešířila.

Má projekt chytré karantény už vychytané mouchy a jede naplno? Už je naplno spuštěn v rámci všech 14 krajských hygienických stanic, byť díky tomu, že máme velmi malý počet nově nakažených pacientů, není nyní masivně využíván. Je ale připraven pro případnou další vlnu, kdy se chceme vyhnout plošným opatřením a vypínání ekonomiky. Moderní technologie nám umožní řešit lokální ohniska, jako je aktuálně Chebsko či před časem Domažlicko a Ostravsko.

Dávají vám lidé beze všeho souhlas ke sledování svých kontaktů pomocí mobilů či kreditních karet? Aktuálně je to kolem padesáti procent lidí, kteří souhlasí s tím, aby jejich data byla využita. Věřím ale tomu, že až se projekt stabilizuje a občané se přesvědčí, že k žádnému zneužívání osobních údajů nedochází a je to ve prospěch nás všech, počet souhlasů se zvýší.

Pandemie do určité míry také ukázala, jak lidé věří svým představitelům, protože bez toho by se řada opatření těžko naplnila. Podle průzkumu akademiků z Karlovy a Masarykovy univerzity důvěra Čechů v systém zdravotní péče stoupla až na 80 procent, vládní kroky oceňuje 54 procent respondentů a vládě věří třetina občanů, zatímco před třemi roky jen pětina. Co tomu říkáte? Myslím, že česká vláda situaci zvládla a na konci se vždy počítají hospitalizovaní pacienti. Objektivně jsme na tom z tohoto hlediska dobře, země jako USA, Velká Británie nebo Itálie měly mnohem větší problémy především s přetíženými nemocnicemi. Bezesporu i my jsme udělali

několik chyb, došlo ke komunikačním šumům. Bylo by ale bláhové si myslet, že vše proběhne zcela hladce v poměrech, v nichž se nikdo v moderní historii ještě neocitl. Vše pro nás bylo poprvé. Průběžná pozitivní čísla jsou ale nezpochybnitelná.

Od 25. května se roušky budou muset nosit jen v hromadné dopravě a vnitřních společných prostorech. Rozhodli jste se k tomuto kroku hlavně z politických důvodů, protože zakrývání obličejů na ulici byste v letních měsících neobhájili, byť podmínka dvoumetrových rozestupů působí spíš komicky? Bezpochyby nejsme hlší a slepí k průběhu společenské diskuze. Chápeme, že pro řadu lidí jsou roušky výrazně zatěžující. Na druhou stranu jsem přesvědčen, že jejich okamžité zavedení bylo jedním z opatření, jež výrazně přispělo k utlumení epidemie. Vzhledem k dobrému vývoji jsem nyní požádal epidemiology o vyjádření a skupina pod vedením pana docenta Maďara došla k závěru, že toto opatření není nutné držet i v létě. Čili zdaleka nejen z politických důvodů jsme venkovní odložení roušek zařadili do poslední vlny rozvolňování.

Jste právník, takže ve věcech odborně zdravotnických laik. Jak obtížné pro vás bylo čelit těžkým epidemiologickým vahám, jimiž jsou profesor Prymula či docent Maďar, kteří byli vždy spíše zastánci přísných restrikcí a pomalého uvolňování? V ministerském týmu je řada erudovaných epidemiologů, ale nejsou to lidé zaslepení. Určitě vnímají společenský kontext a nutnost vyvažování zdravotních a ekonomických zájmů. Česká republika musí fungovat i za doby pandemie. Primárně jsme samozřejmě chránili životy a zdraví občanů, bezproblémový chod nemocnic, ale zároveň jsme připravovali uvolňování, aby se země neocitla v kleštích a nepřestala ekonomicky dýchat. Debata vždy byla racionální.

Nejsem si tím vnímáním kontextu úplně jistá. Všichni si pamatujeme na větu vašeho náměstka Romana Prymuly, že hranice budou uzavřené dva roky. Mimochodem šlo o výrok protiprávní, neboť Ústavní soud posléze vydal verdikt, že vláda má právo omezit pohyb občanů uvnitř státu, nikoli ho zavřít navenek. Situace se pochopitelně mění a na začátku března jsme netušili, jak to bude vypadat v květnu, jestli tu nebudeme mít tisíce nových pacientů denně. I výroky se vyvíjejí v čase. Omezení na hranicích by určitě neměla platit příliš dlouhou dobu, ale zdůrazňuji, že úplně nepropustné nebyly nikdy. Teď už lidé mohou volně cestovat, ale musejí se prokázat negativním testem na covid-19, případně jít po návratu do karantény. To je podle mě pochopitelné pravidlo.

Pro letní dovolené ale nepředstavitelné. To je pravda. Tam musí jít o postupný proces. Nyní probíhají bilaterální jednání s konkrétními zeměmi, kde je epidemiologická situace poměrně klidná. Jsou to Slovensko, Rakousko, Chorvatsko či Řecko. Nejde přitom jen o nás, ale i o podmínky cílových zemí.

Nebudete jako ministr zdravotnictví spíše šlapat na brzdu, protože když se lidé masově rozcestují, mohou do republiky nákazu opět zavléct? Právě proto mluvím o postupném rozvolňování a dvoustranných dohodách. Plošné zrušení testů na covid-19 při příjezdu do republiky si nyní nedovedu představit. Bez jakýchkoli podmínek a omezení se letos v létě asi cestovat nebude.

Koronavirová krize bude mít pro vás i další dohry. Čekají vás soudní bitvy, ale také různé vyšetřovací komise či prověrky. Chystá se na vás Nejvyšší kontrolní úřad, jehož prezident Miloslav Kala uvedl, že zatímco jedno ministerstvo (vnitř) nakoupilo respirátor typu FFP2 za 34 korun, jiné (zdravotnictví) za 636 korun. „Děje se tu něco nesprávného,“ dodal. Čeho jste se dopustili? Určitě ničeho nesprávného. Tento výrok mě mrzí, protože vychází z mediálních spekulací. Je třeba se podívat, kolik ochranných prostředků a v jakém čase ministerstvo zdravotnictví nakoupilo. Celkově jsme pro naše zdravotníky pořídili kolem 70 milionů ochranných pomůcek. Slova pana Kaly se vztahují k úplně první dodávce, kdy v ČR nebyly prakticky žádné respirátory, tedy před zahájením dovozů z Číny. Šlo o krizovou situaci, byli jsme pod obrovským tlakem nemocnic a hrozilo, že by se nákaza mohla rozšířit po infekčních klinikách. Ceny respirátorů tehdy byly velmi vysoké, ale na to jsme nemohli brát ohled. Šlo o životy.

Z kontrol a šetření tedy obavy nemáte? Naprosto žádné. Ministerstvo zdravotnictví prakticky přes noc vytvořilo nákupní tým a plnilo úkoly z vlády. Jediný náš zájem byl ochránit životy a zdraví lékařů a sester, abychom nečelili situaci jako v Itálii. Tomu jsme zabránili.

Když zmiňujete ochranu zdravotníků, tak právě v těchto dnech vyšla najevo kauza firmy LA Factory, od níž jste nakoupili prostředky za půl miliardy korun. Její masky přitom prý nesplňovaly kvalitativní parametry. Jak to bylo? Bohužel média někdy pracují s neověřenými informacemi a dělají nesprávné závěry. To je i tento případ. S certifikáty byly jisté problémy, ale na základě doporučení Evropské komise se dají řešit tak, že dodavatelská firma dostane výjimku od České obchodní inspekce a pak může legálně distribuovat daný materiál na území EU, tedy i v České republice. V tomto případě je tedy všechno v pořádku. Celkem jsme zmíněné firmě zaplatili asi 431 milionů korun. A to jen za dodávky, které jsme si otestovali a kvalita vyšla dobře, jednou jsme i zboží vraceli. Mrzí mě, že různí politici mají k nákupům příkré soudy, ale přitom se vyjadřují bez znalostí věci. Já ty

details znám, a proto se kontrol nebojím. Přeji si, aby Nejvyšší kontrolní úřad vše nezávisle prověřil, ale nemyslím si, že je zapotřebí vytvářet nějakou sněmovní vyšetřovací komisi, kterou by opozice využívala jen pro předvolební kampaň. To by věci neprospělo.

Není to jen opozice, kdo upozorňuje na podezřelé nákupy od firem v exekuci nebo s adresami na obecních úřadech a do té doby nečinných. Transparency International varuje i před vládním návrhem novely zákona o veřejných zakázkách. Tu jste chtěli sněmovnou protlačit v legislativní nouzi, abyste mohli jakékoli výrobky nakupovat od dodavatelů v likvidaci, v insolvenční, pravomocně odsouzených a s nejasnou vlastnickou strukturou. Neotevíráte dveře korupci a neprůhledným nákupům? Nikoliv. Novela pouze urychluje proces zadávání zakázky, nejde o navýšení ceny nebo snížení kvality. Jen připomínám, že ministerstvo zdravotnictví centrální nákupy už ukončilo a dál to bude na nemocnicích a poskytovatelích.

Půjde o dodávky bez výběrového řízení, kdy nemusí být znám skutečný majitel ani jeho finanční situace. To ano, budou to jednacím řízením bez uveřejnění, ale to už dnes zákon umožňuje. Ten proces vždy musí být transparentní, ceny i dodavatelé musejí být známi. Jde o jeho zjednodušení, nikoli předražení. Dnes už se trh stabilizoval a není důvod nakupovat za vyšší ceny kvůli akutnímu nedostatku pomůcek.

Poslanec STAN Petr Gazdík upozornil, že vláda dává přednost zahraničním dodavatelům před českými, kteří už jsou nyní schopni zabezpečit milionové dodávky. Jak to například vypadá s plicním ventilátorem CoroVent, na jehož vývoj a výrobu česká firma od lidí vybrala 15 milionů korun? Už jí prý chybí jediné razítko z vašeho ministerstva, které měla získat 27. dubna. Dali jste jí ho? Nejprve musím odmítnout kritiku pana poslance. My od začátku spolupracujeme s českými výrobci a vývojáři, je jich asi dvacet, a také s distributory. Až na výjimky jsme zboží dováželi přes české firmy. Co se týče ventilátorů CoroVent, proces certifikace stále probíhá. Nejde o to, že bychom tento český výrobek nechtěli podporovat, ale jde o sofistikovaný přístroj, kde se musí obzvláště dbát na bezpečnost. Pokud budou všechny zkoušky úspěšné, nevidím v tom posledním razítku problém.

Řekl jste, že vaše ministerstvo ukončilo centrální nákupy. Týká se to i objednávek ochranných prostředků do Správy státních hmotných rezerv, kde bylo na začátku krize asi 10 tisíc respirátorů? Je třeba říct, že tento počet ochranných prostředků tam byl od dob paní ministryně Emmerové, tedy zhruba patnáct let. Žádný ministr z jakékoliv politické strany ho nezměnil, protože větší potřebě nic nenaskvěřovalo. Jedno z ponaučení této krize je, že musíme navýšit rezervy. My budeme dávat požadavky, ale nakupovat bude Správa státních hmotných rezerv. Bavíme se o milionech kusů ochranných prostředků.

Zmínil jste ponaučení. Bude po koronaviru české zdravotnictví, které krizi zvládlo bravurně, bohatší, modernější, digitalizovanější? Bezesporu bude lépe připravené, ať už by šlo o druhou vlnu této pandemie, nebo o jiný typ viru. Určitě se posune v oblasti elektronizace. V té jsme už první velký krok udělali. V minulosti vyvolávalo velké diskuse a kritiku ze strany České lékařské komory zavedení e-receptu. Ukázalo se, že je to skvělý nástroj v situacích, kdy pacient nemůže osobně do ordinace. Teď už ho máme na 100 procent léků, takže doufám, že bude využíván plošně. Možnost sdílet data na dálku a obecně digitalizace se doufám promění v realitu.

Dalším hitem je virtuální ordinace. Díky telemedicině by spousta pacientů nemusela osobně navštívit lékaře a promrhat hodiny v čekárnách. Spatřujete v tom budoucnost? Takových projektů bude jistě přibývat. V řadě případů skutečně není nutné fyzicky navštívit lékaře, pro první kontakt stačí videokonzultace na dálku. Pro mnoho lidí to může být komfortní varianta řešení zdravotních problémů. Telemedicina je určitě správnou cestou. Premiér Babiš uvedl, že pandemie odhalila jasné priority pro správu země, jimiž jsou potraviny, voda a zdravotnictví. Do něj chce podle svých slov dát tolik peněz, kolik bude třeba. O kolik si řeknete? Parlament už na můj návrh schválil zvýšení plateb za státní pojištění o 500 korun od 1. června, což znamená 20 miliard korun navíc. Jde o historicky nejvyšší nárůst prostředků ze státního rozpočtu. V příštím roce to bude dalších 50 miliard. Vláda tím ukazuje, že zdravotnictví je reálně nejvyšší prioritou, a jsem přesvědčen, že tyto finance povedou k jeho větší stabilizaci.

Včetně rekonstrukce zastaralých budov fakulturních nemocnic? Přesně tak. Investice jsou naprosto zásadní. Potřebujeme zlepšit prostředí nemocnic, aby odpovídalo 21. století jak pro zaměstnance, tak pro pacienty. To vše připravujeme v rámci Národního investičního plánu.

Bude třešinkou na dortu úspěšného zvládnutí pandemie celosvětový úspěch v podobě české vakcíny na covid-19? Musím říct, že mě mrzí vyhocené debaty vědců na toto téma. Je-li tady tým lidí z těžko zpochybnitelných organizací, jako jsou IKEM, Ústav hematologie a krevní transfuze nebo Státní zdravotní ústav, který se o vývoj vakcíny chce pokusit, nevidím důvod, proč mu v tom a priori bránit. To ovšem nevylučuje širší spolupráci vědecké obce, myslím, že jde o národní zájem. Setkám se s odpůrci tohoto projektu a budu se snažit najít

společnou cestu. Nechápu, proč by se Česká republika nemohla pokusit o to, oč se snaží 90 týmů ve světě, které na vakcíně pracují, a být v tomto směru soběstačná.

Kdo je Adam Vojtěch* Narodil se 2. října 1986 v Českých Budějovicích.* Vystudoval Právnickou fakultu Univerzity Karlovy a na téže vysoké škole mediální studia na **Fakultě sociálních věd**.* V letech 2013 až 2014 působil jako právník společnosti MAFRA, v červnu 2014 se stal tajemníkem na Ministerstvu financí ČR, jemuž šéfoval Andrej Babiš. V září 2016 ho vláda jmenovala členem správní rady Všeobecné zdravotní pojišťovny.* V letech 2012 až 2018 byl členem ODS. V roce 2017 úspěšně kandidoval do sněmovny za hnutí ANO.* Ministrem zdravotnictví byl v první i druhé vládě Andreje Babiše, tedy od 13. prosince 2017.* Od dětství se věnuje hudbě a zpěvu. V roce 2005 se účastnil soutěže SuperStar. Několik let zpíval v českobudějovickém swingovém orchestru Metroklub Big Band.

URL| <https://sumpersky.denik.cz/zpravy-z-ceska/adam-vojtech-koronavirus-ministerstvo-zdravotnictvi-ochranne-pomucky-20200515.html>

Stejná zpráva vyšla také v dalších 3 titulech:

sumpersky.denik.cz (*Zprávy z Česka*), sumpersky.denik.cz (*Zprávy z Česka*), sumpersky.denik.cz (*Zprávy z Česka*)

Adam Vojtěch: Z kontrol nákupů nemám naprosto žádné obavy

16.5.2020 hodoninsky.denik.cz str. 00 Zprávy z Česka

Kateřina Perknerová

Ministr zdravotnictví Adam Vojtěch (za ANO) byl v posledních týdnech jedním z nejviditelnějších členů Babišovy vlády. A také nejkritizovanějších. Za nedostatek pomůcek, rozporné výroky, špatnou komunikaci. Opozice žádala jeho odvolání. Před ukončením stavu nouze se ale o jeho rezignaci už nemluví. Možná proto, že právě lidé spadající pod jeho resort - lékaři, zdravotní sestry a nemocniční personál - zvládli pandemii vůbec nejlépe.

"Zítra končí v České republice nouzový stav. Co to pro váš resort znamená? Nic zásadního, protože jsme připraveni pokračovat v opatřeních, která můžeme činit i po nouzovém stavu. Některé věci ale samozřejmě končí, například možnost ukládat pracovní povinnost studentům zdravotnických škol. Klíčové omezení, jako je regulace volného pohybu nebo maloobchodu, už navíc byla rozvolněna. Poslední vlna přijde 25. května, a pokud se nestane nic zásadního, budeme prakticky ve velmi podobné situaci, jaká byla před krizí.

Znamená to, že od 17. do 25. května, respektive do přijetí speciálního epidemického zákona se budete řídit platnou normou o ochraně veřejného zdraví? Ano, protože většinu toho, co bychom ještě eventuálně potřebovali omezit, můžeme regulovat podle stávajícího zákona. Jde například o vnitřní prostory restaurací nebo ubytovací služby. Tyto kompetence jsou přímo vyjmenovány v zákoně o ochraně veřejného zdraví a nepředstavují extenzivní zásah do základních lidských práv a svobod občanů, což nám vyčítal první rozsudek Městského soudu v Praze. Období do 25. května tedy můžeme v případě potřeby překlenout mimořádnými opatřeními ministra zdravotnictví a pak už zůstane v platnosti jen omezení hromadných akcí s účastí několika tisíc lidí.

Proč tedy potřebujete přijímat speciální normu, když vám může dobře posloužit současná legislativa? Je její zpřesnění například ohledně provozu bazénů, wellness center i kadeřnictví tak zásadní? Speciální zákon by měl být časově omezený do konce letošního roku a řešil by jen pandemii covid-19. Navrhujeme v něm i pojistku v podobě souhlasu vlády s každým opatřením ministra zdravotnictví. Potřebujeme ho proto, že nemůžeme vyloučit zhoršení epidemiologické situace a nutnost lokálních restriktivních opatření. V tomto směru musíme zpřesnit některé kompetence. Kromě toho ministerstva vnitra a zdravotnictví dostala úkol připravit komplexní revizi krizové legislativy, konkrétně ústavního zákona o bezpečnosti. Musíme být připraveni na situace, jako byla pandemie koronaviru.

Zmíněný předpis ovšem musí schválit ústavní většina obou komor, což u speciálního epidemického zákona není třeba. Ten budete chtít přijmout ještě ve stavu legislativní nouze? Ve sněmovně není vůle projednávat ho v legislativní nouzi. Většina klubů se kloní k tomu, že by měl být projednán ve standardním režimu při maximálně

možném zkrácení lhůt. Nemáme potřebu tlačit to na sílu, u takové předlohy by měl být nějaký základní politický konsenzus. Myslím, že je reálné, aby byl schválen v řádu několika týdnů a v červenci byl účinný.

Tuzemská čísla o vývoji pandemie jsou optimistická, denně přibývá jen několik nakažených lidí, ale ze zahraničí přicházejí varovné signály. Nová ohniska se objevila v Jižní Koreji, ale i v sousedním Německu. Neobáváte se toho? Samozřejmě to pečlivě sledujeme a vyhodnocujeme. Pro nás je to jisté varování, že nemáme vyhráno, byť v ČR se situace v čase dramaticky lepší nejen v počtech infikovaných pacientů, ale hlavně těch hospitalizovaných. Za největší úspěch ministerstva zdravotnictví i svůj považují, že se nám podařilo ochránit naše nemocnice, které nekolabovaly pod náporom pacientů jako v jiných zemích. Situace v zahraničí je kolísavá, často stačí jeden infikovaný člověk, který může nákazu roznést, jako se to stalo v Soulu. Proto musíme mít nástroje, kterými to můžeme potlačit, především chytrou karanténu. Díky moderním technologiím jsme schopni co nejrychleji identifikovat potenciální rizikové kontakty infikovaného člověka a okamžitě je umisťovat do karantény, aby se nákaza nešířila.

Má projekt chytré karantény už vyčítané mouchy a jede naplno? Už je naplno spuštěn v rámci všech 14 krajských hygienických stanic, byť díky tomu, že máme velmi malý počet nově nakažených pacientů, není nyní masivně využíván. Je ale připraven pro případnou další vlnu, kdy se chceme vyhnout plošným opatřením a vypínání ekonomiky. Moderní technologie nám umožní řešit lokální ohniska, jako je aktuálně Chebsko či před časem Domažlicko a Ostravsko.

Dávají vám lidé beze všeho souhlas ke sledování svých kontaktů pomocí mobilů či kreditních karet? Aktuálně je to kolem padesáti procent lidí, kteří souhlasí s tím, aby jejich data byla využita. Věřím ale tomu, že až se projekt stabilizuje a občané se přesvědčí, že k žádnému zneužívání osobních údajů nedochází a je to ve prospěch nás všech, počet souhlasů se zvýší.

Pandemie do určité míry také ukázala, jak lidé věří svým představitelům, protože bez toho by se řada opatření těžko naplnila. Podle průzkumu akademiků z Karlovy a Masarykovy univerzity důvěra Čechů v systém zdravotní péče stoupla až na 80 procent, vládní kroky oceňuje 54 procent respondentů a vládě věří třetina občanů, zatímco před třemi roky jen pětina. Co tomu říkáte? Myslím, že česká vláda situaci zvládla a na konci se vždy počítají hospitalizovaní pacienti. Objektivně jsme na tom z tohoto hlediska dobře, země jako USA, Velká Británie nebo Itálie měly mnohem větší problémy především s přetíženými nemocnicemi. Bezesporu i my jsme udělali několik chyb, došlo ke komunikačním šumům. Bylo by ale bláhové si myslet, že vše proběhne zcela hladce v poměrech, v nichž se nikdo v moderní historii ještě neocitl. Vše pro nás bylo poprvé. Průběžná pozitivní čísla jsou ale nezpochybnitelná.

Od 25. května se roušky budou muset nosit jen v hromadné dopravě a vnitřních společných prostorech. Rozhodli jste se k tomuto kroku hlavně z politických důvodů, protože zakrývání obličejů na ulici byste v letních měsících neobhájili, byť podmínka dvoumetrových rozestupů působí spíše komicky? Bezpochyby nejsme hlší a slepí k průběhu společenské diskuze. Chápeme, že pro řadu lidí jsou roušky výrazně zatěžující. Na druhou stranu jsem přesvědčen, že jejich okamžité zavedení bylo jedním z opatření, jež výrazně přispělo k utlumení epidemie. Vzhledem k dobrému vývoji jsem nyní požádal epidemiology o vyjádření a skupina pod vedením pana docenta Maďara došla k závěru, že toto opatření není nutné držet i v létě. Čili zdaleka nejen z politických důvodů jsme venkovní odložení roušek zařadili do poslední vlny rozvolňování.

Jste právník, takže ve věcech odborně zdravotnických laik. Jak obtížné pro vás bylo čelit těžkým epidemiologickým vahám, jimiž jsou profesor Prymula či docent Maďar, kteří byli vždy spíše zastánci přísných restrikcí a pomalého uvolňování? V ministerském týmu je řada erudovaných epidemiologů, ale nejsou to lidé zaslepení. Určitě vnímají společenský kontext a nutnost vyvažování zdravotních a ekonomických zájmů. Česká republika musí fungovat i za doby pandemie. Primárně jsme samozřejmě chránili životy a zdraví občanů, bezproblémový chod nemocnic, ale zároveň jsme připravovali uvolňování, aby se země neocitla v kleštích a nepřestala ekonomicky dýchat. Debata vždy byla racionální.

Nejsem si tím vnímáním kontextu úplně jistá. Všichni si pamatujeme na větu vašeho náměstka Romana Prymuly, že hranice budou uzavřené dva roky. Mimochodem šlo o výrok protiprávní, neboť Ústavní soud posléze vydal verdikt, že vláda má právo omezit pohyb občanů uvnitř státu, nikoli ho zavřít navenek. Situace se pochopitelně mění a na začátku března jsme netušili, jak to bude vypadat v květnu, jestli tu nebudeme mít tisíce nových pacientů denně. I výroky se vyvíjejí v čase. Omezení na hranicích by určitě neměla platit příliš dlouhou dobu, ale zdůrazňuji, že úplně nepropustné nebyly nikdy. Teď už lidé mohou volně cestovat, ale musejí se prokázat negativním testem na covid-19, případně jít po návratu do karantény. To je podle mě pochopitelné pravidlo.

Pro letní dovolené ale nepředstavitelné. To je pravda. Tam musí jít o postupný proces. Nyní probíhají bilaterální jednání s konkrétními zeměmi, kde je epidemiologická situace poměrně klidná. Jsou to Slovensko, Rakousko, Chorvatsko či Řecko. Nejde přitom jen o nás, ale i o podmínky cílových zemí.

Nebudete jako ministr zdravotnictví spíše šlapat na brzdu, protože když se lidé masově rozcestují, mohou do republiky nákazu opět zavléct? Právě proto mluvím o postupném rozvolňování a dvoustranných dohodách. Plošné zrušení testů na covid-19 při příjezdu do republiky si nyní nedovedu představit. Bez jakýchkoli podmínek a omezení se letos v létě asi cestovat nebude.

Koronavirová krize bude mít pro vás i další dohry. Čekají vás soudní bitvy, ale také různé vyšetřovací komise či prověrky. Chystá se na vás Nejvyšší kontrolní úřad, jehož prezident Miloslav Kala uvedl, že zatímco jedno ministerstvo (vnitro) nakoupilo respirátor typu FFP2 za 34 korun, jiné (zdravotnictví) za 636 korun. „Děje se tu něco nesprávného,“ dodal. Čeho jste se dopustili? Určitě ničeho nesprávného. Tento výrok mě mrzí, protože vychází z mediálních spekulací. Je třeba se podívat, kolik ochranných prostředků a v jakém čase ministerstvo zdravotnictví nakoupilo. Celkově jsme pro naše zdravotníky pořídili kolem 70 milionů ochranných pomůcek. Slova pana Kaly se vztahují k úplně první dodávce, kdy v ČR nebyly prakticky žádné respirátory, tedy před zahájením dovozů z Číny. Šlo o krizovou situaci, byli jsme pod obrovským tlakem nemocnic a hrozilo, že by se nákaza mohla rozšířit po infekčních klinikách. Ceny respirátorů tehdy byly velmi vysoké, ale na to jsme nemohli brát ohled. Šlo o životy.

Z kontrol a šetření tedy obavy nemáte? Naprosto žádné. Ministerstvo zdravotnictví prakticky přes noc vytvořilo nákupní tým a plnilo úkoly z vlády. Jediný náš zájem byl ochránit životy a zdraví lékařů a sester, abychom nečelili situaci jako v Itálii. Tomu jsme zabránili.

Když zmiňujete ochranu zdravotníků, tak právě v těchto dnech vyšla najevo kauza firmy LA Factory, od níž jste nakoupili prostředky za půl miliardy korun. Její masky přitom prý nesplňovaly kvalitativní parametry. Jak to bylo? Bohužel média někdy pracují s neověřenými informacemi a dělají nesprávné závěry. To je i tento případ. S certifikáty byly jisté problémy, ale na základě doporučení Evropské komise se dají řešit tak, že dodavatelská firma dostane výjimku od České obchodní inspekce a pak může legálně distribuovat daný materiál na území EU, tedy i v České republice. V tomto případě je tedy všechno v pořádku. Celkem jsme zmíněné firmě zaplatili asi 431 milionů korun. A to jen za dodávky, které jsme si otestovali a kvalita vyšla dobře, jednou jsme i zboží vraceli. Mrzí mě, že různí politici mají k nákupům příkré soudy, ale přitom se vyjadřují bez znalostí věci. Já ty detaily znám, a proto se kontrol nebojím. Přeji si, aby Nejvyšší kontrolní úřad vše nezávisle prověřil, ale nemyslím si, že je zapotřebí vytvářet nějakou sněmovní vyšetřovací komisi, kterou by opozice využívala jen pro předvolební kampaň. To by věci neprospělo.

Není to jen opozice, kdo upozorňuje na podezřelé nákupy od firem v exekuci nebo s adresami na obecních úřadech a do té doby nečinných. Transparency International varuje i před vládním návrhem novely zákona o veřejných zakázkách. Tu jste chtěli sněmovnou protlačit v legislativní nouzi, abyste mohli jakékoli výrobky nakupovat od dodavatelů v likvidaci, v insolventi, pravomocně odsouzených a s nejasnou vlastnickou strukturou. Neotevíráte dveře korupci a neprůhledným nákupům? Nikoliv. Novela pouze urychluje proces zadávání zakázky, nejde o navýšení ceny nebo snížení kvality. Jen připomínám, že ministerstvo zdravotnictví centrální nákupy už ukončilo a dál to bude na nemocnicích a poskytovatelích.

Půjde o dodávky bez výběrového řízení, kdy nemusí být znám skutečný majitel ani jeho finanční situace. To ano, budou o jednacím řízení bez uveřejnění, ale to už dnes zákon umožňuje. Ten proces vždy musí být transparentní, ceny i dodavatelé musejí být známi. Jde o jeho zjednodušení, nikoli předražení. Dnes už se trh stabilizoval a není důvod nakupovat za vyšší ceny kvůli akutnímu nedostatku pomůcek.

Poslanec STAN Petr Gazdík upozornil, že vláda dává přednost zahraničním dodavatelům před českými, kteří už jsou nyní schopni zabezpečit milionové dodávky. Jak to například vypadá s plicním ventilátorem CoroVent, na jehož vývoj a výrobu česká firma od lidí vybrala 15 milionů korun? Už jí prý chybí jediné razítko z vašeho ministerstva, které měla získat 27. dubna. Dali jste jí ho? Nejprve musím odmítnout kritiku pana poslance. My od začátku spolupracujeme s českými výrobci a vývojáři, je jich asi dvacet, a také s distributory. Až na výjimky jsme zboží dováželi přes české firmy. Co se týče ventilátorů CoroVent, proces certifikace stále probíhá. Nejde o to, že bychom tento český výrobek nechtěli podporovat, ale jde o sofistikovaný přístroj, kde se musí obzvlášť dbát na bezpečnost. Pokud budou všechny zkoušky úspěšné, nevidím v tom posledním razítku problém.

Řekl jste, že vaše ministerstvo ukončilo centrální nákupy. Týká se to i objednávek ochranných prostředků do Správy státních hmotných rezerv, kde bylo na začátku krize asi 10 tisíc respirátorů? Je třeba říct, že tento počet ochranných prostředků tam byl od dob paní ministryně Emmerové, tedy zhruba patnáct let. Žádný ministr z jakékoliv politické strany ho nezměnil, protože větší potřebě nic nenasvědčovalo. Jedno z ponaučení této krize

je, že musíme navýšit rezervy. My budeme dávat požadavky, ale nakupovat bude Správa státních hmotných rezerv. Bavíme se o milionech kusů ochranných prostředků.

Zmínil jste ponaučení. Bude po koronaviru české zdravotnictví, které krizi zvládlo bravurně, bohatší, modernější, digitalizovanější? Bezesporu bude lépe připravené, ať už by šlo o druhou vlnu této pandemie, nebo o jiný typ viru. Určitě se posune v oblasti elektronizace. V té jsme už první velký krok udělali. V minulosti vyvolávalo velké diskuse a kritiku ze strany České lékařské komory zavedení e-receptu. Ukázalo se, že je to skvělý nástroj v situacích, kdy pacient nemůže osobně do ordinace. Teď už ho máme na 100 procent léků, takže doufám, že bude využíván plošně. Možnost sdílet data na dálku a obecně digitalizace se doufám promění v realitu.

Dalším hitem je virtuální ordinace. Díky telemedicině by spousta pacientů nemusela osobně navštívit lékaře a promrhat hodiny v čekárnách. Spatřujete v tom budoucnost? Takových projektů bude jistě přibývat. V řadě případů skutečně není nutné fyzicky navštívit lékaře, pro první kontakt stačí videokonzultace na dálku. Pro mnoho lidí to může být komfortní varianta řešení zdravotních problémů. Telemedicina je určitě správnou cestou. Premiér Babiš uvedl, že pandemie odhalila jasné priority pro správu země, jimiž jsou potraviny, voda a zdravotnictví. Do něj chce podle svých slov dát tolik peněz, kolik bude třeba. O kolik si řeknete? Parlament už na můj návrh schválil zvýšení plateb za státní pojištění o 500 korun od 1. června, což znamená 20 miliard korun navíc. Jde o historicky nejvyšší nárůst prostředků ze státního rozpočtu. V příštím roce to bude dalších 50 miliard. Vláda tím ukazuje, že zdravotnictví je reálně nejvyšší prioritou, a jsem přesvědčen, že tyto finance povedou k jeho větší stabilizaci.

Včetně rekonstrukce zastaralých budov fakultních nemocnic? Přesně tak. Investice jsou naprosto zásadní. Potřebujeme zlepšit prostředí nemocnic, aby odpovídalo 21. století jak pro zaměstnance, tak pro pacienty. To vše připravujeme v rámci Národního investičního plánu.

Bude třesinkou na dortu úspěšného zvládnutí pandemie celosvětový úspěch v podobě české vakcíny na covid-19? Musím říct, že mě mrzí vyhocené debaty vědců na toto téma. Je-li tady tým lidí z těžko zpochybnitelných organizací, jako jsou IKEM, Ústav hematologie a krevní transfuze nebo Státní zdravotní ústav, který se o vývoj vakcíny chce pokusit, nevidím důvod, proč mu v tom a priori bránit. To ovšem nevylučuje širší spolupráci vědecké obce, myslím, že jde o národní zájem. Setkám se s odpůrci tohoto projektu a budu se snažit najít společnou cestu. Nechápu, proč by se Česká republika nemohla pokusit o to, o čem se snaží 90 týmů ve světě, které na vakcíně pracují, a být v tomto směru soběstačná.

Kdo je Adam Vojtěch* Narodil se 2. října 1986 v Českých Budějovicích.* Vystudoval Právnickou fakultu Univerzity Karlovy a na téže vysoké škole mediální studia na **Fakultě sociálních věd**.* V letech 2013 až 2014 působil jako právník společnosti MAFRA, v červnu 2014 se stal tajemníkem na Ministerstvu financí ČR, jemuž šéfoval Andrej Babiš. V září 2016 ho vláda jmenovala členem správní rady Všeobecné zdravotní pojišťovny.* V letech 2012 až 2018 byl členem ODS. V roce 2017 úspěšně kandidoval do sněmovny za hnutí ANO.* Ministrem zdravotnictví byl v první i druhé vládě Andreje Babiše, tedy od 13. prosince 2017.* Od dětství se věnuje hudbě a zpěvu. V roce 2005 se účastnil soutěže SuperStar. Několik let zpíval v českobudějovickém swingovém orchestru Metroklub Big Band.

URL| <https://hodoninsky.denik.cz/zpravy-z-ceska/adam-vojtech-koronavirus-ministerstvo-zdravotnictvi-ochranne-pomucky-20200515.html>

Stejná zpráva vyšla také v dalších 3 titulech:

hodoninsky.denik.cz (*Zprávy z Česka*), hodoninsky.denik.cz (*Zprávy z Česka*), hodoninsky.denik.cz (*Zprávy z Česka*)

K měření vyváženosti médií chybí jasné definice

17.5.2020 mediaguru.cz str. 00

Posuzovat vyváženost médií není právě jednoduché. Chybí k tomu jasné definice celku vysílání, který je třeba analyzovat.

U určitých skupin občanů převládá v posledních letech mnohdy pocit, že nejsou v mediálním prostoru dostatečně reprezentováni. Napadají potom vyváženost médií, jež je u rozhlasového a televizního vysílání vyžadována zákonem. Nicméně zákon je ve své podstatě stručný a dosavadní praxe se potýká s nejasnými definicemi, jak onu vyváženost analyzovat. I to zaznělo na Rozpravách o českých médiích, které na konci dubna online uspořádala **Fakulta sociálních věd** UK.

Provozovatel rozhlasového a televizního vysílání musí podle zákona č. 231/2001 Sb. zajistit, „aby ve zpravodajských a politicko-publicistických pořadech bylo dbáno zásad objektivit a vyváženosti a zejména nebyla v celku vysílaného programu jednostranně zvýhodňována žádná politická strana nebo hnutí, popřípadě jejich názory nebo názory jednotlivých skupin veřejnosti, a to s přihlédnutím k jejich reálnému postavení v politickém a společenském životě“. V případě tiskových médií musí dbát o vyváženost radniční periodika.

V praxi se vyvážeností zabývají zejména veřejnoprávní média, jež jsou vázány dalšími zákony (483/1991 Sb. a 484/1991 Sb.) k poskytování „objektivních, ověřených, ve svém celku vyvážených a všestranných informací pro svobodné vytváření názorů“. Česká televize a Český rozhlas si tak pravidelně nechávají zpracovávat analýzy své objektivit a vyváženosti, i když naráží na určité nejasnosti.

„Nejsložitější pro nás je definovat celek vysílání. Je to jeden pořad, jedna hodina, půl roku...?“ uvedl Josef Baxa z Analytického a výzkumného oddělení Českého rozhlasu a dodal: „Není navíc složité změřit, zda ve vysílání Českého rozhlasu vystoupil tolikrát zástupce té strany a tolikrát z oné strany, ale jaké byly zastoupeny postoje a přístupy, například na škalách pravice – levice, konzervatismu – nekonzervatismu či promoženosti – nepromoženosti.“

S nejasnou definicí celku vysílání se potýká i Česká televize. „V analýzách se snažíme hodnotit vyváženost v rámci půlročního nebo ročního období, ale nikde to není striktně pojmenované,“ vysvětlila Renata Týmová, vedoucí útvaru Výzkumu a analýz ČT.

Kromě časového úseku je také nutné určit, které pořady budou analyzovány. „Nemyslím si, že k analýze by měly být pořady určovány in-house, měly by být stanoveny regulátorem. Rovněž si nemyslím, že by období k analýze muselo být zásadně dlouhé. Pro různá média to může být různé, každopádně však divák nemá čas na to, aby sledoval dané médium od ledna do května,“ řekl Baxa s tím, že vyvážená by měla být i soukromá média anebo by měla jasně definovat svou politickou inklinaci.

Další otázkou je, jak mediální prostor vyváženě přidělovat podle společenské relevance. Zatímco ve volebním vysílání je dodržován rovný přístup, mimo něj je potřeba zajistit politickou i názorovou vyváženost. V současné době je tak nutné dát prostor například nejen příznivců promoženosti společnosti, ale i jejím odpůrcům. Nicméně i zde je důležité zjistit, jak důležitý hlas ve společnosti daná názorová skupina má. Česká televize tak bere v potaz výsledky voleb, ale pracuje také s projektem mapujícím volební preference a názory respondentů na klíčová témata. „Dovedu si ale představit i další kritéria,“ uvedla Renata Týmová.

K přesnějšímu měření objektivit a vyváženosti by mohl v budoucnu přispět projekt který v současnosti zpracovává **Fakulta sociálních věd** UK ve spolupráci s Newton Media. Jeho cílem je vytvořit metodiku pro obsahové analýzy vysílání, která bude aplikovatelná do regulační a analytické praxe. Podle hlavního řešitele projektu Jana Křečka bude metodika poprvé vyzkoušena letos na podzim, kdy budou probíhat krajské a senátní volby. Výstupy budou nabídnuty nejen regulačním orgánům, ale i vysílatelům a odborné veřejnosti.

-stk-

Zdroj: Repro FB Live

URL| <https://www.mediaguru.cz/clanky/2020/04/k-mereni-vyvazeni-medii-chybi-jasne-definice/>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
[mediaguru.cz](https://www.mediaguru.cz)

„Koho ze CNN jsem musela op*cat?“ Blondýna z Primy po lekci se Schillerovou čelí špíně

17.5.2020 blesk.cz str. 00 Politika

kal

V televizi začínala u sportovního zpravodajství, teď čelí nevybíravým útokům, podle kterých zapojila do kariéry i postel. Řeč je o reportérce a moderátorce CNN Prima News Lucii Hrdličkové, blondýně, která si na ministerstvu financí připravila anglické dotazy na vicepremiérku a ministryni financí Alenu Schillerovou (za ANO) – a Schillerová před ní ve čtvrtek prchla za turnikety, což později označila za možnou chybu. A v pátek se zúčastnila videokonference s ministry financí EU v angličtině. Hrdličková připustila, že jednala na pokyn vedení stanice. CNN Prima News se za ni postavila.

„Po obdržení dotazu, koho ze CNN jsem musela op*cat, bych ráda tu smršť (alespoň z mé strany) zakončila. V anglickém dotazu paní ministryni nacházíme veřejný zájem, který se budeme snažit vždy hájit,“ uvedla na twitteru Lucie Hrdličková, jedna z tváří nové zpravodajské stanice CNN Prima News. Ocenila při tom kolegu Marka Wollnera z Reportérů ČT, který se jí zastal.

Po obdržení dotazu, koho ze CNN jsem musela op*cat, bych ráda tu smršť (alespoň z mé strany) zakončila. V anglickém dotazu paní ministryni nacházíme veřejný zájem, který se budeme snažit vždy hájit. @MarekWollner děkuji za Váš názor a jako každou neděli (a pondělí) se večer těším. pic.twitter.com/K65AGL273O

— Lucie Hrdličková (@luciehrdlicka) 15. května 2020

Hrdličková byla domluvená na rozhovoru se Schillerovou, že půjde o dotazy v angličtině, to vicepremiérce předem neřekla. Reagovala nicméně na téma jazykové výbavy ministryně financí, které znovu ožilo tento týden, když Hospodářské noviny přišly s tím, že se Schillerová vyhýbá právě kvůli chabé angličtině videokonferencím s kolegy z Evropské unie. Jednacím jazykem je tu angličtina a tlumočení chybí.

„Obyčejná lež. V Bruselu hovořím zásadně anglicky, tlumočnicka nevyužívám. Na zasedání Euroskupiny a Rady Ecofin jezdím naprosto pravidelně. Osobně jsem se přímo na místě zúčastnila 20 z 24 zasedání. Má vystoupení jsou vždy v AJ (dohledatelné na veřejně přístupných záznamech),“ reagovala Schillerová.

Nejdřív mě z angličtiny zkoušela ČT. Hnali se za mnou s kamerou z Malostranského náměstí až na MF. Na úřadu na mě už čekala redaktorka Primy, která v žádosti o rozhovor o angličtině neuvedla ani slovo. Nebudu lhát, v ten moment toho na mě bylo moc. A odešla jsem. Možná chyba. <https://t.co/7aZo1lbiWX>

— Alena Schillerová (@alenaschillerov) 14. května 2020

Schillerová: Bylo toho na mě moc

Ohledně čtvrtka k (ne)rozhovoru s Hrdličkovou Schillerová uvedla: „Nejdřív mě z angličtiny zkoušela ČT. Hnali se za mnou s kamerou z Malostranského náměstí až na ministerstvo financí. Na úřadu na mě už čekala redaktorka Primy, která v žádosti o rozhovor o angličtině neuvedla ani slovo. Nebudu lhát, v ten moment toho na mě bylo moc. A odešla jsem. Možná chyba.“

„K mé angličtině už jsem se ale vyjádřila na facebooku. Jasně, nejsem v ní nejlepší na světě. Taky jsem to o sobě nikdy netvrdila. Koneckonců před rokem '89 jsme museli povinně biflovat jiné jazyky. Proto na sobě velmi tvrdě pracuji, poctivě se doučuji a věřím, že i zlepšuji,“ napsala dále a dodala, že svou práci v Bruselu i díky svému skvělému týmu zvládá bez problémů a „tenhle mediální hon ji proto velmi mrzí.“

CNN Prima News: Chodí i pozitivní ohlasy

Lucie Hrdličková přiznala, že nápad na oslovení ministryně anglickými dotazy nemá z vlastní hlavy. „Bylo to rozhodnutí vedení, tak prosím tam takové otázky směřujte,“ uvedla na twitteru.

Bylo to rozhodnutí vedení, tak prosím tam takové otázky směřujte. Hezký večer!

— Lucie Hrdličková (@luciehrdlicka) 14. května 2020

„CNN Prima NEWS si stojí za prací své redaktorky a ohrazuje se vůči vulgárním zprávám, kterým Lucie Hrdličková musela čelit po odvysílání rozhovoru na sociálních sítích,“ uvedl v sobotu PR koordinátor Matěj Štýs.

„Rozhovor vznikl jako reakce na prohlášení paní ministryně Schillerové, že Hospodářské noviny lžou, když tvrdí, že se neúčastní důležitých videokonferencí ministrů financí zemí Evropské unie kvůli slabé znalosti anglického jazyka. Na konferencích se přitom řeší zásadní témata jako unijní rozpočet a dopady koronavirové krize na země EU. Do redakce i redaktorce přišlo velké množství pozitivních ohlasů na rozhovor, které vysoce převyšují ty negativní,“ dodal Matěj Štýs.

Nejednotná ČT: Lutonský kritizuje, Fridrichová chválí

Zajímavý je přitom nejednotný postoj kolegů z České televize vůči nové konkurenci. Zatímco k pochvalě Marka Wollnera se připojila i Nora Fridrichová z pořadu 168 hodin, který se Schillerovou natáčel krátce před Primou, zástupce šéfredaktora ČT František Lutonský byl přísný: „Nevím, jak to udělala 168 a nevím jak to použije. Zatím můžu hodnotit jen ten Váš způsob. A ten podle mě nebyl fér. Omlouvám se.“

Nevím jak to udělala 168 a nevím jak to použije. Zatím můžu hodnotit jen ten Váš způsob. A ten podle mě nebyl fér. Omlouvám se.

— František Lutonský (@FLutonsky) 15. května 2020

V pátek přišel od Schillerové protitah vůči kritikům. „Před chvílí skončila videokonference s ministry financí členských států EU a zástupců Evropské komise. Dominantním tématem byla opatření jednotlivých zemí na podporu svých ekonomik i koordinované kroky EU,“ uvedla v pátek večer na twitteru Alena Schillerová. „Zdůraznila jsem, že je potřeba zachovat silnou kohezní politiku, která by měla v budoucnu více zohledňovat specifické potřeby a priority členských států,“ dodala.

Exministr Pilný: Já ten problém znám

Na téma angličtiny ministryně financí se v pátek večer pro Českou televizi vyjádřil i exministr resortu Ivan Pilný. „Byla mojí náměstkyní, takže já ten problém znám,“ uvedl bez obalu.

Schillerová už na veřejnosti jednou po dotazu v angličtině tápala, a to v listopadu minulého roku v Bruselu na setkání Rady Evropy.

Lucie Hrdličková v roce 2018 vystudovala žurnalistiku na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy. V prvním ročníku se jako jedna ze dvou Evropanů zúčastnila mezinárodní stáže Young Reporter Programme na Univerziádě v Jižní Koreji a mezi mladými novináři vybranými ze všech kontinentů byla zvolena druhou nejúspěšnější stážistkou. Reportáže a rozhovory přinášela v anglickém a francouzském jazyce z univerziád i světových mistrovství na Taiwanu, v Kataru, Kazachstánu, Maroku, sibiřském Krasnojarsku nebo v několika evropských zemích.

Od roku 2017 pracovala jako reportérka a moderátorka ve sportovní redakci Seznam Zpráv. O rok později přešla do redakce zpravodajství, kde se od moderování ranních a poledních zpráv dostala k Večerním zprávám. Aktuálně uvádí pořad Zprávy na CNN Prima News.

URL| <https://www.blesk.cz/clanek/643828/koho-ze-cnn-jsem-musela-op-cat-blondyna-z-primy-po-lekci-se-schillerovou-celi-spine>

Stejná zpráva vyšla také v dalších 11 titulech:

[blesk.cz \(Politika\)](#), [blesk.cz \(Politika\)](#), [blesk.cz \(Politika\)](#), [blesk.cz \(Politika\)](#), [blesk.cz \(Politika\)](#), [blesk.cz \(Politika\)](#), [blesk.cz \(Politika\)](#), [blesk.cz \(Politika\)](#), [blesk.cz \(Politika\)](#), [blesk.cz \(Politika\)](#), [blesk.cz \(Politika\)](#)

Silný HLAS

18.5.2020 Tv Pohoda str. 11 TV svět

Aktuální témata, která hýbou společností, názorová pestrost i vyhrocené postoje, to je obsah diskusního pořadu Silný hlas. Moderuje jej jedna z nejvýraznějších tváří nové zpravodajské platformy CNN Prima NEWS, Markéta Fialová. „O tom, co nikde jinde neuslyšíte, od osobností, které chcete slyšet. Názory lidí, kteří mají jasný pohled na celou řadu otázek, které se týkají nás všech. Takových hostů se budu ptát a takové uvidíte v novém pořadu.“
?Absolventka **Fakulty sociálních věd** UK v Praze, titul Mgr. získala v oboru masová komunikace. Už při studiu přispívala do několika novin a časopisů, posléze pracovala jako elév ve zpravodajství ČT.

?Jako moderátorka se poprvé představila v roce 1993, kdy se stala jednou z prvních tváří zpravodajství TV Prima (tehdejší Premiéra TV), hlavní zpravodajskou relaci tam poté moderovala až do roku 2001.

?V letech 2001–2004 byla reportérkou, dramaturgyní a moderátorkou publicistického pořadu Fakta ČT.

?V letech 2005–2014 moderovala Televizní noviny na Nově a zároveň magazín Víkend a řadu speciálních živých vysílání, včetně prezidentských interview a politických duelů. Od roku 2014 připravovala a moderovala pořad Střepiny.

Foto autor| Foto: ČT, Nova a Prima

Vysoké školy doplatí na koronavirus. Chybět jim budou peníze za zahraniční studenty

18.5.2020 vysokeskoly.cz str. 00
Fakulty Sociálních

Z mobility studentů plyne pro vysoké školy významný příjem. Uzavření hranic a omezení cestování, které kvůli novému koronaviru zavedly země po celém světě, však mezinárodní spolupráci značně omezily. Pro školy by tento finanční výpadek mohl v budoucnu představovat velký problém.

„Příjmy od studentů samoplátců činily v loňském roce cca 205 milionů korun, což představuje 3,24 procent celkových reálných příjmů univerzity v roce 2019. Nejpočetnější zastoupení samoplátců je na Lékařské fakultě Masarykovy univerzity, pro niž by výpadek těchto příjmů znamenal skutečně zásadní ekonomický problém,“ vysvětlila pro VysokéŠkoly.cz tisková mluvčí Masarykovy univerzity Tereza Fojtová.

Kromě příjmů od zahraničních studentů, kteří si platí školné, získávají školy peníze také v rámci takzvané internacionalizace. Ta slouží k prohloubení zahraniční spolupráce univerzit, tedy nejen k přilákání zahraničních studentů i akademiků do Česka, ale pomáhá financovat také výjezdy Čechů do zahraničí.

„Univerzity v České republice jsou Ministerstvem školství dotovány i na základě internacionalizace, což znamená, že čím víc studentů vysíláte a čím víc jich přijímáte, tím větší balíček peněz od ministerstva dostanete,“ vysvětlil pro Seznam zprávy mluvčí univerzity Hradec Králové Jakub Novák. Celkem podle něj takto univerzita získá asi 13 milionů korun. „Když jsou počty menší, bavíme se o sesekávání peněz z tohoto balíčku, který je pro univerzitu naší velikosti zásadní,“ dodává Novák.

Další příjem pro české univerzity plyne také z mezinárodních letních škol. K jejich rušení přistoupila řada škol už v uplynulých měsících. **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy o rok odložila výjezd svých studentů na letní školu do Washingtonu, Univerzita Hradec Králové zase zrušila své letní školy pro zahraniční studenty. Podle mluvčího hradecké univerzity za pobyt zahraničních studentů na letních školách má škola příjem zhruba 3,5 milionu. Tento rok o něj přijde.

Více jak 600 milionů korun – tolik dostávají české vysoké školy ročně celkem na dotacích na mezinárodní spolupráci. Zdroj: MŠMT

Mluvčí Masarykovy univerzity upozorňuje, že finanční dopad plynoucí z omezení mobility může přesáhnout až za hranice univerzit: „Přítomnost zahraničních studentů je vysoce žádoucí nejen pro Masarykovu univerzitu, ale i pro region a celou Českou republiku, a to s ohledem na jejich ekonomický přínos a potřebu zajištění řady profesí poptávaných na našem pracovním trhu.“ Na brněnské univerzitě aktuálně studuje více jak čtvrtina zahraničních studentů.

Na problematiku odlivu zahraničních studentů i akademických pracovníků upozorňuje mimo jiné i petice Urgentní výzva ministrům ČR_incoming zahraničních studentů a vědců. Její autor Richard Unruh z Interreto Invest s.r.o. v ní upozorňuje, že pro některé vzdělávací instituce může omezení vstupu cizinců kvůli koronaviru znamenat až 100procentní výpadek příjmů a žádá proto vládu, aby ustanovila komisi, která vymezí pravidla mezinárodní univerzitní spolupráce. Mimo jiné také doporučuje, aby vláda zveřejnila seznam zemí, které po vstupu příkazují 14denní karanténu.

České vysoké školy se zatím snaží dělat maximum proto, aby dopady koronaviru omezily na minimum – třeba tím, že výuku přesunou on-line. To je případ letní školy University of Oregon, kam se mohou hlásit studenti z **Fakulty Sociálních věd** UK. Poplatek za účast je 400 dolarů a studenti z celého světa mohou letní školu absolvovat z domova.

URL| <https://www.vysokeskoly.cz/clanek/vysoke-skoly-doplati-na-koronavirus-chybet-jim-budou-penize-za-zahranicni-studenty>

Symposium: Změny chování české populace v době covid-19

18.5.2020 vedavyzkum.cz str. 00 Akce
Vedavyzkum.cz

Think-tank IDEA při Národohospodářském ústavu AV ČR zve na on-line vědecké sympozium Iniciativy Model antiCOVID19, které se uskuteční v úterý 19. května 2020.

Sympozium věnované změnám chování české populace v době covid-19 a jejich reflexi v epidemiologických modelech můžete sledovat na YouTube nebo Facebooku od 10:00 do 12:00.

Program:

Sekce 1 / Data a nejistota

10:00–10:20

Proměny chování Čechů v době koronaviru

Daniel Prokop (**Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy/PAQ Research)

10:20–10:35

Parametry nemoci covid-19 a vědecká nejistota

Jan Trnka (3. Lékařská fakulta Univerzity Karlovy)

10:35–10:50

Proč modelujeme: Rosenbluethova kočka v Kripkeho hypotetickém světě

Josef Šlerka (Filozofická fakulta Univerzity Karlovy)

Sekce 2 / Epidemiologické modely

10:50–11:05

Model A – Úvod do Chytré karantény v ČR

Eva Hromádková (CERGE-EI)

11:05–11:20

Model M – Sociální vztahy, interakce a kontakty při šíření infekcí

Tomáš Diviák (University of Manchester/Filozofická fakulta Univerzity Karlovy)

11:20–11:35

Model M – Město jako multigraf neboli každý občan grafu vrcholem

Martin Šmíd (Ústav teorie informace a automatizace AV ČR)

11:35–11:50

Model M – Několik poznámek k optimálnímu algoritmu pro Chytrou karanténu

Roman Neruda (Ústav informatiky AV ČR)

Závěrečná poznámka

11:50–12:00

Jak jsme připraveni na případnou druhou vlnu?

Pavel Hroboň (Advance Healthcare Management Institute)

Zdroj: IDEA

URL| <https://vedavyzkum.cz/akce/akce/sympozium-zmeny-chovani-ceske-populace-v-dobe-covid-19>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:

vedavyzkum.cz

ČLC udělilo 16 autorských stipendií

18.5.2020 [czechlit.cz](https://www.czechlit.cz) str. 00

Džian Baban, Juliána Chomová, Lucie Lomová

V souvislosti s pandemií koronaviru vypsalo České literární centrum, sekce Moravské zemské knihovny v Brně, stipendium pro autorky a autory z České republiky. Ze 182 žádostí vybrala odborná komise 16 stipendistů ve čtyřech žánrových skupinách, kterým rozdělila celkem 560 tisíc korun.

Následky pandemie postihly všechny aktéry knižního trhu. Mimořádná stipendia mají podpořit tvůrčí psaní českých autorek a autorů v době, kdy jim byly zrušeny rezidentní pobyty, autorská čtení a účasti na festivalech a veletrzích. „Obrovský zájem ukázal, že to byl správný krok. 80 % žádostí bylo podle vyjádření členů hodnotící komise velmi kreativních a kvalitních, což je potěšitelná zpráva pro český literární trh – čtenáři se mohou těšit na zajímavé knižní novinky,“ říká pověřený vedoucí Českého literárního centra Martin Krafl.

Během dubna zaslalo žádost o stipendium 182 tvůrců, z toho 101 autorek a 81 autorů. Rozděleny byly do 4 žánrových sekcí: umělecká próza, poezie, komiks a tvorba pro děti a mládež. Nejvíce žadatelů, 84, bylo v oblasti prózy, následovala tvorba pro děti a mládež se 45 uchazeči, žánr poezie s 31 a komiks s 22 uchazeči. Stipendia budou čerpána od června do září 2020. Komise měla původně podpořit v každé kategorii tři projekty, vzhledem k počtu uchazečů a kvalitě jejich literárních projektů nakonec ve shodě s Českým literárním centrem rozdělila stipendia u každého žánru čtyřem vybraným žadatelům. ČLC věří, že podpořená díla vyjdou knižně a budou příští rok prezentována na centrem spolupořádaných literárních akcích.

Členové odborné komise: prof. PhDr. Petr A. Bílek, CSc. (literární teoretik a historik, Ústav české literatury a komparatistiky Filozofické fakulty Univerzity Karlovy); Radovan Auer (ředitel veletrhu Svět knihy); PhDr. Jana Čeňková, PhD. (dětská literatura, historička, kritička, editorka, Katedra žurnalistiky **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy); Mgr. Blanka Činátlová, PhD. (Ústav české literatury a komparatistiky Filozofické fakulty Univerzity Karlovy); Mgr. Pavel Kořínek, PhD. (komiks, Ústav pro českou literaturu Akademie věd ČR); Mgr. Olga Stehlíková, PhD. (poezie, editorka a kritička)

Předseda odborné komise: Dipl.-Ing. Martin Krafl, České literární centrum / Moravská zemská knihovna

V jednotlivých žánrových kategoriích komise vybrala následující stipendisty:

Umělecká próza: Petr Borkovec, Anna Cima, Markéta Pilátová, Marek Šindelka

Poezie: Básník Ticho, Milan Děžinský, Petr Hruška, Jitka N. Srbová

Komiks: Džian Baban, Juliána Chomová, Lucie Lomová, S.d.Ch.

Marka Míková, Jana Šrámková, Martina Trchová, Eva Volfová

URL| <https://www.czechlit.cz/cz/clc-udelilo-16-autorskych-stipendii/>

Elizabeth zpívá od malička. Deset let v Bambini di Praga a od svých dvaceti let také se známým skladatelem Janem P. Muchowem. Hudba je její vášeň, miluje ji. A teď už i skládá. „Vždycky jsem raději zpívala převzaté písničky a ke skládání vlastní hudby měla respekt, ale teď se o to snažím. Doba je v tomhle těžká, dobrou písničku vám nikdo jen tak nesloží,“ vysvětlila. Zatím se věnuje jakémusi elektronickému popu, ale stále více zvažuje návrat k reálným nástrojům. „Ráda bych vše postavila na kytarách a klavíru. Moje hudba je pomalejší a třeba poslední song je prostě o zlomeném srdci. Je to tedy hodně osobní, ale myslím, že by to mohlo zafungovat. Až pomine koronavirová krize, ráda bych ho vydala,“ dodala mladá zpěvačka.

Jak se zpěvačka dostala do marketingové kanceláře Rytířů Kladno? Elizabeth byla vždycky fanynkou hokeje, doma fandila celá rodina. S Rytíři se potkala na jedné společenské akci, měla právě po státnicích, končila stáž v marketingu BMW a hledala práci. Dohodli se na zkoušce a hned si lidsky i pracovně sedli. Nakonec zůstala celou extraligovou sezonu. „Panuje tady skvělá kamarádská atmosféra. Vedení, ať už Jarda Jágr nebo můj přímý šéf Jirka Kalla mi vycházejí vstříc i se školou a zpíváním. Já se snažím to nahradit třeba o víkendech.

Jsem tady strašně spokojená, a pokud mě budou chtít, zůstanu dál,“ usmála se.

Pro všechny právě ona domluvila jedno obrovské překvapení. Na kladenském stadionu se při zápase s Třincem naprosto nečekaně objevil slavný herec Orlando Bloom, který v Čechách natáčel. Hollywoodskou hvězdu Kladeňáci pozvali na zápas přímo na natáčení.

Foto autor| Foto: archiv E. Kopecké

Foto popis|

Region| Střední Čechy

Stejná zpráva vyšla také v dalších 2 titulech:

Kladenský deník (*Kladenský týden*, str. 13), Rakovnický deník (*Rakovnický týden*, str. 13)

Čas terminátorů. Umělá inteligence ve válce

19.5.2020 finmag.cz str.00 Kaleidoskop

Lukáš Skládal

Do bojů po celém světě se stále častěji zapojují takzvané drony. Bezpilotní zbraně dovolují na dálku přesně zasáhnout nepřátelské cíle, aniž byl strůjce útoku sám vystaven nebezpečí. Přichází čas terminátorů? Čas, kdy budou lidé na bojišti vystřídáni stroji?

Nejznámější bojové drony používá v současnosti americké letectvo. Tyto stroje, pojmenované Predator a Reaper, jsou ale jenom jakási větší verze letadel na dálkové ovládní. Jejich piloti s nimi udržují datové spojení a řídí je na dálku – tak trochu se to podobá létání v simulátoru. Pilot sice stroj vydrží ovládat o něco déle než klasické letadlo a jeho vystřídání je jednodušší, ale nároky na něj jsou stále vysoké. Proto se u průzkumných strojů, jako je například stroj Scan Eagle, které využívá i česká armáda, přikročilo k větší automatizaci. Tyto stroje se ovládají už pomocí „klávesnice a myši“. Jejich operátor určuje jednotlivé body trasy a zadává letadlu jednoduché úkoly jako „leť sem, tady kruž a sleduj tuto oblast“, které dron plní. Problém nastává ve chvíli, kdy je z nějakého důvodu ztížen příjem signálu.

Autonomie

V prostředí se silným elektromagnetickým rušením nebo například pod mořskou hladinou – protože zdaleka dnes nejde jen o letadla – je přímé předávání povelů poměrně složité. Pak je velmi výhodná autonomie, tedy nezávislost na lidském činiteli. Podstatné je určit, čeho se autonomie týká (například řízení, míření, střelby...) a jakým způsobem má člověk možnost do děje zasáhnout.

V základu můžeme rozlišit tři druhy autonomie v závislosti na zapojení člověka. Zaprvé, že stroj vyžaduje pro každý svůj další krok lidský souhlas. Zadruhé, že stroj provádí činnost do doby, než mu člověk nařídí jinak. A zatřetí, že je stoj na člověku plně nezávislý – tedy alespoň v tom smyslu, že už do jeho úkonů od zadání

úvodních požadavků do splnění úkolu nemá možnost zasáhnout. Právě bojové prostředky se silným zastoupením tohoto třetího druhu autonomie, zvláště pokud jde o akce v pomyslném sledu pozorování – vyhodnocení – reakce (útok), dnes vzbuzují velké obavy.

Autonomní zbraně

Zbraně, které jsou schopny samostatného vyhodnocení a zničení cíle, existují už dnes a známe je mnoho desetiletí. Patří mezi ně třeba pozemní mina. Pravda, spíš než ona nepřítele si najde nepřítel ji, ovšem k jakémusi základnímu vyhodnocení na základě tlakových senzorů a následnému rozhodnutí – vybuchnout, či ne – dochází bez zásahu člověka.

Pokud bychom se chtěli poohlédnout po sofistikovanějším zařízení, opět je můžeme nalézt poměrně hluboko v minulosti. Za druhé světové války začaly posádky německých ponorek využívat akusticky naváděná torpéda, která krátce po svém vypuštění automaticky zamířila k nejbližší (nebo spíš nejhlasitější) lodi v dosahu. Po jejich vypuštění už posádka nebyla schopna jakkoliv ovlivnit, jaký cíl si vypuštěné torpédo vybere, a její členové jen doufali, že to nebude jejich vlastní ponorka. V současné době je pak výborným příkladem takové zbraně izraelský „sebevražedný dron“ Harpy, který je schopen ve vymezené oblasti sám vyhledat a zničit nepřátelské radary. Jak vidno, plně autonomní zbraně nejsou až takovou novinkou. Proč je tedy jejich provoz tak kontroverzní?

Schopnosti, chyby, nehody

Většina dosavadních autonomních zbraní využívá při zaměřování cíle aktivních signálů, které cíl vysílá (jako už zmiňovaná německá torpéda a dron Harpy), nebo útočí na cíle, které jsou proti svému pozadí poměrně snadno rozeznatelné, jako jsou například lodě či letící letadla. Že to není bez problému, naznačil už příklad s německými torpédy. Nebylo to jiné ani čtyřicet let po válce: v 80. letech 20. století mělo námořnictvo Spojených států k dispozici upravenou protilodní verzi střely Tomahawk, která byla po vypuštění schopna rozeznat svůj cíl a zasáhnout jej. Nikdy ji ale nepoužilo v boji. Důvodem byl strach, že střela omylem zasáhne civilní nebo přátelské plavidlo.

Že je v takovém případě strach leckdy dobrý rádce, potvrdilo fiasko protiletadlového systému Patriot v operaci Pouštní bouře v roce 1991. Patriot sice pro útok vyžadoval potvrzení od svých operátorů, ti se ale kvůli zmatku a stresu naprosto spoléhali na úsudek počítačů, takže celý systém fungoval de facto plně autonomně. Výsledek byl tragický. Čtvrtinu zasažených cílů představovaly vlastní stroje.

Od devadesátých let sice technika ušla dlouhou cestu, základní problémy ovšem zůstávají. Autonomní zbraně stále přinášejí vysoké riziko nechtěných ztrát a přílišné eskalace sporu v případě nezamýšleného útoku na citlivý cíl. Jedním z důvodů je komplexita systému. Čím je systém složitější, tím náchylnější je k nehodám. I po důkladné kontrole obsahuje průměrný počítačový kód 1 chybu na 10 000 řádků. To se nemusí zdát jako mnoho, dokud si neuvědomíme, že kódy dnešních pokročilých bojových systémů obsahují takových řádků miliony. Navíc, spolehlivé rozpoznání cíle počítačem je i přes zlepšující se schopnosti umělé inteligence stále problematické. K těmto problémům ještě musíme přidat způsob, jakým se dnešní umělá inteligence učí.

Učení a testování

Při strojovém učení využívají programátoři takzvaných neuronových sítí. Jde o posloupnost mnoha jednoduchých kroků, kdy se počítač snaží přijít na to, jak na základě dodaných dat (například mnoha obrázků tanků) vyvodit správný výsledek (je-li na zkoumaném obrázku tank). Pomocí metody „pokus omyl“, kdy jsou výsledky programu automaticky porovnávány s výsledky předem přichystanými lidmi (tedy s obrázky, o nichž testující program ví, že na nich tank je, či není), jsou neúspěšné řetězce vyřazeny a ty úspěšné dál upravovány a opět testovány. Takto je počítač schopen vygenerovat program, který s co největší pravděpodobností dosáhne kýženého výsledku – například rozpoznání cíle. Programátoři ale do samotné „tvorby programu“ nevidí, a tak můžou testovat pouze výsledný produkt. S rostoucí komplexitou programu je však otestování reakcí na všechny potenciální situace, do nichž se stroj může dostat, takřka nemožné. Vzhledem k tomu, že strojové „vnímání

světa“, je naprosto odlišné od toho našeho, i malá drobnost, která se nám může zdát jako šum, může způsobit chybu ve vyhodnocení a následnou tragédii.

Etika a zákony

Současná válka má mnoho pravidel. Mezi ně patří například zákaz útoků na civilisty nebo na vzdávající se či boje neschopné vojáky. Dokud nebudou autonomní zbraně dostatečně schopné rozeznat takovéto skupiny lidí, jejich nasazení bude velmi omezené. Minimálně co se týče útoků proti „pěchotě“. Už dnes mnozí aktivisté vystupující proti autonomním zbraním poukazují na zvýšené riziko nárůstu počtu civilních obětí. S tím se také pojí otázka, kdo by byl za jejich smrt zodpovědný. U armády, kde je jasná hierarchie, je tato odpověď, na rozdíl od samořiditelných aut, poměrně jednoduchá – ten kdo útok, při němž k obětem došlo, nařídil. I přes větší volnost, kterou zbraň při výběru cíle má, je za ni zodpovědný ten, kdo ji použil. Pořád jde o zbraň jako každou jinou a výrobci zbraní zodpovědnost za škody způsobené svými výrobky zpravidla nenesou.

Rostou také obavy, zda nasazení dronů nezvýší pravděpodobnost užití síly. A nejde jen o zdánlivou postradatelnost nasazeného stroje. V knize On Killing uvádí její autor Dave Grossman zajímavou statistiku. Podle ní během druhé světové války střílela přímo na nepřítele, s úmyslem jej zasáhnout, jen asi pětina vojáků. Ostatní schválně mířili těsně vedle nebo nestříleli, pokud možno, vůbec. Zdá se, že většina lidí má k zabíjení biologicky odpor. Velká část vojáků trpí po bojovém nasazení psychickými problémy, a to včetně pilotů bojových dronů. Pokud bude pro vojáka budoucnosti útok znamenat jen zmáčknutí tlačítka, bude to znamenat nárůst násilí? Možné to je. Na druhou stranu je ovšem nutno poznamenat, že absence emocí může pro dron představovat také „etickou výhodu“. Dron necítí strach či vztek, nemstí se. Pouze plní úkol. Přesnost, s jakou budou tyto systémy schopny útočit, by mohla riziko civilních obětí naopak snížit, podobně jako k tomu došlo po nasazení naváděných bomb.

Budoucnost

Vzhledem k absenci nástroje, který by dokázal bezpečně předpovědět budoucnost, se můžeme uchýlit pouze k více či méně kvalifikovaným odhadům vycházejícím z dosavadních zkušeností.

Budou autonomní zbraně zakázány? Nejspíš ne. A pokud ano, bude tento zákaz nejspíš neúspěšný – tedy dokud nedojde k nějaké velké nehodě. I zákaz chemických zbraní či protipěchotních min přišel až po tragických zkušenostech, které jejich nasazení přineslo. Můžeme těmto nehodám zabránit? Současné zkušenosti říkají, že do velké míry ano. Už dnes funguje na lodích amerického námořnictva protiletadlový systém Aegis, který je schopný střelby i v plně autonomním módu. Díky zavedení nové doktríny, která umožňuje při jeho použití nastavit mnoho režimů s různou mírou autonomie, k žádné nehodě při jeho používání od konce osmdesátých let nedošlo. Nastavení správných postupů, přesné vymezení působnosti daného systému a udělení míry autonomie odpovídající aktuálním potřebám může zajistit relativně bezpečné fungování těchto zbraní.

Autonomní zbraň budoucnosti bude tedy nejspíše útočit jen na jiné nepřátelské stroje, neboť jejich detekce je jednodušší a je zde menší riziko porušení mezinárodního humanitárního práva. Bude se tak pravděpodobně dít po důkladném průzkumu, aby se omezilo riziko útoku na civilisty či spřátelené síly a ze stejného důvodu bude oblast, ve které bude systém moci působit a útočit, poměrně úzce ohraničena. Takto tomu bude nejspíše do doby, než umělá inteligence ve všech ohledech dožene a překoná tu lidskou. A až k tomu dojde, bude lidstvo pravděpodobně řešit větší problémy, než jestli tuto inteligenci lze využít jako zbraň.

Nejobávanější dron světa

Dron General Atomics MQ-9 Reaper se využívá i jako průzkumný letoun, nejčastěji ale slouží k ničení pozemních cílů. Mezi jeho nejproslulejší oběti patří iránský generál Kásim Sulejmání a kat-propagandista Islámského státu známý jako džihádista John.

=====
Institut komunikačních studií a žurnalistiky

Článek je součástí série textů, které ve spolupráci s Finmagem připravili studenti Institutu komunikačních studií a žurnalistiky **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy v rámci kurzu Zpravodajství umělé inteligence. Aktuální dění na institutu a další studentské práce můžete sledovat na Facebooku nebo Instagramu.

Zatím vyšlo

Roboti a žurnalistika

Rozhovor Anny Mikolandové a Barbory Součkové s Václavem Moravcem

=====

Využití zdroje

ENEMARK, Christian, Armed Drones and the Ethics of War: Military virtue in a post-heroic age. Abingdon: Routledge, 2014. ISBN 978-1-138-90088-2.

SCHARRE, Paul. Armáda strojů: autonomní zbraně a budoucnost války. Přeložil Dalibor MÍČEK. Praha: Knižní klub, 2018. Universum (Knižní klub). ISBN 978-80-242-6232-1.

=====
URL| <https://finmag.penize.cz/kaleidoskop/414326-cas-terminatoru-umela-inteligence-ve-valce>

Pandemie potvrdila nedostatky sociálního systému

19.5.2020 Týden str. 24 Aktuálně

Jaromíra Kotíková

Covid-19 zatočil s českou ekonomikou a příjmy domácností. Je třeba zahájit práce na Například v oblasti podpory rodiny a boje proti chudobě, píše Jaromíra Kotíková, ředitelka Výzkumného ústavu práce a sociálních věcí

Očekává se, že po koronavirové pandemii bude veřejnost posuzovat výrazně kritičtěji nejen stávající situaci v oblasti sociálních aktivit státu a veřejné správy, ale i každé nové učiněné kroky. Stejně tak lze očekávat, že veřejnost bude kritičtější jak k nejrůznějším projevům zneužívání existujících systémů sociální ochrany, tak i k tomu, jak jsou nevyvážené ve vztahu k různým sociálním skupinám. Věřím, že vyvedené skutečnosti nutně v sociální oblasti vyvolají tlak na konkrétní změny.

Proces změn by měl být v první etapě sebeočistný a vést k narovnání vztahů a k řešení problémů, k jejichž řešení zatím chyběla politická vůle. Je nezbytné otevřeně pojmenovat a zabývat se zejména nedostatky v oblasti sociálních dávek, tedy především ve státní sociální podpoře, v případě dávek pomoci v hmotné nouzi a v hmotné podpoře v nezaměstnanosti.

Problémy s bydlením

Významnou pozornost bude třeba věnovat i sféře dostupnosti bydlení, kde se rozhodně neobejdeme bez řešení otázky rozdělení působnosti mezi státem a samosprávou. Nezbytná bude také rekonstrukce financování sociálních služeb. Nesmí jít ale jen o pokračování v nekonečných, nesystémových opravách systémů sociální

ochrany, ale skutečně o jejich novou architekturu, která reaguje nejen na současné potřeby, ale i na očekávaný vývoj.

Sociální politika je produktem politického a ekonomického konceptu vlády a je mimořádně závislá na krátkém volebním období a na poměrně dlouhém legislativním procesu. Jejich časová dimenze je téměř shodná - tedy legislativní proces trvá takřka tak dlouho jako celé volební období. Tato skutečnost je pro významnější systémové změny velmi nepříznivá.

To ale není jediný problém. Poznání o potřebě změn učiněné na konci volebních období končí v některých situacích pádem vlády a nástupem nové garnitury, která ale zpravidla názory minulé vlády neakceptuje. Například v roce 2005 vláda konstatovala neadekvátní rozdělení působnosti mezi samosprávou a státem po reformě veřejné správy. Správně se identifikoval problém. Nová vláda ale poznatky té předchozí nepřevzala. Výsledek? Tento problematický systém platí dodnes.

Je zřejmé, že na politickém spektru chybí konsenzuální dohoda na strategické cílech státu a cílové vizi v oblasti sociální politiky. Jen taková dohoda by přitom garantovala kontinuální postup rozvoje této oblasti. Návrh Sociální doktríny ČR byl sice v roce 2001 vypracován, ale přes smluvní závazek tehdy vznikající koaliční vlády nebyl využit. Takový požadavek je velmi aktuální s ohledem na očekávané důsledky digitalizace a automatizace na trh práce, s přesahem do oblasti školství, vzdělávání obecně. A to tím spíše, že aktuálně dochází ke zrychlení změn v této oblasti.

Vědci nemlčí

Již po roce 2000 byly výzkumem koncipovány nové úkoly pro státní sociální podporu, avšak nebyly uskutečněny. Přitom právě kolem roku 2000 skončila funkčnost zadání, které bylo formulováno pro nový systém státní sociální politiky po roce 1990. Tehdy bylo hlavním úkolem sociální politiky podpořit průchodnost zásadní makroekonomické a politické reformy a jedinou dodnes formulovanou koncepcí sociální politiky bylo tehdejší pojetí Záchrané sociální sítě. Od té doby se ale situace zcela zásadně změnila. Sociální politika by v současných podmínkách neměla jen zachraňovat, ale měla by mít i rozvojový potenciál.

Ráda bych připomněla výzkum profesora Igora Tomeše, tvůrce polistopadové koncepce sociální politiky. Ten už v roce 2003 doporučil precizovat sociální příspěvek a podmínit ho > přítomností alespoň jednoho příjmu, aby se zvýšil motivační tlak na příjemce. Navzdory tomuto zjištění však tato systémově velmi důležitá dávka byla kompletně zrušena.

V jiném výzkumu pak například navrhoval nástroje individualizace sociální pomoci. Šlo mimo jiné o možnost, aby úřad mohl více uvažovat nad poskytováním sociální pomoci. Zmíněna byla i standardizace činností a financování nestátních neziskových organizací. Výsledek? Ani závěry uznávaného odborníka nebyly naplněny v praxi. Nutno dodat, že současný zákon o pomoci v hmotné nouzi naopak rozsah správného uvážení trvale omezuje.

Pomoc rodinám

Po roce 2005 se zcela změnil základní přístup v oblasti podpory rodin, aniž by to kdokoli veřejně prohlásil. O řádném vysvětlení této změny ani nemluvě. Preventivní přístup podpory rodin s cílem, aby tyto nespady do chudoby, byl nahrazen kurativním systémem pomoci v hmotné nouzi. V podstatě jde o poskytnutí pomoci až v momentu, kdy rodina do chudoby skutečně spadne. Systém státní sociální podpory doznal značnou redukci a lze říci, že jeho význam značně degradoval.

Koncipované tři odlišné systémy státní sociální ochrany, kterými byly podpora, péče a pojištění, se zásadním způsobem deformovaly. Původně vytyčené cíle se víceméně navzájem ztotožnily.

Opět příklad: polistopadový systém státní sociální podpory se záměrně nezabýval majetkem, s ohledem na majetkové poměry před rokem 1990, ale jen příjmy, což v současné situaci majetkové diferenciaci a zejména převažujícího vlastnického bydlení činí významné problémy při výplatě příspěvku na bydlení. Naopak v Evropě klíčová dávka „přídavek na dítě“, která je součástí systému státní sociální podpory, se stala de facto chudinskou dávkou. Měla by tak patřit do systému pomoci v hmotné nouzi.

Třetí systém, pojištění, nebyl po roce 1990 v systému podpory rodin uplatněn. Důvodem byla podpora rodin prezentovaná jako celonárodní zájem, nikoli pouze zájem pojištěnců. Je však otázkou, zda tehdejší důvody plně platí i v současnosti. Například i s ohledem na propady příjmů po koronavirové pandemii.

Pořízení bydlení

Od roku 1995 se zásadně změnila makroekonomická situace v oblasti bydlení. Po vzniku trhu s bydlením by existující příspěvek na bydlení, který je součástí systému státní sociální podpory, neměl být již považován za sociální dávku. Naopak by se mělo jednat o makroekonomický nástroj určený k posílení koupěschopnosti obyvatel na trhu s bydlením, který jeho funkčnost podmiňuje. To se ale neděje, což nesporně přispívá k současné nedostupnosti bydlení.

Jedním ze strategických cílů sociální politiky je ochrana před chudobou. V současnosti je ovšem 70 procent výdajů na hmotnou podporu rodin vypláceno prostřednictvím rodičovského příspěvku, který problém chudoby neřeší vůbec a týká se pouze dětí do čtyř let věku. A to i přesto, že výdaje na děti s jejich věkem rostou.

Do systému podpory rodiny vstoupil v posledních letech nový významný prvek, a to daňové zvýhodnění rodin s dětmi. Nutno dodat, že má řadu zásadních výhod před poskytováním přímé hmotné podpory rodin. Mohl by se tak stát klíčovou formou podpory rodiny.

Kdo za problém může?

Vývoj a výsledný současný stav sociálních dávek jsou projevem mnohaletého zvláštního legislativního chaosu, nikoli produktem průběžného racionálního makrosociálního a makroekonomického přístupu. Jde opakovaně o ad hoc řešení prosazená na základě individuálních podnětů. Nejvýznamnější dávka - rodičovský příspěvek - byla upravena za dobu své existence zhruba 26krát! A to vždy na základě poslaneckých návrhů. Zpravidla vždy za nesouhlasu vlády. Jednotlivé dávky jsou neustále korigovány pro řešení aktuálních kritických situací. Zákon o pomoci v hmotné nouzi byl za dobu své 13leté existence 30krát novelizován a zákon o státní sociální podpoře více než 65krát. Většina dávek tohoto systému byla zrušena, ale nebyla vytvořena žádná nová dávka, která by řešila nové, aktuální problémy současnosti.

V systému hmotné podpory rodin přitom chybějí dávky, jimiž by stát mohl podporovat své rozvojové záměry. Včetně řešení očekávaných důsledků digitalizace a automatizace na trh práce.

Manželství: svazek muže a ženy

Revizi by mělo podstoupit i nastavení hmotné podpory v nezaměstnanosti, které by mělo zohledňovat nastupující trend střídaní etap „vzdělání, pracovní angažmá, vzdělání, hledání zaměstnání“. V těchto etapách by dříve dosažený, zasloužený, sociální status pracovníka a jeho rodiny neměl po určitou stanovenou dobu klesnout. Sociální ochranu pro tyto situace je třeba nově koncipovat nejen v systému podpory v nezaměstnanosti, ale i v systémech hmotné podpory rodin, v systému sociálního pojištění a podobně. Diskutovat je třeba nejen o její délce trvání, s ohledem na délku výběrových řízení, ale i o její výši. Specifická rizika je možno očekávat v souvislosti s vývojem příjmů obyvatel po pandemii a jejich hypotečními a jinými závazky, aby nedošlo ke ztrátě sociálního statusu v rodinách, nebo dokonce ohrožení bydlení.

Dávkový systém pomoci rodinám se až bizarním způsobem rozvinul k rovnocennému krytí podpory v alternativních situacích „nerodinného“ života. V rozporu s vymezením rodiny, jak ji chápe občanský zákoník. Ten stanoví, že manželství je trvalý svazek muže a ženy a jeho hlavním účelem je založení rodiny, řádná výchova dětí a vzájemná podpora a pomoc. K podpoře takového pojetí změny systému nesměřují. Je nezbytné otevřít kruciólní otázku preference rodiny vzniklé a existující na základě manželství od „náhradních pomoci“ v jiných situacích, kde nejde o reálné soužití a jsou různým způsobem definováni a nahrazováni rodiče. Jde o signál trvalosti faktu o nezastupitelnosti funkční rodiny jako klíčového sociálního i ekonomického základu státu.

Za hranicí použitelnosti

Systém pomoci v hmotné nouzi neúspěšně bojuje se situací, že zatímco část jeho nástrojů usiluje o účinnou pomoc občanům, druhá část čelí rizikům zneužívání a zákon má stále restriktivnější charakter. Je zjevné, že je potřebné oddělit pomoc v hmotné nouzi pro situace, „kdy se příjemce snaží“ a stát mu chce pomáhat, a vedle toho představit nouzovou hmotnou pomoc pro případy, „kdy se příjemce nesnaží, porušuje podmínky a pravidla“, a stát mu přesto pomáhat musí.

Vedle aktivit veřejné správy v sociální oblasti se rozvinul rozsáhlý systém aktivit nevládních subjektů, které mohou část rolí veřejné správy za adekvátní podpory převzít. Ale dosud nebyl zaveden ani regulérní systém jejich finanční podpory.

Současný dávkový systém, koncipovaný před 30 lety v jiných podmínkách a s jiným zadáním, je za hranicí své použitelnosti. Musíme přece reagovat na současný vývoj a očekávané důsledky a zahájit práci na nové strategii státní sociální ochrany. Je nutno znovu položit fundamentální otázky: koho podporovat, proč, kdy, jak, za jakých podmínek? Jaká má být role státu, obce a jaká může být účast a odpovědnost samotných příjemců a dalších subjektů?

Současné systémy jen pasivně reagují na vývoj, aniž by tvořily nástroj jeho ovlivňování. Prolínají se a ztrácejí cíl. Je proto nezbytné začít pracovat na nové architektuře sociální ochrany, nikoli na pouhých korekcích. Najdou k tomu ale politici odvahu?

je možno očekávat v souvislosti s vývojem příjmu obyvatel po pandemii a jejich hypotečnými a jinými závazky.

Jaromíra Kotíková

Ředitelka Výzkumného ústavu práce a sociálních věcí. Vystudovala obory sociologie a veřejná a sociální politika na **Fakultě sociálních věd** UK. Dlouhodobě se věnuje problematice trhu práce, politice zaměstnanosti, rizikovým skupinám na trhu práce, pracovním podmínkám zaměstnanců, pracovní době, a to zejména v souvislosti s automatizací, robotizací a digitalizací. Dále působí na Fakultě humanitních studií UK, kde přednáší o regionální politice. Absolvovala odborné stáže ve Španělsku, Portugalsku, Rakousku a Japonsku.

Foto autor| FOTO: Karel Šanda, ČTK/Xinhua
Foto popis|

Proč Rusko nemá právo od nikoho žádat věčný vděk za osvobození a vnucovat mu spolu s komunisty svůj výklad historie

19.5.2020 denikn.cz str. 00 Komentáře

Michael Romancov

Komentář Michaela Romancova: Česká republika se stala jedním z mnoha bojišť, kde se Kreml snaží udržet svůj upadající globální vliv. Interpretace výsledků druhé světové války je v našem případě zjevně nejslibnější kartou, proto je potřeba jí neustále čelit a ruský narativ uvádět na pravou míru. Od role, jakou během války postupně sehrál Sovětský svaz, až po fakta o podílu ostatních zemí na konečném vítězství nad německým nacismem a italským fašismem v Evropě.

Od konce druhé světové války v Evropě uběhly tři čtvrtiny století, nejrozsáhlejší konflikt v lidských dějinách však stále z mnoha důvodů není uzavřenou záležitostí. Například proto, že se světové společenství, právě při vědomí zkázy, kterou tato válka přinesla, prostřednictvím Organizace spojených národů snaží zachovat mezinárodní mír a bezpečnost. Tato organizace, formálně postavená na principu rovnosti všech suverénních a uznaných členů mezinárodního společenství, je v reálu stále pod kontrolou pěti vítězných mocností z roku 1945.

Minimálně stejně důležitým faktorem však je i to, že problematika rozpoutání, průběhu a výsledků druhé světové války je politicky stále živým tématem. Protože se v současnosti do mezinárodních vztahů s již dlouho nezaznamenanou intenzitou vrací soupeření velkých mocností, tedy ten způsob chování, který stál u rozpoutání všech významných konfliktů, jedná se o téma mimořádně naléhavé.

Historie jako nástroj formování současnosti

V dějinách tomu vždy bylo tak, že existující distribuce moci a od ní se odvíjející podoba systému mezinárodních vztahů někomu vyhovovaly a někomu ne. První se systém snažili udržet, druhí ho chtěli změnit ve svůj prospěch. Nejhlasitější z nespokojených mocností v současném světě je Ruská federace. Mocnost, která ve

výsledku druhé světové války spatřuje nástroj, jenž jí poskytuje legitimní právo spoluurčovat, jak a kam se svět (ne)bude vyvíjet. Pro své postoje je stále schopna nacházet řadu spojenců.

V Česku to jsou tradičně komunisté, jejichž předseda Vojtěch Filip před pár dny poskytl dlouhý rozhovor deníku ruských ozbrojených sil Rudá hvězda. Kromě toho, že se v něm stoprocentně ztotožnil s oficiálním ruským narativem o minulosti, protože prý „většina občanů ČR cítí vděčnost Rudé armádě již 75 let... neboť nám v celé naší historii nikdy nikdo tolik nepomohl“, interpretoval v intencích ruského oficiálního diskurzu i současnost.

Přečtete si také Češi oceňují, že nestavíte pomníky legionářům. V Praze máme fašizující politiky, tvrdí Filip na webu ruské armády

Tvrzení, že „někteří fašističtí politici v Praze mají v úmyslu pod negativním vlivem Evropské unie a USA poškodit dobré vztahy mezi dvěma slovanskými národy a nestydí se urážet osvoboditele z Ruska a dalších zemí bývalého SSSR“, zcela odráží pozici, kterou Moskva již delší dobu používá vůči pobaltským zemím nebo Ukrajině.

Momentálně se sice hlavním problémem našich současných vztahů s Ruskem zdá být otázka pomníků a hodnocení minulosti, ale ve hře je mnohem víc. Nemám přitom na mysli jen velmi důležitou problematiku ruských hospodářských aktivit v Česku (zejména dostavbu našich jaderných elektráren), ale spíše to, že jsme se stali jedním z mnoha „bojišť“, na kterých se Moskva snaží udržet upadající globální vliv.

Není to námět k diskusi...

Interpretace výsledků druhé světové války je v našem případě zjevně nejslibnější kartou, a proto není od věci podívat se na témata, která zatím až tak silně nerezonují, ale do budoucna mají „slibný potenciál“. Jedno takové zaznělo v nedávném rozhovoru Deníku N s Olegem Soloduchinem, profesorem moskevské Vysoké školy ekonomické a dlouholetým viceprezidentem PR agentury KROS, kde se specializoval na informační kampaně objasňující vládní politiku Ruské federace.

Soloduchin se v dlouhém a otevřeně vedeném rozhovoru zcela upřímně vyjádřil k řadě aktuálních témat česko-ruských vztahů. Netřeba pochybovat o jeho slovech, že válka je pro většinu Rusů „betonové“ téma a zaujímají vůči ní čistě emocionální postoj. „Není to námět k diskusi. Pro nás je válka stále živou bolestí. A jakýkoli útok na náš nejcitlivější bod je pro nás svatokrádež.“

Nepochybně tomu tak je a Rusům do toho, co a proč cítí nebo jak smýšlejí, nemá nikdo právo mluvit a zasahovat. Na dotaz, zda SSSR měl podíl na rozpoutání druhé světové války, dostala redaktorka Petra Procházková upřímnou odpověď: „Přes všechnu otevřenost, o kterou se snažím, jsem z generace sovětských lidí. Jsem sovětský člověk, který získal sovětské vzdělání. A existují premisy, které zřejmě nikdy neopustím. Některé hranice asi nedokážu překročit. A proto trvám na tom, že SSSR nerozpoutal 2. světovou válku.“ Proč bychom však neměli mít právo takové hranice překročit my?

Přečtete si také Válka je pro nás betonové téma, s tím nic nenaděláte. Novotný vděčí Koněvovi za to, že se narodil, říká ruský profesor

Ve vyjádřeních pana Soloduchina se i na to dá najít odpověď. Osvobození Prahy dle jeho názoru vlastně začalo již bitvou o Moskvu v roce 1941 a válkou jsme byli postiženi méně než SSSR. A nejen to: „Divím se, že ruský tisk ještě důkladně nezvedl téma českého průmyslu a jeho služby Wehrmachtu. Nikde jsem ve vašich zdrojích nenašel plnohodnotné údaje o tom, kolik jste čeho v době protektorátu vyrobili a dodali Němcům. Nevěřím, že německý a český sklon k pořádku a archivaci všeho by umožnil tuto důležitou etapu opomenout. A ne náhodou Američané bombardovali 25. dubna Škodovku.“

Zajímavá a chytrá argumentace! Nelze popřít, že jsme válkou byli zasaženi nesrovnatelně méně než ty oblasti SSSR, které se do válečné zóny dostaly, nebo třeba sousední Polsko. Ani to, že protektorát Čechy a Morava byl důležitou zbrojovkou třetí říše, čímž výrazně posiloval její mocenský potenciál. Ale co z toho vyplývá pro současnost? Je to snad důvod pro bezpodmínečnou akceptaci ruské interpretace?

Ostatně, pojďme se podívat právě na problematiku hospodářského potenciálu, který byl za druhé světové války mimořádně důležitý, protože vítězství nakonec slavila strana, která disponovala nesrovnatelně větším hospodářským, lidským a vojenským potenciálem než strana poražená.

Nespokojení, spokojení a přihlížející

Druhá světová válka představovala klasický mocenský střet, v němž nespokojené mocnosti – Japonsko, Itálie a Německo – zaútočily na mocnosti saturované, které se zoufale a neúspěšně (příkladem může být Hoare–Lavalův pakt z roku 1935 nebo mnichovská konference roku 1938) snažily hájit status quo, na Francii a Británii. Dvě další nespokojené mocnosti – USA a SSSR – zpočátku zvolily vyčkávací taktiku.

USA se po první světové válce staly spoluarchitektem nového systému mezinárodních vztahů, ale záhy se k němu otočily zády a rozhodly se pro neutralitu. SSSR se na vytváření nového systému kvůli bolševické revoluci a občanské válce nepodílel, ale v roce 1934 vstoupil do Společnosti národů, kde stanul po boku Británie a Francie. V srpnu 1939 se Stalin rozhodl pro spojenectví s Hitlerem – ano, SSSR podepsal smlouvu s nacistickým Německem jako jeden z posledních států Evropy, ale žádná jiná smlouva, uzavřená s členem Společnosti národů, neměla tajné dodatky.

Přečtěte si také S německým know-how do Stalinovy náruče. Poválečná republika měla s tou první jen málo společného

Smluvní závazek byl 17. září 1939 naplněn útokem Rudé armády z východu na Polsko, které od 1. září vzdorovalo nacistům. Zhruba ve stejné době, přesněji 21. září 1939, protlačila Rooseveltova administrativa v USA politiku známou jako „cash and carry“. Válčící strany měly možnost zakoupit ve Spojených státech jakékoli zboží, zbraně či suroviny, pokud vše na místě zaplatily a vzaly na sebe riziko spojené s přepravou přes oceán. Září 1939 je tak prvním momentem, kdy dvě z pozdějších vítězných mocností učinily rozhodnutí, které bychom při hodnocení výsledků druhé světové války měli vzít v úvahu.

Po překvapivých vítězstvích nacistů na jaře a v létě 1940, během nichž dobyli Dánsko, Norsko, státy Beneluxu a Francie, se Británie ocitla na pokraji porážky. Z Dunkerku se sice podařilo stáhnout většinu Britského expedičního sboru, ale k téměř sedmdesáti tisícům mrtvých a zajatých vojáků bylo třeba přičíst ztrátu téměř veškeré těžké výzbroje, která zůstala na kontinentě. K tomu je třeba si uvědomit, že Britové v rámci „cash and carry“ Američanům platili zlatem, a to jim v létě 1940 téměř došlo...

Přečtěte si také V postupu na Prahu zastavila Američany v květnu 1945 mimo jiné i sovětská lež

Němci, kteří měli pod kontrolou celé evropské pobřeží od španělsko-francouzských hranic až po Severní mys v Norsku, využívali každého vhodného přístavu a letiště jak k útokům na Británii, tak na špatně chráněné námořní spojnice, po kterých na ostrovy proudily suroviny, posily a potraviny.

Naštěstí se v září 1940 Rooseveltova administrativa odhodlala ignorovat protiválečné nálady ve společnosti i v Kongresu a souhlasila s poskytnutím padesáti starých torpédoborců britskému a kanadskému námořnictvu. Britové za to museli Američany pustit na své námořní a letecké základny v Severní Americe a v Karibiku, čímž byl položen základ globální přítomnosti amerického námořnictva a letectva ve světě.

Tři faktory vítězství – čas, peníze, krev

V prosinci 1940 žádá Churchill prezidenta Roosevelta o další pomoc, jež však za tehdejších politických a legislativních poměrů nemohla být poskytnuta. Británie zůstává zcela osamocena, respektive se může spolehnout pouze na podporu vzdálených dominií – Kanady, Jižní Afriky, Austrálie a Nového Zélandu.

Pokušení k uzavření separátního míru muselo být obrovské a poptávka po tomto řešení existovala jak v Británii, tak v Německu. Díky Churchillově zarputilosti k tomu však nedošlo a Británie pokračovala v na první pohled zcela marném odporu. Toto je první zásadní faktor vítězství, protože Británie – třetí vítězná mocnost druhé

světové války a zároveň její „poražený“ vítěz – poskytla svým zatvrdělým odporem Američanům, ale zejména Sovětům mimořádně důležitý atribut konečného vítězství – čas.

Připomeňme, že SSSR mezitím v listopadu 1939 rozpoutal tzv. zimní válku s neutrálním Finskem, čemuž v září a říjnu 1939 předcházelo donucení neutrálního Estonska, Lotyšska a Litvy akceptovat sovětskou „ochranu“ a umožnit zřídit vojenské základny. V březnu 1940 Sověti uzavřeli mír s Fíny, kteří sice ztratili část území, ale ubránili svou nezávislost, zatímco celé Pobaltí bylo v létě téhož roku anektováno, podobně jako rumunská Besarábie a Bukovina.

Přečtěte si také „Ani po 75 letech nesmíme zapomenout.“ Pojďme si říci, na co vlastně

Po celou dobu, až do nacistického útoku 22. června 1941, dodával SSSR do Německa obrovské množství surovin. Stojí za zmínku, že Německo už patřilo k jedné z největších světových ekonomik, ale zároveň vždy trpělo nedostatkem surovin. Sovětské dodávky, ošetřené smlouvami z let 1939, 1940 a 1941 však saturovaly německé předválečné dovozy z více než pětasedmdesáti procent a obsahovaly obrovské množství potravin, zejména obilí, manganové rudy či téměř milion tun ropy. Sovětsko-německý obchod se v těchto letech oproti dřívějšímu zesateronásobil.

Jedenáctého března 1941 dokázal Roosevelt protlačit Kongresem nejspíš klíčový zákon druhé světové války, Zákon o půjčce a pronájmu, „Lend-lease“. Díky němu prezident získal zákonné právo vládnout, jejichž aktivity jsou důležité pro obranu Spojených států, poskytovat všemožnou pomoc, včetně prodeje či pronájmu válečného materiálu. Dodávky nejprve směřovaly vládě Británie a jejích dominií, de Gaullově Svobodné Francii a Číně. Po napadení Sovětského svazu byla pomoc automaticky rozšířena i na SSSR.

Toto je druhý důležitý faktor, který musíme vzít v úvahu, neboť největší a nejbohatší země světa, jejíž hospodářský i lidský potenciál zatím stál stranou konfliktu, si vybrala stranu, které chce pomáhat. Dříve než byli sami napadeni, Američané odhodili do té doby pro ně svazující neutralitu a poskytli pozdějšímu vítězství nenahraditelný atribut, ekonomický potenciál, chcete-li peníze.

Dvaadvacátého června 1941 odstartovala napadením SSSR největší pozemní válka v dějinách. V letech 1941–1943 šlo o jedinou frontu v Evropě a až do konce války se jednalo o frontu, která vážala nejvíce německých sil – zhruba pětadesát procent. Zároveň se jednalo o válku mimořádně krutou, nacisté se netajili tím, že se jedná o válku vyhlazovací. Obludné ztráty, které národy tehdejšího SSSR v boji s nacistickým Německem a jeho spojenci utrpěly, nepochybně představují třetí rozhodující faktor konečného vítězství, který symbolicky můžeme označit jako krev.

Přečtěte si také Badatel zjistil, jak zemřeli rudoarmějci pohřbení na Olšanech. V boji padl zlomek z nich, ne stovky

Nesmíme však ztratit ze zřetele ani to, že druhá světová válka byla válkou moderní, ve které lidská odvaha, vytrvalost, statečnost a sebeobětování často neměly žádnou šanci v boji proti protivníkovi, který byl lépe vyzbrojen a zásoben, disponoval větší mobilitou a dostatkem střeliva. Hitlera by se buď nepodařilo porazit vůbec, nebo za ještě větších obětí a za delší dobu, nebýt času, peněz a krve.

Jen díky tomu, že Spojenci skutečně dokázali koordinovat své akce, určit priority a nad řadou věcí zavřít oči (typicky Katyňský masakr), se podařilo zvítězit. Bylo to však vítězství společné a krev, která byla prolita zejména na sovětské straně (nikdy se nejednalo pouze o krev ruskou), by bez zbylých dvou komponentů mohla být prolita zbytečně.

Pomoc v hodině dvanácté

Když se nacisté v listopadu a prosinci 1941 přiblížili k Moskvě – tedy k místu, kde podle pana Soloduchina začalo osvobozování Prahy –, obsadili velkou část evropského teritoria SSSR, zajali a zabili stěží představitelné množství vojáků a zničili obrovské množství výzbroje. K vítězství u Moskvy, jakkoli stoprocentně vybojované

vojáky Rudé armády, podle historika Alexandra Hilla důležitým způsobem přispěla Británie. Vždyť první konvoj s pomocí SSSR vyplul již v září 1941 a díky tomu mohly být v bojích u Moskvy nasazeny tanky britské výroby.

SSSR sice podle některých odhadů měl na začátku války více tanků, než kolik jich měly všechny ostatní mocnosti dohromady, ale Němci jich během prvních pěti měsíců zvládli zničit až dvacet tisíc. Necelých 500 tanků, které Britové do SSSR před koncem roku 1941 dodali, představuje jen malé procento celkové sovětské výroby za celou válku, ale v době, kdy evakuované sovětské továrny ještě nezačaly vyrábět, to bylo třicet až čtyřicet procent všech tanků, které Rudá armáda mohla u Moskvy použít. Obdobně Britové poskytli zhruba patnáct procent letadel.

Nešlo tedy o množství, ale právě o čas! Hill ostatně svůj příspěvek uzavírá slovy: „Britské dodávky Sověty před Moskvou rozhodně nezachránily od porážky, avšak rychlost, s jakou byla Británie ochotna a schopna pomoc poskytnout, spolu s rychlostí, s jakou je Sověti byli schopní uvést do frontového použití, jsou nedoceněnou součástí příběhu. Během krutých bojů v zimě 1941 až 1942 měla britská pomoc zásadní význam.“

Přečtěte si také Uctívání svátost velikého vítězství nad nacismem bude Rusku brzy stejně platná, jako je dnešnímu Řecku vítězství u Marathonu

V následujících měsících a letech sovětský průmysl zvládal vyrábět čím dál více tanků, děl, minometů, kulometů, pušek a pistolí, ale válka, jakkoli to může znít divně, se nedá vyhrát jen se zbraněmi. V rámci spojeneckých, primárně amerických dodávek obdržel SSSR nejdůležitější pomoc v takzvané citlivých oblastech válečné výroby. Jednalo se o výrobky, jejichž produkce byla technicky a technologicky mimořádně náročná a vyžadovala velké množství kvalifikované pracovní síly. SSSR, stejně jako dnešní Rusko, v těchto oblastech vždy zaostával.

Co všechno bylo dodáno? USA například dodaly více než čtyři sta tisíc nákladňáků a džípů (například 20 tisíc raketometů „Kaťuša“ bylo namontováno na amerických vozidlech), 14 tisíc letadel, 13 tisíc tanků, osm tisíc traktorů a stavebních strojů. V rámci programu byly dodány téměř dva tisíce lokomotiv (v letech 1942 až 1945 bylo v SSSR vyrobeno jen 92 lokomotiv), tisíce železničních vagonů a téměř polovina kolejnic, z nichž byly budovány nové tratě, stovky tisíc pneumatik.

USA a Británie poskytly 57 procent celkového objemu leteckého benzínu, kolem 30 procent munice, 32 tisíc vysílaček, radary a sonary, miliony párů bot a obrovský objem potravin. Sovětský voják byl nepochybně méně náročný než britský či americký, ale ani on by nedokázal účinně bojovat, kdyby neměl boty, jídlo, léky, dostatek střeliva...

Dala by se citovat další čísla a ukazovat, jak malý či velký objem celkové sovětské produkce představovala, ale to není cílem tohoto textu. To podstatné je, že porážka nacistického Německa a jeho spojenců byla dílem společným, v němž SSSR nepochybně sehrál roli jedinečnou, ale nikdy nebyl jediným strůjcem vítězství.

Moskva nemá nejmenší právo od kohokoli žádat věčný vděk, a to nejen kvůli roli, kterou SSSR sehrál na začátku konfliktu, ale i proto, že až na Rakousko a dánský ostrov Bornholm se na území všech států, z nichž Rudá armáda vypudila nacisty, zmocnili moci místní komunisté, kteří pak represivní a násilnou politikou na další desítky let uvrhli miliony lidí do nesvobody.

Ostatně režim, který se ze všeho nejvíce bál svobody svých vlastních lidí, nikomu jinému skutečnou svobodu přinést nemohl. Padlí vojáci Rudé armády si i nadále zaslouží naši úctu a klidné spočinutí v naší zemi. Současnému ruskému politickému establishmentu bychom však měli všemi silami bránit v tom, aby jejich oběti dnes zneužíval stejně, jako se to svého času podařilo Stalinovi.

Autor je politický geograf, působí na **Fakultě sociálních věd** UK a Metropolitní univerzitě Praha.

V rubrice komentáře dáváme prostor různým úhlům pohledu, které nemusí vyjadřovat stanovisko redakce.

URL | <https://denikn.cz/362553/proc-rusko-nema-pravo-od-nikoho-zadat-vecny-vdek-za-osvobozeni-a-vnucovat-mu-spolu-s-komunisty-svuj-vyklad-historie/>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
denikn.cz (*Komentáře*)

Martin Kozel: Učitelé a ředitelé si zaslouží maximální podporu a péči

19.5.2020 ucitelske-listy.cz str. 00

Martin Kozel je spoluředitelem organizace Učitel naživo. Podílel se na přípravách programu pro budoucí učitele Učitel naživo a byl přítomen u celého rozvoje koncepce a kurikula programu Ředitel naživo pro ředitele škol a jejich zástupce.

Zdroj : Silvie Pýchová, ; výkonná ředitelka SKAV a koordinátorka iniciativy Úspěch pro každého žáka, Řízení školy 4/2020, 29. 4. 2020

Vystudoval **Fakultu sociálních věd** Univerzity Karlovy, obor sociologie. Stál u zrodu projektů na podporu učitelů v Nadaci Depositum Bonum, jako například H-mat nebo Elixír do škol. Řediteloval občanskému sdružení Jules a Jim a je vítěz Social Impact Award s projektem Podnikavá škola. Od mala je zapáleným skautem.

Jaké změny ve vzdělávání chcete skrze aktivity Učitele naživo dosáhnout?

V první řadě nám jde o děti, protože věříme, že škola v jejich životě je určující a může jim pomoci stát se lepším člověkem. A těmi neklíčovějšími lidmi, kteří s nimi ve škole pracují, jsou učitelé a ředitelé. To často opakujeme a tam míří naše snahy – aby učitelů, kteří to dokážou, bylo v systému mnohem víc. Také by se nám moc líbilo, aby měli lepší podmínky pro své fungování. V programu Učitel naživo se snažíme přitahovat lidi, kteří se mohou stát učitelem, na kterého pak vzpomínáte, který vás ovlivnil a nasměroval. A aby tito lidé dostali tu nejlepší přípravu, kterou mohou získat, protože si myslíme, že si zaslouží maximální podporu a péči.

Zároveň je důležité, kam pak tito lidé přicházejí a jaké podmínky tam mají. Tady je klíčovou osobou ředitel školy. Tímto směrem jde program Ředitel naživo, který míří na to, aby ředitelé měli velkou podporu v tom, aby se z nich mohli stávat pedagogičtí lídři. Pedagogický lídr myslí v první řadě na děti, na to, co se s nimi děje, a zařizuje pro svůj tým takové podmínky, aby všichni učitelé mohli spolupracovat a mohli se ve svých třídách zaměřovat na společný cíl. Učitel naživo kombinuje obě hlavní myšlenky: jak pomoci do škol dostávat skvěle připravené učitele a jak pomáhat ředitelům stávat se pedagogickými lídry, aby mohli pro učitele vytvářet co nejlepší podmínky. Aby dětem škola přinášela do života hodnotu, kterou jim přinášet může.

To je náš hlavní fokus, ale zároveň jsme si vědomi, že aby se situace pro děti zlepšila a aby se zlepšila pro všechny učitele a ředitele, kteří ve školách pracují, věcí, které se musejí změnit, je mnohem víc než příprava a podpora lídrů. Uvědomujeme si, že ne všechny změny jsou v naší moci a že si musíme vybrat – a vybíráme si něco, kde vnímáme, že můžeme mít potenciálně největší dopad. Ale velmi bychom si přáli, aby všichni, kdo na vzdělávání participují, dávali síly dohromady a spolupracovali, aby se spíše synergizovalo, než se soupeřilo.

Hodně věříme na spolupráci. I náš program je na spolupráci z velké části postavený. Když se bavíme o tom, jak se učitelé stávají kvalitními učiteli pro děti, nejlépe toho dosáhnou ve spolupráci, když na škole vytvářejí společnou učící se komunitu a mohou sdílet, co kdo dělá. A také když ve třídě vytvářejí učící se komunitu, kdy se děti učí od sebe navzájem. Stejně tak ředitelský program není jenom pro ředitele, ale pro ředitele a zástupce nebo nějakého dalšího kolegu, kterého si ředitel přivede.

Pracujeme s dvojicemi, aby se ve škole rozvíjela spolupráce na úrovni vedení, a stejně tak to děláme v naší organizaci a věříme, že je to podstatný princip i na úrovni systému. Každý aktér může přispět jenom troškou, protože systém je obrovský, a proto je potřeba, abychom dali síly dohromady. I když je náš hlavní fokus na změnu přípravy učitelů a podpory ředitelů, moc bychom si přáli spolupracovat na tom, že se bude dít daleko víc změn ve spolupráci s řadou dalších aktérů.

Jak konkrétně pracujete se školami, učiteli či fakultami připravujícími učitele?

V první řadě pracujeme se studenty, s lidmi, kteří se chtějí stát učiteli, aspiranty na budoucí učitele. Polovinu našeho programu tvoří praxe, takže intenzivně spolupracujeme též se školami, kam naši studenti

chodí, konkrétně pak s učiteli, kterým říkáme provázející učitelé, a ti od nás dostávají poměrně masivní podporu. Zatřetí rozvíjíme spolupráci s univerzitami, s fakultami, které připravují budoucí učitele.

Práce se studenty má výcvikovou část, která se koná u nás, a pak část praktickou. Ve výcvikové části studenti vytvoří partu, ve které se mohou učit a cítit se bezpečně, kde mohou sdílet, což extrémně akceleruje jejich učení. Princip jsme nevymysleli my, je to poměrně známá věc, používaná v řadě zemí. Věříme, že jde o model, který se může přenášet do škol, jak na děti, tak i do sborů. Studenti odcházejí nejen s tím, že se něco naučili, ale i se zkušeností, co znamená profesní učení učitelů a jak na něm s kolegy spolupracovat.

Další důležitá věc je reflektivní cyklus, na kterém je celý program postavený. To znamená, že naši studenti jdou k dětem, zkoušejí je něco naučit a narážejí na různé výzvy, které profese přináší. S výzvami se vracejí do programu, kde své zkušenosti reflektují. Analyzují, co se děti naučily, co to znamená pro jejich práci učitele, jestli musejí něco změnit nebo jestli se potřebují naučit něco nového, aby mohli být konkrétním dětem užiteční. Dozvědí se k tomu nějaké zkušenosti ze strany lektorů, kteří u nás pracují, nebo z odborné literatury a teorií a pak se vracejí zase do školy. Takto to funguje v týdenním nebo čtrnáctidenním cyklu po dobu dvou let. To je něco, co zařizuje poměrně rychlé a hluboké učení našich studentů.

Pak je samozřejmě hodně podstatný prvek, kdo do programu vstupuje v roli vzdělavatelů, my jim říkáme průvodci budoucích učitelů. Snažíme se, aby tam byli jak lidé, kteří dobře rozumějí oboru a mají dobrý teoretický background, tak zkušenosti praktici, to znamená lidé, kteří řadu let učili, byli v tom úspěšní a mohou své zkušenosti přenášet dál. Důležité je, že dokážou vztahovat odborné rámce k tomu, co se skutečně studentům děje, a propojovat obory. Neučíme věci atomizovaně, nejdřív pedagogiku a pak psychologii. Všechny věci se do sebe integrují kolem situací, které naši studenti ve školách zažívají. To je způsob, kterým se dá zařídit, že i teoretické poznání je velice účinné a studenti se s ním naučí pracovat. Tak můžeme popsat základní rámce, které v našem programu využíváme.

Co se týká praxe studentů, je pro nás důležité, že k jednomu provázejícímu učiteli chodí dva studenti a tím vytvářejí učící se minitým. Hodně podporujeme, aby probíhala reflexe a společné plánování, stejně jako všechny učící se procesy, aby se toho studenti na praxi co nejvíce naučili. Zároveň intenzivně podporujeme provázející učitele, kteří dostávají vzdělávací program, mentorskou podporu a stávají se součástí komunity Učitele naživo. To je něco, co i jim obrovsky pomáhá, protože běžný učitel na školách nemá takovou rozsáhlou podporu jako naši provázející učitelé. Sami se učí tím, že sdílejí s našimi studenty své zkušenosti, a zároveň se obohacují vzájemně a dostávají podporu, kterou by měl podle mého názoru dostávat každý učitel.

A jak vypadá vaše spolupráce s fakultami?

Co se týká spolupráce s fakultami, máme teď za sebou poměrně bouřlivou vývojovou fázi, kdy jsme hledali způsob, jak vytvořit program, který dává dohromady myšlenky, které se osvědčily u nás (právě na různých fakultách) i v zahraničí. Zabýváme se tím, jak může vypadat absolvent, o kterého usilujeme, a jak můžeme sledovat, jestli se nám daří rozvíjet kýžené kompetence, nebo ne. Zároveň jsme začali spolupracovat s řadou univerzit a naším cílem je s nimi vytvářet partnerství, kde tyto zkušenosti budeme společně sdílet a budeme hledat způsoby, jak z osvědčených myšlenek udělat systémovější opatření, která se dotknou většího počtu studentů než jen těch, se kterými vše vymýšlíme u nás v laboratoři.

Aktuálně s Univerzitou v Pardubicích připravujeme nový magisterský program a s celou řadou dalších fakult se bavíme na různých úrovních, jak můžeme propojovat naše know-how a vytvářet nějaký prostor, aby šlo vizi realizovat. Významný bod naší spolupráce je, jak zařídit, aby v dnešním systému, ve kterém fakulty připravující učitele existují, bylo umožněno uskutečnit takovou inovaci. Zatím podmínky nejsou nastaveny tak, aby se to mohlo ve velkém dít. Pro nás je tedy zajímavé spolupracovat na tom, jak podmínky posunout, aby lidé, kteří už dnes v systému jsou a dělají skvělé věci, mohli dělat víc a koncepčněji. Tímto způsobem spolupracujeme s univerzitami.

Jak je to u ředitelského programu?

V ředitelském programu je linka jednodušší, protože spolupracujeme s vedením škol. Máme teď v programu 27 zapojených škol. Program je nastaven podobným cyklem jako učitelský program. Účastníci se s námi setkávají a zároveň v mezičase něco dělají ve své škole, poté zase přicházejí, reflektujeme jejich zkušenost a opět se vracejí do školy, aby tam něco posouvali dál. Zatím máme za sebou jen tři setkání za necelý půlrok, ale jsem překvapený, jak velké posuny ředitelé a zástupci ve svých školách realizují. Mysleli jsme, že to bude mnohem pozvolnější, ale už během prvních tří měsíců řada účastníků nastartovala spoustu nových procesů ve svých školách. To je příjemné pozorovat. Naš ředitelský a učitelský program jsou dvě linky, které mají trochu jiný charakter, ale know-how se v nich překrývá.

Jaké nároky klade váš přístup na učitele?

Myslím si, že práh pro to, aby se člověk cestou Učitele naživo vydal, není moc vysoko, protože první předpoklad je, že učitelé jde o děti, že mu na nich záleží. Celý náš program je na děti orientovaný. Když někoho zajímá předmět víc než děti, pak to pro něj moc smysl nedává a tato cesta mu nebude vyhovovat. Ve chvíli, kdy mu jde o děti a předmět vnímá jako prostředek k jejich rozvoji, jako prostor, kde děti mohou růst, splnil první, základní předpoklad. A druhý je, že ten člověk se chce učit. Ve chvíli, kdy má učitel už nějaký svůj způsob, jak učí, a nemá zájem ho měnit, by pro něj program také nefungoval. Ale jakmile jsou tyto dvě podmínky splněny, je vlastně pro každého, neexistuje žádná bariéra.

Na učitele to klade nároky, které spočívají v osobní investici, že jde do procesu s nasazením, se zápallem a zaujetím a že do toho musí dát hodně času, protože naše programy jsou poměrně časově náročné. Věříme, že k hlubokým a kvalitním proměnám musí člověk dozrát, to se neděje jedním odpoledním kurzem, ale zráním, zkoušením, zažíváním, skrze diskuse s kolegy, přes procesy, které musejí trvat. Ve chvíli, kdy jsou základní procesy splněny, se to učitelům vrací. Říkají to i studenti a provázející učitelé. Ve chvíli, kdy jim opravdu jde o děti a mají chuť profesně růst, dostávají mnoho zpátky. Ve finále zisk převyšuje náklady, což je zajímavé. Dobře to můžeme vidět na skutečnosti, že naše nároky na začátku lidi odrazují, přijdou jim vysoké a bojí se, jestli program zvládnou a jestli si najdou čas. V drtivé většině případů po pár měsících fungování ti samí lidé říkají: „Já to chci, víc mi to dává, nic nezkracujte.“ To se vyplatí.

Jak se váš přístup projevuje při práci učitele ve třídě?

Na to se těžko odpovídá, protože lidé jsou různí. Pro někoho je to úplná samozřejmost, ale jenom neví jak a nemá nástroje – ty u nás může získávat, v zásadě je to ale pro něj něco úplně přirozeného. Pro někoho je celý proces velké objevování. Stejně tak je to i na školách. Drtivá většina učitelů chce být dětem užitečná, chce je něco naučit a chce, aby děti byly spokojené. Možná že někteří přestali věřit, že to jde zařídit, že se děti mohou něco naučit a zároveň být spokojené a chodit do školy rády. Možná jim ta představa přijde utopická nebo nerealistická, ale hezká je. To, co my rozvíjíme, není něco, co by nechtěli. Jenom je někdy překvapivé, jak k cíli dospět. Člověk někdy musí změnit způsob, jak k věci přistupuje, protože když vyrostl v normálním školství, vystudoval na vysoké škole a nastoupil na normální školu, přebírá způsob, jakým se pracovalo vždycky. Stále převládá direktivnější přístup k dětem, které nemají moc velký prostor o něčem rozhodovat. Málo se zabýváme tím, co se děti skutečně naučily. Vykládáme jim látku a pak jsme smutní, že jim učivo opakujeme už potřetí, a ony ho neumějí. To je hrozně frustrující. A když vám někdo ukáže cestu, jak s látkou pracovat, že si ji děti skutečně zapamatují, tak to je svatý grál, to si přeje každý. Ale znamená to, že věci přestanete dělat jako doposud. Musíte začít vytvářet nějaké jiné nástroje, nějaké jiné formy. Záleží na tom, jak má člověk co zažité, jak moc velkou má ochotu zbavit se určitých jistot, protože vždycky jde do nějakého rizika.

My v programu pracujeme s lidmi, kteří se na profesi teprve chystají, což je jiná situace, než když už někdo 20 let učí. Právě proto jsme se zaměřili na začínající učitele, protože oni nemusejí přenastavovat něco, co dlouho dělají. Je pro ně jednodušší osvojovat si nové formy práce, které potom mají větší efektivitu v tom, co se děti naučí, v čem je učení posouvá, a možná jsou dokonce ve škole spokojenější.

Když je nějaký učitel už v profesi dlouho, myslím, že to má o hodně těžší. Dylan Wiliam to přirovnává k metafoře letadla za letu. Letíte a máte na palubě pasažéry. Když zjistíte, že byste mohli letět rychleji, kdybyste měli lepší vrtuli, znamená to, že musíte odmontovat tu, kterou máte. Jenže když odmontujete vrtuli během letu, letadlo spadne. Nemůžete přestat učit a 14 dní si přemýšlet o tom, jak udělat své hodiny jinak. Když už sedíte v letadle, změna se realizuje výrazně hůř – jde to, ale vyžaduje to výraznou podporu na úrovni školy a vše trvá déle. Proto se zaměřujeme na takovou přípravu, kdy si ještě předtím, než děti nasednou do letadla, letadlo můžete postavit, můžete si ho trochu proletět, když vám špatně létá, vrátíte se s ním na letiště, opravíte, co je potřeba, a zkusíte to znovu. Díky tomu je vaše startovací pozice mnohem lepší...

Celý text rozhovoru si můžete přečíst ZDE.

URL| <http://www.ucitelske-listy.cz/2020/05/martin-kozel-ucitele-reditele-si.html>

Komunista „mlátička“ Ondráček pogrataloval ozbrojeným bandám Kremlu na Ukrajině

20.5.2020 forum24.cz str. 00 Zprávy

Komunistický poslanec Zdeněk Ondráček lámanou ruštinou pogrataloval ozbrojeným bandám zachvacujícím část území na východě Ukrajiny k "nezávislosti." O ničem takovém však ve skutečnosti nemůže být ani řeči.

Komunista Ondráček předstihl dokonce i propagandu Kremlu. Ve videu, které poslal na východ Ukrajiny, totiž pogrataloval Moskvou řízeným ozbrojeným bandám k výročí údajné nezávislosti území, které označují jako „Doněckou lidovou republiku“. Nezávislost však tomuto svému loutkovému útvaru nepřiznal ani sám Kreml.

https://www.youtube.com/watch?v=LqWcXRaL4Y&feature=emb_logo

Ondráček zároveň ve svém absurdním příspěvku zalitoval, že nemůže být na místě a slavit s vůdci militantů tento „velký svátek“. Na věc upozornil analytik z Institutu pro politiku a společnost Roman Máca. Ondráčkovi zjevně nedošlo, že o republice v daném případě nemůže být řeč.

Přesnou terminologii představil v České televizi politolog Jan Šír z Institutu mezinárodních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy už před rokem. Jak vyjasnil, v této souvislosti je chyba hovořit byť jen o neuznaných republikách, jak se dosud často stávalo. „To je prostě území, které je z pohledu mezinárodního práva okupováno Ruskem,“ řekl a „Doněckou lidovou republiku“ přirovnal k organizaci Islámský stát: „Je to nezákonné ozbrojené uskupení, které některé státy považují za teroristickou organizaci a jiné ne,“ uvedl věc na pravou míru.

Za Ondráčkovou loňskou cestou do Doněcka vidí Šír jediný cíl – snahu přispět k legitimizaci stavu, který vznikl v důsledku ruské ozbrojené agrese na východě Ukrajiny.

URL| <https://www.forum24.cz/komunista-mlaticka-ondracek-pogrataloval-ozbrojenym-bandam-kremlu-na/>

Stejná zpráva vyšla také v dalších 5 titulech:

[forum24.cz \(Zprávy\)](#), [forum24.cz \(Zprávy\)](#), [forum24.cz \(Zprávy\)](#), [forum24.cz \(Zprávy\)](#), [forum24.cz \(Zprávy\)](#)

Kateřina Cidlinská: Česká věda je androcentrická

20.5.2020 iforum.cuni.cz str. 00

Ženy v České republice často opouštějí vědeckou kariéru ještě před jejím rozjezdem. Nerovně nastavené příležitosti a rozdílný systém podpory je totiž provázejí už od začátku akademické dráhy. Tématu se dlouhodobě věnuje Kateřina Cidlinská, doktorandka **Fakulty sociálních věd** UK a předsedkyně České asociace doktorandek a doktorandů.

Jak jsou na tom studenti a studentky doktorských programů u nás obecně?

Na to se těžko odpovídá. V České republice má totiž každé pracoviště podmínky pro doktorandy nastavené jinak, a tak jsou mezi nimi obrovské rozdíly. Jeden spojující prvek tady ale máme. Je jím vysoká „studijní úmrtnost“ doktorandů.

Známe její příčiny?

Naprostá většina doktorandů musí mít ke studiu zaměstnání, často na plný úvazek. Pokud píšete disertaci po večerech a o víkendech, dost pravděpodobně ji nikdy nedoděláte. Další příčinou je nekonceptní přijímání studentů. Pracoviště nabírají doktorandy, aniž by pro ně byla schopna zajistit vhodné podmínky. Mnohde jsou využíváni jako levná pracovní síla, kterou z většiny zaplatí ministerstvo formou stipendia.

Máte pro tuto situaci nějaké řešení?

Pokud má být doktorské studium začátkem vědecké kariéry, musí podle toho vypadat. Naše asociace proto chtěla prosadit povinnost škol zajistit každému doktorandovi v prezenční formě studia minimálně poloviční úvazek. Tento plán však padl. Připravovaný návrh strategického záměru vzdělávací a tvůrčí činnosti pro oblast vysokých škol na období po roce 2021 s touto variantou nepočítá.

Přichází naproti tomu se změnou koncepce financování doktorandů. Opouští dosavadní model financování takzvaně na hlavu, což by mělo vést mimo jiné k pečlivějšímu náboru doktorandů a zvýšení jejich měsíčního příjmu. Teprve uvidíme, v jaké formě bude strategický záměr nakonec přijat a jaké budou jeho reálné dopady.

Zaměříme se nyní na doktorandky. Jsou problémy začínajících vědců a vědkyň stejné, nebo se v něčem liší?

Na úrovni studia velké rozdíly nenajdeme. Situace se ale promění, podíváme-li se na výhledy do budoucna a na podporu, jíž se ženám dostává, aby se mohly ve vědě uchytit a zůstat. Proto také po doktorátu z vědy najednou „mizejí“. Statistiky říkají, že v humanitních a sociálních oborech ženy odcházejí již během doktorského studia, v přírodních a technických po dokončení doktorátu nebo během postdoktorské fáze. V obou případech tedy hned zkraje vědecké dráhy.

V jakém smyslu mají dámy na začátku akademické dráhy menší podporu?

Systém vědeckých kariér s jejich biografiemi nepočítá a zároveň mají i méně neformální podpory. Nadřazení často motivují ty podřízené, s nimiž se snadno identifikují, vidí v nich vlastní začátky. Říká se tomu "princip klonu". Ve vědě představují většinu nadřazených muži, větší šanci na neformální podporu tak mají začínající vědci než vědkyně. Ty jsou pro své seniorní kolegy méně „viditelné“, případně si o nich myslí, že stejně brzy odejdou na mateřskou dovolenou.

URL| <https://iforum.cuni.cz/IFORUM-16680.html>

Život během pandemie a model města M

21.5.2020 iforum.cuni.cz str. 00

Již od poloviny března CERGE-EI, společné pracoviště Univerzity Karlovy a Národohospodářského ústavu AV ČR, v rámci projektu „IDEA anti COVID-19“ přináší řadu studií a pohledů, jak v současné situaci nejlépe pomoci ekonomice. Zabývalo se tím také online vědecké sympozium Iniciativy Model antiCOVID-19 na téma: Změny chování české populace v době covid-19 a jejich reflexe v epidemiologických modelech.

Daniel Prokop z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy (**FSV UK**) a PAQ Research představil výsledky dlouhodobé studie „Život během pandemie“. V té se výzkumníci každé dva týdny dotazují na chování 3 100 domácností, kdy sledují, jak epidemie a související opatření dopadají na jednotlivé domácnosti a jejich rodinný život, jak se mění jejich postoje, ekonomická situace i jak zvládají distanční vzdělávání. Celkem už proběhlo pět vln dotazování. „Home-office měl výrazně pozitivní vliv na utlumení rizikových aktivit,“ řekl Prokop. Lidé pracující na home-office byli podle výsledků studie úspěšnější v omezení rizikových sociálních interakcí – přestali chodit do práce, cestovat MHD i méně chodili nakupovat. Tím mohli přispět k lepšímu zvládnutí koronavirové pandemie.

Četnost různých aktivit během pandemie. Zdroj: Daniel Prokop

Výzkumníci také dlouhodobě sledují různé sociální aktivity. Například pozorovali, že po vyhlášení nouzového stavu došlo k výraznému poklesu návštěv, jejichž intenzita se už ale zase navrátila na hodnotu jako na začátku pandemie. U nakupování se četnost drží na podobné úrovni po celou dobu, u návštěv restaurací a lékařů je pokles stále znatelný. Významné obavy z koronaviru mělo na začátku pandemie více jak 30 procent domácností, nyní již méně než 20 procent.

O nejistotě vědeckých dat hovořil

Jan Trnka z 3. lékařské fakulty UK (3. LF UK). Spolu s kolegy provedl systematické review dostupné literatury o onemocnění covid-19, podle předem stanovených parametrů všechny studie podrobili kvalitativní analýze a došli například k závěru, že inkubační doba onemocnění covid-19 vychází na 6,1 dne (míra variability IQR 2,8–7,6) a proporce asymptomatických nemocných činí 20,1 procent (IQR 18,6–21,8).

Převážná část sympozia byla věnována epidemiologickým modelům, o kterých jsme již psali dříve. A proč modelujeme? „Protože nemůžeme jinak. Nemůžeme experimentovat s epidemií. To by bylo neetické,“ odpověděl Josef Šlerka z Filosofické fakulty UK (FF UK). Navíc nemáme dostatek vědeckých dat a epidemií nelze studovat přímo, ale pouze nepřímo a k tomu právě slouží modely. Jak už v roce 1945 konstatovali vědci Rosenblueth a Wiener: „Ideálním modelem kočky je jiná kočka, nejlépe ta samá,“ což je samozřejmě v realitě těžce splnitelné. Šlerka vysvětlil, že pro popis reality je ideální kombinace několika modelů: „Z jednoho obrázku kočky poznáme, jakou má barvu, ale nepoznáme, jaké má vnitřnosti. Naopak anatomický řez kočkou nám řekne, jaké má kočka vnitřnosti, ale nic o barvě,“ uvedl na příkladu.

Martin Šmíd z Ústavu teorie informace a automatizace AV ČR zdůraznil nezbytnost do modelů zařadit i chování lidí: „Jen z epidemiologických dat se dobrý model sestavit nedá,“ řekl. Vývoj epidemie ve větší míře záleží na chování lidí než na vlastnostech viru.

A právě o tom je epidemiologický Model M, který umožňuje modelovat vztahy na úrovni jednotlivce ve městě s 56 tisíci obyvateli. Město a všechny lidské činnosti se rozdělí do vrstev, které představují jednotlivé interakce – dopravu, práci, nakupování, setkávání s přáteli. Město M modeluje 31 vrstev a jeden a půl milionu vztahů mezi lidmi.

Každý jednotlivec má v modelu svoji roli. Třeba o Gabriele-29691 z města M vědci „ví“, kde bydlí, že jí je 19 let, je studentkou a má 233 kontaktů. Díky tomu mohou vědci modelovat různé typy kontaktů a scénáře chování a sledovat, co se stane. Například Gabriela-29691 se 25. května po uvolnění vládních opatření vydá na párty, kde bude sto lidí a pak... vědci modelovali 1000 různých situací – bude asymptomatická, bude zachycena chytrou karanténou atd. Model M dokáže přesně popsat okamžik nakažení, změny stavu, karanténu, dohledávání kontaktů.

Z modelů dále jednoznačně vyplývá, že plošná karanténní opatření musí být nahrazena efektivním trasováním a identifikováním jedinců, kteří musí do karantény. Vědci záměrně používají termín trasování – je jedno, zda k identifikování jedinců dojde dobrou činností hygienických stanic nebo za využití mobilních dat a chytré karantény.

„V první vlně epidemie rozhodování probíhalo rychle a naslepo. Teď máme šanci být lépe připraveni. K tomu potřebujeme nástroje – chytrou karanténu 2.0 a informace,“ na závěr shrnul Pavel Hroboň z Advance Healthcare Management Institute. O dalších fázích chytré karantény v tomto týdnu rozhoduje vláda.

Celý záznam vědeckého sympozia je k dispozici na

URL| <https://iforum.cuni.cz/IFORUM-16794.html>

ZAHRANIČNÍ STUDENTI DEBATOVALI O KSČM

21.5.2020 Haló noviny str. 02 Z domova
(za)

O postoje a činnost KSČM se zajímala skupina zahraničních studentů zabývajících se na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy studiem vývoje českého politického systému.

Se studenty z řady zemí Evropy a Ameriky diskutoval o politice českých komunistů předseda OV KSČM Praha 3 Milan Krajča. Vzhledem k trvající koronavirové pandemii COVID-19 se debata uskutečnila formou internetové videokonference.

Zahraniční studenty zajímaly otázky aktuálního postavení komunistické strany i názory komunistů na současné domácí i zahraniční politické problémy. Dotazy směřovaly například na pozici KSČM vůči stávající vládě i na připravované volby do krajských zastupitelstev. Mezi další diskutovaná témata patřil kupříkladu postoj českých komunistů k současné koronavirové krizi či politika KSČM k mladé generaci.

Dráhy utrácely nejvíce v „Babišově“ Mafře

21.5.2020 Prostějovský deník str. 06 Události

(js)

Praha – České dráhy v minulých letech za reklam u a marketing nejvíce utrácely v mediální skupině Mafra, která patří do svěfenského fondu premiéra Andreje Babiše. Vyplývá to z interního dokumentu, na který upozornil server iRozhlas.cz a Radiožurnál.

Podle serveru od roku 2015 státní dopravce utratil v Mafře 112,3 milionu korun, výrazně více než u jiných vydavatelských domů. Většina peněz odešla bez výběrového řízení. Například Czech News Center vydávající nejčtenější deník Blesk získal jen 17 milionů korun, televize Nova 47,7 milionu korun.

Radiožurnál získal důležité svědectví někdejšího předsedy představenstva Miroslava Kupce. „Bylo všeobecně žádoucí, aby to byla Mafra, ta vazba byla jasná a nebylo o čem moc diskutovat.

Tady byl zájem o to, aby zrovna tento nakladatelský dům měl co nejvíc práce,“ řekl Kupec, který jako příklad uvedl setkání s členem představenstva Mafry Františkem Nachtigallem.

Mafra ve svém vyjádření uvedla, že spolupráce trvá dlouho a začala dávno předtím, než do skupiny vstoupil Agrofert. Svoji spolupráci vysvětluje tím, že je „největším multimediálním domem na českém trhu“. Samotný Babiš se k věci ani po urgencích nevyjádřil.

Mediální odborníci ale nad strategií Českých drah krouží hlavou. „Vydavatelství Mafra a Czech News Center mají zhruba stejný podíl na trhu, každá 25 procent za poslední polovinu roku 2019. Tomu by měly víceméně odpovídat i výdaje na reklamu. Není příliš logické, že jeden mediální dům je takto disproporčně nadhodnocován, takto velký rozdíl nelze vysvětlit odlišnou cílovou skupinou. Jestliže srovnáváme 17 milionů a sto milionů, pak jsou tyto rozdíly velké i pro laika,“ uvedla Denisa Hejlová z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy.

České dráhy označily zveřejněná čísla za interní a vytržená z kontextu. Nejedná se o oficiální audit. „Reportáž vychází ze zavádějící interpretace nijak nestrukturovaných interních čísel,“ uvedla mluvčí Vanda Rajnochová.

„Bylo všeobecně žádoucí, aby to byla Mafra, ta vazba byla jasná a nebylo o čem moc diskutovat.“

Miroslav Kupec, bývalý šéf představenstva ČD

Region| Střední Morava

Stejná zpráva vyšla také v dalších 24 titulech:

Blanenský deník (*Události, str. 06*), Brněnský deník (*Události, str. 06*), Bruntálský a krnovský deník (*Události, str. 06*), Břeclavský deník (*Události, str. 06*), Frýdecko-místecký a třinecký deník (*Události, str. 06*), Havlíčkobrodský deník (*Události, str. 06*), Hodonínský deník (*Události, str. 06*), Jihlavský deník (*Události, str. 06*), Karvinský a havířovský deník (*Události, str. 06*), Kroměřížský deník (*Události, str. 06*), Moravskoslezský deník (*Události, str. 06*), Novojičínský deník (*Události, str. 06*), Olomoucký deník (*Události, str. 06*), Opavský a hloučinský deník (*Události, str. 06*), Pelhřimovský deník (*Události, str. 06*), Přerovský a hranický deník (*Události, str. 06*), Slovácký deník (*Události, str. 06*), Šumperský a jesenický deník (*Události, str. 06*), Třebíčský deník (*Události, str. 06*), Valašský deník (*Události, str. 06*), Vyškovský deník (*Události, str. 06*), Zlínský deník (*Události, str. 06*), Znojemský deník (*Události, str. 06*), Žďárský deník (*Události, str. 06*)

Dráhy utrácely nejvíce v „Babišově“ Mafře

21.5.2020 Benešovský deník str. 06 Události

(js)

Praha – České dráhy v minulých letech za reklam u a marketing nejvíce utrácely v mediální skupině Mafra, která patří do svěřenského fondu premiéra Andreje Babiše. Vyplyvá to z interního dokumentu, na který upozornil server iRozhlas.cz a Radiožurnál.

Podle serveru od roku 2015 státní dopravce utratil v Mafře 112,3 milionu korun, výrazně více než u jiných vydavatelských domů. Většina peněz odešla bez výběrového řízení. Například Czech News Center vydávající nejčtenější deník Blesk získal jen 17 milionů korun, televize Nova 47,7 milionu korun.

Radiožurnál získal důležité svědectví někdejšího předsedy představenstva Miroslava Kupece. „Bylo všeobecně žádoucí, aby to byla Mafra, ta vazba byla jasná a nebylo o čem moc diskutovat.

Tady byl zájem o to, aby zrovna tento nakladatelský dům měl co nejvíc práce,“ řekl Kupec, který jako příklad uvedl setkání s členem představenstva Mafry Františkem Nachtigallem.

Mafra ve svém vyjádření uvedla, že spolupráce trvá dlouho a začala dávno předtím, než do skupiny vstoupil Agrofert. Svoji spolupráci vysvětluje tím, že je „největším multimediálním domem na českém trhu“. Samotný Babiš se k věci ani po urgencích nevyjádřil.

Mediální odborníci ale nad strategií Českých drah krouží hlavou. „Vydavatelství Mafra a Czech News Center mají zhruba stejný podíl na trhu, každá 25 procent za poslední polovinu roku 2019. Tomu by měly víceméně odpovídat i výdaje na reklamu. Není příliš logické, že jeden mediální dům je takto disproportčně nadhodnocován, takto velký rozdíl nelze vysvětlit odlišnou cílovou skupinou. Jestliže srovnáváme 17 milionů a sto milionů, pak jsou tyto rozdíly velké i pro laika,“ uvedla Denisa Hejlová z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy.

České dráhy označily zveřejněná čísla za interní a vytržená z kontextu. Nejedná se o oficiální audit. „Reportáž vychází ze zavádějící interpretace nijak nestrukturovaných interních čísel,“ uvedla mluvčí Vanda Rajnochová.

„Bylo všeobecně žádoucí, aby to byla Mafra, ta vazba byla jasná a nebylo o čem moc diskutovat.“
Miroslav Kupec, bývalý šéf představenstva ČD

Region| Střední Čechy

Stejná zpráva vyšla také v dalších 44 titulech:

Berounský deník (*Události*, str. 06), Boleslavský deník (*Události*, str. 06), Českobudějovický deník (*Události*, str. 06), Českokrumlovský deník (*Události*, str. 06), Českolipský deník (*Události*, str. 06), Děčínský deník (*Události*, str. 06), Domažlický deník (*Události*, str. 06), Hradecký deník (*Události*, str. 06), Chebský deník (*Události*, str. 06), Chomutovský deník (*Události*, str. 06), Chrudimský deník (*Události*, str. 06), Jablonecký deník (*Události*, str. 06), Jičínský deník (*Události*, str. 06), Jindřichohradecký deník (*Události*, str. 06), Karlovarský deník (*Události*, str. 06), Kladenský deník (*Události*, str. 06), Klatovský deník (*Události*, str. 06), Kolínský deník (*Události*, str. 06), Krkonošský deník (*Události*, str. 06), Kutnohorský deník (*Události*, str. 06), Liberecký deník (*Události*, str. 06), Litoměřický deník (*Události*, str. 06), Mělnický deník (*Události*, str. 06), Mostecký deník (*Události*, str. 06), Náchodský deník (*Události*, str. 06), Nymburský deník (*Události*, str. 06), Orlický deník (*Události*, str. 06), Pardubický deník (*Události*, str. 06), Písecký deník (*Události*, str. 06), Plzeňský deník (*Události*, str. 06), Prachatický deník (*Události*, str. 06), Pražský deník (*Události*, str. 06), Příbramský deník (*Události*, str. 06), Rakovnický deník (*Události*, str. 06), Rokycanský deník (*Události*, str. 06), Rychnovský deník (*Události*, str. 06), Sokolovský deník (*Události*, str. 06), Strakonický deník (*Události*, str. 06), Svitavský deník (*Události*, str. 06), Táborský deník (*Události*, str. 06), Tachovský deník (*Události*, str. 06), Teplický deník (*Události*, str. 06), Ústecký deník (*Události*, str. 06), Žatecký a lounský deník (*Události*, str. 06)

Andrej Babiš: Trafiky nedávám

22.5.2020 ČRo - plus.cz str. 00 Domáci
Jana Přinosilová

Nedávám trafiky, nejsem tradiční demokratická strana. To jsou ve zkratce slova premiéra Andreje Babiše z hnutí ANO, která jsme při pátku vybrali jako výrok týdne.

Předseda vlády jimi reagoval na kritiku po svém rozhodnutí učinit z dosavadního náměstka ministra zdravotnictví a epidemiologa Romana Prymuly vládního zmocněnce pro vědu a výzkum ve zdravotnictví. Poslechněte si přímo Andreje Babiše.

„Profesor Prymula je renomovaný vědec, rozumí virologii, takže nějaké trafiky... Prosím vás, já nikomu nedávám trafiky, já nejsem tradiční demokratická strana.“ Výrok týdne analyzují komentátor Hospodářských novin Petr Honzejek a Anna Shavit z Katedry marketingové komunikace a public relations **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy.

URL| <http://plus.rozhlas.cz/andrej-babis-trafiky-nedavam-8209230>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
ČRo - plus.cz (*Domáci*)

Webinář GEinCEE CoP o genderu a vědě v České republice

22.5.2020 genderaveda.cz str. 00

NKC – gender a věda si vás ve spolupráci s Komunitou praxe Genderová rovnost ve střední a východní Evropě (CoP GEinCEE) dovoluje pozvat na online přednášku Hany Tenglerové a Timey Crofony o politice rovnosti v ČR a stavu ve vysokoškolských a výzkumných organizacích.

Přednáška proběhne v anglickém jazyce.

Datum: 27. května 2020 10.00-11.30

Místo: MS Teams

Zaregistrujte se zde do 25. května

Program:

10.00-10.30 – „Genderová nerovnost v českém VaVal: data a politiky“, Hana Tenglerová (NKC – gender a věda, Sociologický ústav AV ČR)

Abstrakt: Česká republika patří mezi umírněné inovátory. Ve srovnání s ostatními zeměmi EU je podíl žen na VaV nízký. Za posledních 15 let nedošlo v těchto číslech k žádnému významnému vývoji, i když podíl žen s Ph.D. se zvýšil. Protože k „přirozenému vývoji“ nedošlo, odpovědné státní instituce přešly od „politiky nečinnosti“ k implementaci izolovaných opatření a k uznání harmonizace pracovního a soukromého života za problém, který je třeba řešit. Odpor však přetrvává. Ve své prezentaci se Hana Tenglerová zaměří na úvod do českého kontextu z hlediska počtu a reflexe nedávného vývoje státní politiky.

Hana Tenglerová vystudovala veřejnou a sociální politiku na **Fakultě sociálních věd** UK a genderová studia na Fakultě humanitních studií UK. Členkou týmu NKC je od roku 2008. Zabývá se advokační prací, tvorbou stanovisek, podnětů a připomínek vznikajících vědních politik. Je autorkou Monitorovacích zpráv o postavení žen v české vědě mezi roky 2009-2017, od roku 2009 do roku 2019 ve spolupráci s MŠMT zajišťovala Cenu Milady Paulové a její popularizaci a měla na starosti online komunikaci oddělení (newsletter, sociální sítě a web). Od roku 2018 se věnuje komunikaci projektu GENDERACTION Horizontu 2020 a od roku 2019 je členka evaluačního týmu v projektu strukturální změny GenderSMART Horizontu 2020.

10.30-11.00 – „Současná situace v rovnosti žen a mužů na českých univerzitách a výzkumnými organizacích“, Timea Crofony (NKC – gender a věda, Sociologický ústav AV ČR)

Abstrakt: Česká republika bohužel patří k evropským zemím na spodním konci GE Indexu. Ve světě akademie a výzkumu neexistují žádné konkrétní povinné nástroje, které by musely být k prosazování rovnosti mezi ženami a muži zaváděny, existují pouze doporučení. Univerzity a výzkumné organizace však z různých

důvodů určité nástroje, které propagují rozmanitost, začínají implementovat a využívat. V prezentaci se Timea Crofony zaměří na důvody těchto opatření, která mohou být dále využívána v případě odporu a předpojatostí, a na příklady dobré praxe českých vysokých škol a výzkumných organizací.

URL| <https://genderaveda.cz/webinar-geincee-cop-o-genderu-a-vede-v-ceske-republice/>

Nový román oblíbené autorky

22.5.2020 celebritytime.cz str. 00

Nový román oblíbené autorky Barbara Nesvadbová: Iluze Skutečná láska přece nic neočekává. Nic nechce. Jen dává.

A vše omluví.

Překladatelka Karla potkává Martina v těžkém období svého života. Doposud dokonalý vztah s jediným synem začíná s jeho dospíváním dostávat trhliny, když se Tomáš snaží vyrovnat s vlastní identitou a vztahem k otci a začne experimentovat s drogami. A pak jednoho dne potřebují právníka...

Martin se Karle stane nejprve záchranným kruhem, jenomže brzy mezi nimi zahoří divoký plamen spalující vášně a nic už pak nejde vzít zpátky. Nový román bestselleristky Barbary Nesvadbové vypráví o nesobecké síle lásky, odhodlání nevstupovat dvakrát do téže řeky a iluzích, které si opakujeme, když do té řeky následně vstupujeme.

Ukázka z knihy:

Prší. Kap. Kap. Kapity. Kap. Rozbíjejí se o okna auta. Každá jiná. Jedinečná. Jako osud. Jako člověk.

Pláču. Neumím kontrolovat své slzy.

„Nesmím tě milovat.“ Šeptá on.

„Neopouštěj mne.“ Prosím já.

„Víš, že slavíme šestinedělí?“ Smál se před pár dny. „Byly to ty nejhezčí týdny mého života.“ Říká.

A já mu věřím.

Věřím mu každické slovo.

Poprvé jsem ho potkala před třemi lety. Kamarádky narozeniny. Středočeský statek mezi lesy. Sedím s dětmi u snídaně. V kročil do místnosti velmi tiše a posadil se přesně naproti nám. Měl nejtmaší oči, jaké jsem kdy viděla. Takřka černé. Pronikavý pohled. A velmi neposlušné hnědé vlasy.

V těch očích bych se uměla ztratit. Napadlo mne, dřív než se představil.

Princ. Je první asociace, kterou k tomuhle muži mám. Mohl by hrát prince v pohádkách.

Nemine čtvrt hodina a přichází jeho paní.

On se na mne stále tak intenzivně, zkoumavě dívá. Přilepen zorničkami na každém mém pohybu. Snad i když si vítr hraje s mými vlasy, tak on ho cítí.

Ale je pozdě. Pro některá setkání není čas. Ani prostor.

Někdy jindy. Někde jinde. V jiné realitě. V cizím vesmíru.

V té chvíli tě budu milovat. Tak moc, že to nikdy nezapomeneš.

Tak moc, že se ti zatočí hlava. Změním ti svět. Ale ne teď. Ne dnes. A ne tady. Slibuji mu pohledem beze slov, když se loučíme.

Barbara Nesvadbová (*1975) je česká spisovatelka a novinářka. Po studiu humanitní větve Akademického gymnázia Štěpánská absolvovala **Fakultu sociálních věd** UK, obor Žurnalistika a masová komunikace. Poté pracovala jako šéfredaktorka časopisů Xantypa a Playboy, zabývala se mediálním výzkumem v agentuře Ogilvy and Mather, připravovala televizní pořady Tvář v tvář, Muži podle Nesvadbové a rozhlasový pořad Zrcadlo Báry Nesvadbové.

Sedmnáct let byla šéfredaktorkou české edice prestižního módního časopisu Harper's Bazaar. Nyní je kreativní ředitelkou literárního časopisu Page.

Barbara Nesvadbová je autorkou celkem patnácti knih – např. Řízkaři, Bestiář, Život nanečisto, Pohádkář, Přítelkyně nebo povídek a fejetonů Brusinky, Borůvky, Pralinky, Laskonky či Momentky. Vydala také pohádku pro děti (Garpíškoviny aneb Bibi a čtyři kočky) nebo knihu o módě (Síla stylu). Knihy Bestiář a Pohádkář byly zfilmovány, na obou se autorka podílela i scénářisticky.

Kromě psaní se věnuje i charitativní práci - založila nadační fond Be Charity, který pomáhá nemocným a dlouhodobě znevýhodněným dětem. Aktivně spolupracuje také s dalšími neziskovými organizacemi, primárně s občanských sdružením Etincelle, které zaměstnává mentálně handicapované spoluobčany, dále pak s UNICEF, Dobrým andělem či spolkem Helpes.

S maminkou, dcerou Bibianou a třinácti zvířaty žije za Prahou.

Barbara Nesvadbová: Iluze, vydává nakladatelství Ikar, 152 stran, doporučená cena 259 K

Home » Life Style » Nové knihy » Nový román oblíbené autorky 22.05.2020.

URL| <http://www.celebritytime.cz/novy-roman-oblibene-autorky-art.html>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:

celebritytime.cz

Smetanovo nábřeží v Praze je ode dneška částečně uzavřené pro auta

23.5.2020 ČRo Radiožurnál str. 07 12:00 Hlavní zprávy

Tereza TOMÁŠKOVÁ, moderátorka

Smetanovo nábřeží v Praze je ode dneška částečně uzavřené pro auta. Ve směru od Národního divadla ke Karlovu mostu musí řidiči používat objíždku přes Divadelní ulici. Uzavírku zatím Praha schválila jen na zkoušku do konce září. Na místě je naše reportérka, Zdeňka Trachtová.

Zdeňka TRACHTOVÁ, redaktorka

Uzavřený úsek už je ohrazený speciálními zábranami a provozovatelé místních kaváren si začali ven vyndávat stoly a slunečníky. Průjezdny zůstal jízdní pruh směrem od Karlova mostu a nijak se neomezil ani provoz tramvají. Praha chce částečným uzavřením Smetanova nábřeží pomoci místním podnikatelům. Na přibližně 100metrovém úseku před **Fakultou sociálních věd** a několika kavárnami a restauracemi mají vzniknout restaurační zahrádky a podle plánu Magistrátu se tam mají konat i kulturní akce. Zdeňka Trachtová, Radiožurnál

Přijímačky a maturity v jeden den. Studenti musí škemrat o náhradní termíny

23.5.2020 seznamzpravy.cz str. 00 Koronavirus, Život v Česku, Stalo se
Josef Mačí

Stres a chaos. To je realita letošních maturantů. K nejistotě kolem maturitních zkoušek jim ale přibýly i problémy kolem přijímaček na vysoké školy. Někomu termíny kolidují, jiný zase musí zvládnout tři zkoušky za tři dny.

Maturantka Natálie se hlásí na Pedagogickou a Filozofickou fakultu Univerzity Karlovy. Jenže v době přijímacích zkoušek ji patrně čeká i ústní maturita. Ve škole ji ale vstříc nevyjdou.

„Snažila jsem se to řešit se školou. Třídní učitel by mi i vyhověl, ale ředitel je dost neoblomný. Ústní maturity jsou u nás už tak dost složité na organizaci, protože v ročníku maturuje šedesát lidí,“ říká studentka Natálie (příjmení redakce zná, ale na její žádost ho neuvádí).

Zatím ale přesně neví, který den bude maturovat, a to je další problém. Bez toho si totiž nemůže na fakultách, kde by chtěla studovat, zažádat o náhradní termín.

„Filozofická fakulta UK se dlouhodobě snaží uchazečům o studium co možná vycházet vstříc, žádají-li o náhradní termín přijímacích zkoušek. Žádost doporučujeme posílat co nejdříve, ale v případě nutnosti ji lze podat do tří dnů ode dne konání zkoušky v řádném termínu,“ uklidňuje potenciální uchazeče mluvčí fakulty Zuzana Válková. Ne na všech školách to ale takto funguje.

Ministr školství Robert Plaga přitom v rozhovoru pro Seznam Zprávy tvrdil, že jednal s Českou konferencí rektorů, aby se přijímací zkoušky na vysoké školy uskutečnily mimo doporučené termíny pro maturitní zkoušky.

„Pan ministr na toto upozornil předsedu České konference rektorů, náměstek pro vysoké školy Pavel Doleček pak také dopisem vyzval děkany, aby termíny maturitních zkoušek zohlednili při organizaci přijímacího řízení na jejich fakultu a případně umožnili uchazečům, kteří se termínu zkoušek nebudou moci zúčastnit z důvodu skládání maturitní zkoušky, zúčastnit se v náhradním termínu,“ říká mluvčí Ministerstva školství Aneta Lednová s tím, že i střední školy mají možnost upravit termíny svých profilových maturitních zkoušek.

To ale třeba podle předsedkyně Asociace ředitelů gymnázií Renaty Schejbalové není možné zajistit.

„Posouvat termíny maturit nemůžeme, zkoušky na sebe musí navazovat, protože učitelé přechází z třídy do třídy. Je to na vysokých školách. Některé jim dají náhradní termín, když jim potvrdíme, že v ten den maturují, ne na všech fakultách to ale takhle funguje,“ přiznává Schejbalová.

Maturanti se tak musí spolehnout na to, že jim zrovna jejich vybraná fakulta přidělí náhradní termín. Jinak mají pouze dvě možnosti - zkusit to na jiné škole nebo zariskovat, obětovat maturitu a absolvovat ji až na podzim.

Tři dny, tři zkoušky a 750 kilometrů když ale některé maturanty zkoušky zrovna ve stejný den nečekají, stejně ale nemusí mít co slavit. Maturantka Alena Macků ze Skalice u Znojma si ve škole sice zařídila, že nebude maturovat ve stejný den, kdy má skládat přijímací zkoušky. Jenže teď ji čeká ústní maturita 16. června, další den bude muset absolvovat 300kilometrovou cestu na přijímací zkoušky do Plzně a zase zpátky, protože 18. června už musí stihnout druhé přijímačky v Brně.

Maturantka se zkoušela s Lékařskou fakultou Masarykovy univerzity domluvit na náhradním termínu, aby nemusela spěchat z jedné strany republiky na druhou. Jenže dostala odpověď, že přesunutí přijímacích zkoušek je možné jen za předpokladu, že se kryjí s maturitou. Bude tedy muset zvládnout za tři dny tři zkoušky a k tomu 750 kilometrů.

„Bude to hrozný stres, už jsem i uvažovala, že do Plzně prostě nepojedu, ale uvidím, jak dopadne maturitní zkouška. Chápu školy v tomto ohledu, ale pro pana ministra školství platí: Proč to udělat jednoduše, když to jde složitě. Zrušení ústní části maturitní zkoušky by vše posunulo o nějaký kus dál a nepatrali bychom se pořád v tom stejném chaosu a stresu,“ vadí Macků.

Nelze se tak divit, že letos řada studentů rezignovala a nebude se hlásit na svůj vysněný obor, protože nemají čas ani sílu se připravit zároveň na maturitu i přijímačky.

„Mrzí mě, jak to Ministerstvo školství udělalo, protože jsem se chtěla hlásit na psychologii nebo policejní akademii, ale to je mimo můj středoškolský obor. Takže jsem plánovala, že se na přijímačky budu učit po maturitě, ale takhle to nemám šanci zvládnout. Půjdu tedy radši na nějaký obor, kde přijímačky letos nejsou,“ říká Gabriela (příjmení redakce zná, ale na žádost studentky ho neuvádí).

Ministr školství Robert Plaga (ANO) sice v rozhovoru pro Seznam Zprávy přiznal, že někteří studenti mají situaci v současné době komplikovanou, další ale přípravu nepotřebují.

„Na řadě vysokých škol je součástí přijímaček test obecných studijních předpokladů, a to není věc, na kterou by se člověk potřeboval tři týdny učit. Samozřejmě jsou fakulty, kde jsou i specifické přijímačky, a tam chápu, že se někdo připravovat musí,“ uvedl Plaga.

Vůči jeho slovům se ale ostře ohradili maturanti sdružení v iniciativě Férové přijímačky na VŠ 2020. Například na Právnickou fakultu Univerzity Karlovy se totiž dostane jen každý čtvrtý a bez přípravy na test obecných studijních předpokladů a základů společenských věd se obejde málokdo. Ostatně tvůrce těchto testů společnost SCIO nabízí studentům přípravné kurzy nebo učebnice.

Jen jeden termín Se SCIO testy je ale i další potíž. Do března se totiž stihly uskutečnit jen tři termíny, a další tři se posunuly. SCIO k tomu přidalo i další on-line termín 30. května. Jenže řada oborů, třeba na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy, už posunuté termíny uznávat nebude, a tak mají maturanti poslední šanci právě na konci května.

„V současné situaci se všechno posouvalo a já jsem tedy očekávala, že fakulta dodrží, co bylo řečeno, tedy, že bude brát i posunuté termíny zkoušek. Z e-mailu jsem se ale dozvěděla, že škola už akceptuje jen on-line termín vypsany navíc, takže mám poslední šanci a k tomu jsem musela ještě doplatit 260 korun za zkoušku navíc,“ překvapil postup **Fakulty sociálních věd** maturantku Magdalénu Farářovou. A to i z pohledu financí, protože už tak dala za přijímací zkoušky, přípravný kurz a přihlášky na vysokou školu letos sedm tisíc korun.

Maturanti se tak letos museli vyrovnat nejen s dálkovou výukou, ale i nejistotou kolem maturit a chaosem spojeným s přijímacími zkouškami na vysokou školu. Řada fakult si obtížnou situaci letošních maturantů uvědomuje, a tak od přijímacích zkoušek ustoupila, a přijme všechny uchazeče, nebo se bude rozhodovat podle průměru známek ze střední školy. Takový postup zvolily například některé fakulty Univerzity Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem nebo Českého vysokého učení technického v Praze.

V případě některých oborů to ale fakulty naopak maturantům zkomplikovaly. Podmínky přijímacího řízení změnila třeba Lékařská fakulta Univerzity Karlovy v Hradci Králové. Studenti se připravovali na přijímací řízení, fakulta ale rozhodla, že se bude o uchazečích rozhodovat na základě aritmetického průměru ze všech známek po celou dobu docházky střední školy, a to třeba včetně tělesné a hudební výchovy nebo cizích jazyků. Studenti, kteří excelovali na střední škole v přírodních vědách, se tak nemusí na fakultu dostat, protože měli horší známky z němčiny nebo tělocviku.

„Kdyby se školy nezavřely, tak bych si v klidu odmaturovala, protože mě škola baví. V téhle situaci to je ale maturita jednou ne, pak zase ano, Slováci ne, my ano, někde odpustí přijímačky, někde ne, prostě chaos,“ dodává maturantka Natálie.

URL| <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/prijimacky-a-maturity-v-jeden-den-studenti-musi-skemrat-o-nahradni-terminy-106920>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:

[seznamzpravy.cz](https://www.seznamzpravy.cz) (*Koronavirus, Život v Česku, Stalo se*)

Babišova jedenáctka. Prymula by byl mezi zmocněnci Válkovou či Hniličkou

24.5.2020 zpravy.iDNES.cz str. 00 Domáci
pma

Premiér Andrej Babiš nabídl náměstkovi ministra zdravotnictví Romanu Prymulovi post vládního zmocněnce pro vědu a výzkum ve zdravotnictví. Přinášíme přehled současných zmocněnců vlády, je jich zatím celkem deset. Patří mezi ně například zmocněnkyně pro lidská práva a bývalá ministryně spravedlnosti Helena Válková či zmocněnec pro sport a bývalý hokejista Milan Hnilička.

1. Zmocněnec pro jadernou energetiku

Jaroslav Míl

Funkci zastává bývalý šéf elektrárenské společnosti ČEZ

Jaroslav Míl, který zabezpečuje ministerstvo průmyslu a obchodu. V úřadu je od února 2019. Podle Míla se Česko ani do budoucna bez jaderné energie neobejde. „Po roce 2040 bude kvůli odstavení uhelných elektráren chybět výkon, který svou výrobou pokryje zhruba 40 procent spotřeby elektřiny,“ řekl v loňském rozhovoru s iDNES.cz. 2. Zmocněnkyně pro lidská práva

Helena Válková

Helena Válková je místopředsedkyní Rady vlády pro lidská práva, Rady vlády pro záležitosti romské menšiny, Rady vlády pro národnostní menšiny, Rady vlády pro nestátní neziskové organizace, Vládního výboru pro osoby se zdravotním postižením a Rady vlády pro rovnost žen a mužů. Od května 2019 zabezpečuje Úřad vlády.

Ve středu pozornosti se Válková ocitla počátkem roku, kdy byla mezi kandidáty na pozici ombudsmana. Čelila kritice kvůli obvinění, že na přelomu 70. a 80. let minulého století hájila zákony namířené proti tehdejšími disidentům. Spolupracovala i s prokurátorem Josefem Urválkem, který se jako komunistický prokurátor účastnil procesu s Miladou Horákovou a nese přímou zodpovědnost za desítky justičních vražd. Válková to rezolutně odmítla. 3. Zmocněnec pro informační technologie a digitalizaci

Vladimír Dzurilla

Zmocněncem pro IT a digitalizaci je od února 2018

Vladimír Dzurilla, který zabezpečuje ministerstvo vnitra. V oblasti se pohybuje dlouhodobě, před vládním angažmá zastával funkci generálního ředitele státního podniku Státní pokladna Centrum sdílených služeb, jejímž hlavním úkolem je poskytování IT služeb pro státní správu.

Pracoval také jako poradce na Generálním finančním ředitelství a na Ministerstvu financí. Za současné situace premiér Babiš kladl důraz na Dzurillovo zapojení do projektu tzv. chytré karantény.

4. Zmocněnec pro sport

Bývalého hokejového brankáře

Milana Hniličku jmenovala vláda zmocněncem pro sport v březnu 2018. V srpnu 2019 stanul v čele Národní sportovní agentury a od ministerstva školství převzal agendu státní politiky ve sportu. Od roku 2021 má agentura rozdělovat peníze z dotačních programů pro sportovce.

Milan Hnilička

Hnilička zastává postoj, že by finanční podpora sportu v České republice měla být vyšší. Nyní do oblasti půjde mimořádná miliardová dotace, slouží však primárně na zmírnění dopadů koronavirové krize. Během ní se Hnilička zasazoval o co nejmenší omezení sportovních aktivit.

Olympijský vítěz a trojnásobný vítěz mistrovství světa byl po konci kariéry manažerem reprezentační sedmnáctky či generálním manažerem národního týmu. Do politiky vstoupil v roce 2017, kdy byl zvolen do Poslanecké sněmovny za hnutí ANO ve Středočeském kraji.

5. Zmocněnec pro zastupování ČR před Evropským soudem pro lidská práva

Vít Alexander Schorm

Už od roku 2002 zastává ve Štrasburku tuto pozici

Vít Alexander Schorm, nastoupil na ní v devětadvaceti letech. Předtím působil jako poradce tehdejšího předsedy Nejvyššího soudu Otakara Motejla, poté byl až do roku 2000 vedoucím kanceláře tehdejšího místopředsedy vlády Pavla Rychetského.

Nyní zabezpečuje ministerstvo spravedlnosti. Podobně jako Válková byl počátkem letošního roku mezi kandidáty na nového ombudsmana. Schorma tehdy nominoval i Senát, těšil se podpoře opozičních stran, ale i vládního hnutí ANO. Funkci však nakonec nezískal.

6. Zmocněnec pro zastupování ČR před Soudním dvorem Evropské unie

Právnický Martin Smolek je zmocněncem od března 2008, Česko hájí v řadě mezinárodních kauz, například té s Norskem o odebrání dětí Evy Michalákové. Jeho agenda zahrnuje třeba také otázku uprchlických kvót, které Česko dlouhodobě odmítá.

Kromě zmocněnecké funkce je současně náměstkem ministra zahraničních věcí. V této pozici se dostal do popředí nedávno, kdy informoval o možnosti vycestovat do Chorvatska bez testů na covid-19, pouze na základě rezervace ubytování. Vyplývá to podle něj vyjádření chorvatských úřadů.

7. Zmocněnec pro spolupráci na hraničních vodách

Ministerstvo životního prostředí zabezpečuje od roku 2017

Lukáš Záruba, kde je zároveň ředitelem odboru pro ochranu vod. Jeho funkce zahrnuje koordinaci aktivit se sousedními státy, tedy Německem, Polskem, Rakouskem a Slovenskem.

Lukáš Záruba

Řeší otázky vyplývající z užívání hraničních vod nebo spolupráci v oblastech jako jsou systémy včasného varování, povodňová ochrana či ochrana hraničních vod obecně. Všechny strany si také vyměňují zkušenosti například v otázce dopadů klimatických změn. Zárubova agenda nejen v Česku je v poslední době výrazně ovlivněna nebyvalým suchem.

8. Zmocněnec pro spolupráci s Evropskou agenturou pro globální navigační družicový systém

Druhým nejdéle sloužícím zmocněncem je třiasedmdesátiletý

Karel Dobeš. Spadá pod Úřad vlády a o spolupráci s družicovou agenturou GSA se stará od roku 2006. Ta z Prahy řídí evropský satelitní systém Galileo. Dobeš se angažoval také v dopravě či působí jako předseda představenstva Asociace malých a středních podniků a živnostníků.

Karel Dobeš

V Česku bude od roku 2021 sídlit nová agentura EU pro kosmický program, která vznikne rozšířením organizace GSA. Přibudou další pracovní místa spojená s létáním do vesmíru. Dobeš je toho názoru, že bez satelitů řízených z Prahy se neobejdeme.

V oblasti evropských kosmických aktivit pracuje už od 70. let, v roce 2008 spoluorganizoval vstup Česka do Evropské kosmické agentury ESA a členství v jejích orgánech.

9. Zmocněnec pro mezinárodní organizace

Funkci zastává od října 2017

Petr Gajdušek, bývalý státní tajemník na ministerstvu zahraničí. Současně je tam také ředitelem odboru OSN, dříve působil například na Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže. Nyní má na starosti zastoupení České republiky v mezinárodních organizacích.

Vystudoval Právnickou fakultu Univerzity Karlovy a obor politologie a mezinárodní vztahy na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy. Studoval také napřestižních britských univerzitách Oxfordu a Cambridge, dále v USA či italské Boloni.

Ve své funkci tajemníka si dal za úkol přijetí zákona o zahraniční službě a po jeho splnění po dvou a půl letech sám požádal o uvolnění. 10. Zmocněnec pro řešení vlastnických vztahů k pozemkům v česko-polském pohraničí

Desátým zmocněncem je nyní ředitel Státního pozemkového úřadu

Martin Vrba, vláda ho jmenovala loni v lednu. Řeší vlastnické vztahy k pozemkům v česko-polském pohraničí.

Vrba vystudoval fyto techniku na Agronomické fakultě Vysoké školy zemědělské v Praze. Na různých vedoucích pozicích Pozemkového úřadu a následně Státního pozemkového úřadu působí od roku 1998.

Foto:

Zahradu projektoval významný zahradní architekt František Thomayer. Původně sloužila chovancům akademie k odpočinku a sportu.

František Vlček, MAFRA

URL| https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/zmocnenci-vlada-prymula-babis-deset-vaalkova-mil-hnilicka.A200521_153528_domaci_remy

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
zpravy.iDNES.cz (*Domáci*)

Ze všech ÚHLŮ

25.5.2020 Tv Pohoda str. 11 TV SVET

Moderátorkou pořadu 360o, jehož náplní jsou důležité události dne, analyzované ze všech úhlů pohledu, je Pavlína Wolfová, jedna z hlavních tváří zpravodajské platformy CNN Prima NEWS. „Tři sta šedesát stupňů otázek, které s mými hosty probereme ze všech stran. Témata, kauzy a aktuální dění, jež představíme ze všech úhlů pohledu. Protože na žádný problém není jen jedno řešení. Vždy mě fascinovalo, jak protichůdné názory mohou zaznít na jednu věc,“svěřila se Pavlína.

Zkušená novinářka a reportérka začínala po studiu na **Fakultě sociálních věd** UK v roce 1991 jako elévka v Lidových novinách. Poté přestoupila do Československé televize a už v roce 1993 se stala stálou zahraniční zpravodajkou na Slovensku. Její kariéra strmě rostla i po odchodu do televize Nova, kde působila jako reportérka v pořadu Na vlastní oči a moderátorka diskuzního pořadu Áčko. Později působila i v Českém rozhlasu a týdenících Instinkt, Reflex a Týden. Moderovala také pořad Pressklub na Frekvenci 1. Kromě toho se věnuje i managementu v médiích jako produktová manažerka ve vydavatelstvích. Na svém kontě má také několik nominací na novinářská ocenění, mj. na Cenu Evropské komise.

Foto popis|

Ze všech ÚHLŮ

25.5.2020 Tv Pohoda str. 11 TV SVET

Moderátorkou pořadu 360o, jehož náplní jsou důležité události dne, analyzované ze všech úhlů pohledu, je Pavlína Wolfová, jedna z hlavních tváří zpravodajské platformy CNN Prima NEWS. „Tři sta šedesát stupňů otázek, které s mými hosty probereme ze všech stran. Témata, kauzy a aktuální dění, jež představíme ze všech úhlů pohledu. Protože na žádný problém není jen jedno řešení. Vždy mě fascinovalo, jak protichůdné názory mohou zaznít na jednu věc,“svěřila se Pavlína.

Zkušená novinářka a reportérka začínala po studiu na **Fakultě sociálních věd** UK v roce 1991 jako elévka v Lidových novinách. Poté přestoupila do Československé televize a už v roce 1993 se stala stálou zahraniční zpravodajkou na Slovensku. Její kariéra strmě rostla i po odchodu do televize Nova, kde působila jako reportérka v pořadu Na vlastní oči a moderátorka diskuzního pořadu Áčko. Později působila i v Českém

rozhlase a týdenících Instinkt, Reflex a Týden. Moderovala také pořad Pressklub na Frekvenci 1. Kromě toho se věnuje i managementu v médiích jako produktová manažerka ve vydavatelstvích. Na svém kontě má také několik nominací na novinářská ocenění, mj. na Cenu Evropské komise.

Foto popis|

Zavřené hranice, chudé vysoké školy

25.5.2020 Euro str. 26 Report

Eliška Halašová

České univerzity jsou citelně závislé i na penězích od zahraničních studentů, vlivem pandemie mohou jejich příjmy klesnout až na třetinu

České veřejné vysoké školy už dávno nejsou jen pro české studenty. Loni na nich studovalo kolem 40 tisíc cizinců a ti, kteří nestudují v češtině a jejich studium nehradí dotace, platí školné. V roce 2018 si tak vysoké školy jen díky nim přišly na 1,3 miliardy korun a rok od roku tato částka roste. Kvůli celosvětové pandemii koronaviru a zavřeným hranicím však nyní hrozí, že o tyto příjmy do budoucna přijdou. Na konci loňského roku přitom za cizojazyčné programy na českých vysokých školách platilo osm tisíc cizinců a 334 Čechů. Pro některé fakulty může jít dokonce o jeden z hlavních příjmů.

Například Masarykova univerzita, která je z pohledu zahraničních studentů nejvíce kosmopolitní vysokou školou v Česku, má z celkem 31 tisíc studentů sedm tisíc zahraničních. Pět tisíc pochází ze Slovenska, s nímž má Česko vzájemnou dohodu o neplacení školného, přes tisícovku studentů je pak v anglických studijních programech.

„Velká většina zahraničních studentů je na lékařské fakultě, přes devadesát procent z nich. Na druhém místě je fakulta sociálních studií, tam jsou studenti z celého světa, nejen ze schengenského prostoru a z Británie, která je teď mimo Unii. Máme studenty i z asijských zemí, například z Japonska“ popsal týdeníku Euro rektor Masarykovy univerzity Martin Bareš.

Klíčový příjem

Právě Lékařská fakulta Masarykovy univerzity by patřila při výpadku zahraničních studentů mezi ty nejpostiženější.

Cizojazyčné programy jí ročně vydělají asi 205 milionů korun, což jsou asi čtyři procenta reálných příjmů školy. „Lékařské fa - kulty byly dlouhodobě podfinancovány z veřejných prostředků. Až s vyjednaným vládním programem na podporu lékařských fakult, který začal od roku 2018, došlo k na rovnání nákladů a příjmů. Do té doby bylo školné pro lékařskou fakultu naprosto klíčovým příjmem“ doplnil Bareš.

To na Univerzitě Karlově se 48 tisíci studenty je podíl těch zahraničních o něco menší, v jiném než českém jazyce zde studují přes tři tisíce z asi devíti tisíc cizinců. Školné z cizojazyčných programů jí však jen za minulý rok vyneslo 749 milionů, což bylo 38,2 procenta z celkových tržeb a 6,2 procenta z celkových výnosů univerzity. Například na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy tvoří příjmy ze studia v cizích jazycích osm procent celkových příjmů a z příjmů fakulty, což jsou kromě školného například poplatky za přijímací řízení nebo za nadstandardní dobu studia, dokonce 63 procent.

Děkanka této fakulty Alice Němcová Tejkalová tak už na zasedání Akademického senátu začátkem dubna varovala, že tyto příjmy mohou poklesnout „až na třetinu“.

Důvodem má být právě to, že zahraniční studenti nenastoupí do studia.

„Potřebujeme, aby se otevřely hranice a aby byla vydávána víza, bez toho se nepohneme dál,“ uvedla Němcová Tejkalová. V opačném případě bude muset fakulta zvolit úsporná opatření. „Znamenalo by to škrty v rozpočtu, a to s důsledkem až do dalších let,“ řekl týdeníku Euro mluvčí fakulty Jakub Říman.

Dvojitá kvalita studia

Aby školy zabránily odlivu zahraničních studentů, připravují se v dalším semestru i na kombinaci prezenční a distanční výuky. „Univerzita Karlova nepracuje se scénářem, kdy by v příštím semestru nedošlo k zahájení výuky v cizojazyčných studijních programech. Připravuje se však na možnost, že zahájení studia a část zimního semestru může probíhat formou distanční,“ uvedl mluvčí Univerzity Karlovy Václav Hájek. Podle jeho slov vzniká metodika a škola investuje do infrastruktury.

Za distanční výuku zatím školy účtují stejné částky jako při prezenčním způsobu studia, řada z nich si však stěžuje na její limity. „Vzhledem k tomu, že studuju matematiku, tak to nebylo to, co bych potřebovala. Máme online přednášky jen z jednoho předmětu a někteří vyučující poskytují záznamy.

Dá se to zvládnout, ale člověk nad tím musí sedět dlouho a sám to pochopit,“ popsala hlavní úskalí Dušana, studentka finanční a pojistné matematiky na brněnské Masarykově univerzitě.

A zatímco rektor Masarykovy univerzity Bareš podle svých slov o problémech, kdy by studenti nechtěli školné platit, neví, na Univerzitě Karlově už studenti začali o slevách ze školného s vedením diskutovat. Škola jim slevu zatím neposkytla, ale uvažuje o tom v následujícím semestru. „Aktuálně snížení školného brání legislativa, pro další akademické roky možnost fakulta i univerzita zvažují,“ uvedl za **Fakultu sociálních věd** Univerzity Karlovy Říman. Slevy by podle něj mohly platit například pro nové studenty, kteří v prvním ročníku nenastoupí prezenčně, ale jen online. 0

V roce 2018 si vysoké školy díky cizincům přišly na 1,3 miliardy korun.

Čas na přehodnocení byznys modelu zahraničních vysokých škol?

S problémy se potýkají také zahraniční vysoké školy. Podle deníku Financial Times mohou mít zavřené hranice dopad na univerzitní systémy v USA, Velké Británii nebo Austrálii, pro které jsou zahraniční studenti klíčoví. Například organizace Universities UK odhaduje pokles příjmů britských škol v nadcházejícím akademickém roce o sedm miliard liber, tedy o třetinu školného od zahraničních studentů. organizace Universities Australia, která zastupuje 39 australských univerzit, očekává ztráty až 4,6 miliardy dolarů, což je asi 14 procent příjmů. Podle Catriony Jacksonové, ředitelky australské organizace, bude v příštích měsících na australských vysokých školách ohroženo 21 tisíc pracovních míst.

Problémem je také pravděpodobný pokles počtu studentů vyjíždějících z Číny. Těch bylo nyní ve světě asi milion a jejich počet dosud rostl. Podle Financial Times také mnoho světových univerzit čelí požadavkům na snížení výše školného v důsledku přesunutí výuky do distanční formy. Ekonomická krize v jednotlivých zemích může být pro vysoké školy problematická také z toho důvodu, že studenti mohou mít problém školné zaplatit, i kdyby v zahraničí studovat chtěli. Nedávný průzkum mezi 11 tisíci studenty provedený agenturou QS naznačil, že téměř polovina těch, kteří chtěli studovat v zahraničí, se nyní chystá studium odložit. Další pětina uvedla, že změní svou cílovou zemi nebo opustí své plány odjet do zahraničí úplně.

O autorovi| Eliška Halaštová, halastova@mf.cz

Foto popis|

Cena Josefa Vavrouška

26.5.2020 vedavyzkum.cz str. 00 Granty a dotace

Vedavyzkum.cz

Děkanka **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy (**FSV UK**) vyhlašuje veřejnou soutěž studentských a vědecko-výzkumných prací o Cenu Josefa Vavrouška, která je věnována nejruznějším aspektům problematiky trvalé udržitelnosti a hodnotám reprezentovaným osobností Josefa Vavrouška. Letošní jubilejní 25. ročník nese podtitul Lidské hodnoty a problémy rozvoje civilizace.

Cena je určena studentům, doktorandům a mladým vědeckým pracovníkům českých a slovenských vysokých škol a vědecko-výzkumných pracovišť.

Josef Vavroušek, bývalý ministr životního prostředí ČSFR a později vysokoškolský pedagog se stal jedním z nejvýznamnějších propagátorů koncepce trvale udržitelného života jakožto odpovědi na globální (a zejména ekologické) problémy současného světa. **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy, kde Josef Vavroušek působil jako pedagog a proděkan pro vědu a výzkum, vypisuje od roku 1996 na jeho památku studentskou soutěž.

Do soutěže budou zařazeny bakalářské, magisterské a disertační práce obhájené ve stávajícím či minulém akademickém roce s příloženými posudky a s informací o výsledku obhajoby. Práce může mít charakter teoretické, teoreticko-empirické nebo empirické studie s případným vyústěním do praktických aplikací. Možnými uchazeči jsou studenti, doktorandi a mladí vědečtí pracovníci českých vysokých škol a vědecko-výzkumných pracovišť (orientační hranice do 35 let).

Uzávěrka pro zasílání do letošního ročníku je stanovena na 17. července 2020. Pro rok 2020 činí výše finanční podpora pro oceněné práce 75 000 Kč.

Základní problémové okruhy:

ekologie člověka;
udržitelný rozvoj;
ekonomika přírodních zdrojů;
sociální etika a ekonomický systém;
etika a fungování politického systému;
sociální systém jako holistický systém s cílovým chováním;
společenské systémy a diskont budoucnosti;
mezinárodní politický a ekonomický systém, teritoriální mezinárodní studia a globální vládnutí;
masová komunikace a žurnalistika podporující hodnoty života na Zemi;
edukační systémy s těmito cíli.

Více informací naleznete zde.

Zdroj: **Fakulta sociálních věd** UK

URL| <https://vedavyzkum.cz/granty-a-dotace/granty-a-dotace/cena-josefa-vavrouska>

Ilja Racek oslavil narozeniny

26.5.2020 REGION OPAVSKO str. 15 Naši senioři
(tep)

Ředitel Slezského divadla Ilja Racek oslavil 10. dubna významné jubileum sedmdesát let. Protože jeho narozeniny kolidovaly s karanténními opatřeními a všechno bylo zavřeno, z původního plánu pronajmout si obecní sál sešlo. Oslava tedy proběhla na zahradě v rodinném kruhu.

Ilja Racek se narodil v Ostravě roku 1950 jako syn slavné herecké legendy Ilji Racka staršího. Vystudoval hned tři vysoké školy. Na pražské **fakultě sociálních věd** se věnoval televizní publicistice. Režirovat se naučil na DAMU, k tomu si přidal divadelní vědu v Olomouci. Již po studiích se ucházel o místo režiséra ve Slezském divadle v Opavě, tehdy se jmenovalo Divadlo Zdeňka Nejedlého. Ale nevyšlo to. „Skončil jsem školu, vrátil se do Ostravy a hledal práci. Byl to rok 1976, já byl čerstvě ženatý a narodila se nám dcera. V rámci jakéhosi záchvatu rodinných povinností a odpovědnosti jsem se rozhodl, že zůstanu v tomto kraji,“ zavzpomínal Ilja Racek v rozhovoru pro magazín Téma a pokračoval: „V ostravských divadlech to nebylo možné, takže jsem projížděl okolní. Navštívil jsem v Opavě i pana ředitele Vodáka, mimochodem bývalého řidiče sanitky, a ten mi sdělil, že

ve svých sedmadvaceti letech jsem na režiséra v opavském divadle příliš mladý. A tak jsem mu poděkoval.“ Slezské divadlo mu nakonec do karet přihrálo osud – v roce 2016 se stal jeho ředitelem.

Režisér divadelní i politické scény

Svou kariéru nastartoval Ilja Racek v televizních a rozhlasových studiích, pak se dal na divadelní dráhu. Na rozdíl od svého otce nestál na prknech, ale v zákulisí a režiroval. Angažovalo ho Těšínské divadlo, pak liberecké Divadlo F. X. Šaldy.

Po sametové revoluci už řídil Státní divadlo Ostrava a ostravskou Janáčkovu filharmonii. Deset let šéfoval Televiznímu studiu Ostrava a odskočil si také do plzeňského divadla. Ilja Racek má bohaté zkušenosti také v oblasti politiky.

Když v roce 1998 usedl do křesla ministra kultury politik ČSSD Pavel Dostál, stal se do ledna 2001 jeho náměstkem. Od roku 1994 působil i v komunální politice. Aktuálně dělá poradce současnému ministru kultury Lubomíru Zaorálkovi.

Oslavy se držely v rámci vládních opatření

Soukromé i pracovní plány řediteli divadla zhatila pandemie koronaviru. „Oslavy mého jubilea se držely se v rámci vládních opatření v této době. Původní úmysl pronajmout si obecní sál v místě naší chaty a zahrady v Kozmicích se nenaplnil ze zřejmých důvodů,“ řekl Ilja Racek, který své narozeniny oslavil s rodinou uprostřed jarní přírody: „Navíc letos jsem se trefil do Velkého pátku, což pro nás křesťany taky není důvod k juchání. A jelikož i kostel byl zavřený, posloužila nám i k této příležitosti kaplička, kterou jsme loni na podzim vybudovali na naší zahradě. Další lehkou překážkou byl názor méj choti, že člověk stárne jen, když si ty roky počítá a připomíná.“ Protože divadlo je od pondělí 25. května znovu otevřeno, ředitel vyzývá diváky, aby si nenechali ujít novinky, které jsou pro ně připraveny: „Nabídneme vám průřez toho, co vám můžeme nabídnout během příštího půl roku, kdy budeme dohrávat naše abonentní představení, která jsme museli uprostřed března přerušit. Rozhodli jsme se, že naše závazky vůči vám budou splněny a že během podzimu odehrajeme vše, co jsme vám slíbili. Naši umělci jsou připraveni podat ty nejlepší výkony.“

Foto popis | Ředitel divadla Ilja Racek vypadá na svůj věk výborně.

Kateřina Cidlinská: Česká věda je androcentrická

26.5.2020 vedavyzkum.cz str. 00 Rozhovory
Vedavyzkum.cz

Ženy v České republice často opouštějí vědeckou kariéru ještě před jejím rozjezdem. Nerovně nastavené příležitosti a rozdílný systém podpory je totiž provázejí už od začátku akademické dráhy. Tématu se dlouhodobě věnuje Kateřina Cidlinská, doktorandka **Fakulty sociálních věd** UK a předsedkyně České asociace doktorandek a doktorandů.

Jak jsou na tom studenti a studentky doktorských programů u nás obecně?

Na to se těžko odpovídá. V České republice má totiž každé pracoviště podmínky pro doktorandy nastavené jinak, a tak jsou mezi nimi obrovské rozdíly. Jeden spojující prvek tady ale máme. Je jím vysoká „studijní úmrtnost“ doktorandů.

Známe její příčiny?

Naprostá většina doktorandů musí mít ke studiu zaměstnání, často na plný úvazek. Pokud píšete disertaci po večerech a o víkendech, dost pravděpodobně ji nikdy nedoděláte. Další příčinou je nekonceptní přijímání studentů. Pracoviště nabírají doktorandy, aniž by pro ně byla schopna zajistit vhodné podmínky. Mnohde jsou využíváni jako levná pracovní síla, kterou z většiny zaplatí ministerstvo formou stipendia.

Máte pro tuto situaci nějaké řešení?

Pokud má být doktorské studium začátkem vědecké kariéry, musí podle toho vypadat. Naše asociace proto chtěla prosadit povinnost škol zajistit každému doktorandovi v prezenční formě studia minimálně poloviční úvazek. Tento plán však padl. Připravovaný návrh strategického záměru vzdělávací a tvůrčí činnosti pro oblast vysokých škol na období po roce 2021 s touto variantou nepočítá.

Přichází naproti tomu se změnou koncepce financování doktorandů. Opouští dosavadní model financování takzvaně na hlavu, což by mělo vést mimo jiné k pečlivějšímu náboru doktorandů a zvýšení jejich měsíčního příjmu. Teprve uvidíme, v jaké formě bude strategický záměr nakonec přijat a jaké budou jeho reálné dopady.

Zaměříme se nyní na doktorandky. Jsou problémy začínajících vědců a vědkyň stejné, nebo se v něčem liší?

Na úrovni studia velké rozdíly nenajdeme. Situace se ale promění, podíváme-li se na výhledy do budoucna a na podporu, již se ženám dostává, aby se mohly ve vědě uchytit a zůstat. Proto také po doktorátu z vědy najednou „mizejí“. Statistiky říkají, že v humanitních a sociálních oborech ženy odcházejí již během doktorského studia, v přírodních a technických po dokončení doktorátu nebo během postdoktorské fáze. V obou případech tedy hned zkraje vědecké dráhy.

V jakém smyslu mají dámy na začátku akademické dráhy menší podporu?

Systém vědeckých kariér s jejich biografiemi nepočítá a zároveň mají i méně neformální podpory. Nadřazení často motivují ty podřízené, s nimiž se snadno identifikují, vidí v nich vlastní začátky. Říká se tomu "princip klonu". Ve vědě představují většinu nadřazených muži, větší šanci na neformální podporu tak mají začínající vědci než vědkyně. Ty jsou pro své seniorní kolegy méně „viditelné“, případně si o nich myslí, že stejně brzy odejdou na mateřskou dovolenou.

Ženám se tedy dostává méně té neformální, lidské podpory. Jak jsou na tom s podporou institucionální?

Špatně. To je také hlavní důvod, proč ženy z vědy odcházejí. Pravidla, jimiž se řídí akademický svět, jsou nastavena androcentricky. Vycházejí z představy tradiční mužské pracovní dráhy. Je to dráha lineární, jakákoli přestávka je sankcionována. Život se kariéře musí absolutně podřídit. To je však něco, co se snáze dělá mužům, kteří v naší společnosti na rodičovskou dovolenou odcházejí málokdy, tráví mnohem méně času péčí o děti a domácnost a jejich kariéře se v rodině přičítá větší váha než té ženině.

Rozdíl mezi ženami a muži v šancích na úspěšný rozjezd vědecké dráhy je dobře vidět na datech o dlouhodobé zahraniční mobilitě. Na delší pobyty vyjíždějí s celými rodinami mnohem častěji pánové, jejich partnerky se vzdávají, alespoň dočasně, budování vlastní kariéry a v zahraničí je podporují – starají se o děti. Naopak mužů, kteří vyjedou podporovat kariéru své ženy a jsou kvůli její práci několik let v domácnosti, je poskrovnu. Ženy tak častěji vyjíždějí spíše na kratší stáže, případně na delší ještě jako bezdětné během doktorátu.

Současná pravidla vědeckých kariér ale jasně preferují právě dlouhodobou mobilitu v postdoktorské fázi.

Ano, a na tom se právě hezky ukazuje, že česká pravidla kopírují tradiční mužský kariérní model. Z výzkumu, který jsme provedli v NKC – gender a věda, přitom jasně vyplývá, že pánové tyto nuance často vůbec nevidí. Nevnímají, že naše pravidla nejsou genderově neutrální.

Nerozumějí logice nepřímé diskriminace, nechápou, že když pravidla dopadají jinak na muže a na ženy, nejsou objektivně spravedlivá.

Jedním dechem tak říknou, že narození dětí nemělo na jejich kariéru žádný vliv, protože to břemeno převzala manželka, a druhým dechem přiznají, že nechápou, proč a jak by měla pravidla reflektovat nastavení osobního života vědců a vědkyň.

Takže pak například u atestací není zohledněno, jestli někdo nemá výsledky proto, že byl líný, anebo že byl na mateřské, jak nám řekl jeden seniorní výzkumný pracovník. Výsledky takové situace jasně vidíme na statistických datech. Ženy v reprodukčním věku z vědy mizejí a již se nevracejí, nehledě na to, jak chytré a talentované byly.

Ty, které se chtějí věnovat vědě, ale na toto nastavení přistupují dobrovolně.

A co jiného mají dělat? Doktorandka nebo postdoktorandka není v pozici, aby měnila pravidla kariérních řádů a grantových soutěží. Na takových pozicích bývají starší pánové, kteří své kariéry vybudovali za velké podpory manželek. Je třeba, aby tuto skutečnost reflektovat začali muži.

Autorka: Kamila Kohoutová

Foto: Luboš Wiśniewski

Rozhovor vyšel v online magazínu Univerzity Karlovy iForum

Kateřina Cidlinská

Absolvovala genderová studia na Fakultě humanitních studií UK. V současnosti je doktorandkou na katedře sociologie **Fakulty sociálních věd** UK, kde se věnuje studiu vědeckého prostředí a ustavování vědecké kariéry se specifickým zaměřením na profesní identitu osob, které opustily akademickou dráhu

Mentoring: lék na doktorandovy problémy

Aktuální problémy se studiem a začátkem vědecké kariéry pomáhá řešit mentoring. Jedním z prověřených je program Národního kontaktního centra (NKC) – gender a věda Sociologického ústavu AV ČR, který probíhá celoročně již několik let a přijímá doktorandy a doktorandky ze všech oborů. NKC také pomohlo nastartovat program People Who Don't Give Up institutu CERGE-EI, který je dostupný i studujícím z jiných institucí.

URL| <https://vedavyzkum.cz/rozhovory/rozhovory/katerina-cidlinska-ceska-veda-je-androcentricka>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:

vedavyzkum.cz

Barbara Nesvadbová
27.5.2020 kosmas.cz str. 00
KOSMAS.cz

Česká spisovatelka a novinářka. Absolvovala **Fakultu sociálních věd** UK, obory žurnalistika a masová komunikace.

Poté pracovala jako šéfredaktorka časopisů Xantypa a Playboy, dnes je šéfredaktorkou české edice prestižního módního časopisu Harper's Bazaar.

Vydala knihu Přítelkyně, dvě novely o ženském přátelství a sbírku fejetonů pod názvem Pralinky. Spisovatelka se pravidelně zapojuje do charitativních projektů, aktivně podporuje občanské sdružení Etincelle a domov pro mentálně handicapované klienty Zahrada v Kladně. Spolupracuje rovněž s Unicef, sdružením Dobrý Anděl a Helpes.

Celý medailonek
Do oblíbených
Kategorie a témata

Bibliografické údaje

Název:

Iluze

Autor:

Nakladatel:

EAN:

ISBN:

Popis:

1× kniha, vázaná, 144 stran, česky

Rozměry:

14,62 × 18,5 cm

Rok vydání:

2020 (1. vydání)

URL| <https://www.kosmas.cz/knihy/275092/iluze/>

Zavřené hranice, chudé vysoké školy. Kvůli koronaviru univerzitám klesnou příjmy

27.5.2020 euro.cz str. 00 Byznys, Domáci

Eliška Halaštová

České univerzity jsou citelně závislé i na penězích od zahraničních studentů, vlivem pandemie mohou jejich příjmy klesnout až na třetinu.

České veřejné vysoké školy už dávno nejsou jen pro české studenty. Loni na nich studovalo kolem 40 tisíc cizinců a ti, kteří nestudují v češtině a jejich studium nehradí dotace, platí školné. V roce 2018 si tak vysoké školy jen díky nim přišly na 1,3 miliardy korun a rok od roku tato částka roste. Kvůli celosvětové pandemii koronaviru a zavřeným hranicím však nyní hrozí, že o tyto příjmy do budoucna přijdou. Na konci loňského roku přitom za cizojazyčné programy na českých vysokých školách platilo osm tisíc cizinců a 334 Čechů. Pro některé fakulty může jít dokonce o jeden z hlavních příjmů.

Například Masarykova univerzita, která je z pohledu zahraničních studentů nejvíce kosmopolitní vysokou školou v Česku, má z celkem 31 tisíc studentů sedm tisíc zahraničních. Pět tisíc pochází ze Slovenska, s nímž má Česko vzájemnou dohodu o neplacení školného, přes tisícovku studentů je pak v anglických studijních programech.

„Velká většina zahraničních studentů je na lékařské fakultě, přes devadesát procent z nich. Na druhém místě je fakulta sociálních studií, tam jsou studenti z celého světa, nejen ze schengenského prostoru a z Británie, která je teď mimo Unii. Máme studenty i z asijských zemí, například z Japonska,“ popsal týdeníku Euro rektor Masarykovy univerzity Martin Bareš.

Klíčový příjem

Právě Lékařská fakulta Masarykovy univerzity by patřila při výpadku zahraničních studentů mezi ty nejpostiženější. Cizojazyčné programy jí ročně vydělají asi 205 milionů korun, což jsou asi čtyři procenta reálných příjmů školy. „Lékařské fakulty byly dlouhodobě podfinancovány z veřejných prostředků. Až s vyjednaným vládním programem na podporu lékařských fakult, který začal od roku 2018, došlo k na rovnání nákladů a příjmů. Do té doby bylo školné pro lékařskou fakultu naprosto klíčovým příjmem,“ doplnil Bareš.

To na Univerzitě Karlově se 48 tisíce studenty je podíl těch zahraničních o něco menší, v jiném než českém jazyce zde studují přes tři tisíce z asi devíti tisíc cizinců. Školné z cizojazyčných programů jí však jen za minulý rok vyneslo 749 milionů, což bylo 38,2 procenta z celkových tržeb a 6,2 procenta z celkových výnosů univerzity. Například na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy tvoří příjmy ze studia v cizích jazycích osm procent celkových příjmů a z příjmů fakulty, což jsou kromě školného například poplatky za přijímací řízení nebo za nadstandardní dobu studia, dokonce 63 procent.

Děkanka této fakulty Alice Němcová Tejkalová tak už na zasedání Akademického senátu začátkem dubna varovala, že tyto příjmy mohou poklesnout „až na třetinu“. Důvodem má být právě to, že zahraniční studenti nenastoupí do studia.

„Potřebujeme, aby se otevřely hranice a aby byla vydávána víza, bez toho se nepohneme dál,“ uvedla Němcová Tejkalová. V opačném případě bude muset fakulta zvolit úsporná opatření. „Znamenalo by to škrty v rozpočtu, a to s důsledkem až do dalších let,“ řekl týdeníku Euro mluvčí fakulty Jakub Říman.

Dvojitá kvalita studia

Aby školy zabránily odlivu zahraničních studentů, připravují se v dalším semestru i na kombinaci prezenční a distanční výuky. „Univerzita Karlova nepracuje se scénářem, kdy by v příštím semestru nedošlo k zahájení výuky v cizojazyčných studijních programech. Připravuje se však na možnost, že zahájení studia a část zimního semestru může probíhat formou distanční,“ uvedl mluvčí Univerzity Karlovy Václav Hájek. Podle jeho slov vzniká metodika a škola investuje do infrastruktury.

Výsledky Poll Options are limited because JavaScript is disabled in your browser. © Kama

Za distanční výuku zatím školy účtují stejné částky jako při prezenčním způsobu studia, řada z nich si však stěžuje na její limity. „Vzhledem k tomu, že studuju matematiku, tak to nebylo to, co bych potřebovala. Máme online přednášky jen z jednoho předmětu a někteří vyučující poskytují záznamy. Dá se to zvládnout, ale člověk nad tím musí sedět dlouho a sám to pochopit,“ popsala hlavní úskalí Dušana, studentka finanční a pojistné matematiky na brněnské Masarykově univerzitě.

A zatímco rektor Masarykovy univerzity Bareš podle svých slov o problémech, kdy by studenti nechtěli školné platit, neví, na Univerzitě Karlově už studenti začali o slevách ze školného s vedením diskutovat. Škola jim slevu zatím neposkytla, ale uvažuje o tom v následujícím semestru. „Aktuálně snížení školného brání legislativa, pro další akademické roky možnost fakulta i univerzita zvažují,“ uvedl za **Fakultu sociálních věd** Univerzity Karlovy Říman. Slevy by podle něj mohly platit například pro nové studenty, kteří v prvním ročníku nenastoupí prezenčně, ale jen online.

Čas na přehodnocení byznys modelu zahraničních vysokých škol?

S problémy se potýkají také zahraniční vysoké školy. Podle deníku Financial Times mohou mít zavřené hranice dopad na univerzitní systémy v USA, Velké Británii nebo Austrálii, pro které jsou zahraniční studenti klíčoví. Například organizace Universities UK odhaduje pokles příjmů britských škol v nadcházejícím akademickém roce o sedm miliard liber, tedy o třetinu školného od zahraničních studentů.

Organizace Universities Australia, která zastupuje 39 australských univerzit, očekává ztráty až 4,6 miliardy dolarů, což je asi 14 procent příjmů. Podle Catriony Jacksonové, ředitelky australské organizace, bude v příštích měsících na australských vysokých školách ohroženo 21 tisíc pracovních míst.

Problémem je také pravděpodobný pokles počtu studentů vyjíždějících z Číny. Těch bylo nyní ve světě asi milion a jejich počet dosud rostl. Podle Financial Times také mnoho světových univerzit čelí požadavkům na snížení výše školného v důsledku přesunutí výuky do distanční formy. Ekonomická krize v jednotlivých zemích může být pro vysoké školy problematická také z toho důvodu, že studenti mohou mít problém školné zaplatit, i kdyby v zahraničí studovat chtěli.

URL | <https://www.euro.cz/byznys/zavrene-hranice-chude-vysoke-skoly-kvuli-koronaviru-univerzitam-klesnou-prijmy>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
euro.cz (*Byznys, Domáci*)

Nový román oblíbené autorky. Barbara Nesvadbová: Iluze 27.5.2020 celebritytime.cz str. 00

Skutečná láska přece nic neočekává.

Nic nechce. Jen dává.

A vše omluví.

Překladatelka Karla potkává Martina v těžkém období svého života. Doposud dokonalý vztah s jediným synem začíná s jeho dospíváním dostávat trhliny, když se Tomáš snaží vyrovnat s vlastní identitou a vztahem k otci a začne experimentovat s drogami. A pak jednoho dne potřebují právníka...

Martin se Karle stane nejprve záchranným kruhem, jenomže brzy mezi nimi zahoří divoký plamen spalující vášně a nic už pak nejde vzít zpátky. Nový román bestselleristky Barbary Nesvadbové vypráví o nesobecké síle lásky, odhodlání nevstupovat dvakrát do téže řeky a iluzích, které si opakujeme, když do té řeky následně vstupujeme.

Ukázka z knihy:

Prší. Kap. Kap. Kapity. Kap. Rozbíjejí se o okna auta. Každá jiná. Jedinečná. Jako osud. Jako člověk.

Pláču. Neumím kontrolovat své slzy.

„Nesmím tě milovat.“ Šeptá on.

„Neopouštěj mne.“ Prosím já.

„Víš, že slavíme šestinedělí?“ Smál se před pár dny. „Byly to ty nejhezčí týdny mého života.“ Říká.

A já mu věřím.

Věřím mu každické slovo.

Poprvé jsem ho potkala před třemi lety. Kamarádky narozeniny. Středočeský statek mezi lesy. Sedím s dětmi u snídaně. Vkročil do místnosti velmi tiše a posadil se přesně naproti nám. Měl nejtmaší oči, jaké jsem kdy viděla. Takřka černé. Pronikavý pohled. A velmi neposlušné hnědé vlasy.

V těch očích bych se uměla ztratit. Napadlo mne, dřív než se představil.

Princ. Je první asociace, kterou k tomuhle muži mám. Mohl by hrát prince v pohádkách.

Nemine čtvrt hodina a přichází jeho paní.

On se na mne stále tak intenzivně, zkoumavě dívá. Přilepen zorničkami na každém mém pohybu. Snad i když si vítr hraje s mými vlasy, tak on ho cítí.

Ale je pozdě. Pro některá setkání není čas. Ani prostor.

Někdy jindy. Někde jinde. V jiné realitě. V cizím vesmíru.

V té chvíli tě budu milovat. Tak moc, že to nikdy nezapomeneš.

Tak moc, že se ti zatočí hlava. Změním ti svět. Ale ne teď. Ne dnes. A ne tady. Slibuji mu pohledem beze slov, když se loučíme.

Barbara Nesvadbová (*1975) je česká spisovatelka a novinářka. Po studiu humanitní větve Akademického gymnázia Štěpánská absolvovala **Fakultu sociálních věd** UK, obor Žurnalistika a masová komunikace. Poté pracovala jako šéfredaktorka časopisů Xantypa a Playboy, zabývala se mediálním výzkumem v agentuře Ogilvy and Mather, připravovala televizní pořady Tvář v tvář, Muži podle Nesvadbové a rozhlasový pořad Zrcadlo Báry Nesvadbové.

Sedmnáct let byla šéfredaktorkou české edice prestižního módního časopisu Harper's Bazaar. Nyní je kreativní ředitelkou literárního časopisu Page.

Barbara Nesvadbová je autorkou celkem patnácti knih – např. Řízkaři, Bestiář, Život nanečisto, Pohádkář, Přítelkyně nebo povídek a fejetonů Brusinky, Borůvky, Pralinky, Laskonky či Momentky. Vydala také pohádku pro děti (Garpíškoviny aneb Bibi a čtyři kočky) nebo knihu o módě (Síla stylu). Knihy Bestiář a Pohádkář byly zfilmovány, na obou se autorka podílela i scénářisticky.

Kromě psaní se věnuje i charitativní práci - založila nadační fond Be Charity, který pomáhá nemocným a dlouhodobě znevýhodněným dětem. Aktivně spolupracuje také s dalšími neziskovými organizacemi, primárně s občanských sdružením Etincelle, které zaměstnává mentálně handicapované spoluobčany, dále pak s UNICEF, Dobrým andělem či spolkem Helpes.

S maminkou, dcerou Bibianou a třinácti zvířaty žije za Prahou.

Barbara Nesvadbová: Iluze, vydává nakladatelství Ikar, 152 stran, doporučená cena 259 Kč

red/Zdroj: Red/Barbara Nesvadbová

URL| <http://www.celebritytime.cz/novy-roman-oblibene-autorky.-barbara-nesvadbova-iluze-art.html>

Do Rady České televize nově usednou ekonomka Lipovská, novinář Matocha a moderátor Veselý

27.5.2020 iHNed.cz str. 00

ČTK

Ve druhém kole volby kandidátů do Rady České televize a Českého rozhlasu ve středu poslanci volili tři televizní radní a jednoho rozhlasového radního.

Šanci zasednout v Radě ČT mělo šest kandidátů, poslanci nakonec zvolili jako nové radní ekonomku Hanu Lipovskou, moderátora Lubomíra Veselého a šachistu Pavla Matochu.

Sněmovna ve středu také hlasovala o tom, kdo usedne do Rady Českého rozhlasu. Ve druhém kole tajné volby nakonec nikoho nezvolila. Dostatečný počet hlasů nezískali někdejší předsedkyně rozhlasové rady Hana Dohnálková ani historik Jaroslav Šebek.

Uskuteční se nová volba, v níž budou poslanci vybírat dva rozhlasové radní.

Nyní sněmovna obsazovala jedno místo. Ke zvolení bylo potřeba 97 hlasů. Dohnálková jich obdržela 94 a Šebek 69. V březnovém prvním kole volby poslanci zvolili do Rady Českého rozhlasu galeristu Marka Pokorného. Sněmovní volba dvou členů Rady Českého rozhlasu by se podle předsedy volební komise Martina Kolovratníka (ANO) měla uskutečnit v červenci.

Pozornost vyvolávala zejména volba televizních radních. Do Rady ČT totiž nyní zasednou kandidáti, kteří byli zejména opozičními politiky kritizováni. Patří k nim ekonomka Hana Lipovská, jejíž nominace se nelíbila zhruba čtvrtině senátorů. Vadilo jim, že kandidátka veřejně zpochybňuje smysl existence veřejnoprávních médií, což podle nich může vést k oslabení demokracie. Nově v radě usedne také moderátor a kritik televize Lubomír Veselý. Neuspěli psycholog Ivan Douda, filmový kritik a teoretik Zdeněk Holý a předseda správní rady Nadačního fondu obětem holocaustu Michal Klíma.

Ke zvolení bylo nutných 97 poslaneckých hlasů. Lipovská jich obdržela 114, Matocha 108 a Veselý 111. Douda získal 60 hlasů, Holý 72 a Klíma 70. V březnovém prvním kole volby poslanci vybrali do 15členné televizní rady rady někdejšího šéfa televizního zpravodajství Romana Bradáče, ekonoma Pavla Kysilku a bývalého hokejistu a poslance Jiřího Šlégra.

Šlégr byl původně členem ČSSD a později přešel do strany LEV 21 expremiéra Jiřího Paroubka. Společně pak kandidovali v poslaneckých volbách, které prohráli, když získali 0,07 procenta hlasů. Do rady jej navrhl hokejový klub Litvínov, který Šlégr do podzimu trénoval.

Za začátek konce nezávislé veřejnoprávní televize označil výsledek střeďeční volby předseda poslanců TOP 09 Miroslav Kalousek. "Nese za to stoprocentní plnou odpovědnost sociální demokracie," uvedl. Jako menší vládní strana podle něho mohla takovému výsledku zabránit. Místopředseda klubu ČSSD Ondřej Veselý reagoval, že sociální demokracie nemá páku na to, aby za někým šla za volební plentu a říkala mu, koho zaškrtnout.

Poslanec STAN Petr Gazdík mluví o politizaci Rady ČT. "Ve stínu vykrádání obecních rozpočtů dnes demagogická část politického spektra definitivně ovládla kontrolu veřejnoprávních médií. Považuji to za alarmující stav a ohrožení nezávislosti jednoho ze stěžejních pilířů demokracie," sdělil v tiskové zprávě. Piráti se obávají ohrožení objektivit zpravodajství. "Pokud by zvolení radní nejednali odborně a nestranně, může být ohrožena objektivita zpravodajství. Vyvážené politické debaty se mohou stát minulostí," uvedl v tiskové zprávě pirátský poslanec Tomáš Martínek.

Podle mediálního experta Jana Potůčka složení rady opět kopíruje rozložení sil ve sněmovně, tedy vedou příznivci ANO. "Zkomplikuje to vztah Rady ČT a generálního ředitele Petra Dvořáka. Očekávám řadu zbytečných útoků a slovíčkaření. Pravděpodobně bude také těžší schvalování rozpočtu ČT," řekl. Již loni na podzim rada Dvořákovi uložila hledat v rozpočtu úspory. Letošní rozpočet pak po několikerém projednávání schválila až v únoru.

Příjmy a výdaje klesly o 200 milionů na 6,76 miliardy korun.

Generálního ředitele ČT Petra Dvořáka výsledek volby nepřekvapil. Část poslanců se podle něj dlouhodobě netají tím, že jim vyhovuje, když se tlak na ČT a její nezávislost stupňuje.

Dvořák to uvedl ve stanovisku zveřejněném na Twitteru České televize.

Stanovisko @CzechTV k výsledku voleb do rady ČT. pic.twitter.com/iu2KT5GJ7y

— Česká televize (@CzechTV) May 27, 2020

"Výsledek volby pro mě není překvapivý. Část poslanců se dlouhodobě netají tím, že jí vyhovuje stav, kdy se tlak na Českou televizi a její nezávislost stupňuje, k čemuž má možná směřovat i personální obměna Rady ČT," uvedl Dvořák.

O této skutečnosti podle něj svědčil nedávný dopis předsedy sněmovního volebního výboru Stanislava Berkovce (ANO) o kandidátech do rady. Berkovec v e-mailu u kandidátů například analyzoval, zda případné zvolení vzbudí protesty médií a zda by mohli v radě zastupovat zájmy generálního ředitele.

"Nemohu tak nyní jako ředitel televize, kterou Rada ČT kontroluje, vyslovit nic jiného než víru v to, že přístup všech jejích členů k České televizi bude konstruktivní, objektivní a bude respektovat zákon a Kodex ČT," dodal Dvořák.

Kontroverze v minulosti vzbudila kandidatura Lipovské, kterou nominovala Česká biskupská konference. Zhruba čtvrtina senátorů a vedení České křesťanské akademie české biskupy vyzvaly, aby návrh stáhli v souvislosti s tím, že Lipovská veřejně zpochybnila smysl existence veřejnoprávních médií. Kardinál Dominik Duka tehdy v reakci uvedl, že ekonomická odbornost Lipovské může být pro televizní radu prospěšná a že případné kritické hlasy na adresu veřejnoprávních médií mohou jejich službu zkvalitnit.

Rady ČT a ČRo jsou orgány, jejichž prostřednictvím veřejnost uplatňuje své právo kontroly těchto veřejnoprávních médií.

Do působnosti rad náleží například jmenování a odvolání generálního ředitele a schvalování rozpočtu.

Nové tváře v Radě České televize:

Hana Lipovská

Ekonomka. Absolvovala obor hospodářská politika na Ekonomicko-správní fakultě Masarykovy univerzity, kde dále působí na katedře ekonomie. Spolupracuje také jako analytička s Institutem Václava Klause. Je autorkou řady odborných i popularizačních článků. Za svoji odbornou práci dostala Cenu rektora Masarykovy univerzity nebo Cenu profesora Františka Venkovského pro mladé ekonomy do 35 let. V současnosti působí ve výkonném výboru brněnské pobočky České společnosti ekonomické a je členkou The American Economic Association a Jednoty českých matematiků a fyziků.

Pavel Matocha

Novinář a šachista. Vystudoval sociologii na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy, novinářem je od roku 1992. Specializuje se na energetiku, posledních dvanáct let byl redaktorem týdeníku Euro. Napsal knihy Castroví vězni a Potíže s hrdiny. Pořádá nejvýznamnější šachové zápasy v České republice, kam zve legendární velmistry i nejlepší světové šachisty současnosti.

Luboš Xaver Veselý

Novinář, spisovatel, moderátor. Od ledna 2015 moderoval pravidelné rozhovory s prezidentem Milošem Zemanem v pořadu Prezidentský Pressklub.

Od roku 2017 začal moderovat v internetové televizi XTV. V lednu 2020 obdržel anticenu Zlatý citron, v rámci předávání cen Trilobit Českého filmového a televizního svazu FITES. Veřejnoprávní média pravidelně kritizuje.

Kandidáti do Rady Českého rozhlasu:

Hana Dohnáková

Muzikoložka, houslistka, hudební pedagožka, předsedkyně Rady ČRo. Působí jako houslistka v Komorním orchestru Pavla Haase a pracuje jako muzikoložka v hudebním archivu PKF - Prague Philharmonia. V březnu 2014 byla zvolena jako členka do Rady Českého rozhlasu. V dubnu 2016 se stala jeho předsedkyní, v roce 2018 tuto pozici obhájila. Mandát vykonávala do března 2020.

Jaroslav Šebek

Historik. Vystudoval historii na Filozofické fakultě UK. Od června 1995 pracuje v Historickém ústavu Akademie věd ČR. V současnosti jako pracovník oddělení československých dějin 20. století. Specializuje se na dějiny česko-německých vztahů a věnuje se také problematice vývoje antidemokratických hnutí ve 20. století.

V roce 2009 úspěšně završil habilitační řízení na Filozofické fakultě MU v Brně a byl mu udělen titul docent. Je autorem více než 60 studií v odborných časopisech a sbornících a vydal také několik knih.

URL| <http://domaci.ihned.cz/c1-66769230-do-rady-ceske-televize-nove-usednou-ekonomka-lipovska-novinar-matocha-a-moderator-vesely>

Stejná zpráva vyšla také v dalších 7 titulech:

iHNed.cz, iHNed.cz, iHNed.cz, iHNed.cz, iHNed.cz, iHNed.cz, iHNed.cz

Cítím se pořád milovaná **27.5.2020 Vlasta str. 14 Rozhovor**

Patří k oblíbeným televizním tvářím, které zvládnou odmoderovat vážnou diskusi i lifestyleový pořad. Monika Valentová se práci před kamerou věnuje dvacet pět let a kromě toho píše vtipné fejetony a proniká do tajů aromaterapie. Na prvním místě u ní ale vždycky byla, je a bude rodina.

* V době karantény jste v České televizi moderovala magazín Linka 1212. Jak jste si to užila?

Náramně. Bylo to jedno z mála pozitiv, které mi karanténa přinesla. V televizním studiu jsem byla po dlouhé době a zase jsem si uvědomila, jak mě tahle práce baví a že se mi po ní stýskalo.

* Měla jste trému?

Nervy jsem měla spíš ty dny před natáčením než při práci samotné. Té nabídky a důvěry, kterou mi Česká televize dala, si moc vážím a nechtěla jsem zklamat. Když pak došlo na věc, trému jsem měla, ale takovou tu zdravou, která mě mobilizuje, koncentruje a kterou mám vlastně ráda.

* Jak jste se vypořádala s rouškou, která byla v době vysílání u moderátorů povinná?

Nedávno jsem v parku viděla malého chlapečka, který si roušku strhl z tváře a s gustem po ní dupal. Naprosto vyjádřil mé pocity a nejradši bych se k němu přidala. Rouška mě štve. Navíc mi při moderování neustále sjížděla z nosu, takže jsem si ji v posledním dílu přilepila k obličejí oboustrannou lepicí páskou. Fungovalo to. Pevně ale doufám, že pokud přijde nějaká další televizní práce, už tenhle zlepšovák nebudu potřebovat.

* Na různých televizních stanicích moderujete dvacet pět let. Čím je pro vás práce v televizi přitažlivá?

Uvědomila jsem si, že mě nabíjí to prostředí. Čím větší studio, víc kamer, světel a profesionálů kolem, tím líp. Navíc mě zajímají lidi, kteří mají co říct a hrozně ráda se jich ptám tak, abych tím obohatila nejen sebe, ale i diváky a posluchače.

* K práci v televizi tak trochu automaticky patří popularita. Těší vás, nebo naopak komplikuje život?

Když jsem před nějakými patnácti lety pracovala ve „velkých televizích“ a lidi mě občas poznali na chodníku, nikdy to nebylo nepříjemné. Nepřekročilo to nějakou únosnou mez. Pak mě pomalu poznávat přestali, ale často reagovali na můj hlas. A to se mi stává doteď. Řeknu, že bych prosila deset deka šunky, prodavač vykulí oči a řekne: Jé. Že vy jste kdysi pracovala na Evropě 2? Já jsem vás poslouchal! Nebo promluvím v kavárně, někdo přijde od sousedního stolu a řekne: Já jsem vás poznal po hlase. Nechápu to, ale můj hlas je asi nějaký zapamatovatelný.

* Byla ovšem období, kdy jsme vás v televizi nevidali. Co bylo důvodem?

Narození dcer. Při prvním těhotenství jsem odešla z Primy, při druhém z Novy. Když šla mladší dcera do školky, dostala jsem nabídku z televize Metropol, to byla sice práce dost punková, ale o to zajímavější a svobodnější. Jenže Metropol bohužel neměl dlouhého trvání. Nabídky, které přicházely pak, byly buď naprosto pochybné anebo, pokud stály za to, jsem tu práci nakonec nedostala. Já jsem ke své vlastní škodě klasická panenka v koutě. Nedávám o sobě vědět, neumím nabízet to, co umím. I proto mi nabídka z ČT udělala velkou radost a zároveň mě překvapila.

* Vašim dcerám je šestnáct a dvanáct let. Jaké jsou?

No úžasné, samozřejmě! Jsou to svobodomyšlné a tolerantní holky, mají smysl pro spravedlnost. A jsou hodné, což mě obzvláště těší.

* Jak zvládáte jejich pubertu a s tím spojený fakt, že už vás tolik nepotřebují?

Před rokem mi v tomto ohledu bylo hůř, takže si myslím, že jsem nezbytné odpoutávání už přijala. Ale ještě nás všechny určitě spousta práce čeká.

* V době karantény jste spolu ale byly od rána do večera. Nelezly jste si na nervy?

Holky mají naštěstí každá svůj vlastní pokoj, takže mohou být samy, kdykoli se jim zachce. A protože to vnímám tak, že jsem tu já pro ně, a ne ony pro mě, kdykoli ze svých komnat vyjdou, snažím se jim věnovat pozornost. Když potřebuju být sama já, zavřu se do pracovny. Trochu diskriminovaný je můj muž, který jediný nějakou vyloženě svou místnůstku nemá, protože na rozdíl ode mě tolik nepracuje doma. Všichni čtyři se až na výjimky sejdeme u oběda a u večeře, což je podle mě důležitý rituál a taky možnost probrat různé rodinné záležitosti. Jako mnohé další ženy jsem se během koronakrizy stala kuchařkou na plný úvazek, ale vaření mě naštěstí baví. Za poslední dva měsíce jsem se i hodně naučila, ale dvakrát denně by to být nemuselo.

* A co domácí vzdělávání, které řadě rodičů zamotalo hlavu?

Co se domácího vzdělávání týče, holky si už z velké části vystačí samy, takže jen tu a tam s něčím vypomůžeme nebo něco vysvětlíme. Bála jsem se - hlavně vzhledem k věku holek - nějaké hrozné ponorky, ale naštěstí nepřišla. Možná je to tím, že se všichni trochu víc snažíme, abychom to zvládli se ctí, a že jsme si během karantény uvědomili, co pro sebe vzájemně znamenáme.

* Kde jste se vlastně seznámila se svým mužem (moderátorem Martinem Veselovským, pozn. aut.)?

V práci, respektive v rádiu Evropa 2, kde jsme kdysi oba pracovali.

* Čím přesně si vás získal?

Tím, jakým způsobem mi otevřel dveře do studia. Ne, vážně, my jsme o sebe zájem moc nejevili, ale jednou mi nešly otevřít jedny nedobytné dveře, on šel kolem, pomohl mi a země se zachvěla. Víím, že to zní podivně, ale líp to vážně nedokážu vysvětlit.

* Jaké vlastnosti na manželovi oceňujete dneska?

Tak, dveře otevírá pořád skvěle. Jedny dokonce prokopl, když se mi zevnitř zasekl zámeček. A ještě ke všemu je hodný, chytrý, láskyplný, spolehlivý... A cítím se pořád milovaná, což je dost uklidňující pocit.

* Co si po osmnáctileté zkušenosti myslíte o manželství?

Mně se nepotvrdilo, že by to byl hrob lásky, jak někdo říká. Každopádně svatba je podle mě rituál, který - ať už si to uvědomujeme, nebo ne - máme všichni hluboko v kořenech. Myslím, že se jeho prostřednictvím vždycky něco mění. Ideální je, když v aktérech probouzí vzájemnou zodpovědnost, která v projektu zvaném manželství, rozhodně není ke škodě. To ale ještě samozřejmě nezajistí, že si pak budou lidé věrní a budou se milovat až za hrob. Já manželství neberu jako nesvobodu, ale jako zviditelnění a ukotvení našeho rozhodnutí prožít život spolu. Jaké by to bylo, kdybychom před osmnácti lety svatbu neměli, samozřejmě nemůžu posoudit.

* Žijeme ale v časech, kdy partnerské vztahy spíše kolabují, než vzkvétají. Proč tomu tak podle vás je?

Ne všichni jsou stavěni na to, aby žili v páru, přesto se k tomu často okolnostmi nechají nějak dotlačit. Ne že by to nemuselo vyjít, ale pravděpodobnost se tím podle mě hodně snižuje. Ani monogamie není přirozenost, ale volba, osobní rozhodnutí, což taky všichni nezvládnou. Navíc, každý může mít o podobě manželství jiné představy a je myslím fér si je vzájemně vyjasnit ještě před tím, než se jde k oltáři. No a nepodceňovala bych, jak by řekli fotbalisti, ani trochu toho potřebného štěstíčka. Zkrátka, že se potkají ti správní lidé a klíč zapadne do zámku.

* Vaše manželství je takzvané dvoukariérové. Byl v tom někdy problém?

Pokud bych svou práci do nějakých svých pětaticeti let nazvala kariérou, tak jsem ji ze svého vlastního rozhodnutí s dětmi hodně utlumila. A pak začít tam, kde jste skončili, zpravidla nejde snadno, což je můj případ. Každopádně oba máme práci tak variabilní a hlavně já jsem časově tak flexibilní, že to opravdu není problém.

* O vašem rodinném životě píšete fejetony, které dokonce vyšly knižně, a to pod názvem Odvrácená strana matky. Co vám psaní přináší? Je to třeba něco jako terapie?

Pro mě to byl trochu vzdor a terapie v době, kdy se mateřství malovalo v médiích růžovou pastelkou. Různé mateřské spolky, centra a internetová fóra se hemžila zdrobnělinami. Mimisci, snažilky, těhulky. Kdo nečetl knihu Respektovat a být respektován - při vší úctě k tomu textu - byl málem vyvrhel. No a to mě štvalo. Teď už se o odvrácené straně rodičovství mluví celkem často a podle mě je to víc než zdravé.

* Nevadí vám, že tím odhalujete kus svého soukromí?

Výhodou fejetonu je, že k němu patří nadsázka a fabulace, takže se za ten žánr myslím docela hezky schová soukromí. Čtenář, který mě osobně nezná, vlastně nikdy neví, co je a co není pravda. A když byl nějaký text, co se soukromí rodiny týče, trochu choulostivější, vždycky jsem ho s dětmi a se svým mužem konzultovala. Nikdy nevyšlo nic, s čím by nesouhlasili.

* Nedávno jste se s rodinou přestěhovali z pražských Vinohrad na Žižkov. Už jste tam zapustila kořeny?

Jsem stará konzerva, navíc jsme na Vinohradech prožili jako rodina intenzivních a krásných třináct let, takže jsem minimálně půl roku po stěhování měla docela slušnou depresi. Nevykompenzovala to ani terasa, ani krásný výhled, ani velká koupelna, ani to, že holky dostaly každá svůj pokoj. Ale zvykla jsem si a už bych neměnila. Co bych ale měnila ráda, je bezprostřední okolí. V naší ulici mi chybí stromy, dlažební kostky na chodníku a páničci, kteří po svých psech uklízejí.

* Z Prahy často jezdíte na sever Čech, kde máte chalupu. Jste přičinlivá chalupářka, nebo vám jde hlavně o relaxaci a pobyt v přírodě?

Chalupu máme společně se sestřenicí. Jezdíme tam celý život, znamená pro nás dětství a letní prázdniny, a od té doby, co máme dohromady pět dětí, chalupu používáme jako letní byt a relax, možnost vypustit děti na zahradu a nebát se, že je něco přejede. Nejradši mám, když si na zápraží dáme pivo a pozorujeme západ slunce, krávy a kostel. Kolem jsou krásné cyklotrasy, takže občas jedeme na singltrek, občas na koupaliště, chodíme na procházky, vaříme, pereme, hrajeme Osadníky z Katanu a rozhodně nic nezvelebujeme ani nepěstujeme. Už proto, že jsme na chalupě jen v létě a pár dní v zimě a o naše případné výpěstky by se neměl kdo starat.

* Už řadu let se věnujete aromaterapii. Jak jste ji objevila?

O Institutu aromaterapie jsem se dozvěděla kdysi dávno od kamarádky, která tam chodila na kosmetiku. Vyzkoušela jsem to taky a kombinace působení éterických olejů a vědomého doteku mě nadchla. Čas ke studiu ale nazrál, až když šla mladší dcera do školky a měla jsem trochu víc prostoru. Od té doby masírování a rostlinné silice patří k mému životu a dávají mu další, pro mě až duchovní rozměr.

* Schválně, co byste nám doporučila na zklidnění?

Je toho hodně, ale když bych měla volit ty nejdostupnější silice, zkuste do lahvičky s 20 ml kvalitního rostlinného oleje, který vám voní, nakapat 6 kapek levandule a 6 kapek pomeranče a pořádně to protřepejte. Směs můžete nalít do koupele, natřít si jím tělo, vmasírovat do chodidel, na solar plexus nebo požádat někoho, kdo vám taky „voní“ o masáž. To je značka ideál, recept na zklidnění a následný spánek.

* A co pomáhá vám osobně?

Jsem klasická kovářova kobyla, takže na masáži jsem byla někdy před rokem. Ale zaručeným zklidňovačem je pro mě mírná jóga a zaručeným rozradostňovačem tanec v jakékoli podobě.

* Jak bude vypadat vaše letošní léto?

Týden s kamarády a jejich dětmi v Českém Švýcarsku, pár dní putování z Prahy na Křivoklát, týden s manželem na kolech bůhví kde, a samozřejmě chalupa v Jizerkách. Zbytek necháme plynout. Moře mi chybí už teď, ale snad se zase brzo shledáme. •

Každopádně svatba je podle mě rituál, který - ať už si to uvědomujeme, nebo ne - máme všichni hluboko v kořenech. MONIKA VALENTOVÁ (48) • Vystudovala žurnalistiku na **Fakultě sociálních věd** UK. • Od druhého semestru VŠ pracovala v médiích. Nejdříve jako reportérka rádií Bonton a City, posléze jako redaktorka Evropy 2. • Moderovala diskusní a lifestyle TV pořady (např. Sauna, Prima jízda, Supermáma, Snídaně s Novou). • Napsala dvě knížky fejetonů, které vyšly pod názvem Odvrácená strana matky. • Kromě moderování a psaní se věnuje i aromaterapii a masáží. • Žije v Praze s manželem, moderátorem Martinem Veselovským, a dcerami Rozálí a Viktorií.

Foto autor| FOTO MONIKA NAVRÁTILOVÁ, PROFIMEDIA, ARCHIV ČT, ARCHIV M. VALENTOVÉ
Foto popis| Nahoře s manželem Martinem Veselovským. Vlevo nahoře moderuje „karanténní“ pořad ČT Linka 1212. Vlevo v magazínu Dotkněte se hvězd s Adélou Gondíkovou (1997) a ve Snídani s Novou s Pavlem Svobodou (2006).

Přihlaste se do soutěže o Cenu Josefa Vavrouška

28.5.2020 ceskavedadosveta.cz str. 00

Již 25 let vypisuje **Fakulta sociálních věd** UK studentskou soutěž inspirovanou prací Josefa Vavrouška, předního českého propagátora koncepce udržitelného života. Letošní jubilejní 25. ročník nese podtitul Lidské hodnoty a problémy rozvoje civilizace. Cena je určena studentům, doktorandům a mladým vědeckým pracovníkům českých a slovenských vysokých škol a vědecko-výzkumných pracovišť.

Josef Vavroušek, bývalý ministr životního prostředí ČSFR a později vysokoškolský pedagog se stal jedním z nejvýznamnějších propagátorů koncepce trvale udržitelného života jakožto odpovědi na globální (a zejména ekologické) problémy současného světa.

Do soutěže se mohou hlásit studenti s bakalářskými, magisterskými a disertačními pracemi obhájenými ve stávajícím či minulém akademickém roce s příloženými posudky a s informací o výsledku obhajoby. Rozpětí témat je široké – od teoretických, teoreticko-empirických až po empirické studie s případným vyústěním do praktických aplikací. Možnými uchazeči jsou studenti, doktorandi a mladí vědečtí pracovníci českých vysokých škol a vědecko-výzkumných pracovišť s věkovou hranicí 35 let.

Uzávěrka pro zasílání do letošního ročníku je stanovena na 17. července 2020. Pro rok 2020 činí výše finanční podpora pro oceněné práce 75 000 Kč.

Základní problémové okruhy:

ekologie člověka; udržitelný rozvoj; ekonomika přírodních zdrojů; sociální etika a ekonomický systém; etika a fungování politického systému; sociální systém jako holistický systém s cílovým chováním; společenské systémy a diskont budoucnosti; mezinárodní politický a ekonomický systém, teritoriální mezinárodní studia a globální vládnutí; masová komunikace a žurnalistika podporující hodnoty života na Zemi; edukační systémy s těmito cíli

URL| <http://ceskavedadosveta.cz/prihlaste-se-do-souteze-o-cenu-josefa-vavrouska/>

Poslanci budou řešit postup vlády při epidemii, v Číně zřejmě schválí nový zákon pro Hongkong

28.5.2020 lidovky.cz str. 00 Briefing
Lidovky.cz

RANNÍ BRIEFING. Editoři serveru Lidovky.cz pro vás připravili přehled nejočekávanějších událostí dne. Co se bude dít?

Z podnětu opozičních Pirátů a ODS je svolaná

mimořádná schůze Sněmovny k postupu vlády při epidemii koronaviru. Následně by pokračovala řádná schůze, na jejímž programu jsou zejména pravidelné interpelace na členy vlády.

Ve

Skotsku začne první etapa uvolňování koronavirových opatření. Ve

Švýcarsku se opět mohou konat hromadné mše a také velké svatby.

V plánu je

jednání

Stál
ého

výbor
u

pro výstavbu jaderných zdrojů. Tisková konference začne v 8:30. Zúčastní se předseda vlády Andrej Babiš, ministr průmyslu a dopravy Karel Havlíček, vládní zmocněnec pro jadernou energetiku Jaroslav Míl a předseda představenstva a generální ředitel ČEZ Daniel Beneš.

Od 13:15 bude tisková konference k

výsledkům průzkumu Státního zdravotního ústavu o užívání tabákových výrobků a vlivu reklamy na mladé. Zúčastní se ministr zdravotnictví Adam Vojtěch (za ANO), národní protidrogová koordinátorka Jarmila Vedralová a zástupci Státního zdravotního ústavu a 1. lékařské fakulty a **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy.

Městský soud v Praze projedná

odvolání ve sporu atletky Zuzany Hejnové a České pošty. Překážkářka požaduje přes jeden milion korun za zobrazení na poštovní známce.

V Pekingu končí plenární zasedání čínského parlamentu. Předpokládá se, že

poslanci schválí mimo jiné návrh kontroverzního nového bezpečnostního zákona pro autonomní Hongkong. Po skončení schůze následuje tisková konference čínského premiéra Li Kche-čchianga.

Ve slovenském Pezinku pokračuje

líčení s předsedou krajně pravicové strany Kotlebovci-Lidová strana Naše Slovensko Marianem Kotlebou, který čelí obžalobě z extrémistického deliktu.

Památkáři si prohlédnou místo požáru v Národním parku České Švýcarsko v lokalitě Na Tokáni, kde shořely dvě historické chaty, které byly kulturní památkou.

Vyjde z přesněná zpráva o vývoji HDP Spojených států za první čtvrtletí. Rychlý odhad zveřejněný před měsícem ukázal, že největší ekonomika světa klesala v přepočtu na celý rok tempem 4,8 procenta, nejvíce od finanční krize v roce 2009.

Italská fotbalová federace po jednání s vládou oznámí,

kdy po pandemii koronaviru znovu začne Serie A.

Foto:
Brífink po mimořádném jednání vlády.
Dan Materna, MAFRA

URL| https://www.lidovky.cz/briefing/poslanci-budou-resit-postup-vlady-pri-epidemii-v-cine-zrejme-schvali-kontroverzni-zakon-pro-hongkong.A200527_180125_In_briefing_vag

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
lidovky.cz (*Briefing*)

Mladí Češi kouří méně než v minulosti. Výzkumníci ale varují, že je tabákové společnosti lákají na influencery

28.5.2020 refreshers.cz str. 00

Antonín Havlík Antonín Havlík

Nový výzkum ukazuje, že mladé Čechy už kouření cigaret tolik neláká.

Kouření cigaret mladé láká méně. Výzkum Státního zdravotního ústavu ukázal, že v loňském roce bylo mezi Čechy 24,9 % kuřáků starších 15 let. To je meziroční pokles o 3,6 %. Výsledky výzkumu uveřejnil Úřad vlády na svých stránkách. Tento trend započal v roce 2018.

„Těší mě, že se celkově počet kuřáků v Česku snižuje, a to jak mezi dospělými, tak i mladistvými. Zároveň se zvýšilo celkové povědomí o škodlivosti kouření. Už 60 procent obyvatel si všímá informací v médiích o rizicích užívání tabákových i nikotinových produktů, v roce 2018 jich nebyla ani polovina. V dnešní době je totiž, více než dříve, důležité mít schopnost rozpoznat reklamy a účelová sdělení v mediálním prostoru,“ řekl ministr zdravotnictví Adam Vojtěch

NAČÍST ČLÁNEK BEZPLATNĚ

Tento článek dočteš bezplatně, ale s předplatným REFRESHER+ získáš přístup k více než zamknutým článkům a dostaneš další benefity.

Česká mládež to ale nemá lehké – tabákové společnosti používají stále sofistikovanější metody, aby je lákaly. Podle protidrogové koordinátorky Jarmily Vedralové je důležité, aby mladí dobře věděli o rizicích kouření a dokázali reklamu rozklíčovat. Ta se šíří především na sociálních sítích, kde výrobci propagují zejména zahříváné tabákové výrobky.

„Není to tak, že hlavním skokem je plnoletost. Nejvyšší skokový nárůst v kouření zaznamenáváme kolem 15. roku, kdy děti mění školy,“ uvedla. „Zatímco na ZŠ kouřilo 15 procent dětí, při přechodu na střední už 27,1 procent,“ doplnila.

Reklama na tabák je v Česku regulována. Tabákové společnosti se proto snaží balancovat na hraně zákona, nebo využít jiné marketingové strategie, aby mladé lidi přesvědčily k nákupu tabákových a nikotinových výrobků

„Tabákové firmy stále využívají influencery na sociálních sítích, přestože to odporuje regulaci i etickým kodexům. Je potřeba, aby tomu politici i rodiče dětí věnovali pozornost, protože tyto produkty jsou velmi lehce návykové,“ říká Denisa Hejlová, vedoucí katedry marketingové komunikace a public relations na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy. Zahříváný tabák tak působí na mladé mnohem atraktivnějším dojmem

Přidej se k těm, kteří nás podpořili. Předplať si R+
VÍCE

URL| <https://refreshers.cz/85034-Mladi-Cesi-kouri-mene-nez-v-minulosti-Vyzkumnici-ale-varuji-ze-je-tabakove-spolecnosti-lakaji-na-influencery>

Mladí lidé začínají méně kouřit. Tabákové společnosti jim nabízejí nové tabákové a nikotinové alternativy

28.5.2020 vlada.cz str. 00

Tisková konference k výsledkům šetření o užívání tabákových výrobků, 28. května 2020.

Podle dnes zveřejněných výsledků průzkumu Státního zdravotního ústavu (SZÚ) bylo v roce 2019 mezi Čechy celkem 24,9 procenta kuřáků starších 15 let, což představuje meziroční pokles o 3,6 procentního bodu. Informoval o tom na tiskové konferenci Úřadu vlády pořádané při příležitosti blížícího se Světového dne bez tabáku ministr zdravotnictví Adam Vojtěch a vedoucí Centra podpory veřejného zdraví SZÚ Marie Nejedlá.

Podle národní protidrogové koordinátorky Jarmily Vedralové je důležité, aby Češi, a především česká mládež, věděla o všech rizicích užívání tabákových i nikotinových výrobků, a byla zběhlá i v rozklíčování reklamy na tyto výrobky cílené především na sociálních sítích. Výzkumníci z Univerzity Karlovy dnes totiž upozornili, že tabákové společnosti v České republice na sociálních sítích oblíbených u mladých lidí silně propagují zejména zahříváné tabákové výrobky.

Světový den bez tabáku si připomeneme 31. května. Jeho hlavním letošním tématem je podle Světové zdravotnické organizace (WHO) hledání cest, jak ochránit před sofistikovanými strategiemi tabákového průmyslu především děti a mladistvé. Závislost na nikotinu se u dětí a mladých lidí až do 25 let podle vědců vytváří až sedmkrát rychleji než u dospělých.

Reklama na tabákové výrobky je v České republice regulována. Podle odborníků se však tabákové společnosti často snaží balancovat na hraně zákona, nebo využít jiné marketingové strategie, aby mladé lidi přesvědčili k nákupu tabákových a nikotinových výrobků. Mezi ně patří aktuálně hlavně reklama a nepřímá propagace na sociálních sítích, kde se mladí lidé nejvíce pohybují.

Průzkum SZÚ potvrdil trend snižování kouření také u nejnižší věkové skupiny 15-24 let, který započal v roce 2018. „Těší mě, že se celkově počet kuřáků v Česku snižuje, a to jak mezi dospělými, tak i mladistvými. Zároveň se zvýšilo celkové povědomí o škodlivosti kouření. Už 60 procent obyvatel si všímá informací v médiích o rizicích užívání tabákových i nikotinových produktů, v roce 2018 jich nebyla ani polovina. V dnešní době je totiž, více než dříve, důležité mít schopnost rozpoznat reklamy a účelová sdělení v mediálním prostoru,“ říká ministr zdravotnictví Adam Vojtěch.

„Zahříváný tabák a elektronické cigarety působí na mladé lidi mnohem atraktivnějším dojmem než klasické cigarety. Slouží také jako statusový symbol, který mezi sebou vrstevníci chtějí sdílet, a proto tyto produkty začnou užívat. V případě nikotinu je pak cesta od příležitostného užívání k závislosti velmi krátká,“ říká Adam Kulhánek z Kliniky adiktologie 1. lékařské fakulty Univerzity Karlovy a Všeobecné fakultní nemocnice v Praze. Podle Kulhána regulace reklamy, propagace a sponzorování u těchto výrobků pomáhá snižovat jejich atraktivitu.

„Tabákové firmy stále využívají influencery na sociálních sítích, přestože to odporuje regulaci i etickým kodexům. Je potřeba, aby tomu politici i rodiče dětí věnovali pozornost, protože tyto produkty jsou velmi lehce návykové,“ říká Denisa Hejlová, vedoucí katedry marketingové komunikace a public relations na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy.

Tento postup podporuje i národní protidrogová koordinátorka Jarmila Vedralová. Podle ní nedávná studie výzkumníků Univerzity Palackého v Olomouci například ukázala, že významným mezníkem z pohledu expozice návykovým látkám je přechod ze základní na střední školu. „Není to tak, že hlavním skokem je plnoletost. Nejvyšší skokový nárůst v kouření zaznamenáváme kolem 15. roku, kdy děti mění školy,“ uvedla Vedralová. „Zatímco na ZŠ kouřilo 15 procent dětí, při přechodu na střední už 27,1 procent,“ doplnila. „Potřebujeme posilovat osvětu a primární prevenci zejména na druhém stupni základních škol, o což se intenzivně zasazují,“ dodala.

URL| <https://www.vlada.cz/cz/media-centrum/aktualne/mladi-lide-zacinaji-mene-kourit--tabakove-spolecnosti-jim-nabizeji-nove-tabakove-a-nikotinove-alternativy-181704/>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
[vlada.cz](https://www.vlada.cz)

... a robot zábavně odpoví. Jak se programují roboti na pokec

28.5.2020 [finmag.cz](https://www.finmag.cz) str. 00 Kaleidoskop

Alžběta Holcová

Tým spolužáků z pražské ČVUT pod vedením Jana Pichla získal dvakrát druhé místo v soutěži chatbotů pořádané společností Amazon. Čím to, že jejich konverzační automat Alquist dokázal předběhnout výtvořů týmů prestižních amerických univerzit Princeton, MIT nebo Berkeley?

Tenhle článek čtete na internetu. A je pravděpodobné, že jako uživatelé internetu už jste se snějakým chatbotem potkali, dost možná jste si s ním i popovídali. Zařízení na automatickou komunikaci používá kdejaký

e-shop, najdete ho na profilech firem na Facebooku i na Skypu. Jenže to jsou systémy, které mají obstat v poměrně úzce vymezené oblasti. V obchodě se elektronikou se budete ptát na sortiment obchodu a jeho vlastnosti. Pokud byste ale s robotickým asistentem chtěli stejně jako s prodávacem v obchodě svést malou zdvořilostní výměnu na téma příšerného počasí, pohoříte.

Společnost Amazon už dvakrát pořádala soutěž chatbotů, jejichž úkolem není odpovědět na otázku, jestli je na skladě modrý kryt na iPhone a jestli bude sedět na ten váš, ale nezávazně si povídat. To už je jiná oříšek. Tým spolužáků z pražské ČVUT vsoutěži pro studenty vysokých škol získal se svým chatbotem Alquist už dvakrát druhé místo. Třetí ročník právě běží.

Povídáme si Janem Pichlem, který Alquistův tým vede.

Váš chatbot byl v posledních dvou ročnících soutěže Alexa Prize hodně úspěšný. V čem byl dobrý?

Začal bych tím, jak se soutěž hodnotí. V první fázi to funguje tak, že lidé, kteří mají doma zařízení Alexa, si můžou povídat s náhodně vybraným soutěžním chatbotem. Na konci každé konverzace mu přidělí jednu až pět hvězdiček podle toho, jak se jim líbila. Jde čistě jen o to, jak chatbot dokáže člověka zabavit, jestli prezentuje témata, která jsou zajímavá, jestli je prezentuje zajímavou formou a také jestli uživateli správně rozumí a odpovídá na to, co zrovna myslí. Dál je důležité, aby neodváděl konverzaci jinam a neuváděl irelevantní odpovědi. To jsou hlediska, která uživatele zajímají. Vyplývá z toho, že hodnocení je hodně subjektivní, závisí jen na lidech.

Kolik lidí má zařízení Alexa a kolik si přes ni povídalo s vámi?

Alexu má spousta lidí hlavně v Americe, u nás to bude méně. Amazon tvrdí, že prodal sto milionů zařízení. V našem systému probíhaly větší tisíce konverzací denně.

Takže uživatelé si mohli vybrat jednoho dva chatboty a nemuseli jich hodnotit víc?

Uživatel Alexe řekne Let's Chat a tím spustí chatovací aplikaci. Na konci konverzace jen uvede počet hvězdiček. Pak může pokračovat, dostane náhodně někoho jiného, a pokud to člověka baví, může hodnotit třeba hodinu.

Tímhle způsobem probíhá hodnocení do výběru finalistů. Ve finále už jsou jen tři interaktoři, kteří si s chatboty povídají. Jiní porotci je poslouchají a udělují hvězdičky.

Dokáže váš chatbot přemýšlet a reagovat na různé podněty na základě informací, které se naučí z rozhovoru?

Sám o sobě to nedokáže. Je to nebezpečná věc, protože se učí na základě nějakých statistických modelů. Kdyby se sešla větší skupina lidí a dávala do něj nějaké nepravdivé nebo nevhodné informace, tak by se bot dal ovlivnit, což se už v historii párkrát stalo.

Máte na mysli aféru s Tayem?

Ano, to byl bot od Microsoftu, který pak měl takové nacistické hlášky.... Lidé si totiž uvědomili, že ho to můžou naučit. Zkoušeli to, až po nich bot začal fráze opakovat.

Kromě toho chceme mít konverzaci zábavnou, takže si ji musíme řídit sami a nechceme ji úplně pustit vlastním směrem. Pokud chceme, aby se bot naučil něco z předchozích konverzací, vybereme si data, která jsme nasbírali a která můžeme použít na doučení systému.

Takže uživatel vašeho robota nijak neovlivní, nemůže ho naučit něco nového?

Ne, my na základě toho, že si s ním člověk povídal, můžeme data použít. Ale jen z vlastní vůle, k vylepšení nějakých částí, když zrovna uvidíme, že někde selhával.

Sbírali jste data z reálných konverzací lidí na internetu, například z messengeru, aby byl jazyk chatbota přirozený?

Ano. Ale byl to přístup, který jsme nakonec nemohli použít, protože nevedl k uspokojivým výsledkům. Snažili jsme se najít data třeba z OpenSubtitles, titulky k filmům. Jsou podobné tomu, když se dva lidi spolu baví. Není to ale úplně taková konverzace, jakou jsme si představovali. Pak jsme přešli na systém podúloh, kde se každá část systému stará o svůj konkrétní úkol. Ve výsledku to dá dohromady a vyprodukuje odpověď. Na to jsme nemuseli shánět data, ale museli jsme si je sami vytvořit. Hlavní výhodou bylo, že jsme jich nemuseli vytvářet tak velké množství. Naše konverzace totiž sestávají z různých šablon odpovědí, které se různě skládají k sobě, a doplňují se do nich informace z webu a databází.

Takže bot má nějakou omezenou škálu frází a neomezené množství odpovědí, které si z nich umí poskládat?

Ano, nedokáže úplně sám vymyslet a zkonstruovat nějakou složitou větu, kterou nikdy neviděl, nebo není obsažená v částech, ze kterých promluvy skládá. Chtěli bychom, aby to uměl, ale zatím to bohužel ještě nejde.

Může mít chatbot nějaké subjektivní názory a pocity? Může mít něco rád?

To je také jeden aspekt soutěže. Uživatelé jsou rádi, když má bot nějakou osobnost, personalitu, ta ale musí být konzistentní. Nemůže se rozhodovat náhodně, aby jednou řekl, že jeho nejoblíbenější film je Harry Potter, ale podruhé by to byly Star Wars. Takže některé věci, co má rád, jsou nadefinované námi. Pak má rád to, co mají obecně lidé rádi. Najdeme si, že je nějaký film populární a má dobré hodnocení, takže ho Alquist bude mít rád. Když pak bude jiný film oblíbenější s lepším hodnocením, tak se to také promítne do jeho názoru. Ale to, že má něco rád uživatel, nepřesvědčí bota, aby to měl rád taky. Samotnou konverzací ho nepřesvědčíme, aby změnil názor.

Jak pro vás bylo složité vyvíjet bota v angličtině? V semifinále jste byli jediní z neanglicky mluvící země.

Určitě není výhoda, když nejsme rodilí mluvčí. Velká překážka to ale taky není. Opravdu zřídka jsme v některém hodnocení dostávali připomínky ke gramatice. Máme lidi, kteří mluví dobře anglicky, a my jsme se v angličtině také časem zdokonalili. Někaké jazykové nedostatky, které Američané poznají, tam budou. Že by to ale bylo do očí bijící, to ne.

Alquist si má povídat, Alexa normálně dostává povely. Umí Alexa taky nějak konverzovat?

Spíš ne. Jestli ano, tak jen omezeně a většinou se to týká těch povelů, když vyžadují nějakou další informaci. Samotnou konverzací neumí – a to je vlastně hlavní motivace, proč Amazon udělal soutěž Alexa Prize. Chtěl by, aby se s Alexou uživatelé bavili dlouho, trávili u ní čas a navykli si ji používat.

Takže Amazon pak bude používat vaši práci ve svůj prospěch?

Může a nemusí. Slyšeli jsme, že se snaží inspirovat a využívat nové poznatky dál. Ale zatím ještě nic do Alexy přímo nepřešlo. Takhle rychle to u tak velkých společností nefunguje.

Dá se systém konverzačního zábavného chatbota využít obchodně?

My jsme náš Alquist vyvíjeli zároveň s platformou na tvoření dialogů. Umí se bavit o sportech, filmech atd. Můžeme ale stejně vzít kostru Alquista a dát do ní místo toho dialogy, které řeší nějakou konkrétní úlohu ve stylu objednávání místa v restauraci. Všechno včetně databází zůstane stejné, změní se jenom šablony odpovědí. Takhle jednoduše to dokážeme přetvořit.

V soutěži Alexa Prize jste získali sto tisíc dolarů. Použili jste nebo je ještě použijete na další projekty a výzkum?

Určitě, z těch peněz můžeme vyžít během dalšího výzkumu, který probíhá před třetím ročníkem soutěže. Plus navíc dostáváme nějaké peníze na začátku, které poslouží mimo jiné jako grant na financování cest do Ameriky, když nás tam Amazon pozve.

V čem bude nový Alquist lepší, co se u něj změní?

My hlavně chceme, aby měl obsáhlejší databázi všeho, o čem se dokáže bavit. Doteď jsme měli různé informační databáze na odlišná témata. Chtěli bychom jednu komplexní. Bude obsahovat všechno, co Alquist zvládne, a bude se rozšiřovat s naším malým zásahem o nové informace, které přijdou z nových konverzací. Na základě toho chceme lépe reagovat na věci, na které není primárně připravený.

Jaká je budoucnost chatbotů?

Nějakou vzdálenější budoucnost je hrozně těžké odhadovat. Co se týče blízké budoucnosti, zatím se chatbotů spousta lidí bojí a nemluví s nimi, jako když se my dva bavíme spolu. Mluví s nimi s vědomím, že je to nějaký stroj, který je určený jen na povely. Jde tedy hlavně o to, že si lidé musí zvyknout chatboty používat. Pak budou víc ochotní naplno využívat to, co už dnes chatboti umějí, plus navíc s tím konverzačním charakterem. Přijdou domů a prohodí nějakou frázi jen tak, bot jim zábavně odpoví a pak mu třeba řeknou, ať rozsvítí světla. Robot odpoví Ale jo, proč ne a bude to plynulejší a lidštější konverzace.

Existuje široká škála různých úzce zaměřených oblastí, kde hlasoví asistenti mohou pomáhat. Používají se pro chytrou domácnost, mohli by případně fungovat i v autech a v situacích, kdy lidé nemají volné ruce a využijí místo nich svůj hlas. Další příhodnou oblastí je využití ve zdravotnictví, kde chatboti mohou pomáhat procvičovat paměť lidem s méně pokročilou fází nějaké mentální poruchy, například Alzheimerovou chorobou. Případně pomoci s konverzací starším lidem, kteří se z hlediska komunikace stali pasivními. Na tuto oblast bychom se chtěli víc zaměřit.

Nehrozí, že povídání s robotem nahradí sociální interakci člověka s člověkem?

Myslím, že to nehrozí. Něco nahradí, samozřejmě. I když ale bude mluvit úplně krásně, tak lidé budou pořád mít rádi pocit, že vidí a vnímají člověka. Vždycky tam bude malý odstup, že je to pořád jen stroj, i když bude mluvit na vysoké úrovni. Například u lékaře, myslím, by takovou náhražku za zdravotní sestru neakceptovali, protože tam potřebují skutečný lidský kontakt.

=====
Kdo je Alexa

Alexa není ta slečna v pozadí, ale ten bílý puk vepředu. A jinak je to zařízení od Amazonu, které plní funkci virtuálního pomocníka / virtuální pomocnice (?) do chytré domácnosti. Ovládá se hlasem a aktuálně je schopný/schopná několika jednoduchých povelů, jako například zapnout písničky na Spotify, nastavit budík, zjistit předpověď počasí, pustit myčku (pokud ji napřed někdo zavře a pokud je to spotřebič chytrý), přečíst nejnovější zprávy nebo vysvětlit recept na pinu coladu. Ovládá zatím sedm světových jazyků, ovšem angličtinou vládne v pěti dialektech.

=====
=====
Robohitler

V březnu 2016 vypustil Microsoft na Twitter chatovacího robota jménem Tay. Zkonverzací suživateli se učil až příliš dobře: trollové ho zaplavili rasistickými a sexistickými hláškami, které robot vzal za své a začal je také používat. Takže když jste se ho zeptali na holokaust, odpověděl, že podle něj je celý holokaust vymyšlený. Microsoft ho poslal spát po 16 hodinách provozu a víc než 96 tisících tvíťů.

=====
Institut komunikačních studií a žurnalistiky

Článek je součástí série textů, které ve spolupráci s Finmagem připravili studenti Institutu komunikačních studií a žurnalistiky **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy vrámci kurzu Zpravodajství umělé inteligence. Aktuální dění na institutu a další studentské práce můžete sledovat na Facebooku nebo Instagramu.

Zatím vyšlo

Roboti a žurnalistika Rozhovor Anny Mikolandové a Barbory Součkové s Václavem Moravcem

Čas terminátorů Umělá inteligence a smrtící zbraně v analýze Lukáše Skládala

=====
Jan Pichl

Jan Pichl je lídr programátorské skupiny Alquist. Dokončuje doktorát o dialogových systémech na ČVUT v Praze. Rodáka z Hradce Králové časopis Forbes v roce 2017 zařadil mezi 30 nejinspirativnějších mladých Čechů do 30 let. Svou budoucnost programátor vidí v soukromém sektoru někde v zahraničí. I když Česko má rád, v cizině je prý víc možností.

=====
URL | <https://finmag.penize.cz/kaleidoskop/416979-a-robot-zabavne-odpovi-jak-se-programuji-roboti-na-pokec>

Násilí v Minneapolisu

29.5.2020 ČT 24 str. 08 22:00 Události, komentáře

Daniela PÍSAŘOVICOVÁ, moderátorka

Policista, který v pondělí v americké Minnesotě při zadržení klečel na krku šestačtyřicetiletého Afroameričana George Floyd, je ve vazbě a obviněný z vraždy. Už dříve byl postaven mimo službu. Minneapolis má za sebou 3 noci násilných demonstrací, ty se šíří i do dalších měst Spojených států. /ukázka/

Dana ZLATOHLÁVKOVÁ, redaktorka

Hořící policejní stanice. Muži zákona se snažili dav rozehnat. Pak se ale stáhli.

Jacob FREY, starosta Minneapolisu

Symbolika této budovy nestála za lidské životy.

Dana ZLATOHLÁVKOVÁ, redaktorka

Minneapolis má za sebou další krušnou noc. /ukázka/

Dana ZLATOHLÁVKOVÁ, redaktorka

Demonstrace a násilnosti reagují na toto video. Policista během zatýkání klečí dlouhé minuty na krku spoutaného George Floyda. /ukázka/

Dana ZLATOHLÁVKOVÁ, redaktorka

Zadrželi ho proto, že v obchodě zaplatil cigarety falešnou dvacetidolarovkou. Hlídka tvrdí, že se jim vzpouzel. Video z bezpečnostní kamery to ale nepotvrzuje. Na přílišnou tvrdost zásahu upozorňovali svědci už na místě. /ukázka/

Dana ZLATOHLÁVKOVÁ, redaktorka

Zasahující policisté byli propuštěni. Podle rodiny George Floyda je to málo.

Philonise FLOYD, bratr George Floyda

Chci, aby všechny čtyři příslušníky hned zatkli, aby je všechny obvinili z vraždy.

David MIŘEJOVSKÝ, redaktor

Do situace se vložil prezident Trump. Vyzval k rychlému vyšetřování a pohrozil, že pokud se nepodaří obnovit pořádek, vyšle na místo armádu. Na Twitteru pak dodal, že pokud budou davy rabovat, vojáci mohou odpovědět střelbou. Stovky lidí totiž v Minneapolisu zneužili situace a během demonstrací vykrádali obchody. V noci ve městě zasahovali stovky policistů i příslušníci národní gardy. Násilí se navíc přelilo i do jiných měst. Střety hlásí kromě dalších třeba Denver, New York, Los Angeles a Chicago. Opakované výzvy ke klidu a nenásilným demonstracím v noci nezabraly. Z Prahy Dana Zlatohlávková a Spojených států David Miřejovský, Česká televize.

Daniela PÍSAŘOVICOVÁ, moderátorka

A právě David Miřejovský nás teď poslouchá, je přímo v Minneapolisu, jak to tam tedy teď vypadá? Přitvrzují protesty? Dochází k dalšímu rabování obchodů? Popiš, prosím, situaci na místě.

David MIŘEJOVSKÝ, redaktor

Dobrá večer, tady právě teď v Minneapolisu neprobíhají žádné velké demonstrace nebo protesty. Ta situace je tady oproti noci až velmi klidná. Je to dané také tím, že mnoho majitelů obchodů, restaurací, ale třeba i hotelů nechalo zabednit všechny výlohy do svých obchodů, do svých provozoven. Bojí se právě toho, co může přinést další noc. V této chvíli ale má ve městě vše víceméně pod kontrolou policie, národní garda a hasiči také mohou teď na ta místa, kde ještě v této chvíli dohořívají požáry z noci. Například ta zmíněná policejní stanice. Ve městě se ale čím dál tím víc objevují různé graffiti, například Black Lives Matter, což je zkratka organizace, která právě bojuje proti policejnímu násilí a snaží se upozornit na rasismus, který podle ní ve Spojených státech právě v řadách policie stále přetrvává.

Daniela PÍSAŘOVICOVÁ, moderátorka

Davide, policista, který čin spáchal, už byl obviněn z vraždy, je možné, že to případné protesty uklidní, nebo se dá předpokládat, že má město před sebou další noc násilností? Co si myslíš?

David MIŘEJOVSKÝ, redaktor

Je velice těžké v tuto chvíli něco předpovídat. Tady v Minneapolisu je teď před čtvrtou hodinou odpoledne, rozhodnou ty následující hodiny do večera. Jak ale vidíte, mnoho hotelů a dalších provozoven teď zabedňuje své provozovny, své výkladní skříně, tady v centru prakticky každý druhý právě teď zabedňuje výkladní skříně. Objevují se tady nápisy Justice for George, tedy Spravedlnost pro George. To, že byl policista zadržen a

obviněn, je podle místních lídrů té černošské komunity vlastně jen prvním krokem. Oni žádají, aby byli zadrženi a obviněni minimálně z vraždy nebo zabití i ti další zasahující policisté. Dnes se totiž objevilo další video, které ukazuje z jiného úhlu, že na Georgi Floydovi v jednu chvíli klečeli policisté tři. Ten zmíněný policista, který už byl vzat do vazby, na něm klečel 8 minut. Více než 2 minuty mu klečel na krku ve chvíli, kdy George Floyd už vlastně vůbec nereagoval. Policista byl upozorňován kolemjdoucími a lidmi, kteří to viděli, že toho člověka může zabít. Navíc se dnes ukazuje, že policista zasahující i George Floyd se velmi pravděpodobně znali, protože spolu v minulých letech pracovali v ochrance jednoho místního klubu.

Daniela PÍSAŘOVICOVÁ, moderátorka

Říká David Miřejovský, Davide, já ti děkuju za informace a pro další si určitě do Minneapolisu za sebou poletíme. Děkujeme, zatím na shledanou. Ve studiu se mnou Kryštof Kozák z katedry severoamerických studií Institutu mezinárodních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Dobrý večer.

Kryštof KOZÁK, katedra severoamerických studií, Institut mezinárodních studií **FSV UK**

Dobrý večer.

Jan Hamáček: Byznys s podobiznami nacistických vůdců je nevkusný, není ale trestný

29.5.2020 ČRo - plus.cz str. 00 Domácí

Věra Luptáková

Ministr vnitra Jan Hamáček (ČSSD) zareagoval pro náš server iRozhlas.cz na kauzu nakladatelství Naše vojsko. To vydalo kalendář s portréty osobností třetí říše.

„Používat ke generování zisku předměty s podobiznami nacistických vůdců je z mého pohledu nevkusné a nemorální. Nevkus v tomto směru ale bohužel není trestný čin. K tomu ostatně došly orgány činné v trestním řízení, které se tím opakovaně zabývaly,“ napsal Hamáček.

Ředitel nakladatelství Naše vojsko Emerich Drtina mezitím namítal, že nejde o propagaci nacismu. „Vše vydáváme za účelem zisku. Více k tomu nemám co dodat,“ napsal Drtina.

Předseda Nadačního fondu obětem holocaustu Michal Klíma už podal na Naše vojsko trestní oznámení a totéž se chystá udělat Federace židovských obcí. O kauzu se zajímal izraelský velvyslanec a vydání kalendáře s portréty nacistických vůdců již dříve kritizoval německý velvyslanec v ČR.

Výrok týdne analyzují komentátor Českého rozhlasu Petr Hartman a politolog z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy Jan Charvát, který se zabývá pravicovým extremismem. Podrobnosti si poslechněte v audiu.

URL| <http://plus.rozhlas.cz/jan-hamacek-byznys-s-podobiznami-nacisticky-vudcu-je-nevkusny-neni-ale-trestny-8214417>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
ČRo - plus.cz (*Domácí*)

Mladí lidé začínají méně kouřit

29.5.2020 stabruntalsko.cz str. 00

Redakce Sta

ČR / Podle národní protidrogové koordinátorky Jarmily Vedralové je důležité, aby Češi, a především česká mládež, věděla o všech rizicích užívání tabákových i nikotinových výrobků, a byla zběhlá i v rozklíčování reklamy na tyto výrobky cílené především na sociálních sítích. Výzkumníci z Univerzity Karlovy dnes totiž upozornili, že tabákové společnosti v České republice na sociálních sítích oblíbených u mladých lidí silně propagují zejména zahřívání tabákové výrobky.

Podle zveřejněných výsledků průzkumu Státního zdravotního ústavu (SZÚ) bylo v roce 2019 mezi Čechy celkem 24,9 procenta kuřáků starších 15 let, což představuje meziroční pokles o 3,6 procentního bodu. Informoval o tom na tiskové konferenci Úřadu vlády pořádané při příležitosti blížícího se Světového dne bez tabáku ministr zdravotnictví Adam Vojtěch a vedoucí Centra podpory veřejného zdraví SZÚ Marie Nejedlá.

Světový den bez tabáku si připomeneme 31. května. Jeho hlavním letošním tématem je podle Světové zdravotnické organizace (WHO) hledání cest, jak ochránit před sofistikovanými strategiemi tabákového průmyslu především děti a mladistvé. Závislost na nikotinu se u dětí a mladých lidí až do 25 let podle vědců vytváří až sedmkrát rychleji než u dospělých.

Reklama na tabákové výrobky je v České republice regulována. Podle odborníků se však tabákové společnosti často snaží balancovat na hraně zákona, nebo využít jiné marketingové strategie, aby mladé lidi přesvědčili k nákupu tabákových a nikotinových výrobků. Mezi ně patří aktuálně hlavně reklama a nepřímá propagace na sociálních sítích, kde se mladí lidé nejvíce pohybují.

Průzkum SZÚ potvrdil trend snižování kouření také u nejnižší věkové skupiny 15-24 let, který započal v roce 2018. „Těší mě, že se celkově počet kuřáků v Česku snižuje, a to jak mezi dospělými, tak i mladistvými. Zároveň se zvýšilo celkové povědomí o škodlivosti kouření. Už 60 procent obyvatel si všímá informací v médiích o rizicích užívání tabákových i nikotinových produktů, v roce 2018 jich nebyla ani polovina. V dnešní době je totiž, více než dříve, důležité mít schopnost rozpoznat reklamy a účelová sdělení v mediálním prostoru,“ říká ministr zdravotnictví Adam Vojtěch.

„Zahřívání tabák a elektronické cigarety působí na mladé lidi mnohem atraktivnějším dojmem než klasické cigarety. Slouží také jako statusový symbol, který mezi sebou vrstevníci chtějí sdílet, a proto tyto produkty začnou užívat. V případě nikotinu je pak cesta od příležitostného užívání k závislosti velmi krátká,“ říká Adam Kulháněk z Kliniky adiktologie 1. lékařské fakulty Univerzity Karlovy a Všeobecné fakultní nemocnice v Praze. Podle Kulhánka regulace reklamy, propagace a sponzorování u těchto výrobků pomáhá snižovat jejich atraktivitu.

„Tabákové firmy stále využívají influencersy na sociálních sítích, přestože to odporuje regulaci i etickým kodexům. Je potřeba, aby tomu politici i rodiče dětí věnovali pozornost, protože tyto produkty jsou velmi lehce návykové,“ říká Denisa Hejlová, vedoucí katedry marketingové komunikace a public relations na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy.

Tento postup podporuje i národní protidrogová koordinátorka Jarmila Vedralová. Podle ní nedávná studie výzkumníků Univerzity Palackého v Olomouci například ukázala, že významným mezníkem z pohledu expozice návykovým látkám je přechod ze základní na střední školu. „Není to tak, že hlavním skokem je plnoletost. Nejvyšší skokový nárůst v kouření zaznamenáváme kolem 15. roku, kdy děti mění školy,“ uvedla Vedralová. „Zatímco na ZŠ kouřilo 15 procent dětí, při přechodu na střední už 27,1 procent,“ doplnila. „Potřebujeme posílovat osvětu a primární prevenci zejména na druhém stupni základních škol, o což se intenzivně zasazují,“ dodala.

Zdroj: MZČR

URL| <https://stabruntsko.cz/mladi-lide-zacinaji-mene-kourit/>

Mladí lidé začínají méně kouřit. Tabákové společnosti jim nabízejí nové tabákové...

29.5.2020 rtvj.cz str. 00
Bronislav Samson

Úvod Zpravodajství Regionální zprávy Mladí lidé začínají méně kouřit. Tabákové společnosti jim nabízejí nové tabákové a...

Podle výsledků průzkumu Státního zdravotního ústavu bylo v roce 2019 mezi Čechy celkem 24,9 procenta kuřáků starších 15 let, což představuje meziroční pokles o 3,6 procentního bodu. Informoval o tom na tiskové konferenci Úřadu vlády pořádané při příležitosti blížícího se Světového dne bez tabáku ministr zdravotnictví Adam Vojtěch a vedoucí Centra podpory veřejného zdraví SZÚ Marie Nejedlá. Podle národní protidrogové koordinátorky Jarmily Vedralové je důležité, aby Češi, a především česká mládež, věděla o všech rizicích užívání tabákových i nikotinových výrobků, a byla zběhlá i v rozklíčování reklamy na tyto výrobky cílené především na sociálních sítích. Výzkumníci z Univerzity Karlovy dnes totiž upozornili, že tabákové společnosti v České republice na sociálních sítích oblíbených u mladých lidí silně propagují zejména zahříváné tabákové výrobky.

Světový den bez tabáku si připomeneme 31. května. Jeho hlavním letošním tématem je podle Světové zdravotnické organizace (WHO) hledání cest, jak ochránit před sofistikovanými strategiemi tabákového průmyslu především děti a mládež. Závislost na nikotinu se u dětí a mladých lidí až do 25 let podle vědců vytváří až sedmkrát rychleji než u dospělých.

Reklama na tabákové výrobky je v České republice regulována. Podle odborníků se však tabákové společnosti často snaží balancovat na hraně zákona, nebo využít jiné marketingové strategie, aby mladé lidi přesvědčili k nákupu tabákových a nikotinových výrobků. Mezi ně patří aktuálně hlavně reklama a nepřímá propagace na sociálních sítích, kde se mladí lidé nejvíce pohybují.

Průzkum SZÚ potvrdil trend snižování kouření také u nejnižší věkové skupiny 15-24 let, který započal v roce 2018. „Těší mě, že se celkově počet kuřáků v Česku snižuje, a to jak mezi dospělými, tak i mládeží. Zároveň se zvýšilo celkové povědomí o škodlivosti kouření. Už 60 procent obyvatel si všímá informací v médiích o rizicích užívání tabákových i nikotinových produktů, v roce 2018 jich nebyla ani polovina. V dnešní době je totiž, více než dříve, důležité mít schopnost rozpoznat reklamy a účelová sdělení v mediálním prostoru,“ říká ministr zdravotnictví Adam Vojtěch.

„Zahříváný tabák a elektronické cigarety působí na mladé lidi mnohem atraktivnějším dojmem než klasické cigarety. Slouží také jako statusový symbol, který mezi sebou vrstevníci chtějí sdílet, a proto tyto produkty začnou užívat. V případě nikotinu je pak cesta od příležitostného užívání k závislosti velmi krátká,“ říká Adam Kulhánek z Kliniky adiktologie 1. lékařské fakulty Univerzity Karlovy a Všeobecné fakultní nemocnice v Praze. Podle Kulhánka regulace reklamy, propagace a sponzorování u těchto výrobků pomáhá snižovat jejich atraktivitu.

„Tabákové firmy stále využívají influencery na sociálních sítích, přestože to odporuje regulaci i etickým kodexům. Je potřeba, aby tomu politici i rodiče dětí věnovali pozornost, protože tyto produkty jsou velmi lehce návykové,“ říká Denisa Hejlová, vedoucí katedry marketingové komunikace a public relations na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy.

Tento postup podporuje i národní protidrogová koordinátorka Jarmila Vedralová. Podle ní nedávná studie výzkumníků Univerzity Palackého v Olomouci například ukázala, že významným mezníkem z pohledu expozice návykovým látkám je přechod ze základní na střední školu. „Není to tak, že hlavním skokem je plnoletost. Nejvyšší skokový nárůst v kouření zaznamenáváme kolem 15. roku, kdy děti mění školy,“ uvedla Vedralová. „Zatímco na ZŠ kouřilo 15 procent dětí, při přechodu na střední už 27,1 procent,“ doplnila. „Potřebujeme posilovat osvětu a primární prevenci zejména na druhém stupni základních škol, o což se intenzivně zasazují,“ dodala.

URL| <https://www.rtvj.cz/mladi-lide-zacinaji-mene-kourit-tabakove-spolecnosti-jim-nabizeji-nove-tabakove-a-nikotinove-alternativy/>

Smetanovo nábřeží mělo být bez aut už dávno

29.5.2020 denikreferendum.cz str. 00

Michal Lehečka

Část pražské reprezentace brojí proti sto metrům uzavřeného pruhu na nábřeží Vltavy. Omezení dopravy v centru již přitom mělo být vyřešeno: byly pro to studie i příležitosti.

Zahrádky kaváren od silnice oddělují prozatím betonové zábrany, ty by však mělo zanedlouho nahradit uživatelsky příjemnější řešení. Foto Nábřeží žije!

Část pražského Smetanova nábřeží je od soboty uzavřena pro auta, a to jen v jednom jízdním pruhu. Jde o zhruba sto metrů dlouhý úsek od křižovatky s Národní po budovu **Fakulty sociálních věd** UK. S opatřením — nadějným, ale přesto dlouhodobě nedostatečným —, které alespoň trochu zlepší veřejný prostor v centru Prahy, ovšem nesouhlasí vedení Prahy 1, magistrátní opozice a dokonce ani někteří zastupitelé z vládnoucí koalice.

Na jednání pražského zastupitelstva, které proběhlo minulý čtvrtek, se okolo uzavírky relativně málo využívaného jízdního pruhu strhla několikahodinová ostrá diskuze. V době, kdy v reakci na pandemii Covid-19 světové metropole přichází s ambiciózními plány, jejichž detaily si můžete prostudovat v naší podrobné rešerši, tak část pražské reprezentace vytáhla do boje kvůli jedné uzavírce části ulice v délce tří bloků budov.

Opatření je pokusem o to udělat alespoň něco — Smetanovo nábřeží a Malá Strana měly být ve skutečnosti již mnoho let pro automobily neprůjezdné (s výjimkou průjezdu pro rezidenty a nutnou dopravní obsluhu). Můžeme ho také vnímat jako nadějný signál pro to, že chce Praha podobně jako mnohá města v Evropě vyjít vstříc chodcům a cyklistům, a zlepšit tak možnosti sociálního distancování v době pandemických omezení.

Výsledkem debaty na zastupitelstvu je přijaté usnesení, které ukládá Radě hlavního města Prahy projednat do půlky června s Prahou 1 celkový koncept řešení omezení zbytné tranzitní dopravy v historickém centru na obou březích Vltavy. Takových konceptů vzniklo v průběhu času několik, jeden z nich jsme navrhli i my ve studii Centrum bez kolon. Návrh je realizovatelný v horizontu několika měsíců.

Centrum přitom mohlo být zneprůjezdněno už od roku 2015 či naposled opět v roce 2019. Kdyby se tak stalo, nebylo by třeba diskutovat o sporných aspektech aktuální úpravy.

Poslední příležitost na zklidnění centra Praha promarnila právě na podzim loňského roku. Tehdy bylo Smetanovo nábřeží zcela uzavřeno z důvodu rekonstrukce tramvajové trati. Výsledek? Žádný dopravní kolaps se neudál, a to navzdory souběžným uzavírkám na Praze 6 i dočasněmu snížení počtu pruhů na magistrále za Operou. O několik minut delší kolony totiž nelze považovat za žádný kolaps. Dopravní situace by se po několika týdnech stabilizovala.

Navzdory minimálním dopadům na dopravu ve městě však politický tlak na zachování statu quo opět zvítězil. Omezit dopravu se slibovalo už po dostavbě Blanky v září 2015. Namísto toho jsme se dočkali pouze „stabilizace“ zkapacitněním celé komunikační sítě. Jinými slovy, uvolněné pozemní komunikace se bez potřebných omezujících opatření během následujících měsíců naopak postupně zaplnily.

Rozhodování o vhodném dopravním řešení v centru Prahy dlouhodobě ovlivňuje jakási chiméra v podobě „čekání na městské okruhy“. Ty ovšem dopravu v centru nevyřeší. Kapacitní silnice kolem historického centra Praha má, centrum tedy může pro průjezd uzavřít.

I přes prvotní odmítnutí ze strany některých zastupitelů, určité oživení naděje na komplexní řešení představuje právě výsledek jednání magistrátního zastupitelstva. Jeho požadavek připravit návrh na dopravní zklidnění centra je impulsem k tomu, aby příprava řešení pro oba břehy reálně začala. Už nyní je přitom jasné, že bude vzneseno mnoho argumentů proti. Existuje tak nemalé riziko, že podmínka dalšího vyjednávání je vedena sňahou některých politických odpůrců koncepční kroky spíše opět zhatit.

Již v roce 2013 si magistrát nechal od Institutu plánování a rozvoje zpracovat analýzu „Den B“ shrnující možná opatření po otevření tunelového komplexu Blanka. Tato koncepce obsahovala mimo jiné i zklidnění centra. V reakci na to vznikl pod Technickou správou komunikací hlavního města Prahy technokratický dokument deklarující v podstatě jen to, že by IPRem navrženými opatřeními byla omezená auta, což stačilo jako alibi k tomu, aby byl celý záměr uložen k ledu. Historie Smetanova nábřeží z let 2013-2015 se nyní může klidně opakovat. Stane-li se tak, budeme už ale vědět, že se opakuje jako fraška.

URL| <https://denikreferendum.cz/clanek/31265-smetanovo-nabrezi-melo-byt-bez-aut-uz-davno>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:

denikreferendum.cz

Nový román Barbary Nesvadbové: Iluze

Pátek, 29 Květen 2020 06:17

Překladatelka Karla potkává Martina v těžkém období svého života. Doposud dokonalý vztah s jediným synem začíná s jeho dospíváním dostávat trhliny, když se Tomáš snaží vyrovnat s vlastní identitou a vztahem k otci a začne experimentovat s drogami. A pak jednoho dne potřebují právníka...

Martin se Karle stane nejprve záchranným kruhem, jenomže brzy mezi nimi zahoří divoký plamen spalující vášně a nic už pak nejde vzít zpátky. Nový román bestselleristky Barbary Nesvadbové vypráví o nesobecké síle lásky, odhodlání nevstupovat dvakrát do téže řeky a iluzích, které si opakujeme, když do té řeky následně vstupujeme.

Ukázka z knihy:

Prší. Kap. Kap. Kapity. Kap. Rozbíjejí se o okna auta. Každá jiná. Jedinečná. Jako osud. Jako člověk.

Pláču. Neumím kontrolovat své slzy.

„Nesmím tě milovat.“ Šeptá on.

„Neopouštěj mne.“ Prosím já.

„Víš, že slavíme šestinedělí?“ Smál se před pár dny. „Byly to ty nejhezčí týdny mého života.“ Říká.

A já mu věřím.

Věřím mu každické slovo.

Poprvé jsem ho potkala před třemi lety. Kamarádky narozeniny. Středočeský statek mezi lesy. Sedím s dětmi u snídaně. V kročil do místnosti velmi tiše a posadil se přesně naproti nám. Měl nejtmaší oči, jaké jsem kdy viděla. Takřka černé. Pronikavý pohled. A velmi neposlušné hnědé vlasy.

V těch očích bych se uměla ztratit. Napadlo mne, dřív než se představil.

Princ. Je první asociace, kterou k tomuhle muži mám. Mohl by hrát prince v pohádkách.

Nemine čtvrt hodina a přichází jeho paní.

On se na mne stále tak intenzivně, zkoumavě dívá. Přilepen zorničkami na každém mém pohybu. Snad i když si vítr hraje s mými vlasy, tak on ho cítí.

Ale je pozdě. Pro některá setkání není čas. Ani prostor.

Někdy jindy. Někde jinde. V jiné realitě. V cizím vesmíru.

V té chvíli tě budu milovat. Tak moc, že to nikdy nezapomeneš.

Tak moc, že se ti zatočí hlava. Změním ti svět. Ale ne teď. Ne dnes. A ne tady. Slibuji mu pohledem beze slov, když se loučíme.

Skutečná láska přece nic neočekává.

Nic nechce. Jen dává.

A vše omluví.

Barbara Nesvadbová (*1975) je česká spisovatelka a novinářka. Po studiu humanitní větve Akademického gymnázia Štěpánská absolvovala **Fakultu sociálních věd** UK, obor Žurnalistika a masová komunikace. Poté pracovala jako šéfredaktorka časopisů Xantypa a Playboy, zabývala se mediálním výzkumem v agentuře Ogilvy and Mather, připravovala televizní pořady Tvář v tvář, Muži podle Nesvadbové a rozhlasový pořad Zrcadlo Báry Nesvadbové.

Sedmnáct let byla šéfredaktorkou české edice prestižního módního časopisu Harper's Bazaar. Nyní je kreativní ředitelkou literárního časopisu Page.

Barbara Nesvadbová je autorkou celkem patnácti knih – např. Řízkaři, Bestiář, Život nanečisto, Pohádkář, Přítelkyně nebo povídek a fejetonů Brusinky, Borůvky, Pralinky, Laskonky či Momentky. Vydala také pohádku pro děti (Garpíškoviny aneb Bibi a čtyři kočky) nebo knihu o módě (Síla stylu). Knihy Bestiář a Pohádkář byly zfilmovány, na obou se autorka podílela i scénářisticky.

Kromě psaní se věnuje i charitativní práci - založila nadační fond Be Charity, který pomáhá nemocným a dlouhodobě znevýhodněným dětem. Aktivně spolupracuje také s dalšími neziskovými organizacemi, primárně s občanských sdružením Etincelle, které zaměstnává mentálně handicapované spoluobčany, dále pak s UNICEF, Dobrým andělem či spolkem Helpes.

S maminkou, dcerou Bibianou a třinácti zvířaty žije za Prahou.

Barbara Nesvadbová: Iluze, vydává nakladatelství Ikar, 152 stran, doporučená cena 259 Kč

Aktualizováno Pátek, 29 Květen 2020 07:03

URL| <http://www.stylemagazin.cz/kultura/-film/7918-novy-roman-barbary-nesvadbove-iluze>

Punk na pražském nábřeží zkrásní, o uzavření ulice mluvil už v roce 2004 primátor Pavel Bém

29.5.2020 lidovky.cz str. 00 Domov

Eliška Nová

Víc jak dvě desítky stolků lemuje z obou stran obrubník. Slunečníky zůstávají zatím zavřené, je potřeba je víc upevnit. Pro jistotu, kdyby zafoukal silný vítr a nahnuly se tam, kde jsou koleje. Na straně blíž k nim není zrovna příjemné sedět, pocitově má člověk dojem, že se nějakou prazvláštní nešťastnou náhodou zachytí k tramvaji a ta ho bude vláčet až k Rudolfinu. Byť je to nemožné – stolky dělí od tramvaje ostrůvek. Pokud by se nové posezení na Smetanově nábřeží přirovnávalo k hudebnímu stylu, jednoznačně by to byl punk.

Část pražského Smetanova nábřeží se uzavřela autům, vzniknou zde restaurační zahrádky

Jenže. Jeden z nejkrásnějších výhledů na pražské panoráma je právě tady. Ulicí tudy jistojistě chodil třeba Karel Havlíček Borovský, jeho Národní noviny sídlily v budově v podloubí u Karlových lázní. I přes hustou dopravu to není opomíjené místo, chodí tudy jak Pražané, tak stovky a stovky turistů. Nebo chodilo, v dobách předkoronavirových. I přesto, že kvůli husté dopravě působí nábřeží nedůstojně.

To nyní platí už jen z půlky. Na straně, kde je Hollar a v něm sídlící galerie i **Fakulta sociálních věd** nebo kavárna Slavie, od soboty auta neprojedou. Místo nich vystrčili restauratěři stolky ven. O jedno z nejdiskutovanějších témat v hlavním městě od té doby se postaral radní pro dopravu Adam Scheinherr (Praha sobě). „Omezení provozu na Smetanově nábřeží a na Malé Straně je cíl, o kterém mluví snad všechny politické strany a primátoři Prahy už spoustu let. My bychom tenhle několikrát daný slib Pražanům rádi konečně splnili a touto změnou, včetně kontroverze kolem ní, jsme téma opět nastolili,“ sdělil pro Lidovky.cz Scheinherr.

Pomohl k tomu koronavirus a potřeba pomoci restauratérům a kavárníkům přežít na místě, kde je výpadek zahraničních peněz poměrně zásadní.

Otázka je, zda Pražané přijdou improvizovanému řešení na chuť. Okolo jedenácté jsou obsazené snad jen dva stolky. Po poledni ale začínají lidé přicházet. „Jeden den jsme měli najednou plno u šesti stolů, a to i přesto, že nám počasí od chvíle, kdy jsme zahrádku otevřeli, nepřálo,“ říká servírka z restaurace Parnas. Nové opatření vidí jako šanci přilákat i ty, kteří by sem za normálních okolností nepřišli. Jednoduše proto, že pomalu pečené bažantí prso s omáčkou z červeného vína za víc jak pětistovku není zrovna cílovka pro běžného kolemjdoucího. Pro zahrádku tak Parnas menu přizpůsobil, aby bylo lidovější. Zákazníky má i vedlejší SmetanaQ Café a Bistro a obsluha obletuje i jeden stolek hostů, kteří přišli do kavárny Slavie. Říkal to už Pavel Bém

O tom, jak rozporuplně novinku lidé vnímají, se můžete přesvědčit na místě. „Co se to tu děje?“ „Zavřeli silnici a dělaj tady blbosti,“ zní dialog postaršího páru. Ani ne metr za nimi zvolá mladá slečna na kamarádku: „Jeee, to je krása, že jo?“ a ukazuje na nové posezení.

Na místě je také vidět, že informace o hojně diskutovaném tématu ani nedoputují ke každému. Asi dvakrát během dvou hodin chce do ulice odbočit řidič. Už už zahne, snad ze zvyku, cesta ale dál nepokračuje. Auta tak podnikají poměrně složité manévry, aby se odtud zase dostala.

A co zavřené nábřeží udělalo s dopravou? Vlastně nic. „V tuto chvíli se žádné zácpy netvoří. Naopak provoz v křižovatce u Národního divadla běží mnohem lépe,“ říká Scheinherr. Na dotčená místa umístilo hlavní město sčítače dopravy, aby bylo jasno úplně. Přesné údaje chce zveřejnit co nejdříve.

Podobně mluvil už primátor Pavel Bém. Ano, o zavření Smetanova nábřeží se diskutovalo i v roce 2004. Tehdy se ulice uzavřela na den. „Dnešní den na Smetanově nábřeží je pro všechny návštěvníky k tomu, aby si zde užili zábavu. Zároveň je to pro nás test a experiment, co to s dopravou v Praze udělá, když zde nebudou jezdit auta. Myslím si, že nic zvláštního,“ pronesl Bém.

Praha slavnostně zahájila opravu spodní části Václavského náměstí

Téma se v příštích letech otevřelo mnohokrát, strany si před volbami dávaly zavření Smetanova nábřeží do svých programů. Nikdy se ale nic nestalo. Až nyní. I když trochu zhurta. Nevzhledné žlutočerné zátarasy hrají do karet těm, kdo jsou proti. „Za tohle to schytáváme oprávněně. Ale ony to bezpečnostní předpisy jinak nedovolují. Až si řidiči na změnu zvyknou, nahradíme pruhované citybloky hezčími prvky, plánujeme také nějakou zeleň. Bude to brzy,“ slibuje radní Scheinherr.

Diskuze probíhá také o tom, zda to dává smysl, když je to jen dílčí opatření. Uzavírka pro auta v podstatě končí za Parkem Národního probuzení. Před zmíněným „Havlíčkovým“ podloubím se auta znovu srocují, právě tady je největší špunt. Nový epigram

Současná stopka autům má trvat do letošního září, kdy bude sezona venkovního posedávání pomalu končit. O tom, jak s místem dál a zda se nábřeží neuzavře celé, aby to dávalo větší smysl, chce nyní Praha sobě jednat s koaličními partnery na magistrátě. Lehké to mít nebude. Ke kritice opozice se přidaly i koaliční Spojené síly pro Prahu a dotčená Praha 1. „Došlo ke zbrklému kroku, který asi nemůže nikoho těšit,“ míní lídr Spojených sil Jiří Pospíšil (TOP 09). Hlasování o zrušení opatření, které na jednání zastupitelstva prosadily opoziční ODS a ANO, však neprošlo – koalice ho podržela.

Osud Smetanova nábřeží tak určí příštích pár měsíců. To, že blízká doprava nemusí lidem toužícím po kafi a pěkném výhledu vadit, ukazuje příklad mnoha západních měst. Rozhodne ale politika. A Karel Havlíček Borovský možná napíše v nebi nový epigram.

Foto:
Posezení je opravdu idylické.
Petr Topič, MAFRA

URL| https://www.lidovky.cz/domov/o-cem-se-v-praze-nejvic-mluvi-koronavirus-uz-to-neni-zastinilo-ho-uzavrene-smetanovo-nabrezi-a-stolk.A200528_222730_firmy-trhy_ele

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
[lidovky.cz](https://www.lidovky.cz) (*Domov*)

Punk na pražském nábřeží zkrásní

29.5.2020 Lidové noviny str. 04 Domov
ELIŠKA NOVÁ

O čem se v Praze nejvíc mluví? Koronavirus už to není. Zastínilo ho uzavřené Smetanovo nábřeží a stolky ve vozovce.

PRAHA Víc jak dvě desítky stolků lemuje z obou stran obrubník. Slunečníky zůstávají zatím zavřené, je potřeba je víc upevnit. Pro jistotu, kdyby zafoukal silný vítr a nahnuly se tam, kde jsou koleje. Na straně blíž k nim není zrovna příjemné sedět, pocitově má člověk dojem, že se nějakou prazvláštní nešťastnou náhodou zachytí k tramvaji a ta ho bude vláčet až k Rudolfinu. Byť je to nemožné – stolky dělí od tramvaje ostrůvek. Pokud by se nové posezení na Smetanově nábřeží přirovnávalo k hudebnímu stylu, jednoznačně by to byl punk.

Jenže. Jeden z nejkrásnějších výhledů na pražské panoráma je právě tady. Ulicí tudy jistojistě chodil třeba Karel Havlíček Borovský, jeho Národní noviny sídlily v budově v podloubí u Karlových lázní. I přes hustou dopravu to není opomíjené místo, chodí tudy jak Pražané, tak stovky a stovky turistů. Nebo chodilo, v dobách předkoronavirových. I přesto, že kvůli husté dopravě působí nábřeží nedůstojně.

To nyní platí už jen z půlky. Na straně, kde je Hollar a v něm sídlící galerie i **Fakulta sociálních věd** nebo kavárna Slavie, od soboty auta neprojedou. Místo nich vystrčili restauratěři stolky ven. O jedno z nejdiskutovanějších témat v hlavním městě od té doby se postaral radní pro dopravu Adam Scheinherr (Praha sobě). „Omezení provozu na Smetanově nábřeží a na Malé Straně je cíl, o kterém mluví snad všechny politické strany a primátoři Prahy už spoustu let. My bychom tenhle několikrát daný slib Pražanům rádi konečně splnili a touto změnou, včetně kontroverze kolem ní, jsme téma opět nastolili,“ sdělil LN Scheinherr.

Pomohl k tomu koronavirus a potřeba pomoci restauratérům a kavárníkům přežít na místě, kde je výpadek zahraničních peněz poměrně zásadní.

Otázka je, zda Pražané přijdou improvizovanému řešení na chuť. Okolo jedenácté jsou obsazené snad jen dva stolky. Po poledni ale začínají lidé přicházet. „Jeden den jsme měli najednou plno u šesti stolů, a to i přesto, že nám počasí od chvíle, kdy jsme zahrádku otevřeli, nepřálo,“ říká servírka z restaurace Parnas. Nové opatření vidí jako šanci přilákat i ty, kteří by sem za normálních okolností nepřišli. Jednoduše proto, že pomalu pečené bažantí prso s omáčkou z červeného vína za víc jak pětistovku není zrovna cílovka pro běžného kolemjdoucího. Pro zahrádku tak Parnas menu přizpůsobil, aby bylo lidovější. Zákazníky má i vedlejší SmetanaQ Café a Bistro a obsluha obletuje i jeden stůlek hostů, kteří přišli do kavárny Slavie.

Říkal to už Pavel Bém

O tom, jak rozporuplně novinku lidé vnímají, se můžete přesvědčit na místě. „Co se to tu děje?“ „Zavřeli silnici a dělají tady blbosti,“ zní dialog postaršího páru. Ani ne metr za nimi zvolá mladá slečna na kamarádku: „Jee, to je krása, že jo?“ a ukazuje na nové posezení.

Na místě je také vidět, že informace o hojně diskutovaném tématu ani nedoputují ke každému. Asi dvakrát během dvou hodin chce do ulice odbočit řidič. Už už zahne, snad ze zvyku, cesta ale dál nepokračuje. Auta tak podnikají poměrně složité manévry, aby se odtud zase dostala.

A co zavřené nábřeží udělalo s dopravou? Vlastně nic. „V tuto chvíli se žádné zácpy netvoří. Naopak provoz v křižovatce u Národního divadla běží mnohem lépe,“ říká Scheinherr. Na dotčená místa umístilo hlavní město sčítače dopravy, aby bylo jasno úplně. Přesné údaje chce zveřejnit co nejdříve.

Podobně mluvil už primátor Pavel Bém. Ano, o zavření Smetanova nábřeží se diskutovalo i v roce 2004. Tehdy se ulice uzavřela na den. „Dnešní den na Smetanově nábřeží je pro všechny návštěvníky k tomu, aby si zde užili zábavu. Zároveň je to pro nás test a experiment, co to s dopravou v Praze udělá, když zde nebudou jezdit auta. Myslím si, že nic zvláštního,“ pronesl Bém.

Téma se v příštích letech otevřelo mnohokrát, strany si před volbami dávaly zavření Smetanova nábřeží do svých programů. Nikdy se ale nic nestalo. Až nyní. I když trochu zhurta. Nevzhledné žlutočerné zátarasy hrají do karet těm, kdo jsou proti. „Za tohle to schytáváme oprávněně. Ale ony to bezpečnostní předpisy jinak nedovolují. Až si řidiči na změnu zvyknou, nahradíme pruhované citybloky hezčími prvky, plánujeme také nějakou zeleň. Bude to brzy,“ slibuje radní Scheinherr.

Diskuze probíhá také o tom, zda to dává smysl, když je to jen dílčí opatření. Uzavírka pro auta v podstatě končí za Parkem Národního probuzení. Před zmíněným „Havlíčkovým“ podloubím se auta znovu srocují, právě tady je největší špunt.

Nový epigram

Současná stopka autům má trvat do letošního září, kdy bude sezona venkovního posedávání pomalu končit. O tom, jak s místem dál a zda se nábřeží neuzavře celé, aby to dávalo větší smysl, chce nyní Praha sobě jednat s koaličními partnery na magistrátě. Lehké to mít nebude. Ke kritice opozice se přidaly i koaliční Spojené síly pro Prahu a dotčená Praha 1. „Došlo ke zbrklému kroku, který asi nemůže nikoho těšit,“ míní lídr Spojených sil Jiří Pospíšil (TOP 09). Hlasování o zrušení opatření, které na jednání zastupitelstva prosadily opoziční ODS a ANO, však neprošlo – koalice ho podržela.

Osud Smetanova nábřeží tak určí příštích pár měsíců. To, že blízká doprava nemusí lidem toužícím po kafia pěkném výhledu vadit, ukazuje příklad mnoha západních měst. Rozhodne ale politika. A Karel Havlíček Borovský možná napíše v nebi nový epigram.

Foto autor| FOTO MAFRA – PETR TOPIČ

Foto autor| FOTO MAFRA – PETR TOPIČ

Foto popis| Posezení na Smetanově nábřeží jen kousek od tramvaje

Foto popis| Uzavření jednoho jízdního pruhu na nábřeží platí zatím do září. Jestli projekt uspěje, bude záviset mimo jiné i na zájmu lidí o posezení sice s krásným výhledem na slavné pražské panoráma, ale také v blízkosti hlomozící dopravy.

Naskenujte pokoj a ukažte všechna data. Scio chce studentům vidět i pod stůl

29.5.2020 seznamzpravy.cz str. 00 Koronavirus, Život v Česku, Stalo se

Josef Mačí

Koronavirová pandemie změnila už i způsob testování. Scio nabízí přijímací zkoušky on-line. Jenže podmínky se studentům nelíbí. Musí totiž sledovací aplikaci umožnit přístup ke kameře a všem svým datům a naskenovat i místnost.

Pro desítky fakult českých vysokých škol zajišťuje přijímací zkoušky společnost Scio. Ta ale musela řadu termínů v průběhu pandemie koronaviru zrušit, a tak na 30. května naplánovala mimořádný on-line termín. Přihlásila se na něj i studentka Eliška (příjmení redakce zná, ale na žádost studentky ho neuvádí), jež se hlásí na několik fakult, které právě národní srovnávací zkoušky (NSZ) Scio uznávají.

Před pár dny jí ale přišly podmínky, které musí splnit, aby se mohla termínu zúčastnit. A dost jí překvapily. Scio totiž na svých webových stránkách pouze uvádělo, že účastníci budou muset mít na počítači aktivní webkameru a mikrofon pro vzdálený dohled. Realita je ale mnohem striktnější. Studenti si stáhnou aplikaci ProctorTrack, které musí povolit přístup nejen ke kameře a mikrofonu, ale i disku počítače. Nutné je také naskenovat celou místnost včetně prostoru pod stolem a prokázat se do kamery občanským průkazem.

„Je to extrémní. V podstatě vy otáčíte kamerou na počítači a program vaši místnost nahrává na video. Přejde mi to trošku přestřelené, obzvlášť když se teď všude řeší GDPR a najednou se může absolutně zasahovat do našeho soukromí,“ nelíbí se studentce Elišce.

Podle společnosti Scio jde ale o mezinárodní standard, který se využívá dlouhá léta v zahraničí.

„Některé informace jsou účastníkům poskytovány postupně, ale má to své důvody. Jednak není technicky možné uvádět všechny informace v rámci přihlášky k NSZ, některé jsou hodně podrobné a týkají se až dalších kroků. Jednak i nás stejně jako všechny ostatní obyvatele ČR situace kolem koronaviru zastihla nečekaně a spuštění on-line NSZ bylo třeba připravit v extrémně krátké době, některé podrobnosti se tedy doladovaly ještě i v době, kdy už se účastníci k on-line NSZ přihlašovali,“ vysvětluje Sabina Netřvalová ze společnosti Scio.

I když jde o standardní postup, zásah do soukromí studentů je značný a řadě z nich se nelíbí.

„Já bych aplikaci ProctorTrack na svém počítači přístup nedal. Pro mě je nepřekonatelný problém si pustit na pevný disk program, u kterého nevím, jaké informace bude sbírat,“ říká expert na kybernetickou bezpečnost Karol Suchánek.

To je ale základní problém blížících se zkoušek. Zatímco při práci s jakoukoliv aplikací se můžete svobodně rozhodnout, jestli jí různá oprávnění udělíte, nebo ne, v případě on-line termínu Scio řada studentů nemá na výběr. Některé fakulty uznávají on-line zkoušku jako poslední šanci, kdy se lze na vysokou školu dostat. To je třeba případ některých oborů na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy.

„Fakulty mi zrušily přijímačky a berou na průměr, jedna fakulta bere Scio zkoušky, a tudíž jsem nucena je psát. No a když je chci psát, musím podstoupit skenování a všechno okolo, nelze to absolvovat bez toho,“ dodává Eliška.

Scio: Biometrické údaje nezpracováváme On-line „proctoring“, tedy vzdálený dohled nad testovanými, není žádnou novinkou. V zahraničí funguje už řadu let. Ani tam se ale nevyhnul diskuzi ohledně zasahování programu do soukromí studentů. Zatímco třeba právě ProctorTrack využívá ke kontrole umělou inteligenci, jeho největší konkurent na trhu firma Examity zaměstnává lidské dohlížitele, kteří přes videokonferenční hovor kontrolují, jestli student při testu nepodvádí.

„Váš telefon a váš počítač je vaše intimní zóna. V dnešní době je tak až neslušné, když vám někdo jen kouká přes rameno do vašeho telefonu nebo počítače, protože se pak můžete cítit v podstatě jako nahý. A to samé je v přeneseném slova smyslu, pokud povolíte přístup k vlastnímu počítači aplikaci, u které nevíte, co všechno tam bude dělat a sledovat,“ vysvětluje Suchánek.

Největší kritika se na oba programy snáší kvůli obrovskému množství osobních údajů, které sbírají. V případě automatizovaného ProctorTracku, který používá Scio, jde o jméno, adresu, ofocený občanský průkaz, telefonní číslo, e-mail, ale také veškerý záznam z kamery včetně zvuku a biometrické údaje, podle kterých lze jakoukoliv osobu identifikovat.

„Biometrické údaje nezpracováváme. ProctorTrack to sice na vyžádání umí, ale my po nich biometrické údaje zpracovávat nechceme, jde čistě o porovnání fotek, tedy vizuální kontrolu totožnosti,“ uvádí k tomu Netrvalová. Podle ní také nemusí studenti ukazovat do kamery celý občanský průkaz, postačí část s fotografií, jménem, příjmením a datem narození.

Úřad pro ochranu osobních údajů ve sbírání dat nevidí zásadní problém. Důležité z jeho pohledu je, jestli o podmínkách byli studenti informováni a dali k jejich zpracování souhlas.

„Jde o zásah do soukromí v širším slova smyslu a konkrétně porušení povinností při zpracování osobních údajů podle GDPR z nich a priori nevyplývá. V případě sporu by tak zřejmě musel rozhodovat soud. Jako u podobných případů by však měl být znám důvod a účel toho, proč jsou podobné přístupy vyžadovány. Záleží i na tom, zda jsou podmínky nastavené školou studentem akceptovány a zda je o nich předem informován,“ říká Vojtěch Marcín z tiskového oddělení Úřadu pro ochranu osobních údajů.

Suchánek ale navíc upozorňuje, že z podmínek aplikace ProctorTrack vychází, že všechna data jsou minimálně 180 dní uschována na serverech společnosti. Podle vyjádření Scia to tak je ale jen v případě, kdy ProctorTrack realizuje testování sám. Scio si ale vyžádalo, že data budou na serverech uskladněna jen 30 dní a potom budou smazána. ProctorTrack s nimi navíc musí zacházet v souladu s legislativou GDPR.

ProctorTrack ale třeba ve svých podmínkách dává ruce pryč od toho, jak se všechna sesbíraná data k němu dostanou. Jinak řečeno odpovědnost ohledně přenosu dat je pouze na studentovi. Pokud by je „na cestě“ zneužil nějaký útočník nebo třeba malware, který už člověk v počítači má, je to na zodpovědnosti vlastníka počítače.

„Pro útočníky jsou taková data velmi lákavá, protože vědí, že tam najdou uloženou tvář uživatele, ofocený občanský průkaz a další data,“ vypočítává Suchánek.

Studenti se tak právem ptají, jestli jejich data budou v bezpečí. Útoky hackerů na takové servery totiž nejsou ničím výjimečným. Nedávná aféra kolem českého antiviru Avast navíc ukázala, že některé firmy prodávají data o uživateli, která nejsou zcela anonymizovaná. V případě ProctorTracku by k prodeji dat třeba právě pro reklamní účely ale docházet nemělo. Firma se k tomu zavazuje ve svých obchodních podmínkách.

Ochrana dat, ale i podvodyVšechna tato data ale ProctorTrack sbírá ze dvou hlavních důvodů: aby ověřil identitu studenta a zároveň zajistil, že během zkoušky nedošlo k podvodu.

„Kromě samotného účastníka bude testovací aplikace nahrávat vše, co na počítači po dobu zkoušky dělá – pokud si tedy účastník otevře například Wikipedii nebo jakoukoli jinou webovou stránku či program, testovací rozhraní to vyhodnotí jako podvod a účastník bude od zkoušky vyloučen. Vyloučen bude i v případě, že bude během zkoušky používat mobilní telefon nebo s ním v místnosti bude někdo další,“ varuje Netrvalová.

Aplikace tak dokáže vysledovat, jestli člověk řeší úlohy na obrazovce nebo se kouká na nějaký jiný zdroj, odkud opisuje. Ani Scio, a tedy i potenciálně fakulty, které národní srovnávací zkoušky využívají, si ale nemůže být sto procentně jisté, že k nějakému podvodu nedojde. Lze si totiž představit, že by se student mohl pokusit oklamat systém nahrávkou namísto živého přenosu z místnosti nebo před ProctorTrackem zakrýt, že v počítači běží i jiné aplikace než ty, které jsou povolené.

Většinou studentů jde ale hlavně o to, aby ochránili své soukromí a data. Suchánek proto doporučuje těm, kteří mají takovou možnost, aby využili k absolvování testu jiný než soukromý počítač a případně vykonali zkoušky i mimo svůj domov. V případě, že test student musí udělat na svém soukromém počítači, může se ochránit třemi základními kroky: přenést všechna data na externí úložiště a na čas je z paměti smazat, odhlásit se v prohlížeči ze všech účtů a případně i přepnout z administrátorského účtu počítače na uživatelský. Tak se student může podle Suchánka alespoň částečně ochránit před možným zneužitím svých dat.

URL| <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/naskenujte-pokoj-a-ukazte-vsechna-data-prijimacky-ve-stylu-velkeho-bratra-107888>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
seznamzpravy.cz (*Koronavirus, Život v Česku, Stalo se*)

Trump vyzval státy k tvrdšímu zásahu proti demonstrantům. Jinak nasadí armádu

30.5.2020 ct24.cz str. 00 Svět
kolarikm

Prezident Donald Trump pohrozil, že pokud státy nezačnou jednat tvrději, nasadí federální armádu. Guvernér Minnesoty kvůli protestům proti zabití Afroameričana George Floyda nařídil plnou mobilizaci národní gardy. V Detroitu v pátek večer zemřel jeden z protestujících. Harvardský profesor Cornel West označil současnou Ameriku za „neúspěšný sociální experiment.“ Afroameričané po policejních zásazích umírají téměř dvojnásobně než je jejich zastoupení v běžné populaci, připomíná Washington Post.

Několik desítek amerických měst v pátek a v noci na sobotu zasáhly demonstrace kvůli násilné smrti Afroameričana George Floyda. Starosta Minneapolisu, kde Floydovi v pondělí při zatýkání klečel bělošský policista několik minut na krku, vyhlásil ve městě noční zákaz vycházení.

Trump vyzval americká města a státy k tvrdšímu zásahu proti demonstrantům, jinak se do věci vloží federální vláda včetně armády a začne zatýkání. „Liberální guvernérů a starostové musí jednat mnohem tvrději, nebo federální vláda zasáhne a udělá, co je třeba včetně využití neomezené moci naší armády a velkého zatýkání,“ uvedl Trump.

Guvernér Minnesoty Tim Walz mezitím vyhlásil plnou mobilizaci národní gardy, což je poprvé od konce druhé světové války. „Rád bych zcela jasně řekl - tato situace v Minneapolisu už není o vraždě George Floyda,“ uvedl Walz.

Minnesota prozatím jako bezpečnostní pilíř k obnovení pořádku využívá svou národní gardu, která je jednou z rezervních složek amerických ozbrojených sil. Garda v tomto státě, kde žije asi 5,6 milionu obyvatel, má 13 tisíc příslušníků. Původně guvernér Walz povolal do ulic Minneapolisu a sousedního hlavního minnesotského města Saint Paul 500 gardistů, později aktivoval dalších 1200 příslušníků těchto sborů.

Zvětšit obrázek

Zmenšit obrázek

Zvětšit obrázek na celou obrazovku

Národní garda v Minnesotě

Zdroj: Reuters

Autor: Lucas Jackson

V Detroitu zemřel jeden z protestujících, do davu někdo střílel z vozu. Nebyl to policista, uvedla v sobotu její mluvčí. Střelba se udála ve 23:30 místního času (5:30 SELČ) v centru města, kde se policisté střetli s desítkami protestujících. Obětí byl 19letý muž, za mrtvého byl prohlášen v nemocnici. Podezřelý přijel ve sportovní-úžitkovém voze (SUV) a vypálil do davu, řekla Kirkwoodová. Podrobnosti o oběti ani útočnickovi nevedla.

Policista obviněn z vraždy

George Floyd zemřel ve městě Minneapolis poté, co mu při zatýkání klečel bělošský policista několik minut na krku. Policista Derek Chauvin, který kolenem držel Floyda na zemi, byl v pátek zatčen a obviněn z vraždy. Hrozí mu až 25 let vězení.

Násilná smrt vyvolala demonstrace v řadě amerických měst, některé z nich násilné. Podle CNN se v pátek večer demonstrovalo v 25 amerických městech.

Odkaz

Před 50 lety v Detroitu propukly největší rasové nepokoje v dějinách USA

V Detroitu byl v pátek jeden policista zasažen kamenem a musel být hospitalizován. Jeho kolegové zatkli na desítky lidí. Nemálo ze zatčených přitom podle policie nebylo z Detroitu.

Tamní demonstrace měla ve dne klidný průběh, s večerem začali být někteří účastníci protestu agresivní. Okolo půlnoci policie nasadila slzný plyn a dav prořídil.

Trump demonstrantům u Bílého domu pohrozil zlými psy a zbraněmi

Protest v reakci na Floydovu smrt se konal i u Bílého domu, ostraha použila pepřový sprej. Donald Trump na Twitteru ocenil práci bezpečnostních sborů a demonstrantům pohrozil „těmi nejzlejšími psy a nejstrašlivějšími zbraněmi“.

Starostka Washingtonu DC Muriel Bowserová, která se protestů účastní, Trumpova slova silně odsoudila. „Takto Afroameričanům připomínat stoupence rasové segregace, kteří na ženy, děti a nevinné lidi vypouštěli psy, je zákeřné,“ zkritizovala prezidenta. „Žádní zlí psi a zbraně tu nejsou. Jen jeden vystrašný muž. Vylekaný a osamocený,“ dodala.

Zvětšit obrázek

Zmenšit obrázek

Zvětšit obrázek na celou obrazovku

Harvardský profesor Cornel West

Zdroj: Reuters

Autor: Elijah Nouvelage

Podle harvardského profesora Cornela Westa situace ukazuje, že se „Amerika stala neúspěšným sociálním experimentem.“ Podle Westa americký systém selhal, když nedokázal zajistit rovné podmínky a právní ochranu pro afroamerické obyvatele. „Díky Bohu, že jsou lidi v ulicích. Umíte si představit, že takovéto lynčování nechá lidi chladnými?“ uvedl ve vysílání televize CNN. Zároveň ocenil, že protestují lidé všech ras, pohlaví a sexuálních orientací.

V Minneapolisu pokračovaly protesty i přes noční zákaz vycházení

Starosta amerického Minneapolisu Jacob Frey vyhlásil ve městě noční zákaz vycházení v obavách z pokračujících protestů. Demonstrace ale ve městě pokračovaly i po pátečních 20:00 místního času (dnešních 3:00 SELČ), kdy začal zákaz vycházení platit.

Odkaz

Smrt Afroameričana po zásahu bělošského policisty vyvolala v USA protesty. Policie je rozháněla slzným plynem

Na televizních záběrech bylo vidět, že demonstranté procházejí ulicemi Minneapolisu, ačkoli mezi 20:00 a 6:00 místního času (mezi 3:00 a 13:00 SELČ) je stanoven zákaz vycházení. Policisté nakonec proti davu zasáhli slzným plynem, gumovými projektily a ohlušujícími granáty. Zákaz vycházení má platit také následující noc.

V tu dobu se podle starosty Freye nesmí pohybovat venku nikdo kromě pracovníků záchranných složek, lidí potřebujících lékařskou pomoc, těch, kteří procházejí před nebezpečím, a bezdomovců. Tomu, kdo nařízení poruší, hrozí pokuta až 1000 dolarů nebo až devadesátidenní vězení.

V noci na sobotu někdo v Minneapolisu střílel na policisty. Při incidentu ale nebyl nikdo zraněn.

V Minneapolisu bude také v případě nutnosti nasazena vojenská policie. Vojáci z posádek Fort Bragg v Severní Karolíně a Fort Drum ve státě New York mají být na místě do čtyř hodin po případném rozkazu; vojáci z Fort Carson v Coloradu a Fort Riley v Kansasu do 24 hodin. Rozhodnutí nasadit vojenskou policii padlo v pátek na popud amerického prezidenta Donalda Trumpa.

Odkaz

Americkou policii viní z další zbytečné smrti. Hlídka zastřelila Australanku, která zavolala o pomoc

Ve Phoenixu, Denveru, Las Vegas, Los Angeles, New Yorku a dalších městech se v pátek večer shromáždily v ulicích tisíce demonstrantů, kteří žádali pohnání viníků ke spravedlnosti. „Říkal, že nemůže dýchat. Spravedlnost pro George,“ citovala agentura AP jeden z transparentů. „Bez spravedlnosti nebude klid,“ skandovali protestující jinde.

V Atlantě po několika hodinách poklidných demonstrací začala část rozhořčeného davu rozbíjet policejní auta a jedno z nich zapálila. Radikální demonstranté rovněž nastříkali sprej na logo televize CNN na jejím sídle. Na policisty útočili radikálové láhvemi a vyzývali je, aby „opustili své zaměstnání“.

S policisty se střetli protestující v newyorské městské části Brooklyn. Několik mužů zákona bylo raněno. V Dallasu musela policie, po níž demonstranti házeli kameny, nasadit slzný plyn. Protestující blokovali silnice mimo jiné v Los Angeles a v Oaklandu.

K protestům se připojila v emotivním videu také afroamerická tenisová hvězda Coco Gauffová. „Svůj prostor chci využít k tomu, aby byl svět lepším místem,“ uvedla v týdnu Gauffová na Twitteru a v pátek vyzvala k činu i ostatní ve videu na síti TikTok.

Proti policejnímu násilí s rasovým podtextem se vyslovily i mnohé Afroamerické sportovní hvězdy jako basketbalista LeBron James či členka basketbalové Síně slávy Lisa Leslieová. Spravedlnost žádají také hudební ikony Rihanna a Beyoncé.

Chladnokrevná vražda za denního světla, říká Kozák

Americké nepokoje komentoval v pořadu Události, komentáře Kryštof Kozák z katedry severoamerických studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy.

přehrát

video

Události, komentáře: Nepokoje v Minneapolisu

Zdroj: ČT24

„Je velmi pravděpodobné, že se jedná o chladnokrevnou vraždu za denního světla. Přesně proto, že máme ty vizuály, tak to vede k tomu, že je reakce tak emotivní a bohužel v části afroamerické komunity to tvrdé jádro vede až k násilnostem,“ vysvětlil. Podle něj se jedná o vyústění dlouhodobé frustrace afroamerické komunity vůči chování policie.

Kozák upozornil, že vše nasvědčuje tomu, že se jednalo o rasistický čin. „Samozřejmě existuje policejní brutalita i vůči bílým kriminálkům. To, jakým způsobem se policie chová k lidem, kteří jsou nízko na společenském žebříčku, je obecnější problém,“ uvedl. V současnosti se týká zejména chudinských oblastí.

„Ty jsou stoprocentně obývány černochoy nebo hispánci s velmi špatnou sociální situací a pokud tam přicházejí bílí policisté, tak to vytváří určité napětí a nedůvěru. Rasové předsudky, které si ti bílí policisté přinášejí, si v tom prostředí jen utvrzují,“ dodal Kozák.

Afroameričané po policejních zásazích umírají téměř dvojnásobně než je jejich zastoupení v běžné populaci. Vyplývá to z dat, která sesbíral deník Washington Post. Z celkového počtu obětí takových případů je 26,4 % afroameričanů a 50,3 % bělochů. Běloši jsou ovšem ve Spojených státech majoritní rasou, zatímco podle Amerického úřadu pro sčítání lidu je afroamerických občanů v populaci pouze 12,7 %.

Aktuální situaci v USA se ve vysílání ČT24 zabýval také bývalý zpravodaj ve Spojených státech Martin Řezníček.

přehrát

video

Bývalý zpravodaj ČT v USA Martin Řezníček

Zdroj: ČT24

URL| <https://ct24.ceskatelevize.cz/svet/3108338-v-detroitu-zemrel-jeden-z-protestujicich-proti-policejni-brutalite-nekdo-strilel-do>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
[ceskatelevize.cz](https://www.ceskatelevize.cz)

Proti deepfake videům pomůže jen umělá inteligence, říká odborník

30.5.2020 finmag.cz str.00 Kaleidoskop

Martina Arltová

Zpívající politici, falešné projevy, tváře celebrit na tělech pornohereček. Ta videa najdete na pár kliknutí. Díky umělé inteligenci takové „nahrávky“ vznikají téměř z ničeho za pár hodin. V čem je jejich nebezpečí a jak se proti nim bránit, poví Vojtěch Bruk, jeden z organizátorů projektu Zvol si info.

Deepfake je manipulace videa za pomoci umělé inteligence. Díky počítačovým programům lze komukoliv vložit do úst jakékoli věty a nasadit herci obličej libovolné osoby. Záběry i hlas jsou při neutrálním výrazu téměř nerozeznatelné od originálu.

Nejznámější program pro tvorbu deepfake videí se nazývá DeepFaceLab, jeho jednodušší verze je FakeApp. Pracují na principu neuronového učení. Základ tvoří videonahrávka tváře, na které počítačový program najde několik záchytných bodů. S těmi pak na základě pohybuje a „trénuje“, dokud není schopen dokonale napodobit

mimiku konkrétní tváře. Nakonec obličej přenese na tělo osoby na jiném videu. Výsledek může obsahovat jisté barevné nesrovnalosti na okraji falešné tváře, ale většinou bývá velmi věrohodný.

První video podobného druhu, které získalo větší pozornost, bylo zveřejněné na Redditu v roce 2017 a jeho tvůrci přišpendlili tvář hollywoodské hvězdy Gal Gadot na tělo pornoherečky. S podobnou pornografickou tvorbou se brzy roztrhl pytel. Lidé začali ve velkém tvořit parodie filmů, do kterých například dosazovali Nicolase Cage do všech myslitelných rolí. Brzy se objevila i deepfake videa zobrazující politiky. Nejvíce jich vzniklo s tvář Baracka Obamy. Deepfaky se začaly využívat jako nástroj politické manipulace a tvorby nepravdivých zpráv.

V čem je podle vás největší problém s deepfake videi?

Největší problém je za mě zlikvidování důvěry, kterou společnost zatím v obrazový materiál má. Doteď většina společnosti věřila tomu, co vidí večer v televizi, na zpravodajských portálech, a tomu, že video se nedá úplně upravit. Případně se obecně ví o možnostech nějaké drobné manipulace se zvukem, se střihem, většina lidí ale netuší, že existuje až tak velká možnost hlubší úpravy. Představte si situaci, kdy lidé, kteří se o zprávy, politiku a podobné věci nezajímají, najednou nebudou moct věřit ani večerním zprávám v televizi, protože budou vědět, že můžou být zmanipulované a to, co tam pouští, nemusí být pravdivé.

Je tedy deepfake reálné nebezpečí, nebo jen nástroj různých vtípů?

Ono je to obojí. Začalo to jako nástroj hloupých vtípů, ale stalo se z toho celospolečenské nebezpečí. Můžeme to krásně vidět na příkladu USA. V souvislosti s příštími prezidentskými volbami už vycházejí články, které o deepfake mluví jako o jedné z největších hrozeb, která může ovlivnit výsledek voleb. Rozhodně nejde jenom o nějaký strašák. Problém je v tom, že vtípky a nevinné žerty strašně zlepšují tu technologii a ta je potom daleko schopnější páchat nějaké škody.

Dnes známe nepravdivé články, falešné fotky – a teď máme ještě falešné video. Můžeme v médiích ještě vůbec něčemu věřit?

Rozhodně můžeme, jenom si potřebujeme najít kvalitní médium, o kterém víme, že je respektované, splňuje standardy novinářské práce, novinářskou etiku, a víme, že se snaží články ověřovat. Potom samozřejmě můžeme takovému médiu věřit. Podobné věci jako deepfakes se budou šířit spíš po alternativních a dezinformačních webech, v řetězových mailech a mezi lidmi navzájem, jde o to najít si médium, kterému se dá věřit.

A to je například?

My jsme ve Zvol si info striktně neutrální, snažíme se nepropagovat ani nehanit žádné weby nebo státy. Ale samozřejmě se jedná o média, u kterých je známá struktura, vlastník, financování, byznysmodel, můžete dohledat, kdo píše články a jaké má vzdělání. Samozřejmě i tady musíme dávat pozor. Máme spoustu příkladů z poslední doby, kdy si novináři v respektovaných médiích vymýšleli články nebo ta média byla pod vlivem svého vlastníka. Ale přece jen když aspoň víme, kdo ta média vlastní, můžeme se k tomu nějak postavit. Pokud netuším, kdo stojí za tou bílou schránkou na Seychelách, tak nemůžu jejím informacím věřit. A mezi důvěryhodná média za nás určitě patří i veřejnoprávní média, protože se na ně vyvíjí tak obrovský tlak a jsou natolik kontrovaná, že z podstaty musí být kvalitní. A pokud nejsou, tak to dostanou s prominutím sežrat.

Co můžou například veřejnoprávní média dělat, aby zamezila šíření deepfaků a fake news obecně?

Možností je spousta. Určitě musí ověřovat, co pouští dál. To znamená dávat si pozor, aby sami nenaletěli, a mluvit o tom. Celosvětově, nejen u nás, se veřejnoprávní média, pokud je stát má, opravdu snaží dělat osvětu. Úplný základ je říct lidem „Podívejte se, něco takového může hrozit.“ Potom dopady třeba během prezidentské volby můžou být menší. Většina populace bude odolnější, když bude vědět, že se s informacemi dá manipulovat, než když to přijde jako blesk z čistého nebe.

Největší část práce s ověřováním informací je stále na samotném člověku. Máte nějaké doporučení, jak může člověk falešné video odhalit?

Deepfake videa představují problém, protože když se ve videu upraví třeba jen jedna věta, tak se to bude i s kritickým myšlením strašně těžko odhalovat. Člověk může být obezřetný a může se tomu snažit vyhnout, jak bude chtít, ale není to tak jednoduché. Je to spíš úkol firem, velkých hráčů, jako je Facebook, Google, Youtube a podobně, aby vyvinuly nějaké systémy, které tohle dokážou odhalovat. Najít, označit, smazat nebo nedovolit vůbec nahrát na web, protože v lidských silách to opravdu není. Pokud je video hodně upravené, je vidět, že se ta tvář divně hýbe, rty neodpovídají tomu, co ten člověk říká, je tam špatné světlo a podobně, a odhalit se to dá. Ale opravdu jemná manipulace, které se můžeme dočkat v političtějších a celospolečensktějších věcech, je velký problém. Tam nebudete upravovat celé video, ale třeba jednu větu, a pak budete společnost postupně masírovat.

Mohla by přijít doba, kdy už nebudeme schopni rozpoznat, co je v médiích pravda a co ne?

To si nemyslím. Tvůrci deepfake technologií jsou na určité úrovni, velké společnosti proti nim vyvíjejí protipatření, jakmile budou ta protipatření v provozu, tvůrci deepfake zase přijdou s něčím novým. Nesmíme se vzdávat a rozhodně si nemyslím, že se dostaneme do bodu, kdy nepůjde věřit vůbec ničemu. Spousta lidí se snaží proti tomu něco dělat, spousta lidí proti tomu bojuje a jsme sice trochu pozadu, ale snažíme se. Důležitá je osvěta, aby lidé vůbec věděli, že tady ta hrozba je, něco takového existuje a může je to nějakým způsobem potkat.

Dnes už dokáže deepfake vytvořit skoro každý. Lidé si pomocí deepfake můžou dělat různé naschvály, například pomstít se bývalému partnerovi nebo poškodit sousedy...

To je druhá nejzávažnější věc, nebo dokonce stejně vážná. V jedné rovině jsou to volby, referenda, politika a v té druhé mezilidské vztahy. Když se budete chtít pomstít expartnerovi, tak s pomocí jeho fotografií vytvoříte falešný pornosnímek a ten pošlete jeho současnému partnerovi nebo zaměstnavateli. Můžete to využít v konkurenčním boji a zlikvidovat kohokoliv. Navíc je tu obrovský potenciál pro vydírání. Doufám, že nedávám nikomu návod, ale dokážu si představit, jak se ta videa stanou součástí vyděračských mailů, jaké dnes chodí, že vás natočili při sledování pornografie nebo že mají vaše heslo, zaplatte 200 dolarů vbitcoinech. Příště napíšu, že mají váš pornosnímek. A je jedno, že je falešný a že vy to víte. Stejně nechcete, aby se dostal na internet, a radši zaplatíte. Tohle riziko tady opravdu je a zase si to spousta lidí neuvědomuje.

Jaké by mělo být řešení tohoto problému? Vytvoření zákona, na který by se mohli lidé v téhle situaci obrátit?

Obecně teď začínají zákony proti deepfake vznikat, uvedu dva příklady ze světa. První se týká právě voleb a celé společnosti. V Kalifornii se zakázala manipulace s fotografiemi, videi, nebo zveřejňování fake news 60 dnů před volbami, ale vidím obrovský problém vymahatelnosti toho zákona, protože většina deepfake videí nevzniká ve štábech reklamních agentur, co dělají volební kampaně, nebo marketingových agentur, ale v podhoubí internetu. Často nezjistíte, kdo to video vytvořil, a tady vám legislativa ani nijak nepomůže, protože třeba máte štěstí a toho člověka dopadnete, postavíte ho před soud a odsoudíte, nicméně škoda už je dávno napáchána.

Druhá věc se týká právě té osobní stránky. Víím, že právě teď v Číně, což je trochu paradoxní, vznikají zákony proti deepfake videím, kdy jde hlavně o problém s pornografií. Dostal se k nám výzkum z letošního roku, podle kterého je 96 procent veškerých deepfake pornografie. Spousta legislativy tedy míří proti tomuto problému.

Jak byste reagoval vy sám, kdybyste našel na internetu falešné video se svým obličejem, třeba jak na přednášce říkáte lidem, ať si neověřují informace a věří všemu, co vidí na internetu?

Přiznám se, že nad tím jsem nikdy nepřemýšlel. Pokud by se to opravdu týkalo našeho týmu a nějaké naší přednášky, tak bychom to řešili přímo u nás v té organizaci nějakou krizovou strategií. Za mě je určitě dobré se tomu postavit čelem a netajíť to. To video se prostě bude šířit, pokud bude dostatečně zajímavé, a už ho z internetu neschováme, takže to spíš možná i obrátíme proti autorovi. Řekneme: „Podívejte, jsme natolik známí, že o nás dělají deepfake videa, někdo si dal tu práci.“ Pokud by se to týkalo přímo mě osobně a zasahovalo to

do mé svobody a mých práv, tak by bylo asi na místě se poradit i s nějakým právníkem a zvažovat trestní cestu, protože i současné zákony na takové situace pamatují.

A určitě bychom to použili sdalším materiálem vpřednáškách, abychom mohli ukázat, že to opravdu existuje a je to problém.

Jak se tématu deepfake věnujete ve vašem projektu Zvol si info?

Ve všech našich přednáškách pro studenty i pro veřejnost máme nějakou část věnovanou deepfakům. Pro nás je osvěta úplný základ, protože musíme dát lidem informace o tom, že něco takového existuje a je a bude to hrozba. Neděláme žádné výzkumy, věnujeme se tomu hlavně z přednáškového a osvětového hlediska. Pořád sbíráme materiály, zdroje a videa, máme ucelený balík informací. Kdyby o ně měl někdo zájem, klidně můžeme poskytnout vše, co o tom tématu v současné době víme.

Dokážete si představit, že byste technologii neuronového učení využili proti deepfakům?

Ta technologie se proti deepfakům už používá. Když Facebook, Google a ostatní přicházejí s protipatřeními, často bývají založená právě na strojovém učení a neuronových sítích. Snaží se vyvinout automatické systémy, které by samy vyhledávaly ta videa a odhalovaly manipulace, jaké člověk ve videu okem nevidí. Navíc celá technologie deepfake původně neměla působit nic špatného. V jednom hezkém TED Talku o počátcích této technologie jeden z jejích tvůrců vykládá, že jejich původním záměrem bylo přivést do virtuální reality například lidi, kteří už nejsou mezi námi a moct si s nimi ve virtuální realitě popovídat. Dám příklad právě ze vzdělávání, třeba děti by si nasadily brýle pro virtuální realitu a mohly by si povídat s člověkem, který přežil holocaust, i když už není mezi námi. Nebo by vám oblíbenou knížku četl ve virtuální realitě autor, který už je sto let po smrti. Takže ty možnosti tady jsou. Nebo teď existují nové firmy, startupy, které se na tuhle technologii zaměřují a chtějí vyvinout systémy, které by usnadnily postprodukci filmů. Když se vám přeřekne herec na place, tak místo abyste s ním točili scénu znova a znova, jenom v postprodukci upravíte jednu větu, co měl říct.

Dá se tedy říct, že technologie může být pozitivní, ale byla zneužita?

Jako skoro každá technologie, takže jo. Samotná technologie za to nemůže, ani její tvůrci, je to o lidech, kteří tomu dali ten špatný nádech, špatnou funkčnost. Je to jenom o tom, jak ji použijeme.

=====
Vojtěch Bruk

Vystudoval politologii, bezpečnostní a strategická studia na Masarykově univerzitě v Brně. Už během studia založili spolu se skupinou přátel projekt Zvol si info a rozhodli se odhalovat dezinformace, propagandu a mediální lži. Spolupracoval na Nejlepší knize o fake news a Surfařové průvodci po internetu.

V současnosti má za sebou desítky přednášek pro studenty i veřejnost, učí laiky i odborníky, jak bezpečně proplovat mezi nebezpečnými sociálními sítěmi a virtuálního prostoru a jak se vyhnout dezinformacím. Se spolkem Zvol si info získal cenu Gratia Tibi udělenou Člověkem v tísni a Cenu rektora Masarykovy univerzity.

=====
=====
Institut komunikačních studií a žurnalistiky

Článek je součástí série textů, které ve spolupráci s Finmagem připravili studenti Institutu komunikačních studií a žurnalistiky **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy v rámci kurzu Zpravodajství umělé inteligence. Aktuální dění na institutu a další studentské práce můžete sledovat na Facebooku nebo Instagramu.

Zatím vyšlo

Roboti a žurnalistika

Rozhovor Anny Mikolandové a Barbory Součkové s Václavem Moravcem

... a robot zábavně odpoví

Rozhovor Alžběty Holcové s programátorem chatbotů Janem Pichlem

Čas terminátorů

Umělá inteligence a smrtící zbraně v analýze Lukáše Skládala

=====

URL| <https://finmag.penize.cz/kaleidoskop/417003-proti-deepfake-videum-pomuze-jen-umela-inteligence-rika-odbornik>

Chtěl jsem za inscenací stát, ne abych se jí prostyděl, říká Viktor Preiss

30.5.2020 kultura.iDNES.cz str. 00 Divadlo

Helena Cejpvá

Oba se před několika lety vzdali divadla a oba jej částečně nahradili výtvarným uměním. Viktor Preiss (73) svá slova váží na lékárnických vahách, jeho syn Martin Preiss (47) je, jak sám říká, spontánní a otevřeně mluví i o svých démonech, které se mu poslední roky konečně daří držet na uzdě.

Že máte kromě hereckého talentu také ten výtvarný, se mohli přesvědčit už návštěvníci vaší výstavy kreseb a litografií v Dobřichovicích. Určitá část vystavených obrázků bude v příštích týdnech s několika malbami vašeho syna Martina k vidění v pražském divadle Viola, které díky své velikosti zůstává otevřené i v době mimořádných opatření. Kdy jste vlastně s kreslením začal?

První roky života jsem hodně času trávil u babičky a u dědy z otcovy strany a děda byl výtvarně založený člověk, měl výtvarné vzdělání a taky učil na výtvarné škole. Myslím, že prostředí jejich domova na mě mělo velký vliv, vyrůstal jsem obklopený obrázky a hezkými předměty.

Jste díky tomu typ člověka, co hezké věci rád shromažďuje?

To snad ani ne. Po smrti prarodičů mi po nich zůstalo jen pár malých upomínkových předmětů, různé drobnosti, které se mi jako dítěti líbily a ke kterým se váže nějaká vzpomínka. Babička s dědou nebyli moc majetní, žili z jedné penze v rozděleném bytě v Mánesově ulici na Vinohradech. Teď zpětně obdivuju, jak moc se mi věnovali, a doufám, že se mi to u mých vnoučat daří vrátet. Pamatuju si, jak mi děda třeba vyrobil vojáčky, namaloval a vystříhal je z kartonu, takové dobové husary. Dal mi je pod stromeček a já byl absolutně spokojený. Nechci hrát na notu, jak jsme byli skromní a chudí a jak jsou dnešní děti rozmazené...

Ale člověk se neubrání srovnávání...

Je fantastické, že mi prostě stačilo tak málo. Taky jsem o ničem jiném neměl tušení, a tak jsem po tom ani nemohl toužit. Tehdy se hodně hraček vyrábělo z odporného hnědého materiálu jménem bakelit. Měl jsem z něj auto Škoda Tudor, starou škodovku, a ona mně jednoho dne spadla z okenní římsy dolů do Mánesovky. Bylo to zrovna na 1. máje, kde se po ránu řadily svazácké košile s transparenty a různé alegorické vozy, které v 50. letech směřovaly na Václavské náměstí a pak procházely dolů na Můstek, kde byla hlavní tribuna. No a můj tudor se rozbil na střepy právě uprostřed těch tančících svazáků, takže to vypadalo skoro jako atentát.

Na co jste si jako malý rád hrál?

Můj táta byl „díky“ panu Hitlerovi nedostudovaný strojní inženýr a měl rád motory a všechno s tím spojené. Otcova vůně je pro mě vůně kožené bundy načichlé benzinem. Jako děti jsme byli takoví narkomani, že jakmile se v ulici objevilo nějaké auto a startovalo, seběhly jsme se a čichaly ten kouř. Táta uměl leccos spravit, to ještě bývaly pracovní soboty, takže přes týden neměl moc času a většinou to dělal po nocích, a v neděli jsme pak vyrazili na výlet. Posadil si mě na nosič, přivázal k sobě páskem a já prožíval své první motoristické rozkoše.

Prý jste si dokonce nedávno z nostalgie pořídil skútr...

Mám dva. Jeden mám v Praze a druhý v jižních Čechách. Už jsem přece jen pohodlný a na kole všechno nezvládnou. Kdysi jsem si u syna zkusil i silnou motorku, ale to už není nic pro mě. Já se, podobně jako doktor Skružný ve Vesničce střediskové, rád kochám, takže moje ctižádost není být v cíli co nejrychleji. A i když jedu autem a vidím některé motorkáře, jak mě předjíždějí na plný ceres, říkám si: „Chlapci, kéž byste si to užili ještě dlouho.“ Technika je dneska na špičkové úrovni a některé motorky jsou téměř závodní stroje, jsou to nebezpečné zbraně a právem je čeho se bát. Takže se snažím být obezřetný a uvědomovat si svůj věk.

Zmínil jste své vnuky. Je pro vás v dnešní přetechnizované době těžké je zaujmout?

V těch dnešních vymoženostech se opravdu moc nevyznám. A možná ani nechci. Ale pozitivní je, že když je přijdu pohlídat, automaticky rozdáme papíry a pastelky a malujeme si. Oni mají samozřejmě jiné vidění, trochu komiksové, ale třeba u jejich kombinace barev žasnu, mají velkou fantazii. Jsem moc rád, že se mi podařilo tenhle rituál vypěstovat. Protože jinak samozřejmě též propadají telefonům a tabletům, občas taky trvá, než si všimnou, že jsem vůbec přišel, ale jde jen o tu vůli přemluvit je a motivovat k něčemu jinému. Je to těžké, doba, ve které jsem vyrůstal já, byla úplně jiná. Zábava doma se omezovala na dědův gramofon, z něhož většinou hrála nějaká klasika. Stál jsem na stoličce a dirigoval špejli u gramofonu hudbu, která mě formovala, aniž bych si to uvědomoval.

Děda mě taky občas vzal do kina Květen, původního Radiopaláce. Vzpomínám si třeba na film Volání osudu o geniálním dětském dirigentovi. Když jsme pak vyšli z kina ven, půl hodiny jsem nebyl schopen mluvit, jak moc jsem byl tím zážitkem zasažený. Vůbec jsem nevnímal řinčení tramvají, svítící výlohy s tou jednou opuštěnou flaksou a věncem buřtů, nedokázal jsem se vrátit do reality. A touha po takhle silném prožitku mě pak ovlivnila i v dospívání. Jednoznačný silný prožitek jsem očekával i od divadla, říkám tomu „úchvat“. Miloval jsem ty okamžiky, kdy s napětím čekáte, než se otevře opona, jste zvědavý, co za ní bude, jaké figury, příběh, iluze... No a pak přišla realita, vystřízlivění z ideálu do praxe, do té „anatomie“ kumštu.

Jana a Viktor Preissovi před dvěma roky oslavili padesát let manželství.

Dá se prožít „úchvat“ i před oponou, v pozici herce?

Je to tak řídký jev jako polární záře. Jednou začas se to podaří a můžete si říct „byl jsem při tom“. Jako divák si vzpomínám, že jsem takové momenty prožíval třeba nedávno u filmu Láska s Jeanem-Louisem Trintignantem nebo u filmu Mládí s Michaellem Cainem a Harveym Keitelem nebo u Dánské dívky, u Bergmanových filmů. Při jeho Sedmé pečeti, kterou jsem viděl několikrát, jsem si kdysi dávno v kině potmě zapisoval dialogy. Pro mě je v tomto ohledu nejvýstižnější citát amerického dramatika Arthura Millera, který jsem si někdy v šestnácti zapsal do notýsku. Řekl to sice o divadle, ale já to chápu pro umění obecně: „Divadlo je věc, která by měla člověka dělat lidštějším, což znamená méně osamělým.“ A s touhle myšlenkou taky jdu do divadla nebo do kina, tohle očekávám a jsem strašně vděčný, když má příběh v sobě nějakou laskavost.

Kdy naposled jste se s něčím takovým setkal?

Do divadla ani do kina v posledních letech moc nechodím, ale v Národním divadle jsem nedávno takový zážitek měl – na Erbenově Kytici od režijního tandemu Skutr.

To je velmi úspěšné představení, ve kterém mimo jiné hraje vaše paní...

Hraje, a díky tomu taky vím, že nejen diváci, ale celý ansámbl inscenace je šťastný a na to představení chodí velmi rád. Herci to milují, je to vyprodané nadlouho dopředu, takže to zřejmě zahrálo na správnou strunu a je to úkaz. Moderní pojetí, které ovšem slouží celkovému tvaru, a verš těch Erbenových básní tam má úžasnou sílu. Funguje tam imaginace, fantazie, všechno je, jak má být.

Řekl jste se, že do divadla už téměř nechodíte. Bojíte se, že by vás to stravovalo, že jste ještě nezískal dostatečný odstup od vašeho odchodu?

To vůbec ne, necítím žádný sentiment, naopak, až mě to udivuje. Nedávno jsem na Vinohradech byl zajistit někomu vstupenky a kupodivu jsem necítil nic mimořádného, žádnou potřebu sáhnout si třeba na stěny divadla nebo zajít na jeviště. Zkrátka se něco stalo, nějaké vnitřní rozhodnutí, které tělo i psychika bez problému přijaly. Abych byl úplně upřímný, docela se mi po odchodu z divadla ulevilo. Vždycky jsem býval velký trémista, a s věkem se to jen zhoršovalo. Ne že bych byl tak nesmělý, ale pociťoval jsem asi příliš velkou zodpovědnost za výsledek, který ovšem nezávisel jen na mně. Jenže to divákovi nevysvětlíte. Na jevišti jste vidět nakonec jen vy.

Stáří je tak trochu sviňa, říká herec a dabér filmových drsňáků Miloš Vávra

To jste se s tím pral dlouho. Přišla pak nějaká poslední kapka, která vás přiměla k definitivnímu rozhodnutí, že skončíte?

Spíš se to nastřádalo. Divadlo, film, média obecně tvoří spousta jednotlivých profesí a složek, je to vlastně lego. A když ten výsledný tvar není to pravé ořechové, neodpovídá ideálům, plánům, původnímu záměru, je to nevratné. Už s tím nic neuděláte a nesete za to odpovědnost. A přestože ji nese celý tvůrčí tým, jak jsem řekl, divák vnímá hlavně ten poslední článek, a tím je herec. To mě v podstatě celý život deprimovalo. Chtěl jsem, abych si na jevišti za celou inscenaci mohl stát, ne abych se jí prostyděl. Bohužel podobné případy se mi taky nevyhnuly.

Co vám tyhle momenty kompenzovalo?

Dost příležitostí mi dal rozhlas a televize. A bude to znít možná banálně, ale hodně fyzické práce, ke které jsem měl vždycky blízko, a pak příroda, prostě běžný život.

Měla jsem na mysli satisfakci v rámci samotného divadla. Jestli vás naplňovaly jen ty povedené momenty, nebo třeba i setkání s některými kolegy.

Zadostiučinění z výsledku, který se dostavuje jen párkrát za kariéru, to je malá útěcha. Pravda je, že postupně jsem začal naslouchat své intuici a začal si víc věřit ve svůj úsudek. Já jsem totiž vždycky trochu podceňoval vlastní schopnosti, vědomosti i pocity, říkal jsem si: „To jsou chytří lidé, profesionálové. Věř jim, oni tě povedou, spolehni se na ně.“ Jenže ono to často stejně nedopadlo dobře a ve výsledku jsem v tom byl nakonec sám. I proto jsem to později – kvůli vlastnímu přesvědčení – raději vzdal, vzal jsem na sebe odpovědnost i riziko skandálu a prostě jsem z toho odešel.

Teď narážíte na inscenaci Dumb Show, kterou pro vás přeložil váš syn Martin, s nímž jste tak navíc měli poprvé v životě herecky spolupracovat. Bylo to o to těžší?

Rozhodně. Martin mi překlad té hry dal k Vánocům a mně to v té chvíli přišlo jako závazek, právě pro tu příležitost si s ním zahrát. Byla to dobrá hra, ale to téma bylo tak drsné a depresivní... Já takový prostě nejsem. Nedokázal jsem v sobě najít bés toho narkomana, šoumena a alkoholika, který spálil všechny mosty a hledá příležitost vyšplhat se zpátky na výsluní i za cenu, že prodá svůj život. Prostě jsem na to neměl sílu. Mám moc rád žánr komedie a tragikomédie. Můj táta byl z generace, která zažila válku, prošel různými hrůzami totálního nasazení a pak padesátá léta, a když jsem ho někdy pozval do divadla a byl to zrovna vážnější dramatický kus, ztratil řeč a nikdy se k tomu pořádně nevyjádřil. Řekl něco jako, že to bylo pěkný, a já už věděl, že to je špatně.

Ale jakmile šlo o komedii, nemusela být ani zvlášť vydařená, a on se úplně proměnil, zapomněl na svět a byl za to ohromně vděčný. Dneska mu strašně moc rozumím.

Osm let jste byl i pedagogem na DAMU. Jaká to pro vás byla zkušenost?

Velká zodpovědnost. Divadlo se nedá naučit, ale dá se naučit řemeslo. V průběhu těch let jsem měl štěstí na spoustu talentovaných studentů – kromě Honzíka Potměšila třeba na Lenku Vlasákovou, Báru Munzarovou, Ondřeje Sokola, Sašu Rašilova, Martina Myšičku a další... Po listopadu chvíli nastala určitá nesystémovost, až měl člověk chvílemi pocit, že o dění na škole rozhodovali víc studenti než vyučující. Ale to bylo naštěstí krátké období.

Měl jste u nějakého studenta takový čich, že ačkoliv na škole se jevil nenápadný, vytušil jste, že bude výjimečný?

Takhle dalece bych se nepřeceňoval, protože rozpoznat talent je to nejtěžší. Ale jeden ze spolehlivých ukazatelů je, když se při představení najednou přistihnete, že ačkoliv mluví někdo jiný, sledujete herce, který třeba stojí stranou, ale něco silného vyzařuje. To funguje jako příklad kouzla osobnosti, jež vás nějakou zvláštní chemií přitahuje, a to mám rád. Přejde, nemluví, stojí, jenom se dívá, a vy z toho máte husí kůži. Pár takových zážitků jsem měl a je to jedna z věcí, která mě na divadle zajímala nejvíc. Podobně to funguje i v hudbě. Když je dobrý zpěvák, nepotřebuje světla, složitou choreografii, ohňostroj a jiné efekty. Prostě stojí, zpívá a vy na něj zíráte. Ne nadarmo nám na škole profesorka Vlasta Fabiánová vštěpovala: „Když vejdeš do dveří, musím vidět, že přišel NĚKDO.“ A nebyla to narážka na falešné sebevědomí.

Mimochodem mezi vašimi grafikami ve Viole lze vidět pár vašich básní. Ondřeje Brzobohatého dokonce zaujaly natolik, že vás oslovil, abyste mu napsal písňové texty...

Ano, slyšel moji básničku v televizním dokumentu. Přiznávám, že mě to potěšilo, a taky to беру zodpovědně. Musím si zvyknout, že to má své zákonitosti, pravidla, a respektovat je. Do muziky se plést nechci, neumím ani noty, ale je pro mě důležité, aby píseň měla pointu. Líbí se mi žánrově třeba Hello od Adele, kde promlouvá ke své bývalé lásce. (K rozhovoru se připojuje Viktorův syn Martin Preiss.)

Čím pro vás dva malování v životě je?

Martin Preiss: Myslím, že společným jmenovatelem asi je nějaký druh terapie a uvolnění, relax. Já své věci moc neukazuju, ale když už je někdo vidí, a ještě navíc se mu líbí, je to radost. Táta má ovšem s vystavováním zkušenost větší.

Viktor Preiss: Ale vždycky se o to zasloužil někdo jiný, kdo zahlédl nějaký můj obrázek, ten ho zaujal, a tak se zeptal, jestli jich mám víc. A já říkám, že pod postelí toho mám spoustu. Takhle třeba vznikla výstava, kterou mi v dobřichovické galerii velkoryse uspořádal malíř a grafik Tomáš Bím.

Máte jeden od druhého nějaké oblíbené kousky?

Viktor Preiss: Já někdy žasnu nad Martinovým systémem „uvidíme, co z toho bude“. Vždycky jsem překvapený, jedna z takových věcí je zrovna obraz se židovským svícnem, který ve Viole dobře vynikl. Udivuje mě, jak se u něj ty věci rodí za pochodu, impulzivně. Já to mám obráceně, tím, že se mi zalíbila litografie, jsem uvázaný ke kameni a prožívám to trauma z druhé strany, protože když něco zvorám, musí se kámen celý zbrousit, takže to riziko je podstatně větší a dražší.

Martin Preiss: Ano, můj postup je do jisté míry náhodný a někdy rozdělané plátýnko nechávám uležet třeba měsíc, než promyslím, jak ho dokončím. Ale nedávno jsem začal chodit na kurzy kresby a malby. Lektorovi jsem ukázal pár svých výtvorů a on řekl, že to je sice hezká a osobitá abstraktní imprese, ale že on mě teď naučí „míchat maltu“. A hned na první lekci nás nechal tužkou kreslit zmačkaný papír a vedle toho volně ležící deku. Náctiletá děvčata, co tam taky chodí, to namalovala naprosto geniálně, a já jsem vytvořil něco jako kubistické grilované kuře. Prostě mi chybějí základy, které nelze přeskočit a hrát si na Picassa.

Viktor Preiss: To míchání malty platí pro jakékoliv řemeslo, i pro divadlo. Nemůžete se utíkat k experimentu, alternativnímu vyjádření, když nemáte základní dovednosti, jak přejít jeviště, jak mluvit.

Otec a syn Viktor a Martin Preissovi. Z jejich jediného setkání na jevišti v představení Dumb Show sešlo ještě před premiérou. Otazník teď visí i nad jejich společnou výstavou obrazů a grafik v divadle Viola.

Když malujete tak impulzivně, poznáte vždycky neomylně, že je obraz hotový?

Martin Preiss: Už jsem se to nějak naučil. Jeden můj známý, arteterapeut, který mě vlastně k malování opět přivedl, mi poradil, abych skončil v okamžiku, kdy mám prostě vnitřní pocit, že už bych to mohl začít jen kazit. Protože je lepší zastavit dřív než později, vrátit se k tomu můžu vždycky. Jednou jsem na jeden obraz domaloval strom až po půlroce. Moje žena tehdy přišla a prohlásila, že přesně to tomu chybělo.

Váš tatínek mluvil o stravující trémě, která ho provázela vlastně po celou dobu divadelní kariéry. Vás jeho zkušenost nikdy nezrazovala od toho, abyste si vybral stejnou profesi?

Martin Preiss: Asi ne, vzhledem k tomu, kam jsem došel. Dneska divadlo nedělám. Léčil jsem se ze závislosti na alkoholu – jaký chcete lepší důkaz toho, že je to stravující povolání? Dotýká se to spousty lidí, co mají o trochu citlivější duši, kterou přitom k té profesi potřebujete. V určitých fázích jsou rozervaná duše a zjištěné emoce pro „tvorbu“ dokonce nutností. Jenomže postupně se dostanete do stavu, že někdy ty emoce potřebujete vybudit a jindy zase utlumit. A tak si začnete pomáhat různými věcmi, třeba alkoholem nebo prášky na spaní, což je dlouhodobě neúnosné. Někdo to dokáže, projde tím a zvládne to, někdo to neumí a dopadne blbě. Já jsem zřejmě ten druhý případ.

Aktuální číslo

Objednat do schránky

S divadlem jste se rozloučil zhruba před pěti lety. Vůbec vám nechybí?

Občas přijde nějaká nabídka, většinou se obracíjí na Martinu, moji ženu, a ona za mě rovnou odpovídá „ne“. Nemám tu potřebu, necítím, že bych to potřeboval k životu, a ani se zatím neobjevila taková výzva, abych o ní přemýšlel. Je pro mě daleko hodnotnější být večer doma s našimi syny a koukat s nimi na dokumenty na Zoomu než si plácát játra někde v divadle.

Nicméně nějakou hereckou parketu jste si našel...

Ano, živí mě hlas. Dělán dramatickou tvorbu v Českém rozhlase, čtu audioknihy, dělám filmový i dokumentární dabing, reklamy a to mně k životu stačí. Jsem víceméně pánem svého času, nejsem v ničím područí, takže se nemusím kodrcat tři sta padesát kilometrů na zájezdové představení do Rýmařova na otočku, odkud je návrat ve tři v noci. Samozřejmě to s sebou přináší i to, že někdy práci nemám a musím na ni čekat. Ale na to jsem si zvyknul, stačilo se trochu omezit, nehrabat furt plnýma rukama, nemít pocit nedostatku, ale žít v jisté střídmosti. Být šťastný, spokojený, a ještě k tomu střízlivý je úžasné.

Říct nahlas, že vás naplňuje rodina a nemáte potřebu hnát se za kariérou za každou cenu, není pro muže pořád jednoduché. Bylo těžší přiznat to sám sobě, nebo odolávat tlaku okolí, které se diví, že místo hraní ve filmu vám „stačí být s dětmi“?

Zase tak velké tlaky neprožívám. Víte, on ten vlak jede strašně rychle, a když z něj na chvíli vystoupíte, nikdo na vás nečeká. A já neočekávám, že by mě někdo zaměstnával ze sentimentu. Nejsem žádná hvězda, kterou má někdo potřebu obsazovat do seriálu, natož do filmu, takže nabídky, co dostávám, nejsou nikterak závratné. A i kdyby byly, nejsem si jist, zdali bych si na ně troufl. Momentálně nemám potřebu nikomu nic dokazovat a někde se psít. Je mi teď dobře v částečném ústraní. Na co si dávám pozor, je zvažování toho, co si můžu dovolit odmítnout, abych někoho nenaštal natolik, že už mi práci nikdy nenabídne. Je to balancování na hraně.

Sám před sebou nemusím obhajovat nic. Jen mě občas, když mám příležitost se na něco v televizi podívat, překvapuje, kolik průměrných až podprůměrných lidí se teď dostává ke slovu a určuje vkus.

Jak to, že stačí tak málo?

Kvalitních projektů je jako šafránu. Moje žena říká, že seriály jsou jenom věšáky na reklamu a že je třeba se s tím smířit. Jenže já jsem z těch, kteří mají pocit, že to nestačí, že by se to dalo natočit kvalitněji. Zkrátka dneska si herec musí odfiltrovat tyhle kritické postřehy a brát to čistě jako výdělek, má-li to točit. Každý má právo volby a každý má jiné důvody. Já jsem vždycky chtěl svou práci odvést co nejlíp a trápil jsem se tím, když celek nedosahoval kvality. Dělal jsem si zbytečné ambice a nároky, nedokázal jsem se nastavit na to, že jsem jenom článek řetězce. Dneska už vím, že moje palice, možná chorobně uvažující, není schopná v tomhle systému hodnot fungovat. Zatímco ostatní akceptují, že pět minut po odvysílání si divák nepamatuje, co viděl, já bych si přál, aby to trvalo. Aby v lidech něco zůstalo.

Martin Preiss

Jste s tím, jak teď žijete, spokojený, nebo ještě po něčem toužíte?

Teď jsem opravdu spokojený s tím, jak to je. A do budoucna bych si neskromně přál, aby to tak zůstalo. Kdyby to takhle mohlo běžet dál, budu fakt šťastný. Samozřejmě můžu mít nějaké skryté touhy, snít o nějaké hezké divadelní, televizní, nebo dokonce filmové příležitosti. Třeba se někdy něco takového objeví. Ale když nepřijde nic a zůstane to tak jako teď, bude to prima.

Co vám na cestě abstinence do dnešního vyrovnaného stavu pomohlo nejvíc?

To já právě nedokážu vysvětlit nikomu. Mojí ženě, ošetřujícímu lékaři, přátelům. Jen má psychiatricka, adiktoložka, která se mnou pracuje už několik let, to cítí a tuší. Díky ní se mi podařilo v sobě něco definitivně zlomit. Doufám! Někdo vás k tomu musí navést, musíte chtít a pak mít štěstí, že k tomu „přecvaknutí“ dojde. A to někdy trvá opravdu dlouho. Pak už je to stejně snadné, jako když vám přecvakne do toho negativního módu, tedy když se třeba z běžného konzumenta stanete alkoholikem. Někomu se návrat zpátky nepodaří vůbec, někomu ano, ale vždycky je to boj na celý život. Není to v tom, chodit vystrašený kolem každé výlohy s láhvemi, ale vědět, že to riziko trvá. Že jakákoliv událost, životní tragédie, může to blbé uvažování a chování zase nastartovat. Ale když už víte, že v tom nejste sama, že to můžete sdílet a někdo vám s tím poradí, prošla jste si nějakými zkušenostmi, pak se to dá řešit. V podstatě všechno se dá řešit, jen nesmíte propadnout panice a udělat tu největší blbost, tedy otevřít si láhev a znemožnit se zase na několik měsíců, čímž neprospějete vůbec ničemu. Jenom se uvrhnete do horoucích pekel a začnete tam stahovat i svoji rodinu, pro kterou jste nepoužitelný, místo abyste byl oporou.

Díky tátovi a jeho jménu to mám jednodušší, tvrdí herec Cyril Dobrý

Měl jste za těch pět let nějaký kritický moment?

Ano, bohužel se mi to párkrát nepodařilo vybalancovat. Měl jsem několik recidiv, ať už se to týká alkoholu, nebo léků – ty hodně bolely a vždycky zabraly čas, který jsem mohl věnovat něčemu smysluplnému. Ale řekl bych, že čím déle jsem v abstinenci, tím míň určité momenty vnímám jako kritické. Přednedávnem jsem zrovna pročítal svoje deníky z léčeb. Někoho napadlo, že bych je mohl v nějaké formě publikovat. Že by to mohla být zajímavá výpověď. Odmítl jsem to, ale přesto jsem se k nim vrátil. Nejenže mě to strašně vyčerpalo, protože se mi všechna ta období připomněla, až se mi z toho udělalo blbě, ale především jsem zjistil, jak moc je hodnocení toho problému v danou chvíli subjektivní, bez schopnosti nějakého objektivního náhledu.

Člověk uvnitř léčby je absolutně zmatený a já jsem zpětně litoval všechny terapeutů, kteří mě tehdy měli v rukou. Než vůbec pochopíte, prohlédnete, přistoupíte na metody léčby a na to, že se prostě už nikdy nenapijete, a že váš život i tak může být veselý, kvalitní a úplně pohodový. Že abstinence není omezující a diskvalifikující. Že to je naopak svoboda, radost, veselost, čisté vidění světa a schopnost se zcela racionálně rozhodovat, možnost kdykoliv sednout do auta, odjet třeba ve tři ráno do Alp. Prostě má to své benefity. Ale trvá strašně

dlouho, než to pochopíte a přijmete za své. Léčba skončí, vy abstinujete a pořád ještě nechápete. A pak to najednou sepne, jako lusknutím prstů.

Vybavujete si ten konkrétní moment?

Ano, musel jsem na operaci s tříštivou zlomeninou zápěstí, kterou jsem si udělal, když jsem uklouzl na schodech. Pamatuju si, jak už jsem ležel na operačním sále, ve vedlejším boxu ještě dodělávali nějakou paní, já jsem se těsně před narkózou díval do zářivek na stropě, a jakkoliv to bude znít jako klišé, najednou mě obklopil klid. Uvědomil jsem si, že jsem vyrovnaný, smířený, cítil jsem spokojenost. Když jsem se pak po operaci probral z narkózy, už jsem na to nemyslel, ale od té doby jsem prostě měl pocit, že nic není problém, a pokud je, pak ho vyřeším. Asi nejvíc mi opravdu pomohla moje terapeutka, která ke mně byla chvílemi neobyčejně tvrdá. Nastavila mi úplně nový systém hodnot, ukázala jinou optiku, změnila můj náhled na svět, na to, co je a co není důležité, touhu po dokazování něčeho někomu, finanční ambice a podobně. Ano, mohl bych vzít ještě tenhle kšeft a tamten, abych vydělal víc...

To je asi jedno z nejzrádnějších lákadel, ne?

Je, protože tenhle svět zapomíná na skromnost. Rozežranost nás všech je tak obrovská, že to vůbec nevnímáme. Všichni si pořád na něco stěžují, ale ve skutečnosti se až na pár výjimek sociálně slabých nebo hendikepovaných máme setsakramentsky dobře, a neuvědomujeme si to. Četl jsem nedávno nádherný rozhovor s režisérem Jirkou Strachem, který v něm mluvil o tom, jak nejenže se lidi neumějí modlit a náboženství v našem životě nic neznamená, ale neumíme se pomodlit ani v duchu, natož, když je nám opravdu nejhůř, vyslovit větu: „Pane Bože, dej, abych přežil.“ Protože se běžně nikdo nedostává do situace, kdy by se bál o život. A proto zapomínáme. Já jsem se do takové situace za posledních sedm let dostal několikrát. Několikrát jsem na tom byl tak, že jsem to přežít nemusel. Bohužel většina z nás potřebuje takhle mezní situace, aby si životní hodnoty přeskládala správně a získala nějakou pokoru. Pak vystřízlivíte nejen z alkoholu, ale i směrem ke světu, k tomu, co v životě skutečně potřebujete. Jo, jezdím v deset let staré škodovce a nepotřebuju nové auto. Nemám na něj a ani o něj nebudu usilovat, není to pro můj život nezbytně důležité.

S manželkou Martinou Preissovou, která je členkou souboru Národního divadla a také jednou z tváří seriálu Slunečná, má Martin Preiss syny Šimona a Matouše.

Co se týká abstinence, Češi jsou dost nepřátelský národ, ve kterém je naopak silně zakořeněná kultura pití. Změnil se u nás podle vaší zkušenosti postoj k těm, co nepijí?

Řekl bych, že ano, a speciálně u mladé generace mám pocit, že pije určitě méně, než jsme třeba pili my. Na druhou stranu nevím, jestli za tím není konzumace jiných stimulačních prostředků, s nimiž já osobně nemám žádnou zkušenost. Můj subjektivní pocit je, že se to fakt zlepšuje, já sám nikomu nic vysvětlovat nemusím. Naštěstí mě nikdo do pití nenutí a já nejsem nucen odmítat. A věřte, že tohle je na abstinenci jedna z nejtěžších věcí. Primář Nešpor tomu odborně říká „proces odmítání“, kdy si abstinující vymýšlejí nejrůznější výmluvy. Říct pravdu je ovšem ve výsledku to nejjednodušší a osvobozující.

Co až za vámi přijdou vnuci/synové a řeknou, že by rádi pokračovali ve vašich šlépějích?

Viktor Preiss:Martinův mladší k tomu má docela nakročeno...

Martin Preiss:Ale to se tak říkalo i o mém bráchovi, který šel nakonec úplně jinou cestou. Nebránil bych mu, ale mám takový dojem, že oba kluci nakonec budou dělat něco úplně jiného. Dcera se taky svého času zdála docela potrefená múzou, a dnes je z ní mladá slečna studující mediální studia na **fakultě sociálních věd**. (smích) Každý nechť si svobodně najde svou cestu...

Nevarovali byste je před ničím?

Viktor Preiss: Před vším. Pravda je, že zatímco Martinův mladší syn je takový akční extrovert, ten starší je spíš zranitelný introvert. Jednou, je to už pár let, nás úplně odzbrojil. Martin se ho v nějaké situaci zeptal, ze které planety vlastně je. A on s vážnou tváří odpověděl: „Tam to neznáš.“

Martin Preiss: To jsem byl docela v šoku a opravdu jsem měl pocit, že ho tady vysadilo UFO. V každém případě se s tátou asi shodneme na tom, že herectví je chvílemi krásné a naplňující, ale je potřeba vyhodnotit, kolik je schopno vzít a kolik nabídnout, jestli to z dlouhodobého hlediska má smysl.

Viktor Preiss: Já nechci být nevděčný ani zahořklý. Před tím nahoře cítím vděk za to, že se mi vůbec něco podařilo a že můj život měl průběh, jaký měl. Shledávám, že jsem měl v životě štěstí. Cosi se mi splnilo a určitý čas mě naplňovalo, vlastně bych nikdy nebyval předpokládal, že takhle dobře skončím. (smích)

Martin Preiss: Ale taky víme, že je to do jisté míry nevděčné a nesvobodné povolání.

Viktor Preiss: Jenže spousta lidí by taky mohla říct, co to tady vůbec řešíme, vždyť jsme jenom „komedianti“. Pan Munzar často říkával, že herectví není povolání pro chlapy. Zkrátka pověst téhle profese je strašně zkreslená a asi ani nemá cenu vysvětlovat, co všechno obnáší, co vyžaduje. I já sám si někdy s odstupem času říkám, jaký byl smysl mého snažení. Proč? Samozřejmě proto, že jsem měl rodinu.

Svou ženu Janu jste potkal na schodišti DAMU, a tohle osudové setkání jste dokonce zvětčil na obrázku s názvem Filemon a Baucis. Jak se vám podařilo zůstat spolu přes padesát let?

Viktor Preiss: Na to se mě neptejte, cokoliv k tomu řeknu, okamžitě zcenzuruju, protože to bude znít jako klišé. Mělo to tak být. Byli jsme zřejmě ve správný čas na správném místě. A já jsem hlavně přesvědčený, že naše kroky, celý můj život, někdo řídí. Na náhody totiž nevěřím. Půl století společného života se přece nepříhodí jen tak.

Foto:
Viktor Preiss
Dan Materna, MAFRA

URL | https://www.idnes.cz/kultura/divadlo/viktor-preiss-martin-preiss.A200318_181359_filmvideo_rik

Stejná zpráva vyšla také v dalších 2 titulech:
[kultura.iDNES.cz](https://www.idnes.cz/kultura.iDNES.cz) (*Divadlo*), [zpravy.iDNES.cz](https://www.idnes.cz/zpravy.iDNES.cz) (*Divadlo*)

Itálie je ekonomika s druhým nejvyšším dluhem k HDP v Evropě

31.5.2020 ČRo Plus str. 01 16:30 Evropa Plus

Viktor DANĚK, moderátor

Hosty Evropy Plus prostřednictvím telekonference jsou europoslankyně z hnutí ANO Martina Dlabajová, která v Itálii strávila prakticky polovinu života, dobrý den.

Martina DLABAJOVÁ, europoslankyně /nestr. za ANO/

Dobrý den.

Viktor DANĚK, moderátor

Politolog Martin Mejstřík z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy, dobrý den.

Martin MEJSTŘÍK, politolog, IMS **FSV UK**

Dobrý den.

Viktor DANĚK, moderátor

A hlavní ekonom Czech Fund a člen Národní ekonomické rady vlády Lukáš Kovanda, i vám dobrý den.

Lukáš KOVANDA, hlavní ekonom, Czech Fund

Dobrý den.

Viktor DANĚK, moderátor

Italský dluh podle očekávání Evropské komise letos vzroste až k 160 procentům HDP. Jak nebezpečné to číslo je, pane Kovando?

Lukáš KOVANDA, hlavní ekonom, Czech Fund

V těch nejtemnějších scénářích je to dokonce i více, je to až skoro 180 % hrubého domácího produktu, to je opravdu velmi vysoké, vlastně i historicky nejvyšší číslo, jaké kdy velká ekonomika evropská zaznamenala či zaznamená, a protože už je vlastně ložené, že to bude 160 nebo 180 % vzhledem k tomu, v jakém stavu se italská ekonomika nachází. A je to pochopitelně velké varování, protože objevují se hlasy dokonce i z těch nejvyšších oficiálních míst, teď mám na mysli třeba rakouského kancléře Sebastiana Kurze nebo některé špičkové ekonomy ze západní Evropy, kteří upozorňují, že jaksí bez pomoci dalších evropských zemí nemá Itálie šanci jaksí tuto situaci přežít, přečkat.

Viktor DANĚK, moderátor

Ten italský dluh, on je z velké části tvořen tak, že Italové dluží vlastně sami sobě, přes různé důchodové fondy a podobně. Hraje to nějakou roli, je tam nějaké menší riziko třeba toho, že se investoři v panice začnou zbavovat dluhopisů?

Lukáš KOVANDA, hlavní ekonom, Czech Fund

Máte pravdu, je to faktor, který spíše uklidňuje než, že by ještě dále zhoršoval tu situaci. Třeba Japonci, Japonsko je ještě zadluženější ekonomikou než Itálie, ale tam je tím uklidňujícím faktorem, že prostě Japonci jsou nebo japonská vláda je zadlužená ve velké míře u svého vlastního obyvatelstva.

Viktor DANĚK, moderátor

Nicméně jsme, tedy od vás slyšeli, že to číslo je skutečně obrovské. Paní Dlabajová, Vy Itálii dobře znáte tedy z osobní zkušenosti. V jak složité situaci vlastně teď premiér Conte je, když před voliči jednak musí řešit krizi, ale jednak to také může znamenat, že bude muset sáhnout k tvrdým úsporám?

Martina DLABAJOVÁ, europoslankyně /nestr. za ANO/

Tak správně říkáte, že Itálie prochází nejhorší recesí moderní historie a patřila k těm nejzadluženějším zemím v Evropské unie už před vypuknutím pandemie. Velmi ohrožené jsou i italské banky, které se ocitly pod velkým tlakem i kvůli pandemii. Důležitá pro Itálii bude obnova cestovního ruchu a turismu, to slyšíme dennodenně. Už dnes se odhaduje, že do Itálie přijede o 25 milionu méně zahraničních turistů, což budou samozřejmě obrovské ztráty pro hotely, restaurace, bary a stejně jako u nás se také v Itálii diskutuje státní pomoc hlavně malým a středním podnikům, které zasáhla proti pandemická opatření. Takže těch postů je tam více a mezitím

bruslí premiér, premiér Conte. Já jsem ho teď zrovna před chvílí poslouchala v italském senátu, kde naživo představoval zase další opatření státní a samozřejmě není v dobré situaci a není v dobré situaci ani vůči komunikaci na jednu stranu ke svým občanům a na druhou stranu k Evropské unii. Vyzývá už od března, aby Evropská unie více Itálii pomáhala a bohužel je pravdou, že Italové se cítí trochu opuštěni a mají pocit, že by měli dostávat té pomoci z Evropské unie více.

Viktor DANĚK, moderátor

Martine Mejstříku, v příštích týdnech se právě povede velká bitva o to, jak by vlastně měla ta pomoc Itálii vypadat v rámci unijního fondu na obnovu ekonomiky. Jak moc zásadní to pro premiéra Conteho v tuto chvíli je? Jak moc potřebuje uspět?

Martin MEJSTRÍK, politolog, IMS **FSV UK**

Naprosto zásadní, protože jak už to zaznělo, bez té pomoci italská ekonomika se ocitne ve velkých problémech, to jsou nejenom italská ekonomika a tím pádem vlastně ekonomika celé eurozóny a Conte na to vsadil. Conte vlastně vsadil na to, uklidňoval ty Italy v tom, že situace se nějakým způsobem vyřeší, teď tedy vystupuje s tím, že už jen zdravotně, to samozřejmě může být otázka, Itálie je z nejhoršího venku a teď tedy bude čas na tu ekonomickou obnovu. Ale k té ekonomické obnově i vlastně veřejné mínění očekává, že se k tomu evropské státy, zejména velké ekonomiky, jako je Německo či Benelux, k tomu postaví, že ty ekonomiky nějakým způsobem zasahují. Na druhou stranu, můžeme tu vidět negativní reakci ze strany některých členských zemích, včetně České republiky, které, které, prostě tento, když to řeknu, když to řeknu jednoduše, tyto, tyto výzvy k solidaritě zatím ignorují. Pokud tento přístup bude takhle pokračovat dál, tak se obávám, že nejenom z ekonomického hlediska, ale i to, co já sleduji primárně, to znamená z hlediska politické stability, to bude mít teď italská vláda velmi komplikované.

Viktor DANĚK, moderátor

Kdyby nešlo o půjčky v tom fondu obnovy, ale skutečně o granty, jak se o nich mluví, o granty, které by ale ovšem Evropská unie financovala prostřednictvím úvěrů, mohlo by to Itálii pomoci se ekonomicky nadechnout, kdyby tedy trochu kleslo to riziko, že by se musela dále zadlužovat kvůli tomu, že by zkrátka dostala ty peníze, řekněme, zadarmo, Pana Kovando?

Lukáš KOVANDA, hlavní ekonom, Czech Fund

Jakákoliv pomoc Itálii v této situaci pomůže. Ta pomoc je nutná, spíše tedy jde o to jakou bude mít podobu. Já jsem přesvědčen o tom, že nakonec tedy Itálie se té pomoci dočká. Od právě nějakým i způsobem těch bohatší zemí eurozóny, spíše to však půjde nějakým způsobem přes Evropskou centrální banku a bude, bude snaha jaksí tu Itálii, nechci říkat, zachraňovat úplně skrytě, ale spíše to dělat tak nějak nepřímým způsobem, který by tak nerozohnil daňového poplatníka třeba v Nizozemsku, v Rakousku nebo v Německu, kde na to nahlíží velice citlivě. Němečtí ekonomové, kteří byli i ve vrcholných pozicích Evropské centrální banky, ti také říkají vlastně, že euro Bondy, euro dluhopisy jaksí nepřicházejí v úvahu, ale nějak té Itálii musí být pomoci, pomoci jinak.

Viktor DANĚK, moderátor

Skutečně premiér Conte jednoduše potřebuje, aby ta pomoc přišla z Evropské unie a přišla ideálně ve formě tak, aby se Itálie nemusela dále zadlužovat a bylo to formou těch nevratných grantů a nikoliv půjček?

Martina DLABAJOVÁ, europoslankyně /nestr. za ANO/

Naprosto, italský premiér potřebuje, aby ta pomoc přišla a chce dokázat svému domácímu publiku také to, že italské vlády mají respekt v Evropě a že je Itálie v Evropské unii brána vážně. Je jasné, že Itálie, jako zakládající země v Evropské unie i přes své obtíže má velmi silnou ekonomiku, má podstatnou roli v historii Evropy, a to chce Conte ukázat. Já myslím, že tady je zajímavá věc toho vztahu Německa a Itálie, kdy podle mého názoru jeden z důvodů, proč, proč kancléřka Merkelová se rozhodla vytvořit společně s Francií s prezidentem

Macronem evropský program, tak je i to, že Německo samozřejmě je velmi provázané s Itálií. Pandemická krize teď ohrožuje přímo i stabilitu německého průmyslu a Němci proto konají. Itálie je pro Německo naprosto klíčový obchodní partner. Je to pátý nejdůležitější obchodní partner, německé automobilky spoléhají na dodávku ze severu Itálie. Takže určitě tohle hraje roli a myslím si, že Conte potřebuje ukázat, jestli si všímáte tak on velmi vystupuje v médiích, je velmi aktivní nejenom v těch italských, ale myslím tím v evropských, celosvětových. Je velmi aktivní a chce ukázat, že italská vláda má respekt.

Viktor DANĚK, moderátor

Zatím tady nepadlo jedno jméno, a to jméno je Matteo Salvini, který se loni už těšil na to, že by mohl vést italskou vládu, nakonec mu to nevyšlo, ale přece jen v těch průzkumech veřejného mínění stále vede. Je to pro premiéra Conteho něco, co ho ovlivňuje v jeho rozhodování? Že mu Matteo Salvini dýchá na záda, Martine Mejtříku?

Martin MEJSTŘÍK, politolog, IMS **FSV UK**

Matteo Salvini je velmi obratný, řekněme, politik sociálních sítí a takového toho vystupování s jednoduchými hesly. On vlastně svoji hlavní popularitu získal už ještě před koronavirového, řekněme, problému, kterou, který Italové měli s Evropou, a to byla samozřejmě solidarita co s týče nelegálních, nelegálních migrantů a uprchlíků, kdy Italové tak dlouho vlastně byli ostatními evropskými zeměmi přesvědčováni o tom, že se o ně musí postarat sami a že, že jaksi nemají počítat se solidaritu evropských zemí, ač se vlastně část té společnosti radikalizovala a Matteo Salvini toho využil. Teď, když se podíváte na to, co, jak vystupuje, co říká, samozřejmě on tím, že přestal být ministrem, vypadl z vlády a ještě když teďkon přičtete tu izolaci opozičních politiků v současné situaci, tak to nemá tak jednoduché jako dřív. Nicméně on teď jede jednoznačnou linku o tom, že prostě Evropa se na nás opět znovu vykašle, opět žádná solidarita nebude, opět se budeme muset postarat sami a já budu ten, který to říkal vždycky, a který se teď vás postará. To znamená, že v momentě, kdy skutečně ta pomoc z Evropy buď nebyla dostatečná nebo nebyla vůbec, tak to bude voda na, na mlýn Salviniho a jeho lidi a v tu chvíli se můžeme, můžeme očekávat pád současné vlády, popřípadě nějaké předčasné volby, kdy Salvini společně se svými koaličními partnery v tu chvíli bude jejím velkým favoritem.

Viktor DANĚK, moderátor

Je tam i nějaká obava, ale na straně Evropské unie rovněž, že by se do čela italské vlády mohl postavit Matteo Salvini a musela by Evropská unie najednou jednat velmi tvrdým protiunijním partnerem, Martino Dlabajová?

Martina DLABAJOVÁ, europoslankyně /nestr. za ANO/

Tak ono, ono je zajímavé, že možná kořeny problémů spočívají v obrovské byrokracii, která je v Itálii a k té obrovské byrokracii italské se přidala i byrokracie evropská. A samozřejmě v takových případech je jednodušší svalovat vinu na Evropu. Lidem nikdo nevysvětluje v Itálii co Evropská unie může reálně dělat a co nemůže dělat. Nikdo jim neříká, že třeba Evropská unie disponuje relativně nízkým rozpočtem, aby, aby mohla přímo pomáhat, takže Salvini je chytrý a přesně tak, jak to řekl pan Mejtřík, je to naprosto špičkový manipulátor, jednoduše využil toho, že lidé už jsou unavení z té byrokracie, z komplikovanosti procesu a všechno to přeložil do jednoduchého jazyka, kterému všichni rozumí. Já si ale myslím, že ne Evropa, ale o to víc Itálie by se měla bát Salviniho, protože není to typ lídra, který by uměl řešit krize. I tady tahle pandemie koronavirová krize naprosto jasně ukázala, že je potřeba, aby tady řídili kompetentní lidé, bylo to vidět na rozdíl třeba ve zdravotnictví podle jednotlivých regionů, kde vlastně zdravotnictví v Itálii je decentralizované, takže ty rozdíly vidět byly. Takže nemůžou to řídit lidé, kteří hází zodpovědnost na jiné. Je jasné, že Evropa by měla být více přítomná a měla by si dávat velký pozor na to, že v italské společnosti roste frustrace a Italové ztrácejí důvěru v Evropskou unii. Ale abych, abych nebyla tak pesimistická, tak možná optimisticky. Já jsem dennodenně v kontaktu s podnikateli třeba na severu, což je samozřejmě základ italské ekonomiky, ti sice také někdy politicky následují Salviniho, ale z Evropské unie rozhodně odejít nechtějí. Já, abych to nazvala, tak bych řekla jen štekají, ale nekoušou. Vědí, že fungování celé evropské ekonomiky je pro Itálii naprosto stěžejní.

Viktor DANĚK, moderátor

Zamíříme za Lukášem Kovandou, když sledujete tu debatu o podobě pomoci, která by měla k Itálii zamířit, je to podle vás čistě debata ekonomická, je v těch úvahách to, jak pomoci italské ekonomice, protože je prostě velká. Too big to fail, jak se říká, anebo tam nějakou roli může sehrát právě i obava z Mattea Salviniho a z růstu jeho politického vlivu v Itálii?

Lukáš KOVANDA, hlavní ekonom, Czech Fund

Já myslím, že se to nedá přesně odlišit, že se oba ty motivy a oba ty ohledy prolínají, protože všem je vlastně zřejmé, že pokud by nechali Itálie ekonomicky na holičkách, no, tak to je prostě voda na mlýn těm extrémním politickým silám. Na druhou stranu ovšem ty extrémní politické síly, ony sice mohou uplatňovat takovou tu siláckou rétoriku, že by okamžitě odešli z eura, v tom krajním případě, nebo kritizovat ostře Evropskou unii, ale vlastně oni jsou tak trochu v pasti. Protože, jestliže se podíváme na to, jak se na trzích pohybují výnosy z italských dluhopisů, tedy ten úrok, tak jakmile kdykoliv prostě se objeví náznak toho, že by nějaká politická síla, která by snad chtěla Itálii vyvést z eurozóny, mohla mít rozhodující slovo v italské politice, no tak začne citelně narůstat právě ten úrok na těch italských dluhopisech. Tím vlastně se citelně zdražuje. Ta obsluha toho obřího italského dluhu. A čím ten dluh bude větší a on teď bude, jak jsme si říkali, větší po té korona krizi, no tak tím ta země je citlivější na jakýkoliv pohyb v té úrokové sazbě. Já si myslím, že i ti extrémní lídři politici si proto dají velký pozor, aby takto jaksi svoji ekonomiku totálně už nerozložili a nedestabilizovali, jelikož kdyby, kdyby opravdu chtěli vyvádět třeba v tom krajním případě Itálii z eurozóny nebo kdyby jenom nechtěli třeba dodržovat určitá rozpočtová kritéria, nastanovaná nebo tedy dojednaná v rámci pravidel řádného hospodaření, mám-li to říct takto, tak to znamená vážný problém. Protože, jestliže bude Itálie jako mourovatá platit za ten svůj dluh, no tak jim nezbyde peníze na něco jiného. No a když se nakrásně dostanou k moci, tak stejně, stejně budou omezováni tímto a neuspokojí tak prostě přání a sliby těch svých voličů a jejich preference půjdou silně dolů. V podstatě ty trhy dnes tu Itálii mají tak trochu v hrsti a ani ti extrémní lídři, přestože něco takového mohou občas někde zahlásit, já si myslím, že nikdo z nich reálně vlastně nechce nyní vystupovat z eur, eurozóny právě proto, že si je vědom, že ten, ten člověk, ten lídr, který tu Itálii jaksi vyvede z té eurozóny, tak za to okamžitě v podstatě zaplatí obrovskou politickou daň svým koncem, protože najednou se ocitne nad ekonomikou, která bude v totálním rozkladu a rozvratu a tu politicky pravděpodobně nepřežije.

Viktor DANĚK, moderátor

Já se na to ptám kvůli té názorové otočce, kterou provedlo v posledních týdnech Německo a zajímá mě právě co se děje při tom rozhodování na straně EU, protože německá kancléřka Angela Merkelová ještě koncem dubna na video summitu ostatním premiérům říkala, že nevratné granty, to je něco s čím Německo nemůže nikdy souhlasit a o několik málo týdnů později najednou otočila a přišla s tím, že by ta pomoc měla být založena právě na nevratných grantech. Máte někdo odpověď na to, co se děje, že jsou skutečně ochotní unijní lídři sáhnout ke krokům, ke kterým by dříve nebyli ochotní sáhnout?

Martina DLABAJOVÁ, europoslankyně /nestr. za ANO/

Tak jestli mohu, já jsem některé ty věci už nastínila. Jak jsem říkala, za prvé tahle krize ohrožuje přímo stabilitu německého průmyslu. Takže je trošku odlišná, než jaká byla hospodářská krize před 10 lety. A tak před 10 lety nebyly v ohrožení země, které by byly hlavními obchodními partnery Německa, protože Řecko a Portugalsko, které tehdy byli v ohrožení, nejsou hlavními obchodními partnery Německa. Kdežto Itálie je. To je úplně odlišná situace a samozřejmě německý průmysl, který má blízko k německým křesťanským demokratům kancléřky Merkelové, tak pravděpodobně také velmi tlačil na to zřízení fondu a vůbec na, na všechnu tuhle pomoc pro Itálii. Druhou věcí je určitě to, že je podstatná podrobnost, že země nemohou použít peníze alespoň podle toho návrhu, který teď ze strany Německa, Francie na stole, že země nemohou použít peníze na splacení svých již existujících závazků, čili těch starých dluhů. Tak to může být také důvod, proč konzervativní Němci nakonec s fondem souhlasili. A v neposlední řadě je to určitě to, že postavení Merkelové i i obecně křesťanských demokratů roste, roste podpora, kterou má samotná Merkelová vnitropoliticky i vnitrostranně, takže určitou štědrost může také, také lépe vysvětlit svým občanům, takže těch, těch věcí je více. Ale to, co je určitě důležité je, že je velmi nejistá budoucnost celého návrhu. Merkelová a Macron se nerovná celá Evropská unie,

samozřejmě, souhlasit bude muset dalších 25 lídrů členských států a samozřejmě všech 27 členských zemí, 27 parlamentů.

Lukáš KOVANDA, hlavní ekonom, Czech Fund

Jestli do toho mohu vstoupit, já podtrhuje to, co vlastně zaznělo už opakovaně, že ekonomika italská je naprosto diametrálně tedy odlišná v tom významu pro, já si troufám říci, nejen Evropu, ale dokonce celý svět. Že tedy diametrálně významnější než třeba ta řecká ekonomika, protože jestliže by opravdu Itálie nějakým způsobem se hroutila, no tak to může být opravdu něco na způsob zhroutení banky Lehman Brothers v roce 2008 a může to vyvolat, troufám si říci i světovou zase finanční, finanční krizi. To znamená, rozhodně bych to nepodceňoval. A proto také si myslím, že nějaká ta pomoc přijde. Teď jde opravdu o to, jakou bude mít podobu, a to proč Angela Merkelová změnila svůj názor, to může být i reakce na to, vlastně, co učinil o pár dnů dříve německý ústavní soud v Karlsruhe, který vlastně poměrně přelomově zpochybnil nebo žádá určité dovysvětlení, ať se to interpretuje jakkoliv, vlastně do tří měsíců po Evropské centrální bance, aby jaksi opodstatnila ten program odkupu dluhopisů, který zahájila v roce 2015, který právě do velké míry snižuje ve výsledku ten úrok třeba i právě na italském dluhu. Takže, jestliže jaksi by panovaly nějaké pochyby ohledně těchto programů, a jestliže by se i další národní soudy, národní ústavní soudy jednotlivých ekonomik, eurozóny nebo Evropské unie jaksi stavěly na zadní vůči doktríně uplatňované Evropskou centrální bankou, no tak to je závažný, závažný problém a jako ty trhy by to znejistilo ohledně těch, třeba záchranných akcí pro plnění jaksi co nejdříve ti lídři zkouší jakou cestou, řekněme, v té oblasti rozpočtové, fiskální, když tedy v té oblasti měnově-politického. Já si nakonec myslím, že bude za účelem Itálie třeba kombinace obojího, ale samozřejmě to rozhodnutí německého ústavního soudu, jak se alespoň krátkodobě trochu staví určitou překážku do té záchrany Itálie prostřednictvím právě centrální banky.

Viktor DANĚK, moderátor

Říká Lukáš Kovanda. Martine Mejstříku, bavili jsme o tom, že ekonomicky ta krize v Itálii může mít potenciál zažehnout i něco většího. Jak stabilní situace v tuto chvíli je ve vládní koalici? Může ta krize rozkolísat vládní koalici a obecně italskou politiku?

Martin MEJSTRÍK, politolog, IMS **FSV UK**

Tak v Itálii ta situace je velmi specifická v tom, že ta koalice vlastně vznikla potom, co se rozpadla ta původní povolební koalice Hnutí pěti hvězd a Ligy, vznikla velmi netradiční, a do té doby naprosto ne, neočekávaná koalice tedy tradiční demokracie, středové demokratické strany a populistického Hnutí pěti hvězd. A vlastně Conte, jak v té předchozí, tak i v této koalici byl vlastně jakýmsi spojovníkem, který tam ale nehrál nějakou významnou, významnou roli. Ještě když byl ve vládě Salvini, tak často vlastně byl Conte i zesměšňován nejenom v Itálii, ale často i různě v evropských médiích, že je to jakási loutka, která vlastně má jenom dát, dávat takový jakýsi punc normalnosti té vládě, kde dominantním mužem je Salvini. No a najednou v této krizi se ukázalo, a už vlastně i před tím, když Conte převezl Salviniho a znemožnil mu vlastně vyhlásit předčasné volby, no tak se ukázalo, že on je teda tím lídrem, který tedy dost rozhoduje, je populární, ještě bych doplnil k tomu, co tu zaznělo předtím. On naprosto bezprecedentně, vlastně, vystupoval v německých médiích, v médiích, v médiích holandských, kde mluvil ne k Italům, kde mluvil k tomu publiku té dané země a vlastně snažil se u nich vzbudit ten pocit, že jsme v té, že Italové a Němci jsou v té Evropě vlastně všichni, všichni pohromadě, že si musí vlastně pomáhat a být solidární. Takže skutečně se stal teď jednoznačným lídrem té italské politiky. Na druhou stranu, on vlastně za sebou nemá žádnou politickou stranu. On je prostě kompromisním kandidátem, kompromisním kandidátem jako, jako, jako nestraníkem. Takže, do, do té doby, dokad' vlastně ta vláda bude činit jakési kroky spjaté s koronavirem, s nějakou mimořádnou situací, tak si myslím, že se pohromadě i díky Conteho samotné popularitě udrží. Jakmile, ale řekněme nastanou nějaké komplikace a co se týče třeba toho diskutovaného neschválení té ekonomické pomoci, tak to třeba vidím jako naprostý konec, konec té vlády, protože v tu chvíli vlastně sám Conte se ukázal jako neúspěšný. No a ty strany za ním by rozhodně vlastně už potom nebyly schopni spolu dál, dál spolupracovat. Protože to je hlavně jeho osoba, která drží tu koalici pohromadě. Takže ta situace rozhodně v Itálii není politicky stabilní. Na druhou stranu v Itálii v posledních 60 letech málokdy ta politická situace stabilní byla, takže jako Italové jsou na to vlastně poměrně zvyklí.

Martina DLABAJOVÁ, europoslankyně /nestr. za ANO/

Já jsem chtěla doplnit jenom rychle pana kolegu Mejstříka. Nejenom, že zahraniční média berou Conteho jako bojovníka proti koronaviru, vzhledem k tomu, že se právě nevyhýbal té mediální pozornosti a neodmítal rozhovory to zahraničním médií, tak také brnkl na strunu mnoha Italů, protože on velmi jako zajímavě na začátku brnkal na stranu těm Italům, kteří volali po bezpečnosti, ale zároveň pak brnkal i na strunu svobody, tedy co nejrychleji se vrátit do normálu, až to půjde. Takže i z tohoto pohledu v Itálii to proběhlo všechno velmi, velmi dobře, byť, byť ta krize byla nejtěžší, nejsilnější v celé Evropě, protože neprobíhaly žádné velké protesty, žádné nepokoje, žádné okázalé rebelství, a to si myslím, že si za to zaslouží uznání, jak Italové samotní, tak tedy Conte tím, jak se k tomuhle postavil.

Viktor DANĚK, moderátor

Poslední otázka, Vy už jste mluvila o důvěře, že se o to vlastně také hraje. Vidíte tady nějaké riziko toho, že by se mohla v důsledku krize snížit podpora Evropské unie mezi italskou veřejností?

Martina DLABAJOVÁ, europoslankyně /nestr. za ANO/

Tak bohužel už dneska se objevují známky toho, že Italové tu důvěru v Evropskou unii ztrácejí. Průzkum z minulého měsíce ukázal, že asi 67 % Italů si myslí, že být součástí Evropské unie je pro Itálii nevýhodné a jenom porovnání, na konci roku 2018 to bylo 47 % Italů. Ale já jsem opravdu přesvědčená a to tady říkám s vědomím toho, že, že je to, je to i moje zodpovědnost jako politika, je to otázka toho, jak se komunikuje po Evropské unii a jakým způsobem se vysvětlují lidem věci, které Evropská unie i v této krizi mohla dělat, měla dělat a opravdu dělala. Takže je to o tom, nezříkat se zodpovědnosti a vlastně tu neříkat, že všechno, co se děje je chyba Evropské unie. V tomhle opravdu někteří italské politici byli mistři a Salvini je toho, toho důkazem.

Viktor DANĚK, moderátor

Říká europoslankyně Martina Dlabajová z hnutí ANO. Díky za to, že jste byla hostem Evropy Plus, na slyšenou.

Martina DLABAJOVÁ, europoslankyně /nestr. za ANO/

Děkuji za pozvání, na slyšenou.

Viktor DANĚK, moderátor

A hosty byli také politolog Martin Mejstřík.

Viktor DANĚK, moderátor

A ekonom Lukáš Kovanda, i vám děkuji, na slyšenou.

Lukáš KOVANDA, hlavní ekonom, Czech Fund

Na slyšenou, hezký den.

Viktor DANĚK, moderátor

A z Bruselu se od mikrofonu loučí a příjemný poslech dalšího vysílání přeje Viktor Daněk.

**Manažer ČT vůbec poprvé ke konkrétním pořadům. Škrt. Škrt. Taky škrt.
Zrušit. Co to zase je? Kulový, ať jdou k lopatě!**

31.5.2020 parlamentnilisty.cz str. 00
Tomáš A. Nový

Česká televize je po volbě nových radních doslova vzhůru nohama. Zavedené pořádky totiž mohou velmi rychle přestat platit. A podle našeho vysokého zdroje se rozhodně nejedná o oblast zpravodajství, kterou naopak považuje za konsolidovanou a profesionální. Pro ParlamentníListy.cz popsal situaci takzvané původní tvorby, tedy filmů, seriálů. A stranou jeho zájmu nezůstalo ani dvojí vysílání Dobrého rána.

„Už jsem se vyjádřil k tomu, že nemám rád, když někdo snižuje důvěru v kontrolní orgány. Navíc z pozice zaměstnance,“ připomněl náš veřejnoprávní zdroj. Na mysli měl zejména tweet moderátora Železného, který se ostře postavil proti volbě Luboše Xavera Veselého do Rady ČT. Jeho slova naleznete ZDE.

„Celkově ale nemohu zpravodajství označit za problematické. Musíte si uvědomit, že tam pracuje mnoho lidí, a ještě větší počet odborníků, které nikdo nezná, protože nejsou vidět. Střihači, technici, produkční, těch lidí tam je hodně. Problém je v tom, že některé známé tváře zpravodajství, a týká se to paradoxně především redakce sportu, se často staví do pozice erudovaných komentátorů politického řízení v zemi. Už se to na poradách řešilo a někteří s tím přestali, jiní ne. Nemohu mluvit za všechny, ale mně osobně se to nelíbí,“ uvedl náš zdroj.

Poslední část našeho rozhovoru ovšem mířila jinam. Nešlo o zpravodajství.

„Tam bych opravdu nerušil vůbec nic. Náklady nejsou přehnaně vysoké, pokud to srovnáme s jiným typem zpravodajství v zahraničí. Dokonce ani platy, jestli si lidé myslí, že jdou do stovek tisíc, tam nejsou. Jsou to zcela přiměřené platy v médiích, bonusy se pohybují třeba v rámci zahraničních zpravodajů. Logicky se jim tam platí ubytování (Nettl, Duhan, Jonáš, Dolanský, Vostal atd.) a další věci, ale zase; je potřeba si uvědomit, že hlavním zdrojem financování jsou televizní poplatky, které pokrývají téměř 90 procent celkových nákladů, přičemž se zde bavíme o miliardách korun ročně. To vám potvrdí Hodač, Balvín, Dvořák, Janeček a dalších pár ředitelů ČT, že bez tohoto příjmu by televize nebyla s to existovat,“ uzavírá.

V čem je tedy hlavní problém?

„Ono to nejde říct jednou větou. Ale kdybych se na to podíval jako divák, asi bych se zamyslel nad tím, proč každé ráno vysílá Česká televize dvojí živák, tedy živý přenos. Jednak na čtyřadvacítce a potom na ČT2., Jde o Dobré ráno. Ptal bych se, jaké jsou náklady na hosty, dále na taxíky, někdy ubytování, dále na nákupy jídla, které třeba na Dvojce dělají poměrně vysokou sumu, tam se vaří snad imrvére. A takhle bych mohl přejít na původní tvorbu, odměny za scénáře, seriály, štáb. Ty sumy jsou astronomické a často se věští z hvězd, jaký to bude mít úspěch. Ačkoli má ČT dramaturgický plán, má jich mnoho, od dokumentaristiky po přejatou tvorbu, ta původní vyjde skutečně draze. To se týkalo například rybářské show Jakuba Vágnera, to se týkalo dvoudílného filmu Marie Terezie, stejně jako v minulosti absolutně otevřené náruče vůči produkci Fera Feniče, z níž se mi doteď ježí chlupy,“ přiblížil.

Ondráčka má jasno. Jako vždy

Co s tím? Ani zde prý neexistuje jednoduchá odpověď. Ukázalo se totiž, že řada odpovědných pracovníků v ČT tvoří plány na několik let dopředu.

„Ano, to jsem už řekl, je to tak. Dělají se cykly na několik let dopředu, takže je úplně jedno, jestli skončí Dvořák nebo šéf programu, to nehraje roli. Je to schváleno, budou na to přidělené peníze a nic se nezmění. Jednou se jeden můj kolega naštvál, vzal si televizní program a pronesl, že by škrtnul tohle, tohle, sem by zařadil reprízu, toto by přehodnotil a toto zastavil a účinkující poslal k pomyslné lopatě. Hrůza v očích, jakou měli zbylí

kolegové, byla nepředstavitelná. Řada lidí participuje na tvorbě, takže o to nechce nikdo přijít. Témat by bylo hodně, ale bylo by to na dlouho, aniž by se cokoli dařilo změnit. Poslední hloupostí byla reprízová ČT 3 se všemi právy, moderátory, placením šíření kanálu, opravdu děs," doplnil.

ParlamentníListy.cz se děním v ČT zabývají už několik dnů po sobě, a to zejména s ohledem na nové členy Rady ČT, jimiž se stali moderátor Luboš Xaver Veselý a spolu s ním ekonomka Hana Lipovská a publicista Pavel Matocha. Část opozice viní ČSSD a současně hovoří o možném ovlivňování této veřejnoprávní instituce. Jak, kým, kdy, to ovšem nikdo nesdělil.

Dodejme, že mezi zpravodajské pořady ČT patří: Události, Události, komentáře, Hyde Park Civilizace, 90' ČT24 a Události v regionech. Za publicistické pořady jsou považovány 168 hodin, Černé ovce, Dobré ráno, Historie.cs, Interview ČT24, Kluci v akci, Máte slovo s M. Jílkovou, Nedej se!, Objektiv, Otázky Václava Moravce, Polopateč, Reportéři ČT, Sama doma, Studio 6 a Toulavá kamera.

Dobré ráno na ČT2 vaří, peče, radí a veřejnoprávně informuje

V roce 2016 prezident Zeman prohlásil, že „Česká televize by neměla být veřejnoprávní, ale státní institucí, že by koncesionáři neměli platit 135 korun měsíčně za její provoz, že by tento provoz měl být hrazený ze státního rozpočtu'. Začátkem roku 2017 podal Andrej Babiš stížnost Radě České televize kvůli několika reportážím ČT o okolnostech jeho nákupu dluhopisů Agrofertu. Reportáže měly účelově dehonestovat jeho osobu a zamlčovat známé, klíčové informace. Televize se mu údajně mstila a vedla proti němu dlouhodobou politickou kampaň.

Centrum pro mediální studia **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy vypracovalo v roce 2017 zveřejněnou Analýzu předvolebního vysílání České televize a Českého rozhlasu před krajskými a senátními volbami 2016 v období od 9. září do 7. října, ve které uvedlo, že politická strana TOP 09 měla ve zpravodajství ČT v porovnání s ostatními stranami více prostoru podle stopáže promluv jejich zástupců ve vybraných pořadech, než jaký měla průměr výsledků v parlamentních volbách 2013 a preferencí podle předvolebních průzkumů tří vybraných agentur pro výzkum veřejného mínění ve vztahu k ostatním politickým stranám.

„Propojení TOPky a ČT? Tak samozřejmě, ale na to se ptejte pana ředitele zpravodajství Zdeňka Šámala," dodal náš zdroj, letitý, vysoce postavený zaměstnanec veřejnoprávní televize.

URL| <http://www.parlamentnilisty.cz/arena/monitor/Manazer-CT-vubec-poprve-ke-konkretnim-poradum-Skrt-Skrt-Taky-skrt-Zrusit-Co-to-zase-je-Kulovy-at-jdou-k-lopate-625703>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
parlamentnilisty.cz